FRANCISCI MARIÆ
PITONII
ADVOCATI ROMANI,
deinde Epiſcopi Imeriæ,

ET BENEDICTI XIII. PONTIF. MAX.

AUDITORIS;

DE CONTROVERSIIS
PATRONORUM,

NEC NON AB EIS PRÆSENTATORUM

Ad Beneficia & Cappellanias quaſcumque, & alia Relicta pia; ubi Caſus Practici, qui in materia Juriſpatronatus per Eccleſiaſticas Curias ventilantur, & in quibus Auctor vel ad defenſam ſcripſit, vel pro veritate conſuluit; additis judicatis diverſorum Romani Fori Tribunalium, ſignanter SACRÆ ROTÆ, maturiori examine diſceptantur;

TOMUS SECUNDUS.

Opus non tantùm Judicibus & Curialibus, ſed etiam Epiſcopis & aliis Eccleſiarum Prælatis, apprimè utile ac neceſſarium.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

VENETIIS, MDCCXLVI.
Ex Typographia Balleoniana.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

I N D E X
ARGUMENTORUM
SINGULARUM ALLEGATIONUM,
Quæ in Secundo de Controverſiis Patronorum Volumine continentur.

A L L E G A T I O LX.

A R G U M E N T U M.

IN proviſione Apoſtolica cum clauſula = *Accedente Conſenſu Patronorum* = an ſufficit Conſenſus præcedens, vel requiratur ſubſequens; & an proviſio remaneat caduca diſſentientibus Patronis.

A L L E G A T I O LXI.

A R G U M E N T U M.

Præſentatio facta de Laico penitus corruit, ubi ille Clericatum non obtinuit intra tempus datum ad præſentandum, niſi id ex culpa Ordinarii proceſſerit.

A L L E G A T I O LXII.

A R G U M E N T U M.

An ex reſervatione Juriſpatronatus Laicalis facta in Perſonas Laicas ſub expreſſione præſentandi toties quoties Beneficium vacare contigerit, cenſeantur tacite excluſæ Reſervationes Apoſtolicæ.

A L L E G A T I O LXIII.

A R G U M E N T U M.

An & quando inter Beneficium poſſeſſorium ultimi ſtatus ad formam Alternativæ, ſeu Turni, Vigore tranſactionis initæ inter Patronos; an ad prædictam tranſactionem initam inter Eccleſiam, & Laicos devenire poſſit Prælatus Regularis abſque ſui Capituli Conſenſu, & abſque Beneplacito Apoſtolico?

A L L E G A T I O LXIV.

A R G U M E N T U M.

An erecto novo Canonicatu de Jurepatronatus de conſenſu Capituli novum Canonicum admittentis = *Cum Stallo in Choro. Voce in Capitulo, Præbendis, & Diſtributionibus quotidianis conforme gli altri Signori Canonici* = : Poſſit Capitulum excludere ejuſdem novi Canonicatus poſſeſſorem a participatione diſtributionum extraordinariarum, tam ante, quam poſt acceptatam Fundationem eidem Capitulo quæſitarum.

A L L E G A T I O LXV.

A R G U M E N T U M.

An, & quando Ordinarius inter plures paſſive vocatos ad Beneficium de Jurepatronatus teneatur præferre habilem in concurſu alterius inhabilis de tempore vocationis, & in quibus caſibus non poſſit denegare Clericatum.

A L L E G A T I O LXVI.

A R G U M E N T U M.

Quæritur an in Jurepatronatu gentilitio appellatione Fœminarum veniant Moniales, & an defuncta Moniali Monaſterium poſſit ſuccedere titulo hæredis univerſalis.

A L L E G A T I O LXVII.

A R G U M E N T U M.

Habens Jus nominandi ad Cappellanias vere Laicales an poſſit citra Simoniæ labem, & ſalva honeſtate Eccleſiæ illud in venditionem deducere.

A L L E G A T I O LXVIII.

A R G U M E N T U M.

Jurepatronatus activo reſervato Primogenito de Familia Fundatoris unius lineæ, & in ejus defectum proximiori Primogenito alterius lineæ; paſſive autem reſervato Clericis de linea, an paſſivum cenſeatur reſervatum quibuſcunque de Familia Fundatoris promiſcue in omnibus lineis, vel potius reſtrictum ad lineam primogenialem primovocatam.

A L L E G A T I O LXIX.

A R G U M E N T U M.

An ex vocatione ſuorum hæredum, & ſucceſſorum reſultare poſſit Juſpatronatus mixtum, & an ad ipſum veniant omnes Filii, & deſcendentes licet non hæredes actu, ſed potentia, & habiles tantum, etiamſi renunciaſſent omnibus prætenſionibus, quas habere poſſint in bonis Patris, vel Matris.

A L L E G A T I O LXX.

A R G U M E N T U M.

Præſentatio, aut Conſtitutio Procuratoris ad præſentandum facta per Abbatiſſam etiam ſine conſenſu Monialium eſt valida non reclamantibus Monialibus intra terminum Juris.

A L L E G A T I O LXXI.

A R G U M E N T U M.

Quando Juſpræſentandi eſt diviſum per Turnum inter plures Patronos, ſi ſuccedente vacatione in Turno unius Patroni; omnes Patroni ſimul in ea præſentaverint; Turnus illius Patroni non dicitur conſumptus.

ALLEGATIO LXXII.

ARGUMENTUM.

Impetrans tanquam de reſervato, quando teneatur probare libertatem Beneficii, Proviſio Apoſtolica ob vacationem in Curiam non probat ſtatum libertatis cum pluribus aliis ad probationem Juriſpatronatus, & excluſionem libertatis Beneficii.

ALLEGATIO LXXIII.

ARGUMENTUM.

Jus approbandi Puellas Deo dicandas in limine Fundationis apponi poteſt etiam ſine Beneplacito Apoſtolico, & de circumſtantiis, quibus probatur Communitatem fundaſſe Monaſterium.

ALLEGATIO LXXIV.

ARGUMENTUM.

Continet Miſcellanea diverſarum Quæſtionum in materiis patronalibus juxta caſus practicos, de quibus in corpore.

ALLEGATIO LXXV.

ARGUMENTUM.

Reſervato Jurepatronatus paſſivo pro illis de Domo, Caſata, vel Agnatione, an veniant etiam Cognati per poſterius in defectum Agnatorum.

ALLEGATIO LXXVI.

ARGUMENTUM.

Juſpatronatus reſervatum ab initio pluribus de eadem Familia, an fiat hæreditarium in una linea remanente gentilitio in altera, vel potius obſtet Jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi, & an conceſſum ex Privilegio ex cauſa augmenti Dotis in ultimo vocato fiat hæreditarium.

ALLEGATIO LXXVII.

ARGUMENTUM.

Juſpatronatus reſervatum pro Agnatione, & Familia cum Iure præſentandi attributo duobus Senioribus ejuſdem Familiæ, vel nullo modo comprehendit Fœminas, vel nonniſi in ſubſidium. Prælato Maſculorum an intelligatur diſcretive in qualibet linea; Ultimus ſtatus, quando non ſit attendendus.

ALLEGATIO LXXVIII.

ARGUMENTUM.

Patrono non ſufficit eligere, ſeu nominare, niſi etiam electio, & nominatio intra terminum Iuris præſentetur coram Ordinario; non obſtante quod nominatio ſit litigioſa coram Iudice Laico; alias proviſio Beneficii devolvitur ad Superiorem.

ALLEGATIO LXXIX.

ARGUMENTUM.

An, & in qua Donationis ſpecie cenſeatur comprehenſum Iuſpatronatus, & ex quibus verbis arguatur natura Donationis potius univerſalis, quam particularis, vel econtra.

ALLEGATIO LXXX.

ARGUMENTUM.

Approbatio Legum Fundationis facta ab Ordinario cum clauſula = *Dummodo Sacris Canonibus non adverſentur* = non dicitur reprobare conditiones Iuris contrarias, niſi ſint turpes, aut contra ſubſtantiam Beneficii, Lex præſentandi ad Canonicatum Puerum ſeptem annorum eſt valida, & appoſita quoad illos de Familia, cenſetur volita, etiam quoad proximiores illis ſubſtitutos.

ALLEGATIO LXXXI.

ARGUMENTUM.

Patronus præſentando incapacem cadit pro ea vice, a Iure præſentandi, quod devolvitur ad Compatronos, vel ad Superiorem; Ignorantia qualitatum in Fundatione requiſitarum per Patronum allegari non poteſt.

ALLEGATIO LXXXII.

ARGUMENTUM.

Fundatore effectus Beneficiatus ſui Beneficii juxta Legem Fundationis, an poſſit in Teſtamento deſignare certam Perſonam præſentandam ad Beneficium poſt ejuſdem Fundatoris obitum vacaturum.

ALLEGATIO LXXXIII.

ARGUMENTUM.

Quando tacite indultum cenſeatur Iuſpatronatus Paſſivum favore Deſcendentium a Fundatore per argumenta, & conjecturas hanc voluntatem inferentes.

ALLEGATIO LXXXIV.

ARGUMENTUM.

An, & in quibus caſibus Donatarius Iuriſpatronatus poſſit præſentare Donantem abſque ſuſpicione pacti taciti.

ALLEGATIO LXXXV.

ARGUMENTUM.

De tempore vacationis Beneficii exiſtentibus duobus paſſive vocatis altero Clerico, & altero Laico, an poſſit Patronus præterire Clericum ſe ſe opponentem, & præſentare Laicum in fine Quadrimeſtris effectum Clericum de tempore præſentationis.

ALLEGATIO LXXXVI.

ARGUMENTUM.

Per actum inter vivos reſervatum fuerat Iuſpatronatus certis Perſonis de Familia = *Caſu quo aliter per fundatorem non diſponeretur* = ? Quæritur an Fundator cenſeatur aliter diſpoſuiſſe per generalem diſpoſitionem omnium ſuorum Bonorum, & Iurium factam in Teſtamento ad favorem hæredum.

ALLEGATIO LXXXVII.

ARGUMENTUM.

Expenduntur diverſæ circumſtantiæ, ac conjecturæ, ex quibus dignoſci poteſt an Cappellaniæ cenſendæ ſint Laicales, vel Eccleſiaſticæ.

AL-

ALLEGATIO LXXXVIII.

ARGUMENTUM.

Patronus in Manualibus, quando poſſit removere ſine cauſa, licet iſta concurrat, & quando remoſio dicatur facta ex cauſa irrogante Infamiam, vel ex Indignatione, Malitia, vel Odio.

ALLEGATIO LXXXIX.

ARGUMENTUM.

Jurepatronatus activo reſtricto ad Perſonas de certo loco paſſivo autem indefinite concepto, utrum hoc reguletur ab activo, vel potius intret diſcretiva.

ALLEGATIO XC.

ARGUMENTUM.

Quando Juſpatronatus paſſivum eſt diviſum inter duo genera perſonarum per Turnum; ſi in vacatione Beneficii, non exiſtat ullus qualificatus de ſecundo genere perſonarum, ad quod ſpectat Turnus, & præſentatio fiat de Perſona primi generis: Per hanc præſentationem Turnus ſecundi generis Perſonarum non conſumitur; & alia plura ad materiam Turnorum etiam inter Canonicos.

ALLEGATIO XCI.

ARGUMENTUM.

An Juſpatronatus ſit regulandum ad formam Donationis, quæ impreſſit qualitatem gentilitiam pro Filiis, & Deſcendentibus maſculis in infinitum, vel potius ad formam ſucceſſivæ obſervantiæ pro qualitate hæreditaria impreſſa, occaſione tranſactionis cum altero Compatrono, qui evicerat in lite medietatem Juriſpatronatus una cum aliis articulis, qui ex circumſtantiis Facti examinantur.

ALLEGATIO XCII.

ARGUMENTUM.

Quando, & ex quibus ſtatibus, & circumſtantiis Juſpatronatus hæreditarium cenſeatur immutatum in Gentilitium, & an hæc immutatio requirat rigoroſas probationes.

ALLEGATIO XCIII.

ARGUMENTUM.

Quando Fundator reſervavit Juſpatronatus pro ejus Filiis, & Deſcendentibus maſculis per rectam lineam maſculinam, & in illorum defectum ſubſtituit Deſcendentes maſculos ex Filiabus ipſius Fundatoris, Deſcendentes ex ejus Filia ſuccedunt ad excluſionem Deſcendentium ex ſorore ultimi maſculi Agnati, & ultimi poſſeſſoris Juriſpatronatus.

ALLEGATIO XCIV.

ARGUMENTUM.

Fundator reſervaverat Juſpatronatus duobus proximioribus, ex declaratione hæredis confidentiariæ reſtrictum ad tres Familias, & in primo actu geſto ſimul cum ipſa præſentaverant duos de duabus Familiis prælative ad tertiam tanquam proximiores, & ſeniores; Una ex illis extincta reſolvitur ſpectare Juſpatronatus pro æquali ad utramque, licet in una adeſſent duo ſeniores; Conjunctus an poſſit præſentare pro conjuncto.

ALLEGATIO XCV.

ARGUMENTUM.

Reſervato Jurepatronatus *al Capo de' Canonici* intelligitur de Archidiacono, & eo deficiente Jus præſentandi ad Sedem Apoſtolicam devolvitur, non autem ad Decanum, qui poſt Archidiaconum efficitur Prior in Ordine Dignitatum; Ultimus ſtatus per Ordinarium induci nequit in præjudicium Reſervationum Apoſtolicarum, & plura alia, de quibus in corpore.

ALLEGATIO XCVI.

ARGUMENTUM.

Quando proviſio Jure devoluto non ſubſiſtat; ſive quia Patronis competeret novus terminus ad præſentandum, ſive quia Ordinarius admiſerit præſentationem, per quam dicitur tacite prorogaſſe terminum; In Jurepatronatus familiari quando ſubſiſtat aggregatio extranei facta in Familiam, cum aliis ſubalternis.

ALLEGATIO XCVII.

ARGUMENTUM.

Agitur de Jurepatronatus Perſonæ Potentis, quod juxta rigoroſam Formam Sacr. Concil. Trid. probarum non dicitur ex circumſtantiis, de quibus in Corpore.

ALLEGATIO XCVIII.

ARGUMENTUM.

Beneficium Juriſpatronatus Eccleſiaſtici non cadit ſub Reſervatione Menſium, quando contrarium reſultat ex lege Fundationis excluſiva Reſervationum, & deficiente Inſtrumento Fundationis ſufficit obſervantia Centenaria ad præſumendam Fundationem excluſivam Reſervationum, quæ obſervantia debet reſultare ex Præſentationibus factis in Menſibus reſervatis, & de Sententiis deſuper latis.

ALLEGATIO XCIX.

ARGUMENTUM.

Patronus facta promiſſione, pactu, aut Mandato præſentandi aliquem = *ſolum, & non alium* =, ſi accumulando alium præſentaverint, hujuſmodi præſentatio accumulativæ non ſuſtinetur.

ALLEGATIO C.

ARGUMENTUM.

Continetur hic Miſcellaneus cumulus diverſarum Quæſtionum in materia Juriſpatronatus, necnon plura in ſuperioribus Allegationibus acta recurrunt, & declarantur.

SUPPLEMENTUM.

Ad Allegationem C. pag. 317.

INDEX

INDEX DECISIONUM,

Quæ in utroque Tomo de Controverſiis Patronorum continentur.

A

ALatrina Juriſpatronatus Lun. 15. Junii 1705. coram R. P. D. Scotto, Allegat. 20. num. 16.

Eadem cor. Eodem ſuper Sequeſtro, dict. Allegat. 20 num. 21.

Eadem Lun. 7. Decembr. 1705. cor. Eodem R. P. D. Scotto, dict. Allegat. 20. num. 22.

Eadem cor. Eodem ſuper Sequeſtro, dict. Allegat. 20. num. 30.

Alexanen. Beneficii Ven. 11. Decembris 1711. cor. R. P. D. Aldovrando, Allegat. 100. num. 689.

Apruntina Beneficii Ven. 4. Jun. 1705. coram R. P. D. Scotto, Alleg. 18. n. 33.

B

Barchinonenſis Beneficii Ven. 4. Martii 1692. cor. R. P. D. Urſino, Alleg. 1. n. 25.

Barchinonenſis Beneficii Lun. 15. Febr. 1712. coram R. P. D. Priolo, Alleg. 22. num. 59.

Barchinonenſis Beneficii Lun. 20. Martii 1713. coram R. P. D. Aldovrando, d. Alleg. 52. num. 66.

Barchinonen. Beneficii Merc. 5. Decembris 1685. coram R. P. D. Matthæjo, Allegat. 14. n. 3.

Bituntina Juriſpatronatus Ven. 31. Jan. 1716. coram R. P. D. Foſcaro, Alleg. 84. num. 37.

Eadem Juri patron. Lun. 28. Junii 1717. coram R. P. D. Criſpo, num. 48. dict. Allegat. 84.

Eadem ſuper Compulſoria Lun. 28. Jun. 1717. cor. Eodem, Alleg. 84. n. 58.

Bononien. Parochialis Lun. 8. Februar. 1706. coram R. P. D. Scotto, Allegar. 100. num. 563.

Burgien. Juriſdictionis ſuper Territorio ſeparato Lun. 19. Februar. 1714. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 41. n. 36.

C

Camerinen. Beneficiatus Lun. 2. Jul. 1708. coram R. P. D. Molines, Allegat. 30. num. 31.

Camerinen. Beneficiatus Ven. 10. Mart. 1709. coram Eodem R. P. D. Molines, Alleg. d. 30. n. 40.

Caſtellana Aperitionis oris Ven. 19. Novembris 1703. cor. R. P. D. Molines, Alleg. 9. num. 72.

Caſtellana Validitatis Concordiæ, ſeu Bipartitæ Lun. 12. Jan. 1705. cor. R. P. D. Molines, dict. Allegat. 9. n. 91.

Eadem ſuper remiſſoria, & Compulſoria Mercur. 8. Februar. 1705. cor. Eodem R. P. D. Molines, dict. Alleg. 9. num. 115.

Civitatis Caſtelli Canonicatus Pœnitentiarii Ven. 1. Decembr. 1684. cor. R. P. D. Matthæjo, Allegat. 21. n. 10.

Civitatis Caſtelli Canonicatus Lun. 12. Martii 1714. cor. R. P. D. Scotto, Allegat. 85. n. 16.

Comenſis Parochialis Ven. 10. Februar. 1713. coram R. P. D. Aldovrando, Allegar. 100. n. 382.

Cremonen. Beneficii Lun. 2. Mart. 1718. cor. R. P. D. Lancetta, Alleg. 100. n. 714.

Cremonen. Beneficii Ven. 3. Decembr. 1716. coram R. P. D. Lancetta, Supplement. ad Allegat. 10. n. 90.

D

Derthonen. Beneficii S. Catherinæ Ven. 20. April. 1708. cor. R. P. D. Polignac. Alleg. 52. num. 74.

F

Firmana Cappellaniarum Ven. 2. Jul. 1717. coram R. P. D. Lancetta, Alleg. 87. num. 22.

Forolivien. Jurium Parochialium Lun. 7. Decembr. 1716. coram R. P. D. Lancetta, Alleg. 75. n. 58.

G

Gerunden. Beneficii Merc. 12. Jun. 1702. cor. R. P. D. Molines, Alleg 48. n. 62.

Gerunden. Eleemoſynæ Panis quoad Jus nominandi ſuper reſervaris Lun. 26. Junii 1713. cor. R. P. D. Scotto, dict. Alleg. 48. num. 69.

Gerunden. Eleemoſynæ Panis Lun. 14. Martii 1718. cor. R. P. D. Cerro, Allegat. 100. num. 403.

Giennen. Erectionis Collegiatæ Lun. 2. Jun. 1704. cor. R. P. D. Kaunitz, Allegat. 50. num. 14.

Granaten. Cappellaniæ Lun. 27. Novembris 1713. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 100, num. 465.

H

Hildeſimen, Canonicatus Lunæ 16. Martii 1716. coram R. P. D. Criſpo, Allegat. 100. num. 418.
Eadem Canonicatus Mercur. 1. Julii 1718. coram R. P. D. Criſpo, Allegat. 100. num. 426.

I

Ilcienſis Beneficii Ven. 2. Julii 1706. coram R. P. D. Kaunitz, Allegat. 100. num. 672.
Interamn. Juriſpatronatus Lun. 22. Martii 1706. coram R. P. D. Scotto, Allegat. 75. num. 12.
Eadem Ven. 10. Decemb. 1706. Allegat. 75. num. 20.
Eadem Ven. 15. Martii 1709. coram R. P. D. de Polignac. cit. Alleg. 75. n. 28.

L

Lycienſis Beneficii Lun. 28. Junii 1717. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 100. num. 559.
Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus Ven. 1. Februarii 1715. coram R. P. D. Scotto, Allegat. 100. num. 480.

M

Maceratenſis Beneficii Lunæ 15. Februarii 1712. coram R. P. D. Tomano Rotæ Maceratenſis Auditore, Allegat. 40. num. 25.
Maceratenſis Beneficii Lun. 1. Junii 1711. coram R. P. D. Florio Rotæ Maceratenſis Auditore, dict. Allegat. 40. n. 40.
Majoric. Beneficii Ven. 1. Februarii 1710. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 7. num. 22.
Majoric. Succeſſionis Lun. 16. Junii 1710. coram R. P. D. Aldovrandis, Allegat. 15. num. 33.
Matheran. Parochialis ſuper Pertinentia Juriſpatronatus Lun. 11. Januarii 1712. coram R. P. D. Falconerio, Alleg. 100. num. 681.
Mediolanen. Beneficii Ven. 7. Junii 1715. coram R. P. D. Criſpo, Allegat. 100. num. 595.
Mediolanenſis Cappellaniæ Mercur. 22. Januarii 1716. coram R. P. D. Altham, Allegat. 100. num. 606.
Melevitana Beneficiorum Lun. 16. Junii 1710. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 17. num. 15.
Melevitana Beneficiorum Ven. 10. Junii 1712. coram R. P. D. Aldovrando, Allegat. 100. num. 434.
Monaſterienſis Canonicatus Lun. 19. Febuarii 1714. coram R. P. D. Anſaldo, Allegat. 48. num. 76.
Montis Regalis Prioratus Lun. 24. Januarii 1718. cor. R. P. D. Anſaldo, Alleg. 100. num. 657.

N

Navarienſis Præcedentiæ Lun. 3. Jun. 1713. coram R. P. D. Lancetta, Allegat. 100. num. 684.
Nolana Juriſpatronatus Lun. 8. Junii 1716. coram R. P. D. Criſpo, Allegat. 75. num. 78.
Novarnienſis Parochialis Loci Ciſti Lun. 27. Januarii 1710. coram R. P. D. Priolo, Allegat. 5. num. 23.
Eadem ſuper Manutentione coram Eodem, dict. Alleg. 5. num. 35.

O

Ortonenſis Beneficii Ven. 23. Martii 1708. coram R. P. D. Scotto, Supplement. ad Allegat. 100. num. 105.
Eadem ſuper Sequeſtro, loc. cit. n. 116.
Ortonenſis Beneficii Lun. 10. Junii 1709. coram R. P. D. Polignac. Supplement. ad Allegat. 100. num. 117.

P

Pampilonen. Cappellaniæ Ven. 25. Maii 1646. coram R. P. D. Corrado, Alleg. 33. num. 23.
Parmenſis Beneficii Lun. 13. Junii 1701. coram R. P. D. Scotto, Alleg. 48. n. 27.
Parmenſis Beneficii Lun. 16. Januar. 1702. coram R. P. D. Anſaldo, dict. Allegat. 48. num. 33.
Parmenſis Beneficii Lun. 27. Junii 1703. coram R. P. D. Molines, citat. Alleg. 48. num. 52.
Parmenſis Beneficii Lun. 15. Febr. 1717. coram R. P. D. Anſaldo Decano, Allegat. 90. num. 54.
Piſana Juriſpatronatus Mercur. 26. Junii 1709. coram R. P. D. Priolo, Allegat. 16. num. 23.

R

Romana Cappellaniæ Ven. 25. Novemb. 1707. coram R. P. D. Scotto, Allegat. 22. num. 35.
Romana Cappellaniæ Ven 3. Februarii 1708. coram R. P. D. Scotto, d. Allegat. 22. num. 48.
Romana Beneficiatus S. Petri die 21. April. 1716. coram R. P. D. Petra Archiep. Damaſceno, Allegat. 90. num. 104.

Ro-

Romana Beneficiatus S. Mariæ Majoris coram R. P. D. Falconerio S. R. R. Auditore, d. Alleg. 90. num. 142.
Romana Juriſpatronatus Vener. 3. Julii 1705. coram R. P. D. Molines Decano, Allegar. 100. num. 621.
Romana Juriſpatronatus Vener. 1. Junii 1708. coram R. P. D. Aldovrando, Allegat. 100. n. 644.
Romana Cappellaniæ Lun. 14. Maii 1714. coram R. P. D. Lancetta, Supplement, ad Alleg. 100. num. 66.

S

Salernitana Juriſpatronatus Lun. 26. Febr. 1714. cor. R. P. D. Scotto, Allegat. 40, num. 46.
Salernitana Alimentorum Lun. 11. Januarii 1712. coram R. P. D. Scotto, Allegat. 44. num. 51.
Eadem ſuper taxatione coram Eodem, d. Alleg. 44. num. 68.
Eadem 20. Junii 1712. cor. Eodem R. P. D. Scotto, d. Allegat. 44. num. 71.
Eadem ſuper taxatione dict. die cor. Eodem, d. Alleg. 44. num. 90.
Eadem Ven. 16. Decembris 1712. coram R. P. D. Falconerio, d. Alleg. 44. n. 98.
Eadem ſuper taxatione dict. die coram Eodem, d. Alleg. 44. num. 106.
Salernitana Juriſpatronatus Lun. 11. Martii 1715. cor. R. P. D. Falconerio, Allegat. 75. num. 47.
Salernitana Juriſpatronatus Lun. 11. Martii 1715. cor. R. P. D. Falconerio, Allegat. 100. num. 446.
Salernitana Juriſpatronatus Lun. 13. Febr. 1716. coram R. P. D. Criſpo, Allegat. 100. num. 459.
Sorana Juriſpatronatus Ven. 22. Januarii 1712. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 100. num. 568.
Eadem coram Eodem ſuper Sequeſtro, Allegat. 100. num. 584.
Eadem Juriſpatronatus Ven. 24. Nov. 1713. coram R. P. D. Falconerio, Allegat. 100. num. 586.
Sulmonenſis Juriſpatronatus Lunæ 21. Januar. 1715. cor. R. P. D. Falconerio, Allegat. 75. num. 36.

T

Taraconenſis Beneficii Ven. 29. Januar. 1712. coram R. P. D. Lancetta, Alleg. 42. num. 29.
Taraconenſis Beneficii Lun. 11. Aprilis 1712. coram R. P. D. Lancetta, Allegat. 48. num. 89.
Tuſculana Cappellaniæ Ven. 15. Martii 1715. coram R. P. D. Anſaldo, Alleg. 75. num. 78.

V

Veliterna Fabricæ Lun. 7. Junii 1706. cor. R. P. D. Molines, Alleg. 12. num. 31.

DE CONTROVERSIIS PATRONORUM FRANCISCI MARIÆ PITONII

Epiſcopi Imeriæ,

ET BENEDICTI XIII. PONT. MAX. AUDITORIS.

TOMUS SECUNDUS.

Firmana Canonicatus.

ARGUMENTUM.

In proviſione Apoſtolica cum clauſula = *Accedente Conſenſu Patronorum* = an ſufficiat Conſenſus præcedens, vel requiratur ſubſequens? Et an proviſio remaneat caduca diſſentientibus Patronis.

SUMMARIUM.

1 *Clauſula* = Accedente Conſenſu Patronorum = *in literis Apoſtolicis appoſita quid importat?*

2 *Nominatio non habet vim præſentationis, niſi intra quadrimeſtre fuerit exhibita coram habente inſtituere.*

3 *Nominatio non poteſt inſervire pro conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica, quando eſt antecedens ad dictam proviſionem*, & n. 4.

5 *In proviſione Apoſtolica cum clauſula* = Accedente Conſenſu Patronorum = *requiritur conſenſus expoſtea dandus, & quare.*

6 *Confirmatio actus debet ſubſequi, non autem præcedere illum.*

7 *Conſenſus tacitus non ſuffragatur ad ſatisfaciendum clauſulæ prædictæ.*

8 *Ad ſatisfaciendum clauſulæ* = in forma dignum = *non ſufficit examen factum per antea.*

9 *In gratia pro præſentato attenditur conſenſus Patronorum, ſive præcedat, ſive ſubſequatur proviſionem Apoſtolicam.*

10 *Differentia inter gratiam pro Præſentato, & Proviſionem Apoſtolicam de reſervato juxta Decretum, quænam ſit*, & n. 11.

12 *In materia proviſionum Apoſtolicarum deferendum eſt Practicis, & Perſonis verſatis in Dataria Apoſtolica.*

13 *Literæ Apoſtolicæ priores in Data ſunt exequendæ in concurſu aliarum, quæ ſunt poſteriores.*

14 *Conſenſus petitus, & ſine cauſa denegatus eſt ſupplendus per Judicem.*

15 *Stante relevantia articuli ſunt admittendi in materia Simoniæ.*

16 *Senſus Auctoris pro veritate.*

17 *Patroni an poſſint variare in eorum Conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica. Vide* n. 18. & 19.

20 *Conſenſus Patronorum ſi denegetur in proviſionibus Apoſtolicis habentibus clauſulam* = Accedente conſenſu = *an illæ remaneant caducæ*, & n. 22.

21 *Conſenſus Cardinalis in proviſione Beneficii vacati per obitum ejus familiaris ſi denegetur, quid agendum.*

23 *Si in proviſione Apoſtolica cum ſupradicta clauſula medietas Patronorum conſentiat, & altera diſſentiat quid agendum.*

ALLEGATIO LX.

VAcato apud S. Sedem, per aſſecutionem incompatibilis, Canonicatu Collegiatæ Eccleſiæ Oppidi Altidoræ de Jurepatronatus Communitatis, eoque reſervato, juxta Decretum = *Quod vacaret eo ipſo, & nemo alius præter Romanum Pontificem de eo diſponere poſſet* = obtinuerunt in Dataria proviſionem Apoſtolicam tanquam de reſervato juxta Decretum Joſeph Conſtanſus cum Data anteriori, & Joſeph Gaſparinus cum Data poſteriori cum ſolita clauſula in utriuſque lite-

Digitized by Google

ris apppoſita = *Accedente Conſenſu Patronorum* = hinc oritur ratio dubitandi, an & cujus literæ ſint exequendæ pro cujus reſolutione dicebam eſſe reſpondendum literas Gaſparini non eſſe exequendas; Cum enim habeant in ventre clauſulam conditionalem = *Accedente Conſenſu Patronorum* = quæ tanquam per
1 ablativum abſolutum concepta inducit formam omnino ſervandam, inde ſequitur, ut literæ ſint inexequibiles, quando Gaſparinus nullatenus probat Communitatis expreſſum Conſenſum præſtitum ſuper proviſione Apoſtolica, ut in terminis hujus clauſulæ advertit, Pariſ. *de reſign. lib.* 2. *quæſt.* 4. *num.* 59. Maſſobr. *in prax. haben. contur. prælud.* 7. *tit. de Eccleſ. patron. dub.* 2. *num.* 8. *&* 9. & generaliter Rot. *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 20. *Martii* 1709. §. *Quoniam*, *coram R. P. D. Aldrovando*.

In caſu iſto Gaſparinus nequaquam oſtendit conſenſum Communitati Patronæ præſtitum ſuper proviſione Apoſtolica; ſolum namque exhibet nominationem factam ab eadem Communitate per menſem ante datam ſuarum literarum, quæ neque inſervit pro præſentatione, eoque minus pro Conſenſu ſuper literis Apoſtolicis, non quidem inſervit pro præſentatio-
2 ne, quia hæc nominatio tanquam actus præambulus non tranſit in actum præſentationis, niſi intra quadrimeſtre fuerit exhibita coram Superiore habente jus inſtituendi, ſine qua exhibitione nullum acquiritur jus perſonæ ſimpliciter nominatæ, ſeu potius deſtinatæ ad futuram præſentationem, ut late firmat Rot. *deciſ.* 665. *num.* 8. *part.* 18. *& deciſ.* 52. *ſub num.* 9. *& late in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Verum hodie & 3. Februarii* 1708. § *Quod enim*, *coram Eminentiſſ. D. Card. Scotto*.

3 Minus inſervit pro conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica; talis enim conſenſus dari debet ſpecialiter ſuper ipſa proviſione Papæ jam facta, quod omnino deficit in præſenti, ubi Communitas Patrona ſupponendo, quod alterna vacatione Beneficii per aſſecutionem incompatibilis, poſſent præſentare unum Beneficiatum, devenit ad ballottationem plurium Perſonarum, in quo conflictu vicit partitum Gaſparini per pluralitatem Votorum, quod ſane non vocatur dare conſenſum proviſioni Apoſtolicæ, tum quia Communitas erronee credidit, quod poſſet libere præſentare quamlibet Perſonam ſibi beneviſam, & ſic fecit actum totaliter contrarium Proviſioni Apoſtolicæ, ubi conſenſus non datur per viam electionis, ſed approbationis Proviſi Apoſtolici; cum aliud ſit eligere unum de pluribus poſtea inſtituendum, aliud vero dare conſenſum ad unum jam proviſum, & inſtitutum, tanquam actus omnino differentes, juxta *Text. in cap ubi periculum* §. *Cæterum de electione in* 6. Lotter. *de re benefic. lib.* 3. *quæſt.* 17. *numer.* 7. D. Thom. 1. 2. *quæſt.* 13. *art.* 2. Donat. *in prax. part.* 2. *tract.* 1. *quæſt.* 10. *nu.* 12. Paſſerin. *de elect. cap.* 2. *num.* 5. Rot. *deciſ.* 388. *numer.* 9 *part.* 16. *recent.* Tum etiam quia Communitas devenit ad ſupradictam Electionem tempore, quo ignorabat quod ſpectaret collatio ad Papam, quodque iſte proviſurus foret tam Gaſparinum, quam Cantandum; Unde iſta Electio,
4 ſeu nominatio non poteſt inſervire pro conſenſu, qui ſicut non trahitur ad incognitum, ita etiam non trahitur ad futuram proviſionem Apoſtolicam, ſuper qua tanquam ignorata non dicitur præſtitus Conſenſus ad *Text. in leg. ſi per Errorem ff. de Juriſd. omn. jud.* Peregr. *conſ.* 78. *n.* 19. *lib.* 1. Jov. *de ſolemn. in contract. minor. gloſſ.* 22. §. 3. *numer.* 6. *& ex text. in Leg. ſi unus omnia ff. de pactis* Mandoſ. *in Regul.* 32. *Cancell. quæſt.* 31. *num.* 19. *&* 20.

Hinc perneceſſe ſequitur ut in proviſione Apoſtolica
5 cum Clauſula = *accedente conſenſu Patronorum* = requiritur conſenſus expoſtea dandus non autem ſuffragari poteſt conſenſus datus per antecedens in genere, idque ex triplici ratione. Primo ſcilicet quia conſenſus in genere non ſuffragatur, ſed dari debet in ſpecie ſuper proviſione Apoſtolica jam facta, quia talis conſenſus eſt de forma, ut ait Pariſ. *de reſignat. lib.* 2. *quæſt.* 4. *num.* 59. quæ forma non poteſt adimpleri per æquipollens juxta notam regulam, de qua *Text. in Leg.* 3. §. *fin. & Leg. qui per ſalutem ff de jureſjurand.* Surd. *conſ.* 308. *num.* 10. Rot. *coram Merlin deciſ.* 351. *num.* 6. *& in recent. deciſ.* 495. *num.* 8. *part.* 14. *& deciſ.* 356. *num.* 2. *part.* 18. Secundo quia conſenſus præſtandus proviſioni Apoſtolicæ reſpicit executionem actus geſti per Papam, & quidquid venit in executionem actus debet ſubſequi, non autem præcedere, ut probat Pariſ. *de reſign. lib.* 9. *quæſt.* 24. *nu.* 16. *cum pluribus ſeqq. & lib.* 8. *quæſt.* 10. *num.* 12. *&* 13. Rot. *deciſ.* 239. *num.* 21. *part.* 16. *recent.* Tertio eo ipſo, quod ſupponimus, quod requiratur conſenſus Patroni ſuper proviſione Apoſtolica jam facta, ſequitur quod juxta naturam hujus conſenſus ille ſit præſtandus ex poſtea, eo quia de per ſe non eſt operativus, ſed præſupponit actum præcedentem proviſionis Apoſtolicæ, cui accedit, ut inquit Jov. *de ſolemnit. in contract. minor. gloſſ.* 22. *numer.* 19. *lib.* 2. *& de poteſt. Proreg. tit.* 7. §. 9. *n.* 7. aliud namque non eſt conſenſus Patroni niſi approbatio, & confirmatio actus jam facti per Papam, nam Patrono diſſentiente, proviſio Apoſtolica cum clauſula = *accedente Conſenſu Patronorum* = redditur caduca, & inutilis Mochedan. *dec.* 6. *de jurepatr.* quia inducit formam ſpecifice adimplendam, Mandoſ. *in tract. de ſignatur. Gratia in verb. derogationis Juriſpatronatus verſ. Præmiſſis* Pariſ. *de reſign. lib.* 3. *quæſt.* 4. *num.* 60. & forma non ſervata, actus corruit ex notis principiis, de natura autem confirmationis, ſeu ratificationis eſt ut debeat ſubſe- 6
qui, non autem ut poſſit præcedere, tanquam acceſſoria ad actum præcedentem, ſuper quo in ſpecie intervenire debet, & communiter dicitur habere oculos retro, Menoch. *conſ.* 369. *num.* 18. Geminian. *conſ.* 128. *num.* 4. *verſ. Ratificatio enim*, Rot. *coram Cerr. deciſ.* 188. *num.* 3. *& in recent. deciſ.* 244. *num.* 21. *part.* 16.

Prout etiam obſtare non valet ſi forte dicatur, quod iſta electio, ſive præambula nominatio Communitatis demonſtret ejus voluntatem directam ad perſonam nominatam, ut haberet Beneficium, quia cum iſta Voluntas deducatur ex actu nullo, quia non competebat Communitati Jus præſentandi, & eligendi pro ſuo libito unam ex pluribus Perſonis, quando ſpectabat ad Sedem Apoſtolicam Proviſio Beneficii omnino excluſiva libertatis præſentandi, inde fit etiam Voluntatem deductam ex actu prohibito, & nullo nihil ſuffragari exemplo præſentationis nulliter factæ de aliqua certa Perſona ad Beneficium Vacaturum, & ſic intempeſtive, quæ non eſt operativa, licet poſtea ſequatur Vacatio Beneficii, ſed neceſſarium eſt iterare præſentationem, vel jam factam promovere, oſtendendo perſeverantiam Patroni erga Perſonam nulliter præſentatam, quæ perſeverantia habet vim novæ præſentationis, Mareſcott. *variar. reſol. lib* 2. *quæſt.* 6. *num.* 20. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 5. *cap.* 2. *ſub numer.* 28. Rot. *in Romana Cappellania* 3. *Februarii* 1708. §. *& tamen*, *coram R. P. D. Card. Scotto*, quæ perſeverantia in caſu iſto non concurrit, & quatenus adeſſet, non reſervaret, quia eſſet conſenſus tacitus, qui non ſuffra- 7
gatur ad ſatisfaciendum clauſulæ = *accedente Conſenſu Patronorum*, = ut in puncto advertit Pariſ. *de reſignat. lib.* 2. *quæſt.* 5. *num.* 59. Mandoſ *in tractat. de ſignatura Gratia in verb. Derogatione Juriſpatronatus verſ. quæro quid ſi, & verſ. præmiſſis*, quæ omnia oſtendunt illam Electionem Communitatis factam antequam Communitas ſciret proviſionem ſpectare ad Papam, & antequam notitiam haberet de proviſione futura, eſſe omnino inutilem, & nihil ſuffragare ad ſatisfaciendum clauſulæ proviſionis Apoſtolicæ, quæ habet oculos ad Conſenſum futurum pro ejus executione præſtandum, ſicuti dicimus de clauſula = *In forma dignum* = tanquam reſpiciens executionem de- 8
bet adimpleri in ſpecie, & expoſtea ſubſequi in actu executionis ita, & taliter quod non ſufficiat examen factum per antea, Garz. *de Benefic. part.* 9. *cap.* 2. *numer.* 8. *verſ.* 8. *& numer.* 99. Rot. *coram Comitul. dec.* 114 *numer.* 10. *& ſeqq. & in Majoriven. Parochialis de Menator.* 2. *Julii* 1708. §. *denique*, *coram Reverendiſſimo Gennen.*

Neque ſubſiſtit quod conſenſus requiſitus in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatus vacantium juxta decretum poſſit intervenire etiam ante gratiam Apoſtolicam ſignanter in caſu iſto, ubi Literæ Gaſparini habent ſimpliciter clauſulam = *de conſenſu modernorum Patronorum* = ad differentiam Literarum Cantandi, quæ

habent

habent clauſulam = *dummodo modernorum Patrono-
rum expreſſus accedat conſenſus* = talia enim diffe-
rentia conſiſtit in cortice verborum, non autem in
ſubſtantia, cui æquipollet utraque clauſula, cum utra-
que ſit ſemper conditionalis, & requirens conſenſum
ea poſtea accedendum, & præſtandum, ut in pun-
cto firmat Pariſ. *de reſign. lib.* 8. q. 10. *n.* 15. *cum tri-
bus ſeqq.* Rot. *coram Puteo dec.* 167. *n.* 1. *verſ. tertio*.
Minus obſtat quod ex ſtylo Datariæ, & Cancel-
9 lariæ attendatur conſenſus Patronorum, ſive præce-
dat ſive ſubſequatur proviſionem Apoſtolicam juxta
ſeriem auctoritatum quas allegat deciſio hujus cau-
ſæ *in Firmana Canonicatus* 24. *Martii* 1710. §. *Sed
quando, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo*.
Etenim hujuſmodi ſtylus procederet diverſo gene-
re gratiarum pro præſentato, in quibus terminis lo-
10 quuntur omnes Doctrinæ contrariæ Deciſionis, ideo-
que nulla ex iis applicatur ad caſum, ubi non agi-
tur de gratia pro præſentato, ſed de proviſione Apo-
ſtolica de reſervato reſervatione ſpeciali juxta decre-
tum, quod ligat manus Patronis, itaut nequeant præ-
ſentare præcedenter, ſed tantum conſenſum dare, ſi
11 velint proviſioni quæ pertinent ad Summum Ponti-
ficem, vigore reſervationis ſpecialis juxta Decretum,
ut firmavit Rot. in *Lauden. Vicaria* 29. *Martii* 1694.
§. *Reſervatio, cor. clar. mem. Card. Caprara & 14. Ju-
nii ejuſdem anni* §. *ex decreto, cor. eodem impreſſ. apud
Me diſcept. Eccleſ.* 27. *n.* 37. *&* 45. *& in Forolivien.
Parochialis* 26. *Aprilis* 1706. §. *ſuperflua &* §. *prout
neque urget, coram bon. mem. Omanna*. Stylus autem
Datariæ non debet extendi de uno genere gratiarum
ad aliud, ſed accipiendus eſt in illis Caſibus in qui-
bus fuit introductus, & propterea inſpiciendus eſt
qualis ſit ſtylus Datariæ, & Cancellariæ in hoc præ-
ciſo Caſu noſtro proviſionum Apoſtolicarum de re-
ſervato juxta decretum, ut dixit Rot. *coram Puteo
dec.* 347. *n.* 1. *&* 7. *lib.* 1. *& in rec. dec.* 614. *n.* 28. *p.* 4.
tom. 3. *& in dicta Forolivien. Parochialis* 26. *Aprilis*
1706. §. *Pro maxime, coram Omanna*.
Ex prædictis aſſequimur nullam adeſſe Doctrinam,
quæ dixerit in proviſionibus juxta Patronorum De-
cretum poſſe Patronos præventive nominare Perſo-
nam ſibi beneviſam, ut iſta præventive nominatio
poſſit inſervire pro futuro contingenti, quatenus con-
tingat Papam providere illam perſonam, imo non
credo adeſſe ſuper hoc ſtylum Datariæ contrarium,
quia Eminentiſſimus Prodatarius, quem dictus ſty-
lus non latet, providit Cantandum, & Gaſparinum
præviis pluribus contradictoriis factis ſuper hoc pun-
cto, unde inveriſimile eſt credere, quod ſufficiat Con-
ſenſus antecedens eo modo, quo ſufficit ſubſequens
ad formam Doctrinarum loquentium de gratia pro
præſentato, cui ſi fuiſſent applicabiles etiam Gratiæ
Cantandi, Eminentiſſimus Prodatarius non feciſſet
aliam Proviſionem eidem Cantando, ſed tantum ex-
pediri mandaſſet illam Gaſparini. Et maxime quan-
do deſuper concurrit Fides expeditorum Datariæ,
cum notorium ſit in hac materia, deferendum eſſe
practicis, & perſonis verſatis in Dataria Apoſtolica,
12 ut firmat Rot. *coram Celſ. deciſ.* 191. *n.* 11. *& coram
Emerix Jun. dec.* 1149. *n.* 7. *& in dicta Forolivien. Pa-
rochialis* 26. *Aprilis* 1706. §. *Pro maxime, coram O-
manna*.
Sed etiam ſi Gaſparinus haberet conſenſum non
dico præcedentem, ſed ſubſequentem, adhuc dice-
bam, quod ejus literæ non ſunt exequibiles, ex al-
tero inſuperabili motivo, quia nempe Summus Pon-
tifex conceſſit Joſepho Cantando Gratiam priorem in
13 data, unde juxta notas regulas ſunt exequendæ li-
teræ priores in data in concurſu aliarum, quæ ſunt
poſteriores, quia prioritas Datæ oſtendit voluntatem
Summi Pontificis primo loco providere volendi Can-
tandum, & ſecundario tantum Gaſparinum, quan-
do ſcilicet prima proviſio non ſubſiſtat, juxta *Text.
in cap. Cum cui de præben. in* 6. Gloſſ. *in cap. Duobus
in verb. Concurrant de Reſcript. in* 6. Lotter. *de re be-
nefic. lib.* 2. *q.* 23. *n.* 6.
Et licet Cantandus nondum obtinuerit conſenſum
Communitatis Patronæ tamen habet jus quæſitum
pro illo habendo, itaut ſaltem interim ſit ſuperſeden-
dum, & expectandum donec audiatur an Commu-
nitas Patrona diſſentiat, vel conſentiat, nam quan-
do conſentiat, Literæ Cantandi erunt exequendæ,
non autem illæ Gaſparini, licet iſtæ haberent Con- 14
ſenſum priorem illo Gaſparini, juxta Doctrinam Go-
mez. *in regal. de impetr. benefic. vacan. per obitum fa-
mil.* q. 29. *per totam*, Mandoſ. *ſuper regulis* 32. q. 18.
n. 15. *& ſeqq. & q.* 19. *n.* 6. *verſ. In proxime, & n.* 8.
Poteſt enim Patronus laicus variare in alium accumu-
lative conſentiendo ejus favore literis Apoſtolicis.
Accedit etiam motivum Simoniæ, quæ interceſſit
in nominatione, ſeu electione extorta per Gaſpari-
num a Communitate, circa quam exhibiti fuerunt
articuli in actis; omnis autem ratio poſtulat, ut ſtan-
te eorum relevantia, propter quam intrat admiſſio 15
etiam cum retardatione ad firmata per Rot. *in Fe-
ſulana Prioratus, coram Pamphil. dec.* 252. *per tot.* per
conſequens retardanda ſit etiam executio literarum
Gaſparini, cum talis exceptio reſpiciat intrinſecum vi-
tium Electionis, ſeu conſenſus, & omnino retardet
executionem literarum, Rot. *coram Bich. dec.* 669. *n.*
9. *& coram Emerix. Jun dec.* 814. *n.* 7.
Hæc erant quæ ſcripſi in hac cauſa, quibus non
obſtantibus cenſuit Rota antecedentem electionem 16
Communitatis ſufficere pro ſubſequenti proviſione A-
poſtolica reportata cum ſolita clauſula = *accedente
conſenſu Patronorum* = prout in relata *deciſione Fir-
mana Canonicatus* 23. *Martii* 1710. *coram Eminentiſ-
ſimo D. Card. Priolo*. Ego autem reflectendo ad ve-
ritatem, juſtam credidi reſolutionem Rotalem circa
punctum, quod ſufficiat antecedens Patroni conſen-
ſus quomodolibet datus ex Pariſ. *de reſignat. lib.* 8. *q.*
10. *n.* 5. Sed quæro an Patronus, qui conſenſit pro-
viſioni Apoſtolicæ capoſt obtinendæ favore alicujus,
habeat facultatem variandi cumulative; Videtur affir-
mative concludendum, cum conſenſus tali caſu æ-
quipolleat præſentationi, & ſicut in iſto, ita etiam
in alio poteſt Patronus uti facultate variandi ſibi
permiſſum. Ego in hoc puncto conſidero, quod va-
riatio poteſt fieri, vel plures ſimul præſentando, vel
prius unum, & ſucceſſive alium, Gloſſ. *in Clement.
Plures in verb. præſentare de Jurepatron.* ſed hæc ratio
eo tendit ut unus ex pluribus inſimul concurrenti-
bus, & cumulative præſentatis poſſit eligi per Epi-
ſcopum *dicta Clement. Plures in fine de Jurepatron.*
quæ ratio videtur ceſſare in proviſionibus Apoſtoli-
cis, ubi unus poteſt alterum prævenire in Data, ſic-
ut in gratiis pro præſentato, quæ dantur primo ve-
nienti, itaut non verificetur electio Superioris circa
unum ex pluribus cumulative præſentatis, & inſi-
mul concurrentibus; Ego autem crederem, quod poſ-
ſit Patronus cumulative variare circa ſuum conſen- 17
tum, ideoque poteſt ante proviſionem Apoſtolicam
conſentire primo favore unius, & poſtea alterius,
ſed non poteſt primo conſentire in futuram provi-
ſionem Apoſtolicam favore unius, & deinde ſi alter
jam præveniſſet in Dataria obtinendo literas, con-
ſentire hujus favore, quia eſſet variatio privativa re-
cedendo in totum a primo conſenſu, quod Patro-
no Laici non eſt permiſſum, Panorm. *in cap. Cum
autem n.* 3. *de Jurepatr.* Garz. *de benefic. p.* 5. *cap.* 9. *n.*
213. *& ſeqq.* Antonin. *var. reſol.* 104. *n.* 10. Vivian. *de
Jurepatr. lib* 10. *cap.* 1. *n.* 11. Limita tamen ſi conſen-
ſus primo datus non fuiſſet exhibitus coram Nota-
rio Cameræ, ſeu Cancellariæ, quia tunc poteſt Pa-
tronus Laicus variare privative, Rot. *dec.* 709. *n.* 21.
p. 18. *rec.* Lambert. *de Jurepatr. lib.* 2. *p.* 2. *q.* 7. *artic.* 2.
n. 5. *fol.* 833. De natura enim conſenſus eſt ut ſit re-
vocabilis re integra, niſi concurrat promiſſio de non
contraveniendo, ſeu ratum, & gratum cum obli-
gatione Camerali continente Juramentum, Card. de
Luc. *de benefic. diſc.* 58. *ſub n.* 5. Pariſ. *de reſign. lib.* 9.
quæſt. 25. *per tot.*
Poſito quod circa conſenſum in futuram proviſionem
Apoſtolicam poſſit laicus variare, non obſtat quod hoc 18
modo ceſſaret ratio electionis unius inter plures apud
Superiorem, cum unus prævenire poſſet in Data; nam
vel adhuc non ſunt Literæ expeditæ favore prævenien-
tis, & poſterior in data poteſt impedire, & fieri poteſt
proviſio diſcuſſis meritis favore dignioris gratificando

illum ex Juſtitia, vel omnibus paribus hinc inde, poterit Dataria procedere ſuo arbitrio unum ex illis gratificando per viam Gratiæ, cum Papa hoc caſu ſit ſubrogatus loco Ordinarii habentis gratificationem gratiæ, de qua in *Cap. cum autem de Jurepatr.* & gratificationem Juſtitiæ, de qua in *Can. ſi forte diſt.* 63. de hac duplici ſpecie gratificationis habetur apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 4. *num.* 34. *& ſeqq.* & diſi, quod poſterior in data poteſt impedire, quando prior in data non expedivit Literas; Nam in Dataria Apoſtolica ante Literarum confectionem gratia reputatur informis *ex regul.* 27. *de non judican. juxta formam Supplic.* late Roſa *de execut. Literar. Apoſtolic. part. prima cap.* 2. *num.* 12. 16. *& ſeqq. & num.* 80. ubi addit, quod ideo Dataria, & Cancellaria tenet opinionem, quod
19 Beneficium non vacet pro obitum illius, qui habebat ſupplicationem ſignatam, & regiſtratam, literis non expeditis, quamvis contrarium teneat Roſa, cujus opinionem ipſe cenſet veriſſimam in puncto Juris, & opinio Datariæ liquet ex modo narrandi vacationem in caſu prædicto per obitum habentis proviſionem, ſeu gratiam addendo ſemper *Literis non tamen expeditis*. Aut vero unus ex illis, quorum favore Patronus laicus cumulative conſenſit, eſt ita negligens, ut compareat in Dataria re amplius non integra, ſcilicet Literis expeditis, & ſibi imputet, quia etiam Ordinarius poteſt inſtituere unum ex præſentatis, non comparendo alio compræſentato poſt lapſum terminum Ædicti, quæ omnia dicta ſuper variatione Patrono laico permiſſa non procedunt ſi conſenſus fuerit præſtitus cum promiſſione de non variando, ſeu de non revocando cum juramento, vel ſi res non eſſet integra, quod ſcilicet ille cujus favore primo datus fuit conſenſus jam dediſſet ſupplicationem; itaut Præſentata ſuæ ſupplicationis eſſet anterior ſecundo conſenſu dato favore alterius, Rot. *dec.* 323. *num.* 14. *part.* 16. *& in Lunen. Sarzanen. Cappellania* 25. *Junii* 1685. §. *Item*, *coram Paluccio* 11. *Martii* 1686. §. *Etenim*, *coram Urſino* 18. *Aprilis* 1687. §. *Quo vero*, *coram Hervavult &* 14. *Martii* 1689. §. *Abſque*, *cor. Molines*, *& in Lauretana Juriſpatronatus* 11. *Decembris* 1716. §. *Alteram*, *coram R. P. D. Criſpo*. Sed quid ubi eſſet ſub eadem die Præſentata ſupplicationis, ſub qua deinde ponitur data, & ſub eadem die facta fuiſſet variatio conſenſus favore alterius? Præſumitur pro parte magis favorabili, quæ aſſiſtit habenti primum conſenſum, dum agitur de ei tollendo Jus quæſitum, ex primo conſenſu, & ſic præſumitur in eadem die præceſſiſſe Præſentatam, & datam ad effectum impediendi variationem Patroni laici.

Adverto etiam quod in *dicta Firmana* 24. *Martii* 1710. §. *in hac vere* ſupponitur, ac firmatur quod in pro-
20 viſione Apoſtolica cum clauſula = *accedente conſenſu Patronorum* = conſenſus Patroni deſideratur pro validitate ipſius proviſionis Apoſtolicæ, quæ ſine illo procul omni dubio ſuſtineretur, ſed exigitur duntaxat gratia, & favore Patronorum ad finem evitandi illorum præjudicium non autem ſubſtantiandi actum hoc aſſumptum, intelligas ſano modo, quod nempe ex ſui ampliſſima, quam habet in Beneficialibus poteſtate Papa in vacationibus Beneficiorum de Jurepatronatus, quæ dicunt, *juxta Decretum* ob aſſecutionem de incompatibili, poſſet ſi vellet, providere libere, & ſine conſenſu Patronorum illi derogando, ut facit quando vult providere independenter ab illorum conſenſu, non autem hoc intelligas, ut quando Papa proviſionem fecit cum clauſula = *accedente conſenſu Patronorum* = iſte conſenſus ſi non obtineatur, non reddat gratiam caducam, & inutilem, quia Papa cum non aliter ſoleat providere, tali caſu prout etiam in reſignationibus, ſeu vacationibus ex cauſa reſignationis in ejus manibus, quam facit ſub conditione præallegati conſenſus Patronorum, ut *apud Me diſcept. Eccleſ.* 27. *num.* 19. exinde declarat ſe non aliter velle providere, niſi ad præſentationem Patronorum, cui æquipollet conſenſus tanquam habens vim præſentationis; ideoque ſi Patronus diſſentiat, corruit proviſio Apoſtolica, nec invito Patrono poteſt Beneficium obtineri, neque ejus conſenſus ſuppletur, neque dependet a cauſa juſta, vel injuſta, dum ille, ut dicebam, habet vim præſentationis, Emerix. Jun. *deciſ.* 298. *num.* 3. *& deciſ.* 1271. *num.* 14. & nemo ſine præſentatione Patronorum conſequi poteſt beneficium de Jurepatronatus illorum, nec poteſt dici Patrono, quod alleget juſtam Cauſam diſſenſus; nam tali caſu Papa providendo dependenter a conſenſu Patronorum, non plus facit quam dare quandam inſtitutionem habenti præſentationem, ſeu collationem dare, aut proviſionem facere ſub conditione, quatenus Patrono placuerit per ea, quæ reſpectu Ordinarii habentur deducta *in Urbanien. Canonicatus* 23. *Januarii* 1697. §. *Caterum*, *coram Reverendiſſimo dell'Olmo &* 10. *Junii* 1698. *coram bon. mem. Pio impreſſis apud Me diſcept. Eccleſ.* 4. *num.* 90. *& ſeqq.* neque etiam dici poteſt, quod Papa conſenſum Patronorum requirat ne fiat illis præjudicium in futuris vacationibus, itaut ille ſit neceſſario præſtandus, nam quando habet talem intentionem, derogare ſolet Juripatronatus, per quam derogationem illud conſervat, alias ſine hac derogatione nunquam intelligit coarctare Patronum, & illi auferre Jus ſibi competens in illa vacatione. Invenio tamen circa conſenſum Cardinalis in beneficio vacante per obitum ejus fa- 21
miliaris requiſitum *ex regul. Cancell.* ſub pœna nullitatis gratiæ, quod ſi Cardinalis conſentire recuſat proviſioni Apoſtolicæ ſit recurrendum ad Superiorem, qui conſenſum præſtabit, vel actum ſine conſenſu expediri mandet, prout tenet Gomez. *in regul. de impetr. Benefic. Vacan. per obitum famil. quæſtion.* 60. *num.* 1. quod applicari non cenſeo ad rem noſtram.
Sic enim vera non videtur alia concluſio, quam Ego 22
legi in quadam deciſione Rotali Me ſcribente edita, quod in proviſionibus Apoſtolicis cum eadem clauſula = *accedente conſenſu Patronorum* = ex cauſa reſignationis factæ in manibus Summi Pontificis de Beneficio Juriſpatronatus non ſit neceſſarius conſenſus Patronorum, ſed ſolum practicetur de ſtylo, & ex urbanitate, non de Juſtitia; Cum enim Juſpatronatus dicatus competere ex Juſtitia ob titulum oneroſum fundationis, & dotationis, Rot. *deciſ.* 221. *num.* 12. *& ſeqq. part.* 8. *recent. & in Salernitana Alimentorum* 20 *Junii* 1702. §. *Abſque eo quod*, *coram R. P. D. Scotto*, videtur Juſtitia, & non urbanitas requirere Conſenſum Patronorum niſi dicatur, & bene quod reſpectu Papæ habentis ampliſſimam poteſtatem providendi etiam ſine ullo conſenſu Patroni, ſtylus illum requirendi ſit referendus ad ejus modeſtiam, & urbanitatem; ſed hoc reſpicit rationem ſtyli introducti, quo ſuppoſito conſenſu quem Papa requirit, fit neceſſitatis.

Quid autem diceres ſi in proviſione Apoſtolica cum 23
clauſula = *accedente conſenſu Patronorum* = Patroni pro medietate conſentirent, & pro altera medietate diſſentirent? Sane non dicitur adeſſe conſenſus Patronorum, niſi ſaltem major pars conſentiat, aut niſi obtineatur derogatio alterius medietatis recurrendo ad Datariam.

Converſanen. Beneficii.

ARGUMENTUM.

Præſentatio facta de Laico penitus corruit, ubi ille Clericatum non obtinuerit intra tempus datum ad præſentandum, niſi id ex culpa Ordinaria proceſſerit.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Qui nam dicatur habere qualitates requiſitas ad præſentationem.*
3 *Validitas præſentationis ex quibus reſultet*, & num. 4.
5 *Capacitas, ſeu qualitas præſentati an requiratur de tempore nominationis, vel potius de tempore præſentationis*, & n. 14.
6 *Nominatio de Perſona Laica debet fieri indiſpen-*

ſpenſabiliter ſub conditione futuri Clericatus, & num. 7.

8 *Prædicta nominatio non reconvaleſcit Clericatu ex poſt ſuperveniente.*

9 *Clauſula*, ſi & in quantum, *appoſita in decreto Ordinarii admittentis nominationes Patronorum, quid operetur.*

10 *De diſtinctione intercedente inter ſimplicem nominationem, & præſentationem, & de utriuſque effectibus*, & n. 11. 12. 19. & 16.

15 *Reprobatur opinio Paſſerini aſſerentis præſentationem Laici ſubſiſtere, etiamſi facta fuerit abſque conditione Clericatus.*

16 *Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordinario non inducit novum terminum quadrimeſtris in favorem Patroni*, & num. 17. 18. & 19.

20 *Explicatur Textus* in cap. ſi electio de elect. in 6. *& oſtenditur de qua electione loquatur.*

21 *Præſentatus ſub conditione futuri Clericatus debet ad illum neceſſario promoveri intra quadrimeſtre.*

22 *Quomodo intelligenda ſit concluſio aſſerens, quod Ordinarius poſſit etiam elapſo termino Juris admittere præſentationes extemporaneas*, & duob. ſeq.

25 *Ordinarius nequit habilitare in præjudicium alicujus præſentati de Sanguine Clericatum, & capacitatem habentis.*

26 *Recenſetur quinque diverſa tempora in quorum ſingulis opportune ſupervenit capacitas, & habilitas inſtituendi ad Beneficium.*

27 *Qualitas præciſa ejuſmodi temporum, ſuper quibus ſufficit quod cadat habilitas præſentandi, pendet unice ex tenore fundationis.*

28 *Præſentato non currit terminus, nec præjudicium ullum inferri poteſt ex culpa Ordinarii differentis, ſeu protrahentis Clericatum.*

29 *Explicatur in quibus terminis procedat Concluſio.*

30 *In quibus caſibus teneatur Ordinarius Clericare Laicum.*

31 *Plura requiruntur ad conſtituendum Ordinarium in mora ad effectum de quo agitur, uſque ad* num. 38.

35 *Reſpondetur objecto deſumpto ex iis quæ habentur apud Me in* diſcept. Eccleſ. 23. n. 43.

36 *Authoritas Cyrilli retorquetur.*

ALLEGATIO LXI.

IN Terra Turi Converſanen. Diœceſis vacato per obitum ultimi poſſeſſoris ſimplici beneficio Sancti Jacobi Apoſtoli ſito in Eccleſia Collegiata ejuſdem Terræ ſub ipſa die vacationis ſecutæ 14. Auguſti 1712. ſupponitur quod major pars Patronorum in magno numero exiſtentium nominaverit Joſephum, Leonardum, & Franciſcum germanos Fratres de Paula.

Iſti Fratres ita ſimpliciter nominati, antequam nominationem ſuam exhibuiſſent Ordinario, renunciaverunt eorum nominationi ſub die 25. Novembris 1712. favore Antonii Micuti meri Laici tanquam de linea Fundatoris, & poſtea iidem uti Patroni ſimul cum aliis eundem Micutum nominarunt partim ſub ipſa die 25. Novembris, partim vero ſub die 27. ejuſdem menſis & 2. Novembris.

Verum ſub ipſa die 25. Novembris Micutus licet tunc non habuiſſet niſi nominationem ſupradictorum trium Fratrum de Paula, dum aliorum Patronorum nominationes poſtea ſubſecutæ fuerunt adhuc comparuit coram Ordinario, & aſſerendo ſe proxime Clericandum eſſe, dixit ſe fuiſſe præſentatum *dalla maggior parte de veri Padroni* faciendo inſtantiam inveſtiri de beneficio, & Clericari his verbis = *perciò fa iſtanza eſſer inveſtito di quello, e perciò clericarſi per poter ottenere con effetto l'inveſtitura* = Ordinarius vero non admiſit præſentationes, ſeu nominationes ſibi aſſertas, & non exhibitas, ſed ita reſcripſit = *ſupradictam comparitionem admiſit ſi & in quantum, & prout de Iure, & edictum in forma expediri mandavit. Converſani 25. Novembris 1712.*

Poſt admiſſam hujuſmodi comparitionem, & affixum edictum, Micutus reportavit ut ſupra nominationes aliorum Patronorum, quas jam reportaſſe præcedenter falſo aſſeruit Ordinario omneſque hujuſmodi nominationes retinuit in manica, & prius ſub die 17. Decembris 1712. obtinuit primam tonſuram, & deinde eaſdem nominationes produxit in Curia Epiſcopali ſub die 24. Decembris 1712. Sed Patroni qui has fecerant nominationes dubitando de illarum nullitate veluti factarum tempore quo Micutus erat laicus, ſucceſſive ſub die 6. Februarii 1713. iterum nominarunt eundem Micutum jam Clericum ut hæc omnia recognovit ex ſcripturis mihi oſtenſis.

Antequam memorati tres Fratres de Paula devenisſent ad renunciandum eorum nominationem, & Patroni ad novam nominationem Micuti, jam alii Compatroni nominaverant Clericum Martinum Antonium de Elena uſque de menſe Septembris 1712. qui etiam in actis exhibuerat nominationem, Ordinario, obtenta illius admiſſione cum affixione edictorum uſque de menſe Octobris ejuſdem anni 1712. Inter quem propterea primum præſentatum orta controverſia cum dicto Micuto noviter præſentato in locum Fratrum de Paula, Ordinarius per ſententiam rejecit Micutum, dando inſtitutionem Clerico Martino Antonio de Elena pro medietate, & pro altera medietate Nicolao Maggiolino alteri præſentato per Compatronos ultimo tempore ſcilicet 7. Februarii 1713. addita ratione, quod ambo eſſent de lineà Fundatoris, & æquale jus habente.

Cum hodie in gradu appellationis pendeat cauſa coram digniſſimo Prælato Romanæ Curiæ, qui in contradictoriis deſuper habitis plures difficultates excitavit contra Inſtitutionem datam ab Ordinario favore Clerici de Elena, inclinando potius pro Inſtitutione Micuti, ego in ſenſu veritatis requiſitus, & maturo deſuper examine habito ſuper nominationibus, & præſentationibus, omnibuſque aliis, de quibus ſupra enarratis cenſeo competere inſtitutionem Clerico de Elena, rejecto Micuto, & ſententiam Ordinarii in hac parte fuiſſe juſtam, quidquid ſit circa diviſam inſtitutionem in duas medietates Beneficii alteram pro Clerico de Elena, & alteram pro Maggiolino.

Fundamentum ita judicandi conſtituo in eo quod ſolus Clericus de Elena eſt ille, qui fuit legitime præſentatus intra terminum quadrimeſtris, & habet qualitates neceſſario requiſitas, quia nempe erat Clericus de tempore præſentationis, & eſt deſcendens de linea Fundatoris, cujus deſcendentes ſunt paſſive vocati, & conſequenter eidem competit inſtitutio, non autem Micuto tanquam non habenti legitimam præſentationem intra terminum quadrimeſtris, ut paſſim firmavit Rot. *ſignanter in Majoricen. Beneficii primæ Februarii* 1709. §. *Illi enim, coram R. P. D. Falconerio, & in Camerinen. Beneficiatus* 10. *Maii* 1709. §. 1. *coram Reverendiſſimo D. Molines Decano, & in Civitatis Caſtelli Canonicatus* 12. *Martii* 1714. §. *Ratio fuit, coram R. P. D. Scotto Illuſtriſſ. Gubern. Urbis.*

Quod autem Micutus non habeat legitimam præſentationem intra terminum quadrimeſtris ex eo reſultat, quod ejus nominatio, & præſentatio etiamſi ſecuta fuiſſet ſub die 25. Novembris 1712. adhuc fuit omnino nulla, dum eo tempore ipſe erat merus Laicus, & ſolum effectus eſt Clericus ſub die 17. Decembris 1712. elapſo jam quadrimeſtri, quod expiraverat ſub die 14. ejuſdem menſis Decembris ob vacationem ſecutam 14. Auguſti præcedentis una cum omnibus Patronorum habita ſub eadem die, qua præſentaverant Fratres de Paula, ideoque etiamſi præſentatio Micuti ſupponenda foret legitime facta infra quadrimeſtre, ſcilicet ſub conditione futuri Clericatus, 3 adhuc tamen remanſiſſet invalida, & nulla, ob non ſuperventum Clericatum in termino quadrimeſtris, prout requiritur, ut probant Corrad. *in prax. benef. lib. 4. cap. 6. n. 31. & 32.* Card. de Luc. *de Jurepa-*

tron. diſc. 45. *n.* 7. Paſſerin. *de elect. cap.* 25. *num.* 340. Rot. poſt Vivian. *de Jurepatron. dec.* 147. *n.* 19. *& Ego ſcripſi Diſcept. Eccleſ.* 13. *n.* 40.

Eo magis autem quando præſentatio fuit illegitima, quia de tempore nominationis, & comparitionis coram Ordinario habitæ ſub die 25. Novembris
4 1712. Micutus non erat Clericus, quando pro validitate præſentationis requiritur, ut de ejus tempore quis Clericus exiſtat; quia licet poſſit fieri nominatio Laici; quando tamen nominatio exhibetur Ordinario, de quo tempore dicitur, ſeu efficitur præ-
5 ſentatio, requiritur capacitas præſentati, & conſequenter Clericatus, ut firmarunt Corrad. *in prax. benefic. lib.* 11. *cap.* 6. *n.* 30. Rot. *dec.* 636. *n.* 4. *p.* 19. *tom.* 2. *& Me ſcribente dixit* Rot. *in Volaterrana beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Sed præciſive*, *coram R. P. D. Criſpo*, *& in Mellevitana beneficiorum* 10. *Junii* 1712. §. *Pro remotione*, *coram R. P. D. Aldobrando*.

Sed fortius quia nec etiam attendi debet ipſum tempus adepti Clericatus ſub die 17. Decembris, reflectendo quod nominationes factæ fuerant ſimpliciter de perſona laica ſine illa conditione, quæ requirebatur, ſcilicet futuri Clericatus, cum ſit recepta opinio, quod nominatio debeat fieri ſub conditione futuri Clericatus, alias eſt invalida, & nulla,
6 Clericatus ſubſequens illam reconvaleſcere fecit, ut in puncto declaravit Rot. *in dicta Volaterrana beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Nec valuit & 28. Januarii* 1709. §. *final. coram R. P. D. Criſpo*, *& in Regien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Comperto*, *coram Reverendiſſimo D. Molines Decano*, *& in Melphit. beneficii* 5. *Decembris* 1712. §. *Præterea*, *coram R. P. D. Lancetta*.

Ideoque nihil operatur Comparitio facta coram Ordinario ſub die 25. Decembris 1712. quia de hoc tempore Micutus non erat Clericus, minuſque exhibuit nominationes, quas nondum reportaverat ab omnibus illis Patronis qui faciebant majorem partem, & iſtæ fuerunt inſuper nullæ veluti factæ abſque con-
7 ditione futuri Clericatus; & propterea Micutus vere, & proprie dici non poteſt legitime præſentatus, niſi ſub die 24. Decembris 1712. de quo tempore exhibuit in actis nominationes uti Clericus effectus, & quia dubitari adhuc poterat de his nominationibus veluti factis ſimpliciter de Laico, neceſſarium exiſtimarunt Patroni ſub die 6. Februarii 1713. iterum nominare Micutum ex concluſione ſuperius adducta, quod nominatio Laici non reconvaleſcit ob Clerica-
8 tum poſtea aſſecutum, & conſequenter firmum remanet, quod Micutus fuit illegitime nominatus, & præſentatus, dum ſaltem lapſo quadrimeſtri obtinuit Clericatum ſub die 17. Decembris 1712. & elapſo etiam quadrimeſtri exhibuit nominationes Ordinario ſub die 24. ejuſdem menſis Decembris, itaut illa comparitio facta coram Ordinario 25. Novembris præcedentis nihil operatur, quia Ordinarius non admiſit nominationes ſibi non exhibitas, & pro majori parte nondum ſecutas, ſed ſolam comparitionem ad-
9 miſit: *Si & in quantum*, *& prout de Jure*, quæ nihil operatur, ubi comparens nullum Jus tunc temporis re vera habebat, ut in ſpecie firmavit Rot. *cor. Greg. dec.* 417. *ibique Adden. n.* 12. ubi quod importat rejectionem, ſi de Jure comparitio non erat admittenda, *& in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *Eoque certius*, *coram Eminentiſſimo D. Card. Tremoill. & in Bononien. benefic. de Caſtello* 9. *Junii* 1713. §. *Lucidior*, *coram R. P. D. Anſaldo*.

Hæc omnia ni fallor videntur admitti per Contradictorem, ſed opponunt lapſum quadrimeſtris non eſſe deſumendum ab illa die 14. Auguſti quo vacavit Beneficium, ſed a die 25. Novembris ſequentis, quo Fratres de Paula primi nominati renunciarunt eorum nominationi inhærendo regulæ, quod Patrono currit novus terminus quadrimeſtris ad præſentandum a die renunciationis prioris præſentati juxta *text. ſi electio de electione in* 6. Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 64. *n.* 15. Rota *coram Ubaldo deciſ.* 556. *numer.* 10.

Verum hoc objectum de Jure veriſſimum credo per diſtinctionem applicari non poſſe ad ſubjectum caſum quia in hac materia datur diſtinctio inter nominationem, & præſentationem, nominatio eſt illa, 10
quam faciunt Patroni extra præſentiam Ordinarii puta per Inſtrumentum, Apocham, vel Epiſtolam, & quæ dicitur actus præambulus ad præſentationem per quam ſane nominationem nullum Jus acquiritur nomina- 11
to. Præſentatio autem eſt quando Inſtrumentum nominationis exhibetur Ordinario, qui facit ſolitum Decretum = *Admiſit ſi*, *& in quantum* = & per præſentationem dicitur acquiri jus ad beneficium præſentato ut hanc diſtinctionem ponunt, Tondut. *quæſt. benefic. part.* 3. *cap.* 159. *num.* 15. *&* 16. Paſſerin. *de elect. cap.* 25. *num.* 339. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 6. *n.* 35. *& ſeqq.* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 7. *cap.* 4. *num.* 31. Rot. *deciſ.* 665. *num.* 8. *part.* 18. *& deciſ.* 459. *num.* 25. *part.* 19. *tom.* 2. *recent. & coram R. P. D. Anſaldo dec.* 52. *ſub n.* 9. *& in Nolana beneficii* 30. *Januarii* 1690. §. *Ceſſat cum ſeqq. &* 9. *Iunii ejuſdem anni* §. *Quo vero*, *coram clar. mem. Card. Caprara*, *& in Friſingen. Canonicatus* 4. *Julii* 1692. §. *Neque obſtat*, *coram Reverendiſſimo D. Molines Decano*, *&* 5. *Julii* 1694. §. *Verum &* §. *Non obſtat*, *coram Eminentiſſimo Priolo*, *& Me ſcribente plene dictum fuit in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Verum &* 3. *Februarii* 1708. §. *Quod enim*, *coram Illuſtriſſ. Gubern. Urbis*.

Ex qua diſtinctione diverſi reſultant effectus, quia 12
cum Patronis laicis ſit præfixus terminus quadrimeſtris ad præſentandum, ſi illi ſimpliciter faciunt nominationem, ſed iſta poſtmodum non exhibeatur Ordinario habenti Jus inſtituendi, non dicitur facta præſentatio, ideoque non obſtante nominatione, intrat devolutio ad Superiorem, quia nominatio non eſt præſentatio, ſed actus præambulus ad illam, ut tradunt Lapus *allegat.* 75. *n.* 3. *&* 16. Rot. *deciſ.* 3. *de Iurepatr. in nov. & in recent. deciſ.* 352. *num.* 15. *part.* 16. *& in Nolana beneficii* 30. *Januarii* 1690. §. *Non refragatur*, *coram clar. mem. Card. Caprara*, *& in dicta Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. *&* 3. *Februarii* 1708. *per totas coram Illuſtriſſ. Gubern Urbis confirmata* 14. *Maii* 1714. *coram R. P. D. Lancetta*, *& in Melevitana Beneficiorum* 10. *Iunii* 1712. § *His in jure coram R. P. D. Aldrovando*, *& in Aſculana Beneficii* 5. *Martii* 1700. §. *Minus obſtat*, *&* §. *Pariter*, *coram bon. mem. Muto*, *& in Senogallien. beneficii* 23. *Aprilis* 1703. *coram eodem impreſſa apud* Palma Nep. *deciſ.* 394. *num.* 17. *&* 21. *tom.* 4. *& in Comen. Archipresbyteratus* 17. *Iunii* 1715. §. *Secundo*, *coram R. P. D. Falconerio*, D. Jacobus de Comitibus *deciſ. floren.* 33. *n.* 3. *& ſeqq.*

Hinc etiam, quia nominatio eſt actus præambu- 13
lus ad præſentationem, & ſic actus imperfectus, Patronus laicus qui prohibetur privative variare a præſentatione, poteſt recedere in totum, & privative variare ab ipſa nominatione tanquam ea, quæ nullum Jus tribuit nominato, & præſeferens actum imperfectum, ut egregie tradit Lambertin. *de Iurepatron. libr.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 7. *artic.* 2. *numer.* 2. *&* 5. *& artic.* 3. *n.* 1. ubi idem dicit de Patrono Eccleſiaſtico, qui licet nullo modo variare poſſit etiam cumulative, tamen poteſt alterum præſentare, quando ſolum devenit ad nominationem alterius, ex quo actus non dicitur perfectus, Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 6. *ſub numer.* 36. Rot. *coram R. P. D. Anſaldo dec.* 52. *num.* 9. *& in Nulline*, *ſeu Taurinen. Prioratus* 5. *Decembris* 1667. §. *Neque hanc*, *&* §. *Præterea &* 4. *Iulii* 1668. §. *Præterea*, *coram clar. mem Card. Caprara*, *quam refert*, *& ſequitur* Rot. *deciſ.* 739. *num.* 14. *& ſeqq. part.* 18. *tom.* 2. *recent.*

Hinc etiam quando requiritur aliqua qualitas in Perſona præſentanda, ut de Jure eſt Clericatus in beneficiis ſimplicibus, vel ex lege fundationis Sacerdotium, Doctoratus, vel alia qualitas, non eſt neceſſarium quod iſta concurrat tempore nominationis tan- 14
quam actus præambuli ad præſentationem, ſed ſatis eſt quod concurrat tempore, quo illa exhibetur Ordinario, & ita fit præſentatio, juxta firmata in *Deciſ.* 4. *&* 12. *coram Penia*, *& dec.* 52. *n.* 10. *coram R. P. D. Anſald. & plene* Rot. *in dict. Friſingen. Canonicatus* 4. *Iulii* 1692. §. *Neque obſtat*, *coram Reverendiſſ. D. Molines Decano*, *&* 5. *Iulii* 1694. §. *Verum cum ſeqq. coram Eminentiſſimo Priolo*, *&* 18. *Aprilis* 1695. §. *Non rele-*

vante

vante cum ſeqq. cor. R. P. D. Scotto & 26. Junii 1697. §. Abſque eo quod coram bon. mem. Pio, & in Volaterrana beneficii 7. Decembris 1708. §. Sed præciſive, coram R. P. D. Criſpo, & in Farfen. Canonicatus 8. Julii 1711. §. Poſtremo, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano, & in Mellevitana beneficiorum 10. *Junii* 1612. §. *Præremotione, coram R. P. D. Aldrovando*; quod procedit etiamſi Patroni in Inſtrumento nominationis ſimpliciter nominaverint Laicum, quia ſi Nominatus tempore, quo exhibet Ordinario Inſtrumentum nominationis reperitur jam Clericus, valida eſt præſentatio, tunc enim cum nominatio exhibetur Ordinario dicitur fieri præſentatio, ut bene Paſſerin. *de elect. cap.* 25. *num* 339. & 340. ubi tamen addit, quod ſi quis præſentaretur Ordinario ſimpliciter, qui tunc eſſet laicus, ſed de proximo Clericandus, valida foret præſentatio licet non fuiſſet dictum, quod præſentaretur ſub conditione futuri Clericatus, ex quo iſta conditio deberet ſubintelligi, & concordat Marant. *reſponſ.* 85. *numer* 26. *part.* 5. relatus apud Me *in Parergon. ad diſcept. Eccleſ. numer.* 129. *in fine*, quod ſi verum foret caſſanda foret

15 concluſio, quod præſentatio Laici ſit nulla, quia ſemper deberet ſubintelligi facta ſub conditione futuri Clericatus, dum laicus poſt præſentationem intra quadrimeſtre ſe promoveret ad Clericatum, ſine quo ſcit non poſſe obtineri beneficium, & ſemper de tempore præſentationis appareret proxime Clericandus, quod proinde Ego non admitto niſi ſaltem in actu nominationis coram Ordinario, ipſe nominatus peteret ſe inſignitum prævia collatione Clericatus ita explicando in actu præſentationis nominationem ſimpliciter factam per Patronos, ut Me ſcribente deciſum fuit *in dicta Mellevitana beneficiorum ubi ſupra, coram R. P. D. Aldrovando*.

Et applicando ad rem noſtram, ſicut ex præmiſſis patet ſimplicem nominationem, quæ redacta non fuit ad præſentationem coram Ordinario eſſe ſimplicem actum præambulum, & præparatorium ad illam, qui tanquam imperfectus nullum Jus tribuit nominato, ut elare firmant deciſiones ſuperius adductæ ſignanter *in dicta Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. & 3. *Februarii* 1708. *coram Illuſtriſs Gubernat. Urbis*, & *noviſſime D. meus de Comitibus deciſ. Florent.* 33. *num.*

16 5. Ita exinde indubitata eſt omnium Canoniſtarum Sententia, quod ubi nominatus renunciet ſuæ nominationi antequam illa præſentata fuerit Ordinario, ex quo illa nominatio nullum Jus tribuebat nominato, non competit Patronis novus terminus ad præſentandum a die renunciationis, tanquam ea nova vocatione, quia nihil Juris vacat per renunciationem nominationis, ſed currit primus terminus, quia Patronus non fecit, quod in eo erat, ſcilicet non curavit nominationem præſentari Ordinario. Hæc eſt Theorica Cardin. Zabarel. *in cap. fin. ſub numer.* 4. *circa finem de jurepatr.* ibi = *Secundo quæro circa hoc. Patronus elegit præſentandum, qui renunciavit antequam præſentaretur, habebit nu integrum tempus ſicut habent Electores de electione capis. ſi electio lib.* 6. *Dic quod non; quia Patronus non fecit quod in eo eſt, ex quo non præſentavit Inſtituenti, ſecus ſi præſentavit, quia tunc ſi renunciat, a die renunciationis habebit integrum tempus, ſicut fit in dict. cap. ſi electio quod nota.* =

17 Hanc Theoricam refert, & ſequitur Rocc. de Curt. *de jurepatr. in verb honorificum numer.* 74. ibi = *Pone quod Patronus eligat præſentandum, iſto electus renunciat antequam præſentetur, quæritur an Patronus habebit iterum quatuor menſes ad præſentandum a die renunciationis illius? videtur dicendum, quod ſic per Capit. ſi electio, de elect. in* 6. *Ubi in ſimili dicitur, quod Electo renunciante, habent Electores integrum tempus; in contrarium determinat* Card. Florent. *in cap. final. infra eodem monetur, quia Patronus eligendo præſentandum, non fecit quod in eo eſt, ex quo non præſentavit, unde dicit ſecus eſſe ſi præſentavit, quia tunc ſi præſentatus renunciavit, habebit Patronus integrum tempus ad præſentandum a die renunciationis*. = Eandem Theoricam reaſſumit, & cum illa concordat Lambertin. *de jurepatronat. lib.* 2. *p.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 17. *ſub num.* 5. *verſ. reperi poſtmodum* ibi = *Reperi poſtmodum D. Rocchum quærentem ſi Patronus elegit, præſentandum, & electus renunciavit antequam præſentaretur an iterum habebit quadrimeſtre a die renunciationis illius; primo argumentatur, quod ſic per dict. Cap ſi electio; poſtea tenet contrarium ſecundum Cardin. in cap. fin. verſ. ſecundo quæro, quia Patronus eligendo præſentandum non fecit, quod in eo eſt, ex quo non præſentavit, unde dicit ſecus eſſet ſi præſentaſſet, quia, tunc ſi præſentatus renunciat, habebit Patronus integrum tempus ad præſentandum a die renunciationis*, = & plenius *art* 22. *num.* 4. & *ſeqq fol. mihi* 710. ibi = *Quando Patronus elegit præſentandum, & non actualiter præſentavit, & ille electione jam facta, & eo non præſentato, renunciavit, &c. non habebit iterum tempus datum ad præſentandum, quia revera non fecit, quod in ſe erat, ſcilicet quia non præſentavit*, = & infra ibi = *Ex quo enim actualiter non præſentavit, electum, non fecit quod ad ſe ſpectabat, non debet habere aliud tempus, nec in eo procedit diſpoſitio dict. cap. ſi electio, &c. & Cum igitur tempus detur ad præſentandum, ergo debet fieri actus perfectus, &c. & ſic ſequitur, concluſionem ſuper formatam, infra ſemeſtre, vel quadrimeſtre non ſolum Patronus debere eligere præſentandum, literas vel Inſtrumentum dirigere, ſed eum actualiter præſentare, vel ſeipſum cum Inſtrumento, ſeu literas præſentare, & illas verificare infra dictum tempus, & hæc eſt pura veritas, quæ non habet angulum.* =

Hoc ipſum firmaſſe Sacram Rotam *in Firmana Canonicatus, coram Penia teſtatur* Vivian. *de Jurepatron. lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 27. ibi = *poteſt Patronus expoſt intra aliud quadrimeſtre, vel ſemeſtre alium præſentare, &c. ſi præſentatus non vult acceptare præſentationem Cap. ſi electio de elect. in* 6. ubi Doctores dicunt illum Textum habere locum in præſentatione, & fuit dictum *in Firmana Canonicatus* 12. *Maii* 1597. *coram Penia, ubi habetur id procedere ſi Patronus realiter præſentavit habenti inſtituere, ſecus ſi tantum nominavit* = & *lib.* 7. *cap.* 4. *num.* 30. & 31. ibi = *Patronus habet novum quadrimeſtre a die, quo præſentatus, &c renunciavit, &c. niſi ſuper prædictis fraus interveniſſet, & ſecus etiam eſt ſi Patronus elegit, & deputavit præſentandum, ſed eum actualiter non præſentavit.* = & firmavit Rot. *coram Seraph. deciſ.* 1007. *numer.* 3. 18

Firmum itaque remanet, Patronos, qui præſentarunt Micutum, non habuiſſe novum quadrimeſtre ab illa die renunciationis factæ per Fratres de Paula ſub die 25. Novembris, cum ipſi eſſent ſimpliciter nominati, non autem præſentati coram Ordinario, & ſic Patroni fecerant actum imperfectum nullum Jus tribuentem, nec fecerant, quod ad ipſos ſpectabat, ſcilicet actualem præſentationem, juxta individuales doctrinas ſuperius relatas, quæ etiam ſuperaddunt non applicari ad caſum ſimplicis nominationis diſpoſitionem *Textus in cap. ſi electio de elect. in* 6. velut loquentis de electione Canonica ad Epiſcopatum, & Prælaturas Eccleſiaſticas, quæ electio eſt actus perfectus, & dat Jus ad rem, & per illam Electores dicuntur feciſſe, quod ad ipſos ſpectabat, ideoque ut locum habeat Textus concedens novum terminum a die renunciationis Electi, debet adeſſe præſentatio, quæ aſſimilatur electioni, & Doctores ideo dixerunt Textum loquentem de electione habere locum in præſentatione, non autem in ſimplici nominatione, quæ nullum Jus tribuit, ſed eſt actus imperfectus nondum redactus ad præſentationem, ut bene advertit Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 22. *ſub numer.* 4. *verſ. unde ſi concederemus fol. mihi* 710. & *advertunt R. P. D. Anſald. deciſ.* 52. *numer.* 9. Tondut. *quæſt. benefic. part.* 3. *cap* 159. *num.* 15. & 16. Paſſerin. *de elect. cap* 25. *numer.* 339. 19 20

Firmato quod terminus quadrimeſtris deſumendus veniat a die vacationis 14. Auguſti, ſub qua Patroni primo loco præſentarunt Fratres de Paula, inde ſequitur quod etiamſi illi præſentaſſent intra quadrimeſtre Micutum ſub die 25. Novembris, adhuc præſentatio eſſet nulla, & invalida tanquam facta de laico, ut probat Paſſerio. *de electione cap.* 25. *num.* 339. eoque magis, quia Micutus intra terminum quadrimeſtris non fuit effectus Clericus prout requiritur, quan-

do præſentatio facta extitit ſub conditione futuri
21 Clericatus, qui ſunt termini, in quibus re vera in præſenti non agitur, quia ſub allegata die 25. Novembris non fuit facta præſentatio, ſive, quia illam Micutus non exhibuit Ordinario, nec Ordinarius illam admiſit, ſive quia hoc tempore major pars Patronorum nondum fecerat præſentationes ſuas, & falſo illi aſſeruit Micutus, quod fuerat præſentatus per majorem partem Patronorum, itaut ſola præſentatio fuerit illa facta extra terminum quadrimeſtris ſub die 24. Decembris.

Nec obſtare puto, quod Ordinarius admiſerit nominationem poſt quadrimeſtre, ideoque valida fuerit præſentatio, juxta receptam concluſionem, quod
22 poteſt Ordinarius renunciando Juri ſuo admittere præſentationem extra terminum, de qua Cardin. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 64. ſub num.* 15. Etenim ſi loquimur de præſentatione facta ſub die 24. Decembris, non video quod Ordinarius illam admiſerit, ſi vero loquimur de comparitione Micuti facta ſub die 25. Novembris, & de hoc tempore durabat quadrimeſtre, neque Micutus exhibuit nominationes aliquas, nec minus eas habebat tanquam nondum ſecutas, & ſolum Ordinarius admiſit comparitionem cum clauſula præſentativa = *Si & in quantum, & prout de Jure*, = ita & taliter, quod etiamſi loquendo per erroneum ſuppoſitum, ita admiſiſſet, nominationes iſtæ remanſiſſent nullæ ob non ſuperventum Clericatum Micuti intra terminum quadrimeſtris expiratum die 24. Decembris, quando Clericatus ſupervenit die 17. ejuſdem.

Sed quando ſuſtineres in facto quod Ordinarius admiſit has præſentationes extra terminum, nihil re-
23 levaret id ad validitatem illarum; Concluſio enim quod poteſt Ordinarius admittere præſentationem Patroni etiam lapſo tempore quadrimeſtris, procedit quando Patronus eſt Unicus, & agitur tantum de præjudicio ipſius Ordinarii, qui jus ſibi devolutum remittere poteſt gratificando Patronis, ſecus vero eſt, ubi concurrunt alii Compatroni, qui jam præſentarunt intra terminum quadrimeſtris, & quibus accreſcit vox aliorum Compatronorum, qui infra terminum quadrimeſtris non fuerunt prompti ad præſentandum juxta illud Jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi, quod competit Patronis, de quo Rot. *in compoſtellana Parochialis* 8. *Junii* 1696. §. *eoque facilius*, *coram Reverendiſs. D. Molines Decano*, & *in Leodien. Beneficii* 25. *Februarii* 1707. §. & *nihilominus*, *coram R. P. D. Anſaldo*, & Ego ſcripſi *in Parergon. ad diſcept. Eccleſ. n. 46. p. 2.*

Hoc enim caſu Ordinarius non habet facultatem
24 admittendi præſentationem Compatronorum in præjudicium Juris quæſiti aliis Compatronis, qui intra tempus legitime præſentarunt, ut in individuo reſpondet D. meus de Comitibus *dec. Florentina* 33 *n.* 1. 2. & 3. ibi = *præſentatio prædicta non fuit facta intra quadrimeſtre datum Patronis Laicis ad præſentandum & propterea Joanni Baptiſtæ ſuffragare non poteſt*, &c. *idque non obſtante quod Ordinarius ſuum decretum admiſſionis interpoſuerit; nam poteſt quidem Ordinarius, quando devolutio ſit ad ipſius favorem, negligentiam Patronis remittere, donec talis devolutio durat, non vero quando Jus fuit alteri quæſitum per devolutionem collationis factæ ad alium Superiorem, vel Conſolidationem, & augmentum Vocis Patroni negligentis ad favorem præſentantis*, & concordat Rot. *coram Celſ. deciſ.* 342. *numer.* 10. & *in recent. deciſ.* 13. *n.* 4. *part.* 17. =

Eoque magis quia Compatronis fuerat Jus quæſitum mediante præſentatione Clerici de Elena, ob incapacitatem Micuti, qui toto tempore quadrimeſtris fuit Laicus, nec promotum ad primam tonſuram, quo caſu fuerat Jus quæſitum eidem Clerico de Elena, ut bene Cardin. de Luca *de Jurepatronat. diſcurſ.* 20. *numer.* 7. Rota *coram Cavaler. deciſion.* 231. *num.* 3. & 4. Lara *de anniverſ.* & Capp. *lib.* 2. *cap.* 9. *numer.* 59. Cyrill. *quæſtion. jur. capit.* 93. *numer.* 20. & 21. Conrad. *in praxi benef. lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 3. & *ſeqq.* Cum
25 in fortioribus in præjudicium alicujus præſentari de ſanguine, qui ſit Clericus, & capax nequeat Ordinarius habilitare, juxta tradita *per* Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 2. *p.* 1. *quæſt.* 10. *art.* 5. *n.* 6. *verſ. ſecundus*, & *verſ. ſeptimus*, Rota *in Rhegien. Juriſpatr.* 16. *Januarii* 1708. §. *Comperto*, *coram Reverendiſs. D. Molines Decano*.

Nota ad materiam quinque tempora dari poſſe,
in quibus reſpective capacitas, habilitas, ſeu qua- 26
litas beneficiandi ſatis eſt, quod superveniat. Primum eſt tempus vacationis beneficii; Secundum nominationis, quæ fit mediante Inſtrumento, vel epiſtola per Patronos extra præſentiam Superioris habentis inſtituere. Tertium præſentationis coram Superiore. Quartum Inſtitutionis, ſeu collationis, & Quintum denique poſt Inſtitutionem, de quo autem
tempore ſufficiat habilitas, pendet ex tenore verbo- 27
rum fundationis. De primo, & tertio tempore ſcilicet vacationis, & præſentationis habetur apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 13. *numer.* 39. & *ſeqq.* & *in Parergon. num.* 17. & *ſeqq.* De ſecundo tempore nominationis erat caſus, in quo Ego ſcripſi *in Volaterrana benefic.* 7. *Decembris* 1708. §. *Penultimo*, & §. *final. coram Rev. P. Dom. Criſpo*. De quarto tempore Inſtitutionis, ſeu Collationis erat alter caſus, ubi pariter ſcripſi *in Ilcinen. beneficii* 2. *Julii* 1706. §. *Quia in ordine*, *coram Reverendiſs. Kaunitz*, & *in Tridentina Cappellania* 3. *Aprilis* 1715. §. *final. coram R. P. D. Cerro*. De quinto demum tempore poſt Inſtitutionem frequenter agitur in materia qualitatis Sacerdotalis, quæ ſufficit in habitu ad obtinendum beneficium, ſed debet eſſe actualis intra annum poſt obtentam Inſtitutionem, juxta Textum *in capit. final. de Inſtitut. in 6.* & late Me ſcribente in *Melphiten. beneficii* 26. *Junii* 1711. §. *Minus in fine*, *coram Eminentiſſimo Dom. Cardin. Priolo*, & 5. *Decembris* 1712. §. *Graviuſque*, & *ſequent. coram Reverendiſs. P. Dom. Lancetta*.

Poſt hæc ſcripta in hujuſmodi Cauſa oportuit iterum reaſſumere calamum pro evacuanda altera difficultate in contrarium excitata, in qua ita reſpondebam.

Præcipuum fundamentum, ex quo movebar ad concludendum præſentationem Micuti eſſe omnino nullam, in eo conſiſtebat quod facta fuerat de laico, qui Clericatum obtinuit elapſo quadrimeſtri, & ſic tempore non habili, cum ad validitatem præſentationis habilitas, ſeu Clericatus Præſentati requiratur, ut superveniat intra terminum quadrimeſtris juxta authoritates relatas *im meo reſponſo pro veritate*, §. *Quod autem cum ſeqq.*

Huic fundamento de Jure veriſſimo obſtare non puto reſponſionem exadverſo datam, quod exhibitio Clericatus obtenti poſt quadrimeſtre nihil officiat Micuto, ex quo culpa, & mora illum obtinendi poſt lapſum termini non proceſſit culpa ipſius Præſentati, ſed Epiſcopi, qui licet ſupplicatus fuerit intra quadrimeſtre ad clericandum Præſentatum, attamen illum non conceſſit intra terminum ſed extra, ita-
ut culpa Ordinarii præjudicare non potuerit Præſen- 28
tato, cui propterea veluti impedito ex negligentia, & mora Ordinarii non potuerit currere terminus, prout ex doctrina Cyrill. *quæſtion. Juris cap.* 30. *num. ſecundo*, & *ſequentibus Ego Scripſi diſcept. Eccl.* 13. *numer.* 43.

Etenim reſpondeo quod Concluſio hæc bene pro- 29
cedit in ſuis terminis, quando ſcilicet vere probatur Clericatum fuiſſe dilatum, ſeu prolongatum ex culpa, & mora Ordinarii, ſed punctus eſt quod neque per umbram in caſu iſto Ordinarius peccavit, ſeu aliquam moram, aut dilationem commiſit, licet enim Micutus ſub die 25. Novembris 1712. aſſerendo ſe præſentatum per majorem partem vocum in Curia Epiſcopali fecerit hanc inſtantiam ibi = *fa iſtanza eſſer inveſtito di quello, e perciò clericarſi per poter ottenere cum effetto l' Inveſtitura* = attamen Ordinarius non denegavit, ſed inſtantiam admiſit cum clauſula, *ſi & in quantum*, & *prout de Jure*, quod dicere voluit, ut eſſet promptus ad dandum Clericatum quoties Micutus faceret ſuas incumbentias, quas de Jure facere tenebatur ad hunc effectum conſequendum, juxta naturam hujus reſcripti, de qua Rota *coram Gregorio deciſ.*

deciſ. 317. *ibique adden. num.* 12. *& in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *Eoque certius, coram Eminentiſſimo D. Cardinali Tremoille.*

Prima autem incumbentia, quam facere debebat,
& non fecit Micutus, erat ut exhiberet in actis omnes nominationes, quas habere ſupponit in ſui
favorem factas per majorem partem Patronorum,
cum Ordinarius non teneretur credere ejus aſſertioni, ſed neceſſaria erat exhibitio nominationum, &
tamen Micutus nunquam amplius comparuit coram
Ordinario, niſi elapſo quadrimeſtri exhibendo nominationes ſub die 24. Decembris 1712. ideoque
Micutus fuit ille, qui fuit cauſa dilationis ſui Clericatus non adimplendo quod adimplere tenebatur,
cum dubitari non poſſit quominus iſta exhibitio
nominationum neceſſaria fuit ad effectum, ut Or-
30 dinarius conferre deberet Clericatum ea ratione
quod iſte non tenetur clericare Laicum, niſi
quando Laicus eſt arctatus ratione Beneficii conſequendi, in quo Jus habet vigore præſentationis
factæ per majorem partem Patronorum, alias
deficiente arctatione Ordinarius poteſt denegare
Clericatum etiam ſine cauſa, neque intrat appellatio, quia nullum adeſt gravamen juxta Theoricam Gloſſæ communiter approbatam *in cap. ex tenore in verb. prohibere de tempor. Ordinat.* Cardin.
de Luc. *in Miſcellan. Eccleſ. diſc.* 25. *numer.* 8. *&
plene* Rot. *coram Rembaldo deciſ.* 186. *numer.* 3. *&
deciſ.* 195. *num.* 1. *&* 2. *& coram Coccino deciſ.* 1150.
num. 1. *& ſeqq.* & punctualiter Cyrill. *quæſt. Jur. cap.*
30. *num.* 5. *& ſeqq.*

Cum igitur ad effectum conſtringendi, & conſtituendi Ordinarium in mora debuiſſet Micutus il-
31 li oſtendere quod erat arctatus ob præſentationes
factas per majorem partem Patronorum ad Beneficium, utique fuit in culpa differendo exhibitionem
præſentationum uſque ad diem 24. Decembris,
quo lapſus jam erat terminus quadrimeſtris, cum
dicatur eſſe in culpa qui non facit quod facere tenetur *Gloſſ. in l. non fuerit, ff. de Jurejurand.* Surd.
de alimentis tit. 8. *privileg.* 53. *num.* 10. Rot. *deciſ.*
403. *numer.* 6. *&* 7. *part.* 16. Neque per contrarium
Ordinarius dicitur in mora, quando præſentatus ex
parte ſua non adimplevit quod debebat ad notum
Text. in l. Julianos §. *Offerri ff. de actionibus empti,
capit. non eſt in mora de regul. Juris in* 6. *& in leg.
Sciendum* 22. *ff. de Uſuris* Rota *deciſ.* 47. *numer.* 19.
part. 10. *& dec.* 173. *num.* 29. *part.* 9. *& cor. Cerr. dec.*
801. *n.* 8. *&* 9.

Præterea eſto etiam quod Micutus feciſſet inſtan-
32 tiam pro Clericatu coram Ordinario una cum exhibitione nominationum (quæ circumſtantia deficit
ex proxime dictis) adhuc nulla culpa in Ordinario
conſiderabilis eſt, ſed tota ſe tenet ex parte Micuti. Nam quando quis exhibet nominationes, & petit clericari, Ordinarius vero non negat, ſed reſcribit admittendo inſtantiam, *prout de Jure*, nunc
ſupplicans tenetur ſequenti die, aut altera comparere pro obtinendo Clericatu, cum certum ſit non
teneri Ordinarium in illo momento quo quis petit
Clericatum dare illum petenti ad inſtar ſigilli, quo
ſigillatur aliqua littera, ſed ſufficit quod Ordinarius
33 admittat inſtantiam prout de Jure, ut poſtea ſubditus ſit obligatus comparere alia die pro obtinendo
Clericatu, alias eſſet mera beſtialitas dicere, quod
poſtquam ſupplicans fecit illam momentaneam inſtantiam, quæ fieri ſolet procul ab oculis Ordinarii
ſimpliciter per acta Notarii Cancellariæ, Ordinarius
ſequenti die, aut alia deberet tuba Præconis perquirere per Civitatem, & clamare = *ubi ſtat ille, qui
fecit inſtantiam pro Clericatu*, = citando illum, ut
accedat, & veniat ad recipiendum Clericatum, &
propterea ſi Micutus poſt factam illam unicam inſtantiam nunquam poſtea amplius comparuit coram
Ordinario, quia ſolum comparuit 24. Decembris
34 elapſo quadrimeſtri, interrogo ubi ſtet mora, ubi
culpa Ordinarii, quando ad illum conſtituendum in
mora triplex ſaltem inſtantia requiritur, ut in puncto eſt *Text. in cap.* 1. *de ſuppleud. neglig. Prælat.* ibi
= *Si Epiſcopus Tertio cum humilitate, ac devotione
ſicut convenit requiſitus ſubſtitutos Abbatia veſtros
benedicere forte renuerit* = *Gloſſ. in Clement. dudum*
§. *Si vero in verb. recuſarint de Sepult.* ibi = *Poſt
trinam monitionem, vel requiſitionem* = Marcheſan.
de commiſſ. appellat extra Roman. Cur. part. 1. *capit.* 6.
num. 129. *fol mihi* 262. Card. de Luc. *de juriſdict. diſc.*
68. *ſub n.* 9. *& in adnot. ad Concil. diſc.* 33. *n.* 20.

Quibus non obſtant ea quæ ſcripſi *diſcept. Eccleſ.*
13. *num.* 43. ibi enim loquor in caſu quo Ordinarius denegaret Clericatum ſine juſta cauſa; Caſus
autem iſte eſt diverſus, ubi videndum eſt, an Or- 35
dinarius diſtulerit Clericatum ex culpa ſua, & negligentia, qui ſunt termini omnino diverſi. Auctoritas vero *Cyrill. cap.* 30. retorquetur; agit enim de 36
caſu, quo pluries petierat nominatus ſe initiari prima Tonſura, & poſtulaverat, ne interim tempora
legitima currerent, & iſte Doctor ſupponit negligentiam Epiſcopi, & facit quæſtionem his verbis = *An
differente Epiſcopo Laicum ordinare currat interim
tempus*, = ergo ſupponit, quod jam Epiſcopus ſit
in culpa dilationis.

Ridiculum itaque videtur mihi, quod ad conſtituendum Ordinarium in mora ſufficiat, quod Nominatus ſemel in actis, & coram Notario faciat inſtantiam pro Clericatu, & inſtitutione, & poſtea
amplius ſe revidere non faciat, nec amplius requirat Ordinarium, & ſolum elapſo quadrimeſtre exhibeat nominationes, nec minus eo tempore verbum
ullum faciat de Clericatu, quando ad conſtituendum 37
Ordinarium in mora opportebat redire ad ipſum pro
effectu, quem petebat, cum, ſicuti dicebam, Ordinarius non eſſet obligatus mittere exploratores per
Civitatem ad quærendum, & vocandum illum, qui
petierat Clericatum, juxta ea quæ firmarunt Corrad.
in prax. Benefic. lib. 2. *capit.* 12. *n.* 59. *& ſeqq.* Gonzal.
ad reg. 8. *Cancell. gloſſ.* 56. *num.* 88. *& ſeqq.* Rebuff. *de
nominat. quæſt.* 17. *num.* 37. *& ſeqq.* cum aliis apud me
diſcept. Eccleſ. 22. *num.* 39. Unde culpa, & negligentia ſtat ex parte Micuti, qui amplius non curavit
comparere coram Ordinario, & inſtare pro Clericatu; non enim ut experientia docet ſufficit prima petitio, quæ fit Principi, vel alteri Superiori, ſed opportet redire, & petere cum effectu juxta illud Evangelii = *Petite, & accipietis, pulſate, & aperietur* =
non autem facta ſemel expreſſione in actis circa voluntatem obtinendi Clericatum, poſtea aufugere, &
obmuteſcere, & dormire, quia Vigilantibus, & non
dormientibus Jura ſubveniunt, & ſic negligentia, &
dilatio refunditur tota in Præſentatum, qui negligens fuit, ut tradunt Cyriac. *controv.* 103. *numer.* 25.
Jovius *de Solemnit. in Contract. Minor. gloſſ.* 11. §.
11. *num.* 72. Monach. *deciſ. Benonien.* 40. *n.* 12. Rot.
cor. Reyas deciſ. 64. *n.* 4.

Et ſane ſi Micutus quando hanc fecit inſtantiam
perſonaliter non comparuit coram Ordinario, ſed
ſimpliciter coram Notario in actis ibi = *Nell'&Veſcoval Corte di Converſano Compare Antonio Micuti* = Utique ſi volebat Clericatum debebat poſtea ſe
exhibere corporaliter Ordinario, ut peteret ab illo
Clericatum præſentialiter, aut diem obtinendi Clericatus ſibi exprimeret; Nam alias impoſſibile eſt, 38
quod ſimplex inſtantia facta coram Notario, abſque
eo quod Inſtans amplius comparuerit in toto termino quadrimeſtris dici poſſit ſufficiens ad conſtituendum Ordinarium in mora, quando eſſe ad illam inſtantiam ſe promptum, & paratum exhibuit mediante relata clauſula = *Admiſit ſi & in quantum,
& prout de Jure.* =

Ex quibus concludo culpam, negligentiam, dilationem, & moram eſſe referendam ad Micutum,
non autem Epiſcopum, & propterea caducam remanſiſſe præſentationem ob non ſuperventum Clericatum intra terminum quadrimeſtris, juxta doctrinas in priori Reſponſo adductas.

Sulmon

Sulmonen. Beneficii,

ARGUMENTUM.

An ex reſervatione Juriſpatronatus Laicalis facta in Perſonas Laicas ſub expreſſione præſentandi toties quoties beneficium vacare contigerit cenſeatur tacite excluſæ reſervationes Apoſtolicæ.

SUMMARIUM.

1 *Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico ſubjacent Regulis Cancellariæ.*

2 *Quomodo Juſpatronatus de Laicali evadat Eccleſiaſticum.*

3 *An, & quando Juſpatronatus translatum in Perſonas Eccleſiaſticas retinere poſſit primævam naturam Laicalem.*

4 *Expreſſa, vel tacita voluntate Fundatoris excludi poſſunt reſervationes Apoſtolicæ.*

5 *Reſolvitur quæſtio negative, & probatur aſſertio per plures, n. ſeqq.*

10 *Cujus Indolis, ac naturæ eſſe debeant verba inductiva tacitæ excluſionis reſervationum, & n. ſeqq.*

12 *Verba toties quoties vacare contigerit, &c. quomodo intelligenda, & n. ſeq. & 21.*

14 *Quid operetur voluntas Fundatoris declarantis ſe velle fundationem Beneficii juxta diſpoſitionem SS. Canonum, & numer. 16. 27. 28. 35.*

15 *Expreſſio præſentandi concepta per illa verba = toties quoties vacare contigerit = diverſos parit effectus pro diverſitate Patronorum ad quos dirigitur, & n. 20.*

17 *Vendicatur aſſertio ab objectis, & trib. numer. ſeqq.*

22 *Taciti, & expreſſi parilis Virtus.*

23 *An Vicarius Generalis in erectione Cappellaniæ poſſit apponere leges, & conditiones præjudiciales Datariæ Apoſtolicæ, & duob. ſeqq.*

26 *An ejuſmodi facultas competat hæredibus Fundatoris, & n. 32. 34. 35.*

29 *Hæres debet ſervare ad unguem mentem Teſtatoris etiam præſumptam, & numer. ſequentibus.*

31 *Actus quando præſumatur geſtus in fraudem Datariæ.*

33 *Omnia Beneficia etiam de Jurepatronatu laicorum ſubjacent proviſioni Apoſtolicæ in caſu vacationis in Curia.*

ALLEGATIO LXII.

Litteræ Apoſtolicæ tanquam de reſervato ſunt exequendæ, conſtat enim de earum verificatione
quoad reſervationem Beneficii Summo Pontifici narratam, dum agitur de Beneficio Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, quod licet provideri ſoleat ad præſentationem Patroni quando vacat in menſibus reſervatis, providetur tamen libere per Sedem Apoſtolicam, ubi vacat in menſe reſervato in vim regulæ 8. hodie 9. Cancellariæ, ut eſt nota concluſio, de qua Cardin.
1 de Luc. *de Jurepatr. diſc. 8. numer. 14. verſ. verum* Murga *de Beneſic. quæſt.* 3. *num.* 24. *in fine*, & paſſim me ſcribente firmavit in pluribus Cauſis Rot. *in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Idemque evenirct, coram R. P. D. Anſaldo, & in Aprutina beneficii* 9. *Martii* 1711. §. *Quoniam, cor. bon. mem. Caffarello.*

Non obſtat, quod agatur de Jurepatronatus laicali, & fundato de bonis laicalibus, quia licet durantibus Patronis laicis illud fuerit laicale, nihilominus cum ultimo loco tranſitum fecerit in locum Pium, ſeu Corpus Eccleſiaſticum, mutavit natu-
ram, & de laicali evaſit Eccleſiaſticum, juxta *Text.* 2
in cap. unic. §. final. de Jurepatr. in 6. & in terminis
præciſis firmavit Rot. *in dict. Aprutina beneficii* 10.
Junii 1705. §. *Etiamſi, coram Eminentiſs. D. Card.*
Scotto.

Minus relevat, quod etiam Juſpatronatus tranſ-
latum in Perſonas Eccleſiaſticas retinere poſſit ſuam 3
primævam naturam laicalem, quando Fundator ex-
preſſe, vel tacite excludere voluit reſervationes A-
poſtolicas, juxta articulum a Me late diſcuſſum *in* 4
Diſcept. Eccleſ. 25. *numer.* 21. *& ſeqq. & in deciſio-*
ne Parmen. Beneficii, coram Eminentiſſimo Dom.
Cardinal. Scotto, ibidem impreſſ. numer. 47. *&*
ſeqq.

Hæc enim voluntas expreſſa non adeſt, tacita au- 5
tem inferri non poteſt ex verbis, quod = *In perpe-*
tuo li ſuoi Eredi, e ſucceſſori abbino il Jus præſen-
tandi, ogni volta accaderà vacare, = illa ſiquidem
verba nunquam apta cenſentur ad excludendas re-
ſervationes Apoſtolicas etiam in caſu tranſitus Ju-
riſpatronatus ad Perſonas Eccleſiaſticas ea ratione,
quod ſi iſta interpretatio admittenda foret, actus eſ-
ſet de reſervationibus Apoſtolicis, & aperta eſſet
via præjudicandi in immenſum poteſtati Summi Pon-
tificis, dum omnis fundatio habet in ſe hanc con-
ditionem, quod Patroni in perpetuum præſentare
debeant toties quoties beneficium vacabit, ut in
puncto quod non ſufficiat hæc expreſſio præſentan- 6
di in perpetuum firmavit Rota *in Aprutina Benefi-*
cii 19. *Junii* 1705. §. *Immo, coram Eminentiſſimo*
D. Card Scotto, ibi = *Nec aliter intelligi poſſe vi-*
debantur ſæpedicta verba in perpetuum, quia cum fe-
re qualibet fundatio, vel virtualiter, vel expreſſe
contineat reſervationem Juriſpatronatus in perpetuum,
ubi ex illis excluderentur reſervationes Apoſtolicæ,
ad nihilum inſervirent Regulæ Cancellariæ ſuper hoc
emanatæ = Et ſimiliter de verbo, quod = *Perpe-* 7
tuo Jus eligendi ſpectaret ad Capitulum, dixit Rot.
in Tiraſonen. Prioratus 19. *Novembris* 1691. §. *Nec*
juvat, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano im-
preſſ. apud Me diſcept. Eccleſ. 25. *num.* 34. & 35. *con-*
firmata ſub die 29. *Aprilis* 1679. §. *Et licet cor. bo.*
me. Urſino.

Et de verbis, quod Patroni præſentare deberent 8
toties, quoties, beneficium vacabit, quod non ex-
cludant reſervationes Apoſtolicas, firmatum fuit *in*
Barchin. beneficii 5. *Decemb.* 1685. §. *minus, & in al-*
tera Barchinonen. beneficii 16. *Januarii* 1686. §. *Cor-*
ruit, & 12. *Junii ejuſdem Anni* §. *Parum reſerenti-*
bus, coram Card. Matthæjo.

Immo, quod iſta verba præciſa, quod nempe =
toties, quoties vacaverit, hæredes ſui perpetuo præſen- 9
tent = Non excludant reſervationes Apoſtolicas, di-
xit Rot. *in d. Aprutina beneficii* 19. *Junii* 1705. §.
Abſque eo quod, ibi = *Abſque eo quod talem effe-*
ctum excluſionis ſcilicet reſervationem operari valeat
dictio illa in perpetuum, *ſub qua Juſpatronatus re-*
ſervatum fuit Monialibus, etenim dictio prædicta,
&c. trahi non debet ad importandam excluſionem 10
reſervationum Apoſtolicarum, quæ nunquam indu-
cta cenſetur, quando verba habere poſſunt aliam
diverſam, & juridicam interpretationem, & ſignifi-
catum &c. ut de ſimilibus, & magis prægnantibus
verbis, quod toties quoties vacare contigerit, hære-
des ſui perpetuo præſentent *in Barchinonen. beneficii;*
&c. & Ego ſcripſi *diſceptation. Eccleſ.* 25. *numer. ſe-*
cundo.

Et ſumma quidem ratione, quia ut tacita indu-
catur excluſio reſervationum, verba eſſe debent o- 11
mnino incompatibilia, & talia, quæ in alium ſi-
gnificatum, quam excluſionis reſervationum intelli-
gi non poſſint; cujus generis non eſt dicere, quod
quoties beneficium vacabit in perpetuum Patroni
habeant Jus præſentandi, non ſolum, quia hæc ex-
preſſio etiam omiſſa tacite ſubintelligitur in quali-
bet fundatione, ſed etiam quia commode interpre- 12
tari poteſt, ut ſemper Patroni preſentare debeant
dummodo non ſuperveniat impedimentum reſerva-
tionis Apoſtolicæ, ut de verbis = *Quandocunque,*
& quotieſcunque vacare contigerit = Sæpius deci-
ſum

ſum fuit *per* Rot. *in dict. Barchinonen. Beneficii* 16.
Januarii 1686. §. *corruit*, & *Junii* §. *parum*, *coram*
Matthejo, & *in Taraſonen. Prioratus* 19. *Novembris*
1691. §. *Etenim*, *coram Reverendiſſimo Decano* im-
preſſ. apud Me *diſcept. Eccleſ.* 25. *n* 35. & *in d. Apru-*
tina beneficii 19. *Junii* 1705. §. *Minus relevat*, & *in*
Monaſterien. Vicaria 6. *Junii* 1707. §. *hujuſmodi*, *cor.*
Eminentiſſ. D. Card. Scotto.

Quid plura? Habemus caſum in terminis fortio-
13 ribus noviſſime deciſum Me ſcribente *in Monaſte-*
rien. Decanatus, 13. *Junii* 1710. §. *Aeque facilius*,
coram bon. mem. Caffarello, ubi non obſtante quod
dictum fuiſſet, quod prima vice excepta, Jus eli-
gendi Decanum ſpectaret ad Capitulum cum ver-
bo illo *perpetuo*, reſolutum, fuit non cenſeri exclu-
ſas reſervationes, ex quo commode intelligi pote-
rant ceſſantibus reſervationibus Apoſtolicis, ſeu ex
non ſupervenientе earum impedimento, & idem
dictum fuit pariter Me ſcribente *in Moguntina*
Decanatus 15. *Januarii* 1712. §. *Nihilque prodeſſe*
coram R. P. D. Lancetta, & in alio caſu, ubi plu-
res aderant Conjecturæ unitæ cum verbo illo *in*
perpetuum, reſolutum fuit in dicta *Monaſterien. Vi-*
caria 6. *Junii* 1707. §. *hujuſmodi cum tribus ſeqq. cor.*
Eminentiſſ. D. Card. Scotto.

Quæ ſi procedunt in ſimplicibus terminis ſupra-
dictæ expreſſionis fortius procedere debent in ca-
14 ſu iſto, ubi Fundator immediate adjecit = *E così*
vuole ſia eretto colli requiſiti de' Sacri Canoni = Ex
qua voluntate directa ad ſe conformandum cum
Sacrorum Canonum requiſitis oritur vehementiſſi-
ma conjectura ad oſtendendum, quod Fundator in
caſu tantum quo Patroni Laici poſſiderent Juſpa-
tronatus, ſemper & perpetuo præſentare deberent
in caſu vacationum, non autem quando translatum
foret Juſpatronatus ad patronos Eccleſiaſticos, eo
ipſo, quod ſe conformavit cum diſpoſitione Cano-
num, quod ſignificat ſe voluiſſe conformare cum
diſpoſitione Juris Communis *in Capit. Unico* §. *final.*
de Jurepatr. in 6. reddentis Juſpatronatus Eccleſia-
ſticum per tranſitum ad Eccleſiaſticos, licet prove-
niat ex Laicis, ut in puncto firmavit Rot. *in di-*
cta Aprutina beneficii 19. *Junii* 1805. §. *nam quam-*
vis, & *in Monaſterien. Vicaria* 6. *Junii* 1707. §. *non*
minus, *coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto*, & *in*
dicta Barchinonen. beneficii 12. *Junii* 1686. §. *fin. cor.*
clar. me. Card. Matthejo.

Aliud enim eſt, quod ab initio Fundator Lai-
cus reſervet Juſpatronatus Perſonis Eccleſiaſticis,
ordinando quod ſemper Patroni Eccleſiaſtici præ-
ſentare debeant toties, quoties beneficium vacabit,
quia tunc Fundator directe cognoſcit Patronos Ec-
15 cleſiaſticos, & adhuc vult ad illos ſpectare Jus præ-
ſentandi perpetuo in omni caſu vacationis, ubi ca-
dit dubietas, & quæſtio ſuper tacita excluſione re-
ſervationum, aliud vero eſt ubi Fundator ab initio
reſervat Juſpatronatus Patronis laicis, dicendo quod
illi ſemper præſentare debeant in omnibus vacatio-
nibus; hoc enim caſu cum non prævideat futurum
caſum tranſitus Juriſpatronatus in Perſonas Eccleſia-
ſticas, ejus voluntas quæ non fertur in incognitum
dici non poteſt directa ad derogandum reſervatio-
nibus Apoſtolicis, etiam in hoc caſu tranſitus Ju-
riſpatronatus ad Eccleſiaſticos, immo contrarium
deducitur, quoties ſe conformare voluit cum requi-
16 ſitis Sacrorum Canonum, ſignum evidens, quod
derogare non intellexit Eccleſiaſticitati Juriſpatrona-
tus inductæ per Jus commune cum omnimoda ſub-
jectione poteſtati Papæ, quoad Jus conferendi in
ſuis menſibus, Lotter. *de re benef. libr.* 2. *quæſt.* 8.
num. 99. & *quæſt.* 27. *num.* 66. Rot. *in Romana Juriſ-*
patronatus, *coram Sacrato impreſſ. apud* Vivian. *de*
Jurepatr. libr. 4. *cap.* 9. *ſub num.* 56. *verſ* & *ita vide-*
tur cum ſeq. & *in citat. deciſ. Aprutina beneficii*, &
Monaſterien. Vicaria ut ſupra, *cor. Eminentiſſimo D.*
Card. Scotto.

Remanet ut reſpondeam auctoritatibus in contra-
rium, & dico nullam ex eis applicari ad caſum,
17 nam Rota, *coram Rojas deciſ.* 274. loquitur in
diverſis terminis quando ſcilicet dictum fuit, quod
Juſpræſentandi = *Spectet perpetuo ad Priorem*, &
Canonicos pro tempore, & *ad ipſos tantum*, & *non*
alios = ſuper qua negativa, & taxativa ſe funda-
vit Rot. ut in præciſis terminis noſtris reſponden-
do ad hanc deciſionem Royas animadverſum fuit
in *dicta Aprutina beneficii* 19. *Junii* 1705. §. *Non*
adverſantibus, & *in Monaſterien. Vicaria* 6. *Junii*
1707. §. *Hujuſmodi*, *coram Eminentiſſimo D. Card.*
Scotto.

Sic enim non applicantur deciſiones in *Parmen.*
beneficii, *coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto*, ubi 18
ego ſcribebam, in illo enim caſu Fundator deſigna-
verat tres fixos Collatores per Circulum, & Tur-
num perpetuum nempe Capitulum, Epiſcopum, &
Abbatem, volendo quod Jus providendi taxative
reſtringeretur inter ipſos, excludendo etiam provi-
ſionem Papæ jure devoluto, & aſſignato brevi ter-
mino decem dierum ad providendum incompati-
bili cum proviſionibus Apoſtolicis, ut legere eſt
apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 25. *num.* 23. *cum ſeqq.* &
in individuo pariter ad dd. deciſ. Parmen. reſpon-
det Rot. *in dict. Aprutina beneficii ubi ſupra* §. *Non*
adverſantibus, ubi etiam dictum fuit non applica-
ri exadverſo allegatam *deciſion.* 327. *part.* 15. *re-*
centior.

Similiter inapplicabilis eſt *deciſ.* 576. *numer.* 3. & 19
ſeqq. part. 19. *tom.* 2. *recent.* ibi enim non concur-
rebat ſolum verbum *perpetuo*, & *ſemper*, ſed ex-
preſſe dictum fuerat, quod ad Abbatem, & Mo-
nachos non autem ad alium, vel alios ſpectaret
proviſio, juxta terminum deciſionis coram Royas;
nil mirum igitur ſi fuit excluſus Papa propter taxa-
tivam, ut Ego ſcripſi *Diſcept. Eccleſ.* 25. *num.* 15.
verſ. vel ſi reſervata fuiſſet Collatio, & in puncto
reſpondet Rota *in d. Aprutina beneficii ubi ſupra* §.
non adverſantibus, *ubi præciſe reſpondet ad d. deciſ.*
476. *part.* 19. & ad omnes alias exadverſo alle-
gatas.

In quo ſpecialiter reflectere ſupplico, quod non 20
adeſt Caſus, quod ex ſemplici expreſſione ſemper
præſentandi in vacationibus fuerit unquam judica-
tum remanere excluſas reſervationes Papæ, & ma-
xime quando Fundator reſervavit ab initio Juſpa-
tronatus Perſonis Laicis, non cogitando de Eccle-
ſiaſticis ad differentiam alterius Caſus, quando ab
initio reſervavit Juſpatronatus Eccleſiaſticis, in quo
caſu loquuntur auctoritates in contrarium, non au-
tem in primo, ut ſuperius diſtinxi, alias eſſet in-
ferre immenſum præjudicium Datariæ, & trahere
verba ad intellectum, quem neceſſario non præſefe-
runt, quando tamen hujuſmodi verba ſemper con- 21
ciliari debent quantum fieri poteſt, & intelligi, ut
Patroni perpetuo præſentent, dummodo non ſuper-
veniat impedimentum reſervationum Apoſtolica-
rum, cum verba prædicta ſint in omni fundatio-
ne paſſim uſitata, & quæ etiam omiſſa virtualiter
ſubintelliguntur; nam quando Fundator reſervat
Juſpatronatus ſemper intelligit, quod Patroni ſem- 22
per habeant Jus præſentandi in vacationibus pro
tempore occurrentibus, & notum eſt taciti, & ex-
preſſi parem eſſe virtutem, & quidquid facit ex-
preſſum ſi tacite ineſt nihil operatur, ut bene con-
ſiderat Rot. *in d. Barchinonen. beneficii* 5. *Decem-*
bris 1685. §. *minus*; & 16. *Januarii* 1686. §. *corruit*
coram Matthejo, ubi quod alias eluſoria foret diſpo-
ſitio Sacrorum Canonum *in cap. unic. de Jurepatr.*
in 6. & firmarunt deciſiones ſuperius citatæ *in Tira-*
ſonen. Prioratus, *coram Molines*, *in Aprutina bene-*
ficii, & *Monaſterien. Vicariæ*, *coram Eminentiſſi-*
mo Card. Scotto, & *in Monaſterien. Decanatus*, *co-*
ram Caffarello, & *in Moguntina Decanatus*, *coram*
Lancetta.

Quibus ſtantibus, erroneum puto Decretum il- 23
lud Vicarii, & Delegati Apoſtolici, juxta quod de
anno 1631. poſtquam functus erat officio ſuo per
actum ſeparatum, & poſt Menſem a die erectionis
Cappellaniæ, quam expleverat auctoritate Apoſtoli-
ca expreſſit conditionem, & legem, quod Juſpræ-
ſentandi ſpectaret ad Patronos in quibuſcunque an-
ni menſibus vacatio contingeret, etiam apud Se-
dem

dem Apoſtolicam ; cum enim iſte Vicarius haberet
ſolam facultatem erigendi Capellaniam , non pote-
erat , poſtquam functus erat officio ſuo , devenire
ad hujuſmodi declarationem ex defectu poteſtatis ,
ut in individuo firmavit Rot. *in d. Tiraſonen. Prio-
ratus* 19. *Novembris* 1691. §. *quoniam cum ſeqq. co-
ram Reverendiſſimo D. Molines Decano impreſſ. apud
Me diſcepe. Ecclеſ.* 25. *numer.* 32. *& confirmata* 29.
Aprilis 1697. §. *præſuppoſita cum ſeqq. coram bo. me.
Urſino.*

Eoque magis quia agebatur de materia involven-
24 te præjudicium Datariæ Apoſtolicæ , in qua non
poterat manus apponere Vicarius Generalis , cum
ſit materia cognitioni Sedis Apoſtolicæ tantum re-
ſervata , ut de his Sententiis in præjudicium Data-
riæ ſæpius firmat Rot. *ſignanter in deciſ.* 224. *num.*
16. *part.* 8. *rec. & coram Carill. deciſ.* 176. *n.* 11. *&
in Cremonen. beneficii* 31. *Maii* 1705. §. *reſpectu coram
R. P. D. Kaunitz* Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 4.
n. 3. *& ſeqq.*

Nec minus dici poteſt hanc expreſſionem factam
25 per Vicarium fuiſſe conformem legi Fundationis ,
hoc enim eſt illud , quod eſt in quæſtione , & fal-
ſum eſſe ſuperius demonſtravi ex punctualibus deciſ.
S. Rotæ , ultra quod Vicarius , ut prædixi non ha-
bebat hanc facultatem , cum non eſſet executor te-
ſtamentarius Fundatoris , cui ſoli licitum eſt facere
hujuſmodi declarationes , quando ſunt conformes
menti Fundatoris , & per conſequens ſtandum eſt
verbis Teſtamenti anni 1609. non autem verbia Vi-
carii , qui de anno 1631. poſt 22. annos a die fun-
dationis , ſine juriſdictione , & fundamento expreſ-
ſit , & ita in dubio pronunciandum videtur , cum
in dubio Teſtator ſe conformaſſe præſumatur cum
diſpoſitione Juris , & cum reſervationibus Papæ ,
ut bene Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 27. *num.*
66. *&* 67. *& in dict. Aprutina beneficii* 19. *Junii*
1705. §. *nam quamvis , & in Monaſterien. Vicaria*
6. *Junii* 1707. §. *non minus , coram Eminentiſſimo
Dom. Card. Scotto ,* ibi = *Fundator relinquens Juſ-
patronatus Eccleſiaſticum cenſetur ſemper illud ſub-
miſiſſe Regulis Cancellariæ , & affectionibus Apoſto-
licis* =

Superato objecto Juris , quod Fundator ex ver-
bis in ſuo Teſtamento adjectis voluerit excludere
reſervationes Apoſtolicas , & altero objecto facti ,
quod hæredes Fundatoris erexerint beneficium de
bonis propriis ; mihi ſupponitur doctiſſimum Judi-
cem ultimo loco motivaſſe novum objectum , quod
nempe hæredes prædicti in actu erectionis benefi-
cii potuerint excludere reſervationes , ex quo me-
diante hujuſmodi excluſione dicuntur pinguius adim-
pleviſſe voluntatem Fundatoris , & propterea dici non
potuit , quod aliquid appoſuerint contra ejus men-
tem , quando eam meliori modo , ſeu pinguius ad-
impleverunt .

Ego autem mature examinando difficultatem , cen-
ſeo eam applicari non poſſe ad ſubjectum caſum ;
26 Nam quidquid ſit in materiis profanis , ubi hæres
non prohiberetur pinguius adimplere præceptum
Teſtatoris , profecto in materia reſervationis Juriſ-
patronatus quidquid Fundator non expreſſit in ſua
diſpoſitione non poteſt hæres adjicere in actu ere-
ctionis , quæ fit coram Ordinario , quando illud ,
quod eſt adjectum ab hærede ſit contra Jus , & in-
volvat præjudicium S. Sedis juxta punctualem Sac.
Rotæ auctoritatem *in deciſ.* 13. *num.* 1. *& ſeqq coram
Ubaldo part.* 3. *adden. ad Pamphil. deciſ.* 54. *n.* 8. *verſ.
limitatur ſecundo.*

27 Hinc non ſubſiſtit , quod hæredes apponendo
conditionem , quod ſemper præſentare debeant Pa-
troni etiam in menſibus Apoſtolicis , dicantur pin-
guius adimpleviſſe voluntatem Fundatoris , cum
enim iſte nihil dixerit , aut ſe expreſſerit in caſu
quo Juſpatronatus tranſiret ad Perſonas Eccleſiaſti-
cas , cenſetur ſe voluiſſe conformare cum diſpoſi-
tione Juris communis expreſſa *in capit. unico* §. *fin.
de Jurepatronatus in* 6. ubi diſponitur , quod tali
caſu Juſpatronatus ſit Eccleſiaſticum , & ſic obno-
xium Collationi Papæ in ſuis menſibus , ut in pun-
cto Rota *in Aprutina beneficii* 19. *Junii* 1705. §.
*nam quamvis , coram Eminentiſſimo D. Card. Scot-
to ,* ibi = *Cenſeatur illud voluiſſe reddere Eccleſia-
ſticum ad formam diſpoſitionis Juris in cap. unico ,* §.
fin. de Jurepatr. in 6. *cum quo præſumitur ſemper ſe
conformaſſe , & in Monaſterien. Vicaria* 6. *Junii*
1707. §. *non minus , coram eodem* ibi = *Fundator
relinquens Juſpatronatus , &c. cenſetur ſemper illud
ſubmiſiſſe regulis Cancellariæ , & affectionibus Apoſto-
licis.* =

Et melius Rot. *in Romana Juriſpatronatus , coram
Sacrato impreſſ. apud* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *capit.*
9. *numer.* 56. §. *petitio cum duobus ſeqq.* ibi = *Dum
Papa reſervet ſibi collationem Beneficiorum , quæ ſunt* 28
ſub tali Jurepatronatus (*ideſt Eccleſiaſtico*) *non vi-
detur facere contra præſumptam voluntatem Fundato-
ris , cum ipſe ſit caput Eccleſiæ Univerſalis , &c. re-
ſervationes Juriſpatronatus per Laicum relicti Perſo-
nis Eccleſiaſticis non ſunt contra Fundatorum præſum-
ptam voluntatem* = & quod Fundator cenſeatur ſe
conformare cum reſervationibus Apoſtolicis tradunt
Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 8. *numer.* 99. *& qu.*
27. *numer.* 66. Ventrigl. *in prax. part.* 2. *annot.* 2. §. 1.
num. 22.

Conſequenter Hæredes adſciſcendo pactum per quod
remanebat derogatum diſpoſitioni Juris in dicto *cap.
unico de Jurepatr. in* 6. nec non præſumptæ volun-
tati Fundatoris eidem Juri conformi , dicuntur id
egiſſe contra voluntatem illius , non autem pinguius
eam adimpleviſſe , & ſic conditio ſuperaddita per
hæredes ipſo Jure non valuit , ut bene Rot. *coram
Ubaldo part.* 3. *deciſ. numer.* 2. 3. *&* 4. Ubi quod hæ-
res debet ad unguem ſervare voluntatem Teſtatoris
etiam præſumptam , & conjecturatam , nec poteſt
adjicere conditionem Juri contrariam contra præſup-
poſitam mentem Fundatoris.

Eo magis quando Hæredes prædicti ſupplicave-
runt Papæ , & obtinuerunt facultatem erigendi Be-
neficium ad formam teſtamenti Pauli Rotuli Fun-
datoris ibi = *juxta tandem Teſtatoris mentem , &
voluntatem conſtituere decreverint* = & corſus ibi
= *juxta ejuſdem Teſtatoris diſpoſitionem , & volun-* 29
tate adimplere in omnibus , & per omnia = Quo
caſu multo minus licitum fuit hæredibus aliquid
ſuperaddere non diſpoſitum per Fundatorem , immo
tendens contra ejus præſumptam voluntatem , ſed
tenebantur ad unguem exprimere verba præciſa Te-
ſtamenti ſine ulla additione , & gloſſa , *ut tradunt*
Lata *de Anniverſ. & Cappell. lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 20. 30
& ſeqq. Carpius *de execut. Teſtam. lib.* 2. *cap.* 5. *num.*
4. Rot. *deciſ.* 210. *num.* 3. *part.* 19. *recent. & in Va-
lentina beneficii ſuper Bulla Sixtina* 27. *Februarii*
1696. §. *Nec ſimiliter , coram Reverendiſſimo dell'
Olmo.*

Accedit prædictis , quod agitur de actu reſerva-
tionis Juriſpatronatus facto poſt 34. annos a die
obitus fundatoris per hæredes , qui in præjudicium
S. Sedis conſpirarunt , ſimul cum Vicario Genera-
li , qui erat Marcus Rotulus omnino ſuſpectus ve-
luti Conſanguineus Patronorum , qui , ut dici ſo-
let , traxerunt aquam ad ſuum Molendinum , & 31
propter hoc actus præſumitur geſtus in fraudem
Datariæ Apoſtolicæ , ut bene Rot. *deciſ.* 224. *numer.*
16. *part.* 8. *recentior. & in Cremonen. beneficii* 11.
Maii 1715. §. *Reſpectu , coram Reverendiſſimo Kau-
nitz .*

Poſtremo reflectere ſupplicando quod ſi vera fo-
ret hæc propoſitio in ſubjecta materia , quod hæ-
redes poſſent adjicere conditiones Juri contrarias
in præjudicium Sedis Apoſtolicæ , & ita dicerentur
pinguius adimplere mentem Fundatoris , eſſet non 32
ſolum aperire viam ſupplantandi poteſtatem Sum-
mi Pontificis in ſuis Collationibus , ſed etiam da-
re campum mille abſurdis : nam eodem modo hæ-
redes poſſent apponere , quod licet præſentatio non
fieret intra quadrimeſtre , non daretur devolutio ad
Superiorem , quod non habens ætatem 14. anno-
rum poſſet præſentari , quod Cappellanus eſſet amo-
vibilis ad nutum Patroni , quod fructus Beneficii
vacantis pertineant ad Patronum , quod Bona be-
neficii

Digitized by Google

neficii non alienantur ſine ejus conſenſu, & in pluribus aliis, quæ ſunt contra Jus, & reſpiciunt meliorationem Conditionis, & Juriſpatronatus pinguius adimplendo, & ſupplendo id quod Fundator non dixit, quando tamen hæc omnia debent expreſſe reſervari ab ipſo tantum Fundatore, non autem ab ejus hæredibus, vel aliis, ut apud Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 9. *art.* 1. *per tot.* ſignanter, *num.* 5. 63. 71. 77. *& ſeqq.*

Fortius, quia quidquid expreſſerunt hæredes ne-
33 dum aufert Summo Pontifici Jus providendi in menſibus reſervatis, ſed etiam in caſu vacationis beneficii in Curia contra diſpoſitionem Sacrorum Canonum *in Cap.* 2. *de prebend. in* 6. Quando autem beneficia nedum de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, ut eſt notorium, ſed etiam Laicorum ſubjacent proviſioni Apoſtolicæ ob præſumptam Fundatorum mentem, ut inquit Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 8. *n.* 99. *& quæſt.* 27. *num.* 66. Ventrigl. *in praxi, part.* 2. *annotat.* 2. §. 1. *num.* 22.

Ex quibus cenſeo non potuiſſe hæredes prædictam
34 conditionem apponere in præjudicium S. Sedis, & contra Sacrorum Canonum diſpoſitionem, & contra mentem ipſius Fundatoris, qui præſumitur ſe voluiſſe conformare cum diſpoſitione Juris Ubald. *d. deciſ.* 13. *num.* 2. *part.* 3. *& in d. Aprutina beneficii, & Monaſterien. Vicariæ ut ſupra, cor. Eminentiſſ. D. Card. Scotto.*

Et indubitanter quando videmus, quod Fundator expreſſit, quod beneficium erigi deberet *con li requiſiti de Sacri Canoni*, ex quo deprehendimus voluntatem ejus de nihil volendo, quod eſſet Sacris Canonibus, eorumque diſpoſitione Contrarium, & ſic accedente voluntate expreſſa ſimul cum præſumpta, nil clarius dari poteſt ad probandum, quod hæredes nullo modo potuerint pactum apponere Sacris Canonibus contrarium in præjudicium Sedis Apoſtolicæ, quod propterea ex defectu poteſtatis fuit ipſo Jure nullum Rot. *cor. Ubald. in ſupra cit. dec.* 13. *n* 1. *part.* 3.

Et ita in Contradictorio Judicio juxta meum ſenſum pronunciavit per Sententiam A.C. Cincius doctus æque, ac docilis Romanæ Curiæ Prælatus de menſe Julii 1713.

Florentini Turni.

ARGUMENTUM.

An, & quando intret Beneficium poſſeſſorium ultimi Status ad formam Alternativæ, ſeu Turni; Vigore tranſactionis initæ inter Patronos?

An ad prædictam tranſactionem initam inter Eccleſiam, & Laicos devenire poſſit Prælatus Regularis abſque ſui Capituli conſenſu, & abſque Beneplacito Apoſtolico?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Proponuntur articuli diſputandi.*
3 *Ultimus ſtatus procedens vigore Tranſactionis invalida an ſuffragetur.*
4 *Petitorium etiam in articulo Juris poteſt eſſe clarum.*
5 *Dubietas tranſactionis, ſeu alternativa non tollit beneficium ultimi ſtatus, & n.* 6.
6 *An, & quando præſcribatur inter Patronos pertinentia Juriſdictionis.*
8 *Poſſeſſio induit naturam tituli præambuli, in cujus ſequelam proceſſit.*
9 *Infecta primitiva inficitur derivativa.*
10 *Actus conſecutivi corruunt una cum titulo, cui innituntur.*
11 *Abbas an aliquid innovare valeat circa Iuſpatronatus abſque conſenſu Capituli, & numer.* 12. 13 14. *&* 16.
15 *Explicatur in quibus terminis procedat facultas Compatronis conceſſa per Text. in Clementina Plures, n.* 25. 26. 30.
17 *An ad alienationem rerum Eccleſiaſticarum ſufficiat conſenſus præſumptus.*
18 *Ejuſmodi præſumptio conſenſus in quo fundatur.*
19 *Scientia in quibus perſonis præſumatur.*
20 *Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in Tranſactionibus inter Eccleſiam, & Laicos.*
21 *An prædicta Concluſio procedat etiam in Tranſactione inita ſuper Iurepatronatus, num.* 24. 25. 26. 29. 30.
22 *Neceſſitas Beneplaciti Apoſtolici, in quibus caſibus urgeat, & num.* 23. 31.
27 *Recenſentur commoda promanantia ab alternativa, & num.* 28.
32 *An, & quando ſucceſſores ligentur facto eorum prædeceſſorum, & n.* 33. *&* 36.
34 *Beneplaciti Apoſtolici præſumptio quando concurrat.*
35 *Conſtitutio Urbani VIII. requirens centenariam, in quibus terminis procedat.*

ALLEGATIO LXIII.

ORta Controverſia de anno 1636. inter Abbatem Septimi Ordinis Ciſtercienſis, nec non illos de Nobili Familia de Serriſtoriis ſuper pertinentia Juriſpatronatus Beneficii, ſeu Oratorii Sancti Bernardi coram Ordinario Florentino, prodiit ſententia, in qua declaravit, ſpectare Juſpatronatus pro 1
medietate, ſeu æquali portione ad memoratum Abbatem, & pro alia medietate, ſeu portione ad Familiam de Serriſtoriis.

Anno 1638. partes devenerunt ad tranſactionem, in qua acceptando ſententiam Ordinarii convenerunt de alternativa ſeu Turno inter ipſas, earumque ſucceſſores in perpetuum, ut nempe in Vacationibus pro tempore ſucceſſuris una vice præſentaret Abbas, & altera illi de Familia de Serriſtoriis, & ſic deinceps in perpetuum obligando non ſolum ipſos Tranſigentes quamdiu viverent, ſed etiam eorum ſucceſſores, qui perpetuis futuris temporibus ſubjacere deberent huic Alternativæ, ſeu Turno.

Hujuſmodi Tranſactio, ſeu Turnus ſuum habuit plenarium effectum pacifice in quatuor ſubſecutis vacationibus uſque in præſens ſpatio 77. annorum, illumque obſervarunt tam ipſi Tranſigentes, quam Succeſſores, & forte non unus tantum Succeſſor, ſed plures fuerunt, qui hujuſmodi Turno uſi ſunt.

Cum autem poſt quatuor Turnos pacifice, ut ſupra ſervatos in totidem vacationibus, hodie agatur de quinto Turno ex cauſa novæ Vacationis per obitum ultimi Beneficiati, qui Turnus pertinet ad Nobilem Familiam de Serriſtoriis, iſti devenerunt ad Præſentationem Beneficiari, cui ſeſe oppoſuit Modernus Abbas Septimi allegando, ſe non teneri ab obſervantiam Alternativæ, ſeu Turni eo fundamento, quod Abbas anteceſſor non haberet facultatem tranſigendi, & obligandi ſucceſſores abſque conſenſu Capituli, & Beneplacito Apoſtolico, & devenit ad ſuam præſentationem in alterius Perſonam.

Super hoc facto ad inſtantiam Præſentati ab illis de Nobili Familia de Serriſtoriis meum pro veritate votum expoſtulatur ſuper pluribus articulis, de quibus infra.

Et primo an ad effectum obtinendi Inſtitutionem 2
vigore notiſſimi *Text. in capit. Conſultationibus de Jurepatronat.* ſufficiat ultimus ſtatus ad formam Alternativæ, ſeu Turni, ſignanter præſcriptus per obſervantiam ſupra quadragenariam, vel potius obſtet ad effectum abſorbendi ultimum ſtatum Senten-

tia

tia Ordinarii, ut ſupra, lata de anno 1637. unicuique ex Collitigantibus adjudicans pertinentiam Juriſpatronatus pro medietate.

Secundo an in petitorio ſufficiat præſcriptio quadragenaria introducta in vim Alternativæ ex propoſitione, quod inter Compatronos pertinentia præſcribitur ſpatio 40. annorum.

Tertio an examinando validitatem Tranſactionis obſtare ei poſſit defectus conſenſus Capituli in materia, quæ pertinebat ad Abbatem tantum, non autem ad Capitulum Conventualem, ſeu Monaſterium.

Quarto quatenus neceſſarius fuiſſet iſte conſenſus Capituli, an interveniſſe præſumatur per obſervantiam 77. annorum.

Et quinto demum, an pro validitate Tranſactionis neceſſarium fuerit Beneplacitum Apoſtolicum ſignanter ad effectum ligandi ſucceſſores in Abbatia.

Ego autem ſuper his diſtincte reſponſurus, diſtincte procedendum cenſeo, & quantum ad primum reſpondeo cum diſtinctione, quod aut nullitas Tranſactionis, ſeu Turni, eſt clara, & tali caſu nihil ſuffragatur ultimus ſtatus, qui remaneret
3 abſorptus ex petitorio claro, ut firmatis per Rot. *in Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. §. Tetigimus coram R. P. D. Anſaldo, & in Mediolanen. Cappellaniæ 23. Martii 1703. §. Conſtabilitis, coram Reverendiſs. D. Molinee Decano, & in Peruſina Canonicatus 27. Junii 1714. §. Conſequens, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto*; cum poſſit eſſe petitorium clarum etiam in Articulo Juris, qui in-
4 continenti dilucidari poſſet ex ſola Librorum apertitione, ut Me ſcribente firmavit Rota *in Alatrina Juriſpatronatus 7. Decembris 1705. §. Nullatenus coram Eminentiſs. D. Cardinali Scotto, & in dicta Mediolanen. Beneficii 1. Aprilis 1707. §. Quinimo, coram Reverendiſs. P. D. Anſaldo, & in eadem Cauſa 7. Junii 1715. §. His ita, coram Reverendiſs. P. D. Criſpo.*

Aut vero nullitas Alternativæ, ſeu Turni eſt du-
5 bia, & diſputabilis requirendo altiorem indaginem, & tali caſu locum habere debet Beneficium poſſeſſorium ultimi ſtatus ad formam *Text. in cap. Conſultationibus de Jurepatronatus*; remiſſa ad petitorium diſcuſſione validitatis, vel nullitatis Turni pro futuris Vacationibus, ut late dictum fuit in *Bononien. Beneficiorum de Caſtello 12. Decembris 1712. §. In hac igitur cum ſeqq. & in Caſſanen. Beneficii 27. Martii 1713. §. fin. coram R. P. D. Criſpo, & in Cremonen. Beneficii 1715. §. Quandoquidem, & §. coram Rev. P. D. Cerro, & in Firmana Beneficiorum 20 Januarii 1715. §. Neque dicatur cum ſeqq. coram R. P. D. Lancetta, & in Caſertana Beneficii 27. Martii 1715. § Docuit cum ſeqq. cor. Eminent. D. Card. Scotto.*

Et ſic applicando ad rem, cum Ego pro indu-
6 bitato habeam, quod Alternativa fuerit validiſſima ex inferius dicendis, hinc etiam ſupponenda ad omne pejus, quod ejus validitas ſit dubia, & diſputabilis, planum erit in hoc conflictu probationis dubiæ non eſſe recedendum ab ultimo ſtatu, ſeu quaſi poſſeſſione præſentandi ad formam Alternativæ, in qua Patroni hinc inde reperiuntur longo
7 ſpatio 77. annorum per quatuor uniformes, & pacificos ſtatus, in quibus unaquæque ex partibus per duas vices præſentavit ad formam Alternativæ, ſeu Turni.

8 Quoad ſecundum negativa reſpondeo; Quatenus enim nulla foret tranſactio, & Turnus non ſubſiſteret, inapplicabilis foret Concluſio, juxta quam inter Compatronos pertinentia per quadragenariam præſcripta remanet juxta ea, quæ dixerunt Vivian. *de Jurepatr. lib. 4. cap. 8. num. 14.* Gonzal. *de regul. 8.*
9 *Cancell. gloſſ. 7. num. 26. & ſeqq.* Adden. ad Pamphil. *deciſ. 539. §. Limitatur, & Me ſcribente* Rota *in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia 18. Junii 1703. §. fin. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Scotto*, Ea ratione, quod obſervantia tanti temporis nunquam juvare poſſet in linea Præſcriptionis adum fuit ſequela, & obſervantia tituli vitioſi tranſactionis, ſeu alternativæ, ad cujus formam exercita fuit poſſeſſio, ut in ſpecie inquit Rot. *deciſ. 300. num. 5. coram Royas*, & quando Poſſeſſio eſt uniformis titulo Præambulo, & in ejus ſequelam proceſſit, tunc præſcriptio remanet inallegabilis pro-
pter malam fidem ex titulo vitioſo infuſam, & quia 10
infecta primitiva inficitur derivativa Rot. *deciſ. 103. num. 22. apud* Balduc. *ad* Roman. *Tom. 4. & in nullior, ſeu* Fulden. *1. Junii 1708. §. 15. & §. 153. & 2. Junii 1710. §. 36. cor. R. P. D. Anſaldo*, cum actus conſecutivi ſuo titulo initiali corruant ſimul cum ipſo nec ullam novationem inducant Rota *dec. 558. n. 4. part. 19. Tom. 2. Recent.*

Ad Tertium affirmative reſolvo, ſcilicet neceſſa- 11
rium fuiſſe conſenſum Capituli pro facienda alternativa ſeu Turno, quia cum Abbas Juſpræſentandi obtineat ratione Monaſterii, ad quod pertinet Juſpatronatus de Jure etiam actum præſentandi expleri non poteſt abſque conſenſu Capituli ad *Text.* expreſſum in *capit. ea noſcitur de his, quæ fiunt a Prælatis. &c.* Lamb. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. qu. 2. art. 12. num. 2. & ſeqq. fol. 435.* Vivian. *eodem Tract. lib. 5. cap. 3. num. 27.* Et quamvis mihi præſupponatur in facto, quod res iſta ſpectaret ad Abbatem ſolum, non autem ad Monaſterium, ego tamen
trado in hoc verſari æquivocum, quia forte Abbas 12
præſcripſit contra Capitulum, ut ſolus præſentaret, prout fieri poſſe tradunt Lambertin. *de Jurepatr. d. lib. 2. part. 1. quæſt. 2. art. 12. num. 10. in fine, & num. 11.* Vivian. *d. lib. 5. capit. 3. num. 27.* Niſi ageretur de caſu, quo Fundator, aut Patronus reſervaſſet, ſeu donaſſet Juſpatronatus Abbati tantum, de quo notitiam non habeo; Verum quomodocunque res ſe habeat, cum ſemper Abbas obtineat Juſpatronatus ratione Eccleſiæ, ſeu Monaſterii etiamſi Juſpræſentandi ſolus exerceat, dubito quod in caſu Alterationis, ſeu Innovationis circa Juſpræſentandi ſem-
per neceſſarius fuerit conſenſus Capituli, cum ſta- 13
re ſimul poſſit, quod conſueverit præſentare ſolus, & tamen quando ſolitum alterare intendit requirendus ſit conſenſus Capituli, cum ex Jurepræſentandi, ſeu ejus exercitio non dicatur tranſlata libe-
ra poteſtas in Abbatem etiam innovandi ſuper mo- 14
do præſentandi per alternativam, ſeu Turnum.

Neque relevare puto, quod actus Alternativæ, ſeu Turni ſit de Jure permiſſus inter Patronos li-
bera, cum hoc intelligatur non requiſita Auctori- 15
tate Superioris, puta Ordinarii, vel Papæ, ut explicant Canoniſtæ *in Clementina Plures de Jurepat. nempe* Anchoran. *num. 13* Abbas *n. 4. & 5.* Lambert. *de Jurepatr. lib. 1. part. 2. qu. 2. art. 86. n. 6.* Rot. *dec. 174. num. 7. part. 5. rec. & coram Dunozett. Jun. deciſ. 702. num. 1. & in Syracuſana Præpoſituræ, coram bo. mem. Muto impreſſa apud Me Diſcept. 13. numer. 57. in fine.* Sed hoc non intelligitur excludere conſenſum omnium eorum, qui habent intereſſe in Jurepatr. prout habet Capitulum Conventuale, quod ſimul cum Abbate repræſentat Eccleſiam, ſeu Monaſterium *dict. Capit. Ea noſcitur de his, quæ fiunt a Prælat.*

Quartum reſolvo affirmative, ſcilicet hunc con-
ſenſum Capituli interveniſſe præſumptive ex longæ- 16
va obſervantia 77. annorum; Cum enim in hac materia non requiratur conſenſus in actu, ſed veluti requiſitus ratione intereſſe, & præjudicii poſſit quandocunque accedere, & ſupervenire ad ratifi-
candum actum, ut in fortioribus terminis aliena- 17
tionis rerum Eccleſiæ firmavit Turricell. *de reb. Eccleſ. non alien. cap. 5. numer. 19. verſ. attamen*, Rot. *dec. 318. num. 41. & 42. part. 5. rec.* ubi late hoc probat, ſignanter per *Text. in cap. cum nos 3. de his, quæ fiunt a Prælatis*, inde ſequitur, ex tanti temporis obſervantia præſumptum Capituli conſenſum interveniſſe, ut firmant omnes Canoniſtæ *in d. Capit. ea noſcitur de his, quæ fiunt a Prælatis*, ſignanter *Imola num. 14.* Joan. de Anania *num. 9.* Zabarell. *ſub n. 2. in fine verſ. per hæc nota*, Butr. *num. 17.* Gonzal. *numer. 10. verſ. verum* Maſcard. *de probat. libr. 3. Concluſ. 1316. numer. 15.* Sanchez *ad Præcepta De-*

calogi

calogi libr. 7. capitul. 14. numer. 7. verſicul. vel melius.

Quæ præſumptio fundatur juridica illa ratione,
18 quod Capitulum ſciendo, & tacendo per tantum
temporis ſpatium ratificaſſe præſumitur Alternativam,
quæ ſcientia præſumitur in conjuncta Perſo-
19 na, ut dicitur Capitulum reſpectu Prælati, ſeu Abbatis,
quemadmodum advertit *Imola in dict. capit.
ea noſcitur num. 14.* ibi = *in dubio debeat præſumi
tacitum conſenſum interveniſſe, quia talis conſenſus
exigitur a Capitulo quod cenſetur conjuncta Perſona
ipſi Prælato, ſaltem accidentaliter licet non naturaliter,
nam cenſetur unum Corpus cum ipſo, &c. ideo
veriſimiliter præſumitur, ſcire facta ipſius Prælati,
& ideo præſumitur conſenſiſſe, & præcipue, quando
actus fit palam, & notorie, ita quod veriſimiliter
poſſit tranſire in notitiam*, Rot. *d. decıſ.* 318. *n.* 42.
& ſeqq. part. 5. rec.

Denique in ordine ad quintum, & ultimum dubium
reſpondendum videtur, neceſſarium fuiſſe Beneplacitum
Apoſtolicum ex quo regulare eſt, ut in
20 Tranſactionibus inter Eccleſiam, & Laicos illud requiratur,
Turricel. *de reb. Eccleſ. non alien. cap.* 1.
numer. 9. etiamſi agatur de contractu utili Eccleſiæ,
juxta notorias *Deciſiones 764. & 765. per tot.
coram Merlin.* & etiamſi agatur de Tranſactione
21 facta ſuper Jurepatronatus, Turricell. *de reb. Eccleſ.
alien. capit.* 8. *numer.* 13. Rota *deciſ.* 191. *numer.* 8.
part. 5. & deciſ. 129. *num.* 19. *part. 7. recentior.* & in
præciſis terminis Laudi inter Patronos in quo fuerat
ordinatus Turnus firmavit, Rota *deciſ.* 56. *per tot.
cor. Durano.*

Creſcere viſa fuit difficultas, quia Tranſactio non
tantum emanavit ſuper Alternativa ſeu Turno ad
effectum præſentandi alternis vicibus, ſed etiam quia
præcedente lite, & ſententia lata ab Ordinario Florentino,
& declarante pertinentiam Juriſpatronatus
pro medietate tam ad Abbatem, quam ad Nobilem
Familiam de Serriſtoriis Partes in Tranſactione
hanc ſententiam acceptarunt, in qua acceptatione
ſubeſſe potuit læſio Eccleſiæ, ſeu Monaſterii,
quod forte prætendere potuiſſet majorem partem
22 Juriſpatronatus, unde ad effectum adhibendi Beneplacitum
Apoſtolicum ſufficit, quod actus poſſit aliquo
modo involvere præjudicium Eccleſiæ, nec ſufficit
utilitas, quæ ſit dubia, Rot. *cor. Merlin. deciſ.*
887. *num.* 13. *& in rec. deciſ.* 94. *num.* 52. *part.* 7. cum
aliis relatis *apud* Turricel. *de reb. Eccleſ. non alien.
cap.* 16. *num.* 9.

Quibus non obſtantibus, contrariam Ego ſententiam
puto veriorem, etenim quod per tranſactionem
acceptata fuerit ſententia, præjudicium allegari
non poteſt, quia quæſtio non cadit ſuper
hoc; Immo contrarium prætendit Abbas volendo in
præſenti vacatione præſentare pro medietate ad formam
ſententiæ anni 1637. & conſequenter non
impugnatur Tranſactio ex defectu Beneplaciti propter
acceptationem ſententiæ, ſed propter Turnum
in ea conſtitutum, & de cætero utilitas tranſactionis,
ejuſque validitas in hac parte per Abbatem
admittitur, juxta ea, quæ tradunt Turricell. *de reb.
Eccleſ. non alien. cap.* 21. *num* 9. Rot. *deciſ.* 582. *num.*
1. *in fin. verſ. minus obſtat part. 1. diverſor. & deciſ.*
319. *n.* 17. *part. 4. tom. 2. recent. & cor. Emeriæ jun.*
1264. *num.* 8.

Quo vero ad illud, de quo quæritur ſcilicet validitate,
vel nullitate tranſactionis propter Alternativam,
ſeu Turnum ibi ſtabilitum perpetuis futuris
temporibus, crederem nullum fuiſſe neceſſarium Beneplacitum
Apoſtolicum; hoc enim ſolum requiritur
in actibus aut contra Jus, aut præter Jus, qui
23 tamen poſſunt eſſe, & non eſſe utiles, eſſe, & non
eſſe præjudiciales Eccleſiæ, ubi propterea cum pertineat
ad ſollicitudinem & vigilantiam Superioris
inquirere, & examinare utilitatem actus, vel non
juxta firmata apud Merlin. *deciſ.* 764. *num.* 7. *& ſeqq.
& deciſ.* 775. *num.* 9. *& ſeqq.* pernéceſſe requiritur
Beneplacitum Apoſtolicum pro diſcuſſione, & examine
actus utilis, vel præjudicialis.
24 Secus autem eſt in actibus de Jure permiſſis, &
factis in executione Sacrorum Canonum nullam
Superiorum facultatem requirentium, ſed ſolam vo-
luntatem Patronorum, prout eſt Alternativa, ſeu 25
Turnus de Jure permiſſus in *Clement. Plures de Jurepatronat.*
ubi decernitur, ut Patroni libere poſſint
inter ſe convenire de alternis vicibus præſentando
ex publica, & utili Cauſa, ut facilius Eccleſiæ provideatur
ad tollendas diſſentiones, & litigia inter
Patronos, qui ſignanter in paritate vocum diſcordare
ſolent plures diverſos præſentando, ubi Judicium
ſuper Inſtitutione protrahitur in longum, &
ſic ſuccedit diutina vacatio Beneficiorum in præjudicium
Eccleſiæ, ut quod Superioris auctoritas non
requiratur, tradunt Sanchez *conſil. moral. lib. 1. cap.* 26
13. *dub.* 72. *num.* 2. *cum aliis, coram Dunozett. Junior.
deciſ.* 702. *numer.* 1. *& in dicta Siracuſana Præpoſitura
impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 13. *num.* 57.
in fine.

Maxime quia per hujuſmodi Alternativam, ſeu 27
Turnum nihil alteratur in præjudicium Patronorum,
ſed eſt conventio hinc inde æqualis, neque
de cætero inutilis, ſeu damnoſus, dum utroque Patrono
ſtante in communione in paritate vocum, ſe
invicem impediunt, ut inquit Gonzal. *ad regul.* 8.
Cancell. Gloſſ. 45. *num.* 58. ibi = *Quia ad invicem
ſe impediunt* = *Rota in Romana Cappellania 3. Februarii*
1708. §. *Quin ſuffragetur, coram Eminentiſs.
D. Card. Scotto*, & datur nedum campus largus litigiis,
quæ ſecum ferunt incertitudinem, & graves
expenſas, juxta *Text. in l. quod debetur, ff. de pecul.*
ſive in hac paritate vocum ſit locus gratificationi
Ordinarii; quæ involvit indaginem qualitatum, &
meritorum utriuſque præſentati, juxta *Text. in can.
ſi forte diſt.* 63. Rota *in Melphiten. Beneficii* 26.
Junii 1711. §. *fin. coram Eminentiſs. D. Card. Priolo*,
ſive expoſtuletur, & obtineatur in Dataria Apoſtolica
ſolita Gratia pro Præſentato cum derogatione
medietatis vocum, ubi eſt locus præventioni,
& unus poteſt ſupplantare alterum, ut bene advertit
R. P. D. Anſaldus *in Adnot. ad deciſ.* 18. *num.* 12.
ſive demum ex generali regula, quod communio
parit diſcordiam, & diſcordiæ præjudicium ad *Text.
in leg. cum Pater §. Dulciſſimis ff. de legat. 2. & in l.
re communi ff. de ſervit. Urban. Prædior.* Neque idcirco
ullum remedium in hoc aptius eſt, quam Diviſio
per Turnum, & Alternativa, ut probat Gonzal.
in cap ſi Epiſcopum numer. 3. de Paroch. Urceol.
conſult. for. 72. *numer.* 8. *&* 9. Vivian. *de Jurepatr. lib.*
8. *cap.* 7. *numer.* 9. *&* 10. Barboſ. *de Poteſt. Epiſc. alleg.*
72. *numer.* 150. Card. de Luc. *de Benef. diſc.* 1.
num. 31. *&* 32. ubi quod talis Diviſio per Turnum
inter Patronos prudenter, ac laudabiliter fieri conſuevit.

Et quidem facta Diviſione per Turnum quilibet 28
ex Patronis totus remanet pro vice ſibi contingente
obtinendi Beneficium pro ſuo Præſentato, quæ
eſt magna utilitas, & ſecuritas non contingibilis
quando remanet Conſortium, ubi dari poteſt caſus,
ut unus Patronus nihil obtineat in pluribus vacationibus,
ideoque talis alternativa cum ſit utilis,
laudabilis, & prudens, & in Praxi frequentiſſime
uſitata, & introducta inter Patronos merito eſt actus,
in quo nulla conſiderabilis eſt alteratio, aut
præjudicium, & eſt actus, qui veluti permiſſus de
Jure *in Clement. Plures de Jurepatronatus*, cum illo
verbo = *Libere* = excludente conſenſum Superioris,
nullum proinde exigit Beneplacitum Apoſtoli- 29
cum, ut in ſimilibus terminis firmavit Rota *coram
Seraphino deciſ.* 36. *num.* 1. *& coram Bich. Deciſ.* 515.
num. 17.

Inapplicabilis ergo remanet *Deciſ. 56. coram Durano*,
dum ibi admittitur, non eſſe neceſſarium
Beneplacitum Apoſtolicum in Turno ex diſpoſitio- 30
ne *Text. in Clementina Plures de Jurepatr.* Sed ſolum
dicitur illud fuiſſe neceſſarium, quia Clementina
locum habebat in Turno activo, ſeu activa
Præſentatione, non autem in paſſiva, dum laudum
continebat pactum paſſivæ præſentationis certi Generis
Perſonatum.

Remanet tantum difficultas, an neceſſarium fuerit

31 rit Beneplacitum, ex quo Turnus reſpicit etiam o-
mnes Succeſſores Abbatiæ in perpetuum; Cumque
Abbates non obligentur ex facto anteceſſorum, ſed
veniant independenter jure ſuo, ad effectum eos ob-
32 ligandi requiritur aſſenſus Apoſtolicus, juxta *Text.
in capit. veniens de Tranſact.* Vel ſaltem cum Au-
thoritate Superioris concurrente Juſta cauſa, ut ego
33 ſcripſi *Diſcept. Eccleſ.* 53. *numer.* 20. Semper enim
hujuſmodi Turnus erit actus voluntarius primi Ab-
batie, cui ſtare non tenetur Succeſſor, ut habemus
in Patronatibus Gentilitiis, ubi Anteceſſores præ-
judicare non valent Succeſſoribus, propter eorum
actus voluntarios; Ut ergo efficiantur ſucceſſores
Abbates neceſſarium fuiſſe videtur Beneplacitum A-
poſtolicum, nec ſufficiens erit conſenſus Capituli,
ad quod Juſpræſentandi non pertinet, ut ſupponi-
tur in facto.

In hac igitur difficultate concludo, quod con-
currente obſervantia 77. annorum, juxta quam præ-
ſuppono, quod Abbates ſucceſſores obſervaverint
Turnum in una, vel duabus vacationibus, Bene-
placitum Apoſtolicum interveniſſe præſumatur, ad
34 quem effectum ſufficit lapſus 30. annorum, Adden.
ad Butau. *deciſ.* 45. *numer.* 7. Rot. *coram Emerix
Jun. deciſ.* 1169. *numer.* 8. *& coram Coccin. deciſ.*
2204. *numer.* 19. *& in recent. deciſ.* 582. *num.* 12. *&
ſeqq. part.* 18. & admiſit Rota in præciſis termi-
35 nis, *coram Duran. deciſ.* 56. *numer.* 1. Nihil obſtan-
te Conſtitutione Urbani VIII. ſuper præjudicialibus
Eccleſiæ requirente Centenariam ad effectum, ut in-
tret talis Præſumptio Beneplaciti favore Laicorum
in præjudicium Eccleſiæ; Cum enim Conſtitutio lo-
quatur de præjudicialibus Eccleſiæ, extra propoſitum
allegatur contra ſubjectum contractum ſuper Alter-
nativa, ſeu Turno, qui eſt actus de Jure permiſſus,
& utilis tam Patronis, quam Bono publico Eccleſiæ
ad obviandum diſcordiis, & diutinæ vacationi Be-
neficiorum, & eſt actus laudabilis, ac prudens ex
rationibus ſupra inſinuatis.

Cum in ſumma agatur tantum de liganda volun-
tate Succeſſoris ne contraveniat actui laudabili, &
prudenti, quod eſt favorabile, & conſequenter agi-
tur de materia, quæ ſolum tendit ad ligandum li-
berum arbitrium, quod habet Succeſſor; ſed liga-
36 men eſt adeo juſtum, & rationabile, ut ſicut pro
tali illud recognoverunt alii Abbates Succeſſores,
ita etiam juſtum eſt, ut recognoſcatur per hodier-
num Abbatem, qui nonniſi imprudenter quærit re-
ſilire ab eo, quod tandiu æquum viſum eſt, juxta
*Text. in l. minime, & in l. ſed & ea ff. de legibus, &
plene* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. gloſſ.* 45. *numer.* 76.
in fine, & 77. quæ omnia intelligo ad effectum,
ut allegari poſſit præſumptum Beneplacitum Apoſto-
licum ex obſervantia 77. annorum, quo ſtante va-
lida eſt Tranſactio ſuper Turno, etiam ad effectum
ligandi Succeſſores Jure proprio venientes, nec per
rationes in hoc caſu ſupra deductas recedere intelli-
go ab iis, quæ latius ſcripſi *in altera ſuperiori al-
legatione ſuper Turnis, Alternativis, Bipartitis, &
Tripartitis.*

Piſana, ſeu Liburnen. Erectionis Canonicatus.

ARGUMENTUM.

An erecto novo Canonicatu de Jurepatro-
natus de conſenſu Capituli novum Cano-
nicum admittentis = cum Stallo in Cho-
ro, voce in Capitulo, præbendis, & di-
ſtributionibus quotidianis conforme gli al-
tri Signori Canonici. = Poſſit Capitulum
excludere ejuſdem novi Canonicatus poſ-
ſeſſorem a participatione diſtributionum
extraordinariarum, tam ante, quam poſt
acceptatam fundationem eidem Capitulo
quæſitarum.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Quid veniat appellatione diſtributionum quoti-
dianarum, & n. 4. 13.*
3 *Privilegium gaudendi in abſentia diſtributioni-
bus quotidianis an extendatur ad anniverſa-
ria, & mortuaria.*
5 *Verbum generale non comprehendit extraordina-
ria.*
6 *Declaratio, & proteſtatio ſemper attendenda in
rebus dubiis.*
7 *In obſcuris, & dubiis nulla melior lux affulget,
quam obſervantia.*
8 *Actus ſemper præſumitur geſtus abſque præjudi-
cio agentis.*
9 *Jura magis favent agenti de damno vitando;
quam de lucro captando.*
10 *De duplici ſpecie Canonicorum, & quando per
illorum introductionem frangatur antiquus nu-
merus.*
11 *An, & quas limitationes poſſit apponere Capitu-
lum in acceptatione novi Canonicatus, &
num. ſeq.*
15 *Interpretatio facienda eſt contra eum, qui po-
tuit ſibi legem apertius dicere.*
16 *Poſſeſſor Canonicatus aggregati ad antiquum nu-
merum concurrere debet cum antiquis Cano-
nicis ad participationem omnium Emolumen-
torum.*
17 *Et præcipue id ſuadente lege fondationis appro-
bata ab Ordinario, & per Capitulum abſque
ulla limitatione acceptata.*
18 *De natura, & Indole Dictionis = Conforme. =*
19 *Novus Canonicus habens æquales reditus eſt a-
liis in omnibus coæquandus.*
20 *Diſtributiones extraordinariæ debentur ratione
intereſſentiæ, & laboris.*
21 *Ubi commune eſt onus, ibi, & commune eſſe de-
bet Emolumentum.*
22 *Dos diſtincta a Maſſa Capitulari antiquorum
Canonicorum non prohibet, quominus, novus
Canonicus admittendus ſit ad omnia Emolu-
menta debita ratione perſonalis laboris.*
23 *Clauſula,* & *aliter quid operetur.*
24 *Quidquid non fuit ſpecialiter exceptum intelligi-
tur conceſſum.*
25 *Obſervantia debet eſſe undique pacifica.*
27 *Diſtributiones minuta anniverſariorum, & fu-
nerum dupliciter obvenire poſſunt Capitula.*

ALLEGATIO LXIV.

Fundarunt Operarii Inſignis Eccleſiæ Collegia-
tæ Civitatis Liburni novum Canonicatum in
eadem Collegiata cum dote annuorum ducatorum
64. & libr. 2. quanti erant reditus præbendales
aliorum Canonicatuum reſervato Jurepatronatus in
favorem Operæ, & Operariorum, & adjectis plu-
ribus conditionibus ſignanter, quod novus Cano-
nicus, ſeu Canonicatus haberet ſibi annexam le-
cturam Caſuum Conſcientiæ, nec non expoſitionis
Sacrorum Canonum, & hujuſmodi aliarum magis
utilium materiarum, pro quo aſſignatum fuit con-
gruum ſtipendium libr. 36. annuorum, & adjecta 1
conditione ad propoſitum conſideranda ibi = *Con
condizione, che il Rettore di tal Canonicato deva
godere tutti gli onori, lo ſtallo in choro, il luogo, e
voce in Capitolo, e ſia tenuto oſſervare tutto ciò che
è ſolito, a conſueto oſſervarſi, e goderſi dagli altri
Signori Canonici di detta Collegiata* = prout ex
inſtrumento fundationis mihi tranſmiſſo, quod fuit
in omnibus, & per omnia approbatum ab Ordina-
rio ibi = *Monſignor Vicario Generale ſopradetto
pro Tribunali ſedendo, udite, e conſiderate le ſud-
dette coſe, e ciaſcheduna di quelle, conoſciuta la
Cauſa, e quella approvata, & attendendo non do-*

verſi

verſi denegare il conſenſo a chi domanda il giuſto, &c. viſto le coſe da vederſi, e conſiderato quelle da conſiderarſi, &c. la detta Erezione, e Fondazione come ſopra fatta in ogni ſua parte ha confermata, & approvate, conferma, & approva. =

Hac fundatione, & ordinaria approbatione ſecuta per Inſtrumentum 30. Januarii 1661. ſtylo Florentino propoſita Reverendiſſimo Capitulo, & Canonicis, iſti ſub die 17. Februarii ejuſdem anni capitulariter congregati conſenſum præſtiterunt, acceptando novi Canonicatus fundationem tunc prima vice collati in perſonam Doctoris Hyacinti Torti his verbis = *dargli lo Stallo in Coro, voce in Capitolo, prebende, e diſtribuzioni quotidiane conforme gl' altri Signori Canonici* = Sub conditione tamen ſpecialiter adjecta, dummodo = *Sarà conſervato dall' Opera Fondatrice il Fondo, e rendita Annua delli Ducati 64. e lire 2. &c. e che in caſo veniſſero a mancare l' Entrate, e Fondo dell' Opera, la detta Menſa Capitolare non intende eſſer obligata a coſa veruna, &c. in tal modo preſtarono li ſopradetti il loro conſenſo, e non altrimente.* =

Deinde fere poſt annum Reverendiſſimum Capitulum & Canonici, ſcilicet ſub die 22. Januarii 1662. devenerunt ad quandam deliberationem, ſeu proteſtationem, in qua dixerunt, quod Canonicus Tortius non fuerat hactenus admiſſus ad diſtributiones extraordinarias quamvis feciſſet contributionem pro illis gaudendis, ſed tamen ex gratia ſpeciali ipſe vita ſua durante gaudere diſtributionibus extraordinariis, ſtatuendo tamen = *che volendo i ſucceſſori potere devino conſeguire la rata porzione, e riceverne il conſenſo, & ammiſſione dalle grazie del Capitolo pro tempore, con tutti li voti favorevoli, come anche diſſero eſſere de Jure.* =

Defuncto Canonico Tortio, ac proviſo de Canonico Alexandro Benvenuti idem Capitulum, & Canonici ſub die 25. Junii 1704. inhærendo ſuperius relatæ deliberationi decreverunt, & declaraverunt admittere ſucceſſorem ad extraordinarias diſtributiones, niſi contribuiſſet ſuam ratam portionem cum qua proteſtatione admiſerunt D. Alexandrum Novum Canonicum ad poſſeſſionem Canonicatus, qui tamen huic proteſtationi non acquievit, ſed in eodem actu reproteſtatus fuit ſe intendere admitti ad gaudendum de omnibus ad quorum participationem admiſſus fuerat ejus Anteceſſor, quo tamen non obſtante ſupponitur D. Alexandrum nunquam fuiſſe admiſſum ad has extraordinarias diſtributiones, licet ſæpius inſtantem.

Per obitum Alexandri ſecutum de menſe Julii 1715. proviſus extitit de Canonicatu Doctor Cecchius contra quem Capitulum, & Canonici in actu poſſeſſionis renovarunt ſolitam deliberationem, & proteſtationem.

Super hoc facto quæritur hodie in ſenſu veritatis, apud Me de duobus articulis; primo ſcilicet, an teneatur nunc Capitulum admittere Canonicum Operæ ad diſtributiones extraordinarias, & ſecundo quatenus non teneatur, an iſte Canonicus intelligi debeat excluſus ab illis extraordinariis, quæ exiſtebant ante acceptatam fundationem hujus novi Canonicatus, non autem ab illis extraordinariis poſtea per Capitulum quæſitis, ſeu Capitulo, obventis ſuper quibus re mature elucubrata cenſeo, prout infra verius de Jure reſpondendum.

Et quidem reſpectu prioris articuli videbatur inclinandum pro Excluſione novi Canonici ab his extraordinariis, quia acceptatio novi Canonicatus facta legitur per Capitulum cum Stallo in Choro, voce in Capitulo = *prebende, e diſtribuzioni quotidiane* = appellatione enim diſtributionum quotidia-
2 narum non veniunt extraordinariæ, quæ proveniunt ex funeralibus, & anniverſariis, & ſimilibus piis legatis, quæ ſunt emolumenta extrinſeca ab ipſo Canonicatu, ut inquit Panimoll. *deciſ.* 20. *annot.* 3. *num.* 72. Monet. *de diſtribut. part.* 1. *Cap.* 4. *num.* 12. *in fine* Azor. *inſtit. moral. part.* 2. *lib.* 7. *capit.* 7. *quæſt.* 4. Card. Zabarella *in Clement. ubi hi &c. illi gere num.* 15. *de atat. & qualit.* ibi = *Quæro, quid venit nomine diſtributionum? ſolutio ſatis patet ex Textu, quia venit emolumentum quod datur intereſſentibus divinis horis; dicunt tamen Lauden. & Genſen. quod etiam anniverſaria ſub verbo diſtributionum comprehenduntur, &c. contrarium puto, quia anniverſarium differt in vocabulo, & ſignificato a verbo diſtributionum, item nomine horarum veniunt ſola ſeptem* = Ex quo habemus Privilegiatum in abſen- 3
tia ſuper gaudendis diſtributionibus quotidianis non intelligi privilegiatum, quoad Anniverſaria, & mortuaria, prout dixerunt relati apud Me *diſcept. Eccleſ.* 1. *num.* 35. Panimoll. *deciſ* 20. *annotat.* 3. *num* 72. *& ſeqq.* Carol. Anton. de Luc. *ad Ventrigl. in prax. part.* 1. *annot.* 19. §. 2. *num.* 4. Rot. *deciſ.* 59. *num.* 3. *part.* 7. *recent.*

Quod Fundamentum roboratur ex natura ſubjectæ materiæ, quæ odioſa eſt, & præjudicialis antiquis Canonicis, ubi quantum fieri poteſt verba ſunt reſtringenda, & in proprio ſignificatu intelligenda, 4
& proprie loquendo nunquam appellatione diſtributionum veniunt hæc extraordinaria, ut admittit Rot. *dict. deciſ.* 59. *num.* 3. *part.* 7. *recent. & in puncto advertit.* Paul. de Caſtro *in ejus celeberrimo conſ.* 170. *numer.* 1. *& per totum ſignanter in verſ. ſed & tertio ubi allegat textum punctualem in L. ſcio Amico, §* 1. *ff. de ann. legat.* ubi quod verbum generale non refertur ad extraordinaria, ut ibi notat Bar- 5
tol. *num.* 2. *concordat* Gratian. *diſcept.* 867. *numer.* 18. *& ſeqq. ibique* Card. Anton. de Luc. *in animadverſ. num.* 4.

Præſertim vero, quia huic novo Canonicatui proprii, ac particulares fructus aſſignati fuerunt, in quibus terminis videtur, quod illis contentus eſſe debeat, neque prætendere participationem diſtributionum extraordinariarum, ut advertit Card. de Luc. *de Canon. diſc.* 6. *num.* 13.

In omnem caſum intrabat dilemma, quod aut clarum eſt appellatione diſtributionum non venire extraordinarias, & Canonicus novus de his participare non poteſt, aut ſaltem dubium erat vocabulum, ejuſque ſignificatum, & idem procedere debet, quia Capitulum ſucceſſive ſe explicando, & declarando dixit, Canonicum novum non fuiſſe admiſſum ad diſtributiones ordinarias, quæ declaratio, & proteſtatio ubi res dubia eſt ſemper attenditur cum nihil de novo inducat, ſed tantum aperiat mentem ejus, qui facit actum obſcurum, & hæc declaratio 6
ſuffragatur quantumvis facta ex intervallo, quidquid ſecus ſi actus eſſet clarus in verbis, quemadmodum diſtinguendo advertunt Surd. *deciſ.* 29. *num* 6. Rot. *coram Bicch deciſ.* 242. *num.* 28. *& deciſ* 307. *num.* 23. *& ſeqq. & in Romana donationis* 4. *Junii* 1710. *§. Et hinc, coram Reverendiſſimo dell' Olmo impreſſa apud* Balducc. *deciſ. & rerum judic. titul.* 3. *deciſ.* 50. *num.* 42.

Sed magis ceſſare videtur difficultas propter obſervantiam a die Erectionis Canonicatus uſque in præſens, juxta quam nunquam hi novi Canonici fuerunt admiſſi ad has diſtributiones extraordinarias, quia primus Canonicus ſolum admiſſus fuit ex gratia, quæ tranſire non deberet in exemplum; hæc autem obſervantia etiam apta fuit declarare, 7
in quo ſenſu, & quomodo Capitulum acceptaverit novi Canonicatus erectionem per ea, quæ firmavit Gratian. *diſceptat.* 867. *num.* 45. *& Me ſcribente dixit in ſpecie* Rot. *in Novarien præcedentia* 3. *Julii* 1713. *§. Dum autem, coram R. P. D. Lancetta.*

Accedit his omnibus maxima æquitatis ratio; quia ſi novus Canonicus admittendus foret ad omnes diſtributiones etiam extraordinarias, antiqui Canonici de additamento hujus novi Canonicatus haberent triſtari, & dolere & pro laudibus decantandis, dolendo canerent illud Iſaiæ = *Multiplicaſti gentem, & non magnificaſti lætitiam* = Tendere enim hujuſmodi adjunctio novi Canonicatus in præjudicium antiquorum Canonicorum, dum has diſtributiones extraordinarias, quas inter ſe dividebant, & deberent alteri communicare, & minorem ipſi portionem reciperent, quam antea

8 habente, & propterea cum ſemper legalit præſum-
ptio ſit actum fuiſſe geſtum abſque præjudicio illum
gerentis, cum nemo præſumatur caſtrare ſe ipſum, &
proprio ſe ligone percutere ex his principiis ſequi-
tur, quod admiſſo novi Canonicatus facti ab anti-
quis Canonicis reſtringi debeat ad participationem
diſtributionum ordinariarum, & non etiam extendi
ad alias extraordinarias, cum magis tolerandum ſit,
quod novus Canonicus has non acquirat, quam quod
antiqui Canonici eas acquiſitas perdant, ut ſunt ver-
ba Pauli de Caſtr. *d. conſ.* 170 *n.* 1. *verſ. alias Vete-
res Canonici tom.* 1. Tondut. *q. Beneſ. cap.* 68. *num.* 13.
verſ. quia durius eſt, quod fundatur in generali regu-
la, quod magis Jura favent illi, qui agit de damno
9 vitando in concurſu alterius, qui agit de lucro ca-
ptando per *Text. in L. Proculus in fine ff. de damn.
infect. & L. fin. C. de Codicil.* Fontanell. *deciſ.* 306.
nu. 12. Adden. ad Burratt. *dec.* 480. *n.* 24. Rot. *cor.
Dunozett. jun. deciſ.* 563. *n.* 11. *& rec. dec.* 604. *nu.*
2. *p.* 19. *tom.* 2.

Hæc omnia dubitandi rationem ingerebant, ut in-
clinarem in partem Rev. Capitulo favorabilem; Cæ-
terum reflectendo ad veritatem, in contrariam ſen-
tentiam deſcendere mihi viſum eſt, ſupradictis non
obſtantibus, ad quem effectum præmitto novos Ca-
nonicos in Eccleſiis ſive Cathedralibus, ſive Colle-
giatis poſſe introduci in duplici ſpecie quarum alte-
ra eſt illorum, qui vocantur Canonici ſupranume-
10 rarii omnino diſcreti ab antiquis ſeu numerariis Ca-
nonicis, & qui vere Canonici non dicuntur, ſed in
ſolu honorifica denominatione, & in hac ſpecie no-
vus Canonicus minime particeps de maſſa diſtribu-
tionum, & aliis, quæ percipiuntur per Canonicos
Numerarios, nec per illorum introductionem frangi-
tur antiquus numerus, alia vero ſpecies eſt illorum,
qui vere, & proprie aggregantur ad Capitulum, &
de ejus corpore fiunt habendo ſtallum in Choro, &
vocem in Capitulo, per quorum admiſſionem fran-
gitur antiquus numerus, & augetur, & hæc ſpecies
Canonicorum nihil differt ab antiquis, itaut tam no-
vi, quam antiqui in omnibus cenſeantur uniformes
active, & paſſive tam in oneribus, quam in hono-
ribus, ut diſtinguendo firmarunt Lotter. *de re beneſ.
lib.* 1. *q.* 19. *n.* 4. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. *di-
ſcept.* 867. *n.* 4. Card. de Luc. *de Canon. diſc.* 37. *num.* 2.
Panimol. *dec.* 98. *adnot.* 1. *nu.* 5. *& ſeqq.* Rot. *in d. No-
varien. præcedentiæ* 3. *Julii* 1713. §. *Quibus*, *cor. R. P.
D. Lancetta*.

Applicando ad rem cenſeo hunc novum Canonica-
tum eſſe de illis aggregatis ad numerum antiquorum,
iiſque in omnibus conſummatum, & exequatum, ubi
in omnibus novus Canonicus participare debet de
his, quæ participantur ab antiquis, quamvis enim
etiam in hac ſpecie novi Canonicatus vere, & pro-
prie aggregati antiquo numero poſſit ex lege Funda-
tionis, ſeu erectionis dari conditio diverſa ab aliis
11 antiquis, quando Capitulum in ejus acceptione ali-
quid limitaſſet, juxta terminos, in quibus loquitur
Caſtrenſ. *conſ.* 170. *nu.* 1. Gratian. *diſcept.* 876. *nu.* 11.
Tondut. *q. beneſ. cap.* 111. *n.* 13. Card. de Luc. *de Cano.
d. diſc.* 37. *ſub n.* 2. *verſ. Præter quam* Panimoll. *d. deciſ.*
98. *annot.* 1. *n.* 6.

Attamen in caſu iſto nullam limitationem adjecit
Capitulum circa diſtributiones extraordinarias refle-
ctendo, quod ſine ullu præſervatione ejus præjudicii
12 admiſit novum Canonicum = *Con le ſtalle in Co-
ro, voce in Capitolo, prebende, e diſtribuzioni quoti-
diane*, = quæ verba etiam apta ſunt comprehende-
re diſtributiones extraordinarias, quia regulantur ad in-
13 ſtar diſtributionum quotidianarum, eodemque Jure
determinantur, ut docet Textus loquens de Anniver-
ſariis *in cap. unic. de Clericis non reſiden.* 6. ibi = *De
diſtributionibus pro Defunctorum anniverſariis largien-
dis idem decernimus obſervandum* = Lapus *allegat.* 42.
n. 1. *&* 3. ibi = *Appellatione quotidianarum diſtributio-
num comprehenduntur illa funeralia, quæ inter eos ma-
nualiter dividuntur propter intereſſe illi alloi* = Rot.
dec. 32. *n.* 7. *& deciſ.* 59. *n.* 3. *& ſeqq. p.* 7. *rec.*

Neque obſtare puto, quod vocabulum hoc diſtri-
butionum quotidianarum veluti dubium, & in ſubje-
cta materia præjudiciali reſtringendum potuerit ex
intervallo declarari per Capitulum, & maxime ex ob- 14
ſervantia, nam declaratione Capituli, & obſervan-
tia habuerunt ſemper Contradict. novi Canonici,
ideoque nihil conducere puto ad intentum, dubietas
autem vocabuli, aut non ſubſiſtit ex doctrinis proxi-
me adductis, aut retorquetur contra Capitulum, con- 15
tra quod fieri debet interpretatio, quod potuit ſibi
legem apertius dicere in acceptatione Canonicatus,
juxta notum *Text. in L. veteribus ff. de pactis* Cyriac.
controver. 378. *nu.* 21. Manſ. *conſult.* 13 *num.* 55. *& in
Cremonen. Feudi ſuper porto duplici* 4. *Februarii* 1697. §.
Verum, *cor. Eminentiſ. D. Card. Priolo*.

Sed me totaliter in hac opinione confirmant ſtrin-
gentes circumſtantiæ, quarum prima conſiſtit in aſ-
ſiſtentia Juris, juxta quam firmata, & præſuppoſi-
ta ſpecie Canonicatus aggregati ad antiquum nu-
merum cum ſtallo in Choro, voce in Capitulo,
& diſtributionibus, naſcitur conſequentia, quod no-
vus Canonicus tanquam effectus de corpore Ca-
pituli debeat eſſe particeps omnium indiſtincte emo-
lumentorum, quæ antiqui Canonici de Capitulo 16
percipere conſueverunt ſine ulla differentia, niſi li-
mitatio ſit clara, & clariſſima prout in puncto di-
ſtributionum quotidianarum firmarunt Pignatell.
conſult. 38. *num.* 12. *&* 13. *tom.* 6. Rot. *dec.* 120. *n.*
1. *part.* 3. *& dec.* 124. *nu.* 8. *&* 9. *part.* 4. *tom.* 2.
rec. Panimoll. *dec.* 98. *adnot.* 1. *n.* 6. Gratian. *diſcept.*
867. *n.* 4. *&* 5.

Secunda quia inſtrumentum fundationis ſpeciali-
ter approbatum ab Ordinario ita cantat = *Con* 17
*condizione che il Rettore di tal Canonicato deva
godere tutti gl' onori lo Stallo in Coro, & il luo-
go, e voce in Capitolo, e ſia tenuto oſſervare tut-
to cio e ſolito, e conſueto da oſſervarſi, e goderſi
dagl' altri Signori Canonici di detta Collegiata* =
quæ verba important totalem incorporationem no-
vi Canonici antiquo numero Canonicorum cum o-
mnibus emolumentis conſuetis = *Goderſi dagli al-
tri Signori Canonici* = ita ut veniant omnes di-
ſtributiones etiam extraordinariæ, de qua lege fun-
dationis approbatu ab Ordinario tantum abeſt, quod
Capitulum aliquid limitaverit, ut ſe ſe in omni-
bus, & per omnia econformaverit dando novo Ca-
nonico = *Stallo in Coro, voce in Capitolo, Pre-
bende, e diſtribuzioni quotidiane conforme gli altri
Signori Canonici* = quæ ultima verba occidunt in
littera ad ſignificandum, quod nihil Capitulum li-
mitaverit, & nullam differentiam voluerit inter no-
vum Canonicum, & antiquos circa participatio-
nem diſtributionum, eo ipſo quod voluit novum
Canonicum habere debere diſtributiones quotidianas
= *Conforme gli altri Signori Canonici* = Unde non
eſt locus dividendi ſpecies diſtributionum inter ordi-
narias, & extraordinarias, quando illas omnes Ca-
pitulum aſſignare voluit novo Canonico, quas par- 18
ticipabant antiqui Canonici, ita dictante importan-
tia ejus dictionis *Conforme*, quæ omnimodam exe-
quationem inducit novi Canonici cum antiquis in di-
ſtributionibus, itaut ſicut antiqui, ita etiam novus
Canonicus participare debeat tam de ordinariis,
quam de extraordinariis, ut in individuo deciſum fuit
per Rot. *in Piſtorien. Prioria*, *cor. Veroſpio dec.* 720.
n. 2. *p.* 3. *rec. & cor. Buratt. dec.* 193. *n.* 1. *& ſeqq.
& per tot.* Pignatell. *d. conſult.* 48. *n.* 12. *&* 13. *tom.*
6. Tondut. *q. beneſ. c.* 11. *n.* 12. Gratian. *diſcept.* 867. *n.*
1. *verſ. non ſolum*.

Tertia demum circumſtantia eſt, quod Canonica- 19
tus fuit erectus cum eiſdem redditibus, quos habe-
bant alii Canonici antiqui ibi = *In nuovo Canoni-
cato di rendita ſimile agli altri di Scudi* 64. *e lire* 2.
l'anno = Unde præter voluntatem Capituli confor-
mandi novum Canonicatum cum antiquis, concur-
rit etiam circumſtantia contributionis tantorum re-
dituum, quantos habebant alii Canonicatus, & pro-
pterea nulla ratio ſuppetit quare novus Canonicus
æquales habens reditus ſit inæqualiter tractandus;
& differentiandus ab aliis, juxta deducta apud Card.
de Luc. *de Canon. d. dec.* 36. *n.* 3. Panimoll. *d. deciſ.*
98. *annot.* 1. *n.* 6.

Maxi-

Maxime quia hujuſmodi extraordinariæ diſtribu-
20 tiones non debentur niſi ratione laboris interaſſen-
tiæ, & ſervitii perſonalis ex *Text. in cap. unico de
Cler. non reſiden. in 6.* Rot. ix *Ilerden. diſtributionum
20. Febr.* 1702. §. *cum enim, cor. Reverendiſs. dell'
Olmo, & 22. Januarii* 1703. §. *Nun enim, coram
Eminentiſs. D. Cardin. Priolo, & in Varmien. fru-
ctuum Canonicalium* 1. *Decembr.* 1701. §. *Loquendo,
cor. Rev. D. Molines Decano, & apud* Me *Diſcept.
Eccl.* 1. *n.* 35. Si igitur Cannnicus novus non ſecus
ac antiqui inſervit Eccleſiæ, & intereſt, prout in-
tereſſe debet Anniverſariis, & Funeralibus, & adim-
plet onera Legatorum piorum ſicut æqualis eſt la-
bor, ita æqualiter participare debet omnibus emo-
lumentis, quæ ratione ſervitutis debentur, & de
quibus eadem ratione paiicipant antiqui, obi enim
21 onus eſt commune, commune etiam debet eſſe emo-
lumentum, ut connotarunt Lotter. *de re benef. libr.*
1. *q.* 19. *n.* 36. Pignatell. *d. conſult.* 84. *n.* 13. *to.* 6. Rot.
dec. 702. *n.* 4. *p.* 2. *rec. & dec.* 193. *n.* 7. *& ſeqq. cor. Burat.
& dec.* 124. *n.* 8. *p.* 4. *tom.* 2. *rec.*

Non obſtant modo ea, quæ ſuperius in objectis
conſiderabam; nam ad plura ex illis jam reſpon-
ſum eſt ſupra, minuſque obſtare valet, quod pro
erectione Canonicatus aſſignata fuerit dos diſtincta,
& ſeparata ab antiquorum Canonicorum maſſa Ca-
22 pitulari, hoc enim non operatur, quod novus Ca-
nonicus excludendus ſit ab aliis emolumentis debi-
tis ratione perſonalis miniſterii, & laboris, ut ex-
preſſe docent Pignatell. *conſult.* 48. *num.* 14. *tom.* 6.
Tondut. *qu. benef. cap.* 111. *nu.* 5. Rut. *dec.* 98. *nu.* 2.
cor. Seraph.

Prout nihil facit quod Capitulum in acceptatio-
ne novi Canonici adjecerit clauſulam = *e non al-
trimente* = &c. hæc enim clauſula fuit adjecta ad
23 conditionem quod Capitulum non intendebat in
aliquo ſe obligare, in caſu quo fondus aſſignatum
pro dote novi Canonicatus, ejuſque reditus defi-
cerent, ideoque hujuſmodi clauſula pro uno caſu
ſpecialiter expreſſo adjecta non poteſt referri ad
alium non expreſſum, imo qui ex natura rei non
veniebat, nempe exceptuatio diſtributionum extra-
ordinariarum, dum Capitulum admiſit novum Ca-
nonicum indiſtincte, & generaliter ad præbendas
& diſtributiones quotidianas = *conforme gl' altri
Canonici* = & ſic admiſit quoad omnem ſpeciem
diſtributionum, nullanque ſpeciem excepit: ut ex-
cipere tenebatur, alias quidquid non fuit ſpeciali-
ter exceptum intelligitur conceſſum *per Text. in Ca-
24 non. qualis diſt.* 25. *ubi gloſſ. in verb. negatur, & in. c. quia
circa de privileg.* ibi = *cum nihil exceperis, & potueris
excepiſſe,* =

Obſervantia non eſt allegabilis quia contra deli-
berationes, & proteſtationes iterate emiſſas per ca-
pitulum ſemper Canonicus novus reproteſtavit, &
conſequenter nihil relevat non admiſſio Canonici
novi ad diſtributiones extraordinarias veluti con-
tradicta, & proteſtata, quod repugnat Naturæ, &
Indoli obſervantiæ in eo conſiſtenti, ut ſit undi-
25 que pacifica, Felin. *in cap. ſicut numer.* 33. *de re ju-
dicat.* Adden. ad Buratt. *deciſ.* 837. *num final.* Rot.
dec. 239. *num.* 27. *part.* 8. *& deciſ.* 310. *n.* 12. *par.*
16. *rec.*

Quo ſtante ſuperfluum eſt diſcurrere de ſecundo
26 dubio, quia ſi Canonicus novus eſt admittendus
ad omnes diſtributiones tam ordinarias, quam ex-
traordinarias = *Conforme gli altri Canonici* = hæc
admiſſio intelligitur de omnibus extraordinariis e-
tiam ante introductionem novi Canonici exiſtenti-
bus, cæterum procedendo cum Themate, quod Ca-
nonicus novus eſſet excluſus ab extraordinariis, ex-
cluſio ſemper intelligeretur ab illis exiſtentibus an-
te introductionem novi Canonici, non vero aliis
ſubſequentibus, & ſupervenientibus; Nam hujuſmo-
di diſtributiones extraordinariæ poſteriores aut ſunt
tales, quæ ſingulariter diſtribuuntur, & offeruntur
cuilibet Canonico ab hæredibus Defunctorum, vel
27 legantium, ut ſunt Cerei, Candelæ, nummus, &
Canonicus novus poteſt de iſtis participare, quia
nullum in hoc eſt præjudicium Canonicorum an-
tiquorum, ſed ſolum præjudicium eſt hæredum.
qui de cætero habebunt dare pluribus quam antea;
aut ſunt tales, quarum relictum fuit factum Capi-
tulo in communi, & in hoc caſu etiam Canoni-
cus novus de iſtis participare debet, nam cum Ca-
pitulum unum ſit conſtans ex veteribus, & novis,
ſequitur, quod quidquid relinquitur Capitulo debeat
inter omnes dividi, ut expreſse docet Caſtren. *conſ.*
170. *tom.* 1. § *ſuper ſecundo*, quem ſequuntur Card.
de Luca *de Canon. diſc.* 6. *nu.* 14. Gratian. *diſcept.*
867. *num.* 38. *& ſeqq.* Tondut. *quæſt. benef.* 68. *num.*
13. *& ſeqq.*

Baren. Beneficii.

ARGUMENTUM.

An, & quando Ordinarius inter plures paſſive vocatos ad Beneficium de Jurepatronatus, teneatur præferre habilem in concurſu alterius inhabilis de tempore vacationis, & in quibus caſibus non poſſit denegare Clericatum?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Vocatio immediata, & directa quibus verbis inducatur, & in quo differat a vocatione mediata.*
3 *Ex pluribus paſſive vocatis vocatione directa non poteſt unus habilitari in præjudicium alterius, & n. 6.*
4 *Habilitas de tempore inſtitutionis an, & quando ſufficiat.*
5 *Per oppoſitionem factam coram Ordinario acquiritur Jus paſſive vocato.*
7 *Limitatur Concluſio, de qua n. 3.*
8 *Agnati de Jure cenſentur vocati ante omnes Cognatos.*
9 *Per Centenariam optime declaratur lex Fundationis circa Ordinem Succedendi inter perſonas vocatas.*
10 *Centenaria præſumit eveniſſe omnem caſum poſſibilem.*
11 *Ordinarius quando teneatur concedere Clericatum. Etiam poſt lapſum quadrimeſtris, num. 12. & 15.*
13 *Terminus Iuris non currit legitime impedito.*
14 *Proteſtatio ejus, quod de jure ineſt non, requiritur.*
16 *Vocati per poſterius non poſſunt impedire Clericatum ſuvore prius vocati.*
17 *Subſidiarie, & per poſterius vocatis, quando conferri poſſit beneficium.*

ALLEGATIO LXV.

SUpponitur in facto mihi tranſmiſſo, quod Pe-
trus Micuccius de Caſamaſſima Diœceſis Baren.
fundaverit Beneficium ſimplex de Jurepatronatus
Laicorum de ſua Familia *Micuccio* nominando in
primum Rectorem unum ipſius Nepotem, poſt cu-
jus obitum = *Doveſſe ſuccedere, ed inveſtirſi per* 1
Rettore un Sacerdote, o Chierico della ſua linea. =

Conſtare etiam ſupponitur ex obſervantia ſubſe-
cuta, quod ſpatio 164. annorum inſtituti ſemper
fuerint de hoc Beneficio Clerici agnati, ſeu de
Domo Micuccia, uſque ſcilicet ad annum 1624. de
quo tempore in defectum agnatorum inſtitutus fuit
Thomas *de Sidella* per lineam fœmininam de-
ſcendens, prout etiam de anno 1693. inſtituti fue-
rint primo Petrus Antonius Majellaro, & deinde
Franciſcus Antonius ejus frater ex eadem linea fœ-
minina deſcendentes.

Defuncto noviſſime Franciſco Antonio ultimo Poſ-
ſeſſore de menſe Januarii currentis anni 1715. com-
paruit, & ſe ſe oppoſuit coram Ordinario Martinus

Micurios per rectam lineam maſculinam agnatitiam
ea Fundatore deſcendens veluti paſſive vocatus pe-
tendo prius ſe Clericari ad effectum obtinendi In-
ſtitutionem, & ſupponitur, quod Archiepiſcopus
Baren. dederit ei licentiam Induendi habitum Cle-
ricalem interim, & donec compilato proceſſu, &
conſtito de bono Jure Martini ad ejus Clericatum
procederet.

Supponitur denique, quod concurrant alii de li-
nea fœminina ad hoc Beneficium aſpirantes, ſcili-
cet Nicolaus Accadia, necnon Marcellus Biardus,
quorum artificio in longum protracta compilla-
tione proceſſus, & per conniventiam Archiepiſco-
pi lapſus interim reperiatur terminus quadrimeſtris,
intra quem Archiepiſcopus diſtulit Clericare Mar-
tinum.

Hodie elapſo quadrimeſtri Archiepiſcopus ad op-
poſitionem illorum de linea fœminina, opponit ſe
non poſſe amplius concedere Clericatum eidem
Martino inhærendo concluſioni, quod quamvis
Laicus præſentari valeat ad Beneficium ſub condi-
tione futuri Clericatus, hoc tamen procedat quo-
ties Clericatur, ſeu capacitas ſuperveniat durante
termino quadrimeſtris, juxta doctrinam Card. de
Luc. *de Jurepat. diſc. 45. n. 7. & diſc. 46. n. 4. & 5.*

Quæritur an iſta oppoſitio de Jure ſubſiſtat, &
apta ſit retardare inſtantiam Clericatus ad effectum
denegandi inſtitutionem Martino, ſuper quo ego re-
quiſitus cenſeo, prout infra reſolvendum.

Adquem effectum præmitto, quod in præſenti
agitur de paſſive vocatis per vocationem directam,
& immediatam, quia nempe voluit Fundator, quod
2 ſuccedere, & inveſtiri deberet Sacerdos, aut Cleri-
ricus de ſua linea, quæ verba inducunt vocatio-
nem directam abſque facto, & præſentationem Pa-
troni ad differentiam vocationis mediatæ, & dire-
ctæ, quæ verificatur in caſu, quo Fundator man-
dat præſentari aliquem de certo genere mediante
facto Patroni præſentare debentis, juxta diſtinctio-
nem vocationis mediatæ, & immediatæ, de qua
ego ſcripſi *in Parergon. ad diſcept. Eccleſ. numer.*
12. part. 2. & approbavit Rota Me ſcribente *in*
Civitatis Caſtella Canonicatus 12. Martii 1714. §.
Conciliari, coram Eminentiſſimo D. Cardinali Scot-
to, & dixi ſupra *allegat. 1.* & comprobat Rota *in*
Romana fideicommiſſi de Mutinis 25. Junii 1694. §.
excloſa, coram Muto impreſſa *in deciſion. 44. nu-*
mer. 6. & 7. ad ornatum, Cardinal. de Luca *de fi-*
deicommiſ.

Quo ſtante cum plures reperiantur paſſive vo-
cati, unus de linea maſculina, alii vero per lineam
fœmininam deſcendentes, Ordinarius in hac ſpe-
3 cie vocationis directæ tenetur præferre habilem in
concurſu inhabilis, nec poteſt unum habilitare in
præjudicium alterius, & conſequenter elapſo qua-
drimeſtri bene Ordinarius denegare videtur Cleri-
catum Martino in præjudicium aliorum, quibus
fuit Jus quæſitum tanquam paſſive vocatis prout
firmat Lambertin. *de Jurepatronat. libr. 2. part. 1.*
quæſt. 10. art. 5. num. 6. verſ. ſecundus, & verſ. ſe-
ptimus eſt caſus fol. Mihi 671. & 672. Rota *in Re-*
gien. Juriſpatr. 16. Januarii 1708. §. comperto itaque
in fine, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano,
ubi refert ita reſolutum per Sacram Congregatio-
nem Concilii *in Cremonen. Cappellaniæ 8. Julii, &*
9. Septembris 1702. & in Novarien. diſpenſationis
13. Auguſti 1707. & in Volaterana Beneficii 7.
Decembris 1708. §. deſtituto, coram Rev. Pat. D.
Criſpo.

Neque obſtare puto quod ſufficiat habilitas de
tempore inſtitutionis, quia Concluſio procedit ubi
4 agitur de paſſive vocato, qui eſt unicus, ubi re in-
tegra tenetur Ordinarius eum inſtituere tempore
inſtitutionis effectum capacem, prout firmant Carol.
Anton. de Luc. *de linea legali reſponſ. 22. n. 5.* Rot.
in Ilcinen. Beneficii 2. Julii 1706. §. quia in ordine
coram Reverendiſſ. Kaunitz, & in Tridentina Cap-
pellania 5. Aprilis 1715. §. fin. cor. R. P. D. Cerro.
Secus vero ubi agitur de pluribus paſſive vocatis,
hoc enim caſu non ſufficit habilitas de tempore
inſtitutionis, quoties alii ſunt habiles de tempore
præſentationis, ſive infra tempus quadrimeſtris,
quod æque præfiſum eſt in Patronatu activo, ac
paſſivo, ſcilicet in uno ad præſentandum reſpectu
Patronorum, in altero vero ad ſe ſe opponendum
& comparendum coram Ordinario reſpectu paſſive
vocatorum, probat Cyrillus *qu. Juris cap. 93. n. 13.*
& dixi *alleg. 1.*

In hoc enim Jurepatronatu paſſivo ſtatim ac unus 5
ex vocatis ſe opponit coram Ordinario dicitur Jus
acquirere juxta firmat per Rot. *coram Pamphil. dec.*
99. num. 3. & in Barchinonen. Beneficii 2. Decem-
bris 1701. §. fin. coram clar. mem. Cardin. Capra-
ra, & proinde cum ſe ſe oppoſuerint habiles con-
tra Martinum nondum Clericum, illis dicitur jus
quæſitum, ut Ordinarius præferre teneatur habi-
lem in concurſu inhabilis, quem habilitare non po- 6
teſt in præjudicium habilium Vivian. *de Jurepatr.*
lib. 12. capit. 9. numer. 29. & ſeqq. Paulmoll. *deciſ.*
100. annot. 1. num. 24. Rot. *in d. Vollaterrana Be-*
neficii 7. Decembris 1708. §. deſtituto, coram Rev. P.
D. Criſpo, & 7. Junii 1709. §. eſt quando, cor. R. P. D.
Anſaldo.

Hæc omnia gravem involvunt difficultatem con-
tra Martinum, & ita forraſse crederem reſolven-
dum ſi res eſset inter plures, æque paſſive voca-
tos; Verum contrariam Sententiam veriorem exi- 7
ſtimo ex circumſtantia facti, quod illi de linea fœ-
minina non ſunt æque vocati, ſicut illi de linea
maſculina per rectam lineam deſcendentes ex cor-
pore Teſtatoris, licet enim tranſmiſsa mihi non
fuerint verba præciſa fundationis, & ſolum mihi
ſupponatur, quod vocati fuerint Sacerdotes aut
Clerici = *della ſua linea* = attamen, tam de
Jure, quam ex obſervantia cenſeo datum fuiſse or-
dinem ſuccedendi per prius, ac poſterius inter iſtos
de linea, ſcilicet primo illos per lineam maſculi-
ninam, & per poſterius illos per fœmininam deſ-
cendentes, & quidem de Jure virtute prædilectio- 8
nis agnatorum ſupra cognatos, quæ operatur, ſe-
cundum ordinem intellectus, ordinem gradualem
ſucceſſionis, juxta *text. in l. heredes Mei §. fina-*
li, ff. ad Trebellian. Fagnan. *in capit. inter Cæte-*
ras, num. 47. & 48. de reſcriptis. Rota *coram Ni-*
not. dec. 29. ſub num. 8. verſ. & ſane, & apud Me
in Parer. ad diſcept. Eccleſ. ſub n. 3. Rot. *in Valentin.*
Beneficii 6. Decembris 1713. §. tantoque magis cum ſeqq.
cor. R. P. D. Lancetta, & 27. Aprilis 1714. §. Etenim
cum ſeq. cor. R. P. D. Criſpo, & in Civitatis Caſtelli Ca-
nonicatus 12. Martii 1714. §. minuſque, cor. Eminentiſſ.
D. Card. Scotto.

Qui intellectus dilucidatus remanſit ex obſer-
vantia, juxta quam ſpatio 164. annorum abſque ul-
la interruptione ſemper inſtituti fuerunt Clerici Agna-
ti abſque ulla mixtura Cognatorum, ſeu deſcen-
dentium per lineam fœmininam, hæc enim centena-
ria ſine dubio apta eſt declarare legem Fundatio- 9
nis circa Perſonas vocatas, & datum illis ordinem
ſuccedendi per prius, & poſterius, Rota *deciſion.*
374. num. 21. part. 11. recent. & in Mellevitana Ju-
ripatronatus 26. Aprilis 1700. §. quæ omnia, coram
Eminentiſſimo D. Cardinali Tremoille, & in Lu-
cana Beneficii 3. Junii 1701. §. quibus accedit, &
§. præcipue, & in Auximana Juriſpatronatus 9.
Martii 1703. §. final. coram bon. memoria Muto.
Cum veriſimile non ſit ſpatio 164. annorum non
eveniſse caſum concurſus illorum de linea maſcu-
lina cum illis de fœminina, cum centenaria præ-
ſumat eveniſse omnem caſum poſſibilem, juxta fir-
mata apud Me *diſcept. Eccleſ. 53. num. 7. & in*
Saliſburgen. Vicariæ ſuper bono Jure 31. Januarii 10
1714. §. neque centenaria coram R. P. D. Falcone-
rio, & 4. Februarii 1715. §. nec cuſus coram Rev.
P. Dom. Criſpo, & in Firmana Juriſpatronatus 21.
Aprilis 1704. §. his accedunt, & §. minime cor. bo. me.
Muto.

Stante autem hac vocatione ordinata per prius,
& poſterius, ut nempe illi de linea maſculina ſint
prius vocati juxta ordinem intellectus reſultan-
tem ex prædilectione agnatorum ſupra Cogna-

tos,

tos, de plano ſequitur, ut Martinus veluti unicus de linea maſculina deſcendens dicatur unicus paſſive vocatus primo loco, qui propterea bene potuit coram Ordinario inſtare pro conceſſione Clerica-
24 tus ad effectum obtinendi inſtitutionem, & Ordinarius non potuit illi denegare Clericatum, niſi concurrente juſta cauſa, de qua in præſenti non docetur, non obſtante oppoſitione deſcendentium per lineam fœmininam Jus æquale non habentium, ut in puncto Caroli Anton. de Luca *de linea legali reſponſ.* 22. *num.* 5. Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 82. *num.* 5. *& firmavit* Rot. *in Tridentin. Cappellania* 5. *Aprilis* 1715. §. *fin. coram R. P. D. Cerro, & ego ſcripſi in Parergon. ad diſcept. Eccl. par.* 2, *n.* 129.

Neque adverſatur, quod Clericatus non ſupervenerit intra quadrimeſtre, ideoque eo elapſo, non poſſit Ordinarius cogi ad conferendum Clericatum in præjudicium aliorum per poſterius vocatorum, quia magnum verſatur æquivocum in hac propoſitione male applicata ad caſum cum procedat ubi paſſive vocatus ex ſui negligentia, & culpa non obtinuit Clericatum intra quadrimeſtre computandum non a die vacationis Beneficii, ſed a die ejus ſcientiæ Rot. in *dict. Barchinonen. Beneficii* 2. *Decembris* 1701. §. *minus refragatur*, & 24. *Martii* 1702. §. *non obſtat*, *cor. clar. me. Card. Caprara confirmata* 26. *Martii* 1703. §. *hinc pariter cor. Rev. P. D. Lancetta*. Secus vero ubi tempore habili paſſive vocatus inſteterit, & Ordinarius prout hic, annuere cœpit concedendo geſtationem habitus Clericalis deinde vero ex ſui negligentia differendo conceſſionem Clericatus non obſtantibus continuis inſtantiis factis ex parte Clericandi, hoc enim caſu, cum alterius culpa alteri præjudicium inferre non poſſit, certum eſt quod Martino non potuit toto hoc tempore dilati Clericatus currere ſibi terminus quadrimeſtris, ut in puncto Cyrillus *quæſtio. Juris cap.* 30. *numer.* 2. *& ſeqq. & ego ſcripſi diſcept. Eccleſ.* 13. *numer.* 43. Non obſtante quod Martinus proteſtari omiſerit, quod ſibi interim terminus Juris currere non deberet juxta Card. de Luc. *de Jurepat. diſc.* 45. *num.* 8. *in fin.* quia de Jure eſt, ut impedito non currat ipſo Jure tempus, nec ulla idcirco requiritur proteſtatio ejus, quod de Jure ineſt, ut rejecta opinione Card. de Luc. *ego ſcripſi dict. diſcept. Eccleſ.* 13. *num.* 43. & *late* Carill. *quæſt. Jur. d. cap.* 30. *num.* 2. *& ſeqq.* ubi ſe fundat in Regula, quod tempora legitima negligentibus labuntur, non autem impeditis.

Conſequenter dicendum eſt, quod adhuc lapſus de Jure non cenſeatur terminus quadrimeſtris, quia dilatio Ordinarii cauſata ex ejus facto, & culpa
25 non obſtantibus continuis inſtantiis Martini nocere non debet eidem, qui tempore debito inſtantiam fecit pro Clericatu, & uſque de tempore primæ inſtantiæ fuit illi Jus quæſitum, ut probat Rota
26 *deciſio.* 80. *num.* 9. *& ſeqq. part.* 17. *recentior.* Neque illi de linea fœminina ſunt audiendi veluti per poſterius vocati, nec habentes Jus impediendi Clericatum favore prius vocati juxta firmata per Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 82. *num.* 5. Carol. Anton. de Luca *de lin. legal. reſponſ.* 22. *numer.* 5. Rot. *in Tridentina Cappellania* 5. *Aprilis* 1715. §. *fin. coram R. P. D. Cerro, & apud* Me *in Parergon. ad diſcept. Eccleſ.* n. 129.

Quod ſi dicatur obſervantiam juxta quam ſpatio 164. annorum fuerunt inſtituti Clerici tantum de linea maſculina non concludere illorum vocationem per prius, ex quo poſt annum 1624. inſtituti fuerunt illi de linea fœminina, facilis reſponſio eſt, quod iſti fuerunt inſtituti in defectum illorum de linea maſculina, non autem quia utraque linea fuerit coæqualiter vocata, ad quem effectum neceſſarium foret oſtendere quod illi de linea fœminina fuiſſent inſtituti in concurſu, & ad excluſionem illorum de maſculina; dum alias non
27 exiſtentibus, ſeu non comparentibus illis de genere prius vocato, poſſit beneficium conferri aliis de genere ſubſidiarie vocato, ut firmavit Rot. *in Faſ-*

ſanen. Juriſpatronatus ſuper executione Literarum 12. *Martii* 1703. §. *non obſtat, coram clar. mem. Cardin. Caprara, & in Tridentina Cappellania* 5. *Aprilis* 1715. §. *abſque eo quod, coram R. P. D. Cerro, & in Farſen. Canonicatus* 11. *Decembris* 1711. §. *quidquam, cor. R. P. D. Criſpo, & in Mellevitana Beneficiorum* 16. *Junii* 1710. §. *obſervantiam cor. R. P. D. Falconerio*.

ARGUMENTUM.

Quæritur an in Jurepatronatus Gentilitio appellatione Fœminarum veniant Moniales; Et an defuncta Moniali, Monaſterium poſſit ſuccedere titulo hæredis univerſalis?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Monaſterium ſucceſſionis capax an titulo hæreditario ſuccedat in Jurepatronatus Gentilitio, n. ſeqq. &* 23.
3 *Deficiente præſuppoſito non applicatur diſpoſitum.*
4 *Reſolvitur quæſtio principalis, & ſtatuitur pro parte negativa, & n. ſeqq.*
5 *Vocatio Fœminarum cum ſubſtitutione earum Filiarum, & deſcendentium non eſt apta excludere fœminas in Religione profeſſas.*
6 *Idem militat in vocatione concepta ſub clauſula = gradatim, & ordine ſucceſſivo. =*
7 *Oſtenditur abſurditas, & quidem multiplex contrarii aſſumpti, n.* 8. *& ſeqq.*
11 *In Fideicommiſſis deſcendentibus, & progreſſivis veniunt etiam Religioſi, non obſtante vocatione Filiorum, & deſcendentium.*
12 *Contraria opinio repugnat omnibus principiis, immo eſt inhumana, & impia.*
13 *Limitatur Concluſio de qua, n.* 4.
14 *Oſtenditur in quibus terminis intrare poſſet quæſtio, de qua agitur.*
15 *Sublimatur Concluſio de qua n.* 13. *& ſeq.*
17 *Quando petitorium dicatur requirere altiorem indaginem, & n. ſeq.*
19 *Juſpatronatus Gentilitium non comprehenditur ſub renunciatione hæreditatum, & bonorum.*
20 *Juſpræſentandi deſcendens a Jurepatronatus gentilitio donari poteſt ad vitam donantis.*
21 *Ultimus ſtatus non ſuffragatur quando agitur de fundatione clara.*
22 *An, & quando præſentationes effectuatæ faciant obſervantiam contra hæredem ultimi de familia.*
24 *Decretum Ordinarii famulari debet legi Fundationis.*
25 *Qualitas perſonalis, & ordo ſuccedendi gradatim afficiunt tantum perſonas de certo genere.*
26 *Hæreditatis aditio non eſt neceſſaria reſpectu Monaſterii.*
27 *Per lapſum* 40. *annorum præſcribitur Jus adeundi hæreditatem contra Monaſterium.*
28 *Præſentatio facta per Monaſterium reſolvitur in aditionem hæreditatis.*
29 *Neque centenaria præſcriptio præjudicat ſucceſſoribus in Patronato gentilitio.*
30 *Juſpræſentandi quando dicatur præſcriptum, & duob. ſeqq. & n.* 40.
33 *In Patronatibus gentilitiis Filii ſuccedunt æqualiter cum Patrono in vim repræſentationis Paterni gradus.*
34 *Succeſſio demandata per clauſulam = gradatim, & ordine ſucceſſivo = an & quando excludat repræſentationem,* n. 35. *&* 37.
36 *In Patronatibus gentilitiis datur ſimultanea præſentatio Filiorum, & Patris.*
38 *Vocatus ad Juſpatronatus Gentilitium non poteſt illud transferre in extraneum in præjudicium aliorum ſequentium in gradu.*

39 *Vicarius Epiſcopi de Jure nullo modo authorizare poteſt donationem Juriſpatronatus.*

41 *Mala fides progerminans ex titulo vitioſo impedit de Jure Canonico præſcriptionem etiam centenariam.*

43 *An & quando in Judicio inſtitutionis attendenda ſit præſentatio Patroni putativi, & n. ſeqq. uſque ad fin.*

ALLEGATIO LXVI.

EXaminato in ſenſu veritatis toto Inſtrumento Fundationis peractæ de anno 1606. per Joannem Jacobum, & alios de Marotiis, cenſeo in puncto Juris Monaſterio Senatoris, & Fratribus de Aquila aſſiſtere petitorium clarum, & per contrarium illos de Camia venientes ex donatione Benedicti de Marotiis eſſe meros intruſos, ac titulo vitioſo illicitos occupatores controverſi Juriſpatronatus.

Lex enim Fundationis continet reſervationem Ju-
1 riſpatronatus pro dimidia favore Joannis Jacobi, & pro alia dimidia favore Angeli Michaelis, & Joannis, ſubſtituria poſt eorum mortem ſuis reſpective maſculis, & in eorum defectum fœminis, & iſtarum deſcendentibus uſque in infinitum, & ultimo loco hæredibus, ibi = *Et ipſis vita functis eorum, & uniuſcujuſque iſtorum filiis legitimis, & naturalibus maſculis tantum, & maſculis deficientibus in totum ex ipſis DD. Exponentibus eis fœminabus eorum, ac filiorum filiis, & deſcendentibus uſque in infinitum, ac legitimis, & naturalibus, ut ſupra, ac in ſtirpes, & non in capita gradatim, & ordine ſucceſſivo, &c.* & inferius ibi = *Illiſque deficientibus in ipſorum, & utriuſque ipſorum filiorum, & deſcendentium hæredes univerſales.*

Conſiderando igitur Juſpatronatus diviſum in duplici linea, altera Joannis Jacobi, & altera Joannis (nam Michael Angelus ſine prole deceſſit) utique ejus dimidia ingreſſa in lineam Joannis Jacobi, mediante perſona Benedicti ejus filii, eo defuncto tranſitum fecit in Theſauram hujus ſororem, & reſpective filiam Joannis Jacobi, illaque defuncta
2 in Monaſterium Senatoris, in quo Theſaura emiſerat profeſſionem, cum Monaſterium ſuccedendi capax dicatur hæres Monialis defunctæ, & titulo hæreditario ſuccedat in Jurepatronatus gentilitio, quod in eadem Moniali veluti ultima de ſua linea effectum fuit hæreditarium juxta punctualem deciſionem S. Rotæ *in Romana Beneficiatus S. Laurentii in Damaſo 6. Februarii 1686. cor. clar. me. Card. Caccia impreſſa apud Me Diſceptat. Eccleſ. 4. n. 2. & 31. fol. 84. & in Januen. Abbatiæ 27. Junii 1689. §. Admiſſa, cor. bo. me. Manuel & 4. Julii 1692. §. final. cor. eodem.*

Hoc principium clariſſimum, & diſputatione non dignum video, quod Advocatus de partibus declinare ſtudet, negando antecedens, & ſupponendo, quod ex lege fundationis in defectum Maſculorum vocatæ quidem fuerint fœminæ, non tamen Moniales, quod ſuppoſitum primo loco fundat in ea conſideratione, quod Fundator poſt fœminas ſubſtituit earum filios, & deſcendentes in infinitum, ergo ut ipſe ait, conſideravit eas tantum fœminas, quæ eſſent in ſæculo aptæ ad procreandos filios, & deſcendentes; ita ut videantur vocatæ, tanquam principium aliorum ſucceſſive vocatorum; quæ ratio cum deficiat in Monialibus, quibus veluti nuptis in Domino non eſt applicabilis generatio, & procreatio filiorum, idcirco deficiente in Monialibus ratione diſpoſitionis, deficiet etiam diſpoſitio, ex regula, quod deficiente præſuppoſito, non ap-
3 plicatur diſpoſitum, Rot. *dec. 240. n. 8. part. 16. rec.* cum aliis vulgatis.

Secundo, quia reſiſtere videntur verba illa fundationi adiecta fœminis: *quod ſuccedere debeant in ſtirpes, & non in capita gradatim, & ordine ſucceſſivo*, quæ ſupponitur convenire tantum fœminis ſæculi, neque adaptari Monialibus ea ratione, quod ſucceſſio volita *gradatim, & ordine ſucceſſivo*, minime verificari poteſt neque in fœminis Monialibus, neque in Monaſterio, ad quod ſi Juſpatronatus tranſiret, tanquam manus mortua nunquam illud dimitteret, & conſequenter nunquam eveniret caſus de ſuccedendo gradatim, & ordine ſucceſſivo.

Tertio, quia poſt fœminas, & earum deſcendentes ultimo vocati fuerunt hæredes univerſales cum dictionibus *ut ſupra, & prout ſupra*, importantibus repetitionem qualitatum ſupra expreſſarum in aliis vocatis, ſcilicet, quod eſſent legitimi, & naturales, quodque ſuccederent in ſtirpes, & non in capita gradatim, & ordine ſucceſſivo.

His conſiderationibus jungit Advocatus de partibus motivum præſumptæ renunciationis a communiter contingentibus, nec non etiam obſervantiæ, ex quo Benedictus donavit Juſpatronatus Juliano Camia, & donatio non fuit impugnata per Theſauram viventem, neque ea defuncta per Monaſterium, ſed donatarius ſtetit in poſſeſſione per 40. annos, & ultra, & conſequenter hæc obſervantia poteſt inſervire ad declarandum intellectum fundatoris ut non cenſeantur in ea comprehenſæ Moniales, & hæc omnia ſufficiunt ad oſtendendum, quod non agatur de poſſeſſorio claro.

Ego autem reflectendo ad veritatem, abſtinere non poſſum ab exclamando, quod ipſæ ſunt evidentes ineptiæ, & æquivoca nimis craſſa, quæ ſine fundamento ſolent quandoque mentem Judicum obtenebrare, ne lucem Juſtitiæ videant, ideoque reſpondeo eſſe hic diſtincte examinandum primo loco, an lex fundationis appellatione fœminarum comprehendere intellexerit omnes fœminas etiam moniales, & ſecundo quatenus eas comprehendat, an defuncta Moniali Monaſterium poſſit ſuccedere titulo hæredis Univerſalis.

Quoad primum, regula eſt in Tribunalibus recepta, quod in Jurepatronatus tam gentilitio, quam agnati- 4
tio veniant fœminæ etiam Moniales, & religioſæ, ea ratione, quod illud defertur jure ſanguinis, jus autem ſanguinis nequaquam tollitur per ingreſſum in Monaſterium. *Text. in lege Jus agnationis ff. de pactis, & lege Jure ſanguinis ff. de regul. Juris* Rot. *dec. 40. n. 9. poſt Cenſal. ad* Peregrin. *in & in rec. dec. 336. n. 9. part. 5. & cor. Celſo dec. 341. n. 9. & Mediolan. Præpoſituræ 3. Martii 1704. §. & quidem, coram R. P. D. Anſalda*

In terminis autem præciſis Juriſpatronatus fundati pro agnatione, & deſcendentibus familiæ, quod comprehendantur Moniales, non ſolum fuit deciſum in *dict. Romana Beneficiatus S. Laurentii in Damaſo, ubi ſupra*; ſed etiam in aliis pluribus cauſis, in quibus Ego ſcripſi, & ſignanter, *in Januen. Abbatiæ 27. Junii 1689. §. admiſſa, & 10. Martii 1692. §. non obſtat, & 4. Julii ſubſequentis §. non refragante, cor. bo. me. Manuel. & in Romana Cappellaniæ 25. Nov. 1705. §. & magis, cor. R. P. D. Anſaldo, & in Romana Cappellaniæ S. Nicolai 28. Junii 1709. §. quod ſi fœmina, cor. eodem.*

Stante hac regula, videtur mihi ſubtilitas valde 5
inepta prætendere, quod lex fundationis contrarium expreſſerit ex eo tantum, quia vocatis fœminis, ſubſtituit ipſis earum filios, & deſcendentes, & ſic videatur conſideraſſe fœminas, velut aptas ad procreandam ſobolem, & veluti principium aliorum vocatorum, etenim nunquam auditum fuit in jure noſtro, quod hæc ſubſtitutio filiarum fœminarum qualificet fœminas, ut debeant eſſe aptæ ad generandum, ita ut ſine tali aptitudine non ſint vocatæ; ſed hæc ſubſtitutio intelligitur ſi, & quatenus ex fœminis naſcatur proles, itaut velint, aut poſſint generare filios, & per conſequens ſi fœminæ aut nolunt ſtando in ſæculo in forma cælibatus, aut etiam non poſſunt ingrediendo religionem, aut propter aliquod impedimentum, hoc nullo modo in conſideratione habeatur ad effectum excludendi ſive Maſculos, ſive fœminas in religione profeſſas, ut in puncto firmavit Rot. *in Bonon. fideicomm. de Bianchetis impreſſa in dec. 434. n. 8 & 9. par. 16. rec.* quam magiſtralem, & ſæpiſſime canonizatam eſſe teſtatur Card. de Luc. *de fideic. diſc. 63. num. 9.* Rot. *Bonon. apud* Rodulphin. *alleg. 114. num. 18. in fin. & n. 38. & in rec. dec. 394. n. 4. par. 14.*

Clauſula vero *gradatim, & ordine ſucceſſivo* non

eſt

6 eſt contraria ſucceſſibilitati Monialis, aut alte-
rius religioſi, dum iſti ſuccedunt ad vitam, & ip-
ſis defunctis aperitur locus ſequentibus in gra-
du, ſi adſint; & ſic verificatur ordo ſucceſſivus,
& gradatim, ſi vero alii non adſunt, diſpoſitio
evaneſcit ex defectu ſubjecti, ideoque repeto has
eſſe ineptias potius, quam motiva legalia, & com-
probatur ex pluribus abſurdis, quæ ex contrario aſ-
ſumpto ſequerentur.
7. Primo enim ſequeretur, quod antequam admit-
teretur ad ſucceſſionem omnis fœmina etiam ſæ-
cularis ſuccedere volens deberet docere de aptitu-
dine producendæ prolis per aliquam experientiam;
ut videretur, an eſſet apta, & impotens, ideoque
eſſet practicandum in viris, quibus etiam fuerunt ſub-
ſtitutæ fœminæ, & ſic præſuppoſita in eis genera-
tio, ut in puncto reſpondet Lapus *alleg.* 101. *n.* 20.
ibi = *ſequeretur quod illo, qui vellet admitti, &c.
haberet docere de aptitudine producenda prolis per a-
liquam experientiam, ſicut fit in ſeparatione Matrimonii,
quod inuſitatum eſſet abſurdum* = & concordat Rot. *Bo-
non. apud* Rodulphin. *d. alleg.* 104. *n.* 38.
Secundo ſequeretur, quod tam fœminæ, quam vi-
8 ri ſuccedere volentes, deberent promittere, & ſe
obligare ad contrahendum matrimonium, quod eſ-
ſet aliud gravius abſurdum, & repugnaret voto con-
tinentiæ, & ſtatu cælibatus, nec de jure valeret,
ut proſequitur *Lapus d. alleg.* 101. *num.* 20. ibi = *&
ſequeretur, quod qui vellet retinere commodum hujus
hereditatis teneretur contrahere Matrimonium, &
intendere propagationi prolis, quod eſt abſurdiſſi-
mum, & contrarium voto caſtitatis, & ideo hujuſ-
modi onus ſi eſſet appoſitum remmitteretur a Iure volenti
continere.* =
9 Et tertio demum ſequeretur aliud abſurdum, quod
nempe nunquam verificabilis eſſet caſus, quo Mo-
niales, & Religioſi poſſent ſuccedere in Jurepatro-
natus Gentilitio, & Agnatitio, quia nempe tale
Juſpatronatus non poteſt dari, niſi ſupponendo vo-
cationem agnatorum, & deſcendentium per tra-
ctum progreſſivum de uno in alium perpetuo, &
in infinitum, uſque ad continuationem ſanguinis,
ut apud Anchaean. *in ejus celebri conſilio* 81. *numer.*
8. Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 22. *num.* 10.
R. P. D. Anſald. *in annot. ad deciſ.* 52. *numer.* 23.
Toodut. *quaſt. benef. par.* 1. *cap.* 32. *num.* 19. *verſic.
deveniendo.* Bucatt. *dec.* 103. *n.* 21. Rot. *cor. Bicch.
dec.* 553. *n.* 5. *& in rec. dec.* 254. *n.* 13. *par.* 11. *& coram
Duran. dec.* 122. *n.* 1. *& Mediolanen. Prapoſitura* 23. *Ja-
nuarii* 1705. §. *ejuſdenque, coram Reverendiſſ. D. meo
Molines Decano.*
Unde ſi juxta contrarium aſſumptum vocatio pro-
greſſiva cum ſubſtitutione filiorum, & deſcendentium
10 eſſet interpretanda, ut ſuccedere debentes eſſent
habiles ad generandum oporteret ceſſare tot deci-
ſiones, & Doctores, & communem ſententiam Tri-
bunalium, quod in Jurepatronatus Gentilitio, &
Agnatitio veniunt Moniales, & Monaci, qui juxta
ſanguinis conſervant; & caſſare oporteret etiam
æque communem opinionem, & ſententiam, quod
in fideicommiſſis progreſſivis, & deſcendentalibus
11 veniunt etiam religioſi, non obſtante, quod Teſta-
tor, vocaſſet filios, & ab eis deſcendentes, de
qua Rota *deciſ.* 34. *numer.* 21. *& deciſ.* 40. *numer.*
9. *poſt Cenſald. ad* Peregrin. Rota *deciſ.* 433. *&* 434.
per tot. part. 12. *& deciſ.* 57. *numer.* 9. *part.* 13. *&
dec.* 392. *n.* 4. *par.* 14. *& dec.* 23. *n.* 31. *p.* 15. *rec.
&* Rota *Bonon. apud* Rodulphin. *dec.* 124. *per tot.*
Ideoque nonquam venit in mentem alicujus Do-
ctoris, hæc fatua interpretatio, quod nempe Te-
ſtator vocando Maſculos, & fœminas cum ordine
progreſſivo generationis ſuppoſitæ in infinitum,
ex hoc excluſæ dicantur perſonæ cælibes Clerici,
& Moniales, & Monaci, dum eſſet opinio con-
12 traria omnibus principiis, & communi opinioni
omnium tribunalium, quæ ſolum limitatur in caſu
excluſionis religioſorum, vel expreſſæ, vel per con-
jecturas adeo fortes, ut æquipolleant excluſioni
13 expreſſæ, ſed nunquam inter conjecturas poſuerunt
ſimplex præſuppoſitum teſtatoris cogitantis progreſ-

ſum generationis per nuptias, ut in puncto Rot.
d. dec. 433. *nu.* 20. *par.* 12. *rec.* & ſufficiat legere omnia
deducta in *Bonon. fideicommiſſi de Griſonis apud* Rodul-
phin. *alleg.* 124. *per tot. & alleg.* 123. *n.* 5.
Quæ omnia dixi ex abundanti ad oſtendendam
ineptiam objecti, nam de de extero magis ineptum 14
convincitur, reflectendo, quod diſputatio iſta in-
traret in caſu, quod concurret cum Moniali, vel
religioſo alia fœmina ſæcularis, aut etiam Maſcu-
lus ſæcularis ex ea deſcendens, tunc enim eſſet lo-
cus huic difficultatis ſed neſcio quomodo hæc ap-
plicari, & intrare poſſit in propoſito, ubi ex linea
Joannis Jacobi vocata, nemo alius ſupereſt maſcu-
lus, aut fœmina, ſed defuncto Benedicto, ultima
de linea remanſit ſola Theſaura Monialis, hoc e-
nim caſu etiamſi lex fundationis expreſſe exclude- 15
ret inhabiles ad nubendum, adhuc hujuſmodi ex-
cluſio præſumeretur limitata favore aliorum habi-
lium, donec ſcilicet, & quouſque extarent aliæ
perſonæ habiles, quibus propterea omnino extin-
ctis, ſemper venit per poſterius perſona inhabilis;
ſeu Monialis, & religioſa perſona juxta punctua-
lem deciſionem Baldi *conſ.* 396. *libr.* 3. *numer.* 2.
ubi religioſus Ordinis Prædicatorum fuerat exclu-
ſus directo ei legato cum pacto de amplius non
petendo inſtitutis filiis ſæcularibus, & ſubſtitutis
eorum filiis in ſtirpes, & non in capita, & con-
ſuluit, quod extinctis omnibus ſæcularibus, veniat
religioſus non obſtante, quod ſubſtitutio facta eſſet
cum clauſula = *ſi ſine filiis* = quæ non erat ap-
plicabilis religioſo ea ratione quod excluſio intellige-
batur ibi = *favore aliorum filiorum, mortuo autem
non debetur favor, nec eſt veriſimile, quod pater vo-
luerit filium religioſum excludere mortuis ceteris filiis.*
Et in puncto diſpoſitionis, a qua arcebantur fœ-
minæ, & viri = *che non poſſino pigliar moglie*ra =
plene firmavit Rota *coram Garill. dec.* 266. *num.* 9.
& ſeqq. ubi deciſum fuit, hanc excluſionem intelli-
gi limitatam, donec adeſſent perſonæ habiles ad nu-
bendum, ſed eis extinctis venire Monachos, & Re-
ligioſos ibi = *excluſio inhabilium ad nubendum;
qua cenſetur facta ad conſervationem agnationis præ-
ſumeretur limitata, donec ſcilicet exiſtant perſonæ,
quæ agnationem conſervent;* & in puncto religio-
ſi excluſi conſuluit Baldus = & concordat Capic.
Galeott. *contr.* 59. *n.* 17. *& ſeqq. lib.* 2. ubi, quod
dicitur adeſſe ſola prædilectio habilium; quæ non
excludit inhabiles, ſed includit in illorum defectum.
Quæ concluſio habet in ſe fundamentum æqui-
tatis, & rationis, dum nunquam cadere poteſt in
mentem ſenſati teſtatoris, quod directa diſpoſitio-
ſio ad ſanguinem ſuum defunctis omnibus aptis ad
ejus propagationem, voluerit tranſire ſucceſſionem
ad extraneos excluſa Moniali; ſeu Monacho de ſan-
guine, & in quibus viget favor ſanguinis, & con-
ſervator agnatio, quandiu vivunt, ſicut in præſen-
ti contingeret, ubi illi de Camina extranei ſucce-
dere deberent ad excluſionem monialis, & quidem
filiæ Joannis Jacobi fundatoris, quod eſſet opinio
beſtialis, inhumana, & impia, ut non ſolum fuit 16
de mente Bald. *in dict. conſ.* 396. *lib.* 3. ſed etiam
Sac. Rotæ, *coram Carill. d. deciſ.* 266. *num.* 12. ibi
= *& ratio eſt, quia teſtator voluit fœminas, & in-
habiles excludere in concurſu duntaxat perſonarum ha-
bilium ad propagandam deſcendentiam, conſervan-
danque agnationem, ſed noluit in inhabilibus de agna-
tione præferre extraneos,* = & concordat Manent.
conſ. 215. *num.* 2. *lib.* 2. & in pluribus cauſis obti-
nui, ut in *Interamn. Juriſpatr.* 22. *Martii* 1709.
§. *& demum, &* 10. *Decembris ejuſdem anni* §. *&
in hanc ſententiam, coram R. P. D. Scoto, nunc Il-
luſtriſſ. Gubernatore Urbis, & in Romana Juriſpatr.*
1. *Junii* 1708. §. *non obſtantibus, cor. R. P. Aldrovando
& in Balneoregen. Beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *nec pro
arguendo, coram R. P. D. Kaunitz nunc Reverendiſſ.
Labacen.*
Cum igitur objectum hactenus confutatum ſit 17
apertiſſime erroneum, non poteſt intrare conſe-
quentia, quod ex illo petitorium dici nequeat cla-
rum, quia cum claritas reſultet ex apertura libro-

ſum, atque non dicitur requirere altiorem indaginem, & per contrarium cenſetur adeſſe petitorium clarum, ut Me ſcribente dictum fuit in *Alatrina Juriſpatronatus 7. Decembris* 1705. §. *nullatenus, coram R. P. D. Scoto, & in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *quin immo, coram R. P. D. Anſaldo*. Motiva
18 enim, quæ faciunt, ut fundatio dicatur requirere altiorem indaginem, non debent eſſe ſophiſtica, & levia, ſed requiruntur fortia, & talia, ut inducant dubietatem moralem, ut Ego ſcripſi *diſcept. Eccl.* 28. *n.* 3. *& n.* 5. *in fine verſ. dummodo objecta*.

Simili errore laborat alterum motivum præſumptæ renunciationis Monialis a communiter contingentibus; Etenim Moniales renunciare non ſolent, niſi ſucceſſionibus, & bonis, & conſequenter hæc renunciatio etiamſi adeſſet vera, & non præſumpta, comprehenderet quidem Juſpatronatus hæreditarium, non autem gentilitium, quale eſt noſtrum, quod defertur
19 jure ſanguinis, & ſub renunciatione hæreditatum, & bonorum non comprehenditur, ut Me ſcribente firmavit Rota *in Mantuana Beneficii* 21. *Junii* 1688. §. *multoque minus & 3. Junii* 1689. §. *finali, coram bon. mem. Urſino apud Me diſcept. Eccleſ.* 34. *num.* 32. Hoc enim Juſpatronatus eſt quid perſonale omnino diſtinctum ab hæreditatibus, & bonis, ut Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 4. *num.* 7. *circa finem verſ. Tum etiam quia*, Pignatell. *conſult. canon. tom.* 9. *conſult.* 83. *n.* 109.

Quibus ſtantibus inapplicabiles ſunt termini obſervantiæ, quæ nunquam locum habet in claris, ſed in dubiis tantum diſpoſitionibus, eoque magis, quia nulla adeſt obſervantia contra Monialem, quandiu vixit, nam prima præſentatio anni 1658. facta fuit de tempore, quo adhuc vivebat Benedictus Donator, contra quam Monialis reclamare non poterat, eo quia etiam in patronatibus gentilitiis poſſeſſor donare po-
20 teſt, & cedere ſuum Jus præſentandi, quod durat, & valet durante vita donantis, & donatarius dicitur præſentare proprio nomine donantis, ut firmavit Rota, coram Achil. de Graſ. *deciſ.* 9. *n.* 4. *de Jurepatr. & in Majoricen. Beneficii* 12. *Maii* 1705. §. *obeſſe, coram bon. mem. Muto*, Garz. *de Benefic. part.* 5. *capit.* 9. *n.* 70. *verſic. ſolum probat. & in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *prout nec magis, coram R. P. D. Scoto, nunc Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis*.

Conſenſus autem præſtitus reſignationi anni 1666. defuncto Benedicto nec minus obſervantiam dare poteſt, tanquam factus abſente, & ignorante Moniali, ſeu Monaſterio, cujus ſcientia nec minus præſumi poteſt, dum Monialis poſt quatuor annos deceſſit, nec ideo talis conſenſus in conſideratione habetur, ut in puncto firmavit Rota *in dict. Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *dignoſcebant, coram Rev. P. D. Anſaldo, & Me ſcribente in Caſertana Beneficii* 13. *Decembris* 1709. §. *hac autem, coram R. P. D. Kaunitz, nunc Reverendiſſimo Labacen.*

Poſtea autem non ſucceſſit, niſi præſentatio anni 1681. qui eſt ultimus ſtatus, dum alter actus 1679. ſupponitur mihi ineffectuatus, & per conſequens neque etiam adeſt tempus obſervantiæ, prout ſupponitur ſpatio 40. annorum, quamvis ſi fundatio eſſet du-
21 bia, non negarem ſufficientem eſſe ultimum ſtatum, ſed quia fundatio eſt clara, ultimus ſtatus non ſuffragatur, ut dicetur infra; & in puncto, quod non ſufficiat obſervantia præſentationum effectuatarum contra hæredem ultimi de linea ſeu familia, quando non probatur hæredem habuiſſe ſcientiam de jure
22 ſuo, ſcilicet pertinentiæ Juriſpatronatus ad ultimum de linea, firmavit Rota *in Bononien. Beneficiorum* 20. *Januarii* 1692. §. *non relevat, coram bon. mem. Urſino*; ubi cum hæredes maſculini ultimi de linea præſentaſſent per ſpatium 60. annorum, reſolutum fuit hoc non obſtare Margaritæ tanquam fœminæ, quæ fuit ultima de linea, & in qua Juſpatronatus effectum fuerat hæreditarium, nec minus obſtare hæredibus d. Margaritæ, & fuit data inſtitutio præſentato ab hæredibus d. Margaritæ, uti veris patronis, *ut in alia deciſione eadem die edita ſuper inſtitutione* §. *finali, coram eodem*.

Firmato autem, quod Monialis ſucceſſerit, & ſuccedere potuerit in hoc Jurepatronatu, clara remanet conſequentia, quod ea defuncta illud ſpectaverit ad Monaſterium, veluti hæredem univerſalem, juxta legem ipſam fundationis, quæ in ultimo, vel ultimo de linea voluit Juſpatronatus fieri hæreditarium, ſeu ſpectare ad hæredes univerſales, & nulla eſt dubitatio, quod Monaſterium fuerit hæres univerſalis de- 23
functæ Monialis ad effectum obtinendi Juſpatronatus, ut in puncto firmat Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 1. *par.* 2. *quæſt.* 2. *art.* 25. *n.* 1. *& ſeqq. fol.* 323. ibi = *Monaſterium dicitur filius, & hæres ingreſſi: quid obſtabit igitur, quin ad illud Juſpatronatus tranſeat?* = Vivian. *cod. tract. lib.* 4. *cap.* 2. *n.* 61. Caſtropal. *oper. moral. tom.* 3. *tract.* 16. *diſp.* 3. *punct.* 4. §. 2. *n.* 3. *R. P. D. Petra ad Conſtit. Apoſtol. tom.* 3. *ad Conſtit.* 1. *Clement. IV. ſect.* 2. *num.* 23. *& ſeqq.* Rot. *in dict. Romana Beneficiatus S. Laurentii in Damaſo, coram Caccia, & in Januen. Abbatiæ, coram Manuel, de quibus ſupra* §. *Conſiderando*.

Et mirum de alia ineptia, quod fundatio vocaverit hæredes univerſales cum dictionibus repetitivis, *ut ſupra, & prout ſupra*, importantibus quod ſi hæredes eſſent legitimi, & naturales ſuccederent in ſtirpes, & non in capita; etenim dictio hæc repetitiva legitur adjecta in decreto Ordinarii exprimente legem fundationis, & aliud profecto non reperit, nec reperire poteſt niſi verba fundationis ſuperius relata in proœmio, ubi fit mentio de his hæredibus univerſalibus, & propterea decretum Ordinarii non poteſt aliter ſignificare, quam ferat litera fundationis, quæ ſi dictiones iſtas, *ut ſupra, & prout ſupra* non appoſuit, quoad hæredes univerſales, videre non poſſum, quomodo
aliter interpretari valeat decretum Ordinarii, quod le- 24
gem fundationis præterire non valet, ex firmatis per Rot. *Me ſcribente in Valentina Beneficii, coram Emerix. Jun. deciſ.* 1241. *n.* 6. *& in confirmatoria* 17. *Februarii* 1696. §. *Nec ſimiliter, coram Reverendiſſimo dell' Olmo, & in Piſana Beneficii* 25. *Januarii* 1706. §. *Non officiente, coram R. P. D. Anſaldo*.

Et ſane eſſet magna inſipidura dicere, quod circa hæredes univerſales clauſula *ut ſupra*, repeteret qualitatem legitimitatis in ſtirpes, & non in capita; hæc enim verba applicantur durantibus perſonis de ſanguine; non autem eis extinctis, quando transfertur Juſpatronatus ad hæredes extraneos, quibus non applicatur qualitas perſonalis legitimi, & naturalis, & ordo
ſuccedendi gradatim, & ordine ſucceſſivo, quæ ſunt 25
conditiones reſpicientes perſonas de certo genere, ſeu ſanguine, non autem hæredem extraneum, quem ſufficit eſſe capacem ſuccedendi: & qui non poteſt ſuccedere in ſtirpes, & non in capita, quia ſi relinquitur unus hæres univerſalis, ſeu plures, iſti ſuccedunt in capita, non in ſtirpes, nec ordine ſucceſſivo, & ſic iſta verba, & iſtæ qualitates applicantur cum hæredibus extraneis, ſicut Luna cum Cancris.

Probato, quod dimidia Juriſpatronatus ſpectet ad Monaſterium, corruit difficultas, quod ipſum Monaſterium non adiverit hæreditatem Monialis; ſeu quia
non eſt neceſſaria aditio in Monaſterio, ut firmat Rot. 26
coram Dunozet. ſen. deciſ. 938. *num.* 13. ſive etiam, quia cum Monialis deceſſerit de anno 1672. ab inde citra uſque ad hodiernam vacationem non adeſt lapſus 40. annorum neceſſarius ad præſcribendum Jus adeundi
hæreditatem in Monaſterio, juxta punctualem aucto- 27
ritatem S. Rot. *deciſ.* 171. *n.* 3. *part.* 4. *tom.* 1. *recentior.* quæ ſe fundat in doctrina Beroi *in cap. in præſentia ſub numer.* 550. *de probat.* ibi = *Nam verius eſt indiſtincte Monaſterium poſſe adire abſque aliqua difficultate, cum omne Jus ipſo Jure ſit ei acquiſitum, & ſic etiam Jus adeundi, & habebit quadraginta annos, licet aliis triginta concedantur* = *R. P. D. Petra ad Conſtit. Apoſt. tom.* 3. *ad Conſtit.* 4. *Innoc. IV. ſect.* 1. *n.* 33. Rot. *deciſ.* 128. *n.* 3. *part.* 2. *recent. & coram Cavaler. deciſ.* 346. *n.* 2. eo autem ipſo, quod in præſenti vacatione Monaſterium præſentavit, dicitur feciſſe aditionem hæ-
reditatis, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 60. *n.* 6. 28
Rot. *coram Cavaler. deciſ.* 395. *n.* 1. *& in Romana Cappellaniæ* 16. *Martii* 1708. §. *Retento, coram R. P. D. Anſaldo*.

Tran-

Tranſeundo ad aliam dimidiam Juriſpatronatus delati ad lineam Joannis, remanet clariſſimum, quod illa pertineat ad Syrum Æmilium viventem, nec non quatuor filios Nicolai, & omnino erroneum puto objectum præſcriptionis; cum enim agatur de
29 Jurepatronatus gentilitio, in quo ſucceditur ex perſona propria independentes ab anteceſſoribus, neque iſtorum negligentia non præjudicat ſucceſſoribus, & maxime nondum natis, contra quos non currit præſcriptio etiam centenaria, ut in puncto firmavit Rot. *deciſ.* 220. *num.* 26. *part.* 11. *recent.* & in terminis allegatæ præſcriptionis 200. annorum, firmavit Rot. *in Bononien. Juriſpatronatus de Ghiſleriis* 31. *Januarii* 1695. § *Reliquum*, *coram bon. mem. Pio* impreſſa apud Balduce. ad Ramon. *tom.* 4. *dec.* 103. *n.* 21. ubi unus de Familia Ghiſleria comparuit, & obtinuit Juſpatronatus, non obſtante, quod illud fuiſſet translatum ab anteceſſoribus in Monaſterium, & Monachos Sancti Michaelis in Buſcho, & non obſtante, quod iſti poſſediſſent per ſpatium duorum ſæculorum, Gratian. *diſcept.* 377. *n.* 43. & 44. Rocca *diſput. Jur. cap.* 7. *n.* 4. Ciarlin. *controv.* 107. *n.* 62. *tom.* 1.

Fortius autem, quia non datur præſcriptio in patronatibus ex ſolo lapſu temporis 40. annorum, &
30 præſentationibus effectuatis, ſed requiritur, quod compatroni voluerint præſentare, & fuerint rejecti, alias ex negligentia præſentandi etiam in pluribus vacationibus non dicitur præſcriptum Juſpræſentandi; unde cum in caſu noſtro linea Joannis fuerit audita, nec unquam ſe oppoſuerit præſentationibus factis per Benedictum, aut aliis factis per illos de Camia, ex hoc actu negativo non remanſit deperditum Juſpatronatus, cum præſentare ſit actus facultativus, per cujus omiſſionem non amittitur Juſpræſentandi; niſi concurrente contradictione cum ac-
31 quieſcentia ſubſecuta, ut firmant Ruin. *conſ.* 50. *num.* 10. *lib.* 5. Frideric. de Sen. *conſ.* 147. *ſub num.* 3. Rot. *deciſ.* 174. *num.* 10. *part.* 5. *recent.* & *coram Arguell. deciſ.* 115. *num.* 8. & 9. & *coram Priol. deciſ.* 46. *n.* 13. & *in Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Abſque eo quod*, *coram* Reverendiſſimo *D. Molines Decano*, & *in Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decemb.* 1705. §. *Minus urget*, *coram R. P. D. Scoto*, & *in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *ſecundus*, *coram R: P. D. Anſaldo*.

32 Ita, & taliter, quod ad nihil inſerviat oſtendere illos de Camia præſentaſſe veluti unicos patronos; hoc enim non ſufficit, niſi concurrat contradictio compatronorum, qui ſpoliari prætenduntur una cum rejectione, & acquieſcentia ſubſecuta, alias poteſt unus patronus dicere quicquid vult in actu præſentandi, cum iſte ſemper ſit actus clandeſtinus inſciis intereſſe habentibus geſtus, qui nullius momenti reputatur ad ſpoliandum compatronum jure ſuo, ut Me ſcribente declaravit *Rota* circa patronos unius lineæ intendentes præſcribere contra Patronos alterius *in Sorana Juriſpatronatus* 22. *Januarii* 1712. §. *ita dictante*, *coram R. P. D. Falconerio* ibi = *niſi conſtet compatronos de una linea præſentaſſe privative*, & *animo ſpoliandi compatronos de altera linea*, *ad cujus effectum requiritur contradictio cum ſubſecuta acquieſcentia*.

Quæ dicta ſint ad exuberantiam, nam de cætero paucis verbis perſtringimus objectum repetendo, quod contra filios Nicolai de Aquila nondum natos nulla potuit currere præſcriptio, nec ipſis viventibus induci potuit, quia curſus 40. annorum non adeſt contra tres ex illis natos reſpective de annis 1671. 1674. & 1676. cum ſufficiat adeſſe unum, ut capiat medietatem vocis ingreſſæ in ſuam lineam veniendo in ſtirpes, ſeu repræſentative ad Nicolaum patrem, juxta receptam regulam etiam in patronatibus gentilitiis de-
33 ſcendentibus, quod datur repræſentatio gradus paterni ad effectum, ut filii ſuccedant æqualiter cum Patruo, ut in puncto *R. P. D. Anſald. in anot. ad deciſ.* 52. *num.* 26. & 27. Spada *conſ.* 9 *n.* 6. & 7. *lib.* 3. Gratian. *diſcept.* 521. *num.* 16 Tondut. *quæſt. Beneſic. lib.* 1. *cap.* 32. *num* 21. & *lib.* 3. *cap.* 157. *num* 12. & 13.

Non obſtante clauſula in fundatione adjecta de ſuccedendo *gradatim*, & *ordine ſucceſſivo*, per quam excluſum remanere Jus repræſentationis tradunt relati apud Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 485. *num.* 25. Etenim ul- 34
tra quod contraria opinio magis recepta videtur, quod nempe ſucceſſio demandata gradatim, & ordine ſucceſſivo non excludat repræſentationem in ſucceſſore Aſcendentis, ex quo talis clauſula non intelligitur quoad prærogativam gradus conſtituti a natura; ſed juxta ordinem gradus civilis, & prout ſuccedituR ab inteſtato per Juris communis edictum; ut reprobatis 35
contrariis, late firmavit Gabriel. *conſ.* 106. *num.* 3. *cum ſeqq. ſignanter num.* 13. *lib.* 2. ubi allegat rationem, quod ſecundum diſpoſitionem legis filius repræſentando gradum Patris, in eodem gradu eſſe dicitur cum Patruo, & ſequitur Spad. *conſ.* 244. *n.* 3. Menoch. *conſ.* 124. *num.* 86. Onded. *conſ.* 70. *num.* 44. & *ſeqq. lib.* 1. & in fortioribus de vocatione proximiorum, Saminiat *controv.* 110. *num.* 25. *cum plur. relat. apud.* Rot. *deciſ.* 94. *num.* 4. *part.* 19. *recent.*

Urget reſponſio, quod hujuſmodi clauſula inductiva ſucceſſionis gradatim, & ordine ſucceſſivo correcta, & modificata remanet ex altera immediate antecedenti clauſula = *in ſtirpes*, & *non in capita* = quæ admittit Jus repræſentationis, in quibus terminis utraque clauſula habere cenſetur ſuam congruam operationem, illa ſcilicet de ſuccedendo gradatim, ut excludat, quod filius vivente Patre admittatur ad præ- 36
ſentandum, ut apud Gratian. *diſcept.* 836. *num.* 4. & 5. prout in patronatibus gentilitiis dari hanc ſimultaneam præſentationem Patris, & filiorum familias in caſo ſuo tradunt, Vivian. *de Jurep. lib.* 4. *cap.* 2. *n.* 28. & *ſeqq.* Card. de Luca *de Jurepat. diſc.* 54. *n.* 5. & 6. *R. P. D. Anſald. in annot. ad* 52. *num.* 25. & Me ſcribente dixit, Rot. *in Mediolanen. Præpoſitura* 3. *Martii* 1704. §. *Comperto in fine*, *coram R. P. D. Anſaldo*, & *in Alexanen. Beneficii* 11. *Decembris* 1711. §. *nulla*, *coram R. P. D. Aldrovando*.

Alia vero clauſula ſuccedendi in ſtirpes, & non 37
in capita operatur, ut præmoriente Patre filius ejus gradum aſſumat, & repræſentet ad effectum veniendi ſimul cum patruo ad præſtandum, ut in ſpecie probat Altograd. *conſ.* 65. *n.* 14. & 15. & *ſeqq.* Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 485. *num.* 30. Carol. Ant. de Luc. *de lin. legal. lib.* 1. *art.* 37. *num.* 16. Sabell. *in ſumm. diverſ. tract.* § *Repræſentatio num.* 7. *verſ. quod licet.*

Ex his mea ſententia eſt, conſtare de Jurepatronatus favore Monaſterii Senatoris, & illorum de Aquila deſcendentium ex linea Joannis, & meo Judicio illis aſſiſtere petitorium clarum, & per conſequens conſtare de malo Jure Juliani, & Joſephi de Camia, qui nec ſunt de genere perſonarum vocatarum, ex lege fundationis, nec minus cauſam habent ab ultima fœmina de linea Joannis Jacobi, ſed nituntur titulo vitioſo, & infectæ donationis reportatæ a Bernardino Morotio, qui non fuit ultimus de linea, ſed ultima fuit Theſaura in cujus propterea præjudicium donatio fuit ipſo Jure nulla, cum nequeat unus ex vocatis
præjudicare aliis ſequentibus in gradu per translatio- 38
nem Juriſpatronatus factam in extraneos, prout in terminis Juriſpatronatus gentilitii communiter tradunt, Tondut. *quæſt. beneſic. part.* 3. *cap.* 144. *n.* 14. & 15. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 23. & *ſeqq.* Covar. *lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 14. Garz. *de beneſic. part.* 5. *cap* 9. *num.* 63. & 70. Rot. poſt Vivian. *ubi ſupra deciſ.* 151. *num* 18. & *coram Bich. deciſ* 46. *n.* 22. & *in recent. deciſ.* 166. *num.* 7. & 8. *part.* 6. & *deciſ.* 630. *num.* 23. *part.* 19. *tom.* 2. & *in Tridentina Juriſpatronat.* 26. *Martii* 1703. §. *poſito coram Clar. Mem. Card. Caprara*, & 14. *Decembres ejuſdem anni* §. *poſita itaque*, *coram bon. mem Caſſarello*, & *in Majoricen. Juriſpatronatus* 16. *Martii* 1704. §. *fortius*, *coram bon. mem. Muto*, & *in dict. Bononien. Juriſpatronatus de Ghiſleriis apud* Balduce. ad Roman. *tom.* 4. *deciſ.* 103. *num.* 3.

Et creſcit nullitas, ſi verum eſt in facto, quod donatio non fuit auctorizata ab Epiſcopo, ſed ab ejus Vi-
cario Generali, qui talem de Jure poteſtate non ha- 39
bet, non obſtante obſervantia ſubſecuta inſtitutionum factarum ad præſentationem donatarii ex quibus deduci ſolet præſumpta Epiſcopi ratificatio, cum prædictæ inſtitutiones factæ pariter fuerint per Vicarium, non

non autem per Epiſcopum; unde ſicut Vicarius expreſſe confirmare non poteſt donationem Juriſpatronatus, ita nec minus implicite, & præſumptive per inſtitutionem Præſentati a donatario, ut Me ſcribente firmavit in puncto, Rot. *in dict. Majoricen. Juriſpatronatus* 16. *Maii* 1704. §. *Haud. ſubſiſtente*, *coram bon. mem. Muto*,

40 Minuſque donatarius per viam præſcriptionis acquirere potuit Juſpræſentandi; dum huic objecto ſatis reſponſum eſt ſupra. Et ibi deductis ſuperaddo, quod ubi Joſeph de Camia allegavit donationem, & ſic titulum infectum, ſeu etiam conſtat ex præſentationibus illum fuiſſe deductum, & per conſequens ex hoc titulo originem habuiſſe præſentationes, & poſſeſſionem præſentandi, tali caſu inallegabilis remanet ſoppoſita præſcriptio; quæ uti originata ex titulo infecto corruit ſimul cum illo, tanquam ſequela tituli vitioſi, & propter malam fidem ex hoc titulo indu-
41 ctam, quæ de Jure Canonico impedit quamcunque præſcriptionem etiam centenariam per *Text. in cap. Vigilant. & cap. final. de præſcrip.* Covar. *in regula poſſeſſor part.* 2. §. 8. *num.* 1. Barboſ. *in cap.* 1. *num.* 15. *de præſcript. in* 6. Petr. Barboſa *in leg.* 2. *num.* 188. *Cod. de præſcript.* Trobat. *de effect. immemorab. quæſt.* 15. *art.* 4. *num.* 15. *& ſeqq.* Rota *in nullius ſeu Fulden. Juriſdictionis* 1. *Junii* 1708. §. 151. *cum duob. ſeqq. &* 2. *Junii* 1710. §. 36. *coram R. P. D. Anſaldo, & in dict. Bononien. Juriſpatr. de Ghiſleriis apud Balduc. ubi ſupra deciſ.* 103. *num.* 22.

Remanet modo examinandum, an in præſenti judicio ſuper inſtitutione obſtare valeat quaſi poſſeſſio præſentandi acquiſita per donatarium, in quo articulo concludendum videtur, in Judicio inſtitutionis at-
42 tendendum eſſe præſentationem patroni putativi, etiamſi alter probaret ſe eſſe patronum verum, reſervato hujus jure pro futuris vacationibus, ut per notum *Text. in cap. conſultationibus de Jurepatr.* firmarunt, Lotter. *de Benefic. lib.* 2. *quæſt.* 8. *num.* 107. Roſa *de execut. literar. Apoſtol. part.* 2. *cap.* 5. *num.* 132. Rot. *in Mediolanen. Prioratus* 15. *Februarii* 1700. §. *idque procedit*, *coram Reverendiſſimo D. Molines Decano &* 14. *Februarii* 1701. §. *cum enim*, *coram R. P. D. Scoto nunc Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis &* 5. *Maii* 1702. §. *& tanto magis*, *coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo*, *& in Pennen. Beneficii ſuper executione literarum* 17. *Martii* 1710. §. *ex hoc autem*, *coram. R. P. D. Aldrovando.*

43 Quibus tamen non obſtantibus cenſeo in caſu iſto non eſſe attendendum poſſeſſorium ſeu ultimum ſtatum, moveor ex eo, quod in prima Inſtantia judicatum fuit in petitorio, & non ſolum tunc, ſed etiam nunc in cauſa comparuerunt, & comparent Patroni ſimul cum præſentatis; unde cum in gradu appellationis ſit judicandum etiam petitorium, & verſemur re integra, ſcilicet ante ſecutam inſtitutionem, utique petitorium clarum abſorbet poſſeſſorium, & danda venit inſtitutio præſentato per verum patronum, rejecta præſentatione patroni putativi, ut in pluribus cauſis Ego obtinui, & ſignanter *in Lauden. Canonicatus*, *coram Emerix. jun. deciſ.* 1320. *num.* 15. *& deciſ.* 1361. *num.* 18. *confirmata* 3. *Martii* 1697. §. *Minus vero*, *coram Eminentiſſimo D. Card. Tremoille*, ubi nulla fuit habita ratio de quaſi poſſeſſione præſentandi per plures actus.

44 Pariter hoc ipſum obtinui *in Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decembris* 1705. §. *Minus*, *coram R. P. D. Scoto*, ubi cum petitorium conſiſteret in articulo juris, in ejus ſequelam conceſſa fuit Manutentio præſentato per verum patronum, rejecta præſentatione patroni putativi, qui habebat pro ſe duos ſtatus complentes curſum 40. annorum.

Et rurſus in *Bononen. Beneficiorum* 29. *Januarii*
45 1692. *coram Urſino.* Concurrebat in patrono putativo quaſi poſſeſſio præſentandi per 60. annos, & cum eſſet quæſtio, an Juſpatronatus effectum fuiſſet hæreditarium in Maſculo familiæ de Galluiis, vel potius in fœmina, Sacra Rota judicavit ſpectare ad hæredes fœminas, exequendo gratiam pro præſentato ab eis, & rejiciendo præſentatum ab hæredibus Maſculis poſſeſſoribus ſpatio 60. annorum, ut *in dict. deciſione ſuper inſtitutione* §. *final.* ibi = *etenim cum ex prædictis conſtet de non Jure ſororum del Ronco, & Gargiarei in hoc patronatu, quaſi poſſeſſio ejuſdem non ſuffragatur; ſed in hoc caſu præſentatus a veris patronis, qualis eſt Comes Neſtor, præferendus eſt præſentato a patronis putativis, & exiſtentibus in quaſi poſſeſſione, & cauſa proprietatis cauſam poſſeſſionis abſorbet.*

Idem obtinuit in *Sorana Iuriſpatronatus* 22. *Januarii* 1712. *coram R. P. D. Falconerio*, ubi conceſſa fuit 46
inſtitutio præſentato ab illis de una linea non obſtante, quod illi de alia haberent quaſi poſſeſſionem præſentandi, & quidem ratione ſolius petitorii, ut in §. *probato*, & §. *Minime officiente*, & pariter Me ſcribente, & ſuccumbente deciſum fuit *in Anagnina Cappellaniæ* 26. *Januarii* 1711. *coram R. P. D. Scoto*, ubi propter petitorium clarum quaſi poſſeſſio præſentandi acquiſita in duobus ſtatibus rejecta remanſit, & data inſtitutio præſentato per verum patronum, & eſt opinio indubitata, de qua plene Lambertin. *de Jurep. lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 3. *art.* 6. *num.* 4. *&* 5. *& art.* 7. *num.* 5. *&* 6. *fol. mihi* 456. *& ſeq.* Rot. *deciſ.* 802. *per tot. part.* 3. *lib.* 3. *diverſ.* Penia *deciſ.* 1630. *per tot. & in recent. deciſ.* 353. *num.* 7. *part.* 18. *& in dict. Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *quod ſi non adhuc*, *coram R. P. D. Anſaldo.*

Tanto facilius in præſenti, ubi non concurrunt, 47
niſi duo ſtatus; ille ſcilicet anni 1666. & alter anni 1681. ut ſuperius animadverſum eſt, & neuter eorum ſufficit etiam in poſſeſſorio tam contra Theſauram, quam contra illos de Aquila, veluti venientes Jure proprio, dixit Rot. *in dict. Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *roborabant*, *coram R. P. D. Anſaldo*, ubi ad unguem concurrebant duo ultimi ſtatus, unus per conſenſum præſtitum reſignationi, & alter per præſentationem: & decretum fuit non ſuffragari contra venientes Jure ſanguinis ex lege fundationis, & quamvis hæc ratio non procedat reſpectu Monaſterii poſt obitum Theſauræ quoad ultimum ſtatum anni 1681. militat tamen alia ratio fundata in defectu ſcientiæ proprii Juris attenta patientia ejuſdem Monaſterii, cum prædictus ſtatus eo inſcio emanaverit, ſive quia ſcientia, & patientia non acquiritur quaſi poſſeſſio, ut in puncto dixit Rot. *in Bononien. Beneficiorum* 29. *Januarii* 1692. §. *non relevat*, *coram bon. mem. Urſino*, *& in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *nut vero*, *coram Eminentiſſimo D. Card. de la Tremoille.*

Maxime ſi ultimus ſtatus haberet in ventre allega- 48
tionem tituli infecti donationis, quo caſu non eſſet manutenibilis, dum actus eſſet qualificatus, & ex petitorio judicandus propter mixturam, ut Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 7. quæ omnia dico ad effectum oſtendendi, ipſum quoque poſſeſſorium non eſſe ita clarum, ut nihil dubietatis habeat, & multo magis procedit regula, quod petitorium clarum abſorbeat poſſeſſorium, cujus claritas ſatis eſt, quod reſultet ex inſtrumento fundationis, non obſtante, quod ſuper hoc recedat aliquis articulus Juris, ut ſuperius dixit a Rot. *in dict. Alatrina*, *coram Scoto*, *& in dict. Mediolan. Beneficii*, *coram Anſaldo.*

Hinc cum Juſpatronatus diviſum in duas lineas pro dimidia pertineat ad Monaſterium, & pro altera ad Syrum Æmilium, nec non filios Nicolai de Aquila; nempe medietas dimidiæ ad Syrum Æmilium, & altera medietas ad filios Nicolai, inde ſequitur dandam eſſe inſtitutionem dict. Monbello præſentato per Monaſterium, nec non filios Nicolai, & ſic præſentato a majori parte patronorum juxta notum *Text. in cap. quoniam de Jurepatur.* & ſic meo judicio male judicavit tam primus Judex, quam ſecundus; dum primus totam dimidiam Juriſpatronatus tribuit filiis Nicolai non conſiderata perſona Syri Æmilii; ſecundus vero cenſuit manutenendum eſſe Joſephum de Camia in quaſi poſſeſſione præſentandi privative quoad alios, tamquam unicum patronum.

Roma-

Romana Cappellaniæ.

ARGUMENTUM.

Habens Jus nominandi ad Cappellanias vere laicales an poſſit citra Simoniæ labem, & ſalva honeſtate Eccleſiæ illud in venditionem deducere.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Cappellania mere laicalis non eſt materia Simoniæ*, & num. 7.
3 *Cappellania laicalis quænam ſit, & unde ejus natura dignoſcatur*, & num. 5. 33.
4 *In Cappellaniis Eccleſiaſticis nequit dari poſſeſſio niſi prævia inſtitutione Ordinarii, ſecus in laicalibus.*
6 *Quæ ſpiritualia non ſunt, vel ſpiritualibus annexa poſſunt in commercium deduci.*
8 *Decretum Urbani VIII. ſuper celebratione Miſſarum an comprehendat etiam Miſſas fundatas.*
9 *Majus ſtipendium ultra taxam Miſſarum manualium ad quem finem detur in Cappellaniis*, & num. 11. 14. 21. 28.
10 *Per impoſitionem Penſionis an diminuantur reditus Cappellaniæ*, & num. 15. 23.
12 *Uberior fructus acquiritur defunctæ ex majori eleemoſyna aſſignata pro celebratione Miſſarum.*
13 *Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſui libito faciendo gravamen imponere*, & num. 29. 30.
16 *Impoſitio Penſionis ſuper Cappellaniis laicalibus non eſt actus adverſativus voluntati Teſtatoris*, & num. 18.
17 *Conſenſus dicitur voluntarius ſive ſit omnino liber, ſive veſtitus.*
19 *Voluntas Teſtatoris regulatur juxta voluntatem eorum, in quorum favorem facta eſt diſpoſitio.*
20 *An & quando conſenſus partium derogare valeat voluntati Teſtatoris*, & num. 22.
24 *Cappellaniæ laicales quoad impoſitionem gravaminis regulantur cum Fideicommiſſis, & Primogenituris.*
25 *Nominatio alia dicitur neceſſaria, alia voluntaria.*
26 *Pontifex an, & quando in impoſitione penſionis ſuper Beneficiis de Jurepatronatus deroget legi Fundationis.*
27 *Recipiens majorem eleemoſynam pro Sacrificio Miſſæ an poſſit alteri celebrationem committere, tradito conſueto ſtipendio.*
31 *Limitatur Concluſio, de qua num. 13.*
32 *Prædicta Concluſio licet procedat in ſenſu veritatis, eſt tamen incompatibilis cum Decreto Urbani VIII. ſuper celebratione Miſſarum.*
34 *Et repugnat honeſtati Eccleſiæ.*
35 *Quæ tamen Incompatibilitas, & Inhoneſtas ceſſant, ubi Patronus paupertate prematur*, & num. 36.
37 *Actus in hac materia poteſt eſſe illicitus, quin ſit Simoniacus.*
38 *Recenſentur reſolutiones Sacræ Congregationis Concilii improbantes quaſcunque pactiones temporales, ſeu pecuniarias ſuper Cappellaniis laicalibus.*

ALLEGATIO LXVII.

INnocentius Sabatellus erexit in ſuo Teſtamento Cappellaniam laicalem cum dote ſcutorum 2000. aſſignata in tot cenſibus reddentibus annuum fructum ad rationem quatuor pro centenario, obligando hæredes ad manutenendum ad hanc rationem bujuſmodi annuum reditum in caſu, quo reſtituta ſorte Cenſuum non reperiretur inveſtimentum ad eandem ra-
tionem ſubjungendo, ibi = *E queſto acciò il Cap-* 1
pellano pro tempore abbia ſempre la medema Elemo-
ſina a ragione di 4. per 100. = & ratione hujus do-
tis impoſuit Cappellano pro tempore deputando onus
celebrandi Miſſam in omnibus annuis Feſtivitatibus
de præcepto, gravavit tamen eundem Cappellanum
alio onere ſolemnizandi Feſtum Sancti Franciſci, &
Abundi hoc modo ſcilicet, ut in Feſto Sancti Fran-
ciſci Miſſæ 15. in illo autem Sancti Abundi Miſſæ
10. celebrarentur, propter quod onus addidit Ca-
pitale ſcutorum 400. pariter in duobus aliis cenſi-
bus aſſignatum.

Poſtea circa omnes hos reditus percipiendos per
Cappellanum ita voluntatem ſuam declaravit, ibi
= *E perche deſidero, che il Cappellano pro tempore*
nominato abbia a godere gl' Emolumenti deſtinatigli
come ſopra, ſenza dimora, e dilazione alcuna, di-
chiaro, e proteſto, che ſubito nominato s'intenda meſ-
ſo, e poſto in attual poſſeſſo, e facoltà d'eſigere matu-
rati che ſaranno li frutti de' Cenſi aſſegnatili come ſo-
pra, e da niuno abbia da eſſere moleſtato in detto poſ-
ſeſſo tanto de' danari, quanto della medema Cappella,
perche così voglio ordino, e diſpongo, &c. Ed eſpli-
cando meglio replico, che ancora i frutti de' 400. Scu
di ſopradetti debbano conſegnarſi inſieme con li frutti
delli Scudi 2000. ſopranominati al Cappellano pro
tempore da eſigerſi da lui annualmente. =

Cum hodie vacaverit Cappellania per obitum Bar-
tholomæi de Rubeis nominati per Fundatorem, ille,
ad quem nunc pertinet nominatio, & deputatio no-
vi Cappellani quæſivit a me in ſenſu veritatis an in
actu nominationis poſſit convenire per pactum cum
Cappellano per ipſum deputando de ſibi correſpon-
dendo, & ſolvendo annuam penſionem Scutorum
20. ex fructibus Cappellaniæ.

In hoc articulo regula eſt, ut cum agatur de Cap-
pellania mere laicali, iſta non ſit materia Simoniæ,
ideoque licitum erit convenire, & paciſci cum fu- 2
turo Cappellano de penſione ad favorem nominan-
tis abſque ulla authoritate Superioris, ut, quidquid
in contrarium putaverit, Onat. *de contract. tom. 3.*
tract. de Simonia diſp. 83. num. 84. cum duob. ſeqq. de-
ciſum fuiſſe per tres ſententias conformes in facto
proprio, teſtatur Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 5.*
num. 25. Amoſtaz. *de cauſ. piis lib. 3. cap. 2. num. 53.*
Valeron. *de tranſact. tit. 3. quæſt. 6. num. 25.* Barboſ. *de*
Jur. Eccleſ. lib. 3. cap. 5. num. 3. in fin. Et quod Cap-
pellania ſit laicalis præſeferunt clariſſime ea verba, 3
ibi = *Che ſubito nominato s'intenda meſſo, e poſto in*
poſſeſſo = Nam cum vigore nominationis Patroni lai-
ci nequeat in Beneficiis, & Cappellaniis Eccleſiaſti-
cis dari poſſeſſio niſi prævia Inſtitutione, & manda-
to Ordinarii, juxta *Text. in cap. conſuluit 15. capit.*
relatum 21. & cap. fin. de Jurepatr. inde ſequitur, quod 4
Cappellania dicenda ſit laicalis quoties Teſtator vo-
luit, quod vigore ſolius nominationis, ibi = *Su-* 5
bito nominato = Cappellanus mitteretur in poſſeſſio-
nem redituum Cappellaniæ, juxta firmata apud Pa-
nimoll. *deciſ. 21. num 3. & 4. Rota in Pampilonen. Cap-*
pellaniæ 25. Maii 1646. § Quin immo, coram bon. mem.
Corrado, & in Hidruntina Cappellaniæ, coram Reve-
rendiſs. dell' Olmo impreſſ. ad ornat. Card. de Luc. *tom.*
4. lib. 13. deciſ. 5. num. 6. & ſeqq. & in firmana Benefi-
cii 27. Aprilis 1714. §. Quod enim in fin. coram R. P.
D. Anſalda.

Quæ enim ſpiritualia non ſunt, vel ſpiritualibus
annexa prout eſt Cappellania laicalis poſſunt etiam 6
vendi, & in commercium deduci, Gonzal. *ad reg.*
8. Cancell. gloſſ. 5. §. 1. num. 28. Veral. *deciſ. 356. num.*
6. par. 2. & in ſpecie Caſtropal. *oper. moral. par. 3. tract.*
17. diſp. 3. punct. 13. num. 14. verſ. idem a fortiori, ubi
quod hujuſmodi Cappellaniæ laicales poſſunt abſque
labe Simoniæ per pecuniam obtineri. 7

Neque obſtare puto Decretum Urbani VII. ſuper
celebratione Miſſarum in ea parte, in qua diſponit
Sacerdotem, cui commiſſa fuit celebratio Miſſæ cum
certo ſtipendio, non poſſe committere Miſſam alteri 8
celebrandam cum minori ſtipendio, quam acceperit,
quia loquitur de Miſſis manualibus, neque applica-
tur ad Miſſas fundatas, ſeu Cappellanias, ubi Cap-
pella-

pellanus dicitur Dominus fructuum Cappellaniæ, ut
advertit Bordon. *de legat. cap.* 10. *num.* 67. *&* 68. No-
var. *in Summ. Bullar. part.* 1. *comment.* 81. *num.* 11,
Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 3. Pax Jordan.
tom. 1. Lucubrat. *lib.* 4. *tit.* 1. *num.* 525. cum quo pro-
propterea poteſt licite conveniri per pactum, ut de
fructibus Cappellaniæ correſpondeat Patrono aliquam
præſtationem annuam.

Ratio eſt, quia quidquid Ego ſcripſerim *Diſcept.
Eccleſ.* 40. *num.* 5. verius eſt quod in Cappellaniis,
ſeu Miſſis fundatis, majus ſtipendium ultra taxam
9 Miſſarum manualium non datur ratione Sacrificii,
ſed ratione ſuſtentationis Cappellani, Amoſtaz. *dict.
lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 31. Et an etiam ſine ne Cappella-
nus impoſterum ob diminutionem redituum petat
reductionem Miſſarum, Bordon. *de legat. cap.* 10. *nu.*
87. ideoque poteſt Cappellanus quidquid ejus favore
datum eſt remittere Patrono, neque iſte dicitur fa-
cere lucrum de Miſſis earumque ſtipendio, cum ſo-
lum gravetur exceſſus, qui nondum diminutis redi-
tibus cedit, ſeu deſtinatus eſt in ſuſtentationem, &
favorem Cappellani.

Majorem difficultatem ingerit voluntas Fundato-
ris, qui videtur prohibuiſſe hæredi, ſeu alteri no-
minare debenti diminutionem redituum aſſignatorum
pro eleemoſyna Miſſarum, ex quo in caſu extin-
ctionis Cenſuum pro dote aſſignatorum, quando
inveſtimentum pretii reſtitui non poſſet inveſtiri ad
rationem 4. pro centenario, voluit hæredem ſupple-
re debere, = *Acciò il Cappellano pro tempore abbia
ſempre la medema elemoſina a ragione di* 4. *per* 100. =
Si enim Teſtator reditus aſſignatos voluit non poſſe
diminui, ſeu decreſcere ad ſolum finem, ut Cap-
pellanus ſemper haberet eandem eleemoſynam ad ra-
tionem quatuor pro centenario, exinde reſultare vi-
detur prohibitio diminuendi Cappellano reditus aſſi-
gnatos, quæ diminutio ſuccederet per impoſitionem
penſionis, quodque iſta ſit diminutio redituum, probat
10 Tondut. *de penſ. cap.* 25. *num.* 32. & quod ſit contra
voluntatem Teſtatoris in terminis Miſſarum manua-
lium, tradit Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.* 2. *cap.* 3. *num.*
27. *& cap.* 4. *num.* 29. *in fin. & num.* 35. Paſqualig. *de
Sacrific. Miſſæ quæſt.* 971.

Augetur difficultas, quia ille exceſſus ſupra ſti-
pendium Miſſarum, qui ex allegatis datur ratione
ſuſtentationis Cappellani videtur involvere favorem
11 Animæ Fundatoris, quaſi iſte in aſſignatione redi-
tuum duo opera pia exerceat in ſuffragium propriæ
animæ, alterum dando ſtipendium pro labore cele-
brationis Miſſarum, in quo reportat illarum utili-
tatem, & alterum dando eleemoſynam Cappellano
conſiderata in ſuſtentatione ipſius, & utrunque ve-
luti reſpiciens favorem animæ Fundatoris non vide-
tur poſſe diminui, ſicuti de majori fructu, quem
recipit defunctus ex majori eleemoſyna aſſignata pro
12 Miſſis, tradunt Fagundez, & alii Theologi morales
relati apud Donat. *in prax. regul. tom.* 3. *tract.* 7. *q.* 71. *n.* 6.

Hoc tamen non obſtante contrarium mihi videtur
verius; Etenim aſſiſtit Regula Patrono, ut in actu
nominationis poſſit nominato gravamen imponere,
13 ubi teſtator tribuit illi liberam facultatem eligendi
ſibi bene viſum, & ſic incertum de omnino incer-
tis juxta firmata apud Coccin. *deciſ.* 2158. *num.* 32.
*& ſeqq. & in Aſculana Juriſpatronatus, & Legata-
rum* 13. *Junii* 1695. §. *Accedente, coram bon. mem.
Pio, cum aliis in Romana nominationis, coram Reve-
rendiſſimo dell' Olmo impreſſ. apud Balduc. deciſ. &
rer. judicat. tit.* 3. *deciſ.* 5. *num.* 6.

Huic poteſtati non derogavit Teſtator, ex quo e-
jus voluntas fuit, ut ſemper Cappellanus haberet
eandem eleemoſynam = *a ragione di quattro per cen-
to* = Etenim talis voluntas cum reſpiciat favorem
ipſius Cappellani, in cujus commodum cedit pinguior
reditus Cappellaniæ, cujus exceſſus non fuit datus
ratione Miſſarum, ſed ratione ſuſtentationis, ut di-
ctum eſt, & quod omnes reditus non ſint deſtinati
14 pro celebratione Miſſarum, firmat Bordon. *de legat.
cap.* 10. *num.* 69. non intelligitur in caſu, de quo a-
gitur, ubi Cappellanus nominandus Juri ſuo ceden-
do ſe obligat dare nominanti annuam penſionem,
ea ratione quod Cappellanus non recipit diminutio-
nem in annuo reditu, dum omnes recipit ad ratio- 15
nem quatuor pro centenario, ſed poſtquam eos re-
cepit, dicitur voluntarie correſpondere, & retribuere
Patrono nominanti annuam præſtationem de propriis
reditibus ab ipſo integre perceptis, quod nullibi ad-
verſatur voluntati Teſtatoris, qui volendo favere 16
Cappellani, ejuſque commodum promovere non in-
tellexit quando Cappellanus reditus Cappellaniæ Pa-
trono retribuere voluiſſet, cum unuſquiſque valeat
de reditibus propriis diſponere, & Juri ſuo renuncia-
re, *leg. ſi Judex* 41. *ff. de minor.* ibi = *Quia unicui-
que licet contemnere hæc, quæ pro ſe introducta ſunt*
= *Leg. ſi quis in conſcribendo ff. de pact.* Torr. *de ſuc-
ceſſ. in primogen. Ital. quæſt.* 40. *num.* 7. *tom.* 2. Sanil-
liat. *controv.* 140. *num.* 44 *&* 45.

Nihil obſtante, quod iſta retributio, & proprii
favoris renunciatio tunc adverſativa non foret vo-
luntati Teſtatoris, quando Cappellanus jam provi-
ſus ſponte ſua moveretur vi obligationis antidoralis
ad correſpondendum Patrono annuam præſtationem,
ſecus autem quando hæc annua præſtatio deducta
fuit in pactum ab initio inter Cappellanum, & Pa-
tronum intuitu nominationis faciendæ, quæ alias
facta non fuiſſet niſi Cappellanus in hoc onus con-
ſenſiſſet, & ſic voluntas Cappellani non videatur
libera, ſed coarctata ad effectum obtinendi illam no-
minationem, quam alias non obtinuiſſet.

Etenim nulla eſt differentia an ab initio, vel poſt 17
adeptam Cappellaniam, Cappellanus conſentiat one-
ri ſibi injuncto, neque an conſenſus ſit omnino li-
ber, aut veſtitus intuitu nominationis obtinendæ;
utroque enim caſu voluntarie conſentire dicitur eo
ipſo, quod erat in ſuo arbitrio repoſitum acceptare,
& non acceptare nominationem cum onere, *Leg.
ſicut initio Cod. de action. & obligat.* etiamſi ſpes lu-
cri dederit Cauſam acceptationi, juxta *Text. in leg.
Titio centum* §. 1. *ff. de condit. & demonſtrat.* Rot. *co-
ram Priolo deciſ.* 198. *num.* 2. *& ſeqq. & in recent. dec.*
280. *num.* 5. *&* 7. Adden. *ad deciſ.* 21. *num.* 38. *part.* 9.
tom. 1. minuſque tali caſu Patronus indirecte dicitur
contravenire voluntati Fundatoris, quia hæc veluti
directa ad commodum Cappellani, ſemper conditio- 18
nem recipit, quando Cappellanus huic favori ſuo re-
nunciare non velit, ut bene Decius *in Leg.* 1. *ſub n.*
7. *Cod. de pactis* ibi = *Nec obſtat, quod videatur tra-
ctare de intereſſe Teſtatoris, ut voluntas ſua ſortiatur
effectum quia ejus voluntas regulatur ſecundum volun-
tatem eorum, in quorum favorem fuit facta diſpoſitio*
= Gallus *de except. tit.* 4. *except.* 26. *n.* 9. ibi = *Cum
valeat pactum contra Teſtatoris diſpoſitionem conſen-
tiente illo, in cujus favorem diſpoſitio facta fuit* =
Donat. *de renunciat. tom.* 1. *cap.* 38. *num.* 5. *&* 6. Cum
duplex ſit voluntas Teſtatorum, altera quæ reſpicit 19
commodum proprium, & huic conſenſus partium
derogare non poteſt, ut Ego quando mandaſſet da-
ri pinguiores reditus Cappellano, ut de ſuperfluis
faceret eleemoſynas, aut dotes diſpenſaret, aut quid 20
aliud reſpiciens ipſius Teſtatoris utilitatem in ſuæ
Animæ ſuffragium; altera vero eſt, quæ reſpicit fa-
vorem privatum Cappellani, qui poteſt illi renun-
ciare recipiendo minus, & ſibi præjudicando, &
qui licet ex voluntate Fundatoria habere debeat ſti-
pendium majus pro Miſſis celebrandis poteſt eſſe
conſenſus de ſtipendio minori, immo etiam gratis,
& ſine ullo ſtipendio celebrare per ea, quæ adver-
tit Bordon. *de legat. cap.* 10. *num.* 66. Card. de Lugo
diſp. 21. *num* 32. Neque per hoc diminuitur ſuffra-
gium Miſſarum per Teſtatorem volitarum in ſuæ
animæ favorem, quod ſolum attendi debet in hac
materia, & in quo tantum adeſt reſiſtentia volun-
tatis Fundatoris, cui ſenſus, & nominantis deroga-
re non poteſt, ſi diminuere vellent ſuffragium Miſ-
ſarum, quod deficit in præſenti.

Cui non adverſatur objectio ſupra relata, quod re-
ſpiciat favorem animæ Fundatoris ille exceſſus ſtipen-
dii, qui cedit in ſuſtentatione Cappellani quaſi e-
leemoſyna in ſuffragium animæ ipſius, quia id pro- 21
cederet ubi Teſtator arctaſſet hæredem ad nominan-
dos Sacerdotes pauperes, vel aliud genus Perſonarum

ſibi

ſibi cognitum, & egenum, vel ſi voluiſſet inſervi-
re Cappellaniam pro patrimonio ad Ordines Sacros,
ut firmat Rota *in Placentina Legati Pii 14. Decem-
bris 1705. §. fin. coram R. P. D. Lancetta*; Secùs au-
tem his non concurrentibus prout non concurrunt
in ſubjecto caſu; tunc enim major quantitas eſt di-
recta ad commoditatem, & lucrum Cappellani, nec
ſeparatum ſuffragium animæ Teſtatoris inducit.
22 Et propter conſenſum Cappellani non dicitur hæ-
res, ſeu Patronus contravenire diſpoſitis per Funda-
torem, quia ex parte ſua omnes reditus Cappellaniæ
relaxantur in favorem Cappellani, licet iſte ex his
qui omnes proprii effecti ſunt, poſtea in vim con-
ſenſus, & pacti correſpondeat Patrono partem eo-
rundem redituum loco annuæ præſtationis, ut bene
explicat Card. de Luc. *in tract. de penſ. cap. 2. num. 13.
impreſſ. poſt Tomum de officiis vacabil.* Et in materia
Miſſarum manualium notavit Amoſtaz. *de cauſ. piis
lib. 2. cap. 3. num. 28.*
Immo adverto hunc non eſſe caſum, in quo Fun-
dator diſpoſuit reditus diminuendos non eſſe; ille
enim fuit, ut hæres ſuppleret deficientiam redituum,
qui ex novis inveſtimentis haberi non potuiſſet, cum
quo caſu nihil commune habet iſte, de quo quæri-
tur an ſcilicet de conſenſu Cappellani poſſit Patro-
nus ex integris reditibus illi aſſignatis recipere an-
nuam præſtationem ad tempus durante vita ipſius Cap-
23 pellani promittentis, cum iſta dicatur temporalis, &
gratuita remiſſio partis redituum facta per Cappella-
num omnino differens ab illa perpetua diminutione
redituum conſiderata per Teſtatorem propter inveſti-
menta minoris reditus; ut diſtinguendo quando pen-
ſio onerat Perſonam, vel Beneficium probat *Textus
in cap. niſi eſſent verſic. nos eam de præben.* ubi Fagnan.
num. 26. in fin. verſic. hæc Concluſio.
His omnibus ſuffragatur regula communiter re-
cepta in fideicommiſſis, & primogeniaturis, quorum
24 jure regulantur hujuſmodi Cappellaniæ Laicales, ut
ait Card. de Luc. *de beneficiis diſc. 96. num. 5.* ubi ha-
bemus vocatum in eiſdem fideicommiſſis, ſeu pri-
mogeniaturis poſſe gravari per ultimum, qui habet
liberam facultatem nominandi non obſtante, quod
Teſtator reditus, & poſſeſſiones liberas reliquerit no-
minando, immo etiamſi Teſtator voluerit Bona de-
ferri Primogenito prælative ad Secundogenitum, po-
teſt Primogenitus Juri ſuo renunciare etiam ex pacto
inito cum Secundogenito abſque, quod his caſibus
violata dicatur mens Teſtatorum, qui in hujuſmo-
di Relictis non conſiderant niſi favorem Perſona-
rum honoratarum, quæ idcirco poſſunt ſuo cedere,
ex traditis per Decium *in Leg. 1. ſub n. 7. C. de pactis.*
Rot. *deciſ. 93. num. 12. part. 7. recent.* & *late bon. mem.
R. P. D. Amadorus in voto edito in Romana Nomina-
tionis 4. Martii 1714. §. 34. cum plurib. ſeqq.*
Quidquid ſecus in caſu electionis, ſeu nomina-
tionis coarctatæ ad certum genus perſonarum ubi
25 nominatio dicitur neceſſaria, & non voluntaria, vel
in caſu, quo aſſignamentum alicui datum reductive
reſpiceret favorem ipſius Teſtatoris, ut quia inſervi-
re deberet ad effectum, ut vocatus haberet congruam
pro Uxore, & familia ad conſervandum ſplendo-
rem agnationis; in quibus terminis intelligendum
eſt quidquid proſequendo firmat *bon. mem. R. P. D.
Amadorus in dict. Voto num. 39. & 40.*
Hoc etiam experimur in praxi quam ſervat Sedes
Apoſtolica in imponendis penſionibus ſuper benefi-
26 ciis de Jurepatronatus ex pacto inito inter Præſen-
tatum, & Patronum, ubi licet omnes reditus ſint
aſſignati per Fundatorem in favorem Beneficiati, at-
tamen Summus Pontifex hujuſmodi penſiones impo-
nit, abſque quod in litteris Apoſtolicis faciat dero-
gationem voluntati Fundatoris, prout facere ſolet in
Caſibus, ubi illa reſiſtit, exempli gratia, ſi Funda-
tor voluit præſentari debere Sacerdotem, vel alium
qualificatum, & Papa providet de Clerico, ſeu non
qualificato, & in ſimilibus caſibus apud Rebuff. *in
prax. benefic. in tertiam partem ſignatura in Verb. nec
non Juriſpatronatus n. 72.* Dum ergo in dicto Caſu
impoſitionis penſionum non derogat legi Fundationis,
ſignum evidens quod illi non contravenitur, attento
conſenſu Beneficiati in cujus favorem reditus Bene-
ficii fuerunt aſſignati, & in fortioribus terminis
Miſſarum Manualium, quod recipiens ab aliquo 27
pingue ſtipendium pro earum celebratione poſſit re-
tinere ejus exceſſum, & dare Sacerdoti celebranti
conſuetum ſtipendium, ſi iſte ſciens majus ſtipen-
dium conſenſerit pro minori, firmat Novar. *in Summ.
Bullar. part. 1. comment. 81. num. 13.* ubi alios alle-
gat Card. de Lug. *de Sacram. lib. 5. cap. 12. quæſt. 5.*
Denique movet Me validiſſima ratio, quod Fun- 28
datores Cappellaniarum ſemper aſſignant, & deſti-
nant omnes reditus pro ſtipendio Cappellani, & ta-
cite ſemper intelligunt, quod omnes cedant in fa-
vorem Cappellani, Pignatell. *conſult. 134. n. 9. tom 6.*
& tamen communiter DD. aſſerunt in hoc genere
Cappellaniarum Laicalium dari, & admitti pactio- 29
nes pecuniarias ex quibus Cappellani ſibi diminuunt
ſuum ſtipendium ex allegatis ſupra §. *in hoc articulo,
cum ſeqq.* Ideoque ſi tales pactiones admittuntur non
obſtante, quod ſemper omnes reditus juxta volun-
tatem Fundatoris ſint deſtinati Cappellano, non vi-
deo rationem differentiæ ob quam idem procedere
non debeat in hac Cappellania per illam expreſſio-
nem, quod Cappellanus conſequi ſemper deberet fru-
ctus Capitalium ad rationem quatuor pro centena-
rio, cum talis expreſſio, vel ſit facta ad alium effe-
ctum manutenendi ſcilicet fructus annuos Cappella-
niæ ſemper ad eandem rationem, vel quatenus cen-
ſeatur facta ad finem, ut omnes iſti reditus perci-
piantur per Cappellanum, ſemper ſit expreſſio, quæ
tacite, de ſui natura ineſt quibuſcunque Fundatio-
nibus ubi aſſignantur reditus Cappellano, & quæ pro-
pterea licet expreſſio non operatur pluſquam tacita,
qua non obſtante concurrente conſenſu Cappellani ad- 30
mittuntur hujuſmodi pecuniariæ conditiones, & pro-
miſſiones juxta regulam de qua *in Leg. Conditiones,
quæ extrinſecus ff. de condit. & demonſtrat. R. P. D. An-
fald. dec. 42. n. 40. & in recent. dec. 329. n. 8. q. 17.*
Hæc tamen omnia declaro, quod procedant, ubi 31
deducta penſione Cappellanus recipiat juſtum, &
conſuetum ſtipendium, quod dari ſolet ad rationem
Miſſæ manualis per ea, quæ advertit Valer. *in diffe-
rent. utriuſque Juris verb. Miſſa different. 1. numer. 1.
verſic. Tertia Concluſio*, ac etiam quod Cappellanus
non ſit perſona oppreſſa neceſſitate, & paupertate,
qui credi poſſit conſentire illarum anguſtia preſſus,
ut proſequitur Valer. *ubi proxime.*
Quæ omnia licet in ſenſu veritatis procedere cre-
diderim, attamen abſtinendum cenſeo ab impoſitione
penſionis, aut altera pecuniaria datione, ſeu promiſ-
ſione. Actus enim ſi, non Simoniacus, erit adhuc 32
illicitus, & contra honeſtatem Eccleſiæ, ſeu Decre-
tum Urbani VIII. de celebratione Miſſarum, quia
ſcilicet illorum prohibitio reſpiciens Miſſas manuales
applicatur ad caſum iſtum ſaltem in ratione, quæ fun-
datur in damnabili lucro, & mercimonio Miſſarum;
Cum enim Cappellania laicalis nihil aliud ſit quam of-
ficiatura Miſſarum, hæres, ſeu Patronus imponendo 33
penſionem, aut pecuniariam retributionem obtinen-
dum pro diſpenſando hanc officiaturam Sacerdoti, ſeu
Cappellano ſemper in ſumma facit lucrum de illa offi-
ciatura Miſſarum, a quo idcirco abſtinendum eſt,
non obſtante quod allegata Decreta non procedant
quoad Cappellanias, quia Sacra Congregatio hoc de-
claravit ſolum quoad Cappellanos, ut poſſint com-
mittere alteri Miſſas celebrandas cum eleemoſyna
conſueta retento ſibi reſiduo, ſeu exceſſu niſi aliter
in fundatione cautum fuerit, ut in declarationibus
impreſſis apud Mathæucc. *in officiat. Cur. regul. cap. 6.
num. 17. in reſponſione ad octavum*, quod non appli-
catur quoad Patronos, ſeu hæredes habentes Jus de-
putandi Cappellanum pro officiatura Miſſarum, qua-
tum reſpectu verificatur prohibitio lucri, & merci-
monii pro Miſſis contra diſpenſatores, & executo-
res illarum; neque in hac parte excuſat conſenſus Cap-
pellani deputandi, quia non tollit indecentiam mer-
cimonii, & lucri quoad legatum pium Miſſarum, 34
quod eſt contra Eccleſiæ honeſtatem excepto tantum
caſo, quo hæres, ſeu Patronus eſſet Pauper, & in-
digeret aliquo ſubſidio, ubi non procederet iſta ratio

lucri,

35 lucri, & mercimonii, minuſque excuſat, quod in
Cappellaniis omnes reditus non dentur pro Miſſis;
ſemper enim verum eſt, quod omnes illi ſunt redi-
tus dati occaſione officiaturæ Miſſarum, & totum
eſt legatum pium, pro quo lucrum fieri non decet
applicando in tortiotibus ea, quæ in puncto hujuſ-
modi Cappellaniarum laicalium ſuper hac quæſtione
acerrime ſuſtinet Oɡnat. *de contract. tom. 3. tract. 2.
diſp. 83. num. 84. & ſeqq.* & denique ad hoc Me im-
pellit conſideratio illa, quod admiſſa in Patronis
hujuſmodi poteſtate gabellandi, ut ita dicam, Cap-
pellanias laicales, jam nulla fere Cappellania eſſet,
quæ haberet ſuum fructum relictum per Fundatores
pro Cappellanis, quia ſemper Patroni ita continua-
rent in ſui favorem, & ſic deficeret Sacerdotibus
ſubſidium pro ſe ſuſtentandis in damnum Religio-
36 nis; ſed ut dixi, hæc omnia limito in Patronis pau-
peribus, quibus juſtum eſt, ut ſubveniatur in caſu
inopiæ etiam inſpecta mente Fundatorum ad inſtar
alimentorum, quæ etiam in Beneficiis, permittente
Sacrorum Canonum benignitate eis indigentibus lar-
giuntur, ut in *dict. cap. Nobis de Jurepatr.* & quod
ſtent ſimul iſta duo, ſcilicet actum non eſſe ſimo-
37 niacum, ſed illicitum tradunt in terminis, Bonac.
tom. 1. tit. de Simon. tract. 4. diſp. 4. ſect. 13. num. 284.
Filliuc. *tract. 45. de Simon. cap. 6. num. 5.*

In quam ſententiam eo magis inclinandum cen-
ſeo, ex quo Sacra Congregatio Concilii hodie im-
probavit opinionem, quod poſſit vendi Jus nomi-
nandi ad hujuſmodi Cappellanias laicales, & quod
circa illos fieri valeant pactiones temporales, ſeu pe-
38 cuniariæ, prout judicavit in *Viterbien. 15. Januarii
1661. & in Vercell. Beneplaciti 27. Aprilis* 1709.
ubi denegatum fuit beneplacitum ſuper approbatio-
ne ceſſionis Juris nominandi ad Cappellaniam lai-
calem correſpectivi ad ceſſionem crediti pecuniarii,
& in *Spolletana Cappellaniæ 15. Novembris* 1710.
& 28. *Martii* 1711. Non tamen puto, quod hujuſ-
modi reſolutiones operentur, quod quis dicatur Si-
moniacus, prout non eſſe Simoniacas hujuſmodi pa-
ctiones dicunt ſupra allegati, quia procedere potue-
runt ex honeſtate Eccleſiæ, juxta rationes proxime
adductas?

ARGUMENTUM.

Jurepatronatus activo reſervato Primogenito de Familia Fundatoris unius lineæ, & in ejus defectum proximiori Primogenito alterius lineæ, paſſivo autem reſervato Clericis de linea, an paſſivum cenſeatur reſervatum quibuſcunque de familia Fundatoris promiſcue in omnibus lineis, vel potius reſtrictum ad lineam primogenialem primo vocatam?

SUMMARIUM.

1 *In Jurepatronatu paſſivo reſervato pro illis de linea veniunt omnes deſcendentes ab illo a quo incipit linea.*

2 *Paſſive vocatus, & præſentatus a Patrono venit inſtituendus in concurſu alterius paſſive vocati ſed non præſentati.*

3 *Patronus ex pluribus paſſive vocatis habet arbitrium præeligendi ſibi beneviſum dummodo idoneum.*

4 *Factum fundatoris inſpicitur pro arguenda qualitate Juriſpatronatus.*

5 *Fundatio etiamſi dici poſſit obſcura interpretatur ab obſervantia.*

6 *Habilitas in paſſive vocato debet concurrere de tempore quo requiritur, alias non eſt capax beneficii, & num. 7. & 24.*

8 *Patronus ſtante incapacitate paſſive vocati poteſt alium præſentare.*

9 *Patronus licet poſſit præſentare ſub conditione, niſi tamen conditio purificetur intra quadrimeſtre præſentatio non valet.*

10 *Paſſive vocatus dicitur præſentatus per fundatorem, & venit inſtituendus, etiamſi Patronus illum præſentare recuſaverit.*

11 *Juſpatronatus paſſivum recipit interpretationem ab activo, nec præſumitur unum ab alio diſcordare niſi contrarium proferant verba fundationis.*

12 *Reſervato Jurepatronatus activo lineæ primogeniali, & paſſivo Clericis de linea, intelligitur paſſivum reſervatum illis de eadem linea primogeniali.*

13 *Dictio* ut ſupra *eſt repetitiva præcedentium.*

14 *Dictio* modo prædicto *eſt repetitiva præcedentium.*

15 *Diſcretivus modus loquendi declarat, qualis fuerit mens fundatoris.*

16 *Relatum continetur in referente virtute repetitionis.*

17 *Obſervantia præſentationum de Perſonis non qualificatis nihil concludit, quando Qualificati potuerunt non exiſtere, & num. 18.*

19 *Non exiſtente capace infra quadrimeſtre de linea primo vocata Juſpatronatus devolvitur ad alios de alia linea, & num. 20.*

21 *Tempus quadrimeſtris non currit, impedito niſi a die ſublati impedimenti.*

22 *Currit tamen contra negligentes.*

23 *Paſſive vocato ex lege fundationis tanquam arctato ratione beneficii Ordinarius tenetur conferre Clericatum.*

24 *Qualitas adjecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi.*

25 *Habilitas quando requiratur de tempore vocationis, & quando de tempore præſentationis, & num. 26*

27 *Concurrente laico de linea primo vocata, & Clerico de linea ſecundo vocata Ordinarius tenetur Clericare laicum, illumque inſtituere excluſo Clerico.*

28 *Res judicata quando inducatur.*

ALLEGATIO LXVIII.

Didacus Sylos in ſuo ultimo teſtamento demandavit fundationem Cappellaniæ ſub titulo S. Gregorii reſervando Juſpatronatus activum favore ſui Primogeniti per hæc verba = *Juſpatronatus laicorum præſentandi per Primogenitum laicum ipſius Teſtatoris, & ſemper, & quando occurrerit vacare quomodolibet dict. Beneficium Juriſpatronatus laicorum, quod ſemper præſentetur a primogenito de Familia ipſius Teſtatoris, & ſemper præſentatio vadat de primogenito in primogenitum, & deficiente una linea, quod vadat ad proximiorem maſculum de eadem familia, qui pro tempore reperiatur primogenitus, & ſic vadat in infinitum de primogenito in primogenitum, ita quod ſemper in dicto Jurepatronatus ſuccedant, & ſuccedere debeant maſculi primogeniti tantum, fœminis penitus excluſis* = & immediate diſponendo de Jurepatronatus paſſivo per hæc ſubſequentia verba, ibi = *Quod pro prima vice præſentetur, & intelligatur præſentatus Clericus Cæſar ſuus filius legitimus, & naturalis, & cohæres, ut ſupra cum onere prædicto, deinde vero præſentetur uni Clerico de linea, ut ſupra modo prædicto* = In cujus diſpoſitionis executionem fuit effective erecta Cappellania, & ad eam pro prima vice inſtitutus ſupradictus Cæſar filius tertiogenitus Fundatoris, in aliis vero ſucceſſivis vacationibus ad præſentationem primogeniti, inſtituti fuerunt in Cappellania deſcendentes ex linea primogeniti, quam ſecundogeniti, immo quandoque etiam extranei.

Noviſſime vacavit Cappellania ſub die 24. Junii 1713. per obitum Franciſci Sylos deſcendentis ex linea primogeniti, de quo tempore Leonardus Sylos ejuſdem primogeniti frater, nondum Clericali tonſura initiatus jam recurſum fecerat in Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium ſub antecedenti die 23. ejuſdem menſis Junii ad effectum obtinendi Clericatum, ſibi denegatum ab Ordinario, quo recurſu pendente Cæſar Sylos primogenitus præſentavit Joannem

Bapti-

Google

Baptiſtam Sylos deſcendentem ex linea quintogeniti,
& in hujus præſentationis ſequelam Ordinarius affi-
xit ſolitum ædictum contra intereſſe habere præten-
dentes, juxta *Text. in cap. finali de elect. in 6.*

Interim Sacra Congregatio ad inſtantiam ſupradi-
cti Leonardi ſub die 1. Septembris 1713. reſcripſerat,
quod expectaretur relatio Ordinarii, & interim tem-
pus per duos Menſes non curreret, quod reſcriptum
fuit reiteratum die 7. Octobris ſequentis reſcribendo,
quod darentur novæ literæ, & interim tempus per
duos Menſes non curreret, & pariter ſub die 24. No-
vembris ſequentis reſcripſit, quod audiretur Epiſco-
pus, & interim tempus non curreret, & demum
viſa relatione Epiſcopi, & propoſita cauſa ſub die
23. Aprilis 1714. ad relationem Eminentiſſimi D.
Card. Grimaldi Sacra Congregatio reſolvit = *Leo-
nardum eſſe initiandum ad primam tonſuram* = pro-
ut Ordinarius ſub die 1. Maii ſequentis dictum Leo-
nardum prima tonſura initiavit, & deinde illi tan-
quam paſſive vocato per Fundatorem dictam Cap-
pellaniam adjudicavit neglecto Jo: Baptiſta, ut ſupra
per Primogenitum jam præſentato.

Cum autem in hoc ſtatu Joannes Baptiſta cauſam
in gradu appellationis in Sacræ Rotæ Auditorio pro-
ſequi intendat, Meum pro veritate votum expoſtu-
lavit, an illi Jus aſſiſtat pro obtinenda inſtitutione
in concurſu Leonardi jam ab Ordinario per ſenten-
tiam inſtituti, & prima fronte in affirmativam ſen-
tentiam inclinandum videbatur.

Etenim hoc Juſpatronatus paſſivum reſervatum le-
gitur pro Clerico de linea abſque eo quod Fundator
ad hanc, vel illam lineam ſe reſtrinxerit, unde cen-
ſendum eſt ipſum vocaſſe Clericum de linea ſua, ſub
qua veniunt omnes deſcendentes ab illo ſive per lineam
Primogeniti, ſive per lineam ſecundo, vel tertioge-
niti adeout ſufficiat ſola deſcendentia ab illo, a quo
1 incipit, & derivat linea, nec præſumitur volita re-
ſtrictio ad unam potius lineam, quam ad aliam niſi
id litteraliter fuerit expreſſum, Cæphal. *conſ.* 664. *n.*
23. Menoch. *conſ.* 625. *num.* 9. Garz. *de benefic. part.* 7.
cap. 15. *num.* 17. Rot. coram Dunoz. jun. *deciſ.* 418.
num. 8. *& in recent. deciſ.* 269. *num.* 2. *part.* 15. *& dec.*
80. *num.* 2. *part.* 19. & in ſimili dixit Rota *in Mel-
phicten. Beneficii* 26. *Junii* 1711. §. *Occaſione, coram
Eminentiſſimo D. Card. Priolo*. Cum autem Joannes
Baptiſta deſcendat a Fundatore, a quo incipiebat
linea, ipſe dicendus eſt unus de paſſive vocatis, &
propterea cum habeat pro ſe præſentationem Primo-
geniti Patroni, omnino inſtituendus venit in concur-
ſu Leonardi licet alterius ex paſſivis tanquam non
præſentati per Patronum, ut in terminis dixit Rot.
2 *in Camarinen. beneficiatus* 10. *Maii* 1709. §. 1. *coram
Reverendiſſimo D. Molines Decano cap.* 3. *ubi gloſſ. de
Jurepatr. lib.* 12. *cap.* 7. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 803. *num.* 19.
coram Emerix jun. & coram Bich. deciſ. 118. *num.* 19.
& in recent. deciſ. 156. *num.* 14. *part.* 17.

Non attento quod Leonardus ſit de linea prædi-
lecta Primogeniti, quoniam Fundator cum vocave-
rit deſcendentes ex linea non exprimendo, quod præ-
ferri deberent illi ex linea Primogeniti, ibi = *Præ-
ſentetur uni Clerico de linea* = utique cum ex linea
Teſtatoris Joannes Baptiſta deſcenderet æque, ac
Leonardus, repoſitum erat in arbitrio primogeniti
Patroni hunc, vel illum præſentare, & alium omit-
tere juxta receptam propoſitionem, quod inter plu-
res paſſive vocatos habet de Jure Patronus arbitrium,
3 & gratificationem unum ſibi beneviſum præeligendi
dummodo præſentet idoneum ad *Text. in leg. unum
ex familia ff. de legat.* 2. Garz. *de benefic. part.* 7. *cap.*
15. *num.* 2. Card. de Luc. *de Jurepatron diſc.* 29. *nu.* 2.
& in recent. deciſ. 96. *num.* 17. *&* 18. *part.* 19. *& in
Hortana Beneficii* 1. *Junii* 1708. §. *hinc, coram Emi-
nentiſſimo D. Card. Priolo*.

Concurrente inſuper obſervantia, quia Teſtator
ipſe pro prima vice nominavit non quidem primo-
genitum, ſed tertiogenitum, & in ſucceſſivis vaca-
tionibus præſentati, & admiſſi etiam fuerunt de-
ſcendentes ex lineis ſecundogeniti, & tertiogeniti,
unde concludendum videtur, quod in hoc caſu Juſ-
patronatus paſſivum non ſit reſtrictum ad deſcen-
dentes ex linea primogeniti, ſed æque ſit reſervatum
pro linea primogeniti, ac pro lineis ſecundo, &
tertio genitorum, & abſque ordine, & regulis pri-
mogenituræ, adeout ſit in arbitrio Patroni præſentare
deſcendentes ex lineis primogeniti, vel aliorum, cum
factum Fundatoris inſerviat pro argumento ad effe-
ctum dijudicandi qualitates Juriſpatronatus, & Bene-
ficiorum, ut in ſimili ponderavit Rota *in Melphi-* 4
cten. Beneficii 26. *Junii* 1711. §. *Gratianus, coram E-
minentiſſimo D. Card. Priolo, & in ejus confirmatoria*
21. *Junii* 1712. §. *Quin potius, coram R. P. D. Lan-
cetta*. Et obſervantia ſit optima legum, ac funda-
tionum interpres præcipue quando prout in caſu iſto
agitur de interpretanda fundatione, quæ ubi etiam
dici poſſet obſcura in hac dubietate, ad obſervantiam
pro ea interpretanda eſt recurrendum, Fulgoſ. *conſ.*
215. *circa finem*, Rota *coram Coccin. deciſ.* 383. *num.*
2. *& deciſ.* 1125. *num.* 10. & in terminis interpreta- 5
tionis fundationis, firmavit Rot. *in dict. Melphicten.
Benefic.* 26. *Junii* 1711. §. *At ſi adhuc, coram Eminen-
tiſſimo Priolo &* 21. *Junii* 1712. §. *Atque hæc, coram R.
P. D. Lancetta, & in Bononen. Beneficiorum de Caſtello*
9. *Junii* 1713. §. *Tetigimus, coram R. P. D. Anſaldo*.

Sed fortius quando de tempore vacationis, & et-
iam de tempore factæ præſentationis dictus Leonar-
dus erat mere laicus, nec prima tonſura initiatus,
unde licet admitteretur ipſum fuiſſe a Fundatore præ-
lative ante alios vocatum, adhuc tamen non erat
capax beneficii, & a Patrono præſentari non poterat
ex deductis per Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 2. *part.* 6
1. §. 2. *art.* 7. *quæſt. princ. num.* 8. *& §. ſequen. fol. mihi*
552. *& ex Sac. Concil. Trid. ſeſſ.* 23. *cap.* 6. *de reform.
probat.* Garz. *de benefic. part.* 7. *cap.* 1. *num.* 24. Quia
vocatio quantumvis privativa ſemper habet ſubintel-
lectam conditionem, dummodo concurrat habilitas,
& capacitas vocati, *leg. ut gradatim verſ. & ſi lege ff.* 7
de muner. & honor. & leg. 2. §. *Prætor ff. qui ſatiſd. cogan.*
ibique Bartol. Jaſon. & Azor. *inſtitut. moral. lib.* 6.
cap. 4. *quæſt.* 25. *verſ. objicies*, Garz. *de benefic. part.* 7.
cap. 15. *num.* 12. *& ſeqq.* Unde cum ille ob ſui inca-
pacitatem præſentari non poſſet, bene poterat Patro-
nus Jure ſuo utendo alterius favore præſentationem
facere, & proinde talis Præſentatus inſtituendus ve- 8
nit, ut in ſimili firmavit Rot. *in una Pacen. Juris
conferendi relata per* Garz. *loco citato num.* 4.

Parum relevante, quod dictus Leonardus ſubinde
Clericali tonſura fuit inſignitus, quoniam id non
ſucceſſit intra quadrimeſtre, ſed fere poſt annum ſci-
licet die 1. Maii 1714. ideoque qualitas acquiſita
ab eo longe poſt lapſum quadrimeſtris illi ſuffragari
non potuit ad effectum obtinendi præſentationem a
Patrono, & inſtitutionem ab Ordinario dum Patro-
nus tenebatur infra quadrimeſtre præſentationem fa-
cere in perſonam Clerici, & licet Patronus poſſit
aliquando præſentare Laicum ſub conditione futuri 9
Clericatus, non tamen valida eſt præſentatio niſi
conditio Clericatus obtinendi purificetur intra termi-
num quadrimeſtris, ex adductis per Garz. *de benefic.
part.* 7. *cap.* 1. *num.* 28 29. *&* 30. Card. de Luc. *de Ju-
repatron. diſc.* 45. *num.* 7. *& diſc.* 46. *num.* 4. *&* 5. Paſ-
ſerin. *de elect. cap.* 25. *num.* 340. Corrad. *in prax. benef.
lib.* 4. *cap.* 6. *num.* 31. *&* 32.

Quibus tamen non obſtantibus, in contrariam ſen-
tentiam deſcendere cogor, etenim præcipuus hujus
Cauſæ nodus meo judicio conſiſtit in examinando an
Juſpatronatus paſſivum ſit reſervatum quibuſcunque
de Familia Fundatoris promiſcue in omnibus lineis
omnium ejus Filiorum, vel potius intelligatur primo
reſervatum illis de linea primogeniti, nec niſi in
defectum illorum de linea primogeniti venire poſſint
alii de linea ſecundo, & tertiogeniti, & ſic deinceps;
in quo articulo pro infallibili cenſeo Juſpatronatus paſ-
ſivum primo loco competere illis de linea primogeni-
ti, & conſequenter, quod Leonardus ſit unicus de
paſſive vocatis, neque idirco licitum fuerit Patrono,
ſeu primogenito eum prætermire in præſentando, jux-
ta receptam regulam, quod qui reperitur paſſive vo-
catus abſque concurſu alterius coæquale Jus haben-
tis dicitur præſentatus per Fundatorem, & inſtituendus
venit; licet Patronus eum præſentare recuſaverit, ut
paſſim

20 paſſim firmàrunt Rocc. *diſp. Iur. cap.* 190, *numer.* 2c. Rot. *deciſ.* 135. *num.* 2. *part.* 19. *recent.* & *in Senegallien. Canonicatus de Luchis* 27. *Iunii* 1710. § *Quin profecerit, coram R P D. Aldrovando & in Aſten. Prioratus ſuper inſtitutione* 7. *Decembris* 1708. §. *Eoque magis, coram eodem & in Civitate Caſtelli Canonicatus* 12. *Maii* 1714 §. *Ratio fiat, coram Eminentiſſimo Dom. Card. Scotto.*

Puto autem, quod Juſpatronatus paſſivum cenſeatur primo loco reſervatum illis de linea primogeniti, veluti prædilectis propter indubitatam illam regulam hodie in foro receptam, quod niſi contrarium præſeferant verba fundationis, Juſpatronatus paſſivum recipit interpretationem ab activo, cunque illo quantum fieri poteſt conformandum eſt ne unum ab altero diſcordet, ea ratione, quod linea prædilecta in activo cenſetur eodem modo prædilecta in paſſivo, ita ut quemadmodum in caſu iſto Fundator Juſpatronatus activum deferri voluit de primogenito in primogenitum, ita cenſendum eſt voluiſſe, quod ei-
21 dem lineæ prædilectæ deferatur commodum prælationis paſſivæ, ut ſæpe firmavit Rota *dec.* 49. & *dec.* 84. *part.* 4. *recent. tom.* 2. *in dec.* 374. *cum ibi allegatis*, Card. de Luc. *de Jurepatronatus diſc.* 29. *n.* 3. & magis punctualiter *diſc.* 45. *n.* 4. ibi = *Potiſſime vero, quia dato in hac linea Iurepatronatus activo ratione prærogativa linea, rationabiliter inferri poteſt ad eandem prærogativam hujus linea prædilecta in Jurepatronatus paſſivo cum ab uno ad alterum regolariter imret argomentum*, &c. = & Me ſcribente Rot. *in Hortana Beneficii* 1. *Junii* 1708. §. *taliſque, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo* = ibi *Niſi aliqua aſſignabilis ſit ratio, ob quam Fundator diverſimode in uno, ac in altero diſponere intellexerit ex prædilectione in parte Juris honorifici activa præſentationis optime inferatur ad commodum præſentationis paſſivæ* = & in terminis vocationis primogeniti ad Juſpatronatus activum firmatum fuit, Me ſcribente in *Aſten. Prioratus ſuper inſtitutione* 20. *Januar.* 1708. §. *Maxime, coram R.P.D. Lancetta.* & *in Mediolanen. Beneficii* 30. *Januar.* 1711. § *Potiſſime, coram R. P. D. Anſaldo.*

Sed clarius quia tantum abeſt, ut contrarium præſeferant verba fundationis, ut potius appareant uniformara eum Jurepatronatus activo ex illis verbis, ibi = *Præſentetur uni Clerico de linea, ut ſupra modo prædicto* = quæ ad unguem percutiunt lineam primogenitorum ſuperius expreſſam in parte reſpiciente reſervationem Juriſpatronatus activi, ibi = *Semper præſentatio vadat de primogenito in primogenitum, & deficiente una Linea, quod vadat ad proximiorem maſculum de eadem Familia, qui pro tempore reperietur primogenitus* = ideoque cum ſupra Fundator, ubi diſpoſuit de Jurepatronatus activo, illud deferri voluerit de primogenito in primogenitum, & de linea primogeniali utique volendo in Jurepatronatus paſſivo, quod præſentaretur Clericus de linea, hoc ſi-
22 ne alia Gloſſa, & interpretatione intelligitur de linea primogeniali, in qua exiſtebat Juſpatronatus activum, ut firmavit Rota *in dict. Aſten. Prioratus ſuper inſtitutione* 20 *Januarii* 1708. § *Maxime*, & §. *Abſque eo quod. coram R. P. D. Lancetta.* & *in dicta Hortana Beneficii* 1. *Junii* 1708. §. *Controverti autem coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo*, & *in Sulmonen. Juriſpatronatus* 21. *Januarii* 1715. §. *fin. coram R. P. D. Falconerio.*

In quo Me confirmant duæ reſtrictivæ, quæ leguntur in reſervatione hujus Juris paſſivi, altera ſcilicet = *Clerico de linea, ut ſupra* = quæ dictio relativa ad partem ſuperiorem præciſe reperit lineam primogenialem, cui ſupra data fuerat præſentatio activa, ibi = *Præſentatio vadat de primogenito in primogenitum, & deficiente una linea, quod vadat ad proximiorem de eadem Familia, qui pro tempore reperietur Primogenitus* = Unde non eſt locus dubi-
23 tandi, de qua linea intelligatur Clericus paſſive vocatus, quoties Fundator exprimendo lineam, *ut ſupra*, lineam primogenialem deſignavit, ut in individuo advertit Rota *in dict. Aſten Prioratus ſuper Inſtitutione* 20. *Januarii* 1708. §. *Maxime, coram R.P.D. Lancetta*;

Et altera, quod non contentus Teſtator dictione illa repetitiva *ut ſupra*, alias ſuperaddidit dictiones repetitivas, ibi = *modo prædicto* = quod præciſe importat quidquid ſupra dixerat in Jurepatronatus activo, quod deficiente una linea, vaderet ad alium proximiorem, qui eſſet primogenitus de Familia, ita 14
volendo uniformare Juſpatronatus paſſivum cum activo, ut nempe ubi in una linea primogeniali adeſſet Juſpatronatus activum, ex illa quoque deſumi deberet Clericus præſentandus, & in illo caderet commodum vacationis paſſivæ, prout notavit Rota *in dicta Hortana Beneficii* 1. *Iunii* 1708. §. *Controverti autem, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo.*

Obſervando ad exuberantiam, quod Fundator ſupra in Jurepatronatus activo diſtinctis vocabulis expreſſit lineam, & Familiam, ibi = *Deficiente una linea, quod vadat ad proximiorem maſculum de eadem Familia* = Et propterea ſi in reſervatione Juriſpatronatus paſſivi non vocavit Clericum de Familia, ſed Clericum de linea, *ut ſupra*, ſenſus occidit in littera, omnemque adimit rationem dubitandi, ut intellexerit Fundator reſervare Juſpatronatus paſſivum pro linea primogeniali, ubi collocaverat activum, non autem Clericum promiſcue de tota ejus Familia propter diſcretivam adhibitam in utroque voca-
bulo, de qua Rota *deciſ.* 253. *num.* 23. *part.* 15. & 15
in ſubjecta materia dixit Rota *in Terulen. Beneficii* 25. *Junii* 1696. §. *Minime, coram bon. mem. Muto*, & *in Mediolanen. Cappellania* 25. *Aprilis* 1704. §. *Secunda. coram Reverendiſſimo D. Molines Decano*, & *in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Robuſtius cum ſeqq. coram R P D. Anſaldo.*

Quo ſtante dici non poteſt dubium an Clericus de linea vocatus in paſſivo intelligatur etiam de linea ſecundo, tertio, & aliorum genitorum, dum hoc verbum *linea* coarctatum ex dictionibus repetitivis, & relativis ad lineam primogenialem præcedenter expreſſam, impoſſibile eſt quod aliter intelligi valeat, quam de linea ſuperius graduata in Jurepatronatus activo, nempe de primogeniali, itaut deficiente una linea tranſeat Juſpatronatus ad alium
alterius primogeniti; Nam virtus repetitionis, & 16
relationis illa eſt, ut in parte referente tranſcripta cenſeatur pars relata, perinde ac ſi dictum fuiſſet præſentandum fore unum Clericum de linea primogeniti ſuperius expreſſa ad *Text. in leg. ait Prætor* §. *Si Iudex ff. de re judicat.* Rota *coram Celſo deciſ.* 15. & *dec.* 236. *utrobique n.* 9. & *coram Emerix jun. deciſ* 47. *n.* 6. & *dec* 748 *n.* 1. & *in recent.* 135. *n* 3 *part.* 18. & *in dicta Aſten Prioratus ſuper Inſtitutione ubi ſupra* §. *Maxime cum ſeq. coram R P. D. Lancetta*, & *in dicta Sulmon. Juriſpatron.* 2 *Ianuario* 1715. §. *Hacque intelligenda, coram R. P. D Falconerio.*

Neque idcirco aliquid relevat puto obſervantiam mihi ſuppoſitam, juxta quam præſentati, & inſtituti fuerint etiam Clerici de linea ſecondo, & tertiogenitorum; Etenim hæc obſervantia nihil concludit, quia ſuccedere potuit, ex quo intra lineam primogeniti, vel nulli extarent capaces, vel quod ad Be-
neficium aſpirare noluerint, ut præciſe responden- 17
do objecto dixit Rota *in Foſſanen. Juriſpatronatus ſuper executione litterarum* 12. *Maii* 1703. §. *Non obſtat, coram clar. mem. Card. Capraro*; quod ipſum oſtendit præſentatio pro tempore facta etiam aliquando de extraneis, quæ non alia ratione fieri potuit,
niſi quia Clerici de linea, aut non extarent, aut 18
non comparerent, Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 30. *num.* 6. Rot. *in dicta Foſſanen. Juriſpatronatus ubi ſupra* § *Non obſtat, coram clar. mem Card. Capraro*, & *apud Me diſcept. Eccleſ.* 22. *num.* 39.

Hoc firmato ad nihil juvat objectum de incapacitate Leonardi tempore vacationis Laici, & qui intempeſtive jam elapſo termino quadrimeſtris Clericalem Tonſuram adeptus fuerit, itaut cum paria ſint nullum extare Clericum de linea, vel eſſe incapacem, proinde non verificata capacitate Leonardi intra terminum Juris, Juſpatronatus paſſivum devolutum re-
manſerit ad alios de linea ſecundo tertio, & aliorum 19
genitorum, juxta firmata apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 13. *num.* 41. & Rot. *in Tridentina Cappellania* 5.

Apri.

Aprilis 1715. §. *Abſque eo quod, cor. R.P.D. Cerro*, &
propterea expirato termino quadrimeſtris abſque capa-
citate Leonardi, ſtatim Jus quæſitum remanſerit Joan-
ni Baptiſtæ de linea quintogeniti habili, & Clerico
20 de tempore vacationis, Card. de Luc. *de Jurepa-
tron. diſc.*70. *n.*16. & Ego *ſcripſi Diſcept. Eccl.*13.
num. 39.

Omnes enim hujuſmodi propoſitiones in ſe veriſſimæ
nihil applicantur ob circumſtantias facti in contra-
rium, quia nempe ante vacationem Leonardus inſte-
tit apud Sacram Congregationem Epiſcoporum pro
obtinendo Clericatum, & Sacra Congregatio expe-
ſendo relationem Ordinarii interim mandavit tempus
primo per duos menſes non currere, & deinde inde-
finite decrevit tempus non currere, donec audiretur
Epiſcopus, quo audito, & propoſita cauſa in Sacra
Congregatione ſub die 23. Aprilis 1714. reſcripſit Leo-
nardum eſſe initiandum ad primam Tonſuram, prout
fuit initiatus ſub die prima Maii ſequentis, & pro-
pterea cum Leonardus fuit impeditus aſſequi Clerica-
tum ex facto Ordinarii recuſantis, & pendente recur-
ſu in Sacra Congregatione obtinuerit reſcriptum,
quod tempus non curreret, utique dicitur clericatus
21 in tempore quadrimeſtris, quod computandum eſt
ſublato toto tempore litis, & impedimenti, ut lata
Cyrillus *quæſt. Juris cap.*30. *num.*2. *& ſeqq.* Card. de
Luc. *de Jurepatr. diſc.*45. *n.*8. *in fine*, & Ego *ſcripſi
d. Diſcept. Ecclеſ.*13. *n.*43.

Eo ſiquidem Juridico fundamento, quod quadri-
meſtre veluti terminus legalis bene currit contra negli-
22 gentes, non autem contra impeditos ex facto Ordi-
narii ſine juſta cauſa recuſantis conferre Clericatum
paſſive vocato ex lege fundationis, prout in caſu
iſto Ordinarium non habuiſſe juſtam cauſam differen-
di, ſeu denegandi Clericatum Leonardo, declaravit
Sacra Congregatio, audito Epiſcopo, ut ſupra; u-
bi enim Ordinarius ſine juſta cauſa Clericatum de-
negat ipſe dicitur dare illegitimum impedimentum
paſſive vocato, cui veluti arctato ratione Beneficii,
23 ad quod vocatus reperitur ex lege fundationis, te-
netur Ordinarius Clericatum conferre, ut tradunt
Garz. *de benefic. part.*5. *cap.*7. *num.*100. *& part.*7.
*cap.*10. *n.*30. Vivian. *de Jurepatronatus lib.*6. *cap.*6.
*num.*56. Cyrill. *quæſt. juris cap.*30. *num.*5. *& ſeqq.*
Card. de Luc. *in Miſcell. Eccleſ. diſc.*25. *num.*8. *&
plene* Rot. *coram Rambaldo* 136. *n.*3. *& dec.*195.
*n.*1. *&* 2. *& coram Coccino dec.*1150. *num* 1. *&
ſeqq.*

Bene verum eſt, quod cum paſſiva vocatio cum
prælatione Clerici de linea primogeniali intelligatur,
quatenus reperiatur habilis intra quadrimeſtre, intra
quod placeat Superiori Clericatum dare, & eo nolen-
te Clericatum conferre acquiritur Jus alteri de alia
linea; Sed hoc procedit cum diſtinctione, quando
ſcilicet paſſiva vocatio requirit habilitatem, ſeu Cle-
ricatum de tempore vacationis, ſecus autem quan-
do habilitatem requirit de tempore præſentationis,
ut in præſenti, ibi = *Præſentetur uni Clerico de li-
nea*, quæ verba Clericatum referunt ad tempus præ-
ſentationis, prout etiam de Jure ita intelligitur ex
regula, quod qualitas concurrere debet eo tempore,
24 quo perſona ſub Ordinarii oculis exhibetur, & quia
qualitas adiecta verbo præſentationis intelligitur,
juxta tempora verbi, Lotter. *de re benefic. lib.*2. *q.*47.
*n.*94. Corrad. *in prax. benefic. lib.*1. *cap.*5. *n.*104. *&
ſeqq.* Rota *dec.*636. *n.*4. *part.*19. *recent. & in Vo-
laterrana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Sed præci-
ſive cum ſeqq. cor. R.P.D. Criſpo*, *& in Melevitana
Beneficiorum* 10. *Junii* 1712. §. *Pro remotione, cor. R.
P.D. Aldrovando*.

Et diſtinguendo inter vocationem paſſivam, quæ
requirit habilitatem de tempore vacationis Beneficii,
25 & inter aliam quæ requirit habilitatem de tempore
præſentationis, firmavit Card. de Luc. *de Jurepatr.
diſc.*45. *num.*8. *verſ. ſed quia non agebatur*, *& diſc.*
70. *num.*16. *& apud* Me *Diſcept. Eccleſ.*13. *n.*39.
*& in Parergon. ad eaſd. diſceptationes n.*17. *verſ.
obiectum*.

Et quod ſufficiat habilitas, quæ ſuperveniat intra
terminum quadrimeſtris, quando agitur de vocatio-
ne requirente habilitatem, ſeu Clericatum de tempore
præſentationis, quia tempus præſentationis eſt inte- 26
ger terminus quadrimeſtris, tradit Card. de Luc. *de
jurepatronatus dict. diſc.*45. *n.* 7. 8. *& diſc.*70. *n.*17.
*& diſc.*82. *num.*5. Et apud Me *d. Diſcept. Eccl.*13.
*n.*40. *& in Parergon. n.*18. *&* 19. Et in præciſis
terminis, quod concurrente uno de linea primo vo-
cata, qui eſt Laicus, & altero de linea per poſte-
rius vocata, qui eſt Clericus, quod Ordinarius te- 27
neatur clericare Laicum de linea primo vocata il-
linque inſtituere, excluſo Clerico actuali de linea ſub-
ſidiarie vocata, firmavit Carol. Anton. de Luc. *de
linea legal. lib.*1. *diſc.*22. *per tot. ſignanter n.*5. *&
apud* Me *in Parergon. ad Diſcept. Eccl. n.*129. Rot.
in Tridentina Cappellania 5. *Aprilis* 1715. §. *fin.
coram R.P.D. Cerro*.

Cum ergo Leonardus de linea primogeniti ut ſu-
pra prædilecta, & vocata ſaltem ante omnes alios
cujuſcunque alterius lineæ inſteterit tempore debito
pro obtinendo Clericatu ad effectum conſequendi in-
ſtitutionem in Beneficio vacanti, & propter irratio-
nabilem denegationem Ordinarii, coactus fuerit re-
currere, & diſputare cauſam in Sac. Congreg. Con-
cilii, in qua victoriam obtinuit non obſtante oppo-
ſitione, & rationibus adductis per Ordinarium, &
ſignanter circa exiſtentiam Joan. Baptiſtæ præſentati
per Primogenitum Patronum, exinde duo inferun-
tur; alterum, quod Clericatus dicatur obtentus intra
quadrimeſtre illud computando ſublato tempore litis,
& impedimenti, & alterum, quod cum Sacra Con-
gregatio demandaverit admiſſionem Clericatus Leo-
nardi non obſtante præſentatione Joan. Baptiſtæ Cle-
rici, hujuſmodi reſolutio conſtituat rem judicatam
in hoc puncto contra Jo. Baptiſtam, cum res judi-
cata de Jure inducatur etiam in iis, quæ veniunt,
ſeu præſupponuntur per neceſſarium conſequens, &
antecedens in caſu, & ad effectum de quo agebatur
in lite *ad Text. in leg. ſi quis eorum* §. *& generaliter* 28
ff. de except. rei judic. Simoniatus *contr.*132. *num.*3.
*tom.*2. Manſ. *conſult.*233. *n.*3. *tom.*3. Palm. Nep. *dec.*
362. *n.*13. *tom.*4. cum aliis apud Rot. *in Hiſpalen.
ſeu Granaten. Pecuniaria* 23. *Aprilis* 1708. §. *nec quid-
quam relevat, coram R.P.D. Aldrovando*.

ARGUMENTUM.

An ex vocatione ſuorum hæredum, & ſuc-
ceſſorum reſultare poſſit Juſpatronatus mix-
tum? & an ad ipſum veniant omnes filii,
& deſcendentes licet non hæredes actu, ſed
potentia, & habitu tantum, etiamſi renun-
ciaſſent omnibus prætenſionibus, quas ha-
bere poſſent in bonis Patris, vel Matris.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Juſpatronatus acquiſitum pro ſeniore ex filiis, &
heredibus, non eſt gentilitium, ſed vel here-
ditarium, vel ſaltem mixtum.*
3 *Dictio, &, appoſita inter verbum filiis, ac
verbum, heredibus, denotat vocationem filiorum
cum qualitate hereditaria.*
4 *Legatum dotis duntaxat relictum Filiæ adimit
ipſi hereditariam qualitatem.*
5 *Expreſſa vocatio heredum, & ſucceſſorum, in
donatione Juriſpatronatus, denotat ipſum eſſe
mere hereditarium.*
6 *Stipulatio, & acceptatio pro filiis, & deſcen-
dentibus cenſetur facta pro ipſis uti heredibus,
num.*16.
7 *Ad Juſpatronatus hereditarium, venire nequit
niſi heres univerſalis, n.*24.
8 *Renuncians bonis Paternis, & Maternis renun-
ciare cenſetur etiam Juriſpatronatus in bonis
ipſorum conſtituto.*
9 *Qualitas Senioritatis inutilis redditur ex defe-
ctu qualitatis hereditariæ copulative requiſi-
tæ.*

10 *Juſpatronatus eſſe mixtum dignoſcitur ex vocatione ſuorum hæredum, & ſucceſſorum.*

11 *Appellatione* = Suorum hæredum, & ſucceſſorum = *veniunt hæredes ſanguinis.*

12 *Prædicta verba* = Suorum hæredum, & ſucceſſorum = *tanquam æquivoca poſſunt inducere Juſpatronatus mere hæreditarium.*

13 *Ex quo deducatur ſenſus verborum.*

14 *Ex contemplatione filiorum, & deſcendentium cum qualitate hæreditaria, reſultat Juſpatronatus mixtum.*

15 *Impugnatur Doctrina Gratiani, & aliorum firmantium ad Juſpatronatus acquiſitum pro filiis, & deſcendentibus venire tantum poſſe illos uti hæredes.*

16 *Stipulatio Patris non prodeſt Filiis uti filiis, ſed uti hæredibus.*

17 *Dicta concluſio non procedit quando ex Inſtrumento donationis reſultat contemplatio filiorum, & deſcendentium in perpetuum.*

18 *Ex ſtipulatione Patris pro filiis, & deſcendentibus oritur tantummodo ipſorum vocatio cum qualitate hæreditaria.*

19 *Perpetua vocatio deſcendentium tam Maſculorum, quam Fœminarum non poteſt verificari in Jurepatronatus hæreditario.*

20 *Vocato ſeniore in Jurepatronatus mixto ſuccedit fœmina ſuperſtes.*

21 *Juſpatronatus mixtum defertur jure ſanguinis.*

22 *In jurepatronatus mixto ſuccedere intendens, ſufficit quod ſe hæredem oſtendat in habitu, & potentia.*

23 *Inſtitutio particularis ſufficit ad effectum conſequendi juſpatronatus mixtum, n.30.*

24 *In jurepatronatus hæreditario, non ſuccedit niſi univerſaliter inſtitutus ſupra, n. 7.*

25 *Legatum dotis titulo inſtitutionis filiæ relictum facit ipſam hæredem particularem.*

26 *Refertur Statutum Rhegien. diſponens dotem ſuccedere loco legitimæ.*

27 *Quietatio facta Patri pro omni, & toto eo quod quis prætendere poteſt etiam ex cauſa ſupplementi legitimæ, quid operetur.*

28 *Legatum factum cum clauſula* omni meliori modo *ſupplet expreſſionem inſtitutionis etiam omiſſam.*

29 *Renuncians prætenſionibus, quas quis habere poſſet in bonis Patris nunquam renunciaſſe cenſetur potentiæ, & habitualitatis juris ſuccedendi in ipſius hæreditate.*

30 *Titulus particularis Inſtitutionis ſufficit ad effectum conſequendi juſpatronatus mixtum, & num. 23.*

31 *In renunciatione omnium jurium, & Actionum ſuper bonis non comprehenditur juſpatronatus, etiamſi ſit hæreditarium.*

ALLEGATIO LXIX.

QUidam Horatius Majolus poſſeſſor Juriſpatronatus Beneficii ſimplicis ſub titulo Sancti Laurentii anno 1622. illud donavit bon. me. Antonio Prini his verbis = *Donavit D. Antonio Prini præſenti, & acceptanti pro ſe, & ſeniore ex ejus filiis, &*
1 *hæredibus, ſucceſſoribus, & deſcendentibus quibuſcunque in perpetuum, tam Maſculis, quam Fœminis, & tam deſcendentibus per lineam Maſculinam, quam Fœmininam, &c ita quod virtute præſentis ceſſionis prædictus D. Antonius, & ejus filii, & hæredes, & ſucceſſores, & quicunque deſcendentes prædicti in perpetuum agant, prout poteſſet D. Horatius ante præſentem ceſſionem* = & donatio hæc confirmata remanſit per Vicarium Rhegien. ad hunc actum ſpecialiter ab Epiſcopo delegatum prævio memoriali eidem porrecto per D. Horatium, qui in eo expreſſit hæc verba = *E volendo egli donare il ſudetto Juſpatronato al detto Prini, e ſuoi eredi, e ſuoi Succeſſori.* =

Antonius Donatarius in ſuo primo Teſtamento hæredes univerſales ſibi ſcripſit Carolum, Ambroſium, & Peregrinum ſuos filios maſculos, tribus autem filiabus ſcilicet Barbaræ, Luciæ, & Victoriæ reliquit quatuor mille ducatos pro qualibet in caſu Matrimonii, vel dotem ſolitam in caſu Monacationis, & hoc relictum fuit expreſſe factum = *Jure inſtitutionis, & omni meliori modo, & pro omni eo, & toto, quod infraſcriptæ ejuſdem Teſtatoris filiæ prætendere, & conſequi poſſent in bonis paternis, & maternis etiam ſupradotalibus, eis nempe d. D. Barbaræ, Luciæ, & Victoriæ, & cuilibet earum* = Ut ex teſtamento 2. Junii 1631.

Anno 1638. adhuc vivens idem Antonius Teſtator D. Barbaram ejus filiam collocavit in Matrimonium, illique aſſignavit dotem ſex mille ducatorum, ibi = *Conſtituit in dotem, & pro dote pro omni eo, & toto, quod ipſa poſſit prætendere, vel conſequi in bonis paternis, & maternis etiam ſupradotalibus tam ratione ſupplementi legitimæ, quam qualibet alia de cauſa.* =

Anno 1639. in altero cum quo deceſſit Teſtamento Antonius prædictus legatum in primo Teſtamento relictum filiabus in ducatis quatuor mille, auxit Luciæ, & Victoriæ ad ducatos ſex mille in caſu Matrimonii juxta eam quantitatem, quam aſſignaverat Barbaræ ab ipſo vivente nuptui traditæ.

Anno demum 1645. occaſione matrimonii D. Victoria quietavit Carolum, & alios ejus fratres de legato dotis ducatorum ſex millium prævia narrativa, quod illud fuerat relictum ab Antonio titulo inſtitutionis, & pro omni, & toto, eo, quod illa prætendere poſſet in bonis paternis, & maternis, tam ratione ſupplementi legitimæ, quam omni alia de cauſa, faciendo quietantiam generalem, & promittendo de cætero nullum habere regreſſum ad bona prædicta, nec quidquam in eis prætendere etiam in minima parte.

In duabus vacationibus ſupradicti beneficii præſentavit quandiu vixit Carolus filius Antonii veluti primogenitus, ſeu ætate major, cum autem hodie ſucceſſerit nova vacatio beneficii, & nemo ſuperſit ex filiis maſculis Antonii, & ex fœminis ſola D. Comitiſſa Victoria ſuperſtes, orta eſt quæſtio inter iſtam, & D. Comitiſſam Iſabellam filiam Ambroſii unius ex filiis Antonii ad quam ex ipſis pertineat jus præſentandi.

Ex parte D. Comitiſſæ Iſabellæ prætenditur, quod
Juſpatronatus non ſit mere Gentilitium, ſed vel hæ- 2
reditarium, vel ſaltem mixtum, veluti acquiſitum pro ſeniore ex filiis, & hæredibus Antonii donatarii nam illa dictio, & appoſita inter verbum filiis, ac verbum
hæredibus ſtat qualificative, itaut vocati cenſeantur 3
illi tantum filii, qui ſimul hæredes exiſtant bonorum Antonii, juxta firmata apud Rot. *dec.217. num.8. & ſeqq. & dec.267. n.6. part.6. recent. & in Romana, ſeu Parmen. Juriſpatronatus 13. Decembris 1700. §. in hac autem, cor. Reverendiſſimo D. Molines Decano, & in Piſana Juriſpatronatus 26. Junii 1709. §. Verum, cor. Eminentiſſimo Card. Priolo.*

Hæc autem qualitas hæreditaria deficit in D. Comitiſſa Victoria, cui fuit dumtaxat relictum legatum do-
tis, inſtitutis hæredibus filiis maſculis prout ex teſta- 4
mento ſuperius relato, neque idcirco ipſa adſpirare valet ad Juſpatronatus ex defectu qualitatis hæreditariæ, ut apud Paul. *conſ. 48. n. 9. & ſeqq. lib. 4.* Tondut. *quæſt. benefic. part. 1. cap. 32. n. 1. & 2. & p. 3. c. 157. ſub n. 16.* Rot. *coram Burat. dec. 647. n. 3. & coram Seraphin. deciſ. 456. n. 5.*

Eoque magis, quia Juſpatronatus videtur potius hæreditarium Antonii, quam mixtum, ex quo donator
in memoriali porrecto Epiſcopo pro habenda Confir- 5
matione donationis expreſſit voluntatem donandi Juſpatronatus = *al detto Prini, e ſuoi eredi, e ſuoi ſucceſſori* = Quæ verba præſeferunt Juſpatronatus mere hæreditarium, non obſtans quod in Inſtrumento donationis facta fuerit mentio de deſcendentibus, ut dixit Rota *dec. 223. n. 4. p. 19. rec.* Et maxime quia filii, & deſcendentes fuerunt expreſſi in acceptatione, & ſtipulatione Antonii donatarii, qui proinde cenſetur ſtipulaſſe pro filiis non uti filiis, ſed uti hæredibus, ut ſequendo

6 quendam doctrinam Bartoli *in leg. ſi tibi §. ſi pactus ff. de pactis*, in ſubjecta materia Juriſpatronatus diſertunt Peregrin. *conſ.* 33. *num.* 9. Gratian. *diſcept.* 577. *n.* 45. *cum aliis in Romana Beneficiatus Sancti Laurentii in Damaſo 6. Februarii* 1688. *coram Card. Caccia* impreſſa apud Me *Diſcept. Eccl.* 4. *ſub n.* 21. *verſ. nec ſubſiſtere p.* 1. & late ſcripſit Rocc. *diſput. Jur. part.* 1. *cap.* 107. *n.* 1. *& ſeqq. & cap.* 106. *ſub n.* 21. *&* 22.

Quo ſtante D. Comitiſſa Victoria, quæ Antonii Prini hæres univerſalis non eſt, minime cenſetur com- 7 prehenſa in ſtipulatione ab eodem Patre facta pro Seniore ex filiis, & hæredibus, cum in Jurepatronatus mere hæreditario requiratur, ut ſuccedere volens oſtendat ſe eſſe hæredem univerſalem, neque admittatur hæres particularis in legitima inſtitutus, ut apud Rot. *coram Emerix Jun. dec.* 367. *n.* 1. *& cor. Coccin. dec.* 1658. *n.* 2. *& in Capuana Juriſpatronatus* 21. *Martii* 1708. §. *certius*, *cor. R. P. D. Lancetta*, *& in Pennen. beneficii ſuper pertinentia* 17. *Martii* 1710. §. *final. coram R. P. D. Aldrovando.*

Præſertim attenta generali quietantia D. Comitiſſæ Victoriæ, quæ recipiendo legatum dotis in paterno 8 Teſtamento ſibi relictum, renunciavit omnibus prætenſionibus, quas habere poſſet ſuper bonis paternis, & maternis, & ſic etiam renunciaſſe cenſetur Juripatronatus, quod erat in hæreditate Patris, & conſequenter nihil relevat qualitas Senioritatis, quæ reſidet in eadem Victoria; nam remanet inefficax deficiente 9 qualitate hæreditaria, quæ copulative requiritur, itaut ſenior intelligatur reſpectu hæredum; Unde cum D. Comitiſſa Iſabella ſit hæres Antonii per medium Ambroſii, & reperiatur ſenior reſpective ad alios hæredes, ea tantum dicitur comprehenſa in Jurepatronatus.

Ego autem requiſitus in ſenſu veritatis, ut meam ſententiam in hoc articulo exponam, libere profitendo, quidquid ſi Judex eſſem judicarem, omnibus mature examinatis, cenſeo Juſpræſentandi ſpectare ad D. Comitiſſam Victoriam, quandiu vixerit non obſtantibus rationibus, ſeu difficultatibus ſupra deductis.

Movet Me primum non controvertendum principium, quod verſemur in Jurepatronatus mixto, non autem mere hæreditario; Etenim Horatius Majolus 10 Donator declaravit donationem Juriſpatronatus nedum facere velle in favorem Antonii Prini, ſed etiam ſuorum hæredum, & ſucceſſorum, juxta verba appoſita in Memoriali porrecto Epiſcopo pro Confirmatione donationis, ibi = *E volendo egli donare il ſudetto Juſpatronatus al detto Prini, e ſuoi eredi, e ſucceſſori*; Quæ verba importare valent Juſpatronatus 11 mixtum, nam appellatione ſuorum hæredum continentur heredes ſanguinis, ut tradunt Rocca *diſput. Jur. cap.* 193. *n.* 10. Rot. *dec.* 203. *n.* 4. *& dec.* 254. *n.* 9. *p.* 11. *rec. & in Romana, ſeu Parmen. Juriſpatronatus* 13. *Decembris* 1700. §. *Contrariis*, *cor. Reverendiſſimo D. Molines Decano*, *& in. Matheranen. Parochialis ſuper pertinentia* 11. *Januarii* 1711. §. *Ex his igitur*, *cor. R. P. D. Falconerio.*

Et quamvis verba hæc ſint æquivoca, & capacia etiam inducendi Juſpatronatus mere hæreditarium ex deductis in *Romana Cappellaniæ S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Cæterum*, *coram R. P. D. Anſaldo*. Attamen 12 in quo ſenſu vocabulum hæredum, & ſucceſſorum ſuorum fuerit intellectum, explicat ipſum Inſtrumentum donationis, in quo non ſolum Antonius donatarius acceptavit donationem *pro ſeniore ex ejus filiis, & hæ-* 13 *redibus, ſucceſſoribus, & deſcendentibus quibuſcunque in perpetuum tam maſculis, quam fœminis*. Sed etiam donator æque principaliter contemplavit hujuſmodi filios, & deſcendentes in aliis verbis, ibi = *Ita quod virtute præſentis ceſſionis dictus Antonius, ac ejus filii, & hæredes, & ſucceſſores, & quicunque deſcendentes prædicti in perpetuum agant; prout potuiſſet dictus Horatius ante præſentem ceſſionem* = Unde fit tam donantem, quam donatarium in Inſtrumento contem- 14 plaſſe filios, & deſcendentes cum qualitate hæreditaria, & per conſequens Juſpatronatus remanet mixtum, ex Paris. *conſ.* 48. *num.* 9. *lib.* 4. Tondut. *quæſt. benefic.* *part.* 3. *cap.* 157. *num.* 19. Buratt. *dec.* 647. *num.* 3. *cum aliis ſupra allegatis §. ex parte*, & Ego *ſcripſi Diſcept. Eccl.* 4. *n.* 1.

Neque in hoc puncto adverſatur Doctrina *Gratiani*, & aliorum qui tenuerunt Juſpatronatus acquiſitum 15 pro filiis, & deſcendentibus, intelligi pro illis uti hæredibus, nam quando fuit illud reſervatum pro filiis, ſeu deſcendentibus, & hæredibus ſemper cenſetur mixtum, non autem mere hæreditarium, ut legere eſt apud Rot. *in Florentina Juriſpatronatus de Riccaſolis*, *cor. Lancellotto apud* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 1. *poſt n.* 71. §. *ad quintum*, ibi = *Juſpatronatus eſſe mixtum pertinens ad deſcendentes hæredes* = Minuſque dici valet filios, & deſcendentes obtinuiſſe Juſpatronatus ex ſola ſtipulatione Antonii Patris, 16 itaut cenſeatur ſtipulatum pro eis non uti filiis, ſed uti hæredibus, quia tam ex memoriali porrecto Epiſcopo pro Confirmatione donationis, quam ex hujus Inſtrumento aperte conſtat non ſolum donatarium, ſed ipſum quoque Horatium donantem contemplaſſe filios, & deſcendentes, ut ſuperius proxime dixi, & ſic æque principaliter facta fuit dona- 17 tio Patri, ac filiis eorumque deſcendentibus in perpetuum, ut firmavit Rot. *dec.* 457. *n.* 2. *par.* 19. *tom.* 2. *& dec.* 13. *n.* 6. *& ſeqq part.* 10. *& dec.* 230. *n.* 1. *& ſeqq. part.* 12. *& dec.* 129. *n.* 3. *& dec.* 312. *n.* 7. *p.* 13. *recent.*

Ultra quod etiamſi filii, & deſcendentes fuiſſent comprehenſi ex ſola ſtipulatione Patris, hoc tamen ſolum probaret filios, & deſcendentes nequaquam admitti poſſe niſi cum qualitate hæreditaria, & ſic Juſpatronatus remanet mixtum, nunquam vero ſim- 18 pliciter hæreditarium, quod ſi tale foret, poſſet quicunque ex filiis, & deſcendentibus alienare Juſpatronatus in extraneos contra expreſſam mentem donationis, in qua vocati fuerunt quicunque deſcendentes tam maſculi, quam fœminæ in perpetuum, quæ perpetuitas verificari non poſſet ſi Juſpatronatus eſſet mere hæreditarium, quod remanet ad liberam diſpoſitionem hæredum.

Cum igitur pro certo habeam Juſpatronatus, de 19 quo agitur ſine ulla ratione dubitandi eſſe mixtum, utique dum Inſtrumentum donationis vocavit ſeniorem ex filiis, & hæredibus, Juſpræſentandi pro hac vice pertinet ad D. Comitiſſam Victoriam veluti ſeniorem, ſeu unicam filiam ſuperſtitem Antonii Pri- 20 ni, ut Ego ſcripſi *Diſcept. Eccleſ.* 26. *n.* 18. Tondut. *quæſt. benefic. part.* 3. *cap* 157. *n.* 23. Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 4. *cap.* 9. *n.* 55. Rota *in Mantuana beneficii* 21. *Junii* 1688. §. *Quod autem*, *coram bo. mem. Urſino.*

Neque excludi valet eadem Victoria, ex quo ſibi deficiat qualitas hæreditaria Antonii Patris, etenim in Jurepatronatus mixto, quod principaliter defertur Jure ſanguinis non requiritur qualitas hæreditaria in 21 actu, quod nempe quis fuerit hæres inſtitutus, & Fundatoris, ſeu Teſtatoris hæreditatem poſſideat, ſed ſatis eſt qualitas hæreditaria in habitu, & potentia, quod nempe quis fuerit capax ſuccedendi ſi Teſtator eum hæredem inſtituiſſet, nec attenditur quod alium fecerit heredem, ut bene probat Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 30. *n.* 3. *&* 4. ibi = *In his ſpecialibus* 22 *terminis Juriſpatronatus mixti utraque qualitas requiritur ſpectata perſona primi acquirentis. ſecus autem ultimi morientis, &c. immo etiam reſpectu primi acquirentis ſufficit, quod per hæredem ſanguinis non ſtaret quominus ſit etiam heres rei familiaris* = Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *q.* 11. *n.* 48. Ubi quod ſatis eſt non fuiſſe repudiatam hæreditatem primi acquirentis, Rota *in Romana beneficiatus Sancti Laurentii in Damaſo 6. Februarii* 1688. §. *Non refragante*, *coram clar. mem. Card. Caccia*, *& in Mantuana beneficii* 3. *Junii* 1689. §. *Quia ad effectum*, *cor. bo. mem. Urſino*, quæ deciſ. ſunt impreſſæ apud Me *Diſcept. Eccl.* 4. *n.* 25. *& Diſcept. Eccleſ.* 14. *n.* 29. Et plene Ego ſcripſi d. *Diſcept.* 4. *n.* 4. *& ſub n.* 9. *in fine*, *& in Balneoregien. beneficii* 21. *Januarii* §. *Quantitas*, *cor. Reverendiſſimo Kaunitz.*

Immo nec deficit iſta qualitas hæreditaria in actu, ex quo Antonius Pater in ſuo Teſtamento legavit

C 2 dotem

dotem filiabus ſuis, & ſignanter Victoriæ titulo In-
ſtitutionis, ut ex verbis Teſtamenti 2. Junii 1631.
ibi = *Item Jure inſtitutionis, & omni meliori modo, &c. Barbaræ, Luciæ, & Victoriæ, & cuilibet earum reliquit Ducatos quatuor mille* = Idque fuit repetitum
in Inſtrumento dotali ipſius Victoriæ rogato per eun-
dem Notarium, qui fuit rogatus de teſtamento,
ibi = *Qualiter Antonius Primus ſuum ultimum condidit Teſtamentum, in quo Jure inſtitutionis reliquit d. D. Victoriæ ducatos ſex mille* = Quo caſu licet agatur
de inſtitutione particulari, non autem univerſali, ſuf-
23 ficit tamen hæc particularis inſtitutio ad effectum con-
ſequendi Juſpatronatus mixtum, quidquid ſecus reſpe-
ctu Juriſpatronatus hæreditarii, ubi requiritur inſtitu-
tio hæredis univerſalis, ut Ego ſcripſi *Diſcept. Eccleſ.*
24 4. *n.*8. Rota *coram Emerix Jun. dec.*444. *n.* 1. *& cor. Ninot. dec.*4. *n.*16. *cum duobus ſeqq.*

Neque propterea dici poteſt, quod Victoria renun-
ciaverit hæreditati paternæ, ex quo recipiendo legatum
dotis in Inſtrumento dotali fecit generalem quietan-
tiam de omni, & toto eo, quod ipſa prætendere poſ-
ſet in bonis tam paternis, quam maternis, tam ratio-
ne ſupplementi legitimæ, quam alia quavis de cauſa
promittendo de cætero nullum habere regreſſum ad ea-
dem bona ex cauſa ſuarum prætenſionum; hæc enim
quietantia fuit ordinata per Teſtatorem, qui relin-
quendo legatum dotis titulo inſtitutionis, & ſic titu-
lo hæredis particularis, expreſſe profeſſus eſt illud re-
linquere pro omni, & toto eo, quod filiæ prætende-
25 re poſſent in bonis tam paternis, quam maternis, &
proinde per talem actum non dicitur renunciatum hæ-
reditati paternæ, ſed voluiſſe titulo inſtitutionis, &
hæredis particularis accipere certam partem hæredi-
tatis, renunciando omnibus prætenſionibus, propter
quas majorem partem conſequi filiæ potuiſſent; ideo-
que ſemper verum eſt, quod Victoria fuerit hæres par-
ticularis in legato dotis hoc titulo ſibi relictæ, & præ-
ſertim quia juxta Statutum Rhegien. dos relicta ſucce-
dit loco legitimę, ut mihi ſupponitur in facto, ac in
26 ipſo Inſtrumento dotali; Victoria recipiendo dotem,
dixit quietare Fratres hæredes pro omni, & toto eo,
quod prætendere poſſet etiam ratione ſupplementi le-
gitimæ, quæ circumſtantia operatur, ut Victoria eo
magis cenſeatur hæres inſtituta in legato dotis, ut fir-
27 mat Merlin. *de legit. lib.*5. *tit.*2. *quæſt.*10. *n.*12. *& n.*15.
Peregrin. *de Fideicommiſſ. art.*36. *num.*59. *ubi nu-
mer.*56. *& ſeqq.* addit quod legatum factum cum clau-
28 ſula *omni meliori modo* ſupplet expreſſionem inſtitutio-
nis etiam omiſſam, Merlin. *de legitim. d. tit.*2. *q.*4.
*n.*5. Mantic. *de conject. lib.*3. *tit.*14. *num.*11. *& ſeqq.*
Craſſ. *in §. Teſtamentum q.*35. *n.*8. Rot. *dec.* 568. *ſub
n.*1. *part.*1. *recent.*

Sive etiam, quia D. Comitiſſa Victoria recipiendo
dotem, & renunciando prętenſionibus, quas habere
poſſet in bonis paternis, nunquam dicitur renunciaſſe
29 potentię, & habitualitati Juris ſuccedendi in hęredi-
tate paterna, quę non continetur ſub nomine pręten-
ſionum, de quibus tantum loquitur quietantia, ſeu
renunciatio, ut in puncto cenſuit Rota *in Mantuana beneficii* 3. *Junii* 1689. §. *Nec ſubſiſtit, cor. bon. mem. Urſino*, impreſſa apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 14. *n.* 30.
& ſolum renunciatio operatur, ut D. Comitiſſa Victo-
ria non poſſit pręrendere aliquam majorem partem
in bonis paternis ea, quę ſibi fuerat relicta titulo in-
ſtitutionis pro dote, & ſic nunquam excludit titulum
hęreditarium licet particularem habitum ex inſtitu-
tione facta in legato dotis eo ipſo, quod Victoria tale
legatum hoc titulo acceptavit, & recepit, qui titu-
lus inſtitutionis particularis ſufficit ad conſequendum
30 Juſpatronatus mixtum ex punctualibus Doctrinis ſu-
pra deductis, ut comprobat Rota *in d. Mantuana beneficii apud* Me *Diſcept. Eccleſ.* 14. n.30. *verſ. tum magis.*

Et tamen receptum eſt etiam in Jurepatronatus
hęreditario, quod renunciatio omnium Jurium, &
31 Actionum ſuper bonis Paternis non comprehendit Juſ-
patronatus, ut in ſpecie Rot. *dec.*10. *num.*90. *& ſeqq. & dec.*266. *num.*2. *& ſeqq. part.*11. *recent. & in Firmana beneficiorum* 11. *Januarii* 1715. §. *verum, cor. R. P. D. Lancetta.*

Hieracen. Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Præſentatio, aut conſtitutio Procuratoris ad præſentandum facta per Abbatiſſam etiam ſine conſenſu Monialium eſt valida non reclamantibus Monialibus intra terminum Juris.

SUMMARIUM.

1 *Conſenſus Monialium ad præſentandum capitulariter datus eſt probandus, & non ſufficit ad hoc ſola expreſſio Abbatiſſæ.*
2 *An ubi præſentatio pertinet ad Monaſterium Abbatiſſa poſſit abſque conſenſu Monialium præſentare?*
3 *An præſentatio facta per Abbatiſſam abſque conſenſu Monialium ſit ipſo Jure nulla; vel potius annullanda? & n.* 4.
5 *Collegium, & Capitulum irrequiſitum de ejus conſenſu in præſentatione facta per Abbatem, habet Jus reclamandi intra terminum Juris.*
6 *Nullitas actus proveniens ex defectu conſenſus Capituli, non poteſt allegari per Tertium.*
7 *Sindicus revocatus a Prælato abſque conſenſu Monachorum, non poteſt allegare defectum conſenſus.*
8 *Solus contemptus excipere poteſt de nullitate.*
9 *Epiſcopus non poteſt providere beneficium de Jurepatronatus, niſi ad præſentationem Patroni.*
10 *An proviſio beneficii facta abſque præſentatione Patroni ſit nulla?*
11 *Conſenſus an ſit talis naturæ, ut poſſit intervenire ante, in, & poſt actum?*
12 *Conſenſus tacitus ſufficit ad ſuſtinendum actum.*
13 *De actu facto per Abbatiſſam in Monaſterio, præſumitur Scientia Monialium.*
14 *In Capitulum, & Abbatem in actu præſentationis præſumitur ſcientia.*
15 *Si in actu facto per ſolum Abbatem aſſeratur conſenſus Capituli, iſte præſumitur. Amplia ut n.* 16. *&* 20.
17 *Declaratio nihil de novo diſponit, ſed jam diſpoſitum explicat.*
18 *Ex enunciativa Mandati procura adminiculata ex confeſſione Monialium probari poteſt earum conſenſus.*
19 *Attenditur declaratio illa, quæ cohæret præſumptioni Juris.*
21 *An conſenſus Monialium capitulariter datus, oſtendi debeat per Regiſtrum in libris Monaſterii?*
22 *Quæ reſolutiones Capitulares ſcribi ſolent in libris Monaſterii? Vide ibi.*
23 *An conſenſus Monialium ad præſentandum ſufficiat, quomodolibet datus.*

ALLEGATIO LXX.

COmputatis præſentationibus Monialium compertum eſt, quod D. Miſitus Principalis noſter habeat majorem partem vocum, ideoque eſt locus executioni Literarum Apoſtolicarum pro præſentato.

Sola quęſtio remanet an hujuſmodi præſentationes fuerint validæ, vel nullæ, urgente ratione dubitandi, ex quo Abbatiſſa conſtituit Procuratorem ad pręſentandum, cum expreſſione, quod ſuper hoc habue-
rat pręvium conſenſum Capitularem Monialium quæ 1
expreſſio non ſufficeret; ſed probandus eſſet illarum conſenſus capitulariter datus, alias Conſtitutionem Procuratoris, & præſentationem ab eo factam non ſuſtineri, docet Sanchez *in præcepta Decalogi lib.*7. *cap.*14. *n.*7. Vivian. *de Jurepatr. lib.*5. *cap.*3. *n.*27.

cum

cum aliis in Medielanen. Præpoſitura 3. *Martii* 1704. §. *Tum denique, coram R. P. D. Anſaldo.*

Verum hujuſmodi objectum hodie melius examinatum, cenſeo ſublatum remanere tam in facto, quam in Jure, & ideo locum eſſe ſententiæ ſuper executione literarum pro præſentato.

Et primo, quia licet ubi præſentatio pertinet ad Monaſterium, nequeat Abbatiſſa, ſola, ac de per ſe præſentare, ſed accedente tantum ſuarum Monialium
3 conſenſu, ut eſt Text. literalis *in cap. ea noſcitur de his, quæ fiunt a Prælatis*, attamen hujuſmodi Textus diſpoſitio non annullat ipſo Jure præſentationem factam abſque conſenſu Monialium, ſeu Monachorum, ſed mandat eam annullari, & ceſſari ad inſtantiam duntaxat Capituli tanquam contempti, & quoties Monachi intra ſemeſtre reclamant, ut probat litera ipſius Textus, ibi = *Cum in Provincia tua ſæpe contingat, quod ad Eccleſias, in quibus Collegia Jus præſentandi habere noſcuntur, eorum Abbates, aut per ſe, aut per literas, perſonas idoneas Epiſcopis Diœceſanis præſentant, & eis præſentatis, & receptis, aliquando ante, aliquando poſt Monachi contradicant, reſpondemus, quod &c. ſi conſtiterit conventus, vel majoris, & ſanioris partis non adfuiſſe conſenſum, Inſtitutiones hujuſmodi convenit evacuari.* =

4 Ex quo Textu tanquam fonte hujus Concluſionis inferunt Canoniſtæ, quod præſentatio Abbatis abſque conſenſu Monaſterii ſolummodo annullanda veniat ad inſtantiam, & reclamationem ipſius Capituli, ſeu Monachorum, qui fuerunt contempti ratione eorum conſenſus per Abbatem non requiſiti ſe fundando in verbis ſupra relatis = *Monachi contradicunt* = Oſtendentibus contradictionem, & reclamationem Monachorum, & in aliis verbis = *Convenit evacuari* = præſeferentibus annullationem faciendam ad inſtantiam Monachorum, qui ſpreti fuerunt, juxta opinionem Hoſtien. *in dict. c. ea noſcitur ſub num.* 2. ibi = *Vacuabuntur autem ratione contemptus, niſi ratificentur* = ibique Card. Zabarell. *ſub num.* 2. *dicens* ibidem = *Hoſtienſis tenet, quod requiritur ſententia dicens, quod ſit evacuatio ratione contemptus capituli, niſi ratificet* = Joan. Andr. *num.* 7. Ubi firmat, quod nunquam inquiritur an conſenſus Capituli intervenerit nec ne niſi ipſum reclamet ibi = *Sed nec de hoc inquiretur, niſi Conventus reclamet* = Ancharan. *n.* 3. ibi = *Et collige dum dicit Juribus evacuari, &c. quod tales præſentationes ſine conſenſu Capituli non ſiat irritæ ipſo Jure, ſed debeant irritari, & hoc tenet Hoſtienſis* =

5 Hinc præſentationem per ſolum Abbatem factam interim ſuſtineri, & valere concludunt præallegati Canoniſtæ, ſolumque Collegium, & Capitulum habere Jus reclamandi intra terminum Juris ratione contemptus, ut bene fundat Card. *Zabarella in d. c. ea noſcitur ſub n.* 2. *verſ. & ad hunc Textum.*

Et in terminis individualibus cenſuit Fridericus de Senis *conſ.* 227. *n.* 1. Ubi agendo de Conſtitutione, & revocatione Procuratoris facta per Prælatum ſolum, cui objiciebatur nullitas per tertiam Perſonam ex defectu conſenſus Capituli, firmat, quod iſta nullitas non poterat allegari per Tertium, ſed per
6 ſolum Capitulum contemptum, ibi = *Dico quod iſtum contemptum non poteſt allegare tertia perſona, ſed ſolus ille, qui contemptus fuit* = & in *conſ.* 214. *n.* 1. *verſ. item*, ubi de revocatione Sindici facta per ſo-
7 lum Prælatum, ſeu non vocatis omnibus Monachis, dicit non poſſe Sindicum revocatum allegare defectum conſenſus Capituli, & conſilia iſta Friderici de Senis approbative ſequitur, Card. Zabarell. *in dicto cap. ea noſcitur num.* 2. *in fin.* ibi = *Tenet præſentatio ſine conſenſu Capituli, licet poſſit Capitulum agere de contemptu, &c. quod tenet* Fridericus *in conſiliis.* =

Et melius Ancharan. *in dict. cap. ea noſcitur n.* 9. ibi = *Evidens videtur quod Tertius, contra quem agitur per talem Procuratorem, objicere hoc non poſſit, ſi Capitulum non contradicat, nam ut dicunt hic Doctores; non debet de hoc inquiri niſi Conventus reclamet* = Rot. *in Monaſterien. Canonicatus* 20. *Januarii* 1708. §. *finali cor. R. P. D. Scotto.* Et eſt regula indubitata, quod ſolus contemptus excipere poteſt de 8
nullitate, juxta Text. litteralem *in cap. quod ſicut* 28. *de elect. ubi gloſſ. in verb. conſentire*, Rot. *in Giennen. Juris mutandi* 27. *Martii* 1705. §. *Sed dato, coram R. P. D. Priolo.*

In quo caſu ubi Ego ſcribebam agebatur de duobus Capitulis duarum Eccleſiarum Baetiæ, & Giennen. & facta fuerat quædam ceſſio cum ſolis Canonicis Giennen. abſque Capitulo, ſeu Canonicis Baetiæ, & actus dicebatur nullus, ex defectu conſenſus Canonicorum Baetiæ, adhuc tamen Sacra Rota reſpondit hanc nullitatem non poſſe allegari per Tertium, nec etiam per ſucceſſores; & in fortioribus terminis alienationis bonorum Eccleſiæ, Turricell. *de reb. Eccleſ. non alien. cap.* 5. *n.* 19. *verſic. attamen*, ibi = *Conſenſum Capituli, &c. ejuſdem Capituli favore deſiderari, ideo a Capitulo tantum de ejus defectu opponi poſſe* = Rot. *dec.* 133. *n.* 10. *p.* 2. *diverſ. & dec.* 318. *ſub numer.* 48. *part.* 5. *recent.*

Quod videmus in terminis præciſis beneficii de Ju- 9
repatronatus, ubi Epiſcopus providere non poteſt, niſi ad præſentationem Patroni ſub pœna nullitatis expreſſa *in Can. Decernimus* 16. *qu.* 1. & tamen ſi E-
piſcopus conferat Beneficium abſque præſentatione Pa- 10
troni, proviſio eſt valida, ſi Patronus infra terminum quadrimeſtris non reclamat, quia nullitas reſpicit favorem, & intereſſe Patroni, nec proinde alius, quam ipſe eam allegare poteſt, ut communiter docent Gonz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 9. *num.* 240. Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 56. *comer.* 78. & 79. Rot. *decif.* 77. *num.* 4. *part.* 1. *diverſ. & late in Urbanien. Canonicatus* 20. *Junii* 1698. §. *Hæc quoad primam, coram bon. mem. Pio impreſſ. apud* Me *Diſcept. Eccleſ.* 4. *n.* 98. & 99.

Secundo ubi etiam poſſet Tertius, ſeu alius quam, Capitulum Monialium contemptum dare de nullitate, adhuc in terminis noſtris non poſſet, quia cum ver-
ſemur in materia conſenſus, qui poteſt intervenire an- 11
te actum, in actu, & poſt actum, juxta doctrinam Baldi *in cap. ſi aliquos n.* 5. *de elect.* ibi = *Conſenſus habet iſtam naturam, quod poteſt intervenire ante negotium, in negotio, & poſt* = apud Me *diſcept. Eccl.* 24. *n.* 17. Utique eo ipſo, quod Capitulum Monialium intra ſemeſtre datum Eccleſiaſticis ad præſentandum, non reclamavit adverſus Conſtitutionem Procuratoris, & præſentationem factam per ſolam Ab-
batiſſam, dicitur illi conſenſiſſe, & iſte conſenſus ta- 12
citus ſufficit ad ſuſtinendum actum; ut eſt Textus apertus *in cap.* 2. *de his, quæ fiunt a Prælatis*, ibi = *Si Conventu ſciente, & non contradicente facta eſt, robur firmum debet habere* = quem Textum loqui de præſentatione Abbatiſſæ ad Beneficium, tenet Gonzal. *n.* 3. ſuper qua concluſione concordant *Gloſſ. in dicto cap. Ea noſcitur in verb. contradicunt eod. titul.* ibique Gonzal. *n.* 4.

Neque ad hunc effectum opus eſt probare ſcientiam præciſam Capituli, ſine qua non datur conſenſus tacitus, quia ubi agitur de præſentatione ad Beneficia, quæ communiter non eſt occulta, & de actu,
qui geritur per Abbatiſſam in Monaſterio, ubi con- 13
vivunt Moniales, ſcientia præſumitur, & conſequenter adeſſe dicitur conſenſus tacitus ad præſentationem factam ab Abbatiſſa, ut in individuo obſervat Butr. *in dicto capit. Ea noſcitur num.* 17. *de his, quæ fiunt a Prælatis*, ubi quod ſi Prælatus aliquid agat abſque mentione conſenſus Capituli, ſi hujus defectus non opponitur, præſumitur interveniſſe; ſi vero opponitur adhuc interveniſſe præſumitur, ſi agitur de materia præſentationis, ubi ſufficit conſenſus tacitus, ibi = *Videtur mihi in iſta materia ſic dicendum pro modo; ſi in inſtrumento, &c. ſimpliciter dicitur talis Prælatus conceſſit, nec aliquid dicitur de conſenſu Capituli; ſi hoc caſu uſu nihil opponitur, ſatis poſſumus fateri cum Compoſtellano, quod præſumitur; ſi vero pars opponit, & negat interveniſſe ſolemnitatem, & tunc ſi ſumus in actibus, in quibus ſufficit pro ſolemnitate tacitus conſenſus, & non requiritur expreſſus, ut eſt in conceſſionibus temporalibus, & in actu notorio, qui occultus non eſt communiter, ut eſt præſentare ad Beneficium, vel inſtituere, hoc caſu ſatis*

præſumo in dubio ſaltem tacitum conſenſum interceſſiſſe, maxime quando hic conſenſus exigitur a conjuncta perſona ſaltem accidentaliter, quæ veriſimiliter præſumitur ſcire facta illius, qui actum gerit, & agit, ut Prælatus cum Capitulo. =

Ex qua Theorica Butrii edocemur, quod præſumitur ſcientia inter Capitulum, & Abbatem, maxime in actu præſentationis, qui occultus non eſt, quodque conſequenter præſumitur interveniſſe tacitus conſenſus Capitularium in actu præſentationis, quem facit ſolus Prælatus, & cum Butrio concordant omnes alii Canoniſtæ dicentes, quod niſi Pars contraria dicens probaverit reclamationem, & diſſenſum Capitulum intra terminum Juris, ſemper actus præſentationis præſumitur factus de conſenſu Capituli expreſſo, vel ſaltem tacito, juxta traditionem *Gloſſæ in dicto cap. Ea noſcitur in verb. debet*, & *optime* Jo: de Anan. *ibidem n.9.* Gonzal. *ibidem n. 10. verſ. verum*, Zabarell. *ſub n.2. in fin. verſ. per hæc apta. quod in actibus Collegii*, Sanchez *ad præcept. decalog. lib.7. cap.14. n.7. verſ. Vel melius.*

Et melius omnium ſequendo Doctrinam Butrii exponit Imola *in dicto cap. Ea noſcitur n.14.* ibi = *Interdum vero non fit mentio de conſenſu Capituli, puta quia ſimpliciter dicitur talis Prælatus fecit talem Procuratorem, vel fecit talem conceſſionem, & tunc ſi nihil opponitur, ſatis poteſt dici, quod præſumitur conſenſum interveniſſe, ſi vere negatur dictam ſolemnitatem interveniſſe, & tunc dicit, quod ſi ſumus in actibus, in quibus ſufficit tacitus conſenſus, ut eſt in conceſſionibus temporalibus, & in actu præſentationis, vel inſtitutionis, &c. iſto caſu videtur, quod in dubio debeat præſumi tacitum conſenſum interveniſſe, quia talis conſenſus exigitur a Capitulo, quod cenſetur eſſe conjuncta perſona ipſi Prælato ſaltem accidentaliter, licet non naturaliter; nam cenſetur unum Corpus cum ipſo, &c. Ideo veriſimiliter præſumitur ſcire facta ipſius Prælati, & ideo præſumitur conſenſiſſe, ſi aliud non appareat, & præcipue, quando actus fit palam, & notorie, ita quod veriſimiliter poſſit tranſire in notitiam, ſicut communiter conſuevit fieri Præſentatio.* =

Tertio tollit difficultatem ipſum Inſtrumentum Procuræ factum per Abbatiſſam, in quo dicitur habuiſſe conſenſum Monialium Capitulariter congregatarum in Refectorio; Quamvis enim Ego juxta regulas generales alias credediſſem Prælatum aſſerentem feciſſe actum cum certa ſolemnitate, & cauſa, fidem non mereri in ejus aſſertione, ex adductis apud Me *Diſcept. Eccleſ.* ar. *n.15.* Attamen in hoc articulo præſentationis ſpectantis ad Abbatem de conſenſu Capituli, invenio omnes Doctores unanimiter firmare,
15 quod ſi in actu facto per ſolum Abbatem aſſeratur conſenſus Capituli, iſte præſumitur, niſi contrarium probetur, ut in puncto Butrius *in dicto cap. Ea noſcitur n.17.* Imola *num. 14.* ibi = *Aut in Inſtrumento fit mentio de conſenſu Capituli, puta quia dicitur in Inſtrumento, talis Prælatus cum conſenſu Conventus conſtituit talem Procuratorem, vel tale quid fecit, & tunc clarum, quod dicenti conſenſum non interveniſſe incumbit probatio, quia ſolemnitas extrinſeca, quæ potuit intervenire tempore confecti Inſtrumenti, ſi eſt annunciata in Inſtrumento præſumitur donec probetur contrarium.*

Hoc ipſum firmant communiter, Cardin. Zabarella *num.2. in fin.* Jo: de Anan. *ſub n.9.* ibi = *Si in Inſtrumento reperiatur conſenſus, & tunc præſumitur, donec probetur contrarium* = Federic. de Senis *dicto conſ.227. n.1. verſ. Immo plus*, ibi = *Si Inſtrumentum diceret, talis Abbas de conſenſu Capituli ſui fecit hoc & illud præſumitur conſenſum Capituli habuiſſe niſi doceatur contrarium* = Rot. *deciſ. 19. num.1. verſic. tutius tamen eſt de præbend. in antiquis*, Turricell. *de Union. cap.10. num.14. & 16.* Cæſar. de Graſſis *dec.1. num.17. de reb. Eccl. non alien.*

16 Reflectendo præſertim, quod in hoc conſenſu præſumendo agitur de materia favorabili Capitulo, & Monaſterio, dum hoc modo evitatur nullitas præſentationis, & devolutio vocis patronalis ad Compatronos, quo caſu ſemper præſumitur ſcientia, & conſenſus Monialium in præſentatione Abbatiſſæ, tanquam in materia favorabili, & ne alias nullitas earum favore inducta, retorqueatur contra ipſas, & Monaſterium, quod perderet in hac vacatione ſuum Jus præſentandi, Menoch. *conſ.* 1151. *n.* 113. Rot. *dec.* 428. *n.12. part.4. tom.2. & dec.446. n.6. p.13. & dec.524. n.7. part.14. recent.*

Quarto demum ceſſat quæſtio ex facto, quia Moniales capitulariter congregatæ declararunt uſque tunc ipſas conſenſum præſtitiſſe, quando Abbatiſſa conſtituit Procuratorem ad præſentandum, quæ declaratio cum ſit mera, & ſimplex patefactio veritatis, ſeu juſtificatio aſſertivæ emiſſæ in Inſtrumento Mandati Procuræ, ubi Abbatiſſa dixit procedere prævio Capitulari conſenſu Monialium, præjudicat etiam Juri tertio quæſito, quia declaratio nihil de 17
novo diſponit, ſed jam diſpoſitum explicat, juxta *Text. in leg. heredes palam 21. §. Si quid poſt ff. de teſtament.* ibi = *poterit ne poſtea declarare de quo ſenſerit? & puto poſſe, nihil enim nunc dat, ſed datum ſignificat* = Surd. *deciſ.24. num.7.* Cyriac. *controverſ.* 210. *num.15.* Urceol. *conſultat. 4. num. 24. & ſeqq.* Rot. *dec.83. num. 11. poſt* Merlin. *de pignoribus.*

Quod alia etiam ratione ſuadetur, quia nempe habemus extremum habile, ſcilicet aſſertionem conſenſus Monialium emiſſam in Mandato Procuræ tempore habili. Unde vel hæc aſſertio plene probat, niſi contrarium probetur ex doctrinis ſupra adductis, 18
& non habemus neceſſitatem declarationis Monialium; aut plene non probat, & tali caſu declaratio Monialium inſervit pro adminiculo ad coadjuvandam veritatem aſſertivæ factæ per Abbatiſſam, quo caſu conſenſus Monialium dicitur probari ex enunciativa mandati adminiculata ex confeſſione Monialium, non autem probari ex hujuſmodi confeſſione, ex firmatis per Surd. *deciſ.* 325. *num.* 5. Cæſar. de Graſſ. *deciſ.1. num.19. de reb. Eccleſ. non alien.* Rot. *dec.222. num.23. part. 9. recent.* Turriccell. *de union. cap.10. n.7.*

Verum ut Ego dicam quid ſentiam, crederem hujuſmodi declarationem Monialium eſſe magnam circumſtantiam, quæ omnes concluſiones ſuperius adductas corroborat, & tranſire facit in evidentiam, ſi enim dicunt Canoniſtæ, quod Capitulo non reclamante, actus geſtus per ſolum Abbatem ſuſtinetur, quia præſumitur interveniſſe conſenſus Capituli, ex quo illud non reclamavit intra Semeſtre, utique iſta præſumptio Juris remanet manifeſta, quoties Capitulum non ſolum non reclamavit intra tempus, ſed poſtea declaravit ſuum præſtitiſſe conſenſum, ſemper enim attenditur declaratio illa, quæ cohæret præſumptioni Juris, & adminiculat ex facto, quidquid præſumitur de Jure, Rot. *coram Coccin. deciſ. 1684. n. 14. & coram Burat. dec. 228. n. 3. & coram Celſ. dec. 141. n. 14.*

Et ſi Doctores, de quibus ſupra exiſtimant præſumendum eſſe Capituli conſenſum interveniſſe, ſi Abbas illum enunciavit in actu ad evitandam præſum- 19
ptionem delicti, eo magis concluſio hæc locum habebit, quando Capitulum, licet ex intervallo declarat ſe conſenſum præſtitiſſe, cum talis declaratio non ſit nuda, ſed veriſimilis, & habens fundamentum in aſſertiva Prælati emiſſa tempore habili, ut dicit Rot. *in dict. dec. 1684. num. 14. coram Coccin. & in dec.228. n 3. coram Burat.*

Neque his obſtare valet, quod conſenſus Monia- 20
lium capitulariter datus oſtendi debebat per regiſtrum in libris Monaſterii, quia dupliciter reſpondeo; primo ſcilicet, quod procederet hæc regula, ſi conſenſus Monialium prætenderetur unice deſumi ex moderna atteſtatione Monialium, ſecus quando iſta adducitur pro adminiculo ad juſtificandam aſſertivam Abbatiſſæ, & præſumptionem Juris, quæ actum præſumit factum de conſenſu Capituli, niſi contrarium probetur.

Et ſecundo, quod Pars adverſa oſtendere debet etiam conſenſum ad faciendam præſentationem ſcribi ſolere in libris Monaſterii, alias intrare non poſſet objectum

ctum

ctum quia ſufficit nobis poſſibilitas, quod hujuſmodi conſenſus poſſint non deſcribi in libris Monaſterii, Rocch. *diſp. jur. cap.* 149. *n.* 25. Rot. *cor. Greg. dec.* 353. *n.* 25. *& ſeqq. & coram Bich. dec.* 400. *n.* 17. *& ſeqq.*

22 Et ratio eſt quia regulariter in libris hujuſmodi ſcribuntur reſolutiones Capitulares quæ concernunt eſſentialia negotia Monaſterii, & quæ fieri debent in Aula Capitulari, non autem ſcribuntur hujuſmodi conſenſus, qui dantur Abbatiſſæ per Moniales ad præſentandum, & pro quibus non fit ſcrutinium, neque per vota ſecreta proceditur, ſed viva voce etiam in Refectorio Moniales ſimul congregatæ eorum præſtant aſſenſum, qui ſufficit quomodolibet
23 datus abſque ulla ſolemnitate, cum attendatur conſenſus naturalis, Rot. *dec.* 210. *n.* 15. *verſ. licet etiam p.* 9. *rec. cum aliis apud Me relatis Diſcept. Eccleſ.* 24. *num.* 7. *& ſeqq. & in Adrien. Canonicatus* 3. *Aprilis* 1699. §. *altera, cor. R. P. D. Lancetta, & in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Decanatus* 20. *Junii* 1701. §. *Viſum enim &* 10. *Martii* 1702. §. *cum enim, & ſeqq. cor. Eminentiſſ. D. Card. Caprara apud Me Diſcept. Eccleſ.* 24. *n.* 58. *&* 69. *part.* 1,

ARGUMENTUM,

Quando Juſpræſentandi eſt diviſum per Turnum inter plures Patronos, ſi ſuccedente vacatione in Turno unius Patroni, omnes Patroni ſimul in ea præſentaverint; Turnus illius Patroni non dicitur conſumptus,

SUMMARIUM.

1 *Turnus non conſumitur quando omnes Patroni ſimul præſentarunt.*
2 *Si non ſervatur, ſed ſuſpenditur Alternativa; impoſſibile eſt, quod Turnus conſumi poſſit.*
3 *Ut Turnus conſumatur, oportet quod Turnarius præſentet ſolus.*
4 *Præſentans cum aliis Turnariis, Turnum ſuum non conſumit.*
5 *Actus communis nemini particulariter adſcribi poteſt.*
6 *Succedente vacatione in Turno Epiſcopi, Sede vacante, ſi Capitulum conferat, neutrius Turnus conſumitur.*
7 *Sede vacante Collatio remanet ſimultanea, ut prius ante diviſionem per Turnum.*
8 *Exercentibus Patronis ſimultanee præſentationem, nemini illorum particulariter computari poteſt præſentatio.*
9 *Actus factus ex juſta cauſa, & de conſenſu omnium Patronorum, & cum implicita approbatione Ordinarii afficit Succeſſores jure proprio venientes.*
10 *Æquitas non patitur impugnare actum utilem Anteceſſoris effectuatum, & non retractabilem, licet ex illo oriatur incommodum Succeſſoris.*
11 *Cum agitur de ſimplici prorogatione, & damnum prorogationis eſt commune, nemo conqueri poteſt de ſuo præjudicio.*
12 *Licet ex ſimultanea præſentatione ſequatur in conſequentiam prorogatio Turni ad Patronorum incommodum, nulla poteſt allegari læſio.*
13 *Perderet ſuum Turnum ille, ſi ſecunda vacatio, in qua omnes præſentarunt, eſſet ei computanda.*
14 *Lex Turni, & diviſionis æqualitatem expoſcit.*
15 *Alternativa inter Patronos quoad formam Clementinæ* plures de Jurepatronat. *non afficit jure proprio vocatos, niſi tria concurrant requiſita.*
16 *Alternativa deſtituta conſenſu Ordinarii non ligat jure proprio vocatos.*

17 *Patroni poſſunt revocare, & ſuſpendere Alternativam factam abſque conſenſu Ordinarii; & num.* 19.
18 *Ad præſumendum Conſenſum Ordinarii in Alternativa Patronorum, requiritur illius obſervantia per ſpatium triginta annorum.*
20 *Nequit ſucceſſor unum factum Auctoris approbare, & aliud improbare, quando ambo procedunt ab eadem cauſa.*
21 *Non poteſt Succeſſor factum Auctoris ſcindere, a quo jus ſuum recipere intendit.*
22 *Non debet quis ſtare in Bivio, ſeu a* Cavallo al foſſo.

ALLEGATIO LXXI.

Sine ullo fundamento prætendit Hoſpitalarius Sanctæ Mariæ Novæ ad ipſum ſpectare jus præſentandi in hodierna vacatione controverſi beneficii. Licet enim in prima vacatione præſentare deberent DD. de Altovitis; in ſecunda DD. de Nariis; & in tertia Hoſpitalarius, tamen cum in ſecunda vacatione non fuerit ſervata Alternativa, ſed omnes Patroni ſimul præſentaverint, cum pacto, quod hujuſmodi actus non conſumeret Turnum; Sed in ſequenti vacatione, præſentatio ſpectaret ad DD. de Nariis, juxta formam Alternativæ, utique Hoſpitalarius prætendere poteſt, quod Domini de Nariis conſumpſerint Turnum, itaut hodierna præſentatio ad ipſum pertineat, juxta *deciſ.* 3. *de conceſſ. præbend. in antiquioribus Biſignetti.*

Neque obſtat, quod pactum non conſumandi Turnum in ſecunda vacatione ſecuta ex cauſa reſignationis in favorem, non præjudicet moderno Hoſpitalario ſucceſſori, cui factum Anteceſſoris nequit obeſſe.
Etenim ſecluſo etiam pacto, de jure eſt Turnus non 1
conſumatur, quando omnes Patroni ſimul præſentarent, ea ratione quia tunc ſi non ſervatur, ſed ſuſpen- 2
ditur Alternativa, impoſſibile eſt, quod juxta illam Turnus conſumi poſſit. *Ut Ego firmavi in meis diſcept. Eccleſiaſtic. p.* 2, *diſcept.* 53. *ſub n.* 20. *verſic. quo caſu,* & Me allegato ſecuta eſt Rot. *in Piſtorien beneficii* 27. *Martii* 1716. §. *Quod clarius, coram Rev. P. D. Cerro.*

Ut enim Turnus conſumatur, oportet quod Tur- 3
narius præſentet ſolus, hic enim dicitur Turnus, & in hoc conſiſtit Alternativa, Gonzal. *ad regul* 8. *gloſſ.* 45. §. 3. *n.* 42. Rot. *cor. Royas dec.* 300. *n.* 10. *& in Salamantina* apud Garz. *de benef part.* 5. *cap.* 1. *n.* 709. *& coram Ottobon. deciſ.* 90. *n.* 2. *& deciſ.* 97. *n.* 2. Alias ſi
præſentat ſimul cum aliis, Turnus non poteſt dici 4
conſumptus pro illo, immo nulli computatur hæc præſentatio, quia nemo gaudet Turno ſuo ſingulariter, & privative, ſed omnes ſimul dicuntur gaudere
jure præſentandi: unde actus communis nemini ex 5
illis particulariter adſcribi, & computari poteſt, *Text. in cap. cum in illis* §. *Si vero de præbend. in* 6. *& cap. finali verſ. ſive dentur in Communi eod. Tit. in* 6. *Leg. nemo ex ſociis ff. pro ſocio,* Rot. *in dict. Piſtorien. beneficii ubi ſupra.*

Et habemus in terminis ſimilibus Collationis ſimultaneæ ſpectantis ad Epiſcopum, & Capitulum, ubi ſi diviſum fuerit exercitium per Turnum, & ſuccedat vacatio in Turno Epiſcopi Sede vacante, quæritur an ſi Capitulum conferat conſumatur Turnus Epiſcopi, vel Capituli, & reſolvitur neutrius Turnum conſumi, ſed primam vacationem, quæ ſuccedit pertinere ad Epiſcopum, ut firmat Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 45. §. 3. *n.* 38. Garz. *de benef. part.* 5. *capit.* 1. *n.* 243.

Quod ea ratione procedit, quia Sede vacante, collatio remanet ſimultanea, ut prius ante diviſionem per Turnum, & Capitulum hoc caſu conferre poteſt, ut ait Rot. *dec.* 173. *n.* 5. *coram Merlin.* Garz. *d. p.* 5. *cap.* 1. *n.* 339. Idemque procedit in Turno Juriſpræſentandi quando Patroni in una vacatione præſentant
ſimul, quia cum præſentatio exercetur ſimultanee 8
ut prius ante diviſionem Turnariam, nemini computari poteſt præſentatio.

Minuſque obſtat, quod hæc præſentatio ſimulta-

nea, ex qua Turnus non conſumebatur de Jure, ne-
quaquam fieri potuerit per Patronos in præjudicium
ſucceſſoris jure proprio vocati, quia cum ageretur de
præſtando conſenſum Reſignationi a DD. de Nariis,
qui debeant conſentire ad formam Alternativæ, &
recuſabant conſenſum, & omnes Patroni concordi-
ter invenerint temperamentum præſentandi, ſeu
conſentiendi ſimultanee, & reſignatio haberet effe-
ctum, & eodem tempore Domini de Nariis non per-
derent ſuum Turnum; iſte actus non dicitur præju-
9 dicialis Hoſpitalario ſucceſſorio, ſed tanquam factus
ex juſta cauſa, & de conſenſu omnium, & cum im-
plicita approbatione Ordinarii, quæ reſignationem
admiſit de conſenſu omnium Patronorum, afficit ſine
dubio ſucceſſores jure proprio venientes, juxta Rot.
in decif. 216. *num.* 10. *part* 10. *recent.* & in fortiori
but, quod ſuffi'iat conſenſus omnium Patronorum,
Rot. *dec.* 277. *num* 19. *cor. Bich.* Præſertim ſi con-
currat lapſus 30. annorum ſufficiens ad præſumen-
dum conſenſum Epiſcopi, Bich. *d. dec.* 277. *n.* 7. *&*
coram Merlin. dec. 629. *n.* 15. *& in recent. dec.* 438.
n. 7. *part.* 3.

Rurſus ceſſat ſuppoſitum præjudicium Hoſpitala-
rii, dum ejus Anteceſſor gaviſus eſt jure præſentan-
di, conſentiendo ſimul cum aliis reſignationi, &
qui mediante ſuo conſenſu fecit effectum ſortiri Re-
10 ſignationem, quæ alias effectuata non fuiſſet. Un-
de Æquitas non patitur, ut poſſit impugnare actum
utilem Anteceſſori jam effectuatum, & non amplius
retractabilem, licet in conſequentiam ex actu utili
oriatur incommodum ſucceſſoris, ex regula *Text. in*
leg. ſi quis nec cauſam ff. ſi cert. petat. Garz. *de be-*
nefic. part. 5. *cap.* 1. *num.* 726. *verſic. quia iſtud præju-*
dicium.

Ulterius hujuſmodi actus præſentationis ſimulta-
neæ in ſecunda vacatione ſecutus non poteſt dici
præjudicialis Adverſario, dum omnibus communiter
nocet, ſicut enim præjudicat Hoſpitalario in tertia
vacatione, ita & DD. de Altovitis in quarta, &
DD. de Nariis in quinta, cum prædicta ſecunda va-
catione nemini computata proroget ordinem præſen-
11 tandi, ſeu Circulum Turnarium, omnibus Patronis
æqualiter; quo caſu cum agatur de mera, & ſimpli-
ci prorogatione, & damnum prorogationis ſit com-
mune, nemo conqueri poteſt de ſuo præjudicio,
Leg. cum duobus §. Per contrarium ff. pro ſocio, Rot.
dec. 16. *n.* 11. *p.* 15. *recent.*

Immo actus fuit promiſcue talis, qui tendebat ad
12 commodum, & incommodum omnium Patronorum;
dum per ſimultaneam præſentationem, ſeu conſen-
ſum obtinuerunt intentum effectuandi reſignationem,
& ſic utilitatem reportarunt, licet per hoc ſequeretur
in conſequentiam prorogatio Turni ad omnium in-
commodum, in quibus terminis nulla poteſt allegari
læſio, vel præjudicium, juxta *Text. in leg. Præſes*
Cod. de fideicom. Card. de Luc. *de regul. diſc.* 80. *n.* 3.
circa finem.

Quodque non agatur niſi de mera prorogatione,
ſeu ſuſpenſione Turni, perinde ac ſi fingatur nondum
veniſſe caſum præſentationis, firmavit Rot. *in Vicen.*
Canonicatus 18. *Februarii* 1701. *§. quoniam*, *coram*
Eminentiſſimo Tremoille.

Alias retenta contraria præſentatione eſſet induce-
re in circulo alternativo ſolum damnum, & præjudi-
13 cium DD. de Nariis; dum iſti ſoli perderent ſuum
Turnum, ſi ſecunda vacatio eſſet eis computanda,
& per contrarium, tam Hoſpitalarius, quam DD de
Altovitis, nedum eſſent immunes ab hoc damno,
ſed eſſent in lucro, dum firmis, & intactis per ſe
remanentibus Turnis, in quibus privative præſen-
tant, haberent ſupra plus præſentationem factam
ſimultanee in ſecunda vacatione, unde ſequeretur,
quod Hoſpitalarius bis præſentaret in ſecunda, &
tertia; & DD de Altovitis in prima, ſecunda,
14 & quarta vacatione, contra Legem Turni, &
Diviſionis, quæ æqualitatem expoſcit, ad tradita
per Rot. *in Bononien. diviſionis* 10. *Maii* 1697. *§.*
Abſque eo quod, *cor. R. P. D. Muto*, *& in Romana*
diviſionis 11. *Januarii* 1700. *coram Magno Mediolani*
Cancellario.

Præterea adverto, quod Alternativa inter Patronos
quoad formam *Clementinæ plures de Jurepatr.* non 15
afficit jure proprio vocatos niſi ſit inita ex juſta
cauſa, de communi omnium Patronorum conſenſu,
& cum approbatione Ordinarii *ad Text. in cap. de*
Cætero, *& cap. veniens de tranſact. & in puncto* Rota
coram Royas dec. 300. *n.* 2. *&* 3. *& in rec. dec.* 216.
n. 10. *part.* 10.

Cum igitur concordia Turnaria fuerit facta per in- 16
ſtrumentum deſtitutum conſenſu Ordinarii, moder-
nus Hoſpitalarius uti ſucceſſor independenter veniens
ex facto Auctoris non dicitur ligari Alternativa,
neque jus acquirere, niſi hodie, qui illam acceptat,
Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 1. *n.* 271.

Ergo non poteſt impugnare pactum ſuſpenſionis
Turni habitum inter omnes Patronos cum antiqua
Alternativa fuerit ab ipſo acceptata, & ei quæſitum
Jus, quia ſicuti illi de eo tempore ſi voluiſſent, po- 17
terant revocare Alternativam, & concordiam ſuper
Turno factam abſque conſenſu Ordinarii, & non
ligantem ſucceſſores, ita multo magis potuerunt di-
ctum Turnum ſuſpendere in una vacatione, Card.
de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 21. *n.* 3. Rot. *dec.* 208. *n.* 5.
part. 7. *recent.*

Quod ſi dicatur concordiam ſuper alternativa ha-
bere conſenſum Ordinarii præſumptum ex obſervan-
tia triginta annorum, objectum eſt inſubſiſtens ex
facto, dum obſervantia eſt reſtricta ad primam va-
cationem, in qua præſentarunt DD. de Altovitis,
& paulo poſt ſucceſſit ſecunda vacatio ſecuta ex
cauſa reſignationis, in qua non fuit obſervata al-
ternativa, ſed omnes Patroni ſimul præſentarunt,
per quem actum licet non fuerit receſſum ab illa,
ſemper tamen verum eſt eam per hujuſmodi actum
non fuiſſe obſervatam, prout obſervatam fuiſſe re-
quiritur per lapſum triginta annorum ad præſumen- 18
dum Epiſcopi conſenſum, Mantic. *decif.* 86. *num.* 10.
Rota *decif.* 122. *num* 6. *& decif.* 406. *num.* 3. *part.* 1.
recentior.

Proinde firmum remanet, quod Patroni, qui fe- 19
cerunt alternativam, eam ſuſpendere potuerunt in una
vacatione, prout etiam revocare de communi con-
ſenſu, juxta *Text. in leg.* 1. *C. quando liceat.* Dum
non erant ligati conſenſu Ordinarii, nec jus quæſi-
tum ſucceſſoribus, quibus ex ſola ratificatione jus
quæritur, Garz. *ubi ſupra* n. 271.

Addo inſuper, quod ſicuti modernus Hoſpitala-
rius vult acceptare alternativam ſecutam ex facto
Anteceſſoris, ita & acceptare debet conventionem,
ſeu ſuſpenſionem Turni ab eo factam, cum nequeat 20
ſucceſſor unum factum Auctoris approbare, & aliud
improbare, quando ambo procedunt ab eadem cau-
ſa; ſicut enim poterat Anteceſſor non facere alter-
nativam, neque dare Succeſſori hujuſmodi commo-
dum, ita ſi dedit, & fecit, & poſtea eam per pa-
ctum ſuſpendit in una vacatione, non poteſt ſuc- 21
ceſſor hoc factum Auctoris ſcindere, a quo jus
ſuum recipere intendit, Lambert. *de Jurepatr. part.* 2.
lib. 1. *q.* 2. *art.* 7. *n.* 4. Card. de Luca *eod. tract. diſc.* 18.
num. 4.

Quæ omnia facilius intrant advertendo, quod ſi
in præterita vacatione, Turnus ſpectaret ad Hoſpita-
larium, & ille præſentaſſet ſimul cum aliis, cum pa-
cto ſuſpenſionis Turni, utique ejus ſucceſſor non
impugnaſſet, ſed admiſiſſet ſuſpenſionem Turni in
ſui commodum, quia vero Turnus in præterita va-
catione ſpectavit ad DD. de Nariis, Hoſpitalarius
impugnat prædictam ſuſpenſionem Turnariam; quod
ſane in jure abhorret, cum non debeat quis ſtare
in Bivio, ſeu *a Cavallo al foſſo*, ut ait Card. de
Luca, *de locat. diſc.* 10. *in fine*, Seraphin. *dec.* 727.
num. 1.

Cremo-

Cremonen. Beneficii.

ARGUMENTUM.

Impetrans tanquam de reſervato quando teneatur probare libertatem Beneficii, Proviſio Apoſtolica ob vacationem in Curia non probat ſtatum libertatis cum pluribus aliis ad probationem Juriſpatronatus, & excluſionem libertatis beneficii.

SUMMARIUM.

1 *Proviſus Apoſtolicus tenetur juſtificare Reſervationem Beneficii Papæ narratam.*
2 *Regula, quod omnia beneficia præſumantur liberæ collationis, in quo caſu locum habeat.*
3 *Ordinarius tenetur ex Officio invigilare ſuper libertate beneficiorum.*
4 *Beneficium erectum in Altari de Jurepatronatus præſumitur etiam ipſum de Jurepatronatus,*
5 *Ex duobus Beneficiis in uno, eodemque Altari de Jurepatronatus exiſtentibus, ſi unum eſt de Jurepatronatus, ejuſdem naturæ præſumitur etiam aliud.*
6 *Pontifex propter vacationem apud Sedem providet etiam Beneficia de Jurepatronatus Laicorum.*
7 *Quo ſenſu intelligatur, quod Beneficia de Jurepatronatus non cadant ſub ulla reſervatione? Vide n. 8,*
9 *Proviſio de reſervata ratione menſis eſt incompatibilis cum Jurepatronatus, ſecus proviſio de reſervato ob vacationem in Curia.*
10 *Papa poteſt providere Beneficium de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, abſque mentione, & derogatione illius.*
11 *Proviſio Apoſtolica non immutat ſtatum præcedentem de Jurepatronatus in præjudicium Patronorum.*
12 *Clauſula = Dummodo collatio ad nos hac vice pertineat = etiam omiſſa in Proviſione Apoſtolica ſubintelligitur.*
13 *Quando adeſt Inſtrumentum Fundationis, ſtatus de Jurepatronatus non accipit amplius quæſtionem.*
14 *Authenticum an, & quando ſtet loco Originalis?*
15 *Fides publica Notarii attenduntur, & plene probant.*
16 *Exemplatio antiqua dicitur illa, quæ eſt ultra triginta, vel quadraginta annos.*
17 *Viſitationes Epiſcoporum ad quem effectum fieri debent?*
18 *Ex appoſitione inſignium, & Inſcriptionis in Cappella, probatur Juſpatronatus.*
19 *Derogatio Juriſpatronatus illud conſervat, ſupponit, & declarat.*
20 *Quænam exceptio turbidam reddat probationem.*
21 *Sententia emanata in contradictorio Judicio facit ſtatum.*
22 *Non poteſt Ordinarius ſuſpectus allegari ſine cauſa juſta.*
23 *Quoties in aliquo ſtatu ſemel fuit Canonizatus titulus Juriſpatronatus, non eſt amplius probandus in aliis vacationibus.*
24 *Clauſula = Non intendimus per præſentes Juſpatronatus in aliquo approbare = nihil officit Juripatronatus approbato per Ordinarium.*
25 *Præſentatio ſciſſa in duas partes æquales, non dat alicui præſentato Jus quæſitum.*
26 *Ultimus ſtatus quid ſit? Vide ibi:*

ALLEGATIO LXXII.

IN Eccleſia Parochiali S. Lucæ Civitatis Cremonæ Anghinorus de Aqualonga adhuc vivens conſtrui, & ædificari fecit unam Cappellam muratam cum volta ſuperiori, & uno Altari ſub vocabulo Sancti Joannis Baptiſtæ; ubi erexit duo Beneficia uniformia, nempe ſub eodem vocabulo, & cum eiſdem oneribus. Primum erexit die 3 Februarii 1419. cum onere celebrandi Miſſam quotidianam, & unum Anniverſarium cum Miſſa cantata in die, quo ipſe moriturus eſſet, in quo etiam die voluit per Beneficiatum diſtribui debere eleemoſynam de ſextariis quatuor panis cocti pulchri, & totidem ſextariis vini boni, & puri, adjecto inſuper onere ſingulis decem annis recooperiri faciendi tam Cappellam, quam Sacriſtiam Eccleſiæ Parochialis eidem Cappellæ contiguam, reſervando Præpoſito Eccleſiæ, ejuſque Vicinis, ſeu Parochianis Juſpatronatus Cappellæ, & Altaris, & Beneficii, & aſſignando dotem in pluribus bonis Campeſtribus, quorum uſumfructum ſibi vita durante reſervavit ſubjungendo ulterius hanc eſſe primam dotationem Cappellæ.

Secundum erexit in Teſtamento condito die 15. Aprilis 1421. ubi referendo præcedentem dotationem Cappellæ, & Altaris pro uno Cappellano, eique in augmentum legando aliam peciam Terræ dixit ſe deveniſe ad ſecundam dotationem pro uno alio Presbitero, ſeu Cappellano, cui impoſuit eadem præciſa onera, quæ impoſuerat primo Beneficiato, & uniformiter quoque reſervavit Juſpatronatus Præpoſito Eccleſiæ, ejuſque Vicinis, nominando ſimul ambos Cappellanos, unum ſub nomine primæ dotationis, & alterum ſub nomine ſecundæ dotationis; & ad formam hujus Teſtamenti Ordinarius 19. Auguſti 1422. devenit ad erectionem Beneficii.

Hæc duo beneficia ſemper proviſa fuerunt ad præſentationem Patronorum, vel cum mentione, & derogatione Juriſpatronatus, quoties ea contulit Sedes Apoſtolica, ſignanter ex cauſa vacationis apud Sedem; & de facto unum ex illis fuit obtentum per Abbatem Vicecomitem vigore proviſionis Apoſtolicæ ob vacationem apud Sedem; Alterum vero obtentum fuerat per Joannem Paulum della Porta, vigore Proviſionis Apoſtolicæ, ob pariformem vacationem apud Sedem, per cujus obitum ſecutum extra Curiam, Joannes Baptiſta Ravaſius ad præſentationem Patronorum obtinuit ab Ordinario Inſtitutionem controverſi beneficii, & poſtquam pacifice poſſedit per annum; Joannes Baptiſta illud impetravit in Dataria ſub ſpecie, quod eſſet liberæ collationis, & ſic reſervatum; & in prima Inſtantia coram R. P. D. Kaunitz obtinuit ſententiam ſuper executione ſuarum Litterarum præviis duabus deciſionibus altera contumaciali, & altera, utraque parte audita. Commiſſa autem Cauſa Rev. P. D. Lancetta ſub dubio = *An ſit procedendum ad legitimam* = infirmata fuit ſententia Rotalis, & reſponſum negative ex ſequentibus fundamentis.

Certum enim eſt, quod Proviſus Apoſtolicus te- 1
netur concludentiſſime juſtificare reſervationem Beneficii Papæ narratam, alias enim regula eſt contra impetrantem, ut ſufficiat aliquo modo turbidam reddi probationem reſervationis ex firmatis apud Duran. *deciſ.* 14. *num.* 5. Ubald. *deciſ.* 300. *num.* 2. & 3. & *in recent. deciſ.* 472. *num.* 69. *part.* 19. *tom.* 2. & *in Parmen. Beneficii* 28. *Januarii* 1701. §. *cum enim*, *coram Rev. P. D. Scotto*. Cumque Joannes Baptiſta nunquam probaverit, aut probare valeat concludenter libertatem Beneficii, ſuper qua ſubſtantiatur reſervatio, conſequens eſt ut Litteræ ſub illius præſuppoſito fundatæ non ſint exequendæ; ut apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 12. *numer.* 2. & *diſcept.* 17. *n.* 64. & *diſcept.* 25. *n.* 29. et Rota *in Parmen. Beneficii ibi relata n.* 40.

Neque Impetrator ſe fundare poteſt in illa regula generali, quod omnia beneficia præſumantur li-

beræ

bere Collationis, ergo ſtante hac præſumptione, probata remaneat reſervatio, & pertineat ad Ravaſium licet Reum, & Poſſeſſorem coarctare, & concludere probationem Juriſpatronatus; Etenim
2 hæc præſumptio generalis habet quidem locum in aliis caſibus, nullatenus autem in iſto, ubi habemus quod Ravaſius reperitur in poſſeſſione beneficii mediante ſententia Ordinarii lata ad præſentationem Patronorum, prævia cognitione Juriſpatronatus; hoc enim caſu ſi Imperator Apoſtolicus inſurgit poſt annum, & prætendit annullata proviſionem Ordinarii ex præſuppoſito Libertatis Beneficii, non juvatur amplius generali præſumptione Juris, quæ aſſiſtit pro libertate, ſed tenetur iſtam concludenter probare ea ratione, quod generalis, & ſimplex præſumptio illa libertatis remanet totaliter eliſa, & ſuffocata per aliam præſumptionem fortiorem, quæ aſſiſtit pro Jurepatronatus ex ſententia Ordinarii, ejuſque proviſiona facta ad præſentationem Patronorum ex regula Textus *in l. Divus, ff. de in integrum reſtitut. & capit. litteris de præſumption.* Surd. *conſil.* 135. *n.* 93. *& ſeqq. lib.* 1. & in terminis noſtris Rot. *cor. Ubaldo dec.* 300. *numer.* 46. *& ſeqq.*

Sententia enim Inſtitutionis lata fuit ab Ordinario prævia cognitiona, & Juſtificatione Juriſpatronatus; Unde præſumptio eſt pro hac ſententia, quod fuerit rite, & recte prolata; & ſic prævia recognitione Juriſpatronatus, donec ex adverſo contrarium probetur; ſi enim jura præſumunt generaliter pro ſententia cujuſcunque Judicis, quod ſit juſta donec contrarium oſtendatur, eo magis pro ſententia Ordinarii canonizatoria Juriſpatronatus, tan-
3 quam emanata ab eo, qui pro neceſſitate Officii tenetur, & ſolet invigilare ſuper libertate Eccleſiarum, & Beneficiorum ad excluſionem cujuſcunque ſervitutis Patronalis, ut obſervat Rota *in Aretina Beneficii* 21. *Januarii* 1701. §. *Quod vero, coram Rever. P. D. Anſaldo, & in Aſculana Juriſpatronatus* 26. *Januarii* 1703. §. *Accedunt, coram R. P. D. Scoto.* Ideoque indubitatum eſt, quod Imperator Apoſtolicus veniens contra ſententiam Ordinarii, & contra reum, & poſſeſſorem tanquam de Jurepatronatus, tenetur probare libertatem Beneficii, nec eum relevat generalis præſumptio Juris pro libertate, quando in contrarium adeſt præſumptio ſpecialis pro Jurepatronatus, quæ interim ſuibidam reddit reſervationem, ut firmat Rot. *coram Gregor. deciſ.* 58. *numer.* 2. *& ſeqq.* Roſa *de executor. Litter. Apoſtol. part.* 1. *cap.* 16. *num.* 43. 46. *&* 60. Ubald. *dicta deciſ.* 300. *num.* 48. *&* 49. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 45. *num.* 42. ubi de Impetrante ex capite reſervationis.

Eo magis autem Imperator probare tenetur libertatem, quando non agitur de Beneficio in Eccleſia, ſeu Altari libero, aut indifferenti, ſed de Beneficio fundato in Cappella, ſeu Altari, quod clare probatur erectum, ſeu ædificatum, & ornatum a Patrono, ut in caſu noſtro, ab Anghinoro de Aqualonga una cum alio Beneficio primæ dotationis, dotato de anno 1419. Quoniam in his terminis, ſicut tota Cappella, & totum Altare cum ſuis ornamentis provenit ex fundatione Anghinori, & eſt de Jurepatronatus Vicinorum, ita Beneficium
4 in eodem Altari erectum præſumitur de Jurepatronatus ex regula, quod contentum ſequitur naturam continentis juxta communem opinionem, de qua Rota *deciſ.* 15. *num.* 1. *de Jurepatronat. in antiq. & dec.* 16. *num.* 1. *eodem tit.* Lambertin. *de Jurepatronat. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 8. *artic.* 6. *numer.* 7. *verſicul. ultimo adverte*, Ricc. *deciſ.* 138. *num.* 2. *& ſeqq. part.* 3. Rot. *deciſ.* 163. *n.* 3. *&* 4. *& deciſ.* 220. *num.* 24. *&* 25. *part.* 17. *recent. & deciſ.* 130. *numer.* 10. *&* 11. *part.* 9.

Nec ſolum habemus, quod totum Altare, & Cappella, ubi erectum eſt controverſum Beneficium, eſt de Jurepatronatus, ſed etiam in eodem Altari adeſt aliud Beneficium pariter de Jurepatronatus, quod non controvertitur, nec controverti poteſt eſſe fundatum ab eodem Anghinoro poſt conſtructum Altare, ſeu Cappellam, nec alia ibi adſunt Beneficia, niſi iſta duo nempe illud controverſum, & il- 5
lud non controverſum de Jurepatronatus; hinc propterea ex duobus Beneficiis in uno, eodemque Altari de Jurepatronatus exiſtentibus, ſi unum eſt de Jurepatronatus, ejuſdem naturę præſumitur etiam aliud niſi contrarium probetur, juxta Rot. *dec.* 309. *num.* 61. *verſ. quinta denique p.* 9. *tom.* 1. *recent. & cor. Dunoz. ſen. deciſ.* 211. *numer.* 17. Si igitur Beneficium erectum in Cappella de Jurepatronatus præſumitur Patronatum, eo magis talis præſumptio redditur indubitata, quando in Altari prędicto adeſt Beneficium patronatum ſimul cum alio, quod eſt illi totaliter uniforme tam in Invocatione, quam in cunctis oneribus, ſine ulla penitus differentia inter unum, & alterum, quia tunc abſque dubio ambo beneficia pręſumuntur provenire ab uno, eodemque Fundatore, & Patronus unius eſſe etiam Patronus alterius, juxta *Text. in capit. quia circa de privileg.* Rot. *deciſ.* 309. *numer.* 61. *verſic. quinta denique part.* 19. *tom.* 1. *recent. & in Tuden. evictionis* 2 *Decembris* 1701. §. *Non enim, cor. Rev. P. D. dell Olmo.*

Nec juvat replicatio, quod non implicat in Altari de Iurepatronatus ſtare poſſe duo Beneficia, quorum unum ſit patronatum, aliud liberum, quia licet hoc ſtare poſſit, & non implicet, non tamen præſumitur, ſed eſt concludentiſſima probandum, coarctando, quod unum ex illis ſit liberum, alias interim pręſumptio ſtat pro ſervitute Iuriſpatronatus, ut ait Rota *dicta deciſ.* 15. *numer.* 1. *de Jurepat. in antiquis verſ. videntur pertinere, & deciſ.* 16. *num.* 1. *eodem tit.* hinc non ſuffragatur Proviſo Apoſtolico allegare pręſumptionem libertatis pro juſtificando, quod beneficium cadat ſub reſervatione, dum Regula reſervatoria Menſium licet reſervet beneficia, ibi = *Ubicunque exiſtentia* = Attamen ceſſat in beneficiis erectis in Eccleſia, ſeu Cappella de Iurepatronatus, ut ex profeſſo diſputat, & concludit Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 10. *numer.* 9. *cum ſeqq.*

Firmato ex prędictis, quod Impetrator teneatur probare libertatem Beneficii pro juſtificatione aſſertę reſervationis, hanc libertatem nullatenus probavit ex prętenſis duobus ultimis ſtatibus, cum enim iſti non emanaverint in eodem genere vacationis, ſeu reſervationis, ſcilicet tanquam de reſervato ratione menſis ut eſt caſus pręſens, ſed de reſervato ob vacationem Beneficii ſecutam in Curia, ſeu apud Sedem, exinde deſumi non poteſt ſtatus Li-
bertatis, eo quia Summus Pontifex propter vacatio- 6
nem apud Sedem providet etiam beneficia de Iurepatronatus laicorum, ut ea Rot. *deciſ.* 421. *n.* 34. *p.* 18. *recent.*

Corruente reſponſione, quod hujuſmodi beneficia non cadant ſub reſervatione etiam ex cauſa vacationis apud Sedem, nec providentur tanquam de reſervato cum clauſula *Dudum*; quoniam Practicis notum eſt, quod Sedes Apoſtolica, etiam beneficia de Iurepatronatus Laicorum vacantia in Curia, conferre ſolet tanquam de reſervato, mediante clauſula *Dudum ſiquidem, &c.* ea ratione, quod hujuſmodi beneficia, licet non cadant ſub reſervatione ob vacationem in Curia *ex vi comprehenſiva, & præciſa* Canonis, ſeu legis ligante ma- 7
nus inferiorum Collatorum, cadunt tamen ſub illa *ex vi poteſtativa* ipſius Papę, juxta generalem conſuetudinem Sedis Apoſtolicæ providendi etiam beneficia Laicorum, quod procedere ex pręſumpta mente Fundatorum ſe ſe conformandi cum hac reſervatione, & conſuetudine generali exiſtimavit, Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 8. *numer.* 99. *& qu.* 27. *num.* 66. & comprobat Rot. *in Aprutina Beneficii* 19. *Junii* 1705. §. *Nam quamvis, coram R. P. D. Scotto.* Eoque magis in pręſenti, in quo Papa ignoravit Iuſpatronatus, quod ſibi narratum non fuit; unde multo minus vis aliqua fieri poteſt in litteris expeditis ſub clauſula *Dudum, etc.* ad inducendam voluntatem Papæ providendi tanquam de libe- 8
ro ad excluſionem Iuriſpatronatus, quod ignoravit,

Cum

Cum igitur Proviſiones iſtæ ob vacationem in Curia ſint æquivocæ, & æque conveniant tam Beneficiis liberæ collationis, quam de Jurepatronatus, per conſequens tanquam actus æquivoci, nunquam firmare valent ſtatum de libero. Ut enim inductus dicatur ſtatus de libero, neceſſarium eſt, quod Proviſio Apoſtolica ſit omnino incompatibilis, contradictoria & contraria Juripatronatus, quod impoſſibile eſt, ut poſſit deſumi ex collatione facta ob vacationem in Curia, quæ æque convenit, & applicatur tam beneficiis liberæ collationis, quam de Jurepatronatus, ex quo propterea ſequitur hujuſmodi proviſionem eſſe actum æquivocum, & qui totaliter expectat ſuam declarationem a ſtatibus anterioribus, ad quos ſemper recurritur, quando ultimi ſtatus ſunt æquivoci, ut in terminis dixit Rota *Aretina Beneficii 21. Januarii 1701. §. Utique, coram R. P. D. Anſaldo, & in Tuden. Parochialis de Bertuzzido 29. Junii 1701. §. Ex his, & §. Et ſunt non obſtant, cor. R. P. D. Scotto.*

Fruſtra autem hujuſmodi actus æquivoci prætenduntur seduci ad certitudinem, ex quo Papa non derogaverit juxta ſtylum Juripatronatus, quia id proceſſit, ex quo in ſupplicatione, omiſſa fuit mentio Juriſpatronatus; nec propterea talis omiſſio Beneficium petentis, mutare facit naturam proviſionis, & ſemper actus remanet æquivocus, niſi probetur per Papam, non obſtante ſcientia præciſa, vel expreſſione Juriſpatronatus facta in ſupplicatione adhuc ſine ejus derogatione proviſionem feciſſe, juxta Rot. *in Aſculana Juriſpatronatus 26. Januarii 1703. §. final. cor. Rev. P. D. Scotto;* & patet ex eo, quod hujuſmodi proviſio eſt valida, licet non contineat derogationem Juriſpatronatus, ſi Patronus non reclamet intra terminum Juris, ut in puncto Cardinal. de Luca *de Jurepatronat. diſc. 66. numer. 6.*

Nec valet argumentum, quod ſicut proviſio de reſervato ratione menſis firmat ſtatum libertatis, licet Papa non habeat notitiam Juriſpatronatus, ſic etiam proviſio de reſervato ob vacationem in Curia; Etenim ultra quod hujuſmodi generale aſſumptum ſuas patitur limitationes, ceſſat difficultas in caſu noſtro, quia magna eſt differentia inter utrun-
9 que caſum; nam proviſio de reſervato ratione menſis per neceſſe ſupponit libertatem, & eſt omnino incompatibilis cum Jurepatronatus; Proviſio autem de reſervato ob vacationem in Curia non ſupponit libertatem, ſed eſt compatibilis cum Jurepatronatus, cujus Beneficia Papa conferre ſolet, & ſic non valet illatio de uno caſu ad alium, ſeu de ſtatu certo, & univoco, ad ſtatum incertum, & æquivocum, ac de ſtatu incompatibili cum Jurepatronatus ad ſtatum cum eo compatibilem. Rot. *deciſ. 209. numer. 21. part. 18. tom. 1. recent. & dec. 268. numero 14. & 15. part. 11. & in Florentina Canonicatus 2. Julii 1706. §. Hinc non obſtat, coram R. P. D. Priolo, & in Balneoregien. Beneficii 21. Jan. §. final. & §. Tandem, coram Reverend. Patre Dom. Kaunicz.*

Pro ut nec obſtat, quod proviſio ultima non fuerit juxta ſtylum datata de tempore obitus poſſeſſoris, nam hujuſmodi ſtylus eſt modernus, nec eſt ſubſtantia Proviſionis Apoſtolicæ apta ad arguendam ejus naturam, utpote eo directus, ne Papa præveniatur a Patronis, & ab Ordinario in præſentatione, & reſpectiva collatione beneficii, & proinde ex hac datatione, ſeu modo datandi nihil inferri poteſt, cum ſempre verum ſit, proviſionem Apoſtolicam poſſe ſtare ſimul cum datatione diverſa, ſeu de tempore ſupplicationis præſentatæ, ſicut olim in Dataria practicabatur, ut narrat Amayden. *de ſtyl. Datar. lib. 1. cap. 8. quæſt. 7. num. 33. & apud* Me *in Parergon. ad Diſcept. Eccleſ. num. 47.* & etiam hic intrat reſponſio, quod in tantum omiſſa fuit datatio de tempore obitus, in quantum in ſupplicatione expreſſum non fuit Juſpatronatus; nam ſi fuiſſet expreſſum, ſervatus fuiſſet ſtylus apponendi datam de tempore obitus, & ſimul derogandi Juripatronatus.

Pariter nihil relevat, quod in ultima vacatione Patroni præſentaſſent, & ſimul habuiſſent notitiam de proviſione Beneficii facta per Sedem Apoſtolicam, quia notitia hujuſmodi non probatur, & probata non relevaret, niſi quando ipſi ſe oppoſuiſſent coram Executore proviſionis Apoſtolicæ, & una cum eorum Præſentato fuiſſent rejecti per ſententiam inniſam libertati Beneficii, dum ipſi per præſentationem ſatis conſervaſſe dicantur Jus ſuum, & alias ſimplex actus negativus, ſeu acquieſcentia remanet ſemper æquivoca, quia Patroni ſciebant, aut credere poterant ea cauſa vacationis in Curia non poſſe impediri proviſionem Apoſtolicam, vel ſaltem, quod ea in aliis vacationibus non poterat ipſis præjudicare, præſertim quando jus ſuum præſervaverant per præſentationem Thomæ da Calcagnis; Rota *deciſ. 174. numer. 10. part. 5. deciſ. 136. numer. 12. poſt* Vivian. *de Jurepatronat. & in Compoſtellana Parochialis 28. Novembris 1696. §. Non prima, coram R. P. D. Priolo, & 17. Junii 1697. §. Nec ex eo cor. eodem.*

Sic etiam nihil refert, quod idem Thomas de Calcagnis præſentatus ſe non oppoſuerit proviſioni Apoſtolicæ; Immo reſtituerit ſcripturas concernentes Juſpatronatus eiſdem Patronis; hic enim actus negativus eſt pariter æquivocus, & citra præſumptionem aſſerti mali Juris poteſt referri ad aliam diverſam cauſam ſcilicet evitandi diſpendioſam litem, & inſuper Præſentatus potuit cogitare, ſeu timere eventum ſibi contrarium propter gratiam revalidatoriam cum mentione; & derogatione Juriſpatronatus Proviſo Apoſtolico competentem, quæ gratia, ſi juvaret, ſive non juvaret eundem Proviſum Apoſtolicum, hoc unum certum eſt, quod Thomas poterat illam ſuſpicare, & ad hujuſmodi effectum ſufficit poſſibilitas conſiſtens etiam in panico timore, ſeu opinione quam habere potuerit præſentatus, ſive bonam, ſive malam, ut dixit Rota *in Romana, ſeu Caſenaten. Fideicommiſſi ſuper reſervatis 24. Aprilis 1705. §. In hypotheſi, coram Rever. P. Dom. Anſaldo;* Sola enim poſſibilitas in contrarium tollit conjecturam aſſerti mali Juris, & excludit probationem prætenſi ultimi ſtatus de libero, Rota *deciſ. 268. numer. 14. & 15. part. 11. recent. & deciſ. 290. num. 21. part. 18. & in dicta Balneoregien. Beneficii 21. Januarii 1707. §. Tandem in fine, & §. fin. coram R. P. D. Kaunitz.*

Immo ſi omnis actus humanus interpretari debet juxta veriſimilitudinem, dicendum eſt poſitive, quod Præſentatus neglexerit ſuam præſentationem uti informatus de ſtylo Datariæ, juxta quem in caſu vacationis in Curia, nec datur, nec datum fuit exemplum, quod unquam habuerit locum præſentatio Patronorum, etiamſi omiſſa fuerit mentio Juriſpatronatus, cum iſta ſalvetur per revalidatoriam, maxime in præſenti, ubi Juſpatronatus non erat totum laicale, ſed mixtum, ubi Papa habet 10
majus Jus ratione Patronatus Eccleſiaſtici, cujus Juris mentio, & derogatio non requiritur, ut ait Vivian. *de Jurepatr. lib. 24. cap. 2. num. 10. & capit. 1. n. 114.* Puteus *dec. 157. n. 4. lib. 3.* Caſſador. *dec. 4. in fine de probat.* cum aliis *apud* Me *diſcept. Eccleſ. 3. n. 8. in fine.* Ex quibus convincitur inſubſiſtens in facto, quod ſimplices proviſiones Apoſtolicæ ob vacationem Beneficii in Curia, canonizari valeant pro ſtatu qualificatiſſimo de libero quando hoc non concludunt ex prædictis.

Verum ubi etiam per malam, & idealem hypotheſim ſupponendum foret adeſſe ultimum ſtatum de libero, adhuc iſte nihil relevaret tanquam deſumptus ex Proviſionibus Apoſtolicis, quæ nun- 11
quam immutant ſtatum præcedentem de Jurepatronatus in præjudicium Patronorum quibus Summus Pontifex nunquam præjudicare intendit non ſolum in petitorio, ne ſcilicet perpetuo ammittant Juſpatronatus, ſed etiam in poſſeſſorio ne ſcilicet interverſa remaneat eorum quaſi poſſeſſio præſentandi, quæ præextitit juxta late deciſa *in Bononien. Parochialis ſuper manutentione 3. Julii 1689. §. Non obſtante, & 2. Februarii 1680. §. Maxime, coram*

clar.

*clar. mem. Card. Viceeomite, & 26. Junii 1682. §.
Etenim & §. Secunda cum duobus ſeqq. coram bon.
mem. Urſino*. Cujus Concluſionis ratio eſt, quia
quando collator, ſeu Papa non habet præciſam
ſcientiam ſtatus præcedentis de Jurepatronatus,
tunc deficit in eo animus intervertendi anteriorem
Patronorum Poſſeſſionem, ut ſubjungit Rota in al-
legata *Bononien. Parochialis ſuper manutentione* 26.
Junii 1681. *§. tum denique, coram Urſino*; Maxime
quia proviſiones Apoſtolicæ ſemper habent clauſu-
lam = *Dummodo collatio ad nos hac vice perti-*
12 *neat* = Quæ etiam omiſſa ſubintelligitur, ut in-
quit Rota *in Bononien. Parochialis* 3. *Junii* 1679.
ſuper bono jure §. Quod autem, coram Vicecomite;
cujus clauſulæ virtus eſt præſervare Poſſeſſionem Pa-
tronorum, quatenus de ea doceatur per tempus an-
tecedens, ut in eadem *Bononien. Parochialis ſuper ma-
nutentione* 16. *Junii* 1682. *§. Tum quia, coram Urſi-
no*. Et eſt propoſitio communis, quod ultimus ſta-
tus de libero non attenditur, quando docetur de
aliquo ſtatu contrario præcedenti, ut reſpondendo
ex adverſo allegatæ *deciſ.* 39. *coram Ninot.* dixit in
terminis Rota *in dicta Bononien. Parochialis ſuper
manutentione* 3. *Julii* 1679. *§. non obſtante, coram
Card. Vicecomite*.

Cum Meſmerus non concludat libertatem ex ul-
timis ſtatibus minus eam concludit ex anteriori-
bus, ſed immo retrogradando ad illos, manifeſte
probetur beneficium controverſum eſſe de Jurepatro-
natus per duo ſæcula, & ultra, ita & taliter quod
Proviſus Apoſtolicus reiiciendus eſſet etiam in ca-
ſu, quo onus probandi Juſpatronatus pertineret ad
reum, & poſſeſſorem Proviſum ab Ordinario ad
præſentationem Patronorum.

Et ſane probatur primo loco Juſpatronatus per
publicum inſtrumentum fundationis, ſcilicet vel il-
lius de anno 1419 vel alterius per Teſtamentum
præfati Anghinori de Aqualonga de anno 1421. in
quo enunciando Inſtrumentum primæ dotationis
Cappellæ factum de anno 1419. in ordine ad aliud
Beneficium in eadem Cappella, ſeu Altari erigi man-
davit aliud Beneficium, quod ipſe Fundator voca-
vit *Secundæ dotationis*, aſſignando in dotem plura
bona campeſtria contigua aliis bonis aſſignatis in
dotem alterius beneficii, ad cujus Teſtamenti for-
mam Ordinarius 19. Auguſti 1422. devenit ad a-
ctualem erectionem Beneficii, quando igitur habe-
13 mus Inſtrumentum fundationis, ſtatus de Jurepatro-
natus non recipit amplius quæſtionem, & proprie-
tas clara abſorbet quemcunque ſtatum contrarium
libertatis, ſi qui adeſſet, prout in præſenti non
adeſt. Gonzal. *ad regul.* 8. *Gloſſ.* 18. *num.* 34. Rot. *in
Bononien. Parochialis ſuper manutentione* 3 *Julii* 1679.
§. Non obſtante, coram clar. mem. Vicecomite, & 26.
Junii 1682. *§. Etenim, coram bon. mem. Urſino, &
in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. *§. Minus
vere, coram Eminentiſſimo Tremoille*.

Quod Teſtamentum eſt in forma probanti, cum
fuerit productum in forma authentica coram Vica-
rio Prætorio in lite anni 1650. ibi vertente inter
Fabricenſes, & Theſaurarium Fabricæ, & Andreas
Savareſius Notarius Cauſæ ab hoc authentico ſic
producto extraxit ſumptum publicum dicendo illud
collationaſſe cum eodem authentico, & ſtatim con-
ſignavit Vicinis, qui fecerant productionem, & iſti
hoc ſumptum publicum immediate produxerunt in
alia lite contemporanea, quam tunc habebant con-
tra Dominos de Schitiis coram Ordinario Cremo-
næ, & ſic non poteſt dubitari amplius de ejus le-
galitate, cum ſit ſumptum publicum extractum ab
Authentico producto in lite anni 1650. quod Au-
14 thenticum ſtat loco Originalis, quando fuit produ-
ctum in Judicio, & quando amplius non extant, ſed
deperdita fuerunt Prothocollo Notarii rogati, ut in
ſpecie firmavit *Gloſſ. in l. ſicut iniquum in verb. facere
C. de fid. Inſtrument.* Maſcard. *de probat. concluſ.* 711.
n. 37. Gratian. *diſcept.* 468. *n.* 41. Rot. *deciſ.* 58. *n.* 23.
part. 10. *& dec.* 646. *n.* 3. *p.* 19. *tom.* 2. *recent. Eme-
rix. Jun. dec.* 340. *n.* 5.

Habemus ergo in hoc judicio illud præciſum ſum-
ptum publicum extractum ab ipſo Authentico pro-
ductum in lite contra Dominos de Schitiis anno
1650. quod fuit repertum in Proceſſu ejuſdem li-
tis, quodque propterea non ſolum probat uti pu-
blicum extractum ab ipſo Authentico, ſed uti ex-
tractum ab actis, in quibus lites, ut ſupra agita-
bantur vigore Innocentianæ mandantis, quod exem-
plum regiſtratum in alia cauſa etiam de partibus
executionem habere debebat in Curia, ut in puo-
cto firmat Ridolphin. *in prax. part.* 1. *capit.* 12. *nu-
mer.* 197. *in fin.* Rot. *coram Verall. dec.* 351. *n.* 5. *p.* 2.
Adden. ad Buratt. *dec.* 290. *n.* 15. Seraphin. *dec.* 1192.
num. 3. *& cor. R. P. D. Anſaldo dec.* 14. *n.* 36. Non
attenta exceptione, quod hujuſmodi ſumptum publi-
cum fuerit extractum ab Andrea Savareſio abſque
requiſitis *Text. in capit. final. de fid. Inſtrumentorum*;
hæc enim requiſita locum habent in relevatione
Inſtrumenti ad hoc, ut remaneat loco originalis
deperditi, ſeu viciati juxta caſum, de quo loquitur
Text. in dicto capit. final. ſecus vero eſt, ubi agitur
de caſu diverſiſſimo, quando ſcilicet fit productio
Inſtrumenti publici in actis cauſæ; & Notarius
cauſæ dat publicum extractum ab Authentico pro-
ducto; hoc enim caſu non adeſt neceſſitas ſervan-
di aliqua requiſita in extractione, juxta noto-
riam praxim, & quotidianam experientiam, quod 15
Notarii Cauſarum paſſim dare ſolent fides publi-
cas de Scripturis per eorum acta productis, quæ
attenduntur, & plene probant, ad tradita per Rot.
deciſ. 230. *numer.* 5. *part.* 5. *& deciſ.* 467. *numer.* 27.
part. 19. *tom.* 2. *recentior. & coram Bich. deciſion.*
643. *numero quarto Emerix. deciſion.* 340. *numero
quinto*.

Extra difficultatem, quia duo Notarii duarum
cauſarum, & duorum Tribunalium aſſeruerunt in
Calce ſupradicti ſumpti publici collationaſſe illud
cum ſuo Authentico; quibus ſane Officialibus pu-
blicis plenaria fides adhiberi debet, omniſque remo-
vetur exceptio illegalitatis juxta *Text. in l. hac con-
ſultiſſima C. qui Teſtamenta facere poſſunt*. Præſer- 16
tim cum agatur de exemplatione antiqua, qualis
dicitur illa, quæ eſt ultra triginta, vel quadragin-
ta annos, Aretin. *conſil.* 36. *num.* 6. Rot. *deciſ.* 193.
numer. 14. *part.* 2. *diverſor.* tunc enim præſumitur
exemplatio facta præviis omnibus requiſitis neceſ-
ſariis, quatenus iſta ex erroneo ſuppoſito interve-
nire debuiſſet, ut tradit Jaſon. *in Authen. ſi quis in
aliquo Cod. de edend. numer.* 5 *verſic. nono fallit*, &
ſequuntur Maſcard. *de probation. concluſ.* 711. *num.*
2. Aretin. *conſil.* 36. *numer.* 5 *in fin. verſicul. quando
exemplatio* Covar. *pract. quæſt. capitul.* 21. *ſub num.* 7.
verſicul. ſextus caſus, Maſtrill. *deciſion.* 43. *numer.*
12. Rota, *coram Coccin. deciſion.* 2358. *numer.* 18. *&
ſeqq*.

Ex abbundanti adduci etiam poſſunt plura evi-
dentiſſima adminicula, immo demonſtrationes cla-
ræ, quæ ſimul juncta ponunt in claris veritatem,
& legalitatem Teſtamenti, ſeu fundationis, etiam-
ſi ageretur de ſimplici ſumpto de ſumpto, fortius
autem ubi agitur de ſumpto publico extracto ab
Authentico exiſtente loco Originalis ad *Text. in l.*
1. *& 2. & l. veritat. Cod. de fideic.* Moedan. *deciſ.* 1.
de fideic. Inſtrument. Rot. *deciſ.* 198. *num.* 2. *part.* 1. *&
deciſ.* 418. *num.* 5. *part.* 1. *& deciſ.* 422. *numer.* 5. *&
ſequentibus. part.* 18. *& deciſion.* 646. *numer.* 3. *par-
te* 19. *tomo* 2. *& coram Cerro deciſion.* 490. *nume-
ro* 5.

Primum adminiculum eſt, deductum ex eo,
quod utrunque Beneficium poſſidet etiam hodie
plura bona Campeſtria, quæ adhuc cantant ſub no-
mine Fundatoris ſcilicet in vocabulo *Caſtellerro d'
Aghinoro*, Non obſtante objecto, quod juxta teno-
rem Teſtamenti illa bona appareant aſſignata in lo-
co, ſeu Territorio *Caſalis Roxii*: Quia verum qui-
dem eſt, quod vivente Aghinoro fundatore, & de
tempore ejus Teſtamenti bona iſta erant ſituata in
Territorio *Caſalis Roxii*, ſed hoc erat vocabulum
generale Territorii, quando adhuc vivebat funda-
tor, quando autem iſte obiit, & bona ejus fuerunt
aſſignata in dotem utriuſque beneficii, acceperunt

voca-

vocabulum particulare, & diverſum ex nomine ipſius Fundatoris, nempe *Caſtelletto d' Aghinoro*; & ſic hæc ipſa mutatio vocabuli, poſt obitum Fundatoris mirabiliter probat bona aſſignata beneficiis, proceſſiſſe ab illo, in cujus argumentum invariabile deſumpſerunt denominationem Fundatoris, Decian. *conſil.* 17. *numer.* 14. *& ſeqq. libr.* 3. Rot. *coram Merlin. deciſ.* 192. *numer.* 6. *& in Recent. deciſ.* 118. *numer.* 12. *part.* 5. *& deciſion.* 97. *numer.* 13. *parte* 16.

Aliud adminiculum eſt, quod ambo Beneficiati hujus Cappellæ habent eadem onera celebrandi Miſſam quotidianam cum Anniverſario, & diſtribuendi Panem, & Vinum; quod Anniverſarium, & diſtributio ſub eadem die adimplentur: idque non probatur tantum ex libro confecto per Vicinos, qui uti regulatus, & bene retentus cum ordinatis, & multiplicatis partitis, per centum annos continuatis, ſatis ſuperque probaret, ſed juſtificatur etiam ex viſitationibus Epiſcoporum pariter continuatis per centum annos, & ultra, quæ viſitatio-
17 nes pleniſſimam conſtituunt probationem, cum illæ præcipue fiant, & fieri deberi præcipiant Sacri Canones ad effectum inveſtigandi, & inquirendi onera Beneficiatorum, utque illa diligenter adimpleantur, ut apud Pax Jordan. *tom.* 2. *lucubrat. lib.* 7. *tit.* 7. *numer.* 17. Gavant. *in prax. Viſitation.* §. 11. *ſub numer.* 2. Salod. *de Viſitat. part.* 2. *capit.* 6. *& cap.* 9. Rot. *in Pampilonen. exemptionis* 25. *Junii* 1706. §. *vel, ſi ad omne, coram Rever. P. Dom. Anſaldo.* Immo cum prædictæ Viſitationes referant tenorem Teſtamenti cum omnibus circumſtantiis, nempe de annis 1567. 1575. 1599. 1641. 1673. & 1685. ſine dubio comprobant exiſtentiam Juriſpatronatus. Rot. *in Aretina beneficii* 21. *Januarii* 1701. §. *Quod vero, coram Rev. P. D. Anſaldo, & in Aſculana Juriſpatr.* 2. *Januar.* 1705. §. *accedunt, coram Rev. P. D. Scotto.*

Rurſus aliud adminiculum eſt, quod Anghinorus Fundator in prima fundatione alterius Beneficii facta de anno 1419. dixit ſe devenire *ad primam dotationem*; Idque ad evidentiam probat veritatem *ſecundæ* Dotationis alterius Beneficii controverſi, cum prima fundatio præſupponat ſecundam, juxta *Gloſſ. in l.* 1. §. *Ætas in verb. non proxima, ff. ne quid in flum. publ.* ubi quod primum ſupponit, ſeu habet poſt ſe ſecundum, Alberic. *in Diction. in verb. primum,* ubi quod primum regulariter dicitur reſpectu ſecundi; & in terminis Rot. *in deciſ.* 460. *numer.* 17. *in in fin. & numer.* 18. *part.* 18. *tom.* 2. *recent.* Inſuper inſcriptio Fundatoris circa fundationem a ſe expletam facta in ſummitate Cappellæ, ſufficiens eſt adminiculum, quod perperam impugnatur ex ſuppoſito, quod facta appareat per vicinos de anno 1620. Etenim veritas eſt, quod occaſione reſtaurationis Cappellæ Vicini ſe oppoſuerunt dicendo, quod reſtauratio fieri deberet cum inſcriptione, & Armis Fundatoris, eodem modo, quo erat ab antiquo, & reſtauratio facta fuit cum eadem Inſcriptione, & Inſignis, & conſequenter hujuſmodi Inſignia, & Inſcriptio ſunt antiqua, & occaſione reſtaurationis Cappellæ repoſita, prout erant antea; idque magis adauget probationem Juriſpatronatus, dum alias Or-
18 dinarius in reſtauratione Cappellæ non permiſiſſet appoſitionem Inſignium, & Inſcriptionis, ſi de Jurepatronatus non conſtitiſſet, vel ſi in Cappella veteri illa non extitiſſent, ad *Text. in l. opus novum,* §. *Inſcribi ff. de oper. public. & l. Baſilicam Cod. eodem* Franceſ. *de Eccleſ. Cathedral. capit.* 16. *num.* 78. Rot. *deciſ.* 333. *numer.* 7. *part.* 1. *recent. & deciſ.* 159. *numer.* 9. *coram Cavaler. & deciſ.* 459. *numer.* 50. *& ſeqq. coram Merlin.* Ulterius adeſt Inſtrumentum erectionis Beneficii ad formam teſtamenti ſecutæ coram Ordinario 19. Auguſti 1622. mediante opera Executorum teſtamentariorum, quod Inſtrumentum eſt ſumptum publicum extractum ab ejus Authentico per Peregrinum Notarium Cauſæ agitatæ de anno 1650. inter Vicinos, & Dominos de Schiriis, & fuit repertum in Proceſſu ejuſdem Cauſæ, & hodie compulſatum; & ſic plene probat, immo etiamſi eſſet ſumptum deſumpto faceret grande adminiculum, quoties in actis antiquæ cauſæ fuiſſet productum authenticum, neque hodie reperiretur ex ratione, quam conſiderat Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 3. *num.* 18. *cum ſeqq.* & comprobat Rot. *deciſ.* 38. *numer.* 8. *poſt* Novarr. *in ſumm.* Bullar. *& in recentior. deciſion.* 110. *numer.* 8. *parte* 19.

Accedunt demum ſtatus de Jurepatronatus probati per 200. annos, & ultra, vel ad præſentationem Patronorum, vel Auctoritate Apoſtolica cum mentione, & derogatione Juriſpatronatus; Quorum primus eſt, quod vacato beneficio per obitum Matthæi de Catenzonibus, Patroni præſentarunt Thomam della Foſſa, & pro Jurepatronatus productum fuit Inſtrumentum Fundationis, & probatum, quod Matthæus fuerat inſtitutus ad præſentationem, & quod ipſi erant in quaſi poſſeſſione præſentandi, & Ordinarius conceſſit Inſtitutionem, & poſſeſſionem præſentato; Qui ſtatus non poteſt referri ad aliud beneficium, quia fuit productus per Paulum della Foſſa in lite contra Alphonſum Paleottum; & pariter fuit productus in alio ſtatu anni 1613. ex quo reſultat individuatio ſtatus amplius non controvertenda. Rot. *in Majoricen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704. §. *hanc autem, &* 11. *Maii* 1705. §. *pariter non relevat, & in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Præſertim, coram bon. mem. Muto.*

Secundus ſtatus eſt Proviſio Apoſtolica Julii della Foſſa de anno 1538. quæ continet mentionem, & derogationem Juriſpatronatus, quæ Proviſio effectuata remanſit, dum per ejus obitum inſtitutus fuit
Georgius de Gaballis; derogatio enim Juriſpatrona- 19
tus illud conſervat ſupponit, & declarat. Card. de Luc. *de Jurep. diſc.* 57. *num.* 18. Seraphin. *deciſ.* 1334. *num.* 2. *verſ. & liter, & optime poſt* Vivian. *de Jurepatr. deciſ.* 29. *numer.* 17. *& deciſ.* 132. *numer.* 19. *&* 20.

Tertius ſtatus anni 1549. quo idem Georgius de Gaballis fuit inſtitutus ad præſentationem Patronorum, qui ſtatus, ac etiam alter præallegatus anni 1538. reſpicit controverſum beneficium, quia alterum eo tempore non vacabat, ſed poſſidebatur per Nicolaum Polliceum; effectuatio autem hujus ſtatus præſumitur eo ipſo, quod non docetur de contrario, vel ſaltem non requiritur quod probetur, ubi accipitur ſtatus in noſtris terminis adminiculi, & declarationis, Rota *in Florentina Juriſpatronatus de Ritafolis* 10. *Martii* 1603. *coram Card. Lancellot.* apud Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 1. *poſt n.* 3. §. *effectuatio, & in Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Nec ad eludendum, coram Reverendiſſ. Molines Decano.*

Ex quibus indubitatum redditur Juſpatronatus tanquam probatum ex publico Inſtrumento de per ſe probanti, & etiam adminiculato per tot demonſtrationes juncta circumſtantia, quod agitur de Teſtamento antiquiſſimo fere 300. annorum, ubi Jura noſtra non ſervant tantum rigorem in ſubtilitate probationum, ſed contentantur levioribus probationibus mediante ſcriptura etiam adminiculata per indicia, & conjecturas, rejecta quavis ſuſpicione, quæ in hoc Jurepatronatus non ſpectante ad perſonam potentem eſt prorſus extranea. Immo omnis favorabilis præſumptio militare debet pro Patronis, qui tanquam pauperes, & Idiotæ præſumuntur alieni ab omni umbra falſitatis, & ſuſpicionis reſpecto multiplicaturum ſcripturarum, quæ eorum Juſpatronatus concernunt, juxta Rot. *dec.* 139. *n.* 18. *&* 19. *part.* 17. *& dec.* 226. *la prima n.* 1. *& dec.* 310. *n.* 4. *part.* 9. *Recent.*

Neque hic obiici poteſt illa exceptio, quod Inſtrumentum fundationis debeat eſſe clarum, & non habens exceptiones; hæc enim concluſio retorquetur contra Meſmerum, ad quem pertinet onus probandi, non autem ad Ravaſium reum, & poſſeſſorem, vel quando per malum hypotheſim, onus probandi Juſpatronatus pertineret ad eundem Ravaſium ei ſufficeret allegare prædictum Inſtrumen-

tum,

Digitized by Google

tum, quod ex omnibus prædictis convincitur clarum ad probationem Juriſpatronatus, cum tale dicatur etiam illud, quod non habet exceptiones relevantes, non enim omnis exceptio, & omnis minutia turbidam reddit probationem, ſed illa tantum,
20 quæ eſt adeo fortis, ut Animum Judicis vacillare faciat, & dubitatione morali maxime ſuſpenſum reddat, ut firmavit Rot. *in Bononien. parochialis ſuper Manutentione* 26. *Junii* 1682. §. *Siquidem, coram bon. mem. Urſino, & in Colonien Beneficii* 27. *Junii* 1696. §. *Nec magis, coram Reverendiſſimo Conchen. & in Alatrina Juriſpatronatus* 15. *Junii* 1705. §. *final. &* 7. *Decembris ejuſdem anni* §. *Nullatenus, coram R. P. D. Scotto; & apud* Me *Diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 4. *cum duob. ſeqq.*

Sed oon ſiſtit peobario Juriſpattonatus in ſolo Titulo, ut ſupra adminiculato, ſed concurrit etiam res judicata, & quaſi poſſeſſio præſentandi, & ſignanter habemus, quod de anno 1564. Cardinalis Cæſius Epiſcopus Cremonæ, cum primus fuiſſet ad ponendum manus ſuper hoc beneficio, providendo Fabritium Lazzarum familiarem ſuum, iſte tamen ſe ſe opponente Paulo della Foſſa præſentato per Vicinos, agnoſcens malum jus fovere dimiſit Beneficium in manibus Cardinalis, qui de novo providit conferendo Beneficium Alphonſo Palleotto ejus Agenti, tunc in Romana Curia Advocato, non alio fine, niſi, ut contra Patronos adeſſet contradictor, qui poſſet redigere in libertatem controverſum beneficium, qui Palleotus optime agnovit ſubſiſtentiam Juriſpatronatus, & curavit obtinere Proviſionem Apoſtolicam cum mentione, & derogatione Juriſpatronatus; Sed nihil valuit hujuſmodi cautela; dum introducta lite coram Cardinali Sfondrato tunc Epiſcopo Cremonen. poſtea Gregorio XIV. inter Palleottum, & Paulum della Foſſa, prævia probatione Juriſpatronatus, ſententiatum fuit in favorem ejuſdem Pauli præſentati, & licet Palleottus appellaverit, non tamen proſecutus fuit appellationem, quæ ſententia emanata in contradictorio Judicio facit ſtatum tam in Poſſeſſo-
21 rio, quam in petitorio, ex firmatis *in Iſolana Beneficii* 16. *Martii* 1696. §. *Hac autem, coram Eminentiſſimo Tremoillo, & in Compoſtellana Parochialis* 28. *Novembris* 1696. §. *Nec pertinentia &* 17. *Junii* 1697. §. *His tamen, coram R. P. D. Priola, & in Aſtoricen. Parochialis* 6. *Februarii* 1699. §. *Talis, coram Rev. P. D. Scotto.* Qui ſtatus ſolemnis non evertitur ex reſponſione, quod lata fuerit ſententia per Judicem ſuſpectum allegatum, quia non adeſt allegatio in ſuſpectum, ſed proteſtatio, quod non poſſet Judex procedere ad ulteriora niſi purgatis attentatis, ſeu ſpolio poſſeſſionis Palleotti, cui oppoſitioni fuit ſatisfactum ex parte Pauli della Foſſa. Unde non ſubſiſtit in facto allegatio in ſuſpectum, quæ nec etiam relevaret in Jure, quia poſt cauſam inſtructam, non poteſt Ordinarius ſuſpectus
22 allegari ſine cauſa juſte, & legitime probata, Pa Jordan *Lucubrat. tom.* 3. *libr.* 3. *tom.* 4. *numer.* 7. Card. de Luc. *diſc.* 3. *ſub numer.* 56. præſertim quia non docetur de Mandato Procuræ ſpeciali ad allegandum Judicem ſuſpectum, quod fuit oppoſitum ex parte Pauli della Foſſa. *Caputaquen. deciſ.* 168. *num.* 1. Gregor. *deciſ.* 368. *num.* 1. Ridolphin. *in prax. part.* 1. *capit.* 7. *num.* 188. Buratt. *dec.* 388. *n.* 2. *ibique* Adden. *n.* 7.

Omnium tamen ſtatus melior eſt ille anni 1613. quo vacavit Beneficium per obitum Cambianchi, & Sigiſmundus Scalvus fuit præſentatus, & inſtitutus ab Ordinario, & pacifice poſſedit Beneficium non ſolum in vim Inſtitutionis Ordinarii, ſed etiam in vim proviſionis Apoſtolicæ, ſeu gratiæ pro Præſentato cum derogatione medietatis vocum. Hujuſmodi enim ſtatus eſt mirabilis, & ponens ſalcem ad radices, ſi ponderentur omnes circumſtantiæ, quibus qualificatur. Etenim in præſentatione Vicini aſſeruerunt ſe eſſe Patronos, & in quaſi poſſeſſione præſentandi exiſtentes; Ordinarius in Ædictis deſuper publicatis aſſerit, ſeu enunciat ſupradictos Vicinos eſſe veros, & legitimos Patronos, Fuit productum Teſtamentum coram Ordinario, qui ejus cognitione habita proceſſit ad Inſtitutionem. Citatus, & auditus fuit Promotor Fiſcalis. Inſtitutio conceſſa fuit ex probationibus jam factis, & ad majorem cautelam fuit dictum, quod præſentatus exhiberet alia documenta, quæ habere dicebat. Præſentatus exhibuit hæc alia documenta ad majorem probationem Juriſpatronatus, eiſque viſis Ordinarius pronunciavit ſatisfactum fuiſſe decreto majoris juſtificationis. Fuit effectuata ſententia Inſtitutionis, quia Scalvus habuit pacificam poſſeſſionem beneficii, in qua uſque ad obitum continuavit; Addito titulo gratiæ Apoſtolicæ pro præſentato cum derogatione medietatis vocum pariter executæ ab Ordinario, & effectuatæ.

Objecta non obſtant; non enim Ordinarius conceſſit Inſtitutionem ſuper probationibus faciendis, ſed jam factis, & ſolum alias probationes requiſivit ex abundanti, eas offerente Præſentato. Adeoque dici non poteſt ea, quæ probata fuerunt ad majorem cautelam nocere poſſe ſententiæ præcedenter rite, ac recte latæ ex aliis probationibus ſufficientibus. *Gloſſ. in capit. bona* 23. *in verb. recepit in fin. de elect.* Rot. *deciſ.* 36. *numer.* 19. *poſt* Salgad. *in Labyr.* Gregor. *deciſ.* 272. *numer.* 6. Rot. *apud* Marcheſ. *part.* 1. *fol.* 340. *numer.* 4. *&* 5. Rot. *deciſ.* 105. *numer.* 5. *& deciſ.* 110. *numer.* 14. *part.* 19. *recentior. & deciſ.* 148. *num.* 10. *deciſ.* 161. *numer.* 22. *part.* 18. *& deciſ.* 472. *numer.* 43. *part.* 19. *tom.* 2. *& coram Dunozzett. Jun. deciſ.* 830. *numer.* 24. *& coram Cerro deciſ.* 905. *numer.* 18. Immo tale decretum probandi ad majorem cautelam oſtendit, & ſupponit alias probationes jam factas fuiſſe ſufficienter, ut ait Rot. *coram Priolo deciſ.* 350. *numer.* 37. Se non fundavit Ordinarius in fundatione anni 1419. ſed ſolum in teſtamento, 1421. tum quia Scalvus illud produxit; tum quia Ordinarius ad illud reſpexit in ſententia; & hæc circumſtantia mirabiliter canonizat etiam legalitatem Teſtamenti, & ſic petitorium clarum, quia præſumitur ab eo viſam fuiſſe copiam publicam Teſtamenti extractam ab ipſo Originali, juxta præſumptionem, quæ aſſiſtit ſententiæ Judicis, de qua *Text. in leg. prima in fin. ff. de off. præſid. & l. miles,* §. *Decem ff. de re judic.* Barboſ. *axiom.* 131. *numer.* 4. Rot. *deciſ.* 460. *numer.* 6. *part.* 18. *tom.* 2. *recentior.* Et quoties in aliquo ſtatu ſemel fuit canonizatus titulus Juriſpa- 23
tronatus, non eſt amplius probandus, aut ponendus in dubio in aliis vacationibus; alias enim eſſet inquietare Patronum in ſingulis vacationibus, & ſemper incipere a capite, ut in ſimili Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 18. *num.* 26. *cum aliis in Hieracen. Parochialis* 24. *Junii* 1700. §. *Nullatenus cor. bon. me. Muto.*

Alia exceptio, quod poſtquam Scalvus adduxit alia Jura ad majorem probationem Juriſpatronatus; Ordinarius primo loco ſcripſerit = *Vicinos reperiri in quaſi poſſeſſione præſentandi, & ad ipſos ſpectare Juſpatronatus* = poſtea caſſaverit hæc verba, & ſolum dixerit, quod Scalvus ſatisfecerat Decreto majoris probationis; nihil relevat; quia fuit mera correctio erroris; Cum enim jam ſententia lata eſſet præcedenter, & ſolum ſibi reſervaſſet, quod Scalvus magis probaret, utique adductis his majoribus probationibus, non poterat pronunciare, niſi ſuper reſervatis, quod nempe fuiſſet ſatisfactum decreto, non autem dare novam ſententiam in petitorio; quando functus erat officio ſuo, *ad Text. in l. Judex poſtea quam ff. de re Judic. & in l. conquerebatur, ff. eodem;* Card. de Luc. *de Judic. diſc.* 36. *ſub n.* 2. *&* 3. *& in ſumma n.* 115.

Pariter novus titulus Gratiæ pro præſentato obtentæ per Scalvum nihil offuſcatur ex onere duarum Penſionum impoſito per Datariam, cum enim illa indigeret diſpenſatione propter alia Beneficia, ut decreverat Ordinarius in dicta ſententia, non mirum, ſi propter hoc oportuit ſubire onus penſionum, quia cum hac lege, & non alias Dataria diſpenſare voluit, juxta praxim relatam apud Cortad. *in prax. benefic. lib.* 4. *capitul.* 6. *numer.* 4. *verſic.*

quod

24 *quod ſit beneficium*; ubi quod in caſu Proviſionis cum diſpenſatione etiamſi agatur de Beneficio Juriſpatronatus Laicorum, ſolet Summus Pontifex ſuper ejus fructibus Penſionem imponere ad favorem perſonæ ſibi beneviſæ. Clauſula autem = *Non intendimus per præſentes Juſpatronatus in aliquo approbare* = nihil officit Juripatronatus approbato per Ordinarium, tam per ſententiam inſtitutionis, quam per executionem ipſius Gratiæ pro præſentato, ut in individuo ait Rot. *decif.* 200. *ex n.* 4. *cum pluribus ſeqq. part.* 18. *recent.* Immo dum Papa derogavit pro medietate Juriſpatronatus, illud ſine dubio comprobavit, ut proſequitur Rota *dicta deciſ.* 290. *numer.* 7. Quocunque igitur ſe vertat Proviſos Apoſtolicus, nunquam evitare poteſt hanc qualificatiſſimam rem judicatam, & ſtatum ſolemnem anni 1613. qui ſtatus ex adverſo inturbidabantur cum variis exceptionibus, quæ erant ponendæ ad partes, nec amplius attendendæ, quando ultimus, ſeu poſterior ſtatus 1613. omnia objecta ſilere facit operando, quod ſi quid dubietatis in præcedentibus ſtatibus appareat, ſublatum remaneat ex poſteriori, ut in puncto inquit Rot. *deciſ.* 290. *numer.* 8. *part.* 18. & *deciſ.* 245. *numer.* 17. *part.* 9. *recent.*

Et hic revera vocari debet ultimus ſtatus quaſi poſſeſſionis præſentandi, in qua reperiuntur Patroni, alii namque ſtatus, qui ſubſequuntur ab anno 1617. uſque in præſens nihil aliud ſunt, quam ſimplices Proviſiones Apoſtolicæ, quæ ſtatum præcedentem de Jurepatronatus non immutant tam in petitorio, quam in poſſeſſorio, juxta doctrinam Lambertini *de Jurepatronat. lib.* 3. *part.* 7. *artic.* 7. *numer.* 5. ubi quod Patroni nunquam perdunt quaſi poſſeſſionem præſentandi, licet per centum annos non præſentaverint ex cauſa Proviſionum Apoſtolicarum, Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *part.* 8. *numer.* 18. *verſ. potiſſimum*; Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 65. *numer.* 34. *verſ. vel quia*. Abſque ulla diſtinctione, ſive Proviſiones Apoſtolicæ habeant mencionem, & derogationem Juriſpatronatus, ſive non; nam primo caſu negotium eſt clarum, quod Patronis conſervatur poſſeſſio per hujuſmodi derogationes; ſecundo autem poſſeſſio non ammittitur ex defectu intentiones Papæ providentis, qui non habens ſcientiam Juriſpatronatus per ſuas Proviſiones, nunquam intendit tollere quaſi poſſeſſionem præſentandi quæſitam per Patronos in ſtatu anteriori, juxta punctuales deciſiones *in Bononien. Parochialis ſuper manutentione, coram Vicecomite*, 3. *Julii* 1679. §. *Non obſtante*; & 26. *Junii* 1682. §. *Etenim*, & §. *Secundo cum duob. ſeqq. coram bon. me. Urſino*.

Hinc opus non eſt minutim examinare Proviſiones Apoſtolicas, cum ſufficiat unica Reſponſio, de qua ſupra, cæterum illæ potius faveot Juripatronatus; nam prima Cardinalis Camporei facta in Commendam de anno 1617. eſt cum derogatione Juriſpatronatus, ut fatetur poſterior Deciſio cauſæ §. *Neque pro adſtruenda*; non obſtante quod Patroni antea præſentaſſent, quia eorum præſentatio non fuerat concluſa, dum Præpoſitus præſentaverat Epiſcopum Brivium; Vicini autem Paulum de Mellis; nec
25 proinde præſentatio ſciſſa in duae partes æquales, & in duas perſonas in paritate vocum dabat alicui præſentato Jus quæſitum, Addem ad Buratt. *deciſ.* 651. *numer.* 11. Coccin. *deciſ.* 1882. *numer.* 3. & 4. & *in recent. deciſ.* 240. *num.* 4. *part.* 16. & *in Faventina Beneficii* 10. *Junii* 1705. §. *Minimeque, coram R. P. D. Kaunitz*.

Proviſio Honuphrii Camporei de anno 1621. licet non contineat mentionem Juriſpatronatus; attamen reclamantibus Vicinis, Cardinalis Camporeus reſpondit non præjudicaſſe Juriſpatronatus, quæ ſupplicatio male refertur ad operam Vicinorum, quando Epiſtola Cardinalis Camporei contrarium demonſtrat, nec non tenor ſupplicationis, ubi dicitur = *Devotus Honuphrius Camporeus, &c. ſupplicat* = cum ſemper ſupplicatio præſumatur ab eo porecta, cuis nomine cantat, & cujus favorem concernit juxta *Conſil:* Oldrad. 136. *Speculator in tit. de appellat.* §. *Nunc breviter, verſic. quid ſi appareat; Gomes in regul. de impetran. benefic. Viventium queſtion.* 5. *numer.* 2. Adden. ad Gregor. *deciſ.* 331. *numer.* 19. Rota, *coram Dunoz. Jun. deciſion.* 58. *numer.* 7. & *coram Ubald. deciſion.* 158. *numer.* 1. & 2.

Proviſio Cardinalis de Auguſtinis per dimiſſionem Honuphrii Camporei facta fuit cum mentione, & derogatione Juriſpatronatus; nec ſubſiſtit expreſſionem Juriſpatronatus referri ad Prioratum S. Thomæ de Trivio, quia contrarium litera, & ſenſus grammaticalis demonſtrat, & ceſſat difficultas ex facto, dum probatur hujuſmodi Prioratum fuiſſe tanquam de libera collatione collatum bon. me. R. P. D. Arrigo.

Remanent ſolum duæ ultimæ proviſiones Franciſci Mariæ, & Joannis Caroli della Porta, ex cauſa vacationis Beneficii in Curia, ſuper quibus fit totus ſtrepitus aſſerti ultimi ſtatus; quod non ſubſiſtit; quia licet emanaverint non facta mentione, & derogatione Juriſpatronatus; attamen nihil præjudicant, cum hoc ſucceſſerit ob non expreſſum Papæ Juſpatronatus in ſupplicatione, ſicut in aliis ſtatibus anterioribus expreſſum fuerat; & ſic tanquam actus æquivoci, & compatibiles cum Jurepatronatus inſervire non poſſunt pro ſtatu Libertatis, ut ſuperius probatum eſt; Immo loquendo ex abbundanti, ſtante Inſtrumento Fundationis, & attentis ſtatibus anterioribus de Jurepatronatus per rem judicatam, etiam in figura ultimi ſtatus ſupradictæ Proviſiones nihil obeſſent, ut inquit Rot. *in Bononien. Parochialis ſuper manutentione* 2. *Februarii* 1680. *coram clar. mem. Cardinal. Vicecomite*, & 26. *Junii* 1682. §. *Etenim, coram bon. mem. Urſino*. Ea ratione convincenti, quod ultimus ſtatus nihil aliud 26
eſt, quam mera, ac ſimplex præſumptio, quod talis fuerit ſtatus antecedens, quæ præſumpti ceſſat, quando concurrit ſtatus anterior in contrarium, ut in dicta *Bononien. Parochialis ſuper manutentione, coram Vicecomite*.

Nec omnia prædicta ſunt dubia, ſed potius clariſſima, quibus non obſtat dubietas, quæ naſcitur ex minutis exceptionibus, cum nihil in Cauſa aliqua unquam reperiatur ita clarum, quod non poſſit adhuc quam ſuſcipere ſollicitam dubitationem; ut inquit Imperator *in* §. *Si vero authen. de Tabellion.* Rot. *coram R. P. D. Anſaldo deciſ.* 63. *num.* 1. & *in Albericen. Canonicatus* 10. *Maii* 1700 §. *Nulla enim, coram Reverendiſſimo Molines Decano*. Et in propoſito ultimi ſtatus plene habetur apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 3.

ANNOTATIO.

Vide infra in Supplement. *ad Alleg.* 100. ubi aliquid ex ſupra motivatis recurritur, & regiſtratur in fine Deciſio bujus Cauſæ, *coram R. P. D. Lancetta*.

Senogallien. Fundationis.

ARGUMENTUM.

Jus approbandi Puellas Deo dicandas in limine fundationis apponi poteſt etiam ſine beneplacito Apoſtolico, & de circumſtantiis, quibus probatur Communitatem fundaſſe Monaſterium.

SUMMARIUM.

1 *Quando agitur de locis piis ædificandis per Patronum, Lex Funtionis præcedere debet Conſtructionem.*

2 *In reſervatione Juris præſentandi Moniales non requiritur Beneplacitum Apoſtolicum.*

3 *Puella*

3 *Puella indigena in ingreſſu Monaſterii præferri debet Alienigenæ.*

4 *Jus approbandi Puellas Deo dicandas eſt ſimplex honorantia, non autem Juſpatronatus, & num. 5.*

6 *Forma probandi Juſpatronatus in perſonis potentibus, locum non habet in Jurepatronatus reſtricto ad jura honorifica.*

7 *Satisfit huic formæ Concilii, ubi conſtat de expreſſa lege fundationis per authenticam Scripturam.*

8 *Vigore obligationis ædificandi Monaſterium, poteſt quis cogi ad illud ædificandum.*

9 *Ubi Monaſterium reperitur conſtructum, ejus conſtructio facta præſumitur expenſis ejus, qui illam facere tenebatur.*

10 *Denominatio Monaſterii requiſita per Epiſcopum ab aliquo, comprobat illum fuiſſe recognitum pro Fundatore.*

11 *Epiſcopus non poteſt ad injectionem primi lapidis devenire, niſi certus ſit de Fundatore.*

12 *Ex quibus circumſtantiis arguatur aliquem eſſe Fundatorem Monaſterii, Vide ibi, uſque ad num. 20.*

21 *Juſpatronatus acquiritur ei, qui propriis expenſis conſtruit Monaſterium.*

22 *De Jure per quos modos acquiratur Juſpatronatus?*

23 *De Jure in limine fundationis admitti poſſunt pacta etiam juri contraria.*

24 *Pacta ſervantur de neceſſitate, non autem de honeſtate.*

25 *Pacta licet dura, & rigoroſa, ſunt tamen ſervanda.*

ALLEGATIO LXXIII.

ANno 1568. Illuſtriſſima Communitas Senogalliæ, in eadem Civitate propriis ſumptibus fundavit Monaſterium Sanctæ Chriſtinæ, cum pluribus pactis in Inſtrumento Fundationis adjectis, & ſignanter quod Jus admittendi Puellas Deo dicandas fieri deberet cum conſenſu Communitatis, ſeu ejus Deputatorum, juncta Obſervantia ſubſecuta per ſæculum, & ultra, juxta quam Puellæ ſemper in Monaſterium admiſſæ fuerunt de conſenſu, & approbatione ipſius Communitatis.

Moniales autem prædicti Monaſterii recalcitrando adverſus Legem Fundationis, & obſervantiam, hoc Jus conſentiendi admiſſioni Puellarum impugnare cæperunt eidem Communitati quæ coacta fuit Cauſam introducere in Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium, eaque propoſita ſub die 24. Martii 1708. prodiit reſcriptum = *Dilata, & exhibeatur inſtrumentum publicum fundationis* = Exhibita lege Fundationis approbatæ per Cardinalem Ruſticuccium Senogallien. Epiſcopum, cum Pars prætenderet, quod illa contineret promiſſionem Monaſterii ædificandi, nec probaretur ædificatio facta ſumptibus Communitatis, idcirco ſub die 28. Septembris 1708. emanavit reſolutio = *Jus approbandi puellas non ſpectare ad Communitatem, & quoad annuam præſtationem Partes utantur Jure ſuo* = Hæc reſolutio cauſam dedit perquirendi documenta ad indagandam veritatem expenſarum factarum ab eadem Communitate in Fabricam Monaſterii, & de facto fuerunt reperta omnia documenta neceſſaria, cum quibus repropoſita cauſa ſub die 19. Martii 1709. reſolutum fuit = *Pravia receſſu à deciſis competere Communitati Jus approbandi Puellas Deo dicandas* = Ultimo autem loco iterum diſcuſſa cauſa ſub die 14. Junii 1709. & Defenſoribus Monaſterii inſiſtentibus, quod Lex fondationis non concederet Communitati Jus approbandi Educandas, ſed tantum Puellas Deo dicandas, & quoad iſtas etiam allegantibus, quod non eſſet probata Fundatio ad formam Sacri Concilii Tridentini requiſitam in Perſonis potentibus, placuit Sacræ Congregationi reſcribere = *Quoad Educandas nullum Jus competere Communitati, & in reliquis exquiratur Votum Rotæ.* =

Ad formam hujus reſcripti diſputabatur = *An competat Communitati Jus approbandi Puellas Deo dicandas* = Quod favore Communitatis affirmative reſolvendum dicebam. Conſtat enim ex lege fundationis approbatæ de anno 1573. per Cardinalem Ruſticuccium tunc Epiſcopum Senogallien. quod ex Cauſa ædificationis Monaſterii faciendæ ſumptibus Communitatis, iſti reſervatum fuit Jus approbandi Puellas Deo dicandas; Neque dubitari poteſt, quo minus iſta dicatur vera, ac propria lex fundationis, licet Monaſterium non eſſet conſtructum, ſed conſtruendum; quando enim agitur de locis piis 1
ædificandis per aliquem Patronum, lex fundationis debet præcedere conſtructionem, nam alias conſtructo Monaſterio, ſeu loco pio non poteſt amplius imponi aliqua ſervitus cujuſcunque Juriſpatronatus; ideoque juxta neceſſariam praxim Fundator antequam ædificet locum pium, comparet coram Ordinario, promittit ædificare, & ex cauſa ædificationis obtinet, tunc approbationem Juriſpatronatus, ut advertit Lambertin. *de Jurepatronat. libr. 1. part. 1. quæſt. 4. articul. 6. numer. 8. & docet Text. in Can. Nemo Eccleſiam de Conſecrat. diſt. 1.*

Quemadmodum dubitari non poteſt, quin Lex approbandi Puellas Deo dicandas potuerit valide apponi de conſenſu Ordinarii ex cauſa conſtructionis abſque neceſſitate Beneplaciti Apoſtolici; hoc enim requiritur, ubi Fundator ſibi reſervaret Juſpræſentandi principalem Prælaturam Monaſterii, nempe Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, ſecus quando 2
reſervatur ſolum Jus præſentandi Moniales juxta punctualem auctoritatem Friderici de Senis *conſil. 65. numer. 2. verſicul. an in locum*; quam reaſſumit Lambertin. *de Jurepatronat. part. 1. lib. 2. quæſt. 5. artic. 5. numer. 5. verſicul. & certe fol. Mihi* 508. *& l. 1. parte 1. quæſt. 9. artic. 1. numer. 76.* Pax Iordan. *tom. 2. Lucubr. libr. 10. tit. 7. numer.* 318. Vivian. *de Jurepatr. libr. 5. capit. 7. numer. 14. & ſeqq.* & declaravit Sacra Congregatio apud Modernum Monacell. *in formul. for. Eccleſ. part. 1. tit. 11. formul. 14. num. 6. & 7.* Si hoc procedit quando Communitas reſervaſſet ſibi Juſpræſentandi Moniales, ſeu Puellas Deo dicandas, utique citra difficultatem procedit, quando, ut in præſenti, ſibi reſervavit ſolum Jus conſenſus, ſeu approbationis earundem puellarum, quod reſolvitur in merum Jus honorificum non inducens aliquam ſervitutem, Monaſterio oneroſam, prout eſſet Juſpræſentandi, per quod gratis, & ſine dote Moniales recipi debent, ſed vergens in ſimplex gubernium, & meliorem directionem Monaſterii, dum hæc approbatio Communitatis operatur, ut melius cognoſcantur, & examinentur qualitates Puellæ recipiendæ, quia melius, quam alii, Communitas ſcire poteſt honeſtatem, conditionem, & defectus hujus, vel alterius Puellæ, quæ etiam debet eſſe grata Patrono, & ſignanter indigena præfertur alienigenæ. Cardinal. de Luc. *de dot. diſcurſ. 167. numer. 37.* Rev. P. Dom. Petra *ad Conſtitut. Apoſt. ad Conſtitut. 12.* Innocen. IV. *ſect. 1. numero 51.* Idque inſuper eſſe de honeſtate probat exem- 3
plum Proviſionis Parochialium liberæ collationis, ubi in pluribus locis Parochus eligi debet gratus Populo, illique non ſuſpectus, data prælatione indigenis ſupra exteros, & de conſuetudine ei permittitur quædam honorantia nominandi Rectorem benevolum, & gratum, ut tradunt Ferrett. *conſil. 33. numer. 3. & ſeqqu. & conſil. 212. numer. 4. libr. 1.* Lambertin. *de Jurepatronat. libr. 1. part. 1. quæſt. 10. artic. 8. numer. 4.* Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſcurs. 8. n. 10.* Gonzal. *ad regul. 8. gloſſ. 4. numer. 164. & ſeqq. & gloſſ. 18. n. 90.* Buratt. *dec. 551. num. 6. & ſeqqu.* Peutinger. *deciſ. 453. numer. 3.* Cavaler. *deciſ. 419. num. 1. & 4.* Rot. *dec. 197. num. 11. part. 9. tom. 1. & dec. 321. num. 20. part. 9. tom. 2. dec. 331. num. 4. part. 5. recent.* Qui omnes expreſſe firmant hanc eſſe ſimplicem honorantiam, non autem Juſpatro- 4
natus, quia non inducit aliquam coactivam ſervi-

Eccleſiæ, ſed ſimplicem congruentiam, ne eligatur aliquis populo inviſus, ut in præſenti, ne introducatur in Monaſterium aliqua Puella Communitati non grata, ſeu contra quam Communitas opponere valeat dignos reſpectus bono publico etiam utiles, & in terminis ſimplicis conſenſus Patroni *Text. in cap. nobis de Jurepatr.* Rot. *coram Cavaler. deciſ. 445. n. 4. & poſt* Antonell. *de Jurepatr. & onerib. Cleric. deciſ. 42. n. 14.* Et in individuo conſenſus Patroni in receptione Novitiarum, & Monialium, docet Zabarell. *in cap. vidua ſub num. 1. de regular. verſ. Epiſcopus convenit in fundatione Monaſterii cum Patrono;* Joan. de Anan. *n. 9. verſ. quis facit Monaſterium.*

Cum ergo in præſenti doceamus Communitatem ex cauſa conſtructionis Monaſterii per ipſam faciendæ obtinuiſſe Jus honorificum approbandi Puellas Deo dicandas, & inſimul doceamus fuiſſe poſtea ædificatum Monaſterium ſumptibus ipſius Communitatis, ut probatur infra, utique ceſſat principale objectum Monaſterii; quod nempe cum agatur de perſonis potentibus, non ſufficiat probare licentiam Ordinarii cum approbatione Juriſpatronatus una cum expenſis factis in fabricam Monaſterii, niſi oſtendatur publicum inſtrumentum fundationis, vel immemorabilis una cum præſentationibus effectuatis per ſpatium 50. annorum, & probatis per authenticas ſcripturas. Hæc enim neceſſitas formæ conciliaris extranea eſt a terminis noſtris, ubi Communitas non prætendit Juſpræſentandi Moniales juxta plenum, & rigoroſum Juſpatronatus, in quo themate
5 loquitur Concilium mentionem faciendo de præſentationibus effectuatis per 50. annos una cum immemorabili, ſed ſolum prætendit Jus honorificum approbandi Puellas Monaſterium ingreſſuras, quod neque in nomine, neque in ſubſtantia dici valet proprium Juſpræſentandi juxta doctrinas ſuperius adductas, & generaliter etiam tradunt Franch. *in cap. 1. n. 4. ne ſede vacante in 6.* Rip. *in cap. 1. num. 5. de Judic.* Biſign. *deciſ. 10. de conceſs. præben.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 45. num. 33. & apud* Me *diſcept. Eccleſ. 25. num. 12. verſicul. reſervari.* Et in
6 individuo quod Concilium Tridentinum præſcribens formam probandi Juſpatronatus in perſonis potentibus non applicetur, neque locum habeat in Jurepatronatus improprio, ſeu reſtricto ad Jura honorifica firmat Cyrill. *quæſtion. Jur. capitul. 62. numer. 1. & ſeqq.*

Ultra, quod nec etiam applicatur forma Concilii, deficiente circumſtantia, quod noſtra Communitas dici poſſit perſona potens in loco, cum de tempore fundationis, ac etiam poſt in Civitate Senogalliæ regnaret Guidobaldus Dux Urbini, & adeſſet Cardinalis Ruſticuccius Epiſcopus una cum Cardinali Legato, qui Cardinales tam in Epiſcopatu, quam in Legatione defecerunt; in quibus terminis Communitas non dicitur Perſona potens, ſeu ceſſat ſuſpicio uſurpationis ad eximendum Patronum a forma Conciliari. Mareſcot. *var. reſolut. lib. 2. cap. 2. num. 5. & 6.* Bitillus *qu. Jur. dict. cap. 62. num. 10. & ſeqq.* Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 3. numer. 17.* Rot. *deciſ. 578. part. 4. diverſ. & deciſ. 279. num. 4. part. 12. recent.*

Imo ubi etiam per modum erronei ſuppoſiti ageretur de vero, ac proprio Jurepatronatus, & præſentandi, ac etiam de perſona potenti, adhuc ſatiſfactum remanet formæ Conciliari, eo ipſo, quod oſtenditur clara, & expreſſa lex fundationis, quæ licet contineat promiſſionem, & obligationem Communitatis de ædificando Monaſterium una cum conſenſu Epiſcopi ad ædificandum, & obtinendum Jus honorificum, de quo agitur: dicitur tamen vera, ac propria lex fundationis per authenticam ſcripturam, dum habet conſenſum Epiſcopi datum in ſcriptis cum ſubſcriptione Auditoris, & Cancellarii; ut in ſpecie, quod dicatur ſatisfactum Concilio, ubi
7 conſtat de expreſſa lege fundationis per authenticam ſcripturam, late firmavi Ego *diſcept. Eccleſ. 22. numer. 44.* *Reverend. P. Dom. Petra de Conſtit. Apoſtol. tom. 3. ad Conſtit. 6.* Innocentii IV. *numer. 29.* Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc. 3. numer. 27. & diſcurſ. 58. numer. 15. & in annot. ad Concil. diſcurſ. 11. numer. 9.* Rot. *deciſion. 564. per tot. & deciſion. 80. n. 5. p. 4. diverſor. & coram Pania deciſion. 1037. & in Recentior. deciſion. 168. numer. 33. part. 10. & dec. 187. numer. 6. part. 12.* Et in puncto quod Conſenſus Epiſcopi datus in ſcriptis ad fundandum, ſeu dotandum ſit Lex fundationis per authenticam ſcripturam a Concilio requiſita, tradunt Barboſ. *ad Concil. dict. ſeſſ. 25. capit. 9. de reformat. numer. 62.* Ricc. *in prax. part. 1. reſol. 136. numer. 5.* Vivian. *de Jurepatr. lib. 12 cap. 5. numer. 22.* Ex quo corruit objectum, quod conſtructio Monaſterii in ſequelam promiſſionis Communitatis probari debeat per authentica documenta; dum quando conſtat de Lege fundationis, ejus adimplementum poteſt probari quibuſcunque modis, & formis, quæ requiruntur de Jure communi, neque intrat quoad hoc adimplementum rigor formæ Conciliaris, ut individualiter advertit Cardin. de Luc. *in annot. ad Concil. diſcurſ. 11. numer. 10. & 11. & de Jurepatr. dict. diſc. 3. numer. 27. & diſc. 58. numer. 15.*

Quod autem in caſo iſto probetur adimpleta lex fundationis, ſeu promiſſio de ædificando Monaſterium ibi contenta, reſultat ex infinitis probationibus, de quibus infra. Et primo ex aſſiſtentia, ſeu præſumptione Juris, juxta quam data per antecedens promiſſione, & obligatione Communitatis de con- 8
ſtruendo Monaſterio, cujus vigore illa cogi poterat ad ædificandum Bald. *novell. de Dote parc. 1. numer. 7.* Lambertin. *de Jurepatron. lib. 1. quæſtion. 4. artic. 4. numer. 1. & ſeqq. & quæſtion. 6. artic. 1. numer. 15. verſic. quod ſi a principio fol. mihi 117.* Vivian. *eodem tractat. lib. 2. part. 1. cap. 3. numer. 3.* Carol. Anton. de Luca *ad* Ventrigl. *in prax. part. 2. annot. 17. §. 1.* 9
numer. 2. Inde fit, quod ubi Monaſterium poſtea reperitur conſtructum, ejus conſtructio facta præſumatur expenſis ejus, qui illam facere tenebatur, ut in ſpecie Juriſpatronatus Panormit. *conſ. 54. numer. 2. lib. 1.* Lambertin. *de Jurepatr. lib. 1. parc. 1. quæſtion. 9. artic. 1. numer. 107. verſ. ubi reperitur fol. mihi 199. & lib. 1. part. 2. quæſtion. 11. art. 7. n. 2. fol. mihi 410.* Mantic. *de tacit. lib. 12. tit. 16. n. 3.* Ventrigl. *in prax. p. 2. annot. 17. §. 1. n. 12.*

Secundo habemus, quod anno 1568. Communitas antequam deveniret ad fundationem requiſivit, & gratioſe obtinuit ſibi concedi ab olim Duce Urbini tunc Patrono in temporalibus Senogalliæ proportionatum ſitum penes Arcum Civitatis, ad effectum, quod ipſa Communitas = *poſſi pigliare poſſeſſo di eſſo, e dar principio ſi al diſegno, sì alla fabricazione* = Quæ conceſſio ſitus dicitur facta ipſi Communitati, cui tantum Dux Urbini gratioſam conceſſionem fecit, Bald. *conſil. 194. numer. 2. lib. 2.* Cuman. *conſil. 176. verſic. ad ſecundum.* Rota *coram Coccin. deciſion. 1339 numer. 3. & 4. & coram Cerro deciſ. 419. numer. 17. & dixi diſceptat. Eccleſ. 51. num. 1.*

Tertio, eodem anno 1573. Eminentiſſimus Ordinarius prævio ejus reſcripto poſuit in facultate Communitatis Fundatricis = *di nominare il nome del Santo, e Santa, che ſi deve porre al detto Monaſtero;* = qui actus denominationis Monaſterii re- 10
quiſitæ per Epiſcopum ab ipſa Communitate comprobat eam fuiſſe recognitam pro Fundatrice, & Patrona, ex firmatis per Lambertin. *de Jurepatr. lib. 1. part. 1. q. 3. art. 10. ſub n. 2. in fin. verſ. fundavit Monaſterium.*

Quarto ſequenti anno 1574. volente Communitate, opus ædificationis incipere, prædictus Eminentiſſimus Ruſticuccius Pontificalibus indutus ſe contulit ad locum conſtruendi Monaſterii, ibique affoſſis fundamentis, peractiſque ſolitis Eccleſiaſticis functionibus primum lapidem injecit, & Monaſterium appellari juſſit ſub invocatione Sanctæ Chriſtinæ; & iſte etiam actus canonizat Communitatem pro Fundatrice; dum alias Epiſcopus non poteſt ad injectionem primi lapidis devenire, niſi certus ſit de Fundatore, & omnibus præambulis,

bulis, & neceſſariis requiſitis ad fundationem; *ad Text. in Can. nemo de conſecrat. diſt.* 1. Pax Jordan. *tom.* 1. *lucubr. l.* 5. *tit.* 8. *numer.* 60. Ventrigl. *in prax. part.* 2. *annot.* 17. §. 1. *numer.* 1. Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 5. *art.* 10. *num.* 1. *& ſeqq.* & eſt Textus clarus *in Auth. Ut nullus fabricet Oratorii domos* §. *Deinde.*

Quinto, quia Dominus Baverius unus ex prædictis Deputatis expenderat in Conſtructione Monaſterii ſummam majorem illa ſibi tradita per Communitatem, perfecta fabrica, publicum Conſilium Communitatis mandavit illum eſſe reintegrandum de expenſis factis de proprio, idemque reſolutum fuit quoad Lucium Baldaſſinum alterum ex Deputatis, qui pariter aliquid ſubminiſtraverat de proprio; ex quo duo deducuntur; alterum, quod Communitas ſola ædificavit Monaſterium de proprio, & alterum, quod, quidquid Baverius, & Baldaſſinus Deputati de ſuo miniſtrarunt, tanquam Miniſtri Communitatis id peregerunt, & nomine illius; non autem nomine proprio, & particulari, aut diſtincti Fundatores, neque his qui ſuas pecunias expenderunt in fabricam, fuit acquiſitum Juſpatronatus, ut tradit Lambert. *de Jurepatron. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 3. *art.* 19. *num.* 4.

12 Sexto, habemus Communitatem ſtabiliviſſe Proviſiones neceſſarias circa victum quotidianum præſtandum Monialibus, Serventibus, & Cappellano, & ulterius ſuper modo inveſtiendi dotes Monialium, quas cenſuit inveſtiendas in ſtabilibus, unde magis dilucidatur ſolam Communitatem fuiſſe Fundatricem Monaſterii, dum etiam expenſas alimentorum providebat, *Text. in dict. Can. nemo de conſecrat. diſt.* 1. *& in Auth. ut nullus fabricet Oratorii domos*, §. *Deinde*, Lambert. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 5. *art.* 18. *num.* 1. *& ſeqq.*

13 Septimo, accedit Reſolutio Conſilii habita de anno 1579. in qua habito colloquio, ſub quanam regula vivere debuiſſent Moniales Monaſterii noviter erecti, concluſum fuit eas vivere debere ſub Regula Sancti Benedicti, excluſis aliis quatuor Regulis propoſitis, & non acceptatis, qui pariter actus uniri debet cum aliis ad comprobandum; quod ſola Communitas fuerit Fundatrix, & quæ propterea Legi rei ſuæ dicebat. *Cap. verum de condit. appoſit. & in Auth. ut determinatus ſit numerus Clericorum*, §. *Inveſtigantes*, Lambertin. *de Jurepatronat. libr.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 9. *artic.* 1. *numer.* 33. *& ſeqq.*

14 Octavo accedit, quod poſt erectum Monaſterium, Abbatiſſæ, & Moniales non ſolum pro alimentis recurſum habebant ad Communitatem, tanquam Fundatricem, & Patronam, ſed etiam pro neceſſariis reparationibus, ſeu reaptationibus Monaſterii, quod pariter tanquam onus Patroni probat Juſpatronatus Communitatis ratione Fundationis, *Concil. Trident. ſeſſ.* 21. *capit.* 7. *de reformat.* Bellett. *diſquiſit. Clerical.* §. 14. *numer.* 10. Antonell. *de regim. Eccleſ. libr.* 1. *capit.* 2. *numer.* 27. Sperell. *deciſion.* 67. *numer.* 10. *&* 11. *& deciſ.* 68. *num.* 11.

15 Nono, concurrit alia reſolutio Conſilii de anno 1584. ubi poſt ſubminiſtratas per Communitatem plures expenſas pro manutentione Monialium ordinavit, quod illæ continuarentur, ſed in futurum, quod videretur, an redditus Monaſterii ſufficere poſſent ad manutentionem Monialium; Addita alia reſolutione, circa quod veſtirentur de novo expenſis Communitatis ipſæ Moniales; quæ omnia pluſquam evidenter oſtendunt ſolam Communitatem fuiſſe illam, quæ propriis pecuniis Monaſterium fundavit, prout virtute ejus promiſſionis tenebatur, ut docet Baldus *in l. id, quod pauperibus, num.* 41. *Codic. de Epiſcop. & Cler. verſ. Item præſumitur factum*, Bart. *in l. cum ſervus n* 4. *ff. de verbor. obligat. per Text. in l. final. Cod. de Alimentis pupillo præſtan.* Felin. *in cap. ſicut num.* 35. *de ſentent. & re judic.* Bald. *conſ.* 378. *n.* 2. *lib.* 1.

16 Decimo, hanc veritatem demonſtrat factum ipſius Curiæ Epiſcopalis, quæ in libro Fundationum Monaſteriorum, & Locorum piorum regiſtravit promiſſionem Communitatis de conſtruendo Monaſterium una cum conſenſu, & licentia Ordinarii, & regiſtravit etiam in ſequelam hujus actus impoſitionem primi lapidis, introductionem Abbatiſſæ, & Monialium, necnon celebrationem Miſſæ in Monaſterio jam conſtructo; non enim veriſimile eſt, quod Curia Archiepiſcopalis conſtructionem Monaſterii appoſuiſſet deſcriptam inhærenter ad promiſſionem Communitatis de illud conſtruendo, niſi vere, & realiter ſibi conſtitiſſet de Jurepatronatus Communitatis ratione fundationis, cum ceteroquin Ordinarii ſoleant invigilare ſuper libertate Eccleſiarum, & Monaſteriorum, nec ſunt ita ſegnes, ut canonizare velint Fundatorem Monaſterii illum, qui ædificare promiſit, & tamen non adimplevit, ex firmatis per Rota *in Gerunden. Beneficii* 26. *Aprilis* 1697. §. *In comprobationem, coram R. P. Dom. Priolo, & in Aretina Beneficii* 21. *Januarii* 1701. §. *Quod vero, coram R. P. D. Anſaldo, & in Aſculana Juriſpatr.* 26. *Januarii* 1703. §. *Accedunt, coram R. P. D. Scotto, & in Cremonen. Beneſ.* 3. *Decembris* 1706. §. *Accedit cum ſeqq. cor. R. P. D. Lancetta.*

Undecimo hoc ipſum reſultat, ex quo perquiſito Monaſterio compertum fuit illud reperiri pluribus in locis inſignitum Inſigniis, & Armis noſtræ Communitatis, & ſignanter in parte ſiniſtra Altaris majoris illius Eccleſiæ, nec non in Vaſo marmoreo, ubi aſſervatur Aqua Sancta, ac demum in Ciſterna ſita intra Clauſtra ipſius Monaſterii; quæ appoſitio Inſignium eſt una ex demonſtrationibus Juriſpatronatus, & fundationis factæ per eum, cujus ſunt Inſignia, Rot. *coram Coccin. deciſ.* 130. *numer.* 1. *verſ. Quæ inſignia*, Buratt. *deciſ.* 919. *numer.* 4. *verſ. ſecundum*, Martin. Andr. *deciſ.* 5. *numer.* 11. *verſ. concurrebant, & in recent. deciſ.* 13. *ſub numer.* 3. *verſ. Et plurimum, & deciſ.* 518. *ſub numer.* 5. *verſ. non parum part.* 1. *& deciſ.* 170. *ſub numer.* 2. *verſ. nec deficiunt part.* 2. *& in Mediolanen. Priorat.* 14. *Martii* 1646. §. *Sexto inſignia, coram bon. mem. Corrad. & noviſſime in Cremonen. Beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Iiſque adduntur, coram R. P. D. Lancetta.* 17

Duodecimo exhibiti fuerunt innumerabiles actus reſpicientes Jus conſentiendi, & approbandi Puellas Deo dicandas, dum ab anno 1579. quo Monaſterium habuit ſuum eſſe, uſque ad annum 1675. & in præſens ſemper Communitas requiſita fuit de conſenſu, & approbatione earum Virginum, quæ voluerunt Monaſterium ingredi; & quod notabile eſt primus actus approbationis, & conſenſus emanavit ad petitionem ipſiuſmet Epiſcopi; quæ quidem obſervantia introducta etiam ex facto ipſiuſmet Epiſcopi fortior evadit ad effectum amplius non dubitandi de veritate, & realitate Fundationis per ſolam Communitatem peractæ, Rocc. *diſput. Jur. capit.* 190. *numer.* 57. Rot. *in Aſculana Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1703. §. *Accedunt, coram R. P. D. Scotto;* Lambertin. *de Jurep. part.* 2. *lib.* 1. *qu.* 11. *artic.* 7. *numer.* 1. *fol.* 409. Rot. *coram Emerix Jun. deciſ.* 118. *num.* 14. *& coram Otthobon. deciſ.* 56. *numer.* 14. *& in Cremonen. Beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Tandem, coram R. P. D. Lancetta.* Nihil obſtante, quod actus prædicti non probentur habuiſſe effectum, quia cum ſint numeroſi, imo innumerabiles continuati per ſpatium centenariæ, & ultra, effectuatio præſumitur niſi contrarium doceatur, ut inquit Rot. *in Dertuſen. Juriſdictionis* 6. *Februarii* 1696. §. *Prout etiam, coram bon. mem. Pio, & in Recent. deciſ.* 43. *numer.* 6. *part.* 16. Præterea cum habeamus per antecedens fundationem peractam expenſis Communitatis, una cum promiſſione ædificandi ſumptibus ſuis, una cum licentia Epiſcopi approbativa etiam pactorum fundationis, actus ſubſecuti in ſequelam hujuſmodi pactorum, & legum fundationis, præſumuntur effectuati ratione tituli, & cauſæ præcedentis, 18

abſque

Digitized by Google

abſque eo, quod neceſſarium ſit probare effectuationem, ut in terminis Obſervantiæ, Rot. *in Majoricen. Beneficii 16. Maii 1704. § fortius quia, coram bon. mem. Muto, & in Mediolanen. Prioratus 11. Decembris 1690. § Nec ad elidendam, cor. Reverendiſſimo Molines Decano; & in dicta Derthuſen. Juriſdictionis 6. Februarii 1696. §. Prout etiam cor. bon. mem. Pio.*

19 Decimo tertio adſtipulatus antiqua reſolutio hujus Sacræ Congregationis, quæ ſub die 16. Septembris 1672. approbando, & recognoſcendo Communitatem pro vera Patrona, & legitima Fundatrice Monaſterii, circa electionem Syndici, & Cappellani ipſius Monaſterii, quæ ex lege fundationis reſervata fuerat Communitati, reſcripſit illam ſpectare ad Communitatem, quæ obſervantia judicialis, licet emanata quoad unum ex pactis Fundationis; attamen veram oſtendit fundationem, & conſtructionem factam per ſolam Communitatem, duio ſine hac circumſtantia Sacra Congregatio non conceſſiſſet Communitati electionem Syndici, & Cappellani, cum non attendatur ipſe actus particularis, ſed ratio, & cauſa univerſalis, ex qua declarata fuit ipſius actus competentia, Rot. *decif. 268. num. 1. part. 4. & decif. 266. num. 4. part. 15. & decif. 251. num. 33. part. 19. Recent. & in Ferrarien. Decimarum ſuper Jure univerſali decimandi 8. Junii 1696. §. Univerſalitatem, coram bon. mem. Urſino, & in Salisburgen. ſeu Chiemen. Teſtimonialium 23. Aprilis 1703. §. Fortius, coram R. P. D. Scotto.*

Decimo quarto demum mirabiliter hanc veritatem
20 comprobat concordia ſecuta de anno 1674. inter Communitatem, & Moniales, in qua declarata fuit Communitas pro vera, & legitima Fundatrice Monaſterii, & ibi Moniales confeſſæ fuerunt, quod non poterant admittere puellas in Monaſterium = *Se prima non foſſero ſtato approvate dall' Illuſtriſſimo Conſeglio in conformità del praticato ne' tempi andati, e ſecondo l'uſo, e coſtume antico;* = quæ concordia licet deſtituta Beneplacito Apoſtolico, attamen mirabiliter inſervit pro obſervantia tanquam roborata conſenſu Ordinarii, & Cardinalis Legati, & tanquam actus recognitionis veritatis, non autem novæ ſervitutis Eccleſiæ, ſeu Monaſterii, ut in terminis individualibus, Ripa *reſponſ. 1. de Jurepatron num. 4.* Quamvis ad effectum obſervantiæ, non requiratur, quod actus ſit validus, quia cum illa conſiſtat in mera probatione facti, hæc deſumitur ex confeſſione emiſſa etiam in actu nullo, ut in puncto Rot. *decif. 1195. num. 3. & decif. 1271. num. eodem, coram Emerix Jun* & in terminis confeſſionis Sabell. *in Summ. diverſ. in verb. Confeſſio, num. 7.* Rot. *decif. 305. num. 6. & 7. part. 13. recent. & in Majoricen. Juſpatr. 16. Maii 1704. §. Fortius quia, cor. bon. mem. Muto.*

21 Ex qua ſerie probationum, & demonſtrationum evidentium, corruunt in radice omnia objecta, quæ ex adverſo decantabantur; Corruit enim primum, quod Monaſterium fuiſſet conſtructum adjuvante Baverio Cive Senogallien. dum iſte fuis unus ex Deputatis per Communitatem fabricæ Monaſterii, quodque operabatur nomine Communitatis, & ſi quid exburſavit de proprio in computa expenſarum, fuit ab eadem Communitate reintegratus, nedum mediantibus pecuniis retrofimilibus, ſed etiam mediante conceſſione loci Monaſterii pro ipſius Baverii filiabus ac etiam filiorum maſculorum filiabus, & reſpective neptibus; & de Jure Juſpatronatus acquiritur ei, qui propriis expenſis conſtruit Monaſterium, non autem, qui aliquas pecunias erogavit in ejus fabricam, nomine alieno, juxta doctrinam Lamberrin. *de Jurepatron. libr. 1. part. 1. quæſtion. 3. articol. 19. numer. 4.* Rota *in Placentina Iuriſpatronatus 23. Martii 1703. §. Tum demum, coram Reverendiſſimo Molines Decano,* & dicta *Diſcept. Eccleſ. 22. numer. 23. verſic. aliud enim.*

Corruit etiam ſecundum objectum, quod Fundatio Monaſterii facta fuiſſet ſuper ſitu Ducis Urbini, & inſuper aliqua ex parte cum emolumentis aſſignatis per eumdem Ducem; Etenim tam conceſſio ſitus, quam aſſignatio emolumentorum proceſſit in gratiam ſolius Communitatis, ut dixi ſupra §. *Secundo*, Et quando etiam Dux dediſſet fundum, ſeu pro acquirendo Jurepatronatus ſibi ipſi, ſeu libere hoc non tollit, quin Communitas bene, ac legitime acquiſiverit Juſpatronatus ex cauſa conſtructionis de ſuis pecuniis factæ, quia de Jure per 22
tres modos acquiritur Juſpatronatus; primo, per dationem fundi, ſecundo per conſtructionem, & tertio per dotationem; unde ſufficit Communitati probare, quod Monaſterium ſumptibus ſuis ædificaverit, maxime quando hoc ſolum Epiſcopo promiſit in ſupplicatione eidem Epiſcopo porrecta, ut docet Lamberrin. *de Jurepatr. libr. 1. part. 1. quæſt. 3. art. 11. numer. 2.* Cum igitur ſatis oſtenſum ſit ſolam Communitatem ædificaſſe Monaſterium, ac ulterius ex abundanti feciſſe alias conſiderabiles expenſas pro victu, & veſtitu Monialium, earumque Officialium, utique æquitas non patitur, quod lex fundationis ſit fraudanda, ſed Jura Sacrorum Canonum expoſcunt ejus leges eſſe inviolabiliter obſervandas, ne alias detur pernicioſum exemplum retrahendi laicos ab erogando proprias ſubſtantias in Opera, & Loca pia, ac erectionem Eccleſiarum, & Monaſteriorum. Rot. *coram Buratt. decif. 61. num. 2. & coram Bicch. decif. 110. num. 19. & in Recent. decif. 352. numer. 23. part. 16. cum aliis in Parmen. Beneficii 28. Iannar. 1701. §. Quam quidem, coram R. P. D. Scotto.*

His ſtantibus rationibus, & motivis, fuit reſolutum a Sacra Rota, quod = *Conſenſus Communitatis requiratur, & quatenus denegetur, habeatur, pro præſtito, conſulto Epiſcopo per Monaſterium in caſu denegationis;* = Sed quia hujuſmodi reſolutio, veritati, & rationi non ſatis conſona mihi videbatur; replicabam, quod iſte modus reduceret ad meram cæremoniam conſenſum Communitatis; ſi enim iſte haberi debet pro præſtito in caſu denegationis, quærimus ad quid inſervire debebit Conſultum Epiſcopi? Si Communitas denegat conſenſum ex cauſa juſta, quærimus quomodo iſte haberi debebit pro præſtito? Ergo ſi petitio conſenſus inſervire debet pro Cæremonia, dum haberi debet pro præſtito, idem eſt, ac dicere, quod ſaltandum veniat pactum fundationis, quodque pauperes laici poſtquam conſtruxerunt Eccleſias, & erogarunt pecunias ſuas in opera pia remaneant fraudati, & decepti relinquendo illis conſenſum ridiculum, qui ſive juſte, ſive injuſte denegatus haberi debet pro præſtito, quod abhorret in jure, & eſt contra publicam utilitatem, & contra mentem Sacrorum Canonum, qui ut allicerent laicos ad benefaciendum Eccleſiis, voluerunt 23
illis admittere omnia pacta etiam Juri contraria juxta *Gloſſ. in capit. cum dilectus in verb. præſentare in fin. de Jurepatronat.* Vivian. *cod. tract. part. 1. lib. 4. cap 9. ſub n. 56.* Rot. *in Parmen. beneficii 28. Januar. 1701. §. quam quidem, coram R. P. D. Scotto.* Ergo modus iſte nunquam procedere poterit, niſi addatur, quod conſulto Epiſcopo in caſu denegationis, conſenſus habeatur pro præſtito, quando ipſe cognoverit eum fuiſſe denegatum ſine juſta cauſa, quodque per contrarium conſenſus non habeatur pro præſtito, quando ex juſta, & rationabili cauſa fuerit denegatus; alias erit contravenire, pacto fundationis, erit fraudare laicos ſuis pecuniis, erit committere ingratitudinem contra Benefactores, & dare exemplum, quod laici retrahantur a benefaciendo Eccleſiis, ut in terminis Conſenſus firmant, Ricc. *in prax. part. 3. reſol. 30. num. 1. & ſeqq.* Gonzal. *gloſſ. 47. numer. 37. & 43.* Jovius *de ſolemn. in contract. min. gloſſ. 9. §. 4. numer. 18.* Rot. *in Colonien. Canonicatus prima gratia 13. Decembris 1709. §. Tertium, coram R. P. D. Lancetta.* Præſertim cum Ordinarius debeat admittere hunc conſenſum ex pacto titulo oneroſo, quomodo unquam ille erit requirendus de honeſtate? nullus ſane

diſit, quod quando fiunt pacta, & quando facta
24 ſunt, iſta dicantur adimpleri *ex honeſtate*; quando pacta ſervantur *de neceſſitate*, non autem *de honeſtate*, juxta principia legalia; de quibus *Text. in l. Juriſgentium, §. Prætor ait ff. de pactis l. legem, quam dixiſti, Cod. de pactis* Rot. *deciſ. 68. num. 7. part. 16. & deciſ. 8. num. 2. part. 17. recent.*

Nec applicantur doctrinæ de conſenſu Patroni, quoad electionem Abbatiſſæ, qui requiritur de honeſtate; eſt enim fallacia in argumento, quia Patronus ratione Juriſpatronatus conſequitur plures fructus, nempe Juſpræſentandi omnes Moniales; Jus proceſſionis, Advocatiæ, & Alimentorum, & ulterius obtinet de Jure Juſpræſentandi aſſenſum electioni Abbatiſſæ, ut tradit Lambertin. *de Jurepatr. libr. 2. part. 1. quæſt. 5. art. 5. num. 9.* Diverſum eſt in caſu noſtro, ubi Communitas nihil obtinuit ex prædictis ſed ſe ſe reſtrinxit ad ſiccum pactum præſtandi conſenſum admiſſioni puellarum, nec prætendit conſenſum vigore legis, ſed vigore pacti, & propterea licet de jure reſpectu Patroni, quoad electionem Abbatiſſæ conſenſus ſit de honeſtate, hoc tamen provenit, quia Patronus recompenſatur de neceſſitate in Jurepræſentandi omnes Moniales, & aliis Juribus ſupradictis; quod ſane non applicatur ad caſum noſtrum, ubi Communitas nihil aliud ſibi reſervavit, niſi juſpræſentandi conſenſum, quod niſi de neceſſitate obſerveretur, nullam aliam haberet recompenſam de tot expenſis, & beneficiis, ut in puncto quod quidquid de Jure eſt de honeſtate, ſi adducatur in pactum, ſit de neceſſitate, docet Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. quæſt. 7. art. 24. n. 18.* & Lotter, *de re benefic. lib. 2. quæſt. 21. numer. 59. cum plur. ſeqq.* hinc videmus quod ſi agatur de conſenſu Patroni præſtando reſignationi, aut permutationi beneficii, iſte requiritur de neceſſitate, non de honeſtate, ut bene Rebuff. *in prax. benefic. in 3. part. ſignanter num. 40. & 41.*

Neque conſiderati valet inconveniens litium, quia aut Communitas diſſentiet ex juſta cauſa, & Moniales imputent ſibi, aut diſſentiet ſine cauſa, & Ordinarius conſenſum habebit pro præſtito, & iſta materia non eſt prohibita, & ſi quam duritiem habet, eſt toleranda, & admittenda correſpective ad duritiem, quam ſubſtinuit Communitas circa burſam ſuam, & tot expenſas factas, neque oportebat facere pacta, ſi Moniales nolebant ea ſervare, erubeſcere deberent in promovendo has delicatas ſubtilitates, reflectendo, quod, niſi fuiſſet Communitas, non extitiſſent Moniales, neque Monaſterium, quod recepit ab illa totum eſſe ſuum; ideoque exclamat Juſtitia, quod pacta licet dura, & rigoroſa, ſunt tamen ſervanda, ut ait Rot. *deciſ. 68. num. 7. part. 16. rec.* Concludendo, quod aut Moniales ſervare debent pactum de neceſſitate, & modo utili, non autem ventoſo, deriſorio, & cæremoniali; aut debent reſtituere annua ſcut. 40. pro carne, quæ ipſæ obtinuerunt in vim tranſactionis anni 1674. advertendo, quod Communitas juxta legem fundationis approbatam per Cardinalem Ruſticuccium ad nihil aliud ſe obligavit, quam ad conſtructionem Monaſterii; Si igitur ſervare nolunt hoc pactum prout jacet, tenentur reſtituere annuas præſtationes ſcut. 40. acceptas vigore tranſactionis ab anno 1674. uſque in præſens, & in futurum ceſſare debet hoc onus Communitatis, ut firmant Urceol. *de tranſ. qu. 89. num. 6.* Rot. *deciſ. 228. n. 8. part. 14. & dec. 128. num. 4. part. 15. rec.*

Sacra Rota reſolvit in hac cauſa, quod poſſent Moniales libere devenire ad approbationem Capitularem (ut moris eſt) Puellarum Deo dicandarum, cum hoc tamen, quod approbationi jam factæ conſenſus Communitatis requiratur, & quatenus denegetur, habeatur pro præſtito, conſulto tamen per Moniales Epiſcopo in caſu denegationis, qui qualitatem Ovium ſibi commiſſarum melius, quam Communitas, & ipſæ Moniales indubitanter cognoſcit, ut in *Deciſ. 16. Maii 1710. coram Reverendiſſimo Molines*, quod tamen non tollit quominus Communitas coram Epiſcopo poſſit deducere juſtas, & rationabiles Cauſas denegati Conſenſus, alias iſte reduceretur ad meram cæremoniam.

ARGUMENTUM.

Continet Miſcellanea diverſarum quæſtionum in materiis patronalibus juxta Caſus practicos, de quibus in corpore.

SUMMARIUM.

1 *An Regula de triennali habeat locum in Beneficiis de Jurepatronatus? Vide num. 2.*
3 *Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem, non poteſt fieri per Præſentatum in favorem alterius, niſi authoritate Papæ.*
4 *Præſentatio Communitatis, ut valeat, ſufficit major pars Congregatorum, nec requiruntur duæ partes ex tribus.*
5 *Legata domo pro fundatione Cappellæ cum onere Miſſarum; hæres eam tenetur tradere refarcitam in neceſſariis, ut locari valeat.*
6 *An mixtum dicatur, ſive potius laicale, vel Eccleſiaſticum Juſpatronatus reſervatum Eccleſiæ cum conſenſu, & participatione perſonarum laicarum?*
7 *In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi Turnarius præſentare negligat in ſuo Turno, datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono non exiſtenti in Turno per Jus accreſcendi reprobata deciſ. Bicch. num. 8. 9. & 10.*
11 *Proviſus Apoſtolicus, cum derogatione medietatis vocum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra terminum Patrono competentem.*
Reprobatur opinio, quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori, n. 12. uſque ad 15.
16 *An ultimus ſtatus dicatur firmatus ob litem finitam in vim ſubrogationis gratioſæ? & numer. 17. & 18.*

ALLEGATIO LXXIV.

DAbo Monumenta aliqua laborum meorum ſi non lato calamo cum occupationes Fori tempus mihi ſubtrahant, ſaltem compendio quodam ex iis, quæ per frequentes caſus conſului, & ſcripſi in hac Ampliſſima Juriſpatronatus materia, ſemper varia, ſemperque novis ſubjecta quæſtionibus Antiquitati prorſus incognitis; Sane decreveram diſtinctis allegationibus diffundere ſingulos caſus, & articulos, quorum apud Me infinitus eſt numerus, ſed agnovi deſtinata cedere in irritum, & votis fruſtrari volentem, cum ne unius quidem horæ integrum ſpatium ſuppetat, quod me vacuum relinquat licet noctes vigilantem pene ad Auroram; Hinc turbam differentium quæſtionum miſcebo in unum, ut quod bene, & diſtincte non potui, expediam quomodo poſſum.

Sæpe interrogatus extiti, an regula de triennali locum haberet in Beneficiis de Jurepatronatus alias quam ad præſentationem Patroni obtentis; Pone enim, quod vacante Beneficio exiſtente in aliqua Civitate, vel Loco, ubi Patronus non degit, ſed longe extra Diœceſim, & in remotiſſimis partibus, qui notitiam non habeat vacationis citra cujus Patroni præſentationem aliquis Beneficium obtineat ejuſque poſſeſſionem adeptam pacifice retineat per triennium, nunquid Patrono a die notitiæ vacationis reclamante, & præſentante ad hoc Beneficium contra ejus Præſentatum Poſſeſſor juvare ſe valeat regula de triennali? Tangit quæſtionem iſtam Gomez *in regul. de triennal. quæſt.*

9. ubi

9. ubi eam ſub dubio relinquit, & ſe ſe remittit ad firmata per, ipſum in regulam de annali *quæſt.* 27. *ubi numer.* 3. dicit non habere locum regulam de annali in inſtitutione Ordinarii danda ad præſentationem Patroni, ſed bene in proviſione Apoſtolica Beneficii de Jurepatronatus obtenta cum clauſula = *Accedente conſenſu Patronorum*, = & ita reſolutum fuiſſe teſtatur in *Hiſpalen. Cappellania Sanctæ Ceciliæ* 10. *Januarii* 1539. *coram Mohedano*; quæ eſt inter ejus impreſſas *deciſ.* 5. *de Jurepatronat.* ubi quærit an Proviſio Papæ ad præſentationem Patroni, ſeu de conſenſu Patroni ſubjaceat regulæ de annali, & poſtquam præmiſit rationem dubitandi, quod locum non haberet regula cum in proviſione Beneficii Juriſpatronatus iſta non ſit vera impetratio, ſed proviſio de conſenſu Patroni, quæ ſine illo non valet, deinde ſub *numer.* 2. inquit quinque ex DD. tribus contrarium tenentibus inclinaſſe, quod regula de annali haberet locum in proviſione Apoſtolica facta de conſenſu Patroni; nam fuit facta proviſio, dummodo accedat conſenſus Patroni, qui conſenſus acceſſit, ea ratione, quod in hac proviſione principaliter agitur ad impetrationem, quamvis Papa noluerit providere niſi de conſenſu Patroni addendo, ibi = *In impetratione de conſenſu Patroni, non conſideranda eſt conditio appoſita, videlicet conceſſio, dummodo accedat conſenſus Patroni, quia illa conditio appoſita fuit per Papam, quia principalis intentio Oratoris tantum fuit impetrare ſimpliciter, & quod Papa derogaret Juripatronatus, & hac ratione impetratio cenſetur libera, & ſubjacet regula de annali* = eamdemque opinionem refert in eadem cauſa Rota *deciſ.* 796. *part.* 3. *libr.* 3. *diverſor.* ubi tamen in fine ait, quod, cum tres Rotæ Auditores contrariæ opinionis eſſent, reſolutum fuerit, quod expectaretur, quod alii Auditores venirent in Rota, quia cauſa erat exemplaris.

3 Ego autem quidquid ſit de hac opinione ſuper regula de annali, ubi Mohedanus ſupponit in ſuo caſu acceſſiſſe conſenſum Patroni proviſioni Apoſtolicæ, cum quo ſuppoſito bene procedit quidquid ibi reſolutum fuiſſe teſtatur, in alio caſu contrario, ubi Patronus non conſenſit, Cenſeo regulam de triennali tueri non poſſe Proviſum de Beneficio Juriſpatronatus abſque præſentatione Patroni, ſive proviſionem obtinuerit ab Ordinario, ſive a Papa, ea ratione quod deficit titulus coloratus utroque caſu; ſi enim Ordinarius inſtituat aliquem in Beneficio, ſive libere, ſive ad præſentationem non veri Patroni, proviſio eſt nulla, ſi Patronus reclamat intra terminum a die ſcientiæ vacationis Beneficii computandum, ſi vero Papa conferat cum clauſula = *Accedente conſenſu Patronorum* = non video qua ratione ſubſiſtere poſſit proviſio ſi verus Patronus non conſenſerit, ſed alius qui Patronus non eſt; & ideo utroque caſu deficit titulus coloratus, neque Poſſeſſor defendere ſe valet regula de triennali contra Patronum, ejuſque præſentatum, ut quod proviſio Apoſtolica cum clauſula = *Accedente conſenſu Patronorum* = remaneat nulla, ſi Patronus contradicat, vel alium infra terminum præſentet, firmavit Rota, *coram Mohedano deciſ.* 6. *de Jurepatronat.* & ego aliam rationem adverto, quod totum tempus triennii non videtur conſiderari poſſe reſpectu Patroni, qui ignoravit vacationem beneficii, ejuſque proviſionem, cum ſibi terminus non curat niſi a die ſcientiæ, ut firmavit Rota *in Hoſtunen. Beneficii* 10. *Decembris* 1708. §. *Tamen, coram R. P. D. Criſpo*, ubi agebatur de lapſu quinque annorum, poſt quem Patronus ſcientiam vacationis habuerat, & ita quod regula de triennali locum non habeat in beneficiis de Jurepatronatus, firmavit Rota *in Mediolanen. Beneficiorum* 2. *Junii* 1703. §. *Cum de cætero, coram R. P. D. Molines*, & *in dicta Hoſtunen. Beneficii* 10. *Decembris* 1708. §. *final. coram Rev. Pat. Dom. Criſpo*.

Plerumque contingit, quod inter duos præſentatos coram Ordinario pendeat lis, qua ſive deciſa per ſententiam, ſive non, alter ex præſentatis vult cedere Jus ſuum, quod habet ex præſentatione alteri tertio, quæritur idcirco an poſſit hanc ceſſionem facere ad effectum, ut Ceſſionarius proſequatur litem contra alterum. Negativa ſententia communiter tenetur, quia præſentatus habens ſolum Jus ad rem non poteſt reſignare in favorem, quia non eſt a Superiore inſtitutus, & ſi fiat reſignatio irrita eſt, ac nulla, ut apud Pariſ. *de reſignat. lib.* 2. *qu.* 33. *num.* 13. Rota *coram Merlino deciſ.* 443. *numer.* 18. praxis autem eſt in iſto caſu, ut volens cedere Jus ſuum in favorem, ut loco ſui alter ſubrogetur, & acquirat Jus præſentationis recurrat ad Sedem Apoſtolicam, & obtineat gratiam admiſſionis ceſſionis hujuſmodi Juris ad rem ex præſentatione competentis cum ſubrogatione Ceſſionarii in ejus locum, ut docet Gomes *in regul. de ſubrogandis in præfat. num.* 5. *verſic. ſecundum genus*, Rota *deciſ.* 678. *per totam part.* 19. *tom.* 2. & *in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Iſtud igitur, coram Rev. P. D. Anſaldo*.

Sæpe interrogatus fuit in pluribus cauſis beneficialibus, An ſpectante Jurepatronatus ad Communitatem aliquam ſæcularem, ut quis dicatur electus in Conſilio ſufficiat reportaſſe majorem partem ſuffragiorum, vel requiratur habuiſſe duas partes ex tribus, in quo articulo ad probandum, quod requirantur duæ partes ex tribus allegari ſolet Rot. *deciſion.* 262. *numer.* 1. & *ſeqq. part.* 14. & *deciſion.* 22. *numer.* 1. *part.* 16. *recent.* Cum hoc concordare videtur Rota *in Firmana beneficii apud* Garz. *part.* 10. *num.* 3. Ubi dicit, quod Univerſitas repræſentatur per conſenſum ſaltem duarum partium ex tribus; Ego autem præſcindendo a Statutis, & Jure municipali, juxta quod decerni poteſt, ut negotia Univerſitatis concludi debeant per duas partes ex tribus, loquendo in puncto juris, cenſeo eſſe errorem manifeſtum ſupponere, quod non ſufficiat major pars ad concludendam electionem in his Communitatibus, ſeu Conſiliis, itaut requirantur duæ partes ſuffragiorum ex tribus; Etenim allegatæ *Deciſiones* 262. *part.* 14. & *deciſ.* 22. *part.* 16. 4

Si intelligendæ ſunt juxta textus, & Doctores, quos allegant; iſti nunquam probant requiri duas partes ex tribus, quia *gloſſ. in leg. nulli, ff. quod cujuſque univerſ. nom. in ver. duæ partes*, optime diſtinguit, quod ad effectum ſe congregandi, & faciendi Conſilium requirantur duæ partes ex tribus, non autem ut pro concludendo actu, iſtæ duæ partes requirantur ibi = *Et nota quod non exigitur, ut duæ partes conſentiant in decurionem; ſed ut duæ partes adfuerint*. = Idemque diſponit *Text. in l. nominationem C. de decurionibus*. Scilicet quod duæ partes eſſe debeant præſentes, & quod ſufficiat major pars Votorum, idemque firmat Lambertin. *de Jurepatronat. libr.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 2. *art.* 19. *numer.* 1. & 2. Rot. *poſt* Vivian. *deciſ.* 147. *num.* 6. & 7. *de Jurepatronat.* Cum aliis apud Rot. *in Majoricen. Beneficii* 6. *Decembris* 1709. §. *Hujuſmodi, coram R. P. D. Anſaldo*; Sic etiam attendi non poteſt quidquid ait Rot. *apud* Garz. *ubi ſupra numer.* 13. cum debeat intelligi in eo ſenſu, ut requirantur duæ partes ex tribus ad effectum faciendi Conſilium, non autem quod præſentatio fieri debeat per has duas partes, quia ſufficit major pars duarum ex tribus præſentium, juxta Lap. quem Rot. citavit *allegat.* 78. *num.* 2. ibi = *Debuerunt ſaltem duæ partes Univerſitatis eſſe præſentes, & ſaltem a majori parte præſentium præſentari*; = Hoc etiam obtinui in aliis Cauſis beneficialibus, dum præter ſupradictam Cauſam Majoricen. Beneficii, in qua ſcripſi, hoc ipſum quod ſufficiat major pars Communitatis, & hominum obtinui in *Comen. Parochiali ſuper Inſtitutione* 23. *Junii* 1710. §. *Conſilie cum ſequent. coram Rev. P. D. Falconerio*; & *in Comen. Archipreſbyteratus* 17. *Junii* 1715. §. *Quamobrem*, & 12. *Junii* 1716. §. *Et jure quidem, coram eodem*; Hac occaſione habui etiam caſum, quod imminente Congregatione, ſeu Conſilio Univerſitatis, conſueverunt homines, ſeu vocales ſtatuere antequam

veniant ad ballotationem, ſeu ſuffragia, quod intelligatur electus qui habebit duas partes ex tribus, quæ cautela nihil valet, quia Conſilium, ſeu Univerſitas non habet hanc poteſtatem ſtatuendi contra diſpoſitionem Juris, juxta quam electio dicitur concluſa per majorem votorum partem; Jovius *de ſolutionib. in contract. minor. gloſſ.* §. 1. *numer.* 38. *& ſeqq.*

5 Reliquerat Fundator in Teſtamento, quod ex quibuſdam ſuis domibus hæreditariis erigeretur Cappella cum onere unius Miſſæ quotidianæ in perpetuum; Domus repertæ ſunt in peſſimo ſtatu, itaut locari non poſſent, niſi reſarcirentur in pluribus neceſſariis; quærebatur an hæres teneretur reſarcire, & opponebatur pro negativa, quod cum Fundator Incæpiſſet legatum a ſpecie = *Laſcia che delle Caſe, &c. ſe ne erriga una Cappellania* = Hæres non teneretur ſupplere, ſi non ſufficeret relictum pro onere Miſſarum, juxta reſolutionem Sacr. Congregationis Concilii in *Romana celebrationis Miſſarum* 31. *Martii* 1696. apud Bertachin. *Vot. deciſion.* 106. *numer. ſecundo*. Contrarium vero fuit reſolutum ex quo non agebatur de ſupplendo Capitali Dotis inſufficienter relictæ, ſed de eadem dote conſignanda in ſtatu habili ad producendum fructum; ſcilicet de conſignandis prima vice in favorem Cappellaniæ Supradictis domibus in ſtatu locabili, ut erat Mens Teſtatoris, qui non intellexerat relinquere Muros infructiferos Domorum, ſed Capitale fructiferum, mediante fructu retrahendo per locationes, unde erat onus hæredis tradendi pro prima vice Domos habitabiles, & ſic locabiles, ut annuum onus Miſſarum ſatisfieret ex annuis penſionibus domorum, cum de cætero poſt factam hanc conſignationem Capitalis in ſtatu habili ad producendos fructus, in progreſſu Cappellani onus erat manutenere Domos in eodem ſtatu locabili cum ſolitis reparationibus, vulgo *Acconcimi* nuncupatis, & ita Me ſcribente deciſum fuit per Sacram Congregationem Concilii in *Romana Cappellania* 27. *Junii* 1711. reſcribendo = *Hæredes teneri propriis expenſis conſignare Domos in ſtatu bono, & locabili pro prima vice.* =

6 Quæſitum fuit apud Me an eſſet Iuſpatronatus Eccleſiaſticum illud, quod Fundator reſervaverat favore Rectoris Eccleſiæ Parochialis, cum conſenſu, & participatione quatuor Priorum Communitatis laicalis, itaut in diſcordia præſentationum ſtari deberet eorum majori parti, in quo dicebam Juſpatronatus eſſe mixtum, nec ſubjectum reſervationibus; quia Priores Laici effecti fuerant comparticipes, & compatroni per talem legem, juxta deducta apud Gonzal. *ad regul. Cancell. gloſſ.* 47. *numero* 17. Secus vero eſſet ſi Juſpatronatus eſſet reſervatum Eccleſiaſtico cum conſilio Priorum, Gonzal. *ubi ſupra gloſſ.* 46. *numer.* 31. Contrariam opinionem tenuit Gambat. *de offic. leg. lib. tertio numero* 409. Azor. *Inſtitut. moral. part.* 2. *lib. quinto capitul.* 28. *quæſtion.* 2. *verſicul. quando vero*, Ea ratione, quod Juſpatronatus habetur, ſeu dicitur Eccleſiaſticum, vel Laicale, juxta conditionem ejus qui præſentat, non ejus qui conſentit; ſed hæc opinio non applicabatur ad legem fundationis ſupra relatam, quæ diſponebat in diſcordia ſtari debere majori parti compoſitæ ex Rectore, & quatuor Prioribus; ultra quod opinio Gambat. & Azor. qui eum refert Mihi non placet, quod nempe attendatur conditio ejus, qui præſentat, non qui conſentit; cum enim conſentire habens dicatur comparticeps Juriſpatronatus, ſeu præſentandi, & diſentiendo præſentationi alterius eam Impediat, perinde, ac ſi eſſent duo patroni, quia conſenſus eſt ſequendus ad differentiam Conſilii, quod adhibere debens illud ſequi non tenetur, inde crederem Juſpatronatus reſervatum alicui Eccleſiaſtico obligato procedere cum conſenſu Laici, dici poſſe mixtum ex rationibus adductis per Gonzal. *de gloſſ.* 47. *numero* 14. *& ſeqq.* Sed proſequendo materiam pone, quod Fundator reſervaverit alicui Eccleſiaſtico, Juſpræſentandi, & Laico Jus nominandi, utrum erit Juſpatronatus Eccleſiaſticum, laicale, vel mixtum? Gambat, *ubi ſupra artic.* 398. Tenuit Juſpatronatus eſſe Laicale per illam rationem, quod Eccleſiaſticus tali caſu præſentare debens nominatum a Laico dicitur potiùs Procurator, quam præſentator, cum iſta præſentatio ſit neceſſitatis, non autem liberæ voluntatis, ut requiritur in Patrono, qui habere debet liberum Jus præſentandi Clericum ſibi beneviſum, & ſequitur Azor. *ubi ſupra q.* 2. *verſic. dubia*, Et hæc opinio Mihi veriſſima videtur.

Pone, quod Epiſcopus, vel Abbas habeat feudum ſæculare, cui eſt annexum Juſpatronatus, an hoc dicatur Eccleſiaſticum vel laicale? diſtinguendum eſt, quod aut feudum ſæculare tranſlatum fuit pleno Iure in dignitatem Epiſcopalem, vel Abbatialem, Iuſpatronatus erit Eccleſiaſticum, Azzor. *Inſtit. moral. part.* 2. *libr.* 5. *capit.* 28. *quæſtion.* 2. *verſicul. Eccleſiaſticum*; ſi vero hoc feudum poſſidetur ab Eccleſiaſticis ſupradictis ſolum quoad dominium utile remanente directo penes Principem ſæcularem, & Iuſpatronatus remanebit laicale, ut in terminis Iuriſpatronatus regii poſt Marr. *de clauſ. part.* 2. *clauſ.* 14. *numer.* 3. *inquit* Rot. *deciſion.* 298. *numer.* 11. *& deciſion.* 329. *numer.* 13. *part.* 9. *recentior. ex doctrina Panormitan. Cap. dilectus*, *num.* 4. *de preben.* ſicut in caſu converſo Eccleſia concedente laicis in emphyteuſim, ſeu infeudationem aliquam Tenutam bonorum, ſeu bona, & poſſeſſiones quibus annexum eſt Iuſpatronatus hoc remanet Eccleſiaſticum, & ſolum erit Laicale, ſi bona pleno Iure cum omnimoda abdicatione ab Eccleſia transferantur in Laicos, ut per Cardinal. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 59. *numer.* 14. *&* 15. & diſi ſupra *allegat.* 56. *num.* 1. *& ſeqq.*

Diviſo exercitio Iuriſpatronatus per Turnum inter duos Compatronos, pone, quod Turnarius non præſentet illa vice in qua habet Turnum; utrum alter Compatronus, cui non tangit Turnus ſubintrare valeat ad præſentandum ob negligentiam, ſeu non exiſtentiam Turnarii? Rota *coram Bich. deciſion.* 106. *numer. quæſtion.* 10. 11. Firmavit, quod ſpectet Iuſpræſentandi ad alium Compatronum, licet non exiſtentem in Turno, ea ratione, quod diviſio Turni non efficit quin tam Iuſpatronatus, quam Iuſpræſentandi penes quemlibet Patronum in ſolidum reſſideat; & ideo ex quodam Iure accreſcendi præſentatio competit alteri Compatrono non Turnario in defectum Turnarii; Eſt tamen advertendum, quod hæc deciſio eſt contumacialis, unica tantum Parte informante; & inſuper fundatur in lege fundationis diſponentis, quod ſemper Beneficium provideretur ad diſpoſitionem Patronorum, & loquitur in caſu quo lis agebatur contra alterum præſentatum a non vero Patrono, ſuper quibus circumſtantiis reſolutionem fundare profitetur, ut legere eſt, *numero* 11. Ego vero contrarium puto verius, quod nempe diviſo Turno inter duos Compatronos, ſi ille cui contingit Turnus in illa vacatione præſentare negligit devolvatur proviſio ad Superiorem, quia non video rationem, ob quam Compatronus non exiſtens in Turno ſubintrare valeat ad præſentandum; non quidem Iure accreſcendi, quod diviſo exercitio ſublatum remanet, manente tantum communione quoad proprietatem, quæ nihil commune habet cum exercitio, ut bene probat Rota *in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *Individuitas*, *coram Eminentiſſimo la Tremoille*, *& in Alexanen. Beneficii* 11. *Aprilis* 1712. §. *Et ſane*, *coram Reverendiſſimo Patre Domino Aldrovando*, Eoque minus ſupponi poteſt hoc Ius accreſcendi ſpectata natura Turnariæ diviſionis, in eo conſiſtens, quod Turnarius in ſuo Turno dicatur præſentare nomine communi, etiam alterius ſocii ex jure ceſſo per illum in illa vacatione, ſeu Turno; Si enim Compatronus ab initio ceſſit Ius ſuum alteri in ſuo reſpective Turno per ceſſionem perpetuam, & irrevocabilem, videre non poſſum quomodo iſtud jus ceſſum reaſſumere poſſit, quando ſe perpetuo de illo ſpoliavit; ut de natura hujus Turnariæ diviſionis dixi

dixi *Diſcept. Eccleſ.* 22. *num.* 35. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 65. *n.* 39. Rot. *in Tiraſonen. portionis* 7. *Maii* 1703. §. *Ceſſare*, *coram Molines*; Rurſus in conventione ſuper Turno unuſquiſque ex Compatronis promittit, & ſe obligat ſe non ingerere in Turno Conſocii, ſed quod ad iſtum pertineat Turnus privative ad alterum, Rot. *in Placentina Parochialis* 22. *Martii* 1715.

Suſtulit, *& in Piſtorien. Beneficii* 27. *Martii* 1716. §. *Quod clarius*, *cor. R. P. D. Cerro*.

9 Inſuper iſte Compatronus præſentando in Turno alterius negligentis non conſumeret ſuum Turnum, itaut hic Turnus eſſet ſibi computandus alio ſequenti, qui ad ipſum ſpectabat, ſpectaturo ad negligentem, ſed præſentaret in Turno alterius negligentis, & ſimul poſtea præſentaret in ſuo ſubſequenti, & ſic gauderet duobus Turnis contra legem conventionis, aſſumendo ſibi Turnum negligentia ex ſua induſtria in locum Superioris, ad quem dabatur devolutio, quod ſane tolerari non poteſt, quia uſurparet Patronus Jus Superioris Eccleſiaſtici, & ſimul inæqualiter gauderet contractu Turnario in tribus Turnis, nempe in præterito, in quo ſupponere debemus illum præſentaſſe; in præſenti, quod ſpectaret ad Conſocium negligentem, & in futuro, qui reverteretur ad illum, Rot. *deciſion.* 300. *numer.* 6. *coram Royas*; Neque enim ille Turnus in pœnam negligentis aſſumptus per Compatronum computari poteſt juxta legem alternativæ, juxta quam illi non competebat, *ut in dict. Piſtorien. Beneficii ubi ſupra*, *coram Rev. Patre Dom. Cerro*, Si vero dicere volumus hunc Turnum negligentis computari debere Patrono, cui non ſpectabat, & eſſet revolutio, & diſſolutio Turni, quia iſte Patronus per duas vices continuatæ præſentaret, ſcilicet præterito Turno ſuo; & præſenti alieno, & per contrarium alter Turnarius negligens gaudere deberet per duas vices immediatas ſequentibus duobus Turnis, contra legem Turnariæ diviſionis, & alternativæ, de qua Me ſcribente Sacr. Congregatio Particularis in *Romana Beneficiatus Sanct. Petri in Voto extenſo per Rev. Patrem Dom. Petram* 21. *Aprilis* 1716. §. *cum itaque cum ſeqq.* Ex quibus cenſeo in caſu negligentiæ unus ex Compatronis Turnariis Jus providendi devolvi ad Superiorem, & conſumptum remanere Turnum negligentis, ut in terminis Turni inter Epiſcopum, & Capitulum, firmarunt Garz. *de Benefic. part.* 10. *cap.* 3. *numer.* 35. Filiucc. *tractat.* 41. *de Benefic. capit.* 3. *numer.* 103. Gonzal. *ad Regul.* 8. *gloſſ.* 45. §. 3. *num.* 16. Rot. *dec.* 162. *num.* 39. *part.* 12. *recent.*

10 Cautela ergo erit Patronis in concordia ſuper Turno, ne pactum apponant, quod in caſu negligentiæ alterius ex Turnariis alter ſubintrare poſſit, abſque eo quod ejus præſentatio conſumere debeat proprium Turnum.

11 Quotidie accidit in gratiis Apoſtolicis pro præſentato cum derogatione medietatis Vocum quædam ſolita quæſtio; An iſte proviſus teneatur, aut exhibere nominationem ſuam coram Ordinario, vel Papa intra terminum quadrimeſtris, ſeu Patroni intra eundem terminum præſtare debeant eorum conſenſum; an vero ſufficiat, quod conſenſus Patronorum quandocunque exhibeatur extra terminum coram Executore litterarum, quem caſum ſæpius habui, & quod nullatenus requiratur exhibitio nominationis, ſeu conſenſus intra terminum, Me ſcribente cenſuit Rota *in Lauretana Juriſpatronatus* 11. *Decembris* 1716. §. *Veruntamen*, *coram Rev. Patre Dom. Criſpo*. In qua tamen ſolum dicitur, quod formalitas præſentationis requiratur, quando Inſtitutio pertinet ad Ordinarium, non autem quando agitur de ſimplici juſtificatione Gratiæ Apoſtolicæ, cum ad hunc effectum exuberet ſolus conſenſus a Patronis præſtitus; ſive deſumptus Mandato procuræ, ſive aliter quomodocunque; Videamus an hoc taliter verum ſit, quod neque etiam iſte conſenſus ſit exhibendus intra terminum coram Ordinario, vel Papa, quod pendet ab allegatione authoritatum, quæ in eadem deciſione cumulantur.

12 Allegatur Corrad. *in prax. libr.* 4. *capit.* 2. *num.* 7. Sed iſte ſolum dicit, quod non requiritur formalitas præſentationis prout fieri ſolet coram Ordinario, ſed ſatis eſt conſtare de conſenſu Patronorum, qui habet vim præſentationis, quod non excludit conſenſum eſſe exhibendum in actis Cameræ, ſeu Cancellariæ intra terminum Roſ. *de execut. litterar. part.* 1. *capitul.* 5. *in addit. numer.* 51. Dicit, quod non requiritur præſentatio coram Papa, ſed ſufficit conſenſus deſumptus ex Inſtrumento nominationis, in quo graviter æquivocat allegando Rot. *deciſion.* 352. *numer.* 11. *part.* 16. Quæ continet motiva partium hinc inde, & immediate contrarium refert *numer.* 14. *&* 15. quod nempe requiratur exhibitio conſenſus Patronorum intra quadrimeſtre in Camera, ſeu Cancellaria Apoſtolica juxta ſtylum, & allegando Bich. *deciſion.* 118. *numer.* 5. Quæ loquitur de diverſa gratia Apoſtolica continente clauſulam *accedente conſenſu Patronorum*, ſolum dicendo quod iſte conſenſus æquipollet veræ præſentationi, Rot. *coram Buratt. deciſ.* 481. *numer.* 6. Solum firmat quod non fiunt præſentationes coram Papa, ſed ſolum ſufficit Conſenſus Patronorum; unde probat, quod coram Papa adſit conſenſus Patronorum, ibique Adden. *numer.* 21. Pariter Rota *coram Bich. deciſion.* 395. *numer.* 15. *& deciſion.* 419. *num.* 4. Dicit, quod Summus Pontifex nil aliud conſiderat, niſi conſenſum Patronorum, ſive præcedat ſive ſubſequatur intra legitima tempora, *& deciſion.* 420. *numer.* 11. *&* 12. Ubi quod Dataria non concedit ſimiles juſtificationes, niſi viſo conſenſu Patronorum, & ſufficiat, quod de tali conſenſu conſtiterit etiam ex ſimplici nominatione facta a Patronis; quæ deciſiones retorquentur, dum una requirit conſenſum intra legitima tempora, & altera quod conſenſus exhiberi debeat apud Officiales Datariæ, & bene reſpondet Rota *in Nolana beneficii* 30. *Januarii* 1690. §. *Nec contrarium*, *coram Caprara*. Quemadmodum non obſtat quidquid habetur apud Rotam *coram Dunozett. jun. deciſion.* 276. Nam aliud non firmat, niſi quod pro juſtificatione Gratiæ pro præſentato ſufficiat nuda nominatio, & Conſenſus Patronorum undecunque collectus; & ſic etiam *in deciſion.* 344. *numer.* 20. *coram eodem*; Quod ſane non excludit exhibitionem conſenſus faciendam intra legitima tempora in Actis Cameræ ſeu Cancellariæ; & ſic etiam Dutan. *deciſ.* 265. *numer.* 18. loquitur eodem modo; Rot. *coram Emerix Jun. deciſ.* 404. *num.* 5. *&* 6. Solum firmat, quod non requiratur nominationem fuiſſe factam coram Ordinario; & in eodem ſenſu intelligitur Rot. *in Lunen. Sarzanen. Cappellaniæ* 25. *Junii* 1685. §. *Item*, *coram Paluctio*. Ita & taliter quod nulla habetur auctoritas, quæ dicat ad verificandam gratiam pro præſentato ſufficere ſimplicem nominationem retentam in ſacculo proviſi Apoſtolici, nec exhibitam intra quadrimeſtre ſi non coram Ordinario, ſaltem in Actis Cameræ, ſeu Cancellariæ.

13 Propterea dico abſolute, quod licet ad verificationem gratiæ pro præſentato non requiratur formalitas præſentationis, ſed ſufficiat conſenſus Patronorum, quomodolibet deſumptus etiam ex Mandato procuræ; attamen ſemper verum eſt quod iſte conſenſus debet exhiberi intra legitima tempora ſaltem in actis Cameræ ſive Cancellariæ juxta auctoritates allegatas *in dict. deciſ.* 352. *numer.* 15. *part.* 16. & apud Me *diſcept. Eccleſ.* 22. *numer.* 45. Alias Gratia remanet nulla, & videre non poſſum quomodo ſuſtineri valeat, ſi elapſo quadrimeſtri exhibeatur aut mandatum, aut nominatio ſimplex Patronorum per Epiſtolam, Apocham, vel Inſtrumentum, uſque tunc retentum in manica cum id minime Æquipolleat præſentationi, ejuſque ſubſtantiæ, ut verificetur gratia pro præſentato, quæ cum habeat in ventre narrativam illam = *aſſerenti Te intra legitima tempora præſentatum per majorem partem*, *vel ſaltem medietatem patrono-*

rum = Utique verificari debet præſentatio ſaltem in ſubſtantia infra legitima tempora dum Papa ſive intelligat de conſenſu, ſive voluntate Patroni, quomodolibet deducta, ſemper tamen intelligit de voluntate explicata infra legitima tempora, hoc eſt infra quadrimeſtre exhibita in Actis Cameræ ſeu Cancellariæ, vel etiam coram Ordinario propalata; nec ſufficit retinere in ſacculo nominationem, & elapſo jam quadrimeſtri illam exhibere coram Executore litterarum, cum iſta non ſit præſentatio, neque ſit æquipollens præſentationi, quæ intra quadrimeſtre exhiberi debet Superiori Eccleſiaſtico, ut verificetur narrativa præſentationis factæ intra legitima tempora.

14 Eſt autem grave æquivocum in hoc puncto dicere, quod conſenſus præſtitus, ſuper proviſionibus Apoſtolicis æquipolleat præſentationi; Nam diſtinguo gratias, aut enim agitur de proviſione Apoſtolica ex cauſa reſſignationis, vel ob incompatibilitatem quæ datur cum clauſula *accedente conſenſu Patronorum*, & in hoc genere proviſionis Apoſtolicæ certiſſimum eſt, quod ſufficiat patroni conſenſus quandocumque præſtitus extra quadrimeſtre coram Executore Apoſtolico: Aut agitur de gratia pro præſentato, & intra legitima tempora debet exhiberi conſenſus Patronorum, vel in actis Cameræ ſeu Cancellariæ, ſi deficiat præſentatio coram Ordinario, vel exhiberi coram Executore, ſi nondum elapſum eſt quadrimeſtre alias gratia erit nulla, & non exequibilis, ſi lapſo quadrimeſtri coram Executore exhibeatur conſenſu Patronorum, quia non verificatur narrativa *præſentationis intra legitima tempora*, Super qua Papa fun-

15 davit gratiam, cum gratia pro præſentato reſolvatur in Inſtitutionem ad præſentationem Patronorum.

Ultimus ſtatus an firmetur, quando lis terminavit per viam ſubrogationis gratioſæ in Juribus unius ex collitigantibus lite pendente defuncti? Quæſtio eſt inter Doctores; Etenim quod ſtatus non remaneat firmatus, tenuit Rota *coram Celſ. deciſion. 396. numer. 6.* Ubi de præſentato ab aliquibus patronis, qui obtinuit ſubrogationem in juribus alterius præſentati per alios patronos interim defuncti, & generaliter quod ſi præſentatus capiat poſtea proviſionem Apoſtolicam exinde non dicatur præſentatio effectum ſortita, dixit Rota *deciſ.* 308. *num.* 2. *part.* 1. *rec.* Ubi quod poſſeſſio tanquam incerta, & referibilis ad titulum præſentationis, & proviſionis Apoſtolicæ non ſuffragatur; *& coram Ubald. deciſ.* 971. *num.* 7.

16 Hinc quod poſſeſſio capta in vim gratioſæ ſubrogationis relinquat locum dubitandi, an illa ſit adſcribenda propriæ præſentationi, vel Juri demortui collitigantis, ait Rota *in Aretina Beneficii, coram Rev. Pater Dom. Anſaldo, & in Bononien. Parochialis* 2. *Martii* 1708. *coram Rev. Patre Dom. Priola.*

17 Contrarium vero reſolvit *in Verulana Abbatis* 23. *Aprilis* 1706. §. *Quin abſtet, coram Eminentiſſimo Caprara*; Ubi quod exiſtente lite inter unum præſentatum, & alium; ſi unus poſtea decedat, & alius obtineat ſubrogationem, præſentatio defuncti dicitur effectuata, ex quo obtinens ſubrogationem gratioſam vincit magis proprie per Jus defuncti, concordat Emerix Jun. *deciſ.* 118. *numer.* 3. *&* 4. *& deciſ.* 141. *num.* 4. *& in rec. deciſ.* 136. *num.* 36. *part.* 19. cum aliis Me ſcribente *in Caſertana Beneficii* 13. *Decembris* 1709. §. *Magiſque, coram R. P. D. Kaunitz, & in Sorana Juriſpatronatus* 25. *Januarii* 1710. §. *Neque ad infringend. in fin. coram R. P. D. Scotto*; Et verſa vice, quod inducatur ſtatus ex præſentatione ejus, qui obtinuit ſubrogationem in Juribus defuncti, dixit in *Mediolanen. Prioratus* 25. *Junii* 1700. §. *At proprius, coram R. P. D. Anſaldo*; allegans rationem illam, quod nempe obtinens gratioſam ſubrogationem, dicitur habitus pro legitime præſentato, alias lis extitiſſet calumnioſa, & impeditiva ſubrogationis, *& in Sorana Jurepat.* 22. *Januar.* 1712. §. *Creſcit, cor. R. P. D. Falconerio.*

Sed quidquid in his deciſionibus dixerit Rot. ſtan- 18 dum eſt priori opinioni; quod ſtatus non dicatur firmatus ob litem finitam in vim ſubrogationis, & proviſio dicatur incerta, & non manutenibilis, nec gaudeat privilegio ultimi ſtatus; lis autem, quæ terminavit per concordiam non inducit ſtatum effectuatum, Vide Gonzal. *ad regul. gloſ.* 45. §. 3. *numer.* 24. *& ſeqq.* Garz. *de Beneficiis part.* 5. *cap.* 5. *num.* 108. Bene verum eſt, quod ſi quis obtinuiſſet unam, vel duas ſententias ſuper Inſtitutione; & in ſecunda, vel tertia Inſtantia deceſſiſſet Collitigans, ſi ſuperſtes qui habeat pro ſe unam vel duas ſententias, obtinuiſſet ſubrogationem in juribus defuncti, crederem, quod firmatus remaneret ultimus ſtatus favore Patronorum, qui præſentaſſent ſubrogatum propter efficaciam ſententiarum, dummodo tamen ſuperſtes ante obitum Collitigantis eſſet in poſſeſſione Beneficii; hoc enim caſu ſubrogatio obtineri ſolet potius per remotionem obſtaculi, & ne ſuperſtes patiatur vexationem novi Collitigantis, idemque procedere cenſeo in eo, qui ad præſentationem Patronorum obtinuit ſententiam Inſtitutionis cum poſſeſſione in contradictorio Judicio cum altero compræſentato per alios Patronos, qui in proſecutione litis poſtea ſe concordet cum illo; tunc enim concordia reputatur remotio obſtaculi, & ad redimendam vexationem, præſentatus autem dicitur remanere in poſſeſſione ex primævo Jure ſuæ præſentationis, Rota *deciſ.* 136. *num.* 18. *part.* 19. *recent. & in Placentina Juriſpatronatus* 10. *Martii* 1704. §. *Eoque minus, coram Reverendiſſimo Dom. Molines Decano, & in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 7. *Decembris* 1708. §. *Nec ad probandam, coram R. P. D. Aldrovando*; *& in Sorana Juriſpatronatus* 24. *Novembris* 1713. §. *Quo vero, coram R. P. D. Falconerio*, alias quamplures quæſtiones, & caſus addidiſſem, niſi defectus temporis propter occupationes Fori, impedimentum præbuiſſet deſtinationi ulterioris laboris.

Interamnen. Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Reſervato Jurepatronatus paſſivo pro illis de Domo, Caſata, vel Agnatione, an veniant etiam Cognati per poſterius in defectum Agnatorum.

SUMMARIUM.

1 *An, & quando appellatione Cippi, ſeu illorum de Cippo, veniant etiam Cognati? Vide ibi, & n.* 2. *& n.* 6.

3 *Vocatis a Fundatrice eis de proprio ſexu ad Juſpatronatus paſſivum an veniant maſculi deſcendentes ex fœminis?*

4 *An, & quando Verba Fundationis impropriandæ veniunt?*

5 *Dictio. O quo caſu dicatur ſtare alternative? Vide ibi.*

7 *Dictio* = tutti ſuoi Parenti = *includit quoſcunque Parentes Conſanguineos.*

8 *Poſteri, & Succeſſores Fœminæ non poſſunt eſſe Agnati.*

9 *Appellatione Succeſſorum, & Poſteriorum veniunt tam Agnati, quam Cognati.*

10 *Cognati incluſi in Iurepatronatus activo, cenſentur incluſi etiam in paſſivo.*

11 *Appellatione illorum de domo, vel Agnatione quando non veniant Cognati.*

12 *Regiſtrantur deciſiones Sacr. Rotæ tam in Interamnen. quam aliis Cauſis, uſque ad numer.* 87.

ALLE-

ALLEGATIO LXXV.

VAcante Beneficio ſub invocatione B Mariæ Lau-
retanæ erecto in V. Eccleſia S. Jo: Baptiſtæ Decol-
lati Interamnæ, quod eſt de Jurepatronatus Laico-
rum; R. D. Valentinus Caracciottus uti paſſive voca-
tus in Fundatione obtinuit Literas Apoſtolicas pro
qualificato, Commiſſa executione Literarum Apoſto-
licarum R. P. D. Columnæ obtinuit ſententiam fa-
vorabilem, rejecto D. Dominico Salvatuccio præſen-
tato per Iacobum Philippum de Clarante tanquam
Patronum, per cujus appellationem devoluta cauſa
ad Rotam; & diſputato dubio = *An intret Arbi-
trium* = fuit negative ut in *deciſ.* 22. *Martii* 1706. *co-
ram R.P.D.Scotto*, inferius regiſtrata. Occaſione autem
novæ repropoſitionis ejuſdem cauſæ Ego continuan-
do defenſionem, iterum ſcripſi, & obtinui perſiſten-
tiam in deciſis, lata deſuper ſententia Rotali, deinde
confirmata coram Eminentiſſimo Polignach, ut ex
deciſionibus pariter infra regiſtratis.

Dicebam itaque, quod verificabatur præcipuum
fundamentum gratiæ Apoſtolicæ conſiſtens in vocatio-
ne paſſiva Caracciotti juxta legem Fundationis Aure-
liæ Clarantis, quæ juſſit præſentari = *Una perſona
Prete della Caſa, e Ceppo di Chiarante* = Quando
1 namque non apparet contemplata agnatio appellatio-
ne Cippi, ſeu illorum de Cippo, veniunt etiam co-
gnati præſertim ut hic, in defectum Agnatorum; ut
probat *dict. deciſio* 22. *Martii* 1706. *coram R. P. D.
Scotto* §. *Quod enim*, & præter ibi adductos firmant Ro-
dolphin. *allegat.* 26. *num.* 2. Rot. *coram Emerix Jun.
deciſ.* 373. *numer.* 2. Non fuiſſe autem contemplatam
agnationem reſultat ex omnibus late cumulatis *in dict.*
2 *deciſ. coram R.P.D. Scotto* §. *Et quamvis cum tribus
ſeqq.* Signanter ex illo principio, quod vocatio facta
fuit per fœminam, quæ regulariter non cenſetur con-
templaſſe agnationem, & ſic abhorruiſſe ſuum ſexum,
ut tradunt Surd. *conſ.* 140. *numer.* 26. & *ſeqq.* Berous
conſ. 120. *numer.* 18. & *ſeqq. lib.* 2. cum aliis relatis per
Rot. *in Firmana Juriſpatronatus* 15. *Decembris* 1702.
§. *Eo fortius, coram bon. mem. Muto.*

Nihil obſtante, quod circa Juſpatronatus paſſivum
dici non poſſit fundatricem non abhorruiſſe proprium
ſexum, ex quo fœminæ non poſſunt eſſe Sacerdotes,
3 quia appellatione proprii ſexus reſpectu melius juxta
ſubjectam materiam Juriſpatronatus paſſivi intelligun-
tur maſculi deſcendentes ex fœminis, cum iſti dican-
tur de ſexu fœmineo, ut docet Rot. *in d. Firmana Juriſ-
patron.* 15. *Decembris* 1702. §. *Eoque fortius*, & ple-
nius *in Auximana Juriſpatron.* 9. *Martii* 1703. §. *Mi-
nus obſtat, coram bon. mem. Muto*; & *in Romana Ju-
riſpatron.* 3. *Julii* 1705. §. *Profligata, coram R. P. D.
Molines Decano*. Prout non relevat, quod Fundatrix
non dixerit ſimpliciter = *Un Prete del Ceppo* = Sed
adjunxerit = *Ceppo di Chiarante* = Quoniam cum
non direxerit verba ad Cippum de Clarante, ſed ad
Presbyteros, ſeu perſonas ex Cippo, illa expreſſio co-
gnominis proprii ſtat demonſtrative ad denotandam
ſcaturiginem, ex qua vocati provenire debebant, &
ſic non excludit deſcendentes ex fœminis, qui deriva-
tive, ſeu habito reſpectu ad originem dicuntur eſſe
de Cippo, ut reſpondet *dict. deciſio, coram R. P. D.
Scotto* §. *Et licet*, Juxta reſoluta; *in Auximana Juriſ-
patron.* 9. *Martii* 1703. §. *verb.* & §. *probato, coram
bon. memor. Muto* ibi = *Additamentum autem proprii
cognominis, licet quandoque inſerviat pro oſtendenda
mente Teſtatoris vocandi agnatos, & maſculos, ex
maſculis, nihilominus, quando ut in præſenti non fuit
vocata ipſa familia de Vitaleonibus; ſed vocati fue-
runt illi ex familia de Vitaleonibus, cum idem ſit, ac
ſi vocati eſſent deſcendentes ex eadem familia, tunc in
Jurepatronatus ſuccedunt etiam maſculi deſcendentes
ex fœmina* = & *in Sulmonen. Juriſpatronatus, coram
R. P. D. Falconerio*, de qua infra *numer.* 43. Præſertim
quando agitur de materia Juriſpatronatus, & ſignan-
ter paſſivi, quæ eſt indifferens, & inſtituta ad provi-
dendum Clericos de ſanguine, ubi non applicatur ra-
tio agnationis, nec ejus contemplatio, ut ait Amo-
ſtaz. *de cauſ. piis lib.* 3. *cap* 7. *num.* 42. & *cap.* 8. *num.* 8.
verſ. cum ergo, & *numer.* 26. Garz. *de benefic. part.* 7.
cap. 16. *n.* 21. Et quando non ſumus in concurſu Agna-
torum, ſed in defectum eorum, & Teſtatrix extinctis
Presbyteris de Cippo paſſive vocatis, voluit præſen-
tari poſſe quencunque extraneum; hoc enim caſu, 4
ne ſequatur iniquitas, & extravagantia diſpoſitionis
præferendi extraneos Clericis de ſanguine, verba fun-
dationis, quatenus opus ſit, etiam impropriando ve-
niunt, Rot. *coram Pamphil. deciſ.* 313. *num.* 5. & 6. &
dixi Ego *Diſcept. Eccleſ.* 14. *num.* 15. Ita, & taliter,
quod expreſſio Cognominis *di Chiarante* adjecta Cip-
po, vel intelligi debeat demonſtrative ad deſignandam
originem deſcendentiæ Clericorum de Cippo; vel ſal-
tem, quod fuerit appoſita ad concedendam Prælatio-
nem Agnatis ſupra Cognatos, non autem ad iſtorum ex-
cluſionem, ut optime probat relata *deciſ.* §. *Rurſus cum
ſeqq.* de qua infra *num.* 16. & *ſeqq.* & ſæpe firmavit Rot.
in Gerunden. Benefic. coram Benincaſa apud Bertachin.
voto deciſ. 89. *numer.* 11. & 14. & *in Romana Juriſpa-
tronatus* 3. *Julii* 1705. §. *Quinta, coram Reverendiſſi-
mo Molines.*

Minus relevat, quod Juſpatronatus activum ſit cla-
rum pro excluſione cognatorum in illis verbis = *Tut-
ti i ſuoi Parenti conſanguinei del Ceppo, Caſata, a Co-
gnome di Chiarante* = & ab illo declarandum veniat
paſſivum, quia contrarium eſt verius, dum illa dictio 5
O appoſita inter vocabulum *Ceppo, Caſata, o Cogno-
me*, non dicitur ſtare declarative, ſed alternative, &
disjunctive, perinde ac ſi vocati fuiſſent omnes, &
quicunque dummodo eſſent aut de Cippo, aut de Ca-
ſata, aut de Cognomine domus de Clarante juxta pun-
ctualiter firmata per Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.*
47. *num.* 71. & *ſeqq.* Clarius vero, quia quomodocun-
que accipiatur illa dictio *O*, ſemper verum eſt, quod
includuntur cognati, quia cum ſemper veniant per
poſterius ex præſumpta mente Fundatoris, ne alias 6
illi de ſanguine excludantur propter extraneos; idcir-
co, ut dici poſſit vitata hæc exorbitantia, neceſſe eſt,
ut Cognati fuerint expreſſe excluſi, & quidem per
viam regulæ omni caſu, & omni tempore, ea inſu-
per ratione, quod in Jurepatronatus paſſivo Fundator
dicitur habere votum providendi quos vocat de com-
modum beneficii; ideoque licet exprimat illos de Do-
mo, de Caſata, & de Agnatione, expreſſio tamen iſta
ſtat demonſtrative ad ſanguinem prædilectum, ideſt
Agnatos, incipiendo ab illis, & volendo eos præfer-
ri omnibus aliis, non autem ſtat taxative itaut illis ex-
tinctis voluerit poſſe præſentari extraneos ad excluſio-
nem Cognatorum, cum præſumpta mens aſſiſtat ad
favorem continuationis ſanguinis, qui idem eſt natu-
raliter in Agnato, ac Cognato, neque ratio agnatio-
nis militat in Jurepatronatus paſſivo, & etiamſi mili-
taret, operaretur donec extant Agnati, non autem
per poſterius in eorum defectum, quod eſſet odium
ſuorum conſanguineorum neutiquam præſumendum
Can. non æſtimemus 23. *quæſtion.* 2. ac etiam quia largo
modo Cognati Agnatorum nomine comprehenduntur,
Rot. *coram Royas deciſ.* 149. *num.* 12. & appellatione
etiam Domus venire Cognationem, & ex fœminis
primogenitos, dixit Marant. *reſponſ.* 20. *numer.* 9. &
numer. 29. *part.* 3. Maxime in præſenti, ut Parentes, 7
de Cippo, ſeu Caſata vocati fuerunt generaliter,
ibi = *Tutti i ſuoi Parenti* = quæ verba non patiuntur
reſtrictionem ad Agnatos, ſed includunt quoſcunque
Parentes conſanguineos, ut in puncto Rot. *deciſ.* 482.
num. 17. *part.* 19. *tom.* 2. *recent.* & *coram Dunoz. jun.
deciſ.* 984. *n.* 5.

Sed ceſſat difficultas ex duabus circumſtantiis, qua-
rum altera eſt, quod Teſtatrix ad ſuam hæreditatem
vocavit Joannem ejus Nepotem, & reliquit ſupradi-
ctis *Parenti conſanguinei*, Juſpatronatus activum Be-
neficii ex eadem hæreditate = *Morti che ſaranno tut-
ti, e finita la deſcendenza d'eſſo.* Unde ſicut in Inſti-
tutione Joannis, & ejus deſcendentium, vocavit omnes
tam agnatos, quam cognatos ſub illo verbo = *Finita
la deſcendenza* = ut tradit Card. de Luc. *de Jurepatron.
diſc.* 25. *num.* 5. *verſ. verum* Rot. *deciſ.* 337. *num.* 18. &
ſeqq. part. 17. *recent.* Ita Inſtituendo in hæreditate be-
neficium, & relinquendo Juſpatronatus = *A tutti i ſuoi
Parenti conſanguinei del Ceppo, Caſata, o Cognome*
di

de Chiarante = dicendum eſt, quod ſe non coarctaverit ad Agnatos, ſed juxta normam primæ vocationis etiam cognatos incluſerit, ex firmatis *in deciſ.* 166. *num.* 10. 11. *coram Coccin.* Altera circumſtantia eſt, quod in executionem Teſtamenti Aureliæ ſupradictus Joannes hæres inſtitutus, nec non Fulvia Clarantes germana ſoror Aureliæ devenerunt ad erectionem hujus Beneficii coram Ordinario, reſervando Juſpatronatus favore ipſorum, ſuorumque hæredum ſucceſſorum, & poſterorum, juxta voluntatem, & dictæ quondam Aureliæ, ut ex Inſtrumento erectionis; ex quo ponitur in clavis ad Juſpatronatus activum fuiſſe vocatos etiam Cognatos; dum Fulvia ſoror Fundatricis ſimul cum Joanne ejus hærede reſervavit illud favore ſuorum hæredum ſucceſſorum, & poſterorum, quorum appellatione reſpectu Fulviæ non poſſunt intelligi niſi
8 Cognati, quia Poſteri, & ſucceſſores fœminæ non poſſunt eſſe agnati, cum ipſa ſit finis agnationis, & principium cognationis, Rot. *in Firmana Juriſpatronat.* 15. *Decembris* 1702. §. *Eoque fortius*, *&* *in Oppiden. Beneſic.* 7. *Maii* 1708. §. *Prout non obſtat*, *coram Muto*.

9 Fortius quia appellatione ſucceſſorum, & poſterorum veniunt promiſcue tam agnati, quam cognati *Leg. quod his verbis ff. de Legatis* 3. Gratian. *diſc.* 590. *num.* 7. Peregr. *de Fideicomm. art.* 32. *num.* 37. Tor. *de primog. tit.* 1. *cap.* 25. *num.* 58. *&* *cap.* 38. *numer.* 439. Cumque lex erectionis includat etiam Cognatos appellatione ſucceſſorum, & poſterorum, exinde clarum eſt, quod Juſpatronatus activum, & paſſivum in Teſtamento comprehendit etiam Cognatos, quia potuit Joannes primus hæres fundatricis ſimul cum Fulvia Teſtatricis ſorore in actu erectionis beneficii explicare, & declarare ejus voluntatem in Teſtamento expreſſam, De Luc. *de Jurepatron. diſc.* 87. *num.* 8. *&* 9. Rot. *deciſ.* 327. *num.* 6. *&* 7. *part.* 15. *recent.* *&* *in Valentina Beneficii ſuper gratia ſubr.* 17. *Februarii* 1696. §. *Hinc cum*, *coram Reverendiſſimo Conchen cum aliis apud* Me *relatis diſcept. Eccleſ.* 19. *numer.* 16. Non obſtante, quod ibidem Joannes, & Fulvia habuerint relationem ad Teſtamentum, quia relatio non poteſt quidem deſtruere relatum, ſed bene illud ſupplet, & declarat quando magis explicat id, quod in Teſtamento non eſt clarum, ut in puncto dixit Rot. *in Romana Juriſpatr.* 14. *Decembris* 1705. §. *Ejuſdem*, *co-*
10 *ram Reverendiſſimo Molines Decano*. Cum igitur in Jurepatronatus activo ſint incluſi etiam Cognati, per conſequens continentur etiam in paſſivo, ut firmat ſupradicta deciſio *in Interamnen. Juriſpatr.* 22. *Martii* 1706. §. *Ulterius verſ. alterum vero*, *coram R. P. D. Scotto*. Maxime quia declaratio facta per Fulviam, & Joannem in actu erectionis beneficii ſub generali reſervatione Juriſpatronatus juxta voluntatem Teſtatricis comprehendit utrunque, ideſt tam activum, quam paſſivum, ut concordat cum Teſtamento, quod utrunque comprehendit, & ad quod declaratio refertur, *Leg. Aſſe toto ff. de Hered.* Rot. *dec.* 68. *numer.* 8. *part.* 16. *recent.* *&* *coram Emerix jun. dec.* 47. *num.* 4. *&* *dec.* 343. *num.* 9.

Concluſionem, de qua ſupra *num.* 6. intellige quando ad Juſpatronatus paſſivum fuerunt vocati illi de Do-
11 mo, & Cippo, ſeu Agnatione Fundatoris, ubi ratio præſumptæ affectionis ad ſanguinem ſuum, favorabilem operatur comprehenſionem Cognatorum per poſterius, & in ſubſidium, non autem in concurſu Agnatorum cum non repugnet unum, idemque verbum, diverſum recipere intellectum in caſu concurſus, vel in caſu ſubſidii, ut bene Me ſcribente dixit Rot. *in Volaterrana Beneficii* 7. *Junii* 1709. § *Quin forte*, *coram R. P. D. Anſaldo*; quando ut dictum eſt ſupra agitur in concurſu extranei, ubi non data abſoluta excluſione Cognatorum, iſti ſemper veniunt ex præſumpta mente, ſeu affectione, ut de fœminis, quæ licet dici poſſint non incluſæ ob ſolam vocationem Maſculorum; non tamen dicuntur excluſæ in defectum illorum, ex quo datur diſcrimen inter excluſionem, & non incluſionem, quia non includere eſt quoddam medium inter incluſionem, & excluſionem, notavit Balducc. *ad* Ramon. *conſil.* 16. *num.* 88. *&* 89. Advertendum eſt autem, quod eadem interpretatio, idemque favor non procederet ſi, exempli gratia, Fundator non habens Conſanguineos relinqueret Juſpatronatus activum certis perſonis de Familia prædilecta, & paſſivum reſervaret pro aliis perſonis alterius Familiæ ſe ſe reſtringendo cum his vocabulis *Ad illos de domo*, *ac Caſata*, *&* *Agnatione*, *cum Cognomine*. Extinctis enim Agnatis paſſive vocatis, non intrat larga interpretatio per poſterius ad favorem Cognatorum, id enim redderet inutile, ſeu minus proficuum Juſpatronatus activum Patronis, qui deficiente paſſivo dicuntur habere manus ligatas ex defectu poteſtatis præſentandi Perſonas ſibi benevisas, ac etiam ſuos filios, & Conſanguineos, ut apud Cardin. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 29. *num.* 6. Rot. *in Sutrina Cancell.* 21. *Junii* 1706. §. *Siquidem in fine*, *coram Eminentiſſimo Priola*, Ideoque in hoc caſo crederem eſſe inſiſtendum in proprietate vocabuli *Domus*, *&* *Agnationis* Ceſſante ratione præſumptæ voluntatis erga Cognatos, quia Fundator exercet liberalitatem erga extraneos, quæ debet accipi quatenus patitur proprietas verborum, nec admittenda interpretatio larga, ne fiat præjudicium alteri liberalitati, quam contulit Fundator Perſonis ejus familiæ, cui dedit Juſpatronatus activum quatenus reſpectu cum Juſpatronatus paſſivum ſit gravamen, non eſt prorogandum niſi verba Fundationis id concludenter præſeferant, Rota *in Salmonen. Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1715. §. *Verum*, *coram Reverendiſs. P. D. Falconerio nunc Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis integerrimo viro*, cui præter inſignem animi fortitudinem, & magnam rebus gerendis aptitudinem fulgorem addunt, fide vox Recti, & publicæ utilitatis gloria, omiſſo cæterarum, quibus ornatur, virtutum cumulo quia vereor ne iis exponendis, gratos ingeſtus ne videar, prout ſatis, aut parum dixero.

Adjungendas cenſeo infraſcriptas deciſiones Sacræ Rotæ tam in hac Cauſa *Interamnen.* quam in aliis in quibus ſcripſi, & obtinui, quia conferunt ad materiam patronalem, necnon aliqua, quæ in allegationibus hujus Operis continentur.

R. P. D. SCOTTO

Interamnen. Juriſpatronatus.

Lunæ 22. *Martii* 1706.

CEnſuerunt DD. non intrare arbitrium pro retardanda executione literarum Apoſtolicarum quas ſuper controverſo Beneficio reportaverat Valentinus Caraciottus uti de certo Genere a Fundatrice Vocatus, ſive, ut ajunt Beneficialiſtæ, *pro qualificato*; quia cum dictæ literæ viſæ fuerint in omnibus juſtificatæ, non poterat intrare arbitrium pro retardanda illarum executione, ut dixit Rot. *in Barchinonen. Beneficii* 26. *Junii* 1705. §. *Cum autem*, *coram* Me.

Quod enim, & Valentinus ſit paſſive vocatus, ſuper quo conſiſtit principale fundamentum gratiæ Apoſtolicæ aperte deſumitur ex lege fundationis, in illa ſiquidem Aurelia Clarantes Teſtatrix voluit præſentari, & nominari ad hoc beneficium = *Una perſona Prete Sacerdote della detta Caſa*, *e Ceppo di Chiarante*, *che ſarà più proſſimo in grado a detta Teſtatrice*. Quapropter cum d. Valentinus ſit de Cippo Domus, nec alias concurrat, qui ſe proximiorem prætendat, Beneficium erat illi debitum, quamvis non ſit agnatus, cum appellatione Cippi Domus veniant tam agnati, quam Cognati, & comprehendantur non minus maſculi, quam fœminæ, & illarum deſcendentes, Card. 12
de Luca *de fideicom. diſc.* 35. *numer.* 6. *&* 7. Rot. *coram Coccin. deciſ.* 1666. *num.* 7. *in recent. diſc.* 97. *numer.* 7. *&* *deciſ.* 168. *num.* 4. *part.* 19. *&* *in Spoletana ſucceſſionis* 10. *Decembris* 1704. §. *Minuſque confirmat.* 29. *Januarii proximi præteriti* §. *Quoniam*, *coram Reverendiſſimo Domino meo Decano*.

Non obſtante, quod Teſtatrix vocaverit Sacerdotes de Domo, quia quidquid ſit an ſub vocabulo Domus includantur ſoli agnati, cum poſt verbum Domus immediate ſequatur alterum Verbum *E Ceppo*, quod eſt magis late patens, & comprehenſivum etiam cognato-

gnato-

gnatorum, exinde ſequitur, quod poſterius verbum generale ſit extenſivum, & ampliativum præcedentis verbi ſpecialis, quia copula, & poſita inter ſpeciem, & genus ſemper ſtat ampliative, & extenſive,
13 juxta regulam de qua Rot. *dec.* 337. *num.* 18. *& ſeqq. part.* 17. *recent. cum aliis concordan. in Romana Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1705. §. *Quin ſubſiſtat, coram Reverendiſſimo D. meo Decano.*

Et quamvis ubi fuit habita ratio conſervationis agnationis verbum *Cippus* agnatos tantum complectatur; tamen in præſenti nullibi conſtat, quod Teſtatrix agnationi proſpexerit, immo potius omnia argumenta, & conjecturæ conſpirant ad illius excluſionem. Agitur enim de fundatione facta per fœminam, quæ non præſumitur abhorruiſſe a proprio ſexu, nec vo-
14 luiſſe excludere deſcendentes a fœminis, Card. de Luc. *de Fideicom. diſc.* 27. *num.* 4. Rot. *dec.* 84. *num.* 7. *part.* 15. *recent. & coram Emerix jun. dec.* 830. *numer.* 14. Cum præſertim verſemur in materia Juriſpatronatus, quæ tanquam indifferens operatur, ut verba fundationis ſumi debeant in larga ſignificatione, ut comprehendat tam Agnatos, quam Cognatos Rot. *in Auximana Juriſpatronatus* 9. *Martii* 1704. §. *non obſtante, coram R. P. D. Meo Muto, & in Romana Juriſpatronat.* 3. *Julii* 1705. §. *Quinto, coram Reverendiſſimo D. Meo Decano.*

Ulterius Teſtatrix primo loco hæredem inſtituit Joannem Nepotem, & totam ejus deſcendentiam, ſub cujus appellatione non eſt dubium venire æque
15 agnatos ac Cognatos, Rot. *deciſ.* 337. *n.* 18. *& ſeqq. part.* 17. *recentior.* Extincta vero deſcendentia Joannis mandavit erigi controverſum beneficium, ſeu Cappellaniam ad cujus Juſpatronatum activum invitavit omnes parentes, & conſanguineos de Domo, & Cippo, quorum nomine comprehenduntur omnes attinentes etiam per cognationem, Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 28. *numer.* 11. *& de Praem. diſc.* 13. *num.* 17. §. *licet vero*, Peregr. *de fideicom. art.* 22. *num.* 31. *&* 34 Ex quo duplex eligitur argumentum excluſivum contemplatæ agnationis in Jurepatronatus paſſivo, alterum nempe, quia ſicuti Teſtatrix in Inſtitutione Joannis, & ejus deſcendentium vocavit univerſam deſcendentiam, & tam Agnatos, quam Cognatos, ita ſuſtinendo in eadem hæreditata Beneficium ad quod voluit præſentari Presbyteros de Cippo non præſumitur intellexiſſe de ſolis Agnatis, ſed etiam de Cognatis, Rot. *coram Coccin. dec.* 1666. *num.* 10. *&* 11. Alterum vero, quod cum in Jurepatronatus activo fuerint vocati Cognati, iidem quoque cenſentur invitati ad paſſivum, cum vocatio activa influat, & declaret paſſivam, itaut ea ſemper ſumenda ſit interpretatio, ne una ab altera diſcordet ad tradit. per Rot. in *Auximana Juriſpatronatus* 27. *Junii* 1701. §. *minuſque, coram R. P. D. Meo Anſaldo &* 9. *Martii* 1701. §. *Clarius, coram R. P. D. Meo Muto.*

Rurſus Teſtatrix in eventum in quem nulli adeſſent Presbyteri de Domo, & Cippo, voluit Patronos poſſe præſentare quemcunque extraneum, quod eſt fortiſſima conjectura ad eliciendam mentem Teſtatricis, quod vocationem reſtringere noluerit ad ſolos agnatos, ne alias ſequatur abſurdum, quod voluerit admitti extraneos in excluſionem cognatorum de proprio ſanguine, quod non poteſt præſumi, Rota *dec.* 170. *&* 308. *utrobique num.* 14. *part.* 14. *recent.* & *in Gerunden. Benefic.* apud Bertach. *vot.* 89. *num.* 14. *& in dicta Romana Juriſpatr.* 3. *Julii* 1705. §. *Quinto coram Reverendiſſimo D. meo Decano.*

Et demum quia non verſamur in concurſu cum aliquo agnato, unde dum verba ſunt apta comprehendere cognatos, iſta ſaltem in ſubſidium, & ubi nulli exiſtunt Agnati habiles facilius etiam ea præſumpta men-
17 te fundatricis ſunt admittendi, Rot. *coram Pamphil. deciſ.* 313. *num.* 4. *& ſeqq. deciſ.* 84. *numer.* 12. *part.* 10. *recent. & in d. Gerunden Beneficii* apud Bertachin. *vot.* 89. *num* 10.

Neque adverſus tot conjecturas, oſtendentes voluntatem Teſtatricis pro vocatione ſaltem ſubſidiaria cognatorum, quidquam relevat, quod aliquando Teſtatrix in teſtamento uſa fuerit Verbo *Caſata* non ſuperaddito altero Verbo *Cippo*; tum quia ſolum Verbum *Domus* non concurrentibus aliis demonſtrationibus non eſt de per ſe aptum importare excluſionem vocationis cognatorum ſaltem in ſubſidium, Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 48. *num.* 5. *& diſc.* 168. *ſub num.* 5. § *vel melius* Rot. *dec* 521. *num.* 20. *& ſeqq part.* 19. *tom.* 2. *recent.* Tum fortius quia cum pars diſpoſitiva utrumque Verbum contineat, ceteræ partes teſtamenti tanquam formulatoriæ, & ſubalternæ ſen per regulari, & intelligi debent ad formam diſpoſitivæ, Rot. *dec.* 461. *num* 8. *part.* 13. *deciſ* 269. *num.* 27. *part.* 15. *& deciſ.* 207. *num.* 4 *part.* 16. *recent.*

Et licet etiam in parte diſpoſitiva Verbo Domus, & Cippi ſuperadditum fuerit cognomen proprium *de Clarante*, quod non poteſt convenire deſcendentibus a fœmina, qui dictum Cognomen non geſtant, tamen cum in præſenti ſubſtitutio non ſit directa ad perſonas, quæ debeant habere d. cognomen, ſed ad 18
Sacerdotes de Cippo Cognominis *Clarante*, & Verbum Cippus idem importet ac truncum complexivum omnium Ramorum quomodocunque ab illo derivantium, & ſic non minus cognatorum, quam agnatorum, qui omnes promanant a Cippo de Clarante; Hinc expreſſio cognominis proprii non poteſt coarctare vocationem ad ſolos agnatos, ſed Cognatos etiam capax eſt comprehendere, cum dicatur ſtare demonſtratio ad denotandum originem, & principium a quo provenire debent vocati, ut bene in his terminis animadvertit Rot. in *Auximana Juriſpatron.* 17. *Junii* 1701. §. *Verum quando, coram R. P. D. Meo Anſaldo &* 9. *Martii* 1703. §. *Quo vero, coram R. P. D. Meo Muto.*

Firmata autem vocatione in Jurepatronatus paſſivo, deſcendentia non poterat controverti, cum illa comprobata remaneat ex pluribus inſtrumentis datis in Summario, ex quibus probari deſcendentiam fir- 19
mavit Rot. *coram Zaras. dec.* 51. *num* 14. *in Foſſanen. Juriſpatronat.* 12 *Martii* 1703. §. *Quo vero, coram R. P. D. meo Caprara, & in Mediolanen. Juriſpatr. ſuper Dub. ignobilium* 19. *Novembris* 1703. §. *Adhuc, coram Me.*

E ita utraque, &c.

R. P. D. SCOTTO.

Interamnen. Juriſpatronatus.

Veneris 10. *Decembris* 1706.

CONtendentibus ſuper aſſecutione controverſi Beneficii Valentino munito gratia Apoſtolica *pro Qualificato*, ſeu tanquam de certo genere vocato a Fundatora, & Dominio præſentato a Patronis cenſuit *Sacra Rota, coram Me ſub die* 22. *Martii* Proxime præteriti, non intrare arbitrium pro retardanda executiona literarum dicti Valentini tunc tantum informantis, & in eodem ſenſu perſiſtit etiam hodie audito licet, & acriter jura ſua promovente Dominico reſpondendo *in deciſis.*

Iterum enim verificari viſum fuit præcipuum fundamentum gratiæ Apoſtolicæ ſuper paſſiva vocatione dicti Valentini, quia Aurelia Fundatrix juſſit præſentari = *Una perſona della detta Caſa, e Ceppo di Chiarante, che ſarà più proſſima a detta Teſtatrice* = Unde cum dictus Valentinus ſit Fundatrici conjunctus, ut non controvertebatur, & nullus alius concurrat agnatus, aut etiam cognatus proximior bene comprehenditur ſub dicta vocatione *Cippi, ſeu de Cippo*, 20
cujus appellatione in materia indifferenti veniunt non ſolum agnati, ſed etiam cognati, & non minus maſculi, quam fœminæ, & illarum deſcendentes, ut præter adductos in deciſione, quæ revidetur, firmant Rodulph. *allegat.* 26. *num.* 2. Rota *coram Emerix jun. deciſ.* 373. *num.* 2.

Neque obſtat, quod Fundatrix verbo *Cippus* ſuperaddiderit cognomen proprium de *Clarante*, ideoque cum Valentinus non ſit de domo Clarante, ſed Caracciotta non cenſeatur a Fundatrice vocatus. Siquidem DD. iterum animadvertebant, quod cum in præſenti non fuerit vocatus Cippus de Clarante ſimpliciter, vel perſonæ deferentes cognomen de Clarante,

ſed

21 ſed vocatio ſit directa ad illos de *Cippo*, additamentum cognominis proprii dicitur ſtare non qualificative ad omnes perſonas ſuccedere debentes, ſed demonſtrative ad deſignandam originem ex qua deſcendere debent vocati; In quibus terminis Cippus, ſeu principium, & ſtipes, debet quidem eſſe de dicto cognomine, ſed in progreſſu veniunt non minus maſculi, quam fœminæ, & illarum filii, ut diſtinguendo probat Rot. *in Auximana Juriſpatronatus* 17. *Junii* 1701. §. *Verum*, *coram R. P. D. meo Anſaldo & 9. Martii* 1603. §. *Quo vero*, *coram bon. memor. Muto*. Ea ratione, quia ubi Teſtatrix diſpoſitionem ſuam dirigit ad perſonas *ex Cippo*, *ſeu de Cippo* dicitur contemplaſſe omnes deſcendentes ab eodem cippo, & conſequenter etiam deſcendentes ex fœminis, qui licet non ſint de Cippo, ſeu trunco, procedunt tamen, & deſcendunt ab eodem trunco, & comprobando præfatam diſtinctionem obſervat, Rot. *dec.* 1666. *n.* 13. *coram Coccin. & dec.* 115. *n.* 4. *coram Duran.*

Minus relevat, quod Fundatrix reſpexerit ad conſervationem agnationis, quo caſu nomine Cippi nunquam venire poſſunt deſcendentes a fœminis. Nam cum Fundatrix hæredes ſibi ſcripto Joanne nepote illi ſubſtituerit totam ejus deſcendentiam, & ſic æ-
22 que agnatos, ac cognatos & fœminas, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 23. *n.* 5. Rot. *dec.* 337. *n.* 18. *& ſeqq. p.* 17. *rec.* Vanum prorſus erat aſſerere, quod reſpexerit ad agnationem, cui nihil magis repugnat, quam vocatio fœminarum, Rot. *coram Cavaler. dec.* 125. *n.* 10. *dec.* 519. *n.* 19. *p.* 18. *rec. in Romana*, *ſeu Reatina fideicommiſſi de Vicentinis* 6. *Februarii* 1702. §. *Sed etiam*, *coram Me*, *& in Avenionen. ſeu Carpentoratten. fideicommiſſi de Tertullis* 10. *Decembris* 1704. §. *Confirmatur*, *coram R. P. D. meo Lancetta*.

Et quamvis extincta deſcendentia Joannis, dicta Teſtatrix vocaverit ad Juſpatronatus activum = *Tutti li ſuoi parenti conſanguinei del Ceppo*, *Caſata*, *ò Cognome de Chiarante* = nihilominus non per hoc
23 cenſetur contemplata agnatio, quia cum dicta verba ſint capacia comprehendere etiam cognatos, non debent coarctari ad ſolos agnatos, cum nunquam poſſit præſumi, quod in iſta ſecunda vocatione Teſtatrix reſpexerit ad agnationem, quando in prima cognatos etiam ac fœminas incluſerat, Rot. *cor. Coccin. dec.* 1666. *n.* 11. *& in Aquipenden. ſeu Montis Faliſci fideicommiſſi* 11. *Maii* 1705. §. *Quo vero*, *&* §. *Minus vis*, *coram Eminentiſs. Caprarq.*

Quod autem enunciata verba Juriſpatronatus activi valeant comprehendere etiam cognatos, patet ad evidentiam, quia appellatione *parentum conſanguineo-*
24 *rum* in materia indifferenti veniunt etiam attinentes per cognationem, Peregr. *de fideicomm. artic.* 22. *n.* 33. *&* 34. cum aliis apud Adden. ad Berart. *deciſ.* 755. *n.* 18. Quemadmodum etiam ſub nomine Cippi continentur omnes, qui jure agnationis, vel cognationis conjunguntur, ut fuit ſuperius probatum §. *Iterum enim*, *& ſeq.* non attento, quod verba illa = *o cognome di Chiarante* = non poſſint adaptari cognatis, qui non ſunt de dicto cognomine; quia dictio, *ò*, poſita inter vocabulum = *Cippo*. *Caſata*, *à Cognome* = non dicitur ſtare declarative, ſeu expoſitive, ſed alternative, & disjunctive, itaut ſufficiat, quod præſentandus ſit vel de cognatis, vel de agnatis; juxta naturam alternativæ, quæ ſat eſt, quod in uno verificetur, ut in propoſito firmat Lotter. *de re beneſic. lib.* 2. *quæſt.* 47. *numer.* 71. *& ſeqq.*

Hinc parvipenſæ fuerunt nonnullæ leves conjecturæ, quæ per Defenſores Dominici cumulabantur ad convincendam contemplationem agnationis; Nam (ultra particulares reſponſiones, quæ cuilibet ex illis datæ fuerunt per Informantes pro Valentino) arriſit
25 DD. illa generalis, quod in hac materia indifferenti ad ſummum eædem importare valeant prædilectionem agnatorum, itaut in illorum concurſu ſint fœminis, & earum deſcendentibus præferendi, non autem excluſionem perpetuam iſtorum etiam per poſterius, & ubi deficiant omnes agnati, quando verba teſtamenti de cætero per ſe apta ſunt illos comprehendere, quemadmodum hactenus fuit probatum, ut reſpondendo ſimilibus conjecturis, dixit Rota *in Mantuana Beneficii* 3. *Junii* 1689. §. *Etenim omnes*, *coram bon. mem. Urſino impreſſ. apud* Modern. Roman. *diſcept.* 24. *num.* 25.

Et in hanc ſententiam facilius devenerunt DD. non ſolum quia verſamur in materia Juriſpatronatus, in qua tanquam indifferenti, & ordinata ad providendum Clericos de ſanguine non intrat proprie ratio agnationis, Garz. *de Beneſic. p.* 7. *cap.* 15. *n.* 21. Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 7. *n.* 42. & ideo 26
verba fundationis non ſunt accipienda in ſtricto, & rigoroſo ſignificatu, ſed in ampliori, & magis lato, ut comprehendant etiam cognatos, Rot. *in Romana Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1705. §. *Quinto*, *coram Reverendiſſimo D. meo Decano*; ſed fortius, quia hodie quæſtio eſt inter cognatum, & extraneum, in quibus terminis omnis benigna capienda eſt interpretatio, quia ubi cognatorum excluſio non eſt expreſſa, & literalis, illorum vocatio per poſterius ſemper eſt admittenda ex præſumpta mente Fundatricis, quæ nunquam cenſeri poteſt, quod voluerit extraneum præferri proprio ſanguini, ut proſequitur Rot. *in d. Romana Juriſpatronatus* §. *Quinto*, *coram Reverendiſſimo D. meo Decano* cum aliis allegatis in deciſione, quæ revidetur §. *Rurſus*.

Addito demum pro coronide, quod cum in executionem teſtamenti; Joannes primus hæres, & Fulvia ſoror Aureliæ Teſtatricis devenerint ad erectionem Beneficii, *Juſpatronatus reſervarunt favore ipſorum*, *ſuorumque heredum ſucceſſorum*, *& poſterorum juxta voluntatem dictæ qu. Aureliæ*. Quapropter cum 27
appellatione *ſucceſſorum*, *& poſterorum* veniant promiſcue tam maſculi, quam fœminæ, & illarum deſcendentes, *l. quod his verbis ff. de l.* 3. Grat. *diſcept.* 539. *n.* 7. Peregr. *de fideicomm. art.* 22. *n.* 37. Rot. *in Firmana Juriſpatronatus ſuper negotio principali* 15. *Decembris* 1702. §. *Eoque fortius*, *coram bon. memor. Muto*; Exinde in aperto ponitur, quod talis etiam fuerit voluntas Teſtatricis in ejus teſtamento, cum nulla melior dari poſſit interpretatio mentis dubiæ Teſtatricis, quam ea, quæ oritur ex obſervantia primi hæredis, & Executoris tanquam de illa plene informati, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 27. *n.* 8. *&* 9. Rot. *dec.* 156. *n.* 7. *&* 8. *p.* 13. *& dec.* 327. *n.* 6. *&* 7. *p.* 15. *rec.*

Et ita utraque, &c.

R.P.D. POLIGNAC

Interamnen. Juriſpatronatus.

Veneris 15. *Martii* 1709.

PEr obitum Nicolai Sentii cum vacaſſet beneficium de Jurepatronatus Laicorum, quod fundaverat Aurelia Clarantes in Eccleſia S. Jo: Baptiſtæ Decollati Interamnæ ſub invocatione B. Mariæ Lauretanæ. Valentinus Caracciotus filius Lesbiæ Clarantis, uti paſſive vocatus ex lege fundationis de eo provideri obtinuit a Sede Apoſtolica, expeditiſque ſolitis literis vulgo nuncupatis = *pro qualificato* = licet illarum executioni ſe ſe oppoſuerint Dominicus Salvatuccius, & Joſeph de Benedictis tanquam præſentatis ab aſſertis patronis: nihilominus R. P. D. Colunna, cui prædictæ literæ fuerunt directæ per ſententiam pronunciavit pro illarum Executione: Delataque deinde cauſa ad Rotam decreto Signaturæ Juſtitiæ = *parito literis arbitrio* = Semel, atque iterum reſponſum fuit illud non ırrtare pro retardandæ ulteriori dictarum literarum executione, ut ex deciſionibus deſuper editis diebus 22. Martii, & 10. Decembris 1706. coram R. P. D. meo Scotto, qui demandata poſtmodum cauſæ expeditione decrevit taxari, & moderari expenſas, necnon relaxari mandatum executivum, & de immittendo ad poſſeſſionem controverſi beneficii favore Valentini.

Sed prædictis reſolutionibus Rotalibus, & decreto nondum acquieſcens Dominicus iterum adivit Signaturam Juſtitiæ, quæ novam mihi direxit commiſſionem cum clauſula = *Sine præjudicio* = quamobrem ad

hujus

hujus commiſſionis normam propoſito hodie dubio
= *An conſtaret de re judicata, vel potius de Cau-
ſis reſtitutionis in integrum* = affirmativa quoad pri-
mam illius partem, negativa vero quoad ſecundam,
prodiit reſolutio.

Quia validitas ſupra recenſiti decreti R. P. D. mei
Scotti, ex revolutione Actorum deprompta non con-
trovertebatur, nihilque etiam deducebatur adverſus
illius juſtitiam, cæteroquin reſultantem ex eo, quia
Aurelia Clarantes fundatrix ad Beneficium, de quo
agitur, præſentari, & nominari voluit Sacerdotem
Domus, & Cippi de Clarantes, ſibi in gradu proxi-
miorem, qua de re, cum Valentinus ſit prædictæ
fundatricis conjunctus, & nullus alius, compareat
28. agnatus, aut etiam cognatus, qui ſe proximiorem
eſſe contendat, certe beneficium eidem adjudicari de-
bet, utpote vocato, ſaltem ſub nomine *Cippi*, quod
cum magis late pateat, quam verbum antecedens *Do-
mus* æque comprehendit Agnatos, ac Cognatos, &
ſub eo continentur tam maſculi, quam fœminæ, &
deſcendentes ab eis, quoties prout in hypotheſi aliunde
non apparet habitam fuiſſe rationem conſervandæ
agnationis ex adductis in utraque deciſione R. P. D.
mei Scotti, quibus addi poteſt Rot. *dec.* 118. *fere per
tot. & ſignanter a n.* 9. *& ſeqq. p.* 4. *tom.* 1. *rec. & co-
ram Dunoz. jun. dec.* 648. *n.* 14.

Idque procedere dicebatur etiam ſi verbo *Cippi* ſu-
peradditum legatum cognomen de Clarantes, quia
Aurelia non invitavit Cippum de Clarantes, ſed vo-
cavit Sacerdotes de eodem Cippo, proindeque expreſ-
ſio Cognominis adjecta dici nequit taxative ad reſtrin-
gendam, & limitandam vocationem ad ſolos Agna-
tos, ſed potius demonſtrative ad oſtendendum origi-
29. nem, a qua procedere debuiſſent vocati juxta animad-
verſa per Rot. *in Balneoregien. Beneficii* 21. *Januarii*
1707. §. *Multoque magis*, *coram R. P. D. meo Kau-
nitz*, & in aliis adductis *in dictis deciſionibus* 22. *Mar-
tii* §. *Et licet*, & 10. *Decembris* §. *Neque obſtat*, *coram
R. P. D. Scotto*, vel ſaltem ad concedendam prælatio-
nem Agnatis, qui cum hodie deficiant, & quæſtio ſit
duntaxat inter Cognatum, & Extraneum omnis be-
30 nigna capienda venit interpretatio favore Cognati ex
præſumpta etiam mente fundatricis, quæ nunquam
voluiſſe cenſenda eſt eidem præferri extraneum, Rot.
in dict. Balneoregien. Beneficii §. *Quod ita propenſius*,
coram R. P. D. meo Kaunitz, & *in Romana Juriſpa-
tronatus* 1. *Julii* 1708. §. *Veriſimilis*, *coram R. P. D.
meo Aldrovando*, & comprobat *utraque deciſio R. P.
D. mei Scotti prima* §. *Rurſus*, & *altera* §. *Et in hanc
ſententiam*.

Tollitque omne dubium ex facto ſubſecuto Ful-
viæ Sororis Aureliæ fundatricis, & Joannis ejus pri-
mi hæredis, qui inhærendo voluntati dictæ Aureliæ,
& approbante Ordinario erexerunt, & dotarunt con-
31 troverſum beneficium, *reſervando* Juſpatronatus, &
præſentandi ad illud *favore ipſorum, ſuorumque hære-
dum, ſucceſſorum, & poſterorum*: quæ porro verba
clare præſeferunt vocationem etiam Cognatorum ex
plene firmatis *in Mantuana Beneficii* 20. *Martii*
1688 & 3. *Junii* 1689. *coram bon. mem. Urſino*, & *in
Florentina Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Cum autem*,
coram R. P. D. meo Lancetta, & *in dec. R. P. D mei
Scotti* 19. *Decembris* 1706. §. *final.* indeque recte ar-
guitur talem fuiſſe voluntatem ejuſdem fundatricis,
qualis fuit expreſſa in actu erectionis, & dotationis
a primo hærede, & executrice teſtamentaria, quibus
eadem voluntas innotuiſſe præſumitur, ut bene pro-
ſequitur laudata deciſio R. P. D. mei Scotti loco mox
citato.

Concurrentibus itaque validitate, & Juſtitia Judi-
cati Rotalis ceſſat læſio, quæ cauſam præbeat in inte-
grum reſtitutioni *Leg.* 4. §. *Condemnatum ff. de re judic.
cap.* 1. ibique Abb: *n.* 2. *de reſtitut. in integr.* Rot. *deciſ.*
731. *n.* 1. *p.* 2. & *dec.* 69. *n.* 9. & 10. *p.* 6. *rec.* & *alibi
paſſim*.

32. Nec audiendum viſum fuit petitæ dilationi ſub
prætextu, quod extranea eſſet quæſtio rei Judicatæ,
eo quia poſt interpoſitam intra decennium Appella-
tionem adverſus dictum Decretum Rotale, fuerit etiam
intra Annum citatum ad dicendum contra dictam
Commiſſionem, & conſequenter fatalia remanſerint
prorogata ad alium Annum, quoniam res Iudicata 33
non oriebatur ex lapſu fatalium, ſed ex natura Judicii
executionis literarum Apoſtolicarum; quæ propter ea-
rum Auctoritatem paratam habent executionem, Rot.
coram Mohedan. dec. 13. *ut lit. penden. coram Coccin.
dec.* 144. *n.* 3. idcirco quoties per executorem litera-
rum fuerit pronunciatum ſuper illarum executione
ab hujuſmodi ſententia, quæ valida, & juſta appa-
reat, non ſolet dari Appellatio ſuſpenſiva, Rot. *co-
ram Seraphin. dec.* 1484. *n.* 2. & *ſeqq.* quem laudat, &
ſequitur Ridolphio. *in praxi p.* 1. *cap.* 13. *n.* 499. *verſ.*
1. *in fine*.

Immo tali caſu in Commiſſione Appellationis ſem-
per apponi conſuevit clauſula = *Sine præjudicio Exe-
cutioni literarum Apoſtolicarum* = quæ efficit, ut 34
cauſa commiſſa cenſeatur quoad effectum devolutivum
duntaxat, nequaquam vero ſuſpenſivum, Ridolphin.
in praxi d. cap. 13. *n.* 491. de Roſa *de execut. lit. A-
poſtol. p.* 2. *cap.* 4. *n.* 29. Rota *coram Seraphin. d. deciſ.*
1484. *loc. cit.* adeo præſervat Juriſdictionem Executo-
ris literarum, ut ipſe ad ulteriora procedere poſ-
ſit, uſque ad perfectam ſuæ ſententiæ, ſeu decreti
Executionem, quatenus de Jure exequi debeant ſine
vitio Attentatorum, Rot. *coram Coccin. d. deciſ.* 144. *a
numer.* 7. & *ſeqq.* Ubi præterea firmatur nullam adeſſe
differentiam inter Clauſulam = *Sine præjudicio execu-
tionis literarum Apoſtolicarum* = & alteram = *Sine
præjudicio literarum Apoſtolicarum* = Sed utranque
idem importare, & ſequitur Rota *coram Cerro, de-
ciſ.* 599. *n.* 4. & 5. Roſa *de execut. literar. Apoſtolicar.
p.* 1. *cap.* 15. *a n.* 137. & *ſeqq.* & *p.* 2. *d. cap.* 4. *a n.* 28.
& *ſeqq.*

Cum igitur Dominicus poſtquam R. P. D. meus Scot-
tus præviis ſupradictis duabus deciſionibus approban-
do ſententiam executoris literarum Apoſtolicarum,
de quibus agitur, decreverat Immiſſionem favore Va-
lentini ad controverſum Beneficium, necnon taxari,
& moderari expenſas in cauſa factas iterum adverit Si 35
gnaturam Juſtitiæ, ulteriorem Cauſæ efflagitans Com-
miſſionem, hancque mihi dirigi obtinuerit duntaxat
cum clauſula = *Sine præjudicio* = Ideo ſolum quæ-
rendum erat = *An conſtaret de re judicata, ſeu po-
tius de cauſis reſtitutionis in integrum* =

Exceptio vero, quod Dominico non fuerit tranſ-
miſſum recenſitum dubium a Me ſubſcriptum men-
ſe Aprilis Anni præteriti, illico ſublata fuit ex In-
timationibus hodie exhibitis, ex quibus conſtitit, ne-
dum denunciatam fuiſſe dict. Dominico ſubſcriptio-
nem ejuſdem dubii, verum etiam illum per ſæpe
fuiſſe laceſſitum, & provocatum Cauſæ repropoſi-
tionem.

Et ita approbando in reliquis fundamenta deciſio-
num præcedentis Inſtantiæ reſolutum fuit, altera tan-
tum, &c.

R. P. D. FALCONERIO.

Sulmonen. Juriſpatronatus.

Lunæ 21. *Januarii* 1715.

MIchael de Petris poſtquam in ultimo, ſub quo
deceſſit Teſtamento condito anno 1672. diſpo-
ſuerat de Bonis feudalibus favore Roberti filii Primo-
geniti, omniumque maſculorum ab eodem Deſcen-
dentium de Primogenito in Primogenitum, & in il-
lorum defectum favore lineæ fœmininæ, in reliquis
aliis Bonis ejus pro æquali hæredes ſibi ſcripſit eun-
dem Robertum, & Antonium alterum filium Secun-
dogenitum, eorumque hæredes, & ſucceſſores in in-
finitum, præterquam in nonnullis Bonis in eodem
Teſtamento deſcriptis, quæ voluit aſſignari pro do-
te Beneficii, ſeu Cappellaniæ ſub Invocatione S. Ju-
ſtæ, & adjecta reſervatione, *che reſtino* (ſunt præci-
ſa verba) *e ſiano in Juſpatronato perpetuo della ſua
famiglia, & anco il Jus eligendo il Cappellano*, quem
primum eſſe voluit d. Antonium Secundogenitum, &
illo deficiente *ad arbitrio de' ſuoi Eredi, preferendo
ſempre in conferire detto Beneficio la linea, e fami-
glia*

glia de Petris maſcholi, e femine preferendo ſempre la linea maſcolina.

Ad formam autem hujuſce diſpoſitionis facta extitit anno 1673. authoritate ordinaria Erectio dicti Beneficii, & pro primo Cappellano inſtitutus fuit dictus Antonius, per cujus obitum ſecutum uſque de Menſe Maii anni 1712. antedictum Beneficium vacavit; Unde cum prius deceſſiſſet etiam Robertus Primogenitus, abſque maſculis, & ſic factus fuiſſet locus ſubſtitutioni ordinatæ favore fœminarum, & Deſcendentium ab eis, hinc Petronilla memorati Roberti filia ſuperſtes, necnon Fulvius, & Robertus Pietropaoli, utinati ex Franciſca altera filia ejuſdem Roberti præſentarunt ad idem Beneficium Nicolaum de Matthæis, Felix vero Antonius de Petris, de familia, & linea tranſverſali, ſeu contentiva Fundatoria præſentavit Petrum ejus fratrem; Quamobrem orta lite inter utrunque Præſentatum ſuper Inſtitutione coram Ordinario, eaque per ſententiam ad favorem Nicolai terminata, Cauſa fuit per appellationem a Petro interpoſitam ad noſtrum Sac. Tribunal devoluta, mihique Commiſſione directa, diſputandum dedi dubium = *An, & cui ſit adjudicandum Beneficium, quod in Audientia* 11. *Maii anni proxime præteriti indeciſum remanſit?* ſed hodie repropoſito, reſolutum fuit pro Nicolao informante.

Compertum nanque fuit ob deficientiam lineæ maſculinæ effectivæ Michaelis fundatoris factum fuiſſe locum ſubſidiariæ vocationi lineæ fœmininæ ad controverſum Juſpatronatus, ut præſefert litera Teſtamenti ſuperius recenſita. Ideoque cum Petronilla ſit filia d. Roberti, Fulvius, & Robertus Pietropaoli ſint illius nepotes ex Franciſca altera ejus filia, a quibus omnibus Nicolaus intra legitima tempora præſentari obtinuit ad dictum Beneficium, utique ipſi
36 non autem Petro præſentato a Felice fratre de familia contentiva Teſtatoris illud adjudicandum venit *c. cum Bertoldus de ſent. & re judicat.* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 12. *c.* 7. *n.* 1. Rot. *coram Emerix jun. deciſ.* 425. *in princip. & in Valentina Beneficii* 16. *Januarii* 1704. §. *Quamvis, coram P. P. D. meo Lancetta.*

Non ſubſiſtente, quod Fundator in hujuſmodi Jurepatronatus fœminis præferri voluerit maſculos familiæ, tam effectivæ, quam contentivæ de Petris, ut ſuadere videbantur verba illa = *Preferendo ſempre in conferire detto Beneficio la linea, a famiglia de Petris maſchi, e femine preferendo ſempre la linea maſcolina* = Et per conſequens cum ſuperſit Felix de Petris de linea contentiva, qui præſentavit Petrum,
37 iſta excludat præſentationem Petronillæ, ejuſque ex Franciſca ſorore nepotum, tametſi ſint de linea effectiva Fundatoris, ex notatis per Rot. *in Romana Fideicommiſſi de Maſſimis* 20. *Martii* 1694. §. *Fideicommiſſa, coram Eminentiſſimo Priolo, & in Firmana Fideicommiſſi* 27. *Aprilis* 1703 §. *Quo enim ad Immiſſionem, coram bon. mem. Muto.*

Quoniam interpretatio iſthæc ultra quam quod repugnat veriſimili menti Fundatoris, qui in dubio ſemper cenſetur, quod in Jurepatronatus relicto familiæ intellexerit potius de familia effectiva ſui ipſius, ſuorumque filiorum, tanquam ex majori ſanguinis conjunctione magis dilecta comparative ad
38 illam tranſverſalium ad *Text. in l. poſt Conſanguineos ff. de ſuis, & legit.* Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 24. *n.* 2. Rota *coram Merlin. dec.* 450. *n.* 8. *coram Celſo dec.* 174. *n.* 9. *& dec.* 174. *n.* 9. *p.* 4. *rec. tom.* 1. A recta enim diſponendi ratione aberrat voluiſſe excludere proprias filias, & nepotes de linea, in qua Juſpatronatus jam erat ingreſſum, propter maſculos de linea tranſverſali remotiores, Bald. *conſ.* 275. *libr.* 2. Menoch. *conſ* 904. *n.* 18. Peregrin. *de fideicom. art.* 27. *n.* 13. *&* 14 Panimoll. *dec.* 126. *n.* 7. Prout quoque non obſcure eruitur a verbis Teſtamenti, in quo expreſſe cautum fuit, quod Bona pro dote hujus Beneficii aſſignata *reſtino, e ſtino in Juſpatronato perpetuo della ſua Famiglia, & anco il Jus aligendi il Cappellano*, verba autem illa *ſua Famiglia* ſuapte natura præſeferunt excluſionem, non ſolum extraneorum, non obſtante, quod habeant idem Cognomen de Petris, verum etiam illorum de Familia contentiva, diſpoſitionemque reſtringunt ad ipſius effectivam Deſcendentiam, quæ proprie nomen meretur ſuæ familiæ, ut examinando illud pronomen *ſua* in propoſito tradunt, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 24. *n.* 2. Rota *coram Coccin. dec.* 294. *n.* 10. *cor. Merlin. dec.* 450. *n.* 7. *&* 8. *cor. Priol. dec.* 337. *n.* 2. *coram Dunoz. jun. dec.* 707. *n.* 7. *cor. Emerix jun. dec.* 1156. *deciſ.* 1180. *utrobique n.* 1. *& dec.* 1216. *n.* 2. *& ſeqq. in Mediolanen. Beneficii* 30. *Januarii* 1711. §. *Quid plus, coram R. P. D. meo Anſaldo, & in Aſten. Beneficii* 25. *Junii* 1708. §. *Quo enim &* 14. *Decembris ejuſdem Anni* §. *Ac proinde in fine, coram Me.*

Hæcque intelligentia reſultat etiam ex aliis ejuſdem Teſtamenti locis, in quibus fundator demandavit, quod Petrus ejus frater per ſexennium exigeret redditus Bonorum Roberto, & Antonio, ut ſupra relictorum, ea addita ratione, ut illa *non abbiano da diſſiparſi, ma da conſervarſi perpetuamente nella ſua Famiglia*, ad quem effectum eundem etiam re- 40
liquit Protectorem *della ſua Caſa, o Famiglia*; Quo circa ſi ubi fundator locutus fuit de conſervatione Bonorum in ſua familia intellexit de familia ſuorum filiorum, eorumque deſcendentium, & ſucceſſorum in infinitum, quos tantum hæredes ſcripſerat non vero agnatos tranſverſales, ita hoc ipſum intellexiſſe dicendum eſt in reſervatione Juriſpatronatus eadem methodo facta per *Text. in l. ſi ſervus plurium* §. *fin. ff. de leg.* 1. *Gloſſ. in l. ille, a quo* §. *Si de Teſtamento in verbo verba ff. ad Trebell.* Mantic. *de conjectur. ultim. volunt. lib* 3. *tit.* 9. *n.* 1. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 647. *n.* 34. *p.* 19. *rec.* Atque etiam quia una pars Teſtamenti bene declarat, quod ſenſerit Teſtator in alia *leg. ſi filiabus* 17 *de legat.* 1. Rota *coram Burat. deciſ.* 899. *numer.* 1. *& in Barchinonen. Beneficii* 22. *Februaris* 1704 §. *Quodque hæc, coram bon. mem. Caffarello*: præſertim in hypotheſi, in qua idem fundator ad eoſdem, quos hæredes inſtituerat, voluit ſpectare etiam Juſpatronatus, in quibus circumſtantiis validum reputatur argumentum a diſpoſitione facta circa bona, & inſtitutionem hæredum, ad intelligentiam Juriſpatronatus in eodem Teſtamento eiſdem relicti, Rota *in Mediolanen. Cappellania* 23. *Martii* 1703. §. *Sed principaliter, coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano.*

Quæ omnia clariora evadunt ea etiam ſub animadverſione, quod eo ipſo, quod fundator reliquit dictum Juſpatronatus ſuis filiis hæredibus inſtitutis, jam ſatis explicavit penes quos de familia illud reſidere voluerit, quia eam familiam non conſideravit in tota ſui latitudine, ſed potius in ſpecie, & in lineis a dd. ſuis filiis procreandis; perinde eſt ac ſi verbis expreſſis dixiſſet, quod Jurepatronatus potiri tantum debeant illi de familia effectiva ſui ipſius, eorumque filiorum, excluſis extraneis, & tranſverſalibus de familia contentiva, Rota *in Alexan. Beneficii* 11. *Decembris* 1712. §. *Agnoverunt cum ſeqq. &* 11. *Aprilis* 1712. §. *Nec ſubſiſtere, coram R. P. D. Aldrovando.*

Abſque eo, quod in nihilo urgeat, quod verbis illis *ſua famiglia* ſuperadditum fuerit proprium cognomen *de Petris*, quod per maſculum ſolum conſervatur, Rota *in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Maxime, coram bon. mem. Muto*; Quoniam objectum procederet, quoties aliunde, quam ab expreſſione Cognominis conſtaret fundatorem in mente habuiſſe contemplationem agnationis, & ordinare voluiſſe Juſpatronatus vere agnatitium, ad quod nec fœminæ, neque maſculi ex eis deſcendentes admittuntur, in quibus terminis loquitur Rota *in citata Lucana Beneficii*; At in præſenti Themate res diverſimode ſe habet, quia vocati leguntur omnes de ſua familia, tam maſculi, quam fœminæ, tributa maſculis ſola prælatione; Ideoque cum vanum prorſus ſit affirmare, quod per hanc diſpoſitionem fundator fuerit ſolicitus de conſervatione Juriſpatronatus in ſua vera, & propria agnatione, cui nil magis repugnat, quam admiſſio fœminarum, Rota *coram Cavaler. deciſ.* 125. *num.* 10 *& in recent. deciſ.* 519. *num.* 19. *part.* 18. *& in Avenionen., ſeu Carpenteraten. fideicommiſſi de Tertuliis* 21. *Novembris* 1704. §. *Confirmantur, coram*

R. P. D.

R. P. D. meo Lancetta; profecto ſimplex expreſſio ejus Cognominis inefficax eſt ad ſuadendam illius vigore vocationem maſculorum tranſverſalium in excluſionem propriarum filiarum fundatoris, & Deſcendentium ab eis; ea enim iſto caſu adjecta non cenſetur ad limitandam diſpoſitionem ad ſolos agnatos, ſed potius ad oſtendendam originem, a qua vocati procedere debuiſſent, juxta animadverſa per Rotam *in Auximana Juriſpatronatus* 17. *Junii* 1701. §. *Verum, coram R. P. D. meo Anſaldo & 9. Martii* 1703. §. *Quo vero, coram bon. mem. Muto, & in Interamn. Juriſpatr.* 10. *Decembris* 1706. §. *Neque obſtat, coram R. P. D. Scotto Almæ Urbis Gubernatore confirmata* 15. *Martii* 1709. §. *Idque procedere, coram Eminentiſſ. de Polignach.*

Quibus ita Conſtabilitis fruſtra in præterita propoſitione ſcribentes pro Petro, (qui hodie informare renuit) præſidium petebant ab erectione Beneficii, de quo agitur, in qua circa reſervationem Juriſpatronatus enunciata fuit voluntas Fundatoris per
44 hæc verba = *Ad favorem filiarum deſcendentium, & omnium aliorum de familia in perpetuum ex Linea maſculina provenientium prætermiſſis feminis, extantibus maſculis* = ex quibus ſibi ipſis blandiebantur fœminas, & deſcendentes ab eis ex Linea hæredum inſtitutorum non poſſe admitti ad præſentandum in concurſu maſculorum de alia Linea, & familia contentiva. Etenim ſuper recenſitis verbis nulla vis fieri poteſt, attento quod erectio peracta fuit relative ad Teſtamentum Michaelis Fundatoris, proindeque ad illius normam ſtricte intelligenda veniunt, Rot. *coram Greg. dec.* 439. *n.* 1. *coram Celſo dec.* 368. *n.* 8. *coram Priolo dec.* 439. *n* 7. *cor. Emerix jun. dec.* 535. & *dec.* 824. *utrobique n.* 16. Referens namque a relato ita perficitur, ut ſi inter ſe diſcordent, poſthabito referente, relatum attendendum omnino eſt, Peregr. *de fideicom. art.* 16. *n.* 111. Rota *coram Celſ. d. deciſ.* 368. *n.* 8. & *in rec. dec.* 73. *n.* 8. *p.* 18.

Præterea relata verba bene inter ſe compatiuntur cum illis Teſtamenti, immo magis magiſque oſtendunt Juſpatronatus fuiſſe reſervatum pro ſolis Deſcendentibus Fundatoris, reflectendo, tum ad illa
45 verba, *& omnium aliorum*, quæ veluti immediate poſita poſt verba *filiorum Deſcendentium* intelliguntur de aliis perſonis ejuſdem qualitatis de Deſcendentibus, nempe a primis inſtitutis ad tradita per Rotam *coram Merlin. dec.* 520. *n.* 4. *coram Cerro dec.* 231. *n.* 19. & *in Hortanen. Beneficii* 23. *Martii* 1708. §. *Non obſtante, coram R. P. D. meo Scotto*; Tum etiam ad alia eiſdem cohærentia *de familia in perpetuum ex Linea maſculina provenientium*, que pariter denotant Juſpatronatus eſſe Lineale, & coarctatum intra deſcendentiam conſtitutam a filiis primo vocatis, Rota *in Balneoregien. Beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *Pro ipſe, coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano, & in Matheranen. Parochialis ſuper pertinentia* 11. *Januarii* 1711. §. *Ex his, coram Me*, maxime quia ordinarius poſt dictam narrativam ſic ut ſupra conceptam reſervationem Juriſpatronatus abſolvit *pro filiis, & hæredibus deſcendentibus, aliiſque de familia, prælatis ſemper maſculis*; Alii autem de familia eſſe non poſſunt, niſi deſcendentes a filiis Fundatoris, ſuperius expreſſis, ut præter authoritates ſupra adductas, admonet Rota *in Corduben. Beneficiorum* 22. *Februarii* 1704. § *Non refragante, coram Reverendiſſ. D. meo Molines Decano.*

Itidemque nullius relevantiæ eſt, quod memoratus Fundator voluerit poſſe nominari ad hujuſmodi Beneficium Cappellanum de Domo *de Petris*, licet eſſet ætatis annorum ſeptem; ſiquidem hæc diſpoſitio reſpicit ſolum defectum ætatis, quo non ob-
46 ſtante Fundator voluit poſſe conferri Beneficium alicui de familia de Petris, quoties Patronis placeat illum præſentare, non autem importat favore alicujus de dicta Domo Juſpatronatus paſſivum cum arbitrio Patronorum relictum fuerit præſentare Cappellanum quem velint. Cæterum quatenus etiam dici poſſet Patronos ligamen hoc habere nominandi aliquem ex familia de Petris, adhuc Dominis viſum fuit, quod neque in ratione Juriſpatronatus paſſivi, Petro utpote de Linea tranſverſali, & contentiva Fundatoris controverſum Beneficium adjudicandum eſſet, ea ſub animadverſione, quod etiam in Jurepatronatus paſſivo præſumeretur a Fundatore vocata propria familia Deſcendentalis, & effectiva, quemadmodum illa ſola vocata fuit ad Juſpatronatus activum ex notatis per Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 29. *nu.* 3. Rota *in rec. dec.* 374. *n.* 20. *p.* 11. *in Auximana Juriſpatron.* 27. *Januarii* 1701. §. *Minuſque, coram R. P. D. meo Anſald.* & *in Mediolanen. Beneficii* 30. *Januarii* 1711. §. *Potiſſime, coram eodem.*

Et ita in hac ſecunda propoſitione, Nicolao Antonio tantum informante, Petro dilationem petente, & ſpreta ſimili Inſtantia Bernardini hactenus ad Cauſam non admiſſi reſolutum fuit, &c.

R.P.D. FALCONERIO

Salernitana Juriſpatronatus.

Lunæ 11. *Martii* 1715.

PEndente lite coram Ordinario ſuper Inſtitutione ad Beneficia Sanctæ Mariæ a Vico, Sancti Martini, & Sancti Petri ad Siglia Terræ Giphonis de Jurepatronatus Laicorum inter Aloyſium præſentatum a Marchione Xaverio Garganо ejus Fratre, & Joſepho de Puteo, atque Nicolaum præſentatum ab Amadeo, Dominico, Jacobo, & Joanne Gallo; ſub clypeo antiquæ litis ſuper pertinentia dicti Juriſpatronatus vertentis in *Sacra Rota, coram bon. mem. Bondimine*: Obtinuit Nicolaus Literas Apoſtolicas cum derogatione Juriſpatronatus in totum, attenta lite, & illarum vigore in poſſeſſione dictorum Beneficiorum ſe intruſit: Aſt deinde ex integro commiſſa Cauſa a Signatura Juſtitiæ R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore; eaque diſcuſſa die 26. Februarii 1714. ſub Dubio = *An literæ Apoſtolicæ ſint exequendæ, vel potius an, & cui ſit danda Inſtitutio?* Pro Aloyſio informante fuit capta reſolutio, ac ſucceſſive ſententia Rotalis promulgata, quam hodie, contradicente Nicolao, in gradu appellationis Domini confirmarunt.

Late enim patet Vitium ſubreptionis, ſub quo dictæ Literæ Apoſtolicæ fuerunt expiſcatæ, dum Pontifici non fuit narratum, Patronos ante motam litem in Petitorio fuiſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi, & ſignanter in tribus ſtatibus ab Ordinario canonizatis de anno 1647. 1656. & 1658. ac in præſenti ſtatu præſentaſſet d. Aloyſium; quod quidem ſi Pontifici fuiſſet expoſitum; Gratiam derogatoriam Juriſpatronatus in totum ob pendentiam litis in Petitorio, non conceſſiſſet, ut optime firmat dicta De- 47
ciſio præcedentis Inſtantiæ §. *Siquidem*, & ultra ibi allegatos probat Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 20. *n.* 53. Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 4. *ſub n.* 54. & *ſeq.* Rota *cor. ſan. mem. Alexandro VIII. deciſ.* 263. *n.* 18. Et ratio principalis eſt, quod pendente lite in Petitorio, & exiſtentibus Patronis in quaſi poſſeſſione præſentandi, ne commodum eorum poſſeſſionis, lite pendente, priventur, debent in dicta poſſeſſione manuteneri, & Ordinarius tenetur Præſentatum ab eis inſtituere, Lancellot. *de Attent. p.* 2. *cap.* 4. *de attent. lit. penden. in Præfat. a n.* 642. *uſque ad n.* 650. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 20. *n.* 19. Morga *de Benefic. q.* 3. *n.* 224. Garz. *de Benefic. p.* 5. *cap.* 6. *n.* 22. Lagun. *de Fruct. p.* 1. *cap.* 31. §. 2. *n.* 180. Caſtropal. *Oper. moral. tract.* 13. *de Benefic. diſp.* 2. *punct.* 28. *n.* 3. Rota *in Januen. Abbatia* 27. *Junii* 1707. §. *Non relevante* & §. *fin. coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano*, & firmat præcedens *Deciſio* §. *Defectus.*

Pontificia ſiquidem Elargitio, nunquam intendit Juribus Tertii præjudicare, ideoque in ſuis Gratiis apponere ſolet clauſulam = *Dummodo non ſit alteri Jus quæſitum*, ut in his terminis Modern. Roman. *diſcept. Eccleſiaſt.* 28. *ſub num.* 13. *verſ. Quod ſi fuiſſet* cujus vigore præſervatur Jus quæſitum ex præſentatione, quamvis non fuerit ſecuta Inſtitutio, plene Roſa *de Execut. Liter. Apoſt. cap.* 4. *n.* 112. & conveniunt firmata a Rota *coram Emerix jun. deciſ.* 1247.

ſub

ſub n. 3. Propterea tunc tantum derogatur in totum Juripatronatus, quando Patroni impediuntur præſentare propter litem, cum tunc non ſolum nemini inferatur injuria, ut ait Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 8. *n.* 100. Rota *in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Objecto coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*, ſed etiam occurratur periculo diuturnæ Vacationis Beneficiorum, quatenus foret expectandus exitus litis pro habendis certis Patronis, ut concludit dicta præcedens Deciſio *coram R. P. D. meo Scotto ſub* §. *Siquidem*, & *in Romana Cappellania* 4. *Februarii* 1708. §. *Quin ſuffragetur, coram eodem*.

Pro conſtanti admittebatur a Partibus hujuſmodi propoſitio: Sed contendebatur a ſcribentibus pro Nicolao, eam nequire ſibi locum vindicare in hypotheſi ex quo Patronus, qui Aluyſium præſentavit, non erat in poſſeſſione præſentandi ex propria perſona, ſed ex Perſona Patris, quæ inefficax reputatur
49 in hac Facti ſpecie, cum ad effectum irrogandi præjudicium Gratiæ derogatoriæ Juriſpatronatus in totum, attenta lite, non ſufficiat ſola poſſeſſio Juris; Sed requiratur illa Facti, cujus tantummodo vigore competit Patrono manutentio, Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 8. Rota *in Januen. Juriſpatronatus* 17. *Martii* 1603. *coram Litta penes* Marcheſan. *de Commiſſ. p.* 2. *n.* 4 *fol.* 518. *coram Priolo dec.* 136. *nu.* 19. & *poſt* Vivian. *de Jurepatr. dec.* 43. *n.* 16. Et hac de Cauſa poſſeſſio Auctoris non juvat Succeſſori pro continuando actu præſentationis lite pendente ſuper petitorio, quia requiritur continuatio facti, quam Succeſſor non habet, idem Modern. Roman. *ubi ſupra n.* 8. *in fine*, & *ſub n.* 13. *poſt medium verſ. Intellige*, Rota *in Vercellen. Canonicatus* 30. *Junii* 1704. §. *Etenim, coram bon. mem. Caffarello*.

Et quamvis pro reſponſione fuerit ab altera Parte præſuppoſitum pro veriori opinione in Sacra Rota inoleviſſe, quod Filio competat manutentio in Jure præſentandi ex quaſi poſſeſſione Patris, cum
50 per aditionem paternæ hæreditatis ſtatim Filius acquirat poſſeſſionem omnium Jurium apud Patrem, dum erat inhumanis, exiſtentium, ut poſt Garz. *de benef. p.* 9. *cap.* 3. *n* 37. & Poſth. *de manutent. obſervat.* 55. *n.* 33. firmavit Rota *in Mediolanen. Juriſpatronatus ſuper manutentione* 15. *Junii* 1703. §. *Fruſtra cum ſeqq. coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*, *in Mediolanen. Cappellaniæ* 25. *Aprilis* 1704. §. *Primo, coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano*, *in Florentina Canonicatus* 8. *Martii* 1705. §. *Fuit enim, coram R. P. D. meo Lancetta*, *in Matheranen. Paroch.* 11. *Januarii* 1712. §. *Quod procedit, coram Me*, & *in Bononien. Benefic. de Caſtello ſuper Executione literar.* 12. *Decembris* 1712. §. *fin. coram R. P. D. meo Criſpo*.

Nihilominus ad terminorum dilucidationem non abs re erit præmittere illam genericam propoſitionem, quod in hac materia juriſpatronatus, quaſi poſ-
51 ſeſſio præſentandi Auctoris, non tranſeat in Filium, Hæredem, ſive ſucceſſorem univerſalem, vel particularem ſine nova apprehenſione, hoc eſt ſine novo uſu, & exercitio Juris præſentandi, etiamſi extet Statutum de continuanda poſſeſſione Defuncti in Hæredem, & non obſtante ſuitate, Lotter. *de re benef. p.* 2. *q.* 11. *numer.* 115. *cum duobus ſeqq.* Vivian. *de Jurepatr. p.* 2. *lib.* 5. *cap.* 2. *n.* 16. Poſth. *de manut. obſervat.* 55. *n.* 33. Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 8. Rota *coram Gregor. dec.* 222. *n.* 6. & *ſeqq.* ubi Adden. *n.* 12. & *dec.* 417 *n.* 7. & *ſeqq.* ubi pariter Adden. *n.* 14. *coram Pan. dec.* 1022. *n.* 3. *coram Duran. dec.* 61. *num.* 2. & *ſeqq. coram Coccin. dec.* 464. *a n.* 3. *ad* 6. *coram Ubald. dec.* 542. *n.* 7. & *in rec. dec.* 260. *n.* 4. & *deciſ.* 337. *ſub numer.* 3. *part.* 2. & *deciſion.* 374. *numer.* 23. *part.* 11.

Verum, quia dicta propoſitio non eſt indiſtincte ſumenda, ne in errore verſemur, ideo diſtinguere oportet poſſeſſionem facti a poſſeſſione, quoad effectum Juris; Nam etſi poſſeſſio Auctoris, quoad factum ad ſucceſſorem non tranſeat abſque nova apprehenſione, nec ei proſit pro obtinenda manutentione; tamen quoad effectum Juris ſufficiens eſt, tam quoad probationem pertinentiæ, quam quoad Jus præſentandi, & obtinendi Inſtitutionem Præſentati; Lotter. *de re Benefic. lib.* 3. *q.* 11. *num.* 118. Modern. Roman. *dict. diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 8. Rota *dec.* 73. *n.* 35. & *deciſ.* 374. *numer.* 24. *part.* 11. *recentior. cum aliis relatis in Aretina Beneficii* 23. *Aprilis* 1723. §. *Quamobrem, coram R. P. D. meo Anſaldo*, *ac in Mediolanen. Cappellania* 22. *Junii* 1703. §. *Minuſque relevat, coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano*: Quam quoque ad effectum, ut Succeſſor relevetur ab onere probandi deſcendentiam a primo Fundatore, cum ſufficiat oſtendere deſcendentiam ab illo, qui fuit in quaſi poſſeſſione præſentandi, Vivian. *de Jurepatr. p.* 2. *lib.* 11. *cap.* 5. *n.* 100. & 101. Lotter. *ubi ſupra ſub d. n.* 118. cum aliis adductis a Rota coram Card. Celſo *dec.* 31. *numer.* 8.

Et licet Poſth. *de manutent. d. obſerv.* 55. *n.* 33. *poſt medium cum duobus ſeqq.* indiſtincte defendat, quod in Incorporalibus, & per conſequens in quaſi poſſeſſione præſentandi, & eligendi, poſſeſſio Auctoris tranſeat in Succeſſorem abſque nova apprehenſione, 53
etiam ad effectum obtinendi manutentionem, quoad ſolum præjudicium Compatronorum, non autem in præjudicium Eccleſiæ. Attamen hoc non provenit, ex quo factum quaſi poſſeſſionis tranſeat in hæredes, vel ſucceſſores; Sed quia ad eos tranſit jus exuberans ad finem, ut eorum Præſentato concedatur Inſtitutio vigore *cap. Conſultationibus de Jurepatron.* non obſtante, quod ſola dicta quaſi poſſeſſio non ſuffragetur ad effectum canonizandi Juriſpatronatus in Petitorio contra Eccleſiam, vel Epiſcopum defendentes libertatem Beneficii, Frideric. de Sen. *conſ.* 111. *ſub n.* 9. *ad fin. verſ. Sed Epiſcopus*, Lotter. *de re Benefic. lib.* 2. *quæſt.* 11. *numer.* 118. & 119. Rota *coram Coccin. dec.* 921. *per tot.* & *in Mediolanen. Prioratus* 14. *Februarii* 1701. §. *Quoniam* & *ſeqq. coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*, & *in d. Aretina Beneficii* 23. *Aprilis* 1703. §. *Quamobrem, coram R. P. D. meo Anſaldo*; Prout nec pariter ſufficit, quando principaliter inter Compatronos contenditur de pertinentia Juriſpatronatus, etiamſi ultimus ſtatus ex perſona Auctoris ſotus ſit, quoties lis vertitur inter Præſentatos includenter ad effectum inſtitutionis ad normam *d. cap. Conſultationibus de Jurepatr.* Adden. ad Gregor. *dec.* 77. *n.* 12. Rot. *coram Priolo dec.* 115. *n.* 19. & *coram Amat.* Dunoz. *dec.* 344. *numer.* 3.

Memorata autem quaſi poſſeſſio efficax, quoad Juris effectum contra alios Compatronos efficacior 54
redditur, quando nullus ex Patronis reperitur in quaſi poſſeſſione præſentandi ex propria perſona, ſed omnes innituntur poſſeſſioni eorum Auctorum, Rota *dec.* 73. *a n.* 36. *ad fin.* & *dec.* 374. *n.* 25. *p.* 11. *rec.* & in his terminis procedunt reſoluta a Rota *in d. Matheranen. Parochialis* 11. *Januarii* 1712. §. *Quod procedit, coram Me*.

Hac igitur enunciatione terminorum præmiſſa, etſi collabeſcere videatur propoſitio, quod non tranſeunte poſſeſſione Auctoris in hæredem, ſive ſucceſſorem quoad nudum factum, ſufficiat illius tranſmiſ- 55
ſio quoad Juris effectum; nihilominus in noſtra hypotheſi, ex quo inter Præſentantes aderat Joſeph de Puteo, qui ex propria perſona præſentaverat in duobus præcedentibus ſtatibus annorum 1658. & 1673. & præſentavit etiam in hac ipſa vacatione; Sicut dubitari nequit, eundem Joſephum fuiſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi ex propria perſona, & penes ipſum extitiſſe poſſeſſionem Facti, cui præjudicari non valebat per d. Gratiam derogatoriam; Ita pariter non erat datum præjudicium inferre aliis Compatronis innitentibus poſſeſſioni Auctorum, cum omnes in iſto Caſu, & ad iſtum effectum dicantur eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi, ut limitando optime probat Vivian. *de Jurepatr. lib.* 5. *cap.* 2. *n.* 17. Poſth. *de manut. obſerv.* 55. *ſub n.* 33. *verſ. Et hac Opinio*, Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 28. *ſub n.* 8. *verſ. ubi ſolum limat*. Et ratio eſt; quia in Jurepatronatus ad plures eodem Jure ſpectante, cum omnes eodem Jure utantur, invicem Jura communicantur, itaut (ſuppoſito Caſu, quando quaſi præſentat animo ſpoliandi alios eorum poſſeſſione) ab uno præſervetur Jus, & poſſeſſio alterius, Innocent,

Digitized by Google

nocent. *in cap. querelam num. 3. de Elect.* Frideric. de Sen. *conſ.* 102. *ſub num.* 3. *& ſub num.* 5. Abbas *conſ.* 54. *ſub num.* 3. *lib.* 1. Rota *deciſ.* 515. *per tot. part.* 4. *diverſ. coram Arguell. deciſ.* 115. *numer.* 8. *&* 9. *coram Priolo deciſ.* 46. *num.* 25. *in Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decembris* 1705. §. *Minus urget, coram R.P.D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernat. & in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *coram R.P.D. meo Anſaldo, & in Sorana Juriſpatr.* 22. *Januarii* 1712. §. *Ita dictante, coram Me.*

Potiorique ita exigente ratione, quia Xaverius non innititur unico tantum antecedenti Statui favore Auctorum, ſed etiam aliis ſuum effectum ſortitis, mediantibus ſententiis inſtitutionum in Judicatum tranſactis nempe de annis 1656. 1658. & 1678. ex quibus eruitur, quaſi poſſeſſionem præſentandi fuiſſe radicatam in ſua linea, ſive deſcendentia; Unde, cum clare liqueat Auctorem in duobus anterioribus ſtatibus annorum 1658. & 1673. præſentaſſe cum d. Joſepho de Puteo, & per conſequens Jus præſentandi ad plures pertinere, inde ſequitur, ut procul omni dubio poſſeſſio dicti Joſephi eodem Jure venientis conſervet poſſeſſionem Aliorum, Abbas *dict. conſ.* 54. *ſub n.* 3. *a verſ. Nam ubicunque ad fin. lib.* 1. & in terminis *cap. Conſultationibus de Jurepatronatus* firmavit Rota *in Mediolanen. Prioratus* 14. *Februarii* 1701. §. *Quoniam, coram R.P.D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernat. in Lucana Beneficii* 21. *Martii* 1702. §. *Quoniam, coram bon. mem. Muto in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 20. *Januarii* 1708. §. *minime relevante, coram R.P.D. meo Lancetta.*

Parum relevante, quod ſuperius firmata non procedant, quoties intercesſit Judicis Inhibitio, cujus vigore impediti remanent Patroni, ne valeant in præjudicium litis pendentiæ præſentare; Unde, cum in citatione vigore Commiſſionis impetrata a bon. mem.
56 Rondinino, fuerit inſerta ſolita Inhibitio, ne interim aliquid in Cauſa innovaretur, conſequens eſt præſentationes (pendente eadem lite) factas fuiſſe attentatas, & ineptas ad tribuendum jus validum Præſentato pro obtinenda Inſtitutione, Rota *coram Bich. deciſ.* 3. *num.* 8. *& ſeqq. cum allegatis*; Quoniam præfata inhibitio nil commune habet cum Judicio poſſeſſorio, uti reſpiciens litem ſuper ſola pertinentia; Ideoque ad hoc, ut Poſſeſſori procludatur Via, ne in ſua quaſi poſſeſſione præſentandi continuet, requiritur Inhibitio ſpecialis ſuper ipſamet continuatione poſſeſſionis, alias pendente lite ſuper proprietate, fieri valet præſentatio, non obſtante Judicis inhibitione, Mareſcot. *var. reſol. lib.* 1. *cap.* 55. *n.* 42. *&* 43. *cum aliis relatis a* Modern. Roman. *diſcept. Eccl.* 28. *num.* 11. Rota *coram Rembol. deciſ.* 591. *num.* 24. *ſeq. in Vercellen. Canonicatus* 30. *Junii* 1704. §. *Eoque fortius, coram bon. mem. Caffarello, in Januen. Abbatia* 27. *Junii* 1707. §. *Poſita* §. *Non relevante, &* §. *fin. coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano.*

Eo minus reſiſtere, quod hactenus firmata limitentur, quando clare conſtat de proprietate, ſive ſaltem illico, & incontinenti eadem proprietas dilucidari poteſt in excluſionem Præſentantium, Idem Modern. Roman. *ubi ſupra num.* 13. Rota *coram Priolo deciſ.* 136. *num.* 18. *& ſeq. coram Emerix jun. dec.* 34. *num.* 18. *&* 19. *& deciſ.* 903. *num.* 4. Quia dubietas
57 oriens ex pendentia litis in Petitorio a Nicolao in controverſiam deduci nequit, dum os ei claudit ipſamet Gratia in ſui favorem obtenta cum derogatione Juriſpatronatus in totum ſub narrativa, quod lis indeciſa pendebat in Sacra Rota, ut in puncto reſpondit, Rota *in Romana Cappellania* 24. *Novembris* 1707. §. *Addito, &* §. *Nec majoris, &* 3. *Februarii* 1708. §. *Nequaquam ſubſiſtente, coram R.P. Dom. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore.* Cætera vero reſpicientia Petitorium uti extranea ab hodierna quæſtione conſulto fuerunt prætermiſſa, cum ſufficere videantur expenſa in antecedenti Deciſione §. *fin.* ad quam Domini remiſſive ſe habuerunt.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. LANCETTA

Forolivien. Jurium Parochialium.

Luna 7. *Decembris* 1726.

GEnerali innixus regulæ, quod Eccleſia ſita intra limites alicujus Parochiæ illi ſubjaceat, Archipresbyter Eccleſiæ Parochialis Sancti Pancratii geminas excitavit prætenſiones contra Rectorem alterius Eccleſiæ Sancti Sebaſtiani de Jurepatronatus Comitum de Oriolis intra illius fines exiſten. quarum prima ſtetit in eo, quod eidem Archipresbytero uti Parocho liceret pro ſui libito Doctrinam Chriſtianam docere in altera Eccleſia Sancti Sebaſtiani, ibique prædicare Populo, Sacramento in Paſchate miniſtrare, ſolemniter celebrare, quæſtuari facere per Officiales Confraternitatis, aliaſque omne omnes Eccleſiaſticas functiones exercere, quas poſſet peragere in ſua Eccleſia Parochiali; Altera vero prætenſio in eo fuit, quod Rector, ſeu Beneficiatus Eccleſiæ Sancti Sebaſtiani non poſſet in hac ſua Eccleſia benedicere Cineres, Candelas, Palmas, ova, aut alios Cibos Paſchales, nec Mulieres poſt partum, minuſque ibi Miſſam celebrare in diebus feſtivis Nativitatis, & Reſurrectionis Domini, nec Sacramentum Pœnitentiæ Populo miniſtrare extra tempus Paſchale ſine licentia ipſius Parochi; neque demum per ſe, vel per alios in eadem Eccleſia quæſtuare, reſervato tantum illi jure adminiſtrandi eas eleemoſynas, & oblationes, quæ ſponte fierent per Fideles pro Cultu particulari alicujus Imaginis, vel Altaris ejuſdem Eccleſiæ.

Detulit hujuſmodi ſuas prætenſiones idem Archipresbyter ad Forum Epiſcopale in Judicio poſſeſſorio, & obtinuit; Sicuti etiam coram A. C. ad quem ex parte Rectoris fuerat appellatum: Non ita tamen ſe res habuit in hoc noſtro Auditorio, ad quod Cauſa ſubinde devoluta fuit cum Commiſſione a Signatura Juſtitiæ ſimpliciter ſignata cum Clauſula *De Appellatione*; Nam propoſito per Me dubio = *An & de cujus bono Iure conſtet quoad exercitium Jurium Parochialium, aliarumque functionum peragendarum in Eccleſia S. Sebaſtiani etiam ad effectum manutentionis.* Domini poſtquam in prima Cauſæ relatione non fuerunt concordes, hodie diſtinguentes actus vere Parochiales ab illis, qui tales non ſunt, ut inferius exponetur, *Conſtare de bono Iure utriuſque etiam ad effectum Manutentionis juxta modum*, reſponderunt.

Ut autem facilior evaderet hujuſce quæſtionis reſolutio, cenſuerunt in primis diſtinguendas eſſe ſupraſcriptas prætenſiones Archipresbyteri in antecedentibus Judicatis approbatas: Et quidem in eo, quod primam reſpicit circa libertatem ab eodem Archipresbytero prætenſam exercendi Eccleſiaſticas functiones, & Jura Parochialia in Eccleſia Sancti Se- 58
baſtiani, contradicente iſtius Rectore, & Patronis, viſum eſt Dominis, hujuſmodi libertatem nullo modo illi poſſe competere, quippe quia Eccleſia Parochialis Sancti Pancratii, nullam in eadem Eccleſia Sancti Sebaſtiani ſubjectionem poteſt prætendere, aut imponere ſervitutem, neque illam in proprios uſus Parochiales convertere, niſi probet hanc ſubjectionem, & ſervitutem ſibi ex aliquo privilegio, aut ſpeciali Jure debitam eſſe, ad *Text. in cap. Dilectus de Cappell. Monach.* ibique docent Innocent. 4. Panorm. *num.* 11. Fagnan. *in Cap. ad audientiam num.* 9. *&* 10. *de Eccleſ. Ædific.* de Luc. *de Paroch. diſc.* 31. *num.* 6. Valenz. *conſ.* 45. *num.* 10. apud quos excepta Eccleſia Cathedrali plene firmatur, nullam ſubjectionem, aut ſervitutem ulli Eccleſiæ ſuper altera de Jure competere, etiamſi ſit Parochialis, idemque tenuit ſemper Rot. *ut in deciſ.* 2089. *numer.* 10. *& ſeq. coram Coccin. deciſ.* 85. *num.* 1. *&* 2. *coram Ubaldo deciſ.* 469. *num.* 1. *part.* 19. *tom.* 2. *in Civitatis Plebis Jurium Parochialium* 3. *Julii* 1705. §. *Decidendi, coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano*; Unde ex hac regula clarum fit, quod potius in terminis aſſiſtentia Juris ſtat pro Rectore liberam ſuam Eccleſiam a tali ſubjectione aſſerente.

Ea vero Juris aſſiſtentia, quam e contrario deducere poteſt Parochus ratione ſituationis intra fines Parochiæ, non adeo abſolute accipienda eſt, ut ei pro ſuo libito licitum faciat exercere Jura Parochiala, & Eccleſiaſticas functiones in quavis Eccleſia intra fines ſuæ Parochiæ exiſtente, ſed tantum
59 eſt intelligenda, ut operetur, quod Parochus ſit ſolus in tota Parochia in exercitio Jurium Parochialium, abſque eo quod in hujuſmodi exercitio quiſquam alius unquam ſe poſſit immiſcere, & ita de facto Doctores interpretantur hanc Parochialem Juriſdictionem, ut oſtendunt Pignatel. *conſult.* 103. *n.* 15. *& ſeqq. tom.* 10. Monacell. *in formular. for. Eccleſ. part.* 2. *tit.* 13. *formul.* 1. *num.* 54. *& ſeqq.* Rot. *in dict. Civitatis Plebis Iurium Parochialium ſuper mamuent.* 3. *Julii* 1705. §. *Diſtinguendo, coram Reverendiſſimo P. D. Decano, & in Gerunden. Anniverſariorum de Guixol.* 3. *Decembris* 1708. §. *Neque aſſumptum, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto, & in cit. Civitatis Plebis Jurium Parochialium* 6. *Junii* 1708. §. *Aut vero, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Ac de facto non diſſimilis fuit his Juris diſpoſitionibus in præſenti themate obſervantia; Habemus enim in facto, quod circa prædictas functiones Parochiales in propria Parochia exercendas, nullum unquam impedimentum a Rectore Sancti Sebaſtiani, Archipresbytero Sancti Pancratii præſtitum fuit; ſed e contrario nunquam Archipresbyter, invito Rectore, aut Patrono, potuit eaſdem functiones exercere in Eccleſia Sancti Sebaſtiani, immo quoties id agere curavit, fuit per illos prohibitus, & per multos annos ante Litem motam hujuſmodi prohibitioni acquievit; Ex hac autem obſervantia maxi-
60 me cum ſit diſpoſitioni Canonicæ conſentanea, & coborata d. qualitate coactiva utriuſque partis Jura optime declarari firmavit pluries Sacrum Auditorium in cit. Peruſina Præeminentiarum 2. Decembris 1711. §. *Aſt cuncta, & ſeq. coram R. P. D. meo Anſaldo, in Saliſburgen. Vicaria* 31. *Januarii* 1714. §. *Hæc ſiquidem, coram R. P. D. meo Falconerio, in Burgen. Inſviſitandi de Bribieſca* 12. *Januarii ejuſdem anni* §. *Atque hinc, coram Eminentiſſimo D. meo Card. Scotto*, & paſſim alibi.

Neque amplius immorandum eſſe in fulciendo hoc eodem ſenſu aliis, quæ poſſent concurrere rationibus, Dominis viſum eſt, cum pluries in Sacr. Congregat. Eminentiſſimorum Card. Interpretum Concilii Tridentini, cujus reſolutiones Sacra Rota, uti leges venerari ſemper conſuevit, & ſequi juxta
61 alias deducta *in Neapolitana Jurium Parochialium* 13. *Martii* 1711. §. *Utique in abſtracto, coram R. P. D. meo Anſaldo*, ſimiles quæſtiones, ita fuerint definitæ, *ut in Comentat. Jurium Parochialium* 9. *Julii* 1714. ubi diſputato cum aliis dubio, *An liceret Parocho independenter a Patronis exercere functiones Parochiales in Eccleſia, ſeu Oratorio S. Jo: Baptiſtæ de Jurepatronatus Fratrum de Trincanis ad ſui libitum iis Invitis*; reſponſum fuit *negative*, & in Spoletana Parochialitatis 16. Novembris 1715. in qua cum Parochus habens ſuam Eccleſiam Sancti Bernardini exercere prætenderet functiones Parochiales in Eccleſia Sancti Michaelis ſita intra fines ſuæ Parochiæ, etiam antea obtinuiſſet favorabilem reſolutionem de anno 1686. repoſita Cauſa ſub prædicta die 16. Novembris fuit dictum, *recedendum eſſe a deciſis, & Parochum non poſſe functiones Parochiales exercere in Eccleſia Sancti Michaelis.*

Idque ipſum Stabilitum jampridem reperiebatur in decretis generalibus Sac. Congregat. Rituum Urbis,
62 & Orbis 10. Decembris 1703. impreſſis apud Monacell. *in formul. for. Eccleſ. part.* 2 *tit.* 13. *form.* 1. *ſub num.* 47. ubi dubio 17. = *An Parochus, invitis Confratribus docere poſſit Doctrinam Chriſtianam in prædictis Eccleſiis, Oratoriis publicis, vel privatis a Parochiali diviſis* = reſponſum fuit ad 17. = *negative* = Hujuſmodi vero decreta a Sanctiſſimo Domino noſtro ſubinde confirmata tanquam Leges in quocunque Tribunali, jure merito recepta jam ſunt, & præſertim in hoc noſtro, *ut in Romana Jurium Parochialium* 17. *Junii* 1714. §. *Finali, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

His ita Stabilitis, quoad primam Archipresbyteri prætenſionem, tranſeuntes Domini ad ſecundam circa Jus prohibendi Rectori Sancti Sebaſtiani, ne præreccuſitas in facto functiones in ſua Eccleſia valeat exercere, procedendum eſſe cum diſtinctione cenſuerunt: Quatenus enim hujuſmodi Ius privativum
exercendi functiones Eccleſiaſticas reſpicit eas, quæ 63
ſunt vere Parochiales, ſane diverſimode judicari non poteſt, quam favore ipſius Parochi, ad quem procul dubio privative quoad quemcunque Rectorem alterius Eccleſiæ, vel Oratorii intra fines ſuæ Parochiæ exiſtentis, earum exercitium ſpectat, ex *Text. in Cap. Paſtoralis* de his, quæ fiunt a Prælat. *in Cap. dilectum de Cappell. Monachor.* & cum aliis Rot. *deciſ.* 214. *num.* 6. *part.* 6. *recent. & in Mediolanen. Jurium Parochialium* 23. *Aprilis* 1708. §. *Stetit, coram Eminentiſſimo D. meo Card. Scotto Almæ Urbis Progubern. & in citat. Romana Jurium Parochialium* §. *Litteralis, coram R. P. D. meo Anſaldo* cum aliis ſupra allegatis §. *Ea vero.*

Quatenus vero ad alias extendi prætendatur functiones, quæ Parochiales non ſunt, ſed mere Sacerdotales, utique nullum ille Ius habet eas prohibendi Rectori alterius Eccleſiæ, niſi ita ex aliquo privilegio, aut pacto in fundatione poſito ſtatutum eſ-
ſe docuerit, ut probant auctoritates ſuperius §. *Ut* 64
autem, & concordat Rota *in Civitatis Plebis Jur. Parochialium* 6. *Junii* 1707. §. *Aut vero & ſeq. coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Qoales vero, & quot ſint iſtæ functiones, quæ Parochiales dici debent, aut Sacerdotales, neceſſa-
rium Domini non exiſtimarunt *ſingulariter* explica- 65
re, cum ſatis illæ pateant ex prædictis generalibus decretis Sacræ Congregationis Rituum Urbis, & Orbis anni 1703. a Sanctiſſimo approbatis, ut alias fuit dictum in ſæpedicta *Romana Jurium Parochialium* 19. *Junii* 1714. *coram eodem R. P. D. meo Anſaldo.*

Abſque eo quod deſumi illæ debeant ex Synodali Conſtitutione Eccleſiæ Forolivienſis, ut per eundem Archipresbyterum aſſerebatur: omiſſo enim an efficaciæ dictæ Conſtitutionis Synodalis obeſſe valeat defectus approbationis a Sancta Sede impetrandæ juxta tradit. per Card. de Luc. *ad Sac. Concil. Tri-
dent. diſc.* 30. *num* 9. Ea ſatis eſt in præſenti reſ- 66
ponſio, quod præfata Synodus in ea parte, quia aliquas functiones mere Sacerdotales inter Iura Parochialia enumerat, non ſe habet (prout neceſſe foret) adverſative ad Iuris diſpoſitionem, cui volitum fuerit in Diœceſi eſſe derogatum, ſed ut convincitur ex lectura, procedit duntaxat præſuppoſitive, ſupponendo videlicet omnia Iura inibi deſcripta eſſe revera mere Parochialia, ac proinde cum nitatur erroneo ſuppoſito, non eſt ad effectum, de quo agitur, ut in ſpecie alias dixit Rota *in Neapolitana Jurium Parochialium* 13. *Martii* 1711. §. *ſecluſa, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Minuſque vis ulla fieri poteſt ſuper fundatione: illa enim nihil aliud præſefert favorem Parochi, & Archipresbyteri, quam quod in injungendo Rectori Eccleſiæ Sancti Sebaſtiani Miſſarum onere excipitur celebratio in Paſchate Reſurrectionis, in die Dominicæ Nativitatis, & Adventus Spiritus Sancti, ea ſuperaddita ratione, quod hiſce temporibus Parochiani recognoſcant ipſorum Parochiam Sancti Pancratii, quod ſane nequaquam viſum eſt, importare poſſe ſubjectionem ullam iſtius Eccleſiæ erga Parochiam, ſed ſolum concludere juxta litteram, quod recenſitis diebus Sacrum Miſſæ Sacrificium non poſſit in dicta Eccleſia celebrari, prout ultra admittebat ipſe Rector Sancti Sebaſtiani.

Quemadmodum ex premiſſis conſtat juxta diverſos reſpectus de bono Iure tam Parochi in exercendis *privative* Parochialibus Iuribus, & functionibus *in ſua Parochia*, quam Rectores in exercendis aliis functionibus mere Sacerdotalibus in propria Eccle-
ſia cum ea *libertate*, quod Parochus non poſſit eaſ- 67
dem Parochiales functiones in iſta peragere, ita etiam utique eorum ex eodem Capite boni Iuris in iiſdem terminis concedendam eſſe manutentionem a

Domi-

Domini reſponderunt per alias deducta *deciſ.* 211. *num.* 14. *coram Roxas*, & cum aliis punctualiter in ſæpe allegata *Peruſina Praeminentiarum ſuper manutentione* 2. *Decembris* 1711. §. *Verum etiam*, *&* *in Romana Jurium Parochialium* 27. *Junii* 1714. §. *Litteralis*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*.

Et juxta hunc modum utrique Parti reſponſum fuit, &c.

R. P. D. ANSALDO

Tuſculana Cappellaniæ,

Veneris 15. *Martii* 1715.

IN iiſdem Tabulis, in quibus de anno 1679. pro ultima vice datum fuerat Petro de Magiſtris de bonis ſuis diſponere, tres erigi, ſuiſque ſumptibus dotari Eccleſiaſticas Cappellanias in Eccleſia Patrum Scholarum Piarum, mandaverat ſub ea lege, ut non prius facultas nominandi Cappellanos relicta pro una voce iiſdem Patribus, & pro altera Conſervatori Civitatis ad effectum deduceretur, quam conſumptæ eſſent per turnum omnes illæ nominationes perſonarum, quas ordine ſucceſſivo inſtituendas Teſtator ipſe voluerat, videlicet poſt Paulum Criſpum, Joſephum Butium, & Joannem Bernardinum de Blancis, quos in primos Cappellanos deſignaverat = *Abbino da ſuccedere ordine ſucceſſivo*, *ſecondo che per ſcala da Me ſono nominati gl'infraſcritti*, *cioè Bernardino Buti*, *Gio: Pavolo Manna*, *il Sig. Pietro Gallopi*, *&c. Pavolo Antonio Ferri*, *&c. un figlio del Sig. Pietro Arigoni*, *un figlio del Sig. Giuſeppe Butii*, *un figlio del Sig. Giulio Pelli*, *&* *un figlio*, *che naſcerà da' Maria*, *o Fauſtina Butii* (ſunt verba ipſa a Teſtatore prolata) quibus omnibus conſumptis fieret tandem locus nominationi Patrum, & Conſervatoris, non tamen effrenatæ, ac omnino liberæ, ſed = *Con queſta condizione*, *però che li ſoggetti da nominarſi*, *voglio*, *che ſiano del mio ſangue*, *e più proſſimi al mio Parentato*, *&c. ordinando*, *che da queſta elezione reſtino ſempre eſcluſi li foraſtieri*, *&c.* ut ipſe Teſtator proſequebatur.

Cum autem per obitum Pauli Antonii Ferri vacaſſet de anno 1712. altera ex memoratis Cappellaniis ac ad eam, ſub ſuppoſito, quod nullus alius de deſignatis a Teſtatore inſtituendus amplius ſupereſſet, unanimi Patronorum, nempe Patrum, & Conſervatoris voce nominatus extitiſſet Andreas Butius, hujus Inſtitutioni ſe oppoſuerat illico Joannes Auguſtinus Pellius uti filius Julii, ac ſub prætextu certæ, & expreſſæ nominationis de eo factæ a Teſtatore ibi = *Un figlio del Sig. Giulio Pelli*, inſtitutionem petierat, unde quæſtione ad Provicarium Generalem Tuſculanum delata, prodierat tandem ſententia Cappellaniam Joanni Auguſtino adjudicans; a qua cum provocaſſet Andreas, mihique Commiſſionem dirigi curaſſet propoſito idcirco hodie conſueto dubio; *An nempe*, *&* *cui ſit adjudicanda Cappellania eam Domini adjudicandam eſſe Andreæ Butio* jure merito cenſuerunt.

68 Docebat enim, ſe unice a Patronis omnibus præſentatum, adeoque ei tantum Beneficii adjudicatio omni jure debita videbatur, ut monet Rot. *in Marſicen. Beneficii* 1. *Februarii* 1709. §. *Illi enim*, *coram R. P. D. meo Falconerio*, *&* *in Camerinen. Beneficiatus* 10. *Maii* 1709. §. 1. *coram Reverendiſs. D. meo Molines Decano*, *&* *in Civitatis Caſtelli Canonicatus* 12. *Martii* 1714. §. *Ratio fuit*, *coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*.

Et quamvis Joannes, ſe uti filium Julii Pelli, ac idcirco expreſſe per Teſtatorem vocatum præferendum
69 fore contenderet quibuſcunque aliis per Patronos nominatis, juxta *Text. in cap. ſi poſtquam* 13. *&* *cap. dudum* 14. *cap. cum in Eccleſia* 25. *de præbend. in* 6. *in leg. ſi unum in Familia* §. 1. *ubi Doctores ff. de legat.* 2. quos in propoſito refert, & ſequitur Rot. *in Barchinonen. Benefic.* 2. *Decembris* 1701. *&* 24. *Martii* 1702. *coram bon. mem. Card. Caprara in Melphiten. Cappellania* 4. *Julii* 1698. §. *Quapropter* *&* *in Corduben. Cappellania* 26. *Martii* 1696. §. 1. *in fine*, *nec non in Terulen. Beneficii* 25. *Junii ejuſdem anni*, *coram Muto*.

Nihilominus animadvertebant DD. quod jus illud paſſivum unius ex filiis Julii Pelli conſumptum, ac evacuatum remanſerat uſque de anno 1709. quo Franciſcus Xaverius alter ex filiis ſæpe dicti Julii unam ex memoratis Cappellaniis fuerat jam aſſecutus, unde ceſſaverat obligatio alium inſtituendi, cum in unum tantum ex dictis filiis vocatio Teſtatoris di- 70
recta fuerit, adeoque ad alios filios non extendenda ex regula *Text. in leg. boves* §. *Hoc ſermone ff. de verb. ſignific.* Cravet. *conſ.* 161. *num.* 9. *verſ. non obſtat* *&* *conſ.* 180. *num.* 2. *in fin.* *&* *num.* 3. Rot. *coram ſan. mem. Greg. deciſ.* 433. *num.* 7. *&* *coram Ubald. deciſ.* 325. *num.* 7. *ac coram Penia deciſ.* 1066. *num.* 3.

Sentiebant quidem reſponſionis efficaciam, ac veritatem Scribentes pro Joanne Auguſtino, ſed eam declinare ſe poſſe blandiebantur, proponendo DD. animadverſionem in facto, quod turnus tunc filio Julii competens conſumptus quidem dici ad ſummum valuiſſet, quoties Franciſcus Xaverius ejus Frater aſſecutus fuiſſet aliam Cappellaniam ex Judicio, ſeu diſpoſitione Fundatoris, ſed cum eam inſtitutionem recognoverit a gratia Eminentiſſimi Epiſcopi Tuſculani, qui eidem collationem, tanquam de devoluto largitus fuerat, attento lapſu 15. menſium, quo eadem Cappellania vacaverat, nemine unquam ex vocatis comparente, ſeu pro inſtitutione inſtante, ac idcirco illa proviſio ex jure diverſo, ſeu ex diverſa cauſa profluxerit, dici propterea nequeat conſumptum jus illud, quod a ſola diſpoſitione Teſtatoris derivare debebat.

Verum nullius penitus relevantiæ viſa extitit illa reflexio; Non latebat enim eoſdem *Dominos* illa juris cenſura, qua cavetur, quod ubi Juſpatronatus paſſivum certo perſonarum generi relictum ſit quamvis ad Ordinarios aliquo proviſio devolvatur, valent equidem ea vice jure devoluto Beneficium illud con- 71
ferre, ſed tamen tenentur ſervata forma in fundatione Beneficii præſcripta unum ex paſſive vocatis inſtituere, tradunt Garz. *de Benefic. part.* 10. *cap.* 3. *n.* 42. Caren. *reſolut.* 159. *num.* 4. Rebuff. *in prax. benefic. tit. de devolut. num.* 4. *cum duobus ſeqq.* Lara *de anniverſar.* *&* *Cappellan. cap.* 10. *num.* 27. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *qu.* 24. *num.* 62. *&* 63. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 46. *num.* 33. & Monacell. *in formul. for. Eccleſiaſt. part.* 1. *tit.* 2. *num.* 13.

Quod etiam ipſemet Summus Pontifex obſervat in 72
Beneficiis ad Sedem Apoſtolicam devolutis, nullum unquam præjudicium inferens perſonis in fundatione paſſive vocatis, ut obſervant Caſtropal. *Oper. moral. tom.* 2. *tract.* 13. *de benefic. diſp.* 2. *punct.* 1. *num.* 17. Rot. *coram Bich. deciſ.* 489. *num.* 17. *&* *ſeqq.* *&* *in rec. deciſ.* 321. *num.* 7. *part.* 17. *in dicta Barchinon. Beneficii* 2. *Decembris* 1701. §. *Nec attendendum* *&* 24. *Martii* 1702. §. 1. *coram Clar. mem. Card. Caprara* *&* 26. *Martii* 1703. §. *fin. coram R. P. D meo Lancetta*, *necnon in Vicent. Benefic.* 17. *Februarii* 1713. §. *Præterea*, *coram R. P. D. meo Aldrovando*.

Unde ſi Ordinarius tenetur conferre etiam in caſu devolutionis Beneficia paſſive vocatis, ſi Franci- 73
ſcus Xaverius talis erat, & Cappellaniam ab Ordinario fuerat aſſequutus, perneceſſe dicendum eſt Ordinarium legem Teſtatoris, licet ab eo non expreſſam unice implaviſſe, & conſequenter proviſionem illam ab ejuſdem Fundatoris diſpoſitione emanaſſe, cum quælibet proviſio ſemper intelligatur facta, prout de jure, & eo modo ſuſtineatur, quo de jure fieri debebat, ut advertit Rot. *in Alerien. Parochialis* 28. *Novembris* 1692. §. *Non refragante*, *coram bon. mem. Muto* *&* 27. *Februarii* 1696. §. *Neque relevat*, *coram Reverendiſs. D. meo Molines Decano impreſſ.* poſt Remocamp. *de Coadjutor. deciſ.* 11. *&* *deciſ.* 12. *Utrobique num.* 6. *&* *deciſ.* 1030. *num.* 7. *necnon deciſ.* 1046. *num.* 8. *&* *ſeqq. utraque*, *coram Emerix jun.*

Inutili remanente Joannis Auguſtini replicatione, quod Ordinarius, nec expectare, nec requirere teneatur qualificatos, quibus Beneficia petendi cura incumbit; Quoniam ea procederent ſi ageretur de ſal- 74
vanda proviſione ab Ordinario facta in extraneum

jure devoluto, ubi nemo ex qualificatis intra ſtatutum terminum non comparuiſſet, qui non eſt caſus noſter, dum comparuerat Franciſcus Xaverius paſſive vocatus, Beneficiumque fuerat aſſecutus, ut dixerit Modern. Roman. *in ejus diſcept. Eccleſ. 22. n. 59.* & diſtinguit Rota *in dict. Vicen. Beneficii 17. Februar. §. fin. coram R. P. D. meo Aldrovando.*

Alias maximum illud orietur abſurdum, de quo Scribentes pro Andrea conquerebantur, quod poſſet qualificatus eveniente vocatione ſibi debita Beneficii omittere petitionem Inſtitutionis in termino ad præſentandum dato, ejuſque artificioſe expectata devolutione proviſionem, jure devoluto reportare, ut ita, non redacta ſubinde ad actum conſumptione ejus
75 Turni in alia futura vocatione alterius Beneficii proviſionem ex beneficio Turni, adhuc in ejus ſenſu vigentis in fraudem ſucceſſive vocatorum, vel futurorum Patronorum, ut in caſu reportare valeret; Talis enim conſpiratio, ac fraus, ac apertiſſimus dolus commodum illud pareret, quod improbant omnia jura, ne detur occaſio fraudibus, & ſignanter *in leg. nec & dolo ff. de dolo*, & Rot. *in deciſ. 372. n. 17. part. 18. recent. ac deciſ. 40. num. 14. & deciſ. 229. num. 8 coram Benincaſa.*

Minime pariter proficiente, quod de tempore vacationis prædictæ Cappellaniæ, ſcilicet de anno 1707. reperiretur paſſive vocatus Hieronymus Arrigonus, prælative ad unum ex filiis Julii Pelli, adeoque nulla culpa adſcribi valuerit eidem Franciſco Xaverio, ſi in tempore ad præſtandum indulto, ipſe non comparuerit, ac pro ejuſdem Cappellaniæ adjudicatione inſteterit; Quoniam cum idem Arrigonus ex defectu Clericatus foret incapax, & acquieviſſet, ut in facto verificabatur, ſemper verum erat, quod Turnus eo tempore competebat uni ex filiis dicti Julii, ut docet Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 20. num. 6.* Cum ſublato primo locus ſequenti in gradu aperiatur, ut proſequitur Rot. *in deciſ. 443. num. 17. coram*
76 *Merlin. deciſ 52. num. 15. inter hactenus impreſſas, coram* Me, *& in Florentina Canonicatus 12. Martii* 1706. §. *Eo enim ipſo, coram R. P. D. meo Lancetta.*

Sublato debili omnis Turni præſidio, adhuc ſibi adjudicandam Cappellaniam, de qua agitur, clamabat Jo: Auguſtinus, tanquam de genere Fundatoris prælative ad Andream, qui ſimpliciter Affinis, &
77 Extraneus aſſerebatur, ita mandante littera fundationis ſuperius recenſita, ibi nempe = *Con queſta condizione però, che li Soggetti da nominarſi voglio, che ſiano del mio ſangue, e più proſſimi al mio Parentato, &c. ordinando, che con queſta elezione reſtino ſempre eſcluſi li foraſtieri.*

Sed inutiliter cum allegatam illam proximioritatem, nullatenus in facto juſtificare valuiſſet; ultra enim, quod idem Jo: Auguſtinus minime probaverat ejus deſcendentiam ab Amita Fundatoris, niſi per depoſitionem duorum Teſtium; de hoc anno tantum, & pendente per conſequens lite, ac abſque Partis citatione examinatorum, ac teſtari ſatagentium de deſcendentia antiqua ipſis omnino incognita, neque unquam in anteriori inſtantia idem Jo: Auguſtinus ſe de Teſtatoris ſanguine facere ſomniaverit, adeoque dictis Teſtibus, nulla penitus fides adhibenda ſit *ex vulgatis*, data (citra ullam tamen veritatem) illa etiam conjunctione, adhuc nullam deducere valebat proximioritatem; Æque enim, & Andreas ſanguine cum Teſtatore conjunctus, immo in gradu proximior apparebat. Hujuſmodi enim conjunctio Andreæ deducebatur ex eo, quod ipſe eſt filius Joſephi, qui fuerat filius Franciſci Butii dictumque Franciſcum, ipſemet Fundator in Conſanguineum agnoverat, eum quodam legato in teſtamento honorando; Et licet eundem pro affine nuncupaſſet, palpabilis tamen in nuncupatione error detegabatur, nec veritatem obnubilare valebat, quæ erat, quod Joſeph Pater Andreæ foret Conſanguineus Fundatoris.

Quod denique Andreas haberet ſolam Patronorum nominationem, ut ei objiciebatur, non vero doceret de ejus acceptatione, & præſentatione coram Ordinario peracta, ex facto penitus in Reſponſione Andreæ dilucidato diluebatur, dum & acceptatio, & præſentatio pleniſſime juſtificabatur.

Et ita, &c. utraque, &c.

R.P.D. C R I S P O.

Nolana Juriſpatronatus.

Lunæ 8. Junii 1716.

SUper Beneficio Sancti Antonii Viennen. in Oppido Pomiliani erecto, ac de Jure Patronatus Domus, & Familiæ Gaudinæ uſque de anno 1682. in hoc Auditorio coram bon. mem. Rondinino controverſia excitata inter proviſum ab Ordinario, ac Præſentatum a Joanne Paulo Mautone mediatam cauſam ſortiente ab Andrea, & Franciſco Antonio de Gaudinis, qui una cum Joanne Angelo Gaudino in antecedenti vacatione anni 1650. fuerant in poſſeſſione Juris nominandi; In eo ſane conflictu, qui in judicio poſſeſſorio executionis Literarum Apoſtolicarum verſabatur præſentatus a Joanne Paulo Victor evaſit, ut patet ex Deciſionibus editis *die 4. Julii 1685. & prima Aprilis 1686. coram prædicto bon. mem. Rondinino*; Nova vacatione poſtmodum ſecuta de anno 1710. Cum altera conſimilis inter Joſephum Vitellium proviſum ab Ordinario, & Nicolaum Mariam Mautonum a Joanne Paulo præſentatum exarſerit contentio, Vitellius prædictus ſuccumbere extitit coactus tam coram R. P. D. meo Falconerio prævia Deciſione edita *ſub die 2. Maii* 1712. quam coram Me altera ſucceſſive prodita Deciſione *die 23. Februarii* 1714.

Poſt hæc cum inſurrexerit Laura de Falco ex Juribus Hieronymi ultimi de Domo Gaudina, & non impugnatis præteritis præſentationibus jamdudum effectum ſortitis, pro futuris vacationibus ſibi conſulere ſatagens ſpecialem Commiſſionem in Judicio petitorio ſuper pertinentia Juriſpatronatus contra Nicolaum Mariam Mautonum obtinere curavit, cujus vigore a Me dubio ſubſcripto = *An, & ad quem pertineat Juſpatronatus?* eoque propoſito ſub die 16. Martii 1714. dilata fuit reſolutio, & injunctum, ut concordaretur factum, & reviderentur Deciſiones bon. mem. Rondinini, in cujus reſcripti ſequelam facto inter Partes concordato, atque iterum Cauſa propoſita ſub die 14. Junii anni præteriti ſtante ſuffragiorum ſciſſura reſcriptum extitit = *Iterum proponatur*, modo vero controverſia pertinentiæ Juriſpatronatus novo examini ſubjecta in magis ſedula illius diſcuſſione reſcriptum emanavit = *Juſpatronatus ſpectare ad Mautonum.*

Univerſa ſiquidem colluctatio ad effectum ſtatuendi, ad quem pertineat Juſpatronatus, hic ſtare videtur, an illud, prout contendit Laura de Falco ſit mere gentilitium, & familiare per modum unici 78
Corporis, & Collegii, vel potius, prout prætendit Paulus Mautonus Juſpatronatus prædictum ſit gentilitium lineale pluribus diſtinctis ſtipitibus unius Familiæ, eorumque deſcendentibus reſervatum. Si enim prima opinio foret amplectenda, tunc ſequeretur, quod memoratum Juſpatronatus ad ipſam Lauram plene eſſet devolutum ex juribus Hieronymi ultimi maſculi ſuperſtitis de Familia Gaudina, in quem defectis aliis lineis de eadem Familia per Jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi, illud integre remanſiſſet conſolidatum, ut ſervatur in Corpore Collegiativo ubi uno deficiente vox cæteris accreſcit, ſeu non decreſcit, ut in præciſis terminis firmavit Rota *coram Benincaſa deciſ. 90. num. 15. verſ. Siquidem, & in recent. deciſ. 212. num. 18. part. 6. & in Bononien. Beneficiorum 29 Januarii 1695. §. Et Jure quidem, coram Urſino, & in Firmana Juriſpatronatus 21. Aprilis 1704. §. Finali, coram bon mem. Muto, impreſſa apud* Jacob. de Comitibus *deciſ. Florent. 45. § Primo num 444. & in Matheraten. Juriſpatronatus ſuper pertinentia 15. Januarii 1712. §. Primum ſcilicet, coram R.P.D. meo Falconerio.*

Quatenus vero, prout ſuſtinet Nicolaus Maria Mautonus Juſpatronatus eſſet gentilitium lineale, hoc

caſu

caſu oriretur, quod majus pars prædicti Juriſpatro-
natus ad ipſum pertinere pro duobus videlicet ex tri-
bus partibus eidem delatis per donationem a Fran-
ciſco Antonio, & Andrea de Gaudinis ultimis ma-
ſculis de eorum linea favore Lucæ Antonii Mauro-
nii emanatam, in quibus evaſiſſet hæreditarium, nec
accreſceret alteri lineæ ſuperextanti; Cum abſoluti
Juris ſit, quod Juſpatronatus gentilitium lineale inter
plures diſtinctos ſtipites diviſum in linea, quæ defi-
cit fiat hæreditarium, & in altera quæ durat rema-
neat gentilitium, ut habetur apud Card. de Luc. *de*
79 *Jurepatron. diſc.* 60. *num.* 29. Franc. Palm. *conſult.* 50.
num. 10. Piton. *diſcept. Eccleſ.* 26. *num.* 1. Rot. *in hac*
eadem Cauſa 1. *Aprilis* 1686. §. *Nullam autem, co-*
ram bon. mem. Rondinino, & in Mediolanen. Priora-
tus 25. *Junii* 1700. §. *Dicebat igitur cum ſeqq. coram*
R. P. D. Meo Anſaldo, in Romana Cappellaniæ S. Ni-
colai 28. *Junii* 1709. *Ad rem itaque, & in confirmato-*
ria 17. *Martii* 1710. §. *Utique & ſeq. & in Bononien.*
Beneficiorum de Caſtello 7. *Junii* 1713. §. *Quodque plus,*
coram eodem R. P. D. Meo Anſaldo.

Certa hæc Juris principia Partes ultro admitte-
bant, indagine ſolummodo directa ad inquirendum,
an Juſpatronatus dici poſſit familiare collegiativum,
nimirum ab initio pro unica tantum linea collecti-
ve conſtitutum, vel potius pro diverſis, & ſeparatis
Familiæ lineis diſtributive reſervatum; & cum ex
ipſa fundatione hæc conjunctio, vel diviſio linea-
rum excerpi nequiret, utpote ob vetuſtatem deperdi-
ta; in dubium nec minus revocari videbatur, quod
hujuſmodi interpretatio aliunde etiam aſſequi poſſet,
cum hoc tamen, quod onus probandi in Laura de
Falco reſideret, quæ ad ſuſtinendam pertinentiam Ju-
riſpatronatus ad ſui favorem, ſicuti oſtendere indi-
80 gebat illud eſſe gentilitium, ſeu familiare per modum
Collegii, itaut per deficientiam unius lineæ alteri ac-
creſceret, in hoc contra præſumptionem Juris veni-
re comperiebatur cum in dubio Juſpatronatus com-
petens pluribus, eiſdem competere cenſeatur diſtri-
butive uti ſingulis, non vero uti Corpore univerſa-
li, & Jure collegiativo, Card. de Luc. *de Jurepatr.*
dicto diſc 61. *num.* 26. Rota coram Mantic. *dec.* 268.
num. 2. & individualiter *in Nolana Beneficii prima*
Aprilis 1681. *coram bon. mem. Rondinino &* 2. *Maii*
1712. §. *Nihil juvante, coram R. P. Dom. Meo Fal-*
conerio, & in fraternizantibus termini fideicom-
miſſi habetur, quod ad effectum admittendi ſucceſ-
ſionem reciprocam de una linea ad aliam, qui hoc
prætendit probare teneatur cum in dubio reciproca
linealis veluti ſuapte natura odioſa non præſumatur,
Poſt. *de Rat. port. quæſt.* 206. *num.* 1. *&* 2. Rot. *coram*
Seraphin. deciſ. 1023. *num.* 1. *& coram Celſ. dec.* 105.
num. 24. *& ſeqq. in Romana Fideicommiſſi* 8. *Junii* 1705.
§. *Hæc ſufficerent, coram clar. mem. Card. Caprara,*
& in Bononien. Fideicommiſſi Herculis de Elephantu-
tiis 27. *Februarii* 1708. §. *Reciproca enim, coram R.*
P. D. Aldrovando.

Hujuſmodi autem probatio per Lauram de Falco
conſtitui contenditur in antiqua Sententia Nuncii
Apoſtolici Neapolis lata de anno 1576. ac in Ju-
dicatum tranſacta, in qua pronunciatum fuit hoc
Beneficium fuiſſe de Jurepatronatus illorum de Do-
mo, & Familia de Gaudinis ad eoſque ſpectaſſe Jus
nominandi, ac eo tunc pertinuiſſe *ad Jacobum Mi-*
nicum, & Andream fratres necnon Joannem Bapti-
ſtam Cæſarem Gorellum, & Claudium omnes de Do-
mo, & Familia de Gaudinis, ex qua ſane expreſſio-
ne educi poſſe autumat Juſpatronatus eſſe gentili-
tium familiare, non autem lineale; non tam quia
reſervatum aſſeritur ad illos de Familia, ſeu Domo
de Gaudinis, quod indicat collectionem perſonarum
81 unius Corporis univerſalis, ex firmatis per Rot. *in*
Comen. Cappellaniæ 31. *Martii* 1702. §. *Confirman-*
tur, coram Eminentiſſimo de la Tremoille, in Roma-
na Cappellaniæ S. Nicolai 28. *Junii* 1709. §. *Quid ul-*
tra, coram R. P. D. meo Anſaldo, in Materanen.
Parochialis ſuper pertinentia 11. *Januarii* 1712. §. *Hu-*
juſmodi intellectus coram R. P. D. meo Falconerio, &
in Alexanen. Beneficii 11. *Decembris* 1711. §. *Agno-*
verunt cum ſeqq. & 11. *Aprilis* 1712. §. *Abſque eo*

quod, coram R. P. D. Aldrovando, quam etiam quia
Patroni Agnati de Domo Gaudina fuerunt collecti-
ve explicati per verbum *omnes* relatum ad generale
vocabulum *Domus, & Familia*, quod magis oſten-
dit præſentantes per modum Collegii fuiſſe conſide-
ratos tanquam perſonæ, quæ ipſum Familiæ Corpus
repræſentabant, prout advertit Rota *in d. Comen. Cap-*
pellaniæ 31. *Martii* 1702. §. *Confirmatur, coram Emi-*
nentiſſimo de la Tremoille & 4. *Maii* 1703. §. *Et ita, co-*
ram Eminentiſſimo Priolo, & in dicta Firmana Juriſpa-
tronatus §. *Quarto &* §. *Quinto, coram bon. mem. Muto,*
& in d. Romana Cappellaniæ S. Nicolai 28. *Junii* 1709.
§. *Sed non ſiſtebat cum ſeqq. coram R. P. D. Anſaldo.*

Hæc utique ſententia in qua Victoriæ fundamen-
tum Laura conſtituit hodie magis ſedulo ſtudio per
Dominos diſcuſſa nullo pacto attendi poſſe videba-
tur pro declarando Juſpatronatus ſpectaſſe ad omnes
de familia tanquam unicum Corpus; Animadver-
tendo, quod eadem ſententia in aliis Juribus funda-
ta non repetitur, quam in præſentationibus pluries
factis per illos de Gaudinis, & inſtitutionibus inde
ſecutis ſuperaddendo, prout ſunt verba ejuſdem ſen-
tentiæ *Viſis etiam aliis præſentationibus ultimo loco*
factis in Perſonam d. D. Sanctis ad ipſius inſtantiam,
coram nobis examinatis. Quapropter Sententia præ- 82
fata non aliter interpretari unquam poterit quam
juxta enunciatas præſentationes tunc in actis produ-
ctas, Rota *in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate*
Agnatitia 18. *Junii* 1703. §. *Non obſtante, coram E-*
minentiſſimo Scotto, & in Firmana Juriſpatronatus
21. *Aprilis* 1704. *Non obſtante, coram Muto, & in*
dicta Romana Cappellaniæ S. Nicolai 28. *Junii* 1709.
§. *Perſtringentius, coram R. P. D. Meo Anſaldo.*

Percurrendo itaque præſentationes in illo antiquo
Judicio productas penitus exclusum remanet, quod-
vis argumentum pro ſuppoſita qualitate gentilitia
per modum Collegii, cum ad contrarium effectum
præcipua animadverſione digna videatur præſentatio
facta præcedenti anno 1674. cujus occaſione ema-
navit prælaudata ſententia; In eo enim ſtatim primo
loco præſentaſſe apparent plures Patroni ex diverſis
lineis familiæ Gaudinæ, & ſucceſſive Gorellus, &
Claudius eandem præſentationem confirmantes in
perſonam Sancti Carboni aſſeruerunt *ſe eſſe ſine Pa-*
tribus, & habere etiam juſto tanquam veros Dominos
pro una voce Juſpatronatus, ex qua adeo qualificata
præſentatione duo promanant, primum videlicet, quod
Patroni præter conſuetum morem individuare curan-
tes ſe eſſe ſine Patribus per hanc præcipuam formu-
lam explicare intellexerint, quod ſi filiifamilias ex-
tiſſent, impedita eis redderetur præſentatio ſimul cum
Patre, quod procul dubio adverſatur naturæ Juriſ- 83
patronatus competentis omnibus de familia collecti-
ve, & Collegialiter, in quo filii præſentant ſimul
cum Patre, Rot. *in Piſana Juriſpatronatus* 26. *Junii*
1709. §. *Procedendo, coram Eminentiſſimo Priolo, &*
in Romana Cappellaniæ S. Nicolai 17. *Martii* 1710.
§. *Applicando, coram R. P. D. meo Anſaldo*. Alterum
vero, quod ubicunque Gorellus, & Claudius licet
duæ perſonæ diſtinctæ ſe Patronos pro una vice aſ-
ſeruerunt, manifeſtum ſit, quod Juſpatronatus non
fuerit reſervatum pro omnibus de familia in gene-
re; Cum in ſtilo nulla habita diſtinctione perſo-
narum, graduum, & linearum præſentatio fiat in
capita, & quiſque ſuam vocem habeat juxta conge-
ſtos *in Ceſenaten. Beneficii, ſeu Cappellaniæ* 4. *Maii*
1714. §. *Quoties autem, coram Me*, Sed quod con-
verſo Juſpatronatus fuerit gentilitium lineale, in quo
ad unguem poteſt verificari una vox in pluribus per-
ſonis, dum in hoc ferme caſu plures ejuſdem lineæ
ſuum ſtipitem repræſentando, unam vocem conſti-
tuunt in concurſu cum Patronis aliarum linearum,
& ſtipitum juxta plene cumulatos per Rotam *in Ro-*
mana Cappellaniæ Sancti Nicolai 28. *Junii* 1709. §.
Minuſque, & §. *Enavida, coram R. P. D. Anſaldo, &*
in dicta Alexanen. Beneficii 11 *Decemb.* 1711. §. *Hujuſ-*
modi, coram R. P. D. Aldrovando.

Ex præſentationibus quoque annorum 1517. &
1529. argumenta excluſiva Juriſpatronatus familiaris
in genere educuntur, ex quo in illis ſtatibus inter plu-

res exiſténtes in Familia Gaudina, non omnes ad
præſentandum fuerunt admiſſi, prout congruit natu-
ræ ſimilis Juriſpatronatus familiaris, in quo non
84 attenditur proximitas, & gradus, ſed omnes indi-
ſtinctè numerantur R.P.D. meus Anſald. *in annot.*
ad deciſ. 52. *num.* 24. *cum ſeqq.* Rot. *in dict. Alexanen.*
Beneficii 11. *Decembris* 1711. §. *Agnoverunt*, *coram*
R.P.D. Anſaldo, ſed quod magis eſt anno 1607.
conſtat plures Patronos præſentaſſe expreſſa qualitate
non ſolum filiationis, ſed etiam hæreditatis Patris,
quæve expreſſio neceſſaria non erat in prætenſo Ju-
repatronatus familiari collegiativo, in quo ſufficit
quem eſſe de familia non curata linea, deſcenden-
tia, & ſanguinis proximitate, ſed quidem convenie-
bat Juripatronatui hæreditario, aut mixto; ſeu ve-
85 rius gentilitio lineali intelligendo qualitatem hære-
ditariam de hæredibus ſanguinis, & inſpecta quali-
tate lineæ, Rot. *coram Merlin. deciſ.* 563. *num.* 20. *co-*
ram Celſ. deciſ. 106. *numer.* 11. *&* *deciſ.* 679. *num.* 19.
part. 18. *recent. & in Mediolanen Beneficii* 1. *Aprilis*
1707. §. *Quoniam*, *coram R.P.D. meo Anſaldo*, *&* *in*
Romana Cappellania S. Nicolai 18. *Junii* 1709. §. *Nil*
penitus, *coram eodem*.

His accedit, quod tam ex enunciativis præſenta-
tionibus, quam ex aliis ſucceſſivis nunquam appa-
ret habitam fuiſſe mentionem familiæ in genere, ſed
Patronos propriis expreſſis nominibus præſentaſſe;
Rurſus addendo, quod de anno 1529. Angelus Gau-
dinus præſentavit uti Procurator Franciſci & Jo:
Franciſci de Gaudinis, cum expreſſione, quod Juſ-
patronatus ad illos ſpectabat, quod magis denotat
Juſpatronatus pro univerſo cætu familiæ, per mo-
dum Collegii non eſſe reſervatum, ſed ſolummodo
inter certas lineas diviſum, & diſtinctum; Eoque
magis in hunc ſenſum Domini inclinare fuerunt pro-
86 feſſi, quia pro dividua qualitate Juriſpatronatus mi-
litat nedum vetuſta, quam recens obſervantia edu-
cta ab ultimis ſtatibus, ut patet ex deciſis tam co-
ram bon. mem. *Rondinino die* 4. *Julii* 1685. *& prima*
Aprilis 1686. quam *coram R.P.D. meo Falconerio in*
Deciſione edita die 2. *Maii* 1712. & in altera ſucceſ-
ſiva *die* 23. *Februarii* 1714. *coram Me*.

Optime noſcens Laura, quod ex Perſona Hie-
ronymi minime poterat intervertere pertinentiam Ju-
riſpatronatus in Mantone pro duabus ex tribus par-
tibus ſpectantibus ad Franciſcum Antonium, & An-
dream de Gaudinis, & in ipſum tranſlatis. Propria
Jura confovere ſtuduit mediante ceſſione Juriſpatro-
natus reportata uſque de anno 1682. ab Imperia fi-
lia Orlandi, quæ tanquam ultima fœmina illius li-
neæ totam vocem lineæ prædictæ acquiſiviſſe con-
tendebat. Verum nullius relevantiæ ceſſio hujuſmo-
di apparuit, dum non docetur tam ipſam Imperiam,
quam Orlandum ejus Patrem unquam præſentaſſe,
hoc autem non probato, ceſſio præfata, Nihil Ju-
87 ris eidem Lauræ ceſſionariæ, ſeu Donatariæ tribue-
re erit apta, Rota *coram Mantic. deciſ.* 198. *num.* 1.
& 2. & coram Dunozet. deciſ. 490. *num.* 11. poſt Leon.
de Offic. Cappell. quæſt. 3. *pag.* 85. *& quæſt.* 4. *ſect.* 2. *pag.*
197. *&* 219. Addito ſignanter, quod cum ceſſio præ-
dicta Juriſpatronatus non aliter emanavit, quam
prævia donatione particulari, hæc autem veluti de-
ſtituta approbatione Ordinarii ad tranſlationem Ju-
riſpatronatus invalida prorſus cenſetur, Rota *in Bo-*
nonien. Parochialis 9. *Februarii* 1706 §. *Nullitas*, *co-*
ram Eminentiſſimo Scotto in Verulana Abbatiæ 23.
Aprilis 1706. §. *Nullum*, *coram bon. mem. Cardinali*
Caprara, *& in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 7.
Decembris 1708. §. *Adhuc tamen*, *coram R.P.D. Al-*
drovando.

Et ita poſt iteratam Cauſæ propoſitionem utraque
parte valide propugnante fuit reſolutum.

Papien., ſeu Caſtigliorarum Juriſpa-
tronatus.

ARGUMENTUM.

Juſpatronatus reſervatum ab initio pluribus de eadem familia, an fiat hæreditarium in una linea remanente gentilitio in altera, vel potius obſtet jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi? & an conceſſum ex privilegio ex cauſa augmenti dotis in ultimo vocato fiat hæreditarium?

SUMMARIUM.

1 *Quando Juſpatronatus dici poſſit mixtum, & numer.* 2.
3 *Jus accreſcendi habet locum in Jurepatronatus gentilitio, & mixto.*
4 *Quando dicatur vocata linea nuda maſculinitatis, vel potius linea agnatitia maſculorum.*
5 *Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam non veniunt maſculi cognati.*
6 *Appellatione prædictorum deſcendentium veniunt fœminæ in defectum maſculorum.*
7 *Licet exiſtant maſculi in altera linea.*
8 *Juſpatronatus in ultimo de familia ſive maſculo, ſive fœmina ſit hæreditarium.*
9 *Jus accreſcendi in Jurepatronatus locum habet, quando hoc ab initio fuit reſervatum uni, ſecus ſi pluribus diſtinctis lineis, ſeu Perſonis, vide etiam num.* 10. 11. *cum plur. ſeqq.*
13 *Reſervato Jurepatronatus ab initio pluribus, videntur conſtituti plures diſtincti Patronatus.*
14 *Et dicitur conſtitutum Juſpatronatus lineale.*
15 *In hoc Jurepatronatus lineali præſentatio fit in ſtirpem repræſentative ad quotam unicuique lineæ obventam.*
17 *Ceſſat in hoc caſu jus accreſcendi, & de ratione.*
18 *Reprobatur Rocca cap.* 193. *num* 11.
19 *Regula Juriſpatronatus linealis habet locum tam in Jurepatronatus reſervato pluribus familiis, quam pluribus perſonis unius familiæ.*
20 *Explicantur deciſiones, quæ videntur contraria.*
21 *Diſtinctio inter Juſpatronatus gentilitium familiare, necnon gentilitium lineale.*
22 *Explicatur Auctor in eius diſcept.* 39. *num.* 3.
23 *Reſpondetur ad deciſ.* 374. *part.* 11. *recent. & numer.* 24 *&* 25.
26 *Deſcendentes per lineam maſculinam intelliguntur diſcretive in qualibet linea.*
27 *Reſpondetur ad Doctores tenentes, quod in Jurepatronatus locum habeat jus accreſcendi, & num* 28. *&* 29.
30 *Juſpatronatus conceſſum ex privilegio ex cauſa augmenti dotis in ultimo ſit hæreditarium, ſi augmentum ſit coæquale antiquæ doti, aut præponderans.*
31 *Quomodo augmentum dotis intelligatur ſuperare antiquam, vel eſſe illi coæquale.*
32 *Quando Patroni fuerunt in quaſi poſſeſſione præſentandi etiam in menſibus reſervatis præſumitur Juſpatronatus acquiſitum ex augmento dotis ſufficiente.*
33 *Et Patroni relevantur ab onere probandi ſufficientiam.*

ALLEGATIO LXXVI.

EX privilegio Aleſandri VI. Pontificis conceſſo ex cauſa augmenti dotis medietatem antiquæ excedentis, novem agnati Nobilis familiæ de Aſinariis obtinuerunt Juſpatronatus Eccleſiæ Parochialis Caſtigliolarum pro ſe ipſis = *Eorumque hæredibus, & ſucceſſoribus*

*ribus per lineam maſculinam deſcendentibus per ſtir-
pem, & non per capita*, ut mihi ſupponitur conſta-
re ex legitimis documentis facti.

Extincta deſcendentia ſex Agnatorum, quibus ab
initio reſervatum extitit Juſpatronatus, hodie in re-
rum natura exiſtunt deſcendentes ex Corrado, &
Raphaele per lineam maſculinam domus de Aſina-
riis; necnon Illuſtriſſimus D. Comes Federicus de-
ſcendens ex Gerardino per medium fœmininum O-
ctaviæ de Aſinariis, inter quos oritur quæſtio ſuper
pertinentia Juriſpatronatus, prætendentibus illis de
Aſinariis, qui deſcendunt ex Corrado, & Raphaele
in defectu aliorum agnatorum de familia ſibi com-
petere univerſum Juſpatronatus, per contrarium ve-
ro ſubſiſtente D. Com. Friderico ſibi ſpectare portio-
nem, & quotam controverſi Juriſpatronatus.

Requiſitus Ego in ſenſu veritatis quid de Jure cen-
ſeam, examinatis mature omnibus mihi præſuppoſitis
in facto, in ſententiam, de qua infra tanquam de
Jure veriorem inclinandum exiſtimavi.

Ad quem effectum præmitto controverſum Juſpa-
tronatus nullo modo dici poſſe hæreditarium, mi-
nuſque ſimpliciter gentilitium, ſed duntaxat mix-
1 tum ex illis verbis *eorumque hæredibus, & ſucceſſori-
bus per lineam maſculinam deſcendentibus*, quæ con-
jungendo expreſſionem hæredum, & ſucceſſorum cum
qualitate deſcendentali ſanguinis, inducunt mixtu-
ram, & operantur, quod ſucceſſio Juriſpatronatus
competat hæredibus ſanguinis, & bonorum, ut pro-
bat Tondut. *quæſt. Benefic. part. 3. cap. 157. num. 19.*
Rota *coram Barat. deciſ. 679. num. 1. & ſeqq.* & re-
cedendo ab iis, quæ firmaverat *in deciſ. 367. num. 3.
& 4.* dictum fuit *in deciſ. 444. num. 1. coram Emerix
Jun. & in Romana beneficiatus Sancti Laurentii in Da-
maſo, coram clar. mem. Card. Caccia impreſſa apud*
Me *diſceptat. Eccleſ. 4. num. 2. & ſeqq. & in Romana
ſeu Parmen. Juriſpatronatus 13. Decembris* 1700. §. *Et
contrariis, coram Illuſtriſſimo Molines tunc Magno
Hiſpaniarum Inquiſitore, & in Piſana Juriſpatrona-
tus 26. Junii 1709. §. Verum, coram Eminentiſſimo
Priolo.*

Quamvis opinio non ſit pacifica an verba mox
2 relata præſeferant Juſpatronatus mixtum, vel potius
gentilitium, dum quando verbum *deſcendentibus* non
eſt conjunctum verbo *hæredibus* mediante copula, &
tali caſu ſtat qualificative ad deſignandum Juſpatro-
natus mere gentilitium, & ſine mixtura ex quo im-
portat ſolos hæredes ſanguinis, non autem bono-
rum ad formam *Textus in l. ex facto §. fin. ff. ad Tre-
bell.* & ſequendo ea, quæ dixit Rota in *Materia
Emphyteutica, coram Coccin. deciſ. 137. num. 12.* Me
ſcribente deciſum fuit *in Matheranen. Parochialis ſu-
per pertinentia Juriſpatronatus 11. Januarii 1712. § Ra-
tio eſt, & §. hujuſmodi, coram R. P. D. Falconerio, nunc
Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis, & prius in Mediolanen.
Prioratus ſuper qualitate agnatitia 18. Junii 1703. §.
Minus relevat, coram Eminentiſſimo Scotto, & ſuper
Mixtura, & filiisfamilias 15 Junii 1705 §. Abſque eo
quod, coram Eminentiſſimo Priolo & 29. Januarii 1706.
§. Non obſtat, coram bon. mem. Caffarelio.*

Sive igitur Juſpatronatus habendum ſit pro mix-
to, ſive gentilitio, quod juxta terminos ſubjectæ
quæſtionis nihil refert, quia ſufficit non eſſe ſimpli-
citer hæreditarium, accedendo ad examen pertinen-
tiæ, videtur tota fronte concludendum ſpectare Juſ-
patronatus in totum ad agnatos ſuperſtites familiæ
de Aſinariis; cum enim reſervatum fuerit *pro deſcen-
dentibus per lineam maſculinam*, & hodie non ſuper-
ſint niſi deſcendentibus ex Corrado, & Raphaele,
qui ſoli dici poſſunt deſcendere per lineam maſculi-
nam, utique omnibus aliis deficientibus, quibus con-
venire poſſit qualitas deſcendentiæ per hujuſmodi li-
3 neam Juſpatronatus per Jus accreſcendi, ſeu non de-
creſcendi conſolidatum fuit in totum in ſolis deſcen-
dentibus Corradi, & Raphaelis juxta indubitatam
regulam, quod Ius accreſcendi locum habeat in Pa-
tronatibus gentilitiis, & mixtis, ut apud Rocc. *diſp.
jur. cap. 193. num. 13.* Rot. *dec. 217. num. 18. par. 6. rec.
& coram Emerix Jun. dec. 830. num. 1. & ſeqq. & deciſ.
850. num. 7. & in Firmana Juriſpatronatus 21. Aprilis*

1704. §. *Finali, coram bon. mem. Muto, & in Mathe-
ran Paroch. ſuper pertinentia Juriſpatronatus 11. Januar.*
1711. §. *Primum ſcilicet, & in Nolana 21. Maii 1712.
§. Nil juvante, coram R. P. D. Falconerio.*

Neque applicari puto notum *Conſil. 85. Fulgoſ.*
juxta quod deficiente contemplatione agnationis, di- 4
citur vocata linea nudæ maſculinitatis, ideoque ve-
nire etiam poſſit D. Comes Fridericus deſcendens ex
fœmina, quia ſolet hujuſmodi theorica applicari ad
caſum, quo vocati fuiſſent *deſcendentes maſculi*,
primorum ſtipitum; ſecus autem in hoc diverſo ca-
ſu, quo vocati fuerunt hæredes, & ſucceſſores no-
vem Agnatorum *per lineam maſculinam deſcendentes*,
in his enim terminis linea maſculina intelligitur de
agnatitia, juxta Theoricam Caſtren. *in leg. Maritus
Cod. de procurat.* & bene diſtinguendo utrunque ca-
ſum, probat Card. de Luc. *de Feud. diſc. 45. num. 7.* &
late *deciſ. 139. num. 6. & ſeqq.* poſt Vivian. *de Jure-
patron.* quod adeo verum eſt, ut etiam dubitari ſo-
leat inter Doctores, an appellatione deſcendentium
per lineam maſculinam venire poſſint ipſæ fœminæ
agnatæ, ut plene Ego ſcripſi *Diſceptat. Eccleſ. 14.
per tot.* Rot. *deciſ. 475. num. 2. & ſeqq. & deciſ. 482.
num. 2. & ſeqq. part. 19. tom. 2. recent. & in Lunen. Sar-
zanen. Juriſpatronatus 10. Februarii 1715. §. Vocatio,
coram Eminentiſſimo Scotto.*

Ex propterea appellatione deſcendentium per lineam 5
maſculinam nunquam comprehendere valent maſculi
cognati, qui dicuntur deſcendere per lineam fœmi-
ninam, ut inquit Rodulphin. *allegat. 167. numer. 2.*
Card. de Luc. *de fideicom. diſc. 28. num. 10.* Rot. *coram
Celſ. deciſ. 106. numer. 11. & in Comen. Cappellania,
coram Eminentiſſ. Tremoille impreſſa apud* Me *diſcept.
Eccleſ. 53. num. 30. tom. 1.* & in ſpecie diſtinguendo,
quando agitur de fœmina agnata, vel de deſcenden-
tibus ab illa, advertunt Balducc. ad Ramon. *conſ. 16.
num. 80.* Rot. *deciſ. 410. num. 47. part. 19. recent.*

Quibus tamen non obſtantibus reflectendo ad ve-
ritatem cenſeo D. Comiti Friderico competere ſuam
Quotam in controverſo Jurepatronatus, non quidem
Jure proprio ex vi vocationis, ſed Jure hæreditario
Octaviæ, quam puto fuiſſe comprehenſam donec vi-
xit appellatione deſcendentium per lineam maſculi- 6
nam, nempe in ſubſidium, ſeu in defectum maſcu-
lorum ſuæ lineæ, juxta ea, quæ ſcripſi *diſcept. Eccl.
14. per tot.* & me ſcribente firmavit Rota *in Lunen.
Sarzanen. Juriſpatronatus 1. Febr. 1715. §. Vocatio, &
§. Quibus, coram Eminentiſſimo Scotto & 9 Mar. 1716.
§. Arduum, coram Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano.*

Nihil obſtante ſuper exiſtentia maſculorum agna-
torum alterius lineæ; nam defectus maſculorum pro
ſubſidiaria admiſſione fœminarum conſideratur di- 7
ſcretive in ſingulis lineis, non autem collative ad
omnes lineas, ut Ego ſcripſi *diſcept. Eccl. 26. n. 3.*
& Me relato dixit Rota *in d. Lunen. Sarzanen. Ju-
riſpatronatus 1. Februarii 1715. §. E conſpectu, coram
Eminentiſſimo Scotto, & 9. Martii 1716. §. Fruſtra-
que, coram Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano.*

Quæ propoſitio non habet difficultatem ubi agitur
de Jurepatronatus, quod ab initio reſervatum extitit
pluribus diſtinctis perſonis ſuam diſtinctam lineam
efformantibus, vel ſaltem ad propoſitum ſubjectæ
quæſtionis parum refert, quod Octavia ſucceſſerit in
Jurepatronatus, vel Jure proprio tanquam vocata,
vel Iure hæreditario Aurelii Patris, ubi hæc quali-
tas verificetur in facto, quia ſemper verum eſt, quod
vel in fœmina, vel in ultimo maſculo de linea Ge-
rardini, Iuſpatronatus tranſitum fecit in hæreditarium,
juxta vulgatum Anchar. *conſ. 81.* Rota *in Romana Be- 8
neficiatus S. Laurentii in Damaſo impreſſa apud* Me *di-
ſcept. Eccl. 4. n. 20. & in Romana Cappellania 25. Nov.
1705. §. Addito, coram Reverendiſſimo D. Anſaldo
Decano, & in Balneoregien. Beneficii 21. Januar. 1707.
§. Quatenus, coram Reverendiſſimo Kaunitz.*

Stante hoc principio per ſe clariſſimo in hac ma-
teria Iuriſpatronatus, duæ tantum occurrunt difficul-
tates examinandæ, altera nempe, an Juſpatronatus
potuerit in una linea fieri hæreditarium durantibus 9
maſculis agnatis in altera propter obſtaculum Iuris
accreſcendi, ſeu non decreſcendi, ac etiam quia re-

 pugna-

pugnare videtur, ut unum, idemque Juſpatronatus
reſervatum pluribus unius, ejuſdemque familiæ in
una linea remaneat gentilitium pro parte, & in al-
tera fiat hæreditarium pro alia parte, ut in dec. 667.
num. 13. & 14. part. 18. recent. & coram Benincaſa
deciſ. 90. num. 16. & coram Royas deciſ. 446. num. 10.

Et altera difficultas eſt, quod cum agatur de Ju-
repatronatu conceſſo per Privilegium ex cauſa au-
gmenti dotis, illud non recipiat prorogationem ex-
tra perſonas in privilegio vocatas, nec locum ha-
beat Conſil. Ancharan. niſi probetur augmentum re-
dituum, propter quod conceſſum fuit privilegium,
vel ſupereſſe antiquam dotem, vel fuiſſe eidem coæ-
quale, juxta ea, quæ ſcripſi diſceptat. Eccleſ. 33.
num. 9. & ſeqq.

Sed utranque difficultatem ceſſare puto, & neu-
tram obſtare in ſenſu veritatis, quo enim ad primam
habenda eſt præ oculis recepta diſtinctio inter duos
caſus, quorum primus eſt, ubi agitur de Jurepatro-
natus, quod ab initio uni tantum ſtipiti, ſeu per-
ſonæ fuerit reſervatum, ubi quamvis in propagatio-
ne deſcendentiæ plures diramati fuerint columnelli,
ſeu lineæ ſubalternæ, quia tamen omnes proveniunt
ab uno, conſiderantur per modum unius repræſenta-
10 tive ad primum ſtipitem, ex quo deſcendunt, ut
apud Card. de Luc. de Jurepatr. diſc. 33. num. 4. & 5.
Rot. coram Ubaldo deciſ. 383. num. 18 & ſeqq. & in
Anconitana Fideicommiſſi 27. Junii 1685. §. Data ita-
que, coram Albergoto.

In iſto caſu procedit aſſumptum Juris accreſcen-
di, ſeu non decreſcendi, dum omnes lineæ ſubal-
ternæ proveniunt ab uno, & Juſpatronatus non di-
citur ab initio diviſum, ſed propter conjunctionem
in uno, ad quem veniunt repræſentative omnes ſu-
balterni ſtipites per extinctionem unius, Juſpatrona-
11 tus accreſcit alteri, ut Ego ſcripſi diſcept. Eccl. 26.
num. 17. Tondut. quæſt. benefic. part. 3. cap. 157. nu. 39.
Rot. in Balneoregien. beneficii 21. Januarii 1701. §. Nec
refert, coram Reverendiſſimo Kaunitz, & Imolen.
Juriſpatronatus 17. Januarii 1710. §. Finali, coram R.
P. D. Lancetta.

Alter caſus eſt, ubi Juſpatronatus fuit ab initio
reſervatum pluribus lineis, ſeu perſonis, eorumque
deſcendentibus, & tunc unicuique ex illis dicitur
acquiſitum pro virili, & diviſum inter plures exer-
citium Juriſpatronatus pro rata, juxta Tant. in leg.
12 Nonnunquam ff. ad Trebell. Lotter. de re benefic. libr. 2.
quæſt. 11. num. 128. Rot. coram Burat. deciſ. 481. num.
3. & in recent. deciſ. 284. num. 2. & ſeqq. part. 16. & in
Mediolanen. Juriſpatronatus 3. Julii 1684. §. Verum,
coram bon. mem. Paluccio impreſſa apud Me diſcept.
Eccleſ. 38. num 9. & in Alexanen. beneficii 11. Decem-
bris 1711. §. Ignatium, coram R. P. D. Aldrovando,
& in Bononien. beneficiorum de Caſtella 9. Junii 1713.
§. Idipſum, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano,
& in Tridentina Cappellania 5. Aprilis 1715. §. Juxta
enim, coram R. P. D. Cerra.

Et perinde reputatur ac ſi fuiſſent ab initio con-
ſtituti tot diſtincti, & ſeparati Patronatus quot ſunt
13 Perſonæ, quibus facta fuit reſervatio, ut notavit
Rot. coram Merlin. deciſ. 798. num. 24. & coram Ro-
yas deciſ. 446. num. 10. & coram Benincaſ. deciſ. 90.
num. 10. ita & taliter quod unuſquiſque ex vocatis
conſtituit ſuam lineam omnino diſtinctam ab aliis,
14 & dicitur conſtitutum Juſpatronatus lineale, ut tra-
dunt Spad. conſil. 9. num. 5. lib. 3. Panimoll. deciſ. 137.
num. 46. & 49. Reverendiſſimus D. Anſald. Decanus
in annot. ad deciſ. 52. num. 40. & in Mediolanen. Præ-
poſitura 3. Martii 1704. §. Aut vero agitur, coram
eodem, & in Alexanen. beneficii 11. Decembris 1711.
§. Non attento & 11. Aprilis 1712. §. Præfata, co-
ram R. P. D. Aldrovando.

Ex quo principio videmus, quod facta reſerva-
tione Juriſpatronatus ab initio pluribus propter hanc
diviſionem linearum præſentatio fit in ſtirpem non
autem in capita, ut præciſe expreſſum fuit etiam in
15 privilegio Alexandri VI. ibi = per lineam maſculi-
nam deſcendentibus in ſtirpem, & non in capita =
non alia quidem ratione, niſi quia adeſt realis di-
viſio exercitii Juriſpatronatus in tot ſeparatas quotas,
quot ſunt perſonæ ab initio vocatæ, propter quod
deſcendentes cujuſcunque lineæ non confunduntur
cum deſcendentibus alterius, & propterea ſi ex una
linea extent unus, vel duo tantam vocem habent,
quantum alii de alia linea licet eſſent centum, &
mille, Panimoll. dict. deciſ. 137. num. 49. Reverendiſ.
Anſald. Decanus in annot. ad deciſ. 52. num. 30. &
in Romana Cappellania Sancti Nicolai 28. Junii 1709.
§. Sane, & §. Enanida, coram eodem, & in Alexa-
nen. beneficii 11. Decembris 1711. §. Quo circa, co-
ram R. P. D. Aldrovando.

Idcirco in hac ſpecie Juriſpatronatus linealis ab
initio pluribus reſervati hodie clara eſt theorica,
quod illud in una linea, in qua durant Agnati po-
teſt remanere gentilitium; in altera vero, in qua 16
defecerunt fieri hæreditarium, abſque quod locum
habeat jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi, juxta
firmata in deciſ. 798. num. 23. & ſeqq. coram Merlin.
in qua reſedit ultima opinio Sacræ Rotæ, quidquid
aliqui variaverint, ut judicatum fuit in pluribus cau-
ſis, in quibus ſcripſi ſignanter in Imolan. Juriſpatro-
natus 27. Januarii 1710. §. finali, coram R. P. D. Lan-
cetta, ibi = Cum a principio reſervatum enuncietur
favore illorum de Trottis, & conſtet, quod illud de-
inde a duobus diſtinctis Columnellis poſſeſſum fuit da-
to etiam, quod eſſet gentilitium, nihilominus non im-
plicat, quod in ultima de uno Columnello effici potuerit
hereditarium, & ita tranſire in Marchionem Tado-
ſcouti heredem ſupradicti Ludovici, cum jus accreſcen-
di favore alterum de familia locum ſibi vindicet ſo-
lum, quando Juſpatronatus procedit ab eodem ſtipite,
qui tractu temporis diviſus fuerit, quo caſu unum &
idem Juſpatronatus diverſo jure cenſeri non debet =
& in Balneoregien. beneficii 21. Januarii 1707. §. Nec
refert, coram Reverendiſſimo Kaunitz, & in Bononien.
beneficiorum de Caſtella 9. Junii 1713. §. Quodque plus,
coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano, & in Nolana
Juriſpatronatus 8. Junii 1716. coram R. P. D. Criſpo
§. Univerſa, & §. Quatenus.

Quæ theorica legitimo oritur fundamento, quia
nempe, aut prætenditur jus accreſcendi ex verbali,
aut reali conjunctione, & iſtud non intert poſt e- 17
molumentum quæſitum, ac effectuatam portionum
diſcretionem, aut vero prætenditur jus non decre-
ſcendi ratione individuitatis Juriſpatronatus, & hoc
procedit quoad ipſam proprietatem, non autem quo-
ad exercitium, quod eſt dividuum, ut in puncto
reſpondet Card. de Luc. de Jurepatron. diſc. 35. ſub
num. 10. verſ. aut ad effectum, & diſc. 60. num. 29.
Rot. in Lauden. Canonicatus 3. Martii 1697. §. Indi-
viduitas, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in Ale-
xanen. Beneficii 11. Aprilis 1712. § final. coram R. P.
D. Aldrovando.

Minuſque attendi meretur Rocc. diſp. jur. cap. 193.
num. 11. & ſeqq. nam illo allegato contrarium judi- 18
cavit Rota in dict. Balneoregien. beneficii ubi ſupra,
coram Reverendiſſimo Kaunitz; prout attendi non
poteſt, quod hujuſmodi theorica procedat in duabus
familiis diſtinctis, non autem in una eademque fami-
lia, ut firmatur in dec. 446. nu. 10. coram Royas, &
dec. 90. num. 16. coram Benincaſ. & dec. 667. num. 13.
& 14. part. 10. tom. 2. recent. Etenim eadem ratio,
quæ procedit in pluribus diſtinctis familiis applica-
tur, & procedit etiam in pluribus Perſonis unius 19
tantum familiæ quibus in capita fuit ab initio reſer-
vatum Juſpatronatus pro virili, & in his terminis
loquitur Card. de Luc. de Jurepat. diſc. 35. ſub n. 10. &
diſc. 60. n. 20. & apud Me diſcept. Eccl. 33. n. 2. & Rot.
in dict. Imolen. Balneoregien. & Nolana ubi ſupra.

Deciſiones vero ſupra in objectu allegatæ bene lo-
quuntur, ſed in diverſis terminis quando nempe re-
ſervatum fuit Juſpatronatus familiæ in genere, & ſic
pluribus Perſonis per modum unius corporis, ſeu 20
Collegii abſque diviſione ab initio inter plures perſo-
nas, quo caſu Juſpatronatus veluti reſervatum uni cor-
pori in genere, proinde eſt ac ſi fuiſſet uni perſonæ
reſervatum, & in iſto caſu Juriſpatronatus familia-
ris verum eſt, quod habet locum Jus accreſcendi, ſeu
non decreſcendi favore ſuperſtitum de familia, quia
vocatio eſt directa ad unicum corpus, & collectivam

perſo-

perſonarum, ut bene diſtinguit Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 54. *num.* 6. & 7. D. Jacobus de Comitibus *deciſ. Senen.* 35. §. 1. *num.* 39. Tondut. *quæſt. benef. part.* 3. *capit.* 157. *numer.* 37. & *ſeqq.* Rot. *in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Final. coram bon. me. Muto impreſſa apud* D. Jacob. de Comitibus *dec. Floren.* 45. §. 1. *n.* 44.

Quemadmodum in hoc ſenſu intelligenda venit Rota *coram Bichio deciſ.* 205. *numer.* 4. & 6. Loquens de Jurepatronatus reſervato pro Parentibus propinquioribus ſibi in genere, vel Parentela per lineam Maſculinam duntaxat deſcendentibus, ubi firmat non admitti hæredem unius ex Patronis, donec aliquis ſupereſt ea Parentela, nec Juſpatronatus poſſe fieri pro parte gentilitium, & pro parte hæreditarium, quia ultra quod, loquitur primo in reſervatione facta perſonis in genere, tanquam unum corpus Conſtituentibus, in eo caſu in defectum deſcendentium per lineam maſculinam, vocati fuerant deſcendentes ex fœminina, & utraque linea deficiente ſubſtituti fuerant Officiales Oppidi, & ideo non poterat in illo caſu Juſpatronatus fieri pro parte hæreditarium, reſiſtente voluntate Fundatoris, qui dederat ſubſtitutum illis de Parentela extinctis.

Hinc datur diſtinctio inter Juſpatronatus Gentili-
21 tium familiare, nec non gentilitium lineale; in
prima enim ſpecie ſemper locum habet Jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi, nec Juſpatronatus poteſt in aliquo Ramo fieri hæreditarium, & in aliis eſſe gentilitium, ut *in deciſionibus* Rojas, & Beoincaſa: ex ratione quod vocatio familiæ in genere, & ſic unius corporis reſiſtit cuicunque diviſioni: in ſecunda autem ſpecie cum iſta diviſio concurrat ab initio ex vocatione certarum Perſonarum in qua contemplatum fuit Corpus familiæ in genere, ſed perſonæ ſingulares ipſius Corporis, earumque lineæ, & deſcendentiæ, proinde nihil repugnat, quod in una linea Juſpatronatus fiat hæreditarium, & in altera continuet gentilitium minuſque reſiſtit Jus accreſcendi, quod locum non habet inter lineas ab initio diviſas, ac poſt emolumentum unicuique ex illis quæſitum, cum perinde cenſeatur ac ſi illis fuiſſent reſervati tot Patronatus diſtincti, ut habui caſum *in dict. Nolana Juriſpatronatus* 8. *Junii* 1717. *coram Rev. Pat. Dom. Criſpo*, ubi cum ſuſtinerem non potuiſſe Juſpatronatus in una linea fieri hæreditarium, & in altera remanere gentilitium, ex quo dicebam Juſpatronatus ſpectare ad familiam de Gaudinis in genere per modum unius Corporis. Rota cenſuit Juſpatronatus potuiſſe fieri hæreditarium in una linea, quia credidit illud fuiſſe reſervatum pluribus lineis familiæ, non autem ejus corpori univerſali, ut legere eſt *in d. Nolana* §. *univerſa cum plur. ſeqq.*

Quam diſtinctionem inter Juſpatronatus reſervatum corpori familiæ in genere, & certis Perſonis, ſeu ſtipitibus ipſius Familiæ diſtinguendo inter familiare, & lineale expoſuit, Reverendiſſimus Anſaldus *in annot. ad deciſ.* 52. *ſub numer.* 27. & *ſeq.* Rota *in Mediolanen. Præpoſitura* 3. *Martij* 1704. §. *Hucuſque*, & §. *Aut vero, coram eodem*, & *in Romana Cappellania Sanct. Nicolai* 28. *Iunii* 1709. §. *Minuſque*, §. *Sane*, & §. *Evanida, coram eodem*, & *in Piſana Iuriſpatronatus* 26. *Iunii* 1709. §. *Procedendo, coram Eminentiſſimo Priolo*, & *in Alexandrien. beneficii* 11. *Decembris* 1711. §. *Agnoverunt cum ſeqq.* & 11. *Aprilis* 1712. §. *Nec ſubſiſtere, coram R. P. D. Aldrovando*, & *in Mediolanen. Cappellania* 22. *Ianuarii* 1716. §. *Minime, coram R. P. D. Alexandr.* & *in d. Nolana Iuriſpatronatus ubi ſupra*, §. *univerſa*, & *ſequent. coram Rever. Patre Dom. Criſpo.*

Quatenus vero Ego contrarium firmaſſe videar
diſcept. Eccleſ. 39. *numer.* 3. in Jurepatronatus re-
ſervato diverſis familiis, & lineis ſubſtitutis ad in-
vicem per reciprocam linealem, vel conjunctis me-
22 diante aliqua reali, vel perſonali conjunctione, id
bene procedit, quando adeſt reciproca juxta ea,
quæ dixit Rota *in Sorana Juriſpatronatus* 10. *Decembris* 1710. §. *Nec profuit, coram Eminentiſſimo Scotto*, & 22. *Januarii* 1712. §. *Non obſtante cum ſeqq. coram Rev. P. D. Falconerio, Illuſtriſſimo Gubern. Urbis*, quando vero adeſt tantum conjunctio realis, vel perſonalis, licet pro jure accreſcendi motivaverit Rota *in Nolana beneficii* 1. *Aprilis* 1686. §. *Nullam, coram Rondinino*, cujus opinionem Ego ſimpliciter regiſtravi *d. diſcept. Eccleſ.* 39. *numer.* 3. veritas tamen eſt, quod data diviſione linearum ab initio una cum ingreſſu Juriſpatronatus in illas amplius locum non habet jus accreſcendi poſt emolumentum, quæſitum, & diviſionem effectuatam, ut reſpondet Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſcurſ.* 35. *ſub numer.* 10. & præſupoſuit Rota *in d. Sorana Juriſpatron. ubi ſupra* §. *Siquidem, cor. Illuſtriſſ. Gubern. Urbis.*

Bene verum eſt, quod Rota *in Aquilana Juriſpa-*
tronatus deciſ. 374. *num.* 7. & *ſeqq. part.* 11. *recent.* 23
contrarium judicavit ex profeſſo, admittendo quidem regulam, quod Ius accreſcendi locum non habeat poſt emolumentum quæſitum, ſed hoc procedat in pluribus ſimpliciter in eadem ratione conjunctis, ſecus autem ubi fuiſſet reſervatum hæredibus, & ſucceſſoribus maſculis vocatorum, tunc enim portio, quæ competit defuncto conditionaliter, & qualificative ad maſculos tantum non tranſmittitur ad hæredes, ſed remanet penes maſculos ſuperſtites ratione juris non decreſcendi.

Hec deciſio cum ſit contraria nedum opinioni
Card. de Luca *ubi ſupra*, ſed etiam modernis de-
ciſionibus proxime relatis ſignanter *in Balneoregien.*
beneficii 21. *Iannarii* 1707. *coram Reverendiſſimo*
Kaunitz, credo, quod applicari non poſſit ad ca-
ſum ex duplici circumſtantia, altera quod in ejus
caſo vocati fuerant tres Fratres eorumque hæredes 24
maſculi tantum, & prædeceſſerant duo ex illis abſque ullis deſcendentibus, & ſic effectuata non fuerat vocatio deſcendentium, neque idcirco verificabatur, quod iſtorum ſucceſſio locum, & effectum ſuum habuiſſet ad formam vocationis mediante ingreſſu lineali: in caſu autem noſtro Gerardinus deceſſit cum maſculis, & effectuata fuit vocatio in deſcendentibus per lineam maſculinam cum ingreſſu lineali, & conſequenter extinctis deſcendentibus per lineam maſculinam, qui durarunt in tribus gradibus comprehenſa Octavia agnata poſt emolumentum quæſitum his deſcendentibus eorumque lineæ non poteſt dari jus accreſcendi ſeu non decreſcendi ad favorem agnatorum ſuperſtitum de aliis lineis, juxta firmata apud Card. de Luc. *diſc.* 35. & 60. *de Jurepatronatus ubi ſupra*, & *in dict. Balneoregien. Beneficii ubi ſupra, coram Reverendiſſimo Kaunitz.*

Et altera circumſtantia eſt, quod in caſu præ-
dictæ *deciſ.* 374. *part.* 11. directa fuerat vocatio ad 25
tres germanos fratres ex unica linea Patris provenientes, quos Fundator conſideraſſe videtur veluti rectos in unum corpus, ubi ſuperſtes præoccupat partem deficientis uti ſuam, ut bene D. Jacob. de Comitibus *deciſ. Senen.* 35. §. 1. *numer.* 39. ubi allegat ita deciſum *in Bononien. fideicommiſſi de Mareſcottis* 3. *Decembris* 1691. §. *parum refragante, coram Illuſtriſſimo Molines*; in caſu autem noſtro vocati fuerunt plures Agnati ex diverſis ſtipitibus cum eorum deſcendentibus per lineam maſculinam cum clauſula, *in ſtirpes, & non in capita*, quæ vocatio dicitur facta pluribus veluti diſtinctis Stipitibus, & qualitas deſcendentiæ per lineam maſculinam intelligitur diſcretive in ſingulis lineis, ut bene Rota *in d. Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus* 1. *Februarii* 1715. §. *E conſpectu, coram Eminentiſſimo Scotto*, & 9. *Martii* 1716. §. *fruſtraque, coram Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano*, & *in Romana fideicommiſſi de Maſſiolis* 22. *Martii* 1694. §. *Ex nanque* & 14. *Iunii* §. *Et quod vere, coram Eminentiſſimo Priol. D. Iacob. de Comit. deciſ. Floren.* 14. *n.* 24. & *ſeqq.*

Et ideo cum lex fundationis, ſeu privilegii vocaverit diſtinctas lineas quidquid ſit an reſpectu Corradi, Raphaelis, & Herculis ex unica linea Bertagnæ

Digitized by Google

quæ Patris provenientium applicetur ſupradicta de-
26 ciſio, certe non applicetur inter Corradum, & Fra-
tres cum Gerardino diverſi ſtipitis, quia qualitas
deſcendentium per lineam Maſculinam intelligitur
diſcretive in qualibet linea, & ſtipite diſtincto, non
autem de linea ad lineam, ut in ſimilibus termi-
nis probant Balduc. *deciſ. & rer. Iudic. tit.* 3. *deciſ.*
38. *num.* 22. *in fine & num.* 27. Card. de Luc. *de fi-
deic. diſc.* 17. *num.* 8 Et in terminis Juriſpatrona-
tus pro tertia parte donati deſcendentibus unius li-
neæ per lineam maſculinam, quod titulo hæredita-
rio tranſeat ad fœmininam, ubi non concurrit di-
ctio taxativa, firmavit Rota *coram Royas deciſ.* 231.
num. 7.

Huic opinioni contradicere etiam videtur Lam-
bertin. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 2. *queſt.* 4. *artic.* 5.
27 *per tot.* quatenus inquit dari in Jurepatronatus jus
accreſcendi, ſeu verius jus non decreſcendi, ſed lo-
quitur quando ex pluribus Donatarijs unus partem
ſuam repudiat, quia propter repudiationem unius
jus individuum erit integrum apud remanentes,
quia dum prius erant quatuor, uno repudiante erunt
tres quibus ſpectabit jus præſentandi, & in eodem
ſenſu loquitur Vivian. *de Iurep. Lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 9.
quatenus dicit uno ex pluribus Patronis defuncto
ſine hærede jus preſentandi ratione individuitatis
remanere penes alios ad excluſionem Eccleſiæ,
quia licet Eccleſia fiat libera per obitum Patroni
ſine hærede hoc intelligitur quando agitur de uni-
co Patrono, non autem extante alio Compa-
trono.

Obſtare etiam videtur Rot. *deciſ.* 246. *part.* 16.
28 *recent.* ubi in terminis Juriſpatronatus reſervati fa-
vore Camilli, & Philippi Fratrum eorumque de-
ſcendentium, necnon Bonfilii Creſcioni ejuſque de-
ſcendentium defuncto Camillo abſque deſcendenti-
bus, cenſuit Rot. per jus accreſcendi ſpectare vo-
cem Camilli ad Philippum ejus Fratrem tantum,
non autem omnibus Compatronis æqualiter, ſed
hæc deciſio patitur omnes conſiderationes datas ad
alteram *deciſionem* 274 *part.* 11. *recentior.* & inſu-
per non erat caſus cum hærede Camilli defuncti,
ſed ad illo jure accreſcendi, quærebatur an hoc
daretur favore fratris, an vero omnium Compatro-
norum pro æquali portione, ut legere eſt, *num.* 5.
verſ. altera.

Obſtat denique Rot. *in Matheranen Parochialis*
29 *ſuper pertinentia* 11. *Januarii* 1712. §. *Primum, co-
ram Rev. P. Dom. Falconerio*. Quatenus firmavit
in Jurepatronatus diviſo ab initio in tres lineas
principales, una extincta habuiſſe locum jus accre-
ſcendi favore aliarum duarum linearum, ſed adver-
tendum quod in hujuſmodi cauſa, in qua Ego ſcri-
pſi, & obtinui, non fuiſſe diſputatum hunc articu-
lum, ſed proceſſum fuiſſe cum hoc ſuppoſito pro
regulanda voce inter lineas ſuperſtitum, cum nemo
concurreret, qui ſe prætenderet hæredem ultimi de
illa linea extincta.

Deſcendendo nunc ad alteram difficultatem, di-
co quod licet in terminis Juriſpatronatus conceſſi
ex privilegio ex cauſa augmenti dotis locum non
30 habeat *conſil.* 81. Ancharan. ad effectum, ut ex-
tinctis vocatis illud fiat in ultimo hæreditarium,
id tamen procedit in privilegio conceſſo ex aug-
mento dotis non ſuperante antiquam, vel ſaltem
huic non coæquali; ſecus autem ubi augmentum,
aut ſuperaverit, aut coæquale fuerit, ut Ego ſcripſi
diſcept. Eccleſ. 33. *num* 10. *& ſeqq.* & in terminis
Juriſpatronatus conceſſi ex privilegio ratione aug-
menti dotis, Rota *in Mantoana Beneficii* 21 *Iu-
nii* 1688. §. *quod autem, coram bon mem. Urſino*,
& in Ianuen. Abbatia 5 *Decembris* 1689. §. *finali*,
coram bon. mem. Manuel.

Nec relevare puto, quod ad iſtum effectum pro-
bare oporteat augmentum fuiſſe præponderans, aut
coæquale antiquæ doti, in præſenti autem mihi
ſupponitur, quod privilegium Juriſpatronatus fuerit
executioni demandatum prævio proceſſu ſuper quo-
ta dotis excedente medietatem antiquæ; Niſi enim
contrarium oſtendatur, cenſeo hanc aſſertionem ve-
rificari poſſe in augmento dotis ſuperante antiquam,
hæc namque medietas intelligitur coacervatis ſi- 31
mul in unum fructibus antiquis, & novis ex aug-
mento collatis Eccleſiæ juxta intelligentiam, quam
Ego dedi *dict. diſcept. Eccleſ.* 33. *ſub num.* 14. *verſ.
bene verum eſt, & verſ. at æquivocum*, quidquid di-
xerit Rot. *deciſ.* 472. *num.* 52. *& ſeqq. part.* 19. *tom.*
2. *rec.*

In qua ſententia me confirmat obſervantia cen-
tenaria, juxta quam Eccleſia, de qua agitur nun-
quam proviſa fuit per Sedem Apoſtolicam ex va-
cationibus ſecutis in menſe reſervato, quando ſi
augmentum fuiſſet inſufficiens jus præſentandi non
competiiſſet Patronis in Menſe reſervato, ſed pro- 32
viſio ſpectaſſet ad Sedem Apoſtolicam, ut late fir-
mavit Rot. *in Placentina Juriſpatronatus* 1703. §.
firmo cum ſeqq. & 10. *Martii* 1704. §. *probato cum
ſeqq. coram Magno Hyſpaniarum Inquiſit. &* 1. *De-
cembris ejuſdem Anni* §. *Minuſque, coram bon. mem.
Omanna*.

Hinc propterea recepta eſt Theorica, quod ubi
Patroni fuerunt ſemper in poſſeſſione præſentandi
etiam in Menſibus reſervatis, tali caſu Juſpatrona-
tus præſumitur acquiſitum ex augmento dotis ſuffi-
cienti, ſcilicet aut præponderanti, aut æquivalenti
antiquæ doti, ut Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 21. *n.*
32. *&* 33. *& diſcept.* 33. *num.* 25. Rota *deciſ.* 725.
num. 6. *par.* 18. *& in d. Placentina Juriſpatronatus*
23. *Martii* 1703. §. *Quandoquidem, coram Magno
Hyſpaniarum Inquiſitore, &* 1. *Decembris* 1704. §.
*Neque, coram bon. mem. Omanna, & in Verulana
Abbatia* 23. *Februarii* 1680. §. *omnem, coram bon.
mem. Randanino, & in Verulana Abbatia ſuper lit-
teris Apoſtolicis* 20. *Iunii* 1707. §. *Abſque eo quod, cor.
R. P. D. Lancetta*.

Abſque eo quod Patroni teneantur amplius proba-
re, quod augmentum dotis, cujus ratione obtentum 33
fuit privilegium, fuerit præponderans, aut æquiva-
lens antiquæ, *ut in deciſ.* 725. *numer.* 6. *part.* 18.
& deciſ. 539. *numer.* 18. *part.* 19. *recent. & in dict.
Placentina Juriſpatronatus* 23. *Martii* 1703. §. *Quan-
doquidem, coram Magno Hyſpaniarum Inquiſitore,
& in Verulana Abbatia ſuper litteris Apoſtolicis* 20.
Iunii 1707. §. *Ex quibus, &* §. *Abſque eo quod, cor.
R. P. D. Lancetta*.

Romana Cappellaniæ.

ARGUMENTUM.

Juſpatronatus reſervatum pro Agnatione,
& familia cum Jurepræſentandi attribu-
to duobus ſenioribus ejuſdem familiæ,
vel nullo modo comprehendit fœminas,
vel non niſi in ſubſidium, Prælatio ma-
ſculorum an intelligatur diſcretive in qua-
libet linea? Ultimus ſtatus, quando non
ſit attendendus.

SUMMARIUM.

1 *Præſentatus a vero Patrono eſt inſtituendus.*
2 *Nominatio non exhibita coram habente inſti-
tuere intra terminum Iuris, an ſit nulla? Vi-
de ibi, & n.* 3.
4 *Secunda præſentatio eſt valida, ceſſante præju-
dicio Tertii.*
5 *Ob nullitatem prioris nominationis, ſi Patronus
iterum præſentet, non dicitur variare.*
6 *An Patronus patiendo, quod nulliter nominatus
inſtet coram Superiore pro Inſtitutione, dica-
tur de novo nominare?*
7 *Quando nemo poteſt prætendere intereſſe nulli-
tatis nominationis, non poteſt impediri Inſti-
tutio Nominato.*
8 *In Jurepatronatus Agnatitio, an comprehen-
dantur fœminæ? Amplia, ut numer.* 9.
& 15.

In *An*

10 *An Iuſpatronatus reſervatum ſeniori familiæ ſit Agnatitium.*

11 *An Nomen Familiæ idem importet ac Agnatio?*

12 *Verba adjecta in Patronatu activo explicant paſſivum.*

13 *Dictio, ejuſdem, an ſit repetitiva?*

14 *Conſilium, & Electio fœminarum peſſima.*

16 *In Iurepatronatu Agnatitio, fœmina admittuntur ſubſidiarie; & num. 21. & 23.*

17 *An Prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea? Vide num. 25.*

18 *Quid ſit Iuſpatronatus gentilitium largo modo; Et quid Agnatitium; & quænam eorum differentia? Vide ibi, & num. 19.*

20 *Expreſſio Domus, vel familiæ, an inducat contemplationem Agnationis?*

22 *Ex quo cognoſcatur, an Iuſpatronatus ſit Gentilitium, vel hereditarium? Vide ibi,*

24 *Reſervatu Iurepatronatus proximioribus Teſtatoris, ſuccedunt æqualiter tam maſculi, quam fœminæ.*

26 *An Actus æquivocus, vel erroneus faciat ſtatum, & obſervantiam? Vide ibi, & numer. 27.*

28 *Admiſſio fœminarum in præſentando facta per Pupillos non poteſt eis præjudicare.*

29 *Lex Fundationis, quando dicatur clara? Vide ibi.*

30 *Reſolutiones hujus Cauſæ, & opinio Auctoris.*

ALLEGATIO LXXVII.

REjecto prorſus Domino Roccatano nullum Jus habente in controverſa Cappellania, danda eſt Inſtitutio D. Canonico Blancaps principali; ipſe enim docet ſe intra legitima tempora præſentatum per Tutorem Antonii Durafort, qui ex inferius dicendis eſt ſolus, & unicus Patronus Beneficii ideo-
1 que uti præſentatus per verum Patronum venit inſtituendus ad notum *Text. in cap. cum* Bertoldus *de re judicat. & in can. Monaſterium 16. quæſt. 7. cum aliis apud* Rot. *in Valentina Beneficii 19. Ianuarii 1704. §. Quamvis enim, coram Rev. P. Dom. Lancetta.*

2 Nec obſtat aſſerta nullitas ſuæ præſentationis ex quo idem Tutor antea nominaverat adverſarium cum Juramento, quo ſtante nominatio præcedens non potuit revocari per ſubſequentem ea regula, quod Patronis Laicis prohibitum eſt variare privative, quidquid ſecus accumulative.

Quoniam nominatio Adverſarii cum non fuerit poſtea exhibita, & præſentata coram Superiore habente inſtituere intra terminum quadrimeſtris, remanſit omnino nulla, & caduca, nec ullum jus tribuere potuit nominatio juxta doctrinam Lapi *allegat. 75. num. 3. & 6. ibique* Mandoſ. *in addit. litt. A, & E* Vivian. *de Iurepatr. lib. 6. cap. 5. num. 1. & ſeqq.* Rot. *deciſ. 3. de Iurepatr. in novis, & coram Penia deciſ. 4. numer 3. & deciſ. 12. numer. 4. verſ. nec dubium,* Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. allegat. 72. num. 76. cum aliis articulo diſcuſſo congeſtis per* Rotam *in Nullana Beneficii 30. Ianuarii 1690. §. Nec refragatur, coram R. P. D. Caprara.*

3 Ea ratione, quod nominare per Inſtrumentum non eſt præſentare; nam præſentatio ea ſola dicitur, quæ fit coram Superiore habente inſtituere, ideoque non ſufficit nominationem eſſe factam intra quadrimeſtre niſi intra hoc tempus ea Superiori exibeatur, alias nulla dicetur facta præſentatio in tempore, ut optime ratiocinatur Rota *in dict. Nolana Beneficii ubi ſupra §. Nec refragatur, & expreſſe* Lambertin. *de Iurepatr. libr. 2. part. 2. quæſt. 7. art. 3. ante num. 1.* ibi = *Quando Patronus præſentaſſet per publicum inſtrumentum, vel litteras, &c. donec Inſtrumentum, vel Litteræ præſententur habenti inſtituere una cum præſentando, non dicetur præſentatio perfecta, quia non facta coram habente inſtituere, & ideo iſto medio tempore poſſet præſentare Patronus Eccleſiaſticus; nec dicetur variare.* =

Sublata igitur de medio nominatione Adverſarii tanquam caducata, ſubſequens nominatio remanſit valida, & firma, etiam *ut ex tunc*; ea ratione quod ejus nullitas, erat in favorem Adverſarii primi nominati, in cujus præjudicium ea fieri non debuit; 4
corruente igitur prima nominatione, & ſic ceſſante favore prioris nominati, ceſſavit invaliditas ſecundæ præſentationis, ut in noſtris præciſis terminis punctualiter firmat Rot. *deciſ. 16. num. 3. verſicul. immo forſan de renunciation. in antiquis.*

Neque hoc caſu applicantur termini variationis privativæ Patronis Laici prohibitæ; quia ob nullitatem, & caducationem prioris nominationis, ſe 5
cunda habetur pro prima, & Patronus non dicitur variare, ut docet Gloſſ. *in capit. fin. de Jurepatron. in verb. ex vi, & in cap. cum Laici eod. Tit. & verbo quæ nulla eſt* Lambertin. *de Jurepatr. part. 2. lib. 2. art. 7. num. 1. in fin. & artic. 14. num. 3. in fin. & art. 21. num. 6. & Me ſcribente* Rot. *in Recanaten. Beneficii 9. Maii 1701. §. final. coram R. P. D. Lancetta, cum aliis apud* Me *diſcept. Eccleſ. part. 1. diſcept. 4. num. 52.*

Immo quando etiam ſecunda nominatio, conſiderato tempore quo facta fuit, eſſe nulla tanquam concernens variationem privativam tamen ex quo Patronus paſſus eſt, ejus vigore Principalem petere Inſtitutionem coram Superiore in termino Quadrimeſtris neque actum contrarium fecit, dum ad aliam præſentationem non devenit, ſecunda nominatio remanſit valida ſaltem *ut ex nunc*; quia Patro- 6
nus patiendo quod nulliter nominatus inſtet coram Superiore pro Inſtitutione, dicitur fuiſſe nominationem de novo, ut articulo examinato Rot. *dict. deciſ. 16. num. 3. verſ. & idem crederem de Renunciation. in antiquis.* Vivian. *de Jurepatr. lib. 10. cap. 1. num. 21.* Lambertin. *eod. tract. part. 2. lib. 2. art. 7. quæſt. 10. num. 1.*

Urgentibus in hoc puncto fortiſſimis rationibus conſideratis in *d. deciſ. 16. de Renunc. in antiquis*, quod nempe, aut nullitas ſecundæ præſentationis eſt in favorem primi nominati & cum prima nominatio caducata fuerit ob non exhibitionem intra quadrimeſtre, ceſſat ejus favor, & intereſſe; aut in favorem Ordinarii ob devolutionem, quam prætendebat, & hæc minime intravit durante quadrimeſtri, in quo Patronus habebat jus noviter præſentandi; Aut in favorem Patroni, & iſte non poteſt allegare turpitudinem ſuam, ſeu nullitatem ſecundæ nominationis, ac etiam, quia ratificavit, non præſentando de novo diverſam Perſonam, & ſic cum nemo 7
adſit, qui poſſit prætendere intereſſe hujus nullitatis, non poteſt impediri Inſtitutio nominato, ut arguit Rot. *dict. deciſ. 16. verſ. non enim intereſt alicujus.* Licet contrarium teneat Lambert. *de Jurepatr. libr. 2. part. 2. q. 7. art. 10. n. 2.* quatenus putat Patronum poſſe iterum præſentare, niſi ſecuta eſſet Inſtitutio, vigore ſecundæ nominationis nulliter factæ pendente prima; Etenim Lambertin. nihil reſpondet rationibus adductis *in dict. deciſ. 16.* quod nempe ſecunda præſentatio tenuit in præjudicium Patroni quodque iſte nequeat venire contra factum proprium, & allegare ſuam turpitudinem, ideoque ſtandum eſt prædictæ deciſioni, rejecta Opinione Lambertini, quod intellige, quando agitur de Patronis Laicis, non autem Eccleſiaſticis, ut explicavi *in allegat. 3. num. 28.* at etiam intellige juxta ea, quæ ſcripſi *in alleg. 22. num. ...*

Firmato quod Principalis habeat nominationem Antonii unici Patroni, minus obſtat, quod Adverſarius reportaverit præſentationes duarum fœminarum, nempe Filippæ, & Joannæ Mariæ, quia cum iſtæ non ſint Patronæ nullum jus prætendere poſſunt vigore hujuſmodi præſentationum, nec ulla de eis ratio haberi debet.

Lex enim Fundationis reſervat Juſpatronatus activum, & paſſivum his verbis = *Ad favorem Agnationis, & familiæ ipſius Teſtatoris, ita ut eligatur aliqua perſona idonea inter eos a duobus ejuſdem familiæ*

milia ſenioribus = Quæ verba cum importent Juſpatronatus Gentilitium ſtricto modo, ſeu quod idem eſt familiare agnatitium; clarum exinde fit quod
8 fœminæ in eo comprehenſæ non cenſentur, ut communiter ſcribunt Ciarlin. *controver.* 107. *num.* 76. *& ſeqq.* Vivian. *de Jurepat. lib.* 14. *capit.* 2. *numer.* 56. Ricc. *in prax. part.* 3. *reſol.* 576. *num.* 3. Antonell. *de regim. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 13. Rot. *coram Celſ. deciſ.* 106. *numer.* 6. *& plene deciſum fuit in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Quin immo*, *&* 11. *Martii* 1703. §. *Minus obſtat*, *coram R. P. D. Muto*.

9 Fortius autem concurrente circumſtantia, quod Fundator Juſpatronatus activum voluit ſpectare ad duos ſeniores ſuæ familiæ, quæ qualitas ſenioritatis præſumitur volita ob majorem prudentiam a majori experientia, & majori ætate regulariter provenientem, & per conſequens repugnat vocationi fœminarum, quæ nullam habent experientiam, ſunt fragilis ſexus, & non ſani judicii, ut hæc omnia optime advertit Rot. *in dict. Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Maxime cum duobus ſequentibus*.

10 Quod autem Juſpatronatus ſit gentilitium ſtricto modo eſt evidens, quia fuit reſervatum *duobus ſenioribus familiæ*, quod infert contemplationem Agnationis firmat Ancharan. *conſ.* 27. *num.* 6. *verſ. primo quia ſine expreſſione nominis*. Et in puncto Juriſpatronatus, quod ex tali vocatione dicatur Agnatitium, Gratian. *diſcept.* 645. *nu.* 7. ibi = *Cum igitur in caſu noſtro ſit vocatus ad nominandum in Jurepatronatus antiquior, & ſenior de familia, fuit habitus reſpectus ad Agnationem* = Ciarlo. *controv.* 107. *num.* 46. *&* 79. *cum aliis plena manu cumulatis in d. Lucana beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Quin imma cor. R. P. D. Muto*.

Neque puto ulterius immorandum in probanda hac Agnationis contemplatione quia Fundator eam clare, & poſitive expreſſit dicendo = *Ad favorem Agnationis, & familia ipſius Teſtatoris* = Quando enim verba ſunt clara non habemus neceſſitatem divagandi per conjecturas, & ſi Teſtator expreſſit Agnationem, Juſpatronatus eſt dicendum agnatitium; & Agnationis contemplatio remanet clara, ut in puncto inquit Rot. *deciſ.* 462. *numer.* 20. *verſ. quod autem part.* 14. *recent* Surd. *conſ* 96. *n.* 29. *& ſub nu.* 71. *verſ. & ſane*, Mantic. *de conject. lib.* 8. *tit.* 12. *n.* 14. *& ſeqq.*

Nihil obſtante, quod hæc verba reſpiciant Juſpatronatus paſſivum, quodque in activo dictum fuerit = *A duobus ejuſdem familia ſenioribus* = Tum
11 quia nomen *familia*, idem importat, ac *Agnatio*. ut in puncto Juriſpatronatus Italiæ tenet Card. de Luc. *de Jurepat. diſc.* 16. *n* 6. ibi = *Verbum familiæ ſtante communi uſu Italia*, *&c. etiam in hac materia Juriſpatronatus, vel honorifice, in ſenſu reſtrictionis ad agnationem accipi ſolet*. =

12 Tum etiam quia verba adjecta in paſſivo explicant, & declarant Juſpatronatus activum, ut eſt communis opinio hodie amplius non controverſa, de qua Rot. in *Gerunden. Beneficii* 24. *Janu.* 1691. §. *& ſane in fin. coram bon. mem. Benincaſa*, *& in nullius, ſeu Orbetellen. Juriſpatr.* 13. *Januar.* 1696. *coram Rev. P. D. Olmo*, *& in Majoricen. Beneficii* 16. *Januar.* 1699. §. *Licet enim*, *coram Rev. P. D. Tremoille*, *& in Melevitana Juriſpatronatus* 28. *Januarii* 1701. §. *Quemadmodum*, *coram Rev. P. D. Tremoille*.

Præſertim quia Fundator complicavit utrumque Juſpatronatus ſub eadem oratione, & periodo per illam dictionem *Ita ut*, habendo etiam ſe relative
13 ad paſſivum ibi = *A duobus ejuſdem familia ſenioribus* = quæ dictio relativa *ejuſdem* repetit agnationem ſuperius ſub nomine familiæ intellectam, & expreſſam, ut inquit in puncto Rota *deciſ.* 162. *num.* 5. *verſ. prout innuit*, *& dec.* 374. *numer.* 19. *p.* 11. *Rec.*

Cum itaque verſemur in Patronatu Agnatitio, ſine ulla indagine aſſequimur quod fœminæ in eo non comprehenduntur, quamvis enim fœminæ, de quibus agitur, ſint Agnatæ, non tamen agnationem conſervant, ſed tranſeunt in alienam familiam, aſſumendo diverſum cognomen, & arma, quod directe repugnat intentioni Fundatoris, qui exprimendo Agnationem cenſetur proſpexiſſe memoriæ ſui cognominis, obſervat Card. de Loc. *de Jurepatron. diſc.* 25. *nu.* 4. *verſ. in Jurepatronatus*, *& diſcurſ.* 23. *num.* 14.

Eoque magis ob ineptitudinem fœminarum, quæ uti non habentes ſanum judicium in electione, & præſentatione, non cenſentur incluſæ appellatione *duorum ſeniorum familiæ*, quibus fuit commiſſa præſentatio per viam electionis ibi = *Eligatur aliqua perſona idonea* = quæ electio expoſcens cognitionem idoneitatis perſonæ Ordinario præſentandæ, nequa- 14
quam adaptari poteſt fœminis, quarum conſilium, & electio peſſima, juxta *Text. in leg. ſi pater in fin. C. de Sponſal. cum aliis*, *apud* Tiraquel. *in leges, connub. leg.* 1. *gloſſ.* 1. *par.* 1. *num.* 70. *& ſeqq.* Rot. *in d. Lucana ubi ſupra*, §. *Tertio deſumitur*.

Quibus non obſtat Rot. *in Mantuana benefic.* 3. *Junii* 1689. *cor. bon. mem. Urſino*, quæ hodie reperitur impreſſa apud Me *Diſcept. Eccleſ. part.* 1. *diſcep.* 15
14. *num.* 16. *& ſeqq. ſol.* 283. etenim in eo caſu ſolum firmatur, quod appellatione *ſenioris de domo* abſque aliis conjecturis conſervatio Agnationis deduci non valet ad excludendas fœminas in Jurepatronatus gentilitio, ſeu mixto, ſaltem per poſterius, & in defectum omnium maſculorum, ut legere eſt *num.* 20. & tradit Balduec. ad Rom. *obſer. ad conſil.* 16. *numer.* 36. ideoque cum verba noſtræ fundationis non conſiſtant in ſola, & ſimplici vocatione *Seniorum de domo, ſeu familia*; Sed Fundatur expreſſe voluerit Agnationem eam primo loco ſpecificando ibi = *Ad favorem Agnationis, & Familia ipſius Teſtatoris* = utique dicetur Agnatio contemplata expreſſe, juxta punctuales Auctoritates ſuperius adductas *numer.* 10. Quando autem Agnatio fuit contemplata ſtricto modo fœminæ neque per prius, neque poſterius dici poſſunt comprehenſæ in fundatione, ut ingenue admittit Rota *in d. Mantuana ubi ſupra num.* 18. *verſ. votum habuit conſervanda Agnationis*.

Vel in omnem caſum, quando agnatio ex præ- 16
dictis eſſet contemplata, ſed non ſtricto, & rigoroſo modo, ut verius videtur tunc ſubſidiarie duntaxat, & ad excludendos extraneos fœminæ admittuntur per poſterius in defectum omnium maſculorum Agnatorum; & proinde cum hodie extet Antonius maſculus, qui principalem præſentavit; fœminæ non poſſunt prætendere Juſpatronatus ſimultaner cum illo, ut eſt opinio clara, de qua Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 22. *ſub num.* 12. *verſ. motivabatur*, *& diſc.* 18. *num.* 27. Rot. *in Mantuana beneficii num.* 18. *in fin. & in dicta Lucana beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Prædictaque*, *coram R. P. D. Muto*, *& in Januen. Abbatia* 27. *Maii* 1689. §. *Tunc opus coram Reverendiſſ. Zamoren. & noviſſime in Comen. Cappellaniæ* 4. *Maii* 1703. §. *Subſiſtere*, *&* §. *Sublata*, *coram R. P. D. Priolo*; & Ego etiam firmavi *diſcept. Eccleſ. part.* 2. *in Parergon. num.* 60. *verſ. ac in gentilitio*.

Haud relevante, quod Prælatio maſculorum intelligatur diſcretive in qualibet linea, quando fœ- 17
minæ concurrere prætenderent ad præſentationem cum maſculis ejuſdem lineæ, non autem ſi in eadem linea nullus adeſt maſculus, Peregrin. *de fideicomm. artic.* 27. *num.* 24. ubi etiam ſi conceſſio ſit facta uni ab initio; & juxta firmata *in Romana fideicomm. de Maſſiolis*, *coram R. P. D. Priolo*; *& R. P. D. Emerix deciſ.* 126. *num.* 1. *& ſeqq.* & in terminis Juriſpatronatus Ego firmavi *Diſcept. Eccleſ.* 26. *num.* 3.

Hoc enim objectum non procedit, quando verba fundationis perſuadent prælationem omnium maſculorum ut limitavi *dicta Diſcept. Eccleſ.* 26. *num.* 3. *verſ. vel niſi verba*; hæc autem prælatio omnium maſculorum tacite deſumitur ab expreſſione Agnationis, ibi = *Ad favorem Agnationis* = ideoque diſtinguendi ſunt duo caſus.

Pri-

18 Primus eſt, quando agitur de Jurepatronatus gen
tilitio largo modo, quod dicitur ubi eſt reſerva-
tum pro deſcendentibus familiæ, vel domus, quo
caſu dicitur Deſcenſivum comprehendens tam A-
gnatos, quam Cognatos, & tam maſculos, quam
fœminas, ut eſplicavi in Parergon. *ad diſcep. Ec-
cleſ. numer.* 60. *& tradit* Card. de Luc. *de Iurepatr.
diſc.* 22. *n.* 19. *& diſc.* 60. *n.* 30. *& ſeqq. &* Rot. Me
ſcribente in Mediolanen. Præpoſitura 3. *Martii* 1704.
§. *Quoties, coram R. P. D. Anſaldo*; & in hoc ca-
ſu procedit concluſio per me firmata *dicta diſcept. Ec-
cleſ.* 26. *n.* 4.
19 Alter caſus eſt, ubi Juſpatronatus eſt agnatitium
comprehendens ſolos agnatos, quando ſcilicet re-
ſervatum fuit in favorem Agnationis, Domus, &
Familiæ, & tunc nunquam patet locus fœminis,
donec, & quouſque maſculi agnati in qualibet li
nea exiſtant; itaut requiratur, quod omnes Maſ-
culi defecerint, ea ratione, quia contemplatio A-
gnationis inducit prælationem, ſeu prædilectionem
omnium Maſculorum, ut in ſpecie tradit Rota *in
d. Mantuana Beneficii* ubi ſupra *num.* 20. ibi = *Cer-
tum eſt, quod in defectum, omnium Maſculorum, &
per poſterius fœmina Agnata veniunt, &c.* & infe-
rius clare explicat *numer.* 25. ibi = *Non inde exclu-
dunt tacitam, & ſubintellectam vocationem fœmina-
rum a Jure admiſſam per poſterius, & in defectum
omnium Maſculorum de Linea vocata* = Et licet ex-
preſſio, *Domus*, vel *familia* non inducat contem-
plationem Agnationis ſtricto, & rigoroſo modo,
ut *in d. Mantuana ubi ſupra numer.* 20. tamen iſta
requiritur ad excludendas fœminas perpetuo etiam
in defectum omnium Maſculorum, ſecus ad effe-
ctum eas excludendi temporaliter donec, & quo-
uſque extant quicunque Maſculi in quacunque
linea.
20 Et in hoc ſenſu ſemper Rota proceſſit in ad-
miſſionem fœminarum, ut apud Rota *in deciſ.* 667.
numer. 8. *in fin. part.* 18. *tom.* 2. ibi = *Talis excluſio
(ſcilicet fœminarum) intelligenda eſſet extantibus
maſculis de eadem familia; quibus deficientibus Livia
etiamſi fœmina, &c. eſt proinde capax Iuriſpatrona-
tus gentilitii* = Et ſimiliter *in Januen. Abbatia* 27.
Junii 1689. §. *Hinc opus, coram Manuel. & in d.
Comen. Cappellaniæ* 4. *Maii* 1703. §. *Subſiſtere, &*
§. *Sublata, coram R. P. D. Priolo*; Ubi concurre-
bant præſentati per fœminas de una linea, cum
præſentatis per maſculos alterius lineæ, & tamen
Rota rejecit præſentatos a fœminis dicendo ibi
= *Cum verſemur in Iurepatronatus gentilitio, quo-
ties ipſe præſentatus eſt a Maſculis, præferri debet
in concurſu illius qui fuit præſentatus a fœminis, nam
iſta per exiſtentiam maſculorum cenſentur excluſa a
Jurepræſentandi* =
Et ratio eſt, qua in Jurepatronatus Agnatitio de
21 rigore Juris fœminæ non includuntur, & ſolum ad-
mittitur ſubſidiarie ex quadam æquitate, quando
ſcilicet agitur in concurſu extranei, in quo Patro-
natus fieret hæreditarius ad formam *Conſ.* 81. An-
charan. vel ad excluſionem ſubſtituti pariter extra-
nei, vel ut beneficium acquirat libertatem defectis
perſonis vocatis. In quibus caſibus iniquum vide-
tur non admittere fœminas Agnatas propter extra-
neos; unde eſt admiſſio quædam ſubſidiaria, & æ-
quitativa, quæ ſolum procedit in concurſu extra-
nei, ut firmat Pamphil. *deciſ.* 313. *num.* 4. *& ſeqq.*
& ego obſervavi *in diſcept. Eccleſ.* 14. *numer.* 6. *&*
25. *par.* 1. *fol.* 280. *&* 282. nec proinde applicari
poteſt motivum præferendi maſculos in eadem li-
nea, non autem, ſi exiſtant in diverſa; Et in ſpe-
cie, quod ſtante contemplatione Agnationis, fœ-
minæ non admittantur, niſi omnibus Agnatis ma-
ſculis extinctis Rocc. *diſput. Jur. capit.* 3. *numer.* 21.
& Pamphil. *d. deciſ.* 313. *num.* 4. *& ſeqq. & in Au-
ximana Juriſpat.* 9. *Martii* 1703. §. *Quo vero in fi-
ne verſic. vel quando adſunt maſculi de Agnatione,
coram Rev. P. Dom. Muto*, & probat jus terminis
Feudi *Tex. in capit.* 1. *de eo, qui ſibi, & hæred.
ſuis* = *Non enim patet locus fœminæ in feudi ſucceſ-
ſione, donec Maſculus ſupereſt* = Et licet natura
Feudi ſit differens, tamen Juſpatronatus etiam na-
tura ſit differens per diſpoſitionem reſtrictam ad
Agnationem.
Alias eſſet admittere in Jurepatronatus vere gen-
tilitio (prout eſt Agnatitium) novam legem to-
taliter deſtructivam eſſentiæ, & naturæ hujus patro-
natus; nam in illa quæſtione, an Juſpatronatus ſit
gentilitium, vel hæreditarium, ad concludendam
qualitatem gentilitiam, Doctores ſe præcipue fun-
dant in eo, quando nempe ſemper præſentarunt 22
maſculi de familia abſque mixtura fœminarum, ut
probant late adducti *in Comen. Cappellania* 31.
Martii 1702. *coram Rev. P. D. Tremoille impreſſa
apud* Me *diſcept. Eccleſ. part.* 2. *diſcept.* 53. *numer.*
29. *in fin.* & plenius Me ſcribente *in Firmana Ju-
riſpat.* 21. *Aprilis* 1704. §. *His accedunt*; *coram R.P.D.
Muto*.
Si ergo in hoc genere Iuriſpatronatus gentili-
tii, ſeu Agnatitii datetur iſta concluſio, quod fœ-
minæ unius lineæ poſſent præſentare ſimul cum ma-
ſculis alterius lineæ; ecce quod deſtrueretur potiſ-
ſima natura hujuſmodi Juriſpatronatus, quæ eſt ut
præſentent in eo ſoli Maſculi abſque mixtura fœ-
minarum.
Maxime quia de lege noſtri Juriſpatronatus de- 23
bent præſentare duo ſeniores familiæ, ubi ſi præ-
dicta Concluſio eſſet vera, ſequeretur abſurdum,
quod fœminæ ſeniores excluderent Maſculos junio-
res, ad quod evitandum admiſſio fœminarum non
debet intelligi niſi in defectum omnium Maſculo-
rum, ut in puncto advertit Rot. *in dicta Mantua-
na Beneficii* impreſſa apud Me *Diſcept.* 14. *numer.*
24. *verſic. quinto ex abſurdo, juncto numer.* 25. *p.*
1. *fol.* 285.
Nec obſtant Deciſiones *in Celſonen. beneficii* 25.
Junii 1700. §. *Quo vero, coram bon. mem. Jacomet-
to, &* 20. *Februarii* 1702. §. *Quo vero ad Agna-
tam, coram R. P. D. Muto*, quatenus firmant in 24
Iurepatronatus reſervato favore Proximiorum Te-
ſtatoris ſuccedere æqualiter tam fratrem, quam ſo-
rorem: quippe Juſpatronatus hujuſmodi favore *Pro-
ximiorum* non eſt gentilitium ſtricto modo, quale
eſt Agnatitium, ſed largo modo comprehenſivum
omnium ab inteſtato ſuccedentium, habito reſpectu
ad ſolam proximitatem, & ſanguinem naturalem,
ubi cenſentur vocati ſimultanee Agnati, & Cogna-
ti tam maſculi, quam fœminæ, ſecluſo ſtatuto ex-
cluſivo fœminarum; & iſte eſt caſus Juriſpatrona-
tus gentilitii largo modo, ubi fœminæ ſuccedunt
ſimul cum Maſculis, etiam in eadem linea, &
gradu; Tondut. *quæſtion. benefic. part.* 3. *capit.* 357.
nu. 20.
Supradicta autem Concluſio, quod Prælatio ma-
ſculorum debeat intelligi diſcretive in ſingulis Col-
lumnellis, non nego, quod procedere poſſit etiam 25
in Jurepatronatus agnatitio, & reſtricto ad fami-
liam agnatam, quando ſcilicet fuiſſet reſervatum ab
initio duobus, qui duos diſtinctos Columnellos ef-
formaſſent; nam extinctis maſculis ex uno Colum-
nello ſuperſtite fœmina, iſta ſuccedit, neque ex-
cluditur per maſculos alterius Columnelli, Peregrin.
de fideicomm. art. 27. *n.* 13.
Denique nihil obſtat aſſertus ultimus ſtatus, cu-
jus vigore prætenditur fœminas præſentaſſe; Etenim 26
nullus hic conſiderari poteſt ultimus ſtatus pro fœ-
minis, dum præſentarunt duo maſculi; hæres, &
Franciſcus filii Michaelis ſimul cum Pernetta eo-
rum Amita. Unde cum ex lege fundationis præ-
ſentare deberent duo tantum ſeniores familiæ, dum
præſentarunt duo maſculi agnati ſimul cum fœmi-
na; actus, & efficacia præſentationis in ſenſu ju-
ris, tribui debet ſolis duobus maſculis, ut etiam
ibi dictum fuit = *ſoli ſupradicti filii, &c.* = non
autem Pernetta, quia non tres, ſed duo præſenta-
re debebant, ut in ſpecie Rot. *dec.* 268. *num.* 15.
p. 11. *rec.*
Sed clarius, quia quando Juſpræſentandi ſpectat 27
ad duos tantum, & præſentant tres, vel plures,
tunc ratione incertitudinis, quibus de Jure attri-
bui poſſit præſentatio, & Inſtitutio ſecuta, actus
tama-

remanet æquivocus, neque conſtituit ultimum ſtatum, in puncto Rot. *diſt. decif.* 268. *num.* 14. *par.* 11. *recent.* Mantic. *decif.* 88. *numer.* 3. *& in Comen. Cappellaniæ* impreſſa apud Me *part.* 2. *diſcept.* 53. *num.* 33. *fol.* 114. ſed eſt diſcurrendum petitorium, & ex illo venit accipienda determinatio, ut ait Rot. *in alia Comen. Cappellaniæ* 18. *Aprilis* 1701. §. *fin. cor. R. P. D. Tremoille*.

29 Imo talis ſtatus eſt erroneus manifeſte, nec poteſt ullatenus dare obſervantiam, aut ultimum ſtatum, ex quo pars adverſa fatetur, quod fœminæ per poſterius venire debent, & tamen prima præſentatio facta legitur per maſculos, nedum cum Perecta Amita, ſed etiam cum Gelina, & Claudia repræſentative ad Matrem, & Franciſcum, de Mauris etiam repræſentative ad ſuam Matrem; Unde ille ſtatus dicitur erroneus, nec attendibilis, dum præſentarunt ſimul cum maſculis tres fœminæ, quarum duæ erant Cognatæ, & per viam repræſentationis Matris nominarunt erronee. Ita, & taliter quod nulla poſſit deſumi obſervantia ex actu facto in confuſo etiam per Perſonas minime compræhenſas, & clare erroneo, dum nec poterant fœminæ concurrere cum maſculis extantibus in numero duorum, qui ſoli erant vocati, nec minus Cognatæ, & Cognati nominare repræſentative ad eorum Matres: ut de ſtatu erroneo ſcribit Cardin. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 63. *num.* 13. *circa finem verſ. ſive quamvis*; Rot. *dec.* 186. *n.* 9. *& ſeqq. apud* Poſ. *de Manut. & in Mediolanen. Cappellania* 5. *Maii* 1702. §. *fin. cor. R. P. D. Priola*.

Nec talis admiſſio fœminarum facta per duos maſculos, qui erant pupilli, & minores, & ſub Matris Tutela, potuit eiſdem præjudicare, ut bene Card. de Luc. *de Jurepatr. diſt. diſc.* 63. *num.* 13. multoque minus ſucceſſoribus in Patronatu gentilitio independenter vocatis; Card. de Luc. *ubi proxime n.* 14. ſed uti actus ignorantiæ, & erroris ponendus eſt ad partes.

Primus error memorati ultimi ſtatus fuit admittere Pernettam, quando aderant duo Maſculi, dum præſentatio debebat fieri ſolum per duos ex lege Fundationis non per tres.

Secundus error fuit admittere fœminam in concurſu maſculorum.

Tertius denique error fuit admittere Cognatos, & Cognatas repræſentative ad Matres defunctas in Patronatu Agnatitio.

Non omittendo quod lex fundationis eſt clare circa excludendas fœminas donec extant maſculi in hoc Patronatu Agnatitio, ideoque ultimus ſtatus non attenditur contra fundationem claram, juxta deciſa *in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *minus, coram. R. P. D. Tremoille, & in Celſonen. Beneficii* 20. *Februarii* 1702. §. *final. coram R. P. D. Muta*.

30 Et lex fundationis dicitur clara quando objecta non ſunt adeo fortia, ut rem valde dubiam, & intricatam reddant, ut ſcripſi, & late per Auctoritates, & rationes probavi *diſcept. p.* 1. *diſcept.* 28. *n.* 3. *& ſeqq. fol.* 448.

Hæc erant, quæ ſcribebam coram R. P. D. de Zaulis Vicesgerente magnæ experientiæ, & Doctrinæ Prælato, qui compoſuit docta Commentaria ad ſtatuta Faventiæ, a quo obtinui in hujuſmodi Cauſa Inſtitutionem favore præſentati per Maſculum, rejecto Roccatano, ſed devoluta Cauſa per appellationem ad Rotam, Cappellania adjudicata fuit Roccatano, ut ex deciſione 25. *Novembris* 1705. *cor. R. P. D. Anſaldo*; ex fundamento, quod vocatis Senioribus familiæ, præferendæ eſſent fœminæ ſeniores maſculis junioribus, juxta doctrinam Ricci *decif.* 109. *libr.* 4. Sed hoc aſſumptum apud Me viſum fuit inſubſiſtens ex doctrinis adductis; cum Senioritas dicatur conſiderata primo loco inter Agnatos, quando Juſpatronatus eſt gentilitium, ſeu agnatitium, & familiare, præſertim in Italia ubi appellatione familiæ intelligitur facta reſtrictio ad agnationem, Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 36. *num* 6. Nihil obſtante quòd vocatio Seniorum Familiæ daret intelligere, Fundatorem reſpexiſſe ad maturitatem Judicii, & electionis, quæ non poterat verificari in unico Maſculo agnato, qui erat Puer; hæc enim ætas tanquam per accidens in iſta vacatione non poterat mutare regulam ſenioritatis conſideratæ primo loco inter maſculos, præſertim quia puerilis ætas inducebat ſenioritatem, & maturitatem Conſilii ex Perſona Tutoris, qui præſentare debebat, & præſentaverat, alias conſiderando ſenioritatem promiſcue inter maſculos, & fœminas incideret abſurdum ſupra animadverſum, quod fœmina annorum 60. excluderet Maſculum annorum 58. aut 59. licet hujus Conſilium ſit maturius, & prudentius quæcunque fœmina majoris ætatis, prout maturius eſt Conſilium Maſculi juvenis annorum 30. quam fœminæ annorum 40. & ultra. Bene verum eſt, quod propter aliud motivum ſemper dubitavi in hac cauſa, quia nempe cum fundatio vocaret duos Seniores familiæ, eo ipſo, quod unus tantum Maſculus agnatus reperiebatur, per conſequens ſenior fœmina per poſterius ſubintrare debebat in locum alterius ſenioris maſculi deficientis; dum alias non duo, ſed unus contra legem fundationis præſentaſſet; Cumque præſentatus per fœminam in caſu iſto haberet Gratiam Apoſtolicam pro præſentato, & conſequenter adjudicanda erat Cappellania.

Æſina Beneficii.

ARGUMENTUM.

Patrono non ſufficit eligere, ſeu nominare, niſi etiam electio, & nominatio intra terminum Juris præſentetur coram Ordinario; non obſtante quod nominatio ſit litigioſa coram Judice Laico; alias proviſio Beneficii devolvitur ad Superiorem.

SUMMARIUM.

1 *Non præſentantibus Patronis intra terminum Juris; Jus libere providendi devolvitur ad Epiſcopum. Amplia, ut nu.* 2. *&* 3.

4 *Ad effectum impediendi devolutionem, non ſufficit Patronum eligere perſonam præſentandam.*

5 *Lite pendente inter præſentatos, non currit terminus. Quomodo autem hoc intelligatur Vide n.* 6. 10.

7 *Electio differt a præſentatione.*

8 *Renunciante præſentato ſuæ Præſentationi, an Patroni habeant novum terminum;*

9 *Lite pendente inter electos, currit terminus.*

11 *Patrono impedito, non currit terminus.*

12 *Patronus Laicus poteſt plures cumulative præſentare.*

13 *Præſentatio quomodo fieri debet; Vide ibi.*

14 *Patronus poteſt recedere a ſimplici nominatione.*

ALLEGATIO LXXVII.

PER liberam dimiſſionem Dominici Capretti factam ſub die 2. Maii 1704. vacavit quædam Parochia Coadjutoria nuncupata exiſtens in Terra Montis Carrotti, de prætenſo Jurepatronatus Communitatis ejuſdem loci.

Sub die 18. Maii eadem Communitas congregato conſilio devenit ad Electionem Rectoris præſentandi coram Epiſcopo; & ſciſſis ſuffragiis factæ fuerunt duæ electiones duarum perſonarum, ſcilicet Benedicti de Benedictis, & Caroli de Ferris.

Iſti duo electi in diſcordia licet per Communitatem præſentari deberent coram Epiſcopo intra quadrimeſtre ad effectum ut alterum ex eis inſtitueret, nihilominus Communitas nihil egit, ſed ſolum electi cœperunt inter ſe contendere quis ex ipſis eſſet

bene

bene electus, & alteri præferendus, litem introducendo, non quidem coram Ordinario, ſed in S. Conſulta, quia pendente elapſum fuit quadrimeſtre.

Idcirco Reverendiſſimus Epiſcopus ſub die 18. Septembris videns coram ipſo, neminem fuiſſe præſentatum, & non habens judicialem notitiam de ſupradicta lite, tanquam in ea non citatus, nec ullatenus, interpellatus acceptavit devolutionem, & ſubinde indixit concurſum, ſervato ſolito ſpatio decem dierum, intra quod comparuit Sacerdos Seraphinus Lorus Civis dicti Loci Montis Carotti, & actualiter Curatus Animarum pro Plebano Terræ Mulciani, qui omnium examinatorum votis fuit ad dictam Parochialem vacantem approbatus, & idoneus reputatus.

Ad quem effectum requiſitus Ego in ſenſu veritatis ſuper ſubſiſtentia proviſionis jure devoluto, re diligenter excuſſa affirmative verius de Jure cenſeo reſpondendum.

1 Et moveor ex trita, & communiter recepta regula, quod ubi Patroni non præſentant actualiter coram Epiſcopo perſonam ab ipſis electam ab beneficium, tunc jus libere providendi devolvitur ad eundem, ſecluſa omni purgatione moræ, *Cap. ſi vero* 12. *de Jurepatr.* Panormitan. *capit. ult. de Jurepatr. in novis*; Pax Jordan. *tom.* 2. *lucubr. libr.* 10. *tit.* 7. *num.* 322. *& ſeqq.* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 7. *cap.* 6. *nu.* 10. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 148. *nu.* 15. *part.* 15. *recent.*

2 Idque procedit etiam in caſu, quo Patroni deveniant intra quadrimeſtre ad nominationem Perſonæ præſentandæ, vel per publicum Inſtrumentum vel per literas, vel per Mandatum Procuræ; iſti enim actus non vocantur præſentationes, ſed ſunt ſimplices nominationes, & deſignationes perſonæ præſentandæ; quæ proinde ſi intra quadrimeſtre non præſententur Superiori habenti inſtituere, nulla dicitur adeſſe præſentatio, nullumque Jus quæſitum nominato, juxta originalem Doctrinam Lappi *allegat.* 75 *num.* 3. *&* 6. *ibique* Mandoſ. *in addit. litt. A & B.* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 8. *cap.* 6. *numer.* 1. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 3. *de Jurepatr. in nov.* Lambertin. *de Jurepatr. libr.* 2. *par.* 2. *qu.* 7. *art.* 3. *ante num.* 1, Barboſ. *de poteſt. Epiſcopi alleg.* 72. *num.* 72. Penia *deciſ.* 4. *num.* 3. *& deciſ.* 12. *nu.* 4. *verſ. nec dubium*; Ventrigl. *in prax. part.* 2. *annot.* 1. §. 3. *num.* 17. Marant. *reſponſ.* 82. *num.* 1. *& ſeqq. part.* 3. Lotter. *de re benef. libr.* 2. *qu.* 6. *num.* 35. *&* 39. Rot. *deciſ.* 665. *num.* 8. *p.* 18. *tom.* 2. *rec. & plene* R. P. D. Anſald. *deciſ.* 52. *ſub num.* 8. *&* 9. *cum aliis late deductis per* Rot. *in Nolana Beneficii* 30. *Januarii* 1690. §. *Nec refragatur*, *cor.* R. P. D. *Caprara*.

3 Et conſequenter, dum Communitas aliud non fecit, quam eligere in conſilio duas perſonas, nec dictam electionem intra quadrimeſtre una cum electis præſentaverit Epiſcopo, ſine ullo dubio orta fuit devolutio, ut optime Vivian. *de Jurepatr. lib.* 7. *cap.* 4. *num.* 31. ibi = *Secus etiam eſt ſi Patronus elegit, & deputavit præſentandum, ſed eum actualiter non præſentavit, tunc enim fit devolutio ad Superiorem* = Lambertin. *eodem tract. part.* 2. *lib.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 22. *num.* 1. *in fin. fol.* 709. *& num.* 4. *fol.* 710. 4 Cum non ſufficiat Patronis intra quadrimeſtre ſimpliciter, eligere, & nominare, niſi electus, & nominatus intra illud idem tempus præſentetur coram Superiore; ut bene inquit Rot. *in dicta Nolana Beneficii ubi ſupra*, ibi = *Nec refragatur quod nominationes, & mandata procuræ ad præſentandum ſunt intra tempus quadrimeſtre confecta, quia cum non fuerint intra idem tempus in manibus ejuſdem Notarii Cancellariæ Apoſtolicæ exhibita remanſerunt abſque effectu operandi; non enim ſufficit per Patronos fieri intra quadrimeſtre nominationes, ſeu mandata procuræ ad præſentandum, niſi etiam per præſentatum, cui fuerit conſignata nominatio; vel per Procuratorem præſentantium intra illud idem tempus præſentetur coram Superiore, ad quem ſpectat collatio, ſeu inſtitutio* = concordat Rot. *deciſ.* 352. *numer.* 14. *&* 15. *par.* 16. *recentior.* & dixi *diſcept. Eccleſiaſtic. part. prima diſcept.* 22. *numer.* 45.

Non obſtat, quod pendente lite in S. Conſulta inter electos Communitatis ortum fuerit legitimum 5 impedimentum; propter quod ipſi non fuerunt præſentati ex illa Concluſione, quod ubi pendet lis inter præſentatos ſuper validitate eorum præſentationis non currit terminus quadrimeſtris; Sanchez *conſ. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 60. *numer.* 4. Vivian. *de Jurepatron. part. lib.* 5. *capit.* 2. *numer.* 26. Pax Jordan. *tom.* 2. *lucubrat. libr.* 10. *titul.* 7. *numer.* 360.

Quoniam hujuſmodi Concluſio non applicatur ad caſum, quia procedit quando lis eſt inter præſen- 6 tatos, & conſequenter, quando ſupponitur quod fuerint præſentati duo, vel plures coram Ordinario; quod deficit in præſenti, ubi lis dici non poteſt introducta inter præſentatos, ſed inter mere nominatos, ſeu electos, ut bene obſervat Vivian. *de Jurepatr. lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 27. ibi = *Id procedere ſi Patronus realiter præſentavit habenti inſtituere, ſecus ſi tantum nominavit* = Lambertin. *eod. tract. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 1. *artic.* 22. *n.* 1. *& ſeqq. ſignanter n.* 4. *&* 6.

Longa enim eſt differentia inter nominare, ſeu eligere; & inter præſentare, quoniam electio, ſeu 7 nominatio eſt actus privatus ipſius Patroni, qui nullum dat Jus electo; præſentatio autem eſt actus ſolemnis qui fit coram Superiore habente inſtituere, & propterea quando Doctores dicunt, lite pendente inter præſentatos non currere quadrimeſtre, non intelligunt de ſimpliciter electo ſeu nominato cum appellatione præſentationis non veniat nominatio. Rot. *deciſ.* 3. *de Jurepatron. in novis*. Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 1. *artic.* 22. *num.* 2. ubi allegat rationem = *Quia terminus quadrimeſtris non eſt præfixus Patronis ad nudam electionem, ſed ad præſentationem Ordinario faciendam* = & citat doctrinam Joann. Andr. *in capit. final. de Jurepatr.*

Idque videmus in alia quæſtione, ubi Doctores firmant, quod ſi præſentatus intra terminum, re- 8 nunciet ſuæ præſentationis, tunc Patroni habent novum terminum quadrimeſtris a die renunciationis; hæc enim opinio procedit, quando agitur de præſentato coram Superiore, nullatenus autem ſi agatur de ſimpliciter electo, ſeu nominato per eoſdem Patronos, juxta ſententiam Card. Zabarell. *in capit. fin. de Jurepatron. ſub num.* 4. *circa finem*, *verſ. ſecundo quæro*, ibi = *Quæro circa hoc, Patronus elegit præſentandum, qui renunciavit, antequam præſentaretur, habebit ne integrum tempus, ſicut habent Electores de elect. cap. ſi electio lib.* 6. *Dic quod non, quia Patronus non fecit, quod in eo eſt; ex quo non præſentavit Inſtituenti ſecus ſi præſentavit* = cujus doctrinam approbat Lambertin. *de Jurepatr. part.* 2. *lib.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 22. *num.* 4. *&* 5.

Ex quo patet, quod licet lite pendente inter præſentatos non currat terminus, currit tamen, ſi ea 9 pendeat inter ſimpliciter electos, ſeu nominatos, quia iſti non dicuntur præſentati, & ſine præſentatione intra terminum, collatio devolvitur ad Superiorem, ut inquit Sanchez. *conſil. moral. libr.* 2. *dub.* 64. *cap.* 3. *num.* 1. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 3. *cap.* 4. *numer.* 31. *& lib.* 5. *cap.* 2. *ſub num.* 27. Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 4. *art.* 3. *num.* 2. *verſ. debeo fieri*. Et quod electio, ſeu nominatio differat ab ipſa præſentatione, docet *Text. litteralis in cap. Nobis de Jurepatr.* ibi = *Unus Presbyter a Patrono eligitur, & pro Inſtitutione habenda loci Epiſcopo præſentatur* = Quodque terminus quadrimeſtris ſit præfixus Patronis ad præſentandum, non autem ad nominandum, docet *Text. in cap. unico de Jurepatron. in* 6. ibi = *Patronus Laicus ad præſentandum habet quadrimeſtre duntaxat* = & infra = *quantum ad præſentationem pertinet* =

Non applicatur itaque concluſio quod lite pen- 10 dente inter præſentatos, terminus non currat, maxime quia iſta concluſio procedit etiam cum alio ſuppoſito, quod lis pendeat in Tribunali Epiſcopi, ad quem ſpectat decidere Jura præſentatorum juxta

Text.

Text. in capit. Quoniam de Jurepatron. Secus vero in præſenti, ubi lis introducta fuit in diverſo Tribunali S. Conſultæ omnino extraneo, & Laico, quo caſu lis non dicitur adeſſe inter præſentatos ſuper beneficio juxta *Text. in cap. quando D. gratia 3. de Judic.*

31 Minus urgere poteſt ratio impedimenti juxta regulam, quod patrono impedito non currit terminus ad præſentandum ex allegatis apud Me *diſcept. Eccleſ. part. 1. diſcept. 4. num. 50.* Siquidem cum Communitas patrona non eſſet in lite inter electos, nec aliquo modo inhibita, nullatenus hic conſiderari poteſt ratio impedimenti; ſed poterat ad ſui libitum præſentare in actis Cancellariæ Epiſcopalis inſtrumentum electionis duorum electorum inter ſe competentium, etiamſi neſciret cujus electio eſſet valida, & præferenda ex nota regula, quod Patro-
32 nus Laicus poteſt plures cumulative præſentare Superiori, ut unus ex eis eligatur, *ad Text. in Clem. Plures de Jurepatron.* Et quando etiam communitas voluiſſet unum tantum eligere, & præſentare, poterat ſimpliciter exhibere in actis Cancellariæ electionem; quo caſu intelligitur præſentatus, qui de Jure, & legitime fuit electus, ut in ſpecie, quod præſentatio fieri poſſit per exhibitionem nominationis coram Ordinario tenet Zabarell. *in d. Cap. fin. de Jurepatr. ſub num. 4. in fin.* ibi = *accedit ad Ordinarium, & præſentat Inſtrumentum prædictum intra terminum Iuris* = Paa Jordan. *tom. 2. lucubr. libr. 10. tit. 7. num. 300.* Lap. *allegat. 75. num. 6.* Vivian. *de Jurepatr. lib. 8. cap. 7. num. 4.* Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. part. 2. quæſt. 4. art. 3. num. 1. & ſeqq.* Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 64. num. 22.* & optime Rot. *dec. 665. num. 10. part. 18. Recent.*

Cum ergo Communitas poſt factam electionem, ejus inſtrumentum non præſentaverit coram Epiſcopo, nec lis pendens inter electos impediret fieri exhibitionem Inſtrumenti coram Ordinario, nullum impedimentum conſiderari poteſt, ſed mera negligentia communitatis patronæ, ideoque jus providendi fuit devolutum ad Superiorem juxta punctuales Doctrinas Lambertin. *de Jurepatron. lib. 2. par. 2. quæſt. 4. artic. 3.* Vivian. *eodem tract. lib. 7. capit. 4. num. 31.*

Advertendo quod obligatio præſentandi reſidet in Patrono, non in ejus electo, ſeu nominato; Si ergo lis erat inter electos in diverſo Tribunali, Communitas Patrona non fuit exenſata a lite circa obligationem præſentandi ſaltem in genere per exhibitionem inſtrumenti electionis coram Superiore; cumque propterea non perfecerit actum præſentationis,
33 nec fecerit, quod facere tenebatur, ſibi debet imputare; Vigilantibus enim, & non dormientibus jura ſubveniunt: Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. part. 2. quæſt. 1. art. 22. num. 2. & ſeqq.*

Quia certa eſt concluſio, quod devolutio oritur, ne dum quando fit nominatio extra terminum, ſed etiam ubi ejus inſtrumentum intra illum Superiori non exhibetur juxta Auctoritates ſuperius adductas, & quod ſufficiat ad impediendam devolutionem exhibitio Inſtrumenti electionis, ſeu nominationis coram Superiore, etiamſi de illo dubitari contingeret, tenet Lamertin. *de Jurepatron. d. l. 2. part. 2. quæſt. 4. artic. 3. ſub num. 2. verſ. & ſicut ibi diximus fol. 781.*

Et demum quia Communitas Patrona non liga-
34 batur ea ſimplici nominatione per eam facta, ſed poterat ab illa recedere ad differentiam præſentationis, quæ revocari non poteſt, Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. part. 2. quæſt. 7. artic. 2. num. 4. fol. 831.* Rot. *deciſ. 739. num. 21. part. 18. recent.* neque litis pendentia inter ſimplices Nominatos potuit impedire Communitatem, quominus præſentaret, eo quia ſicut nominatio nullum dat jus Nominatis, Rot. *in Romana Cappellania 25. Novembris 1707. §. Verum, coram R. P. D. Scotto*, ita nec etiam eis dabat jus per litem inter eos inſtitutam in Tribunali Laico, & conſequenter Communitas non fuit impedita ex nominatione litigioſa, quominus intra terminum Juris ab ea recederet, & alium ſimul nominaret, & Ordinario præſentaret, & deficiente præſentatione intravit devolutio.

Nepſina Cappellaniæ.

ARGUMENTUM.

An, & in qua Donationis ſpecie cenſeatur comprehenſum Juſpatronatus? & ex quibus verbis arguatur Natura Donationis, potius Univerſalis, quam particularis, vel è contra?

SUMMARIUM.

1 *Facti Series.*
2 *Donatio reſtricta ad Bona mobilia, & immobilia eſt particularis.*
3 *Iura, & actiones conſtituunt quandam tertiam Bonorum Speciem, & n. 21.*
4 *In donatione concepta termino particulari non veniunt Bona futura.*
5 *Appellatione Bonorum mobilium, & immobilium an, & quando comprehendantur Iura, & actiones? & num. 9.*
6 *Iura non præſcribuntur loco.*
7 *Specialis deſcriptio, & enumeratio Bonorum excludit Univerſalitatem donationis, & num. 13. 24. 25.*
8 *Donatio enim Univerſalis Bonorum non eſt apta comprehendere Juſpatronatus, & numer. 11.*
10 *Juſpatronatus cadit ſub appellatione Iurium Univerſorum.*
12 *Aſſignatur ratio a priori, quare per Donationem transferatur Iuſpatronatus.*
14 *Per donationem omnium Bonorum conceptam termino Univerſali, reſoluto tamen in ſingularitates non cenſetur abdicari a donante Iuſpatronatus, num. 24. & 25.*
15 *Univerſalitas donationis unde profulgeat & num. 16. 17. 19. 23.*
18 *Reſervatio ad effectum Teſtandi unde colligi poſſit, & quid quæratur, & num. 20. 22.*

ALLEGATIO LXXIX.

QUæritur in hac cauſa, an Juſpatronatus Cappellaniæ, de qua agitur ſpectans ad Iſidorum Simoninum hodie pertineat ad Roſinam ejus donatariam, vel potius ad Dorotheam ejus hæredem? & conſecutive an ſit danda inſtitutio uni vel alteri ex 1
præſentatis per ſupradictas fœminas? in quo articulo cenſeo ſpectare Juſpatronatus ad Dorotheam hæredem, & dandam fore inſtitutionem Domino Cortellino ejus præſentato, non obſtantibus in contrarium deductis.

Scribens enim pro Roſina ſupponit illam eſſe donatariam univerſalem Iſidori, & cum tali ſuppoſito deducit conſequentiam quod hujuſmodi genus donationis idem operetur ac teſtamentum, perinde ac ſi donator faceret donatarium hæredem ſuum univerſalem, credendo, quod Juſpatronatus ratione hujus donationis univerſalis tranſitum fuerit in Roſinam adverſariam ad excluſionem Dorotheæ hæredis.

Ego autem examinato inſtrumento donationis firmiter puto hanc donationem eſſe aut particularem, aut reſtrictam ad ſola bona mobilia, & immobilia, itaut nullo modo apta ſit comprehendere Juſpatronatus; & quidem quod donatio ſit particularis non autem univerſalis, manifeſtant verba reſtricta ab bona mobilia, & immobilia exiſtentia in Territorio Scrofani, ibi = *Narravit habere, & poſſidere hic in Terra, & Territorio Scrofani nonnulla bona mobilia, & ſtabilia, &c. decrevit, & deliberavit ſupradicta Franciſca Roſina ejus nepti, & ſuis filiis donare, &c. infraſcripta bona ſua ſtabilia, & mobilia* = In his ergo terminis intrat illa communis

meo

thorica, quod ubi donatio reſtricta fuit ad mobi-
lia, & immobilia, nunquam dicitur univerſalis, quia
non comprehendit jura, & actiones, ut bene fir-
mavit Rota d. 273. numer. 12. *& ſeqq. part. 11. recent.*
ibi = *Prædicta procedunt in donatione univerſali o-
mnium mobilium, & immobilium jurium, & actionum
præſentium, & futurorum, in quibus terminis loquun-
tur allegati Doctores, ſecus autem in donatione, pro-
ut hic reſtricta ad mobilia, & immobilia, nulla facta
mentione jurium, & actionum; iſta enim non dicitur
univerſalis; &c. jura enim, & actiones non compre-
henduntur inter mobilia, & immobilia, ſed conſtituunt
quandam tertiam ſpeciem*, & proſequuntur Fonta-
3 nell. *de pact. nupt. clauſ.* 21. *part.* 2. *numer.* 43. Theſaur.
jun. *quæſt. forenſ. libr.* 1. *quæſt.* 2. *numer.* 2. *& ſeqq.* Pe-
guerr. *deciſ.* 141. *num.* 2. *&* 3. Mantic. *de tacit. libr.* 13.
titul. 29. *num.* 3. Gaill. *pract. obſerv. libr.* 2. *obſerv.* 11.
num. 9. *&* 10. Rot. *coram Coccin. dec.* 206. *num.* 10. *&
ſeqq. & coram Cerro dec.* 456. *nu.* 2. *& dec.* 394. *n.* 12.
Card. de Luc. *de donat. diſc.* 23. *num.* 3.

Quæ Theorica in caſu iſto nullam apud Me re-
cipit rationem dubitandi ſi conſiderentur circum-
ſtantiæ quatuor prima eſt, quod donatio bonorum
mobilium, & immobilium facta non fuit verbis uni-
verſalibus ſcilicet *omnia, & ſingula bona, ſeu qua-
liacunque, & ubicunque exiſtentia*, ſed facta fuit
ſimpliciter termino particulari, ibi = *nonnulla bo-
na mobilia & ſtabilia* = quo caſu donatio remanet
particularis; quia non comprehendit bona futura
juxta magiſtraliter firmata a Surd. *deciſion.* 233. *per tot.
ibique* Hodier. *in addit. ad eandem deciſ.* 233. *num.* 1.
Mantic. *de tacit. libr.* 3. *tit.* 25. *numer.* 8. *&* 9. Theſaur.
dec. 199. *num.* 1. *& ſeqq.* Gratian. *diſcept.* 98. *num.* 28.
& diſcept. 272. *num.* 40. *&* 41.

Secunda eſt, quod donator non ſolum bona ex-
preſſit titulo particulari = *nonnulla, &c.* = ſed et
iam addidit loci exiſtentiam, ſeu ſituationem ibi
= *hic in Terra & Territorio Scroſani* = quo ſtan-
te nunquam comprehenduntur jura, & actiones ap-
pellatione bonorum mobilium, & immobilium, quia
5 jura non circumſcribuntur loco ut proſequuntur,
Mantic. *de tacit. dict. lib.* 13. *tit.* 29. *numer.* 5. Peguer.
6 *dec.* 41. *ſub num.* 3. *verſ. & fortius*, Gabriel. *commun.
concluſ. tit. de verb. ſignif. concluſ.* 7. *numer.* 10. Rot.
cor. Coccin. deciſ. 1206. *num.* 11. *& in recenſ. d. deciſ.*
273. *num. repetita, coram Cerr. dec.* 394. *n.* 14.

Tertia conſiſtit in ſpeciali deſcriptione illorum
bonorum, quæ donator donata expreſſit cum ſuis
adjacentiis & confinis ibi = *Infraſcripta bona ſua
mobilia, & ſtabilia, &c. una caſa con ſui mobili,
&c. dentro la Terra di Scroſano, item una, Canti-
na, &c. Item una Vigna, &c. Item un'altra Vigna,
&c. Item un pezzo di Terreno, &c. Item un pezzo
di Prato, &c.* = Quæ quidem deſcriptio, & par-
7 ticularis expreſſio bonorum excludit univerſalitatem
donationis per ea, quæ advertit Rot. *coram Coccin.
deciſ.* 1799. *num.* 10. Theſaur. *junior quæſt. for. lib.* 1. *qu.*
2. *num.* 1. *verſ. cæterum*, Rota *in Lunen. Sarzanen. be-
neficiorum* 4. *Maii* 1685. *&c. nec non etiam, cor. bon.
mem. Rondinino impreſſa apud modernum* Bertachin.
vot. dec 47. *n.* 23.

De his autem generalibus deſcendendo ad parti-
cularia an, & quando in donatione cenſeatur com-
prehenſum Juſpatronatus? dico donationem etiam bo-
8 norum univerſalem nunquam comprehendere Juſ-
patronatus quod tanquam jus non venit appella-
tione bonorum in contractibus niſi adiiciantur ju-
ra, & actiones, ut firmat Panimol. *deciſ.* 10. *annot.*
9 3. *num.* 92. ibi = *In ſimplici venditione bonorum mo-
bilium, & ſtabilium non comprehenditur Juſpatrona-
tus niſi ulterius proceſſum fuerit ad jura, & actiones
univerſas ſub quibus venit, & comprehenditur etiam
Juſpatronatus* = Rota *coram Lerat. deciſ.* 94. *num.* 8.
ibi = *Nam verba, &c. ad bona duntaxat reſtricta
noſcuntur, non autem ad jura, ſub appellatione ve-
ro ſimplici Bonorum Juſpatronatus non comprehenditur
niſi addantur jura, & actiones* =

Hoc ipſum firmavit Seraphin. *deciſ.* 725. *num.* 2. ibi
= *Non obſtat, quod dictio bonorum ſit reſtricta ad
mobilia, & immobilia, quia ulterius proceſſum fuit ad
jura, & actiones univerſas, & ideo ceſſat objectum,
quod ſit appellatione bonorum in contractibus non ve-
nire univerſitatem, venit enim Juſpatronatus appella-
tione jurium univerſorum.*

Ita etiam me ſcribente firmavit Rot. *in Urbanien.* 10
Canonicatus 23. *Januarii* 1697. *coram Reverendiſſimo
dell' Olmo impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ. part.* 2.
diſcept. 4. *numer.* 83. ibi = *Ucunque Juſpatronatus
tranſeat cum univerſitate bonorum id intelligendum ve-
niat, quando diſpoſitio ſit univerſaliter de bonis, &
juribus, ſecus vero ſi reſtricta fuerit ad bona ſimpli-
citer, quorum nomine jura incorporalia non compre-* 11
henduntur = Et in præcedentibus *deciſionibus* 27.
Januarii 1696. *§. Finali, &* 27. *Junii ejuſdem anni
§. Opponebant, cor. bo. me. Card. Caprara.*

Et ratio a priori eſt quia eatenus cenſuerunt
Doctores transferri Juſpatronatus per donationem 12
univerſalem, quatenus donatio continet in ſe univer-
ſitatem ad inſtar hæreditatis, quæ ut nomen juris
transfert in donatarium ſicut in hæredem omnia
jura active, & paſſive, non autem quatenus conti-
net ipſa bona materialia, quæ non habent ſibi an-
nexum Juſpatronatus, veluti jus incorporeum ab eiſ-
dem bonis ſejunctum, ut bene per principia expli-
cat Lambertin. *de Jurepatr. libr.* 1. *part.* 2. *quæſt.* 5. *art.*
14. *num.* 6. ibi = *Vendita hæreditate tranſit Juſpa-
tronatus cum aliis juribus ipſius hæreditatis, ſed ven-
ditio omnium bonorum non eſt nomen juris, ut de ſe pa-
tet, ſed alienatio temporalium rerum materialium,
quæ licet dicatur univerſalis non tamen comprehendit
jura ab illis ſeparata, prout eſt Juſpatronatus, etiam-
ſi forſan diceretur = Et omnia jura ipſorum bono-
rum = & Juſpatronatus non eſt jus ipſorum bonorum
cum nulli illorum adhæreat, nec Juſpatronatus ego ha-
beo ex aliquibus ipſis bonis, &c. & ſic neſcio videre
quomodo poſſit eſſe idem in venditione omnium bono-
rum, quod eſt in venditione hæreditatis, & ſic tene-
rem nullo modo cum hujuſmodi venditione omnium bo-
norum tranſire Juſpatronatus* =

Fortius autem id procedit in ſubjecto caſu ubi
facta non fuit donatio termino univerſali omnium
bonorum in genere, ubi aliqui dubitarunt, an hæc 13
generalitas omnium bonorum poſſit comprehende-
re Juſpatronatus, quaſi illud dicatur aliquo modo
eſſe in bonis noſtris, ſed facta fuit donatio per ter-
minum ſingularem, & reſtrictivum ibi = *Nonnul-
la bona* = Et rurſus ibi = *Infraſcripta bona* = Et
inſuper ſpecificato loco *Scroſani* ubi illa exiſtebant,
quæ circumſtantia ceſſare facit omnem rationem du-
bitandi, quia donatio reſtricta ad bona materialia
= *Caſa, Vigna, Terreno, o Prato* = Impoſſibile
eſt, quod comprehendat Juſpatronatus, quod anne-
xum non eſt bonis materialibus, nec acceſſorium
ad illa; ſed eſt jus diſtinctum, quod venire non po-
teſt appellatione = *della Vigna, Caſa, Terreno,
o Prato*, = Ut in præciſis terminis rerum ſingu- 14
larium enumeratarum etiamſi in omnibus illis con-
ſiſteret materiale, & univerſum patrimonium dixit
Salgad. *in laberint. credit. part.* 3. *cap.* 5. *numer.* 44. ibi
= *Quando generalitas, & univerſitas reſpectu verbo-
rum duntaxat reſolvitur in ſuas ſingularitates, tunc
non tranſit Juſpatronatus, quia idem de eo judicatur,
ac ſingula res vendita, & ceſſa ſint* = Mangil. *de
evict. quæſt.* 127. *num.* 15. *& ſeqq.* Baldus *magiſtraliter in
conſil.* 1. *num.* 5. *lib.* 3. *& approbavit* Rot. *in dict.* Lu-
*nen. Sarzanen. beneficiorum, coram Rondinino impreſ-
ſa apud modernum* Bertachin. *vot. deciſ.* 47. *num.* 21. *&*
23. *& optime* Fagnan. *in cap. ex literis de jurepat. n.*
25. *&* 43.

Non obſtant deducta in contrarium, quia ad pro-
bandum quod donatarius univerſalis ſiet loco hære-
dis pro obtinendo Jurepatronatus allegatur Rubeus
in annot. ad dec. 21. *num.* 91. *& ſeqq. part.* 9. *recen.* qui
bene loquitur de donatario omnium bonorum, &
jurium, ut legere eſt ibi = *Et quæſo quid plus habet
hæres quam Donatarius omnium bonorum præſentium,
& futurorum, jurium, & actionum.*

Ad probandam vero univerſalitatem donationis
ſit fundamentum in duabus circumſtantiis, altera
quod Iſidorus non haberet alia bona præter dona-

to; & alterà quod ſibi reſervaverit ſcuta 25. ad ef-
fectum teſtandi; verum authoritates ſuperius dedu-
15 ctæ pariter loquuntur de donatione facta de bonis,
& juribus, ita enim loquitur Rot. dec. 173. nu. 25.
& ſeqq. part. 7. recent. ibi = *Neque viſum fuit dubi-
tari poſse quin eadem donatio dici poſſit univerſalis,
cum illa legeretur facta de omnibus, & quibuſcunque
bonis juribus, & actionibus, tam præſentibus, quam
futuris, & quæ ad ipſum donatorem quomodocunque ſpe-
ctare, & pertinere poſsent cum ſola reſervatione cer-
tæ quantitatis pro cauſa teſtandi.* =
Ita etiam loquitur Rot. *in Lunen. Sarzanen. be-
neficiorum impreſſa in deciſ. 615. ſub num. 6 part. 19.
recen.* ubi donatio dicebat = *Donarunt omnia, &
ſingula ipſorum bona ſtabilia mobilia, &c. & quali-
tercunque ſpectantia nunc ſeu quomodolibet in futu-
rum, item omnia jura, nomina, & actiones reales,
& perſonales* = Et in eadem cauſa loquitur Ninot.
deciſ. 35. & ſic etiam procedit Emerix *jun. deciſ.* 277.
ſub n. 6. ibi = *cum ſit de omnibus bonis ſtabilibus, juri-
bus, & actionibus in Civitate, & Territorio Bononiæ
ad donantem ſpectantibus, necnon de aliis quibuſcun-
que Juribus, ex quacunque ratione, & cauſa ad ipſum
pertinentibus, reſervatis tantummodo ad effectum te-
ſtandi ſcutis* 300. = Non mirum igitur ſi hujuſmo-
di deciſiones dixerunt donationem eſſe univerſalem
16 attenta præſertim reſervatione certæ ſummæ ad ef-
fectum teſtandi.
Quemadmodum extra caſum ſunt auctoritates Gra-
tiani, & *aliorum* ſuper deducenda univerſalitate do-
nationis, quando donator nulla alia bona habebat,
quia ſemper loquuntur in terminis donationis bo-
norum, & Jurium, quæ licet reſtricta fuerint ad
certum locum, attamen non excludunt univerſalita-
tem donationis, ſi Donator omnia in eo loco poſ-
17 ſidebat, ut ex caſu in quo loquitur Gratian. *diſcep.*
256. *num.* 3. *& ſeqq.* ibi = *Donatio cenſebitur univer-
ſalis non particularis, quando eſt facta de omnibus,
& ſingulis, & quibuſcunque bonis mobilibus, immobi-
libus, ac ſemoventibus, omnibuſque actionibus, &c.
quia fuerunt donata omnia Jura, & actiones* =
Præterea neutra ex duabus allegatis circumſtan-
tiis ſubſiſtit in facto, quia nulla legitur reſervatio
facta ad effectum teſtandi, ſed verba ſunt iſta, *Re-
ſervat ipſe Rev. D. Iſidorus ſuper prædictis bonis, ut
ſupra donatis ſcuta 25. moneta, ut ipſa Franciſca Ro-
ſina, & d. d. ejus Filii teneantur celebrari facere tot
Miſsas pro ſalute animæ ipſius Donatoris in termino
annorum decem poſt ejus mortem* = quæ reſervatio
18 non eſt cauſa teſtandi, ſed eſt onus adjectum Do-
natario limitatum ad Scuta 25. in quibus terminis
inapplicabiles remanent auctoritates quæ loquuntur
de reſervatione ad effectum teſtandi, eoque magis
quia reſervatio facta fuit ſuper bonis materialibus
nempe = *Caſa, Vigna, Cantina, Terreno e Pra-
to*, = Et ſic non procedit ratio, quod reſervatio
ad effectum teſtandi oſtendat omnia alia bona, &
Jura fuiſſe tranſlata, prout contingit in donatione
omnium, & quorumcunque bonorum in genere,
de qua loquuntur contrariæ auctoritates.
Pariter reſpectu circumſtantiæ, quod Donator
nulla alia bona poſſideret, niſi donata, motivum non
regit in facto, quia deficit comprehenſio bonorum
futurorum, & deficit comprehenſio Jurium, inter
quæ habebat Donator Juſpatronatus; ideoque dona-
19 tio non fuit univerſalis, ut probant auctoritates ſu-
pra allegatæ, & cum habeamus deciſiones in ter-
minis noſtræ quæſtionis ſuper eo, an per Dona-
tionem dicatur tranſlatum Juſpatronatus, ſilere de-
bent auctoritates generales, & quod reſervatio ad
effectum teſtandi nihil operetur, quando non fue-
runt donata bona futura, nec Jura, & actiones,
20 dicunt in terminis Cutell. *de donat. part. 2. diſc. 1.
ſpecial.* 1. *num.* 21. & 22. ubi quod Jura = *conſti-
tuunt tertiam ſpeciem diſtinctam, & ſeparatam a ſta-
bilibus, & mobilibus non ex eis participantem ut ali-
21 qui putant, ſed ſatis diverſam, quantum diſtant cor-
poralia, quæ manibus palpantur ab incorporalibus,
quæ ſolo intellectu percipiuntur, quod facit, ut non
ſolum non veniant quando donatio eſt de omnibus bo-
nis præſentibus, & futuris etiam cum reſervatione ad
teſtandum, ſed neque ubi addantur ſpecies mobilium,
illa enim potius reſtringunt generalem diſpoſitionem,
quam ampliant* = Fontanell. *de pact. nuptial. deciſion.
4. gloſſ. 21. part. 2. numer. 28. verſic. Mihi.* Theſaur.
deciſ. 201. *num.* 6. Ramon. *Conſ.* 37. *num.* 57. *& bene*
Rot. *in Romana donationis, cor. Card. Vicecomite im-
preſsa poſt* Balduc. *ad* Ramon. *tom.* 2. *deciſ.* 21. *num.*
10. *& deciſ.* 22. *num.* 21. *cum ſeqq.* Ubi quod talis re-
ſervatio ad effectum teſtandi non valet extendere do- 22
nationem ad Jura non comprehenſa in ipſa.
Ulterius obſervo, quod tunc proceditur per con-
jecturas, & argumenta ad probandam univerſalita-
tem donationis quando illa continet verba genera-
lia, & capacia includendi per interpretationem et- 23
iam bona futura, Jura, & actiones prout exempli-
ficant Doctores in donatione facta generaliter = *De
omnibus, & ſingulis, & quibuſcunque bonis* = Ubi
concurrit univerſalitas, & indefinita quoruncunque
bonorum comprehenſio, in quibus terminis eſt lo-
cus interpretandi per reſervationem ad effectum te-
ſtandi, aliaſque conjecturas, quod fuerint compre-
henſa etiam futura necnon Jura, & actiones.
Sed in caſu iſto neque per umbram cadere pot-
eſt interpretatio, quia deficit univerſalitas, pleni-
tudo, & indefinita bonorum, dum Donator expreſ-
ſit donare = *Nonnulla bona* = & inferius dixit
= *Infraſcripta bona* = nempe = *la Caſa, Canti-
na, Vigna, Terreno, e Prato* = Hoc enim caſu
quis poteſt unquam interpretari, quod fuit com-
prehenſa Jura, & ſic Juſpatronatus, & ſic etiam
bona futura appellatione domus, Cellævinariæ, Vi-
neæ, Terreni, & Prati, quando dinumeratio hujuſ- 24
modi ſpecierum particularium excludit Jura, & bo-
na futura, ut bene Fagnan. *in Capit. ex literis num.*
25. *& 43. de Jurepat.* ibi = *Voluerunt bona, &c. ha-
beri pro deſignatis, nominatis, & ſpecificatis per eo-
rum nomina, confinia, & vocabula, ex quibus ver-
bis manifeſte conſtat non fuiſſe factam ceſſionem tan-
quam de univerſo, ſed tanquam de rebus particula-
ribus, quo caſu non ambigitur Juſpatronatus non com-
prehendi* = Lambertin. *de Jurepatron. libr.* 1. *part.* 2.
quæſt. 5. *art.* 14. *numer.* 4. *in fine* ibi = *Juſpatronatus
non tranſeat, &c. Si qualibet res de per ſe diſtingui-
tur* = *& numer.* 5. ibi = *Si ego vendo omnia ſive quæ
dixerim mea, vel quæ habeo videlicet talia, & ta-
lia, & tunc nulli dubium eſt, non tranſire Juſpatro-
natus* = Rota *coram Coccin. deciſion.* 1799. *num.* 20.
ibi = *Tanto magis procedunt in caſu iſto, in quo bo-
na in individuo fuerunt enumerata, ac deſignata* =
egregie Bald. *in leg. final. numer.* 59. *Cod. de edict. divi
Adr. toll.* ibi = *Nam ſermo iſte generalis per ſuas
ſpecies intelligitur, ſed in ſpeciebus dinumerandis non
poteſt dinumerari Juſpatronatus quare non includi-
tur* = Salgad. *& alii ſuperius addacti in §. Fortius
autem.*
Iſta enim donatio in ſumma nihil aliud eſt, ni-
ſi donatio bonorum materialium, & præſentium 25
ſcilicet domus, Vineæ, Terreni, & Prati, quorum
appellatione nunquam veniunt bona futura minuſ-
que Jura, & conſequenter Juſpatronatus, quod non
adhæret bonis, ſed tranſit ſub Univerſitate, quæ
nunquam talis eſt, niſi habeat omnia etiam futu-
ra, ac etiam Jura, & actiones juxta in terminis
terminantibus firmata per Panimoll. Seraphin. &
Rotam *in Urbanien. Canonicatus de quibus ſupra in
§. De his autem cum ſeqq.* Qui loquuntur in fortio-
ribus terminis donationis omnium bonorum in ge-
nere, & multo magis ſtringunt in donatione non-
nullorum bonorum materialium cum ſpeciebus di-
numeratis excludentibus bona futura necnon Jura,
& Actiones.

Seco.

Digitized by Google

Segogallien. Canonicatus,
de Luchis.

ARGUMENTUM.

Approbatio legum Fundationis facta ab Ordinario cum clauſula = Dummodo Sacris Canonibus non adverſentur = non dicitur reprobare conditiones Juri contrarias, niſi ſint turpes, aut contra ſubſtantiam Beneficii, Lex præſentandi ad Canonicatum Puerum ſeptem annorum eſt valida, & appoſita quoad illos de familia, cenſetur volita etiam quoad proximiores illis ſubſtitutos.

SUMMARIUM.

1 *Paſſive vocatus a Fundatore non habet neceſſitatem præſentationis Patroni.*

2 *Ad aſſequendum Canonicatum in Cathedrali de Jure communi ſufficit ætas 14. annorum; ſecus ex diſpoſitione Concilii.*

3 *Lex Fundationis præſentandi ad Canonicatum* Puerum ſeptem annorum *eſt valida.*

4 *Dictio, Etiam, includit caſum minus dubitabilem.*

5 *Ubi approbatio Ordinarii eſt clara ceſſat objectum quod deficiat conſenſus Ordinarii.*

6 *Conditiones Juri ſimpliciter contrariæ, ſunt permiſſæ in limine fundationis; ſecus conditiones turpes, & contra ſubſtantiam Beneficii.*

7 *Si Ordinarius nolit approbare in limine fundationis conditiones ſimpliciter Juri contrarias, poteſt Superior eum cogere.*

8 *Diſpoſitio Concilii Tridentini ſeſſ. 24. cap. 12. de reformat. non habet locum, ubi aliter diſpoſitum fuit in limine fundationis.*

9 *Lex Fundationis, ut dicatur inobſervata, quid requiritur? Vide ibi, & num. 10.*

11 *Ultimus ſtatus non eſt allegabilis, ubi Lex Fundationis eſt clara.*

12 *Præſcriptio, quenam requiſita expoſcat?*

13 *Lex Fundationis nunquam moritur, licet per mille annos non venerit caſus utendi privilegio ætatis ibi conceſſo.*

14 *Ex quibus conjecturis arguatur repetitio qualitatis de una perſona ad aliam? Vide ibi uſque ad num. 20.*

21 *Verbum* Poſſa *facultativum in ultimis voluntatibus eſt preceptivum, & inducit Juſpatronatus paſſivum, ſed vide n. 23.*

22 *Verbum* Voglio *neceſſitatem inducit.*

24 *Refertur curſus, & reſolutio Cauſæ in Senegallien. Canonicatus de Luchis.*

ALLEGATIO LXXX.

CHriſtophorus de Luchis in Teſtamento condito de anno 1667. mandavit erectionem Canonicatus in Eccleſia Cathedrali Senogalliæ, aſſignatis in dotem pluribus bonis una cum reſervatione Jurispatronatus tam activi, quam paſſivi in favorem Familiæ de Sopranis contemplatæ in Lineis deſcendentalibus trium Germanorum Fratrum, ſcilicet Gregorii, Petri Andreæ, & Coralbi, quæ Familia erat ſibi Teſtatori conjuncta per affinitatem, & parentelam. Et in ordine ad Juſpatronatus paſſivum anxius adeo fuit, ut illud ſemper continuaret in tota Deſcendentia eorundem de Sopranis, ut juſſerit poſſe nominari, & præſentari aliquem ex illis = *Ancorche Infante, e coſi &c. vadi ſeguitando ſino che vi ſaranno Figli maſchi legitimi, e naturali, è di detto Signore Gregorio, ò del Signore Pietra Andrea Soprani ſuo fratello carnale, o del detto Signore Coralbo Soprani parimente loro fratello carnale, e de' loro Deſcendenti tutti, o finche per linea maſculina durerà detta Famiglia, e deſcendenza di detti Signori Soprani* = Imo diſpoſuit, quod habentes Juſpatronatus activum = *Anche Infanti poſſano preſentare ancora ſe ſteſſi in eſercitare queſto Jus mediante li loro Tutori, o Curatori.*

In caſu autem, quod ex Deſcendentia ſupradictæ Familiæ de Sopranis unus tantum ſuperſtes eſſet = *Quale per incapacità, ò altra impotenza non poteſſe nominare ſe ſteſſo, ò non vi foſſe alcun'altro di detta deſcendenza, voglio, che queſto ultimo Vivente poſſa nominare uno de' ſuoi più proſſimi Congionti* = Et demum extinctis omnibus de Familia Sopranorum ſubſtituit in Jurepatronatus activo Communitatem, & Conſiliarios Civitatis Senogalliæ cum onere præſentandi ad Canonicatum Perſonam; *Che ſia della Famiglia di Gentiluomini all' ora eſiſtenti di Conſiglio della medeſima Città*; ſemper tamen in defectum illorum de Sopranis, quos voluit anteferri, caſu quo ſupervIverent.

Succeſſit caſus, quod tempore vacationis controverſi Canonicatus ſecutæ de menſe Septembris 1703. remanſit unicus ſuperſtes de Familia Sopranorum Dominus Gregorius; ideoque factus fuit locus nominationi *di uno de' ſuoi più proſſimi Congionti*; juxta Legem Fundationis proxime relatam; ſed idem Gregorius loco nominandi unum ex filiis Domini Joannis Baptiſtæ de Leona ſibi proximiorem tanquam Fratrem uterinum, contra præceptum Fundatoris præſentavit Dominicum Valerium Claudium valde remotiorem tanquam in ſexto gradu Cognationis conjunctum, non obſtante præventiva, & judiciali oppoſitione facta per filios Joannis Baptiſtæ de Leona.

Agitata lite coram Ordinario emanavit ſententia, in qua declaratum fuit nominationem factam favore Dominici Valerii Claudii eſſe nullam, & invalidam, tanquam contrariam menti Teſtatoris, & ad Canonicatum fore, & eſſe nominandum, & præſentandum unum ex filiis Joannis Baptiſtæ de Leona tanquam de proximioribus ipſi Gregorio; & devoluta per appellationem Cauſa ad Rotam diſputatum fuit an, & cui eſſet danda Inſtitutio; ſuper quo ſuſpenſum diu ſtetit judicium Tribunalis cum exitu, de quo dicetur infra; Ego autem ſcribens pro Joſepho de Leona ſubſtinebam illi dandam fore inſtitutionem.

Dicebam igitur pro hujus inſtitutione claram aſſiſtere legem fundationis, juxta quam ultimo Superſtiti de Familia Sopranorum ordinatur præſentatio *Di uno de' ſuoi più proſſimi Congionti*: Cum autem Joſeph ſit conjunctus Gregorio de Sopranis moderno Patrono in ſecundo conſanguinitatis gradu; Claudius vero ſit illi conjunctus in ſexto; plana eſt conſequentia, quod juxta mentem Fundatoris, Joſepho, duntaxat concedenda veniat Inſtitutio, quantumvis ille non habeat præſentationem Patroni, cum paſſive vocatus dicatur præſentatus 1
ab ipſo Fundatore, & abſque neceſſitate præſentationis Patroni ſufficiat, quod infra legitima tempora ſe oppoſuerit coram Ordinario, juxta notam *Deciſionem 99. num. 3. coram Pamphil.* Rocca *diſput. Jur. capit. 190. numer. 21. & ſeqq.* Rot. *in Alexandrina Jurispatronatus 4. Decembris* 1699. *§. primo, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in Faventina Beneficii 11. Februarii 1704. §. Cum enim, coram bo. me. Muto, & in Sutrina Canonicatus 21. Junii 1706. §. Cum enim, cor. R. P. D. Priolo.*

Non obſtat, quod Joſeph tempore Vacationis eſſet Annorum 16. hodie autem Annorum 19. & ſic 2
incapax aſſequendi Canonicatum in Cathedrali ex defectu legitimæ ætatis requiſitæ per Sacrum Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. capit. 12. de reformat.* Quoniam de Jure communi Sacrorum Canonum pro aſſequendo Canonicatu in Eccleſia tam Collegiata, quam Cathedrali ſufficit ætas 14. annorum itaut Joſeph longe excedens annum 14. de Jure communi dicatur capax hujuſmodi Canonicatus, ut communiter tradunt Panormitan. *in capit. 2. num. 5. de Inſtit.* Mandoſius *in regul. 18. Cancellar. Narbon. de ætat. ann. 14. quæſt. 55. numer. 2.* Gratian. *diſcep. 591. num. 2.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſ. 5.*

numer. 94. Rot. *deciſ.* 421. *num.* 4. *part.* 1. *Rec.* Et licet hæc Juris communis diſpoſitio correcta fuerit per Concilium Tridentinum *ubi ſupra*, attamen ejus decretum locum non habet in Canonicatibus de Jurepatronatus, ubi adeſt contraria lex fundationis, juxta quam ſive expreſſe, ſive tacite conjecturari poteſt Fundatorem noluiſſe ſe conformare cum diſpoſitione Sacri Concilii Tridentini, nec apponere voluiſſe hanc ætatis onerosam reſtrictivam reſpectu vocatorum de certo genere prædilecto, & comprehenſorum in Jurepatronatus paſſivo, juxta communem opinionem firmatam ex mente Sacræ Congregationis Concilii, de qua Barboſ. *de poteſt. Epiſcopi allegat.* 60. *numer.* 77. *& alleg.* 77. *numer.* 22. *in fin.* Corrad. *in prax. diſpenſ. libr.* 4. *capit.* 1. *numer.* 1. *& ſeqq.* Vivian. *de Jurepatron. libr.* 6. *cap.* 6. *numer.* 16. *cum ſeqq.* Rot. *deciſ.* 399. *numer.* 5. *&* 6. *part.* 13. *Recen. & in Alexandrina Juriſpatronat.* 4. *Decembris* 1699. §. *Veruntamen, coram Eminentiſſimo Tremoille* Capon. *diſcept. foren.* 108. *numer.* 90. Ciarlin. *controverſ.* 53. *numer.* 50. Faguan. *in cap. cum in cunctis num.* 72. *de elect.* Panimoll. *deciſ.* 89. *annot.* 1. *num.* 23. Antonell. *de temp. legal. lib.* 2. *titul. de annis capit.* 8. *num.* 2. *& in Volaterana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. § *& quamvis, coram Rev. P. D. Criſpo, &* 7. *Junii* 1709. §. *exiſtimabat, coram R. P. D. Anſaldo, & in Sulmonen. Juriſpatr.* 3. *Junii* 1715. §. *ibidemque, coram R. P. D. Falconerio*, ubi de lege præſentandi puerum ſeptem annorum.

Quod Fundator nequaquam voluerit ſe conformare cum ætate conciliari reſultat evidentiſſime ex verbis Teſtamenti, ubi omnes Deſcendentes Familiæ de Sopranis cujuſcunque ætatis eſſent, ibi
3 = *Anche Infanti* = voluit poſſe nominari, & præſentari, quæ lex fundationi omnino valuit, & ſervando venit etiamſi eſſet Juri contraria, & importaret facultatem præſentandi puerum ſeptem annorum, ut in puncto probat Lotter. *de re Benef. lib.* 1. *quæſt.* 32. *numer.* 34. *&* 35. Rot. *deciſ.* 4. *de Teſtam. in antiquis.* Fortius quando in præſenti caſu agitur de Juvene, tempore vacationis habente ætatem annorum 16. hodie autem 19. & lex fundationis dando facultatem præſentandi ſupradictos deſcendentes *Anche infanti*: a fortiori includit Adoleſcentes, & Puberes annorum 16. ob naturam ejus dictionis
4 *Anche*, latino ſermone *Etiam*, quæ includit caſum minus dubitabilem, comprehendendo multo magis illos, qui extra Infantiam poſiti, ſaltem habent ætatem 14. annorum de Jure communi ſufficientem, ad tradita *per Cephal. conſil.* 68. *numer.* 9. *libr.* 1. Honded. *conſil.* 76. *numer.* 34. *libr.* 2. Barboſ. *diction.* 312. Rot. *coram Seraphin. deciſ.* 530. *numer.* 6. *& in Rec. deciſ.* 305. *numer.* 7. *part.* 17. In quo ſenſu, & in quo caſu lex fundationis non dicitur contraria Juri communi, nec odioſa, ſed imo favorabilis tanquam concordans cum diſpoſitione Juris, quæ contentatur ætate 14. annorum, & ſolum diſcordans ab ipſa diſpoſitione Concilii Tridentini, quæ potius dicenda eſt odioſa tanquam correctoria ipſius Juris communis, ad *Text. in leg. ſi unus* 28. §. *pactus in fine ff. de pactis, & in Canon. ab exordio diſtinct.* 35. *ibique Gloſſ. in verbo revolvit*; & ſpecialiter in materia beneficiali Lotter. *libr.* 3. *quæſt.* 27. *numer.* 17. Rot. *deciſ.* 375. *ſub num.* 4. *ad finem, verſic. redditur ratio part.* 2. *recent. & in Valentina Beneficii ſuper gratia ſubrogationis* 17. *Februarii* 1696. §. *Nec obſtat in fine, coram Reverend. Pat. Dom. Corcben.*

His, quæ inoffenſo pede procedebant, opponebantur in contrarium tria objecta, ſeu ſuppoſita, quorum primis duobus adhæſerunt reſolutiones Rotales poſt longum certamen deſuper habitum in tot præcedentibus propoſitionibus, in quibus cauſa nunquam fuerat reſoluta & primum objectum erat, quod lex Fundationis circa facultatem præſentandi Infantes, etiam quoad illos de familia Sopranorum fuerit rejecta, & non admiſſa ab Ordinario, vel ſaltem inobſervata, ſeu præſcripta; Secundum quod quatenus ea eſſet admiſſa, adhuc non intelligeretur appoſita quoad proximiorem, ſeu Cognatum ultimi de eadem familia, & tertium quod Juſpatronatus paſſivum non videatur adeſſe favore ejuſdem proximioris, ſeu Cognati.

Examinando primum, dicebam illud fundari in æquivoco claro, quia Ordinarius approbavit totam Legem Fundationis relative ad Teſtamentum Fundatoris; ut clare deſumebatur ex verbis approba- 5
tionis; Unde cum Verba approbationis Ordinarii ſint clara, ceſſat objectum, quod deficiat conſenſus Ordinarii, *leg. ille, aut ille, verſic. cum in verbis ff. de legat.* 2. Rot. *deciſ.* 261. *numer.* 4. *part.* 16. *rec.* nec ullam difficultatem apud Me ingerebat ea clauſula generali ab eodem Ordinario ſuperaddita = *Dummodo Sacris Canonibus, & Summorum Pontificum Conſtitutionibus non adverſentur*, quæ clauſula dedit motivum credendi, quod lex fundationis de præſentando etiam Infantes non fuiſſet admiſſa, ſed rejecta ab Ordinario; Etenim advertebam hujuſmodi clauſulam ſolummodo contineri in licentia data per Epiſcopum ejus Vicario circa approbandam fundationem incognitam; Unde dum Vicarius eam in approbatione non appoſuit, cenſetur recognoviſſe, quod eadem clauſula juxta ſubjectam materiam legum fundationis non poterat intelligi de conditionibus Juri ſimpliciter contrariis,
cum iſtæ in limine fundationis ſint permiſſæ per 6
Sacros Canones, nec proinde illis dicantur adverſari, Lambertin. *de Jurepatron. libr.* 1. *par.* 1. *quæſt.* 9. *art.* 4. *numer.* 2. *verſic. aut vero conditio fol.* 218. Monacell. *in formul. part.* 1. *tit.* 2. *form.* 1. *numer.* 7. Ciarlin. *controv.* 53. *num.* 48. Sed intelligenda erat de illo genere conditionum, quæ etiam in limine fundationis per Sacros Canones reprobantur, quales ſunt turpes, aut contra ſubſtantiam beneficii, juxta Lotter. *de re benef. lib.* 1. *quæſt.* 32. *num.* 19. Adden. *ad* Pamphil. *deciſ.* 54. *num.* 8. Antonell. *de regim. Eccleſ. libr.* 3. *cap.* 6. *num.* 68. Rot. *coram Priolo deciſ.* 342. *numer.* 18. Adden. *ad* Buratt. *deciſ.* 223. *numer.* 18. *& dixi diſcept. Eccleſ.* 25. *ſub numer.* 9. *verſ. dummodo*; Rot. *in Gerunden. beneficii* 9. *Maii* 1704. §. *Non obſtante, cor. Reverendiſſ. D. Molines Decano.*

Et ratio eſt evidens, quia præſcindendo a conditionibus turpibus impoſſibilibus, vel contra ſubſtantiam beneficii, omnes aliæ etiam Juri communi contrariæ non ſolum permittuntur per Sacros Canones, juxta Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 64. *num.* 34. Pax Jordan. *tom.* 2. *Lucubrat. tit.* 7. *num.* 274. Lotter. *de re benef. libr.* 1. *quæſt.* 32. *num.* 14. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 1000. *num.* 4. *coram Emerix. Jun. cum aliis in Ilerden. beneficii* 2. *Junii* 1706. *coram R. P. D. Kaunitz*, & relatis apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 25. *ſub numer.* 9. Sed etiam Ordinarius cogitur de Juſtitia ad illas approbandas in limine fundationis, nec propterea pendent ab ejus voluntate, & in caſu diſſenſus, vel Superior cogit, vel ipſe ſupplet conſenſum, ut ſubjungit Lotter. *dicto libr.* 1. *quæſt.* 32. *num.* 17. Riccius *deciſ. Cur. Archiep. part.* 1. *deciſ.* 29. *numer.* 7. *&* 12. Monacell. *in formul. part* 1. *tit.* 2. *form.* 1. *numer.* 8. Et proinde cum lex præſentandi puerum ſeptem annorum ſit permiſſa in limine Fundationis, etiamſi agatur de beneficio Sacerdotali, neque dicitur turpis, aut repugnans decori Hierarchiæ Eccleſiaſticæ, aut naturæ beneficiorum, juxta doctrinam ipſius Lotter. *ubi proxime numer.* 34. *&* 35. Riccius *in prax. part.* 4. *reſ.* 470. *num.* 3. *&* 5. *Congreg. Concilii in Terrullen. erectionis Collegiatæ* 9. *Februarii* 1696. Ubi admiſſa fuit vocatio paſſiva ad Canonicatus etiam puerorum ſeptem annorum ideirco non poteſt ſub allegata clauſula dici rejecta hujuſmodi conditio præſentandi Infantes, metiendo voluntatem a poteſtate, juxta notam regulam, de qua *Textus in leg. Lucius* §. *Imperatores ff. ad municipal.* Rot. *deciſion.* 182. *numer.* 9. *part.* 7. *& deciſion.* 90. *numer.* 15. *deciſ.* 240. *numer.* 9. *& deciſ.* 293. *num.* 9. *part.* 16. *rec.* & in puncto, quod conditiones Juri contrariæ, quæ tales ſunt extra legem fundationis, non dicantur Juri contrariæ in limine fundationis notat Lambertin. *libr.* 1. *par.* 2. *quæſt.* 9. *artic.* 4. *num.* 2. *verſ. aut vero fol. Mihi* 218.

Fortius vero, quia Fundatio permittens præſenta-

ſentari *anche infanti* implicat ætatem majorem, ſci-
licet Puberes, & Adoleſcentes in ætate 14. annorum,
quæ ſaltem ætas dicitur ſine dubio approbara tan-
quam ſufficiens de Jure communi ad aſſequendum
Canonicarum in Eccleſia Cathedrali, ut inquit Nar-
bona *de ætat. ann.* 14. *quæſt.* 53. *num.* 2. Grat. *Diſcept.*
8 591. *num.* 4. Nun attenta diſpoſitione Concilii Tri-
dentini, quæ non habet locum, ſed ceſſat, ubi ali-
ter diſpoſitum fuit in limine fundationis. Barboſ. *ad
Concil. ſeſſ.* 25. *cap.* 6. *num.* 7 *da reform. & poteſt. Epi-
ſcop. allegat.* 77. *num.* 22. *in fine.* Fagnan. *in cap. cum
in cunctis num.* 72. *de elect.* Panimol. *deciſ.* 89. *annot.*
5. *num.* 23. Cotrad. *in prax. diſpenſation. lib.* 4. *cap.* 1.
num. 5. *& ſeqq.* Vivian. *de Jurepat. lib.* 6. *cap.* 6. *num.*
16. *cum ſeqq.* Cappon. *diſcept.* 108. *numer.* 90. Adden.
ad Burrat, *deciſ.* 755. *num.* 15. *& ſeqq. & coram Pam-
phil. deciſ.* 668. *num.* 4. *&* 5. *& Recent. deciſ.* 194. *ſub
num.* 1. *par.* 2. *& dec.* 290. *num.* 9. *&* 10. *& dec.* 399. *n.*
5. *&* 6. *part.* 53.

Neque huic ſolidiſſima reſponſioni obſtare va-
luit ratiocinium, quod clauſula non approbatoria
conditionum Sacris Canonibus adverſantium, ne-
queat intelligi de conditionibus turpibus, aut con-
tra ſubſtantiam beneficii, quæ ſuapte natura vitian-
tur tanquam non appoſitæ, ſed referenda veniat
ad alias conditiones Juri Contrarias, ut hoc mo-
do aliquid ſit operatura; hic enim diſcurſus cadit
in gratiis, & privilegiis, quæ debent aliquid ope-
rari in favorem Privilegiati, ſed in licentiis ap-
probandi fundationes, quas dant Epiſcopi, & qui
obligantur de juſtitia admittere conditiones Juri
contrarias, dum ita volunt Sacri Canones in limi-
ne fundationis, clauſula prædicta non poteſt in-
telligi, ut committatur injuſtitia non approbandi
ea, quæ ſunt approbanda, ſed ut committatur ju-
ſtitia reprobando ſolum ea quæ etiam in limine fun-
dationis Sacri Canones deteſtantur, ut ſunt con-
ditiones turpes, & contra ſubſtantiam beneficii,
neque de cætero novum eſt, ut in reſcriptis ex-
primantur ea etiam, quæ de Jure ſubintelliguntur,
ut quod tacite lex improbat, expreſſe magis im-
probetur ab Homine, ſeu Epiſcopo, ne videatur
peccare contra Canones, & dare conſenſum con-
ditionibus etiam illicitis in ipſo limine fundatio-
nis, ut circa primam propoſitionem conferunt de-
ducta apud Barboſ. *clauſ.* 129. *num.* 2. A Spiritu San-
cto *in Director. Regul. tit. de privileg. tract.* 1. *diſput.*
3. *ſect.* 5. *n.* 71. Tambur. *diſp.* 18. *quæſt.* 6. *num.* 1. *tom.*
1. Pellizar. *tract.* 8. *capit.* 1. *numer.* 18. & circa ſecun-
dam Rot. *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 7. *De-
cembris* 1708. §. *Hujuſmodique, coram Rev. P. D. Al-
drovando.*

Cum ſit clarum, quod Fundator noluerit circa
ætatem ſe conformare cum diſpoſitione Concilii,
quodque Ordinarius hanc voluntatem approbave-
rit, non autem rejecerit, minus dici poteſt, quod
illa remanſerit ineffectuata, ex quo Eleodorus So-
pranus primus Inſtitutus habuit præceptum ab Or-
dinario, quod infra annum ſe promoveri faceret
ad Ordines Sacros, idenque ſucceſſerit in Inſtitu-
tione Almaderi de anno 1681. Etenim iſta non di-
citur inobſervantia legis fundationis, dum ſi iſta
permittit præſentationem non habentis ætatem con-
ciliarem, utique ad effectum, quod dicatur inob-
9 ſervata, oporteret afferre caſus, quod fuerint In-
ſtituti habentes ætatem Conciliarem in concurren-
tia, & competentia aliorum, qui talem ætatem
non haberent, ut reſpondet Rot. *coram Mantica
deciſion.* 129. *numer.* 3. *in fin. verſicul. nec ad rem,
& coram Merlin. deciſion.* 106. *numer.* 9. *& deciſion.*
838. *numer.* 7. *& coram Seraphin. deciſion.* 1086.
ſub numer. primo, & in Leodien. Præpoſituræ 3. *Mar-
tii* 1684. §. *Attenta, coram bon. mem. Albergato.*
Nam alias non dicitur veniſſe caſus utendi lege,
ſeu privilegio Fundationis circa ætatem, quoties
ſolum probatur, quod Inſtituti fuerint illi de So-
pranis, qui habebant ætatem Conciliarem cum præ-
cepto de ſe promoveri faciendo infra annum ad
Ordines Sacros; nam quando illi de familia So-
prana ſunt in ætate habili Fundator non exemit

eos ab Ordinibus Sacris ſuſcipiendis; Itaut imper-
ceptibile ſit, ad quod propoſitum faciat allegare
hujuſmodi ſtatua, quando ad punctum Cauſæ ni-
hil faciunt; inobſervantia enim fundationis nun-
quam præſumitur, niſi probetur in ſpecie cum qua- 10
litatibus præciſis, eique de directo contrariis. Rot.
deciſion. 350. *numer.* 18. *part.* 16. *Recent. & deciſion.*
380. *numer.* 4. *& deciſ.* 913. *numer.* 2. *coram Cerro, &
deciſion.* 452. *numer.* 20. *coram Bich. & in Leodien. ſeu
Aquiſgranen. Canonicatus ſuper bono Iure* 7. *Mar-
tii* 1701. §. *Quo vero, coram Rev. P. D. Scotto, &*
20. *Ianuarii* 1702. §. *Fruſtra, coram Rev. P. Dom.
Prielo,* 22. *Ianuarii* 1703. §. *Cæterum, coram Re-
verendiſſimo Dom. Melines Decano, & in Foſſanen.
Juriſpatr. ſuper. executione Litterarum Apoſtolic.* 12.
Martii 1703. §. *Non obſtat, coram Eminentiſſimo
Caprara.*

Sic etiam non obſtat aſſertus ultimus ſtatus Gre-
gorii de Sopranis moderni Patroni, qui fuit Inſti-
tutus prævia diſpenſatione ſuper ætate, & defectu
oculi; nam reſponſum fuit, quod ſicut diſpenſatio
ſuper ætate non fuit neceſſaria ſtante clara lege Fun-
dationis, ex hactenus demonſtratis, ita obtenta præ-
ſumitur, ac debet intelligi ad Cautelam, occaſio-
ne petendi aliam diſpenſationem defectu oculi, Card.
de Luc. *de penſion. diſc.* 47. *numer.* 14. Gregor. *dec.* 125.
num. 10. *cum ſeqq. & in recent. dec.* 173. *num.* 1. *& ſeqq.
part.* 7. Et in omnem caſum non poteſt vocari ob-
ſervantia, aut ſtatus, qui nunquam eſt allegabilis, 11
ubi lex fundationis eſt clara, & literalis, ſed ſta-
tus debet eſſe præſcriptus cum omnibus rigoroſis re-
quiſitis odioſæ præſcriptionis. Lotter. *de re benef. lib.*
1. *quæſt.* 34. *num.* 63. *& ſeqq.* Adden. *ad* Gregor. *dec.* 67.
num. 12. *verſ. prædictis* Rot. *deciſ.* 240. *num.* 25. *coram
Othob. & in Nolana Juriſpat.* 19. *Junii* 1702. §. *no-
strum, & in Dertbuſen. Beneficii* 16. *Februar.* 1705. §.
& quamvis, cor. R. P. D. Caſſarello.

Alias autem iſta non eſſet obſervantia, ſed poſi-
tiva deſtructio, & contraventio Fundationis, quæ
litteraliter quoad deſcendentes Familiæ de Sopra-
nis permittit præſentationem cujuſcunque etiam con-
ſtituti in ætate infantili, ideoque iſte unicus actus
non poteſt inſervire pro obſervantia interpretativa
contra litteram claram Fundationis, ſed potius re-
putatur contraventio, & deſtructio illius, ut in
ſpecie Rota *coram Coccin. deciſ.* 930. *num.* 6. *& deciſ.*
1086. *numer.* 14. *& deciſ.* 305. *num.* 15. *coram eodem,
& in Recen. deciſ.* 266. *num.* 15. *p.* 15. *& coram Prio-
lo deciſ.* 69. *num.* 24. Spada *conſil.* 246. *numer.* 19. *libr.*
3. Pariter inſervire non poteſt pro obſervantia præ-
ſcriptiva, dum non continet requiſita præſcriptio- 12
nis, quæ expoſcit frequentiam actuum una cum
decurſu quadragenario, ſcientibus, & patientibus
intereſſa habentibus *ad Taxt. in capit. cum de bene-
ficia de præben. in* 6. Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 7.
num. 26. *& ſeqq.* Adden. *ad* Pamphil. *deciſ.* 539. *verſ.
limitatur*, Rota *in Mediolanen. Prioratus ſuper qua-
litata agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Final. coram Rev.
P. Dom. Scotto, & in Aquiſgranen. Canonicatus* 7.
Martii 1701. §. *Alter vero, coram Rev. P. Dom.
Scotto.*

Præſertim, quia in Jurepatronatus paſſivo, ubi
unuſquiſque vocatur ex perſona propria, & inde-
pendenter ab aliis non datur præſcriptio, aut ſtatus
in eorum præjudicium ex facto Anteceſſorum, vel
aliorum, quorum obſervantia, factum, vel non fa-
ctum eis non præjudicat, ut firmat Rota *deciſion.*
210. *numer.* 26. *part.* 15. *& deciſ.* 103. *num.* 16. *part.*
13. *recent.* Ciarlin. *controver.* 107. *numer.* 59. *& ſeq.*
Vivian. *de Jurepatron. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 6. *&* 7. Cum
igitur quoad deſcendentes Familiæ de Sopranis nul-
la concurrat obſervantia interpretativa, aut præſcri-
ptiva ex prædicto unico actu, iſte nec minus tra-
hi poteſt in conſequentiam contra Proximiorem ip-
ſius familiæ, ſeu Cognatum, nec etiam ſuffragari
poteſt, quod non detur caſus nominationis, & In-
ſtitutionis alicujus, qui non habuerit ætatem con-
ciliarem, id enim proceſſit, ex quo tempore vaca-
tionum controverſi Beneficii non venit Caſus, quod
aliquis repertus fuerit in ætate inhabili, & conſequenter

iſte actus negativus nihil concludit contra Legem
33 Fundationis, quæ nunquam moritur, licet per mille annos non venerit caſus utendi privilegio ætatis ibi conceſſo, juxta *deciſ.* 80. *numer.* 6. *coram Cavaler. & in Hiſpalen. Jubilationis, & electionis ſuper bono Jure*, 19. *Januarii* 1695. §. *neque obſtat*, *coram Rev. P. D. Priolo*. Et per accidens reputatur, quod præſentati fuerint habentes ætatem Conciliarem, ut de Beneficio Clericali, quod non exinde probatur Sacerdotale, ex quo Sacerdotes fuerint præſentati, & inſtituti, non autem Clerici, niſi probetur eſtos ſe oppoſuiſſe in concurſu Sacerdotum, & fuiſſe rejectos, dixit Rot. *in Farfen. Canonicatus* 13. *Decembres* 1711. §. *final. coram R. P. D. Criſpo, & in Melphiten. beneficii* 26. *Junii* 1711. §. *ſed neque*, *cor. Eminentiſſ. Priolo, &* 21. *Junii* 1712. § *nec robur*, *&* 5. *Decembris ſequentis* §. *Subſequebantur*, *cor. R. P. D. Lancetta*.

Sublato hoc primo objecto, minus obſtabat ſecundum; quod Lex Fundationis etiam admiſſa ab Ordinario ſuffragari non poſſet proximioribus Familiæ de Sopranis tanquam appoſita ſolum quoad illos de familia Sopranorum.

34 Corruebat enim objectum ex omnibus fundamentalibus Regulis, & Theoricis, quas Doctores noſtri expendere ſolent ad arguendam repetitionem alicujus qualitatis de una perſona ad aliam, tam ſi agatur de una, eademque oratione, & diſpoſitione, quam ſi de ſeparatis, & diverſis. Et primo quia agitur de qualitate favorabili perſonis vocatis in Jurepatronatus paſſivo, non autem de oneroſa, ſeu gravanti, dum ſecluſa reſtrictiva ætatis Conciliaris magis favetur, & melius providetur generi vocato, & prædilecto per Fundatorem tanquam habenti majorem certitudinem conſequendi emolumentum, ſeu beneficium in quacunque ætate reperiantur perſonæ vocatæ, in quibus terminis primaria regula eſt pro tacita repetitione hujuſmodi qualitatis adeo favorabilis, & augmentativæ, ut nempe adjecta primis Vocatis cenſeatur volita etiam in ſequentibus, & ultimis, ut ex principio, *Textus in leg.* 3. *ff. de fund. Inſtruct.* optime firmat Peregrin. *de fideicommiſſ. art.* 16. *numer.* 68. Caſtill. *controverſ. Jurep. libr.* 2. *capit.* 4. *numer.* 103. Menoch. *conſil.* 117. *numer.* 81. *libr.* 2. Rocc. *diſput. Jur. libr.* 1. *cap.* 31. *numer.* 13. Alexan. *conſil.* 404. *numer.* 18. *libr.* 6. Decius *conſ.* 176. *num.* 5. Ubi quod repetita cenſetur illa qualitas, quæ eſt neceſſaria ad effectum actus, prout hic ad effectum liberius conſequendi Beneficium abſque reſtrictiva ætatis. Riminald. *Junior. conſ.* 632. *num.* 90. *lib.* 7. Cyriac. controv. 400. *num.* 99. Rot. *dec.* 468. *num.* 5. *part.* 13. *recent.*

35 Secundo, quia non agitur de extenſione diſpoſitionis, ſed de Interpretatione voluntatis, utrum nempe Fundator voluerit circa ætatem ſe conformare cum diſpoſitione Concilii Tridentini, vel potius ſe conformare cum Jure communi requirente pro Canonicatu etiam Cathedralis ætatem 14. annorum, in quo articulo non intrat regula, ubi *Teſtator voluit, expreſſit, & noluit ubi non expreſſit*; Sed potius alia diverſa, quod una pars diſpoſitionis per viam Conjecturæ aliam declarat, ut inquit Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 403. *numer.* 7. Itaut reſtrictiva ætatis Conciliaris excluſa quoad primos Vocatos, præſumatur excluſa etiam, quoad Ultimos, cum regulariter præcedentia influant in ſequentia ad *Text. in leg. Avia ff. de condit. & demonſtrat.* Menoch. *conſil.* 117. *num.* 59. *lib.* 2. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1265. *n.* 28. Manſ. *conſult.* 98. *numer.* 13. *& ſequen. & conſult.* 350. *num.* 28. *&* 29. & in terminis Juriſpatronatus Rot. *in Alexandrina Juriſpat.* 13. *Junii* 1701. §. *pro reſponſione*, *cor. Rev. P. D. Scotto, & in Barchinonen. Beneficii* 22. *Februarii* 1704. §. *quoque*, *cor. R. P. D. Caſſarello*.

36 Tertio hoc ipſum mirabiliter probat identitas rationis, dum reſtrictiva ætatis Conciliaris, ejuſque obſtaculum, catenus non cenſetur volitum per Fundatorem quoad deſcendentes Familiæ de Sopranis, quatenus volebat, quod nullum impedimentum eis obſtaret pro gaudendo Jurepatronatus paſſivo eiſdem relicto magis libere, & ſecure, ita removendo, & excludendo omne vinculum, & obſtaculum, quod tali commodo obviare potuiſſet, quæ ratio ſicut æqualiter procedit etiam *in uno de' ſuoi più proſſimi Congionti*, tanquam vocato æqualiter in eodem Jurepatronatus, ſeu honorato cum eodem genere relicti, & ſic æqualiter prædilecto, ut inquit Cur. Jun. *conſil.* 91. *numer.* 8. Clac. *in* §. *Teſtamentum quæſt.* 76. *in regula ſeptima*; ita hæc identitas rationis operatur, ut idem favor, idemque privilegium expreſſum quoad Agnatos familiæ de Sopranis cenſeatur volitum, ſeu repetitum in proximioribus ejuſdem familiæ, ſeu Cognatis; juxta doctrinam Baldi *conſil.* 153. *num.* 3. *libr.* 5. Menoch. *conſil.* 117. *numer.* 65. *&* 73. ubi ait concluſionem procedere, etiamſi agatur de diverſo genere perſonarum; Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 403. *numer.* 23. Peregrin. *de fideicomm. artic.* 16. *numer.* 26. Mantic. *de conjectur. lib.* 6. *tit.* 13. *num.* 8. Rocc. *diſput. jur. cap.* 31. *num.* 25. *verſ. vel demum*. Rot. *cor. Bicch. dec.* 101. *num.* 28. Balduer. *ad* Ramon. *conſ.* 91. *n.* 12.

Neque enim excogitari poteſt aliqua deverſitatis ratio, quare Teſtator vocando ad Juſpatronatus paſſivum omnes Agnatos familiæ de Sopranis, & in defectum eorum: *Uno de' ſuoi più proſſimi Congionti*, ſcilicet cognatum proximiorem voluerit circa ætatem potius gratificare Agnatis, quam Cognatis ejuſdem familiæ prædilectæ, ſed imo regula eſt in contrarium, ut prædilecta familia cenſeantur prædilecti etiam omnes ejus proximiores, ſeu Cognati, quando vocati fuerunt in eorum defectum, cum proveniant ab eodem Sanguine, qui ſicut idem eſt in Agnato, ac in Cognato, ita eadem affectio diſponentis in eſſe præſumitur ad effectum inducendæ repetitionis qualitatum ipſis favorabilium ut probat Laderh. *conſil.* 45. *num.* 12. *& conſ.* 136. *num.* 5. Soccin. Junior. *conſ.* 168. *num.* 90. *libr.* 1. Ruſtic. *de fideicommiſſ lib.* 3. *cap.* 10. *numer.* 24. *verſic. ſecundum*, Rot. *coram Merlin. deciſ.* 320. *numer.* 14. *&* 15. Præſertim in hac materia Juriſpatronatus paſſivi, in qua non militat ratio conſervandi Agnationem prout militat in materia differenti Fideicommiſſi, Feudi, & ſimilium; ſed Teſtator unice motus præſumitur ad providendum de beneficio ſanguinem ſibi prædilectum, nihil aliud intendendo quam ſe explicare circa modum, quo facilius, & liberius omnes vocati conſequi poſſent Canonicatum eis relictum, tollendo de medio obſtaculum ætatis Conciliaris, ut in puncto, quod in talibus Relictis non vigeat ratio Agnationis probat Amoſtaz. *de cauſ. piis libr.* 3. *cap.* 7 *numer.* 42. *& cap* 8. *numer.* 8. *verſic. cum ergo, & numer.* 26. Garz. *de beneſ. part.* 7. *cap.* 15. *numer.* 21. *verſic. & breviter*, *& verſic. Nec obſtat*, *& noviſſime* Rot. *in Interramnen. Juriſpatr.* 10. *Decembres* 1706. *coram R. P. D. Scoto, & dixi* Ego *diſceptat. Eccleſ.* 3. *ſub numer.* 4. *in fin. fol.* 174. *part.* 1.

Unde ſi Teſtator aſſeruit ſe habere Parentelam, & affectionem ad Deſcendentes familiæ de Sopranis, & hoc intuitu, & ratione vocavit ad Juſpatronatus paſſivum etiam Cognatum, ibi = *Uno de' ſuoi più proſſimi Congionti* = imperceptibile eſt, quomodo favor tributus Agnatis non debeat intelligi etiam pro Cognatis eodem modo vocatis, eodem modo prædilectis, & de eodem ſanguine exiſtentibus; ideoque identitas ſanguinis, identitas affectionis, & ſic identitas rationis perneceſſe identitatem favoris operatur, ut regulariter, quod præſumatur eadem ratio pro inducenda tacita repetitione qualitatum de perſona ad perſonam in eadem diſpoſitione vocatas, firmat Ramon. *conſil.* 16. *num.* 47 *&* 48. Altograd. Junior. *controverſ.* 94. *numer.* 76. Balduc. *ad* Ramon. *conſil.* 91. *numer.* 10. *tom.* 3. Quodque ad hunc effectum ſufficiat, quod qualitas adjecta primæ perſonæ poſſit convenire, & applicari etiam ſecundæ, tradunt Berous *conſil.* 65. *num.* 72. *libr.* 1. Decian. *conſil.* 1. *n.* 149. *lib.* 2. Menoch. *conſ.* 117. *num.* 62. Soccin. *jun. conſ.* 160. *n.* 10. *lib.* 2. Aretin. *conſ.* 1. *num.* 13. Ruin. *conſ.* 15. *num.* 8. *lib.* 2. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1265. *num.* 39.

Quarto

Quarta fortius ſtringit vocatio Cognatorum, ſeu Proximiorum facta dependenter, ſeu in defectum Agnatorum, quia nempe Teſtator, ſtante impotentia, & defectu Agnati voluit ei ſupplere favorem mediante Perſona proximioris ſibi conjuncti ab eodem Agnato nominandi, quo caſu intrat regula ſubrogationis, quæ facta ſemper dicitur cum eadem qualitate expreſſa in perſona ejus, cui fit ſubrogatio, & ſic favor Agnati, ſeu privilegium ætatis ei conceſſum per poſterius deſcendit in Cognatum, eique tribuitur per viam ſubrogationis, & ſubingreſſus in locum deficientis, qui propterea eadem prærogativa dicitur ſubrogatus, ut eleganter docuit Dec. *conſ.* 190. *ſub num.* 3. *verſ.* 4. *hoc idem confirmatur tom.* 1. Menoch. *dicto conſ.* 117. *num.* 7. *lib.* 2. Ruin. *conſ.* 53. *numer.* 5. *lib.* 2. Mantic. *de conjectur. lib.* 10. *tit.* 6. *num.* 18. Peregrin. *de Fideicommiſſ. art.* 16. *num.* 30.

17 Quinto accedit ratio evitandi abſurdum; nam ponamus caſum, quod ultimo ſuperſtite de Familia Sopranorum exiſtente impedito, & incapace aſſequendi Canonicatum, adeſſet tantum Nepos ex illo, vel per medium ſororis, vel filiæ, qui non haberet ætatem conciliarem, nec ulli alii adeſſent conſanguinei, utique ſi ætas præberet obſtaculum, licitum foret nominare extraneum ſicut Teſtator voluit nominari poſſe in defectum illorum Familiæ de Sopranis; quod eſſet iniquitas manifeſta, dum proprius ſanguis contra naturale dictamen poſtponi deberet in concurſu extranei, ne igitur diſpoſitio in aliquo caſu remaneat abſurda, & imprudens ſemper repetitioni locum eſſe, communiter ſcribunt Menoch. *conſ.* 117. *numer.* 67. *& conſil.* 216. *num.* 186. Ramon. *conſ.* 16. *numer.* 49. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1265. *numer.* 22. Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 403. *ſub num.* 6. Peregrin. *art.* 16. *numer.* 28. *de Fideicomm.*

18 Sexto, quia Teſtator voluit in defectum ultimi Agnati de Sopranis vocare conſanguineum, eidem Agnato proximiorem; hæc autem proximioritas non ſemper poſſet ſervari, ſi adeſſet hæc reſtrictio ætatis conciliaris, quia non omnes de uno genere vocato, tempore vacationis Beneficii reperiri valent in ætate habili ad Ordines Sacros; unde ut effectuetur mens Fundatoris, nec ejus diſpoſitio fiat inutilis, dicendum eſt fuiſſe repetitum privilegium ætatis etiam in Cognatis, ut punctualiter Dec. *conſil.* 176. *num.* 5. Menoch. *dict. conſil.* 117. *ſub num.* 56. *verſic. ſecundo*. Alexan. *conſ.* 47. *num.* 3. *libr.* 5. Berous *conſil.* 120. *numer.* 74. *verſic. præterea libr.* 2. Et in terminis punctualibus dixit Rot. *deciſ.* 399. *numer.* 10. *part.* 13. *recent. &* Card. de Luc. *de fideicomm. diſc.* 8. *numer.* 16. *verſ. & ideo*; ubi in caſu, quo Fundator prius vocaverat ſuos deſcendentes; & in eorum defectum, lineam ejus fratrum, reſolutum fuit in eiſdem deſcendentibus non fuiſſe volitam ætatem conciliarem, ne aliàs admitterentur deſcendentes Fratrum exiſtentibus illis de linea Fundatoris, & ſic non effectuaretur prælatio eorundem deſcendentium ab eo diſpoſita, ita in præſenti caſu dicendum eſt non fuiſſe volitam hanc ætatem conciliarem, ut Cognati proximiores juxta mentem Teſtatoris conſequi valeant beneficium, & ne ſequatur caſus, quod excluſis proximioribus admittantur remotiores, cum ſemper proximiores ratione ordinatæ Charitatis cenſeantur prædilecti. *Glaſ. in leg. non juſtam Codic. ad Senatus Conſult. Trebellian. in verb. repetitum* Valenzuol. *conſ.* 23. *num.* 27. *&* 73. Rot. *in Majorican. Beneficii* 4. *Junii* 1696. *§. fin. cor. Eminentiſſ. Tremoilla.*

19 Septimo, hæc omnia facilius concludunt reflectendo ad dependentiam continuationem, & connexionem unius vocationis cum altera, dum omnes tam Agnati, quam Cognati reperiuntur vocati ſub unicæ Orationis ſtructura invicem connexa, & dependenti reſpectu ſuarum partium; Prima nanque pars vocat deſcendentes familiæ de Sopranis altera vero venit dependenter, & continuative ſubſtituendo *Uno de' ſuoi più proſſimi Congionti* ultimo ſuperſtiti de familia cum illis verbis, *e rimanendo in ultimo, &c.* Ubi non ſolum concurrit illa Copula, & de ſui natura conjungens partem antecedentem cum ſequenti ad effectum repetitionis, ut ait Bald. *d. conſil.* 153. *num.* 3. *lib* 5. Rocca *diſput. Jur. d. cap.* 31. *ſub num.* 25. Toodut. *tom.* 2. *quæſt. civil. cap.* 112. *num.* 14. Balducc. ad Ramon. *conſil.* 91. *n.* 14. Sed etiam adeſt illud verbum *remanendo*, quod ſtat dependenter, & continuative ad ſermonem præcedentem, & unum, eumdemque producit Orationis contextum, Mareſcot. *var. reſol. libr.* 2. *cap.* 102. *num.* 5. Balducc. ad Ramon. *conſ.* 91. *ſub. nu* 14. *verſ. & unitatem*. Altograd. *Junior. controverſ.* 94. *numer.* 62. *& ſeqq.* Rot. *apud* Giovagnon, *libr* 1. *conſil.* 29. *num.* 31. *&* 32. *& coram Merlin. deciſ.* 890. *ſub nu.* 9. *cum aliis in Foroliuien. Fideicommiſſi de Torrellis* 28. *Junii* 1702. *§. Juſtitia, coram bon. mem. Muta, & in Lauretana fideicommiſſi* 15. *Januarii*, 1703. *§ Ex quibus, coram Rev P. D Lancetta.* Hæc autem eſt una ex principalibus theoricis, quæ neceſſariam repetitionem inducunt de perſona ad perſonam, nempe unicitas Orationis habentis partes continuatas, & ad invicem dependentes, Bald *d. conſil.* 153. *num.* 3. *libr.* 5. *verſic. omnis tacita repetitio*; Ciarlin. *libr.* 3. *controv.* 222. *num* 70. Cyriac. *controverſ* 400. *num.* 201. *& ſeqq.* Urceol. *controverſ.* 78. *numer.* 23. *tom.* 2. Manz. *conſult.* 299. *numer.* 37. *& ſeqq.* Cavaller. *deciſ.* 643. *numer.* 3. *&* 4. *& in recent. deciſ.* 280. *numer.* 16. *part.* 10.

Octavo demum conſpirat favor debitus Fundationi Laicorum, ubi ſpeciale eſt, ut omnis benigna Interpretatio facienda ſit in favorem legum in ſcmine Fundationis appoſitarum, & tendentium in commodum, & favorem Patronorum active, vel paſſive vocatorum, etiamſi agatur de conditionibus Juri contrariis, dum Sacri Canones id permittunt, & voluntarie ſe relaxant, ne Laici retrahantur a benefaciendo Eccleſiis, ut in ſpecie Interpretationis largius in hac materia faciendæ tradit Lambertin. *de Jurepatron. libr.* 1. *part.* 2. *quæſt.* 1. *articul.* 4. *ſub numer.* 11. *verſic. ſi tamen eſſemus*. Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 23. *num.* 58. *& quæſt.* 32. *num.* 14. Fagnan. *in capit. Quoniam num.* 12. *de Jurepatr.* Rot. *in Aſten. Jurispatron.* 14. *Februarii* 1698 *§. Cum itaque, coram Eminentiſſimo Caprara impreſſ. apud* Balducc. *deciſ. & rer. judicatur. tit.* 3. *dec.* 2. *n.* 5. *& dixi* Ego *diſcept. Eccleſ.* 25. *num.* 28. *verſ. & ſubjungebam fol.* 417. *& diſcept.* 4. *numer.* 53. *fol.* 95. *part.* 1. Facilius autem ubi agitur de remotione obſtaculi inducti per Sacrum Concilium quoad ætatem pro Canonicatibus Cathedralis, & in præſenti agitur de vocato habente ætatem 14. annorum de Jure communi ſufficientem pro ſupradictis Canonicatibus, ad cujus ætatis menſuram Lex fundationis dicitur Juri communi conformis, & ſolum removens obſtaculum Conciliare eidem Juri contrarium, ubi propterea facilius inducitur repetitio hujuſmodi qualitatis favorabilis. Valenzuol. *conſ.* 18. *num* 60. *libr.* 1. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1265. *num.* 45. Quæ omnia evidentem inducunt repetitionem remotionis obſtaculi Conciliaris quoad omnes vocatos in Jurepatronatus paſſivo, etiamſi ageretur de Orationibus diſconnexis, & de quacunque qualitate etiam Juri communi contraria, dummodo concernat favorem Patronorum, ſeu eorum, quibus favere voluit Teſtator, cum hæc quæſtio ſit tota voluntatis, & tota dependeat ex veriſimili mente diſponentis, quæ ex affectione, & identitate rationis principaliter judicatur *ad Text. in leg. cum Servus* 81. *ff. de Condit. & demonſtrat.* Odd. *conſil.* 43. *numer.* 30. Honded. *conſil.* 29. *numer.* 90. *libr. primo* Cyriac. *controv.* 400. *numer.* 94. Rota *coram Mant. deciſ.* 368. *numer.* 4.

Nec obſtat quoad conjecturam repetitionis deductam ex qualitate favorabili, quod non procedat, ubi illa eſt Juri communi contraria, quoniam cum lex Fundationis uſque ad ætatem 14. annorum non ſit Juri communi contraria, ſed ei conformis, & Joſeph de Leone eſſet in tali ætate de tempore vacationis ceſſat exorbitantia, & contrarietas reſpectu Juris communis. Rurſus quia vera quidem eſt regula

in materiis profanis, quod qualitates Juri contrariæ non cenſentur repetitæ, ſed non habet locum in Fundationibus beneficiorum, ubi lex ipſa, & Sacri Canones approbant, & permittunt qualitates ſibi ipſi contrarias, tunc enim non dicitur agi de materia odioſa contra Jus, ſed de materia favorabiliſſima, cui aſſentiuntur ipſi Canones, & ubi in dubio inclinare debemus pro parte favorabili omnibus per Fundatorem vocatis, quoties ipſius voluntas non reſiſtit repetitioni, juxta Auctoritates ſuperius relatas ſub *n.* 20.

Diverſitas perſonarum, & diverſitas rationis pariter non ſubſiſtunt in facto, etenim tunc dicitur adeſſe diverſitas rationis, quando favor tributus uni Perſonæ veriſimiliter non cenſetur tributus alteri ob aliquam rationem differentiæ; In caſu autem iſto licet Teſtator prædilexerit familiam Sopranam, æque tamen dilexit ejus proximiorem, dum illum æque vocavit, & propter dilectionem familiæ æque dilexit; nec ulla aſſignabilis eſt ratio, quare potius familiæ, quam ejus proximiori indulgere voluerit circa reſtrictivam ætatis, & regula eſt, quod eadem ratio prædilectionis præſumitur, donec evidentiſſime contrarium probetur, ut in puncto quæſtionis firmat Ramon. *conſil.* 16. *numer.* 47. *&* 48. Altograd. *Jur. controv.* 94. *num.* 76. Balducc. *ad* Ramon, *conſ.* 91. *n.* 10. *tom.* 3.

Hinc non relevat prætenſa diſcretiva, nam quando concurrunt conjecturæ, & ſignanter connexitas Orationis vocantis certas perſonas in unico relicto ſeu Jurepatronatus paſſivo, & agitur de qualitate favorabili quæ vocatis, non repugnat, ſed imo convenit omnibus vocatis tunc extranei termini diſcretivæ, & potius applicatur regula declarativæ, quod una pars aliam partem explicat, & declarat ad notum *Text. in leg. qui filiabus, ff. de legat. primo*, Mantic. *de conjectur. libr.* 3. *tit.* 9. *numer.* 3. Manz. *conſult.* 98. *numer.* 13. *& ſeqq. & conſult.* 350. *numer.* 28. *&* 29. *cum aliis in Oſtunen. Primogenitura* 12. *Junii* 1699. §. *Vocatio*, *coram R. P. D. Conchen.* Nunquam enim allegatur argumentum diſcretivæ, ubi adeſt, dubietas in una parte Orationis quicquid ſecus quando Teſtator ſe clare expræſſiſſet, mediante reſtrictiva Privilegii ætatis ad ſolos deſcendentes Sopranorum juxta diſtinctionem, de qua Rot. *deciſ.* 410. *num.* 7. *&* 8. *& deciſ.* 284. *numer.* 28. *part.* 18. Rot. *in Gerunden. Beneficii* 5. *Maji* 1692. *coram bon. mem. Bevilaqua, impreſſ. apud* Bertachin. *vot. dec.* 89. *num.* 18.

Pariter non juvat conſideratio, quod poſt vocatos Agnatos de Soprania in prima parte = *anche Infanti*, = & inde proximiorem conjunctum poſtea redeundo Teſtator ad Sopranos repetierit qualitatem Infantiæ, ubi non aderat dubium, unde credi non poſſit, quod in parte media non expræſſiſſet, quod erat dubium quo ad unum *de ſuoi piu proſſimi Congiunti*, quia ceſſat hæc Conjectura ſi reflectimus, quod in hac ultima parte Teſtator non loquebatur amplius de Jurepatronatus paſſivo, ſed de activo cum Ordine Primogenituræ, ubi explicate voluit, quod iſta Primogenitura intelligi deberet etiam Infans, & ſic ad diverſum effectum, & tamen licet repetiiſſet quoad Sopranos privilegium ætatis, non inde ſequitur, quod non cenſeatur volitum quoad Proximiorem conjunctum adjectum pro ſupplemento favoris, ſeu commodi cujus non eſſet capax ultimus de Sopranis; cum iſte proximior conjunctus fuerit a Teſtatore conſideratus vice, & loco Agnati in ſubſidium, una cum qualitatibus expræſſis, & volitis quoad ipſum Agnatum. Ancharan. *conſ.* 137. *num.* 2. Odd. *conſil.* 95. *numer.* 52. *& ſequent* Rot. *coram Coccin. deciſ.* 1526. *n.* 13.

Circa Tertium objectum, quod Juſpatronatus paſſivum non videatur adeſſe pro *uno ſuoi Proſſimi Congiunti*, eo quia Teſtator non proceſſit per verbum
21 præceptivum, ſed per verbum *poſſa*, mere facultativum; breviter reſpondetur, quod in ultimis voluntatibus verba etiam facultativa reſolvuntur in præceptum, juxta *Text. in leg. unum ex familia* 69. *in fin. ff. de legat.* 2. Alciat. *in leg. nepos* 125. *numer.* 3. *&* 4. *ff. de verborum ſignificat.* Manz. *conſul.* 285. *num.* 16. cum aliis adductis per Rot. *in Romana Fabricæ* 13. *Januarii* 1702. §. *Vixque conſimile*, *coram R. P. D. Anſaldo*. Et facilius reflectendo ad ea verba, *Voglio che poſſa*: nam indoles illius verbi, *voglio*, cum neceſſitatem præciſam inducat *ad Text. in leg.* 2. *in princip. Cod. communia de legat. primo*; Rota *coram Ubald. deciſ.* 21. *numer.* 7. Ita verbum immediate ſe-
quens, *poſſa*, tametſi facultativum eſſet, adhuc re- 22
gulari debet juxta naturam primi verbi coarctationem præſeferentis, ut in his terminis inquit Rot. *in Alexandrin. Juriſpatr.* 15. *Junii* 1701. §. *Pro reſponſione*, *coram R. P. D. Scoto*.

Præſertim ne ſequatur abſurdum, ſeu imprudentia diſpoſitionis, juxta quam licitum foret præſentare extraneos, excluſo proprio ſanguine, ac etiam quia Teſtator ſemper in Jurepatronatus paſſivo dedit legem præceptivam præſentandi certum genus perſonarum, quæ propterea in omnibus ſuis partibus dici debet præciſa, & enixa etiam in verbis quantumcunque deprecativis, & facultativis, Rot. *coram Dunoz. Jun. deciſ.* 342. *numer.* 5. cum alii adductis in *Nullius Senogallien. Bonorum ſuper manutentione* 13. *Junii* 1695. §. *Ex his itaque in fin. &* 23. *Januarii* 1697. §. *Minuſque*, *& in eadem ſuper bono Jure* 13. *Maji* 1697. §. *In omnibus*, *coram bon. mem. Muto*. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 50. *num.* 5. *&* 6. Rot. *deciſ.* 68. *numer.* 4. *cum duobus ſeqq. part.* 12.

23 De hoc tamen tertio objecto S. Rota nullam rationem habuit, neque hoc fuit motivum decidendi, bene verum eſt, quod verba facultativa in lege fundationis non inducere neceſſitatem, confirmavit Rot. Me ſcribente in infraſcriptis Cauſis, nempe *in Aſten. Prioratus ſuper Inſtitutione* 20. *Januarii* 1708. §. *Abſque eo quod*, *coram Rev. P. D. Lancetta*, *& in Salmonen. Juriſpatronatus* 21. *Januarii* 1715. §. *final. &* 3. *Junii ejuſdem anni* §. *Ibidemque*, *coram R. P. D. Falconerio*, ubi lex fundationis dicebat, quod beneficium = *Poſſa conferirſi a perſona della Caſa de Petris, ancor che foſſe di anni ſette* = & Rota cenſuit ex illo verbo facultativo, *poſſa*, actum præſentationis dici relictum in mera Patronorum libertate, nec eſſe inductum Juſpatronatus paſſivum, quod tanquam vinculum, ſeu ligamen Patronorum, quibus adimit libertatem præſentandi ſibi beneviſos, non cenſetur appoſitum niſi fundatio illud concludenter præſeferat, & ubi fuit appoſitum favore extraneorum, qui de ſanguine Fundatoris non ſunt, reſtringitur quantum ſonat, & conceſſum favore unius ex filiis non extenditur ad alios filios ejuſdem Patris, ut obtinui *in Toſculana Cappellania* 15. *Martii* 1715. §. *Nihilominus coram Rev. P. D. Anſaldo*, notandum eſt tamen, quod verbum, *poſſe*, facultativum aliquando etiam importat neceſſitatem, juxta ea, quæ diſſeruntur apud Rodulphin. *alleg.* 67. *numer.* 3. *&* Rot. *coram Danozz. Jun. dec.* 828. *num.* 5. *& ſeqq.* ideoque rimanda eſt mens Fundatoris, juxta quam verba operantur, ſuamque interpretationem recipiunt.

Hæc Cauſa habuit in Rota magnum diſſidium votorum; nam primo dictum fuit, quod *iterum proponatur*, deinde quod *videant quintus*, *& ſextus*, poſtea quod *videant omnes*, & demum poſt abſentiam, & mutationem plurium Auditorum, repropoſita Cauſa deciſum fuit pro Inſtitutione Dominici Valerii Claudii, ut in *deciſionibus editis* 25. *Januarii* 1709. *coram R. P. D. Lancetta*, *&* 23. *Junii* 1710. *coram R. P. D. Aldrovando*. Ego vero, quando ſubſiſteret ſuppoſitum Juriſpatronatus paſſivi, ab opinione ſuperius firmata, pro qua paritas votorum S. Rotæ diu ſtetit in æquilibrio recedere non poſſum.

Fin.

Firmana Canonicatus.

ARGUMENTUM.

Patronus præſentando Incapacem cadit pro ea vice a Jure præſentandi, quod devolvitur ad Compatronos, vel ad Superiorem; Ignorantia qualitatum in fundatione requiſitarum per Patronum allegari non poteſt.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*

2 *Lite pendente Patroni non poſſunt præſentare; alias præſentatio nulla eſt, & attentata, & vide, num. 3.*

4 *Præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi diſpenſatio obtineatur intra quadrimeſtre.*

Præſentatio nulla inficit gratiam pro præſentato obtentam ibi.

5 *Gratia pro devoluto obtenta, vacationem conſumit, itaut gratia poſterior ſecuta ſit nulla.*

6 *Subdiaconatum ad aſſequendum requiritur ætas annorum 21. inceptorum.*

7 *Patronus præſentando incapacem pro illa vice amittit facultatem præſentandi, quæ durante quadrimeſtri ad Superiorem devolvitur, & num. 12. & fin.*

8 *Ignorantia præſumitur, ubi ſcientia non probatur.*

9 *Ignorantia non excuſatur in iis, quæ quis ſcire tenetur.*

Talis ignorantia dicitur craſſa, & ſupina, ibi & num. 13.

10 *Patronus non excuſatur allegando ignorantiam fundationis, quam omnino ſcire debet, & n. 11. & num. 36.*

12 *Ex præſentatione incapacis facta per unum devolvitur totum jus præſentandi ad alterum Compatronum, & quando intret devolutio ad Superiorem.*

14 *Patronus pro minori parte habet utilitatem ſuam fundatam in devolutione, quæ ſibi obvenire poteſt ex præſentatione facta per majorem partem contra legem fundationis.*

15 *Rota in Barchinonen. Benefic. coram Priolo, & in deciſ. 139. poſt Vivian. declaratur.*

16 *Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione Apoſtolica, excludit ignorantiam ejuſdem Conſtitutionis.*

17 *Ignorantia erectionis Collegiatæ factæ per Bullam Papæ eſt inabilis, ſicut eſſet ignorantia ſtatutorum propriæ Civitatis, & n. 18.*

19 *Patronus præſumitur ſcire, quod debet, Videlicet fundationem.*

Regulam pro ſe habenti, ſufficit limitationem eſſe dubiam, ibi.

20 *Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis, probatur ex obſervantia, & n. 21.*

22 *Pariter ex ſententia.*

23 *Ex retentione Conſtitut. in propria domo.*

24 *Ex libris publice impreſſis, & diſtributis, in quibus eadem enunciatur.*

25 *Ex atteſtatione Secretarii Communitatis.*

26 *Secunda depoſitioni Teſtium ſtandum eſt, quando cum primo eorum dicto aliis concordant, & num. 34.*

27 *Excuſatio, quod quis non legerit, quod ſuſcepit ad effectum legendi, non admittitur.*

28 *Excuſatio quod quis non intellexerit id quod pluries tranſcripſit non admittitur, & n. 35.*

29 *Communitas repræſentat unicam vocem, & ideo non poteſt obtinere derogationem medietatis.*

30 *Bona fides non ſuffragatur adverſus Bullam Papalem cum decreto irritanti.*

31 *Ignorantia non admittitur, ubi non probatur adhibitas fuiſſe omnes diligentias.*

32 *Procurator cenſetur enunciare, & producere documenta de mandato ſui principalis.*

33 *Requiſitum ætatis ad Ordines in præſentando eſt vinculum, & reſtrictiva libertatis Patrono competentis.*

34 *Standum eſt Teſtibus in prima, non autem ſecunda depoſitione.*

35 *Qui ſcit Bullam non poteſt ignorare omnes ejus partes.*

36 *Refertur exitus Cauſæ per Sacram Rotam non reſoluta.*

ALLEGATIO LXXXI.

SAn. mem. Gregorius Decimus quartus Eccleſiam 1
Sancti Elpidii Firmanæ Diœceſis erexit in Collegiatam Inſignem diſtinctione triplicis Ordinis Canonicatuum, nempe Presbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis mandando, ut ſaltem medietas eſſet Ordinis Presbyteralis, reliqua vero para eſſet Ordinis Diaconalis, & Subdiaconalis, & quia Communitas Terræ Sancti Elpidii de propriis bonis dotaverat quatuor Canonicatus, ideirco Summus Pontifex ei reſervavit Juſpatronatus ad eoſdem quatuor Canonicatus ad effectum præſentandi Perſonas conſtitutas in prædictis Ordinibus, vel ſaltem exiſtentes in ætate capaci ad ſe promovendum ad illos intra annum.

Fuit data executio huic Bullæ per Camillum Burgheſium tunc A. C. etiam ad inſtantiam Communitatis dictæ Terræ, eadenque Communitas Bullam integram hujus erectionis, non quidem charactere bullatico, ſed plano, & currenti copiatam ſuſcepit, & repoſuit in Capſula Buſſoli ipſius Communitatis, taliter, quod in eadem Capſula Buſſoli non tantum aſſervatur Bulla bullatico charactere conſcripta, ſed etiam copia ejuſdem Bullæ noſtro legibili charactere exarata inſerta ad unguem in ipſo Inſtrumento executionis, & ad eoſdem quatuor Canonicatus a primæva erectione vacantes præſentavit quatuor Sacerdotes ad formam Bullæ.

Eodem modo ſemper continuavit Communitas in præſentandis Sacerdotibus in vacatione pro tempore alicujus ex quatuor Canonicatibus, & ſignanter de anno 1633. defuncto uno ex illis, ſcilicet Antonio Gerardino præſentatus fuit R. D. Dominicus Medalia cum expreſſa mentione Juris præſentandi ſibi competen. ad formam Bullæ erectionis, & pariter de anno 1658. facta ſimiliter expreſſione in actu præſentandi de Bulla erectionis in vacatione alterius Canonicatus præſentatus fuit Franciſcus Arciacinus, & quia non habebat ætatem legitimam ad Ordines Sacros præſentatio facta extitit ſub conditione diſpenſationis Apoſtolicæ, idenque ſervatum in aliis vacationibus annorum 1675. 1680. & 1686.

Noviſſime vacato uno ex Canonicatibus per obitum Sacerdotis Hieronymi Faſſitelli ſub die 29. Februarii 1712. Communitas devenit ad electionem ſub die 3. Martii, in qua Salvatorius maturæ ætatis Sacerdos habuit 18. ſuffragia, & 7. Odoardus ætatis annorum 19. quam electionem caſſavit Tribunal Sac. Conſultæ ſub diebus 29. Maii & 28. Junii, itaut ad novam ballottationem poſitis Colliticantibus, Odoardus reportaverit vota favorabilia ſexdecim, & Salvatorius numerum 12. votorum, & quia numerus votorum non erat in duabus tertiis pro Odoardo R. P. D. Gubernator Marchiæ fecit ſuppletionem in uno voto, & uno tertio.

Salvatorius inter hæc obtinuerat gratiam pro præſentato vigore primæ electionis, & obtinuerat executionem appellatam ab Odoardo ad Rotam, ſed poſtea convolavit ad Datariam & reportavit gratiam pro devoluto ſub die 12 Octobris 1712. ob præſentationem nulliter factam de incapaci, ac etiam ex lapſu temporis ad præſentandum, per contrarium vero Odoardus obtinuit ſub die 28. Octobris mandatum procuræ Communitatis ad ipſum tertia vice præſentandum non ſimpliciter, ut antea, ſed ſub conditione diſpenſationis, & longe poſt obtinuit ſuper hac tertia præſentatione

gratiam

gratiam pro præſentato cum diſpenſatione ſub die 5. Novembris.

Ego Scribens pro Salvatorio in Rota dicebam, quod Literæ Odoardi non eſſent exequendæ ex duplici inevitabili fundamento, quorum alterum ſufficeret, & primo quidem, ex quo gratiam reportavit vigore præſentationis habitæ, ſive ſub die 21. Auguſti, ſive ſub die 28. Octobis 1712. de quo tempore pendebat lis inter ipſum, & Salvatorium ſuper prima ejus gratia, pro qua reportaverat ſententiam favorabilem coram Executore, quæ lis duravit uſque in præſens, & placuit Sacræ Rotæ ſuper illa reſolvere *intrare arbitrium pro retardatione*, *juxta Deciſionem editam ſub die 3. Aprilis 1713. coram R. P. D. Falconerio*;
2 cum igitur nova præſentatio, cui innititur ejus gratia emanaverit lite pendente, per conſequens remanet nulla, & attentata, quia lite pendente Patroni habent manus ligatas, & ad nullam novam præſentationem devenire valent ſub pœna nullitatis, & attentatorum, juxta *Text. in cap.* 1. *&* 2. *ut lite pend. in* 6. Rot. *cor. Cerr. deciſ.* 26. *num.* 48. *& deciſ.* 106. *num.* 3. *& cor. Otthob. deciſ.* 29. *num.* 51. *& in recent. deciſ.* 295. *n.* 5. *par.* 6. *& in Hipporeg. Parochialis* 21. *Junii* 1700. *§. Conſtito*, *& §. Cæterum, coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano*; in quo tamen diſcurrebam per dilemma, quod aut Communitas lite pendante præſentare non poterat, & præſentatio eſt attentata, & nulla, aut vero poterat, & cum obtenta fuerit gratia ſub die 5. No-
3 vembris 1712. de hoc tempore lapſum erat quadrimeſtre ad præſentandum, etiam computando illud a dia 28. Junii 1712. quo Sac. Conſulta fecit ultimum reſcriptum annullando primam electionem; cum nequeat pars ſtata in Bivio ſcilicet allegare impedimentum litis, quando agitur de devolutione ex lapſu temporis: quando vero agitur da nullitate præſentationis factæ lite pendente, allegare, quod lis non impediebat præſentationem, ut in præciſis terminis hoc dilemmate utitur, Rot. *in dict. Hipporegien. Parochialis* 21. *Junii* 1700. *§. Cæterum, coram Reverendiſſimo Decano*.

Sumendo enim tempus a die ſupradicta 28. Junii, qua lis ceſſavit ſuper prima electione loquendo de lite in Tribunali Sact. Conſultæ debebat Odoardus non ſolum præſentari, ſed etiam obtinere gratiam pro præſentato cum diſpenſatione intra quadrimeſtre, quod terminavit 28 Octobris, & conſequenter erat Jus devolutum ſub die 5. Novembris, quando obtenta fuit gratia cum diſpenſatione, quia præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi purificetur conditio, & obtineatur gratia diſpenſativa infra tempus quadrimeſtris, ut tradunt Lambertin *de Jurepatr. lib.* 2 *part.* 2. *quæſt.* 3. *art.* 5. *num.* 5. *& art.* 9. *numer.* 5. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 8. *cap.* 6. *num.* 10. *&* 24. Garz. *de benefic part.* 8. *cap.* 2. *num.* 3. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 48. *num.* 2. unde fit, quod ſtante nullitate præſentationis corruat gratia pro præſentato, ut apud
4 Vivian. *de Jurepatr. lib.* 12. *cap.* 7. *num.* 10. Rota *in Syracuſana Præpoſituræ* 5. *Decembris* 1696. *§. Final. coram bonæ memoriæ Muto*, *& in recent. dec.* 619. *num.* 14. *part* 19. *tom.* 2.

Secundo, literæ Odoardi non ſunt exequibiles, quia de tempore earum datæ, jam Summus Pontifex fecit proviſionem favore Salvatorii in gratia pro devoluto, quæ ubi valida eſt, dat Jus, & conſumit va-
5 cationem, itaut gratia poſterior Odoardi nullius momenti remaneat, ut in præciſis terminis noſtris dixit Rota *deciſ.* 216. *num.* 7. *part.* 2. *recent. & in Rhegien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. *§. Final. coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano*.

Hinc ſequitur exequendas eſſe litteras Salvatorii veluti juſtificatas in devolutione Papæ enarrata, quia nempe = *Quidam Hieronymus Odoardus aſſertus*
6 *Clericus in ætate ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem ſuſcipiendum requiſita minime conſtitutus a Communitate, & Hominibus prædictis nulliter de facto præſentatus fuit* = quæ quidem devolutio juſtificatur ex hoc capite præſentationis factæ de incapaci, quia cum Odoardus ſit minoris ætatis annorum 19. clara eſt incapacitas ad Ordinem etiam Subdiaconalem, pro quo aſſequendo intra annum requiritur ætas 21. annorum inceptorum, juxta reſolutionem Sacræ Congregationis Concilii in una *Venafren.* 1603. relata apud Nicol. *in floſc. in verb. ætas num.* 2. Narbon. *de ætat. ann.* 22. *quæſt.* 1. *num.* 1. *& ſeqq.* Barboſ. *de Jur. Eccleſ. libr.* 1. *cap.* 33. *num.* 88. *& cap.* 37. *num.* 3. Leo *in Theſaur. for. Eccleſ. part.* 1. *cap.* 4 *num.* 31. Bonacin. *de Sacrament. diſp.* 8. *quæſt. unic. punct.* 5. *num.* 12. Navar. *in manual. cap.* 25. *num.* 116.

Unde cum Ordo ſaltem Subdiaconalis fuerit actu, vel habitu neceſſarius in præſentando attenta lege fundationis, quæ reſultat ex rotunda Bulla Papali erectionis Eccleſiæ Collegiatæ cum Clauſula ſublata, & decreto irritanti. Communitas præſentando incapacem, & minime qualificatum amiſit pro hac vice poteſtatem præſentandi, & etiam durante quadrimeſtri Jus
providendi devolutum remanſit ad Superiorem, jux- 7
ta originalem Theoricam, quam Doctores noſtri attribuunt, Barbat. *conſ.* 33. quam communiter ſequuntur Tribunalia, & ſignanter Sacræ Rotæ Auditorium teſte Creſcentio *deciſ.* 11. *de Jurepatr.* & tradunt Lambertin. *eodem tract. lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 10. *art.* 4. *num.* 16. 17. *&* 23. Vivian. *lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 69. Pax. Jord. *tom.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 7. *num.* 368. Rot. *deciſ.* 216. *num.* 6. *part.* 2. *& in dicta Rhegien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. *§. Tantum autem, coram Reverendiſſimo Decano*, Card. de Luc. *de benefic. diſc.* 112. *nu.* 10. *& in recent. deciſ.* 619. *num.* 14. *part.* 13. *tom.* 2.

Non obſtat excuſatio cum motivo, quod Communitas habuerit ignorantiam legis fundationis, allegando, quod ex circumſtantiis fuerit in bona fide hujus
ignorantiæ, quam etiam ſupponitur eſſe præſumen- 8
dam cum regulis generalibus, quod præſumitur ignorantia, niſi probetur ſcientia, da qua in *Cap. præſumitur de regul. jur. in* 6. cum vulgatis.

Etenim iſta ſunt æquivoca nimis manifeſta in terminis, de quibus agitur, eſt enim diſtinctio ſolidiſſima apud Doctores, quod hæc ignorantia eſt ſolum allegabilis, & excuſat, quando agitur de qualitatibus latentibus, exempli gratia, ſi quis præſentet ad Parochialem Eccleſiam Sacerdotem, qui in examine reprobetur ab Examinatoribus ex defectu ſufficientis idoneitatis, juxta *deciſ.* 91. *coram Priol.* vel quando præſentet Clericum ad aliud beneficium, qui poſtea detegatur irregularis, criminoſus, aut aliud occultum vitium habens, tunc enim excuſat ignorantia, in quibus terminis loquuntur contrariæ auctoritates, ſecus vero eſt quando Patronus præſentat non qualificatum juxta legem fundationis, quæ diſponat eſſe præſentandum, vel Sacerdotem, vel Doctorem, vel alia qualitate præditum; hoc enim caſu nemo inter Doctores adhuc dicere tentavit, quod Patronus poſſit allegare ignorantiam legis fundationis ea ratione, quia Patronus cujus vigore præſentat? & quo jure? certe in vim fundationis, quæ dat illi talem poteſtatem ergo allegare non poteſt ignorantiam fundationis tanquam illius fontis, ex quo Jus ſuum deſumit, & quam vel ſcivit, vel ſcire tenetur, ut generaliter, quod ignorantia non excuſet in iis, quæ quis ſcire tenetur, cum paria ſint ſcire, & ſcire debere, tradunt Gratian. *diſc.* 194. *num.* 1. Barboſ. *axiom.* 174. *num.* 29. Paſſerin. *de elect.*
cap. 29. *num.* 54. Rot. *deciſ.* 256. *num.* 14. *&* 15. *part.* 9
9. *recent.* ubi quod iſta dicitur ignorantia craſſa, & ſupina, quæ non attenditur *Gloſſ. in cap. innotuit in verbo ignorantiam de elect.* Rot. *coram R. P. D. Anſald. d. deciſ.* 95. *num.* 25.

In præciſis autem terminis terminantibus ita firmavit Rota *coram Cavaller. deciſ.* 231. *numer.* 2. *&* 3. ibi = *Neque Præſentantes excuſari poſſunt, ſi igno-*
ranter inhabilem præſentarunt, quia tenebantur ſcire 10
ordinem, ſeu qualitatem requiſitam in fundatione Teſtatoris = *Et coram Bich. deciſ.* 232. *num.* 6. ibi = *Veriſimile non eſt, quod ignoraverit legem fundationis A QUA JUS SUUM METIEBATUR* = Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 47. *num.* 4. ibi = *a lege fundationis cujus ignorantia allegari non poteſt a Præſentante QUI EX ILLA SUUM JUS METITUR.* =

Hoc ipſum probat Tondut. *quæſt. benefic. part.* 1. *cap.* 118. *numer.* 32. = *Quod ſi Patroni allegare velint ignorantiam qualitatum ex fundatione requiſitarum non ſunt audiendi cum de illis ſeſe informare teneantur;*

pean;

neantur = Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.*
10. *art.* 4. *num.* 23. ibi = *Si requireret aliquem ordinem*
ex diſpoſitione Fundatoris, quem tenetur ſcire Patro-
nus = Marant. *reſponſ.* 28. *n.* 8. & *ſeqq. per.* 3. ibi = *Haud*
ſuſtineri a Compatronis præſentationem, quæ contra
formam a Fundatore datam ſacta fuerit, quamvis per
ignorantiam præſentatia aliter, quam diſpoſitum fuerit
ſubſecuta fuiſſet, quia profectò tenentur Compatroni no-
titiam habere qualitatum, quæ in fundatione ad præ-
ſentandum tradita fuerunt. =

Et noviſſime in eiſdem terminis ita deciſum fuit per
Rot. *in Auguſtana Canonicatus, & Parochialis* 10.
Junii 1712. §. *Quidam demum, coram R. P. D. Cri-*
ſpo, ibi = *Quidquam demum pro deſtruenda validi-*
tate præſentationis Ignatii operari non poterit BONA
FIDES, qua mediante Leopoldus contendit præſenta-
tionem ſui Patroni poſſe excuſari, etiamſi ipſum, li-
cet non qualificatum nominaverit illam deſumendo ab
11 *ignorantia legis fundationis, vel a concordia inita in-*
ter Collegiatam, & Fuggerios Patronos, &c. quando-
quidem NULLA BONA FIDES pro ſubſtinenda
præſentatione facta de inhabili valet opitulari, non
quidem ratione ignorantiæ cum Patroni teneantur ſci-
re qualitates pro præſentandos in fundatione præſcri-
ptas, nec ullo modo excuſationem in hoc poſſunt pro-
mereri. =

Quæ Theorica locum habet in his præciſis termi-
nis ad effectum, ut Patronus pro ea vice amittat Jus
præſentandi, & detur devolutio, vel ad Compatro-
nos, etiamſi unus tantum bene præſentaſſet juxta for-
mam fundationis, vel ad Superiorem, caſu quo Pa-
troni omnes præſentaſſent non qualificatum juxta le-
gem fundationis, ut in terminis devolutionis ad Com-
patronos tradit Rota *coram Cavaller. dict. deciſ.* 231.
num. 2. & 3. & *in dicta Rhegien. Jurispatronatus* 16.
12 *Januarii* 1708. §. *tantum autem, coram Reverendiſſi-*
mo Decano, & in Tarraconen. Beneficii 29. *Januarii*
1712. § *prout etiam, coram R. P. D. Lancetta, & in*
Volaterrana Beneficii 7. *Decembris* 1708. §. *nulla, co-*
ram R. P. D. Criſpo, in terminis autem devolutionis
ad Superiorem, tradunt Vivian. *de Jurepatronat. lib.*
6. *cap.* 7. *num.* 69. Lambertin. *lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 10.
art. 4. *num.* 17. & 23. Card. de Luca *de benefic. diſc.*
112. *num.* 10. & *de Jurepatr. diſc.* 47. *num.* 2. & 5. Bar-
boſ. *allegat.* 72. *num.* 105. & *in dicta Auguſtana Cano-*
nicatus, & Parochialis 10. *Junii* 1712. §. *Quidquam,*
coram R. P. D. Criſpo.

Unde neſcitur, quo fundamento ſcribentes pro
Odoardo Sacroſanctam hanc Theoricam offuſcare co-
nentur allegando doctrinas nullo modo loquentes de
Præſentantibus non qualificatum contra legem funda-
tionis, aut enim caſſare debemus omnes Doctores,
& Deciſiones, aut ſtare cogimur huic veritati, quod
ignorantia etiam probata nullo modo excuſet Patro-
num a devolutione quando peccat contra legem fun-
dationis quia illa ſcire tenetur, & ſibi imputet ſi igno-
ravit tanquam allegans ignorantiam craſſam, & ſu-
pinam, quæ talis dicitur, ubi quis non perquirit, &
ſcire negligit ea, quæ ſcire, & indagare tenebatur
prout Patronus in præſentando ſcire tenetur eam le-
gem fundationis, cujus vigore præſentat, & a quo
deſumit ſuum Jus præſentandi, ut communiter tra-
13 dunt, Menoch. *de præſumpt. lib.* 6. *præſumpt.* 23. *num.*
66. Maſcard. *de probat. concluſ.* 881. *num.* 7. *cum tribus*
ſeqq. & in terminis ad effectum privandi pro ea vice Pa-
tronum poteſtate præſentandi dixerunt, Rocch. de
Curt. *de Jurepatronatus in verb. honorificum numer.* 17.
ibi = *Præſentans præſumitur ſcire, &c. quod bene no-*
ta ad faciendum privari Patronum poteſtate præſentan-
di pro ea vice = Maſcard. *de probat. concluſ.* 1217. *num.*
11. & 12. Lambertin. *de Jurepatr, part.* 1. *lib.* 2. *quæſt.*
10. *art.* 4. *num.* 14.

Et ſane imperceptibile redditur quomodo Patronus
excuſare ſe valeat allegando ignorantiam fundationis,
quam ſcire tenetur per neceſſe, quando præſentat
dum illius vigore præſentat; alias enim ſi ponimus in
dubium hoc primum principium; actum erit de devo-
lutionibus, & erit inferre immenſum præjudicium
tam Compatronis, quam Ordinariis, quam denique
ipſi Summo Pontifici ejuſque Datariæ Apoſtolicæ: nam
ſemper inſtrumenta fundationum ſunt antiqua, &
conſequenter omnes Patroni ſemper dicere potuerunt
Ego neſciebam fundationem, & ſic nullus unquam da-
ri poterit caſus devolutionis, niſi in actu præſentan-
di Patronus producat inſtrumentum fundationis,
quod exemplo pernicioſum eſſet, & irent in præceps
omnes Theoricæ legales, quod nemo allegare poteſt
ignorantiam ejus a quo Jus ſuum deſumit, & quod
ſcire tenetur, & quod paria ſunt ſcire, & ſcire debe-
re, & non minus quis peccat in committendo, quam
in omittendo, quodque, qui negligit ſcire, quod de-
bet, & ſcire poteſt, eſt in culpa, & his omnibus caſ-
ſatis Patroni habentes minorem partem ſentient præ-
judicium, quia non ſperabunt devolutionem ex præ-
ſentatione facta per majorem partem Patronorum con-
tra legem fundationis, in quo conſiſtit utilitas Patro- 14
ni minorem partem habentis, ut in dicta *Rhegien. Ju-*
rispatronatus 16. *Januarii* 1708. §. *tantum, coram*
Reverendiſſimo Decano, & in dicta Tarraconen. Be-
neficii ubi ſupra, coram R. P. D. Lancetta, & eodem
modo præjudicaretur Eccleſiæ ſcilicet Ordinario, &
Papæ in proviſionibus Jure devoluto.

Allegabatur in contrarium deciſio *in Barchinonen.*
Beneficii, coram Eminentiſſimo Priolo, ſed illa toto
Cœlo differt ab iſto caſu in quo verſamur; ibi enim
agebatur de fundatione quatuor ſæculorum ſpatio di-
ſtans, & quæ reperiri non poterat per Patronos, quia
non exiſtebat = *penes acta alicujus publici Notarii,*
ſed ſolum in privato Archivio = ſunt verba ſupradi-
ctæ deciſionis apud Monacell. *in formul. tom.* 2. *deciſ.*
41. *num.* 2. & quod notabile eſt, aderat obſervantia
præſentandi ſimplices Clericos per ſpatium 250. anno-
rum, & ſic Patronus credere debebat talem fuiſſe le-
gem fundationis, qualis erat obſervantia tot ſæculo-
rum, ut proſequitur *dicta deciſ.* 41. *num.* 4. ibi = *cre-*
dere debuit, quod talis fuiſſet ab initio lex fundatio-
nis = ergo in circumſtantiis hujus deciſionis caſus erat
extravagantiſſimus, ubi Patronus ſcire non poterat, nec
reperire legem fundationis, & obſervantia tot ſæcu-
lorum faciebat eum credere, quod fundatio non eſſet
diverſa ab obſervantia duorum, & ultra ſæculorum, 15
& ſimiliter inapplicabilis eſt *deciſ.* 139. *poſt Vivian.*
quia ibi præſentatus fuerat Sacerdos habitualis, qui
poterat infra annum ſe promoveri ibi = *Quia præſen-*
tavit Orlandottum, qui conſtitutus erat in vigeſimo
quinto ſuæ ætatis anno, quo poterat ad Sacerdotium
promoveri. =

Firmata hac Theorica, quod etiam probata igno-
rantia fundationis non excuſet, res tranſit in eviden-
tiam ſi reflectimus, quod non agitur in præſenti de
aliqua fundatione unius beneficii particularis, quæ
reſultet ex privata ſcriptura, ſeu Teſtamento, aut In-
ſtrumento, ſed de Bulla Papali erectionis integræ Col-
legiatæ in Patria propria Communitatis Adverſariæ,
quæ dedit legem non ſolum quatuor Canonicatibus,
ſed omnibus aliis liberæ collationis cujus Bullæ igno-
rantia eſt inallegabilis, & maxime per Communita-
tem loci non ſolum quia habet Bullam decretum irri-
tans, quod afficit etiam Ignorantes, ut tradunt Ga- 16
briel. *tit. de clauſ. concluſ.* 3. *numer.* 1. & *ſeqq.* Barboſ.
clauſ. 40. *num.* 7. Rot. *coram Merlin. deciſ.* 824. *num.* 6.
deciſ. 845. *num.* 4. & *deciſ.* 846. *num.* 18. & *in recent.*
deciſ. 356. *num.* 17. *part.* 16.

Sed etiam quia veluti lex generalis pro Collegiata
in Patria Communitatis omnibus nota præſumitur
propter Collegium Canonicorum, & ideo ignoran-
tia talis erectionis eſt inallegabilis veluti craſſa, & ſu-
pina ad inſtar Statutorum Patriæ, ut tradunt Amat.
deciſ. March. 21. *num.* 45. & 46. Rot. *deciſ.* 69. *numer.*
32. *part.* 12. ubi de ignorantia Conſtitutionis publica-
tæ, prout hanc publicationem, & intimationem
Communitati, & omnibus factam fuiſſe probatur, &
concordat Rot. *deciſ.* 146. *num.* 17. & 18. *part.* 10. *re-*
cent. Maſcard. *de probat. concluſ.* 881. *numer.* 22. & 23.
Menoch. *de præſumpt. lib.* 6. *præſumpt.* 23. *num.* 68.

Sed quid amplius? agitur de Collegiata inſigni ere-
cta per Bullam cum diſtinctione triplicis Ordinis
Presbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis, quæ
quidem qualificatio non eſt particularis, ſed juxta
formam Sacri Concilii Tridentini, quod hanc tripli-

cem

cem diſtinctionem ordinum fieri voluit tam in Cathe-
dralibus, quam in Collegiaois Inſignibus, ut in *ſeſſ.
24. c. 12. de refor.* ibi = *in Cathedralibus Eccleſiis, &
Collegiatis inſignibus* = inſoper habetur Collegiatam
eſſe Inſignem ita appellatam etiam in proviſionibus
Apoſtolicis, & hanc qualitatem præfefert bulla ere-
ctionis ibi = *ad inſtar aliarum Collegiatarum Eccle-
ſiarum etiam inſignium* = facta ibi mentione loci in-
ſignis, & conceſſo primæ Dignitati uſu Mozzettæ in
his circunſtantiis eſt ſane damnata omnis ignorantia
non ſolum, quia Communitas publice, & palam vi-
debat in Eccleſia Collegiata ſuæ Patriæ hunc tripli-
cem Ordinem Canonicorum itaut ignorare non poſ-
ſit, quod Canonicus admittendus eſſe debeat ætatis
habilis ad aliquem ex tribus Ordinibus, ſed etiam,
quia nemo eſt, qui ignorare poſſit leges univerſales,
prout eſt Concilium Tridentinum diſponens in Colle-
giatis Inſignibus adeſſe debere diſtinctionem Ordi-
num, unde cum iſta ſit ignorantia nimis craſſa con-
tra Bullam Papalem, & contra Concilium neminem
proinde excuſat, ut loquendo de Bulla fundationis ha-
bente decretum irritans dixit, Cavaller. *deciſ.* 231.
n. 2. ibi = *propter decretum irritans in fundatione ap-
poſitum* = *& in dicta Auguſtana Canonicatus, & Pa-
rochialis* 10. *Junii* 1712. §. *Finali, coram Rev. P. D.*
17 *Criſpo*, ubi agebatur de lege fundationis in Bulla Apo-
ſtolica erectionis Eccleſiæ, aderat concordia ſubſecuta
in contrarium cum ultimis ſtatibus, & tamen dictum
fuit non ſuffragari bonam fidem ex his actibus deſum-
ptam ſequendo, *deciſionem* Cavallerii *ſuperius allega-
tam*, & in terminis ignorantiæ Juris Communis, &
18 Municipalis, Sperell. *deciſ.* 39. *num.* 15. Barboſ. *axiom.*
113. *n.* 9. Gabriel. *tit de regul. jur. concluſ.* 5. *num.* 12.
Gaill. *pract. obſerv. lib.* 2. *obſerv.* 48. *n.* 29. Sabell. *in
§. Ignorantia ſub n.* 5.

Hæc omnia probant ad evidentiam, quod ignoran-
tia fundationis allegari non poteſt ad evitandam devo-
lutionem maxime qualificatam ex proxime relatis cir-
cunſtantiis, quid ergo dicemus in caſu iſto, ubi præ-
ter jam deducta probatur ut vera, quod Communi-
tas ſciverit Bullam erectionis, & legem ibi datam; nam
quando concurrunt circunſtantiæ ſuadentes ſcientiam
caſus remanet de indubitabili, immo illæ operantur,
ut etiamſi per poſſibile afferri poſſent conjecturæ in
contrarium adhuc in dubio recedendum non ſit ab aſ-
ſiſtentia Juris, quæ in dubio præſumit Patronum ſci-
re, quod ſcire debet, & tenetur ideſt fundationem per
ea, quæ adverIunt Card. de Luc. *de regal. diſc.* 60. n. 7.
19 Mantic. *deciſ.* 251. n 4. & 5. Rot. *in Romana Cap-
pellania Sancti Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Multoque
minus, coram R. P. D. Anſaldo*, ubi optimam aſſignat
rationem, quod nempe habenti pro ſe regulam, &
præſumptionem Juris ſufficit dubiam eſſe limitationem
perfecte, & concludenter probandam, & in *Volater-
ranu beneficii* 7. *Junii* 1709. §. *Baſis, coram eodem,
& in Bononien. beneficiorum de Caſtello* 2. *Maii* 1712.
§. *Reſpectu, coram R. P. D. Criſpo.*

In præſenti concurris primo, quod ſtatim facta ere-
ctione Collegiatæ Communitas coherenter ad Bullam
nominavit, & præſentavit quatuor actuales Sacerdo-
tes ad totidem Canonicatus de ſuo Jurepatronatus, &
hoc documentum conſervatur in Secretaria ipſius Com-
munitatis cum enunciatione Bullæ, hæc enim prima
obſervantia maxime ſtringit ad ſcientiam Communi-
tatis retinentis, apud ſe tale documentum, ut tradunt
Menoch. *lib.* 6. *præſumpt.* 23. *n.* 64. ubi quod iſta eſt
conjectura ſcientiæ, Surd. *conſil.* 335. *numer.* 54. Pai-
tell. *deciſ. civil.* 92. *numer.* 48. Cyriac. *conſil.* 325. *nu-
mer.* 14. Rot. in *Romana, ſeu Verulana fideicommiſſi*
21. *Junii* 1697. §. *Finali &* 21. *Februarii* 1698. §.
*Secundo, & clarius, coram clar. mem. Card. Ca-
prara.*

Secundo accedunt ſtatus continuati, in quibus con-
ſtat ſemper Communitatem habuiſſe in præſentando
relationem ad Bullam: nam anno 1633. præſentavit
Sacerdotem Medaglia, cum expreſſa mentione Bullæ,
deinde de anno 1658. facta mentione Bullæ in pleno
Conſilio, quia præſentavit Acciarinum deſtitutum le-
gitima ætate ad Ordines Sacros, idcirco declaravit
eum præſentare, *dummodo, & quando impetraverit
diſpenſationem ſuper ætate*, pariter de anno 1675.
præſentatus fuit Sacerdos Alexander Paſſitellus, & in
juſtificatione Juriſpatronatus examinati fuerunt Teſtes
deponentes illud competere ex Bulla erectionis Grego-
rii XIV. anno etiam 1680. præſentatus fuit Sacerdos
Matthæuccius cum expreſſa mentione Juris præſentan-
di competentis ex Bulla erectionis enunciando eam in-
ſertam in antecedenti ſtatu anni 1635. qui ſane ſtatus
continuati a prima erectione uſque ad annum 1680. 21
tempus modernum, ut adhuc vivere poſſint illimet
Homines Communitatis, qui tunc præſentarunt, po-
nunt in aperto, quod Communitas ſemper in præ-
ſentando notitiam habuit de Bulla erectionis, Me-
noch. *de præſumpt. libr.* 6. *præſumpt.* 23. *num.* 83. Ma-
ſcard. *de probat. concluſ.* 882. *num.* 21. Rot. *dec.* 356.
n. 17. *part.* 16. *recent.*

Tertio notabilis eſt ſtatus anni 1686. ubi præſenta-
tus fuit Sacerdos Joannes Baptiſta Odoardus, & non
ſolum in actu præſentandi expreſſum fuit illud compe-
tere vigore Conſtitutionis Gregorii expreſſo die men-
ſe, & anno, ſed etiam Ordinarius Firmanus per ſen-
tentiam tranſactam in Judicatum declaravit Juſpatro-
natus competere = *in vim facultatis ſibi tributa a
Summo Pontifice in Breve erectionis dicta Collegia-
ta* = ut ex ſententia lata 12. Decembris 1686. unde
cum hodie veriſimiliter vivant, immo de facto vi-
vant ſeptem ex illis de Communitate, qui tunc præ-
ſentarunt utique ſcientia remanet probata ex hac pu-
blica ſententia in Judicatum tranſactam, quæ facit
rem notoriam, & manifeſtam, Menoch. *dicta præ-* 22
ſumpt. 23. n. 68. Maſcard. *de probat. concl.* 881. n. 16.
concluſ. 1102. n. 31. ibi = *ex ſententia notorium indu-
ci* = Olaſch. *deciſ.* 71. *n.* 1.

Quarto in ipſa Secretaria Communitatis habemus,
quod conſervatur, & retinetur Bulla erectionis chara-
ctere intelligibili, & ſimiliter, quod in libro crono-
logico exiſtente in Secretaria ſit expreſſa narrativa Bul-
læ, & conſequenter quando quis retinet domi ſuæ
Bullam, vel Inſtrumentum dicitur habuiſſe ejus ſcien-
tiam, Rot. *deciſ.* 3. *n.* 27. *part.* 7. *recent.* ibi = *ſi in* 23
*Archivio Canonici habebant Inſtrumentum utique ejus
ſcientiam habuerunt* = Rot. *coram Cavaler. deciſ.* 91.
n. 10. *&* 11. Rocc. *diſp. jur. tom.* 2. *cap.* 149. n. 41. *&
coram Verall. dec.* 24. *n.* 2. *part.* 2. Maſcard. *de probat.
concluſ.* 1243. *n.* 20.

Quinto concordat atteſtatio Natalis Medaglia Au-
ctoris libri Cronologici, qui conſervatur, ut ſupra
in Secretaria, qui teſtatur dictum Librum fuiſſe im-
preſſum anno 1692. & a ſe ipſo diſtributum omni-
bus Civibus Communitatis, quod factum probat rem
notoriam apud omnes, cum nihil magis notorium,
quam quod reſultat ex Libris publice impreſſis, & pu- 24
blice diſtributis, Gratus *conſ.* 49. *n.* 15. *lib.* 1. Soccin.
Junior. *conſ.* 31. *n.* 12. *lib.* 2. Menoch. *dicta præſumpt.*
23. n. 68. Maſcard. *d. concluſ.* 881. n. 16. *& concluſ.*
1102. n. 19. & 21.

Sexto accedit fides hodierni Secretarii Communi-
tatis, qui teſtatur de anno 1708. fuiſſe ſibi tanquam
Secretario dictum ab illis de regimine Communitatis,
quod in quodam Buſſulo Secretariæ aderat Bulla ere-
ctionis, & quod de menſe Martii, ſeu Aprilis occa-
ſione controverſi Canonicatus, & ſic antequam Com-
munitas feciſſet præſentationem ſecutam de menſe Au-
guſti Confalonerius, & Priores ſuſceperunt copiam
Bullæ = *La qual Bolla fu viſta, o letta da detti Signo-
ri alla mia preſenza, e del Magiſtrato, eſſendovi oltre
detta Bolla altra copia legibile dell' iſteſſo tenore* = 25
& eodem modo deponunt ſeptem Cives de hac le-
ctura Bullæ ante præſentationem, ergo ceſſat ex facto
prætenſa ignorantia, ſi illi de Communitate legerunt
Bullam, antequam præſentarent, per *Text. in leg.
non eſt ferendus ff. de tranſact.*

Non obſtat, quod Secretarius prædictus hodie ſe-
ductus fuerit ad ſe declarandum in contrarium vide-
licet, quod licet dicta Bulla fuerit viſa, non tamen
fuerit lecta, eo quia erat characteris bullatici, eſt
enim ſubornatio. Secretarii de directo contrarium
deponentis, dum in antecedenti atteſtatione dicit =
*Eſſendovi oltre detta Bolla altra copia legibile dell'
iſteſſo tenore* = & teſtatur de lectura, ibi = *La
qual*

Digitized by Google

qual Bolla fu viſta, e letta, & convincitur, ex quo in prima atteſtatione vocavit in Conteſtes alios Cives, quorum ſeptem deponunt de lectura Bullæ characteris legibilis, ibi = *Della Bolla ſcritta a carattere legibile da ogn' uno* = & ſic ſtandum venit primo dicto Teſtis, cui creditur non autem ſecundo, & maxime, quia cum primo concordant tot alii Teſtes, ut in pun-
26 cto *R. P. D Anſald. in annot. ad deciſ.* 51. *num.* 26 Farinacc. *de Teſtib. quæſt.* 66. *num.* 124. Rot. *coram Ottthobon. deciſ.* 58. *num.* 38. Buratt. *deciſ.* 176. *num.* 4. ibique Adden. *num.* 7.

Ac etiam, quia cum hac ſecunda depoſitione Pars fateri cogitur ſcientiam Bullæ, illa autem circumſtantia, quod legi non potuerit propter characterem bullaticum, non attenditur tanquam inveriſimilis, dum probatur extare in Secretaria Communitatis Bullam characteris legibilis, & ulterius, quia de jure non at-
27 tenditur excuſatio, quod quis non egerit, quod ſuſcepit ad effectum legendi, quia poterat legere copiam, quæ exiſtebat charactere legibili, ſicuti deponunt prædicti ſeptem Cives, ut ait *Text. in leg. ſi de Pupillo* 11. §. *De quo palam ff. de inſtit. action.* ibi = *Si quis dicat ignoraſſe ſe litteras, vel non obſervaſſe, quod multi legerent, &c. cum palam eſſet propoſitum NON AUDIETUR.* =

Septimo concurrit atteſtatio duorum Civium Reginis, ſeu Communitatis pariter dicentium, quod de menſe Aprilis 1712. antequam fuiſſet electus Odoardus nulliter, & abſque conditione diſpenſationis = *Dalli Signori publici Reſidenti di Magiſtrato, &c. fu preſa la Bolla dell' erezione di queſta inſigne Collegiata, che ſi conſerva nella Caſſetta del Buſſolo, &c. ſotto chiave a diſpozione delli Signori Reſidenti di Magiſtrato, la qual Bolla unitamente con l'altra dell' iſteſſo tenore della Bolla SCRITTA IN CARATTERE LEGIBILE, fu dalli detti portata in Secretaria Priorale, dove noi medeſimi vedeſſimo, che le dette Bolle furono aperte, ET IN SPECIE LETTA QUELLA DI CARATTERE LEGIBILE, &c. alla preſenza noſtra, de Signori di Magiſtrato ſudetti, e di Nicol' Angelo Silvetti noſtro Segretario* = ergo veritas eſt, quod viſa, & lecta fuit Bulla characteris legibilis, non autem bullatici, & per conſequens hodie in claris eſt, quod Communitas poſt lecturam, & ſcientiam Bullæ adhuc ſub die 21. Auguſti nulliter elegit incapacem ſimpliciter, & abſque ulla conditione diſpenſationis, imo prius illum elegit in alio Conſilio præcedenti 9. Julii, & ſic duæ fuerunt electiones factæ ſcienter contra formam fundationis.

Octavo, quid plus deſideramus? etiam in prima electione 5. Martii Communitas habuit notitiam, & fuit diſcuſſum in Conſilio = *Che il Sig. Odoardi era incapace per detto Canonicato, mentre non era in età ſufficiente per non aver più di* 19. *anni, come publicamente ſi diſcorreva da tutti i Cittadini* = igitur neſcimus, quo modo ſalvari poſſit hoc factum Communitatis, quando ſcienter abſque conditione diſpenſationis tres fecit electiones 5. Martii 9. Julii, & 21. Auguſti.

Nono adſtipulantur atteſtationes quinque Canonicorum Eccleſiæ Collegiatæ, quod clavis Capſæ, ubi
13 conſervatur Bulla erectionis, retineatur privative per Communitatem, inſuper atteſtatio duorum Civium Regiminis non ſolum hoc idem deponentium, ſed etiam, quod Capſa prædicta eſt ad publicam commoditatem expoſita, quodque Bulla = *Per eſſer publica, e notoria da tutti viene veduta, letta, e traſuntata dal Segretario publico per ordine de' Signori di Magiſtrato pro tempore, &c. conforme è ſtata eſtrata più volte da diverſe Perſone, & in ſpecie da detta Collegiata per la lite, che ha da molti anni in quà con li Signori Annatiſti in Roma* = idque corroboratur ex atteſtatione Archipresbyteri, & ſex Canonicorum, ad quorum inſtantiam fuit extracta Bulla de licentia Communitatis per medium ejus Secretarii, & alterius ex fide Antonii Vitalis Secretarii anteceſſoris dicentis, quod ſpatio ſexdecim annorum, quia fuit Secretarius pluries atque pluries, fecit extractionem Bol-
28 læ ad inſtantiam Particularium = *Colla neceſſaria licenza, e permiſſione di eſſi Signori di Magiſtrata pro tempora* = nihil obſtante, quod Pars adducat ejuſdem declarationem, quod non obſtantibus extractionibus ipſe non animadvertit conditionem ætatis capacis ad Ordines, eſt enim inveriſimilis, & affectata depoſitio, qui enim ſcribit ex integro Bullam per tot vices impoſſibile eſt, quod neſciat tenorem ejus, quod ſcribit, ut hanc excuſationem damnat, *Text. in leg. non eſt ferendum ff. de tranſact.* Jov. *de ſolem. in contract. min. gloſſ.* 4. *n.* 148. *& ſeqq.* Paul. Rubeus *practicab. cap.* 29. *num.* 192.

Ex omnibus prædictis remanet ſuffocata omnis ſuppoſita ignorantia hujus Bullæ etiam ex confeſſione Partis, quæ modo prætendit fuiſſe viſam Bullam, ſed non lectam propter characterem bullaticum (excuſatio frivola ex prædictis) his autem omnibus modo nihil obſtant ea, quæ ad probandam ignorantiam ſubtiliter in contrarium cumulantur.

Et quidem non obſtat, quod Communitas antea elegiſſet duos, qui non erant ætatis capacis ſcilicet Ludovicum Andreanellum, & Joannem Baptiſtam Adrianum, ex quo deſumit bonam fidem, quo enim ad Andreanellum, iſte non fuit electus per Communitatem, ſed obtinuit Canonicatum, qui erat liberæ collationis, per viam reſignationis liberæ factæ in manibus Sanctiſſimi, ex quo Communitas nihil bonæ fidei haurire poterat tanquam rea facti non ſui, ubi credere poterat illum diſpenſatum per Sanctiſſimum, cum noſtra quæſtio ſit de Canonicatibus, ad quos Communitas habet Jus præſentandi non de aliis liberæ collationis, quo vero ad Joannem Baptiſtam Adrianum iſte fuit electus per Communitatem, ſed non ſimpliciter verum ad effectum præſentandi, *Sanctiſſimo* 29
Domino Noſtro Clementi Papæ XI. ſive Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Domino Cardin. Prodatario, quæ verba oſtendunt, quod peti deberet diſpenſatio Apoſtolica, in quo tantum caſu neceſſarium eſt præſentare coram Papa in Jurepatronatus Communitatis, quod veluti unica vox non eſt capax gratiæ pro Præſentato cum derogatione medietatis, ut dixit ſuper altero Dubio Rota *in Deciſione* 3. *Aprilis* 1713. §. *In præſenti, coram R. P. D. Falconerio, & Me ſcribente in Majoricen. beneficii* 6. *Decembris* 1709. §. *Hujuſmodi, coram R. P. D. Anſaldo.*

Et ulterius bona fides non ſuffragatur propter unum, 30
vel alterum ſtatum, quando adeſt in contrarium Bulla Papalis cum Decreto irritanti, ut in individuo dixit Rot. *in dicta Auguſtana Canonicatus, & Parochialis* 10. *Junii* 1712. §. *Finali, coram R. P. D. Criſpo, & in Colonien. Canonicatus prima gratia* 15. *Junii* 1699. §. *Minus, coram Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis*, ac etiam quia non ſuffragatur unus, vel alter ſtatus ad producendam bonam fidem, quando omnes alii ſtatus ſunt in contrarium, & agitur de Canonicatibus Collegiatæ, & conſtat de ſcientia Communitatis deducta ex mille circumſtantiis ultra aſſiſtentiam Juris, neque in his terminis applicatur, imo retorquetur Rot. *in dicta Barchinonen. apud* Monacell. *tom.* 2. *deciſ.* 41. *num.* 4. ubi non concurrebat unus, vel alter ſtatus, ſed aderat obſervantia 250. annorum.

Et vere eſt argumentum fallax, dum errores quotidie fiunt, licet lex, vel ſtatutum concurrat, unde ſi aliquid communiter obſervatur juxta legem, non exinde quod unus, vel alter delinquat, poteſt aliquis ſumere regulam bonæ fidei, alias unuſquiſque peccando contra legem, eſſet in bona fide, quod eſt abſurdum, & maxime in præſenti, ubi Communitas fatetur hodie vidiſſe Bullam, antequam præſentaret, & ſe frivole excuſat ſub prætextu, quod non legerit characterem bullaticum, qui ſane non ſunt termini *Deciſionis Barchinonen.* ſed prætenſio exorbitans, & hactenus inaudita, quia ſi Patronus ſcire tenetur legem fundationis, nec excuſat ignorantia ex prædictis quomodo excuſabitur, habendo præ manibus Bullam ad effectum videndi, & poſtea allegando ſe legere non potuiſſe, quod non ſolum corruit ex facto, quia revera legit Bullam characteris legibilis, quæ conſervatur in eadem Capſa, ſed etiam quia procurare debebat legere illam characteris bullatici, & conſulere Peritiores juxta *Gloſſ. in cap. innotuit in verbo ignoran-*

tiam

tiam de election. ibi = *Et ideo debebant probare diligentiam adhibitam* = Rot. *deciſ.* 156. *numer.* 15. *part.* 9. *recent.*

Minus relevat, quod licet ſtatus antecedentes contineant præſentationes factas per Communitatem cum expreſſione, & productione Bullæ; attamen in mandatis Procuræ ad præſentandum non facta fuerit mentio de Bulla, etenim in mandatis fieri non ſolet iſta mentio, ſed ſolum coram Ordinario ad docendum de Jure præſentandi, unde Procurator enuncians; & producens Bullam dicitur hoc feciſſe de ordine Communitatis, dum aliunde non poterat habere Bullam, neque ejus notitiam, Adden. ad Gregor. *deciſ.* 331. *num.* 20. *verſ. ſed ad concordiam*. Rot. *deciſ.* 283. *ſub num.* 4. *verſ. accedit part.* 2. *recent.* & *in Comen. Cappellaniæ* 4. *Maii* 1703. §. *Minus obſtat, coram Eminentiſſimo Domino Card. Priolo*, & *in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Nec quidquam relevat, coram bon. mem. Muto*, & maxime quando conſtat Communitatem habere clavem privatam Capſæ ubi aſſervatur Bulla, & publice, & palam fieri facit extractiones per ſuum Secretarium de copiis illius, itaut nequeat allegari ignorantia, quemadmo-
32 dum Notarius, qui habet in ſuo officio Inſtrumentum in Protocollo, & quotidie dat ejus copias, quis diceret allegare poſſe ignorantiam Inſtrumenti? eoque magis quia in ſtatu anni 1686. Ordinarius per ſententiam in judicatum tranſactam canonizavit competentiam Juriſpatronatus in vim Bullæ erectionis ut ſuperius animadverſis.

Electio Joannis Baptiſtæ Adriani, de qua ſupra non obſtat, quod facta fuerit in concurrentia duorum Sacerdotum, nam iſte unicus actus, ut dictum eſt, non excuſat, ſed eſt tranſgreſſio legis facta ſcienter, ut contingit in caſu noſtro ea ratione, quod Communitas non vult habere manus ligatas circa præſentatio-
33 nem habentis ætatem ad Ordines, cum hoc dicatur vinculum, & reſtrictiva libertatis competentis Patrono, unde in præſentando dominatur affectio Communitatis de eligendo potius ſibi beneviſos licet incapaces, quam Sacerdotes, neque idcirco iſte unicus actus producit bonam fidem, cum de hoc tempore adeſſent illimet Homines, qui de anno 1686. elegerant Sacerdotem, & viderant Bullam, ac Sententiam Ordinarii, quæ literis claris canonizaverat Juſpatronatus vigore Bullæ, itaut ex omni parte habeamus notitiam plenam Bullæ, tam in ſtatibus, quam in enonciativis, Libro Cronologico publice impreſſo de anno 1692. & omnibus Civibus diſtributo, retentione Bullæ in Capſa Communitatis, extractionibus copiarum quotidie fieri ſolitis per Secretarium, notorietate Bullæ etiam in Urbe ob litem, quam habuit, & adhuc habet Capitulum contra Annatiſtas; & demum in ipſa etiam viſura Bullæ facta de menſe Aprilis 1712. qua non obſtante die 9. Julii, & 21. Auguſti Communitas duas facere voluit electiones in Perſonam Adverſarii pure, & ſimpliciter, & abſque conditione diſpenſationis.

Opponebatur atteſtatio aliquorum Canonicorum, & Beneficiatorum, circa quod admiſſi fuerint in Capitulo Clerici 18. annorum ex defectu notitiæ Bullæ, ſed iſta fides ſapit non leve ſcandalum, quoniam antecedentes illimet Canonici fecerunt fidem totam in contrarium, quod nempe ſolum admiſſi fuerint Sacerdotes, & alii capaces ad Ordines Sacros, juxta Bullam Gregorii XIV. addendo = *Secondo la conſuetudine oſſervata ſin' ora* = addita nova fide eorundem Canonicorum, quæ dicit ſolos duos Andreanellum, & Adrianum fuiſſe tolleratos, ſed ſubreptitie provi-
34 ſos, unde in Jure jam diximus ſtandum eſſe iis, quæ dixerunt Teſtes in prima depoſitione, non autem in ſecunda, ut apud Rot. *deciſ.* 346. *num.* 2. *part.* 1. *diverſ.* & *deciſ.* 167. *num.* 10. *part.* 1. & *deciſ.* 413. *ſub num.* 3. *par.* 2. & *coram Rev. P. D. Anſald. deciſion.* 31. *numer.* 26.

Similis farinæ eſt fides moderna Canonici Joannis Baptiſtæ Acciarini Procuratoris Capituli ſuper eo, quod habendo præ manibus Bullam, nunquam ſciverit conditionem præſentandi conſtitutos in ætate ad Ordines, quod enim Procurator Capituli habuerit Bullam, & non legerit tenorem quid inde? punctus eſt
ſuper eo, quod Communitas paſſim tradidit copias 35
Bullæ etiam ad inſtantiam Capituli, ergo non poteſt ignorare Bullam, ergo ſi ſcivit Bullam, non toleratur in Jure, quod neſciat ejus tenorem, ut ait *Text. in dict. leg. non eſt ferendum ff. de tranſact.*

Demum dicebatur, quod ſi Communitas ſciviſſet, non eſt veriſimile, quod non præſentaſſet ſub conditione diſpenſationis, ſed eſt argumentum, nimis probans ergo nihil, quotidie enim fiunt errores, qui ad evitandam conſequentiam Juris non excuſantur ab argumento, quod ſi ſciviſſet, non feciſſet, alias oporteret deſtruere iſtam concluſionem communem, quod præſentans contra legem fundationis, amittat pro ea vice poteſtatem præſentandi, ſicut probavimus ex *deciſ.* Cavaler. Bich. Lambertin. Marant. Tondut. & *aliis ſupra allegatis*, neque ullus Doctor reperietur, qui hactenus firmare ſomniaverit hanc eſſe conjecturam ignorantiæ.

Acriter ventilata fuit hæc Cauſa in Sacræ Rotæ Auditorio, ſed non reſoluta; in prima enim propoſitio-
ne 3. Aprilis 1713. coram R. P. D. Falconerio, reſpon- 36
ſum fuit = *Iterum proponatur* = in ſecunda vero ſucceſſive habita de menſe Junii ejuſdem anni dictum fuit = *Videant quintus*, & *ſextus* = unde Partes devenerunt ad Concordiam, in qua Salvatorius, quem Ego defendebam, in quorum audivi, obtinuit Canonicatum cum penſione ad favorem Collitigantis, juxta ſolitum finem Cauſarum Beneficialium, quæ terminant per tranſactionem. Dico tamen, quod in hujuſmodi Cauſa aſſiſtebat bonum Jus clarum Salvatorio habenti gratiam pro devoluto, ut ex ſupra deductis agnoſcere licet, & addo, quod etiam noviſſime in *Auguſtana Canonicatus* 20. *Martii* 1716. §. *Quicquam, coram R. P. D. Criſpo*; Me ſcribente Sacra Rota firmavit Concluſionem principalem; quod nulla eſt allegabilis ignorantia legum fundationis reſpectu Patroni præſentare debentis: *Attento quod ipſe leges omnes fundationis, a qua Jus ſuum deſumit ſemper ſcire tenetur.*

Avenionen. Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Fundator effectus Beneficiatus ſui Beneficii juxta legem Fundationis, an poſſit in Teſtamento deſignare certam perſonam præſentandam ad Beneficium poſt ejuſdem Fundatoris obitum vacaturum.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Vocatus paſſive ad Juſpatronatus, ſi per hæredem Fundatoris non præſentetur eum interpellare debet; alias proviſio eſt nulla, contrarium* Vide num. 18.
3 *Lex fundationis ſi adimpleta non fuerit, proviſio eſt nulla.*
4 *Beneficiatus nequit in Teſtamento ſibi ſucceſſorem eligere.*
5 *Mandatum de præſentando ad vacaturum eſt de jure nullum.*
6 *Fundator tamen poteſt hoc Jus ſibi reſervare in fundatione.*
7 *Fundator non poteſt extra limen fundationis adjicere conditiones Juri contrarias.*
8 *Et quid ubi in fundatione ſibi reſervaverit facultatem diſponendi de Jurepatronatus in Teſtamento.*
9 *Hæres non valet impugnare legem ſibi in fundatione præſcriptam.*
10 *Patrono recuſante præſentare quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono petere, & obtinere Inſtitutionem.*
11 *Patronus ſimul, & Beneficiatus, ſibi nequit ſucceſſo-*

Google

ceſſorem eligere, niſi hoc faciat auctoritate Ordinarii.

12 *Vocatio certarum perſonarum in patronatu hereditario fieri poteſt ex intervallo, & poſt fundationem.*

13 *Fundator poteſt heredi præſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit.*

14 *Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in fundatione reſervavit hanc facultatem.*

15 *Reſervata facultate nominandi eos, quibus pertinere debet Juſpatronatus, hoc intelligitur etiam de vocatione paſſiva.*

16 *Patronus poteſt dare Mandatum de præſentando ad vacaturum, ceſſante ratione voti captandæ mortis.*

Card. de Luc. diſc. 79. num. 60. approbatur.

17 *Doctrina punctualis ſine contradictore dicitur caſus Legis.*

18 *Vocatus per Fundatorem, ab eodem dicitur præſentatus.*

19 *Conſenſum Ordinarii ſupplet Conſenſus Papæ.*

ALLEGATIO LXXXII.

ANno 1672. Presbyter Joannes de Mathalon fundavit in Eccleſia Collegiata Sancti Petri Civitatis Avenionen. Canonicatum cum Dote Scutorum 4000. aſſignata de propriis Bonis laicalibus ſub diverſis conditionibus, & pactis, & ſignanter, quod ipſe deberet inſtitui in Canonicatu prædicto, poſtquam facta fuiſſet ejus electio, quodque Juſpatronatus eſſe deberet ſemper laicale, illud ſibi reſervando vita durante, & poſt ejus mortem volendo, quod ſpectaret = *Tali, ò tali perſone, che egli nominerà nel ſuo ultimo, e valevole Teſtamento, Codicillo, ò in tali altri inſtromenti.*

1 Erecto Canonicatu fuit de eo proviſus idem Fundator, juxta legem fundationis, qui poſtea in ultimo, cum quo deceſſit teſtamento condito de anno 1700. nominavit ad Juſpatronatus Jo: Franciſcum Deſmares ſuum hæredem, necnon Joannem Franciſcum Ture, & Gabrielem Teſte cum pacto, quod unuſquiſque per Turnum alternative gauderet Jure præſentandi, & eo modo continuaretur in eorum hæredibus, addita ex hac parte declaratione, quod ſi tempore obitus ipſius Fundatoris viveret D. Joſeph Siroque Canonicus Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Parocbialis qui vellet ſervire Canonicatui, tunc ſua intentio erat, quod ille nominari deberet, & præferri omnibus aliis, dummodo, hæc nominatio grata foret Archiepiſcopo, ſubjungens id facere ob cognitionem meriti, virtutis, & probitatis ejuſdem Siroque, & conſequenter ad majorem gloriam Dei.

Defuncto noviſſime Teſtatore de menſe Aprilis proximi, cum præfatus Siroque manifeſtaſſet Deſmares hæredi intentionem, quam volendi, & acceptandi Canonicatum; Iſte eum nominare recuſavit, prætendendo quod non eſſet per Teſtatorem coarctatus eum nominare, vel quatenus eſſet coarctatus, quod placitum Fundatoris eſſet ipſo Jure nullum, & per Sacros Canones reprobatum.

Quamobrem Siroque utendo jure ſuo, obtenta prius a Vicario atteſtatione *in forma dignum* ad omnia Beneficia, obtinuit 23. Junii proviſionem Canonicatus ab Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Prolegato Avenionen. & poſſeſſionem Canonicatus adeptus eſt; Per contrarium vero Hæres nominavit, & præſentavit D. Neviere Presbyterum coram Vicario, qui inſtitutionem conceſſit ſub die 24. ejuſdem Menſis Junii, & vigore Inſtitutionis idem Noviere obtinuit immiſſionem in poſſeſſionem Canonicatus contradicente dicto Siroque poſſeſſori anteriori.

In hoc rerum ſtatu, ex parte ejuſdem D. Siroque requiſitus fui in ſenſu veritatis = *An ipſe habeat Jus ſe tuendi in poſſeſſione, & titulo Canonicatus, adverſus Inſtitutum a Vicario ad præſentationem hæredis?* Unde aſſumpto examine articuli mihi delegati, eoque per germana Sacrorum Canonum fundamenta accurate diſcuſſo, cenſui prout infra, verius de jure reſpondendum.

Et quidem prima fronte intrare videbatur negativa reſolutio contra Canonicum Siroque ex pluribus fundamentis; Et primo, quia ipſe obtinuit Canonicatum abſque præcedenti præſentatione facienda per Hæredem, ut juſſit Teſtator, ibi = *Mia intenzione è, che egli foſſe nominato* = quando tamen, vel requirebatur præſentatio, vel ſaltem debebat hæres prius interpellari, & requiri ad faciendam præſentationem, alias ſine præambula præſentatione, vel ſaltem mora in præſentando poſt legitimam requiſitionem inducta proviſio Beneficii patronalis reddatur omnino nulla, ut in *Can. decernimus 16. quæſt. 7.* Lambert. *de Jurepatron. part. 1. lib. 1. quæſt. 6. tit. 2. num.* 5. Rot. *coram Burat. deciſ. 705. num. 1.* 2

Secundo, quia Fundator voluit, ut eatenus præſentaretur, ſeu nominaretur Canonicus Siroque, quatenus hæc nominatio grata foret Archiepiſcopo ibi = *Modo che tale præſentatione, e nominazione foſſe grata a Monſignor Arciveſcovo* = Ideoque ante proviſionem Canonicatus præcedere debebat Beneplacitum Archiepiſcopi volitum a Fundatore per viam conditionis ibi = *modo che*, ſeu, *dummodo* = qua conditione non ſervata nullum Jus obtinere potuit Canonicus Siroque vigore proviſionis Illuſtriſſimi Vicelegati ex firmatis per Rota *in Nolana Beneficii 19. Junii 1690. §. Nec ad verificandam, coram R. P. D. Caprara.* 3

Ex tertio, quia præceptum nominandi Canonicum Siroque factum, in Teſtamento fundatoris fuit ipſo Jure nullum, & per Sacros Canones prohibitum; Non enim nominatio facta fuit in limine fundationis; ſed in Teſtamento longe poſt erectionem Canonicatus, & tempore, quo fundator erat actualis Canonicus, qui proinde non potuit directe, vel indirecte in Teſtamento eligere, ſeu deſignare ſibi Succeſſorem in Canonicatu, *ad text. in cap. accepimus de pact. & cap. ex tranſmiſſa, & cap. dilectus de fil. presbyt. cap. conſuluit. de jurepatron.* Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 7. de reformat.* Lambertin. *de Jurepatronat. part. 1. lib. 2. art. 21. quæſt. 6. num. 5. & ſeqq. fol. Mihi* 347. 4

Vel ſaltem deſignatio Succeſſoris cum præcepto injuncto hæredibus de eum præſentando tanquam facta beneficio adhuc pleno, dicitur Mandatum de præſentando ad Beneficium vacaturum, quod de jure prohibetur tanquam inducens votum captandæ mortis, juxta *text. in cap. fin. de conceſſ. præb. & cap. illum de Jurepatr.* Lambert. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. art. 19. quæſt. 6. num. 1. & 2.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. q. 6. num. 1. cum ſeqq. ſignanter num.* 12. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 64. num. 34. verſ. quod tamen* Vivian. *eodem tract. lib. 5. cap. 5. n.* 3. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg 72. num. 5. & 6.* Rota *coram Dunozet. Jun. deciſion. 956. num. 14.* 5

Quidquid ſecus ſi ageretur de jure nominandi ad Vacaturum reſervato ex lege Fundationis, quo caſu non intraret allegata prohibitio, ut diſtinguit Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc. 64. num. 34. in fin. verſ. Ceſſat autem, & in ſumma num.* 129. ubi etiam de jure eligendi ſucceſſorem, & de utroque loquendo firmat Torr. *de pact. fut. ſucceſſ. lib. 2. cap. 20. numer. 14.* Pax Jord. *tom. 2. lucubr. 716. tit. 7 num.* 274. Adden. ad Gregor. *deciſ. 420. num. 9. in fine*, Rota *coram Burat. deciſ. 21. num. 2. & 3. & in recent. deciſ. 107. num. 7. part. 11.* 6

Teſtator autem non fecit hanc deſignationem ſucceſſoris in limine fundationis, quæ pure præceſſit dicto anno 1672. ſed longe poſt in Teſtamento condito de anno 1700. & ſic poſt 28. annos a die fundationis, & proinde hæc nominatio fuit prohibita dicto Fundatori, ſive ipſe conſideretur uti Canonicus, ſive uti Patronus, nam uti Canonicus, non potuit ſibi eligere ſucceſſorem in beneficio, uti vero Patronus non 7
potuit præſentare ad beneficium vacaturum extra limen fundationis, ubi prohibitum eſt Fundatori adjicere conditiones Sacris Canonibus adverſantes, Tondut. *quæſt. benefic. cap. 91. num. 1. & ſeqq.* Corrad. *in prax. cap. 6. num. 9. verſ. quod tamen*, Rot. *deciſ. 220. num. 33. & ſeqq. part. 11. recent.*

Imo

Digitized by Google

Immo etiamſi in limine fundationis fuerit reſervata facultas diſponendi de Jurepatronatus in Teſta-
8 mento, non poſſet adjici in illo conditiones Juri contrarias, firmat Adden. ad Pamphil. *deciſ. 54. n. 8. verſ. limitatur modo*, ubi teſtatur ita deciſum per Rot. *in Viterbien. Canonicatus 4. Februarii 1669. coram Eminentiſſimo Carpineo*. Quæ tamen Concluſio eſt falſa, dum ſtante reſervatione facultatis adjecta de conſenſu Ordinarii, poteſt ex intervallo Fundator adjicere conditiones, etiam Juri contrarias, cum tali caſu dicantur appoſitæ in limine fundationis, ut probavi *Diſcept. Eccl. num. 9. in fin.*

Sed his non relevantibus, contrariam ſententiam puto de jure veriorem, & ſine ulla dubitatione, firmiter teneo Dominum Siroque bene fuiſſe proviſum de Canonicatu per Illuſtriſſimum Vicelegatum.

9 Moveor ex clara lege fundationi, ubi Fundator reſervavit ſibi Jus nominandi eos, ad quos ſpectare intendebat Juſpatronatus poſt ejus mortem; Cumque propterea in ſuo teſtamento inter alios Patronos nominaverit hæredem, qui prima vice per Turnum præſentare deberet cum onere illi adjecto præſentandi D. Siroque; utique iſta lex non poteſt ab hærede impugnari, aut declinari, ſed ille accipiendo commodum hæreditatis; & Juſpatronatus, tenetur etiam acceptare onus ſibi a Teſtatore demandatum, ut in terminis tradunt Vivian. *de Jurepatr. lib. 4. cap. 2. num. 48. & lib. 14. cap. 3. num. 6.* Card. de Luc. *eodem tract. diſc. 18. num. 4. verſ. ſecus autem, & diſc. 79. num. 6. verſ. & quia Succeſſores*, Rot. *deciſ. 367. num. 7. part. 6. & deciſ. 372. num. 19. part. 11. recent.*

10 Unde recepta eſt Concluſio apud Beneficialiſtas, quod niſi hæres, ſeu Patronus præſentet eum, quem Fundator præſentari juſſit, poteſt ille nedum irrequiſito, ſed immo etiam invito Domino, comparere coram Superiore, & Inſtitutionem obtinere ex traditis per de Luc. *de Jurepatr. diſc. 20. num. 7. verſ. etiam ſine præſentatione*, Rot. *coram Burat. deciſ. 755. num. 2. & in recent. deciſ. 68. num. 2. part. 12. & dec. 333. num. 1. & ſeqq. part. 15. & in Valentina Beneficii 9. Januarii 1693. §. Mori & 3. Aprilis ejuſdem anni §. Final. coram Reverendiſſimo D. Molines Decano impreſſ. apud* Me *diſcept. Eccleſ. 7. num. 31.*

Neque ad effugiendi onus a Fundatore injunctum obſtare valent ſubtiles ponderationes ſuperius deductæ, quod nempe illud, vel importet electionem ſucceſſoris in Beneficio a jure reprobatam, vel ſaltem nominationem ad Beneficium vacaturum, pariter reprobatum ob votum captandæ mortis.

Quoniam in ordine ad primum reſpondeo extra-
11 neos eſſe a caſu noſtro terminos hæreditariæ ſucceſſionis in Beneficiis per electionem Beneficiati; hoc enim verificatur, quando Patronus, idemque Beneficiatus propria auctoritate relinquit beneficium Conſanguineo, vel alteri Succeſſori, ut docet *Text. in cap. conſuluit de Jurepatron.* ibi = *Cum Sanctuarium Dei jure hæreditatis teneri non poſſit, non decet aliquatenus ſuſtineri, ut Clerici Eccleſias a Parentibus ſuis fundatas propria auctoritate detineant, aut Laici filiis, vel aliquibus aliis eas concedant* = Neque proinde applicatur quando fundatur non propria auctoritate, ſed Epiſcopi, & ad præſentationem hæredis habentis Juſpræſentandi mandat eligi, ſeu inſtitui aliquem in beneficio Patronatu, ut limitat *Gloſ. in dict. cap. Conſuluit verb. auctoritate. & verb. concedant*; & ibi Gonzalez *ſub num. 3.* Jo: de Anan. *num. 1. verſ. non obſtat*, Panormit. *num. 1.*

Alias enim applicare hanc concluſionem terminis
12 noſtris, eſſet prohibere omne Juſpatronatus paſſivum, dum paſſim Fundatores poſt expletam fundationem diſponunt de Jurepatronatus in eorum hæredes, cum lege præſentandi vel conſanguineos, vel extraneos, & ſic juxta contrarium aſſumptum dici deberet illicita diſpoſitio tanquam Beneficium jure quodam hæreditario conſervans in certo genere perſonarum, & tamen Sacri Canones non prohibent, ſed admittunt hujuſmodi paſſivas vocationes in Juſpatronatus, non ſolum ſi iſtæ fuerint appoſitæ in limine fundationis, ſed etiam ex intervallo, & poſt fundationem peracta, ea ratione, quia Patroni non concedunt Beneficium auctoritate propria, ſed ſolum nominant, ſeu præſentant, & Ordinarius ad eorum præſentationem inſtituit; & ex hoc nullum præjudicium infertur Eccleſiæ, cujus nihil intereſt Beneficiatum ex una potius quam ex alia Familia deſumi, dummodo ſit habilis, & idoneus, ut in puncto, quod etiam poſt fundationem, & ex intervallo ſit licita vocatio certarum perſonarum in Jurepatronatus, propter hæreditario, magiſtraliter firmavit Rot. *in Arianen. Beneficii deciſ. 222. num. 4. cum ſeqq. part. 11. recent.* repetita poſt Tondut. *de Penſ. deciſ. 3. num. 3. & 4.* ubi plene reſpondet ad objectum hæreditariæ ſucceſſionis in Beneficiis, & *coram Bich. deciſ. 277. num. 22.* repetita poſt Vivian. *de Jurepatron. diſc. 15. num. 22.* & plene de Luc. *eodem tract. diſc. 18. n. 4. verſ. ſecus autem*; qui ſcripſit in dicta *Arianen. Beneficii. Vide infra alleg. 100.*

Aliæ vero doctrinæ generales indiſtinctæ loquen- 13
tes ſuper prohibita deſignatione ſucceſſoris in Beneficiis, de qua *in cap. accepimus de pact. cap. ex tranſmiſſa. & cap. dilectus de fil. presbyt.* longe minorem applicationem habent ad caſum, cum procedant in terminis ſimplicis Beneficiati, qui non poteſt in beneficio dare ſucceſſorem, nec ideo adaptantur ad eum, qui eſt fundator, licet iſte fuerit primus Beneficiatus; nam in Teſtamento Joannes de Marbelon juſſit nominari Canonicum Siroque, ut Fundator, & non uti Beneficiatus, unde tanquam Fundator, potuit deſignare hæredi perſonam, quam præſentare deberet Superiori, neque per hoc ipſe dicitur dediſſe ſucceſſorem in Beneficio; cum id non fecerit, uti Beneficiatus, ſed bene elegiſſe Præſentandum uti Fundator, quod ſibi, uti tali decebat juxta *Conſil. 82.* Zabarel. quod refert, & ſequitur Lambertin. *de Jurepatr. lib. 1. part. 1. quæſt. 9. num. 48. fol. Mihi* 188. Rota *deciſ. 107. num. 7. part. 11. recent.*

Quo vero ad aliud objectum circa nullitatem no- 14
minationis ad Beneficium vacaturum reprobatam per Sacros Canones propter Votum captandæ mortis facilis videtur reſponſio, quod ubi fundator facit talem nominationem ex facultate ſibi reſervata in limine fundationis, tunc ceſſat omnis prohibitio, juxta Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 64. num. 34. in fin* Pax Jord. *cit. 2. lucubr. lib. 10. tit. 7. num. 274. cum aliis ſupra allegatis.*

Fundator autem fecit hanc nominationem, ſeu 15
nominandi præceptum vigore facultatis ſibi reſervatæ in limine fundationis, eo quia ibi reſervavit ſibi Jus nominandi eos, ad quos volebat pertinere Juſpatronatus, quæ Reſervatio, ſicut comprehendit Juſpatronatus activum, ita etiam includit paſſivum, quod nihil aliud eſt, quam concedere Juſpatronatus activum cum jure præſentandi certas perſonas, neque illa differentia eſt an vocatio paſſiva ſit facta de una perſona, vel de pluribus, quia ſemper verum eſt, quod vocatus a Fundatore habet Juſpatronatus paſſivum, & propterea ſicut Fundator ex lege fundationis potuit nominare certas perſonas ad Juſpatronatus activum, ita etiam ejuſdem legis vigore potuit paſſivam qualitatem opponere, & hæredi vocatio ad Juſpræſentandi legem dare ſibi beneviſam, cum ambo ſint inter ſe connexa, ſcilicet Juſpatronatus activum, & paſſivum, & reſervans ſibi facultatem nominandi Patronos eandem reſervare ſibi dicitur etiam cum paſſivis qualitatibus, & oneribus, quæ veniunt in ſequelam vocationis activæ; ut tradit Rot. *coram Ninot. dec. 25. n. 27. verſ. quia ſi poſſunt, & n. 28. in recent. dec. 371. n. 15. part. 11.* Card. de Luc. *de Jurepatr. d. dec. 18. n. 4. verſ. ſecus autem.*

Tanto magis autem, quia in Inſtrumento funda- 16
tionis Fundator appoſuit qualitatem paſſivam, dum in caſu quo ipſe non nominaſſet Patronos ex intervallo, tunc diverſis perſonis Juſpatronatus reliquit cum onere præſentandi = *Un Figlio di Avignone, perſona pia, e di buoni coſtumi, Prete, ed in età di poter dire le Meſſe* = Unde in Teſtamento potuit declarare hanc paſſivam qualitatem pro prima vice in perſonam D. Canonici Siroque, prout per viam declarationis proceſſit, dicendo = *Non deſiderandolo per altro, ſe non che atteſo, che lo conoſco perfettamente la virtù,*

il me-

il merito, e la probità del detto Sig. Siroque conoſciuta per tale da tutte le perſone pie di queſta Città, e nella ſperanza, che queſto ſarebbe a maggior gloria di Dio. =

Quo ſtante alterum de duobus infallibiliter dicendum eſt; vel quod talis nominatio cenſeatur facta in limine fundationis tanquam explicatio conditionis in ea appoſitæ, vel ad omne pejus, etiam facta fuit extra limen fundationis, debet validiſſima judicari, ac omnino ſervari, eo quia tali caſu ceſſat omnis fraus, & votum captandæ mortis, cum nominatio ſit facta ad majorem Dei gloriam, tanquam de perſona piiſſima, meritis celeberrima, & ſervitio Eccleſiæ proficua, & neceſſaria, & tunc etiam actualiter Canonico diverſæ Eccleſiæ, & de quo erat dubium, an acceptare voluiſſet hunc novum Canonicatum, ut Teſtator expreſſit, ibi = *Caſo che egli voleſſe ſervire detto Canonico* = quibus concurrentibus, ceſſat omnis fraus, & ſiniſtra ſuſpicio deteſtabilis voti captandæ mortis, & per conſequens ceſſat prohibitio præventivæ nominationis ad beneficium vacaturum, ut in ſpecie Card. de Luca *de Jurepatr. diſc. 64. n. 34. verſ. hinc ubi ceſſet fraus, & diſc. 71. num. 19.* & optime Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. qu. 4. artic. 2. n. 8. fol. mihi* 484. ubi in terminis præſentationis ad Beneficium vacaturum, hæc ſingulariter ait = *Unde plus dico, quod in omni caſu, in quo ceſſaret fraus, & votum captandæ mortis, ceſſaret diſpoſitio dict. capit. fin. de conceſſ. præb. cum eſſet ejus ratio finalis, & ideo poſſet Patronus conſtituere Procuratorem ad præſentandum etiam ad vacatura Beneficia.* =

17 Quæ omnia dicta ſunt per rationes generales; cæterum, quia in terminis terminantibus hujus objecti, invenio rem deciſam per Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 79. numer.* 60. ubi erat Caſus unius Fundatoris, qui cum eſſet Beneficiatus ſui Beneficii Patronalis, præventive nominavit ad Beneficium per ejus mortem vacaturum; & dubitabatur de validitate hujus nominationis, & *Card. de Luc.* reſpondet nominationem eſſe validam; & objectum non obſtare; ad effectum enim ut inter nullitas, una ex duabus rationibus militare debet, vel illa voti captandæ mortis; vel ſupplantationis ſucceſſoris in Jurepatronatus; In caſu autem iſto dicit utramque rationem ceſſare, tam primam voti captandæ mortis, quia idem Beneficiatus conſentiebat, qui erat poſſeſſor; quam alteram ſupplantandi Succeſſorem, dum iſte erat hæres, qui legem Fundationis impugnare non poterat, & in fine ſubjungit, in contingentia alterius Caſus non fuiſſe de validitate hujus nominationis dubitatum, quæ doctrina punctualis tollit omnem difficultatem, quia dicitur Caſus legis, ubi alius Doctor non contradicit; ut ait Surd. *dec.* 229. *n.* 36. Rot. *coram Coccin. deciſ.* 2121. *num.* 18. *verſ. quoniam, & in recent. deciſ.* 122. *num. fin. part.* 5. *& deciſ.* 306. *numer.* 7. *parte* 18. *& dixi* Ego *Diſcept. Eccleſ.* 13. *nu.* 37. & ibi Rot. *n.* 56.

18 Motivis ſupra pro contraria parte adductis facilis patet reſponſio; Nam ad primum, quod hæres habens Juſpatronatus, & præſentandi, debeat requiri per paſſive vocatum, nullo jure cavetur, ſed bene hæres tenetur eum præſentare, cæterum ſine ulla interpellatione hæredis poteſt Vocatus etiam invito comparere coram Superiore, & obtinere Beneficium ex allegatis ſupra *n.* 10. neque enim ad hunc effectum eſt opus præſentatione hæredis, qui dicitur nudus Miniſter; nam Vocatus per Fundatorem cum præcepto, quod hæres eum præſentet, dicitur præſentatus ab eodem Fundatore, Rot. *coram Buratt. deciſ.* 755. *n.* 4. *& coram Pamphil. deciſ.* 99. *n.* 3.

19 Secundum vero objectum, quod nominatio Domini Siroque deberet eſſe grata Archiepiſcopo de facili tollitur, quoniam eſt conditio, quæ ſubintelligitur in omni perſona præſentanda, quæ debet per Superiorem approbari, eique grata eſſe, ideoque adimpleta fuit hæc conditio eo ipſo, quod Illuſtriſſimus Vicelegatus Canonicatum conceſſit dicto Siroque eique fuit grata perſona illius, cum Archiepiſcopus fuerit nominatus per Fundatorem, tanquam Ordinarius, & Superior habens jus inſtituendi, ideoque ejus perſona per æquipollens verificatur etiam in Vicelegato, uti repræſentante vices Summi Pontificis, ut habet locum conditio volita per Fundatorem, ſicuti ubi quis requireret conſenſum Epiſcopi, ſeu Ordinarii, ſine ullo dubio ſufficeret conſenſus Papæ, uti Ordinarii Ordinariorum, ut ait Rot. *deciſ.* 29. *n.* 8. *part.* 7. *recent.*

Si igitur Fundator voluit, quod Perſona D. Siroque præſentanda grata foret Archiepiſcopo, hæc voluntas eſt æque, immo magis, & melius adimpleta, ſi grata fuit Majori Superiori, ſcilicet Illuſtriſſimo Vicelegato, habenti Jus providendi, maxime cum iſta conditio fuerit expreſſe narrata eidem Vicelegato cum integra, & fideli ſerie Facti, ſuper quo Proviſio ex certa ſcientia emanavit.

Lucana Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Quando tacite inductum cenſeatur Juſpatronatus paſſivum favore Deſcendentium a Fundatore per argumenta, & conjecturas hanc voluntatem inferentes.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Juſpatronatus paſſivum non præſumitur, niſi per Fundatorem expreſſe ſit ordinatum. Contrarium vide n.* 8.
3 *Verbum* = poſſit præſentare = *relatum ad Patronum activum eſt facultativum. Contrarium num.* 9.
4 *Juſpatronatus paſſivum non infertur ab Activo, niſi quando verba reſervationis ſunt dubia. Contrarium n.* 8. *& n. final.*
5 *Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus coactivis, & contradictis non vero facultativis. Contrarium n.* 14.
6 *Voluntas Teſtatoris deducitur tacite, & expreſſe in Contractibus, & ultimis voluntatibus.*
7 *Etiam Juſpatronatus paſſivum eſt Sacris Canonibus conſentaneum, & n.* 15.
10 *Semper debet interpretari, ut ab Activo non diſcordet.*
11 *Arguitur favore Deſcendentium, quando iſtus Fundator exemit ab oneribus, quæ extraneis injunxit.*
12 *Conſequenti ſuppoſito, Antecedens quoque volitum cenſetur.*
13 *Interpretatio fit ſecundum id, quod interrogatus Fundator veriſimiliter reſpondiſſet.*
16 *Conſanguineos, extraneis voluiſſe præferri Teſtator, eſt veriſimile.*
17 *Juſpatronatus paſſivum, ab activo non cenſetur difforme, ubi non poteſt aſſignari diverſitas rationis.*

ALLEGATIO LXXXIII.

LEX fundationis Abbatiæ quartæ Dignitatis in Eccleſia Lucana, quam erexit, & dotavit inſignis 1
olim noſtræ Romanæ Curiæ Advocatus Jo: Baptiſta Spada, importat reſervationem Juriſpatronatus activi favore Majoris natu, & Senioris ex Deſcendentibus Fratrum germanorum ipſius Fundatoris, aliiſque Conſanguineis, cum lege prohibitiva præſentandi Clericum, qui ſaltem non ſit in Subdiaconatus Ordine, vel tali ætate conſtitutus, ut ad illum infra annum promoveri poſſit = *Exceptis tamen perſonis de familia de Spadis, vel filiis natis ex fœminis ejuſdem Familiæ, etiam in alia Familia nuptis, qui ſi 14. ætatis ſuæ annum attigerint, ad eandem Abbatiam præſentari poſſint* = ut ex Brevi Apoſtolico San. Mem. Pauli V. ad Me tranſmiſſo.

G Hacte-

in materiis profanis, quod qualitates Juri contrariæ non cenſentur repetitæ, ſed non habet locum in Fondationibus beneficiorum, ubi lex ipſa, & Sacri Canones approbant, & permittunt qualitates ſibi ipſi contrarias, tunc enim non dicitur agi de materia odioſa contra Jus, ſed de materia favorabiliſſima, cui aſſentiuntur ipſi Canones, & ubi in dubio inclinare debemus pro parte favorabili omnibus per Fundatorem vocatis, quoties ipſius voluntas non reſiſtit repetitioni, juxta Auctoritates ſuperius relatas ſub *n.* 20.

Diverſitas perſonarum, & diverſitas rationis pariter non ſubſiſtunt in facto, etenim tunc dicitur adeſſe diverſitas rationis, quando favor tributus uni Perſonæ veriſimiliter non cenſetur tributus alteri ob aliquam rationem differentiæ; In caſu autem iſto licet Teſtator prædilexerit familiam Sopranam, æque tamen dilexit ejus proximiorem, dum illum æque vocavit, & propter dilectionem familiæ æque dilexit; nec ulla aſſignabilis eſt ratio, quare potius familiæ, quam ejus proximiori indulgere voluerit circa reſtrictivam ætatis, & regula eſt, quod eadem ratio prædilectionis præſumitur, donec evidentiſſime contrarium probetur, ut in puncto quæſtionis firmat Ramon. *conſil.* 16. *numer.* 47. & 48. Altograd. *Jun. controv.* 94. *num.* 76. Balducc. *ad* Ramon, *conſ.* 91. *n.* 10. *tom.* 3.

Hinc non relevat prætenſa diſcretiva, nam quando concurrunt conjecturæ, & ſignanter connexitas Orationis vocantis certas perſonas in unico relicto ſeu Jurepatronatus paſſivo, & agitur de qualitate favorabili quæ vocatis, non repugnat, ſed imo convenit omnibus vocatis tunc extranei termini diſcretivæ, & potius applicatur regula declarativæ, quod una pars aliam partem explicat, & declarat ad notam *Text. in leg. qui filiabus*, *ff. de legat. primo*, Mantic. *de conjectur. libr.* 3. *tit.* 9. *numer.* 3. Maoa. *conſult.* 98. *numer.* 13. & *ſeqq.* & *conſult.* 350, *numer.* 28. & 29. *cum aliis in Oſtanen. Primogeniture* 12. *Junii* 1699. §. *Vocatio*, *coram R. P. D. Conchen.* Nunquam enim allegatur argumentum diſcretivæ, ubi adeſt, dubietas in una parte Orationis quicquid ſecus quando Teſtator ſe clare expreſſiſſet, mediante reſtrictiva Privilegii ætatis ad ſolos deſcendentes Sopranorum juxta diſtinctionem, de qua Rot. *deciſ.* 410. *num.* 7. & 8. & *deciſ.* 284. *numer.* 28. *part.* 18. Rot. *in Gerunden. Beneficii* 5. *Maji* 1692. *coram bon. mem. Beninca ſa*, *impreſſ. apud* Bertachin. *vot. dec.* 89. *num.* 18.

Pariter non juvat conſideratio, quod poſt vocatos Agnatos de Sopranis in prima parte = *anche Infanti*, = & inde proximiorem conjunctum poſtea redeundo Teſtator ad Sopranos repetierit qualitatem Infantiæ, ubi non aderat dubium, unde credi non poſſit, quod in parte media non expreſſiſſet, quod erat dubium quo ad unum *de ſuoi piu proſſimi Congionti*, quia ceſſat hæc Conjectura ſi reflectimus, quod in hac ultima parte Teſtator non loquebatur amplius de Jurepatronatus paſſivo, ſed de activo cum Ordine Primogenituræ, ubi explicare voluit, quod iſta Primogenitus intelligi deberet etiam Infans, & ſic ad diverſum effectum, & tamen licet repetiiſſet quoad Sopranos privilegium ætatis, non inde ſequitur, quod non cenſeatur volitum quoad Proximiorem conjunctum adjectum pro ſupplemento favoris, ſeu commodi cujus non eſſet capax ultimus de Sopranis; cum iſte proximior conjunctus fuerit a Teſtatore conſideratus vice, & loco Agnati in ſubſidium, una cum qualitatibus expreſſis, & volitis quoad ipſum Agnatum. Anchatan. *conſ.* 137. *num.* 2. Odd. *conſil.* 95. *numer.* 52. & *ſequent* Rot. *coram Coccin. deciſ.* 1526. *n.* 13.

Circa Tertium objectum, quod Juſpatronatus paſſivum non videatur adeſſe pro *uno ſuoi Proſſimi Congionti*, eo quia Teſtator non proceſſit per verbum

21 præceptivum, ſed per verbum *poſſa*, mere facultativum; breviter reſpondetur, quod in ultimis voluntatibus verba etiam facultativa reſolvuntur in præceptum, juxta *Text. in leg. unum ex familia* 69. *in fin. ff. de legat.* 2. Alciat. *in leg. nepos* 125, *numer.* 3, & 4. *ff. de verborum ſignificat.* Manz. *conſul.* 285. *num.* 16. cum aliis adductis *per* Rot. *in Romana Fabrica* 13. *Januarii* 1702. §. *Vixque conſimile*, *coram R. P. D. Anſaldo*. Et facilius reflectendo ad ea verba, *Voglio che poſſa* nam indoles illius verbi, *voglio*, cum neceſſitatem præciſam inducat *ad Text. in leg.* 2. *in princip. Cod. communia de legat. primo*; Rota *coram Ubald. deciſ.* 22. *numer.* 7. Ita verbum immediate ſe-

quens, *poſſa*, tametſi facultativum eſſet, adhuc regulari debet juxta naturam primi verbi coarctationem præſeferentis, ut in his terminis loquit Rot. *in Alexandrin. Juriſpatr.* 13. *Junii* 1701. §. *Pro reſponſione*, *coram R. P. D. Scoto*. 22

Præſertim ne ſequatur abſurdum, ſeu imprudentia diſpoſitionis, juxta quam licitum foret præſentare extraneos, excluſo proprio ſanguine, ac etiam quia Teſtator ſemper in Jurepatronatus paſſivo dedit legem præceptivam præſentandi certum genus perſonarum, quæ propterea in omnibus ſuis partibus dici debet præciſa, & enixa etiam in verbis quantumcunque deprecativis, & facultativis, Rot. *coram Dunoz. Jun. deciſ.* 342. *numer.* 5. cum aliis adductis in *Nullius Senogallien. Bonorum ſuper manutentione* 13. *Junii* 1695. §. *Ex his itaque in fin.* & 23. *Januarii* 1697. §. *Minuſque*, & *in eadem ſuper bono Jure* 13. *Maji* 1697. §. *In omnibus*, *coram bon. mem. Muto*. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 50. *num.* 5. & 6. Rot. *deciſ.* 68. *numer.* 4 *cum duobus ſeqq. part.* 12.

De hoc tamen tertio objecto S. Rota nullam rationem habuit, neque hoc fuit motivum decidendi, bene verum eſt, quod verba facultativa in lege fundationis non inducere neceſſitatem, confirmavit Rot. Me ſcribente in infraſcriptis Cauſis, nempe *in Aſten. Prioratus ſuper Inſtitutione* 20. *Januarii* 1708. §. *Abſque eo quod*, *coram Rev. P. D. Lancetta*, & *in Sulmonen. Juriſpatronatus* 21. *Januarii* 1715. §. *final.* & 3. *Junii ejuſdem anni* §. *Ibidemque*, *coram R. P. D. Falconerio*, ubi lex fundationis dicebat, quod beneficium = *Poſſa conferirſi a perſona della Caſa de Petris*, *ancor che foſſe di ogni ſorte* = & Rota cenſuit ex illo verbo facultativo, *poſſa*, actum præſentationis dici relictum in mera Patronorum libertate, nec eſſe inductum Juſpatronatus paſſivum, quod tanquam vinculum, ſeu ligamen Patronorum, quibus adimit libertatem præſentandi ſibi beneviſos, non cenſetur appoſitum niſi fundatio illud concludenter præſeferat, & ubi fuit appoſitum favore extraneorum, qui de ſanguine Fundatoris non ſunt, reſtringitur quantum ſonat, & conceſſum favore unius ex filiis non extenditur ad alios filios ejuſdem Patris, ut obtinui *in Toſculana Cappellania* 15. *Martii* 1715 §. *Nihilominus coram Rev. P. D. Anſaldo*, notandum eſt tamen, quod verbum, *poſſit*, facultativum aliquando etiam importat neceſſitatem, juxta ea, quæ diſſerumus apud Rodulphin. *alleg.* 67. *numer.* 3. & Rot. *coram Dunozz. Jun. dec.* 828. *num.* 5. & *ſeqq.* ideoque rimanda eſt mens Fundatoris, juxta quam verba operantur, ſuamque interpretationem recipiunt. 23

Hæc Cauſa habuit in Rota magnum diſſidium votorum; nam primo dictum fuit, quod *iterum proponatur*, deinde quod *videant quintus*, & *ſextus*, poſtea quod *videant omnes*, & demum poſt abſentiam, & mutationem plurium Auditorum, repropoſita Cauſa deciſum fuit pro Inſtitutione Dominici Valerii Claudii, ut in *deciſionibus editis* 25. *Januarii* 1709. *coram R. P. D. Lancetta*, & 23. *Junii* 1710. *coram R. P. D. Aldrovando*. Ego vero, quando ſubſiſteret ſuppoſitum Juriſpatronatus paſſivi, ab opinione ſuperius firmata, pro qua paritas votorum S. Rotæ diu ſtetit in æquilibrio recedere non poſſum.

Firmana Canonicatus.

ARGUMENTUM.

Patronus præſentando Incapacem cadit pro ea vice a Jure præſentandi, quod devolvitur ad Compatronos, vel ad Superiorem; Ignorantia qualitatum in fundatione requiſitarum per Patronum allegari non poteſt.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Lite pendente Patroni non poſſunt præſentare; alias præſentatio nulla eſt, & attentata, & vide, num. 3.*
4 *Præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi diſpenſatio obtineatur intra quadrimeſtre.*
Præſentatio nulla inficit gratiam pro præſentata obtentam ibi.
5 *Gratia pro devoluto obtenta, vacationem conſumit, itaut gratia poſterior ſecuta ſit nulla.*
6 *Subdiaconatum ad aſſequendum requiritur ætas annorum 21. inceptorum.*
7 *Patronus præſentando incapacem pro illa vice amittit facultatem præſentandi, quæ durante quadrimeſtri ad Superiorem devolvitur, & num. 12. & fin.*
8 *Ignorantia præſumitur, ubi ſcientia non probatur.*
9 *Ignorantia non excuſatur in iis, quæ quis ſcire tenetur.*
Talis ignorantia dicitur craſſa, & ſupina, ibi & num. 13.
10 *Patronus non excuſatur allegando ignorantiam fundationis; quam omnino ſcire debet, & n. 11. & num. 36.*
12 *Ex præſentatione incapacis facta per unum devolvitur totum jus præſentandi ad alterum Compatronum, & quando intret devolutio ad Superiorem.*
14 *Patronus pro minori parte habet utilitatem ſuam fundatam in devolutione, quæ ſibi obvenire poteſt ex præſentatione facta per majorem partem contra legem fundationis.*
15 *Rota in Barchinonen. Benefic. coram Priola, & in deciſ. 139. poſt Vivian. declaratur.*
16 *Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione Apoſtolica, excludit ignorantiam ejuſdem Conſtitutionis.*
17 *Ignorantia erectionis Collegiatæ factæ per Bullam Papæ eſt inabilis, ſicut eſſet ignorantia ſtatutorum propriæ Civitatis, & n. 18.*
19 *Patronus præſumitur ſcire, quod debet, Videlicet fundationem.*
Regulam pro ſe habenti, ſufficit limitationem eſſe dubiam, ibi.
20 *Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis, probatur ex obſervantia, & n. 21.*
22 *Pariter ex ſententia.*
23 *Ex retentione Conſtitut. in propria domo.*
24 *Ex libris publice impreſſis, & diſtributis, in quibus eadem enunciatur.*
25 *Ex atteſtatione Secretarii Communitatis.*
26 *Secundæ depoſitioni Teſtium ſtandum eſt, quando cum primo eorum dicto alii concordant, & num. 34.*
27 *Excuſatio, quod quis non legerit, quod ſuſcepit ad effectum legendi, non admittitur.*
28 *Excuſatio quod quis non intellexerit id quod pluries tranſcripſit non admittitur, & n. 35.*
29 *Communitas repræſentat unicam vocem, & ideo non poteſt obtinere derogationem medietatis.*
30 *Bona fides non ſuffragatur adverſus Bullam Papalem cum decreto irritanti.*
31 *Ignorantia non admittitur, ubi non probatur adhibitas fuiſſe omnes diligentias.*
32 *Procurator cenſetur enunciare, & producere documenta de mandato ſui principalis.*
33 *Requiſitum ætatis ad Ordines in præſentando eſt vinculum, & reſtrictiva libertatis Patrona competentis.*
34 *Standum eſt Teſtibus in prima, non autem ſecunda depoſitione.*
35 *Qui ſcit Bullam non poteſt ignorare omnes ejus partes.*
36 *Refertur exitus Cauſæ per Sacram Rotam non reſoluta.*

ALLEGATIO LXXXI.

SAn. mem. Gregorius Decimus quartus Eccleſiam 1
Sancti Elpidii Firmanæ Diœceſis erexit in Collegiatam Inſignem diſtinctione triplicis Ordinis Canonicatuum, nempe Presbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis mandando, ut ſaltem medietas eſſet Ordinis Presbyteralis, reliqua vero pars eſſet Ordinis Diaconalis, & Subdiaconalis, & quia Communitas Terræ Sancti Elpidii de propriis bonis dotaverat quatuor Canonicatus, ideirco Summus Pontifex ei reſervavit Juſpatronatus ad eoſdem quatuor Canonicatus ad effectum præſentandi Perſonas conſtitutas in prædictis Ordinibus, vel ſaltem exiſtentes in ætate capaci ad ſe promovendum ad illos intra annum.

Fuit data executio huic Bullæ per Camillum Burgheſium tunc A. C. etiam ad inſtantiam Communitatis dictæ Terræ, eademque Communitas Bullam integram hujus erectionis, non quidem charactere bullatico, ſed plano, & currenti copiatam ſuſcepit, & repoſuit in Capſula Buſſoli ipſius Communitatis, taliter, quod in eadem Capſula Buſſoli non tantum aſſervatur Bulla bullatico charactere conſcripta, ſed etiam copia ejuſdem Bullæ noſtro legibili charactere exarata inſerta ad unguem in ipſo Inſtrumento executionis, & ad eoſdem quatuor Canonicatus a primæva erectione vacantes præſentavit quatuor Sacerdotes ad formam Bullæ.

Eodem modo ſemper continuavit Communitas in præſentandis Sacerdotibus in vacatione pro tempore alicujus ex quatuor Canonicatibus, & ſignanter de anno 1633. defuncto uno ex illis, ſcilicet Antonio Gerardino præſentatus fuit R. D. Dominicus Medalia cum expreſſa mentione Juris præſentandi ſibi competen. ad formam Bullæ erectionis, & pariter de anno 1658. facta ſimiliter expreſſione in actu præſentandi de Bulla erectionis in vacatione alterius Canonicatus præſentatus fuit Franciſcus Acciarinus, & quia non habebat ætatem legitimam ad Ordines Sacros præſentatio facta extitit ſub conditione diſpenſationis Apoſtolicæ, idemque ſervatum in aliis vacationibus annorum 1675. 1680. & 1686.

Noviſſime vacato uno ex Canonicatibus per obitum Sacerdotis Hieronymi Faſſitelli ſub die 29. Februarii 1712. Communitas devenit ad electionem ſub die 3. Martii, in qua Salvatorius maturæ ætatis Sacerdos habuit 18. ſuffragia, & 7. Odoardus ætatis annorum 19. quam electionem caſſavit Tribunal Sac. Conſultæ ſub diebus 29. Maii & 28. Junii, itaut ad novam ballottationem poſitis Collitigantibus, Odoardus reportaverit vota favorabilia ſexdecim, & Salvatorius numerum 12. votorum, & quia numerus votorum non erat in duabus tertiis pro Odoardo R. P. D. Gubernator Marchiæ fecit ſuppletionem in uno voto, & uno tertio.

Salvatorius inter hæc obtinuerat gratiam pro præſentato vigore primæ electionis, & obtinuerat executionem appellatam ab Odoardo ad Rotam, ſed poſtea convolavit ad Datariam & reportavit gratiam pro devoluto ſub die 22 Octobris 1712. ob præſentationem nulliter factam de incapaci, ac etiam ex lapſu temporis ad præſentandum, per contrarium vero Odoardus obtinuit ſub die 28. Octobris mandatum procuræ Communitatis ad ipſum tertia vice præſentandum non ſimpliciter, ut antea, ſed ſub conditione diſpenſationis, & longe poſt obtinuit ſuper hac tertia præſentatione

gratiam

gratiam pro præſentato cum diſpenſatione ſub die 5. Novembris.

Ego Scribens pro Salvatorio in Rota dicebam, quod Literæ Odoardi non eſſent exequendæ ex duplici inevitabili fundamento, quorum alterum ſufficeret, & primo quidem, ex quo gratiam reportavit vigore præſentationis habitæ, ſive ſub die 21. Auguſti, ſive ſub die 28. Octobia 1712. de quo tempore pendebat lis inter ipſum, & Salvatorium ſuper prima ejus gratia, pro qua reportaverat ſententiam favorabilem coram Executore, quæ lis duravit uſque in præſens, & placuit Sacræ Rotæ ſuper illa reſolvere *intrare arbitrium pro retardatione*, *juxta Deciſionem editam ſub die 3. Aprilis 1713. coram R.P.D. Falconerio*;
2 cum igitur nova præſentatio, eni ionititur ejus gratia emanaverit lite pendente, per conſequens remanet nulla, & attentata, quia lite pendente Patroni habent manus ligatas, & ad nullam novam præſentationem devenire valent ſub pœna nullitatis, & attentatorum, juxta *Text. in cap.* 1. *&* 2. *ut lite pend. in* 6. Rot. *cor. Cerr. deciſ.* 26. *num.* 48. *& deciſ.* 106. *num.* 3. *& cor. Otthob. deciſ.* 29. *num.* 51. *& in recent. deciſ.* 295. *n.* 5. *par.* 6. *& in Hipporeg. Parochialis* 21. *Junii* 1700. §. *Conſtito*, *&* §. *Caterum*, *coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano*; in quo tamen diſcurrebam per dilemma, quod aut Communitas lite pendente præſentare non poterat, & præſentatio eſt attentata, & nulla, aut vaſo poterat, & cum obtenta fuerit gratia ſub die 5. No-
3 vembris 1712. de hoc tempore lapſum erat quadrimeſtre ad præſentandum, etiam computando illud a die 28. Junii 1712. quo Sac. Conſulta fecit ultimum reſcriptum anullando primam electionem; cum nequeat pars ſtare in Bivio ſcilicet allegare impedimentum litis, quando agitur de devolutione ex lapſu temporis: quando vero agitur de nullitate præſentationis factæ lite pendente, allegare, quod lis non impediebat præſentationem, ut in præciſis terminis hoc dilemmate utitur, Rot. *in dict. Hipporegien. Parochialis* 21. *Junii* 1700. §. *Caterum*, *coram Reverendiſſimo Decano*.

Sumendo enim tempus a die ſupradicta 28. Junii, qua lis ceſſavit ſuper prima electione loquendo de lite in Tribunali Sacr. Conſultæ debebat Odoardus non ſolum præſentari, ſed etiam obtinere gratiam pro præſentato cum diſpenſatione intra quadrimeſtre, quod terminavit 28. Octobris, & conſequenter erat Jus devolutum ſub die 5. Novembris, quando obtenta fuit gratia cum diſpenſatione, quia præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi purificetur conditio, & obtineatur gratia diſpenſativa intra tempus quadrimeſtris, ut tradunt Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2 *part.* 2. *quaſt.* 3. *art.* 5. *num.* 5. *& art.* 9. *numer.* 5. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 8. *cap.* 6 *num.* 10. *&* 24. Gratz. *de benefic part.* 8. *cap.* 2. *num.* 3. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 48. *num.* 2. unde fit, quod ſtante nullitate præſentationis corruat gratia pro præſentato, ut apud
4 Vivian. *de Jurepatr. lib.* 12. *cap.* 7. *num.* 10. Rota *in Syracuſana Prapoſitura* 5. *Decembris* 1696. §. *Final. coram bona memoria Muto*, *& in recent. dec.* 619. *num.* 14. *part* 19. *tom.* 2.

Secundo, litteræ Odoardi non ſunt exequibiles, quia de tempore earum datæ, jam Summus Pontifex fecit proviſionem favore Salvatorii in gratia pro devoluto, quæ ubi valida eſt, dat Jus, & conſumit va-
5 cationem, itaut gratia poſterior Odoardi nullius momenti remaneat, ut in præciſis terminis noſtris dixit Rota *deciſ.* 216. *num.* 7. *part.* 2. *recent. & in Rhegien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Final. coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano*.

Hinc ſequitur exequendas eſſe litteras Salvatorii veluti juſtificatas in devolutione Papæ enarrata, quia nempe = *Quidam Hieronymus Odoardus aſſertus*
6 *Clericus in atate ad Sacrum Subdiaconatus Ordinem ſuſcipiendum requiſita minime conſtitutus a Communitate*, *& Hominibus pradictis nulliter de facto praſentatus fuit* = quæ quidem devolutio juſtificatur ex hoc capite præſentationis factæ de incapaci, quia cum Odoardus ſit minoris ætatis annorum 19. clara eſt incapacitas ad Ordinem etiam Subdiaconalem, pro quo aſſequendo intra annum requiritur ætas 21. annorum inceptorum, juxta reſolutionem Sacræ Congregationis Concilii in una *Venafren.* 1603. relata apud Nicol. *in floſc. in verb. atas num.* 2. Narbon. *de atat. ann.* 22. *quaſt.* 1. *num.* 1. *& ſeqq.* Barboſ. *de Jur. Eccleſ. libr.* 1. *cap.* 33. *num.* 88. *& cap.* 37. *num.* 3. Leo *in Theſaur. for. Eccleſ. part.* 1. *cap.* 4 *num.* 31. Bonacin. *de Sacrament. diſp.* 8. *quaſt. unic. punct.* 5. *num.* 12. Navat. *in manual. cap.* 25. *num.* 116.

Unde cum Ordo ſaltem Subdiaconalis fuerit actu, vel habitu neceſſarius in præſentando attenta lege fundationis, quæ reſultat ex rotunda Bulla Papali erectionis Eccleſiæ Collegiatæ cum Clauſula ſublata, & decreto irritanti. Communitas præſentando incapacem, & minime qualificatum amiſit pro hac vice poteſtatem præſentandi, & etiam durante quadrimeſtri Jus
providendi devolutum remanſit ad Superiorem, jux- 7
ta originalem Theoricam, quam Doctores noſtri attribuunt, Barbat. *conſ.* 33. quam communiter ſequuntur Tribunalia, & ſignanter Sacræ Rotæ Auditorium teſte Creſcentio *deciſ.* 11. *de Jurepatr.* & tradunt Lambertin. *eodem tract. lib.* 2. *part.* 1. *quaſt.* 10. *art.* 4. *num.* 16. 17. *&* 23. Vivian. *lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 69. Pax. Jord. *tom.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 7. *num.* 368. Rot. *deciſ.* 216. *num.* 6. *part.* 2. *& in dicta Rhegien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Tantum autem*, *coram Reverendiſſimo Decano*, Card. de Luc. *de benefic. diſc.* 112. *nu.* 10. *& in recent. deciſ.* 619. *num.* 14. *part.* 13. *tom.* 2.

Non obſtat excuſatio cum motivo, quod Communitas habuerit ignorantiam legis fundationis, allegando, quod ex circumſtantiis fuerit in bona fide hujus
ignorantiæ, quam etiam ſupponitur eſſe præſumen- 8
dam cum regulis generalibus, quod præſumitur ignorantia, niſi probetur ſcientia, de qua in *Cap. praſumitur de regul. jur. in* 6. cum vulgatis.

Etenim iſta ſunt æquivoca nimis manifeſta in terminis, de quibus agitur, eſt enim diſtinctio ſolidiſſima apud Doctores, quod hæc ignorantia eſt ſolum allegabilis, & excuſat, quando agitur de qualitatibus latentibus, exempli gratia, ſi quis præſentet ad Parochialem Eccleſiam Sacerdotem, qui in examine reprobetur ab Eaaminatoribus ex defectu ſufficientis idoneitatis, juxta *deciſ.* 91. *coram Priol.* vel quando præſentet Clericum ad aliud beneficium, qui poſtea detegatur irregularis, criminoſus, aut aliud occultum vitium habens, tunc enim excuſat ignorantia, in quibus terminis loquuntur contrariæ auctoritates, ſecus vero eſt quando Patronus præſentat non qualificatum juxta legem fundationis, quæ diſponat eſſe præſentandum, vel Sacerdotem, vel Doctorem, vel alia qualitate præditum; hoc enim caſu nemo inter Doctores adhuc dicere tentavit, quod Patronus poſſit allegare ignorantiam legis fundationis ea ratione, quia Patronus cujus vigore præſentat? & quo jure? certe in vim fundationis, quæ dat illi talem poteſtatem ergo allegare non poteſt ignorantiam fundationis tanquam illius fontis, ex quo Jus ſuum deſumit, & quam vel ſcivit, vel ſcire tenetur, ut generaliter, quod ignorantia non excuſet in iis, quæ quis ſcire tenetur, cum paria ſint ſcire, & ſcire debere, tradunt Gratian. *diſc.* 194. *num.* 1. Barboſ. *axiom.* 174. *num.* 19. Paſſerin. *de elect.*
cap. 29. *num.* 54. Rot. *deciſ.* 256. *num.* 14 *&* 15. *part.* 9
9. *recent.* ubi quod iſta dicitur ignorantia craſſa, & ſupina, quæ non attenditur *Gloſſ. in cap. innotuit in verbo ignorantiam de elect.* Rot. *coram R.P.D. Anſald. d. deciſ.* 95. *num.* 25.

In præciſis autem terminis terminantibus ita firmavit Rota *coram Cavaller. deciſ.* 231. *numer.* 2. *&* 3. ibi = *Neque Praſentantes excuſari poſſunt, ſi igno-*
ranter inhabilem praſentarunt, quia tenebantur ſcire 10
ordinem, ſeu qualitatem requiſitam in fundatione Teſtatoris = *Et coram Bich. deciſ.* 232. *num.* 6. ibi = *Veriſimile non eſt, quod ignoraverit legem fundationis A QUA JUS SUUM METIEBATUR* = Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 47. *num.* 4. ibi = *a lege fundationis cujus ignorantia allegari non poteſt a Praſentante QUI EX ILLA SUUM JUS METITUR.* =

Hoc ipſum probat Tondut. *quaſt. benefic. part.* 1. *cap.* 118. *numer.* 32. = *Quod ſi Patroni allegare velint ignorantiam qualitatum ex fundatione requiſitarum non ſunt audiendi cum de illis ſeſe informare tenentur*,

neantur = Lambettio. *de Iurepatr. lib. 2. part. 1. quæſt. 10. art. 4. num. 23.* ibi = *Si requireret aliquem ordinem ex diſpoſitione Fundatoris, quem tenetur ſcire Patronus* = Marent. *reſponſ. e8. n. 8. & ſeqq. par. 3.* ibi = *Haud ſuſtineri a Compatronis præſentationem, quæ contra formam a Fundatore datam ſacta fuerit, quamvis per ignorantiam præſentatio aliter, quam diſpoſitum fuerit ſubſecuta fuiſſet, quia profecto tenentur Compatroni notitiam habere qualitatum, quæ in fundatione ad præſentandum tradita fuerunt.* =

Et noviſſime in eiſdem terminis ita deciſum fuit per Rot. *in Auguſtana Canonicatus, & Parochialis* 10. *Iunii* 1712. §. *Quidam demum, coram R. P. D. Criſpo,* ibi = *Quidquam demum pro deſtruenda validitate præſentationis Ignatii operari non poterit BONA FIDES, qua mediante Leopoldus contendit præſentationem ſui Patroni poſſe excuſari, etiamſi ipſum, licet non qualificatum nominaverit illam deſumendo ab*
11 *ignorantia legis fundationis, vel a concordia inita inter Collegiatam, & Fuggerios Patronos, &c. quandoquidem NULLA BONA FIDES pro ſubſtinenda præſentatione facta de inhabili valet opitulari, non quidem ratione ignorantiæ cum Patroni teneantur ſcire qualitates pro præſentandis in fundatione præſcriptas, nec ullo modo excuſationem in hoc poſſunt promereri.* =

Quæ Theorica locum habet in his præciſis terminis ad effectum, ut Patronus pro ea vice amittat Jus præſentendi, & detur devolutio, vel ad Compatronos, etiamſi unus tantum bene præſentaſſet justa formem fundationis, vel ad Superiorem, caſu quo Patroni omnes præſentaſſent non qualificatum juxta legem fundationis, ut in terminis devolutionis ad Compatronos tradit Rota *coram Cavaller. dict. deciſ.* 231. *num.* e. & 3. & *in dicta Rhegien. Iuriſpatronatus* 16.
12 *Ianuarii* 1708. §. *tantum autem, coram Reverendiſſimo Decano, & in Tarraconen. Beneficii* e9. *Ianuarii* 1712. § *pront etiam, coram R. P. D. Lancetta, & in Volaterrana Beneficii 7. Decembris* 1708. §. *nulla, coram R. P. D. Criſpo,* in terminis autem devolutionis ad Superiorem, tradunt Vivian. *de Iurepatronat. lib. 6. cap. 7. num. 69.* Lambertin. *lib. 2. part. 1. quæſt.* 10. *art. 4. num. 17. & 23.* Card. de Luca *de benefic. diſc.* 11e. *num.* 10. & *de Iurepatr. diſc. 47. num.* e. & 5. Barboſ. *allegat. 72. num.* 105. & *in dicta Auguſtana Canonicatus, & Parochialis* 10. *Iunii* 1712. §. *Quidquam, coram R. P. D. Criſpo.*

Unde neſcitur, quo fundamento ſcribentes pro Odoardo Sacroſanctem hanc Theoricam offuſcare conentur allegando doctrinas nullo modo loquentes de Præſentantibus non qualificatum contra legem fundationis, aut enim caſtare debemus omnes Doctores, & Deciſiones, aut ſtare cogimur huic veritati, quod ignorantia etiam probata nullo modo excuſet Patronum e devolutione quando peccat contre legem fundationis quia illa ſcire tenetur, & ſibi imputet ſi ignoravit tanquam allegans ignorentiam craſſam, & ſupinam, quæ talis dicitur, ubi quis non perquirit, & ſcire negligit ea, quæ ſcire, & indagare tenebatur prout Patronus in præſentando ſcire tenetur eam legem fundationis, cujus vigore præſentat, & a quo deſumit ſuum Jus præſentandi, ut communiter tra-
13 dunt, Menoch. *de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 23. num.* 66. Meſcerd. *de probat. concluſ.* 881. *num. 7. cum tribus ſeqq.* & in terminis ad effectum privandi pro ea vice Patronum poteſtate præſentandi dicerunt, Rocch. de Curt. *de Iurepatronatus in verb. honorificum numer.* 17. ibi = *Præſentans præſumitur ſcire, &c. quod bene nota ad faciendum privari Patronum poteſtate præſentandi pro ea vice* = Maſcard. *de probat. concluſ.* 1217. *num.* 11. & 12. Lambertin. *de Iurepatr, part. 1. lib. e. quæſt.* 10. *art. 4. num.* 14.

Et ſane imperceptibile redditur quomodo Patronus excuſare ſe valeat allegando ignorantiam fundationis, quam ſcire tenetur per neceſſe, quando præſentat dum illius vigore præſentet; alias enim ſi ponimus in dubium hoc primum principium, actum erit de devolutionibus, & erit inferre immenſum præjudicium tam Compatronis, quam Ordinariis, quam denique ipſi Summo Pontifici ejuſque Datariæ Apoſtolicæ; nam ſemper inſtrumenta fundationum ſunt antiqua, & conſequenter omnes Patroni ſemper dicere potuerunt *Ego neſciebam fundationem,* & ſic nullus unquam dari poterit caſus devolutionis, niſi in actu præſentandi Patronus producat inſtrumentum fundationis, quod exemplo pernicioſum eſſet, & irent in præceps omnes Theoricæ legales, quod nemo allegare poteſt ignorantiam ejus a quo Jus ſuum deſumit, & quod ſcire tenetur, & quod paria ſunt ſcire, & ſcire debere, & non minus quis peccat in committendo, quam in omittendo, quodque, qui negligit ſcire, quod debet, & ſcire poteſt, eſt in culpa, & his omnibus caſſatis Patroni habentes minorem partem ſentient præjudicium, quia non ſperabunt devolutionem ex præſentatione facta per majorem partem Patronorum contra legem fundationis, in quo conſiſtit utilitas Patro- 14
ni minorem partem habentis, ut in dicta *Rhegien. Iuriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *tantum, coram Reverendiſſimo Decano, & in dicta Tarraconen. Beneficio ubi ſupra, coram R. P. D. Lancetta,* & eodem modo præjudicaretur Eccleſiæ ſcilicet Ordinario, & Papæ in proviſionibus Jure devoluto.

Allegabatur in contrarium deciſio *in Barchinonen. Beneficii, coram Eminentiſſimo Priolo,* ſed ille toto Cœlo differt ab iſto caſu in quo verſamur; ibi enim agebatur de fundatione quatuor ſæculorum ſpatio diſtans, & quæ reperiri non poterat per Patronos, quia non exiſtebat = *penes acta alicujus publici Notarii, ſed ſolum in privato Archivio* = ſunt verba ſupradictæ deciſionis apud Monacell. *in formul. tom.* e. *deciſ.* 41. *num.* e. & quod notabile eſt, aderat obſervantia præſentandi ſimplices Clericos per ſpatium 250. annorum, & ſic Patronus credere debebat talem fuiſſe legem fundationis, qualis erat obſervantia tot ſæculorum, ut proſequitur *dicta deciſ. 41. num. 4.* ibi = *credere debuit, quod talis fuiſſet ab initio lex fundationis* = ergo in circumſtantiis hujus deciſionis caſus erat extravagantiſſimus, ubi Patronus ſcire non poterat, nec reperire legem fundationis, & obſervantia tot ſæculorum faciebat eum credere, quod fundatio non eſſet diverſa ab obſervantia duorum, & ultra ſæculorum, 15
& ſimiliter inapplicabilis eſt *deciſ.* 139. *poſt Vivian.* quia ibi præſentatus fuerat Sacerdos habitualis, qui poterat infra annum ſe promoveri ibi = *Qui præſentavit Orlandettum, qui conſtitutus erat in vigeſimo quinto ſuæ ætatis anno, quo poterat ad Sacerdotium promoveri.* =

Firmata hac Theorica, quod etiam probata ignorantia fundationis non excuſet, res tranſit in evidentiam ſi reflectimus, quod non agitur in præſenti de aliqua fundatione unius beneficii particularis, quæ reſultet ex privata ſcriptura, ſeu Teſtamento, aut Inſtrumento, ſed de Bulla Papali erectionis integræ Collegiatæ in Patria propria Communitatis Adverſariæ, quæ dedit legem non ſolum quatuor Canonicatibus, ſed omnibus aliis liberæ collationis cujus Bullæ ignorantia eſt inallegabilis, & maxime per Communitatem loci non ſolum quia habet Bullam decretum irritane, quod afficit etiam Ignorantes, ut tradunt Ga- 16
briel. *tit. de clauſ. contlaſ. 3. numer. 1. & ſeqq.* Barboſ. *clauſ. 40. num. 7.* Rot. *coram Merlin. deciſ. 814. num. 6. deciſ. 845. num. 4. & deciſ. 846. num. 18. & in recent. deciſ. 356. num. 17. part. 16.*

Sed etiam quia veluti lex generalis pro Collegiata in Patria Communitatis omnibus nota præſumitur propter Collegium Canonicorum, & ideo ignorantia talis erectionis eſt inallegabilis veluti craſſa, & ſupina ad inſtar Statutorum Patriæ, ut tradunt Amat. *deciſ. March.* 21. *num. 45. & 46.* Rot. *deciſ. 69. numer.* 3e. *part.* 12. ubi de ignorantia Conſtitutionis publicatæ, prout hanc publicationem, & intimationem Communitati, & omnibus factam fuiſſe probatur, & concordat Rot. *deciſ.* 146. *num. 17. & 18. part. 10. recent.* Maſcard. *de probat. concluſ.* 881. *numer.* 22. & 23. Menoch. *de præſumpt. lib. 6. præſumpt.* e3. *num.* 68.

Sed quid amplius? agitur de Collegiata inſigni erecta per Bullam cum diſtinctione triplicis Ordinis Presbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis, quæ quidem qualificatio non eſt particularis, ſed juxta formam Sacri Concilii Tridentini, quod hanc tripli-

cem

cem diſtinctionem ordinum fieri voluit tam in Cathe-
dralibus, quam in Collegiatis inſignibus, ut in *ſeſſ.*
24. c. 12. de refor. ibi = *in Cathedralibus Eccleſiis, &*
Collegiatis inſignibus = inſuper habetur Collegiatam
eſſe Inſignem ita appellatam etiam in proviſionibus
Apoſtolicis, & hanc qualitatem præſefert bulla ere-
ctionis ibi = *ad inſtar aliarum Collegiatarum Eccle-*
ſiarum etiam inſignium = facta ibi mentione loci in-
ſignis, & conceſſo primæ Dignitati uſu Mozzettæ in
his circumſtantiis eſt ſane damnata omnis ignorantia
non ſolum, quia Communitas publice, & palam vi-
debat in Eccleſia Collegiata ſuæ Patriæ hunc tripli-
cem Ordinem Canonicorum itaut ignorare non poſ-
ſit, quod Canonicus admittendus eſſe debeat ætatis
habilis ad aliquem ex tribus Ordinibus, ſed etiam,
quia nemo eſt, qui ignorare poſſit leges univerſales,
prout eſt Concilium Tridentinum diſponens in Colle-
giatis Inſignibus adeſſe debere diſtinctionem Ordi-
num, unde cum iſta ſit ignorantia nimis craſſa con-
tra Bullam Papalem, & contra Concilium neminem
proinde excuſat, ut loquendo de Bulla fundationis ha-
bente decretum irritans dixit, Cavaller. *deciſ.* 231,
n. 2. ibi = *propter decretum irritans in fundatione ap-*
poſitum = *& in dicta Auguſtana Canonicatus, & Pa-*
rochialis 10. *Junii* 1712. §. *Finali, coram Rev. P. D.*
17 *Criſpo*, ubi agebatur de lege fundationis in Bulla Apo-
ſtolica erectionis Eccleſiæ, aderat concordia ſubſecuta
in contrarium cum ultimis ſtatibus, & tamen dictum
fuit non ſuffragari bonam fidem ex his actibus deſum-
ptam ſequendo, *deciſionem* Cavalletii *ſuperius allega-*
tam, & in terminis ignorantiæ Juris Communis, &
18 Municipalis, Sperell. *deciſ.* 39. *num.* 15. Barboſ. *axiom.*
113. *n.* 9. Gabriel. *tit de regul. jur. concluſ.* 5. *num.* 12.
Gall. *pract. obſerv. lib.* 2. *obſerv.* 48. *n.* 29. Sabell. *in*
§. *Ignorantia ſub n.* 5.

Hæc omnia probant ad evidentiam, quod ignoran-
tia fundationis allegari non poteſt ad evitandam devo-
lutionem maxime qualificatam ex proxime relatis cir-
cumſtantiis, quid ergo dicemus in caſu iſto, ubi præ-
ter jam deducta probatur re vera, quod Communi-
tas ſciverit Bullam erectionis, & legem ibi datam; nam
quando concurrunt circumſtantiæ ſuadentes ſcientiam
caſus remanet de indubitabili, immo illæ operantur,
ut etiamſi per poſſibile afferri poſſent conjecturæ in
contrarium adhuc in dubio recedendum non ſit ab aſ-
ſiſtentia Juris, quæ in dubio præſumit Patronum ſci-
re, quod ſcire debet, & tenetur idest fundationem per
ea, quæ advertunt Card. de Luc. *de regal. diſc.* 60. *n.* 7.
19 Mantic. *deciſ.* 251. *n* 4. *&* 5. Rot. *in Romana Cap-*
pellania Sancti Niculai 28. *Junii* 1709. §. *Multoque*
minus, coram R. P. D. Anſaldo, ubi optimam aſſignat
rationem, quod nempe habenti pro ſe regulam, &
præſumptionem Juris ſufficit dubiam eſſe limitationem
perfecte, & concludenter probandam, & in *Volater-*
rana beneficii 7. *Junii* 1709. §. *Baſis, coram eodem,*
& in Bononien. beneficiorum de Caſtello 2. *Maii* 1712.
§. *Reſpectu, coram R. P. D. Criſpo.*

In præſenti concurrit primo, quod ſtatim facta ere-
ctione Collegiatæ Communitas coherenter ad Bullam
nominavit, & præſentavit quatuor actuales Sacerdo-
tes ad totidem Canonicatus de ſuo Jurepatronatus, &
hoc documentum conſervatur in Secretaria ipſius Com-
munitatis cum enunciatione Bullæ, hæc enim prima
obſervantia maxime ſtringit ad ſcientiam Communi-
tatis retinentis, apud ſe tale documentum, ut tradunt
Menoch. *lib.* 6. *præſumpt.* 23. *n.* 64. ubi quod iſta eſt
conjectura ſcientiæ, Surd. *conſil.* 335. *numer.* 54. Pai-
rell. *deciſ. civil.* 92. *numer.* 48. Cyriac. *conſil.* 325. *nu-*
mer. 14. Rot. *in Romana, ſeu Verulana fideicommiſſi*
21. *Junii* 1697. §. *Finali &* 21. *Februarii* 1698. §.
Secundo, & clarius, coram clar. mem. Card. Ca-
prara.

Secundo accedunt ſtatus continuati, in quibus con-
ſtat ſemper Communitatem habuiſſe in præſentando
relationem ad Bullam: nam anno 1633. præſentavit
Sacerdotem Medaglia, cum expreſſa mentione Bullæ,
deinde de anno 1658. facta mentione Bullæ in pleno
Conſilio, quia præſentavit Acciarinum deſtitutum le-
gitima ætate ad Ordines Sacros, idcirco declaravit
eum præſentare, *dummodo, & quando impetraverit*
diſpenſationem ſuper ætate, pariter de anno 1675.
præſentatus fuit Sacerdos Alexander Faſſitellus, & in
juſtificatione Juriſpatronatus examinati fuerunt Teſtes
deponentes illud competere ex Bulla erectionis Grego-
rii XIV. anno etiam 1680. præſentatus fuit Sacerdos
Mattheuccius cum expreſſa mentione Juris præſentan-
di competentis ex Bulla erectionis enunciando eam in-
ſertam in antecedenti ſtatu anni 1635. qui ſane ſtatus
continuati a prima erectione uſque ad annum 1680. 21
tempus modernum, ut adhuc vivere poſſint illimet
Homines Communitatis, qui tunc præſentarunt, po-
nunt in aperto, quod Communitas ſemper in præ-
ſentando notitiam habuit de Bulla erectionis, Me-
noch. *de præſumpt. libr.* 6. *præſumpt.* 23. *num.* 83. Ma-
ſcard. *de probat. concluſ.* 882. *num.* 21. Rot. *dec.* 356.
n. 17. *part.* 16. *recent.*

Tertio notabilis eſt ſtatus anni 1686. ubi præſenta-
tus fuit Sacerdos Joannes Baptiſta Odoardus, & non
ſolum in actu præſentandi expreſſum fuit illud compe-
tere vigore Conſtitutionis Gregorii expreſſo die men-
ſe, & anno, ſed etiam Ordinarius Firmanus per ſen-
tentiam tranſactam in Judicatum declaravit Juſpatro-
natus competere = *in vim facultatis ſibi tributa a*
Summo Pontifice in Breve erectionis dictæ Collegia-
tæ = ut ex ſententia lata 12. Decembris 1686. unde
cum hodie veriſimiliter vivant, immo de facto vi-
vant ſeptem ex illis de Communitate, qui tunc præ-
ſentarunt utique ſcientia remanet probata ex hac pu-
blica ſententia in Judicatum tranſactam, quæ facit
rem notoriam, & manifeſtam, Menoch. *dicta præ-* 22
ſumpt. 23. *n.* 68. Maſcard. *de probat. concl.* 881. *n.* 16.
concluſ. 1102. *n.* 31. ibi = *ex ſententia notorium indu-*
ci = Oſaſcb. *deciſ.* 71. *n.* 1.

Quarto in ipſa Secretaria Communitatis habemus,
quod conſervatur, & retinetur Bulla erectionis chara-
ctere intelligibili, & ſimiliter, quod in libro crono-
logico exiſtente in Secretaria ſit expreſſa narrativa Bul-
læ, & conſequenter quando quis retinet domi ſuæ
Bullam, vel Inſtrumentum dicitur habuiſſe ejus ſcien-
tiam, Rot. *deciſ.* 3. *n.* 27. *parc.* 7. *recent.* ibi = *ſi in* 23
Archivio Canonici habebant Inſtrumentum utique ejus
ſcientiam habuerunt = Rot. *coram Cavaler. deciſ.* 91.
n. 10. *&* 11. Rocc. *diſp. jur. com.* 2. *cap.* 149. *n.* 41. *&*
coram Verall. dec. 24. *n.* 2. *part.* 2. Maſcard. *de probat.*
concluſ. 1243. *n.* 20.

Quinto concordat atteſtatio Natalis Medaglia Au-
ctoris libri Cronologici, qui conſervatur, ut ſupra
in Secretaria, qui teſtatur dictum Librum fuiſſe im-
preſſum anno 1692. & a ſe ipſo diſtributum omni-
bus Civibus Communitatis, quod factum probat rem
notoriam apud omnes, cum nihil magis notorium,
quam quod reſultat ex Libris publice impreſſis, & pu- 24
blice diſtributis, Gratus *conſ.* 49. *n.* 15. *lib.* 1. Soccin.
Junior. *conſ.* 31. *n.* 12. *lib.* 2. Menoch. *dicta præſumpt.*
23. *n.* 68. Maſcard. *d. concluſ.* 881. *n.* 16. *& concluſ.*
1102. *n.* 19. *&* 21.

Sexto accedit fides hodierni Secretarii Communi-
tatis, qui teſtatur de anno 1708. fuiſſe ſibi tanquam
Secretario dictum ab illis de regimine Communitatis,
quod in quodam Buſſulo Secretariæ aderat Bulla ere-
ctionis, & quod de menſe Martii, ſeu Aprilis occa-
ſione controverſi Canonicatus, & ſic antequam Com-
munitas feciſſet præſentationem ſecutam de menſe Au-
guſti Confalonerius, & Priores ſuſceperunt copiam
Bullæ = *La qual Bolla fu viſta, e letta da detti Signo-*
ri alla mia preſenza, e del Magiſtrato, eſſendovi oltre
detta Bolla altra copia legibile dell' iſteſſo tenore = 25
& eodem modo deponunt ſeptem Cives de hac le-
ctura Bullæ ante præſentationem, ergo ceſſat ex facto
prætenſa ignorantia, ſi illi de Communitate legerunt
Bullam, antequam præſentarent, per *Text. in leg.*
non eſt ferendus ff. de tranſact.

Non obſtat, quod Secretarius prædictus hodie ſe-
ductus fuerit ad ſe declarandum in contrarium vide-
licet, quod licet dicta Bulla fuerit viſa, non tamen
fuerit lecta, eo quia erat characteria bullatici, eſt
enim ſubornatio. Secretarii de directo contrarium
deponentis, dum in antecedenti atteſtatione dicit =
Eſſendovi oltre detta Bolla altra copia legibile dell'
iſteſſo tenore = & teſtatur de lectura, ibi = *La*
qual

qual Bolla fu viſta, e letta, & convincitur, ea quo
in prima atteſtatione vocavit in Conteſtes alios Cives,
quorum ſeptem deponunt de lectura Bullæ characteris
legibilis, ibi = *Della Bolla ſcritta a carattere legibi-
le da ogn' uno* = & ſic ſtandum venit primo dicto Te-
ſtis, cui creditur non autem ſecundo, & maxime,
quia cum primo concordant tot alii Teſtes, ut in pon-
26 cto *R. P. D Anſald. in annot. ad deciſ. 51. num.* 26 Fa-
rinacc. *de Teſtib. quaſt. 66. num.* 124. Rot. *coram Ot-
thobon. deciſ.* 58. *num.* 38. Buratt. *deciſ.* 176. *num.* 4. ibi-
que Adden. *num.* 7.

Ac etiam, quia cum hac ſecunda depoſitione Pars
fateri cogitur ſcientiam Bullæ, illa autem circumſtan-
tia, quod legi non potuerit propter characterem bul-
laticum, non attenditur tanquam inveriſimilis, dum
probatur extare in Secretaria Communitatis Bullam
characteris legibilis, & ulterius, quia de jure non at-
27 tenditur excuſatio, quod quis non egerit, quod ſu-
ſcepit ad effectum legendi, quia poterat legere co-
piam, quæ exiſtebat charactere legibili, ſicuti depo-
nunt prædicti ſeptem Cives, ut ait *Text. in leg. ſi de
Pupillo* 11. §. *De quo palam ff. de inſtit. action.* ibi = *Si
quis dicat ignoraſſe ſe litteras, vel non obſervaſſe,
quod multi legerent, &c. cum palam eſſet propoſitum
NON AUDIETUR.* =

Septimo concurrit atteſtatio duorum Civium Regi-
minis, ſeu Communitatis pariter dicentium, quod
de menſe Aprilis 1712. antequam fuiſſet electus Odo-
ardus nulliter, & abſque conditione diſpenſatio-
nis = *Dalli Signori publici Reſidenti di Magiſtrato,
&c. ſupreſa la Bolla dell' erezione di queſta inſigne Col-
legiata, che ſi conſerva nella Caſſetta del Buſſolo,
&c. ſotto chiave a diſpozione delli Signori Reſidenti
di Magiſtrato, la qual Bolla unitamente con l'altra
dell' iſteſſo tenore della Bolla SCRITTA IN CA-
RATTERE LEGIBILE, fu dalli detti portata in
Secretaria Priorale, dove noi medeſimi vedeſſimo,
che le dette Bolle furono aperte, ET IN SPECIE
LETTA QUELLA DI CARATTERE LEGI-
BILE, &c. alla preſenza noſtra, de Signori di Ma-
giſtrato ſudetti, e di Nicol' Angelo Salvetti noſtro
Segretario* = ergo veritas eſt, quod viſa, & lecta fuit
Bulla characteris legibilis, non autem bullatici, &
per conſequens hodie in claris eſt, quod Communitas
poſt lecturam, & ſcientiam Bullæ adhuc ſub die 21.
Auguſti nulliter elegit incapacem ſimpliciter, & abſ-
que ulla conditione diſpenſationis, imo prius illum
elegit in alio Conſilio præcedenti 9. Julii, & ſic duæ
fuerunt electiones factæ ſcienter contra formam fun-
dationis.

Octavo, quid plus deſideramus? etiam in prima
electione 5. Martii Communitas habuit notitiam, &
fuit diſcurſum in Conſilio = *Che il Sig. Odoardo era
incapace per detto Canonicato, mentre non era in
età ſufficiente per non aver più di 19. anni, come pu-
blicamente ſi diſcorreva da tutti i Cittadini* = igitur
neſcimus, quo modo ſalvari poſſit hoc factum Com-
munitatis, quando ſcienter abſque conditione diſpen-
ſationis tres fecit electiones 5. Martii 9. Julii, & 21.
Auguſti.

Nono adſtipulantur atteſtationes quinque Canoni-
corum Eccleſiæ Collegiatæ, quod clavis Capſæ, ubi
23 conſervatur Bulla erectionis, retineatur privative per
Communitatem, inſuper atteſtatio duorum Civium
Regiminis non ſolum hoc idem deponentium, ſed
etiam, quod Capſa prædicta eſt ad publicam commo-
ditatem expoſita, quodque Bulla = *Per eſſer publi-
ca, e notoria da tutti viene veduta, letta, e traſuntata
dal Segretario publico per ordine de' Signori di Magi-
ſtrato pro tempore, &c. conforme è ſtata eſtrata più
volte da diverſe Perſone, & in ſpecie da detta Colle-
giata per la lite, che ha da molti anni in qua con li
Signori Annatiſti in Roma* = idque corroboratur ex
atteſtatione Archipresbyteri, & ſex Canonicorum,
ad quorum inſtantiam fuit extracta Bulla de licentia
Communitatis per medium ejus Secretarii, & alte-
rius ex fide Antonii Vitalis Secretarii anteceſſoris di-
centis, quod ſpatio ſexdecim annorum, quia fuit Se-
cretarius pluries atque pluries, fecit extractionem Bul-
28 læ ad inſtantiam Particularium = *Colla neceſſaria li-
cenza, e permiſſione di eſſi Signori di Magiſtrato pro
tempore* = nihil obſtante, quod Pars adducat ejuſdem
declarationem, quod non obſtantibus extractionibus
ipſe non animadvertit conditionem ætatis capacis ad
Ordines, eſt enim inveriſimilis, & affectata depo-
ſitio, qui enim ſcribit ex integro Bullam per tot vi-
ces impoſſibile eſt, quod neſciat tenorem ejus, quod
ſcribit, ut hanc excuſationem damnat, *Text. in leg.
non eſt ferendum ff. de tranſact.* Jov. *de ſolem. in con-
tract. min. gloſſ.* 4. *n.* 148. *& ſeqq.* Paul. Rubeus *practi-
cab. cap.* 29. *num.* 192.

Ex omnibus prædictis remanet ſuffocata omnis ſup-
poſita ignorantia hujus Bullæ etiam ex confeſſione Par-
tis, quæ modo prætendit fuiſſe viſam Bullam, ſed
non lectam propter characterem bullaticum (excuſatio
frivola ex prædictis) his autem omnibus modo nihil
obſtant ea, quæ ad probandam ignorantiam ſubtili-
ter in contrarium cumulantur.

Et quidem non obſtat, quod Communitas antea
elegiſſet duos, qui non erant ætatis capacis ſcilicet
Ludovicum Andreanellum, & Joannem Baptiſtam
Adrianum, ex quo deſumit bonam fidem, quo enim ad
Andreanellum, iſte non fuit electus per Communi-
tatem, ſed obtinuit Canonicatum, qui erat liberæ
collationis, per viam reſignationis liberè factæ in ma-
nibus Sanctiſſimi, ex quo Communitas nihil bonæ
fidei haurire poterat tanquam res facti non ſui, ubi
credere poterat illum diſpenſatum per Sanctiſſimum,
cum noſtra quæſtio ſit de Canonicatibus, ad quos
Communitas habet Jus præſentandi non de aliis libe-
ræ collationis, quo vero ad Joannem Baptiſtam Adria-
num iſte fuit electus per Communitatem, ſed non ſim-
pliciter verum ad effectum præſentandi, *Sanctiſſimo* 29
*Domino Noſtro Clementi Papæ XI. ſive Eminentiſſi-
mo, & Reverendiſſimo Domino Cardin. Prodatario*,
quæ verba oſtendunt, quod peti deberet diſpenſatio
Apoſtolica, in quo tantum caſu neceſſarium eſt præ-
ſentare coram Papa in Jurepatronatus Communitatis,
quod veluti unica vox non eſt capax gratiæ pro Præ-
ſentato cum derogatione mediciatis, ut dixit ſuper
altero Dubio Rota *in Deciſione* 3. *Aprilis* 1713. §. *In
præſenti, coram R. P. D. Falconerio, & Me ſcribente
in Majoricen. beneficii* 6. *Decembris* 1709. §. *Hujuſmo-
di, coram R. P. D. Anſaldo.*

Et ulterius bona fides non ſuffragatur propter unum, 30
vel alterum ſtatum, quando adeſt in contrarium Bul-
la Papalis cum Decreto irritanti, ut in individuo di-
xit Rot. *in dicta Auguſtana Canonicatus, & Paro-
chialis* 10. *Junii* 1712. §. *Finali, coram R. P. D. Criſpo,
& in Colonien. Canonicatus prima gratia* 15. *Junii*
1699. §. *Minus, coram Illuſtriſſimo Gubernatore Ur-
bis*, ac etiam quia non ſuffragatur unus, vel alter ſta-
tus ad producendam bonam fidem, quando omnes
alii ſtatus ſunt in contrarium, & agitur de Canonica-
tibus Collegiatæ, & conſtat de ſcientia Communita-
tis deducta ex mille circumſtantiis ultra aſſiſtentiam
Juris, neque in his terminis applicatur, imo retor-
quetur Rot. *in dicta Barchinonen. apud* Monacell. *tom.*
2. *deciſ.* 41. *num.* 4. ubi non concurrebat unus, vel al-
ter ſtatus, ſed aderat obſervantia 250. annorum.

Et vere eſt argumentum fallax, dum errores quo-
tidie fiunt, licet lex, vel ſtatutum concurrat, unde ſi
aliquid communiter obſervatur juxta legem, non exin-
de quod unus, vel alter delinquat, poteſt aliquis ſu-
mere regulam bonæ fidei, alias unuſquiſque peccando
contra legem, eſſet in bona fide, quod eſt abſurdum,
& maxime in præſenti, ubi Communitas fatetur ho-
die vidiſſe Bullam, antequam præſentaret, & ſe fri-
vole excuſat ſub prætextu, quod non legerit characte-
rem bullaticum, qui ſane non ſunt termini *Deciſionis
Barchinonen.* ſed prætenſio exorbitans, & hactenus
inaudita, quia ſi Patronus ſcire tenetur legem fun-
dationis, nec excuſat ignorantia ex prædictis quomo-
do excuſabitur, habendo præ manibus Bullam ad ef-
fectum videndi, & poſtea allegando ſe legere non po-
tuiſſe, quod non ſolum corruit ex facto, quia reve-
ra legit Bullam characteris legibilis, quæ conſervatur
in eadem Capſa, ſed etiam quia procurare debebat
legere illam characteris bullatici, & conſulere Peri-
tiores juxta *Gloſſ. in cap. innotuit in verbo ignoran-
tiam*

tiam de electione. ibi = *Et ideo debebant probare diligentiam adhibitam* = Rot. *deciſ.* 156. *numer.* 15. *part.* 9. *recent.*

Minus relevat, quod licet ſtatus antecedentes contineant præſentationes factas per Communitatem cum expreſſione, & productione Bullæ; attamen in mandatis Procuræ ad præſentandum non facta fuerit mentio de Bulla, etenim in mandatis fieri non ſolet iſta mentio, ſed ſolum coram Ordinario ad docendum de Jure præſentandi, unde Procurator enuncians; & producens Bullam dicitur hoc feciſſe de ordine Communitatis, dum aliunde non poterat habere Bullam, atque ejus notitiam, Adden. ad Gregor. *deciſ.* 331. *num.* 20. *verſ. ſed ad concordiam*, Rot. *deciſ.* 285. *ſub num.* 4. *verſ. accedit part.* 2. *recent.* & *in Comen. Cappellania* 4. *Maii* 1703. §. *Minus obſtat*, *coram Eminentiſſimo Domino Card. Priolo*, & *in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Nec quidquam relevat*, *coram bon. mem. Muto*, & maxime quando conſtat Communitatem habere clavem privatam Capſæ ubi aſſervatur Bulla, & publice, & palam fieri facit extractiones per ſuum Secretarium de copiis illius, itaut nequeat allegari ignorantia, quemadmo-
32 dum Notarius, qui habet in ſuo officio Inſtrumentum in Protocollo, & quotidie dat ejus copias, quis diceret allegare poſſe ignorantiam Inſtrumenti? eoque magis quia in ſtatu anni 1686. Ordinarius per ſententiam in judicatum tranſactam canonizavit competentiam Juriſpatronatus in vim Bullæ erectionis ex ſuperius animadverſis.

Electio Joannis Baptiſtæ Adriani, de qua ſupra non obſtat, quod facta fuerit in concurrentia duorum Sacerdotum, nam iſte unicus actus, ut dictum eſt, non excuſat, ſed eſt tranſgreſſio legis facta ſcienter, ut contingit in caſu noſtro ea ratione, quod Communitas non vult habere manus ligatas circa præſentatio-
33 nem habentis ætatem ad Ordines, cum hoc dicatur vinculum, & reſtrictiva libertatis competentis Patrono, unde in præſentando dominatur affectio Communitatis de eligendo potius ſibi beneviſos licet incapaces, quam Sacerdotes, neque idcirco iſte unicus actus producit bonam fidem, cum de hoc tempore adeſſent illimet Homines, qui de anno 1686. elegerant Sacerdotem, & viderant Bullam, ac Sententiam Ordinarii, quæ literis claris canonizaverat Juſpatronatus vigore Bullæ, itaut ex omni parte habeamus notitiam plenam Bullæ, tam in ſtatibus, quam in enunciativis, Libro Cronologico publice impreſſo de anno 1692. & omnibus Civibus diſtributo, retentione Bullæ in Capſa Communitatis, extractionibus copiarum quotidie fieri ſolitis per Secretarium, notorietate Bullæ etiam in Urbe ob litem, quam habuit, & adhuc habet Capitulum contra Annatiſtas; & demum in ipſa etiam viſura Bullæ facta de menſe Aprilis 1712. qua non obſtante die 9. Julii, & 21. Auguſti Communitas duas facere voluit electiones in Perſonam Adverſarii pure, & ſimpliciter, & abſque conditione diſpenſationis.

Opponebatur atteſtatio aliquorum Canonicorum, & Beneficiatorum, circa quod admiſſi fuerint in Capitulo Clerici 18. annorum ex defectu notitiæ Bullæ, ſed iſta fides ſapit non leve ſcandalum, quoniam antecedenter illimet Canonici fecerunt fidem totam in contrarium, quod nempe ſolum admiſſi fuerint Sacerdotes, & alii capaces ad Ordines Sacros, juxta Bullam Gregorii XIV. addendo = *Secondo la conſuetudine oſſervata ſin'ora* = addita nova fide eorundem Canonicorum, quæ dicit ſolos duos Andreanellum, & Adrianum fuiſſe toleratos, ſed ſubreptitie provi-
34 ſos, unde in Jure jam diximus ſtandum eſſe iis, quæ dixerunt Teſtes in prima depoſitione, non autem in ſecunda, ut apud Rot. *deciſ.* 346. *num.* 2. *part.* 1. *diverſ.* & *deciſ.* 167. *num.* 10. *part.* 1. & *deciſ.* 413. *ſub num.* 3. *par.* 2. & *coram Rev. P. D. Anſald. deciſion.* 51. *numer.* 26.

Similis ſarinæ eſt fides moderna Canonici Joannis Baptiſtæ Acciarini Procuratoris Capituli ſuper eo, quod habendo præ manibus Bullam, nunquam ſciveris conditionem præſentandi conſtitutos in ætate ad Ordines; quod enim Procurator Capituli habuerit Bullam, & non legerit tenorem quid inde? punctus eſt
ſuper eo, quod Communitas paſſim tradidit copias 35
Bullæ etiam ad inſtantiam Capituli, ergo non poteſt ignorare Bullam, ergo ſi ſcivit Bullam, non toleratur in Jure, quod neſciat ejus tenorem, ut ait *Text. in dict. leg. non eſt ferendum ff. de tranſact.*

Demum dicebatur, quod ſi Communitas ſciviſſet, non eſt veriſimile, quod non præſentaſſet ſub conditione diſpenſationis, ſed eſt argumentum, nimis probans ergo nihil, quotidie enim fiunt errores, qui ad evitandam conſequentiam Juris non excuſantur ab argumento, quod ſi ſciviſſet, non feciſſet, alias oporteret deſtruere iſtam concluſionem communem, quod præſentans contra legem fundationis, amittat pro ea vice poteſtatem præſentandi, ſicut probavimus ex *deciſ.* Cavaler. Bich. Lambertin. Marant. Tondut. & *aliis ſupra allegatis*, neque ullus Doctor reperietur, qui hactenus firmare ſomniaverit hanc eſſe conjecturam ignorantiæ.

Actitet ventilata fuit hæc Cauſa in Sacræ Rotæ Auditorio, ſed non reſoluta; in prima enim propoſitio-
ne 3. Aprilis 1713. coram R. P. D. Falconerio, reſpon- 36
ſum fuit = *Iterum proponatur* = in ſecunda vero ſucceſſive habita de menſe Junii ejuſdem anni dictum fuit = *Videant quintus, & ſextus* = unde Partes devenerunt ad Concordiam, in qua Salvatorius, quem Ego defendebam, in quantum audivi, obtinuit Canonicatum cum penſione ad favorem Collitigantis, juxta ſolitum finem Cauſarum Beneficialium, quæ terminant per tranſactionem. Dico tamen, quod in hujuſmodi Cauſa aſſiſtebat bonum Jus clarum Salvatorio habenti gratiam pro devoluto, ut ex ſupra deductis agnoſcere licet, & addo, quod etiam noviſſime in *Auguſtana Canonicatus* 20. *Martii* 1716. §. *Quicquam*, *coram R. P. D. Criſpo* Me ſcribente Sacra Rota firmavit Concluſionem principalem; quod nulla eſt allegabilis ignorantia legum fundationis reſpectu Patroni præſentare debentis: *Attento quod ipſe leges omnes fundationis, a qua Jus ſuum deſumit ſemper ſcire tenetur.*

Avenionen. Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Fundator effectus Beneficiatus ſui Beneficii juxta legem Fundationis, an poſſit in Teſtamento deſignare certam perſonam præſentandam ad Beneficium poſt ejuſdem Fundatoris obitum vacaturum.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Vocatus paſſive ad Juſpatronatus, ſi per hæredem Fundatoris non præſentetur eum interpellare debet; alias proviſio eſt nulla, contrarium Vide num.* 18.
3 *Lex fundationis ſi adimpleta non fuerit, proviſio eſt nulla.*
4 *Beneficiatus nequit in Teſtamento ſibi ſucceſſorem eligere.*
5 *Mandatum de præſentando ad vacaturum eſt de jure nullum.*
6 *Fundator tamen poteſt hoc Jus ſibi reſervare in fundatione.*
7 *Fundator non poteſt extra limen fundationis adjicere conditiones Juri contrarias.*
8 *Et quid ubi in fundatione ſibi reſervaverit facultatem diſponendi de Jurepatronatus in Teſtamento.*
9 *Hæres non valet impugnare legem ſibi in fundatione præſcriptam.*
10 *Patrono recuſante præſentare quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono petere, & obtinere Inſtitutionem.*
11 *Patronus ſimul, & Beneficiatus, ſibi nequit ſucceſſo-*

ceſſorem eligere, niſi hoc faciat auctoritate Ordinarii.

12 *Votatio certarum perſonarum in patronatu hereditario fieri poteſt ex intervallo, & poſt fundationem.*

13 *Fundator poteſt heredi praſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit.*

14 *Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in fundatione reſervavit hanc facultatem.*

15 *Reſervata facultate nominandi eos, quibus pertinere debet Juſpatronatus, hoc intelligitur etiam de vocatione paſsiva.*

16 *Patronus poteſt dare Mandatum de praſentando ad vacaturum, ceſſante ratione voti captanda mortis.*

Card. de Luc. diſc. 79. num. 60. approbatur.

17 *Doctrina punctualis ſine contradictore dicitur caſus Legis.*

18 *Vocatus per Fundatorem, ab eodem dicitur praſentatus.*

19 *Conſenſum Ordinarii ſupplet Conſenſus Papa.*

ALLEGATIO LXXXII.

ANno 1672. Presbyter Joannes de Mathaſon fundavit in Eccleſia Collegiata Sancti Petri Civitatis Avenionen. Canonicatum cum Dote Scutorum 4000. aſſignata de propriis Bonis laicalibus ſub diverſis conditionibus, & pactis, & ſignanter, quod ipſe deberet inſtitui in Canonicatu prædicto, poſtquam facta fuiſſet ejus electio, quodque Juſpatronatus eſſe deberet ſemper laicale, illud ſibi reſervando vita durante, & poſt ejus mortem volendo, quod ſpectaret = *Tali, ò tali perſone, che egli nominerà nel ſuo ultimo, e valevole Teſtamento, Codicillo, ò in tali altri Inſtromenti*.

1 Erecto Canonicatu fuit de eo proviſus Idem Fundator, juxta legem fundationis, qui poſtea in ultimo, cum quo deceſſit teſtamento condito de anno 1700, nominavit ad Juſpatronatus Jo: Franciſcum Deſmares ſuum hæredem, necnon Joannem Franciſcum Ture, & Gabrielem Teſte cum pacto, quod unuſquiſque per Turnum alternative gauderet Jure præſentandi, & eo modo continuaretur in eorum hæredibus, addita ex hac parte declaratione, quod ſi tempore obitus ipſius Fundatoris viveret D. Joſeph Siroque Canonicus Eccleſiæ Sanctæ Mariæ Parochialis qui vellet ſervire Canonicatui, tunc ſua intentio erat, quod ille nominari deberet, & præferri omnibus aliis, dummodo, hæc nominatio grata foret Archiepiſcopo, ſubjungens id facere ob cognitionem meriti, virtutis, & probitatis ejuſdem Siroque, & conſequenter ad majorem gloriam Dei.

Defuncto noviſſime Teſtatore de menſe Aprilis proximi, cum præfatus Siroque manifeſtaſſet Deſmares hæredi intentionem, quam volendi, & acceptandi Canonicatum; Iſte eum nominare recuſavit, prætendendo quod non eſſet per Teſtatorem coarctatus eum nominare, vel quatenus eſſet coarctatus, quod placitum Fundatoris eſſet ipſo Jure nullum, & per Sacros Canones reprobatum.

Quamobrem Siroque utendo jure ſuo, obtenta prius a Vicario atteſtatione *in forma dignum* ad omnia Beneficia, obtinuit 23. Junii proviſionem Canonicatus ab Illuſtriſſimo, & Reverendiſſimo Prolegato Avenionen. & poſſeſſionem Canonicatus adeptus eſt; Per contrarium vero Hæres nominavit, & præſentavit D. Neviere Presbyterum coram Vicario, qui inſtitutionem conceſſit ſub die 24. ejuſdem Menſis Junii, & vigore Inſtitutionis idem Noviere obtinuit immiſſionem in poſſeſſionem Canonicatus contradicente dicto Siroque poſſeſſori anteriori.

In hoc rerum ſtatu, ex parte ejuſdem D. Siroque requiſitus fui in ſenſu veritatis = *An ipſe habeat Jus ſe tuendi in poſſeſſione, & titulo Canonicatus, adverſus inſtitutum a Vicario ad præſentationem hæredis?* Unde aſſumpto examine articuli mihi delegati, eoque per germana Sacrorum Canonum fundamenta accurate diſcuſſo, cenſui prout infra, verius de jure reſpondendum.

Et quidem prima fronte intrare videbatur negativa 2
reſolutio contra Canonicum Siroque ex pluribus fundamentis; Et primo, quia ipſe obtinuit Canonicatum abſque præcedenti præſentatione facienda per Hæredem, ut juſſit Teſtator, ibi = *Mia intenzione è, che egli foſſe nominato* = quando tamen, vel requirebatur præſentatio, vel ſaltem debebat hæres prius interpellari, & requiri ad faciendam præſentationem, alias ſine præambula præſentatione, vel ſaltem mora in præſentando poſt legitimam requiſitionem inducta proviſio Beneficii patronalis reddatur omnino nulla, ut in *Can. decernimus* 16. *quaſt.* 7. Lambert. *de Jurepatron. part.* 1. *lib.* 1. *quaſt.* 6. *tit.* 2. *num.* 5. Rot. *coram Burat. deciſ.* 705. *num.* 1.

Secundo, quia Fundator voluit, ut eatenus præ 3
ſentaretur, ſeu nominaretur Canonicus Siroque, quatenus hæc nominatio grata foret Archiepiſcopo ibi = *Modo che tale preſentatione, e nominazione foſſe grata a Monſignor Arciveſcovo* = Ideoque ante proviſionem Canonicatus præcedere debebat Beneplacitum Archiepiſcopi volitum a Fundatore per viam conditionis ibi = *modo che*, ſeu, *dummodo* = qua conditione non ſervata nullum Jus obtinere potuit Canonicus Siroque vigore proviſionis Illuſtriſſimi Vicelegati ex firmatis per Rota *in Nolana Beneficii* 19. *Junii* 1690. §. *Nec ad verificandam*, *coram R. P. D. Caprara*.

Et tertio, quia præceptum nominandi Canonicum 4
Siroque factum, in Teſtamento fundatoris fuit ipſo Jure nullum, & per Sacros Canones prohibitum; Non enim nominatio facta fuit in limine fundationis, ſed in Teſtamento longe poſt erectionem Canonicatus, & tempore, quo fundator erat actualis Canonicus, qui proinde non potuit directe, vel indirecte in Teſtamento eligere, ſeu deſignare ſibi Succeſſorem in Canonicatu, *ad text. in cap. accepimus de pact. & cap. ex tranſmiſſa, & cap. dilectus de fil. preſbit. cap. conſuluit. de jurepatron.* Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 7. *de reformat.* Lambertin. *de Jurepatronat. part.* 1. *lib.* 2. *art.* 21. *quaſt.* 6. *num.* 5. *& ſeqq. fol. Mihi* 547.

Vel ſaltem deſignatio Succeſſoris cum præcepto in- 5
juncto hæredibus de eum præſentando tanquam facta beneficio adhuc pleno, dicitur Mandatum de præſentando ad Beneficium vacaturum, quod de jure prohibetur tanquam inducens votum captandæ mortis, juxta *text. in cap. fin. de conceſſ. preb. & cap. illum de Jurepatr.* Lambert. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 1. *art.* 19. *quaſt.* 6. *num.* 1. *&* 2. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *q.* 6. *num.* 1. *cum ſeqq. ſignanter num.* 12. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 64. *num.* 34. *verſ. quod tamen* Vivian. *eodem tract. lib.* 5. *cap.* 5. *n.* 3. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg* 72. *num.* 5. *&* 6. Rota *coram Dunozet. Jun. deciſion.* 956. *num.* 14.

Quidquid ſecus ſi ageretur de jure nominandi ad 6
Vacaturum reſervato ex lege Fundationis, quo caſu non intraret allegata prohibitio, ut diſtinguit Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 64. *num.* 34. *in fin. verſ. Ceſſat autem, & in ſumma num.* 129. ubi etiam de jure eligendi ſucceſſorem, & de utroque loquendo firmat Torr. *de pact. fut. ſucceſſ. lib.* 2. *cap.* 20. *numer.* 14. Pax Jord. *tom.* 2. *lucubr.* 716. *tit.* 7 *num.* 274. Adden. ad Gregor. *deciſ.* 420. *num.* 9. *in fine*, Rota *coram Burat. deciſ.* 21. *num.* 2. *&* 3. *& in recent. deciſ.* 107. *num.* 7. *part.* 11.

Teſtator autem non fecit hanc deſignationem ſucceſſoris in limine fundationis, quæ pure præceſſit dicto anno 1672. ſed longe poſt in Teſtamento condito de anno 1700. & ſic poſt 28. annos a die fundationis, & proinde hæc nominatio fuit prohibita dicto Fundatori, ſive ipſe conſideretur uti Canonicus, ſive uti Patronus, nam uti Canonicus, non potuit ſibi eligere ſucceſſorem in beneficio, uti vero Patronus non 7
potuit præſentare ad beneficium vacaturum extra limen fundationis, ubi prohibitum eſt Fundatori adjicere conditiones Sacris Canonibus adverſantes, Tondut. *quaſt. benefic. cap.* 91. *num.* 1. *& ſeqq.* Corrad. *in prax. cap.* 6. *num.* 9. *verſ. quod tamen*, Rot. *deciſ.* 220. *num.* 33. *& ſeqq. part.* 11. *recent.*

Google

Immo etiamſi in limine fundationis fuerit reſer-
vata facultas diſponendi de Jurepatronatus in Teſta-
8 mento, non poſſet adjici in illo conditiones Juri
contrarias, firmat Adden. ad Pamphil. *deciſ.* 54. *n.* 8.
verſ. limitatur modo, ubi teſtatur ita deciſum per Rot.
in Viterbien. Canonicatus 4. Februarii 1669. *coram E-
minentiſſimo Carpineo*. Quæ tamen Concluſio eſt fal-
ſa, dum ſtante reſervatione facultatis adjecta de con-
ſenſu Ordinarii, poteſt ex intervallo Fundator adji-
cere conditiones, etiam Juri contrarias, cum tali
caſu dicantur appoſitæ in limine fundationis, ut pro-
bavi *Diſcept. Eccl. num.* 9. *in fin.*

Sed his non relevantibus, contrariam ſententiam
puto de jure veriorem, & ſine ulla dubitatione, fir-
miter teneo Dominum Siroque bene fuiſſe proviſum
de Canonicatu per Illuſtriſſimum Vicelegatum.

9 Moveor ex clara lege fundationi, ubi Fundator re-
ſervavit ſibi Jus nominandi eos, ad quos ſpectare in-
tendebat Juſpatronatus poſt ejus mortem; Cumque
propterea in ſuo teſtamento inter alios Patronos no-
minaverit hæredem, qui prima vice per Turnum præ-
ſentare deberet cum onere illi adjecto præſentandi D.
Siroque; utique iſta lex non poteſt ab hærede impu-
gnari, aut declinari, ſed ille accipiendo commodum
hæreditatis; & Juſpatronatus, tenetur etiam accepta-
re onus ſibi a Teſtatore demandatum, ut in terminis
tradunt Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 48. *&
lib.* 14. *cap.* 3. *num.* 6. Card. de Luc. *eodem tract. diſc.*
18. *num.* 4. *verſ. ſecus autem*, *& diſc.* 79. *num.* 6. *verſ.
& quia Succeſſores*, Rot. *deciſ.* 267. *num.* 7. *part.* 6. *&
deciſ.* 372. *num.* 19. *part.* 11. *recent.*

10 Unde recepta eſt Concluſio apud Beneficialiſtas,
quod niſi hæres, ſeu Patronus præſentet eum, quem
Fundator præſentari juſſit, poteſt ille nedum irrequi-
ſito, ſed immo etiam invito Domino, comparere co-
ram Superiore, & Inſtitutionem obtinere ex traditis
per de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 20. *num.* 7. *verſ. etiam
ſine præſentatione*, Rot. *coram Burat. deciſ.* 755. *num.*
2. *& in recent. deciſ.* 68. *num.* 2. *part.* 12. *& dec.* 335.
num. 1. *& ſeqq. part.* 15. *& in Valentina Beneficii* 9. *Ja-
nuarii* 1693. *§. Mori & 3. Aprilis ejuſdem anni §. Final,
coram Reverendiſſimo D. Molines Decano impreſſ. apud*
Me *diſcept. Ecclеſ.* 7. *num.* 31.

Neque ad effugiendi onus a Fundatore injunctum
obſtare valent ſubtiles ponderationes ſuperius deductæ,
quod nempe illud, vel importet electionem ſucceſſo-
ris in Beneficio a jure reprobatam, vel ſaltem nomi-
nationem ad Beneficium vacaturum, pariter reproba-
tum ob votum captandæ mortis.

Quoniam in ordine ad primum reſponden extra-
11 neos eſſe a caſu noſtro terminos hæreditariæ ſucceſſio-
nis in Beneficiis per electionem Beneficiati; hoc enim
verificatur, quando Patronus, idemque Beneficiatus
propria auctoritate relinquit beneficium Conſangui-
neo, vel alteri Succeſſori, ut docet *Text. in cap. con-
ſuluit de Jurepatron.* ibi = *Cum Sanctuarium Dei jure
hæreditatis teneri non poſſit, non decet aliquatenus ſuſ-
tineri, ut Clerici Eccleſias a Parentibus ſuis funda-
tas propria auctoritate detineant, aut Laici filiis, vel
aliquibus aliis eas concedant* = Neque proinde appli-
catur quando fundator non propria auctoritate, ſed
Epiſcopi, & ad præſentationem hæredis habentis Juſ
præſentandi mandat eligi, ſeu inſtitui aliquem in be-
neficio Patronato, ut limitat *Gloſ. in dict. cap. Con-
ſuluit verb. auctoritate*, *& verb. concedant*; & ibi
Gonzalez *ſub num.* 3. Jo: de Anan. *num.* 1. *verſ. non
obſtat*, Panormit. *num.* 1.

Alias enim applicare hanc concluſionem terminis
12 noſtris, eſſet prohibere omne Juſpatronatus paſſivum,
dum paſſim Fundatores poſt expletam fundationem
diſponunt de Jurepatronatus in eorum hæredes
cum lege præſentandi vel conſanguineos, vel extra-
neos, & ſic juxta contrarium aſſumptum dici debe-
ret illicita diſpoſitio tanquam Beneficium jure quo-
dam hæreditario conſervans in certo genere perſo-
narum, & tamen Sacri Canones non prohibent,
ſed admittunt hujuſmodi paſſivas vocationes in Juſpa-
tronatus, non ſolum ſi iſtæ fuerint appoſitæ in li-
mine fundationis, ſed etiam ex intervallo, & poſt
fundationem peracta, ea ratione, quia Patroni non
concedunt Beneficium auctoritate propria, ſed ſolum
nominant, ſeu præſentant, & Ordinarius ad eorum
præſentationem inſtituit; & ex hoc nullum præjudi-
cium infertur Eccleſiæ, cujus nihil intereſt Beneficia-
tum ex una potius quam ex alia Familia deſumi, dum-
modo ſit habilis, & idoneus, ut in puncto, quod
etiam poſt fundationem, & ex intervallo ſit licita
vocatio certarum perſonarum in Jurepatronatus, pro-
ut hic hæreditario, magiſtraliter firmavit Rot. *in A-
rianen. Beneficii deciſ.* 122. *num.* 4. *cum ſeqq. part.* 11.
recent. repetita poſt Tondut. *de Penſ. deciſ.* 5. *num.* 3.
& 4. ubi plene reſpondet ad objectum hæreditariæ
ſucceſſionis in Beneficiis, *& coram Bich. deciſ.* 277.
num. 22. repetita poſt Vivian. *de Jurepatron. diſc.* 15.
num. 23. & plene de Luc. *eodem tract. diſc.* 18. *n.* 4.
verſ. ſecus autem; qui ſcripſit in dicta *Arianen. Be-
neficii*. *Vide infra alleg.* 100.

Aliæ vero doctrinæ generales indiſtincte loquen- 13
tes ſuper prohibita deſignatione ſucceſſoris in Bene-
ficiis, de qua *in cap. accepimus de pact. cap. ex tranſ-
miſſa*, *& cap. dilectus de fil. presbyt.* longe minorem
applicationem habent ad caſum, cum procedant in
terminis ſimplicis Beneficiati, qui non poteſt in be-
neficio dare ſucceſſorem, nec ideo adaptantur ad eum,
qui eſt fundator, licet iſte fuerit primus Beneficia-
tus; nam in Teſtamento Joannes de Mathelon juſ-
ſit nominari Canonicum Siroque, ut Fundator, &
non uti Beneficiatus, unde tanquam Fundator, po-
tuit deſignare hæredi perſonam, quam præſentare
deberet Superiori, neque per hoc ipſe dicitur dediſ-
ſe ſucceſſorem in Beneficio; cum id non fecerit,
uti Beneficiatus, ſed bene elegiſſe Præſentandum uti
Fundator, quod ſibi, uti tali decebat juxta *Conſil.*
82. Zabarel. quod refert, & ſequitur Lambertin. *de
Jurepatr. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 9. *num.* 48. *fol. Mihi* 188.
Rota *deciſ.* 107. *num.* 7. *part.* 11. *recent.*

Quo vero ad aliud objectum circa nullitatem no- 14
minationis ad Beneficium vacaturum reprobatam per
Sacros Canones propter Votum captandæ mortis
facilis videtur reſponſio, quod ubi fundator facit
talem nominationem ex facultate ſibi reſervata in
limine fundationis, tunc ceſſat omnis prohibitio,
juxta Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 64. *num.* 34. *in
fin* Pax Jord. *tit.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 7. *num.* 374. *cum
aliis ſupra allegatis*.

Fundator autem fecit hanc nominationem, ſeu 15
nominandi præceptum vigore facultatis ſibi reſerva-
tæ in limine fundationis, eo quia ibi reſervavit ſibi
Jus nominandi eos, ad quos volebat pertinere Juſ-
patronatus, quæ Reſervatio, ſicut comprehendit Juſ-
patronatus activum, ita etiam includit paſſivum,
quod nihil aliud eſt, quam concedere Juſpatronatus
activum cum jure præſentandi certas perſonas, ne-
que illa differentia eſt an vocatio paſſiva ſit facta
de una perſona, vel de pluribus, quia ſemper ve-
rum eſt, quod vocatus a Fundatore habet Juſpatro-
natus paſſivum, & propterea ſicut Fundator ex lege
fundationis potuit nominare certas perſonas ad Juſ-
patronatus activum, ita etiam ejuſdem legis vigore
potuit paſſivam qualitatem opponere, & hæredi vo-
catio ad Juſpræſentandi legem data ſibi beneviſam,
cum ambo ſint inter ſe connexa, ſcilicet Juſpatro-
natus activum, & paſſivum, & reſervans ſibi facul-
tatem nominandi Patronos eandem reſervare ſibi di-
citur etiam cum paſſivis qualitatibus, & oneribus,
quæ veniunt in ſequelam vocationis activæ; ut tradit
Rot. *coram Nunot. dec.* 35. *n.* 27. *verſ. quia ſi poſſunt*, *&
n.* 28. *in recent. dec.* 371. *n.* 15. *part.* 11. Card. de Luc.
de Jurepatr. d. dec. 18. *n.* 4. *verſ. ſecus autem*.

Tanto magis autem, quia in Inſtrumento funda-
tionis Fundator appoſuit qualitatem paſſivam, dum 16
in caſu quo ipſe non nominaſſet Patronos ex interval-
lo, tunc diverſis perſonis Juſpatronatus reliquit cum
onere præſentandi = *Un Figlio di Avignone, perſona
pia, e di buoni coſtumi, Prete, ed in età di poter dire
le Meſſe* = Unde in Teſtamento potuit declarare hanc
paſſivam qualitatem pro prima vice in perſonam D.
Canonici Siroque, prout per viam declarationis pro-
ceſſit, dicendo = *Non deſiderandolo per altro, ſe
non che atteſe, che lo conoſco perfettamente la virtù,*

il me-

il merito, e la probità del detto Sig. Siroque conoſciuta per tale da tutte le perſone pie di queſta Città, e nella ſperanza, che queſto ſarebbe a maggior gloria di Dio. =

Quo ſtante alterum de duobus infallibiliter dicendum eſt; vel quod talis nominatio cenſeatur facta in limine fundationis tanquam explicatio conditionis in ea appoſitæ, vel ad omne pejus, etiam facta fuit extra limen fundationis, debet validiſſima judicari, ac omnino ſervari, eo quia tali caſu ceſſat omnis fraus, & votum captandæ mortis, cum nominatio ſit facta ad majorem Dei gloriam, tanquam de perſona piiſſima, meritis celeberrima, & ſervitio Eccleſiæ proficua, & neceſſaria, & tunc etiam actualiter Cannonico diverſæ Eccleſiæ, & de quo erat dubium, an acceptare voluiſſet hunc novum Cannonicatum, ut Teſtator expreſſit, ibi = *Caſo che egli voleſſe ſervire detto Canonico* = quibus concurrentibus, ceſſat omnis fraus, & ſiniſtra ſuſpicio deteſtabilis voti captandæ mortis, & per conſequens ceſſat prohibitio præventivæ nominationis ad beneficium vacaturum, ut in ſpecie Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 64. *n.* 34. *verſ. hinc ubi ceſſet fraus, & diſc.* 71. *num.* 19. & optime Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 1. *qu.* 4. *artic.* 2. *n.* 8. *fol. mihi* 484. ubi in terminis præſentationis ad Beneficium vacaturum, hæc ſingulariter ait = *Unde plus dico, quod in omni caſu, in quo ceſſaret fraus, & votum captandæ mortis, ceſſaret diſpoſitio dict. capit. fin. de conceſſ. præb. cum eſſet ejus ratio finalis, & ideo poſſet Patronus conſtituere Procuratorem ad præſentandum etiam ad vacatura Beneficia.* =

17 Quæ omnia dicta ſunt per rationes generales; cæterum, quia in terminis terminantibus hujus objecti, invenio rem deciſam per Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 79. *numer.* 60. ubi erat Caſus unius Fundatoris, qui cum eſſet Beneficiatus ſui Beneficii Patronalis, præventive nominavit ad Beneficium per ejus mortem vacaturum? & dubitabatur de validitate hujus nominationis, & *Card. de Luc.* reſpondet nominationem eſſe validam; & objectum non obſtare; ad effectum enim ut inter nullitas, una ex duabus rationibus militare debet, vel illa voti captandæ mortis; vel ſupplantationis ſucceſſoris in Jurepatronatus; In caſu autem iſto dicit utranque rationem ceſſare, tam primam voti captandæ mortis, quia idem Beneficiatus conſentiebat, qui erat poſſeſſor; quam alteram ſupplantandi Succeſſorem, dum iſte erat hæres, qui legem Fundationis impugnare non poterat, & in fine ſubjungit, in contingentia alterius Caſus non fuiſſe de validitate hujus nominationis dubitatum, quæ doctrina punctualis tollit omnem difficultatem, quia dicitur Caſus legis, ubi alius Doctor non contradicit; ut ait Surd. *dec.* 229. *n.* 36. Rot. *coram Coccin. deciſ.* 2121. *num.* 18. *verſ. quoniam, & in recent. deciſ.* 122. *num. fin. part.* 5. *& deciſ.* 106. *numer.* 7. *parte* 18. *& dixi* Ego *Diſcept. Eccleſ.* 13. *nu.* 37. & ibi Rot. *n.* 56.

18 Motivis ſupra pro contraria parte adductis facilis patet reſponſio; Nam ad primum, quod hæres habens Juſpatronatus, & præſentandi, debeat requiri per paſsive vocatum, nullo jure cavetur, ſed bene hæres tenetur eum præſentare, cæterum ſine ulla interpellatione hæredis poteſt Vocatus eo etiam invito comparere coram Superiore, & obtinere Beneficium ex allegatis ſupra *n.* 10. neque enim ad hunc effectum eſt opus præſentatione hæredis, qui dicitur nudus Miniſter; nam Vocatus per Fundatorem cum præcepto, quod hæres eum præſentet, dicitur præſentatus ab eodem Fundatore, Rot. *coram Buratt. deciſ.* 755. *n.* 4. *& coram Pamphil. deciſ.* 99. *n.* 3.

19 Secundum vero objectum, quod nominatio Domini Siroque deberet eſſe grata Archiepiſcopo de facili tollitur, quoniam eſt conditio, quæ ſubintelligitur in omni perſona præſentanda, quæ debet per Superiorem approbari, eique grata eſſe, ideoque adimpleta fuit hæc conditio eo ipſo, quod Illuſtriſsimus Vicelegatus Canonicatum conceſsit dicto Siroque eique fuit grata perſona illius, cum Archiepiſcopus fuerit nominatus per Fundatorem, tanquam Ordinarius, & Superior habens jus inſtituendi, ideoque ejus perſona per æquipollens verificatur etiam in Vicelegato, uti repræſentante vices Summi Pontificis, ut habet locum conditio volita per Fundatorem, ſicuti ubi quis requireret conſenſum Epiſcopi, ſeu Ordinarii, ſine ullo dubio ſufficeret conſenſus Papæ, uti Ordinarii Ordinariorum, ut ait Rot. *deciſ.* 29. *n.* 8. *part.* 7. *recent.*

Si igitur Fundator voluit, quod Perſona D. Siroque præſentanda grata foret Archiepiſcopo, hæc voluntas eſt æque, immo magis, & melius adimpleta, ſi grata fuit Majori Superiori, ſcilicet Illuſtriſsimo Vicelegati, habenti Jus providendi, maxime cum iſta conditio fuerit expreſſe narrata eidem Vicelegato cum integra, & fideli ſerie Facti, ſuper quo Proviſio ex certa ſcientia emanavit.

Lucana Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Quando tacite inductum cenſeatur Juſpatronatus paſſivum favore Deſcendentium a Fundatore per argumenta, & conjecturas hanc voluntatem inferentes.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*

2 *Juſpatronatus paſſivum non præſumitur, niſi per Fundatorem expreſſe ſit ordinatum. Contrarium vide n.* 8.

3 *Verbum* = poſsit præſentare = *relatum ad Patronum activum eſt facultativum. Contrarium num.* 9.

4 *Juſpatronatus paſſivum non infertur ab Activo, niſi quando verba reſervationis ſunt dubia. Contrarium n.* 8. *& n. final.*

5 *Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus coactivis, & contradictis non vero facultativis. Contrarium n.* 14.

6 *Voluntas Teſtatoris deducitur tacite, & expreſſe in Contractibus, & ultimis voluntatibus.*

7 *Etiam Juſpatronatus paſſivum eſt Sacri Canonibus conſentaneum, & n.* 15.

10 *Semper debet interpretari, ut ab Activo non diſcordet.*

11 *Arguitur favore Deſcendentium, quando iſtos Fundator exemit ab oneribus, quæ extraneis injunxit.*

12 *Conſequenti ſuppoſito, Antecedens quoque volitum cenſetur.*

13 *Interpretatio fit ſecundum id, quod interrogatus Fundator veriſimiliter reſpondiſſet.*

16 *Conſanguineos, extraneis voluiſſe præferri Teſtatur, eſt veriſimile.*

17 *Juſpatronatus paſſivum, ab activo non cenſetur difforme, ubi non poteſt aſſignari diverſitas rationis.*

ALLEGATIO LXXXIII.

LEX fundationis Abbatiæ quartæ Dignitatis in Eccleſia Lucana, quam erexit, & dotavit inſignis olim noſtræ Romanæ Curiæ Advocatus Jo: Baptiſta Spada, importat reſervationem Juriſpatronatus activi favore Majoris nato, & Senioris ex Deſcendentibus Fratrum germanorum ipſius Fundatoris, aliiſque Conſanguineis, cum lege prohibitiva præſentandi Clericum, qui ſaltem non ſit in Subdiaconatus Ordine, vel tali ætate conſtitutus, ut ad illam infra annum promoveri poſsit = *Exceptis tamen perſonis de familia de Spadis, vel filiis natis ex fœminis ejuſdem Familiæ, etiam in alia Familia nuptis, qui ſi* 14. *ætatis ſuæ annum attingerint, ad eandem Abbatiam præſentari poſſint* = ut ex Brevi Apoſtolico San. Mem. Pauli V. ad Me tranſmiſſo. 1

Hactenus illi familiæ de Spadis Patroni, ut ſupra conſtituti præſentarunt ſemper Clericos familiæ, de Spadis; Cum autem modo vacaverit Abbatia per reſignationem, quæritur apud Me in ſenſu veritatis = *An Patronus habeat vinculum Juriſpatronatus paſſivi favore Perſonarum familiæ de Spadis, vel deſcendentium ex illa per medium fœmina, ita, & taliter quod nequeat in hodierna vacatione præſentare extraneum*).

In hoc articulo, ſtricte ob anguſtiam temporis reſpondendo, examinatis verbis fundationis videtur non conſtare de Jurepatronatus paſſivo pro illis de familia, vel ejus deſcendentibus.

Ita decidendi rationem ſubminiſtrat receptum principium, quod Juſpatronatus paſſivum, cum habeat quandam juris repugnantiam, ne detur imago ſucceſſionis in Beneficiis Eccleſiaſticis, ac inſuper involvat ligamen Patroni impediendo libertatem ſui Juriſpatronatus activi, juxta rationem de qua Rota *in Romana Cappellaniæ* 25. *Novembris* 1705. §. *Adeo, coram R. P. D. Anſaldo*; Idcirco nunquam præſumitur fuiſſe volitum per Fundatorem, niſi iſte ſpecialiter, & expreſſe ſe explicaverit vocando certum genus perſonarum, aut ſuæ, aut alterius familiæ, ut in puncto firmat Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 9. *n.* 37. *verſic. erit ergo*; ubi ampliat hanc Regulam, ut procedat etiamſi Fundator voluerit ſuos conſanguineos vocare,
2 dummodo tamen eos non vocaverit, Sanchez *conſil. moral. lib.* 2. *cap.* 1. *dub.* 11. *n.* 4. Caſtil. *controv. lib.* 3. *cap.* 19. *n.* 118. *& ſeq.* Card. de Luc. *de Jurepatr. diſcurſ.* 29. *n.* 5. *& per tot.*

Ex verbis autem fundationis, non videtur deſumi poſſe hujuſmodi vinculum Juriſpatronatus paſſivi; quamvis enim difficultatem excitare valeat conditio illa, quod nequeat aliquis præſentari, niſi conſtitutus ſit in ordine ſubdiaconali, vel ſaltem in ætate de ſe promovendo infra annum. *Exceptis perſonis familiæ de Spadis, ejuſque deſcendentibus*; Attamen hujuſmodi privilegium attributum Conſanguineis, nihil concludit ad Juſpatronatus paſſivum pro illis.

Ea ratione, quod hujuſmodi conditio ſupponit Patronos præſentari poſſe pro ſui libito tam extraneos, quam Conſanguineos, diſponendo quod Extranei præſentari non poſſint niſi habeant ordinem Subdiaconalem actu, vel habitu; Conſanguinei autem præſentari poſſint ſine hac qualitate, dummodo habeant annum decimumquartum; unde hoc potius comprobat, & confirmat adeſſe in Patronis liberam facultatem præſentandi Clericos ſive Conſanguineos, ſive extraneos, quodque in favorem ſanguinis Fundatoris, ejus Conſanguinei ad differentiam extraneorum præſentari poſſint per Patronos, licet non qualificati ordine Subdiaconali = *Si decimumquartum ætatis ſuæ annum attingerint ad eandem Abbatiam præſentari poſſint* = quod verbum, *poſſint*, relatum ad præſentationem Patronorum, tanquam facultativum, demonſtrat liberam facultatem apud Patronos reſidentem de præſentando Conſanguineos quatenus velint, ut tradit Rota *coram Peutinger. deciſ.* 46. *num.* 5. Thomat. *deciſ.* 232. *num.* 15. Rota *in Aſten. Prioratus ſuper*
3 *pertinentia* 20. *Januarii* 1708. §. *Abſque eo quod in fin. coram R. P. D. Lancetta*.

Cum enim Patroni habeant libertatem præſentandi tam Conſanguineos, quam extraneos, non infertur Juſpatronatus paſſivum, ex eo tantum, quod Fundator requiſiverit minorem qualitatem in Conſanguineis præſentatis, & quos voluit præſentari poſſe, licet non qualificatos ordine Subdiaconali; hæc namque diſpoſitio ſolum tendit ad favorem Conſanguineorum, ut poſſint liberius præſentari per Patronos, quando iſti velint; ita removendo obſtaculum qualitatis oneroſæ, & hoc ſolum operatur lex fundationis reſpectu Conſanguineorum, non autem operatur importantiam Juriſpatronatus paſſivi, inducentis diverſum effectum ligandi manus Patronis, ut nequeant extraneum præſentare, quando hoc ligamen fuit excluſum per verbum facultativum, quod Conſanguinei, ut ſupra non qualificati præſentari poſſint.

Prout etiam hanc paſſivam vocationem non concludit alia pars fundationis, in qua diſponitur, quoquandiu præſentatus, & inſtitutus ad participationem medietatis diſtributionum admiſſus non fuerit = *Si ex dicta familia, ſeu Agnatione de Spadis, vel ex aliqua fœmina de dicta agnatione natus extiterit etiam poſt ſuſceptum ordinem Subdiaconalem, nullatenus invitus apud Eccleſiam reſidere, & horis Canonicis intervenire teneatur* = juncta alia parte fundationis, ubi cavetur, quod extranei lucrentur diſtributiones in abſentia ex Cauſa ſtudii in Theologia, vel utroque jure, uſque ad annum vigeſimumquintum; Conſanguinei vero in abſentia ex cauſa ſtudii in Grammatica, & aliis humanioribus literis.

Hæc enim omnia ſemper ſupponunt ex parte Patronorum poſſe præſentari tam extraneos, quam Conſanguineos, dando majus privilegium Conſanguineis, quam extraneis, ſed nunquam inferunt Juſpatronatus paſſivum, cum Jus attributum Conſanguineis, conſiſtat in majori prærogativa, ſemper tamen retento ſuppoſito, quod fuerint præſentati ſponte per Patronos, non autem, quod habeant neceſſario præſentari.

Minuſque conſiderari valet circumſtantia Juriſpatronatus active reſervati pro Deſcendentibus familiæ, ad effectum inducendi vocationem illorum, etiam in paſſivo, hoc enim argumentum intrare ſolet in dubietate, quando ſcilicet concurrant verba inferentia Juſpatronatus paſſivum, ſed ambigua, nec bene ſe explicantia: ſecus autem quando talia verba non concurrunt; tunc enim vocatio perſonarum in activo non infert vocationem earum in paſſivo, ut firmat Card. de Luc. *de Jurepatron dict. diſc.* 29. 4
numer. 5. *& dixi* Ego *in Parerg. ad diſcept. Eccleſ. num.* 35.

Et demum non videtur obſtare obſervantia, juxta quam ſemper hactenus præſentati fuerunt Conſanguinei; Cum enim Patroni Conſanguineos ſuos præſentare valeant, etiam ſine neceſſitate inducta per legem fundationis; inde ſequitur, quod iſte fuerit actus mere facultativus, qui non concludit aliquam obſervantiam pro Jurepatronatus paſſivo, niſi concurrat qualitas coactiva, quod nempe præſentato extraneo, & ſe opponente Conſanguineo, iſte fuerit inſtitutus, rejecto, Spad. *conſil.* 12. *n.* 4. *lib.* 2. Rota *in Mediola-* 5
nen. Prioratus 11. *Decembris* 1699. §. *Abſque eo quod, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano*; *& in Forſanen. Juriſpatronatus* 12. *Martii* 1703. §. *Non obſtat, coram clar. mem. Card. Caprara*.

Quæ omnia licet ſtringere videantur ad effectum excludendi in Patronis vinculum Juriſpatronatus paſſivi; attamen diligentius examinatis verbis fundationis, probabilior, & juſtior videtur contraria Sententia, quo Patronus teneatur neceſſario præſentare unum de Sanguine de Spadis, ſive per agnationem, ſive per cognationem, & ſolum in ejus defectum habeat facultatem præſentandi extraneum, ad Abbatiam, de qua quæſtio eſt.

Admitto enim regulam, quod vocatio paſſiva non præſumitur, niſi probetur, quodque ex vocatione activa, non inferatur ad paſſivam, quando hæc nullatenus fuit explicata; Cenſeo tamen, quod hujuſmodi vocatio paſſiva poſſit etiam per conjecturas deduci, per adminicula, & præſumptiones; ex quibus rectus Judicis ſenſus perſuaderi poſſit, & fieri certus de mente fundatoris, quod nempe voluerit in præſentationibus pro tempore faciendis, per Patronos præferri debere Conſanguineos proprios ipſius 6
Fundatoris, & ſic reſervare pro illis Juſpatronatus paſſivum, quia voluntas juxta principium juris noſtri non minus deducitur tacite quam expreſſe non ſolum in ultimis voluntatibus, ſed etiam in Contractibus ex late firmatis apud Peregr. *de fideicom. artic.* 11. *per tot. ſignanter n.* 25. *&* 39. Rot. *dec.* 188. *num.* 7. *part.* 12. *& dec.* 149. *n.* 24. *part.* 16. Rodulph. *Allegat.* 125. *n.* 8.

Præſertim in hac materia inductiva Juriſpatrona- 7
tus paſſivi, ubi nihil adeſt exorbitans, aut Juri repugnans, ſed potius Sacris Canonibus conſentaneum eſt, quod Sanguis ejus qui Eccleſiam deduxit de non eſſe ad eſſe, ſeu contulit Eccleſiæ Beneficium, retri-

butio,

butionem obtineat mediante commodo paſſivæ vocationis, ut plene firmavit Rota *deciſ.* 520. *n.* 10. & 11. & *deciſ.* 122. *n.* 11. & 12. *part.* 11. *recent.* & *in Aretina Beneficii* 21. *Januarii* 1701. §. *Quin etiam, coram R. P. D. Anſaldo.*

Hæc autem voluntas Fundatoris circa præferendos Conſanguineos in præſentatione ad Abbatiam deſumitur ex diſpoſitis ſuper Jurepatronatus paſſivo, ubi Fundator hoc Juſpatronatus reſervavit primo loco Agnatis, ſeu ex familia de Spadia maſculina deſcendentibus, & in eorum defectum Cognatis, ſeu deſcendentibus ex fœminis de familia, quo caſu ubi conſtat ipſum in ea parte, qua fuit mentionem de perſonis pro tempore præſentandis habuiſſe contemplationem de eodem genere perſonarum, quas vocavit in activo præſumitur, voluiſſe favore earundem perſonarum inducere Juſpatronatus tam activum, quam paſſivum ex quo tali caſu non agitur de inducenda vocatione paſſiva nullatenus explicata, ſed de ſimplici declaratione ambiguæ voluntatis circa paſſivam vocationem, quæ declarata remanet ex diſpoſitis ſuper Jure-
8 patronatus activo, ut firmat Card. de Luc. *de Jurep. diſc.* 29. *n.* 5. & Ego *ſcripſi in Pererg. ad diſcept. Eccleſ. part.* 2. *n.* 35. & *diſcept. Eccleſ.* 19. *n.* 4. *verſicul. quidquid ſecus,* & *plene apud* Rot. *in Hortana Beneficii* 1. *Julii* 1708. §. *Taliſque, coram Eminentiſſimo Priolo;* & *in Volaterana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Idque etiam, coram R. P. D. Criſpo,* & *in Mediolanen. Beneficii* 30. *Januarii* 1711. §. *Potiſſime, coram R. P. D. Anſaldo.*

In præſenti autem, quando Teſtator Sermonem habuit de perſonis præſentandis ad Abbatiam, ſemper contemplatus fuit eaſdem perſonas de Sanguine vocatas in activo; nam primo expreſſit, quod Abbatia fundabatur *pro uno Clerico, ſeu Presbytero ſecolari;* & inferius adjecit, quod nullos ad Abbatiam bujuſmodi præſentari poſſit, niſi ſit ſaltem in ordine Subdiaconali, vel tali ætate conſtitutus, ut ſaltem intra annum ad illum promoveri poſſit = *Exceptis tamen perſonis de dicta familia de Spadis, vel filiis natis ex fœminis ejuſdem familiæ etiam in alia familia nuptis, qui quartum decimum ætatis ſuæ annum attigerit ad eandem Abbatiam præſentari, illamque, ac ejus poſſeſſionem aſſequi poſſint, ſed cum primum ad ætatem legitimam dictum ordinem Subdiaconalem ſuſcipiendi pervenerint, illum in proximis inde futuris temporibus a Jure ſtatutis teneantur ſuſcipere.*

Ex qua diſpoſitione meo Judicio, clare infertur Juſpatronatus paſſivum, ex quo expreſſit præſentatos de linea maſculina de Spadis, vel de linea cognatitia deſcendentes ex fœminis dictæ familiæ, quæ erant illæmet perſonæ, quas vocavit Fundator in Jurepatronatus Activo, & inſuper adjecit, quod iſti Conſanguinei præſentari poſſent, & aſſequi Abbatiam, licet non eſſent in ordine Subdiaconali conſtituti, vel in ætate ad illum ſuſcipiendum apta, quæ quidem verba = *ad eandem Abbatiam præſentari poſſint* = licet ſonare videantur facultative ad arbitrium Patronorum præſentare debentium; attamen ſpectata mente Fundatoris cenſeo illa intelligi debere præceptive non ſolum ex concluſione in his terminis recepta, quod ſola verba denotantia deſiderium Fundatoris inducunt legem omnino ſervandam prout in fideicommiſſis, a quibus valet argumentum ad Juſpatronatus, etiamſi agatur de Fundatione facta per donationem inter vivos, non autem per ultimam voluntatem, ut firmat
9 Card. de Luc. *diſc.* 29. *n.* 33. *in fin.* & *diſc.* 50. *n.* 5. & *ſeqq. de jurepatr.* Rot. *dec.* 68. *n.* 4. & *ſeqq. part.* 12. *recent.*

Sed etiam quia, ſi quæ dubietas naſci poteſt ex tali modo loquendi per verbum, *poſſit,* ſemper declarata remanet ex diſpoſitis ſuper Jurepatronatus activo, dum ſicut hoc dicitur præciſum, non facultativum, ita etiam interpretandum paſſivum venit, dum Fundator præſumitur eodem modo diſpoſuiſſe paſſivum, ac Activum, & ea ſemper facienda venit interpretatio, ut unum non diſcordet ab altero, juxta firmata per Rot. *in Auximana Juriſp.* 27. *Junii* 1701. §. *Minuſque, coram R. P. D. Anſaldo* & 9. *Martii* 1702. §. *Clarius, coram bon. mem. Muto,* & *in Interamnen.* *Juriſpatr.* 22. *Martii* 1706. §. *Ulterius, cor. R. P. D. Scotto,* & *in Aſton. Prioratus ſuper Inſtitutione* 20. 10
Januarii 1708. §. *Maxime, coram R. P. D. Lancetta;* & *in Mediolanen. Beneficii* 30. *Januarii* 1711. §. *Potiſſime, coram R. P. D. Anſaldo.*

Secundo Fundator diſpoſuit, quod Præſentatus = *Quandiu ad participationem medietatis diſtributionum admiſſus non fuerit, ſi ex dicta familia ſeu agnatione de Spadis, vel ex aliqua fœmina de dicta agnatione natos extiterit, etiam poſt ſuſceptum Subdiaconatus Ordinem apud dictam Eccleſiam, vel in dicta Civitate Lucana nullatenus invitus deſervire, Horis, Miſſis, Proceſſionibus, Officiis, & actibus cujuſcumque, minuſque reſidere teneatur, & ob non reſidentiam, ac intereſſentiam hujuſmodi dictæ Abbatiæ fructibus, & in toto, vel in parte privari, aut alias deſuper mulctari nequeat.* =

Hæc enim diſpoſitio magis confirmat aſſumptum circa enixam voluntatem Teſtatoris præferendi Conſanguineos; dum ſuppoſuit eſſe Abbatem aliquem ex Agnatis, vel Cognatis, quos vocavit in Jurepatronatus activo = *Si ex dicta familia, ſeu agnatione de Spadis, vel ex aliqua fœmina de dicta agnatione natus extiterit* = concedendo illi privilegium non reſidendi, licet eſſet in ordine ſubdiaconali conſtitutus, abſque pœna privationis fructuum, quod privilegium conceſſum Conſanguineis ſupponit deſiderium Fundatoris, circa quod illi eſſe deberent Abbates, & vi- 11
detur tacitam eorum vocationem ſupponere, juxta *Text. in leg. cum filius* §. *Pater, ff. de legat.* 2. Peregr. *de fideicom. artic.* 11. *n.* 25. & 26. Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 102. *n.* 11. Rot. *deciſ.* 152. *n.* 1. & *ſeqq.* & *ſignanter n.* 6. *part.* 6. *recent.*

Sicut enim Fundator voluit privilegiare ſuos Conſanguineos circa Jus percipiendi fructus etiam non reſidendo; ita per neceſſarium antecedens cenſetur eos vocaſſe, & præferre voluiſſe in præſentatione ad Abbatiam; nam qualitas ſupponit ſubjectum, & poſito conſequente cenſetur volitum antecedens *Leg. fideicommiſſa* §. *Item ſi quis, ff. de legat.* 3. Peregr. *de fideicommiſſ. art.* 51. *n.* 25. quem enim Fundator privilegiavit in re cenſetur vocaſſe ad rem; ut bene advertit Rot. 12
deciſ. 1059. *n.* 10. & *dec.* 1092. *coram Emerix jun.* & *in recent. deciſ.* 42. *n.* 7. *part.* 11.

Tertio diſpoſuit Fundator, quod præſentati, qui eſſent extranei, lucrarentur diſtributiones in abſentia ex cauſa ſtudii in Theologia, vel utroque Jure, uſque ad annum 25. eorum ætatis; Conſanguineos autem privilegiavit, ut poſſent lucrari diſtributiones etiam in abſentia ex cauſa ſtudii in Grammatica, & aliis humanioribus literis, quod pariter privilegium ſupponit tacitam vocationem Conſanguineorum, cum nunquam præſumatur Fundator tot privilegia conceſſiſſe Conſanguineis Abbatiæ poſſeſſoribus, niſi per neceſſarium antecedens, eos præferri voluiſſet in præſentatione ad Abbatiam ex Doctrinis ſupra allegatis.

Quarto plurimum ſtringit præſumpta mens ex prædilectione deſumpta, dum nunquam præſumitur Fundator voluiſſe reponere in facultate Patronorum excluſionem Conſanguineorum propter extraneos, unde ſemper in dubio fit interpretatio ſecundum id, quod credibiliter cenſetur volitum a Fundatore, ſi interrogatus fuit, Peregr. *de fideicom. art.* 11. *n.* 26. *in fin.* & *n.* 32. & in his terminis ſæpiſſime, Rot. *in Interamn.* 13
Juriſpatronatus 10. *Decembris* 1706. §. *Et in hanc, coram R. P. D. Scotto* & 15. *Martii* 1709. §. *Idque, coram R. P. D. Polignach.*

Et quinto demum accedit obſervantia, juxta quam ſemper præſentati fuerunt Conſanguinei de Spadis a die fundationis, uſque in præſens, nulla unquam intermediante præſentatione extranei, quæ obſervantia cum ſit interpretativa non exigit requiſitum contradictionis cum acquieſcentia ſubſecuta, cum ſufficiat 14
ſimpliciter ita fuiſſe obſervatum, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 60. *n.* 11. & *in Auximana Juriſpatr.* 9. *Martii* 1703. §. *Et denique, coram bon. mem. Muto,* & *in Mediolanen. Prioratus* 24. *Februarii* 1701. §. *Et demum, coram R. P. D. Scotto.*

Quibus omnibus non obſtat, quod Juſpatronatus paſſivum ſit odioſum, & SS. Canonibus repugnans, quia

contrarium firmavit Rot. *dec.* 130. *n.* 10. *part.* 11. *recent.* ubi reſpondetur ad objectum, quod ſapiat imaginem ſucceſſionis in Beneficiis; & Rot. *in dicta Aretina Beneficii* 21. *Januarii* 1701. §. *Quin etiam*, *cor.*
15 *Rev. P. D. Anſaldo*, ibi = *Sacri Canones quemadmodum ad alliciendos Chriſtifideles largiti ſunt Laicis Fundatoribus Juſpatronatus in parte activa nominandi, ita multum inclinat præferentia ſanguinis, & deſcendentis ab eiſdem Fundatoribus in altera parte paſſiva* = *Gloſs. in Can. neminem diſt.* 70. *in verb. poſſeſſionis*, Rot. *in Placentina Parochialis* 16. *Martii* 1708. §. *final. cor. R. P. D. Anſaldo*, & *in Sorana Jurispatronat. ſuper inſtitutione* 27. *Januarii* 1710. §. *Et quatenus*, *coram R. P. D. Scotto*. Reſpectu vero Patroni habentis Juſpatronatus paſſivum, licet ſit vinculum, & ligamen odioſum; id tamen non conſideratur, niſi quando paſſiva vocatio directa fuit ad extraneos, ſecus vero ad illos de ſanguine Fundatoris. Vide ſupra in *alleg.* 80. *num.* 23.

Prout non adverſatur, prædicta verba fundationis, quæ faciunt mentionem de Conſanguineis non concludere eorum vocationem, ex quo Fundator ſuppoſuit eos poſſe præſentari per Patronos, itaut tali caſu eos privilegiaſſe cenſeatur; quodque propterea remaneat in arbitrio Patroni præſentare extraneos, vel Conſanguineos, ubi talis facultas non fuerit ſublata ex verbis fundationis.

Etenim ex omnibus ſupra conſideratis conſtat Fundatorem reſpexiſſe in vocatione paſſiva idem genus perſonarum, quod in activo reſpexit mandando inſuper, quod prædicti Conſanguinei etiam non Subdiaconi actu, vel aptitudine præſentari poſſent ad Abbatiam, quæ omnia ſimul juncta, & ſimul conſiderata apud Me concludunt deſiderium Fundatoris, quod Conſanguinei præſentarentur, quia de Illis mentionem fecit, quo caſu, hoc deſiderium, & hic reſpectus Fundatoris ſufficiens eſt ad inducendam vocationem paſſivam, ſignanter quando concurrit diſpoſitio ſuper Jurepatronatus activo, quæ idem genus perſonarum, ſeu Conſanguineorum vocavit; in quibus terminis ceſſare debet omnis contraria interpretatio; quia præſumitur Fundator voluiſſe conformare Juſpatronatus activum cum paſſivo, & è contra quoties active, & paſſive mentionem fecit de eodem genere perſonarum, juncta æquitate, & veriſimilitudine, quod ipſe voluerit præferri ſuum Sanguinem extraneis, dando Illis privilegia quando præſentarentur, vel præſentati eſſent, & Abbatiam poſſiderent; ut bene Rot. *deciſ.* 49. *num.* 19. & *deciſ.* 84. *n.* 1. & 11. *part.* 4. *tom.* 2. & *in nullius, ſeu Orbitellen. Jurispatr.* 13. *Januarii* 1696. §. *Adſtipulantibus*, *cor. R. P. D. Scotto* & 4. *Julii ejuſdem anni* §. *ultra quod*, *cor. Re-*
16 *verendiſſimo dell'Olmo*, & *in Majuricen. Beneficii* 16. *Januarii* 1699. §. *Licet enim*, *coram Eminentiſſimo de la Tremoille*; & *late apud* Me *in Pererg. ad diſcept. Eccleſ. num.* 34. & *in Auximana Jurispatronat.* 9. *Martii* 1703. §. *Clarius*, *coram bon. mem. Muto*, ibi = *Cum Vocatio ad Juſpatronatus activum, quod eſt plus, influat pro præſumptione vocationis ad paſſivum, quod eſt minus*,

Viget enim identitas rationis in utroque Jurepatronatus, itaut nulla ſit aſſignabilis ratio differentiæ, quare in paſſivo diverſimode proceſſerit Fundator, ac in activo, quando utrobique reſpexit ad unum idemque genus perſonarum prædilectarum, & quando in hac materia ſufficiunt verba, quæ deſiderium explicent, & contemplationem perſonarum vocatione paſſiva, quidquid ſecus, ubi nulla verba adeſſent directa in perſonas, quæ vocatæ prætenduntur in paſſivo, juxta diſtinctionem Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 29. *num.* 5. & *apud* Me *in dicto Parerg. n.* 34. Rot. *in Hortana beneficii* 1. *Junii* 1708. §. *Talisque*, *coram Eminentiſſimo Priolo* ibi = *Itaut niſi aliqua aſſignabilis ſit ratio, ob quam Teſtator diverſimode in uno, ac in altero diſponere intellexerit*, &c. *ex prædilectione in parte Juris honorifici, active præſentationis, optime infertur ad commodum paſſive prælationis* = & *in dicta Volaterana Beneficii* 7. *De-*
17 *cembris* 1708. §. *Idque*, *cor. R. P. D. Criſpo* ibi = *Cum optimum ſit argumentum, quod deducitur a Jurepatro-natus activo ad interpretationem Juriſpatronatus paſſivi itaut, quod in uno fuit diſpoſitum, cenſeatur etiam volitum in altero.* =

Bituntina Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

An, & in quibus Caſibus Donatarius Juriſpatronatus poſſit præſentare Donantem abſque ſuſpicione pacti taciti?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Filius non prohibetur præſentare Patrem, ſicuti nec Pater Filium.*
3 *De ratione propter quam prohibetur in cap.* per noſtras *Patronum poſſe præſentare ſe ipſum.*
4 *De duplici donationis ſpecie, in quarum altera tantum liceat donatario præſentare donantem.*
5 *Quibus Cautelis, ac remediis evitari poſſit cenſura prædicti* Text. in cap. Per noſtras.
6 *Donatio Juriſpatronatus quando cenſeatur facta perpetuo, & in totum n.* 8.
7 *Verba* Juſpatronatus, & Jus præſentandi *promiſcue accipiuntur.*
10 *Verbum* Perpetuitas *intelligendum eſt juxta ſubjectam materiam.*
11 *Donatio Juriſpatronatus confirmari etiam poteſt per Vicarium Generalem de mandato Epiſcopi.*
12 *Sumptum de ſumpto nullam probationem facit.*
13 *Et præcipue quando defectuoſum convincitur in aliqua ſui parte.*
14 *Data Vicario generali facultate conſtituendi Juſpatronatus, data etiam cenſetur quoad approbationem dotis.*
15 *Et ideo non requiritur duplex conſenſus.*
16 *Delictum Simoniæ, aut falſitatis utpote graviſſimum non præſumitur.*
17 *Non dicitur probatum ex dicto unius, neque ex fide, pendente lite exerta.*
18 *Donatio Juriſpatronatus quando præſumatur fraudolenter facta.*
19 *Conſenſus Ordinarii, ad quem finem requiratur in donatione Juriſpatronatus.*
20 *Judicio Ordinarii plene deferendum eſt pro excluſione cujuſcunque pacti taciti, quod in ejuſmodi donationibus intervenire potuerit.*
21 *Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis excluſa remaneant prædicta pacta num.* 23. 24. 28. 29. 30.
22 *Ab expreſſo arguitur ad deſtructionem taciti, ſed non e converſo.*
25 *Inveriſimilitudinis argumentum an ſit conjectura ſufficiens ad excluſionem fraudis.*
26 *Juſpatronatus dicitur Jus honorificum.*
27 *Actus referendus eſt ad cauſam licitam, & honeſtam; & n.* 32. & *ſeqq.*
29 *Conſanguineus præferendus eſt extraneo ex præcepto Charitatis.*
31 *Juſpatronatus paſſivum regulandum eſt ad limites activi.*
34 *Obligatio antidoralis ex lege naturæ ineſt Filio erga Patrem.*
35 *Actus conſecutivus judicatur ad limites Cauſæ præambulæ.*
36 *Circumſtantiæ militantes pro ſinceritate actus, attendendæ ſunt in conſpectu aliarum contra illam pugnantium.*
37 *Regiſtrantur Deciſiones editæ in Bituntina Juriſpatronatus coram R. P. D. Foſcaro, & Rev. P. D. Criſpo, &* numer. 38. & *ſeqq. uſque ad num.* 60.

ALLE-

ALLEGATIO LXXXIV.

NObilis Familia de Rogadeis poſſidet ab antiquo Juſpatronatus Rectoriæ, ſeu Beneficii Eccleſiæ Sanctæ Annæ Civitatis Bitunti, quod ex diſpoſitionibus Teſtamentariis illorum de Familia pertinet ad Primogenitum.

1 Hoc Beneficium ultimo loco poſſidebatur per Clericum Euſtachium de Rogadeis, qui poſtquam illud poſſedit per plures annos, deliberavit Matrimonium contrahere cum Nobili Muliere Julia Gentile cumque viveret Joannes Petrus Rogadeus ejus Pater, & Primogenitus Familiæ, ad quem ſpectabat providere filium honorifice, ut ſequeretur matrimonium, ipſe propterea de menſe Februarii 1713. contemplatione hujus certi, & determinati Matrimonii, donavit irrevocabiliter inter vivos, ac in perpetuum dicto Euſtachio filio, tam duo feuda nobilia, quam etiam omnia Jurapatronatus omnium beneficiorum, quæ ſibi competebant, & in futurum competere poterant, comprehenſo etiam Jurepatronatus controverſi Beneficii Sanctæ Annæ translata generaliter facultate in Donatarium libere præſentandi ratione omnium Juriumpatronatus in omnibus beneficiis Clericum ſibi beneviſum, ibi = *Poſſa a detti beneficii preſentare un altro Chierico della Famiglia A SUO ARBITRIO, E VOLONTA'*, *ſervata la forma dello fondazioni, &c. con ampia, piena, aſſoluta, e libera poteſtà, & autorità di preſentare LIBERAMENTE a detti Beneficii in tutte le vacanze il Rettore, o Beneficiato*, ut ex Inſtrumento Donationis peractæ 25. Februarii 1713. occaſione ſupradicti Matrimonii, quod poſtea ſecutum fuit de menſe Junii ejuſdem anni.

Antequam vero hoc Matrimonium ſequeretur Ordinarius Bituntinus ſub die 9. Maii 1713. confirmavit donationem viſo ejus Inſtrumento ſibi in actis præſentato, & deinde prædictus Clericus Euſtachius dimiſit Beneficium in manibus Ordinarii, & ſucceſſive ſecuto matrimonio, Euſtachius in vim memoratæ Donationis Patronus, præſentavit Joannem Petrum ejus Patrem ad beneficium, ut ſupra vacatum per dimiſſionem.

Huic præſentationi ſeſe oppoſuit D. Scipio de Rogadeis veluti præſentatus per Dominicum, & Fulvium de Rogadeis, qui exiſtunt de linea Secundogeniti de Familia, qui licet non habeant jus præſentandi, quod perpetuo ſpectat ad Primogenitum, adhuc dando exceptionem, quod filius poſt donationem Juriſpatronatus non potuiſſet præſentare ejus Patrem, inſtituit litem coram Ordinario Bituntino, coram quo ſuccubuit per ſententiam contrariam, ubi data fuit inſtitutio ſupradicto Jo: Petro, rejecto prorſus Scipione, quæ ſententia in gradu appellationis confirmata fuit in Sacra Rota per duas alias ſententias *proviſis deciſionibus* 21. *Januarii* 1716. *coram R. P. D. Foſcaro, &* 28. *Junii* 1717. *coram R. P. D. Criſpo*.

Scribens in Rota pro Jo: Petro dicebam conſtare de juſtitia ſententiæ Ordinarii, quia cum Euſtachius eſſet Patronus ratione Donationis Juriſpatronatus confirmatæ ab Ordinario; idcirco Jo: Petrus ejus Pater dicitur præſentatus per legitimum Patronum, cui propterea juſtiſſime conceſſa fuit Inſtitutio, neque de cætero filius prohibetur præſentare Patrem, neque e con-
2 tra in Beneficio de ſuo Jurepatronatus, ut tradunt *Gloſſ. in Cap. Quia Clerici in verbo filii, & in capit. Conſuluit in verbo propria auctoritate de Jurepatronat.* Azor. *Inſtit. moral. p.* 2. *lib.* 6. *cap.* 21. *quæſt.* 2. Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 8. *art.* 12. *per tot.* Vivian. *eodem tract. lib.* 6. *cap.* 8. *n.* 23. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. alleg.* 72. *n.* 93. Silveſter *in ſumm. in verbo Jurepatronatus qu.* 7. *n.* 8. Sanchez *conſil. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 74. *n.* 4. Caſtropal. *oper. moral. tract.* 13. *diſp.* 2. *punct.* 7. *n.* 4. Vallen. *de benef. lib.* 1. *tit.* 14. *n.* 22.

Neque adverſatur toties repetitum objectum, quod filius donatarius præſentare non potuerit Patrem donantem, ex quo præſentatio præſumatur facta in fraudem legis, prohibentis præſentare ſe ipſum, & ſic etiam per interpoſitam Perſonam Donatarii juxta notum *Text. in c. Per noſtras de Jurepatronat.* ſive etiam ob vitium Simoniæ reſultantis ex ſecreta pactione, ſeu pacto tacito donandi, ut Donatarius præſentaret perſonam Donantis juxta præſumptiones, & conjecturas, quæ in præterita propoſitione ex adverſo deducebatur.

Hoc enim objectum apertiſſime corruit reflectendo, quod *Textus in c. Per noſtras de Jurepatr.* prohibet Patronum poſſe præſentare ſe ipſum ex duplici ratione inſinuata per Scribentes tum ad evitandum ambitum, cum etiam quia debet eſſe differentia inter Præſentatum, & Præſentantem; Super quo Textu agi-
rant Canoniſtæ quæſtionem hanc an Donatarius poſſit 3
præſentare Donantem, omneſque concludunt cum diſtinctione communiter recepta, quod aut donatio Juriſpatronatus facta fuit ad effectum præſentandi pro illa unica vice, ſeu vacatione tantum, & tunc præſumatur donatio facta in fraudem legis, quia reſolvitur
in meram Conſtitutionem Procuratoris irrevocabilis 4
ad præſentandum pro ea vice, unde in ſubſtantia Patronus revera præſentat ſe ipſum per interpoſitam Perſonam, aut vero Patronus donavit Juſpatronatus perpetuo, & in totum ſeſe ſpoliando omni Jure, quod habebat, & ſimul donatio confirmata fuit ab Ordinario, & hoc caſu nullatenus facta dicitur in fraudem legis, & poteſt Donatarius præſentare Donantem; Hæc eſt communis diſtinctio, & ſententia omnium Canoniſtarum in *Cap. Ex inſinuatione de Jurepatron.* ſignanter Panormit. *num.* 7. ibi = *Sed quæritur nunquid poſſit Donatarius præſentare Donatorem, concludo, quod ſi eſt vere Donatarius, quia ex toto fuit conceſſum Juſpatronatus, & tunc poſſit præſentare Donatorem, quia præſentat nomine proprio; aut non eſt vere Donatarius, ſed Patronus conceſſit pro iſta vice Ius præſentandi, & tunc non poteſt illum præſentare, quia is facit cujus nomine fit* = Joan. Andr. *num.* 3. ibi = *Si Patronus alicui dedit poteſtatem præſentandi, ille non poterit præſentare iſtum Patronum, ſecus cum contulit alicui in totum Juſpatronatus; cum enim ille proprio nomine præſentet, tunc illum conferentem, qui deſiit eſſe Patronus, poterit præſentare* = Butr. *num.* 1. Zabarell. *n.* 1. *in fine*, ibi = *Secundo quæro ſi Patronus dedit alicui poteſtatem præſentandi, an poterit ille præſentare Patronum*, Vincent. *infra in cap. Per noſtras dicit, quod non, ſecus dicit ſi contuliſſet Juſpatronatus, tunc enim ille præſentat proprio nomine, & ſic illum conferentem, qui deſiit eſſe Patronus, poterit præſentare.*

Diſtinctio iſta graviorum Canoniſtarum non habet contradictorem, ſed eam ſequuntur omnes Tractatiſtæ, ut apud Vivian. *de Jurepatr. lib.* 9. *cap.* 9. *n.* 22. ibi = *Donatarius autem Juriſpatronatus poteſt præſentare Donantem, ſeu Donatorem, quando donatio fuit facta perpetuo cum conſenſu Ordinarii: ſecus ſi facta ſit pro unica vice, quia tunc non poteſt præſentare Donantem, NAM PRÆSUMITUR FACTA DONATIO FRAUDOLENTER, UT DONANS A DONATARIO PRÆSENTARI POSSIT.* =

Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. part.* 3. *allegat.* 72. *n.* 95. ibi = *Donatarius Juriſpatronatus non poteſt præſentare Donatorem, ſi Donatio ſit facta pro illa vice; PRÆSUMITUR ENIM FRAUDOLENTER FACTA* = *ſecus quando illa facta eſt perpetuo cum Ordinarii conſenſu.*

Paſ. Jordan. *tom.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 7. *n.* 270. ibi = *Subamplia ſecundo in Donatario, quia nec ipſe poteſt præſentare Donatorem, quando donatio facta fuiſſet pro illa vice tantum: ſecus ſi ſit perpetua cum conſenſu Ordinarii, quia tali caſu Donans ceſſavit eſſe Patronus, & ſic non prohibetur præſentari a Donatario.*

Rocchus de Curt. *de Jurepatr. in verbo ipſe, veliſ*, *a quo n.* 37. ibi = *An Donatarius Juriſpatronatus poſſit præſentare Donatorem? breviter concludo, quod ſic, ut concludit* Joann. Andr. & communiter cæteri *in cap. ex inſinuatione infra eodem, limitatur tamen hæc concluſio ſecundum præfatos Doctores, niſi pro ea vice ſit conceſſum Ius præſentandi, quia tunc non poteſt præſentandi concedens.*

Quod adeo veriſſimum eſt, ut Doctores ad evi- 5

tandem cenſuram allegati *Text. in cap. Per noſtras de Jurepatr.* duo aſſignent remedia, ſeu duas cautelas, unam ſcilicet, quod Patronus ſopplicet pro ſe ipſo per viam precum coram Ordinario, ut apud Panorm. *in d. cap. Per noſtras n. 4.* Rota *dec. 141. n. 5. p. 14. recent. & in Majoricen. Beneficii 1. Februarii 1709. §. Nullimodo, coram R. P. D. Falconerio*, & alteram, quod Patronus abdicet Juſpatronatus a ſe ipſo in totum, & perpetuo cum conſenſu Ordinarii per viam donationis irrevocabilis transferendo in alium, ut conſuluit Paul. de Cittadin. *de Jurepatr. p. 6. art. 3. n. 93. & 94.* ibi = *Ad majorem autem hujus quæſtionis cautelam poſſet dari remedium, ut Patronus conſenſu Epiſcopi donet alteri Juſpatronatus libere, & tunc Donatarius poterit antiquum Patronum præſentare; vel Jus alteri Patronatus remittat, quia remittere eſt donare*, quem refert, & ſequitur Corrad. *in prax. benefic. lib. 4. capit. 21. n. 24.* ibi = *Donatio ipſius Jurispatronatus ad effectum, ut Donans poſſit a Donatario præſentari, debet eſſe libera totius Jurispatronatus SECUNDUM CAUTELAM. QUAM HIC DAT PAULUS DE CITTADINIS, quatenus ait poſſe dari remedium, videlicet, ut Patronus de conſenſu Epiſcopi donet alteri totum Juſpatronatus libere, & tunc ille Donatarius poterit antiquum Patronum præſentare* = & concordant Sanchez *conſil. moral. lib. 2. c. 3. dub. 74. num. 3.* Ciarlin. *controv. 69. n. 17. cum duobus ſeqq.* Speculat. *in tit. de Jurepatronat. num. 16. ibique* Joann. Andr. *in addit. ad ipſum litt. E.* Byringh. *in Jus Canon. tom. 3. lib. 3. tit. 38. ſect. 4. §. 2. n. 90.* Lambert. *de Jurepatronat. lib. 2. part. 1. quæſt. 8. artic. 11. numer. 1.*

Applicando ad rem dicebam utramque circumſtantiam concurrere in donatione hujuſmodi Juriſpatronatus, & quidem concurrit prima, quod ejus dona-
6 tio facta fuerit perpetuo, & in totum ibi = *Rinuncia &c. TUTTO il Jus præſentandi, e voce, che ha, &c. la qual Donazione, &c. promiſe, e s' obligò ſempre, & in ogni futuro tempo averla per rata, &c. con ampia poteſtà, &c. di preſentare LIBERAMENTE a' detti Beneficii IN TUTTE LE VACANZE*, ecce igitur requiſitum donationis liberæ, & perpetuæ de toto Jurepatronatus, quod Donans habeat neglecta quæſtione nominis ex adverſo promota, quod prædicta verba canant de Jure præſentandi, non autem de Jurepatronatus, quia iſta vocabula aliquando ſunt ſinonyma, & unum accipitur pro alio, ut
7 inquit Lambertin. *de Jurepatron. lib. 1. part. 1. qu. 1. art. 3. n. 4.* ibi = *Juſpatronatus aliquando appellatur Jus præſentationis*, additis præſertim tribus circumſtantiis. Prima, quod Marcus Antonius Rogadeus, qui ordinavit Primogenituram in hoc Jurepatronatus, illud appellavit eodem modo *jus præſentandi*, & ſic eodem vocabulo utendo Donator in eodem ſenſu intellexit de Jurepatronatus; Secunda, quod Ordinarius in confirmatione donationis illam intellexit factam de Juribus patronatus, eamque uti talem confirmavit, ibi = *attentoque Instrumento donationis OMNIUM*
8 *JURIUM PATRONATUS, &c. fuit proviſum aſſenſum eſſe præſtandum in ſupradictis JURIBUS PATRONATUS*, & tertia, quod Donator adhibuit plenitudinem conceſſionis, ibi = *Tutto il Jus præſentandi, e voce, che hà*, in quibus terminis totalitas iſta verificatur in Jurepatronatus nihilo apud Donantem retento, ſeu reſervato, ut in puncto Rota, *coram Benincaſa deciſ. 105. numer. 15. & 16.* & Ego ſcripſi *diſceptat. Eccleſ. 4. numer. 66. verſicul. Rurſus.*

Prout perpetuitas donationis eſt innegabilis, ibi = *Promiſe, e s' obligò ſempre & in ogni futuro tempo haverla per rata, &c. con poteſtà di præſentare liberamente à detti Beneficii in tutte le vacanze* = & in principio donationis dicitur = *pro ſe, ſuiſque heredi-*
9 *bus, & Succeſſoribus IN PERPETUUM* = Nihil obſtante, quod ageretur de Jurepatronatus gentilitio, in quo verificari non poterat perpetuitas donationis, nam requiſitum, quod donatio eſſe debeat perpetua, Doctores ſuperius citati intelligunt in eo ſenſu, ut donatio non ſit facta ad effectum præſentandi pro unica vice tantum, ſed per illam Donator omnino, & in totum abdicet a ſe Juſpatronatus, ut ex verbis Pauli de Cittadinis, ubi ſupra ibi = *donet alteri Juſpatronatus libere. &c. vel Jus alteri Patronatus remittat* = Panormit. *in cap. Ex inſinuatione n. 7.* ibi = *Sic eſt vero Donatarius, quia ex toto fuit conceſſum Juſpatronatus* = Corrad. *in prax. benef. lib. 4. cap. 2. ſub n. 24.* ibi = *Ita tamen, quod per hujuſmodi donationem Jurispatronatus omne Jus, quod ipſe Donans habet in illo, ab ipſo plene, &c. ac in totum abdicatum eſſe cenſeatur* = Quia ratio hujus requiſiti eſt, ut ipſe Donans nullum Jus, quod habet in Jurepatronatus retineat apud ſe, ad effectum, ut amplius nequeat remanere Patronus, ideoque nihil facit, quod Juſpatronatus fuerit gentilitium; cum ſufficiat donationem eſſe perpetuam ex parte, & perſona ipſius Donantis, quia
verbum perpetuitatis intelligitur juxta ſubjectam ma- 10
teriam, & verificatur etiam ad vitam concedentis, ſeu Donantis, ut per Menoch. *conſil. 29. num. 28.* Fuſar. *conſil. 4. numer. 56.* Rota *coram Seraphin. deciſ. 874. numer. 5.* cum aliis relatis per Barboſ. *diction. 254. numer. 6. & ſeqq.* Rota *coram Priolo dec. 423. num. 5.*

Concurrit etiam altera circumſtantia, quod donatio hæc fuerit confirmata ab Ordinario: quamvis enim Pars objecerit confirmationem proceſſiſſe auctoritate Vicarii Generalis de Jure non habentis hanc facultatem; attamen exceptio hæc remota extitit ex facultate eidem Vicario tributa ab Epiſcopo in mandato originaliter exhibito, ideoque amplius allegari non poteſt defectus poteſtatis, ſtante mandato expreſſo, quod ta-
men non eſt novum, ſed paſſim uſitatum quoad 11
hanc facultatem confirmandi donationes Jurium patronatus, ut plene Rota *in Majoricen. Beneficii 28. Novembris 1704. §. Minime & 11. Maii 1705. §. Quod autem, coram bon. mem. Muto impreſſ. apud* D. Jacob. de Comitib. *deciſ. Florent. 33. §. 1. num. 3. & §. 2. n. 4.*

Corruente ſuppoſito, quod mandatum Vicario datum ab Epiſcopo cantaret diverſo modo, ſcilicet *Jurepatronatus conſtituere, eorumque dotationi impartiri*; nam documentum ad hoc probandum adductum nullam meretur fidem tanquam illegale, & mendoſum; Eſt enim ſimplex copia extracta, ibi = *In Libro concluſionum Reverendiſſimi Capituli Civitatis Bitunti* = mandatum vero eſt originale, & in forma authentica extractum ex regeſtris Cancellariæ Epiſcopa-
lis, ideoque ſtandum eſt ſumptum publico extracto 12
ex ſuo congruo loco, nempe ex regeſtris Cancellariæ, non autem copiæ informi extractæ ex loco incongruo Librorum Capitularium, maxime quia veluti ſumptum de ſumpto nullam probationem facit etiamſi fuiſſet legitime extractum, ut firmavit Rota *coram Priolo deciſ. 330. numer. 18. & coram Gregor. deciſ. 550. per tot. & in recent. deciſ. 379. num. 1. part. 13. & deciſ. 16. n. 7.* poſt Vivian. *de Jurepatron. & in Cremonen. Beneficii 11. Maii 1705. §. Minuſque, coram Reverendiſſimo Kaunitz.*

Præterea hoc ſumptum de ſumpto eſt apertiſſime mendoſum, & defectuoſum non habendo ſuum ſenſum, dicit enim ibi = *Jurepatronatus conſtituere, eorumque dotationi impartiri* = quando, ut haberet ſen-
ſum, continere deberet ſuum verbum nempe = *aſſenſum* 13
impartiri = & ideo ſicut eſt defectuoſum in hac parte, ita etiam eſt mendoſum in illo verbo, *dotationi*, juxta *text. in Can. Pura 3. qu. 9.* & verius eſt, quod dicere debet, *donationi*, quemadmodum legitur in noſtro authentico documento extracto ex Regeſtris Cancellariæ, ibi = *Jurepatronatus conſtituere, eorum donationi aſſenſum impartiri* = cum ſimplex copia, & aliunde extracta, quam ex Regeſtris Cancellariæ, eo minus fidem mereatur, quando defectuoſa convincitur in aliqua ſui parte, ut advertit Rota *in dicta Cremonen. Beneficii 11. Maii 1705. §. Minuſque, coram Reverendiſſimo Kaunitz.*

Rurſus, quod ſit mendoſum verbum illud *dotationi* ex eo etiam reſultat, quod poſtquam mandatum dicit, *Jurepatronatus conſtituere*, alia facultas ſucceſſive data debet eſſe in diverſis, non autem in eiſdem, & ideo pernecesse debet dicere, *eorum donationi aſſenſum impartiri*, alias eſſet ſuperflua multiplicatio verbo-

rum,

Google

rum, quia ſub facultate conſtituendi Jurapatronatus
includitur per ſuum neceſſarium antecedens approba-
tio dotis, quæ eſt præambulum ad reſervationem Ju-
14 riſpatronatus, ut firmat Lambertin. *de Jurepatr. libr.
1. p. 1. qu. 2. art. 5. a. 1.* ibi = *In præſtatione hujus
conſenſus pro creatione Juriſpatronatus antequam Ordi-
narius concedat cum ſuo conſenſu ipſi laico efficiendo
Patrono, poteſtatem, &c. debet bene ſe informare,
quod Eccleſia in totum deducatur ad eſſe cum ſufficien-
ti dote* = & ad iſtum effectum non requiruntur duo
conſenſus ſeparati, unus pro creatione Juriſpatrona-
15 tus, & alter pro approbatione dotis, ſed ſufficit uni-
cus conſenſus ſuper creatione Juriſpatronatus, ut tra-
dit Lambertin. *de Jurepatr. lib. 1. p. 1. qu. 9. artic. 1.
n. 108.* Sanchez *conſ. moral. lib. 2. c. 3. dub. 48. n. 7.
in fine*, Amoſtaz. *de cauſ. piis lib. 5. cap. 5. n. 42.* Rot.
*dec. 107. ſub n. 4. part. 11. recent. & in Farſen. Cano-
nicatus 11. Decembris 1711. §. Siquidem, & §. Et
ſumma, coram R. P. D. Criſpo*, & ideo erroneum eſt
documentum exadverſo datum ponendo pro duabus
facultatibus diverſis illam conſtituendi Jurapatrona-
tus, & illam aſſentiendi dotationi, quando conſti-
tutio Juriſpatronatus includit ipſam approbationem
dotis, unde perneceſſe ſtari debet authentico docu-
mento, quod bene, & congrue concedit duas di-
verſas facultates reſervandi Jurapatronatus, & illo-
rum donationes approbandi, ibi = *Jurapatronatus
conſtituere eorum dotationi aſſenſum impartiri.* =

Aliæ literæ patentes conceſſe Vicariis anteceſſori-
bus una cum atteſtatione Notarii pendente lite men-
dicata, nihil concludunt, quia facultates, quæ ab
Epiſcopo dari ſolent Vicariis pendent ab ejus libito,
& modo dantur uni reſtrictiores, & modo amplio-
res, nec valet argumentum de uno Vicario ad
alium; atteſtatio autem Notarii ſperni etiam debuit,
quia tendit ad probandam materiam objectivam ſo-
16 mniatæ falſitatis litterarum patentium originalium
conceſſarum Vicario de Gemmis, qui approbavit no-
ſtram donationem, quod tanquam delictum graviſ-
ſimum, neque præſumitur, neque audiri meretur,
juxta notum *Textum in leg. merito ff. pro ſocio*, Rot.
deciſ. 505. n. 13. & deciſ. 602. n. 6. part. 19. recent.
& maxime cum id deducatur per ſimplicem fidem
unius lite pendente extortam, quando delictum fal-
ſitatis, neque ex dicto unius probatur, minuſque
17 ex informi, & mendicata fide opportune extorta
pendente lite, etiamſi agatur in civilibus, *leg. ſciant
cuncti Cod. de probat.* Rot. *coram Bicch. dec. 166. nu-
mer. 13. & coram Emerix Jun. deciſ. 449. n. 13.* D.
Jacob. de Comitib. *dec. Florent. 18. n. 34.*

Denique non obſtat præcipuus ſtrepitus, qui con-
ſtituebatur in perſuadendo, quod donatio Juriſpatro-
natus facta extitiſſet filio cum pacto tacito præſen-
tandi ipſum Patrem Donantem, & conſequenter ſi-
moniace, & in fraudem legis, hoc enim aſſumptum
compertum fuit nimis probare, quia ſcilicet deſtrue-
ret communem opinionem omnium Canoniſtarum
ſupra relatam, quod Donatarius poteſt præſentare
Donantem, quoties donatio eſt totaliter abdicativa
omnis Juris ab ipſo Donante, & confirmata reperi-
tur ab Ordinario, quæ communis opinio deſtructa
remaneret, ſi ſupponendum foret hoc pactum taci-
tum, quia ſemper dici poſſet donationem fuiſſe fa-
ctam, ad effectum, ut Donatarius præſentaret Do-
nantem, quando Doctores hoc pactum tacitum ex-
cludunt, ubi donatio facta fuit libere, & in perpe-
tuum nihilo retento penes Donantem, cum nemo
præſumatur pro reportanda præſentatione per uni-
cam vicem, voluiſſe perdere totum Juſpatronatus
abdicando illud a ſe ipſo perpetuis futuris tempori-
bus, ſolumque conſiderant pactum hoc tacitum, ubi
18 donatio facta extitit ad effectum præſentandi pro una
vice, ut tradunt ſuperius allegati ſignanter Vivian. *de
Jurepatron. lib. 9. num. 22.* ibi = *Secus ſi facta ſit pro
una vice, quia tunc non poteſt præſentare Donantem,
nam præſumitur facta donatio fraudolenter, ut Do-
nans a Donatario præſentari poſſit* = cum aliis ſupra
regiſtratis.

Neque obſtant prætenſæ conjecturæ ad arguendum
pactum tacitum juxta doctrinam Lambertini *exadver-*
ſo allegari ſolitam, quia tantum abeſt aliquas per
umbram conjecturas excogitari poſſe pro aſſerto pa-
cto tacito, ut illæ potius militent in contrarium ad
exuberantiam, & quidem primo tollitur in radice
hoc ſuppoſitum pactum tacitum, quæ eſt ſimoniaca
conventio, ex confirmatione donationis facta ab
Ordinario, viſo, & conſiderato inſtrumento, & o-
mnibus circumſtantiis addita circumſtantia, quod poſt
confirmatam donationem contractum matrimonii,
& factam præſentationem, Ordinarius, qui omnia
recognovit, non obſtante hac exceptione exadverſo
data in contradictorio Judicio dedit inſtitutionem
Donanti præſentato per filium Donatarium, quæ
circumſtantiæ abeſſe faciunt omnem maculam pacti
taciti, ea ratione, quod cum confirmatio donatio-
nis facienda ab Ordinario requiratur ad eum finem,
ut examinare poſſit an reliqua interceſſerit conven- 19
tio ſimoniaca, & pactum ſive expreſſum, ſive taci-
tum, ut firmat Lambert. *de Jurepatronat. lib. 1. p. 2.
quæſt. 1. artic. 12. numer. 7.* ibi = *Ratio habendi con-
ſenſum Epiſcopi, ut poſſit videre an interceſſerit, ſeu
intercedat ſimonia* = Vivian. *eodem tract. libr. 4. ca-
pit. 11. numer. 21.* ibi = *Ratio autem quare prædictus
conſenſus requiratur in hujuſmodi translatione eſt,
ut Ordinarius advertat an interceſſerit labes ſimo-
niæ.* =

Inde ſequitur, ut poſtquam donatio confirmata ex-
titit ab Ordinario dicatur ab eo judicatum pro exclu-
ſione cujuſcumque pacti taciti, quo ſtante non potuiſ-
ſet Ordinarius ad confirmationem devenire, & mul-
to magis quando Ordinarius inſuper rejecit exceptio-
nem iſtam prætenſi pacti taciti in contradictorio Judi-
cio, dando inſtitutionem Donanti præſentato per Do-
natarium, & Ordinarii judicio in hac materia ad ſui 20
officii incumbentiam ſpectante, & melius informato
deferendum eſſe paſſim, firmavit Rota *ſignanter in
Barchinonen. Beneficii 22. Februarii 1704. §. Oppoſita,
coram bon. mem. Caffarello, & in Pampilonen. exem-
ptionis 25. Junii 1706. §. Vel ſi, & 6. Decembris ſe-
quentis §. Quod eſſendum, coram Reverendiſſimo D.
Anſaldo Decano, & in Majoricen. Beneficii 1. Fe-
bruarii 1709. § final coram R. P. D. Falconerio.*

Secundo hoc pactum tacitum apertiſſime remanet
excluſum ex ipſa litera donationis, in qua Donans
dedit Donatario liberam facultatem præſentandi quem-
cunque Clericum de familia ſibi beneviſum, ibi =
Poſſa a detti Beneficii preſentare un' altro che vive 21
*della Famiglia A SUO ARBITRIO, e VOLON-
TA', ſervata la forma delle fondazioni* = & infe-
rius ibi = *Con ampia, piena, aſſoluta, e LIBERA
poteſtà, ed autorità di preſentare LIBERAMEN-
TE* = quoties igitur expreſſum pactum donatio-
nis tranſtulit in Donatarium = *Poteſtà libera di
preſentare liberamente* = & inſuper alium quemcun-
que Clericum = *a ſuo arbitrio, e volontà* = impoſ-
ſibile eſt excogitare, & ſubaudire velle pactum taci-
tum in contrarium clamantibus cunctis principiis,
quod pactum expreſſum facit ceſſare tacitum contra-
rium, *leg. Cum ex filio §. Filio impubere, ff. de vul-
gar. & pupill. leg. Maritus Cod. de procur.* cum aliis
apud Barboſ. *axiom. 89.* quodque non ſumitur argu-
mentum a tacito, vel præſumpto ad deſtructionem 22
expreſſi, ſed bene e contra argumentum ſumitur
ab expreſſo ad deſtructionem taciti, ut inquit Becc.
conſil. 39. num. 24. in fin. Barboſ. *dicta axiom. 89. n. 4.*
Rodulphin. *alleg. 85. n. 2. & alleg. 154. n. 6.* Rota *co-
ram Ottobon. deciſ. 133. num. 19. & coram Buratt.
deciſ. 949. num. 1. & coram Emerix Jun. deciſ. 952.
num. 11.*

Super quod eſt *Textus* apertus *in capit. Tua nos de
Simon.* ubi in caſu Clerici, qui omnia bona ſua donavit
Eccleſiæ, ut recipiatur in Canonicum, retinendo in
præbendam omnia bona donata deſuper conſultus Sum-
mus Pontifex reſpondit, quod aut donavit bona cum
hoc pacto, & receptio in Canonicum cum dicta
præbenda fieri non poteſt tanquam ſimoniaca = *Si
vero pura, ac ſine pacto, vel conditione qualibet offe-
rat rogans humiliter, ut in Canonicum admittatur, &
bona ſua retinere ſibi liceat pro præbenda, &c. hujuſmodi
receptio fieri poterit abſque ſcrupulo ſimoniacæ pravita-*

tis = allegando infra rationem = *Quod nobis datum*
eſt de manifeſtis tantummodo judicare, & ſic appli-
23 cando ad rem cum donatio Juriſpatronatus facta fue-
rit libere, & cum plena libertate præſentandi Perſo-
nam Donatariam benevisam ceſſat omnis præſumptio
alterius diverſi pacti taciti, & pura, ac libera dona-
tio pure, & libere intelligi debet, prout facta fuit,
quia judici de manifeſtis dumtaxat datum eſt judi-
care, *Can. Erubeſcant diſt.* 32. *cap. Sicut*, *& cap. Tua*
nos de Simon. Rot. *in Aſten. Prioratus ſuper Inſtitutione*
7. Decemb. 1708. §. *finali*, *coram R. P. D. Aldrovando.*

Tertio totaliter deficit omnis ſuſpicio hujus præ-
tenſi pacti taciti, ex quo nullatenus agitur de par-
ticulari donatione Juriſpatronatus unius Beneficii, ſed
de donatione omnium Jurium patronatus omnium be-
24 neficiorum ſpectantium ad familia de Rogadeis ex
fundationibus diverſis, ibi = *Tanto nelli Beneficii de*
Jurepatronatus laicorum fondati dalli ſuoi Antenati di
detta Famiglia, come di tutti gl' altri acquiſtati per
legitime ſucceſſioni = & ulterius donatio omnium Ju-
riumpatronatus non emanavit principaliter; & ſola
pro illius, ſed ſimul, & unico contextu cum dona-
tione facta de bonis profanis, ſcilicet duobus feudis
honorificis, ubi inveriſimile, & prorſus abſonum eſt
præſumere, quod Donator pro reportanda præſenta-
tione per unicam vicem unquam ſomniaverit ſe ſpo-
liare in totum tam de Juribus patronatibus, quam
feudis; argumentum enim ab inveriſimilitudine eſt
25 conjectura apta ad excluſionem fraudis, & cujuſcun-
que alterius ſuſpicionis, Farinacc. *de falſit. qu.* 153.
num. 177. Rot. *deciſ.* 138. *num.* 10. *part.* 16. *& deciſ.*
207. *num.* 24. *part.* 17. *& deciſ.* 114. *num.* 7. *part.* 18.

Quarto, quia univerſalitas hujus donationis fa-
cta fuit ex cauſa matrimonii contrahendi per Euſta-
chium filium, & Donatarium, ex qua expreſſione
cauſæ tollitur etiam ſiniſtra præſumptio pacti taciti
ad excludendam contrariam conjecturam, quod ſi-
ne hoc pacto donatio Juriſpatronatus non emanaſ-
ſet, dum habemus cauſam matrimonii, ad quam re-
ferri debet donatio tam quoad bona temporalia,
quam Jurepatronatus, non obſtante, quod Jurapa-
tronatus non conferrent ad alimenta, ſeu ſuſtenta-
tionem onerum Matrimonii, quia cum juxta quo-
tidianam praxim, quando Patres collocant filiosfa-
milias in matrimonio, reſpectu Nobilium habeatur
intuitus ad eos conſtituendos in linea, gradus, &
honorificentia, ut faciant figuram domus, hinc uſi-
tatum eſt, & ubique ſervatur, quod una cum bo-
nis iſti filiifamilias occaſione matrimonii cumulari
ſolent etiam Juribus honorificis ſpectantibus ad do-
mum, & familiam, qualia erant controverſa Jura-
patronatus ſpectantia ad Primogenitum de Familia
vigore teſtamentariarum diſpoſitionum factarum ab
Antenatis. Ideoque dum Euſtachius filius occaſione
matrimonii repræſentare debebat domum, & facere
figuram Primogeniti fuit actus moralis neceſſitatis,
& congruentiæ, ut Pater una cum bonis profanis
in illum transferret etiam Jurapatronatus, quæ di-
cuntur Jura honorifica, & in Nobilibus tendunt ad
ſplendorem, & decorem domus, & agnationis, ut
26 inquit Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 25 *num.* 4. ibi
= *In Jurepatronatus æqua, ac in fideicommiſſis, & forte*
magis urget ratio ita conſervandi Fundatoris memo-
riam, ac agnationis, & familiæ decorem, & nobili-
tatem = Rot. *deciſ.* 20. *num.* 8. *poſt* Antonell. *de juri-*
bus, & onor. Cleric. ibi = *Juſpatronatus, quod magis*
honorificum, & conſpicuum cæteris omnibus ex continuo
exercitio juris præſentandi magis auget decorem Fami-
liæ = *& in Romana Cappellania Sancti Nicolai* 28.
Junii 1709. §. *Oſtenſo itaque*, *coram Reverendiſſimo An-*
ſaldo, ibi = *Jus namque patronatus vere gentilitium*
cenſetur directum, & ordinatum ad ſplendorem ſolius
agnationis = Vide ſupra *alleg.* 1. *num.* 19.

Hinc propterea ſi habemus cauſam adeo juſtam,
& licitam quare Pater donavit filio feuda honorifi-
ca cum omnibus Juriſpatronatus, & ad illam refer-
ri poteſt, ac debet actus donationis, repugnat prin-
cipiis, quod omiſſa hac cauſa licita, & expreſſa a-
ctus referri poſſit interpretative ad cauſam illicitam,
& ſimoniacam, eatenus donandi, quatenus Dona-
tarius præſentaret Donantem, ut bene comprobat
Rot. *in dict. Aſten. Prioratus ſuper inſtitutione 7. De-* 27
cembris 1708 §. *fin. coram R. P. D. Aldrovando, & in*
Roſſanen. Parochialis 19. *Februarii* 1711. §. *Præter au-*
tem, coram R. P. D. Criſpo.

Quinto eo minus ineſſe poteſt aliqua præſumptio
ſuppoſiti pacti taciti, quoties non agitur inter do-
nantem, & donatarium extraneos reſpectu quorum
forte ex conjecturis gravibus intraret hæc quæſtio,
ſed agitur de filio donatario, & Patre donante ubi
filius motus præſumitur ad præſentandum Patrem po-
tius ex impulſu naturalis affectionis erga Patrem, 28
quam ex conventione ſecreta, & ſimoniaca. Etenim
præſentando, quod eſt Beneficium dare, ſi ordinatæ
charitatis ratio exigit, ut præferamus conſanguineum
extraneo *Can. Non extimemus* 13. *quæſt.* 1. *gloſſ. in* 29
Can. neminem diſtin. 70. Bald. *in rubr. de natur. ſucceſſ.*
feud. num. 2. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. allegat.* 60. *num.*
101. *verſ. quando vero*, Rot. *in Interamnen. Juriſpatro-*
natus 22. *Martii* 1706. §. *Rurſus*, *coram Eminentiſſi-*
mo Scotto, & in Placentina Parochialis 16. *Martii*
1708. §. *Finali*, *coram Reverendiſſimo Anſaldo Deca-*
no, & in Sorana Juriſpatronatus ſuper inſtitutione 27.
Januarii 1710. §. *Et quatenus*, *coram Eminentiſſimo*
Scotto, & in Papien. Rectoriæ 10. *Decembris* 1714. §.
patet igitur, *coram R. P. D. Cerro*, inde legitima re-
ſultat conſequentia, & præſumptio, quod filius non
ex pacto aliquo, ſed ex naturali affectione præſenta-
verit Patrem donantem, ut ad excluſionem fraudis
in propoſito, docet *Text. in leg. non ſolum verſ. quia* 30
paris affectionis ff. de ritu nuptiar. & in leg. penultima
Cod. quod falſo tutor. Menoch. *de præſumpt. lib.* 5. *præ-*
ſumpt. 40. *num.* 16. & 17. ubi allegat elegantem lo-
cum Ciceronis in oratione pro Sexto Roſcio, ibi
= *multum valet communio ſanguinis reclamat hujuſ-*
modi ſuſpicionibus ipſa natura: & concordat Rot. *co-*
ram Burat. deciſ. 239. *num.* 5.

Sexto demum habemus, quod concurrit Juſpatro-
natus paſſivum pro Clericis de familia, quod fuit
obſervatum in omnibus præſentationibus pro tem-
pore factis per ſæculum, & ultra quo ſtare etiam
dici poteſt filium extitiſſe obligatum præſentare Pa-
trem, tanquam de linea Primogeniali, in qua in-
greſſum erat Juſpatronatus activum, ad cujus limi-
tes regulari ſolet paſſivum, ut in terminis Rota *in* 31
Hortana Beneficii 1. *Junii* 1708. *per tot. coram Emi-*
nentiſſimo Priolo, & in Aſten. Prioratus ſuper inſtitutio-
ne 20. *Januarii* 1708. §. *Maximo*, *& §. Abſque quod*,
coram R. P. D. Lancetta, ex quo etiam tollitur quæ-
cunque ſuſpicio pacti, & fraudis, quæ ſemper ceſſat
ubi concurrit obligatio præſentandi aliquos de ſan-
guine, ad quam, & non aliam cauſam illicitam a-
ctus referri debet, ut individuo, Card. de Luc. *de Ju-* 32
repatr. diſc. 49. *num.* 9. Carol. Anton. de Luc. *de linea*
leg. part. 1. *art.* 24. *num.* 35. *verſic. ſi autem.*

In conſpectu autem tot circumſtantiarum, & præ-
ſumptionum, quæ actus ſinceritatem oſtendunt fri-
geſcunt conjecturæ in contrarium exaggeratæ; illa e-
nim quæ deſumuntur ex circumſtantia actus geſti in-
ter Patrem, & filium potius retorquentur, quia ubi
concurrit cauſa amoris, & affectionis erga Patrem,
actus ad illam refertur in excluſionem fraudis, ut 33
inquit Menoch. *lib.* 7. *dicta præſumpt.* 40. *num.* 17. ibi
= *ſanguinis conjunctio omnem fraudis ſuſpicionem ab-*
eſſe arguere ſolet = & in Rot. *coram Burat. dicta de-*
ciſ. 239. *num.* 6. ibi = *ex qua ſanguinis conjunctione* 34
omnem fraudis ſuſpicionem abeſſe præſumitur = prout
etiam in filio ex lege naturæ ineſt antidotalis obli-
gatio erga Patrem, de qua *Text. in leg.* 1. *& leg. fin.*
cum tot. titul. ff. de obſeq. a Liber. & libert. Parent. &
Patron. præſt.

Pariter imminentia vacationis beneficii obſtaturum
Matrimonium nihil concludit, quia ſicut cauſa do-
nandi fuit Matrimonium, ex quo ſequebatur vacatio
beneficii, & cauſa hæc fuit licita, ita excluditur,
quod imminentia vacationis fuerit cauſa donandi Juſ-
patronatus ad effectum arguendi ſiniſtram ſuſpicionem
pacti, quando cum actus referri debet ad ſuam cau-
ſam licitam non poteſt referri ad aliam diverſam, non
obſtante, quod ex Matrimonio ſequi debebat vaca-
tio

tio beneficii, cum iſte tanquam effectus ſecunda-
rius, & conſecutivus de ſui natura deſcendens ex
cauſa donandi licita, ut erat illa Matrimonii non
habeatur in conſideratione, & cauſa tantum Ma-
trimonii tanquam principalis eſt illa, quæ atten-
ditur, & conſideratur; nam actus conſecutivus ju-
dicatur, & informatur juxta limites præambulæ
35 cauſæ, vel originis, ut inquit Rot. *coram Reveren-
diſſimo Decano deciſ.* 100. *num.* 56. *& coram Cerr.
deciſ.* 286. *num.* 17. *& coram Peutinger. deciſ.* 198.
*n.*9. *& in recent. dec.*185. *n.*25. *& dec.* 452. *n.* 21.
part. 19.

Et eadem reſponſione tollitur conjectura deducta
ex vicinate actuum, illorumque contextualitate
cum omnes proveniant ab effecto cauſæ licitæ.
Quamvis ſuperflua ſit particularis reſponſio ad hu-
juſmodi leves conjecturas, quæ de una multiplican-
tur in plures: cum enim habeamus cumulum tot
circumſtantiarum, & præſumptionum ſinceritatem
actus præſeferentium, illæ, tanquam fortiores, &
plures ſuffocant minores, & debiliores juxta notam
regulam, quæ in his materiis attendi ſolet maxi-
36 me odioſis, & delictum involventibus *l. Divus, ff.
de in integ. reſtitut.* Surd. *conſ.* 1. *num.* 60. Rota *co-
ram Ubald. dec.*490. *num.* 6. *& dec.* 678. *num.* 12.
*& dec.*836. *num.*4. *& coram Seraphin. dec.* 619. *n.*
3. *& coram Priol. dec.* 23. *num.* 16. *& coram Pam-
phil. dec.*670. *num.*10. *& coram Emerix Jun. deciſ.*
1086. *n.*22.

R. P. D. FOSCARO

Bituntina Juriſpatronatus.

Ven. 31. *Januarii* 1716.

CONtendentibus Joanne Petro, & Scipione de
Rogadeis coram Epiſcopo Bituntino adjudica-
37 tionem Beneficii, ſeu Rectoriæ Eccleſiæ Sanctæ
Annæ de activo Jurepatronatus ejuſdem Familiæ,
emanavit Sententia Joanni Petro favorabilis, Scipio
tamen huic Ordinarii Judicio minime acquieſcens,
appellationis Cauſam Noſtro Tribunali committi
curavit, coram quo proinde propoſito in hodierna
Audientia per me Dubio = *An, & cui ſit adjudi-
candum Beneficium* = Domini in conſueto Turno
mihi aſſidentes eidem reſponderunt = *Beneficium ad-
judicandum Joanni Petro.* =

Conſtitit enim in facto, quod Jus præſentandi
ad prædictum Beneficium ex lege fundationis ſpe-
ctabat ad Primogenitum pro tempore Familiæ de
Rogadeis, quo poſito cum Joannes Petrus actualis
ejuſdem Familiæ Primogenitus, & Juriſpatronatus
reſpective poſſeſſor, illud ſer. ſer. donaverit Euſta-
chio filio, inde evenit, ut quemadmodum vigore
hujuſmodi Donationis prædictum Juſpatronatus tranſ-
latum, & transfuſum remanſerat in Euſtachium Do-
natarium, ita quoque Beneficii adjudicatio denega-
38 ri non poterat eidem Joanni Petro, tanquam præ-
ſentato ab Euſtachio, qui erat unicus, ac legitimus
ejuſdem Beneficiatus Patronus, ut alias firmavit,
Rota *in Camerinen. Beneficii* 10. *Maii* 1709. §.
*Primo, coram Reverendiſſimo D. meo Molines De-
cano; & in Valentina Beneficii* 16. *Januarii* 1704.
§. *Quamvis enim, coram R. P. D. meo Lancetta, &
in Tuden. Parochialis* 7. *Decembris* 1703. §. *Fuit
enim, coram clar. mem. Card. Caprara.*

Nec ad obtinendam illius adjudicationem Joan-
ni Petro reſiſtere viſa fuit diſpoſitio famigerati *Text.
in cap. per noſtras de Jurepatr.* in quo cum ob ne-
ceſſariam differentiam, quæ debet intercedere inter
Præſentatem, & Præſentatum prohibeatur Patro-
no, quo minus ad patronale Beneficium ſe ipſum
valeat præſentare, ex hoc proinde ſcribentes pro
Scipione contendebant inferre, quod ſicuti Joannes
Petrus ad ſæpe laudatum Beneficium ſe ipſum præ-
ſentare non valuiſſet, ita quoque ad illud legitime
præſentari non valuit ab Euſtachio ejuſdem Juriſpa-
tronatus Donatario, ea ratione, quia talis donatio
præſumatur, ſed potius probari prætendatur facta
in fraudem legis, & ad effectum, ut Joannes Pe-
trus Donator, quod a ſe ipſo recipere prohibebatur
id per interpoſitam Euſtachii Donatarii Perſonam
obtinere valeret.

Animadvertebant quippe Domini, ſuperius recen-
ſiti Textus Cenſuram locum quidem ſibi vindicare
poſſe, quoties agitur de Donatione Juriſpatronatus,
vel quæ facta fuerit ea lege, ut Donatarius unica
tantum vice præſentare valeat, vel irrequiſito Do-
nante præſentare non poſſit, vel quæ neceſſario Or-
dinarii conſenſu munita non fuerit, in quibus ſa-
ne terminis, cum vigore hujuſmodi Donationis,
ſive ex defectu voluntatis, ſive ex deficientia ſo-
lemnitatis Juriſpatronatus eradicatum non remaneat
ex Oſſibus Donantis, ac integraliter in perſonam
Donatarii transfundi non poſſit, inde fit, quod ſi
Donatarius ea caſu Donantem præſentet, diſſimula-
ri nequit, quod talis præſentatio in fraudem legis
machinata non fuerit, ex quo illa ſuum principium 39
deſumere non valebat ab alio Jure, quam ab eo
quod, vel totum, vel pro parte in ipſiuſmet Do-
nantis præſentati perſona, remanebat infixum, ut
communiter firmant *Canoniſtæ in Cap. ex Inſinua-
tione de Jurepatr. & ſequuntur* Panorm. *num.* 7. Jo.
Andr. *num* 3. Butr. *num.* 5. Zabarell. *num.* 1. *in fin.*
Enrich. Boich. *in cap. per noſtras eodem tit. nume-
ro* 4. Vivian. *de Jurepatronatus libr.* 9. *capit.* 9. *nu-
mer.* 22.

Secus autem procedere viſum fuit, quando, pro-
ut in caſu præſenti Joannes Petrus univerſum Juſ-
patronatus, de quo agitur eo modo, quo a Fun-
datore quæſiverat Euſtachio filio donavit, cum ef-
frenata facultate præſentandi in omnibus quibuſcun-
que vacationibus Perſonam eidem Donatario bene-
viſam, & cum ſucceſſiva etiam, ac ſpeciali Epiſ-
copi approbatione, in quibus profecto circumſtan-
tiis, cum controverti nequeat, quod per hujuſmo-
di donationem abdicato, quocunque Jure ex per-
ſona Donantis, tam ratione voluntatis, quam ra-
tione ſolemnitatis Donatarius effectus fuerit legiti-
mus, & abſolutus Dominus Juriſpatronatus donati,
dubitari quoque non poteſt, quod ipſummet Do 40
nantem præſentare valeret, eo modo, quo aliam
quamcunque Perſonam præſentare non prohibeba-
tur, cum Jure ſuo, non Jure Donantis id agere vi-
deretur, ut ultra Doctores ſuperius relatos, diſtin-
guendo etiam concludunt Speculat. *de jurepatr. num.*
16. *& confirmat.* Jo. Andr. *in addit. ad eundem ibi-
dem lit. E.* Bald. *in addit. ad eundem Specul. ibi-
dem* Piring. *in Jus Canonicum tom.* 3. *lib.* 3. *tit.* 38.
de Jurepatr. ſect. 4. §. 2. *num.* 90. & optime Lamber-
tin. *de Jurepatron. libr.* 2. *part.* 1. *queſt.* 8. *artic.* 11.
num. 1. Sanchez *conſ. moral. lib.* 2. *capit.* 3. *dub.* 74.
num. 3. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. part.* 2. *allegat.* 72.
*num.*95. Pax Jordan. *tom.*2. *lucubr. lib.*10. *tit.*7. *nu-
mer.*270. & alii communiter per ſupra relatos con-
geſti.

Et profecto impugnari minime poterat, quod in
prædicta donatione Joannes Petrus comprehendere
voluerit univerſum controverſi Beneficii Juſpatrona-
tus, quamvis eadem literaliter adſtricta legatur ad
ſimplex jus præſentandi; etenim licet verum ſit,
quod regulariter jus præſentandi ſit quædam pars,
& effectus juriſpatronatus univerſi, adeoque donato
particulariter jus præſentandi, cenſeri non poſſit
donatum quoque fuiſſe totum juſpatronatus; æque
tamen verum eſt, quod quemadmodum etiam a ju- 41
re non abhorret, ut aliquando jus præſentandi idem
ſonare poſſit, ac juſpatronatus ex Vivian. *de jure-
patronatus lib.*5. *cap.*2. *num.*3. & Lambertin. *eodem
tract. lib.*1. *part.*1. *queſt.*1. *artic.*3. *num* 4. & Paul.
de Cittadin. *de jurepatronat. part.* 1. *num.* 44. Ideo-
que repugnare non videbatur, quod Joannes Petrus
donando jus præſentandi a ſe abdicare voluerit to-
tum juſpatronatus, præſertim quando non ſolum
Epiſcopus confirmando hujuſmodi donationem pro-
feſſus fuit confirmare donationem juriſpatronatus,
licet Donator profeſſus fuiſſe donare jus præſen-
tandi, ſed etiam fortius, quia ipſemet Fundator ſub
hac eadem denominatione juris præſentandi illud

refer-

reſervatis Primogenitis Familiæ de Rogadeis, quo caſu, vel dicendum eſſe fundatorem de hoc Beneficio nullum reſervare voluiſſe Juſpatronatus univerſale, ſed ſimplex jus præſentandi, vel concedendum eſt ſub nomine juris præſentandi comprehendere, & intelligere voluiſſe de univerſo Jurepatronatus. Quocunque tamen caſu dubitari non poteſt, quod Joannes Petrus omne jus activum, quod habebat ad controverſum Beneficium a ſe abdicare voluerit, quoties eadem formula, & latitudine verborum, quibus illud a Fundatore quæſiverat in Donatarium tranſtulerat.

Minus recte ibidem obiiciebatur ſæpe laudatæ donationi defectus perpetuitatis, ex quo cum ageretur de Jurepatronatus Gentilitio, ac Primogeniali, de illo proinde verificari non poſſet perpetua ejuſdem donatio in præjudicium vocatorum poſt mortem Donantis.

Placuit enim reſponſio, quod pro verificanda perpetuitate Donationis juxta ſubjectam materiam, ſatis eſſet, quod Donans metiendo voluntatem a poteſtate taliter a ſe abdicaverit omne jus, quod ha-
43 bebat ſuper Jurepatronatus donato, ut excluſus perpetuo remaneret quilibet ejuſdem regreſſus ad eundem Donantem, ad hoc ut ita quoque excluſa remaneat quælibet ſuſpicio fraudandi legem, ne ſcilicet ſub palliato nomine temporaneæ, ac terminatæ donationis videretur voluiſſe potius conſtituere Procuratorem ad præſentandum pro vicibus, ac tempore convento, quam plenum, & abſolutum Juriſpatronatus Dominium in verum Donatarium transferre, prout ſatis clare deſumebatur ex ſpiritu potius, quam ex litera DD. ſuperius allegati.

Ejuſdem quoque momenti apparuit altera exceptio, quod in donatione prædicta neceſſarius Ordinarii conſenſus non intervenerit, ex quo approbata ſolummodo legatur ab ipſius Vicario, qui in hujuſmodi actibus approbationem interponere prohibetur abſque ſpeciali Epiſcopi mandato. Objectum quippe ſublatum remanſit ex facto, dum mihi originaliter exhibitum fuit adeo effrenatum Epiſcopi mandatum eidem Vicario non ſolum inter cætera ſpecialiter datum ad confirmandas donationes Juriumpatronatus, ſed etiam ad ea omnia nomine conſtituentis peragenda, quæ expreſſe, & ſpecifice etiam demandari opportuiſſent, prout conſtuit ex illius lectura.

Fruſtra denique opponebatur, quod in explendâ ſæpe recenſita donatione interceſſerit ſecreta pactio, & animus fraudandi legem ſuper futura præſentatione Joannis Petri donantis; Animadverſum namque fuit, quod cum ageretur de actu, qui ſive inſpicienda ſit cauſa, ex qua proceſſit, ſive perſcrutandus veniat modus, cum quo fuit celebratus omnimodam ſinceritatis, & legalitatis ſpeciem præſeferat, quæcunque fraudis, aut vitioſæ conventionis ſuſpicio penitus ceſſare videbatur, quouſque præſertim illa ex urgentibus, ac plene concludentibus conjecturis comprobata remaneret.

Ceſſabat itaque ſuſpicio fraudis reſpiciendo ad Cauſam prædictæ donationis, ex quo cum illa facta fuerit a Joanne Petro intuitu, & contemplatione certi Matrimonii per Euſtachium filium, ac Donatarium contrahendi, hinc neceſſario conſequebatur, quod ſicuti nulla conſiderari poteſt frequentior, ac irrationabilior cauſa, quæ valeat infirmare
43 hujuſmodi donationes a Parentibus erga filios nubentes exerceri conſuetas, ita quoque ceſſare penitus viſa fuit quælibet contraria præſumptio, quod fraudolenter, & criminoſe actum fuerit, id, quod ex licita, honeſtaque cauſa proficiſci dignoſcebatur ex regula *Text. in l. merito ff. pro Socio*, Rota *cor. Gregor. dec.486. num.6. & coram Othobon. dec.253. num.14. & 15. & in recent. dec.7. num.11. par.18. tom.1.*

Nec quid extraneum, aut impertinens geſſiſſe redargui poteſt Joannes Petrus, eo quia ſub expreſſa cauſa Matrimonii donaverit Juſpatronatus, ex quo cum nullum Donatarius conſequi valeret emolumentum ad ſubeunda onera Matrimonialia divitiis, non titulis, ac Juribus honorificis ſuſtentanda, inferebant proinde Scipionis Defenſores, quod ſicuti inverſimile eſt contemplatione Matrimonii donatum fuiſſe id quod ad ipſius Matrimonii commodum non concernebat, ita etiam verſimilius argui poterat ſub palliato colore Matrimonii per Donatarium contrahendi voluiſſe cohoneſtare ſecretiorem Cauſam præſentandi Donantem vigore ipſiuſmet patronatus donati.

Pro remotiore ſiquidem objecti conſideratum fuit, quod Joannes Petrus non donavit Euſtachio filio ſimpliciter Juſpatronatus controverſi Beneficii, ſed ulterius una cum aliis Juribus Patronatus ad alias quæcunque Beneficia competentibus, & competituris, in eundem contulit duo conſpicua feuda per ipſum donantem poſſeſſa, adeout cum Donatarius ex hujuſmodi feudorum donatione proviſus abunde remaneret divitiis, quibus onera contemplati Matrimonii validus ſuſtinere valeret, incongruum, idcirco dijudicari non poterat, ut eum quem Donator bonis auxerat, Juribus etiam honorificis condecoraret, ad hoc ut ita Euſtachius, qui per Matrimonium contrahendum Pater, & caput familias efficiebatur, facilius referre poſſet. Nobilitatem pro- 44
prii Generis, quod jamdiu inter nobiliora Civitatis effulſerat, cum regulariter Nobilitas in familiis, non ſolum divitiis, ſed Juribus honorificis, præſertim gentilitiis conſervetur, & augeatur, ut optime ad rem noſtram dixit Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 25. numer. 4. &* Rot. *poſt* Antonell. *de Jurib. & onerib. Cleric. deciſion. 20. numer. 8. cum ibi concordan.*

Tantoque evidentius ſæpe laudatam donationem Juriumpatronatus tali methodo ac promiſcue cum Bonis profanis celebratam omni fraude vacare dignoſcebatur, quanto inveriſimilius apparuit, quod Joannes Petrus ob ſolam ſpem futuræ præſentationis ad Beneficium, de quo agitur voluerit non ſolum univerſa Jurapatronatus competentia, & competitura totaliter a ſe abdicare, ſed ulterius Bona profana, adeo conſpicua in Donatarium conferre.

Idque præſertim quia prædicta Jurapatronatus adeo libere, & effrenate per Joannem Petrum donata apparuerunt, ut omnimoda in Donatarium tranſtulerit facultatem = *di preſentare un' altro* 45
Chierico della famiglia a ſuo arbitrio = adeout hæſitari amplius non valeret, quod quemadmodum erat in libera poteſtate Donatarii Clericum de familia ſibi beneviſum præſentandi, eodem quoque modo ſublata remaneret tacita, & reſtricta conventio præſentandi Donantem, cum ea ſoleat eſſe contrariorum natura, ut uno poſito, alterum excludi neceſſe ſit, ad *Text. in l. mutuis ff. pro Socio, & L. 1. Cod. de furtis*, Barboſ. *in axiomat. aſufrequen. axiom. 58. n. 3.*

In prædictorum denique comprobationem accedebat, quod ſæpe laudata donatio non ſolum confirmari promeruit ab Ordinario, ſed ulterius quoque executioni demandari per Sententiam ab eodem latam favore ipſiuſmet Donantis a Donatario præſentati, ideoque cum in utroque ex prædictis actibus univerſa præceſſerit negotii cognitio, præſumendum non eſt, quod illud ab Ordinario confirma- 46
tum, vel executioni demandatum fuiſſet, ſi fraudem, aut vitioſam aliquam conventionem ſuboluiſſet ad firmata per Imol. *conſ. 98. num. 9. Dec. conſ. 463. numer. 7. circa med. verſic. quia propter*, Farinacc. *de falſit. & ſimulat. quæſt. 133. numer. 227.* Rota *coram Cavaler. deciſion. 479. numer. 2. & alibi paſſim.*

Neque e conſpectu tot circumſtantiarum, & argumentorum in omnimodam actus ſinceritatem, & legalitatem concurrentium attendi promeruit imminens controverſi Beneficii vacatio ob Matrimonium ab Euſtachio illius poſſeſſore de proximo contrahendum nec non actuum donationis dimiſſionis Beneficii, & præſentationis contextualitas, adeo enixe ad ſuadendam fraudem per ſcribentes pro Scipione inculta; Etenim ultra quod omnes prædicti

actus

actus non ita breviter dici poterant geſti in effluxo quatuor menſium, in quo celebrari apparuerunt; conſiderabant Domini, quod cum ex ſupra deductis conſtiterit licitam, & rationabilem cauſam controverſæ donationis fuiſſe Matrimonium a Donatario, & Beneficiato reſpective contrahendum; non poterat ea hujuſmodi cauſa licite donare, quin conſecutive, & ſecundario non ſequeretur Beneficii
47 dimiſſio, & ſecuta dimiſſione per Patronum ad illud intra legitima tempora alius præſentaretur, ideoque ſicuti prædictorum actuum contextualitas principium deſumebat ex eademmet cauſa, quæ fomentum præbuit donationi, ita quoque fraudolenter machinatum dijudicari non poterat, id quod ex natura rei, vel ipſius actus licite, honeſteque geſti ſubſecutum fuit, cum ad dimetiendum contrahentium animum regulare ſit, quod potius attenditur quidquid principaliter agitur, quam quod ſecundario ſubſequitur, *ad Text. in l. quod dicimus, ff. de auct. Tutor. l. 15. ff. de liber. cauſ.* Ruin. *conſ.* 21. *num.* 16. *lib.* 1. Ferrett. *conſ.* 64. *numer.* 3. Leon Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 45 §. 5. *num.* 35. *& gloſſ.* 48. *num.* 34. Rot. *cor. eodem* Veral. *deciſ.* 15. *num.* 6. *part.* 2.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. CRISPO.

Bituntina Juriſpatronatus.

Lunæ 28. Junii 1717.

ADjudicationem Beneficiorum ſub invocatione S. Annæ Civitatis Bituntinæ de Jurepatronatus Familiæ de Rogadeis, quam prius ex Judicio Ordinarii, ſubindeque etiam per ſententiam noſtri Sac. Auditorii obtinuerat Joannes Petrus de eadem Familia in linea Primogeniti, rurſus impugnare contendens Scipio de Rogadeis in gradu ſecundogeniti, noſtro Tribunali iterum delegari curavit mediante nova commiſſione mihi directa, ad cujus tramites hodie Domini conſulti ſuper congruo dubio = *An Sententia Rotalis ſit confirmanda, vel infirmanda* = compertis undequaque ſolidis, & jure conſtabilitis ejuſdem fundamentis reſponſum ediderunt = *Sententiam Rotalem eſſe confirmandam.* =

Firmiſſimum ſiquidem præbuit reſolutionis fundamentum ea ponderatio, quod cum præfatus Joannes Petrus extiterit præſentatus a vero, & legitimo Patrono, & quidem indutus qualitate familiæ in Jurepatronatus paſſivo primo loco invitatæ, quemadmodum, de Jure licite non poterat præteriri a Patrono, tanquam præſentatus a Teſtatore, ut paſſim firmavit Rota *dec.* 122. *num.* 1. *& ſequen. part.* 11. *& deciſ.* 331. *num.* 1. *&* 2. *part.* 19. *& in Alexandrina Juriſpatronatus* 4. *Decembris* 1699. §. 1. *coram Eminentiſſimo de la Tremoille, & in Faventina Beneficii* 11. *Februarii* 1704. §. *Cum enim, coram bon. mem. Muto, & in Hortana Beneficii prima Junii* 1708. fere per totam, *coram Eminentiſſimo Priolo*, ita eidem proculdubio adjudicanda erant eadem controverſa Beneficia, per Rot. *in Camerinen. Beneficii* 10. *Maii* 1709. §. *Prima coram Reverendiſſimo Molines, & in Valentina Beneficii* 16. *Januarii* 1704. §. *Quamvis enim, coram R. P. D. meo Lancetta, & in Tuden. Parochialis* 7. *Decembris* 1703. §. *Fuit enim, cor. clar. mem. Cardinali Caprara, & in Auximana Juriſpatronatus* 27. *Junii* 1701. §. *At quando etiam, cor. Reverendiſſ. D. meo Decano.*

Nec in dubium potuit revocari, quod Euſtachius exiſteret in ſtatu veri, & legitimi Patroni controverſorum Beneficiorum, inſpecta donatione ſibi per antea a ſupradicto Joanne Petro Patre facta de quocunque Jurepatronatus, Ordinarii auctoritate roborata, & confirmata, ideoque ipſi Joanni Petro, qui
49 ultra nominationem Fundatoris, præſentationem quoque veri Patroni exhibebat, debita erat Inſtitutio per *Text. in Canon. Monaſterium, & Canon. decernimus* 16. *quæſt.* 7. cum aliis apud Rot. *in recentior. deciſ.* 337. *numer.* 1. *part.* 2. *in Mediolanen. Beneficii* 2. *Junii* 1708 *in principio, coram R. P. D. meo Lancetta, & in Comen. Juriſpatronatus* 15. *Martii* 1715. §. *Porro, coram Reverendiſſ. P. D. meo Cerro*, dum nullo jure vetitum eſt filium poſſe Patrem præſentare, & e contra Patrem poſſe filium nominare ad Beneficia de proprio Jurepatronatus, ut tradunt *Gloſſ. in cap. quia Clerici in verb. filii, & in cap. conſuluit in verb. propria auctoritate de Jurepatron.* Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 23. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. allegat.* 72. *num.* 93. Sanchez. *conſ. moral. lib.* 2. *c.* 3. *dub.* 74. *numer.* 4. Vallen. *de beneficiis lib.* 1. *titul.* 4. *num.* 22.

Cum quod Scipio juvari valuerit præſidio noti *Textus in cap. Per noſtras de Jurepatr.* & juſte conqueri de ſupradicta præſentatione, veluti facta in fraudem legis, & cum vitio Simoniæ elicito ex ſecreta conventione, ſive pacto tacito donandi ſub ea lege, & conditione, ut Donatarius præeligere deberet nominando perſonam donantis: Etenim Domini amplectentes conditionem communiter receptam, quod nempe, aut donatio Juriſpatronatus facta extiterit ad præciſum effectum præſentandi, & tunc recto Jure præſumi debeat facta in fraudem legis, aut vero donatio fuerit penitus abdicativa, & perpetua, & eo caſu, neutiquam dici poſſit frau- 50
dolenta, ſed reſideat in arbitrio donatarii præſentare donantes, ut diſtinguunt communiter Doctores, & Canoniſtæ in *cap. ex Inſtitut. de Jurepatr.* Panormitan. *ſub num.* 7. Jo. Andreas *n.* 3. Butr. *n.* 1. Zabarell. *numer.* 1. Vincent. *in dict. capit. Per noſtras de Jurepatr.* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 6. *cap.* 9. *num.* 22. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. part.* 3. *allegat.* 72. In ſubiecta autem facti ſpecie Domini non hæſitarunt verſari in ſecundo membro diſtinctionis, nempe quia donans ſe ſe in perpetuum expoliaverat de univerſo Jurepatronatus, & inſuper in donatione taliter ſtipulata adhibuerat facultatem Ordinarii, actum explicite convalidantis, in quibus circumſtantiis potuiſſe evitari ſupradictam cenſuram, *Text. dicto capit. Per noſtras de Jurepatronat. firmant uno ore* Panormit. *in eod. cap. ſub numer.* 4. Paul. de Cittadin. *de jurepatr. part.* 6. *art.* 3. *num.* 93. *&* 94. Corradin. *in prax. beneficial. lib.* 4. *cap.* 22. *num.* 24. Sanchez *conſil. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 74. *num.* 3. Lambertin. *de Jurepatronat. lib.* 2. *part.* 1. *q.* 8. *artic.* 11. *num.* 1. Rot. *dec.* 141. *num.* 5. *part.* 14. *recent. & in Majoricen. Beneficii* 1. *Februarii* 1709. §. *Nullimode, cor. R. P. D. Falconerio Almæ Urbis Gubernatore.*

Agnoſcebant Defenſores Scipionis hujuſmodi theoricæ veritatem, & proinde illam ulterius non impugnando, acriter inſiſtebant in hodierna diſceptatione, vel ad evertendam totaliter facultatem Vicarii de Gemmis, qui aſſenſum ſuum facultate ordinaria præſtiterat præcitato actui Donationis, quando de Jure talem auctoritatem habuerat, vel ad oſtendendam falſitatem Originalis documenti ex adverſo exhibiti: Attamen Domini nedum injuſtas, ſed calumnioſas conſimiles exceptiones reputarunt; Quo enim attinet ad facultatem dicto Vicario ab Epiſcopo tributam, iſta magis ampla, & effrenata in hypotheſi præſenti non valet, & evidentius dignoſcitur ex ipſo Mandato Epiſcopi originaliter porrecto, ubi tribuitur Vicario inter cætera non ſolum facultas confirmandi donationes Juriumpatronatus, verum etiam nomine conſtituentis conceditur Jus peragendi ea omnia, quæ expreſſa, & ſpecifica mentione, ſpecialique Procuræ Mandato indigerent, ut optime animadvertit *Deciſio in Cauſa edita* 31. *Januarii* §. *Ejuſdem, coram Reverendiſſ. P. Dom. meo Fuſcaro.*

Circa vero realitatem præfati documenti, iſta neutiquam obumbrari valuit ſub prætextu, quod illud non contineret facultatem approbandi donationes Juriumpatronatus, ſed duntaxat eorundem donationes, ut probatum dicebatur ex quadam ſimplici Copia a libris particularibus extracta: Ultra 51
quod enim documentum hujuſmodi detegitur in

qua-

Digitized by Google

quacunque ſui parte illegale; & defectuoſum, utpote extractum lite pendente ea loco parum congruo, quando præſertim aderat Cancellaria publica Epiſcopalis, unde poterat, & debebat deſumi ipſum Originale, ac proinde Copiæ taliter informi, aliqua fides adhibenda non erat, Afflict. *deciſ.* 47. *n.*8. & *cor. Puteo dec.*61. *n.*1. *lib.*1. & *in recent. dec.* 407. *num.*1. *part.*1. & *dec.*356. *num.*4. *part.*4. Inſuper etiamſi illa fuiſſet legitime extracta; adhuc ullum conſtituere non poſſet gradum probationis tanquam ſumptum de ſumpto; ut firmavit Rot. *cor. Priolo deciſ.*330. & *cor. Gregor. dec.*510. *per tot.* & *in recentior. dec.*379. *num.*1. *part.*13. & *dec.*16. *n.*7. *poſt* Vivian. *de Jurepatronat.* & *in Cremonen. Beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *Minuſque*, *cor. Reverendiſſ. Epiſcopo Labacen.*

Perperam vero Originali documento impicta fuit macula falſitatis, eo quia illa extitit penitus ſublata ab oculari inſpectione ſeduio facta per Dominos, qui ulterius animadvertebant innumeras exceptiones, quas patiebatur Copia prædicta Capitularis non modicum recipere fomentum ab inveriſimilitudine ex ipſo contextu ſermonis deſumpta ſub illo alterato verbo *Dotationi*, eo quia ſenſus taliter enunciatus remaneret imperfectus; & proinde non adaptabilis expoſitioni mandati, de quo agebatur, & inſuper præcitatum verbum *Dotationi* videretur ſuperflue appoſitum, dum per antea Epiſcopus facultatem tribuerat conſtituendi Juspatronatus, ſub
52 quo profecto Indulto implicite cadere debuerat etiam dotatio, nec in uno, eodemque actu duo requirebantur conſenſus diſtincti, ſed unicus tantum ſufficeret, Lambert. *de Jurepatr. lib.*1. *part.*1. *qu.* 2. *art.*5. *n.*1. & 9. *art.*1. *n.*108. Sanchez *conſ. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 93. *n.* 7. *in fin.* Amoſtaz. *de Cauſis piis lib* 5. *cap.*5. *n.*42. Rot. *dec.*107. *ſub n.* 4. *part.*11. *recent.* & *in Parſen. Canonicatus* 12. *Decemb.* 1711. §. *Siquidem*, *cor. Me.*

Eoque minus ad deſtruendam prædictam facultatem tributam Vicario, merentur attendi quædam literæ Patentes conceſſæ pluribus aliis Vicariis Anteceſſoribus, unde deducebant Scribentes pro Scipione, quod ipſarum exemplo ubi reſtrictæ admodum videbantur facultates ab Epiſcopis tributæ, in caſu ſimiliter judicandum foret; nam ultra ſupradictas exceptiones, quas etiam ipſæ præſeferre apparent, ad factum nihil pœnitus concludunt, quoniam reſidet in poteſtate Epiſcopi aliquando reſtringere, & ſæpe etiam ampliare facultates Vicarii, & ſic inefficax videtur tale argumentum, de quo nulla proinde eſt habenda ratio.

Coæqualis levitatis apparuit quædam Notarii atteſtatio nuperrime adducta circa falſitatem prænunciatæ Originalis Parentis, quippe uti tendens ad concludendum graviſſimum delictum, & profluens
53 ex unico Teſte in materia ubiectiva, & admodum præjudiciali, non eſt admittenda, immo potius rejicienda juxta notum *Text. in l. merito ff. pro Socio.* Rot. *dec.*505. *n.*13. & *dec.*602. *num.*8. *part.*19. *recent.* & *cor. Bichio deciſ.*166. *num.* 13. & *coram Emerix Jun. dec.* 449. *num.* 13. Et in univerſum poſthabitis quibuſcunque aliis cavillationibus circa præfatum mandatum, autumarunt Domini illud de per ſe quocunque modo excipi velit, & quidem magis rigide, importare tamen plenam, & abſolutam libertatem gerendi ea omnia, quæ licet non expreſſa, ſpeciali mandato indigerent, cum etenim fuerit explicite indulta facultas, recipiendi Beneficiorum reſignationes, Reſignata conferendi, & uniendi, Juspatronatus conſtituendi, alienationibus bonorum Eccleſiaſticorum aſſenſum præſtandi, omniaque alia gerendi, etiamſi majora ſupperterent, quæ mandatum magis ſpeciale requirerent, utique omnes prædicti actus facultativi, & adeo effrænatæ libertatis expreſſi incontrovertibiliter in eodem
54 mandato, pernecеſſe in Vicario concludunt etiam facultatem aſſenſum præſtandi Donationibus Juriſpatronatus, Ventrigl. *in praxi part.*2. *adnotat.*14. §. 1. *num.*46. Barboſ. *de poteſtat. Epiſcopi allegat.* 54. Garz. *de Beneficiis part.* 5. *capitul.* 8. *numer.* 60. Sbroz. *de Offic. Vicarii libro primo quæſtion.*65. *numer.* 5.

Vindicata igitur prælaudata Donatione a quacunque nullitatis, & falſitatis labe, eaque aſſenſu Ordinarii legitime roborata, ſuſpicari rite non valuit, eandem factam extitiſſe filio cum pacto tacito præſentandi ipſum Patrem Donantem, & ſic veluti ſimoniace, & in fraudem legis conditam convalidari non potuiſſe: etenim pro remotione obiecti ſatis eſſet animadvertere, quod in facto pactum prædictum adeo Criminoſum, neque concludenter probatur uti oporteret per allegantem, & quidem per urgentes, & æque concludentes probationes, neque de jure præſumitur inter partes acceſſiſſe, quia redolet pravitatem non ita facile præſumibilem de jure admittendam. Quinimmo per approbationem Ordinarii remanet illico excluſum, maxime quia illud oppoſitum in Contradictorio Judicio extiterat, & ab eodem Judice cauſa cognita rejectum, ut recte ponderavit prædicta *deciſio*, *coram Reverendiſſ. P. Dom. meo Falconerio* 31. *Januarii* 1717. §. *Prædictarum*: Nemo etenim ignorat in his terminis plu- 55
rimum deferendum ſit Judicio Ordinarii melius informati, ut firmavit Rot. *in Barchinonen. Beneficii* 22. *Februarii* 1704. §. *Oppoſita*, *coram bon. me. Caſfarello*, & *in Pampilonen. Exemptionis* 25. *Junii* 1706. §. *Vel ſi*, & 6. *Decembris* §. *Quid effandum*, *coram Reverendiſſimo Domino meo Anſaldo*, & *in Majoricen. Beneficii* 1. *Februarii* 1709. §. *final. cor. R. P. D. Falconerio.*

Præcipue vergentibus pluribus conjecturis pro hac parte excludentibus prædictum pactum tacitum, & Simoniacum, inter quas duo præ cæteris ponderandæ occurrunt, altera nempe, quod Donans donavit omnia Jurapatronatus a ſeſe abdicando in perpetuum omnia, & ſingula Jura, atque inſuper addendo omnia bona profana in eadem donatione facta contemplatione Matrimonii: Unde pluriſus abſurdum videtur præſumere Donantem cum pacto tacito ſe ipſum præſentandi, voluiſſe a ſe abdicare omnia Jura, & bona, ut advertit eadem, *deciſio* Rev. P. Dom. mei Fuſcari *ſub* §. *Tantoque evidentius*. Et altera, quod in caſu aderat ab ipſo Fundatore præordinatum Juspatronatus paſſivum fa- 56
vore illorum de Familia, in quibus circumſtantiis filius de Jure tenebatur præſentare Patrem, tanquam de linea Primogeniali, in qua ingreſſum erat Juspatronatus activum, ad tradita per Cardin. de Luc. *de Jurepatronatus diſc.* 29. *ſub numer.* 11. *verſicul. Quoniam*, Rot. *deciſ.* 62. *numer.* 21. *part.* 11. & *deciſ.*588. *num.*6. *coram Emerix jun.* & *in dicta Hortana Beneficii* 1. *Junii* 1708. *cor. Eminentiſs. Priolo per totam.*

Fruſtra denique ad elidendas præfatas conjecturas excluſivas præfati delicti aliæ in oppoſitum contraponuntur ad ſuadendam fraudem, & pactum tacitum, & Simoniacum; nam illa, ultra particulares exceptiones, quas patiuntur, ut plene animadvertit d. præcedens *dec. hujus Cauſa*, *coram Rever. P. Dom. Foſcaro* §. *final.* tanquam debiliores ſuffu- 57
cantur a pluribus demonſtrationibus, & circumſtantiis, quæ in contrarium urgere videntur, quæque debent præpollere in materiis odioſis, & delictum præpollentibus, *Leg. Divus ff. de in integrum reſtitut.* Surd. *conſ. primo numer.*60. Rot. *coram Ubaldo deciſ.* 490. *num.* 6. & *dec.* 678. *numer.* 12. & *coram Priolo dec.*23. *num.*16. & *coram Pamphil. dec.* 670. *numer.*10. & *coram Emerix jun. deciſion.* 1086. *numer.* 22.

Et ita utraque parte ſtrenue propugnante concluſum fuit, &c.

EADEM

EADEM CORAM EODEM.

Super Compulſoria.

Lunæ 28. Junii 1717.

SAtis conſcius de ſuo malo Jure, quod fovebat Scipio de Rogadeia ſuper controverſa Beneficiorum adjudicatione, fretus præſidio quarundam exceptionum nuperrime edictarum ſuper realitate documentorum in actis exhibitorum contemporaneæ ad alterum dubium ſuper negotio principali, aliud deſuper circa conceſſionem Compulſoriæ coram Me ſubſcribi curavit: quo proinde propoſito una cum altero in hodierna Audientia, agnoſcentes Domini non ad aliud tendere hujuſmodi Compulſoriæ prætenſionem, quam ad protrahendam litem, diutiuſque vexandum ſuum legitimum Contradictorem in ætate fere ſexagenaria conſtitutum, ſuper dubio = *An ſit concedenda Compulſoria* = reſponſum ediderunt *negativum*.

Ea quippe ratione, qua non valuit ſub prætextu impictæ falſitatis Originali documento per Joannem Petrum exhibito, & adductæ copiæ Capitularis, atque etiam mendicatæ depoſitionis Notarii ad confovendam ſuam pravam intentionem, Dominos ſvaderi ad retardandam debitam Beneficiorum Adjudicationem, & ſententiarum reſpective executionem, prout in contemporanea mea deciſione, pariquidem paſſu arbitrarunt non fore concedendam Compulſoriam, dum neque de exiſten-
58 tia, neque de relevantia Scripturarum in hypotheſi docebatur, in quibus caſibus nunquam indulgeri poterat petitæ Compulſoriæ, ad tradita per Rot. *dec.99. num.1. part.4. diverſor. & dec.114. num.6. cor. ſan. me. Alexandro VII. & in Peruſina repetitionis indebiti ſuper Remiſſoria 4. Februarii 1692. cor. Priolo, & in Carpentoraten. fideicommiſſi ſuper Remiſſoria 30. Aprilis 1700. coram Reverendiſſimo dell'Olmo*.

Ea ſane deficere videbatur exiſtentia ſcripturarum; dum enim per Joannem Petrum exhibitum valide fuerat Originale literarum Patentium Vicario de Gemmis ab Epiſcopo datarum, incongrua prorſus reddebatur petitio Compulſoriæ, quæ nil ultra importat, quam extractionem copiæ ab originali, ut probat Card. de Luc. *de Judic. diſcurſ.28. num.10.* Rot. *cor. Priolo dec.68. num.17. & coram Emerix Junior. dec.1358. num.1.* Non obſiſtente exceptione
59 data ſuper illegitimitate præfati Originalis, quia, ultra ea omnia, quæ præventive huic objecto occurrunt rationum momenta recenſita in altera mea deciſione hujus cauſæ, hæc inſpectio pertinet ad Officium Judicis per *Text. in capit. accepimus de fid. Inſtrum.* Bart. *in l. fin. num.20. Cod. de fid. Inſtrum.* nihilque commune habet cum petita compulſoria, quæ veluti tendens ad retardandam cauſam, merito reiicienda videtur per Rot. *dec.152. n.7. & 8. cor. Cerro, & dec.48. num.5. cor. Reverendiſſ. D. meo Decano*.

Neque rurſus opitulari valuit aſſerta Copia extracta ex actibus Capitularibus, quia quocunque modo præſumatur intelligi, illud profecto innegabile apparet, quod cum etiam ad illius ſenſum, & intellectum tributa dignoſcuntur Vicario facultas omnia alia, & ſingula faciendi, etiamſi majora fuerint, quæ mandatum magis ſpeciale exigerent, irrelevans proinde detegitur quævis ulterior proba-
60 tio, quæ ſuperlativa ex ipſis documentis exadverſo exhibitis convincitur, unde ex irrelevantia quoque Jurium ſuperflua emergit Compulſoriæ conceſſio, & ita omni Jure deneganda, Rota *dec.335. n.5. part.5. & dec.142. n.9. part.6. & dec.41. num.3. part.7. recentior. & in Calaguritana fructuum ſuper Remiſſoria 10. Martii 1694. §. Quoniam, cor. bon. mem. Pio*.

Minuſque ad elidendam veritatem juvare poſſe apparuit aſſerta fides Notarii, qui ultra exceptiones datas in altera contemporanea Deciſione, veluti unius Teſtis non eſt attendendus *leg. ſciant cuncti Cod. de probation.* Rot. *cor. Bichio dec.166. n.13. & cor. Emerix Jun. dec.449. num.13.* D. Jacob. de Comit. *deciſ. Flor. 18. num.34.* maxime in materia objectiva inject. falſitatis, juxta notum *Textum in l. merito ff. pro Socio*, Rot. *dec.505. n.13. & dec.602. n.6. part.19. rec.*

Comperto igitur incongruo Jure petendi compulſoria, tam ex defectu exiſtentiæ ſcripturarum, quam etiam ex irrelevantia earundem, optimo Jure reiiciendam, & ſpernendam exiſtimarunt Domini petitionem hujuſmodi Compulſoriæ, quinimmo uti nimis ſerotinam, & fere calumnioſam, veluti directam ad finem litigium protrahendi, in omnibus denegandam crediderunt, maxime quia, cum verſemur in cauſa Beneficiaria, quæ celerem expeditionem expoſcit, nonniſi cum evidenti præjudicio alterius Colligantis, & cum aperta læſione Judicatorum concedi poteſt, quod nullo Jure videtur permittendum.

Et ita utraque, &c.

Januen. Abbatiæ,

ARGUMENTUM.

De tempore vacationis Beneficii exiſtentibus duobus paſſive vocatis altero Clerico, & altero Laico, an poſſit Patronus præterire Clericum ſeſe opponentem, & præſentare Laicum in fine Quadrimeſtris effectum Clericum de tempore præſentationis?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*

2 *Oppoſitio paſſive vocati aſſimilatur præſentationi.*

3 *Unicus qualificatus inter plures de familia dicitur habere jus quæſitum.*

4 *Inter plures paſſive vocatos poteſt Patronus neglecto Clerico actuali præſentare in fine quadrimeſtris alium tunc effectum Clericum, qui de tempore vocationis erat Laicus.*

5 *Hoc procedit ubi capacitas requiritur de tempore præſentationis ſecus ſi de tempore vacationis.*

6 *Quando dicatur requiſita capacitas tempore vacationis.*

7 *Tempus vacationis attenditur in vocatione directa, ſecus mediata, & quando dicatur vacatio directa, vide ibi, & n.8.*

9 *In mixtis attenditur ea pars, quæ præponderat juxta mentem fundatoris.*

10 *Verba facultativa neceſſitatem important, ubi talis eſt voluntas fundatoris.*

11 *Permiſſum in uno caſu cenſetur in altero prohibitum.*

12 *Inter duos coæqualiter paſſive vocatos per capacitatem directam ad tempus vacationis, non poteſt diſpenſari inhabilis ex defectu ætatis in præjudicium habilis, & capacis.*

13 *Ubi fundator requiſivit Sacerdotium in habitu præfertur ille, qui eſt Clericus de tempore vacationis, alteri qui eſt Laicus, & Clericatum aſſumpſit tempore quadrimeſtris.*

14 *Prælato voliti in uno caſu ſtat pro regula in omnibus aliis habentibus identitatem rationis.*

15 *Inter pares gradus, & æque dilectos præfertur ætate major, & Clericus antiquior præſertim in beneficio Sacerdotali.*

16 *Beneficium adjudicandum eſt præſentati in concurſu non præſentati.*

17 *Agnatio non dicitur prædilecta quoties vocati fuerunt conjuncti per cognationem, vel affinitatem.*

18 *Vocatis pluribus de familia vel conſanguineis, vel*

vel cognatis, ſeu affinibus poteſt patronus eligere remotiorem in concurſu proximioris ubi agitur de vocatione mediata ſecus directa, & de ratione, n.19.

20 *Obſervantia ex facto fundatoris excludit, prædilectionem favore agnati, vel proximioris,*

21 *Dotato beneficio ex bonis communibus viri, & uxoris; communis eſt vocatio tam cognatorum, quam affinium utriuſque, & datur libertas patroni præſentandi quem maluerit.*

ALLEGATIO LXXXV.

FUndavit Michael Angelus Camblaſius Beneficium ſimplex Abbatia nuncupatum in Eccleſia Parochiali Sancti Quilici Januen. Diœceſis cum
1 reſervatione Juriſpatronatus activi favore Sebaſtiani ejus filii Primogeniti, & ſic deinceps de Primogenito in Primogenitum; Jus vero paſſivum reſervavit favore illorum de Familia Camblaſia his verbis = *Ordinat tamen, & mandat, quod ad ſervitutem hujuſmodi Beneficii ſemper nominetur, & præſentetur aliquis de Familia Camblaſia, qui velit inſervire prædicto Beneficio, & ſi contigerit nullum reperire de dicta Familia, qui velit inſervire prædicto Beneficio, tunc, & eo caſu Patronus ejuſdem Beneficii, poſſit deputare aliquem Sacerdotem ad ſervitutem ejuſdem Beneficii, donec, & quouſque adſit aliquis de dicta Familia Camblaſia, qui de eo provideri poſſit; ſi vero adeſſent plures de dicta Familia Camblaſia aſpirantes ad Beneficium prædictum, voluit, & vult, quod ſemper præferri debeat ille de dicta Familia, qui ſit ex deſcendentibus ex ſtipite D. Michaelis Angeli.* =

Generaliter autem declaravit, ac voluit poſſe beneficium conferri cuicunque, dummodo eſſet clericali caractere inſignitus, & interim inſervire poſſe per alium Sacerdotem arbitrio Patroni ponendum, & amovendum donec Beneficiatus fuerit Sacerdotio Inſignitus, ibi = *Declarat etiam quod voluit, & vult, ut quotieſcunque Beneficium prædictum vacaverit quod quilibet, qui ſaltem primo clericali caractere, vel prima Tonſura initiatus fuerit poſſit, & valeat de eo provideri, & interim donec de Sacerdotio inſignitus; poſſit, & valeat per aliquem Sacerdotem inſerviri facere, qui quidem Sacerdos nominari debeat a Patrono ejuſdem Beneficii, & ſit amovibilis ad nutum ejuſdem Patroni.* =

Vacato noviſſime Beneficio per obitum Sacerdotis Petri Franciſci Camblaſii Filii prædicti Sebaſtiani ſub die 15. Octobris 1713. ſtatim coram Ordinario Januen. ſe oppoſuit Petrus Paulus Camblaſius Fundatoris Nepos ex Antonio altero ex hujus Filiis, qui tanquam unicus Clericus de familia tunc exiſtens ſub die 19. ejuſdem menſis Octobris judicialiter allegavit Joſephum de linea Sebaſtiani, Patronum non poſſe alium præſentare, quam ipſum Comparentem veluti Clericum, & ſic unice qualificatum, qui reperiretur in Familia de tempore vacationis.

Quia vero Patronus eum præſentare recuſabat habendo fixum Animum præſentandi Joannem Baptiſtam Nepotem Fundatoris ex Benedicto altero ex ejus Filiis, quem veluti tunc Laicum expectabat ut Clericarem Tonſuram obtineret, ideirco Petrus Paulus ſub die 7. Januarii ſequentis anni 1714. iterum comparuit coram Ordinario petendo, ut Patrono aſſignarentur ſex dies ad præſentandum ipſum Comparentem veluti unicum Clericum de familia paſſive vocatum, alias elapſu termino ſex dierum, eidem debita foret inſtitutio ſine neceſſitate præſentationis Patroni tanquam præſentato per Fundatorem.

Die 12. Januarii Patronus reſpondit ſe non poſſe cogi ad faciendam præſentationem, ſed quod habebat tempus ad eam explendam in toto termino quadrimeſtris Patronis Laicis de Jure præfixi, & interim, præcedenti die 11. Januarii Joannes Baptiſta prædictus obtinuit Clericatum, quem poſtea ſub die 30. ejuſdem menſis Patronus præſentavit Ordinario, & iſte prævia affixione Ædictorum contradicente eodem Petro Paulo ſub die 8. Februarii 1714. per Sententiam definitivam pronunciavit ejus oppoſitionem non eſſe attendendam, & inſtituendum fore, & eſſe Clericum Joannem Baptiſtam, ut ſupra præſentatum.

Hodie in gradu appellationis revocanda videtur Sententia ex capite Injuſtitiæ, & danda Inſtitutio Clerico Petro Paulo, tanquam paſſive vocato, juxta legem Fundationis, de qua ſupra.

Injuſtitia ea eo reſultat, quod cum tempore vacationis in tota Familia Camblaſia, & inter deſcendentes Fundatoris, nullus alius reperiretur Clericus, & ſic qualificatus niſi Petrus Paulus ejus ex Antonio Filio Nepos, utique fuit illi Jus quæſitum, quod tolli non potuit per Patronum, qui poſtea præſentavit alium de Familia effectum Clericum fere poſt tres menſes a die vacationis, nam quando quis fuit paſſive vocatus per Fundatorem non indiget præſentatione Patroni, ſed dicitur præſentatus per Fundatorem, & per oppoſitionem, ſeu comparitionem, quam ipſe facit coram Ordinario, dicitur illi Jus quæſitum, cum oppoſitio aſſimiletur, & æquipolleat præſentationi, ut in puncto dixit Rot. *cor. Pamphil. dec.99. num.1. & 2.* Garz. *de Beneficiis part.4. cap.3. n.65.* Rot. *cor. Buratt. dec.737. num. 5. cum aliis relatis in Valentina Beneficii 9. Januarii 1693. cor. Reverendiſſimo D. Molinet Decano impreſſa apud* Me *Diſceptat. Eccleſ.7. num.31. & Senogallien. Canonicatus de Luchis 23. Junii 1710. § Quin profecerit, coram Reverend. P. Dom. Aldrovando.* 2

Semper enim cenſetur habere Jus quæſitum ille, qui inter plures de Familia reperitur unicus, & ſolus qualificatus, ſeu Clericus de tempore vacationis, quidquid ſecus ubi de ejus tempore plures adeſſent qualificati, ut diſtinguit Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ.9. §.1. num.91. & 92.* Lotter. *de re benefic. lib.2. queſtion.51. numer.38. & ſeqq. cum aliis apud* Me *relatis Diſceptat. Eccleſiaſt.4. num.117. & ſeqq.* 3

Neque adverſatur, quod capacitas perſonarum paſſive vocatarum non ſit conſideranda tempore vacationis, ſed ſufficiat, quod ſuperveniat tempore præſentationis, ſeu durante tempore quadrimeſtris, intra quem habet Patronus tempus præſentandi, & intra quem poteſt expectare, ut ſuperveniat capacitas Clericatus in aliquo de Familia paſſive vocata, 4 ideoque cum ſtante Jurepatronatus paſſivo, Patronus habere debeat Juſpatronatus activum non ſuperfluum, ſed cum aliqua utilitate, hæc utilitas conſiſtat in eligendo, ſeu præſentando ſuo arbitrio unum ex pluribus ſibi benevitis, ut ex Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.19. num.9.* & propterea potuerit in hoc caſu Patronus non arctari ad præſentandum Petrum Paulum Clericum de tempore vacationis, ſed differre præſentationem uſque ad finem termini quadrimeſtris etiam, ut interim præſentandus obtineret capacitatem, ſeu Clericatum, juxta doctrinam Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.45. n.8. & ſeqq. & diſc.70. n.17. & diſc.82. n.5.* & Ego *ſcripſi Diſcept. Eccl.13. n.40.*

Pro adæquata enim reſponſione huic objecto, ſuper quo Judex primæ Inſtantiæ ſe fundavit, procedendum eſt cum diſtinctione, quod nempe tunc poſſit Patronus expectare capacitatem alterius de Familia, ut illum intra terminum quadrimeſtris præſentare poſſit eum præferendo alteri jam capaci, 5 quando capacitas requiritur de tempore præſentationis, ſecus autem quando hæc requiritur de tempore vacationis; nam tunc Patronus arctatur ad illum præſentandum, qui unice de hoc tempore Clericus, & ſic qualificatus reperitur, ut diſtinguit ipſemet Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.45. n.7. & 8. verſ. ſed quia, & diſc.70. n.16. & apud* Me *d. Diſcept. Eccleſ.3. n.39. par.1. & in Parergon. ad eaſdem diſcept. par.2. ſub n.17.*

Applicando ad rem videtur capacitatem fuiſſe requiſitam de tempore vacationis, ſi advertatur ad legem

legem fundationis, ita diſponentem, ibi = *Voluit,*
6 *& vult, ut quotieſcunque Beneficium prædictum vacaverit, quod quilibet, qui ſaltem primo Clericali characttere, ſeu prima Tonſura initiatus fuerit, poſſit, & valeat de eo provideri.* = Cum enim voluerit Fundator, quod eſſet providendus *quilibet qui ſaltem eſſet Clericus,* & quidem relative ad tempus vacationis beneficii, ibi = *Quotieſcunque Beneficium prædictum vacaverit* = Idcirco de tempore vacationis fuerat Petro Paulo Jus quæſitum tanquam unico de familia, qui tunc temporis Clericus reperiebatur, quod Jus quæſitum tolli non potuit per Patronum, expectando capacitatem ſupervenientem alterius de familia, eumque præſentando, juxta doctrinam ipſius Card. de Luc. *dict. diſc.* 45. *num.* 6. & 8. *verſ. ſed quia, & diſc.* 70. *num.* 16. *de Jurepatronat.*

Præterea tempus vacationis attenditur ad effectum Juris quæſiti in paſſive vocatis, & tunc qualificatis, quando eorum vocatio eſt directa, non autem mediata, ut per Card. de Luc. *dict. diſc.* 45.
7 *num.* 7. & 8. directa autem dicitur vocatio, quoties abſque præſentatione Patroni Fundator admitti voluit certum genus Perſonarum dirigendo verba ad Judicem, non ad Patronos, ut Ego explicavi in Parergon. *ad Diſcept. Eccleſ. part.* 2. *num.* 12. & Me ſcribente, & citato ſecuta eſt Rota *in Civitatis Caſtelli Canonicatus* 12. *Martii* 1714. §. *Conciliari, coram R. P. D. Scotto,* quæ inferius regiſtratur, & vide ſupra *allegat.* 1. *num.* 5. Ex verbis proxime re-
8 latis conſtat Fundatorem in caſu vacationis volendo poſſe admitti Clericum ſimplicem non reſpexiſſe ad præſentationem, & Factum Patronorum, ſed ad Factum Judicis, nempe ejus proviſionem, ibi = *poſſit, & valeat de eo provideri.* = Proviſio enim beneficii eſt illa, quam facit Judex, & ita intellexit Fundator, dum poſtea fecit diſtinctionem inter præſentare, & providere, ibi = *Semper nominetur, & præſentetur, ac provideatur aliquis de Familia* = ex qua diſcretiva locutione infertur in ſuperioribus verbis appellatione proviſionis non intellexiſſe de præſentatione. Rot. *dec.* 244. *numer.* 35. *part.* 11. *recent. & cor. Anſaldo dec.* 35. *num.* 13. & *dec.* 93. *n.* 27.

Neque adverſatur, quod quemadmodum ſucceſſive Fundator dixit = *Quod ad ſervitium Beneficii ſemper nominetur, & præſentetur, ac provideatur aliquis de Familia Camblaſia* = ita vocatio non poſſit amplius dici directa, ſed mediata, & ſic tempus vacationis non attendatur, ſed illud præſentationis. Etenim hoc ad ſummum probat vocationem fuiſſe mixtam nempe directam ad Patronos,
9 & Judicem, itaut in mixtis attendenda ſit ea pars, quæ præponderat ſecundum mentem Fundatoris, ut tradunt Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 10. *num.* 66. Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 22. & 23. & *de legat. diſc.* 23. *n.* 8.

Præponderat autem illa pars, quæ de tempore vacationis Clericum exiſtentem mandat eſſe providendum, ibi = *Quotieſcunque Beneficium prædictum vacaverit, quod quilibet, qui ſaltem primo Clericali charactere, ſeu prima Tonſura initiatus fuerit, poſſit, & valeat de eo provideri* = verba enim illa = *initiatus fuerit,* juncta verbis præcedentibus, *quotieſcunque Beneficium vacaverit* = ſicut demonſtrant illum, qui Clericus jam factus eſt, quando vacavit Beneficium, ita coarctat proviſionem faciendam ad illum Clericum jam effectum de tempore vacationis, itaut ſicut Judex illum inſtituere, ita etiam Patronus illum præſentare teneatur, cum
10 dubitari non poſſit quin verba illa = *poſſit, & valeat* = ſint obligatoria in ultimis voluntatibus, & ſic etiam in Jurepatronatus, quando ut in præſenti conſtat Fundatorem prius ordinaſſe præceptive, quod ſemper nominaretur, & præſentaretur aliquis de Familia, ut in ſpecie Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 30. *num.* 5. & *ſeqq.* Rot. *deciſ.* 66. *num.* 5. & 6. *part.* 12. *recent.*

Alias admittendo Clericum poſt vacationem beneficii tonſuratum, non verificarentur verba, quæ mandant provideri illum, qui tempore vacationis = *Primo Clericali charactere, vel prima Tonſura initiatus fuerit,* = quia eſſet providere illum, qui prima Tonſura initiatus erit contra votum Fundatoris, & conſequenter non potuit Patronus Clericum exiſtentem præterire, ut præſentaret Clericum futurum tanquam in fraudem primi habentis Jus quæſitum ex voluntate Fundatoris ex allegatis.

Ulterius obſervo, quod Fundator non dedit Patrono facultatem expectandi capacitatem illorum de Familia, niſi in caſu, quo nullos in ea reperiretur, qui vellet inſervire beneficio, ibi = *Et ſi contigerit nullum reperiri de dicta Familia, qui velit inſervire prædicto Beneficio, tunc, & eo caſu Patronus ejuſdem Beneficii poſſit deputare aliquem Sacerdotem ad ſervitium ejuſdem Beneficii, donec, & quouſque adſit aliquis de dicta Familia Camblaſia, qui de eo provideri poſſit,* = ubi autem aderat unus de Familia jam Clericus non poterat Patronus expectare a-
lium de Familia, ut fieret Clericus, & ſic provi- 11
deri poſſet, quia in uno caſu permiſſum in altero maxime contrario cenſetur prohibitum, juxta *gloſſ. in L. cum Prætor in verbo videtur de Judic.* Caſtren. *conſ.* 291. *in fin. lib.* 1. & *alios, quos refert,* Rot. *dec.* 140. *num.* 14. *part.* 15. *recent.* quod probat exemplum duorum paſſive vocatorum ad beneficium, ubi ſi quis reperiatur habilis non poteſt etiam durante quadrimeſtre alter inhabilis ex defectu ætatis
diſpenſari in præjudicium alterius habilis, & capa- 12
cis de tempore vacationis, ad quod reſpexerunt verba fundationis, ut reſolvit Sac. Congregat. Concilii in *Cremonen. Cappellania* 8. *Junii,* & 9. *Septembris* 1702. & *in Novarien. diſpenſationis* 13. *Auguſti* 1707. quas reſolutiones refert, & ſequitur Rot. *in Rhegien. Jurispatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Comperta in fine, coram Reverendiſſimo D. Molinea Decano;* vide, quæ ſuperius ſcripſi *allegat.* 2. *num.* 14. & *ſeqq. uſque ad num.* 18. *part.* 1. *Diſceptat. Eccleſiaſt.* 13. *num.* 39. & *in Parergon. num.* 17. & *ſeqq.*

Verum aliud ſuppetit Fundamentum, quod rem ponere videtur in claris favore Clerici Petri Pauli, advertendo, quod Fundator voluit Beneficium eſſe Sacerdotale in habitu, ut nempe poſſet conferri Clerico, qui tamen teneretur ſe promovere ad Ordinem Sacerdotalem, ibi = *Quilibet, qui ſaltem prima Tonſura initiatus fuerit, poſſit, & valeat de eo provideri, & interim donec ſit Sacerdos inſignitus poſſit, & valeat per aliquem Sacerdotem inſerviri facere, qui quidem Sacerdos nominari debeat a Patrono ejuſdem Beneficii, & ſit amovibilis ad nutum ejuſdem Patroni.* =

Ex hoc infero, quod cum Petrus Paulus eſſet Clericus antiquior, & ætate major, & ſic magis
proximus ad Sacerdotium acquirendum erat præfe- 13
rendus in præſentatione per Patronum, & inſtitutione per Ordinarium ratione præſumptæ voluntatis Fundatoris, qui ſic voluit Clericum admittendum eſſe, ut promoveretur ad Sacerdotium, interim mandando inſerviri beneficio per Sacerdotem manualem, donec ille fieret Sacerdos, utique hæc notabilis circumſtantia operatur, ut magis proximo ad Sacerdotium debita foret Inſtitutio Garz. *de Benefic. part.* 7. *capit.* 2. *num.* 73. Rot. *dec.* 241. *num.* 2. *p.* 15. *recent.*

Quodque Fundator inter plures de Familia non reliquerit arbitrium Patrono de eligendo ſibi beneviſum, ſed procedi voluerit, prout de Jure, & per viam prælationis demonſtrant verba ſequentia, ibi = *Si vero adeſſent plures de dicta Familia Camblaſia adſpirantes ad Beneficium prædictum, voluit, & vult, quod ſemper præferatur, & præferri debeat ille de dicta Familia Camblaſia, qui ſit ex deſcendentibus ex ſtipite dicti M. Michaelis Angeli.* =

Nam quemadmodum voluit per viam prælationis adjudicari debere beneficium inter plures de Familia deſcendentes, & tranſverſales, mandando præferri deſcendentes uti magis dilectos, & ſic ratione præſumptæ voluntatis ex majori dilectione reſultantis, ut in ſpecie Rot. *in Tertulen. beneficii* 29.

Junii

Junii 1696. §. *in hypotheſi*, *coram bon. mem. Muto*, *& in Sulmonen. Juriſpatronatus* 21. *Januarii* 1715. §. *Quoniam*, *coram R. P. D. Falconerio*. Ita inter plures de eadem deſcendentia Fundatoris fatendum eſt procedi voluiſſe per viam prælationis intra limites ejuſdem majoris dilectionis, & præſumptæ voluntatis; Nam prælatio volita in uno caſu ſtat
14 pro regula in omnibus aliis; ubi rationis identitas dari, & excogitari poteſt, juxta Theoricam Bald, *in l. unica ſub num.*10. *Cod. de his, qui ante aper. Tabul. quem refert* Peregrin. *de fideicomm. artic.*11. *n* 32. *verſ. aut ſequitur*, Rocc. *diſp. Jurium cap.* 25. *num.* 28.

Præſertim ubi de Jure eſt, ut inter pares in gradu, & æque dilectos ſit præferendus ætate major,
15 & in Ordine Clericali antiquior, ut in ſpecie Panimoll. *dec.*101. *adnot.*1. *num.*12. Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.*3. *cap.*10. *num.*46. *in fin.* Rot. *dec.* 20. *num.* 3. *poſt* Tondut. *de penſ. & deciſ.*123. *num.*10. *coram Otthobon. & dec.*125. *num.*3. *cor. Emerix Jun. & in Volaterrana Beneficii* 7. *Junii* 1709. §. *Eſt quando*, *coram R. P. D. Anſaldo*, eoque fortius in Beneficio Sacerdotali habitu, ubi major aptitudo præfertur, quæ reperitur in eo, qui eſt magis proximus ad Sacerdotium, Rot. *in dicta Volaterrana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Verum quoque*, *coram R. P. D. Criſpo*.

R. P. D SCOTTO.

Civitatis Caſtelli Canonicatus.

Lunæ 12. *Martii* 1714.

COmmunis pietas Annibalis, & Camillæ Conjugum fundavit de anno 1678. ex communibus Bonis Patrimonialibus videlicet, & reſpective dotalibus in Eccleſia Cathedrali duos Canonicatus, reſervando communiter illorum Juſpatronatus activum Capitulo, & Canonicis mox dictæ Eccleſiæ; paſſivum vero primo loco favore natu majoris ex familia Vincentii de Fuccis, & illius Deſcendentium, qua extincta Patronis injunxerunt legem præſentandi, ſeu nominandi ad antedictos Canonicatus *un Congiunto per Cagnazione, o affinità de i Sig. Erettori*, inter quos eligi voluerunt illum, qui eſſet Civis Nobilis, aut Patritius dictæ Civitatis.

Secuta nuper vacatione alterius ex dictis Canonicatibus per obitum Caroli de Fuccis; ideoque defectis Perſonis in primam ſpem ad Juſpatronatus paſſivum vocatis, gemini comparuerunt Oppoſitores in vim ulterioris vacationis præſentationem, & electionem petentes, videlicet *Scipio de Marcheſanis* per vinculum non minus cognationis, quam affinitatis dd. Conjugibus, & fundatoribus conjunctus, necnon *Sebaſtianus de Longinis* Agnatus Annibalis Viti, & reſpective etiam affinis; Cuoque Sebaſtianus fuerit rejectus non ſolum ex Judicio Capituli Patroni, qui Capitulariter congregatus præelexit per votorum pluralitatem Scipionem.

Sed etiam ex Judicio Reverendiſſimi Epiſcopi pronunciantis eidem Scipioni dandam eſſe inſtitutionem; reclamante propterea ab hujuſmodi rejectione antedicto Sebaſtiano, mihique commiſſa ulteriori diſcuſſione Cauſæ dubitavi in hodierna audientia apud Dominos = *An, & cui ſit ajudicandus Canonicatus?* & reſponſum accepi = *Canonicatum eſſe adjudicandum Scipioni*.

Ratio fuit, quia Scipio docuit, ſe Ipſum eſſe qualificatum ad formam Juriſpatronatus paſſivi; videlicet conjunctum per cognationem, & affinitatem fundatoribus, ut ex arbore plene juſtificata, & in contrarium non impugnata, & inter Nobiles Civitatis adſcriptum, & ulterius probavit ſe præelectum a Capitulo vero, & legitimo Patrono, & Judicio Ordinarii etiam approbatum, ex quibus viſa fuit eidem debita adjudicatio Canonicatus in concurſu Se-
16 baſtiani nullam præſentationem habentis, & non minus a Patrono, quam etiam ab Ordinario rejecti Rota *dec.*37. *part.*15. *& in Majoricen. Beneficii prima Februarii* 1709. §. *Illi enim*, *cor. R.P.D. meo Falconerio*, *& in Camerinen. Beneficiatus* 10. *Maii* 1709. §. *primo*, *cor. Reverendiſſimo Dom. meo Decano*, & alibi paſſim.

Abſque eo quod viſa fuerit, ſuffragari poſſe Sebaſtiano duplex qualitas, ut prætendebatur præponderans, nempe quod eſſet agnatus, & proximior, neutram enim ex dictis qualitatibus crediderunt *Domini* eſſe præponderantem, inſpecta voluntate Erectorum, ac litera fundationis Juriſpatronatus, in
qua data fuerat Patrono abſoluta libertas præeligen- 17
di, quem maluerit inter Cognatos, & affines ibi = *Congionto per Cognazione, o affinità delli Signori Erettori* = ſub quibus verbis non poteſt inferri ad prædilectionem Agnationis, cum ad ſummum omnes æqualiter dicantur vocati tam Agnati, quam Cognati, & omnes per naturalem ſanguinem, ſive per affinitatem conjuncti, ut dixit Rota *in Sutrina Canonicatus* 21. *Junii* 1706. §. *Finali*, *coram Eminentiſſimo Priolo*, quando alias juxta ſtrictam *Juris* interpretationem appellatione Cognationis, & minus affinitatis non comprehenditur agnatio, *ut in l. Juris conſultus ff. de grad. affinit.*

Minuſque juvare poterat altera qualitas proximio-
ritatis, quia ubicunque in lege fundationis non 18
eſt refrænatum abſolutum arbitrium Patrono datum ad præſentationem Proximioris, ſed libera, & ampla eidem tributa legitur facultas præſentandi, quem maluerit intra certum genus Perſonarum, ſufficit, quod Præſentatus ſit de genere deſignato, non attento, an ſit proximior, vel remotior, Garz. *de benefic. part.* 7. *cap.* 15. *num.* 18. Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.*45. *num.*3. & articulo ex profeſſo examinato, Amoſtaz. *de Cauſ. Piis lib.*3. *cap.*7. *n.*37. Rota *in Hortana Beneficii prima Junii* 1708. §. *Hinc*, *coram Eminentiſſimo Priolo*, *& in Majoricen. Beneficii prima Februarii* 1709. §. *Poſt ita*, *coram R P.D. meo Falconerio*, & quamvis aliquando dd. qualitates agnationis, & proximioritatis expreſſe non conſideratæ tacite tamen ſubintelligantur de Jure ineſſe, & eminenter contineri ſub nomine collectivo, & comprehenſivo certi generis Perſonarum, ut *in Valentina Beneficii* 6. *Decembris* 1713. §. *Prælationem cum ſequentibus*, *coram R. P. Dom. meo Lancetta*, aliiſque *auctoritatibus* in contrarium adductis.

Conciliari nihilominus viſa fuit DD. quælibet 19
opinionum antinomia, & contrarietas, ac objectum ſubverti ex fœdere diſtinctionis communiter receptæ, quod ſcilicet aut ſumus in vocatione directa, puta ſi Fundator vocet perſonas de certo genere, & tunc Proximior debet præferri, quia vocatio dirigitur ad Judicem, & facta cenſetur cum Relatione ad diſpoſitionem *Juris* præferentis Proximiorem, in quibus terminis intelligendæ ſunt *auctoritates* in objecto allegatæ. Aut vero, ut in præſenti agitur de vocatione mediata, videlicet, ubi Fundator verba non dirigit directe in vocatos, ſed in Patronum, eidem committendo facultatem præeligendi unum de certo genere, & tunc cenſetur data Patrono libertas præeligendi, quem maluerit de illo genere etiam remotiorem, ut diſtinguendo tradit Carol. Ant. de Luca *de linea legal. articul* 24. *n* 16. *& moder.* Roman. *in Parergon. ad Diſceptat. Eccleſ. nu.*12. *tom.*2. ratione illa a priori deducta, quia alias libertas conceſſa Patrono eligendi intra certum genus remaneret fruſtratoria, & de vento, ſi teneretur proximiorem eligere, adeout non poſſet utendo ſua facultate præeligere remotiorem intra genus comprehenſum, & forſan magis qualificatum, ac magis dignum, quam ſit Proximior, ut proſequuntur Amoſtaz. *de Cauſ. Piis lib.*3. *cap.*7. *nu.*37. & Rota *in dicta Hortana Beneficii*, *coram Eminentiſſimo Priolo*, *aliiſque ſupra allegatis*.

Animadvertentibus DD. quamcunque removeri amaritudinem in præſenti ex eo, quod Fundatores
primo loco Juſpatronatus paſſivum reliquerunt fa- 20
vore familiæ Vincentii de Fuccis, vel cattaneæ, vel ſaltem ſimpliciter cognatitiæ, & remotæ in ordine ad Annibalem confundatorem, & ex quo ex-

cludi

Digitized by Google

cludi videbatur, & removeri quælibet prædilectio ex voluntate Fundatorum favore Agnati, vel Proximioris, cum prima vocatio, quæ ſolet ſemper in prædilectos dirigi, fuerit directa ad familiam, vel extraneam, vel per remotam cognitionem dumtaxat conjunctam, & quidem quod magis, magiſque urget de tempore, quo aderant agnati, ut præciſe reſpondit Rota *in dicta Sutrina Canonicatus* 12. *Junii* 1706. §. *Final. cor. Eminentiſſimo Priolo, & in Interamnen. Jurispatronatus* 10. *Decembris* 1706. §. *Final. coram Me &* 15. *Martii* 1709. §. *Tollitur, cor. Eminentiſs. Polignac.*

Levioris roboris apparuit poſtremum objectum, quod Canonicatus fuerit dotatus ex bonis Annibalis Viri, non autem Camillæ Uxoris; unde Sebaſtianus tanquam illius Agnatus eſſet præferendus;
21 perluſtrato enim Inſtrumento fundationis, agnoverunt DD. erectionem fuiſſe factam de bonis communibus, videlicet Patrimonialibus Annibalis, & dotalibus Camillæ, quæ contulit propriam dotem ſcutorum 2000. pro qua habebat obligata omnia bona Viri in qualibet gleba, ut litteraliter captitur in dicto Inſtrumento, in quo ſemper Conjuges dicuntur in ſolidum Erectores, & apertè, ac indefinite vocantur in genere omnes conjuncti cognatione, & affinitate *delli Signori Erettori*; Unde fruſtraneum viſum fuit inquirere, an unus, vel alter contulerit majorem bonorum partem ad effectum præferendi magis conjunctum uni, quam alteri, quando nimis apertè reſiſtebat voluntas, quod erectio fuerit communis, & quod communis eſſet vocatio omnium Cognatorum, & Affinium utriuſque, inter quos Patronus libertatem haberet præeligendi, quem maluerit Garz. *de benefic. part.* 7. *cap.* 15. *num.* 22. & magis præciſe deinde finita vocatione Conjunctorum utriuſque Erectoris Conjugis videlicet, & Viri Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 24. & 36.

Et ita utraque, &c.

Mediolanen. Archipresbyteratus.

ARGUMENTUM.

Per actum inter vivos reſervatum fuerat Juſpatronatus certis Perſonis de Familia, caſu quo aliter per Fundatorem non diſponeretur; Quæritur an Fundator cenſeatur aliter diſpoſuiſſe per generalem diſpoſitionem omnium ſuorum Bonorum, & Jurium factam in Teſtamento ad favorem hæredum?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *An & quando per generalem heredis inſtitutionem dicatur quis diſpoſuiſſe de eo, cujus diſponendi facultatem habebat? datur diſtinctio cum ſuis rationibus, ut n.* 3. *uſque ad* 8.
9 *Tacitum nunquam operatur ad deſtructionem expreſſi.*
10 *Jus competens ex Teſtamento facilius revocatur, quam competens ex contractu, & numer.* 11. *&* 12.
13 *Revocatio facta in ultima voluntate de omnibus præcedentibus diſpoſitionibus non extenditur ad actum inter vivos.*
14 *Per generalem inſtitutionem heredum non dicitur diſpoſitum de Jurepatronatus ad formam facultatis reſervata in fundatione, ubi præjudicatur expreſſo vocatis in illa, & numer. ſequent.*
16 *Actus conditionalis inter vivos differt a donatione cauſa mortis.*
17 *Verba importantia ſimplex deſiderium nihil ponunt in eſſe.*
18 *Inſtrumentum Fundationis declarat voluntatem Fundatoris in alio actu præcedenter expreſſam.*
19 *Referens ubi a Relato diſcordat per errorem proceſſiſſe præſumitur.*
20 *Narrativa emiſſa per Fundatorem relative ad inſtrumentum Fundationis, intelligenda eſt omnino ad illius tenorem.*
21 *Verbum* Hæredibus, *& Verbum* Succeſſoribus *importat etiam heredes Sanguinis, non obſtante adjecto* ſuis.
22 *Attenditur obſervantia ad interpretandum an voluerit Fundator legem Fundationis.*
23 *Libellus dicitur baſis intentionis actoris, & Judicis.*
24 *Ab inſtantia facta in libello quando cenſeatur receſſum.*
25 *Actus ſubſecuti declarant præcedentem.*
26 *Sententia declaratur ex actis.*
27 *Obſervantia etiam de ſe conſiderata ſufficit ad probandam qualitatem Iuriſpatronatus.*

ALLEGATIO LXXXVI.

Bellorum fulmen, & magni nomine celebratus Marchio Joannes Jacobus Trivultius in quadam Capella per ſe ipſum ædificata, ubi majorum ſuorum corpora jacebant, fundavit Archipresbyteratum cum decem Cappellaniis, aſſignata congruenti dote, reſervando cum conſenſu Ordinarii Juſpatronatus illis Perſonis quibus fuiſſet ab ipſo impoſterum ordinatum, & = *caſu quo aliter per eum non ordinaretur nec diſponeretur* = illud reliquit maſculis ex linea maſculina ab eo deſcendentibus in infinitum, & in iſtorum defectum, antiquioribus, & proximioribus ex Familia Fundatoris, & ipſis deficientibus, duobus de Parentella de Trivultio, qui eſſent in Civitate Mediolani ex nobilioribus cum aliis ſuſtitutionibus undique directis ad familiæ Trivultiæ contemplationem. 1

Poſtea in Teſtamento hæredem ſibi ſcripſit in omnibus bonis Joannem Franciſcum Trivultium ex Filio Fundatoris Nepotem, ejuſque Primogenitum, & in Codicillo quatenus hæres decederet ſine Filiis, vocavit Filios, & deſcendentes Joannis Firmi Germani Fratris Fundatoris.

Extincta linea primi hæredis, ſucceſſit Princeps Theodorus, & deinde Cardinalis Trivultius de linea Joannis Firmi, & poſt ipſum Princeps Antonius Theodorus, ejus ex Filio Nepos, qui ſine prole decedens hæredem ſcripſit Cajetanum Gallium Filium Ptolomei Gallii, & Duciſſæ Octaviæ Trivultiæ ejuſdem Cardinalis Filiæ poſtea per adoptionem effectum Principem Trivultium.

Vacatio Archipresbyteratu ex anno 1704. Idem Cajetanus Princeps Trivultius ad illum præſentavit Bignanum, per contrarium vero Marchio Georgius, & Eques Antonius Trivultius veluti deſcendentes ex linea Joannis Firmi, ac uti proximiores, ac de Parentela de Trivultio præſentarunt Abbatem Theodorum Trivultium, & accenſa lite coram Vicario Generali Mediolani, prodiit Sententia, in qua declaratum fuit conſtare de Jurepatronatus ad favorem Marchionis Georgii, & Antonii Fratrum de Trivultiis, & Theodorum ab eis præſentatum eſſe inſtituendum.

Verum delata per appellationem Cauſa ad Rotam contraria emanavit reſolutio, ut in *deciſione* 27. *Ianuarii* 1710. *coram R. P. D. Falconerio confirmata* 18. *Maii* 1711. *coram Eminentiſſimo Priolo*, in qua Cauſa ego ſcribens pro ſupradictis fratribus de Trivultio, præter expectationem ſuccubui, cum eis aſſiſterent inſuperabilia Fundamenta Juris clari, & adhuc meum non acquievit judicium, & ommiſſis iis, quæ in primo certamine deduxi; ita in ſecundo inſubſiſtentiam Judicati demonſtrabam.

Pro infirmatione Sententiæ Rotalis omnino reſolvendum videtur; Unicum namque fundamentum contrariæ deciſionis, cum qua fuit Cauſa hæc contu-

macialiter expedita in ea reſidet opinione, ſeu præ.
ſuppoſito, quod Fuodator licet io Inſtrumento fun.
dationis inſtituerit Juſpatronatus gentilitium favore
maſculorum ex ejus linea maſculina, & deinde
aliorum de agnatione, & Familia contentiva, iſta
tamen ordinario, ſeu inſtitutio facta fuerit condi.
tionaliter, ibi = *Caſu quo aliter per eum non or-
dinaretur, nec diſponeretur*, = ideoque (cum poſt
annum Fundator in ſuo Teſtamento diverſum or-
dinem ſuccedendi dederit reſpectu omnium ejus Bo.
norum, & Jurium, exinde cenſeatur ſub hac gene.
ralı hæredis inſtitutione diſponere voluiſſe etiam de
Jurepatronatus, illudque de gentilitio mutare in
hæreditarium, ſuæque hæreditati aonexum, ut le.
gere eſt in *Deciſ. 27. Januar.* 1710. ex §. *Quamvis
motiva cum pluribus ſeqq. uſque ad finem, cor. R. P. D.
Falconerio.*

Stricte igitur ſuper hoc aſſumpto crederem illud
nullo modo ſubſiſtere, reflectendo ad circumſtan.
tiam caſus noſtri? Etenim in hac præciſa quæſtio.
ne, an, & quando per generalem hæredis inſtitu.
tionem dicatur, quis diſpoſuiſſe de eo cujus diſpo.
nendi facultatem habebat, datur communiter rece.
pta diſtinctio, quod nempe, aut facultas diſponen.
2 di fuit reſervata ſimpliciter, & abſolute, ſcilicet
abſque nominatione alterius perſonæ in caſu non fa-
ctæ diſpoſitionis, & tali caſu, quia de nullius præ.
judicio agitur, dicitur quis diſpoſuiſſe per per gene.
ralem hæredis diſpoſitionem, ut bene obſervat Bal.
ducc. *ad* Ramon. *conſ.* 78. *ſub nu.* 55. *verſ. Ex qui.
bus cum duobus ſeqq.* Gobb. *de permiſſ. Feud. alien.
qu.* 6. *nu.* 47. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 229. *num.* 1. *& ſeqq.
part.* 3. *Recent.* Gratian. *diſcept.* 221. *numer.* 8. *verſ.
Nam hoc procedit*, Sabell. *in Summ. diverſ. tract.* §.
Facultas n. 5. Rot. *dec.* 149. *ſub n.* 9. *& deciſ.* 150. *num.*
1. *ſeqq. & dec.* 152. *n.* 1. *& per tot.* poſt Pacific. de
Salvian.

Aut vero facultas diſponendi fuit reſervata con.
ditionaliter, quod nempe in caſu non factæ diſ-
poſitionis vocatæ fuerint certæ perſonæ ad Dona.
tionem, vel Juſpatronatus, & tali caſu, ſi quis de.
cedat facto Teſtamento, in quo contineatur ſimplex
generalis inſtitutio in omnibus Bonis, & Juribus,
3 nunquam dicitur diſpoſuiſſe de Jurepatronatus, vel
Bonis donatis, ſed requiritur mentio expreſſa, &
ſpecialis, hæc eſt magiſtralis deſtinctio hujus Sacri
Tribunalis, quam nemo hactenus impugnavit ori-
ginaliter expoſita *in Romana Vineæ de Palude* 12.
Junii 1589. *coram bon. mem. Bubalo*, impreſſ. apud
Pacific. de Salvian. *deciſ.* 152. *numer.* 1. *& per tot.*
ibi = *Domini, &c. concluſerunt Domum, de qua
agitur non venire in generali inſtitutione hæredis,
ſed requirere ſpecialem nominationem: cum enim
Theodoricus de Palude in conceſſione ſibi facta in
emphyteuſim, &c. haberet facultatem nominandi
unum, &c. & quod ſi decederet nominatione non fa-
cta, intelligeretur nominatus Thomas ejus nepos, &c.
utique facienda erat nominatio ſpecifice, nec ſufficiat
inſtitutio generalis ad excluſionem illius, qui aliter
non ſecuta nominatione cenſeretur nominatus, &c.
neque huic concluſioni refragatur Deciſio alias facta,
&c. quia illa reſolutio procedit quando ſumus in ſpe-
ciali facultate nominandi, NON AUTEM QUAN-
DO NON FACTA NOMINATIONE ALIUS
CENSETUR NOMINATUS.*

Quam deciſionem poſtea ſemper ſecuta fuit Sa-
cra Rota in aliis reſolutionibus in hoc articulo fa.
ctis, & ſignanter *in Romana Legitimæ* 29. *Novem-
bris* 1599. *cor. bo. me. Juſtu*, impreſſa apud Pacific.
de Salviao. *deciſ.* 149. *ſub num.* 9. *verſ. Non facit*,
4 *& in Romana Scriptura* 5. *Junii* 1609. impreſſa *in
deciſ.* 229. *num.* 1. *& ſeqq. par.* 3. *Recent.* & poſt Pa-
cific. de Salvian. *deciſ.* 105. *num.* 1. *& ſeqq.* & poſt
Gratian. *diſcept.* 221. *num.* 11. *& ſeqq.* & ſucceſſive
ve *in Romana Domus* 23. *Junii* 1636. *coram bon. me.
Veroſpio*, impreſſa *in dec.* 163. *n.* 30. *cum pluribus ſeqq.
p.* 7. *rec.*

Cum hac diſtinctione, & theorica proceſſerunt
5 omnes etiam Doctores laudando, & ſequendo præ-
allegatas Deciſiones, ut tradunt Gratian. *diſcept.* 50.
ſub n. 23. *verſ. Et minus, & diſcept.* 221. *numer.* 7.
Salgad. *in Labyr. Credit. part.* 2. *cap.* 18. *numer.* 58.
verſ. Niſi reſervationi, Card. de Luc. *de fideicommiſſ.
diſc.* 58. *num.* 7. *verſ. Tertius caſus*, Balducc. *ad* Ra-
mon. *conſ.* 78. *num.* 52. *& ſub num.* 55. *cum quinque
ſeqq.* Franciſcus Rotellius *Advocat. Rhegien. apud*
Manz. *conſult.* 46. *num.* 15. *lib.* 1. Sabell. *in Summa
diverſ. tract.* §. *Facultas n.* 5. Pacific. de Salvian. *in-
ſpect.* 3. *cap.* 2. *nu.* 660. 666. *&* 667. R. P. D. Fatti-
nell. *reſponſ.* 27. *n.* 1. *cum duobus ſeqq.* & ita judica-
runt etiam alia Tribunalia, illud nempe Valentiæ
apud Hieronymum Leo *deciſ. Valent.* 58. *num.* 18. *verſ.
Procedit in caſu particulari*, & Tribunal Rotæ Ja-
nuenſis apud Palm. Nep. *alleg.* 237. *n.* 24. *cum tri-
bus ſeqq. tom.* 3.

Ratio autem diſtinctionis eſt evidens, nam pri-
mo caſu diſpoſitionis ſimpliciter reſervatæ cum de
nullius præjudicio agatur interpretatio quantumvis
larga fieri poteſt ad favorem diſponentis, ut diſpo-
nere voluerit ſub illa generalitate inſtitutionis uni-
verſalis, ſecus autem in ſecundo caſu diſpoſitionis
reſervatæ conditionaliter, & ſub modo, ut nempe
ea non facta vocatus ſit Titius, vel Sempronius,
in his enim terminis agitur de præjudicio jam no- 6
minati in prima diſpoſitione, ubi ſtricta fieri de-
bet interpretatio in favorem nominati, ut nempe
generalis diſpoſitio non comprehendat caſum ſpe-
cialiter determinatum, niſi diſponens illum caſum
particulariter exprimat, & de illo particulariter
diſponat, ut bene ratiocinatur Rot. *in dict. Roma-
na Scriptoria deciſ.* 299. *numer.* 4. *part.* 2. *Recentior.*
Gratian. *diſceptat.* 221. *numer.* 9. *&* 10. Balducc.
ad Ramon. *dicto conſ.* 78. *num.* 52. *&* 60. Pacific.
de Salvian. *inſpect.* 3. *capitul.* 2. *numer.* 666. *cum ſe-
quentibus.*

Alia ratio eſt, quod cum ille nominatus in prio-
ri diſpoſitione conditionaliter, quatenus aliter diſ-
poſitum non fuerit, habeat pro ſe vocationem, & 7
diſpoſitionem *expreſſam*, non poteſt hoc caſu ſuf-
fragari vocatio, & diſpoſitio *tacita* per generalem
hæredis inſtitutionem, ſed requiritur actus retroſi-
milis, & in hoc ſenſu intelligitur reſervata diſpo-
ſitio aliter diſponendi, nempe ſpecialiter, & ex-
preſſe ſicut ſpecialis, & expreſſa diſpoſitio facta 8
fuit de illo io prima diſpoſitione oominato, ne-
que hoc caſu, *expreſſum*, cenſetur revocatum ſub *ta-
cito*, ut bene ponderat Rot. *in dicta Romana Do-
mus coram Veroſpio deciſ.* 73. *num.* 33. *&* 34. *part.* 7.
Recentior. & late exornat Rot. *Januen. apud* Palm.
Nep. *alleg.* 237. *num.* 28. *tom.* 3. ubi quod hæc opi-
nio eſt communi voto approbata, quodque in his 9
terminis non admittitur regula, quod taciti, & ex-
preſſi eadem ſit virtus, maxime quando tacitum
deducitur ad deſtructionem expreſſi juxta axioma,
de quo Card. de Luc. *de fideic. diſc.* 74. *n.* 7. Rot. *dec.* 358.
n. 6. *&* 7. *p.* 3. *Rec.*

Quibus ſtantibus non obſtant auctoritates in con-
traria Deciſione adductæ §. *Etenim cum ſequen.* nem-
pe Surdi, Fuſarii, Cyriaci, & Rotæ *in Romana
Immiſſionis* 12. *Aprilis* 1709. §. *Ab ampliſſima, cor.
Reverendiſſ. D. Molinæ Decano*? Nam ultra reſ-
ponſionem, quod iſta opinio procedit io poteſta-
te diſponendi libere, & abſolute conceſſa, abſque diſ-
poſitione priori loco facta in favorem alterius Ter-
tii, juxta diſtinctionem hactenus probatam, aliam 10
addo reſponſionem, quod omnes prædictæ auctori-
tates loquuntur io terminis ultimæ voluntatis,
quando ſcilicet aliquis in Teſtamento ſibi reſerva-
vit facultatem aliter diſponendi, quod Teſtamen-
tum eſt de ſui natura revocabile & nemo acqui-
rit Jus irrevocabile ex illo, ſed ultima voluntas per 11
aliam magis ultimam voluntatem revocata manet,
ſecus vero eſt in materia contractus, in qua no-
ſtra quæſtio reſidet, dum Fundator per actum in-
ter vivos conceſſit Juſpatronatus ſuæ Familiæ ef-
fectivæ, & contentivæ, caſu quo aliter ipſe non
diſponeret, ut ex Inſtrumento conventionum; in
his enim terminis cum nominatus acquirat Jus
ex contractu licet conditionaliter io caſu non fa-
ctæ diſpoſitionis in contrarium, ut in puncto
firmat

Digitized by Google

firmat Rot. *dicta deciſ.* 229. *num.* 4. *verſ. Quod præjudicium part.* 3. *Recent.* Merlin. *dec.* 568. *num.* 7. *&* 8. *& in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 11. *Junii* 1708. §. *Nihilque refert*, *coram R. P. D. Lancetta*; Inde ſequitur, ut ad producendum hoc præjudicium Juris quæſiti in ipſo priori nominato non ſufficiat ultima voluntas generaliter explicata per ſimplicem inſtitutionem in omnibus Bonis, & Juribus, ut in puncto diſtinguendo ultimam voluntatem a contractu, & diſtinguendo doctrinas contrariæ Deciſionis ab illis ſuperius ex parte noſtra adductis firmat Andreol. *controv.* 343. *n.* 21. *&* 22.

Minuſque urget conſideratio, quod Fundator in ſuo Teſtamento revocaverit omnia Teſtamenta, & Codicillos, & quamcunque aliam voluntatem; Etenim verba ſunt iſta = *Omnia Teſtamenta*, *& quoſcunque Codicillos*, *& quamcunque ALIAM ULTIMAM VOLUNTATEM*, quæ verba non ſolum non poſſunt referri ad revocationem diſpoſitionis factæ per contractum, quæ appellatione
13 ultimæ voluntatis non continetur, ſed potius aperte retorquentur, quia revocatio aliarum diſpoſitionum reſtricta ad illas, quæ per ultimam voluntatem factæ fuerunt, évidenter demonſtrat Fundatorem nullo modo intellexiſſe per ſuum Teſtamentum revocare legem fundationis datam in contractu, & Inſtrumento conventionum, nec voluiſſe aliter diſponere, quam ibi diſpoſuerat ex firmatis per Alcaand. *conſ.* 35. *num.* 20. *libr.* 4. *& conſ.* 32. *num.* 4. *lib.* 7. Rot. *coram Gregor. deciſ.* 257. *num.* 4. *&* 6. *& in recen. deciſ.* 204 *num.* 9. *par.* 3. *& deciſ.* 6. *numer.* 4. *par.* 18. *& in Novarien. Interventus in Pontificalibus* 27. *Junii* 1704. §. *Clariuſque*, *cor. Rev. Omanna.*

Prout etiam nihil obſtat, quod in Teſtamento diſpoſuerit de Bonis, & Juribus, quorum appellatione contineri ſolet Juſpatronatus: omne enim Teſtamentum, & omnis inſtitutio generalis continet Bona, & Jura, & tamen Sacra Rota in allegatis Deciſionibus tenuit non ſufficere hanc generalem inſtitutionem ea ratione evidenti, quod ſi ad effectum præjudicandi nominato in prima diſpoſitione non ſufficit generalitas inſtitutionis de Bonis, & Juribus, ſed requiritur mentio expreſſa, & ſpe-
14 cialis de illo Jure, de quo diſponendi facultas reſervata fuit, utique ſufficere non poteſt generalis expreſſio *Jurium quorumcunque*, quæ ſemper eſt generalis, non autem expreſſa, & ſpecialis, ut requiritur, ut ait Rot. *dict. dec.* 220. *n.* 5. *part.* 3. Gratian. *dicta diſcept.* 50. *num.* 23. ibi = *Neque enim conferetur excluſus PER GENERALEM INSTITUTIONEM*, = *& diſcept.* 221. *n.* 7. ibi = *Non ſufficeret TALIS GENERALIS INSTITUTIO* = Rot. *dict. deciſ.* 152. *n.* 1. poſt Pacific. de Salvian. ibi = *Nec ſufficiat inſtitutio generalis* = idem Pacific. de Salvian. *inſpect.* 3. *cap.* 3. *nu.* 666. ibi = *Per generalem diſpoſitionem*, *& inſtitutionem non dicitur de eo officio diſpoſitum* = Rot. *in Januen. apud* Palm. Nep. *allegat.* 237. *nu.* 25. ibi = *Per inſtitutionem*, *& generalem inſtitutionem non cenſetur de eis diſpoſitum* = Balducc. *ad* Ramon. *dicto conſ.* 78. *num.* 52. ibi = *Univerſalis*, *vel generalis hæredis inſtitutio non ſufficit*, = *& nu.* 60. ibi = *Specifica requiritur diſpoſitio*, *itaut Reſervatarius EX GENERALI DISPOSITIONE non intelligatur uſus ſua facultate in præjudicium alterius* = Sabell. *in Summ. dicta* §. *Facultas num.* 5. ibi = *In ejus præjudicium non videtur Reſervatarius uſus ſua facultate PER HUJUSMODI GENERAELM INSTITUTIONEM*; *ſed requiritur ſpecialis diſpoſitio*; & in terminis, quod ubi requiritur mentio ſpecialis non ſufficiat generalis expreſſio Jurium tenet Fuſar. *de ſubſtit. qu.* 550. *num.* 16. *&* 17.

Alias eſſet controvertere primum principium ſuperius adductæ theoricæ; dum omnes Deciſiones, omneſque Doctores, de quibus ſupra loquuntur in terminis inſtitutionis generalis continentis Jura, &
15 Bona quæcunque, & tamen dicunt hanc eſſe expreſſionem generalem non ſufficientem, ubi requiritur mentio ſpecialis, ut videre eſt *in dicta Romana Scriptoria dicta deciſion.* 129: *ante numer.* 1. ubi exprimit Teſtamentum factum, & hæredem ſcribens, ibi = *In omnibus ſuis Bonis*, *Juribus*, *& Actionibus.*

Pariter non urget concluſio, quod ubi vocatio certarum perſonarum per contractum facta fuit revocabiliter, ſeu conditionaliter, quando aliter diſpoſitum non fuit fraternizare videatur cum donatione cauſa mortis, hoc enim ſolum probat revocabilitatem actus, ſed quomodo ſit iſte revocandus, *hoc opus hic labor*, *eſt*, quando habemus doctrinas individuales de quibus ſupra, juxta quas revocatio eſſe debet ſpecialis, & expreſſa, nec ſufficit generalis per generalem inſtitutionem hæredis de bonis, & juribus quibuſcunque, ultra quod
non ſubſiſtit ſimilitudo donationis cauſa mortis, 16
ſed publicum Inſtrumentum fundationis dicitur actus, & donatio inter vivos, licet conditionalis, & ſub modo juxta *Text. in leg. prima & toto tit. Codic. de donat. quæ ſub modo*, idque evidenter probatur ex pacto aliter diſponendi ſpecialiter expreſſo, quod alias fuiſſet ſuperfluum in donatione cauſa mortis, ut in puncto nuper deciſum fuit Me ſcribente *in Mediolanen. ceſſionis* 20. *Martii* 1711. §. *Idque certe*, *coram Reverendiſſimo P. Dom. Kaunitz*, & concordat Rota *in dicta deciſion.* 229. *p.* 3. *recent. &* Andreol. *dicta controverſ.* 343. *n.* 21. *&* 22.

Et denique non obſtant duæ circumſtantiæ in 17
contraria deciſione conſideratæ, non quidem prima, quod in conventionibus ante fundationem initis cum Capitulo Fundator patefecerit animum fundandi Archipresbyteratum, & Cappellanias *pro ſe*, *ſuiſque hæredibus*, *& ſucceſſoribus*; Etenim in his conventionibus nihil aliud expreſſit, niſi quod erigere, & dotare intendebat Cappellam = *In qua unus Archipresbyter*, *& decem Cappellani*, *& alii Clerici*, *prout per præfatum Excelſum Dominum ordinatum fuerit*, *ſeu ejus ſucceſſores*, *& hæredes*, *juxta tamen ordinationem*, *& diſpoſitionem prælibati Illuſtris D. quotidie DIVINA HONORIFICENTISSIME CONCINNANT* = exinde devenire perhibendo, ibi = *Ad infraſcriptas conventiones*, *primo quod memorati DD. Archipresbyter*, *& Cappellani Miſſas*, *& alia Divina Officia celebrent in cantu firmo*, *vel figurato juxta ſolitum*, *vel prout per Illuſtrem Dominum Joannem Jacobum*, *vel per ſuos hæredes*, *& ſucceſſores ordinatum fuerit.*

Quæ verba nihil aliud demonſtrant, niſi quod Fundator ſi viveret volebat dare normam officiandi Cappellam, & canendi in Divinis, ſi vero præmoreretur hoc facerent ſui hæredes, juxta ordinationem ab ipſo exprimendam in ſuo Teſtamento, neque propterea hoc aliquid commune habet cum ipſa reſervatione Juriſpatronatus ultra aliam reſponſionem, quod præadducta verba veluti importantia ſimplex deſiderium nihil ponunt in eſſe, niſi ad actum redacta fuerint, ut in his terminis dixit Rot. *in Senogallien. Fundationis* 16. *Maii* 1701. §. *Nec loco Inſtrumenti*, *cor. Reverendiſſ. Domino Molines Decano.*

Fortius quando ſucceſſive devenit Fundator ad Inſtrumentum fundationis reſervando Juſpatronatus gentilitium, ſive agnatitium, caſu quo aliter ipſe in futurum non diſponeret, quæ quidem reſervatio Juriſpatronatus, cum ſit clara, nec aliquam admittat dubietatem, vel oſtendit, quod in præcedenti Inſtrumento conventionum expreſſio hæredum facta non fuerit pro perſonis ad Juſpatronatus vocatis, vel quod ſubſequens fundatio clara re-
cipere non poſſit declarationem ab antecedenti In- 18
ſtrumento, dum interpretatio ceſſat in claris, & ſi Fundator præcedenter intentionem habuiſſet reſervandi Juſpatronatus pro hæredibus, & ſic hæreditarium utique in actu fundationis illud non reſervaſſet pro ſuis agnatis, ſeu gentilitium effeciſſet, ſed propoſitum ſuum explicaſſet, & effectuaſſet vocando ſimpliciter hæredes, & ſucceſſores Rot. *deciſion.* 70. *numer.* 10. *& deciſion.* 260. *numer. ſexto*

part. 16. *& deciſ.* 221. *num.* 11. *&* 12. *part.* 17. *& dec.* 139. *nu.* 12. *&* 13. *part.* 18. *& dec.* 416. *n.* 4. *p.* 19. *rec.*

Æque inſubſiſtens eſt altera circumſtantia, quod in prima præſentatione Fundator narraverit ipſum fundaſſe Juſpatronatus pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus; hæc enim non eſt narrativa Fundatoris, ſed ipſius Notarii, qui fuerat rogatus de Inſtrumento fundationis, & qui ita narravit ſe referendo totaliter ad ipſum Inſtrumentum, ibi = *Cui Illuſtri D. Joanni Jacobo, ac ejus hæredibus, & ſucceſſoribus Ius præſentandi, &c. reſervatum fuit, & eſt* *UT EX INSTRUMENTO ILLIUS FUNDATIONIS, ET DOTATIONIS ROGATO PER ME NOTARIUM* *anno præſenti die in eo contento* = unde tanquam narrativa Notarii ſimpliciter relativa ad totum id, quod ſcripſerat in Inſtrumento, cum ſit manifeſte erronea ni-
19 hil ſuffragari valet ex recepta regula, quod referens ſi diſcordat a relato non attenditur, ſed per errorem proceſſiſſe præſumitur, ut probant Pariſ. *conſ.* 7. *num.* 5. *&* 6. *lib.* 6. Spada *conſ.* 42. *num.* 10 *libr.* 1. Mantic. *dec.* 352. *nu.* 2. Rot. *dec.* 354. *nu.* 2. *part.* 17. *rec.*

Imo etiamſi eſſet narrativa ipſius Fundatoris nunquam tamen inſervire poteſt ad intentum contrarium; quia Fundator ibi non narravit quidquid facere volebat in futurum, ſive in Teſtamento, ſed ſolum quidquid expreſſerat in Inſtrumento fundationis jam facto, ſeſe habendo relative ad illud cum die, menſe, & anno, cum igitur in hoc Inſtrumento, neque per umbram reſervatum fuiſſet Juſ-
20 patronatus pro hæredibus, & ſucceſſoribus, ſed ſolum pro deſcendentibus, & agnatis, aut narrativa eſt erronea, aut ad evitandum errorem inflecti debet, ut intelligatur de hæredibus, & ſucceſſoribus ſanguinis, Rota *coram Ubag. deciſ.* 24. *numer.* 17. *& ſeqq. & coram Priolo deciſ.* 46. *numer.* 28. *& deciſ.* 159. *numer.* 19. *& in recentior.* 662. *numer.* 10. *part.* 19. *tom.* 2. ubi de verbo *hæredibus*, quod im-
21 portet hæredes ſanguinis, & de altero verbo *ſucceſſoribus*, Rot. *in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Minus relevat, coram Rev. P. D. Scotto, &* 15. *Junii* 1705. §. *Abſque eo, quod, coram R. P. D. Priolo, &* 29. *Januarii* 1706. §. *Siquidem, coram Illuſtriſſimo Gubernat. Urbis*, etiamſi adjectum fuerit illud pronomen *ſuis*, quod in præſenti non legitur, ut in terminis vocationis factæ de ſucceſſoribus ſuis firmant Rocc. *diſput. Jur. cap.* 193. *nu.* 10. ibi = *Succeſſoribus ſuis, atque ideo pro hæredibus ſanguinis* = Rot. *deciſ.* 49. *nu.* 7. ibi = *ſui Cum tantummodo ſanguinis deſcendentes dicantur*, = *& dec.* 203. *num.* 4. *& dec* 254. *num.* 9. *par.* 11. *recent. & in Balneoregien. Beneficii* 11. *Januarii* 1707. §. *Multoque magis, cor. R. P. D. Kaunitz.*

Et omnem dubitandi rationem aufert obſervantia poſt Teſtamentum, & obitum Fundatoris ſubſecuta, juxta quam ſemper factæ fuerunt præſentationes per deſcendentes, & agnatos familiæ ad formam Inſtrumenti fundationis, ſemper enunciando Juſpatronatus Excelſæ familiæ de Trivultiis; quæ obſer-
22 vantia eſt illa, quæ attendi debet ad interpretandum, an Fundator per Teſtamentum voluerit aliter diſponere, quam diſpoſuiſſet in Inſtrumento fundationis, Rot. *dec.* 374. *num.* 21. *part.* 11. *recentior. & in Mantuana Beneficii, coram Urſino impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 14. *numer.* 23. *& in Melevitana Juriſpatronatus* 26. *Aprilis* 1700. §. *Quæ omnia, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Eoque, coram Reverendiſſimo Decano, & in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. § *Quibus accedit, & in Auximana Juriſpatronatus* 9. *Martii* 1703. §. *Finali, cor. bo. me. Muto.*

Quæ obſervantia reſultat ex actibus poſitivis nempe tam ex facto Cardinalis Trivultii de annis 1630. & 1638. quam Principis Theodori de anno 1671. & 1675. & 1677. & ſic adeſt obſervantia longæva, quæ oſtendit nunquam factas fuiſſe præſentationes ad formam Teſtamenti, aut expreſſa qualitate hæreditaria, aut fideicommiſſaria Fundatoris, & hoc exuberat ad oſtendendum, quod nec de jure, nec de facto Fundator receſſit a Jurepatronatus agnatitio in Inſtrumento fundationis reſervato.

Non ſubſiſtente, quod de anno 1633. Cardinalis Trivultius, inſtando ſibi adjudicari Juſpatronatus una cum Inſtrumento fundationis, produxerit quoque Teſtamentum, & Codicillos. Etenim prædictus Cardinalis in lite agitata inter ipſum, & Promotorem Fiſcalem vigore Commiſſionis ſan. mem. Urbani VIII. in primo libello ſubſtantiante Judicium producto coram Judice Delegato, expoſuit petitionem ſuam eſtrictam ad Inſtrumentum fundationis regiſtrando totum ejus tenorem; & dicendo, quod virtute prædicti Inſtrumenti Juſpatronatus = *Pertinet, & ſpectat præfato Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo Dom. Cardinali Theodoro Trivultio, ejuſque deſcendentibus uſque in infinitum, tanquam* *EX ANTIQUIORIBUS, ET PROXIMIORIBUS* *dicti quondam Excelſi Ioannis Iacobi.* *ET NOBILIORIBUS DICTÆ FAMILIÆ* *de Trivultio*, *JUXTA FORMAM DICTI INSTRUMENTI FUNDATIONIS*, & inſtando declarari Juſpatronatus ſpectare ad Cardinalem, & ad ejus deſcendentes *TANQUAM EX PROXIMIORIBUS* dicti D. Fundatoris, & ſubjungendo ibi = *in omnibus, & per omnia, ac cum conditionibus in dicto inſtrumento dotationis, & fundationis appoſitis*, ex quibus patet Cardinalem ſeſe reſtrinxiſſe ad petendum Juſpatronatus ad formam fundationis tanquam agnatitium, & proximioribus familiæ, ideoque quid fuerit petitum, & quomodo, ſeu quo titulo, unice deſumendum venit ex libel- 23
lo, qui dicitur baſis intentionis Actoris, & Judicii ad *Text. in l. ut fundus ff. communi dividun. & in Auth. offeratur C. de litis conteſtation. gloſſ. in cap. ſignificantibus in verbo libellum de libell. oblat.* ibi = *Et per libellum apparet de modo agendi, ſecundum quem ſemper debet formari ſententia, &c. libellus, qui eſt principium, & fundamentum Cauſa*, = Marant. *in praxi tit. de libell. oblat. p.* 6. *membr.* 3. *nu. verſ. quarta quo jure petatur*, Rot. *dec.* 401. *n.* 2. *p.* 16. *rec. in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Præſentatio, cor. R. P. D. Kaunitz.*

Unde licet ſucceſſive in progreſſu Judicii productum fuerit Teſtamentum una cum Codicillis, hæc tamen productio facta fuit loco jurium, ſeu juſtificationum neceſſariarum pro probanda deſcendentia ſeu parentela de familia Fundatoris, dum probandum erat, quod Cardinalis eſſet de proximioribus familiæ quemadmodum cantabat Inſtrumentum fundationis, ita & taliter, quod nunquam per 24
hanc productionem cenſeatur receſſum ab inſtantia facta in libello, quæ eſſet incompatibilis cum inſtantia ad formam Teſtamenti, ad hunc enim effectum debuiſſet exiberi novus libellus facta renunciatione prioris, Rot. *deciſ.* 466. *num.* 54. *part.* 19. *tom.* 2. *rec.*

Præſertim quia hæc Inſtantia Cardinalis Trivultii reſtricta ad petitionem Juriſpatronatus familiaris, ſeu agnatitii declarata remanet ex ſucceſſivo ſtatu anni 1648. in quo Cardinalis Trivultius præſentavit cum narrativa, & aſſertiva, quod Juſpatronatus ſpectaret ad Excellentiſſimam familiam Trivultiam, & ſic etiam factæ fuerunt aliæ præſentationes de annis 1671. & 1675. qui actus ſubſecuti declarant præcedentem Rotæ *dec.* 290. *nu.* 8. *part.* 19. *rec. & in Aretina Beneficii* 22. *Junii* 1702. §. *Utique, coram R. P. D. Anſaldo, & in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Præſertim, & in Majoricen. Beneficii* 11. *Maii* 1075. §. *Etenim in fine, cor. bo. me. Muto.*

Corruit denique alia exceptio, quod in ſupradi-
cta lite anni 1633. Judex Delegatus pronunciando 25
conſtare de Jurepatronatus favore Cardinalis, ejuſque deſcendentium in infinitum videatur ſe retuliſſe ad Teſtamentum, ex quo nomine deſcendentium veniunt omnes ſive nati ex maſculo, ſive ex fœmi-

Digitized by Google

fœmina, quod non conveniat cum lege fundationis in qua ſoli maſculi de familia Trivultia admittuntur.

Quoniam verba ſententiæ ſunt hæc = *Spectare, & pertinere Eminentiſſimo D. Cardinali, ac ejus deſcendentibus UTI EX PROXIMIORIBUS dicti D. Fundatoris uſque in infinitum*, = quæ verba manifeſtiſſime conveniunt cum Inſtrumento fundationis, in quo primo loco vocati fuerunt maſculi deſcendentes ex Fundatore, & deinde proximiores de familia, nihil obſtante, & quod appellatione deſcendentium veniant etiam nati ex fœminis, quia veniunt etiam ſoli maſculi ex maſculis, quando ita fert ſubjecta materia, cum ſit verbum generale, quod juxta circumſtantias reſtringi poteſt ad maſculos ex maſculis, unde cum Cardinalis Trivultius petierit Juſpatronatus ad formam Inſtrumenti fundationis, quod loquitur pro maſculis ex linea maſculina deſcendentibus in infinitum, & in eorum defectu pro antiquioribus, & proximioribus de familia, utique ſententia lata favore deſcendentium in infinitum, & proximiorum de familia, pernecesſe intelligitur de deſcendentibus, & proximioribus maſculis ad formam libelli, & Inſtrumenti fundationis in actis producti, ex quibus omnis ſententia
26 declarationem recipit ad *Text. in cap. dilectos de offic. Ordin.* Scacc. *de ſentent. & re judic. gloſſ.* 14. *part.* 17. *numer.* 13. Rot. *deciſion.* 76. *numer.* 16. *& ſeqq. part.* 9. *& deciſ.* 349. *numer.* 12. *part.* 12. *recent. & in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Et licet, cor. R. P. D. Scotto, & in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Non obſtante, cor. Muto.*

Sed clarius propter obſervantiam reſultantem ex prædicto ſtatu anni 1648. ubi inſtitutus fuit præſentatus per Cardinalem Trivultium prævia præſentatione narrante Juſpatronatus *Illuſtriſſima, & Excellentiſſima familia Trivultia, & prævio voto Fiſcalis conſtare de Jurepatronatus ex Inſtrumento fundationis anni* 1617. junctis aliis ſtatibus annorum 1671. 1675. & 1677. in quorum primo pro juſtificatione Juriſpatronatus exhibitum fuit Inſtrumentum fundationis, & in ſecundo productum fuit idem Inſtrumentum narrato ejus tenore ibi = *producit Inſtrumentum fundationis, &c cum reſervatione Juriſpatronatus ad favorem eorundem deſcendentium, & tranſverſalium rogat. die* 27. *Junii* 1517. & Fiſcalis dedit votum dicendo ibi = *Eſſe de Jurepatronatus conſpicua familia de Trivultiis*, & in tertio demum ſtatu anni 1677. pariter productum fuit Inſtrumentum fundationis dicendo ibi = *cum reſervatione Juriſpatronatus ad favorem ejus deſcendentium.* =

Quid ergo clarius dari poteſt ad convincendam hanc veritatem, quod Fundator per ſuum teſtamentum nunquam intellexerit recedere a vocatione deſcendentium, & proximiorum ſuæ familiæ facta in Inſtrumento fundationis, quando habemus adeo longam, & uniformem obſervantiam, juxta quam Juſpatronatus ſemper regulatum fuit familiare, & agnatitium, producto ſemper Inſtrumento fundationis, facta ſemper enunciativa pertinentiæ Juriſpatronatus ad familiam de Trivultiis, ſeu ejus deſcendentes, & proximiores, junctis ſententiis, & votis Promotoris Fiſcalis, & Judicum reſpective ſuper qualitate familiari Juriſpatronus, abſque eo quod unica tantum miſerabilis enunciativa qualitatis hæreditariæ unquam emiſſa fuerit ſpatio tanti temporis, & in tot actibus ſupra relatis, itaut quod Juſpatronatus ſit agnatitium, nec immutatum per Teſtamentum remaneat ſuperlative probatum tam ex communi opinione deciſionum, & Doctorum, quam ex obſervantia adeo longa, uniformi, & omni ex parte qualificata etiam per actus judiciales, quæ etiam de per ſe conſiderata ſufficeret ad pro-
27 bandum Juſpatronatus familiare citra ipſum Inſtrumentum fundationis, ut late firmatum fuit in *Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. *per totam coram bon. memor. Muto, & in Coment. Cappellania* 31. *Martii* 1702. *coram Eminentiſſimo Tremoſ-*

le impreſſa apud Me diſcept. Eccleſ. 53. *num.* 21. *& ſeqq. & in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *final. coram R. P. Dom. Scotto.*

Firmana Cappellaniarum.

ARGUMENTUM.

Expenduntur diverſæ Circumſtantiæ, ac conjecturæ; ex quibus dignoſci poteſt an Cappellaniæ cenſendæ ſint Laicales, vel Eccleſiaſticæ.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *An & quando, poſtpoſito Judice, recurſus haberi debeat ad Executores Teſtamentarios pro interpretanda voluntate Fundatoris?*
3 *Ex diverſo modo relinquendi Bona, directe videlicet Cappellania, vel potius Cappellanis arguitur diverſa natura Cappellania, & num.* 11.
4 *Cappellania Laicalis providetur per ſolam electionem Patronorum.*
5 *Quando in ejuſmodi electionibus cenſeatur excluſa inſtitutio Epiſcopi, & numer. ſeq. & 9. & 12.*
7 *Dictio* totaliter *quid importet.*
8 *Inſtitutionis Epiſcopi neceſſitas pugnat cum libera electione Patronorum.*
10 *Ubi facta non eſt mentio de* Vacatione, *Cappellania cenſenda eſt Laicalis.*
13 *Terminus quadrimeſtris aſſignatur Patronis Laicis ad præſentandum.*
14 *Epiſcopo nullum tempus eſt præfinitum ad inſtituendum.*
15 *Miſſæ celebrandæ ſunt in Altari, in quo eſt erectum beneficium.*
16 *Licentia pro ſerviente celebrandi, quam impertiri ſolet Epiſcopus, eſt diverſa a facultate erigendo Cappellaniam in titulum.*
17 *Perpetuitas volita per Fundatorem non eſt ſignum univocum Cappellaniæ Eccleſiaſticæ.*
18 *Onus audiendi confeſſiones, & electio facienda de Clericis ſunt compatibilia cum qualitate Laicali Cappellaniæ.*
19 *An, & quando Cappellania Laicalis erigi poſſit in titulum collativum, & beneficialem?*
20 *Ejuſmodi erectio, an ſit conformis, & favorabilis menti, & voluntati Teſtatoris?*
21 *Explicatur tradita ſuperius, in Allegatione* 31.
22 *Regiſtratur deciſio in Firmana Cappellaniarum coram Rev. P. Dom. Lancetta, & num. 23. uſque ad 30.*

ALLEGATIO LXXXVII.

ANno 1713. Angelus de Angelis de Lapidona Firmanæ Diœceſis in ſuo noviſſimo Teſtamento, in quo diſpoſuit de rebus ſuis poſt varia Legata ſignanter facta Nepotibus ſuis, hæredes univerſales ſibi ſcripſit tres Cappellanos pro celebratione 1
Miſſarum ſpecialiter nominatos in tribus diſtinctis Cappellaniis cum diſtincta aſſignatione Bonorum, quæ pro rata diviſit inter eoſdem Cappellanos, quorum altero deficiente per obitum, juſſit electionem novi Cappellani ſpectare debere ad alios Cappellanos ſuperſtites intra terminum trium dierum, & diſcordantibus in electione Cappellanis propter quod illa non fieret intra terminum aſſignatum, juſſit electionem devolvi ad unum ex Nepotibus primum ex Legatariis nominatis.

Voluit quatuor Miſſas in hebdomada celebrari 2
debere per unumquemque ex Cappellanis in Cappella, ſeu Altari Suffragio erecto in Eccleſia Sancti Nicolai Lapidonæ, quodque pro celebratione Miſſa-

rum in eadem Cappella obtineretur licentia ejus, ad quem dare illam ſpectaret = *Ed ogn' ſadulto dell' Ordinario, che ſi riterrà per la ſodisfazione di dd. Meſſe in eſſa Cappella.*

Voluit etiam quod unus ex Cappellanis teneretur audire Confeſſiones in Feſtivitatibus principalioribus in d. Eccleſia, necnon aliis Sanctiſſimæ Virginis ea lege, ut major portio aſſignanda foret huic Cappellano ratione oneris confitendi, quæ portio aſſignaretur ab Executoribus Teſtamentariis in eodem Teſtamento nominatis.

Et ommiſſis aliis, demum ordinavit, quod Executores Teſtamentarii haberent ibi = *Ogni ampla, e piena autorità di determinare, e diffinire ogni coſa, che ſuccedeſſe di dubio, tam in Jure, quam in Facto, e che neſſuno de' prefati miei Cappellani poſſa reclamare, appellare, ò ricorrere appreſſo qualunque Giudice, dichiarando che qualunque determinatione fatta dalli dd. miei Eſecutori abbia la forza di vera, e giuſta Sentenza, perche così voglio, ordino, e non altrimenti.* =

Condidit etiam Codicillum, in quo auxit unam Miſſam aliis quatuor, itaut quilibet Cappellanus quinque Miſſas per hebdomadam celebrare teneretur, & ſimul diſpenſavit Cappellanos, ut poſſent in caſu abſentiæ alibi celebrare ibi = *Capitando occaſione alli Signori miei Cappellani di andare fuori di Lupidona per loro faccenda, o per divozione, trattenendoſi qualche giorno, mi contento poſſino celebrare per me dove ſi trovano, ma ritornato quello, ſubito noterà la giornata che è ſtato fuori di aver celebrato ſecondo la mia intenzione.*

Supponitur Cappellanos a Teſtatore nominatos intraſſe in poſſeſſionem Bonorum pro Cappellanis aſſignatorum, quodque hodie inſurgat controverſia inter eoſdem Cappellanos petentes coram Ordinario Firmano fieri Electionem Cappellaniarum tanquam Eccleſiaſticarum in titulum collativum, & inter Communitatem loci prætendentem Cappellanias eſſe mere laicales, & ſubjectas oneri Collectarum.

Cum ſcripſerint hinc inde defenſores Communitatis, & Cappellanorum reſpective ſuper Eccleſiaſticitate, aut Laicitate Cappellaniarum in hoc conflictu mea pro veritate ſententia expoſtulatur ad effectum judicandi pro una, vel altera ex partibus, Ego autem examinato tenore Teſtamenti Anheli Fundatoris cenſeo, prout infra verius de Jure reſpondendum.

Et Primo obſervo reperiri hanc inſtantiam hodie promotam coram Ordinario, ubi comparere non debebant Cappellani in hoc dubio, an Cappellaniæ eſſent Eccleſiaſticæ, vel Laicales, ſed antequam facerent inſtantiam coram Ordinario pro erectione illorum in titulum collativum, erat recurrendum ad Executores Teſtamentarios, dum clara eſt Lex fundationis, quod ipſi fuerint deputati cum ampla facultate decidendi = *Ogni coſa che ſuccedeſſe di dubio, tam in Jure, quam in facto* = Volendo, quod quidquid ipſi determinarent = *abbia forza di vera, e giuſta ſentenza* = prohibendo Cappellanis facultatem = *di reclamare, appellare, ò ricorrere appreſſo qualunque Giudice;* = Cum igitur hæc quæſtio ſit tota voluntatis Fundatoris, utique ejus deciſio pertinebat ad Executores Teſtamentarios, qui hodie vivunt, cum iſti præſumantur informati de eo, quod voluit Fundator, & idcirco recurſus ad Judicem haberi non debebat per Cappellanos excepto caſu, quo hodie forſan, aut Executores non vivant, aut requiſiti reſpondere recuſent, aut ignorare fateantur in hac re voluntatem Fundatoris per *Text. in capit. nos quidem capit. ſi Heredes, & capit. Tua nobis de Teſtament. & in L. Nulli 28. verſic. ſin autem, & in L. ſi quis ad declinandum 38. verſ. hoc tamen omnia C. de Epiſc. & Cler.* Marta *de ſucceſſ. part. 4. qu. 15. art. 2. nu. 1. 3. & 4.* Rubeus *de Teſtam. c. 85. n. 25. & ſeqq. & plene dixit* Rota Me *ſcribente in Majoricen. Succeſſionis 16. Junii* 1710. *§. Ex his, & §. Verum quia, & 23. Februarii* 1711. *§. Inconcuſſum, cor. R. P. D. Aldrovando.*

Verum praeſcindendo ab hoc præliminari obſtaculo, ubi definitio ſit facienda per Judicem ad limites piæ voluntatis Fundatoris, inclino in eam ſententiam, quod Cappellaniæ ſint Laicales, non autem Eccleſiaſticæ.

Movet Me prima Circumſtantia, quod Fundator directe reliquit bona ipſis Cappellanis nominatis, quos hæredes inſtituit, volendo, quod eſſent Uſufructuarii eorum vita durante cum onere Miſſarum ibi = *Dichiaro per miei Eredi li tre Cappellani coll' aſſegnamento ſpeciale ad ogn' uno de' miei Beni, de' quali ſaranno Uſufruttuarii durante la loro vita con l' obbligo di quattro Meſſe la Settimana,* = Sicut
enim quando Cappellania eſſe debet beneficium Ec- 3
cleſiaſticum, Bona relinquuntur Cappellaniæ, & non directe Cappellanis, qui debent expectare, quod Bona Spiritualizentur ab Ordinario, & quod Ordinarius inveſtiat de Beneficio, ejuſque Bonis, ita quando Bona relinquuntur directe Cappellanis ad uſufructuandum cum onere Miſſarum, dicitur volitum merum legatum pium, ſeu Cappellania Laicalis, ut ſcripſit Azor. *inſtitut. moral. part. 2. lib. 3. cap. 8. quaeſt. 3.* Amoſtaz. *de cauſ. piis libr. 2. cap. 2. num. 6.* Lara *de anniverſ. & Cappell. lib. 2. capit. 8. numer. 26.* Rota *coram Coccin. deciſ. 2244. num. 4.*

Secunda circumſtantia magis conſiderabilis illa eſt, quod vult Fundator Cappellanias provideri per ſimplicem electionem Cappellanorum ibi = *Si facci l' Elezione delli Cappellani Superſtiti,* = Et in caſu diſcordiæ electionem pertinere voluit ad unum ex Nepotibus Laicis ſeu Legatariis, addendo ibi, = *Che tale elezione dependa totalmente dalli detti Cappellani, à altro de' miei Parenti nominati in detti Legati.* = Ubi autem diſpoſitum fuit, quod Cappellaniæ providerentur per electionem ipſorum Cappellanorum, ac etiam Laicorum abſque
inſtitutione Epiſcopi, tunc indubitata remanet vo- 4
luntas pro ſimplici Cappellania Laicali, quæ ſola providetur per Electionem Patronorum, & Laicorum irrequiſito Epiſcopo, ut plene Rota *in Pampilonen. Cappellania 25. Maii 1646. §. Quia immo; coram Cardinal. Corrado, quam approbavit noviſſime eadem* Rota *in Hidruntina Cappellaniæ 10. Maii 1697. §. Rurſus apparebat, coram Reverendiſſimo dell' Olmo, & in Firmana Beneficii 27. Aprilis 1714. §. Quid enim in fine, coram Reverendiſ. Pat. Dom. Anſaldo.*

Et licet hæc Electio ſit compatibilis cum inſtitutione Ordinarii quoties ipſe non reperitur excluſus, meo tamen judicio Excluſio Ordinarii ſatis reſul-
tat eo ipſo quod intentio Fundatoris fuit, ut per 5
electionem ſolam Cappellaniæ remanerent proviſæ, quia quoties illa fuit relicta ad ſolam diſpoſitionem Cappellanorum, & Nepotum Legatariorum, id excludit Epiſcopi inſtitutionem juxta firmata in *d. Pampilonen. Cappellaniæ, coram Corrado,* ubi non legebatur expreſſa excluſio Ordinarii, & tamen dictum fuit Cappellaniam eſſe Laicalem, ex quo ejus proviſio fuit ſolis Patronis relicta, & Panimoll. *dec. 21. n. 3.* Lara *de Anniverſ. & Cappell. lib. 2. c. 1. ſub n. 22.*

Hæc autem voluntas quod ſine Ordinario Cap-
pellaniæ providerentur per ſolam Electionem Cap- 6
pellanorum, & Laicorum deprehenditur ex verbis plenam electionem inferentibus, ibi = *tale elezione dependa totalmente dalli detti Cappellani, ò altri de' miei Parenti,* = quæ quidem dictio = *to-*
talmente = excludit concurſum cujuſcunque alte- 7
rius, & ſic Superioris Eccleſiaſtici, quia quidquid dependet ab aliquo totaliter, dicitur eſſe repoſitum in ejus ſimplici, & abſoluta poteſtate: cum integritate, & plenitudine, ut per Menoch. *conſ. 191. nu. 13.* Pariſ. *de reſignat. lib. 14. in præfat. num. 3. & 4. &* Rota *in Monaſterien. Canonicatus 19. Februarii* 1714. ubi de verbo *Omnimode,* quod importet plenariam diſpoſitionem beneficii cum alterius cujuſque excluſione.

Non enim plene, ſimpliciter, abſolute, & ſic totaliter dependeret Electio a Cappellanis, & Laicis, ſi

inter-

Digitized by Google

8 intervenire deberet Inſtitutio Ordinarii, qui poteſt
non admittere Electum, ſeu præſentatum in aliqui-
bus caſibus puta ob inhoneſtam vitam, & ſcanda-
loſos mores, ob Simoniacam pravitatem, vel quid
aliud, item poſita Eccleſiaſticitate Cappellaniæ ſub-
jecta hæc remaneret reſervationibus Apoſtolicis, ne-
que poſſent Cappellani exercerere Jus eligendi in
menſibus reſervatis, & ſic totaliter non dependeret
ab eis electio Cappellanorum per ea, quæ habentur
apud Me *diſcept. Eccleſ.* 25. *ſub num.* 24. *& in Par-
men. Beneficii* 28. *Januarii* 1701. §. *Quibus*, *coram
Illuſtriſſimo Guber. Urbis*, *& in dict. Monaſterien. Ca-
nonicatus* 19. *Februarii* 1714. §. *Eandem*, *coram R.
P. D. Anſaldo*, & propterea exinde infertur volun-
tas, Fundatoris quod Cappellaniæ per ſolam electio-
nem Cappellanorum ſuperſtitum, ſeu ejus nepotum
providerentur.

Tertia Circumſtantia hoc magis probat, quia in
caſu, quo aliquis in Cappellaniis per Fundatorem
nominatis acceptare nollet, Fundator dedit Jus eli-
gendi Cappellanum Archidiacono Hypolito Gratia-
no his verbis = *faccia l' Elezione del mancante*, *&
aſſegnare al medeſimo eletto li beni da me determina-
tili*, = Ecce clare quod per ſolam Electionem in-
9 tellexit Fundator proviſam Cappellaniam, dum ele-
cto cum electione voluit fieri aſſignationem Bono-
rum, quæ aſſignatio non poſſet fieri electo in Cap-
pellania Eccleſiaſtica, ſed neceſſaria foret præcedens
inſtitutio per *Text. in cap. final. de Jurepatron. & in
cap. & frequentibus de inſtit.* Si ergo ſimplici Electo
cum ſola electione voluit Fundator aſſignationem
fieri bonorum, utique non requiſivit, nec voluit Epi-
ſcopi inſtitutionem.

Quarta Circumſtantia eſt quod nunquam Funda-
tor fecit mentionem de vacatione Cappellaniarum,
ſed quod notabile eſt, dixit, = *morendo qual di
10 uno delli prefati Cappellani*, *ſubito ſi venga all' E-
lezione del luogo vacante* = Signum evidens, quod
intentio ejus non fuerit conſtituere beneficium Ec-
cleſiaſticum, ſed ſimplicem officiaturam Miſſarum
appellando = *in luogo vacante* = qui eſt terminus
improprius reſpectu Beneficii Eccleſiaſtici, & po-
tius applicatur ſimplici officiaturæ, & Cappellaniæ
Laicali.

Quinta conſurgit ex quo aſſignatio Bonorum pro
Cappellanis poſita fuit in manibus alterius, quam
11 Ordinarii, nempe in uno caſo fuit hoc injunctum
executoribus Teſtamentariis abſque eo quod un-
quam facta fuerit mentio de Ordinario, quando
tamen ad illum ſpectat in Beneficiis dare inveſti-
turam Bonorum Cappellanis, & ulterius Bona di-
recte per manus Executorum non dantur Cappel-
lanis, ſed prius ſpiritualizantur ab Ordinario, ut
in propoſito concludunt Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.
3. cap. 2. numer.* 6. Leo, *de offic. Cappellan. quæſt.* 5.
ſect. 10. *numer.* 141. Paſqualig. *oper. moral. quæſtion.*
1040. *&* 1041. *per totas* Bordon. *de legat. capit.* 6.
num. 16. *& capit.* 12. *num.* 5. Rota *in dict. Firmana
Beneficii* 27. *Aprilis* 1714. §. *Eandem*, *coram R. P.
D. Anſaldo*.

Sexta naſcitur ex illa tantum conditione, quod
Cappellani ſuperſtites eligant alterum, quod ex ſu-
perius dictis excludit canonicam inſtitutionem Epi-
ſcopi, prout in terminis tradit Lambertin. *de Jurepat.
12 lib. 5. part. 1. quæſt. 9. art. 3. num.* 12.

Septimam Conjecturam Laicitatis ſubminiſtrat aſ-
ſignatio termini trium dierum pro facienda electio-
ne Cappellani, quo elapſo data fuit devolutio ele-
ctionis ad nepotes Legatarios, quod excludit Ec-
cleſiaſticitatem Cappellaniæ, non ſolum quia termi-
nus trium dierum nimis incongruus videtur reſpe-
ctu beneficii Eccleſiaſtici, ubi Sacri Canones termi-
num aſſignant quadrimeſtris Patronis Laicis, ſed
13 etiam quia elapſo termino trium dierum ſubſtituti
fuerunt Nepotes, quando in caſu negligentiæ de-
volutio ſpectaſſet ad Epiſcopum tanquam executo-
rem ultimarum voluntatum, Amoſtaz. *de cauſ. piis
lib. 3. cap. 7. num.* 23. Quod magis comprobat Te-
ſtatorem in nullo caſu conſiderare voluiſſe Supe-
riorem Eccleſiaſticum, eoque magis quia iſte ter-

minus demonſtrat voluiſſe Fundatorem ſtatim pro-
videri debere de Cappellano per ſolam electionem
Patronorum excluſa Epiſcopi inſtitutione, quæ ſi
volita fuiſſet, proviſio Cappellaniæ celeritatem non
haberet, quia nullum eſt Epiſcopo tempus præfini- 14
tum, ad inſtituendum Barboſ. *de poteſt. Epiſcopi al-
legat.* 72. *num.* 191. *& allegat.* 126. *num.* 52. An-
tonell. *de tempor. legal. lib.* 3. *cap.* 17. *num.* 1. Rota
coram Pen. deciſ. 589. *num.* 2. *& ſeqq.* Et ſic reſul-
taret finis contrarius menti Fundatoris, qui adeo
ſollicitus fuit de celeri proviſione Cappellaniæ, ut
aſſignaverit tres dies miſerabiles ad hunc finem aſ-
ſequendum.

Pro octava demum conjectura conſidero, quod
Fundator permiſit Cappellanis celebrare Miſſas in
loco, ubi reperirentur, poſtquam diſceſſiſſent a Pa-
tria Lapidonæ cum ordine notandi in libro ce-
lebrationem Miſſarum, cum hæc conditio minus
congrua ſit Beneficio Eccleſiaſtico erecto in cer-
to Altari, ſeu Cappella, ubi Miſſæ ſunt celebran- 15
dæ, & non alibi; Ergo facultas alibi celebrandi
deſignat ſimplex legatum pium cum onere Miſſa-
rum.

Hæc omnia me inclinare faciunt ad concluden-
dum pro laicitate Cappellaniarum, præſertim quia
in alio conſimili caſu, immo fortiori ita judicavit
Sac. Congregatio Concilii in Romana Cappella-
niæ 23. Junii, & 18. Auguſti 1708. & hoc ſtan-
te relevare non puto conjecturas in contrarium ad-
ductas.

Non enim urget vocabulum Cappellaniæ, cum
hoc conveniat tam Eccleſiaſticæ, quam Laicali,
minuſque, quod Fundator requiſiverit indultum Or-
dinarii, cum hoc expreſſerit pro licentia celebran-
di in Cappella Eccleſiæ, ibi = *Per la quale cele-
brazione di Meſſe in detta Cappella ſi otterrà la
licenza*, *&c. & ogni Indulto dell' Ordinario*, *&c.* =
aliud nanque eſt licentia, & indultum Ordinarii 16
pro ſervitute celebrandi in certa Eccleſia, vel Al-
tari; aliud vero erectio Cappellaniæ in titulum be-
neficialem, juxta auctoritatem Lotter. *de re benef. lib.
3. q. 5. n.* 65.

Pariter perpetuitas Cappellanorum nihil conclu-
dit pro Eccleſiaſticitate Cappellaniarum, quia reſ-
pondet Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 2. *numer.* 1.
ibi = *Percompertum in Jure eſt Fundatorem poſſe 17
Cappellaniam inſtituere*, *quæ Eccleſiaſtica non ſit*,
ſed tantum laicalis, *& profana*, *& inſimul habere
Cappellanum perpetuum*, *& non amovibilem*, = &
dixit Rot. Me *ſcribente in Auguſtana Summ. Cuſtodia
ſuper ſecundis litteris* 21. *Junii* 1715. §. *Neque fert*,
cor. R. P. D. Falconerio. Onus autem audiendi Con-
feſſiones, & electio facienda de Clericis, & non de 18
Laicis nihil concludunt, cum Cappellaniæ laicales
poſſint recipere conditiones ſimiles, & alias Fun-
datori beneviſas. Amoſtaz. *ubi ſupra lib.* 3. *cap.* 2.
num. 43. Quodque demum Cappellani ſint informa-
ti de voluntate Fundatoris volendi Cappellaniam
Eccleſiaſticam non puto attendendum, cum Funda-
tor ſuam voluntatem commiſerit explicandam ſolis
Executoribus Teſtamentariis.

Et ita concludo juxta ſenſum Teſtatoris dedu-
ctum ex verbis, & circumſtantiis; verum omnia
prædicta non prohibebunt erigi poſſe Cappellanias
in titulum collativum, & beneficialem, ſi execu-
tores teſtamentarii declarent mentem Teſtatoris ta- 19
lem fuiſſe, vel quod ejus voluntas non ſit contra-
ria huic erectioni, juxta punctualem cauſam deci-
ſam per Rot. *in deciſ.* 1122. *numer.* 3. *part.* 3. *di-
verſor.* & tradunt Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſ.
5. numer.* 58. *&* 59. ubi quod talis erectio potius
tendit ad favorem voluntatis Fundatoris, ut magis 20
conſerventur Bona, & Cappellania perpetuetur,
Garz. *de benef. part.* 1. *cap.* 2. *numer.* 108. *& ſeqq.*
Panimoll. *deciſ.* 21. *num.* 24. Amoſtaz. *de cauſ. piis
lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 11. *&* 12. Caſtropal. *oper. moral.
tract.* 13. *diſp.* 1. *punct.* 6. *num.* 13. Bordon. *de le-
gat. cap.* 6. *num.* 36. Rot. *in dict. Firmana beneficii*
27. *Aprilis* 1714. §. *Quinimmo*, *coram R. P. Dom.
Anſaldo*.

Poſt hæc ſcripta in ſenſu veritatis, Ordinarius in prima inſtantia cenſuit non eſſe locum erectionis Cappellaniarum in titulum beneficialem, & devoluta per appellationem Cauſa ad Rotam, & diſputato dubio an eſſet locus erectioni Cappellaniarum in Beneficia Eccleſiaſtica, itaut Bona eiſdem aſſignata eſſe deberent immunia ab oneribus Cameralibus reſponſum fuit negative in omnibus, & firmatum Cappellanias eſſe mere laicales, *ut in dec. 2. Julii 1717. cor. R. P. D. Lancetta.*

Sæpe in hoc Opere tractavi de his Cappellaniis an ſint Eccleſiaſticæ, vel laicales, & ſignanter ſupra *alleg.* 31. cenſui in illo caſu Cappellanias eſſe Eccleſiaſticicas, quamvis in eodem caſu pro verita-
31 te requiſitus in contrariam opinionem inclinaverit *D. meus Advoc.* Urſaya *in ejus diſcept. Eccleſ.* 15. *part.* 1. bene verum eſt, quod ipſe æquivocavit in ſuppoſito facti, quod ibi refert *ſub numer.* 70. dicendo, quod Canonici agnoſcentes ſubſiſtentiam ejus voti ſuper laicitate Cappellaniarum ex juſtiæ motivis, recurſum habuerunt ad Summum Pontificem, & mediante hujus remiſſione ad Congregationem Concilii, petentes ex gratia erectionem Cappellaniarum in Beneficia Eccleſiaſtica, quodque Sacra Congregatio nagative reſpondit ſub dia 30. Septembris 1702. veritas enim eſt, quod agnoverunt Cappellanias eſſe Eccleſiaſticas, ſed quia Fundator reliquerat Capitulo Jus inſtituendi, & ſic Prælato inferiori contra apertam diſpoſitionem, ſeu prohibitionem Sacri Concilii Tridentini *ſeſſ.* 14. *capit.* 15. *de reformat.* ubi prohibet etiam ex lege fundationis hoc jus inſtituendi poſſe reſervari alteri, quam Epiſcopo, idcirco Canonici neceſſitati fuerunt recurrere ad Summum Pontificem, & Sacr. Congregationem, ut admitteret erectionem Cappellaniarum cum hac lega fundationis, reſervato ſcilicet Jure inſtituendi Capitulo in derogationem Cenſuræ Conciliaris, quam derogationem, & gratiam Sac. Congregatio denegavit, ut recognoſci poteſt ex Reſtrictu Facti, & Juris tunc diſtributo ex parte Reverendiſſimi Capituli contra Promotorem Fiſcalem Curiæ Archiepiſcopalis Firmi, & Ego etiam dixi *diſcept. Eccleſ.* 25. *numer.* 21. & colligitur ex alio articulo examinato *in dicta allegat.* 31. *numer.* 31. *verſicul. ex quibus.* Unde reſolutio Sacr. Congregationis approbavit Cappellanias eſſe Eccleſiaſticas, quia voluit admittere legem fundationis reſervantem Jus inſtituendi Capitulo contra prohibitionem Concilii, quod loquitur de inſtitutione in Beneficiis Eccleſiaſticis, non autem Laicalibus, ubi nulla adeſt prohibitio, ſed omnimoda diſpoſitio pertinet ad illos, ad quos Fundator deſignavit, neque erat opus recurrere ad Papam, & Congregationem Concilij pro ſervanda lege adjecta Cappellanis Laicalibus prohibitioni Eccleſiaſticæ non ſubjectis.

R. P. D. LANCETTA.

Firmana Cappellaniarum.

Ven. 2. Julii 1717.

UT immunia ab oneribus Cameralibus redderentur Bona relicta per Angelum de Angelis cum onere Miſſarum tribus Cappellanis ab ipſo nominatis in ejus ultimo Teſtamento, curarunt iſti poſt obitum Pii Teſtatoris, quod prædictæ Cappella-
32 niæ in Beneficia Eccleſiaſtica ab Ordinario erigerentur; Cumque ipſe eorum votis annuere recuſaverit, obtinuerunt mihi delegari ulteriorem Cauſæ Cognitionem in gradu appellationis, unde hodie dedi dubium, = *An ſit locus erectioni Cappellaniarum, de quibus agitur, in Beneficia Eccleſiaſtica, ita ut Bona eiſdem aſſignata eſſe debeant Immunia ab oneribus Cameralibus?* = Et in omnibus negative reſponſum fuit.

Moti ſunt Domini ex certiſſima illa Juris propoſitione, quod ubi deficit, vel adverſatur voluntas Teſtatoris, non eſt in facultate hæredum, neque Ordinarii, legatum; ſive aliam piam diſpoſitionem in Beneficium Eccleſiaſticum erigere, ad Textum *in Clement. cum contingit, verſ. cum tamen de Religioſ. Domib.* Garz. *de Beneſ. par.* 1. *cap.* 2. *nu.* 105. Monacell. *form. legal. pract. to.* 1. *fol.* 3. *n.* 6. Pax. Jordan. *elucubr. Canon. lib.* 3. *tit.* 6. *n.* 91. §. *Non licet autem*; imo ſi Ordinarius de facto erigat, talis erectio nulla, & invalida remanet, cum ex præſcripto Sacrorum Canonum ſit quidem ipſi ampla conceſſa facultas exequendi voluntatem Defunctorum etiam in iis, quæ Iuris Communis diſpoſitioni contraria ſunt, dummodo turpia, & inhoneſta non fuerint; Sed nulla e Converſo tributa poteſtas eandem voluntatem alterandi, aut evertendi, ut in 23
puncto advertunt Donat. de Marin. *reſol. Jur. libr.* 1. *capit.* 36. *num. prima* Rota *deciſ.* 238. *numer.* 3. *part.* 5. *& deciſ.* 182. *pariter num.* 3. *& ſeq. par.* 18. *recent.*

Ex pluribus autem in præſenti apparebat voluntatem Angeli nedum deficere, ſed potius petitæ Erectioni adverſari, ut probe quoque Ordinarius loci recognovit; Et primo quia ipſe nihil aliud fecit, quam Bona ſua tribus Sacerdotibus relinquere cum onere celebrandi in perpetuum quinque Miſſas pro quolibet eorum ſingulis hebdomadis; Unde dici nequit, voluiſſe relinquere niſi tres Cappella- 24
nias mere laicales, & temporales, ut in puncto docuit Felin. *in cap. ex parte il ſecondo numer.* 2. *de reſcript.* Navar. *conſ.* 5. *& conſ.* 7. *utrobique num.* 1. *de præben.* Card. de Luc. *de Jurepatron. diſcurſ.* 27. *num.* 7. Rota *deciſ.* 285. *num.* 7. *&* 9. *& deciſ.* 334. *num.* 1. *coram* Manzaned. *& coram Cavarel. deciſ.* 640. *nu.* 6. *& in recent. deciſ.* 294. *num.* 1. *part.* 2. *& dicta deciſ.* 538. *num.* 1. *par.* 5. Cum maxime nullum verbum de Beneficiis fecerit, ſed ſolum de Cappellaniis, quæ de jure neque ſunt Beneficia, neque Beneficiorum appellatione continentur, Garz. *de Beneſ. dict. cap.* 2. *numer.* 102. *& ſeqq.* Rota *cor. Penia dec.* 125. *nu.* 1. *& per tot. & dec.* 357. *n.* 8. *par.* 15. *recent.*

Secundo quia Teſtator nullibi in toto ejus Teſtamento, aut Codicillis ſucceſſive conditis Ordinarii conſenſum, & auctoritatem imploravit; Unde cum Jus illud ſpirituale, quod Beneficiis Eccleſiaſticis ineſt, non aliunde oriri poſſit, quam ex legitima temporalium dedicatione facta Deo per Sacroſanctos Epiſcopos, ex quorum auctoritate a cæteris Bonis non Beneficialibus, & profanis omnino ſeparantur, ac Divini Juris peculiariter efficiuntur, ut poſt *Gloſſ. l. in Clem.* 2. *de decim.* firmant communiter Doctores omnes, quos ſequitur Guidopap. *dec.* 187. Lotter. *de re beneſ. lib.* 1. *quæſt.* 5. *numer.* 54. *& ſeqq.* de Marin. *reſol. Jur.* 36. *num.* 1 *lib.* 1. Rota *deciſ.* 11. *de Jurepatronat. in antiqu. & deciſ.* 509. *numer.* 1. *part. prima diverſ. & in Baren. Beneficii* 10. *Januarii* 1713. §. *Subſtineri*, *coram Eminentiſſimo Dom. Card. Scoto.* Plane conſequitur ipſum habuiſſe quidem in votis fundationem ſimplicium Cappellaniarum; quæ ſine conſenſu, & auctoritate Ordinarii ex ſolo ejus placito, & voluntate conſiſtere 25
poterant, noluiſſe tamen in ejus Bonis formam imprimi Beneficialem, ut per *Textum in cap. ad hæc, ubi Gloſſ. in Verbo auctoritate Pontificis de Relig. Domib. advertit.* Bellamer. *in Capit. ſuper hoc numer.* 17. *& ſeq. de renunc.* Loter. *de re Beneſic. lib.* 1. *quæſt.* 5. *n.* 42.

Haud relevante reſponſione, quod a Teſtatore injunctum fuerit ejus hæredibus onus petendi licentiam ab Ordinario, ſeu alio, ad quem pertineret pro Celebratione Miſſarum; nam impetratio hujuſmodi facultatis non alia ratione demandata fuit, quam ut Miſſæ celebrari poſſent in eo Altari, quod ipſe Teſtator deſignaverat, ex quo in illo duo Beneficia erecta reperiebantur, alterum de Jurepatronatus ſuper titulo SS. Petri, & Pauli, & alterum ſuffragii, ut ad literam conſtat ex ipſo contextu Teſtamenti. Idemque trahi non poteſt in ſenſum longe diverſum, quod nempe requiſita fuerit approbatio Ordinarii, pro erectione Cappellaniarum in Beneficia, cum exinde

ſolum

ſolum deduci valeat, quod celebratio Miſſarum ad-
dicta fuerit certo Altari in perpetuum; quod tamen
26 nihil adverſatur qualitati Laicali earundem Cappel-
laniarum, Dec. *in d. cap. ex parte de reſcript. & conſil.*
34. *num.* 9. *lib.* 4. *Gonzal. ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. *n.*
20. & 21. Rota *coram Cavaller. deciſ.* 640. *num.* 8. &
in Mantiſſ. deciſ. 43. *num.* 13. *lib.* 13.

Immo ex hac eadem Teſtamenti parte Domini de-
ſumebant aliud argumentum excluſivum voluntatis
Angeli, quod Cappellaniæ in Beneficia erigerentur,
quia licet ipſe occaſione deſignandi dictum Altare,
expreſſe in ea meminerit duorum titulorum inibi
exiſtentium, nullum tamen proprium, ac diſtinctum
titulum impoſuit Cappellaniis a ſe fundatis; prout
ipſum facere oportebat ſi Beneficiorum erectionem
27 in animo habuiſſet, ad textum *in Can. nemo de Con-
ſecr. diſt.* 1. & tradita per Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.*
4. *n.* 55. Rota *coram Durano dec.* 285. *num.* 25. & 27.
Quamobrem cum ejuſmodi nuncupationem omiſe-
rit, & de aliis Beneficiis ſub proprio titulo mentio-
nem fecerit, magnum oritur argumentum, quod con-
ſulto id fecerit, quia non Beneficia, ſed ſimplices Lai-
cales Cappellanias fundare intelligebat, quæ nulla
indigent ſpeciali nuncupatione, & in titulum non
conferuntur, juxta *Conſil.* Calderio. 16. *de prabend.*
Rota *deciſ.* 264. *in fine part.* 2. *diverſ.* & *coram Burat.*
deciſ. 224. *num.* 1. & *ſeq.* & *in recent. deciſ.* 571. *nu.* 1.
part. 4. *tom.* 1. & *deciſ.* 249. *num.* 9. *part.* 5.

Ad hæc accedit, quod Teſtator inter Miſſas de
ejus mandato a Cappellanis celebrandas declaravit,
contineri etiam illas titulo legati relictas, a Dorali
ce ejus nuſercaz unde ſequitur, quod omnes eo-
dem Jure legati pii cenſeri debent, juxta regulam
28 vulgati *Textus in leg. jam hoc Jure ff. de vulg. & pupill.
ſubſt.* Præterea in caſu obitus unius ex Cappellanis
totalem electionem, & ſubrogationem ſucceſſoris cæ-
teris ſuperſtitibus commiſit, nulla requiſita collatio-
ne, aut Inſtitutione Ordinarii, prout in Beneficiis
omnino requiritur, ut ſequendo diſpoſitionem Sacri
Concilii Trident. *ſeſſ.* 23. & 24. *cap.* 12. & 13. *de re-
format.* firmavit Rota *in Burgen. Juris inſtituendi* 23.
Junii 1690. *per tot.* & *in Gerunden. Juriſdictionis* 5. *Mar-
tii* 1692. §. *Similiter*, *coram Reverendiſſimo Hiſpania-
rum Inquiſitore*; ex qua circumſtantia excludi volun-
tatem erigendi Beneficium, dixit Rota penes Garz.
de Benefic. p. 1. *cap.* 2. *n.* 107. ac denique demandavit
Executoribus curam, & adminiſtrationem tam mo-
bilium, quam ſtabilium hæreditariorum ad effectum
illa vendendi, & pretium retractatum inveſtiendi; &
tamen hæc adminiſtratio, quatenus Beneficia fun-
dare intellexiſſet, non aliis, quam ipſius Beneficia-
tis concedi potuiſſet, ut in propoſito ponderat Rota
deciſ. 254. *num.* 3. *part.* 2. *recent.*

His autem ita conſtitutis, nihil obſtat depoſitio
quorundam Teſtium, & declaratio unius ex Teſta-
mentariis Executoribus ſuper voluntate Teſtatoris eri-
29 gendi Beneficia Eccleſiaſtica, & eximendi bona ab
oneribus Cameralibus; nam ultra, quod alter ex
dd. Teſtibus, tanquam unus ex tribus Cappellanis
agit de intereſſe proprio, & alii non ſunt Conte-
ſtes; prædictus vero Executor alias confeſſus fuit ſi-
bi inopinato contigiſſe, ut tale munus ipſi commit-
teretur, cum nunquam Teſtator animum ſuum cir-
ca diſpoſitionem Bonorum ſibi aperuiſſet, ceſſati in-
ſuper omnis difficultas ex depoſitione aliorum Te-
ſtium, & alterius Executoris declaratione omnino
contraria, quæ in concurſo potius attendi debet,
cum ſit magis conformis voluntati Teſtatoris elici-
tæ ex viſceribus ipſius Teſtamenti, ad tradita per
Rot. *coram Merlino deciſ.* 340. *num.* 6. *deciſ.* 216. *n.* 4.
part. 2. & *deciſ.* 136. *num.* 4. *part.* 13. *recent.*

Bene autem ſubſequitur, quod Bona aſſignata
Cappellanis Immunia eſſe non debent ab oneribus
Cameralibus, juxta ſecundam reſcripti partem, cum
diſpoſitio *Textus in cap.* 1. *de cenſib.* eximat ſola Bo-
30 na primæ erectionis Epiſcopi auctoritate dedicata
Deo pro dote Eccleſiæ, vel Beneficii, non autem
Bona Laicalia relicta cum onere Miſſarum, & aſſi-
gnata a piis Teſtatoribus pro ſimplicibus Cappella-
niis, ut communiter diſtinguunt ſcribentes ſuper di-
cto Textu, & ſignanter Gonzal. & probant Mona-
cell. *Formul. legal tom.* 2. *fol.* 106. *num.* 12. R. P. D. de
Zaolis *ad Statut. Favent. lib.* 6. *Rubr. num.* 34.

Et ita Utraque, &c.

Salisburgen. Cappellaniæ.

ARGUMENTUM.

Patronum in Manualibus, quando poſſit re-
movere ſine cauſa, licet iſta concurrat,
& quando remotio dicatur facta ex cauſa
irrogante infamiam, vel ex indignatione,
malitia, vel odio.

SUMMARIUM.

1 *An habens Jus amovendi Cappellanos ad placi-
tum, poſſit illos removere abſque eo quod inqui-
ratur ſuper cauſa remotionis?*

2 *Actus ſubſequens referri non poteſt ad cauſam
præcedentem, & num.* 3.

4 *An actus agentis poſſit interpretari contra ejus
expreſſam intentionem?*

5 *Remotio ſine cauſa non ſubſiſtit; quando ſubeſt
malitia, ſeu præſumptio alicujus odii, aut cau-
ſa irrogantis infamiam, ſed limita, ut num.* 6.
13. & 14.

7 *Lex fundationis an deroget Juri communi?*

8 *Odium tanquam conſiſtens in animo non decla-
ratur melius, quam ex verbis ipſius removen-
tis.*

9 *Non præſumitur, quod quis ſumat duplicem pœ-
nam contra delinquentem.*

10 *An quando Actus eſt referibilis ad licitum, &
illicitum, potius ad licitum referri debeat.*

11 *Qua indignatio damnetur, ut reddatur illicita a-
motio? & num.* 15.

12 *Prærogativa Dignitatis, & nobilitatis omnem
ſuſpicionem Odii, & malitiæ excludit.*

ALLEGATIO LXXXVIII.

DAnda eſt declaratoria ſuper legitima remotione
Adriani a Cappellania, de qua agitur, nec non
concedenda Immiſſio noſtri præſentati in illius poſ-
ſeſſionem; Etenim cum ex Lege fundationis tribu-
ta ſit facultas Excellentiſſimis Dominis Comitibus
de Lodron pro tempore Patronis amovendi Cappel-
lanos ad libitum, etiam ſine ulla cauſa; regula eſt,
ut Adrianus potuerit ad placitum removeri abſque 1
eo quod inquirere debeamus ſuper cauſa Remotio-
nis; ut in ſpecie Barboſ. *de Iur. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 5.
num. 16. Garz. *de benefic. part.* 1. *capit.* 2. *num.* 88. Rot.
coram Carillo deciſ. 96. *num.* 12. Pignatell. *conſult.* 143.
num. 46. *tom.* 2. Peutinger. *deciſ.* 85. *num.* 19. & *in Se-
nogallien. Cappellania* 1. *Julii* 1696. §. *Potiſſimum*, *co-
ram Reverendiſſimo Turonen.* & *in Calagurutana Juris
amovendi Curatus* 21. *Aprilis* 1694. §. *Bonum etenim*,
coram Reverendiſſimo Decano.

Non obſtat, quod remotio facta fuerit ex Cau-
ſa Concubinatus, propter quam Excellentiſſimus Co-
mes Adrianum præcedenter ejecerat a Palatio Lodro-
nio, quippe nunquam actus ſubſequens referri poteſt 2
ad cauſam præcedentem; quando habemus expreſ-
ſam declarationem ejuſdem Comiti, qui remotio-
ne Adriani de Cappellania ordinare profeſſus eſt abſ-
que ulla cauſa, inhærendo facultati ſibi attributæ in In-
ſtrumento fundationis; ut dabatur in ſummario, ibi
= *Cum illius opera alterius non indigeamus, ideo ſe-
quenter tenorem fundationis præfata Cappellania tan-
quam ad nutum amovibilis* = idemque legitur in E-
piſtola ſcripta ad Celſiſſimum Principem Saliſbur-
genſem; ut in Summario partis; ubi expreſſe fatetur
cauſam Concubinatus non fuiſſe motivum amovendi
de Cappellania, & patet ex quo in actu remotionis
præfixit terminum trium menſium Cappellano, juxta
caſum fundationis, quando remotio fit abſque cau- 3
ſa; ideoque ubi concurrit expreſſa declaratio Remo-
ven-

ventis circa Remotionem factam ſine cauſa ad formam, & tenorem fundationis non poteſt contra expreſſam voluntatem agentis actum referre ad aliquam cauſam præcedentem, ut probat Pignatell. *d. conſult. 143. num. 34. in fine tom. 9.* Gonzal. *ad regul. 8. gloſſ. 5. §. 6. num. 47. in fine*, Rot. *coram Carillo dec. 96. num. 8.*

4 Et eſt regula generalis, quod actus Agentis non poteſt interpretari contra ejus expreſſam intentionem, nec unquam ſubaudiri debet cauſa, ubi quis declaravit procedere ſine cauſa, ad *Text. in leg. non omnis ff. ſi certum petatur*, Bellamer. *conſ. 33. num. 38.* Mantic. *deciſ. 267. num. 3.* Barboſ. *axioma 12. num. 9.* Urgente etiam alia Regula, quod ubi adeſt expreſſum non poteſt intelligi tacitum ad deſtructionem expreſſi, *Leg. cum ex filio, §. Filio impubere ff. de vulgari, & pupillari*, Beccius *conſil. 39. num. 24. in fine*; Decian. *conſil. 34. num. 98. & ſeqq. lib. 3.* Barboſ. *axioma 89. num. 3. & 4.* cum aliis ſupra *alleg. 84. num 22.*

5 Agnoſcens ex adverſo ſcribens hanc veritatem, & ideo totus inſiſtit in una concluſione, quam communiter tradunt Doctores; quod nempe etiamſi quis poſſit removeri ſine cauſa, tamen remotio non ſubſiſtat, quando ſubeſt malitia, ſeu præſumptio alicujus odii, aut cauſæ irrogantis infamiam, ut ex doctrinis allegatis per Rot. *coram Carillo deciſ. 96. num. 22. & ſeqq.*

6 Sed objectum de facili ſuperatur, & primo ceſſat ex facto, quia quidquid ſit in terminis Iuris communis, utique concluſio procedere nequit in caſu noſtro, ubi habemus expreſſum, & litteralem tenorem fundationis, in quo cavetur, quod remotio ſine cauſa poſſit exerceri, & effectuari abſque iſta exceptione Odii, vel cauſæ irrogantis infamiam, ibi = *Reſervamus, &c. liberum, & perpetuum arbitrium Cappellanos ante dictos ad libitum etiam ſine aliqua cauſa amovere, itaut taliter amoti, vel amotus nonpoſſint ullo unquam tempore allegare, quod fuerint ſine cauſa, aut propter Odium, vel ex cauſa irrogante infamiam, ſive ex cauſa malitiæ, vel aliter male amoti, vel privati; ſed alium, ſeu alios amotorum locum ad noſtram, & noſtrorum ſucceſſorum voluntatem libere, & contradictione quacunque non obſtante ſubſtituere, & ſubrogare, itaut ſecuta amotione hujuſmodi eorundem Cappellanorum amotorum, nulla ratio habeatur, nullaque manutentio in eorum favorem competat.* =

Stante igitur hac litteraliſſima Lege fundationis juxta quam Patronus prohibuit expreſſe, quominus amotio impediretur exceptione Odii, malitiæ, vel cauſæ irrogantis infamiam non poteſt habere locum concluſio firmata per Doctores; quod remotio ſuſpecta de Odio, vel cauſa infamiæ non ſuſtineatur, quia lex fundationis derogat Juri communi, & religioſe cuſtodienda venit in conditionibus Juri con-
7 trariis, ne Laici retrahantur a fundationibus Eccleſiarum, & beneficiorum, ut Me ſcribente firmavit Rota *in Tiraſonen. Prioratus 19. Novembris 1691. §. Nec ad deſtruendam, coram Reverendiſſimo Decano, & in Parmen. Beneficii 28. Januaris §. Quam quidem, & 13. Junii 1711. §. Iterum, & §. Sed quatenus, coram R. P. D. Scotto.*

Quin immo loquendo etiam extra legem fundationis, & in terminis Juris communis, objectum fundatum in aſſerto odio, ſeu cauſa irrogante infamiam, nequaquam ſubſiſtit; quia ſuppoſita expreſſa declaratione Excellentiſſimi Domini Comitis, qui remotionem feciſſe dixit ſine cauſa, & utendo ſola facultate attributa in Inſtrumento fundationis; pars diverſa, quæ prætendit remotionem referre ad cauſam odii, vel indignationis, eam concludentiſſime
8 probare debet; itaut in dubio ſtare debeat declarationi removentis, cum odium tanquam conſiſtens in animo melius non declaretur, quam ex Verbis ipſius Removentis, ut firmat Pignatell. *dict. Conſult. 143. n. 34. verſ. at vero tom. 9.*

Sane in caſu iſto totum partis aſſumptum conſiſtit in probando præcedentem cauſam Concubinatus, & recurſus habiti ad Superiorem cum actibus hinc inde geſtis; ſed hæc omnia probant quidem iſtam cauſam fuiſſe motivum expellendi Adrianum de Palatio, non autem amovendi a Beneficio, ſicuti enim non præſumitur quod, quis ſumat duplicem pœnam 9
contra delinquentem, ita ſi Dominus Comes Adrianum ejecit de Palatio, & ſic unam pœnam irrogavit, non præſumitur, quod poſtea eundem removerit a Cappellania ex eadem cauſa; ob quam dignam ſatisfactionem jam habuerat, ſed ſtare debet declarationi emiſſæ in actu remotionis a Beneficio, quæ ſemper urget, & ante oculos haberi debet, nempe quod removere intendebat utendo jure ſuo ad formam fundationis, & ad formam Juris communis, cujus regula eſt, ut quando actus referri ad licitum, & il- 10
licitum, potius ad licitum referri debet, ut in puncto Pignatell. *d. Conſult. 143. n. 34. tom. 9.* ubi inſuper *num. 35.* ſubjungit, quod non ſufficit probare cauſam præcedentem inimicitiæ, ſed oportet aliunde juſtificare aliquem fuiſſe motum ex illa inimicitia.

Maxime in hac materia, ubi caute procedendum eſt, ne tollatur unicuique jus ſuum, quod habet ex fundatione; ut ait Rota *coram Carillo dec. 96. n. 16. & 17.* & etiam ne detur occaſio Cappellanis reddendi ſe perpetuos, movendo lites contra Patronos, & ſciendo, quod propter diſcordiam non poſſent removeri, quod nihil aliud eſt, quam reportare præmium ex delicto proprio, ut ſubdit Pignatell. *d. conſult. 143. n. 39. tom. 9.* Et in caſu iſto non fuit Comes, qui propalavit Crimen, & Cauſam infamiæ; ſed Adrianus indicio diffamationis illum provocavit; nam iſte non ſcripſit, niſi litteras confidentiales ad Archiepiſcopum, qui eas non debebat in actis producere accedente etiam proteſtatione Comitis nolendi ſtare in Judicio, contra ſuum famulum: ideoque cum Adrianus dederit cauſam ſuæ infamiæ, non poteſt hanc refundere in Comitem, & intrat concluſio proxime adducta.

Denique, ubi etiam ſupponendus eſſet hic error, quod Excellentiſſimus Comes motus fuiſſet ex indignatione, vel cauſa Concubinatus, attamen advertendum eſt, quod non quælibet indignatio damnatur, ut reddat illicitam amotionem, ſed illa ſolum, 11
quæ provenit ex injuſta cauſa; ita & taliter, quod ad effectum, ut remotio ſuſtineatur, ſufficiat adeſſe quamlibet cauſam, etiam leviſſimam, cum ad excludendam malitiam, odium, & dolum, ſatis ſit quælibet cauſa licet beſtialis, ut communiter tradunt, Lara *de Anniverſariis, & Cappellaniis libr. 2. cap. 6. num. 23. cum ſeqq.* Rota *coram Carillo deciſ. 96. n. 19.* Pignatell. *dict. conſult. 143. num. 37. tom. 9.*

Applicando ad rem non video, quod delictum Concubinatus Adriano imputatum fuerit mera calumnia, quæ nullo colore poſſit tergiverſari, in quibus terminis fortaſſe intraret cauſa injuſta; ſed video, quod ſuper delicto depoſuerunt octo Teſtes, & Excellentiſſimus Comes informatus fuit etiam per litteras confidentiales; unde quidquid ſit, an in Judicio Criminali delictum poſſit dici plene probatum; hoc unum indubitatum eſt, quod ex dictis probationibus, idem D. Comes habuit juſtam cauſam credendi delictum, vel ei dedit ſaltem cauſam coloratam, & beſtialem, quæ ſufficit in hac materia ad effectum ſuſtinendi remotionem, & ne alias tollatur patrono illa ampliſſima, & effrænata facultas, quam habet ex Lege fundationis, juxta punctuales Doctrinas Pignatell. *d. conſult. 143. n. 34. tom. 9.* & Carill. *deciſ. 96. n. 19.* & Peutinger. *dec. 85. n. 29. in fine.*

Sola enim malitia eſt illa, quam conſiderant Doctores ad effectum irritandi amotionem ſine cauſa, & ad excludendam malitiam, ſemper Judex interpretari debet omnem actum, niſi hæc ſit probata ad evidentiam per probationes luculentiſſimas, Zabarella *in Clement. 1. §. præmiſſa n. 4. de ſupplenda negligentia Prælat.* ibi = *Ego puto quod, & ſi nulla ſubſit cauſa, dum tamen non ex malitia tenet revocatio*, ibique Imola *num. 44.* Selva *de benefic. part. 3. q. 68. num. 3.* Pignatell. *d. Conſult. 143. num. 34. tom. 9.*

Præſertim cum agatur de facto Excellentiſſimi D. 12
Comitis, cujus dignitatis, & nobilitatis prærogativa omnem ſuſpicionem odii, & malitiæ excludit Pignatell. *d. conſult. 143. num. 34.*

Cæte.

Cæterum intrat dilemma clarum, quod aut ſervanda eſt Lex fundationis, & hæc abſolute tollit hanc exceptionem volendo, quod remotio ſuſtineatur non obſtante objecto malitiæ, odii, vel cauſæ irrogantis infamiam, & denegando expreſſe manutentionem Cappellanis amotis, prout eſt de jure, Rota *coram Peuting. deciſ.* 185. *num.* 11. & 12. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 33. *num.* 20. & 21.

Aut vero conſideramus factum, an remotio facta fuerit malitioſe, vel ex Cauſa irrogante infamiam, & probatio ex adverſo ex prædictis non concludit, quando tamen in hac materia ſufficit, quod exceptio iſta ut requirens altiorem indaginem non ſit admittenda in hoc judicio poſſeſſorio ad effectum impediendi immiſſionem præſentati in poſſeſſionem Cappellaniæ, ut expreſſe firmat Pignatell. *dict. conſult.* 143. *num.* 34. *verſ. hujuſmodi tom.* 9.

Juxta prædicta fuit judicatum ab A. C. Aldrovando de anno 1703.

A N N O T A T I O.

13 Recurrendo materiam ſtricte adverto, quod Card. de Luc. *de benef. diſc.* 97. *n.* 6. & *ſeqq.* firmat pro regula, quod in beneficii manualibus, licet amotio poſſit fieri etiam ſine ulla cauſa, tamen ea limitatur, quando amotio fieret odio, vel calumnia, vel ex tali amotione dedecus, vel infamia, ſeu aliud magnum præjudicium ejecto cauſaretur.

14 Circa primam limitationem adverte, quod malitia, & odium non præſumuntur, & concludentiſſime probari debent, præſumi autem remotionem factam ex odio, & animo malo, ubi removens eſſet accuſatus a beneficiato, & pendente accuſatione, ille eum expelleret, firmat Gonzal. *gloſſ.* 5. §. 6. *n.* 48. Navar. *conſ.* 2. *de regul. n.* 65. *verſ. addo octavo*, Caſtropal. *tract. de benefic diſp. unica punct.* 5. *n.* 5. Sanchez *ad præcept. Decal. lib.* 7. *cap.* 29. *n.* 125. *verſ. præſumitur*. Ego hanc opinionem non admitto, quia ſtat ſimul, quod præcedat cauſa accuſationis, & indignationis, & tamen, quod removens non moveatur ex odio concepto ob illam cauſam, & ideo probari debet illum fuiſſe motum præciſe, ex odio, ſeu vindicta ob illam cauſam concepta; ut bene Pignatel. *conſult.* 143. *n.* 35. *tom.* 9. Quare caute procedendum eſt in hac materia ne quis privetur libero arbitrio, quod habet removendi ad nutum ex officio manuali, Carill. *dec.* 96. *n.* 16. & 17. hac etiam quia alias eſſet in facultate Cappellani manualis ſeſe reddere perpetuum, dum data opera excitaret litem contra eum, qui habet facultatem removendi, ut ſic ſtante lite remotio non poſſet fieri dicendo eam procedere ex odio, ut conſiderat Pignatel. *conſult.* 143 *num.* 35 *tom* 9.

15 Rurſus etiam in caſu, quo conſtaret Removentem fuiſſe motum ex indignatione, adhuc iſta non reddit illicitam remotionem, niſi quando præveniat ex cauſa injuſta, & calumnioſa; nam alias ſiquia conciperet indignationem, etiam ex cauſa levi, ſeu colorata, hæc ſufficit, ut amotio ſubſiſtat, Carill. *dict. deciſ.* 96. *num.* 19. Pignatell. *ubi ſupra num.* 37.

Circa alteram limitationem fundatam in cauſa irrogante infamiam, quam ultra Card. de Luca *ubi ſupra*, etiam conſiderat Carill. *d. dec.* 96. *n.* 12. & *ſeqq.* Advertendum eſt non eſſe ita generaliter procedendum, ſed recurrendum *ad deciſ.* 6. *de reſtit. ſpoliat. in Antiquis*, quæ originaliter firmavit hanc limitationem; dicit ergo *Rota* quod ſi quis removeatur ab hoſpitali manuali propter aliquod crimen, quod imponitur, datur reſtitutio ad hoſpitale, donec crimen contra eum fuerit probatum, quando tamen crimen non tangit adminiſtrationem, quia tunc ſecus.

Quæ opinio ſolum probat, quod remotus ex cauſa irrogante Infamiam, niſi probetur cauſa per removentem debet reſtitui; & ſic procedit, quando Removens allegat cauſam remotionis, & ſuper ea ſe fundat; quando ergo quis non allegat cauſam criminis in remotione, ſed ſimpliciter removet utendo jure ſuo; etiamſi alias remotus antea fuiſſet accuſatus de crimine, non exinde diceretur remotus ex cauſa illius.

Si autem ex Lege fundationis approbata per Ordinarium, Patronus haberet facultatem removendi ad placitum ea conditione, quod Amotus non poſſet petere manutentionem, neque reſtitutionem, etiam allegando exceptionem Odii, malitiæ, vel Cauſæ irrogantis infamiam; Tunc remotio eſſet effectuanda, donec, & quouſque in Petitorio Remotus probaret, quod cauſa Criminis irrogans infamiam eſſet falſa, & calumnioſa, vel concurreret odium, ſeu malitia, cum hæc exceptio requirat altiorem indaginem, nec debeat interim ſuſpendere legem fundationis, Pignatell. *ubi ſupra num.* 34. *verſic. hujuſmodi*, probata autem hac exceptione, clare, & manifeſte lex fundationis non eſſet attendenda, tanquam reproba, & contra bonos mores, & remotus eſſet reſtituendus.

Anagnina Cappellaniæ.

A R G U M E N T U M.

Jurepatronatus activo reſtricto ad Perſonas de certo loco, paſſivo autem indefinite concepto, utrum hoc reguletur ab activo, vel potius intret diſcretiva?

S U M M A R I U M.

1 *Facti ſeries.*
Examen intrat quoties opponitur de incapacitate præſentati.
2 *Juſpatronatus paſſivum regulatur ab activo.*
3 *Adducuntur caſus, in quibus militat argumentum de Jurepatronatus activo ad paſſivum, & num.* 4. 5. 6. 8. 10. & 13.
7 *Una pars teſtamenti alteram declarat.*
9 *Diſcretivus modus loquendi arguit, qualis fuerit mens Teſtatoris, & num.* 15. & 23.
10 *Diſpoſitio larga, & generalis non poteſt intelligi ad formam reſtrictæ, & particularis, & num.* 14.
11 *Juſpatronatus paſſivum quando reſtringatur ad terminos activi, & num* 12.
16 *Repetitio non ſubintelligitur in eo, quoad diverſimode fuit expreſſum, & num.* 23.
17 *Juſpatronatus activum poteſt manere penes unum, paſſivum penes alterum.*
18 *Major latitudo generis vocati convenit Juripatronatus paſſivo, quam activo.*
19 *Juſpatronatus in ultimo ex vocatis fit hereditarium.*
20 *Electio quando eſt facienda de digniori, non eſt reſtringenda ad unum tantum.*
21 *Quando qualitas requiſita in Jurepatronatus activo cenſeatur repetita in paſſivo.*
22 *Diſparitas rationis orationem ſeparat, & disjungit.*
23 *Repetitio qualitatis de una diſpoſitione ad aliam non datur ſtante diverſitate rationis, ut numer.* 16.
24 *Maxime deficientibus dictionibus repetitivis.*
25 *Patroni utilitatem reportant a Jurepatronatus, quando inter plures habent libertatem unum eligendi.*
26 *Fundator mandans præſentari proximiorem, ſi proximior adſit, eidem debetur inſtitutio etiamſi non fuerit præſentatus a veris Patronis.*
27 *Proximitas ex quibus probetur, & num.* 28.
29 *Enunciativa* = di patente, o di linea più proſſima = *concludunt ſolam qualitatem conſanguinitatis.*
30 *Enunciativæ adjectæ in Jurepatronatus activo nihil operantur in paſſivo.*
31 *Teſtator vocans lineam* = de' più proſſimi = *cenſetur vocaſſe omnes lineas, nec ſe reſtrinxiſſe ad unam.*
32 *Appellatione* = de' più propinqui, e conſanguinei = *comprehenduntur agnati, & Cognati.*

33 *Nul-*

33 *Nulla melior interpretatio dari poteſt pro intellectu verborum ea, qua ipſe Teſtator uſus fuit.*

ALLEGATIO LXXXIX.

IN ultimo eum quo deceſſit teſtamento Franciſcus Reatinus anno 1646. fundavit Cappellaniam laicalem in Eccleſia Collegiata Anagnina, ad cujus Jus nominandi, ſeu Patronatum activum vocavit ſuos Parentes proximos de Terra Anticuli, ad paſſivum vero idoneiorem inter Parentes, ibi = *Con patto, e condizione, che li miei Parenti proſſimi, e carnali di Anticoli debbano preſentare, e nominare il Cappellano amovibile delli Parenti il più idoneo che ſia.*

Negligentibus autem Patronis aliquem præſentare, comparuit anno 1648. in Curia Epiſcopali Anagnina Antonius Pilotius, & expoſita negligentia Patronorum in non præſentando, inſtetit pro ſui deputatione ad dictam Cappellaniam, prout ſe in primum Cappellanum Jure devoluto ab Epiſcopo provideri obtinuit.

Cum autem per renunciationem Pilotii vacaverit Cappellania, anni 1715. ad præſentationem Pompeii, & Alexandri de Reatinis inſtitutus fuit Hieronymus Janutius per cujus obitum anno 1689. proviſus de eadem fuit Franciſcus Antonius Ambroſius ultimus Cappellanus,

Vacata nuper de anno 1715. prædicta Cappellania per obitum ejuſdem Franciſci Antonii, ad illam præſentatus fuit a Dominico Antonio Reatino altero ex Compatronis Hieronymus Ambroſius, per contrarium vero Nicolaus Eugenius Reatinus fuit præſentatus ab Horatio, & Alexandro de Reatinis.

Orta proinde controverſia inter Præſentatos coram Ordinario Anagnino, quorum alter eſſet inſtituendus, Ordinarius attenta clara littera teſtamenti expreſſe volentis idoneioritatem Cappellani mandavit fieri examen ſuper majori idoneitate, a quo decreto cum Ambroſius appellaverit, & cauſa devoluta fuerit ad A. C. Ego ſeribens pro Nicolao Eugenio dicebam decretum Ordinarii eſſe exequendum ſtante illius Juſtitia; quia Nicolaus Eugenius probat ſuam idoneitatem ex fidibus Magiſtri Grammaticæ, & Philoſophiæ, ac atteſtatione Parochi ſuper ejus bonis moribus, & demum oſtendebat ſe inſignitum quatuor minoribus Ordinibus, & docebat ſe præſentatum per majorem partem Patronorum, vel ſaltem medietatem, & habebat qualitatem paſſivam veluti unus ex Conſanguineis Fundatoris in concurſu Ambroſii eandem paſſivam qualitatem habentis, & propterea ſervandam eſſe legem fundationis, quæ mandat præeligi = *delli parenti il più idoneo che ſia* = & ſic juſte Ordinarius mandavit deveniri ad examen utriuſque Concurrentis, ſeu Præſentati, ut inter duos 1 Conſanguineos poſſet præferri magis idoneus ad limites fundationis, juxta *Text. expreſſum in Can. ſi forte de elect. in 6.* ubi *Gloſſ. in verbo ſcientia*, Rot. *in Majoricen. Beneficii 1. Februarii* 1709. *§. At vero, coram R. P. D. Falconerio.*

Et quamvis Ego tam inſpecta lege fundationis, de qua ſupra, quam præſentationibus ſubſecutis, quæ in omnibus ſtatibus apparebant factæ cum expreſſione idoneitatis inſiſterem ſuper hoc fundamento majoris idoneitatis per examen, ut ſupra juſtificandæ, tanquam cauſæ finalis requiſitæ per Fundatorem, pro qua Judex inclinabat; attamen ſcribentes pro Hieronymo acriter inculcabant punctum quæſtionis conſiſtere in vocatione paſſiva Juriſpatronatus, quam reſtrictam prætendebant ad Parentes Anticuli, ſicuti reſtrictum erat Jus nominandi, de quo genere Parentum erat ſolus Hieronymus ea ratione, quod Teſtator, in una, eademque ratione diſpoſuit tam de Jurepatronatus activo, quam paſſivo, unde ſicut activum includebat ſolos Parentes Anticuli, ita etiam dicendum foret de paſſivo, ex regula, quod Juſpa- 2 tronatus paſſivum intelligi, & interpretari debeat ab activo, ut tradunt Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 28. *n.* 12. *diſc.* 29 *n.* 3. *diſc.* 45. *n.* 4. Rot. *deciſ.* 374. *n.* 20. *p.* 11. *recent. & in Interamnen. Juriſpatronatus* 22. *Martii* 1706. *§. Ulterius Teſtatrix, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Mediolanen. beneficii* 30. *Januarii* 1711. *§. Potiſſime, coram Reverendiſſ. Anſaldo Decano.*

Ego autem admittendo ſupra relatam regulam, & auctoritates procedere in ſuis terminis, reſpondebam ad caſum præſentem non applicari, & propterea non obſtare principale objectum, quod ſicut Fundator 3 Juſpatronatus activum reſervavit ejus Conſanguineis de Terra Anticuli, ita vocando ad Juſpatronatus paſſivum Conſanguineos videretur vocaſſe eoſdem de Terra Anticoli, & quidem reſtrictive ad excluſionem aliorum Conſanguineorum, ad quem effectum ne procederetur cum æquivocis dicebam diſtinguendos eſſe plures caſus.

Primus eſt, ubi Juſpatronatus paſſivum eſt dubium, activum vero eſt clarum, & in his terminis admittebam, quod dubietas paſſivi declaretur ex diſpoſitis ſuper activo, quia in dubio unum non intelligitur diſcordare ab altero, ut bene obſervat Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 29. *num.* 5. *verſ. aliud eſt*; dicens quod argumentum de Jurepatronatus activo ad 4 paſſivum nihil aliud eſt niſi = *Regulare ambiguam voluntatem ſuper una ſpecie Juriſpatronatus a diſpoſitis ſuper altera cum regula, ut una diſpoſitio alteram declaret per viam conjecturæ, ſeu interpretationis ejus, quod in ipſa ambigua diſpoſitione interpretanda ineſſe poteſt* = Rot. *in Majoricen. Beneficii* 8. *Februar.* 1699. *§. Licet enim, coram Eminentiſſimo Tremoille*, & plene Ego ſcripſi *Diſcept. Eccleſ.* 19. *num.* 4. *& in Parergon. num.* 34. ibi = *Valet argumentum ab activo ad paſſivum, quando paſſivum eſt dubium, tunc enim ab* 5 *activo declaratur.* =

Alter caſus eſt, ubi Juſpatronatus paſſivum eſſet 6 inſufficienter, ſeu mutilate expreſſum, & per conjecturas deſumendum foret, & tunc verum quoque eſt unum poſſe ſuppleri ab altero, ſemper tamen per viam conjecturæ, ſeu interpretationis ex regula, quod una pars teſtamenti alteram declarat, ut Ego ſcripſi in *Parergon. ad diſcept. Eccleſ. num.* 35. *in fine*, 7 Rot. *in Volaterana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. *§. Idque etiam, coram R. P. D. Criſpo*, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 29. *num* 5. *& ſeqq.*

Tertius caſus eſt ille, de quo quæritur, ubi nempe Fundator reſtrinxit Juſpatronatus activum ad ſuos 8 Conſanguineos de Terra Anticuli, hanc vero reſtrictionem non fecit in paſſivo, ſed generaliter vocationem fecit de Conſanguineis, ibi = *Con patto, e condizione, che li miei Parenti proſſimi, e carnali d' Anticoli debbano preſentare, e nominare il Cappellano amovibile delli Parenti il più idoneo, che ſia* = & in caſu iſto militat regula prorſus diverſa, quod ex reſtrictione Juriſpatronatus activi nullatenus inferatur ad paſſivum non reſtrictum, ſed generaliter reſervatum, ſed bene intrat diſcretiva, quod ubi Fundator 9 voluit reſtrictionem fecit ad Parentes de Terra Anticuli, ubi vero hanc reſtrictionem non fecit, eam noluiſſe cenſetur, ut in præciſis terminis firmavit Rota *in Lauretana Canonicatus* 20. *Junii* 1692. *§. Attamen, coram bon. mem. Muto, & in Terulen. beneficii* 25. *Junii* 1696. *§. Minime, coram eodem*, & Ego *ſcripſi diſcept. Eccleſ.* 19. *num.* 4. *& in Parergon. num.* 33.

Ea ratione, quod quando diſpoſitio in uno caſu fuit reſtricta ad certas perſonas aliquo connotato ſignatas, altera vero diſpoſitio concepta fuit largo modo, & ſine reſtrictione, nunquam poteſt dici, quod reſtrictio in uno caſu ſit reſtrictio etiam pro altero; cum enim altera diſpoſitio ſit generalis, & amplia comprehendendo omnes Conſanguineos, proinde non dicitur dubia, ut indigeat declaratione, ſed dicitur clara in tota generalitate ſui vocabuli, quam reſtringere ad perſonas vocatas in activo, non eſſet declarare, & interpretari, ſed deſtruere, & minuere, & reſecare; & ideo in his terminis nunquam una diſpoſitio intelligitur ad formam alterius, nempe larga ad formam reſtrictæ, & generalis ad formam 10 particularis, prout dixerunt Venturin. *contrpropr.* 43. *n.* 103. *& ſeqq.* Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 11. *n.* 151. Carol. Anton. de Luc. *de linea legal. art.* 24. *n.* 39. Rot. *in Aſculana beneficiorum* 28. *Aprilis* 1698. *§. Nec refert, coram clar. mem. Card. Caprara confirmata* 16. *Novembris* 1699. *&* 15. *Martii* 1700. *coram bon. mem. Muto.*

Ne

Ne autem deficerent auctoritates individuales ca-
ſum hunc definientes adducebam Rotam *deciſ.* 45.
n. 9. poſt Vivian. *de Jurepatr.* ubi cum Fundator re-
ſtrinxiſſet Juſpatronatus activum ad Matthæum ejus
Conſanguineum, Jus autem paſſivum reſervaſſet pro-
ximiori Conſanguineo, & fieret hoc præciſum ob-
jectum, quod proximior Conſanguineus intelligere-
11 tur ad formam activi intra lineam Matthæi, Rota
reſpondit non valere hoc argumentum, ex quo vo-
catio paſſiva non fuerat reſtricta ſicut activa, ibi
= *Licet Teſtator prius Patronatum reliquerit Mat-
thæo tantum, & ipſius Matthæi linea, tamen dum po-
ſtea circa Cappellaniam diſpoſuit, non ſe reſtrinxit ad
dictam lineam Matthæi, ſed ſimpliciter mandavit,
quod in Cappellanum nominaretur proximior Conſan-
guineus, & ſic hanc diſpoſitionem fecit ad favorem
omnium Conſanguineorum, non ad favorem lineæ Mat-
thæi tantum.* =

Ita etiam in terminis magis individualibus, ubi
fundator vocaverat ad Juſpatronatus activum, *Li
più proſſimi, e più ſtretti del Sangue di eſſo Teſta-
tore, cioè Antina Granci ſuo Nipote, e ſuoi, &c. a
Franceſco Barca, e ſuoi figlioli, &c.* = per contra-
rium vero ad Juſpatronatus paſſivum vocaverat Con-
ſanguineos proximiores in genere, ibi = *uno de' più
propinqui, e Conſanguinei di eſſo Teſtatore* =, judica-
vit Rota diſpoſitionem Juriſpatronatus activi non
reſtringere diſpoſitionem paſſivi, quemadmodum vi-
dere eſt *in Sutrina Canonicatus* 21. *Junii* 1706. §. *Si-
12 quidem, coram Eminentiſſimo Priolo*, ibi = *Tales e-
nunciativæ di parente, e di linea più proſſima, &c. tan-
quam adjectæ in diſpoſitione facta ſuper Jurepatronatu
activo, quidquam operari non valeant reſpectu Juriſpa-
tronatus paſſivi, pro quo Teſtator certam particularem
legem dederat, vocando nempe proximiores in genere,
quorum adeſſe poterant plures ac diverſæ lineæ, licet
ad Juſpatronatus activum non vocatæ, itaut proinde
repertis pluribus æque proximioribus neceſſe fuerit facul-
tatem Patronis impartiri eligendi magis idoneum.* =

Et propterea licet veram eſſe dicerem concluſio-
nem, quod ubi Juſpatronatus paſſivum eſt dubium,
13 poſſit interpretationem recipere ab activo; negabam
tamen hanc regulam procedere, ubi cum Jurepatro-
natus activo prætenditur fieri reſtrictio paſſivi, ubi
reſtrictio facta non fuit, ſed vocatio in genere con-
cepta fuit, dum alias eſſet per unam diſpoſitionem
detrahere alteri, & cum limitata reſtringere non li-
mitatam, quod omnibus principiis repugnat in ma-
teria ultimarum voluntatum, ubi quamvis una diſ-
poſitio declaret alteram, non tamen una poteſt al-
teram reſtringere, itaut clauſula reſtrictiva appoſita
14 ſuper Jurepatronatus activo, intelligi poſſit repetita
ſuper paſſivum, illimitate, & generaliter reſervato pro
omnibus Conſanguineis, ſed intrat argumentum di-
ſcretivæ, ubi voluit, dixit, ergo ubi non dixit, no-
luit, ſicut in præciſis terminis firmavit Rot. *in Te-
15 rulen. Beneficii* 25. *Junii* 1696. §. *Minime, coram bon.
mem. Muta, & in Aſten. Prioratus de Coſta ſuper
Pertinentia* 6. *Martii* 1711. *Utique, coram Reveren-
diſſimo D. Anſaldo Decano, & in Aſten. Prioratus
ſuper Pertinentia* 20. *Martii* 1709. §. *Concurrente, &
in Senegallien. Canonicatus de Luchis* 23. *Junii* 1710.
§. *Ratio autem, coram R. P. D. Aldrovando, & in Vo-
laterrana Beneficii* 7. *Junii* 1709 §. *Eoque certius, co-
ram Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano, & in Roma-
na Cappellania* 25. *Novembris* 1705. §. *Robuſtius, &
§. Et ex his, coram eodem.*

Immo ponderabam, quod ſi punctum quæſtionis
attingere volumus, vetitas eſt in hoc caſu intrare
quæſtionem illam, an clauſula reſtrictiva in una di-
ſpoſitione poſita cenſeatur repetita in altera, ubi re-
16 gula eſt in contrarium, quando deficiunt dictiones
repetitivæ = *detto come ſopra* = & ſimiles Peregrin.
de fideicom. art. 16. *num.* 11. Rota *coram Peutinger.
deciſ.* 37. *num.* 4. ibi = *Cum repetitia non ſubintelli-
gatur in ea, quod diverſimode eſt expreſſum* = *& co-
ram Bich. deciſ.* 548. *num.* 15. *& coram Emerix jun.
deciſ.* 1113. *num.* 1. *& in Senegallien. Canonicatus de
Luchis* 23. *Junii* 1710. §. *De perſonarum, coram R. P.
D. Aldrovando.*

Sed fortius accedentibus conjecturis, quæ hanc
repetitionem excludunt, & primo quia circa perſo-
nas vocatas nullam habet neceſſariam dependentiam
Juſpatronatus activum cum paſſivo, minuſque ali-
quam conformitatem, quia activum poteſt manere
apud Conſanguineos de certo ſtipite familiæ, jus ve-
ro paſſivum penes alios ejuſdem familiæ, itaut Pa-
tronus etiam cogatur proprios filios deſerere, ut
præſentet alios ejuſdem familiæ paſſive vocatos, ut 17
advertit Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 29. *num.* 6. *&
7. & diſc.* 28. *num.* 12. Rot. *in dict. Sutrina Canonica-
tus* 21. *Junii* 1706. §. *Siquidem, coram Eminentiſſimo
D. Card. Priolo.*

Secundo concurrit diſparitas rationis, quia ma-
jor latitudo perſonarum convenit paſſivo; in eo e-
nim, cum reperiri debeant Perſonæ habiles, & quæ
velint eſſe Clerici, & paſſim contingat, quod ali-
qui de genere eligant ſtatum conjugalem, vel non
habeant ætatem 14. annorum requiſitam in benefi-
ciis, vel Clerici non exiſtant, ſeu nolint eligere ſta-
tum Clericalem, in quibus caſibus licitum eſt Pa-
trono præſentare extraneos, inde ſequitur convenire
Juripatronatus paſſivo majorem latitudinem generis 18
vocati, ut intra illam reperiantur, qui ſint habiles,
& velint obtinere beneficium, alias data reſtricti-
one ad paucos de genere, ſequi poſſet, quod benefi-
cium conferri poſſet extraneis ad excluſionem con-
ſanguineorum Teſtatoris de diverſa linea, ſeu loco
exiſtentium juxta ea, quæ advertit Card. de Luc. *de
fideicom. diſc.* 8. *num.* 16. Rota *in Romana Juriſpatrona-
tus* 3. *Julii* 1705. §. *Quinto demum, & 1. Junii* 1708.
§. *Veriſimilis, coram R. P. D. Aldrovando.*

Hæc autem ratio non militat in Jurepatronatus
activo, quia quantumcunque reſtricta ſit ejus vo-
catio ad certum genus; attamen ſemper Juſpatrona- 19
tus continuat, quia in ultimo ex vocatis fit hære-
ditarium juxta vulgatum *Conſil.* 81. Ancharan. de
quo Rot. *deciſ.* 667. *num.* 11. *part.* 18. *recent.* Card. de
Luc. *de Jurepatron. diſc.* 29. *num.* 7. *& in Romana Cap-
pellania* 25. *Novembris* 1705. §. *Addito, coram Reve-
rendiſſimo D. Anſaldo Decano.*

Tertio, quia Fundator in Jurepatronatus paſſivo
vocando Parentes, requiſivit inter illos eſſe eligen-
dum idoneiorem, ibi = *delli parenti il più idonea
che ſia* = quæ circumſtantia diverſificat Juſpatrona-
tus paſſivum ab activo, quia nempe, ubi electio
cadere debet in magis idoneum repugnat naturæ rei
ipſa reſtrictio ad genus Conſanguineorum limita-
tum, quia quando ſunt plures Conſanguinei, tan-
to magis reperiri poteſt, qui ſit doctior, & melior,
& habilior, & per contrarium facta reſtrictione ad
paucos, electio ſæpe ſæpius coarctatur ad unum tan- 20
tum, qui ſit capax, & velit aſſequi beneficium, ut
bene obſervat Paſſerin. *de elect. cap.* 2. *num.* 13. *& ſeqq.*
Fagnan. *in cap. cum dilectus num.* 18. *& ſeqq. de conſue-
tud.* Rot. *deciſ.* 65. *num.* 8. *part.* 1. *recent.*

Et propter hanc rationem requirendi, & volendi
= *il più idonea* = Fundator reſtringere noluit Juſ-
patronatus paſſivum ad limites activi, ſed dixit,
quod = *li miei Parenti d' Anticoli debbano preſen-
tare il Cappellano delli parenti il più idoneo che ſia* =
ita & taliter, quod concurrente tanta diſparitate ra-
tionis inter activum, & paſſivum abſoluta, intrat
regula, quod qualitas requiſita in activo nunquam
cenſeatur repetita in paſſivo prout per *Text. in leg.* 21
ſi ſervus ff. de ſtat liber. firmavit Rot. *deciſ.* 216. *nu.*
10. *part.* 18. *& deciſ.* 80. *num.* 18. *& deciſ.* 642. *num.* 17.
part. 19. *recent.*

Quod procedit non obſtante unicitate orationis
complexiva duplicis diſpoſitionis, quia diſparitas ra-
tionis orationem ſeparat, ac disjungit, nec datur re- 22
petitio, ut inquit Rota *dict. deciſ.* 216. *num.* 10. *par.*
18. *& in dict. Senegallien. Canonicatus de Luchis* 25. *Ja-
nuarii* 1709. §. *cantoque magis, coram R. P. D. Lan-
cetta & 23. Junii* 1710. §. *Validius, coram R. P. D.
Aldrovando.*

Et communiter in hac quæſtione concludunt o-
mnes, quod non inducitur repetitio qualitatis de una
diſpoſitione ad aliam, ſeu de vocatione activa ad paſ-
ſivam propter diverſitatem diſpoſitionis, & ratio-
nis,

nis, ac propter ſupra relatum principium diſcretivæ
loquutionis, propter quam, ubi fundator intellige-
re voluit de Conſanguineis Anticuli hoc expreſſit,
ergo noluit, ubi non expreſſit in Jurepatronatus paſ-
23 ſivo, Rota *coram Celſ. dec. 145. num. 15. & in recent.
deciſ. 269. num. 14. & ſeqq part. 13. & deciſ. 307. nu.
12. part. 16. & in dict. Senegallien. Canonicatus de Lu-
chis 25. Januarii 1709. §. Et de facto, coram R. P. D.
Lancetta.*

Quarto verba ipſa hanc intelligentiam præſeferunt
dicendo, ſcilicet = *che li miei parenti d' Anticoli
debbano preſentare il Cappellano amovibile delli Pa-
renti il più idoneo che ſia* = eſt enim advertendum,
quod modus iſte loquendi = *li parenti d' Anticoli
debbano preſentare della parenti il più idoneo* = cum
nullam habeat dictionem = *detti, medeſimi* = ſeu
24 aliam, præciſe diverſitatem inducit utriuſque diſpo-
ſitionis, ut Parentes unius loci præſentent Parentes;
& ſic quoſcunque Parentes non autem illos tantum
= *d' Anticoli* = ut reflectenti patet.

Hinc talis intelligentia ad exuberantiam compro-
bata multum famulatur, tantum abeſt, quod con-
trarietur favori Patronorum; nam quando iſti ſunt
alligati Jurepatronatus paſſivo tunc utilitatem repor-
tant, quanto minus illud eſt reſtrictum, & quanto
magis viceverſa eſt amplum ea ratione, quod ha-
bent campum largum inter plures unum eligendi,
& gratificandi, quæ electio, & gratificatio non ita
frequenter contingit facta reſtrictione ad paucos de
genere, ut bene Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 29.
num. 9.*

Et ita inhærendo his rationibus per Me deductis
judicavit A. C. met, ut ea illius decreto, & ſen-
tentia latis die 1. & 2. Septembris 1716. per acta Fa-
tii A. C. Notarii, præcipua tamen ratio Judicis ſtetit
in illa vocatione magis idonei, quæ ſecundum ipſum
reſiſtere videbatur reſtrictioni ad unam tantum li-
neam Conſanguineorum; nam data reſtrictione po-
terat non ſervari electio magis idonei, quæ requi-
rit concurſum, & collectivam plurium eligendorum,
ut inter illos magis idoneus præeligi poſſit.

R. P. D. PRIOLO

Nunc S. R. E. Cardinali Suttina Canonicatus.

Lunæ 21. Junii 1706.

Paulus Odeſchinus de Ricciarellis Canonicus Col-
legiatæ Eccleſiæ Sancti Stephani Bracchiani in
ſuo Teſtamento condito de Anno 1620. mandavit
erigi ex ſuis Bonis in Eccleſia præfata Canonicatum,
quem nuncupari voluit *del Ricciarelli*, ac illius Juſ-
patronatus activum reliquit Archangelo Bonamico,
ejuſque filiis, & deſcendentibus de linea maſculina,
ac aliis in Teſtamento nominatis, quibus omnibus
defectis ad illud invitavit Duces Bracchiani pro tem-
pore; Paſſivum vero legavit proximioribus Conſan-
guineis ipſius Teſtatoris per hæc verba. *Item dichia-
ra, e laſcia eſſecutore di erigere queſto Canonicato con
li medeſimi peſi come ſopra il Sig. Archangelo Bona-
mici ſuo Parente, ed eſſo Bonamici vivente habbia la
facoltà, poteſtà, ed elezione di eleggere, e preſentare
al detto Canonicato uno de' più propinqui, e Conſan-
guinei di eſſo Teſtatore*, ut latius in *Summ. Benedicti
n. 1.* quam prædilectionem erga Conſanguineum ſibi
proximiorem clarius oſtendit in Codicillis biduo poſt
ordinatis, in quibus ne præjudicium irrogaret aliis
proximioribus tunc fortaſſe exiſtentibus, revocavit
nominationem pro prima vice factam favore Baſilii
Toſtini ipſius Pronepotis, ibi = *E queſto per non uſa-
re parzialità, e per non pregiudicare ad alcuno de' ſuoi
Parenti*, & infra: *Che il Signor Archangelo poſſa no-
minare, e preſentare, quando ſarà neceſſario al detto
Canonicato chi parerà, e piacerà al detto Signor Ar-
changelo, cioè più propinquo del ſangue di eſſo Teſtato-
re, dict. Summ. Num. 2.*

Secuto autem Teſtatoris obitu, & erecto Cano-
nicatu juxta formam ab eodem præſcriptam, cum il-
lius vacatio contigerit die 11. Novembris 1704. per
obitum Jo: Baptiſtæ Colectæ ultimi poſſeſſoris, Ca-
nonicus Carolus, Antonius, & Jo: Philippus de Bo-
namicis ex Camillo filio d. Archangeli Nepotes præ-
ſentarunt coram Ordinario Sutrino Benedictum Co-
lectam: Philippus vero de Bonamicis alter Compa-
tronus uti Nepos ex altero filio d. Archangeli primi
Patroni, nominavit coram eodem Ordinario Gerar-
dum Bonamicum filium. Quare duplici exorta con-
troverſia, prima inter Præſentantes ſuper Iure præ-
ſentandi, quod Philippus contendebat privative ad
ſe ſpectare, eo quia Juſpatronatus eſſet hæreditarium,
& Carolus, Antonius, & Jo: Philippus paternæ hæ-
reditati renunciaverint: Altera vero inter præſenta- 25
tos ſuper Inſtitutione, quam cum petere Benedictus
præciſive a nominatione per ipſum reportata, ex
quo eſſet Teſtatori proximior, Ordinarius ſuſpenſo
examine quæſtionis inter Præſentantes vertentis, ac
cognitaque d. majori proximitate Benedicti, favore
ejuſdem deffinitivam ſententiam pronunciavit, a qua
provocante Gerardo, obtinuit ex capite nullitatis
cauſam ex integro mihi committi, diſputato proin-
de Dubio; *An, & cui ſit danda inſtitutio Canonica-
tus?* prodiit reſolutio, *Inſtitutionem eſſe dandam Be-
nedicto.*

Cum enim Fundator voluerit in quibuſcunque va-
cationibus ſibi proximiorem præſentari debere, &
Benedictus proximioritatis qualitate unice polleat,
dubitari non valet, quin excluſo Gerardo remotio-
ri, eidem inſtitutio debeatur, ſive fuerit, ſive non
fuerit a veris Patronis præſentatus, cum hoc caſu
ne ſit in facultate Patroni Teſtatoris mentem elu-
dere, idem beneficium obtinere dicatur uti præſen-
tatus ab ipſo Fundatore, Garz. *de Benefic. par. 7. cap.* 26
15. a n. 2. cum ſeq. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 18. n.
3.* Rota *coram Bich. dec. 661. num. 1. & 13. in Valenti-
na Beneficii 9. Januarii 1693. §. Moti, & 3. Aprilis ejuſ-
dem Anni §. Fin. coram Reverendiſſimo D. meo Decano,
& in Aſculana Beneficiorum 24. Aprilis 1698. §. Plana
ſiquidem, coram Eminentiſſimo D. Card. Caprara, &
in Melphicten. Cappellania 4. Julii 1698. §. Quapropter,
coram R. P. D. meo Muto.*

Quod autem Benedictus ſit Fundatori proximior
eſt pariter clarum, deſcendit enim a Hieronyma e-
jus Abavia Teſtatoris Nepte, prout conſtat ex Ar-
bore genealogica, juſtificata tum ex Inſtrumentis,
tum ex fide Baptiſmatum, tum ex Teſtium depoſi-
tionibus *Summ. Benedicti num. 4. lit. A. B. C.* deſcen-
dentiam plene probantibus, ut de Inſtrumentis tra-
dunt Andreol. *contrav. 337. num. 20.* Rota *coram Ca-
valer. deciſ. 575. num. 4. & in recent. deciſ. 88. num. 3.* 27
*part. 7. & in Mantuana fideicommiſſi 10. Martii 1704.
§. Quod vero, coram R. P. Dom. meo Kaunitz.* De fide
Baptiſmatum, Rota *in Romana, ſeu Parmen. Juriſpa-
tronatus 13. Decembris 1702. §. Habere inquam, co-
ram Reverendiſſimo D. meo Decano*, & de Teſtium
depoſitionibus, Rota *coram Priolo deciſ. 3. num. 1. in
Barchinonen. Beneficii 14. Aprilis 1698. §. Neque mi-
noris, coram R. P. D. meo Anſaldo, & in Melphicten.
Cappellania 4. Julii 1698. §. In Nicolao, coram R. P.
D. meo Muto.*

Præterquam quod cum Benedictus ſit Nepos Jo:
Baptiſtæ Colectæ ultimi poſſeſſoris, cui tanquam
proximiori Canonicatus fuerat adjudicatus in præce-
denti vacatione, hoc ſufficit, ut ejus major proxi- 28
mitas probata dicatur, Vivian. *de Jurepatron. lib. 11.
cap. 15. num. 98.* Rot. *coram Bich. deciſ. 594. num. 4. &
in Rom. ſeu Parmen. Juriſpatr. 15. Februarii 1702. §.
Fin. coram Reverendiſſimo D. meo Decano.*

Non obſtat, Archangelum Gerardi Abavum a Te-
ſtatore nuncupatum fuiſſe *ſuo Parente*, ac poſtmo-
dum in defectum lineæ maſculinæ ejuſdem ſuccedere
voluiſſe *li più proſſimi, e più ſtretti del ſangue di eſſo
Teſtatore*, addendo, cioè *Antino Granci ſuo Nipote,
e ſuoi Eredi, e ſucceſſori ſolamente in linea maſculina,
e Franceſco Barca, e ſuoi figliuoli, e ſucceſſori ſimil-
mente in linea maſcolina ſolamente, ed eſſendo finite
tutte le ſopradette linee ſucceda in tal caſo l'Eccellen-
tiſſimo Sig. Duca di Bracciano pro tempore*, ſoanque
mentem clarius aperuiſſe in Codicillis, ibi = *E finita
la det-*

la detta linea de' più proſſimi del Sangue di eſſo Teſtatore, e finito le dette linee, ſucceda l' Eccellentiſſimo Sig. Duca di Bracciano pro tempore, inferendo ex his quod ſub nomine *de' più proſſimi, e conſanguinei di eſſo Teſtatore*, intellexit comprehendere Archangelum, ejuſque deſcendentes ex linea maſculina, inter quos numeratur Gerardus.

Siquidem haud prætermiſſo, quod tales ennunciativæ *di Parento, e di linea più proſſima*, uti concludentes ſolam qualitatem Conſanguinitatis in genere,
29 concurrere nequeunt cum probationibus ſpecifice factis ſuper enumeratione graduum, Rota *coram Durano deciſ. 8. num. 4. coram Royas deciſ. 263. num. 4. & in recent. deciſ. 498. num. 1. part. 9. & in Meiphicten. Cappellania 4. Julii 1698. §. Non tamen, coram R. P. D. meo Muto*, quodque eædem tanquam adjectæ in diſpoſitione facta ſuper *Jurepatronatus activo quidquam operari non valent reſpectu Juriſpatronatus paſſivi, pro quo Teſtator certam particularem legem dederat, vocando nempe proximiores in genere*, quorum adeſſe poterant plures, ac diverſæ lineæ, licet ad Juſpatronatus activum non vocatæ, itaut proinde repertis
30 pluribus æque proximioribus, neceſſe fuerit facultatem Patronis impartiri eligendi magis idoneum ſibi bene viſum, ut diſtinguendo tradit Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 45. num. 3.* & clarius *diſc. 29. num. 6. eod tit.* recte monens, quod abſurdum non eſt, ſed connaturale, quod Patronus proprios filios, vel conjunctos deſerere cogatur, ut præſentet Perſonas de genere voliti per Teſtatorem.

Ceſſat in univerſum objectum, quia verba illa *più proſſimi, e più ſtretti di ſangue*, in Teſtamento appoſita non *referuntur ad lineam Archangeli, qui erat ſolum Teſtatori affinis*, licet primo loco invitatus ad Juſpatronatus activum, ſed ad alios ex poſt vocatos ad illud. Et quamvis in Codicillis indefinite poſt vocationem Archangeli ſubdiderit, *e finita la detta linea de' più proſſimi*; attamen cum Teſtator ibi nullas lineas enumeraverit, perneceſſe hujuſmodi verba referri debent ad lineas ſpecificatas in Teſtamen-
31 to, adeoque ad cæteras lineas uti tales invitatas, non autem ad illam Archangeli qualificatam ſolo, & puro conſanguinitatis nomine, ad tradita per Rot. *coram Bich. deciſ. 80. num. 30.*

Hæcque procedunt licet Benedictus non ſit de ſanguine agnatitio Teſtatoris, ſed ſolum cognatitio, quia Teſtator ad Juſpatronatus paſſivum non invitavit Agnatos, ſed *uno de' più propinqui, o Conſanguinei d. Summ. Num. 1.* appellatione quorum indiſtincte Co-
32 gnati, & Agnati comprehenduntur, ut bene tradit Rot. *coram Burato deciſ. 755. num. 11.* ibique Adden. *num. 18. coram Gregor. deciſ. 464. num. 1. verſ. non enim, & in recent. deciſ. 451. num. 7. part. 19.* Et aliud non præſeferunt verba, quibus uſus fuit Teſtator in Codicillis, repetendo legem in Jurepatronatus paſſivo, quod ſcilicet præſentari deberet ibi, *Una perſona più ſtretta del ſangue*, & inferius ibi, *Più propinquo del ſangue di eſſo Teſtatore*, quaſi quod hæc Cognatos ex fœminis nequeant comprehendere: præter enim ea, quæ in contrarium firmant auctoritates proxime allegatæ, ceſſat propemodum objectum ex facto ipſiuſmet Teſtatoris, qui in Teſtamento ſibi ſtrictiores de ſanguine vocavit Antinum Grancium ex Sorore Nepotem, & Franciſcum Barcam ex fœminis deſcendentes; nulla enim melior interpretatio dari
33 poteſt pro intellectu verborum, ea, qua ipſe Teſtator uſus fuit Mantic. *de conject. ult. volunt. lib. 12. tit. ult. num. 26.* optime Rota *in Romana Primogenitura de Salviatis ſuper jocalibus, & tabulis pictis 22. Martii proxime præteriti ſub num. 8. & 20. coram Reverendiſſimo D. meo Decano*; adeout ſatis clarum remaneat, quod Inſtitutio debeatur omnino Benedicto, juxta ſuperius notata in §. *Cum enim*.

Et ita utraque, &c.

ARGUMENTUM.

Quando Juſpatronatus paſſivum eſt diviſum inter duo genera perſonarum per Turnum, ſi in vacatione Beneficii non exiſtat ullus qualificatus de ſecundo genere Perſonarum, ad quod ſpectat Turnus, & præſentatio fiat de Perſona primi generis; per hanc præſentationem Turnus ſecundi generis Perſonarum non conſumitur, & alia plura ad materiam Turnorum etiam inter Canonicos.

SUMMARIUM.

1 *Quando, & in quo caſu Turnus dicatur remanere ſuſpenſus, & non conſumptus?*

2 *Non exiſtente paſſive vocato Turnus non conſumitur, & num. 4. & 6.*

3 *Quando Proviſio dicatur facta extraordinarie, ſeu ſubſidiarie, extra legem Turni?*

5 *Succedente vacatione in Turno Epiſcopi Sede vacante; ſi Capitulum conferat, neutrius Turnus conſumitur, etiamſi conferat Patronus, ut numer. 14.*

7 *Non entis nulla ſunt qualitates.*

8 *Quando Turnus dicatur conſumptus?*

9 *Culpa nunquam conſiderari valet in non exiſtente in rerum Natura.*

10 *Proviſio facta a Sede Apoſtolica de Beneficio ſpectante ad Turnum unius ex Patronis; Turnum illius non conſumit; ſed limita*, ut ibi.

11 *Diviſo exercitio Juris præſentandi per Turnum inter Patronum laicum, & Epiſcopum vacante Beneficio in Turno Epiſcopi Sede vacante, præſentatio ſpectat ad Laicum, & num. 12, 13. 14. & 15.*

16 *Secus in caſu negligentiæ Epiſcopi turnarii, quia Jus devolvitur ad Superiorem, idemque in caſu præſentationis de indigno cum diſtinctione, ibi.*

17 *An in caſu Epiſcopi ſuſpenſi, vel excommunicati conferre poſſit Capitulum ſtante Turno inter ipſos?*

18 *Stante ſimultanea confere Capitulum Epiſcopo mortuo, ſuſpenſo, vel abſente.*

19 *Mors civilis non æquiparatur naturali, niſi in caſibus in Jure expreſſis.*

20 *An Epiſcopo ſuſpenſo currat tempus ad conferendum?*

21 *Stante Turno inter Epiſcopum, & Capitulum, negligente uno, Jus conferendi non devolvitur ad alterum, ſed ad ſuperiorem.*

22 *In hac devolutione conſumitur Turnus.*

23 *Patronus conſumit Turnum, ſi præſentatus ab ipſo recepta penſione, ceſſit omne ſuum Jus alteri Competitori.*

24 *Sic etiam paſſive vocatus, qui in ſequenti vacatione non poterit præſentari.*

25 *Præſertim ſi ceſſit omne Jus cum recompenſa pecuniaria, & quando hæc ſit ſimoniaca.*

26 *Patronus an conſumat Turnum per conſenſum præſtitum proviſionibus Apoſtolicis?*

27 *Beneficium vacatum in Turno Eccleſiaſtici cadit ſub reſervatione, licet articulus ſit controverſus.*

28 *Si Turnarius nomine, & Jure ſuo tantum præſentat, intrat ſine dubio reſervatio, & adducitur exemplum.*

29 *An intret reſervatio ubi in Turno Eccleſiaſtico, Patronus Laicus præſentat adhærendo illius præſentato? Vide etiam num. 30. 31. & 32.*

33 *Diviſo exercitio Juris præſentandi inter Patronum laicum, & Eccleſiaſticum, an laicus gaudeat Turno ſemeſtris, vel quadrimeſtris in ſuo Turno.*

34 *Turnarius in ſuo Turno præſentare dicitur nomine*

mine communi, & conſervat Jus alterius, amplia ut ibi.

35 *Regula ſecunda Cancell. reſervat Beneficia ſpectantia ad Collationem Dignitatum, & Beneficiorum, vacata iis vacantibus.*

36 *Ceſſat in Beneficiis ſimultanea Collationis, & numer. 37.*

38 *Item ſi Collatio quoad exercitium ſpectat ad Canonicatum vacantem devolvitur ad Capitulum, & ceſſat Regula.*

39 *Id procedit ubi Capitulum eſt originarius Collator, habendo Jus conferendi in habitu, & proprietate tranſlato exercitio tantum in Canonicum, & ex quibus hoc probetur, vide num. 40. & ſeqq. uſque ad num. 53. 55. & ſeqq.*

54 *Regiſtratur deciſio Sacra Rota in Parmen. Beneficii coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano.*

61 *Per expreſſionem unius caſus in Statuto non cenſentur excluſi, ſed comprehenſi caſus diverſi ex identitate rationis.*

62 *Abſens non privatur Jure conferendi.*

63 *Quando Capitulum poſſit facere ſtatuta abſque auctoritate Epiſcopi.*

64 *Statutum Capitulare, quando non poſſit impugnari ex defectu numeri Canonicorum.*

65 *Quando dicatur tranſlatum in ſingulos Canonicos, etiam proprietas collationis, & num. 67.*

66 *Obſervantia declarat ſtatutum.*

68 *Verba effrenata famulantur ſubjecta materia.*

74 *Clauſula* = Non obſtantibus &c. = *quid operatur?*

75 *In dubio contra Reſervationes reſpondendum.*

76 *Nominatio ſpectat ad Canonicum exiſtentem in Turno.*

77 *A regula Turni non eſt recedendum.*

78 *Quando non competat exceptio de Jure Tertii.*

79 *De natura Turni eſt deſcenſus, & non retrogradatio. Vide num. 82. & ſeqq.*

80 *Potioritas linea excludit alios de illa linea non exiſtentes.*

81 *Supervenientia qualificati non retractat actum jam conſummatum.*

86 *Res judicata facit ſtatum perpetuum, & numer. 88.*

87 *Semel in judicio rejectum, non eſt amplius allegabile in alio.*

90 *Obſervantia qualificata magis potens reputatur.*

91 *Attenditur exemplum S. Collegii S. R. E. Cardinalium.*

92 *Obſervantia non relevat niſi in caſu praciſo.*

93 *Praſcriptio contra rem judicatam non inducitur abſque qualitate coactiva.*

94 *Non poteſt ſucceſſor habere Turnum, quem exercuit Anteceſſor, & num. 103.*

96 *Unicus actus ſufficit ad conſervandam rem judicatam.*

98 *Explicatur Text. in Cap. Statuimus de major. & obed.*

99 *Ex pluribus rationibus decidendi omnes approbata cenſentur.*

100 *Quando dici poſſit derogatum rei judicata, & numer. 101.*

102 *Capitulum quando non dicatur receſſiſſe a Statuto.*

104 *Regiſtratur votum Congregationis particularis.*

118 *Danda eſt Inſtitutio nominato per Turnarium.*

119 *Stante errore non attenditur deſcriptio Tabella Turnaria, & num. 120.*

121 *Canonicus, qui Canonicatum dimiſit, & aliud obtinuit in eadem Eccleſia, non retinet locum primi,*

122 *Quando attendatur prioritas temporis, vel Ordinis. Datur diſtinctio, & n. 123. & 124.*

125 *Jus Turni numeratur inter fructus Canonicatus.*

126 *Text. in Capitul. Statuimus habet locum etiam in Jure Turni, & num. 133.*

127 *Etiam in Jure optandi pracedit Canonicus ordine major.*

128 *Reſpondetur contrariis.*

129 *Quando pracedentia competat temporanee, vel non? & num. 130. 131. & 132. & 134.*

135 *Antianitas intelligi poteſt ratione prioritatis in ordine.*

136 *Ordini temporis, præfertur ordo qualitatis.*

137 *Prioritas intelligitur tam in ordine, quam in tempore.*

138 *Inter pares ordine, attenditur tempus receptionis.*

139 *Quando qualitas Præsbyteratus non det pracedentiam.*

140 *Obſervantia in materia pracedentia dat juris aſſiſtentiam, & num. 141.*

142 *Regiſtratur votum R. P. D. Falconerii, & num. 143. uſque ad 154.*

ALLEGATIO XC.

HAbet Accademia Cracovienſis plura Beneficia Eccleſiaſtica de ſuo Jurepatronatus paſſivo; quia nempe ad illa pro tempore vacantia nominare, ſeu præſentare debet coram Loci Ordinario Perſonas de ſui gremio dignas, & meritas, videlicet Doctores graduatos antiquiores alternative, & per Turnum; nunc ex facultate Theologica, nunc autem Juridica; Et hujuſmodi Alternativa eſt, & ſemper fuit in viridi Obſervantia per tempus immemorabile, ut mihi ſupponitur in facto.

Viginti ab hinc annis, vacante uno ex his Beneficiis, nimirum prima Dignitate in Eccleſia Collegiatæ S. Annæ Cracoviæ per obitum ultimi poſſeſſoris, qui fuerat Doctor Theologus, cum eo tempore Turnus caderet in favorem Doctorum Juriſtarum, sed tunc nullus illorum adeſſet, extantibus ſolum Profeſſoribus, ſeu Lectoribus facultatis Juridicæ, iſti beneficium hoc petere omiſerunt; Accademia vero Cracovienſis tanquam Patrona, deficientibus Doctoribus graduatis Juriſtis, præſentavit unum Doctorem ex facultate Theologica, qui beneficii poſſeſſione ex inſtitutione Ordinarii adeptus eſt, & pacifice poſſedit uſque in præſens; proteſtantibus tamen iiſdem Profeſſoribus, ſeu Lectoribus Juridicis de non conſumendo in futurum Turno debito Doctoribus Juridicis graduatis.

Cum autem hujuſmodi Doctor Theologus poſſeſſor ejuſdem Beneficii hodie reperiatur in ætate decrepita, itaut proxima ſeparari poſſit vacatio, quæritur in ſenſu veritatis, in caſu hujus futuræ vacationis, cui debeatur hujuſmodi beneficium; an ſcilicet ad illud præſentari debeat unus Doctor ex facultate Theologica, vel potius Juridica?

Cujus Articuli examine mihi delegato, re diligenter excuſſa Turnum competere Doctori Juriſtæ, non autem Theologo, illumque, & non iſtum eſſe nominandum, & præſentandum verius de Jure cenſeo reſpondendum.

Ratio ſic decidendi ex eo reſultat, quod licet in præterita vacantia Turnus ſpectaret ad unum ex Doctoribus facultatis Juridicæ, quia tamen tunc Temporis nullus extabat Doctor graduatus, & ſic qualificatus, ſeu paſſive vocatus, idcirco in memorata vacatione, Turnus remanſit ſuſpenſus, nec locum habere potuit, & pro illa vice præſentari valuit Doctor alterius facultatis Theologicæ; Cum alternativa, ſeu Turnus ceſſare dicatur, & ſuſpenſus remanere, quoties nullus reperitur de genere perſonarum paſſive vocato, ut docet *Text. in cap. Abbate in fine de verb. ſignificat. & in Can. in Nomine Domini diſt.* 23. Panormit. *in dict. cap. Abbate num.* 8. Fagnan. *in cap. cum Dilectus num.* 31. *de conſuetudine*, Pax Jord. *tom.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 27. *num.* 20. *& ſeqq.* Garz. *de beneſic. part.* 7. *cap.* 15. *num.* 12. *&* 14.

Rot,

Rot. *coram Merlin. dec.* 184. n. 6. *& ſeqq.* ubi terminis
noſtris.

Ex quo ſequitur, ut Doctores Juſtitiæ in præteri-
2 ta vacatione, in qua ipſi tanquam non exiſtentes
præſentari non valuerunt, ſuum non conſumpſerint
Turnum, minuſque ullum ipſis præjudicium inferri
potuerit in futurum, & conſequenter in hac ſecun-
da vacatione ipſis tantum Doctoribus Juriſtis com-
petit jus paſſivæ præſentationis; tradit Gloſſ. *in dict.
cap. Abbate de Verbor. ſignif. in verbo donec ibid. verſ.
ſed pone ibiq.* Boerius *n.* 23. Joan. Andr. *n.* 8. Zabarell.
in §. fin. n. 3. *verſ. quæro quod ſi nullus reperitur.* Ho-
ſtien. *num.* 16.

Immo præſentatio habita in præterita vacatione,
3 neutri computatur ad conſumandum Turnum, ſci-
licet neque Doctori Theologo, neque Juriſtæ, quia
dicitur pro illa vice facta proviſio extraordinaria,
ſeu ſubſidiaria extra legem Turni, qui locum habe-
4 re non poteſt deficientibus pro ea vice Doctoribus
Juriſtis, ita, & taliter, quod Turnus ſecundæ va-
cationis mox habendæ, ſine dubio pertinere debet
ad Doctorem Juriſtam, ut in his terminis firmat
Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 45. §. 3. *num.* 37. *&*
38. Garz. *de beneſ. p.* 5. *cap.* 1. *n.* 243. Rot. *coram Puteo
dec.* 184. *lib.* 3. *in correctis.*

Quæ Auctoritates loquuntur de Turno inter E-
5 piſcopum, & Capitulum, in materia collationis be-
neficiorum, ubi ſi contingat vacatio in Turno E-
piſcopi, qui tunc temporis non adſit, puta Sede
vacante, & in ejus defectum, Capitulum conferat;
communiter firmant, quod in iſta vacatione provi-
ſio, neutri computatur, ſcilicet nec Epiſcopo, nec
Capitulo; & propterea in ſequenti Vacatione Tur-
nus remanet in favorem ipſius Epiſcopi, ut præci-
ſe eſt Caſus præſens.

Urgente ſiquidem ratione evidenti, quia nimi-
rum tempore, quo non extat Turnarius, proviſio
tunc facta favore alterius, cui non contingebat,
6 impoſſibile eſt, quod conſumere valeat Turnum in
præjudicium ejus, qui non exiſtebat in rerum na-
tura, cum non entis nullæ ſint qualitates, & ideo
7 quoties nova ſuccedit vacatio, & reperitur Perſo-
na, quæ antea non extabat, iſta jure quodam poſt-
liminii conſequitur Turnum ſibi competentem ex
traditis per Card. de Luc. *de Regular. diſc.* 10. *n.* 2. *&
comprobat Text. in* c. 2 *in fin. de ſupplen. negligen. Præ-
lat. ibique gloſſ. in verb. impoſterum.*

Turnus enim nunquam dicitur conſumptus, niſi
8 aut proviſio fiat favore generis vocati, quæ ſimul
habeat effectum, Gonzal. *ad Regul.* 8 *Cancell. gloſſ.*
45. §. 3. *num.* 4. *& in Bononien. Parochialis* 2. *Martii*
1708. §. *Quod autem &* §. *etenim, coram R. P. D. Prio-
lo;* aut niſi Turnarius ſit in culpa, negligendo Jus
ſuum; Gonzal *d. gloſs.* 45. §. 3. *n.* 16.

Utrunque autem deficit in præſenti, ubi enim
ſupponimus nullum extare de genere vocato, & pro-
viſionem fieri favore alterius non vocati, utique non
verificatur proviſio aliqua effectum ſortita in favo-
rem vocati, minuſque verificatur ejus negligentia,
9 aut culpa, quæ nunquam conſiderari valet, ubi ge-
nus vocatum in rerum natura non exiſtit, ut docet
Text. in cap. illa ne Sede vacante, Rot. *in Cæſarau-
guſtana beneficii* 20. *Novembris* 1686. §. *Quarum, co-
ram bon. mem. Cardinali Caccia, impreſſa apud* Me
Diſcept. Eccleſ. 12. *num.* 41. *fol.* 250. *& in Auguſtana
Canonicatus* 12. *Januarii* 1703. §. *Quin immo, coram
R. D. Molines Decano, &* 23. *Junii* 1704. §. *Quod au-
tem coram eodem.*

Quod adeo verum eſt, ut etiam quando Sedes
10 Apoſtolica apponit manus conferendo beneficium ali-
quod ſpectans ad Turnum unius ex Patronis, vel
Collatoribus, proviſio hæc Apoſtolica non conſu-
mat Turnum illius, ad quem ſpectabat, niſi Papa
ulterius hoc velle declaret, mediante derogatione ſpe-
ciali Juriſpatronatus, ſeu Juris ſpectantis ad Tur-
num, ut ex Tondut. *q. beneſic. p.* 2. *cap.* 3. §. 8. *n.* 35.
& ſeqq. probat Rot. *in Vicen. Canonicatus* 18. *Februa-
rii* 1701. §. *Quoniam, coram Eminentiſſimo D. Card.
Tremoille*, hoc intellige juxta ea, quæ ſuperius ſcripſi
in alleg. 8. *n.* 30.

Quod non alia ratione procedit, niſi quia tali
caſu nulla conſiderari valet negligentia, aut culpa
Patroni, ſeu Turnarii, qui proinde in ſequenti va-
catione conſequitur quidquid extra culpam ſuam,
& ſtante legitimo impedimento conſequi non po-
tuit in vacatione præcedenti; & ideo quantum ad
caſum de quo agitur nulla mihi videtur difficultas,
quo minus in ſequenti vacatione Turnus compe-
tat Doctoribus Juriſtis, ex rationibus, de quibus
ſupra.

Pluries in hoc opere agitavi materiam Turno-
rum inter Patronos, ut *in allegat.* 9. 19. 39. *&* 73.
dum autem eadem materia hic recurrit, nonnulla ex-
plicare, & ſuperaddere ſuperfluum non erit. Vacan- 11
te beneficio in Turno Patroni Eccleſiaſtici, qui eo
tempore non adeſt, veluti Sede Epiſcopali vacante,
ſi Compatronus eſt Epiſcopus, vel aliqua Abbatia
vacante ſi Abbas eſt Compatronus ſui vacante Ca-
nonicatu Parochiali, ſeu Beneficiato habente jus præ-
ſentandi, & ſpectante ad proviſionem Papæ ob va-
cationem in Menſe reſervato, juxta Garz. *de beneſ.
p.* 5. *cap.* 1. *n.* 256. ego ſuperius *alleg.* 19. *&* 39. tenui
alium Compatronum, qui adeſt, licet non exiſten-
tem in ſuo Turno poſſe præſentare ex Jure accre-
ſcendi, ſeu non decreſcendi, & ſic locum non ha-
bere reſervationem *regul. Cancell.* in altero autem ca-
ſu quo Patronus exiſtens in Turno præſentare ne-
gligat, intra terminum, dixi proviſionem Jure de-
voluto ſpectare ad Superiorem, nec Juſpræſentandi
pertinere ad alium compatronum in illa vacatione
non obſtante Jure accreſcendi, ſeu non decreſcendi,
ut in alleg. 73. ubi reprobavi contrariam *deciſionem*
Bichii, quod involvere videtur repugnantiam; aut
enim ratione Juris accreſcendi dicendum eſt com-
petere alteri Patrono non exiſtenti in Turno juſpræ-
ſentandi, tam in caſu non exiſtentiæ, quam negligen-
tiæ Turnarii, aut viceverſa ſi non competit in ca-
ſu negligentiæ, nec etiam competere videtur in ca-
ſu non exiſtentiæ, ſed utroque caſu ſpectare proviſio-
nem ad ſuperiorem ſcilicet Jure devoluto in caſu
negligentiæ, & jure reſervationis *regul.* 2. *Cancell.*
in caſu non exiſtentiæ ob dignitatem, ſeu Canoni-
catum vacantem, præſertim quia reſervationes Apo-
ſtolicæ ſubſtantiantur ſuper exercitio, & aut nil re- 12
ferat ſubſtantiam Juriſpatronatus eſſe indiviſam, &
in Communione inter Eccleſiaſticum, & Laicum,
juxta notorias *deciſ.* Prioli 362. 383. *&* 432. & dixi
ſupra *alleg.* 57. *n.* 4. diviſo enim exercitio ceſſare vide-
tur Jus accreſcendi, ſeu non decreſcendi, & Reſer-
vatio *Reg.* 2. capit hoc exercitium in ea vacatione,
in qua alter Patronus non habet Turnum, & in
qua non verificatur limitatio ejuſdem Regulæ exci-
pientis beneficia = *Ad collationem cum alio, vel
aliis, aut etiam ad Alterius præſentationem, vel e-
lectionem pertinentia*, = ut ſuperius habetur *alleg.*
39. *n.* 2. in eo ſi quidem Turno beneficium eſt ad
præſentationem ſolius Patroni Eccleſiaſtici nempe E-
piſcopi, Abbatis, vel Canonici, non autem ad alte-
rius electionem, ſeu præſentationem.

Quibus tamen non obſtantibus apud Me vera eſt 13
diſtinctio inter caſum non exiſtentiæ, & alterum
negligentiæ ad effectus prædictos, quia hujuſmodi
caſus exiſtimo differentes, & quidem dico, quod in
caſu non exiſtentiæ Patroni Turnarii, ideo compe-
tit alteri Patrono Juſpræſentandi, quia deficiente per-
ſona Turnarii, eo tempore Turnus ſiſtit, ceſſat,
ſeu remanet ſuſpenſus, ut dixi ſupra hac *allegat.* 79.
n. 1. in quo ſenſu intellige, quæ ſuperius ſcripſi; *alleg.*
19. *n.* 14. *& alleg.* 39. *n.* 2. nam Alternativa, & Tur-
nus non obligat, nec ſervari debet niſi exiſtentibus
Perſonis Contemplatis, ut dixi *alleg.* 9. *n.* 65. & defi-
ciente altero ex Conſociis, cujus intuitu diſtributum
fuit exercitium, & pactionata viciſſitudo, Alter ra-
tione ſolidi, ſeu Juris non decreſcendi, utitur pri-
mævo Jure ſuo, tanquam in re ſociali per remotio-
nem obſtaculi, ſeu verius ceſſationem Comparticipis,
quoad exercitium ejus perſonæ tributum, & præſentare
dicitur veluti in quodam interſtitio, quod ſuſpendit
Turnum, & propter hoc iſta præſentatio hoc tempore
facta neutri computatur ad conſumendum Turnum,

neque ſcilicet Patrono, qui præſentavit neque alteri,
qui tunc deficit dignitate vacante, & qui propterea
14 ſuum Turnum habebit in alia ſequenti vacatione, ex
Gonzal. *& aliis ſupra n.* 4. *& ſeqq.* & quamvis ap-
poni valeat, quod Dignitas ipſa retinere videatur e-
xercitium Juris præſentandi, & Sedes Apoſtolica re-
ſervando ſibi Jura Dignitatis *in Reg.* 2. cenſeatur fun-
gi vice Perſonæ non exiſtentis, adhuc tamen non admit-
to, ſed erroneum puto, quod Dignitas ſibi annexum
15 retineat exercitium, quod reſpicit ſolam Perſonam
repræſentativam Dignitatis, cum qua Perſona ratio-
ne tollendi diſcordias inter Compatronos, de qua
in Clem. plures de Jurep. intelligitur initus Turnus
per viam contractus per ea, quæ habentur apud
Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 50. *num.* 4. *&* 5. non
autem intelligatur initus cum ipſa Dignitate, quæ
veluti incorporea, & inanimata eſt incapax exercitii,
& habendi diſcordias, de qua idcirco non intellexe-
runt Contrahentes in diviſione exercitii, & conven-
tione Turni, ſed ſolum de Perſona, quæ eſt capax
exercitii, & habendi diſcordias, Garz. *de benef. part.*
5. *cap.* 1. *num.* 237. Ideoque reſervatio Apoſtolica ca-
pit ea, quæ ſunt annexa Dignitati, non quæ anne-
xa ſunt Perſonæ per modum exercitii Turnarii. Un-
de quia eadem reſervatio eſt ſubſidiaria quando defi-
cit, qui præſentare poſſit Dignitate vacante, ut ſic
occurratur diuturnæ vacationi beneficiorum, ut dixi
diſcept. Eccleſ. 12. *n.* 17. *& ſupra allegat.* 39. *n.* 2. *&* 3.
locum non habet exiſtente Compatrono, qui ratio-
ne Juris non decreſcendi præſentare poteſt remoto
obſtaculo Conſocii, ſeu ceſſante Turno per ejus,
cum quo contractus fuit, deficientiam, ſeu mortem.

Quo vero ad alterum caſum, quo Turnarius exi-
ſtens negligat præſentare intra terminum Juris, non
15 video rationem, quare alter Patronus, cui non per-
tinet Turnus, ſubintrare poſſit ad præſentandum,
quia tali caſu Turnus non remanet ſuſpenſus, ſed
continuatur, viget, & eſt ſervandus, ergo illum ſer-
vando, qui in Turno non exiſtit, non poteſt ſibi uſur-
pare præſentationem per jus accreſcendi, ſeu non
decreſcendi, cui locus eſſe non debet contra con-
ventionem, & legem Turni, nihil operante negli-
gentia Turnarii; dum iſte eſt ſolus Dominus, ſeu Pa-
tronus in iſto Turno, quem ſicut poteſt conſumere
præſentando, ita & conſumere poteſt negligendo,
& perdendo jus ſuum, quod propterea acquiritur
Superiori Jure devoluto, quia Turnarius præſentare
negligens conſumit ſuum Turnum. Gonzal. *d. gloſſ.*
45. §. 3. *n.* 16. ergo alter Patronus pati debet, quod
Turnarius quomodo vult, conſumat, vicem ſuam,
neque ipſe habet facultatem ſe ingerendi in Turno
non ſuo, nec ſibi intereſſe debet, an Turnarius per-
dere velit jus, quod habet, & projicere in mare,
idemque procedit, ſi Turnarius præſentaret indignum
ſcienter, quia conſumeret Turnum ad differentiam
præſentationis factæ de indigno, ſeu defectuoſo igno-
ranter, exempli gratia, de habente vitium occultum
Gonzal. *dict. gloſſ.* 45. §. 3. *numer.* 6. 13. *&* 14. *&* 52.
Garz. *de benefic. part.* 10. *cap.* 3. *numer.* 35. Rota *deciſ.*
23. *numer.* 20. *ad ornat.* Cardin. de Luc. *de benef* acce-
dentibus aliis rationibus, quas adduxi *in allegat.* 73.
ex his igitur patet notabilis differentia inter caſum
negligentiæ, & alterum non exiſtentiæ Turnarii, jux-
ta ſuperius firmata *in alleg.* 19. 39. *&* 73. diverſus au-
tem eſt caſus Canonici Turnarii habentis exercitium
juris nominandi, ſeu conferendi ex conceſſione Ca-
pituli, apud quod remanet habitualitas, & proprie-
tas, ut habetur infra *in Parmen. beneficii num* 35. *&*
ſeqq. an autem in caſu, quo Sedes Epiſcopalis non
17 vacaret, nec deficeret Epiſcopus, ſed iſte eſſet ſuſ-
penſus, ſeu excommunicatus poſſit Capitulum confer-
re in vacatione tunc contingente in Turno Epiſcopi,
vide Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 1. *n.* 238. ubi negative
concludit, niſi ſuſpenſio eſſet ad certum tempus, &
ultra ſex menſes, tunc enim inquit idem eſſe, ac ſi
deficeret Epiſcopus, in quo fallitur Garz. nam quam-
vis vigente ſimultanea, ejuſque exercitium indiviſo ma-
nente inter Epiſcopum, & Capitulum, habeat Capi-
18 tulum poteſtatem conferendi jus conſolidationis E-
piſcopo mortuo, vel ſuſpenſo, ut eſt *Text. in cap.*
unico, de Sede vacant. in 6. & ſic etiam eo abſente,
nec tempeſtive reverſuro Lotter. *lib.* 2. *q.* 21. *n.* 38. &
demum eodem negligente, impedito, vel nulliter a-
gente. Rot. in *Lucana benef.* 22. *Febr.* 1709. §. *coq. mi-*
nus cor. R. P. D. Falconerio, nihilominus ubi exerci-
tium ſimultaneæ eſt diviſum per Turnum, cum vaca-
tio in Turno Epiſcopi ad ejus tantum collationem
pertineat, non habet Capitulum, in quo fundet in-
tentionem conferendi ea vice, non quidem arguendo
ab æquiparatione mortis naturalis, & Civilis, hæc
enim æquiparatio non habet locum, niſi in caſibus in 19
Jure expreſſis, ut bene notavit Fagn. *in c. quia diverſita-*
tem n. 29. *&* 33. *in fine de conceſ. Præben.* minuſque in-
ſiſtere valet diſpoſitioni alterius *Text. in cap. nulla de*
conceſſ. Prabend. ubi datur Capitulo poteſtas conferen-
di in caſu, quo ad Epiſcopos collatio beneficiorum
pertinent, & is conferre negligat intra ſex Menſes,
ſive quia Epiſcopus excommunicatus, ſeu ſuſpenſus
non poteſt dici negligens, niſi fuerit in mora petendi 20
abſolutionem juxta determinationem *Text. in d. cap.*
unico §. fin. ne Sede vac. in 6. itaut Epiſcopo ſuſpenſo
interim non currat tempus ad conferendum, tanquam
impedito, ut eſt *Text. in literalis in cap. quia diverſita-*
tem de conceſſ. Præben. ubi Fagnan. *n.* 7. *&* 33. Barboſ. *n.*
9. Rebuff. *in prax. benef. tit. de devolut. n.* 13. ſive et-
iam, quia in caſu præallegati *Text. in cap nulla*, agi-
tur de collatione privative ſpectante ad ſolum Epiſco-
pum, neque applicatur ad Turnum diviſum inter
duos Collatores Epiſcopum, & Capitulum, quia per
unius negligentiam, non devolvitur collatio ad alte-
rum collatorem, ſeu Turnarium, ſed ad Superiorem, 21
ut probat ipſe Garz. *de benef p.* 10. *cap.* 3. *n.* 35. Filluce.
oper. moral. tract. 41. *de benef. cap.* 3. *n.* 103. Antonell.
de temp. legal. lib. 3. *cap.* 16. *n.* 21. Gonzal *d. gloſſ.* 45.
§. 3. *n.* 13. *& ſeqq.* ubi tenet, quod in hac devolutione 22
conſumitur Turnus ejus collatoris, qui neglexit, aut
non potuit conferre ob impedimentum ex propria cul-
pa cauſatum.

Proſequendo materiam Turnorum pone, quod ſive
ad collatorem, ſive ad Patronum pertineat Turnus,
poſtquam vero collator collationem, & Patronus præ- 23
ſentationem fecit alicui Clerico, iſte litem ſuſtinet
cum altero, qui fuerit proviſus, ſeu præſentatus ab
alio prætenſo Turnario, & in proſecutione litis con-
cordat cum ſuo Competitore, cui cedit omne jus,
quod habet ſuper beneficio reportando penſionem ſu-
per illo, an Turnarius iſtius Clerici, qui ceſſit intui-
tu penſionis dicatur conſumpſiſſe ſuum Turnum, affir-
mativam opinionem, & bene ſuſtinet Gonzal. *dict.*
gloſſ 45. §. 3. *n.* 31.

Hæc ipſa quæſtio inſurgit reſpectu eorum, qui ex
lege fundationis reperiuntur paſſive vocati. Si enim 24
unus ex his veniat ad judicium ſuper inſtitutione, aut
præſentatus per Patronum, aut ſine præſentatione ſe ſe
opponendo, juxta *dec.* 99. Pamph. & habita lite cum
altero paſſive vocato; deinde eodem modo cedat il-
li omne jus, quod habet correſpective ad penſionem
ſuper Beneficio ab ejus Competitorem perſolvendam,
an in ſequenti nova vacatione ejuſdem beneficii poſ-
ſit iterum ſeſe opponere, & prætendere inſtitutionem
tanquam, exempli gratia, primo vocatus in concur-
ſu alterius, ſecundario vocati, & præſentati per Pa-
tronum; hunc articulum in terminis ejus, qui dimi-
ſit beneficium, ad quod fuerat præſentatus, exami-
nat Cardin. de Loc. *de Jurep. diſc.* 89. *n.* 5. ubi tamen
concludere videtur iſtum, qui in ultimo ſtatu dimiſ-
ſionem fecit cum utilitate penſionis non poſſe adſtrin-
gere Patronum ad eum præſentandum, ſed poſſe Pa-
tronum ſi velit illum de novo præſentare in hac no-
va vacatione, & deinde ſubjungit, quod dimiſſio cum
recompenſa penſionis dicitur turpis mercatura, quæ
in concurſu cauſare debet indignitatem, & ne alias
ita unus plura occuparet beneficia; Ego autem in-
diſtincte cenſeo iſtum eſſe repellendum, nec poſſe
Patronum etiam volentem denuo illum præſenta-
re in præjudicium alterius paſſive vocati; movet
me ratio, quod iſte dimittendo Jura ſuper beneficio,
recepto commodo, & utilitate penſionis perinde re-
putatur, ac ſi recepiſſet beneficium, ad quod præſen-
tatus extitit, ita eligendo, & ſubrogando commodum

penſio-

penſionis in locum beneficii, & ideo conſumſit ſu-
um paſſivam vocationem, ſuumque Turnum, ſi iſte
adeſſet inter vocatos, & locum relinquere debet aliis,
ut omnes fruantur commodo eorum paſſivæ vocatio-
nis, & ne alias unus in præjudicium aliorum occupet
plures vacationes beneficii patronalis, & reduplicet
ſibi utilizationem ex beneficio ita faciendo turpe mer-
cimonium de illo, ut ex Rebuff. *in tract. de nominat.
quæſt. ultima num.* 18. advertit Card. de Luc. *dict. diſc.*
89. *ſub num.* 5. *verſ. multo vero magis*; de hoc igitur di-
co, quod recepit mercedem ſuam, & repelli debet ab
iterato commodo ejuſdem Beneficii, etiamſi Patro-
nus illum in nova hac vacatione præſentaſſet, quia
conſumpſit ſuum jus paſſivum in præterita vacatione,
in qua ratione penſionis ſive poſſeſſionem, quam ha-
bebat dimiſit, ſive ceſſit Jura, quæ habebat ad bene-
ficium in favorem alterius Colliitigantis, ut compro-
bant deducta apud Roman. *conſ.* 359. *num.* 8. cum aliis
apud Gonzal. *dict. gloſſ.* 45. §. 3. *nu.* 31. & 32. eo magis
25 autem id locum haberet, ubi ceſſio facta fuiſſet cum
recompenſa in pecunia numerata, per hoc enim ce-
dens effectus eſſet Simoniacus, & incapax etiam ex
nova præſentatione aſſequendi illud beneficium, ſuper
quo peccavit Paſſerin. *de elect. cap.* 7. *num.* 371. San-
chez *conſ. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 120. *num.* 20. & 21.
cedere autem liti, & Juri ſuper beneficio favore colli-
tigantis recepta pecunia pro expenſis litis deſuper fa-
ctis per cedentem eſſe Simoniacum, docet Text. *in capit.
cum pridem de pactis* Cortad. *in prax. benef. lib.* 4. *cap.* 5.
num. 58. quando autem ceſſio litis favore Colliitigantis
recepta pecunia Simoniacam pravitatem contineat, vi-
de Fagnan. *in cap. non ſine de Arbitr. numer.* 3. & *ſeqq.*
ubi inquit non eſſe ſemper Simoniacam dationem pe-
cuniæ nullum jus habenti factam ad redimendam vexa-
tionem; vide etiam Cortad. *in prax. lib.* 4. *dict. cap.* 5.
num. 59.

Quæro, an conſumat Turnum Patroni conſenſus ab
26 eo præſtitus proviſionibus Apoſtolicis fieri ſolitis cum
clauſula = *accedente conſenſu Patronorum* = ea cau-
ſa reſignationis, vel aſſecutionis incompatibilis, af-
firmative reſolvo, quia talis conſenſus habet vim
præſentationis, quam ſi Patronus præſtare nollet, co-
gi non poteſt, & proviſio Apoſtolica corruit, ſeu
deficit, veluti conditionalis deficiente conditione con-
ſenſus, ſub qua emanavit per ea, quæ ſcripſi ſupra
allegat. 60. *num.* 20. ideoque Proviſus Apoſtolicus ha-
betur tanquam præſentatus per Patronum, a cujus con-
ſenſu ſua proviſio effectum ſortitur, & in puncto
quod iſte conſenſus conſumat Turnum Patroni tenuit
Rot. *coram Ottoben. dec.* 90. *n.* 9.

Se ſe offert altera, & quidem nova quæſtio in mate-
ria Turnorum; præmitto enim, quod in Jurepatrona-
tus mixto, ſi exercitium Juriſpræſentandi diviſum fue-
rit per alternativam ſeu Turnum inter Patronum lai-
cum, & Eccleſiaſticum, opinio Sacr. Rotæ eſt, quod
vacante Beneficio in Turno Eccleſiaſtici, illud cadat
ſub reſervationibus Apoſtolicis, contrariam ſenten-
27 tiam uti veriorem ſuſtinentibus Cardin. de Luca, &
Lotterio, in quam ego etiam inclinavi *in diſcept. Ec-
cleſ.* 22. *num.* 34. & 35. & *ſupra hoc tract. allegat.* 19. *n.*
1. & *alleg.* 18. *num.* 2. ea motivo, quod diviſo exerci-
tio, indiviſa remanet proprietas, & adhuc perſeve-
rat communio, quia Turnarius in ſuo Turno explet
actum nomine communi, nempe ſuo & alterius Com-
patroni, ut in *dict. diſcept. Eccleſ.* 22. *num.* 36. & *ſu-
pra allegat.* 19. *num.* 2. quicquid ſecus, ubi Turnarius
28 in ſuo Turno exerceret præſentationem nomine, ſeu
Jure ſuo tantum, *Gloſ. in cap. fin. de Præben. in* 6. *in verb.
ſingulariter* Gonzal. *ad reg.* 8. *gloſſ.* 45. § 1. *num.* 20. hoc
enim caſu nedum intraret reſervatio *regul. hodie* 9. *Can-
cellar.* ſed etiam altera *regul.* 2. in caſu vacationis be-
neficii Patronalis tempore vacationis Dignitatis, ad
quam pertineret præſentatio in ſuo Turno, quod ſane
contingit ubi conſtaret manere diviſam ipſam proprie-
tatem, ſeu Juſpræſentandi prout exempli gratia in uno
caſu, quem habui in praxi, quia nempe in quadam
Eccleſia Collegiata quatuor Canonicatus erant ad ſo-
lam præſentationem unius Patroni, & alii quatuor ad
præſentationem ſolam Epiſcopi, inter quos facta fue-
rat conventio, ut prima vacatio unius Canonicatus
ſpectaret ad ſolam præſentationem unius, & alia vaca-
tio alterius Canonicatus ad præſentationem privati-
vam alterius, & ſic alternative, & per Turnum reſpe-
ctive ad illos omnes Canonicatus, in quibus terminis
ſicut ante hujuſmodi conventionem unuſquiſque Patro-
nus præſentabat privative, & Jure ſuo tam in exerci-
tio, quam proprietate ad quatuor Canonicatus, ita
poſt Concordiam Turnus unicuique datus extitit Jure
ſuo; & prout antea citra communionem ſeu mixturam
Juriſpatronatus communicationis tantum ad invicem
Canonicatibus utriuſque Patroni, per ſpeciem mu-
tuæ contributionis, & alternatis vacationibus ſingu-
lorum.

Hoc præmiſſo, & retenta opinione S. Rotæ, quod
diviſo ſolum exercitio beneficium vacatum in Tur-
no Eccleſiaſtici cadet ſub reſervatione, ſi Turnus eſ-
ſet ita pactionatus, quod nempe in prima vacatione 29
præſentare deberet unus Patronus, ejuſque præſenta-
tioni adhærere teneretur alter compatronus per actum
expreſſum adhæſionis, ſeu compræſentationis ita obli-
gatæ, & arctatæ ad Perſonam nominatam, ſeu præ-
ſentatam per Turnarium; in altera autem vacatione
præſentaret alter Patronus cum obligatione compa-
troni, qui in Turno non exiſtit adhærendi, ſeu ar-
ctate compræſentandi ut ſupra, quæro, an iſto caſu
intraret reſervatio Apoſtolica Menſium? Ego crede-
rem non intrare, quia dici nequit in his terminis
eſſe diviſum etiam ipſum exercitium, dum hoc reſi-
det, ut prius in qualibet vacatione penes utrunque
Patronum, cum hac ſolum differentia, quod unus
ex Compatronis non habet exercitium liberum, ſeu
arctatum ad Perſonam, quam alter Patronus libere
præſentandi facultatem habet ſibi tributam in illa ſua
vacatione, vice, ſeu Turno, quæ differentia ad effe-
ctum, de quo quæritur nihil alterat, quia ſemper
verum eſt, quod exercitium non eſt diviſum quoties
concurrit uterque Patronus ad præſentandum, & ſic
ceſſat fundamentum ſupradictæ opinionis, quod re-
ſervatio ſubſtantiatur ſuper exercitio, ideoque capiat
Turnum, in quo ſolus Eccleſiaſticus habet hoc exer-
citium ſine mixtura compatroni Laici, *ut in alleg.*
57. *n.* 4. & *coram Priol. dec.* 383. *n.* 18.

Verum obſtat ratio illa, quod in qualibet conven-
tione ſuper Turnaria diviſione præſentationum inter 30
Patronos, etiamſi nihil exprimatur, adhuc intelligi-
tur, ut Patronus, cui ſpectat Turnus, præſentet no-
mine communi ſcilicet tam ſuo, quam uti Procura-
tor alterius irrevocabiliter conſtitutus, ut *dict. diſcept.
Eccleſ.* 22. *num.* 35. & 36. & *ſupra allegat.* 19. *num.* 2.
Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 65. *num.* 34. & *de Be-
nefic. diſc.* 1. *num.* 33. Unde paria eſſe videntur, quod
alter Compatronus ab initio faciat alterum Compa-
tronum Procuratorem irrevocabilem ad præſentan-
dum perpetuis futuris temporibus nomine ſuo Per-
ſonam ſibi beneviſam, ac quod ſingulis vacationibus
arctatus veniat ad compræſentandum illum, quem
libere poteſt alter præſentare in ſuo Turno; effectus
enim eſt idem, licet modus ſit diverſus, utroque enim
caſu Jus unius Patroni communicatur, & accedit
alteri Patrono, qui eſt Turnarius, ergo ſicut in uno
caſu opinio Sac. Rotæ eſt, quod intret reſervatio,
ita etiam dicendum videtur in altero, ſed a priori
opinione diſcendendum non videtur ob differentiam
utriuſque caſus, quia in primo unus Patronus ad in-
vicem transfert, & cedit alteri jus ſuum perpetuo,
ita, & taliter, quod ubi Eccleſiaſticus habet Tur-
num, habet exercitium præſentandi diviſum, & pri-
vative ad alterum, qui ſe illo ſpoliavit ab initio,
& ſic totum exercitium dicitur ſpectare ad Eccleſia-
ſticum, tam pro parte ſua, quam pro altera parte ſibi
appropriata per ceſſionem ſibi factam ab alio Patro- 31
no Laico irrevocabiliter ab initio Turni concorda-
ti, ut ſentire videtur Garz. *de benef. part.* 5. *capit.* 1.
num. 142. *verſ. ſed quemlibet conferre in ſuo Turno Jure
proprio*, Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 10. *num.* 201.
non ſic autem proceditur in ordine ad ſecundum caſum,
in quo Eccleſiaſticus non habet exercitium etiam
pro parte Laici in ſe transfuſum, ſed Laicus concur-
rit in exercitio, Laicus præſentat ſeu adhæret præſen-
tato, & ſic exercitium Laici ſemper, ut prius rema-

net mixtum, & in ſocietate cum Eccleſiaſtico, & e contra, ergo ceſſat reſervatio, ubi Iuſpatronatus eſt mixtum, quoad proprietatem, & exercitium indiviſum. Fateor tamen articulum eſſe diſputabilem, ſi enim verum eſt, quod opinio S. Rotæ juxta,
32 quam Beneficium in Turno Eccleſiaſtici cadit ſub reſervatione, procedit, ex quo ceſſare dicitur intereſſe, & præjudicium Compatroni Laici, cui intactus remanet ſuus Turnus in ſequenti vacatione, quia proviſio Apoſtolica de reſervato conſumit Turnum Eccleſiaſtici, ut apud Garz. *de beneſ. p. 5. cap. 1. num. 615.* Barboſ. *de Jure Eccleſ. lib. 3. cap. 12. n. 17.* & dixi ſupra *allegat. 8. n. 30. & allegat. 18. num. 16. & 17.* nam Papa habet abſolutam poteſtatem ſuper Iure Eccleſiaſtici, quo paſſim utitur ſine neceſſitate derogationis Vivian. *de Jurepatr. lib. 4. cap. 2. n. 10.* cum aliis apud Me *diſcept. Eccleſ. 3. ſub n. 8. in fine*, hæc ratio operatur, ut intrare poſſit reſervatio Apoſtolica, etiam in ſpecie hujus Turni, in quo præſentat libere Eccleſiaſticus cum adhæſione Laici arctata ad præſentatum ab Eccleſiaſtico, quia etiam in iſto caſu Papa nullum præjudicium infert Compatrono Laico in præſentatione, ſeu adhæſione illa obligata Patrono Eccleſiaſtico, dum adhuc in ſequenti vacatione Laicus obtinet ſuum Turnum, habendo præ oculis illam finalem rationem, ob quam Papa non derogat Iuripatronatus mixto, nec hujus beneficia cadunt ſub reſervatione, ob præjudicium ſcilicet Patroni Laici exiſtentis in Communione cum Eccleſiaſtico, unde quoties ceſſat intereſſe, & præjudicium Patroni Laici, ceſſat ratio ſavoris attributi Iuripatronatus mixto, & remanet ſolum Ius Eccleſiaſtici, cujus Papa eſt abſolutus Dominus, ut plene probavi *diſcept. Eccleſ. 3. n. 7. & ſeqq.* quæ omnia hinc inde propoſui, ut doctus Iudex in contingentia caſus reſolvat, quicquid ego decidere nolo.

Eſt etiam hic locus quærendi, an diviſo tantum exercitio per Turnum inter Patronum Laicum, & Eccleſiaſticum, & poſito quod hæc diviſio operetur,
33 ut beneficium in Turno Eccleſiaſtici cadat ſub reſervatione, exinde dici poſſit, quod Patronus Laicus in ſuo Turno non habeat amplius ſemeſtre ad præſentandum, quo habebat ante diviſum exercitium, ſed ſibi remaneat ſolum quadrimeſtre de Iure præfixum Patronis Laicis ad explendam præſentationem, ſive enim quando Turnus ſpectat ad Eccleſiaſticum, Iuſpatronatus, ſeu ſaltem ejus exercitium habetur pro Eccleſiaſtico, ita in caſu converſo quando ſpectat ad Laicum habetur pro Laico, cui præfixum eſt tempus ſolius quadrimeſtris, non obſtante mixtura Iuriſpatronatus, cujus proprietas remanet adhuc indiviſa, quia terminus ad præſentandum, non reſpicit proprietatem, ſed exercitium ipſum: ergo ſi exercitium eſt Laicale, & non mixtum, non poteſt Laico competere terminus ſemeſtris, qui datur Patrono Eccleſiaſtico, & ratione conſortii, ſeu mixturæ communicatur Laico, ceſſante enim hoc conſortio, & mixtura quoad exercitium, ceſſare etiam debet effectus inde reſultans ad ſavorem Laici per viam communicationis, & participationis ad Text. *in l. adigere §. Quamvis, ff. de Jurepatr.* Surd. *conſ. 375. n. 24.* Barboſ. *Axiom. 137. n. 9.* Rota *deciſ. 165. n. 12. p. 19. rec.*
34 in contrarium vero urget ratio, quod Eccleſiaſticus in ſuo Turno, ſicut & Laicus in ſuo unuſquiſque cenſetur præſentare nomine communi tam pro parte ſua, quam alterius Compatroni *ex adductis ſupra alleg. 19. n. 2. & hac alleg. n. 30.* ex hoc dicitur perſeverare communio in ipſo etiam exercitio; nam quemadmodum illa præſentatio, quam facit Eccleſiaſticus exercendo etiam Ius Patroni Laici, illud conſervat, ut prius per ea, quæ habentur de uno Patrono præſentante, qui conſervat jus, & poſſeſſionem alterius non præſentantis *in Alatrina Juriſpatronatus, coram Eminentiſſimo Scotto de qua ſupra allegat. 20. n. 28. & in Sorana Juriſpatronatus 22. Junii 1712. §. Ita dictante, cor. R. P. D. Falconerio, & in Salernitana Juriſpatronatus 11. Martii 1715. §. Pro conſtanti, cor. eodem, & 13. Ianuar. 1616. §. Verum, cor. R. P. D. Criſpo, & in Firmana beneficiorum 19. Januar. 1711. §. In nihilo, cor. R. P. D. Lancetta;* Ita præſentatio, quam facit Patronus Laicus exercendo etiam jus Eccleſiaſtici, habet favorem, ſeu privilegium temporis, quod datur præſentationi Eccleſiaſtici, & competit Laico in miſtura Juriſpatronatus; ex qua ratione Conſortii, & Societatis inter Compatronos habemus, quod cum derogatio Apoſtolica Juriſpatronatus in totum attenta lite detur, quando ante vacationem pendet lis ſuper pertinentia, ſed non tollat, quominus ſi Patronus ſit in poſſeſſione præſentandi ante litem, continuando eam, præſentare poſſit, & huic præſentationi non deroget gratia derogatoria ſubſequens, ut ſupra *alleg. 40. n. 7. 9. & 10.* Si tempore vacationis reperitur unus Patronus, qui exiſtit in poſſeſſione præſentandi per ipſum acquiſita in ultimo ſtatu, alter vero Patronus non poſſidet, ſed deſcendit ab Auctore, qui ſimul cum alio, qui vivens reperitur, præſentavit Patronus, qui non poſſidet, juvatur poſſeſſione alterius poſſidentis, quia in re ſociali invicem communicatur beneficium poſſeſſionis, ut obtinui *in una Salernitana Juriſpatronatus, 11. Maii 1715. §. Hac igitur, coram R. P. D. Falconerio, & 13. Januarii 1716. §. Verum, coram R. P. D. Criſpo*, ubi adducitur exemplum poſſeſſionis naturalis acquiſitæ ab uno, quia prodeſt alteri Condomino civiliter poſſidenti.

Coherenter ad materiam Turnorum adjungere cenſeo infraſcriptos Caſus, in quibus ſcripſi reſpicientes controverſias Turnorum inter Canonicos, quamvis extra materiam Juriſpatronatus.

Parmen Beneficii.

CApitulum, & Canonici Eccleſiæ Cathedralis Parmenſis, tam conjunctim, quam diviſim, & ratione ſingulorum Canonicatuum, & Præbendatum habebant olim collationem, proviſionem, electionem, ſeu nominationem, & omnimodam diſpoſitionem nonnullorum Beneficiorum, & Eccleſiarum tam in ipſa Eccleſia Cathedrali, quam extra in Civitate, & Diœceſi reſpective conſiſtentium. Cum vero Epiſcopus huic inveteratæ conſuetudini ſe ſe oppoſuiſſet, itaut ſuper hoc diverſæ Lites inſurrexiſſent, inita fuit concordia inter ipſum, necnon Capitulum, & Canonicos, confirmata de anno 1605. per ſan. mem. Paulum V. in qua facta fuit diviſio collationis, & proviſionis Beneficiorum, & Eccleſiarum, prout infra.

Etenim quoad certas Eccleſias, & Beneficia extra Cathedralem, dimiſſa fuit Capitulo, & Canonicis in Communi libera eorum collatio, proviſio, & omnimoda diſpoſitio una cum electione Sacriſtæ, ſeu Cuſtodiæ ipſius Cathedralis. Canonicis vero, uti ſingulis, & ſingulariter conſideratis conceſſa fuit collatio unius Beneficii in Cathedrali, & unius Parochialis extra illam, & ſignanter Canonico poſſidenti Præbendam Moletuli data fuit collatio Beneficii Dogmania nuncupati exiſtentis in Eccleſia Cathedrali, nec non Parochialis Moletuli, & in recompenſam hujuſmodi dimiſſionis certorum Beneficiorum, & Eccleſiarum Capitulum remiſit favore Epiſcopi collationem omnium aliorum Beneficiorum, & Dignitatum, & Eccleſiarum reſpective in Cathedrali, Civitate, & Diœceſi conſiſtentium, licet Capitulum olim habuiſſet Jus illa conferendi, tam de Jure, quam ex fundatione, conſuetudine, & quaſi poſſeſſione, aut alias quomolibet.

Vacavit in menſe Sedi Apoſtolicæ reſervato Canonicatus cum Præbenda Moletuli, quo vacante ſucceſſit vacatio ſupradicti Beneficii Dogmania nuncupati ſpectantis ad collationem hujuſmodi Canonicatus, quod Beneficium fuit collatum per Reverendiſſimum Capitulum. Per contrarium vero Sedes Apoſtolica illud providit, tanquam reſervatum.

Cum autem proviſus Apoſtolicus agat pro executione ſuarum Literarum, pronunciandum omnino videtur, illas non eſſe exequendas, tanquam non verificas quoad reſervationem Summo Pontifici narratam.

Quamvis enim regula ſecunda Cancellariæ reſervet Sedi Apoſtolicæ omnia Beneficia ſpectantia ad collatio-

tionem quoruncunque collatorum, quæ poſt iſto-
rum obitum vacaverunt, donec Dignitates, vel Be-
neficia, quæ habent Jus conferendi proviſa fuerint
35 per Sedem Apoſtolicam, & ſecuta fuerit captura poſ-
ſeſſionis, ut in terminis noſtris firmant Garz. *de be-
nef. p. 5. cap. 1. n. 255. & 256.* Caſtropal. *oper. Moral.
tom. 2. tract. 13. de re Benef. diſput. 2. punct. 18. num. 8.*
Rot. *dec. 25. n. 15. p. 10. rec.*

Diſpoſitio tamen hujus regulæ fundatur in ratio-
ne occurrendi diutinæ vacationi Beneficiorum tem-
pore, quo nullus adeſt eorum collator, quia digni-
tates, vel Canonicatus, ad quos pertinet Jus ea con-
ferendi adhuc vacant, ideoque communiter limita-
tur per Doctores ex motivo ceſſantis rationis, quan-
36 do vacante Canonicatu habente Jus conferendi, ad-
eſt aliquis collator, qui poteſt interim providere,
prout contingit in beneficiis ſimultaneæ collationis
Epiſcopi, & Capituli, quemadmodum limitando re-
gulam, tradunt Lotter. *de re benefic. libr. 2. q. 34. n. 8.
verſ. unde*, Gabriel. *conſ. 187. n. 3. & ſeqq. lib. 1.* Rota
in Vicen. beneficii apud Garz. *de benef. p. 5. cap. 1. num.*
244. Gonzal. *ad regul. 8. gloſſ. 45. §. 3. n. 47. & 48.* Bar-
boſ. *de poteſt. Epiſc. alleg. 57. n. 90. in fine, & in Ti-
raſonen. portionis 23. Junii* 1702. §. *Attamen coram
R. P. D. Anſalda*, & ſcripſi Ego *diſcep. Eccleſiaſt. 12.
numer. 17.*

Quam limitationem probat ipſamet regula ſecun-
da, quæ excipit Beneficia ſimultaneæ collationis ibi
= *Non tamen ad collationem cum alio, vel aliis,*
37 *aut etiam ad alterius præſentationem, vel electionem
pertinentia*, = ex quo deſumunt ſcribentes rationem
motivam regulæ, quod ſcilicet voluerit occurrere diu-
tinæ vacationi Beneficiorum tempore, quod nullus
adeſt collatur, itaut quoties oſtenditur non deficere-
re collatorem, ratio regulæ totaliter ceſſat, & ſic
etiam ejus diſpoſitio, ut ſcripſi *dict. Diſcept. Eccleſ.*
12. *n.* 17. Rot. *in Cæſaraguſtana beneficii* 20. *Novem-
bris* 1686. §. *Quorum Card. Caccia, &* 5. *Julii* 1688.
§. *In quo ampliori coram Reverendiſs. Turonen.* impreſſ.
apud Me *diſcept. Eccleſ.* 12. *n.* 42. & 44.

Verſamur in caſu hujus limitationis, quæ vacan-
te Canonicatu, ad quem ſpectabat Jus conferendi
controverſum beneficium aderat Capitulum, cui com-
petebat Jus conferendi in defectum Canonici: Ete-
nim collatio beneficiorum, quam habent ſinguli Ca-
nonicatus noſtræ Cathedralis, non pertinet ad illos
Jure proprio, & independenter ab ipſo Capitulo, ſed
potius ex concluſione, & Jure Capituli, quod eis
aſſignavit Jus conferendi in ſimplici Exercitio, re-
manente habitualitate, & proprietate collationis pe-
38 nes Capitulum, quæ habitualitas, & proprietas ope-
ratur, ut deficiente aliquo ex Canonicis collatoribus
devolvatur ad Capitulum Jus conferendi, & provi-
dendi juxta notam concluſionem, de qua Text. *in
cap. irrefragabili §. Exceſſus de Offic. ordin.* Cardin. de
Luc. *de benef. diſc. 1. n. 9. & ſeqq.* Layman. *in Theol.
Moral. tit. de Prælat. Eccleſ. n. 208. in fin.* Lotter. *de re
benef. lib. 1. q. 24. n. 108.* Rota *in Romana Beneficiatus
S. Petri impreſſ. ad Ornat.* Card. de Luc. *ſuper materia
de Benef. deciſ. 23. num. 20. & in Tiraſonen. portionis
22. Junii* 1702. §. *Atque adeo coram Rev. P. Dom. An-
ſaldo.*

Quod autem Capitulum ſit proprius, & origina-
rius collator, eſt evidens ex pluribus. Primo enim
hic deſumitur ex aſſiſtentia, ſeu præſumptione Juris,
juxta quam, ubi agitur de Beneficio in Cathedrali,
ut eſt Dogmania, illud præſumitur erectum de Bo-
39 nis Capituli, ideoque collatio ad ipſum pertinet, ut
in puncto hujuſmodi beneficiorum noſtræ Eccleſiæ
dixit Rota *in Parmen. Beneficii, coram Pamphil. de-
ciſ.* 652. *n.* 3. & 4. & *generaliter* Bich. *dec.* 467. *n.* 3. &
4. & *in Hiſpalen. Diviſionis ſimultanea* 4. *Junii* 1701.
§. *Verum, coram R. P. D. Priolo, & in Illerden. Juris
mulctandi ſuper Remiſſoria* 23. *Januarii* 1703. §. *Inſub-
ſiſtens coram Muto, & in Segovien. Canonicatus* 9.
Martii 1705. §. *Quæ quidem coram R. P. D. Scotto*,
& in puncto Duran. *dec.* 275. *n.* 11.

Secundo quia in memorata concordia inita inter
Epiſcopum, & Capitulum fuit literaliter expreſſum,
quod omnia Beneficia, quorum collatio dimiſſa fuit
partim Epiſcopo, & partim Capitulo, & Canonicis
antea ſpectarent ad collationem ipſius Capituli ibi =
*Quamvis Capitulum olim habuiſſet, & habere conſuiſ-
ſet, & haberet tam de Jure, ac ex fundatione, &
dotatione, quam ex conſuetudine, & quaſi poſſeſſione,
aut alias quomodolibet Jus conferendi ſupra, & infra
nominata, ſeu alia quæcunque, Eccleſias, Dignitates,
& Beneficia* = Ergo clarum eſt, quod ad ipſum ſpe-
ctaret etiam collatio controverſi Beneficii, quod eſt
unum ex comprehenſis in concordia, quæ non pot-
eſt impugnari tanquam confirmata per ſan. memor.
Paulum V. de anno 1605. & alias Canonizata per Sa- 40
cram Rotam, *coram Pamphil. d. deciſ.* 652. *numer.* 4.
& 5. & *coram Priolo dec.* 195. *n.* 6.

Tertio hoc ipſum reſultat ex antiquo ſtatuto Eccle-
ſiæ nuncupato *il Bernardo*, & condito uſque de an-
no 1417. ubi *in c. de Offic. Dogmania dicitur = Duo* 41
*debent in Eccleſia Parmen. Dogmani eſſe inſtituti, &
duobus Beneficiis ad collationem Capituli ſpectantibus*,
= & inferius præſcribendo habilitatem Perſonæ pro-
videndæ de Dogmania, ordinat, quod illa = *Nulla-
tenus conferatur a Capitulo, niſi habeat Peritiam ſu-
pra demandatam*, = ex quo ſtatuto manifeſtum red-
ditur Jus conferendi Dogmanias ſpectare ad Capitu-
lum ex firmatis apud Pignatell. *conſult.* 35. *n.* 32. &
conſult. 76. *n.* 6. *lib.* 4. Rota *dec.* 102. *n.* 3. *p.* 10. *rec.* &
in Hiſpalen. Diviſionis Simultanea 1. *Februarii* 1697.
§. *Nihilominus coram bon. mem. Muto*, & 4. *Junii*
1700. §. *Et tanto magis coram R. P. D. Priolo.*

Quibus non obſtat, quod deinde per relatam con-
cordiam Capitulum ſe ſe ſpoliaverit Jure conferen-
di aliqua Beneficia, & Dogmanias, illudque tran-
ſtulerit in ſingulos Canonicos, cum enim Concur-
dia inita fuerit cum Epiſcopo per Capitulum ſuper
Jure conferendi plura Beneficia Cathedralis, Civita-
tis, & Diœceſis Parmenſis, quæ fuerunt partim aſ-
ſignata Capitulo & Canonicis, & partim Epiſcopo,
utique licet in eadem concordia aliqua Beneficia aſ-
ſignata fuerint ad collationem ſingulorum Canoni-
corum, hæc tamen aſſignatio dicitur facta ſingulis
nomine, & Jure Capituli, ad quod antea ſpectabat
Jus conferendi, ita & taliter, quod ſingulis Cano- 42
nicis cenſetur attributum ſolum exercitium Juris con-
ferendi, remanente apud Capitulum proprietate, &
habitualitate ipſius Juris, ut firmant Garz. *de benef.
p. 5. cap. 1. n.* 242. Rot. *cor. Merlin. dec.* 184. *n.* 4. & 5.
Card. de Luc. *de benefic. diſc. 2. ſub n.* 32. & 33. *in Ro-
mana Clericatus Beneficiati ſancti Petri* 13. *Maii*
1695. §. *Verum cor. R. P. D. Priolo impreſſ. ad Ornat.*
Card. de Luca *Super materia de benef. dec.* 32. *numer.*
2. & 9.

Ea ratione, quod Canonici habentes hoc Jus
conferendi uti Singuli ſemper tamen illud habent
tanquam exiſtentes de Capitulo, & tanquam ex-
ercentes Jus Capitulare, quia dicitur Jus Capitula- 43
re, quod ſpectat ad Capitulum, ſive Communiter,
ſive diviſim, ut docet Text. *in cap. fin. de Præbend.
in 6.* ubi quod mandato de providendo Beneficium
ſpectans ad collationem Capituli communiter, vel
diviſim comprehendit Beneficium, quod ſpectat ad
ſingulos Canonicos ratione ſuarum Præbendarum,
ibique Lupus Abbas *numer. 1. in fin.* ibi = *Quando
Jure dignitatum, vel Præbendarum conferunt, &c.
tanquam exiſtentes de Capitulo conferunt* = Felin.
in capit. cum omnes numer. 15. de Conſtitut. Rota
coram Cerro deciſion. 473. *numer.* 6. & 8. & *dec.* 517.
numer. 9.

Clarius autem, quando ante concordiam Capi-
tulum habebat hoc Jus conferendi: Hoc enim caſu
diſtributio facta in Concordia ſingulis Canonicis, 44
nunquam intelligitur facta privative ad Corpus Ca-
pituli, ſed remanſit ſemper apud ipſum, eadem Po-
teſtas ſaltem in habitu per Text. *in capit. Dudum §.
Nos igitur de Præbend. in 6.* Rota *in Hiſpalen. Juris
præſidendi in Choro* 2. *Julii* 1700. §. *Tota, & §. Ne-
que his omnibus coram Illuſtriſſimo dell'Olmo, & in
Aretina Jurium Parochialium* 27. *Februarii* 1704. §.
Quatenus coram R. P. D. Anſaldo.

Et hæc habitualitas Juris conferendi, quæ ſemper re-
ſtat apud Capitulum, ſufficit ad effectum, ut deficien-

te Canonico, cui fuit aſſignatum exercitium Juris
45 conferendi poſſit Capitulum conferre, & providere,
ut firmat Panormit. *in cap. Cum contingat n. 19. verſ.
item vacante de foro compet.* Lotter. *de re benef. lib. 1.
q. 24. n. 107. verſ. quippe operatur*, Layman. *in Theo-
log. moral. q. Canon. tit. de Prælat. Eccleſ. tit.* 208. *n.* 8.
in fin. Card. de Luc. *de benef. diſc.* 1. *n.* 9.

Quæ veritas mirabiliter comprobatur ab obſervan-
46 tia ſubſecuta, dum habemus, quod anno 1564. va-
cante Eccleſia Parochiali S. Blaſii Villæ Colloretti,
cujus Collatio ſpectabat Canonico ad Præbendam
Colloreti, attenta abſentia hujus Canonici Capitu-
lum contulit ſupradictam Eccleſiam, ut ex actu mi-
hi exhibito ſub die 10. Decembris 1564. qui ſane
actus evidentiſſime probat, quod collatio Beneficio-
rum diſtributa ſingulis Canonicis, exercetur nomi-
ne, & Jure Capituli, vel ſaltem tranſlatum fuit in
ſingulos ſolum exercitium, remanente proprietate &
habitu penes Capitulum, ut in puncto advertit Rota
*in d. Romana Clericatus Beneficiati S. Petri 4. De-
cembris 1695. coram R. P. D. Priolo, impreſſa ad Or-
nat.* Card. de Luc. *de benef. dec.* 24. *n.* 12. ibi, = *quod
clarius evincitur ex aliis quoque Collationibus abſolu-
te factis a Capitulo in caſu abſentia vel negligentia
Canonici Turnarij, &c. quod fieri non potuiſſet per
Capitulum ſi diviſum, & tranſlatum fuiſſet in ipſos
Canonicos Jus conferendi.*

Idque etiam comprobari poteſt in alio caſu, pu-
ta, quando adeſſet aliquis Canonicus ſuſpenſus, &
47 impeditus conferre, quia tali caſo, ſi vacaret Bene-
ficium ad ejus Collationem ſpectans ſubintraret Ca-
pitulum Jure proprio in locum Canonici ſuſpenſi,
Rota *in dict. Romana Clericatus Beneficiati S. Petri
13. Maii 1695. §. fin. coram Reverendiſs. P. D. Priolo
impreſſ. ad Ornat.* Cardin. de Luc. *de benefic. diſc.* 23.
numer. 20.

Accedit alter Actus anni 1692. dum vacante hac
controverſa Dogmania, Capitulum eam contulit A-
lexandro de Tuſchis, qui actus plurimum attenden-
dus videtur tanquam factus poſt concordiam initam
48 de anno 1564. ut teſtatur Rota *coram Pamphil. d.
deciſion.* 652. *numer.* 4. *verſ. præterea, & coram Priolo
deciſ.* 95. *numer,* 6.

Concordia enim inita fuit de anno 1564. & tunc
ejus ſupplicatio pro confirmatione fuit ſignata per
ſan. memor. Pium IV. ſub die 16. Junii 1565. itaut
ambo actus ſuperius relati valde ſtringant, tanquam
emanati poſt initam concordiam ad affectum exinde
49 deducendi obſervantiam interpretativam ſuper eo,
quod Capitulum dare intellexerit ſingulis Canoni-
cis, retento ſcilicet apud ſe Jure habituali, & pro-
prietate, & tranſlato in ſingulos ſolo exercitio, ut
in terminis Rota *deciſ.* 15. *numer.* 4. *verſic. & ſi ad-
eſſet part. 3. recent. & deciſ.* 603. *ſub n.* 3. *in fin. part.
4. diverſor.*

Signanter reflectendo, quod ſinguli Canonici non
obtinuerunt hanc Collationem in vim ſupradictæ
concordiæ, ſed hanc collationem habebant ante il-
lam juxta narrativam Brevis confirmatorii ejuſdem
Concordiæ ibi = *Antea Capitulum, & Canonici
præfati, tam conjunctim, quam diviſim, &c. nonnul-
lorum Beneficiorum Collationem, Proviſionem, Ele-
ctionem, nominationem, & præſentationem, &c. per-
tinere ad ſe ſe reſpective, prætendentes,* = ideoque
concordia inita cum Epiſcopo, & Capitulo nihil im-
50 mutavit quoad Jus Capituli, & Canonicorum antea
competens, ſed remoto obſtaculo Epiſcopi Capitu-
lum, & Canonici continuarunt in eodem Jure pri-
mævo, ut tradit Card. de Luca *de Feud. diſcurſ.* 115.
num 9. *& de benef. diſc.* 82. *n.* 16. *& de regal. diſc.* 50.
ſub n. 5. Rota *in Romana Communicationis Bonorum
ſuper reſervatis 28. Junii 1709. §. Neque obſtat in fin.
coram R. P. D. Aldrovando.*

Ergo dubitari non poteſt, quin præallegati duo
actus, etiamſi peracti fuiſſent ante Concordiam, in-
terveniant pro obſervantia interpretativa ad effectum
concludendi, quod Canonici ut ſinguli habeant ſo-
lum exercitium Iuris conferendi, remanente pro-
prietate, & habituali poteſtate penes Capitulum eo
ipſo, quod ipſum contulit Beneficia ſpectantia ad
Collationem ſingulorum eis abſentibus, vel deficien-
tibus, & maxime quia ante Concordiam, tam de
Iure, quam ex Statuto anni 1417. conſtat, Capitu-
lum habuiſſe Ius conferendi, & etiam in dubio ita
præſumitur, juxta punctualiter firmata per Duran,
d. dec. 275. *n.* 11.

Quæ omnia nullam haberent difficultatem, ſi con-
currerent circumſtantiæ, de quibus infra, quod nem-
pe hoc Ius conferendi ſpectans ad ſingulos Cano-
nicos in Eccleſia Cathedrali intelligi ſoleret de Iure 51
præſentandi, ſeu eligendi, itaut ſpectaret ad Capitu-
lum Ius conferendi, ut firmatur in dicta *Romana
Clericatus Beneficiati ad ornatum*, Card. de Luc. *de
benef. §. Quod magis comprobatur dicta deciſ.* 24. *n.* 10.
& ſeqq.

Vel ſi facta Collatione per Canonicos Literæ Col-
lationis decernerentur, ſeu expedirentur per Capitu- 52
lum, & ſignarentur ab ejus Notario, & Secretario,
ut advertit Rota *dec.* 600. *ſub n.* 3. *verſ. ſecundo dubi-
tatur. p.* 4. *diverſ.* Rot. *in dict. Romana Clericatus Be-
neficiati S. Petri, ubi ſupra dec.* 24. *ſub n.* 7. *verſ. ſed
quod magis eſt.*

Nihil obſtante, quod in Concordia fiat mentio
de Collatione, & Iure conferendi ſingulis Canoni-
cis attributo; Cum non repugnet in Iure, quod hoc 53
verbum conferendi, ſeu Collationis verificari poſſit
etiam in nominatione, præſentatione, ſeu electione,
Rota *coram Emerix Jun. dec.* 163. *n.* 6.

Hæc omnia ſcripſi in principio hujus Cauſæ,
quando pendebat coram Reverendiſſimo Epiſcopo
Placentino Executore Literarum Apoſtolicarum de re-
ſervato, qui ſecundum ſuperius deducta pronuncia-
vit eaſdem Literas non eſſe exequendas, & delata
deinde controverſia ad S. Rotæ Auditorium, hoc
confirmavit judicatum Executoris, ut in deciſione,
quæ ſequitur.

R.P.D. ANSALDO DECANO.

Parmen. Beneficii.

Luna 15. Februarii 1717.

VAcavit per obitum Ioſephi Tondu ſecutum de men-
ſe Septembris 1709. Beneficium Conſortiale nun-
cupatum prima Dogmania in Eccleſia Cathedrali Par-
men. cujus collatio indubitanter pertinebat, & perti-
net ad Canonicum pro tempore poſſidentem Præben-
dam de Moletulo juxta peculiare Statutum uſque de
anno 1297. conditum inter Capitulum, & Canoni-
cos dictæ Eccleſiæ Cathedralis Parmen. & concor-
diam deſuper initam de anno 1564. inter Epiſcopum,
& Capitulum ejuſdem Eccleſiæ Cathedralis per Sum-
mum Pontificem Pium IV. ſpecifice approbatam ta-
metſi Literæ Apoſtolicæ deſuper expeditæ non fuerint,
niſi ſub Paulo V. de anno 1605. de qua concordia,
& confirmatione alias meminit Rot. *in Parmen. Be-
neficii, coram Pamphil. dec.* 652. *n.* 5. *&* 8.

Aſt quia hujuſmodi Dogmaniæ vacatio evenit tem-
pore, quo erat quoque vacans Canonicatus prædi-
ctus de Moletulo, Capitulum Parmen. merito autu-
mans ad ſe ſpectare collationem controverſi Beneficii,
eo pari modo, quo ad ipſum ſpectat, quando illius
vacatio contingit Canonico dictæ Præbendæ abſente,
ideo illud de facto contulit Comiti Antonio de Garim-
bertis, eique illius poſſeſſionem tradidit, ut in ipſius
Summar. n. 5. poſtquam vero præfatus Comes Garim-
bertus ſpatio ſex menſium hujuſmodi Conſortiale Be-
neficium pacifice poſſedit, inſurrexit Ioſephus Tondu,
defuncti Poſſeſſoris Nepos, ejuſdemque Dogmaniæ
proviſionem tanquam de reſervato vigore regulæ ſe-
cundæ Cancellariæ impetravit, expeditiſque per ipſum
Literis Apoſtolicis, cum clauſula = *dummodo ad nos
proviſio hac vice pertineat* = illiſque directis primo
loco Curiæ Epiſcopali Parmenſi, ac deinde ex quo
illius Vicarius Generalis a judicando ſe voluit abſtinere,
Reverendiſs. Epiſcopo Placentiæ coram Executore
prædicto ſuccubuit, eandemque ſortem expertus fuit
in hodierna audientia coram me in locum Eminentiſs.
Scotti ſubrogato, quia congruo per me propoſito dubio

ex eo

ex eo quia Sententia prædicti Executoris ob non interpoſitam appellationem auctoritatem rei judicatæ aſſumpſerat = *An conſtet de re judicata, ſeu potius de cauſis reſtitutionis in integrum, itaut Beneficium ſit adjudicandum Joſepho*, Domini reſponderunt *Conſtare de re judicata.* =

Pro eo etenim, quod ſpectat ad exiſtentiam rei judicatæ in genere, de ea dubitari non valuit, ex quo cum intra terminum ad appellandum de jure conceſſum; Joſeph Tondu appellare omiſerit, ideo propter hanc negligentiam dubio procul cauſa in judicatum tranſivit juxta vulgata principia, de quibus Rot. *dec.* 361. *n.* 1. *p.* 13. *rec.* coram Beninc. *deciſ.* 29. *num.* 1. *in Bononen. Fideicommiſſi de Panſacchis* 12.
54 *Aprilis* 1709. §. *Hujuſmodi coram R. P. D. meo Criſpo*, *& in Romana Societatis Officiorum* 5. *Maii* 1712. §. *illa enim coram R. P. D. meo Lancetta*, nec locus eſſe valuit petitæ in integrum reſtitutioni, quia adſtipulante validitate, & juſtitia memoratæ ſententiæ, quemadmodum procul abeſt quæcunque læſionis umbra, ita locus eſſe nequit in integrum reſtitutioni, quæ ea non concurrente dari non poteſt juxta æque vulgata jura, de quibus *in l. quod ſi minor* 25. §. 1. *ff. de minor.* Cartae. *in l. fin. n.* 5. *ad fin. C. In quibus cauſ. reſt. in integr.* Rot. coram Benincaſ. *deciſ.* 29. *n.* 2. *in Romana, ſeu Tuſculana Vinearum* 11. *Martii* 1711. §. *Enim vero coram Reverendiſſimo Molines Magno Hiſpaniarum Inquiſitore, & in Interamnen. Reintegrationis* 7. *Decemb.* 1711. §. *Nulla coram R. P. D. Lancetta.*

Abſque eo quod quidquam relevare viſum ſit ea unica exceptio, quæ pro parte præfati Tondu circa invaliditatem dictæ ſententiæ opponebatur, nempe quod cum iſta prolata fuerit non ſub illa die, qua Judex pro illa ferenda partes monuerat, quæ erat pro prima die non feriata futuri menſis Septembris, ſed ante illam ſub die, nempe 27. Auguſti 1712, ideo abſque alia citatione, & ſignanter pro obtinenda abbreviatione dictæ determinatæ dilationis in Cauſa, difinitive concludi non poſſet; Quia præfata exceptio nullius emicuit momenti, ex ea potiſſima facti circumſtantia, quod ad inſtantiam ejuſdem Joſephi executa ex poſtea fuit alia citatio pro expedienda cauſa ſub die 25. Auguſti, quæ cadebat ſub die 27. ejuſdem Menſis, quo die fuit prolata prædicta Sententia, ut in *Summar. reſponſionis Comitis Antonii num.* 1. *&* 2. & propterea hoc ipſo quod per ſubſecutam citationem ad inſtantiam ejuſdem Joſephi præſentatam concluſum fuit in cauſa, nulla alia requirebatur citatio pro abbreviatione prætenſæ dilationis a Judice conceſſæ, quæ ex ipſa poſteriori citatione ad inſtantiam ejuſdem Joſephi peracta remanebat prima revocata, ut aliis adductis firmavit Rot. *in rec. dec.* 380. *n.* 19. *& ſeq. p.* 9.

Ceſſante igitur ea prædictis oppoſita invaliditate prædictæ ſententiæ, æque clara emerſit illius juſtitia, quia quamvis Regula ſecunda Cancellariæ, ſub qua totum verſabatur prædicti Joſephi fundamentum pro obtinenda executione ſuarum literarum, præſervet liberæ, & privativæ collationi S. Sedis omnia Beneficia, quatenus vacent poſt obitum Epiſcopi, vel alterius Collatoris; attamen hæc reſervatio ſibi locum uſurpare non valuit in præſenti facti themate, in quo cum Canonicus de Molerulu jus conferendi præfatum Beneficium Dogmania nuncupatum non habeat jure proprio, ſed ſimultanee, & dependenter a Capitulo, veluti in illud translatum in diviſione facta in prædicto antiquo Eccleſiæ Statuto, ideo ſtante jure prædicto dependenti, & ſimultaneo conferendi, quemadmodum propter obitum unius ex Collatoribus tota facultas conferendi per Jus quoddam
55 non decreſcendi remanſit in Capitulo, quod nunquam moritur, ita cum nunquam defecerit Collator, protinus ceſſavit fundamentum dictæ Regulæ ſecundæ reſervatoriæ, ut bene tradunt Gonzal. *ad Regul. Cancell. Gloſſ.* 45. §. 3. *n.* 48. *cum ſeqq.* Garz. *de Beneſic. p.* 5. *cap.* 1. *n.* 236. Corrad. *in Prax. Benefic. lib.* 3. *cap.* 6. *n.* 71. Rota coram Millin. *dec.* 173. *n.* 5. *&* 6. & coram Reimbold. *dec.* 365. *n.* 3. *& in Tiraſonen. Portionis* 23. *Junii* 1702. §. *Attamen coram me.*

Quod autem Capitulum foret, & ſit proprius, & originarius Collator omnium Beneficiorum Eccleſiæ Cathedralis Parmen. manifeſtum reddebatur nedum ex Juris præſumptione, quam etiam ex ipſomet Eccleſiæ Statuto, ex Juris nanque præſumptione, quia quoties agitur de Beneficio in Cathedrali, ut eſt Dog- 56
mania, de qua eſt quæſtio, illud ſpectare ſemper præſumitur ſimultanee ad Epiſcopum, & Capitulum, juxta celebrem Gloſſam *in cap. cum Eccleſia Volaterana ibique* Abb. *numer.* 8. *de elect.* late Faguan. *ibidem ex num.* 11. *cum plurib. ſeqq.* Barboſ. *de Canon. cap.* 14. *numer.* 15. Cardin. de Luc. *de benefic. diſc.* 1. *numer.* 15. *&* 26. *& diſc.* 30. *& n.* 14. *& ſeq.* Rot. coram Mantic. *deciſ.* 56. *numer.* 2. & coram Ludoviſ. *deciſion.* 95. *numer.* 1.

Ex Statuto pariter, & ordinationibus ejuſdem Eccleſiæ Parmen. quia in illis habetur, quod Capitulum ad extirpanda, ac penitus tollenda jurgia, & damna, quæ in die oriebantur ab electionibus collegialiter faciendis omnia prædicta Beneficia, & ſignanter controverſiam Dogmaniam collationis Præbendatum Capitularium aſſignavit, & propterea ſi Capitulum ad tollenda diſſidia illa, quæ in proviſionibus capitulariter faciendis exoriebantur, ſatius duxit illa dirimere, aſſignando ipſis Canonicis uti ſingulis prædictas collationes, pernecesse fatendum eſt, tale Jus conferendi per prius in dicto Capitulo, tam in proprietate, quem in exercitio reſediſſe, Rota coram Bich. *dec.* 227. *numer.* 9. *&* 10.

Ex præmiſſis itaque conſtabilita Juris conferendi proprietate in univerſo Capitulo, tam ex Juris diſpoſitione, quam ex ipſius Statutis, & ordinationibus in linea conceſſiva, & indultiva ſumptis, exoriebatur juris conſequentia prorſus excluſiva dictæ ſecundæ reſervatoriæ Regulæ Cancellariæ, quia quæcunque aſſignatio illorum vigore peracta per idem Capitulum ipſis Canonicis uti ſingulis maxime conſentanee ad eam cauſam, quæ ibi expreſſa fuit præciſiva a clara litera in contrarium, quæ hic non concurrit prædicati non valet niſi de ſimplici, & nudo exercitio Juris conferendi, non autem de illius proprietate, &
habitualitate remanente ſemper penes Capitulum, 57
quodque operatur, ut ſtatim ac aliquis ex Canonicis Collatoribus deficiat ad Capitulum proprietarium, & habitualem Collatorem, non autem ad Sedem Apoſtolicam jus illud conferendi, & providendi devolvatur, Laym. *Theolog. moral. tit. de Prælat. Eccleſ. num.* 205. *in fin.* Card. de Luc. *de Benefic. diſc.* 1. *n.* 9. *& ſeq.* Barboſ. *de Offic. & Poteſt. Epiſcop. allegat.* 59. *num.* 90. *& de Canonic. cap.* 14. *n.* 14. Marchett. *de Vicar. Capitular. p.* 2. *tit.* 32. *n.* 30. Antonell. *de Regim. Eccleſ. lib.* 4. *cap. final. numer.* 47. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 24. *num.* 107. Corrad. *in prax. lib.* 3. *cap.* 6. *numer.* 72. Ventrigl. *in prax. rer. notabil. adnot.* 2. *diſc.* 2. *num.* 21. *p.* 2. Rota coram Millin. *dec.* 184. *num.* 5. *& ſeqq.* & in Mantiſs. ad Card. de Luc. *de Benefic. deciſ.* 23. *n.* 20. *& in dicta Tiraſonen. Portionis* 22. *Junii* 1702. §. *Atque adeo coram me.*

Abſque eo quod obſit, ac diviſio ſit facta per Turnum, ſive per genera Beneficiorum, quia nunquam implicite cenſetur in conferentem translata in vim hujuſmodi diviſionis, & aſſignationis ipſa proprietas, & ſubſtantia Juris conferendi ſolidalis, & individua, ſed tantum illius exercitium, quod ſolum proprie, & naturaliter cadit in his rebus, quæ individuæ ſunt,
& per cujus puram ceſſionem, aſſignationemve nullum irrogatur præjudicium ipſi proprietatis, cum 58
ſemper conferens in hoc caſu conferre cenſeatur per modum præſervativum Juris proprietati, non vero per modum privativum, Lapus Abbas *in cap. fin. de Præben. & Dignit. in* 6. Lotter. *de re beneficial. libr.* 2. *quæſt.* 21. *num.* 34. *& antea num.* 27. Corrad. *prax. beneficial. lib.* 3. *cap.* 6. *num.* 72. *in fine*, Gonzal. *ad regul. Cancel. gloſs.* 23. *n.* 69.

Hæc quæ de per ſe ſummopere urgebant a fortiori perurgere viſa ſunt fulcita, ac perpenſa cum ſuis circumſtantiis, quæ dicta omnia concomitabantur. In prædictis enim Eccleſiæ Statutis, in quibus Capitulum inter cætera Beneficia, diſpoſuit etiam de hoc controverſo Dogmania nuncupato profecto non diſpoſuit

fere in litera, niſi de ſimplici Iure conferendi in exercitio, non autem de illius proprietate, quia uſum fuit verbo *exerceant*, quod proprie denotat me-
59 rum uſum, non autem proprietatem, ad tradita per Innocent. *extra de Præben. in fin.* Oldrad. *conſil.* 67. *n.* 2. Gonzal. *ad Regul. Cancell.* Gloſs. *n.* 65. Adden. ad Ludoviſ. *dec.* 379. *n.* 11. *& in Romana Funeralium* 10. *Martii* 1713. §. *Nec aliquid coram R. P. D. meo Criſpo*.

Idque magis confirmabatur ex alia potiſſima Statuti parte, in qua cautum fuit, ut Canonici abſentes, & in Romana Curia reſidentes, ſi Beneficia eiſdem aſſignata infra menſem conferre neglexiſſent, poteſtas conferendi tunc ad Capitulum reverteretur, ut in *dicto Summar. Comitis n.* 1. *lit. A.*, quæ ſiquidem poteſtas conferendi jure devoluto per Capitulum ſibimet per verba reverſiva reſervata, æque, bene, & aperte oſtendit ipſum Capitulum in ſua origine fuiſſe ordinarium Collatorem omnium prædictorum Beneficiorum, & quod proprietatem, &
60 habitualem Iuris conferendi nunquam a ſe abdicaſſe, ſolumque in Canonicos uti ſingulos nudum exercitium contuliſſe, juxta in ſpecie animadverſa per Rot. *in Romana Clericatus Beneficiati S. Petri impreſſ. in Mantiſſ.* ad Card. de Luc. *ſuper materia de Benef. dec.* 24. *n.* 12.

Quin ullum valeat conſtitui diſcrimen inter caſum abſentiæ, ſuper quo ſpecialis extitit facta reſervatio ad caſum mortis, de quo in præſenti agitur, quia in primis ſtatim recurrit ſupradicta reſponſio, quod cum dicta reſervatio in linea conjectuali convincat in præfato Capitulo proprietatem Iuris conferendi, nec præciſe a dicta proprietate ea fieri potuiſſet, hoc ſufficit, ut dicta ſecunda reſervatoria regula Cancellariæ ſibi locum uſurpare non valeat, exiſtente vero Collatore, qui nunquam deficit, vel in omnem caſum cum reſervatio facta in caſu abſentiæ, & negligentiæ in conferendo alia ratione paciſci non valuerit, quam ex fundamento dictæ proprietatis, & habitualitatis Iuris conferendi in Capitulo reſidentis, hæc eadem ratio, & cauſa non videtur reſtringenda ad decidendum ipſum ſolum caſum particularem abſentiæ, & negligentiæ, ſed jure, meritoque extendenda etiam ad caſum mortis Canonici Collatoris; dum non ſolum in Statutis totum operatur ratio, & veriſimilis mens
61 ſtatuentium, ita quod per expreſſionem unius non ſolum non cenſentur excluſi caſus diverſi, ſed potius ex identitate rationis omnino incluſi, Altograd. *conſil.* 62. *numer.* 21. *& ſeqq. lib.* 2. Velad. *inſerp.* 7. *numer.* 20. Staiban. Iun. *reſol. for.* 18. *numer.* 5. Souſa *dec. Luſitan.* 1. *numer.* 28. *&* 29. *bon. mem. Severol* poſt Berſan. *de ult. vol. capit.* 1. *quæſtion.* 46. *n.* 270. *& ſeqq. & in Mantiſſ.* ad Cardin. de Luc. *ſuper mater. de ſtatut. ſucceſſ. reſp.* 2. *tom.* 2. ſed validius, quia ad Iuris præſcriptum caſus abſentiæ, & caſus mortis æquiparati reperiuntur per Text. *in leg. Gallas* §. *Quid ſi tantum, ff. de liber. & poſthum.* & melius Gloſs *in cap. delegatus verſ. abeſſe in* 7. Amaya *in leg. Nullus numer.* 39. *de Decurion. lib.* 10. Bertazol. *conſil. criminal.* 85. *numer.* 9. Antunez. *de Donat. Regul. lib.* 2. *capit.* 13. *numer.* 42. 43. Vivius *deciſion.* 3. *numer.* 5. Reverend. P. D. Zaul. *ad Statut. Favent. in obſervat. ad rubr.* 15. *lib.* 1. *numer.* 27.

Æque fortius, quia tantum abfuit, quod a reſervatione hujus tantum caſus particularis abſentiæ, & negligentiæ, argui excluſive potuiſſet ad caſum obitus Canonici Collatoris, quinimo totum oppoſitum eruebatur, ex quo ex rationis diſcrimine inter caſum obitus, & abſentiæ intercedente, hæc expreſſa reſervatio exemplificative, & extenſive tantum cenſeri debet facta, & non limitative, & taxative, quoniam iſte purus caſus abſentiæ, & negligentiæ, & non caſus obitus ſpeciali tantummodo indigebat mentione, quia eveniente caſu obitus abſque ulla alia peculiari reſervatione ſolo Iuris miniſterio, purum exercitium, cum ſua proprietate conſolidabatur, quod non ſic eveniebat in caſu abſentiæ, in quo ſi Capitulum reſervationem Iuris conferendi ſibi reſervare concupiebat, in hoc quoque ſignato caſu poſtquam exercitium plenarie in ſingulos Canonicos transtulerat, indigebat profecto de reſervatione prædicta ſpecialiter cavere, quia Iuriſfactione attenta, abſens non privatur jure ſuæ col- 62
lationis, prout firmant Mandoſ. *conſil.* 8. *numer.* 8, *&* 9. Gonzal. *ad regul. octav. Cancell. gloſſa* 13. *numer.* 128. Antonell. *de tempor. legal. lib.* 3. *capit. ſub numer.* 21.

Et hinc minime obſtare compertia ſunt tam ea, quæ circa dictum Statutum in genere opponebatur a Scribentibus pro prædicto Ioſepho Tondu, quam ea, quæ objectabantur circa illius ſubſtantiam, & continentiam, quia ad præfatum Statutum per Capitulum conditum de anno 1297. non eſſet attendendum tanquam pure deſumptum a ſimplici informi cartula, in privato illius Archivio aſſervata, & a ſeptem duntaxat Canonicis editum ſine auctoritate Epiſcopi, non videbatur in primis exceptio promovenda per eundem Ioſephum, a quo ipſe ſuum fundamentum deſumebat ad effectum inducendi reſervationem Apoſtolicam ſuper Beneficio, de quo agitur, ex eo, quia foret illud ad formam dicti Statuti conferendum per Canonicum de Moletulo prætenſum ordinarium illius Collatorem actualem, & habitualem, ſed removeri videbatur omnis difficultas ſub eo reflexu, quod præfatum Statutum ex ejus inſpectione apparebat antiquiſſimum, & quod plus eſt, ſemper obſervatum in futurum, & ſignanter in caſu individuo de anno 1564. abſentiæ Canonici collatoris, ibi = *Favore Capituli ſpecialiter reſervato*, = abſque eo, quod exadverſo ullus adduceretur actus in contrarium, & propterea non ſolum ex dictis rationibus de illegalitate redargui non poſſe videbatur, ex traditis per Bald. *conſil.* 400. *numer.* 5. *libr.* 4. *& conſ.* 401. *numer.* 9. *lib.* 5. Rot. *in recentior. deciſion.* 224. *numer.* 21 *part.* 6. *& deciſ.* 255. *numer.* 3. *part.* 17. *& coram Royas deciſ.* 483. *numer.* 6. *coram Emerix Jun. deciſ.* 281. *numer.* 7. *& coram Benincaſ. dec.* 129. 63
numer. 7. Sed nec etiam ex defectu facultatis Capituli ſtatuentis, quod ex Juris diſpoſitione non præpeditur Statuta condere etiam abſque auctoritate Epiſcopi, quoties in illius præjudicium non vergant, ut docent Barboſ. *de Canon. cap.* 42. *numer.* 73. Pignatell. *conſil. Canon. conſult.* 55. *ſub numer.* 32. *tom.* 4. Franceſ. *de Eccleſ. Cathedral. cap.* 14. *numer.* 117. *&* 172. *cum ſeqq.*

Nec denique ex defectu numeri dictorum Canonicorum ſtatuentium ſaltem donec, & quouſque per Defenſores Joſephi non docebatur, quod Capitulum Parmenſe tunc temporis major Canonicorum numero conſtitueretur, & qui omnes commode ad illud peragendum intervenire valuiſſent, quia alias 64
tota Capituli poteſtas in eiſdem tantum ſeptenariis Canonicis rite de jure permanſiſſet, ad Firmata per Engel. *in jus Canon. titul. de elect. poteſt.* §. 1. Lavor. *variar. lucubr. titul.* 4. *capit.* 6. *numer.* 26. Rota *in Majoricen. Beneficii* 26. *Martii* 1700. §. *Minus obſtat cum ſeq. & in Vvormatien. Decanatus* 19. *Junii* 1705. §. *Non attenta utraque coram bon. memor. Muto*.

Minoriſque ponderis viſa ſunt ea, quæ circa illius continentiam, & ibi diſpoſita opponebantur, & ſignanter, quod ibi præfatum Statutum diſtribuat collationes Beneficiorum inter ſingulos Canonicos cum effrænatiſſimis verbis, ſcilicet = *habeant ordinationem, Collationem, inſtitutionem, & deſtitutionem*, = quæ dubio procul importent omnimodam tranſlationem in Canonicos proprietatis Juris conferendi, non autem meri, & nudi exercitii ad Text. *in cap. cum illis* §. *Cum autem de Præben. in* 6. Abb. *in cap. Auctoritas numer.* 5. *cum ſeq. de inſtitut.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 16. *num.* 17. *& per totum*, Rota coram Emerix Jun. *dec.* 163. *numer.* 8.

Præſertim quando prædicta verborum intelligen- 65
tia (ut ſubnectebant iidem Scribentes) comprobabatur ab obſervantia conſtanter ſubſecuta, ex eo quia in omnibus prædictorum Beneficiorum vacationibus, & collationibus per Canonicos uti ſingulos peractis, proviſio, & collatio extiterit ſemper

facta

ſacta cum expreſſa dclaratione, = *quod Beneficii
collatio, proviſio, & omnimoda diſpoſitio ad illum
ſpectabat, & pertinebat,* = *ut in Summar. Joſephi
numer.* 10. *& ſeqq. in fine;* Et proinde cum hujuſmo-
di ſormula collationis, & methodos conferendi non
conveniat niſi Collatori vero, & proprio, atque
habenti proprietatem Juris conferendi, fateri oppor-
tent, quod hæc ipſa natura, & quidditas Beneficio-
66 rum, quoties ita manifeſtat ſæcularis, & plus quam
ſæcularis obſervantia compatibilis, immo naturalis
eidem literæ Statuti, ut obſervant Lotter. *de re be-
nefic. lib.* 2. *quæſtion.* 21. *numer.* 91. *& ſeq.* Rot. *deciſion.*
296. *numer.* 1. *part.* 1. *diverſ. in rec. dec.* 39. *n.* 5. *par.* 3.
dec. 300. *num.* 11. *part.* 12. *dec.* 44. *n.* 7. *part.* 13. *deciſ.*
377. *num.* 5. *coram Duran. & dec.* 241. *num.* 20. *coram
Bichio.*

Maxime demum quia cum conjecturari liceat,
quod Beneficia unicuique Canonico ſingulariter at-
tributa fundata ſint ex antiqua unione Parochialium
non jam Capitulo, ſed particulari Præbendæ facta,
ex quo fere quilibet Canonicus habeat collationem
alicujus Parochiæ a cujus titulo quilibet ferme Ca-
nonicus ſuam deſumit denominationem, inde oria-
tur, quod conſimilis collatio ex unione præfata re-
67 ſultans privative tam quoad habitum, & potentiam,
tam quoad actum, & exercitium pertineat ad Præ-
bendatum, & colligitur ex Teat. *in cap. fin. verſic.
ad Beneficia tamen de Prebend. in* 6. Antonell. *de re-
gimin. Eccleſ. libr.* 3. *capit.* 15. *ſub numer.* 4. *Sed hæc*,
Rot. coram Manric. *deciſion.* 268. *numer.* 2. *& in Ma-
joricen. Beneficii* 6. *Decembris* 1709. §. *Quodque coram
Me.*

Quoniam præmiſſorum omnium objectorum effi-
cacia protſus proſternebatur, animadvertendo, quod
cum tam ex Juris præſumptione, quam ex litera
præfati Statuti, ex aliis quoque conjecturis munita,
ſatis aperte effulgeat Capitulum in Canonicos uti
ſingulos de dicto anno 1497. non transtuliſſe niſi
merum, & purum exercitium Juris conferendi,
non autem illius ſubſtantiam, & proprietatem,
inde reſultet, quod dictam Translationem nec in
ſubſtantia producere, nec ampliare voluerint om-
nia præmiſſa verba adhibita tam ex ipſis Canoni-
cis ſtatuentibus in prædicto Statuto, quam in col-
lationibus per ipſus uti ſingulos factis, quia ea
omnia cohiberi debent juxta ſubjectam materiam,
de qua agitur, intra nempe cancellos illius tota-
litatis, & omnimodæ diſpoſitionis, quæ in puro,
68 & ſimplici exercitio Juris conferendi, non autem
in illius proprietate verificabilis ſit; cum verba, et-
ſi ampla, & effrænata ſemper reſtringantur, & fa-
mulentur ſubjectæ materiæ, de qua tractatur Rot.
coram Coccin. 1664. *numer.* 13. *coram Bich. dec.* 252.
num. 7. *in recent. deciſ.* 166. *num.* 7. *part.* 14. *dec.* 413.
num. 14. *part.* 19. *& in Romana Fideicomm. Julii Ca-
milli de Abbioſis* 7. *Aprilis* 1710. §. *Multo magis co-
ram R. P. D. meo Criſpo.*

Quo vero ad alterum, & poſtremum objectum,
quod Beneficia prædicta utpote unita particulari
Præbendæ, non vero Capitulo, illorum collatio pri-
vative ad quemlibet Præbendatum plenarie perti-
neat, non vero ad Capitulum, reſponſum fuit, quod
nulla de hoc facto adducebatur juſtificatio, quini-
mo ex ipſo facto contrarium evincebatur nedum ex
ipſo actu aſſignationis, ſed etiam ex ipſa litera, &
mente Statuti prædicti, in quo ad præfatas parti-
culares aſſignationes devenire profeſſum fuit Ca-
pitulum ad ſubmovenda ea omnia jurgia, & diſſi-
dia, quæ in dies ex Capitularibus collationibus orie-
bantur, & idcirco ſi Capitulum de facto memora-
tas aſſignationes perpetravit, ſi prius collationes, &
proviſiones peragebat, negari Jure non valet, quin
Capitulum prædictum, non autem ipſi Canonici
uti ſinguli, ſit verus, & proprius omnium prædi-
ctorum Beneficiorum Collator, quia ſi id verum
extitiſſet, profecto præfati tunc temporis Canonici
69 hujuſmodi aſſignationes maxime conditionibus, de
quibus ſupra gravatas non acceptaſſent, nec per-
miſiſſent, ut res ſuæ hujuſmodi ſervitute contra
proprium commodum prægravarentur, uti genera-
liter tradiderunt Bonden. *collect. legal.* 28. *numer.* 121.
collect. 49. *numer.* 10. *tom.* 2. Rota coram Dunozett.
Junior. *deciſion.* 83. *numero ſexto deciſion.* 663. *nu-
mer.* 8.

Satis ſuperque ex his comprobata Juris conferen-
di proprietate in ipſo Capitulo, tam inſpecta Juris
cenſura, quam antiquo præfati Capituli ſtatuto fru-
ſtra opponebatur, quod prædictum Statutum, & Ju-
ris diſpoſitio correcta fuerit per prælaudatam Con-
cordiam inter Epiſcopum, & Capitulum celebra-
tam, cujus virtute prætendebatur, Capitulum ſe
ſpoliaſſe proprietate Juris conferendi, illamque tran-
ſtuliſſe in Canonicos uti ſingulos. Quoniam cum
prædicta concordia aliam cauſam non præſeferat,
quam illam ſedandi controverſias illas, quæ etſi vi-
gore præfati antiqui Statuti conſopitæ erant inter
Canonicos, & Capitulum, extinctæ, & conſepul-
tæ tamen non remanebant inter Epiſcopum, & Ca-
pitulum, quia aſſignatione prædicta non obſtante,
etiam Epiſcopus conferebat beneficia ita diviſa per
Capitulum, & ſic eveniebat, quod = *Diverſis per-
ſonis unum, & idem beneficium conferebant* = (ſunt
verba præciſa Concordiæ) inde conſequitur, quod
ſi vigore prædictæ Concordiæ aliud peractum non
fuit, quam novam facere aſſignationem collationis
beneficiorum cum participatione ipſius Epiſcopi ad
prædicta jurgia, & inconvenientia tollenda, aſſigna-
tio præfata diverſimode cenſeri non valet, quam
nomine, & Jure Capituli, prout antiquitus geſtum
fuit, & ipſi Canonici uti ſinguli hebebant ex ea
optima, & viva ratione, quod tranſactio, cum
præciſe non emanaverit ſuper ipſo Jure habituali
conferendi, ſed duntaxat ſuper illius exercitio di-
ſtributo per prius excluſive ad Epiſcopum in ipſos
Canonicos uti ſingulos, & per concordiam melius
forſan diſtributo in ipſos Canonicos, ſed cum par-
ticipatione ipſius Epiſcopi ex cenſura *dict. Gloſſa
in capit. cum Eccleſia Volaterrana verbor. poſtulavit
de Electione*, ex hoc datur intelligi, quod per di-
ctam Concordiam, quoad illud Jus contradiſtin-
ctum, quod pertinebat Canonicos uti ſingulos, ali-
quod novi inductum non fuerit, ſed primævus titu-
lus cum ſua qualitate, prout erat perneceſſe tantum-
modo confirmatur, cum tranſactionis ea ſit natu- 70
ra, ut Jus novum minime inducat, ſed rem in ſuo
antiquo Jure, & cum priori qualitate ſemper conſer-
vet, ut bene firmant Berous *conſil.* 19. *numero ſecun-
do & tertio libr. primo* Cardin. de Luc. *de Emphiteut.
diſc.* 4. *num.* 6. *&* 7. *Rota in Firmana Commenda* 27.
Aprilis 1711. §. *penultim. coram Eminentiſſimo Cardi-
nali Priolo, & Confirmatoria* 3. *Julii* 1713. §. *Potiſ-
ſime coram Me, &* 23. *Martii* 1716. §. *Minime re-
fragante coram Reverendiſſimo Patre Domino meo Al-
thaan, & in Romana Pecuniaria* 13. *Maii anni* 1715.
§. *Fruſtra denique coram Reverendiſſimo Padre Domi-
no meo Criſpo.*

Aliquid non referente, quod in Concordia præ-
dicta diſtributio concepta fuerit per verba ampla,
& prægnantia, & præſeferentia translationem pro-
prietatis Juris conferendi, veluti facta ſub ea ex-
preſſione, quod omnimoda illorum proviſio, col-
latio, & plenaria diſpoſitio ad Canonicos, & Epi-
ſcopum pertineret, quoniam ex his verbis argu-
mentum excluſivum diviſionis Juris tantum confe-
rendi quoad exercitium erui nunquam potuit, non
ſolum quia verborum importantia melius, & rectius
a ſubjecta materia determinatur, ut ſupra probatum
fuit, ſed quia illa bene quidem aliquando de Jure
etiam verificantur, & præſertim in his circumſtan-
tiis in nominatione, præſentatione, ſeu electione; 71
& de quocunque alio actu neceſſario pro plena
Beneficii conſecutione, ut bene docent Barbat. *con-
ſil.* 33. *numer.* 11. *cum ſeq. lib.* 2. Gonzal. *ad regul. Can-
cell. Gloſſ.* 161. *numer.* 9. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæ-
ſtion.* 1. *num.* 15. Rota coram Emerix Junior. *dec.* 163.
num. 6. *& in Gerunden, Beneficii* 9. *Decembris* 1712.
§. *Quemadmodum coram R. P. D. meo Falconerio, &
in conſimili Rota in Romana Funeralium* 10. *Martii*
1712. §. *Vel aliquid coram Rev. Patre Domino meo
Criſpo.*

Et

Digitized by Google

Et quod revera per prælaudatam Concordiam im-
mutatum non fuerit, quoad Jus Canonicorum, an-
tiquum ſiſtema perſcriptum in prædicto antiquo Sta-
tuto palam demonſtrabatur ex prænarrato actu an-
ni 1591. poſt emanatam ipſam Concordiam, de
quo tempore vacante hac controverſa Dogmania,
& una ſimul Canonicatu, cui eſt annexa illa per
Capitulum Jure conſortiali collata fuit Alexandro
de Tuſebis *Summario Comitis numer.* 7. De hac au-
tem proviſione Capitulo explera præmaxima ratio
haberi merebatur pro interpretatione ejuſdem Con-
72 cordiæ, cum per ipſum demonſtratum fuerit, quod
per præfatam concordiam nullatenus ademptum fue-
rit Capitulo Ius illud conſortiale, & proprietatium,
quod vigore prædicti Statuti primitus habebat, cum
alias conferre non valuiſſet juxta Text. *in lege mi-
nime, & leg. ſi de interpretatione, ff. de legibus*,
Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 39. *numer.* 160. Rota
coram Bich. *deciſ.* 63. *num.* 12. coram Dunozet. Jun.
deciſ. 397. *num.* 10. *in recent. deciſ.* 619. *num.* 7. *par.* 18.
tom. 2. & in Mantiſs. ad Card. de Luc. *lib.* 1. *deciſ.* 1.
numer. 12. *tom.* 3. *& in Placentina Cappellania* 25.
Junii 1717. §. *Validius cum ſeq. coram Eminentiſſi-
mo Scotto*.

Tantoque certius, quia præfatus actus & ſi uni-
cus, attamen quia fomentum recipiebat ab obſer-
vantia practicata contemporanee, & vic elapſo men-
ſe poſt ipſam tranſactionem de anno 1564. eo ma-
gis attendi opportebat, quia de dicto tempore va-
cante Eccleſia Parochiali Sancti Blaſii Villæ Collo-
reti, propter abſentiam Canonici ejuſdem præbendæ,
ad quem ſpectare debuiſſet collatio, Capitulum ſu-
pradictam Eccleſiam contulit *Summar. Comitis nu-
mer.* 8. Unde ſi caſus, & reſervationes in ſtatuto
comprehenſæ, poſt quoque emanatam prædictam Con-
cordiam, omnimodam obſervantiam conſecutæ fuere
pernecceſſe fatendum eſt in linea, & claſſe inter-
prætativa per ipſam concordiam nihil immutatum
fuiſſe, quoad ſubſtantiam juris conferendi, ſed tan-
tum quoad perſonas etiamſi prædicta obſervantia
comperta ſit, quoad diverſum Beneficium, quia
prodeſſe tamen viſa fuit pro Interpretatione ipſius
Concordiæ, & aliorum ab eadem univerſali cauſa
73 proficiſcentium, quemadmodum docuere Caſtrenſ.
in conſ. 347. *ſub numer.* 4. *lib.* 1. Rota coram Buratt.
deciſ. 647. *num.* 12. *&* 13. *& deciſ.* 316. *num.* 15. *p.* 9.
& deciſ. 213. *num.* 39. *part.* 17. *rec.* & coram Arguell.
deciſ. 56. *num. final.* & coram Beniucaſ. *deciſion.* 285.
numer. 13.

Et denique obeſſe non valuit, quod confirmatio
Apoſtolica concepta fuerit cum clauſulis derogato-
riis, nempe non obſtantibus Conſtitutionibus, &
ordinationibus Apoſtolicis, &c. Statutis, & conſue-
tudinibus in contrarium, quia ſemper reſtringi de-
74 bent intra Sphæram, & Cathegoriam actus geſti,
quod ſcilicet derogaverint prædictæ Eccleſiæ Statu-
to, prout erat Juris Epiſcopi excluſivum, non au-
tem quod derogare voluerit prædicto ſtatuto in ge-
nere, quod & contemporanee, & ſucceſſive ad di-
ctam Apoſtolicam Confirmationem exiterit ſemper
obſervatum, ad notata per Modern. Spolet. *ad Con-
ſtit. Ducat. Urbin. decret.* 23. *numer.* 309. Thomat. *de-
ciſion.* 28. *num.* 17. Rota coram Seraphin. *deciſion.* 113.
numer. 3.

Et pro coronide tandem animadvertebant Domi-
ni, quod ad hoc ut executio dictarum literarum A-
poſtolicarum a Joſepho Tondu reportatarum dene-
ganda foret, ſufficiebat quod reſervatio prædicta ali-
75 qualem dubietatem involveret, prout non involuit
ex eo, quia in dubio contra reſervationes prædictas
ſit reſpondendum, ut alias dixit Rot. *in Tarraconen.
Beneficii* 11. *Aprilis* 1712. §. *Conſtito coram Reverend.
P. D. Lancetta, Vicen. Beneficii* 17. *Februarii* 1713.
§. *Ex quibus coram Reverendiſſimo Aldrovando, &
in Auguſtana Summa Cuſtodia ſuper ſecundis lite-
ris* 21. *Junii* 1715. *ſub* §. *Moti verſic. Satis eſt co-
ram R. P. D. meo Falconerio*, potiſſime quando id-
ipſum quoque exigebat qualitas gratiæ piſcatoriæ,
de qua agitur, quæ tanquam odioſa operatur, ut
impetrator rigidiſſimo onere perſtringatur ad veriſi-
canda ea omnia narrata, ſed quorum fundamento,
proviſionem a Papa extorſit, quia alias quælibet fa-
cti dubietas exuberat ad hoc, ut illius executio de-
beat retardari Rot. *in Auguſtana Canonicatus ſuper
literis Ludovici* 6. *Martii* 1713. §. *Et propterea co-
ram Reverendiſs. Patre Dom. Criſpo, & in Auguſta-
na Summa Cuſtodia ſuper ſecundis literis* 21. *Junii*
1715. §. *Moti coram Reverendiſs. Patre Domino meo
Falconerio*.

Et ita utraque parte in acerrimo contradictorio
audita, ſuaque Jura ſtrenue propugnante, reſolutum
fuit.

Adjungo hic aliam Cauſam Turnariam pro con-
tinuatione materiæ deciſam in Congregatione par-
ticulari R. R. P. P. Petra, Cerri, Anſidei Gentilis,
& de Becchetiis, in qua obtinui victoriam favore
Reverend. P. D. mei Cæſarini, & in qua ita ſcri-
bebam,

Romana Beneficiatus S. Petri.

ADjudicandum eſſe Beneficiatum Domino Abbati
Cæſarino reſolvendum omnino ſperatur; ipſe
enim probat ſe nominatum a Rev. P. D. Cęſarino,
qui de tempore vacationis reperiebatur in Turno,
& cui propterea tanquam Canonico Turnario uni-
ce competebat Ius nominandi, juxta paſſim firma- 76
ta apud Rotam *in Vicen. Canonicatus* 18. *Februarii*
1702. §. *Etenim coram Eminentiſſimo D. Cardin. Tre-
moille, &* 3. *Februarii* 1702. §. *Juſtitia coram Emi-
nentiſſimo D. Card. Scotto, & in Monaſterien. Ca-
nonicatus* 18. *Martii* 1707. §. *Fuit ſiquidem, &* 20.
Januarii 1708. §. *Siquidem coram eodem, & alibi
paſſim*.

Vacavit enim Beneficiatus ſub die 24. Octobris ſu-
perioris anni, de quo tempore currebat quinta heb-
domada turnaria Canonicorum Diaconorum, quę
competebat R. P. D. Cęſarino veluti quinto Canoni-
co Diacono, ita, & taliter, quod juxta ordinem
hujus Turni nemo alter Canonicus comparere pot-
eſt, qui in quinto gradu Canonicorum Diaconorum,
ſe comprehenſum allegare valeat, & conſequenter
R. P. D. Cęſarinus, cui aſſiſtit planus, & naturalis
ordo Turni Hebdomadarii habere dicitur intentio-
nem plene fundatam in aſſiſtentiam Iuris, illa au-
tem, qui contra hujuſmodi ordinem Turnarium ni-
titur allegando alterationem, & variationem dicitur 77
recedere a regula recti, & currentis Turni, ad quem
effectum non quęvis probatio ſufficit, ſed manifeſta
requiritur, ac neceſſario concludens quemadmodum
probat Cardin. de Luc. *de regal. diſc.* 60. *n.* 7. Rota *in
Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 2. *Maii* 1512. §.
*Reſpecta vero coram Rev. P. D. Criſpo, & in Volate-
rana Beneficii* 7. *Junii* 1709. §. *Baſis reſolutionis coram
Reveren. Patre Domino Anſaldo, & in Romana Cap-
pellania ſancti Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Multoque
minus coram eodem*.

Sane ex adverſo totus receſſus ab hac regula fun-
datur ſuper promotione ad ordinem Presbyteralem
D. Canonici Buſſi ſexti, & ultimi Diaconi, ſecu-
ta ſub die 21. Septembris 1715. de quo tempore
currebat tertia hebdomada tertii Canonici Diaconi,
ex qua circumſtantia prætenditur remanſiſſe inter-
ruptum filum Turnarium Canonicorum Diacono-
rum, & propter aſcenſum ſexti Canonici Diaconi
ad Sacerdotium, iſte veluti Presbyter debuerit habe-
re præcedentiam in Turno, & occupare, vel ter-
tiam hebdomadam tertii Canonici Diaconi curren-
tem die 21. Septembris, vel aliam quartam hebdo-
madam currentem die 6. Octobris, itaut retrogra-
dato, ſeu tranſportato eodem Canonico Buſſio ſive
in tertia, ſive in quarta hebdomada utroque caſu
quinta hebdomada ad Reverendiſſimum Ovardum
quartum Canonicum Diaconum ſpectare dignoſca-
tur.

Verum iſta exceptio, quæ fundatur in retrogra-
datione, & tranſportatione ſexti Diaconi ad locum
competentem tertio, & quarto Canonicis Diaconis
firmiter puto, quod allegari non poſſit per dictum
Canonicum Ovardum veluti mere tertium, cum
enim

enim iſta tranſmigratio ad locum, ſeu gradum ſuperiorem in Turnis reſpiciat merum favorem ipſius Canonici, qui ad Sacerdotium ſe promoveri fecit, utique dum ipſe non eſt in cauſa, neque ſuſtinere prætendit hujuſmodi retrogradationem, non poteſt alter Canonicus allegare Jus Tertii ad confovendum proprium Jus, quod ex propria Perſona non habet, juxta notas regulas, quibus edocemur, nemini licere propriam intentionem fundare ſuper exceptioni-
78 bus, quæ de Jure Tertii exiſtunt ad Theoricam Bartol. *in leg. qui cum hærede n. 1. ff. de except. rei judic.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 56. num. 112.* Gratian. *diſcept. 691. num. 1.* Benincaſ. *deciſ. 268. n. 9. & deciſ. 382. n. 10.* Rot. *deciſ. 60. n. 10. & ſeqq. part. 18. rec. & in Hydruntina Cappellaniæ 10. Maii 1697. §. fin. coram Reverendiſſimo dell' Olmo, & in Forolivien. Canonicatus Theologalis 25. Junii 1700. §. Nihilominus, cor. R. P. D. Anſaldo.*

Ea ratione, quod ubi exceptio talis eſt, qua Tertius poteſt uti, & non uti, tunc nonniſi eo inſtante, & reclamante conſiderari poteſt, aut attendi in Judiciis præſertim in ſubjecta materia Juris Turnandi, quod eſt ſimplex fructus Canonicatus, & conſequenter reſpicit privatum favorem ſingulorum, cui poteſt unuſquiſque ad ſui libitum renunciare, ſeu expreſſe, ſeu tacite per non reclamationem, ut optime Rota *deciſ. 473. num. 6. coram Cerr. & in Hyldeſinen. Canonicatuum 3. Julii 1702. §. At redeundo, coram R. P. D. Anſaldo, & in Segobien. Canonicatus 11. Aprilis 1704. §. Altera, & in Monaſterien. Canonicatus 18. Martii 1707. §. Nec relevare, cor. Eminentiſſ. D. Card. Scotto*, & propterea ſemper exceptio de Jure Tertii intelligitur ipſo volente, & comparente extra quem caſum nemini permittitur ſuper Jure alieno fundari etiamſi in conſequentiam exinde reſultet proprii Juris generatio, prout in præciſis terminis firmavit Rota *in Monaſterien. Canonicatus 30. Januarii 1708. §. fin. cor. Eminentiſſ. D. Card. Scotto* ibi = *aſſerta injuſtitia, ſeu inæqualitas Turni, &c. in omnem caſum non erat allegabilis a Franciſco Jacobo, quia nullus ex Capitularibus hodie compareat, aut Turnum impugnet non licet eidem excipere de Jure Tertii non obſtante, quod ex nullitate Statuti in conſequentiam reſultet juſtificatio gratia ſi neutri ab eodem reportata, &c. ea ratione, quia ubi nullitas non eſt favore publico inducta, actus eatenus nullus eſt quatenus velit ille, de cujus intereſſe principaliter agitur, & in Colonien. Canonicatus S. Andreæ 17. Februarii 1713. §. Neque huic cor. R. P. D. Lancetta*, ibi = *ultra quod enim hujuſmodi exceptio principaliter reſpicit Jus Tertii nempe dicti Canonici Bileſtein. qui nullatenus ſeſe opponit, & conſequenter per alium allegari non meretur.* =

Hoc ſufficiens eſſet ad excludendum D. Adverſarium, qui ſolum induitur Jure Tertii; Verum examinando etiam contrarium aſſumptum, an per aſcenſum ſexti Canonici Diaconi ad Sacerdotium dari potuerit ſaltus, & retrogradatio Turni graduando Diaconum effectum Presbyterum in hebdomada tertii, vel quarti Canonici Diaconi, clariſſimum ex omni parte cenſeo hujuſmodi retrogradationem, & reſpective interruptionem Turni jam ingreſſi in linea Canonicorum Diaconorum, nequaquam intrare, ſeu dari poſſe ad quoſcunque titulos recurramus, ſive ad regulam, & diſpoſitionem Juris, ſive ad rem judicatam, ſive ad Statuta Eccleſiæ, ſive demum ad ejus conſuetudinem, obſervantiam, & praxim.

Et quidem præmiſſo, quod in noſtra præinſigni Eccleſia ordo Turnarius non eſt promiſcuus inter Canonicos, ſed diſtincte ſtabilitus, ſeu graduatus in quatuor lineas Canonicorum primo ſcilicet in lineas Canonicorum *Epiſcoporum*, ſecundo Canonicorum *Presbyterorum*, tertio Canonicorum *Diaconorum*, & quarto Canonicorum *Subdiaconorum*, exinde naſcitur liquidiſſima Juris Communis diſpoſitio juxta quam dari non poteſt ulla retrogradatio, interruptio, ſeu retrotractio hujus ordinis linealis, ſed Turnus gradatim, & continuative ad inſtar Fluminis decurrit, & deſcendit de una linea ad aliam, & de Claſſe ſuperiori ad inferiorem, & conſequenter, quoties ut in caſu iſto ſupervenit Presbyter re amplius non integra, ſcilicet jam conſumpto Turno Canonicorum Presbyterorum, illoque ingreſſo in linea Canonicorum Diaconorum uti novus Presbyter nequit interrumpere currentem Turnum Diaconorum illuncque retrotrahere in præjudicium lineæ, ubi ingreſſus eſt Turnus, ſed aut expectare debet, quod expleto Turno Diaconorum jam incepto, recurrat Turnus Presbyterorum, vel contentus eſſe debet hebdoma- 79
da, ſibi uti Diacono aſſignata in ſexto gradu Turni Diaconalis, ita enim exigit naturalis fluxus, ſeu curſus Turni, qui ingreſſus in una linea continuat in illa neque retrogradatur ſupra ad lineam deſtitutam, & conſumptam, ut bene in materia ſucceſſoria notavit Bald. *conſ. 200. n. 2. lib. 5.* ibi = *conſolidatum fuit Feudum in ultimo maſculo ergo tranſit per eum in filiam hæredem ſuam, & non reſpicit retro ad gradum deſtitutum, & caducum, nam quod ſemel eſt annichilatum nunquam reſurgit, &c. item quando duo ex linea proxime deſcendenti extant retro ad alias lineas non eſt aſpectus, &c. Illuc curſus fuit, nec Viri linea præjudicari poteſt* = & quidem cum Turnus nihil aliud ſit, quam curſus continuus, ſeu girus, ut apud Card. de Luc. *de Canon. diſc. 2. n. 4.* eſſe idcirco non poteſt irregularis, & retrogradus, ſed ſucceſſivus, & deſcenſivus, itaut ſupervenientia alicujus de linea ſuperiori jam poſtergata, & conſumpta interrumpere nequeat lineam inferiorem, & non ſuam ne confundatur ordo graduatorius, & introducatur mixtus, ut ait Rebuff. *in l. librorum 120. §. Sed omnes, ff. de verb. ſignif.* ibi = *iſti debent venire ordine ſucceſſivo, &c. nec nos miſcebimus,* = *& in l. 2. Cod. ut dignitat. ordo ſervet. lib.* 12.

In quo propoſito nihil attenditur majoritas, & prærogativa Ordinis Presbyteralis, omnis enim qualitas intelligitur diſcretive in qualibet linea diſtincta in quatuor claſſes, & ſic prorogativa turnandi cum præcedentia Presbyterorum intelligitur in ſua linea non autem quando jam lapſus eſt Turnus lineæ Presbiterorum, & ingreſſus in alteram lineam Diaconorum, hoc enim caſu ſuperveniens aliquis de linea ſuperiori non-obſtante majoritate Ordinis ſe intrudere nequit cum illis de linea jam admiſſa in qua currit Turnus adinſtar ſucceſſionis ubi contra habentes majorem qualitatem potior eſt cauſa illorum, qui reperiuntur in linea admiſſa, quæ habet prærogativam ſuccedendi, ut dicunt Caſtill. *contr. jur. lib.* 80
5. cap. 93. n. 21. Rocc. *diſput. jur. cap. 3. n. 26.* Molin. *de primogen. Hiſpan. lib. 3. cap. 8. n. 8.* Rot. *in Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus 1. Februarii 1715. §. Potentiores cum ſeqq. coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto*, nam potioritatis lineæ admiſſæ excludit omnes alios de illa linea non exiſtentes, licet majori prærogativa præditos juxta notabile dictum Baldi *conſ. 137. n. 1. in fine lib. 2.* Tondut. *q. civil. 89. n. 4.* Royas *de incompat. lib. 3. cap. 11. n. 36.* Rocc. *d. cap. 3. n. 29.* Rot. *dec. 18. n. 4. & 5. p. 18. rec.*

Hinc ſi Turnus eſt quidam Ordo ſucceſſivus, & gradualis adinſtar ſucceſſionis repagnat ſuis regulis, quod dato ejus ingreſſo in una linea iſte in medio non interrumpatur per alium, qui exiſtat de linea, & ordine diverſo, quando nihil magis vulgatum, quam quod expectanda ſit evacuatio lineæ ubi intravit ſucceſſio, ſive, ut hic Turnus antequam fiat tranſitus ad alium alterius lineæ, ut ex Text. *in capit. 1. de natur. ſucceſſ. feud.* ibi = *ad ſolos, & omnes, qui ex illa linea ſunt* = quod plene exornat Menoch. *conſ. 1082. n. 6. & ſeqq.* Peregrin. *de fideic. art. 27. numer. 14.* R. P. D. Farinell. *reſol. 45. num. 1.* Rot. *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia 29. Januarii 1708. §. Non attenta, coram R. P. D. Lancetta, & in Auximana Juriſpatronatus 7. Junii 1071. §. Comperto, coram R. P. D. Anſaldo, & in Aſten. beneficii 25. Junii 1708. §. In nihilo, coram R. P. D. Falconerio*, quod convincitur ea ratione juxta quam habemus, quod unuſquiſque vel qualificatus habens prærogativam, & potioritatem ſuccedendi, ſi compareat, ſeu qualitatem acquirat, re amplius non integra, ut in præſenti, ubi Dom. Buſſius factus eſt Presbyter ingreſſo jam Turno in linea Cano-

nicu-

nicorum Diaconorum ; tali caſu non retractatur, neque infringitur actus jam legitime inceptus, ſeu formatus, qui propterea continuat non attenta ſu-
81 pervenientia Qualificati, ut tradiderunt Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. *num.* 127. *in fin.* Amozaſt. *de cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 74. Pignatell. *conſult.* 36. *num.* 1. *tom.* 10. Gratian. *deciſ. March.* 198. *in addit. num.* 3. Sanchez *conſ. moral. lib.* 7. *cap.* 3. *dub* 48. *n.* 17. Pax Jordan. *tom.* 2. *lib.* 10. *tit.* 27. *num.* 14.

Conſpirantes etiam ad hoc ratione evitandæ confuſionis, & non turbandi Ordinem Turnarium, quia nempe admiſſa contraria intelligentia Turnus eſſet confuſus, mixtus, retrogradus, irregularis, & ſaltuarius, cum enim ſtet in libero arbitrio Canonicorum aſſumere pro libito Ordines ſuperiores, itaut Subdiaconus poſſit quandocunque aſcendere ad Diaconatum, & Diaconus ad Presbyteratum, ſequeretur continua retrotractio, confuſio, & commixtio Turnorum, quia Subdiaconi aſſumpto Diaconatu ſupplantarent Subdiaconos antiquiores, Diaconi vero aſſumpto Presbyteratu poſtergarent Diaconos priorem gradum habentes ita introducendo continuam interſecationem, & retrogradationem Turni in lineis, in quibus ille feciſſet ingreſſum, idque etiam affectate fieri poſſet per Canonicos, & conſequenter Ordo Turnarius cum diſtinctione linearum ſuperiorum, & inferiorum remaneret retrogradus, irregularis, &
82 ſaltuarius contra omnia principia de quibus Balduc. *deciſ. & rer. judic. tit.* 3. *deciſ.* 21. *num.* 57. 58. *& deciſ.* 33. *num.* 12. *& deciſ.* 37. *numer.* 27. Carol. Anton. de Luc. *de lin. legal. lib.* 2. *art.* 19. *ſub numer.* 6. Garz. *conſ.* 8. *num.* 30. Rot. *in d. Lunen. Sarzanen. Juſpatronatus* 1. *Februarii* 1715. §. *Superaccedebat, cor. R. P. D. Falconerio.*

Accedit altera ratio, quod ubi Diaconus fit Presbyter tempore quo currit Turnus Diaconorum in quo ipſe ſuum locum habet, ne cogatur perdere ſuum Turnum in illa currenti Turnatione, & longius expectare debeat recirculum novi Turni, dicere poſſet ſe velle conſumere ſuum Turnum Diaconalem, cum adjectio majoris Dignitatis non tollat Jus ſibi quæ-
83 ſitum in gradu inferiori, ut ſunt Text. *aperti in leg.* 3. *Cod. de dignit. lib.* 12. ibi = *major Dignitas nulli debet circa prioris Dignitatis, ſeu Militiæ privilegia præjudicium facere* = *& in leg. eos, Cod. de excuſat. muner. lib.* 10. *& in leg. jubemus in fin. C. de proxim. Sac. Scrin. lib.* 12. *& in leg. Decurionibus, C. de ſilentiar. libr.* 12. unde ſi etiam in facultate eſſet hujus Diaconi effecti Presbyteri aſcendere ſupra Diaconos anteriores ratione Ordinis Presbyteralis ad effectum ibi occupandi hebdomadam iſte ſtaret in bivio, ſeu, ut dici ſolet, *a cavallo al foſſo*, itaut imminente infirmitate alicujus Beneficiati ubi mors contingeret in hebdomada Diaconali eidem uti Diacono aſſignata, diceret iſtam eſſe ſuam, ſi vero contingeret in alia ſuperiori hebdomada Diacono antiquiori competente, diceret iſtam ſibi ſpectare uti Presbytero, quod ſane aperiſſimum foret abſurdum in Jure non permittendum de quo Cardin. de Luc. *de local. diſc.* 36. *in fin.* Rot. *cor. Seraphin. deciſ.* 727. *num.* 1. & apud Me *diſcept. Eccleſ.* 48. *num.* 10.

Hic patet nullam applicationem habere diſpoſitionem Textus *in cap. ſtatuimus de major. & obed.* ubi ſtatutum fuit, *ut Presbyteri primum locum, Diaconi ſecundum, Subdiaconi tertium, & ſic de reliquis obtineat ordinatim etiamſi poſterius admittatur*, quia talis ordo, & precedentia ſervata fuit in ordinatione Turni, eo ipſo, quod juxta formam hujus Textus data fuit præcedentia in Jure Turnandi primo Canonicis Epiſcopis, deinde Presbyteris, poſtea Diaconis, & ultimo loco Subdiaconis, ſed, quod data iſta graduatione in Turno ſic diſtincto, ſi quis de linea inferiori ſiat major in Ordine, debeat Turnus retrogradari, interrompi, & confundi, hoc ſane Textus ille nunquam firmare ſomniavit, cum ſit caſus omnino differens, cujus deciſio petenda eſt ex diſpoſitione Juris, & obſervantia Eccleſiæ, ſive hic dicendus ſit caſus mixtus, ſive omiſſus per ea, quæ
84 habentur apud Surd. *deciſ.* 174. *ſub num.* 14. Rota *coram Duran. deciſ.* 36. *numer.* 36. *& coram Bich. deciſ.* 458. *n.* 26. *& in rec. deciſ.* 366. *n.* 14. *part.* 15. *& deciſ.* 325. *n.* 10. *part.* 18.

Aliud namque eſt, quod aliquis Canonicus Presbyter in ingreſſu ad Eccleſiam re integra prætendat habere præcedentiam ſupra Diaconos, & Subdiaconos in efformatione Turni inchoandi, ubi collocari debeat in linea Presbyterorum, aut prætendat habere locum in ſua linea, quando ſcilicet tempeſtive ingreditur Eccleſiam, & eſt Sacerdos currente Turno Presbyterorum, quo caſu juſtum eſt, ut habeat locum in ſua linea aliud vero eſt, quod ſuperveniat re non integra expleto jam Turno Presbyterorum eoque ingreſſo in linea Diaconorum, hoc enim caſu ſicut Presbyter ſedem habere non poſſet in medio Diaconorum hinc inde, ita nec Turnum in medio Turni Diaconalis conſequi poteſt, ne deinc confuſio Ordinum, in quibus ſane terminis neque per umbram applicatur Text. *in d. cap. Statuimus*, qui locum, & ſedem tribuit Presbyteris ante Diaconos, ſcilicet in linea Presbyterorum, non autem aſſignat in medio Diaconorum, ut in præſenti, quo Turnaverunt duo Canonici Diaconi antequam D. Buſſius ad Sacerdotium aſcenderet, ut in terminis,
quod præcedentia intelligatur diſcretive in ſua linea 85
non autem ad interſecationem alterius, ſeu diverſæ lineæ dixit Rota *in Aſten. Prioratus ſuper Inſtitutione* 20. *Januarii* 1708. §. *Abſque eo quod coram R. P. D. Lancetta, &* 7. *Decembris* 1708. §. *Eoque magis coram R. P. D. Aldrovando*, Balduec. *deciſ. & rec. judic. tit.* 3. *deciſ.* 37. *num.* 12. Torre *de primogen. lib.* 1. *cap.* 39. *num.* 37.

Hæc de Jure præcedentia quamvis clariſſima tranſit in evidentiam deſcendendo ad rem judicatam Rotalem pro hac Eccleſia emanatam de anno 1595. *coram Gyptio*, ubi cum D. Cincius Epiſcopus Melphien. receptus fuiſſet in Eccleſia tempore quo lapſus erat Turnus Canonicorum Epiſcoporum, & inceptus ille Presbyterorum, & prætenderet Turnum eſſe corrigendum ex quo ſibi non fuerat aſſignata hebdomada cenſuit Rota Turnum non eſſe corrigendum ex rationibus ſupra deductis, quia nempe cum Turnus Epiſcoporum lapſus foret non poterat dari retrotractio ne daretur confuſio, & turbaretur Ordo, ut legere eſt *in deciſ.* 603. *ſub num.* 3. *part.* 4. *diverſ.* & melius habetur in Voto clar. me. Card. Hieronymi Pamphilii tunc Sacr. Rotæ Auditoris, qui fuit unus ex Votantibus ubi allegat aliam rationem, quod iſte Canonicus re non integra ſuperveniens perinde reputatur, ac ſi non eſſet de numero ibi = *cum de tempore quo ipſe fuit admiſſus in Canonicum, &c. in quo jam hebdomadæ erant diſtributæ, & lapſus Turnus hebdomadarum non erat retrotrahendus Turnus hebdomadarum, ſed erat continuandus in ſubſequentibus Canonicis perinde, ac ſi ille Canonicus poſtea admiſſus, & ſedens in præeminentiori loco non eſſet de numero, ne alias detur confuſio hebdomadarum confundendo ordinem illorum ultra ſedem, quam habent in Choro.*

Addit tam relata deciſio, quam Votum Card. Pamphilii, quod ita obſervatum fuerat in Capitulo per decennium, & ultra idque ſufficeret pro conſuetudine, cui Jus non reſiſtebat, immo in eodem Voto allegatur caſus contra Epiſcopum Alatani, cui ex hoc capite plenum Capitulum denegaverat hebdomadam, ibi = *Et hoc etiam fuit ſervatum in moderno Epiſcopo Alexano, cui fuit in pleno Capitulo denegata hebdomada ex eo, quod de tempore ſuæ admiſſionis jam Tur-*
nus tranſierat ſuum locum: Hæc autem res judicata 86
veluti qualificatiſſima facit pro hac Eccleſia ſtatum perpetuum, & inviolabilem, & operatur, ut nemo amplius audiri poſſit contra ſtabilita, ſeu ſolemniter reſoluta in contradictorio Judicio, ut per notum Text. *in l. ſi res judicata, ff. de regul. jur.* paſſim firmavit Rot. *in Fanen. Juriſdictionis* 16. *Junii* 1704. §. *Quapropter cor. Eminentiſs. D. Card. Scotto, & in Pennen. Beneficii ſuper pertinentia* 17. *Martii* 1710. §. *Ultra quod cor. R. P. D. Aldrovando*, & in terminis noſtræ rei judicatæ Rotæ *in Romana Clericatus Beneficiati S. Petri* 13. *Maii* 1695. §. *Sed Scribentes cor. Eminentiſſimo Priolo impreſſa ad ornatum* Card. de Luc. *de benef. deciſ.*

23. *num.*

23. *n.* 3. præſertim quia Sacra Rota præciſe appro-
bavit omnia motiva ſuperius relata, quod nempe
ſupervenientia Canonici majoris in ordine non facit
retrogradare Turnum jam ingreſſum in linea infe-
riori, ſed quod continuandus veniat curſus Turni in
ſubſequentibus Canonicis, ne detur confuſio, &
turbatio ordinis turnarii, quæ rationes decidendi
perpetuo loquuntur ad determinationem cujuſcunque
caſus, ubi re non integra ſuperveniat, ſive Canoni-
cus Epiſcopus, ſive Canonicus Presbyter effluxo,
ſeu conſumpto jam Turno Epiſcoporum, & reſpe-
ctive Presbyterorum, ut bene Rota *coram Seraphim*
dec. 364. *n.* 13. *& deciſ.* 378. *ſub n.* 7. *& coram Priolo*
dec. 101. *num.* 6. *& in Segebien. Canonicatus* 11. *Aprilis*
1704. §. *Qua quidem, cor. Eminent. D. Card. Scotto.*

Idem nanque eſt caſus Canonici Epiſcopi ſuper-
venientis in Eccleſia currente Turno Presbyterorum
poſt expletum jam Turnum Epiſcoporum, in quo
emanavit res judicata, ac hodiernus caſus Canonici
Diaconi, qui fiat Presbyter currente Turno Diaco-
norum expleto jam Turno Presbyterorum, utrobi-
que enim concurrit ſupervenientia Canonici majo-
ris in ordine, ſive iſta ſit Epiſcopalis, ſive Presby-
teralis, quod nihil differt, & utrobique urget, &
obſtat ratio rei judicatæ, *quod nempe Turnus tranſi-*
vit locum ſuum, quod non datur ejus retrotractio,
ſed eſt continuandus in ſubſequentibus Canonicis, ne
detur confuſio hebdomadarum, & turbatio ordinis,
ideoque neſcitur quo fundamento contra rationes,
& fundamenta rei judicatæ, adduci amplius valeat
objectum obtinendi, ſeu prætendendi ſaltuariam præ-
cedentiam ratione majoritatis in ordine, quando hoc
ſemel in Judicio rejectum, non poteſt amplius in
alio Judicio allegari, ut inquit Rota *deciſ.* 416. *n.*
87 6. *coram Priol. & deciſ.* 370. *num.* 10. *coram Bich. & in*
Bononien. Archidiaconatus 2. *Junii* 1713. §. *Neque co-*
ram Eminentiſſimo Scotto. Tantum nanque eſt privi-
legium rei judicatæ, ut illam habens habere dicatur
pro ſe claram aſſiſtentiam Juris, ut me Scribente
deciſum fuit per Rotam *in Burgen. Juris viſitandi de*
Bribieſca 12. *Januarii* 1714. §. *Competentia, &* 22. *Ju-*
nii 1714. §. *Abſque eo quod, coram Eminentiſſimo D.*
Card. Scotto, & 11. *Januarii* 1715. §. *Ea enim cor.*
R. P. D. Cerro, & 17. *Junii ejuſdem anni* §. *Quoniam,*
coram R. P. D. Anſaldo.

Diſpoſitioni Juris, & rei judicatæ, accedit Statu-
tum Capitulare Eccleſiæ conditum ſub die 29. Aprilis
1591. ubi ſtabilitum fuit, quod Turnus in futurum
curreret cuilibet Canonico ordine ſucceſſivo, iſte au-
tem ordo ſucceſſivus excludit omnem retrotractio-
nem in contrarium prætenſam, cum adinſtar ſucceſ-
ſionis de uno in alium continuato curſu defluat,
nec retro reſpiciat ad lineam deſtituram, prout de
clauſula *ordine ſucceſſivo* habetur penes Barboſ. *dict.*
86. *n.* 5. Rota *deciſ.* 453. *num.* 1. *in fin. part.* 2. *rec. & in*
Romana fideicommiſſi de Maſſiolis 22. *Martii* 1694.
§. *Quod ſane, &* 14. *Junii ſequ.* §. 1. *coram Eminentiſ-*
ſimo D. Card. Priolo.

Tranſeundo ad obſervantiam; hæc enim famula-
tur, & concordat cum re judicata, & Statuto Ec-
cleſiæ; Etenim ultra caſum Epiſcopi Alexani, qui
erat Sextilius Maſſuccius in contradictorio Judicio
ſecutum de anno 1594. relatum, & approbatum in
re judicata juxta votum Card. Hieronymi Pamphi-
lii, & ultra alium caſum anni 1595. qui fuit de-
ciſus per rem judicatam coram Giptio, ut ſupra con-
tra R. P. D. Cincium Epiſcopum Melphien. *in d. de-*
ciſ. 603. *part.* 4. *diverſ.* habemus numeroſam ſeriem
aliorum duodecim ſtatuum uniformiter ſecutorum
ad formam rei judicatæ de annis 1600. 1606. 1641.
1643. 1644. 1654. 1656. 1658. 1670. 1692. & 1713.
qui omnes præſeferunt, quod ſuperveniente in Ec-
cleſia Canonico Epiſcopo, aut eo qui erat in Ec-
cleſia in ſtatu Presbyteri, ſeu Diaconi promoto ad
Epiſcopatum, ſeu Patriarchatum, re amplius non
integra, ſcilicet tempore, quo Turnus jam egreſſus
fuerat ex linea Canonicorum Epiſcoporum, nun-
quam fuit retrotractus Turnus, nec aſſignata heb-
domada eidem Canonico Epiſcopo in illa currenti
turnatione, ſed datus illi fuit locus in recirculatio-
ne Turni in linea Epiſcoporum, ſi autem res judi-
cata de ſe ſola facit ſtatum omnino ſervandum in
caſibus futuris, multo magis quando aſſociata repe-
ritur ab obſervantia centenaria cum frequentia a-
ctuum; tunc enim concurrunt duo tituli fortiores de
Mundo, quales ſunt res judicata, & centenaria, ſi-
ve hæc aſſumatur in linea interpretativa, ſive in li-
nea tituli præſumpti per tanti temporis conſuetudi-
nem, & praxim, prout late Rota *in Placentina Deci-*
marum 16. *Maii* 1710. §. *Poſtremo*, §. *Certius, & in*
Friſingen. Juris deputandi Curatos 27. *Martii* 1713. §.
Ac propterea cum ſeqq. coram R. P. D. Anſaldo, &
in Saliſburgen. Vicaria ſuper bono jure 31. *Januarii*
1714. §. *Si inſuper, cor. R. P. D. Falconerio, &* 4. *Fe-*
bruar. 1715. §. *Sed ultra cum ſeqq. cor. R. P. D. Criſpo.*

Potiſſime reflectendo, quod hæc centenaria ob-
ſervantia non eſt pure conflata cum ſolis actibus de-
ſcriptionis in Turno factæ per Magiſtros Cæremonia- 89
rum, quæ poteſt eſſe erronea, juxta caſum noſtræ
rei judicatæ *deciſ.* 603. *n.* 3. *part.* 4. *diverſor.* & noviſ-
ſime *in Romana Clericatus Beneficiati S. Petri* 13. *Maii*
1695. §. *Nec prædictis cor. Eminent. D. Card. Priolo,*
ſed qualificata reperitur ex actibus præciſis etiam cum
qualitate coactiva; nam duo caſus annorum 1594.
& 1595. emanarunt in contradictorio Judicio, caſus
autem anni 1644. ubi ſupervenit in Eccleſia R. P. D.
Vayus Epiſcopus Cirenen. eſt qualificatus, quia tunc
ſucceſſit vacatio Beneficiatus in hebdomada 31. Julii
1644. in qua nominavit R. P. D. Roſciolus Canoni-
cus Presbyter abſque eo, quod reclamaverint Cano-
nici Presbyteri ſuperiores in Turno, quorum alicui
contigiſſet hebdomada R. P. D. Riſcioli, ſi Epiſcopus
Cyrenen. debuiſſet interſecare Turnum Presbytero-
rum, ibique ſuam obtinere hebdomadam, idemque
ſucceſſit in ſtatu anni 1658. ubi ſucceſſit vacatio
Beneficiatus in hebdomada 8. Septembris, & nomi-
navit Stephanus Ugolinus in ea deſcriptus tanquam
Canonicus Presbyter non obſtante, quod Voluminus
Bandinellus Subdiaconus factus fuiſſet Patriarcha
Conſtantinopolitanus, cui ſi competere potuiſset
Turnus currens in medio Presbyterorum per viam
retrogadationis, ſine dubio reclamaſset Canonicus
Phebeus ante Ugolinum deſcriptus in Turno, cui
hebdomada contigiſset juxta hodiernum partis aſ-
ſumptum, & proinde hæc obſervantia adeo præciſa,
& emanata nedum cum qualitate coactiva, ſed et-
iam in caſibus, ubi vacaverant Beneficiatus, & ubi
venerat tempus, occaſio gaudendi Turno cum effe-
ctu, exiſtimatur in Jure noſtro potentiſſima, & nul-
lum poſt ſe dubitandi veſtigium relinquens, ut pro- 90
ſequitur Rota *in dicta Salisburgen. Vicaria ſuper bono*
jure 31. *Januarii* 1714. §. *Hac ſiquidem, coram R. P.*
D. Falconerio, & 4. *Februarii* 1715. §. *Ponderato, co-*
ram R. P. D. Criſpo.

Inſuperabile igitur remanet fundamentum noſtræ
rei judicatæ obſervantia, aliiſque titulis munitæ,
quod ſive Epiſcopus, ſive Presbyter ſuperveniens re
non integra quando reſpective Turnus Epiſcoporum,
aut Presbyterorum jam eſt conſumptus, & ingreſsus
in lineam inferiorem prætendere non valet retrogra-
dationem, & retrotractionem ordinis turnarii, con-
culcando gradum ſucceſſivum, ſed expectare debet,
quod evacuatis lineis, in quibus Turnus fecit in-
greſsum ille recurrat in ſua linea, ſive Epiſcopo-
rum, ſive Presbyterorum, quæ quidem regula de-
ſcenſivi curſus turnarii non eſt nova in hac tantum
Baſilica Vaticana, ſed eadem ſervatur in aliis Baſili-
cis S. Joannis in Laterano, & S. Mariæ Majoris jux-
ta teſtimonium, quod perhibuerunt Magiſtri Cære-
moniarum earundem Baſilicarum, eademque praxis
ſervatur etiam in Collegio Eminentiſſimorum S. R. E.
Cardinalium, juxta quam aliquis Diaconus promo-
tus ad Sacerdotium, nunquam interrumpit curren-
tem Turnum jam ingreſsum in linea ordinis inferio-
ris, ut teſtatur R. P. D. Riveria Sacri Collegii Secreta-
rius allegans exempla Eminentiſſimorum Cardinalium
Barberini, Caſoni, & Rufi, quæ praxis univerſalis
etiam in aliis Baſilicis, & in Supremo Collegio Emi-
nentiſſimorum, S. R. E. Cardinalium magis confir-
mat noſtræ Eccleſiæ conſuetudinem, itaut habeatur

loco

91 loco regulæ, & legis univerſalis per *Text. in cap.*
cum olim de conſuetud. & firmavit Rot. *in Leodien.*
ſeu Aquiſgranen. Decanatus 20. *Junii* 1701. §. *Tum et-*
iam, coram clar. mem. Card. Caprara impreſſa apud
Mt diſcept. Eccleſ. 24. *num.* 66. *&* in *Hiſpalen. Viſita-*
tionis 30. *Aprilis* 1700. §. *Obſervantia, coram Reve-*
rendiſſimo D. Molines Decano, & in Oſnabrugen. Ca-
nonicatus 10. *Decembris* 1714. §. *Tum præcipue, co-*
ram R. P. D. Criſpo, & in Romana Præcedentiæ 5.
Maii 1719. §. *Sed ab ea, coram eodem*, ubi præciſe
hoc utitur argomento conſuetudinis hujuſmodi aliarum Baſilicarum Urbis.

His omnibus nullum obſtaculum præbet duplex abſurdum Partis, alterum, quod jus turnandi competat ſimpliciter Canonicis ſine diſtinctione linearum, & ordinum, & alterum, quod fundatur ſuper aſſerta obſervantia deſumpta ex nonnullis actibus, de quibus infra; Primum nanque corruit apertiſſime tam in Jure, juxta cujus diſpoſitionem dari debet diſtinctio graduatoria inter Ordines, juxta ipſum dictamen *Textus* exadverſo allegandi *in cap. ſtatuimus de major. & obed.* quam etiam de Jure municipali, Statutis, & obſervantiis noſtræ Eccleſiæ, ex quibus apertiſſime conſtat, adeo firmiter ſervatum fuiſſe lineas, & ordines, in quadruplici claſſe Epiſcoporum, Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum, ut firmatum fuerit in contradictorio Judicio hujuſmodi Ordinem linealem non admittere retrotractionem, ſed proſequi debere curſum ſuum deſcenſivum adinſtar ſucceſſionis, & ipſum quoque Reverendiſſimum Capitulum in contingentia caſus per ſua decreta ita perpetuo ſervari voluit, factum nanque Reverendiſſimi Capituli, res judicata, & obſervantia exuberat ad hunc effectum, juxta notas regulas, de quibus *R. P. D. Anſald. deciſ.* 76. *num.* 4. Rota *in Pampilonen. decimarum* 11. *Maii* 1703. §. *Potiſſimo, coram bon. mem. Muto, & in Imolen. Conſortii* 21. *Januar.* 1709. §. *Idipſum, coram R. P. D. Aldrovando, & in d. Friſingen. Juris deputandi Curatoe* 24. *Martii* 1713. §. *At propterea, coram R. P. D. Anſaldo.*

Corruit quoque ſecundum circa ſuppoſitam obſervantiam, ſi procedimus cum diſtinctione inter caſus, & actus in contrarium adducendos; Etenim omiſſis foliis ubi deſcripta habentur nomina Canonicorum, & Beneficiatorum occaſione repartimenti inter ipſos faciendi de earquiis, & communibus, quia nihil concludit ad caſum; ſi ſermo eſt de deſcriptionibus turnariis exadverſo datis, illæ primo loco ad caſum noſtrum non relevant, quia nullus actus percutit caſum retrogradationis, quod nempe admiſſus fuerit ad turnandum aliquis de Ordine ſuperiori, poſtquam Turnus intravit in Ordine inferiori, ſed omnes actus reſpiciunt caſum, quo res erat integra, & Turnus non exiverat de ſua linea, quia ſemper, ſive Diaconus, ſive Subdiaconus, qui factus fuit Presbyter, admiſſus fuit immediate poſt ultimum Presbyterum, nunquam vero in medio Diaconorum, aut Subdiaconorum, & propterea Obſervantia remanet irrelevans veluti non probata in ca-
92 ſu, & circumſtantiis præciſis, Rota *deciſ.* 452. *num.*
20. *coram Bichio, & deciſ.* 919. *n.* 2. *coram Cerro, &*
in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus ſuper bono jure 7. *Martii* 1701. §. *Quo vero, coram Eminentiſſimo Scotto, &* 20 *Januarii* 1702. §. *Fruſtra, coram Eminentiſſimo Priolo, &* 22. *Januarii* 1703. §. *Cæterum, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano.*

Verum ſolida reſponſio eſt, quod cum habeamus rem judicatam aſſociatam cum actibus qualificatiſſimis, de quibus ſupra, ad nihil inſerviunt actus in contrarium dati, quæ ſunt ſimplices deſcriptiones factæ per Magiſtros Cæremoniarum in Turnis, ea ratione, quod ubi præcedit res judicata non agitur amplius de obſervantia, ſed de præſcriptione adverſus rem judicatam, contra quam ad nihil juvant iſtæ deſcriptiones in Turnis veluti ſubjectæ erroribus, neque habentes effectum mediante aliquo caſu nominationis in contingentia facti ſecutæ, ſed requiritur conſuetudo præſcripta cum ſuis requiſitis, probando ſcilicet, non quidem ſolas deſcriptiones in Turnis, ad quas parum animadvertitur, niſi veniat caſus nominandi, verum ultra deſcriptiones oſtendendo, quod Canonicatus in hebdomada, ubi fuit deſcriptus contingente vacatione alicujus Beneficiatus devenerit ad nominandum, & nominatio habuerit effectum in contradictorio Judicio, ubi Pars victa acquievetit juxta requiſitum qualitatis coactivæ, quæ requiritur ad præſcribendum contra rem
judicatam, ut bene firmavit Rota *in Leodien. Canoni-* 93
tatus 1. *Julii* 1707. §. *Levioris, coram Eminentiſſ. D. Card. Scotto, & in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca* 12. *Januarii* 1714. §. *Atque hinc*, ibi = *neque poterant attendi Teſtes, & nonnulli actus per Archiepiſcopum adducti ad effectum probandi conſuetudinem contrariam, ita ſiquidem ad effectum tollendi jus Archidiaconi tot rebus judicatis canonizatum eſſet probanda cum rigoroſis requiſitis legitimæ præſcriptionis, & ſignanter illo coactionis, &* 22. *Junii* 1714. §. *Cæteri vero, coram eodem, &* 11. *Januarii* 1716. §. *Quo vero, coram R. P. D. Cerro, & in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus* 22. *Januarii* 1703. §. *Proindeque, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano.*

Ad quem propterea effectum cum nullus exadverſo actus adducatur emanatus in contradictorio Judicio una cum quadragenaria ſubſecuta a die illius actus coactivi in contradictorio Judicio obtenti, uti dicunt Gratian. *diſcept.* 298. *num.* 10. Pignatel. *conſult.* 88. *num.* 4. *tom.* 4. neſcimus quam figuram faciant pro præſcriptione hujuſmodi ſimplices deſcriptiones in Turnis factæ per Magiſtros Cæremoniarum, quando fuit actus ſine effectu, & ſine qualitate coactiva, ac etiam ſine jure nominandi expleto in illis Turnis, atque ita dicam ſunt corpus ſine anima, & quod magis eſt, ſuſpecti de errore, prout ſucceſſit caſus de anno 1594. juxta Judicatum Rotale *in d. dec.* 603. *part.* 4. *diverſ.* ac etiam convincitur error ex lectura deſcriptionum, juxta quas data fuit hebdomada Canonicis ſucceſſoribus, non obſtante, quod illam in eodem Turno habuiſſent
Canonici anteceſſores defuncti, ſicut hoc eſſe erro- 94
neum probat contrarium Statutum Capituli, & ipſa etiam diſpoſitio Juris, de qua teſtatur Card. de Luc. *de Canonic. diſc.* 2. *n.* 8.

Cum ergo neque unus minimus actus adducatur effectuatus cum qualitate coactiva, & in contradictorio Judicio, impoſſibile eſt dari poſſe præſcriptionem contra rem judicatam ex duplici capite, altero ſcilicet,
quia cum res judicata inducat malam fidem, hæc im- 95
pedit omne principium præſcriptionis, ut inquit Rot. *in d. Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca* 12. *Junii* 1714. § *Deſcendendo, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotta* ibi = *ſemper reſiſtebat mala fides ex dictis rebus judicatis inducta, quæ impedit initium præſcriptionis, & cum qua tam primi actus, quam cæteri ſubſequentes non ſunt apti ad præſcribendum*, = & altero, quod una cum re judicata reſiſtit contrariæ præſcriptioni noſtra obſervantia inducta cum actibus qualificatiſſimis ſupra deductis ab anno 1594. uſque ad 1713. quando ad impediendam præſcriptionem, & conſervandam rem judicatam ſufficeret unicus actus ad effectum de-
ſtruendi mille in contrarium, ut in præciſis terminis 96
habentis unicum actum cum re judicata firmavit Rota *in d. Burgen. Iuris viſitandi de Bribieſca* 22. *Junii* 1714. §. *Tanto magis, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotta, &* 12. *Januarii* 1715. §. *Quo vero, coram R. P. Dom. Cerra, & in Caven. Iuriſdictionis ſuper Hoſpitio ſancta Maria* 16. *Junii* 1710. §. *Nequaquam, cor. R. P. D. Falconerio, & in Gerunden. Capituli* 9. *Maii* 1703. §. *fin. coram bon. mem. Omanna* ibi = *& denique in evidentiam tranſeunt ex pluribus Iudicatis, &c. quæ quidem Judicata, juncta præſertim cum cæteris actibus militantibus favore Capituli, excludunt quamcumque prætenſam conſuetudinem quoties adhuc plures, & univoci actus ut par eſſet, ad illius probationem concurrerent, cum ad illam evertendam* ETIAM UNICUS CONTRARIUS ACTUS SUFFICIAT = *& in rec. dec.* 742. *num.* 7. *part.* 18. ibi = *unicus enim actus conſuetudini contrarius ſufficit etiamſi mille pro conſuetudine concurrerent.*

Quo ſtante nihil ſuffragantur deſcriptiones turnariæ R. P. D. Arrighi de anno 1683. necnon Canonici Santucci de eodem anno, & Canonici Marſciani de anno 1689. & R. P. D. Zauli de anno 1713. quia

fuit

ſatis eſt reſpondere, quod iſti non ſunt actus effectuati cum qualitate coactiva, ſunt interrupti per contrarium actum deſcriptionis R. P. D. Fottiguerræ de anno 1713. & R. P. D. Cincii de anno 1692. &
97 denique nec minus habent tempus 40. annorum aptum ad præſcribendum, juncta mala fide inducta ex re judicata impeditiva cujuſcunque præſcriptionis, quemadmodum communiter probant *Surd. conſ.* 393. *num.* 23. *& 24.* Gregor. *deciſ.* 162. *num.* 9. ibique Adden. *num.* 15. Bich. *deciſ.* 48. *num.* 15. Carill. *deciſ.* 114. *num.* 11. Celſ. *deciſ.* 232. *num.* 8. *& in Nullius, ſeu Fulden. Juriſdictionis 1. Julii* 1708. §. 156. *& 157. coram R. P. D. Anſaldo.*

Unde omni ea parte firma remanet noſtra res judicata per ſæculum, & ultra obſervata cum actibus præciſis, & qualificatiſſimis, ad cujus proinde formam in præſenti Judicio reſolvendum ſpectatur, juxta ea, quæ docuit *Text. in leg. Nam Imperator.* ibi = *aut rerum perpetuo ſimiliter judicatarum auctoritatem* = & *in leg. cum de conſuetudine*, ibi = *explorandum arbitror, an etiam contradicto aliquando Judicio conſuetudo firmata ſit* = *ff. de legib.*

R E S P O N S I O.

NEque ex præſcripto Juris communis, neque ex ſuppoſita centenaria conſuetudine, Reverendiſſimus Ovatdus arrogare ſibi valet quintam hebdomadam in Turno Diaconorum, cum totum oppoſitum verius ſit, nempe tam diſpoſitionem Juris, quam conſuetudinem aſſiſtere R. P. D. Cæſarino, cui ſoli competebat quinta hebdomada in eodem Turno.

Etenim male deſumitur contraria diſpoſitio Juris ex diſpoſitione *Textus in cap. ſtatuimus de major. &*
98 *obed.* deducendo argumentum ex illo, quod quemadmodum Diaconus ad Sacerdotium promotus habet præcedentiam in ſedendo, cæteriſque functionibus Canonicalibus ſupra reliquos Canonicos Ordine inferiores, ita etiam dicendum ſit, quoad Jus Turnandi, ſeu nominandi, quia hujuſmodi Textus diſponit quidem, quod Canonicus Sacerdos poſterius receptus habeat ſedem inter Presbyteros, & ſupra Canonicos Ordine inferiores, ſcilicet in ſua linea Presbyterorum, non tamen dicit, quod habeat ſedem in medio Diaconorum, ut eſt hodierna prætenſio Partis ſuſtinere volentis, quod Diaconus factus Sacerdos debeat turnare in medio Diaconorum, poſtquam nempe jam Turnus intraverat in linea illorum, & duo Diaconi jam conſumpſerant ſuas hebdomadas, ideoque in hoc caſu retorquetur ad hominem *Textus in d. cap. ſtatuimus*, dum ſicut juxta ejus diſpoſitionem Sacerdos debet habere ſedem inter Presbyteros, & ante omnes Diaconos, & Subdiaconos, ita debet habere Turnum inter Presbyteros, ſpectando, quod eorum Turnus recurrat, non autem poteſt habere inter Diaconos, ſeu in medio Diaconorum interrumpendo, & retrogradando Turnum, quod ſane ille Textus non dicit, ſed potius contrarium volendo, quod Sacerdos ultimo receptus habeat ſedem ante omnes Canonicos Ordine inferiores, non autem in medio Diaconorum, itaut Presbyter ſedeat partim ante, & partim poſt Diaconos, quod eſt abſurdum, & mera confuſio, & turbatio Ordinis, ut judicavit Rot. *coram Gypt. deciſ.* 603. *n.* 3. *p.* 4. *diverſ.* ibi = *Ubi Turnus hebdomadarum jam lapſus erat, & conſumptus, nec poterat retrotrahi, ne daretur confuſio, & turbaretur ipſius Ordo.* =

Et ſane quomodo ſtare poteſt, quod juxta *Text. in cap. ſtatuimus*, Presbyter ſuperveniens ſedem habere debeat *ante omnes Diaconos, & Subdiaconos*, & ſic inter Presbyteros, & quod debeat habere Turnum in medio Diaconorum, partim ante, & partim poſt illos, ut eſt caſus contrarii aſſumpti, unde retorquetur argumentum, & intrat legitima conſequentia, quod niſi Presbyter ſuperveniens conſequi debet ſedem *ante omnes Ordines inferiores*, & ſic inter Presbyteros, ita Turnum habere debet inter Presbyteros, & ante omnes Canonicos Diaconos, non autem in medio Diaconorum, alias eſſet habere Sedem inter Presbyteros, & ante omnes Diaconos, Turnum vero inter Diaconos, ſeu in medio Diaconorum, contra rationem allegatam in noſtra re judicata coram Gyptio, ut liquet ex voto Card. Hieronymi Pamphilii, ubi inter alias rationes dicit, quod unuſquiſque Canonicus debet habere ſuam hebdomadam, ſeu Turnum, in conformitatem ſedis, quam habet in Choro, ibi = *& juxta ſtallum, in quo eſt collocatus unuſquiſque Canonicus debeat habere ſuam hebdomadam.*

Si ergo Presbyter ſuperveniens debet habere Turnum in conformitatem ſtalli, quod habet in Choro, utique cum habeat ſtallum in Choro inter Presbyteros, & ante omnes Diaconos, etiam habere debet hebdomadam, ſeu Turnum ante omnes Diaconos, & ſic inter Presbyteros, non autem in medio Diaconorum, quod ipſi etiam Domini in contrarium Scribentes non advertendo fatentur, quatenus dicunt, quod Presbyter ſuperveniens ſedere debet *ante OMNES Canonicos Diaconos Ordine inferiores*; ergo ſi Presbyter ſuperveniens ſtare debet ſupra omnes Canonicos Diaconos, quomodo ſtare poterit partim ante, & partim poſt Diaconos, ſcilicet in medio illorum turbando Ordinem, & retrogradando Turnum, ut præciſe conſideravit votum Card. Pamphilii, ibi = *Ne alias detur confuſio hebdomadarum confundendo Ordinem illorum, ultra ſedem, quam habent in Choro* = Ergo retorquetur diſpoſitio Juris, quæ proinde aſſiſtit, pro collocatione Presbyteri ſupervenientis ante omnes Diaconos, & ſic inter Presbyteros, & ſic in linea Presbyterorum, de qua idcirco ſi egreſſus ſit Turnus expectare debet ejus recirculationem, quæ recurrat in linea Presbyterorum; & quod hujuſmodi regula non ſit contra diſpoſitionem Juris, ut Pars ſupponit, ſed potius ſecundum Jus, controverti non poteſt, dum ita expreſſit, & pronunciavit noſtra res judicata, quæ præter alia motiva adduxit conſuetudinem decennalem, dicendo eam ſufficere, quia non erat contra diſpoſitionem Juris; ut in *dict. deciſ.* 603. *num.* 4. *part.* 4. *diverſ.* ibi = *Quod ſufficit ad inducendam conſuetudinem CUI JUS NON RESISTIT* = & in voto Card. Pamphilii, ibi = *Maxime in hoc caſu UBI NON RESISTIT JUS.* =

Et hinc patet fallacia contrarii argumenti, quod ſit imperceptibile, cur Diaconus ad Sacerdotium promotus interrumpere ſtatim debeat Ordinem ſedendi in Choro, cæteriſque functionibus Canonicalibus, & in ſolo Jure nominandi ſit diverſimode dijudicandus, quia quando ſupponimus Canonicum Diaconum promotum ad Sacerdotium conſequi debere Sedem *ante omnes Diaconos, aliaſque Ordine inferiores*, erroneum eſt dicere, quod interrumpat Ordinem ſedendi in Choro, cæteriſque functionibus; qui enim ſedet ante omnes Diaconos, & Subdiaconos, dicitur ſedere in linea Presbyterorum, & immediate in filo, & linea illorum, ergo non eſt interruptio Ordinis ſedendi, ut graviter æquivocant contrarii Scribentes, tunc enim eſſet interruptio, quando ſederet inter Diaconos partim ante, & partim poſt, quale eſt hodiernum Partis aſſumptum, quod habet contra ſe claram rem judicatam Sacræ Rotæ, cujus rationes ſemel in Judicio approbatæ non admittunt amplius reſponſionem ad notum *Text. in leg. res judicata ff. de regul. jur.* Rot. *deciſ.* 416. *numer.* 6. *coram Priol.* cum aliis relatis *in mea Juris § Idem namque eſt.*

Verius ergo eſt, quod aſſiſtentia Juris concurrit pro non interruptione, & non retrotractione Ordinis Turnarii, ea qua ita pronunciavit Res judicata, ſuper qua contrarius Reſtrictus in vanum ſe contorquet dando interpretationes omnino gratuitas, & incongruas, quaſi quod Sacra Rota ſeſe fundaverit in acquieſcentia quinquennali Epiſcopi Melphien. & in conſuetudine decennali Eccleſiæ Vaticanæ, quando contrarium deſumitur ex verbis Rotæ *dict. deciſ.* 603. *part.* 4. *diverſor.* ubi patet primo loco Rotam ſe fundaſſe in motivo Juris, quod nempe cum lapſus, & conſumptus eſſet Turnus Epiſcoporum = *non poterat retrotrahi, ne daretur confuſio, & turbaretur ipſius Ordo* = ſecundo loco ſe fundaſſe in conſuetudine decennali per majoritatem rationis, dicendo ibi = *maxime cum hoc in prædicto Capitulo obſervatum fuerit per decem, & ultra annos* = qui modus loquendi, ſeu motivandi per

ver-

verbum = *maxime* = importat ampliationem ad motivum diverſum, & majorem judicandi rationem præſtans, quemadmodum videre eſt apud Barboſ. *d.* 197. *num.* 3. *& ſeqq.* Gratian. *diſcept.* 962. *n.* 4. Altogr. *conſ.* 65. *num.* 75. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 68. *num.* 19. *&* 20, *coram Cerro*; Et tertio demum loco ſe fundaſſe in ratione evitandi inconvenientis, ex quo nempe factæ fuerant multæ collationes in ſequelam Turni, non contradicente Epiſcopo Melphien, quæ proinde non erant ſubjiciendæ litibus, ut *in dict. deciſ.* 603. *num.* 5. & conſequenter convincitur æquivocum contrarii Reſtrictus, qui perſuadere conatur rationem Rei judicatæ, in eo tantum ſtetiſſe, ne propter aquieſcentiam quinquennalem Epiſcopi Melphien. interverterentur collationes, quæ factæ fuerant, quod erroneum convincitur ex prædictis, & melius ex voto Card. Pamphilii, quando enim plures ſunt ra-
99 tiones decidendi, omnes coæqualiter approbatæ cenſentur, nec ad unam potius, quam alteram deciſio referri poteſt, ad notum *Text. in §. Affinitatis inſtit. de nupt.* Barboſ. *axiom.* 40. *num.* 23. Rot. *deciſ.* 587. *n.* 7. *part.* 1. *& deciſ.* 221. *num.* 3. *part.* 14. *rec. & coram Cavaler. deciſ.* 482. *n.* 5. *& coram Rich. deciſ.* 240. *n.* 25. *& deciſ.* 247. *n.* 16.

Eo minus autem dubitari poteſt, quominus pro hac parte concurrat aſſiſtentia Juris ad excluſionem interruptionis, & retrogradationis Ordinis Turnarii in quatuor lineis totidem Ordinum, quando habemus Rem judicatam Rotalem, quæ tantæ potentiæ eſt, ut etiamſi antea adeſſet diſpoſitio Juris in contrarium, adhuc Res judicata dicitur dare aſſiſtentiam Juris pro illa parte, cujus favore emanavit, nec amplius diſcurrendum eſt de Jure generali, ubi Res judicata produxit Jus municipale pro hac Eccleſia omnino attendendum, & ſervandum loco Legis, & Juris communis, prout in præciſis terminis Epiſcopi allegantis aſſiſtentiam Juris contra fundatum in Re judicata, reſpondit Rota *in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca, deciſa per tres Sententias Rotales, coram Eminentiſſimo Scotto, R. P. D. Cerro, & R. P. D. Anſaldo, de quibus in mea Juris §. Item namque eſt.*

Fatentur contrarii Scribentes habere contra ſe rem judicatam, ſed dicunt, quod ſicut illa emanavit propter conſuetudinem Eccleſiæ tunc vigentem, ita abrogata fuit per aſſertam contrariam conſuetudinem magis laudabilem, ne Canonici retraherentur a ſuſceptione Sacrorum Ordinum; Verum neque ſubſiſtit hæc ratio, quod prior conſuetudo approbata per rem judicatam retraheret Canonicos ab Ordinum majorum ſuſceptione, quia quando dabatur ipſis Turnus in ſua linea Presbyterorum, ſatis habebant prælationem ante omnes alios Ordine inferiores, abſque neceſſitate permittendi confuſionem Ordinis Turnarii, illumque retrotrahendi, & retrogradandi de linea ad lineam, ut ſupra probatum eſt, neque etiam ſubſiſtit talis ſomniata conſuetudo, ut dicetur infra, & tamen adverto non eſſe bonum argumentum dicere, quod conſuetudo poſterior derogare potuit antiquiori, quia cum anterior conſuetudo approbata fuerit per Rem judicatam, & declarata conformis regulis Juris, quæ prohibent retrotractionem Turni, ne confunderetur, & turbaretur Ordo, & ne ſedes haberetur in una linea ſuperiori, & Turnus in medio lineæ inferioris; inde ſequitur, ut prima conſuetudo, non amplius dicenda ſit conſuetudo, ſed Res judicata, contra quam non admittitur conſuetudo, niſi ſit præſcripta cum rigoroſis requiſitis, probando ſcilicet caſus ſecutos in Contradictorio Judicio cum qualitate coactiva, occaſione Turnariarum collationum alicujus Beneficiatus vacantis, juncto alio requiſito, quod nullus immaginabilis actus in contrarium ſucceſſerit, qui fuerit conformis Rei judicatæ, alias ſine his requiſitis, Pars nunquam erit in probatis reſpectu hujus ſuæ prætenſæ conſuetudinis, ut per *Text. in leg. cum de conſuetudine, & leg. nam Imperator ff. de legib.* paſſim firmavit Rot. *deciſ.* 276. *n.* 13. *part.* 15. *& deciſ.* 177. *n.* 54. *part.* 5. *& deciſ.* 264. *n.* 29. *part.* 6. *& deciſ.* 115. *n.* 24. *in fine part.* 8. *& deciſ.* 742. *n.* 7. *part.* 18. *rec.*

Poſtquam enim firmatus fuit ſtatus Eccleſiæ, & fundata diſpoſitio Juris per Rem judicatam, agitur de præſcribenda mutatione ſtatus in Jure odioſa, & nunquam præſumenda ob reſiſtentiam Juris, juxta *Text. in Leg. minime ſunt mutanda ff. de legib.* & quod iſta ſit præſcriptio, & non conſuetudo, inquit Felin. *in d. cap. ſtatuimus n.* 2. ibi = *quando conſuetudo vult detrahere Juri alicujus iſta non eſt proprie Conſuetudo, ſed Præſcriptio* = unde ſi deficiat caſus in Contradictorio Judicio ſecutus, & ſic deficiat uniformitas, necnon pacifica, & nunquam interrupta ſeries actuum per tempus aptum ad præſcribendum nunquam derogatum dici poteſt Rei judicatæ, ut 100
in præciſis terminis dictum fuit *in allegata Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca* 12. *Januarii* 1714. *§. Atque hinc, &* 22. *Junii ejuſdem anni §. Ceteri, & §. Tanto magis, coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto, &* 11. *Januarii* 1715. *§. Quo vero, coram R. P. D. Cerro* cum aliis relatis *in mea Juris §. Verum cum ſeqq.*

Hoc præmiſſo adhuc ignoratur, ex quibus actibus deſumatur hæc rigoroſa præſcriptio contra Rem judicatam, quamvis enim in contrario Reſtrictu præſuppoſitive tranſeatur cum terminis obſervantiæ decennalis, & quadragenariæ, aut majoris; iſti tamen ſunt termini prorſus erronei in ſubjecta materia præſcriptionis contra rem judicatam, quæ vel debet eſſe centenaria pacifica, vel quadragenaria inducta cum qualitate coactiva, vel actus in Contradictorio Judicio firmatos, alias nunquam poſſibilis eſt præſcriptio abrogatoria Rei judicatæ, ut probat Theſaur. Jun. *queſt.* 27. *num* 34. *lib.* 2. Rot. *in dict. Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca ubi ſupra, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Mantuana Bonorum* 14 *Januarii* 1707. *§. Nec porro, coram Rev. D. Molines Decano, & in Gerunden. Capituli* 9. *Martii* 1713. *§. Non refragante, coram bon. mem. Omanna.*

Verum in præſenti neque decennalis, neque quadragenaria, eoque minus centenaria conſuetudo eſt allegabilis, ex quo omnes actus deſcriptionum in Turnis exadverſo magnificati, ſunt irrelevantes, & prorſus extra caſum, de quo quæritur, ex illis namque conſtat datam fuiſſe hebdomadam Presbytero tempore, quo durabat Turnus Presbyterorum, neque adhuc intraverat in lineam Diaconorum, & ſic etiam reſpective datam fuiſſe hebdomadam Diacono adhuc non conſumpto Turno Diaconorum, ut liquet ex lectura, & dilucidatur per Dominum in facto Scribentem, quod manifeſtat ipſa contraria Informatio Facti, quæ dicit datam fuiſſe hebdomadam *Presbytero immediate poſt ultimum Presbyterum*, & ſi aliquando Presbyter occupavit primum locum lineæ Diaconorum, id tamen ſucceſſit propter abundantiam Presbyterorum, ſemper tamen verum eſt, quod ille Presbyter continuavit filum Presbyterorum, nec habuit aliquem Diaconum ante ſe in Turno, ut requirebatur ad probandam interruptionem, & 101
retrotractionem Turni, neque idcirco concurrit hæc ſuppoſita mutatio ſtatus, ſeu conſuetudo præſcripta contra Rem judicatam, juxta firmata apud Rot. *deciſ.* 380. *n.* 4. *coram Cerr. & deciſ.* 172. *n.* 5. *coram Cavaler. & in rec. deciſ.* 304. *n.* 7. *part.* 12. *& in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus ſuper bono jure* 20. *Januarii* 1702. *§. Fruſtra, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo, & in Gerunden. Capituli* 9. *Martii* 1703. *§. Ex his autem, coram bon. mem. Omanna.*

Et propterea nihil obſtat, quod turnariæ deſcriptiones fuerint effectuatæ in caſibus datis uſque ad annum 1692. quia nullus ibi continetur caſus, quo fuerit interruptus Turnus unius lineæ cum aliquo Canonico, qui eſſet de alia linea, & conſequenter illæ ſeptem proviſiones ibi datæ nihil concludunt in contrarium; Ultra quod non datur aliqua collatio facta per Canonicum, exempli gratia, Presbyterum, qui habuerit Turnum in medio Diaconorum, vel Diaconum, qui habuerit Turnum in medio Subdiaconorum, & propterea collationes prædictæ non percutiunt caſum præciſum, de quo diſputatur, Grat. *diſcept.* 79. *n.* 10. Rocc. *diſp. jur. cap.* 79. *n.* 11. Bich. *deciſ.* 452. *n.* 20. *& in dicta Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonicatus* 22. *Januarii* 1703. *§. Ceterum, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano*, ubi quod conſuetudo

por-

probari debet in caſu præciſo cum omnibus ſuis circumſtantiis.

Præterea nullus actus ibi continetur, qui habeat requiſitum qualitatis coactivæ, ut requiritur ad præſcribendum contra rem judicatam, quando enim nullus ſe opponit, actus nihil probat, neque habet qualitatem coactivam in contradictorio Judicio, juxta *Text. in leg. cum de conſuetudine, ff. de legib.* & ulterius ab anno 1602. uſque ad 1692. habemus obſervantiam conformem rei judicatæ cum actibus præciſis, & qualificatiſſimis, ſignanter de anno 1644. & 1658. & ideo inallegabilis remanet præſcriptio, & conſuetudo contra rem judicatam, ad quam conſervandam ſufficit etiam unicus actus, qui contrariam obſervantiam reddit interruptam, & non uniformem, Rota *dec. 742. n. 7. part. 18. rec.* cum aliis relatis in mea Juris §. *Cum ergo*, quibus addo Rot. *deciſ. 266. num. 13. part. 15.* ubi quod *requiſita ad inducendam obſervantiam ſunt, quod ſit clara, uniformis, & in contradictorio Judicio obtenta, & in Dertuſen. Beneficii 16. Februarii 1705. §. Non denique, cor. bon. mem. Caffarelli.*

Fortius quia poſt annum 1692. continuavit obſervantia conformia rei judicatæ ex caſibus R.P.D. Cincii, & R.P.D. Fortiguerræ, qui eſt ultimus de anno 1713. cui fruſtra reſpondetur, quod ipſe habuerit hebdomadam poſt ultimum Subdiaconum, quia ſatis eſt, quod uno interruperit Turnum currentem omnium Subdiaconorum, neque in hac parte juvat dicere, quod unicus ſit actus oſcitanter toleratus, ex quo nulla tunc ſucceſſit vacatio, eodem namque modo reſpondere poſſumus ad actus exadverſo datus R.P.D. Zauli, & aliorum duorum, cum hac tamen differentia, quod qui habet pro ſe rem judicatam, ſufficit allegare deſcriptiones in Turnis factas, juxta formam rei judicatæ, ut bene firmat Rota in *Sorana Juriſpatronatus 22. Januarii 1712. §. Abſque ulla, cor. R.P.D. Falconerio*, ubi allegat rationem, quia agitur de conſervando, & non de acquirendo aliquid de novo, *& in Faventina Parochialis 6. Maii 1715. §. Tertius, coram R.P.D. Lancetta, & in Mediolanen Beneficii 7. Junii 1715. §. Aliquid non turbat, coram R.P.D. Criſpo*, non ſic reſpectu ejus, qui habet contra ſe rem judicatam, & prætendit mutationem ſtatus, & introductionem conſuetudinis præſcriptæ, hoc enim caſu habet ipſa durum onus probandi caſus effectuatos cum qualitate coactiva in contingentia vacationum, & nominationum reſpective, ut firmatum fuit *in d. Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca 12. Januarii 1714. §. Atque hinc, & 22. Junii ſequentis §. Cæteri, cor. Eminentiſſimo D. Card. Scotto.*

Eo magis autem, quia ſolæ deſcriptiones in Turno factæ per Magiſtros Cæremoniarum non ſuffragantur Parti ad terminos rigoroſæ præſcriptionis inducendæ, cum ſint actus parum firmi, & quotidie erroribus ſubiecti, qui errores nedum reſultant ex caſu deciſo in re judicata coram Gyprio, ſed etiam quia Magiſtri Cæremoniarum in eodem Turno dederunt hebdomadam Canonico Anteceſſori, & Succeſſori contra Statutum editum per Reverendiſſimum Capitulum, cui motivo vana eſt reſponſio, quod Capitulum dicatur receſſiſſe ab hoc Statuto quoties paſſum fuit fieri tales deſcriptiones; hæc enim non tollit obiectum fundatum ſuper erroneis deſcriptionibus, quas facere ſolent Magiſtri Cæremoniarum, cum aliud ſit, quod illi erraverint, aliud vero, quod Capitulum errores toleraverit, & inſuper falſum eſt, quod dicatur receſſum ab iſto ſtatuto per tolerantiam errorum, quia cum Canonici in ingreſſu Eccleſiæ jurent ſervare Statuta, hæc conniventia, non facit præſumere receſſum, ad quem
301 effectum requiruntur actus Capitulares, & poſitivi emanati ab ipſo Capitulo, non autem ſufficit ſimplex ſcientia præſumpta, ut tradunt Doctores exadverſo allegati *ſuper cap. acceſſiſſet de Conſtitut.* ſignanter Fagnan. *n. 20.* ibi = *Per unicum actum capitulariter geſtum contra conſtitutionem* = Panormitan. *n. 3.* ibi = *Per unicum actum contrarium Statuto Collegialiter factum tollitur ipſum Statutum* = quodque non ſufficiat ſcientia, & taciturnitas pro conſenſu Univerſitatis, ſeu Capituli, ad hunc effectum firmavit Rota. *diſput. Jur. cap. 86. num. 31. & in Caſtellana validitatis concordiæ, ſeu Bipartitæ 12. Januarii 1705. §. Nec obſtat, cor. Reverendiſſ. D. Molines Decano.*

Et maxime, quia tale Statutum eſt ſecundum Juris diſpoſitionem, juxta quam ſi Anteceſſor habuit Turnum, non poteſt idem reduplicari favore Succeſſoris, juxta firmata per Card. de Luc. *de Can. diſc. 2. n. 8.* neque propterea, etiamſi voluiſſet Capitulum, potuiſſet ab illo recedere, prout firmat Cecroper. *Lucubr. Canon. lib. 4. n. 143. & ſeqq.* Fragoſ. *de regim. Reipubl. lib. 1. diſp. 1. n. 48.* Sperell. *dec. 66. n. 4.* & ſic firmum remanet, quod hujuſmodi deſcriptiones in Turnis non ſint actus ſufficientes ad probandam conſuetudinem præſcriptam, tanquam ſubiecti erroribus, non habentes effectum in aliquo caſu nominationis in contingentia vacationum, minuſque habentes requiſitum qualitatis coactivæ.

CONGREGATIONE

DEPUTATA

Illuſtriſſimorum, & Reverendiſſimorum DD.

PETRA, CERRI, ANSIDÆI, GENTILE, ET BECCHETTI.

VOTUM DECISIVUM

Editum a Reverendiſſimo D.

PETRA

ARCHIEPISCOPO DAMASCENO

IN CAUSA

Romana Beneficiatus Sancti Petri

INTER

R. P. D. Philippum Cæſarinum Canonicum Baſilicæ Vaticanæ, ac Illuſtriſſimum D. Cæſarinum de Cæſarinis.

ET

Illuſtriſſimum, & Reverendiſſimum D. Riccardum Hovvardum de Norfolcia Canonicum ejuſdem Baſilicæ, ac Illuſtriſſimum D. Gilbertum Talbot.

Romana Beneficiatus Sancti Petri.

Die 21. Aprilis 1716.

INter eximia privilegia, ſpectabileſque prærogativas, quibus Romani Pontifices cumularunt Vaticanam Baſilicam, cæterarum Eccleſiarum ſpeculum, & exemplum, ut merito inquit Nicolaus III. illud præcipuum comperitur, quod collatio Beneficiorum inſignis hujus Eccleſiæ Cardinali Archipresbytero, & Capitulo tribuitur; quemadmodum ex prælaudati Pontificis perpetua Conſtitutione patet. Pro ejuſmodi quidem Juris conferendi commodiori exercitio, a priſcis inde temporibus conſtituta fuit hebdomadarum diviſio Cardinalem Archipresbyterum inter, & Capitulum, ut primam Cardinalis Archipresbyter, alteram Capitulum ſucceſſivo ordine ſibi vindicaret. Subinde evitandi cauſa diſſenſionum ambages, altera inducta extitit inter Canonicos ſubdiviſio hebdomadarum, quæ ad Capitulum ſpectant, videlicet, ut quilibet Canonicus gradatim per Turnum hebdomadam haberet, in qua ſuccedente vacatione Beneficii, ad ejuſdem Canonici Turnarii diſpoſitionem Beneficium ipſum pertineret; quæ ſane diſpoſitio, etſi aliquando improprie collatio dicta fuerit, tamen vera, & ſimplex eſt

nominatio, reſervata collatione ſibi Capitulo; cum etiam Canonici, qui in Sacris nondum ſunt conſtituti, id Jus habeant, qui cæteroquin Juris conferendi ſunt incapaces, ut hanc diſcuſſo articulo firmavit Rota in *Romana Clericatus Beneficiatus S. Petri die 3. Decembris 1696. cor. Eminentiſſimo Domino meo Cardinali Priolo*, recedendo a deciſis ſub die 13. *Maii præcedentis anni* 1695. quæ extant inter Deciſiones ad ornatum, Card. de Luca *de Benef. tom.3. dec.23. & 24.*

Porro ex triginta Canonicis, qui noſtris temporibus in hac Vaticana Baſilica ſedulam ſervitutem exhibent, juxta decretum Sacræ Viſitationis Apoſtolicæ, decem, & octo ſunt actu Presbyteri munera Presbyteralia exercentes, inter quos aliqui numerari ſolent Epiſcopali, Archiepiſcopali, ſive aliquando Patriarchali dignitate, eorum exigentibus meritis, condecorati, ipſique Pontificalia in eadem Baſilica in ſolemnioribus aliquando obeunt; Sed deinde Diaconi munera Diaconorum, totidemque Subdiaconi Subdiaconalia explent. Pro ordinis dignitate Canonici ſtallum obtinent, ut primum Presbyteri, & inter eos, qui ſacris infulis ſunt decorati, ſedent, deinde Diaconi, & poſtremo loco Subdiaconi ſuccedunt. Si quis vero fuerit admiſſus Canonicus, qui ſit Presbyter, vel aliqui ex Canonicis in inferiori ordine conſtituti Sacerdotes inituentur, & numerus decem, & octo Presbyterorum ſit plenus, tunc Canonici Sacerdotes ſupra numerum priores ſedent in ordine Diaconali; vacante vero Presbyterorum loco poſtremas ſedes inter Canonicos Presbyteros obtinent; Quod ſi Canonici Sacerdotes deſint, qui ſtallum Presbyterale implere poſſint, tunc priores Diaconi ſubintrant ſucceſſive poſt ultimum Canonicum Presbyterum, quæ dicta procedunt reſpective quoad loca Canonicorum inferioris gradus.

Hoc poſito ſedendi ordine inter Canonicos, turnarius hebdomadarum circulus pro collatione, ſed ut verius dicam, pro nominatione beneficiorum, exordium ſumit ab Epiſcopo digniori, & ſucceſſive proſequitur poſt Epiſcopos ad Canonicos Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos per ſingula ſtalla gradatim, quibus expletis, circulus redit ad primum Epiſcopum. Ut omnibus vero pateat proprium Jus, die Sabbati antecedenti cujuslibet hebdomadæ Capitularis Cæremoniarum Magiſter Tabellam exponere ſolet, in qua prima hebdomadæ dies, & nomen Canonici Turnarii deſcribitur, eique præterea denunciatur Jus hebdomadæ.

Prolapſo noviſſime Turno ſub ordine recenſito per omnes Canonicos Epiſcopos, & Presbyteros, ac duos primos Diaconos reſpective, ſub die 21. Septembris diſſluxi anni 1715. Dominus Canonicus Buſſius ſextus Diaconus ad Sacerdotium promotus fuit, qui ſtatim omnibus Diaconis poſt ſe relictis, ad ultimum Presbyterorum ſtallum aſcendit, hinc Cæremoniarum Præfectus hebdomadam ſub die 22. Septembris exoriente aſſignavit in Tabella Domino Canonico Vareſio juxta ordinem deſcenſivum tertio Diacono, ac deinde ſequentem hebdomadam 6. Octobris denunciavit Domino Canonico Hovvardo quarto Diacono. At inſurgens Dominus Canonicus Buſſius, prætendere cæpit, ex promotione ad Presbyteratum ſtatim acquiſiviſſe Jus hebdomadæ, exindeque coram Magiſtro Cæremoniarum proteſtationem emiſit, quod cum aſſignata fuerit antecedens hebdomada prælibato Domino Canonico Vareſio, præjudicari nequibat, proinde ſe deſcribi velle, inquit, in Turno hebdomadæ currentis, ut ſonant verba atteſtationis exhibitæ *in Summario*. In hoc anfractu Cæremoniarum Magiſter expediens duxit, nullatenus deſcribere nomina Canonicorum in Tabella hebdomadarum 6, & 20, Octobris, & 3. Novembris.

Hanc igitur excitatam difficultatem ſub judicio deduxit caſus obitus Ludovici de Caſtro Beneficiati, qui ſucceſſit ſub die 24. menſis Octobris præteriti. Siquidem contendens Dominus Canonicus Hovvardus quartus Diaconus, ſibi collationem Beneficii competere, quod vacavit, ut loquebat, in ſua hebdomada initiata ſub die 20. ejuſdem menſis Octobris, Beneficiatum nominavit Dominum Gilbertum Talbot, eo ſub motivo, quod præcedens hebdomada diei 6. ſpectaret ad Dominum Canonicum Buſſium, qui præventive ex ordine Diaconali ad Presbyteratum aſcenderat. Verum R. P. D. Canonicus Cæſarinus quintus Diaconus autumans, quod hebdomada 6. Octobris propria fuiſſet Domini Canonici Hovvardi, ex eo quia Dominus Canonicus Buſſius ex præventiva promotione ad Sacerdotium, nullum Jus ſibi vindicare poterat in Turno tunc decurrente inter Diaconos, hinc ſibi attribuens jam dictam hebdomadam 20. Octobris, Beneficiatum nominavit Dominum Abbatem Cæſarinum. Hinc excitata inter Patres controverſia ſuper admiſſione alterius ex dictis nominationibus ad Beneficium vacans, ex ſpeciali commiſſione Sanctiſſimi Domini Noſtri dd. Partium jura commiſſa fuerunt, appellatione remota, Congregationi deputatæ RR. PP. DD. Cerri, Aſſidæi, Gentile, Becchetti, ac mei, cui uti Seniori injunctum fuit, reſolutionis motiva in ſcriptis proferre. Auditis igitur Dominorum prælaudatorum ſententiis, una mecum, concorde prodiit reſponſum = *Nominationem factam a R. P. D. Cæſarino ſuſtineri, proindeque eſſe admittendam a Reverendiſſimo Capitulo.* =

Siquidem nominatio R. P. D. Cæſarini Juris aſſiſtentia roboratur, tanquam peracta a Canonico Turnario in hebdomada 20. Octobris, qua vacatio Beneficiatus ſucceſſit, ut evidenter liquet ex numerica ratione. Poſt expletam enim hebdomadam 22. Septembris per Dominum Canonicum Vareſium tertium Diaconum, hebdomada Capitularis ſequens, initiata ſub die 6. Octobris ſpectabat ad Dominum Canonicum Hovvardum quartum Diaconum, ac proinde ſucceſſiva hebdomada 20. Octobris conſequenter propria erat R. P. D. Cæſarini, qui locum quinti Diaconi implet; & quidem Canonicus Turnarius plenam habet diſpoſitionem beneficiorum in ſua
hebdomada vacantium, excluſis quibuſcunque Ca- 105
nonicis, ut communiter firmatis per Garz. *de benef. part.5. cap.1. num.141. & ſeqq.* Gonzal. *ad regul Cancell gloſſ.45. §.1. num.14. & ſeqq. & §.3. n.42. cum ſeqq.* Rota *dec.178. lib.3. coram Puteo dec.58. num.2.* poſt Vivian. *de Jurepatr. deciſ. 616. num. 1. & ſeqq. p.4. diverſ. & in Hildeſinen. Canonicatuum 3. Julii 1702. §. Ratio, cor. R. P. D. Anſaldo*, & in terminis Canonicorum hujus Baſilicæ, Garz. *citat. p.10. cap.3. n.39.* Rota *dec.15. n.1. & ſeqq. part.3. & dec.14. n.2. part.12. recent. & in citat. deciſion. Romana Clericatus Beneficiati Sancti Petri 13. Maii 1695. & 3. Decembris 1696. coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Priolo.*

Hæc cum ita ſe habeant juxta curſum naturalem turni, Scribentes pro parte Domini Canonici Hovvardi ordinem intervertere contendebant ex promotione Domini Canonici Buſſi ad Presbyteratum, qua attenta, autumabant, quod ex jure prælationis acquiſito ante alios Canonicos Diaconos, ad ipſum ſpectaret hebdomada 6. Octobris, ſicuti proteſtationem emiſit, ac propterea ſequentem hebdomadam 20. Octobris, in qua ſucceſſit vacatio Beneficii, reaſſumere debeat prælibatus Dominus Canonicus Hovvardus quartus Diaconus, non vero R. P. D. Cæſarinus, qui in ordine quintus Diaconus ſibi tantum vindicare poterat ſequentem hebdomadam 3. Novembris. Equidem firmandi cauſa id aſſumptum, defenſores præfati enixe inſiſtebant in diſpoſitione celebris *Textus in cap. Statuimus, de major. & obed.* quo perpetua lege cautum eſt, quod Canonicus in ordine majori alios inferioris ordinis præcedere debet, & ſi antea in Capitulo admiſſus, idque tam in loco, quam in portione, ut communiter idem *Textus* ſummatur, juncto *cap. finali de Conſtitut.* cujus eſt pars, & ſcribunt Repetentes, inter quos *Innoc. Hoſtien, Butrius, Panormitanus, Felinus*, aliique. Nec minori conatu ipſi Defenſores pedem figebant in aſſerta obſervantia, pleriſque actibus *in Summario* deſcripta, ex qua eruere conabantur, quod Canonicus poſt promotionem ad ſuperiorem Ordinem alios Canoni-

cos in-

cos inferioris Ordinis anteibat, & hebdomadam aſſumebat. Poſtremo ſumma ratione id inductum proſequebantur, cum ita Canonici alliciantur ad majores Ordines, juxta enixam mentem Sacrorum Canonum, & potiſſimum Sacri Concilii Tridentini.

Verum juſta lance libratis hiſce rationibus, nullius ponderis evaſerunt; & ſane *Textus in cap. Statuimus de major. & obedien.* in præſenti controverſia allegari nequit, quod ſi aliunde juris aſſiſtentia deſumatur, omnino adſtipulatur nominationi d. R.P.D. Canonici Cæſarini; Quandoquidem in eodem *Textu* tantum his verbis cavetur = *Ut Presbyteri primum locum, Diaconi ſecundum, Subdiaconi tertium, & ſic de reliquis obtineant ordinatim, etiamſi poſterius admittantur, & qui major eſt ordine, etſi poſtea ſit receptus, & in portione recipienda potiorem eſſe volumus* = Cum itaque de prioritate, & potioritate portionis *Textus* duntaxat diſponat, extraneus eſt in controverſia, in qua agitur de jure nominandi ratione Turni; neque enim indefinite ejuſdem diſpoſitio eſt intelligenda, ut in omnibus actibus, & Juribus Capitularibus Presbyteri Diaconos, Diaconi Subdiaconos præcedere debeant, ne inducatur Jurium inter ſe contrarietas, juxta theoricam Felin. *in citat. cap. Statuimus n.3. verſ. melius*, reſpondit poſt *Innocent. & Imol.* nam in pluribus indubium eſt, quod Canonicus prior temporis præfertur alteri quamvis digniori ratione Ordinis, ut exemplificant Repetentes in optione Præbendarum ex *Textu in cap. finali, de Conſuetud. in 6. & in aliis pluribus*; adeo quod evitandi cauſa hanc jurium inter ſe pugnam, ſcite *idem Felinus* cum *Imola, & Innoc.* ſe expendit notando, quod *Textus in cit. cap. Statuimus*, loquitur tantum de loco, & portione, ut in cæteris ejuſdem diſpoſitio non obſtet.

Quod ſi *præcitati Textus* extenſio induci velit ex identitate rationis reſtringenda omnino eſt intra limites jurium, quæ competunt ratione ordinis, & dignitatis, in quibus Canonicus in ordine major cæteros inferioris ordinis præfert, congruum eſt, ex ipſius mente, & ratione, ne ordo Eccleſiaſticæ Hierarchiæ
106 confundatur, & ut Corpus myſticum recta membrorum diſpoſitione conſtituatur, ut in terminis Canonicorum late proſequitur Rota *in dec. 4. n. 39. cum ſeqq. coram ſanctæ memoriæ Alexandro VIII.* Cæteroquin vero præter ea, quæ competunt ratione ordinis, & dignitatis cum ratio deſumpta ex ordine Hierarchiæ non militet, nec *Textus* diſpoſitio in reliquis juribus eſt extendenda, ſed Canonicus antiquior temporis de jure aliis præferri debet etiam dignioribus ratione ordinis, præciſa conſuetudine, ſeu particulari ſtatuto Eccleſiæ, ut optime declarando, ſive potius coarctando *cap. ſtatuimus* diſpoſitionem, firmat Rot. *in dec. 308. n.2. part. 17. rec.* ibi = *Optionem fieri habito reſpectu antiquioris receptionis in Canonicum, non autem attenta ordinis diſtinctione in Diaconos, Subdiaconos, & Presbyteros, quæ hoc caſu ſit ſolum ad Eccleſiaſticam Hierarchiam conflandam, & attenditur tantum in iis, quæ gratia ordinis, & dignitatis competunt, qualia ſunt ea, quæ referuntur in c. Statuimus 15. de major. & obed.* = & rurſus reſtringendo intelligentiam ſæpedicti *Textus* juxta quod litera ſonat, & declarando *deciſionem allegatam, coram ſan. mem. Alexandro VIII.* ut tantum procedat in articulo præcedentiæ, firmat Rota *dec. 37. n.8. part. 17. rec.*

Quibus ſtantibus perſpicuum apparuit, neque ſub ratione *Textus* comprehendi Jus nominandi ad beneficis, quod proculdubio Canonicis non competit ratione ordinis, & conſecutive dignitatis Hierarchiæ, ut
107 firmavit Rota *in dec. 156. n.12. p.17. rec.* = *In jure nominandi ac ſimilibus commenſuratur tempus ſervitii præſtiti Eccleſiæ non ſuſcepti ordinis* = Et vere quis dixerit Jus nominandi ad beneficia ratione dignitatis ordinis competere Canonicis Vaticanæ Baſilicæ, cum ſemel iterumque deciſum fuerit, nullum ad id habendum eſſe reſpectum ad ordines, ideoque præfatum Jus exerceri poſſe a Canonicis etiam non ordinatis in Sacris, ut *in dec. 15. p.3. rec. & in ſæpecitata Romana Beneficiatus Sancti Petri 3. Decembris 1696. coram Eminentiſſimo Domino meo Cardinali Prio-*

los Cæteriſque ommiſſis, in his terminis concludit Rota *in d. dec. 603. n. 4. part. 4. diverſ.* ubi firmat, quod ſpatio decem annorum induci potuit methodus nominandi in hoc inſigni Capitulo, ut major in ordine præcedere nequeat Canonicos inferioris ordinis cum interruptione Turni, ex quo ejuſmodi nominandi ordo non ſit contra Jus.

Præterea etiamſi *Textus in cit. cap. ſtatuimus*, ad hanc definiendam controverſiam, protrahi velit, licet vere non procedat ex ſupra deductis; tamen addebant DD. mirifice ejuſdem diſpoſitionem contra ipſum Dominum Canonicum Hovvardum retorqueri. Sicut enim Dominus Canonicus Buſſius factus Sacerdos ſtatim ſedem habuit in linea Presbyterorum, & reſpective ante omnes Diaconos juxta *d. Textus* formam; ita quidem conſecutive non niſi in ſua ſede Presbyterali tempore congruo jus hebdomadæ aſſumere poterat; cum determinatio loci ſit etiam definitio ordinis; & temporis ex *leg. ratio §. Si per venditorem, ff. de action. empti, leg. Vinum, ff. ſi certum petatur* ubi Bart. *& conſ. 31. verſic. hic probat*, Gratian. *diſcept. 128. num* 8. Barboſ. *de loc. comm. loc. 65. &* 110. Eo ſcilicet ex quo Textus nequaquam ſimpliciter, & indefinite prælationem attribuit Canonicis majoris ordinis, ſed uſus fuit verbo, *ordinatim*, quod ſpecificat ordinem, & tempus, & directo opponitur retrogradationi, & interverſioni, ex gloſſa communiter allegata *in cap. fin. de conſuet. in 6. verb. gradatim*. Et quidem ſi aſſumptum ſcribentium ex parte Domini Canonici Hovvardi procederet, ut Dominus Canonicus Buſſius ſtatim poſtquam Presbyteratum aſſumpſit, & conſecutive ad ſtallum Sacerdotale aſcendit, jus hebdomadæ aſſumere potuiſſent, tunc contra literam Textus, ex qua Presbyteri collocantur ante omnes Diaconos, ipſe D. Canonicus Buſſius Sacerdos, non ſupra Diaconos, ſed in medio Diaconorum turnum haberet. Quin etiam in hoc caſu verificaretur abſurdum duplicis ubicationis eodem tempore, ex quo Canonicus ordinis ſuperioris, abſque eo quod e gradu deſcenderet, tanquam præſens haberetur in ſede inferiori ad effectum exercendi jus Turni, quod non eſt dicendum *leg. nam abſurdum, ff. de bonis libert. leg. ſcire oportet §. Aliud, ff. de excuſ. tutor. leg. aliud §. fin. ff. de reg. jur.*

Verum ex alio fonte dixerunt DD. juris aſſiſtentiam directe in hac hypotheſi educendam eſſe; Equidem opportune reaſſumendo facti ſeriem ſupra recenſitam, conſtat, quod ante tempora Nicolai Papæ III. qui Capitulo jus conferendi beneficia attribuit, inoleverat Ordinum diſtinctio in Presbyterales, Diaconales, & Subdiaconales reſpective; itemque priſcis iiſdem temporibus inter Canonicos ordo Hierarchiæ ſervabatur, ſicuti nunc obſervatur, ut primo loco ſedeant Presbyteri, inter quos prælationem habent Epiſcopi, ſeu Archiepiſcopi, deinde Canonici Diaconi ſuccedunt, & poſtremo loco ſedem habeant Subdiaconi, ex quo literalis *Textus* diſpoſitio *in cit. cap. Statuimus*, in noſtra inſigni Baſilica religioſe cuſtoditur. Sub hoc vero ordine, ut quilibet Canonicus ſuum Jus exercere poſſet, quoad proviſionem beneficiorum inductus fuit hebdomadarum Turnus, qui exordium haberet a primo Epiſcopo, ac ſucceſſive deſcenderet gradatim per ſtalla Canonicorum, Epiſcoporum, Presbyterorum, Diaconorum, & Subdiaconorum reſpective.

Cum itaque beneficiorum nominatio favore cujoslibet Canonici applicata fuerit Turno, non aliunde juris aſſiſtentia erui potuit, niſi ex ipſius Turni quiddi- 108
tate, qua perſpecta nullum dubium ſupereſt, quod aperte ſuffragatur R.P.D. Cæſarino, qui immediate in ordine deſcenſivo Turni ſucceſſit in hebdomada, qua vacavit beneficium; Etenim Turni quidditas, ſeu naturalis ratio conſiſtit in circulo quodam, qui per ſingulas perſonas de ſingulis perſonis ordinatim decurrat a primo ad ultimum, ut notat Card. de Luca *de Canonicis diſcurſ. 2. n. 8.* ac clare explicat capitulare ejuſdem Baſilicæ ſtatutum *in Summario exhibitum* = *Ut hebdomada cuilibet Canonico ordine ſucceſſive aſſignetur* = ex quo evidenter eruitur ejuſdem Turni naturalis currendi ratio ſemper ordinatim deſcendendo a primo Canonico uſque ad ultimum tanquam flumen, ſive rivulus a ſuperioribus ad inferiora tranſcur-

rens, cum in deſcenſu ſucceſſivus ordo conſtituatur ex *Text. in cap. fin. de conſuetud.* ibique Gloſſ. *verbo gradatim*, Moneta *de option. cap.5. q.1. n.2. & n.15.* Rot. *dec.411. n.1. part.1. diverſ. & deciſ.619. n.29. coram Card. Cerro*.

Ex his neque admitti omnino poteſt dicta retrogradatio, ſive retroceſſio favore D. Canonici Buſſi, ne ipſius Turni quidditas deſtruatur, curſus ſucceſſivus hebdomadarum retrovertatur, exindeque ordo magnis confuſionibus labefacteтur, quæ ratio adeo urgens videtur, ut merito Rota pro certo habuerit, quod per aſcenſum ad ſuperiorem locum, Canonicus Vaticanæ Baſilicæ aſſumere nequeat nominationem, etiam ſubingrediendo in proxime antecedens ſtallum Canonici, qui ex aliqua ratione ſit incapax Juris nominandi in *cit. dec.23. num. fin. ad Ornatum* Card. de Luca *de Beneficiis tom.2.* ibi = *Non valente Canonico Turnario ob ejus incapacitatem conferre, remanet conſumpta hebdomada eidem in Turno aſſignata, & ſubintrat ex Jure proprio Capitulum in locum Canonici inhabilis, alias enim ſi unus Turnarius ſubintrare poſſet in locum alterius incapacis interverteretur totus ordo, eo maxime orirentur confuſiones* = Et eadem retenta ratione, vitandi confuſiones, & intervertendi naturalem rationem Turni in his præciſis terminis Vaticanæ Baſilicæ decidit Rota, quod nullo modo ſit admittendus jus hebdomadæ favore Canonici in loco ſuperiori collocati, poſtquam Turnus ad lineam inferiorem defluxit, *in Romana Beneficiatus S. Petri 3. Julii 1595. coram Gypſio inter impreſſas dec.603. n.4. p.4. diverſ.* etenim cum Epiſcopus Melphienſis Canonicus receptus fuerit, & locum in Capitulo inter Epiſcopos habuerit tempore, quo Turnus hebdomadarum lineam Canonicorum Epiſcoporum tranſierat, reſolutum fuit, in Turno currenti ipſum nequaquam eſſe admittendum, ex quo = *Turnus hebdomadarum jam lapſus erat, & conſumptus, nec poterat retrotrahi, ne daretur confuſio, & turbaretur ejus ordo* = in quibus verbis deciſionis prima, & fundamentalis conſtituitur ratio ipſius, cum particula, *maxime*, ante alias rationes, & motiva appoſita, importet caſus minus dubitabiles, & ampliationem rationis judicandi *Text. in §. Affinitas Inſtit. lib.2. cap.10. de Nuptiis*, Gratian. *diſcept.962. n.4.* Barboſ. *tractat. var. dict.197. n.3. cum ſequent.* Rota *dec.420. n.6. coram ſan. mem. Gregor. XV.*

Concurrente igitur re judicata antiquiſſima, nulla videtur ratio, cur in præſenti ſit reſcindenda, quin etiam ex ipſa dicitur firmatus ſtatus perpetuus in Ca-
109 pitulo Vaticanæ Baſilicæ, qui debet religioſe ſervari, ex *Text. in leg. re judicata, ff. de regul. jur.* Rota *dec. 140. num.11. part.14. recent.* Neque D. Canonicus Hovvardus ſuper adducta prætenſione alias deciſa audiri debet juxta regulam, quod ſemel eſt judicatum, nequit in alio judicio controverti ex adductis a Rota *in dec.370. n.10. coram Bichio, & dec.416. n.6. coram Priolo, & in Bovinen. Archidiaconatus 2. Junii 1713. §. Neque, coram Eminentiſſimo D. meo Card. Priolo*. At contra R. P. D. Cæſarinus ex hac re judicata dicitur habere claram juris aſſiſtentiam, & intentionem concludenter fundatam; Rota *deciſ. 680. n.1. & ſeq. coram Merlino dec.732. n.1. p.8. rec. & in Burgen Juris viſitandi* 22. *Junii* 1714. *§. Subnixa, cor. Eminentiſſimo D. meo Card. Scotto, & in Placentina Collegialitatis* 20. *Junii* 1695. *§. Conſtare, coram eodem*.

His conſideratis, Domini una mecum ſerio ulterius perpendentes obſervantiam præ inſignis Capituli Vaticanæ Baſilicæ, quæ in hac hypotheſi ſummopere prævalere debet ex firmatis a Lotter. *de re benef. lib.2. quæſt.21. n.42. §. Infertur quarto*, Rota *in cit. Romana Clericatus Beneficiatus* 3. *Decembris* 1696. *§. Et quod talis, coram Eminentiſſimo D. meo Priolo*, con-
110 cludere ipſi Domini non dubitarunt, potius jus ex ipſa obſervantia adſtipulari R.P.D. Cæſarino, quam D. Canonico Hovvardo. Siquidem ſi mens volvatur ad conſuetudinem antiquiſſimam ultra ſæculum, concludens Teſtimonium favore ipſius R. P. D. Cæſarini, exhibet Rota *in allegata dec.703. num.4. part 4. diverſ. edita die 3. Julii 1595.* ubi pro excluſione retrogradationis Turni, inquit = *Maxime cum in hoc prædicto Capitulo obſervatum fuerit per decem, & ultra annos, quod ſufficit ad inducendam conſuetudinem* = Quin etiam præventive ſub anno 1594. cum in Capitulo cooptatus fuiſſet Epiſcopus Alexanus tempore, quo Turnus jam conſumptus erat in Claſſe Epiſcoporum, & ad lineam Presbyterorum deſcenderat, licet prætenſionem excitaſſet obtinendi hebdomadam in Turno currenti, tamen in pleno Capitulo eidem denegata fuit, quæ antiquiſſima obſervantia comprobatur continuata ad hæc noſtra tempora ex quatuordecim caſibus ſucceſſive adductis in Summario in his controverſiæ terminis, ut Canonici aſſumpti ad ordinem majorem tempore, quo Turnus prolapſus erat ad inferioris ordinis Canonicos, in eo Turno currenti non obtinuerint hebdomadam.

Nihil vero obſtat, quod hujuſmodi actus verſantes in terminis Canonicorum in Dignitate Epiſcopali, definire non valeant obſervantiam in caſu Canonici Sacerdotis; Siquidem eadem ratio militat, ſive Canonicus ſit Sacerdos, ſive Epiſcopus, ne retrogradetur Turnus, neque ejus deſcenſivus curſus interrumpatur, ideoque actus adducti non magis unum caſum determinant, quam alterum, etiamſi ex contingentia Ca- 111
nonicus Epiſcopus, & non Sacerdos promotus fuerit, ſicuti generaliter, quod ratio eadem informet diverſos caſus, bene advertit Rota *in dec.101. n.6. coram Priolo, & dec.364. n.13. & dec.378. nu.7. coram Seraphin. & in Segobien. Canonicatus* 11. *Aprilis* 1704. *§. Quæ quidem, coram Eminentiſſimo Domino meo Card. Scotto*; Quin etiam a Canonico Epiſcopo ad Canonicum Sacerdotem militat argumentum a majori ad minus; cum major ratio conſiderari poſſit favore Canonici Epiſcopi, ne Turnum amittat ex promotione, quæ procedit ex motu proprio Summi Pontificis; cum exteroquin alii Canonici ex propria voluntate, & deliberatione, ad majores ordines aſcendant, unde ſibi imputare poſſunt, quatenus conſecutive aliquod Jus perderent. Nec tamen deſunt favore R.P.D. Cæſarini caſus verſantes in linea Canonicorum Sacerdotum, ut patet quoad Sigiſmundum Spadam, & noviſſime R.P.D. Fortiguerra Sacerdos Turnum Subdiaconorum non interrumpit, licet oſcitanter hebdomadam in fine obtinuerit.

Quanquam vero plures caſus ex parte Domini Canonici Hovvardi adducantur ad comprobandam ipſi favorabilem obſervantiam, nihilominus animadverſum fuit, quod plerique caſum percutiunt, quo Turnus non deſcenderat ad Canonicos inferioris ordinis, ſed verſabatur inter ſtalla ſuperioris lineæ, ad quam Canonici noviter promoti aſcenderunt, & tunc abſque perturbatione, vel retrogradatione hebdomadæ ad ipſos Canonicos devolvi potuit, ſicque nil mirum, ſi ſtatim poſt promotionem turnarunt. Alii caſus convincunt turnationes attributas Canonicis Presbyteris in linea Diaconorum, & Canonicis Diaconis inter Subdiaconos in eo caſu, quo numerus Canonicorum ſuperioris ordinis completus erat, unde jure merito primam hebdomadam conſequi poterant inter Canonicos inferioris gradus. Cæterum quidquid ſit de paucis caſibus ſimplicium deſcriptionum in Turnis factarum per Magiſtros Cæremoniarum, qui vere punctum controverſiæ poſſent attingere, in concurſu tamen cum aliis ſupra recenſitis ex parte R. P. D. Cæſarini, omnes quotquot ſunt, vim, & efficaciam amitterent ex pluribus circumſtantiis, quæ in ſimili conflictu vim addunt, vel reſpective infringunt obſervantiæ.

Equidem obſervantiam R.P.D. Cæſarini coadjuvat recenſita naturalis ratio ex quidditate Turni; motivum quoque vitandi confuſiones deductum in *ſæpe cit. dec.603.* & tandem ratio declinandi dictum abſur- 112
dum duplicis ubicationis eodem tempore, in concurſu enim contradictoriæ obſervantiæ certum eſt, eam prævalere, quæ juris præſidium habet, naturali rationi conſonat, ordinem ſervat, & abſurda eliminat, ex notatis communiter a Gratian. *diſcept. forenſ. cap.839. n.27. & 29.* Rota *deciſ.506. num.16. coram Cardinali Cerro, & dec.31. n.6. cor. R. P. D. Anſaldo*. Alterum & quidem fortius motivum ad coboran-

borandam obſervantiam ex parte R.P.D. Cæſarini erutus ex allogato Rotali judicio, nec non ex reſolutione facta in pleno Capitulo contra Epiſcopum Alexanum ſub anno 1594. cum actus conformes rei judicatæ ſint cæteris validiores, qui firmo adhærent fundamento, ac probant obſervantiam canonizatam in contradictorio judicio cum qualitate coactiva, Rota *deciſ. 129. num. 3. coram Mantica, & dec. 106. num. 9. coram Merlino, & dec. 1086. n. 2. coram Seraphino*. Cumque agatur de jure conſervando, non vero de noviter acquirendo, facilius inducunt, & conſervant ſtatum ad formam rei judicatæ, adeout, unus, vel alter caſus mille contrariis prævaleat, ut firmat Rota *in Gerunden. Capituli 9. Maii* 1703. *cor. Omana, & in Cavea. Juriſdictionis* 16. *Junii* 1710. *§. Nequaquam, cor. R. P. D. Falconerio, & in Burgen. Juris viſitandi* 11. *Januarii* 1715. *cor. R.P.D. Cerro*, etiam tantum ſint initiati, ſicque qui pro ſe habet rem judicatam ſufficit, quod alleget deſcriptiones in Turno ad probandam obſervantiam, ut bene advertit Rota *in Sorana Juriſpatronatus* 21. *Januarii* 1702. *§. Abſque ulla, coram R. P. D. Falconerio*.

Maximum vero pondus ex actuum effectuatione obſervantia favore R.P.D. Cæſarini deſumit; etenim præter caſus Epiſcopi Alexani, & Epiſcopi Melphienſis ſupra recenſitos in contradictorio Judicio ad effectum redactos, anno decurrente 1644. cum vacaſſet Beneficium Jus nominandi exercuit R. P. D. Roſciolus Canonicus Presbyter, quamvis jam ſupervenisset R.P.D. Vajus Epiſcopus Cyrenenſis, ſicque licet major in ordine, tamen Turnum non intervertit. Id pariter ſucceſſit in vacatione Beneficiatus ſub anno 1658. in qua nominavit Canonicus Ugolinus in hebdomada deſcriptus, non obſtante, quod Canoni-
113 cus Volumnus Bandinellus præventive dignitate Patriarchali condecoratus fuiſſet; qui ſane caſus veluti effectuati ſummopere prævalent in linea obſervantiæ, ut præter adducta, firmat Rot. *dec.* 380. *n.* 4. *coram Card. Cerro, & in dec.* 304. *n.* 7. *part.* 12. *recent. & in Leodien. ſive Aquiſgranen. Canonicatus ſuper bono jure* 20. *Januarii* 1702. *§. Fruſtra, coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Priolo, & in Gerunden. Capituli* 9. *Martii* 1713. *§. Ex his autem, coram bon. mem. Omana*.

E converſo perſcrutatis actibus favore Domini Canonici Hovvardi deductis, primum minus valere, animadverſum fuit, ex quo nullus in tot temporum decurſu producitur caſus effectuatus, mediante exercitio Juris nominandi in hebdomada turnali, ſed tantum pro inducenda obſervantia eduntur deſcriptiones turnorum, ſive hebdomadarum, quæ fuerunt factæ e Magiſtris Cæremoniarum. Hæ namque deſcriptiones tanquam nullius prorſus momenti, quando non ſuccedit vacatio Beneficii, præteriri poterant a
114 Canonicis, ſive bene, ſive perperam factæ, juxta caſum præſentem, in quo Dominus Canonicus Buſſius licet hebdomadam proximam promotiori ſibi competere prætenderet, tamen hanc eandem tranſcurrere abſque reclamatione ſivit, & tantum proteſtationem emiſit, quando proximam habuit vacationem Beneficii in ſecunda hebdomada. Et quidem ejuſmodi hebdomadarum confuſio aliquibus antiquorum temporum Canonicis forſan videri poterat proficua, ut ſuccedente vacatione in hebdomada perperam aſſignata, bona fide Jus nominandi exercere poſſent, ſi vero Beneficium vacans evaderet in propria hebdomada, Judicis auctoritate nominationem ſibi vindicarent, ſicque in bivio ſiſterent. Eo autem certius ſimplices ejuſmodi deſcriptiones minoris ponderis habitæ fuerint, cum liquido conſtet, ſemel, iterumque a Magiſtris Cæremoniarum erratum fuiſſe, juxta caſum *dec.* 603. *part.* 4. *diverſ. & noviſſime in Romana Clericatus Beneficiati S. Petri* 13. *Maii* 1695. *§. Nec prædictus, coram Eminentiſſimo D. Cardinali Priolo*. Nulla itaque ratio eſt, per errorem deſcriptiones adductæ dici non poſſint, cum in ſimilibus a ſolito argumentum ſumi poſſit, juxta *Textum in leg. omnes, §. a Barbaris, ff. de re milit.*

Alterum non minus urgens argumentum, ad infringendam obſervantiam favore Domini Canonici Hovvardi, deductum fuit, ex quo agitur de mutatione ſtatus jam firmati cum re Judicata, unde nihil prævalent contrarii actus; niſi probentur continuati, ad effectum redacti, & in contradictorio Judicio ca-
nonizati cum acquieſcentia partis, ex firmatis *in Leo- 115
dien. Canonicatus* 22. *Januarii* 1705. *§. Proindeque, coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano, & 1. Julii* 1707. *§. Leviores, coram Eminentiſſimo Domino meo Cardinali Scotto, & 12. Junii* 1714. *§. Cæteri, & 11. Januarii* 1715. *§. Quo vero, coram R. P. D. Cerro*; Qui enim contra ſe habet rem judicatam, & prætendit mutationem ſtatus, duorum onus probandi aſſumere debet contrariam obſervantiam, firmatam cum omnibus requiſitis odioſæ præſcriptionis ex *Text. in Leg. Cum de conſuetudine, & Leg. Nam Imperator, ff. de legibus*, Rota *in Burgen. Juris viſitandi ubi ſupra, coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Scotto, & in Gerunden. Capituli* 9. *Maii* 1703. *§. final. coram Omana. & in Caven. Juriſdictionis* 16. *Junii* 1710. *§. Nequaquam, cor. R. P. D. Falconerio*.

Poſtremo obſervantiæ deductæ a R.P.D. Cæſarino adſtipulatur conſuetudo aliarum Baſilicarum Sancti Joannis in Laterano, & Sanctæ Mariæ Majoris, in quibus Canonici aſcendentes ad ſuperiores ordines non intervertunt ordinem Turni, juxta teſtimonium Magiſtri Cæremoniarum, quod exhibetur; Idque ſerio animadverſum fuit ex ea urgenti ratione, quod
ab eodem San. Mem. Pio IV. Jus conferendi bene- 116
ficia Capitulo Baſilicæ Liberianæ elargitum fuit ad formam alterius conceſſi Capitulo Vaticano, de quo agimus, ut in terminis advertit Rota *in Romana Clericatus Beneficiati Sancti Petri* 3. *Decembris* 1696. *§. Et demum modus, coram Eminentiſſimo Domino meo Cardinali Priolo*; Neque enim eſt dubium, quod praxis aliarum ſimilium Baſilicarum plurimum confirmat, & rationabilem probat conſuetudinem Baſilicæ Vaticanæ, *ex Text. in cap. Cum olim de conſuetudin. & generaliter* Rota *deciſ.* 581. *num.* 3. *coram Dunozet. Junior. & in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Decanatus* 20. *Junii* 1701. *§. Tum etiam, coram clar. mem. Card. Caprara, & in Romana Precedentia* 5. *Maii* 1710. *§. Sed ab ea, coram R. P. D. Criſpo, & in Oſnabrugen. Canonicatus* 10. *Decembris* 1714. *coram eodem*.

Demum difficultatem nequaquam faceſſere, adverterunt DD. mecum obiectum a prælaudato Domino Canonico Hovvardo deductum ab aſſerto abſurdo, quod Canonicus ex commendabili promotione ad ſuperiores ordines detrimentum reportet, tranſcendendo hebdomadam turnalem; Quandoquidem ſi agatur de Canonicis in gradu ſuperiori conſtitutis, qui noviter in Capitulo cooptantur, tempore, quo Turnus curſum fecit ad inferiores gradus, & ſicuti ipſi ex Turno allici nequeunt ad ordines, quibus jam ſunt initiati; ita nihil eiſdem deperire, dicendum eſt, cum nullum Jus quæſitum habeant in Turno jam prolapſo, antequam ſtallum in Capitulo obtine-
rent. Si vero diſcurſus verſetur quoad Canonicos jam 117
admiſſos, qui ex ordine inferiori ad ſuperiorem, aſcendunt, neque aſſertum præjudicium eſt conſiderabile, ſi conferatur Jus eventuale Turni, quod nimis raro ad effectum reducitur cum certo, & conſecutivo Jure præeminentiali tum ſtalli, tum etiam nobiliorum munerum, aliorumque emolumentorum, quæ ſecum ferunt gradus ſuperioris ordinis, atque ideo parum, aut nihil prævalet animadverſio deperitionis hebdomadæ ad protrahendam ordinationem. Præterea quia impedit ultimum Canonicum Diaconum, ne Presbyter fiat, quando Turnus poſtremos Sacerdotales gradus tangit, ut ſtatim hebdomadam lucrari poſſit, quam perſiſtendo in ſuo gradu diu expectare deberet, hinc nullum præjudicium, ſed potius emolumentum ex ordinatione reportare valeat; Ex defectu igitur celeris ordinationis merito Canonicus hebdomadam perdit, qui ex beneviſa ſibi cauſa ordinem aſſumit, poſtquam Turnus longum jam perfecit curſum.

Ex quibus propitiam reſolutionem, unanimi DD. voto, reportavit R. P. D. Cæſarinus, Juribus, &

rationibus ab utrinque Defenſoribus acriter voce, & ſcriptis exaggeratis.

Vincentius Petra Archiepiſcopus Damaſcenus.

Romana Beneficiatus Sanctæ Mariæ Majoris.

118 INſtituendus venit D. Brigantes ad controverſum Beneficiatum; Docet enim ſe fuiſſe nominatum per D. Canonicum de Chierichellis, ad quem ratione Turni pertinebat Jus nominandi, ut ſæpius firmavit *Sac. Rotæ Auditor. in Hildeſimen. Canonicatuum 3. Julii 1702. §. Ratio, coram R.P.D. Anſaldo, & in Vormatien. Canonicatus 2. Decembris 1705. §. Cum enim, coram Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis, & in Monaſterien. Canonicatus 18. Martii 1707. §. Fuit ſiquidem, & 20. Januarii 1708. §. Siquidem, coram eodem.*

Non obſtat, quod in Tabella Turnaria fuerit primo loco deſcriptus R.P.D. Maſſerius, & poſtea D. Canonicus de Chierichellis, & per conſequens dicatur fuiſſe in poſſeſſione Turni R. P. D. Maſſerius. Etenim Doctores, & auctoritates tribuentes Jus nominandi Canonico, qui eſt in Turno, non intelliguntur materialiter de eo, qui de facto reperitur deſcriptus in Tabella turnaria, ſed de eo, qui juxta ordinem prioritatis, aut fuit deſcriptus, aut deſcribi debebat de Jure; nam alias ſi Tabella turnaria erraverit in deſcribendo, hæc non attenditur pro regula Turni cum hujuſmodi deſcriptiones non fiant capitulariter, ſed per Magiſtrum Cæremoniarum cum ſubſcriptione unius Canonici, & propterea non immutant rei veritatem, neque præjudicium inferunt Canonicis vere Jus habentibus in Turno, qui per errorem præ-
119 poſteratí ſuum Jus non amittunt, ſed habentur pro deſcriptis, ut in puncto erroris commiſſi in Tabella Turnaria, firmavit Rota *in Romana Beneficiatus S. Petri, coram Gypsio impreſſa in dec. 603. n. 3. part. 4. diverſ.* & noviſſime *in Romana Clericatus Beneficiati S. Petri* 13. *Maii* 1695. *§. Nec prædictis, coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Priolo impreſſa poſt diſcurſ.* 145. Card. de Luc. *de Benefic.*

Eo magis autem quando hæc Tabella non ſolum continet errorem manifeſtum, ut inferius probatur, ſed etiam alias peccavit in hoc genere errorum, quibus corrigendis fuerunt pluries deputati Reviſores, juxta Decreta Capitularia, multo magis quando liber Turnarius ultra ſolitos errores reperitur plenus caſſaturis tam prius, quam poſt d. diviſionem, & per conſequens ceſſat omnis præſumptio, quæ pro hac deſcriptione militare poſſet, & ſubintrat regula, quod ſicut alias Tabella reperta fuit erronea, ita etiam in præſenti nullam promereatur fidem ad effectum, de quo agitur, cum liceat arguere a ſolli-
120 to, etiam in erroribus ad *Text. in leg. Non omnes, §. A Barbaris, ff. de re milit.* Menoch. *de præſumpt.* 67. *n.* 30. *&* 31. *& lib.* 6. *præſumpt.* 22. *num* 8. Maſcard. *de probat. concl.* 1003. *n.* 37. Rot. *dec.* 95. *n.* 8. *part.* 16. *recent.*

Error deſcriptionis eſſe non poteſt evidentior reflectendo, quod Pars ſupponit R. P. D. Maſſerium fuiſſe antepoſitum in Tabella D. Canonico de Chierichellis ex quo ille fuerat primo receptus in Eccleſia, & prior Canonicus, quod ſuppoſitum ex duplici capite corruit; Nam primo dicimus, quod licet R.P.D. Maſſerius aſſecutus fuerit Canonicatum ante D. de Chierichellis: attamen iſte primus Canonicatus vacavit per aſſecutionem alterius Canonicatus ejuſdem Eccleſiæ obtenti per R.P.D. Maſſerium, & primus Canonicatus tanquam vacans, collatus fuit R.P.D. Bonaventuræ, quo caſu non poteſt R.P.D. Maſſerius juvari amplius poſſeſſione primi Canonicatus, qui vacavit, & fuit alteri collatus, ſed dimetiri debet ſuam receptionem a poſſeſſione novi Canonicatus de anno 1704. quo tempore inſpecto Dominus de Chierichellis eſt Canonicus magis antianus reſpectu poſſeſſionis Canonicatus, ad *Text. in leg.* 2. *ff. de Decurion. in fine,*
121 ibi = *Nam hic velut novus in ordinem venit* = *Can. mandamus* 19. *quæſt.* 3. Felin. *in cap. Ex inſinuatione n.* 5. *verſ. extra gloſſam de Simon.* Pariſ. *de reſignat. lib.* 6. *quæſt.* 5. *num.* 35. *verſic. nec obſtat, & num.* 37. Lezzan. *in ſumm. quæſt. regul. in verbo præcedentiam ſub num.* 9. *verſ. caſu autem,* Barboſ. *de Canon. cap.* 18. *n.* 15. *&* 16. ubi in terminis terminantibus caſus noſtri tenet Canonicum, qui Canonicatum dimiſit, & alium in eadem Eccleſia impetravit habere ultimum locum ratione ultimi Canonicatus, nec poſſe retinere locum primi dimiſſi, ex Monet. *de option. cap* 5. *q.* 1. *n.* 12. Gratian. *diſcept.* 845. *n.* 10. idem Barboſ. *in Summ. Apoſtolic. deciſ. collect.* 91. *num.* 6.

Sed ubi etiam R.P.D. Maſſerius conſiderandus foret uti Poſſeſſor primi Canonicatus, adhuc clarum remanet, quod prioritas, & præcedentia in noſtra Eccleſia non ſit regulanda a die receptionis, juxta auctoritates in contrarium adductas, iſtæ enim locum habent in illis Eccleſiis, ubi Præbendæ non ſunt diſtinctæ in gradus trium ordinum nempe Preſbyteralis, Diaconalis, & Subdiaconalis, ſed omnes ſunt Clericales, dum in iſto caſu tantum quoties accedat conſuetudo in præcedendo attenditur prioritas temporis, quo quis fuit receptus in Eccleſia non autem prioritas Ordinis, ut bene declarat Barboſ. *de Canonic. cap.* 18. *n.* 12. *verſ. verum,* Ceccoper. *lucubr. Canonic. lib.* 1. *n.* 168. *cum plur. ſeqq.* Vercicell. *quæſt. moral. tract.* 8. *q.* 23. *n.* 14. Paoimoll. *dec.* 1. *annot.* 8. *n.* 24. *&* 25. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 16. *n.* 40. *& ſeqq.*

Secus autem eſt in illis Eccleſiis, ubi adeſt diſtin- 122
ctio triplicis ordinis, prout adeſt in noſtra Eccleſia Liberiana in his enim prioritas, & præcedentia in cunctis non regolatur a prioritate receptionis, ſed a prærogativa Ordinis ita, & taliter, quod Conſtituti in Ordine Sacerdotali anteponantur Conſtitutis in Diaconali, licet prius receptis in Eccleſia, quia Ordini temporis præfertur Ordo qualitatis, ut eſt *Text.* loquens de noſtra Eccleſia Liberiana in *cap. Statuimus de majorit. & obed.* quem occaſione alterius controverſiæ ſuper præcedentia canonizavit Me ſcribente *S. Rota in Romana Præcedentiæ* 5. *Maii* 1710. *§. De majori, cor. R. P. D. Criſpo,* confirmando antiquam reſolutionem coram Sacrato *in dec.* 214. *n.* 1. *part.* 4. *tom.* 2. *recent.* & tradunt diſtinguendo Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 16. *numer.* 42. *& ſeqq.* Valenzuol. *conſ.* 34. *num.* 88. *& ſeq. tom.* 1. Ceccoper. *lucubr. cano-* 123
nic. lib. 1. *num.* 165. *&* 166. Rot. *coram Verall. dec.* 357. *num.* 2. *part.* 2. & plene adductis pluribus reſolutionibus Sacræ Congregationis, Pignatell. *conſult.* 55. *per tot. tom.* 3. Paoimoll. *deciſ.* 1. *annot.* 8. *n.* 22. Monacell. *in formul. for. Eccleſ. part.* 1. *tit.* 2. *formul.* 4. *n.* 23. ubi refert alias reſolutiones Sac. Congregationis *in Tiburtina* 11. *Januarii* 1676. *& in Preneſtina* 6. *Septembris* 1698.

Quæ textualis diſpoſitio Juris fundata in Decretali mox adducta non poteſt evitari ex reſponſionibus exadverſo datis, prima enim reſponſio, quod procedat in Eccleſiis, ubi Præbendæ non ſint diſtinctæ, tanquam manifeſte inſubſiſtens de facili corruit; Nam quando deficit Præbendarum diſtinctio cum annexione triplicis Ordinis, tunc ſervatur prioritas a die rece-
ptionis, & ſolum quando Præbendæ ſunt diſtinctæ 124
Prioritas deſumitur ratione Ordinis non autem receptionis, ut in terminis individualibus, quod *Text. in cap. Statuimus* locum habeat, ubi adeſt diſtinctio Ordinum, firmat Ceccoper. *lucubr. canonic. lib.* 1. *n.* 170. *verſic. ad ea,* ibi = *Reſpondi allegatum cap. Statuimus non loqui de Collegiatis, ubi Præbendæ non ſunt diſtinctæ, ſed illis Eccleſiis, ubi adſunt tres gradus Ordinum diſtincti* = concordant Pignatell. *dict. conſult.* 55. *n.* 5. *tom.* 3. Barboſ. *de Canonic. cap.* 18. *ſub n.* 10. *verſic. juvat,* Rot. *dict. deciſ.* 214. *n.* 1. *part.* 4. *tom.* 2. *recent. & in dicta Romana Præcedentiæ ubi ſupra, cor. R. P. D. Criſpo.*

Corruit ſecunda, quod Textus non fuerit uſu receptus per contrariam immemorabilem conſuetudinem, cum ſit falſum ſuppoſitum, ut infra probatur in diſcurſu *ſuper obſervantia,* & corruit tertia, quod Textus procedat in iis, quæ ratione Ordinis, vel Dignitatis competunt, non autem circa modum optandi, qui fit ratione antiquioris receptionis in Canonicum.

Etenim

Etenim verſantur in Jure Turni, quod numeratus 125 inter fructus Canonicatus, ut dixit Rot. *in Hildeſinen. Canonicatuum 3. Julii 1702. §. Ac redeundo, cor. R.P.D. Anſaldo, & in Segobien. Canonicatus 11. Aprilis 1704. §. Altera, cor. Illuſtr. Guberu. Urbis & in Monaſterien. Canonicatus 18. Martii 1707. §. Nec relevare, coram Eodem*, præcedentia autem, & majoritas da qua loquitur *Text. in dict. cap. Statuimus* conceſſa fuit quoad fructus canonicales circa eorum portionem percipiendam, & conſequenter habet lo- 126 cum, etiam in Jure Turni, qui eſt merus fructus Canonicatus, ut ſunt verba allegati Textus, ibi = *Et qui major eſt ordine, etiamſi poſtea ſit receptus in PORTIONE PERCIPIENDA potiorem eſſe volumus* = ibique Hoſtien. *n.3. ubi quod eſt inductum hoc Jus in favorem Ordinatorum, & in odium negligentium ordinari* = Butr. *n.7. verſ. gloſſa hic concludit*, Joan. Andr. *num.6.* & in puncto Juris conferendi, quod competat ex prioritate Ordinis, docet Innoc. *in cap.1. in princip. de majorit. & obedien.* Panormit. *n.2.* & alii Canoniſtæ, quorum verba inferius tranſcribentur §. *Et ratio eſt.*

127 Ulterius etiam in Jure optandi præcedit Canonicus Ordine major ſupra alios ordine minores, licet tempore receptionis antiquiores, quando agitur de Eccleſiis, ubi adeſt diſtinctio Præbendarum in triplicis Ordinis claſſem, & præcedentia datur ratione Ordinis, non autem ratione temporis, ut in puncto firmavit *Gloſſ. in cap. finali de conſuet. in 6. in verb. Antiquiores*, ubi explicando Textum ſuper intelligentia ejus verbi *Antiquiores* circa Jus optandi ſic ait = *Antiquiores non ætate, ſed tempore, quo in Eccleſia militaverunt*, ET IDEM SI ESSET CONSUETUDO DE ANTIQUIORIBUS ÆTATE, VEL MAJORIBUS ORDINE = ibique Barboſ. *n.30.* ibi = *Conſuetudine induci poteſt, ut in optione præferantur antiquiores ætate*, VEL MAJORES ORDINE = & ſequitur Monet. *de option. cap.4. quæſt.1. n.18. & ſeqq.*

Quam conſuetudinem, ſeu legem induxit in noſtra Eccleſia ſæpe citatus *Text. in d. cap. Statuimus*, ubi mandando præferri majores ordine ſupra Canonicos tempore Priores circa portionem percipiendam, Canoniſtæ hoc explicant etiam in permutatione, & ſic optione præbendarum, ut ait Hoſtien. *in d. cap. Statuimus n.3.* ibi = *in PORTIONE ſubaudi quacunque ſive quotidiana, ſive etiam præbendali permutanda, vel dimittenda, vel adipiſcenda* = Joan. Andreas *n.6.* ibi = *Portione dicit Hoſtien. quacunque etiam quotidiana, ſive præbendali permutanda, dimittenda, vel adipiſcenda* = Jo. de Anan. hoc melius explicat, ibi = *numero primo* = *Iſta decretalis habet locum in quotidianis diſtributionibus IN PRÆBENDA OPTANDA, VEL PERMUTANDA, & hoc fuit inductum in favorem Ordinatorum, & odium negligentium ſe ordinari, & nota caſum in quo prior in tempore non eſt potior in Jure* = Card. Zabarell. *ſub n.1. verſ. Hoſtienſis dicit* Bellamer. *n.1. verſic. portione.*

128 Neque obſtant auctoritates in contrarium; nam Rota coram Cavaler. *dec.109.* loquitur de Eccleſia, in qua non ſolum ordines non erant diſtincti, ſed vigebat Statutum diſponens, ibi = *quod antiquitas deſumebatur a die emiſſæ profeſſionis* = pariter deciſiones in *Vercellen. optionis in rec. dec.37. & 308. p.17.* & poſt Lotter. *de re benefic. dec.27.* ſunt omnino inapplicabiles ad caſum, dum in Eccleſia Vercel. non aderat diſtinctio trium Ordinum, ut in *d. dec.37. num.3.* ibi = *etenim inter alias reſponſiones illa ſummopere arriſit, quod videlicet Statutum non diſtinxerit Canonicatus in Sacerdotales, Diaconales, & Subdiaconales* = & licet ſupervenisset Statutum diſponens pro ſervitio Eccleſiæ Canonicatus eſſe debere Sacerdotales, attamen in eo expreſſe dictum fuit, quod exceptis functionibus ſacris in reliquis, & ſignanter circa antianitatem attendi deberet prioritas temporis, ut in *d. dec.37. ſub n.3. part.17.* ibi = *con egual prerogativa, e preminenza, eccetto quanto all'anzianità, & antichità, alla quale ſi averà il dovuto, e ſolito riguardo nella precedenza, ed optione* = ergo hujuſmodi deciſiones loquentes in diverſo caſu ad rem noſtram non faciunt.

Clarum eſt igitur, quod attenta diſpoſitione Juris *in dict. cap. Statuimus* Hebdomada, & Turnus pertineat ad Dominum Canonicum de Chierichellis cum enim tam ipſe, quam R. P. D. Maſſerius exiſtentes in Canonicatibus Diaconalibus ſimultanee optaverint Canonicatus Presbyterales, & de tempore optionis R. P. D. Maſſerius eſſet ſolum Diaconus, & D. de Chierichellis actualis tunc Sacerdos, indubitati Juris eſt, in claſſe Canonicatuum Sacerdotalium habuiſſe primum locum, ſeu præcedentiam D. de Chierichellis Sacerdotem reſpective ad R. P. D. Maſſerium Diaconum ex deciſione Gregorii IX. *in d. cap. Statuimus de majorit. & obed.* reſolutionibus Sacræ Congregationis, & auctoritatibus ſupra allegatis.

Nec ſubſiſtit objectum, quod licet tempore optionis R. P. D. Maſſerius eſſet Diaconus, & præcedere debuiſſet Dominus Canonicus de Chierichellis, hæc præcedentia fuerit temporanea, donec ille fieret Sacerdos, unde poſtquam talis factus eſt, eidem R. P. D. Maſſerio reſtituta fuerit præcedentia ratione prioris receptionis.

Iſta enim propoſitio locum habet in Eccleſiis, ubi præbendæ non ſunt diſtinctæ in triplices gradus 129 ordinum, ſed omnes ſunt Presbyterales, tunc enim quia attenditur ordo receptionis, & non prioritas ordinis Presbyteralis, idcirco ſi Clericus, nondum Sacerdos admittatur in Eccleſia, & poſtea alter, qui ſit actualis Sacerdos, iſte præcedit Clerico prius recepto, ſed ei poſtmodum facto Sacerdoti reſtituit locum, & in his terminis loquitur Panimoll. *dec.1. annot.8. n.26.* ibi = *ubi Præbendæ non ſunt diſtinctæ, ſed omnes requirunt Ordinem Presbyteralem præcedentia competit ſecundum ordinem receptionis, adeout ſi primo receptus non ſit Sacerdos, donec ordinetur, præcedat Sacerdos ſecundo receptus, ſed poſtquam promotus fuerit ad Sacrum Presbyteratus ordinem, habere debet præcedentiam, & locum ſecundum ordinem ſuæ receptionis* = & in eodem ſenſu loquuntur alii in contrarium laudati.

Hoc autem non procedit in Eccleſiis, ubi adeſt tri- 130 plex ordo Canonicatuum, & propter hoc non attenditur Ordo receptionis, ſed majoritas, & prioritas in ordine, unde duobus admiſſis exempli gratia ad ordinem Subdiaconalem, altero ſimplici Clerico, ſed prius recepto, & altero actuali Subdiacono, ſed poſterius recepto, iſte in Claſſe Canonicatuum Subdiaconalium præcedit alteri prius recepto, neque attenditur, an poſtea hic Clericus prius receptus aſſequatur Subdiaconatum, cum exinde non auferat primum locum alteri, qui intravit in ordine Subdiaconali jam conſtitutus, juxta Sententiam latam in hac Eccleſia de anno 1592. eademque regula procedit duobus Aſcendentibus ad Claſſem Canonicatuum Sacerdotalium altero, qui ſit Diaconus, & altero, qui ſit Sacerdos, licet poſterior in tempore receptionis, præcedit enim actualis Sacerdos, nec cedit amplius locum Diacono, qui poſtea ſuſceperit Ordinem Presbyteralem, ut in ſpecie reſolvit Sacra Congregatio die 29. Martii 1659. apud Pignatell. *conſult.55. n.27. tom.3.* ibi = *ut qui primo ordinatus gradum ordinis ſemel aſcenderit ab antiquiori Præbendato pari ordine poſtmodum inſignito, ſtallo pellatur, immo Jus prælationis ſemel adeptum nunquam amittat.*

Et clarius in Urbe 3. Auguſti 1602. interrogata Sacra Congregatio, an Canonicus Collegiatæ in ordine Presbyterali conſtitutus, qui tanquam a principio locum habuit ſupra Diaconos debeat cedere locum digniorem Canonicis Diaconis prædictis, ſi poſtea ordinentur Presbyteri Sac. Rituum Congregatio reſpondit *nihil innovandum eſſe, & illum Ca-* 131 *nonicum debere præcedere, qui prius tanquam Presbyter præcedentiam habuit, licet Canonici Diaconi poſtea facti ſiant Presbyteri, quia attenditur Prioritas Ordinis, & non Canonicatus.*

Et ratio eſt evidens, quia in his Eccleſiis, ubi adeſt diſtinctio ordinum, non attenditur tempus receptionis, ſicut attenditur in aliis Eccleſiis, ubi ordines non

ſunt diſtincti, ut apud Barboſ. *in Summ. Apoſt. dec.* 132 *Collect.91. num.5.* ibi = *Si Præbendæ non ſunt diſtinctæ* = & propterea duobus admiſſis ad Canonicatum Presbyteralem ſicut, qui eſt Presbyter præcedit alteri, qui intrat in gradu Diaconali propter majoritatem Ordinis, ut eſt *Text. in Can. præcipimus diſt.93.* ibi = *præcipimus, ne Diaconus ante Presbyterum ſedeat* = ita non amittit hanc præcedentiam, ſi Diaconus poſtea fiat Presbyter, & ſic fiat æqualis in Ordine alteri, qui intravit Presbyter, eo quia ſemper iſte præfertur, ſeu prælationem retinet ratione prioritatis in ordine, quia ſemper primo loco eſt ordinatus comparative ad alterum poſtea ordinatum, ut in ſpecie docent Canoniſtæ *in cap.1. de major. & obed.* ubi in ſpecie circa Jus nominandi ait illud competere inter æquales ordine illi, qui prius fuit ordinatus, ut tra-
133 dit Innoc. *ibi num.1.* ubi aſſignando tres prælationes hæc ait = *dicimus quod ille, qui majoris Dignitatis eſt in Eccleſia, vel ſi non eſt ibi Dignitas, qui majoris eſt ordinis, VEL SI SUNT ÆQUALIS ORDINIS, ILLE QUI PRIUS ORDINATUS EST, DEBET NOMINARE, vel ſolemniter erigere* = ibique Panormit. *n.2.* hoc amplians in Jure conferendi beneficia vacantia, ibi = *qui primo fuit ordinatus, præferendus eſt, intellige ſi ſunt pares in Ordine, ut in Cap. Statuimus infra eodem idem dicit in perceptione Præbendæ, VEL IN COLLATIONE BENEFICIORUM VACANTIUM* = Zabarell. *verſ. quarto quæro,* ibi = *Si ſunt æqualis ordinis ille, qui prius ordinatus eſt, debet nominare* = & paulo ſuperius, ibi = *quæro in quibus præfertur prius nominatus, dicit Innocentius in ſeſſione, ſubſcriptione, & reſponſione, & ut præferatur in dignitatem vacantium collatione* = & ſupra ibi = *Quod hic dicitur, procedit in his, quæ ſunt ejuſdem ordinis, & inter Presbyteros Presbyter prius ordinatus præfertur, & ſic de aliis* = Butrius *n.6.* ibi = *inter Presbyteros primo ordinatus Presbyter præferatur, ſic inter Diaconos primus ordinatus præfertur, & ſic de aliis* = Bellamer. *n.4.* ibi = *Si ſit æqualis ordinis ille, qui prior ordinatus eſt, debet nominare, vel ſolemniter eligere perſonam* = Panormit. *in cap. Statuimus n.1,* ibi = *quid autem inter eos, qui ſunt ejuſdem ordinis, dic quod præfertur eſt primo ordinatus.*

Unde patet, quod ubi in Claſſe Canonicatuum Presbyteralium unus habuit præcedentiam ratione majoritatis ordinis uti Presbyter ſupra Diaconum, non amittit præcedentiam, ſi poſtea Diaconus fiat Presbyter, dum reſpectu illius, qui ab initio præceſſit uti Presbyter vigent duæ qualitates altera majoritatis in ordine, & altera prioritatis in ordine, un-
134 de Diaconus factus Presbyter, licet fiat æqualis quoad majoritatem in ordine, non eſt tamen æqualis quoad prioritatem in ordine, cum ſit poſterius ordinatus, & ſic præcedere non poteſt ratione antiquioris receptionis, quæ cæteris paribus tantum operatur, & hæc veritas dilucidatur ab obſervantia, & conſuetudine Eccleſiæ, juxta quam non datur, nec unquam data fuit hæc præcedentia momentanea reſpectu actualiter Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri in concurrentia Clerici, ſed ſemper retinuerunt primum locum, licet poſtea Clerici facti fuerint æquales in ordine per ſuſceptionem Subdiaconatus, Diaconatus, aut Presbyteratus.

Hæc, quæ procedunt in terminis diſpoſitionis Juris,
135 & Sacrorum Canonum, concordant cum ſtatutis noſtræ Eccleſiæ: Etenim Bulla Pauli V. quæ facit mentionem de Antianitate non intelligitur juxta ſenſum Patris de Antianitate reſpectu prioris receptionis, ſed reſpectu majoritatis, & prioritatis in ordine, ibi = *de cætero inter Canonicos antianitas vigere, & obſervari, ac Presbyteri primo, & ſucceſſive Diaconi, & poſtremo Subdiaconi antiquiores poſterioribus ſemper, & quandocunque præferri* = cum enim Bulla explicando verbum antianitatis ſubſequatur dicendo *Presbyteri primo, ſucceſſive Diaconi, & poſtremo Subdiaconi antiquiores* = ecce quoad antianitatem intellexit de antiquioritate in ordine Presbyterali, Diaconali, & Subdiaconali, quia Presbyteri antiquiores, Diaconi antiquiores, & Subdiaconi antiquiores dicuntur illi, qui ſunt antiquiores in ordine juxta *Text. in ſæpe citato cap. ſtatuimus de majorit. & obed.* loquentem de noſtra Eccleſia, & Gloſſ. *in cap. finali in verbo antiquiores de conſuet. in 6.* Valenzuel. *conſ.33. num.94.* & cum verba ſint capacia, Conſtitutio intelligitur quantum fieri poteſt juxta ſenſum Juris, & maxime Juris ſpecialis pro noſtra Eccleſia emanati in *dict. cap. ſtatuimus* alias intelligendo Statutum de antianitate ratione Prioris receptionis ſequeretur confuſio triplicis ordinis in Eccleſia Statuti, & quod antiquior tempore præcederet etiam Clericus ipſos Diaconos, & Presbyteros, quod eſſe abſurdum, & contrariam conſuetudinem non valere, firmat Fagnan. *in cap.1. num.12. de major. & obed.* Valenzuel. *conſ.33. num.88. & ſeqq.* ubi allegat rationem, quia ordini temporis præfertur 136
ordo qualitatis, Rot. *coram Seraphin. deciſ.716. num.4* Panimoll. *deciſ.1. annot.8. num.23.* Gratian. *deciſ. March.16. num.7.* Rot. *in dicta Romana præcedentia 5. Maii 1710. §. Quin in aliquo, cor. R.P.D. Criſpo.*

Sic etiam intelligitur Statutum, quod optio fiat = *Prioratus prærogativa ſervata* = cum illud verbum *Prioratus* intelligatur de prioritate in ordine, & de illis Canonicis, qui ſunt Priores in Choro, in ſeſſionibus, & præcedunt in functionibus, & aliis, unde ſi præcedentia ex hactenus demonſtratis regulatur ab ordine in hoc ſenſu intelligitur Statutum loquens de prærogativa Prioratus, quod eſt verbum æquivo- 137
cum, & poteſt intelligi tam de Priori in ordine, quam de priori in tempore receptionis *ad Text. in cap. cauſam quæ de reſerit.* Rot. *dec.42. n.4. part.12. recent.* Sutd. *dec.178. n.15. & ſeqq.* Rot. *dec.512. n.5. part.1. diverſ.*

Minus obſtat, quod Bulla Pauli V. permittat in caſu vacationis aſcenſum Canonicorum de uno ordine inferiori ad ſuperiorem, quodque ille, qui obtinuerit Canonicatum, & Præbendam ultimo vacantem, ultimum locum inter Subdiaconos habere debeat, hoc enim nihil concludit in contrarium, dum omnis Canonicus, qui primo intrat in Eccleſiam accipit locum inter Subdiaconos, & quatenus Bulla diſponit, quod ultimus habere debeat ultimum locum inter Subdiaconos, intelligit, & ſupponit; quod de tempore admiſſionis ultimi omnes Canonici ſint Subdiaconi, ibi = *inter Subdiaconos* = in quibus terminis non impugnatur, quod ultimo receptus inter Sub- 138
diaconos habere debeat ultimum locum, ex quo inter pares in ordine Subdiaconali attenditur tempus receptionis, juxta firmata apud Pignatell. *conſult 55. n.28. tom.3.* Valenzuel. *conſ.34. n.39. & in Romana præcedentia 5. Maii 1710. §. Quin in aliquo, cor. R.P.D. Criſpo.*

Sed iſte non eſt caſus noſter, ubi quæritur, an duobus admiſſis ad Eccleſiam, uno Clerico, per prius inter Subdiaconos, & altero actuali Subdiacono per poſterius præferatur Subdiaconus ſimplici Clerico, prout præfertur, ex quo ambo non ſunt pares in ordine, juxta ſententiam in noſtra Eccleſia emanatam de anno 1592. & ſic etiam procedit in duobus uno Diacono, & altero Presbytero aſcendentibus ad Claſſem Canonicatuum Presbyteralium, ubi præfertur jam Presbyter ſupra Diaconum, quia non habent paritatem Ordinis, juxta *Text. in Can. præcipimus diſt.93.* Panormit. *in dict. cap. Statuimus num.1. de majoritat. & obed.* cum aliis ſupra allegatis.

Nec ſubſiſtit ſuppoſitum; quod ſi attendi deberet majoritas, & prioritas Ordinis, Bulla Pauli V. non eſſet verificabilis, ex quo ſi ultimus receptus eſſet Sacerdos deberet præcedere omnes Canonicos claſſis Diaconalis, & Subdiaconalis; hoc enim eſt grave æquivocum ſpecialiter in hac cauſa animadvertendum, ex quo majoritas, & prioritas Ordinis non 139
intelligitur in confuſo, quoad omnes claſſes Canonicales, ſed diſcretive in qualibet claſſe, ſcilicet ut inter Subdiaconos præferatur Subdiaconus Clerico prius recepto, inter Diaconos præferatur Diaconus Subdiacono prius recepto, & ſic inter Presbyteros præferatur Presbyter ſimplici Diacono, & in hoc ſenſu intelligitur præcedentia in noſtro Capitulo, non

antem

autem in alio ſenſu, ut exempli gratia, in claſſe Canonicatuum Subdiaconalium ſi primo intret Subdiaconus, & deinde Presbyter actualis, iſta ratione Sacerdotii præferri debeat Subdiacono prius recepto ea ratione, quod qualitas Presbyteratus in ordine Subdiaconali eſt impertinens, quia in Canonicatu quis eligitur, & providetur uti Subdiaconus, non autem uti Presbyter, & facit figuram Subdiaconi, & non Presbyteri, unde merito tam in ordine Subdiaconali, quam Diaconali qualitas Presbyteratus non dat præcedentiam, quia non eſt qualitas ordinata ad hujuſmodi Canonicatus, ut bene hoc æquivocum dilucidant Cercoper. *lucubr. Canon. libro primo numer.* 169. Verticell. *quæſt. moral. tract.* 8. *quæſt.* 23. *numer.* 15. Gratian. *diſceptat.* 898. *num.* 33. Ferrus *de præcedent. quæſt.* 13. *numer.* 3. *& quæſt.* 27. *numer.* 2. Pacimoll. *deciſ.* 1. *annotat.* 5. *numer.* 47. *a* S. Ubald. *qualibet regul.* 13. *dub.* 9. *numer.* 1494. *verſicul. quod Jus præcedendi*, Rota *coram Seraphin, deciſ.* 716. *numer.* 14. *& coram Arguell. deciſion.* 72. *numer.* 26.

Et ſic non intrat abſurdum exadverſo conſideratum, cum non prætendatur prior locus ratione Sacerdotii in linea Canonicatus Diaconalis, aut Subdiaconalis, ſed in linea Canonicatus Presbyteralis, dum tempore aſcenſus ad Canonicatus Presbyterales R. P. D. Maſſerius erat ſimplex Diaconus, & D. de Chierichellis erat Sacerdos per plures annos ante, & ſic præferri debuit in illa claſſe Canonicatus Presbyteralis ſupra Diaconum etiam antiquiorem in tempore receptionis, cum in iſta ſpecie Canonicatus Presbyteralis ordo qualitatis prævaleat ordini temporis, ſicut reſpective ad claſſem Canonicatuum Diaconalium, qui eſt Diaconus præcedit Clericum, aut Subdiaconum, & in Canonicatu Subdiaconali, Subdiaconus præcedit Clericum, licet antiquiorem in receptione, juxta relatam ſententiam anni 1592. & bene probant Card. de Luc. *de Regular. diſc.* 70. Barboſ. *in ſumma Apoſtolic. dec. collect.* 91. *n.* 2.

Denique aſſiſtit obſervantia invariabilis noſtræ Eccleſiæ, probavimus enim ex libro Turnario, quod nunquam præcedentia data fuit Canonicis juxta prioritatem receptionis, ſed juxta prioritatem or-
140 dinis, & probatum fuit etiam ex pluribus libri punctaturarum, & atteſtatione Punctatorum, & ex prædicta Sententia anni 1592. ex quibus documentis patet nunquam ſervatum fuiſſe ordinem antiquioris receptionis, ſed prioritatis in ordine, & qui ſemel habuit præcedentiam ratione ordinis eam nunquam amiſit, licet Prior receptus eodem ordine poſtea inſignitus fuerit, quæ obſervantia in materia præcedentiæ non ſolum habere vim interpretativam,
141 ſed immo vim legis, & Juris aſſiſtentiam inducere, firmant Menoch. *conſ.* 126. *n.* 4. *in fine*, Gratian. *diſceptat.* 845. *n.* 4. Rota *coram Penia dec.* 817. *num.* 3. *& in recent. dec.* 781. *num.* 6. *part.* 18. & tradunt omnes Canoniſtæ in dicto *Cap. Statuimus de majorit. & obed.*

Non relevante atteſtatione DD. Canonicorum, quia ſolum deponit, quod Canonici, Diaconi, & Subdiaconi præcedunt Canonicos noviter receptos, licet actuales Sacerdotes, quod eſt veriſſimum juxta dilucidationem ſuperius factam, quod nempe qualitas Presbyteratus non eſt conſiderabilis, ſed impertinens in claſſe Canonicatuum Diaconali, & Subdiaconali, & tamen noſtra quæſtio non eſt iſta, ſed in claſſe Presbyterali Canonicatuum, quod præcedat Presbyter actualis Diacono, & Subdiacono prius receptis.

Concurrit quoque quaſi poſſeſſio præcedentiæ obtenta per Dominum de Chierichellis ſupra R. P. D. Maſſerium poſt aſcenſum ad Canonicatus Presbyterales, & ſolum adeſt error in Tabella turnaria, quæ ex prædictis attendenda non venit, neque ſubſiſtit, quod fuerit ſubſcripta per D. de Chierichellis, quia non probatur ſubſcriptio ab eo facta circa hebdomadas, & Turnos, in quibus deſcriptum fuit nomen Dom. de Chierichellis, & Rever. P. Dom. Maſſerii,

Ad rem non facit, quod prius optaverit Canonicatum Presbyteralem Rev. P. D. Maſſerius, quam D. de Chierichellis, tum quia in facto non adeſt hæc optio prius, & poſterius, ſed dicitur = *Reverendiſſimi Maſſerius, & de Chierichellis ordinem Presbyteratus*, = quod tanquam importans unicam actionem contemporaneam non infert prius, neque poſterius, ut tradunt Bartol. *in l. contractus num.* 4. *&* 5. *Cod. de fide Inſtrument.* Surd. *conſil.* 217. *num.* 9. Rota *coram Merlin. deciſ.* 792. *numer.* 20. *& in rec. deciſ.* 370. *num.* 14. tum etiam quia de tempore optionis erant in claſſe Diaconali Rev. P. D. Maſſerius, & de Chierichellis, nec iſte præcedebat ratione Sacerdotii, ſed Rev. P. D. Maſſerius veluti Diaconus, & prius receptus unde nihil refert, ſi optaſſet prius, dum ex prædictis qualitas Presbyteratus non dat prælationem in linea Canonicatus Diaconalis, & propterea præcedentia in optione, quando ambo erant in claſſe Diaconali, nihil influit ad præcedentiam in ſtatu novo, poſtquam ambo in claſſe Presbyterali conſtituti ſunt, Gratian. *diſceptat.* 458. *numer.* 9. Rota *deciſ.* 313. *numer.* 9. *& ſequentib. parte* 4. *recentior. & coram Seraphin. deciſ.* 1444. *numer.* 6. *verſ. ſexto*, *& coram Emerix Jun. dec.* 1029. *num.* 5.

Congregatio particularis Reverendiſſimorum Prælatorum Mareſuſchi, Petræ, Anſaldi, Aldrovandi, & Falconerio ſub die 11. Februarii 1713. ſupradictis non obſtantibus reſolvit Beneficiatum eſſe adjudicandum Thomæ nominato per R. P. D. Maſſerium diſſentiente R. P. D. Falconerio, juxta ejus Votum, de quo infra.

V O T U M

R. P. D. F A L C O N E R I I

Sacræ Romanæ Rotæ Auditoris.

Romana Beneficiatus Sanctæ Mariæ Majoris.

AD Beneficiatum per obitum Thaddæi Joannini die 17. Novembris anni proxime præteriti vacatum in Liberiana Baſilica, duo fuerunt præſentati, nempe Joannes Baptiſta Brigantes nominatus a 142
Canonico Aloyſio de Chierichellis, & Thomas Blanchinus nominatus a R. P. D. Maſſerio ejuſdem Baſilicæ quoque Canonico; Ortaque controverſia ſuper inſtitutione eaque ad diverſos Judices delata, placuit Sanctiſſimo illam, prævia avocatione Cauſæ a quocunque Tribunali, huic Congregationi ſpeciali commiſſione decidendam committere; Cumque ſuper hac re Ego etiam ſententiam meam aperire debeam, libratiſque utriuſque partis rationibus pro concordia inferius exponenda reſpondendum cenſeo.

Pro parte enim Brigantii nominati per Canonicum Chierichellum militare videbatur fundamentum prætendendi adjudicationem Beneficiatus, ex quo eidem Chierichello veluti Presbytero prælatio debebetur in optione ad Canonicatus Presbiterales uſque de anno 1706. in eadem Baſilica vocatos, & quidem in concurſu Rev. P. D. Maſſerii ſimplicis Diaconi, licet Antiqui in eodem ordine Canonicatuum Diaconalium, & per conſequens etiam debita erat præcedentia in omnibus functionibus, nec non etiam Juribus, & prærogativa nominandi ad controverſum Beneficiatum non ſolum ita ſuadente ge- 143
nerali diſpoſitione *Textus in capit.* 1. *de majorit. & obed.* ubi Canoniſtæ ſignanter *Innoc. num.* 1. Panormit. *numer.* 2. ubi prius ordinato Presbytero dicit competere præcedentiam in jure conferendi Beneficia vacantia, idemque in Jure nominandi, vel eligendi firmat ibidem Bellam *numer.* 4. Butr. *num.* 6. *& alii*. Sed etiam ex ſpeciali cenſura alterius decretalis *in capit. Statuimus* 16. *eodem titul.* editæ per Summum Pontificem Gregorium IX. pro corrigendis abuſibus, qui in hac Liberiana Baſilica inoleverant, additis Statutis ejuſdem Baſilicæ, quæ prælatio.

lationem ſtatuunt Canonicis habito reſpectu ad dignitatem, & prioritatem, quæ conſiderari non poteſt niſi reſpectu ordinis, cum Eccleſiaſticus Hyerarchiæ ordo exigat, ut qui digniores in ordine
144 ſunt, minus dignis præferantur, ut animadvertit *Gloſſ. in cit. cap. Statuimus verb. primum locum*, Rot. *deciſ.* 214. *num.* 1. *part.* 4. *tom.* 2. *recent. & in Romana Præcedentiæ* 5. *Maii* 1710. §. *De majori*, & §. *Quin in aliquo, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Criſpo*.

Sed tertius quando huic interpretationi conformis quoque eſt Bulla San. memoriæ Pauli V. pro eademmet Baſilica edita, in qua etiam præſcribitur ſervandam eſſe antianitatem juxta ordinis prærogativam, itaut Presbyter Diacono, & is Subdiacono præferatur, parvipenſa reſponſione, quod prælatio debeatur ſolum cœtui Presbyterorum, non autem Canonicis Presbyteris uti ſingulis, & in claſſe Diaconorum, vel etiam Subdiaconorum exiſtentibus, quoniam cum Bulla indefinite loquatur, indefinite etiam debet accipi illius diſpoſitio ad no-
145 tum *Text. in l. de pretio, ff. de publician. in rem action.* Rot. *deciſ.* 185. *num* 4 *part.* 15. & *deciſ.* 251. *num.* 10. *part.* 19. *recent.* Maxime quia ubi in hac parte remaneret obſcura, declarationem recipere debet, tum a ſpeciali juris Canonici ſanctione *in cit. cap. Statuimus de major. & obed.* tum etiam ab ipſis Statutis ſuperius expenſis, ut quoad primam concluſionem, *Text. in cap. Cum dilectus, ubi gloſſ. in verb. Jure communi de conſuetud.* Gonzal. *ad Reg. octav. Cancellar.* §. 7. *proœm. numer.* 139. Rot. *deciſ.* 512. *numer.* 5. *parte prima diverſ.* Et circa ſecundam per *Text. in l. non eſt novum, ff. de legib.* firmat Rota *coram Emerix Jun. deciſ.* 1025. *n.* 3. & *in rec. deciſ.* 499. *n.* 23. & *ſequ. part.* 18.

Abſque eo quod ad regulandam optinuem hanc, qua duntaxat Baſilica Liberiana gloriatur ad diſſenſiam aliarum Eccleſiarum, hoc Jus minime hebeorium, obſtare valeat exemplum deſumptum ex Sacro Cardinalium Collegio, in quo attenditur prioritas temporis, & non ordinis, in optionibus ad titulos vacantes, cum id jure ſpeciali ſancitum fuerit a San. mem. Clemente Octavo in Conſtitutione, quæ incipit, *Sanctiſſimus*, in ordine la 48. addendo quod ſi inter Dominos Cardinales ad effectum præcedendi juxta temporis prælationem, & non ordinis opus fuit peculiari Summi Pontificis
146 Conſtitutione, ſignum eſt, quod contrarium de Jure procedit, alias ſuperflua fuiſſet dicta Conſtitutio, *ad text. in l. Jus ſingulare, ff. de legib.* Rot. *deciſ.* 19. *n.* 10. poſt Antonell. *de Jurib. & Onerib. Clericorum*; & *in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Prout nec magis, coram Rev. P. D. meo Scoto*.

Et jure quidem, meritoque; etenim juxta reſolutionem Sacræ Congregationis Rituum, *in Romana* 29. *Martii* 1659. *apud* Pignatel. *conſult.* 55. *num.* 27. *tom.* 3. declaratum fuit inter pares præbendas obtinentes hyerarchicum Eccleſiæ ordinem inconcurſe ſervandum fore, nulla attenta qualitate poſſeſſionis
147 adeptæ, niſi inter æquales ordine, quia hoc pacto Præbendati ad ſuſceptionem Sacrorum Ordinum alliciuntur, ſed ſuaviter impelluntur, *ut qui primo ordinatus gradum ordinis ſemel aſcenderit, ab antiquiori præbendato pari ordine poſtmodum inſignito, ne ſtallo pellatur, immo Juſpralationis ſemel adeptum, nunquam ammittat*.

Quæ omnia clariora evadebant ex antiqua Sententia anni 1592. prolata a R. P. D. Ferrerio hujus Baſilicæ tunc temporis Vicario, per quam defi-
148 nitum fuit, quod Canonicus Mutius Cinquius, qui præbendam Subdiaconalem obtinuerat, & in Subdiaconali ordine conſtitutus exiſtebat, deberet præcedere Canonicum Mutium, qui actu non erat Subdiaconus, & præbendam ſimilem habebat, licet iſte Canonicus de ſuo Canonicatu, & præbenda prius proviſus illorum poſſeſſionem ante Canonicum Mutium adeptus fuerit; quæ ſententia eo magis attendenda eſt, quia ſuum ſortita fuit effectum, Rota *in Compoſtella Parochialis* 8. *Junii* 1696. §. *Juſtificatio, coram Reverendiſſimo Dom. meo Molines*, & *in Pennen. Beneficii ſuper pertinentia* 17. *Martii* 1710. §. *Sed hic non ſiſtit, coram Rever. P. Dom. Aldrovando*, & *in Cremonen. Beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Tandem, coram Reverendiſſ. P. Dom. meo Lancetta*.

Quamobrem nec obſtat, quod R. P. D. Maſſerius repertatur in poſſeſſionem præcedendi Chirichellio, quoniam talis aſſerta poſſeſſio, vel non relevat, vel 149
in omnem caſum interverſa remanet ex eo, quod Chirichellius præceſſit Rev. P. D. Maſſerio, tum in celebratione Miſſæ cantatæ, tum ex quo in libris punctaturarum deſcriptus reperitur ante Rev. P. D. Maſſerium, quemadmodum etiam deſcriptus apparet in Præbendario; tum demum ex quo, cum per obitum Canonici Herculani unius ex quatuor Canonicis antiquioribus ordinis Sacerdotalis vacaſſet Domus præbendalis, ad illam optavit Chirichellius, nequequam vero Rev. P. D. Maſſerius; quod probat obſervantiam, & quaſi poſſeſſionem præcedendi acquiſitam Canonico Chirichelli in jure optandi; & ſic etiam turnandi ex firmatis per Rot. *deciſ.* 203. *numer.* 18. *part.* 10. *recent.* Rot. *in Derthuſen. Juriſdictionis* 26. *Aprilis* 1694. §. *Etenim, coram clar. mem. Card. Caprara*, & *in Caſſanen. Jurium parochialium, ſeu præheminentiarum* 6. *Junii* 1707. §. *Final. coram bon. mem. Caffarello*; Nilque turbat, quod plerique Canonici non optaverint ad Manſiones in palatio Canonicali, & tamen antienitatis prærogativam non amiſerint, quia hoc verum eſt quo ad Manſiones in Canonica exiſtentes attento quod nullum fructum reddunt, non autem quod Domos præbendales debitas ſolis quatuor Canonicis Presbyteris magis Antianis, ad quas juxta inconcuſſam obſervantiam non optant, nec minus per antea optarunt niſi Canonici Presbyteri Magis Antiani, cum iſtæ fructus reddant.

Hæc ſunt rationum momenta, quæ aſſiſtunt Chirichellio; Incontrarium vero urget, quod vacatio Beneficiatus, de quo eſt quæſtio contigit in hebdomadario turnario Rev. P. D. Maſſerii, ut conſtat 150
ex Tabella publice in Sacriſtia retenta, & a Canonico Secretario ſubſcripta, ideoque videretur, quod adjudicatio dicti Beneficiatus deberetur Blanchino nominato a R. P. D. Maſſerio, rejecta nominatione expleta a Chirichellio favore Briganties cum Turnus præbeat Jus ad Collationes Rot. *in Hildeſimen. Canonicatuum* 3. *Julii* 1702. §. *Ratio, coram R. P. D. meo Anſaldo*; & *in Vicen. Canonicatus* 18. *Februarii* 1701. §. *Etenim, coram Eminentiſſimo Dom. meo Cardinali Tremoille*, & *in Monaſterien. Canonicatus* 18. *Martii* 1707. §. *Fecit ſiquidem, coram R. P. D. meo Scotto*; Potiſſime quia cum collatio Beneficiatus hujuſmodi cenſeatur inter fructus poſſeſſionis Turni ſuperioris, in quo R. P. D. Maſſerius modo reperitur deſcriptus profecto Collatio per ipſum facta, executioni demandari deberet, tanquam fructus ſuæ poſſeſſionis, Rota *in d. Hyldeſimen. Canonicatuum* 3. *Junii* 1702. §. *At redeundo, coram Rev. P. Dom. meo Anſaldo*; & *in Segobien. Canonicatus* 11. *Aprilis* 1704. §. *Altera vero*, & *in dicta Monaſterien. Canonicatus ubi ſupra, coram R. P. Dom. meo Scotto*.

Eoque libentius, quia Tabella prædicta eſt illamet, quæ jampridem fuerat a Chirichellio ſubſcripta, dum munere Secretarii fungebatur, atque etiam quia facto loco de anno 1706. optioni præ- 151
bendarum Presbyteralium, prælationem in Inſtrumento optionis aſſecutus fuit Rev. P. D. Maſſerius ſupra Chirichellium, abſque eo quod iſte unquam reclamaverit, itaut in Regeſtris turnariis, & Tabellis ab ipſo, ut dictum eſt ſubſcriptis aſſignatus fuerit R. P. D. Maſſerio ſeptimus locus inter Presbyteros, & Octavus Chirichellio, quocirca ſi Chirichellius paſſus fuit, & facto ſuo etiam comprobavit, quod in Tabella turnaria R. P. D. Maſſerius deſcriberetur in ſuperiori loco, acquieſcere non poſſum, quod hodie ſub prætextu erroris dictæ Tabellæ deſumpti ex Jure quod, habet ut deſcribatur ante R. P. D. Maſſerium, debeatur vacatitii Bene-

ficia-

ficiatus collatio ad eundem Chirichellium, perinde ac ſi de tali deſcriptione ſolicitus fuiſſet. Hic enim petere juvat a Chirichellio, ſi vacatus Beneficiatus contigiſſet io hebdomada in qua ipſa io præſenti reperitur deſcriptus, certe inania eſſet nominatio R. P. D. Maſſerii; unde ad æqualitatem in judiciis præcipue ſervandam, neque Chirichellius debet conqueri de nominatiuoe facta a Rev. P. D. Maſſerio ad dictum Beneficiatum, veluti vacatum in hebdomada, in qua deſcriptus legitur; ſicut enim vacavit in hebdomada Rev. P. D. Maſſerii, vacare quoque poterat in hebdomada Chirichellii, ideoque vacatio, quæ ex accidenti evenit in Turno Maſſerii,
152 juſta ratio non petitur, quod poſt diuturnam acquieſcentiam, & contra factum proprium poſſit impugnari, & reprobari a Chirichellio; Card. de Luc. *de locat. diſc. 16. in fin.* Gob. *conſil. 186. n. 28. circa fin. libr. 1.* Rot. *coram Seraph. deciſ. 727. numer. 1.* At quia dubitandum non eſt de erroribus Tabellæ, tum quia ſunt viſibiles, tum etiam quia ſunt ſub cenſura correctionis faciendæ juxta capitulare decretum; idcirco Jus quod alias clarum emanaret a Turno favore Maſſerii, oſuſcatum parum non remanet a ſopradictis erroribus, & a decreto ſuper enunciato.

Nec demum urget animadverſio, quod ob non pertinentiam Turni ad R. P. D. Maſſerium, nominatio ab eodem facta nulla, & irrita remanſerit, quia tale aſſumptum, quamvis ſubſiſteret; attamen
153 hanc exceptionem proponere non poſſet Chirichellius, cum non idcirco jus nominandi pro hac vice ad ipſum devolutum fuiſſet, ſed ad Capitulum per reaſſumptionem Juris proprii in Canonicos ſub certa temporis lege tranſfuſi. Rot. *in Mantiſſ. ad* Card. de Luc. *de Benefic. deciſ.* 23. *num.* 20. *& in Tirnſoaen. portionis* 22. *Junii* 1702. §. *Atque adeo, coram R. P. D. meo Anſaldo*; & tantum abeſt, quod Capitulum ſe opponat nominationi factæ per R. P. D. Maſſerium, quin potius illi adhæret.

Nihilominus in conflictu harum rationum ſatius exiſtimarem decidendum eſſe punctum præcedentiæ ad favorem Chirichellii, & in poſterum corrigendam
154 eſſe Tabellam; & quoad Collationes crederem litem hanc definiendam eſſe cum concordia, per quam uni ex nominatis detur Beneficiatus, & alteri Penſio Scutorum vigintiquinque ſuper eodem Beneficiatu.

Florentina Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

An Juſpatronatus ſit regulandum ad formam donationis, quæ impreſſit qualitatem gentilitiam pro filiis, & deſcendentibus maſculis in infinitum, vel potius ad formam ſucceſſivæ obſervantiæ pro qualitate hæreditaria impreſſa occaſione tranſactionis cum altero Compatrono, qui evicerat in lite medietatem Juriſpatronatus una cum aliis articulis, qui ex circumſtantiis facti examinantur?

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*

2 *Quaſi poſſeſſio præſentandi acquiſita per Patrem ſuffragatur filiis ad effectum obtinendi inſtitutionem.*

3 *In judicio inſtitutionis non attenditur titulus, qui requirit altiorem indaginem & numer.* 28. *&* 30.

4 *Donatio Juriſpatronatus abſque conſenſu Ordinario remanet nulla, & hoc ſpectat ad heredes Donantis.*

5 *Ut dicatur interveniſſe donationi conſenſus tacitus Ordinarii quid requiratur.*

6 *Obſervantia demonſtrat, quod Ordinarii conſenſus in donatione non intervenerit, & quando.*

7 *Tranſactio ſuper Jurepatronatus eſt actus patronalis, ſicut præſentatio, immo iſta potentior.*

8 *Actus difformis ab ipſo titulo donationis ejus inobſervantiam demonſtrat & n.* 9.

10 *In poſſeſſorio attenditur ultimus ſtatus non attento, an hic bene, vel male proceſſerit, & numer.* 29.

11 *Tranſactio primævos titulos innovat, & extinguit, & dat novam legem in Jurepatronatus.*

12 *Bona fide ſacta afficit Succeſſores jure proprio vocatos in Jurepatronatus gentilitio, & numero* 40.

13 *Maxime ſi iſti ſint heredes Tranſigentis.*

14 *Non licet ſucceſſori tranſactionem in parte acceptare, & in parte non.*

15 *Hæres aut ſervare debet factum Auctoris, aut dimittere hereditatem.*

16 *Quando Tranſigens reputetur Jure primi acquirentis, qui poteſt præjudicare vocatis.*

17 *Habens majorem partem Juriſpatronatus dicitur habere totum.*

18 *Quando Juſpatronatus dicatur tantum competere ex nova titulo tranſactionis.*

19 *Præſentatio in Jurepatronatus litigioſo dependet ab exitu litis.*

20 *De gratificatione Ordinarii in paritate vocum.*

21 *Ad evitandam gratificationem Ordinarii ſolet obtineri in dataria Apoſtolica gratia pro præſentate cum derogatione.*

22 *Quæ gratia operatur non obſtante ſententia Ordinarii lata ex Juſtitia, non autem gratificatione.*

23 *Aut ſtandum eſt tranſactioni, aut redeundum ad jura litigioſa.*

24 *Executrix excedere non poteſt limites ſibi præſcriptos, & n.* 48. *&* 49.

25 *Juſpatronatus gentilitium in ultimo ſit hereditarium.*

26 *Donatio Juriſpatronatus non acceptata per Donatarios ex inobſervantia non attenditur.*

27 *Ad limites poſſeſſionis, quam habuit pater Juſpatronatus defertur ejus filiis.*

31 *Tranſactio facta per gravatam ſuper re fideicommiſſaria acquirit fideicommiſſo, & quando, & n.* 32.

33 *Tranſactio ſtipulata pro ſucceſſoribus quibuſcunque, & quibus dederint in perpetuum importat qualitatem mere hereditariam Juriſpatronatus, amplia, ut n.* 34.

35 *In Judicio poſſeſſorio attenditur, quod factum fuit, non quid fieri debebat, & n.* 36.

37 *Patronus in acquiſitione facta ex propria induſtria per tranſactionem habetur loco primi acquirentis.*

38 *De regula arguendi voluntatem a poteſtate.*

39 *Acquiſitio facta per tranſactionem ex propria induſtria non cadit ad commodum fideicommiſſi, vel donationis.*

41 *Collitigans non ignorare, ſed ſcire præſumitur Jura producta in Juditio.*

42 *Non datur ignorantia in facto proprio.*

43 *Scientia præſumitur ex conjunctione ſanguinis.*

44 *Firmatur ſtatus etiam in præjudicium Pupilli, quando hic factus major ratificavit in ſequentibus ſtatibus.*

45 *Exceptio erroris in poſſeſſorio non attenditur, niſi ſit clara.*

46 *Scientia præſumitur ex pluralitate actuum cum lapſu temporis.*

47 *In continuatione poſſeſſionis non requiritur exiſtentia Perſonæ intereſſe habentis, ejuſque ſcientia, & patientia.*

50 *Vocatus Jure proprio nequit impugnare factum defuncti, cujus eſt heres.*

51 *Licet ſit heres beneficiatus niſi rationem reddiderit.*

52 *Ante redditam rationem heres beneficiatus reputatur ſimplex, & non beneficiatus.*

53 *Nihil*

53 *Nihil obſtante inventario.*
54 *Quando hæres poſſit impugnare factum defuncti, & quando non, & vide n. 55.*
56 *Deciſiones S. Rotæ faciunt ſtatum licet in earum ſequelam adhuc deventum non fuerit ad ſententiam.*
57 *Donec revocentur, debent præſupponi, & habentur pro juſtis.*
58 *Nec poteſt contrarium judicari in aliis Tribunalibus inferioribus.*

ALLEGATIO XCI.

POſſidebant olim plures agnati antiquiſſimæ Familiæ de Giandonatis, ex diverſis Ramis proveni-
2 nientes, Inſigne Juſpatronatus plurium Eccleſiarum, & Beneficiorum in Florentina Diœceſi exiſtentium, quod Juſpatronatus, titulo hæreditario Joannis Baptiſtæ de Giandonatis unius ex Patronis, & ſimul Donatarii aliorum Patronorum memoratæ Familiæ, ſupponitur feciſſe tranſitum in Nobilem Familiam de Salviatis circa finem Sæculi decimiquinti, non quidem in totum, ſed pro rata, ſive majori, ſive dimidia ad formam judicati *in dec. 798. cor. Merlino.*

Eodem tempore, anno ſcilicet 1583. Dantes de Giandonatis ex altero Ramo Familiæ proveniens, & ſine Prole decedens demandavit Alexandræ ejus Sorori, quatenus ipſa donaret Juſpatronatus quarumcunque Eccleſiarum ipſi Danti competens uni ex Filiis Andreæ Filiæ ipſius Alexandræ, & Neptis reſpective ipſius Dantis ejuſque Deſcendentibus cum onere ſe cognominandi de Giandonatis ibi = *demandavit dicta D. Alexandra Sorori, quatenus vellet condonare Inſignia, Arma, & Honores, Privilegia, & Juſpatronatus quarumcunque Eccleſiarum ipſi Danti competentia, & in quibus dicta Domina ipſi Donato ab inteſtato ſuccederet uni ex Filiis dictæ Dominæ Andreæ Neptis, &c. ſive tam nato, quam naſcituro in futurum, & ejus Deſcendentibus in infinitum, uti infra cognominarentur de Giandonatis.*

Alexandra autem anno 1594. narrando voluntatem, ut ſupra expreſſam prædicti ejus Fratris = *& volens ipſa effectuare, quæ demandata eidem fuerunt, & ſe conformare voluntati dicti Dantis Fratris* = per Inſtrumentum Donationis conceſſit, & dedit Juſpatronatus Giandonato de Junctis uni ex Filiis, Andreæ, ejuſque Filiis & Deſcendentibus Maſculis uſque ad ultimum ex eis, & ſucceſſive, ſeu in defectum lineæ hujus Filii donavit Juliano alteri Filii Andreæ, ejuſque Filiis, & Deſcendentibus, & ſic etiam poſtea ordine ſucceſſivo alteri ex Filiis Andreæ, qui erant quatuor, nempe ultra prædictos duos Modeſtus, & Bernardus, & conſtat, quod poſt hujuſmodi Donationem prædictus Jandonatus de Junctis primus filius Donatarius præſentavit Coſmum de Vulpibus de anno 1603. ſimul cum Marchione Laurentio Salviato, in quem devenerat alia rata Juriſpatronatus titulo hæreditario ut ſupra, quemadmodum legitur apud Merlin. *dict. deciſ. 798. ante n. 1.*

Secuta vacatione unius ex Beneficiis de Jurepatronatus, ut ſupra, Dns Jacobus Salviatus hæres Laurentii præſentavit Nicolaum Camparum, ſive Julianum de Nave, qui obtinuit Gratiam Apoſtolicam pro Præſentato cum derogatione medietatis vocum. Per contrarium vero neſcio, an Jandonatus de Junctis, ſive Bernardus alter Filius Andreæ præſentavit quendam Malteſium, & inter præſentatos introducta lite coram Ordinario emanavit Sententia pro Inſtitutione Malteſii, & contra Executionem Gratiæ pro Præſentato, quæ in gradu appellationis fuit revocata, & data executio Litteris Apoſtolicis.

Delata cauſa ad S. Romanæ Rotæ Auditorium in tertia Inſtantia reſolutum fuit Litteras Apoſtolicas non eſſe exequendas, & prædictam Sententiam eſſe infirmandam, ut ex *deciſ.* 20. *Decembris* 1632. *edita, coram Merlin. inter ejus impreſſas deciſ.* 563. deinde autem aſſumpta diſputatione ſuper pertinentia in petitorio deciſum fuit, Juſpatronatus ſpectare ad Ducem Salviatum pro medietate ex motivo, quod eſſet hæreditarium, & non gentilitium, recedendo in hac parte a præcedenter deciſis pro qualitate Gentilitia, ut legere eſt in *Deciſ. 798. coram Merlino.*

Pendente hac lite anno ſcilicet 1646. collitigantes devenerunt ad concordiam, qui tunc erant Dux Jacobus Junior de Salviatis ex una, & Bernardus alter ex Filiis Andreæ, qui Bernardus, ut probabiliter credo, attenta qualitate hæreditaria Juriſpatronatus dubitavit non ſolum ejus dimidiam ſpectare ad Ducem Salviatum, ſed quatuor ex quinque partibus titulo hæreditario Joannis Baptiſtæ olim Plebani Eccleſiæ S. Joannis in Sugana habentis tam propriam vocem, quam alias tres tanquam Donatarii aliorum trium Familiæ de Giandonatis, ſcilicet Benedicti, Mariæ Magdalenæ, & Aliobianchi, & propterea deveniendo ad concordiam cum Duce Salviato conventum fuit, quod ad Ducem Salviatum ſpectaret Juſpatronatus in ſeptem Eccleſiis, ſeu Beneficiis nuncupatis S. Joannis in Sugana, S. Laurentii in Cipallatico, S. Stephani in Gabbiolo, S. Quirici in Collina, S. Petri de Ripa, S. Laurentii in Pirignano, S. Petri de Monte Palto, quorum Beneficiorum, ſeu Eccleſiarum Juſpatronatus adjudicatum fuit eidem Duci Salviato, ejuſque hæredibus, & Succeſſoribus quibuſcunque, & quibus dederint;

Juſpatronatus autem Eccleſiarum, ſeu Beneficiorum inſimul unitorum S. Michaelis a Turri, S. Laurentii, & S. Martini conventum fuit ſpectare, & pertinere debere ad eundem Bernardum = *Ejuſque ſimiliter hæredes; & Succeſſores quoſcunque, & quibus dederint in perpetuum.* =

Et demum conventum fuit; Juſpatronatus Beneficiorum inſimul unitorum S. Mariæ de Romula, & S. Leonardi de Quercivola ſpectare, & pertinere debere in perpetuum = *pro medietate ad D. Excellentiſſimum Ducem, & pro alia medietate ad prædictum D. Bernardum eorumque reſpective hæredes, & ſucceſſores quoſcunque atque in, & ſuper eis conſtitutus ſit, & eſſe cenſeatur perpetuus, communis, & indefinitus Turnus* = qui Turnus in prima vice pertineret = *ad prædictum D. Bernardum, ac hæredes, & Succeſſores ſuos, ſecunda autem vice ad Ducem Salviatum, ejuſque pariter hæredes, & Succeſſores, & ſic deinceps in perpetuum alternative ſpectaret, & ſpectare deberet.* =

Et in hac concordia dictum fuit, quod unuſquiſque ex Tranſigentibus de ſuo Jure, & Juribus ad ſui libitum diſponere poſſet, & valeret, abſque alterius partis concurrentia cedendo ſibi, ſeu communicando ad invicem omnia Jura ibi = *Et ex cauſa Concordiæ, & Conventionum hujuſmodi dictæ partes, quibus ſupra Nominibus ad invicem, & viciſſim ſibi qua ſupra ſtipulatione ceſſerunt, & altera alteri, ac e converſo ceſſit, &c. ac ita quod utile per inutile etiam titulo Donationis irrevocabilis inter vivos donarunt, & unaquæque donavit omnia, & ſingula Jura ſibi ipſis, & earum cuilibet præmiſſorum cauſa, & occaſione quomodolibet, & qualitercunque competentia, & competitura, & quæ competere poſſunt, &c. ad habendum, &c. admittentes ſeſe pariter ad invicem ad Jus, & Jura hujuſmodi, ponenteſque mutuo in omnem locum, Jus, & Privilegium ſuum univerſum.*

Hanc concordiam fecit memoratus Bernardus non quidem Jure proprio, ſive uti Donatarius Alexandræ, ſed titulo hæreditario tam Andreæ Matris, nec non Giandonati de Junctis, primi Filii Andreæ, ſeu primi Donatarii ibi = *tanquam Filium, & hæredem dictæ qu. Andreæ de Fonte, atque hæredem qu. Joannis Donati de Junctis Giandonati ipſius dum viveret Fratris, & dictæ etiam Dominæ, Andreæ Filiæ, & hæredis* = Et defuncto eodem Bernardo, cum de anno 1648. vacaſſet Eccleſia Parochialis S. Michaelis a Turri extantibus tantum duobus Filiis ortis ex Modeſto quarto Filio Andreæ, ſcilicet Philippo

lippo

lippo Mariæ Primogenito, & Jacobo Secundogenito, admiſſus fuit ad præſentandum prædictum Jacobus Secundogenitus, & natu minor, qui præſentavit Paulum Vanninum, eique data fuit pacifica Inſtitutio abſque reclamatione Philippi Mariæ Fratris Majoris, iterunque vacata de anno 1651. eadem Eccleſia ad præſentationem ipſius Jacobi inſtitutus fuit Joannes Baptiſta de Pacis, & tertia vice eadem vacata inſtitutus fuit Joannes Baptiſta de Rugeriis ad præſentationem ejuſdem Jacobi, in quo ſtatu notabile eſt, quod præſentavit Philippus Maria natu major procuratorio Nomine Jacobi Fratris Minoris, quem aſſeruit unicum Patronum his verbis = *a D. Filippo qu. Modeſti de Giunctis Cive Florentino vice, & Nomine dicti Jacobi, &c. ejus germani HUJUSMODI ECCLESIÆ INTOTUM PATRONI. & in poſſeſſione, ſeu quaſi Juriſpatronatus, &c. pro quo de rato, &c.* Et eodem modo ſucceſſit ultimus ſtatus anni 1687. vacata iterum Eccleſia pro quarta vice.

Hodie ſucceſſit quinta Vacatio hujus Eccleſiæ de anno 1715. defuncto jam dudum prædicto Jacobo, qui præſentavit in prædictis quatuor ſtatibus, & relictis duobus Filiis, ſcilicet Modeſto natu majore, & Joanne Donato natu minore, quorum uterque in diſcordia præſentarunt, nempe Modeſtus Antonium de Bamberinis, & Joannes Dominicus Martinum de Finochiis, & introducta lite coram Ordinario ſuper Inſtitutione, placuit iſti dare Inſtrumentum Antonio præſentato per Modeſtum ea ſuppoſito, quod juxta Donationem Alexandræ factam de anno 1594. Iuſpræſentandi ſpectaret ad Modeſtum natu majorem.

Per appellationem Martini de Finocchiis devoluta cauſa ad alterum Iudicem in partibus ea indeciſa pendente, Domini Ioannes Donatus Patronus, & Martinus de Finocchiis præſentatus meum pro veritate Votum expoſtularunt, an eis aſſiſtat fundamentum obtinendi Inſtitutionem, ſeu potius regulando Iuſpatronatus juxta legem prædictæ Donationis deſperatam foveant prætenſionem, ad quem effectum tranſmiſerunt ad me facti ſeriem cum circumſtantiis ſupra relatis.

Ego autem matura diſcuſſione ponderatis omnibus mihi in facto ſuppoſitis ad terminos circumſtantiarum, de quibus ſupra, in ſenſu veritatis cenſeo, exercitium Iuriſpræſentandi in præſenti vacatione ſpectare ad hæredem Iacobi, & conſequenter ad Filium ejus hæredem univerſalem, & ſi ambo tam Modeſtus, quam Ioannes Donatus ſunt hæredes Iacobi Patris, ad utrunque cenſeo ſpectare præſentationem, nempe ad quemlibet pro medietate vocum.

Movet me principium indubitatum, quod Iacobus Pater ſemper fuit in quaſi poſſeſſione præſentandi ad controverſam Eccleſiam juxta quatuor ſtatus ſupra relatos annorum 1648. 1651. 1653. & 1687. ideoque quemadmodum, ſi Iacobus viveret ad ipſum ſpectaret Iuſpræſentandi, & ipſe eſſet manutenendus ſtante quaſi poſſeſſione 60. & ultra annorum, ita etiam, defuncto Iacobo Iuſpræſentandi devolutum fuit ad Filium, ſeu Filios ejus hæredes, quia poſſeſſio Patris operatur etiam ad favorem Filii hæredis etiam ad effectum allegandi ultimum ſtatum ex perſona Patris, ut Me ſcribente firmavit Rota in *Bonon. Beneficiorum de Caſtello ſuper Executione Litterarum Apoſtolicarum* 12. *Decembris* 1712. §. *Fin. coram Rev. P. D. Criſpo*, ibi = *Et licet ex Modernis Patronis, qui D. Antonium Galeatium præſentarant in ultimo ſtatu non ipſos, ſed eorum Auctores præſentaſſe appareat; adhuc illorum poſſeſſio in ipſos, veluti Succeſſores abſque novn apprehenſione ad hunc effectum tranſiviſſe dicitur, ita quod d. ultimus ſtatus Modernis Patronis eo modo ſuffragetur, ac ſi ipſimet tunc præſentaſſent, & in Matheranen. Parochialis* 11. *Januarii* 1712. §. *Quod procedit, coram R. P. D. Falconerio* ibi = *Quod procedit, etiamſi Fratres de Tarſis, in ultimo ſtatu non præſentaſſent, cum ſufficiat, quod præſentavit eorum Pater, cujus quaſi poſſeſſio tranſit in Filios, & deſcendentes abſque novn apprehenſione* ibi = *& in Salernitana Juriſpatronatus* 11. *Martii* 1715. §. *Memorata, coram eodem & 13. Januarii* 1716. §. *Certa, coram Rever. P. D. Criſpo, & in Placentina Parochialis* 22. *Martii* 1715. §. *ſubſtulit in fine, coram Rever. P. Dom. Cerro, & in Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *Aliter enim, coram Rever P. D Lancetta*, quod intellige juxta ſuperius deducta in *allegat.* 11. *ſub numero* 20.

Qua ſtante regula in Beneficialibus paſſim ſervanda, obſtare non puto titulum Donationis factæ per Alexandram de anno 1594. in qua donatum fuit Iuſpatronatus omnibus Filiis Andreæ ordine ſucceſſivo eorunque Deſcendentibus in infinitum ea 3
lege, ut ſemper devolveretur Iuſpræſentandi de majore natu in majorem natu; urget enim reſponſio, quod cum Iudicium ſuper Inſtitutione ſit poſſeſſorium, ut dixit Rota *in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *final. coram R. P. D. Falconerio, & in d. Bonon. Beneficior. de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *Hac ſane, coram Rev. P. D Criſpo, & in Caſſanen. Beneficii* 27. *Martii* 1713. §. *Major. cor. eodem, & in Placentina Parochialis* 22. *Martii* 1715. §. *Quare, coram R. P. D. Cerro*, in hoc utique Iudicio non admittuntur exceptiones Tituli, quoties iſte non eſt ita clarus, ut nullam recipiat dubitandi rationem, alias enim concurrente aliqua dubietate, quæ requireret altiorem indaginem, examen Tituli remittitur ad petitorium, & interim proceditur ad terminos poſſeſſionis, in qua Patroni reperiuntur, ut proſequitur Rota *in d. Caſſanen. Beneficii ubi ſupra, coram Rever. P. D. Criſpo*, ibi = *Judicium enim Inſtitutionis, cum ſit mere poſſeſſorium, nequit ex diſcuſſione Tituli altiorem requirentis indaginem in aliquo turbari, cujus examen pro futuris vacationibus deſervire ſolummodo poterit = Et in d. Bonon. Beneficiorum de Caſtello ubi ſupra* §. *Hac ſane, &* §. *In hac igitur, coram eodem; & in Papien. Rectoriæ* 10. *Decembris* 1714. §. *Et in univerſum, & in dicta Placentina Parochialis* 22. *Decembris* 1715. §. *In conſpectu, coram Rever. P. D. Cerro, & in Firmana Beneficiorum* 11. *Januarii* 1715. §. *Neque dicatur, coram Rev. P. D. Lancetta*.

In propoſito Titulus hujuſmodi Donationis habet tot exceptiones, ut nullo modo admitti valeat in hoc Iudicio, immo nec etiam ſuffragari poſſe videatur, etiamſi res eſſet in diverſo Iudicio petito- 4
rio; nam primo obſervo, quod talis Donatio facta fuit abſque conſenſu Ordinarii, qui nec in illa legitur reſervatus, nec probari poteſt interveniſſe ex intervallo, quo caſu Donatio remanſit prorſus irrita, & nulla, & Iuſpatronatus titulo hæreditario ſtetit penes Alexandram donantem, & deinde tranſitum fecit in Andream, ejuſque Filios, & hæredes, ut etiam in terminis Donationis factæ propriis Filiis dixerunt Lambertin. *de Jurepatron. part.* 2. *lib.* 1. *artic.* 2. *quæſt.* 6. Vivian. *eodem tract. lib.* 4. *capit.* 4. *n.* 8. Tott. *de pact. fut. ſuc. lib.* 2. *cap.* 39. *n.* 50. *&* 58. Gratian. *diſcept.* 577. *n.* 38. Rota *dec.* 238. *n.* 8. *p.* 10. *& dec.* 73. *n.* 27. *part.* 11. *cum aliis relatis in Majoricen. Juriſpatronatus* 16. *Maii* 1704. §. *Non relevante, coram bon. mem. Muto*.

Neque præſumpta confirmatio, & tacitus conſenſus Ordinarii deſumi poteſt ab obſervantia, quia non video quod Giandonatus de Iunctis primus Filius in Donatione vocatus alia vice repræſentaverit, quam ſemel de anno 1603. ut refert Rota *coram Merlin. dec.* 798. *ante num.* 1. quæ unica præſentatio cum fieri potuerit hæreditario nomine Andreæ Matris Filiæ, & hæredis Alexandræ, nihil concludit ad effectum deſumendi tacitum conſenſum præſtitum Donationi ab Ordinario ad quem effe- 5
ctum requiritur, quod quis præſentaverit expreſſe titulo Donationis, & Epiſcopus præſentatum admiſerit veluti Donatarium, ut explicat Lambertin. *de Jurepatr. part.* 2. *libr.* 1. *quæſt.* 1. *artic.* 7. *num.* 5. *fol. Mihi* 254. ibi = *bene dicerem unum, quod ſi tranſlatum fuiſſet Juſpatronat. in aliquem ſine conſenſu Epiſcopi, & in aliquibus actibus Patrono ſpectantibus Epiſcopus ſciens, illum Donatarium, & veluti*

Dona-

Donatarium admittat in Jurepatr. nulli dubium eſt, hoc ſufficere prooonſtaſa, & coram Pouhinger. dec. 177. numer. 6. & in recent. deciſ. 298. ſub num. 8. in fine part. 11.

Immo tantum abeſt, ut hæc donatio fuerat ab E-
6 piſcopo confirmata, & ejus vigore Iuſpatronatus delatum ad filios Andreæ, ut obſervantia contrarium præſeferat, & oſtendat Iuſpatronatus fuiſſe regulatum non ex lege donationis, ſed ex titulo hæreditario ad formam ſucceſſionis ſive ex Teſtamento, ſive ab inteſtato, Etenim defuncto Giandonato de Iunctis filio primo vocato in donatione, Bernardus alter filius occaſione litis habitæ in S. Romana Rota *coram Merlino* devenit ad tranſactionem cum Duce Salviato hoc titulo = *Bernardum qui Philippi de Junctis, & Giandonatis de eadem Civitate Florentina tanquam filium, & heredem d. qu. Andrea de Fonte, atque heredem qu. Joannis Donati de Junctis Giandonatis ipſius cum viveret fratris, & d. etiam D. Andrea Filii, & heredis* = in hoc autem actu tria ſpecialiter notanda ſunt, alterum, quod Bernardus tranſigendo ſuper Iurepatronatus tranſigit tanquam hæres Andreæ Matris, alterum tanquam hæres Giandonati de Iunctis ejus fratris primi vocati in donatione, & alterum denique quod iſtum expreſſit filium, & hæredem prædictæ Andreæ Matris, idemque per hoc reſultat, quod ipſe Bernardus ſe exprimendo hæredem Andreæ Matris, & Giandonati fratris, nullo modo uſus fuerit donatione, ſed ſe veſtiendo in hoc actu patronali titulo hæreditario Matris, & fratris omnino diſſimili, & diverſo ab illo donationis, qua mediante ipſe ex propria perſona in donatione vocatus comparuiſſet, hoc modo implicite declaraverit donationem extitiſſe caducam, & nullam ex defectu conſenſus Ordinarii, ut in preciſis terminis firmavit Rot. *in d. Majoric. Juriſpatronatus* 16. *Maii* 1704. §. *Hinc ſedulo cum ſeqq. coram bon. mem. Muto* ibi = *hi enim actus, ſicut concludunt, Præſentationes factas fuiſſe titulo hereditario ita excludunt, quod fieri potuerint vigore donationis particularis* = *& inferius*, §. *Hanc eandem* ibi = *hanc eandem inobſervantiam donationis præſeferunt ſucceſſive præſentationes facta cum expreſſione qualitatis hereditaria* = nam quoties actus ſubſequentes ſunt diffomes a titulo Donationis, ex illis probata remanet ejus inobſervantia, ut proſequitur Rota *in d. Majoricen. Juriſpatronatus ubi proxime*, §. *Hinc ſedulo in fine, coram bon. mem. Muto*, Rota *deciſ.* 262 *numer.* 1. *part.* 2. *diverſor. & deciſ.* 29. *numer.* 39. *part.* 7. *recentior. & in Piſtorien. Beneficii* 27. *Martii* 1716. §. *Quod clarius, coram Rev. P. D. Cerro*.

Quod procedit etiamſi non agatur de præſentationibus titulo hæreditario ut ſupra factis, quia ſa-
7 tis eſt hoc titulo Bernardum deveniſſe ad Tranſactionem ſuper Iurepatronatus, qui eſt actu Patronalis non ſecus ac præſentatio, immo actus potentior ipſo actu præſentationis, cum tangat ſubſtantiam, & proprietatem Iuriſpatronatus, ut reſpondet Rota *in Florentina Juriſpatronatus de Ricaſolis* 10. *Martii* 1603. *coram Card. Lancellot. impreſſ. apud* Vivian. *de Jurepatronatus lib.* 4. *cap.* 1. *poſt n.*81. *verſic. non obſtat quartum in fine, & in Mediolan. Prioratus* 21. *Decembris* 1699. §. *Similiter*, & §. *Verum, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano* ibi = *præſtitit conſenſum concordia*, &c. *qui actus cum fieri nequiverit citra Jus, & nomen veri Patroni quamvis unionc ſufficiens reputatur* = & 15. *Februarii* 1700. §. *Similiter, cor. eodem*.

Et quidem ex prædicta Tranſactione per Bernardum geſta titulis hæreditariis, ut ſupra reſultat inobſervantia Donationis, dum ſecundum hanc Bernardus ex propria perſona ſucceſſiſſet independenter ab hæreditario titulo Matris, & Fratris, immo, cum Donatio facta non fuerit Matri, incongrua, & repugnans erat expræſſio, quod tam ipſe Benardus, quam Giandonatus ejus Frater fuiſſent filii, & hæredes Andreæ illorum Matris, & ſufficiens fuiſſet
8 ſola expreſſio Filiationis; Hic ergo actus veluti difformis ab ipſo titulo Donationis ejus inobſervantiam concludit, ut in terminis Rota *in Lunen. Sarzanen. Beneſ.* 5. *Decembris* 1687. §. *Et quidem cum ſeqq. coram bon. mem. Urſino, & in dict. Majoricen. Juriſpatr.* 16. *Maii* 1704. §. *Hinc ſedulo cum ſeq. cor. bon. mem. Muto*.

Sed clarius hoc deſumitur poſt obitum Bernardi, dum exiſtentibus ex Modeſto altero Filio Andreæ 9
duobus Filiis, nempe Philippo Maria Majori natu, & Iacobo minori natu, præſentationes expletæ ſemper fuerunt per Iacobum natu minorem in quatuor ultimis ſtatibus annorum 1645. 1651. 1653. & 1687. immo in altero ex illis præſentavit frater natu major vice, & nomine Iacobi natu minoris aſſerendo, Iuſpatronatus ad ipſum Iacobum in totum ſpectare, ſeu illum eſſe Patronum in totum, in quibus terminis clara remanet ineffectuatio, & inobſervantia Donationis, ut in terminis terminantibus firmavit Rota *in d. Lunen. Sarzanen. Beneficiorum* 5. *Decembris* 1687. §. *Et quidem*, & §. *Ex præſentationibus, coram bon. mem. Urſino*, ibi = *ex actibus Donatariorum inobſervantia, & ineffectuatio Donationis reſultat quandoquidem quinque filii Auguſtini Donantis d. Jurapatronatus paſſi non ſunt poſt mortem Patris transferri in majorem natu, ſed ea*, &c. *poſſederunt titulo hereditario, eodemque Jure pro ſe, ſuiſque heredibus acceptarunt*, &c. *qui actus fieri ſane non potuiſſent, ſi donatio ab Auguſtino facta favore Primogeniti, & majoris natu de familia*, &c. *ſecum ſortita fuiſſet effectum. Ex præſentationibus autem hoc idem eruitur, quandoquidem nulla exhibetur præſentatio facta a Majori natu, quæ correſpondeat titulo, & tenori Donationis, ſed omnes geſta oſtenduntur*, &c. *titulo hereditario*, &c. *quæ uti adverſantes qualitatibus Primogenituræ, & conditionibus in dicta Donatione præſcriptis, eam omnino deſtruunt, & ineffectuatam demonſtrant* = et concordat Rota *in d. Majoricen. Juriſpatr.* 16. *Maii* 1704. §. *Potiſſime*, et §. *Hanc eandem, cor. bon. mem. Muto*.

Ex quibus reſultat inobſervantia, & ineffectuatio Donationis, ſive quia illa remanſerit nulla ex de- 10
fectu conſenſus Ordinarii, ſive ex alio capite, de quo infra, & ideo actus tanto tempore ineffectuatus quidquid ſit in petitorio, certe in poſſeſſorio attendi non meretur, ubi attenditur ultimus ſtatus, ad cujus formam continuare debet ſucceſſio in Iurepatronatus, non attento, an bene, vel male ultimi ſtatus proceſſerint, quia ſemper urget reſponſio, quod Poſſeſſio, & obſervantia ſtat contra Titulum, & tenorem Donationis Rota *in Pennen. Beneficii ſuper executione Litter.* 17. *Martii* 1710. §. *Ex hoc autem, coram R. P. Dom. Aldrovando* ibi = *non attento, an Juſte vel injuſte poſſideat* = *Et in Mediolanen. Prioratus* 15. *Februarii* 1700. §. *Idque procedit, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano* ibi = *Idque procedit, etiamſi illi, qui exiſtunt in dicta quaſi poſſeſſione præſentandi non eſſent veri & indubitati Patroni*, & 14. *Februarii* 1701. §. *Cum enim, coram Eminentiſſimo Cardinali Scotto*, & 5. *Maii* 1702. §. *Et tanto magis, coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Priolo, et in Firmana Beneficiorum* 21. *Januarii* 1715. § *Accedente, coram Rever. P. D. Lancetta*.

Secundo præter nullitatem Donationis ex defectu conſenſus Ordinarii, ut ſupra comprobatam ab obſervantia adverto, illam ex altero fundamento graviori non eſſe attendibilem, ex quo ſcilicet Iuſpatronatus, de quo agitur Filiis Andreæ fuit interverſum, & impugnatum per Ducem Salviatum in lite cœpta ante annum 1632. & continuata uſque ad annum 1646. in S. Romanæ Rotæ *Auditorio coram Merlino*, ubi poſtquam emanavit Deciſio pro qualitate hæreditaria Iuriſpatronatus, & firmatum extitit, Iuſpatronatus ſpectare ad Ducem Salviatum titulo hæreditario Ioannis Baptiſtæ de Giandonatis olim Plebani S. Ioannis in Segana, Bernardus unus ex filiis Andreæ ſuperſtes devenit, ut ſupra ad tranſactionem cum eodem Duce Salviato, qua mediante, relicto eidem Duci libero Iurapatronatus in quibuſdam Eccleſiis & Beneficiis, obtinuit privativum Iuſpræſentandi ad Eccleſiam S.
Michae-

Michaelis a Turri, & S. Laurentii, & cumulativum per alternativam, & Turnum cum Duce Salviato ad Eccleſias S. Mariæ de Romula, & S. Leonardi, & hoc Juſpatronatus obtinuit = *pro ipſo Bernardo ejuſque heredibus, & ſucceſſoribus quibuſcunque, & quibus dederint in perpetuum* = Et in eadem tranſactione Tranſigentes ad invicem ceſſerunt, & titulo Donationis donarunt omnia Jura ſibi ipſis, & cuilibet ipſorum competentia ſuper eiſdem Eccleſiis, quo caſu duo exinde reſultant, alterum, quod Bernardus poſt Tranſactionem mutaverit cauſam, & titulum poſſidendi ex alio novo titulo Tranſactionis ex Juribus Ducis Salviati ſibi ceſſis, & Donatis, quia Tranſactio primævos titulos omnino
11 innovat, & extinguit, Rota *coram Mantic. dec.* 241. *numer.* 8. *& coram Merlin. deciſ.* 854. *numer.* 4. *& in recentior. deciſ.* 140. *numer.* 16. *&* 17. *part.* 16. *& deciſ.* 777. *num.* 8. *& ſeqq. part.* 18. *tom.* 2. itaut alia lex a tranſactione diverſa attendi ſeu allegari amplius non poſſit *l. quamvis* 39. *C. de tranſact.* Rot. *deciſ.* 654. *num.* 1. *& dec.* 777. *num.* 10. *& in ſpecie probat* Oleo *de ceſſ. Jur. tit.* 6. *quæſt.* 7. *numer* 18. ubi quod regula quod tranſactio novum titulum non præſtat limitatur quando Actor cederet omne Jus ſibi competens ibi = *alia res eſſet tranſactio, quæ dimittendo contrahitur non ſolum litem, ſed rem ipſam litigioſam reſpiceret, & alter cederet poſſeſſori jus omne ſibi in illa re competens, nam tunc novum titulum præſtabit tranſactio.* =

Et alterum quod tranſactio ſicut dedit acquiſitionem novi tituli ex juribus ceſſis, & communicatis per Ducem Salviatum, ita etiam dare potuit novam legem ſuccedendi diverſam ab illa præſcripta in donatione, & ideo cum facta fuerit acquiſitio per tranſactionem favore Bernardi ejuſque hæredum, & ſucceſſorum quorumcunque ibi = *Ejuſque ſimiliter heredes, & ſucceſſores quoſcunque, & quibus dederint in perpetuum* = hanc legem ſervare tenentur omnes, qui ſuccedere prætendunt in hoc Jurepatronatus, cum dicatur tranſactio bona fide
12 facta, quæ afficit etiam ſucceſſores jure proprio vocatos in Jurepatronatus gentilitio, ut tradit Urceol. *de tranſact. qu.* 27. *per tot. & refert* Sabell. *in ſumm. diverſ. tract. in verbo tranſactio n.* 34. Et ego ſcripſi. *Diſcept. Eccleſ.* 53. *n.* 20.

Sed quod meum in hac opinione ſenſum confirmat, illud eſt, quod hæc nova lex adjecta in Tranſactione pro qualitate hæreditaria favore hæredum, & ſucceſſorum quorumcunque obſervata reperitur ſpatio 60. annorum, & ultra per Jacobum unum ex filiis Modeſti Filii Andreæ, qui præſentavit in quatuor ultimis ſtatibus licet eſſet minor natu ad excluſionem Philippi ejus Fratris natu majoris, & ſic contra formam Donationis, & cum nova forma inducta per novum Titulum tranſactionis, quo caſu videre non poſſum quo titulo ſuccedere prætendat Modeſtus hodiernus collitigans ſi velit uti titulo Donationis.

Primo enim dico, quod impugnare non valet tranſactionem veluti bona fide factam, quæ afficit etiam jure proprio venientes quamvis non ſint hæredes tranſigentis, Rota *coram Priol. deciſ.* 127. *numer.* 718. *deciſ.* 161. *n.* 16. ſed eo magis, quia Modeſtus eſt hæres Jacobi Patris, & iſte, ut ſuppono, hæres Bernardi tranſigentis, ubi præterea licitum non
13 eſt hæredi impugnare tranſactionem ab Auctore ſuo factam, Rota *dec.* 244. *num.* 5. *coram Priolo*, & in ſubjecta materia Juriſpatronatus dixerunt Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 60. *numer.* 25. *& ſeqq.* Rot. *in Florentina Canon.* 8. *Maii* 1705. §. *Et per conſequens, coram R. P. D. Lancetta, &* 2. *Julii* 1706. §. *Firmata, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo, & in Imolen. Juriſpatronatus* 27. *Januar.* 1710. §. *Maxime, cor. R. P. D. Lancetta.*

Quod procedit indiſtincte tam quoad ſubſtantiam, ſeu quotam Juriſpatronatus in eadem tranſactione præſcriptam, quam circa qualitatem hæreditariam ipſius Juriſpatronatus, Rota *in dicta Imolen. ibi proxime*, cum tranſactio nequeat ab hærede impugnari in omnibus per eam expreſſis, & conventis, neque eam liceat in parte acceptare, & in
parte reprobare ex regula *Textus in lege cum quæritur ff. de adminiſt. Tutor.* Gratian. *diſceptation.* 301. *numer.* 57. Rota *coram Gregor. deciſion.* 467. *numer.* 5. *ubi Adden. numer.* 16. *& in recent. deciſ.* 346. *numer.* 4. *deciſ.* 16. Neque in hac parte attenditur defectus Poteſtatis, an potuerit, nec ne Jacobus innovare Titulum, & formam ſuccedendi in tranſactione datam, non ſemper urget reſponſio, 14
quod hæres, aut dimittere debet hæreditatem, aut obſervare tenetur factum Auctoris, juxta notum *Textum in l. cum a Matre Cod. de rei vindicatione*, quæ in hac materia Juriſpatronatus locum obtinet, ut *in dicta Florentina Juriſpatronatus ubi ſupra, coram R. P. D. Lancetta.* 15

Ultra quod defectus poteſtatis in tranſigente non eſt allegabilis, quoties tranſactio inita fuit bona fide, & produxit commodum ſucceſſione vocatis, 16
quod ſine tranſactione conſequi non potuiſſent; Hoc enim caſu Tranſigens meo Judicio reputatur loco primi acquirentis, qui poteſt etiam in præjudicium vocatorum diſponere, ut tradunt Cyriac. *Controv.* 23. *n.* 4. Giurb. *de ſucceſſ. Feud.* §. 1. *Gloſſ.* 8. *num.* 45. *&* 55. *&* §. 2. *Gloſſ.* 3. *num.* 30. *&* 89. Boſcol. *apud* Card. de Luc. *de Feud. controv. Feudal. act.* 2. *num.* 20. *& ſeqq. & act.* 3. *numer.* 11. *& ſeqq.* Marta *de ſucceſſor. Legal. part.* 1. *quæſt.* 23. *articul.* 3. *n.* 41. *&* 42. Rota *dec.* 35. *n.* 47. *poſt* Balduc. ad Ramun. *Tom.* 2.

Secundo dico, quod Modeſtus impoſſibile eſt, quod alio Jure, & Titulo, quam Tranſactionis venire poſſit ad præſentandum, quia Jus Donationis fuit interverſum ex lite mota per Ducem Salviatum ante annum 1632. & quæ juxta noviſſimam Deciſionem Merlini canonizato Jurepatronatus pro hæreditario omnino perimebat Jus Donationis, ſeu illud reddebat inutile ad præſentandum, & obtinendum Inſtitutionem ea ratione, quod Rota declaravit, Juſpatronatus ſpectare ad Ducem Salviatum titulo hæreditario Joannis Baptiſtæ de Giandonatis, & licet in ſæpecitata *Deciſione* 798. aſſeratur, Joannem Baptiſtam de Giandonatis fuiſſe admiſſum pro medietate Juriſpatronatus, attamen facile erat Duci Salviato oſtendere, prædictum Joannem Baptiſtam, cujus Titulo hæreditario ipſe veniebat, habuiſſe quatuor ex quinque vocibus controverſi Juriſpatronatus, unam ex Perſona propria, alias vero tres velut Donatarium Benedicti Mariæ Magdalenæ, & Aliobianchi de Giandonatis juxta Inſtrumenta Donationum, quæ deinde fuerunt expreſſa in ipſo actu Tranſactionis veluti facta de annis 1558. & 1564. per acta Bottini, & Luperelli Notariorum Florentiæ, itaut redeunte Duce ad novam propoſitionem Cauſæ in Rota ſuper articulo quotæ, ſeu pertinentiæ, arrogare ſibi potuiſſet, & vindicare quatuor voces, unica tantum relicta Filiis Andreæ in vim Donationis, quæ unica vox in concurſu aliarum quatuor majorem partem Juriſpatronatus conſtituentium remanſiſſet ſuffocata, & ſic inutilis; Utile ergo negotium fuit devenire ad tranſactionem acquirendo privativum Juſpatronatus ad Eccleſiam SS. Michaelis, & Laurentii, & cumulativum ad Eccleſiam SS. Mariæ de Romula, & Leonardi de Quercivola, relictis ad præſentationem ſolius Ducis aliis Eccleſiis, ſeu Beneficiis; Si enim habens majorem partem Juriſpatronatus dicitur habere totum Rota
deciſ. 424. *n.* 5. *part.* 19. *& coram Coccin. dec.* 2197. 17
num. 19. *&* 20. *& in Pennen. Beneficii ſuper Executione Litterarum* 17. *Martii* 1710. §. *Alter, coram Rever. P. D. Aldrovando, & in Firmana Beneficior.* 19. *Januarii* 1711. §. *final. coram Rev. P. D. Lancetta.*

Inde aſſequimur, Juſpatronatus ad Controverſam Eccleſiam S. Michaelis conceſſum in Tranſactione recognoſci debere ex titulo illius, & ex Juribus ceſſis, & donatis per Ducem Salviatum, qui habebat majorem partem Juriſpatronatus, & exinde
oſtendatur, Juſpatronatus ex novo titulo Tranſactionis tantum competere poſſe tam Iacobo, quam hodiernis Collitigantibus ejus Filiis, dum virtute Do- 18

natio-

„ *comprœſentatos, ubi attenditur, ſolus effectus poſ-* „ *ſeſſionis, & ſufficit unius actus, ut potior judicari* „ *debeat præſentatio facta ab illis, qui ſunt in quaſi* „ *poſſeſſione præſentandi, etiamſi non eſſent veri Pa-* 29 *troni* = *& in Pennen. Beneficii ſuper executione lit-terarum* 17. *Martii* 1710. §. *Ex hoc autem, coram* „ *R. P. D. Aldrovando* ibi = *Nihil aliud exigitur,* „ *quam juſtificare, quod quis fuerit præſentatus ab eo,* „ *qui juxta ultimum ſtatum reperitur in quaſi poſſeſ-* „ *ſione præſentandi, &c. non attento an juſte, vel inju-* „ *ſte poſſideat.*

Vanum itaque cenſui arrogare ſibi Juſpatronatus ad formam antiqui, & Ferruginoſi tituli ultra centenariam deſumpti ab anno 1594. in conſpectu obſervantiæ, & quaſi poſſeſſionis contrariæ, & præſeferentis qualitatem hæreditariam ab anno 1646. uſque in præſens longævo ſpatio 70. annorum fir-30 matæ, cum iſte nudus titulus, donec non fuerit canonizatus in ſuo Judicio petitorio per tres conformes, nunquam ſit efficax retardandi Judicium poſſeſſorium, etiam ſi non poſſeſſor, ſed qui habet titulum, dici poſſet verus Patronus, ut præter ſuperius adductas S. Rotæ deciſiones advertit Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 8. *num.* 106. & 107. „ ibi = *aliorum enim non exiſtentium in tali poſſeſ-* „ *ſione nulla habetur ratio, juxta Textum cum ſua* „ *materia in cap. conſultationibus, &c. etiamſi, qui* „ *non eſſent in poſſeſſione alias forent veri, & indu-* „ *bitati Patroni* = Rota *de executor. litter. Apoſtol. par.* 1. *in addit. ad cap.* 5. *n.* 47. ibi = *& attendi-* „ *tur quis ſit poſſeſſor, non qui verus Patronus* = Rot. *in Lucana beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *final. cor. R. P. D. Falconerio.*

Non obſtant modo objectiones in contrarium excitatæ, quæ conſiſtunt in deſtruenda obſervantia, & quaſi poſſeſſione præſentandi Jure hæreditario, & difformiter ab ipſo titulo controverſæ Donationis. Primo ſcilicet dicendo, quod Bernardus in concordia anni 1646. licet acquiſiverit Iuſpatronatus cum qualitate hæreditaria, ſcilicet pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſuccaſſoribus quibuſcunque; attamen deficiat in eo voluntas alterandi titulum donationis, dum non probatur habuiſſe ejus notitiam, & quod acquiſitio etiam facta pro hæredibus, & ſucceſſoribus intelligi poſſit pro vocatis in Donatione exemplo tranſactionis initæ per Gravatum ſuper re fideicommiſſaria, per quam licet ſti-31 pulatam pro ſe, & hæredibus quibuſcunque, acquiritur Fideicommiſſo, ſeu Fideicommiſſariis, ut apud Rot. *deciſ.* 209. *num.* 24. & *ſeqq.* & *deciſ.* 414. *nu.* 16. & *ſeqq. par.* 19. *recent.* & *cor. Emerix Jun. dec.* 199. *n.* 3. & *ſeqq.* & *dec.* 1031. *n.* 3. & *ſeqq.* & *deciſ.* 1059. *n.* 18. *ſeqq.*

Secundo autem dicendo, quod ſtatus ſubſecuti non adverſantur; ille enim anni 1648. emanavit tempore, quo Philippus natu major erat in ætate minori conſtitutus, & præſentationem explevit ejus mater, & Tutria; alii vero duo ſtatus annorum 1651. & 1653. qui ſunt clariſſimi tolli prætenduntur cum reſponſione, quod non probetur tunc temporis Philippum habuiſſe ſcientiam donationis, & ultimus denique ſtatus ſucceſſerit poſt obitum ejuſdem Philippi.

Ego enim examinatis hujuſmodi objectionibus eas cenſeo prorſus irrelevantes, & inſubſiſtentes, Concordia enim inita cum Bernardo cum Duce 32 Salviato clare importat acquiſitionem Juriſpatronatus qualitate mere hæreditaria, ibi = *Ad prædi-* „ *ctum D. Bernardum Junctum de Giandonatis ejuſ-* „ *que ſimiliter hæredes, & ſucceſſores quoſcunque,* „ *& quibus dederint in perpetuum,* = quo ſtante male applicata fuit concluſio de tranſactione inita per Gravatum, & ſtipulata pro ſe, & hæredibus, quæ commode intelligi poteſt pro hæredibus, & ſucceſſoribus vocatis ad fideicommiſſum, in quibus terminis loquitur Rota *dec.* 209. *num.* 24. *part.* 19. ibi = *In nihilo relevante, quod ſtipulatio concepta* „ *ſit pro ſe, & hæredibus, quia &c. cenſetur ſtipula-* „ *tio facta pro hæredibus, & ſucceſſoribus vocatis ad* „ *fideicommiſſum,* = & in his etiam terminis loquitur Emerix Jun. *dec.* 991. *num.* 3. cum aliis in objecto relatis.

Hæc autem interpretatio impoſſibile eſt, quod dari poſſit in hac tranſactione, quæ ſtipulata non fuit per Bernardum ſimpliciter pro ſe, & hæredibus, & ſucceſſoribus, ſed facta legitur ibi = *Pro* 33 *ſucceſſoribus quibuſcunque, & quibus dederint in* „ *perpetuum,* = iſti enim ſucceſſores quicunque intelliguntur de extraneis, & pariter de extraneis intelliguntur illi, quibus dederint in perpetuum; & ſic importatur qualitas mere hæreditaria Juriſpatronatus, ut probant Cardinal. de Luca *de emphyt. diſc.* 29. *num.* 3. Rota *cor. Cavaler. dec.* 203. *num.* 2. & *coram Burato. dec.* 87. *num.* 3. & *coram Merlin. dec.* 860. *numer.* 5. & *deciſ.* 860. *nu.* 50. & *dec.* 887. *num.* 19. & *in recent. dec.* 163. *num.* 38. *part.* 7. & *in Neapolitana, ſeu Niverina manutentionis* 3. *Junii* 1711. §. *Nullitatem, cor. Eminentiſſ. D. Cardinali Scotto.*

Et in terminis Juriſpatronatus longe fortioribus vocantis ſe, ſuoſque, vel ejus hæredes, firmavit Ro- 34 ta *deciſion.* 3772. *num.* 20. *part.* 11. & *deciſ.* 207. *num.* 7. *part.* 11. *recent.* & *in Melevitana Juriſpatronatus* 31. *Martii* 1702. §. *final. coram Eminentiſſimo Scotto, & in Romana Cappellaniæ S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Cæterum, coram R. P. D. Anſaldo*: ſi enim Bernardus ſtipulari voluit pro ſe, & ipſius hæredibus, certe hoc eſt incompatibile cum vocatione facta in donatione majoris natu ex filiis, & deſcendentibus Andreæ, qui venire non poſſunt, appellatione hæredum propriorum Bernardi; ſi vocati fuerunt hæredes & ſucceſſores quicunque ipſius Bernardi, ergo vocati fuerunt etiam hæredes extranei, non autem ſanguinis comprehenſi in donatione; Si denique vocati fuerunt etiam illi, quibus hæredes Barnardi dederint in perpetuum, ergo Juſpatronatus relictum fuit liberum ad diſpoſitionem hæredum ipſius Bernardi, ut poſſent de Jurepatronatus libere diſponere in quoſcunque extraneos ſibi beneviſos, tam per contractum, quam ultimam voluntatem, quod de directo repugnat legi donationis reſtrictæ ad majorem natu de ſanguine, Rot. *deciſ.* 166. *numer.* 7. & 8. *part.* 6. & *deciſ.* 630. *numer.* 23. *part.* 19. *recent.* Tondut. *quæſt. benefic. part.* 3. *capitul.* 144. *num.* 14. & 15. Vivian. *de Jurepatronatus lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 23. & *ſeqq.* Rot. *cor. Priol. dec.* 46. *nu.* 22. & *in Trident. Juriſpatronatus* 26. *Martii* 1703. §. *Reſpecta in fin. cor. Eminentiſſimo Scotto, & in Majoricen. Juriſpatronatus* 16. *Martii* 1704. §. *Fortius, cor. bon. me. Muto.*

Minuſque obſtare cenſeo, quod Bernardus ſcientiam non habuerit donationis, quia primo reſpondeo hanc exceptionem non intrare in Iudicio poſſeſſorio, ubi ſolum quæritur de nudo facto, quid nempe fecerit Bernardus, qui propterea cum acquiſiverit Iuſpatronatus cum qualitate hæreditaria 38 pro ſe, & propriis hæredibus quibuſcunque, & tranſitoriis quibus ipſi dederint; hoc quod factum fuit, attendi debet in hoc Iudicio, non attento an, ſi ſciviſſet Donationem, id feciſſet; quia attenditur, quod factum fuit, non quid fieri debebat, Rota *deciſion.* 36. *nu.* 6. *par.* 17. & *deciſ.* 660. *num.* 6. *par.* 18. *recent.* & *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 11. *Junii* 1708. §. *Non attenta, cor. R. P. D. Lancetta, &* 7. *Decembris* 1708. §. *Nihilque refert, cor. R. P. D. Aldrovando, & in Senogallien. Canonicatus de Lachis* 23. *Junii* 1710. §. *Inutilitorque, cor. eodem.*

Et iſta exceptio, quod Bernardus non habuerit ſcientiam donationis reſpicit petitorium ad effectum retractandi actum veluti inconſulto, & ignoranter factum; itaut donec, & quouſque per tres conformes declaratum non fuerit, qualitatem hæreditariam impreſſam in hoc Jurepatronatus per Bernardum in ſupradicta Concordia non eſſe attendendam, interim quidquid fecit Bernardus attendi de- 36 beat in linea nudi facti, & poſſeſſionis, quod ſolum inſpicitur in Judicio poſſeſſorio, Rota *in Mediolanen. Juriſpatronatus ſuper executione litterarum*

27. *Februarii* 1707. §. *Nec relevare*, *coram Eminentiſſimo Scotto*, *& in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 10. *Martii* 1709. §. *Quamvis enim*, *coram Rev. P. D. Aldrovando*, *& in Vicen. Beneficii* 17. *Februarii* 1713. §. *Ex quibus*, *cor. eodem*.

Præſertim quia hujuſmodi ſcientia donationis in Bernardo, eſt quid impertinens ad rem iſtam, quis enim revelavit Parti, quod ſi Bernardus ſciviſſet donationem adhuc ita non feciſſet in Concordis, quæ cum facta fuerit inter duos, & æqualis eſſe debuerit, ſicut ex parte Ducis Salviati concordatum fuit, quod Juſpatronatus tranſiret ad ipſum ejuſque hæredes, & ſucceſſores, & quibus dederint, ita etiam correſpective concordatum fuit ex parte Bernardi, ac etiam quia dum in tranſactione Bernardus propria induſtria acquiſivit Juſpatronatus in totum ſuper controverſis Eccleſiis, ſuper quibus de cætero competere potuiſſet ſolum quinta pars, & totum acquiſiverit ex ceſſione, & communicatione propriorum Jurium facta per Ducem Salviatum, inde ſequitur, quod reſpectu acquiſitionis Juriſpatronatus ita factæ per Concordiam ex Juribus Ducis Salviati Bernardus habetur loco primi acquirentis, qui potuit ſibi, & propriis hæredibus acquirere, & præjudicare vocatis,
37 ut probant Boſeulus *apud* Cardin. de Luca *de feud. controv. feudal. art.* 2. *numer.* 20. *& ſeqq. & artic.* 3. *numer.* 11. *& ſeqq.* Rota *deciſ.* 35. *numer.* 47. *poſt* Balducc. ad Rumon. *tom.* 2. *& ſcripſi in priori conſulta* §. *Ultra quod defectus n.* 16.

Et ſtante motivo propter quod Bernardus habebat poteſtatem ita acquirendi Juſpatronatus pro ſe ipſo, ejuſque hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcunque, utique non obſtante ſcientia donationis adhuc eodem modo diſpoſuiſſet, & feciſſet, quia
38 quod potuit voluit, regulando, & arguendo voluntatem a poteſtate ad notum *Text. in leg. Lucius* 21. §. *Imperatores ff. ad municipal.* Buratt. *deciſion.* 24. *numer.* 12. Peutinger. *deciſ.* 209. *numer.* 11. Rota *deciſion.* 6. *numer.* 13. *part.* 18. *recent.* & in præciſis terminis tranſactionis ſtipulatæ ad favorem propriorum hæredum, & ſucceſſorum quoruncunque firmavit Rota *deciſ.* 318. *num.* 14. *part.* 17. *& dec.* 174. *numer.* 9. *& ſeqq. part.* 19. *rec. & coram Priolo. deciſ.* 457. *n.* 6.

Quod autem Bernardus habuerit poteſtatem ita acquirendi ad proprium commodum, & ſuorum, reſultat ex lite agitata inter ipſum, & Ducem Salviatum in Judicio Rotali, *coram Merlino*, ex quo probatur ad eundem Ducem Salviatum ſpectaſſe medietatem Juriſpatronatus, & ſtante, quod Rota declaraverat Juſpatronatus non eſſe gentilitium, ſed hæreditarium, prætendi poterat quatuor ex quinque vocibus pertinere ad eundem Ducem, ut Ego *ſcripſi in priori conſulta*, §. *Secundo dico* propter quod potuit Bernardus ita acquirere per tranſactionem habendo in ſe tranſlata Jura Ducis Salviati, quæ non erant ſubjecta donationi, cum fuerit acquiſitio facta ex propria induſtria, quæ non cadit ad commodum Fideicommiſſi, vel dona-
39 tionis, ut advertit Rota *deciſ.* 174. *numer.* 9. *par.* 19. *recent.* Gratian. *diſcept.* 733. *numer.* 17. ibi = *hæres ſi aliquid acquirat ſua induſtria, & diligentia de „ bonis hæreditariis illud non computat in hæreditate, aut Fideicommiſſo, ſed eſt proprium ipſius, „ itaut nihil alicui creditori hæreditario debeat ſolvere, neque fideicommiſſis, neque legatariis, nec „ aliis cum iſta bona habeat non ex hæreditate, ſed „ ex tranſactione, & ex ſua negotiatione.*

Si ergo potuit, & voluit Bernardus acquirere Juſpatronatus ad proprium commodum, ſuorunque hæredum quoruncunque, fruſtra quæritur an habuerit ſcientiam, vel ignorantiam Donationis, dum ita feciſſet etiamſi ſciviſſet, & de cætero fecit rem utilem pro ſuis hæredibus in donatione vocatis, qui præciſive ab eadem tranſactione non haberent Juſpatronatus proficuum virtute donationis ob evictionem paſſam in lite Rotali cum Duce Salviato, & propterea controvertere nequeunt factum
40 proprii Auctoris, a quo neceſſe eſt, ut Jus ſuum deſumant, ſi volunt habere liberum Juſpatronatus, quod alias ſecluſa tranſactione non haberent, niſi diminutum in medietate, aut in quinta, prout inferius dicitur, cum non liceat prætendere totum Juſpatronatus in vim tranſactionis illam in hac parte acceptando, & per contrarium prætendere modum ſuccedendi in Jurepatronatus ad formam donationis in hac parte impugnando tranſactionem, Rota *deciſ.* 187. *numer.* 4. *part.* 18. *recen.* Adden. ad Gregor. *deciſ.* 467. *num.* 16. *& dixi in priori conſulto* §. *Quod procedit*, & per iſtam evacuatum remanet objectum circa defectum ſcientiæ donationis in Bernardo prætenſum.

Sed neque ſubſiſtit in facto hujuſmodi defectus ſcientiæ, ſi reflectimus, quod in lite Rotali agitata inter Ducem Salviatum de anno 1621. producta fuit confirmatio donationis factæ ab Ordinario, & in ſimul exhibitus ſtatus immediate præcedens anni 1603. in quo Joannes Donatus præſentavit expreſſe in vim donationis, qui ſtatus enunciatur *in deciſ.* 798. *ante numer. primo verſic. fundamentum fuit*, *coram Merlino*, dum itaque Bernardus defuncto Ioanne Donato proſecutus fuit litem Rotalem, cujus poſtrema deciſio prodiit de anno 1639. & deinde proceſſit ad tranſactionem anni 1646. cum Duce Salviato anunciando, & referendo in tranſactione curſum litis, & omnia acta hactenus geſta in eadem lite rotali, ut legitur in concordia §. *Et tractu temporis*, ubi exprimitur lis agitata inter eundem Bernardum, & Ducem Salviatum in Rota *coram Merlino* cum deciſionibus deſuper emanatis, ex hac circunſtantia diſſipatur objectum fundatum ſuper ignorantia donationis, dum collitigans non ignorare, ſed ſcire præſumitur omnia Jura producta in Iudicio, & per ipſum enunciata in tranſactione, tum virtute relationis ad li- 41
tem, & acta facta, quæ relatio in tranſactione continetur juxta *Text in leg. Titia* §. *final. & leg. pluribus in principio ff. de verbor. obligat.* Ruin. *conſil.* 29. *num.* 5. *lib.* 2. Pariſ. *conſil.* 9. *numer.* 58. *libr.* 3. *& conſ* 97. *num.* 96 *lib.* 2. Menoch. *conſ.* 287. *n.* 29. Rot. *deciſ.* 207. *num.* 24. *par.* 19. *tom.* 1. *recen. & deciſ.* 621. *num.* 10. *cor. Bichio*.

Tum etiam quia non datur ignorantia in facto proprio, nempe, ut collitigans neſciat Iura, & contenta in Iuribus productis in lite, & Iudicio, 42
ſuper quo poſtea devenit ad tranſactionem, Rota *deciſ.* 63. *numer.* 13. *& deciſ.* 317. *numer.* 35. *part.* 18. *& dec.* 409. *num.* 33. *&* 34. *part.* 9. *recent. & cor. Emerix Jun. deciſ.* 952. *num.* 23. præſertim cum ipſe Bernardus eſſet frater Ioannis Donati, & de principaliter, & primario vocatis in donatione ſibi facta per Alexandram Aviam, ubi militat præſumpta ſcientia ex conjunctione ſanguinis, Rota *coram Bichio deciſ.* 6. *num.* 45. *& in recen. dec.* 653. *num.* 22. *par.* 19. 43
tom. 2. *& in Romana, ſeu Verulana Fideicommiſſi* 10. *Maii* 1690. §. *Addebatur*, *&* 20. *Junii* 1697. §. *fin. cor. clar. me. Card. Caprara*.

Firmata obſervantia pro qualitate hæreditaria ex lege tranſactionis facilius vindicantur actus ſubſecuti, & geſti de annis 1648. 1651. 1653. & 1687. nihil enim refert, quod reſpectu ſtatus anni 1648. Philippus eſſet minoris ætatis, & præſentaverit, 44
Turris ejus nomine, quia ſatis eſt eundem Philippum in ætate majori ratificaſſe hujuſmodi ſtatum de annis 1651. & 1553. in quibus præſentationem explevit Iacobus natu minor, immo Philippus natu major præſentavit *Vice*, *& nomine* ejuſdem Iacobi ejus germani hujuſmodi Eccleſiæ in totum Patroni, & in poſſeſſione, ſeu quaſi Iuriſpatronatus exiſtentis, in quibus terminis dicitur ratificaſſe priorem ſtatum anni 1648. canonizando Iacobum ejus fratrem Patronum in totum ejuſque poſſeſſionem præcedenter acquiſitam, Rota *deciſion.* 218. *numer.* 18. *part.* 8. *& deciſion.* 337. *numer.* 7. *part.* 17. *recentior.*

Et fruſtra hic etiam recantatur defectus ſcientiæ donationis in Philippo, quia repeto hanc exceptionem reſpicere petitorium, nec pertinere ad Iudicium poſſeſſorium, quod totum conſi-

ſtit

Digitized by Google

ſtit in nudo facto, & præſertim quando habemus etiam confeſſionem Philippi, qui vocavit Jacobum ejus fratrem *unicum, & abſolutum Patronum* nec non etiam *exiſtentem in quaſi poſſeſſione præſentandi*, ubi effectus poſſeſſionis non retardatur per hujuſmodi exceptionem niſi revocando hanc con-
45 feſſionem ex capite erroris, quæ revocatio reſpicit Judicium petitorium maxime quando error non eſt certus, & clarus, ſed requirit altiorem indaginem, tum reſpectu tituli an ſuffragari poſſit poſt tranſactionem anni 1646. tum reſpectu ſcientiæ, vel ignorantiæ ipſius an unum, vel alterum dici poſſit probatum, ut firmat Poſtb. *de manutent. obſerv.* 64. *numer.* 12. Rota *coram Seraph. deciſ.* 705. *num.* 3.

Et tamen in præſenti non ſolum non eſt clarum, quod attendi debeat titulus donationis propter exceptiones, quas habet, ſed neque etiam eſt clarum, quod Philippus ignoraverit donationem
46 ſtante pluralitate actuum ab anno 1648. uſque ad 1687. cum lapſu temporis 40. annorum, quo ſtante præſumitur ſcientia, cum non præſumatur Philippum tandin ignoraſſe jus ſuum, & toties erraſſe in præjudicium proprium Rota *deciſ.* 383. *numer.* 14. *cor. Bichio, & dec.* 306. *numer.* 5. *coram Seraph. & dec.* 254. *numer.* 3. *part.* 19. *rec. & cor. Benincaſ. deciſ.* 230. *num.* 6.

Status vero anni 1647. nihil refert, quod ſucceſſerit poſt obitum Philippi, quia ſatis eſt quod Jacobus continuaverit in ea poſſeſſione, quam ob-
47 tinuit vivente, & approbante Philippo, cum ſit mera continuatio, & non acquiſitio novæ poſſeſſionis, Rota *in Caputaquen. Iuriſdictionis ſuper bono Iure* 4. *Maii* 1708. §. *Siquidem, coram bon. mem. Caſſarello, & in Toletana Iuriſdictionis, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano impreſſa ad ornatum* Card. de Luc. *de Iuriſdict. deciſ.* 19. *num.* 9. & in ſimilibus terminis Rot. *cor. Emerix Iun. deciſion.* 764. *num.* 5. *& ſeqq.*

48 Hæc omnia reſpiciunt Judicium poſſeſſorium, quid ergo dicemus in caſu iſto, ubi aſſumendo etiam in petitorio diſcuſſionem tituli donationis palam redditur eandem donationem non eſſe attendendam ex duplici capite eam nempe, quia facta fuit non per Alexandram, ſed per Dantem de Giandonatis favore unius tantum ex filiis Andreæ, ut refert ipſa Alexandra in narrativa donationis aſſerendo ſe meram executricem voluntatis ſibi expreſſæ per Dantem; cum ergo Dantes donationem fecerit reſtrictive ad unum ex filiis Andreæ ejuſque deſcendentes in infinitum, non potuit Alexandra executrix addere novas leges, nempe ordinando Primogenituram eam inter filios, & de-
49 ſcendentes Joannis Donati unius ex filiis, quam inter filios, & deſcendentes omnium aliorum Filiorum Andreæ; & propterea defuncto Joanne Donato, abſque Filiis, & deſcendentibus Juſpatronatus in ipſo remanſit hæreditarium, & merito Bernardus ejus frater ſucceſſit in illo ejus titulo hæreditario, quo nomine fecit tranſactionem, & ideo non relevat quidquid ſuperaddidit Alexandra in donatione, ſed attendi debet quidquid voluit Dantes, ex cujus donatione ſuum Jus recognoſcebat Joannes Donatus, ut ex Theorica Bartol. *in leg. alio harede ſub numer.* 16. *digeſt. de alim. & cibar. legat. tradiderunt* Ruin. *conſil.* 84 *numer.* 13. *libr.* 2. Mantic. *de conjector. libr.* 8. *tit.* 5. *numer.* 8. Cardin. de Luc. *de teſtamen. diſc.* 68. *numer.* 3. *& ſeqq.* Rota *cor. Gregor. deciſion.* 179. *numer.* 1. *& ſeqq. ibique* Adden. *num.* 8.

Cum enim Dantes voluerit aſſignari Juſpatronatus uni ex filiis Andreæ, ejuſdemque Filiis deſcendentibus tantum, nec potuit Alexandra executrix illud dare omnibus Filiis, eorumque deſcendentibus ſubſtituendo unam deſcendentiam alteri, & inſuper ordinando ſucceſſionem per viam majoratus, per quam præjudicabatur deſcendentibus coæqualiter vocatis, cum nequeat executor excedere limites ſibi præſcriptos addendo alias perſonas non vocatas, tam circa ſubſtantiam, quam circa modum, ut in terminis dixit Rota *coram Ottobon. deciſion.* 26. *numer.* 11. *& ſeqq. & in Tridentina Cappellania* 5. *Aprilis* 1715. §. *Iuxta enim, coram R. P. D. Cerro*.

Et ſecundo quia etiamſi Alexandra ſervaſſet ad unguem mandata Dantis ejus fratris in controverſa donatione adhuc ſupperit aliud inſuperabile motivum, quod cum vivente Joanne Donato primo donatario mota fuerit lis per Ducem Salviatum contra illum, deinde proſecuta contra Bernardum ejus fratrem in hac lite ſucceſſit evictio Iuriſpatronatus, & ſic donationis pro medietate, juxta *deciſion.* 798. Medin. & ſuccedere etiam poterat pro quatuor ex quinque partibus ſi lis continuaſſet, unde potuit Bernardus tranſigere in hoc periculo, & acquirere per tranſactionem Iuſpatronatus in totum pro ſe, ſuiſque hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcunque, non autem pro majoribus hac in donatione vocatis, *juxta punctuales deciſiones ſuperius relatas*, neque Modeſtus hodie natu major impugnare valet hanc tranſactionem, cum ipſe ſit hæres Jacobi Patris, qui licet minor natu poſſidet Iuſpatronatus ad excluſionem Philippi majoris natu, ac etiam ſic hæres mediatus Jacobi tranſigentis, etiam nanque vocatus Iure pro- 51
prio, ex donatione, Fideicommiſſo, vel contractu prohibetur impugnare factum defuncti, cujus eſt hæres, & hæreditatem poſſidet ad noviſſimam cenſuram *Text. in leg cum a Matre C. de rei vindicat.* & in ſpecie Ruin. *conſ.* 108. *num.* 11. *libr.* 3. Peregrin. *conſil.* 34. *ſub num.* 13. *in fine libr. primo*, Palma nep. *allegat.* 159. *ſub* 22. *& allegat.* 165. *num.* 3. Roc. *in Florentina Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Et per conſequens, coram R. P. D. Lancetta*, & dixi in priori Conſulto §. 1. *enim cum ſeqq.* & habetur apud Me *Diſcepr. Eccleſ.* 53. *num.* 19.

Nihil obſtante, quod Modeſtus ſit hæres benefi- 52
ciatus hoc enim non facit, quod non poſſideat bona hæreditaria, quæ propterea aut tenetur dimittere, aut illorum commodo retento ſervare debet factum defuncti, niſi reddat rationem de eiſdem bonis hæreditariis, ante enim redditam rationem hæres beneficiatus reputatur ſimplex, & non
beneficiatus, ut in ſpecie probat Rota *deciſion.* 610. 53
num. 3. *& ſeqq. part.* 18 *tom.* 2. *& deciſion.* 46. *num.* 2. *&* 3. *& deciſion* 224. *numer.* 5. *part.* 18. *tom. primo & deciſ.* 386. *numer.* 10. *&* 11. *part.* 15. *& deciſ.* 371. *num.* 14. *part.* 13. *recent. & in Eugubina Cautela Angeli* 14. *Martii* 1706. §. *Nec juvat, coram Rev. P. D. Lancetta*; ubi quod paria ſunt inventarium non con-
ficere, & de bonis inventariatis rationem non red- 54
dere, & bene in terminis noſtris advertit Maranta *reſp.* 1°. *n.* 115. *& ſeqq. part.* 4.

Eſt autem concluſio nova, quod poſſit hæres retinere bona hæreditaria, & ſimul impugnare factum defuncti, quia procedendum eſt cum diſtinctione inter unum caſum, & alterum, nec per æqui-
voca concluſiones Iuria confundantur, primum eſt 55
ubi factum defuncti eſt ipſo Iure nullum, veluti factum contra prohibitionem hominis expreſſam, quod exemplificatur in bonis Fideicommiſſi, in quibus Teſtator fecit expreſsam prohibitionem alienandi, vel factum contra prohibitionem legis inductum favore publico, ut ſi quis alienaret bona Eccleſiæ abſque Beneplacito Apoſtolico, cujus ſucceſsor in Beneficio licet eſset hæres bonorum poſset impugnare factum Authoris, ut bene Rota *deciſ.* 110. *per tot. part.* 2. *diverſ.* Cardin. de Luca *de Iurepatronat. diſc.* 15. *numer.* 5. & in altero exemplo alienationis bonorum factæ contra formam Brevis Apoſtolici, juxta ea, quæ habentur in *deciſion.* 363. *part.* 10. *recent.* in qua ſpecie nullitatis ipſe etiam defunctus poſset contravenire facto proprio Cardin. de Luca ubi proxime.

Alter caſus eſt ille, de quo agitur, ubi nempe factum defuncti non eſt ipſo jure nullum, ſed volente eo qui eſt vocatus in donatione, vel Fideicommiſso, & qui poteſt juri ſuo renunciare; iſte enim non poteſt impugnare factum defuncti retinendo ejus bona hæreditaria, ſicuti non potuiſset ipſe defun-

 ctus,

ctus, ut quotidianum habemus exemplum in alienationibus bonorum fideicommiſſariorum factis per hæredes gravatos, quæ cum alienatione Juriſpatronatus gentilitii fraternizzant, cum Juſpatronatus gentilitium nihil aliud ſit quam fideicommiſſum Juris honorifici in illis de genere, ſeu agnatione, quod nimirum alienationes factæ per hæredes gravatos revocari non poſſunt per ulteriores ſucceſſores etiam ex perſona propria vocatos ſi ſint hæredes alienantium, ut per Surd. *deciſion*. 99. *numer*. 10. Rota *in recent. deciſion*. 89. *numer*. 1. *&* 10. *part*. 8. *& coram Emerix Juni. deciſion*. 138. *numer*. 13. *& deciſion*. 277. *numer*. 1. *&* 2. *& in Peruſina Reintegrationis* 30. *Junii* 1701. §. *Conſtabilita*, *coram bon. mem. Pio*, *& in Romana Fideicommiſſi* 12. *Junii* 1702. §. *Non obſtat circa med. coram Rev. P. Dom. Kaunitz.*, *& in Romana Locorum Montium* 30. *Januarii* 1703. §. *Quin ad ſuadendum in fine*, *cor. R. P. D. Lancetta*.

Sed ſi meret mundus, ubi etiam per maliſſimam hypotheſim poſſet hæres poſſidendo duas hæreditates, tam Jacobi Patris, quam Bernardi tranſigentis impugnare tranſactionem, imperceptibile eſt, quomodo poſſit iſte arrogare ſibi totum Juſpatronatus in vim donationis, quando evictum fuit pro medietate Juſpatronatus, & conſequenter donatio pro hac parte reſoluta, *Juxta deciſion*. 798. Merlin. hoc enim ſtante medietas prætendi tantum poſſet per Modeſtum in vim donationis, & altera medietas pertinebit alteri fratri in vim tranſactionis ex juribus ceſſis per Ducem Salviatum, & ſic ſemper res erit in paritate vocum.

Et valde miror de reſponſione, quod Sacra Rota, *coram Merlino* non proceſſerit ad Sententiam, ſed ſolum promulgaverit deciſiones; nam deciſiones S. Rotæ faciunt ſtatum in omnibus ſubſequen-
37 tibus vacationibus, donec revocatæ non fuerint, ut in ſpecie dixit Rota *deciſion*. 727. *numer*. 4. *coram Cerra*, ubi reſpondetur objecto, quod non emanaverit ſententia, & quod faciant auctoritatem neceſſariam, dixit Cardinal. de Luca *de regal. diſc*. 178. *numer*. 9. *& in relat. Roman. Curia diſcur*. 32. *numer*. 69. Rota *in recent. deciſion*. 34. *numer*. 2. *part*. 17. *& in Firmana Beneficiorum* 3. *Junii* 1709. §. *Et licet.*, *coram Rev. P. D. Lancetta*, *& in Caſſanen. beneficii* 27. *Martii* 1713. §. *Parum relevante*, ubi quod deciſiones faciunt ſtatum, *coram Rev. P. Dom. Criſpo*.

Et propterea nihil relevat, quod non ſucceſſerit ſententia, quæ ſuccedere non potuit ob tranſactionem poſtea ſubſecutam, ideoque deciſiones in cauſa emanatæ cum Bernardo, a quo cauſam habent
38 hodierni colligigantes, ſeu Patroni ejus hæredes mediati debent præſupponi, & interim habentur pro juſtis, & neceſſariam auctoritatem faciunt donec, & quouſque, qui contrarium prætendit, eas revocare faciat, itaut interim ad formam deciſionis Merlini ſit procedendum, nec poſſit contrarium judicari per Judicea inferiores, ſed revocatio pertinet ad eundem fontem, a quo emanarunt, alias
39 eſſet turbare mundum, & confuſionem inducere in litibus, ſi quid Rota ſemel in una Cauſa judicavit in petitorio, poſtea revocari poſſet coram aliis Tribunalibus occaſione alterius vacationis in judicio poſſeſſorio ſuper Inſtitutione. Unde ſi Modeſtus non vult acquieſcere ultimæ deciſioni Merlini adeat S. Rotam, & obtineat revocationem, ſi poteſt, quia de cætero hic, & nunc videtur mera ineptia impugnare in alio Tribunali, ſemel deciſa in Sacræ Romanæ Rotæ Auditorio, & in Cauſa Eccleſiaſtica Juriſpatronatus.

Romana Cappellaniæ S. Nicolai.

ARGUMENTUM.

Quando, & ex quibus ſtatibus, & circumſtantiis Juſpatronatus hæreditarium cenſeatur immutatum in Gentilitium, & an hæc immutatio requirat rigoroſas probationes?

SUMMARIUM.

1 *Juſpatronatus familiæ nobilis in dubio judicandum eſt gentilitium, vide n. 2.*
3 *Tranſmutari poteſt de hæreditario in Gentilitium, & ſecundum novum ſtatum venit regulandum.*
4 *An & quando hujuſmodi tranſmutatio exorbitantiam contineat, & præjudicium inferat Eccleſiæ, vel Patronis? & n. 5. 6. 10. & 11.*
7 *Patroni poſſunt pro libito diſponere circa modum, ordinem, & qualitates Juriſpatronatus.*
8 *Qualitas hæreditaria Juriſpatronatus reſpicit favorem Patronorum.*
9 *In Jurepatronatus hæreditario cenſetur Patronus poſſidere jure primi fundatoris.*
10 *Qualitas gentilitia, vel familiaris an ſit magis favorabilis Eccleſiæ, quam hæreditaria.*
12 *Ad probandam ſimplicem qualitatem Juriſpatronatus leviora ſufficiunt argumenta deſumpta ſignis, & conjecturis.*
13 *Ampliа ubi agatur non ſolum per præſumptionem Juris, ſed etiam in concurſu litteralis in inſtrumenti fundationis, & n. 14.*
15 *Ab obſervantia præſentationum, earumque qualitate arguitur natura, & indoles Juriſpatronatus.*
16 *Præſentatio expleta nomine proprio abſque ulla expreſſione rata hæreditaria infert qualitatem gentilitiam, & n. 17. 42. & 57.*
18 *Item aſſertiva, & enunciativa emiſſa per Patronos in actu præſentandi, & numer. 19. 20. 21. & 43.*
22 *Verbum domus magis ſtricte ſignificat agnationem, quam vox Familia.*
23 *De importantia dictionis videlicet, & n. 36.*
24 *Expreſſio qualitatis familiaris continuata in præſentationibus, & inſtitutionibus demonſtrat immutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam.*
25 *Quæ qualitas etiam demonſtratur, ubi præſentationes factæ ſint in capita, & n. 27.*
26 *Præſentatio in capita fieri quoque poteſt in Jurepatronatus lineali concurrente obſervantia.*
28 *Expreſſiones emiſſæ in litteris Apoſtolicis demonſtrant qualitatem familiarem.*
29 *Eſt argumentum qualitatis gentilitiæ, ubi nunquam præſentarunt feminæ, vel Cognati ſeu extranei.*
30 *Hæc qualitas probatur ex ſententia Judicis, & num. 32.*
31 *Sententia dicitur etiam cadere ſuper annexis, & connexis, licet venientibus in conſequentiam.*
34 *Expreſſio qualitatis Familiaris quando cenſeatur facta taxative, vel demonſtrative, & numer. 35.*
37 *Ex enunciativis continuatis per quadragenariam arguitur immutatio Juriſpatronatus de hæreditario in gentilitium.*
38 *Obſervantia jam completa, & perfecta interrumpi non poteſt per ſtatus poſteriores, declara, ut n. 39.*
40 *An Juſpatronatus gentilitium tranſmutari poſſit in hæreditarium? & num. ſeqq.*
44 *Præſentatio facta per feminam, quando non obſtet Juripatronatus familiari, & num. ſequentibus.*

47. *Voca-*

Digitized by Google

47 *Vocatio feminarum per poſterius intelligitur diſcretive in ſingulis lineis.*

48 *Præſentatio facta ſub expreſſione filii, & heredis non eſt incompatibilis cum qualitate gentilitia Juriſpatronatus, & n. 53. 54. 58.*

49 *An præſentatio relativa ad ratam, vel quotam pugnet cum Jurepatronatu gentilitio.*

50 *Etiam in Jurepatronatu familiari ab initio in primis ſtipitibus dari poſſunt quota æquales, vel inæquales.*

51 *Juſpatronatus aſſimilatur Feudo aliorumque actuum juriſdictionalium exercitio quoad modum ſuccedendi.*

52 *Status. æquivocus, & incertus interpretationem recipit ab antecedentibus, & ſubſequentibus.*

55 *Quando ex reſervatione penſionum ſtatus dicatur litigioſus, & concordatus.*

56 *Status concordatus neutri parti favet pro quaſi poſſeſſione præſentandi.*

59 *Obſervantia in Jurepatronatu non poteſt deſumi ab expreſſionibus factis per Patronum pupillum cum præſentia Tutricis non informata.*

60 *Non repugnat in Jure quod una rata Juriſpatronatus ſit gentilitia, altera autem hæreditaria.*

61 *Quommodo hæc concluſio procedat, aſſignatur diſtinctio, vide etiam n. 62.*

63 *Compatrono donante ratam Juriſpatronatus hæreditariam alteri Compatrono habenti aliam ratam, ſed gentilitiam totum juſpatronatus ſit gentilitium.*

64 *Compatronus donans alteri ſuam quotam dicitur facere puram remiſſionem ſui Iuris alteri, & portio confunditur cum portione.*

65 *Acquiſitio ratæ Juriſpatronatus facta per Patronum, qui habet aliam ratam fideicommiſſo ſubjectam, quando dicatur facta ad commodum fideicommiſſi.*

66 *Acquiſitio facta pro ſe, & hæredibus, an intelligatur ad commodum hæredum fideicommiſſariorum.*

67 *Obſervantia declarat an acquiſitio facta fuerit ad commodum fideicommiſſi.*

68 *Ex obſervantia Juſpatronatus hæreditarium poteſt immutari in gentilitium non obſtante inſtrumento fundationis.*

69 *Qualitas hæreditaria Juriſpatronatus veluti inducta favore Patroni poteſt ab illo renunciari.*

70 *Nullam habet exorbitantiam immutatio Juriſpatronatus de qualitate hæreditaria in gentilitiam.*

71 *In jurepatronatu hæreditario quilibet Poſſeſſor cenſetur Iure primi Fundatoris in præjudicium ſuorum hæredum.*

72 *De ſtatibus inducentibus mutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam.*

73 *Ad hanc immutationem faciendam ſufficit obſervantia 40. annorum.*

74 *Etiamſi contineat duas præſentationes.*

75 *Centenaria dicitur ubi tempus excedit unum ſupra 90. annos.*

76 *Pro immutanda qualitate hæreditaria in gentilitiam ſufficiunt probationes leves, & præſumptiva.*

77 *Quales ſint hujuſmodi probationes ad inducendam hanc mutationem, & numer. 78. 79. 80.*

81 *Lex fundationis reſervatoria Juriſpatronatus pro hæredibus verificatur etiam in hæredibus fideicommiſſariis.*

ALLEGATIO XCII.

JUſpatronatus, quod ab origine probetur hæreditarium ex lege Fundationis, ſive etiam in ejus defectum tale præſumatur præſumptione Juris inducta per *Clem. plures de Jurepatronat.* omnium Scribentium placito receptum eſt, quod ad libitum Patronorum poſſit immutari in diverſam naturam, ſeu qualitatem gentilitii, ſeu familiaris, ſive hæc immutatio reſultet per illorum *expreſſam* diſpoſitionem per actum inter vivos, vel ultimam voluntatem, ſive *tacitam*, quæ deducatur ex obſervantia. Accidit mihi diſputatio hujus articuli occaſione vacationis Cappellaniæ S. Nicolai erectæ in Eccleſia S. Mariæ in Porticu de Urbe, ubi orta eſt lis inter duos præſentatos nempe Illuſtriſſimum Dominum Abbatem Buſſium, & Excellentiſſimum Dominum Abbatem de Comitibus, in qua Cauſa tota quæſtio ſtetit, an Juſpatronatus judicandum foret pro gentilitio, vel potius hæreditario, & Ego ſcribens pro D. Abbate Buſſio ſuſtinebam illud eſſe gentilitium, ſed S. Rotæ placuit contrariam ſententiam amplecti inclinando pro qualitate hæreditaria, ut *ex duabus deciſionibus editis* 28. *Junii* 1709. & 17. *Martii* 1710. *coram Reverendiſſ. D. Anſaldo*, cui reſolutioni meum non acquievit judicium, dum qualitas gentilitia abundantibus circumſtantiis concluſa remanebat, & agebatur de Jurepatronatus originaliter ſpectante ad illos de Nobili Familia de 1
Mutis, ubi ſemper mihi placuit applicare opinionem Card. de Luc. *de Jurepat. diſc.* 23. *num.* 14. quod nempe in dubio inclinandum veniat pro qualitate gentilitia, ut ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 53. *num.* ... & *ſupra in hoc tract. alleg.* 1. *ſub num.* 19. *verſ. cujus opinio.* Scribens igitur contra primam deciſionem pro receſſu ab illa ſic dicebam,

Tota cauſæ reſolutio pendet ab examine unius tantum articuli, an ſcilicet controverſum Juſpatronatus ſit hæreditarium, vel familiare, ſeu gentilitium, data ſiquidem qualitate hæreditaria, duæ partes Juriſpatronatus competunt illis Patronis, qui Dominum Abbatem de Comitibus præſentarunt, unica autem pars remanet Domino Andreæ de Mutis, qui Dom. Abbatem Buſſium præſentavit, hoc vero ſiſtema revolvitur in contrarium data qualitate familiari, ſeu gentilitia, quia nempe duæ partes Juriſpatronatus pertinent ad eundem Andream de Mutis repræſentative ad duas tertias ubventas lineæ Ioannis Franciſci primi ſtipitis, a quo ipſe deſcendit, & unica tantum ſpectat ad alios Compatronos Abbatem de Comitibus præſentantes, & deſcendentes ex Columnello Jacobi ſenioris.

In hoc igitur articulo, ubi non exhibetur publicum Inſtrumentum fundationis, quamvis contraria deciſio originem, & ingreſſum Juriſpatronatus exiſtimaverit aſſiſtere pro qualitate hæreditaria ex enunciativa fundationis *pro hæredibus ſuis*, emiſſa in literis Pauli Secundi de anno 1466. & ex altera enunciativa emiſſa in actu præſentationis factæ per Eliſabetham filiam Pauli Fundatoris in perſonam Nicolai Angeli, addita præſumptione Iuris, juxta quam Iuſpatronatus in dubio reputatur 2
hæreditarium, ex nota regula *Text. in Clement. plures de Jurepatr.*

Attamen ſuppoſita etiam natura hæreditaria hujuſmodi Iuriſpatronatus in ſui origine, & ingreſſu, ea nihil prohibet, quo minus ſucceſſive per Patronos tranſmutari potuerit in diverſam naturam, ſeu qualitatem gentilitiam, & familiarem, qua tranſmutatione facta exercitium Iuris præſentandi non amplius juxta illius primævam naturam hæreditariam, ſed juxta novum ſtatum, & qualita- 3
tem familiarem illi deinde impreſſam, explendum, & regulandum venit, ut eſt communis opinio, de qua Vivian. *de Jurepatronatus libr.* 4. *capit.* 9. *numer.* 28. & 47. *cum ſequentibus*, Modernus Romanus *diſceptat. Eccleſiaſt.* 53. *numer.* 17. Cardinal. de Luca *de Jurepatronatus diſc.* 60. *numer.* 22. Rota *cor. Bich. deciſion.* 35. *numer.* 19. & *in Tuden. Parochialis de Reverteriis* 25. *Junii* 1708. §. *Cæterum*, *coram Reverendiſſ. P. D. Anſaldo*, & 7. *Decembris* 1708. §. *Siquidem*, *coram Reverendiſſimo Patre Dom. Lancetta.*

Hæc autem tranſmutatio qualitatis hæreditariæ 4
in gentilitiam, & familiarem non eſt aliquod exorbitans, aut præjudiciale Patronis, aut Eccleſiæ, itaut juxta ſuppoſitum contrariæ deciſionis requirat probationes exactiſſimas, & rigoroſas, & infalli-

infallibiliter univocas, hæc enim regula procedit
in aliis diverſiſſimis terminis, ubi ſcilicit Juſpatro-
natus de gentilitio transmutaretur in hæredita-
rium, ubi conſideratur præjudicium ſucceſſorum,
qui ex propria perſona ſunt vocati, ut advertit,
Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 18. *ſub num.* 1. *verſ.*
Sive quod, Rot. *coram Bich. deciſ.* 277. *numer.* 17. *&*
ſeqq. Modern. Roman. *dict. diſcept. Eccleſ.* 53. *numer.*
18. *verſ. Quidquid ſtent*, Rot. *deciſ.* 123. *num.* 4. *&* 6,
part. 11. *rec.*

Vel ubi ageretur de alteranda aliqua lege in præ-
judicium animæ Fundatoris, aut incommodum Ec-
cleſiæ, ejuſque duriorem ſervitutem, juxta caſum,
5 de quo agit Rota *deciſ.* 12. *num. primo & ſeqq. co-*
ram Ubald. part. 3. Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.*
18. *verſ. Vel quia*, vel ubi res eſſet de libertate,
aut ſervitute Eccleſiæ, & cauſa ageretur contra
Ordinarium vindicantem illius libertatem adverſus
Patronum, quo caſu cum Jus aſſiſtat Ordinario,
& libertati Eccleſiæ, plenæ requirerentur probatio-
nes, Vivian. *de Jurepatron. libr.* 11. *capit.* 55. *& ſeqq.*
Ricc. *deciſ. Cur. Archiepiſcop. Neapol. part.* 2. *deciſion.*
173. *fol.* 120. Rot. *in Mediolanen. Cappellaniæ* 22.
Junii 1703. *coram Reverendiſſimo Molines*, *& in*
Cremonen. Beneficii 3. *Decembris* 1706. §. *Quibus*,
cor. R. P. D. Lancetta.

Secus autem eſt in caſu iſto, ubi nullum adeſt
præjudicium Eccleſiæ, Fundatoris, aut Patrono-
rum circa immutandam qualitatem hæreditariam
Juriſpatronatus in gentilitiam, & nulla adeſt reſi-
6 ſtentia; imo concurrit aſſiſtentia Juris, & præſum-
pta mens Fundatoris, quia ſcilicet Juſpatronatus
eſſe hæreditarium, introductum dicitur in merum
favorem Patronorum, in quorum arbitrio ipſe *Tex-*
tus in Clement. plures de Jurepatronatus abſolute
7 repoſuit liberam diſpoſitionem, ordinem, & mo-
dum tam circa alternativas, & turnus, quam cir-
ca adjectionem qualitatis gentilitiæ, quam ſine
conſenſu Ordinarii ad eorum libitum imprimi poſ-
ſe, tradunt Card. de Luc. *de Jurepatronatus diſc.* 60.
numer. 12. *& apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 53. *numer.* 20.
Rota *coram Nunct. deciſ.* 25. *numer.* 23. ubi tamen
addit, quod conſenſus ſolum requiritur pro titulo
quatenus eſſet particularis *deciſ.* 430. *numer.* 23. *part.*
9. *tom.* 1. *recent. & in Lunen. Sarzanen. Beneficio-*
rum 8. *Martii* 1686. §. *Et tale*, *coram bonæ mem.*
Rondinino.

Quodque natura hæreditaria Juriſpatronatus, ſi-
ve a Jure, ſive a Fundatore introducta reſpiciat ſo-
8 lum favorem Patronorum, eſt evidens, quia tali
caſu iſti poſſunt de eo libere diſponere transferen-
do etiam in extraneos per hæreditatem, ſeu fidei-
commiſſum, ſicut diſponitur de bonis hæreditariis
omnino indifferentibus, ut tradunt Calderin. *conſ.*
19. *de Jurepatron.* Lambertin. *eodem tractat. libr.* 1.
part. 2. *quæſt.* 2. *articul.* 6. *numer.* 4. Rot. *coram Mer-*
lin. deciſ. 563. *num.* 7. *& in Melevitana Juriſpatro-*
natus 13. *Januarii* 1708. §. *Porro*, *cor. Reverendiſſ.*
Giennen.

Cui ſane favori quilibet ex Patronis poteſt ad
libitum renunciare efformando pro ſua quota Juſ-
patronatus gentilitium, hæreditaria remanente al-
tera quota alterius Compatroni, Cardin. de Luca
de Jurepatron. diſc. 35. *numer.* 10. *verſ. Alias duobus*,
& diſc. 60. *numer.* 29. Rot. *coram Royas deciſion.* 446.
numer. 10. ea irrefragabili ratione, quod in Jurepa-
9 tronatus hæreditario quilibet ejus poſſeſſor cenſen-
dus eſt Jure primi Fundatoris in præjudicium ſuo-
rum hæredum, quia ſicut illis nihil dare poterat,
aut remittendo Eccleſiæ Juſpatronatus, vel alios di-
verſos inſtituendo hæredes, ita impugnari non pot-
eſt factum, & judicium ejus, qui adjecit qualita-
tem gentilitiam, ſeu dedit minus, dum in ejus li-
bertate erat nihil dare, ut ratiocinatur Card. de Luc.
de Jurepatr. diſc. 18. *numer.* 4. *verſic. Secus autem*, *&*
apud Me *dict. Diſcept. Eccleſ.* 53. *num.* 17. Rot. *coram*
Bich. dec. 277. *n.* 19. *& ſeqq.*

Ex quibus rationibus, & principiis fundamenta-
libus aſſequimur hanc adjectionem qualitatis genti-
litiæ, ſeu familiaris, nullam præſeferre exorbitan-
tiam, nullum præjudicium, nullamque habere duri-
tiem, aut reſiſtentiam Juris, propter quam require-
re debeamus probationes, adeo rigoroſas, & infal-
libiles, ſed imo leviores, & leviſſimas probationes 10
ſufficere tanquam in actu favorabili, *quia intereſt*
Eccleſiæ Juſpatronatus uſu potius familiare, vel gen-
tilitium, quam pure hæreditarium; vel quia ita ex
frequentius contingentibus magis reſtrictus remanet
numerus patronorum intra certum, ſinus cum hæredi-
tarium poſſit tractu temporis ad plura diverſa gene-
ra pertinere. vel quia major ſit Eccleſiæ honorificen-
tia eſſe ſub ſola ſervitute familiæ, vel deſcendentiæ
ſui Fundatoris = ſunt verba Cardin. de Luc. *de Ju-*
rep. diſc. 60. *num.* 22.

Quinimmo, quod per hujuſmodi mutationem
qualitatis non incurratur aliqua repugnantia contra
Jus, contra Eccleſiam, aut contra voluntatem
Fundatoris, egregie dixit Rot. *in Lunen. Sarzanen*
Beneficiorum 8. *Martii* 1696. §. *Et tale objectum*, 11]
coram bonæ memoriæ Rondinino, ibi = *Mutatio Ju-*
riſpatronatus de hæreditario in gentilitium, nullam
importat alterationem præjudicialem Eccleſiæ, cui po-
tius intereſt ſubjectam eſſe Juriſpatronatus gentilitio
reſtricto ad certas perſonas, quam hæreditario com-
petenti cuicunque hæredi NULLANQUE HA-
BET REPUGNANTIAM CONTRA IUS,
VEL VOLUNTATEM FUNDATORIS ea qui-
dem ratione, quod ſicuti quilibet Patronus ex facul-
tate ſibi conceſſa a Jure communi, & Fundatoris
voluntate, liberum habet arbitrium ſuper ſubſtan-
tia Juriſpatronatus, itaut poſſit illud in totum ven-
dere, alienare, commutare, cedere, & etiam extin-
guere in præjudicium futurorum hæredum, qui de
his geſtis, nec conqueri, nec ullam rationem exqui-
rere poſſunt, niſi impugnando factum ſui Auctoris,
quod non permittitur, ita facilius diſponere poſſit
in præjudicium hæredum de accidentali qualitate il-
lius, &c. EX QUO NULLA FUNDATIONIS
ALTERATIO RESULTAT, = & in præceden-
ti ejus deciſione impreſſa, *coram Nunc. deciſ.* 25.
num. 23.

Hinc cum agatur de actu favorabili, & de ſim-
plici qualitate, non autem ſubſtantia Juriſpatrona-
tus, nota eſt regula, quod qualitas ad differentiam
ſubſtantiæ levibus argumentis probatur, & per ſim- 12
plices conjecturas, ſigna, & enunciativas deduci-
tur, ut in terminis noſtris Rota *coram Buratt. dec.*
183. *numer.* 3. Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 23. *ſub*
numer. 13. *verſ. Aut vero*, ibi = *Neceſſaria non eſt*
perfecta, & concludens probatio, ſed ſufficit etiam
levis, & præſumptiva, ſeu adminiculativa, neque
ita rigoroſe proceditur = Rota *deciſ.* 166. *num.* 11.
part. 6. *& deciſ.* 675. *num.* 3. *verſ. Viſa ſunt Dominis*
part. 1. *recent.* ibi = *Præſentationes, & inſcriptio-*
nes, &c. viſa ſunt Dominis ſufficere ad probationem
hujus gentilitiæ qualitatis, quæ contentatur leviori
demonſtratione, dum non tangit ſubſtantiam Juriſ-
patronatus, & coram Ubaldo deciſ. 127. *num.* 8. *part.*
3. plene *in Comen. Cappellaniæ* 31. *Martii* 1702. §.
Ex quibus, *coram Eminentiſſimo Tremoille impreſſ.*
apud Moder. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 53. *numer.* 30. *in*
fine confirmata 4. *Maii* 1703. §. *Sublata in fine*, *cor.*
R. P. D. Priolo.

Quæ regula non ſolum procedit in caſu, quo
non conſtet de Inſtrumento fundationis Juriſpa-
tronatus hæreditarii, itaut agatur tantum de tol- 13
lenda ſimplici præſumptione Juris aſſiſtentis quali-
tati hæreditariæ, ſed etiam quando adeſt rotundum,
& literale Inſtrumentum fundationis claram præ-
ſeferens qualitatem hæreditariam adhuc enim in
iſto caſu ex principiis ſupra relatis nulla dicitur
adeſſe reſiſtentia Juris, aut alteratio voluntatis Fun-
datoris, & adhuc ſufficiunt leviores probationes
enunciativæ, amminicula, & conjecturæ ad im-
mutandum Juſpatronatus de hæreditario in gen-
tilitium, ut in fortioribus, quod non obſtan-
te teſtamento in contrarium, impreſſio quali-
tatis familiaris probata remaneat ex duobus præ-
ſentationibus continuatis per quadragenariam,
ex quibus conſtet præſentaſſe duntaxat illos de
fami-

familia firmat Vivian. *de Jurepatron. lib. 4. cap. 9. nu. 39. & 45.* ibi = *Ad hoc, ut ex obſervantia ſubſecuta Juſpatronatus familiare fiat, ſatis erit, ſi per duas continuatas præſentationes, &c. conſtat illos de familia duntaxat præſentaſſe, &c. neque obſtat, ſi adeſſet aliquod teſtamentum, ſive dotatio, aut fundatio in contrarium, quia reſpondetur, quod ſtante ſupradicto ſolito, & obſervantia non debet attendi prædictum teſtamentum* Tondut. *part. 3. cap. 157. num. 45.*

Et in terminis punctualiſſimis Juriſpatronatus, quod ex publico Inſtrumento fundationis probabatur hæreditarium, ejus immutationem in Gentili-
14 tium S. Rotæ Tribunal deſumpſit ex ſimplicibus enunciativis, aliiſque adminiculis in *Faventina Beneficii 11. Decembris 1702. §. Conſtitit. cum ſeqq coram Eminentiſſimo Caprara, & in Firmana Juriſpatronatus 28. Aprilis 1704. §. Prout nihil urget cum ſequentibus, coram bona memoria Muto*, ubi in §. *Maxime* dicit ſufficere leviores probationes etiam patientes aliquam exceptionem.

Aggrediendo itaque examen noſtrarum probationum ad effectum juſtificandi immutationem Juriſpatronatus de hæreditario in gentilitium, credimus
15 eas eſſe concludentiſſimas tanquam deductas ex obſervantia præſentationum pro tempore factarum ab Agnatis Familiæ de Mutis, aliiſque demonſtrationibus, quæ perfectam conſtituunt obſervantiam Juriſpatronatus familiaris, Rota *deciſ. 183. num. 11. & ſeqq. coram Boratto, & in Recent. dec. 204. num. 5. part. 12. & deciſion. 515. numer. 9. & ſeqq. part. 14. & deciſ. 7. numer. 8.* impreſſ. ad ornatum Cardin. de Luc. *de Jurepatron.* & in præcitatis deciſionibus *Faventina Beneficii, & Firmana Juriſpatronatus, ubi proxime.*

Poſito enim ad partes primo ſtatu anni 1492. ubi Joannes Franciſcus præſentavit pro duabus ex tribus partibus Juriſpatronatus, quem opus non eſt diſcutere, an præſeferat qualitatem hæreditariam, vel gentilitiam, quamvis hujuſmodi ſtatus ſit etiam allegabilis pro qualitate gentilitia, dum Joannes Franciſcus præſentavit ſimpliciter nomine, & Jure proprio aſſerendo ſe Patronum pro duabus ex tribus partibus reſpectu Iuriſpatronatus, & non hæreditatis, & ſic etiam nomine proprio, & abſque expreſſione alicujus ratæ hæreditariæ præſentavit
16 Carolus Mutus ejus Nepos, & Compatronus, qui modus præſentandi potius infert qualitatem gentilitiam, quam hæreditariam, Rota *coram Priola deciſion. 159. numer. 3. & coram Durano deciſ. 183. numer. 5. & in Recent. deciſion. 220. numer. 11. & 12. part. 11. & in Bononien. Beneficii 28. Junii 1690. §. Secundo quia, coram bon. mem. Urſino, & in Faventina Beneficii 11. Decembris 1702. §. Subſequitur, cor. Eminentiſſ. Caprara.*

Sane immutatio Iuriſpatronatus primo loco deſumitur ex ſtatu anni 1529. in quo Tyberius, & Nicolaus de Mutis filii memorati Ioannis Franciſ-
17 ci, nulla facta expreſſione ratæ, vel qualitatis hæreditatiæ præſentarunt nomine proprio, ibi = *tanquam Patroni, & habentes Juſpatronatus* = & rurſus, ibi = *Aſſeruerunt ſe una cum eorum Fratribus eſſe Patronos* = & præſentatio habuit effectum, quando autem fit præſentatio per Patronos nomine, & Iure proprio, exinde arguitur Iuſpatronatus eſſe gentilitium, licet expreſſa non fuerit qualitas gentilitia, ſeu familiaris in actu præſentandi, ut inquit Rota *in Firmana Juriſpatronatus 21. Aprilis 1704. §. In prima, coram bona memoria Muto*, ibi = *Cum nulla legatur facta mentio qualitatis hæreditariæ, & verba ſint perſonaliſſima, & directa in Dionyſium, uti unicum Patronum Juſpatronatus ex propria perſona habentem, hinc ſufficienter conjicitur Juſpatronatus eſſe gentilitium,* ETIAMSI QUALITAS HÆC IN PRÆSENTATIONE, ET SENTENTIA NON FUERIT EXPRESSA = *& in Majoricen. Beneficii 11. Maii 1705. §. Pariter non relevat, coram Eodem*, ibi = *Quia in dictis duabus vicibus Matthæus tertius præſentavit Jure proprio, aſſerendo ſe Patronum, & ad ipſum pertinere Ius præſentandi, qui modus, & forma præſentandi Iure proprio nulla expreſſa qualitate hæreditaria inducit præſumptionem Iuriſpatronatus gentilitii,* = & *in Comen. Cappellaniæ* apud Modern. Roman. *diſceptat. Eccleſ. 53. num. 26.*

Secundo ſubſequitur alter ſtatus magis clarus anni 1547. in quo Nicolaus, & Iacobus Fratres, Cæſar Nepos, & Horatius Pronepos præſentarunt
Laurentium de Mutis his verbis = *Cum fuerit, &* 18
ſit, quod alias præſentatio ad Altare, ſeu Cappellaniam Sancti Nicolai ſitam in Eccleſia Sanctæ Mariæ de Campitello AD DOMINOS, ET FAMILIAM DE MUTIS, *quando vacare contigerit de Iurepatronatus pertineat* = quæ verba eſſe non poſſunt magis præciſa ad arguendam qualitatem familiarem, dum Patroni non proceſſerunt ſimpliciter ſe enunciando tanquam Perſonas de Familia, ſed exprimendo cauſam quare ipſis competeret præſentatio, allegarunt, quod Iuſpatronatus pertinebat *ad Familiam de Mutis*, & conſequenter melius ſe explicare non poterant ad ſignificandam naturam Iuriſpatronatus familiaris, Rota *deciſion. 679. numer. 6. part. 18. Recent. & coram Ubaldo deciſion. 20. numer. 5.* Cardinalis de Luca *de Iurepatronatus diſc. 35. numer. 4. verſic. Tertio*, Modern. Roman. *diſceptat. Eccleſiaſt. 26. numer. 10. & diſcept. 53. numer. 5. verſic. Verba autem*, Rot. *in Comen. Cappellaniæ 21. Martii 1702. §. Confirmatur, cor. Eminentiſſ. Tremoille, & in Faventina Beneficii 12. Decembris 1702. §. Ex qua præſentatione, §. Accedit, & §. Subſequitur, coram Eminentiſſ. Caprara, & in Firmana Iuriſpatronatus 21. Aprilis 1704. §. Quarta cum ſeqq. cor. bo. me. Muto.*

Eoque magis, quia aſſertiva Iuriſpatronatus fa-
miliaris non fuit reſtricta ad tempus præſens, ſed 19
relata ad præteritum, ibi = *Cum fuerit, & ſit, quod alias præſentatio, &c. ad Dominos, & Familiam de Mutis, &c. pertineat* = & propterea hæc aſſertiva non ſolum operatur ab anno 1547. ſed influit etiam in ſtatus præcedentes anteriorum præſentationum, quæ ex hujuſmodi ſtatu recipiunt interpretationem, & declarationem, ut in his terminis Rota *deciſ. 290. numer. 8. part. 18. Recen. & in Aretina Beneficii 22. Iunii 1702. §. Utique, cor. R. P. D. Anſaldo, & in Firmana Iuriſpatronatus 21. Aprilis 1704. §. Preſertim, & in Majoricen. Beneficii 11. Maii 1705. §. Etenim in fine, cor. bon. mem. Muto.*

Tertio accedit alter æque clariſſimus ſtatus anni 1555. ubi præſentarunt Nicolaus, & Cæſar deſcendentes Io. Franciſci, prævia narrativa pertinentiæ Iuriſpatronatus ad Familiam de Mutis, ibi = *de Iurepatronatus Familiæ Dominorum de Mutis* = *dicto Num. 11. liter. A.* quæ expreſſio fuit in alio actu repetita per Tyberium præſentatum, immo Ordinarius in Sententia inſtitutionis expreſſe canonizavit familiaritatem Iuriſpatronatus, ibi = *ad quam Ius præſentandi perſonam idoneam, dum pro tempore vacat* FAMILLÆ DE MUTIS NOBILIBUS RO-
MANÆ, &c. PERTINEAT, ecce alia continua- 20
tiva probatio qualitatis familiaris, quæ tanquam deducta ab expreſſionibus Patronorum, quorum voluntas attenditur in actu præſentandi, & ab ipſis expreſſionibus Ordinarii in actu proportionato inſtitutionis paſſim in Sacr. Rotæ Tribunali admiſſa reperitur ad effectum præſumendi immutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam, Rota *in Foſſanen. Iuriſpatronatus 12. Martii 1703. §. Accedente, coram Eminentiſſimo Caprara, & in Comen. Cappellaniæ 31. Martii 1702. §. Confirmatur, cor. Eminentiſſimo Tremoille, & 4. Maii 1703. §. Quarta præſentatio, coram bona memoria Muto, & in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia 18. Iunii 1703. §. Conſonat, coram Rev. P. Dom. Scotto.*

Quarto ſuccedit alter ſtatus anni 1563. ubi Horatius, & Cæſar de Mutis præſentarunt Alexandrum filium Cæſaris aſſerendo ſe habere Ius præſentandi ex perſona propria, qui Alexander de Mutis præſentatus obtinuit Literas pro præſentato,

in quibus ita dicit = *Cappellania, &c. qua de Jurepatronatus Laicorum*, VIDELICET DE DOMO DE MUTIS *de Urbe exiſtit*, = ex qua expreſſio-
21 ne pertinentiæ Juriſpatronatus ad Domum de Mutis non poteſt inferri in toto Jure magis enixa probatio qualitatis gentilitiæ, cum nomen *Domus* magis ſtricte ſignificet agnationem, quam ver-
22 bum *Familia*, Torr. *de Primogen. Ital. part.* 1. *cap.* 25. *num.* 110. *& ſeqq.* Rota *deciſ.* 162. *numer.* 5. *part.* 18. *Recent.* *& in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701, § *Quinimmo*, *coram bon. mem. Muto*, *& in Romana Cappellania* 26. *Novembris* 1705. §. *Quia tamen*, *& §. Et ob id*, *cor. R. P. D. Anſaldo*,

Qui ſtatus magis qualificatiſſimus redditur reflectendo, quod poſtquam expreſſum fuit = *de Jurepatronatus Laicorum* = immediate, & per viam taxationis, & qualificationis dictum fuit = *videlicet de Domo de Mutis* = quæ ſane dictio = *vi-*
23 *delicet* = tanquam ſuapte natura reſtrictiva, Barboſ. *diction.* 423. *num. prim.* *&* 4. Magon. *deciſion. Florent.* 30, *numer.* 18, 19, *&* 39. Sabell. *in Summ. diverſ. Tract.* §. *Dictiones numer.* 43. adjecta fuiſſe videtur ad cooperandam pertinentiam Juriſpatronatus, non ſolum reſtrictive ad illos de Domo de Mutis, ſed etiam oppoſitive, & excluſive ad alios, qui de ea non erant, Rota *in Mediolanen. Prioratus ſuper mixtura*, *& filiisfamilias* 15. *Junii* 1705. §. *Veteribus*, *coram R. P. D. Priolo*, *&* 29. *Januarii* 1706. §. *Qualitatem*, *coram Illuſtriſſimo Dom. Gubernatore Urbis*.

Quinto uniformis eſt immediate proximus ſtatus anni 1564. in quo Hieronymus, & Jacobus de Mutis deſcendentes ex linea Joannis Franciſci præſentarunt Antonium Sirletum, ſeu de eorum conſenſu obtenta fuit gratia pro præſentato, ubi pariter continuata fuit expreſſio qualitatis familiaris, ibi = *Qua de Jurepatronatus Laicorum Nobilium, videlicet*, *&c. Familiæ de Mutis*, = Adeo enim
24 conſtans, & nunquam interrupta expreſſio qualitatis familiaris continuata in præſentationibus, & inſtitutionibus, & Literis Apoſtolicis pro præſentato indubitatam demonſtrat impreſſionem qualitatis familiaris, & immutationem hæreditatiæ, Cardinalis de Luca *de Jurepatronatus diſc.* 9. *numer.* 13. *& in Adnot. ad Concil. diſc.* 11. *numer.* 14. Rota *deciſion.* 26. *numer.* 17. *poſt* Vivian. *de Jurepatr.* *& cor. Buratto dec.* 111. *num.* 10. *deciſ.* 183. *num.* 19. *&* 20. *& dec.* 919. *numer.* 3. cum aliis ad ſatietatem cumulatis *in dicta Firmana Juriſpatronatus*, *ubi ſupra*, *cor. bon. mem. Muto*.

Sexto, valde notabile eſt, quod in memorata præſentatione anni 1547. inſimul præſentarunt in
25 capita Nicolaus, & Jacobus Fratres, Cæſar Nepos, & Horatius Pronepos, eademque methodus ſucceſſit in alia præſentatione anni 1563. ex qua forma præſentandi in capita per Nepotes, Pronepotes, & Patruos validiſſimum inſurgit argumentum pro qualitate gentilitia Juriſpatronatus ut late firmatum fuit in *Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Collimante*, *coram R. P. D. Scotto*, *& ſuper mixtura*, *& filiisfamilias* 15. *Junii* 1705. §. *Certius*, *cor. R. P. D. Priolo*.

Nihil adverſante, quod in hoc Jurepatronatus non familiari in genere, ſed certis lineis de Familia competenti modus præſentandi æqualis expleri non deberet inter gradus inæquales, ſed inter ſo-
26 los proximiores, admiſſa enim hac opinione generaliter vera, certum ſemper eſt, quod illa indiſtincte non procedit, ſed attenta obſervantia etiam in Jurepatronatus lineali præſentatio competere valet in capita omnibus de linea tam remotioribus, quam proximioribus, ut concludit Cardinalis de Luca *de Jurepatron. diſc.* 61. *num* 12. *in fine*, Rot. *in Piſana Juriſpatronatus* 26. *Junii* 1709. §. *Hanc denique*, *cor. R. P. D. Priolo*, & egregie admittit R. P. D. Anſaldus *in ejus doctiſſima Adnotatione ad dec.* 52. *ſub num.* 28. *&* 29.

Idroque cum in iſto Jurepatronatus etiam lineali retenta fuerit hæc obſervantia admittendi remotiores, & proximiores in capita inevitabile eſt motivum, quod Juſpatronatus habitum fuerit pro gentilitio, dum ſemper verum eſt, quod iſte modus præſentandi in capita omnino diſconvenit, nec applicatur Juripatronatus hæreditario; ſed vel fami- 27
liari in genere, vel familiari, ſeu gentilitio lineali, Rota *coram Celſo deciſ.* 106. *numer.* 8. *& coram Buratto deciſ.* 46. *numer.* 11. *& in Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Nec ad minuendum*, *&* 15. *Februarii* 1700. §. *Quod eſt adeo*, *coram Reverendiſſimo Decano*, *& in Comen. Cappellaniæ* 31. *Martii* 1702. §. *Exordiendo*, *coram Eminentiſſimo Tremoille*,

Septimo, qualitatem familiarem oſtendunt duæ enunciativæ emiſſæ in duobus Brevibus Sanctæ memoriæ Urbani VIII. & Innocentii X. in quorum primo cum Cardinalis Tyberius poſſeſſor Cappellaniæ, ejus Tenutam, ſeu Caſale Sancti Januarii ad novennium locaſſet, poſtea deſuper obtinuit Breve confirmatorium, in quo aſſeruit pertinentiam Juriſpatronatus ad ſuam Familiam de Mutis, ibi = *ad Altare Sancti Nicolai Juriſpatronatus, ut aſſeris Familiæ tuæ de Mutis* = & in ſecundo pa- 28
riter Brevi confirmatorio alterius Locationis obtento ab Innocentio X. per Joannem Paulum de Mutis dictum fuit = *Juriſpatronatus, ut aſſeritur Familiæ illorum de Mutis*, = quæ expreſſiones emiſſæ in Literis Apoſtolicis, maxime a perſonis ejuſdem Familiæ de Mutis omnino informatus pariter aptæ ſunt demonſtrare qualitatem familiarem Juriſpatronatus, Rota *dec.* 159. *num.* 8. *cor. Priolo*, *& in Florentina Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Maxime*, *cor. R. P. D. Lancetta*.

Octavo, magna animadverſione dignum eſt, quod ab anno 1492. quo facta fuit prima præſentatio uſque in præſens per ſpatium duorum ſæculorum, & ultra in hac Nobili, & numeroſa Familia de Mutis nunquam apparet præſentaſſe aliquam feminam excepto ſtatu anni 1590. cui reſpondebitur infra, nec præſentaſſe aliquem cognatum, ſeu extraneum ſed omnes præſentationes factæ ſemper fuerunt ab Agnatis de familia, quod 29
eſſe vehementiſſimum argumentum qualitatis gentilitiæ mirabiliter probat Rot. *in Comen. Cappellania* 31. *Martii* 1702. §. *Accedit*, *cor. Eminentiſſimo Tremoille*, *& in Faventina Beneficii* 11. *Decembris* 1702. §. *Subſequitur*, *coram Eminentiſſimo Caprara*, *& in dicta Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *His accedunt*, *cor. bon. mem. Muto*.

Et nono demum tollit omnem difficultatem Sen-
tentia lata de anno 1639. per R. P. D. Torniel- 30
lum tunc Viceſgerentem, ubi cum Joannes Paulus de Mutis obtinuiſſet gratiam pro præſentato, in qua aſſeruit Cappellaniam eſſe = *De Jurepatronatus Laicorum videlicet Familiæ illorum de Mutis ex fundatione, vel dotatione* = pro verificatione hujuſmodi Juriſpatronatus Joannes Paulus Mutus exhibuit coram R. P. D. Torniello Viceſgerente omnes ſtatus præcedentes, hactenus relatos, qui per Sententiam, ita declaravit = *Conſtare prædictam Cappellaniam, &c. fore, & eſſe de Jurepatronatus bonæ memoriæ Eliſabetæ VIDELICET FAMILIÆ ILLORUM DE MUTIS, &c. ideo ad illam, & laicos nobiles VIDELICET FAMILIÆ, ET ILLORUM DE MUTIS ſpectare, & pertinere* = unde hæc Sententia ponit in claris qualitatem familiarem Juriſpatronatus, in terminis Sententiæ Rot. *in d. Comen. Cappellania* 31. *Martii* 1702. §. *Et his quoque*, *cor. Eminentiſſ. Tremoille*.

Corruente objecto, quod hæc Sententia principaliter emanaverit ſuper exiſtentia Juriſpatronatus, non autem ſuper illius qualitate, etenim duplex urget reſponſio, altera ſcilicet, quod R. P. D. Torniellus executor pronunciavit tam ſuper exiſtentia Juriſpatronatus, quam ſuper ejus qualitate gentilitia, ſive æque principaliter ſuper utroque, ſive ſuper uno principaliter, & ſuper altero in conſequentiam, & quidem intra Cancellos propriæ juriſdictionis reſtringendo, quod ipſe erat executor literarum, quæ juxta verba ſuperius tranſcripta continebant narrativam tum exiſtentiæ, tum qualitatis Ju-
riſpa-

riſpatronatus, ibi = *De Iurepatronatus Laicorum videlicet familia illorum de Mutis ex fundatione, vel dotatione exiſtit* = quæ narrativa, ſi erat verificanda coram Executore, utique R. P. D. Torniellus pronunciare debebat pro verificatione literarum ſuper tota hac narrativa, & conſequenter non poterat pronunciare ſuper exiſtentia tantum Iuriſpatronatus ex fundatione, vel dotatione, niſi etiam pronunciaret ſuper ejus qualitate Summo Pontifici narrata, ſcilicet ſuper pertinentia Juriſpatronatus ad familiam de Mutis, nec qualitas poterat ſeparari a ſuo ſubjecto, ut pronunciatio eſſet conformis narrativæ literarum, non obſtante, quod exiſtentia Juriſpatronatus dicatur judicata
31 principaliter, cum in Jure noſtro ſententiatum cenſeatur etiam in annexis, & connexis, licet ſecundario venientibus, & in conſequentiam per *Text. in leg. ſi quis totum, §. Et generaliter, ff. de except. rei judic.* Saminiat. *controv.* 132. *num.* 3. *tom.* 2. Manſius *conſult.* 233. *num.* 3. *tom.* 3. Palm. Nep. *deciſ.* 362. *num.* 13. *tom.* 4. *& in Romana Hæreditatis de Ruſpolis* 2. *Martii* 1705. §. 33. *coram Reverendiſſimo Decano; & in Romana Fideicommiſſi* 26. *Martii* 1708. §. *& quamvis, & in Hiſpalen. ſeu Granaten. Pecuniaria* 23. *Aprilis* 1708. §. *Nec quidquam, coram R. P. D. Aldrovando.*

Altera reſponſio eſt, quod non requiritur ad hunc effectum, quod Sententia principaliter prolata fuerit ſuper qualitate Juriſpatronatus, quia ſi in Judicio de ea principaliter actum fuiſſet, hodie quæſtio eſſet de re amplius non dubitabili, dum fuiſſet jam definita auctoritate rei judicatæ amplius non controvertendæ, ſed ſufficit, quod Sententia etiam narrative, & enunciative mentionem faciat de qualitate gentilitia cohærenter ad narrata in literis pro præſentato ad effectum, ut inde reſultet obſervantia inductiva quali-
32 tatis gentilitiæ, quæ ſi deſumitur ex ſimplici enunciativa præſentationum, fortius ergo ex ſententiis inſtitutionum, latarum ſuper verificatione Juriſpatronatus, ejuſque pertinentia, cum aliud ſit obſervantia, aliud vero auctoritas rei judicatæ, quæ eſt titulus diverſus ab illa, ut de enunciativis ſententiarum ſuper qualitate gentilitia plena ſunt volumina deciſionum, & ſignanter videre eſt apud Rot. *in dict. Camen. Cappellaniæ, ubi ſupra, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in Faventina Beneficii* 11. *Decembris* 1702. §. *Ex his itaque, coram Eminentiſſimo Caprara, & in dicta Firmana Iuriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Quinta præſentatio, coram bon. mem. Muto.*

Quid ergo dicemus, ubi Sententia R. P. D. Tornielli conſiderari non valet intra limites puræ enunciativæ, quando pronunciavit etiam ſuper qualitate Juriſpatronatus, ſicut pronunciare debebat conformiter ad literas Apoſtolicas, ubi qualitas familiaris expreſſa fuerat non ſubſiſtente objecto, quod coram ipſo productum fuerit teſtamentum Eliſabethæ præſeferens qualitatem hæreditariam, una cum ſtatibus, quorum unus anni 1590. importabat admiſſionem Fauſtinæ, quia teſtamentum exhibitum fuit pro verificanda exiſtentia Juriſpatronatus, cujus etiam principium hæreditarium non impediebat tranſmutationem in gentilitium, ſtatus autem omnes cantabant pro qualitate familiari non obſtante illo anni 1590. de quo dicetur infra, & denique vis conſiſtit in aſſertiva emiſſa in literis Apoſtolicis ſuper pertinentia ad familiam canonizata ab Executore per ſententiam, quæ tanquam non reclamata per Patronos cenſetur
33 ab ipſis approbata, & afficit omnes ſucceſſores, Rota *in dicta Faventina Beneficii* 11. *Decembris* 1702. §. *Habetur, coram Eminentiſſimo Caprara, & in Faſſanen. Iuriſpatronatus* 12. *Martii* 1703. §. *Et magis, coram Eodem, & in dicta Firmana Iuriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Sexta demum, coram bonæ memoriæ Muto, & in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Tanto facilius tum ſeqq. coram R. P. D. Kaunitz.*

Firmata ex his omnibus qualitate familiari Juriſpatronatus facili negotio tolluntur objecta contrariæ deciſionis, & ſane non obſtat, quod tot expreſſiones qualitatis familiaris in ſtatibus præadductis, ſignanter annorum 1547. 1555. 1563. & 1564. non ſtent taxative, ſed demonſtrative ad deſignandum, quod Iuſpatronatus de eo tempore reſidebat in familia illorum de Mutis, eoque magis, quia non præſeferunt ullam particulam taxativam *tantum*, vel *ſolum*.

Etenim iſta reſponſio procederet in caſu valde diverſo, ubi ſcilicet præſentantes ſimpliciter enonciaſſent ſe eſſe de familia, exempli gratia, quando dictum
fuiſſet = *Titius, & Sempronius familia de Mutis* = & 34
ſic quando verba eſſent directa ad perſonas præſentantes, in quibus terminis verificatur expreſſionem familiæ ſtare demonſtrative, ſed quomodo applicatur hic hujuſmodi regula quando Patroni non contenti ſe enunciaſſe de familia de Mutis, allegando cauſam per antecedens, quare ad ipſos ſpectabat Ius præſentandi, dixerunt = *cum fuerit, & ſit, quod alias Iuſpatronatus pertinet ad DOMINOS, ET FAMILIAM DE MUTIS.*

Et inſuper quando ſine ulla relatione ad Præſentantes direxerunt verba ad ipſam pertinentiam Juriſpatronatus dicendo = *De Iurepatronat. Laicorum VIDELICET DE DOMO DE MUTIS* = & conſequen-
ter facienda eſt diſtinctio inter caſum, quo verba 35
diriguntur ad Perſonas de Familia, ubi ſtant demonſtrative, & quando impersonaliter diriguntur ad ipſam Familiam, ſeu Iuſpatronatus Familiæ, in quo caſu dicuntur ſtare taxative, & qualificativa ad Juſpatronatus, ut diſtinguendo unum caſum ab altero, firmavit Rot. *in Comen. Cappellaniæ* 31. *Martii* 1702. §. *Confirmantur, coram Eminentiſſimo Tremoille*, ubi præciſe agebatur de caſu, quo Præſentantes dixerant = *De Iurepatronatus Laicorum videlicet Familia illorum de Buſionibus* = & Sacra Rota poſtquam dixit, quod hæc verba concluderent Iuſpatronatus eſſe familiare, poſtea reſpondet objecto contrario, his verbis = *Quin dici valeat enunciantes dictis verbis uſos fuiſſe demonſtrative ad effectum indicandi Perſonas heredum, ad quas Iuſpatronatus pertinere debet, quoniam id procedere poſſet, quando dicta verba reſtricta eſſent ad certas Perſonas ejuſdem Familiæ, prout erat in caſu deciſionis, coram Merlino, in quo verba de Domo, & Familia de Grandonatis erant relativa ad infra nominandas, qui titulo hereditario præſentabant, &c. non autem quando, prout in hypotheſi verbum Familiæ abſolute prolatum eſt ad denotandum Iuſpatronatus ad illam in genere pertinere.* =

Idem deciſum fuit in confirmatoria *Deciſione* 4. *Maii* 1703. §. *& ita, coram R. P. D. Priolo* ibi = *Nec minus relevare viſum eſt objectum, quod expreſſio familiæ adjecta fuerit demonſtrative, & non taxative ad illos de familia, nam quando fuit expreſſum nomen familiæ illud non cohæret certis Perſonis expreſſe mentionatis, ſed nulla facta ſpecificatione Perſonarum apparet dictum nomen familiæ fuiſſe generaliter, & indefinite expreſſum, proindeque in hoc caſu dici debet illud ſtare taxative, & non demonſtrative ad oſtendendum nempe Iuſpatronatus ſpectare ad illos de familia.* =

Ita etiam facta fuit diſtinctio ad hoc objectum *in Firmana Iuriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Sicut non obſtat, coram bon. mem. Muto*, ibi = *nec verba dici poſſunt ſtare demonſtrative dum prolata non fuit qualitas hæreditaria, &c. & canonizata fuit pertinentia Iuriſpatronatus ad familiam, & illos de Sinigardis IN GENERE NON AUTEM IN SPECIE ad aliquas particulares perſonas expreſſa cognomine familiæ eorundem; in his enim terminis nunquam verba dici poſſunt ſtare demonſtrative, ſed taxative* = & Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 53. *n.* 5. *verſ. ſed adverte*, & per has doctrinas individuales tandem ſilere debet hujuſmodi objectum in contrariis ſcripturis perperam inculcatum.

Et tollitur etiam neceſſitas requirendi aliquam particulam taxativam in expreſſione pertinentiæ ad familiam de Mutis, quando enim Patroni in actu præſentandi exprimunt *Iuſpatronatus ſpectare ad familiam*, ſi iſta verba ſtant taxative ut dicunt præaddu-
ctæ deciſiones, ergo continent virtualiter taxativam 36
abſque neceſſitate eam exprimendi, & tot deciſiones in hoc articulo emanatæ nunquam dixerunt, quod ſit neceſſa-

neceſſaria expreſſio particulæ taxativæ, eoque fortius
in præſenti, ubi nec etiam deficit particula taxativa,
ex quo pluries dictum fuit *de Jurepatronatus laicorum*
VIDELICET DE DOMO DE MUTIS, ſeu VI-
DELICET FAMILIÆ ILLORUM DE MU-
TIS, quæ quidem dictio *videlicet* ſtare regulariter
dicitur taxative, & reſtrictive, Cæphal. *conſil.* 637.
num. 4. Burat. *conſ.* 13. *num.* 33. Menoch. *conſ.* 21. *num.*
27. Caldas *de renovat. emphyt. quaſt.* 11. *num.* 15. Gra-
tian. *deciſ. Marchia* 44. *num.* 7. Rota *coram Gregor. de-*
ciſ. 286. *num.* 9.

Minus ſubſiſtit alterum objectum contrariæ deciſio-
nis, quod ſcilicet enunciativæ, ſeu expreſſiones qua-
litatis familiaris ſuperius relatæ ab anno 1529. citra
non appareant continuatæ, ſed potius interverſæ, &
deſtructæ ex aliis poſterioribus ſtantibus annorum 1590.
1636. & 1678. etenim reſpondetur, quod ſufficit ha-
bere obſervantiam pacificam Juriſpatronatus familia-
ris continuatam ab anno 1529. uſque ad 1590. ad effe-
ctum fundandi intentionem ſuper immutatione ſtatus,
ad quem effectum ſufficit obſervantia 40. annorum,
ut omiſſis generalibus, quod ex enunciativis pertinen-
tiæ Juriſpatronatus ad familiam continuatis ſpatio
37 quadragenariæ dicatur impreſſus novus ſtatus Juriſpa-
tronatus gentilitii, & immutatus ſtatus hæreditarii, te-
nuit Rota *coram Priol. deciſ.* 46. *num.* 21. *& deciſ.* 159.
num. 21. *& in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis*
1704. §. *& ad hunc effectum, coram bon. mem. Mu-*
to, & firmat Vivian. *de Jurepatronat. libr.* 4. *cap.* 9.
num. 41.

Hinc præſuppoſita impreſſione novi ſtatus, & im-
mutatione antiqui jam facta, & completa per qua-
dragenariam uſque ad ſtatum anni 1590. utique ſtatus
poſteriores non potuerunt amplius interrumpere obſer-
38 vantiam jam completam, & perfectam, Rota *coram*
Burat deciſ. 739. *num.* 3. *&* 4. *& in recent. deciſ.* 136.
num. 32. *part.* 19. Modernus Roman. *diſcept. Eccleſ.* 9.
num. 29. *& diſcept.* 17. *num.* 48. *& in Majoricen. Bene-*
ficii 28. *Novembris* 1704. §. *Haud relevante*, *&* 12.
Maii 1705. §. *præſentationes*, *coram bon. mem. Mu-*
to, ibi = *quia tunc temporis erat jam inducta, & per-*
fecta obſervantia, &c. ac propterea actus ſubſequentes
eam non potuerunt interrumpere. =

Ita, & taliter, quod novo ſtatu jam legitime im-
preſſo, actus ſubſequentes in contrarium non faciant
amplius figuram obſervantiæ, ſed adduci tantum poſ-
ſint ad effectum imprimendi de novo alium diverſum
39 ſtatum ab antecedenti probando aliam quadragena-
riam in contrarium inductam per actus, qui non ſint
æquivoci, dubii, aut conciliabiles cum ſtatu præce-
denti, ut inquit Rota *deciſ.* 159. *num.* 22. *coram Prio-*
lo, ubi quod requiruntur probationes claræ etiam per
rem judicatam, vel confeſſionem Partis. Lotter. *de*
re beneſic. lib. 1. *quaſt.* 34. *num.* 63. ibi = *Ratio autem*
præmiſſæ concluſionis eſt evidens, quia dato ſtatu an-
tecedenti legitime impreſſo, jam non agitur ſimplici-
ter de inducendo novo ſtatu, ſed de immutando præce-
denti, quæ quidem immutatio non poteſt contingere,
niſi detur ſtatus fortior, & prævalens, & ſic legitime
præſcriptus = Rot. *coram Burat deciſ.* 776. ibique
Adden. *num.* 9. Coccin. *deciſ.* 910. *num.* 11. Ottobon.
deciſ. 240. *num.* 23. *& ſeqq. & in Mediolanen. bene-*
ficii 1. *Aprilis* 1707. §. *Quoniam*, *coram R. P. Dom.*
Anſaldo.

Quæ quidem nova immutatio, ſeu impreſſio novi
ſtatus ex duplici capite in caſu iſto dari non potuit,
primo ſcilicet, quia licet paſſim detur de Jurepatro-
natus hæreditario in gentilitium tanquam nemini
præjudicialis, non tamen datur de gentilitio in hære-
40 ditarium, non ſolum propter materiam exoſam ob
præjudicium Eccleſiæ, quod conſiderat Rota *deciſ.*
320. *num.* 6. *part.* 11. *recent.* ſed etiam principaliter ob
præjudicium Agnatorum, qui reperiuntur ex propria
perſona vocati in hoc Jurepatronatus gentilitio, qui-
bus factum Anteceſſorum præjudicare non valet, ut
optime Rot *deciſ.* 470. *num.* 21. *& ſeqq. part.* 9. *tom.* 2.
recent & coram Nunes. deciſ. 25. *num.* 22. Vivian. *de Ju-*
repatr. lib. 14. *cap.* 2. *num.* 24. 27. *& ſeqq.* Modern. Ro-
man. *diſcept. Eccleſ* 53. *num.* 19. Card. de Luc. *de Jure-*
patr. diſc. 18. *num.* 4. *verſ. ſive*.

Quod procedit non obſtante quacunque obſervan- 41
tia ſubſecuta etiam centum, & ultra annorum, quia
nulla unquam currit præſcriptio in præjudicium ſuc-
ceſſorum Jure proprio venientium, & agere non va-
lentium, juxta punctualem *deciſ.* 220. *num.* 26. *&* 27.
part. 11. *recent.* Ciarlin. *controv.* 107. *numer.* 61. *&* 62.
& in Bononien. Juriſpatronatus de Ghiſleriis 31. *Janua-*
rii 1695. §. *Hinc in neceſſariam cum ſeqq. coram bon.*
mem. Pio, in cujus caſu licet ageretur de duplici con-
tentia nihilominus eadem reputata fuit inſufficiens ad
effectum immutandi Juſpatronatus de familiari in hæ-
reditarium.

Et ſecundo, quod nulla inducta fuit immutatio
præcedentis ſtatus familiaris de annis 1590. 1636. &
1678. ſed hujuſmodi actus potius ſunt conciliabiles,
& conformes qualitati familiari; incipiendo enim a
ſtatu anni 1590. iſte potius conſpirat pro familiarita-
te Juriſpatronatus ex duplici animadverſione, prima
ſcilicet, quod Carolus, Alexander, & Horatius, 42
qui tunc præſentarunt, omnes ſuam præſentationem
expleverunt in capita, ſeu Jure proprio cum ſola ex-
preſſione filiationis, & nulla adjecta qualitate hære-
ditaria, qui modus præſentandi non convenit niſi
Juriſpatronatus gentilitio, Rota *cor. Priol. deciſ.* 159.
num. 3. *verſ. ſed præſentarunt*, *& in dict. Firmana Ju-*
riſpatronatus 21. *Aprilis* 1704. §. *Sicut non obſtat*,
coram bon. mem. Muto, *& in Faventina Beneficii* 11.
Decembris 1702. §. *ſubſequitur*, *coram Eminentiſſimo*
Caprara.

Alteri autem eſt, quod Cardinalis Ruſticcius in
literis inſtitutionis, quas conceſſit Cardinali Tibe-
rio de Mutis præſentato per Patronos literaliter ex-
preſſit Juſpatronatus ſpectare ad familiam de Mutis,
ut ex documento noviter reperto, ibi = *Ad perpetuam*
Cappellaniam, *&c. ad quam Jus præſentandi perſo-*
nam idoneam, dum pro tempore vacat AD FAMI-
LIAM DE MUTIS, *&c. ſpectat*, *& pertinet* =
cum enim Cardinalis Tiberius eſſet de familia de Mu-
tis, & Compatronus, & optime informatus de qua-
litate ſui Juriſpatronatus imperceptibile eſt, credere,
quod potuerit acceptare expreſſionem qualitatis fa- 43
miliaris in literis ſuæ inſtitutionis, quando Juſpatro-
natus reputatum fuiſſet pro hæreditario, Rota *in Fa-*
ventina Beneficii 11. *Decembris* 1702. §. *Nihilominus*,
& §. Ex his, *& in Foſſanen. Juriſpatronatus* 12. *Mar-*
tii 1703. §. *Accedente*, *coram Eminentiſſimo Capra-*
ra, & in ſæpecitata *Firmana Juriſpatronatus* 11.
Aprilis 1704. §. *Quarta præſentatio cum ſeqq. coram*
bon. mem. Muto.

Quo ſtante non obſtat, quod in hujuſmodi ſtatu
præſentaverit Fauſtina, quæ tanquam fœmina admit-
ti non poterat in Jurepatronatus familiari, cum enim
non præſentaverit ſimultanee cum maſculis agnatis, 44
ſed per actum ſeparatum, non poteſt dici ab eis ad-
miſſa ad præſentandum, & ſic efformatus gradus ob-
ſervantiæ requirentis ſcientiam, & patientiam inte-
reſſe habentium, ut in ſpecie Rota *coram Emerix jun.*
dec. 1361. *n.* 16. *in fin. & n.* 17. *& in rec. dec.* 153. *nu.* 6.
p. 18. *rec.*

Ultra, quod in hoc Jurepatronatus familiari nulla
fuit incompatibilitas, quod quandiu viveret admitte- 45
retur fœmina tanquam agnata, & de familia, dum
quidquid antiquitus dubitatum fuerit, hodie certum
eſt, quod feminæ agnatæ admittuntur in Jurepatro-
natus familiari, quidquid ſecus earum deſcendentes,
ut in individuo objectum evacuat Rota *in Comen.*
Cappellania 13. *Martii* 1702. §. *Nec obſtat*, *coram*
Eminentiſſimo Tremoille, ibi = *Cum autem ſola Ca-*
therina eandem præſentationem expleverit, id eveniſſe
neceſſario fatendum eſt, ex quo Juſpatronatus agnitum
fuerit pro familiari, & gentilitio, ad quod admittun-
tur quidem fœminæ de agnatione, &c. non autem deſcen-
dentes ex fœminis = & plene Rota *in Romana Cappella-*
niæ 25. *Novembris* 1705. §. *Quoniam*, *cor. R. P. D. An-*
ſaldo.

Indubitanter autem, quando Fauſtina in hoc Jure-
patronatus lineali reperiebatur ultima ſuperſtes de li-
nea Nicolai, quæ propterea per poſterius præſentare 46
poterat, juxta firmata in *Mantuana Beneficii*, *coram*
bonæ memoriæ Urſino impreſſ. apud Modern. Roman.
diſcept.

diſceptat. Eccleſ. 14. *numer.* 19. *& diſcept.* 26. *numer.* 1.
& in Lucana Beneficii 3. *Junii* 1701. §. *Prædicta*,
coram bonæ memoriæ Muto, *& in Comen. Cappel-
laniæ* 4. *Maii* 1703. §. *Sublata*, *coram R. P. D.
Priolo.*

Quæ vocatio feminarum per poſterius non intel-
ligitur, quod præſentent feminæ in defectum o-
47 mnium maſculorum de familia, ſed intelligitur di-
ſcretive in ſingulis lineis, & Columnellis ſubalter-
nis, in quibus Juſpatronatus fecit ingreſſum, ut in
puncto Ego firmavi, *diſcept. Eccleſ.* 26. *num.* 3. Ca-
rol. Anton. de Luc. *de linea leg. art.* 12. *ſub. num.* 47.
verſ. rectius tamen, Gabriel. *conſ.* 70. *num.* 1. *& ſeqq.
lib.* 2. Peregrin. *de fideicommiſſ. art.* 37. *num.* 13. Rota
coram Zarata deciſ. 13. *num.* 10. *&* 11. *& in recent.
deciſ.* 20. *num.* 23. *part.* 19. *& in Romana Fideicom-
miſſi de Maſſiolis* 22. *Martii*, *&* 14. *Junii* 1694. *co-
ram R. P. D. Priolo.*

Prout non relevat, quod eadem Fauſtina præſenta-
verit tanquam filia, & unica hæres Hieronymi,
quia talis expreſſio non eſt incompatibilis cum quali-
48 tate gentilitia, qua data pro antecedens per ſtatum
anteriorem, expreſſio hæc accipitur de filia, & uni-
ca hærede ſanguinis, non autem bonorum, ut ait
Rota *deciſ.* 127. *num.* 9. *part.* 3. *coram Ubaldo*, *& de-
ciſ.* 106. *num.* 12. *coram Celſo*, *& in Mediolanen. Prio-
ratus ſuper mixtura*, *& filiisfamilias* 15. *Junii* 1705.
§. *Abſque eo quod in fin. coram R. P. D. Priolo*, *&* 29.
Januarii 1706. §. *Siquidem*, *coram Illuſtriſſimo Guber-
natore Urbis.*

Et demum non obſtat, quod Fauſtina præſentave-
rit per ratas, & quotas dicendo, ibi = *Pro tertia*,
ſeu quævis alia parte = & ſic etiam præſentaverint
49 Alexander, & Horatius de Mutis, necnon Dux Ca-
rolus Mutus, qui modus præſentandi applicetur ad
Juſpatronatus mere hæreditarium, quia fortaſſe ur-
geret objectum quando in actu præſentandi expreſ-
ſa fuiſſet quota hæreditaria, ita exprimendo Juriſ-
patronatus, juxta quotam hæreditatis, ſecus autem
in præſenti, ubi expreſſe fuerunt partes Juriſpatro-
natus, & dictum fuit *ad quam, ſeu ad quem pertinet
tertia, ſeu quævis alia pars Juris præſentandi*, & ha-
bemus, quod ab initio Juſpatronatus diviſum fuerat
in tres voces, ſeu tres tertias principales tribus pri-
mis ſtipitibus obventas, quarum duæ tertiæ obvene-
runt lineæ Joannis Franciſci, alia vero tertia lineæ
Jacobi ſenioris, hoc enim caſu tanquam in Jurepa-
tronatus lineali, & diviſo inter plures ſtipites neceſ-
ſarium erat facere mentionem earum partium, &
vocum, quæ in primo ingreſſu in unaquaque linea
primordialiter radicatæ fuerant, & conſequenter
nulla adeſt incompatibilitas cum Jurepatronatus gen-
tilitio, quod in actu præſentandi fieret relatio ad
partem illam, quæ vigore primi ingreſſus ad unum-
quemque ex Patronis pervenerat, ut accuratiſſime
fundat contraria *deciſio* in hac parte favorabilis 28. *Ju-
nii* 1709. §. *Minuſque turbant*, *&* §. *Sane*, *coram R.
P. D. Anſaldo*, & Magiſtraliter in *Mediolanen. Præ-
poſitura* 3. *Martii* 1704. §. *Huc uſque cum ſeqq. coram
R. P. D. Anſaldo*, ubi quod ſicut dividitur qualibet
ſucceſſio etiam fideicommiſſaria, & vocativa deſcen-
dentium, ita etiam in Jurepatronatus lineali ad dif-
ferentiam familiaris in genere datur diviſio per quo-
tas vocum, quæ ingreſſæ fuerint æqualiter, vel in-
æqualiter in hunc, vel illum ſtipitem, ſeu Co-
lumnellum.

50 Imo nihil magis uſitatum quanquod etiam in
Jurepatronatus familiari detur ingreſſus ab initio per
quotas æquales, vel inæquales inter lineas, & lineas
ita & taliter, quod illa quota, quæ fecit ingreſſum
in una linea, in illa continuata debeat donec fuerit
evacuata ejus deſcendentia quidquid ſecus quando
ſuccederetur per unicas, & quotas hæreditarias,
quæ in omni, & quocunque gradu ſubdividerentur
ad menſuram bonorum ex firmatis per Garz. *de bene-
fic. parſ. cap.* 15. *ſub num.* 20. Modern. Roman. *diſcept.
Eccleſ.* 26. *num.* 3. Antunez. *de donat. lib.* 3. *cap.* 24. *ſub
num.* 142. Rota *in Auximana Juriſpatronatus* 27. *Ju-
nii* 1701. §. *Comperto*, *coram R. P. D. Anſaldo*, *& in
Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 20. *Januarii* 1708.
§. *Non attenta*, *coram R. P. D. Lancetta*, *& in Aſten.
beneficii* 25. *Junii* 1708. §. *In nihilo*, *coram R. P. D.
Falconerio.*

Idque mirabiliter confirmatur exemplo feudi aut 51
exercitii aliorum actuum Juriſdictionalium quibus
quoad modum ſuccedendi aſſimilari Juſpatronatus tra-
dit *R. P. D. Cirillus Epiſcopus Neocaſtren. capit.* 54.
num. 13. *& ſeqq.* Lonet. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 11.
num. 43. *& Ego ſcripſi diſcept. Eccleſ.* 4. *ſub numer.* 9.
quæ tametſi ad familias ſoloſque agnatos pertineat,
nihilominus ſi in principio inæqualiter acquiſita fue-
rint inter plures lineas, vel inæqualitas iſta ſupervene-
rit poſt acquiſitionem ex eo, quod eadem inæquali-
ter, & ad normam quotarum ad unanquanque li-
neam pertinentium exerceantur non idcirco infertur
non amplius Jure familiari, & agnatitio, ſed ſolum
hæreditario illa competere, quo exemplo in terminis
utuntur Spada *conſ.* 193. *num.* 12. Bellon. *de Jure ac-
creſcen. cap.* 6. *quæſt.* 48. *num.* 11. Fraſſo *de regio patro-
nat. tom.* 1. *cap.* 4. *num.* 6. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.*
71. *num.* 6. Rota *in Lauden. Canonicatus*, *coram Eme-
rix Jun. deciſ.* 1361. *num.* 4. *cum duob. ſeqq. &* 3. *Martii*
1697. §. *individuitas*, *& ſeqq. coram Eminentiſſimo
Tremoille.*

Conſiderando igitur, quod in hoc ſtatu anni 1590.
omnes maſculi præſentarunt abſque expreſſione qua-
litatis hæreditariæ quodque in literis inſtitutionis
Cardinalis Tiberii expreſſum fuit = *Juſpatronatus ſpe-
ctare ad familias de Mutis*, & conſiderando ex alte-
ra parte, quod præſentatio Fauſtinæ nec fuit admiſſa
per maſculos, neque effectuata quia pro concedenda
inſtitutione neceſſaria non erat tertia pars Fauſtinæ
conſpirantibus in Cardinalem Tiberium duabus ter-
tiis maſculorum, & conſiderando demum, quod ad-
miſſio feminæ agnatæ non eſt incompatibilis cum Ju-
repatronatus familiari, prout nec incompatibilis eſt ex-
preſſio quotæ, & qualitatis hæredis interpretabilis
de hærede ſanguinis, percipi non poteſt quo funda-
mento ſtatus iſte poſſit magnificari pro Jurepatrona-
tus hæreditario, quando potius favet gentilitio, &
quando ad omne pejus erit ſemper turbidus incertus,
& æquivocus qui ex antecedentibus, & ſubſequenti- 52
bus actibus recipere debet interpretationem, Rota *dec.*
40. *num.* 6. *part.* 16. *& deciſ.* 290. *num.* 8. *part.* 18. *&
deciſ.* 245. *num.* 17. *part.* 9. *recent. & coram Dunozet.
ſen. deciſ.* 211. *ſub num.* 10. *verſ. & quamvis.*

Tranſeundo ad alium ſubſequentem ſtatum anni
1636. ſciendum eſt in facto, quod tunc temporis de-
ſcendentes ex linea Joannis Franciſci ſub die 9. Maii
præſentarunt pro duabus ex tribus partibus Joannem
Paulum de Mutis, nulla per eos adjecta conditione
reſervationis penſionis Dux vero Michael Angelus ex
linea Jacobi ſenioris ſub die 28. Aprilis pariter præ-
ſentavit Hieronymum Mutum ejus Patruum, & in-
troducta lite inter præſentatos coram R. P. D. Torniel-
lo, Hieronymus ceſſit Juri ſuo, & de menſe Auguſti
ejuſdem anni præſentavit dictum Joannem Paulum
competitorem cum reſervatione tamen penſionis ſcu-
torum 200. ad ſui favorem, & quamvis deſcenden-
tes Joannis Franciſci pure, & libere præſentaſſent pro
duabus ex tribus partibus abſque ulla reſervatione
penſionis attamen conſtat, quod Joannes Paulus
non ſolum obtinuit gratiam pro præſentato R. P. D.
Torniello directam; ſed etiam conſenſit reſervationi
penſionis unius ſcilicet 130. ducatorum favore Hiero-
nymi, alterius ducatorum 32. favore Mutii ejus fra-
tris, & alterius 16. ducatorum favore Octavii, & de-
nique alterius pariter 16. ducatorum favore Valeria-
ni ejus fratris, & deſcendentium ex linea Joannis
Franciſci, & poſt hæc R. P. D. Torniellus executor pro
verificatione Juriſpatronatus, quod in literis expreſ-
ſum fuit ſpectare ad familiam de Mutis ex fundatio-
ne, vel dotatione prævia exhibitione teſtamenti Eli-
ſabethæ omniumque ſtatuum præcedentium, pronun-
ciavit = *conſtitiſſe*, *& conſtare Cappellaniam fore*,
& eſſe de Jurepatronatus bon. mem. Eliſabethæ, *&
Laicorum Nobilium videlicet familiæ illorum de Mu-
tis.* =

Ex hoc ſtatu duo reſultant ad intentum alterum
nempe, quod mirabiliter declaravit Juſpatronatus
eſſe

Google

eſſe gentilitium, deſcendentes enim Joannis Fran-
53 ciſci præſentarunt *pro duabus ex tribus vocibus* preci-
ſe dicendo = *tanquam hæredes Joannis Franciſci*,
& vigore ejus hæreditatis = quod manifeſte demon-
ſtrat Juſpatronatus fuiſſe gentilitium exprimendo,
duas voces ex perſona Joannis Franciſci primi ac-
quirentis ejuſque tantum hæreditatem enunciando
non vero illam aliorum ejus ſucceſſorum, ut in in-
dividuo Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 35. *numer.* 4.
verſ. ideoque.

Præſertim, quia etiam Dux Michael Angelus ex
linea Jacobi ſenioris Canonizavit qualitatem familia-
rem in actu præſentandi dicendo = *cum ſic prout ex
præſentatis in actis exhibitis reſpective dignoſcitur*,
*quod Juſpatronatus. &c. pertineat AD NOBILEM
FAMILIAM ROMANAM DE MUTIS ad
ipſoſque ſpectet, & pertineat Juſpræſentandi, &c.
VIDELICET AD FAMILIAM, ET SUC-
CESSORES DOMINI HIERONYMI MUTI* =
54 ubi licet expreſſerit verbum *ſucceſſores*, & verbum
hæredes, hoc tamen uti relatum ad familiam ſigni-
ficat hæredes, & ſucceſſores ſanguinis juxta pun-
ctualiter firmata in *deciſ.* 24. *num.* 29 *cor. Ubag. & in
Coman. Cappellania* 31. *Martii* 1702. § *Quin dici va-
leat*, *coram Eminentiſſimo Tremoille*, *& in Medio-
lanen. Prioratus ſuper mixtura*, *& filiisfamilias* 15.
Junii 1705. §. *Abſque eo quod*, *coram Rev. P. D.
Priolo*.

Et denique, quia in gratia pro præſentato Joan-
nes Paulus de Mutis aſſeruit = *de Jurepatronatus
Laicorum nobilium videlicet familia illorum de Mu-
tis ex fundatione, vel dotatione exiſtit* = & R.P.D.
Tornellius executor pronunciavit Cappellaniam *eſſe
de Jurepatronatus Eliſabethæ*, *& Laicorum Nobi-
lium videlicet familiæ*, *& illorum de Mutis* = ſic
hujuſmodi ſtatus ponit falcem ad radices, & cla-
ram reddit qualitatem familiarem ex ſuperius ſuper
hoc ſtatu diſcuſſis §. *Et nunc demum cum ſeqq.
num.* 30.

Alterum inde reſultans eſt, quod cum Joannes
Paulus præſentatus fuerit per deſcendentes Joannis
Franciſci pro duabus ex tribus partibus, licet ſubin-
de acceſſerit ei præſentatio Hieronymi de linea Jaco-
bi ſenioris cum reſervatione penſionis ſcutorum 200.
attamen dici non poteſt; quod Joannes Paulus acce-
ptaverit hanc præſentationem, ſed iſta potius dedit
cauſam litis, dum videmus, quod poſtea Joannes Pau-
lus conſenſit diverſimodæ reſervationi penſionum,
nedum ducatorum 130. pro Hieronymo, & ducato-
rum 32. pro Mutio illius fratre, ſed etiam aliarum
penſionum favore deſcendentium de linea Joannis
Franciſci ſcilicet 16. ducatorum pro Octavio, & toti-
dem pro Valeriano, ex qua varietate reſervationis
55 tot penſionum hinc inde favore deſcendentium ex
utraque linea tam Joannis Franciſci, quam Jacobi
ſenioris, quæ in præſentationibus factis expreſſæ non
fuerunt, expreſſe aſſequimur ſtatum iſtum fuiſſe liti-
gioſum, & mediantibus penſionibus hinc inde reſer-
vatis concordatum, ut in puncto advertit Rota *in
Tuden. Parochialis de Bertuzido* 27. *Junii* 1701. §.
Neque ſuffragatur, *coram R. P. D. Scotto*, ibi = *Inter
eoſdem potuit intercedere tranſactio*, *&c. de qua non
leve fundamentum additum fuit per Franciſcum ex ſo-
lutione penſionis facta per Petrum* = *& in Cremonen.
Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Nec prædictus ſtatus*, *co-
ram R. P. D. Kaunitz*.

Et propterea circa pertinentiam quotarum in hoc
Jurepatronatus gentilitio in utranque lineam, hic ſta-
tus 1636. non præbet aliquam quaſi poſſeſſionem præ-
ſentandi, ſed relinquit in diſpoſitione Juris juxta na-
56 turam Juriſpatronatus linealis, dum ſtatus concor-
datus neutri parti favet circa quaſi poſſeſſionem præ-
ſentandi, ut per Garz. *de Benefic. part* 5. *cap.* 5. *num.*
18. Vivian. *de Jurepatron. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 54. Rota
deciſ. 301. *in fine part.* 2. *diverſ.* Adden. ad Butatt. *dec.*
633. *num.* 18. *& in recent. deciſ.* 613. *num.* 11. *in fine*,
& num. 12. *verſ. Et inſtitutio part.* 19. *tom.* 2. *& in Lu-
cana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *De anno*, *coram
R. P. D. Falconerio*.

Ultimus denique ſtatus anni 1678. eſt clarus, &
clariſſimus pro qualitate familiari, dum deſcenden-
tes ex linea Jacobi ſenioris, Adverſarii præſentarunt
R. P. D. Philippum de Mutis nomine, & Jure pro-
prio nulla adjecta expreſſione qualitatis hæreditariæ,
& quod magis eſt ipſe R. P. D. Mutus præſentatus ob- 57
tinuit ſolitam gratiam Apoſtolicam, in qua expreſ-
ſit = *de Jurepatronatus laicorum nobilium VIDELI-
CET FAMILIÆ ILLORUM DE MUTIS* =
quod oſtendit qualitatem familiarem, ſemper fuiſ-
ſe tenaciter habitam, & retentam in hoc Jurepa-
tronatus.

Abſque eo, quod hujuſmodi clariſſimos ſtatus de-
ſtrui poſſit ex præſentatione tunc facta per Domi-
num Andream de Mutis hodiernum præſentantem,
ubi ſe expreſſit *filium*, *& hæredem Patris*, quoniam
omitti poterat hæc enunciativa, quando conſpiran- 58
te qualitate familiari fundata in tot actibus ſupra rela-
tis, iſta commode intelligi poteſt de filio, & hære-
de ſanguinis, prout recognitum fuit ab omnibus aliis
Patronis, & ipſo R. P. D. Mutio præſentato, qui Sum-
mo Pontifici expreſſit Juſpatronatus eſſe *familiæ de
Mutis*, ut ex doctrinis ſuperius adductis non ſemel
probatum eſt.

Ultra aliam reſponſionem, quod nulla obſervan-
tia ſtatus Juriſpatronatus elici poteſt ab expreſſione
tunc facta per D. Andream, qui eo tempore erat pu-
pillus, & præſentavit cum præſentia, & conſenſu,
ibi = *D. Diamantis Vecchiarella ejus Matris*, *&
Tutricis* = cum enim pupillus non præſumatur perfe- 59
ctæ cognitionis, & propter hoc indigens auxilio Tu-
tricis ejus tanquam non informati enunciativa, ſeu
confeſſio, nihil ponit in eſſe ad eruendam cognitio-
nem ſtatus Juriſpatronatus, qui non dependet ex ore
pupilli non informati, & ex præſentia Tutricis multo
minus informatæ tanquam de aliena familia, ut in
puncto Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 63. *numer.* 13.
Rot. *in Majoricen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704.
coram bon. mem. Muto, *& in Alatrina Juriſpatrona-
tus* 7. *Decembris* 1705. §. *Minus urget*, *coram R. P.
D. Scotto*.

Ex his omnibus probato, quod controverſum Juſ-
patronatus ſit gentilitium, & familiare lineale, com-
petit inſtitutio Domino Abbati Buſſio tanquam præ-
ſentato per Dominum Andream unicum ſuperſti-
tem de linea Joannis Franciſci, & qui habet to-
tam ejus vocem, ſcilicet duas ex tribus partibus Ju-
riſpatronatus remanente tantum tertia, & minori
parte favore Domini Abbatis de Comitibus præſen-
tati a deſcendentibus Jacobi ſenioris non habentibus,
niſi tertiam partem, ad notum *Text. in cap. quoniam*,
ibique *gloſſ. in verbo qui majoribus de Jurepatro-
natus*.

Adjungendum cenſui caſum, quem habui *in Aqui-
lana Juriſpatronatus*, *coram A. C.* veluti conſi-
milem in articulo immutationis Juriſpatronatus
de hæreditario gentilitium, in quo ita ſcribe-
bam.

Præmitto breviter, quod quidam Antonius de Pa-
leſe, Juſpatronatus de quo agitur pro medietate re-
ſervavit Ludovico de Carlis, & pro altera medietate
Blaſio de Francantoniis, eorumque hæredibus, & ſuc-
ceſſoribus in perpetuum.

Quod Ludovicus hanc medietatem Juriſpatronatus
una cum omnibus ſuis bonis ſubjecit fideicommiſſo
maſculino ſuæ domus, excluſis ſemper feminis, &
vocatis primo loco quinque ejus filiis maſculis.

Quod Hæredes Blaſii Patroni alterius medietatis
eam ceſſerunt, & donarunt cum conſenſu Ordina-
rii prædictis quinque filiis, & primis hæredibus Lu-
dovici.

Quæritur an iſta medietas obveniens Filiis Ludovi-
ci per donationem quoad Jus ſuccedendi ſit regulan-
da juxta qualitatem, & modum impreſſum in alte-
ra medietate in vim fideicommiſſi maſculini, ſcili-
cet cum qualitate gentilitia, vel potius tanquam
portio libera, & habens ex lege fundationis naturam
hæreditariam, tranſitum fecerit ad omnes, & quoſ-
cunque hæredes filiorum Ludovici donatione tam
maſculos, quam feminas ex teſtamento, vel ab in-
teſtato.

Sane

Sane regula eſt, ut portio donata veluti habens qualitatem mere hæreditariam impreſſam ex lege fun-
60 dationis, nihil commune habeat cum altera portione, cujus qualitas ab origine hæreditaria fuit immutata per Ludovicum, & ſubjecta fideicommiſſo maſculino; nam primi ejus filii, & hæredes gravati illam portionem aliunde obtinuerant, quam ex fideicommiſſo paterno Ludovici, unde una portio cum altera non confunditur, neque de cætero repugnat in jure, quod rata Juriſpatronatus ſit gentilitia, altera autem hæreditaria; ut Ego ſcripſi *Diſcept. Eccleſ. 33. num. 2.* cum aliis relatis Me ſcribente in *Imolen. Beneficii 27. Januarii 1710. §. finali, coram R. P. D. Lancetta.*

Sed hæc regula in abſtracto vera, apud Me patitur difficultatem in concreto; Etenim quod non repugnet Ratam Juriſpatronatus eſſe gentilitiam, alte-
61 ram vero hæreditariam procedit quando adeſt diverſitas perſonarum, vel linearum, exempli gratia, quando rata ſpectaret ad unam lineam, ſeu familiam, altera vero ad alteram lineam, ſeu Columnellum; in quibus terminis loquitur Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc. 35. num. 10. verſ. aut ad effectum in fin.* Rot. *coram Merlin. deciſ. 798. num. 23. cum aliis ex adverſa laudatis.*

Secus autem, quando Rata Juriſpatronatus per ſucceſſionem, vel donationem conſolidatur, ut in præſenti in una, eademque Familia, ſeu in eiſdem
62 perſonis poſſidentibus alteram ratam hoc enim caſu repugnat, quod in eiſdem perſonis Juſpatronatus conſolidatum in totum, diverſam habeat naturam, itaut remanere poſſit partim hæreditarium, partim gentilitium, ut bene diſtinguit Rot. *coram Royas dec. 446. num. 10. & in recent. deciſ. 667. num. 13. & 14. part. 18. tom. 2.* & de hac repugnantia dixit Rot. *coram Bich. deciſ. 206. num. 6. & in recent. deciſ. 336. num. 4. part. 5.*

Neque hic replicari poteſt, quod donatarii repræſentando perſonam Donantis retinere cenſeantur ratam donatam tanquam diverſa perſona ex diverſo titulo, juxta reduplicationem perſonæ in jure admiſſam; Procedit enim hæc repræſentatio, & reduplicatio perſonæ in materiis, in quibus conſerva-
63 ri poteſt dividuitas, ſeu diviſibilitas, ſecus in materia Juriſpatronatus, ubi locum habet Jus accreſcendi; nam tunc Compatrono donante ſuam ratam alteri Compatrono, fit conſolidatio partis cum ſuo toto, & unam, eandemque induit naturam illius portionis, cui pars ceſſa, ſeu donata accedit; ut apud Bellon. *de Jur. accreſc. cap. 9. quæſt. 44. num. 1. cum ſeqq. & quæſt. 49. num. 1. cum ſeqq. & in Tridentina Beneficii 20. Junii 1712. §. Fortius, coram Rev. P. D. Anſaldo.*

Specialiter autem, quod iſta donatio, quæ fit Compatrono ſit potius in effectu remiſſio Juriſpatronatus quam donatio, & portio donata confundatur, & accreſcat Compatrono propter individuitatem Juriſpatronatus, docet inſignis authoritas Lambertin. *de Jurepatronat. lib. 1. part. 2. quæſt. 1. art. 12. num. 1. & 7. in fin. & num. 8.* ubi allegando rationem, quare non requiratur Conſenſus Epiſcopi in donatione Juriſpatronatus facta Compatrono, eam eſſe dicit,
64 quia vere non eſt donatio, ſed remiſſio Juriſpatronatus, ibi = *Quid ſi Juſpatronatus donatur Laico Compatrono, an requiratur conſenſus Epiſcopi? & dicendum eſt, quod non, quia vere non dicitur Juriſpatronatus translatio in alterum, ſed remiſſio Juriſpatronatus in Compatronum* = *& num. 7. in fin. & num. 8.* ibi = *Quia cum Juſpatronatus ſit in ſolidum apud quemlibet Patronum, pone quod aliquis ipſorum nollet eſſe Patronus, nam per hoc Eccleſia non efficitur libera, ſed adhuc remanebit patronata aliorum; nonne portio ejus confunditur, & accreſcit aliis? Certe ſic, cum ſimus in individuis; ergo iſta remiſſio, vel donatio, certe non donatio, ſed pura remiſſio, cur non idem in caſu noſtro?* hoc idem tenet Achill. de Graſſ. *deciſ. 10. num. 3. de Jurepatr.* Grat. *diſcept. 577. num. 37.* Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 36. num. 13. verſ. ac etiam.*

Hæc veritas meo Judicio comprobatur ex circumſtantiis Facti; Obſervo enim, quod hæredes Blaſii non donarunt medietatem Juriſpatronatus hæredibus Ludovici, ſed cuidam Notario Joſepho Margito; poſtea vero Notarius ſimul cum hæredibus Ludovici devenit ad concordiam, in qua conventum fuit, quod in primo tantum caſu vacationis Notarius, & hæredes Ludovici = *Teneantur conjunctim præſentare, & nominare in Cappellanum quemcunque beneviſum ſupradicto Notario* = in aliis vero futuris vacationibus libere præſentare deberent hæredes Ludovici, & Notarius Jus, quod habebat ex donatione reportata ab hæredibus Blaſii: donavit, ibi = *A- 65
lexandro, & Fratribus hæredibus ſupradicti Ludovici* = unde iſta acquiſitio dicitur facta nomine hæreditario Ludovici, & per conſequens ceſſit ad commodum fideicommiſſi, ut tradunt Urceol. *de tranſact. quæſt. 42. per tot.* late Rot. *deciſ. 209. num. 21. & deciſ. 414. num. 5. part. 19. recent.* ubi quod tranſactio hæreditario nomine ſtipulata per hæredem gravatum cedit ad commodum fideicommiſſi, non autem ad propriam, & particularem utilitatem ipſius gravati.

Et quod acquiſitio per concordiam prædictæ medietatis Juriſpatronatus, facta præſumatur ad commodum hæreditatis Ludovici probat principium Inſtrumenti = *Perſonaliter conſtituti Alexandro de Carlis pro ſe, & Joſepho, Joannes Baptiſta, Scipione, & Rutilio ejus Fratribus abſentibus, hæredibus quoad Ludovici de Carlis* = probat narrativa, ubi exponitur, quod Fondator reſervaverat Juſpatronatus pro medietate = *Ludovico prædicto, & ejus hæredibus, & ſucceſſoribus* = probat diſpoſitiva, in qua fit promiſſio, & ſtipulatio = *nominibus quibus ſupra* = probant etiam ſequentia verba ejuſdem diſpoſitivæ = *dicti hæredes, & ſucceſſores qu. Ludovici* = & denique ipſa donatio facta per Notarium, ibi = *Alexandro, & fratribus hæredibus ſupradicti Ludovici* = toties autem repetita expreſſio tam ex parte Donatariorum, qui ſe qualificarunt uti hæredes Ludovici in acceptando donationem, quam ex parte Donantis, qui profeſſus eſt donare illis uti hæredibus Ludovici, nimis aperte demonſtrat, quod fuerit facta acquiſitio nomine hæreditario Ludovici Fideicommittentis, & ſic ad commodum fideicommiſſi, ut plene Rot. *coram Royas deciſ. 101. num. 3. & coram Emerix Jun. deciſ. 122. num. 13. & in recent. dicta deciſ. 209. num. 21. & deciſ. 414. n. 5. part. 19.*

Quod procedit non obſtante ſtipulatione concepta 66
pro ſe, & hæredibus, vel quia intelligitur pro hæredibus, & ſucceſſoribus vocatis ad fideicommiſſum, vel de hæredibus propriis quatenus purificatio fideicommiſſi non evenerit, ut reſpondet Rot. *dict. dec. 209. num. 24. & ſeqq. part. 19.* vide, quæ ſuperius dixi *allegat. 91. num. 31. & ſeqq.*

Hæc omnia apud Me, ſi non clarum demonſtrant, ſaltem probabilius reddunt, quod medietas Juriſpatronatus accreverit alteri medietati ſubjectæ fideicommiſſo maſculino, & ſit regulanda æqualiter, & pari jure cum qualitate gentilitia impreſſa per fideicommiſſum, & tamen etiam in dubio recurrere debemus ad obſervantiam ſubſecutam, nam eo modo, quo fuit practicatum, & ſervatum in vacationibus pro tempore ſecutis, deſumenda venit quali-
tas, & natura Juriſpatronatus, utrum nempe fuerit 67
gentilitium, & annexum fideicommiſſo, vel potius pure hæreditarium, & eidem fideicommiſſo non ſubjectum, Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc. 60. num. 9.* Tondut. *quæſt. benefic. part. 3. cap. 157. num. 42.* Rot. *deciſ. 275. num. 7. part. 7. & deciſ. 237. num. 4. part. 13. & coram Celſ. deciſ. 106. num. 9. & in Mediolanen. Cappellaniæ 23. Martii 1703. §. Qua interpretatio, coram Reverendiſſimo Molinez Decano, & in Firmana Juriſpatronatus 21. Aprilis 1704. §. Juridicum, coram bon. mem. Muto.*

Quæ quidem obſervantia non ſolum attendi debet in caſu dubietatis ut ſupra, ſed etiam quando clare, & litteraliter ex publico Inſtrumento reſultaret, quod medietas Juriſpatronatus donata eſſet mere hæreditaria, adhuc enim cum agatur de non immutanda ſub-

ſtantia

ſtantia Juriſpatronatus, ſed de inducenda, aut variandа ſimplici ejus qualitate, admittitur obſervantia,
68 etiam contra ipſum Inſtrumentum Fundationis, ut firmat Vivian. *de Jurepatron. lib. 4. cap. 9. num. 39. & 45.* ibi = *Ad hoc ut ex obſervantia ſubſecuta Juſpatronatus familiare fiat, ſatis erit, ſi per duas continuatas præſentationes, &c. conſtet illos de familia duntaxat præſentaſſe; neque obſtat ſi adeſſet aliquod teſtamentum, ſive dotatio, aut fundatio in contrarium; quia reſpondetur quod ſtante ſupradicta ſolita, & obſervantia, non debet attendi prædictum teſtamentum.*

Ea quidem ratione, quod qualitas hæreditaria Juriſpatronatus, ſive a Jure inducta, ſive ex lege fun-
69 dationis reſpicit ſolum favorem Patronorum, cui favori non poſſunt illi renunciare efficiendo Juſpatronatus gentilitium, in puncto Lambertin. *de Jurepatronat. libr. 1. part. 2. quæſt. 4. art. 4. numer. 5. & 6.* ibi = *Reſpondetur iſtud inductum eſſe in favorem Patronorum, ut poſſit tranſire ad hæredes extraneos, poterunt erga ipſi huic favori renunciare* = Sanchez *conſil. moral. libr. 2. cap. 3. dub. 91. numer. primo verſic. reſpondeo*, Rota *coram Bich. deciſ. 277. num. 20.*

70 Immo, quod Juſpatronatus hæreditarium redderetur gentilitium, & familiare, non ſolum non habet exorbitantiam, ſed potius favorabile eſt Eccleſiæ, cujus intereſt numerum Patronorum eſſe reſtrictum intra certum genus, ut ait Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 60. numer. 22.*; ibi = *quia intereſt Eccleſiæ Juſpatronatus eſſe potius familiare, vel gentilitium, quam pure hæreditarium, vel quia ita ex frequentius contingentibus magis reſtrictus remanet numerus Patronorum intra certum genus, cum hæreditarium poſſit tractu temporis ad plura diverſa genera pertinere, vel quia major ſit Eccleſiæ honorificentia eſſe ſub ſola ſervitute familiæ, vel deſcendentia ſui Fundatoris.* =

Et in ſpecie, quod per hujuſmodi mutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam non incurratur aliqua repugnantia contra Jus, contra Eccleſiam, aut contra voluntatem Fundatoris, egregie dixit Rota in *Lunen. Sarzanen. Beneficiorum 8. Martii 1686.* §. *Et tale objectum, coram bon. mem. Rondinino*, impreſſa apud Bertacchin. *vot. deciſ. 47. numer. 36. & 37.* ibi = *Mutatio Juriſpatronatus de hæreditario in gentilitium nullam importat alterationem præjudicialem Eccleſiæ, cui potius intereſt ſubjectum eſſe Juſpatronatus gentilitio reſtricta ad certas perſonas, quam hæreditario competenti cuique hæredi, nullamque habet repugnantiam contra Jus, vel voluntatem fundatoris, ea quidem ratione, quod ſicuti quilibet Patronus ex facultate ſibi conceſſa a Jure communi, & fundatoris voluntate liberum habet arbitrium ſuper ſubſtantia Juriſpatronatus, itaut poſſit illud in totum vendere, alienare, commutare, cedere, & etiam extinguere in præjudicium futurorum hæredum, qui de his geſtis nec conqueri, nec ullam rationem exquirere poſſunt niſi impugnando factum ſui Auctoris, quod non permittitur ita facilius diſponere poſſit in præjudicium hæredum de accidentali qualitate illius, &c. ex quo nulla fundationis alteratio reſultat* = & in præcedenti ejus *deciſion.* impreſſa *coram Ninot. dec. 35. num. 23.*

Ergo etiam ſupponendo, quod Juſpatronatus eſſet hæreditarium ex lege Fundationis, adhuc non prohibetur immutatio qualitatis hæreditariæ in gentilitiam, neque hoc dicitur contrarium voluntati Fundatoris, qui ſicut relinquendo Juſpatronatus hæreditarium, illud reliquiſſe dicitur ad liberam diſpoſitionem Patroni, qui poteſt de illo diſponere etiam circa ſubſtantiam cedendo, & alienando in extraneos; ita multo magis in ejuſdem Patroni diſpoſitione reliquit ad effectum leviorem, ut eſt immutatio qualitatis de hæreditaria in gentilitiam, quæ eſt Eccleſiæ favorabilis, ut proſequitur Vivian. *de Jurepatron. libr. 4. cap. 9. num. 28. & ſeqq.* unde fit, quod in Jure-
71 patronatus hæreditario quilibet Poſſeſſor cenſeatur Jure primi Fundatoris in præjudicium ſuorum hæredum, ut ait Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 8. num. 4. verſ. ſecus autem*, & plene Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ. 53. num. 17.*

Hæc autem obſervantia juxta quam inducta fuerit qualitas gentilitia etiam declarative, & interpretative ad mentem hæredum gravatorum Ludovici de uniformando ratam juriſpatronatus donatam cum altera ſubjecta fideicommiſſo maſculino, non poteſt eſſe magis evidens.

Et primo in vacatione anni 1601. Ordinarius dedit inſtitutionem præſentato a quatuor hæredibus
Ludovici declarando, ibi = *Juſpatronatus, &c. ſpe-* 72
ctaſſe, & ſpectare ad hæredes quondam Ludovici de Carlis = & curſus in Bullis deſuper expeditis dictum fuit = *Cappellaniam, &c. Quæ eſt de Jurepatronatus filiorum, & hæredum quondam Ludovici de Carlis.* =

Secundo in alia vacatione anni 1607. præſentarunt Mutius, Franciſcus, & alii de Carlis aſſerendo ſibi competere totum juſpatronatus tanquam hæredibus Ludovici, ibi = *Mutis de Carlis, Franciſcus, &c. aſſeruerunt ad ipſos, &c. uti hæredes olim Ludovici de Carlis ſpectaſſe, ac ſpectare Juſpatronatus, & præſentandi Cappellanum* = Ordinarius autem eodem modo canonizavit Juſpatronatus, ibi = *decrevit Juſpatronatus dict. Cappellaniæ fore, & eſſe approbandum prout approbavit ad favorem præfatorum hæredum quondam Ludovici de Carlis.* =

Tertio de anno 1614. prædicti hæredes Ludovici præſentarunt Clericum Chriſtophorum de Carlis, qui comparendo coram Ordinario, expreſſe dixit ſe eſſe præſentatum ab illis de Carlis *ad beneficium Nativitatis, &c. quod eſt de Jurepatronatus ipſius familiæ de Carlis* = & die 13. Ianuarii ejuſdem anni 1614. Ordinarius ita ſententiavit = *viſis videndis, & conſideratis conſiderandis dixit, & decrevit Juſpatronatus, & præſentandi, &c. ſpectaſſe, & pertinuiſſe, ac ſpectare, & pertinere ad Joſephum de Carlis, Mutium, Hieronymum, &c. uti hæredes quondam Ludovici de Carlis.*

Quarto anno 1624. cum feminæ præſentaverint in concurſu maſculorum, & hæredum fideicommiſſariorum Ludovici omnes concordando in Clericum Jacobum filium Zenonis de Carlis, iſte comparuit coram Ordinario aſſerendo ſe fuiſſe præſentatum a maſculis familiæ de Carlis, quod Juſpatronatus ſpectabat ad familiam, ſcilicet pro medietate ad deſcendentes Joſephi, & pro alia ad Pompejum, & Ludovicum quondam Hieronymi, quodque nulla habenda erat ratio feminarum tanquam excluſarum per teſtamentum Ludovici, ibi = *ad beneficium, &c. quod eſt de jurepatronatus familiæ de Carlis videlicet Ludovici Zenonis, & Horatii filiorum Joſephi, &c. pro medietate, & pro alia medietate Pompeii, & Ludovici, &c. & ad ipſum fuit præſentatus a ſupradictis omnibus Patronis, cui etiam præſentationi acceſſerunt Calia, &c. Julia, & Margarita, &c. de quibus nulla eſt habenda conſideratio cum feminæ excludantur per teſtamentum quondam Ludovici* = & Ordinarius in ſententia eodem modo pronunciavit ſcilicet excluſis feminis *Juſpatronatus ſpectare pro medietate ad Ludovicum, Zenonem, Horatium, &c. & pro alia medietate ad Ludovicum, & Pompejum de Carlis tanquam deſcendentes ex linea maſculina.* =

Quinto ita fuit continuatum in vacationibus annorum 1631. 1644., & 1649. & de anno 1658. pariter ſoli maſculi hæredes fideicommiſſarii Ludovici præſentarunt, & Ordinarius in ſententia inſtitutionis canonizavit pertinentiam Juriſpatronatus pro medietate favore Horatii, & Philippi, & pro alia Pompeii, & Ludovici, dicendo illud ſpectare ad hæredes Ludovici, & ſic etiam de anno 1661., & 1667. in quo ſtatu Margarita de Maſciarellis filia Franciſci de Carlis, & ſententiatum, quod ſpectaret Juſpatronatus ad maſculos familiæ de Carlis; & demum de anno 1672. ubi conſenſerunt reſignationi beneficii ſoli maſculi de Carlis ſe vocando veros Patronos.

Ex his ſtatibus ab anno 1601. uſque ad annum 1693. naſcitur indubitata obſervantia pluſquam ſufficiens

ficiens ad imprimendam qualitatem gentilitiam in
Jurepatronatus hæreditario etiam contra quodcun-
que inſtrumentum fundationis quia concurrit du-
plex requiſitum, unum temporis, & alterum rele-
vantiæ.
73 Tempus enim in hac materia ad effectum immu-
tandi qualitatem hæreditariam in gentilitiam ſufficit,
quod compleat metam 40. annorum, quia regulari-
ter per tantum tempus etiam ipſe beneficii Status im-
mutatur, ut concludit Rot. *coram Priol. deciſ. 46. n.
21. & deciſ. 159. numer. 21. & in Mediolanen. Priora-
tus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *finali*,
coram Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis, & *in Firma-
na Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Prout nihil*,
& §. *ſequent. coram bon. mem. Muto*, ibi = *Nihil ur-
get, quod qualitas hæreditaria Juriſpatronatus reſul-
tet ex Concordia, &c. quia etiam data qualitate hæ-
reditaria cum ex poſt, &c. ſupervenerint ſex præ-
ſentationes facta ab illis de familia, &c. ex hoc novo
facto inducta fuit obſervantia, per quam Juſpatrona-
tus de hæreditario immutavit naturam ſuam, & evaſit
gentilitium, &c. & ad hunc effectum ſufficit lapſus* 40.
annorum. =
74 Ad quem effectum, quod ſufficiant etiam duæ præ-
ſentationes effectuatæ, dixit in puncto Vivian. *de Ju-
repatr. lib. 4. cap. 9. num.* 39. & Ego ſcripſi *diſcept. Ec-
cleſ.* 52. *num.* 17.

Fortius in præſenti ubi concurrit numerus decem,
vel undecim præſentationum cum ſententiis Ordina-
rii effectuatarum, & ab anno 1601. uſque ad 1693.
75 adeſt Centenaria, quæ talis dicitur, ubi tempus exce-
dit unum ſupra 90. annos, ut Ego firmavi *diſcept. Ec-
cleſ.* 23. *num. 4. ex doctrina* Card. de Luc. *de Jurepatr.
diſc.* 57. *num.* 33. Balducc. ad Ramon. *in obſerv. ad conſ.*
14. *num.* 53.

Relevantia vero ſtatuum, de quibus ſupra conſti-
tuentium obſervantiam, neſcio quomodo in dubium
revocari poſſit; præmitto enim, quod ad iſtum effe-
ctum, ubi agitur de immutanda qualitate non au-
tem ſubſtantia Juriſpatronatus, non requiruntur
probationes urgentes, ſed ſufficiunt leves, & præ-
76 ſumptivæ, ut ait Rota *in dict. Firmana Juriſpatrona-
tus ubi proxime* §. *Maxime*, ibi = *maxime in ſubje-
cta materia in qua cum non agatur de probanda ſub-
ſtantia Juriſpatronatus, ſed illius qualitate gentili-
tia, leviores ſufficiunt probationes* = *Rota coram Bu-
ratt. deciſ.* 183. *num.* 2. & *coram Ubald. deciſ.* 127. *n.*
8. *part.* 3.

Utique in præſenti non leves, ſed urgentiſſimæ
ſunt probationes, quæ pro qualitate gentilitia reſul-
tant ex allegatis ſtatibus; Etenim in illis ſemper præ-
ſentarunt maſculi de familia de Carlis ſpatio cente-
77 nariæ, quod pro qualitate gentilitia conſiderant Ca-
ren. *reſol.* 10. *num.* 2. & 19. Rota *deciſ.* 166. *num.* 9. *par.*
6. *deciſ.* 204. *num.* 13. *part.* 12. *deciſ.* 115. *num.* 1. *part.*
14. & *deciſ.* 679. *num.* 12. *verſ.* 6. *par.* 18. *tom.* 2. *recent.*
& *in d. Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §.
His accedunt, coram Muto, & *in Florentina Cano-
nicatus d. Maii* 1705. §. *Obſervantia, coram R. P. D.
Lancetta*.

Eo magis, quia fœminæ alias ſe oppoſuerunt, &
præſentarunt, & tamen fuerunt rejectæ per ſenten-
tias Ordinarii in ſtatibus annorum 1624. & 1667.
abſque eo, quod reclamaverint, aut appellaverint
ab hujuſmodi ſententiis, quæ quidem rejecto fœmi-
narum a Jurepræſentandi cum earum acquieſcentia
ſubſecuta præſtat indubitatum argumentum qualita-
tis gentilitiæ, ex allegatis apud Me *diſceptat. Eccleſ.*
53. *numer.* 6. Rota *in Comen. Cappellaniæ* 31. *Martii*
1702. §. *Confirmatur, coram Eminentiſſimo D. Car-
din. Tremoille*, & *in Imolen. Juriſpatronatus* 27. *Ja-
nuarii* 1710. §. *Conjectura, coram Rev. P. D. Lan-
cetta*.

Præterea maſculi ſemper præſentarunt tanquam
hæredes Ludovici; qui impreſſit qualitatem gentili-
78 tiam excludendo fœminas ita declarando Juſpatrona-
tus ſubjectum ejus fideicommiſſo maſculino, & agna-
titio familiæ de Carlis junctis ſententiis Ordinarii de-
clarantibus Juſpatronatus ſpectare ad hæredes Ludo-
vici juxta ea, quæ habentur apud Rota *in Mediola-
nen. Præpoſituræ* 3. *Martii* 1704. §. *Siquidem, coram
R. P. D. Anſaldo*.

Inſuper expreſſum fuit, quod Juſpatronatus eſſet
de familia de Carlis, & quod ſpectaret ad illos de fa-
milia tanquam deſcendentes ex linea maſculina, ut
in ſtatu anni 1614. & 1624. unde ad evidentiam in-
fertur, quod totum Juſpatronatus fuerit conſideratum
cum qualitate gentilitia juxta ſucceſſionem fideicom- 79
miſſi reſtrictam ad Maſculos, Rota *in Faventina be-
neficii* 11. *Decembris* 1702. §. *Subſequitur, coram clar.
mem. Card. Caprara*, & *in d. Firmana Juriſpatrona-
tus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Quarta, coram bon. mem. Mu-
to*, & *in Foſſanen. Juriſpatronatus* 12. *Martii* 1703.
§. *Accedente, coram clar. mem. Card. Caprara*, & *in
Mediolanen. beneficii* 1. *Aprilis* 1705. §. *Evidentius
coram R. P. D. Anſaldo*.

Ex qua ſerie actuum concludentiſſima oritur pro-
batio qualitatis gentilitiæ etiam ad excluſionem hære-
ditariæ, cum Sacra Rota ad hunc effectum admiſerit
leviores demonſtrationes per ſimplices enunciativas 80
emiſſas in præſentationibus, & ſententiis Ordinario-
rum, ut *in Faventina beneficii* 11. *Decembris* 1702.
§. *Conſtitit cum ſeqq. coram clar. mem. Card. Caprara*,
ubi non obſtante, quod in fundatione Ordinarius de-
claraſſet Juſpatronatus hæreditarium; attamen ex ob-
ſervantia Sacra Rota illud judicavit fuiſſe effectum gen-
tilitium, *in d. Firmana Juriſpatronatus* 22. *Aprilis*
1704. §. *Prout nihil urget, coram Muto*, ubi non ob-
ſtante qualitate hæreditaria, quæ reſultabat ex publi-
co Inſtrumento tranſactionis dictum fuit ex obſer-
vantia potuiſſe Juſpatronatus induere naturam genti-
litiam, ut bene Vivian. *de Jurepatr. lib. 4. cap. 9. num.*
28. & *ſeqq.* & *num.* 39. & 45. & *in d. Lunen. Sarzanen.
beneficiorum* apud Bertacchin. *vot. deciſ.* 47. *num.* 36. &
apud Me *diſcept. Eccleſ.* 53. *num.* 17.

Quid ergo dicemus in præſenti, ubi non agitur
de inducenda qualitate gentilitia ad excluſionem hære-
ditariæ, ſed de addenda qualitate gentilitia ſupra hæ-
reditatiam bonorum fideicommiſſo ſubjectorum, ut
nempe Iuſpatronatus tranſeat ad hæredes tantum fi-
deicommiſſarios Ludovici, uniformando ratam ex do-
natione obventam cum altera rata fideicommiſſo ſub-
jecta, ubi lex fundationis in nihilo alteratur, aut in-
fringitur, cum illa, reſervando Iuſpatronatus hæredibus,
& ſucceſſoribus, verificetur etiam in hæredibus fidei-
commiſſariis, ut in puncto Rota *coram Bich. deciſ.* 15.
num. 6. & *deciſ.* 35. *num.* 20.

Hinc non obſtat, quod ſtatus prædicti emanaverint
relative ad teſtamentum Ludovici: hæc enim circun-
ſtantia eſt illa, quæ mirabiliter probat aſſumptum ha-
ctenus firmatum, quod nempe hæredes Ludovici vo-
luerint, & intellexerint portionem Iuriſpatronatus
donatam uniformare cum altera ſubjecta fideicom-
miſſo, & teſtamento Ludovici, ita totum Iuſpatrona-
tus regulando ad formam teſtamenti ipſius Ludovici,
ſive quia per donationem portio portioni accrevit aſ-
ſumendo unam eandemque naturam jure conſolidatio-
nis, ſive quia acquiſitio prædictæ ratæ, ſeu portionis
facta nomine hæreditario Ludovici, ceſſit ad com-
modum fideicommiſſi, ſeu hæredes maſculos in eo
vocatos, & ita voluiſſe præſumitur Donatarios hæ-
redes eo ipſo, quod ſpatio unius ſæculi totum Iuſpa-
tronatus fuit regulatum ad formam ſucceſſionis fidei-
commiſſariæ, & remanſit ſemper apud maſculos de-
ſcendentes familiæ tanquam hæredes Ludovici, re-
currente principio ſuperius relato, quod potuerunt
Donatarii favori ſuo renunciare, & ratam Iuriſpatro-
natus ſibi donatam uniformare cum altera ad com-
modum maſculorum de familia in fideicommiſſo vo-
catorum, juxta punctualem *deciſ.* 227. *num.* 20. *coram
Bich.* & alios ſupra allegatos §. *Ea quidem cum trib.
ſeqq.*

Faven-

Faventina Juriſpatronatus.

ARGUMENTUM.

Quando Fundator reſervavit Juſpatronatus pro ejus Filiis, & deſcendentibus maſculis per rectam lineam maſculinam, & in illorum defectum ſubſtituit deſcendentes maſculos ex filiabus ipſius Fundatoris, deſcendentes ex ejus filia ſuccedunt ad excluſionem deſcendentium ex Sorore ultimi maſculi Agnati, & ultimi poſſeſſoris Juriſpatronatus.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Extinctis primo vocatis Juſpatronatus devolvitur ad ſubſtitutus in Inſtrumenta Fundationis.*
3 *Appellatione maſculorum ex maſculis fœmina non includuntur.*
4 *Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam, licet veniant fœmina agnata, non tamen earum deſcendentes, & num. 5.*
6 *Maxime ſi Fundator diſtinxit duas lineas, unam Agnatorum, & alteram Cognatorum.*
7 *Quando fit tranſitus de maſculis ad fœminas, ſuccedunt deſcendentes ex eis, quæ exiſtunt in linea ultimi poſſeſſoris.*
8 *Limita ſi Fundator vocavit deſcendentes ex propriis filiabus.*
9 *Vocatis deſcendentibus ex filiabus Fundatoris, non veniunt deſcendentes ex aliis fœminis provenientibus ex filiis maſculis Fundatoris, & num. 11. & 12. & 22.*
10 *De aquitatu præferendi illos de linea, ubi adeſt ingreſſus Juriſpatronatus.*
12 *Appellatione deſcendentium, ex filiabus Fundatoris, quando non veniant orti ex aliis fœminis, & num. 13. & 14.*
15 *Lex fundationis licet dura, eſt tamen ſervanda, & num. 32.*
Judices Teſtamenta non faciunt, ſed exequuntur, ibidem num. 17.
16 *Allegantur deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex filiabus alicujus primi ſtipitis, non veniunt orti ex fœminis de linea maſculorum agnatorum primo loco vocatorum, & numer. 17. & 18.*
19 *Reſpondetur deciſioni in Aquipenden. ſeu Montis Faliſci coram Card. Caprara.*
20 *Appellatione Filiarum ex conjecturis veniunt etiam Nepotes, & Pronepotes.*
21 *Appellatione deſcendentium quorumcunque non veniunt tantum filii primi gradus.*
23 *Quando non dicatur adeſſe Juſpatronatus paſſivum.*
24 *Deſtitutus præſentatione Patronorum, licet paſſive vocatus, non poteſt obtinere inſtitutionem in concurſu alterius habentis præſentationem, & ſimul paſſive vocati.*
Et in concurſu Compatroni, ibidem.
25 *Non admittitur tertio vocatus durantibus adhuc illis ſecundo loco vocatis.*
26 *Ratio vitandi abſurdi non inducit vocationem ejus, qui vocatus non eſt.*
27 *Ubi Fundator clare locutus fuit ſtat pro ratione voluntas.*
28 *Unum, idemque verbum aliter intelligi poteſt in caſu Concurſus, & in caſu ſubſidii, ut uſt verbum* Filiarum Domo, & Cippo, *& Deſcendentium maſculorum, & num. 29. & 30.*
31 *Dubitatur de concluſione, quod vocatis deſcendentibus maſculis, maſculi ex maſculis præferantur maſculis ex fœminis.*
33 *Quando non attendatur prærogativa lineæ admiſſæ.*
34 *Qualitas ſenioritatis intelligitur intra lineam vocatorum.*
35 *Vocatis pluribus eorumque deſcendentibus maſculis, qualitas maſculinitatis intelligitur diſcretive in qualibet linea.*
36 *Ampliæ etiam in vocatione deſcendentium de domo, vel familia.*
37 *Idem procedit quoad alias qualitates, ſenioritatis, ſeu proximioritatis.*

ALLEGATIO XCIII.

ANno 1530. Carolus de Bonaccurſiis ornavit, & dotavit Cappellam, ſeu altare Sancti Joannis Baptiſtæ ſitum in Eccleſia Cathedrali Faventiæ cum reſervatione Juriſpatronatus = *Pro ſe, & ejus filiis maſculis, & deſcendentibus per rectam lineam maſculinam ex eo, & eis non extantibus pro deſcendentibus, ex ejus filiabus, maſculis tamen ex eis legitime deſcendentibus, & prænominatis omnibus defunctis pro officio DD. Antianorum Almæ Civitatis Faventiæ pro tempore exiſtentium* = quod Juſpatronatus reſervavit in forma Majoratus, habendum ſcilicet, & exercendum per majorem natu, & antiquiorem ex prænominatis deſcendentibus; volendo, quod ſi præſentaretur aliquis extraneus; iſte deberet eſſe actualis Sacerdos, ſi autem præſentaretur aliquis ex deſcendentibus prædictis ſufficeret illum eſſe ſimpliçem Clericum in Minoribus conſtitutum. 1

Cum autem feciſſet Mandatum Procuræ in perſonam Giſmundi ejus filii, ad effectum obtinendi a Capitulo Cathedralis conceſſionem Altaris prædicti cum reſervatione Juriſpatronatus, ut ſupra, idem Giſmundus die immediate ſequenti obtinuit conceſſionem Altaris ab eodem Capitulo cum Jurepatronatus, ut ſupra nempe, ibi = *Ejus Patri, ſuiſque filiis, & deſcendentibus maſculis per ejus rectam lineam maſculinam, & eis non extantibus pro quibuſcunque deſcendentibus ex ejuſdem Caroli Patris dicti Giſmundi Procuratoris prædicti, filiabus, maſculis, quæ nominatio, & præſentatio fiat, & fieri debeat in omnibus caſibus prædictis per antiquiorem, & majorem natu ſanæ mentis, & omnibus dictis deſcendentibus maſculina, & fœminina linea defunctis conſervetur hujuſmodi jus præſentandi, &c. Magnificis DD Antianis Almæ Civitatis Faventiæ pro tempore præſidentibus Regimini in dicta Civitate.*

Per obitum Caroli Iunioris de Bonaccurſiis defuncti abſque filiis extincta linea maſculorum ex maſculis prædicti Fundatoris, vacante Cappellania per mortem Petri Severoli ultimi poſſeſſoris; coram Ordinario Faventino tres inſurrexerunt prætenſi Patroni, ſcilicet DD. de Marcheſiis deſcendentes ex Diana Sorore Caroli de Bonaccurſiis ultimi Maſculi ex Maſculis, præſentando D. Georgium Franciſcum Marcheſium, necnon DD. de Bellis deſcendentes per rectam lineam fœmininam a Maria filia Fundatoris, præſentando D. Philippum de Bellis, & demum DD. Antiani Civitatis præſentando Dominum Camillum Factorinum, & acerrime diſputata Cauſa coram eodem Ordinario prævìis Advocatorum conſultis, emanavit ſententia ſuper Inſtitutione D. Philippi de Bellis eaque delata ad Rotam in gradu appellationis, confirmatum fuit judicatum Ordinarii Me ſcribente pro eodem Philippo, ut ex deciſionibus *editis 12. Maii 1710. & 11. Iunii 1711. coram R. P. D. Anſaldo.*

Dicebam Ego ſcribens pro Philippo, quod lex fundationis occidebat in litera, quia nempe Fundator efformavit duas diſtinctas lineas, unam Maſculorum ex Maſculis ex ſe ipſo deſcendentibus, alteram vero Maſculorum ex fœminis, ſeu filiabus pariter ex ſe ipſo natis, & deſcendentibus, unde cum primo loco reſervaverit Juſpatronatus lineæ Agnatitiæ, ſeu Maſculorum ex Maſculis, in ejus vero defectum lineæ cognatitiæ, ſeu Maſculorum ex filiabus Fundatoris, utique extincta linea agnatitia Juſpatronatus devolutum fuit ad DD. de Bellis Maſculos 2

deſcen-

deſcendentes ex Maria filia Fundatoris, quorum
præſentato qualis eſt Philippus concedenda omnino
venit Inſtitutio, *ad text. in l. cum ita §. In fideicom-
miſſo, ff. de legat.* 2. Rota *in Majoricen. Beneficii* 28.
Novembris 1704. §. *Stetit in fine, coram bon. mem. Mu-
to, & in Barchinon. Beneficii* 22. *Februarii* 1704. §. *In
præſenti, coram Caſſarello, & in Romana Juriſpatro-
natus* 3. *Julii* 1705. §. *Et cum præfata, coram Reveren-
diſſimo Molines, & in Aſten. Prioratus ſuper pertinen-
tia* 20. *Januarii* 1708. §. *Agitur enim, coram R.P.D.
Lancetta.*

Huic autem clariſſimæ legi fundationis dicebam
nihil obſtare deducta ex parte præſentati per DD.
de Marcheſiis deſcendentes ex Diana fœmina de li-
nea agnatitia maſculorum ex maſculis primo voca-
torum, & quidem non obſtare, quod vocatis de-
ſcendentibus per lineam maſculinam includi potue-
rint etiam fœminæ, ſeu Diana, a quibus deſcendunt
DD. de Marcheſiis, dicta enim concluſio eſt omni-
no extranea, & inapplicabilis ad caſum, quia Fun-
dator non vocavit ſimpliciter deſcendentes per lineam
maſculinam, ſed dixit = *pro ſe, & ejus filiis maſcu-
lis, & deſcendentibus per rectam lineam maſculinam
ex eo* =, ut legitur in mandato Procuratore Fun-
datoris, idemque expreſſum fuit in Beneplacito ob-
tento per Capitulum ibi = *ejus Patri, ſuiſque filiis,
& deſcendentibus per rectam lineam maſculinam* =
quando autem vocati fuerunt maſculi ex maſculis,
3 ſeu quod idem eſt maſculi per lineam maſculinam,
tali caſu nunquam fœminæ cenſentur incluſæ, ex
firmatis per Peregrin. *de fideicomm. art.* 12. *num.* 4. &
20. & ſæpe reſolutum fuit in Rota *coram Bichio
decif.* 493. *num.* 6. *& ſeqq. & in rec. decif.* 278. *num.* 16.
part. 18. *& in Romana fideicommiſſi de Maſſiolis* 22.
Martii 1694. §. *Nec pro excluſione, coram R. P. Dom.
Priolo, & in Romana fideicommiſſi Nicolai de Maſ
ſiolis* 20. *Januarii* 1702. § *Neque, coram Reverendo Pa-
tre Domino Scotto, & in Oppiden. Beneficii* 7. *Maii*
1703. §. *Tantum abeſt, coram bon. mem. Muto.*

Addendo aliam reſponſionem, quod neque etiam
4 appellatione ſimplici *deſcendentium per lineam maſcu-
linam* compræhenduntur deſcendentes ex fœminis a-
gnatis, licet de cætero ſub tali appellatione negari
non poſſit, quominus ipſæ fœminæ Agnatæ veniant,
& compræhendantur juxta communem opinionem,
de qua Repetentes *in l. Gallus, §. Nunc de lege, ff. de
liber. & poſthum. decif. conſ.* 319. *num.* 2. Menoch. *con
ſil.* 802. Mulin. *de primogen. Hiſpan. lib.* 3. *cap.* 5. *num.*
69. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt* 436. *num.* 17. 32. & 33. Pe
regrin. *de fideicomm. artic.* 26. *num.* 29. *in fin. verſic.
certum eſt*, Rodulphin. *alleg.* 177. *num.* 28. & *allegat.*
59. *num.* 2.

Et ſic ceſſant omnes diſcurſus ad probandum,
quod appellatione deſcendentium veniant omnes, tam
Agnati, quam Cognati, quodque expreſſio maſcu-
lorum ſtet prælative, non excluſive ad fœminas
compræhenſas ſub nomine collectivo *deſcendentium*,
quoniam ubi deſcendentes leguntur vocari non ſo-
5 lum cum qualitate maſculinitatis, ſed etiam cum il-
la expreſſione *per lineam maſculinam*, tunc vocatio,
tanquam reſtricta ad maſculos ex maſculis, impoſ-
ſibile eſt, quod compræhendere valeat deſcendentes
ex fœminis, qui non deſcendunt per lineam maſcu-
linam, ſed fœmininam, ut optime Rodulphin. *alle-
6 gat.* 167. *num.* 2. *& ſeqq.* Rota d. 133. *num.* 15. *& ſeqq.
part.* 12. *recent.* eoque magis, quando Fundator di-
ſtinxit lineas, unam Agnatorum volitam in ejus fi-
liis, & deſcendentibus maſculis, & alteram Cogna-
torum volitam in ejus filiabus, illarumque deſcen-
dentibus; tunc enim in prima linea conſiderata de
maſculo in maſculum, nunquam includitur fœmina,
ut in ſpecie Menoch. *conſil.* 205. *num.* 33. Fuſar. *de
ſubſtit. quæſt.* 346. *num.* 9.

Minus relevat, quod, quando fit tranſitus de ma-
ſculis ad fœminas in fideicommiſſo protracto in tem-
pus remotiſſimum veniant fœminæ, ſeu deſcenden-
tes ex eis proximiores gravato, & non gravanti,
ſeu deſcendentes ex illis fœminis exiſtentibus in li-
7 nea, in qua Juſpatronatus fecit ingreſſum Rot. *Au-
tumnan Juriſpatronatus* 27. *Junii* 1701. §. *Quin obicem,*

coram Reverendo Patre Domino Anſaldo, eo fortius
quia appellatione fœminarum deſcendentium ab ipſo
fundatore venire poſſunt etiam Neptes, & proneptes,
aliæque fœminæ, quæ deſcendunt ex maſculis ulti-
mo defunctis.

Omnes enim hujuſmodi regulæ allegantur cum
æquivoco magno, omneſque eliduntur ex ipſa lite-
ra fundationis, quæ vocavit poſt maſculos Agnatos,
tantummodo illos maſculos Cognatos, qui deſcen- 8
derent non quidem generaliter ex fœminis, ſed præ-
ciſe ex filiabus fundatoris ibi = *& eis non extanti-
bus pro deſcendentibus ex ejus filiabus maſculis tamen
ex eis legitime deſcendentibus* = & ruſus ibi = *&
eis non extantibus pro quibuſcunque deſcendentibus ex
ejuſdem Caroli Patris, &c. filiabus maſculis* = Un-
de ſi extinctis maſculis deſcendentibus per lineam
maſculinam ex filiis fundatoris ſuccedere debent ma-
ſculi, qui deſcendunt ex ejus filiabus, perneceſſe Fun-
dator lineam fœmininam productivam maſculorum
voluit inchoari ex fœminis proximioribus ſibi, non
autem gravato, quales ſunt filiæ ipſius fundatoris,
ut oſtendit illa dictio, *ex ejus filiabus* ad oculum 9
demonſtrativa ipſius fundatoris, ejuſque immediata-
rum filiarum, Surd. *conſ.* 120. *ſub num.* 8. Mantic. *de
Conject. lib.* 8. *tit.* 12. *num* 31. Peregrin. *de fideicomm.
art.* 20. *num.* 9. *verſ. ſecundus caſus*, Amat. *reſol.* 10. *n.*
38. *& ſeqq.* Gratian. *diſcept* 439. *num* 20. *& ſeqq.* Ro-
dulphin. *alleg.* 167. *num.* 3. Rot. *coram Buratt. dec.* 770.
& decif. 801. *utrobique num* 2. Card. de Luc. *de fideicom.
diſc.* 23 *num.* 14. Rot. *decif.* 693. *num.* 3. *in fine part.* 2.
& decif. 409. *num.* 8. *part* 13. *& decif.* 98. *num.* 12. *&
decif.* 135. *num.* 11. *part.* 8. *recent.*

Et exinde inapplicabilis redditur etiam regula,
quod ſubſtitutio intelligi poſſit de maſculis fœmina- 10
rum exiſtentium in linea ingreſſus Juriſpatronatus,
quæ fœminæ etiam dicuntur deſcendere a fundatore
ſtante præſertim æquitate, ne ſpolietur linea, quæ
poſſidet Juſpatronatus, & ne exempli gratia etiam
filia privari debeat eo Jure, quod ejus Pater habe-
bat admiſſo tranſitu ad aliam lineam non poſſiden-
tem, ut apud Ramon. *conſ.* 100. *num.* 409. Card. de
Luc. *de fideicomm. diſc.* 203. *num.* 11. *cum aliis in A-
venionen. ſeu Carpentoraten. fideicomm de Tertulliis*
2. *Decembris* 1705. *coram Molines*; Etenim lex du-
ra erat, ſed tamen ſervanda, ex quo Fundator non
conſideravit ingreſſum, neque fœminas exiſtentes
in linea ingreſſus, quoties in prima linea agnati-
tia vocavit ſolum maſculos ex maſculis, ſtipitem
vero fœminarum voluit inchoari *ab ipſius fundato-
ris filiabus*, hoc enim caſu fœminæ ortæ ex maſcu-
lis agnatis primo vocatis, non fiunt compræhenſæ
neque in prima linea maſculina reſtricta ad maſcu-
los ex maſculis, neque in ſecunda fœminina, quam
Fundator voluit derivari *ex ipſius filiabus*, quarum
appellatione veniunt ſolæ fœminæ, ſeu filiæ primi 11
gradus ejuſdem fundatoris, non ſolum attenta pro-
prietate vocabuli *filiabus* de quo apud Text. *in l.
liberorum, ff. de verb ſignif.* Peregrin. *de fidicomm.
art.* 1. *numer.* 27. *& art.* 22. *numer.* 62. Rota *decif.* 454.
num. 1. *& ſeqq coram Dunozet. Jun. & decif.* 118. *num.*
1. *part.* 17. *recent. & in individuo, coram Emerix Jun.
decif.* 359. *num.* 7.

Sed etiam ob illas dictiones perſonaliſſimas *ejus,
ejuſdem*, quæ ſubſtitutionem reſtringunt ad maſcu-
los deſcendentes ex filiabus immediate ortis ex cor-
pore Fundatoris, Cæphal. *conſ.* 607. *num.* 62. *libr.* 4. 12
Rodulphin. *d. alleg.* 167. *num.* 3. *&* 4. ubi quod appel-
latione deſcendentium maſculorum filiæ, vel filia-
rum non veniunt maſculi deſcendentes mediate ex
aliis fœminis inferioris gradus, *& num.* 7. *cum ſeqq.*
Rota *decif.* 454. *num.* 3. *coram Dunozet. Jun. & in rec.
decif.* 118. *num.* 11. *part.* 17. *& coram Emerix Jun. dec.*
1163. *num.* 3. *& in Romana fideicommiſſi* 11. *Januarii*
1698. *coram Reverendo Patre Domino Lancetta* im-
preſſa ad ornatum Card. de Luca *de fideicom. dec.* 19.
num. 5. præſertim quia Maria filia fundatoris erat
nata, & conſequenter ipſi cognita de tempore fun-
dationis, ut optime Rota *coram Emerix Jun. decif.*
359. *num.* 10.

Neque in hac parte ulla cadit ratio dubitandi ſi re- 13

ſtectimus, quod fundator duas voluit diſtinguere lineas, alteram agnatitiam, & alteram cognatitiam, & utrique ſuum deſignavit ſtipitem, ſicut ergo quoad
14 primam lineam agnatitiam aſſignavit pro ſtipite ejus primos filios, vocando continuative eorum deſcendentes, ut oſtendit reſervatio Juriſpatronatus facta pro ejus filiis, & deſcendentibus, Peregrin. *conſ.* 65. *num.* 11. *lib.* 1. *deciſ. conſ.* 44. *num.* 12. *lib.* 3. Fuſar. *de ſubſtitut.* q. 321. *num.* 61. *in fine*, ita extincta hac prima linea vocando deſcendentes ex filiabus ipſius Fundatoris quoad lineam hanc fœmininam aſſignare voluit pro ſtipite primam ipſius Fundatoris filias, ita volendo, quod primi filii, & primæ filiæ, quos, & quas ipſe habebat, eſſe deberent principium, & ſcaturigo utriuſque lineæ; & quando lex Fundatoris eſt clara quantumvis dura, & aſpera, eſt ſervanda, quia Judices teſtamenta non faciunt, ſed exequuntur ut in terminis terminantibus noſtræ quæ-
15 ſtionis eſt caſus reſolutus per Rot. *in d. dec.* 359. *per tot. cor. Emerix Jun.* ubi agebatur de vocatione primo loco facta de filiis maſculis nec non maſculis
16 maſculorum cujuſdam Gabrielis, ut illis extinctis ſubſtinctæ fuerant filiæ ejuſdem Gabriellis, illarunque liberi, cunque extincti eſſent maſculi agnati, quorum ultimus reliquerat Clementiam filiam, ex qua extabant plures filii, quæſitum fuit, an Clementia, ejuſque filii eſſent comprehenſi in ſubſtitutione facta de filiabus Gabrielis, vel potius eſſet aperta ſubſtitutio favore Bartholomæi & Cæſaris deſcendentium ex Aona, & Iſabella filiabus Gabrielis, & Rota reſolvit Teſtamentum eſſe litterale pro deſcendentibus ex filiabus immediatis Gabrielis excludendo Clementiam, ejuſque filios non obſtante, quod illa fœmina eſſet de linea prædilecta maſculorum, ac eſſet proximior gravato, & non gravanti reſpondendo, quod non poterat venire ſub prima vocatione maſculorum ex maſculis, neque ſub altera filiarum Gabrielis, quarum appellatione veniebant filiæ primi gradus ipſius Gabrielis, non autem fœminæ ortæ ex linea maſculorum agnatorum primo loco vocata, ut legere *eſt d. deciſ.* 559. *num.* 1. *verſ. nec purificationem*, & *num.* 2. *cum ſeqq. ſignanter num.* 10. & 11.

Concordat alter caſus apud Rot. *coram Otthobon*,
17 *deciſ.* 244. & 271. ubi Bernardus Teſtator vocaverat primo loco lineam Maſculinam de Victoriis, illaque extincta vocaverat Maſculum deſcendentem ex Fœminis Filiabus Joannis Baptiſtæ Filii ſui; Per extinctionem lineæ Maſculinæ de Victoriis concurrebant ad ſucceſſionem Domini de Cavaletiis, & de Caraffis deſcendentes ex Diana Nepte præfati Joannis Baptiſtæ, nec non Octavius Robertus deſcendens eſſe Victoria filia ejuſdem Joannis Baptiſtæ, & fuit deciſum conſtare de fideicommiſſo ad favorem Octavii Roberti tanquam deſcendentis ex filia Joannis Baptiſtæ excluſive ad deſcendentes ex Diana ejus nepte, eo quia Teſtator vocaverat maſculum deſcendentem ex fœminis filiabus Joannis Baptiſtæ, non autem ex nepotibus, ut in *dicta deciſ.* 244. *ſub num.* 2. *verſ. ab hoc oſtendendum*, & *dec.* 271. *num.* 2. & 3. *cum pluribus ſeqq.*

18 Idenque legitur apud Dunoz. Jun. *deciſ.* 891. ubi Teſtator cum poſt extinctos maſculos deſcendentes ex primis Inſtitutis vocaſſet deſcendentes maſculos *Filiarum Fratrum Teſtatoris*, reſolutum fuit, non eſſe comprehenſos Dominos de Bulgariis tanquam deſcendentes ex Lucretia nepte, non autem altera Lucretia filia unius ex fratribus Teſtatoris; dum iſte vocaverat deſcendentes ex fœminis, quæ eſſent filiæ ſuorum fratrum, ut in citata *deciſ.* 981. *numer.* 15. *cum ſeqq.* & faciunt tradita per Alex. *conſ.* 56. *num.* 3. *lib.* 5. Cæphal. *conſ.* 330. *num.* 39. & *ſeqq.* Menoch. *conſ.* 595. *num.* 3. & *ſeqq.*

Neque his adverſatur, Rot. *in Acquipenden. ſeu Montis Faliſci* 11. *Maii* 1705. *coram Eminentiſſimo Caprara*, dum caſus hujus deciſionis erat diverſiſſi-
19 mus, quia nempe primo loco vocata non fuerat linea maſculorum ex maſculis, ſed vocati fuerant ſimpliciter deſcendentes maſculi, quorum appellatione veniebant etiam maſculi, ex quibuſcunque fœminis, juxta *conſ.* 85. *Fulgoſii*, neque propria hæc deciſio applicatur ad rem noſtram, ubi vocati fuerunt primo loco maſculi ex maſculis excluſive ad maſculos deſcendentes ex illis, ut ſuperius viſum eſt.

Ultra quod in caſu relatæ deciſionis vocati fuerunt filii maſculi naſcituri ex filiabus fœminis cujuſdam Julii, & Sacra Rota ex pluribus conjecturis 20
ſimul conſideratis cenſuit appellatione filiarum venire etiam neptes, & proneptes, & ſignanter, quia Teſtator mandaverat, ut attendenda eſſet proximitas gravati, & non gravantis, ac etiam quia conſtituti fuerant in tempus remotiſſimum filii maſculi ex filiabus Julii, *de quo tempore veriſimiliter adeſſe non poterant filii primi gradus*, ſunt verba præciſa ſupradictæ *Deciſionis* 11. *Maii* 1705. §. *Hactenus*, *coram Eminentiſſimo Caprara*.

In præſenti autem caſu Fundator non ſubſtituit filios ſuarum filiarum, qui tanquam primi gradus præſopponi non poſſent extantes poſt tempus remotiſſimum extinctionis lineæ agnatitiæ, ſed ſubſtituit deſcendentes maſculos ex ipſius filiabus, ibi = *pro quibuſcunque deſcendentibus ex ejuſdem Caroli fundatoris filiabus maſculis* =, qui ſane deſcendentes *quicunque* ex filiabus Fundatoris non reſtringuntur ad 21
filios primi gradus, ſed importent omnes deſcendentes in infinitum, qui de tempore remotiſſimo extinctionis Agnatorum ſemper adeſſe, & veriſimiliter extare poterant itaut nulla concurrat neceſſitas impropriandi verbum *filiabus*, illudque extendendi ad neptes, & proneptes contra naturam vocabuli, & contra illam perſonaliſſimam deſignationem = *ex ejuſdem Caroli*, &c. *filiabus* =, quæ fœminas continet immediate ortas ex ipſo corpore Fundatoris, prout de verbo *ejuſdem* perſonaliſſimo tradunt Soccin. *in l. Gallus* §. *Inſtituens ſub num.* 5. *circa finem*, *ff. de liber.* & *poſthum.* Cæphal. *conſ.* 607. *numer.* 61. Menoch. *conſ.* 215. *num.* 52. & *ſeqq.* Cyriac. *controv.* 8. *nu.* 61. & *ſeqq.* Rota *coram Emerix. ſen. deciſ.* 149. *num.* 2. & *coram Emerix Jun. deciſ.* 349. *num.* 9. & *in recent. deciſ.* 507. *num.* 9. *part.* 2.

Ideoque in caſu iſto, ſolum applicantur ſuperius adductæ *Deciſiones coram Emerix Jun. Otthobon.* & *Dunozet. Jun.* quæ in individuo ſubſtitutionis Deſcendentium Maſculorum ex Filiabus certæ Perſonæ, ſeu fratrum Teſtatoris firmant non venire deſcendentes ex neptibus, aliiſque remotioribus fœminis, nullatenus vero applicatur deciſio in *Aquipenden. ſeu Montis Faliſci*, ubi ſupra, quæ non loquitur de ſubſtitutione deſcendentium, ſed filiorum, ex filiabus, & fundator potiſſime in pluribus conjecturis, ex quibus deſumit Teſtatorem intellexiſſe de omnibus filiis, nedum ortis ex filiabus, ſed etiam ex quibuſcunque aliis fœminis, quæ conjecturæ hic defi- 22
ciunt; immo concurrunt in contrarium, dum Fundator ſicut aſſignavit ejus primos filios pro ſtipite maſculorum ex maſculis, ita etiam aſſignavit primas ejus filias pro ſtipite deſcendentium ex fœminis, habebat filias tunc viventes, uſus fuit verbis perſonaliſſimis, *ejus*, & *ejuſdem filiabus*, una cum dictione illa *EX* ſignificante filias immediate ortas ex ſe ipſo, juncta regula generali, quod appellatione filiarum non veniunt neptes, Rot. *dict. deciſ.* 359. *num.* 7. *coram Emerix Jun.* & *deciſ.* 149. *num.* 1. *coram Emerix Sen.* & *deciſ.* 981. *num.* 25. & *ſeqq. coram Dunoz. Jun.* & *deciſ.* 244. *ſub num.* 2. & *deciſ.* 271. *numer.* 5. & *ſeqq. coram Otthobon.* Ideoque licet æquitas, & regulæ legales clamarent pro deſcendentibus ex fœmina ſorore ultimi poſſeſſoris, attamen ſilere debebant ob legem claram Fundatoris, cui ſic placuit diſponere de rebus ſuis.

Excluſi DD. de Marcheſis a Jurepatronatus activo fruſtra recurritur ad paſſivum, quando hoc in nullibi expreſſum legitur, ſed Fundator ſimpliciter dixit, quod ubi præſentaretur aliquis extra Familiam, eſſe deberet Sacerdos, ſi vere præſentaretur aliquis de agnatione, vel cognatione ſufficeret illum eſſe ſimpli- 23
cem Clericum, ibi = *Cum hoc, quod caſu quo contingat præſentari, & nominari unum extra Familiam deſcendentium ipſius Domini Conſtituentis, tam maſculini, quam fœminini generis, ut ſupra, tunc eligatur, & eligi debeat Clericus in Sacris Ordinibus conſtitutus Miſſam*

cele-

celebrans, & ſi eligeretur unus de deſcendentibus prædictis ipſius Domini Conſtituentis, ſufficiat ipſum eſſe in Minoribus conſtitutum =, quæ verba nullo modo importare videntur Juſpatronatus paſſivum, ſed potius dare libertatem Patronis præſentandi ad libitum
24 ſive extraneum, ſive conſanguineum, ſed quamvis adeſſet Juſpatronatus paſſivum, nihil concludenter ad intentum præſentati per DD. de Marcheſiis, qui licet exiſtat de ſanguine Fundatoris, qualis eſt Philippus, non tamen habet præſentationem DD. de Bellis, qui ſoli ſunt Patroni, Matant. *reſponſ.* 89. *num.* 1. & 32. *part.* 3. Vivan. *de Jurepatr. lib.* 8. *cap.* 7. *num.* 34. Rota *in Majoricen. Beneficii* 1. *Februarii* 1709. §. *fin. coram R. P. D. Falconerio*, & *in Camerinen. Beneficiatus* 10. *Maii* 1709. §. *coram Reverendiſſimo Dom. Molines*, immo in concurſu Philippus, qui non ſolum eſt de ſanguine Fundatoris, ſed etiam Compatronus venit præferendus Georgio Franciſco ſimpliciter exiſtenti de ſanguine ipſius Fundatoris, ut ſupra in *alleg.* 6. & 52.

Ex his venit in conſequentiam Excluſio Præſentati per DD. Antianos, qui nullum prætendere valent Juſpatronatus, quando adhuc extant deſcendentes ex filiabus Teſtatoris, quales ſunt Domini de Bellis, cum enim Fundator tres fecerit diſtinctas vocationes, primam ſcilicet maſculorum ex fœminis, & denique Tertiam DD. Antianorum ſub conditione ibi =, *& omnibus dd. deſcendentibus maſculinæ, & Fœmininæ lineæ defunctis, & extinctis ultimo loco ſit, & conſervetur hujuſmodi Jus præſentandi*, &c. *Dominis Antianis*, &c. = utique cum adhuc exiſtant maſculi ex filiabus fundatoris ſecundo loco vocati, utique non eſt locus tertiæ vocationi DD. Antiano-
25 rum, qui ſuccedere non poſſunt, niſi purificata conditione extinctionis utriuſque lineæ, maſculinæ ſcilicet, & fœmininæ, juxta Text. *in leg. cum ita §. In fideicommiſſo, ff. de legat.* 2. *ibique gloſſ. in verbo nominati ſunt, & in leg. final. cod. de verbor. ſignificat.* Rota *in Hortana Beneficii* 1. *Julii* 1708. §. *Taliſque, coram R. P. D. Priolo, & in Romana Jurispatronatus* 3. *Julii* 1706. §. *Ex lectura, coram Reverendiſſimo D. Molines Decano*,

Agnoſcebant contrarii ſcribentes in hac cauſa legem clariſſimam Fundationis, qua oppreſſi, adhuc eam alterare conabantur ex mente præſumpta quam deducebant ab abſurdo vitando; dicebant enim, quod admiſſa hac vocatione deſcendentium ex filiabus Fundatoris, ſequi poterat, quod iis non extantibus, & ſolum extantibus deſcendentibus ex fœminis lineæ maſculorum agnatorum primo vocatorum, ſuccedere deberent Antiani Civitatis extranei tanquam ſubſtituti in defectu deſcendentium ex fœminis, ſeu filiabus Fundatoris, & ſic ſuccederent extranei ad excluſionem deſcendentium ex fœminis lineæ maſculorum agnatorum, quod veluti abſurdum, ut evitetur, tanquam naturali rationi repugnans, dicendum foret fuiſſe vocatos deſcendentes ex Diana una ex fœminis de linea filiorum maſculorum Fundatoris, & de linea ultimi Poſſeſſoris. Ego autem reſpondebam, quod cum littera fundationis eſſet inca-
26 pax interpretationis veluti reſtricta ad deſcendentes ex filiabus Fundatoris intrabat doctrina Peregrini *de fideicom. art.* 11. *num.* 46. *& ſeqq.* ſuperius relati *in alleg.* 11. *numer.* 15. *circa finem* dicentis, quod ratio vitandi abſurdi non facit, quod vocatus cenſeatur, qui vocatus non fuit per aliquam ſignificationem verborum, cum hoc jure cautum non reperiatur, in his enim, quæ Fundator clare diſpoſuit, & cla-
27 re locutus fuit, ſtat pro ratione voluntas, ut generaliter notarunt Cardin. de Luca *de fideicom. diſcurſ.* 5. *numer.* 6. Manſ. *conſultat.* 288. *num.* 94. Samminiat. *controverſ.* 101. *num.* 98. Rota *deciſ.* 380. *num.* 16. & *deciſ.* 378. *num.* 25. *part.* 13. & *deciſ.* 275. *num.* 5. *part.* 14. *recent.*

Credebam ulterius dari non poſſe contingentiam abſurdi in objecto conſiderati diſtinguendo caſum *Concurſus*, & caſum *Subſidii*. Et quidem dicebam
28 hodiernum articulum verſari in caſu *Concurſus*, nempe inter deſcendentes ex filiabus Fundatoris, & inter deſcendentes ex Diana trinepte Fundatoris deſcendente ab ejus filiis maſculis, in quo caſu, cum nullum concurrat abſurdum, ratio poſtulat, ut ſervanda ſit proprietas, & rigor litteræ, quæ cum legatur directa ad illos maſculos, qui deſcendunt ex filiabus Fundatoris, hæc proinde vocatio illis tantum aſſiſtit; neque in eorum concurſu venire poſſunt, qui per medium fœminæ deſcendunt ex filiis maſculis, & non filiabus Fundatoris, licet hæc fœmina ſit Trineptis Fundatoris; hæc enim non venit appellatione filiarum, nec deſcendentes ex illa dicuntur deſcendentes ex filiabus Fundatoris, quoties verſamur in concurſu eorum, qui deſcendunt ex filia Fundatoris, ut eſt caſus præſens, ſecus autem eſt in caſu *ſubſidii*, ubi nempe amplius non extarent deſcendentes ex filia Fundatoris, tunc enim ad evitandum abſurdum transferendi ſucceſſionem ad extraneum, licita eſt impropriatio litteræ, itaut appellatione deſcendentium ex filia Fundatoris venire poſſint in hoc caſu *Subſidii* etiam deſcendentes ex nepte, vel Trinepte ipſius Fundatoris, quia unum, idemque verbum citra ullam repugnantiam aliter intelligi poteſt in caſu *Concurſus*, & aliter in caſu *Subſidii*, ut ſuperius probavi *alleg.* 51. *num.* 5. 6. 9. 10. & 11. & me ſcribente in contrarium optime reſpondet Rota *in Volaterana beneficii* 7. *Junii* 1709. § *Quin forte, coram R. P. D. Anſaldo*, ſic etiam videmus, quod appellatione illorum de domo, & Cippo, cum expreſ- 31
ſione Cognominis, licet in concurſu agnatorum, non veniant Cognati, iſti tamen in caſu *Subſidii* deficientibus nempe agnatis comprehenduntur ad excluſionem extranei ex præſumpta mente Fundatoris, qui nunquam cenſetur contra naturæ votum ad inhumanitatem conſpiraſſe negligendo, & excludendo propter extraneos ſanguinem proprium, qui naturaliter idem eſt in agnato, & Cognato, ut plene obtinui *in Interamnen. Jurispatronatus* 22. *Martii* 1706. §. *Et demum*, & 10. *Decembris ejuſdem anni* §. *Et in hanc, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Romana Jurispatronatus* 1. *Junii* 1708. §. *Veriſimiles*, & §. *Præcipue, coram R. P. D. Aldrovando*, idemque experimur 30
in vocatione deſcendentium maſculorum, in qua licet continuantur etiam maſculi ex fœminis juxta notorium *Conſil.* 85. *Fulgoſii*, attamen continentur in caſu *Subſidii* deficientibus nempe maſculis deſcendentibus ex maſculis, non autem in caſu concurſus cum eiſdem maſculis agnatis, qui præferuntur, ut ex Peregrin. *de fideicom. art.* 26 *num.* 2. *in fine*, & *num.* 17. *in fine*, & pluribus aliis probat Redulphin. *alleg.* 20. *num.* 18. Rocca *diſput.* 2. *n.* 34. quamvis iſta concluſio apud me difficultatem pateretur niſi concurrant circumſtantiæ, aut conjectura hanc probationem ſuadentes, quia de cætero in ſucceſſionibus de Jure com- 29
muni ſublata eſt differentia inter Agnatum, & Cognatum, omneſque promiſcue ſuccedunt ſpectata tantum proximitate gradus ad notum Text. *in l. duodecim tabularum, C. de legitim. hered. & in §. nullam authent. de hered. ab inteſt. venien.* Mattha *de ſucceſſ. p.* 3. *quæſt.* 2. *art.* 2. *num.* 2, & ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 7. *n.* 11. unde ſi vocatis deſcendentibus maſculis, cenſetur vocata linea omnis maſculinitatis juxta *Conſilium Fulgoſii* amplius non controverſum, Rota *dec.* 402. *num.* 27. *part.* 9. *recent.* ubi maſculus ex fœmina non differt a maſculo ex maſculo, Rota *coram Cerro deciſ.* 682. *n.* 1. & 8. *in recent. d. deciſ.* 402. *num.* 27. *part.* 9. & *dec.* 462. *num.* 7. & 8. *part.* 14. ac etiam ſi de Jure in ſucceſſionibus nulla eſt differentia inter Agnatum, & Cognatum, ego non percipio quid plus operetur eſſe maſculus ex maſculo, vel maſculus ex fœmina, ſeu quod idem eſt, eſſe maſculus Agnatus, vel maſculus Cognatus quando interpretatio, quæ prout de Jure facienda eſt, & cum qua præſumitur conformata mens Teſtatoris, conſpirare debet pro æquali comprehenſione tam maſculi Agnati, quam maſculi Cognati niſi ſubjecta materia, aut aliqua conjectura præſeferat prædilectionem maſculi Agnati ſupra Cognatum Rot. *dec.* 150. *ſub n.* 8. & 9. *p.* 2. *diverſ.* Rodulph. *alleg.* 174. *n.* 22. Grat. *diſcept.* 999. *n.* 2. nec placet ratio duplicis vinculi quod habet Agnatus, quia eſt maſculus, & deſcendit ex maſculo, etenim deſcendentia ex maſculo eſt qualitas impertinens in materia indifferenti, ubi nuda

maſculinitas requiſita fuit, ſed quicquid ſit de hoc
articulo, redeundo ad rem ex prædictis oſtendebam
ceſſare abſurdum, quod extinctis deſcendentibus ex
filiabus Fundatoris, devolveretur Juſpatronatus ad
ſubſtitutos extraneos excluſis deſcendentibus ex Dia-
na Trenepte fundatoris, & conſequenter juxta ejus
legem Juſpatronatus ſpectabat ad præſentantes Phi-
lippum veluti deſcendentes ex filia fundatoris in con-
curſu deſcendentium ex Diana Sorore Caroli ultimi
poſſeſſoris, & maſculi Agnati concludendo, quod
erat *cruda littera, ſed ſervanda*, ut plene in deci-
32 ſionibus cauſæ ſupra relatis, *coram R. P. D. Anſal-
do*. Cæterum neque nova erat, hæc durities, &
amaritudo in diſpoſitionibus Teſtatorum, & Funda-
torum, ut habemus in vocatione deſcendentium ex
familia, ea ſub lege, quod Juſpatronatus tranſeat
de ſeniore in ſeniorem ipſius familiæ ubi defuncto
33 Patre, qui tanquam ſenior, fuit poſſeſſor Juriſpa-
tronatus, hoc excluſa, & poſtergata filia tranſit ad
alium ſeniorem, & ſic deinceps in quo caſu nul-
la habetur ratio de ingreſſu in lineam, nec de præ-
rogativa lineæ admiſſæ, ut plene ſcripſi *diſcept. Ec-
cleſ. 26. num. 18. & ſequentibus*, & hoc ipſum con-
tingit in majoratibus ſalutariis, neque hoc caſu ſuc-
ceſſor, qui non habet qualitatem neceſſariam, allo-
gare poteſt ultimum ſtatum ex Perſona Anteceſſo-
ris, qui uti ſenior, ſeu major natu poſſidebat, *ut
in Lucana beneficii 21. Martii 1703. §. Ea ratione,
& ſeq. cor. bon. mem. Muto*, & apud Me *diſcept. Ec-
cleſ. 28. ſub num. 8. in fine*.

Motivabatur etiam in hoc cauſa, quod eſſet vo-
catus ſenior, ſeu major natu, & antiquior, ſed
clara erat reſponſio, quod hujuſmodi qualitas in-
telligebatur quoad illos, qui erant vocati, ſcilicet
34 deſcendentes ex filiabus Fundatoris; nam qualitas
ſequitur ſubſtantiam vocationis, *ut per Rot. in Aſten.
Prioratus ſuper inſtitutione 20. Januarii 1708. §. Abſ-
que eo quod, coram Rev. Patre Dom. Lancetta, & 7.
Decembris 1708. §. Eoque magis, coram Rever. Patre
Dom. Aldrovando*, hinc reſervato Jurepatronatus plu-
ribus diſtinctis lineis, ſeu Perſonis, earumque deſcen-
dentibus cum qualitate maſculinitatis, hæc intelli-
gitur diſcretive in qualibet linea, ut ſuperius late
35 ſcripſi *alleg. 13. n. 6. & ſeqq.* & pariter ſcripſi *in di-
ſcept. Eccleſ. part. 1. diſcept. 26. nu. 3.* ubi quod ſi in
una linea deficiant maſculi ſuccedunt fœminæ per
poſterius, nec excluduntur per maſculos alterius li-
neæ, quia expreſſio maſculinitatis importat ſolum
prædilectionem ſexus, non autem perpetuam exclu-
ſionem fœminarum etiam in defectum maſculorum,
ut *deciſ. 830. num. 13. coram Emerix jun. Panimoll.
deciſ. 137. num. 15. cum aliis ſupra alleg. 21. num. 4.*
Dom. Jacob. de Comitib. *deciſ. Floren. 14. num. 24. &
ſeqq.* quod procedere videtur etiam in vocatione deſcen-
36 dentium de domo, vel familia, ex eo quod Funda-
tor vocando deſcendentes in infinitum, dicitur ha-
buiſſe in mente plures Columnellos, & lineas ſubal-
ternas, in quibus pro tempore fieri poſſet ingreſſus
ſucceſſionis Rota *in Romana fideicommiſſi de Maſſio-
lis 14. Junii 1694. §. Et quod vere, coram Eminen-
tiſſimo Priolo*, etiam namque in patronatu familia-
ri dato ingreſſu in una linea, non fit tranſitus ad
alteram, niſi ea totaliter evacuata, ut per Rot. *in
Aſten. beneficii 25. Junii 1708. §. In nihilo, coram R.
P. D. Falconerio confirmata 14. Decembris ejuſdem
anni §. Siquidem, coram eodem*, & ideo niſi contra-
rium ex conjecturis, vel aliqua circumſtantia oſten-
datur in qualibet linea ubi adeſt ingreſſus, & de qua
exiſtit maſculus defunctus ſuccedit fœmina per po-
ſterius exempli gratia filia, vel Soror, ut ſcripſi *di-
ſcept. Eccl. 26. n. 3.* in eamque opinionem ſecuta eſt
Rota *in Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus 1. Februarii
1715. §. E conſpectu, coram Reverendiſſimo Anſaldo*,
Me contrarium ſubſiſtente in eadem cauſa, in qua
fundatio dicebat = *de Jurepatronatus Laicorum de
domo, & per lineam maſculinam, & proximior, &
antiquior de domo ſit Patronus*, = ubi non patebat
locus fœmineis, donec exiſteret maſculus proximior,
& antiquior de domo, tanquam fundator vocave-
rit antiquiorem collective ex tota domo per lineam
maſculinam; Quod autem dixi de qualitate maſculi-
nitatis intelligenda diſcretive in qualibet linea, pro- 37
cedit etiam circa alias qualitates ſenioritatis, ſeu pro-
ximioritatis, ut apud Card. de Luc. *de fideic. diſc. 17.
n. 8. & 11.* Rota *in Peruſina Canonicatus 5. Junii 1716.
§. Cæterum, coram R. P. D. Lancetta*.

Peruſina Canonicatus.

ARGUMENTUM.

Fundator reſervaverat Juſpatronatus duobus proximioribus, ex declaratione hæredis confidentiariæ reſtrictum ad tres familias; & in primo actu geſto ſimul cum ipſa præſentaverant duo de duabus familiis prælative ad tertiam tanquam proximiores, & ſeniores; Una ex illis extincta reſolvitur ſpectare Juſpatronatus pro æquali ad utramque licet in una adeſſent duo ſeniores, Conjunctus an poſſit præſentare pro Conjuncto.

SUMMARIUM.

1 *Facti ſeries.*
2 *Præſentatus per medietatem vocum, & habens gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis, præfertur alteri ſolam medietatem habenti.*
3 *Spectante Jurepatronatus ad tres familias proximiorum in primo ingreſſu præferuntur duo ſeniores ex proximioribus.*
4 *Vocatis proximioribus de duabus familiis diſtinctis præſentatio competit proximiori in unaquaque familia, non autem duobus proximioribus de una familia tantum.*
5 *Prærogativa ingreſſus Juriſpatronatus in una familia vincit omnes alias qualitates.*
6 *Regula quæ militat in primo ingreſſu, non militat in progreſſu.*
7 *Præſertim ſi in progreſſu non fuerit repetita.*
8 *Juſpatronatus circa perſonas in eo comprehenſas regulatur tantum ex reſervatione facta ab Ordinario non curatis ipſis etiam verbis Fundatoris, & num. 10.*
9 *Res judicata facit ſtatum ſuper pertinentia Juriſpatronatus.*
11 *Deciſiones de ſtylo ſunt ſupponendæ.*
12 *Patroni in præſentando nequeunt addere qualitatem novam non expreſſam in reſervatione Juriſpatronatus.*
13 *Vocatis pluribus familiis cum lege, quod præſentatio pertineat ad proximiores, & ſeniores; proximioritas, & ſenioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea.*
14 *Non poteſt dari exceptio de jure tertii.*
15 *Ultimus ſtatus non attenditur contra legem claram fundationis.*
16 *Concurrentibus ad præſentandum pluribus, quorum aliqui jus non habent, inſtitutio data cenſetur adhæſive ad præſentationes eorum, qui jus habent.*
17 *Lex fundationis, & res judicata tollit quemcunque ſtatum contrarium veluti erroneum.*
18 *Vocatis proximioribus poteſt hæres confidentiarius declarare, de quibus fundator intellexerit, neque hoc dicitur tollere jus quæſitum aliis.*
19 *Poſſeſſio præſentandi acquiſita per Patrem ſuffragatur filiæ ad obtinendam inſtitutionem.*
20 *Radicata poſſeſſione præſentandi per ingreſſum Juriſpatronatus in una linea, ea non tollitur per exceptiones requirentes indaginem Petitorii.*
21 *Conjunctus abſque Mandato valide præſentare poteſt pro Conjuncto, & num. 25.*
22 *Concurrentibus tamen circumſtantiis, & quales ſint.*

23 Ubi

23 *Ubi requiritur ratificatio ſufficit etiam tacita per ſcientiam, & taciturnitatem.*
24 *Declara in actibus favorabilibus, & numer.* 26
27 *Scientia probatur inter conjunctos.*
28 *Item ex præſentia filii Matris de cujus ſcientia agitur, & ex affixione edictorum.*
29 *Habens gratiam pro præſentato cum derogatione præfertur gratificato per poſterius ab Ordinario, vel Papa.*
30 *Refertur exitus cauſæ.*

ALLEGATIO XCIV.

GUido de Jordanis in ejus ultimo Teſtamento anni 1650. hæredem ſibi ſcripſit Virginiam Ron danianam cum ſubſtitutione Cappellæ Santiſſimi A-
1 nuli Cathedralis Perusiæ adjecto onere eidem Virginiæ hæredi de erigendo Cannonicatum in eadem Eccleſia Cathedrali providendum ad præſentationem duorum proximiorum ipſius Teſtatoris *Summ. nu.* 1. ibi = *Da nominarſi, e preſentarſi da due delli più proſſimi in grado a detto Sig. Teſtatore.*

Et quia Teſtator eidem Virginiæ plura confidentialiter commiſerat, idcirco Virginia hæres poſt illius obitum ad declarandam ejus voluntatem tres fecit declarationes per totidem actus diſtinctos diverſis temporibus factos.

Primus fuit ille geſtus ſub die 9. Decembris 1650. ubi donavit omnia bona hæreditaria Cappellæ Sanctiſſimi Anuli pro erectione Canonicatus, & pro prima vice elegit pro Cappellano Ludovicum Bennium reſervando Juſpatronatus activum in omnibus futuris vacationibus favore Societatis prædictæ Cappellaniæ, prout narratur per Rot. *dec.* 294. & 404. *part.* 14. *recent.* & apud Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 182. *num.* 1. & apud Rodulphin. *allegat.* 162. *ſub num.* 1.

Secundus actus geſtus fuit ſub die 9. Januarii 1651. in quo Virginia revocavit primum actum veluti emanatum ad importunas ſuggeſtiones Ludovici Benni, eoque revocato declaravit Juſpatronatus ſpectare debere ad duos proximiores Teſtatoris, juxta formam Teſtamenti, ut refertur *in ejuſdem deciſ.* 294. & 404. *part.* 14. *recent.* & apud Cardin. de Luc. & Rodulphin, *ubi ſupra*, & in eodem actu pro clariori interpretatione voluntatis Teſtatoris declaravit, quod ejus proximiores eſſent tres familiæ ſcilicet de Columbis de Ferretis, & de Alexiis hodie de Ciccis, ibi = *Addendo pro clariori interpretatione ejuſdem voluntatis, quod proximiores dicti D. Guidi ſunt DD. Joannes Baptiſta, & Julius Cæſar de Columbis, & Dom. Ludovicus de Ferretis, & D. Eliſabetta de Alexiis de Peruſia, qui tanquam tales ab eodem D. Guido tractabantur, & nominabantur; & reputabantur, & eidem D. Virginia a ſupradicto D. Guido ſignificati, & nominati fuerunt, & hæc omnia ſupradicta tanquam vera, prout vera eſſe cum eodem juramento affirmavit, promiſit mihi Notario, pro quibus, & quorum intereſt ſtipulanti ſemper habere rata, &c.* cujus diſpoſitionis tenorem refert etiam Rota *in dicta deciſ.* 294. *ante num.* 1. §. *Sed obſtenta in fine part.* 14. *recent.*

Tertius demum actus eſt ille, quem Virginia fecit poſt ſeptem annos ſcilicet 24. Septembris 1658. ubi ipſa nihil aliud fecit, niſi declarare nonnulla alia juxta mentem Teſtatoris, & ſignanter, quod Juſpatronatus paſſivum in Teſtamento non declaratum ſpectaret ad proximiores ipſius Teſtatoris nominando pro prima vice Nicolaum de Ciccis deſcendentem ex familia de Alexiis una ex tribus proximioribus, in quo actu intervenerunt ad nominandum eundem Nicolaum Joannes Baptiſta de Columbis, & Ludovicus de Ferretis veluti duo Proximiores de duabus ex tribus familiis declaratis, ut ſupra per Virginiam aſſerendo, quod ipſi erant Proximiores, ac etiam ſeniores, ita aſſerendo ad denotandum, quod tunc temporis exiſtentibus tribus familiis Proximiorum declaratis per Virginiam, ipſis uni ſenioribus competebat præcedentia in præſentando reſpective ad familiam de Alexiis tunc de Ciccis, eorum uni, ſeu Nicolao de Ciccis dederunt nominationem uti paſſive vocato.

Defuncta Virginia acerrima lis inſurrexit ſuper pertinentia Jurispatronatus activi inter Ludovicum de Ferretis, alioſque Proximiores, & per contrarium Societatem S Anuli, & Ludovicum Bennium, attenta duplici declaratione, una alteri contraria, quam fecerat Virginia ſub diebus 9. Decembr. 1650. & 9. Januarii 1651. ut ſupra relatum fuit, in qua controverſia licet emanaſſet in Partibus Sententia Ordinarii in favorem Societatis, & Ludovici Benni ad formam primæ declarationis factæ per Virginiam ſub die 9. Novembris 1650. attamen commiſſa cauſa per appellationem, coram Rev. Patre Domino Ghino Judice ab A. C. Deputato, iſte prævia revocatione Sententiæ Ordinarii declaravit Juſpatronatus activum ſpectare ad duos Proximiores ad formam Teſtamenti, & ad formam ſecundæ declarationis factæ per Virginiam ſub die 9. Januarii 1651. & refert Card de Luc. *de Fideicomm. diſc.* 182. *n.* 2. & Rota *dicta deciſ.* 294 *ante num.* 1. §. *Verum part.* 14. *recent.* Quæ ſententia cum tranſitum feciſſet in judicatum commiſſa Cauſa in Rota coram clar. mem. Card. Carpineo, & diſputato dubio = *An conſtet de re judicata, vel potius de cauſis reſtitutionis in integrum* = Sacra Rota reſolvit = *Conſtare de re judicata* = & ſervandam eſſe declarationem Virginiæ ſecundo loco factam ſub die 9. Januarii 1651. *ut ex Deciſionibus deſuper editis ſub die* 4. *Maii* 1665. & 1. *Februarii* 1666. *impreſſis in deciſ.* 294. & 404. *part.* 14. & narrat Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 182. *n.* 1. & 2. & in ſequelam Deciſionum expeditum fuit mandatum Rotale continens formam erigendi Canonicatum, ibi = *Cum reſervatione Jurispatronatus ad favorem Proximiorum dicti D. Guidi*, = prout ad inſtantiam Ludovici de Ferretis, Joannis Baptiſtæ de Columbis, & Nicolai de Ciccis, de tribus familiis Proximiorum Teſtatoris præſentato coram Ordinario eodem mandato, iſte eodem anno 1666. errexit Canonicatum, & reſervavit Juſpatronatus ad formam mandati Rotalis, ibi = *Ejuſdem mandati, ac infraſcripti vigore dicta Sacra Rota Romana authoritate, &c. perpetuum Canonicatum in forma ſolita erexit in Cathedrali Eccleſia prædicta cum aſſignatione dotis, oneribus, reſervatione Jurispatronatus, Juriſque nominandi, & præſentandi juxta ejuſdem Mandati, ac Inſtrumenti vim, formam, tenorem, & continentiam* = concedendo inſtitutionem Nicolao de Ciccis, ut ſupra, nominato uſque de anno 1658. per Joannem Baptiſtam de Columbis, & Ludovicum de Ferretis.

Vacato de anno 1707. Canonicatu per obitum Nicolai de Ciccis devenerunt ad præſentandum alterum de Ciccis nempe Franciſcum Mariam plures Patroni, qui ſe ſe aſſerebant proximiores, ſcilicet Cammillus de Vulpibus tam nomine proprio, quam nominibus Juliæ ejus Sororis, necnon Claræ de Ferretis filiæ ſupradicti Ludovici, ac etiam Claræ de Ciccis; Verum inſurrexit etiam Dom. Petrus Paulus Mandolinus veluti aſſertus Proximior, & ab ejus fratribus præſentatus, in quo Judicio inſtitutionem reportavit Franciſcus Maria de Ciccis excluſo Mandolino, cujus Fratribus reſervata tantum fuerunt Jura talia qualia in caſu vacationis experienda contra quos de Jure.

Noviſſime iterum vacato Canonicatu plures aſſerti Patroni ſciſſi fuerunt in tres parteſ, nam Julia de Vulpibus præſentavit eundem Dom. Petrum Paulum Mandolinum, cui etiam acceſſit præſentatio ejus fratrum; Maria Gabriella, Octavia, & Anna Maria ſorores de Ciccis præſentarunt D. Danzettam, & demum Clara de Ferretis filia Ludovici præſentavit Dominum Abbatem Ludovicum ejus filium.

In conflictu igitur hujuſmodi trium Præſentatorum poſito ad partes Mandolino nullum jus habente ſicuti a lite receſſit, Ego ſcribens in Rota dicebam adjudicandum eſſe Canonicatum Dom. Abbati Ludo-

vico, Etenim cum Juſpatronatus activum reſervatum fuerit ad formam Teſtamenti, & ſecundæ declarationis factæ per Virginiam ſub die 9. Januarii 1751. ſcilicet favore duorum Proximiorum Teſtatoris, qui per Virginiam in eadem declaratione 9. Januarii reſtricti fuerunt ad tres familias ſcilicet de Ferrettis, de Columbis, & de Alexiis, hodie de Ciccis, & canonizavit Rota *in decıſ.* 294. *ante num.* 1. §. *Obtenta in fine part.* 14. cum hodie per extinctionem familiæ de Columbis Proximiores Teſtatoris reſtricti fuerint ad duas tantum familias, illam nempe de Ferrettis, & alteram de Ciccis, exinde ſequitur, ut adjudicatio Canonicatus competat D. Ludovico, qui fuit præſentatus per unam ex duabus familiis Proximiorum, illam ſcilicet de Ferrettis ex perſona Claræ ejus Matris, & habet gratiam Apoſtolicam pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, qua ſtante præferendus venit Dom. Danzettæ Adverſario habenti alteram medietatem vocum veluti præſentato per familiam de Ciccis alteram ex
3 Proximioribus, juxta paſſim firmata per Rot. *decıſ.* 667. *num.* 19. *part.* 18. *recent.* & *in Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1719. *Amaritudo*, & *in Majoricen. Beneficii* 6. *Decembris ejuſdem anni* §. *Quoque indubitantius*, *cor. Rev. P. D. Anſaldo*, & *in Sorana Juriſpatronatus* 22. *Januarii* 1712. §. *Concluſio*, *coram. R.P. D. Falconerio*.

Non obſtat æquivocum, quod cauſam dedit Deciſioni anni 1714. quæ ſupponendo Virginiam heredem confidentiariam Teſtatoris declaraſſe, quod Juſpatronatus ſpectaret ad illos Proximiores, qui etiam eſſe deberent Seniores rejecit præſentationem Claræ de Ferrettis; & totam vocem duorum Proximiorum collocavit in unica familia de Ciccis, ubi adſunt duæ ſorores ætate majores reſpective ad Claram de altera familia de Ferrettis.

Hoc enim ſuppoſitum corruit apertiſſime in facto, quia nempe ſi attendere volumus Teſtamentum, in eo legimus Juſpatronatus reſervatum fuiſſe ſimpliciter duobus Proximioribus Teſtatoris, ſi vero attendere volumus declarationem Virginiæ, quæ reſpicit Juſpatronatus activum, & poſita ad partes prima declaratione 9. Decembris 1650. facta in favorem Societatis Santiſſimi Anuli, & circumſcripta per Sacram Rotam unica declaratio, quam fecit Virginia ſuper hoc Jurepatronatus activo reducitur ad ſecundam 9. Januarii 1651. quam Rever. Pater Dom. Ghinus per ſententiam, &c. Sac. Rota per Deciſiones ſupra relatas approbarunt, & canonizarunt, & legendo hanc declarationem nihil aliud ibi continetur, niſi declaratio, quod Juſpatronatus ſpectaret ad duos proximiores, & quod iſti proximiores juxta voluntatem Teſtatoris eſſent tres Familiæ ſcilicet Jo: Baptiſtæ, & Julii Cæſaris de Columbis, Ludovici de Ferrettis, Eliſabethæ de Alexiis hodie de Ciccis, & approbavit Rot. *d. dec.* 294. *ante num.* 1. *part.* 14. *recent.*

Stante igitur, quod Virginia in hac declaratione perſonarum volitarum per Teſtatorem in Jurepatronatus activo ſolam fecit mentionem de Proximioribus nihil dicendo de Senioribus, quæ declaratio eſt attendenda veluti canonizata in contradictorio Judicio fruſtra pars prætendit, quod ſucceſſive poſt ſeptem annos ſcilicet 24. Septembris 1658. Virginia deveniendo ad tertiam declarationem adjecerit hanc qualitatem ſenioritatis, hic enim cadit magnum æquivocum Partis omnino reflectendum, dum in hujuſmodi tertia declaratione ipſa nihil aliud expreſſit, niſi perſonas volitas in Jurepatronatus paſſivo, & licet in eodem actu intervenerit Jo: Baptiſta de Columbis, & Ludovicus de Ferrettis ad nominandum Nicolaum de Ciccis, in quo actu nominandi ipſi dixerunt ſe eſſe Proximiores, & Seniores, ibi = *Et DD Capitaneus Joannes Baptiſta de Columbis*, & *Ludovicus Ferrettus Proximiores dicti quondam Guidi*, & *magis Seniores*, *quibus tanquam proximioribus dicti quondam Guidi*, & *Senioribus ex Proximioribus illius tangit nominatio* = attamen, ut legenti patet hæc aſſertiva non eſt Virginiæ, ſed prædictorum Jo. Baptiſtæ de Columbis, & Ludovici Ferretti allegantium

tationem quare ad ipſos ſpectabat pro prima vice Jus nominandi, quia nempe erant nedum Proximiores, ſed etiam Seniores, quæ idcirco aſſertiva veluti neque facta per Virginiam, neque per Teſtatorem, neſcitur quomodo prætendi potuerit pro lege fundationis, ſicut fuit æquivocatum, cum aſſertivæ præſentantium non tollant, neque addant aliquid legi fundationis, & in propoſito prædicti Præſentantes neceſſitati fuerunt ita exprimere, quod eſſent Seniores ad alium effectum, quia nempe cum Virginia declaraſſet, quod tunc temporis tres erant familiæ proximiorum, & Teſtator volebat Jus præſentandi ſpectare ad duos, utique inter tres præcedentia erat debita duobus proximioribus duarum familiarum, qui eſſent Seniores, cum omnes
tres tunc præſentare non poſſent, & idcirco attendi debebat qualitas Senioritatis velut motivum prælationis duorum inter vocatos, juxta regulam, de 3
qua Menoch. *conſ.* 158. *num.* 41. & *ſeqq.* Cardin. de Luc. *de Fideicomm. diſc.* 52. *num.* 14. Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 356. *num.* 5. Tiraquell. *de primogen. in præfat. num.* 196. & *ſeqq.* Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 7. *art.* 26. *num.* 2.

Hæc autem præcedentia, quæ ut diximus non derivat ex lege fundationis, neque ex declaratione Virginiæ hodie attendi non poteſt, ex quo familia de Columbis una ex proximioribus extincta remanſit, & ſolum ſuperſunt duæ ex familiis, illa ſcilicet Ludovici de Ferrettis repræſentata per Claram ejus filiam, quæ præſentavit Principalem noſtrum, & alia de Alexiis hodie de Ciccis, cujus fœminæ præſentarunt Danzettam Adverſarium, & conſequenter cum familiæ proximiorum ſint redactæ ad duas, unicuique ex illis competit ſua vox, quia duo proximiores intellecti fuerunt per Teſtatorem de duabus diſtinctis familiis ſicuti declaravit Virginia, non autem ut una tantum familia repræſentare debeat duos proximiores ad excluſionem alterius familiæ contra
mentem Teſtatoris, ut firmat Card. de Luc. *de fideic.* 4
diſc. 27. *num.* 7. 8. & 12. ubi quod omnes lineæ honoratæ remanent neque poteſt una linea honorari, & altera negligi, quidquid ſecus ſi unica tantum linea fuiſſet contemplata, Robles *de repræſent. lib.* 3. *cap.* 4. *nu.* 15. & 16. Carol. Anton. de Luc. *de lin. legal. lib.* 2. *artic.* 32. *num.* 3. *in fine*, & *lib.* 1. *artic.* 22. *num.* 38. Rota *coram Cerro decıſ.* 793. *num.* 5. & *ſeqq.* & *decıſ.* 839. *num.* 5. & *ſeqq.*

Sed fortius hæc prærogativa ſenioritatis in caſu iſto non eſt conſiderabilis, ex quo Clara de Ferrettis, quæ præſentavit principalem noſtrum eſt filia illius Ludovici Ferretti, qui in prima vocatione præſentavit tanquam unus ex proximioribus inter tres
& ſubſtinuit litem in Rota ut *in decıſ.* 294. & 404. 5
part. 14. *recent.* & apud Cardin. de Luc. *de fideicom. diſc.* 162. & Rodulphin. *alleg.* 162. in qua proinde Familia, cum Juſpatronatus fuerit ingreſſum, in ea continuare debet, cum prærogativa ingreſſus vincat omnes alias qualitates majoris ætatis, & ſimilium, ut dixerunt Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 483. *num.* 9. & *quæſt.* 484. *num.* 16. *cum duobus ſeqq.* Merlin. *decıſ.* 520. *num.* 14. Balducc. *decıſ.* & *rer judic. tit.* 3. *decıſ.* 38. *nu.* 27. & 33. & *ad conſil.* Ramon. *tom.* 4. *decıſ.* 92. *nu.* 10. & *in Auximana Juriſpatronatus* 27. *Junii* 1702. §. *Quin obicem*, & §. *fin. coram Rev. Patre Dom. Anſaldo*, & in præciſis terminis noſtris Rota *in Mediolanen. Cappellaniæ* 9. *Maii* 1701. §. *Mauritius cum ſeqq.* & 5. *Maii* 1702. §. *Non minori*, *coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Priolo*.

Aut igitur hanc ſenioritatem accipere volumus pro ſimplici qualitate ad effectum prælationis de Jure cæteris partibus, ſicut fuit expreſſa in primo ingreſſu per Joannem Baptiſtam de Columbis & Ludovicum de Ferrettis, & hæc veluti prælatio Juris remanet impertinens, & inapplicabilis ad caſum ex duabus circumſtantiis ſupra relatis, quæ demonſtrant cætera non eſſe paria nec illam rationem expreſſam in 6
priori ingreſſu militare in progreſſu, ut firmavit Rota *in Avenionen. ſeu Carpen. fideicommiſſi de Tertullis* 2. *Decembris* 1705. §. *In caſu autem*, *coram Reverendiſſ. D. Molines Decano*, & *in Romana Juriſpatronatus* 1.

Junii

Digitized by Google

Junii 1708. §. *Non obſtantibus coram R. P. Dom. Aldrovando* ibi = *ex ingreſſu enim non eſt capienda regula in ulteriori progreſſu* = præſertim quia major ætas ſeu ſenioritas quando non deſcendit ex lege fundationis non eſt obligatoria, ſed reponitur in arbitrio judicis, an ſit conſiderabilis ſecundum circumſtantias ſubjecti caſus.

Aut vero dicere volumus hanc ſenioritatem provenire ex lege fundationis ob declarationem Virginiæ prout ſupponit contraria deciſio, & hoc demonſtratum fuit eſſe æquivocum facti, cum non Virginia, ſed Joannes Baptiſta de Columbis, & Ludovicus de Ferretus id expreſſerint pro motivo prælationis reſpective ad tertiam familiam de Ciccis, & patet manifeſte, ex quo illimet diſerunt, quod in futuris vacationibus poſt obitum Nicolai de Ciccis jus præſentandi ſpectaret ſimpliciter aliis proximioribus abſque expreſſione ſenioritatis ibi = *Dicti D. Electores reſervarunt, & reſervant ſibi, & ſucceſſive aliis proximioribus electionem, & præſenta-*
7 *tionem*, quod oſtendit qualitatem ſenioritatis non fuiſſe requiſitam ex lege fundationis cum alias reſervatum fuiſſet in futurum jus præſentandi aliis proximioribus cum qualitate ſenioritatis, ſicut ipſi præſentantes in primo ingreſſu ſe ipſos expreſſerant, Rot. *deciſ.* 188. *num.* 17. *part.* 16. *& deciſ.* 393. *num.* 11. *&* 12. *part.* 17. *& deciſ.* 620. *num.* 29. *part.* 8. *recent. & in Aſten. Prioratus de Coſta ſuper pertinentia* 6. *Martii* 1711. §. *Utique coram R. P. D. Anſaldo*.

Verum ad quid diſputare de hoc puncto, quando verſamur in materia Juriſpatronatus, quæ non dependet ex aſſertionibus Patronorum, neque ex conjecturis, & circumſtantiis circa Perſonas in ea comprehenſas, ſed pendet ex inſtrumento reſervationis factæ ab Ordinario ita, & taliter quod etiamſi non
8 Patroni per ſuas aſſertivas, ſed ipſe etiam fundator aliquid dixiſſet, quod inſtrumento reſervationis factæ ab Ordinario neglectum fuiſſet adhuc communis opinio, eſt quod prævaleat, & attendenda ſit reſervatio facta ab Ordinario non curatis ipſis etiam verbis fundatoris, ut in præciſis terminis firmavit Rot. *in Medialanen. Juriſpatronatus* 21. *Febr.* 1707. §. *Ex Hac coram Eminentiſſimo Scotto, & in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 7. *Decembris* 1706. §. *Vis igitur, &* 20. *Martii* 1709. §. *Quamvis, coram R. P. D. Aldrovando, & in Senegallien. Canonicatus de Luchis* 23. *Junii* 1710. §. *Inutiliterque, coram Eodem, & in Faventina Juriſpatronatus* 12. *Maii* 1710. §. *Maxime, & in Tridentina beneficii* 20. *Junii* 1712. §. *diximus, coram R. P. D. Anſaldo, & in Vicen. Beneficii* 17. *Februarii* 1713. §. *Ex quibus, coram Rev. P. Dom. Aldrovando*.

In propoſito autem habemus, quod diu litigatum fuit in Curia, & in Rota ſuper pertinentia Juriſpatronatus occaſione primæ declarationis factæ per Virginiam, & pugnantis cum ſecunda ubi judicatum fuit attendendam eſſe ſecundam declarationem factam die 9. Januarii 1641. circa reſervationem Juriſpatronatus favore duorum proximiorum ſimpliciter ut in *dec.* 294. *&* 404. *part.* 14. *necnon* Card. de Luca, & Rodolphio. at *ſupra*, ut ex Sententia R.P.D. Ghini, & mandato Rotali. Si autem hæc res judicata eſt attendenda, prout attendi debet cum faciat ſtatum
9 ſuper pertinentia ut *deciſ.* 19. *n.* 11. *& ſeqq. part.* 10. *& dec.* 224. *n.* 12. *part.* 12. *& in Compoſtellana Parochialis* 17. *Junii* 1697. §. *His tamen, coram Eminentiſſimo Priolo, & in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Majora, coram Reverendiſſimo Kaunitz*, multo magis quando ad formam rei judicatæ Ordinarius reſervavit Juſpatronatus nempe favore duorum proximiorum, ſicut ſententiaverat R.P.D. Ghinus, & hoc S. Auditorium in deciſionibus, & mandato ibi = *Cum reſervatione Juriſpatronatus juxta ejuſdem mandati, & inſtrumenta vim formam tenorem, & continentiam* = ſicut cantabat mandatum rotale ibi = *cum reſervatione Juriſpatronatus ad favorem Proximiorum d. D. Guidi*, = & propterea cum reſervatio Juriſpatronatus facta fuerit ab Ordinario favore proximiorum ſimpliciter abſque qualitate ſenioritatis, & eodem modo reſervationem ordinaſſet res judicata,

ne ſcitur ad quid inſerviant expreſſiones una vel altera vice factæ per Patronos circa prærogativam ſenioritatis, quando ad hunc effectum ſi quid non legitur expreſſum in reſervatione facta ab Ordinario, 10
non poteſt ſuppleri aut ſubintelligi, quia reſervatio Ordinarii eſt cauſa efficiens, quæ Juſpatronatus circa Perſonas earumque regulat, qualitatem ut inquit Rot. *in d. Vicen. beneficii* 17. *Febr.* 1713. §. *Ex quibus, cor. R. P. Aldrovando, & in dicta Senegallien. Canonicatus de Luchis* 23. *Junii* 1710. §. *Inutiliterque, coram eodem, & in dicta Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 11. *Junii* 1709. §. *Non attenta, coram R. P. D. Lancetta*, & hoc *in Lucana beneficii* 17. *Junii* 1709. §. *Inſuper, coram R. P. D. Falconerio* ibi = *Quia in fundationibus horum Beneficiorum ea tantum attenduntur, quæ ab Ordinario fuerunt approbata, & ad favorem Patronorum reſervata*.

Nihil obſtante, quod res judicata emanaverit contra diverſas Perſonas ſcilicet Societatem Sanctiſſimi Annuli, quia cum Sacra Rota in deciſionibus deſuper editis judicaverit, & dixerit attendendam eſſe ſecundam declarationem Virginiæ 9. Januarii 1651. pro reſervatione Juriſpatronatus favore duorum proximiorum ſimpliciter, abſque eo quod per umbram expreſſa fuerit qualitas ſenioritatis, neque in illa declaratione Virginiæ, neque in deciſionibus non eſt licitum Parti in hodierno Judicio variare ab his, quæ tunc deciſa fuerunt approbative ad eandem ſecundam declarationem Virginiæ, quæ hanc ſenio- 11
ritatem non continebat, quia deciſiones de ſtylo ſunt ſupponendæ, neque aliquid variandum ab illis etiam in alio Judicio, ut in *dec.* 627. *n.* 4. *& deciſ.* 638. *n.* 22. *&* 23. *& deciſ.* 555. *n.* 10. *part.* 19. *recent. & in Firmana beneficiorum* 3. *Junii* 1709. §. *Et licet cor. R. P. D. Lancetta*, & ſignanter quando ad formam rei judicatæ fuit ab Ordinario reſervatum Juſpatronatus.

Fruſtra igitur mendicatur ſenioritas per enunciativas emiſſas in primo, & ſecundo ſtatu per Patronos (quia ultimus de quo agitur non eſt computandus) etenim Patroni in præſentando nequeunt addere qua- 12
litatem novam, quæ in fundatione non ineſt, neque in re judicata, neque in Inſtrumento reſervationis Juriſpatronatus factæ ab Ordinario, ut in puncto reſpondit Rot. *in Aſten. Prioratus de Coſta ſuper pertinentia* 6. *Martii* 1711. §. *Denique, cor. R. P. D. Anſaldo*, ubi præciſe reſpondetur nihil obſtare, quod Patronatus in actu præſentandi expreſſerit ſe eſſe proximiorem, & ſeniorem quando fundator expreſſe non requiſivit hanc qualitatem, & quod iſta expreſſio cenſeatur ſtare demonſtrative non autem ad effectum, quod ſit neceſſaria major ætas, firmavit Rot. *deciſ.* 149. *n.* 12. *p.* 10. *rec. & coram Ottobon. dec.* 26. *n.* 16.

Præterea ex alio etiam fatali motivo proſternitur hæc ſuppoſita qualitas ſenioritatis, etiamſi loquendo per hypotheſim prorſus erroneam referri deberet ad declarationem Virginiæ, quia nempe cum ipſa declaraſſet Teſtatorem ſub reſervatione Juriſpatronatus favore duorum proximiorum intellexiſſe de tribus diſtinctis familiis proximiorum, & occaſione primæ præſentationis non poſſet tangere Jus Præſentandi, ſeu pertinere omnibus tribus, bene dictum fuit, quod Seniores proximiores quales erant de Columbis, & de Ferrettis haberent Jus præſentandi, ſed hodie ut diximus extincta familia de Columbis, & remanentibus tantum duobus de Ferrettis, & de Ciccis qualitas ſenioritatis etiam neceſſaria bene verificatur in qualibet ex his duabus familiis Proximiorum, dum unuſquiſque in ſua familia dicitur ſenior cum ſenioritas intelligatur, & intelligenda ſit diſcretive in qualibet linea, ſeu familia ex proximioribus vocatis, non autem comparative ad aliam familiam, dum alias ſequeretur abſurdum, quod ſi Teſtator vocaſſet quinque proximiores ſeniores quinque familiarum unica tantum familia, quæ haberet quinque Perſonas ætate majores reſpective ad alias lineas uſurpare ſibi deberet omnes quinque voces denudando omnes alias qua- 13
tuor familias, ex firmatis apud Balducc. *deciſ. & rer. judic. tit.* 3. *deciſ.* 33. *num.* 2. *& ſeqq. & deciſ.* 27. *numer.* 15. *& ſeqq. & deciſ.* 38. *num.* 22. *& ſeqq.* eodem prorſus modo quo vocatis pluribus familiis cum

qualitate proximorum, proximioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea, ſeu familia, ne alias vocatio directa ad plures in ſubſtantia reſtringatur ad unam propter qualitatem, ut bene obſervat Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 17. *num.* 8. *&* 11. ibi = *ideoque ſufficit, ut quis ſit proximior in linea propria, ut dicatur æqualis alteri quamvis inter eos gradus inæqualitatis comparative vigeret, &c.* = conſiderando ſucceſſive abſurdum, = *quia alias reſultaret quod ita una ſola linea honorata remaneret reliquæ autem perpetuo excluſa, &c. Hoc autem adverſatur de directo voluntati Teſtatoris, qui omnes deſcendentes ſuperſtites pariformiter diligendo, æqualiter vocare voluit, & propterea honorare omnes lineas in perſonis eorum, qui in eis primi, ſeu proximiores de tempore facti caſus reperiantur,* = & concordant Carol. Anton. de Luc. *de lin legal. art.* 22. *num.* 28. Peregrin. *de fideicom.* 20. *n.* 6. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 485. *num.* 5.

Cui ſacrali motivo nihil obſtat, quod concurrat familia de Vulpibus tanquam una ex proximioribus ultra duas de Ferretis, & de Ciccis, ex quo Cammillus de Vulpibus præſentavit in ultimo ſtatu, nam primo loco Diozetta, qui non habet præſentatio-
14 nem alicujus de Vulpibus, ſed ſolum familiæ de Ciccis non poteſt dare de jure tertii juxta notam regulam de qua Bartol. *in leg. qui cum herede n.* 1. *ff. de except. rei judic.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 56. *nu.* 51. Rota *in Hydruntina Cappellania* 10. *Maii* 1697. §. *fin. coram Reverendiſſimo dell' Olmo*, & ſecundo neſcitur, quid juvare poſſit ultimus ſtatus contra ſtandam legem fundationis manifeſtatam per Virginiam hæredem confidentiariam in illa declaratione 9. Januarii 1651. approbata per Sacram Rotam, in qua uti hæres confidentiaria pro interpretatione voluntatis fundatoris, declaravit ipſum intellexiſſe de tribus familiis proximiorum ſcilicet de Columbis, de Ferretis, & de Alexiis, addendo quod ita ſibi diſerat Teſtator, ibi = *qui tanquam tales ab eodem Dom. Guido tractabantur, & nominabantur, & reputabantur, & eidem D. Virginiæ A PRÆDICTO D. GUIDO SIGNIFICATI, ET NOMINATI FUERUNT* = nihil ergo refert, quod præſentaverit et-
15 iam Cammillus de Vulpibus in ultimo ſtatu, qui non attenditur contra legem claram fundationis retorquendo in hac parte contrariam deciſionem hujus cauſæ 27. *Junii* 1714. §. *Neque enim ſeqq. coram Eminentiſſimo Scotto*, eoque magis quia tunc facta fuit præſentatio etiam nomine Claræ de Ferretis, & Claræ de Ciccis, quæ ſunt duæ familiæ ex tribus nominatis per Virginiam in prædicta declaratione approbata per Sacram Rotam, ubi propterea neque dici poteſt adeſſe ultimum ſtatum pro Cammillo de Vulpibus, dum ſi præſentare debebant duo tantum proximiores, & præſentarunt tres familiæ de Vulpibus, de Ciccis, & de Ferretis, quarum duæ tantum e-
16 rant de vocatis per fundatorem, inſtitutio intelligitur data ad præſentationem illarum duarum, quæ vere habebant Jus præſentandi, non autem Cammilli de Vulpibus nullum Jus habentis, ut in ſpecie firmavit Rot. *deciſ.* 268. *num.* 15. *part.* 11. *recent. & in Florentina Canonicatus* 2. *Julii* 1706. §. *Hinc non obſtat cor. Eminentiſſimo Priolo*.

Eoque magis quia non ſolum familia de Vulpibus remanet excluſa ex lege fundationis declarata per Virginiam, quæ abſorbet quemcunque ſtatum, ſed etiam ex re judicata Rotali, quæ approbavit dictam declarationem, exprimendo ejus tenorem, ut in *dec.* 194. *part.* 14. *recent.* & ideo res judicata, quæ eſt
17 ſupponenda in hodierno judicio tollit quemcunque ſtatum rei judicatæ, & legi fundationis contrarium veluti erroneum, & conſequenter nihil refert, quod inclusive Cammillus de Vulpibus nomine etiam Juliæ ejus ſororis præſentaverit, immo etiamſi Ordinarius, quod non fecit, eos Patronos canonizaſſet, ut in ſpecie firmavit Rot. *deciſ.* 263. *n.* 9. *coram Ottobon. & in Melevitana Juriſpatronatus* 31. *Martii* 1702. § *Prout neque coram Eminentiſs. Scotto, & in Cremonen. Beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *Æque infeliciter, &* 14. *Maii* 1706. §. *Ex quo facto in fine, coram Reverendiſſimo Kaunitz, & in Lucana beneficii* 22. *Febr.* 1709. §. *Accedit, &* 26. *Junii ejuſdem anni* §. *Multo minus, coram R. P. D Falconerio.*

Alia vero reſponſio frigeſcit quatenus dicitur Vir- 18
giniam deſignaſſe tres familias demonſtrative, & non taxative, & quod in omnem caſum præjudicare non potuerit aliis proximioribus, quia quod locuta fuerit taxative oſtendunt verba ſuperius relata per quæ Virginia dixit Teſtatorem ipſi ſignificaſſe, & nominaſſe ſupradictas tres Familias proximiorum, de quibus intellexerat, ſi ergo hoc ſibi dixit Teſtator non eſt facienda extentio ad alias Perſonas præter ab illo volitas, quod vero non potuerit Virginia præjudicium inferre, eſt inanis reſponſio, quia Teſtator eſt ille, qui hoc dixit per organum Virginiæ hæredis confidentiariæ, unde reſpectu Teſtatoris, qui poterat legem rei ſuæ dicere, erroneum eſt allegare terminos præjudicii cum verbum illud *proximiorum* deberet explicari juxta mentem ipſius Teſtatoris, de quibus nempe ipſe ſenſerit, non autem de omnibus aliis in genere ſibi incognitis, ſeu non bene viſis, Card. de Luca *de Jurepatron. diſc.* 26. *num.* 8. *&* 9. Rota *dec.* 156. *num.* 7. *&* 8. *part.* 13. *recent.* cum aliis relatis apud Me *diſceptat. Eccleſ.* 19. *num.* 16. *& in Interamn. Juriſpatronatus* 10. *Decembris* 1706. §. *fin. coram Eminentiſſimo Scotto, &* 15. *Martii* 1709 §. *Tolliturque, coram Eminentiſſimo Dom. Card. Polignach.*

Hæc omnia, quæ plana ſunt ad effectum ut vocatis tribus familiis proximiorum una de medio ſublata, duo proximiores ſint deſumendi diſcretive unus ex una, & alter ex altera de duabus familiis remanentibus, & vere vocatis ex lege fundationis, eo magis ingraveſcunt attentis circumſtantiis, prima quod Clara de Ferretis eſt filia Ludovici, qui præſentavit, & in cujus familia ingreſſum eſt Juſpatronatus pro una voce, & cujus proinde poſſeſſio præſentandi juvat, & ſuffragatur Claræ filiæ in hoc Judicio poſſeſſorio etiamſi ipſa nunquam præſentaſſet ſignanter quando illæ de Ciccis, quæ hodie præſen- 19
tarunt oppoſitorem, in ultimo ſtatu non præſentarunt, ut in præciſis terminis firmavit Rota *in Matheranen Parochialis* 21. *Januarii* 1712. §. *Quod procedit, coram R P. D Falconerio, in Ruminen. Beneficiorum de Caſtello ſuper executione litterarum* 12. *Decembris* 1712. §. *fin. coram R P. D. Criſpo* ibi = *Et licet ex modernis Patronis, qui Dominum Antonium Galeatium præſentarunt in ultimo ſtatu non ipſos, ſed eorum auctores præſentaſſe appareat adhuc illorum poſſeſſio in ipſos veluti ſucceſſores abſque nova apprehenſione ad hunc effectum tranſiviſſe dicitur ita, quod dictus ultimus ſtatus modernis Patronis æquodo ſuffragetur, ac ſi ipſimet tunc præſentaſſent*, = *& in Salernitana Juriſpatronatus* 11. *Martii* 1715. §. *Memorata, coram R P. D. Faleonerio, &* 13. *Januarii* 1716. §. *Certa, coram R. P. D. Criſpo.*

Si ergo in hoc Judicio poſſeſſorio attenditur præſentatio ejus, qui in poſſeſſione exiſtit ea præſentatione Patria, ſine dubio hæc circumſtantia ſufficit ad effectum, ut ſpoliari non debeat poſſeſſione ſub exceptionibus requirentibus altiorem indaginem, ut eſt illa ſenioritatis, de qua hactenus diſcurſum eſt, 20
cum iſtæ exceptiones non impediant manutentionem familiæ poſſeſſtricis ſuæ medietatis vocis ſemel cadicatæ donec in petitorio hæc indago definiatur juxta communes regulas, cum quibus paſſim reſpondere conſuevit hoc Sacrum Auditorium ſignanter *in Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *Hæc ſane, coram R P. D. Criſpo, & in Placentina Parochialis* 22. *Martii* 1715. §. *In conſpectu, coram R. P. D Cerro.*

Sed licet ea abundanti non deficit etiam poſſeſſio propriæ Claræ, dum Cammillus de Vulpibus in ultimo ſtatu agnoſcens lineam Claræ eſſe in poſſeſſione præſentandi, idcirco tunc præſentavit etiam nomine ipſius, nihil obſtante, quod non doceatur illum præſentaſſe cum mandato procuræ ejuſdem Claræ, quia hujuſmodi objectum procedit in extraneo non autem in conſanguineo, ut erat Cammillus de Vul- 21
pibus, hoc enim caſu juxta praxim receptam in foro, conjunctus abſque mandato valide præſentat pro conjuncto in actu ei favorabili gerendo rem utilem pro

con-

conjuncto, ne amittat Jus præſentandi in ea vacatione competens per lapſum temporis, ut teſtando talem eſſe praxim univerſalem, firmavit Lambertin. *de Jurepatronat. libr. 2. part. prima quæſtion. 4. artic. 17. numer. 9. & ſeqq.* ibi = *Video communiter obſervari contrarium ſcilicet conjunctum admitti pro conjuncto in præſentationibus* = & rurſus *numer.* 14. ibi = *Et ita ego tenerem cum iſte modus per Curiam, & Ordinarium ſervetur, quæ omnia confirmantur ex illa alia ratione, quia intereſt propinquiorum conſervare Juſpatronatus propinqui* = & concordant Vivian. *de Jurepatronat. part. 1. libr. 5. cap. 6. num. 33. & ſeqq.* Sanchez. *conſil. moral. lib. 1. cap. 3. dub. 71. n.* 8. Roc. de Curt. *de Jurepatron. in verbo honorificum.* 26. Rota *dec. 172. n. 4. & 5. par.* 13.

Quæ opinio non habet difficultatem, neque illi contradicunt Doctores, & Deciſiones in contrarium allegari ſolitæ, quando, ut in præſenti duæ concurrunt circumſtantiæ, altera nempe, quod talis præſentatio conjuncti pro conjuncto fuerit admiſſa
22 ab Ordinario, ut ſucceſſit in caſu iſto ibi = *Cui Reverendiſſimus Dominus Vicarius Generalis ubi ſupra viſis, & auditis, &c. nominationem, & præſentationem prædictam admittendam eſſe duxit prout admiſit* =, quemadmodum attenta hac circumſtantia pro validitate præſentationis concludit Garzia ex adverſo allegatus *part. 5. cap. 6. num.* 204. ibi = *Si tamen admitteretur præſentatio Patris pro filio, vel alterius conjunctæ Perſonæ ita demum valeret, &c.* = & altera circumſtantia eſt, quando conſtat conjunctum, cujus nomine præſentavit alter conjunctus ratificaſſe præſentationem nomine ſuo factam, ſeu expreſſe, ſeu tacite per non contradictionem, ut probat Rota *coram Caputaquen. deciſ. 364. numer. 6. part. 2. & coram Otthobon. deciſ. 3 numer.* 23. *& coram Cavaler. deciſ. 197. numer. 5. & in recent. deciſ. 10. num. 6. part. 11. & coram Bichio deciſ. 351. numer. 8. & deciſ. 388. num. 23. & in Majoricen. beneficii 9. Martii* 1711. §. *Quoniam, coram bon. mem. Caffarello, & in Sorana Juriſpatronatus* 24. *Novembris* 1713. §. *Exceptio, coram Rev. Patre Dom. Falconerio.*

23 Neque obſtat authoritas Garziæ, ubi ſupra, putantis neceſſariam eſſe ratificationem expreſſam, nec ſufficere tacitam mediante ſcientia, & non reclamatione intra tempus datum ad præſentandum, ejus enim opinio non eſt recepta in Tribunalibus, non ſolum quia contradicit communi ſententiæ Doctorum, qui in omni actu, ubi ratificatio requiritur, illam admittunt tam expreſſe, quam tacite per ſcientiam, & taciturnitatem, ut tradunt Menoch. *de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 39. numer.* 9. Rota *deciſ. 159. tom. 1. & deciſ. 422. nu. 10. par. 19. to. 2. rec. & coram Priola dec. 7. n. 6. cor. Coccin. dec. 695. num.* 12.

Sed etiam quidquid ſit in actibus oneroſis, & præjudicialibus ratificanti, utique in actibus eidem favorabilibus, & utilibus, ut eſt præſentare in utilitatem Patroni, illumque conſtituere, & conſervare in quaſi poſſeſſione præſentandi, nemo inter
24 ſcribentes dubitavit ratificationem induci ex eo tantum, quod Patronus ſciverit, & non contradixerit Menoch *conſ. 139. nu. 10. lib. 2. & de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 39. num.* 9. ibi = *Quando agitur de commodo, & utilitate ejus, qui ratificare debuit, & is ſcivit, & tacuit, tunc ratificaſſe præſumitur* = Rota *dict. deciſ. 159. numer. 1. part. 19. recent.* ibi = *Quando agitur de commodo, & utilitate ejus, qui ratificare debuit ſcientia cum taciturnitate æquipollet ratificationi* = etiamſi agatur de actibus requirentibus ſpecialem facultatem, & mandatum, Rota *coram Rubio deciſ. 6. num. 9. & deciſ. 135. numer. 16. & in recent. deciſ. 79. num. 12. par. 10. & deciſ. 422. n. 10. & 12. p. 19. tom.* 2.

Et in præciſis terminis ſubjectæ quæſtionis, quod conjuncto præſentante pro conjuncto pro ratificatione ſufficiat, quod ille cujus nomine facta fuit præſentatio non contradixerit infra tempus datum ad præſentandum, ex profeſſo firmavit Lam- 25
bertin. *de Jurepatron. lib. 2. par. 1. articul. 17. quæſt. 4. num. 19. fol. mihi* 498. ibi = *Et tunc pro ratificatione habebimus, quod principalis Patronus aliter intra dictum tempus non præſentet, quia tacite ratum habet,* = *& libr. 2. par. 1. quæſt. 1. art.* 21. *ſub numer* 7. ibi = *Si autem non fiat contradictio Patroni, & ſic cum illa præſentatione conjuncti tranſeat tempus, adhuc tenebit præſentatio, QUIA CONJUNNCTUS FECIT REM UTILEM PATRONO, CONSERVANDO EJUS QUASI POSSESSIONEM* = *& lib. 2. part. 2. q. 2. art. 14. num. 3. in fine fol. mihi* 749. ibi = *Pro conſervatione Juris præſentandi conſanguineus admittitur, ſufficit ſi non contradicat Patronus, pro quo conſanguineus præſentavit, & non requiritur ratificatio, quia utiliter agit.*

Hinc quoque opinionem Lambertini ſecutus eſt, Vivian. *de Jurepatronat. lib. 5. cap. 6. numer.* 43. qui refert, & approbat Lambertinum, dicendo, ibi = *Voluit tamen Lambertinus, quod cenſeatur ratificata præſentatio, quando Patronus infra dictum tempus alium non præſentavit* = idemque tenuit Sanchez *conſ. moral. lib. 2. capit. 3. dub. 71. numer.* 8. ibi = *Ut talis præſentatio valeat requiritur, ut Patronus ratificet, vel ut non reclamet tempore ad præſentandum conceſſo* = Rota *d. dec. 172. num. 4. & 5. part. 13. recent.* ubi ſequitur opinionem Lambertin., & generaliter *in Urbanien. Canonicatus 24. Januarii* 1697. §. *finali, coram Reverendiſſimo dell'Olmo*, ibi = *Sat eſt, quod Capitulum ipſum infra tempus datum ad præſentandum non contradixerit ad hoc, ut illa iſto non reclamante ſuſtineatur* = Vivian. *de Jurepatr. lib. 14. poſt cap. 2. num.* 6.

Neque huic opinioni adverſantur Deciſiones in contrarium adductæ; nam aliquæ ex illis non loquuntur de præſentatione conjuncti pro conjuncto, aliæ vero ſolum dicunt requiri ratificationem non exprimendo, an ſufficiat tacita ratificatio, immo Rota *coram Merlin. deciſ. 733. numer.* 9. exadverſo 26
adducta admittit ratificationem tacitam ex non reclamatione ſi concurrat ſcientia Patroni ibi = *Quæ ratificatio hic deſideratur, nam ex taciturnitate, & acquieſcentia non bene infertur, dum de ſcientia non docetur* = ergo ſufficit pro ratificatione ad hunc effectum acquieſcentia, & taciturnitas concurrente ſcientia Patroni, & eſt communis opinio in actu utili, & favorabili, quicquid dixerit ſolus Garzias, cujus auctoritas frigeſcit in concurſu Lambertini, & tot aliorum graviorum Doctorum, & ſignanter Rota *dict. deciſ. 172. numer. 4. & 5. part. 13. recentiorum*, & habet contra ſe principium Iuris, quod in actu utili, & favorabili inducitur ratificatio ex non reclamatione juncta ſcientia.

Quodque hæc ſcientia in ordine ad Claram non ſolum probetur generaliter inter Conjunctos, de quo Menoch. *de præſumpt. lib. 5. præſumpt. 23. numer. 85. & præſumpt. 24. numer. 10. & ſeqq.* ſed etiam ſpecialiter ex duabus circumſtantiis reſultat, 27
primo ſcilicet quia in actu præſentationis factæ per Camillum de Vulpibus nomine Claræ de Ferrettis ejuſque admiſſionis factæ ab Ordinario intervenit, ac præſens fuit D. Abbas Ludovicus de Ludovicis filius ejuſdem Claræ, & ſecundo quia Ordinarius fecit affigi, & publicari edicta in locis publicis more ſolito contra quoſlibet ſuum intereſſe putantes, in quibus edictis expreſſit Cammillum de Vulpibus feciſſe præſentationem nomine proprio, nec non nomine Claræ de Ferrettis, ex quibus duabus circunſtantiis ſcientia plene probata remanet, ut in terminis præciſis, quod ſcientia præſentationis inducatur ex edicto, ejuſque publicatione, & affixione, firmavit Lambertin. *de Jurepatr. lib. 3. part. 1. quæſt. 2. art. 10. num. 3. in fine*, Rota *deciſ. 7. num. 5. & ſeqq. par. 19. tom. 1. recent.* Menoch. *de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 23. num. 68. & in Barchinonen. Beneficii 14. Martii* 1692. §. *Proba-*

ta, co-

ta, coram bon. mem. Urſino, & in terminis ſcientiæ deductæ ex præſentia Conſanguinei, ſeu filii reſpectu matris probant deducta apud Vivian. *de Jurepatron. lib. 14. poſt cap. 2. num. 6. & 7.*

28 Ex omnibus prædictis cum conſtet Claram de Ferrettis habere medietatem vocum veluti unam ex familiis proximioribus habere ingreſſum hujus medietatis in ſua linea, & eſſe in ejus quaſi poſſeſſione præſentandi tam ex perſona Ludovici ejus Patris, quam ex perſona propria dubitari non poteſt quominus Dominus Abbas Ludovicus obtinere debeat adjudicationem Canonicatus veluti habens gratiam Apoſtolicam pro præſentato cum derogatione, quæ
29 gratia ei conceſſa fuit ſub die 8. Octobris 1712. & ſic præventive ante ſententiam Ordinarii latam ſub die 12. Octobris ejuſdem anni 1712. favore Danzettæ, in quibus terminis ad nihil inſervit ſententia Ordinarii poſterior, quæ exadverſo ſupponitur data per viam gratificationis; nam habens gratificationem Papæ anteriorem præfertur cuicunque alteri per poſterius gratificato ſive ab Ordinario, ſive etiam per ipſum Papam, ut dixit Rot. *coram Mantic. deciſ. 248. num. 3. & deciſ. 274. num. 3. part. 10. & deciſ. 153. num. 8. deciſ. 424. ante num. 1. part. 38. recent. & in Majoricen. Beneficii 6. Decembris 1706. §. De reliquo coram R. P. D. Anſaldo, & in Melphiten. Beneficii 26. Junii 1711. §. Occaſionem, coram Eminentiſſimo Domino Card. Priolo*; Et ceſſat etiam motivum paupertatis deductum pro gratificatione, quia quando Papa præventive conceſſit alteri gratiam pro præſentato cum derogatione medietatis, & ſimul gratificatione, tali caſu nihil refert, quod alius oppoſitor per poſterius gratificatus ab Ordinario habeat qualitatem paupertatis aut majorum & excellentium meritorum, quæ examinantur in Judicio prælationis in quo noſtra quæſtio non verſatur quoties Summus Pontifex gratificavit Abbatem Ludovicum, ut *in dict. Majoricen. Beneficii 6. Decembris* 1709. §. *De reliquo, coram R. P. D. Anſaldo* cum aliis ſupra allegatis.

Eo magis autem quia non ſubſiſtit in facto quod
30 Ordinarius Domino Danzettæ gratificationem conceſſerit quoniam proceſſit duntaxat per viam juſtitiæ inſtituendo Danzettam tanquam præſentatum ibi = *ſententiamus D. Joannem Antonium de Danzettis ad mentem dicti D Teſtatoris ordinatum, & coram nobis præſentatum idoneum, & habilem repertum ad prædictum Canonicatum regendum, & gubernandum inſtituendum fore, & eſſe prout inſtituimus*, quæ verba neque per umbram important gratificationem ſed tum inſtitutionem per viam juſtitiæ ad præſentationem Patronorum, ut in præciſis terminis, Rot. *coram Emerix Junior. deciſ. 211. num. 4. & in recent. deciſ. 424. num. 15. part. 18.*

In hac cauſa ego priori loco pro veritate ſcripſi concludendo in favorem Abbatis Ludovici, verum diſputata primo loco cauſa in Rota hac prima vi-
31 ce non fui veridicus, quia Canonicatus adjudicatus fuit Joanni Antonio Danzettæ, ut ex *deciſione edita 27. Junii 1714. coram Eminentiſſimo Scotto; Repropoſita vero cauſa die 5. Aprilis 1715. dictum fuit iterum proponatur*. Attenta paritate ſuffragiorum, iterumque propoſita ſub die 1. Julii ejuſdem anni dictum fuit = *iterum proponatur, & videant quintus, & ſextus* = pariter repropoſita ſub die 29. Novembris ejuſdem anni dictum fuit = *iterum proponatur, & videant omnes*, & tandem ultima vice repropoſita ſub die quinta Junii 1716. receſſum fuit a deciſis, & reſolutum pro adjudicatione Canonicatus favore Abbatis Ludovici, cum qua reſolutione cauſa terminavit.

Aquilana Beneficii.

ARGUMENTUM.

Reſervato Jurepatronatus *Al Capo de' Canonici* intelligitur de Archidiacono, & eo deficiente Juſpræſentandi ad Sedem Apoſtolicam devolvitur, non autem ad Decanum, qui poſt Archidiaconum efficitur prior in ordine Dignitatum; Ultimus ſtatus per Ordinarium induci nequit in præjudicium Reſervationum Apoſtolicarum, & plura alia de quibus in Corpore.

SUMMARIUM.

1 *Regula ſecunda Cancellariæ reſervat primas Dignitates, & beneficia ſpectantia ad præſentationem ipſarum tempore quo vocabunt.*

2 *Archidiaconus ſolus de jure eſt Caput Capituli.*

3 *Decanus in defectum Archidiaconi dicitur prior, & dignior Capituli, non per hoc tamen efficitur ejus Caput.*

Verba accipi debent in ſenſu proprio, non autem improprio, & accidentali, ibid.

4 *Caput Capituli eſt unum, & ſingulare, ideoque verificari non poteſt in pluribus, & diverſis perſonis.*

5 *Reſervatio facta per Ordinarium in erectione Beneficii potius attenditur, quam voluntas Fundatoris.*

6 *Vicarius Apoſtolicus habet majorem auctoritatem, quam Capitularis, & hic poteſt erigere, & reſervare Juſpatronatus.*

7 *Reſervatio Juriſpatronatus ex obſervantia præſumitur facta cum omnibus facultatibus a Vicario Apoſtolico, & etiam Generali donec contrarium probetur.*

8 *Obſervantia interpretativa fundationis deducitur quoque ex actu nullo.*

Erectio Beneficii ſi fuit valida, ita & valida cenſeri debet reſervatio Juriſpatronatus in eadem facta, ibid.

9 *Ultimus ſtatus non attenditur ob petitorium, quod clarum dicitur, licet deductum, ex fundatione, quæ indigeat juridica explicatione.*

10 *Ultimus ſtatus non inducitur deficiente perſona, quæ Juſpatronatus defendat.*

Ultimus ſtatus non inducitur per factum Ordinarii contra reſervationes Apoſtolicas, ibid. & num. fin.

11 *Reſervato Jurepatronatus Capiti Collegii, an cenſeatur contemplatum ipſum Collegium, Vide num. 13.*

12 *Impedita prima Dignitate functiones ſpectant ad ſequentem, nec admittitur ſubſtitutus primæ.*

14 *In derogatione medietatis vocum facta per Papam, iſte intelligit de exiſtentia plurium Patronorum.*

15 *Spectante Jurepatronatus ad Univerſitatem, quæ eſt unica vox, non datur gratia derogatoria medietatis vocum ad favorem electi per medietatem Collegii.*

Amplia, ut num. 16.

17 *Fundato beneficio de bonis Univerſitatis, Juſpatronatus reſervatum ejus Juratis, dicitur competere nomine Univerſitatis, non autem ipſis uti ſingulis.*

18 *Hoc caſu Jurati Collegialiter præſentare debent.*

19 *Juſpatronatus ab extraneo fundature reſervatum Cauſalibus alicujus Univerſitatis, dicitur eis competere Jure ſingulari.*

20 *Nequeunt Officiales Univerſitatis contravenire ejus decretis, pro quibus votarunt.*

21 *Quan-*

Digitized by Google

21 *Quando gratia dici poſſit ſubreptitia ob non expreſſionem formæ Concurſus.*

22 *Papa ſervat formam Concurſus etiam in Parochialibus vacatis in menſe reſervato.*

23 *Fundator ex intervallo poteſt adiicere novam conditionem Juri non contrariam.*

24 *Prælatio, cæteris paribus, conceſſa Originariis ſupra exteros non eſt Juri contraria.*

25 *Statutum confirmatum per Sedem Apoſtolicam ligat manus judicis.*

26 *Non eſt veriſimile, quod ſuperior confirmaverit actum tertio præjudicialem.*

ALLEGATIO XCV.

1 LIteræ Apoſtolicæ de reſervato ſunt exequendæ, Cum enim agatur de Beneficio ſpectante ad præſentationem Archidiaconi primæ dignitatis Eccleſiæ Cathedralis, quod vacavit Sede Archidiaconali vacante clara remanet reſervatio hujus Beneficii in vim *regulæ 2. Cancellariæ*, quæ S. Sedi reſervavit non ſolum Dignitates, ſed etiam omnia Beneficia ſpectantia ad præſentationem earundem Dignitatum vacantia, tempore quo ipſæ Dignitates vacant; ut plene deciſum fuit per Rota *in Cæſaraguſtana Beneficii* 17. *Novembris* 1586. *coram clar. mem. Card. Caccia, & 5. Junii* 1688. *coram Reverendiſſimo Hervavult, quæ ſunt impreſſa apud* Mc *diſcept. Eccleſ.* 12. *n.* 39. *& ſeqq. & n.* 46.

Stante hac reſervatione clara non obſtat duplex objectum juxta quod prætenditur Juſpatronatus controverſi Beneficii ex lege Fundationis non ſpectare ad dignitatem Archidiaconalem, ex quo nempe Fundator illud reſervavit = *al Capo de' Canonici*. Cathedralis Aquilanæ, quæ verba in defectum Archidiaconi verificari poſſunt in Decano, qui remanet caput Capituli per obitum Archidiaconi non obſtante reſervatione Juriſpatronatus ad favorem Archidiaconi facta per Vicarium, quæ ex defectu facultatis ſupponitur nulla, in quo conſiſtit primum objectum; & ulterius quia vacato alias controverſo beneficio de anno 1648. Sede Archidiaconali vacante hoc proviſum extitit ad præſentationem Decani Capituli, & præſentatio habuit effectum abſque eo quod Dataria Apoſtolica fecerit proviſionem, in quo conſiſtit ſecundum objectum.

Etenim neutrum ex his ullam habet imaginabilem ſubſiſtentiam, non quidem primum quod Fundator reſervando Juſpatronatus Capiti Canonicorum intelligere potuerit de alio, quam Archidiacono, quia in Eccleſiis Cathedralibus de jure communi Sacrorum
2 Canonum Archidiaconus ſolus dicitur Caput Capituli ut tradunt Garz. *de beneſic. par.* 7. *cap.* 7. *n.* 39. Barboſ. *de Canonic. cap.* 5. *num.* 1. *&* 5. Lotter. *de re beneſ. lib.* 1. *quæſt.* 16. *num.* 112. Franceſc. *de Eccleſ. Cathedr. cap.* 22. *num.* 102. Dom. Urſaya *diſcept. Eccleſ. part.* 2. *diſc.* 16. *numer.* 59. Rota *in Gerunden. Juriſdictionis ſuper Jure convocandi Capitulum* 14. *Junii* 1702. §. *talis autem, cor. Eminentiſs. Card. Priolo, & in Auguſt.*

Nihil obſtante quod in defectum Archidiaconi Decanus de ſecundo fiat primus, & Caput Capituli etenim proprie non eſt Caput Capituli, ſed per accidens, & improprie dicitur talis, proprie autem ſemper remanet ſecunda Dignitas, quæ in defectum primæ tempore vacantis Dignitatis Archidiaconalis exerceat eas functiones, quæ ſpectarent ad Archidiaconum, ideoque potius in defectum, Decanus dicitur prior, & dignior Capituli, quam ejus caput, ut
3 tradunt Bald. *in cap.* 1. *de majorit. & obed. num.* 2. Joan. de Ann. *num.* 1. Felin. *num.* 2. Rota *in Mediolanen. Beneficii* 1. *Julii* 1708. §. *Non obſtante, coram R. P. D. Lancetta*; Et propterea Fundator reſervando Juſpatronatus Capiti Capituli intellexit de capite proprio, & naturali, non autem de improprio, & accidentali in defectum veri Capitis, qualis eſt Decanus, quia verba accipiuntur in ſenſu naturali, & proprio, non autem improprio, & accidentali *l. fideicommiſſum, ff. de condit. & demonſtrat.* Menoch. *de præſumpt. lib.* 4. *præſumpt.* 18. *num.* 29. Mantic. *de conject. lib.* 3. *tit.* 4. *n.* 15. *cum aliis plene recollectis* apud Barboſ. *axiom.* 222. *num.* 27.

Conſpirat etiam ratio evitandi incongruitatem diſpoſitionis, quia nempe juxta contrariam intelligentiam dicere oporteret Fundatorem reſpexiſſe ad Caput tranſitorium, & momentaneum Capituli, quia Decanus in eo figuram primi facit durante vacantia dignitatis Archidiaconalis, & inſuper poſſet dari caſus, quod vacarent Archidiaconus, & Decanus, ubi eadem ratione admittenda foret quod ſubintraret alia tertia Dignitas ſi adeſſet, vel deficientibus Dignitatibus Senior de Capitulo, qui eodem modo faceret figuram primi, & in eo etiam juxta contrariam intelligentiam verificari poſſet, quod eſſet Caput Capituli, ita & taliter quod hujuſmodi Juſpatronatus vagaretur in incertis perſonis, & eſſet deambulatorium de uno in alium de Capitulo, quod ſane tanquam incongruum, & naturali intelligentiæ repugnans non præſumitur volitum, ut nempe Caput Capituli, quod unicum, & ſingulare eſt, & eſſe debet, verificaretur
in pluribus, & diverſis perſonis, contra Text. *in Can.* 4
in apibus 7. *qu.* 1. ibi = *In quibus Princeps eſt unus, & graves unam ſequuntur ordine literato; Imperator unus, judex unius Provinciæ.*

Cum litera, & ſenſu Fundationis concordat Inſtrumentum erectionis factæ ab Ordinario, in quo reſervatum fuit Juſpatronatus dignitati Archidiaconali tanquam Capiti Capituli, lex enim approbata ab Ordinario in reſervatione Juriſpatronatus quatenus opus foret, ſine dubio apta fuit interpretari voluntatem fundationis, quando in fortioribus terminis attenditur potius reſervatio facta ab Ordinario, quam voluntas ipſius Fundatoris, juxta firmata in puncto apud Ripam *reſponſ. to.* 2. *tit. de Jurepatr. reſp.* 6. *n.* 8. Rota *in Mediolanen. Juriſpatron.* 21. *Febru.* 1607. §. *Ex*
hac, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia 7. *Decembris* 1708. §. *Adhuc*, *&* 5
§. *Vis igitur*, *&* 20. *Martii* 1709. §. *Quamvis, coram R. P. D. Aldrovando, & in Senogallien. Canonicatus de Luchis* 23. *Junii* 1710. §. *Inutiliterque, & in Vicen. Benefic.* 27. *Februarii* 1713. §. *Ex quibus, coram R. P. D. Aldrovando, & in Faventina Juriſpatronatus* 22. *Maii* 1701. §. *Maxime, coram Rever. Anſaldo Decano.*

Non ſuffragante prætenſa nullitate reſervationis Juriſpatronatus veluti factæ per Vicarium, qui talem poteſtatem non haberet, quia procederet objectum in Vicario generali hac facultate deſtituto, ſecus autem in Vicario Apoſtolico, qui ſine difficultate talem poteſtatem habebat, quia habet majores facultates, quam Vicarius Capitularis, ut videre eſt apud Nicol. *in*
Floſc. verb. Vicarius n. 21. *& ſeqq.* & tamen habemus 6
concluſionem receptam, quod Vicarius Capitularis poteſt erigere Beneficia, & reſervare Juſpatronatus, ut tradunt Quarant. *in Summ. Bullar. verb. Capitulum Sede vacant.* §. *Quæ concluſio verſ. hanc. limitationem.* Meroll. *tom.* 3. *diſp.* 7. *cap.* 7. *nu.* 44. Vivian. *de Jurepatronatus part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 15. Garz. *de beneſ. part.* 5. *capitul.* 9. *numer.* 79. Pavin. *de poteſt. Capit. Sede vacant. quæſt.* 2. *cap.* 5. *num.* 5. Ventr. *in prax. par.* 2. *annot.* 15. §. 1. *n.* 61. *ubi teſtatur ita ſervari in praxi.*

Quæ exceptio etiam nimis probat, dum juxta aſſumptum Partis ſequeretur, quod Vicarius, neque etiam potuiſſet erigere beneficium, & ſic hodie non adeſſet beneficium erectum, ideoque hæc nullitas convincitur nimis inepta ſtante obſervantia, juxta quam ſemper proviſum fuit Beneficium ad præſentationem Archidiaconi excepto anno 1648. de quo inferius dicam, quæ obſervantia præſumere facit erectionem Beneficii, & reſervationem Juriſpatronatus fuiſſe factam cum legitima facultate, niſi contrarium oſtendatur per exhibitionem facul-
tatum datarum Vicario Apoſtolico, ut in fortioribus 7
terminis Vicarii Generalis firmavit Rota *in Majoricen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704. §. *Minime, &* 11. *Maii* 1705. §. *Quod autem, coram bonæ mem. Muto, quæ deciſiones ſunt impreſſ.* apud D. Jacob. de Comitibus *deciſ. Florent.* 33. §. 1. *n.* 3. *&* 4. *&* §. 2. *num.* 4.

Eoque

Digitized by Google

Eoque minus exceptio iſta audiri meretur; dum ipſas lex fundationis clara convincitur pro reſervatione Juriſpatronatus ad favorem Dignitatis Archidiaconalis, cui conformis extitit reſervatio facta per Vicarium Apoſtolicum, & ad effectum, de quo agitur ſufficit lex fundationis declarata in hoc ſenſu per Vicarium Apoſtolicum in erectione Beneficii, cujus factum etiamſi dici poſſet nullum (quod eſt omnino erroneum ea prædictis) adhuc ſemper juvaret pro
8 obſervantia interpretativa fundationis, quæ etiam ex actu nullo deducitur, ut dixit Rota *in Majoricen. Juriſpatronatus* 16. *Maii* 1704. §. *Florius, coram bon. memor. Muto, & in Romana prælationis* 22. *Aprilis* 1709. §. *Hancque veritatem, coram Magno Hiſpaniarum Inquiſitore* ibi = *Apprime deſervit pro interpretatione, & obſervantia interpretativa, quæ etiam ex actu nullo, & ineffectuato deſumitur*, = quod dico ex abbundanti, quia ſi Beneficium fuit erectum, ejuſque erectio debet admitti pro valida, ita etiam admittenda eſt valida reſervatio Juriſpatronatus, quia defectus poteſtatis non minus percutit erectionem beneficii, quam reſervationem Juriſpatronatus, neque poteſt pars unum habere pro valido, & alterum pro nullo, ut firmat Grat. *diſcept.* 301. *n.* 51. *&* 57. Rota *deciſ.* 712. *num.* 14. *part.* 18. *tom.* 2. *recent.*

Deſtructo hoc primo objecto, levioris momenti eſt alterum, quod fundatur ſuper aſſerto ultimo ſtatu anni 1648. Cum enim lex fundationis ſit clara, & ea publico Inſtrumento reſultans, & multo magis expreſſa ad favorem Archidiaconi ex altero publico Inſtrumento erectionis Beneficii factæ ab Ordinario; in his terminis nunquam attenditur ultimus ſtatus ob petitorium clarum, quod tale dicitur etiam deductum ex lege fundationis, quæ indigeret
9 juridica explicatione, ut in puncto Rota *in Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decembris* 1705. §. *Nullatenus in fin. coram Eminentiſſimo Scotto, & in Mediolanen. beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Quinimmo, coram Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano* ibi = *ſolet, & jure merito memorata prima ſpecies probationis nimirum publici Inſtrumenti ampliari, ſeu explicari etiam in caſu quod idem Inſtrumentum non loqueretur per verba cubitalia, & expreſſa, ſed indigeret juridica explicatione, ex quo non inſligit dubitatem, ſive quod idem eſt claritatem impedit illud, quod cum ſola librorum apertione, ſi opus eſt, in ſe certum emergit.* =

Sed indubitanter in caſu iſto, ſuppoſitus ultimus ſtatus nihil ſuffragatur, non ſolum quia ſucceſſit dignitate Archidiaconali vacante, ubi non aderat qui defenderet Jura Archidiaconi, *juxta text. in cap. fin. ne Sed. vac.* Sed etiam quia in præjudicium Datariæ Apoſtolicæ ejuſque Reſervationum, non potuit firmare aliquem ſtatum, cum deficiat ſcientia, & patientia Sedis Apoſtolicæ, in cujus detrimentum præſumitur ſuſpectum factum Ordinarii, qui præſenta-
10 tionem admiſit, ut in ſpecie Rota *deciſ.* 224. *nu.* 16. *&* 17. *part.* 8. *recent.* ibi = *Sententia lata per Ordinarium, &c. poſtquam beneficium vacavit in menſe reſervato præſumi poteſt lata in præjudicium Dataria, ac proinde tanto minus attendenda*; = *& in Cremonen. beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *Reſpectu demum, coram Reverendiſſimo Kaunitz* ibi = *Cum vacatio ſecuta fuerit de menſe reſervato, præſentatio per Ordinarium admiſſa, non valet arguere qualitatem patronalem, cum præſumatur facilius præſentationi detuliſſe ad fraudandam Datariam.* =

Hinc propterea receptum eſt, quod ultimus ſtatus non ſuffragatur contra Datariam, veluti penitus ignaram eorum, quæ geruntur in remotis Diœceſi-
11 bus, & maxime circa reſervationem *Reg. octave*, quæ habet decretum irritans, ut dixit Rota *in Placentina Juriſpatronatus* 13. *Martii* 1703. §. *Nec ſuffragatur, coram Magno Hiſpaniarum Inquiſitore, &* 10. *Martii* 1704. §. *Eoque minus, coram eodem*, ibi = *Talem actum, &c. non potuiſſe præjudicare Juribus Sedi Apoſtolicæ, aut conſtituere Patronos in quaſi poſſeſſione contra Datariam hujus facti ignaram* = *& prima Decembris* 1704. §. *Neque, coram bon. mem. Omana*, ibi = *Præſentatio hujuſmodi nil penitus operari valet, quia eſt unica, quæ proinde Patronum adverſum Reſervationem ex dict. Regul. octava in poſſeſſione manutenibilis conſtituere non poteſt* = Gonzal. *ad Reg.* 8. *gloſſ.* 18. *num.* 23. *in fine, & coram Coccin. deciſ.* 1077. *num.* 5. *&* 6.

In præjudicium igitur Datariæ abſentis, & inſciæ, neſcitur quod relevare poſſit hujuſmodi unicus actus, maxime erroneus, & contra petitorium clarum reſultans ea duplici Inſtrumento tam fundationis, quam erectionis beneficii factæ ab Ordinario.

Quis crederet? in re adeo clara Judex contrarium judicavit, ut audivi, Me tamen non informante in voce (ut moris eſt) ut enim verum fatear nihil hoc in puncto inerat, quod difficultatem haberet contra literas Apoſtolicas de reſervato, cum lex fundationis eſſet clariſſima, neque indiget ope interpretationis, eo magis, quando ſic fuerat intellecta in Inſtrumento erectionis factæ ab Ordinario, & aliter intelligi de Jure non poterat, *ex allegatis ſupra n.* 3. ille autem ſtatus anni 1648. emanatus tempore, quo Dignitas Archidiaconalis vacabat, in præjudicium Datariæ Apoſtolicæ de hoc facto prorſus ignaræ non merebatur nomen ultimi ſtatus, tanquam actus clandeſtinus, & uſurpativus, ut dixi *diſcept. Eccleſ.* 22. *ſub num.* 33. *verſ. neceſſe eſt*, ac etiam mala fide geſtus contra Inſtrumentum erectionis beneficii, & reſervationis Juſpatronatus factæ ab Ordinario; Unde in hac Cauſa, ſicut non ſemel in aliis, agnovi verum eſſe, quod ſive ob varietatem, ſive ſubtilitatem ingeniorum, etiam cauſæ clariſſimæ aliquando miſere perduntur citra expectationem.

Bene verum eſt, quod ſubtilizando dici poterat, quod fundator relinquendo Juſpatronatus Capiti Capituli intellexiſſet contemplari ipſum Capitulum, & attribuere jus præſentandi Capiti illum repræſentanti tanquam ejus organo, ſeu Miniſtro principali, ex traditis apud Pignatell. *conſult.* 169. *num.* 10. *tom.* 9. Rota *in Herbipol. Vicariæ, & Parochialium ſuper bono jure* 29. *Januarii* 1714. §. *Pro ſtabilienda, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Satrina præcedentiæ* 19. *Februarii* 1714. §. *De ſententiarum, coram R. P. D. Criſpo*; ideoque ſpectare videatur jus præſentandi ad Archidiaconum ſi adeſt, in ejus vero defectum ad aliam dignitatem ſequentem, & ſic deinceps ad alium ſeniorem de Capitulo exemplo functionum, quæ ſpectabant ad primam Dignitatem, in cujus defectum ſpectant ad ſecundam, & ſic alias deinceps, & in illarum defectum ad primum, ſeu ſenio- 12
rem de Capitulo, ut apud Panimoll. *deciſ.* 1. *annot.* 6. *num.* 40. Barboſ. *de Canon. cap.* 5. *num.* 43. Franceſ. *de Eccleſ. Cath. cap.* 16. *num.* 126. itaut dignitas abſens, vel impedita nequeat in ſui locum ponere ſubſtitutum ad has functiones Gavant. *in manual. in verbo functiones Epiſcopales in addit. num.* 11. Barboſ. *de Canon. ubi ſupra num.* 45. *&* 47. Panimoll. *ubi ſupra num.* 40. Rota *in Satrina præcedentia* 8. *Maii* 1716. §. *Nulla, &* §. *Non videbatur, coram Rev. P. Dom. Althan.* ſed objectum habet fallaciam in ſuppoſito, quod fundator intellexit dare Capitolo, quidquid dedit ejus Capiti, quando contrarium de jure procedit, ut nempe reſervato Jurepatronatus ad favorem alicujus Officialis, ſeu Dignitatis de certo Corpore, illud non cenſetur relictum Corpori, ſed ſolum illi particulari Officiali, ſeu Dignitati ſeu Capiti ob induſtriam & probitatem ejus Perſonæ, de qua confidit pro recta electione, ſeu præſentatione Beneficiato- 13
rum, ut apud Merlin. *deciſ.* 407. *num.* 2. Tondut. *quæſt. beneſ. part.* 3. *cap.* 159. *num.* 7. Rota *deciſ.* 661. *num.* 8. *part.* 19. *recent.* neque propterea, quod competit Capiti ex particulari relicto alicujus fundatoris pertinere poteſt ad Corpus, ſeu Capitulum cujus eſt caput, quidquid ſecus in diverſis terminis, ubi ipſa univerſitas de propriis bonis fundaret Juſpatronatus reſervando Juſpræſentandi ejus Officialibus, ſeu Miniſtris, tunc enim Juſpatronatus illis competere diceretur tanquam repræſentantibus ipſam univerſitatem, ut obtinui *in Majoricen. beneficii* 7. *Decembris* 1709. §. *Quod autem cum ſeqq. coram R. P. Dom. Anſaldo*, ubi Communitas reſervaverat Juſpatronatus quatuor ejus Juratis, & poſſeſſor Beneficii reſignaverat ad favorem Nepotis cum conſenſu duorum Ju-

rato-

Digitized by Google

tatorum obtentis literis Apoſtolicis reſignationes cum derogatione medietatis vocum, quibus Rota executionem denegavit, ad quod aſſequendum ita ſcribebam.

Multiplex eſt ſubreptio Litterarum Apoſtolicarum controverſæ reſignationis, quarum prima reſultat ab expreſſione facta Summo Pontifici, quod Juſpatronatus ſpectaret ad quatuor Juratos, uti quatuor diſtinctas voces, & diſtinctos Patronos, ſub qua narrativa obtenta fuit reſignatio accedente conſenſu medietatis Patronorum cum derogatione alterius medietatis, ibi = *Jurispatronatus pro altera medietate infraſcri-*
14 *ptorum Patronorum in eundem Jacobum non conſentientium deroganter* = ea qua expreſſione cum Papa intellexerit de Jurepatronatus ſpectante ad plures Patronos, juxta ponctualem *dec.* 148. *in* 2. *num.* 9. *&* 10. post Vivian. *de Jurepatr.*

Exinde ſequitur inevitabilis ſubreptio, & nullitas gratiæ, ex quo ſi Papa ſciviſſet Juſpatronatus ſpectare ad quatuor Juratos, non uti ſingulos, ſed Jure Col-
15 legii, & Univerſitatis præſentantes, nullatenus derogaſſet medietati Patronorum, cum iſta derogatio non detur, quando agitur de Jurepatronatus ſpectante ad aliquos per modum Collegii, & Univerſitatis, qui licet plures unicam tamen vocem repræſentant, quæ unicitas vocis eſt indiviſibilis, neque in ea locum habet derogatio pro medietate, ut in puncto firmavit Rota *in Firmana Beneficii* 21. *Maii* 1595. *coram Blanchetto*, impreſſ. apud Garz. *de Benef. part.* 10. *capit.* 3. *de devolut. num.* 13. *& in Aquilana Jurispatronatus* 4. *Julii* 1646. *coram bon. mem. Corrado*, impreſſ. apud Vivian. *de Jurepatr. deciſ.* 148. *in* 2. *n.* 9. *&* 10. & latius Ego ipſi *diſcept. Eccleſiaſt.* 4. *n.* 41.

16 Quæ theorica indiſtincte procedit etiamſi agatur de derogatione Apoſtolica conceſſa per Datariam cum expreſſione, quod Juſpatronatus ſpectaret ad unum, ſeu Univerſitatem, adhuc enim iſta derogatio de ſtylo Curiæ non ſuffragatur, Pariſ. *de Reſignat. lib.* 2. *quæſt.* 4. *numer.* 55. ibi = *Pro medietate derogari non poteſt, & aliter facta ex ſtylo Romanæ Curiæ non ſuffragatur* = Vivian. *de Jurepat. lib.* 14. *c.* 2. *num.* 20. Roſſi *de Execut. litterar. Apoſtolic. part.* 1. *cap.* 5. *n.* 133. Tondut. *quæſt. Benefic. part.* 2. *cap.* 4. §. 9. *n.* 37.

In contrarium impugnabatur Juſpatronatus ſpectans ad Juratos jure Collegii, ſeu Univerſitatis, & propter hoc Sacra Rota mandavit exhiberi duas reſolutiones Conſilii factas ad effectum fundationis, quibus hodie exhibitis non poteſt amplius impugnari Juſpatronatus ſpectare ad Juratos jure Collegii, conſtat enim, quod pro erectione Beneficii Univerſitas dedit Juratis facultatem obligandi Villam pro annuis libris 28. pro, ut ex redditibus Communitatis aſſignatæ fuerunt hujuſmodi 28. libræ in dotem Beneficii in proprietate
17 Cenſus librarum 560. & propterea cum Beneficium erectum fuerit ex Bonis Univerſitatis, Juſpatronatus dicitur competere Juratis Jure Collegii, ſeu Univerſitatis, ut explicat Lambertin. *de Jurepatr. libr.* 1. *art.* 2. *quæſt.* 7. *art.* 15 *num.* 9. ibi = *Cum Eccleſia eſt fundata conſtructa, vel dotata a Civitate, Populo, Plebe, Univerſitate, Capitulo, vel Collegio RATIONE COMMUNITATIS, & EJUS NOMINE* = *& lib.* 2. *par.* 2. *q.* 2. *art.* 8. *num.* 4. Cardinal. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 34. *n.* 42. Vivian. *eod. tract. libr.* 8. *c.* 2. *n.* 2.

Neque idcirco obſtare valet, quod in prædictis reſolutionibus Conſiliaribus adjecta fuerit conditio, quod ipſi Jurati eſſe deberent Patroni, & habere Juſpatronatus, quia cum fundatio facta fuerit de Bonis Communitatis, & Beneficium erectum ejus nomine, ibi = *Nomine Univerſitatis, &c. inſtituimus, fundamus, &c. unum ſimplex perpetuum Beneficium* = conſequens eſt, ut Juſpatronatus fuerit attributum Juratis, non tanquam ſingulis particularibus, & diſtinctis Perſonis, ſed tanquam Officialibus ipſius Communitatis, & jure Collegii, præſentare habentibus? ut in ſpecie, quod Juſpatronatus Communitatis exerceatur per ejus Regentes Lambertin. *dicta part.* 2. *lib.* 2. *quæſt.* 2. *art.* 10. *num.* 4. ibi = *Quando, &c. Univerſitas ipſorum Eccleſiam dotavit ad eſſe, & tunc, &c. exercetur Regentes Univerſitatem cum certum ſit ad Univerſitatem ſpectare* = *& artic.* 111. *numer.* 1. *in fine*, ubi quod iſti Officiales dicuntur *Antiani, vel de Conſilio, quibus datur omnis poteſtas Populi, & repræſentant Populum, & num.* 2. ibi = *Hodie hoc conſuetudinem velle, ut Regentes Univerſitatem omnia Civitati, ſeu Populo competentia exerceant.*

Eoque magis quia Univerſitas obligavit omnia Bona propria pro dote Beneficii, ejuſque manutentione, ibi = *Pro quibus, &c. obligamus omnia, & ſingula Bona dictæ Univerſitati* = itaut controverti amplius non poſſit, quominus Jurati obtinuerint Juſpatronatus nomine Univerſitatis, & tanquam ejus Officiales cum obligatione præſentandi collegialiter, eo modo, quo alia Univerſitatis negotia exercent collegialiter congregati, ut in puncto Jurispatronatus alterius Villæ Diœceſis Majoricen. ſpectantis ad quatuor
Juratos Univerſitatis, plene firmavit Rot. *in Majori-* 18
cen. Beneficii 15. *Aprilis* 1669. *cor. R. P. D. Anſaldo, &* 29. *Martii* 1700. *coram bonæ memoriæ Muto per totum*, in quibus dicitur præſentationem fieri deberet collegialiter in Aula Conſiliari omnibus vocatis, itaut ſpretus ſeu non convocatio unius ex Juratis vitiet electionem.

Hinc inapplicabiles redduntur auctoritates in contrarium circa Juſpatronatus ſpectans ad Conſules, vel Officiales alicujus Confraternitatis, ſeu Univerſitatis, quia non loquuntur de Jurepatronatus eis competente ratione fundationis factæ de Bonis Univer-
ſitatis, ſed intelliguntur de illo, quod eiſdem Offi- 19
cialibus fuerit relictum ex fundatione facta per aliquam perſonam particularem, quæ relinquendo Juſpatronatus hujuſmodi Officialibus, dicitur conſideraſſe induſtriam eorum Perſonæ independenter a Collegialitate, ſeu Corpore Univerſitatis, in quibus terminis loquuntur Tondut. *quæſt. Benef. par.* 1. *cap.* 118. *num.* 19. *& part.* 2. *cap.* 159. *num.* 7. Rota *coram Duran. deciſ.* 285. *num.* 12. *& in recent. deciſ.* 661. *n.* 8. *&* 9. *part.* 19. *tom.* 2.

In quo caſu noſtra quæſtio non verſatur, ubi probatur, Beneficium fuiſſe erectum ex redditibus Univerſitatis, & inſtitutum nomine Univerſitatis cum obligatione omnium Bonorum Univerſitatis, & ipſi Jurati præſentant Jure Collegii, ſeu Univerſitatis, nempe collegialiter non ſingulariter, quem conſenſum collegialem Reſignans obtinuit agnoſcendo nullitatem prioris conſenſus non collegialiter præſtiti juxta punctuales deciſiones proxime adductas *in Majoricen. Beneficii, coram Rev. Patre Dom. Anſaldo, & bonæ memoriæ Muto*, Rota *deciſ.* 295. *num.* 5. *& deciſ.* 302. *n.* 12. *part.* 7. *recent. & in Leodien. Vicariæ* 10. *Decemb.* 1698. §. *Non relevante cum ſeqq. coram Reverendiſſimo del Olmo, & in Hipporegien. Parochialis* 2. *Januarii* 1700. §. *Secundo, quia cum ſeqq. cor. Reverend. Dom. Molines Decano.*

Accedit altera ſubreptio, ſeu nullitas reſignationis, quia nempe Adverſarius reportavit conſenſum duorum Juratorum nulliter datum, ex quo paulo ante Univerſitas ordinaverat Beneficium provideri non poſſe, niſi prævio concurſu, una cum approbatione hujus ordinationis facta ab Ordinario, unde cum Jurati interveniſſent, & conſenſum dediſſent huic ordinationi conſiliari, ſignanter Michael Verd, qui conſenſum præſtitit reſignationi, non potuerunt poſtea contravenire diſpoſitis per Univerſitatem conſentiendo proviſio-
ni Beneficii abſque concurſu favore Adverſarii quia 20
obſtabat non ſolum Decretum Univerſitatis, ſed etiam proprius conſenſus, qui ligabat eoſdem Juratos conſentientes per Text. *in leg. Civitas* 27. *digeſt. ſi certum petatur*, Rota *coram Bichio deciſion.* 258. *numer. decimoſexto, & in Monaſterien. Canonicatus* 18. *Martii* 1707. §. *Tanto magis, coram Rev. Patre Dom. Scotto, & in Giennen. Juris mutabilis* 27. *Martii* 1708. §. *Sed dato, coram Rev. P. Dom. Priolo.*

Tertia ſubreptio eſt, quod reſignatio facta fuit in fraudem non ſolum reſolutionis Univerſitatis, de qua proxime dictum eſt, ſed etiam ſententiarum, quibus

reſi-

Digitized by Google

reſignans coactus fuerat ad reſidentiam in Beneficio, & ſervitutem perſonalem; ſi enim Papa ſciviſſet, quod reſignans reſignabat in fraudem ſententiarum, & ſi ſciviſſet, quod medietas Juratorum, ſeu Patronorum
11 diſſentiebat reſignationi ex juſta cauſa, quia ſcilicet obſtabat forma concurſus demandata ab Univerſitate, certe non derogaſſet huic medietati vocum rationabiliter diſſentienti, Lambertin. *de Jurepatron. librat, part. 2. quaſt. 2. artic. 20. num. 13.* Rota *coram Gregor. deciſ. 117. num. 9, & coram Emerix Jun. deciſ. 1243. num. 5.*

Quarta ſubreptio deſcendit ex quo Summo Pontifici expreſſa non fuit forma concurſus adjecta per Univerſitatem patronam, cum negari non poſſit quin Summus Pontifex, vel nullo modo, vel difficilius gratiam conceſſiſſet ſi intellexiſſet beneficium eſſe providendum per concurſum; cujus forma tanquam reſpiciens bonum publicum, ſeu melius ſervitium Eccleſiæ non ſolet per Papam contemni, ſeu derogari, juxta diſpoſitionem Sacri Concil. Trident, *ſeſſ. 25. cap. 5. de reform.* ibi = *Quando igitur ex beneficiorum quarumcumque erectione, ſeu fundatione* *AUT ALIIS CONSTITUTIONIBUS qualitates aliqua requiruntur, &c. in beneficiorum collatione, ſeu in quacunque alia diſpoſitione eis non derogetur, &c. & aliter facta proviſio ſubreptitia cenſeatur* = & in terminis concurſus appoſiti extra legem fundationis dixit Rota in *Derenſen. Beneficii 16. Februar. 1705. §. fin. cor. Illuſtriſſ. Gubern. Urbis.*

Privilegiatiſſima enim eſt forma concurſus, quia per eam conſulitur meliori ſervitio Eccleſiæ, ut cadat proviſio in perſonis magis idoneis, qua ratione
12 videmus Papam ſervare hanc formam etiam in beneficiis reſervatis juxta diſpoſitionem Sacri Concil. Tridentin. *ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* cum aliis apud Me relatis *diſcept. Eccleſ. 31. ſub num. 6.* Gonzal. *ad regul. 8. gloſſ. 6. num. 111.*

Fortius quando hæc forma adjecta fuit per Fundatorem, ut eſt Univerſitatis etiamſi adjecta fuerit ex intervallo, non autem in limine fundationis quoties illa non eſt Juri contraria, neque contra pri-
13 mævam legem fundationis, ut tradunt Vivian. *de Jurepatron. lib. 2. cap. 8. num. 10.* Card. de Luc. *eodem tractat. diſc. 25. ſub num. 6. & num. 12. in fine* Dom. Monacell. *in Formul. fori Eccleſiaſt. tom. 1. titul. 2. formul. 1. num. 10.* Rota *deciſ. 216. num. 10. part. 10. recentior.*

Et fruſtra opponebatur, quod forma concurſus fuiſſet nulliter ordinata tanquam contraria legi fundationis, quæ præfert Originarios exteris, concurſus autem ordinatus fuit inter Originarios Villæ ſimul, & exteros, ſeu illos de Diœceſi, & Regno, quia fuit conceſſa prælatio Originariis ſupra exteros
14 cœteris paribus, quod Juri contrarium dici non poteſt, immo ſecundum congruentiam Juris communis, & ad mentem primæ fundationis, ut probat Paſſerin. *de elect. cap. 30. numer. 197.* Amoſtaz. *de cauſis piis lib. 3. cap. 9. num. 42. & ſeqq.* Rota *coram Carill. deciſ. 66. numer. 3. & 4. & in Camerinen. Beneficiatus 10. Maii 1709. coram Reverendiſſimo Decano.*

At in caſſum elaboratur ſuper hoc puncto, quia dicere ſufficit, quod forma concurſus fuit approbata ab Ordinario tanquam conformis primevæ fundationi, & nemini præjudicialis, & poſtea confirmata per Sacram Congregationem Concilii, quæ confirmatio proceſſit per viam canonizationis decreti facti ab Ordinario, & tanquam facta per Sedem Apoſtolicam, non ſolum præſumit validitatem, &
15 Juſtitiam concurſus adjecti, ſed operatur, ut nequeat hodie coram Judice revangari ſubſiſtentia rei confirmatæ, Fagnan. *in cap. 1. num. 14. de confirmat. vel inutil.* ibi = *Hæc confirmatio ligat manus Judicis, quominus poſſit cognoſcere de quæſtione exorta ſuper re confirmata.*

Urgente etiam inveriſimilitudine, quod ſi nova forma concurſus fuiſſet in præjudicium Originariorum Villæ, & deſtructiva primevæ fundationis, Ordinarius voluiſſet illam approbare per decretum, & in relatione data Sacræ Congregationi aſſerere eam = *non eſſe Juri contrarium, nec præjudicialem;* = & magis inveriſimile eſt, quod Sacra Congregatio 16
eandem formam concurſus confirmaſſet, ſi illam agnoviſſet eſſe præjudicialem Originariis Villæ, ut obſervat Rota *coram R. P. D. Anſaldo deciſ. 57. ſub num. 34. a Spirit. Sanct. Oper. moral. conſult. 28. nu. 29. & 30.*

Eoque magis quia Epiſcopus in informatione, ſeu relatione data Sacræ Congregationi fideliter regiſtravit præciſum tenorem primevæ fundationis cum præciſo tenore novæ formæ concurſus, & tamen Sacra Congregatio confirmavit formam concurſus, ſignum evidens eam fuiſſe recognitam pro conformi, non autem contraria primevæ fundationi R. P. D. Anſaldus *d. deciſ. 57. ſub num. 34.*

Piſana Beneficii.

ARGUMENTUM.

Quando proviſio Jure devoluto non ſubſiſtat ſive quia Patronis competeret novus terminus ad præſentandum, ſive quia Ordinarius admiſerit præſentationem, per quam dicitur tacite prorogaſſe terminum, in Jurepatronatus familiari quando ſubſiſtat aggregatio Extranei facta in familiam, cum aliis ſubalternis.

SUMMARIUM.

1 *Gratia pro devoluto corruit non probato lapſu termini Patronis præfixo ad præſentandum.*
2 *A die obitus præſentati competit Patronis novus terminus ad præſentandum.*
3 *Iſte novus terminus competit a die notitiæ, quæ non ſufficit conjecturalis reſpectu impetrantis.*
4 *Præſumptio ſtat pro Patrono, quod præſentaverit tempore habili, & ignoraverit vacationem.*
5 *Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore.*
6 *Ordinarius poterit admittere præſentationem Patroni extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentandum.*
7 *Etiamſi Ordinarius admiſerit præſentationem cum Clauſula* = Si, & in quantum =, *& hoc quid operetur.*
8 *Aggregatio particularis ad familiam non valet pro Jurepatronatus abſque conſenſu Ordinarii.*
9 *Allegatur ratio, quod aggregatio debeat eſſe univerſalis, & non particularis.*
10 *Aggregatio facta quoad jura honorifica tantum non comprehendit Juſpatronatus.*
11 *Fortius ſtante facto, & declaratione ipſius aggregati.*
12 *Aggregatio Extranei in familia non valet in Jurepatronatus familiari ſuperexiſtente fœmina agnata.*
13 *Fœmina agnata ſuccedit in defectum maſculorum ſua linea in Jurepatronatus.*
14 *Cartula informis nihil probat reſpectu fundationis.*
15 *Maxime ſi accedit obſervantia in contrarium, & num. 17.*
16 *Juſpatronatus in una linea poteſt fieri hæreditarium, & in altera remanere gentilitium.*
18 *In dubio pronunciandum venit contra impetrantem, & ad ſuſtinendum actum præſentationis.*

A L-

ALLEGATIO XCVI.

Dicebam in hac Cauſa, quod Ordinarius Piſanus dedit executionem Gratiæ Piſeatriæ pro devoluto per Adverſarium extortæ in Dataria ſub erro-
1 nea, & falſa expreſſione quod Beneficium eſset devolutum ob lapſum Patronis terminum ad præſentandum abſque eo quod validam fecerint præſentionem, quæ narrativa, cum erronea convincatur, deneganda erat executio literis Apoſtolicis, ut paſſim in his terminis Gratiæ pro devoluto reſpondit hoc Sacrum Tribunal apud Emerix Ion. *deciſ.* 1254. *num.* 1. *& in Cracovien. Parochialis* 9. *Februarii* 1705. §. *Expoſuit enim, coram bon. mem. Caſſarello, & in Mediolanen. beneficii* 2. *Julii* 1708. §. *finali, coram Rev. P. Dom. Lancetta Ponente.*

Et ſane probatio iſta, quod lapſum fuerit tempus ad præſentandum abſque legitima præſentatione cum pertineat ad Antonium Impetrantem, tantum abeſt, quod ipſe narrativam hanc verificare poſſit, ut potius contrarium reſultet ex facto: Vacato enim beneficio die 5. Januarii 1706. præſentatæ fuerunt intra terminum quatuor Perſonæ, ſcilicet Adverſarius a Monaſterio Sanctæ Marthæ, ex Perſonis Monialium defunctarum Magdalenæ, & Corneliæ *de Voglia*, Dom. Morandinus ab illis *de Agliata*, necnon Dominus Caſapierius a Domino Barone de Groppellis filio Iſabellæ *del Voglia*, & denique D. Caſcina a D. Equite Dominico de Coſis, uti Procuratore Joſephi *del Voglia* habente facultatem præſentandi pro unica vice tantum.

Cum autem factis hujuſmodi præſentationibus legitime intra terminum quadrimeſtris, immediate deceſſerit d. Caſcina 11. Maii 1606. Catherina *del Voglia* tanquam hæres dicti Joſephi ultimi maſculi de familia habitans in Civitate Panormi ſimul cum Marco Antonio filio Lauræ *del Voglia* pariter hæredis ipſius Joſephi a die notitiæ obitus Caſcinæ fecerant Procuratorem ad præſentandum prædictum Equitem de Coſis ſub die 2. Julii 1706. qui præſentavit dictum Caſapierium 19. Octobris 1706. ſeu more Piſano 1707. & iſte ſic præſentatus non ſolum fuit admiſſus ab Ordinario, ſed etiam obtinuit contra reliquos præſentatos terminum unius menſis ad effectum extrahendi ſcripturas, quæ poſtmodum fuerunt, coram Judice exhibitæ ad probandam deſcendentiam Baronis Groppelli.

Ex hoc facto patet falſitas narrativæ ſuper devolutione ob lapſum Patronis terminum ad præſentandum, habemus enim duas præſentationes factas in Perſona Caſapierii intra legitimum tempus: primam ſcilicet factam per Baronem de Groppellis 17. Aprilis 1706. ſeu 1707. more Piſani, & ſic intra tempus quadrimeſtris a die vacationis beneficii 5. Januarii 1706. & alteram de eodem principali noſtro per Equitem de Coſis procuratorio nomine Catherinæ, & Lauræ hæredum Joſephi *del Voglia*, quæ præſentatio pariter ſecuta fuit intra terminum quadrimeſtris, ea ratione, quod per obitum Caſcinæ ſecutum 11. Maii
2 1706. competebat Joſepho *del Voglia*, ejuſque hæredibus novus terminus ad præſentandum a die ſupradicti obitus Caſcinæ præſentati ab eodem Joſepho per medium Equitis de Coſis, juxta Tear. *in c. ſi Electio de election. in* 6. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 7. *c. num.* 30. Rota *in Balneoregien. beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *pro ipſo, coram Reverend. Labacen. & in Mediolanen. beneficii* 18. *Maii* 1708. §. *Narrativa, coram Reverend. Giennen.*

Iſte autem novus terminus quadrimeſtris non poteſt computari a die 11. Maii 1706. quo obiit Caſcina, ſed a die, quo Catherina, & Marcus Antonius
3 hæredes Joſephi *del Voglia* habuerunt notitiam, quod Caſcina præſentatus, deceſſiſſet, quæ ſcientia non debet eſſe præſumpta, & conjecturalis, ſed poſitiva, indubitata, & certa probanda per Impetrantem Jure devoluto, ut in individuo firmant Vivian. *de Jurepatron. lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 8. Antonell. *de temp. legal. lib.* 3. *c.* 5. *num.* 8. Rota *in Mediolan. beneficii* 9. *Decembris* 1707. §. *Et quatenus, coram bon. mem. Caſſarello, &* 18. *Junii* 1708. §. *Narrativa, coram Reverendiſſimo Giennen. & in altera Mediolanen. beneficii* 2. *Julii* 1708. §. *finali, coram R. P. D. meo Ponente.*

Ideoque licet facta fuerit præſentatio 19. Octobris 1706. & ſic poſt quinque menſes a die obitus Caſcinæ Maii 11. attamen dicitur facta in tempore quadrimeſtris a die, quo hæredes Joſepi habuerunt notitiam obitus Caſcinæ, niſi Impetrator probet notitiam 4
iſtam fuiſſe habitam ſtatim, ut in ſpecie firmant Pax Jordan. *lucubrat. com.* 2. *libr.* 10. *tit.* 7. *numer.* 439. ibi = *Sub amplia tertio, ut præſumptio ſit pro Patrono quod præſentaverit tempore debito, & ignoraverit vacationem, niſi exadverſo ſciviſſe probetur* = Gabriel. *conſ.* 185. *num.* 11. *lib.* 2. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. allegat.* 72. *num.* 139. Garz. *de benefic. par.* 10. *cap.* 2. *num.* 134. *in fine.*

Eoque magis quia Ordinarius hanc præſentationem admiſit, ex quo inſurgit alia præſumptio, quod fue- 5
rit facta tempore debito, ut concludit Pax Jordan. *lucubrat. com.* 2. *lib.* 10. *tit.* 7. *num.* 351. ibi = *Sub amplia undecimo, ut ſi præſentatio fuerit admiſſa per Ordinarium præſumatur facta tempore debito.*

Imo etiamſi procedendo cum erroneo ſuppoſito præſentatio facta fuiſſet extra terminum quadrimeſtris, valida fuit eo ipſo, quod Ordinarius eam admiſit ea ratione, quod Epiſcopus poteſt admittere præſentationem Patroni, etiam extra quadrimeſtre, & ſi admiſſa fuerit, ea remanet valida per illam rationem, quod tali caſu agitur de ſolo præjudicio Ordinarii, facta eſt devolutio in ſuo ſemeſtri, quo durante poteſt admittere præſentationem extra terminum, quam admittendo dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentandum, quando, ut in caſu iſto Impetrator Apoſtolicus tunc non impetravit, ſed fere poſt annum, &
poſt lapſum ſemeſtre Ordinarii, ut optime Pax Jordan. *ubi ſupra lib.* 10. *tit.* 7. *n.* 351. ibi = *Quia Epiſcopus* 6
volens admittere poteſt præſentationem poſt lapſum temporis præſcripti ad præſentandum, & adeo admittendo illam præſumitur tacite prorogaſſe = Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. alleg.* 72. *num.* 170. Rota *deciſ.* 74. *num.* 10. *part.* 16. ubi reſpondet omnibus in contrarium loquendo in his præciſis terminis Caſtropal. *Oper. moral. part.* 2. *tract.* 13. *diſput.* 2. *punct.* 5. *num.* 8. & late *in Mediolanen. Beneficii* 9. *Decembris* 1707. §. *Et demum, coram bon. mem. Caſſarello, &* 18. *Junii* 1708. §. *Altero autem, coram Reverendiſſimo Giennen.*

Nihil juvante reſponſione, quod per talem admiſſionem præſentationis, nec præſumatur Ordinarius tacite prorogaſſe, nec minus præſumatur præſentatio 7
facta tempore debito, ex quo prædicta admiſſio facta fuit cum clauſula = *ſi & in quantum* = quoniam hujuſmodi clauſula nihil addit admiſſioni, nec eam reddit ſuſpenſam, aut conditionalem, ex quo ſolita eſt apponi de ſtylo in admiſſione omnium præſentationum, & ſolum operatur, ut audiantur oppoſitiones Contradictorum, ſed non tollit admiſſionem Ordinarii quantum ad Jus ſuum, & quantum ad ſe ſpectat in individuo firmavit Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 2. *part.* 2. *qu.* 1. *art.* 25. *nu.* 8. *fol. mihi* 714. ibi = *quando per habentem inſtituere fuit admiſſa præſentatio, & non rejecta præſumatur pro præſentatione, & ſic illam factam fuiſſe infra tempus datum a Jure, quamvis admiſſio fuiſſet facta, SI ET IN QUANTUM, quia omnino admiſſa eſt, & illa verba SI ET IN QUANTUM apponuntur, ut audiantur oppoſitiones quas non nego debere admitti, & poſſe probari per Opponentes* = concordat Vivian. *de Jurepatr. lib.* 7. *c.* 6. *num.* 9. ibi = *ſi autem præſentatio fuerit admiſſa præſumitur facta debito tempore, etiamſi fuerit admiſſio SI, ET IN QUANTUM, prout de ſtylo fieri conſuevit.*

Tanto magis quia Ordinarius poſt admiſſam præſentationem, admiſit inſuper præſentatum ad faciendam extractionem ſcripturarum, quæ etiam fuerunt judicialiter productæ adverſus compræſentatos, nec aliquis ex illis unquam oppoſuit de prætenſa nullitate præſentationis ob lapſum temporis ad præſentandum.

Agno-

Digitized by Google

& 14. Junii 1694. *coram R. P. D. Priolo, & in Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus* 1. *Februarii* 1715. §. *E conſpecta, coram Eminentiſſimo Scotto*, ſuper quo vide alibi ſcripta in hoc opere *in una Papien. ſeu Coſtiglinrum Juriſpatronatus*.

Prout non obſtat ſuppoſita fundatio deferens Juſpatronatus ad antiquiorem de Domo; eſt enim ſcarta-
14 faccium, ſeu ſimplex copia Teſtamenti a nemine ſubſcripta, nempe, nec a Notario rogato, vel alio, qui illud extraxerit, & ideo hæc chartula informis ponenda eſt ad partes, ut in his terminis firmavit Rot. *in Recanaten. Beneficii* 20. *Martii* 1702. §. *Denique, coram clar. mem. Card. Caprara, & in Cremonen. Beneficii* 11. *Maii* 1703. §. *Minuſque, &* 14. *Maii* 1706. §. *Et quamvis, coram Reverendiſſimo Labacen.*

Stante præſertim obſervantia in contrarium: etenim
15 de anno 1418. præſentarunt quinque Patroni *del Voglia* cum aſſertiva, ibi = *Qui omnes del Voglia* PRO PARTE EIS CONTINGENTE *ſunt Patroni, & in poſſeſſione, vel quaſi dict. Juriſpatronatus tam de Jure, quam de antiqua conſuetudine* = quæ præſentatio fuit effectuata, ex quo conſtat Juſpatronatus non ſolum non ſpectaſſe ad unicum antiquiorem de Domo, ſed inſuper ad plures *del Voglia* præſentantes pro parte eis contingente, & ſic per diviſionem linealem, juxta firmata in his terminis per Rot. *in Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Minuſque, &* §. *Sane, cor. R. P. D. Anſaldo*, in quibus terminis Juſpatronatus po-
16 tuit fieri hæreditarium in linea illorum *del Voglia* de Mantua per medium Iſabellæ, remanente gentilitio in linea illorum de Panormo, ſeu Joſephi ultimi defuncti, ut apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 33. *n.* 2. Rot. *in Imolen. Juriſpatronatus* 27. *Januarii* 1710. §. *fin. coram R. P. D. Lancetta, & in dict. Balneoregien. Beneficii ubi ſupra* §. *Nec refert, coram Reverendiſſimo Labacen.* vide in *dicta Papien. ſeu Coſtiglialarum Juriſpatronatus.*

Et juxta hanc methodum ſemper præſentarunt plures illorum *del Voglia*, ſcilicet de anno 1442. & ex enunciativis Viſitationum Epiſcopalium, & inſuper anno 1614. Ludovicus *del Voglia* de Mantua dedit mandatum ad præſentandum, tam nomine proprio, quam duorum ejus filiorum, anno 1622. facta fuit donatio Juriſpatronatus vita durante a duobus fratribus *del Voglia* de Patrono, anno 1638. fuit facta præſentatio donatario nomine illorum de Panormo, & procuratorio illorum de Mantua, & ita etiam fuit practi-
17 catum in ultimo ſtatu, quæ obſervantia ſicut oſtendit ſemper factas fuiſſe præſentationes a pluribus *del Voglia* tam de Panormo, quam de Mantua, nunquam vero ab uno antiquiore Domus, ita deſtruit in radice informem carthulam Teſtamenti aſſertæ fundationis, & deſtruit etiam aſſertam obſervantiam unice innixam dictæ chartulæ conformi, ut optime Rot. *deciſ.* 472. *in fine, coram Buratt. & deciſ.* 152. *n.* 28. *&* 29. *coram Cerro. & in Pampilonen. Beneficii, ſeu portionis de Liedena* 23. *Martii* 1703. §. *Juncta, coram Reverendiſſ. Giennen.*

Qualitas autem hæreditaria Baronis Gropelli reſpectu Iſabellæ *del Voglia* ejus matris, & quod iſta fuerit filia Friderici filii Ludovici probata remanet ex documentis, & per conſequens etiam excluſa remanet devolutio ob præſentationem hæredis Iſabellæ *del Voglia* factam in termino quadrimeſtris, cum linea de Mantua fuerit in quaſi poſſeſſione præſentandi juxta ultimos ſtatus 1622. 1638. & 1651. & ex ſuperius probatis ſemper præſentaverint plures lineæ plurium Patronorum *del Voglia* reſpective de Mantua, & de Panormo.

Cumque propterea agatur de gratia piſcatoria pro devoluto, & hæc devolutio excluſa remaneat ſtantibus duabus præſentationibus factis in tempore ab hæredibus Joſephi *del Voglia* de Panormo, ac etiam Gropello hærede Iſabellæ, & aliorum *del Voglia* de Mantua, ſive una, ſive altera præſentatio cumulative, vel disjunctive accipiatur, clara remanet inſubſiſtentia im-
18 petrationis Apoſtolicæ, tanquam non juſtificata narrativa non factæ præſentationis in tempore ad præſentandum præfixo, ut etiam in dubio pronunciandum venit contra impetrantem, & ad ſuſtinendum actum præſentationis, Rota coram Emerix Jun. *dec.* 1254. *n.* 1. *& in rec. d. deciſ.* 74. *n.* 13. *&* 14. *part.* 16. *cum aliis in dict. Mediolanen. Beneficii* 2. *Julii* 1708. §. *finali, coram R. P. D. Lancetta.*

Hæc cauſa per duas vices propoſita in Sacræ Rotæ Auditorio nunquam fuit reſoluta, nam ſub die 15. Junii 1711. dictum fuit = *iterum proponatur* = & in alia propoſitione habita 15. Aprilis 1712. Indeciſa remanſit, mediante ſolito reſcripto iterum proponatur, & videant Quintus, & Sextus, & poſtea quid actum fuerit inter Partes ignoro.

Arianen. Archipresbyteratus.

ARGUMENTUM.

Agitur de Jurepatronatus Perſonæ Potentis, quod juxta rigoroſam formam S. Concilii Tridentini probatum non dicitur ex circumſtantiis, de quibus in Corpore.

SUMMARIUM.

1 *Proviſus Apoſtolicus de libero ad effectum obtinendi executionem ſuarum Litterarum, non indiget ulteriori Juſtificatione Libertatis Beneficii.*

2 *Proviſus de Beneficio tanquam de Jurepatronatus Potentis debet illud probare ad formam Conciliarem.*

Amplia, ut num. 3.

4 *Dotatio Eccleſiæ facta de Decimis dicitur facta de bonis Eccleſiæ.*

5 *Copia extracta ab altera copia informi nihil probat.*

6 *Non poteſt inchoari principium immemorabilis a ſententia in pluribus Judiciis rejecta.*

7 *Epiſcopus concedendo de novo Juſpatronatus, quatenus opus ſit, demonſtrat ſe fuiſſe incertum de præexiſtentia illius.*

8 *Actus ſuſpectus, & colluſivus nullam fidem meretur.*

9 *Cartula informes in materia Juriſpatronatus nihil probant, etiam junctis adminiculis.*

10 *In dubio judicandum eſt pro libertate Eccleſiæ.*

11 *Probatio Juriſpatronatus ad formam Concilii adimpleta non remanet per enunciativas emiſſas in Inſtitutionibus Ordinariorum; neque per Teſtes.*

12 *Lis ſemel conteſtata ſemper durare dicitur, donec fuerit terminata per rem judicatam.*

13 *Sententia eſt nulla non præmiſſa citatione legitima, & quando.*

14 *De requiſito ſecundi auditus in probatione Immemorabilis per Teſtes.*

15 *Sententia injuſta attendi non meretur.*

16 *Sententia ineffectuata non habetur in conſideratione.*

17 *Sententia Principis Laici attenduntur etiam in materia Juriſpatronatus ad probationem facti.*

18 *Proviſiones Apoſtolicæ de reſervato ſunt incompatibiles cum Jurepatronatus, & declarant licet non immutent ſtatum beneficii.*

19 *Litis pendentia ſuper Jurepatronatus non facit, quod beneficium ſit providendum de libero, ſed cum derogatione Juriſpatronatus in totum.*

20 *Per hanc derogationem conſervantur Jura Patroni.*

21 *Gratia derogatoria medietatis vocum Canonizat eandem medietatem derogatam favore compatroni.*

22 *Vacante Beneficio apud Sedem per aſſecutionem incompatibilis Collatio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam.*

23 *Præſertim ſtante decreto, quod de beneficio ſic vacato per Sedem Apoſtolicam tamen diſponi poſſit, quod irritat collationem Ordinarii.*

24 *Collatio Ordinarii nulla non præjudicat libertati Eccleſiæ.*

25 *Sententia Ordinarii contradictoria habetur pro non lata.*

26 *Arma, & Inſignia in Campanili non probant Juſpatronatus.*

ALLEGATIO XCVII.

VAcata apud Sedem Eccleſia Parochiali ſub titulo Archipresbyteratus exiſtente in Terra Montis Leonis Arianen. Diœceſis propter aſſecutionem incompatibilis habitam per Joſephum Caſtillum ejus ultimum poſſeſſorem emanarunt in Dataria Apoſtolica duæ Proviſiones; altera ſcilicet tanquam de Jurepatronatus Baronis prædictæ Terræ in favorem Domini Britii, altera vero tanquam de libero in favorem Antonii Albanenſis prælecti in concurſu, & introducta Cauſa in Sacra Rota, diſputabatur dubium = *An, & quæ Litteræ Apoſtolicæ ſint exequendæ* = & Litteras obtentas ab Antonio tanquam de libero exequendas eſſe ſentiebam.

1 Aſſiſtentia enim Juris militat pro libertate Beneficii ad excluſionem ſervitutis Juriſpatronatus, ideoque Proviſus Apoſtolicus de libero fretus aſſiſtentia Juris dicitur habere pro ſe probationem probatam, abſque neceſſitate ulterius juſtificandi liberam collationem beneficii ad effectum obtinendi executionem ſuarum Litterarum, juxta Theoricam Innocent. *in cap. cum venerabilis de exception. n. 9.* communiter per Doctores noſtros receptam, & paſſim in Tribunalibus canonizatam, ut apud Menoch. *de præſumpt. libr. 3. præſumpt. 90. lib. 1.* Rot. *coram Cavaler. deciſ. 159. n. 1. & coram Seraphin. deciſ. 1353. num. 2. & 3. & coram Royas deciſ. 99. num. 4. & coram Ninoc. deciſ. 39. num. 4. & in recent. deciſ. 514. num. 2. part. 17. & deciſ. 395. num. 4. part. 19. & in Urbanien. Canonicatus 29. Maii 1693. §. Hac enim, coram bon. mem. Muto, & in Cremonen. Beneficii 11. Maii 1705. §. Non ſolum, coram R. P. D. Kaunitz.*

2 Hinc Dominus Britii, qui prætendit executionem Litterarum tanquam de Jurepatronatus, habet in ſe duriſſimum onus concludenter probandi exiſtentiam Juriſpatronatus juxta rigoroſam formam præſcriptam contra Perſonas potentes *in ſeſſ. 25. cap. 9. de reform.* ſcilicet per Inſtrumentum fundationis, vel dotationis; eoque deficiente per immemorabilem una cum præſentationibus continuatis, & effectum ſortitis ſpatio 50. annorum, & probatis per authenticas ſcripturas, alias ſi probatio hæc deficiat in minimo; vel ſit turbida, & minus concludens, non eſt recedendum ab aſſiſtentia Juris, quæ favet libertati Beneficii in hac materia ſuſpectiſſima de uſurpatione, in qua = *plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiritur* = juxta verba relati Concilii Tridentini, ut advertunt Leo *in Theſauro for. Eccl. part. 2. cap. 21. n. 6.* Fagnan. *in cap. Conſultationibus n. 8. de Jurepatr.* Antonin. *variar. reſol. libr. 1. reſol. 3. num. 7.* Adden. ad Buratt. *deciſ. 139. n. 11. & ſeqq.* Rot. *deciſ. 247. num. 4. & ſeqq. & deciſ. 245. n. 45. & ſeqq. part. 9. tom. 1. & deciſ. 187. n. 3. & 4. part. 12. & deciſ. 539. n.*

3 *4. part. 19. tom. 2.* Fortius autem, quia Litteræ a Domino Britii obtentæ continent ſolitam clauſulam = *Verificato prius, coram Ordinario loci ad præſcriptum Concilii Tridentini dicto Jurepatronatus ex fundatione, vel dotatione* = quæ clauſula adſtringit Proviſum ad exactiſſimam, & rigoroſam probationem Juriſpatronatus, juxta præſcriptum Sac. Concilii Tridentini faciendam in petitorio, ubi non admittitur probatio præſumptiva, ſed ſtrictiſſimus venit rigor formæ Conciliaris, Rota *deciſ. 184. num. 10. part. 12. rec.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæſt. 13. num. 117.* Gratian. *diſcept. 850. num. 1.* & late firmatum fuit *in Lucana Beneficii 22. Februarii 1709. § Quo enim, & §. Addito, & 26. Junii ſubſequentis §. Quamvis enim, coram R. P. D. Falconerio.*

Talis probatio neque per umbram facta fuit, aut fieri poteſt a Domino Britii; Etenim habemus principium infectum, reflectendo, quod Eccleſia, cujus prætenditur Juſpatronatus non habet alios reditus niſi illos conſiſtentes in Decimis Territorii proprii; Cumque Baro allegaverit ſe eſſe Patronum ex cauſa dotationis ex Decimis, manifeſtum redditur argumentum uſurpationis, quia Decimæ ſunt reditus Eccleſiæ ſpectantes ad ipſum jure proprio, & etiamſi verum foret Baronem eas aſſignaſſe Eccleſiæ, dotatio dicitur 4
facta de bonis Eccleſiæ, nec potuit exinde acquiri aliquod Juſpatronatus, juxta Gloſſ. *in Can. Apoſtolicos in verb. ſtruxiſſe 12. quæſt. 2.* Felin. *in cap. cum Venerabilis n. 37. poſt medium, verſ. Et adde,* Rocc. de Curt. *de Jurepatron. in verb. dotavit n. 26.* Lambertin. *eodem tract. lib. 1. part. 1. quæſt. 8. art. 2. n. 5. & art. 7. num. 2. & art. 8. n. 2.* Rot. *deciſ. 630. n. 56. part. 4. tom. 3. & in Parmen. Beneficii 8. Martii 1700. §. Neque obſtare in fin. cor. R. P. D. Scotto, & dixi* Ego *Diſcept. Eccleſ. 22. num. 24.*

Poſito hoc principio una cum ſuſpicione uſurpationis, quæ militat in perſonis potentibus, nihil obſtare valent actus ex parte Baronis adducti, ſcilicet ſententia, ſeu decretum Ordinarii de anno 1510. una cum præſentationibus, quæ factæ ſupponuntur de annis 1518. 1547. 1570. & 1571. Quoniam præallegata ſententia, quæ pro baſe magna allegatur ad probandam exiſtentiam Juriſpatronatus, eſt merum ſcartafaccium abſque ulla nota, aut ſigno legalitatis, prout fuit recognitum per Notarium ſpecialiter deputatum uſque de anno 1629. Ideoque nihil relevat, quod Copia hujus ſomniatæ ſententiæ extracta fuerit ex proceſſu fabricato de anno 1629. cum in hoc proceſſu inſertum fuerit merum Scartafaccium, utique ſi illud nihil probat, tanquam ſimplex Cartula; ita nec etiam probare valet Copia extracta ab altera Copia informi, ut in puncto Copiarum Informium regiſtratarum in proceſſibus, 5
ſæpius firmavit Sac. Tribunal. Rotæ *coram Coccin. deciſ. 1295. num. 2. & ſeqq. & deciſ. 1351. n. 3. & coram Gregor. deciſ. 550. in fin. & in Recanaten. beneficii 20. Martii 1702. §. Denique in fin. coram Eminentiſs. Caprara, & in Cremonen. 14. Maii 1706. §. Productionem vero, coram R. P. D. Kaunitz.*

Quod autem aſſerta ſententia anni 1510. ſit copia extracta ex copia informi eſt evidentiſſimum, quia Baro in proceſſu anni 1629. produxit ſimplex Scartafaccium; Cum autem Copia hujus proceſſus tranſmiſſa fuit ad Metropolitanum Beneventi occaſione appellationis, Dominus Britii hodie dat extractionem factam a Notario ab hac Copia, & licet Notarius regiſtrando verba Scartafaccii in fine apponat verba = *adeſt ſignum dicti Notarii* = hoc tamen eſt falſiſſimum, quia Originalis proceſſus anni 1629. dicit = loco † ſigni = quæ falſitas convincitur ex dicta recognitione facta de anno 1629. Indubitanter autem, quia hujuſmodi ſententia fuit impugnata per Fiſcalem Curiæ Epiſcopalis in lite anni 1596. & quod pejus eſt in altera lite anni 1619. inter Fiſcalem, & Baronem fuit abſolute negata, & facta perquiſitione in regiſtris beneficiorum exiſtentibus in Archivio Epiſcopali ab anno 1469. uſque ad 1517. non fuit repertum tale documentum, immo nec ullus ſtatus de Jurepatronatus falſo præſuppoſitus in eadem ſententia, & Baro uſquetunc dedit articulos ad probandam hanc ſententiam per Teſtes, qui tamen examinati nihil probare potuerunt; Et poſt hæc Ordinarius Arianen. protulit ſententiam definitivam contra Baronem, ut dicetur infra. Ideoque abſurdum videtur inchoare 6
velle principium Immemorabilis ex hac ideali ſententia, quæ non ſolum nunquam probata fuit niſi per Copias informes, ſed etiam poſitive rejecta extitit in duobus Judiciis annorum 1596. & 1649. ex firmatis per Rotam *deciſ. 472. in fin. coram Buratt. & dec. 152. ſub num. 28. & 29. coram Cerro, & in Pampilonen. Beneficii, ſeu portionis de Eliedena 23. Martii 1703. §. juncta præſertim, coram Reverendiſſimo Omanna, & in Cremonen. Beneficii 14. Maii 1706. §. Minuſque, & §. Productione, coram R. P. D. Kaunitz.*

Ultra inveriſimilitudinem, quæ reſultat ex figura aſſertæ ſententiæ ubi ponitur, quod Dux Caraffa tunc temporis Baro ob Bellorum diſcrimina perdidiſſet ſcripturas concernentes Juſpatronatus, petendo, quod eo recognito ex regiſtris Curiæ Epiſcopalis canonizaretur ab Epiſcopo, quatenus opus eſſet concederetur de novo, prout factum fuiſſe ſupponitur per

ſen-

ſententiam Vicarii, aſſiſtenia Epiſcopo acceptaoia, & collaudante ſententiam, & quatenus opus ſit concedeote Juſpatronatus de novo, quodque eſſet coovocato Capitulo Cathedrali, ejoſque Canooicis ſententiam acceptantibus, & de præmiſſis ſe contentantibus, & qoatenus opus eſt, eorunque conſenſum, & aſſenſum præſtantibus, & concedentibus, egregia quidem ſententia, quæ dat intelligere quantum Epiſcopus tunc temporis ante Concilium Tiidentinum eſſet obedientiarius Baronis; Quis enim merito non ſuſpicatur ex nimia, & inſolits ſolemnitate bujus actus, ubi canonizatum ſuit Juſpatronatus tanquam antea conceſſum non quidem ea fuodatione, vel dotatione, ſed ibi = *ex legitimis, & rationabilibus cauſis* = ſiguratum ſuit, quod eſſent deperditæ ſcripturæ ob calamitatem bellorum, quando id eſſe ſalſum uſque de anno 1396. accerrime, & prudenter oppoſuit Fiſcalis Curiæ Epiſcopalis, dicendo, quod nunquam bella ſucceſſerant in loco, obi habitabat Baro. Ultra quod ſi Juſpatrooatus petebatur recognoſci ex regeſtris Curiæ Epiſcopalis ſuppooendo, quod ibi adeſſent ſcripturæ, & documenta Juriſpatronatus; Ergo nihil importabat an eſſent deperditæ illæ extaores in Saccolo Baroois, neque hoc potuit eſſe motivum niſi affectatum extorquendi ſenteotiam Canonizatoriam Juriſpatronatus, cum tanta ſolemnitate, & Congregata Capitulo Cathedralis, ex quo inſurgere ſuſpicionem ſaſſitatis, tradnot Bald. *in leg.*1. *num.*16. *Cod. de ſervit.* Rot. *dec.*207. *n.*24. *& dec.*237. *n.*7. *part.*17. *& dec.*619. *n.*6. *part.*18. *tom.* 2. *& in dicta Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Productionem in fin. coram R.P.D. Kaunitz.*

Eoque magis, quia eodem tempore caoonizatum ſupponitur Juſpatronatus, & quatenus opus ſit conceſſum *de novo*, quæ eſt contradictio io terminis, quod
7 enim jam meum eſt, non debet amplius fieri meum, ſeu mihi concedi de novo. Iſte igitur modus agendi, ſcilicet concedendi Juſpatronatus de novo, quatenus opus ſit; aperte demonſtrat Epiſcopum fuiſſe incertum, & valde dubiom de præexiſtentia aſſerti Juriſpatronatus, ut per Barboſ. *diction.*312. *n.* 12. *de ejus conſil.* 385. *n.*2. Surd. *conſ.*186. *n* 14. Berous *conſ.*140. *num.*17. *lib.* 2. Et hæc cauſa fuit, quare Epiſcopus in hoc actu convocavit Capitulum Cathedralis, ejuſque conſenſum adhibuit; qui cum neceſſarius oon ſit in ſimplici recognitione Juriſpatronatus, Paa Jordan. *tom.*2. *lucubr. lib.*10. *tit.*7.*n.*474. Agnoſcendo propterea ſtimulante conſcientia, quod concedebat de novo Juſpatronatus ſine ulla legitima cauſa, imponendo ſervitutem Eccleſiæ, voluit adhibere ſolemnitatem cooſenſus Capituli, quam credidit ſufficientem in hac ſpecie alienationis, ex deductis per Turricell. *de reb. Eccleſ. non alienan. cap.*9. *n.*16. & in terminis ooſtris Card. de Luc. *de Jurep. diſc.* 12. *n.* 5. *dec.*318. *n.*7. *part.*5. *& dec.*247. *n.*10. *part.*7. *& dec.*6. *n.* 2. *& dec.*137. *n.*10. *part.* 10. *recent.* Quæ omnia manifeſtam reddunt inveriſimilitudinem, fraudem ſuſpicionem, & ſalſitatem hujus imaginariæ ſeotentiæ, tot, tantaſque graviſſimas exceptiones præſeſerentes; itaut etiam quando per malam hypotheſim ea oſtendi poſſit in forma autheotica, potius retorquetur ad probandum initium uſurpationis Juriſpatronatus, ſioo ullo canooico titulo fundationis, aut dotationis, ſed ex privilegio, & ex metu præpotentia extorti, ex deductis per Rotam *dec.*247. *n.*12. *part.*7. *recent. & in Caſentina Abbatia* 16. *Januarii* 1679. §. *Nec obſtare, coram Matthaio, & in d. Cremon. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Nec prædictus* §. *Ab enunciato, &* §. *Minuſque, coram R.P.D. Kaunitz.*

Reiecta hac ſeotentia nec minus principium immemorabilis deſumi poteſt ab aſſerta præſentatione anni 1518. quia hæc etiam ſcriptura eſt ſolemne ſcartafaccium, dum Notarius fatetur eam extraxiſſe ea libro exhibito per Notarium Marcellum de Colucellis, & eidem reſtituto, qui ſane liber non eſt Prothocollum, ſed liber privatus quarundam adnotationum per privatam perſonam conſigoatus Notario, ac inſuper laceratus in multis paginis in principio, medio, & fine, ut ex fide ejuſdem Notarii, qui tunc temporis eam produxit, & conſequenter hæc etiam eſt ſcriptura informiſſima, & ponenda ad partes, in hac præſertim materia ſuſpectiſſima Juriſpatrooatus potentis, ubi Sacrum Concilium in dicta *ſeſſ.*25. *cap.*9. *de reform.* de nullo alio confidit, niſi de publicis documentis, & authenticis ſcripturis, ut etiam in Jurepatronatus privatorum firmavit Rot. *in dicta Recanaten. Beneficii* 20. *Martii* 1702. §. *Denique, coram Eminentiſſ. Caprara, & in Cremonen. Beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *Minuſque, &* 14. *Maii* 1706. §. *Quamvis, cor. R.P.D. Kaunitz.*

Reflectendo etiam ad turpem colluſionem, & ſuſpicionem, quam præſefert iſte aſſertus actus anni 1518. ſupponit enim Archipresbyteratum fuiſſe primo loco collatum uti liberum Auguſtino Ferduto, deinde autem Epiſcopus, qui tunc erat Diomedes Caraffa filius Domini Franciſci Caraffæ Ducis Ariani, & Baronis Loci, rogatus per Epiſtolam ab ejus Patre, confirmavit eundem Auguſtinum Ferdutum in poſſeſſione Beneficii, cum aſſertiva, quod eſſet de Jurepatronatus ſui Patris, qui præſentaſſet dictum Auguſtinum. Vide ergo quanti valeat hic egregius actus adeo patenter colluſivus, & qui ponitur pro prima præſentatione, quando habemus antecedentem Viſitationem Epiſcopalem anni 1517. ubi viſitata fuit Eccleſia tanquam libera, & ſine mentione Juriſpatronatus, & aſſeritur eſſe Rectorem illius Epiſcopum Biſacien. Quæ omnia 8
manifeſtant nullam fidem mereri dictum Scartafaccium adeo ſuſpectum, & colluſivum inter Patrem, & Filium, juxta *Text. in leg. data* 27. *Cod. de donat.* ibi = *Siquidem Clandeſtinis, ac domeſticis fraudibus facile quovis pro negotii opportunitate confingi poteſt, vel id quod vere geſtum eſt aboleri* = Altograd. *conſ.*21. *n.*51. *& ſeqq. lib.*2. Rot. *cor. Peutinger. dec.*21. *n.*16. *& dec.*319. *n.*11. *part.*12. *recent. & dec.*16. *num.*20. *part.*19.

Comincat Rubrica Scartaſacciorum etiam in aſſer- 9
tis præſentationibus, ſeu Inſtitutionibus annorum 1547. 1570. & 1571. Cum omnes ſint cartulæ informes, & vulgo dicitur *Copiaccie*, quæ propterea non merentur allegari in hac materia ſubiecta, immo tales chartulas nec etiam probare junctis adminiculis, ex quo deficit ſubſtantia præexiſtens, dixit Rota *in dicta Recanaten. Beneficii* 20. *Martii* 1702. §. *Nec relevant, coram Eminentiſſimo Caprara.* Fortius ergo ſtante reprobatione hujuſmodi chartularum judicialiter facta; ut oſteoditur infra ſuo loco. Non ommittendo etiam quoad hos prætenſus actus reflectere, quod ille anni 1547. eſt ſuſpectiſſimus, quia erat adhuc Epiſcopus Diomedes Caraffa, cujus Pater propter rebellionem privatus fuerat Ducatu Ariani ab invictiſſimo Imperatore Carolo V. & ſucceſſerat in Ducatu Princeps Gonzaga ejuſdem Caroli conſanguineus; Cujus prætenſioni circa Juſpatronatus Epiſcopus depreſſus reſiſtere noo poterat, maxime quando favore ſui Patris Ducis Caraffa præjudicium Eccleſiæ prædictæ jam fecerat; Alii vero actus 1570. & 1571. ſunt inveriſimiles tanquam facti in Civitate Neapolis, & Beneventi, & in primo ex illis dicitur = *Licet poſt quadrimeſtra fuerit præſentatus* = magna bonitas Epiſcopi recipiendi præſentationes factas poſt quadrimeſtre, ultra quod apparet actus ita geſtus ob promiſſionem aſſerti præſentati de ſolvendo quartam Epiſcopo nunquam ante ſolutam, cui proinde cauſam dedit promiſſio temporalis, quæ ſuſpectum reddit factum Donati de Laurentiis novi Epiſcopi; Quæ exceptiones ſufficerent ad non deferendum etiam authenticis ſcripturis, cum in hac materia ſufficiat ſimpliciter inturbidare actus contrarios, ut ſtet firma aſſiſtentia juris pro libertate Eccleſiæ, pro qua etiam io dubio judicandum ve- 10
nit, ut animadvertit Rota *dec.*126. *num.*15. *&* 16. *part.*5. *rec. & in Caſentina Abbatia* 16. *Januarii* 1679. §. *Nec etiam obſtare, cor. Card.* ..... *& in d. Cremonen. Beneficii* 15. *Maii* 1706. §. *Nec prædictis in fin. coram R.P.D. Kaunitz.*

Iſti ſunt omnes prætenſi ſtatus de Jurepatronatus, quos habere ſupponit Baro; nam alii, qui ſequuntur per 100. annos; & ultra, ſunt in contrarium pro libertate Eccleſiæ; Unde ſiſtendo pedes io actibus retro prætenſis ab anno 1510. uſque ad 1571. dilucide aſſequimur eos nec inſervire poſſe ad probationem immemorabilis, nec minus præſentationum effectuatarum per 50. annos, non quidem immemorabilis; tum quia

Google

ſunt Scartaſaccia nihil probantia, tum quia ſunt ſuſpectiſſima, & mille exceptionibus viciata; tum demum, quia non continent curſum 100. annorum omnino neceſſarium ex communi ſententia, de qua Ventrigl. *in prax.* 2. *annot.* 1. §. 2. *n.* 20. ubi quod non ſufficit curſus 85. annorum, Spad. *conſ.* 12. *n.* 1. *lib.* 3. Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 9. *ſub n.* 110. Card. de Luc. *de Jurepatr. in ſumm. n.* 71. Panimoll. *dec.* 10. *adnot.* 1. *n.* 82. Rot. *coram Celſo dec.* 193. *n.* 4. *& in Hieraten. Parochialis* 25. *Junii* 1700. §. *Cæterum*, *coram bon. mem. Muto*.

Prout nec etiam actus præadducti probant 50. annos præſentationum; quia nullus ex illis continet aliquam præſentationem, ſed omnes ſunt Inſtitutiones cum enunciativis præſentationum factarum, quæ enunciativæ quando etiam oſtenderentur in forma authentica, nihil juvarent ad ſatisfaciendum formæ conciliari, quæ requirit Inſtrumenta publica præſentationum,
11 neque adimpleta remanet per enunciativas emiſſas in Inſtitutionibus Ordinariorum, ut magiſtraliter diſcuſſo articulo, firmavit Rot. *coram Merlino deciſ.* 349. *n.* 2. *in fin.* Barboſ. *ad Concil.* 181. *num.* 5. *cap.* 9. *de reform. n.* 65. *& de Jur. Eccleſiaſtic. lib.* 3. *cap.* 12. *n.* 123. Seraph. *dec.* 2367. *n.* 5. *& cor. Coccin. deciſ.* 1584. *n.* 51. *&* 52. Immo nec ſufficere probationem præſentationum factam per Teſtes quia de ipſis Concilium non confidit, ſed tantum de authenticis Scripturis, ſæpius deciſum fuit per Sac. Congregationem Concilii, teſte Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 18. *num.* 79. Barboſ. *ad Concil.* 585. *n.* 25. *cap.* 9. *de reform. n.* 64. Mantic. *dec.* 89. *n.* 2. Adden. ad Gregor. *deciſ.* 222. *n.* 11. Rot. poſt Vivian. *de Jurepatr. deciſ.* 9. *num* 6. Merlin. *dicta deciſ.* 349. *n.* 6. Coccin. *d. dec.* 1784. *n.* 51. Pax Jordan. *tom.* 2. *lucabr. lib.* 10. *tit.* 7. *n.* 113. *verſ.* 5. *tandem*.

Diximus actus ex parte Baronis prætenſos reſtringi ab anno 1510. uſque ad 1571. quia ſucceſſive Epiſcopi poſt publicationem Concilii Tridentini aperuerunt oculos, & de anno 1595. cum Baro præſentaſſet quendam Jaſinum, & produxiſſet ſolitas cartulas informes ſententiæ anni 1510. una cum aſſertis inſtitutionibus uſque 1571. formaliter ſe ſe oppoſuit Fiſcalis Curiæ Epiſcopalis impugnando omnia producta per Baronem, & allegando, quod etiamſi jura producta juſtificarentur, continerent manifeſtam uſurpationem Juriſpatronatus, ſignanter excipiendo contra aſſertam ſententiam anni 1510. quod contineret falſum motivum deperditionis ſcripturarum Baronis, quod nullum verbum in ea legeretur de fundatione, & dotatione, quod ubi juſtificaretur, eſſet extorta ex magna potentia Principum de Gonzaga, ex quo omnes reditus Eccleſiæ conſiſtebant in decimis, & bonis largitione privatorum fidelium donatis, concludendo ibi = *quibuſque*, *&c. conſideratis tanquam extremis*, *quis nam non judicabit jus præſentandi uſurpatum a Dominis retroactis Baronibus* = adjungendo etiam ipſos uſurpaſſe decimas Canonicas, ibi = *Non auderunt Jus hujuſmodi præſentandi uſurpare*, *verum etiam jus quartæ de jure debitum menſæ Epiſcopali prætendentes*, *ac indebite præſumentes ipſas decimas Canonicas ſubeſſe uſurpationi hujuſmodi Juris præſentandi*, *quandoquidem ſuper decimis Canonicis*, *præſertim ſi laicus ſit*, *jus aliquid acquirere poteſt*. =

In hoc igitur ſtatu clare apparet inchoatam fuiſſe litem in petitorio inter Fiſcalem pro libertate Eccleſiæ, & Baronem pro ejus ſervitute contendentes, ut ex tali oppoſitione Fiſcalis dici introductam litem in petitorio, firmavit Rot. *in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *Eadenque*, *coram R. P. D. Falconerio*, quæ propterea interrupit omnem continuationem præſcriptionis, ſi quæ antea cœpta fuiſſet, non obſtante, quod Ordinarius in hac lite pronunciaverit ſuper manutentione favore Baronis, dando in meto poſſeſſorio inſtitutionem ejus præſentato; quoniam hoc ita feciſſe videtur propter finem particularem; ſed nihilominus in bono jure voluit præjudicare Eccleſiæ, ſed contemporanee in ſententia inſtitutionis reſervavit utrique Parti diſcuſſionem Judicii tunc jam conteſtati per Fiſcalem; Quæ introductio, ſeu proſecutio litis in petitorio ſic reſervata ſufficit ad retardandam interruptionem præſcriptionis propter malam fidem introductam in poſſeſſorio, & ad effectum ut præſcriptio Baronia non poſſit deſumi a parte antea, quia lis ſemel conteſtata, & reſervata in petitorio inter Fiſca- 12
lem, & prætenſum Patronum, ſemper perdurare dicitur; donec, & quouſque fuerit terminata per rem judicatam; ut in his terminis punctualiſſimis dixit Rot. *in Majoricen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704. §. *quo vero ad ſecundam*, *coram bon. mem. Muto*, *&* 11. *Maii* 1705. §. *Potiſſimo*, *coram eodem*, *& in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *Hæc nanque*, *coram R. P. D. Falconerio*.

Nec autem lis de anno 1596. in petitorio, nec non reſervata per Judicem, ut ſupra fuit poſtea ſolemniſſime reaſſumpta, & continuata, occaſione mox referendæ vocationis anni 1629. Licet enim ſupponatur, quod inter medio tempore per viam reſignationis emanaverint duæ proviſiones Apoſtolicæ de annis 1607. & 1612. cum narrativa Juriſpatronatus, & accedente conſenſu Baronum Loci, attamen nulla ratio habenda venit de his duabus proviſionibus intermediis, dum nullatenus probatur Barones dediſſe conſenſum, niſi per ſolita Scartaſaccia, & chartulas informes nihil probantes; Ac ulterius iſtæ Proviſiones Apoſtolicæ habebant in ventre ſolitam clauſulam = *Verificato prius Jurepatronatus ex dotatione*, *vel fundatione* = quas propterea executor non poterat executioni demandare, niſi audito, & citato Procuratore fiſcali, cum quo pendebat lis jam introducta, & ſic in ejus, ſeu Eccleſiæ præjudicium, executio literarum, & conſenſus prædicti fuerunt nulli, & attentati, nec in aliquo Eccleſiæ præjudicare voluerunt, ut in puncto Rota *in dicta Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. § *In ſecundis vero*, *coram R. P. D. Falconerio*, Rot. *coram Coccin. dec.* 1784. *n.* 44. *& coram Seraph. dec.* 1395. *n.* 7. *verſ. nec fuit citatus*, *& in rec. dec.* 184. *n.* 6. *part.* 12. *& in dicta Cremonen. Beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *Reſpectu demum*, *coram R. P. D. Kaunitz*.

Anno igitur 1629. reaſſumpta, & continuata fuit lis inter Fiſcalem, & Patronum inchoata de anno 1596. dum in eo ſtatu Galeottus Capit. tunc temporis Baro præſentavit Marianum Siella, exhibendo coram Ordinario pro juſtificatione aſſerti Juriſpatronatus omnes informes copias, ſeu Scartaſaccia annorum 1510. 1518. 1570. 1571. 1607. & 1612. Verum Procurator fiſcalis oppoſuit illegalitatem ſcripturarum, immo probavit earum falſitatem, producendo fidem perquiſitionis actorum, & regeſtrorum Curiæ Epiſcopalis, & Archivii, in quibus non reperiebantur aliqui ſtatus, ſeu proviſiones de Jurepatronatus, ex hoc falſum oſtendendo ſententiam anni 1510. ex quo convictus Baro convolavit ad probationem prædictorum actuum per Teſtes; dando articulos per ſingulis relatis actibus tam ſententiæ, quam inſtitutionum ab anno 1710 uſque tunc, ſed Teſtes deſuper examinati nihil probarunt, dicendo ſe remittere ad ſcripturas, de quibus erat quæſtio an extarent; Unde Ordinarius cauſa cognita, & viſis teſtibus, pronunciavit per ſententiam definitivam non conſtare de Jurepatronatus, nullum Jus competere Baroni, Eccleſiam eſſe liberæ collationis, Marinum præſentatum eſſe excludendum, & affigi edictum pro concurſu habendo, prout fuerunt affixa edicta concurſus de Menſe Octobris 1630. Ex qua ſententia Iſta cum Cauſæ cognitione, & quæ habet oculos retro ad principium litis introductæ de anno 1595. ſive 1596. plene canonizata fuit libertas Eccleſiæ, & uſurpativa prætenſio Baronis ſuper Jurepatronatus, ſententiam anni 1510. eſſe falſam, vel extortam ex præpotentia Baronis, & ita etiam falſos, & irrelevantes eſſe alios actus per Scartaſaccia probatos, & conſequenter hæc ſententia facit ſtatum quoad omnes Barones ſucceſſores, tanquam lata prævia Cauſæ cognitione, & cum legitima contradictione; Rot. *in Aſtoric. Parochialis* 6. *Februarii* 1709. § *Potiſſime*, *cor. R. P. D. Scotto*, *& in Compoſtellana Parochialis* 28. *Novembris* 1696. §. *Quod autem & 17. Junii* 1697. §. *His ſtantibus*, *coram R. P. D. Prioſo*, *& in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Majora*, *coram R. P. D. Kaunitz*, *&* 3. *Decembris ejuſdem anni* §. *Tandem*, *coram R. P. D. Lancetta*, & in termi-

terminis ſententiæ latæ in petitorio in ſequelam reſervationis Jurium ſactæ in antecedenti Judicio, Rota *in dict. Majoriten. beneficii* 28. *Novembris* 1704. §. *Quo vero & 11. Maii* 1705. §. *Potiſſime, coram bon. mem. Muto*.

Nihil obſtante, quod elapſis 13. annis Baro ſucceſſor de anno 1643. extorſerit in gradu appellationis ſententiam revocatoriam Ordinarii Arianen. ſuper qua revocatoria ſit totum fundamentum Partis, Hæc enim ſententia extorta fuit in contumaciam, nec etiam citato Fiſcali Arianen. niſi ad Valvas Palatii Archiepiſcopalis, quod genus citandi practicatur 13 contra Perſonas latitantes; vel ex cauſa non tuti acceſſus, nec ullo modo practicabilis erat contra Fiſcalem, cujus certa erat perſona, & domicilium, & locus omnino tutus, tanquam exiſtens in Diœceſi proprii ſuffraganei, & ſic citatio fuit ipſo jure nulla, & ſententia etiam nulla ex defectu citationis, ita cum maximo artificio practicatæ ad effectum extorquendi ſententiam contra Eccleſiam omni ex parte indefenſam, ut eſt *Text. in Clement.* 1. *de Judiciis, & in Clement. Cauſarum* §. *Quod ſi forſan de Electione*, Pax Jordan. *tom.* 3. *lucubr. lib.* 4. *tit.* 1. *n.* 27. Ubart. *de Citat. cap.* 11. *n.* 456. *& ſeqq.*

Ruſus ſententia continet Injuſtitiam apertiſſimam, dum ibi producta ſolum fuerunt toties laudata Scartafaccia, quæ nihil probabant, & tantum de novo examinati fuerunt quatuor Teſtes, quorum examen fuit irrelevans, & undequaque falſum, ex quatuor enim Teſtibus, tres nihil probant, quia ſecundus non deponit de quadragenaria de viſo proprio, & eſt inſuper Teſtis idiota faciens *Signum Crucis*; Tertius autem nihil depoſuit de aliquo auditu ab ejus majoribus; & Quartus deponit = *E' ſtato continuamente oſſervato per lo ſpatio di* 25. *anni* = Et propterea hujuſmodi Teſtes non depoſuerunt cum requiſitis Immemorabilis, dempto primo, qui etiam deficit in requiſito ſecundi auditus, ex firmatis per Rot. 14 *dec.* 607. *n.* 19. *coram Cerro*, Rocc. *diſp. Jur. cap.* 167. *n.* 21. *& cor. Buratt. deciſ.* 673. *n.* 1. *& cor. Rich. deciſ.* 628. *n.* 10. *& ſeqq. & cor. Zarat. deciſ.* 21. *n.* 10. Immo nec omnes iſti quatuor Teſtes deponere potuerunt de requiſitis immemorabilis, cum enim eorum præcipuum conſiſtat in quadragenaria de Viſu, Teſtes, qui examinabantur de anno 1643. falſiſſime depoſuerunt de Viſu per 34. 40. 50. vel 60. annos, dicendo inſuper, quod = *Non vi è ſtata mai controverſia, nè vi è memoria d'Uomo in contrario* = quando controverſia inter Fiſcalem, & Baronem inducta fuit judicialiter uſque de anno 1596. & conſequenter per 50. annos antea; ſi mota fuerat lis, quomodo Teſtes depoſuerunt de viſu per 40. vel 50. annos abſque rumore in contrarium? Certum namque eſt, quod cum Teſtes deponere debeant de viſu per 40. annos ante motam litem, utique de anno 1643. Teſtes debuiſſent habere ætatem centum annorum, & ultra, ut potuiſſent teſtari de quadragenaria ante motam litem anni 1596. qualem ætatem non habebant teſtes præallegati, quorum ſenior erat ſolum octuagenarius; Unde falſitas hujuſmodi Teſtium erat patentiſſima, & ſine fundamento Juſtitiæ. Curia Metropolitana revocavit ſententiam Ordinarii, quæ idcirco 15 tanquam injuſtiſſimam attendi non meretur, ut in ſpecie firmavit Rot. *dec.* 25. *n.* 13. *verſ. non obſtat tertium* poſt Vivian. *de Jurepatr. & in Melevitana Juriſp.* 31. *Martii* 1702. §. 1. *neque obſiſtit, cor. R.P.D. Scotto, & in Cremon. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Tum demum, quia, coram R. P. D. Kaunitz, & in Militen. Patrimonii* 17. *Martii* 1702. §. *Nullius, coram R. P. D. Scotto, & in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *Accedit, &* 2. *Junii ſubſequentis* §. *Multo minus, coram R. P. D. Falconerio*.

Et demum hæc ſententia revocatoria non ſolum fuit poſtmodum appellata ex parte Epiſcopi, ſeu Fiſcalis ad hanc Curiam Romanam; ſed etiam remanſit totaliter ineffectuata, ſicut merebatur, & per contrarium effectuata fuit ſola ſententia Ordinarii Arian. 16 nen. in quibus terminis prædictam ſententiam revocatoriam etiamſi appellata non fuiſſet in nulla conſideratione haberi, dixit Rot. *in Cremonen. Benefic.* 11. *Maii* 1705. §. *Nec proviſioni, &* 14. *Maii* 1706. §. *Tum etiam, cor. R. P. D. Kaunitz, & in Mediolanen. Cappellania* 20. *Februarii* 1699. §. *Ita etiam, cor. R. P. D. Lancetta, & in Melevitana Juriſpatr.* 31. *Martii* 1702. §. *Prout neque, coram R. P. D. Scotto, & in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *Quoniam, cor. R. P. D. Falconerio*. Ineffectuatio ſententiæ Metropolitani, & effectuatio illius latæ ab Ordinario eſt evidentiſſima, reflectendo quod poſt latam ab Ordinario ſententiam de anno 1630. quia tunc vacabat Eccleſia propter obitum Tiberii Zambrii ſecutum de menſe Auguſti 1629. qui erat Sedi Apoſtolicæ reſervatus; idcirco fuit per Sedem Apoſtolicam proviſus tanquam de libero Donatus de Aquila, quo promoto ad incompatibile cum Decreto Vacationis Eccleſiæ prædictæ, ea fuit libere collata per Sedem Apoſtolicam de anno 1637. favore Angeli Spadæ, qui non obſtante ſententia Metropolitani poſſedit Archipresbyteratum uſque ad annum 1685. immo ipſamet Curia Metropolitana de dicto anno 1643. conceſſit illi manutentionem, eoque reſignante in manibus Papæ de anno 1685. fuit de illa etiam libere proviſus Mutius Conſtantius ab eadem Sede Apoſtolica.

Quodque notabile eſt, quando in ſupradicta vacatione anni 1637. fuit proviſus per Sedem Apoſtolicam ut ſupra Angelus Spada, eo inſtante apud Excellentiſs. D. Proregem pro conceſſione Regii Exequatur Litterarum Apoſtolicarum de libero, Excellentiſs. Prorex examinandum commiſit negotium Regio Cappellano majori, qui viſis libris, in quibus adnotati reperiuntur Patronatus annexi Feudis, & Statibus Baronalibus, cenſuit concedendum eſſe Exequatur, prout fuit conceſſum. Quod ſane mirabiliter probat ſtatum de libero anni 1637. fuiſſe dupliciter qualificatum tam ex parte Summi Pontificis, qui libere providit, tanquam de Vacante apud Sedem, quam ex parte Proregis, qui cauſa cognita ſuper non exiſtentia Juriſpatronatus conceſſit Regium Exequatur, quod ſane magnam animadverſionem meretur, reflectendo, quod ſtatus Beneficiorum de Jurepatronatus annexo Feudis, & Baroniis religioſe conſervantur in Archivio Regio, ne Rea, & Baroni præjudicati remaneant per Proviſiones Apoſtolicas, quæ libere fieri contingunt, ut 17 ad probationem facti, alias Sacra Rota magni fecit etiam ſententiam Principis Laici, ut coram Emerix Jun. *deciſ.* 1195. *n.* 2. *&* 3. *& deciſ.* 1271. *n.* 3.

Ex his omnibus proviſionibus de libero emanatis ex capite reſervationis, vel ratione menſis; vel ex vacatione apud Sedem per ſpatium 55. annorum ab anno ſcilicet 1629. uſque ad 1685. manifeſta redditur ineffectuatio ſententiæ Metropolitani, quia licet dici ſoleat proviſiones Apoſtolicas non immutare ſta- 18 tum Beneficii, indubitatum tamen eſt illas poſſe declarare eumdem ſtatum, & præbere obſervantiam de libero, quando emanarunt ex capite reſervationis omnino incompatibilis cum Jurepatronatus, ut advertit Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 5. *n.* 15. *&* 16. *& diſc.* 6. *n.* 13. *& in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Non relevante, coram R. P. D. Kaunitz, & in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *Eademque, coram R. P. D. Falconerio*.

Corruente objecto, quod pendente lite ob ſententias annorum 1630. & 1643. ligatæ eſſent manus Patroni, ne poſſent præſentare, quodque adeſſet ſequeſtrum Regium ſuper terra Montis Leonis uſque ad annum 1671. quia non ſolum Baro, ſed etiam ſequeſter poterant ſe opponere executioni Litterarum de 19 libero, dum litis pendentia non operabatur, quod Eccleſia eſſet libere providenda, ſed tantum cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite inter Fiſcalem, & Baronem juxta firmata per Rot. *in Lucana Beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *eademque in fin. coram R. P. D. Falconerio, & in Balneoregien. Beneficii* 21. *Februarii* 1707. §. *final. coram Rev. P. D. Kaunitz*, per quam clauſulam derogatoriam Juriſpatronatus in totum excludebatur collatio de libero, & 20 conſervabantur Jura Patroni, ut in dicta *Balneoregien. Beneficii*, ubi proxime §. *tandem, & in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *neque, coram R. P. D. Kaunitz*, ſicut per gratiam derogatoriam medietatis

vocum canonizata dicitur medietas derogata ad fa-
21 vorem alterius Patroni, cujus voci fuit derogatum, Rot. *in Imolen. Cuſtodia* 22. *Aprilis* 1712. §. *licet enim*, *coram Eminentiſſimo Priolo*; Quæ obſervantia ut ſupra introducta per tres Status de libero non potuit interrumpi ex ultima Proviſione anni 1669. facta ab Ordinario ad præſentationem Baronis; ea enim fuit ipſo jure nulla, dum Archipresbyteratus vacaverat apud Sedem propter aſſecutionem incompatibilis fa-
22 ctam per Mutium Conſtantium, quo caſu collatio ſpectabat ad Sedem Apoſtolicam, non autem ad Ordinarium, Vivian. *de Jurepatr. lib.* 14. *cap.* 1. *num.* 65. cum aliis apud Me relatis *Diſcept. Eccleſ.* 27. *n.* 19. & 20. Præſertim attento Decreto per Summum Pontificem interpoſito, quod Archipresbyteratus vacet eo ipſo, itaut de illo per Sedem Apoſtolicam tantum diſponi poſſit; quod ligabat manus Ordinarii;
23 ejuſque collationem irritabat, ut advertit Rot. *in Lauden. Vicaria* 29. *Martii* 1694. §. *Reſervatio*, & 14. *Junii ejuſdem anni* §. *Ex Decreto*, *coram Eminentiſſimo Caprara*, *impreſſa apud* Me *Diſcept. Eccleſ.* 27. *n.* 36. & 45. & *in Forolivien. Parochialis* 26. *Aprilis* 1706. §. *Superſluo*, *coram Reverendiſſimo Omanna*; & in ſpecie, quod talis actus nullus non præjudi-
24 cet libertati Eccleſiæ, Rot. *in dicta Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. §. *Ex quo facto*, *coram Rev. P. D. Kaunitz*. Et ſine difficultate, quia Ordinarius ad ſalvandum notorium ejus exceſſum doctus conſcientiæ ſtimulis, non aliter voluit concedere Inſtitutionem Præſentato niſi cum clauſula ſolemniſſima, ibi = *Salvis ſemper*, & *reſervatis Juribus menſæ Epiſcopalis Arianen. ejuſque R. Fiſci ad melius agendum*, & *excipiendum*, & *opponendum ſemper*, & *quandocunque declarantes per hanc noſtram diffinitivam ſententiam*, *nullum præjudicium dicto R. Fiſco fuiſſe allatum*, *nullumque Jus*, *poſſeſſionem*, *vel quaſi prætenſis Patronis pro tempore ſuper Jurepatronatus*, &c. *fuiſſe acquiſitum* = Quid ergo facere voluerit iſte Ordinarius per hanc Inſtitutionem adhuc igno-
25 ratur, dum eodem tempore impugnavit Jus prætenſorum Patronorum, declarando per ſententiam, quod illis nullum Jus, & nulla poſſeſſio per Inſtitutionem fuiſſet acquiſita; itaut talis Inſtitutio perinde habeatur, ac ſi lata non fuiſſet, ut in terminis præciſis firmant Mareſcott. *variar. reſol. lib.* 1. *cap.* 55. *num.* 31. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 12. & *cap.* 4. *n.* 54. & *lib.* 11. *cap.* 6. *n.* 14. Garz. *de Benefic. part.* 5. *capit.* 5. *n.* 65. & 108. Corrad. *in prax. Beneſic. lib.* 4. *cap.* 4. *n.* 12. *in fin.* Poſth. *de manut. obſerv.* 32. *num.* 27. *in fin.* Buratt. *deciſ.* 33. *num.* 18. Rot. *deciſ.* 96. *num.* 17. *part.* 16. & *deciſ.* 290. *num.* 10. *part.* 18. *rec.*

Neque Arma, & Inſignia tunc exiſtentia in Campanili aliquid probant, primo quia id impugnatum fuit a Procuratore Fiſcali in facto uſque de anno 1696. Secundo, quia cum illa potuerunt apponi ex cauſa reſtaurationis, aut alicujus particularis Eleemoſynæ, ſeu voti, ac ex aliis compluribus cauſis, nullum gradum probationis inducere poſſunt, Rota *deciſ.* 159. *num.* 8. *coram Cavaler.* Ex quibus omnibus patet prætenſionem Baronis eſſe omnino deſperatam, & vanam, quia nullatenus conſtat de Jurepatronatus per Immemorabilem cum præſentationibus effectuatis per ſpatium 50. annorum, & probatis per authenticas Scripturas; Iſtæ enim præſentationes non reperiuntur in rerum natura, Immemorabilis autem potius excluditur, tantum abeſt, quod probetur per ſcripturas, nec minus probatur per teſtes anni 1643. qui ſunt nulliter examinati, nec deponentes cum requiſitis Immemorabilis. Unde in ſumma totum fundamentum Baronis in hac ſuſpectiſſima, & rigoroſa materia reſtringitur ad quatuor ſcartafaccia ab anno 1510. uſque ad 1571 ſolemniſſime rejecta per ſententiam anni 1530. & per negativam coarctatam ex perquiſitione Librorum Curiæ Archiepiſcopalis, & mille exceptionibus ſuperius confutata; ecce tota machina probationum, quæ nec minus inſerviret pro Jure tenendi Scamnum in Eccleſia, tantum abeſt, quod concludat Juſpatronatus Potentiæ, juxta rigoroſiſſimam formam Concilii Tridentini.

His non obſtantibus Sacra Rota contrarium judicavit, ut in *Deciſionibus* 27. *Junii* 1708. & 14. *Martii* 1710. *coram Eminentiſſimo D. Card. Scotto*, Ego autem fateri cogor, quod meus non acquievit intellectus.

Compoſtellana Beneficii.

ARGUMENTUM.

Beneficium Juriſpatronatus Eccleſiaſtici non cadit ſub Reſervatione menſium, quando contrarium reſultat ex lege fundationis excluſiva reſervationum, & deficiente Inſtrumento fundationis ſufficit obſervantia Centenaria ad præſumendam fundationem excluſivam reſervationum, quæ obſervantia debet reſultare ex præſentationibus factis in Menſibus reſervatis, & ſententiis deſuper latis.

SUMMARIUM:

1 *Imperator Apoſtolicas debet concludenter probare ſuppoſitum reſervationis*, & *n.* 2.
3 *Sufficit dubietas reſervationis ad repellendum impetrantem.*
4 *Etiam tacite excludi poſſunt reſervationes in lumine fundationis.*
5 *Judicium inſtitutionis eſt poſſeſſorium.*
6 *Attenditur ultimus ſtatus in beneficio, de quo dubitatur an cadat ſub reſervatione.*
7 *Quando ultimus ſtatus hoc caſu ſit conſiderabilis.*
8 *Et de aliis ſtatibus ad excluſionem reſervationis*, & *n.* 9. & 11.
10 *Contra rem judicatam veniri non poteſt, niſi obtineatur inſtitutio in integrum.*
11 *Status precedentes præſumuntur conformes ſubſequentibus.*
12 *Centenaria dicitur ſpatio* 91. *annorum.*
13 *Obſervantia reſpectu unius Beneficii attenditur etiam reſpectu alterius ab eadem fundatione provenientis.*
12 *Qualis eſt obſervantia, talis præſumitur fundatio Juriſpatronatus.*
15 *Centenaria præſumit legem fundationis.*
16 *Res judicata eſt titulus fortior Centenaria*, & *Immemorabili*
17 *Præſumit titulum fundationis conformem ſtatibus ſecutis.*
18 *Negativa obſervantia proviſionum de reſervato attenditur ad arguendum, quod ex lege fundationis beneficium fuerit exemptum a fundatione.*
19 *Ultimus ſtatus in dubio attenditur contra proviſum de reſervato*, & *n.* 20.

ALLEGATIO XCVIII.

SCribendo contra Proviſum de reſervato in Sacræ Rotæ Auditorio, dicebam non eſſe procedendum ad legitimam executionem ejus litterarum Apoſtolicarum. Agitur enim de odioſa impetratione facta contra Reum, & poſſeſſorem ex præſuppoſito, quod controverſum Beneficium ſit de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, & conſequenter ſubjectum reſervationi Apoſtolicæ inductæ ex regul. 8. hodie 9. Cancellariæ, quæ ſane gratia impetratoria cum tendat ad annullandam collationem Beneficii factam ab Ordinario ad præſentationem Patronorum, necnon ſpoliandum Poſſeſſorem, regula eſt ut executio hujuſmodi litteris nunquam dari ſoleat niſi Imperator liquidiſſime probaverit ſuppoſitum reſervationis, ex aſſerta qualitate Eccleſiaſtica Juriſpatronatus, juxta magiſtralem *deciſ.* 300. *num.* 2. 3. *coram Ubald.* & *deciſ.* 14. *num.* 6. *coram Duran.* & *in rec. deciſ* 462 *num.* 69. & *part.* 19. & *in Parmen. Beneficii* 28. *Januarii* 1701. §. *Cum enim*, *coram Eminentiſſimo Scotto impreſſa apud Me diſcept. Eccleſ.* 23. *n.* 40.

Et

Et quidem hoc derivat ex duplici principio in ſubjecta materia receptiſſimo in Tribunalibus; Altero, quod rigide proceditur contra Impetratorem propter odibilitatem gratiæ impetratoriæ, qualis dicitur omnis illa, quæ tendit ad annullationem tituli habiti ab Ordinario, & ſpolium Poſſeſſoris, ut advertit Lotter. *de re beneſic. lib.* 2. *qu.* 44. *num.* 2. & *qu* 45. *num.* 42. ut in ſpecie contra hujuſmodi Impetrantes paſſim judicare conſuevit hoc Sac. Auditorium in ſimplici dubietate modi Papæ narrati in *deciſ.* 38. *n.* 1. *coram Reverendiſſimo Anſaldo, & in Hipporregien. Beneficii 17. Februarii 1704. §. Hinc ſatis, coram bon. mem. Muto, & Roſſanen. Parochialis 2. Junii 1710. §. Viceverſa, coram Eminentiſſ. Scotto, & in Leodien. Canonicatus 31. Junii 1711. §. Arbitrium, coram Eodem, & in Auguſtana Canonicatus ſuper litteris Ludovici 6. Martii 1723. §. Et præcipue, coram R. P. D. Criſpo, & in Auguſtana Summo Cuſtodia ſuper ſecundis litteris 21. Junii 1715. §. Moti, coram R P. D. Falconerio*, altero, quod in ſubjecta quæſtione, an intret reſervatio propter qualitatem Eccleſiaſticam, vel laicalem Juriſpatronatus ſemper Impetrator adſtringitur duro onere probandi reſervationem ita manifeſto probationis genere, ut nullum dubitandi veſtigium ſuperſit, alias ad eum repellendum ſufficit, quod reſervatio poſſit dici turbida, & aliqualiter
3 dubia, & diſputabilis, quemadmodum poſt Lotter. *de re beneſic. lib.* 2. *quæſt.* 45. *num.* 42. in præciſis terminis ſæpe deciſum fuit coram Duran. *deciſ.* 440. *n.* 23. & *coram Dunozete. Jun. deciſ.* 769. *num.* 3. *verſic. quæ omnia, & in recent. deciſ.* 327. *num.* 2. *part.* 5. & *in Parmen. Beneficii, coram Eminentiſſimo Scotto apud Me Diſcept. Eccleſ.* 25. *num.* 40. & *ibi* Ego *ſcripſi n.* 29. & *diſcept.* 27. *num.* 63. & 64. & *in Cremonen. Beneficii 31. Decembris 1706. §. Præmiſſo enim, coram R. P. D. Lancetta, & in Tarraconen. Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Conſtitit, coram eodem, & in Vicen. Beneficii 17. Februarii 1713. §. Ex quibus, coram R. P. D. Aldrovando, & in Auguſtana Canonicatus ſuper litteris Ludovici 6. Martii 1713. §. Pluribus, coram R. P. D. Criſpo, & in d. Auguſtana Summa Cuſtodia ſuper ſecundis litteris 21. Junii 1715. §. Moti, & 15. Martii 1716. §. Finali, coram R. P. D. Falconerio.*

Retentis hujuſmodi principiis palam redditur Impetratorem deficere in ſuppoſito qualitatis Eccleſiaſticæ Juriſpatronatus concludenter probandæ ad effectum reddendi claram, & indubitatam reſervationem, qualitas nanque Eccleſiaſtica deſumi prætenditur ex eo tantum, quod Juſpatronatus ſit annexum Bonis emphyteuticis de directo dominio Commendæ, ſeu Prioratus Ordinis Hieroſolymitani, quod quidem aſſumptum in Jure eſt fallax, & æquivocum ob poſſibilitatem in contrarium, quod Juſpatronatus annexum bonis Commendæ Ordinis Militaris non obſtante, quod poſſideatur per beneficium, ſeu Eccleſiam adhuc ſit laicale, & non Eccleſiaſticum ea ratione, quod hujuſmodi Commendæ in Ordinibus Militaribus proveniunt ex fundatione particularium, & Laicorum, qui aſſignant in dotem Commendæ bona propria Patrimonialia reſervato Juripatronatus ſub legibus ſibi beneviſis, ita, & taliter, quod nihil repugnat potuiſſe in fundatione apponi legem, quod in quocunque tempore vacaret Beneficium ſemper provideretur ad præſentationem Poſſeſ-
4 ſoris Commendæ ejuſque bonorum juxta propoſitionem hodie amplius non controverſam, quod etiam in reſervatione Juriſpatronatus facta in favorem Eccleſiæ, & Eccleſiaſticorum, poſſit Fundator tam expreſſe, quam tacite, & virtualiter excludere reſervationes Apoſtolicas, ordinando, quod Beneficium quocunque tempore, & menſe vacaverit, ſemper provideri debeat ad præſentationem Patroni, ut plena deciſum fuit in *Parmen. beneficii 28. Januarii 1701. §. Conſtabilita cum ſeqq. coram Eminentiſſimo Scotto & 16. Januarii 1702. § Evidentius coram Reverendiſſimo Domino Anſaldo Decano, & 27. Junii 1703. per totam, cor. Reverendiſſimo Molines, & in Gerunden. beneficii 12. Junii 1702. §. Reſponſum, coram eodem, & in Tarraconen. beneficii 17. Apr. 1712. §. Conſtitit cum ſeqq. cor. R. P. D. Lancetta, & in Gerunden. Eleemoſyna panis,*

quoad jus nominandi ſuper reſervatis 26. Junii 1713. §. Ex triplici, cum ſeqq. coram Eminentiſſimo Scotto, & in Monaſterien. Canonicatus 19. Februar. 1714. §. Quod autem, coram Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano.

Ex hac poſſibilitate ſequitur, ut tam in judicio poſſeſſorio, in quo verſamur ſuper executionem litterarum, quam etiam in petitorio deficiat Impetrator Adverſarius in ſuppoſito Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, & reſervationis, & ſane abſque neceſſitate examinandi Petitorium ſatis eſt diſcutere in ſimplici poſſeſſorio, in quo ſumus, quale dicitur hoc ſuper executione literarum, ut firmat Rot. *in Mediolanen.* 5
Prioratus 14. Februarii 1701. §. Cum enim, coram Eminentiſſ. Scotto, & 5. Maii 1702. §. Ratio reſolutionis, cor. Eminentiſſ. Priolo, & in Bononien. Beneficiorum de Caſtello ſuper executione Litterarum Apoſtolicarum 2. Decembris 1712. §. De juſtificatione cum ſeqq. coram R. P. D. Criſpo. In quo Judicio ad repellendum Adverſarium Impetrantem de reſervato habemus obſervantiam, & ultimum ſtatum contra reſervationem, de Jurepatronatus laicali, juxta celebre Cald. *conſil* 6
28. *de præben. verſic. Et ſtatus præſens*, quod eſt communiter receptum, ut apud Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 34. *n.* 27. ubi quod etiam in reſervationibus Apoſtolicis non attenditur proprietas, ſed ſola quaſi poſſeſſio, Rot. coram Gregor. *dec.* 77. *n.* 9. & 12. & *cor. Penia deciſ.* 823. *n.* 18. ubi quod attenditur ultimus Status ad videndum an beneficium comprehendatur nec nè ſub reſervatione *cor. Arguell. dec.* 110. *n.* 28. & *in recent. deciſ.* 154. *n.* 3. *part.* 1. ibi = *ad effectum, ut includeretur, vel excluderetur reſervatio attendenda ſit iſta quaſi poſſeſſio, & ultimus ſtatus beneficii Calderin. &c.* = & *deciſ.* 233. *n.* 1. *in fine ead. part.* 1. & *deciſ.* 472. *n.* 67. ibi = *ultimus ſtatus, qui Patronis aſſiſtit etiam in menſibus reſervatis excludit aſſertam reſervationem ad hunc effectum attendendus* = *part.* 19. *tom.* 2. & *in Placentina Juriſpatr. 20. Junii 1701. §. Urget, & § finali, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in dicta Auguſtana Summa Cuſtodia ſuper ſecundis litteris 25. Junii 1715. §. Non ſubſiſtente, coram R. P. D. Falconerio*, ibi = *ſtatus obſervantia ad declarandum an intret necne reſervatio* = Rot. *deciſ.* 608. *n.* 6. *part.* 2. *recent.* Adden. ad Gregor. *deciſ.* 184. *num.* 8. & *apud Me diſcept. Eccleſ.* 27. *num.* 21.

Hic ultimus Status, & obſervantia pro qualitate laicali Juſpatronatus, & ad excludendas reſervationes menſium probatur ex Statu anni 1680. in cujus Sententia Ordinarius canonizavit hoc Beneficium eſſe *di preſentazione laica* = quodque Poſſeſſores bonorum erant in quaſi poſſeſſione præſentandi = *tutte le volte, che ſuccede vacare* = relative approbando ſtatum præcedentem ann. 1670. ibi = *ſecondo, e per l'ordine, e forma che è eſpreſſa il ſodetto titolo fatto a detto Emanuele de Patino l'anno paſſato del 1670. che originalmente ſi trova preſentato nel proceſſo di queſta Cauſa* = *Summ. n.* 7. qui ultimus ſtatus maxi- 7
mam animadverſionem meretur in hoc puncto non ſolum, quia canonizavit qualitatem laicalem Juriſpatronatus, & poſſeſſionem Patronorum de præſentando in omni caſu, & tempore vacationis, ſed etiam quia canonizavit Jus præſentandi ſpectare ad Patronos etiam in menſibus reſervatis, eo ipſo, quod dixit Patronos eſſe in poſſeſſione præſentandi juxta formam expreſſam in præcedenti Statu anni 1670. qui canonizavit poſſeſſionem præſentandi in menſibus reſervatis virtute relationis, & conformationis cum eodem præcedenti ſtatu, de quo Rot. *dec.* 103. *n.* 2. & *ſeqq. par.* 17. & *deciſ.* 135. *n.* 3. *par.* 18. & *dec.* 354. *n.* 1. *part.* 17. *rec.* cum aliis apud Barboſ. *axiom.* 201. *n.* 1. & *ſeqq.* Rot. *in Papien. Emphyteuſis 15. Januar. 1717. §. Ratio decidendi, coram. R P. D. Haltan.*

Accedit hujuſmodi ſtatui alter præcedens de anno 1670. qui non poteſt eſſe clarior ad excluſionem reſervationis, & ad probationem qualitatis laicalis Juriſpatronatus, ubi in Sententia ſuper inſtitutione Ordinarius aſſeruit vacaſſe beneficium in menſe Januarii, qui eſt reſervatus; quodque illud erat = *di preſentazione laica* = dando Inſtitutionem Præſentato per Patro- 8
nos, qui ſane ſtatus præſeferens vacationem in Menſa reſervato, in qua non providit Sedes Apoſtolica; ſed

Ordinarius ad præſentationem Patronorum ſinedubio conſtituit Patronos in quaſi poſſeſſione præſentandi etiam in menſe reſervato, attenta natura Iuriſpatronatus laicalis, ut bene Rot. *dicta dec. 472. n. 66. in fine, & n. 67. part. 19. rec. & in dicta Placentina Juriſpatronatus 20. Junii 1701. §. Eoque libentius, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in Urbanien. Archipresbyteratus, coram Reverendiſſimo Anſalda dec. 9. n. 33.* ibi = *Præſentatus a Confraternitate, etſi eadem vacatio contigerit in Menſe Octobris reſervato pacificam obtinuit inſtitutionem, quanti vero roboris exiſtat ultimus Status, &c. notorium eſt.*

Magis qualificatus eſt anterior ſtatus, ex quo vacato beneficio de anno 1659. de Menſe Aprilis Sedi Apoſtolicæ reſervato, cum in prima inſtantia Ordinarius Compoſtellanus pronunciaſſet per ſententiam Beneficium eſſe de Iurepatronatus Eccleſiaſtico Nunciatura Apoſtolica, ſive ejus Delegatus anno 1663. revocavit ſententiam Ordinarii in hac parte decla-
9 rando beneficium non eſſe de Iurepatronatus Eccleſiaſtico, neque ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis, ubi = *In quanto per la ſudetta ſentenza dichiara dette beneficia eſſere di Patronato Eccleſiaſtico, e per li quattro meſi ordinarii eſſere di preſentazione di Porto Marin della Religione di Malta, e per eſſere ſucceſſa queſta vacanza nel meſe d' Aprile uno delli reſervati, ſpettare queſta volta la ſua proviſione alla Sede Apoſtolica, &c. la ſudetta ſentenza in quanto a queſto è degna di correzione, e perche il ſia la revocamo, annullamo, e damo per nulla* = declarando inſuper Poſſeſſores Bonorum Commendæ = *eſſere nella quaſi poſſeſſione di preſentare a detto beneficio tutte le volte che è ſucceſſo vacare in totti li tempi, e meſi dell' anno, ed in queſta quaſi poſſeſſione lo manutenemo, e patrocinamo* = & in ſequelam dedi inſtitutionem Dominico Antonio ad præſentationem Patroni, & ſententia habuit effectum mediante captura poſſeſſionis, & tranſitu ejuſdem ſententiæ in judicatum; ubi autem non ſolum habemus ultimos ſtatus ad excluſionem reſervationum, & de Iurepatronatus laicali, ſed etiam clariſſimam rem judicatam anni 1663. emanatam in terminis terminantibus noſtræ quæſtionis,
10 quod Iuſpatronatus non ſit Eccleſiaſticum, ſed laicale ejuſque beneficium non ſubjectum reſervationibus Menſium, inde aſſequimur, quod juxta hanc rem judicatam ſit procedendum, nec liceat eam impugnare, niſi obtineatur Commiſſio reſtitutionis in integrum, cum firmet ſtatum in poſſeſſorio, & petitorio, ut firmavit Rota *in Compoſtellana Parochialis 8. Junii 1696. §. Juſtificatio autem, coram Reverendiſſimo Molines, & 28. Novembris ejuſdem anni §. Quod autem, coram Eminentiſs. Priolo, & in Penn. beneficii ſuper pertinentia 17. Martii 1710. §. Sed hic non ſiſtet cum ſeqq. coram R. P. D. Aldrovando.*

Quibus addi debent etiam anteriores ſtatus annorum 1617. & 1649. in quibus pariter pronunciatum fuit beneficium = *eſſere di preſentazione laicale* = & Patronos eſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi in quocunque caſu vacationis, qui ſtatus licet non conti-
11 neant tempus quo vacaſſet beneficium, an ſcilicet in menſe reſervato, vel Ordinario, id tamen declaravit prædicta res judicata anni 1663. quæ canonizavit præcedentem poſſeſſionem Patronorum de præſentando etiam in menſibus reſervatis, & de Iure ſtatus præcedentes præſumuntur conformes ſubſequentibus, niſi contrarium oſtendatur, ut inquit Rota *in Salisburgen. Vicaria 31. Januarii 1714. §. Nec in aliqua, coram R. P. D. Falconerio, & 4. Februarii 1715. §. Abſque eo quod, coram R. P. D. Criſpo.*

Quæ omnia probant etiam in Iudicio petitorio qualitatem laicalem Iuriſpatronatus quodque Beneficium non ſit obnoxium reſervationibus cum habeamus obſervantiam centenariam ab anno 1617. uſque in præſens, ſeu uſque ad tempus vacationis, quæ talis dicitur ubi etiam deficiunt aliquot anni, ut in ſpecie,
12 quod dicatur centenaria, ubi tempus eſt 95. annorum dixerunt Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 57. n. 33.* Baldnec. ad Ramon. *conſil. 24. num. 53.* & apud Me *diſcept. Eccleſ. 25. num. 4.* non obſtante, quod aliqui ſtatus reſpiciant beneficium Curatum, non autem illud ſimplex, de quo agitur cum enim utrunque proveniat ab eadem fundatione, & ſit ejuſdem naturæ cum utrunque ſit annexum bonis emphyteuticis Com- 13
mendæ obſervantia reſpectu unius conſtituit obſervantiam reſpectu alterius ad declarandam naturam Iuriſpatronatus, ut communiter ſcripſerunt Lotter. *de re benefic. libr. 2. quæſt. 10. n. 20.* Poſth. *de manutent. obſervat. 73. num. 148.* Adden. ad Gregor. *dec. 557. n. 8.* Rota *coram Emerix Jun. dec. 820. n. 7. & in Majoricen. Beneficii 11. Maii 1705. §. Finali, cor. bon. me. Muto* impreſſa apud D. Iacob. de Comit. *dec. Florent. 33. §. 2. n. 38. & in Melevitana Juriſpatronatus 13. Januarii 1708. §. Neque obſtat, cor. bon. mem. Omanna, & in Cremonen. Beneficii 4. Februarii 1715. §. Et ubi etiam, coram R. P. D. Cerro, & apud* Me *diſcept. Eccleſ. 28. n. 9.*

Et quidem in petitorio reſultat, quod ſuperius dixi ſcilicet legem fundationis voluiſſe, quod utrunque beneficium hujus Eccleſiæ annexæ bonis emphyteuticis Commendæ non obſtante tranſitu ad Eccleſiaſticos retineret naturam laicalem, neque eſſet ſubjectum reſervationibus, ſed providendum ſemper foret ad præſentationem Patronorum, juxta receptam regulam, quod qualis eſt obſervantia, talis præſumitur 14
fundatio Iuriſpatronatus, ut tradunt Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 60. n. 9.* Tondut. *quæſt. benefic. part. 3. cap. 157. n. 42.* Rot. *in dicta Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate acquiſitia 18 Junii 1703. §. Deficiente, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Firmana Juriſpatronatus 21. Aprilis 1704. §. Juridicum, coram bon. mem. Muto,* & plene apud Me *Diſcept. Eccleſ. 26. ſub num. 5. & diſcept. 53 n. 43.* ſed fortius quando obſervantia eſt longi temporis, & centenaria, quæ ſicut ex communi Dicterio præſumit meliorem titu- 15
lum de Mundo, ita præſumit talem fuiſſe legem fundationis, qualem obſervantia demonſtravit, ut bene Rota *coram Penia decif. 691. n. 7.* Rot. *in Florentina Canonicatus 8. Maii 1705. §. Etenim, & 12. Martii 1706. §. Et quamvis, coram R. P. D. Lancetta, & in Majoricen. beneficii 9. Martii 1711. §. Finali, coram bon. mem. Caffarello, & in Salernitana alimentorum 20. Junii 1712. §. Neque adverſari, coram Eminentiſſimo Scotto.*

Quid ergo dicemus ubi hæc centenaria qualificata reperitur nedum ex ſtatibus etiam in menſe reſervato ſecutis, ſed inſuper ex ſolemni re judicata anni 1663. quæ emanavit prævio examine teſtium formiter examinatorum, qui depoſuerunt de qualitate laicali Iuriſpatronatus, & quaſi poſſeſſione Patronorum de præſentando in vacationibus quocunque tempore ſecutis occaſione beneficii tunc vacati in menſe Aprilis reſervato; & ulterius declaravit Iuſpatronatus non eſſe ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis revocando contrariam ſententiam Ordinarii Compoſtellani, res enim judicata eſt titulus fortior centenaria, & Immemorabili, ut ait Rot. *in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca 22. Junii 1714. §. finali, coram Eminentiſſimo Scotto,* ibi = *Nam Immemorabilis præſtat ſolum titulum ſu- 16
bintellectum, & præſumptum, & e contra res judicata dat titulum verum, & fortiorem* = *confirmata 11. Januarii 1715. §. Finali, coram R. P. D. Cerro, & 17. Junii ejuſdem anni pariter §. Finali, coram Reverendiſſimo D. Anſalda Decano.*

Hæc autem centenaria obſervantia eo magis præſumit titulum fundationis Statibus prædictis conformem juxta firmata in *Bononien. Beneficiorum de Caſtello 12. Decembris 1712. §. Finali, coram Rev. P. D. Criſpo, & late in dec. 29. n. 2. & ſeqq. part. 7. recent. & in* 17
Verulana Abbatia 13. Aprilis 1706. §. Verum, cor. clar. mem. Card. Caprara, & 20. Junii 1707. §. Et ſane cum ſeqq. coram R. P. D. Lancetta, quoties una cum eadem obſervantia affirmativa præſentandi, & obtinendi inſtitutionem etiam in menſibus reſervatis, concurrit etiam obſervantia centenaria, & immemorabilis negativa juxta quam non oſtenditur, quod in illo unquam caſu, ſeu vacatione in menſe reſervato Sedes Apoſtolica appoſuerit manus ſuper collatione beneficii ex Capite reſervationis, quando tamen impoſſibile eſt credere, quod ſi Iuſpatronatus fuiſſet Eccleſiaſticum, neque obſtitiſſet lex fundationis

quæ

non ſucceſſiſſet aliqua proviſio de reſervato ſpatio
centum annorum, & ultra ob frequentiam Impe-
18 trantium Apoſtolicorum, qui non omiſiſſent impe-
trare beneficium ſi vere excidiſſet ſub reſervationi-
bus prout hanc negativam obſervantiam in hac præ-
ciſa quæſtione maxime conſideravit Rot. *ut in dec.
661. num. 15. part. 19. tom. 2. recent. & in Parmen.
Beneficii 16. Januarii 1702. §. finali, coram Reveren-
diſſimo D. Anſaldo Decano, & in Tarraconen. bene-
ficii 11. Aprilis 1712. §. Cæterum, coram R. P. D.
Lancetta, & in Gerunden. Eleemoſyna panis ſuper re-
ſervatis 26. Junii 1713. §. Et demum, cor. Eminen-
tiſsimo Scotto, & in Monaſterien. Canonicatus 10.
Februarii 1714. §. Prædictam, coram Reverendiſsimo
D. Anſaldo Decano, & in Auguſtana Summa Cuſto-
dia ſuper ſecundis litteris 21. Junii 1715. §. Altera
promanabat, coram R. P. D. Falconerio.*

Ex his clarum remanet Gratiam piſcatoriam non
eſſe exequendam veluti non juſtificatam ſuper qua-
litate Eccleſiaſtica Juriſpatronatus, & ſuper conſe-
cutiva ejus reſervatione, quando ad hunc effectum
recurrit propoſitio ſuperius deducta, quod ſufficiat
ultimus ſtatus, etiam contra Proviſum de reſerva-
to, eoque magis res judicata anni 1663. cum in
hac materia, & in judicio poſſeſſorio judicari ſo-
19 leat ad ſtatum, in quo beneficium reperitur, ut be-
ne Rot. *in Vicen. beneficii 17. Februarii 1713. §. Ex
quibus, coram R. P. D. Aldrovando,* ibi = *Ex qui-
bus ſaltem negari non valet quin prætenſa reſervatio
reddatur turbida, & dubia, quæ ſola turbiditas ſuf-
ficit ad impediendam executionem proviſionis de reſer-
vato concludenter juſtificanda ab Impetrante, maxime
vero attento præſenti ſtatu laicali in quo Juſpatronatus
reperitur, &c. donec, & quouſque per rem judicatam
corrigatur, vel revocetur.*

Eo magis autem quando etiam in Petitorio præ-
dicta ſufficiunt ad judicandam naturam laicalem Ju-
riſpatronatus, & excluſionem reſervationum licet in
hoc judicio id neceſſario examinandum non veniat,
ſed ſufficiat ultimus ſtatus, & Obſervantia in con-
trarium, quod exuberat ad reddendam turbidam re-
ſervationem, & repellendum Impetrantem, & con-
20 tra quos ſtatus, & obſervantiam nihil aliud admit-
titur, niſi illud triplex genus probationum dedu-
ctum ex re judicata, publico Inſtrumento, vel con-
feſſione Partis, juxta communem Theoricam, de
qua in *Bononien. Beneficiorum de Caſtella 12. Decem-
bris 1712. §. Abſque eo quod, coram Rev. P. D. Criſ-
po, & 6. Junii 1713. §. final. cor. Reverendiſſimo D.
Anſaldo Decano, & in Firmana Beneficiorum 11.
Januarii 1715. §. Neque dicatur, coram R. P. Dom.
Lancetta, & in Caſertana Beneficii 27. Martii 1715.
§. Indebita, cor. Eminentiſſimo Scotto, & 15. Junii
1716. §. Non refragante, & §. finali, coram R. P. D.
Haltann. & in Cremonen. Beneficii 4. Februarii 1715.
§. final. cor. R. P. D. Cerro.*

ARGUMENTUM.

Patronus facta Promiſſione, pacto, aut
mandato præſentandi aliquem Solum,
& non alium; ſi accumulando alium
præſentaverit, hujuſmodi præſentatio ac-
cumulativa non ſuſtinetur?

SUMMARIUM.

1 *Gratia pro præſentata in omnibus verificata eſt
exequenda.*
2 *Præſentatio nulla non eſt exprimenda in ſuppli-
catione, nec ea ommiſſa cauſat ſubreptio-
nem.*
3 *An præſentans aliquem cum clauſula* = Solum,
& non alium, = *poſſit variare accumulative
præſentando alium.*
4 *Clauſula* = Solum, & non alium = *quid ope-
retur; Vide ibi, & n. 5.*
6 *Stante promiſſione præſentandi aliquem cum di-
cta Clauſula; Patronus non poteſt valide alium
præſentare; & n. 9.
Amplia ut ibi, & n. 7.*
8 *An Patronus præſentans per Procuratorem perin-
de ſit, ac ſi per ipſum præſentaſſet?*
10 *Præſentatio facta cum clauſula* = Citra præjudi-
cium primæ præſentationis, = *quomodo ſit in-
telligenda? Vide ut ibi, & n. 11.*
12 *Præſentatio ſubordinata, quod jus tribuat præſen-
tato ſubordinato. Vide ibi.*
13 *Præſentatio, facta per vim, & metum eſt
nulla.*
14 *Non poteſt retardari executio Litterarum Apo-
ſtolicarum, ab eo, qui non probat plene, &
concludenter earumdem ſubreptionem.*
15 *Exemplum Prædeceſsoris non tenetur ſequi Suc-
ceſſor.*
16 *Refertur Judicatum ab A. C. Aldrovando.*

ALLEGATIO XCIX.

Gratia pro præſentato obtenta per D. Ferra-
rium eſt exequenda, verificatur enim princi- 1
palis narrativa, quod fuerit infra legitima tempo-
ra præſentatus per Joannem de Fallopis controver-
ſæ Parochialis Patronum, *ad vulgatum Text. in ca-
pit. Cum Bertoldus in fine de re judic.*

Neque obſtat prætenſa ſubreptio hujuſmodi Gra-
tiæ Apoſtolicæ, ex quo Dominus Ferrarius Papæ
non expoſuit adeſſe Adrianum compræſentatum,
juxta Gregor. *dec.* 494. quia cum ejus præſentatio 2
fuerit evidenter nulla non erat proinde exprimen-
da, neque ommiſſa ullam cauſavit ſubreptionem;
ad Theoricam Felin. *in capit. Suggeſtum num. 2. de
Reſcriptis*, Roſa *de Execut. Litter. Apoſtolic. in ad-
dition. part. 1. capit. 6. n. 21.* Card. de Luc. *de be-
nefic. diſc. 54. num.* 3. Rot. *dec. 138. num. 12. part. 16.
recent.*

Nullitas hujus præſentationis eſſe non poteſt evi-
dentior, quia Joannes de Fallopis Patronus, quan-
do inſtituit Procuratorem ad præſentandum princi-
palem, in mandato litteraliter expreſſit, & promi-
ſit illum præſentare ſolum, & non alium, ibi
= *Præſentare, e nominare in Rettore, &c. il M. R.
Domenico Ferrari preſente, &c. e che accetta, &c.
volendo pertio, intendendo, e dichiarandoſi, &c. che
il ſudetto Sig. Domenico Ferrari SOLO, E NON
ALTRI, ſia in ſuo luogo preſentato, e nominato, in
Rettore* = Cumque in ſequelam hujus mandati Pro-
curator præſentaverit principalem, cum eiſdem ver-
bis *ſolum, & non alium*; & præſentatio nedum
acceptata fuerit per Procuratorem; ſed etiam ad-
miſſa ab Ordinario; non potuit ſucceſſive ab eo- 3
dem Patrono variari, etiam accumulative præſen-
tando Adrianum; illa enim verba *ſolum, & non
alium* manifeſte excludunt cumulationem alterius, 4
ut in terminis terminantibus de promiſſione Patro-
ni de præſentando aliquem in Rectorem, cum illis
verbis, *Et non alium* eſt magiſtralis allegatio Lapi
alleg. 78. per totam, quam referunt, & ſequuntur
Lambertin. *de Jurepatr. l. 2. p. 2. quæſt. 7. artic. 16.
num. 2. verſic. Ubi dicit* ibi = *Si Patroni promiſerunt
ſibi ad invicem de habendo, & reputando præſentatum
in Rectorem, ET NON ALIUM, contra talem
promiſſionem venire non poſſe* = Roccbus de Curt. *eod.
tract. in verb. honorificum n. 37. in fine verſic. tandem
concluſionem*; R. P. D. Anſald. *dec. 52. n. 6. verſ. præ-
ſentavit.*

Fortius autem quando Patronus nedum promiſit
præſentare D. Ferrarium cum illis verbis, *Et non* 5
alium; ſed etiam adjecit aliud verbum reſtrictivum
Solum: nam ſolus non dicitur, quando alter primo
accumulatur, juxta *Text. in l. ſed & ſi §. Item ſi
plures ff. de inſtit. act. & in L. pronunciatio, verſicul.
Pater autem ff. de verborum ſignificat. & in l. 3. §.
Sed utrum ff. de minor.* Sed per cumulationem alte-
rius dicuntur plures præſentati, ut eſt *Text. in Cl.
plures de Jurepatr. verſic. quibus etiam*, & conſequen-
ter dubitari non poteſt quin hujuſmodi verba *præ-
ſentare ſolum, & non alium* importent ſtrictam, &
præ-

præciſam promiſſionem non cumulandi alium præſentatum.

Stante igitur hac promiſſione ad unguem effectuata per Procuratorem, mediante actuali præſentatione acceptata per principalem, & Ordinarium, indubitati Juris eſt, Patronum poſtea nulliter præſentaſſe Adrianum, etiamſi dicta promiſſio non

6 fuiſſet jurata, ſed ſimplex, juxta Lapum *dictn alleg.78.* quem ita intelligit Lambertin. *ubi proxima ſub num. 2.* ibi = *Et ſic loquitur in promiſſione facta ſine Juramento, quod eſt fortius.* = Et in ſpecie variationem accumulativam Laicis tantum Patronis permiſſam remanere prohibitam, & nullam, mediante ſimplici promiſſione, ſeu pacto non variandi; quantumvis non jurata docet Caſtropal. *oper. moral. tract.13. de benef. diſput. 2. punct 6. n. 8. verſ. adde*, ibi = *Adde non ſolum ex Juramento, ſed etiam ex ſimplici promiſſione de non variando, non licere tibi variare, quia facta promiſſione cedis Iuri, quod ad variandum habebat*, = & concordat Guttierez *de Iuram. confirm. part.3. cap.13. in fine.*

7 Quod ſi procedit in ſimplici pacto de non cumulando, eo magis intrat in caſu iſto, ubi promiſſio præſentandi D. Ferrarium, *Solum*, *& non alium*, fuit roborata poſitivo Juramento; ut apparebat ex Mandato Procuræ, & ex ejuſdem executione; Stante enim pacto de non cumulando, una cum Religione Juramenti deſuper appoſiti, nemo dubitat cumulationem fieri non poſſe, nec admitti ab Ordinario tanquam factam a Petinro, ut eſt communis opinio, de qua Caſtrenſ. *conſ.361. n.9. & conſil. 336. num. 11.* Rocchus de Curt. *de Jurepatr. in verb. Jus honorificum numer.37.* Corrad. *in prax. benef. l.4. cap.2. num. 36. verſ. veruntamen*, Gutier. *de Juram. confirm. part.3. cap. 13. num. 13.* Caſtropal. *dict. tract.13. de benef. diſput.2. punct. 6. num.8. verſ. Nihilominus*, Barboſ. *de Jure Eccleſ. l.3. cap.12. ſub n 177. verſ. ſecunda limitatio eſt*; & Rota *in magiſtral. dec 443. ſub n.8. cor. Merlin.* & Addeu. ad Buratt. *dec.242. n 13.* Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.43. n.10.*

Et in puncto promiſſionis juratæ alium non præſentandi, quod ſecunda præſentatio accumulativa ſit nulla, firmavit Rot. *cor. Dunoz. Iun. dec.956. n. 5. & ſeqq.*

8 Nec ulla eſt differentia, an quia promittat cum Juramento præſentare aliquem ſolum, & non alium, vel conſtituat Procuratorem ad præſentandum ſuo nomine illum ſolum, & non alium pariter cum juramento; nam poſtquam mandatum fuit effectuatum, perinde eſt ac ſi ipſe Patronus feciſſet hujuſmodi præſentationem privativam, & juratam, juxta notas regulas, de quibus *in cap. Meliores de ſentent. excommunic. & in l. 1. §. Deinde ff. de vi & vi arma.* Lambertin. *de Jurepat. par.2. l.2. q.7. art.17. n.1.* Vivian. *lib. 3. n. 2.*

9 Cunque propterea tempore ſecundæ præſentationis factæ in perſonam Adriani, jam Procurator præſentaſſet D. Ferrarium, cum clauſula *illum ſolum*, *& non alium*, & cum Juramento in Animam Patroni principalis, non potuit iſte re amplius non integra, ſeu poſt factam præſentatum, obſtante vi pacti, ac vinculo juramenti, Lambertin. *de Jurep. l.2. par.2. q.7. art.16. n.2. circa finem, verſ. ſed ſi juravit, & n.40.*

Atteſtatio autem Patroni in contrarium ſpernenda venit tanquam contraria verbis mandati, cum Patrono ſicut non licet variare, poſtquam promiſit, & juravit non variare, ita nec licet aſſerere, & teſtari ad ſuſtinendam ſuam variationem, cum utrunque cedat in præjudicium Juris quæſiti primo præſentato, ut in ſpecie firmavit Rota *dec.186. n. 12. & dec.253. n.12. part.9. tom. 2. recent.*

Quæ omnia demonſtrant præſentationem Adriani fuiſſe nullam, ex defectu poteſtatis Patroni in variando, fortius concurrente defectu voluntatis, qui ex duplici capite reſultabat.

10 Primum ex eo, quod ſecundam præſentationem faceta aſſeruit = *Citra præjudicium præſentationis per eum factn de Perſona D. Ferrari.* = Quæ verba oſtendunt cumulationem uti factam ſine ullo præjudicio prioris, non poſſe intelligi niſi in defectum illius, ſeu, caſu, quo prior præſentatio non haberet effectum, juxta ſpeciem cumulationis, de qua Maranta *reſponſ. 14. numer. 22. part. 3. & reſponſ. 39. num. 36. part. 4.* nam alias hæc ſeconda præſentatio cumulativa præjudicaret qualitati, & ſubſtantiæ prioris factæ privative, & prælative ad quemcunque alium; Quando tamen clauſula *Citra præjudicium* præſervat omne jus, quod reſultat ex actu præſervato per Barboſ. *clauſ.257. num.8.* Rot. *deciſ.255. num 6. & deciſion. 414. num. 24. part.13. recent.*

Ita, & taliter quod ſecundum actum reddat conditionalem, ut nempe habeatur pro non facto, quatenus adeſſet aliquod præjudicium reſpectu Juris alteri quæſiti per actum priorem; Maria *de clauſul. part 4. clauſ.8. n.4.* Rot. *d. dec.414. n.24. part.13.* 11

Ideoque actus ſecundus factus citra præjudicium primi; cum quo incompatibilis eſſet, ſi intelligeretur coæqualiter, & cumulative; intelligitur quatenus primus non ſubſiſtat, aut non habeat effectum, & ſic per poſterius, ſeu ordinative, cum Jure noſtro detur cumulativa Ordinis, nempe ut ſecundus admittatur in defectum prioris nominati, Lara *de Anniverſ. & Cappell. l.2. cap.3. numer.48.* Gratian. *diſcept.836. n.1. & ſeqq.* & in ſpecie præſentationis accumolative Rot. *dicta dec.24. num.11. part. 16. recent. & in Florentinn Canonicatus 12. Martii 1706. §. Eo enim, cor. R.P.D. Lanceттn.* Et ſuper hoc puncto habemus declarationem ipſiuſmet Patroni, ubi dicit intelleaſſe præſentare Adrianum = *In caſo, che non foſſe ſtato approvato eſſo Sign. Domenico Ferrari, e non altrimente, nè in altra forma* = Declarationi autem Patroni ſtandum eſt, quando agitur de explicanda dubietate actus Card. de Luc. *de Jurepatron. diſcurſ.16. ſub num.4. verſic. Quoniam.*

Quo ſtante non erat exprimenda Papæ hujuſmodi præſentatio ſubordinata, cum nullum tribueret Jus, niſi conditionale, quatenus prima non haberet effectum. 12

Alterum caput defectus voluntatis in Patrono reſultat ex eo, quod ſecundam præſentationem fecit per vim, & metum, ut deponebant Teſtes, & ipſemet Patronus declaravit, cum enim agatur de Patrono ſubdito, & Officiali Principis, erga quem urget ſuſpicio metus reverentialis, iſte faciliotibus probationibus concluditur, & maxime ex ipſa confeſſione metum paſſi, Rota *dec.392. n.21. part.17. recentior.*

Spreta omnino atteſtatione ejuſdem Patroni, in qua præſentationem ſecundam appellavit ſpontaneam; nam ſicut ex metu inductus fuit ad præſentandum, eodem præſumitur inductus ad atteſtandum, & aſſerendum; itaut cum aliunde urgeant veriſimilitudo, & conjectura metus ex qualitate Vaſſalli, & Servitutis, necnon ex Teſtibus, potius credatur atteſtationi de metu quam contra metum, juxta *Theoric. Innoc. in cap. ſuper hoc n. 2. de renunc.* Abb. *in cap.1. n.10. de his, quæ vi, metuſque cauſa* cum aliis apud Sanchez *de matrimon. lib.4. cap.27. n.1.* Ex quo metu præſentationem ſecundam remanere omnino invalidam, firmat Vivian. *de Jurepar. l.11. cap.4. n.15.* Lambertin. *de Jurepat. l.2. par.2. q.9. art. 5. n. 1.* 13

Superato in hoc Capite ſubreptionis non expreſſionem alterius compræſentati, minus obſtat alia ſubreptio ob prætenſam malam expreſſionem valoris, ſuper quo Capite Adrianus obtinuit Gratiam Piſcatoriam, quoniam in hoc puncto eſt omnino deſtitutus probationibus ſufficientibus, dum non juſtificat Parochialem in fructibus certis excedere 24. ducatos, quando tamen notum eſt in hac materia, quod requiratur probatio rigoroſa per Teſtes formiter examinatos, vel per alia documenta percutiens integrum decennium nempe per quinque annos antea, & quinque poſtea juxta praxim *Sarnen. ad regul. de valore q.12.* quam refert, & ſequitur

quitur Rot. *cor. Achill. de Graſſ. deciſ. 24. de probat.* Lotter. *de re benef. l. 3. q. 20. n.* 84. Card. de Luc. *de beneſ. diſc. 90. n. 24.*

Inſtantia autem pro Remiſſoria videtur erronea ex qua Adrianus eſt odioſus Piſcator, & vigore Gratiæ Piſcatoriæ ſe opponit noſtris Literis Apoſtolicis pro præſentato; Unde quoties non probavit plene,
14 & concludenter ſubreptionem earundem Literarum, & eſt poſterior in data; earum proinde executionem retardare non poteſt, tanquam non legitimus Contradictor, ut firmat Roſ. *de Executor. Literar. Apoſtolicar. part. 1. cap. 8. in addit. numer. 67. & 70.* Rot. *deciſion. 161. numer. 11. & 12. part. 18. tom. 1. Recent.*

Præſertim, quia noſtræ Literæ ſunt juſtificatæ, illæ vero Partis ſunt juſtificandæ per Remiſſoriam; ex quo oritur, ut non poſſit dari Remiſſoria cum retardatione noſtrarum Literarum; & in ſpecie Roſa *d. p. 1. cap. 8. in addit. n.* 80.

Fortius quia tituli non ſunt pares; nam noſtræ Literæ pro præſentato habent viam executivam, illæ vero Adriani exigunt Judicium Ordinarium, uti Piſcatoriæ, ut firmat Rot. *dec. 412. n. 2. & 3. p. 18. tom. 2. Rec.*

Cæterum deficit in præſenti, etiam ſumus materiæ articulatæ circa valorem, ad illum nanque augendum calculatæ fuerunt penſiones domus Eccleſiæ annexæ in annuis ſcutis 51. & ultra; quando tamen certum eſt, quod hujuſmodi domus eſt deſtinata ad uſum, & habitationem Parochi, & eſt pars Eccleſiæ, cujus proinde reditus non computantur in valore, juxta *dec. 354. num. 1. & ſeqq. coram Buratt.* Card. de Luc. *de benef. diſc. 90. n. 75.*

Nihil obſtante, quod Anteceſſor dum domum locaverit retrahendo ſupradictam ſummam, quia exemplum Prædeceſſoris non tenetur ſequi ſucceſſor, nec propterea reditus ſunt in valorem computandi, ut in puncto firmat Bich. *deciſ. 255. ex n. 18. uſque ad 21.* Roſ. *de Execut. Liter. Apoſtol. part. 18. cap. 7. in addit. numer.* 385.

Per contrarium exadverſo non fuerunt deducta onera neceſſaria pro manutentione Eccleſiæ Paro-
15 chialis, nempe illa, quæ concernunt reparationem Eccleſiæ, ejuſque domus, necnon Ceram, Oleum, Vinum, Hoſtias, Salarium Clerici, & Feſtivitates celebrari ſolitas in Eccleſia, & ſimilia, quæ contingunt in Parochialibus, ut optime Bich. *d. deciſ. 255. num. 25.*

Et quamvis pro aliquibus oneribus Eccleſia habeat legata, & contributiones particulares, attamen non debent iſta facere duplicem figuram, nempe augendi valorem, & non computandi onera, ſed aut hæc deduci debent, aut quod verius eſt legata de valore ſunt detrahenda tanquam relicta, & deſtinata pro oneribus, juxta regulam oneris, & commodi, de qua in *l. Meſſenius ff. de admin. tit. & in l. ſecundum naturam ff. de reg. jur.*

Quæ dicta ſint ex abundanti, quia ſufficit motivum, quod Adrianus non eſt legitimus Contradictor ad impediendam executionem noſtrarum Literarum, nec vigore præſentationis tanquam nullæ, nec vigore Gratiæ Piſcatoriæ ex Capite falſi valoris tanquam non juſtificatæ, Rot. *dec. 7·0 n. 8. part. 1. & dec. 542. n. 8. p. 4. rec. & coram Othobon. dec. 58. n. 32. & 33.*

16 Juxta prædicta fuit judicatum ab A. C. Aldrovando Executore Literarum Apoſtolicarum denegando parti habenti Gratiam Piſcatoriam Literas remiſſoriales ad probandum valorem, idque *ſub die 17. Julii* 1704.

ARGUMENTUM.

Continetur hic miſcellaneus cumulus diverſarum quæſtionum in materia Juriſpatronatus, necnon plura in Superioribus allegationibus tractata recurrunt, & declarantur?

SUMMARIUM.

1 *Materia Juriſpatronatus eſt difficilis, & immenſa.*

2 *Major pars Patronorum ſcienter præſentando Indignum privata remanet, ejuſdem Vox accreſcit minori parti, quæ non præſentavit indignum, etiamſi agatur de Patronis jure Collegii præſentantibus, quod declaratur n. 3.*

4 *Electio per ſortes an ſubſtineatur in Patronis jure Collegii præſentantibus?*

Late examinatur Articulus ex num. 5. ad plures ſeqq. uſque ad n. 26.

5 *Nominationes Communitatis Laicorum, non ſunt proprie Electiones, nec tribuunt Jus nominato.*

6 *Electio per ſortes prohibetur quoque Communitatibus, aliiſque Collegiis Laicalibus; & de ratione ibid.*

Contrarium vide n. 7.

8 *Statuta de Jure circa formam conſtituendi Procuratorem in Electionibus Canonicis, locum non habent in nominationibus, quæ fiunt per Univerſitates Laicorum.*

9 *Nominatio ad Beneficia poteſt in totum revocari, antequam ſuperiori fuerit præſentata.*

10 *Patronus, qui proſequitur præſentationem nullam, dicitur eam facere de novo.*

11 *Electores Eccleſiaſtici præſtant Juramentum eligendi digniorem.*

12 *Concurſus non habet locum inter plures præſentatos per Patronos Laicos, ſi unus ex illis habet gratificationem de Jure.*

13 *Electio per ſortes non prohibetur ex quo ſit tentare decem; & allegatur alia ratio.*

14 *Patroni Laici non tenentur præſentare digniorem, & de ratione, & n. 17.*

15 *Juſpatronatus activum non debet reddi inutile ac paſſivo, & quando, & n. 16.*

18 *De diſtinctione inter Patronos præſentantes Indignum ſcienter, vel ignoranter.*

19 *Valet Lex fundationis, quæ dat facultatem Patronis Laicis præſentandi idoneum, omiſſo digniore; & reprobatur* Paſſerin.

20 *Recenſentur Deciſiones in* Majoricen. Beneficii, cor. Reverendiſs. Anſaldo, & cor. bon. mem. Muto, *& ſenſus Auctoris circa illas.*

21 *Quando valeat nec non electio per ſortes, diſtinguuntur plures Caſus, quos vide n. 21. uſque ad num. 26.*

25 *Electio ad Canonicatus Magiſtrales Hiſpaniæ an ſit facienda per ſortes in caſu paritatis Votorum ex Bulla Leonis præceptive, vel permiſſive.*

26 *Quomodo intelligatur Univerſitas habere notitiam vacationis, ad effectum ut ei currat terminus.*

27 *Patroni an variare poſſint, quando Lis vertit inter ſolos præſentatos, non autem inter præſentantes.*

28 *Cappellani de Jurepatronatus, an cogi poſſint ad celebrandum temporibus, & horis præſcriptis in Tabella Eccleſiæ, vel arbitrio Epiſcopi;*

29 *An valeat lex fundationis, in qua data fuit facultas Cappellanis celebrandi diebus, & horis ſibi beneviſis.*

30 *Epiſcopus an cogere poſſit ad Sacerdotium Canonicos de Jurepatronatus in Collegiata.*

31 *In caſu neceſſitatis Eccleſiæ cogi poſſunt Canonici*

de

de Jurepatronatus ad ſuſcipiendum Sacerdotium, & quomodo.

32 *An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum beneficii de perpetuo, in manualem, vel requiratur auctoritas Papæ, & num.* 34.

33 *An Patronus poſſit novas conditiones adjicere poſt fundationem, & ſignanter Juſpatronatus paſſivum.*

34 *Conditio, quod Cives, & Originarii cæteris paribus, præferantur extraneis non eſt contra Jus.*

35 *Concilium Tridentinum prohibet derogari conditionibus in limine fundationis appoſitis etiam de conſenſu Patroni.*

36 *Habens unam vocem privativam, & alteram cumulativam præfertur habenti unam tantum cumulativam.*

Manualitas Beneficii eſt exprimenda Papæ, alias Gratia eſt ſubreptitia n. 34.

37 *Præſentatus per duos Patronos, quorum alter, Alium poſtea præſentavit, præfertur ſecundo cumulative præſentato.*

Idem eſt ſi Patroni ſint tres, & duo variaverint num. 37.

38 *Præſentatus cumulative per duos ex tribus Patronis, qui omnes Alium antea præſentaverint, nulliter obtinet Gratiam pro præſentato cum derogatione.*

39 *Patroni non poſſunt variare poſt Datam Gratiæ conceſſæ primo præſentato.*

40 *Patronus ratione Dotationis, ſtatim miniſterio Jus acquiritur.*

41 *Bonis laicalibus datis in dotem Perſonatus, ut ejus poſſeſſor poſſit ex illis erigere Beneficium, an Erigenti reſervari valeat Juſpatronatus.*

42 *Ex illis Bonis, cum quibus poteſt fundari Capellania laicalis non ſubjecta Reſervationibus Apoſtolicis, poteſt erigi Beneficium Juriſpatronatus laicalis.*

43 *Præſumitur pro decreto Ordinarii reſervantis Juſpatronatus, tanquam laicale.*

44 *Dataria non tenetur expectare, quod qualificatus compareat, antequam de Beneficio poſſideat.*

45 *Papa dum confert non qualificato, ſupponit, quod qualificatus non adſit, vel juri ſuo renunciare velit.*

46 *Qualificatus, an acquirat aliquod Jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat Proviſio.*

47 *Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi; an prædicta oppoſitione acquiratur necne Jus qualificato, & n.* 48. & 49.

50 *Alternativa, ſive Turnus inter Compatronos, an ſit utilis, vel inutilis.*

51 *An poſſit conveniri per tranſactionem ad extinguendam litem ſuper pertinentia.*

52 *Turnus ad formam* Clem. plures, *an poſſit conveniri etiam in Jurepatronatus paſſivo.*

53 *An Afficiat Succeſſores Jure proprio vocatos.*

54 *Turnus debet eſſe æqualis, alias reducitur ad æqualitatem:* Declara *ut ibi.*

55 *Quæ pacta Patronis proficua poſſint apponi in conſtitutione Turni.*

56 *An proviſio Apoſtolica conſumet Turnum Eccleſiaſtici?* datur diſtinctio.

57 *Alternativa conceſſa Epiſcopus non intrat in Beneficiis ſimultanea cum diviſione ſolius exercitii, ſecus diviſa proprietate.*

58 *Quando dicatur diviſa proprietas, & numer.* 60. *cum ſeqq.*

59 *Exercitium ſimultaneum cauſat diſcordias.*

62 *Verbum,* pertinere, *refertur ad dominium.*

63 *Verbum, libere, quid importet.*

64 *Auctoritas Apoſtolica requiritur in diviſione Juris conferendi, non autem exercitii.*

65 *Confirmatio Apoſtolica Turni cum clauſula* = ſalvis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis = *an tollat alternativam Epiſcopi, & n.* 66.

67 *Turnus inter Epiſcopum, & Capitulum declaratur ex obſervantia.*

68 *Subrogatus an dicatur obtinere ex Juribus ejus, in cujus locum fuit ſubrogatus.*

69 *Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi.*

70 *Appellatione mortis venit tam naturalis, quam Civilis, & quando.*

71 *Permutatio eſt irrita diſſentiente Patrono.*

72 *Patronus conſumit Turnum conſentiendo reſignationi, ſeu permutationi.*

73 *Expreſſio Juriſpatronatus, an excludat unionem? Vide n.* 74. & *diſtingue n.* 75.

76 *Vicaria curata ad nominationem Monaſterii unita Beneficia de Jurepatronatus cum Turno alternative præſentandi inter Patronum, & Abbatem Monaſterii an vacata in Turno Abbatis in Menſe Apoſtolico cadat ſub reſervatione, & n.* 79.

77 *In Vicariis datur intitulatio, & titulus collativus in exercitio tantum.*

78 *Conſtitutio S. Pii V. circa novam proviſionem Vicariorum quare emanaverit, & quid diſponat.*

80 *Per unionem incorporativam Patroni unius Beneficii, ſeu Eccleſiæ ſiunt Patroni alterius.*

81 *Reſervatio Apoſtolica non comprehendit jus mixtum.*

82 *Juſpatronatus eſt mixtum ſi præſentat Eccleſiaſticus cum conſenſu Laicorum.*

83 *Quid ubi Eccleſiaſticus nominat, & Laicus præſentat, & e contra.*

84 *Et quid ubi nominatio non ſit coactiva.*

85 *Ultimus ſtatus in quo plures præſentarunt citra expreſſionem quotæ, intelligitur aſſiſtere ſingulis pro virili.*

86 *Status primitivi, ut concludant quotam vocum, quid continere debeant.*

87 *Præſentatio certorum Patronorum in aliquo ſtatu non excludit poſſibilem præſentationem aliorum.*

88 *Præſentatio negativa qualis ſit.*

89 *Vox non præſentantium accreſcit illis de linea qui præſentarunt.*

90 *Unio duorum Patronatuum quid operetur.*

91 *Quando ſtatus antiqui non ſint attendendi.*

92 *Unio qualis fuerit, declaratur ab obſervantia:*

93 *Ultimus ſtatus de libero in beneficiis de Jurepatronatus quando non præjudicet Patronis.*

94 *Reſervato Jurepatronatus Rectori, & Parochianis quantam vocem habeat Rector, & quantam Parochiani, vide numer.* 95. *& ſeqq. & numer.* 99. & 100. 103. 104. 105. 106. 132. 140. 144.

96 *Spectante Jurepatronatus ad Parochianos ſi unus ex his præſentetur, iſte non dicitur compatronus ad effectum prælationis.*

97 *Deficiente Inſtrumento fundationis, ſi ex obſervantia ſpectet Juſpatronatus ad Beneficiatum, & Parochianos, quomodo, & pro qua rata unicuique ex illis competat.*

98 *Dictio* = una cum = *eſt adverbium congregandi.*

101 *Quando dicatur conſideratus locus pius in Relicto ejus Miniſtris facto.*

102 *Obſervantia declarat mentem Fundatoris.*

107 *Si Papa condemnet Abbatem, & Conventum in cenſum, dimidiam ſolvet Abbas, & aliam Conventus.*

108 *Juſpatronatus Capitulo Canonicorum, & Univerſitati Vicinorum dicitur reſervatum tanquam duobus diſtinctis Corporibus.*

109 *Quota vocis data per Fundatorem ex quo declaretur, & n.* 110.

111 *Ad effectum ut obſervantia concludat quotam vocis, quid requiratur, & n.* 127.

112 *Non attenditur, quicquid incidenter, & præſuppoſitive dicitur vi Deciſionis.*

113 *Spectante Jurepatronatus pro medietate Rectori, &*

ri, & pra alia univerſitate Parochianorum, præſentatus per Rectorem, cum aliquibus Parochianis minarem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum.

114 In paritate vocum eſt locus gratificationi, quæ dupliciter dari poteſt ab Ordinario; vel gratia Apoſtolica pra Præſentato, & num. 115.

116 Ultimus ſtatus attenditur, quando ſicutus non eſt ita clarus, ut nullam admittat dubitatem.

117 Patronus præſentando pro ſua rata, & voce, an intelligatur præſentare pra virili, ſeu æquali portione; vide negativam, & affirmativam, & diſtingue n. 117. 118. 119. 120. 121. 122. & 123.

124 Ultimus ſtatus æquivocus non attenditur, ſed recurritur ad anteriores, vel ad fundationem, & n. 127. & 129.

125 Quando non ſit relevans.

126 Præſentatio admiſſa ab Ordinario cum clauſula = Si & in quantum = quid operetur.

128 Status antiquiores quando non contineant certitudinem quota vocis patronalis.

130 Quando lex fundationis dicatur requirere altiorem indaginem, vel non.

131 Specialiter vocatus tantam habet vocem, quantam collective vocati: limita ex conjecturis, & circumſtantiis.

132 Rector, & Conſules officiales unius Eccleſiæ non faciunt Collegium, & Capitulum Canonicarum.

133 Collegialitas non concluditur ex coadunatione perſonarum in certo loco, & n. 138.

134 Etiamſi Juſpatronatus pertinat ad plures uti ſingulos; poteſt præſentari ab illis ſimul coadunatie.

135 In Collegialibus non poteſt præſentari ſeparatim.

136 Præſentatio nomine alterius per ratam, & quocam excludit jus Collegii.

137 Status quando non dicatur primus.

139 Obſervantia declarat, an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim.

141 De conjecturis, & circumſtantiis, quæ declarant hanc concluſionem, & num. 142. 143. 145. & 146.

147 Argumentum ab inveriſimili validum eſt ad interpretandum ſenſum Teſtatoris.

148 Patronus poſt fundationem non poteſt apponere legem etiam Eccleſiæ favorabilem.

149 Non poteſt in præſentando apponere legem, quod Canonicatus vacet per abſentiam annalem.

150 Ad privandum Canonicatum ob abſentiam, quod tempus requiratur.

151 Collatio nullam continere debet conditionem de Jure non appoſitam.

152 Simonia eſt conferre beneficium ſub conditione, ut quis reſignet aliud, quod habet: limita, ut ibi.

153 Conditio contra jus in præſentatione quando habeatur pro non appoſita.

154 Præſentatio facta in uno Caſu vacationis quando ſuſtineatur ex altero.

155 Ultimus ſtatus datur etiam in qualitate.

156 Penultimus ſtatus facit figuram ultimi, ubi ultimus eſt turbidus.

157 Ultimus ſtatus concordatus quando ſit attendendus.

158 Quando Beneficium ſit Sacerdotale, vel Clericale: vide Caſus ibi, & n. 159. & 160.

161 Statutum Urbis, quod filii in conditione poſiti cenſeantur vocati, comprehendit etiam Nepotes.

162 Prima reſervatio Juriſpatronatus ſeniori de familia, an cenſeatur derogata per ſecundam, in qua duo de familia fuerunt vocati.

163 Unicitas excluditur ex vocatione duorum.

164 Mandatum præſentati ad acceptandam præſentationem, dicitur acceptatio ex tunc, ſicut mandatum ad adeundum.

165 Expenſæ Sacriſtiæ pra Miſſa quotidiana in quot ſcutis debeantur.

166 Quaſi poſſeſſio aut ultimus ſtatus contra Datariam, ut acquiratur, quid concurrere debeat.

167 In Jurepatronatus hæreditario requiritur qualitas hæreditaria in actu, & quando ſecus in annexo bonis: vide n. 168.

169 Jus nominandi Cappellanum manualem, an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ, vel hæredem?

170 Juſpatronatus reſervatum cui de Jure ſpectat ad hæredem.

171 Donatio Juriſpræſentandi intelligitur cumulative cum Donante, ejuſque hæredibus.

172 Epiſcopus proroganda terminum Patronis, tempus prorogatum dicitur auferre ſibi de ſuo ſemeſtri.

173 Nulliter confert elapſo termino ſemeſtris.

174 Quis teneatur ad reſtaurationem, vel reædificationem Eccleſiæ de Jurepatronatus, an Patronus, vel Beneficiatus? vide n. 175. 176. 177. 178. 179. & 180.

181 Competente Jurepræſentandi alicui de conſenſu alterius, per obitum præſentare debentis abſque hærede devoluto, Jure libero conferendi ad Epiſcopum, an iſte teneatur conferre de conſenſu alterius.

182 Per extinctionem Patronorum Juſpatronatus extinguitur, non devolvitur ad Epiſcopum.

183 Epiſcopus eſt Dominus Eccleſiarum ſuæ Diœceſis.

184 Collatio non eſt libera, ſi ſit accedente conſenſu alterius.

185 Judicium Epiſcopi prævalet omnibus aliis circa rectam proviſionem beneficiorum.

186 Conſenſus non ſolum eſt requirendus, ſed etiam ſequendus.

187 Habens conſentire præſentationi alterius, dicitur ejus comparticeps, & ſi diſſentiat, non tenetur allegare cauſam.

188 Juſpatronatus gentilitium in ultimo de familia ſit hæreditarium.

189 Limita in Jurepatronatus ex mero privilegio.

190 Appellatione familiæ veniunt tam Agnati, quam Cognati in materia Juriſpatronatus, & n. 191. & 196.

192 Limita ex recenti uſu Italiæ, juxta quem demonſtrati cenſeatur ſolum Agnati.

193 Præſertim ſi vocabulum familiæ eſt unicum cum adjecto Cognominis.

194 Item ſtante diſcretiva.

195 Papa in Beneficialibus habet ſupremas habenas.

197 Agnatio artificialis reputatur de vera Agnatione.

198 De ſucceſſione arrogatorum in familiam in Jurepatronatus familiari.

199 Juſpatronatus Nobilium cenſetur directum ad conſervandam memoriam familiæ, & Agnationis.

200 Diſcretiva quando locum habeat, vel non.

201 Declaratio etiam deſumitur ex fundatione unius Beneficii ad fundationem alterius Beneficii ejuſdem Fundatoris.

202 Quando Privilegium Juriſpatronatus latiſſime interpretandum ſit quoad concedentem, & numer. 203.

204 Privilegium recipit interpretationem juxta intentionem concedentis.

205 Obſervantia declarat Perſonas comprehenſas in reſervatione Juriſpatronatus.

206 Juſpatronatus ex mero privilegio cadit ſub reſervatione Regulæ Octavæ.

207 Derogatio Regulæ Octavæ in privilegia, ſuffragatur tantum in vita Pontificis derogantis.

208 Juſpatronatus ex privilegio, an ſuffragetur in caſu reſignationis in manibus Papæ.

209 Papa non præſumitur derogare Indulto ſpeciali,

210 Def.

de Jurepatronatus ad ſuſcipiendum Sacerdotium, & quomodo.

32 An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum beneficii de perpetuo, in manualem, vel requiratur auctoritas Papæ, & num. 34.

33 An Patronus poſſit novas conditiones adjicere poſt fundationem, & ſignanter Juſpatronatus paſſivum.

34 Conditio, quod Cives, & Originarii cæteris paribus, præferantur extraneis non eſt contra Jus.

35 Concilium Tridentinum prohibet derogari conditionibus in limine fundationis appoſitis etiam de conſenſu Patroni.

36 Habent unam vocem privativam, & alteram cumulativam præfertur habenti unam tantum cumulativam.

Manualitas Beneficii eſt exprimenda Papæ, alias Gratia eſt ſubreptitia n. 34.

37 Præſentatus per duos Patronos, quorum alter, Alium poſtea præſentavit, præfertur ſecundo cumulative præſentato.

Idem eſt ſi Patroni ſint tres, & duo variaverint num. 37.

38 Præſentatus cumulative per duos ex tribus Patronis, qui omnes Alium antea præſentaverint, nulliter obtinet Gratiam pro præſentato cum derogatione.

39 Patroni non poſſunt variare poſt Datam Gratiæ conceſſæ primo præſentato.

40 Patronus ratione Dotationis, ſtatim miniſterio Jus acquiritur.

41 Bonis laicalibus datis in dotem Perſonatus, ut ejus poſſeſſor poſſit ex illis erigere Beneficium, an Erigenti reſervari valeat Juſpatronatus.

42 Ex illis Bonis, cum quibus poteſt fundari Capellania laicalis non ſubjecta Reſervationibus Apoſtolicis, poteſt erigi Beneficium Juriſpatronatus laicalis.

43 Præſumitur pro decreto Ordinarii reſervantis Juſpatronatus, tanquam laicale.

44 Dataria non tenetur expectare, quod qualificatus compareat, antequam de Beneficio poſſideat.

45 Papa dum confert non qualificato, ſupponit, quod qualificatus non adſit, vel juri ſuo renunciare velit.

46 Qualificatus, an acquirat aliquod Jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat Proviſio.

47 Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi; an prædicta oppoſitione acquiratur necne Jus qualificato, & n. 48. & 49.

50 Alternativa, ſive Turnus inter Compatronos, an ſit utilis, vel inutilis.

51 An poſſit conveniri per tranſactionem ad extinguendam litem ſuper pertinentia.

52 Turnus ad formam Clem. plures, an poſſit convehiri etiam in Jurepatronatus paſſivo.

53 An Afficiat Succeſſores Jure proprio vocatos.

54 Turnus debet eſſe æqualis, alias reducitur ad æqualitatem: Declara ut ibi.

55 Quæ pacta Patronis proficua poſſint apponi in conſtitutione Turni.

56 An proviſio Apoſtolica conſumet Turnum Eccleſiaſtici? datur diſtinctio.

57 Alternativa conceſſa Epiſcopus non intrat in Beneficiis ſimultanea cum diviſione ſolius exercitii, ſecus diviſa proprietate.

58 Quando dicatur diviſa proprietas, & numer. 60. cum ſeqq.

59 Exercitium ſimultaneum cauſat diſcordias.

62 Verbum, pertinere, refertur ad dominium.

63 Verbum, libere, quid importet.

64 Auctoritas Apoſtolica requiritur in diviſione Juris conferendi, non autem exercitii.

65 Confirmatio Apoſtolica Turni cum clauſula = ſalvis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis = an tollat alternativam Epiſcopi, & n. 66.

67 Turnus inter Epiſcopum, & Capitulum declaratur ex obſervantia.

68 Subrogatus an dicatur obtinere ex Juribus ejus, in cujus locum fuit ſubrogatus.

69 Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi.

70 Appellatione mortis venit tam naturalis, quam Civilis, & quando.

71 Permutatio eſt irrita diſſentiente Patrono.

72 Patronus conſumit Turnum conſentiendo reſignationi, ſeu permutationi.

73 Expreſſio Juriſpatronatus, an excludat unionem? Vide n. 74. & diſtingue n. 75.

76 Vicaria curata ad nominationem Monaſterii unita Beneficia de Jurepatronatus cum Turno alternative præſentandi inter Patronum, & Abbatem Monaſterii an vacata in Turno Abbatis in Menſe Apoſtolico cadat ſub reſervatione, & n. 79.

77 In Vicariis datur intitulatia, & titulus collativus in exercitio tantum.

78 Conſtitutio S. Pii V. circa novam proviſionem Vicariorum quare emanaverit, & quid diſponat.

80 Per unionem incorporativam Patroni unius Beneficii, ſeu Eccleſiæ fiunt Patroni alterius.

81 Reſervatio Apoſtolica non comprehendit jus mixtum.

82 Juſpatronatus eſt mixtum ſi præſentat Eccleſiaſticus cum conſenſu Laicorum.

83 Quid ubi Eccleſiaſticus nominat, & Laicus præſentat, & e contra.

84 Et quid ubi nominatio non ſit coactiva.

85 Ultimus ſtatus in quo plures præſentarunt citra expreſſionem quotæ, intelligitur aſſiſtere ſingulis pro virili.

86 Status primitivi, ut concludant quotam vocum, quid continere debeant.

87 Præſentatio certorum Patronorum in aliquo ſtatu non excludit poſſibilem præſentationem aliorum.

88 Præſentatio negativa qualis ſit.

89 Vox non præſentantium accreſcit illis de linea qui præſentarunt.

90 Unio duorum Patronatuum quid operetur.

91 Quando ſtatus antiqui non ſint attendendi.

92 Unio qualis fuerit, declaratur ab obſervantia.

93 Ultimus ſtatus de libero in beneficiis de Jurepatronatu quando non præjudicet Patronis.

94 Reſervato Jurepatronatus Rectori, & Parochianis quantam vocem habeat Rector, & quantam Parochiani, vide numer. 95. & ſeqq. & numer. 99. & 100. 103. 104. 105. 106. 132. 140. 144.

96 Spectante Jurepatronatus ad Parochianos ſi unus ex his præſentetur, iſte non dicitur compatronus ad effectum prælationis.

97 Deficiente Inſtrumento fundationis, ſi ex obſervantia ſpectet Juſpatronatus ad Beneficiatum, & Parochianos, quomodo, & pro qua rata unicuique ex illis competat.

98 Dictio = una cum = eſt adverbium congregandi.

101 Quando dicatur conſideratus locus pius in Relicto ejus Miniſtris facto.

102 Obſervantia declarat mentem Fundatoris.

107 Si Papa condemnet Abbatem, & Conventum in centum, dimidiam ſolvet Abbas, & aliam Conventus.

108 Juſpatronatus Capitulo Canonicorum, & Univerſitati Vicinorum dicitur reſervatum tanquam duobus diſtinctis Corporibus.

109 Quota vocis data per Fundatorem ex quo declaretur, & n. 110.

111 Ad effectum ut obſervantia concludat quotam vocis, quid requiratur, & n. 127.

112 Non attenditur, quicquid incidenter, & præſuppoſitive dicitur vi Deciſionis.

113 Spectante Jurepatronatus pro medietate Rectori, &

ri, & pro alia univerſitate Parochianorum, præſentatus per Rectorem, cum aliquibus Parochianis minorem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum.

114 *In paritate vocum eſt locus gratificationi, quæ dupliciter dari poteſt ab Ordinario; vel gratia Apoſtolica pro Præſentato, & num. 115.*

116 *Ultimus ſtatus attenditur, quando titulus non eſt ita clarus, ut nullam admittat dubietatem.*

117 *Patronus præſentando pro ſua rata, & voce, an intelligatur præſentare pro virili, ſin æquali portione; vide negativam, & affirmativam, & diſtingue n. 117. 118. 119. 120. 121. 122. & 123.*

124 *Ultimus ſtatus æquivocus non attenditur, ſed recurritur ad anteriores, vel ad fundationem, & n. 127. & 129.*

125 *Quando non ſit relevans.*

126 *Præſentatio admiſſa ab Ordinario cum clauſula* = Si & in quantum = *quid operetur.*

128 *Status antiquiores quando non contineant certitudinem quota vocis patronalis.*

130 *Quando lex fundationis dicatur requirere altiorem indaginem, vel non.*

131 *Specialiter vocatus tantam habet vocem, quantam collective vocati: limita ex conjecturis, & circumſtantiis.*

132 *Rector, & Conſules officiales unius Eccleſiæ non faciunt Collegium, & Capitulum Canonicorum.*

133 *Collegialitas non concluditur ex coadunatione perſonarum in certo loco, & n. 138.*

134 *Etiamſi Juſpatronatus pertineat ad plures uti ſingulos; poteſt præſentari ab illis ſimul coadunatis.*

135 *In Collegialibus non poteſt præſentari ſeparatim.*

136 *Præſentatio nomine alterius per ratam, & quotam excludit jus Collegii.*

137 *Status quando non dicatur primus.*

139 *Obſervantia declarat, an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim.*

141 *De conjecturis, & circumſtantiis, quæ declarant hanc concluſionem, & num. 142. 143. 145. & 146.*

147 *Argumentum ab inveriſimili validum eſt ad interpretandum ſenſum Teſtatoris.*

148 *Patronus poſt fundationem non poteſt apponere legem etiam Eccleſiæ favorabilem.*

149 *Non poteſt in præſentando apponere legem, quod Canonicatus vacet per abſentiam annalem.*

150 *Ad privandum Canonicatum ob abſentiam, quod tempus requiratur.*

151 *Collatio nullam continere debet conditionem de Jure non appoſitam.*

152 *Simonia eſt conferre beneficium ſub conditione, ut quis reſignet aliud, quod habet: limita, ut ibi.*

153 *Conditio contra jus in præſentatione quando habeatur pro non appoſita.*

154 *Præſentatio facta in uno Caſu vacationis quando ſuſtineatur ex altero.*

155 *Ultimus ſtatus datur etiam in qualitate.*

156 *Penultimus ſtatus facit figuram ultimi, ubi ultimus eſt turbidus.*

157 *Ultimus ſtatus concordatus quando ſit attendendus.*

158 *Quando Beneficium ſit Sacerdotale, vel Clericale: vide Caſus ibi, & n. 159. & 160.*

161 *Statutum Urbis, quod filii in conditione poſiti cenſeantur vocati, comprehendit etiam Nepotes.*

162 *Prima reſervatio Juriſpatronatus ſeniori de familia, an cenſeatur derogata per ſecundam, in qua duo de familia fuerunt vocati.*

163 *Unicitas excluditur ex vocatione duorum.*

164 *Mandatum præſentati ad acceptandam præſentationem, dicitur acceptatio ex tunc, ſicut mandatum ad adeundum.*

165 *Expenſa Sacriſtiæ pro Miſſa quotidiana in quot ſcutis debeantur.*

166 *Quaſi poſſeſſio aut ultimus ſtatus contra Datariam, ut acquiratur, quid concurrere debeat.*

167 *In Jurepatronatus hæreditario requiritur qualitas hæreditaria in actu, & quando ſecus in annexo bonis: vide n. 168.*

169 *Jus nominandi Cappellanum manualem, an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ, vel hæredem?*

170 *Juſpatronatus reſervatum cui de Jure ſpectat ad hæredem.*

171 *Donatio Juriſpræſentandi intelligitur cumulative cum Donante, ejuſque hæredibus.*

172 *Epiſcopus prorogando terminum Patronis, tempus prorogatum dicitur auferre ſibi de ſuo ſemeſtri.*

173 *Nulliter confert elapſo termino ſemeſtris.*

174 *Quis teneatur ad reſtaurationem, vel reædificationem Eccleſiæ de Jurepatronatus, an Patronus, vel Beneficiatus? vide n. 175. 176. 177. 178. 179. & 180.*

181 *Competente Jurepræſentandi alicui de conſenſu alterius, per obitum præſentare debentis abſque hærede devoluto, Jure libere conferendi ad Epiſcopum, an iſte teneatur conferre de conſenſu alterius.*

182 *Per extinctionem Patronorum Juſpatronatus extinguitur, non devolvitur ad Epiſcopum.*

183 *Epiſcopus eſt Dominus Eccleſiarum ſuæ Diœceſis.*

184 *Collatio non eſt libera, ſi ſit accedente conſenſu alterius.*

185 *Judicium Epiſcopi prævalet omnibus aliis circa rectam proviſionem beneficiorum.*

186 *Conſenſus non ſolum eſt requirendus, ſed etiam ſequendus.*

187 *Habens conſentire præſentationi alterius, dicitur ejus comparticeps, & ſi diſſentiat, non tenetur allegare cauſam.*

188 *Juſpatronatus gentilitium in ultimo de familia ſit hæreditarium.*

189 *Limita in Jurepatronatus ex mero privilegio.*

190 *Appellatione familiæ veniunt tam Agnati, quam Cognati in materia Juriſpatronatus, & n. 191. & 196.*

192 *Limita ex recenti uſu Italiæ, juxta quem demonſtrati cenſentur ſolum Agnati.*

193 *Præſertim ſi vocabulum familiæ eſt unicum cum adjecto Cognominis.*

194 *Item ſtante diſcretiva.*

195 *Papa in Beneficialibus habet ſupremas habenas.*

197 *Agnatus artificialis reputatur de vera Agnatione.*

198 *De ſucceſſione arrogatorum in familiam in Jurepatronatus familiari.*

199 *Juſpatronatus Nobilium cenſetur directum ad conſervandam memoriam familiæ, & Agnationis.*

200 *Diſcretiva quando locum habeat, vel non.*

201 *Declaratio etiam deſumitur ex fundatione unius Beneficii ad fundationem alterius Beneficii ejuſdem Fundatoris.*

202 *Quando Privilegium Juriſpatronatus latiſſime interpretandum ſit quoad concedentem, & numer. 203.*

204 *Privilegium recipit interpretationem juxta intentionem concedentis.*

205 *Obſervantia declarat Perſonas comprehenſas in reſervatione Juriſpatronatus.*

206 *Juſpatronatus ex mero privilegio cadit ſub reſervatione Regulæ Octavæ.*

207 *Derogatio Regulæ Octavæ in privilegio, ſuffragatur tantum in vita Pontificis derogantis.*

208 *Juſpatronatus ex privilegio, an ſuffragetur in caſu reſignationis in manibus Papæ.*

209 *Papa non præſumitur derogare Indulto ſpeciali.*

210 *Def.*

210 *Deſcendentia in materia Juriſpatronatus, an ſit probanda, per Teſtes cum duodecim Requiſitis textus in capit. licet ex quadam de Teſtib. & n. 211. & 212.*

213 *Juſpatronatus annexum Caſtro, tranſit ad ejus poſſeſſorem.*

214 *Poſſeſſio præſentandi non tranſit in ſoteceſſorem, qui non habet qualitates anteceſſoris; ſed illum qui habet eas.*

215 *Referens, quando probet ſine Originali relato.*

216 *Juſpatronatus ex quibus probetur annexum Caſtro, & numer. 217. 218. 219. 220. 221. & 222.*

223 *Annexio Juriſpatronatus Caſtro, probanda eſt concludenter, præſertim quando Beneficium non eſt ſitum intra limites Caſtri.*

224 *Obſervantia excludit, aut probat annexionem.*

225 *Reſervatio Juriſpatronatus pro hæredibus, & Succeſſoribus, poteſt intelligi de ſucceſſoribus Caſtri.*

226 *Legatum Juriſpatronatus retrotrahitur ad diem mortis Teſtatoris, & poteſt legatarius præſentare ante approbationem Legati factam ab Ordinario juxta doctrinam Zabarellæ, quæ oſtenditur recepta, & n. 227. 228. 229.*

230 *Deciſionibus Sacræ Rotæ ſtandum eſt in judicando, in concurſu Doctorum.*

231 *Doctori qui ſcripſit ad opportunitatem Cauſæ non defertur in judicando?*

232 *Doctor copiſta alterius Doctoris, auctoritatem non facit.*

233 *De auctoritate Lambertini aliquando errantis.*

234 *Legatum Juriſpatronatus, ſeu ejus confirmatio facta ab Epiſcopo, an retrotrahitur ad diem mortis in præjudicium præſentationis factæ per hæredem; & quid in donatione Juriſpatronatus, ut numer. 235. & de diverſitate rationis inter Legatum, & donationem, ut num. 236. & 237.*

238 *Legatum quando tranſmittatur in hæredem legatarii.*

239 *Legatum conditionale, conditione legis, vel ex natura rei, tranſmittitur ad hæredem.*

240 *Quando dicatur conditio poteſtativa.*

241 *Conditio tacita ex diſpoſitione legis non facit rem conditionalem.*

242 *Legatum conditionale conditione tacita ex lege, etiam poteſtativa ipſius legatarii, quando tranſmittatur in hæredem.*

243 *Inſtitutio datur præſentato ab exiſtente in poſſeſſione præſentandi juxta ultimum ſtatum.*

244 *Exceptio proprietatis non attenditur in poſſeſſorio, & n. 279.*

245 *Legatum Juriſpatronatus non valet abſque conſenſu Ordinarii expreſſo, vel præſumpto; & numer. 263.*

246 *Deficiente conſenſu Ordinarii Juſpatronatus remanet in hæreditate apud hæredem.*

247 *Recipiens dotem, & renuncians hæreditati, non conſequitur Juſpatronatus hæreditarium.*

248 *Appellatione illorum de linea, veniunt illi de linea effectiva Teſtatoris.*

249 *Vocatus ad Juſpatronatus gentilitium quando eſt hæres alienantis non poteſt ejus facto contravenire.*

Teſtator poteſt diſponere etiam de re propria hæredis, ibidem,

250 *Vocata linea ad Juſpatronatus, omnes de linea pro eorum quota dicuntur vocati.*

251 *Vocatio tamen reſpicit illos de linea effectiva, & deſcendentali Teſtatoris.*

252 *Excluſio certarum perſonarum, arguit vocationem aliarum.*

253 *Quando cenſeantur vocati maſculi ex maſculis.*

254 *In Jurepatronatus ſucceſſio, an competat proximiori pluribus vocatis?*

255 *In Jurepatronatus gentilitio donatio vocis intelligitur ad vitam donantis.*

256 *Quid requiratur, ut Teſtator dicatur diſpoſuiſſe de Jure proprio hæredis.*

257 *Quando Teſtator prius vocavit lineam maſculinam, ſubſtituendo fœminas, cenſetur ſubſtituiſſe lineam fœmininam.*

258 *Legatario non agnoſcente legatum in vita, Juſpatronatus legatum non remanet abdicatus ab hæreditate.*

259 *Quando fieri debeat mentio ſpecialis Juriſpatronatus in renunciatione, ſeu ceſſione hæreditatis.*

260 *Appellatione Jurium, an veniat Juſpatronatus,*

261 *Judicium ſuper Inſtitutione eſt poſſeſſorium.*

262 *Quando dicatur petitorium clarum, vel non.*

264 *In Jurepatronatus hæreditario, Pater inſtituens omnibus filiis hæredibus, an poſſit uni ex illis aſſignare, ſeu relinquere totum Juſpatronatus abſque conſenſu Ordinarii. Vide numer. 268. 270.*

265 *Valet conſuetudo, quod Juſpatronatus tranſeat ad Primogenitum hæredem, licet extent alii filii cohæredes.*

266 *Nullitas donationis Juriſpatronatus ex defectu conſenſus Ordinarii an importare valeat nullitatem in parte, non autem in totum.*

267 *Qualitas gentilitia ſuperaddi poteſt Juripatronatui hæreditario abſque conſenſu Ordinarii. Vide n. 273.*

269 *Diſpoſitio particularis de Jurepatronatus fieri non poteſt abſque conſenſu Epiſcopi; etiamſi agatur de donatione univerſali.*

271 *Juſpatronatus ex diſpoſitione Juris defertur omnibus hæredibus univerſalibus, & non uni tantum.*

272 *Juſpatronatus mixtum non requirit qualitatem hæreditariam in actu, & nil fere diſtat a natura gentilitii.*

274 *Conſenſus tacitus Ordinarii, quando interveniſſe dicatur in approbatione legati Juriſpatronatus.*

275 *Inobſervantia diſpoſitionis Juriſpatronatus, ex quo inducatur?*

276 *Legatum Juriſpatronatus factum Compatrono, valet abſque conſenſu Ordinarii.*

277 *In legato lucrativo præſumitur acceptatio, juncta ſcientia, ad differentiam legati oneroſi.*

278 *Quando renunciatio hæreditatis contineat renunciationem Juriſpatronatus.*

280 *Juſpatronatus Laicorum non cadit ſub reſervationibus, limita ſi tranſeat ad Eccleſiam, & n. 292. & 295.*

281 *Etiam in tranſita ad Eccleſiam poteſt ex lege fundationis retinere naturam laicalem non ſubjectam reſervationibus.*

282 *Iſta lex fundationis ſi deficit, deſumitur ex obſervantia ſi ſit Centenaria, & num. 283. vide n. 296.*

284 *Centenaria dicitur ubi eſt ſupra 90. annos; vide n. 297. & 298.*

285 *Centenaria ſemel completa non deſtruitur per actus ſubſequentes.*

286 *Obſervantia emanata cum ſcientia, & patientia Datariæ fortior evadit.*

287 *Ultimus ſtatus non attenditur niſi ſit præſcriptus, & quando.*

288 *Clauſula* = Dummodo collatio ad nos hac vice pertineat = *excludit animum immutandi ſtatum.*

289 *Qualitas Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel laicalis deſumitur ex perſona, quæ illud poſſidet.*

290 *Juſpatronatus Eccleſiaſticum ſi tranſeat ad Laicum aliquo titulo oneroſo ſit laicale.*

291 *Juſpatronatus fundatum ex bonis intuitu Eccleſiæ quæſitis, quando ſit laicale.*

293 *Ultimus ſtatus de reſervato attendi debet.*

294 *Status anteriores non attenduntur contra ultimos, ſed deſerviunt in Petitorio.*

296 *Aſſiſtentia Juris in quolibet dubio ſemper attenditur.*

297 *Centenaria non dicitur niſi excedat 90. annos,*

nos, & debeat concurrere 91. anni completi.

299 *Status, ut concludant debent probari in menſe reſervato, & quando, & n. 300.*

301 *Conceſſum ex gratia oſtendit non competere ex juſtitia.*

302 *Præſentati per Patronos Eccleſiaſticos tenentur ſubire examen Epiſcopi antequam inſtituantur.*

303 *Præſentati per Patronos laicos an teneantur ſubire examen Epiſcopi, quando Inſtitutio pertinet ad inferiores, & n. 306. & 307.*

304 *Relatio nunquam tollit illud plus, quod continetur in referente.*

305 *Nova Lex, ſive diſpoſitio debet intelligi, ut aliquid contineat, plusquam continebatur in antiqua, ſeu præcedenti.*

308 *Quando examen requiritur per Concilium ſub decreto irritanti dicitur de forma, nec ſufficit præſentatum fuiſſe alias examinatum, & approbatum.*

309 *Donatio Juris præſentandi pro unica vice dicitur Mandatum irrevocabile ad præſentandum, & an expiret per mortem Mandantis, & Mandatarii.*

310 *Requirit conſenſum Ordinarii, & n. 312.*

311 *Patronus admittens extraneum ad ſecum præſentandum, communicat illi fructum, ſeu quaſi poſſeſſionem præſentandi cum conſenſu tacito Epiſcopi.*

313 *Donatio Juris præſentandi requirit confirmationem Epiſcopi, nec ſufficit conſenſus Vicarii.*

314 *Quando Epiſcopus cenſeatur tacite approbaſſe donationem Juriſpatronatus.*

315 *Inſtitutio dari non debet non Qualificato.*

316 *Major pars Patronorum, quomodo intelligatur in Jurepatronatus ſpectante ad Patronos ſingulares.*

317 *Beneficium debetur præſentato per medietatem, habenti Gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis vocum.*

318 *Turnus inter Patronos non valet, niſi intervenerit conſenſus omnium non obſtante concurſu majoris partis, & n. 373. & 378.*

319 *Exceptio de Jure tertii dari non poteſt.*

320 *Turno etiam conſtituto voluntario Patroni poſſunt illum non ſervare in una vacatione citra revocationem Turni.*

321 *Patronus exiſtens in Turno, dicitur præſentare nomine ſuo, & alterius Compatroni.*

322 *Si præſentet incapacem, vel minime præſentet in tempore conſumit ſuum Turnum, & datur devolutio ad ſuperiorem.*

323 *Patronus, qui promiſit Compatrono concurrere in ejus præſentatum non tenetur concurrere, ſi ille præſentavit incapacem, & 325.*

324 *De Regula quod uni non nocet, & alteri prodeſt, nequit prohiberi.*

326 *Declaratio non facta tempore habili, non præjudicat præſentato.*

327 *Diſpenſatio Religioſi ad Beneficium Juriſpatronatus propria familia concedi ſolet per Sedem Apoſtolicam, & de exemplis.*

328 *Quando Teſtator voluit poſſe præſentari incapaces ex uno capite, præſumitur non abhorruiſſe diſpenſationem in aliis caſibus incapacitatis.*

329 *Paria ſunt eſſe habilem ex natura, vel ex diſpenſatione.*

330 *Quando Teſtator idoneitatem intellexit in bonitate Vitæ dicitur habuiſſe mentem non repugnantem præſentationi Religioſi.*

331 *Paſſive vocati habent terminum quadrimeſtris ad ſe opponendum.*

332 *Sine præſentatione Patroni in Beneficio Juriſpatronatus non poteſt obtineri Beneficium.*

333 *Habilitas, ſeu Clericatus non attenditur, niſi ſuperveniat intra tempus quadrimeſtris.*

334 *Præſertim poſt Jus quæſitum Præſentato intra quadrimeſtre.*

335 *Diſpenſatio retrotrahitur ad tempus præſentationis.*

336 *In diſpenſationibus concedendis requiritur tempus.*

337 *Principium litis, & Inſtantia attenditur, ut quis dicatur legitimus Contradictor.*

338 *Subſidiario vocatus non poteſt impedire habilitationem primo loco vocati.*

339 *Non admittitur quoties adeſt ſpes habilitationis primi vocati.*

340 *Voluntas Teſtatoris modis omnibus eſt adjuvanda.*

341 *Papa in diſpenſando utitur Jure ſuo, & nemini præjudicium facit.*

342 *Gratia pro præſentato, quando ſit ſubreptitia.*

343 *Inſtitutio non competit præſentato per minorem partem.*

344 *In Jurepatronatus non ſpectante ad Capita domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, Vox competit omnibus, & ſingulis maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quam filiisfamilias.*

345 *Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis.*

346 *De ratione differentiæ, ſeu diſtinctionis inter utrunque Caſum.*

347 *Juſpatronatus competens Parochianis dicitur ipſis competere tanquam ſingulis, & non univerſis.*

348 *Modus præſentandi eſt per Acta Cancellariæ Epiſcopalis; & n. 349.*

380 *Nulla eſt præſcripta forma ad præſentandum; ſed ſufficit conſtare Superiori quomodolibet de voluntate.*

351 *Patroni confeſſioni in dubietate Actus eſt deferendum.*

352 *Secunda atteſtationi ejuſdem Teſtis, quando ſit magis deferendum.*

353 *Declaratio contraria Actis non attenditur.*

354 *Non poſſunt Patroni revocare præſentationem jam factam in præjudicium præſentati.*

355 *Beneficium adiudicatur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi.*

356 *Præſentatio ineffectuata, quando ſit apta conſtituere, ſeu conſervare in quaſi poſſeſſione præſentandi.*

357 *In Judicio poſſeſſorio inſtitutionis non attenduntur ſtatus anteriores.*

358 *Enunciativa erronea non attenditur, præcipue in præjudicium Patroni abſentis.*

359 *Juſpatronatus præſumitur hereditarium.*

360 *Præſentans uti filius, & hæres pro portione, & rata, oſtendit Juſpatronatus hæreditarium.*

361 *Præſentatus impugnare non poteſt confeſſionem præſentantis.*

362 *Ultimus ſtatus datur etiam in qualitate.*

363 *In Jurepatronatus gentilitio conſiderantur Lineæ, & Stirpes, in quos factus fuit ingreſſus.*

364 *Tantam vocem habet deſcendens ex uno ſtipite, quantam plures deſcendentes ex altero.*

365 *Major pars ſuffocat vocem minoris in Jurepatronatus.*

366 *Alternativa, ſeu Turnus conditionatus non eſt exercibilis in ea vacatione in qua conditio verificata non fuit.*

367 *Verba conditionalia quando ſuſpendant Actum ad tempus conditionis.*

368 *Turnarius dicitur unicus Patronus in ſuo Turno.*

369 *Alternativa, ſive Turnus, quando in aliqua vacatione non dicatur ſervatus.*

370 *Non dicitur ſervare actum, qui illi contraviatur.*

371 *Ubi requiritur acceptatio expreſſa per pactum, non ſufficit tacita.*

372 *Alternativa, ſeu Turnus corruit quando initus fuit ſub falſo præſuppoſito.*

374 *Juſ-*

374 *Juſpatronatus diviſum in duabus diſtinctis familiis proinde reputatur, ac ſi eſſent duo diſtincti Patronatus.*

375 *Deſcendentes ab uno dicuntur de unica linea, non curatis Ramis ſubalternis.*

376 *Diviſio exercitii Juriſpatronatus, non dividit ejus proprietatem.*

377 *Compatroni in præſentando dicuntur Conſocii, & præſentatio unius conſervat poſſeſſionem alterius.*

379 *In paritate vocum præfertur præſentatus de ſanguine fundatoris compræſentato extraneo.*

380 *Patronus nequit præjudicare præſentato, & aliquid de ejus juribus diminuere.*

381 *Sicut præſentatus nequit præjudicare Patrono.*

382 *Lis pro ſubrogatione gratioſa, unde deducatur.*

383 *Patroni lite pendente præſentare nequeunt.*

384 *Lis calumnioſa annullat ſobrogationem gratioſam.*

385 *Quando dicatur calumnioſa.*

386 *Patronus nequit variare poſtquam ejus Procurator irrevocabiliter conſtitutus præſentavit, vide n. 387. & 388.*

389 *Quando Procurator ad præſentandum dicatur conſtitutus Compromiſſarius.*

390 *Mandatum ad nominandum non extenditur ad præſentandum, & de ratione.*

391 *Nominare, eligere, & præſentare habentur pro Synonymis.*

392 *Qui fuit nominatus præſumitur, quod fuerit volitus præſentari.*

393 *Nominatus dicitur Procurator a Patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem, & n. 439.*

394 *In Inſtrumento electionis, an ſit neceſſarium, quod Notarius deſcribat Nomina ſingulorum?*

395 *Mandatum ratificatum per Patronum non dicitur falſum.*

396 *Vacatio quando dicatur conſumpta per Inſtitutionem datam præſentato, & n. 397.*

398 *In ſubrogatione, ſubrogatus an teneatur ad Juſtificationem totius Gratiæ.*

399 *Præſentatus in Parochiali quando non eſt gratus, ſed inviſus Populo, an ſit inſtituendus? & n. 401.*

400 *Etiam Rector inſtitutus cogitur ad reſignandam Parochialem, ſi ſit inviſus Populo.*

402 *Patronus facta nominatione, antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem poteſt illam revocare.*

403 *Res judicata abſorbet ultimum ſtatum in beneficialibus.*

404 *Executio literarum, ubi diſputatur contemporaneo cum pertinentia Juriſpatronatus pendet a pertinentia.*

405 *Petens Reſtitutionem in integrum contra ſententiam emanatam cum aliis dicitur feciſſe acta ſua, perinde ac ſi ea contra ipſum emanaſſent.*

406 *Excluſio reſervationum ex Lege fundationis Laici dari poteſt tacite per indicia, & præſumptiones ex eadem fundatione deductas, & quales, ſint iſtæ præſumptiones, & conjectura, & num. 407. 408. 409. 410. 411. 412.*

413 *Obſervantia etiam hanc tacitam excluſionem demonſtrat ex ſtatibus.*

414 *Effectuatio Proviſionis deducitur ex vacatione Beneficii per obitum proviſi.*

415 *Obſervantia ſtatuum patronalium, dicitur durare uſque ad tempus quo poſſedit præſentatus, ejuſque Reſignatarius.*

416 *Clauſula* = Dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat = *excludit mutationem ſtatus contra Patronos.*

417 *Status proviſionum Apoſtolicarum per Reſignationem, vel Coadjutoriam non attenduntur pro obſervantia providendi de reſervato, & de ratione.*

418 *Valor in Canonicatibus Germaniæ exprimitur per non exceſſum in 24. Ducatis.*

419 *Mentio Juriſpatronatus facienda eſt in Gratia Apoſtolica, ubi illud eſt Laicale, ſecus ſi Eccleſiaſticum, & num. 426.*

420 *Juſpatronatus quando dicatur Eccleſiaſticum ratione Bonorum, & Perſonæ Fundatoris, & n. 427. & 428.*

421 *Reſervatum Adminiſtratoribus, & Advocatis Eccleſiæ, quando dicatur Eccleſiaſticum, & n. 422. 423. 424. 425. & 430.*

429 *Fundatio facta de Reditibus Eccleſiaſticis, quando inducat Juſpatronatus laicale.*

431 *Juſpatronatus relictum Laicis Officialibus Eccleſiæ, quando dicatur relictum ratione Perſonæ laicæ, ſeu Eccleſiæ.*

432 *Et quid ſi Officiales gerant Officium in Bonis temporalibus Eccleſiæ.*

433 *Dominium bonorum temporalium, ſpectans ad Eccleſiam ejus naturam ſortitur.*

434 *Prima donatio Juriſpatronatus præfertur non obſtante ſecunda prius confirmata ab Ordinario; ſi ante hujus confirmationem petitus fuerat conſenſus Epiſcopi ſuper prima.*

435 *Præſentatio Capacis facta per minorem partem præfertur alteri majoris partis factæ de Incapaci.*

436 *Patroni poſſunt præſentare Laicum, dummodo iſte reperiatur Clericus tempore præſentationis.*

437 *Poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus.*

438 *Quando dicatur nominatio, & non præſentatio.*

440 *Nominatus tempore nominationis Laicus, licet non fuerit ſub conditione Clericatus nominatus, poteſt in actu præſentandi nominationem apponere hanc conditionem, petendo Clericatum.*

441 *Nominatus exhibendo nominationem Ordinario, non dicitur præſentare ſe ipſum.*

442 *Affixio Edictorum fieri non ſolet niſi poſt præſentationem.*

443 *Ordinarius lite pendente in præjudicium præſentati habilis, an poſſit habilitare alterum inhabilem.*

444 *Ultimus ſtatus ſuffragatur pro qualitate Clericali.*

445 *Identitas Beneficii quomodo probetur, vel non.*

446 *Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia ob exiſtentiam præſentati per Patronum poſſeſſorem, & quando operetur; vide n. 448. & 459.*

447 *Clauſula* = Dummodo non ſit alteri Ius quæſitum = *præſervat Jus quæſitum ex præſentatione etiam non ſecuta inſtitutione.*

449 *Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite non remanet ſubreptitia, niſi Patronus poſſideat de facto, ſecus ſi habeat poſſeſſionem Juris ex poſſeſſione Auctoris.*

450 *An quæ poſſeſſio Auctoris tranſeat in ſucceſſorem ſine novo uſu? & num. 451. 452. 453. 454. & 460.*

455 *Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite remanet nulla, ſi adſit præſentatus per unum Patronum, qui nititur poſſeſſioni proprio, & per alios, qui ſunt heredes aliorum, qui præſentarunt ſimul cum eodem Patrono, qui habet poſſeſſionem propriam, & num. 456. & 462.*

457 *Patronus, ut in ſua poſſeſſione præſentandi continuare non poſſit, requiritur inhibitio ſpecialis Judicis, alias continuare non prohibetur, & num. 463.*

458 *Qui obtinuit gratiam derogatoriam Juriſpatronatus in totum attenta lite, non poteſt prætendere, quod lis dubia non ſit.*

461 *Poſſeſſio Auctoris quoad effectum Juris heredi non ſuffragatur, quando illa inhæret alicui qualitati perſonali Auctoris.*

464 *Lex fundationis ex obſervantia Centenaria cenſeri poteſt immutata.*

465 *Diſſenſus Epiſcopi non proveniens ab aliqua juſta*

ſta cauſa poteſt corrigi per Sacram Rotam.

466 *Patronus licet non præſentare, poteſt tamen ſupplicare pro ſe ipſo.*

467 *Obtinens gratiam ſi novari, fatetur nullum Jus habere.*

468 *Habens facultatem nominandi ſibi ſucceſſorem, ſi non fecerit nominationem, facultas tranſit ad heredem.*

469 *Juſpatronatus gentilitium in ultima fit hereditarium.*

470 *Dictio* Per ſempre, *omne tempus, & omnes caſus includit.*

471 *Juſpatronatus in ultimo ex vocatis fit hereditarium, non obſtantibus clauſulis taxativis, & quando.*

472 *Agnatio hereditatis reſultat ab exercitio, Jurispatronatus hereditarii.*

473 *Juſpatronatus ſine conſenſu Ordinarii non poteſt transferri per legatum, vel alium titulum particularem, Limita ut ibi.*

474 *Legatum Juriſpatronatus non confirmatum ab Ordinario, poteſt etiam lite pendente confirmari per Sacram Rotam, ſupplendo conſenſum Ordinarii.*

475 *Mandatum ad præſentandum certam perſonam Beneficio plena non valet, & de ratione.*

476 *In dividuis utile, per inutile non vitiatur.*

477 *Ex lege fundationis licitum eſt per modum Jurispatronatus paſſivi omnes præventive nominare ad vacaturum.*

478 *Recorrens ad Judices Laicos eſt repellendus a limine Judicii; Limita ut ibi, & numero 479.*

480 *Inſtitutio danda eſt præſentato per unicum Patronum.*

481 *Juſpatronatus reſervatum favore Laicorum de domo, comprehendit fœminas.*

482 *Item reſervatum deſcendentibus per lineam maſculinam; Declara ut numer. 483. & numero 531.*

484 *Item reſervatum favore proximioris, & antiquioris de domo.*

485 *Agnationis contemplatio non excludit fœminam agnatam.*

486 *Deſcendentes ex linea contentiva proxima præferuntur aliis de eadem linea remota; Amplia ut n. 487. & 488.*

489 *Prærogativa lineæ ubi eſt ingreſſus Iuriſpatronatus vincit omnes alias qualitates, & numero 493.*

490 *Succeſſio ſaltuaria reputatur in Jure odioſa, & fit interpretatio contra illam, non obſtante vocatione majoris natu; vide n. 554.*

491 *De diſtinctione inter lineam remotam, & proximam ad ſuos effectus, & n. 492.*

494 *Non datur tranſitus ad aliam lineam niſi extincta linea admiſſa.*

495 *Vocatis ſenioribus familiæ, fœmina ſenior excludit maſculum juniorem.*

496 *Obſervantia ſucceſſionis in jurepatronatus quando non concludat.*

497 *Appellatione illorum de domo, & per lineam maſculinam an veniant fœminæ de linea admiſſa in concurſu maſculorum alterius lineæ;*

498 *Fundator Presbyter reſervando Juſpatronatus favore illorum de domo intelligitur reſervaſſe pro domo, & familia contentiva, & n. 546. 547. 548. 549.*

499 *De diſtinctione inter domum contentivam proximam, & remotam, & in quibus caſibus attendatur, vel non, & n. 500.*

501 *Diſcretiva quid operetur, & n. 550.*

502 *Juſpatronatus Nobilium præſumitur ordinatum ad ſplendorem Agnationis, & quid operetur, & n. 535.*

503 *Quando appellatione illorum de domo cenſeantur contemplati omnes Agnati tam proximiores, quam remotiores, & num. 504. & num. 551. 552.*

505 *Quando non attendatur diſtinctio inter familiam proximam, & remotam, & n. 506. & 507.*

508 *Vocatio domus per lineam maſculinam excludit fœminas, & n. 509. 530. 532. 533. & 534.*

510 *Et an ſuccedant per poſterius, vide n. 511. 513. 514. & n. 538.*

515 *Vocatis duobus ſenioribus familiæ, an fœmina ſenior excludat maximum juniorem? & numer. 545.*

516 *Succeſſio fœminarum per poſterius quomodo intelligatur, & quare inducatur, & n. 517. & n. 539. 540. & 541. 542. 543. 544.*

518 *Linea maſculina quomodo intelligatur.*

519 *Admiſſio fœminarum per poſterius, qua ratione inducta fuerit, & quando locum habeat, & n. 520. & 522.*

521 *Statutum excluſivum fœminarum propter maſculos interpretatur mentem teſtatoris circa ſucceſſionem juriſpatronatus, & n. 536.*

523 *Ultimus ſtatus quando non præjudicet ſucceſſoribus.*

524 *In Jurepatronatus maſculino deficientibus maſculis proximioribus defertur remotioribus.*

525 *In vocatione attenditur prioritas qualitatis principaliter contemplata.*

526 *Fœmina proximior ratione proximioritatis non admittitur, ubi prioritas eſt in ſexu maſculino.*

527 *Prærogativa lineæ admiſſæ quomodo intelligatur; & n. 556.*

528 *Inſtrumentum reſervationis facta ab Ordinario non intelligitur difforme a lege fundationis ad quam ſe retulit.*

529 *Verba fundationis conſiderari debent in tota maſſa, non autem membratim.*

537 *Expreſſio familiæ intelligitur de maſculina, quam expreſſit Teſtator in alia parte Teſtamenti.*

553 *Verbum Domus eſt collectivum plurium linearum.*

555 *Obſervantia in ſucceſſione quando non concludat.*

557 *Ultimus ſtatus quando juvare non poſſit ſucceſſorem.*

558 *Obſervantia declarat excluſionem perſonarum.*

559 *Arbitrium regulatur a Jure.*

560 *Aſſertiva Nobilitatis generis probatur ex quo frater ſit Eques Hieroſolymitanus.*

561 *Juſpatronatus quando intelligatur reſervatum ſolum pro hæredibus, & ſucceſſoribus familiæ, & linea maſculina.*

562 *Appellatione hæredum ſuorum veniunt deſcendentes.*

563 *Donatarius qui non obſtante donatione præſentavit eſt manutenendus.*

564 *Donatio Juriſpatronatus nulla, & ſimoniaca non attenditur, & n. 567.*

565 *Item eſt nulla ſine confirmatione Ordinarii.*

566 *Hæc confirmatio an poſſit obtineri poſt præſentationem, & retrotrahatur ad diem donationis?*

568 *Radicata ſucceſſione Juriſpatronatus in tribus lineis, poſſeſſio favet omnibus ex qualibet linea deſcendentibus.*

569 *Ex tribus lineis extincta una, Juſpatronatus in vim Reciproca accreſcit utrique lineæ ſuperſtiti.*

570 *Poſſeſſio exiſtens in linea Donantis, ſuffragatur Donatariis.*

571 *Poſſeſſio præſentandi continuat uſque ad mortem præſentati, & inſtituti, & n. 586.*

672 *Patroni unius lineæ, qui in una, vel altera vacatione non præſentarunt, non ammittunt quaſi poſſeſſionem, & quando, & n. 573.*

574 *Poſſeſſio præſentandi conſervatur etiam in præſentatione ineffectuata, & n. 588.*

575 *Subrogatio gratioſa importat remotionem obſtaculi, & non acquiſitionem novi Juris.*

576 *Poſſeſſorium abſorbetur ex petitorio claro.*

577 *Genus probationis admiſſum pro uno, debet admitti etiam pro altero Colliticante. & n. 583.*

578 Qualitas legitimitatis in dubio præſumitur.

579 Succeſſores nequeunt impugnare factum Auctoris in Jurepatronatus.

580 In Jurepatronatus diviſo in tribus lineis, quota conſideratur in Deſcendentibus commenſurative ad ratam cuicunque linea obventam.

581 Habens Gratiam pro præſentata cum derogatione medietatis vocum inſtituendus eſt.

582 Medietas vocum in Gratia pro præſentato intelligitur etiam quoad Patronos non poſſidentes, ſed habentes petitorium clarum.

584 Sequeſtro in vim Clementina non eſt locus poſt ſententias vulneratas per deciſionem contrariam.

585 Item quando ſequeſtrum non fuit obtentum in Signatura Juſtitiæ.

587 Negligentia præſentandi quando non officiat, ad effectum non ammittendi poſſeſſionem.

589 Littera executioni demandata dicuntur juſtificata.

590 Subrogatio gratioſa an ſit remotio obſtaculi, vel acquiſitio novi Juris.

591 Ut Patronus præſentans ſolus acquirat quaſi poſſeſſionem præſentandi contra Patronos non præſentantes, quid requiratur.

592 Edictum non porrigit vires ultra Diœceſim, ut inducat ſcientiam in Patronis commorantibus in aliena Diœceſi.

593 Jurepatronatus exiſtente in una Linea pro habenda ejus voce ſufficit ſi unus de linea præſentet, ut vox non præſentantium accreſcat Præſentanti, ex præſentatione tacita, ſeu negativa.

594 Pœna privationis ob non aſſumptum Cognomen, & Arma non incurritur abſque interpellatione, & ſententia declaratoria.

595 Majoritas vocum deſumitur ex ultimo ſtatu.

596 Spurius adulterinus an ſit incapax Juriſpatronatus gentilitii.

597 Exceptio ſpurietatis remittitur ad petitorium, ſi Spurius reperiatur in poſſeſſione, etiam judicialiter obtenta; & n. 598.

599 Poſſeſſorium non abſorbetur niſi ex triplici genere probationis.

600 Legitimatus an ſuccedat in Jurepatronatus.

601 Ex præſentatione ineffectuata conſervatur quaſi poſſeſſio præſentandi.

602 Deſcendentia per gradus diſtinctos, ex quibus probetur.

603 Nominatio non dat Jus niſi redigatur ad præſentationem.

604 Facta cum pacto ſolvendi penſionem eſt nulla etiam ſub reſervatione Beneplaciti Apoſtolici, poſtea non obtenti intra quadrimeſtre, & n. 605.

606 In Jurepatronatus gentilitio an admittatur præſentatio Patris cum filiis in capita; Datur diſtinctio, & n. 607. 608. 609. 610.

611 Ad hunc effectum recurritur ad conjecturalem Fundatoris voluntatem, & obſervantiam; & ex quibus deſumatur voluntas non admittendi ſimultaneum concurſum Patris, & filiorum, & proximiorum cum remotioribus, & n. 612. & 613.

614 Obſervantia proxima fundationi omnes alias antecellit, & n. 615.

616 Hæc obſervantia non requirit qualitatem coactivam, & præſcriptivam; & quando hæc requiratur, & n. 617.

618 Nemo impugnare poteſt eam obſervantiam, quam in ſe ipſo adhibuit.

619 Præſentatio unius Patroni conſervat poſſeſſionem alterius, etiam non præſentantis in una, vel altera vacatione, & n. 620.

621 Extinctis vocatis in primo gradu, ſuccedunt vocati in ſecundo.

622 Caſus non viventia, quando verificetur in caſu quo quis vixerit, & poſtea defecerit juxta Theoricam Soccini, & n. 623. & 624. & 625.

626 Verbum Deſcenſive, importat tractum ſucceſſivum futuri temporis.

626 Quando Fundator cenſeatur voluiſſe durationem Juriſpatronatus in maſculis, & fœminis de ſuo ſanguine.

628 Arrogatus in familiam reputatur verus, & naturalis agnatus, maxime in progreſſu, & numer. 655.

629 Quando hoc procedat; datur diſtinctio inter vocationem per verba civilia, & naturalia.

630 Quando Arrogatio in familiam nihil operetur in præjudicium Tertii independenter ab Arrogante venientis.

631 Appellatione fœminarum in Jurepatronatus, quando comprehendantur etiam fœminæ Cognatæ, & n. 647.

632 Verbum de prole eſt naturale, ſignificans totam generationem deſcendentalem, & numer. 636. & n. 648.

633 Vocatis illis de Domo, & prole veniunt etiam Cognati.

634 Proœmium clari, ſupplet diſpoſitivam dubiam.

635 Maxime quando continet Epilogum voluntatis.

637 Quando vocantur fœminæ natæ, & naſcituræ, in caſu quo nullus exiſteret maſculus, veniunt natæ ex fœminis.

638 Geminatio ejuſdem Verbi magis enixam demonſtrat voluntatem Fundatoris.

639 Fœminæ cognatæ, ſemper veniunt in Jurepatronatus, quando fuit ſubſtitutus extraneus, & n. 649. 650. & 651.

640 Dictio Ex, an ſemper denotet immediatam deſcendentiam ex maſculis, & n. 653.

641 Vocatis fœminis poſt deficientiam omnium maſculorum, cenſetur vocata prius tota linea maſculina, & poſtea tota linea fœminina, & num. 656.

642 Caſus ommiſſus habetur pro expreſſo, quando eſt ſimilis expreſſo, & militat eadem ratio, & voluntas Diſponentis.

643 Deſcendentia probatur ex Inſtrumentis, & Hiſtoricis.

644 Judex nulliter procedit uti Commiſſarius, ſi eſt ordinarius, quæ qualitas ordinaria non cenſetur immutata per commiſſionem, ut procedat de voto Rotæ.

645 Actus qui geri potuit ex titulo valido, & invalido cenſetur geſtus ex valido, & n. 646.

652 Ex ingreſſu non ſumitur Regula ad diſpoſita in progreſſu.

654 Vocata deſcendentia alicujus perſona, quæ non habet deſcendentes, intelligitur vocata deſcendentia contentiva.

655 Vocatis paſſive Conſanguineis ad Beneficium ex lege fundationis an præſentandus ſit proximior, & ſenior, datur diſtinctio.

656 Una qualitas requiſita in prælatione paſſive vocati, excludit requiſitum alterius diverſa.

657 Lex fundationis declaratur ex obſervantia inducta ex facto ipſius Fundatoris.

658 Confeſſio paſſive vocati emiſſa in ultimo ſtatu, non poteſt ab eo impugnari in ſequenti ſtatu.

659 Relatio non fit ad ea, quæ diſconveniunt ſubjectæ materiæ.

660 Qualitas Senioritatis in pluribus vocatis diverſarum linearum, intelligitur diſcretive in qualibet linea, & quando ſecus.

661 Sic etiam qualitas proximioritatis intelligitur diſcretive in qualibet linea, & ſuccedit proximior in ſua linea ſimul cum altero de alia linea, licet inter eos comparative ſit inæqualitas gradus.

662 Paſſive vocatus, qui in ultimo ſtatu ceſſit Juri ſuo ad Beneficium, recipiendo pecuniam, amittit Jus paſſivum, itaut reddatur incapax ad aſſequendum idem Beneficium in futurum.

663 Simoniacum eſt in beneficio litigioſo cedere Jura, & concordare pretio mediante abſque Beneplacito Apoſtolico.

664 Quando dicatur conſtare de reali, & conventionali Simonia.

665 An

665 *An ſit Simonia dare pecuniam in beneficio litigioſo ad redimendam vexationem, ſeu recipere pro expenſis litis? & n. 666. & 667.*

668 *An Epiſcopus poſſit inter Collitigantes uni dare inſtitutionem in Beneficio, & alteri penſionem reſervare?*

669 *Epiſcopus non poteſt approbare Concordias Simoniacas, ſed requiritur Auctoritas Papæ.*

670 *Facultas nominandi primum Beneficiatum reſervata Fundatori, an dicatur conſumpta in ejus perſona, & n. 674.*

671 *Aliud eſt habere fructus Beneficii, & aliud poſſidere Beneficium.*

672 *Facultas nominandi Cappellanum poteſt exerceri in extremis.*

673 *Primus quis dicatur.*

675 *Fundator poteſt ex intervallo ſe explicare, & declarare circa leges ſuæ fundationis.*

676 *An poſſit Beneficio pleno fieri nominatio Beneficiati per Fundatorem?*

677 *Capacitas ſatis eſt, quod ſuperveniat tempore collationis, nec requiritur in actu nominationis.*

678 *Fundator non ligatur ex ſuis legibus adjectis in fundatione.*

679 *Jus accreſcendi datur in Patronatibus gentilitiis.*

680 *De Jurepatronatus gentilitio ſtricto modo, & agnatitio mixto, ejuſque effectibus, & numer. 681.*

682 *Quale ſit Juſpatronatus gentilitium largo modo, & quos includat.*

683 *Quando ſit mere gentilitium non obſtantibus verbis* = ſibi, & hæredibus ſuis = *& n. 684.*

685 *Obſervantia declarat qualitatem Juriſpatronatus.*

686 *Confirmatio non alterat ſtatum rei confirmatæ.*

687 *Juſpatronatus pluribus relictum intelligitur pro virili.*

688 *Pluribus lineis ab initio vocatis tantam vocem habent deſcendentes ex una, quantam plures deſcendentes ex altera, amplia, & declara, ut n. 689. & 690.*

691 *Quando in Jurepatronatus Fundator cenſeatur reſpexiſſe ad Corpus familiæ in genere, vel ad eam diviſam in lineas.*

692 *Expreſſio perſonarum familiæ aliquando non fit ad diſtinguendas lineas.*

693 *Familia quando intelligatur de effectiva.*

694 *Juſpatronatus quando dicatur mixtum.*

695 *Obſervantia æquivoca non attenditur in Jurepatronatu.*

ALLEGATIO C.

PErveni ad Centuriam Allegationum, quæ complet primam hujus Operis partem, reſervando pro ejus ſecunda, & tertia parte alias duas Centurias (Deo dante) imprimendas, ſi occupationes Fori eas diſponendi ſpatium dabunt, cum jam paratas habeam, ſed non diſpoſitas in forma edendi in lucem. Credat enim qui non ignorat labores meos in Curia profuſos triginta fere annorum decurſo, adhuc ſupra quingentos Patronales caſus mihi ſupereſſe, in quibus ſcripſi, potiores ea eis electuro, ut publici Juris, faciam; Cum materia hæc varietate Caſuum, novitate articulorum, & ſubtilitate complectatur regulas ultimarum voluntatum, Fidei-
1 commiſſi, Subſtitutionum, Feudi, Emphiteutis, quibus addendæ ſunt propriæ, quas habent, regulæ Juriſpatronatus, ejuſque connaturalia principia, itaut difficilis, & immenſa propemodum videatur.

In hac igitur allegatione ſtatuo colligere in unum plures caſus, & quæſtiones in praxi occurrentes per modum Sylvæ, quas habui in contingentiis facti, necnon aliqua recurrere in Superioribus tractata, ut prima hæc Operis pars ubertate delectet, ſi utilitate non juvat, & priori loco recurrere opus erit nonnullas Theoricas, & propoſitiones a me ſupra hoc in Opere firmatas, quæ vel declaratione indigent, vel correctione in iis, quæ deſumpſi ex traditionibus Doctorum minus tutis, aut non veris, aut non receptis in Foro, ſequendo veſtigia Imperatoris in *Auth. de Nuptiis in principio verſ. exiſtimavimus*, & notavit Rot. *in Firmana Juriſpatron.* 21. *Aprilis* 1704. *cor. Muto* impreſſa apud D. meum Jacobum de Comitibus *dec. Florent.* 45. §. 1. *n.* 1.

Supra igitur *in alleg.* 2. agitando quæſtionem an Patronis in præſentando diviſis, quorum major pars
præſentat non idoneum, & minor idoneum, ma- 2
jor pars etiam durante quadrimeſtri privata remaneat Jure præſentandi pro ea vice, quod accreſcat alteri minori, & inter alia *num.* 12. firmavi diſtinctionem inter Patronos, qui præſentant ut ſinguli, & alios, qui præſentat Jure Collegii, ut primo caſu major Pars ſcienter eligendo, ſeu præſentando indignum, & contra formam fundationis privata remaneat Jure præſentandi, ejuſque vox conſolidata remaneat in cæteris Patronis, immo etiam in uno; In alio autem poſteriori caſu Jus præſentandi devolvatur ad Superiorem, non ad cæteros de Univerſitate, ſeu Collegio, quam diſtinctionem tenuit Rot. *deciſio* 568. *numer.* 2. *part.* 2. *recentior.* repetita *in deciſ.* 58. *num.* 3. *coram Dunoz. ſen.* Pax Jordan. *tom.* 2. *lucubr.* 10. *tit.* 7. *numer.* 370. ex auctoritate Lambertin. *de Jurepatronat. part.* 3. *lib.* 2. *qu.* 4. *art.* 5. *ſub num.* 1. *verſic. quod tu intellige*; hæc Theorica ſic generaliter deducta quoad Patronos Jure Collegii eligentes, ſeu præſentantes falſa eſt, licet firmata ab auctoritatibus proxime relatis, quia majori Parte Collegii eligente ſcienter inhabilem, ſeu indignum, vox, qua illa privatur accreſcit, ſeu devolvitur minori Parti, quæ dignum, & habilem præſentavit, ejuſque Præſentato debetur inſtitutio, juxta *Text. in capit. Gratum de poſtul. Prælat. & Cap. Dudum il primo de elect.* Paſſerin. *de elect. Cap.* 29. *numer.* 80. Lambertin. *ubi ſupra numer.* 1. *&* 2. hoc tamen procedit, & intelligitur in caſu quo Eligentes ſe diviſiſſent, & una Pars major præſentaſſet
Indignum, & alia Minor dignum, ſecus quando 3
non fuiſſet facta aliqua diviſio Eligentium, nec conſtaret, quod illi qui præſentarunt Dignum, non præſentaſſent etiam inhabilem, ſeu indignum, ut declarando præcedentem *dec.* 58. in eadem cauſa deinde firmavit Rot. *deciſ.* 75. *numer.* 5. *coram Dunoz. ſen.* item ſecus exiſtente conſuetudine, ſeu Statuto, quod diſponeret non valere præſentationem niſi factam per duas ex tribus Partibus, ut proſequitur Rot. *dict. deciſ.* 75. *numer.* 4. ſuper quo tamen cogitandum relinquo an Conſuetudo, vel Statutum intelligatur ita materialiter, vel potius ſufficiat, quod in ſenſu Juris dicatur factum per duas partes, immo per omnes, quicquid fecit minor Pars, cui accrevit tota vox Collegialis ob privationem majoris Partis, quæ ſcienter præſentavit, ſeu elegit indignum, ſeu inhabilem contra legem fundationis. Item ſecus in caſu, quo minor pars elegiſſet dignum, & habilem, antequam major pars eligeret indignum; tunc enim Jure devolutionis non reſidebat Virtus Capitularis in illa minori parte, cum major pars nondum fuiſſet privata voce, Panormit. *in capitul. Cum Vintonem numer.* 10. *de elect.* Baiſ. *de elect. part.* 1. *capitul.* 11. *num.* 1. Paſſerin. *eodem tract. cap.* 29. *num.* 80. *verſic. quod tamen*; in hoc ergo caſu neutra electio, ſeu præſentatio valeret, nec illa facta ſcienter de inhabili, ſeu indigno per majorem partem, nec illa facta de habili, & digno per minorem partem, veluti inſufficientem ad concludendum actum Collegialem, & intraret devolutio ad Superiorem ex defectu validæ præſentationis in termino Juris.

An autem Patroni Jure Collegii præſentantes, 4
ſi loco eligendi remiſerint electionem Judicio Sortis conveniendo, ut ille ſit electus, & præſentatus ad Beneficium, qui per ſortem ex Urna extractus fuerit, tali caſu incurrant privationem vocis, & intret devolutio ad Superiorem, Ego ſupra *alleg.* 2. *numer.* 7. dixi Communitatem Patronorum Laicorum eſſe excuſandam, & a die notitiæ nullitatis præſentationis competere eis novum terminum ad

effectum deveniendi ad novam electionem, ſeu præ-
ſentationem, ſequendo in hac parte *deciſion.* S. Rotæ
in Ariminen. Cappellania impreſſam in *deciſ.* 459.
n. 24. *& ſeqq. part.* 19. *recen.* non obſtante poſteriori
opinione firmata per eandem Rot. *in Majoricen. bene-
ficii* 15. *Junii* 1699. *coram Reverendiſſimo Anſaldo
inter ejus impreſſas deciſ.* 95. *confirmata* 29. *Martii*
1700. *coram bon. mem. Muto*; Cum autem occaſio mi-
hi fuerit hunc articulum de novo agitandi in alia
cauſa, in qua ſcripſi pro nullitate electionis factæ
per ſortes, & privatione vocis eorum Patronorum,
qui elegerunt per ſortes, ad effectum, ut totum
Jus accreſceret, ſeu devolveretur Patronis, qui per
Vota, non autem per ſortes fecerant electionem,
quæ Cauſa non fuit reſoluta ob diſcordiam ſuffra-
giorum, non obſtante Judicato Rotali *in d. Majoric.*
idcirco ſuperfluum non puto recurrendo materiam
iterum examinare, an illa electio, ſeu nominatio,
quam faciunt Patroni Laici ad effectum poſtea præ-
ſentandi Nominatum, ſeu electum coram Ordina-
rio poſſit fieri per ſortem, ſeu judicio ſortis, vel
potius ſic facta remaneat ipſo Jure nulla, & præter
nullitatem Patroni inſuper privati cenſeantur pro ea
vice poteſtate eligendi, ſeu præſentandi ad effectum
inducendi devolutionem,

Examinando igitur quæſtionem in abſtracto, ſu-
ſtinendum videtur non licere Patronis Laicis elige-
re per ſortes Perſonam poſtea præſentandam ad Be-
5 neficium, ob expreſſam prohibitionem Sacrorum
Canonum *in capit. finali de Sortileg.* quæ licet lo-
quatur in electionibus canonicis, quales non ſunt
electiones Communitatis, ſeu Collegii Laicorum,
quæ neque ſunt præſentationes, neque aliquod Jus
tribuunt Electo, ſeu Nominato, ut in omnibus in-
fraſcriptis deciſionibus Me ſcribente editis; nempe in
Romana Cappellania 25. *Novembris* 1707. §. *Verum,
&* 3. *Februarii* 1708. §. *Quod enim, coram Eminen-
tiſſimo Scotto, & in Melevitana Beneficiorum* 11. *Ju-
nii* 1712. §. *His in Jure, coram Rever. P. D. Aldro-
vando, & in Comen. Parochialis* 10. *Februarii* 1713.
§. *Quin obſtet, coram eodem, & in Comen. Archipre-
sbyteratus* 17. *Junii* 1715. §. 2. *coram Rever. P. Dom.
Falconerio, & in Auguſtana Canonicatus* 20. *Martii*
1716. §. *Procedendo, &* 15. *Februarii* 1717. §. *Tan-
tumque, coram Rever. P. Dom. Criſpo*; Attamen relata
prohibitio Sacrorum Canonum, nedum applicatur,
& obſtat electionibus Canonicis, ſed etiam ſeſſiſte-
6 re videtur quibuſcunque aliis actibus, & modis,
per quos perveniatur ad titulum Beneficii, ut do-
cet Zabarell. *in d. Cap. final. de Sortileg. ſub numer.* 4.
ibi = *Intellige etiam in quocunque modo, per quem
perveniatur ad titulum beneficii, ad quem obtinendum
cum requiratur canonica Inſtitutio, non eſt locus Sorti*
= concordat Joann. de Annan. *ibidem ſub num.* 11.
Unde oritur, quod etiam in ipſis tractatibus Ele-
ctionis, licet actibus extrinſecis, ſeu præparatoriis, ad-
huc ſint interdictæ Sortes, Joan. de Anoan. *in d.
Capit final. numer.* 2. *in fine, Angel. in Summ. in ver-
bo Sors numer.* 2. Sanchez *ad precept. Decal. tom.* 1.
lib. 2. *capit.* 38. *num.* 73. hinc etiam electio Compro-
miſſariorum per ſortes prohibita reperitur, licet
per eam directe non fiat electio canonica; impe-
bant enim Sacri Canones omnia media ſive proxi-
ma, ſive remota, per quæ cæco, & fallaci ſortis
experimento pervenitur ad beneficium, ut proſequi-
tur Sanchez, *ubi proxime n.* 73. ex quibus deſcendit
applicatio hujus Eccleſiaſticæ prohibitionis etiam ad
electiones, ſeu nominationes laicorum, licet iſti ſint
actus præparatorii ad præſentationem, & Inſtitu-
tionem; nam quamvis poſt hujuſmodi electiones,
& nominationes fieri debeat præſentatio: ſemper
tamen verum eſt, quod qui præſentatur eſt ille ele-
ctus, ſeu deſumptus per ſortes, non autem per ju-
dicium Patronorum, qui ex propria conſcientia eli-
gere debent habilem, & idoneum ad beneficium,
ut in individuo cenſuit, Reverendiſſimus Anſaldus
in annot. ad dec. 95. *num.* 38. reſpondendo ad ſu-
pradictam deciſionem in *Ariminen. Cappellania*, &
pro hac parte S. Rotæ Auditorium judicavit per
duas ſententias conformes, *in Majoricen. beneficii de*
qua ſupra, coram Reverendiſs. Anſaldo, & bo. mem.
Mutto, & dixi ſuperius *in alleg.* 2. *num.* 7. & jux-
ta hanc opinionem electio per Patronos ita facta
per ſortes nedum erit nulla, ſed etiam privatos red-
det eoſdem Patronos Jure eligendi pro ea vice, ut
reſolutum fuit *in d. Majoricen. beneficii ubi ſupra.*

Pro contraria ſententia, quod vetitum non ſit
Patronis laicis devenire ad electionem per ſortes
plura conſpirant rationum momenta. Etenim cum
regulariter non prohibeatur ſors in actibus huma-
nis, ut docet recepta praxis, quia per imbuſſulatio- 7
nem eliguntur Officiales, ſeu Decuriones in Com-
munitatibus, & teſtatur Joann. de Annan. *in d. cap.
fin. num.* 3. ibique Vivian. *num.* 1. *verſ. inter laicos*;
eliguntur puellæ ad ſubſidia dotalia in Confraterni-
tatibus etiam Eccleſiaſticis, eliguntur bona inter
Fratres ad diviſionem devenientes, & paſſim in a-
liis caſibus; Utique cenſura Sacrorum Canonum
in capitul. final. de ſortileg. ſtricte intelligi debet de
electionibus Canonicis, nec videtur extendenda ad
alios actus diverſos, juxta regulam connaturalem
cuicunque legi prohibitoriæ, quæ extenſionem non
recipit in præjudicium liberæ facultatis unicuique
competentis actus ſuos explendi modo ſibi benevi-
ſo, ut late probat Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 2.
part. 1. *quæſt.* 10. *art.* 3. *num.* 20. ibi = *prohibitio, vel
Juris ordinatio non apparens niſi in Electoribus, non
debet extendi ad Patronos, & illaqueare eorum Con-
ſcientias* = & in ſpecie hanc opinionem tenuit *Gloſſ.
in d. Cap. fin. de ſortileg. in verb. in electionibus* ibi =
*per hoc quod dicit in electionibus, videtur, quod in
aliis uſum ſortis non reprobet* = & concordat Za-
barell. *ibid. numer.* 4. *circa finem* ibi = *& pro hoc poſ-
ſet dici, quod cum alias regulariter non prohibeatur
ſors, quæ hic prohibetur in electionibus, ſtricte debet
intelligi, & ſic in aliis ſpiritualibus poterit eſſe locus
ſorti* = quæ ſententia placuit S. Rotæ *in Ariminen.
Cappellania, coram Bourlemont*, impreſſ. *in recentior.
deciſ.* 459. *num.* 25. *part.* 19. *tom.* 2. confirmata 11.
Januarii 1677. *coram eodem*, prout quod Statuta de
Jure in electionibus Canonicis circa formam conſti-
tuendi Procuratorem locum non habeant in electio-
nibus Communitatis laicorum, habetur apud Rot. 8
Me ſcribente *in Comen. Archipresbyteratus* 17. *Junii*
1715. §. *Secundo ibid. coram R. P. D. Falconerio*, ea
ratione, quod iſtæ non ſunt electiones Canonicæ,
ſed nominationes præambulæ ad præſentationem po-
ſtea faciendam, ſeu deſtinationes Perſonæ præſen-
tandæ,

Quibus non contradicunt ſcripta per Zabarell. &
Annan. *ubi ſupra*, quatenus dixerunt in eo Textu
prohiberi ſortes etiam in quocunque modo, per
quem perveniatur ad titulum Beneficii, hoc enim
intelligendum videtur, in quocunque modo, vigore
cujus acquiritur Jus ad petendum beneficium, per
illum enim veluti dantem Jus ad rem, dici poteſt
perveniri ad titulum Beneficii, ut eſt electio, ſeu 9
præſentatio, ſecus autem in alio modo, ex quo
nullum Jus acquiritur neque in re, neque ad rem,
qualis eſt ſimplex nominatio Perſonæ poſtea præſen-
tandæ Superiori, iſta ſiquidem poteſt revocari ad li-
bitum, & Nominantes ab ea in totum recedere va-
lent, Rota *cor. Ubag. dec.* 37. *num.* 14. *&* 15. *& cor.
Reverendiſſimo Anſaldo deciſ.* 70. *numer.* 3. *& coram
eodem deciſ.* 52. *ſub num.* 9. *& in Romana Cappella-
niæ* 3. *Februarii* 1708. §. *Quod enim, coram Eminen-
tiſſimo Scotto, & in Auguſtana Canonicatus* 20. *Mar-
tii* 1716. §. *Procedendo, coram Rever. P. Dom. Criſpo*,
ita, & taliter, quod ſi Electus per ſortes non pla-
ceat, aut non videatur omnino proportionatus ad
Beneficium, poteſt non pervenire ad titulum Bene-
ficii, ſi Nominantibus videatur congruum recedere
ab illo, ſic extracto per ſortes: ſi autem placeat non
recedere jam ipſi præſtant eorum conſenſum ſic ele-
cto per ſortes; propter quod ſponte ſua, & proprio
Judicio dicuntur eum poſtea præſentare Superiori,
& juxta hunc actum, ſeu tempus præſentationis,
ille non erit amplius electus per ſortes, ſed ex
proprio judicio Patronorum, vigore novi conſenſus
dati, ut ille præſentetur, de quo contenti exiſtunt ex
volun-

voluntate ſua, & non amplius judicio ſortis dum
20 poterant recedere ab illo, & tamen non receſſerunt, ſed promoverunt ad præſentationem, Rota *deciſ. 16. numer. 3. verſic. ſi Patronus petat de renunciat. in antiqu.* Vivian. *de Jurepatr. lib. 5. capit. 2. numer. 29. in fine*, quicunque enim actus de cætero nullus, ſi habeat executionem ab ea perſona, ad quam pertinet jus illum faciendi, dicitur fieri de novo vigore conſenſus novi præſtiti per executionem illius actus, & purgatur vitium antecedens, Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæſt. 24. num. 56. cum plur. ſeqq.* & plene apud Ma *diſcept. Eccleſ. 27. n. 42. & diſcept. 24. numer. 13. & 14.* Rot. *in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Decanatus, coram Caprara* impreſſa ibidem *num. 62. & in Romana Cappellania 3. Februarii* 1708. §. *Et tamen, coram Eminentiſſimo Scotto*, bene Mareſcott. *variar. reſolut. lib. 2. capit. 33. num. 21. cum ſeqq.* Vivian. *ubi ſupra*, & Rot. *d. deciſ. 16. de renunciat. in antiq.*

Minuſque reſiſtunt auctoritates, quæ prohibitionem gerendi per ſortes ampliant etiam in tractatibus electionis, ut apud *Ananiam in d. capit. final. num. 2. in fine*, Sanchez *d. cap. 38. num. 73.* & ſic inferri videatur prohibitionem militare etiam in ſimplici nominatione, quam faciunt laici licet acto extrinſeco, ſeu præparatorio, qui vocatur deſtinatio perſonæ præſentandæ, ſemper enim recurrere videtur reſponſio, quod talis prohibitio reſpicit Canonicam electionem ejuſque præparatoria contra ipſos Eccleſiaſticos, in quos directa fuit eadem prohibitio, non autem laicos in materia non reſpiciente electionem Canonicam, aut ejus præparatoria, ut expendit Anania *in d. capit. final. numer. 3. verſ. quia ex quo*, ſed melior reſponſio eſt, quod ratio, quæ militat in electionibus Canonicis non procedit in
21 his electionibus laicorum; nam in electionibus Canonicis ad Prælaturas, & beneficia qualificata habent Eccleſiaſtici præceptum, immo præſtant juramentum eligendi digniorem eorum conſcientia, & judicio, hoc autem non procedit in Patronis laicis, quibus ſufficit, ut præſentent non malum Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. quæſt. 10. articul. 3 n. 18. 19. & 20. fol.* 661. Nam ſi agatur de beneficiis ſimplicibus ſufficit Clericatus, immo ſufficere, quod Præſentatus ſciat tantum legere, ſcribere, & conſtruere, dixerunt Filiucc. *tract. 41. de benefic. cap. 5. n. 35.* Vivian. *de Jurepatr. lib. 6. cap. 5. numer.* 132. Ceceoper. *lucubr. Canon. lib. 4 num. 115. in fine*; in aliis vero beneficiis reſidentialibus habet Epiſcopus facultatem examinandi Præſentatos a Patronis, & repellendi non idoneos, ut in *Concil. Trid.*
22 *ſeſſ. 24. capit. 9. verſ. ad hæc de reform.* In beneficiis autem Curatis, ſeu Parochialibus de neceſſitate eſt examinandus Præſentatus, nec admittendus, niſi idoneus repertus fuerit, ut *in ſeſſ. 24. capitul. 18. de reform.* Immo ſi plures præſentati fuerint per Patronos laicos, tunc inter illos faciendus eſt concurſus, Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 6. num.* 138. Pax Jord. *lucubr. lib. 10. tit. 8. numer. 56. cum aliis* apud Paſſerin. *de elect. cap. 30. num.* 121. quod tamen procedit inter plures præſentatos, æquales, & pares omnino qualitates habentes, non autem ſi unus ex illis habeat gratificationem de Jure, exemp. gratia, Conſanguineus Fundatoris, vel Patroni, ut obtinui in una Papien. *Rectoriæ 10. Decembris 1714. §. fin. cor. R. P. D. Cerra.*

Ideoque cum ratio prohibendi electionem per ſortem, non ſit illa, ex quo dicatur tentare Deum, dum hæc nimis probaret, quia comprehenderet omnes actus humanos, etiam in temporalibus, contra communem praxim totius Orbis; ſed meo judi-
23 cio vera ratio ſit, quod experimentum fortunæ cæcum eſt, ac fallax, ſæpe promovendo minus dignos, & poſthabendo digniores, ſive etiam promovendo indignos in concurſu digniorum, ut apud Gonzal. *in d. capit. finali de ſortileg. num. 8.* Barboſ. *num. 3.* & notavit Tacit. *lib. 3. annal.* ibi = *Sorte ducebantur ex numero Prætorum, qui præeſſent, nec diu manſit, quia ſors deerrabat ad parum idoneos* = & *libr. 2. Hiſtor.* ibi = *Sorte & Urna mores non diſcerni* = iſta ratio

non congruit Patronis laicis, quia propter examen, cui ſubjecti ſunt eorum præſentati, non adeſt periculum inſtituendi Indignos, ſeu non idoneos in beneficiis, minuſque violatur obligatio eligendi digniorem in concurſu digni, cum hæc reſpiciat electores Eccleſiaſticos, non autem Patronos laicos, quibus ſatis eſt præſentare idoneum, & non malum, ut 14
eſt *Text. apertus in Can. Monaſterium 16. quæſt. 7. ubi gloſſ. in verbo ne malus*, & articulo plene diſcuſſo Lambert. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. quæſt. 10. artic. 3. num. 18. cum ſeqq.* ubi *ſub num.* 20. dicit, quod quidquid Sacri Canones ſtatuerunt in Electoribus Eccleſiaſticis non debet attendi ad Patronos laicos, præſertim quia iſti ex lege fundationis dicuntur habere liberam facultatem præſentandi, quem velint, quæ facultas ſibi ablata remaneret = *Si haberent re-* 15
quirere idoneiorem, quia ſemper idoneior eſſet certus, & ille ſemper præſentaretur, & ſic non haberent liberam electionem illius, quem præſentare vellent juxta eorum voluntatem, & ita ſufficere debet Patronum præſentare Bonum; nam alias non præſentaret libere, quem vellet = ſunt verba Lambert. qui etiam concluſionem ulterioribus fundamentis tuetur, propter quam rationem proxime adductam ego in alia cauſa ſuſtinui, quod Patroni obligati ad præſentandum unum de certo genere Perſonarum, nempe illorum de familia Fundatoris, non tenerentur præſentare proximiorem, aut ſeniorem, quia eſſet nimium reſtringere facultatem eligendi Patronis competentem, & reddere ſignanter in præſentatione ſenioris inutile jus Patronorum activum, ut in *Civitatis Caſtelli Canonicatus 12. Martii 1724. §. Conciliari, coram Eminentiſſimo Scotto; & in Montis Regalis Prioratus 24. Januarii 1718. §. Neutiquam coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano*, Niſi lex fundationis apertis
verbis loqueretur, clare exprimendo hoc ligamen 16
Patronis, quod alias in diſpoſitione obſcura, & dubia præſumendum non venit, & pro ejus excluſione facienda eſt interpretatio, ubi mens, & verba Fundatoris non concludant, ne activa facultas præſentandi eiſdem attributa remaneat fruſtratoria, & de vento, ut in *Sulmonen. Juriſpatronatus 3. Junii* 1715. §. *Verum, coram Rev. P. D. Falconerio, & in prææallegata Civitatis Caſtelli, & Montis Regalis*; Quam opinionem, Lambertini, quod Patroni laici non arctentur ex præcepto Canonum ad eligendum digniorem probavit poſt ipſum diſpoſitio *Concilii Trident. ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* ubi diſtinguendo inter Patronum Eccleſiaſticum, & laicum, mandavit ut Eccleſiaſticus digniorem eligeret inter approbatos ab Examinatoribus Synodalibus, quo vero ad Patronum laicum, decrevit, quod præſentatus ab ipſo non aliter admittatur, niſi idoneus repertus fuerit; Idemque diſpoſuit *ſeſſ. 25. capit. 9. verſic. ad hæc de reform.* ibi = *liceat Epiſcopo Præſentatos a Patronis, ſi idonei non fuerint repellere* = juxta cujus decreti conciliaris diſpoſitionem, quæ in hac parte concordat cum mente S. Canonum *in d. Canon. Monaſterium 16. quæſt. 7.* aſſequimur Patronis laicis non applicari obligationem eligendi digniorem, quæ impoſita reperitur Eccleſiaſticis, ſed ſatis eſſe,
ut præſentent idoneum, & non malum, ut etiam 17
in Parochialibus dixerunt Garz. *de benefic. part. 7. cap. 16. numer.* 18. Barboſ. *ad Concil. ſeſſ. 24. capit. 18. n.* 152. Belletr. *diſquiſit. clerical. tit. de diſciplin. Cler. §. 4. n.* 51. Valer. *in differen. utriuſq. For. in verbo electio differ. 2. num.* 1. Vivian. *de Jurepatr. lib. 6. cap. 7. n.* 61. Ventrigl. *in prax. part. 2. annot. 5. §. 2. num.* 7. Fagnan. *in cap. cum autem n. 32. de Jurepatron.* Card. de Lugo *de Juſt. & Jur. diſput. 31. ſect. 4. & diſp. 35. n. 37. & 39.* Pax Jord. *lucubr. tom. 1. prælud. 12. n. 9.* Barboſ. *de Paroch. cap. 2. n.* 101. Ricc. *dec. Cur. Archiep. part. 3. dec. 306. num.* 4. Navar. *de reſtitut. lib. 2. capit. 2. n.* 150. *Ledeſm. in ſumm. part. 2. tract. 7. cap. 2. concluſ. 7. difficul.* 9. Caſtropal. *oper. moral. tract. 13. de benef. diſput. 2. punct 7. n.* 6. Molin. *de Primog. lib. 2. capit. 5. num.* 50. Amoſtaz. *de cauſa piis lib. 4. c. 4. n.* 12. ubi quod concluſio iſta procedit etiam in foro Poli, ſeu conſcientiæ, quod multi ex præallegatis controvertunt; Ex quibus patet rationem, quæ mi-

litat in Electoribus Eccleſiaſticis, non habere locum in Patronis laicis, quia illi digniorem eligere tenentur eorum Judicio, & conſcientia, & propter hoc cœco Judicio fortunæ committere electionem non debent; Patroni autem laici hanc obligationem non habent, & ideo non prohibentur eligere per ſortes, quem poſtea præſentare intendunt ad beneficium, unde eis non applicatur prohibitio *Text. in cap. finali de ſortileg.* quia non tenentur eligere digniorem, ſed dignum, & non malum, neque adeſt periculum, quod indignus, ſeu non idoneus inſtituatur in beneficio, quia ſemper imbuſſolantur idonei, quales ſunt aut Clerici, aut Sacerdotes, & ſic habiles, quod reſpicit idoneitatem apparentem. Circa vero qualitatem latentem in ordine ad ſcientiam,
2 vel ignorantiam bonos, vel malos mores, & ſimilia, Epiſcopi partes ſunt cognoſcere per examen juxta diſpoſitionem *Concilii* repellendo præſentatos non
18 idoneos ſi tales ſunt: nam qualitates latentes, non ſemper innoteſcere valent Patronis præſertim laicis, & ideo Doctores diſtinguere ſolent inter præſentationem factam de indigno ſcienter, vel ignoranter, ut apud Me *diſcept. Eccl. 4. n. 54.* Reverendiſſimus Anſaldus *in annot. ad dec. 72. num. 27. & 29.* ubi quod in dubio præſumitur ignorantia vitiorum præſentati reſpectu Patroni, qui eum præſentavit ad effectum evitandi privationem poteſtatis præſentandi pro ea vice; Quibus non obſtant tradita per Peſſetin. *de elect. cap. 30. n. 116. & ſeqq.* ubi concludit Patronum laicum teneri ad præſentationem dignioris in beneficio curato, & addit non valere legem fundationis in contrarium, juxta quam tradita fuiſſet Patronis facultas præſentandi pro libito idoneum omiſſo digniore, aſſerendo hanc eſſe conditionem iniquam, & inſubſiſtentem, quod aſſumptum ego non puto
19 verum, quia ſi Patroni laici non habent ex diſpoſitione Juris, aut Concilii Tridentini obligationem præſentandi digniorem, ſed ſolum idoneum, & non malum, non percipio, qua ratione dicenda ſit iniqua conditio appoſita per Fundatorem, qui Patronis reſervando Juſpatronatus, illis dederit facultatem, ſeu libertatem præſentandi quencunque idoneum, etiam omiſſo magis idoneo, & digniore, cum hæc facultas dici non poſſit, neque contra Canones, neque contra bonos mores, cum Patronus habere debeat libertatem præſentandi, quem velit, dummodo habilem idoneum, & non malum, itaut conditio adjecta per Fundatorem ſit expreſſio ejus libertatis, quæ tacita ineſt de Jure quoad Patronos laicos, & conferunt tradita per Garz. *de benef. parte 9. cap. 2. n. 270.* intelligendo tamen in linea facultatis, non autem præcepti, aut neceſſitatis, ut eſſet quando Fundator præceptive ordinaſſet, quod Patroni præſentare deberent dignum omiſſo digniore, quod eſſet contra bonos mores, & in odium majoris meriti, & idoneitatis, & conſequenter virtutis.

Ex his ſemper dubitavi de opinione S. Rotæ *in d. Majoricen. Beneficii, coram Reverendiſſimo Anſaldo, & bon. mem.* Muto *de qua ſupra* prohibitionem ſortium applicantis electionibus Patronorum laicorum,
20 quæ ſunt ſimplices deſtinationes Perſonæ poſtea præſentandæ, prout eam veluti duram mihi ſequi non placuit, *in alleg. 2. n. 7.* amplectendo diverſam opinionem magis æquam *in d. Ariminen. Cappellaniæ deciſ. 459. n. 34. & ſeqq. part. 19. rec.* eoque magis, quia non ſolum firmatum extitit *in d. Majoricen.* nullam fuiſſe electionem, ſeu nominationem factam per ſortes, ſed immo eligentes privatos remanſiſſe poteſtate eligendi pro ea vice ad effectum conſolidandi totum jus præſentandi in altero Patrono, qui non præſentavit per ſortes; Aſſumptum valde rigidum contra laicos, ſubtilitatum Juris omnino ignaros, qui in hac materia ſemper ſunt excuſandi, niſi reſiſtat lex aperta, aut Canon manifeſtus, præcipue ad evitandam pœnam, clamantibus Regulis, quas habemus in hac materia, juxta quas nunquam Patroni privati remanent Jure præſentandi, niſi in caſibus a Jure expreſſis, per ea quæ ſcripſi *d. allegat. 2. n. 7.* & probat *Text. in capit. finali de Jurep.* ubi Patronus loco præſentandi fecit collationem Eccleſiæ, poſtea vero præſentavit corrigendo errorem, & firmat *Text.* validam fuiſſe præſentationem, non obſtante, quod peccaſſet per primum actum collationis, quia ſic facienti talis pœna privationis impoſita non reperitur, ut notat Gloſſ. *in d. capit. fin. in verbo exui*, talis enim privatio Juris ſui durante quadrimeſtre dicitur pœna, Lambertin. *de Jurepatronat. lib. 2. part. 1. quæſt. 10. art. 21. fol. 668.* Cum itaque electio, ſeu nominatio facta per ſortes eſto, quod non valeret, non inducat ſaltem pœnam iſtam privationis in laicis, qui præſertim non tenentur ſcire Jura adeo exacte ſicut Clerici, itaut habeant probabilem excuſationem ab ignorantia, eainde non percipio, quo fundamento Patroni laici declarari valeant incurriſſe in pœnam privationis Juris ſui ad effectum, ut totum jus devolutum cenſeatur ad alios Patronos durante termino juxta deciſa in allegata *Majoricen. beneficii*, quæ omnia dixi ad effectum comprobandi ea, quæ ſuperius tenui *allegat. 2. n. 7. & ſeqq.* in quibus perſiſto, ut Patroni laici, qui nominarunt per ſortes habeant novum terminum ad effectum præſentandi a die declaratæ nullitatis eorum nominationis factæ per ſortes; Cæterum non intelligo aliquid firmare pro validitate, aut nullitate nominationis factæ per ſortes, hoc unum dico eſſe quæſtionem dubiam, quæ apta non eſt privare Patronos poteſtate præſentandi.

Et pro dilucidatione articuli diſtinguo plures caſus. Primus eſt, ubi concorditer Patroni collegialiter elegerunt per ſortes, & iſto caſu etiam in ſenſu eorum, qui credunt prohibitionem ſortis milita- 21
re poſſe in his electionibus, ſeu nominationibus laicorum, cenſeo electionem eſſe coloratam, & impedire devolutionem, itaut elapſo etiam termino quadrimeſtris a die declaratæ, & cognitæ nullitatis hujuſmodi electionis, competere debeat laicis novus terminus ad bene præſentandum, ſeu eligendum ex deductis ſupra *in alleg. 2. n. 7. & 8.* cadente ratione dubitandi in caſu converſo, ubi Patroni proceſſiſſent in diſcordia, quia nempe major Pars elegiſſet per ſortes, contradicente, & nullitatem opponente minori parte, quæ electionem per ſuffragia explevisset.

Secundus caſus eſt, ubi ea lege fundationis Patroni eſſent obbligati ad eligendum meliorem, ſeu idoneum eorum conſcientia, & judicio, hoc eſt mediantibus ſuffragiis, ſeu votis, & tunc crederem non ſuſtineri electionem per ſortes contra legem 22
fundationis, volentem eligi meliorem, ſeu idoneum per ſuffragia, & judicium Patronorum, quando per ſortem non eligitur melior, minuſque eligitur idoneus per Judicium Patronorum, ut mandat lex fundationis, ſed per Judicium, & experimentum Fortunæ; non ſervando legem fundationis, ſed illi contraveniendo, & ſic abutentes poteſtate eligendi, remanerent ea vice privati, quæ accreſceret aliis eligentibus, licet paucioribus, qui per ſuffragia valide elegiſſent, juxta *Text. in c. Gratum de poſtul. Prælat.* & ſupra *alleg. 2. n. 10. & ſeqq.* Lambert. *lib. 2. par. 1. q. 10. art. 4. n. 6.* vel ſi omnes Patroni elegiſſent judicio ſortis, daretur devolutio ad Superiorem.

Tertius caſus eſt, ubi per ſuffragia duo fuerunt electi, ſed neutrius electio concluſa remanſit ob reiteratam paritatem Votorum, & hoc caſu crederem ſuſtineri electionem, quæ poſtea fuiſſet ex- 23
pleta judicio ſortis ad dirimendam litem inter illos duos; Nam primo occurrunt hic omnia ſuperius deducta circa differentiam inter electiones Canonicas, & hujuſmodi electiones, quæ fiunt per laicos; ſecundo illi duo nequeunt dici electi per ſortes, quando fuerunt jam per ſuffragia electi in paritate, propter quod ambo æque digni fuerunt habiti judicio Patronorum; unde electio unius per ſortes ſemper cadit ſuper digno, qui habuit judicium Patronorum, & tertio quia per ſortem tolluntur odia, & inimicitiæ, & celerius ſuccurritur proviſioni Eccleſiæ, ut quod licitum ſit recurrere ad ſortem in hac paritate votorum, docuit *Gloſſ. in ſumma in verb. ſors 26. q. 2. & in Can. obeuntibus diſt. 63. in verb. nunc ergo*, Tiraquell.

quell. *de Primogen. qu. 17. opin. 1. num. 13.* Layman. *in Theolog. moral. lib. 4. tract. 9. capit. 7. n. 9.* Troil. Malvez *de ſortib. part. 3. ſub n. 11. verſ. nam ſors, inter tract. magnos tom. 11. part. 2. fol. 402.* Sigiſmund. *de elect. dub. 27. num. 4.* Garz. *de beneſ. part. 5. capit. 4. n. 204. & ſeqq.* Mandoſ. *in regul. 33. Cancell. qu. 14. num. 18. verſ. advertandum,* Paſſerin. *de elect. cap. 18. num. 10.* Maſſa *de cauſ. conſiſtorial. ſect. 19. n. 31.*

Et quod experimentum ſortis in his terminis ſit optimum ad tollendas inimicitias, & celerius providendum Eccleſiæ, docet *Text. in l. generaliter §. Pro-*
24 *inde ff. de fideicomm. libert.* & habetur apud *Tacit. lib. 4. Hiſtor.* ibi = *Sortem legationibus potuiſſent, ne ambitioni, aut inimicitiis locus foret* = Rot. *cor. Cerr. deciſ. 26. num. 66.* hinc per Conſtitutionem Leonis X. in electione ad Canonicatus Magiſtralea faciendu ab Epiſcopo, & Capitulo in Regia Hiſpaniarum ſancitum fuit, ut in paritate Votorum per duas vices habita, res ſorte dirimenda foret ibi = *Et ſi iterum fuerint pares ſorte dirimatur, & ſors loco electionis, & proviſionis hujuſmodi habeatur,* = quæ verba Conſtitutionis refert Garz. *de beneſic. part. 5. cap. 4. n. 269.* Paſſerin. *de elect. cap. 18. n. 10.* Rot. *cor. Cerr. deciſ. 26. n. 66.* quod ſortis experimentum Summus Pontifex ordinavit in paritate Votorum, ut facilius, & celerius ſuccurri poſſet Eccleſiarum neceſſitatibus, & ſic illud non habuit pro illicito, aut
25 reprobo in hac ſciſſura ſuffragiorum, ſed immo pro utili Eccleſiis, ut in ſpecie notavit Rot. *d. deciſ. 26. num. 66. & deciſ. 106. num. 6. cor. Cerr.* neque in hac parte proceſſit permiſſive, ut nempe ad Judicium ſortis recurri poſſet ex permiſſione, & beneplacito Apoſtolico, verba enim illa Conſtitutionis = *Sorte dirimatur, & ſors loco electionis habeatur* = Mihi videntur non permiſſiva, ſed potius præceptiva, & præſcribentia formam in his electionibus in caſu paritatis Votorum, juncto præſertim decreto irritanti, quod neceſſitatem inducit ſervandi omnia in Conſtitutione diſpoſita, quicquid in contrarium ſenſerit Rot. *in Albaracien. Canonicatus 10. Maii 1700. cor. Molines* impreſſa apud Me *diſcept. Eccl. 3. num. 103.* in qua cauſa ego ſcribebam; ex auctoritatibus enim, & rationibus ſupra allegatis ſi ceſſat ratio prohibitionis in hac iterata votorum æqualitate inter duos ex hoc æque dignos judicio Electorum reputatos, ac etiam ſi juxta firmata *in d. deciſ. 26. num. 66. cor. Cerr.* Summus Pontifex *hoc præcepit,* & ſic verba ſunt præceptiva, non autem permiſſiva, aut ſortem concedentia arbitrio, & placito electorum, non video fundamentum cui contraria opinio S. Rotæ innitatur, ſuper qua proinde maturius cogitandum videtur, quia ſæpe contingere poteſt, quod hæc forma eligendi per ſortes ommittatur in caſu electionis non concluſæ in reiterata paritate votorum.

Tranſeundo ad alia quæro ſuper regula quod Patronis ad præſentandum terminus quadrimeſtris currit a die ſcientiæ vacationis, quomodo intelligatur
26 habita hæc ſcientia in Univerſitate, ſeu Collegio habente Juſpatronatus, in quo pluries interrogatus reſpondi eam non intelligi habitam, licet probaretur ſingulos de Univerſitate, ſeu Collegio habuiſſe notitiam vacationis, quia aliud eſt Univerſitas, & aliud ſinguli de Univerſitate, ut *in l. ſicut, ff. quod cujuſque univerſ. nomin.* & propterea tunc dicitur habita ſcientia ab Univerſitate, quando ipſa ſit Collegialiter congregata, Ferret. *conſ. 41. num. 4.* Gratian. *diſcept. 601. num. 49.* Rocc. *diſp. jur. cap. 86. num. 31.*

Late tractavi ſupra *in alleg. 2.* ſignanter *num. 13.* motivando, quod ubi lis vertitur inter ſolos Præ-
27 ſentatos, non autem patronos, iſti variare non prohibeantur juxta opinionem Lambert. *lib. 2. part. 1. qu. 6. art. 19. ſub n. 19.* quam approbavit Rot. *in Hipporegien. Parochialis 21. Junii 1600. §. eſt certum cor. Rever. Molines,* noviſſime habui caſum, quod in electione ad Canonicatum Eccleſiæ Collegiatæ S. Joannis Baptiſtæ Oſnabrugen. Capitulares, qui prætendebantur eſſe tantum ſex, duos elegerant in paritate vocum, & ſic electione non concluſa Florentius unus ex Coelectis reportaverat gratiam Apoſtolicam pro devoluto, quam ego inter alia motiva dicebam, non eſſe exequendam, ex quo Florentius in paritate vocum electus, durante ſemeſtri Capitulo ad eligendum præfixo, litem conteſtaverat contra Chriſtophorum coelectum, & propterea ob litis impedimentum currere non potuerat terminus Capitulo ad effectum, ut locus fieret devolutioni, Rota autem rejecit motivum reſpondendo, quod per litem inter Coelectos Capitulo prohibitum non erat durante termino ad novam electionem devenire, & ideo ſi non reiteravit electionem, ut poterat, factus fuerat locus devolutioni, allegando ſupra relatam deciſionem *in Hipporegien. Parochialis,* quemadmodum legere eſt in ea cauſa in qua ego ſcribebam ſcilicet *in Oſnabrugen. Canonicatus 14. Junii 1715. §. Haud relevante, coram Rever. Pat. Dom. Criſpo,* & licet ego poſtea ſuperaverim obtinendo revocationem hujus deciſionis, attamen revocatio prodiit ex motivo facti, quia probata fuit valida electio Chriſtophori facta per quatuor ex ſeptem Vocalibus, addendo votum unius Canonici cujus tanquam jus votandi non habentis, nulla ratio habita fuerat in præcedenti contraria deciſione, ut *in d. Oſnabrugen. Canonicatus 26. Februarii 1717. §. Numerando cum ſeqq. cor. R. P. D. Cerro.*

Pone quod Cappellaniæ de Jurepatronatus erectæ fuerint in aliqua Eccleſia cum certo onere 28
Miſſarum an Cappellani poſſint celebrare diebus, & horis ſibi beneviſis, vel potius juxta ordinationem Tabellæ in Sacriſtia pendentis, vel ad mandatum Sacriſtiæ Præfecti, ſive alterius ad quem juxta conſuetudinem Eccleſiæ pertinet Miſſas diſponere pro Populi commoditate, & Perſonarum concurſu? movet hunc articulum Ceccoper. *lucubr. Canon. lib. 3. num. 146. & ſeqq.* qui concludit non poſſe Cappellanos celebrare temporibus, & horis ſibi beneviſis, ſed juxta ordinationem Tabellæ, vel mandatum ejus, cui competit jus diſponendi Miſſas in Eccleſia, & in caſu, quo illi recuſent, & contraveniant dicit, quod Epiſcopi ſunt partes in actu viſitationis providere, ut prima Miſſa ſummo mane, & deinde ceteræ debito intervallo uſque ad Meridiem celebrentur, ad Populi commodum, præſertim diebus feſtis, non obſtante, quod Epiſcopus Cappellaniæ de Jurepatronatus laicorum novum onus imponere nequeat, hoc enim intelligendum eſſe inquit de majori onere Miſſarum, non autem de norma ordinate celebrandi Miſſas jam impoſitas in fundatione, quod novum onus non eſt veluti impoſitum ab ipſo Jure, cui Fundator præſumitur ſe voluiſſe conformare. Immo
amplius ſuperaddit non poſſe Fundatores pactum 29
apponere, quod Cappellani valeant temporibus, & horis ſibi beneviſis libere ſacrificare, quia non poſſunt diſponere contra divinum cultum, & ſervitium Sanctæ Eccleſiæ, utque ipſe proſequitur hoc affirmare non veretur etiam in fundatione Cappellaniæ laicalis, quia non poteſt ab Epiſcopo adimi facultas curandi, ut Miſſæ legati pii executioni demandentur, & ſimul celebrentur ordinate. Ad hujus aſſumpti probationem allegat reſolutionem Sac. Congregationis apud Nicol. *in floſcul. in verbo Cappellanus numer. 3.* cujus verba ſolum dicunt, quod *Cappellani etiam Juriſpatronatus celebrare debent in horis commodis Eccleſiæ* = allegat etiam auctoritatem Cevallos Auctoris interdicti *qu. 693. num. 7.* Ego habui caſum in una Sabinen. *adiecti;* in qua ſubſtinui non potuiſſe Epiſcopum cogere Cappellanos Cappellaniarum de Jurepatronatus ad celebrandum Miſſas certis horis ab eo præfixis allegando reſolutionem S. Congregationis Concilii *in una Piſauren. 6. Aprilis 1647.* relata apud Monacell. *in form. for. Eccl. part. 2. tit. 13. form. 2. n. 36.* his verbis ibi = *neque ab Epiſcopo cogi poſſunt, ſed tantum hortari ad celebrandum certis diebus, & horis in Cathedrali, in qua experiuntur Cappellania, ſi in fundatione hoc eis non reperiatur injunctum* unde excepto caſu neceſſitatis Eccleſiæ pro indigentia Populi cui ſuccurri nequeat cum aliis Miſ-

ſis] Ego crederem opinionem Ceccoperii non eſſe
amplectendam, quia negari non poteſt, quod coar-
ctare Cappellanos Beneficiorum de Jurepatronatus ad
celebrandum certis horis, & diebus ſit ſervitus,
quæ tollit libertatem eorum, & quæ veluti non im-
poſita per Fundatorem, non eſt imponenda ab Epi-
ſcopo, cui poteſtas non eſt gravandi Beneficia de
Jurepatronatus hac ſervitute non data per Fundato-
rem, neque verum eſt hunc cenſeri ſe conformaſſe
cum norma ordinate celebrandi, quia cum Miſſas
celebrari ipſe voluerit pro ſuffragio animæ ſuæ, non
cenſetur illas voluiſſe ordinare juxta ordinationem
Sacriſtiæ, aut ejus Præfecti, neque ſic illas accom-
munare cum aliis Miſſis ad Populi commoditatem
dum non proſpexit Populo, ſed ſibi in celebratione
Miſſarum ad differentiam Fundatoris Eccleſiæ, &
magis erronea eſt opinio, quod non valeat lex fun-
dationis in contrarium, juxta quam data fuiſſet
Cappellanis facultas celebrandi diebus, & horis ſibi
beneviſis dummodo congruis, & Eccleſiæ commo-
dis, & præſertim in Fundatione Cappellaniæ laica-
lis. Bene verum eſt, quod in Collegiata ubi fere
30 omnes Canonici eſſent minoribus Ordinibus tantum
initiati, poſſet Epiſcopus aliquos minorum Ordinum
Canonicos ad ſuſcipiendum Sacerdotium compelle-
re, ut Miſſarum Capitularium oneri ſatisfiat, quod
procedit in caſu neceſſitatis Eccleſiæ etiam quoad
Canonicos inſtitutos ad præſentationem Patronorum
in præbendis, ſeu Canonicatibus de Jurepatronatus
laicorum, Ceccoper. *d. lib.* 3. *num.* 118. crederem ta-
men eſſe prius compellendos Canonicos liberos,
quam de Jurepatronatus.

Etiam in Jurepatronatus gentilitio, in quo ſuc-
31 ceditur Jure proprio ſi anteceſſor Patronus in Cap-
pellania manuali deputaſſet Cappellanum perpetuum,
Succeſſor impugnare non poſſet factum defuncti ſi
ejus hæres extitiſſet juxta Marant, *reſponſ.* 15. *part.*
4. Cardinal. de Luca *de Jurepatron. diſc.* 15. *numer.*
5. ubi allegat rationes per me adductas ſupra *in
Florentina Juriſpatronatus allegat.* 91. *numer.* 53. *&
ſeqq.* necnon *alleg* 24. *ſub numer.* 33. ubi dixi poſ-
ſe ordinari ad titulum hujus Cappellaniæ accedente
conſenſu, ſeu obligatione Patroni de non removen-
do, & de praxi hujuſmodi ordinationum ex diſpen-
ſationibus Datariæ Apoſtolicæ, tradit Monacell. *in
form tom.* 1. *form.* 3. *numer.* 17 *titul.* 13. *fol.* 72. an
autem Patronus accedente conſenſu Ordinarii Cap-
pellaniam perpetuam facere poſſit manualem, affir-
mative tenuerunt Navar. *conſil.* 9. *alias* 11. *de offic.
Ordin.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 6. *nu-
mer* 62. quibus tamen rejectis negativam ſententiam
tuetur Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 15. *numer.*
10. *& ſeqq.* dicendo hanc eſſe alienationem, quæ
ſine cauſa, & ſolemnitatibus prohibetur, ut conclu-
dit *num.* 12. Placet mihi hæc opinio, ſed non ra-
tio ea qua movetur Card. de Luca. Nam vera ra-
tio eſt, quod perpetuitas eſt de natura beneficii *Can.
Sanctorum diſt.* 70. & ſupra dixi *alleg.* 31. *numer* 8.
& 17. manualitas autem licet permiſſa in limine
fundationis, eſt tamen conditio contra jus, quia
inſtitutiones in beneficiis retractari non debent ad
arbitrium, & placitum Patronorum *Cap. Querimo-
niam de Jurepatron.* ergo talis conditio nequit ap-
poni ab Ordinario extra limen fundationis, Vivian.
de Jurepatron. libr. 2. *cap.* 8. *numer.* 10. Monacell. *in
form for. Eccleſ. part.* 1. *formul.* 1. *num.* 9. *&* 10. *&
formul.* 10. *numer.* 14. ad differentiam conditionis,
quæ ſit licita, ſeu non contraria Juri, Rot. *deciſ.*
1414. *numer.* 1. *coram Seraphin.* ubi de conditione,
quod eligendus ſit unus de gremio Eccleſiæ adjecta
per eum, qui fecit augmentum, dotis beneficii, &
in rec. deciſ. 140. *num.* 4. 8. *&* 11. duplicata *in deciſ.*
122. *part.* 11. ubi de conditione, quod præſentan-
32 dus ſit unus de familia Patroni, ſuper quo tamen
ultimo eſt cogitandum, quia adjectio Juriſpatrona-
tus paſſivi, & reſtrictio ad certum genus Perſona-
rum tendit contra diſpoſitionem *Text. in capit. Ad
decorem de Inſtitut.* ibi Panorm. *num.* 3. ibi = *ex
quo infero quod certum beneficium non debet ſemper
conferri hominibus alicujus cognationis ne tale bene-
ficium videatur debitum illi cognationi* = Duran.
deciſ. 56. *num.* 3. *& ſeqq.* Manzaned. *deciſ.* 710. *num.*
3. Ubald. *deciſ.* 475. *num.* 1. *&* 2. Rot. *in Amalphita-
na Statutorum* 13. *Maii* 1715. §. *Et denique cor. R.
P. D. Faſcara, & in Comen. Archipreſbyteratus* 17. *Ju-
nii* 1716. §. *Jam vero, cor. R. P. D. Falconerio*, ubi
limitat quando concederetur Civibus, ſeu Origina- 33
riis ſimplex prælatio cæteris paribus, *& in Cameri-
cen. Beneficiatus* 2. *Julii* 1708. §. 2. *in fine, cor. Rev.
Molines, & tradit* Panormit. *in d. Capit. Ad deco-
rem n.* 3.

Et redeundo ad articulum, præter rationem addu-
ctam conditionis contra Jus, accedit etiam prohibi-
tio *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 5. *de reform.* ubi cave-
tur non eſſe derogandum qualitatibus appoſitis in
lege Fundationis, ſeu Inſtitutionis Beneficiorum ei- 34
lam de conſenſu Patroni, ut per Barboſ. *ibi n.* 12.
& demum accedit præjudicium Sedis Apoſtolicæ,
quia per manualitatem tollitur vacatio beneficii in
Curia ad quam Beneficiari accedentes ſtatim remo-
ventur, & deſtituuntur per Patronos timentes eo-
rum obitum in Curia. Item proviſiones Apoſtolicæ
de his Beneficiis veluti gratiæ pro præſentato, vel
Jure devoluto, vel aliæ plures remanent nullæ, ſi
manualitas non fuerit Papæ expreſſa, ut *in Rhegien.
Juriſpatronatus ſuper executione litterarum* 28. *Junii*
1706. §. *Nullitas, & in contemporanea deciſione* §.
Sed ulterius, & 25. *Junii* 1708. §. 1. *& ſeq. coram
Eminentiſſimo Priolo*, & iſtas eſſe crederem ratio-
nes, quare ſtatus Cappellaniæ de perpetuo immuta-
ri non poteſt in manualem ad inſtantiam Patroni
cum conſenſu Ordinarii, & neceſſaria eſt auctori- 35
tas Papæ, & Sacr. Congregatio Concilii aliquando
denegavit hujuſmodi mutationes Cappellaniarum de
perpetuis in manuales, ut *in Gerunden.* 18. *Aprilis*
1693. *lib.* 43. *decret. fol.* 182. *a tergo, & in nullius
Parſen. Cappellania* 24. *Septembris* 1707. *& in Feren-
tina* 4. *Martii* 1682. *libr.* 32. *decret. fol.* 194. *a
tergo*; Cæterum cum iſta ſit gratia pendet ex arbi-
trio Summi Pontificis, & S. Congregationis eam
concedere ſecundum circumſtantias, exempli gratia
Oblationis notabilis augmenti dotis, vel alicujus
juſtæ Cauſæ.

Habens unam vocem privativam, & alteram cu- 36
mulativam debet neceſſario obtinere beneficium in
concurſu alterius præſentati habentis unam tan-
tummodo vocem cumulativam, ut firmat Lam-
bertin. *de Jurepatron. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 7. *art.* 13.
num. 7. *verſ. immo fol. Mihi* 839. ibi = *Si diviſiſ-
ſent eorum vota, & Eccleſiaſticus præſentaſſet unum,
Laicus alterum, & poſtea Laicus variaret, & acce-
deret ad præſentatum per Eccleſiaſticum ſine dubio
ille obtineret.*

Prout eadem ratione ſi quis primo fuerit præſen-
tatus per utrunque Patronum, quorum unus po-
ſtea variando alium præſentaverit cumulative, præ-
fertur primo præſentatus tanquam habens unam vo-
cem privativam, & alteram cumulativam, ut eſt
theorica notabilis Joan. Andr. *in regula in re com-
muni* 56. *numer.* 8. *& ſeqq. in* 6. *verſ. ſolvenda*, ubi
allegat rationem ibi = *Primum præſentatum non ſo-
lum habuiſſe, ſed adhuc etiam habere duas voces ſe-
cundum vero unam ſolam non liberam, vel integram
ergo, &c.* = quem refert, & ſequitur Panormit. *in
Cap. cum autem de Jurep. late* Lambertin. *de Jurepat.
lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 7. *art.* 13. *in princip. & numer.* 1.
cum ſeqq. Rocch. de Curt. *eodem tract. in verb. hono-
rificum num.* 39. ubi quod habens utranque vocem,
ſcilicet unam privativam, & alteram cumulativam
habet plures voces, & ſic fortius jus; itaut Epiſco-
pus non poſſit inſtituere ſecundo Præſentatum cum
voce cumulativa, Vivian. *eod. tract. lib.* 10. *cap.* 1. *n.*
25. *&* 26. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 32. *num.* 166.
Caſtrop. *oper. moral. tract.* 13. *de benef. diſputat.* 2.
punct. 9. *n.* 6.

Immo Concluſio iſta procedit in caſu quo eſſent
tres Patroni, qui primo præſentaſſent unum, de- 37
inde autem duo ex eis variando præſentaſſent alte-
rum propter eandem rationem, quod primus præſen-
tatus licet ſit æqualis ſecundo quoad duas voces cu-
mula-

mulativas ſuperat tamen, & major eſt quoad unam
privativam, & ſic habet majorem partem Vocum,
ut proſequitur Joan. Andr. *in d. reg. in re communi n.
8. in fine verſ. plus dico* Lapus *allegat.* 78. *n.* 7. Lam-
bertin. *de Jurepatr. d. lib.* 2. *p.* 2. *q.* 7. *art.* 13. *ante n.* 1.
verſ. quod ſi omnes, *& num.* 7. *verſ. quia requiritur*,
Rocch. de Curt. *eod. tract. in verbo honorificum verſ.
ubi fortius dixit*.

Hinc præſentatus cumulative per duos ex tribus
Patronis, qui alterum primo præſentaſſent fruſtra ob-
tineret gratiam pro præſentato cum derogatione me-
dietatis Vocum, quia primus præſentatus haberet plu-
38 ralitatem vocum, nempe unam privativam, & duas
cumulativa, & idem dicendum ſi quis præſentatus
fuiſſet cumulative per unum ex duobus Patronis, qui
alium præſentaſſet primo loco, quia non haberet in-
tegram medietatem, dum vox Patroni, qui variavit
in duos dicitur eſſe diminuta, ut conſiderat Lam-
bertin. *d. lib.* 2. *p.* 2. *q.* 7. *art.* 13. *n.* 7. ibi = *diminuta
eſſet vox præſentationis Laici, ex quo variavit in duos*
= & ante eum Joan. Andr. *in dict. regul. in re com-
muni n.* 4. *circa finem* in illis verbis = *unam ſolam,
& non liberam, vel integram* = & in terminis
gratiæ ex hujuſmodi capite ſubreptitiæ Me ſcriben-
te, dixit Rot. *in Landen. Canonicatus, coram Eme-
rix Jun. deciſ.* 136. *n.* 19. *&* 20. confirmata in altera
inſtantia 3. *Maii* 1697. §. *Finali, coram Eminentiſ-
ſimo Card. Tremeille*. Notandum vero eſt, quod ſi
medietas Patronorum præſentaſſent unum, qui ob-
tinuiſſet gratiam pro præſentato cum derogatione al-
terius medietatis, præſentato per alteram medietatem
Patronorum nihil juvaret obtinere præſentationem
cumulativam alicujus ex illis Patronis conſtituentibus
alteram medietatem, qui præſentaſſent primum, cui
Papa conceſſit gratiam cum derogatione, quia poſt
datam hujus gratiæ conceſſæ primo præſentato, non
39 eſt licitum Patronis, qui illum præſentarunt varia-
re in alterum in præjudicium Juris quæſiti favore
primi præſentati habentis gratiam Apoſtolicam, quæ
præceſſit variationem Patronorum, Rocc. *dec.* 223.
n. 14. *par.* 16. *rec. & in Lunen. Sarzanen. Cappellaniæ*
23. *Junii* 1685. §. *Item, coram bon. mem. Paulutio*,
& 11. *Martii* 1686. §. *Etenim, coram Urſino*, 18.
Aprilis 1687. §. *Quo vero, coram Hervault*, *&* 14.
Maii 1689 §. *Abſque, coram Reverendiſſimo Dom.
Molines*, *& in Lauretana Juriſpatronatus* 11. *De-
cembris* 1716. §. *Altera vero, cor. R. P. D. Criſpo*.

Quæro de caſu, quem habui in una *Vicen. Bene-
ficii* diſputato *in Rota*, & reſoluto ad favorem ejus
pro quo ſcribebam, ut ex *deciſione edita* 17. *Februa-
rii* 1713. *cor. R. P. D. Aldrovando*; Caſus enim erat,
quod quidem Petrus Martyr fundaverat, & dotave-
rat Beneficium non de propriis bonis, ſed ex bonis,
ſeu redditibus trium Perſonatuum erectorum per Fun-
datores Laicos vigore facultatis ab iſtis tributæ in e-
rectione Perſonatuum de erigendo cum eorum bonis
Beneficium Eccleſiaſticum, quod fuit poſtea erectum
cum reſervatione Juriſpatronatus activi, & paſſivi;
Vacato hoc beneficio cum Patroni præſentaſſent Pe-
trum Martyrem juniorem unum ex paſſive vocatis,
& ageretur coram Ordinario pro ejus inſtitutione,
Quidam Iſidorus impetravit beneficium in Dataria
Apoſtolica tanquam de Jurepatronatus Eccleſiaſtico,
& ſic reſervato ex regula Menſium, & *Rota* cenſuit
adjudicandum eſſe Beneficium Petro denegata execu-
tione literis Apoſtolicis de reſervato.

Duo fuerunt articuli in Rota examinati. Unus
an Juſpatronatus eſſet Eccleſiaſticum, vel laicale;
Et alter an ſuſtineretur proviſio Apoſtolica non ob-
ſtante paſſiva vocatione certi generis Perſonarum,
eo quia Petrus non comparuerat in Dataria peten-
do Beneficium uti qualificatus, ſed coram Ordina-
rio, & ſic videbatur non poſſe impugnare Gratiam
Apoſtolicam factam cum expreſſione = *quod nullus
adeſſet qualificatus, qui ad hujuſmodi beneficium aſ-
piraret*. = .

Quoad primum difficultas ad inclinandum contra
laicitatem in eo conſiſtebat, quod Fundator beneficii
acquiſiverat Perſonatus ratione permutationis factæ
cum aliis beneficiis, & ſic bona Perſonatuum non
erant ſua propria, ſed Eccleſiaſtica in ſubrogationem
Beneficiorum; Et licet Fundator Perſonatuum dediſ-
ſet facultatem illorum poſteriori diſponendi in pias
Cauſas quaſcunque, ac etiam erectionem perpetui
Beneficii, non tamen ex hoc poterat Poſſeſſor eri-
gendo beneficium reſervare ſui favore Juſpatronatus
laicale, quia Fundator dando hanc facultatem diſ-
ponendi in pias cauſas, vel Beneficia erigenda, de-
dit eam pro diſponendo de illis tanquam Bonis jam
Deo dicatis, ibi = *conſigno Domino Deo, & dictis
Perſonatui, & ſuo adveniente caſu Beneficiis, ſeu piis
Cauſis ex hujuſmodi Perſonatu erigendis* = ſed in con-
trarium urgebat, quod Fundator Perſonatuum, ſive
iſti eſſent reputanda beneficia, ſive non, reſervaverat
facultatem convertendi eorum bona, vel redditus in
beneficia, ſeu Cauſas pias arbitrio Succeſſoris in
Perſonatibus, & ſic libere acquiſita non fuerant bo-
na perſonatibus, ſed cum iſto pacto; Cumque hoc
pactum præſeferret facultatem erigendi beneficium ex
redditibus Perſonatuum juxta legem apponendam ar-
bitrio poſſeſſoris illorum, ibi = *juxta tenorem, &
prout dotabit* = conſequens erat, quod bene reſerva-
ri potuerat Juſpatronatus laicum in beneficio, erecto
ex prædictis bonis, quia ſicut fundator Perſonatuum
acquirebat Juſpatronatus in illis ratione donationis,
quod ſolo miniſterio Juris intelligebatur reſervatum,
ut in *Cap. ſignificavit de teſtib.* & apud Me *diſceptat.* 40
Eccleſ. 4. *n.* 73. *&* 74. ita potuit Juſpatronatus compe-
tens ſibi in Perſonatibus transferre ad favorem poſ-
ſeſſoris illorum, mediante pacto erigendi ex illis Be-
neficium ſuper quo obtineret Juſpatronatus laicale,
cum in ſumma mediante hoc pacto nihil aliud fe-
ciſſe videatur Fundator perſonatuum, niſi legem,
quam ipſe dare poterat bonis ſuis, ſeu jus ſibi com-
petens ratione dotationis transferre de perſonatibus
ad beneficia erigenda in favorem poſſeſſoris eorun-
dem perſonatuum, itaut bona ſemper remanerent lai-
calia ad effectum obtinendi Juſpatronatus laicale vir-
tute pacti, & facultatis datæ per Fundatorem, Bar- 41
boſ. *in l.* 3. *n.* 7. *verſ. quaro, quid in rebus Eccleſiæ, C.
de pignor.* Butr. *in Cap. Verum n.* 12. *circa finem verſic.
ſed an pactum de foro compet.* Imol *in cap. cum Dile-
ctus n.* 2. *in ſecun. notab. de donat.* Bartholom. Soccin.
conſ. 67. *n.* 3. *circa finem lib.* 1. Lamberz. *de Jurepatron.
lib.* 1. *p.* 1. *q.* 9. *art.* 4. *n.* 3. *in fine verſ. & eodem modo
fol. mihi* 219.

Fortius autem quia pactum dabat facultatem etiam
diſponendi in pias cauſas, & propterea ſicut ejus vi-
gore poſſeſſor poterat non erigere beneficium, ſed
facere eleemoſynas, vel Dotes, vel fundare Cappel-
laniam mere laicalem non ſubjectam reſervationibus
Apoſtolicis, ita potuit erigere Beneficium cum reſer- 42
vatione Juriſpatronatus laicalis eiſdem reſervationibus
non ſubjecti, juxta deducta in *dec.* 5. *n* 6. *& ſeqq. tit.*
3. apud Balduc. *deciſ. & rer. judicat.* Cumque in ipſa
erectione beneficii, Poſſeſſor perſonatuum declaraſſet
ita facere vigore facultatis ſibi attributæ per Funda-
tores perſonatuum, & Ordinarius ſub hac expreſſio-
ne reſervaſſet Juſpatronatus laicale præſumebatur,
quod Ordinarius recognoviſſet hujuſmodi facultatem
ad hunc effectum ſufficientem, & ideo ſtandum erat
decreto Ordinarii habenti præſumptionem Juſtitiæ pro
ſe, & judicandum erat ad ſtatum laicalem Juriſpa- 43
tronatus, in quo Beneficium reperiebatur, donec, &
quouſque in Judicio petitorio per rem judicatam do-
ceretur de errore, & inſubſiſtentia Decreti Ordina-
rii, & revocatum, ſeu correctum illud remaneret,
ut in *d. Vicen. beneficii* 17. *Februarii* 1713. §. *In con-
creto*, *& §. Ex quibus coram R. P. D. Aldrovando*.

Quoad ſecundum difficultas orta fuit, an ad ef-
fectum reddendi gratiam ſubreptitiam, ſufficeret com-
paritio Petri paſſive vocati coram Ordinario, vel re-
quireretur, quod facta foret in Dataria, Dicebat
enim pars, quod ſi qualificatus non comparuit in
Dataria, hoc ſufficeret, quia Papa non teneretur re-
quirere, aut expectare qualificatos ex deductis apud 44
Me *diſcept. Eccleſ.* 22. *n.* 39. *& in Parergon. ad dictas
diſcept. Eccleſ. n.* 43. Rot. *in Derthuſen. beneficii* 29. *A-
prilis* §. *Licet enim, coram R. P. D. Lancetta*.

Contrarium tamen verius eſſe dicebam; nam quan-
do

do Papa ſub narrativa, quod *nemo qualificatus com-*
paruit, qui aſpiret ad beneficium providet alterum non
qualificatum, intendit, & ſupponit, quod ille vel
non adſit, vel favori ſuo renunciare velit, ut Ego
45 dixi *d. diſcept. 22. ſub n. 39. verſ. ratio eſt*, & ſic in-
telligit per ſuam gratiam nemini præjudicium infer-
re ſtante clauſula illa præſervativa = *dummodo non*
ſit alteri jus quæſitum = quando autem ſupponimus
qualificatum ſe oppoſuiſſe coram Ordinario, jam iſte
declaravit ſe nolle favori ſuo renunciare, & ſolum
videndum eſt an per oppoſitionem, quæ aſſimilatur
46 præſentationi, ut apud Pamphil. *dec. 99. n. 3.* factam
coram Ordinario ad quem non ſpectabat proviſio,
acquiratur jus qualificato, vel non; In quo articu-
lo dicebam eſſe procedendum cum diſtinctione; Aut
enim qualificatus ſciebat proviſionem ſpectare ad Pa-
47 pam, & elapſo termino, quadrimeſtris, & intra il-
lum eo non comparante, valida eſt proviſio Apoſto-
lica facta favore non qualificati; Aut vero ignora-
bat, aut dubitare poterat an proviſio ſpectaret ad Pa-
pam, vel ad Ordinarium, & tali caſu, ſi a die ſcien-
tiæ, quod ſpectabat ad Papam ſe opponat, & com-
pareat, proviſio Apoſtolica remanet nulla, quia ju-
ſta ignorantia præſentandi, aut ſe opponendi coram
uno, vel coram altero Superiore, non facit amitte-
48 re Jus ſuum Patrono, vel reſpective qualificato, ſeu
paſſive vocato, Lambertin. *de Jurepatron. lib. 2. par. 2.*
q. 1. art. 24. n. 5. fol. Mihi 702. & quæſt. 4. art. 9. n. 1.
fol. 785. Vivian. *eod. tract. lib. 7. cap. 6. n. 1. & libr. 7.*
cap. 2. n. 1. & 27. verſ. idem eſt, & in Romana Cap-
pellania 3 *Junii* 1707. *§. Concurrente, coram Eminen-*
tiſſimo Scotto. Dicitur autem habuiſſe qualificatus
juſtam cauſam credendi, quod ſpectaret ad Ordina-
rium inſtitutio, ex quo lex fundationis præſeferebat
Juſpatronatus laicale nullis reſervationibus Apoſtoli-
49 cis obnoxium, Garz. *de benefic. p. 10. cap. 3. n. 8.* Rot.
deciſ. 42. n. 3. p. 3. rec. & in d. Romana Cappellania 3.
Junii 1707. §. Concurrente, coram Eminentiſſimo Scot-
ta. Nec ſcire aut inquirere tenebatur an bene, vel
male Ordinarius reſervaſſet Juſpatronatus laicale, &
an eſſet Eccleſiaſticum, veluti erectum ex rediti-
bus perſonatuum, & per conſequens nec ſcire po-
terat proviſionem ſpectare ad Sedem Apoſtolicam a
necnon Tertium Impetrantem comparuiſſe in Data-
ria ad petendam proviſionem, unde ſic oppoſitio-
nem factam coram Ordinario dediſſe jus eidem
qualificato ad petendum beneficium, ſeu Inſtitutio-
nem in Rota, quod jus ſublatum non fuit per pro-
viſionem Apoſtolicam extortam a non qualificato,
ſed præſervatum cum clauſula = *dummodo non ſit*
alteri jus quæſitum = quod motivum juſtæ credu-
litatis, & bonæ fidei Petri paſſive vocati ſuper hoc
puncto approbatum fuit *in dict. Vicen. beneficii ubi*
ſupra §. finali, coram Reverendiſſimo Patre Dom. Al-
drovando.

Recurrendo materiam Turnorum inter Compatro-
nos, in ſuperioribus allegationibus dixi Alternativam,
ſeu Turnum inter ipſos, vel eſſe actum utilem Pa-
tronis, vel ſaltem non eſſe utilem, nec inutilem, ſed
tantum laudabilem, prudentialem, & non damno-
ſum, ut videre eſt *allegat. 9. n. 14. 20. & 31. & al-*
legat. 63. n. 27. 28. & 35. Sed veritas eſt, quod jux-
ta contingentiam cujuſcunque caſus eſt judicandum,
50 Nam ſi Turnus proceſſerit per viam tranſactionis
ad dirimendum litem ſuper pertinentia, tunc quia
Juſpatronatus eſt litigioſum, & incertum tam pro
uno, quàm pro altero ex Patronis, ſive unus petat
totum, ſive quotam medietatem majorem, hinc pro-
pter incertitudinem, & dubium litis eventum, utile
eſt illam finire mediante Turno, ut *in alleg. 9. ſub*
n. 31. verſ. præſcindendo. Si vero nec litigium ſuper
pertinentia, nec alia cauſa ſimilis conſiderari poteſt,
niſi illa obviandi diſcordiæ Patronorum in præſen-
tando ſolitæ, quando ſcilicet unus præſentat unum,
& alter Patronus præſentat alterum in paritate vo-
cum, & tunc iſte turnus, nec erit utilis, nec inu-
tilis reſpectu Patronorum, ſed proprie laudabilis, pru-
dens, & non damnoſus, licet ſemper ſit utilis reſpe-
ctu Eccleſiæ, cui facilius providetur obviando diu-
tinæ ejus vacationi, ob ceſſantes controverſias ex
diſcordia Patronorum naſci ſolitas, ut concluſi *d.*
alleg. 9. ſub n. 31. Advertendum eſt tamen, quod ſi
turnus ſtabilitur per tranſactionem ad extinguendum
litem ſuper pertinentia inter duos, quorum unuſquiſ- 51
que ſe prætenderet Patronum privative ad alterum,
non intrat ter facultas data *in Clem. plures de Jurepatr.*
ſcilicet conveniendo mediante Turno abſque aucto-
ritate Superioris; non enim hoc caſu ambo ſunt Pa-
troni de quibus loquitur *Clementina*, ideoque præ-
ſentatio Turnaria transfertur in unum, vel alterum
quorum unus ab eventu litis eſſe debet non Patro-
nus, ſed extraneus, unde hæc translatio per concor-
diam fieri non poteſt auctoritate privata, ſed requi-
ritur auctoritas Superioris.

Sed dubitandum occurrit an competente Jurepa-
tronatus paſſivo certo generi Perſonarum, puta illis
de familia fundatoris, vel alterius, quorum unum
præſentare tenentur Patroni habentes Juſpatronatus
activum ad obviandum diſcordiis poſſint inter ſe paſ-
ſive vocati ſimul cum Patronis devenire ad alternati-
vam, ſeu Turnum abſque conſenſu Superioris Eccle-
ſiaſtici juxta formam *Text. in dict. Clement. Plures*.
In hoc articulo negativam ſententiam tenuit Rot. *co-*
ram Duran. deciſ. 56. num. 3. & ſeqq. dicendo, quod
diſpoſitio *Clementina*, qua permittitur patronis di-
viſio exercitii ſuper Jurepatronatus activo, non exten-
ditur ad Juſpatronatus paſſivum, quam opinionem ſe-
cuta eſt Rot. *in Neapolitana, ſeu Salernitana Juriſ-*
patronatus 23. Junii 1704. §. Haud relevante, coram
bon. mem. Omanna, & Ego ſuperius dixi *allegat. 63.*
n. 30. Ego autem credo hujuſmodi deciſiones eſſe in-
applicabiles mediante diſtinctione unius caſus ab al-
tero; quorum primus eſt, ubi non adeſt in Beneficio
aliquod Juſpatronatus paſſivum ex lege fundationis
reſervatum, & Patroni occaſione litis inter ipſos ob
præſentationem factam in diſcordia, deveniunt po-
ſtea ad tranſactionem, in qua ordinatur, ut in pri-
ma vacatione Patroni teneantur præſentare Cappella-
num de familia, ſeu linea unius Patroni, & in alte-
ram præſentare teneantur unum de linea alterius Pa-
troni, & ſic deinceps alternative, & per Turnum,
& iſto caſu veriſſimum eſt, non applicari facultatem da-
tam Patronis in *Clement. Plures*, quæ loquitur de
diviſione exercitii ſuper Jurepatronatus activo, itaut
Patroni non habeant facultatem ejus vigore deve-
veniendi ad Conſtitutionem Turni ſuper paſſiva voca-
tione certi generis perſonarum inducendo Juſpatrona-
tus paſſivum, ubi non adeſt, & in hoc ſenſu intel-
ligo Deciſiones ſupra relatas; In illa enim *Durani*
aderat laudum inter Patronos latum, quo fuerat or-
dinatum, ut in prima vacatione omnes Patroni præ-
ſentare deberent Cappellanum ex linea Bartholomæi &
in ſequentibus vero ex linea Pierii, & ſic deinceps
alternatim occurrente vacatione, & ibidem Rota ſe
fundat in *Cap. Ad decorem de inſtitut.* ubi præcipitur,
quod in Eccleſiis non inſtituantur Clerici certæ Ori-
ginis, ſed indiſtincte undecunque ſint, dummodo
idonei exiſtant. ibique Abbas *num. 3.* advertit, quod
Collatio certi Beneficii non debet ſemper fieri Cleri-
cis certæ cognationis, Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2.*
part. 3. quæſt. 5. art. 4. num. 10. quæ ratio, probat in
caſu Deciſionis *Durani* non extitiſſe Juſpatronatus
paſſivum reſervatum ex lege fundationis, ſed adje-
ctum, ex laudo; Sic enim in terminis Concordiæ,
in qua conventum fuerat, quod in ſucceſſivis vaca-
tionibus unus de familia Pignattella, & alter de fami-
lia Sanfelice alternis vicibus in Abbatem eligeretur,
loquitur Rot. *in dict. Neapolitana, ſeu Salernitana*
Juriſpatronatus ubi ſupra, coram bon. mem. Omanna;
& propterea neque etiam in illo caſu præexiſtebat Juſ-
patronatus paſſivum competens ex lege fundationis,
ſed fuerat adjectum per Concordiam. Alter caſus eſt,
ubi præexiſtit Juſpatronatus paſſivum una cum activo
reſervatum ex lege fundationis, ubi frequentes oriun-
tur diſcordiæ inter paſſive vocatos; Nam ſi Patroni
ſunt plures, & in paritate vocum unus præſentat ali-
quem de genere vocato, & alter alterum de eodem
genere, in hac diſcordia oritur quæſtio an ſit præfe-
rendus proximior Fundatori, vel magis idoneus, vel
ſenior, & ita beneficium patitur diutinam vacatio-
nem;

nem; Si vero Patronus eſt unus, qui præſentat unum de familia, alter ſe opponit, vel quia prætendit præſentari debere ſeniorem, aut proximiorem, aut quod præſentatus de tempore vacationis non eſſet Clericus, & ideo ſibi uti Clerico, & capaci de tempore vacationis debitum eſſe Beneficium, nec Patronum potuiſſe eum præterire, vel ſi præſentatus fuerit non Clericus ſub conditione Clericatus, ſeu non habens ætatem 14. annorum ſub conditione diſpoſitionis, alter de familia habilis ſe opponit Clericatui, & diſpenſationi, allegando non poſſe clericari, ſeu diſpenſari in ejus præjudicium, & ita protrahitur in longum proviſio Eccleſiæ, ſeu Beneficii juxta caſus, qui frequenter contingunt in praxi, ut apud Me *Diſcept. Eccl.*13. *ſub num.*38. *& ſeqq. & in Parergon. n.*14. *& ſeqq. & in Volaterrana Beneficii 7. Decembris* 1708. §. *Deſtituta cum ſeqq. coram R.P.D. Criſpo, & in Civitatis Caſtelli Canonicatus* 12. *Martii* 1714. §. *Conciliari, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Montis Regalis Prioratus* 24. *Januarii* 1718. §. *Neutiquam cum ſeqq. coram Reverendiſſimo Anſaldo*; Et in iſto caſu cum militet ratio motiva diſpoſitionis *d. Clement. Plures*
53 obviandi diſcordiis, ut facilius provideatur Eccleſiis, non video fundamentum quare inter paſſive vocatos ſimul, & Patronos deveniri non poſſit ad ordinationem Turni, ſive Alternativæ inter duas lineas familiæ paſſivam vocationem habentis; Quando in caſu iſto non inducitur vocatio paſſiva per Concordiam, ſed jam inducta ex lege fundationis dividitur, ſeu ordinatur per alternativam, ſeu turnum ad obviandum diſcordiis protrahentibus proviſionem Eccleſiæ, ſeu Beneficii, & nihil innovatur, quod ſit Jure prohibitum, aut quod indigeat auctoritate Superioris *Cap. ſuper eo de tranſ.* an autem Turnum per tranſactionem conventus inter Patronos afficiat ſucceſſores Jure proprio vocatos, affirmative cenſuerunt Urceol. *de tranſ. quæſt.*27. *num.*12. Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.*60. *num.*27. *R.P.D. Anſald. in annot. ad deciſ.*18. *num.*30. quoties tamen bona fide id geſtum fuerit; Ego autem quod requiratur juſta cauſa, conſenſus omnium Patronorum, & Auctoritas Superioris dixi *Diſceptat. Eccleſ.*53. *n.*20. & ſupra *alleg.*63. *n.*31. *& ſeqq. & alleg.*71. *n.*15. & probat Card. de Luc. *de Jurepat. d. diſc.*60. *n.*27. *verſ. quin immo.*

Notandum quoque eſt turnum inter Patronos ſuper exercitio Juris activi præſentandi eſſe debere æqualem; nam ſi eſſent, exempli gratia, duo Patroni, quo-
54 rum unus haberet duas partes Juriſpatronatus, & alter unam tantum, non eſſet æqualis Turnus ita alternative conſtitutus, ut in una vacatione unus, & in ſecunda alter, & ſic deinceps præſentarent, ſed in duabus ſucceſſivis vacationibus habens duas partes deberet conſequi Turnum, & in tertia habens unam partem Juriſpatronatus, & ſic deinceps, ideoque eſſet locus reducendi concordiam, ſeu diviſionem hanc turnariam ad juſtam æqualitatem *Text. in leg. Majoribus Cod. commun. utriuſque Judic.* ibi = *quod inæqualiter factum eſſe conſtiterit, in melius reformatur* = & comprobant deducta *in Caſtellana, coram Reverendiſſimo Molinea*, ſuperius adducta *allegat.*9. *num.* 86. *&* 110. quod intellige ubi ante ordinationem Turni certa eſſet quota Juriſpatronatus ſpectans ad unum, & alterum Patronum, ſecus vero ubi illa eſſet dubia, & litigioſa, & per concordiam ſuper pertinentia, & quota, ſtabilitus fuiſſet Turnus cum alternativa æqualiter dividendo vices, hoc enim caſu non poſſet Turnus inæqualitate redargui.

Poterunt Patroni in conſtitutione Turni apponere pacta, & cautelas ſibi proficuas. Et primo, quod conſenſus præſtandus proviſionibus Apoſtolicis haben-
55 tibus clauſulam = *accedente conſenſu Patronorum* = non conſumat Turnum Patroni Turnarii prout de Jure illum conſumit, ut in *dec.*80. *n.*7. *coram Ottoboen.* licet ſecus ſtante pacto in contrarium, ut ex Gonzal. *ad regul.*8. *gloſſ.*45. §.3. *n.*52. Rot. *dec.*180. *num.*4. *part.* 16. *recent.* Secundo, quod ubi præſentatus per Turnarium concordet cum Competitore, & per concordiam obtineat penſionem, vel aliam recompenſam, cedendo Juri, quod ſibi competit ſuper beneficio, quod tali caſu Turnus intelligatur conſumptus, ut vidi in concordia Eccleſiæ Calceaten. ſuper Jure conferendi inita inter Epiſcopum, & Capitulum, & tradit Gonzal. *ad regul.*8. *Cancell. d. gloſſ.* 45. §. 3. *n....* Tertio, quod ubi Turnarius non præſentet in termino, ſubintrare poſſit ad præſentandum alter patronus, licet non habens Turnum, qui poterit præſentare in eodem termino ſub conditione quatenus Turnarius non præſentaverit, ut dixi ſupra *alleg.*74.*n.*10. Quarto ubi unus ex patronis eſſet Eccleſiaſticus, & alter laicus poſſet apponi pactum, quod ſuccedente vacatione beneficii in Menſe Sedi Apoſtolicæ reſervato, & in Turno ſpectante ad Eccleſiaſticum, tunc intelligeretur ſuſpenſus Turnus, & poſſet uterque tam Patronus laicus, quam Eccleſiaſticus præſentare libere, quem vellent, ut faciebant ante conſtitutionem Turni; in hoc tamen cogitandum, an tale pactum dici valeat nullum veluti adiectum in fraudem reſervationis Apoſtolicæ, vel potius Patroni, ſi poterant non conſtituere Turnum ullo modo, potuerint illum licite, & valide conſtituere ſub hac conditione, & modo utendo Jure ſuo juxta regulam, de qua *Text. in l.*55. *ff. de regul. jur.* Cyriac. *controv.*126. *n.*26. Sanchez *de matrim. lib.*3. *q.*18. *n.*29. *& quæſt.* 25. *ſub n.*11. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.*18. *n.*4. *circa finem verſ. ex indubitato.*

Ad ea quæ ſuperius ſcripſi *alleg.*8. *num.* 30. circa diſtinctionem Turni conſtituti inter duos Eccleſiaſticos, vel unum Eccleſiaſticum, & alterum laicum,
quod proviſio Apoſtolica non conſumat Turnum, in 56
primo caſu, ſecus autem in ſecundo, ubi proviſio Apoſtolica emanavit ex cauſa vacationis in Turno Eccleſiaſtico. Adde Theoricam Joann. Andr. *in cap. cum in illis de præben. in* 6. necnon Prob. ad Monach. *ibid. n.*61. ubi diſtinguit inter Turnum conſtitutum inter duos Patronos Eccleſiaſticos, ut in iſto caſu proviſio Apoſtolica non conſumat Turnum, & inter conſtitutum inter Patronum Eccleſiaſticum, & Laicum, ut hoc caſu proviſio Apoſtolica conſumat Turnum Eccleſiaſticum, ne fiat præjudicium in ſequenti vacatione Patrono laico, quodque in iſto caſu Papa intelligatur præjudicaſſe præſentationi Patroni Eccleſiaſtici in ſuo Turno, ibi = *Quando primus Collator impeditur in ſuo Turno habet ſequentem Turnum, &c. Si ambo Patroni reperiantur Eccleſiaſtici, ſecus ſi unus laicus exiſtat, quia ipſi non ſit præjudicium cui adhæreo, quia Papa videtur talem privaſſe pro illa vice poteſtate præſentandi, quod potuit; ejus enim auctoritas, & poteſtas intelligitur reſervata ex ipſa conventione viciſſitudinis* = concordat Garz. *de benefic. part.*5. *cap.*1. *num.*615. Vivian. *de Jurepatron. lib.*14. *cap.* 1. *n.*113. *verſ. onde, & verſ. nec obſtat.* Monet. *de commut. ultim. volunt. cap.*10. *ſub n.*286. In quo etiam notandum, quod ubi vacat beneficium in Turno Eccleſiaſtici, & vacat apud Sedem ex cauſa reſignationis in manibus Papæ, in proviſione Apoſtolica non fit mentio conſenſus Patroni Eccleſiaſtici, qui non requiritur in Papa, immo nec requiritur mentio Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, ut teſtatur Felin. *in tract. quand. litter. Apoſtol. not. Patron. num.*11. *verſic. limitatur tertio*, Rebuff. *in prax. benefic. in* 3. *part. ſignat. num.* 6. ibi = *de Jurepatronat. competente Clericis, & non facienda mentio, nec derogatio, ſed Papa, & Delegatus jure ſuo conferunt etiam ſine Patronorum conſenſu* = Lambertin. *de Jurepatron. lib.*2. *part.*3. *quæſt.*9. *art.*17. *num.*1. Garz. *de benefic. part.*5. *cap.* 3. *num.* 18. Rot. *in Hildeſinen. Canonicatus* 16. *Martii* 1716. §. *Unica quodammodo, coram R.P.D. Criſpo confirmata* 1. *Julii ejuſdem anni* §. *Juſtificationem, coram eodem, & in Compoſtellana Parochialis* 16. *Novembris* 1716. §. *Finali, cor. R.P.D. Falconerio.*

Ad propoſitum Turnorum inter Eccleſiaſticos ſuper Jure conferendi notandum eſt, quod ſi collatio eſt ſimultanea, & diviſum fuit ſolum exercitium, non
intrat alternativa concedi ſolita per Sedem Apoſtoli- 57
cam Epiſcopis, ut in caſu diviſionis ſimultaneæ quoad exercitium inter Epiſcopum, & Capitulum; Secus vero ubi ſimultanea diviſa extitit quoad ipſum Jus, & proprietatem conferendi; tunc enim intrat alternativa, & verificatur, quod beneficium ſit liberæ

colla-

collationis in Turno, qui ſpectat ad Epiſcopum, ut
bene firmavit Gonzal. *ad regul.8. Cancell. gloſſ. 45. §.1.
num.13. verſ. aut quærimus*, & infra reſpondet con-
trariis dicendo, ibi = *Eſt intelligendum procedere,
quando ille, ad quem Turnus ſpectat, confert commu-
ni nomine, ſecus vero ſi confert ejus Jure proprio* = &
in ſpecie etiam deciſum fuit *in Tarraconen. Sacriſtiæ,
coram Juſto dec.359. num.1. part.4. diverſ. & deciſ.
257. num.18. part.12. rec. & in Salernitana Alter-
nativa 23. Octobris 1581. coram Robuſterio*, impreſſa
apud Garz. *de benefic. part.5. cap.1. num.708.* Quæ
opinio nullum habet Contradictorem, ſed reperitur
conſtanter retenta *in Sacra Rota Auditorio* paſſim in
aliis cauſis, in quibus agebatur de Turno inter Epiſco-
pum, & Capitulum ſtabilito per Concordiam, ut in
dec.129. n.5. & 6. coram Comitul. ubi refert, &
ſequitur ſuperius adductam deciſionem *in Salaman-
tina*, & pariter eam approbavit *coram Seraph. dec.
1296. n.8. & coram Cavaler. dec.97. num.3. & 4.*
ubi reſolvit contra Proviſum Apoſtolicum de reſer-
vato, & favore Proviſi ab Epiſcopo vigore Alter-
nativæ, & ſic etiam fuiſſe deciſum *in Salamantina
portionis 16. Maii* 1603. teſtante Gonzal. *d. gl.45.
§.1. num.13. & an.* Garz. *de benefic. part.5. cap.1.
n.709. in fine*, Caſtropal. *de benefic. diſp.2. punct.23.
§.2. num.3.*

In quadam cauſa Ego utendo hac diſtinctione ad
effectum ut intraret Alternativa, dicebam median-
te Turno inter Epiſcopum, & Capitulum diviſum
fuiſſe ipſum Jus, ſeu proprietatem, & pertinentiam
58 Juris conferendi, ex quo præceſſerat lis inter illos,
ubi unuſquiſque prætendebat ad ſe ipſum privative
ſpectare Jus conferendi, & poſtea per concordiam il-
lud diviſum fuerat per Turnum inter Epiſcopum, &
Capitulum; Quemadmodum enim ante Concordiam
erat in lite ipſa proprietas, ſeu pertinentia Juris con-
ferendi inter Epiſcopum, & Capitulum, ita neceſſa-
rio dicebam, quod per Concordiam tranſactum fue-
rat ſuper hac pertinentia, & ſic proprietate Juris con-
ferendi, ſi verum eſt tritum principium, quod tranſ-
actio intelligitur ſuper eo Jure, quod in litem dedu-
ctum extitit, Rot. *coram Bevinaſ. dec.178. num.5.
& coram Bich. dec.492. n.19. & ſeqq.* Adden. ad
Gregor. *dec.159. n.6. & in rec. dec.523. n.9. p.4.
tom.3. & dec.43. n.25. part.7. & coram Emerix
Jun. dec.24. n.4.*

Quo ſtante non applicantur auctoritates, quæ di-
viſionem ſimultaneam interpretantur reſpectu exerci-
tii non autem proprietatis, quia procedunt ubi non
dubitatur per antecedens, quod collatio ſit ſimultanea,
itaut nulla lis cadat ſuper pertinentia, ſed ſolum ſu-
59 per exercitio ſimultaneo, quod cauſat diſcordias,
dum ea mediante mutuo ſe impediunt, ut ait Gon-
zal. *gloſſ.45. n.58.* Card. de Luc. *de benef. diſc.1.
verſ. iſtum vero n.3.* itaut diviſio voluntarie conve-
niatur per Concordiam, ad evitandas diſſenſiones,
quæ regulariter oriuntur in communione inter Conſo-
cios, quia nempe in omni vacatione Epiſcopus con-
fert uni, & Capitulum alteri, in qua diſcordia datur
locus devolutioni ad Superiorem, ut *in deciſ.702.
n.1. & ſeqq. part.4. diverſ.* & apud Garz. *de benefic.
part.5. cap.1. n.35.* Card. de Luc. *de benef. diſc.1.
n.31. & diſc.28. n.16.* & apud Me *Diſcept. Eccl.4.
n.40. & 41.*

Secus vero eſt, quando controverſia, & lis cadit
ſuper pertinentia, & proprietate Juris conferendi,
& ſic ipſa, non autem ejus exercitium commune, &
60 ſociale eſt illud, quod producit diſcordias; hoc enim
caſu mediante Turno dicitur tranſactum ſuper per-
tinentia, & proprietate, quæ erat in lite, & cauſa
litis, non autem ſuper exercitio, quod neque erat
in lite, neque cauſa litis, ad *Text. in leg.1. ff. de
tranſact.* Honded. *conſ.6. n.35. lib.1.* Rot. *dec.158.
n.3. part.18. recent. & coram Coccin. dec.1204. n.7.
& in rec. dec.15. n.11. part.19. & dec.176. num.9.
part.11.*

Minuſque hoc caſu applicatur illa interpretatio,
quod Turnarius in ſuo Turno conferat nomine com-
muni, ac Jure ſociali; Si enim deficit primum extre-
mum, ſcilicet ſimultanea indubitata ex parte antea,
dum iſta erat in controverſia, & ſic diſputabatur de
pertinentia collationis privativæ, ſive ad unum, ſive 61
ad alterum ex Collitigantibus, deficit conſequenter
fundamentum firmandi, quod Jure ſociali, & nomi-
ne communi Turnarius conferat, in ſuo Turno; ſed
immo conferre dicitur Jure proprio, cum quo ſuppo-
ſito antea litigabatur vindicando Jus conferendi, ejuſ-
que pertinentiam, ut paſſim in hoc genere Turni
conſtituto in vim Concordiæ, firmarunt Gonzal. *dict.
gloſſ.45. §.1. n.13. & ſeqq.* Garz. *de benefic. part.5.
cap.1. num.708.* Adden. ad Gregor. *deciſ.95. num.6.*
Caſtropal. *oper. moral. tract.13. de benef. diſput.2.
punct.23. §.3. n.3.* Rota *coram Penia dec.959. n.11.
& coram Comitul. dec.129. n.6. & coram Seraph.
dec.1296. num.8. & coram Cavaler. dec.97. num.3.
& 4. & in Tiraſonen. Portionis 7. Maii 1703. §.
Caſſare, coram Reverendiſſimo Molines magno Hi-
ſpaniarum Inquiſitore.*

Hoc aſſumptum, quod fuiſſet diviſa ipſa proprie-
tas Juris conferendi deducebam ex verbis tranſactio-
nis, in quibus dicebatur, quod proviſio in Turno per-
tineret ad Capitulum in una vacatione, & in alia per-
tineret ad Epiſcopum; Sive enim inſpiceretur ver-
bum *proviſionis, & providendi*, quod complectitur 62
plenum Jus; ſive verbum illud *pertineat, & ſpectet*,
quod refertur ad dominium, utroque caſu tranſactio
reſpicit ipſam proprietatem, ipſumque Jus conferen-
di, ut de verbo pertinere, & ſpectare docet *Text. in
leg. verbum illud, ff. de verb. ſignific.* ibi = *Verbum il-
lud pertinere latiſſime patet, nam & ois rebus peten-
dis aptum eſt, quæ DOMINI NOSTRI SUNT* =
ibique Rebuff. §. *Ita*, ibi = *Verbum pertinere refertur
ad dominium, ſic quoque de verbo ſpectat dicendum
eſt* = Felin. *de reſcript. in rubr. ſub n.7. verſ. hoc
autem limitatur*, & bene Rot. *coram Bich. dec.241.
n.17.* ibi = *Ponderando præſertim verba ſpectare, &
pertinere, quæ ſignificant proprietatem conferendi* =
& dec.264. n.4. part.8. recent.

Hoc ipſum demonſtrabam ex quo dictum fuerat in
tranſactione, quod unuſquiſque Turnarius in ſuo Tur-
no libere providere poſſet per ſe ipſum, *nempe* Epi-
ſcopus abſque Capitulo, & Capitulum abſque Epiſco-
po, quæ diſpoſitio ſicut excludit collationem facien- 63
dam per Turnarium nomine communi, & Jure ſocia-
li, juxta *Text. in cap.1. de offic. Ordin.* Rot. *In Gien-
nen. adjunctorum 15. Junii 1703. §. Etenim, coram
Magno Hiſpaniarum Inquiſitore, & in Monaſterien.
Canonicatus 19. Februarii 1714. §. Eandem, coram
Reverendiſſimo D. Anſaldo Decano*; Ita evidenter
probat Jus conferendi unicuique attributum fuiſſe Jure
proprio, ut in puncto Gonzal. *ad regul.8. d. gloſſ.
45. §.1. n.14. & 15.* Garz. *de benefic. part.5. c.1.
n.709.* Caſtropal. *de benefic. tract.13. diſp.2. punct.
23. §.3. n.3.* Rot. *coram Comitul. dec.129. num.6.
& coram Penia dec.959. n.11.* Ponderando inſuper
verbum illud *libere*, quod multo magis refertur ad
pertinentiam privativa ad alium quemcunque, ut
lata Gonzal. *gloſſ.53. num.2. & ſeqq.* Rot. *dec.264.
n.8. part.8. rec. & in dicta Monaſterien. Canonica-
tus 19. Februarii 1714. §. Eadem, coram Reveren-
diſſ. P. D. Anſaldo Decano.*

Et denique id comprobabat circumſtantia, quod
Concordia hæc confirmata fuerat auctoritate Apoſto-
lica non ſolum Nuncii, ſed etiam Summi Pontificis,
quod præciſe demonſtrat per Concordiam fuiſſe divi- 64
ſum Jus conferendi, ratione cujus neceſſaria erat
confirmatio Apoſtolica, ut probat Barboſ. *vot. dec.
95. n.18.* non autem diviſum extitiſſe ſimplex exer-
citium conferendi, ratione cujus neceſſaria non erat
ulla Confirmatio Apoſtolica, ut dixerunt Gonzal. *ad
regul.8. gloſſ.45. §.1. num.58. & 71.* Rot. *in dict. Tira-
ſonen. Portionis 7. Maii 1703. §. Minuſque, coram Re-
verendiſſimo Molines*, ibi = *Quando prout hic præ-
ſumptio Juris favet Capitulo circa ſimultaneam colla-
tionem, & in concordia inita cum Epiſcopo non aliter
actum fuit, quam dividere ſimplex exercitium confe-
rendi per Turnum ad evitandas diſcordias, in hoc caſu
nulla requiratur Confirmatio Apoſtolica* quæ omnia
dicebam probare ad evidentiam diviſum extitiſſe Jus
ipſum conferendi corruente objecto, quod proprie-

tas

tas Juris conferendi ſit indiviſibilis, quia talis regula non procedit ubi unuſquiſque in lite prætendit ſe eſſe Collatorem in proprietate; hoc enim caſu nihil repugnat, quod per Concordiam fiant duo Collatores, & Jure proprio independentes, ſi accedat confirmatio Apoſtolica, ut dixit Rot. *in dicta Salamantina Alternativa, coram Robuſterio* apud Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 1. *n.* 708. & paſſim firmatum fuit *coram Cavaler. dec.* 97. *n.* 6. & in aliis deciſionibus relatis apud Gonzal. *gloſſ.* 45. §. 1. *n.* 20. *&* 73. & in fortioribus terminis *coram Penin dec.* 959. *num.* 11. & admittit Barboſ. *vot. dec.* 95. *n.* 18.

Nec obſtare dicebam, quod Confirmatio Apoſtolica facta fuiſſet cum clauſula = *ſalvis reſervationibus* 65 *& affectionibus Apoſtolicis* = hæc enim non ponitur ad tollendam alternativam, quam Papa concedit ad libitum Epiſcopis, ſed ſolum præſervat reſervationes Apoſtolicas, ſive octo menſium ſi Epiſcopus non gaudet alternativa, ſive ſex menſium ubi illa gaudet, itaut ſolum præſeferat voluntatem Papæ, non dandi inferioribus Collatoribus aliquod Jus in reſervatis, ut in individuo reprobato Gonzal. *necnon deciſione Columbien. Canonicatus*, firmavit Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 1. *num.* 727. ubi reſpondet etiam ad deciſionem *Egitanen. Canonicatus, coram Gregor. deciſ.* 95. ubi in concordia aderat pactum, quod Epiſcopus non poſſet conferre etiam vigore alternativæ niſi in menſibus in quibus Capitulum conferebat, & ſic expreſſe excluſa fuerat Alternativa.

In hoc caſu autem iſta Concordia continebat pactum totaliter contrarium, quod nempe Jus conferen- 66 di ſpectaret non ſolum in menſe ordinario, ſed etiam in alternativo ſpectante ad Epiſcopum vigore alternativæ, quo caſu nihil ſuffragatur clauſula adiecta in Concordia = *ſalvis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis* = quia ne detur inſtantanea correctio refertur ad reſervationes ſex menſium vigore alternativæ Summo Pontifici competentium, Rota *coram Seraph. dec.* 1743. *n.* 1. *& coram Cavaler. deciſ.* 528. *n.* 4. *& coram Pamphil. dec.* 629. *n.* 4. *&* 5. *& in recent. dec.* 669. *n.* 25. *&* 26. *part.* 18. *& in Calaguritana Decimarum de Ocon* 15. *Martii* 1685. §. *finali, coram bon. mem. Paluccio.*

Accedebat obſervantia, juxta quam vacatis Canonicatibus in menſe ſpectante ad Epiſcopum ratione al- 67 ternativæ, Epiſcopus proviſiones fecerat cum aſſertiva = *Cujus collatio, & omnimoda diſpoſitio ad hoc tanquam Ordinarium Diœceſanum Epiſcopum ſpectare, & pertinere dignoſcitur* = per quæ verba, quod omnimoda diſpoſitio ſpectaret ad Epiſcopum, indubitatum eſt declaratum remanſiſſe, quod Jure proprio, non autem nomine communi ad ſe ſpectabat Jus conferendi, ut de verbo illo = *omnimoda* = firmavit in ſpecie Rota *coram Priol. dec.* 241. *n.* 21. & iſta collatio effectuata per capturam poſſeſſionis datæ per Capitulum intereſſe habens, ab eo dicitur approbata, & ratificata cum ſuis expreſſionibus, & firmavit Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *q.* 1. *n.* 24. *& q.* 21. *n.* 85. *& ſeqq. & quaeſt.* 14. *n.* 57. Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 47. Rot. *dec.* 139. *num.* 3. *part.* 7. *recent.*

Nec obſtare poterat, quod una ex collationibus fa- 68 ctis ab Epiſcopo fuiſſet controverſa per Proviſum Apoſtolicum, quodque Proviſus ab Epiſcopo poſt duas ſententias deceſſerit, & Proviſus Apoſtolicus obtinuerit ſubrogationem gratioſam, quia cum Proviſus ab Epiſcopo poſſederit, & acceperit fructus uſque ad obitum, & quidem poſt canonizatum Jus Epiſcopi Collatoris per duas ſententias conformes, tali caſu ſubrogatio obtenta per Proviſum Apoſtolicum retorquetur, quia Beneficium obtinuiſſe dicitur ex Jure Proviſi ab Ordinario, in cujus locum fuit ſubrogatus, tanquam Jure valido, & proficuo, ſcilicet canonizato per duas conformes, una cum captura poſſeſſionis reſpective ad Jus ipſius Proviſi Apoſtolici declaratum invalidum in judicio; quidquid ſecus, ubi more Collitigantis ſucceſſiſſet ante ullam ſententiam, ut apud Mohedan. *dec.* 5. *ſub num.* 3. *verſ. & fuit dictum ne lite pend.* Rot. *coram Bich. dec.* 286. *n.* 14. *& cor. Dunoz. Jun. dec.* 494. *n.* 12. *&* 16. *& coram Ottobon. dec.* 122. *num.* 14. *& dec.* 130. *num.* 5. *& coram Emerix Jun. dec.* 118. *n.* 3. *&* 4. *deciſ.* 141. *num.* 4. *& deciſ.* 136. *n.* 36. *part.* 19. *recent. & in Verulann Abbatia* 23. *Aprilis* 1706. §. *Quin obſtet, coram clar. mem. Card. Caprara. & in Caſertana Beneficii* 13. *Decembris* 1709. §. *Magiſque favetur, cor. bon. me. Kaunitz*; & quidquid ſecus in themate alterius contrarii caſus, quod ſubrogatus antea poſſideret in vim ſententiarum ſibi favorabilium, & prout ſcripſi ſupra *alleg.* 74. *n.* 18.

Pone, quod Fundator in reſervatione Juriſpatro- 69 natus appoſuit hanc legem, ut in ſecunda vacatione beneficii poſt mortem primi Cappellani ſpectaret jus præſentandi pro illa vice ad certas Perſonas, & dempta iſta vice dedit jus præſentandi Agnatis de Familia Fundatoris cum vocatione paſſiva aliarum certi generis Perſonarum, an ſi detur caſus, quod primus Cappellanus, aut reſignaverit, aut permutaverit beneficium in favorem alterius accedente conſenſu illarum perſonarum, quibus pro ſecunda vice reſervatum fuit jus ſemel præſentandi, iſtæ dicantur conſumpſiſſe ſuam vicem præſentandi in illo conſenſu præſtito reſignationi, ſeu permutationi; ad effectum, ut admittantur ſubſtituti in aliis vacationibus futuris: & videtur affirmative reſolvendum, quia licet Fundator dederit illis jus præſentandi *poſt mortem primi Cappellani*, & iſte caſus non evenerit; attamen appellatione Mortis, venit non ſolum naturalis, ſed civilis quoque, ubi operatur eundem effectum, quia reſignans quoad beneficium reſignatum habetur pro mortuo, Pariſ. *de* 70 *reſignat. lib.* 1. *q.* 4. *n.* 5. *& ſeqq. & q.* 5. *num.* 4. *& q.* 16. *n.* 26. Barboſ. *appellat.* 157. *n.* 3. *&* 4. & maxime quando adhibitum fuit vocabulum *Mortis*, quod veluti magis largum ad differentiam verbi = *Obitus* = comprehendit æque mortem naturalem, & civilem, ut diſtinguit Rebuff. *in prax. benefic. tit. forma ſignatur in verb. per obitum verſ. & quamvis*, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 16. *n.* 10. Rot. *dec.* 543. *n.* 2. *in fin. part.* 2. *rec.* effectus autem eſt idem in morte naturali, ac civili, cum utroque caſu inducatur vacatio beneficii, & utroque caſu Beneficiatus, ſive naturaliter defectus, ſive reſignans dicatur mortuus quoad beneficium, Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *part.* 1. *q.* 6. *art.* 3. *num.* 1. *&* 2. tam juxta mentem fundatoris, qui intellexit dare jus præſentandi in caſu vacationis, quæ non ſecus datur per mortem Civilem, ac naturalem, quam juxta finem ad quem dari ſolet jus præſentandi, ut nempe habens præſentare poſſit gratificare, & eligere Perſonam ſibi beneviſam, & iſte finis fuit habitus, & percepta utilitas, quia mediante conſenſu habuit effectum permutatio, & reſignatio, alias diſſentiente Patrono irrita fuiſſet, Rot. *in Melevitana permutationis Commendarum* 71 15. *Junii* 1711. §. *Eoque magis, coram R. P. D. Criſpo & 12. Januarii* 1713. §. *Plane, coram R. P. D. Falconerio*, unde fit, quod habens facultatem præſentandi, ſeu conferendi per Turnum dicatur conſumere ſuam vicem in collatione ex cauſa permutationis, Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 45. §. 3. *num.* 52. Cochier. *de permutat. part.* 2. *cap.* 31. quia qui conſentit reſignationi, ſeu permutationi dicitur præſentare, quia conſenſus habetur loco præſentationis, Lambertin. *ubi ſupra art.* 4. *n....* & iſte conſenſus conſumit Turnum Patroni, Ottobon. *dec.* 90. *n.* 7. *& in rec. dec.* 150. *n.* 4. *part.* 16. Nihil obſtante, quod in permutatio- 72 ne, ſeu reſignatione in favorem vacatio non ſit libera, ſed in favorem reſignatarii: hæc enim ratio nihil concludit; attenditur enim libertas, quam habet Patronus, qui poteſt diſſentiendo impedire vacationem favore reſignatarii, itaut conſentiendo libere eundem gratificare, & libere eligere dicatur, & ſic exercet libertatem ſui Juris, & ideo conſumit ſuam vicem & ita Me ſcribente judicavit Rota *in Cremonen. beneficii* 2. *Maii currentis anni* 1718. *cor. R. P. D. Lancetta.*

Frequenter occurrit diſputatio ſuper probationibus unionis, quando deficit ejus Bulla, & contra Unionem conſiderari ſolent ſtatus, in quibus expreſſum fuerit pertinere, exempli gratia, ad Abbatem Præpoſi- 73 tum Monaſterii, vel Rectorem Eccleſiæ, & ſimiles

Juſſa-

Juſpatronatus ex qua expreſſione excluſa remanet Unio, ex quo ſervitus non datur in re propria, prout res propria dicitur per Unionem ſubjectivam, incorporativam, & extinctivam tituli beneficialis per quam Eccleſia unita fit Prædium alterius Eccleſiæ cui facta eſt unio, ut apud Card. de Luc. *de Paroch. diſc.* 10. *n.*8. ubi tamen non admittit pro relevanti expreſſionem juris præſentandi tanquam Synonymum juris nominandi, quod competit vigore unionis, ſed tantum admittit expreſſionem Juriſpatronatus, quam dicit excludere unionem, & probare ſolum Juſpatronatus, Rot. *in Conſtantien. unionis ſuper bono Jure* 23. *Junii* 1710. §. *præſertim, coram R.P.D. Criſpo, & in Gerunden. Parochialium ſuper unione* 18. *Junii* 1714. §. *Nec minus, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano, & in Salisburgen. Vicaria* 31. *Januarii* 1714. §. *Aſt Domini, coram R.P.D. Falconerio, & 4. Februarii*
74 1715. §. *Unionem, coram R.P.D. Criſpo*; Sed concluſionem huic contrariam, quod non deſtruatur probatio unionis ab expreſſione, quod quis habeat Juſpatronatus in Eccleſia, firmavit Rot. *deciſ.*485. *num.*21. *&* 22. *part.*4. *tom.*2. *recent. & deciſ.*947. *num.*5. *coram Emerix jun. & in Aurien. Parochialis de Rozamonde* 16. *Aprilis* 1717. §. *Neque relevat, & §. Finali, coram R.P.D. Lancetta*, quia nempe hæc expreſſio verificatur in Patronatu improprio competente vigore ipſius unionis, idemque dicitur de expreſſione, quod quis exiſtat Patronus, & habeat Jus præſentandi, quia habens Eccleſiam ſibi unitam largo modo vocatur patronus, & habere dicitur jus præſentandi, ut *in Compoſtellana Parochialium* 13. *Martii* 1716. §. *Conſtabilita, coram R.P.D. Anſaldo, &* 5. *Maii* 1717. §. *Minuſque, coram R.P.D. Criſpo, & in Compoſtellana Parochialis* 11. *Maii* 1716. §. *Secunda, coram R.P.D. Cerro*, quodque præſentatio competere poſſit non ratione Juriſpatronatus, ſed ratione unionis, ita, dit Lambertin. *de Jurepatr. lib.*2. *part.*3. *q.*10. *art.*1. *n.*4. *in fine*, Rot. *dec.*441. *num.*7. *&* 8. *part.*5. *& dec.*330. *n.*4. *& ſeqq. part.* 9. *recent.*

In qua diſcrepantia crederem dicendum, quod expreſſio Juris præſentandi, & præſentationem nil detrahi probationi unionis; Quo vero ad expreſſionem
75 Juriſpatronatus, & Patroni procedendum eſt cum diſtinctione; Aut enim qualitas probationum, conjecturarum, & demonſtrationum concludit unionem, & iſtam non deſtruit expreſſio Patroni, & Juriſpatronatus, cum habens Eccleſiam unitam, largo, & improprio modo dici poſſit Patronus, & habere Juſpatronatus, ut in *dict. Compoſtellana Parochialium* 5. *Maii* 1717. §. *Minuſque, coram R.P.D. Criſpo, & in dict. Aurien. Parochialis de Rozamonde ubi ſupra, coram R.P.D. Lancetta*; Aut vero qualitas probationum eſt dubia circa unionem, & expreſſio Patroni, & Juriſpatronatus illam excludit, ut in deciſionibus contrariis ſupra allegatis.

Habui caſum, quod Abbas Monaſterii, qui habebat Parochialem illi unitam pleno jure, qui nominabat Vicarium perpetuum, dederat conſenſum unioni hujus Vicariæ cum altera Eccleſia de Jurepatronatus laicorum, & in hac unione diviſum fuerat Jus nominandi ſeu præſentandi per Turnum una vice Abbati, & altera Patronis laicis; & ſic deinceps, & ſucceſſerat vacatio in Turno Abbatis, & in Menſe Sanctæ Sedi reſervato, in qua licet iſte nominaſſet, ſeu præſentaſſet, ex tranſverſo inſurrexit proviſus Apoſtolicus, qui impetravit Parochialem tanquam vacantem in menſe reſervato, & de Jurepatronatus Eccleſiaſtico; Per contrarium vero præſentatus per Abbatem obtinuit in Dataria novam proviſionem juxta *Conſtitutionem* 47. *Sancti Pii Quinti*, & diſputato dubio in Rota ſuper executione literarum, vel Proviſi de reſervato, vel novæ proviſionis reportatæ per Nominatum ab Abbate, prodiit reſolutio favore hujus nominati ab Abbate Monaſterii, pro quo Ego ſcribebam, ut in *Compoſtellana Parochialis* 11. *Maii* 1716. *coram R.P.D. Cerro* confirmata 5. *Maii* 1717. *coram R.P.D. Criſpo*. In hac diſputatione primus articulus ſtetit in probatione unionis de qua conſtare judicavit Rota, Alter fuit an cum Vicaria fuiſſet unita alteri Eccleſiæ,
76 ſeu beneficio de Jurepatronatus conſtituto Turno inter Abbatem, & Patronos laicos, intraret reſervatio in vacatione ſecuta in Turno Eccleſiaſtici, ſeu Abbatis? ſed negative fuit judicatum, quia unio Vicariæ cum beneficio Juriſpatronatus non fuerat ſubjectiva, & extinctiva, ſed æque principalis, ac etiam quia facta fuerat cum clauſula = *ſenza pregiudizio della loro preſentazione* = & ſic nullo modo alteratum, aut immutatum fuerat Jus Abbati competens vigore antiquæ unionis ſuper Vicaria, quia ſicut antequam iſta fuiſſet unita cum beneficio de Jurepatronatus laicorum, non intrabat reſervatio Regulæ menſium, etiamſi Vicaria vacaſſet in menſe reſervato, juxta firmata apud Me *Diſcept. Eccl.*27. *n.*3. *& ſeqq.* Ita nec intrare potuit in præjudicium Abbatis poſtquam Vicaria unita fuerat alteri beneficio de Jurepatronatus, ut *in d. Compoſtellana Parochialis* 5. *Maii* 1717. §. *In minimum, & §. Similiter, coram R.P.D. Criſpo*, neque de cætero repugnabat, quod Vicaria competens Abbati ratione unionis, poſſet uniri alteri beneficio firma remanente priori unione; quia Vicaria erat perpetua, ubi datur intitulatio, & titulus collativus, quoad exercitium tantum, firmo manente habitu pe- 77
nes Monaſterium, ſeu Abbatem, & ſic tanquam beneficium poterat uniri alteri beneficio, ut in *dict. Compoſtellana ubi ſupra, & in Friſingen. Juris deputandi Curatos* 22. *Junii* 1716. §. *Verum, coram R.P.D. Cerro*, Tertius vero punctus fuit in prætenſa ſubreptione novæ proviſionis ob non expreſſum lapſum bimeſtris, quod ſupponebatur præfixum ad eam 78
petendum, ſed fuit reſponſum *Conſtitutionem* 47. *S. Pii V.* emanaſſe pro intereſſe Datariæ, ſeu Cancellariæ, ne iſta fraudata remaneret ſuis emolumentis, propter quod voluit expediri debere novam proviſionem ex cauſa vacationis Vicariæ in Menſe reſervato obtinendam per jam nominatum ab Abbate, neque huic nominato præfixiſſe aliquem terminum ad illam obtinendam, ſed ſatis eſſe, quod illa expediretur ante captam poſſeſſionem, & perceptionem fructuum, ut *in dict. Compoſtellana ubi ſupra* §. *Minuſque, coram R.P.D. Criſpo*; reſpectu ſecundi puncti de quo ſupra ſi unio Vicariæ cum Eccleſia de Jurepatronatus non 79
fuiſſet æque principalis, quæ non communicat ad invicem Jurapatronatus, Rot. *in Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *Unionem, coram R.P.D. Criſpo*, ſed fuiſſet incorporativa utriuſque in unum Corpus conſtituto Turno inter Abbatem, & Patronum; an iſto caſu ſuccedente vacatione in Turno Abbatis, & in menſe reſervato intraret regula reſervatoria Menſium? Ego etiam in hoc caſu crederem non intrare reſervationem, ſicut enim duo Socii, quorum jus ſicut ante unionem non erat obnoxium reſervationi, ita nec poteſt unionem iſti locus eſſe poterit; perinde ac ſi ageretur de duobus Patronis lai- 80
cis, quorum beneficia fuiſſent incorporata in unum cum ordinatione Turni, Rot. *in Compoſtell. Parochial.* 13. *Martii* 1716. §. *final. coram Reverendiſſ. Anſaldo*, quamvis enim per hujuſmodi ſpeciem unionis Patroni unius beneficii, ſeu Eccleſiæ fiant Patroni alterius, Rot. *coram Emerix Jun. dec.*987. *n.*7. *& in Bononien. beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *Quam primitiarum, cor. R.P.D. Criſpo*, & ſic Abbas fiat etiam Patronus beneficii uniti de Jurepatronatus; attamen ſemper in ſuo Turno exercet etiam ſuum priſtinum jus præſentandi ratione Vicariæ ſibi competens extra cauſam Juriſpatronatus, & non ſubjectum reſervationi, & propterea habet jus mixtum partim uti Abbas, ſeu Rector habitualis, & partim uti Patronus effectus ob communicationem Juriſpatronatus laicalis, cujus exercitium fit Eccleſiaſtico cum in ſui Perſona, in quibus terminis inclinarem 81
contra reſervationem, quæ non comprehendit hujuſmodi jus mixtum ex deductis apud Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.*18. *num.*12. *&* 13. Lotter. *de re benefic. lib.*2. *quæſt.*10. *n.*70. Adden. ad Pamphil. *deciſ.*189. *ſub n.*19.

Ad ſuperius ſcripta *in alleg.*74. *num.*6. adde quod Juſpatronatus reſervatum Eccleſiaſtico, ut præſentatio fiat per iſtum cum conſenſu, & voluntate laico- 82
rum puta Juratorum Villæ, dicitur mixtum, nec cadit ſub regula reſervatoria, Rot. *coram Carill. dec.*117. *num.*13.

*num.*13. per contrarium vero Juſpatronatus, in quo
uni relictum fuit jus nominandi, & alteri jus præſen-
83 tandi ſpectare dicitur ad illum, qui habet jus no-
minandi, quia actus præſentandi nominatum ab
alio, non eſt liber ſed neceſſarius contra naturam
Jurispatronatus, quæ eſt, ut Patronus habeat liber-
tatem præſentandi, Add. ad Buratt. *dec.*103.*n.*9. &
ideo ſi jus nominandi ſpectat ad laicum Juſpatronatus
erit laicale, licet Jus præſentandi pertineat ad Eccleſia-
ſticum, & e contra erit Eccleſiaſticum, ſi jus nomi-
nandi ad Eccleſiaſticum, & præſentandi ad laicum
pertineat, Adden. ad Buratt. *ubi proxime n.*9. *in fine*
Rot. *dec.*481. *n.*6. *part.*1. *recent.* in hoc tamen ar-
84 ticulo advertit, Card. de Luc. *de Jurepatr. in ſumma*
*n.*48. quod etiamſi laici in exercitio habeant aliquam
participationem puta Jus nominandi unum, vel plu-
res præſentandos ab Eccleſiaſticis Juſpatronatus cen-
ſetur Eccleſiaſticum, quoties tamen nominatio non
ſit coactiva, ſed de illa ſpecie, quæ conſultiva ſeu pru-
dentialis dici ſolet, ut Perſona laicis grata præſente-
tur, ſeu promoveatur, ut antiquiori tempore practi-
cabatur, quod in Parochialibus contingere ſolet, &
eſt quædam honorantia, quam habent Parochiani no-
minandi ſibi Rectorem benevolum, & gratum, ne-
que ex hoc dicitur illis competere aliquod Juſpatro-
natus juxta Theoricam Archidiaconi *in Can. hortamur*
*diſt.*71. *n.*2. *verſ. ſexta via*, & apud Gonzal. *ad re-*
*gul.*8. *gloſſ.*18. *n.* 90. Card. de Luc. *de Jurepatronat.*
*diſc.*8. *n.*10. Rota *coram Buratt. dec.*551. *n.*6. *& in*
*recent. dec.*197. *num.*11. *part.*9. *& dec.*331. *num.*4.
part. 15.

Accidit ſæpiſſime in praxi, quod deficit inſtrumen-
tum fundationis, & per obſervantiam conſtat plures
patronos ſemper præſentaſſe concorditer unum pro Be-
neficiato, ita & taliter, quod ignoratur quota vocum
ſpectans ad ſingulos, quia nunquam venit caſus di-
ſcordiæ juxta quam ſciſſi fuerint Patroni in plures præ-
ſentatos, & uni ex illis data fuerit Inſtitutio in con-
curſu alterius ultimo loco ſuccedit caſus diſcordiæ,
& aliqui Patroni præſentant unum, & aliqui alterum
quomodo judicabitur unum ex præſentatis habere vel
pluralitatem, vel medietatem vocum, ſi in ſtatibus
præcedentibus Patroni in præſentando unum concor-
diter, non expreſſerunt portionem, ſeu quotam uni-
cuique ſpectantem? Ego habui caſum *in Bononien. Be-*
neficiorum de Caſtello acriter ventilatum in Rota ubi
ex ſtatibus ultimis, in quibus plures Patronis præſen-
taverant, concluſi, quod ſinguli cenſebantur præſen-
85 taſſe pro virili, & quot erant Patroni præſentantes,
tot erant voces æquales, & ideo ipſis acquiſita fuerat
quaſi poſſeſſio præſentandi pro virili, juxta doctri-
nam Lambertin. *de Jurepatr. lib.*1. *part.*2. *q.*1. *art.*25.
*ſub n.*15. Rot. *coram Buratt. dec.*633. *num* 2. *cum*
aliis in dict. Bononien. beneficiorum de Caſtello 2.
Maii 1712. §. *Negare*, *&* 12. *Decembris ejuſdem an-*
ni §. *Et quidem*, *coram R.P.D. Criſpo*, *&* 9 *Junii*
1713. §. *Aſt adamuſſim*, *coram Reverendiſſimo An-*
ſaldo Decano; Ad quam Doctrinam evertendam in
contrarium allegabantur ſtatus antiquiores, qui ta-
men non fuerunt habiti in conſideratione ad effectum
86 regulandi voces primitivas, dum præexiſtebant alii
ſtatus magis antiqui in quibus præſentaverant alii plu-
res Patroni, qui non legebantur in ſtatibus minus an-
tiquis, ac etiam quia hujuſmodi ſtatus antiquiores non
continebant numerum Patronorum taxativum, ſed
ſolum præſeferebant, quod plures præſentaſſent tan-
quam Patroni abſque negativa coarctata, quod præ-
ter illos aliis non obſtarent, cum una præſentatio fa-
cta per Patronos non tollat quominus præſentare po-
tuerint alii Patroni per alium actum diſtinctum, &
87 ſeparatum, ut *in dict. Bononien. beneficiorum de Ca-*
ſtello 2. *Maii* 1712. §. *Nec prædicti*, *cor. R. P. D.*
Criſpo, *&* 9 *Junii* 1713. §. *& ſane*, *coram Reveren-*
diſſimo D. Anſaldo Decano, ubi ampliat etiamſi in
antiquioribus præſentationibus dictum fuiſſet = *qui*
88 *omnes ſunt Patroni* = hoc enim ſine dictione taxativa
non excludebat exiſtentiam aliorum Patronorum,
immo datur in hac materia etiam præſentatio negativa,
quia nempe ex pluribus Patronis poſſunt aliqui tan-
tum expreſſe præſentare; Alii vero exiſtentes de per-
ſona præſentata poſſunt non præſentare expreſſe, ſed
tacite conſentire præſentationi factæ per Compatro-
nos, ſciendo, quod totum jus præſervatur in futu-
rum ab illiſmet Compatronis, qui actu præſentarunt,
ut conſideratur *in dict. Bononien. Beneficiorum de Ca-*
ſtello 9. *Junii* 1713. §. *fortius*, *coram Reverendiſſimo*
Anſaldo, & hanc præſentationem negativam, quæ
alias vocatur tacita, probant Marant. *reſponſ.*43. *n.*30.
& 34. *part.*3. Rota *coram Verall. deciſ.*364. *num.* 6.
*part.*2. *& coram Cavaler. dec.*197. *num.* 5 *& coram*
*Ottebon. dec.*3. *num.*23. *& coram Bich. dec.*361. *n.*8.
*& deciſ.*388. *num.*23. *& in rec. dec.*10. *n.*6. *part.*11.
& Majoricen. beneficii 9. *Martii* 1711. § *Quoniam*,
coram bon. mem. Caffarello; *& in Sorana Jurispatro-*
natus 24. *Novembris* 1713. §. *Exceptio*, *coram R.P.*
D. Falconerio, ubi dictum fuit, quod exiſtente Pa-
tronatu in duabus diſtinctis lineis pro medietate
apud unam, & pro medietate apud alteram, ſi in 89
una linea plures exiſtant, quorum aliqui præſentent,
& aliqui non, vox non præſentantium accreſcit
præſentantibus de illa linea per viam tacitæ præſen-
tationis, ſive taciti conſenſus in præſentatum ab illis
de linea; fuit etiam conſideratum in eadem cauſa, quod
ſtatus antiquiores attendi non poterant pro habenda
certitudine primitivarum vocum ex quo antea exiſte-
bant duo beneficia cum diſtincto Patronatu, quod di-
ſtincte ſpectabat ad diverſos Ramos familiæ de Caſtel-
lo; & poſtea deventum fuerat ad unionem beneficio-
rum incorporativam duorum in unum, per quam
omnes Patronorum voces fuerunt inſimul mixtæ, &
confuſæ, & de duobus Patronatibus uno efformato,
omnes Patroni per communicationem ad æqualitatem 90
redacti fuerant juxta naturam unionis incorporative
operantis, quod Patroni unius Eccleſiæ fiant Patroni
alterius, Rot. *coram Emerix Jun. dec.*987. *num.* 7. *&*
in dict. Bononien. Beneficiorum de Caſtello 2. *Maii*
1712. §. *Verum*, *&* 12. *Decembris ejuſdem anni* §.
Quam primitivarum, *coram R. P. D. Criſpo*; Et con- 91
ſequenter ex ſtatibus antiquis emanatis ante unionem
non poterat deſumi regula pro arguenda quota vocum
patronalium in aliis ſtatibus poſt unionem emanatis
ob mutationem ſtatus ratione unionis inductam, ut
in dict. Bononien Beneficiorum de Caſtello ubi ſupra,
coram R. P. D. Criſpo; Inſuper animadverſum fuit,
quod cum non appareret quomodo facta fuiſſet hæc
unio facile poterat ſuaderi, quod facta extitiſſet jux- 92
ta modum, quem præſeferebat obſervantia, ut in *d.*
Bononien. Beneficiorum de Caſtello 9. *Junii* 1713.
§. *tetigimus*, *coram Reverendiſſimo D. Anſaldo De-*
cano.

Beneficium de Jurepatronatus in ultimo ſtatu con-
fertur ab Ordinario abſque præſentatione Patroni, an 93
in ejus præjudicium in ſequenti vacatione poſſit alle-
gari ſtatus de libero? duobus modis poteſt fieri colla-
tio ab Ordinario, vel cum expreſſione, quod Benefi-
cium ſit de Jurepatronatus, vel ſine, ac uti de libero;
Quoad primum Caſum proviſio licet facta ab Ordina-
rio non per viam inſtitutionis, ſed collationis, non
ſolum non præjudicat, ſed immo ſuffragatur Patrono,
quia valet collatio beneficii Jurispatronatus non contra-
dicente Patrono, vel ubi lapſum illi fuit tempus ad
præſentandum, ut bene Rota *coram Coccin. deciſ.*
2108. *nu.*14. *&* 15. *& in Compoſtellana Parochialis*
16. *Novembris* 1716. §. *Septimo*, *coram R.P.D. Fal-*
conerio Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis; In ſecundo
autem caſu cadit difficultas, quia Collatio proceſſit
uti de libero, adhuc tamen iſto etiam caſu non dici-
tur inductus ſtatus libertatis, neque amiſſa promiſſio
præſentandi, ut tenet Pariſ. *de reſignat. lib.*2. *quæſt.*4.
*n.*30. ea ratione, quod iſta collatio validatur ex non
reclamatione, & non præſentatione Patroni infra
quadrimeſtre, qui dicitur tacite conſentire, eidem
collationi, & pro illa vice Juri ſuo renunciare, ut
Me ſcribente deciſum fuit in *Urbanen. Canonicatus*,
coram Reverendiſſimo dell' Olmo, *& bon. mem. Pio*
impreſſ. apud Me *Diſcept. Eccl.*4. *num.*91. 99. *& ſeqq.*
unde veluti actus ex tacito Patroni conſenſu, ſeu pa-
tientia ſemel, ſeu pro illa vice inductus, non trahi-
tur in conſequentiam, neque præjudicat Patrono in
nova vacatione etiam quoad ſuam poſſeſſionem præ-
ſentan-

ſentandi, neque idcirco inducit ſtatum libertatis, ex
Pariſ. *ubi ſupra num.28. & ſeqq.* ubi quod ſcientia,
& tacitus conſenſus Patroni validat collationem fa-
ctam ſpreto Patrono, & exemplificat in Patrono,
quia præſentavit in vacatione ſecuta per obitum Pro-
viſi per collationem eo ſpreto factam; tunc enim
dicit ipſum videri ratificare eandem collationem,
ſeu proviſionem, quæ tamen, ut ipſe ait, ſit vali-
data per patientiam Patroni = *Non inducit ſtatum
libertatis, ut poſſeſſio præſentandi amittatur* = alle-
gans ita reſolutum per Rotam.

Juſpatronatus ex lege fundationis reſervatum Recto-
ri, & Parochianis intelligitur in hunc modum, ut
94 nempe una vox data fuerit Rectori, & altera Paro-
chianis, juxta Creſcent. *deciſ.4. de Jurepatron.* com-
muniter receptam apud Doctores, & in Sacræ Rotæ
Auditorio, ut apud Gonzal. *ad regul.8. gloſſ.3. num.17.*
Gratian. *diſcept.70. num.14.* Murga *de benefic. quæſt.3.
num.77.* Barboſ. *vot. dec.121. num.9. & 10. & de po-
teſt. Epiſcop. allegat.72. num.198.* Card. de Luc. *de
Jurepatron. diſc.34. n.3.* Rot. *coram Cavaler. dec.
551. num.4. & in Barchinon. beneficii 23. Martii
1705. §. Siquidem, coram Reverendiſſimo Anſaldo;*
hanc Ego Theoricam habui in pluribus cauſis tra-
ctatam, tam in caſu ubi aderat Inſtrumentum funda-
tionis, quam ubi non aderat, ſed ejus lex deſumebatur
ex obſervantia, & quidem eam firmari obtinui in *Cre-
monen. beneficii 9. Martii 1714. §. Hujuſmodi cum ſeqq.
coram R.P.D. Lancetta, & 4. Februarii 1715. § Nec
major, coram R. P. D. Cerro;* cum enim fundatio di-
ceret, quod ſpectaret Jus præſentandi = *Rectori, &
95 Vicinis, vel majori parti eorum* = prætendebatur in
contrarium, quod ultima verba demonſtrarent Juſ.
præſentandi fuiſſe relictum Parocho, & Parochianis
collective per modum unius Corporis, ſeu Collegii,
ubi actus concluditur per majorem partem, allegan-
do ad hoc Burſat. *conſ.324. num 18. & ſeqq. tom.3.*
ſed reſponſum fuit, quod tunc illud fuiſſet relictum
omnibus nominatis per modum unius Corporis, ſeu
Collegii, quando lex fundationis expreſſionem illam
majoris partis retuliſſet ad omnes tam Parochum,
quam Parochianos, juxta caſum, in quo conſuluit
Burſatt. ubi poſt vocationem Rectoris, & Vicinorum
dictum fuerat = *quibus omnibus, ſive majori parti eo-
rum* = tunc enim mens Fundatoris directa cenſetur ad
contemplationem unius Corporis Collegialis, ubi
actus explerur, & concluſus remanet per majorem
partem, juxta ea, quæ ſuperius ſcripſi *alleg. 9. n....*
Rot. *in Majoricen. beneficii 6. Decembris 1709. §.
Hujuſmodi, coram Reverend. Anſaldo;* ſecus autem
quando Fundator ſub illis verbis = *majori parte* =
intellexerat de majori parte duntaxat Parochiano-
rum, non autem eorum ſimul, & Rectoris, ut in
*d. Cremonen. beneficii 9. Martii 1714. §. Extra-
nea, coram R.P.D. Lancetta, & 4. Februarii 1715.
§. Nec major, coram R.P.D. Cerro.* Præſertim quia
obſervantia præſeferebat tantam vocem habuiſſe Præ-
poſitum, quantum Parochianos, ſeu Vicinos: Bene ve-
rum eſt, quod concurrebat antiquus ſtatus anni 1481.
in quo Præpoſitus præſentaverat una cum Vicinis, qui
actus videbatur importare Collegialitatem omnium
Patronorum, ſcilicet Præpoſiti, & Vicinorum ad ef-
fectum concludendi, quod Præpoſitus haberet vocem
coæqualem omnibus Vicinis, ſed quia poſterior ob-
ſervantia clara erat favore Præpoſiti, dum juxta illam
præſentaverat ſeparatim tanquam habens unam vo-
cem coæqualem Parochianis, ſeu Vicinis; Idcirco
ſtatus antiquior exiſtimatus fuit non contrarius, ex
quo Præpoſitus interveniendo in præſentatione ſimul
cum Vicinis contradiſtincte ab iſtis denominatus fue-
rat Patronus, ut in *d. Cremonen. Beneficii 4. Februa-
rii 1715. § finali, coram R.P.D Cerro,* ubi etiam fir-
mata fuit altera concluſio, quod licet Vicini præſen-
taſſent unum de Vicinis, & Incolis Parochiæ, pro-
96 pter quod allegabatur, quod iſte uti Compatronus in
paritate vocum eſſet præferendus; attamen talis præ-
latio illi non competeret, ex quo Juſpatronatus non
ſpectabat ad quamlibet perſonam de Parochia ſingu-
lariter ſumptam, ſed reſidebat penes ipſam Univerſi-
tatem in genere, itaut Parochiani non eſſent Patroni
uti ſinguli, ſed uti Univerſi, ut in eadem *deciſ. 4.
Februarii 1715. §. Sublata, coram R. P. D. Cerro.*

Alter caſus per Me diſputatus in Rota accidit in
Leodien. Vicaria de Fleron. ubi non conſtabat de lege
fundationis; ejus enim caſus erat, quod Vicaria, ſeu 97
Paſtoratus Pagi de Fleron. exiſtebat de Jurepatrona-
tus, & ad præſentationem Parochianorum, & Per-
ſonatus Eccleſiæ Parochialis, qui erat Beneficium,
cujus Beneficiatus prætendebat habere tantam vocem,
quantam habebant Parochiani propter expreſſionem
habitam in Regeſtis Archidiaconatus Ordinarii Col-
latoris, quod Vicaria, ſeu Paſtoratus eſſet de Jurepa-
tronatus *Perſonatus, & Parochianorum;* quæ expreſ-
ſio importabat Perſonatum habere vocem coæqualem
Parochianis, juxta firmata in *d. Cremonen. Beneficii 9.
Martii 1714. coram R.P.D. Lancetta, & 4. Februarii
1715. coram R.P.D. Cerro.* Sed Ego contrarium ſub-
ſtinui, & obtinui ex quo talis expreſſio non reſultabat
ab inſtrumento fundationis, ſed ex enunciativis, &
ſic erat æquivoca, & dilucidanda ex obſervantia, pro
qua concurrebat antiqua ſententia, quæ declaraverat
Parochianos ab antiquo fuiſſe in poſſeſſione Jurispræ-
ſentandi una cum Perſonatu ejuſque Beneficiatum non
præſentaſſe = *Niſi communiter cum dictis hominibus,
ſeu Parochianis, aut communi conſenſu eorundem ſu-
per hoc interveniente, ipſoſque Parochianos eſſe in poſ-
ſeſſione Juris præſentandi communiter cum eodem Per-
ſonatu, ſeu Inveſtito* = Quæ ſententia importabat,
quod collegialiter Perſonatus, ſeu Beneficiatus præſen-
taret cum Parochianis tanquam unus de cœtu illo-
rum, qui majorem vocem non haberet, quam quili-
bet ex Collegio Parochianorum, ut tradit Card. Pariſ.
conſ.111. n.17. lib.1. ubi quod illa dictio, *una cum*, eſt 98
adverbium congregandi, & denotat conjunctionem,
& ſimultaneam, Grat. *conſ.9. n.103. lib.1.* Barboſ.
dict.431. n.3. Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.34.
n.4. & ſeqq.* Marant. *reſponſ.14. n.47. part.3.* &
dixi ſupra *alleg.25. n.8.* hoc etiam præſeferentibus
verbis illis communiter, & communi conſenſu, quæ
demonſtrant unicuatem Collegii, & Communita-
tis, ibi unuſquiſque habet vocem æqualem, & qui-
libet actum exercet veluti unus de corpore Univerſi-
tatis, ut in *d. Leodien. Vicaria de Fleron. 14. Junii
1717. §. Abſque eo quod cum ſeqq. coram R.P.D. Fal-
conerio.* Accedente etiam in ultimo ſtatu, in quo
conſtabat fuiſſe inſtitutum Electum per majorem par-
tem Parochianorum in concurſu Electi per minorem
partem una cum voce Perſonatus.

Alium caſum habui in una Lucana Juriſpatronatus,
in quo ſcripſi pro veritate, & talis eſt. Fundavit Mi-
chael Joannis olim Dominus, & Rector Hoſpitalis S.
Mariæ Foriſportam Civitatis Lucæ Cappellam, & Al-
tare in eodem Hoſpitali, cum reſervatione Juriſpa-
tronatus favore Domini, & Rectoris pro tempore,
necnon quinque Conſulum Hoſpitalis his verbis =
Quod electio dicti Cappellani ſit in perpetuum poſt mor- 99
*tem dicti Michaelis, Dominorum, & Rectorum dicti
Hoſpitalis, & Conſulum dicti Hoſpitalis, qui ratio-
nabiliter ſuccedent in dicto Hoſpitali, & ad eos per-
tineat eligere dictum Cappellanum infra unum Men-
ſem a die vacationis dicti Cappellani.*

Diſpoſuit etiam, quod ubi Dominus, & Rector
Hoſpitalis non exiſteret, ſeu vacaret, loco illius eli-
gerent, ſeu præſentarent Vicini illarum Contratarum,
ad quos ſpectat Jus eligendi Conſules, ibi = *Poſſint
Conſules dicti Hoſpitalis cum Vicinis illarum Contrata-
rum, & illorum Bradiorum, qui tenentur, & debent
eligere Conſules dicti Hoſpitalis, vel major pars dicto-
rum Vicinorum infra tempus ſupraſcriptum eligere di-
ctum Cappellanum* = Caſu autem quo Dominus, &
Rector Hoſpitalis fuiſſet abſens, vel impeditus, ejus
loco ſubintraret ad eligendum Prior Eccleſiæ S. Mariæ
Foriſportam, & Capitulum Canonicorum; in defe-
ctum vero Prioris ſubintraret Capitulum, & Canoni-
ci, ibi = *Si Dominus, & Rector Hoſpitalis ſupraſcri-
ptus non fuiſſet Lucæ, vel in Provincia Tuſcia, vel adeo
impeditus, quod non poſſet eſſe infra unum Menſem
ad dictam electionem faciendam poſt vacationem dicti
Cappellani, poſſit Dominus Prior Sanctæ Mariæ Fo-
riſportam, & Capitulum DD. Canonicorum, & Con-*
ſules

ſules dicti Hoſpitalis eligere dictum Cappellanum. Et ſi Dominus Prior vacaſſet, aut non eſſet Lucæ, vel in Provincia Tuſcia, vel adeo impeditus, quod non poſſet infra unum Menſem ad dictam electionem faciendam accedere poſt vacationem dicti Cappellani, poſſint Capitulum, & Canonici Sanctæ Mariæ Foriſportam, vel major pars dicti Capituli, & DD. Canonicorum, & Conſules dicti Hoſpitalis eligere dictum Cappellanum. =

Hoc Hoſpitale Sanctæ Mariæ Foriſportam fuit poſtea unitum per San. Mem. Pium V. de anno 1567. alteri Hoſpitali Miſericordiæ Civitatis Lucæ, qui etiam habet ſuum Rectorem facientem figuram Domini Hoſpitalis, & in caſu vacationis, ſeu vacationum ſemper præſentavit, & elegit Cappellanum Rector, & pariter præſentarunt quinque Conſules, & ſupponitur in facto, quod de anno 1670. orta fuerit ſciſſura in præſentando inter Rectorem, & Conſules, quia nempe duo Conſules præſentarunt D. Torre; Rector autem cum tribus Conſulibus præſentavit D. Benedictum, in qua diſcordia inſtitutus fuit ad Cappellaniam D. Benedictus ſupponendo, quod ſex eſſent voces, & ipſe habens quatuor, haberet majorem partem.

Vacavit Cappellania ultimo loco de Menſe Junii anni 1714. & pariter ſucceſſit diſcordia in præſentando; quia nempe Dominus, & Rector Hoſpitalis, necnon unus ex Conſulibus præſentarunt Nobilem Virum R. P. Dominicum Galganettum, quatuor vero Conſules R. D. Pictottum, in quo præſentationum conflictu dubitari contingit, cui ex Præſentatis Jus competat ad effectum obtinendi Inſtitutionem.

Ego autem in hoc articulo de mea ſententia requiſitus in ſenſu veritatis, mature examinatis verbis, & mente Fundatoris, cenſeo prout infra verius de Jure reſpondendum.

Et quidem videtur prima fronte R. D. Pictottum fuiſſe præſentatum per majorem partem vocum, illique propterea Inſtitutionem deberi, ex quo Fundator relinquendo Juſpatronatus, & præſentandi Recto-
100 ri, & Conſulibus Hoſpitalis, conſideraſſe videtur quoddam Collegium Perſonarum illud repræſentantium, itaut Rector cenſeatur nominatus tanquam Caput Hoſpitalis, non autem ad illum ſeparandum ab ipſis Conſulibus, ſicut quando nominatur Decanus, & Capitulum, ſeu Canonici, dicitur contemplatum unicum Corpus, & unicum Collegium, & ſicut quando nominatur Titius, & ſocii, ut pleniſſime reſolvit Burſatt. *conſil.* 324. *num.* 18. *& ſeqq.* ibi = *Ut non procedat quando quis primo nominatur ratione cujuſdam dignitatis, & præminentiæ, ut ſi dicamus Titius, ac ſocii, nam tunc omnes pro uno ponuntur, &c. prout hic nominatur prima Rector tanquam dignior, ac principalis* = Decius *in cap. Patronalis num.* 28. *de reſcript.* ibi = *Quod tamen limitatur, quod ſi quis eſſet nominatus ſpecialiter ratione præminentiæ, tanquam Caput, ut ſi dicatur Titius, & ſocii talis ſocietatis ſic promittunt; nam tali caſu Titius, & ſocii pro uno ponuntur.* =

Et ſecundum hoc, dum Fundator conſideravit Rectorem, & Conſules Hoſpitalis tanquam Adminiſtratores, & Deputatos Loci Pii per modum unius Corporis repræſentativi ipſius Hoſpitalis; Omnes propterea habebunt ſuas voces in Capitulo æquivalentes, juxta allegatum *conſil.* 324. *Buratt.* ea ratione, quod conſideratum videtur ipſum Hoſpitale in Perſonis, tanquam illud repræſentantibus, & ſic omnes æqualiter honorati, & vocati cenſentur ex firmatis
101 per Rot. *in Monaſterien. Vicariæ* 12. *Martii* 1706. §. *Ego autem fortius*, & 18. *Martii* 1707. §. *Præſertim cum ſeqq. coram bon. mem. Omanna*.

Quem intellectum comprobare videtur obſervantia judicialis ſecuta in ſtatu anni 1670. ubi dictum fuit, Rectorem, & quinque Conſules conſtituere ſex voces æquales, quæ quidem obſervantia ſemper
102 efficax reputatur ad interpretandum, qualis fuerit mens Fundatoris, ut ad ipſum præciſum articulum obſervat Burſatt. *dict. conſil.* 324. *num.* 19. & approbavit Rot. Me *ſcribente in Cremonen. Beneficii* 9. *Martii anni* 1714. §. *Extranea in fine, coram R. P. D. Lancetta*, & concordat Decian. *conſil.* 22. *ſub numer.* 2. *verſic. nam allegata lib.* 1.

Quibus tamen non obſtantibus meum Votum eſt, non quidem, quod Rector habeat duas voces, unam tanquam Dominus Hoſpitalis, & alteram tanquam Rector; ſed quod tantam vocem habeat ipſe, quantam quinque Conſules, & moveor ex recepto juris principio, quod ubi aliquis ſpecialiter nomina-
tur; alii vero nomine collectivo; tantam partem ha- 103
bere dicitur ſpecialiter nominatus, quantam alii nomine collectivo vocati, qui tali caſu habentur pro uno, ſeu per modum unius, juxta *Text. in leg. Si quis Attio, ff. de uſufruct. accreſc.* ibi = *Si quis Attio, & hæredibus ſuis uſufructum legaverit, dimidiam Attio, dimidiam hæredes ejus habebunt* = Foſar. *de ſubſtit. q.* 477. *n.* 13. *& ſeqq.* Gratian. *diſcept.* 70. *n.* 14. *& ſeqq.* Barboſ. *vot. dec.* 121. *n.* 1. *& ſeqq. lib.* 3. Lambert. *de Jurepatron. lib.* 1. *par.* 2. *q.* 1. *art.* 28. *n.* 1. *& ſeqq. fol. mihi* 296. Vivian. *de Jurepatron. lib.* 4. *cap.* 1. *num.* 67. Campanell. *in diverſ. Jur. Canon. rub.* 11. *cap.* 13. *n.* 185. Rot. *dec.* 662. *n.* 1. *part.* 3. *recent.*

Neque apud Me aliquid concludit illa conſideratio ſuperius deducta in objecto, quod nempe Rector fuerit ſpecialiter nominatus ratione dignitatis, & præeminentiæ, juxta Burſatt. *conſ.* 324. *n.* 8. quodque omnes tanquam unicum Corpus conſiderati fuerint per Fundatorem, & veluti Officiales, & Adminiſtratores Hoſpitalis. Etenim doctrinam Burſatti explicavit Rot. *in dict. Cremonen. Beneficii* 9. *Martii* 1714. ut locum habeat, quando verba Fundatoris contrariam oſtendunt voluntatem, vel concurrit ob-
ſervantia, ex quibus receditur a regula; ſecus autem 104
his non concurrentibus, tunc enim ſemper vocati nomine collectivo, tantam vocem habent, quantam ſpecialiter nominatus, loquendo in terminis Juriſpatronatus relicti Rectori, & Vicinis, ut in eadem deciſione §. *Hujuſmodi*, allegando in Concordantes, Creſcentium *dec.* 4. *de Jurepatron.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Gloſſ.* 3. *n.* 17. Burga *de benefic. q.* 3. *n.* 77. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 72. *ſub n.* 198. Card. de Luc. *de Jurepat. coram Cavaler. dec.* 551. *n.* 4.

Neque deſunt ſpeciales Auctoritates, quæ regulam ſupra firmatam amplectantur in caſu, relictis pluribus Officialibus alicujus Eccleſiæ, vel Univerſitatis. Etenim Rot. *coram Coccin. dec.* 1882. *n.* 5. *& ſeqq.* agit de Jurepatronatus ſpectante ad Rectores, & Mambrunos Eccleſiæ Parochialis, & firmat Re- 105
ctorem habere unam vocem, Mambrunos vero aliam, pariter Rot. *in Barchinon. Beneficii* 23. *Martii* 1705. §. *Siquidem, cor. R. P. D. Anſaldo* in terminis Juriſpatronatus, quod fuerat relictum Rectori, & Operariis Eccleſiæ, judicavit tantam vocem habere Rectorem, quantam Operarios, Barboſ. *d. vot.* 121. *num.* 7. loquitur de Prætore, & Rectoribus alicujus Civitatis, dicens tantam vocem habere Prætorem, quantam omnes Rectores, *& de poteſt. Epiſc. alleg.* 72. *n.* 198. ubi loquitur de Correctore, & Veteranis Civitatis, Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 34. *n.* 3. Rot. *dec.* 662. *n.* 1. *par.* 3. *rec.* ubi quod tantam vocem Epiſcopus, quantam Capitulum in terminis juris eligendi utrique conceſſi, ibi = *Hujuſmodi electio ex litteris etiam Nicolai V. particulariter eſt conceſſa Epiſcopo, & Capitulo, ideo quando uni Perſonæ, & multis aliquid ſub collectivo nomine conceditur facultas eligendi, æqualiter inter eos conceſſa intelligitur, & unus tantam vocem habet, quantam alter, licet plures ſub uno nomine collecti exprimantur.*

Unde communis hæc Theorica hodie amplius in dubium revocari non meretur, dum niſi vel obſervantia ſpecialis, vel particulares conjecturæ contrarium præſeferant, ſemper collectivo nomine vocati, qui ſunt plures, habentur pro uno, & tantam vo-
cem habent, quantam alter ſimul cum illis ſpecia- 106
liter vocatus, ut in terminis diſtributionis pro maritandis Puellis, quæ fuerat commiſſa Conſulibus, & hæredibus, quod Conſules unam tantum vocem haberent, conſuluit Roman. *conſ.* 99. *n.* 1. *& ſeqq.* ubi hoc fundat per plures Textus utriuſque Juris, Dec. *conſ.* 122. *n.* 1. *& ſeqq.* Creſcent. *dec.* 4. *de Jurepat.* Rot. *deciſ.* 770.

Digitized by Google

num. 1. & 2. part. 1. diverſor. Cavalcr. *dict. deciſ.* 551.
num. 4. Roccb. de Curt. *de Jurepatron. verb. Ipſe, vel
Is, a quo, num.* 8. ubi de relicto Rectori, & Univer-
ſitati Scholarium, quod tantam vocem habet Rector
ſolus, quantam tota Univerſitas, Lambertin. *de Ju-
repatron. lib.* 1. *part.* 2. *queſt.* 1. *art.* 28. *num.* 3. & 4. ubi
107 per hanc Theoricam dicit, quod ſi Papa condemna-
ret Abbatem, & Conventum in centum, dimidiam
ſolvet Abbas, & aliam dimidiam Conventus; *& in
dicta Cremonen. Beneficii 9. Martii* 1714. §. *Hujuſmodi,
coram R. P. D. Lancetta.*

Neque ab hac Theorica recedere, ſed potius ſe
confirmare cum illa Teſtator viſus eſt, reflectendo
ad verba Fundationis. Obſervo enim, quod in ca-
ſu non exiſtentiæ, ſeu vacationis Rectoris, Funda-
tor in ejus locum ſubrogavit Vicinos illarum Con-
tratarum, ſeu Brachiorum, qui eligunt Conſules,
ordinando quod Conſules, & prædicti Vicini, ſeu
illorum major pars eligerent Cappellanum. In caſu
vero abſentiæ, vel impedimenti Rectoris, ſubintra-
re voluit Priorem, & Capitulum Canonicorum San-
ctæ Mariæ Foriſportam, ſeu majorem partem illo-
rum eligere debere Cappellanum; hæc enim ſubro-
gatio duplicis Collegii tam Sæcularis, quam Eccle-
ſiaſtici in locum Prioris, meo judicio oſtendit me-
dietatem Juriſpatronatus fuiſſe tributam Rectori, &
alteram medietatem Conſulibus, dum ſicut indubi-
tatum eſſet, quod reſervato Jurepatronatus Capitulo
Canonicorum, ſeu Vicinis, & Conſulibus, hoc in-
telligeretur utique Corpori æqualiter reſervatum,
108 tanquam duobus Collegiis diſtinctis, juxta punctua-
liter firmata *in d. deciſ.* 770. *num.* 2. *part.* 1. *diverſor.*
& per Roman. *d. conſil.* 99. *num.* 4. Soccin. Jun. *conſ.* 4.
num. 17. *lib.* 1. & in terminis Vicinorum, Rot. *in d.
Cremonen. Beneficii 9. Martii* 1714. §. *Hujuſmodi, cor.
R. P. D. Lancetta*; ita hæc ſubrogatio Collegii, ſeu
Collegiorum in locum Rectoris conjecturam facit,
quod Fundator intellexerit Rectori competere debuiſ-
ſe tantam vocem, quantam Conſulibus, dum alias
ſi una de ſex vocibus illi data fuiſſet, inveriſimile
eſt, quod ſubſtitutum fuiſſet Collegium, aut Secu-
lare Vicinorum, aut Eccleſiaſtici Prioris, & Capi-
109 tuli Canonicorum, quorum vox fuiſſet inutilis com-
parative ad Conſules. & inutiliter Fundator dediſſet
hoc incommodum duobus Collegiis pluralitate Ca-
pitum nobilioribus, & ſuperantibus perſonas quin-
que Conſulum, unde ſubſtitutio Collegii, cui de
Jure congruit medietas Juriſpatronatus, dat intelli-
gere eodem modo competere Rectori, juxta regulam,
de qua Pariſ. *conſ* 77. *num.* 48. *lib.* 2 Gabr. *conſ.* 96. *n.*
12 *lib.* 1. Menoch. *conſ.* 215. *num.* 168. *& ſeqq.* Mantic.
de conject. lib 5. *tit.* 1. *num.* 32. cum aliis relatis per
Fuſar. *de ſubſtitut. quaſt.* 11. *num.* 1.

Non eſt enim veriſimile, quod ſi ſextam vocem
Rectori Fundator dare voluiſſet, & ſic partem mi-
nimam, & inutilem, adeo ſollicite curaſſet provide-
re de ſubſtituto in ejus locum, ſive non exiſtentis,
ſive abſentis, & impediti; ergo ſi dedit ſubſtitutum,
& quidem Corpus Eccleſiaſticum, & Sæculare, ſol-
110 licite cogitando caſum, aut non exiſtentiæ Rectoris,
aut abſentiæ, & impedimenti ad finem faciendi de-
bitam electionem Cappellani, ſignum evidens, quod
Conſulibus non dederat majorem, & fere totam
partem Juriſpatronatus, alias ad quid perditio hæc
ſubſtituendi Corpus Collegiale pro ſexta, & minima
voce? Eoque magis, quia voluit Conſules procedere
debere in eligendo cum Vicinis, & majori eorum
parte, ibi = *Poſſint Conſules dicti Hoſpitalis cum Vi-
cinis, &c. vel major pars dictorum Vicinorum eligere*
= ſic etiam Conſules, Priorem, & Capitulum San-
ctæ Mariæ procedere voluit ad eligendum, & tamen
ſi admittamus ſextam, & minimam partem ſpectare
ad Rectorem, potuiſſent Conſules non attendere vo-
cem Vicinorum, & Prioris, & Capituli Canonico-
rum, & ſequeretur, quod ſoli Conſules eſſent Pa-
troni, & ſoli eligerent contra mentem Fundatoris,
prout conſideras Panormitan. *conſil.* 37 *num.* 2. *verſic.
ſed hic intellectus lib.* 2. Itaut ſi conjecturatam men-
tem Fundatoris requiramus, veriſimilitudo, & con-
jectura aſſiſtit ad firmandum, quod tantam vocem
tribuere voluerit Conſulibus quantam Rectori, jux-
ta communem Theoricam, de qua ſupra.

Minus apud Me concludit obſervantia ſecuta in
ſtatu anni 1970. quamvis enim ſupponatur, quod
ibi proceſſum fuit cum ſiſtemate, quod ſex eſſent
voces; attamen non fuit tunc diſcuſſus articulus,
de quo agitur, an Rector haberet vocem æqualem,
vel majorem comparative ad Conſules, ſed quia tres
Conſules, & Rector præſentaverant R. D. Benedi-
ctum, illi fuit data Inſtitutio, & conſequenter at-
tendendo ſubſtantiam judicati, hæc potius aſſiſtit Re-
ctori, dum obtinuit Cappellaniam Præſentatus ab ipſo
Rectore, & per majorem partem Conſulum, itaut
non eſſet difficultas dandi Inſtitutionem etiamſi Re-
ctor haberet vocem æqualem Conſulibus, & tamen
ad effectum, ut dicatur Judicatum ſuper hoc puncto, 111
neceſſe eſt oſtendere, quod obtinuiſſet Inſtitutionem
Præſentatus per Conſules, in concurſu Præſentati
per Rectorem, Mantic. *deciſ.* 129. *ſub num.* 3. *verſic.
Nec ad rem*, Rot. *in Melevitana Beneficiorum* 16. *Ja-
nii* 1710. §. *Obſervantia, coram R.P.D. Falconerio, &
in Melphiten. Beneficii* 21. *Junii* 1712. §. *Uniformi, &
§. Nec robur, coram R.P.D. Lancetta.*

Non attento, quod in Deciſionibus, ut mihi ſup-
ponitur, proceſſum fuerit cum hoc præſuppoſito ſex
vocum. Non enim attendi debet quidquid inciden- 112
ter, & præſuppoſitive dicitur in deciſionibus, ſed
circumſtantia caſus obſervanda venit, ut ait Card.
de Luc. *de Paroch. diſc.* 1. *num.* 27. *in fin & de Judic.
diſc.* 35. *ſub num.* 77. *& de Præemin. diſc.* 7. *num.* 13.
cum debeat attendi quidquid principaliter fuit diſpu-
tatum, non autem quidquid præſuppoſitum, Rot.
coram Pamphil. deciſ. 90. *num.* 6. *& coram Benincaſ.
deciſ.* 360. *num.* 5. *& in Recent. deciſ.* 218. *num.* 25. *&*
27. *part.* 19.

Ex his concludo Præſentatos eſſe in paritate vo-
cum, neque admitto Concluſionem, quod major 113
pars aſſiſtere videatur Galganetto, ex quo voci Re-
ctoris acceſſit vox unius Conſulis; cum enim omnes
Conſules habeantur per modum unius non ſufficit
acceſſus Conſulis, ſed requiritur major eorum pars,
ut quidquid dixerit Hoſtien. *in cap. Poſtulaſti num.* 4.
de conceſſ. Prabend. Barboſ. *voc. deciſ.* 121. *num.* 18. &
alii per eum allegati.

Verior videtur opinio, quod nomen collectivum
verificari debeat in majori parte, ex quo vocati per
nomen collectivum habentur per modum unius Cor-
poris, & Collegii, ubi requiritur major pars. Nec
ſufficit conſenſus unius, ut reprobata doctrina Ho-
ſtien. firmavit Rot. *dec.* 308. *num.* 1. *in fin. & num.* 2. *&*
3. *par.* 1. *diverſ.* ubi quod nihil obſtat Juſpatronatus
pertinere ad Parochianos, ſeu prout hic, ad Con-
ſules, uti ſingulos, *quia eſto, quod hoc ſit verum, di-
citur tamen ſpectare ad ſingulos, non ſingulariter ita,
quod ſinguli habeant unam vocem, ſed collective, ita
quod omnes conſtituant unam vocem*, Ruin. *conſil.* 50.
num. 7. *& ſeqq. lib.* 5. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 72.
ſub num. verſ. 198. *Supereſt*, ubi ſe retractat a ſua opi-
nione propter Auctoritatem Rotæ; & pariter repro-
bata doctrina Hoſtien. hoc idem firmavit Rot. *deciſ.*
662. *ſub n.* 1. *verſic. Nec*, Burrius *part.* 3. *recent.*

Stantibus ergo Præſentatis in paritate vocum, eſt
locus Gratificationi Ordinarii juxta præponderantiam
meritorum ad terminos Juſtitiæ, juxta *Text. in Ca-
non. ſi forte diſtinct.* 63. vel cæteris paribus erit locus
gratificationi per viam Gratiæ, juxta *Text. in capit.* 114
cum autem de Jurepatron. Card. de Luc. *de Jurepatron.
diſc.* 53. *num.* 3. *&* 4. Rot. *coram Peutinger. deciſ.* 202.
num. 8. *& in Vaden. Canonicatus* 30. *Junii* 1704. §.
*Quoniam, coram Reverendiſſimo D. Molines Sacra
Rota Decano.*

Vel quod magis ſecurum, & expeditum eſt jux-
ta praxim, ille obtinebit Beneficium, qui præveniet,
& præoccupabit in reportando Gratiam Apoſtolicam 115
pro Præſentato cum derogatione medietatis vocum,
ergo qui magis diligens erit, obtinebit juxta firma-
ta coram Mantic. *dec.* 248. *num.* 3. Rot. *dec.* 274. *n.* 3.
part. 10. *& deciſ.* 153. *num.* 8. *part.* 18. *tom.* 1. *& deciſ.*
667. *n.* 19. *&* 20. *part.* 18. *tom.* 2. *& in Majoricen. Be-
neficii* 6. *Decembris* 1709. §. *De reliquo cum ſeqq. coram*
R.P.D.

R. P. D. Anſaldo, *& in Melphiten. Beneficii 26. Junii* 1711. §. *Occaſionem*, *coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo*; niſi tamen aliquis ex Præſentatis prævidendo, jam ſe munierit tali Gratia Apoſtolica, prout regulariter fieri ſolet, & ad cautelam practicatur quando agitur inter plures Præſentatos; & ita cenſeo juxta legem fundationis, niſi obſervantia ſpecialis cogat diverſam intelligentiam amplecti.

Oppoſuit Judex, quod obſervantia, & quaſi poſſeſſio præſentandi aſſiſtat pro æquali portione, & rata inter Rectorem, & Conſules juxta multiplices ſtatus effectum ſortitos, unde inferebat; quod cum verſemur in judicio poſſeſſorio pro obtinenda inſtitu-
116 tione inter præſentatos, procedi, & judicari debeat ad limites ultimi ſtatus, & quaſi poſſeſſionis, non cura to examine tituli, ſeu Fundationis, quæ ita clara dici non valet, ut nullam admittat dubietatem ad terminos notiſſimi *Text. in cap. conſultationibus de Jurepatronat.*

Ego autem penſata maturius difficultate ſicut concordo in Theorica cum Domino Judice, ita diſcordo in iis, quæ reſpiciunt factum, ubi non invenio nec obſervantiam, nec quaſi poſſeſſionem præſentandi pro æquali portione inter Conſules, & Rectorem.

Et quidem aggrediendo ſtatum anni 1668. qui primo loco objectatur pro fundamento hujus quaſi poſſeſſionis; admitto, quod Rector, & Conſules ibi præſentare dixerint = *per la loro rata*, *e voce* = ſed talis expreſſio neque per umbram importare valet,
117 quod unuſquiſque præſentaret pro æquali rata, & voce, nam qui dicit = *ſua rata*, *ſua voce* = & qui dicunt = *loro rata*, *e loro voce* = exprimunt illam tantum vocem, quæ ſibi de Jure competit, aut competere poteſt, non vero ratam æqualem, aut virilem, & conſequenter præſentatio facta per aliquem ex patronis *pro ſua rata* tantum eſt verificabilis in medietate, aut majori parte vocum, quantum in minima, & exigua, puta in una ex duodecim vocibus, itaut exinde nunquam concludatur, & certe inferatur, quod fuerit facta præſentatio pro æquali portione, ut in terminis præſentationis factæ pro portione ſibi tangente firmarunt Vivian. *de Jurepatr. lib. 5. cap. 2. n. 25.* Poſth. *de manut. obſerv. 73. n. 28.* Rot. *cor. Penia dec.* 1022. *n. 4. & 5.*

Et nihil in praxi magis obvium habemus; ubi enim concurrunt plures patroni ad præſentandum, qui vel ignorant, quanta ſit eorum vox, vel præciſam quotam exprimere non curant, ſemper præſentare ſolent cum hac formula verborum dicendo = *pro ſua rata*,
118 *vel ſua voce* = cum iſte ſit terminus æquivocus per quam ſalvatur unicuique illa rata vocis, quæ vere illi competit ſive plus, ſive minus, ut explicat Bald. *in Auth. Defuncti n. 12. C. ad Trebellian.* ibi = *dico igitur ratam intelligi ſecundum naturam ſubjacentem*, *idest pro portione*, *quam Juris ratio unicuique diſtribuit* = Bertazol. *de clauſ. Clauſ. 37. gloſ. 3. n. 1.* Barboſ. *diction.* 341. *n. 4.*

Et quod regulariter, & ſæpius hoc verbum = *ra-*
119 *ta* = non intelligatur æqualiter, ſed ſolum pro portione, dicit Tiraquell. *de Retract. l. 2. §. 5. 11 gloſſ. 8. n. 1.* ibi = *quid hoc pro rata ſignificet*, *& quibus modis ſumatur*, *videbis per Gloſſ &c.* *ſæpius autem reperies hoc pro rata ſignificare non æqualiter ſive pro virili*, *ſed pro portione ut. in leg. in his §. Imperator ff. de ſolut. æqualiter*, *& pro rata*, *ut diverſa ponuntur cum dicitur æqualiter ad utramque cauſam proficit*, *quod ſolutum eſt*, *non pro rata* = hic propterea quando rata exprimitur ad ſignificandam virilem, ut tollatur incertitudo, quæ huic verbo ineſt, ſemper profertur cum illo adjectivo = *pro æquali rata*, *ſeu portione* = quemadmodum in propoſito advertit Coſta *de ratien. Rata præmiſſa 6. n. 7. & ſeqq.*

Neque applicatur in contrarium, Rot. *in Bononien. Beneficiorum de Caſtello*, *coram R. P. D. Criſpo* ad probandum, quod præſentatio facta per patronos pro rata, conſtituat in poſſeſſione præſentandi pro virili, ſeu æquali portione; Nemo enim melius, quam Ego ſcire poteſt hujus cauſæ circumſtantias, dum in illa ſcripſi, & obtinui duas ſententias Rotales coram R. P. D. Criſpo, & R. P. D. Anſaldo in favorem D. Bartholomæi, & Balthaſſaris Cominum de Caſtello.

Caſus ibi erat, quod non conſtabat de inſtrumento fundationis Juriſpatronatus tanquam antiquiſſimi? & ſolum ex obſervantia quærebatur, quantam vocem haberet unus, & quantam alius ex patronis. Ego 120
autem in hac obſcuritate dicebam, quod cum ultimi ſtatus præſeferrent omnes patronos ſimpliciter præſentaſſe ſine expreſſione quotæ; intelligebantur præſentaſſe pro virili, & æquali portione, juxta doctrinam Lambertin. *de Jurepatron. lib. 1 p. 2. q. 1. art. 25. ſub n. 15.* Baratt. *dec.* 633. *n.* 2. & poſt Vivian. *de Jurepatron. deciſ. 65. n. 7. & in rec. dec. 268. n. 8 p. 15. & in Mantiſſ. ad* Card. de Luc. *de Jurepatron. dec. 19. & 20. utrobique n. 5.*

Quam Juris præſumptionem Ego corroborabam, ex quo in uno ſtatu anni 1656. patroni expreſſerant præſentare pro ſua rata, quod poterat etiam importare pro virili, ut legere eſt. *in dict. Bononien. beneſic. de Caſtello 2. Maii 1712. §. Negare*, *& §. Addito*, *& 12. Decembris ejuſdem anni §. Ponderando coram R. P. D. Criſpo*, *& 9. Junii 1713. §. Aſt adamuſſim cum ſeqq. coram R. P D. Anſaldo.*

In hoc autem caſu bene iudicavit Rota, quod præſentatio eſſet intelligenda pro virili, & æquali portione, quia ſcilicet deficiebat inſtrumentum fundationis, & ignorabatur, quæ, & quanta vox competeret uni, vel alteri ex patronis, in qua obſcuritate cum ſit im- 121
poſſibile diſcernere menſuram, ſeu quotam vocum, ſubintrabat diſpoſitio Juris, quæ præſumit quot ſunt patroni præſentantes tot eſſe voces æquales, & maxime ſi unuſquiſque præſentaverit pro ſua rata, ut bene explicat Rot. *in dict. Bononien. 9. Junii 1713. §. Aſt Adamuſſim*, *& §. Atque hæc*, *cor. R. P. D. Anſaldo*, ibi = *ex hoc ipſo*, *quod Ordinarius non diſtinxerat præciſe portiones uniuſcujuſque Præſentantis*, *ſed æque omnes admiſerat ad præſentandum*, *&c. ſubintrabat de plano illa præſumptio naturalis*, *& juridica*, *quod quilibet admiſſos ſimpliciter*, *ſive indiſtincte ad præſentandum uti compatronus exiſtat talis pro æqua rata*, *ſeu virili*, *&c. quinpotius ſupervenerat ea temporis circumſtantia*, *quod Blanca ſuperaddit in ejus præſentatione. &c. uti Domina*, *& Patrona pro ejus rata*, *quod ſane vocabulum rata magis corroborat præſumptionem Juris de qua ſupra.* =

Bene igitur procedit, quod Rata importet virilem, quando ſumus in obſcuris, & deficiente inſtrumento fundationis Judex non poteſt diſcernere quotas, quia tunc ratione neceſſitatis Jus præſumit præſentationem factam pro æquali portione, & ſic etiam expreſſo pro rata importare debet virilem, quia tali caſu verifica- 122
tur quicquid dicebat, *Bald. ubi ſupra*, quod nempe illa ſit *portio*, *quam Juris ratio unicuique diſtribuit* dum quando deficit inſtrumentum fundationis præſentatio plurium ex præſumptione, & ratione Juris intelligitur facta ab omnibus pro virili; ſecus vero eſt quando adeſt rotundum ac litterale inſtrumentum fundationis, ex quo Judex diſcernere poteſt quomodo intelligatur rata expreſſa per Patronos in præſentationibus factis in ſequelam fundationis: hoc enim caſu nemo dixit, quod Rata intelligatur pro virili, ſed intelligitur pro ea portione, quæ competit ex inſtrumento fundationis; ex quo dilucidari debet hic terminus æquivocus *Rata*, prout in præciſis terminis ſe explicavit eadem Rot. *in dict. Bononien. beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris 1712. §. tanquam*, *& §. hinc eſt*, *coram R. P. D. Criſpo.*

Ibi nanque ſcribentes in contrarium opponebant, quod expreſſio pro rata non ſignificabat pro virili, & ideo recurrendum eſſet pro explicatione ad ſtatus antiquiores, *ut in præallegato §. Tanquam.* Rota autem reſpondit auctoritates in contrarium allegatas procedere, quando concurrit inſtrumentum fundationis, ut *in dict. §. Hinc eſt*, ibi = *circumſtantiis in quibus præſens Juſpatronatus verſamur procedi minime poterit cum exemplis in contrarium allegatis prout in Compoſtellana*, *&c & in Lauden. &c. in caſibus enim in eiſdem Deciſionibus diſputatis probatio contraria diviſionis vocum*, *&c. reſultabat ex ipſo fundationis inſtru-*

mento prout agebatur in dict. Lauden. &c. hoc autem nullatenus verificatum dici poteſt in præſenti. =

Et quod præallegatæ deciſiones in *Bononien. Beneficiorum de Caſtello*, ſolum procedant quando deficit inſtrumentum fundationis, & ſic impoſſibile eſt indagare ratam vocum ad ſatietatem reſultat ex lectura il-
123 latum ſcilicet 2. *Maii* 1712. §. *Negare*, ibi = *cum non doceatur de fundatione beneficiorum, & in latebris antiquitatis aſſignabilis minime eſſe poſſit quota potius ad unam quam ad alteram ſpectans familiam* = & 12. *Decembris* 1712. §. *Et quidem*, ibi = *cum in antiquitatis latebris maneat fundatio Beneficiorum de quibus agitur, ex qua dignoſci non poteſt quomodo ab initio voces fuerint unicuique ex Patronis aſſignatæ, præſumptio Juris ſupplet id, quod ex ignota fundatione aliiſque æquipollentibus documentis aperte deſumi non valet, ut nempe, &c. quot ſunt Patroni ad præſentandum admiſſi, tot cenſeantur Patroni in ſolidum, ſeu voces pro æquali* = *coram R. P. D. Criſpo*, & conſequenter diverſus omnino eſt caſus hujuſmodi deciſionum, ubi deficiebat inſtrumentum fundationis ab illo de quo agitur, ubi concurrit ſex fundationis; quo caſu obſervantia præſentandi pro rata inter Rectorem & Conſules, non eſt apta importare virilem tanquam actus æquivocus, & referibilis ad quotam majorem, & minorem ex doctrinis ſupra laudatis ſubintrante regula, quod ſtatus æquivocus, & poſſeſſio incerta inſervire non poteſt in poſſeſſorio, ſed dilucidanda venit ex petitorio, ſeu titulo ad quem poſſeſſio hæc æquivoca refertur, ut in ſpecie advertit Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 34. *num.* 8. Roſa *de Executor. litter. Apoſt. par.* 1. *cap.* 7. *n.* 103. *R. P. D. Anſald. in annot. ad deciſ.* 61. *n.* 17. *& in recent. deciſ.* 152. *n.* 28. *part.* 16. *& in Cremonen. Beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Facile fuit*, & §. *ſine difficultate, coram R. P. D. Lancetta*, & *in Mediolanen. beneficii* 1. *April.* 1707. §. *Cæterum*, *cor. R. P. D. Anſaldo*.

Et quod actus ſeu ſtatus ultimus æquivocus non ſit attendendus, ſed recurrendum veniat ad ſtatus anteriores claros, vel ſi iſti deficiunt ad inſtrumentum
124 fundationis, firmavit Rot. *in dict. Cremonen. beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Facile fuit*, & *in Cuſtanen. beneficii* 27. *Martii* 1713. §. *Parum relevante*, *cor. R. P. D. Criſpo*, & *in Salernitana Juriſpatronatus* 6. *Februarii* 1714. §. *Abſque eo quod*, *coram Eminentiſſimo Scotto*, & *in dict. Bononien. beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1713. §. *tanquam*, & §. *Et hinc*, *coram R. P. D. Criſpo*.

Nequaquam relevante, quod in eodem ultimo ſtatu fuerit præſuppoſitum, quod ſex eſſent voces hujus Patronatus, recurrit enim reſponſio jam data, quod
125 tunc non erat quæſtio ſuper quota vocum majori vel minori Conſulum, ex quo Benedictus, qui tunc obtinuit Beneficium habebat vocem Rectoris, & trium Conſulum, & ſic majorem partem, ſive Rector haberet medietatem, ſive unam tantum vocem, Rot. *in Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *Tertius*, *coram R. P. D. Lancetta*, unde quod in deciſionibus incidenter præſuppoſitæ fuerint ſex voces nihil concludit, non enim firmatur ſtatus, ſeu poſſeſſio certa ex verbis præſuppoſitivis incidenter prolatis in aliqua deciſione extra propoſitum quæſtionis tunc agitatæ.

Maxime, quia in præſentationibus exhibitis coram Ordinario ſemper fieri ſolet admiſſio cum clauſula = *Si & in quantum* = quæ nihil firmat, & ponit in eſſe re-
126 ſpectu vocum, & quotæ Patronorum præſentantium, ut in individuo dixit Rot. *in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. *coram Eminentiſſimo D. Card. Tremoille*, & *in dict. Bononien. beneficiorum de Caſtello* 9. *Junii* 1713. §. *Lucidior*, *coram R. P. D. Anſaldo*, itaut hujuſmodi ultimus ſtatus ex omni parte convincatur
127 dubius, obſcurus, & incertus, & conſequenter non manutenibilis, ſed recurrendum veniat ad examen inſtrumenti fundationis, ut in ſpecie Poſth. *de manut. obſerv.* 49. *num.* 1. & *ſeqq.* & *in Mediolanen. beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Hincque redunda*, *coram R. P. D. Anſaldo*.

Et in ſumma dico, quod nunquam aliquis ſtatus certus, aut poſſeſſio certa dici poterit niſi probetur, quod alias præſentatus per Rectorem, & uno Conſule in Judicio rejectus fuerit in concurſu præſentati per quatuor Conſules ex auctoritatibus ſuperius adductis.

Veniamus retrogradando ad alios ſtatus anteriores, & pariter ex illis nulla certitudo quotæ deſumi poterit quia in ſtatu 1650. pariter Rector præſentavit pro ſua rata, & voce, & ſic etiam unus ex 128
Conſulibus, & cum eadem expreſſione proceſſit ſtatus anni 1631. & alter 1608. ubi Conſules præſentarunt cum hac expreſſione, ibi = *pro eorum reſpective vocibus* = & rurſus, ibi = *pro eorum vocibus tam ex dotatione, & fundatione, quam de Jure, ac ex olim antiqua, & hactenus obſervata conſuetudine* = & infra, ibi = *Patronorum legitimorum dict. Cappellaniæ pro eorum reſpective vocibus* = ita & taliter, quod hujuſmodi ſtatus anni 1608. nihil certi exprimat, ſed ſolum in genere præſentationes expletæ fuerint pro illis vocibus, quæ Patronis competebant ex lege fundationis, ad quam habita fuit relatio, & ſic remanet incertitudo quantæ ſint hujuſmodi voces reſpective Conſulum, & Rectoris juxta firmata in *d. dec.* 1022. *num.* 5. & 6. *coram Penia* cum aliis ſupra citatis.

Remanet igitur inſubſiſtens in facto, quod ex hactenus relatis ſtatibus Conſules conſtituti fuerint in quaſi poſſeſſione præſentandi, unuſquiſque pro æquali voce cum Rectore, & conſequenter cum Judex tuto figere
non valeat pedes ſuper aliqua poſſeſſione certa, aut ſta- 129
tu certo, neceſſitatur examinare legem fundationis ad dignoſcendum, quanta vox competat Rectori, & quanta Conſulibus, ſive inſtrumentum fundationis ſit clarum, ſive ſubjectum interpretationi; utroque enim caſu etiam in poſſeſſorio examinandum venit quando deficit poſſeſſio certa; ſed ulterius dico eſſe æquivocum ſupponere, quod lex fundationis dicatur habere
dubietatem, & requirere altiorem indaginem; quia 130
talis regula intelligitur in fundatione, quæ vel habeat dubietatem facti, vel Juris adeo dubii, ut æquiparetur dubietati facti prout contingit in articulo Juris nimis controverſo, & adhuc non pacifico inter Doctores, prout advertit Rot. *in Hipporegien. Parochialis* Me ſcribente edita 21. *Junii* 1700. §. *Nec pro evitanda*, *coram Reverendiſſimo D. Molines*, & *in Alatrina Juriſpatronatus* §. *Nullatenus*, *coram R. P. D. Scotto*, & *in Mediolanen. beneficii* 1. *Aprilis* 1607. §. *Quinimmo*, *cor. R. P. D. Anſaldo*.

Secus autem eſt, quando inſtrumentum fundationis licet clarum non ſit verbis cubitalibus, & expreſſis, ſed indigeat juridica interpretatione, iſta tamen per librorum aperitionem certificari poteſt prout eſt caſus præſens, ut in puncto proſequitur Rot. *in dict. Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decembris* 1705. §. *Nullatenus*, *coram R. P. D. Scotto*, & *in dict. Mediolanen. beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Quinimo cum ſeqq. coram R. P. D. Anſaldo*, ibi = *ſolet, & juremerito memorata prima ſpecies probationis, nimirum publici inſtrumenti ampliari, ſeu explicari etiam in caſu, quod idem inſtrumentum æquipollenter receptum non loqueretur per verba cubitalia, & expreſſa, ſed indigeret juridica explicatione, ex quo non inſurgit dubietatem, ſive quod idem eſt claritatem impedit illud, quod cum ſola librorum aperitione, ſi opus eſt, in ſecertum emergit, &c. licet oppoſitum, &c. ſtatuendum eſſet, quando dubietas in facto, & non Jure conſiſteret, quia tunc locum a contrario ſibi vindicaret propoſitio, quam optime vel generaliter, vel in hiſce caſibus alias profeſſa eſt Rota, nempe quod hujuſmodi æquipollens, ſive inſtrumentum debeat eſſe tam clarum, ut nullam ſuſcipiat dubietatem, ſive oppoſitionem, &c. quemadmodum pariter poſtrema ampliatio, quoad Juris dubietatem declarari, ſeu limitari poſſet, ubi ageretur de adeo intricata amaritudine, & diſpunctione Juris, quod exinde reſultans Juris dubietas (& ſic hoc de raro contingat) veniat æquiparanda dubietati facti.* =

Aggrediendo examen fundationis clariſſimum meo Judicio convincitur, quod tantam vocem habere debeat Rector, quotam quinque Conſules, quia quan-
do unus eſt ſingulariter vocatus alii vero nomine col- 131
lectivo, ſemper collective vocati habent tantam vo-

cem.

cem, quantam ſpecialiter, & ſingulariter vocatus ex Theorica ſuperius firmata, a qua ſolum recedi valet ex conjecturis, & circumſtantiis ad ſenſum, Card. de Luc. *diſc. 34. de Jurepatronat.* Verum receſſus iſte fieri non poteſt ſi ſpectamus conjecturas, & quidem apud Me nihil concludit, quod per modum unius Collegii Fundator conſideraverit Rectorem, & Conſules propter illam circumſtantiam, quod ipſe commiſit omnimodam poteſtatem, Curam, & Gubernium in adminiſtratione Hoſpitalis Rectori, & Conſulibus; hæc enim circumſtantia parit eandem difficultatem, an intelligatur in adminiſtratione Hoſpitalis data vox, ſeu poteſtas æqualis Rectori Capiti, & Domino, quanta ſingulis Conſulibus, ubi de Iure regula eſt in contrarium, ut data intelligatur tanta vox, & poteſtas Conſulibus, quanta ipſi ſoli Rectori, prout conſuluit Roman. *conſ. 99. num. 2. & ſeqq.* Rot. *deciſ. 770. num. 2. part. 1. diverſ. Soccin. Jun. conſ.* 104. *num. 17. lib.* 1. qui omnes loquuntur in ſpecie de Conſulibus.

Minuſque hoc arguit poteſtatem datam Rectori, & Conſulibus per modum unius Corporis & Collegii, quia Rector, & Conſules veluti Officiales Eccle-
132 ſiæ, ſeu Loci pii de jure non faciunt Collegium, ut facit Capitulum Canonicorum, aut Univerſitas, ſeu Communitas Loci, Tondut. *quæſtion. beneſic. part. 3. cap. 159. num. 5.* Barboſ. *vot. deciſ.* 121. *num. 23. & ſeqq.* Rot. *in Hipporegien. Parochialis 21. Junii* 1700. §. *In hypotheſi, coram Reverendiſſimo Molines*; & propterea neſcio, ex qua circumſtantia eliciatur hæc Collegialitas, & tamen reſiſtunt in ſpecie individuales Sac. Rotæ, & Doctorum deciſiones, quarum aliæ loquuntur de Rectore, & Mambruois Eccleſiæ Parochialis, aliæ de Rectore, & Operariis Eccleſiæ, & aliæ de Prætore, & Rectoribus Civitatis; & tamen dicunt hos non eſſe vocatos per modum Collegii, ſed diſcretive tantum vocem habere Rectorem, quantam alios Officiales ejuſdem Eccleſiæ, & quod magis eſt Rot. *deciſ. 662. num. 1. part. 3. recent.* loquitur de Epiſcopo, & Capitulo, & adhuc non dicit eos vocatos per modum Collegii, ſed diſcretive tantam vocem habeſe Epiſcopum, quantam Capitulum.

Corruit ſecunda conjectura circa Ordinem Teſtatoris, quod electio per Rectorem, & Conſules fieret in manſione Hoſpitalis, hoc enim neque etiam concludit conſiderationem Collegii, quia coadunatio
133 iſta in certo loco potuit demandari, ut commodius Rector, & Conſules proprio nomine, non autem Univerſitatis actum facerent, ut in puncto Valenzuol. *conſ. 167. num. 17. & ſeqq.* ibi = *Nec ſemper particulares in omnibus rebus, quas faciunt etiamſi forent uniti repræſentant Univerſitatem, niſi quando aperte conſtat, quod fuerunt uniti nomine Univerſitatis, ut conſiderat optime Bartolus, &c. & ſi alias convenirent actus, & Congregatio intelliguntur facta, ut commodius Particulares actum agerent proprio nomine, & non Univerſitatis* = concordat Lambertin. *de Jurepatronat. lib. 2. part. 2. quæſt. 2. art. 8. num. 1.*
134 ubi quod etiamſi Juſpatronatus pertineat ad plures uti ſingulos, poteſt præſentatio fieri per eos ſimul congregatos, Rot. *in Hipporegien. Parochialis 21. Junii* 1700. §. *Aut electio cum ſeqq. coram Reverendiſſimo D. Molines.*

Hanc veritatem demonſtravit obſervantia, juxta quam Conſules, & Rector nunquam præſentarunt tanquam Collegium, & ſic uti Univerſi, ſed ſingulariter, & ſinguli unus Conſul ſeparatim præſentavit ab alio, & Rector pariter ſeparatim, ut liquet ex ſtatu an-
135 ni 1568. 1608. 1650. & 1668. quando ſi præſentare debuiſſent Iure Collegii non potuiſſent ſeparatim ab aliis præſentationem explere, Vivian. *de Jurepatr. lib.* 8. *c. 2. n. 29.* Card. de Luc. *eod. tract. diſc. 61. nu. 12. & 22.* Capon. *diſcept. 233. n. 15. tom. 4.* Rot. *in dict. Hipporegien. Parochialis 21. Junii* 1700. §. *Tertio, & §. Alioquin, coram Reverendiſſimo D. Molines, & in Bononien. Parochialis 26. Ianuarii* 1711. §. *Conſtit cum ſeqq. cor. bo. mem. Caſſarello.*

Sed quod magis eſt Rector præſentavit etiam per
136 Procuratorem *ſingulariter* in actu anni 1568. & tam ipſe, quam Conſules præſentarunt cum expreſſione,

quod haberent ſuas voces, & pro vocibus ſibi competentibus, ut ex relatis ſtatibus reſultat, quod demonſtrat competiiſſe Juſpatronatus uti ſingulis, non uti Univerſis, ubi nemo dicere poteſt ſe habere ratam, aut quotam, ut de Præſentante *ſingulariter* tam proprio, quam nomine alterius, Tondut. *qu. beneſic. part. 3. cap. 159. n. 1.* & quod præſentatio per ratas, & quotas excludat Jus Collegii, quod conſiſtit in unica tantum voce indiviſibili, advertit Rot. *deciſ. 148, la 2. ſub n. 9. verſ. narravit, & n. 10. poſt* Vivian. *de Iurepatron. & in Majoricen. beneficii 6. Decembris* 1709. §. *Hujuſmodi cum ſeqq. coram R. P. D. Anſaldo,* & apud Me *Diſcept. Eccleſ. 4. num. 44.*

Hæc autem obſervantia, quæ complet Centenariam integram non deſtruitur ex antiquiori ſtatu anni 1380. qui ſupponitur primus poſt fundationem, quia nullo
modo eſt primus, dum ibi narratur vacare beneficium 137
per obitum Joannis Aldobrandini ultimi Cappellani, & ulterius hoc non probat per modum Collegii factam fuiſſe præſentationem ſed ut dicebam, etiam in Præſentationibus jure ſingulari dari poteſt præſentatio ſimultanea per coadunationem, & convocationem omnium
Patronorum certo loco, vel pro majori commodita- 138
te, vel quia Fundator hoc forte requiſivit, ut omnes ſimul melius tractarent, diſcurrerent, & convenirent in Perſona digniori eligenda in Cappellanum, ut practicatur in omnibus negotiis, in quibus aliquid eſt conſultandum, ubi ſi plures conveniant, iſta coadunatio non probat eos ibi intervenire Jure Collegii, ſed uti ſingulos, prout etiam faciunt plures hæredes conſultare habentes ſuper aliquo negotio, plures Artifices, plures Doctores, plures Archicteti, & ſimiles; & conſequenter iſte actus antiquior non concludit Juſpatronatus relictum Conſulibus uti Collegio, juxta Doctrinam Tonduti, & aliorum de quibus ſupra, & dixit Rot. *in Cremonen. Beneficii 4. Februarii* 1715. §. *finali, coram R. P. D. Cerva.*

Sed citra difficultatem, quando deinde per Centenariam ſemper expletæ fuerunt præſentationes ſeparatim, & ſingulariter, & per ſuas voces, & quotas per ſe, vel Procuratorem, quæ obſervantia centenaria eſt melior interpretatio de Mundo, cui ſtan-
dum eſt ad probandum, quod lex fundationis non 139
conſideraverit Rectorem, & Conſules per modum Collegii, & ſic excluſa remanet tota moles conjecturarum, quæ fundatur ſuper hoc ſuppoſito Corporis collegialis conſiderati per Fundatorem, & firmum remanet, quod Rector ſingulariter nominatus tantam vocem habere debeat, quantam quinque Conſules, juxta *Text. in leg. Si quis Attio, & Titio ff. de uſufruct. accreſc.* ſemper enim collective vocati habent unam dimidiam, & ſingulariter vocatus a-
liam, licet illi collective vocati non faciant Colle- 140
gium, ſed ſint uti ſinguli, bene Rot. *dict. dec. 770. num. 3. part. 1. diverſor.*

Verum hic non ſiſtit evidentia Petitorii, ſeu Inſtrumenti fundationis favore Rectoris, ſed conjecturæ fortiſſimæ conſpirant ad hoc ipſum perſuadendum,
primo enim dixit Fundator = *Quod electio Cappella-* 141
ni ſit in perpetuum per mortem dicti Michaelis Dominorum & Rectorum dicti Hoſpitalis, & Conſulum dicti Hoſpitalis = Ecce manifeſta diſcretiva, ſeu ſeparatio Rectorum a Conſulibus, veluti conſideratorum in duabus diſtinctis vocibus eo ipſo, quod Fundator non univit ſermonem dicendo = *Rectorum, & Conſulum dicti Hoſpitalis* = ſed per manifeſtam diviſionem dixit = *RECTORUM DICTI HOSPITALIS* = & = *CONSULUM DICTI HOSPITALIS* = ergo ſeparatim Fundator conſideravit Rectorem Hoſpitalis ex una parte, & Conſules Hoſpitalis ex altera parte diſgregando Caput ab inferioribus Officialibus, ſicut in terminis Juris eligendi conceſſi Epiſcopo, & Capitulo, firmat Rot. *d. deciſ. 662. num. 1. part. 3. recent.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 45. nu. 51. & ſeqq.* quod ſilere facit animadverſionem verbi = *electio erigere* = quaſi importet actum collegialem, quia in terminis electionis loquitur *Rota ubi proxime,* & appellatione electionis venit nominatio, quam faciunt Patroni, abſque eo quod hujus verbi cortex tollat communem Theoricam, quod ſpecialiter nominatus

tantam vocem habeat, quantum alii collectivo no-
mine vocati.

Secundo apud Me ſtringit vehementiſſime, quod
in caſu non exiſtentiæ Rectoris ejus loco Fundator
ſubrogavit Vicinos Contratarum; hic Ego quæro quo-
modo dicemus; quod quinque Conſules habeant quin-
142 que voces, & unam Rector, ſi loco illius ſubrogatum
fuit Corpus Vicinorum cum præcepto, quod = *Con-
ſules dicti Hoſpitalis cum Vicinis illarum Contratarum
poſſint eligere Cappellanum* = Si enim collegialiter Vi-
cini cum Conſulibus eligere debuiſſent per modum
unius Corporis ſicut prætenditur quoad Rectorem,
utique cum Vicini poſſint eſſe in numero quinquagin-
ta, centum, & ultra, Conſules tali caſu non habe-
rent quinque voces ex ſex, ſed quinquageſimam, &
centeſimam, ſuppoſita hac unione unius Corporis,
& Collegii in quod ſubintraret numerus Vicinorum in
Capita ſuffocans minorem numerum Conſulum, &
conſequenter deficiente Rectore ſubrogatus ejus loco
haberet fere totum Juſpatronatus, ita plus habendo ſub-
rogatus, quam ille in cujus locum eſſet ſubrogatus con-
tra notum principium, de quo *Text. in leg. filiæ ſuæ
§. Titia ff. de condit. & demonſtr.* Gabriel. *commun. con-
cluſ. tit. de regul. Jur. concluſ. 2. per totam*, Gonzal.
ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 5. §. 9. num. 99. Rot. *deciſ.
590. num. 11. part. 19. tom. 2. recent. & deciſ. 74. nu.
28. coram R. P. D. Anſaldo, & deciſ. 185. num. 8.
coram Benincaſ.*

Sicut autem Fundator in locum deficientis Recto-
ris ſubrogandi Vicinos intellexit eis tribuere tantam
143 vocem, quantam dederat Rectori eodem prorſus mo-
do, & forma, ita dicendum non eſt confundere voluiſ-
ſe Rectorem cum Conſulibus in capita per modum
unius Collegii, hoc enim præſuppoſito ſequeretur ab-
ſurdiſſima conſequentia, quod Vicini ſubintrantes
in locum Rectoris, & collegialiter cum Conſulibus
eligere debendo ſuperarent ſemper Voces Conſulum,
& haberent majorem partem Juriſpatronatus, quam
non haberet Rector, & ſic abſurdum eſſet, quod
plus haberet ſubrogatus, quam ille in cujus locum fuit
ſubrogatus, & abſurdum eſſet, quod Conſules eſſent
deterioris conditionis, quando in locum Rectoris
ſubintrarent Vicini, quam ubi Rector ipſe eligeret, dum
haberent majorem partem Juriſpatronatus ubi Rector
eligeret, & per contrarium haberet minimam, & fe-
re nullam partem ſi eligerent Vicini, cum quibus col-
legialiter Conſules ad electionem devenire deberent
in Capita; ad evitandum igitur hoc abſurdum, ne-
ceſſario fatendum eſt, quod Rector fuerit conſidera-
tus diſtincte a Conſulibus, non autem per modum
unius Collegii, juxta receptam regulam, de qua in
leg. nam abſurdum ff. de bonis libert. plene Mantic. *de
conject. lib. 3. tit. 7. num. 1. & ſeqq.* Peregrin. *de fidei-
com. art. 11. num. 49.* Rota *coram Emerix Jun. deciſ.
1178. num. 11. & deciſ. 1289. nu. 11. & coram Cerr.
dec. 350. n. 14.*

Et data hac diſtinctione Rectoris a Conſulibus, &
excluſa Collegialitate omnium per modum unius Cor-
poris, intrat recepta Theorica, quod tantam vocem
habeat ſingulariter vocatus, quantam alii collectiva
144 vocati, juxta *deciſ. 4.* Creſcent. *de Jurepatron.* & plene
Rot. *in dicta Cremonen. Beneficii 9. Martii* 1713. §.
Abſque eo quod, coram R. P. D. Lancetta, noviſſime
confirmata in ſecunda inſtantia ſub *die 4. Februarii*
1715. *cor. R. P. D. Cerro.*

Tertio in caſu abſentiæ Rectoris voluit Fundator,
quod ſubintraret ejus loco ad eligendum Capitulum,
& Canonici S. Mariæ Foriſportam, ibi = *Poſſint Capi-
145 tulum, & Canonici S. Mariæ Foriſportam, vel major
Pars dicti Capituli, & dictorum Canonicorum, & Con-
ſules dicti Hoſpitalis eligere Cappellanum* = hoc etiam
probat Vocem Rectoris fuiſſe ſemper conſideratam de
per ſe, ſive diſtincte ab illa Conſulum, dum non juſſit
Fundator, quod Capitulum, & Canonici ſimul cum
Conſulibus ad electionem devenirent, ſed ſeparatim,
ut oſtendunt ea verba = *Major pars dicti Capituli,
& dictorum Canonicorum, & Conſules* = quæ præſe-
ferunt Corpus Capituli diſtinctum a Conſulibus requi-
rendo majorem partem Capituli, non autem majorem
partem omnium, ſcilicet Capituli, & Conſulum; ut
dixiſſet Fundator ſi in mentem habuiſſet unicum tan-
tum Corpus, & unicam vocem Capituli, & Conſu-
lum, ut conſiderat Burſatt. *conſ. 324. ſub num. 20. verſ.
Præterea*, & Rot. *in dict. Cremonen. Beneficii 9. Mar-
tii* 1715. §. *Abſque eo quod*, & §. *Extrema*, *coram
R. P. D. Lancetta.*

Et eodem modo expreſſit Fundator in caſu non exi-
ſtentiæ Rectoris ſupra relato, ubi in ejus locum ſub-
rogavit Vicinos Contratarum, ibi = *Conſules dicti
Hoſpitalis cum Vicinis, &c. vel major pars dictorum
Vicinorum* = ita non confundendo Vicinos cum Con- 146
ſulibus, ſeu per modum unius Corporis accipiendo,
ſed diſcretive, & disjunctive requirendo majorem
partem Vicinorum, non autem Vicinorum ſimul, &
Conſulum; ergo ſi vox Perſonarum ſubrogatarum in
locum Rectoris fuit per Fundatorem diſcreta ab illa
Conſulum, & conſiderata de per ſe mediante requiſi-
to majoris partis non omnium, ſed Capituli, & Vici-
norum; Ergo ex his circumſtantiis credo ſublatam eſſe
omnem reliquiam dubitationis, & palam reſultare,
quod ſicut Corpora ſubrogata in voce Rectoris fuerunt
diſtincta, & ſeparatim a Conſulibus conſiderata, ita
eodem modo intelligi debeat vox ipſius Rectoris con-
ſtituendo unam dimidiam in Rectore, & alteram in 147
Conſulibus, quia ſubrogatio unius Perſonæ in Jus
alterius, cum nequeat ſecum ferre diverſam naturam
ab illa, quæ competit alteri; in cujus locum facta
eſt ſubrogatio, propterea explicat, & declarat,
qualis fuerit mens Fundatoris circa vocem Rectori
aſſignatam per ea, quæ habentur per Rot. *coram
Coccin. deciſ. 1040. num. 8. & deciſ. 1541. num. 16. &
deciſ. 2251. num. 30. & coram Emerix Jun. deciſ. 1088.
num. 5. & 6. & in recent. deciſ. 561. num. 20. part.
18. tom. 2.*

Et quarto demum accedit inveriſimilitudo, quod
Rector Hoſpitalis, qui etiam vocatur Dominus illius
per Fundatorem, ibi = *Dominorum, & Rectorum di-
cti Hoſpitalis* = fuerit per illum æquiparatus uni ex
Conſulibus circa prærogativam vocis, & pertinentiæ
Juriſpatronatus, quando per contrarium Dominus 148
ſpecialiter diſtingui ſolet in prærogativis, & Juribus
honorificis ſupra omnes alios inferiores, Miniſtros,
& Officiales, argumentum vero ab inveriſimili, &
inveriſimili validiſſimum in Iure reputatur ad inter-
pretandum ſenſum Teſtatoris per *Text. in leg. Cum res
ff. de legat. 1.* & plene diſcutit Mantic. *de conjectur. lib.
3. tit. 19. n. 1. & ſeqq.*

Patronus non poteſt poſt fundationem apponere le-
gem etiam, quæ tendat in favorem Eccleſiæ, quan-
do aliter diſpoſitum reperitur, vel de Jure, vel ex
Concilii Tridentini Decretis, ut habui caſum *in
Romana Canonicatus* diſputatum in Sacra Congrega-
tione Concilii, in quo Patronus Canonicatus Eccle-
ſiæ Collegiatæ Sancti Hieronymi Illiricorum de Ur-
be, ad effectum tollendi abuſum, quod Canonici pro-
viſi brevi tempore diſcedebant ab Urbe redeundo in
Patriam, & hoc modo ſervitium Eccleſiæ, & Cho- 194
ri negligebatur, cœpit introducere formulam præ-
ſentationis, in qua apponebat conditionem, ut vaca-
ret Canonicatus ſi proviſus per annum abfuiſſet a Re-
ſidentia, & elapſo anno poſſet alter præſentari, &
diſcuſſo articulo reſolutum fuit non potuiſſe Patro-
num conditionem hanc apponere veluti contra for-
mam præſcriptam in Decreto *Sac. Concil. Trident.
ſeſſ. 24. capit. 12. de reformat.* ubi cavetur, quod Ca-
nonicus ob non reſidentiam primo anno privetur me-
dietate fructuum, ſecundo omnibus fructibus, &
tertio demum privetur titulo Canonicatus, cujus De-
creti vigore neceſſarium eſſe lapſum trium annorum
ad privandum abſentem titulo Canonicatus, & ſer-
vandos eſſe gradus pœnarum in eodem Concilio ſta-
tutarum, alias privationem eſſe nullam, dixerunt
Barboſ. *dict. cap. 12. numer. 70. & de poteſt. Epiſcop.* 150
*allegat. 73. num. 146. & ſeqq. Sacra Congregatio Con-
cilii in Cathacen. 14. Novembris* 1671. apud Mona-
cell. *in formul. for. Eccleſ. part. 2. titul. 13. numer. 16.*
prout obtinui in *dict. Romana Canonicatus 3. Octobris*
1711. *in reſponſione ad tertium*, & poſtea cum diſputa-
ta fuerint alia duo dubia, primum nempe an nomi-
natio, & Inſtitutio Petri Dragolii facta ad Canonica-
tum

tum ſuſtineretur; & ſecundum, An eſſet admitten-
da nominatio Hieronymi facta per Patronum, Sa-
cra Congregatio utrumque dubium negative reſolvit
Me ſcribente *ſub die 27. Auguſti* 1712. & quidem
reſpectu primi nominatio Patroni facta fuerat ſub
prædicta conditione nulliter adjecta contra formam
Concilii, & juxta ejus formam conceſſa inſtitutio,
itaut iſta corrueret ſimul cum præſentatione; nam
inſtitutio, & collatio beneficii nullam continere de-
151 bet conditionem, quæ de Jure non ineſt, aut ex-
preſſa alio modo, quam de Jure ineſt, alias reddi-
tur ſimoniaca, & nulla, ut docet Fagnan. *in cap.
niſi eſſent numer.* 10. *de prebend.* Navar. *conſil.* 20. *nu-
mer.* 1. *de ſimon.* Rebuff. *de pacific. poſſeſſ. num.* 287.
verſ. quarto, Sanchez *conſil. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.*
152 25. *num.* 5. *ubi num.* 9. dicit, quod ſi Epiſcopus con-
ferat beneficium alicui ſub conditione ut reſignet
aliud, quod habet; eſſet ſimonia, niſi primum eſ-
ſet incompatibile, & pariter ſimoniacum foret, ſi
quis ſuam Cappellaniam, aut beneficium alicui con-
fert, ea conditione; ut cum aliud obtinuerit illud
ſibi reddat; Reſpectu autem ſecundi dubii quamvis
nominatio facta fuiſſet per Patronum ſub illa con-
ditione contra Concilium Ego ſuſtinebam, quod
153 nominatio deberet admitti rejecta conditione illici-
ta, ex quo facta fuerat ſub prædicta conditione cum
clauſula = *Quatenus hæc non eſſet contraria Sacris
Canonibus, aut Concilio Tridentino* = quo caſu vi-
debatur, ut conditio haberetur pro non appoſita
quatenus eſſet contraria Sacro Concilio Tridentino,
Cardin. de Luc. *de penſion. diſc.* 41. *num.* 4. Adden.
ad Gregor. *deciſ.* 417. *num.* 12. Rot. *in Lauden. Ca-
nonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *Eoque certius, coram
Eminentiſſimo D. Card. Tremoille.* Sed reſpondeba-
tur in contrarium, quod nominatio facta fuerat ad
Canonicatum tanquam vacantem ob abſentiam an-
nalem, & virtute pacti appoſiti in præſentatione,
& Inſtitutione Petri Dragolii, & conſequenter cum
Canonicatus vacaret, ut prius non autem per pri-
vationem Petri Dragolii propter nullitatem ſuæ præ-
ſentationis, & inſtitutionis, non poterat ſuſtineri,
& admitti nominatio Hieronymi in caſu vacationis,
ut prius omnino diverſo; Ego autem reſpondebam,
quod licet Patronus præſentet ſub certo modo va-
cationis, qui ſit erroneus, & non verus; attamen
ſi habita notitia vacationis per alium modum di-
verſum, adhoc proſequatur præſentationem jam fa-
ctam petendo illam admitti, tali caſu præſentatio ſu-
154 ſtinetur ex alio modo vacationis non expreſſo, jux-
ta punctualiter firmata apud Lotter. *libr.* 2. *quæſt.* 6.
num. 20. & 21. Rot. *coram Millin. deciſ.* 265. *num.*
4. Mareſcott. *variar. libr.* 2. *cap.* 33. *numer.* 21. *cum
duob. ſeqq.* Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 5. *cap.* 6. *num.*
14. Cardin. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 64. *numer.*
34. *verſ. Si vero conſtet.* Immo etiamſi non promo-
veat præſentationem ipſe Patronus, ſed ſolum ejus
Præſentatus, patrono ſciente, & non contradicen-
te, Præſentatus dicitur hoc facere ex præſumpto
mandato Patroni, & ſuſtinetur præſentatio ex mo-
do vacationis diverſo, juxta doctrinam Lotter. *dict.
lib.* 2. *quæſt.* 6. *num.* 20. Mareſcott. *variar. lib.* 2. *cap.*
33. *num.* 17. *cum tribus ſeqq.* Verum Sacra Congre-
gatio contrarium judicavit in hoc caſu declarando
non ſuſtineri nominationem, & inſtitutionem Pe-
tri Dragolii, neque admittendam eſſe nominationem
Hieronymi *ſub die* 27. *Auguſti* 1712. Unde Patro-
nus ad Canonicatum tanquam vacantem, ut prius
per obitum ultimi poſſeſſoris ante Dragolium iterum
bene præſentavit eundem Hieronymum, pro quo
ſcribebam.

Ultimus ſtatus datur etiam in qualitate, ut ſi di-
155 ſputetur an beneficium ſit Sacerdotale, vel Clerica-
le, ut in *Melphiten. beneficii* 11. *Junii* 1712. §. *Eo-
que fortius*, & 5. *Decembris ejuſdem anni* §. *Minus
obſtat, coram R. P. D. Lancetta*, ac etiam ſi diſpu-
tetur an Juſpatronatus ſit familiare, vel hæredita-
rium, in quo habui caſum in *Caſertana beneficii* 27.
Martii 1715. *coram Eminentiſſimo Scotto*, & 15. *Ju-
nii* 1716. *coram Rev. P. D. Althan.* confirmata 12.
Maii 1718. *coram Rev. P. D. Herrera*, ubi quamvis

præſumptio eſſet pro qualitate hæreditaria, juxta *Cle-
ment. Plures de Jurepatronat.* Attamen Ego reperto
ultimo ſtatu, in quo præſentaverant plures fœminæ
omnes de familia de Morronis cum expreſſione,
quod ipſis ſpectaret Juſpatronatus tanquam de fami-
lia, ejus vigore obtinui inſtitutionem favore Præſen-
tati ex duabus fœminis ſuperſtitibus familiæ, quæ
præſentaverant in ultimo ſtatu, rejecta præſentatio-
ne hæredum, ac deſcendentium aliarum fœminarum,
quæ tunc etiam præſentaverant veluti extraneorum,
ſeu exiſtentium de diverſa familia; Bene verum eſt,
quod poſtea allegabatur ultimum ſtatum fuiſſe con-
cordatum mediante penſione data alteri competitori,
ſed id in conſideratione habitum non fuit, quia pe-
nultimus ſtatus erat eodem modo qualificatus pro
eadem qualitate familiari, qui tali caſu faciebat fi-
guram ultimi ſtatus, ob turbitatem ultimi, ut in 156
Lucana beneficii 22. *Februarii* 1709. §. *Deſcendendo,
coram R. P. D. Falconerio Illuſtriſs. Gubern. Urbis*, &
in Caſſanen. beneficii 27. *Martii* 1713. §. *parum relevan-
te, coram R. P. D. Criſpo*, ac etiam quia concordia
ſecuta cum præſentatis in ultimo ſtatu ſucceſſerat,
ex quo ambo cumulative, & in paritate vocum præ- 157
ſentati fuerunt per fœminas familiæ, & Ordinarius
proceſſerat per viam gratificationis, ſuper qua erat
controverſia, non autem ſuper qualitate familiari,
quæ in memorato ultimo ſtatu admiſſa fuerat hinc
inde per utrunque Præſentatum, & proinde Con-
cordia non infringebat efficaciam ultimi ſtatus, jux-
ta firmata per Rot. *in Melphicten. beneficii* 5. *Decem-
bris* 1712. §. *nec illius, coram R. P. D. Lancetta*, &
in dict. Caſſanen. beneficii 27. *Martii* 1713. §. *Parum
relevante, coram R. P. D. Criſpo.*

In prædicta *Melphicten. beneficii*, in qua Ego ob-
tinui pro Julio Gadaleta, Sacra Rota ſuper contro-
verſia an Beneficium eſſet Sacerdotale, vel Clerica- 158
le, inter alia fixit pedes in ultimo ſtatu, non ob-
ſtante, quod allegaretur, quod tunc Patronæ eſſent
in ætate pupillari conſtitutæ, dicendo, quod hujuſ-
modi ætas etiam probata non relevaret, quia ad Or-
dinarii vigilantiam, & ſollicitudinem ſpectat inqui-
rere ſuper qualitate beneficiorum, ut *in deciſ.* 5. *De-
cembris* 1712. §. *nec alius, coram R. P. D. Lancetta.*
In eadem Cauſa formiter, & late examinatus fuit
articulus ſuper qualitate Sacerdotali, vel Clericali
beneficii, & firmata fuit opinio pro qualitate Cle-
ricali, aut Sacerdotali habitu, ex quo dictum fue-
rat = *cum onere celebrandi, ſeu celebrare faciendi
Miſſas* = Data enim hac facultate celebrandi per
alium excludebatur qualitas Sacerdotalis in actu, li-
cet verba fundationis viderentur conſpirare pro qua-
litate Sacerdotali in actu dicendo, ibi = *Hæredes
præſentare habeant aliquem Sacerdotem ſi reperiatur
de linea maſculina Patris, & ſi non reperiatur de li-
nea fœminina Matris ipſius Teſtatoris, & ſi de di-
ctis lineis non reperiatur aliquis Sacerdos, præſentetur
qualiſcunque idoneus Sacerdos* = & tamen judicatum
fuit pro excluſione qualitatis Sacerdotalis in actu,
ut in *dict. Melphicten.* 26. *Junii* 1711. *coram Emi-
nentiſſimo Priolo* 21. *Junii* & 5. *Decembris* 1712. *co-
ram Rev. P. Dom. Lancetta*; Ita etiam in alio con-
ſimili caſu judicatum fuit pro excluſione qualitatis
Sacerdotalis in *Cremonen. beneficii*, in qua ſcripſi,
& obtinui, ubi lex fundationis dicebat = *quod Ju- 159
ſpatronatus, ſeu præſentationis Presbyteri beneficiati
ſpectet, &c. Rectori, &c. tali pacto, quod dict.
Presbyter præſentatus, inſtitutus, & confirmatus,
&c. teneatur, &c. celebrare, ſeu juſto impedimento
ſubſiſtente facere celebrare Miſſam, &c. & ſi dict.
Presbyter Cappellanus, &c. ceſſaret adimplere, &c.
privatus ipſo Jure intelligatur, &c. & eo caſu in-
fraſcripti Patroni, vel major Pars, &c. nominare
poſſit unum alium Sacerdotem, ſeu Presbyterum, &c.
qui quidem Sacerdos teneatur, &c. omnia, & ſingu-
la facere, & adimplere* = & Rota cenſuit Benefi-
cium non eſſe Sacerdotale, quemadmodum legi poſ-
ſunt rationes deductæ *in dict. Cremonen. beneficii in
Deciſionibus* 9. *Martii* 1714. §. *Etenim cum ſeqq. co-
ram R. P. D. Lancetta*, & 4. *Februarii* 1715. §. *ex in-
ſtrumento cumqq. coram R. P. D. Cerro*; Sic etiam

obtioul pro excluſione hujuſmodi qualitatis Sacerdotalis in terminis alterius ſundationis, quæ dicebat = *ma trovandoſi della ſteſſa loro famiglia Sacerdoti, vengano preferiti a qualunque altro* = prout legitur in *Tridentina Cappellania 5. Aprilis* 1715. §. *negotium, coram R.P.D. Cerro*; habuit etiam caſum in quo Teſtator gravaverat hæredes ad erectionem
160 Cappellaniæ laicalis in favorem Domioi Matthæi Franciſci Cianci his verbis = *quando però detto Matthæo Franceſco ſarà arrivato all'età di celebrare il Santo Sacrificio* = quam Cappellaniam Sacra Congregatio Concilii cenſuit eſſe Sacerdotalem habitu, & non actu, ut in *Romana Cappellania, ſeu legati pii* 12. *Maii* 1714. *in reſponſione ad primum, &* 12. *Januarii* 1715. ubi in reſponſione ad tertium, in quo quærebatur an poſſet Ciancius promoveri ad titulum prædictæ Cappellaniæ laicalis, & quatenus negativa an hæres teneretur ſupplere de proprio, reſponſum fuit = *poſſe deſervire pro patrimonio facto ſupplemento per Cianciuм non autem per heredem.* =

Disi ſupra *alleg.* 51. *num.* 12. quod ſtatutum Urbis, quod filii in conditione poſiti cenſeantur vocati appellatione filiorum, comprehendat etiam nepotes
161 quando prædeceſſerunt Patres, juxta doctrinam Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 75. *n.* 4. qui cenſuit non adhærere contrariæ concluſioni firmatæ per Rot. *dec.* 84. *part.* 9. *recent.* verum noviſſime inveni, quod rejecta opinione *Card. de Luc.* contrarium ſuſtinere conatur *bon. mem. Conſtantin. ad ſtatut. Urb.* firmando, quod ſtatutum appellatione filiorum non comprehendat nepotes; Ego vero in ſenſu veritatis reiiciendum eſſe puto aſſumptum *Conſtantini*, qui non reſpondet rationibus deductis apud Card. de Luc. *d. diſc.* 75. *n.* 4. *& ſeqq. & diſc.* 74. *n.* 6. *verſic. tertia.* Etenim ratio fundamentalis eſt, quod ſicut appellatione filiorum veniunt nepotes ad effectum excludendi ſubſtitutum, ſeu faciendi deficere conditione *ſi ſine filiis*, juxta notiſſimum *Text. in leg. Cum Avus, ff. de condit.* & *demonſtrat. & in leg. Cum acutiſſimi, Cod. de fideicom.* ita venire neceſſario debent in ſtatuto diſponente, quod filii in conditione poſiti cenſeantur vocati, cum militet eadem ratio æquitatis, & præſumptæ voluntatis Teſtatoris, cujus rationis identitas attendenda eſt, nec video reſponſionem congruam, quæ dari poſſit huic ſolidiſſimo fundamento, ut præter Card. de Luc. *d. diſc.* 75. *de fideicom.* firmavit etiam Rodulphin. *alleg.* 20. *n.* 6. & comprobat Rot. *deciſ.* 487. *n.* 1. *coram Dunozet. Jun.* præſertim, quia ſtatutum non eſt odioſum, ſed interpretativum illius antiquæ quæſtionis agitatæ per Scribentes in puncto Juris, an filii in conditione poſiti cenſeantur vocati, decidendo quæſtionem pro affirmativa, licet minus communi, ut advertit Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 75. *num.* 5.

Fundator in teſtamento reliquerat Juſpatronatus ſeniori de familia, deinde in Codicillo illud reſervaverat duobus de familia, ibi = *Antonio, e Leo-*
162 *nardo, e loro deſcendenti Maſchi ſin tanto durerà eſſa loro Famiglia* = quæſitum fuit an Codicillus intelligeretur derogare teſtamento circa vocationem ſenioris; Dicebatur enim, quod ſucceſſiva vocatio duorum de familia non tollebat prælationem ſenioris, quia prælatio ſupponit concurſum plurium æqualiter vocatorum; ſed contrarium fuit deciſum, quia nempe cum vocatio duorum facta fuerit propriis, & appellativis nominibus abſque eo, quod inter vocatos ullus cadat diſpar ordo ſucceſſionis, propterea non eſt compatibilis cum prælatione ſenioris, ſed ambo cenſentur vocati æqualiter, & pro virili, ut coram Pamphil. *deciſ.* 706. *nu.* 2. *& coram Otthobon. deciſ.* 26.
163 *n.* 11. ubi quod ſimultanea plurium vocatio excludit unicitatem vocationis majoris natu, & ita obtinui in ſupradicta *Tridentina Cappellania 5. Aprilis* 1715. §. *juxta enim, coram R. P. D. Cerro*, prævio receſſu ab antecedenti *deciſione* 14. *Maii* 1715. §. *Quandoquidem, coram eodem.*

In una *Comen.* in qua ſcripſi in ſenſu veritatis ad denegandam inſtitutionem præſentato per legitimum Patronum opponebatur, quod intra terminum quadrimeſtris non probaretur facta acceptatio præſentationis ab ipſo præſentato; Ego autem cenſui ſatis
conſtare de hujuſmodi acceptatione ex quo intra ter- 164
minum præſentatus mandatum dederat ad acceptandum, & ſic uſque a die mandati dicebatur facta acceptatio juxta firmata *in deciſ.* 244. *num.* 2. *coram Cavaler.* qui enim dat mandatum ad conſentiendum uſque tunc conſenſiſſe dicitur ſicut mandatum ad adeundum dicitur aditio, Pariſ. *de reſignat. lib.* 9. *quæſt.* 15. *num.* 2. Camuncula *deciſ.* 37. *num.* 1. *&* 2. Rot. *deciſ.* 393. *num.* 28. *&* 29. *part.* 9. *recent.*

Dixi ſupra *alleg.* 54. *num.* 46. quod pro utenſilibus, ſeu expenſis Sacriſtiæ ſolvi debent ſcuta ſex annua pro celebratione Miſſæ quotidianiæ, ex Bordon. *de*
legat. cap. 10. *n.* 71. ſed quod ſolvantur ſcuta quatuor 165
pro eadem Miſſa quotidiana inveni poſtea teſtimonium Monacell. *tom.* 4. *formul. for. Eccleſ. in ſupplem. ad tom.* 3. *num.* 18. nota etiam ad ea, quæ ſuperius ſcripſi *in Aquilana beneficii*, quod in præjudicium Datariæ Apoſtolicæ non acquiritur quaſi poſſeſſio, aut ultimus ſtatus abſque ſcientia Papæ, quæ idcir-
co probanda venit per illum, qui ſe fundat in ul- 166
timo ſtatu, & tradunt Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 45. §. 2. *num.* 32. *verſ. quod etiam procedit*, Rot. *coram Buratt. deciſ.* 805. *num.* 8.

In Jurepatronatus hæreditario requiritur qualitas
hæreditaria in actu, quod nempe quis adiverit hæ- 167
reditatem, ejuſque bona, & Jura poſſideat, Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 10. *&* 11. ubi quod requiritur actualis apprehenſio poſſeſſionis, Rot. *in Firmana beneficiorum* 19. *Junii* 1693. §. *finali, coram Manuel, & in Pennen. beneficii ſuper pertinentia* 17. *Martii* 1710. § *hoc inquam, coram R. P. D. Aldrovando*, ad differentiam Juriſpatronatus mixti, ubi ſufficit qualitas habitualis, & in potentia, ut late Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 4. *n.* 1. *& ſeqq.* tamen dari poteſt caſus, quod ſufficiat qualitas in habitu, &
potentia etiam in Jurepatronatus annexo bonis, quan- 168
do is qui præſentavit reperitur clare vocatus ad bona, ſed hæc non poſſidetur ab ipſo, ea quo retineatur indebite occupata per Tertium, ut Me ſcribente dixit Rot. *in Verulana Abbatia* 23. *Apr.* 1706. §. *Minuſque, coram bon. mem. Card. Caprara.*

Quando agitur de legato pio cum onere Miſſarum, relicto certæ Eccleſiæ, ſeu ejus Altari, jus nominandi Cappellanum manualem pro illarum ce-
lebratione ſpectat ad Rectorem Eccleſiæ ad exclu- 169
ſionem hæredis, ut dixi ſupra *alleg.* 33. *n.* 8. & Sacra Congregatio Concilii ſupra *alleg.* 49. *ſub n.* 1. ſecus quando agitur de Cappellania Eccleſiaſtica, vel etiam laici, ſed tamen cum lege deputandi Cappellanum perpetuum; hoc enim Jus nominandi etiam ſine mentione ſpeciali, cenſetur hæredi reſervatum, ut coram Royas *dec.* 94. *n.* 1. *&* 2. *coram Peutinger. deciſ.* 276. *n.* 2. *& in Romana Cappellaniæ ſuper jure nominandi* 7. *Junii* 1717. §. *Jus enim, coram R.P.D. Herrera*, ubi limitat in caſu quo contraria appareat diſponentis voluntas; ſic etiam, ubi Juſpatronatus fuiſſet reſer-
vatum, *cui de Jure*, intelligeretur hæredi univerſali 170
reſervatum, & eſſet hæreditarium, quia Juſpatronatus de Jure ſpectat ad ipſum Fundatorem donec vivit, & poſt ejus obitum ad ipſius hæredem univerſalem ex Auctoritatibus proxime relatis. Si Patronus donaret alteri Jus præſentandi, non cenſetur illud donaſſe privative, ſed cumulative cum ſe ipſo,
& hæredibus ſuis, ut dixi *diſcept. Eccleſ.* 4. *ſub n.* 65. 171
cum pluribus ibi allegatis, quibus addendi ſunt, Marant. *reſponſ.* 6. *n.* 14. *par.* 3. Gratian. *diſcept.* 270. *n.* 15. Corrad. *in prax. beneſic. lib.* 4. *cap.* 5. *n.* 16. Rot. *dec.* 37. *n.* 12. *par.* 7. *rec. & in Cracovien. Parochialis* 9. *Februar.* 1705. §. *quidquid enim, coram bon. mem. Caſſarello* 28. *Junii* 1706. §. *nec obſtare, coram Reverendiſſ. Molines*, quæ limitat in caſu quo talis privativa donatio expreſſa fuiſſet; Ex quibus autem hæc privativa donatio deducatur dixi in *eadem diſcept.* 4. *ſub n.* 66. *verſ. rurſus*, Rot. *coram Benincaſ. dec.* 195. *n.* 15. *&* 16.

Si Patroni præſentare negligant intra quadrimeſtre, Epiſcopus habet jus providendi jure devoluto intra ſemeſtre a die elapſi termini ad præſentandum præfixi, quod ſi Patronis ipſe prorogaſſet termi-

num

num quadrimeſtris; exempli gratis ad duos, vel tres menſes bis elapſis non competeret Epiſcopo Jure de-
172 voluto integrum ſemeſtre, ſed ejus reſiduum computato tempore, quod prorogavit Patronis, & quod dicitur eis conceſſiſſe de ſuo auferendo ſibi, Rot. *deciſ.* 180. *numer.* 4. & 5. *part.* 18. *recent.* ſicut elapſo termino, poteſt Patronus ad præſentandum admittere præjudicando ſibi, & renunciando Juri ſuo, Lambertin. *de Iurepatron. libr.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 27. *num.* 3. & 4. *verſ. dicerem etiam*, ubi quod po-
173 teſt hoc facere tam Epiſcopus, quam Metropolitanus, & Capitulum infra eorum ſemeſtre, quia dant jus eorum, & non alterius, unde ſi Epiſcopus conferret poſt lapſum ſemeſtris ſibi competentis, nullitee conferret ob amiſſam poteſtatem conferendi Jure devoluto, elapſo termino ſemeſtris illi præſtituto per *Concilium Lateranenſe in cap.* 2. *de conceſs. preben.* & maxime devoluto Jure ad Summum Pontificem; ut probat *Text. in cap. Litteras*, & *cap. Dilecto de ſupplen. neglig. Prælat.* Lambertin. *de Iurepatr. lib.* 2. *part.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 27. *num.* 4. *verſ. ſed in hoc advertorem fol. mihi* 716.

Eccleſiæ de Jurepatronatus ſi reſtauratione ſimpli-
174 ci indigeant aut totali reædificatione in caſu, quo collapſæ fuerint quæri ſolet, an reſtauratio, & reædificatio pertineat ad Patronum, vel Beneficiatum: Concil. Trident. *ſeſſ.* 21. *cap.* 7. *de reform.* loquendo de Parochialibus Juriſpatronatur, diſponit, quod refectio, & inſtauratio facienda ſit primo loco *ex fructibus*, & proventibus quibuſcunque ad Eccleſiam quomodolibet *ſpectantibus*, hoc intelligitur de reditibus pro fabrica deſtinatis, vel aliis præter illos, qui percipiuntur ab earum Beneficiatis; Secundo in defectum hujuſmodi redituum, ſeu quando hi ſufficientes non fuerint, obligat ad hanc refectionem, & reſtaurationem = *omnes Patronos, & alios qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt* = & tertio loco Parochianos quacunque exemptione non obſtante.

Dubitari poteſt quomodo intelligatur Concilium in illis verbis = *Omnes, Patronos, & alios, qui fructus ab Eccleſiis provenientes percipiunt* = utrum nempe primo loco teneatur Patronus, & ſecundo Beneficiatus; vel prius iſte, quam ille, & uterque ſimul; Lambertin. *de Iurepatron. libr.* 3. *quæſt.* 7. *articul.* 2. tenuit, quod reparatio, ſeu ſimplex reſtau-
175 ratio Eccleſiæ pertineat ad Beneficiatum, non autem ad Patronum motus ex falſa ratione, quod iſte non percipit emolumentum ab Eccleſiis diſcurrendo de alimentis in caſu inopiæ, quod inquit non eſſe commodum conſiderabile, & addit Patronum in Dotatione ad omnia providiſſe, excipit tamen caſum totalis reædificationis, quam credit ſpectare ad Patronum, ſi amittere, non vult Juſpatronatus, ut *num.* 5. & *ſeqq.* & *num.* 7. *in fine*, & *art.* 5. *num.* e.

Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 64. *num.* 16. firmat, quod ubi Patronus non dedit dotem ſufficientem pro victu Sacerdotis pro luminariis fabrica, & aliis neceſſariis, ipſe tenetur ad iſta, quia fundans Eccleſiam tenetur prædicta præſtare.

Antonell. *de jurib. & oner. Cleric. part.* 6. *lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 3. inquit quod Parochiales ſunt reparandæ ex reditibus pro fabrica deſtinatis, & ſi tales fructus non ſufficiant, tunc a Patronis reparari debeant, alioquin ad Parochos, & alios, qui in dictis Eccleſiis beneficia poſſident hoc onus ſpectat pro rata redituum, deductis ſibi neceſſariis ad vitam, & *num.* 7. dicit quod ubi Patronus non dedit dotem ſufficientem pro victu Sacerdotis, pro fabri-
176 ca, & aliis neceſſariis poteſt idem Patronus ad prædicta ab Epiſcopo compelli ſub pœna privationis Juriſpatronatur, ſecus ſi Patronus a principio dedeeit dotem ſufficientem.

Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.* 5. *cap.* 6. *num.* 19. *cum plurib. ſeqq.* poſt plura concludit, quod licet ante omnes pertineat ad Patronos conſtructio, ſeu reparatio Eccleſiæ; attamen mediam ſententiam ample-
177 ctendo arbitratur Patronos ſimul cum Beneficiatis, & aliis participibus redituum Eccleſiæ ad contributionem devenire debere ſeſe fundando in diſpoſitione S. Concilii ubi ſupra ibi = *omnes Patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt*, = ex quo ipſe credit apertiſſime demonſtrari Patronos ſimul cum aliis Clericis, ſeu Beneficiatis fructus Eccleſiæ percipientibus contribuere debere ad refectionem, ſeu conſtructionem Eccleſiæ, ut legere eſt apud eundem Auctorem *ubi ſupra num.* 23.

Sperell. *deciſ.* 67. figurat quinque caſus, in quarto dicit quod ſi Beneficium eſt pingue, tenetur Beneficiatus deductis neceſſariis ad congruam ſuſten-
tationem, & in quinto inquit data tenenuitate Be- 178
neficii teneri in ſubſidium Parochianos, in uno tamen diſcrepare Concilium a Jure communi, quia nempe ſecundum illud compellendi ſunt Patroni, quamvis de Jure communi ſecus ſit, probando, quod Patroni percipiant fructum ab Eccleſia, quia præſentatio eſt fructus Juriſpatronatus ex quo etiam videmus, quod ubi dos Cappellæ periit, teneatur Patronus ad iterum dotandum, in quo data ejus negligentia poteſt Juſpatronatus alteri dotanti adjudicari; hinc etiam habemus, quod Altaria inornata, & indotata poſſunt concedi aliis Patronis, qui eis provideant ſi proprii poſt tertiam monitionem cum aliquo termino adeo coarctato ab Ordinario faciendam id præſentare negligant, vel recuſent, ut reſolvit S. Congreg. apud Nicol. *in Floſcul. in Verbo Altare num.* 10. hanc rationem, quod Patroni percipiant fructum ab Eccleſia deducunt etiam Bellett. *diſquiſ. Cleric. part.* 1. *tit. de Cleric. debitor.* §. 14. *num.* 20. Barboſ. *ad Concil. d. ſeſſ.* 21. *cap.* 7. *num.* 8. quia nempe habent præſentationem, honorantias primi loci in proceſſionibus, in ſeſſionibus, & alimenta in caſu inopiæ.

Idem Sperell. *deciſ.* 68. *num.* 11. agendo de articulo ornamentorum Eccleſiæ, aliorunque neceſſa-
riorum, dicit, quod aut Patronus ab initio dedit 179
dotem ſufficientem, & tunc nullatenus eſt inquietandus, ſed tenetur Rector: aut dedit dotem parvam, & inſufficientem, & tunc Patronus tenetur, & poteſt illi fieri præceptum ſub pœna privationis Juriſpatronatus, ut ipſe practicaſſe ait in contingentia facti, & Me ſcribente firmavit Rot. *in Placentina prætenſa Collegialitatis* 20. *Junii* 1695. §. *Clareſcit*, *coram Emin. Scotto.*

Ego in hoc articulo diſtinguendum puto inter reſtaurationem Eccleſiæ, aut ejus totalem reædificationem; primo caſu ſi Patronus dedit dotem pinguem, & ſic ſufficientem pro reſtauratione, & tenetur Beneficiatus; aut inſufficientem, & tenetur
Patronus, quia percipit fructus ab Eccleſia ex præ- 180
dictis juxta ea, quæ ſcripſi ſupra *Alleg.* 44. *num.* 24. *verſ. quod adeo verum eſt*, & *ante num.* 39. Rot. *in Salernitana alimentorum, coram Eminentiſſ. Scotto*, ibidem impreſſam *num.* 61. & 62. & *ſub num.* 83. & *in Compoſtellana Parochialis* 16. *Novembris* 1716. §. *Quinto*, *coram R. P. D. Falconerio Illuſtriſſ. Guber. Urbis*; aut agitur de totali reædificatione, & hæc ſpectat ad Patronum niſi adeſſent reditus ſufficientes deſtinati pro fabrica; alias ei præfixo termino ad reædificandum, eo elapſo poſſet admitti alter ad reædificandum, ut acquirat Juſpatronatus ex hac cauſa, nec juvaret Patrono dicere quam ipſe dedit Beneficiato dotem pinguem; hæc enim non dicitur data pro totali reædificatione Eccleſiæ, ſed pro ſuſtentatione Beneficiati cum oneribus ſpiritualibus, necnon temporalibus, quæ tamen reſpiciunt conſervationem rei, ut ſunt reparationes, non autem quæ reſpiciunt novæ Eccleſiæ conſtructionem ex iis, quæ habentur apud *Text. in leg.* 1. §. *Inde quæritur ff. de nov. oper. nunciat.* Gratian. *diſcept.* 84. *numer.* 16. Pignatell. *conſult.* 39. *numer.* 1. *tom.* 10. Rot. *in Caven. Molandinorum* 20. *Martii* 1711. §. *Quam etiam*, *coram R. P. D. Criſpo*, & in ſpecie firmavit Lambertin. *locis ſuperius allegatis*, ſcilicet *libr.* e. *part.* 1. *quæſt.* 6. *art.* 3. *num.* 14. *fol. mihi* 130. & *lib.* 3. *quæſt.* 7. *art.* 2. *num.* 5. & *ſeqq.* Collapſa enim Eccleſia perit una ex cauſis productivis Juſpatronatus, & hoc amittitur per Patronum, qui ex illa

cauſa

cauſa requiſivit Juſpatronatus, Lambertin. *libr.* 3. *quæſt.* 7. *articul.* 1. *num.* 1. *& articul.* 5. *num.* 1. *& articul.* 2. *num* 5. *in fine*, & ſicut quando dos Eccleſiæ periit tenetur Patronus ad iterum dotandum, alias ob ejus negligentiam Juſpatronatus adjudicatur alteri Dotanti, ut ex Lambertin. *lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 6. *art.* 4. *num.* 5. *&* 6. Lotter. *de re benefic. lib.* . . 2. *quæſt.* 31. *num.* 19. Sperell. *dict. deciſ.* 67. *num.* 12. Ita quando periit Eccleſiæ fabrica, tenetur ad reædificandum, Lambertin. *lib.* 3. *quæſt.* 7. *artic.* 5. *num.* 1. Hæc omnia intellige ſi Eccleſia collapſa fuerit caſu, vel citra culpam Beneficiati.

Competit alicui Jus præſentandi de conſenſu alterius, extinguitur familia habentis Jus præſentandi, & ultimus decedit ſine hærede ex teſtamento,
181 vel ab inteſtato; Utrum Jus conferendi libere, & ſine conſenſu alterius devolvatur ad Ordinarium?

Affirmative reſolvit Ciarlin. *contr.* 144. ex quo habens Jus conſentiendi non eſt Compatronus. Verum tamen concludit, quod collatio facienda ſit ab Epiſcopo de conſenſu illius, qui antea habebat Jus conſentiendi præſentationi; quodque iſte conſenſus non poſſit denegari abſque juſta cauſa, alias Ordinarius poſſet illum ſupplere.

Admitto opinionem Ciarlini, circa quod Jus conferendi devolvitur ad Ordinarium, ſed eam cenſeo inſubſiſtentem, circa quod collatio Ordinarii ſit facienda de conſenſu alterius, eo quia iſte habebat Jus conſentiendi præſentationi, & ſic tale Jus tanquam cohærens Juri præſentandi duravit quantum ipſum Jus præſentandi; quoties autem Juſpatronatus, & præſentandi remanſit extinctum, ceſſat etiam conſenſus ei acceſſorius. Nam habens conſentire præſentationi non habet conſentire collationi.

Non obſtat fundamentum Ciarlini, ſupponentis quod collatio Epiſcopi ſuccedat loco ipſius præſentationis Jure devolutionis: Unde intrat regula ſubrogationis, quæ fit cum eiſdem modificationibus, qualitatibus, & modis; Eſt enim æquivocum in principiis, dum per extinctionem Patronorum Jus-
182 patronatus non devolvitur ad Epiſcopum, ſed omnino extinguitur, & Eccleſia fit libera ipſo Jure; Ergo male putavit Ciarlin. collationem Epiſcopi eſſe ſubrogatam in locum præſentationis, quæ tanquam extincta non eſt amplius conſiderabilis; immo nec eſt compatibilis cum ipſa libertate Eccleſiæ; nam ſi collatio Epiſcopi fit libera, ergo non ſuccedit in locum præſentationis, quæ eſt ſervitus contraria libertati, neque libertas ſubrogatur in locum ſervitutis, ſed una qualitas alteram extinguit, ſeu ceſſare facit; itaut qualitas hæc jam extincta, & non conveniens Eccleſiæ liberæ non poſſit tranſire per ſubrogationem. Regulæ autem adductæ per Ciarlin. procedunt in devolutione Juris conferendi per lapſum termini ad præſentandum, ubi non conſideratur Juſpatronatus extinctum, aut Eccleſia libera, ſed tantum devolvitur jus conferendi pro ea vice, firmo remanente Jurepatronatus, & præſentandi in vacationibus futuris, & hæc pro meo judicio eſt veritas.

Quod autem conſenſus Rectoris Eccleſiæ in Ciarlini fuerit requiſitus ne haberet Beneficiatum in ſua Eccleſia ſibi inimicum, vel male affectum eſt divinatoria, quia Beneficiatus non eſt Coadjutor Rectoris, ſed eſt Beneficiatus de per ſe in ſuo Altari, & Cappella de Jurepatronatus, nihil commune habens cum Rectore; Eccleſia autem eſt ſub Epiſcopi poteſtate, & ipſe Epiſcopus eſt Dominus Eccleſiarum
183 ſuæ Diœceſis: & ſic ille conſenſus cenſetur volitus per Fundatorem, ut Rector tanquam Eccleſiaſticus, & habens maturum conſilium bene dirigere poſſet in electione Perſonæ Præſentandæ Patronos laicos: & quidem etiamſi vera foret ratio Ciarlini, nihil applicaretur ad Epiſcopum ex defectu mentis Fundatoris, qui non cenſetur legem datam Patrono, voluiſſe dare Superiori, cujus reſpectu militat nedum ratio proviſionis prudenter faciendæ, ſed etiam altera ratio non dependendi ex conſenſu inferioris quoad Eccleſias ſuæ poteſtati ſubjectas; ultra motivum ſemper urgens, quod alias collatio non eſſet libera, nec Juſpatronatus conſideraretur in totum extinctum ex prædictis.

Immo eſſet ſupponere contrarietatem, dum aut
Eccleſia ſit libera, & collatio non debet expectare 184
conſenſum alterius, aut iſte expectandus, & Eccleſia non eſſet libera, Gonzal. *ad Regul.* 8. *gloſſ.* 43. *numer.* 1. item ſequeretur, quod Juſpatronatus eſſet in parte extinctum, & in parte non, cum ille conſenſus annexus præſentationi ſit para Juriſpatronatus, ſeu forma efficiens, vel perficiens ipſam præſentationem reſultans ex lege fundationis; Item ille conſenſus dicitur requiſitus ad melius providendum beneficium de Perſona magis idonea, quia ſanior eſt reſolutio, quæ multorum conſilio expletur *Canon. extra conſcientiam deſtruct.* 64. *& capit. prudentiam de offic. delegat* quod ſane applicatur ad Patronum laicum, qui indiget inſtructione alterius, non autem ad Epiſcopum, cujus judicium præva-
let omnibus aliis circa rectam beneficiorum provi- 185
ſionem, & demum falſum ut detur aſſumptum Ciarlini, quod conſenſus alterius non poſſit denegari abſque juſta cauſa; cum enim conſenſus non ſo-
lum ſit requirendus, & expectandus, ſed etiam ſe- 187
quendus, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 47. *num.* 8. Rot. *in Giennen. Adjunctorum* 15. *Junii* 1703. §. *neque diverſum, coram Reverendiſſimo Molines*, inde fit conſentire habentem dici comparticipem præſentationis *ut ſupra numer.* 82. nec teneri ad allegandam cauſam, quare non conſentiat, & ſic il-
le diſſentiendo inutilem reddit præſentationem Pa- 186
troni obligati ad procedendum cum conſenſu alterius.

Adjungo caſum in *Lauretana Juriſpatronatus*, in qua pro veritate ſcripſi, ut infra; Sanct. mem. Sixtus V. Oppidum Lauretanum in Picena Provincia ſitum in Civitatem ſublimavit, nec non Eccleſiam Collegiatam S. Mariæ ad apicem Collegialitatis erexit, inter alias Dignitates conſtituendo Archipreſbyteratum ſecundam Dignitatem, ſuper quo reſervavit Juſpatronatus in favorem ſuæ familiæ de Perettis de Monte Alto his verbis = *Ac inſuper motu proprio non ad alicujus deſuper nobis Oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate Familia noſtra de Perettis de Monte Alto Juſpatronatus, & præſentandi Perſonam idoneam ad Archipreſbyteratum prædictum, quoties illum per obitum, aut reſignationem, vel alias quovis modo, etiam apud Sedem prædictam vacare contingerit Epiſcopo Lauretano pro tempore exiſtenti, per eum ad præſentationem hujuſmodi inſtituendum auctoritate, & tenore prædictis pariter perpetuo reſervamus, concedimus, & aſſignamus* = ut ex Conſtitutione ejuſdem Pontificis Bullar. *nov. tom.* 2. *Conſtit.* 24. §. 6.

Cum autem ultima Fœmina Agnata familiæ Perettæ de Monte Alto fuerit clar. mem. Principiſſa Maria Felix Mater Illuſtriſs. & Excellentiſs. Dom. Principis Julii, Sabelli oritur quæſtio, an iſte comprehendatur in reſervatione Juriſpatronatus facta pro Familia de Perettis de Monte Alto.

Hæc quæſtio eſſet ſuperflua, quoties ageretur de Jurepatronatus ex cauſa fundationis, & dotationis; hoc enim caſu etiamſi illud fuiſſet reſervatum pro Familia Agnatitia de Perettis, tamen in D. Principiſſa Maria Felice evaſiſſet hæreditarium, & Dom. Princeps in eo ſuccedere poſſet uti hæres illius, juxta *conſil.* 81. Ancharani communiter receptum per Doctores & S. Rotam, ut in *deciſion.* 220. *numer.* 14. *part.* 11. *recent. & in Taurinen. Juriſpatronatus ſuper bono Jure* 22. *Aprilis* 1695. §. *& nihilominus in fine, coram Rev. P. Dom. Caprara, & in Bononien. Juris honorifici* 4. *Februarii* 1697. §. *Vel in omnem caſum, coram bon. mem. Urſino. & in Comen. Cappellaniæ* 18. *Aprilis* 1701. §. *Quo circa, coram R.P.D. Tremoille.*

Verum quia agitur de Jurepatronatus ex privilegio Apoſtolico, ut legitur in præallegata *Conſtitut.* 24. Sixti V. quo caſu privilegium non extenditur de perſona ad perſonam, neque in ultimo vocato

ſit

ſit hæreditarium, juxta d. Conſilium Ancharani,
189 quod locum non habet in Jurepatronatus ex mero privilegio, ut *late firmat* Ciarlin. *controv.* 159. *num.* 13. *& ſeqq. lib.* 2. quem ego ſecutus ſum *diſcept. Eccleſ.* 33. *num.* 9. *part.* 1.

Propterea neceſſarium eſt inquirere, an virtute verborum, quæ leguntur in reſervatione hujus Juriſpatronatus D. Princeps dicatur compreheuſus, in quo articulo affirmative pro ejus comprehenſione videtur reſpondendum.

Cum enim Sixtus V. reſervaverit Jus præſentandi ad Archipresbyteratum in favorem ſuæ familiæ de Perettis, ibi = *Familia noſtra de Perettis de Monte Alto* = utique appellatione familiæ veniunt omnes tam Agnati, quam Cognati, & ſic incluſus remanet D. Princeps uti Cognatus deſcendens
190 ex ſanguine de Perettis per medium fœminatum D. Mariæ Felicis ejus Matris, juxta *Text. in l. finali Cod. de verbor ſignific.* Carol. Anton. de Luca *de linea legal. art.* 23. *num.* 7. *& ad* Gratian. *diſcept.* 218. *num.* 17. *verſ. quamvis* Peregrin. *de fideicom. art.* 22. *num.* 26. Cyriac. *controv.* 365. *num.* 39. Ciarlin. *controv.* 222. *num.* 3. *cum ſeqq.* Tondut. *reſol. civil.* 138. *num.* 11. *Torre de primogen. Ital. tom.* 1. *cap.* 38. *num.* 234. Rot. *Lucen poſt ipſum deciſion.* 36. *numer.* 13. Rot. *coram Seraphin. deciſion.* 1438. *numer.* 5. *&* 6.

Eo fortius, cum agatur de materia indifferenti, qualis eſt illa Juriſpatronatus in cujus terminis verbum *Familia* accipitur in ſenſu naturali, ac magis lato, itaut includat indiſtincte tam Agnatos, quam
191 Cognatos, ut in puncto Juriſpatronatus reſervati pro familia, Rot. *deciſ.* 101. *num.* 13. *part.* 6. *rec.* Card. de Luc. *de praemin. diſc.* 13. *num.* 7. *verſ. ideoque, & num.* 10. 11. *&* 12. & noviſſime Rot. *in Auximana Juriſpatronatus* 9. *Martii* 1703. §. *Non obſtante, coram Rever. P. Dom. Muto*; ibi = *Quoad verbum familia quoties agitur de materia indifferenti, qualis eſt illa Juriſpatronatus, &c. illud accipitur in ſenſu materiali, naturali, ac magis lato, juxta quem omnes Deſcendentes tam maſculos ex maſculis, quam maſculos, ex fœminis, & indiſtincte Agnatos, & Cognatos comprehendit.* =

Et in terminis Conſtitutionis 58. ejuſdem Sixti V. in qua ipſe Cappellam ad Præſepe Juriſpatronatus ſuæ familiæ erexit in Baſilica Liberiana, & deputavit ejus Protectorem Cardinalem Alexandrum de Monte Alto, eoque defuncto = *Antiquiorem Cardinalem ex noſtra Familia* = quod ſub hoc verbo = *Familia* = comprehenderetur clar. mem. Cardinalis Paulus de Sabellis frater Excellentiſſimi D. Principis Julii, & conjunctus per cognationem uti filius prædictæ Mariæ Felicis, firmavit Card. de Luca *de prabem. d. diſc.* 13. *num.* 4. *& ſeqq.*

His tamen non obſtantibus pro contraria opinione fortiores rationes urgere videntur; licet enim de Jure communi appellatione familiæ veniant omnes propinqui ſive Agnati, ſive Cognati, de Jure noviſſimo in *leg. finali Cod. de verb. ſignific.* atta-
192 men ex recepto uſu Italiæ ſub nomine familiæ demonſtrati videntur ſolummodo Agnati idem Cognomen habentes, itaut tale vocabulum accipi ſoleat in ſenſu reſtricto ad agnationem, ut recedendo ab iis, quæ dixit in *diſc.* 13. *de praemin.* plene firmavit Card. de Luca *de jurepatron. diſc.* 25. *num.* 3. *& diſc.* 26. *num.* 6. ubi quod ſicut ex communi uſu Italiæ in materia fideicommiſſi verbum *Familia* accipitur pro agnatione; ita etiam, ac forte magis in Jurepatronatus, in quo urget ratio conſervandæ agnationis, & familiæ decorem, ac nobilitatem, & ſolum in concurſu extraneorum ſuſtinet ſub verbo familiæ comprehendi etiam deſcendentes per cognationem, ut *dict. diſc.* 26. *num.* 3. quodque in Jurepatronatus familiari non veniant Cognati, reperit idem Card. de Luc. *de jurepatron. diſc.* 60. *num.* 30.

Facilius, & ſine ulla difficultate, quando ultra
193 nomen familiæ concurrit illud adjectum cognominis *de Perettis de Monte Alto*; hoc enim caſu ſolos Agnatos comprehendi excluſive ad Cognatos, firmat idem Card. de Luc. *de jurepatron. d. diſc.* 26. *num.* 8. *verſ. ſecundo*, ubi in fine ſubjungit, quod ſtante hujuſmodi adjecto, nulla cadere videtur difficultas, ut ſoli Agnati comprehendantur, Carol. Ant. de Luc. ad Gratian. *diſcept.* 238. *num.* 17. *verſ. certius, & in Bononen Fideicommiſſi de Mazzolis* 22. *Junii* 1699. §. *Non etiam, coram R. P. D. Anſaldo, & in Auximana Juriſpatr.* 9. *Martii* 1703. §. *quo vero, verſ. tamen hoc procedit. & verſ. vel quando vocata eſt familia, coram R. P. D. Muto.*

Et in terminis terminantibus agendo de conſtitutionibus editis pro Collegio S. Bonaventuræ per Cardinalem Alexandrum de Monte Alto, & per Sixtum V. confirmatis cum iſtis præciſis verbis, quæ leguntur in caſu noſtro, ibi = *de noſtra familia de Perettis* = quod ſub eis non comprehendantur, niſi Agnati familiæ de Perettis, tenet Cardin. de Luc. *de prabemin. d. diſc.* 13. *n.* 23. *verſ. difficultatem.*

Clarius hoc ipſum ſuadetur, quia in reſervatione Juriſpatronatus ad Cappellam ad Præſepe in Baſilica Liberiana, quæ erat propriæ fundationis, Sixtus V. diverſimode locutus eſt, & explicite vocando clar. mem. Principem Michaelem, ejuſque ma- 194
ſculos deſcendentes de primogenito in primogenitum, eiſque deficientibus filiam ejuſdem Michaelis, vel ea non extante ejus deſcendentes maſculos, & ſic Cognatos, ut in *Conſtitutione* 58. *ejuſdem Pontificis*; Unde ſicut ubi voluit Cognatos expreſſit, ita in alio Jurepatronatus, ubi noluit eos non ſpecificavit, & conſulto non ſpecificaſſe cenſetur, ut in puncto arguendo a diſcretiva Card. de Luca *de praemin. diſc.* 13. *ſub num.* 23. *verſ. non tamen*, & quidem cum ſumma ratione, quia Juſpatronatus ad d. Cappellam competebat ratione fundationis, & ſic ample illud reſervavit, illud autem ad Archipresbyteratum, de quo agitur uti ex mero privilegio conceſſum, & ſic odioſum, & Juris Ordinarii læſivum conſulto ab eo reſtrictum fuit ad familiam agnatitiam de Perettis.

Hæc omnia pro una, & altera parte diſcuſſa magnam involvunt dubietatem, & periculum judicii in reſolvendo, cæterum introſpiciendo viſcera quæſtionis pro comprehenſione Eminentiſs. D. Principis probabilius in ſenſu veritatis cenſeo de Jure reſpondendum, quippe licet agatur de Jurepatronatus ex privilegio, ubi conſideratur præjudicium Ordinarii Collatoris, & urget regula, pro ſtricta interpretatione, ut quando minus fieri poteſt Eccleſiæ libertati, derogatum cenſeatur, & citius jugum ſervitutis patronalis excutiatur, nihilominus ſcrutando mentem Summi Pontificis, manifeſte aſſequimur ipſum voluiſſe, ut Juſpatronatus ſpectaret ad omnes de ſanguine ſuo cognatitio, quo caſu ceſſat omnis regula in contrarium, cum Papæ voluntas totum faciat, qui habet in his beneficialibus ſupremas habenas
Capit. propoſuit de conceſſ. preben. Can. Cuncta per 195
Mundum 9. *quaſt.* 3. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quaſt.* 22. *num.* 13. Surd. *conſ.* 386. *num* 21. Pariſ. *conſ.* 5. *num.* 70. *lib.* 4. Rot. *deciſ.* 207. *num.* 2. *&* 6. *part.* 4. *diverſor.*

Dico igitur Excellentiſſimum D. Principem Julium eſſe incluſum in verbis privilegii, quod cum reſervet Juſpatronatus in favorem *familiæ*, regula eſt, ut ſub tali vocabulo vocati dicantur omnes
Propinqui, & de Sanguine, ut eſt *Text.* expreſſus in 196
d. l. fin. Cod. de verb. ſignific. = *familiæ nomen talem habere vigorem Parentes, & liberos omneſque propinquos, &c. ſignificari* = & inferius ibi = *ſi quis per ſuum elogium per fideicommiſſum familiæ ſuæ reliquerit nulla ſpeciali adjectione ſuper quibuſdam certis Perſonis facta, non ſolum propinquos, ſed etiam his deficientibus Generum, & Nurum* cum ſupra allegatis §. *cum enim.*

Neque huic regulæ ſuper qua D. Princeps habet intentionem plene fundatam obſtat communis uſus Italiæ juxta quem ſub nomine familiæ ſignificantur ſoli Agnati, & ſine difficultate quando concurrit adjectum illud Cognominis *de Perettis*, quoniam utraque circumſtantia adverſari non poteſt in caſu iſto, ubi Excellentiſſimus D. Princeps non ſolum

lum

Digitized by Google

lum eſt Filius Mariæ Felicis de Perettis, ſed eſt etiam de Agnatione de Perettis artificialiter, dum Cardinalis Franciſcus de Monte Alto ordinavit Fideicommiſſum favore Proximioris Maſculi Primogeniti ſibi in gradu Conſanguinitaria conjuncti cum onere aſſumendi cognomen de Perettis, quod verificatum fuit in clar. mem. Cardinali Paulo Sabello, ut obſervat Card. de Luc. *de praemin. diſc.* 13. *nu.* 2. *verſ. obiit.* & omne verificatur in D. Principe Julio ejus fratre poſſeſſore univerſæ Primogenituræ prædicti Cardinalis Franciſci de Monte Alto, qui
197 proinde uti Cognatus, & habens agnationem artificialem familiæ de Perettis habetur, ac ſi eſſet de eadem Agnatione per naturam, & veritatem, juxta Theoricam Bartol. *in l. Tutelas num.* 4. *ff. de cap. diminut.* Gratian. *diſcept.* 930. *numer.* 4. & 14. Rot. *decif.* 697. *num.* 5 *part.* 1. & *decif.* 314. *num.* 5. *part.* 4. *recent.* & *in puncto* Cardin. de Luc. *de praemin. diſc.* 13. *num.* 25.

Minuſque reſiſtit, quod Papa reſervando Juſpatronatus *Familia noſtra de Perettis de Monte Alto* cenſeatur intellexiſſe de agnatione vera, & naturali, quia cum iſta agnatio vera, & naturalis familiæ de Perettis non eſſet in rerum natura, ſed expiraret in ipſo Summo Pontifice Sixto V. qui proinde ſolummodo ordinavit agnationem artificialem in Card. Alexandro de Monte Alto, & Principe Michaele ex Sorore Cammilla Pronepotibus, & deſcendentibus ex vera agnatione per duplex medium fœminarum D. Cammillæ, & Mariæ nuptæ in domo de Damaſcenis, ut notat Card. de Luc. *de praemin. d. diſc.* 13. *num.* 22.

Utique quando idem Pontifex expreſſit *familiam ſuam de Perettis de Monte Alto*, intellexit de ſola agnatione artificiali ab ipſo demandata, unde quemadmodum non potuit intelligere niſi de agnatione artificiali, ita nulla ratio diverſitatis excogitari poteſt, quare appellatione *Familia de Perettis* potius venire debeat agnatio artificialis ab ipſo Pontifice ordinata, quam eadem artificialis renovata per Cardin. Franciſcum de Monte Alto ultimum Agnatum artificialem; nam ſi Papa conſideravit ſolummodo ſanguinem ſuum cognatitium cum
198 artificiali agnatione, eadem ratio procedit tam in primis, quam in ulterioribus cognatis, quando omnes retinent agnationem artificialem, ut in terminis punctualiſſimis Cardinal. de Luca *de praeminent. diſcur.* 13. *numer.* 32. ubi quod ſi Summus Pontifex Sixtus V. artificialem agnationem voluit in prædictis Cardinal. Alexandro, & Principe Michaele Pronepotibus licet Cognatis per duplex medium fœmininum, & ab ejus agnatione naturali omnino extraneis, & remotis: multo magis eadem mens aſſiſtit pro Cardinal. Paulo Sabello cognato immediate progenito ex Maria Felice fœmina agnata.

Et in ſpecie Juriſpatronatus deciſum fuit per Rotam *in Lucana Juriſpatronatus* 13. *Junii* 1701. §. *huic diſpoſitioni*, & 21. *Martii* 1703. §. *Potiſſime*, *coram Reverend. P. Dom. Muto*, ubi quod ſicut ab initio Fundator dilexit Arrogatos in familiam, ita etiam in progreſſu, & allegat doctrinam Cardin. de Luc. *de praemin. diſcur.* 13. *num.* 32. proinde adductam, & in Romana, *Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1705. §. *rejecta*, *coram Reverendiſſimo Molines*, & 1. *Junii* 1708. §. & *hinc eſt*, *coram Reverend. P. Dom. Aldrovando*.

Aſſiſtunt pro hujuſmodi vocatione etiam conjecturæ; quarum prima eſt, quod Sixtus V. ſuam agnationem artificialem dum vivebat reſtrictam habebat ad Cardinal. Alexandrum, & Principem Michaelem, de Cardinali non poterat conſiderare deſcendentiam, de Principe Michaele non recognovit niſi unicum Maſculum Franciſcum Perettum (poſtea a Pontifice Urbano VIII. Cardinalem creatum) aliæ vero erant fœminæ, unde non eſt veriſimile, quod appellatione ſuæ familiæ de Perettis voluerit intelligere de illa artificiali ordinata duntaxat a ſe ipſo, reſtricta ad unicum maſculum, qui poſtea fuit Cardinalis, ſed de artificiali exemplo ipſius renovandæ in aliis de ſanguine pariter Cognatis ſuis, Card. de Luc. *de Praemin. d. diſc.* 13. *num.* 22. & 32.

Secunda, quia Summus Pontifex prædilexit ſuum Cognomen de Perettis, & ſuis Cognatis applicavit, & præſumitur durationem peroptaſſe ad memoriam agnationis, & conſervationem propriæ familiæ, unde in quibuſcunque Cognatis tale cognomen præſeferentibus verificatur familia de Perettis, & Summi Pontificis deſiderium, etiamſi agatur de ſucceſſione in Jurepatronatus, quando hoc pertinet ad Nobiles, & Illuſtres Perſonas ex, Rot. *decif.* 126. 199
num. 7. *part.* 1. *recent.* Barboſ. *vot. decif.* 98. *num.* 60. Cardin. de Luc. *de jurepatron. diſc.* 25. *num.* 4. & melius *diſc.* 34. *num.* 14. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *qu.* 11. *num.* 150.

Tertia, quia in alio Jurepatronatus reſervatio in Cappella ad Præſepe in Baſilica Liberiana expreſſe dilexit, & vocavit omnes de ſanguine; unde licet per argumentum a diſcretiva dici poſſit, quod ubi expreſſe non dixit conſulto noluit, ut ſuperius in objecto dictum eſt, tamen id procedit in claris, ubi nempe clarum eſſet, quod appellatione, *Familia de Perettis*, Summus Pontifex noluerit includere alios ulteriores Cognatos idem cognomen habentes, ſed quando adeſt diſpoſitio Juris in *leg. finali Cod. de verb. ſignific.* appellatione familiæ omnes propinquos includentis, & concurrit mens ipſius Summi Pontificis circa agnationem artificialem; tali caſu non intrat diſcretiva, ſed declarativa, itaut *Conſtitutio* 58. ſucceſſive facta ſuper Jurepatronatus Cappellæ prædictæ comprehenſiva omnium Cognatorum, veniat declarative ad familiam vocatam in antecedenti *Conſtit.* 24. ad Juſpatronatus reſervatum ſuper hoc Archipresbyteratu, ut in ſpecie, quod diſcretiva habeat locum ubi utraque 200
diſpoſitio eſt clara, ſecus ubi una eſt dubia, nam tunc una diſpoſitio alteram declarat Rot. *decif.* 284. *num.* 27. *part.* 17. *tom.* 1. & *decif.* 478. *num.* 11. & 12. *part.* 18. *tom.* 2. *rec.*

Et intrat declaratio etiam de fundatione unius Beneficii ad fundationem alterius, quando agitur de eodem Fundatore, ut in puncto, Rot. *in Florentina Juriſpatronatus de Riccaſolis* 10. *Martii* 1603. 201
coram Cardinal. Lancelloto, *apud* Vivian. *de jurepatronat. libr.* 4. *capitul.* 1. *poſt num.* 71. *verſo immo fuit producta*, & *decif.* 671. *numer.* 2. & 3. *part.* 18. *tom.* 2. *recent.*

Quarta cum D. Princeps ſit cognatus, & de ſanguine San. Mem. Sixti V. non ſecus, ac Pronepotes illius, qui erant naturaliter de familia Damaſcena, & Papa voluerit proſpicere propriæ familiæ 202
de Perettis; Privilegium Juriſpatronatus debet ampliſſime interpretari in favorem ſanguinis ejuſdem Summi Pontificis concedentis, *capit. Quia circa de privil.* & *l. fin. ff. de Conſtit. Princip.* & *cap. Olim de verb. ſignific.* Fagnan. *in cap. Quod nonnullis num.* 18. *de privileg.*

Etiam in præjudicium Eccleſiæ, & Ordinarii Collatoris, dum Papa in eadem *Conſtit.* 24. derogavit regulæ *de jure quæſito non tollendo*, ex quo edocemur ipſum voluiſſe large concedere Jus præſentan- 203
di non obſtante præjudicio Ordinarii Collatoris, optime Fagnan. *in cap. Olim num.* 23. *de verb. ſignific.* *Decius conſ.* 13. *num.* 6. Gratian. *diſcept. forenſ. capit.* 845. *num.* 25. *Jov. de ſolemn. in contract. min. gloſſ.* 8. §. 6. *num.* 49. Rot. *decif.* 11. *num.* 26. *part.* 6. *decif.* 358. *num.* 6. *part.* 11. & *decif.* 247. *num.* 5. *part.* 16. *recent.*

Quinta demum, quia Summus Pontifex ſi fuiſſet interrogatus ita in hoc caſu reſpondiſſet propter affectionem ad Sanguinem ſuum, cujus honori, & prærogativæ proſpexit, eique liberaliter 204
indulgere ſtuduit, cum omne privilegium recipiat interpretationem, juxta animum, & intentionem Concedentis, ut docet *Text. in capit. Olim de verb. ſignific.* ibi = *Noſtrum aperiendum duximus intellectum* = ubi *Innocent. in verbo intellectum*, Fagnan. *numer.* 32. Felin. *in capitul. Cauſam, quæ de reſcript. circa finem*, *verſicul. prædicta*, *declara*

ra Rot. *deciſion.* 49. *numer.* 11. *part.* 15. *recentior.*

Ex quibus concludo conſtare de comprehenſione Excellentiſſimi D. Principis, cæterum hæc omnia clariora evadunt attenta obſervantia, & ultimo ſtatu, dum clar. mem. Cardinal. Paulus de Sabellis frater Dom. Principis 16. Aprilis anni 1664. conſenſit tanquam Patronus Coadjutoriæ in favorem moderni Archipresbyteri Varnaselli, quæ Coadjutoria fuit conceſſa per San. Mem. Alexandrum VII. cum clauſula = *Accedente conſenſu Patroni*, & facta expreſſione privilegii Apoſtolici Juriſpatronatus reſervati per San. Mem. Sixtum V. pro ſua familia de Peretis; obſervantia enim eſt optima
205 Interpres cujuſcunque diſpoſitionis, & Conſtitutionis Papalis, & ad dignoſcendum, quæ Perſonæ fuerint comprehenſæ in reſervatione Juriſpatronatus, Vivian. *de Jurepatronatus libr.* 4. *capitul.* 9. *numer.* 28. *& ſeq.* Carena *reſol.* 10. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 1141. *num.* 7. *& ſeqq. coram Seraphin. & in Faſſanen. Juriſpatronatus* 12. *Martii* 1703. §. *de Jurepatronatus*, *coram R. P. D. Caprara*, *& in dict. Auximana Juriſpatronatus* 9. *Martii* 1703. §. *final. coram R. P. D. Mute.*

Advertendo inſuper, quod licet Juſpatronatus pertineat ad Dom. Principem; attamen quia competit ex mero privilegio, ſi vacatio Archipresbyteratus
206 tus contingat in Menſe reſervato non poterit præſentare, quia Regula octava derogat Juriſpatronatus ea privilegio, & Juri præſentandi pro ea vice, ut Me ſcribente late deciſum fuit in *Placentina Juriſpatronatus* 23. *Martii* 1703. §. *Pro comperto cum ſequent.* & pariter Me ſcribente in *Corduben. Juriſpatronatus ſuper apertitione Oris* 19. *Aprilis* 1697. §. *E contra*, *coram Reverendiſs. Patre Domin. Priolo.*

Nihil obſtante, quod Sixtus V. in præallegata *Conſtitutione* 24. §. 6. perpetuo reſervaverit Jus præſentandi ad Archipresbyteratum, volendo quod Epiſcopus Lauretanus inſtitueret ad præſentationem Familiæ de Peretis, quoties illum per obitum, aut reſignationem, vel alio quovis modo, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacare contigerit, hujuſmodi enim diſpoſitio potuit quidem derogare Regulæ octavæ vivente eodem Pontifice, ſed poſt ejus obitum cenſetur derogata ab eadem regula renovari ſo-
207 lita per Succeſſores Pontifices in craſtinum aſſumptionis ad Pontificatum, in qua derogatur omnibus privilegiis etiam conceſſis cum clauſulis derogatoriis, & irritantibus decretis, quorum tenores pro expreſſis haberi voluit, itaut contra regulam reſervatoriam Menſium non ſuffragetur Privilegium Juriſpatronatus quantumvis cum clauſulis derogatoriis ampliſſime conceſſum, ut in puncto Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 39. *num.* 15. *cum ſeqq.* Rot. *deciſ.* 88. *num.* 9. *part.* 1. *recent.* Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 10 *num.* 24. Rot. *coram Gregor. deciſ.* 240. *num.* 1. *& in Virdunen. Abbatiæ* 26. *Junii* 1699. §. 20. *coram Reverendiſſimo Molineſ.*

Bene verum eſt, quod ſi Archipresbyteratus reſignetur in manibus Papæ, & ſic vacet apud Se-
208 dem ſuffragabitur privilegium Juriſpatronatus, verum ſi illud exprimatur eo modo quo fuit conceſſum, Papa poterit providere libere derogando dicto Juripatronatus, ſi velit quia non ligatur ex Conſtitutione Pontificis anteceſſoris, Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 39 *num.* 16. Rot. *deciſ.* 666. *numer.* 1. *part.* 1. *recent.* Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 35. *num.* 31. *&* 32.

Quod ut contingat neceſſarium eſt, ut Papæ exprimatur tenor, privilegii, eique ſpecialiter derogetur, alias proviſio corrueret ex defectu non poteſta-
209 tis, ſed voluntatis, cum non præſumatur Summus Pontifex Juri Tertio competenti, ex Indulto derogare, Gonzal *gloſſ.* 9. §. 2. *num.* 18. Rot. *deciſion.* 16. *num.* 23. *poſt Remoeamp. de Coadjutor. & deciſion.* 275. *nu.* 1. *part.* 1. *diverſor.*

In una *Tuden. Parochialis de Reverteme* agitata in Rota per plures Inſtantias coram diverſis Auditoribus Me ſcribente in contrarium reſoluta firmatus fuit Articulus, quod in Jurepatronatus paſſivo dependentia, & qualitas de genere vocato eſſet probanda per Teſtes cum duodecim requiſitis *text. in capit. ex quadam de Teſtibus*; quæ opinio mihi rigi-
da viſa eſt, admittebam enim neceſſarium eſſe Re- 210
quiſitum, quod primi Gradus, ut bene juſtificentur in antiquis per Teſtes de auditu, neceſſarium ſit, quod iſti deponant de auditu a perſonis gravibus, & a pluribus, & ante motam litem; Negabam tamen quod neceſſaria ſint omnia duodecim Requiſita, prout exprimuntur in *deciſione* 7. *Junii* 1712. *coram Rev. P. Dom. Falconerio*, & quæ admittendo eſſet impoſſibilitatæ probationem deſcendentiæ in antiquis, itaut nullus, aut rariſſimus dari poſſet caſus, in quo probatio iſta legitime facta foret; Et proinde dicebam rigorem illorum duodecim Requiſitorum procedere in ea tantum materia gravi, de qua loquitur *Textus*, ſcilicet ubi agitur de diſſolvendo Matrimonio, quæ eſt materia gravis, & involvens præjudicium animarum, & periculum peccati, neque extendi poteſt ad alias materias omnino differentes, nempe ſucceſſionis, & Juriſpatronatus, ut animadvertit Barboſ. *in dict. cap. licet ex quadam num.* 2. ibi = *extra caſum Matrimonii*, *&c. ceſſare diſpoſitionem hujus Textus* = Cabedo *deciſ. Luſitan.* 73. *num.* 13. *part.* 2. Aretin. *conſil.* 37. *numer.* 3. Dec. *conſ.* 595. *num.* 8. *verſic. non obſtant alia*, Maſcard. *de probat. concluſ.* 410. *num.* 9. Garz. *de benef. part.* 7. *cap.* 15. *num.* 35. Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.* 3. *capit.* 8. *num.* 61. *& ſeqq.*

Neque adverſatur opinio Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 11. *num.* 9. *& ſeqq.* ſupponentis, quod cum *Textus* loquatur de materia, in qua agitur de gravi præjudicio, idcirco extendatur etiam ad omnes alias materias, in quibus de eodem præjudicio tra-
ctatur propter identitatem rationis, & concordat 211
Mantic. *deciſ.* 307. *num.* 3. Hoc enim argumentum dignoſcitur omnino fallax, & quod nimis probaret, dum in caſu, quo parentela requiritur ſemper ineſt præjudicium alicujus, prout contingit ad effectum Succeſſionis, Alimentorum, Juriſpatronatus, & ſimilium, ubi ſemper agitur de materia præjudiciali, unde ſi curreret iſta paritas, oporteret caſſare omnes libros, & concluſiones Doctorum, in his materiis communiter aſſerentium, quod ſufficiat probatio præſumptiva, & in genere, immo quod etiamſi probandi ſint certi gradus, iſtorum probatio fieri poſſit abſque neceſſitate ſervandi illa duodecim requiſita, ut quod prædicta requiſita non requirantur extra caſum matrimonii, firmant ultra allegatos, Gratian. *diſceptat.* 979. *num.* 13. Decian. *conſil.* 595. *numer.* 8. Caſtill. *controv. Jur. libr.* 5. *capitul.* 122. *numer.* 24.

Et in terminis terminantibus, ex profeſſo reprobando opinionem Lotherii late firmavit Amoſtaz. *de cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 49. *cum pluribus ſeqq. & ſignanter num.* 62. *&* 63. ubi dicit Lotherium æqui-
vocare; aliud enim eſt, quod Textus procedat in 212
materia gravi, aliud vero, quod materia ſucceſſionis in Cappellaniis, ſeu Jurepatronatus paſſivo dici poſſit habere illam gravitatem, de qua loquitur *Textus*, probando, & concludendo, quod hæc materia non ſit æquiparabilis quoad gravitatem diſſolutioni Matrimonii, ut legere eſt *num.* 63. *&* 64. ibi = *Cæterum diſſolvere Matrimonium quorum vinculum, includit periculum frangendi divinum præceptum cum gravi illarum Animarum diſpendio; Aſt errare ad vocationem Cappellaniæ, dum alias perſona ſit digna, & capax illius, eſt tantum occaſio, non perfecte adimplendi voluntatem Fundatoris vocantem conſanguineum in certo gradu, quod eſt minimum comparatione alterius periculi, ergo qualitates Teſtium de auditu in vocatione Cappellaniæ non requiruntur, quæ ſunt neceſſaria ad diſſolvendum Matrimonium jam contractum.*

Reflectendo, quod iſte *Auctor* loquitur in caſu fortiori, quo Fundator vocavit ad Cappellaniam conſanguineos *certi gradus*, & concludit ſufficere, quod Teſtes audiverint a Perſonis fide dignis, & non ſolum ab uno, ſed ſaltem a duobus, qui conteſtarent in gradu; ut videre eſt *num.* 64. *in fin.* Et hæc opinio verior videtur in praxi, ſaltem quando vocatio

non

non eſt directa ad Conſanguineos certi gradus, ac etiam quando Oppoſitor non probavit ſuam Conſanguinitatem per gradus diſtinctos, *ex Doctoribus ſupra relatis*; quæ omnia dicebam in *d. Tuden. Parochialis de Revertome 17. Junii 1712. coram R. P. D Falconerio*; ubi tamen placuit S. Rotæ contrariam Sententiam amplecti, quæ etiam retenta fuit
213 *in Vaden. Canonicatus 5. Decembris 1712. §. quin defectus, coram Rev. P. Dom. Lancetta*, & Me ſcribente *in Caſſanen. beneficii 27. Martii 1713. §. procedendo, coram Rev. P. Dom. Criſpo*, reſoluta in favorem Partis pro qua ſcribebam; Ego tamen ſi meum ſenſum proferre licet, ab altera opinione mitiori, firmata *per* Amoſtaz. *& alios ſupra*, non crederem eſſe recedendum,

In noa *Reatina Juriſpatronatus*, quam haboi in Rota ſuper articulo an Juſpatronatus eſſet annexum Caſtro prout pro annexione judicavit Rot. *in decif. 12. Maii 1710. coram bon. mem. Kaunitz*, dicebam dandam eſſe Inſtitutionem Domino Rodulpho Cappelletto intra legitima tempora præſentato per Dominos de Gambarie unicos Patronos Beneficii, uti poſſeſſores Caſtri dicuti Bulgaretiæ, cui annexum ab antiquo tempore reperiebatur Juſpatronatus, ut paſſim reſpondit Rot. *coram Bich. decif. 118. num. 29. & coram Priol. decif. 705. num. primo & in recent. decif. 156. num. 14. part. 17. & in Tuden. Parochialis 7. Decembris 1703. §. fuit enim, coram Clar. mem. Card. Caprara*.

Nec obſtare, quod ultimus ſtatue anni 1649. importaret pertinentiam Juriſpatronatus pure, & libere favore illorum de Mareriis, & conſequenter danda eſſet inſtitutio Præſentato per Hieronymum Filium Thomæ de Mareriis, qui in hoc ultimo ſtatu præſentaverat; Clara enim occurrebat Reſponſio, quod hujuſmodi ſtatus non excluderet anneſionem Juriſpatronatus Caſtro; Eatenus enim dicebatur Juſpatronatue eſſe illorum de Mareriis, quatenus de eo tempore erant poſſeſſores Caſtri, ſignanter Thomas, qui tunc præſentaverat, ideoque cum in bac vaca-
214 tione Caſtrum reperiretur poſſeſſum per Gambaros, qui cauſam habebant ab eodem Thoma, ſequebatur ultimum ſtatum ſuffragari non poſſe Filio Thomæ deſtituto poſſeſſione Caſtri; cum quaſi poſſeſſio præſentandi non tranſeat in ſucceſſorem; qui non habeat qualitates, quat habebat ſuus Anteceſſor; ut *firmat* Rot. *coram Merlin. decif. 824. numer. 8. & 9. in Lucana Beneficii 21. Martii 1703. coram Muto*, ibi = *Quando agitur de poſſeſſione inherente alicui qualitati perſonali Authorum, tum iſta poſſint eſſe penes defunctum, & deficere hæredi, non poteſt hæres gaudere quaſi poſſeſſione exiſtente apud defectum* = Et dixi Ego *diſcept. Eccleſiaſt. 28. num. 8. in fine*.

Sed bene ultimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio ſuffragabatur Gambarie ſucceſſoribus in Caſtro, licet ſingularibus, & Cauſam mediatam habentibus ab eodem Thoma, quibus propterea competebat privilegium ultimi ſtatus, ut me ſcribente deciderat Rot. *in Florentina Canonicatus 8. Maii 1705. §. Fuit enim cor. R. P. D. Lancetta*.

Quod autem illi de Mareriis poſſediſſent Juſpatronatus ratione poſſeſſionis Caſtri, & uti ejus poſſeſſores ſemper præſentaſſent; ex pluribus reſultabat; & primo, quia docebatur Familiam de Mareriis nunquam præſentaſſe, niſi poſtquam ad eam devenerat poſſeſſio Caſtri mediante donatione ei facta per Franciſcum Urſinum de anno 1545. ut conſtabat ex Inſtrumento publico Mandati Procuræ adinſinuandam donationem factam Franciſco de Mareriis; quod cum referret tenorem donationis in ſua
215 ſubſtantia, pleniſſime probat Donationem, etiamſi non afferretur ipſum Originale Inſtrumentum donationis, ut in ſpecie firmat, Roin. *conſ. 31. numer. 6. in fine, & num. 7. libr. 1.* Rot. *decif. 310. num. 54. part. 6. recent*.

Secundo quia ante annum 1546. non probabatur, Familiam de Mareriis præſentaſſe ad hoc Beneficium, ſed tantum de anno 1587. tempore quo
216 poſſidebat Caſtrum ſibi ut ſupra donatum, & conſequenter hæc præſentatio cenſebatur facta ex præcedenti titulo donationis Caſtri, cui erat annexum Juſpatronatus, Rot. *decif. 153. num. 5. part. 8. recent*. Cyriac. *contr. 510. num. 27*.

Tertio, quia Franciſcus Urſinus, per cujus donationem Caſtrum devenerat ad Mareriis occaſione emptionis ejuſdem Caſtri, cœperat poſſeſſionem etiam Eccleſiæ, ejuſque Bonorum ſpiritualium; Ergo Beneficium erat annexum Caſtro, ad quem effectum ſatis erat probare, quod Bona beneficii eſſent eid. Caſtro connexa, Rot. *decif. 229. num. 10. part. 16. & decif. 19. num. 5. part. 18. & decif. 662. num. 10. part. 19. recent*. 217

Quarto, quia idem Franciſcus Urſinus, antequam donaret Caſtrum Franciſco de Mareriis, illud vendiderat Communitati Caſtri Veteris, & in venditione expreſſum fuerat Beneficium, dicendo = *Reſervato tamen Beneficio S. Petri in dicto Caſtro diruto Bulgaretta, & Bonis ipſius Eccleſiæ S. Petri* = quæ quidem exceptuatio demonſtrabat Beneficium exceptuatum, fuiſſe Caſtro annexum, ut docet Rot. *decif. 6. numer. 3. & 4. part. 18. recent. & in terminis eſt Text. in capit. ex Litteris de Jurepatronat*. 218

Quinto, quia dictum Beneficium ſituatum reperiebatur in centro Caſtri, unde propterea præſumptio juris erat, Juſpatronatus eſſe illi annexum, ut late firmat Louher. *de re benefic. libr. 2. quæſt. 9. numer. 58.* Rot. *decif. 697. numer. 3. part. prima recentior. & decif. 698. numer. 2. coram Emerix junior*. 219

Sexto, quia præſentationes factæ per Mareriis, nunquam fuerant puræ, & ſimplices, ſed qualificatæ cum dominio Caſtri; altera enim anni 1587. dicebat vigore præſentationis, factæ per Dominos de Mareriis Caſtri Bulgaretiæ in temporalibus Dominos, & eodem modo ſonabat altera anni 1595. ibi = *per Dominos de Mareriis Romanos, & Dominos dicti Caſtri Bulgaretta, ad quos Juſpatronatus, & præſentatio ad dictam Eccleſiam ſine cura de Jure ſpectat, & pertinet* = quæ intitulatio in actu præſentandi expreſſa dominii Caſtri actum prædictum qualificabat, ut factus cenſeretur per Dominos de Mareriis, tanquam Dominos Caſtri, ut Me ſcribente, dixit Rot. *in Mediolanen. Propoſituræ 3. Martii 1704. §. Siquidem, coram Reverendiſs. P. Dom. Anſaldo; confirmata 23. Januarii 1705. §. Suadetque, coram Reverendiſſime Molines*. 220

Septimo, adeo certum erat præſentationes factas cum enunciativa dominii ſuper Caſtro deſignare annexionem Juriſpatronatus, ut iidem Mareriis, quando præſentaverant ad diverſum Beneficium diverſi Juriſpatronatus in Eccleſia S. Mariæ ad Nives de Collefegato, quod erat annexum huic diverſo Caſtro in actu præſentandi, ſe enunciaverant Dominos ſolius Caſtri de Collefegato, non autem Dominos alterius Caſtri Bulgaretiæ, juxta præſentationem anni 1598. ex quo derivat Enunciativam Dominii ſtare qualificative ad deſignandam annexionem Juriſpatronatus Caſtro, dum iidem de Mareriis habendo contemporanee duo Juſpatronatus annexa duobus Caſtris ſeparatis, quando præſentarunt ad unum Beneficium, ſe enunciarunt Dominos Caſtri, cui illud erat annexum, quando vero præſentarunt ad aliud ſe enunciarunt Dominos alterius Caſtri, itaut talis modus præſentandi ſine dubio oſtendat annexionem Juriſpatronatus illi Caſtro, cujus ſe Dominos enunciarunt in actu præſentandi, ex adductis per Mantic. *de tacit. libr. 3. titul. 10. numer. 13. & 14.* Altograd. *conſ. 38. numer. 17. verſ. ſecus libr. primo* Rot. *in Januen. Abbatia 30. Martii 1692. §. Etenim, cor. Manuel*. 221

Octavo demum, quia cum Thomas, a quo cauſam habet Hieronymus alias paſſus fuiſſet Immiſſionem ſuper certis ratis nonnullorum Caſtrorum, quæ habebat, ſcilicet Aſeræ, Bulgarettæ, & Manitelli, prætendendo, quod intraret Ægidiana denegans appellationem in poſſeſſoriis, allegavit in Ro- 222

ta

ta de anno 1656. quod eiſdem Caſtris annexum fo-
ret Juſpatronatus, ideoque Ægidiana non intraret,
ratione ſpiritualitatis Juriſpatronatus, ut videre eſt
in *Reatina Caſtrorum deciſ.* 117. *numer.* 6. *part.* 12.
recentior. quæ confeſſio emanata ex facto ejuſdem
Thomæ communis Auctoris operatur, ut hæc an-
nexio amplius controverti non poſſit, Cardinal. de
Luca *de Jurepatronat. diſc.* 22. *numer.* 7. Rot. *coram
Royas deciſ.* 446. *ſub num.* 6. cum aliis Me ſcribente
relatis *in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704.
§. *Sexto demum, coram bon. mem. Muto, & in Imo-
len. Juriſpatronatus* 27. *Januarii* 1710. §. *Maxime,
coram R. P. D. Lancetta*, juncta ſententia anni 1646.
quæ declaraverat ſpectare Juſpatronatus Hieronymo
Mareſio moderno, & unico Patrono Caſtri diruti
Bulgarettæ.

Ex quibus ſimul junctis, & unitim conſideran-
dis clare patebat Juſpatronatus de quo agitur; non
aliter competiiſſe, Dominis de Mareſiis, quam ra-
tione Caſtri; eoque propterea translato ad Domi-
nos de Gambaris translatum in eos fuiſſe etiam
Juſpatronatus, juxta *Text.* expreſſum *in capitul. ex
litteris de Jurepatronat.* Lambertin. *eod. tract. part.*
2. *libr.* 1. *quæſt.* 5. *articul.* 11. *num.* 2. Pacion. *de Lo-
cat. capit.* 11. *num.* 46. & 47. Campanil. *in diverſor.
jur. canon. rubric.* 11. *capit.* 13. *num.* 356. adde præ-
dictis, quod annexio Juriſpatronatus eſt concluden-
223 ter probanda ab Allegante, maxime quando Bene-
ficium non eſt ſitum intra limites Caſtri, Rot. *de-
ciſ.* 662. *num.* 18. & 19. *part.* 19. obſervantia autem
224 eſt illa, quæ in dubiis probat, aut excludit anne-
xionem; & adverte, quod ſi Juſpatronatus fuiſſet
225 conceſſum pro hæredibus, & ſucceſſoribus, hoc non
excluderet, quominus attentis circumſtantiis Con-
ceſſio intelligi poſſet de Jurepatronatus reali tranſi-
torio ad illos, qui ſuccederent in Villa, ſeu Ca-
ſtro, Rot. *deciſ.* 46. *num.* 15. *part.* 9. *rec. ibique* Adden.
num. 48. & *ſeqq.*

Legatarius Juriſpatronatus vacante Eccleſia, ſeu
Beneficio antequam Epiſcopus approbaverit Lega-
tum, præſentare poterit ſub ſpe futuræ approbatio-
nis, quæ retrotrahitur ad diem Mortis Teſtatoris,
226 a qua cedit Legatum; Hæc eſt *Theorica* Cardinal.
Zabarell. *in cap. Cum ſæculum num.* 3. *de Jurepatron.*
ibi = *Si antequam Epiſcopus approbet legatum Juriſ-
patronatus, Eccleſia vacavit, an Legatarius habebit
præſentare, an hæres univerſalis, &c. dic verius,
quod expectabitur approbatio, quæ retrotrahitur ad
diem mortis, a qua cedit Legatum; Unde etiam po-
teſt Legatarius præſentare ſub ſpe approbationis* =
In quadam Cauſa, in qua Ego ſcribebam coram
certo Curiæ Romanæ Prælato, allegabatur *Theori-
cam* Zabarellæ, magis communiter fuiſſe reproba-
tam per graviſſimos Doctores, tanquam deſtitu-
tam auctoritate, & ratione; Verum reſpondebam,
quod quamvis ea controverſa fuerit per aliquos
juxta naturale vitium cujuſcunque opinionis, qua-
rum nulla ab origine unquam reperitur pacifica;
attamen ſi attendendus foret numerus, & pondus
Auctoritatum, ſive etiam aſſiſtentia Rationum ex
utroque capite; aſſequimur pro opinione Zabarellæ
ſtare ſententiam magis communem approbatam in
S. Rotæ Auditorio; nam reſpectu Auctoritatum,
227 Zabarellam approbavit Stephan. Cajetan. *in capitul.
final. de elect. in* 6. quem refert Sanchez *conſil. mo-
ral. libr.* 2. *capitul.* 3. *dub.* 77. *numer.* 5. & *dub.* 78.
numer 4. necnon doctiſſimus Rocc. de Curte *de
Jurepatronat. in verb. ipſe, vel is numer.* 16. ibi =
*Ex præmiſſis inferri videtur, quod ſi contigerit Ec-
cleſiam vacare, & hæres præſentaret antequam Epiſ-
copus approbaret legatum factum de Jurepatronatus,
quod præſentatio teneret, quia Juſpatronatus, ut di-
ctum eſt, remanet apud hæredem, uſque quo erit ap-
probatum dictum legatum; In contrarium tamen pu-
to eſſe veritatem; quia ſi verum eſſet, quod prædixi,
de facili pararetur via fraudibus; poſſet enim hæres
ſtatim mortuo Teſtatore præſentare, & non expecta-
re conſenſum Epiſcopi, & ſic reperiretur Legatarius
excluſus, & licet Juſpatronatus remaneat apud hære-
dem ante conſenſum Epiſcopi, tamen iniquum videtur,
quod ipſe hæres præſentet antequam conſtet Epiſcopum
nolle conſentire legato per prædictam rationem, &c.
& gaudeo reperiſſe, quod iſtam opinionem tenet Car-
dinalis Florentinus in dicto capitul. cum ſpeculum in
ſexta quæſtione, & ſubjicit fortius Cardinalis ibi,
quod Legatarius poterit præſentare ſub ſpe approbatio-
nis, quod etiam eſt bene notandum, quia ſæpe contin-
gere poſſet in Facto.*

Hoc ipſum firmavit Campanil. *in diverſor. Jur.
Canon. rubr.* 11. *cap.* 13. *num.* 172. *in fin.* ibi = *Si* 227
*antequam Epiſcopus approbet legatum Juriſpatronatus
Eccleſia vacet, an Legatarius poſſit præſentare, an
vero hæres? Et reſpondeo expectandam eſſe approba-
tionem, quæ retrotrahitur, & ſic Legatarius præſen-
tavit ſub ſpe futuræ approbationis*, = & concordat
Gapon. *diſcept.* 269. *num.* 10. ubi firmat, quod et-
iam lite pendente inter præſentatos reſpective ab hæ-
rede, ſeu Legatario, poteſt ſuperaccedere conſenſus
Epiſcopi; & Rot. *Maceraten. in Maceraten. Benefi-
cii prima Junii* 1711. §. *Injuſta, coram R. P. D. Tho-
mano*, ubi approbat doctrinam Rocch. de Curte ſu-
perius allegatam.

Quod magis eſt, opinionem Zabarellæ recipit in
judicio S. Romanæ Rotæ Auditorium ſignanter co-
ram Peutinger. *deciſ.* 266. *num.* 2. *cum trib. ſeqq.* ibi
= *Sufficit confirmationem Ordinarii etiam poſt præ-* 229
*ſentationem a Legatario factam fuiſſe ſecutam; potuit
enim ſub ſpe confirmationis præſentare, & in ultimis
voluntatibus, confirmatio retrotrahitur ad diem legati
cum vox Legatarii medio tempore alteri quæſita non
fuerit, quamvis ſecus eſſet in confirmatione translatio-
nis Juriſpatronatus per viam contractus facta*, ut fir-
mavit Cardinalis *in cap. cum ſæculum, & cor. Du-
ran. deciſ.* 463. *ſub num.* 10. & noviſſime *in Mantiſſ.
ad* Card. de Luc. *tom.* 4. *deciſ.* 25. *num.* 12. ibi = Car-
dinalis Zabarellæ, *& alia doctrina in objectum alle-
gata, & quotquot allegari poſſent admittentes retro-
tractionem ad ſuſtinendam donationem Juriſpatrona-
tus etiam in præjudicium tertii procedunt in terminis
legatarii ob ſpecialem favorem ultimæ voluntatis, &
noviſſime in Aſculana ſubhaſtationis hæreditatis* 6. *Ju-
nii* 1704. §. *Præterea, &* §. *Etenim, coram Muto
impreſſ. apud* D. meum Jacobum de Comitib. *deciſ.
Senen.* 15. *num.* 21. & 24.

Ecce numerus Authoritatum longe major, dum
præter quinque Doctores ſcilicet Stephanum, Ca-
jetanum, Rochum de Curt. Campanil. Cappon. &
Rot. *Maceraten.* habemus quatuor punctuales de-
ciſiones S. Rotæ *Romanæ*, quibus ſtandum eſt in
judicando, & in quorum Doctorum, & Auctori-
tatum conſpectu frigeſcit curius numerus, & mi-
nus pondus trium Doctorum exadverſo allegatorum; 230
ſcilicet Ferret. Lambertin. & Sanchez, non compu-
tato Rocch. de Curt. qui contrarium ex profeſſo te-
net in ſenſu veritatis; Nam quando habemus au-
ctoritatem Tribunalium, & ſignanter S. Rotæ; in
conflictu deſertur opinioni acceptæ in Tribunali-
bus, neque ſtatur antiquis Doctoribus ab initio de-
certantibus, cum opinio Rotæ faciat opinionem
communem, cui debetur præcedentia ſupra omnes,
ut teſtatur Gomez. *in proœm. Regular. Cancellar.
quæſt.* 2. *numer.* 10 Maria *in præfat. ad conſil. titul.
de method. conſulendi, & ſcribend. in Jure num.* 50.
Carden. de Luca *in Relat. Roman. Cur. diſc.* 52. *nu.*
66. & Me ſcribente dictum fuit *in Lauretana pen-
ſionis* 11. *Januarii* 1717. §. *Authumarunt, coram
R. P. D. Criſpo.*

Præſertim quia Ferrettus eſt unus ex Conſulen-
tibus, qui ſcripſit ad opportunitatem Cauſæ, qui 231
non defertur in judicando, ut inquit Cardinal. de
Luc. *de dot. diſc.* 166. *num.* 37. & *de Donat. diſc.* 19.
num. 10. Rot. *in dicta Lauretana penſionis ubi proxi-
me* §. *Authumarunt, confirmata* 9. *Aprilis* 1717. §.
Quibus, coram eodem R. P. D. Criſpo, & ulterius
in ejus caſu agebatur de præſentato ab hærede, &
ſimul Inſtituto ab Ordinario, ut legitur *num.* 3. *cir-
ca finem verſ. ſexto movetur*; Auctoritas vero San-
chez auctoritatem non facit, cum ſit Moraliſta, qui 232
ſimpliciter copiavit verba Lambertini; Hujus autem
ſola Auctoritas, quæ remanet, non eſt Evangeli-
ſtæ,

ſtæ, quæ mereatur contraponi tot Doctoribus, qui
233 poſtea ſcripſerunt, necnon Deciſionibus Sacr. Romanæ Rotæ; cum in hac materia non ſemel erraverit, dum tenuit opinionem, quod neque poſt mortem Donantis poſſet donatio confirmari ab Epiſcopo, quæ opinio fuit pleno gutture rejecta in omnibus Deciſionibus Sacræ Rotæ Romanæ, in quibus nominatim reprobatus extitit Lambertinus, ut bene animadverſum fuit per Rot. Me ſcribente in *Recanaten. Beneficii 9. Maii* 1701. §. *Ceſſat*, *coram R. P. D. Lancetta*, & confeſſus fuit Rodulph. *alleg.* 32. *num.* 6.

Si vero ſpectandæ ſunt Rationes, iſtæ non deficiunt, ſed aſſiſtunt opinioni Zabarellæ, quia nem-
234 pe ſpeciale eſt favore ultimæ voluntatis, ut confirmatio Epiſcopi retrotrahatur ad diem mortis, etiam in præjudicium præſentationis factæ per hæredem, cujus iniquitas, & fraus non debet illis prodeſſe, ejuſque præſentato; cum debeat expectare approbationem Epiſcopi, tanquam obligatus adimplere Legatum; alias eſſet in ejus facultate, feſtinando, & præveniendo eludere Legatarium, quam rationem bene conſideravit Rocch. de Curte *de Jurepatronatus in verbo ipſe, vel is, numer.* 16. in verbis ſupra relatis; eandemque rationem approbavit Rot. *coram Duran. deciſ.* 463. *num.* 10. & 11. ibi = *Nec contrarium dicit Cardinalis, quia ille loquitur in Legatario Iuriſpatronatus, & licet dicat, quod Legatarius poterit præſentare ſub ſpe futuræ confirmationis Legati facienda ab Ordinario, & innuat quod translatio Iuriſpatronatus in Legatarium fiat a die mortis Teſtatoris, & ſic a die purificati Legati, non autem a die confirmationis; tamen hoc procedit ſpeciali favore ultimæ voluntatis, & ne Legatarius eludatur ab hærede; aliud tamen eſt in donatione, in qua militat diverſa ratio* = & Rot. *in Mantiſſ. ad* Cardin. de Luc. *deciſ.* 25. *num.* 12.

Et ſic allegabile non eſt exemplum donationis, quæ non retrotrahitur in præjudicium Juris tertio
235 quæſiti per præſentationem hæredis, quia militat in illa ratio diverſa, ſicuti reſpondent diſtinguendo inter Legatum, & Donationem *Deciſiones* mox relatæ, *coram Pentingerio*, *Durano*, & in *Mantiſſa ad* Cardinal. de Luc. Neque propterea juvat inſiſtere generali principio, quod Legatum quoque ſit donatio quædam; quia reſpondet Bero. *in cap.* 1. *ſub numer.* 34. *de Iurepatronat.* ibi = *Alia, & diverſa ratio habet locum in donatione, quæ eſt contractus, & ab alterius conſenſu dependere poteſt; & alia in ultimis voluntatibus, &c. præterea legatum non eſt proprie donatio, immo in multis differunt.* = Joann. de Anan. *in cap. cum ſæculum num.* 4. *in fine de Iurepatron.* ibi = *Quia aliud eſt in donatione, aliud in legato, quia legatum eſt favorabilius*, = ibique Ancharan. & *alii*.

Ratio autem differentiæ eſt, quod Legatum eſt favorabilius tanquam ultima voluntas, qui favor non datur in contractibus; In his enim Contrahentes debent ſibi perſpicere, & ſibi imputent, qui ſolemnia Contractus non adhærent, quod non procedit in Legatario, qui aliquando ignorat legatum in Teſtamento ſcriptum; & qui illud capere debet de manu hæredis, qui loco illud dandi, & adimplendi, non debet eludere, ſed expectare approbationem Epiſcopi, uſque in finem termini quadrimeſtris; Alia ratio eſt, quod in donatione non militat ratio fraudis, quia Donator poſt factam donationem præſentare non poteſt poſt vinculum Juramenti, *juxta deciſ.* 80. *part.* 17. *recent.* non ſic reſpectu hæredis in ordine ad Legatum, qui non ligatur juramento, & poteſt Legatum, eludere non expectando, ſed præveniendo conſenſum Epiſcopi, & de cætero cum deciſiones S. Rotæ faciant iſtam diſtinctionem, non eſt ulterius quærendum ad effectum ſevangandi opinionem Rotæ, cui eſt acquieſcendum, niſi aliæ deciſiones in contrarium adducantur, prout non adducuntur, quia ratiocinia nihil juvant contra Auctoritates punctuales, ut inquit Cyriac. *contr.* 248. *num.* 21.

Neque his obſtabat, quod *Peutingtr. deciſ.* 266. concluſionem firmaret in caſu, quo non concurrebat intermedia præſentatio hæredis, quia cum Rota approbaverit opinionem Zabarellæ circa retrotractionem ad diem Legati; id ſatis erat ad effectum, ut dari poſſet retrotractio, præſertim quia Cauſa deciſa per Deciſionem Peutingerii in gradu appellationis devoluta coram *Arguelles deciſ.* 87. & poſtea coram *Celſo deciſ.* 85. *num.* 4. firmatum fuit, quod daretur retrotractio confirmationis Ordinarii ad diem præſentationis factæ per Legatarium in præjudicium Tabaſſii, cui medio tempore fuerat Jus quæſitum in vim ſuæ præſentationis, eo quia agebatur de legato, & favore ultimæ voluntatis.

In eadem Cauſa examinatus fuit alter Articulus, an Legatum potuiſſet confirmari per obitum Legatarii, in quo quidquid ſit quando Legatum non fuiſſet agnitum in vita ipſius Legatarii, dicebam quod cum fuerit agnitum ab ipſo Legatario potuit tranſmitti in ejus hæredem, nec ſuffragari deciſ. Otthob. 230. & 243. in contrarium, quia in illarum caſu non conſtabat de acceptatione Legati, & inſuper quia diſtinctio eſt in hac materia, quod aut Legatum eſt cum onere adnexo, aut lucrativum. In primo caſu requiritur expreſſa acceptatio, in ſecundo autem, in quo verſamur, non requiritur, quia ſufficit præſumpta acceptatio, ut bene firmat Card. de Luc. *de Legat. diſc.* 28. *num.* 3. & 7. ubi etiam dicit, quod acceptatio Legati in parte, inducit acceptationem in totum.

Nec obſtare dicebam Auctoritates in contrarium allegatas ſignanter Deciſiones Rotæ Me ſcribente editæ in *Valentina Beneficii* 22. *Junii* 1703. *coram R. P. D. Lancetta*, impreſſa apud Monacell. *in formular. tom.* 4. *deciſ.* 23. *numer.* 11. & *ſeqq.* In eo enim caſu aderat lapſus 66. annorum a die donationis, per quem præſcriptum fuerat omne Jus, ut ibi concludit Rot. *numer.* 8. minuſque attendi poterat Rot. *in Piſana Cappellania*, *coram Bubalo apud* Vivian. *de Iurepatronat. libr.* 4. *capit.* 4. *poſt numer.* 74. ultra quod enim ſe fundat in ratione, quod cum in vita Donatariorum nihil fuerit quæſitum, nihil quoque potuiſſent tranſmittere in hæredes; quæ ratio ſi vera foret, probaret nimis, quia neque etiam in vita Donatarii poſſet donatio confirmari, ex quo ille nullum Jus quæſitum haberet ante confirmationem Epiſcopi; cum tale Jus neque habeat Donatarius, neque ejus hæredes; adhuc admittendo concluſionem ab eadem S. Rota firmatam ut ſupra in terminis Donationis, & Contractus reſpondebam non applicari ad ultimam voluntatem, ſeu Legatum, quia in Contractu reciproco ſequi debet perfectio contractus in vita Contrahentium, ideoque ubi Contractus, non fuit perfectus inter Contrahentes, eorum vita durante, 236
ille incipere non poteſt ab hæredibus, in quos non tranſit quidquid reſolutum extitit ex defectu perfectionis, quæ ſequi debebat in vita Contrahentium, vel ſaltem Donatarii, cujus intereſt obtinere perfectionem mediante approbatione Epiſcopi; Unde contractus imperfectus, & per obitum Contrahentium caducatus non poteſt tranſmitti in hæredem, Cæphal. *conſil.* 440. *numer.* 43. & *ſequentibus*.

Diverſa autem militat ratio in Legato, in quo conſiderari non poteſt contractus, ejuſque perfectio, ſed ſolum attenditur ad executionem ultimæ voluntatis quæ favorabilis eſt, & quæ propterea modis omnibus eſt ſervanda, ut ait *Text. in can. ultima voluntas* 13. *quæſt.* 2. Unde hæres, qui adimplere debet voluntatem Teſtatoris, non poteſt ex defectu conſenſus Ordinarii non obtenti in vita Legatarii, uſurpare ſibi rem legatam; ſed iſte conſenſus ſicut poſt obitum Teſtatoris poteſt quando-
cunque ſupervenire, juxta communem opinionem 237
Canoniſtarum *in capit. cum ſæculum de Iurepatronatus*, ita poteſt obtineri tam per Legatarium, ſi vivat, quam per ejus hæredem, in quem tranſmittitur Jus petendi conſenſum Ordinarii, ut obtineat legatum in vita Legatarii agnitum, ſeu acce-

ptatum

ptatum ſicuti firmat Galganet *de cond. & demonſtr. part.* 2. *cap.* 3. *q.* 7. *n.* 3. Menoch. *præſumpt.* 201. *n.* 34. *& ſeqq. lib.* 4. Rota *coram Emerix Jun. dec.* 1019. *numer.* 16.

Neque tranſmiſſio Legati in hæredem controverti valet, quando illud in vita Legatarii fuit acceptatum, & agnitum, nihil obſtante objecto,
238 quod ubi legatum per conditionem a Lege inductam eſt conditionale quoad ſubſtantiam, tunc non tranſmittatur ad hæredem ſi conditio adimpleta non fuerit in vita legatarii; hoc enim eſt aſſumptum in puncto Juris communiter reprobatum, quod nempe, ubi conditio non fuit expreſſa per Teſtatorem, ſed tacite ineſt per Legis diſpoſitionem, ſive ex natura rei legatæ, tunc iſta conditio ſuſpendit quidem actionem, ſed nunquam
239 impedit tranſmiſſionem legati ad hæredem, etiamſi reſpiciat ſubſtantiam, ut retorquetur Aliograd. pro contraria opinione adductus *conſil.* 87. *numer.* 78. *&* 94. *lib.* 2. Mantic. *de conjectur. libr.* 11. *titul.* 20. & magiſtraliter immortalis Peregrin. *de fideicommiſſ. articul.* 21. *numer.* 23. *& ſeqq.* Rota *deciſ.* 782. *num.* 24. *parte prima diverſor.* quæ concluſio fundatur in *leg. Conditiones, quæ extrinſecus, digeſtis de condition. & demonſtrat.* ibique Bartol. *num.* 3.

Prout etiam non ſubſiſtere reſpondebam, quod etiam in conditione tacita ex diſpoſitione legis, vel natura rei legatæ non detur tranſmiſſio legati in hæredem ubi agitur de conditione poteſtativa, quam adimplere pendebat ex libera facultate ipſius legatarii; Et primo, quia non agitur de conditione poteſtativa, ſed mixta, quæ pendet ex pe-
240 titione legatarii, & conceſſione, ſeu conſenſu Epiſcopi; & ſic facultate, & arbitrio legatarii, & Superioris, cujus conditionis defectus non impedit tranſmiſſionem, quando illa reſpicit ſolum favorem implere debentis, ut limitat Vaſquez *controverſ. illuſtr. lib.* 3. *cap.* 93. *numer.* 29. *verſic. ſeptimo poteſt limitari*; Secundo autem, quia non videtur verum ſuppoſitum, quod agatur de conditione, & legato conditionali, quando agitur de
241 conditione tacita ex diſpoſitione legis, quæ non facit rem conditionalem, ut inquit Gloſſ. *in leg. qui ſub conditione*, §. *fin. in verbo conferrie, digeſtis de condit. inſtitut.* ibi = *Sed videtur remanere conditio ut det, vel faciat; reſpondet conditio expreſſa hominis, &c. non facit, &c. ſed legis, & tacita eſt de dando, vel faciendo, quæ tacita non facit rem conditionalem* = Caſtren. *in leg. prima num.* 4. *digeſtis de condic. & demonſtr.* ibi = *Quia conditio, quæ ineſt velit nolit Teſtator, non dicitur prævenire ex Teſtamento, ſed extrinſecus, ideo non impedit tranſmiſſionem; idem in alia conditione, quæ ineſt ex diſpoſitione legali, &c. unde non reddit legatum conditionale.* =

Et tertio demum, eſto etiam, quod agatur de
242 legato conditionali ſemper verum eſt, quod ejus conditio, veluti tacita ex lege non impedit tranſmiſſionem, etiamſi conditio ſit poteſtativa ipſius legatarii, quia doctrina Bartoli *in leg. conditiones quæ extrinſecus numer.* 3. quem refert, & ſequitur Mantha *de ſucceſſ. part.* 1. *quæſt.* 24. *artic.* 5. *num.* 36. *&* 37. locum habet, quando conditio eſt talis, quæ deficiat morte legatarii, nec poſſit adimpleri per hæredem; ſecus quando natura conditionis, non eſt perſonalis, ſeu repoſita in aliquo facto taxative volito ab ipſa perſona legatarii, ſed eſt applicabilis etiam facto hæredis, ut declaravit Imola *in leg. conditiones quæ extrinſecus*, relatus per Alex. *in addit.* ad Bartol. *in eadem lit. B.* ibi = *Limita ut hic per Imol. ſi conditio deficit morte legatarii, alias videtur ſecus, licet penderet a voluntate legatarii* = & firmavit Rota *in Romana donationis de Gavottis dec.* 1019. *coram Emerix Jun. n.* 10. *ubi plures allegat.*

Baren. Juriſpatronatus.

JO: Baptiſta Carducci Patronus Beneficii S. Joannis in Gargano, in ejus ultimo teſtamento inſtitutis in univerſa hæreditate Rever. Philippo, & Nicolao Franciſco ipſius Filiis; quoad Juſpatronatus memorati Beneficii in eodem Teſtamento ita diſpoſuit.

Dichiaro preſentare ancora conforme ex nunc pro tunc preſenta, e fà Rettore del Beneficio di S. Giovanni in Gargano a lui ſpettante il Jus, e voce di preſentare al predetto Beneficio il Chierico Philippo Carducci ſuo Figlio, & Erede, ut ſupra, e dopo la ſua Morte poſſano ſuccedere, & eſſere Rettore del Beneficio ſudetto gli altri Figli Maſchi, e loro deſcendenti, e non eſſendovi della linea Maſcolina Carducci, che in quello poſſano preſentare, & avere le voci le Femmine della linea Carducci predetta, ſentendoſi eſcluſa Anna Maria al preſente Monaca in Santa Scolaſtica, la quale non poſſa pretendere, o dar voce a detto Beneficio, eſſendo coſì, &c.

Poſt obitum Teſtatoris, ſucceſſerunt in ejus hæreditate prædicti Philippus, & Nicolaus Franciſcus cum onere dotandi Lauram, & Minervam ſorores, & vigore prædictæ diſpoſitionis fuit inſtitutus de eodem anno 1656. ad Beneficium, de quo agitur R. Philippus, ut ſupra primo vocatus.

Deceſſit anno 1675. Nicolaus Franciſcus, relicta poſt ſe unica Filia Cæcilia; quam inſtituit hæredem univerſalem, & in patronatu prædicto inſtituit hæredem particularem prædictum Rev. Philippum ejus Fratrem, qui decedendo anno 1699. hæredes univerſales inſtituit Joſephum, & Joannem Franciſcum Treſca Filios Lauræ ejus ſororis.

Vacante igitur Beneficio de hoc anno 1699. per obitum ſupradicti Philippi Beneficiati, ut ſupra; Joſeph Treſca, non obſtante, quod viveret Cæcilia de linea Carducci præſentavit tanquam hæres Philippi, Joannem Franciſcum Treſca ejus Fratrem, qui ſupponitur inſtitutus abſque ulla contradictione Cæciliæ.

Vocato iterum Beneficio per obitum Joannis Fratris ſecutum de menſe Julii proxime præteriti, idem Joſeph continuando ſuam poſſeſſionem, præſentavit Joannem Philippum ejus Filium; per contrarium vero cum in hac vacatione, defuncta reperiatur Cæcilia, Joſeph Calò mediante perſona Xaverii ejus Patris præſentare intendit, & forſan etiam præſentavit.

Quæritur modo, an in hodierna vacatione, ſive in petitorio, ſive in poſſeſſorio pertineat Jus præſentandi ad Joſephum Treſcam Lauræ Filiæ Teſtatoris Filium, vel potius ad Joſephum Calò Filium Cæciliæ Neptis ipſius Teſtatoris, ſuper quo articulo Ego in ſenſu veritatis interrogatus, examinatis omnibus mihi ſuppoſitis, cenſui, prout infra, verius de Jure reſpondendum.

Et quidem tam in poſſeſſorio, quam in petitorio, ratio boni juris inclinare videtur pro Joſepho Treſca requirente; Ipſe enim in poſſeſſorio habet intentionem fundatam mediante ultimo ſtatu, qui emanavit de anno 1699. in quo præſentavit ſolus tanquam Patronus, & ad ejus præſentationem inſtitutus fuit Jo: Vincentius ejus frater, per cujus obitum hodie ſucceſſit Vacatio, & ideo in hac poſſeſſione præſentandi manuteneri debet, donec in petito- 243
rio contrarium fuerit judicatum ad notum Text. *in cap. Conſultationibus de Jurepatr. & paſſim reſpondere conſuevit Sac. Rota Auditorium ſignanter in Firmana Beneficii* 11. *Januarii* 1715. *coram R. P. D. Lancetta, & in Placentina Beneficii* 21. *Julii* 1717. §. *Motivum, coram R. P. D. Feſtare, & in Aſtoriten. Paroch.* 3. *Aprilis* 1727. §. *Validitas, cor. R. P. D. Gamaches*; Præſertim quia tempore ultimi ſtatus vivebat Cæcilia Mater Joſephi Calò, quæ præſentare non curavit, & paſſa eſt provideri Beneficium ad ſolam præſentationem Joſephi Treſca Rot. *in Cremonen. Beneficii* 14. *Martii* 1706. §. *Tanto facilius, coram Reverend. Kaunicz.*

Neque hic ultimus ſtatus, & quaſi poſſeſſio dici poteſt abſorpta incontinenti per petitorium elatum, quod aſſiſtere ſupponitur Cæciliæ, ejuſque filio; nam tantum abeſt petitorium eſſe elatum, ut potius aſſiſtere videatur Joſepho Treſca filio Lauræ: quando tamen ad effectum non retardandi poſseſſorium exceptione proprietatis, ſatis eſt pertinentiam eſſe aliqualiter dubiam, & talem quæ requirat altiorem indaginem dilucidandam per iter conſormes ex firmatis paſſim in Sac. Rotæ Auditorio, ſignanter *in Bonon. Beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *abſque eo quod*, & *in Caſſanen. Beneficii* 17. *Martii* 1713. §. *major igitur*, & §. *fin. cor. R.P.D. Criſpo*, & *in d. Firmana Beneficiorum ubi ſupra cor. R. P.D. Lancetta*, & *in d. Placentina Beneficii* 2. *Julii* 1717. §. *quæ cum ita ſint cor. R.P.D. Foſcaro.*

Examinando igitur petitorium, quamvis aſſiſtere videatur Cæciliæ teſtamentaria diſpoſitio Jo. Baptiſtæ Carducci, qui vocavit primo loco ejus filiis Maſculis, eorunque deſcendentibus; deinde in defectum lineæ Maſculinæ Carducci ſuccedere voluit fœminas de eadem linea; attamen non videtur attendenda hæc diſpoſitio, quia cum contineat particulare legatum ſuper Jurepatronatus, hoc nequaquam valere potuit abſque conſenſu, & approbatione Ordinarii, quem in caſu iſto non interveniſſe ſupponitur, ne-
45 que expreſſum, neque præſumptum, ut tradit Lambertin. *de Jurep. lib.* 1. *par.* 2. *q.* 4. *art.* 4. *n.* 2. *verſ. hic vero*, & *lib.* 1. *par.* 2. *q.* 6. *art.* 5. *per tot.* Vivian. *eodem tract. lib.* 4. *c.* 1. *n.* 12. & *ſeqq.* Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 56. *n.* 6. Rodulph. *alleg.* 31. *num.* 1.
49 Deficiente autem conſenſu Ordinarii, Juſpatronatus remanſit in hereditate teſtatoris, & apud duos filios heredes inſtitutos, nempe Philippum, & Nicolaum Franciſcum; ut proſequitur Rodulph. *d. allegat.* 31. *num.* 1.

Redacto Jurepatronatus ad hereditarium, ejus medietas pertinet ad Joſephum Treſca uti heredem Philippi; altera vero, quæ ſpectabat ad Nicolaum Franciſcum prætendi non valet per Cæciliam ejus filiam, quæ ex cauſa dotis receptæ ab illis de Treſca ceſſit, & renunciavit hæreditati paternæ,
47 ſub qua continebatur medietas Juriſpatronatus, juxta firmata per Rotam *dec.* 10. *n.* 9. *part.* 11. *recent.* & ſic totum Juſpatronatus ſpectare videtur ad Joſephum Treſca, nempe medietas titulo hæreditario, altera vero medietas titulo ceſſionis, ſeu renunciationis Cæciliæ.

Verum ubi etiam pertinentia Juriſpatronatus regulanda foret juxta diſpoſitionem teſtamentariam Jo: Baptiſtæ Carducci, adhuc totum, & integrum Juſpatronatus pariter ſpectare videtur ad Joſephum Treſcam; nam in defectum lineæ maſculinæ Carducci Teſtator dixit = *Poſſano praſentare*, & *avere le voci le Femine della linea Carducci predetta, ſentendoſi eſcluſa Anna Maria*; = appellatione autem fœminarum de linea Carducci dubitari non poteſt, quin comprehendatur Laura filia Teſtatoris, & Mater Joſephi Treſca, nihil obſtante, quod Teſtator dixerit = *linea Carducci predetta* = relative, & reſpective ad ſuperiora verba = *della linea maſculina Carducci* = explicantia lineam effectivam Philippi, & Nicolai Franciſci; quia Teſtator intellexit de ſua linea
48 Carducci, comprehendente maſculos, & fœminas; unde ſicut lineam maſculinam conſideravit in Philippo, & Nicolao, & deſcendentibus maſculis; Ita fœminas de linea Carducci intellexit de omnibus illis, quæ erant de propria ipſius Teſtatoris linea effectiva, & ſic includuntur fœminæ præſertim agnatæ, juxta firmata apud Rotam *in Lunen. Sarzanen. Juriſpatr.* 1. *Febr.* 1715. §. *Vocatio*, *cor. Eminentiſſ. Scotto*, confirmata 9. *Martii* 1716. §. *Arduum*, *cor. Reverend. Dom. Anſaldo Decano*, & apud Me *Diſcept. Eccl.* 14. *per tot.* & in puncto Rota *in Romana, ſeu Ceſenaten. fideicomm.* 26. *Maii* 1704. §. *Haud relevante*, *cor. R.P.D. Lancetta.*

Conſequenter comprehenſio Lauræ, remanet incontroverſibilis ſaltem pro medietate, remanente altera medietate ad favorem Cæciliæ, quæ tamen ab ipſa prætendi non valet, quia Nicolaus Franciſcus ejus Pater illam inſtituit hæredem, legando in Teſtamento Juſpatronatus Philippo, cujus hæres extitit Joſeph Treſca; nam quamvis in Jurepatronatus gentilitio, nequeat Teſtator diſponere in præjudicium filiæ jure proprio vocatæ independenter ab ipſo Te-
ſtatore; attamen filia non poteſt ejus facto contra- 249
venire, quando fuit hæres Teſtatoris, qui diſpoſuit de Jurepatronatus, juxta Text. *vulgatum in l. cum a Matre*, *C. de rei vindic.* late Card. de Luc. *de jurepatr. diſc.* 15. *n.* 5. ubi quod iſta concluſio non admittit amplius controverſiam niſi concurrat talis nullitas actus, vel talis Juris reſiſtentia vehemens, quod etiam ipſimet Auctori contra tale factum venire licitum eſſet, optime Marant. *reſponſ.* 13. *num.* 15. & *ſeqq. p.* 4. ubi ampliat etiam contra hæredem Beneficiatum cum beneficio ſcilicet legis, & inventarii, & Ego *Diſcept. Eccl.* 53. *n.* 19. & firmavit Rota *in Florentina Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Et per conſequens*, *cor. R.P.D. Lancetta*, & 2. *Julii* 1706. §. *Firmata*, *coram Eminentiſſimo Priolo*; cum ſit nota Concluſio, quod poteſt Teſtator diſponere etiam de re propria ipſius hæredis, ut in *Romana, ſeu Verulana fideicomm.* 10. *Martii* 1690. §. *Nec ad impediendam*, & 21. *Junii* 1697. §. *Siquidem*, *cor. clar. mem. Card. Caprara*, & *in Illerden. hæreditatis de Gomar.* 4. *Julii* 1703. §. *Et alterum*, *cor. R. Anſaldo Decano*, & plene ſupra examinata *in Florentina Juriſpatronatus alleg.* 91. *n.* 13. 15. & *ſeqq.*

Hæc ſunt fundamenta, quæ adducuntur ex parte Joſephi Treſca requirentis contra Cæciliam, ejuſque filium; Per contrarium vero favore hujus alterius partis, multæ conſpirant rationes ad effectum, ut judicandum videatur Juſpatronatus ſpectare unicuique pro medietate, ſcilicet Lauræ, & Cæciliæ ejuſque filiis; ſive Juſpatronatus regulandum ſit ad formam Teſtamenti Joannis Baptiſtæ Carducci, ſive etiam conſiderandum ſit mere hæreditarium, ſeu remanſum in hæreditate ipſius Teſtatoris ad liberam diſpoſitionem ſuorum hæredum.

Et procedendo cum priori ſuppoſito, quod Juſpatronatus regulandum ſit ad formam relati teſtamenti; Ego pro infallibili cenſeo, quod defuncto Philippo, ſuperſtitibus tantum Laura ſorore, necnon Cæcilia ejus nepte, aperta fuerit ſucceſſio ad favorem utriuſque fœminæ ex verbis claris teſtamenti, ibi = *Poſſano praſentare*, & *aver le voci le Femmine della linea Carducci predetta*; = cum enim utraque hæc fœmina ſit de linea Carducci, utraque reperitur vocata, & unicuique earum pertinuit ſua quota, ſeu
medietas Juriſpatronatus, Lotter. *de re benef. lib.* 2. 250
q. 12. *n.* 128. Rota *cor. Buratt. dec.* 481. *n.* 1. & *in rec. dec.* 284. *n.* 2. & *ſeqq. part.* 16. & *in Bononien. beneficiorum de Caſtello* 9. *Junii* 1713. §. *Idipſum*, *coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano*, & *in Tridentina Cappellania* 5. *Aprilis* 1715. §. *Juxta*, *coram R.P.D. Cerro.*

Immo videtur Cæciliam fuiſſe unice vocatam excluſive ad Lauram, ex quo Teſtator vocavit = *le Femine della linea Carducci predetta* =, quæ dictio repetitiva lineæ ſuperius expreſſæ cum reſpiciat lineam effectivam, & deſcendentalem filiorum maſculorum Teſtatoris; idcirco cum Laura non deſcendat ex hac linea veluti filia ipſius Teſtatoris, ſed ſolum deſcendat Cæcilia filia Nicolai Franciſci, ad iſtam tantum directa videtur vocatio, ut habetur apud Rot. *cor. Merlin. dec.* 520. *n.* 4. & *ſeqq.* & *cor. Cerro dec.* 131. *n.* 19. & *dec.* 368. *n.* 1. & *ſeqq.* & *in Romana fideicommiſſi de Maffeis* 20. *Januarii* 1702. §. *Sed alia*,
coram Eminentiſſimo Scotto, ibi = *Cum Teſtator poſt* 251
inſtitutionem Julii, & *Balthaſſaris*, *ac filiorum maſculorum Bernardini*, &c. *vocaverit fœminas in defectum ultimi maſculi ultimæ lineæ maſculinæ, talis vocatio fœminarum ex Juris diſpoſitione reſtringi debet ad illas fœminas, quæ ab ipſis ſubſtitutis deſcendunt*, &c. *tum autem Antonia tanquam filia Bernardini non deſcendat, nec ab Inſtitutis, nec a Subſtitutis*, &c. *neque dici poſſit ad fideicommiſſum vocata.* =

Quamvis apud me hujuſmodi fundamentum ſit inſubſiſtens, quia Teſtator ſupra licet expreſſerit li-

lineam

neam maſculinam Carducci; attamen in verbis ſub-
ſequentibus, in quibus vocavit fœminas = *della
linea Carducci predetta* = non intellexit ſe coar-
ctare ad fœminas lineæ maſculinæ Carducci, ſed vo-
luit repetere propriam lineam ipſius Teſtatoris efför-
matam ab ejus omnibus filiis, tam maſculis, quam
fœminis, ut oſtendit exclusio Annæ Mariæ ipſius
Teſtatoris filiæ Monialis expreſſe facta in vocatione
fœminarum, ibi = *Sementdoſi excluſa Anna Maria
Carducci al preſente Monaca in S. Scolaſtica, la qua-
le non poſſa pretendere, nè dar voce a detto Beneficio;*
= niſi enim Teſtator intellexiſſet appellatione fœmi-
narum comprehendere etiam proprias filias tanquam
de ſua linea Carducci exiſtentes, ad quid facere par-
ticularem, & ſpecialem excluſionem unius filiæ Mo-
nialis, quæ certe remaneret otioſa, & ſuperflua, ſi
in generali vocatione fœminarum non intellexiſſet in-
cludere proprias filias, quæ proinde ſpecialis excluſio
Annæ Mariæ Monialis veluti exceptio ſuæ diſpoſitio-
nis quoad unam filiam denotat vocationem fœmina-
rum fuiſſe comprehenſivam etiam filiarum Teſtatoris,
252 ut optime probat Rodulph. *alleg.* 164. *n.* 8. Rota *dec.*
257. *n.* 4. *& cor. Greg. & in rec. dec.* 6. *n.* 4. *par.* 18.

Unde ſaltem medietas ſemper pertinere videtur ad
Cæciliam, non autem totum Juſpatronatus, negle-
cto altero motivo, quod ſaltem Cæcilia comprehen-
datur excluſive ad Lauram, ejuſque filium in priori
vocatione filiorum maſculorum, = *e loro deſcen-
denti*, = quaſi quod appellatione deſcendentium ex
filiis maſculis comprehendatur Cæcilia deſcendens ex
Nicolao Franciſco filio; Etenim verba ſubſequentia
in parte conditionali appoſita, quæ dicunt, ibi =
E non eſſendovi della linea maſcolina Carducci = de-
253 clarant appellatione deſcendentium intellectos fuiſſe
deſcendentes maſculos ex maſculis, ut in ſpecie fir-
matum fuit in *Romana fideicommiſſi de Maffeis* 22.
Martii 1694. §. *nec pro excluſione, cor. Eminentiſſ.
Priolo confirmata* 14. *Junii ſequentis*, §. *non obſtante
cor. eodem*, *& poſtea, cor. Emer. Jun. dec.*1262. *n.*7.

Firma igitur ſtare videtur medietas Juriſpatrona-
tus apud Cæciliam, neglecto novo motivo ex parte
Lauræ deducto quod Teſtator excludendo, & exci-
piendo ut ſupra unam ejus filiam Monialem ab il-
la generali vocatione fœminarum, ex hoc compre-
hendere intellexerit ſolas ejus filias, cum enim vo-
catæ fuerint generaliter omnes fœminæ de linea Car-
ducci, exceptio quoad unam fœminam non excludit
alias de eadem linea exiſtentes, & ſub eadem compre-
henſas, prout etiam ad excluſionem Cæciliæ inepta eſt
Concluſio, quod Laura tantum uti proximior intel-
ligatur habere prælationem, quia procedit in majora-
tu, ſeu primogenitura, quæ uni debetur, ſeu in Ju-
repatronatus paſſivo, ubi beneficium uni pariter tantum
conferri debet; ſecus in Jurepatronatus activo, ad
254 quod vocatæ fuerunt fœminæ in plurali; tunc enim
una tantum quæ eſt proximior non poteſt totum Juſ-
patronatus ſibi arrogare, per ea quæ advertit Card. de
Luc. *de fideicom. diſc.* 17. *n.* 8. *&* 11. Rota *cor. Ottho-
bon. dec.* 26. *n.* 11. *& ſeqq. & in Peruſina Canonicatus*
5. *Junii* 1716. §. *Cæterum, cor. R. P. D. Lancetta.*

Hæc autem medietas Juriſpatronatus dici non po-
teſt deperdita per Cæciliam ex quo Nicolaus Fran-
ciſcus ejus Pater legavit Juſpatronatus Philippo, &
ſic veluti hæres factum defuncti impugnare non va-
leat ad Text. *in l. Cum a Matre, C. de rei vindic.*
quia cum Nicolaus Franciſcus, vivente Philippo ejus
fratre, nullum jus haberet in Jurepatronatus tanquam
vocatus poſt obitum Philippi, utique nihil transferre
potuit in illum nec de ſuo quod habebat, nec de Jure
futuro filiæ, quod non expreſſit, imo ſi fœminæ non
fuerunt vocatæ niſi poſt obitum Philippi, & Nicolai
Franciſci, quoties iſte legavit Juſpatronatus Philippo
intelligitur legaſſe duraturum ad vitam ipſius Philippi
juxta formam teſtamenti Joannis Baptiſtæ, quia nem-
255 pe defuncto uno filio maſculo Juſpatronatus ſpectabat
totum ad alterum, qui erat Philippus, ſed ad vitam
ipſius, cum ita intelligatur donatio in patronatibus
gentilitiis, juxta firmata apud Acchil. de Graſſ. *dec.* 9.
n. 14. *de Jurepatr.* Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 9. *n.* 70.
Covar. *variar. reſol. lib.* 2. *cap.* 18. *n.* 10. Vivian. *de
Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 4. *num.* 66. Rota *in Mediolanen.
Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §.
*Prout nec magis, cor. Eminentiſſ. Scotto, & in Majo-
ricen. benef.* 11. *Maii* 1705. §. *Etenim cor. bo. me. Muto.*

Et ſic ceſſat fundamentum, quod hæres impugna-
re non valeat factum defuncti; hoc enim nunquam
impugnare dicitur Cæcilia, quoties non intendit ſpo-
liare Philippum Jurepatronatus ad ejus vitam, ſed 256
ſolum eo defuncto vindicat ſuum Jus delatum ſibi
poſt ejus mortem vigore teſtamenti Joannis Bapti-
ſtæ, quod jus nunquam fuit comprehenſum in le-
gato Nicolai Franciſci de illo Jure, quod non ſpe-
ctabat ad filiam poſt obitum Patris; ut enim dica-
tur hæres impugnare factum defuncti, requiritur quod
iſte expreſſe diſpoſuerit de Jure proprio hæredis, quod
hic deficit, juxta Text. *in l. ſequens quæſtio, ff. de le-
gat.* 2. Cyriac. *contr.* 438. *n.* 89. *& ſeqq.* Rodulph. *al-
leg.* 113. *n.* 33. *& alleg.* 114. *n.* 13. Rot. *dec.* 127. *n.* 14.
p. 15. *& cor. Duran. dec* 93. *n.* 3. *& ſeqq. & cor. Buratt.
dec.* 153. *n.* 1. *& cor. Carill. dec.* 169. *n.* 13. *&* 14.

Præſertim quia vigore teſtamenti Joannis Baptiſtæ
appellatione fœminarum comprehenſa videtur tota
linea fœminina, & ſic etiam filii de illa deſcenden-
tes inter quos eſt Joſeph Caldò, qui tanquam voca-
tus jure proprio arrogare ſibi valet Juſpatronatus abſ-
que eo quod ſibi afficiat legatum Joannis Franciſci,
nam ſicut Teſtator prius vocavit lineam maſculi- 257
nam; ita ſubſtituendo fœminas ſubſtituiſſe videtur li-
neam fœmininam, ut firmavit Rot. *dec.* 111. *n.* 10.
& 11. *part.* 14. *rec. & cor. Cavaler. deciſ.* 125. *n.* 10.
verſ. ex qua diſpoſitione, & cor. Bich. dec. 307. *n.* 10.
& 11. *& cor. Dunoz. Jun. dec.* 984. *n.* 11. *& in Ro-
mana Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1705. §. *Profligata, cor.
Rev. Molines magno Hiſpaniarum Inquiſitore.*

Procedendo autem cum altero ſuppoſito, quod
ex defectu conſenſus Ordinarii attendi non debeat
diſpoſitio teſtamentaria Joannis Baptiſtæ, quodque
poſt ejus obitum Juſpatronatus remanſerit hæredita-
rium in Philippo, & Nicolao Franciſco ejus filiis,
medietas Juriſpatronatus eodem modo delata fuit Cæ-
ciliæ filiæ Nicolai, quia portio ſpectans ad Patrem
poſt ejus obitum delata eſt ad Cæciliam ejus filiam,
& hæredem non obſtante duplici objecto, altero ſci-
licet, quod Nicolaus Franciſcus legaverit Juſpatro-
natus Philippo, & altero, quod Cæcilia recipiendo
dotem ab illis du Treſca renunciaverit hæreditati pa-
ternæ, & ſic etiam Juripatronatus hæreditario: quia
reſpectu primi urget reſponſio, quod non probatur
legatum fuiſſe agnitum, & acceptatum per Philippum
legatarium, quo defuncto ſine agnitione, & accepta-
tione Juſpatronatus non remanſit abdicatum ab hære-
ditate Nicolai Franciſci, ut firmavit Rot. *cor. Ottho-* 258
bon. dec. 230. *n.* 20. *& dec.* 243. *n.* 10. Reſpectu vero
ſecundi objecti obſtat reſponſio, quod adita hæredi-
tate per Cæciliam cum Juſpatronatus conſideretur 259
tanquam unum ex juribus ceſſis, de eo fieri debebat
mentio ſpecialis, ut firmavit Rota *dec.* 164. *n.* 5. *par.*
11. *rec.* ultra quod cum non viderim tenorem renun-
ciationis, poteſt eſſe quod non fuerit renunciata hæ- 260
reditas, ſed ceſſa fuerint jura competentia, vel com-
petitura, quorum appellatione non tranſit Juſpatrona-
tus, ut in *dec.* 266. *n.* 6. *&* 7. *part.* 11. *& deciſ.* 10.
n. 9. *eadem part.* 11.

His fundamentis hinc inde examinatis, Ego in
ſenſu veritatis concludo manutenendum eſſe Joſe-
phum Treſca in quaſi poſſeſſione præſentandi in to-
tum, quando ſubſiſtant circumſtantiæ, de quibus in-
fra, & ideo dandam eſſe inſtitutionem ejus Præſen-
tato, & quidem cum judicium ſuper inſtitutione ſit
poſſeſſorium, non autem petitorium, ut firmavit Ro-
ta *in Lucana beneficii* 22. *Februarii* 1709. §. *finali,
coram R. P. D. Falconerio, & in Bononien. beneficio-* 261
rum de Caſtello 17. *Septembris* 1712. §. *Hæc ſane,
& in Caſſanen. Beneficii* 27. *Martii* 1713. §. *Ma-
jor, coram Rev. Patre Dom. Criſpo, & in Caſer-
tana beneficii* 27. *Martii* 1715. §. *Docuit enim, co-
ram Eminentiſſimo Scotto, &* 15. *Junii* 1716. §. *Ita
equidem, coram R. P. D. Altham.*

Certa aſſurgit propoſitio in Tribunalibus recepta,
quod ille Patronus, qui reperitur in quaſi poſſeſſione

præſentandi ſolus in ultimo Statu effectuato ad favorem Præſentati, per cujus obitum denuo vacat beneficium ſemper manuteneri debeat per Judicem in hac quaſi poſſeſſione præſentandi, niſi reſiſtat proprietas clara, ſeu petitorium clarum in contrarium,
262 quod nullam requirat altiorem indaginem, ſed ſit tale quod incontinenti ſuffocet, & abſorbeat Poſſeſſorium, ut paſſim reſpondere conſuevit S. Rotæ Auditorium & ſignanter in *Firmana beneficiorum* 12. *Januarii* 1715. §. *Siquidem cum ſeqq. coram Rev. P. Dom. Lancetta, & in dicta Bononien. beneficiorum de Caſtello ubi ſupra, coram R. P. D. Criſpo, & noviſſime in Placentina beneficii* 2. *Julii* 1717. §. *Motivum, coram R. P. D. Foſcara.*

Hæc autem proprietas clara non adducitur ex parte Cæciliæ ejuſque filii; licet enim ſi tranſeundum eſſet cum teſtamento Joannis Baptiſtæ, Ego fortaſſe inclinarem pro medietate Juriſpatronatus ad ejus favorem; attamen non poteſt regulari Juſpatronatus ad formam teſtamenti, quia continet diſpoſitionem particularem per viam legati ſuper Jurepatronatus,
263 quod legatum nunquam ſuſtinetur, nec unquam abdicat ab hæreditate Juſpatronatus niſi acceſſerit conſenſus Ordinarii, juxta *conſil.* 6. Calderin. *de Jurepatr.* quem in his terminis legati ſequuntur Gigaſ, *conſ.* 50. *num.* 16. Cabal. *conſil. civil.* 73. *n.* 5. *lib.* 1. Piringh. *in jus can. lib.* 3. *tit.* 38. *ſub n.* 58. Azot. *inſtit. moral. l.* 6. *c.* 20. §. *Decimo quaritur*, Ferrett. *conſil.* 133. *n.* 2. *tom.* 1. Duran, *de arte teſtan. tit.* 6. *cautel.* 67. *per tot.* Torr, *de pact. futur. ſucceſſ. lib.* 2. *c.* 39. *n.*... Pax Jordan. *lucubr. tom.* 2. *lib.* 20. *tit.* 7. *n.* 23. 128. & 142. Camarell. *de legat. lib.* 2. *qu.* 5. *tit. de Jurepatronatus legato n.* 2. & 3. *fol. mihi* 341. Vivian. *de Jurepat. lib.* 4. *c.* 1. *n.* 19. & 41. & *lib.* 14. *poſt cap.* 2. *n.* 124. Lambert. *eod. tr. lib.* 1. *par.* 2. *qu.* 6. *ar.* 2. *n.* 1. & 2. & *lib.* 1. *par.* 1. *qu.* 2. *ar.* 18. *per tot.* Card. de Luc. *eod. tr. diſc.* 66. *n.* 6. & 10.

264 Ex quo fundamento ſequitur, ut legatum Juriſpatronatus remanſerit nullum in totum, & factum fuerit hæreditarium ad commodum Philippi, & Nicolai Franciſci filiorum, & hæredum Joannis Baptiſtæ, vel forſan remanſerit validum in parte, ſeu prima vocatione quoad filios hæredes, ſcilicet quoad Philippum, cui primo loco tanquam hæredi relictum extitit, & deinde quoad Franciſcum; de quo tamen ratio aliqua haberi non poſſet in iſto caſu veluti vocato poſt obitum Philippi, & ante iſtum defuncto; ita, & taliter quod totum Juſpatronatus remanſiſſet apud Philippum ejuſque hæredem vigore legati in ordine ad primam vocationem omnino validam abſque conſenſu Ordinarii, tanquam directam ad unum ex filiis hæredem inſtitutum, ut erat Philippus, licet non hæredem ſolum, ſed una cum Nicolao Franciſco æqualiter cohæredem, juxta ſingularem doctrinam Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 2. *qu.* 6. *art.* 2. *n.* 4. *fol.* 377. ubi quod ſi Pater inſtituiſſet hæredes omnes filios, & diſpoſuiſſet unum ſolum eſſe Patronum, quod valida eſſet diſpoſitio abſque conſenſu Ordinarii ea ratione, ibi = *Quia tunc eſſet hæres, & merito Patronus, quamvis aliqui hæredes non eſſent Compatroni* =, & comprobat *lib.* 1. *part.* 2. *qu.* 2. *art.* 20. *n.* 2. *verſ. aut vero cum ſcri-*
265 *ptura*, ubi quod valet hoc caſu etiam conſuetudo, quod tranſeat Juſpatronatus ad Primogenitum hæredem licet extent alii filii cohæredes, & *lib.* 1. *part.* 2. *qu.* 4. *n.* 3. *verſ. ſed ſi iſta conditiones fol.* 353. Sanchen *conſ. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 91. *num.* 1. *in fine verſ. quod ſi opponeretur.*

Et ſecundum hoc motivum ſubſiſtente diſpoſitione, ſeu legato Joannis Baptiſtæ erga Philippum veluti hæredem, reſpectu cujus non erat neceſſarius conſenſus Ordinarii, & per contrarium eodem legato vitiato, ſeu nullo exiſtente quoad alios non hæredes, & ſubſtitutus per viam relicti particularis ex defectu conſenſus Ordinarii, ſequeretur, quod totum Iuſpatronatus remanſerit Philippo, & tranſitum fecerit in Ioſephum Treſca ejus hæredem, & nihil habebit Nicolaus Franciſcus, qui licet cohæres relictus in teſtamento Ioannis Baptiſtæ, attamen circa Juſpatronatus uti filius fuit tantum ſubſtitutus uti filius fuit tantum ſubſtitutus poſt obitum Philippi appellatione = *degl'altri figli maſchi* = quæ ſubſtitutio caduca remanſit ob prædeceſſum Nicolai Franciſci.

In hoc motivo duæ inſurgunt difficultates, altera an dari poſſit, quod legatum remaneat in parte va- 266
lidum, & in parte nullum, vel potius caducetur in totum, itaut Iuſpatronatus effectum fuerit hæreditarium utriuſque, tam Philippi, quam Nicolai Franciſci, quam difficultatem excitavit, ſed non reſolvit Rota *in Lunen. Sarzanen. beneficiorum, coram Rondinino* impreſſa apud Bertachin. *vot. deciſ.* 47. *ſub num.* 26. ibi = *Omiſſo an nullitas donationi ex defectu conſenſus Ordinarii importet nullitatem totius actus, vel ſolum reſpective filiarum Mariæ* = Altera difficultas eſt, quod ſicut validum fuit legatum abſque conſenſu Ordinarii favore Philippi veluti hæredis inſtituti, ibi = *il Chierico Filippo Carducci ſuo figlio, & eredi* = ita ſubſtitutio aliorum maſculorum, necnon fœminarum videatur referri ad illos quatenus hæredes, propter quod cum dicatur ſu-
peraddita qualitas gentilitia Iuriſpatronatus antea hæ- 267
reditarii, hujus qualitatis ſuperaddito nullum exigit conſenſum Ordinarii, ex firmatis apud Rotam *coram Merlin. deciſ.* 346. *n.* 4. & 11. & *ſeqq.* & *coram Priol. deciſ.* 381. *n.* 16. & *in dicta Lunen. Sarzanen. beneficiorum* apud Bertacchin. *d. vot.* 47. *n.* 37.

Ego vero cenſeo legatum eſſe nullum in totum tam reſpectu Philippi, quam omnium ſucceſſive vocatorum, ſi verum eſt, quod Teſtator titulo particulari, & diſtincto ab hæreditate univerſali reliquit Iuſpatronatus Philippo, & aliis deferendum Iure ſanguinis, quo caſu titulus particularis exigit ſemper
conſenſum Epiſcopi, ut in terminis prælegati pro- 268
bat Rocch. de Curte *de Juripatr. in verbo Ipſe, vel Is n.* 18. Lambertin. *eodem tract. lib.* 1. *par.* 2. *qu.* 2. *art.* 2. *n.* 3. *verſ. Et quamvis*, Rota *in Romana Cappellania* 18. *Martii* 1718. §. *De hoc autem, coram R. P. D. Cerro*; ad differentiam alterius caſus, quo Pater hæredem inſtituiſſet unum ex filiis aſſignando illi una cum portione hæreditaris totum Iuſpatronatus, in quibus terminis loqui videtur Lambert. alio loco ſuperius adductus *lib.* 1. *par.* 2. *qu.* 6. *ar.* 2. *n.* 4. quamvis ut verum fateat Lambert. ſibi aperte contradicit, & verius eſt Teſtatorem non poſſe aſſignare uni ex filiis hæredibus totum Iuſpatronatus, quando extant alii filii hæredes, quia ſemper iſta aſſignatio dicitur diſpoſitio particularis independens ab
univerſalitate hæreditatis, quæ fieri prohibetur abſ- 269
que conſenſu Epiſcopi; ſi enim habemus in donatione univerſali omnium bonorum, & jurium, quod facta fuerit expreſſio particularis Iuriſpatronatus, reddit actum nullum, niſi facta fuerit declarative ad ſpeciem ſub generali diſpoſitione contentam, ut ex Calderin. *in cap. unico de Jurepatr. in* 6. firmavit Rota *in Lunen. Sarzanen. beneficiorum, coram Ninot. deciſ.* 60. *n.* 2. & *in altera deciſ.* 13. *Martii* 82. §. *Nihilominus, coram Rondinino*, impreſſa apud Bertacchin. *vot. deciſ.* 47. *n.* 7. Certe hæc expreſſio particularis in teſtamento erga unum ex hęredibus, cui
ſit aſſignatio totius Iuriſpatronatus, nullum facit re- 270
lictum abſque eodem conſenſu, ex quo iſta dici non valet declaratio ſpeciei ſub generali diſpoſitione comprehenſę, ſed abſtractio Iuriſpatronatus ab univerſalitate hęreditatis, necnon privatio unius hęredis, & applicatio facta alteri hęredi, qui in ſua quota non habet univerſalitatem integrę hęreditatis, nec conſequenter totum Iuſpatronatus, cujus idcirco totalitatem recipit ex illa particulari diſpoſitione Teſtatoris, nullatenus valida abſque conſenſu Ordinarii, unde fallitur Lambert. dicens hoc eſſe præter Ius *in lib.* 1. *part.* 2. *qu.* 2. *art.* 20. *ſub n.* 2. quando eſt contra jus,
ut ſine conſenſu Ordinarii diſponatur de Iurepatro- 271
natus, quod alias ſine illa particulari diſpoſitione jus ipſum defert utrique hæredi, & ſic omnibus hæredibus, & non uni tantum, ut oſtendit Rocc. de Curt. *de Jurepatr. in verbo Ipſe, vel Is n.* 18. *verſ. quia ex quo*, quem approbat ipſe Lambert. *eod. tract. lib.* 1. *part.* 2. *qu.* 2. *num.* 3. *fol.* 303.

Sed quia totum teſtamentum mihi non fuit ex- 272
hibitum, ut agnoſcere poſſim an Iuſpatronatus fuerit

reli-

relictum per viam legati, vel per aſſignationem cum portione hæreditaria, quamvis utroque caſu Ego cenſeam nullum eſſe Relictum abſque conſenſu Ordinarii, attamen diſcurrendo cum ſuppoſito, quod totum Juſpatronatus bene datum fuiſſet Philippo tanquam hæredi, hæc quæſtio an eodem modo valeret tranſitus ad ejus ſubſtitutos ſine conſenſu Ordinarii, propter qualitatem gentilitiam adjectam hæreditarie, apud Me pariter difficultatem circa affirmativam reſolutionem, quam indiſtincte firmavit Rota apud Bertacchin. ubi ſupra n. 37. & ratio dubitandi eſt, quia per hoc inductum eſſet Juſpatronatus mixtum, quod non requirit qualitatem hæreditariam actu, ſed in habitu, & potentia, & nomine tenus, & nil fere diſtat ab ipſa natura gentilitii, quod defertur Jure ſanguinis, cum annexum non ſit hæreditati, neque tranſeat cum hæreditate, & univerſalitate bonorum, ut tranſibat prius in ſtatu mere hæreditario ante adjectam qualitatem gentilitiam, ut apud Me *diſcept. Eccleſ. 4. n. 4. 10. & 11. & in Mantuana Beneficii, coram Urſino*, apud Me *diſcept. Eccleſ. 14. n. 31. & in Balneoregien. Beneficii 21. Januarii 1707. §. Qualitas, coram Reverendiſſimo Kaunicz, & in Sulmonen. Juriſpatronatus 3. Iunii 1715. §. Etenim, & 4. Maii 1716. §. Quandoquidem, cor. R. P. D. Althann.* ergo non tranſit hoc Juſpatronatus cum hæreditate, ſeu univerſalitate bonorum, ubi neceſſarius non eſt conſenſus Ordinarii, ſed tranſit jure ſanguinis, & ſic potius titulo particulari cum ſimplici potentialitate, & denominatione qualitatis hæreditariæ, ubi propterea ſemper requiritur conſenſus Ordinarii pro validitate diſpoſitionis particularis, & probat Rota
273 *coram Ninot. dec. 25. n. 23.* Sanchez *conſ. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 91. n. 1, verſ. dicit*, ad differentiam alterius caſus, ubi dictum fuiſſet, quod Juſpatronatus tranſiret in primogenitum, ſeu alios de ſanguine una cum hæreditate actuali, Sanch. ubi ſupra num. 1. in fine, juxta Caſum, de quo ſcripſi *diſcept. Eccleſ. 4. n. 19.*

Cum itaque credam, quod Teſtator titulo diſpoſitionis particularis dederit novam legem huic Juripatronatus, dubito, quod nulla fuerit diſpoſitio abſque conſenſu Epiſcopi, quem mihi ſupponitur non interveniſſe neque expreſſum, neque tacitum, qui intervenire dicitur mediante inſtitutione obtenta ab
274 Ordinario exhibita coram ipſa diſpoſitione particulari Juriſpatronatus, ut explicat Lambertin. *de Jurepatron. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 7. n. 5. fol mihi* 274. Rota *coram Peutinger. dec. 177. n. 6. & in rec. dec. 298. n. 8. in fine part. 11.* Rota *in dicta Romana Cappellania 18. Martii 1718. §. Nec deficiente, coram R. P. Dom. Cerro;* ubi tamen firmat inſtitutionem eſſe ambiguam, ſeu æquivocam, nec operari tacitum conſenſum Ordinarii, ſi una cum præſentatione Legatarii,
275 adeſſet præſentatio hæredis; Et obſervantia in caſu iſto aſſiſtere videtur pro nullitate, & inobſervantia teſtamentariæ diſpoſitionis Joannis Baptiſtæ, eo ipſo quod Nicolaus Franciſcus in teſtamento legavit Juſpatronatus Philippo ejus fratri, quod legare non potuiſſet ſi illud non habuiſſet, & habere non poterat de hoc tempore ad formam teſtamenti Joannis Baptiſtæ, quod ſolum poſt obitum Philippi ſubſtituerat alios ejus filios, & ſic Nicolaum Franciſcum, Rota *in Majoricen. Juriſpatronatus 16. Maii 1704. §. Hinc ſedale cum ſeqq. coram bon. mem. Muto*, & generaliter Rot. *dec. 272. n. 1. p. 2. diverſ. & deciſ. 29. n. 39. p. 7. rec.*

Hoc ſtante procedendo cum ſuppoſito, quod Juſpatronatus remanſerit hæreditarium ad commodum utriuſque filii, ſcilicet Philippi, & Nicolai Franciſci cenſeo, quod totum pertineat, ad Joſephum Traſca hæredem Philippi tam pro medietate, quæ ſpectabat Philippo, quam pro altera medietate eidem Philippo legata per Nicolaum Franciſcum in ſuo teſtamento, quod legatum tranſtulit Juſpatronatus
276 in legatarium ſine conſenſu Ordinarii tanquam compatronum, Lambertin. *de Jurepatron. lib. 1. p. 2. quaeſt. 3. art. 12. num. 9.* Rota *in Alatrina Juriſpatronat. 7. Decembris 1705. §. Minus relevat, coram Eminentiſſimo Scotto.*

Non relevante, quod ante acceptationem legati Juſpatronatus non fuerit abdicatum ab hæreditate, quia cum agatur de legato lucrativo, acceptatio præſumitur, neque eſt probanda, ut probat Card. de Lu- 277
ca *de legat. diſc. 28. num. 3. & ſeqq.* dummodo concurrat ſcientia legatarii, quæ etiam hic præſumitur in fratre germano circa legatum ſibi factum ab altero fratre Surd. *deciſ. 111. num. 13.* Rota *deciſ. 217. n. 12. part. 9. recent.* ad differentiam legati oneroſi, de qua Rota *coram Emerix Jun. deciſ. 1152. num. 4. & 5. & dec. 1212. num. 2.*

Nec ſolum ex hoc titulo legati medietas Nicolai Franciſci devenit ad Joſephum Treſcam, ſed etiam, quia Cæcilia hæres Nicolai Franciſci, ut mihi ſupponitur renunciavit hæreditati Patris recepta dote, unde intrat dilemma, quod aut Juſpatronatus fuit tranſlatum in Philippum vigore legati, & hoc ſufficit Joſepho Treſca, aut non fuit tranſlatum, & abdicatum ab hæreditate; & Cæcilia recipiendo dotem, & renunciando hæreditati tranſtulit in Renunciatarios, inter quos eſt Joſeph Treſca, etiam Iuſpatronatus ſub univerſalitate hæreditatis renunciatæ, & ceſſæ, dummodo tamen renunciatio reſpiciat ipſam hæreditatem, non autem Iura, & actiones ſuper bo- 278
nis hæreditariis, juxta diſtinctionem, de qua Rota *dec. 10. num. 9. & dec. 266 num. 6. part. 11. & in Firmana beneficiorum 19. Januarii 1711. §. Tandem, & 11. Januarii 1615. §. Verum, coram R. P. D. Lancetta, & in Sulmonen. Juriſpatronatus 3. Junii 1615. §. finali, coram Rev. P. Dom. Falconerio nunc Illuſtriſſ. Gubern. Urbis.*

Præſertim quia concurrit obſervantia, juxta quam Cæcilia in ultimo ſtatu paſſa eſt præſentare ſolum Ioſephum Treſca, & præſentatio habuit effectum, itaut ultimus hic ſtatus ſit aptus etiam declarare titulos, ex quibus medietas Nicolai Franciſci tranſlata fuit in Philippum ejuſque hæredem.

Quæ omnia ſicut oſtendunt pertinentiam totius Iuriſpatronatus potius inclinare ad favorem Joſe-
phi Treſca, ita multo magis oſtendunt petitorium 278
eſſe altioris indaginis, itaut interim denegari non poſſit Inſtitutio Præſentato per Ioſephum Treſcha ad formam ultimi ſtatus, juxta Doctrinas ſatis allegatas.

Praten. Cappellaniæ.

Beneficium Sancti Iuliani erectum in Eccleſia Parochiali S. Iacobi de Prato Florentinæ Diœceſis erat olim de Iurepatronatus antiquiſſimæ Familiæ de Torellis, qui fuerunt ſemper in quaſi poſſeſſione præſentandi, ut liquet ex antiqua præſentatione facta de anno 1485. per Nicolaum, & Bonacurſium fratres de Torellis.

Per obitum præſentati in enunciato Statu anni 1485. cum de Familia de Torellis ſuperſtes eſſet ſola fœmina ſcilicet Soror Pacifica Maria de Torellis Monialis profeſſa in Monaſterio ſancti Vincentii vulgo Annalena Civitatis Florentiæ, Abbatiſſa, & Moniales anno 1552. præſentarunt quendam Paſquinum Baldi Matthæi, qui fuit ab Ordinario inſtitutus cum expreſſione, quod Beneficium eſſet de Iurepatronatus Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, & Monialium mediante perſona Sororis Pacificæ Mariæ de Torellis.

Anno 1553. de Menſe Ianuarii Sedi Apoſtolicæ reſervato iterum vacavit Beneficium, quod ad præſentationem Prioriſſæ, & Monialium collatum extitit auctoritate ordinaria Thadæo Antonii Iuvenalis per eas præſentato.

Abinde citra ſupponitur Beneficium ſemper fuiſſe proviſum ad præſentationem Prioriſſæ, & Monialium in quibuſcunque Menſibus vacaverit tam Ordinariis, quam Apoſtolicis uſque ad annum 1616. de quo tempore inſtitutus fuit pariter ad præſentationem Prioriſſæ, & Monialium Archidiaconus de Minerbettis, & ſupponitur, quod vacatio ſucceſſiſſet in Menſe reſervato, quodque Summus Pontifex ad inſtantiam Oratoris Sereniſſimi Magni Ducis Hætruriæ voluerit = *Che non ſi faccia in ciò pregiudicio alcuno alle ragioni delle RR. Monache* = ut liquet ex quadam Epiſtola

Digitized by Google

R, P, D, Corſini directa ad unam ex Monialibus Mo-
naſterii,

Poſt hujuſmodi ſtatum anni 1616. non conſtat de
alio immediate ſubſequenti, ſed apparet, quod anno
1642. ex cauſa vacationis Beneficii de Menſe Maii
reſervato per obitum Vincentii Quercii, cujus pro-
viſionem non habeo, Summum Pontificem feciſſe
collationem Alamanno Adimacio, ut ex Bullis Apo-
ſtolicis per me viſis,

Anno 1656. per obitum ſupradicti Proviſi Apoſto-
lici inſtitutus fuit Canonicus Carolus de Bardis ad
præſentationem ut ſupra, quo defuncto de anno 1671.
ſupponitur, quod citra præſentationem proviſus fue-
rit per Sedem Apoſtolicam quidam Fabritius de Ce-
cinis Secretarius clar. memor. Cardinalis Leopol-
di de Medicis, cui proviſioni pariter ſupponitur,
quod Moniales poſt reclamationem acquieverint ob
metum reverentialem debitum ſupradicto Cardina-
li fratri germano Sereniſſimi Magni Ducis Hætru-
riæ.

Hodie iterum vacato Beneficio per obitum Fabri-
tii in menſe reſervato Prioriſſa, & Moniales præſen-
tarunt Illuſtriſſimum D. Horatium de Manfrois Vi-
carium Generalem Archiepiſcopatus Florentini, qui
prævia inſtitutione Ordinarii abſque contradictione
obtinuit poſſeſſionem Cappellaniæ, contra quem pa-
cifice poſſidentem inſurrexit D. de Vivianis proviſus
Apoſtolicus ex cauſa vacationis in menſe reſervato,
& tanquam de beneficio Juriſpatronatus Eccleſiaſti-
ci Reſervationibus Apoſtolicis ſubjecto.

Prioriſſa, & Moniales; ejuſque præſentatus, &
Beneficii poſſeſſor, antequam diſpendioſum litigium
aſſumant meam pro veritate ſententiam expoſtula-
runt, an ſuperare valeant Proviſum Apoſtolicum.
Unde Ego examinatis rationibus hinc inde deductis,
& deducibilibus, cenſeo prout infra verius de jure
reſpondendum,

Et ſane pro parte Monaſterii, & Monialium ur-
get fundamentum Juriſpatronatus Laicalis in origine
veluti ſpectantis ad antiquiſſimam familiam de To-
rellis, quod Juſpatronatus non cadit ſub ullis reſer-
vationibus Apoſtolicis, juxta communem ſententiam,
de qua apud Me *diſcept. Eccleſ.* 12. *n.* 60. Gonzal. *ad
regul.* 8. *gloſſ.* 18. *n.* 2. Rota poſt Antonell. *de Jurib. &
oner. Clericor. decif.* 44. *n.* 11. *&* 12. *& in Compoſtell.
Parochialium* 13. *Martii* 1716. §. *Propterea que, cor.
Reverendiſs. D. Anſaldo Decano.*

Et quamvis obſtare videatur tranſitus Iuriſpatro-
natus ad Eccleſiam, ſeu Monaſterium Monialium
ex perſona Sororis Mariæ Pacificæ de Torellis, pro-
pter quem tranſitum Juſpatronatus mutavit natu-
ram de Laicali in Eccleſiaſticum, juxta diſpoſitio-
nem Juris in *Cap. unico*, §. *fin. de Jurepatr. in* 6. Ro-
ta *in Apruntina Beneficii* 19. *Junii* 1705. §. *Non quam-
vis, coram Eminentiſs. Scotto.*

Nihilominus non repugnat, ſed paſſim receptum
281 eſt, quod ex lege fundationis poteſt Juſpatronatus
laicale etiam retinere priſtinam ſuam naturam laica-
lem non obſtante tranſitu ad Eccleſiam, ſeu perſo-
nam Eccleſiaſticam, quæ lex fundationis poteſt dari
etiam tacite, & per conjecturas, ut eſt communis
opinio, de qua Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 59. *n.*
16. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 10. *n.* 4. Corrad. *in prax.
benef. lib.* 4. *cap.* 2. *ſub n.* 40. & paſſim firmavit Rota
dec. 157. *num.* 5. *& ſeqq. p.* 7. *rec. & in Parmen. Bene-
ficii, coram Eminentiſſimo Scotto*, impreſſa apud Me
Diſcept. Eccleſ. 25. *numer.* 47. *& ſeqq. & in Mona-
ſterien. Canonicatus* 19. *Februarii* 1714. §. *Verum cum
ſeqq. coram Reverendiſs. Anſaldo Decano, & in Com-
poſtellana Beneficii* 15. *Martii* 1717. §. *Secus vero cum
ſeqq. coram R. P. D. Althan.*

Hæc autem Lex fundationis licet non habeatur ex-
preſſa, ex quo deficit Inſtrumentum fundationis hu-
jus antiquiſſimi Juriſpatronatus; attamen ſuppletur
282 ex obſervantia, quæ dicitur ſtare loco fundationis;
nam qualis eſt obſervantia, talis præſumitur funda-
tio Juriſpatronatus, ut apud Me *Diſcept. Eccleſ.* 26.
ſub n. 5. *& diſcept.* 53. *n.* 43. Tondut. *q. benef. p.* 3 *cap.*
157. *n.* 42. *cum aliis in dict. Compoſtellana beneficii*, §.
Idque, coram R. P. D. Althan. ubi in ſpecie Me ſcri-
bente firmatum fuit in Jurepatronatu ſpectante ad
Eccleſiam, quod deficiente Inſtrumento fundationis,
ſi obſervantia præſeferat Patronos præſentaſſe etiam
in vacationibus ſecutis in menſe reſervato, ex tali
obſervantia præſumatur legem fundationis fuiſſe da-
tam cum facultate præſentandi in quocunque men-
ſe etiam reſervato excluſive ad reſervationes men-
ſium, denegando executionem proviſioni Apoſtolicæ
de reſervato.

Hæc autem obſervantia probata videtur ab anno
1552. quando Juſpatronatus tranſitum fecit in Mo-
naſterium ex perſona Sororis Pacificæ Mariæ de To-
rellis, ſaltem uſque ad annum 1642. de quo tem-
pore ſucceſſit prima proviſio Apoſtolica ex cauſa va-
cationis in menſe reſervato; Cum igitur Monaſte- 283
rium ſemper præſentaverit in omnibus vacationibus
tam ſecutis in Menſe Ordinario, quam reſervato
per longævum ſpatium 90. annor. numerando tempus
a menſe Auguſti 1552. quo ſucceſſit præſentatio uſ-
que ad proviſionem Apoſtolicam pridie nonas Septem-
bris 1642. ex hac obſervantia centenaria arguitur ta-
lem fuiſſe legem fundationis, qualem ipſa demon-
ſtravit; Nempe facultatem præſentandi datam fuiſſe
Patronis in quocunque menſe, ſemper, & in per-
petuum, ut judicavit Rota *in d. Compoſtellana Bene-
ficii* 25. *Martii* 1717. §. *idque, & §. Quapropter, co-
ram Reverendiſſimo Patre Domino Althann.* & hæc 284
obſervantia dicitur centenaria licet deficiat aliquot
anni, & ſufficit tempus ſupra 90. annos, ut proſe-
quitur Rota *in d. Compoſtellana*, §. *Quapropter*, &
Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 23. *n.* 4. Card. de Luc. *de
Jurepatr. diſc.* 57. *n.* 23.

Nihil obſtante interruptione ſecuta de dicto an-
no 1642. & iterum de anno 1671. quia obſervan-
tia centenaria ſemel completa non deſtruitur per 285
actus ſubſequentes, ut dixi *diſcept.* 9. *num.* 29. *& di-
ſcept.* 17. *n.* 48. & me relato dixit Rota *in Majori-
cen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704. impreſſa apud D.
Jacob. de Comitibus *dec. Florent.* 33. §. 1. *n.* 17. *&* §. 2.
n. 33. Sed alia in contrarium centenaria requiritur,
ut inquit Rota *coram Emerix Junior. decif.* 1195.
numer. 11.

Sed fortius, quia ſtatus anni 1616. eſt qualificatus
mediante oppoſitione facta per Datariam Apoſtoli-
cam, quæ tamen acquievit, & providere omiſit ex
cauſa vacationis in menſe reſervato, ut ex Epiſtola
R. P. D. Corſini, in quibus terminis obſervantia for- 286
tius evadit veluti emanata cum ſcientia contradictio-
ne, & patientia Datariæ Apoſtolicæ, ut apud Me
diſcept. 22. *n.* 33. *verſ. ut præſumantur*, Rota *in Me-
diolan. Cappellania* 13. *Martii* 1703. §. *Nec turbat,
cor. Magno Hiſpan. Inquiſitore, & in Oppiden. Benefi-
cii* 7. *Maii* 1703. §. *Non obſtante, cor. bon. mem. Mu-
to, & in Papien. Rectoria* 10. *Decembris* 1714. §. *Præ-
dictae, & §. in univerſum, coram R. P. D. Cerro.*

Minuſque ſuffragatur ultimus Status favore Datariæ
de annis 1642. & 1671. qui ſufficiunt ad ſuſtinendam
proviſionem Apoſtolicam, ut in *Barchinonen. Benefi-
cii* 16. *Januarii* 1686. §. *fin. coram clar. mem. Cardinal.
Matthejo*; Etenim cum conſtet de centenaria anterio-
ri, quæ habetur loco fundationis, ultimus Status non
attenditur niſi ſit præſcriptio cum ſuis requiſitis, Lot- 287
ther. *lib.* 1. *q.* 34. *n.* 38. *&* 39. Rot. *dec.* 18. *n.* 8. poſt Vi-
vian. *de Jurepatr.* quod deficit in præſenti, ubi Papa
in providendo ex capita vacationis in menſe reſerva-
to oppoſuit clauſulam = *dummodo diſpoſitio ad Nos
hac vice pertineat* =, ut legitur in literis Apoſtolicis
anni 1642. quod oſtendit mentem Papæ de non im-
mutando ſtatum præcedentem, nec præjudicando Pa-
tronis, ultra regulam generalem, quod Proviſiones 288
Apoſtolicæ ſtatum non immutant, ut in individuo
Rot. *in Civitatis Caſtelli Canonicatus pœnitentiarii* 1.
Decembris 1684. §. *final. coram clar. mem. Card. Mat-
thejo.*

Hæc ſunt fundamenta, quæ pro parte Monaſterii
adduci poſſunt, neglecto altero motivo, quod Juſpa-
tronatus, quia devenit in Monaſterium acceſſorie ad
Univerſitatem bonorum dici poſſit laicale; Nam ad
effectum judicandi qualitatem Juriſpatronatus atten-
ditur ſolum Perſona, quæ illud poſſidet an ſit lai- 289
calis,

calis, vel Eccleſiaſtica, ut in ſpecie Card. de Luca *de*
Jurepatr. diſc. 59. n. 12. verſ. inſpectio, & num. 13.
Niſi perſona eſſet Eccleſiaſtica per accidens, veluti
ſi Juſpatronatus laicum ſpectans ad familiam poſſi-
deretur per unum de familia, qui accidentaliter eſ-
ſet Clericus, vel in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitu-
tus, ut advertit Card. de Luc. ubi proxime n. 13.
quidquid dictum fuerit *in Parmen. Beneficii 16. Ja-*
nuarii 1702. §. *final. coram Reverendiſſimo Anſaldo*
Decano.

Ex qua regula habemus, quod Juſpatronatus Ec-
cleſiaſticum ſi tranſeat ad Laicum permutatione, vel
290 alio titulo oneroſo cum auctoritate Superioris mu-
tat naturam, & fit laicale, Adden. ad Buratt. *dec.*
769. n. 23. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc. 59. n. 14.*
Rota *dec. 144. n. 19. part. 5. rec.* ubi de Jurepatrona-
tus translato in Laicum ex concordia inita cum Ca-
pitulo Eccleſiaſtico, *& coram Duran. dec. 285. n. 64.*
291 ubi Juſpatronatus Beneficii fundari ex Bonis intuitu
Eccleſiæ acquiſitis relictum Laico per Presbyterum,
qui de hujuſmodi Bonis habebat liberam diſponen-
di facultatem, quod dicatur laicale, ex Garz. *de*
benef. part. 5. cap. 1. n. 594. cum ſeqq. Rota *in Par-*
men. Beneficii 16. Januarii 1702. §. *Quin etiam,*
coram Reverendiſſimo Anſaldo.

Sic ergo in caſu converſo quocunque modo Juſ-
292 patronatus laicale tranſeat in Eccleſiam fit Eccleſia-
ſticum, quia attenditur perſona, quæ poſſidet Rota
in Parmen. beneficii 1. Martii 1700. §. *Juſtificatio,*
coram Eminentiſſimo Scotto, & in Apruntina benef.
19. Junii 1705. §. *Etiamſi, cor. eodem.*

Verum his pro parte Monaſterii adductis nequa-
quam relevantibus, reflectendo ad veritatem cenſeo
Proviſum de beneficio ad præſentationem Monaſterii
nullum habere Jus ad ſe ſe opponendum proviſioni
Apoſtolicæ de reſervato: Habet enim Proviſus Apo-
ſtolicus intentionem fundatam in duobus ultimis
ſtatibus annorum 1642. & 1671. in quibus Sedes
293 Apoſtolica proviſionem Beneficii explevit ex cauſa
vacationis in menſe reſervato, una cum effectu ſub-
ſecuto, quia Proviſi obtinuerunt poſſeſſionem, in
qua remanſerunt uſque ad obitum; ut in præciſis
terminis firmavit Rota *Barchinon Beneficii 14. Maii*
1685. §. *Non relevante, cor. bo. me. Florez & 5. De-*
cembris ejuſdem anni §. fin. cor. clar. mem. Card. Mat-
thaio, & in Cremon. Beneficii 11. Maii 1705. §. *Non*
ſolum, & 14. Maii 1706. §. *Iterum, cor. bon. mem.*
Kaunitz; juxta receptam in hac materia *dec. 39. n. 4.*
& 5. cor. Ninot, ubi quod tali caſu non applicatur
regula, quod proviſiones Apoſtolicæ ſtatum benefi-
cii non immutant, quia non procedit ad effectum
inducendi ex proviſione Apoſtolica beneficium ulti-
mi ſtatus ad formam Text. *in cap. Conſultationibus*
de Jurepatr. ut in dicta Cremonen. Beneficii 11. Maii
1705. §. *fin. cor. bon. mem. Kaunitz.*

Firmato hoc ultimo, & duplici ſtatu in favorem
294 Datariæ Apoſtolicæ, & præſertim ultimo comple-
ctente ſpatium 46. annorum, & ſic præſeferente tem-
pus etiam aptum ad præſcribendum, juxta Text. *in*
cap. cum de beneficio de praben. in 6. inde ſequitur
quod ad effectum recedendi ab hoc ultimo ſtatu ſuf-
fragari non valeant ſtatus antiqui, ſeu anteriores in
hoc judicio poſſeſſorio ad irritandam proviſionem
Apoſtolicam de reſervato, Rot. *in Hipporegien. be-*
neficii 11. Februarii 1704. §. *Etenim, cor. bon. mem.*
Muto, ſed illi deſervire valent in judicio proprieta-
tis, itaut Proviſus ad præſentationem Monaſterii te-
neatur oſtendere petitorium clarum in contrarium
per illud triplex genus probationis, quod Doctores
noſtri conſtituunt, & exemplificant in Rejudicata,
publico Inſtrumento fundationis, aut confeſſione par-
tis, ut proſequitur Rota *in dicta Cremon. beneficii*
11. Maii 1705. §. *Non ſolum, & 14. Maii* 1706.
§. *Et iterum, coram bon. mem. Kaunitz.*

Quæ regula eo magis ſervatur in Tribunalibus,
quando ut in propoſito ultimus ſtatus fomentum reci-
pit ex petitorio claro, quod conſiſtit in aſſiſtentia Ju-
ris militante ad favorem Proviſi Apoſtolici ex diſpoſi-
tione Text. *in cap. unico de Jurepatr. in 6.* juxta quam
Juſpatronatus laicum ſi tranſeat ad Eccleſiam, vel Ec-
cleſiaſticam Perſonam dicitur Eccleſiaſticum, amiſſa
natura laicali, ut paſſim firmavit Rota *dec. 360. n. 5.* 295
& ſeqq. part. 18. recent. & in Parmen. Beneficii 1. Maii
1700. §. *Juſtificatio, coram Eminentiſſimo Scotto, &*
in Apruntina Beneficii 19. Junii 1704. §. *Etiam, coram*
eodem, & in Tarraconen. Cappellania 17. Jan. 1707.
§. *Tantoque magis, coram R. P. D. Lancetta, & in Mo-*
naſterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. § *Admitte-*
batur, coram R. P. D. Anſaldo Decano, & in Hil-
deſinen. Canonicatus 16. Martii 1716. §. *Sed ab*
his, cor. R. P. D. Criſpo, & in ſpecie Vivian. *de Ju-*
repatr. part. 1. lib. 1. cap. 3. n. 10. Barboſ. *de poteſt.*
Epiſcop. alleg. 72. n. 128. Card. de Luc. *de Jurepatr.*
diſc. 59. n. 12. & 13. Corrad. *in prax. benef. lib. 4.*
cap. 2. n. 39.

Et poſita Eccleſiaſticitate Jurispatronatus hoc ca-
dit ſub reſervationibus Apoſtolicis, & ſignanter ſub
regula Menſium, ut firmant Gonzal. *ad regul. octav.*
gloſſ 18. n. 6. Garz. *de benefic. par. 1. cap. 5. n. 472.*
& ſeqq. Rota *coram Bich. dec. 415. n. 6. & in recent.*
dec. 430. n. 8. part. 18. & in Cracovien. Cantoria 25.
Januarii 1700. §. *Quamvis, cor. R. P. D. Lancetta,*
& 11. Martii 1701. §. *Non obſtat, coram clar. me.*
Card Caprara, & in dicta Apruntina Beneficii 19.
Junii 1705. §. *Viſum enim, cor. Eminentiſſimo Scot-*
to, & in dicta Monaſterien. Canonicatus 19. Febr.
1714. §. *Admittebatur, coram Reverendiſſimo Anſal-*
do Decano.

Adverſus hanc duplicem baſem fundatam in ulti-
mo ſtatu, & aſſiſtentia Juris obſtare non cenſeo
præſumptam legem fundationis in contrarium ex ob-
ſervantia; nam hæc debet eſſe centenaria ſine ulla
interruptione, & quæ nullam habeat exceptionem, 296
aliàs ſi in minimo vacillet apta non eſt retardare
efficaciam ultimi ſtatus, & tollere aſſiſtentiam Juris,
quæ ſemper potior eſt, & in quolibet dubio ſemper
attenditur extrema lex adductis per Rot. *deciſ. 260.*
n. 12. part. 11. rec. & in Verulana Beneficii 7. Junii
1709. §. *Baſis reſolutionis, & in Romana Cappella-*
nia Sancti Nicolai 28. Junii ejuſdem anni, §. *Mul-*
toque minus, coram Reverendiſſimo Domino Anſal-
do, & in Bononien. Beneficiorum de Caſtello 2.
Maii 1712. §. *Reſpectu vero, coram R. P. Dom.*
Criſpo.

Hæc autem centenaria apud Me probata non vide-
tur; non enim illa principium deſumere poteſt ab an-
no 1552. quo facta fuit prima præſentatio per Mona-
ſterium ex perſona Sororis Pacificę de Torellis, quia
ex actu Inſtitutionis mihi exhibito non conſtat, in
quo Menſe tunc vacaſſet Beneficium, dum ibi =
Dicitur quod vacabat per obitum Franciſci de Fre-
ſcobaldis Presbyteri Florentini ultimi illius Poſſeſſo-
ris, & Rectoris extra Romanam Curiam defuncti =
ſublata autem hac prima præſentatione, quę computa-
ri non poteſt, ſolum obſervantia deſumi valet ab anno
1553. ubi Poſſeſſor Beneficii deceſſit in menſe Januarii
Sedi Apoſtolicę reſervato, ab hoc autem tempore uſ-
que ad annum 1642. quo cępit prima proviſio Apo-
ſtolica de reſervato in perſonam Alamani de Adima- 297
riis computari non poſſunt niſi anni 80. qui non
ſufficiunt ad conſtituendam Centenariam, in qua li-
cet toleretur defectus aliquot annorum, ſemper ta-
men tempus excedere debet annos 90. Card. de Luc.
de Jurepatr. diſc. 57. n. 33. ibi = *Si ſit ſupra 90.* =
Rota *in Compoſtellana Beneficii ubi ſupra*, §. *Qua-*
propter, & apud Me *Diſcept. Eccl. 23. n. 4.* ibi =
Et ſatis eſt, quod tempus ſit ſupra 90. annos. =

Quod tempus ſupra 90. annos dubium quoque
eſt quantum eſſe debeat, nam certe modicus de-
bet eſſe defectus annorum non autem magnus, ut
apud Cardinal. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 57. nu-* 298
mer. 32. non dicitur autem modicus defectus an-
norum ſi deficiat decennium, cum in hac materia
Rota admiſerit defectum quatuor annorum, ut in
deciſion. 309. numer. primo part. 5. recent. & ad
ſummum crederem neceſſarios eſſe annos 91. com-
pletos, quæ eſt opinio ſatis larga, alias defectus
decennii dicitur defectus magni, & non modici
temporis; cum in Jure dicatur tempus longum,
Tronat. *de effect. immemor. quaſt. 3. num. 138.* bene

Antonell. *de temp. leg. lib. 1. cap. 10. n. 1.* ibi = *Alii*
dicunt, quod longum tempus dicitur decennium, &c.
modicum vero tempus dicitur infra decennium uſque ad
novem annos; cum enim tempus decem annorum dica-
tur longum, ſequitur quod minus tempus non eſt lon-
gum = *gloſſ. in Clement. prima verſ. ad tempus mo-*
dicum verſ. videtur de Ref. Eccl. non alien. Mantic.
de tacit. lib. 5. tit. 4. n. 10.

Cum ergo deficiat Centenaria, corruit totum fun-
damentum præſentati per Monaſterium, eoque ma-
gis, quia alii ſequentes ſtatus præter illum anni
1653. non continent tempus vacationis in menſe
299 ordinario, vel reſervato, quando ad iſtum effectum
obſervantia eſſe debet præciſa, probando ſcilicet ex-
pletas fuiſſe præſentationes per Monaſterium in va-
cationibus Beneficii ſecutis in menſe reſervato; ad-
ditis etiam aſſertivis emiſſis in actu præſentationis,
aut ſententiis Inſtitutionis ſuper Laicitate Juriſpa-
tronatus, ut erat caſus *in dicta Compoſtellana Be-*
neficij 15. Martij 1717. §. Porro cum ſeqq. coram
Rever. P. Dom. Althan. cum ſit certa propoſitio,
quod obſervantia debet eſſe præciſa, & cum ſuis
circumſtantiis, Rota *decif. 452. numer. 20. coram*
Bichio, & in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Canonica-
tus 7. Martij 1701. §. Quo vero, coram Eminen-
tiſſimo Scotto, & 20. Januarii 1702. §. Fruſtra,
coram Eminentiſſimo Priolo, & 22. Januarii 1703,
§. Cæterum, coram Magno Hiſpaniarum Inquiſito-
re, & in præciſis terminis Rota *in Tiraſonen.*
Prioratus 29. Aprilis 1697. §. fin. coram bon. mem.
Urſino.

Unde non video fundamentum, in quo figi poſ-
ſint pedes ad effectum excludendi reſervationem
Apoſtolicam ſtante aſſiſtentia Juris, & ultimo ſtatu
militante in favorem Dataríæ ejuſque Proviſi, ni-
300 hil ſuffragante etiam Epiſtola R. P. D. Corſini ſu-
perius conſiderata, cum non probetur, quod Sum-
mus Pontifex tunc fecerit gratiam in caſu vacatio-
nis Beneficii in menſe reſervato, prout eſt neceſſa-
rio probandum, ut firmat Rota *in Auguſtana Sum-*
ma Cuſtodia ſuper ſecundis literis 21. Aprilis 1715,
§. Minus relevat, coram Rev. P. Dom. Falconerio
Illuſtriſſ. Urbis Gubernatore, ac etiam quia prædi-
cta Epiſtola non probat Oraculum Summi Pontifi-
cis, ut in fortioribus terminis firmavit Rot. *decif.*
171. num. 3. part. 4. tom. 2. recent. & in Colonien.
Canonicatus 21. Junij 1704. §. Abſque eo quod, co-
ram Reverendiſſimo Molines Magno Hiſpaniarum
Inquiſitore, & in Saliſburgen. Primogen. de Lodron.
20. Februarii 1713. §. Quibus, cor. Rev. Anſaldo
Decano.

Ultra quod nihil operari poteſt hujuſmodi Epi-
301 ſtola, quæ ſi continet gratiam, potius retorquetur
ad probandum, quod de juſtitia non competeret
quidquid fuit conceſſum ex gratia, *l. Jus ſingulare,*
ff. de legib. Rot. *dec. 19. n. 10.* poſt Anton. *de Jur.*
& oner. Cleric. Minuſque facit quod concurrat pro-
batio Centenariæ, ut requiritur ex hactenus demon-
ſtratis.

Concil. Trid. *cap. 13. ſeſſ. 7. de reform.* diſpoſuit,
quod præſentati per Eccleſiaſticos debeant ſubire
examen Ordinarii antequam inſtituantur ad Bene-
ficia, ad quæ fuerunt præſentati, derogando et-
302 iam immemorabili; Sub hac diſpoſitione loquente
de præſentatis per Patronos Eccleſiaſticos, non vi-
dentur comprehenſi per Patronos laicos, quamvis
contrarium deduci poſſit ex decreto Sac. Congrega-
tionis in Compoſtellana regiſtrato apud Garzia *de*
benefic. part. 9. cap. 3. numer. 19. Ubi vero Conci-
lium non comprehendat eo decreto Præſentatos per
Patronos Laicos, videndum eſt, an comprehendan-
tur in *ſeſſ. 25. cap. 19. de reformat.* ubi ita diſpo-
nit = *Ad hæc liceat Epiſcopo Præſentatos a Pa-*
tronis ſi idonei non fuerint repellere, quod ſi ad
inferiores Inſtitutio pertineat ab Epiſcopo tamen jux-
ta alia ſtatuta ab hac Synodo examinentur, alio-
quin Inſtitutio ab Inferioribus facta, irrita ſit, &
inanis = In hoc decreto Concil. loquitur de Præ-
ſentatis per quoſcunque Patronos etiam laicos;
ſed ratio dubitandi an iſtos comprehendat, vel po-
tius præſentatos duntaxat per Patronos Eccleſiaſti-
cos, conſiſtit in illa relativa = *juxta alia Statuta ab*
hac Sancta Synodo = quaſi Concilium ſe referat ad
præcedens Statutum *capit. 13. ſeſſ. 7. de reformat.* lo-
quens de præſentatis per Solos Eccleſiaſticos, & con-
ſequenter ſubſequens Decretum veluti referens, intel-
ligatur ad limites relati, juxta firmata in *dec. 10. n. 2.*
part. 2. diverſ.

Contraria tamen opinio eſt verior, quod nempe
Concilium *ſeſſ. 25. capit. 9. de reform.* comprehendat
etiam Præſentatos per Patronos laicos, quando in- 303
ſtitutio non pertinet ad Epiſcopum, ſed inferiores
Collatores, in quo caſu noluit confidere de his in-
ferioribus circa habilitatem perſonæ præſentandæ,
ſed requiſivit examen Epiſcopi, quia Decretum eſt
generale, & comprehenſivum præſentatorum tam
per Patronos Eccleſiaſticos, quam Laicos, non ob-
ſtante relatione ibi facta ad alia ſtatuta Concilii,
quia relatio repetit ſolum modum, & formam Exa-
minis in alio Decreto ſtatutam, non autem repe-
tit eaſdem perſonas, & eundem caſum in priori
decreto expreſſum, ea ratione quod Relatio nun-
quam tollit illud plus quod continetur in Referen- 304
te ampliori, Rota *in Peruſina Immiſſionis 27. Fe-*
bruarii 1693. §. Etenim cum ſeqq. & 4. Julii ſub-
ſequentis, §. Quia Domini cum ſeqq. coram bon. mem.
Urſino, & 10. Aprilis 1693. §. Nam ſicuti cum ſeqq.
coram bon. memor. Muto; quarum duæ ſunt impreſ-
ſæ ad ornatum Card. de Luc. *de fideicomm. dec. 79.*
numer. 5. & ſeqq. & ſequitur Rot. *in Romana Juriſ-*
patronatus 14. Decembris 1705. §. Ejuſdem in fi-
ne, coram Reverendiſſimo Molines, Dom. Jacobus
de Comitibus decif. Senen. 35. §. primo numer. 48.
& ex alia ratione, quod alias hæc ſubſequens diſ-
poſitio Conciliaris remaneret inutilis, & ſuper-
flua, quod nunquam admittitur in Legibus, &
Conſtitutionibus, ubi eadem diſpoſitio nunquam ſu-
perflue reduplicatur per novum decretum ſeparatum,
ſed hoc ſtare debet cum aliquo effectu operandi,
& intelligi cum aliqua ampliatione, ſeu additione 305
præter jam diſpoſita *gloſſ. in capitul. ſolita in verbo*
tanquam de majorit. & obed. Giurba *ad Conſuetud.*
Meſſan. cap. 2. gloſſa prima num. 8. Gonzal. *ad regul.*
8. gloſſ. 22. n. 5. Barboſ. *axiom. 136. n. 15.* Rot. *coram*
Emerix Jun. dec. 993. n. 10. & coram Cavaler. decif.
147. n. 5. & optime in decif. 303. num. 10. part. 17.
recent.

Et ſine alio diſcurſu ita in terminis terminanti-
bus concludunt Garz. *de Benefic. part. 9. capitul. 3.* 306
num. 5. cum quatuor ſeqq. Pax Jordan. *lucubrat. lib. 10.*
tit. 9. numer. 25. & 26. Filucc. *tractat. 41. de benefic.*
capitul. 4. numer. 163. Campanil. *in diverſor. jur. Ca-*
non. rubr. 5. cap. 3. n. 7. Bordon. *in tract. de Examin.*
ad Eccleſ. vacan. apud Manuale S. Officii capitul. 5.
num. 72.

Quibus individualibus Doctrinis, non obſtat, ſed
potius aſſiſtit Rota *decif. 10. n. 2. part. 2. diverſ.* Hæc 307
enim non dicit, quod non requiratur examen in
Beneficio non curato de Jurepatronatus laicorum,
ſed examen erat jam factum, & quærebatur, an
Concilium *dict. cap. 9. ſeſſ. 25. de reformat.* prohibe-
ret appellationem ab examine jam facto, ubi Ro-
ta cenſuit illud Decretum ſe habere relative ad aliud
præcedens *capit. 13. ſeſſ. 7. de reform.* dicendo quod
hoc Decretum tollebat appellationem ad effectum,
ne quis evitare poſſet Examen, non autem ut quis
appellare non poſſet ab Examine jam facto, ita &
taliter, quod Rota admittit relationem unius De-
creti ad aliud reſpectu tantum modi, & formæ
examinis, non vero reſpectu non comprehenſionis
Beneficiorum de Jurepatronatus Laicorum, ibi =
Quantum vero ad cap. 9. nec illud obſtat, quia li-
cet loquatur generaliter de omnibus Beneficiis patro-
natis, nihilominus quatenus refert ſe ad alia Statu-
ta, &c. relatio fieri debet ad capitul. 13. ſeſſ. 7. de
reformat. ubi cavetur Præſentatos, &c. non admit-
ti niſi fuerint a locorum Ordinariis examinati, &
idonei reperti, & neminem appellationis remedio
ſe tueri poſſe, quominus examini ſubjicere ſe tenea-
tur, & ſic ibi tollitur appellatio ad effectum ne exa-
men

*men evitetur, cui Joannes de Madruga jam ſe ſubje-
cit, nec illum ſubire unquam recuſavit, unde ibi non
tollitur appellatio a relatione, & gravamine Exami-
natorum.* =
Advertendum vero eſt, quod examen Præſentato-
308 rum per Patronos laicos juxta Concilium ubi ſupra eſt
de forma, itaut ad illud evitandum non ſufficiat Præ-
ſentatum fuiſſe alias examinatum, & approbatum, &
intelligatur Statuta forma, ubi appoſitum fuit decre-
tum irritans, ſeu Clauſula annullativa, Maſſobr. *in
prax haben. Concurſ. requiſit. 9. dub. 15. n. 3. & ſeqq. &
requiſit. 10. dub. 4. n. 8. & ſeqq.* Barboſ. *ad Concil. ſeſſ.
25. cap. 9. n. 75.* Garz. *de Benefic. part. 9. cap. 3. n. 10.*
quodque Concilium hoc examen voluerit de forma
præciſa in his Beneficiis patronatis, quorum Inſti-
tutio pertinet ad Inferiorem; ſatis clare demonſtrat ipſe
Textus Concilii ſub illis verbis = *quod ſi ad Inferio-
res inſtitutio pertineat, ab Epiſcopo tamen, &c. exa-
minentur, alioquin Inſtitutio ab Inferioribus facta,
irrita ſit, & inanis* = quodque, quoties examen re-
quiritur ſub decreto irritanti ſemper dicatur de forma,
bene Pax Jordan. *lucubr. tit. 9. lib. 10. n. 25. & 26.* &
quod ubi examen requiritur pro forma, non ſufficiat,
quod quis fuerit alias examinatus, & repertus idoneus,
proſequitur Campanil. *d. rub. 5. cap. 3. n. 8.* & eodem
modo loquuntur, & firmant in his præciſis terminis,
Gallemart. *ad Concil. dicto cap. 9. ſeſſ. 25. n. 12.* Bor-
don. *in tractat. de examin. ad Eccleſ. vacan. ubi ſupra
dicto capit. 5. numer. 75.* Barboſ. *de poteſt. Epiſcopi
allegat. 72. numer. 125.* Pignatel. *conſultat. 82. n. 22.
tom. 9.*
Donatio Juriſpræſentandi facta per Patronum alteri
309 pro unica vice, potius in effectu dicitur Mandatum
irrevocabile ad præſentandum pro illa vice, Lamber-
tin. *de Jurepatron. lib. 2. part. 1. qu. 8. art. 11. num. 2.
verſ. hoc tamen puto*, Rota *dec. 257. n. 3. part. 2. re-
cent. & cor. Emerix Jun. dec. 537. n. 6. & dec. 568.
n. 2. & dec. 583. num. 1.* quod Mandatum an expiret
per mortem Mandantis, & Mandatarii, late differuit
Rota in Mediolanen. Clericatus in pluribus deciſio-
nibus inter ſe diſcordibus, in quibus tamen reſolu-
tum fuit pro expiratione Mandati, *ut in deciſ. 489.
537. 568. & 583. cor. Emerix Jun.* Iſta tamen donatio
juris præſentandi pro unica vice, ſi fiat alteri non
310 Compatrono, pro ejus validitate expoſcit Ordinarii
conſenſum, ut probat Lambertin. *de Jurepatr. libr. 1.
part. 2. quæſt. 6. art. 4. n. 2.* ubi reddit rationem, ne
videantur Laici tractare ſpiritualibus adnexa, ad eo-
rum voluntatem, Rota *coram Gregor. dec. 420. num. 2.*
& ſuperaddit Lambertin. ubi proxime, quod ſi Patro-
nus admitteret aliquem non Patronum ad præſentan-
dum ſecum, tacite communicaret cum illo fructum
311 Juriſpræſentandi, & ſecuta Inſtitutione Ordinarii, il-
le non Patronus acquireret fructum Juriſpræſentandi,
ſeu illius quaſi poſſeſſionem; quia tacitus conſenſus
Epiſcopi ſuper iſta communicatione interveniret in-
312 ſtituendo, & iſto caſu non fieret totalis tranſlatio
fructus præſentationis, & illius Juris, ſed potius ad
prædicta alterius aggregatio; Et quod Donatio Juriſ-
præſentandi pro unica vacatione, ſeu vice non va-
leat ſine confirmatione Epiſcopi, ſed ad illius exerci-
tium requiratur ejus conſenſus, firmarunt Vivian. *de
Jurepatr. lib. 5 capitul. 2. numer. 4.* Pax Jordan. *lucu-
brat. libr. 10. tit. 7. numer. 13.* Rot. *coram Royas
deciſ. 231. numer. 4. & Rota Maceraten. in deciſ.
ſuperius impreſſ. allegat. 40. num. 40.* itaut non ſuf-
ficiat approbatio, ſeu conſenſus Vicarii Generalis,
313 ut proſequitur Pax Jordan. ubi proxime *libr. 10.
tit. 7. num. 14.* Rot. *coram Royas deciſ. 231. num. 4.*
Ordinarius autem, ſeu Epiſcopus cenſetur appro-
314 baſſe tacite Donationem Juriſpatronatus, ſeu præ-
ſentandi ex Inſtitutionibus datis ad præſentationem
Donatarii cum expreſſione tituli Donationis, Ro-
ta *coram Emerix Junior. deciſ. 803. numer. 14. &
coram Bichio deciſ. 164. num. 4. & coram Duran.
deciſ. 407. numer. 10.* Adden. ad Gregor. *deciſ. 420.
num. 7.*
Addo Caſum pro veritate mihi delegatum in una
Piſcien. Juriſpatronatus, ut infra.

Piſcien. Juriſpatronatus.

IN Eccleſia Collegiata Piſcien. extat Beneficium ſim-
plex, ſub Invocatione Corporis Chriſti de Jure-
patronatus pro medietate Dominorum de Bonvicinis,
pro alia vero medietate Dominorum de Orlandis,
qui ſunt diviſi in quatuor ramos, quorum unus exi-
ſtens in Civitate Florentiæ habet tres uncias, ille Ra-
phaelis unam, aliam ille Orſini, & aliam ille Vale-
rii omnium de Orlandis.

Anno 1670. Raphael Philippus de Bonvicinis deve-
nit ad concordiam cum dicto Valerio, ſeu Curtio ejus
Patre nomine filii ſtipulante, in qua ſtatuta fuit alter-
nativa Juriſpræſentandi inter ipſos Valerium, & Ra-
phaelem Philippum his verbis = *Che il primo inveſti-
to di detto Beneficio, e Cappella deva eſſere della fa-
miglia di detto Signor Rafaelo Filippo, che percio det-
to Signor Alfier Curtio promette, e ſi obliga dare le
ſue voci à favore di chi hagià preſentato detto Signor
Dottor Rafaelo Filippo, e con quelle concorrere, e dan-
doſi la morte dell' Inveſtito della famiglia di detto
Signor Dottor Rafaele Filippo, il medeſimo ſi obliga
di concorrere con le voci, che hà, &c. in chi nomina-
rà detto Signor Alfiere Curtio, o ſuoi eredi, e Succeſ-
ſori, e con l' effetto ſia, che la prima volta ſia inve-
ſtito uno di Caſa di detto Signior Rafaele, e l' altra
volta di Caſa, o Famiglia, o erede, o Succeſſore di
detto Signor Alfier Curtio, e così ſempre ſeguiti in per-
petuo.*

Quia vero in hujuſmodi Concordia non intervene-
runt alii Compatroni de Orlandis, ſcilicet illi Floren-
tiæ exiſtentes, qui habent tres uncias, necnon Rapha-
el, & Orſinus, idcirco adjectum fuit infraſcriptum
pactum, ibi = *Perche vi ſono altre famiglie che han-
no, e gli ſi ſpettano alcune voci in detto Beneficio, per-
cio concordemente li detti Signori Contraenti volſero,
che ſi poteſſe ammettere il terzo à detta alternativa,
da concordarſi però da dette parti, tanto per ammiſ-
ſione del Soggetto, quanto per li patti, e condizioni
da concordarſi, e fermarſi, nè poſſa l' uno ſenza il
conſenſo dell' altro ammettere detto Terzo, ma il
tutto deva ſeguire, e fermarſi col beneplacito d' ambi
di loro, e non altrimente, &c.* =

In vacatione Beneficii jam ſecuta de tempore hu-
jus concordiæ effectum habuit alternativa in favo-
rem Præſentati a Raphale Philippo de Bonvicinis.
In alia autem vacatione nuper ſecuta de anno
1701. vota Patronorum ſciſſa ſunt in diverſos Præ-
ſentatos.

Raphael Philippus de Bonvicinis habens ſex un-
cias præſentavit Joannem Franciſcum ejus filium.

Illi de Orlandis Florentiæ exiſtentes, qui habent
tres uncias ſimul cum Raphaele, qui habet unam
præſentarunt Vincentium Puccinellum.

Valerius de Orlandis filius dicti Curtii, qui fe-
cit alternativam præſentavit Ferdinandum Calutium
conſtitutum in ætate decem, & ſeptem annorum
contra legem fundationis requirentis, quod præſen-
tari debeat actu Præsbyter, vel ſaltem infra annum
promovendus.

Præſentatus per Dominum de Bonvicinis obtinuit
Gratiam Apoſtolicam cum derogatione medietatis vo-
cum, & poſt Literas expeditas ceſſit omne Jus in
favorem Domini Equitis Nicolai de Serpentibus
ejus Avunculi, cui ceſſioni acceſſit conſenſus præ-
fati Domini de Bonvicinis Patroni pro medietate:
Unde idem de Serpentibus obtinuit Literas Apoſto-
licas cum derogatione alterius medietatis, & ab
executore earundem executionem reportavit, & cæ-
pit poſſeſſionem infra decennium, ad appellan-
dum.

Appellante a ſententia Executoris Puccinello, ut
ſupra compræſentato. Signatura Iuſtitiæ commiſit
cauſam cum clauſula = *Alteri circumſcripta poſſeſ-
ſione, & appoſito ſequeſtro.* =

Hinc idem D. Eques de Serpentibus antequam ulte-
rius in Cauſa progrediatur, me requiſivit in ſenſu ve-
ritatis, quid de Iure ſentiam ſuper antedictis Præſen-
tationibus, cui ſcilicet ex Præſentatis debeatur

Be-

Beneficium; in quo articulo diligenter, ut par
eſt, examinato, ſecundum ea, quæ proponun-
tur, cenſeo, prout infra verius de Jure reſpon-
dendum.

Et quidem, nullum Jus habere puto Præſenta-
tum a D. Valerio; quia cum ex lege fundationis
requiratur, quod Beneficiatus eſſe debeat actu Preſ-
byter, vel infra annum promovendus, ipſe tan-
315 quam conſtitutus in ætate 17. annorum, & ſic mi-
nime qualificatus non poteſt obtinere Inſtitutionem,
Rota in *Melphiten. Cappellania 17. Junii 1699. §. Nul-
la ſiquidem, & in Chelmen. Decanatus Zammor. 18.
Decembris 1702. §. Minus obſtat, coram Rever. P. D.
Muta, & in Mediolanen. Cappellania 9. Maii 1701.
§. ſicuti, coram Reverend. P. Dom. Priola*. Et præſen-
tatio tanquam facta contra legem fundationis fuit
ipſo Jure nulla, Rota *coram Emerix Jun. dec. 1254.
num.* 10.

Prout nullum Jus habere etiam cenſeo D. Puccinel-
lum, qui non fuit præſentatus per majorem partem
316 Patronorum, ſaltem comparatione minoris, ut re-
quiritur quando Juſpatronatus pertinet ad ſingulos,
ad Theoricam Panormitan. *in cap. Eccleſia veſtra 48.
de elect. num. 5. & 6.* & quamvis ob præſentationem
Valerii nulliter factam contra legem fundationis dici
poſſit eum fuiſſe privatum poteſtate eligendi, cum lex
fundationis ignorari non poſſit, Vivian. *de Jurepatr.
lib. 6. c. 7. n. 69.* Card. de Luca *de Jurepatr. diſc. 47.
numer. 5.* Rota *deciſ. 135. numer. 5. poſt Vivian. de
Jurepatronat.* & conſequenter ejus vocem fuiſſe de-
volutam ad alios Compatronos, qui Puccinellum
præſentarunt, Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc. 48.
num. 4.*

Attamen vox Valerii tanquam conſiſtens in uni-
ca tantum uncia non poteſt impinguare voces
Præſentantium Puccinellum uſque ad majorem par-
tem; non enim una cum voce Valerii illis ac-
creſcere poteſt etiam vox Dominorum de Bonvi-
cinis virtute alternativæ anni 1670. ut inferius pro-
babo.

Dico igitur Beneficium deberi Præſentato per Do-
minos de Bonvicinis, cum iſte ſine dubio habeat me-
dietatem vocum, & concurrat Gratia Apoſtolica de-
317 rogationis alterius medietatis favore D. Equitis de
Serpontibus præſentati, Rota *coram Emerix Jun.
deciſ. 400. n. 5.*

Non obſtat, quod Domini de Bonvicinis non po-
tuerint præſentare in hodierna vacatione ob concor-
diam, ſeu alternativam, cujus vigore ſe obligarunt
concurrere in Præſentatum per D. Valerium, quo-
niam dicta Concordia fuit ipſo Jure nulla, dum non
318 intervenit in ea conſenſus omnium Patronorum,
juxta Text. *in Clem. plures de Jurepatron.* ubi cum
diſponat, quod poſſit fieri talis conventio inter Pa-
tronos, *gloſſ.* ibidem ſubjungit, quod debeant concur-
rere omnes Patroni, dicendo ibi = *Patronos omnes*,
= & firmat ibi Card. Zabarell. *in §. Et ut facilius
n. 1.* Lambert. *de Jurepatr lib. 1. part. 2. qu. 2. art. 36.
n. 12. verſ. Prædictam conventionem;* ubi teſtatur in
contingentia facti ſe ita obtinuiſſe videlicet hujuſ-
modi Conventionem factam non inter omnes Pa-
tronos, etiamſi concurreret major pars non valere,
& plene me ſcribente dixit Rota *in Hiſpalen. Divi-
ſionis ſimultaneæ 4. Junii 1700. in principio, coram
R. P. D. Priola.*

Fortius quia etiamſi per erroneum ſuppoſitum dicta
319 concordia eſſet valida, adhuc tamen hæc exceptio da-
ri non poſſet per Puccinellum tanquam de Jure tertii,
ſeu Valerii, Rota *in Hydruntina Cappellania 10. Maii
1697. §. finali, coram Magna Mediolanen. Cancella-
ria, & in Forolivien. Canonicatus Theologalis 25. Ju-
nii 1700. §. Nihilominus, coram R. P. D. Anſalda,
& in Barchinonen. Beneficii 22. Februarii 1704. §. fi-
nali coram Rev. P. Dom. Caffarello, R. P. D. Anſald.
deciſ. n. 15.*

Sed ulterius, quia cum hodierna vacatione præſen-
taverit, uterque ſcilicet tam Valerius, quam Bonvici-
nus præſentando diverſos, abſque eo quod Valerius in-
tereſſe habens compareat, & opponat de Alternativa,
dicuntur pro hac vice noluiſſe ſervare alternativam in-
ter ipſos ſtatutam, quod fieri poſſe citra revocationem
alternativæ, firmavit Rota *coram Royas deciſ. 300.* 320
numero 8. & dixi Ego *Diſceptat. Eccleſiaſtica part.
2. diſceptat. 53. num. 20. in fin. fol. 109.* Nec proin-
de Puccinellus juvari poteſt exceptione alternati-
væ.

Immo etiam contradicente Valerio, Domini de
Bonvicinis non tenebantur ſervare alternativam in caſu
iſto, quicquid enim ſit, quando ea fuiſſet ſtatuta ſim-
pliciter, ut nempe unus Patronus in prima vacatione,
alter in altera præſentare deberent, in quibus termi- 321
nis unus ex eis, qui eſt in Turno, dicitur præſentaſ-
ſe tam nomine ſuo, quam nomine alterius Compa-
troni, ex allegatis per Me in *Diſcept. Eccleſ. part. 1.
diſcept. 22. n. 35. fol. 269.* cum aliis apud Rot. *in Ti-
raſonen. portionis 7. Maii 1703. §. Ceſſare, coram Re-
verendiſſimo Molines Decano;* itaut præſentatio facta
per alium Compatronum non teneat, etiamſi Tur-
narius nulliter, & male præſentaſſet, ex quo adhuc
non rediret Jus præſentandi ad Conſocium, ad quem
Turnus non ſpectat ea vice, ſed potius intraret devo-
lutio ad Superiorem, ea ratione, quod Turnus eſt
privativus, & ſolum illius Patroni, qui ſicut poteſt
ſuum Turnum donare, & cedere, ita & transferre per 322
viam devolutionis in Superiorem, vel non præſentan-
do in tempore, vel præſentando nulliter, utrobique
enim conſumit ſuum Turnum, Gonzal. *ad regul. 8.
gloſſ. 45. §. 3. n. 16. & 53.* abſque eo quod alter Com-
patronus conqueri poſſit; ipſe enim nullum habet in-
tereſſe, dum Turnus non eſt ſuus, & ſuum Jus con-
ſecutus fuit in Turno antecedenti, Garz. *de benefic.
part. 19. cap. 2. n. 35.* Penia *deciſ. 959. n. 9. & in d.
Tyraſonen. portionis ubi ſupra §. Cæterum.*

Secus profecto eſt in terminis caſus noſtri, ubi
unus Patronus ſolummodo promiſit alteri concurrere 323
in Præſentatum ab uno ex eis, ibi = *Si obliga di con-
correre con le voci, che hà, in chi nominerà detta Sig.
Alfier Curtia*, = quæ obligatio ceſſat, nec intelligi-
tur in caſu, quo conſcius in ſuo Turno præſentet in-
habilem, & incapacem contra formam fundationis;
omnis enim promiſſio, & obligatio recipit interpræ-
tationem prout de Jure, nempe ut teneatur concurre-
re in Præſentatum per Conſocium, quatenus ſit ha-
bilis, & idoneus ſecundum legem fundationis. Al-
ciat. *conſil. 26. num. 11. verſic. nec unquam lib. 6.* cum
aliis apud Mantic. *de tacit. libr. 3. titul. 2. numero*
44.

Quoties igitur Valerius præſentavit inhabilem, ceſ-
ſavit promiſſio Domini de Bonvicinis concurrendi in
illum, dum ipſe ex facto ſuo dicitur eſſe cauſa, qua-
re Compatronus non debeat concurrere cum ſua vo-
ce in incapacem, *leg. quæro §. Inter Locatorem, dige-
ſtis Locati*, Mantic. *de tacit. dict. libr. 3. titul. 2.
num. 31.*

Urgente etiam animadverſione, quod talis concur-
ſus, ſeu acceſſus Compatroni eſſet inutilis Præſentato,
& per contrarium eidem Compatrono damnoſus, dum
perderet vocem ſuam conſentiendo in incapacem, non
conſentiendo autem poteſt reportare utilitatem præ-
ſentando alium, abſque eo quod noceat hoc nulliter
Præſentato. Unde quod uni non nocet, & alteri pro- 324
deſt, nequit prohiberi, ad Text. *in l. prima, §. Idem
ajunt, & §. Denique, ff. de aqua pluvia arcen.* cum
aliis apud Barboſ. *axiom. 193. num. 10.* eoque magis,
quia præſentare Inhabilem contra legem fundationis
eſt delictum, Vivian. *de Jurepatr. lib. 6. cap. 7. n. 69.* 325
nec ideo promiſſio concurrendi in præſentatum a
Conſocio extenditur ad nulliter præſentatum, quæ
nunquam trahi debet ad illicitum, & prohibitum,
l. generaliter, ff. de verbor. oblig.

Ex quibus concludo, Beneficium deberi Domino
Equiti de Serpontibus, ex quo concordia prædicta vel
non obſtat, vel eſt nulla, melius tamen, ac tutius eſ-
ſet non habere in Judicio Valerium, ejuſque Præſenta-
tum contradictorem, licet hodie iſti adhuc non com-
pareant, nec ſe opponant; hoc enim modo clarum
eſſet, quod exceptio concordiæ non poſſet dari per
Puccinellum, & quatenus ejus Præſentantes vellent
hodie ſervari concordiam etiam contra ipſos, non
eſſet id attendendum, dum in eadem Concordia adeſt
pactum

pactum non admittendi Tertium ſine communi con-
ſenſu utriuſque ſcilicet Valerii, & Domini de Bon-
vicinis, itaut uno ex eis diſſentiente non ſortaret
objectum, ultra quod ſatis eſt, quod talis declara-
tio non ſit facta tempore habili, ſcilicet ante præ-
ſentationem Domini de Bonvicinis, ad hoc ut iſta
326 infringi nequeat per declarationem ſubſequentem ex
iis, quos adduxi *Diſcept. Eccleſ.* 22. *n.* 13. *fol.* 361.

Habui Caſum, de quodam Religioſo Dominica-
no, qui erat de vocatis ad Juſpatronatus paſſivum
in Beneficio fundato per majores ſuos, & qui recur-
ſum habuit ad Sacram Congregationem Epiſcopo-
rum, pro obtinenda diſpenſatione, quæ poſtquam
requiſivit votum Ordinarii, & inſuper aliud votum
Procuratoris Generalis Ordinis, & poſtquam ipſi
tranſmiſerant ſuas Informationes, & Vota, ad eam-
dem Congregationem, elapſo jam quadrimeſtri in-
ſurrexit quidam Petrus Paulus Penſa de genere voca-
to, ſed per poſterius, uti dependens ex linea fœmi-
nina vocata in defectum Maſculinæ agnatitiæ, & ſe
ſe oppoſuit in Congregatione paulo ante factus Cle-
ricus, & diſputata Cauſa inter Religioſum de agna-
tione, & iſtum Clericum de cognatione ſub dubio
= *An petita diſpenſationi obſtet appoſitio, ſeu con-
currentia Petri Pauli, & aliorum de Penſa* = pro-
diit reſolutio affirmativa contra Religioſum cum
ſciſſura Votorum, & unico tantum ſuffragio ſupe-
rante in principio Octobris anni 1717. Cui tamen
reſolutioni, meus non acquievit intellectus, cum ra-
tiones, quæ aſſiſtebant Religioſo, mihi viderentur
urgentes, nec quæ haberent congruum reſponſio-
nem, & Cauſa erat Saluſtiarum, ſeu Taurinen. Di-
ſpenſationis, in qua ita dicebam.

Cauſa conſiſtit in duobus articulis, quorum pri-
mus eſt, an diſpenſatio petita ſit concedenda veluti
talis, quæ denegari non conſuevit, & ſecundus,
an quatenus ſit gratia conceſſibilis ejus conceſſioni
obſtare valeat oppoſitio, ſeu concurrentia Adverſarii
non vocati niſi in ſubſidium deficientibus omnibus
Agnatis familiæ de Cambianis.

Reſpectu primi res eſt ſatis plana, & obvia, cum
Sedes Apoſtolica paſſim concedere conſueverit hujuſ-
modi diſpenſationes Religioſis Agnatis de ſanguine
Fundatoris, quando per ipſum ordinatum fuit Juſ-
patronatus paſſivum favore illorum de ſua Agnatio-
ne, & familia, & agitur de Beneficio ſimplici; hoc
enim non obligat ad egrediendum de Clauſtro, ſed
Religioſus diſpenſatus manet ut prius ſub regulari
obedientia in Clauſtro, agitur etiam de Religione,
in qua Regularis eſt capax livelli, ac penſionis ad
libitum tamen Superioris erogandæ in Religioſos u-
ſus; reditus autem Beneficii non ſunt exceſſivi, in
quibus terminis hujuſmodi diſpenſationes nunquam
denegari ſolent, ſed paſſim conceduntur, ut in pun-
cto Religioſi Dominicani hanc gratiam conceſſit Sa-
cra Congregatio de anno 1674. P. Joanni Baptiſtæ Ri-
ghi, & in terminis præciſis conceſſit 17. Januarii
327 1692. P. Leonardo Paſſano Dominicano adhuc viven-
ti præſentato ad Beneficium Sæculare Juriſpatronatus
agnatitii ſuæ familiæ, ut refert Monacell. *in formul.
for. Eccleſ. part.* 2. *tit.* 13. *formul.* 1. *n.* 87. in *fine*, ibi
= *Diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ, &c. quæ ſolet ali-
quando ex Voto Congregationis indulgere, ut Religio-
ſus profeſſus poſſit præſentari ad Beneficium Seculare
Juriſpatronatus agnatitii cum clauſola* = *dummodo
utatur fructibus juxta Conſtitutiones Regulæ* = *prout
indultum fuiſſe vidi Patri Leonardo Paſſano Ordinis
Prædicatorum a Sacra Congregatione Epiſcoporum,
& Regularium* 17. *Januarii* 1692.

Nec aliquando, ut dicit Monacell. ſed paſſim hujuſ-
modi diſpenſationes concedi ſolent Regularibus, ut
liquet ex Catalogo exemplorum, & reſolutionum
Sacræ Congregationis Concilii; Ita enim Epiſco-
porum Sacra Congregatio conceſſit ſub die 30. Se-
ptembris 1692. Religioſo Carmelitano, ita conceſſit
Sacra Congregatio Concilii Religioſo Auguſtiniano in
Nullius Provinciæ Taurinen. 9. Februarii 1704. ita
etiam Clerico Regulari Somaſco ſub die 3. Septembris
1701. ita P. Theatino de anno 1624. ita P. Domini-
cano de anno 1664. necnon alteri Carmelitano, &
ex Ordine Minorum, & Theatino, necnon alteri
Theatino ſub die 13. Martii 1717. quæ ſeries exem-
plorum, & Decretorum demonſtrat ſtylum, & ſoli-
tum Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, & Sacræ Congregatio-
nis circa conceſſionem hujuſmodi diſpenſationum ad
Beneficia Sæcularia nedum vero Dominicanis, ſed
etiam pro aliis Religioſis Ordinis, & Regulæ ſtri-
ctioris, ut tradunt Corrad. *in Prax. Beneſ. lib.* 4. *cap.*
6. *n.* 10. *in fine verſ. pariter*, Vivian. *de Jurepatr. lib.*
6. *cap.* 6. *num.* 9. Roſa *de executor. litter. Apoſt. lib.* 1.
cap 6. *n.* 208. & apud Me *diſcept. Eccleſ.* 13. *n.* 42. *in
fine, & in Parergon. n.* 15.

Accedit præſumpta voluntas Fundatoris, qui adeo
prædilexit in paſſiva vocatione Agnatos ſuos, ut vo-
luerit poſſe præſentari, & admitti ad Beneficium et-
iam Infantes ſeptem annorum, voluerit Patronum
poſſe præſentare etiam ſe ipſum, ibi = *Poſſa nomi-* 328
nare, e preſentare ſe ſteſſo = quoties enim habemus
prædilectionem in ſanguine Agnatitio voluntas etiam
reſpectu Incapacium ratione ætatis, inde arguitur,
quod eodem modo intellexerit poſſe diſpenſari in
aliis obſtaculis, quia in materia favorabili Agnatio-
ni validum eſt argumentum de ſimilibus ad ſimilia,
l. non poſſunt, & l. ſequ. ff. de legib. Farinac. *in frag-
ment. crim. part.* 1. *litt. E. n.* 188. Decian. *conſ.* 31. *n.*
47. *lib.* 1. Maſcard. *de probat. concluſ.* 123. *n.* 4. Barboſ.
Vot. 102. *num.* 1. & 2. quod procedit etiam quando
fundator vocaret habiles, cum nulla ſit differentia
inter habilem ex natura, ſeu jure communi, & ha-
bilem ex diſpenſatione ut probat Lottet. *de re beneſ.* 329
lib. 1. *quæſt.* 40. *n.* 167. ibi = *Quando verſatur circa
habilitatem Perſonæ non admittitur diſtinctio inter
habilem naturaliter, ſeu de Jure communi, & habi-
lem ex diſpenſatione aliove jure ſingulari cum omnis
habilitas proveniat ab eodem fonte, ideſt a Princi-
pe, qui poteſt lege ſua inducere habilitatem, & inha-
bilitatem* = Rot. *in Leodien. Canonicatus* 1. *Junii*
1707. §. *Et hic patet, coram Eminentiſſimo Scotto*,
ibi = *Dum in illo dicitur capacem eſſe, &c. quod
intelligi poteſt mediante diſpenſatione* = Rota *deciſ.*
96. *num.* 7. poſt Vivian. *de Jurepatr. & in Friſingen. Ca-
nonicatus* 10. *Maii* 1715. §. *Non ſubſiſtente, coram R.
P. D. Cerro.*

Pariter præſumpta mens fundatoris oritur ab illa
expreſſione, quod intellexit magis idoneum reſpectu
Sanctitatis vitæ non autem doctrinæ, ibi = *Nomi-
nare il più idoneo, e ſufficiente nel che non averà
riguardo alla dottrina, che bontà di vita DEL
RELIGIOSO NOMINANDO* = notando hic ex-
preſſionem bonitatis vitæ cum occupatione Benefi-
ciati titulo Religioſi, quem etiam expreſſit infra,
ibi = *Di celebrare per tal Religioſo ſempre, & in
perpetuum una Meſſa* = & pariter infra ibi = *Non
potrebbe eſſer baſtante per ſodisfazione del Religio-
ſo, qual deve celebrare le ſudette Meſſe* = quam-
vis enim vocabulum Religioſi poſſit verificari etiam
in Clerico Secolari, quia tamen Fundator idoneita-
tem majorem intellexit = *Nella bontà di vita del
Religioſo nominando* = negari non poteſt quominus
iſte finis magis adimpleatur in Regulari, quam Sæ-
culari ad effectum, ut colligamus petitam diſpenſa-
tionem eſſe ejus intentioni conformem non autem
repugnantem, ubi emollitur durities diſpenſationis, 330
& facilitatur gratia de cætero concedi ſolita cum
id agatur, quod veriſimiliter Fundator ipſe interro-
gatus reſpondiſſet Mantic. *de Conject. lib.* 3. *tit.* 3. *num.*
19. Amozaſt. *de cauſ. Piis lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 18. *&
lib.* 4. *cap.* 5. *num.* 5. *verſ. præterea*, Rota *in Romana ſeu
Jannen. Legati* 1. *Julii* 1697. §. *Quoniam, & § Conſe-
quens, &* 5. *Maii* 1698. §. *Augeſcebatque, coram Emi-
nentiſſimo Tremoille.*

Reſoluto priori Articulo, quod nempe gratia ſit
conceſſibilis, & concedi ſolita, & ſit etiam confor-
mis Menti Fundatoris de facili reſolvitur etiam ſub-
alternus Articulus, quod nempe huic petitæ diſpen-
ſationi obſtare non valeat oppoſitio, ſeu concurren-
tia Adverſarii, & primo quia ipſe nullum Jus ha-
bet, quia comparuit re non integra elapſo ſcilicet

Qua-

Quadrimeſtri, & poſtquam fuit Jus quæſitum Principali noſtro vigore præſentationis & petitionis gratiæ remiſſæ ad Sacram Congregationem, & poſt tranſmiſſam Informationem, & Votum Ordinarii; certi namque Juris eſt, quod paſſive vocati habent
331 terminum Quadrimeſtris ad comparendum, & ſe opponendum, quo elapſo amplius non audiuntur, ut probat Cyrillus *quaſt. jur. cap.* 93. *numer.* 13. ibi = *Æquum enim eſt, ut ſicuti Patronatui, quem activum appellant Quadrimeſtre tempus Statutum eſt, ita & paſſivo quem dicunt tantundem temporis Statutum eſſe dicatur* = & firmavit Rota *in Barthinonen. Beneficii* 14. *Martii* 1692. §. *Probata*, *coram bon. memor. Urſino*, & apud Me in Patergon. *ad diſcept. Eccleſ. numer.* 44. *verſ. tenuit tom.* 1. ſed fortius attenta Lege fundationis, quæ voluit paſſi-
332 ve vocatus durante Quadrimeſtri interpellare debere Patronum ad faciendam præſentationem intra terminum octo dierum, quibus elapſis voluit paſſive vocatum Jus habere ad beneficium, quo ſtante eo minus Adverſarius, qui durante Quadrimeſtri non comparuit, neque interpellavit Patronum Jus aliquod ſibi arrogare poteſt vigore fundationis, cujus formam non ſervavit cum tali caſu ſine præſentatione Patroni, aut interpellatione aſpirare nequeat ad Beneficium, ut inquit Rota *in Majoricen. Beneficii* 1. *Febr.* 1709. §. *Exiſtentibus*, *cor. Illuſtriſs. Gubernatore Urbis*.

Secundo nullum Jus habet, quia toto tempore Quadrimeſtris, & ultra fuit merus Laicus, & incapax Beneficii, dum igitur expectavit lapſum Quadrimeſtris, & toto ejus tempore fuit incapax, immo ſiluit, & Beneficium non petiit niſi poſt Jus quæſitum Principali noſtro ſuper gratia, utique habilitas, ſeu Clericatus poſtea ſuſceptus in fraudem non poteſt obſtaculum præbere anteriori petitioni gratiæ diſpenſationis factæ durante tempore Quadrimeſtris, & in præjudicium præſentationis
333 ſecutæ tempore habili, quia habilitas, ſeu Clericatus non attenditur, niſi ſuperveniat intra tempus Quadrimeſtris, ut tradit Lara *de Anniverſ. & Cappell. libr.* 2. *capit.* 9. *numer.* 39. ibi = *Si Patronus ſecundum formam fundationis præſentavit Clericum, &c. & tranſacto tempore ad præſentandum ordinetur aliquis proximior Fundatori, qui toto tempore dato ad præſentandum non erat Clericus, & ſic incapax non eſt preferendus Præſentato, cui fuit Jus quæſitum ex præſentatione* =, Garz. *de benef. part.* 1. *capit.* 7. *numer.* 73. Cyrill. *dicto capit.* 93. *numer.* 21. ibi = *qualitatem prodeſſe ſi intra tempus datum ad præſentandum ſuperveniat, eo autem elapſo noli item* = & *ſupra numer.* 17. ibi = *ſupervenientem qualitatem nihil opitulari ſi poſt Quadrimeſtre, &c. Exiſtat* =, & *in Volaterrana beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *fin. coram Rev. P. D. Criſpo*.

Quis enim non videt manifeſtam fraudem, quoties Adverſarius ſimul cum aliis duobus ejus Fratribus ſemper fuit Laicus toto tempore Quadrimeſtris, nec aliquis eorum tempore debito ſe oppo-
334 ſuit, aut petiit Beneficium, neque propterea eſt fraudibus indulgendum neque comparitio, & oppoſitio nunc ſerotine facta tranſacto Quadrimeſtri, & poſtquam quæſitum fuit Jus Principali noſtro ſuper gratia mediante præſentatione, nec non informatione, & Voto Ordinarii attendi meretur ad re-
335 tardandam gratiam tempore debito poſtulatam, de quo fuit illi Jus quæſitum, quia diſpenſatio retrotrahitur ad tempus præſentationis ſub ejus conditione factæ, ut bene Rota *in dicta Volaterrana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Nec valuit*, *coram Reverendo Pat. Dom. Criſpo*; Jus enim dicitur quæſitum a die petitæ diſpenſationis de quo tempore nulla oppoſitio concurrebat, ut ex relatis per Rotam *deciſ.* 80. *num.* 9. *part.* 17. *rec.*

Jam enim notum eſt, quod diſpenſationes non conceduntur ſtatim, ac petuntur, ſed ſequitur tempus pro Informatione, & Voto Ordinarii, nec
336 non diſcuſſione Negotii, unde ſi poſt omnia diſcuſſa, & parata penderet ex arbitrio cujuſcunque aſſertum Intereſſe habentis ſe habilitare Lite pendente, & extra tempus debitum, & deinde comparere in ſcenam pro retardanda gratia, actum eſſet de omnibus diſpenſationibus, quia nunquam concederentur contra principia, quibus edocemur habilitatem, ſeu Clericatum ſupervenire debere tempore habili, & Oppoſitorem eſſe debere qualificatum de tempore motæ Litis, ſeu Inſtantiæ ſuper diſpenſatione, alias hæc dependeret ab eventu futuro, quando in omnibus materiis attenditur principium Litis, & Inſtantiæ, ut quis dicatur legitimus Contradictor, late
Mantic. *de Tacit. libr.* 3. *titul.* 15. *numer.* 18. & 337
ſeqq. Rota *deciſ.* 7. *numer.* 10. & *ſeqq. part.* 17. & *deciſ.* 228. *numer.* 51. *part.* 8. & *deciſ.* 103. *num.* 2. & *ſeqq. part.* 15. & *deciſ.* 550. *numer.* 5. *part.* 18. *recent.*

Tertio demum ceſſat omne veſtigium dubitandi, quia Lex fundationis clariſſima eſt, quod in vocatione paſſiva præferri ſemper debeant Agnati Deſcendentes ex Maſculis ſupra Deſcendentes ex fœminis, ibi = *ſervandoſi però l'ordine di Prelazione delli Deſcendenti da Maſchi alli Deſcendenti da Femine* =, cum ergo Adverſarius ſit Deſcendens ex fœminis, & ſit poſthabitus per Fundatorem in concurſu Principalis noſtri, qui eſt Agnatus habet, manifeſtum redditur, quod ipſe nullum habet Jus concurrendi cum noſtro Agnato, ſeu faciendi oppoſitionem gratiæ diſpenſativæ, dum iſte non fuit coæqualiter vocatus, ſed ſubſidiarie quatenus non concurrat Agnatus, qui propterea ſi exiſtit, ſi concurrit, ſi denique debet neceſſario præferri juxta voluntatem, & prædilectionem claram Fundatoris, neque Adverſarius impedire poteſt hanc Prælationem tanquam in pari Cauſa non exiſtens, neque
Summus Pontifex, aut Sacra Congregatio dicitur 338
lædere aliquod Jus Adverſario quæſitum, cum tale Jus non habeat, quoties prælatio conceſſa eſt Agnato ſupra Cognatum, & Papa habilitando Agnatum utitur Jure ſuo tollendo exceptionem ſui Juris poſitivi, in quo nemini injuriam facit, ut bene oſtendit Lotter. *de re Benefic. libr.* 2. *quaſt.* 51. *numer.* 23. Card. de Luc. *de teſtament. diſc.* 72. *numer.* 11. & *de regal. diſc.* 177. *ſub numer.* 30. & *diſcurſ.* 148. *numer.* 50. Rota *deciſ.* 687. *numer.* 17. *verſic. Unde part.* 2. *recent.* & late Ego ſcripſi in Patergon. *ad diſceptat. Eccleſ. numer.* 17. *cum pluribus ſequentibus, uſque ad numer.* 28. ubi late deduxi omnia motiva, quæ pro hoc puncto faciunt.

Hinc propterea nihil relevat pro legitimanda oppoſitione Adverſarii allegare, quod ubi Principalis noſter non diſpenſetur, aperietur ſibi Locus tanquam ſubſidiarie vocato poſt Agnatum, cum paria ſint non adeſſe Agnatum, ac eſſe inhabilem, ſeu incapacem; hic enim Diſcurſus continet apertam fallaciam, quia non vocatur præjudicium, ſeu lucrum eo ipſo, quod Adverſarius impediendo diſpenſationem Principalis vult ex tali impedimento ſibi quærere lucrum ſubſidiarie ſuccedendi, ſublata prælatione Agnati veluti incapacis, quod propterea eſt velle ſibi parare lucrum cum præjudicio alterius habentis Jus quæſitum ex prælatione volita per Fundatorem, exemplo Subſtituti, qui vocatus in caſu mortis Hæredis gravati, iſto ægrotante vellet impedire Medicum, ne illum curaret dicendo hoc eſſe in ſui præjudicium, quia moriente gravato ſibi devolvitur Jus ſuccedendi, unde hoc eſt æquivocum clarum omnino rejiciendum, cum iſta diſpenſatio ſit medicamentum per remotionem obſtaculi, quod non dicitur tollere Jus quæſitum Subſtituto, ſeu per poſterius vocato, ut late Ego ſcripſi in Patergon. *ad diſcept. Eccleſ. num.* 20. *cum ſeqq. & ſupra in hoc tract. alleg.* 1. *num.* 23.

Ex quibus patet eſſe æquivocum ſatis clarum, quod Adverſarius ſe opponere valeat ſub figura, & prætextu præjudicii, hoc enim verificatur in eo, qui habet jus quæſitum non autem quærendum, ſeu ſimplicem ſpem, ut inquit Cardin. de Luca, ubi

pro-

proxime, quæ ſane ſpes fundatur in præjudicio Principalis noſtri mediante præſentione, quod ipſe licet prædilectus, & habens prælationem ea lege fundationis non debeat diſpenſari, & habilitari per remotionem obſtaculi eorum, quæ ſunt de Jure poſitivo, quod ſane repugnat rationi, & naturali æquitati, ut quis acquirere poſſit jus mediante præjudicio alterius primo vocati, & cum jactura alterius lucrari, in quo articulo rem non novam aggredimur; habemus enim in terminis præciſis Doctores quærentes an vocato prius aliquo de linea prædilecta, & in ejus defectum altero de linea ſubſtituta, & minus dilecta, poſſit iſte admitti ad beneficium ſi ſit capax ad excluſionem alterius de linea primo vocata, qui nondum ſit capax, ſed quærat habilitari per ſuſceptionem Clericatus, vel Sacerdotii, omneſque concludunt non eſſe admittendum ſubſtitu-
339 tum, ſeu ſubſidiarie vocatum, quando adeſt ſpes habilitationis primo vocati, cujus habilitas ſufficit in potentia, quod nempe ſupervenire poſſit, ne jus transferatur contra legem fundationis ad minus dilectum, ut dicunt Card. de Luca *de Jurepatr. diſc. 82. numer.* 5. Carol. Anton. de Luc. *de linea legal. reſponſ.* 22. *num.* 5. Adden. ad Gregor. *deciſ.* 338. *num.* 16. *verſ. Et in ſimili*, & noviſſime Rota *in Tridentina Cappellania 5. Aprilis 1715. §. finali, coram Reverendo Patre Domino Cerro*, ibi = *Eo minus ille contemnendus erat licet de tempore ſecutæ vacationis ea qualitate non polleret; nam cum eſſet de genere a fundatrice prædilecto, ſat erat potentia dictæ habilitationis ne tranſitus fieri debuerit ad deſcendentes Joſephi Franciſci ſubſidiarie ſubſtitutos, &c. potiſſimum quia linea Joſephi Franciſci non alias invitata legitur quam extincta familia Leonardi, & Antonii unde exuberat ſola ſpes, quod adeſſe potuerint Sacerdotes in illorum deſcendentia, ut interim repellerentur alii de linea minus dilecta, qui concurrere non poſſunt niſi in caſu deſperatæ exiſtentiæ Sacerdotis prius vocati.*

Obſtare igitur non poteſt oppoſitio Adverſarii nullum jus quæſitum habentis, & maxime in propoſito ubi duplici Jure fundatur gratia diſpenſationis petita per Principalem noſtrum; primo ſcilicet quia
340 tanquam Agnatus debet habere prælationem in beneficio, ut voluit Fundator, & ſecundo quia Patronus illum præſentavit; nam vigore primi certum eſt, quod debita eſt diſpenſatio, ut adimpleatur voluntas fundatoris, quam idcirco modis omnibus eſſe adjuvandam dicit Text. *in Can. ultima voluntas 13. quæſt.* 2. ibi = *Ultima voluntas Defuncti modis omnibus ſervanda* =, & *in leg. Omnium 19. Codic. de teſtam.* Rot. *in Romana; ſeu Januen. legati quinta Maii 1697. §. Ac longe, coram Eminentiſſimo Tremoille*, ſi modis omnibus eſt adjuvanda, & ſervanda, ergo ut beneficium conferatur prædilecto, & cui voluit Fundator dare prælationem competit diſpenſatio, quæ eſt ſimplex remotio obſtaculi Juris poſitivi, in quo Princeps utitur Jure ſuo, nec cuipiam facit injuriam, nec de cætero differt, quod
341 quis ſit habilis naturaliter, & civiliter, ſeu per diſpenſationem, in quo ſubſidiarie vocatus non perdit aliquod jus quæſitum, nec allegare poteſt præjudicium, ut præter allegatos in terminis diſpenſationis illegitimi dixit Rota *deciſ.* 687. *num.* 27. *part.* 2. *rec.* ibi = *Præcedente legitima diſpenſatione, &c. nec illius ſucceſſio diceretur in præjudicium tertii cum ille tertius non eſſet vocatus ad ſucceſſionem niſi in caſu deficientiæ prolis legitimæ, &c. quamvis dum illa diſpenſatio non obtinebatur haberet iſte tertius aliquam ſpem ſuccedendi* =, & in præciſis terminis diſpenſationis in concurſu alterius ſubſtituti, ſeu ſecundo nominati, firmavit Rota *in Volaterrana Beneficii 7. Decembris 1708. §. Nec voluit, cor. R. P. D. Criſpo.*

Civitatis Ducalis Parochialis.

GRatia Apoſtolica pro præſentato cum derogatione medietatis vocum obtenta ab Adverſario eſt omnino ſubreptitia, & nulla, tanquam non juſti- 342
ficata narrativa, quod Adverſarius fuerit præſentatus per majorem partem, ſeu medietatem vocum, ut in terminis dixit Rota *in Syracuſana Præpoſituræ 5. Decembris 1696. §. Moti ex eo, coram bon. mem. Muto apud Me diſcept. Eccleſ. 13. num. 45. & in Aſten. Beneficii 25. Junii 1708. §. fin. coram Rev. P. Dom. Falconerio.*

Defectus Juſtificationis hujus narrativæ eſt evidens, quia Principalis noſter docet ſe præſentatum per 36. voces Adverſarius vero per 31. tantum, ideoque In- 343
ſtitutio concedenda venit præſentato per majorem partem, rejecto præſentato per minorem, juxta Text. *in cap. quoniam de Jurepatron.* ibi = *Qui plurimorum eligitur, & approbatur aſſenſu;* = *& Can. ſi forte diſt.* 65. ibi = *Qui majoribus juvatur ſtudiis* = Rota *coram Bichio deciſ. 264. numer. 13. & coram Seraph. deciſ. 875. num. 1. & 2. & in Tuden. Parochialis. de Bertuzzido 29. Junii 1701. §. Conſtitit, coram R. P. D. Scotto.*

Non obſtant quædam objecta, quæ dantur exadverſo ad extenuandum hunc majorem numerum 36. vocum; quæ Principalem noſtrum præſentarunt; & quidem non obſtat, quod demendæ ſint voces Lennidæ, Angeli, Joannis, Sancti, Luciæ filiæ Joannis, & Mariæ uxoris Petri Pauli, ex motivo quod non ſint Capita domorum, neque repræſentent domicilium.

Etenim cum Juſpatronatus, de quo agitur non 344
pertineat ad Capita domorum, ſed ad omnes, & ſingulos homines Caſtri ex fundatione, & dotatione ipſorum, ut Adverſarius Papæ narravit in ſua gratia pro præſentato; inde ſequitur quod tale Juſpatronatus deferatur, & competat omnibus, & ſingulis maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quam filiis familias, ad differentiam alterius caſus, quan- 345
do ſcilicet Juſpatronatus competeret habitantibus in loco, & ratione habitationis, ſeu domicilii, ut bene diſtinguit Lambert. *de Jurepatr. lib. 2. part. 1. qu. 1. art. 6. per tot.* cujus verba ſunt hæc =

Ipſe tamen Rocchus arbitratur eſſe diſtinguendum, quod ſi filiisfamilias habent domicilium in domo Patris, eis non competat Jus præſentandi, vel vocem dandi; ſecus ſi habeant domicilium alibi, &c. Tu adverte iſtam diſtinctionem eſſe fundatam, quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco, adeo quod conſideretur domus, ſeu domicilium, & ſic facientes domum, &c. Et ratio diſtinctionis eſt, ut exinde colligitur quia ſi competeret Parochianis, ut Patronis non eſſet attendendum domicilium, ſi, ut non Patronis, eſſet attendendum; pariformiter diſtinguerem in caſu noſtro, videlicet an Juſpatronatus competat Populo, ut competeret omnibus facientibus Populum, & ſic tam filiisfamilias, quam Patribusfamilias; ſi vero competeret facientibus domos, tunc procederet diſtinctio D. Rocchi. =

Et relata auctoritate Lambertini, quod Juſpatronatus competat omnibus, & ſingulis tam Patribus, quam filiisfamilias, necnon fœminis, tam Viduis, quam Virginibus, probat Sanchez *conſil. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 71. num. 19.* ibi = *Quando Juſpatronatus, &c. competat omnibus facientibus Populum, & tunc competit etiam filiisfamilias, ſi vero competeret facientibus domos, tunc non competeret filiisfamilias habitantibus cum Patre, ſecus ſi ſeorſim haberent domum ſic, &c. Lambertinus quærens an Viduæ, & Virgines admittantur ad præſentandum, &c. reſpondet hoc eadem diſtinctione, ſicut de filiisfamilias* = Bertachin. *vot. dec. 153. num. 8.* ibi = *Nec ad minuendum numerum vocum D. Hoſtilii demendi ſunt minores, & Viduæ de Parochiis, cum in terminis Juriſpatronatus ad Parochianos, &c. ſpectantis admittendi ſint ad præſentandum tam Minores, quam Viduæ.* =

Et ratio diſtinctionis eſt, quia ubi Juſpatronatus 346
competit hominibus tanquam habitatoribus loci,

tunc

tunc illis competit ratione domicilii in loco, &
proinde non admittuntur ad præſentandum niſi Ca-
pita Domorum; & illi tantum, qui repræſentant
domicilium; ſecus vero eſt, quando Juſpatronatus
competit omnibus, & ſingulis hominibus Caſtri, vel
Loci ratione fundatione, vel dotationis; tunc enim
Jus præſentandi competit omnibus in Capita, ſive
maſculis, ſive ſœminis, ſive minoribus, ſive Viduis,
& Virginibus; ea ratione, quod ubi Juſpatronatus
competit ex fundationes, & dotatione; tunc omnes
illi, qui deſcendunt a Fundatore habent Jus præſen-
tandi in Capita, nec habetur reſpectus ad domici-
lium, aut Capita domorum, juxta diſtinctionem
Lambertini *dict. lib. 2. part. 1. quaſt. 1. art. 6. & art. 8.
per tot. fol. mihi* 429. quod repetit idem Lambert. *lib.
2. part. 2. quaſt. 2. art.* 10. *n.* 2. ibi = *Quia Juſpatrona-
tus non acquiritur per habitationem, ſed per funda-
tionem* = *& num.* 5. ibi = *Non eſt dubium eos eſſe
Patronos ex illa præſumpta fundatione, nulla habita
conſideratione ad domos.* =

Abſque difficultate quoties ut in præſenti Juſpa-
tronatus non competit Univerſitati, vel Communi-
tati Hominum, ubi Doctores movent hanc quæſtio-
nem, an Jus præſentandi competat Capitibus Do-
morum, vel etiam aliis, ex. gr. filiisfamilias, &
Virginibus, aliiſque fœminis non repræſentantibus
Domicilium, & domum; ſed competit hominibus
Caſtri tanquam ſingulis, & Jure proprio ſingulari
præſentantibus; ut reſultat ex facto, & etiam reſul-
tat ex ipſa diſpoſitione, ſeu præſumptione Juris, jux-
347 ta quam Juſpatronatus competens hominibus Paro-
chiæ, qui non faciunt Univerſitatem, ſeu Colle-
gium, dicitur illis pertinere tanquam ſingulis, non
tanquam univerſit, juxta originalem Doctrinam Ab-
bat. *conſ.* 76. *num.* 1. *lib.* 2. Lambert. *de Jurepatr. part.
2. lib. 2. quaſt. 2. art. 8. n.* 14. Sanchez *conſ. moral. lib.
2. cap. 3. dub.* 100. *num.* 5. Gratian. *diſcept.* 211. *num.* 7.
Bertacchin. *dict. vot.* 153. *num.* 9. Calderin. *conſ.* 9. *num.*
5. *& 2. de Jurepatron.* Rot. *in Hypporegien. Parochialis*
21. *Junii* 1700. *§. In hypotheſi, coram Reverendiſſimo
D. Molines Decano.*

Minus obſtat alterum objectum, quod demendæ
ſint aliæ quatuor voces ſcilicet Joſephi Colamanni,
Jo: Paſchalis, Petri Pauli, Matthæi, & Antonii Bo-
tardi, ex motivo, quod nominationes iſtorum non
appareant ſubſcriptæ ab ipſis, vel per Notarium ro-
gatæ.

348 Hanc enim exceptionem puto undique erroneam,
& inſubſiſtentem, quia de Jure communi modus
præſentandi eſt, per acta Cancellariæ Epiſcopalis præ-
ſentationem facere, itaut ſufficiat de illa apparere
apud acta Curiæ Epiſcopalis, juxta punctualiter fir-
mata per Rot. *deciſ.* 176. *num.* 13. *&* 14. *part.* 15. *rec.*

De hac autem nominatione apud acta Curiæ Epi-
ſcopalis conſtat; nam ſupradicti Antonius Bernardus,
& alii comparuerunt, & perſonaliter præſentarunt
Principalem noſtrum, non obſtante, quod nomina-
tio, non ſit ſcripta ab ipſis, neque rogata per No-
tarium, quia tunc requiritur ſubſcriptio Patroni,
quando præſentatio fit per Chirographum, prout
tunc requiritur rogitus Notarii, quando præſentatio
fit per Inſtrumentum; ſecus autem, quando Patro-
349 nus perſonaliter comparet apud acta Curiæ Epiſco-
palis, ibique nominat, ſeu præſentat, tunc enim ſuf-
ficit, quod nominatio, ſeu præſentatio regiſtrata ap-
pareat manu ipſius Notarii, ſeu Cancellarii Epiſco-
palis, ut in puncto Rot. *deciſ.* 398. *n.* 5. *&* 7. *& deciſ.*
285. *n.* 2. *&* 3. *part.* 16. *rec.*

Et ratio eſt, quia ſufficit, quod quocunque mo-
do conſtet Superiori de voluntate Patroni circa præ-
350 ſentationem alicujus Perſonæ; cum in hac materia
nulla ſit præſcripta certa forma ad præſentandum,
ut communiter advertit Rot. *coram Emerix Jun. de-
ciſ.* 30. *numer.* 5. *& coram Ubag. deciſ.* 37. *num.* 2. *&
in rec. deciſ.* 176. *num.* 14. *& ſeqq. part.* 15. *& deciſ.*
285. *num.* 5. *& deciſ.* 398. *num.* 5. *&* 7. *part.* 16. *& in
Lunen. Sarzanen. Cappellania* 11. *Martii* 1686. §.
Etenim hujuſmodi, coram bon. mem. Urſino, & 18.
Aprilis 1687. §. *Quod vero, coram Reverendiſſimo
Turonen,*

Cunque in hac parte aſſiſtant punctuales *Deciſio-
nes* 176. *part.* 15. *deciſ.* 285. *&* 398. *par.* 16. non eſt
ulterius immorandum; eo magis autem, quando ſu-
pradicti Patroni, de quorum Comparitione ad præ-
ſentandum conſtat in actis Curiæ Epiſcopalis; poſt-
ea etiam aſſeruerunt, & declararunt ſe vere, & rea-
liter feciſſe præſentationem apud acta Cancellariæ
Epiſcopalis; & ſic ceſſat omnis difficultas, ſtante
regiſtratione præſentationis facta per Cancellarium
in actis, & ſtante Confeſſione ipſorum Patronorum 351
ſuper veritate actus, cui omnino deferendum venit
etiam in dubietate, Rot. *deciſ.* 216. *num.* 8. *part.* 10.
& deciſ. 159. *num.* 15. *& ſeqq. part.* 15. *& deciſ.* 16.
num. 6. *part.* 17. *rec.*

Spreta atteſtatione in contrarium facta per Cola-
mannum, unum ex relatis quatuor Patronis, dum
hæc fuit revocata tanquam extorta per malas artes,
declarando ſe vere, & realiter præſentaſſe, cui ulti-
mæ atteſtationi magis ſtandum eſt, cum ſit confor- 352
mis regiſtrationi nominationis factæ in actis Curiæ
Epiſcopalis, Rot. *coram Coccin. deciſ.* 925. *num.* 2. *&
in Monaſterien. Canonicatus* 18. *Martii* 1707. §. *Præ-
ſertim*, & 20. *Januarii* 1708. §. *Minuſque, coram
R. P. D. Scata.*

Imo pro certo dicerem, quod cum Comparitio
iſtius Colamanni, & actualis præſentatio appareat 353
regiſtrata in actis Cancellariæ Epiſcopalis, utique de-
claratio ipſius contraria iis, quæ continentur in
actis, non eſſet attendenda ne alias licitum ſit Pa-
tronis pœnitentia ducta, aut ſubornatis revocare
præſentationem jam factam in præjudicium Iuris quæ- 354
ſiti præſentato, ex firmatis per Rot. *in Vaden. Ca-
nonicatus* 30. *Junii* 1704. §. *Nil urgente, coram Re-
verendiſſimo Domino Molines Decano, & deciſ.* 323.
num. 12. *part.* 16. *recent.*

Piſtorien. Beneficii.

DEfendebam in hac Cauſa, adjudicandum eſſe
Beneficium Domino Franciſco Mariæ de Bel-
lincionis decidendum omnino ſperatur. Ipſe enim
docet ſe præſentatum per majorem partem Patrono-
rum, & quidem illorum, qui reperiuntur in quaſi
poſſeſſione præſentandi in ultimis ſtatibus, ut paſſim
ſequendo in his Beneficialibus notum, & quotidia- 355
num *Textum in cap. Conſultationibus de Jurepatron.
reſpondit* Rot. *in Cremonen. Beneficii* 4. *Februar.* 1715.
§. *Quandoquidem, coram R. P. D. Cerra, & in Ca-
ſertana Beneficii* 27. *Martii* 1715. §. *Docuit cum ſe-
quentibus, coram Eminentiſſimo Domino Card. Scotta,
& in Mediolanen. Beneficii* 7. *Junii* 1715. §. *Militat,
coram R. P. D. Criſpo.*

Etenim habet præſentationem Mariæ Lucretiæ ſuæ
matris filiæ Tancredi Vergioleſii, quæ præſentavit
in ultimo ſtatu anni 1706. Habet præſentationem
filiorum Mariæ Eulaliæ filiæ Philippi Vergioleſii,
necnon Mariæ Felicis Monialis alterius filiæ ejuſ-
dem Philippi, qui omnes præſentarunt cum effectu
in ultimo ſtatu anni 1706. propter quod retardari
non poteſt inſtitutio habenti præſentationem majo-
ris partis Patronorum exiſtentium in quaſi poſſeſſio-
ne præſentandi, prout late Rot. *in Bononien. Benefi-
ciorum de Caſtella* 12. *Decembris* 1712. §. *Inſtitu-
tia, coram R. P. D. Criſpo, & in Firmana Benefi-
ciorum* 11. *Januarii* 1715. §. *Siquidem, coram Rev.
P. D. Lancetta, & in Comen. Juriſpatron.* 11. *Mar-
tii* 1725. §. *finali, coram R. P. D. Cerro.*

Nec ſolum ultimus ſtatus aſſiſtit Patronis, qui
Franciſcum Mariam præſentarunt, ſed etiam anterio-
res, quia de anno 1705. Dominicus de Bellincionis
fuit inſtitutus in Beneficio ad præſentationem Mariæ
Lucretiæ filiæ Tancredi, necnon Mariæ Felicia Mo-
nialis Monaſterii Sanctæ Luciæ, quæ hodie præ-
ſentarunt Principalem noſtrum, juncta voce Mariæ
Virginiæ ſororis Tancredi, excluſo Canonico Nico-
lao de Serpenti præſentato per filios Mariæ Eulaliæ,
ac per Mariam Eleonoram, unde multo magis in præ-
ſenti inſtituendus eſt D. de Bellincionis, dum præ-
ter vocem Mariæ Lucretiæ, & Mariæ Felicis Monia-
lis, habet vocem filiorum Mariæ Eulaliæ, qui in
eodem

eodem ſtatu anni 1705. præſentaverant Nicolaum Serponti competitorem Dominici de Bellincionis, qui fuit inſtitutus, Rota *in Caſſanen. Beneficii* 27. *Martii* 1713. §. *Dubitari*, *coram R.P.D. Criſpo*, *& in dicta Mediolanen. Beneficii* 7. *Junii* 1715. §. *MiliCat*, *cor. Eodem*, *& in Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *Tertius*, *coram R. P. D. Lancetta*.

Concordat etiam anterior ſtatus anni 1689. cum enim de hoc tempore viveret Bellus Vergioleſi, qui habebat unam vocem æqualem Tancredo ejus fratri, necnon Philippo alteri ejus fratri, Joſeph de Fiaſchis fuit inſtitutus veluti præſentatus a majori parte Patronorum; nempe per totam vocem Philippi repræſentatam ab ejus filiabus, necnon totam vocem Belli tunc viventis, excluſo Joanne Bellinciono præſentato per Mariam Lucretiam ejus matrem filiam Tancredi, itaut iſte etiam ſtatus aſſiſtat ad probandam poſſeſſionem, nedum filiarum Philippi Vergioleſi, ad quarum præſentationem inſtitutus fuit Joſeph de Fiaſchis, ſed etiam Mariæ Lucretiæ filiæ Tancredi, licet Joannes ejus filius non obtinuerit inſtitutionem, eum hoc ſucceſſerit, quia ex tribus vocibus Tancredi, Belli, & Philippi, habens duas Belli, & Philippi ſuperabat illam Tancredi, & ſic habebat majorem partem Patronorum, & in termi-
356 nis terminantibus, quod talis præſentatio, licet non effectuata ob concurrentiam majoris partis Patronorum in contrarium, apta fuerit conſtituere ſeu conſervare Mariam Lucretiam filiam Tancredi in quaſi poſſeſſione præſentandi, firmavit Rota *in Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *Tertius*, *coram R.P.D. Lancetta*, ibi = *Aſſiſtit enim huic quoque ultimus ſtatus, juxta quem ejus præſentatio in antecedente vacatione fuit admiſſa, nec propterea refert, quod effectum non habuerit, dum præſentatus ab illo non fuit inſtitutus; hoc nanque proceſſit ex quo concurrebat præſentatus ab aliis Compatronis, qui juxta quaſi poſſeſſionem præſentandi majorem partem vocum conſtituebant, non autem ex quo Patronus ille non eſſet, aut jus pro ſua rata cum aliis non haberet, &c. maxime quia alii Compatroni in dicta ultima vacatione pro ſua rata, & non privative ad illam præſentarunt, immo nec contra ejus vocem quidquam oppoſuerunt*.

Etiam alter præcedens ſtatus anni 1670. aſſiſtit Mariæ Lucretiæ filiæ Tancredi, necnon filiabus Philippi Vergioleſi, dum omnes iſtæ præſentarunt Canonicum Honuphrium de Panuzzis, qui fuit inſtitutus ad excluſionem Præſentati per Curatorem Belli, itaut reſpectu vocis Philippi, & Tancredi de Vergioleſis, eorumque reſpective filiarum indubitata remaneat quaſi poſſeſſio præſentandi quæſita ex tot ſtatibus annorum 1670. 1689. 1705. & 1706. ut plene *in d. Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *Hac Juris præſumptio*, *coram R. P. D. Criſpo*, *&* 9. *Junii* 1713. §. *Atque hæc*, *coram Rev. P. D. Anſaldo*, *& in Papien. Rectoria* 10. *Decembris* 1714. §. *Prædictus*, *cor. R.P.D. Cerro*.

Quo ſtante non eſt indagandum, neque curandum de ſtatibus anterioribus, neque de illo anni 1658. ubi ſupponitur Philippum fuiſſe enunciatum unicum Patronum, quia eum ſucceſſive in quatuor ultimis ſtatibus conſtet fuiſſe admiſſam, & conſtitutam in quaſi poſſeſſione præſentandi Mariam Lucretiam filiam Tancredi veluti habentem æqualem vocem Philippo, ejuſque filiabus, non eſt faciendum fundamentum ſuper aliis ſtatibus antiquis, qui in
357 hoc Judicio poſſeſſorio non attenduntur, ſed rejiciuntur ad Judicium petitorium, cum in poſſeſſorio ultima poſſeſſio ſit manutenibilis, ut in ſpecie reſpondendo ſtatibus anterioribus firmavit hoc Sac. Auditorium *in dicta Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 12. *Decembris* 1712. §. *Pluſquam abunde*, *coram Reverendo Patre Domino Criſpo*, *& in Papien. Rectoria* 10. *Decembris* 1714. §. *Irritum cum ſequentibus*, *coram Reverendo Patre Domino Cerro*, *& in Sorana Juriſpatronatus* 27. *Januarii* 1710. §. *Et hinc fruſtra*, *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Scotto*.

Eoque magis, quia enunciativa allegati ſtatus anni 1659. remanet erronea ex quo conſtat Franciſcum Vergioleſi; fuiſſe antiquum Patronum, qui præſentavit cum effectu de annis 1595. & 1607. a quo Franciſco eum proveniant tam Philippus, quam Tancredus ejus filii, Juſpatronatus ſpectare non potuit ad ſolum Philippum, & maxime quia enunciativa illa emanavit inaudita, & inſcia Maria Lucretia filia Tan- 358
credi, in cujus propterea præjudicium nihil attenditur juxta communem opinionem, de qua Ruin. *conſ.* 50. *n.* 10. *lib.* 5. Frideric. de Sen. *conſ.* 147. *ſub n.* 3. Rot. *in Firmana Beneficiorum* 19. *Januarii* 1711. §. *In nihile*, *coram Rev. P. Dom. Lancetta*, *& in Sorana Juriſpatronat.* 22. *Januarii* 1712. §. *Ita dictante*, *&* 24. *Novembris* 1713. §. *Ad infringendam*, *coram Rev. P. D. Falconerio*.

Minuſque dici poteſt, quod agatur de Juriſpatronatus gentilitio, quia eum ad iſtum effectum non oſtendatur inſtrumentum fundationis, præſumptio eſt pro Jurepatronatus hæreditario, juxta notum Text. *in Clement. Plures de Jurep.* & bene Rota *in Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Quatenus*, *coram Rev. Padre Domino Anſaldo*, *& in Implea. Juriſpatronatus* 27. *Januarii* 1710. §. *Satis enim*, *coram R. P. D. Lancetta*. 359

Ad quem effectum in hodierno Judicio poſſeſſorio ſatis eſt nedum allegata Juris præſumptio, ſed multo magis ultima quaſi poſſeſſio præſentandi, quæ expleta legitur cum qualitate hæreditaria, ut in ſtatu anni 1670. 1689. 1705. & 1706. ubi Maria Eleonora, quæ præſentavit Adverſarium, ſe appellavit filiam, & hæ- 360
redem, & præſentavit pro Portione, & rata, quæ, ejuſque Præſentatus, idcirco impugnare non poſſunt qualitatem hæreditariam, ut advertit Rota *in Me-* 361
diolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia 18. *Junii* 1703. §. *Quinto*, *coram Eminentiſſimo Domino Card. Scotto*, *& in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Sexta demum*, *coram bon. me. Muto*, *& in Imolea. Juriſpatronatus* 27. *Januarii* 1710. §. *Maxime*, *cor. R. P. D. Lancetta*, & cum ultimi ſtatus præſeferant quaſi poſſeſſionem præſentandi qualificatam cum qualitate hæreditaria, ad eorum tramites eſt proceden- 362
dum, cum ultimus ſtatus operetur etiam pro qualitate hæreditaria, ut inquit Rota *in Caſertana Beneficii* 27. *Martii* 1715. §. *Quæ quidem regula*, *coram Eminentiſſimo Domino Card. Scotto*, ibi = *Cum ultimus ſtatus attendantur ne dum ad firmandam poſſeſſionem, ſed etiam ad arguendam naturam Juriſpatronatus*, =

Ultra quod, etiamſi ſupponendum foret Juſpatronatus gentilitium, itaut omnes Deſcendentes venirent in Capita, Principalis noſter haberet majorem partem Capitum, tanquam præſentatus per quatuor in conſenſu Adverſarii præſentati ab uno, ſcilicet Maria Eleonora una ex tribus filiabus Philippi, juxta firmata 363
per Card. de Luca *de Jurepatron. diſc.* 33. *num.* 5. Rota *in Mediolanea. Præpoſitura* 3. *Martii* 1704. §. *Comperto*, *cor. R. P. D. Anſaldo*, immo in Jurepatronatus gentilitio ab initio pluribus diſtinctis ſtipitibus reſervato cum conſiderentur lineæ, & ſtipites, in quos factus fuit ingreſſus, Rota *in Aſten. Beneficii* 25. *Junii* 1708. §. *In nihilo*, *cor. R P. D. Falconerio*, utique poſt obitum Tancredi, & Philippi de Vergioleſis in poſſeſſione præſentandi exiſtentium, tantam vocem habet Maria Lucretia deſcendentes ex Tancredo, quantam Deſcen- 364
dentes ex Philippo, licet eſſent plures, juxta Theoricam late firmatam apud R. P. D. Anſald. *in ann. ad deciſ.* 52. *n.* 29. *&* 30. *& in d. Mediolan. Præpoſitura*, *ubi ſupra*, §. *Aut vero*, *cor. R. P. D. Anſaldo*, *& in Romana Cappellania Sancti Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Sane*, *coram eodem*, *& in Alexanen. Beneficii* 11. *Decembris* 1711. §. *Quæ circa cum ſeqq. cor. R. P. D. Aldrovando*, & utroque caſu Principalis noſter ſemper dignoſcitur præſentatus per majorem partem vo- 365
cum, immo ab omnibus Patronis, dum habet totam vocem Tancredi, & habendo vocem duarum filiarum Philippi habet totam, dum major pars ſuffocat vocem Mariæ Eleonoræ, juxta receptam *Theoricam Lapi in Clement. Plures de Jurepatr.* Rota *deciſ.* 153. *numer.* 4. *& deciſ.* 424. *numer.* 2. *part.* 18.

&

& in Pennen. Beneficii ſuper executione litterarum 17. *Martii* 1710. §. *Altera, cor. R. P. D. Aldrovando, & in Firmana Beneficiorum* 19. *Januarii* 1711. §. *fin. coram R. P. D. Lanceтta.*

Non obſtat quædam alternativa inita de anno 1705. inter Carolum, & Joannem-Baptiſtam filios, & hæredes Mariæ-Eulaliæ filiæ Philippi, & Mariam Eleonoram ejus alteram filiam, cujus alternativæ vigore
366 prætenditur in hodierna vacatione Turnum ſpectare ad eandem Mariam Eleonoram, quæ Adverſarium præſentavit; Etenim hujuſmodi alternativa fuit conditionata, ut locum non haberet, niſi quando fuiſſet acceptata per eandem Mariam Eleonoram, ibi = *La preſente alternativa non abbia luogo, ſe non quando reſterà come ſopra, accettata dalla detta Signora Maria Eleonora, e Signor Ceſare Azzani, e che validamente ſi obblighino a forma della preſente, non altrimenti, nè in altro modo* = ideoque talis alternativa incipere non potuit in prima vacatione Beneficii, quæ poſt alternativam ſucceſſit de menſe Aprilis 1706. de quo menſe etiam omnes Patroni præſentaverant: De hoc enim tempore Maria Eleonora adhuc non acceptaverat alternativam, ſed acceptatio facta fuit ſub
367 die 20. Auguſti 1706. quia juxta pactum clarum appoſitum in inſtrumento alternativæ hæc incipere debuit = *quando reſterà accettata* = quæ verba ſuſpendunt actum ad tempus acceptationis, & ab illa incipit obſervantia contractus, Gratian. *diſcept.* 307. *n.* 8. Rota *deciſ.* 228. *n.* 11. *part.* 9. *& deciſ.* 82. *n.* 7. *& deciſ.* 316. *n.* 6. *part.* 16. *& deciſ.* 215. *n.* 1. *p.* 18. *recentior. & coram Coccin. deciſ.* 1856. *numer.* 6. *& coram Reverendo Patre Domino Anſaldo deciſ.* 98. *num.* 8.

Eoque magis, quia acceptatio prædicta nedum ſucceſſit poſt vacationem, & præſentationes ſecutas de menſe Aprilis 1706. ſed etiam poſt eandem vacationem jam conſumptam mediante inſtitutione data Præſentato ſub die 31. Julii 1706. itaut tanto minus ſubſequens acceptatio facta de menſe Auguſti habere potuerit oculos retro ad vacationem jam conſumptam, pro qua idcirco non eſt allegabilis, ſed incipere debuit ab illa vacatione, quæ immediate ſucceſſit de menſe Januarii 1707. quæ eſt ultima, de qua agitur; in qua proinde, ſi ſervari debet alternativa, primus ejus Turnus in hac prima vacatione pertinet ad filios Mariæ Eulaliæ, qui præſentarunt, Franciſcum Mariam, &
368 conſequenter alternativa hæc retorquetur; quia Turnarius dicitur unicus Patronus in ſuo Turno, Garzia *de Beneficii part.* 5. *cap.* 1. *n.* 24. *&* 108. Rota *dec.* 14. *n.* 2. *part.* 12 *& in Aprutina Beneficii* 19. *Junii* 1705. §. *Viſum enim, & in Monaſterien. Canonicatus* 18. *Martii* 1707. §. *Fuit ſiquidem, coram Eminentiſſimo Dom. Card. Scotto,* & in ſpecie Rota *coram Royas deciſ.* 300. *n.* 2. *&* 10.

Hoc ipſum demonſtrat obſervantia, & factum ipſius Mariæ Eleonoræ, quæ ante acceptationem in dicta vacatione anni 1706. tantum abeſt, quod proceſſerit vigore alternativæ, ut contra ejus formam devenerit ad præſentationem pro ſua portione, & rata, ibi = *Pro portione, & rata ad eam ſpectan. & pertinen.* = quod fuit contra formam alternativæ, juxta quam, ſi incipere debuiſſet Turnus ab hac vacatione anni 1706. utique jus præſentandi ſpectaſſet tantum ad filios Mariæ Eulaliæ non autem ſe ingerere potuiſſet in præſentando Maria Eleonora, cui primus Turnus non competebat, ibi = *Con facoltà, & autorità a quello, a favore di cui caderà il Turno di poter preſentare nomine, & vice delli altri Compadroni ſenza il loro intervento, &c. ma che poſſa per quella volta preſentare, come foſſe unico, e ſolo Padrone* = dum ergo Maria Eleonora in hac vacatione anni 1706. præſentare noluit, quando ei non competiiſſet jus præſentandi juxta alternativam, immo præſentavit = *pro rata, & portione ad eam ſpectante* = utique manifeſtum redditur, ipſam non ſervaſſe alternativam, ex quo illam ſervare non poterat, dum nondum eam acceptaverat, & conſequenter dici non poteſt conſumptus primus Turnus juxta alternativam competens filiis Mariæ Eu-
369 laliæ, quoties de tempore vacationis, & præſentationis alternativa non erat perfecta, nec locum habere poterat ex defectu acceptationis, & conſenſus unius ex Contrahentibus, ad tradita per Bald. *in l. Multum intereſt n.* 25. ibique Salicet. *n.* 17. *C. Si quis alteri,* Alberic. de Roſat. *in leg.* 2. *n.* 4. *ff. de Procur.* Rot. *deciſ.* 299. *n.* 4. *part.* 4. *tom.* 1. *& dec.* 395. *n.* 2. *p.* 5. *rec. & in Cabilonen. ſeu Ordinis Ciſtercien. Juriſdictionis* 3. *Junii* 1709. §. *Minimo in fine, & in Caſtellana Validitatis Concordia, ſeu Ripartita* 12. *Januarii* 1705. §. *Poſito, cor. Reverend. D. Molines Decano,* & factum ipſius Mariæ Eleonoræ, quæ in eadem vacatione præſentavit pro ſua rata, & portione oſtendit ipſam in ea vacatione noluiſſe uti Alternativa, aut illi principium dare, ut in terminis Ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 53. *n.* 20. & Rota *cor. Royas dec.* 300. *n.* 8.

Quando enim quis facit actum omnino contrarium Concordiæ, ſeu Contractui nunquam dicitur illum favore voluiſſe neque propterea dicitur conſumptus 370
Turnus, ut per Text. *in leg. prima* §. *Adiicitur, ff. de verb. oblig. & in l.* 3. §. *Sed quidquid, ff. ſolut. Matrim.* advertit Rota *dec.* 29. *n.* 59. *p.* 7. *rec.* ubi allegat iſtam rationem, ibi = *Quia ut actus dicatur factus vigore cauſa, ſeu præcedentis obligationis neceſſe eſt, ut ſecundum illius naturam, & formam fuerit factus, non autem præter, vel contra* = idemque totidem verbis dixit Rota *dec.* 262. *n.* 1. *part.* 2. *diverſ. & in Jannen. Abbatia* 10. *Martii* 1692. §. *Cæterum, cor. bo. mem. Manuel,* prout factum Mariæ Eleonoræ in hac vacatione anni 1706. eſſe non poteſt magis contrarium, ſeu difforme ab alternativa, dum hæc dando primum Turnum filiis Mariæ Eulaliæ excludebat concurrentiam, & interventum præſentationis Mariæ Eleonoræ, ac etiam quia juxta alternativam Turnarius præſentare debebat = *Come foſſe unico, e ſolo Padrone* = Maria autem Eleonora præſentavit pro rata, & portione ad eam ſpectante, & ſic clarum remanet, quod in vacatione anni 1706. primus Turnus non fuit conſumptus, quia Alternativa tunc non incœpit, nec incipere poterat deficiente tunc temporis acceptatione Mariæ Eleonoræ, 371
quæ requirebatur expreſſe per pactum, prout expreſſe poſtmodum facta fuit juxta pactum Alternativæ, itaut tacita, & implicita non ſufficeret etiam virtualiter deducta per præſentationem ſecutam in ſtatu anni 1706. ut probat Fachin. *conſ.* 74. *n.* 23. *&* 24. *lib.* 1. Berous *conſ.* 38. *n.* 41. *lib.* 1. Jovius de Solemn. *in contract. Min. gloſſ.* 22. §. 23. *n.* 73. *&* 74.

Præterea hujuſmodi Alternativa habet in ventre errorem expreſſum ſupponendo, quod = *Hoggi il Jus di preſentare, eleggere, e nominare ſi aſpetti, & appartenga per la metà alli Signori Carlo, e Giovanni Battiſta figliuoli del Signor Filippo Serponti come figliuoli, & eredi della fu Sig. Eulalia, e per l' altra metà alla Sig. Maria Eleonora* = quod ſane ſuppoſitum cum fuerit erroneum, dum Juſpatronatus pro medietate ſpectat ad Mariam Lucretiam filiam Tancredi, & pro alia tantum medietate ad deſcendentes Philippi Vergioleſi, ut ſuperius oſtenſum eſt, quem errorem poſtea agnoverunt, & retractarunt Partes in altero Inſtrumento 10. Decembris 1707. in quo admiſerunt ad Turnum Mariam Lucretiam. Inde duplex oritur 372
nullitas hujus Alternativæ, tum quia tanquam facta ſub falſo præſuppoſito detecto errore neceſſario corruit, *Leg. Si per errorem, ff. de Juriſd. omn. Judic.* Mantic. *de tacit. lib.* 26. *t.* 8. *n.* 29. Rota *dec.* 240. *n.* 8. *p.* 16. *recent. & in Neapolitana Jurium Parochialium* 13. *Martii* 1711. §. *Secluſa, coram Rev. P. D. Anſald.* Tum quia remanet Alternativa facta per Patronos ſine conſenſu aliorum, ſignanter Mariæ Lucretiæ habentis medietatem Juriſpatronatus, ac etiam Mariæ Felicis Monialis Sanctæ Luciæ, quæ tanquam una ex filiabus Philippi habebat æqualem vocem Mariæ Eleonoræ, quo caſu nullitas eſt evidens, quia in re communi, ut eſt Juſpatronatus, Alternativa non aliter va- 373
let, niſi concurrat conſenſus omnium, & ſingulorum Patronorum, ut late Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 1. *part.* 2. *qu.* 2. *art.* 36. *n.* 12. *& ſeqq.* Marant. *reſponſ.* 14. *n.* 53. *tom.* 3. *& reſponſ.* 29. *n.* 24. *& ſeqq. tom.* 5. Rocch. de Curt. *de Jurepatron. in verbo Jus numer.* 11. Rota *in Hiſpalen. Diviſionis ſimultanea* 4. *Junii* 1700. §. 1. *coram Eminentiſſimo Dom. Card. Priole.*

Ad

Ad propoſitum non faciente auctoritate Spadæ,
conſil. 8. *tom.* 3. quatenus ſuſtinet validitatem Al-
ternativæ factæ per Patronos unius familiæ habentes
medietatem Juriſpatronatus penitus diviſam ab al-
tera medietate, quæ ſpectabat ad Confraternita-
tem, quia iſta opinio applicatur, quando Juſpa-
tronatus fuit ab initio reſervatum diverſis Corpo-
ribus, ut exempli gratia, duabus familiis, ſive uni
familiæ, & Eccleſiæ, ſeu Loco Pio, ubi non agi-
374 tur amplius de re communi, quia propter hanc
diviſionem perinde eſt, ac ſi ageretur de duobus
diſtinctis Patronatibus, ut inquit Rot. *coram Be-
nincaſ. decif.* 90. *numer.* 16. ibi = *Cum ex illarum di-
viſione quaſi conſtituti videantur tot Patronatus ſe-
parati* = *& coram Royas decif.* 446. *numer.* 10. *&
in Recen. dec.* 667. *num.* 14. *part.* 18. in quibus terminis
neceſſarius non videtur conſenſus alterius Corporis
in Alternativa, quæ ſtatuitur inter Perſonas alte-
rius Corporis diverſi, ſecus autem in præſenti, ubi
omnes Patroni deſcendunt ab uno, ſcilicet Fran-
375 ciſco Vergioleſi, ubi propterea omnes dicuntur de
unica linea, familia, & ſanguine non curatis Ra-
mis ſubalternis, ut bene Card. de Luc. *de Jurepatr.
diſc.* 33. *n.* 4. ibi = *In hac materia ſpectatur primus
ſtipes, qui ſi eſt unicus, unam conſtituit lineam, non
curata ſubdiſtinctione, quæ tractu temporis ſequatur in
plures Ramos, ſeu Columnellos, quoniam omnes dicun-
tur de una linea inſpecto ſtipite, ſeu Trunco non cu-
ratis Ramis* = Carol. Anton. de Luc. *de Lin. leg. lib.*
1. *art.* 20. *num.* 2. *& lib.* 2. *art.* 52. *num.* 7. *verſic. Cla-
vius*, Rot. *decif.* 68. *num.* 16. *part.* 15. *Recen. & in An-
conitana Fideicommiſſi* 27. *Junii* 1685. §. *Dua itaque,
cor. bo. me. Albergato.*

Ultra quod opinio Spadæ apud Me non videtur
in Jure ſubſtantabilis, quia retento noto principio,
quod Juſpatronatus eſt individuum, juxta *Gloſſ. in
cap.* 1. *in verbo Non debet, de Jurep.* quamvis exer-
citium Juris præſentandi ſit dividuum inter Patro-
376 nos; Attamen hujuſmodi exercitii diviſio, ſicut
non dividit ſubſtantiam, & proprietatem indivi-
duam, Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 65. *num.* 34.
Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quaſt.* 10. *num.* 99. & Ego
ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 22. *numer.* 33. ita ſemper verum
eſt, quod Patroni in exercitio Juris præſentandi
concurrunt veluti Conſocii in re communi, pro-
pter quod videmus præſentationem unius conſerva-
377 re Jus, & poſſeſſionem alterius, ut notavit Rot.
in Sorana Juriſpatronatus 22. *Januarii* 1712. §. *Ita
dictante, coram R. P. Dom Falconerio*, ibi = *Ita
dictante potiſſima illa ratione, quæ vult in Jurepa-
tronatus individuo Compatronos haberi tanquam Con-
ſocios, & ideo præſentatio unius conſervat quaſi poſ-
ſeſſionem alterius*, = quæ deciſio loquitur de Ju-
repatronatus diviſo in tres lineas ab initio, & con-
cordat Rot. *in Firmana Beneficiorum* 19. *Januarii*
1711. §. *In nihilo*, ibi = *Ubi ſunt plures Compatro-
ni, iſti quoad actum præſentationis dicuntur Conſo-
cii* = ex quibus principiis reſultat falſam eſſe opi-
nionem Spadæ, quod non requiratur omnium Pa-
tronorum conſenſus in Alternativa facta inter Pa-
tronos unius Corporis, cum ſemper Patroni unius
Corporis ſint Conſocii Juriſpatronatus individui,
& communis, ubi defectus conſenſus unius actum
reddit invalidum, juxta late diſcuſſa in *dicta Hiſpa-
len. Diviſionis ſimultanea* 11. *Februarii* 1697. §. *Eo
378 minus, cor bon. me. Muto, & 4. Junii* 1700. *coram
Eminentiſſ. Priolo.*

Ulterius, quando etiam ſubſiſteret Alternativa,
hæc noceret illis, qui eam fecerunt, ſcilicet deſcen-
dentibus Philippi habentis unicam vocem, & ſem-
per remaneret Franciſcus Maria præſentatus per al-
teram medietatem, quæ ſpectat ad Mariam Lucre-
tiam filiam Tancredi, quæ medietas ſufficit ad ef-
fectum, ut ille tanquam filius Mariæ Lucretiæ Com-
379 patronæ in paritate vocum præferatur Adverſario me-
re extraneo, juxta æquitatem *Gloſſ. in Can. Nomi-
nem diſt.* 60. Adden. ad Pamphil. *decif.* 294. *numer.*
11. Vivian. *de Jurepatronat. libr.* 14. *cap.* 2. *numer.* 64.
Ubald. *decif.* 339. *numer.* 7. Rot. *in Alatrina Juriſ-
patronatus* 15. *Junii* 1705. *&* 7. *Decembris ejuſdem
anni, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Sorana Ju-
riſpatronatus ſuper inſtitutione* 27. *Januarii* 1710. §.
Et quatenus, coram eodem, & 22. *Januarii* 1712.
§. *finali, coram R. P. D. Falconerio*, & plene apud
Me *diſcept. Eccleſ.* 22. *num.* 38. *& diſcept.* 38. *num.* 1.
& ſeqq.

Prout ſi opponatur nova Alternativa facta die
10. Decembris 1707. ubi admiſſa fuit ad Turnum
etiam Maria Lucretia ſine præjudicio præcedentis
Alternativæ reſpectu controverſæ vacationis, faci-
lis eſt reſponſio, quod ſi prima Alternativa inci-
pere non potuit, niſi ab hodierna vacatione, Turnus
ſecundum ipſam pertinet ad filios Mariæ Eulaliæ,
qui Principalem noſtrum præſentarunt, cui propte-
rea favet utraque Alternativa; Ultra quod in omnem
caſum hæc ſecunda Alternativa veluti facta non
ſolum poſtquam jam ſucceſſerat vacatio de menſe
Januarii 1707. ſed etiam jam facta fuerat præſen-
tatio Franciſci Mariæ, Patroni, qui eum præſen-
taverant, non potuerunt poſtea in ejus præjudi- 380
cium aliquid convenire, cum expleta præſentatio-
ne nequeat Patronus præjudicare Præſentato, &
aliquid de ejus Juribus diminuere, de Angel. *de
confeſſ. libr.* 2. *quaſt.* 10. *numer.* 12. Rot. *deciſion.* 253.
numer. 12. *part.* 9. *recent.* Capon. *diſceptat.* 74. *numer.*
16. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. alleg.* 72. *numer.* 186.
Rot. *in Volaterrana Beneficii* 28. *Januarii* 1709. §.
Ex pluribus, coram R. P. D. Criſpo, eodem modo, 381
quo Præſentatus nequit præjudicare Patrono, Rot.
dec. 136. *num.* 38. *part.* 19. *rec.*

Et ſecundum prædicta ita fuit reſolutum in Sac.
Rotæ Auditorio, ut in *4. Piſtorien. Benefic.* 27. *Mar-
tii* 1716. *cor. R. P. D. Cerro.*

Adjungere cenſeo plures Deciſiones Sacræ Rotæ,
quæ fere omnes emanarunt Me ſcribente in pluri-
bus Cauſis, pro quibus deſtinaveram inſerere Alle-
gationes particulares per Me deſuper compoſitas,
ſed quia in eiſdem Deciſionibus extenſa reperiuntur
ea omnia, quæ in eiſdem Cauſis ſcripſi, ſuperfluum
exiſtimavi multiplicare per alia verba, quidquid in
Deciſionibus Rotalibus continetur.

R. P. D. ALDROVANDO

Comen. Parochialis.

Veneris 10. *Februarii* 1713.

VAcata per obitum Petri Subregundi 7. No-
vembris 1709. Parochiali Eccleſia S. Jacobi
majoris Loci de Roncalea de Jurepatronatus Com-
munitatis, & Hominum ejuſdem Loci, eadem
Communitas per publicum Inſtrumentum ſub die
10. ejuſdem irrevocabilem Procuratorem conſtituit
Columnellum Petrum Paulum Paravicinum cum
ampla, & ampliſſima facultate nominandi, & eli-
gendi novum Parochum, cujus vigore die 17. di-
cti Menſis nominavit Joſephum Paravicinum, quam
nominationem ipſa Communitas, & Homines ra-
tificarunt, & approbarunt, & quamvis idem Jo-
ſeph die 17. Decembris inſtitutionem obtinuerit
ab Ordinario una cum mandato de capienda poſ-
ſeſſione, injuncto eidem ſolito juramento, & fidei
profeſſione, adhuc tamen præfatus Joſeph juſtis de
cauſis noluit unquam capere poſſeſſionem, & die
17. Januarii 1710. Juribus ſuis renunciavit; At quia
in eodem Inſtrumento Mandati Procuræ in caſu,
quo nominatus Parochialem acceptare recuſaret
data fuerat facultas eidem Columnello iterum eli-
gendi, & alium nominandi, ibi = *poſſi nomina-
re, & eleggere un'altro, come à lui piacerà, e
coſi ſucceſſivamente ſin che il predetto Parocho ſa-
rà in pacifico poſſeſſo di detta Cura* = hinc pro-
inde ſub die 17. Martii Columnellus nominavit Jo-
annem Petrum Ottinum actualem Parochum lo-
ci Darii.

Poſt hæc Communitas ſub die 23. ejuſdem Men-
ſis Martii præfatum Mandatum Procuræ revocan-
do, alios Procuratores conſtituit ad ſe opponendum

dictæ nominationi, & edictis de more affixis pro Inſtitutione Ottini ob rationes, & cauſas in judicio deducendas, ac ſub die 29. Aprilis in Parochum nominavit Stephanum Quadrium, die autem 10. Auguſti ejuſdem Anni 1710. Procuratoe Communitatis in actis coram Ordinario allegavit Ottinum non eſſe perſonam gratam Hominibus dicti Loci, eoſdemque nolle Ottinum in Parochum recipere; ideoque lite conteſtata Ordinarius pronunciavit nominationem, & præſentationem Ottini eſſe nullam, & invalidam, & eſſe inſtituendum Quadrium.

Interpoſita per Ottinum appellatione ad S. Sedem, & ſub die 29. Octobris præſentata Quadrio citatione pro adeunda Signatura, contigit die 19. Decembris obitus ejuſdem Quadrii, quo non obſtante Communitas, & Homines die 21. ejuſdem Menſis auſi ſunt devenire ad aliam nominationem favore Joſephi Caſtelli, qui die 24. Januarii 1711. ab Ordinario ſententiam pro Inſtitutione reportavit; Sed adita poſtmodum Signatura Juſtitiæ, cauſa commiſſa fuit noſtro Tribunali cum clauſula = *circumſcriptis omnibus geſtis poſt interpoſitam primam appellationem, & appoſito OEconomo* = Cumque interim Ottinus a Sanctiſſimo Domino Noſtro ſupplicationem ſubrogationis Gratioſæ in juribus Quadrii defuncti ſignati obtinuerit concordavi Dubium = *An Litteræ Apoſtolicæ ſint exequendæ? ſeu potius an, & cui ſit danda Inſtitutio?* quo diſceptato, & non reſoluto in Audientia 3. Junii 1712. hodie reſponſum prodiit = *Litteras Apoſtolicas eſſe exequendas, & non eſſe dandam Inſtitutionem Joſepho, & ad Dominum Ponentem juxta mentem*, = infra pandendam.

Quoniam compertum fuit Litteras Apoſtolicas gratioſæ ſubrogationi Ottini in Juribus defuncti Quadrii eſſe plene juſtificatas, ac proinde exequendas, dum non dubitatur de habilitate Ottini Sacerdotis, & actu exercentis Curam alterius Parochiæ S. Provini, minuſque de obitu Quadrii colligantis, ac demum conſtat de lite inter eum, & Ottinum ex ſententia in partibus lata, appellatione ab illa interpoſita, & citatione ad ejuſdem
382 Ottini inſtantiam expedita pro adeunda Signatura Juſtitiæ, quæ ſufficeret ad effectum juſtificandæ litis, ejuſque pendentiam paſſim in his terminis dixit Rot. *deciſion* 670. *numer.* 4. *&* 5. *&* *deciſ.* 655. *numer.* 1. *& ſequent. part* 19. *tom.* 2. *Recent. & coram Reverendiſſ. P. Dom. meo Anſaldo deciſion.* 4. *numer.* 7.

Stante autem hujuſmodi lite legitime introducta, certi juris eſt, quod defuncto Quadrio, Communitas habebat ligatas manus, nec poterat nominare, vel præſentare Caſtellum, ne Ottino ſuperſtiti
383 daretur novus oppoſitor, & colligans, cum Beneficium tanquam litigioſum S. Sedi remanſerit affectum, & a ſolo Summo Pontifice pro hac vice provideri poſſet, dictaque nominatio, & præſentatio Caſtelli facta pendente lite nulla irrita, & attentata remanſit ex diſpoſitione *Text. in capit.* 1. *&* 2. *ut lit. pend. in* 6. Pariſ. *de reſig. Benefic. libr.* 2. *quæſt.* 3. *numer.* 97. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. allegat.* 57. *numer.* 47 *&* 48. Amayden. *de ſtyl. Datar. cap.* 24. §. 1. *numer.* 53. Roſ. *de execut. Lit. Apoſtolic. capit.* 6. *numer.* 5. *&* 134. Pax. Jordan. *lucubr. tom.* 2 *libr.* 10. *tit.* 1. *numer.* 49. Lottec. *de re benefic. libr.* 2 *quæſt.* 20. *numer.* 15. Cardin. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 1. *num.* 10. Rot. *coram Rembold deciſ.* 591. *numer.* 6. Coccin. *deciſ.* 2006. *num.* 8. *& in Rec. deciſ.* 427. *num.* 5. *par.* 1. *& deciſ.* 655. *numer* 4. *&* 5. *part.* 19. & apud Ventrigl. *in prax. tom.* 2. *annot.* 10. *ſub numer.* 34. §. *minus obſtat, & in Faventina Beneficii* 18. *Decembris* 1704. §. *fin. coram bon. mem. Muto, & in Romana Cappellaniæ* 25. *Novembr.* 1707. §. *Praterea, &* 3. *Februarii* 1708. §. *Firmo itaque, cor. R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore, & in Regien. Juriſpatron.* 16. *Januarii* 1708. §. *Atque hinc, coram Reverendiſſimo Domino meo Molines Decano*, proptereaque ad extirpandam litem, jure meritoque eidem Ottino ſuperſtiti debita erat ſubrogatio gratioſa ex regula Cancellariæ, 29. *de ſubrogandis*, Gonzal *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 51. *numer.* 112. Duran. *deciſion.* 204. *numer.* 1. & proſequitur *dicta Regien. Juriſpatronatus*
§. *Excluſis, coram Reverendiſſimo Decano, & in Derthonen. Cappellania* 18. *Junii* 1708. §. *Agitar, coram* 384
Eminentiſſ. Priolo.

Nec ſubſiſtere viſum eſt, quod lis, quæ pendebat cum Quadrio defuncto, fuerit calumnioſe per Ottinum promota; Lis autem calumnioſa non facit Beneficium litigioſum, ad ſuſtinendam ſubrogationem gratioſam, ex quo non debet eſſe in facultate alicujus promovere litem apertè injuſtam, & ita privare verum, & legitimum Patronum jure præſentandi, qui non obſtante hujuſmodi lite poteſt præſentare ex Mandoſ. *ſuper regul. de ſubrog. qu.* 1. *num.* 6. *& ſeq. & num.* 11. Roſ. *de execut. Lit. Apoſt. cap.* 16. *num.* 169. *& ſeq.* Rot. *cor. Coccin. dec.* 1215. *n.* 15. *& cor. Celſ.* 148. *num.* 2. *&* 3. *& coram Cerr. deciſ.* 611. *num.* 20. *& in Rec. dec.* 167. *num.* 19. *p.* 4. *tom.* 2. *& dec.* 104. *num.* 6 *par* 13. *& dec.* 427. *nu.* 6. *par.* 18. *& in Romana Cappellania* 3. *Junii* 1707. §. *Non relevante, cor. R. P. D. meo Scotto.*

Ad præmiſſum enim effectum, ut lis dicatur calumnioſa requiritur, ut calumnia ſit tam patens, & manifeſta, adeout nullo penitus colore, vel umbra boni juris velari poſſit, omnique probabili opi- 385
nione ſit deſtituta, ut temeraria, & cavilloſa dici queat, juxta animadverſa per Rot. *deciſ.* 90. *numer.* 11. *&* 12. *coram Otthobon. & deciſ.* 4. *numer.* 11. *coram Rev. P. D. meo Anſaldo, & in Rec. deciſ.* 607. *numer.* 17. *part.* 5. *deciſ.* 281. *numer.* 26. *part.* 19. *& in Faventina Beneficii* 18. *Decembris* 1704. §. *Minus relevat, coram bon. mem. Muto, & in dicta Regien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Haud relevante, coram Reverendiſſimo Domino Molines*: talis autem dijudicari non valet lis per Ottinum introducta, quia ipſe illam promoverat cum fundamento boni juris, dum ipſe fuerat nominatus, & præſentatus ad controverſam Parochialem a Paravicino
habente legitimum Mandatum Procuræ ipſius Com- 386
munitatis cum ampliſſima, & irrevocabili facultate conſtituto, & inſuper cum promiſſione, ibi = *promittentes pro ratificatione, quatenus opus ſit, & pro abſentibus illum, quem prædictus Paravicinus nominaverit, & elegerit in omnibus approbantes, & irrevocabiliter acceptantes* = quo caſu Patronus etiam laicus poſt ſecutam nominationem, & præſentationem nequit amplius variare, & alium præſentare, ut optime probat Lambertin. *de Jurepatronatus libr.* 2. *part.* 2. *articul.* 15. *quæſt.* 7. *ſub numer.* 3. *verſic. non obſtat, & numer.* 4. *&* 2. & rurſus *dicta quæſtion.* 7. *art.* 16. *ſub numer.* 2. *poſt medium verſic. ſed melius fol.* 182. ubi etiamſi promiſſio non ſit jurata ubi ſequitur Lapum *alleg.* 78. *numer.* 4.

Et quamvis regulariter præſentatus a Principali qualis erat Quadrius debeat præferri præſentato a Procuratore, qualis erat Ottinus, ad tradita per Cravett. *conſ.* 76. *numer.* 4. *&* Spad. *conſil.* 27. *numer.*
4. *libr.* 2. Cardin. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 62. *ſub* 387
numer. 13. §. *Si vero*; cum Patronus præſentare valeat alium, etiamſi cum juramento promiſerit mandatum non revocare, juxta *conſil.* 361. *num.* 4. Pauli de Caſtro *lib.* 1. Vivian. *de Jurepatr.* 5. *cap.* 6. *numer.* 26. Rota *coram Dunozet. Jun. deciſ.* 799. *num.* 7. *&* 8. *& coram Merlin. deciſion.* 443. *num.* 6. Nihilominus hoc procedit, quando Patronus præſentat antequam præſentaverit ejus Procurator, quibus in terminis loquuntur præmiſſæ auctoritates, & quando præcedens nominatio Patroni eſt cumulativa; Secus vero quando prius præſentavit Procurator, tunc enim Patronus non poteſt ex poſtea alium privative præſentare, ut egregie declarat Lambertin. *de Jurepatronatu part.* 1. *libr.* 2. *quæſtion.* 4. *principal. articul. primo ſub numer.* 6. *verſic. hoc non poteſt. eſſe fol.* 31. & iterum *dicta quæſt.* 4. *art.* 6. *ſub numer.* 3. *verſ. aut primo fol.* 33. *a tergo* Vivian *d. lib.* 5. *cap.* 6. *num.* 21.

Quo circa cum in præſenti Paravicinus præſentaverit

taverit Ottinum tempore habili, ra integra, ante-
quam Communitas tevocaverit maodatum, & præ-
ſentaverit Quadrium, hinc nequit eadem Commu-
388 nitas poſtmodum privative eundem Quadriom præ-
ſentare, itaut hæc privativa nominatio, ſeu præ-
ſentatio nulla; ac irrita remanſerit ad firmata per
Vivian. *de Jurepatr. lib.* 10. *cap.* 3. *numer.* 10. *& cap.*
1. *num.* 11. Lambertin. *eod. tract. part.* 2. *libr.* 2. *art.*
8. *quaſt.* 5. *numer.* 3. *fol.* 163. Rot. *decif.* 49. *numer.* 7.
poſt Antonell. *de jur. & oner. Cleric. & in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1705. §. *Quamobrem,
coram Rev. Patre D. meo Anſaldo*, maxime quia Pa-
ravicino attributa fuerat ampliſſima auctoritas no-
minandi, & eligendi = *come à lui parerà, e pia-
cerà* = io modum, ut non ſimplex Procurator,
379 ſed Compromiſſarius conſtiutus videatur, in quem
translatum dicitue irrevocabiliter omne jus ipſius
Communitatis ad effectum ne poſſet amplius cu-
mulando variare, ut diſtinguendo inter Procurato-
rem, & Compromiſſarium tradit Lambertin. *de Ju-
repatron. part.* 2. *libr.* 2. *art.* 15. *quaſt.* 7. *numer.* 5. *fol.*
181. *a tergo.*

Quin obſtet, quod io mandato tributa fuerit
Paravicino facultas nominandi, & eligendi, non
autem præſentandi nominatom coram Ordinario;
ideoque Paravicinus exceſſerit fines mandati, & ſi-
ne legitima facoltate coram eodem Ordinario præ-
ſentaverit Ottinum, taliſque præſentatio haberi de-
beat periode, ac ſi facta noo foret, uti expleta a
non habente poteſtatem, cum mandatum ad no-
390 minandum non extendatur ad præſantandum, Rot.
deciſion. 1141. *numer.* 7. *coram Penia*, & ſola no-
minatio nullum jus nec in re, nec ad rem tri-
buat nominato, cum ſit quædam deſtinatio perſo-
næ præſentandæ, quæ perfectionem expectat a le-
gitima præſentationa ſucceſſive intra tempus juri-
dicum facienda coram Superiore ad tradita per
Abb. *in cap. fin. numer.* 4. *de Jurepatron.* Lap. *alleg.*
75. *numer.* 3. & 6. Spad. *conſil.* 30. *numer.* 3. *tom.* 2.
Barboſ. *de Iur. Eccleſ. libr.* 2. *capit.* 19. *numer.* 24. &
25. Marescott. *var. libr.* 1. *capit.* 83. *numer.* 10. Lotter.
de re benefic. libr. 2. *quaſt.* 6. *numer.* 35. *& ſeqq.* Vi-
vian. *de Iurepatronat. libr.* 6. *capit.* 4. *numer.* 31. Rot.
coram Bich. deciſion. 411. *numer.* 18. *& coram Rev. P.
D. meo Anſaldo deciſion.* 52. *ſub numer.* 9. *& in recent.
decif.* 665. *numer.* 8. *part.* 18. *& in Romana Cappel-
lania* 25. *Novembris* 1707. §. *Verum hodie*, & 3.
Februarii 1708. §. *Quo enim, coram Rev. P. Dom.
meo Scotto.*

Ultra quod enim verba *nominare*, *eligere*, &
præſentare multoties habentur pro Synonymis, &
unum capitur pro alia, per ea, quæ tradunt Card.
391 Zabarell. *in Clement. plures*, §. *Quibus numer.* 1.
de Iurepatronat. Lambertin. *eodem tit. part.* 1. *libr.*
2. *art.* 4. *quaſt.* 1. *numer.* 11. *& art.* 19. *quaſt.* 7. *num.*
14. Vivian. *libr.* 5. *capit.* 1. *numer.* 50. & 51. ceſſavit
difficultas ex ipſa mente mandantis eruta ex am-
plitudine verborum, quibus conceptum fuit man-
datum, in quo Communitas, & homines promi-
ſerunt acceptare irrevocabiliter nominatum, illum-
que ex nunc, prout ex tunc elegerunt, & eligunt
ibi = *prout nunc pro tunc, & tunc pro nunc elege-
runt, & eligunt*, & infra = *Sin che il detto Pa-
roco ſarà in pacifico poſſeſſo* = ex quibus infere-
bant Domini, quod quemadmodum Communitas
392 voluit nominatum habere pro electo, ad hoc, ut
conſequeretur pacificam poſſeſſionem, ita etiam
per antecedens neceſſarium voluerit, qood nomi-
natus poſſet præſentari coram legitimo Superiore,
cum ſine iſto medio aſſequi non poſſet finis, &
effectus ejuſdem poſſeſſionis pacificæ principaliter
volitæ, ſicuti in propoſito bene notant Lambertin.
de Iurepatronatus libr. 2. *part.* 2. *art.* 9. *quaſt.* 11.
ſub numer. 3. *verſic. ita dicit*, Rot. *decif.* 77. *num.* 4.
poſt Vivian. *de Iurepatron. & in Cremonen. Benefi-
cii* 14. *Maii* 1706. §. *Præſentatio in fine, coram
Reverendiſſimo Kaunitz, & in Melevitana Iuriſpa-
tronatus* 13. *Ianuarii* 1708. §. *Minus relevat, co-
ram bon. mem. Omanna*, immo ipſe nominatus pro
conſequenda inſtitutione conſtitutus cenſetur Pro-

curator a Patrono ad effectum exhibendi, & præ-
ſentandi ſuam nominationem coram Ordinario, 393
prout docuit Lambertin. *libr.* 2. *part.* 2. *art.* 2. *quaſt.* 4.
numer. 2. *fol.* 156. *a tergo*, Mandoſ. ad Lap. *allegat.*
75. *numer.* 6. & aliis adductis reſpondit Rot. *in Me-
levitana Beneficiorum* 10. *Iunii* 1712. §. *Nec dicatur
coram Me.*

Hinc agnoſcentes Defenſores Communitatis, &
Caſtelli, quod attento dicto mandato Procuræ pro-
babiliſſimum erat bonum jus Ottini, & conſecu-
tive ceſſabat calumnia, impugnabant legalitatem
ejuſdem maodati ſub prætexto, quod Notarius in
eo non deſcripſerit nomina ſingulorum hominum
Univerſitatis; At fruſtra, quia quoties Notarius
non dixit in genere congregatos fuiſſe Homines de
Univerſitate, itaut dubium remaneret an interve- 394
nerit numerus ſufficiens, ſed dixit, quod congre-
gatæ erant *duæ partes trium partium* hujuſmodi ex-
preſſio ſatis fuit abſque neceſſitate deſcribendi no-
mina ſingulorum, juxta diſtinctionem Oldrad. *conſ.*
100. *numer. primo & ſeqq.* Panormitan. *in capitul.
unico numer.* 7. & 8. *in fine de* Syndic. *& in capit.
quanto numer.* 7. de his, quæ fiunt a Prælat. Ruin.
conſil. 217. *ſub numer.* 15. *libr.* 1. Frideric. *de Sen. conſ.*
227. *numer.* 1. Adden. ad Alexand. *conſil.* 7. *in verbo
duobus lit. E. libro* 1. Cardin. Tuſch. *lit. V. concluſ.*
263. *numer.* 1. & Rot. *decif.* 467. *num.* 14. & 15. *par.*
19. *tom.* 2.

Validius confirmatur realitas, & legalitas ejuſ-
dem mandati, quia Paravicinus expleta prima no-
minatione in perſonam, Joſephi comparuit in ple-
no conſilio, & tota Univerſitas audita eadem no-
minatione facta in ſequelam ejuſdem mandati tan-
tum abeſt, quod idem mandatum impugnaverit,
& de falſo, aut illegali illud redarguerit, ut o- 395
mnes potius eandem nominationem incredibili co-
rum alacritate ratificaverint, & acceptaverint *utra-
que Summario numer.* 2. quod ſane peregiſſent, qua-
tenus præfatum mandatum procuræ a toto Com-
munitatis Cætu legitime exaratum non extitiſſet ex
deductis per Lotter. *de re Benefic. libr.* 2. *quaſtion.* 19.
numer. 39. *& in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Decanatus*
1701. §. *Conſenſus*, & 1702. §. *Satis evidens, coram
clar. mem. Cardinal Caprara impreſſ. apud* Piton. *diſce-
ptat. Eccleſ.* 24. *numer.* 59. & 69.

Minus relevat ad impediendam executionem ſub-
rogationis gratioſæ exceptio ſubreptionis, & obre-
ptionis, deſumptæ; ex quo Summo Pontifici expo-
ſitum fuit, quod lis pendebat indeciſa in prima in-
ſtantia, quando jam in partibus Ordinarius Sen-
tentiam favorabilem protulerat favore Quadrii de-
functi; quodque Beneficium vacabat per obitum
Subregundii, & tamen iſta vacatio conſumpta re-
manſit per Inſtitutionem ab Ordinario datam Para-
vicino, & per ejus renunciationem nova fuit indu- 396
cta vacatio, quamvis ipſe poſſeſſionem capere non
curaverit Vitalin. *in Clementin. ſi duobus, numer.* 47.
& ſequentibus ut liter. pend. Barboſa *de poteſtat. Epi-
ſcop. part.* 3. *allegat.* 57. *numer.* 198. Gonzal. *ad regul.
Cancellar. gloſſ.* 15. §. *primo num.* 15. & 33. Peutinger.
deciſion. 422. *numer.* 11. & 12. ideoque non verifica-
to modo vacationis ſubrogatio gratioſa executionem
non mereatur, ut dixit Rota *decif.* 380. *num.* 5. *par.*
13. *recentior.*

Siquidem prima ſubreptionis pars ſubmovetur ex
ipſa ſupplicatione, dum Ottinus in ea non narra-
vit ſimpliciter, quod lis pendebat indeciſa in pri-
ma, ſed ſuperaddit, *ſeu alia ulteriori inſtantia*, quod
in facto verificatur, cum a dicta ſententia Ordina-
rii fuerit ab Ottino appellatum, & vigore commiſ-
ſionis cauſa pendebat in noſtro Tribunali; Altera
vero pars ſubreptionis pariter evaneſcit ab ipſa ſen-
tentia Inſtitutionis, quæ non fuit pure conceſſa Pa-
ravicino, ſed ſub illa conditione = *recepto prius
juramento, & emiſſa per te Fidei profeſſione* = quæ
conditio, cum non probetur unquam fuiſſe adim- 397
pletam; Inſtitutio non conſumpſit vacationem
Parochialis, quæ vacabat, ut prius per obitum
Subregundii ob non præſtitum juramentum,
& non factam a Paravicino Inſtituto Fidei

Eleemoſyna Panis, *& in quo caſu itant aliter facta*
proviſio, ſeu deputatio non ſuſtineatur = quod deci-
ſum fuit ſub eo Reſcripto = *Jus nominandi, & de-*
putandi Præpoſitum pro futuris vacationibus tantum
ſpectare ad Sacriſtam Majorem, quo vero ad proviſio-
nes in menſibus reſervatis particulariter videatur =
Contradicente ipſomet Gondai; unde reaſſompta di-
ſputatione ſuper aeſervatis, *coram Eminentiſſimo Scot-*
to illius loco ſubrogato ſub die 26. *Junii* 1713. ema-
navit reſolotio = *Jus nominandi Præpoſitum Elee-*
moſynariæ ſpectare Sacriſtæ Majori in quacunque va-
catione etiam in menſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis
= Ad cujus formam prodiit ſententia Rotalis,
quæ tranſiit deinde in auctoritatem rei judicatæ, *ac*
propterea ſupervento obitu dicti Gondai de menſe
Auguſti 1715. Sacriſta Major in executionem repor-
tatæ rei judicatæ nominavit in Præpoſitum Eleemo-
ſynæ Balthaſſarem Baſterum cum ſubſecuto effectu
inſtitutionis, & poſſeſſionis traditæ ab Ordinario,
At quia idem Beneficium a Dataria Apoſtolica,
tamquam cadens ſub reſervatione menſium, obti-
nuit Petrus Prats, exquiſivi ad ejus inſtantiam in
Rota diei 10. Decembris anni elapſi Dominorum
ſententiam = *An litteræ Apoſtolicæ eſſent exequen-*
dæ = agnito tamen obſtaculo mox expoſitæ rei ju-
dicatæ, nulla capi potuit reſolutio, ſed dictum fuit
ad mentem, quæ non alia fuit, niſi quod impetra-
retur Commiſſio reſtitutionis in integrum: Quam-
vis vero voti compos effectus fuerit idem Petrus a
Signatura Juſtitiæ in ſua petitione, adhuc in irri-
tum cecidit omnis labor, quia renovato hodie va-
lidiori certamine ſub aptato dubio = *An conſtet de*
Cauſis reſtitutionis in integrum, itaut Litteræ Apoſto-
licæ eſſent exequendæ = ſuccubuit ſub reſponſo = *in*
omnibus negative.

Siquidem cum ſuppoſita re judicata Jus nomi-
nandi immune reddente a quacunque reſervatione
ratione menſium, nequaquam poſſet Petro pro exe-
cutione Litterarum Apoſtolicarum opitulari privi-
legium ultimi ſtatus hujus Beneficii, ſive quia re-
vera in perſona Gondai ultimi proviſi Apoſtolici
ejus Jus juxta reſolutionem Rotalem fuit præſer-
vatum ob illum legitimum titulum, quem ei tri-
buerat non triennalis ſolum, ſed etiam decennalis
poſſeſſio, ut legitur in *deciſ. edita, coram Eminen-*
tiſſ. Priolo §. *final.* ſive etiam quia ſubſequens ſen-
tentia promulgata ab Eminentiſſimo Scotto pro fu-
turis vacationibus in menſibus reſervatis, quæ pro-
403 lapſa fuit in rem judicatam, eſt unum ex illo tri-
no probationum genere vi ſua adimens quodcun-
que poſſeſſorium, omnemque ſtatum anteriorem,
juxta plene firmata per Rot. *in Mediolanen. Benefi-*
cii 1. *Aprilis* 1707. §. *Quod ſi non adhuc, coram Re-*
verendiſſ. Dom. meo Anſaldo Decano, & in Bononien.
Beneficiorum de Caſtello 2. *Maii* 1712. *&* 12. *Decem-*
bris ejuſdem anni §. *Abſque eo quod, coram R. P. D.*
meo Criſpo, & in Firmana Beneficiorum 23. *Martii*
1716. §. *Notoria, coram Rev. P. Dom. meo Lancetta.*
Executio Litterarum Apoſtolicarum ita pendet ab
examine reſtitutionis in integrum, ut neutiquam il-
li poſſit eſſe locus, ubi reſtitutio in integrum dene-
ganda videatur, eodem modo, quo ceſſat virtus ea-
404 rundem Litterarum celerem expoſcens executionem,
ubi de ea diſputetur in ſequelam pertinentiæ Juriſ-
patronatus, juxta regulam, de qua Rota *in Regien.*
Juriſpatronatus, ſeu Cappellaniæ 28. *Junii* 1706. §. 1.
in fine, coram Reverendiſſ. meo Decano, & in Aſten.
Primatus ſuper inſtitutione 6. *Martii* 1711. §. *Et al-*
tera, coram Eodem.

Profecto quod expoſtulata reſtitutio in integrum
concedenda non eſſet, deſumebatur a validitate, &
juſtitia ſententiæ Eminentiſſimi Scotti, quæ rem
judicatam conſtituit; nam quoad validitatem, ut
contra eam non eſſet amplius allegabile objectum
illud omiſſæ citationis Datariæ Apoſtolicæ, ſat erat
ea animadverſio, quod nullitas ex iſto capite dedu-
cta jam reperiatur in Signatura Juſtitiæ, a qua peti-
tum fuit, ut mihi injungeretur, quod procederem
ad executionem Litterarum, non obſtante ſententia,
& re judicata, perinde ac ſi promulgata, & indu-
cta non fuiſſet, atque ideo cum Signatura huic in-
ſtantiæ non adhæſerit, relaxando ſimpliciter com-
miſſionem cum clauſula = *De cauſis reſtitutionis*
in integrum = præcluſus exinde dicitur omnis adi-
tus, ne poſſit amplius de ea ambigi, quia per hu- 405
juſmodi Commiſſionem appellans feciſſe intelligitur
omnia acta ſua, perinde, ac ſi antecedens ſententia
contra ipſum emanaſſet, ut pluries monuit Rot.
præſertim in Hyſpalen. ſeu Granaten. Pecuniaria 23.
Aprilis 1708. §. *Stante, coram Reverendiſſ. D. meo*
Aldrovando Hiſpaniarum Nuncio, & in Romana Do-
mus ſeu Palatii 31. *Januarii* 1710. §. *Quæve nullitas,*
cor. R. P. D. meo Criſpo, & in Romana, ſeu Cameri-
nen. Dotis, & Cautelæ Angeli 15. *Februarii* 1712.
§. *Cæterum, coram Rev. P. Dom. meo Falconerio Ur-*
bis Gubernatore; Juſtitia vero depromebatur ex con-
curſu plurium adminiculorum, & conjecturarum
præſeferentium non obſcuram Fundatoris volunta-
tem, ne Beneficium hoc, ſive legatum pium, quam-
vis Cathedrali Eccleſiæ, vel Perſonæ Eccleſiaſticæ
commiſſum evaderet obnoxium reſervationibus men-
ſium Apoſtolicorum; Cum enim res ſit de Benefi-
cio per Fundatorem Laicum ex bonis itidem Laicis 406
erecto, ad ita ſuadendum admittuntur etiam indi-
cia, & præſumptiones benigna quadam interpreta-
tione ſumendæ, ne Laici a Fundatione Eccleſiarum,
& Beneficiorum retrahantur, ut advertunt Lamber-
tin. *de Jurepatronat. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 1. *articul.* 4.
numer. 11. *in fin. & libr.* 1. *part.* 2. *quæſt.* 2. *articol.*
11. *ſub num.* 4. Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 25.
ſub num. 28. *verſ. Et ſubjungebam*, Rot. *in Parmen.*
Beneficii 28. *Januarii* 1701. §. *Quam quidem, coram*
Eminentiſſimo Scotto, & 16. *Januarii* 1702. *coram*
Reverendiſſimo meo Anſaldo, & 27. *Junii* 1703. *co-*
ram Reverendiſſ. Molines Generali Hiſpaniarum In-
quiſitore.

In numero autem iſtarum conjecturarum princi-
paliorem promerebatur locum illa ſubminiſtrata a
lege primæ fundationis factæ de anno 1228. ubi ita 407
declaravit = *Poſt mortem illius Presbyteri, quem*
ego ſtabilire propono in Eccleſia Gerunden. ſtabili-
mentum Eleemoſynæ, & Presbyteri habeat ſemper Ge-
runden. Sacriſta Major, qui poſt deceſſum ipſius
Presbyteri eligat unum Presbyterum idoneum, & lo-
co competentem infra decem dies = ſuper addita
ſubſtitutione Capituli in caſu negligentiæ Sacriſtæ
intra dictum terminum. Cum vero dictio = *Sem-*
per = denotet certam Fundatoris voluntatem,
quod Sacriſta Major omni tempore, ac omni men-
ſe præſentaret, æquipolleatque dictionibus *Quando-*
cunque, & quotieſcunque, reddit ideo electionem
iſtius Eleemoſynariæ omnino incompatibilem cum
regula reſervatoria menſium, quæ auferendo Patro-
no octo anni menſes efficeret, ut poſſet executio-
ni committi iſta præciſa voluntas, quod nempe no-
minatio ſemper expleretur a Sacriſta per ea, quæ
in his terminis advertit Pacion. *de Locat. capit.* 14.
§. 6. *num.* 19. Adden. ad Pamphil. *deciſ.* 189. *num.*
27. & ſemper tenuit Rot. *coram Royas deciſ.* 274.
numer. 8. *& ſeqq. & in Rec. deciſ.* 327. *numer.* 5. *&*
ſeqq. part. 15. *& deciſ.* 476. *numer.* 10. *part.* 19. *&*
in dicta Parmen. Beneficii 28. *Januarii* 1701. §. *Quan-*
doquidem, & 13. *Junii ejuſdem anni*, §. *Sed quate-*
nus, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Barcinonen.
Beneficii 2. *Julii anni præteriti*, §. *Quod vero, coram*
Me.

Fruſtraque efficacia hujuſmodi dictionis, quæ
ubi cohæret ipſi exercitio Juris nominandi, con-
ſtantiſſime approbata fuit pro excluſione reſerva-
tionum, declinari contendebatur ſub ea reſponſio- 408
ne, quod verbum = *Semper* = adjectum fuerit
relative ad perpetuitatem Juriſpatronatus juxta ter-
minos Rotæ *in Aprutina Beneficii* 19. *Junii* 1705.
§. *Abſque eo quod, coram Eminentiſſimo Scotto*; Si-
quidem iſta interpretatio omnimode ſubmovetur a
verbis ſupra tranſcriptis; Cum enim Fundator vo-
luerit, ut ſtabilimentum Eleemoſynæ, & Presby-
teri haberet ſemper Sacriſta Major poſt mortem
illius Presbyteri quem ipſe propoſuerat ſtabilire,
& rurſus juſſerit, quod idem Sacriſta eligeret,

Digitized by Google

Presbyterum idoneum infra decem dies, quemadmodum dubitari non poteſt, quod verbum *ſtabilire* quoad ſemetipſum deſignaret præciſum actum nominandi, ſeu eligendi, ita nemo inficias ibit, quod idem exercitium nominationis, & electionis connotare debeat verbum = *Stabilimentum* = Cum nulla melior interpretatio dari poſſit illa, quæ reſultat ex modo loquendi quo uſus fuit ipſe Fundator juxta doctrinam Bartholi *in leg. Centurionum 27. ff. de vulgar. & pupillar.* cum aliis per Rot. *in Sulmonen. Juriſpatronatus 21. Januarii 1713. §. Hacque, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Falconerio.*

At Intellectus hujuſmodi redditur magis accomodatus ex breviſſimo termino decem dierum aſſignato præfato Sacriſtæ Majori pro hac explenda electione, ſeu nominatione. Cum enim diſpoſitio
409 Juris Patronis Eccleſiaſticis tribuat terminum ſex menſium ad præſentandum; & non alias deduci poſſit, quod voluerit Fundator reddere Juſpatronatus Eccleſiaſticum, & Apoſtolicis reſervationibus ſubjectum, niſi ubi in fundatione conformem ſe habeat Juris diſpoſitioni, ad *Text. in capitul. unic. de Jurepatronatus in 6.* & dixit Rot. *in dicta Apratina Beneficii 19. Junii 1705. §. Viſum enim, coram Eminentiſſimo Scotto*, conſequitur inde, ut ex oppoſito, ubi hunc terminum a Jure indultum adimit, ac ad longe brevius tempus reducit, arguatur mens omnino adverſans qualitati Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, ut naturam ſuam laicalem ſalvam, rectaaque conſervare circa modum præſentandi, cum recte compati poſſit, quod ex lege fundationis, tametſi Juſpatronatus relictum ſit Eccleſiæ, ſeu Perſonæ Eccleſiaſticæ, Eccleſiaſticum evadat quoad dominium, & proprietatem, ac naturam laicalem retineat circa modum, & Jus præſentandi, juxta firmata per Rota *in Romana Juris præſentandi apud* Vivian. *de Jurepatronatus libr. 4. capitul. 9. ſub numer. 56. verſicul. Nec videtur ſubſiſtere, & in dicta Parmen. Beneficii 28. Januarii 1701. §. Conſtabilita, coram Eminentiſſimo Scotto.* Quodque ex hoc inducatur excluſio reſervationum dixit etiam Rot. *in Tarragonen. Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Potiſſimum, coram Reverendiſſimo Patre Dom. meo Lancetta, & in dicta Barchinonen. Beneficii 2. Julii anni præteriti, §. Et magis magiſque, coram Me.*

Abſque eo, quod iſta præfixio termini ad præſentandum ſit ullo modo referibilis ad coercendam negligentiam Patronorum, ita quod appoſita intelligatur, ubi nullum obveniſſet obſtaculum re-
410 ſervationis Apoſtolicæ, ut alias cenſuit Rot. *in Monaſterien. Vicaria 6. Junii 1707. §. Levioris, coram Eminentiſſimo Scotto.* Quandoquidem ſi iſtud non alio tendit, quam ad cohibendum Sacriſtam, ne nectendo moras nominationi, Fundatoris Animam defraudet volito ſuffragio Sacrificiorum, & diſtributionis eleemoſynæ Panis, ſi intra terminum breviſſimum decem dierum eſt omnino impoſſibile, quod a Civitate Gerunden. impetrari poſſit proviſio Apoſtolica, cum fere unius menſis curriculo perveniret ad Urbem ſola notitia vacationis, fit illico patens, Fundatorem voluiſſe hac lege ſubmovere quodcunque impedimentum, quod adimplementum ſuæ voluntatis remoraretur, & ſic etiam reſervationes ratione menſium, cum ex eis non minus, quam ex alia qualibet cauſa idem reſultaret effectus inobſervantiæ pii operis in ſublevamen Animæ tanto ſtudio inſtituti, ut in ſpecie de ſimili termino decem dierum deciſum fuit in dicta *Parmen. Beneficii impreſſ. apud* Modern. Roman. *diſceptat. 25. ſub numer. 26. confirmata 16. Januarii 1702. §. Magis autem, coram Reverendiſſimo Dom. meo Anſaldo Decano, & 27. Junii 1703. §. Ejuſdem, coram Reverendiſſimo Molines*, & de termino quindecim dierum *in dicta Tarraconen. Beneficii 18. Aprilis 1712. §. Potiſſimum, coram Reverendiſſimo Patre Dom. meo Lancetta, & de termino 20. dierum in Gerunden. Beneficii 12. Junii ejuſdem anni §. Reſponſum, coram eodem Reverendiſſ. Molines, hiſque allegatis deciſ. Cauſa ſuper reſervatis 26. Junii 1713. §. Addito, coram Eminentiſſ. Scotto.*

Verum, ne aliqua ſubtili interpretatione obvia Fundatoris voluntas interverteretur, non ſteterunt ejus vota in præſcribendo ſolummodo iſto breviſſimo termino decem dierum, ſed ut ultro conſule- 411
ret celeri inſtitutioni Presbyteri Eleemoſynarii, non omiſit, ubi Sacriſta Major nominationem non expleret, ſubſtituere Capitulum Gerunden. ut ejus loco dictum Sacerdotem *ſine mora* inſtitueret, quod non aliam ob cauſam factum cenſetur, niſi ad effectum obviandi moræ, & dilationibus, & per conſequens incompatibiliter cum reſervationibus, & proviſionibus Apoſtolicis, ut præciſe advertit Rot. *in Civitatis Caſtelli Canonicatus Pœnitentiarii 1. Decembris 1684. §. Impoſſibile enim, cor. clar. mem. Cardinali Matthæjo, & in dicta Parmen. Beneficii 16. Januarii 1702. §. Quanto fortius, & §. Ac denique, coram Reverendiſſimo Dom. meo Decano, & 27. Junii 1703. §. Solidum cum ſequentibus, coram Reverendiſſimo Molines, & in deciſ. Cauſa, coram Eminentiſſimo Scotto d. §. Addito*, eaque allegata proſequitur Rot. *in dict. Barchinonen. Beneficii §. Et magis, coram Me.* Cujus argumenti vis de per ſe urgentiſſima minus recte debilitari curabatur ex eo, quod proviſum rurſus non reperiatur, ubi nec Capitulum Sacerdotem inſtitueret; Unde ſi in iſto caſu inſtitutio Jure devoluto ſpectaret ad Ordinarium multo magis pertinere debeat ad Datariam Apoſtolicam; Etenim valde diſpares ſunt inter ſe collationes, tanquam de reſervato, ac aliæ ex Jure devoluto, nec ideo ab una arguere licet ad aliam; collatio enim Jure devoluto favet voluntati Fundatoris, ne beneficia Patronorum in Curia diutius vacare contingant, quando proviſio facta, uti de reſervato ejuſdem pii operis executionem retardat, dum per eam adimitur Patronis exercitium illius facultatis ad quam fuerant prælecti, uti optime objecto reſpondendo diſtinguit, Rot. *in dicta Tarraconenſis Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Perperam, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Lancetta.*

Omniumque argumentorum ſeriem pro eruenda hac Fundatoris voluntate coronat fiducia illa, quam firmiter demonſtravit in Perſona ejuſdem Sacriſtæ 412
Majoris, ut Presbyter eligendus officium, & eleemoſynam fideliter exerceret, per quam ita executio induſtriæ certæ Perſonæ dicitur commendata, ut excluſa quævis alia cenſeatur, a quo proviſionem fieri contingat, atque idcirco etiam proviſus Apoſtolicus, ut optime teſtatur, Rot. *in Recent. deciſion. 476. numer. 14. part. 19. & apud* Modern. Roman. *dicta diſceptat. 25. numer. 15. verſicul. Idque facilius, & in dicta Tarraconen. Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Tandem in fin. coram R. P. D. meo Lancetta*, & proſequitur antecedens *dec. Eminentiſſimi* Scoti §. *Id ipſum verſic. Eoque magis*; Quæ ſane induſtria nullum recipit obicem, ex quo agatur de Sacriſta Majori pro tempore extituro, & fundatori pœnitus incognito, quia quando res eſt de Jure commiſſo certæ Perſonæ in aliqua Dignitate conſtitutæ habita intelligitur fides de induſtria, & probitate perſonæ ratione ipſius Dignitatis, ad quam præſumptio eſt, ut non aſſumantur, niſi Viri moribus, & prudentia conſpicui per ea, quæ monuit Rot. *apud mox allegat.* Modern. Roman. *diſc. 25. ſub numer. 15. & in Recent. dict. deciſ. 476. num. 14.* Quinimmo adeo Fundator ſolicitus fuit, quod hæc pii operis adminiſtratio omnimode reſideret penes dictum Sacriſtam majorem, ſeu Sacriſtam ſecundum, & Theſaurarium Eccleſiæ Gerunden. = *Ut ſi ipſi invenerint ipſum Præpoſitum infidelem atque culpabilem, ſtatim ab adminiſtratione Eleemoſynaria, & ſtabilimento Presbyteratus per ipſos tres perpetue removeatur, & alius idoneus per Sacriſtam Majorem in locum ejuſdem ſubrogetur* = Iſtud autem Jus inſtituendi, & deſtituendi, eſt omnino repugnans proviſioni Apoſtolicæ ex motivo reſervationis menſium, cum indecorum un-

dique

diique ſit proviſum a Pontifice ab inferiore deinde poſſe deſtitui, juxta *Text. in cap. cum inferior. de major. & obed.* Gonzal. *ad reg* 8. *gloſſ.* 5. §. 6. *numer.* 12. Amoſtaz. *de Cauſis piis libr.* 3. *cap.* 1. *numer.* 19. & notavit de hac eadem Eleemoſynaria Roc. *deciſ.* 50. *de conceſſ. praben. in antiq.* quam ad effectum excluſionis hujus Eleemoſynariæ ab expectativis teferunt, & ſequuntur Pavin. *olim S. Rota Auditor. de poteſt. cap. Sed. Vac. quaſt.* 1. *part.* 2. *numer.* 5. & 6. *inter tract. mag. tom.* 13. *part.* 2. *fol.* 421. Ludovic. Gomeſ. de Gratiis *expect. ſub num.* 92. & 93. *inter eoſdem tract. magn. to.* 15. *part.* 1. *fol.* 308. eodem modo, quo ob hanc rationem beneficia manualia non cadunt ſub reſervationibus Apoſtolicis, Calderin. *conſ.* 26. *de prab.* Rebuff. *ben. nominat. quaſt.* 9. *num.* 25. Pariſ. *de reſignat. lib.* 11. *quaſt.* 3. *numer.* 82. & 85. Rota *coram Caſſador. dec.* 12. *num.* 12. & *in Regien. Juriſp. ſeu Cappellania* 25. *Junii* 1702. & 28. *Junii* 1706. *coram Eminentiſſ. Priolo.*

Cum igitur ex huc uſque deductis ſatis demonſtrata videatur Fundatoris voluntas eximendi beneficium; de quo agitur a reſervatione Apoſtolica,
413 inutile efficiebatur recurrere ad obſervantiam cum illius interpretationi nil ſuperſit, quod relinqui poſſit in conſpectu mentis non dubiæ, juxta ea quæ nuper advertit Rota *in Ariminen. Fideicommiſſi Bandi de Randis, quoad Inveſtimentum* 4. *Februarii proxime præteriti*, §. *Et pradictis, coram Me.* Sed ad illam ulterius deſcendendo, potius videbatur favere, quam reſiſtere. Prætermiſſa enim indagine Præſentationum factarum antequam prodierit in lucem ſub Nicolao V. regula Cancellariæ reſervatoria menſium, compertus fuit valde qualificatus ſtatus anni 1460. & ſic ſi treſdecim annis poſt publicationem dictæ regulæ quando vocata iſta Præpoſitura per remotionem Gaſparis Xammer ſecutam in menſe Auguſto reſervato, illa collata fuit Joanni Villa ad præſentationem Sacriſtiæ Majoris, & quamvis præfatus Gaſpar reclamaverit ad A. C. mediante expeditione monitorii pro reintegratione, adhuc inutilis evaſit appellatio, cum experientia docuerit, effectum habuiſſe collationem factam eidem Joanni, hocque aperte oſtenditur, ex quo poſtmodum eadem Præpoſitura vacavit anno 1469. per obitum dicti Joannis Villæ, ut conſtitit ex *præterito Summar. Baſteri nu-*
414 *mer.* 6. Unde bene deduci effectuationem Proviſionis cenſuit Rot. *coram Bich. deciſion.* 138. *num.* 3. & *in Tuden. Parochialis de* Bertuzid. 29. *Junii* 1701. §. *Recenſita, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Mediolanen. Cappellania* 22. *Junii* 1703. §. *Addito*, & 25. *Aprilis* 1704. §. *Sive quia, coram Reverendiſſ. Molines.*

Quemadmodum perſpicui ſunt alii actus, anni nempe 1483. occaſione vacationis ſecutæ de menſe Julii pariter reſervati, in quo Sacriſta Major præſentavit die 4. dicti Menſis, ac anni 1501. in menſe Aprilis, cum ſecuta fuerit inſtitutio ad præſentationem Capituli in locum Sacriſtæ, & rurſus anno 1508. quando denuo Præpoſitura iſta vacata per obitum Anteceſſoris in menſe Februario itidem reſervato Sacriſta Major nominavit Antonium Prats die 26. ejuſdem menſis cum ſubſecuto effectu, dum inſtitutus illam poſſedit uſque ad annum 1532. de quo tempore illam permutavit cum Baudilio Batlle coram Ordinario, qui Reſignatarius eadem gaviſus fuit uſque quo anno 1560. eam reſignavit in manibus Papæ ad favorem Hieronymi ejus Nepotis, ex quo actu arguitur continuatio
415 pacificæ præſentationis in menſibus etiam reſervatis, dum ultimus proviſus hanc Præpoſituram poſſedit, & poſtea in ea continuavit Reſignatarius, quorum utraque poſſeſſio optime conjungitur pro temporis continuatione ad firmata per Rotam *in Hipporegien. Beneficio* 11. *Februarii* 1705. §. *Siquidem, coram bon. mem. Muto, & in Sorana Juriſpatronatus* 22. *Januarii* 1712. §. *Nec ſubſiſtit*, & 24. *Novembris* 1713. §. *Nil prorſus, coram R. P. D. meo Falconerio.*

Nec e contra pro capienda diverſa Sententia aptè

erunt ſtatus in præſenti allegati; Eos enim ſegregando, illorum duo, qui vere proponi poterant pro ſtatu tanquam de reſervato, annorum ſcilicet 1593. & 1624 præterquam quod ab enarrata facti ſpecie eveniſſe dignoſcebatur de tempore, quo Capitulum conſpiraverat, ut collatio caderet in Perſonam unius Canonici ſuppreſſo titulo hujus Eleemoſynariæ, animadvertebant ulterius Domini unam, & alteram proviſionem de reſervato factam fuiſſe ſub expreſſa clauſula = *Dummodo collatio ad nos* 416
hac vice pertineat = de cujus indole eſt ita Beneficium, & Præpoſituram in ſuo primævo ſtatu relinquere, in quo antea reperiebatur, ut nihil actum videatur, per quod Patronis legitimis præjudicium inferri potuerit, ut præciſe reſpondit Rota *in dicta Civitatis Caſtelli Canonicatus Pœnitentiarii prima Decembris* 1684. §. *Finali, coram clar. mem. Cardinali Matthajo.* Cæteri vero erant omnino inefficaces, utpote qui fundabantur, vel 417
in reſignationibus in manibus Papæ ad favorem certæ perſonæ, vel in coadjutoriis, in quibus non datur vacatio libera ad hoc, ut poſſit locum ſibi uſurpare regula reſervatoria menſium, Gonzal. *ad regul.* 8 *gloſſ.* 14. *numer. primo & ſeqq.* Garzias *de Benefic. part.* 5. *capit.* 1. *numer.* 547. & in ſpecie, quod non attendantur ſimiles proviſiones ex cauſa reſignationis ad effectum inducendæ obſervantiæ pro Apoſtolicis reſervationibus dixit Rota *in ſæpius laudata Farmen. Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Finali, coram Eminentiſſimo Scotto, & in dicta Tarraconen. Beneficii* §. *Abſque eo quod cum ſeqq. coram Rev. P. D. meo Lancetta, & in Auguſtana ſumma Cuſtodia ſuper ſecundis literis* 21. *Junii* 1715 §. *Minus relevat*, & 15. *Maii* 1716. §. *Parum refragante, coram Rev. P. D meo Falconerio.* Eam ob rationem, quia iſtæ nuncupantur proviſiones procedentes ab appoſitione manus Pontificis, & a reſervatione ſpeciali, in qua non requiritur conſenſus Patroni Eccleſiaſtici, cujus Jura recte Papa qui poteſt in caſu particulari, ut ei tacite derogatum cenſeatur, Murg. *de Benefic. quaſt.* 3. *numer.* 24 Rot. *in Cracovien. Cantoria* 23. *Januarii* 1709 § *Quamvis, coram R. P. D meo Lancetta, & in Hildeſimen Canonicatus* 26. *Martii* 1706. § *Unica, coram R. P. D. meo Criſpo.*

Et ita Partibus hinc inde ſummo conatu contradicentibus, &c.

R. P. D. CRISPO

Hildeſimen. Canonicatus.

Lunæ 16. *Martii* 1716.

IN Eccleſia San. Mariæ Magdalenæ in Cartallo ex pia largitate Conulphi Eccleſiæ Cathedralis Hildeſimen. perpetui Vicarii auctis tam dotibus quinque Canonicatuum jam ibi exiſtentium, & ad liberam Epiſcopi collationem ſpectantium, quam aliis tribus *ex bonis, & Eleemoſynis ſibi a Deo collatis* denuo fundatis, Epiſcopus Hildeſimen. accedente etiam Auctoritate Apoſtolica, ac ſui Capituli conſenſu Juſpatronatus dd. ſingulorum Canonicatuum primo ad favorem ipſius Conulphi Fundatoris reſervavit; poſtmodum vero jus nominandi attribuit Laicis æque ac Clericis, ab ipſo tamen Epiſcopo, & Canonicis ad officium Advocatorum, ſeu adminiſtrationem bonorum ejuſdem Capituli pro tempore aſſumendis, qui ad Canonicatus præfatos juxta ordinem in dicta reſervatione Juriſpatronatus præſcriptum per Turnum præſentarent.

Per liberam reſignationem alterius ex his Canonicatibus a Conulpho fundatis Ignatius Schmid a Sancta Sede de illo in forma gratioſa provideri obtinuit, cujus proviſionis vigore mediante Decreto Executoris de partibus, Canonicatus etiam poſſeſſionem fuit adeptus; Verum quia Deputatus in Advocatum novæ Civitatis Hildeſimen. tanquam unus ex Patronis, ad quos fuerat Juſ-

patronatus reſervatum, Canonicatum in ſuo Turno vacaſſe contendebat ad eunque præſentaverat filium ſuum, inde ad Signaturam Juſtitiæ unacum aliis Compatronis confugit, appellationem nedum a Literarum Apoſtolicarum demandata executionem expoſtulando, quam etiam ſubſecutæ poſſeſſionis circumſcriptionem, & in omnibus voti compotes Patroni prædicti effecti extiterunt. Unde Rotæ Judicio literarum Apoſtolicarum executione delegata, curavit in hac audientia Proviſus Apoſtolicus; ut dubium commiſſioni conforme diſcuteretur, & Patronis, qui in Signatura Juſtitiæ Commiſſionem reportarunt, minime comparentibus, pro literis Apoſtolicis ipſius Ignatii favorabile reſcriptum emanavit, *Non intrare arbitrium pro retardatione.*

Pro exequendis literis Apoſtolicis Ignatii omnino urgebat, quod illæ in omnibus plene juſtificatæ dicebantur, nanque ipſius idoneitas, cum agatur de literis expeditis in forma gratioſa in Dataria, jam probata præſumebatur, Rot. *coram Merlin. deciſ.* 141. *num.* 11, *in rec. deciſ.* 160. *num.* 4. *part.* 15. *in Abulen. Cappellania* 28. *Junii* 1715. §. 2. *coram R. P. D. Meo Anſaldo*, & nuper *in Monaſterien. Canonicatus* 22. *Januarii* 1716. §. *Quamvis*, *coram Rev. P. D. Meo Lancetta.* Expreſſio vero valoris facta per non exceſſum in viginti quatuor ducatis
418 ulteriori juſtificatione non indigebat, dum in Canonicatibus Germaniæ juxta concurdata, valor ita exprimi aſſolet, de quo Card. de Luca *de benefic. diſc.* 90. *numer.* 15. Rot. *deciſ.* 69. *numer.* 3. *part.* 12. *in Monaſterien. Canonicatus* 28. *Junii* 1709. §. *Literæ Siquidem*, *coram Me*, & *in Monaſterien. Vicaria* 3. *Aprilis* 1713. *ſub* §. *Illa enim*, *coram R. P. D. meo Lancetta*. Quoties autem literæ plene juſtificatæ docentur, illarum utique executio retardari non debet, *vulgat. capit. ſi Capitulo de conceſſ. Prebend. & capit. ex literis de reſcript.* Rota *deciſ.* 150. *num.* 1. & *ſeqq. part.* 17. *coram Emerix jun. deciſ.* 1176. *numer.* 1. *in Aurrana Beneficii ſuper executione literarum Apoſtolicarum* 16. *Junii* 1710. §. *Quod autem*, *coram Eminentiſſimo Priolo*, & *in Compoſtellana Praſtimonii* 3. *Martii* 1703. §. *Cum etenim*, *cor. Eminentiſſ. Scotto.*

Unica quodammodo exceptio pro retardanda executione prædicta in eo poterat reſidere, quod in literis Apoſtolicis vigore reſignationis expeditis nulla mentio facta fuerit Juriſpatronatus favore Advocatorum Capituli reſervati; Unde hoc attento merito veteri videbatur gratiam Apoſtolicam
419 Patronorum Jus, tollere nequiquam valere ex firmatis *in Vicen. Beneficii* 17. *Februarii* 1713. §. *E converſo*, & *ſeqq. coram Rev. P. Dom. Aldrovando*, & *in Monaſterien. Canonicatus* 19. *Februarii* 1714. §. *quod autem*, *coram Rev. P. D. meo Anſaldo*, Verum hæc fortaſſe urgerent quatenus ageretur de Jurepatronatu laicali, & laicis Perſonis reſervato, juxta proxime deductas Auctoritates, ſed cum verſemur in Jurepatronatu Eccleſiaſtico, eo ipſo quod Papa Canonicatum Ignatio contulit, Juripatronatui derogaſſe dicitur, ad differentiam alterius Patronatus laicalis, quod ad ſui derogationem expreſſam declarationem requirit, ut bene diſtinguunt Vaſquez *in opuſc. de benefic. capitul.* 2. §. *primo dubit.* 8. Covarruv. *pract. quæ capitul.* 36. *numer.* 2. & *ſeqq.* Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 18. *numer.* 5. 6. & 7. Lambertin. *de Jurepatronatus lib.* 3. *quæſt.* 10. *numer.* 29. Murg. *de benef. quæſt.* 3. *numer.* 24. Rot. *in Cracovien. Cantoria* 25. *Januarii* 1700. §. *Quamvis*, *coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Lancetta.*

Quod autem præſens Juſpatronatus Eccleſiaſticam naturam ſortiatur, ipſius reſervationis Diploma manifeſtum poſtmodum reddit in eo, nanque exprimitur, quod in Collegiata Eccleſia S. Mariæ Magdalenæ Canonicatibus numero quinque exiſtentibus, & ad proviſionem Epiſcopi ſpectantibus Conulphus piiſſimus Fundator approbante Epiſcopo, & Capituli Cathedrali, & auctorante ipſomet Summo
420 Pontifice poſtquam pinguioribus redditibus illos augere curaverit præter antiquos alios tres de novo ex integro fundaverit; Cum igitur ex hoc pateat Juſpatronatus fundationem provenire tam a Perſona in Dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, quam ex bonis Eccleſiæ, ſeu Eleemoſynis, cum alia præter illa Fundatorem poſſediſſe non conſtet, in hoc plane caſu Juſpatronatus Eccleſiaſticam qualitatem imbibitam habere dicitur tum habito reſpectu ad Fundatoris Perſonam tum ad bona, quemadmodum pro arguenda qualitate Juriſpatronatus Eccleſiaſtici ad effectum ſuſtinendi proviſionem Papæ conſiderant *Text. in Clement.* 2. ibique *Gloſſ. in verb. præſentare de Jurepatronatus*, Abb. *conſ.* 57. *ſub num.* 5. *ad fin. verſicul. autem patronus libr.* 1. Murg. *de benefic. quæſt.* 3. *ſect.* 2. *numer.* 23. Gonzal. *loc. citat. numer.* 5. Corrad. *in praxi benefic. lib.* 4. *capit.* 2. *num.* 45. & 48. Garzias *de benefic. part.* 5. *capit.* 1. *numer.* 593. Rebeus *de Teſtament. capit.* 56. *numer.* 75. & *ſeqq.* Tondut, *quæſt. & reſol. beneficial. capit.* 153. *numer.* 6. *libr.* 2. Rota *in Parmen. Beneficii* 1. *Martii* 1700. §. *Neque obſtare verſic. inde præterea*, & 28. *Januarii* 1701. §. *Reſervatio*, *coram Eminentiſſimo Scotto*, *in Cracovien. Cantoria* 11. *Martii* 1781. §. *Quoties*, *coram clar. mem. Cardin. Caprara*, & *in Vicen. Beneficii* 17. *Februarii* 1713. §. *Tantoque magis cor. R. P. D. Aldrov.*

Sed ab his etiam præciſive hoc Juſpatronatus Eccleſiaſticam qualitatem induere comprobatur, ex quo exercitium Juriſpræſentandi poſt ipſum Fundatorem, qui erat Eccleſiaſticus, reſervatum legitur Advocatis, ſeu Adminiſtratoribus bonorum Eccleſiæ Collegiatæ ab Epiſcopo, & Capitulo ad hujuſmodi munus aſſumendis, qui ratione officii, cum Eccleſiaſticis reputentur; hinc etiamſi Juſpatronatus ab initio laicale haberetur, adhuc novam, & diverſam naturam Eccleſiaſticitatis, juxta Pa- 421
tronorum Perſonas acquiſiviſſet priorem laicalem quidditatem penitus deſerendo, ut bene in terminis Vivian. *de Jurepatronatus libr. primo capit.* 3. *numer.* 13. Lambertin. *eodem tract. libr.* 1. *part.* 1. *quæſtion.* 1. *articul.* 10. *numer.* 6. & 7. Pariſ. *de reſignat. benefic. libr. primo quæſtion.* 4. *numer.* 39. Murg. *de benefic. quæſt.* 3. *numer.* 22. Rota *in Monaſterien. Vicaria* 20. *Martii* 1706. §. *Nec qualitas*, *coram bon. mem. Omanna*, *in Tarraconen. Cappellaniæ* 17. *Januarii* 1707. §. *Tantoque magis*, *coram Rev. P. D. meo Lancetta*, & *in Monaſterien. Canonicatus* 19. *Februarii* 1714. §. *Admittebatur*, *coram Rev. P. D. Anſaldo.*

Nihil adverſante, quod dd. Advocati, ſeu Adminiſtratores non ſint Perſonæ Eccleſiaſticæ, ſed quidem pro majori eorum parte laici: nam ad effectum, ut Juſpatronatus ob Perſonas præſentare debentes qualitatem Eccleſiaſticam impreſſam dicatur habere, non attenditur laicalitas ipſorum Patronorum, ſed locus Pius, & Eccleſiaſticus, quem dd. laici repræſentant; Unde, cum Adminiſtratores, ſeu Advocati bonorum Eccleſiæ, & Capituli Collegiatæ Sanct. Mariæ Magdalenæ adminiſtrationem rei Eccleſiaſticæ retineant, & ab ipſo Capitulo, & Epiſcopo ſint deputati, & quibus ob eam cauſam ſubiiciuntur non ipſis uti Perſo- 422
nis particularibus, & laicis Juriſpatronatus per Fundatorem reſervatum præſumitur, ſed ipſi cœtui, ſeu operi pio, & Eccleſiaſtico, cui dd. laici præficiuntur, & hoc ſatis eſſe videtur, ut Juſpatronatus vere Eccleſiaſticum debeat conſiderari, ut in individualibus terminis Juriſpatronatus laicis relicti, qui ſint Adminiſtratores bonorum Eccleſiæ, ſeu illius Operarii, Gambar. *de offic. & poteſtat. legat. libr.* 3. *numer.* 66. 390. & 415. Rebuff. *in praxi benefic. titul. de præſentat. & Inſtit. numer.* 6. & 10. *fol.* 23. Garzias *de benefic. part.* 5. *capitul.* 1. *numer.* 600. & *ſeqq.* Vivian. *de Jurepatronatus libr.* 1. *capit.* 3. *numer.* 13. Ricciull. *lucubr. Eccleſ. libr.* 4. *capit.* 13. *numer.* 4. Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 1. *art.* 10. *numer.* 6. & 7. Corrad. *in prax. benef. libr.* 4. *capit.* 2. *numer.* 51. Rot. *in Cracovien. Cantoria* 25. *Januarii* 1700. §. *Verum etiam cor. R. P. D. Lancetta*, & 11. *Martii* 1701. §. *Tum quia*,

coram

coram clar. mem. Card. Caprara, in Leodien. Beneficii 26. Februarii 1706. §. Sed procedendo, coram Eminentiſſimo Priolo, & 29. Novembris 1706. §. Non attento, coram bon. mem. Omanna, & in Tarraconen. Cappellania 17. Januarii 1707. §. Non attento, coram R. P. D. meo Lancetta, & admiſſum fuit in dict. Monaſterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. §. Admittebatur, coram R. P. D. meo Anſaldo.

Et nulla profecto adeſſe poteſt hæſitatio, quod Advocati, & Adminiſtratores bonorum Eccleſiæ non nisi Perſonæ mere laicæ fuerint a Fundatore conſideratæ, nec tales valeant in ſe dijudicari veluti, quia ſint ad ſolum, & nudum miniſterium revidendi computa Eccleſiæ, & adminiſtrandi bona Præpoſiti, quod cuicunque Perſonæ, privatæ, & laicæ poteſt committi. Quoties enim munus iſtorum adminiſtratorum rei Sacræ inhæret, & ſervitium qualecunque ſit ipſi Eccleſiæ præſtatur, Juſpatrona-
423 tus eiſdem Adminiſtratoribus non alio impulſu, & fine reſervatum cenſetur, quam intuitu Eccleſiæ cujus ſunt Advocati, & Miniſtri, non autem intuitu ipſarum particularium Perſonarum, cum officia in Perſonis, non autem Perſonæ in officiis contemplata dicantur, Corrad. *in prax. beneficior. dict. lib. 4. cap* 2. Rota *in Barchinonen. Beneficii* 16. *Januarii* 1688. §. *Non enim, coram Cardinali Mattheio, in Leodien. Beneficii* 26. *Februarii* 1706. §. *Neque obſtat, & ſeq. coram Eminentiſſimo Priolo, & 29. Novembris ejuſdem anni* 1706. §. *Non attento, coram bonæ mem. Omanna.*

Præſertim, quia veriſimile non eſt Fundatorem intuitu Perſonarum Juſpatronatus bis laicis voluiſſe reſervare, quando Perſonæ prædictæ præſentare debentes ipſi Fundatori incognitæ reddebantur, cum de die in diem mutari valerent, ut ad hunc effectum in puncto obſervat Rot. *in Leodien. Beneficii* 25. *Februarii* 1707. §. *Quin ad eliciendum, coram*
424 *bon. mem. Omanna*; Animadverto ulterius, quod ſicuti cum ab Epiſcopo, & Capitulo Miniſtri bonorum Eccleſiæ deputantur, hinc attenta qualitate, & dignitate Eccleſiaſtica reſidente in Perſonis a quo dicti Miniſtri eorum officium recognoſcunt, & acquirunt, eo magis non ipſis Laicis, ſed Eccleſiæ, cujus adminiſtrationem retinent Juſpatronatus cenſetur reſervatum, ut ad rem fuit animadverſum *in Cracovien. Cantoria* 11. *Martii* 1701. §. *Tum quia, & 6. Junii ejuſdem anni*, §. *Reſpectu, coram clar. mem. Card. Caprara.*

Hæc utique opinio pro qualitate Eccleſiaſtica Juriſpatronatus a Doctoribus, & Rota in ſingulis caſuum occurrentiis conſtanter amplexa interverti in aliquo non valebit, ex eo, quod circa Juriſpatronatus relictum Operariis, ſeu Cuſtodibus Confraternitatum pro qualitate laicali aliquando Rota reſponderit, *ut coram Duran. decif.* 130. *coram Card.*
425 *Cerro decif.* 722. *in recent. decif* 661. *part.* 19. Quoniam deciſiones præfatæ, & quotquot aliæ poſſent allegari procedere fortaſſe poterunt, ubi agitur de Iurepatronatus reſervato favore Operariorum, & Cuſtodum Confraternitatis laicalis auctoritate Epiſcopi non erectæ, quo caſu adeſſe dicitur defectu eſſentiæ Eccleſiaſticitatis in officio, cui Operarii, & Cuſtodes præfati incumbunt, prout in hoc themate loquuntur Deciſiones enunciatæ; Cum de cætero quoties res eſt de adminiſtratione corporis, & bonorum Eccleſiaſticorum cujus ratione Adminiſtratoribus competit Ius præſentandi; hoc caſu Juſpatronatus ſemper Eccleſiaſticum fuit reputatum, ut præfatas Auctoritates declarando ſolide ſtatuit Rot. *in dict. Cracovien. Cantoria* 6. *Junii* 1701. §. *Reſpectu vero, coram clar. mem. Card. Caprara, & in Leodien. Beneficii* 26. *Februarii* 1706. §. *Deciſiones autem, coram Eminentiſſimo Priolo.*

Et ita altera tantum, &c.

R. P. D. CRISPO

Hildeſimen. Canonicatus.

Mercurii 1. *Julii* 1716.

NOnnullos Canonicatus in Eccleſia Sanctæ Mariæ Magdalenæ de Caſtello fundaverat Conulphus Eccleſiæ Hildeſimen. perpetuus Vicarius prævia reſervatione juris præſentandi favore Advocatorum, ſeu Adminiſtratorum bonorum Eccleſiæ, tam in temporalibus, quam in Spiritualibus; De altero autem ex dd. Canonicatibus cum vigore liberæ reſignationis Ignatius Schmid a Sancta Sede provideri obtinuerit; Patroni Laici, quibus jus nominandi fuerat reſervatum prætextu, quod ob non factam expreſſionem Canonicatum eſſe de Iurepatronatus Laicorum, reſignatio nulla, & irrita foret, illius literarum executioni in partibus ſe oppoſuerunt, verum re ad noſtrum Tribunal delata ſub die 16. Martii currentis anni ad inſtantiam Ignatii dubio per Me propoſito, *An intraret arbitrium pro retardatione*, ac in contumaciam Patronorum pro executione literarum Apoſtolicarum reſponſum emanavit Patroni autem præfati ad novam Audientiam admiſſi quantumvis fundamenta contrariæ Deciſionis valido conatu evertere quæſiverint, adhuc Domini a deciſis reſilire nequiverunt.

Juſtificationem ſiquidem literarum Apoſtolicarum circa narrata Summo Pontifici Patroni impugnare minime audebant, ſed eorum decertatio unice ſtetit, quod in literis Apoſtolicis reſignationis, Papæ reticitum fuerit agi de Canonicatu, cujus Juſpatronatus favore Advocatorum Capituli Eccleſiæ Hildeſii reſervatum reperiebatur, qui Advocati cum eſſent Laici, ex eo propterea Juſpatronatus pro laicali veniret dijudicandum ad effectum ne a Papa abſque individua derogatione, Canonicatus per viam reſignationis conferri valeret. Quandoquidem exceptio hujuſmodi minus habens iterum fuit compeſita, dum perſpicuo etiam modo conſtitit Iuſpatronatus prædictum laicale minime convinci, ſed quidem vere, & effecti-
ve Eccleſiaſticum, in quibus terminis ad effectum va- 426
liditatis gratiæ illius exiſtentia in literis Apoſtolicis exprimi haud tenebatur, ut ultra adducta in Deciſione, quæ revidetur §. *Unica*, tradunt Vivian. *de Iurepatronat. lib.* 14. *cap.* 2. *num.* 10. Cened. *quæſt. Can.* 22. *num.* 34. Piton. *diſcept. Eccleſ.* 3. *num.* 8. *in fin.* Rot. *coram Puteo decif.* 557. *num.* 4. *lib.* 3. *& in Compoſtellana Beneficii* 29. *Aprilis hujus anni* 1716. §. *Abſque eo quod, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Hujuſmodi autem qualitas Eccleſiaſtica potiſſime conjici videbatur ex ipſius reſervationis diplomate, in quo habetur, quod fundatio nedum proceſſit ab Eccleſiaſtico, nempe a Conulpho Vicario Eccleſiæ Cathedralis, ſed etiam, quod fuerit expleta de bonis Eccleſiæ; dum ille auxit dotem quinque Canonicatibus jam exiſtentibus de libera Collatione Ordinarii, & ſimul dotavit ex integro tres alios Canonicatus,
cum expreſſione, quod omnia in hanc cauſam colla- 427
ta erant *de bonis, & eleemoſynis ſibi a Deo collatis*, cum igitur dotatio facta habeatur de bonis Eccleſiæ, ſemper Juſpatronatus cenſetur Eccleſiaſticum, etiamſi præſentatio favore laicorum fuerit reſervata, ut poſt plures cumulatos in præterita *Deciſione die* 16. *Martii* §. *Quod autem*, plene Rota *in Parmen. Beneficii* 1. *Martii* 1700. §. *Neque, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Vicen. Beneficii* 27. *Februarii* 1715. §. *Non obſtante, & ſeq. coram R. P. D. Aldrovando.*

Abſque eo, quod urgeat replicatio, quod ex expreſſione facta dotandi Canonicatum de bonis a Deo collatis, non certo inferatur Juſpatronatus ex redditibus Eccleſiaſticis fuiſſe in effectu fundatum, cum talis dotatio poſſit verificari etiam de bonis patrimonialibus Fundatoris, quæ non minus, quam reditus Eccleſiaſtici a Deo provenire dicuntur, ut recedendo ab antea deciſis, in terminis dixit Rota *in dicta Parmen. Beneficii* 16. *Januarii* 1702. §. *Abſque eo, quod cum ſeqq. coram R. P. D. meo Anſaldo*. Quandoquidem

428 dem hujus replicationis virtus eliditur ponderando, quod in caſu mox dictæ Deciſionis apparebat Fundatorem Eccleſiaſticum poſſediſſe plura bona patrimonialia, & poſt fundationem Beneficii in ſuo Teſtamento declaraſſe illud de ſuis certis poſſeſſionibus dotaſſe, quam circumſtantiam ponderavetat etiam præcedens Deciſio illius Cauſæ 28. *Januarii* 1701. §. *Fundationi, coram Eminentiſſimo Scotto*, in caſu vero præſenti non probatur, quod Vicarius præter reditus Eccleſiaſticos alia bona poſſederit, ex quibus potuerit fundationem perficere; Et quatenus probaretur, non tolleret fundationem fuiſſe captetam de bonis ejuſdem Eccleſiæ; eo eo, quod cum dictus Fundator eſſet Vicarius Eccleſiæ Cathedralis, & dixerit fundare *de bonis, & eleemoſynis ſibi a Deo collatis*, præſumptio utique ſtat, quod de ſolis bonis intuitu Eccleſiæ quæſitis fundaverit, ut probat Lambertin. *de Jurepatronat. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 8. *art.* 7. *n.* 13. *& ſeqq. & num.* 15. *verſ. Si vero dubitator*, Lotter, *diſt. lib.* 1, *quæſt*, 10. *num.* 10. Gonzal. *ad regul. & gloſſ. numer.* 110. Cardin. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 59. *numer.* 2.

Animadverſo præcipue, quod in hac fundatione alia peculiaris concorrit circumſtantia; non enim Fundator expreſſit tantum Canonicatus dotaſſe *de bonis ſibi a Deo collatis*, prout erat caſus in illa *Parmen.* ſed ulterius progrediendo ſuperaddit *de bonis, & eleemoſynis ſibi a Deo collatis*, erectionem expleviſſe; quæ verba profecto nullo pacto de bonis patrimonialibus poſſunt intelligi, ſed neceſſario de reditibus Eccleſiaſticis debent explicari; Quia appellatione eleemoſynarum ſoli reditus Eccleſiaſtici ſignificantur, adeout Beneficium fundatum ex eleemoſynis perinde dicatur, ac ſi fuerit erectum de bonis Deo, ſeu Eccleſiæ datis, Sanchez *conſil. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 70. *num.* 6. Rota *coram Caril. deciſ.* 67. *n.* 3. *Majoricen. Beneficii* 6. *Decembris* 1709. §. *Quoniam, coram R. P. D. Anſaldo*.

Quin adverſetur, quod etiam ipſa fundatio facta de reditibus Eccleſiaſticis in illis locis, in quibus viget teſtabilitas Clericorum, ejuſdem naturæ, & qua-

429 litatis dijudicetur, ac ſi facta fuerit de Bonis patrimonialibus, ut probant Bognin. Caval. *deciſ.* 22. *poſt num.* 24. §. *Qua*, Card. de Luca *de Jurepatronat. diſc.* 59. *num.* 10. Rot. *deciſ.* 273. *num.* 5. *part.* 3. *recent. & deciſ.* 655. *part.* 4. *tom.* 3. *& in Parmen. Beneficii* 16. *Januarii* 1703. §. *Quia etiam verſ. in locis, coram R. P. D. Anſaldo*. Hoc enim procederet ſi Conulphus Fundator Indultum teſtandi de fructibus Beneficiorum in effectu haberet, de hoc autem ſi poſitive non doceatur Juſpatronatus de reditibus Eccleſiaſticis fundatum ſemper erit dicendum Eccleſiaſticum, non vero laicale, ut innuunt Auctoritates in objecto allegatæ, ut præ cæteris explicat Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 59. *num.* 10. *verſ. quod habeat Indultum teſtandi etiam de Eccleſiaſt.* Lotter, *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 10. *num.* 32.

Præter hactenus dicta ſubſiſtit, & alterum præteritæ deciſionis fundamentum plene conſtabilitum a §. *Sed ab his præciſive uſque ad finem*, quod præſens Juſpatronatus Eccleſiaſticum reputari etiam debeat, ex quo præſentatio reſervata extitit favore Magiſtri Curiæ Hoſpitalis Sancti Joannis in Damnone Rectori Scholarum Eccleſiæ Hildeſimen. ac Camerario Capituli, & Vicario Epiſcopi in dicta Eccleſia, Procuratoribus Vicariorum Capituli, necnon Advocato in temporalibus novæ Civitatis Eccleſiæ Hildeſimen., & Caſtri Sturuvold, qui omnes licet non ſint Eccleſiaſtici, ſed Laici, tamen cum ſint Officiales Eccleſiæ, cujus intuitu, & expenſis muneribus præfatis præficiuntur, & a Perſonis Eccleſiaſticis deputantur, ratione ideo Officii, quod eſt Eccleſiaſticum, & ratione etiam poteſtatis illud exercendi, quod a Perſona Eccleſiaſtica ſortiuntur, Juſpatronatus ipſis reſervatum Eccleſiaſticum reputatur, ut innumeris cumulatis probat præterita *Deciſio diei* 6. *Martii* 1716. §. *Nihil adverſante, & ſeq.* quibus addi poſſunt Gutierez *quæſt. Can. lib.* 1. *cap.* 35. *num.* 30. Cened *quæſt. Canon.* 12. *num.* 17. Rot. *in Monaſterien. Vicaria* 12. *Martii*

430 1707. §. *Præſertim, coram bon. mem. Omanna*.

Non obſiſtente, quod inter Patronos, quibus reſervatum fuit Juſpatronatus connumeretur Advocatus in temporalibus novæ Civitatis Hildeſii, qui nedum eſt laicus, ſed etiam laicali muneri præpoſitus, ex eoque propterea Juſpatronatus omnino Eccleſiaſticum nequeat conſiderari, vel ſaltem in hac vacatione, quæ in Turno hujus Laici evenit, ad firmata per Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 100. Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 18. *verſ. in Turno Laici*, Rot. *coram Comitul. deciſ.* 129. *& in recent. deciſ.* 862. *num.* 24. *cum ſeqq. part.* 12. Etenim omiſſo hic diſſerere an Juſpatronatus Laicis reſervatum, laicale potius, vel Eccleſiaſticum debeat cenſeri, ſuper quo Conflictantes adſunt opiniones, quando Clerici, ſeu Eccleſiaſtici pluralitatem vocum haberent, cum pro ſubſtinenda qualitate Eccleſiaſtica in totum, propugnaverint, Gambar. *de offic. & poteſt. legat. lib.* 3. *num.* 396. *& ſeqq.* Covaruv. *pract. quæſt. cap.* 36. *numer.* 5. *verſ. quod ſi Juſpatronatus*, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 18. *num.* 15, 16. *&* 17. Cened. *quæſt. Canon.* 22. *num.* 34. Pro alia vero contraria ſententia dimicaverint, Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 3, *num.* 71. Amayden. *de Styl. Datar. lib.* 1. *cap.* 15. §. 15. *quæſt.* 24. *num.* 68. *& ſeqq.* Adden. ad Pamphil. *dec.* 189. *num.* 19. Rot. *deciſ.* 323. *&* 376. *part.* 13. *recent.*

Redeundo ad terminos caſus præſentis, firmum & immotum ſtetit apud Dominos, quod licet inter præſentare debentes, Juſpatronatus fuerit reſervatum Advocato in temporalibus novæ Civitatis Hildeſii, qui eſt laicus, & temporale officium exercet adhuc Juſpa- 431
tronatus veluti Eccleſiaſticum ſit conſiderandum; ex eo potiſſimo fundamento, quod iſte Advocatus, ut conſtat ex lege fundationis veluti deputatus per Præpoſitum Eccleſiæ Hildeſimen. officium nomine Eccleſiæ, & tanquam Eccleſiaſticum exercere videatur, ut probat *Text. in Canon. Si quis Epiſcop.* 1. *quæſt.* 1. *& in Canon. Salvator*, 1. *quæſt.* 3. Caſtropal. *Oper. Moral. part.* 3. *tract.* 17. *de Simon. diſput.* 3. *punct.* 14. *ſub num.* 9. Quo attento Jus præſentandi non intuitu ipſius Perſonæ laicæ, ſed Eccleſiæ, ſeu officio Eccleſiaſtico, quod Perſona adminiſtrat, relictum præſumitur, quod ſatis eſt ad effectum, ut Juſpatronatus debeat pro Eccleſiaſtico dijudicari, ut bene expendit *præterita Deciſio* §. *Et nulla profecto*, & advertit Rota *deciſion.* 161. *num.* 5. *& ſeqq. part.* 19. *Monaſterien. Vicariæ* 12. *Martii* §. *Indeque, coram bon. mem. Omanna, & in Compoſtellana Beneficii* 29. *Aprilis currentis anni* 1716. §. *Certoque certius, coram R. P. D. meo Anſaldo*.

Nihil opitulante, quod deputatio facta a Præpoſito non cadat ſuper exercitio officii Eccleſiaſtici, ſed reſpicit adminiſtrationem temporalem novæ Civitatis Hildeſii; Quia cum Civitas Hildeſii tam in Spiritualibus, quam reſpectu Dominii temporalis pertineat ad Eccleſiam, ſeu Epiſcopatum Hildeſimen.
ad hoc itaque ut hæc Advocatia in temporalibus ha- 432
beatur pro officio Eccleſiaſtico ſufficit, quod ſpectet ad Eccleſiam etiamſi ratione Dominii temporalis, ut in puncto Tamburin. *de offic. legat. lib.* 3. *num.* 416. *& ſeqq.* Azor. *quæſt. moral. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 28. *quæſt.* 2. *verſ. Eccleſiaſticum itidem*, Garz. *de benefic. part.* 6. *cap.* 1. *num.* 555. *verſ. Aut*, idem Gambar. Vivian. *de Jurepatron. lib.* 1. *cap.* 3. *num.* 4. & ea quidem ratione, quod Dominium Temporale Civitatis cum ſit unitum Epiſcopatui; reditus exinde bonorum temporalium Civitatis, qui per Advocatum temporalem
adminiſtrantur, utpote acceſſorii ad Epiſcopatum 433
eandem naturam ſortiuntur, quam principale, ut optime Card. de Luc. *de Juſt. & Jur. diſp.* 4. *ſect.* 1. *n.* 34. Thom. de Roſa *de Rect. diſtribut. redituum benef. cap.* 3. *num.* 111.

His poſitis parum adverſari poterit, quod in longo annorum decurſu nulla alia afferatur proviſio Apoſtolica de Canonicatibus fundatis a Conulpho. Quoties enim plene probatum reſultat, Canonicatus, de quibus agitur, tum inſpecta fundatione facta a Perſona Eccleſiaſtica, & de reditibus Eccleſiaſticis, quam etiam habito reſpectu ad Perſonas officia Eccleſiaſtica exercentes, qui ratione eorundem officiorum præſentant eſſe de Jurepatronatus Eccleſiaſtico; non

vero

vero laicali, & proinde ſubjecto reſervationibus Apoſtolicis, ſi ex obſervantia contrarium probari intenditur hoc utraque perfici debet docendo de negativa, & quod evenerint vacationes in menſe reſervato, neque tunc, acceſſerit ulla Apoſtolica Proviſio, ut monet Rot. *in Monaſterien. Vicaria* 18. *Martii* 1707. §. *Inutiliter, coram bon. mem. Omanna.*

Et ita utraque Parte informante.

R.P.D. ALDROVANDO

Melevitana Beneficiorum.

Veneris 10. *Julii* 1712.

NOn abſcedentes Domini a Judicio Ordinarii Melevitani, & R.P.D. Cincii, dixerunt hodie controverſa quatuor Beneficia vacata ſub die 22. Octobris 1708. per obitum Canonici Balſani eſſe adjudicanda Hieronymo Agius; Ipſe enim citra dubium fuit ad illa nominatus a majori parte Patronorum, qui ad formam ultimi Status exiſtunt in quaſi Poſſeſſione præſentandi, quod regulariter attenditur ad reportandam Inſtitutionem, ad *Text. in cap. quoniam*, ubi Gloſſ. *in verb. majoribus de Jurepatronat.* Vivian. *eodem tract. lib.* 12. *cap.* 8. *num.* 1. Rota *coram Celſo deciſ.* 85. *num.* 1 *& in recent. deciſ.* 280. *num.* 1. *part.* 7. *& in Abellina Juriſpatronatus* 18. *Junii* 1696. §. *Siquidem, coram Reverendiſſimo Molines Decano, & in Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 2. *Maii proxime præteriti* §. *Ex quatuor, coram Rev. P. Dom. meo Criſpo.*

Quod autem Hieronymus habeat majorem partem Patronorum, conſtat ex eo; quia ex duabus Vocibus, ad quas modo Juſpatronatus redactum eſt, ipſe, mediante nominatione obtenta a ſuo Fratre, & Sororibus, habet integram vocem Helenæ Aviæ, quæ præſentavit in ultimo Statu Anni 1676. necnon etiam mediante nominatione habita a filiis Joannis Petri Tonnæ conſecutus eſt medietatem alterius vocis Vincentiæ ejuſdem Joannis Petri Matris, quæ pariter in dicto Statu Anni 1676. præſentavit: cum itaque ex duabus vocibus, Hieronymus obtinuerit unam cum dimidia alterius, de plano ſequitur, cum eo concurrere non poſſe Joannem Andream Marſigliam præſentatum a Joanne Franciſco Clinſchiani, qui Anno 1692. reportavit Donationem Juriſpatronatus a Speſantia, ad quam tanquam filiam præfatæ Vincentiæ ſpectabat alia medietas hujus vocis: Quo ſtante Domini ſuperfluum putarunt differere de viribus hujuſce Donationis, licet non deeſſent duo ex eis, qui exiſti-
434 mabant, primam Donationem 1691. ab eadem Sperantia factam Franciſcæ Matri ipſius Hieronymi eſſe præferendam, non obſtante, quod ſecunda fuerit ab Ordinarii conſenſu confirmata, quia ante iſtam confirmationem Franciſca jam inſteterat coram Ordinario pro præſtatione conſenſus, qui cum non poſſet denegari, niſi ſine cauſa protelatus, retrotrahendus erat etiam in præjudicium ſecundi Donatarii, ex Lambertin. *de Jurepatronat. lib.* 1. *part.* 2. *quæſt.* 1. *art.* 21. Adden. ad Buratt. *deciſ.* 702. *num.* 10. *& ad deciſ.* 46. *num.* 71. *&* 72 *part.* 9. Cardinalis de Luca *de Jurepatronat. diſc.* 56. *num.* 12. Rota *coram Mantica deciſ.* 86. *num.* 6. *&* 7. & poſt Vivian. *de Jurepatronat. deciſ.* 151. *num.* 14. *& in recent. deciſ.* 306. *numer.* 9. *&* 10. *part.* 11. & latius *deciſ.* 80. *a num.* 9. *& ſequen. part.* 17. & diſtinguendo admiſſum fuit in *deciſ.* 25. *num.* 12. *in Mantiſſ. ad Cardinalem de Luc. de Jurepatronat. lib.* 13.

Omiſſa igitur hujuſmodi inſpectione tanquam non neceſſaria, & procedendo cum ſuppoſito, quod Joannes Andreas haberet medietatem dictæ vocis, non ſubſiſtere viſum fuit aſſumptum ejus Defenſorum, quod nimirum Hieronymus tanquam Laicus de tempore præſentationis eſſet incapax aſſequendi hujuſmodi Beneficia Eccleſiaſtica, & idcirco præferenda
435 ſit præſentatio ipſius Joannis Andreæ, licet facta a minori parte Patronorum, dum in iſtis, qui legitime præſentarunt capacem, conſolidatum remanſit pro iſta vice totum Juſpatronatus, per ea, quæ docuerunt Lambertin. *de Jurepatronatus libr.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 10. *articul.* 5. *numer.* 6. *verſic. ſecundus Caſus, & verſ. ſeptimus eſt caſus, & lib* 2. *part.* 3. *quæſt.* 4. *art.* 5. *num.* 2. *verſic. quia eſt ac ſi*, De Luca *eodem Tract. diſc.* 43. *num.* 11. Pax Jordan. *lucubrat. lib.* 10. *titul.* 7. *num.* 370. Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 12. *cap.* 8. *numer.* 12. *&* 13. *& in Regien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Tantum autem, coram Reverendiſſimo Domino meo Molines, & in Leodien. Beneficii* 25. *Februarii* 1707. §. *Et nihilominus, coram R.P.D. meo Anſaldo, & in Volaterrana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Nulla ſi quidem, & §. Nec valuit, coram R.P.D. meo Criſpo, & in Tarraconen. Beneficii* 29. *Januarii proxime præteriti* §. *Prout etiam, coram R.P.D. meo Lancetta.*

Pro remotione namque objecti, in quo ſtabat Cauſæ difficultas, opportunum putarunt Domini duas præmittere in Jure receptiſſimas Propoſitiones, quarum prima eſt, quod Patroni valide, ac legitime *nominare* poſſunt Laicum, cum ſimplex nominatio ſit deſi- 436
gnatio Perſonæ poſtmodum Ordinario præſentandæ, & ſatis, ſuperque eſt, quod Nominatus, antequam labatur tempus ad nominandum, ſe Clericali Tonſura initiari faciat, itaut de tempore ejus actualis præſentationis coram Ordinario Clericus exiſtat, ut tradunt Paris. *de Reſignat. lib.* 4. *quæſt.* 2. *numer.* 5. *&* 6. Ricc. *reſolut.* 161. *per tot.* Garzias *de benefic. part.* 7. *cap.* 1. *num.* 32. *& ſequen.* Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 6. *cap.* 7. *numer.* 50. *part.* 2. Rota poſt eundem *deciſ.* 148. *num.* 15. *& ſequen. & magiſtraliter, coram Panna deciſ.* 4. *per tot. & deciſ.* 12. *ſub num.* 4. *& in recent. deciſ.* 621. *num.* 22. *part.* 19. *& in Farfen. Canonicatus* 8. *Junii* 1711. §. *Poſtremo, coram Reverendiſſimo Molines.* Altera vero eſt, quod Patroni poſſunt *præſentare* Laicum coram Ordinario *ſub conditione*,
quod clericetur, cum in hoc Caſo præſentatio col- 437
lata videatur in tempus, quo Præſentatus erat capax per aſſecutionem Clericatus ante Inſtitutionem, ex Barboſ. *de Poteſtate Epiſcopi allegat.* 72. *num.* 78. *part.* 3. Garzias *de Benefic. dicto cap.* 1. *numer.* 28. *&* 29. *part.* 7. De Luca *de Jurepatronat. diſc.* 45. *num.* 7. *& diſc.* 70. *num.* 18. Modern. Roman. *diſcept.* 13. *num.* 45. Rota poſt Vivian. *de Jurepatronat. deciſ.* 147. *num.* 19. & admiſit Rota *in Volaterrana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Nec valuit, coram R.P.D. meo Criſpo.*

His in Jure ſic ſe habentibus in concreto præſentis Caſus mole ſua ruebat objectum; quia Hieronymus Laicus non fuit actu præſentatus coram Ordinario a Patronis, ſed Patroni illum ſimpliciter nominarunt per Inſtrumenta, quæ etſi concepta ſint per verba præſentationem præferentia; cum tamen Patroni
illa non exhibuerint coram Ordinario debenti inſtitue- 438
re, reſolvuntur in meram nominationem, ſeu deſtinationem præſentandi, ut reſpondit Rota *in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Verum hodie, confirmata* 3 *Februarii* 1708. §. *Quod enim, coram R.P.D. meo Scotto* Ipſe vero Hieronymus hæc eadem Inſtrumenta continentia validam, & legitimam ejus nominationem attulit coram Ordinario, & inſtetit pro ſui Inſtitutione, non quidem pure, & ſimpliciter, ſed prævia Ordinatione ad Clericalem Tonſuram, ibi = *Girolamo Oratore di V.S. Illuſtriſſima eſpone trovarſi præſentato da' legitimi Padroni, &c. come appariſce dalle qui collegate præſentazioni, e deſiderando godere gli effetti d'eſſe, ſupplica compiacerſi ordinarlo alla prima Tonſura, ed ordinare, che ſia ſervatis ſervandis inſtituito* = Quo circa, cum præſentatio iſtius ſupplicis libelli ſecuta fuerit intra tempus legitimum, & in ejus ſequelam ſub die 3. Februarii 1709. antequam expiraret quadrimeſtre Hieronymus obtinuerit ab Ordinario Tonſuram Clericalem, inde ſequitur, quod ejus nominatio, ſucceſſivaque præſentatio, & Inſtitutio rite, ac recte proceſſerit, & de Jure valida extiterit ex præmiſſis, cum de eo tempore Hieronymus neceſſariam habilitatem jam obtinuerit, ex late firmatis *in Volaterrana Beneficii* 7. *Decembris* 1708. §. *Sed præciſive, coram R.P.D. Criſpo.*

Nec dicatur, quod ſecunda præmiſſa Concluſio

non

Digitized by Google

non applicetur ad caſum, ex quo Doctores firman-
tes facultatem præſentandi Laicum ſub conditione,
quatenus clericetur, & capax fiat, loquuntur de ipſo
439 Patrono, non autem de Nominato; Cum enim ſit
Propoſitio pariter indubitata, quod Nominatus Vir-
tute ipſius nominationis Conſtitutus cenſeatur Procu-
rator ipſius Patroni, ejuſque habeat Mandatum ad
exhibendam, & præſentandam ſuam nominationem
coram Ordinario, Zabarell. *in cap. finali num. 4. in
fine de Jurepatronat.* Lapus *allegat. 75. num. 6. verſic.
ſufficiebat*, & Lambertin. *de Jurepatronat. part. 1.
lib. 2. quæſt. 4. art. 16 ſub numer. 1, & ſequen. verſic. &
ideo decimo ſexto:* Hinc fit, quod illa facultas, quæ
ineſt in Patrono, per eum transfundatur, & com-
miſſa præſumatur eidem Præſentato omni meliori mo-
do, quo de Jure concedi poterat, & ad hoc præ-
ciſe, ut ejus præſentatio, ſeu nominatio plenum, &
440 integrum ſuum effectum aſſequeretur; cumque talis
effectus conſequi non poſſet, niſi, & quatenus No-
minatus fieret Clericus, per antecedens neceſſarium
dicendum venit, quod in eodem Mandato implicite
incluſa remanſerit illa facultas, qua ipſe mandans
potiebatur, quæ proinde bene potuit explicari ab
ejus Mandatario, per ea, quæ tradunt Capyc, Latr.
conſultat. 108 *numer. 11. & ſeqq.* Afflict. *deciſion.* 340.
numer. 5. & in Addit. poſt num. 6. Luc. de Camb. *diſc.*
13. *num. 7.*

Et hinc ceſſat exageratum inconveniens, quod ſci-
licet, hoc admiſſo, licitum fieret nominato corri-
gendi, & alterandi præſentationem ſimplicem, &
puram Patroni, eamque reddere conditionalem, quod-
que nominator hoc medio evaderet ambitioſus, & ſe
ipſum præſentaret, quod a Jure non permittitur:
Quoniam dicta conditio, ſeu qualitas Clericatus tan-
quam appoſita in actu exhibitionis præſentationis pro
aſſequendo Beneficio procedit potius ex tacita men-
te Patroni mandantis, qui efficaciter deſideravit ſuam
præſentationem effectum ſortiri, unde tantum abeſt,
quod Mandatarius nominatus alteret, & corrigat,
ut immo potius exequatur præciſam Patroni volunta-
tem; prout quoque nullum adeſt crimen ambitus,
quia revera non ipſe nominatus ſeipſum præſentat,
441 ſed Patronus per literas, ſeu per Inſtrumentum no-
minationis, juxta doctrinam Lapi *conſ. 75.* quem ſe-
quitur Lambert. *de Jurepatronat. lib. 2. part. 2. quæſt. 4.
art. 2. num. 2. fol.* 780.

Senſerunt Defenſores Joannis Andreæ difficultatem,
ideoque impugnabant in facto, quod Hieronymus
ſuam nominationem, ſeu præſentationem coram Or-
dinario exhibuerit ſub dicta conditione Clericatus,
ſuſtinentes, quod Clericatum petierint ſolum ad
effectum obtinendæ Inſtitutionis, non autem ad effe-
ctum reddendi conditionalem Præſentationem Patro-
norum, quam ſuppoſuit puram, prout deſumi poſſe
dicebant ex actibus poſt factam dictam exhibitionem
ſubſecutis, quales erant Inſtantia pro Immiſſione ad
poſſeſſionem Beneficii, admiſſio ad faciendas aliquas
probationes, nec non affixio Edictorum, quæ fieri
non ſolet, niſi poſtquam eſt perfecta una præſenta-
442 tio, ex traditis per Lambertinum *de Jurepatr. part. 2.
lib. 2. quæſt. 6. art. 17. num. 2. & art. 18. num. 2.* Vivian.
lib. 9. cap. 1. num 4 & 5.

At fruſtra, quia Domini magis inhærentes ſubſtan-
tiæ, quam ſimplici verborum formalitati ex verbis
inſtantiæ factæ per Hieronymum ſuperius relatis cla-
ram deſumpſerunt ejus voluntatem utendi præſenta-
tionibus obtentis pro eo tempore, quo, mediante
Clericatu habilis ad Beneficia effectus eſſet, ibi = *de-
ſiderando godere gli effetti di eſſe preſentazioni ſup-
plica compiacerſi ordinarle alla prima Tonſura* =
Effectibus enim præſentationum gaudere non pote-
rat, niſi, & quatenus Tonſuram aſſequeretur, eo-
que magis, quia Inſtitutionem petiit *ſervatis de Ju-
re ſervandis*: Unde infertur, ipſum non alio animo
exhibuiſſe præſentationes Ordinario, quam ſub ea
conditione, ſeu qualitate obtinendi Clericatum
ante Inſtitutionem, quemadmodum exigebat Juris
ordo, quem ipſe voluit ſervari: Non urgentibus
in contrarium actibus ſubſecutis, quia nulla aucto-
ritate probatur, quod ad illos deveniri non poſſit
poſt factam a Patrono præſentationem conditiona-
lem, quæ in ſuo genere eſt perfecta, & tanquam
valida, & legitima a Jure admiſſa atque approbata,
ex ſuperius allegatis.

Poſtremo non urget, quod lis fuerit in partibus
inter ipſos Præſentatos conteſtata; Ideoque non po-
tuerit Ordinarius in præjudicium ipſius Joannis An-
dreæ, cui fuerat Jus quæſitum ex præſentatione nul- 443
la Hieronymi incapacis illum habilitare mediante
collatione Clericatus, ex deductis per Lambertin.
de Jurepatronatu lib. 2. part. 1. quæſt. 10. art. 5. num.
6. Rota *in Leodien. Beneficii prima Aprilis* 1707. §.
*Nec ſuperventus, coram R. P. D. meo Lancetta, &
in Volaterrana Beneficii* 28. *Januarii* 1709. §. *Ex plu-
ribus, coram R. P. D. meo Criſpo*: Id enim recte pro-
cederet, quando vere nominatio, ſeu præſentatio
Hieronymi fuiſſet nulla tanquam facta ſine ulla con-
ditione Clericatus, in quibus terminis procedunt, &
loquuntur relatæ auctoritates; ſecus autem, quando
illius nominatio fuit valida, & ſubſiſtens, tanquam
facta ſub conditione, dum hoc caſu Jus quæſitum di-
ci non poterat Joanni Andreæ donec, & quouſque
durabat quadrimeſtre, ita quod Hieronymus Lai-
cus effici poterat Clericus, & habilis, ut probant
Card. de Luca *de Jurepatr. diſc. 45. num. 8, & diſc. 64.
num. 28. & diſc. 82. num. 5*, alter de Luca *de lin. legal.
art. 24. num. 4.* & comprobat Modern. Roman. *diſcept.
Eccleſ. 13. a num. 40. ad 43.*

Vindicata ex his incapacitate Hieronymi ex defe-
ctu Clericatus, minus attendi promeruit ejus inca-
pacitas quoad unum ex dictis Beneficiis nuncupatum
del *Hayun* ſub titulo Sanctæ Margaritæ ex defectu
qualitatis Sacerdotalis, quæ prætendebatur requiri
ex fundatione anni 1465. Antonii de Naſis, ad
quod Beneficium Joannes Andreas fuit præſentatus
a Joanne Joſepho Cazar, ad quem ſpectat Juſpatro-
natus in dicta Fundatione reſervatum, juxta deci-
ſiones *in Melevitana Jurispatronatus* 1696. 1698. &
1702. *coram Reverendiſſimo Molines, R. P. D. Lan-
cetta, & Eminentiſſimo della Tremoille in Mantiſſa
ad* de Luc. *de Jurepat. le* 25. 26. & 27. *lib.* 13.

Ultra quod enim obſervantia educta ex ultimo ſta-
tu anni 1676. oſtendit hujuſmodi Beneficium non eſſe
Sacerdotale, ſed obtineri poſſe etiam a ſimplici Cle-
rico, qualis erat Balſanus defunctus, quod ſufficit ad
obtinendam Inſtitutionem ad terminos ultimi ſtatus, 444
per *Text. in cap. conſultationibus de Jurepatronatus*,
Rota *deciſ. 98. num. 4. & 5. coram Priolo. & in Me-
diolanen. Præpoſituræ* 18. *Maii* 1695. §. *Moti, coram
bona memoria Muto.* & in terminis præciſis *in Mel-
phicten. Beneficii* 26. *Junii* 1711. §. *At ſi adhuc, co-
ram Eminentiſſimo Domino meo Cardinali Priolo*;
Prætenſio erat omnino inſubſiſtens, quia iſtud Bene-
ficium Sanctæ Margaritæ non provenit a Fundatione
dicti Antonii Naſi, de quo plene doctum non fuit hu- 445
cuſque per Joannem Andream, cum ad hujuſmodi ef-
fectum ſatis non reputetur ſola generalis denomina-
tio *dell' Hayun* contradæ, in qua alia plura bona exi-
ſtunt ad alios ſpectantia, Bartol. *in leg. demonſtratio
falſa num. 17. de condit. & demonſtrat.* Riminald. Ju-
nior *conſ. 36. num. 53.* Rota *coram Andrea deciſ. 61.
num. 9. & coram Emerix Jun. deciſ. 49. num. 3. & dec.
73. num. 13. part. 19.* Attento præſertim, quod Anto-
nius de Naſis Beneficium erexit ſuper ejus Viridario,
& Terris Aratoriis, juſſitque, ut illud conferretur
tribus Sacerdotibus; Beneficium vero, de quo agitur,
conſiſtit in duabus tantum ex tribus partibus unius Vi-
ridarii, & confertur uni, & non tribus perſonis, ex
qua diſcrepantia bene arguitur diverſitas inter utrun-
que, Gratian. *diſcept. 790. num. 7.* Cyriac. *controverſ.
321. num. 8.* Rota *coram Merlino deciſ. 415. num. 5.
& deciſ. 617. num. 6. coram Emerix Juniore.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

R.P.D. FALCONERIO

Salernitana Juriſpatronatus.

Lunæ 11. *Martii* 1715.

PEndente lite coram Ordinario ſuper Inſtitutione ad
Beneficia Sanctæ Mariæ a Vico, Sancti Martiani,
& Sancti Petri ad Siglia Terræ Giphonis de Jurepatro-
natus Laicorum inter Aloyſium præſentatum a Mar-
chione Xaverio Gargano ejus Fratre, & Joſepho de
Puteo, atque Nicolaum præſentatum ab Amadeo,
Dominico, Jacobo, & Joanne Gallo, ſub clypeo an-
tiquæ litis ſuper pertinentia dicti Juriſpatronatus ver-
tentis in Sacra Rota coram bon. mem. Rondinino,
obtinuit Nicolaus Literas Apoſtolicas cum deroga-
tione Juriſpatronatus in totum, attenta lite, & il-
larum vigore in poſſeſſione dictorum Beneficiorum
ſe intruſit: Aſt deinde ex integro commiſſa cauſa a
Signatura Iuſtitiæ R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis
Gubernatore; eaque diſcuſſa die 26. Februarii 1714.
ſub Dubio = *An litera Apoſtolica ſint exequendæ,
vel potius an, & cui ſit danda Inſtitutio* = pro Aloy-
ſio informante fuit capta reſolutio, ac ſucceſſive ſen-
tentia Rotalis promulgata, quam hodie, contradi-
cente Nicolao, in grado appellationis Domini con-
firmarunt.

Late enim patet Vitium ſubreptionis, ſub quo di-
ctæ Literæ Apoſtolicæ fuerunt expiſcatæ, dum Pon-
tifici non fuit narratum, Patronos ante motam litem
in Petitorio fuiſſe in quaſi poſſeſſione præſentandi,
& ſignanter in tribus ſtatibus ab Ordinario canoniza-
tis de anno 1647. 1656. & 1658. ac in præſenti ſtatu
præſentaſſe dictum Aloyſium; quod equidem ſi Ponti-
446 fici fuiſſet expoſitum, Gratiam derogatoriam Juriſpa-
tronatus in totum ob pendentiam litis in Petitorio,
non conceſſiſſet, ut optime firmat dicta Deciſio præ-
cedentis Inſtantiæ §. *Siquidem*, & ultra ibi allegatos,
probat Lotter. *de re beneſit. lib. 2. quæſt.* 20. *numer.* 53.
Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 4. *ſub numer.* 54. *&
ſeqq.* Rota *coram San. Mem. Alexandro VIII. deciſ.*
263. *num.* 18. Et ratio principalis eſt, quod pendente
lite in petitorio, & exiſtentibus Patronis in quaſi poſ-
ſeſſione præſentandi, ne commodo eorum poſſeſſionis,
lite pendente, priventur, debent in dicta poſſeſſione
manuteneri, & Ordinarius tenetur Præſentatum ab eis
inſtituere, Lancellot. *de Attent. part.* 2. *cap.* 4. *de at-
tent. lit. penden. in Præfat. a num.* 642. *uſque ad numer.*
650. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 19. Mur-
ga *de Beneſit. quæſt.* 3. *num.* 224. Garz *de Beneſic. part.*
5. *cap.* 6. *num.* 22. Lagun. *de Fruct. part.* 1. *cap.* 31. §. 2.
num. 120. Caſtropal. *Oper. moral. tract.* 13. *de Beneſic.
diſp.* 2. *punct.* 18. *num.* 3. Rota *in Januen. Abbatiæ* 27.
Junii 1707. §. *Non relevante*, & §. *fin. coram Reveren-
diſſimo D. meo Molines Decano*, & firmat *præcedens
Deciſio* §. *Defectus*.

Pontificia ſiquidem Elargitio, nunquam intendit
Juribus Tertii præjudicare, ideoque in ſuis Gratiis
apponere ſolet clauſulam = *Dummodo non ſit alteri*
447 *Jus quæſitum* = ut in his terminis Modern. Roman.
diſcept. Eccleſiaſtic. 28. *ſub num.* 13. *verſ. Quod ſi fuiſ-
ſet*, cujus vigore præſervatur Jus quæſitum ex præſen-
tatione, quamvis non fuerit ſecuta Inſtitutio, plene
Roſa *de Execut. Liter. Apoſt. cap.* 4. *num.* 112. & con-
veniunt firmata a Rota *coram Emerix Jun. deciſ.* 1247.
ſub num. 3. Propterea tunc tantum derogatur in to-
448 tum Juripatronatus, quando Patroni impediuntur præ-
ſentare propter litem, cum tunc non ſolum nemi-
ni inferatur injuria, ut ait Lotter. *de re Benef. lib.* 4.
quæſt. 8. *num.* 100. Rota *in Romana Cappellania* 25.
Novembris 1707. §. *Objecto*, *coram R. P. D. Scotto Al-
mæ Urbis Gubernatore*; ſed etiam occurratur pericu-
lo diuturnæ Vacationis Beneficiorum, quatenus foret
expectandus exitus litis pro habendis certis Perſonis,
ut concludit dicta præcedens Deciſio *coram R. P. D.
meo Scotto ſub* §. *Siquidem*, & *in Romana Cappel-
lania* 4. *Februarii* 1708. §. *Quin ſuffragetur*, *coram
eodem*.

Pro conſtanti admittebatur a Partibus hujuſmodi
propoſitio; Sed contendebatur a ſcribentibus pro Ni-
colao, eam nequire ſibi locum vindicare in hypotheſi,
ex quo Patronus, qui Aloyſium præſentavit, non erat
in poſſeſſione præſentandi ex propria perſona, ſed ex
Perſona Patris, quæ inefficax reputatur in hac facti 449
ſpecie, cum ad effectum irrogandi præjudicium Gra-
tiæ derogatoriæ Juriſpatronatus in totum, attenta li-
te, non ſufficiat ſola poſſeſſio Juris; Sed requiratur
illa Facti, cujus tantummodo vigore competit Patro-
no manutentio, Modern. Roman. *diſc. Eccleſ.* 28. *n.*
8. Rota *in Januen. Juriſpatronatus* 17. *Martii* 1603.
coram Litta penes Marchel. *de Commiſſ. part.* 2. *num.* 4.
fol. 518. *coram Priolo deciſ.* 136. *num.* 19. & poſt Vi-
vian. *de Jurepatr. deciſ.* 43. *num.* 16.

Et hac de Cauſa poſſeſſio Auctoris non juvat
Succeſſori pro continuando actu præſentationis lite
pendente ſuper petitorio; quia requiritur continua-
tio facti, quam Succeſſor non habet, idem Modern.
Roman. *ubi ſupra num.* 8. *in fine*, & *ſub num.* 13. &
poſt med. verſ. Intellige, Rota *in Vercellen. Canonica-
tus* 30. *Junii* 1704. §. *Etenim*, *coram bonæ memoriæ
Caffarello*.

Et quamvis pro reſponſione fuerit ab altera Parte
præſuppoſitum pro veriori opinione in Sacra Rota
inoleviſſe, quod Filio competat manutentio in Jure
præſentandi ex quaſi poſſeſſione Patris, cum per adi- 450
tionem paternæ hæreditatis ſtatim filius acquirat poſ-
ſeſſionem omnium Jurium apud Patrem, dum erat in
humanis, exiſtentium, ut poſt Garz. *de Beneſic. part.*
5. *cap.* 3. *num.* 37. & Poſth. *de manutent. obſervat.* 55.
num. 33. firmavit Rota *in Mediolanen. Juriſpatrona-
tus ſuper manutentione* 15. *Junii* 1703. §. *Fruſtra cum
ſeqq. coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Guberna-
tore*, *in Mediolanen. Cappellaniæ* 25. *Aprilis* 1704. §.
Primo, *coram Reverendiſſimo D. meo Molines Deca-
no*, *in Florentina Canonicatus* 8. *Martii* 1705. §. *Fuit
enim*, *coram R. P. D. meo Lancetta*, *in Matheranen.
Parochialis* 11. *Januarii* 1712. §. *Quod procedit*, *coram
Me*, & *in Bononien. Beneficiorum de Caſtello ſuper
Executione litterarum* 12. *Decembris* 1712. §. *fin. co-
ram R. P. D. meo Criſpo*.

Nihilominus ad terminorum dilucidationem, non
abs re erit præmittere illam genericam propoſitionem,
quod in hac materia Juriſpatronatus, quaſi poſſeſſio
præſentandi Auctoris, non tranſeat in Filium hære-
dem, ſive ſucceſſorem Univerſalem, vel particula-
rem ſine nova apprehenſione, hoc eſt ſine novo uſu,
& exercitio Juris præſentandi, etiamſi extet Statu-
tum de continuanda poſſeſſione Defuncti in hæredem, 451
& non obſtante ſuitate, Lotter. *de re Beneſic. lib.* 2.
quæſt. 11. *num.* 115. *cum duobus ſeqq.* Vivian. *de Jurepa-
tronat. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 16. Poſth. *de manut.
obſerv.* 55. *nu.* 33. Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 28.
num. 8. Rota *coram Gregor. deciſ.* 222. *num.* 6. & *ſeqq.*
ubi Adden. *num.* 12. & *deciſ.* 417. *num.* 7. & *ſeqq.* ubi
pariter Adden. *num.* 14. *coram Pam. deciſ.* 1022. *num* 3.
coram Duran. deciſ. 62. *num.* 2. & *ſeqq. coram Coccin.
deciſ.* 464. *a num.* 3. *ad* 6. *coram Ubald. deciſ.* 542. *n.* 7.
& *in recent. deciſ.* 260. *num.* 4. & *deciſ.* 337. *ſub num.*
3. *part.* 2. & *deciſ.* 374. *num.* 23. *part.* 11.

Verum, quia dicta propoſitio non eſt indiſtincte
ſumenda, ne in errore verſetur, ideo diſtinguere op-
portet poſſeſſionem facti a poſſeſſione, quoad effe-
ctum Juris; Nam, etſi poſſeſſio Auctoris, quoad fa-
ctum ad Succeſſorem non tranſeat abſque nova appre- 452
henſione, nec ei proſit pro obtinenda manutentione;
tamen quoad effectum Juris ſufficiens eſt, tam quoad
probationem pertinentiæ, quam quoad Jus præſen-
tandi, & obtinendi Inſtitutionem Præſentati, Lotter.
de re Beneſic. lib. 2. *quæſt.* 11. *num.* 118. Modern. Ro-
man. *dict. diſcept. Eccleſ.* 28. *num.* 8. Rota *deciſ.* 73. *n.*
35. & *deciſ.* 374. *n.* 24. *part.* 11. *recent. cum aliis rela-
tis in Aretina Beneficii* 23. *Aprilis* 1703. §. *Quamob-
rem*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*, *ac in Mediolanen.
Cappellaniæ* 22. *Junii* 1703. §. *Minuſque relevat*, *co-
ram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano*; Quam
quoque ad effectum, ut Succeſſor relevetur ab onere
probandi deſcendentiam a primo Fundatore cum ſuf-
ficiat oſtendere deſcendentiam ab illo, qui fuit in quaſi
poſſeſſione præſentando, Vivian. *de Jurepatr. part.* 2.
lib. 11.

Digitized by Google

lib. 11. *cap.* 5. *num.* 100. *&* 101. Lotter. *ubi ſupra ſub
dict. num.* 118. cum aliis adductis a Rota *coram Cel-
ſo deciſ.* 31. *num.* 8.

Et licet Poſth. *de manut. dict. obſerv.* 55. *num.* 33. *poſt
mediam cum duobus ſeqq.* indiſtincte defendat, quod in
Incorporalibus, & per conſequens in quaſi poſſeſſio-
ne præſentandi, & eligendi, poſſeſſio Auctoris tranſ-
453 ſeat in Succeſſorem abſque nova apprehenſione, etiam
ad effectum obtinendi manutentionem, quoad ſolum
præjudicium Compatronorum, non autem in præju-
dicium Eccleſiæ; Attamen hoc non provenit, ex
quo factum quaſi poſſeſſionis tranſeat in hæredes, vel
ſucceſſores; Sed quia ad eos tranſit Jus exuberans ad
finem, ut eorum Præſentato concedatur Inſtitutio vi-
gore *cap. Conſultationibus de Jurepatr.* non obſtante,
quod ſola dicta quaſi poſſeſſio non ſuffragetur ad effe-
ctum canonizandi Juſpatronatus in Petitorio contra
Eccleſiam, vel Epiſcopum defendentes libertatem Be-
neficii, Frideric. de Sen. *conſ.* 111. *ſub num.* 9. *ad fin.
verſ. Sed Epiſcopus*, Lotter. *de re Benefic. lib.* 2. *quæſt.*
11. *num.* 118. *&* 119. Rota *coram Coccin. deciſ.* 921. *per
tot. & in Mediolanen. Prioratus* 14 *Februarii* 1701 §.
*Quoniam, & ſeqq. coram R. P. D. meo Scotto Almæ Ur-
bis Gubernatore, & in dict. Aretina Beneficii* 23. *Apri-
lis* 1703. §. *Quamobrem, coram R. P. D. meo Anſaldo*;
Prout nec pariter ſufficit, quando principaliter inter
Compatronos contenditur de pertinentia Juriſpatro-
natus, etiamſi ultimus ſtatus ex perſona Auctoris ſa-
tisfit, quoties lis vertitur inter Præſentatos inciden-
ter ad effectum inſtitutionis ad normam *dicti cap. Con-
ſultationibus de Jurepatr.* Adden. ad Gregor. *deciſ.* 77.
num. 12. Rot. *coram Priolo deciſ.* 115. *num.* 9. *& coram
Amat. Dunozett. deciſ.* 344. *num.* 3.

Memorata autem quaſi poſſeſſio efficax, quoad Ju-
454 ris effectum contra alios Compatronos efficacior red-
ditur; quando nullus ex Patronis reperitur in quaſi
poſſeſſione præſentandi ex propria perſona, ſed omnes
innituntur poſſeſſioni eorum Auctorum, Rota *deciſ.*
73. *a num.* 36. *ad fin. & deciſ.* 374. *num.* 25. *part.* 11.
recent. & in terminis procedunt reſoluta a Rota *in d.
Matheranen. Parochialis* 11. *Januarii* 1712. §. *Quod
procedit, coram Me.*

Hac igitur enucleatione terminorum præmiſſa, etſi
collabeſcere videatur propoſitio, quod non tranſeun-
te poſſeſſione Auctoris in Hæredem, ſive Succeſſo-
rem quoad nudum factum, ſufficiat illius tranſmiſſio
quoad Juris effectum; Nihilominus in noſtra hypo-
theſi, ex quo inter Præſentantes aderat Joſeph de Pu-
teo, qui ex propria perſona præſentaverat in duobus
præcedentibus ſtatibus annorum 1658. & 1673. & præ-
455 ſentavit etiam in hac ipſa vacatione; Sicuti dubitari
nequit, eundem Joſephum fuiſſe in quaſi poſſeſſio-
ne præſentandi ex propria perſona, & penes ipſum
extitiſſe poſſeſſionem Facti, cui præjudicari non va-
lebat per dictam Gratiam derogatoriam; Ita pariter
non erat datum præjudicium inferre aliis Compatro-
nis innitentibus poſſeſſioni Auctorum; cum omnes in
iſto Caſu, & ad iſtum effectum dicantur eſſe in quaſi
poſſeſſione præſentandi, ut limitando optime probat
Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 17. Poſth. *de
manut. obſervat.* 55. *ſub numer.* 33. *verſ. Et hac opinio*,
Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 28. *ſub numer.* 8. *verſ.
Ubi ſolum limit.* Et ratio eſt, quia in Jurepatronatus ad
plures eodem Jure ſpectante, cum omnes eodem Jure
utantur, invicem Jura communicantur, ita ut (ſepoſito
Caſu, quando quis præſentat animo ſpoliandi alios eo-
rum poſſeſſione) ab uno præſerventur Jus, & poſſeſſio
alterius, Innoc. *in cap. querelam n.* 3. *de Elect.* Frideric.
de Sen. *conſ.* 102. *ſub n.* 3. *& ſub num.* 5. Abbas *conſ.* 54.
ſub num. 3. *lib.* 1. Rota *deciſ.* 525. *per tot. part.* 4 *diverſ.
coram Arguell. deciſ.* 115. *num.* 8. *&* 9. *coram Priolo de-
ciſ.* 46. *num.* 25. *in Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decem-
bris* 1705. §. *Minus urget, coram R. P. D. meo Scotto
Almæ Urbis Gubernatore, & in Mediolanen. Beneficii*
1. *Aprilis* 1707. §. 2. *coram R. P. D. meo Anſaldo, &
in Sorana Juriſpatronat.* 22. *Januarii* 1712. §. *Ita di-
ſtante, coram Me.*

Potiorique ita exigente ratione, quia Xaverius non
innititur unico tantum antecedenti Statui favore Au-
ctorum, ſed etiam aliis ſuum effectum ſortitis, me-
diantibus ſententiis Inſtitutionum in Judicatum tran-
ſactis, nempe de annis 1656. 1658. & 1673. ex quibus 456
eruitur, quaſi poſſeſſionem præſentandi fuiſſe radica-
tam in ſua linea, ſive deſcendentia; Unde, cum cla-
re liqueat Auctorem in duobus anterioribus ſtatibus
annorum 1658. & 1673. præſentaſſe cum dicto Joſe-
pho de Puteo, & per conſequens Jus præſentandi ad
plures pertinere, inde ſequitur, ut procul omni du-
bio poſſeſſio dicti Joſephi eodem Jure venientis con-
ſervet poſſeſſionem aliorum, Abbas *dict. conſ.* 54. *ſub
num.* 3. *a verſ. Nam ubicunque ad fin. lib.* 1. & in termi-
nis *cap. Conſultationibus Jurepatron.* firmavit Rota *in
Mediolanen. Prioratus* 14. *Februarii* 1701. §. *Quoniam,
coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore in
Lucana Beneficii* 21. *Martii* 1703. §. *Quoniam, coram
bon. mem. Muto, in Aſten. Prioratus ſuper pertinen-
tia* 20. *Januarii* 1708. §. *Minime relevante, coram R.
P. D. meo Lancetta.*

Parum relevante, quod ſuperius firmata non pro-
cedant, quoties intercesſit Judicis inhibitio, cujus
vigore impediti remanent Patroni, ne valeant in præ-
judicium litis pendentiæ præſentare; Unde, cum in
citatione vigore Commiſſionis impetrata a bon. mem.
Rondinino fuerit inſerta ſolita Inhibitio, ne interim
aliquid in Cauſa innovaretur; conſequens eſt præſen-
tationes, pendente eadem lite, factas fuiſſe attenta-
tas, & ineptas ad tribuendum Jus validum Præſenta-
to pro obtinenda Inſtitutione, Rot. *coram Bich deciſ.*
3. *num.* 8. *& ſeqq. cum allegatis* Quoniam præfata
Inhibitio nil commune habet cum Judicio poſſeſſorio,
uti reſpiciens litem ſuper ſola pertinentia: Ideoque ad
hoc, ut Poſſeſſori præcludatur Via, ne in ſua quaſi
poſſeſſione præſentandi continuet, requiritur inhibi- 457
tio ſpecialis ſuper ipſamet continuatione poſſeſſionis,
alias pendente lite ſuper proprietate, fieri valet præ-
ſentatio, non obſtante Judicis inhibitione, Marc.
ſcott. *variar. reſol. lib.* 1. *cap.* 55. *num.* 42. *&* 43. cum
aliis relatis a Modern. Roman. *Diſcept. Eccleſ.* 28. *n.*
11. Rota *coram Rembold. deciſ.* 591. *num.* 24. *& ſeq. in
Vercellen. Canonicatus* 30. *Junii* 1704. §. *Eoque fortius,
coram bon. mem. Caffarello, & in Januen. Abbatia* 27.
Junii 1707. §. *Poſita*, §. *Non relevante, &* §. *final. co-
ram Reverendiſſ. D. meo Molines Decano.*

Eo minus reſiſtente, quod hactenus firmata limi-
tentur, quando clare conſtat de proprietate, ſive ſal-
tem illico, & incontinenti eadem proprietas diluci-
dari poteſt in excluſionem præſentantium, Idem Mo-
dern. Roman. *ubi ſupra num.* 13. Rota *coram Priolo de-
ciſ.* 176. *num.* 18. *& ſeqq. coram Emerix Jun. deciſ.* 34.
num 18. *&* 19. *& deciſ.* 903. *numer.* 4. Quia dubietas 458
oriens ex pendentia litis in Petitorio a Nicolao in con-
troverſiam deduci nequit, dum os ei claudit ipſamet
Gratia in ſui favorem obtenta cum derogatione Juriſ-
patronatus in totum ſub narrativa, quod lis indeciſa
pendebat in Sacra Rota, ut in puncto reſpondit Rota
in Romana Cappellaniæ 24. *Novembris* 1607. §. *Addi-
to, &* §. *Nec majoris, &* 3. *Februarii* 1708. §. *Nequa-
quam ſubſiſtente, coram R. P. D. meo Scotto Almæ Ur-
bis Gubernatore.* Cætera vero reſpicientia Petitorium,
uti extranea ab hodierna quæſtione conſulto fuerunt
prætermiſſa, cum ſufficere videantur expenſa in an-
tecedente Deciſione §. *fin.* ad quam Domini remiſſi-
ve ſe habuerunt.

Et ita utraque, &c.

ANNOTATIO.

PRima Deciſio hujus Cauſæ, in qua obtinui per
plures inſtantias, reperitur impreſſa ſupra *tom.*
1. *alleg.* 40. *n.* 46. *pag.* 321. Secunda Deciſio eſt illa pro-
xime ſuperius regiſtrata, quæ licet habeatur impreſ-
ſa *hoc eodem tom.* 2. *allegat.* 75. *num.* 47. *& ſeqq.* At-
tamen duplicata hic fuit per errorem, qui tamen
inſerviet ad effectum eam habendi unitam cum ſe-
quenti, in his autem Deciſionibus approbata fue-
runt ea, quæ Ego ſcripſi *Diſcept. Eccleſ. part.* 1. *di-
ſcept.* 28. *ſub num.* 8.

R.P.D.

R. P. D. CRISPO

Salernitana Juriſpatronatus.

Lunæ 13. Januarii 1716.

PRævia narrativa antiquæ controverſiæ, quæ ſuper pertinentia Juriſpatronatus indeciſa in Sacra Rota verſabatur, Litteras Apoſtolicas cum derogatione Juriſpatronatus in totum, attenta lite, obtinuit Nicolaus Gallo, cujus vigore in poſſeſſionem Beneficiorum Sanctæ Mariæ a Vico, Sancti Martiani, & Sancti Petri ad Siglia Terræ Gyphonis ſe intruſit; Verum ex integro Cauſa in noſtro Auditorio Eminentiſſimo Domino Scotto delegata, prævia Deciſione edita ſub die 26. *Februarii* 1714. Nicolao prædicto ſuarum Litterarum executio extitit denegata, ac reſpective Aloyſio inſtitutio conceſſa; Et re poſtmodum per appellationem ad R. P. D meum Falconerium delata, ſolitæ præmiſſa deciſione, ſub die *nempe* 11. *Martii anni mox elapſi*, Sententia, prioris confirmatoria, emanavit; Adverſus quam iterum Nicolao reclamante, in ulteriori Cauſæ cognitione mihi commiſſa, dubium ſuper confirmatione, vel infirmatione Rotalis Sententiæ propoſui, & in ejuſdem Nicolai contumacia affirmativum reſponſum ſuper confirmatione Rotalis Sententiæ accepi.

provisionem ſiquidem Apoſtolicam Nicolao prædicto nullatenus favere poſſe conſtitit: Agitur quippe de Jurepatronatus Laicorum, ſuper cujus pertinentia licet judicialis penderet contentio, aderant tamen Patroni, in quaſi poſſeſſione præſentandi conſtituti, quive Aloyſium nominaverant, quod utique per Nicolaum Papæ fuit reticitum, & ad effectum validitatis Gratiæ neceſſario exprimi tenebatur, ex eo, quod non aliter Sedes Apoſtolica ſimiles gratias derogatorias Juriſpatronatus in totum, attenta lite, ſolet elargiri, quam in caſu, quo nullus ex Patronis in quaſi poſſeſſione præſentandi exiſtat, nec præſentaſſe reperiatur; Tunc enim periculo diutinæ vacationis Papa occurrens nemini injuriam inferens in Beneficii proviſione ex Paſtoralis Officii ſolicitudine manus apponere aſſolet, Rota *in Piſana Prioratus* 11. *Aprilis* 1712. §. *Aſt quoque*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*; E converſo autem quando Patronus in quaſi poſſeſſione præſentandi adeſſe comperitur, atque in effectu præſentaſſe conſtet; nulla tunc urget ratio, ut ad Papam recurratur, cum ob pendentiam litis in petitorio Patroni de jure impediti non dicantur, poſſeſſionem con-
459 tinuando, interim præſentare, ita quod præſentatus inſtitutionem ab Ordinario omnino debeat promereri, ut in his terminis explicant Lancellott. *de attent. part.* 2. *cap.* 4. *de Attent. lite pendent. in Præfat. à num.* 642. *ad* 650. Lotter. *de re Benefic. lib.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 19. Murga *de Benefic. quæſt.* 3. *num.* 224. Lagunez *de fructib. cap.* 31. §. 2. *num.* 120. Modern. Roman. *diſcept. Eccleſiaſtic.* 4. *ſub num.* 54. *& ſeqq.* & aliis pluribus congeſtis optime firmat *Deciſio hujus Cauſæ* 26. *Februarii* 1714. §. *Defectus*, *& duobus ſeqq. coram Eminentiſſimo Scotto*, *& altera dicti* 11. *Martii* 1715. §. *Late enim*, *& ſeqq. coram R. P. D. Falconerio*.

Certa hæc regula, a Doctoribus amplexa, in præſenti limitationem pati nequibit, ex quo Patronus, a quo præſentationem Aloyſius reportavit, in poſſeſſione præſentandi, non ex propria, ſed ex perſona Patris exiſtat, quod in materia Juriſpatronatus ſatis eſſe minime videatur, attento quod poſſeſſio Aucto-
460 ris in exercitio Juris præſentandi ſine nova apprehenſione, non obſtante etiam ſcitate, ad filium minime tranſeat, juxta plene congeſtos *in Deciſ. R. P. D. mei Falconerii in* §. *Nihilominus*, *in objecto allegatos*, quibus addi poteſt, Corrad. *in prax. Benefic. libr.* 4. *cap.* 4. *num.* 17. *& ſeqq.* Hæc ſiquidem propoſitio non ita abſolute procedit, ſed cum ea diſtinctione venit recipienda, ut locum habeat reſpectu duntaxat poſſeſſionis facti, quæ cum ad ſui eſſentiam actus poſitivos exigat, ſine novo itaque uſu ad hæredem tranſire neutiquam valet: Hoc autem non impedit, ut ſi non quoad factum, ſaltem quoad Juris effectum hujuſmodi poſſeſſio in Succeſſorem tranſmittatur, adhoc, ut Præſentatus ab eo inſtitutionem rite poſſit obtinere, quemadmodum caſum a caſu ſecernendo, optime ratiocinatur, & probat *Deciſio R. P. D. mei Falconerii* §. *Pro conſtanti*, *& tribus ſeqq.* & ultra ibi cumulatos tradunt Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 11. *cap.* 5. *num.* 100. *&* 101. Rota *in Mediolanen. Prioratus* 14. *Februarii* 1701. §. *Neque obſtare*, *& duob. ſequent. coram Eminentiſſimo Scotto*, *Derthonen. Beneficii Sancti Jacobi* 20. *Aprilis* 1708. §. 1. *in fine*, *coram Eminentiſſimo Polignach*, *Nolana Beneficii* 23. *Februarii* 1714. §. *reſpecta*, *coram Me*, *Bononien. Beneficiorum de Caſtello ſuper Executione Litterarum Apoſtolicarum* 9. *Junii* 1713. §. *Abſque eo quod*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*, *Placentina Parochialis* 22. *Martii* 1715. §. *Suſtulit in fine*, *coram R. P. D. meo Cerro*, *Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *Alter enim*, *coram R. P. D. Lancetta*, & eo tantum caſu poſſeſſio Auctoris quoad beneficium Juris hæredi ſuffragari 461
non valeret, quando eadem alicui qualitati perſonali Auctoris cohæreret, quæ Succeſſori haud conveniret, ut explicant Lagunez. *de fructib. part.* 1. *cap.* 31. §. 8. *n.* 66. Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 28. *n.* 8. *in fin.* Rota *coram Merlin. deciſ.* 824. *num.* 8. *&* 9. & melius ad rem declaratum prodiit *in Caſertana Beneficii* 27. *Martii* 1715. §. *Ratio autem*, *coram Eminentiſſimo Scotto*.

Verum præter beneficium Juris, & ipſa etiam facti poſſeſſio Xaverio Patrono, Aloyſium præſentanti, favere dicitur ex eo, quia inter ipſos Præſentantes adeſt Joſeph de Puteo, qui ex propria perſona tam in duabus antecedentibus vacationibus, qui in hac poſtrema, nominavit; Unde ſicuti exiſtentia, & præſentatio præfati Joſephi aſſecutioni Gratiæ, derogatoriæ Juriſpatronatus adverſabatur; pari modo Gratia prædicta in præjudicium aliorum Compatronorum obtineri nequibat, qui iſto caſu innitentes poſſeſſioni eorum Auctorum, in quaſi poſſeſſione præſentandi etiam de facto adeſſe cenſebantur, ex eo perſpicuo 462
fundamento, quo in Jurepatronatus pluribus Patronis eodem Jure ſpectante, invicem beneficium poſſeſſionis communicatur, & per præſentationem unica factam abſque animo alios ſpoliandi de eorum poſſeſſione, alterius Patroni Jus, & poſſeſſio præſervatur, ad bene firmata *in Deciſione R. P. D. mei Falconerii* 11. *Martii* 1715. §. *Hac igitur*, & præter ibi adductos Cald. *conſ.* 15. *de Jurepatronat.* Amayden. *de Styl. Datar. lib.* 1. *cap.* 15. §. 15. *num.* 58. Rota *coram Pocco deciſ.* 298 *lib.* 1 *& in Faventina Parochiali* 6. *Maii* 1715. §. *Tertius Patronus*, *coram R. P. D. meo Lancetta*; Eodem ferme modo, quo poſſeſſio naturalis ſi ab uno ex Condominis fuerit capta, eadem prodeſt etiam aliis, in Civili poſſeſſione Conſortibus, Rota *in Romana*, *ſeu Tuſculanen. Manutentionis* 21. *Junii* 1709. §. *Ab anno*, *coram Reverendiſſimo Molines*, *&* 21. *Februarii* 1710. §. *Prout*, *coram Me*.

Abſque eo quod hujuſmodi exercitium Juris præſentandi præpeditum in præſenti dicatur per Inhibitionem legalem, orientem ex pendentia litis coram bon. mem. Rondinino, atque virtualiter inſertam in Citatione vigore Commiſſionis, coram eodem reportatæ, quæ de ſui natura operetur, ut præſentatio, pendente lite expleta, utpote nulla, & attentata, pro obtinenda inſtitutione nullatenus Præſentato ſuffragetur, juxta *Text. in cap.* 1. *&* 2. *ut lite pendent. in* 6. quem in his terminis exornat Rota *in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Præterea*, *cor. Eminentiſſimo Scotto*; *& in Regien. Juriſpatronatus* 16. *Januarii* 1708. §. *Atque hinc*, *coram Reverendiſſimo D. Molines*; Etenim memorata inhibitio cum contineatur in Commiſſione, ſuper ſola pertinentia Juriſ- 463
patronatus expedita, nec judicium poſſeſſorium comprehendat; ex illa utique additus minime præcluſus evaſit, ne Poſſeſſor, ſuam poſſeſſionem continuando, in contingentia novæ vacationis Beneficii valide poſſet præſentare, ad quem effectum inhibitio ſpecialis requirebatur, ex plene congeſtis *in Deciſione R. P. D. mei Falconerii* 11. *Martii* 1715. §. *Parum relevante*, & ad rem conferunt tradita *in Hipporegien. Parochialis* 21. *Junii* 1700. §. *Eſt certum*, *coram Re-*

verum

verendiſſimo Molines ;. *& in Oſnabrugn. Canonicatus 14. Iunii anni præteriti* §. *Haud reſervante*, *coram Me*.

Fruſtra autem pro irritanda validitate præſentationis, & reſpective deneganda inſtitutione ad favorem Præſentati, ad Juriſpatronatus pertinentiam in contrarium recurri viſum fuit mediantibus Juribus, in præterita Inſtantia occaſione expeditionis per Nicolaum adductis, ex quibus emergere contendebatur, quod Juſpatronatus eſſet mere familiare, in eoque propterea cum nonniſi Maſculi de Familia poſſent venire, præſentatio facta a Xaverio Gargano, nullius roboris redderetur; Quandoquidem Dominis arriſit reſponſio, quod ex litis pendentia in petitorio, & mediante Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum, ſub narrativa, quod lis indeciſa pendebat, os utique clauſum videbatur, ne poſſet Nicolaus ipſius pertinentiam contra ultimum ſtatum allegare; Fortius quia Juſpatronatus, de quo agitur, juxta antecedentia ſtatus, fere per centum annorum decurſum non in qualitate gentilitia, & familiari conſtitutum reperie-
465 batur, ſed veluti hæreditarium; Vanum ideo erat clarum proprietatem contra poſſeſſorium objicere, dum per centenariam obſervantiam fundationis lex immutata etiam poſſet cenſeri, & contraria qualitas Juriſpatronatus induci, ex eo quod centenaria tribuit meliorem titulum de modo, ut in terminis Juriſpatronatus Card. de Luc. *de Iurepatron. diſc.* 11. *num.* 10. Rotæ *in Majoricen. Beneficii* 9. *Martii* 1711. §. *final. coram bon. mem. Caffarello*, *& in Placentina Parochialis* 24. *Martii* 1715. §. *Quandoquidem*, *coram R. P. D. meo Cerro*.

Et ita altera ſantum, &c.

R.P.D. FALCONERIO

Granaten. Cappellaniæ.

Luna 27. *Novembris* 1713.

THomas Lopez de Royas, in ejus ultimo Teſtamento condito de Anno 1637. quatuor mandavit erigi Cappellanias in Eccleſia Patrum Carmelitarum Granatæ, ſub invocatione Sanctæ Mariæ Solitudinis, totidemque eodem contextu earundem Cappellaniarum Patronos conſtituit, & ſignanter, quoad unam ex illis, Juſpatronatus activum in perpetuum reliquit Joanni Stephano Gonzalez, paſſivum vero reſervavit favore ejus filiorum, & deſcendentium, in quorum defectu Patrono conceſſit, facultatem nominandi perſonas ſibi beneviſas, prout non diſſimili methodo circa tres alias Cappellanias diſpoſuerat: Imo ut voluntas propria, quoad perpetuitatem Patronorum facilius ſuum ſortiretur effectum, generaliter impartitus eſt omnibus dictarum Cappellaniarum Patronis facultatem nominandi Patronos ſibi ſucceſſuros his verbis = *E detti quattro Padroni di queſta Cappellania in mancanza loro eſſi medeſimi poſſino nominare, e nominino li Padroni, che li parerà, acciò ſi compiſchi per ſempre il contenuto di queſte clauſole*.

Per obitum præfati Joannis Stephani Gonzalez primi Patroni nullo nominato ſucceſſore in Jurepatronatu; ac Felicis Antonii ejus filii, cui Cappellania, juxta votum Fundatoris primo collata fuerat, utrunque Juſpatronatus, tam ſcilicet activum, quam paſſivum conſolidatum remanſit in Iſidoro altero filio dicti Joannis Stephani, qui ad actum deducens facultatem in recenſita Fundatoris diſpoſitione Patronis conceſſam nominandi ſibi ſucceſſorem, triduo ante ejus deceſſum elegit in Patronum, & Cappellanum dictæ Cappellaniæ Ignatium Valverde ejus Nepotem Patruelem, & Proximiorem. Verum Iſidoro defuncto Reverendiſſimus Archiepiſcopus Granaten. prætendens, quod Juſpatronatus ob non factam a Joanne Stephano primo Patrono nominationem ſucceſſoris foret ad ipſum devolutum, tanquam univerſalem Patronum omnium Beneficiorum Diœceſis; præſentavit, ac nominavit in Cappellanum Hieronymum Calvo de Molinas, qua præſentatione exhibita Vicarius Generalis mandavit affigi ſolita Edicta, in quorum termino ſe oppoſuit dictus Ignatius Valverde mediante legitimo Procuratore propter ejus abſentiam a Civitate Granaten. atque coram dicto Vicario ſupplicavit pro collatione, & inſtitutione in ſui favorem controverſæ Cappellaniæ, Liteque conteſtata, placuit memorato Vicario per Sententiam diffinitivam Inſtitutionem Hieronymo concedere, confirmatam in ſecunda Inſtantia a Canonico Joſepho Vivetio uno ex Judicibus Synodalibus Curiæ Granatenſis; qua de re devoluta appellationis Cauſa ad noſtrum Tribunal licet in prima propoſitione habita 23. Junii proxime elapſi reſcriptum fuerit = *Iterum proponatur* = Hodie tamen iiſdem Dominis meis per Me denuo conſultis ſub Dubio = *An, & cui ſit adjudicanda Cappellania* = reſponſum accepi = *Cappellaniam eſſe adjudicandam Ignatio, & ad Dominum Ponentem, juxta mentem*.

Rationem reſolutionis Domini deſumpſerunt ex eo quia Ignatius docuit ipſum eſſe unicum dictæ Cappellaniæ Patronum, attenta nominatione in ſui perſonam expleta ab Iſidoro triduo ante ejus obitum, cui tanquam filio, & hæredi Ioannis Stephani Patris ex lege fundationis attributa fuerat facultas nominandi Patronum ſibi ſucceſſurum; Ideoque cum idem Ignatius coram Vicario Generali intra terminum in Edictis præfixum ſe oppoſuerit mediante Procuratore propter ejus abſentiam, atque ſupplicaverit pro inſtitutione, ut ibi = *Domando, e ſupplico V. S. commandi avere mia parte per oppoſta a detta Cappellania, e li ſi faccia collazione, e Canonica inſtitutione di eſſa* = Ordinarius vero inſtitutionem denegaverit, ut illam concederet Hieronymo familiari ſuo; Conſequens eſt, ut modo eadem inſtitutio, & adjudicatio concedi debeat per *Sacram Rotam*, ut individualiter reſpondit coram Bich. *deciſ.* 334. *num.* 15. *&* 16. *& deciſ.* 363. *num.* 10. *&* 11. & iſte diſſenſus Epiſcopi nullum fomentum recipiens ab aliqua juſta, & legitima cauſa poteſt 466
a noſtro Sacro Tribunali tanquam Superiore, & Iudice appellationis corrigi, & emendari per ea, quæ in terminis dixit *in Gerunden. Beneficii* 3 *Iunii* 1712. §. *finali*, *coram Me*.

Ea viviſſimæ urgente ratione, ex quo nempe licet Patronus nequeat ſe ipſum præſentare, poteſt tamen ſupplices preces emittere pro inſtitutione, juxta rece- 467
ptam Theoricam Abbatis *in cap. Per veſtras in Text. vero per noſtras* 26. *num.* 2. *verſ. ſed contra*, *& numer.* 4. *de Iurepatronat.* Lambertin. *eodem tit. part.* 1. *libr.* 2. *quæſt.* 8. *art.* 3. Sanchez *conſ. moral. lib.* 2. *dubit.* 74. *num.* 5. Antonel. *de Iure*, *& oner. Cler. lib.* 1. *part.* 3 *cap.* 33. *num.* 4. Adden. ad Buratt. *deciſ.* 316. *num.* 19. Rot. *cor. Bich. deciſ.* 227. *num.* 23. *& coram Celſ. deciſ.* 20. *num.* 3 *& deciſ.* 372 *num.* 7. *part.* 11. *recent. & in Majoricen. Beneficii* 1. *Februarii* 1709. §. *Nullimode adverſante*, *coram Me*.

Præcipue, quia in præſenti hypotheſi quæſtio verſatur inter Hieronymum pœnitus extraneum, & Ignatium probantem non tantum per Teſtes, quam per declarationem ab Iſidoro factam in citata nominatione ſe eſſe de ſanguine Patronorum, & conſanguineum proximiorem, tam Ioanni Stephano primo Patrono, quam dicto Iſidoro, ibi = *Nomina nel godimento di detta Cappellania per Padrone, e Cappellano Don Ignazio Valverde figlio di Don Antonio Valverde e di D. Maria Gioſeffa Gonzalez ſuoi Genitori, e Nipoti del concedente, acciochè ſia tal Padrone, &c. per eſſere della linea più proſſima maſcolina, e parente più proſſimo del concedente* = Unde ſemper præferri debet præfato Hieronymo, nullum habenti Ius ſuper controverſa Cappellania, ſicut emergit ex propria ipſius confeſſione, qui pendente lite impetravit a Sanctiſſimo gratiam = *Si Neutri* = per quam quis confitetur, neque ſibi, neque Adverſario collitiganti Ius aliquod competere vulgata *leg. Cum precum Cod. de liber. Cauſ.* Rot. *coram Cerro deciſ.* 205. *num.* 3, *&* 4. *& deciſ.* 227. *num.* 1. *& deciſ.* 86. *num.* 62. *coram Anſaldo*.

Neque ulla dubitandi ratio oriri potuit, quin memoratus Ignatius exiſtat unicus, & verus d. Cappellaniæ Patronus; Quandoquidem (præſcindendo ab iis omnibus, quæ pro inducenda, vel excludenda

tranſ-

tranſmiſſibilitate Juris eligendi per Scribentes late deducta fuere) Domini conſtantem in facto veritatem invenerunt, quod Thomas Roxar Fundator reliquit Juſpatronatus activum controverſæ Cappellaniæ in perpetuum Joanni Stephano Gonzalez cum facultate nominandi ſibi ſucceſſorem, his verbis = *Il quale Padrone lo nomino adeſſo per ſempre, cioè D. Gio: Stefano Gonzalez, acciòche come tal Padrone nomini per primo Cappellano Felice Antonio Gonzalez ſuo figlio, e doppo lui gli altri ſuoi figli, e deſcendenti, e doppo li ſudetti nomini il detto Padrone, &c. le Perſone, che li parerà* = Et deinde generaliter ita diſpoſuit = *Che di quattro Padroni di queſte Cappellanie in mancanza loro poſſino eſſi medeſimi nominare, e nominino li Padroni, che li parerà, acciòche ſi compiſca giamai per ſempre il contenuto in queſte clauſule* = Proptereaque manifeſtum nimis reddebatur, quod
468 non facta per Joannem Stephanum nominatione, legatum Juris nominandi tranſitum fecerit in Iſidorum ejus filium, & hæredem nominare debentis ad *Textum in leg.* 4. ubi Gloſſ. *in verb. ad ſuos heredes*, ibique Bart. *in principio Cod. de alim. & Cibar. legat.* Gratian. *diſcept. for. cap.* 937. *num.* 2. & 20. & relictis generalibus præciſe firmavit Rot. *deciſ.* 196. *num.* 5. *part.* 8. & *deciſ.* 301. *num.* 7. *part.* 14. *recent.*

Regulate nanque eſt in materia Juriſpatronatus, ut nullis exiſtentibus Perſonis a Fundatore nominatis, & exoptata per ipſum perpetuitate in ſuis deſcendentibus, & ſucceſſoribus, Juſpatronatus non acquirat libertatem adeout per Ordinarium Jure devoluto poſſit conferri, ſed ceſſante nominatione, & ſic facto homine remaneat firma Juris diſpoſitio, per quam ſtatuitur, ut in ultimo ex vocatis fiat hære-
469 ditarium, & tranſeat ad illius hæredes, etiamſi nulla de eiſdem hæredibus facta fuerit mentio per famigeratum *conſil. Ancharan.* 81. *per totum* paſſim a DD. receptum, Caldern. *conſ.* 4. & *conſ.* 5. *de Jurepatronat.* Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 11. *num.* 21. Panimol. *deciſ.* 10. *ad notat.* 3. *num.* 36. & 99. Rot. poſt Torre *de pact. futur. ſucceſſ. deciſ.* 69. *num.* 7. & *deciſ.* 90. *num.* 15. & *deciſ.* 220. *num.* 14. *part.* 11. *recent.* & *in Mantuana Beneficii* 21. *Junii* 1688. §. *Quod autem*, & 3. *Junii* 1689. §. 1. *coram bon. mem. Urſino.* & *in Balneoregien. Beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *Quatenus tamen*, *coram Reverendiſſimo Kaunitz Epiſcopo Labacen.* & *in Lucana Beneficii* 25. *Februarii* 1709. §. *Quo vero confirmat.* 26. *Junii* 1709. §. *Ad deducta*, *coram Me.*

Hanc Juris diſpoſitionem coadjuvante ipſamet Fundatoris voluntate, qui Jus nominandi reliquit Jo: Stephano = *Per ſempre* = quæ dictio, cum omne tempus, & omnes caſus includat ad *Text. leg. Semper ff. de Jur. immunit. leg.* 1. cum ibi notatis *ff.*
470 *ſolut. matrim.* Rot. *coram Duran. dec.* 404. *nu.* 8. & *dec.* 359. *num.* 3. *part.* 1. *diverſ.* utique hac perpetuitate perſpecta ambigi nequaquam poteſt, quin Jus nominandi tranſeat ad Iſidorum filium, & hæredem, ut præciſe proſequitur Rota *in d. deciſ.* 196. *num.* 6. *par.* 8. & *deciſ.* 301. *num.* 12. *part.* 14. *recent.*

Clarius iſta veritate corruſcante ex fundationis contextu, in qua Thomas mandavit, ut Joannes Stephanus primus Patronus nominare deberet omnes, & univerſos deſcendentes ſui ipſius, & in iſtorum defectum perſonam ſibi beneviſam, ut aperte indigitant verba relata in §. *Neque*; Unde ſi Juſpatronatus deſervire debebat pro omnibus deſcendentibus ſuæ lineæ, & perſonis beneviſis; Perneceſſe fatendum eſt Fundatorem voluiſſe, quod Jus nominandi tranſiret ad hæredes Jo: Stephani primi Patroni, potuit etenim aperte cognoſcere tractum ſucceſſivum tam longi temporis, nequiviſſe verificari in dict. Joanne Stephano cum juxta leges naturæ prædeceſſiſſet ante deſcendentiam omnium filiorum, & deſcendentium ad tradita per Rot. *in d. deciſ.* 301. *num.* 13. *ibique allegat.*

Parum refragante, quod præmiſſa Theorica non procedat, & communiter limitetur ubi, prout hic, concurrat contraria voluntas Fundatoris reſtringendi Jus nominandi ad certas tantum perſonas, ut ibi = *Poſſino eſſi medeſimi nominare* = adeout ex his verbis limitantibus Jus eligendi in primis Patronis pateat Fundatorem excludere voluiſſe tranſitum Juris nominandi ad illorum Hæredes, Pitonius *diſceptat. Eccleſ.* 33. *num.* 3. Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 35. *ſub num.* 3. & *diſc.* 40. *ſub num.* 8. & *diſc.* 60. *num.* 2. Siquidem, ultra quod illa verba = *Poſſino eſſi medeſimi* = non ſtant taxative, ſed demonſtra- 471
tive; ad indicandum nempe, quod ipſis tribuebatur per Fundatorem facultas nominandi; Adhuc omnis difficultas ceſſabat ex alia convincenti reſponſione, quod ſcilicet ad effectum inducendi libertatem in Beneficio requiruntur verba, & clauſulæ reſtrictivæ, quæ oſtendant manifeſtam voluntatem Fundatoris pro expiratione Juriſpatronatus in perſonis vocatis, & dictæ clauſulæ debent eſſe appoſitæ limitative ad ipſum Juſpatronatus, prout eſſet ſi Teſtator dixiſſet, quod Jus nominandi reſervatum ſit Ioanni Stephano = & *non ultra*, ſeu *non aliis* = Cum de cætero clauſulæ limitativæ, & taxativæ = *Tantum* = *Dumtaxat*, & ſimiles, quando ſunt adjectæ favore Patronorum Agnatorum, non limitent Iuſpatronatus ad eaſdem perſonas, ſed illis non obſtantibus Juſpatronatus poſt extinctas perſonas vocatas tranſit ad hæredes, juxta diſtinctionem in magiſtrali *deciſione* 581. *num.* 4. *coram Bichio* a DD. ſecutam, ut videre eſt penes Piton. *Diſceptat. Eccleſ.* 33. *num.* 4. & 5. & in iſtis terminis loquitur Bald. *in leg.* 2. *in princip. Cod. de in Jus vocando*, Rocc. de Curt. *de Jurepatr. in verb. Ipſe*, & *is a quo num.* 18. *verſ.* & *hic ſuboritur quæſtio*, Pariſ. *conſ.* 48. *num.* 6. *tom.* 4. Rot. *deciſ.* 385. *num.* 14. *part.* 1. *diverſ.* & caſus deficientiæ Patronorum vocatorum tanquam a Fundatore omiſſus remanet ſub diſpoſitione Iuris communis, per quam etiam hæredes extranei ſuccedunt in Iurepatronatus, Gloſſ. *in cap. Conſiderandum* 16. *quæſt.* 7. Seraphin. *deciſ.* 364. *num.* 8. & 12. & his verbis proſequitur Rot. *dict. deciſ* 581. *num.* 5. *coram Bichio*, & *deciſ.* 196 *num.* 8. *part.* 8. *recent.*

Minus relevante, quod ab Ignatio non probetur Iſidorum fuiſſe hæredem Ioannis Stephani Patris, 472
quia cum dictus Iſidorus diſpoſuerit de Iurepatronatus hæreditario, hoc ſufficit, ut cenſeatur agnoviſſe hæreditatem paternam; cum diſpoſitio Iuriſpatronatus hæreditarii non potuerit ab eodem fieri citra Ius, & nomen hæredis; Rot. *coram Celſ. deciſ.* 85. *num.* 6. *coram Bichio deciſ.* 988. *numer.* 20. & *in recent. deciſ.* 255. *num.* 19. *part.* 10. & *deciſ.* 73. *nu.* 16. *par.* 11. & *in Hieracen. Pecuniaria* 7. *Iunii* 1706. §. *Adhuc*, *cor. R.P.D. meo Anſaldo.*

Maxime attento, quod Iſidorus non potuerit ſine conſenſu Ordinarii titulo particulari Donationis, vel Legati Iuſpatronatus relinquere Ignatio; Tum quia translatio facta fuit a dicto Iſidoro in vim facultatis reſervatæ in fundatione, & ab Ordinario approbata, ideoque in exercitio dictæ facultatis in fundatione, ut ſupra reſervatæ, & ab Ordinario ap- 473
probatæ novus conſenſus dicti Ordinarii non requiritur, Monet. *de Commut. ultim. volunt. quæſt.* 5. *n.* 203. Corrad. *in Prax. benefic. lib.* 2. *cap.* 10. *num.* 150. Piton. *Diſceptat. Eccleſ.* 25. *n.* 9. *in fine*, Rot. *cor. Merlin. deciſ.* 518. *n.* 6. & *ſeqq* & *in Vaden. Canonicatus* 30. *Junii* 1704. §. *final. coram Reverendiſſimo D. meo Molines Decano.* & *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 20. *Martii* 1709. §. *Neque obſtare*, *coram R. P. D. meo Aldrovando*; Tum, & validius quia præciſive etiam a dicta facultate in Inſtrumento fundationis elargita, poteſt modo Sacra Rota vigore notiſſimæ *Clementinæ Auditor de reſcriptis*, ſupplere dictum 474
conſenſum Ordinarii, qui non eſt neceſſarius in ipſo acto Donationis, vel Legati, ſed poteſt etiam ex intervallo obtineri, & pendente lite cum dicto Hieronymo præſentato, ac cauſam habente ab Ordinario, Sacra Rota habet facultatem ad evitandos circuitus illum ſupplendi, ut firmavit Rota coram Cæſar. de Graſſ. *deciſ.* 125. *num.* 9. *de Præbend. coram Seraph. deciſ.* 832. *per tot.* & individualiter reſponſum fuit *in deciſ.* 606. *num.* 3. & 4. *part.* 3. *recent.*

Non minoris denique irrelevantiæ exiſtimata fuit altera exceptio ex eo deducta, quod cum Iſidorus tanquam Poſſeſſor ſimul, ac Patronus dictæ Cappellaniæ nominaverit in Patronum, & Cappellanum,

Digitized by Google

Ignatium, ut ibi = *Nomino nel godimento di detta
Cappellania per Padrone, e Cappellano D. Ignazio
&c.* = & per conſequens nominatio explecta fuerit
antequam Cappellania per ipſum nominantem poſ-
ſeſſa vacaret, inde ſequatur, ut nulla prorſus, &
infecta nominatio remanſerit, ideoque ab Ordinario
juſtiſſime rejecta, cum Canones omnes inhibeant
quamcunque præſentationem, immo etiam manda-
475 tum ad præſentandum certam perſonam Beneficio
pleno, ſeu adhuc non vacante propter odibilem ex-
pectativam, ſeu votum captandæ mortis ſemper lo-
cum habens, ubi mors Poſſeſſoris ſecuta non fuerit
per *Text. in cap. 1. & 2. & ultimo de Conceſſ. Præben.*
Vivian. *de Jurepatronat. lib. 5. cap. 6. num.* 4. Lotter. *de
re benefic. lib. 2. cap. 6. num.* 1. Rot. *coram Buratto de-
ciſ. 61. num. 12. & in recent. part. 16. deciſ. 239. num.*
11. Cardinalis de Luca *de Jurepatronatus diſc. 64. nu.
34. & in Romana Cappellania 25. Novembris 1707. §.
Neque obſtat, coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis
Gubernatore.*

Animadvertebant enim Domini Sacros Canones,
& prædictas auctoritates remanere inapplicabiles hy-
potheſi præſenti, in qua Iſidorus Patronus ſimul,
ac Cappellanus, triduo ante ejus obitum per actum
revocabilem, ne ammitteret Jus nominandi Patro-
num ſibi ſucceſſurum ad dictam Cappellaniam jux-
ta facultatem ipſi obventam ex lege Fundationis,
prius Ius nominandi tranſtulit in Ignatium tunc ab-
ſentem, & deinde eundem nominavit Cappellanum;
Qua de re licet ultra nominationem in Patronum
fuerit addita altera in Cappellanum: quæ ſuum ef-
fectum ſortiri nequibat, dum adhuc Cappellania e-
rat plena, nihilominus quia verbum = *Padrone* =
476 in ſua ſignificatione differt a verbo = *Cappellano* =
cum primum importet Juſpatronatus activum, ſe-
cundum vero paſſivum; Ideirco prima nominatio
= *Per Padrone* = ſummo Jure ſubſiſtens apparet,
cum in actibus dividuis, & ſeparabilibus a principio,
utile per inutile non vitietur ad regulam *Text. in
cap. Utile de regul. Jur. in 6.* Geminiat. *conſ. 97. in fin.
verſ. non obſtat.*, Bald. *conſ. 475. num. 10. verſ. tres e-
nim lib.* 1. Egid. Bellamer. *conſ. 41. num.* 11. Rot. *cor.
Seraphin. deciſ.* 483. *num.* 8.

Immo retento ſuppoſito, quod non facta per Joan-
nem Stephanum nominatione, legatum Juris nomi-
nandi tranſitum fecerit in Iſidorum tam reſpectu Ju-
riſpatronatus activi, quam paſſivi, licet ab eodem
fieri potuit nominatio ad beneficium vacaturum ex
facultate tradita per legem fundationis, quæ conce-
dendo Joanni Stephano Jus nominandi in Cappel-
lanos ejus filios, & deſcendentes, & deinde alios
ſibi beneviſos, ſicut non poterat intelligi, ut ſeries
tot deſcendentium ſingulariter de uno in unum præ-
ſentaret in quolibet caſu vacationis, dum non pote-
rat tandiu vivere ex animadverſis *in §. Clarius*, ita
neceſſario intelligenda erat, ut per modum Juriſpa-
tronatus paſſivi poſſet ab initio omnes præventive
477 nominare ad beneficium pro tempore vacaturum,
prout eſſe licitum ex lege fundationis, tradit Card.
de Luc. *de Jurepatr. diſc. 64. num. 34. verſ. ſeu ex lege,
& verſ. ceſſat*, Rot. *deciſ. 539. num. 2. part. 1. recent.*
Adden. ad Gregor. *deciſ. 420. num. 9. in fin.*

Firmato ex hucuſque deductis, quod Ignatio tan-
quam vero, & unico Patrono nominato ab Iſidoro
in concurſu Hieronymi penitus extranei adjudican-
da ſit Cappellania, nullum obicem præbere value-
runt prædictæ reſolutioni recurſus habiti per Igna-
478 tium ad Judices Laicos, quibus attentis Ignatius,
tanquam in excommunicationem incurſus, non ſo-
lum non ſit audiendus, ſed repellendus a limine
Judicii per *Text. in cap Exceptionem, ibique DD. de
except. clementina unica eodem tit.* Rot. *in Comen. Pa-
rochialis ſuper recurſu ad Judicem Laicum 23. Junii
1710. per tot. coram Me*; Quoniam cenſuerunt Do-
mini caſum, ſuper quo fundatur d. Deciſio toto
Cœlo diſtare a præſenti hypotheſi; Eatenus enim ibi
reſolutum fuit Benedictum, & Adhærentes incurſos
in pœnam excommunicationis, & repellendos eſſe
a limine Judicii; quia ſcilicet conſtituerunt ſpecia-
lem Procuratorem ad effectum habendi recurſum
ad Judicem Laicum pro annullanda tam electione
jam expleta, quam ſententia ab Ordinario prolata,
adeout ipſemet Judex Laicus per ſententiam manda-
verit ad aliam electionem deveniri, comminando
pœnam pecuniariam contra Electores, qui coacti
fuerunt pro illa evitanda ſeſe componere, ut videre
eſt *in d. deciſ. §. 1.*

In hac autem Theſi recurſus Ignatii ad Judices
Laicos effectum aliquem non habuit, quia nullum
ex eo impedimentum pervenit, quo curſus Juſtitiæ
retardatus remanſerit propter Poſſeſſionem Cappella-
niæ pacifice ſubſequenter per Hieronymum nactæ, 479
cum in hac materia non ſecuto effectu, pravus non
puniatur affectus, ut bene in his terminis advertit
Card. de Luc. *de Judic. diſc. 19. num. 16. & in Miſcel.
Eccleſ. diſcept. 17. num. 9 & 10.* Rot. *in Burgen. Juriſ-
dictionis 4. Junii 1685. §. Quæ omnium, coram Reveren-
diſſimo Turonen.*

Verum tamen ad penitus delenda, quæcunque
hujuſcemodi culpæ, etſi non voluntariæ veſtigia,
reſcripto addiderunt ea verba, ad D. Ponentem jux-
ta mentem, quia ſcilicet voluerunt, ut fiat renun-
ciatio dd. recurſibus Laicis per acta Notarii Cauſæ,
qua expleta prodiit deciſio utraque Parte acriter Jura
ſua deducente.

R. P. D. SCOTTO.

Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus.

Veneris 1. Februarii 1715.

DUplex præſentatio occaſione vacationis ſimpli-
cis Cappellaniæ, quam uſque de Anno 1518.
in poſtremo ſuæ voluntatis elogio fundaverat Anto-
nius Parentucelli, altera nempe facta a Maria de-
ſcendente per medium maſculorum a Joanne Petro
fratre Fundatoris in perſonam Joſephi Antonii, &
altera emiſſa per Joannem Leonardum eandem de-
ſcendentiam prætendentem a Jacobo Seniore Funda-
toris Proavo in perſonam Dominici, poſuit in an-
cipiti Capitulum Cathedralis Eccleſiæ, ad quem
ſpectat Jus inſtituendi, coram quo poſt varios actus
judiciales, cum non potuerit determinari cuinam ex
præſentatis danda eſſet inſtitutio, placuit omnibus
hinc inde in eundem ſenſum convenientibus Sacri
hujus Auditorii votum exquirere; quamobrem Ego
ſuffectus in locum Reverendiſſimi Decani de more
in hodierna Audientia dubitari = *An, & cui ſit
danda Inſtitutio?* & reſponſum accepi = *Dandam
eſſe Joſepho Antonio.* =

Stetit baſis reſolutionis ſuper duplici propoſitione,
altera nempe, quod Maria reputanda eſſet vera, &
unica Patrona controverſi Juriſpatronatus; altera ve-
ro, quod in illius concurſu Joannes Leonardus re-
maneret tanquam excluſus, & mere extraneus; qui-
bus præmiſſis, neceſſaria exinde reſultabat conſequen-
tia, quod Inſtitutio danda eſſet Joſepho Antonio 480
tanquam a mera, & unica Patrona legitime præſen-
tato, Vivian. *de Jurepatr. lib. 12. cap. 7. n. 2.* & paſſim
dixit Rot. *in Beneventana Beneficii 25. Junii 1703. §.
Inſtitutio, coram R. P. D. meo Lancetta, & in Aſten.
Prioratus ſuper Inſtitutione 20. Januarii 1708. §. Quo
enim, coram eodem.*

Aſſumptum ſiquidem primæ propoſitionis, quod
ſcilicet Maria ſit vera, & unica Patrona emergere
viſum fuit ſive ſpectetur litera teſtamenti, in quo de
anno 1518. Antonius Parentucellus controverſam
Cappellaniam erigi mandaverat, ſive ſpectetur litera
alterius Inſtrumenti, in quo Antonius Junior, &
Franciſcus Nepos Fundatoris in executionem ejus
voluntatis illam de facto erexerant; ſpectato enim
mox dicto Inſtrumento Juſpatronatus relinquitur, ac
reſervatur *pro heredibus, & ſucceſſoribus in perpetuum*;
Unde dubium non eſt, quod illud pertineat ad
Mariam, quæ uti recta via deſcendens ab altero ex
erectoribus per medium Ludovici fratris, & ultimi
maſculi hæreditaria illorum qualitate pollet, Lotter.
de re benefic. lib. 2. quæſt. 11. num. 20. & 21. Rot. *coram
Merlin. deciſ. 94. num. 4. & in Romana Cappellania*
16. *Mar-*

16. *Martii* 1708. §. *Licet enim, coram R. P. D. meo*
Anſaldo.
Vocatio eadem convincebatur ſpectata litera teſta-
menti, illam enim diligenter rimantes DD. ponde-
rabant Teſtatorem injunxiſſe fundationem Cappella-
niæ, quæ eſſet *de Iurepatronatus Laicorum de Domo,*
& per lineam Maſculinam, & proximior, & anti-
quior de Domo ſit Patronus, qui habeat poteſtatem
præſentandi, ex quibus verbis, ſive unitim, ſive ſeor-
ſim ſumptis emergit vocatio Mariæ, licet fœminæ
tamen immediate deſcendentis, ex maſculo; nomine
481 enim *Laicorum de Domo* regulariter veniunt etiam
fœminæ, quæ vere, & proprie dicuntur de Domo,
ut in terminis Juriſpatronatus Palm. *alleg.* 101. *n.* 20.
Rot. *dec.* 175. *num.* 1. *coram Rembold.* & poſt Modern.
Roman. *diſcept. Eccleſ.* 14. *num.* 20. & ſubſequentia
482 verba *per lineam maſculinam*, æque includunt Ma-
riam, quæ uti immediate a maſculo primogenita
venit, & deſcendit per lineam maſculinam, ut ex
Text. apertos *in leg. duodecim Tabularum Cod. de le-*
gitim. hæred. Venturin. *conſ.* 26. *num.* 3. Balducc. ad
Ramon. *conſ.* 100. *num.* 102. Rocca *diſp. Iur.* 26. *num.*
1. & Rota *coram Mantic. deciſ.* 227. *num.* 10. *& in*
recent. deciſ. 420. *num.* 15. *part.* 4. *tom.* 2.
483 Contrariis procedentibus, ubi ultro mox dicta
verba vocatio reſtricta ſit ad ſolos maſculos, & fœ-
minæ poſitive excludantur; alias enim ceſſante ex-
cluſione, quod ex indefinita vocatione perſonarum
venientium per lineam maſculinam, comprehenda-
tur etiam fœmina ex ultimo maſculo, quidquid di-
xerit Caſtren. *in leg. ſi maritus Cod. de Procurat.* verior,
& receptior eſt opinio patenti illa ratione ſubnixa,
quod dicta verba, utpote denotantia maſculinitatem
in generante, ſeu producente illam, nequaquam im-
portant in generato, ſeu producto, ut ſignanter re-
probato Caſtren. dixit Rot. *deciſ.* 280. *num.* 10. *par.* 7.
deciſ. 218. *num.* 6. *part.* 11. & melius eadem Rot. pe-
nes Palm. *alleg.* 217. *per tot.*
Clarior apparuit eadem interpretatio ex ſubſequen-
tibus verbis, quibus Teſtator voluit, quod habeat
Jus præſentandi, & ſit Patronus *proximior, & an-*
484 *tiquior de Domo*, ſub qua indefinita, & generali vo-
catione cum maſculinum concipiat fœmininum, du-
bium non eſt quin veniat, tam maſculus, quam fœ-
mina, ut generalibus omiſſis in præciſis terminis Ju-
riſpatronatus, Ricc. *deciſ. Cur. Archiepiſcopus Neapol.*
par. 4. *dec.* 109. *per tot. & Rota in Romana Cappellaniæ*
25. *Novemb.* 1705. §. *Fundamenta cum plur. ſeqq. coram*
R. P. D. meo Anſaldo; proindeque impalliabilis, & in-
controvertibilis ex verbis mox dictis videbatur per-
tinentia Patronatus ad Mariam, quæ univerſa Do-
mo Patentucella etiam latiſſime, & juxta ſenſum
contrarium ſumpta erat de facto antiquior, & pro-
ximior, Torres *de majorat. & Primogen. Ital. part.* 1.
cap. 24. §. 5. *n.* 49. Palm. Nep. *alleg.* 101. *n.* 26. Rot. *dec.*
462. *n.* 19. *par.* 14. *& in Mantuana beneficii* 10. *Maii*
1690. §. 1. *coram clar. mem. Cardinali Caccia*.
Quibus ita ſe habentibus ſuperfluum exiſtimarunt
DD. ulterius aggredi quæſtionem an fuerit per Fun-
datorem nec ne contemplata agnatio; cum enim in
præſenti agatur de ſuſtinenda, & effectuanda præ-
ſentatione facta per Mariam, & ideo de Jure per-
ſonali eidem competenti; obſtaculum non præbet,
quatenus etiam per modum ſuppoſiti adeſſet agna-
485 tionis contemplatio, quæ impedit quidem ſucceſſio-
nem deferri per medium fœminæ ad agnationes, & ad
familias extraneas, non arcet ab eadem ſucceſſione
fœminam immediate a maſculo primogenitam, quæ
quoad vixit Jura Domus, & agnationis conſervat,
& vere, ac proprie dicitur agnata Rocc. *diſp. Iur.*
cap. 26. *num.* 4. Rot. *deciſ.* 683. *num.* 26. *&* 27. *part.* 19.
& in Romana Domus, ſeu Palatii 26. *Junii* 1713. §. *Mi-*
nuſque, coram Me, & in durioribus, & individua-
libus terminis fœminæ ſenioris concurrentis cum
maſculo juniore, dixit Rot. *deciſ.* 313. *num.* 6. 7. *&* 8.
coram Pamphil. & in dicta Romana Cappellaniæ 25. *No-*
vembris 1715. §. *Fundamenta, coram R. P. D. meo*
Anſaldo.
Stabilita ex hactenus dictis vocatione Mariæ de-
ſcendentes DD. ad examen alterius aſſumpti, quod

ſcilicet in illius concurſu remaneret excluſus a quo-
libet Jure præſentandi, Joannes Leonardus, qui præ-
ſentaverat Dominicum animadvertebant, quod ipſe
deſcendentiam neque etiam per gradus diſtinctos,
prout requiritur bene concluſam trahere jactabat,
& prætendebat non a linea teſtatoris in cellibatu, &
Statu Eccleſiaſtico defuncti, minuſque Patris, ſeu
Avi ejuſdem, ſed ab alia remotiſſima linea Jacobi
Proavi, in quibus terminis cum ipſe remaneat de 486
linea dumtaxat contentiva a teſtatore remotiſſima,
concurrere non valet cum Maria exiſtente de Linea
contentiva proxima fratris Teſtatoris, quia vocatio
prout hic concepta favore illorum de Domo intelli-
gitur prælative quo ad deſcendentes ex Linea con-
tentiva proximiori, excludentes alios derivantes ab
aliis lineis remotiſſimis *leg. pronunciatio ff. de verbor.*
ſignific. Card. de Luca *de fideicommiſs. diſc.* 50. *num.* 7.
& 51. *num.* 10. Caten. *reſolut.* 103. *numer.* 4. & Rot.
deciſ. 300. *num.* 30.
Quod procedit, etiamſi teſtator Domum in ge-
nere connotaverit abſque ullo adjuncto, *ejus*, *vel* 487
ipſius, quia concurrentibus dictis dictionibus demon-
ſtrativis, reſultet quidem aperta, & incontrovertibi-
lis reſtrictio ad lineam proximam illis mediantibus
connotatam, non autem exinde tollitur quin eadem
reſtrictio poſſit haberi ex aliis argumentis, & con-
jecturis etiam ceſſantibus, & non concurrentibus
dictis dictionibus reſtrictivis, Alexand. *conſ.* 213.
num. 1. *libr.* 6. Menoch. *conſ.* 233. *num.* 16. *& ſeqq.*
Caten. *reſolut.* 103. *num.* 4. & Rot. *deciſ.* 697. *num.*
6. *part.* 1. quæ porro argumenta omnia tam Juris
quam facti concurrere viſa ſunt DD. in præſenti ad
convincendam dictam reſtrictionem, videlicet præ-
ſumptio Juris, ſecundum quam vocatis lineis, vel
perſonis de Domo cenſentur vocatæ perſonæ de li- 488
nea contentiva proxima, non autem de linea remo-
ta; immo remotiſſima, & ultra allegatos in termi-
nis Juriſpatronatus Palm. Nep. *allegat.* 101. *num.* 6.
& ſeqq. Rot. *deciſ.* 450. *nu.* 6. *cor. Merlin & dec.* 261.
nu. pariter 6. *cor. Royas, & in Mediolanen. Beneficii*
4. *Februarii* 1692. §. *& fortius, coram bon. mem. Ma-*
nuel. Fortius in Fundatore, & teſtatore cœlibe, in
quo veluti prole deſtituto Familia contentiva proprii
Fratris eſt cæteris omnibus prædilecta, & ſolet re-
putari, non quidem pro linea contentiva, ſed po-
tius pro linea propria, & effectiva, Card. de Luc.
de Iurepatronat. diſc. 24. *num.* 4. & Rot. *in Mele-*
vitana Iuriſpatronatus 31. *Martii* 1702. §. *quod po-*
tiori, coram Me.
Potentiores ad eundem effectum convincendæ re-
ſtrictionis ad lineam contentivam Fratris viſæ ſunt
circumſtantiæ facti derivantes tum ex litera teſta-
menti, in qua non obſtante præventiva exiſtentia
duarum linearum proximæ, & remotæ Teſtator vo-
cavit illos de Domo connotans in numero ſingu-
lari lineam, non autem lineas; unde patet reſtrictio
ad lineam fratris prædilecti, & hæredis inſtituti,
quam etiam, & fortius ex obſervantia fere bis cen-
tenaria, in qua Juſpatronatus ingreſſum eſt, & ſem-
per ſtetit in dicta linea contentiva proxima Teſtato-
ris, a qua derivat Maria, abſque eo quod unquam
tranſiverit, vel prætenſum fuerit a perſonis exiſten-
tibus in alia linea remotiſſima Jacobi Proavi ejuſ-
dem Teſtatoris; quamvis veriſimiliter in tanto diu-
turno temporis lapſu inter illos extiterit perſona pol-
lens præponderata qualitate ſenioris ætatis; Signum
evidens, quod prærogativa lineæ in controverſo Ju- 489
ſpatronatus, alias omnes qualitates vincit, & an-
tecellit; adeo ut qui in illa non exiſtit pro excluſo
habeatur, & mere extraneo, Bartol. *in leg. filiusfami-*
lias §. *Cum Pater ff. de legatis primo*, Fuſat. *conſil.*
107. *num.* 4. & magis in ſpecie Palm. Nep. *dicta al-*
legat. 101. *num.* 15. Rot. *coram Carillo deciſ.* 303. *nu.*
11. *& deciſ.* 269. *num.* 14.
Super accedebat demum, quod ſi vocatio dicen-
da non eſſet concepta cum reſtrictiva ad certam li-
neam magis proximam, ſed vaga, & inconſtans,
complecteretur omnes lineas etiam remotiſſimas cum
Teſtator voluerit in ſucceſſore qualitatem ſenioris æ-
tatis eſſet in omnibus lineis quærendus Senior, &

Digitized by Google

ſucceſſio modo in una linea, modo in altera tranſiret per viam Fideicommiſſi Saltuarii, quod in Jure reputatur odioſiſſimum; ideo ut in quolibet dubio, vel articuli perplexitate, ſemper ea capienda ſit in-
490 terpretatio, quæ Saltuariam Succeſſionem excludat, Valenzuel. *conſ.* 97. *num.* 74. Torr. *de majorat. & primogenit. Ital. part.* 1. *cap.* 41. §. *Secundo num.* 35. Rota *deciſ.* 165. *num.* 1. *part.* 8. vocato enim majoris natu bene compatitur cum ordine regularis ſucceſſionis, ſecundum quam de Jure interpretanda eſt, ut præciſe in terminis Juriſpatronatus ad effectum præferendi fœminam de linea jam admiſſa in excluſionem maſculi alterius lineæ, firmavit Rota *in Spoletana Juriſpatronatus* 19. *Junii* 1705. §. *Et quamvis, coram bon. mem. Omanna.*

Inapplicabiles ex prædictis viſæ ſunt Auctoritates in contrarium cumulatæ; illæ enim generaliter adductæ ad effectum evertendi diſtinctionem inter li-
491 neam remotam, & proximam extraneæ remanebant attentis facti circumſtantiis ſuperius ponderatis, & etiam apparuerunt inſubſiſtentes, quia quidquid dixerit Manſius *conſultat.* 457. & Rota *deciſ.* 1180. *num.* 15. *coram Emerix Jun.* referentes motiva dubitandi dictam diſtinctionem communiter tenent ipſe Manſ. *conſultat.* 453. *num.* 5. & conſtanter dixit Rot. *deciſ.* 300. *num.* 30. & 697. *num.* 7. *part.* 1. *recentior.* & *in Mediolanen. beneficii* 4. *Februarii* 1692. §. *Et fortius, coram bona memoria Emanuel.* & *in Melevitana Juriſpatronatus* 31. *Martii* 1702. §. *Potiori, coram Me.*

Cæteræ vero, vel loquebantur ubi nulla exiſtente linea proxima, vocatio perneceſſe intelligenda erat de linea remota, ut eſt Card. de Luc. *de Fideicom.*
492 *diſc.* 149. *n.* 13. aliæ vero ferebant caſum ſubſtitutionis defecta jam linea prædilecta, & potius contrarium firmabant in caſu, prout hic Teſtatoris in cælibatu defuncti, ut eſt Torr. *variar. q. tom.* 1. *tit.* 1. *q.* 15. *n.* 26. & demum aliæ procedebant ubi aderat reciproca ſubſtitutio inter omnes lineas, proceſſu præſupponens omnium vocationem, in quibus terminis loquitur Rot. *in Ariminen. Fideicommiſſi* 19. *Junii* 1690. *coram Reverendiſſimo Decano*, & in ejus confirmatoria 3. *Martii* 1692. & 5. *Decembris ejuſdem Anni, coram bon. mem. Pio.*

Ex conſpectu præmiſſorum eo magis frigeſcebant omnia cumulata ſuper prætenſa excluſione fœminarum inducta per Statutum Sarzanen. vel ſuper iterum inculcata contemplatione agnationis; data enim prælativa vocatione lineæ proximæ, de qua exiſtit Maria, & in qua Fideicommiſſum ſemper ſtetit reſolvitur, & evaneſcit quælibet maſculorum prælatio inducta, vel ex agnationis contemplatione, vel ex ſtatutaria excluſione, quia utraque operatur, & ſuos parit effectus favore maſculi ejuſdem lineæ, non autem maſculi lineæ diverſæ, & remotæ, quem excludit duplex regula in Jure noſtro abſoluta; altera nempe, quod prærogativa lineæ prædilectæ vincat
493 omnes alias qualitates ætatis, ac etiam ſexus Rot. *in d. Spoletana Juriſpatronatus* 19. *Junii* 1705. §. *Pugnantibus, coram bon. mem. Omanna*, & *in Leodien. Beneficii* 27. *Junii* 1707. §. & *quamvis, coram Reverendiſſimo Labacen.* & *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia* 20. *Januarii* 1708. §. *non attenta, coram R. P. D. Lancetta*, & altera, quod Succeſſor novus dari non
494 poſſit, niſi penitus extincta, & evacuata linea jam admiſſa, Manſ. *conſult.* 319. *num.* 3. Rot. *in recent. par.* 8. *deciſ.* 165. *num.* 3. & præciſe in noſtris Modern. Roman. *diſcept.* 26. *num.* 3.

Corollarie demum animadvertentibus DD. quod vocatio non ſtat aſſrenate pro quocunque Seniore de Domo, vel de Familia, ſed reſtringitur ab aliis ſupradictis qualitatibus Senioris, & proximioris, ibi = *proximior, & antiquior de Domo ſit Patronus.* Ideoque cum Maria tanquam agnata jam ex ſuperius dictis veniat in vocatione, & inſuper præcellat in utraque qualitate Joannem Leonardum, tam reſpectu gravati, quam gravantis longe remotiorem, immo, quod magis eſt, ſit de linea prædicta, & jam admiſſa omnibus numeris abſoluta videtur illius prælatio in concurſu Joannis Leonardi remotio-ris, quando de extero in durioribus terminis, & ſola qualitate ſenioris ætatis fœmina admiſſa fuit ad 495
Succeſſionem in excluſionem maſculi non diverſæ, ſed ejuſdem lineæ, ut in *dict. Romana Cappellaniæ* 25. *Novembris* 1705. §. *fundamenta, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Neque allegabilis ex prædictis viſa fuit prætenſa obſervantia ex eo, quod in Statu præcedenti admiſſus fuerit ad Succeſſionem Ludovicus ultimus ma- 496
ſculus, & Frater Mariæ, quia adverſus Ludovicum fratrem ipſa non poterat allegare præponderantes qualitates, & ſignanter prærogativam lineæ, cum qua in præſenti Joannem Leonardum vincit, & antecellit, ut proſequitur Rot. *in dict. Spoletana Juriſpatronatus* 29. *Junii* 1705. §. *Pugnantibus, coram bon. mem. Omanna*, & *in Secunda Leodien. Beneficii* 27. *Junii* 1707. §. *quamvis. coram Reverendiſſimo Labacen.*

Et ita Partibus hinc inde robuſte Jura ſua deducentibus concluſum fuit, &c.

A N N O T A T I O.

Iſta Deciſio quæ emanavit Me ſcribente in contrarium, ut meum ſenſum libere profitear apud Me viſa fuit pati difficultatem, quia ſub verbis fundationis = *de Jurepatronatus laicorum de domo, & per lineam maſculinam* = perſuadere non potui quomodo nondum evacuata tota Domo maſculina, & agnatitia poſſint unquam intermediari fœminæ rumpendo Collectivam vocationis directæ ad Illos de domo per lineam maſculinam; Licet enim veniant fœminæ appellatione Illorum de domo veniunt tamen per poſterius; & licet veniant appellatione deſcendentium per lineam maſculinam, veniunt etiam per poſterius, ut apud Me *diſceptat. Eccleſ.* 14. & *in Mantuana Beneficii ibidem impreſſa numer.* 19. & *ſeqq.* neque in caſu iſto intrare potuit Interpretatio, quod ſucceſſio fœminarum per poſterius intelligenda foret diſcretive in qualibet linea, cum Fundator unicam lineam Maſculorum de domo conſideraverit collective in tota in domo veluti in corpore univerſali; Diſtinctio autem inter Lineam proximam, & remotam potuit quidem conſiderari in ſucceſſione, & graduatione Maſculorum, nunquam vero quoad fœminas, quæ nonniſi in ſubſidium venire poſſunt, deficientibus nempe omnibus Maſculis, & extincto toto Illorum filo contemplato collective quoad univerſum Corpus ipſius Domus; unde ſuperfluum non exiſtimo inſerere hic ea omnia, quæ ſcripſi in hac cauſa agitata in Sacræ Rotæ Auditorio, non ut audeam refellere Opinionem tanti Tribunalis, a quo ſemper diſcere profeſſus ſum, ſed ut eveniente Caſu agnoſcantur difficultates in majorem dilucidationem veritatis, cui indagandæ totum ſtudium impendere omnibus gloria eſt; quæ igitur inſra regiſtrantur continent duas allegationes in duplici propoſitione, quæ habita fuit in Rota.

Lunen. Sarzanen. Cappellaniæ.

Dandam eſſe Inſtitutionem Domino Piccini decidendum omnino ſeparatur, ipſe enim habet præſentationem legitimi, & unici Patroni, ſcilicet Domini Com. Joannis Leonardi Parentucelli, qui eſt proximior, & antiquior maſculus de Familia, ſeu Domo Parentucella per lineam maſculinam deſcendens juxta legem fundationis, & per contrarium deneganda venit inſtitutio D. Benettino adverſario, veluti nulliter præſentato per Fœminam de Familia omnino excluſam ex ſenſu, & verbis fundationis, ut paſſim reſpondere conſuevit hoc Sacrum Auditorium, ſignanter in *Majoricen. Beneficii* 1. *Februarii* 1709. §. *Illi enim, coram R. P. D. Falconerio*, & *in Civitatis Caſtelli Canonicatus* [illegible]. *Martii* 1714. §. *Ratio fuit, coram Illuſtriſs. Gubernatore Urbis.*

Quod autem D. Com. Jo: Leonardus ſit unicus Patronus reſultat ex Inſtrumento fundationis, ubi Cappellania erecta fuit cum reſervatione Juriſpatronatus, his verbis = *de Jurepatronatus Laicorum de*

DOMO

DOMO, ET PER LINEAM MASCULINAM, & proximior, & antiquior de DOMO ſit Patronus, & qui habeat Auctoritatem præſentandi = cum enim Fundator eſſet Presbyter, & Archidiaco-
498 nus Cathedralis Eccleſiæ Sarzanen. dubitari non poteſt quominus reſervando Juſpatronatus favore Laicorum *de Domo* intellexerit de domo, & familia contentiva, ex quo effectivam non habebat, nec habere poterat, juxta firmata apud Rotam *coram Bich. deciſ.* 138. *num.* 18. *& in recent. deciſ.* 214. *n.* 14. *part.* 9. *& coram Emerix Jun. deciſ.* 1335. *num.* 12. *& in Militen. Patrimonii* 17. *Martii* 1702. § *Quod autem, coram Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis, & in Romana Juriſpatronatus* 1. *Junii* 1708. §. *Quoniam, coram R. P. D. Aldrovando*, ideoque includitur ſine dubio D. Com. Jo: Leonardus de domo contentiva, & tranſverſali, attento ſignanter defectu lineæ maſculinæ, ſeu maſculorum de domo deſcendentium ex familia pariter tranſverſali, & contentiva Joannis Petri fratris Fundatoris per *Text. in leg. fin. Cod. de verbor. ſignific.* Gratian. *diſcept.* 645. *num.* 3. Peregrin. *de fideicom. art.* 22. *num.* 26. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 351. *nu.* 1. *& ſeqq.* Torre *variar. Juris quæſt. tom.* 1. *tit.* 1. *quæſt.* 15. *num.* 8. Vivian. *de Jurepatronat. libr.* 4. *capit.* 10. *num.* 9.

Neque ad impugnandam comprehenſionem D. Com. Jo: Leonardi in hoc Jurepatronatus ſuffragari poteſt illa quæſtio, an Fundator prole, & deſcendentia deſtitutus vocando illos de domo cenſeatur vocaſſe illos potius de domo contentiva proxima, quam de remota juxta articulum agitatum apud Card. de Luc. *de fideicomm. diſcurſ.* 50. *cum duobus ſeqq. & de Jurepatr. diſcurſ.* 24. *num.* 4 *&* 5. ita & taliter, quod cum Fundator haberet Joannem Petrum ejus germanum fratrem, quem hæredem ſcripſit, videatur contemplaſſe illos tantum de domo contentiva ſui fratris, non autem alios de domo contentiva remotiori tranſverſales Agnatos, qualis eſt Dominus Com. Jo: Leonardus.

Etenim extranea protſus remanet hæc quæſtio, & difficultas, quæ ſolum procedit ad effectum prælationis, quando ſcilicet extarent maſculi de domo, ſeu deſcendentia fratris Fundatoris, in quorum concurſu admitti prætenderet alter maſculus de domo
499 contentiva remotiori, vel quando linea contentiva remota haberet remotionem adeo longam, ut redoleret formalem diverſitatem Familiæ, ob diverſitatem Inſignium, vel demum, ubi linea remota mutaſſet ſtatum, ex. gr. de nobili, & divite, in ignobilem, & depreſſum; in his enim tribus caſibus duntaxat attendi, & conſiderari ſolet diſtinctio familiæ inter proximam, & remotam; non autem extra hujuſmodi caſus, ut declarando ſe ipſum firmavit Card. de Luc. *de fideicomm. diſc.* 249. *num.* 12. cujus verba ſunt hæc = *Scribentes pro Actore totum fundamentum conſtituebant in deductis a Me jam editis diſcurſibus, &c. ſuper diſtinctione inter familiam contentivam remotam, &c. & contentivam proximam, &c. in hoc itaque puncto retento eodem ſenſu veritatis non negabam, ſed approbabam dictam diſtinctionem, utpote a Me locis citatis nimium laudatam; dicebam tamen, quod fallacia verſabatur in applicatione, cum illa procedat, atque ſit nimium conſiderabilis in uno ex tribus caſibus; primo nempe in concurſu, & ad effectum prælationis inter eoſdem agnatos de una, vel de altera ſpecie; ſecundo ubi remotio ſit talis, quod redoleat formalem diverſitatem familiarum ob diverſitatem Inſignium, vel alicujus objecti juxta celebre exemplum, &c. Familia Fontana Placentina diviſa in tot diverſas Familias habentes diverſos denominationes; Et tertio ad ſummum, quando nulla, neque in Inſignibus, neque in denominatione concurrente diverſitate, adſit tamen notabilis diverſitas ſtatus, quia nempe una linea ob fortuna vel rerum contingentias ſit in ſtatu nobili, & qualificato, altera vero in ignobili, & depreſſo, adeout prior iſtam non recognoſcat in ſuam, ſed nullus ex his caſibus in hac facti ſpecie verificatur*, & hanc doctrinam confirmat Torre *variar. jur. quæſt. tom.* 1. *tit.* 1. *quæſt.* 15. *ſub num.* 20. *verſ. Doctores, & num.* 21. *cum dub. ſeqq.*

Et ratio eſt evidens, quia quoties Fundator contrarium non expreſſit reſtringendo vocationem domus ad illam proximam, ex. gr. dicendo de *domo ſua, vel ipſius*, ſed lato vocabulo, & generali ſermone vocationem direxit ſimpliciter ad domum dicendo, ut in præſenti *de Jurepatronatus Laicorum de domo*, tunc nulla ratio ſuadet, quare expreſſio do- 500
mus debeat magis referri ad proximam quam remotam faciendo vim literæ, & coarctando vocabulum, illudque refrænando a latitudine ſua, quæ in genere continet omnes qui eadem Inſignia, & arma geſtant, & qui deſcendunt ab aliquo communi licet remotiori ſtipite, ut tradunt Altograd. *conſ.* 95. *num.* 153. *& ſeqq. tom.* 2. Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 4. *cap.* 10. *num.* 9. *&* 10. Gabriel. *conſ.* 231. *quæſt.* 6. *num.* 56. *lib.* 1. Gratian. *diſcept.* 645. *num.* 3. *&* 4. Manſius *conſult.* 105. *num.* 18. *& ſeqq.* Bonden. *collect.* 13. *num.* 100. *lib.* 1. Palm. Nep. *allegat.* 101. *num.* 5. Torr. *variar. Jur. quæſt. tom.* 1. *tit.* 1. *quæſt.* 15. *num.* 8. Rot, *coram Cerro deciſ.* 65. *num.* 12.

Sed clarius ad excludendam reſtrictionem domus, & retinendam latitudinem hujus vocabuli comprehenſivam omnium Agnatorum tam lineæ proximæ, quam remotæ conſpirant etiam conjecturæ, quarum una valde notabilis deſumitur ex ipſo teſtamento, in quo Fundator reſervavit Juſpatronatus; ibi enim licet hæredem ſcripſerit Joannem Petrum ejus fratrem, non tamen in reſervatione Juriſpatronatus, de eo, ejuſque domo mentionem ullam fecit, ſed ac ſi fratrem non haberet, reſervavit Juſpatronatus in genere, ibi = *de Jurepatronatus Laicorum de Domo, & antiquior de Domo ſit Patronus* = iſte enim loquendi modus, quem diverſimode adhibuit Fundator in reſervatione Juriſpatronatus, & inſtitutione hæredis diverſam, & omnino diſparatam volun- 501
tatem deſignat in uno, ac altero relicto ad excludendam conformationem unius cum altero, Rot. *deciſ.* 253. *num.* 23. *part.* 15. *recent.* & in ſubjecta materia Juriſpatronatus dictum fuit in *Terulen. Beneficii* 25. *Junii* 1696. §. *Minime, coram bon. mem. Muto, & in Mediolanen. Cappellania* 25. *Aprilis* 1704. §. *Secunda fortis conjectura, coram Reverendiſſimo Molines Decano.*

Ulterius conſiderabile eſt, quod agebatur de Familia Nobili Patentucella, & Fundator erat Pronepos ſan. mem. Nicolai Papæ V. & proinde reſervando Juſpatronatus in genere pro domo per lineam maſculinam, illud ordinaſſe cenſetur ad ſplendorem univerſæ agnationis, prout conſiderat Card. de Luc. 502
de Jurepatr. diſc. 25. *num.* 4. *& diſc.* 26. *num.* 6. *& in Romana Cappellania Sancti Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Oſtenſo, coram R. P. D. Anſaldo*, itaut in hoc Jure honorifico directo ad agnationem, & ſplendorem domus nunquam volita præſumatur talis reſtrictio ad unum potius Columnellum, quam alterum, & ad conſanguineos magis proximos, quam remotos, ut probant Ciarlin. *controv.* 107. *n.* 55. Peregrin. *conſ.* 149. *n.* 10. *lib.* 5. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 9. *nu.* 36. Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 351. *n.* 37. *&* 38. ubi quod Teſtator dicitur habuiſſe rationem ipſius Familiæ, ſeu Domus in genere, non autem perſonarum; & ideo veniunt omnes, & quicunque Agnati, etiam remotiores, concordant Gabriel. *conſ.* 132. *num.* 59. Menoch. *conſ.* 424. *num.* 12. Card. de Luc. *de fideicom. diſc.* 53. *num.* 14.

Et denique reflectendo, quod Fundator de tempore conditi Teſtamenti, non erat adeo remotus Dominico, a quo deſcendit D. Comes Joannes Leonardus veluti diſtans in tertio tantum conſanguinitatis gradu, in quibus terminis facilius appellatione do- 503
mus in genere præſumitur Fundator reſpexiſſe ad omnes Agnatos ſibi conjunctos in gradu proximo, licet non proximiori, ut probat Altograd. *conſ.* 95. *n.* 153. *tom.* 2. Andreol. *controv.* 337. *n.* 2. *in fine.*

Hoc etiam ſuadente circumſtantia, quod poſt reſervatum Juſpatronatus favore domus per lineam maſculinam Fundator adjecit = *Proximior, & antiquior* 504
de Domo ſit Patronus, & qui habet auctoritatem præſentandi = nam qualitas proximioris inter illos de domo vocata, ſicut prælationem, & præcedentiam

tribuit proximiori, ita evidenter demonſtrat, & ſupponit minus proximiores exiſtentes in domo vocata, itaut domus contineat tam proximos, quam minus proximos, ſeu remotos. Gabriel. *conſ.* 132. *num.* 56. *tom.* 2. Fuſat. *de ſubſtitut. quæſt.* 311. *num.* 36. Balducc. *deciſ. & rer. judic. tit.* 5. *deciſ.* 23. *num.* 5. Butatt. *deciſ.* 272. *num.* 17. Rot. *deciſ.* 462. *num.* 16. & 17. & *deciſ.* 527. *num.* 3. & 5. *part.* 4 *recent.*

Ex quibus in aperto ponitur hoc Juſpatronatus reſervatum pro domo in genere reſpectu Fundatoris
505 Prole deſtituti includere totam domum contentivam, & ſic omnes Agnatos tranſverſales tam proximos, quam remotos cum ita de Jure, etiam in dubio præſumatur, niſi per contrarias conjecturas reſtrictio oſtendatur, ut ait Altograd. *conſ.* 95. *num.* 153. *tom.* 2. ibi = *Habemus puram ſimplicem, & abſolutam vocationem proximioris ex Caſata, &c. quo caſu niſi in contrarium conjecturæ adducantur, &c. in dubio intelligendum eſt contentivam vocaſſe in genere, & late ſumptam, quatenus etiam comprehendis remotiores, & tranſverſales Agnatos, &c. & opinio Ruvini, &c. procedit quando concurrit conjectura aliqua, &c. alias in puris, ac ſimplicibus terminis vocationis indefinitæ Familiæ, domus, &c. ceſſantibuſque conjecturis Teſtatorem intellexiſſe de aliquo tranſverſalium particulari Columnello ſibi magis proximo, & arctiorie, ſanguinis vinculo conjuncto Ruvini opinio ſæpiſſime, & ab omnibus fere reprobata invenitur* = fortius ergo, quando conjecturæ non concurrunt ad reſtrictionem unius Columnelli proximioris, ſed concurrunt ad generalem vocationem omnium proximiorum, & remotiorum ſub indefinita vocatione domus, & proximioris, de domo.

Et ſane niſi concurrant particulares conjecturæ hæc diſtinctio inter familiam proximam, & remotam reprobata reperitur apud Modernum Lucen. *conſult.* 457. *num.* 28. Rot. *coram Emerix Jun. deciſ.* 1180.
506 *num.* 15. & quod ratione veriſimilis affectationis realis reſtrictio nunquam præſumatur, ſed veniant omnes tam proximiores, quam remotiores Agnati, licet cum præcedentia, & prælatione proximiorum, bene oſtendit Andreol. *controv.* 337. *num.* 9. ibi = *Licet enim verum ſit antecedens, quod familia contentiva una ſit proximior alia vero remotior, falſa tamen eſt conſequentia, quod vocata familia contentiva non poſſit intelligi niſi de proximiori, & quod nullo caſu poſſe remotior admitti; nam quando familia eſt vocata contentive, & in genere ſub ratione veriſimilis affectionis, non reſtringitur ad proximiorem tantum excluſive ad remotiorem quando non adſunt Proximiores, ſed ſub ea comprehenduntur omnes tranſverſales ab uno etiam antiquo ſtipite provenientes*, & concordant Altograd. *conſ.* 47. *num.* 22. & *conſ.* 95. *num.* 153. & *ſeqq.* Palma Nep. *alleg.* 101. *num.* 11. Card. de Luca *de fideicom. diſc.* 53. *num.* 13. & *diſc.* 249. *num.* 12.

Quando præſertim non fuit adhibitum vocabulum *Familia*, ſed *Domus*, quod agnationem importat
507 Peregrin. *de fideicomm. art.* 22. *num.* 27. Ciarlin. *controv.* 107. *num.* 76. Gratian. *diſcept.* 645. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 562. *num.* 5. *cum duobus ſeqq & deciſ.* 374. *nu.* 17. *part.* 15. *recent.* quo caſu non ſolum veniunt omnes remotiores Agnati, ſed etiam Aggregati artificialiter in familiam, ut tradunt Lambertin. *de Jurepatronat. lib.* 1. *part.* 2. *quæſt.* 2 *art* 9. *num.* 12. Gratian. *diſceptat.* 930. *num.* 4. Card. de Luca *de præemin. diſc.* 13. *num.* 24 Rot. *deciſ.* 314. *num.* 5. *part.* 4. *tom.* 1. *recent.* & *in Romana Juriſpatr.* 1. *Junii* 1708. §. *finali, coram R. P. D. Aldrovando.*

Firmato ex prædictis, quod ſub reſervatione Juſpatronatus pro illis de domo in genere includatur D. Comes Joannes Leonardus de Columnello remotiori ejuſdem domus, non obſtat altera objectio, quod in Columnello proximiori concurrat Maria nempe deſcendens ex fratre fundatoris, quæ uti proximior excludat remotiorem juxta legem fundationis dicentis, ibi = *Et proximior, & antiquior de Domo ſit Patronus, & qui habeat auctoritatem præſentandi*, non obſtante, quod ipſa ſit fœmina attento, quod etiam fœminæ veniunt appellatione illorum de domo ex doctrinis in contrarium allegandis; Etenim in caſu iſto aut fœminæ ſunt prorſus excluſæ ex verbis fundationis, aut ſaltem, & ad omne pejus venire nequeunt niſi ſubſidiarie in defectum omnium maſculorum de domo ſolum de æquitate, ne ſucceſſio transferatur ad extraneos, & in concurſu tantum extraneorum.

Et quidem fœminæ cenſentur prorſus excluſæ ab hoc Jurepatronatus; quidquid enim ſit de caſu ubi vocatus foret antiquior, ſeu proximior de Domo ſimpliciter utique quando vocatio Domus qualificata
reperitur cum illo adjuncto, *per lineam maſculinam*, 508
ut in præſenti, in his terminis non videtur, quod fœminæ ullo caſu includantur, nam linea maſculina incipit a maſculo, & efformatur de maſculo in maſculum excluſis omnino fœminis juxta theoricam Caſtren. *in leg. ſi maritus, Cod. de Procurator.* communiter receptam in Tribunalibus, ut apud Gratian. *diſceptat.* 901. *num* 22. & *ſeqq.* Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 346. *num* 12. & *ſeqq.* Roſa *conſult.* 69. *num.* 211. *verſ. etiam* Mana. *conſult.* 364. *num.* 31. *tom.* 4. Balduc. ad Ramon. *conſ.* 100. *num.* 98. & *ſeqq.* Torre *variar. Jur. quæſt. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 32. *num.* 29. & *quæſt.* 40. *num.* 15. 35. & 40. & *de primogen. Ital. part.* 2. *quæſt.* 5. *num.* 13. Rota *deciſ.* 95. *numer.* 5. *part.* 11. & *deciſ.* 218. *num.* 4. *part.* 17. *recent.* & *coram Cerro deciſ.* 910. *num.* 3. ſicut enim linea nigra non poteſt eſſe alba neque in principio, neque in medio, neque in fine, ita linea maſculina non poteſt conſtare ex fœminis; nam per interruptionem fœminæ continuata non diceretur linea maſculina, ut diſcurrit Venturin. *conſ.* 26. *num.* 12. *verſ. non obſtat*, Torre *var. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 40. *num.* 40. & 45. Cardin. de Luca *de fideicomm. diſc.* 28. *num.* 10. ubi, quod fœminæ extraneæ remanent a linea maſculina tanquam principium lineæ fœmininæ, Gratian. *dicta diſcept.* 901. *num.* 22. ubi quod non poteſt, quod fœmina tanquam principium lineæ fœmininæ contineatur in linea maſculina, Peregrin. *de fideicomm. art.* 26. *num.* 29. *verſ. circa vero*, & *num.* 30. Carol. Anton. de Luca *de lin. legal. art.* 6. *num.* 49. Balducc. ad Ramon. *conſ.* 100. *num.* 97. & *ſeqq.* Rot. *deciſ.* 312. *num.* 7. *part.* 11. & *deciſ.* 34. *num.* 5. & 6. & *deciſ.* 415. *num.* 9. *part.* 12. & *deciſ.* 189. *num.* 9. & 10. *part.* 19 *recent.*

Nihil enim differunt inter ſe iſta duo, quod nempe vocata fuerit linea maſculina, vel quod dictum fuerit, *de domo per lineam maſculinam*, immo
potentius eſt vocabulum *Domus* aſſociatum ea linea 509
maſculina ex quo domus ſignificat agnationem excluſivam fœminarum, quæ tranſeunt in alienam domum, & propriam amittunt, Card. de Luca *de fideicom. in ſumm. num.* 327. & *ſeqq* Peregrin. *de fideicomm. art.* 22. *n.* 27. Rot. *deciſ.* 170. *num.* 2. *part.* 16. & *deciſ.* 27. *num.* 6. *part.* 18. *recent.* & *coram Cerro deciſ.* 910. *numer.* 11. & eſt originalis theorica Bartholi *in leg. pronunciatio* §. *familiæ ſub num.* 5. *ff. de verbor. ſignificat.* ibi = *Domus exponitur ideſt agnatio* = quod ſane verbum *Domus* agnatitium, & excluſivum fœminarum, eas fortius excludit, quando copulatum fuit verbis, *per lineam maſculinam*, quæ magis certe apta ſunt arcere ſexum fœmininum, Torr. *variar. jur. qu. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 18. ibi = *Quando vero ex aliqua ſpeciali adjectione conſtat Teſtatorem intellexiſſe de agnatis maſculis, aut de familia dumtaxat maſculina, eo caſu abſque dubio fœmina venit excludenda tanquam non comprehenſa in diſpoſitione* = & *quæſt.* 23. *num.* 30. & in punctualibus terminis firmavit Rot. in *Cremonen. Præpoſitura coram Corrad. impreſſa apud* Vivian. *de Jurepatronat. deciſ.* 139. *per tot. ſignanter num.* 4. & *ſeqq.* Rot. *coram Benincaſ. deciſ.*
215. *num.* 10. ubi quod fœminæ venire non poſſunt 510
appellatione lineæ maſculinæ cum ſint principium, & caput fœmininæ addendo, quod nec etiam ſuccedere poſſunt deficientibus maſculis, ſeu per poſterius, quia ſucceſſiva, & ſubſidiaria vocatio habet locum dumtaxat in perſonis, quæ fuerunt ab initio incluſæ in verbis diſpoſitionis ex firmatis per Caren. *reſolut.* 233. *num.* 3. Torre *variar. jur. quæſt. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 32. *num.* 28. *cum duob. ſeqq.* Manſ. *conſult.* 98. *num.* 4. *tom.* 9. Rot. *deciſ.* 410. *num.* 34. *part.* 16. *recent.* Balduc. ad Ramon. *conſ.* 100. *num.* 100. & 101 & *coram*

Coccin.

Coccin. deciſ. 2122. *num.* 4. *& in recent. deciſ.* 445. *num.* 6. *& 7. part.* 18. *tom.* 2.

Neque propterea obſtaculum faciunt aliquæ auctoritates, quæ exiſtimarunt appellatione deſcendentium per lineam maſculinam contineri poſſe fœminas immediate ortas ex ultimo maſculo ſaltem per poſterius in defectus omnium maſculorum; hæc enim opinio ultra, quod in terminis Juriſpatronatus
511 rejecta apparet tanquam minus vera in dicta *deciſ.*
139. poſt Vivian. *de Jurepatronat.* inapplicabilis convincitur ad caſum iſtum, ubi Fundator non vocavit deſcendentes per lineam maſculinam, ſed conſideravit domum per lineam maſculinam, ſcilicet domum ſeu familiam maſculinam, ibi = *de Jurepatronatus Laicorum DE DOMO PER LINEAM MASCULINAM*, & conſequenter non adeſt verbum illud, *deſcendens, deſcendentium* vocabulum indiferens aptum comprehendere fœminas, ſed concurrit vocatio domus per lineam maſculinam, & ſic vocatio Domus maſculinæ; prout differentiam hanc probat, & diſtinguit Rot. *coramOwnincaſ. deciſ.* 215. *num.* 15. *& coram Priolo deciſ.* 402. *num.* 5. *& coram Bich. deciſ.* 493. *num.* 6.

Sed quando inferendo vim litteræ dicendum foret, quod fœminæ includi poſſent, adhuc iſta comprehenſio fœminarum aliter intelligi non poſſet, niſi ſubſidiarie, & in defectum omnium maſculorum de domo vocata ex quadam æquitate, ſeu præſumpta mente Fundatoris, ne ſequatur abſurdum, quod poſthabitis fœminis de ſanguine Juſpatronatus devolveretur ad extraneos.

Etenim ſciendum eſt magnam eſſe quæſtionem inter Doctores, utrum in Jurepatronatu familiari, & gentilitio ſuccedere valeant fœminæ; ut ex ne-
512 gativa, & affirmativa opinione, quam refert hinc
inde Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 22. *num.* 11. pugnantibus inter ſe Sacræ Rotæ deciſionibus tam antiquis, quam modernis, quæ modo pro fœminis, modo contra fœminas judicavit: nam cum natura, & indoles Juriſpatronatus familiaris, & gentilitii cognoſcatur ab effectu quando ſcilicet ſemper maſculi de familia præſentarunt excluſis fœminis, prout habetur apud Me *diſcept. Eccleſ.* 53. *num.* 6. *& ſeqq. & in Coment. Cappellaniæ* 31. *Martii* 1702. §. *Accedit, coram Eminentiſſimo Tremoille, & in Faventina beneficii* 2. *Julii* 1703. §. *Cui Sententiæ, coram bon. memor. Caffarello, & in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *His accedunt, coram bon. mem. Muto*.

Inde opinio communior eſt, quod inſpecta natura Juriſpatronatus familiaris, & gentilitii fœminæ ſuccedere prohibeantur, ut deciſum fuit *in Biſuntina Juriſpatronatus* 28. *Novembris* 1704. §. *Ex his omnibus, coram clar. mem. Card. Caprara, & in Florentina Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Quibus ſtantibus, coram R. P. D. Lancetta, &* 2. *Julii* 1706. §. *Si itaque, coram Eminentiſſimo D. Cardinali Priolo, & in Romana Cappellania Sancti Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Oſtenſo, coram. R. P. D. Anſaldo*.

Sed quia extinctis maſculis Agnatis ſpecies inhumanitatis foret, quod excluſis fœminis de ſanguine admitterentur extranei hæredes inſtituti ad placitum ultimi maſculi; inde propterea ſubſidiarie ex quadam præſumpta mente Fundatoris in ſubjecta materia Juriſpatronatus introducta fuit opinio, ut caſu extin-
513 ctionis omnium maſculorum, ultimo loco fœminæ
admittantur, ut primo deciſum fuit *coram Pamphil. deciſ.* 313. *num.* 5. ubi conſiderat hanc rationem de inveriſimili, quod Fundator voluerit excludere fœminas de ſanguine propter extraneos, Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.* 22. *num.* 15. & Me ſcribente reſpondit Rot. *in Mantuana Beneficii* 3. *Junii* 1689. *coram Urſino impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 24. *n.* 18. *verſ. vel demum, & num.* 24. *verſ. etenim, & in Parergon. ad diſcept. Eccleſ. num.* 60. *& in Comen. Cappellania* 4. *Martii* 1703. §. *Sublata, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo, & in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Prædictaque, coram bon. mem. Muto, & in Romana Cappellania* 16. *Martii* 1708. §. *Stabilita, & in Romana Cappellania Sancti Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Quod ſi fœmina, coram R. P. D. Anſaldo*.

Si autem hæc opinio procedit in puris terminis Juriſpatronatus familiaris, & gentilitii, quid ſane dicemus ubi Juſpatronatus eſt gentilitium, ſeu familiare maſculinum; hoc enim caſu, non niſi evacuato toto genere maſculorum fœminæ per poſterius admitti valent, ut firmavit Rot. *in Biſuntina Juriſpa* 514
tronatus 20. *Novembris* 1705. §. *Finali, coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo*, ibi = *Teſtator vocavit eorum propinquiores de linea maſculina, adeout ſaltem eſſet neceſſaria deficientia prædictorum omnium maſculorum* = *& in dicta Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Prædictaque, coram bon. mem. Muto, & in Januen. Abbatiæ* 15. *Junii* 1693. §. *Ex eo enim, coram clar. mem. Card. Caprara*.

Neque ad rem iſtam applicantur deciſa per *Rotam* Me *ſcribente in Romana Cappellania* 23. *No-*
vembris 1705. *coram Rev. P. Dom. Anſaldo*, ibi e- 515
nim vocati fuerant ſimpliciter duo ſeniores familiæ in Jurepatronatus activo, ſed magis ſtricte in paſſivo Fundator dixerat agnationis, & familiæ ſuper qua diſcretiva deciſio illa fundamentum conſtituit, quod appellatione familiæ venirent fœminæ etiam in concurſu maſculorum in activo ob non contemplatam ibi agnationem ſicut in paſſivo, ut legere eſt, *in* §. *Robuſtius, &* §. *Quia tamen* vide ſupra *allegat.* 77. *num.* 31. neque idcirco applicabilis eſt ad caſum noſtrum, ubi Juſpatronatus non fuit reſervatum pro ſeniore de familia, ſed pro domo per lineam maſculinam, & ſic præcedentiam dedit maſculinitati, aut excludendo omnes fœminas, aut non niſi tacite, & ſubſidiarie admittendo in defectum omnium maſculorum, ne propter extraneos earum excluſio ſequeretur.

Et ſane vocatio domus per lineam maſculinam arguit intellectum fundatoris, quod præferri voluerit ex univerſa Caſata, & Domo omnes Agnatos maſculos, ita conſiderando, & prædiligendo *lineam*
qualitatis non autem *ſubſtantiæ*, in quibus terminis 516
evacuari prius debet tota linea maſculorum ex univerſo genere, ſeu tota Domo, & agnatione antequam fiat tranſitus ad fœminas, & ſic lineam fœmininam, quæ non niſi in ſecundo gradu dici valent ſubſtitutæ omnibus maſculis, ſeu lineæ, ſive *in ſubſidium*, ut inquit Rot. *in dict. Romana Cappellania Sancti Nicolai ubi ſupra* §. *Quod ſi fœmina, cor. R. P. D. Anſaldo*, etiamſi fœmina ſit proximior, Agnati autem maſculi remotiores; quia ſemper prius evacuari debet prima linea hoc eſt illa qualitatis, quæ efformatur de maſculo in maſculum, ut conſiderat Altograd. *conſ.* 80. *num.* 92. *lib.* 2. Torre *variar. jur. quæſt. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 28. *in fine, & n.* 29. *& quæſt.* 21. *num.* 6. *in fine, & num* 7. Roſa *conſult.* 91. *num.* 64. ubi quod vocatio directa ad corpus univerſale, ut eſt domus cum adjecto lineæ maſculinæ, ſeu maſculorum operatur, ut Fundator, ſeu Teſtator diviſerit lineam maſculorum per prius, & lineam fœmininam per poſterius, ut late idem Torre *dict. tit.* 2. *quæſt.* 30. *num.* 11. *& ſeqq.* Rota *coram Zarat. deciſ.* 31. *num.* 5.

Abſque neceſſitate videndi an verba fundationis exprimentia domum, & lineam maſculinam præſe-
ferant contemplationem agnationis, quia fœminarum 517
præpoſteratio non inducitur ex contemplatione agnationis, dum etiam ipſæ ſunt agnatæ; ſed ex prædilectione ſexus maſculini ob vocatam domum per lineam maſculinam, ubi impoſſibile eſt poſſe venire fœminas in concurſu maſculorum univerſæ domus, ut reſpondet Torre *variar. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 16. *n.* 35. ibi = *fœminarum excluſio non reſultat ex contemplatione agnationis, ſed potius ex prædilectione ſexus* = *& de primogen. Ital. lib.* 1. *cap.* 25. §. 25. *num.* 286. Manſ. *conſult.* 97. *numer.* 5. *poſt medium tom.* 9. idem Torre *ubi ſupra variar. Jur. quæſt. tom.* 1. *tit.* 2. *quæſt.* 30. *num.* 24.

Linea quippe maſculina, quæ expreſſa, & prælata reperitur, habet ſuum filium de maſculo in maſculum continuative de tota domo abſque ulla interruptione per fœminam, quæ veluti gutta ni-
gra intermedians ſiſtere facit, & corrumpit al- 518
bam maſculorum, Menoch. *conſ.* 205. *num.* 18. *&* 38.

Gratian. *diſcept.* 428. *num.* 8. ibique Carol. de Luc. *ſub num.* 6. Rot. *in Auximana Jurispatronatus* 27. *Junii* 1701. §. *Hac ſolum*, *cor. R. P. D. Anſaldo*, quando præſertim ratio includendi fœminas in purum ſubſi-
519 dium naſcitur ab evitando abſurdo, ne poſthabitis fœminis ſucceſſio Jurispatronatus devolvatur ad extraneos, *ut in dicta deciſ.* 313. *num.* 5. *coram Pamphil.* Card. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 22. *num.* 15. ideoque caſus ſubſidiarius nunquam verificatur niſi extincta tota linea maſculina literaliter expreſſa, & vocata reſpective ad fœminas per poſterius admittendas pro evitando abſurdo, alias admittendo illas in concurſu maſculorum non eſſet excludere extraneum, ſed ſexum prædilectum lineæ maſculinæ, ita violando verba, & ſenſum fundatoris contra firmata per Rot. *in d. Mantuana Beneficii*, *cor. Urſino impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 14. *n.* 18. ubi, in fortioribus admittit vocationem reſtrictam ad lineam maſculinam excludere etiam fœminas per poſterius, & ſolum in caſu vocationis ſenioris de domo admittit fœminas ſuccedere poſſe tacite in defectum omnium maſculorum, *ut n.* 25. ibi = *Non inde excludunt tacitam, & ſubintellectam vocationem fœminarum a Jure admiſſam per poſterius, & in defectum OMNIUM MASCULORUM DE LINEA VOCATA.*

Quæ poſtergatio, & ſubſidiaria fœminarum admiſſio ultimo tantum loco, in defectum penitus eva-
520 cuatæ totius lineæ maſculorum omnium de domo, potiori Jure in ſubjecto caſu procedere debet attento, quod Fundator ultra ſexum in linea maſculina contemplatum requiſivit majorem ætatem, ibi = *antiquior de Domo* = ex hoc enim edocemur præferri voluiſſe ſexum maſculinum ob majorem prudentiam & experientiam, quæ reſultat a majori ætate, quæ prudentia ſic conſiderabilis non eſt in fœminis, quæ ſunt fragilis ſexus, & non ſani judicii; ita exinde dicendum eſt maſculos fuiſſe prædilectos ratione majoris aptitudinis in eligendo Perſonas ad beneficium ſupra fœminas omnes, quæ nullam, & modicam habent aptitudinem in eligendo, ut conſideravit Rot. *in dicta Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Tertia deſumitur*, *coram bon. mem. Muto*, *confirmata* 21. *Martii* 1703. *coram Eodem*.

Sed inſuper quia in Civitate Sarzanæ adeſt ſtatutum excluſivum fœminarum propter maſculos, cum
521 quo Teſtator ſemper conformaſſe ſe præſumitur, itaut tanto minus admitti valeant in concurſu maſculorum; ut in terminis Jurispatronatus reſervati deſcendentibus per lineam maſculinam, Rot. *d. dec.* 139. *num.* 9. poſt Vivian. *de Jurepatronat.* *& in dict. Lucana beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Secunda*, *coram bon. mem. Muto*.

Hæ igitur circumſtantiæ magis comprobant relatum aſſumptum, quod Juſpatronatus reſervatum pro domo per lineam maſculinam, aut non comprehendat fœminas, aut nonniſi in purum ſubſidium ex tacita potius, quam expreſſa mente Fundatoris, & ſic evacuata prius tota linea omnium maſculorum univerſæ Domus; ne alias contra votum Fundatoris interſecata remaneat linea qualitatis, ut in terminis
522 deſcendentium per rectam lineam maſculinam Me ſcribente dixit Rot. *in Faventina Jurispatronatus* 12. *Maii* 1710. §. *Evidentius*, *coram R. P. D. Anſaldo*, ubi quod alias linea *non eſſet recta* maſculina cum intermediatio fœminæ compareret guttæ nigræ, quæ interrumpit, & corrumpit lineam albam maſculinitatis, ſeu maſculorum.

His ſtantibus allegari non valet ultimus ſtatus anni 1687. in quo præſentavit Clara Mater Ludovici unius maſculi de linea Fratris Fundatoris, quia præ-
523 ſentavit Donatario nomine ipſius Ludovici, ad quem ſpectabat Jus præſentandi; quo caſu donatio illa ad vitam Donantis ſuſtineri potuit, ut fieret præſentatio Ceſſionario nomine Donantis, ſed talis ſtatus non præjudicat ſucceſſoribus Jure proprio vocatis, ut in his præciſis terminis firmavit Rot. *coram Achil. de Graſſ. deciſ.* 9. *num.* 4. *de Jurepatr.* ibi = *Reſpondebant, quod vivente Cedente Ceſſionarius poterat tanquam Procurator, uti Jure Cedentis poſt autem mortem ejus diſputandum eſſet cum aliis condeſcenden-*

tibus

tibus = *& in Majoricen. Beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *Etenim*, *coram bon. mem. Muto*, ibi = *Juſpatronatus etiam gentilitium donari poteſt, & donec vivet Donans ſuſtinetur donatio, licet ſucceſſoribus proprio Jure venientibus non præjudicet* = *& in Mediolan. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Prout nec magis*, *coram Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis*, *& in Mediolaven. beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Roborabant*, *coram R. P. D. Anſaldo*, ubi reſpondet præciſe ad hunc ultimum ſtatum, quod non afferat præjudicium Patronis Jure proprio, & ex propria perſona venientibus; & quidem Clara prædicta non præſentavit uti fœmina Jure proprio, erat enim de aliena Domo, ſed Jure Ludovici maſculi vigore donationis, qui proinde ſtatus aſſiſtit maſculis, quorum Jure actus fuit exercitus non autem fœminis, ſeu Claræ, quæ jure ſibi ceſſo, & donatio per maſculum præſentavit; ſemper enim attendi debet quo nomine, & titulo actus fuit exercitus; an ſcilicet proprio, vel alieno, & per alium ſibi ceſſo, vel donato. Altograd. *conſ.* 38. *num.* 17. *verſ. ſecus eſt lib.* 1. Mantic. *de tacit. lib.* 3. *tit.* 10. *num.* 13. *&* 14.

SECUNDA ALLEGATIO.

In eadem Cauſa.

FUndavit Antonius Parentucelli olim Archidiaconus Eccleſiæ Cathedralis Sarzanen. controverſam Cappellaniam, ſuper qua ad intuitum ejus nobiliſſimæ familiæ, unde prodierat Summus Pontifex Nicolaus V. reſervavit Juſpatronatus his verbis = *Sit de Jurepatronatus laicorum DE DOMO, ET PER LINEAM MASCULINAM, & proximior, & antiquior de domo ſit Patronus, & qui habeat auctoritatem præſentandi* = Domus autem fundatoris tunc erat illa proveniens ex Jacobo fratre Bartholomæi Patris Nicolai Papæ V, ex Jacobo enim efformata fuerat duplex linea in duobus ejus filiis ſcilicet Joanne Petro Avo fundatoris, & Antonio ejus Patruo magno, & propterea juxta legem fundationis, quæ inter illos de domo dabat præcedentiam Proximiori, primo loco fuerunt admiſſi ad præſentandum deſcendentes Agnati, ſeu maſculi ex linea Avi ipſius fundatoris veluti proximiores.

Ultimus Agnatus maſculus ex Joanne Petro Avo Fundatoris remanſit Ludovicus Parentucelli, qui cum vellet pro ſe beneficium, nec præſentare valeret ſe ipſum, uſus fuit cautela donandi Jus præſentandi Claræ Pelliciæ ejus matri, quam cautelam tradunt Paulus de Cittadin. *de Jurepatr. part.* 6. *art.* 3. *num.* 93. *&* 94. Corrad. *in prax. benef. lib.* 4. *cap.* 2. *num.* 24. & ad præſentationem matris Donatariæ obtinuit inſtitutionem in beneficio.

Noviſſime defuncto Ludovico extincta remanſit linea maſculina Joannis Petri Avi fundatoris, & occaſione vacationis Beneficii inſurrexit ad præſentandum Maria Soror Ludovici defuncti, quæ præſentavit D. Beneninum Adverſarium, necnon D. Comes Jo: Leonardus Parentucellus de linea Patrui magni fundatoris, qui præſentavit D. Dominicum Piccini ejus ex ſorore nepotem, & accenſa lite inter Præſentatos coram Capitulo Sarzanen. habente jus inſtituendi, nobilis quæſtio inſurrexit an controverſum Juſpatronatus reſervatum *pro illis de domo* per lineam maſculinam ſpectaret ad eundem D. Comitem Joannem Leonardum veluti unicum Agnatum de Domo Parentucelli, vel potius ad Mariam Sororem Ludovici defuncti; & placuit Capitulo remittere Partes pro voto ad hoc Sacrum Auditorium, quod diſputato dubio = *An, & cui ſit danda inſtitutio*? Reſolvit ſub die 1. Februarii 1715. Dandam eſſe inſtitutionem D. Benenino Adverſario, ut ex deciſione, contra quam obtenta nova audientia hodie, prævio receſſu a deciſis, pro inſtitutione D. Piccini omnino decidendum ſperatur.

Etenim lex fundationis eſſe non poteſt evidentior ad oſtendendum, quod in Jurepatronatus vocati ſolum fuerint maſculi Agnati univerſæ Domus Parentucellæ, ibi = *Sit de Jurepatronatus laicorum de*

Domo,

Domo, & per lineam maſculinam = data prælatio-
ne inter illos de domo proximiori, & ſeniori ibi
= *Et proximior, & antiquior de domo ſit Patro-
nus* = cum ergo Domus Parentucella tempore fun-
dationis proveniret ex Jacobo Proavo fundatoris; a
quo proveniebat Joannes Petrus ſenior Avus fun-
datoris, & Antonius ejus Patruus magnus; inde ſe-
quitur, ut extinctis omnibus Agnatis ex linea Avi,
devolutum fuerit Juſpatronatus ad alios Agnatos de
Linea Patrui magni, & conſequenter ad D. Comi-
tem Joannem Leonardum de hac linea exiſtentem,
quia Juſpatronatus veluti reſervatum *pro illis de do-
mo per lineam maſculinam*, dicitur ambulare, ſeu
tranſire de maſculo in maſculum agnatum, itaut
deficientibus maſculis proximioribus, quibus data
524 fuit præcedentia devolvatur ad maſculos remotio-
res, juxta *Text. in l. Cum ita §. In fideicommiſſo ff.
de legat.* 2. & in præciſis terminis firmavit Rot. *in
Majoricen. beneficii* 28. *Novembris* 1704. §. *Stetis*,
& 11. *Maii* 1705. §. *Cum enim, coram bon. mem.
Muto, & in Romano Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1705.
§. *Ex lectura, coràm Reverendiſſimo D. Molines De-
cano, & in Faventina Iuriſpatronatus* 12. *Maii*
1710. §. *Duas cum ſeqq. coram Reverendiſſimo P. D.
Anſaldo.*

Neque propterea poſſibile eſt venire poſſe fœmi-
nam in hoc Jurepatronatus, quando ſupereſt aliquis
maſculus ex hac Domo Parentucella; quia verba
fundationis neque tacite, neque expreſse, neque
per quancunque violentam interpretationem poſſi-
bile unquam eſt, quod admittant mixturam alicu-
jus fœminæ quantumcunque proximioris, quia pro-
ximioritas cum ſit qualitas acceſſoria ad vocatio-
525 nem principalem volita fuit per fundatorem in ſo-
lo genere vocato; ſcilicet in illis de domo per li-
neam maſculinam, non autem de domo per lineam
fœmininam, ut egregie Bald. *conſil.* 137. *num.* 1.
in fine lib. 2. ibi = *Quia quandocunque eſt prioritas
in ſexu, vel linea, remotior linea, vel ſexus præfer-
tur cuicunque proximiori poſteriori linea vel ſexus* =
Rocc. *diſput. jur. cap.* 3. *num.* 26. *& ſeqq.* ibi = *Ubi
prærogativa eſt in ſexu maſculino, remotior ex illo fœ-
mine præfertur proximiori* = Surd. *conſ.* 349. *num.* 1.
& ſeqq. Molin. *de primog. Hiſpan. lib.* 3. *cap.* 8. *n.*
7. *& ſeqq.* Caſtill. *contr. jur. libr.* 5. *cap.* 93. Torre
var. jur. quæſt. tit. 2. *quæſt.* 20. *num.* 29. ibi = *Nec
eſt admittenda* (ſcilicet fœmina) *præcipue maſculis
extantibus de familia ideo debet excludi etiam a maſ-
culis remotioribus, & de linea diverſa* = & *quæſt.*
21. *nu.* 7. ibi = *Fœmina proximior non excludit
maſculum remotiorem.*

Et quod proximioritas fœminæ non ſit conſide-
rabilis quando vocatio directa eſt ad genus maſcu-
linum, intra cujus Perſonas illa qualitas requiſita
526 fuit, probat *Text. in capit.* 1. *de eo qui ſibi vel he-
red. ſuis in uſib. feud.* Rocc. *dicto cap.* 3. *numer.* 23.
ubi enim deficit ſubſtantia vocationis nunquam ali-
quid operatur qualitas veluti concurrens extra ge-
nus vocatum, ut firmat Rot. *in Aſten. Prioratus ſu-
per inſtitutione* 20. *Januarii* 1708. §. *Maxime cum
ſeqq. coram R. P. D. Lancetta, & 7. Decembris ejuſ-
dem anni* §. *Eoque magis, coram R. P. D. Aldro-
vando, & in Faventina Juriſpatronatus* 12. *Maii*
1710. §. *Quo vero, coram R. P. D. Anſaldo*; Mi-
nuſque intrat æquitas circa prærogativam lineæ ad-
miſſæ ubi Juſpatronatus primum fecit ingreſſum,
527 quia ubi vocatio eſt directa ad certas Perſonas qua-
lificatas, ſeu genus maſculinum, & agnatitium de
domo, ingreſſus in aliquam lineam dicitur fieri re-
vocabiliter, donec ibi extant Perſonæ qualificatæ,
quibus extinctis Juſpatronatus poſtergata Perſona,
quæ non habet illam qualitatem, ut eſt fœmina,
tranſit ad aliam lineam de familia, & Domo, ubi
reperiuntur qualificati ſeu maſculi agnati, ut ex-
plicat Rocc. *diſput. jur. capit.* 3. *numer.* 23. Gratian.
diſcept. 218. *n.* 73. Tondut. *q. benef. p.* 3. *c.* 157. *n.*
23. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 11. *nu.* 93. Rot.
cor. Dunoz. Sen. dec. 315. *num.* 4 *& cor. Priol. dec.*
70. *nu.* 3. *verſ. Vel quia, & apud* Me *diſcept. Eccleſ.*
26. *n.* 18.

His ſtantibus non obſtant fundamenta contrariæ
Deciſionis, cum nullum ex illis ſubſiſtentiam habeat;
Et quidem non regit in facto, quod inſtrumentum
reſervationis Juriſpatronatus cantet *pro hæredibus,
& ſucceſſoribus in perpetuum* = quia in eodem in- 528
ſtrumento habita fuit expreſſa relatio ad tenorem
teſtamenti, ubi poſt expreſſa illa verba, de quibus
ſupra immediate dictum fuit = *omni meliori modo,
& juxta formam dicti teſtamenti* = ita etiam Or-
dinarius anno 1647. dederat facultatem erigendi
Cappellaniam, ibi = *Licentiam dedit fundandi Cap-
pellam, &c. juxta tenorem dicti teſtamenti, & Juſ-
patronatus, &c. reſervavit, &c. PROUT IN DI-
CTO TESTAMENTO CONTINETUR* = dum
ergo tam Ordinarius in licentia fundandi Cappel-
lam reſervavit Iuſpatronatum juxta formam teſta-
menti, quam inſtrumentum erectionis ſubſecutum,
ſe habuit relative ad teſtamentum; utique iſta rela-
tio operatur, ut reſervatio Juriſpatronatus ſit intel-
ligenda juxta tenorem verborum teſtamenti, ſeu le-
gis fundationis, ad quam habita fuit relatio juxta
notam regulam, quod magis attenditur relatum
quam referens, & quidquid plus continetur in re-
ferente, quam in relato vitiatur, & habetur pro
non appoſito, & dicitur adjectum per errorem, ut
in ſpecie Rot. *coram Mantic. deciſ.* 352. *num.* 2. *&
in rec. deciſ.* 354. *numer.* 2. *part.* 17. *& deciſ.* 162.
num. 10. *part.* 11. ubi in ſpecie loquitur de inſtru-
mento erectionis beneficii, & reſervationis Juriſpa-
tronatus cum relatione ad inſtrumentum fundatio-
nis, & in eiſdem terminis loquitur *in deciſ.* 208.
num. 5. *& dec.* 307. *num.* 13. *par.* 7. *& cor. Dunoz.
Jun. dec.* 808. *num.* 8. *&* 9. *& coram Benincaſ. dec.*
184. *nu.* 5. *& cor. Cerr. dec.* 911. *n.* 5. *& cor. Eme-
rix Jun. dec.* 343. *nu.* 9. *& deciſ.* 47. *nu.* 4. *& dec.*
824. *numer.* 16. *& in Sulmonen. Juriſpatronatus* 21.
Januarii 1715. §. *quibus, coram R. P. D. Falconeria*
ſupra *alleg.* 75. *n.* 44.

Tranſit deciſio ad examinanda verba fundatio-
nis, quibus tantum ſtandum eſſe agnoſcit, & pro-
bare conatur venire poſſe fœminam deſcendentem
ex maſculo, appellatione illorum verborum = *Lai-
corum de domo, & per lineam maſculinam, & pro-
ximior, & antiquior de domo* = ad quod proban-
dum ſcindit verba in partes, & illa ſeparatim con-
ſiderando dicit, quod nomine *Laicorum de domo*
veniunt etiam fœminæ; Verba etiam = *per lineam
maſculinam* = includunt fœminam, verba demum
ſubſequentia = *Proximior, & antiquior de Domo* =
apta ſunt comprehendere tam maſculum, quam fœ-
minam agnatam, allegando inter alias auctoritates
deciſionem hujus Sac. Auditorii in *Romana Cap-
pellania* 15. *Novembris* 1705. *coram Rev. P. Dom.
Anſaldo.*

Verum hujuſmodi aſsumptum omnino corruit ſi
examinamus, ut fieri debet totam ſimul maſſam
verborum, ex qua illorum ſenſus deſumendus eſt, 529
non autem per diſmembrationem orationis, ut in-
quit Rot. *coram Coccin. dec.* 1122. *nu.* 8. ibi = *Uni-
co enim oratio perfecta una verborum ſtructura poſi-
ta debet tota capi, non autem in partes ſcindi, &c.
& propterea hujuſmodi diſpoſitio non eſt dividenda
in plures caſus diverſo modo terminandos* = exami-
nato autem toto ſimul contextu orationis manife-
ſte aſsequimur alterum de duobus, vel quod Fun-
dator nunquam intellexerit de fœminis, ſed tan-
tum de maſculis agnatis Domus Parentucellæ, vel
ad omne pejus, quod fœminæ nonniſi in purum
ſubſidium, extinctis nempe omnibus maſculis agna-
tis univerſæ Domus poſſint admitti ex præſumpta
tantum, & ſubaudita mente Fundatoris ad evitan-
dum abſurdum, quod Juſpatronatus excluſis fœmi-
nis de ſanguine tranſiret ad hæredes extraneos.

Ex aſsumendo primum fundamentum dicimus in
hoc Jurepatronatus fœminas locum ſuum non ha-
bere, quia reſiſtunt verba ſatis manifeſta, cum non
verſemur in ſimplici vocatione *Laicorum de Domo*,
non verſemur in ſimplici vocatione *Antiquioris de
Domo*, non denique verſemur in alia ſimplici vo- 530
catione *Deſcendentium per lineam maſculinam*, qui
caſu

Digitized by Google

caſus ita ſeparati ſunt diverſi, & terminis noſtri, non applicabiles, ſed verſamur in Juſpatronatus, quod Fundator voluit eſſe = *De Domo, & per lineam maſculinam* = hic ergo quærimus, & interrogamus, quomodo, & qua interpretatione includi valeant fœminæ in Juſpatronatus, quod fuit reſervatum pro *Domo per lineam maſculinam*, quando iſta Domus per lineam maſculinam vult dicere Domum efformatam de maſculo in maſculum perinde, ac ſi dictum fuiſſet pro *maſculis de Domo pro Domo maſculorum*, ſeu pro *Domo maſculina*, ſub quibus verbis impoſſibile eſt includi, & miſceri poſſe aliquam fœminam, quamvis agnatam; nam fœmina neque eſt maſculus de Domo, neque eſt linea maſculina domus, neque efformat domum per lineam maſculinam, juxta celebrem Theoricam Caſtren. *in leg. Si maritus Cod. de procur.* quæ communiter recepta fuit in omnibus Tribunalibus Mundi, ut apud Gratian. *diſceptat.* 901. *n.* 22. *& ſeqq.* Roſa *conſult.* 69. *nu.* 211. *verſic. etiam*, Manſ. *conſult.* 364. *nu.* 3. *tom.* 4. Balducc. ad Ramon. *conſil.* 100. *num.* 98. *& ſeqq.* Torr. *variar. jur. qu. tom.* 1. *tit.* 2. *qu.* 32. *num.* 29. *& qu.* 40. *nu.* 15. 35. *&* 40. Fulgin. *de Jur. emphyt. tit. de ſucceſſ. quæſt.* 25. *num.* 5. Cald. *de Jur. emphyt. lib.* 2. *qu.* 24. *n.* 86. *&* 92. Peregr. *de fid. art.* 26. *nu.* 23. *& ſeqq. & conſ.* 51. *n.* 15. *lib.* 2. Andreul. *contr.* 251. *nu.* 2. *& ſeqq.* Altograd. *conſil.* 80. *numer.* 7. *& ſeqq.* nihil obſtante, quod fundatio non dicat *pro Domo*, ſed *Laicorum de Domo, & per lineam maſculinam*, quia differentia eſt verbalis non ſubſtantialis: nam Laici de Domo per lineam maſculinam, nil aliud ſunt niſi Domus maſculina, ſeu maſculorum, cum efforment conſtitutivum, & ſubſtantiam Domus maſculinæ.

Et hæc inſignis Theorica Caſtrenſis ſemper recepta fuit, nedum in Tribunalibus exteris, ut apud Magon. *deciſ. Florent.* 138. *num.* 1. *&* 2. Monach. *deciſ. Lucen.* 68. *num.* 35. *& deciſ.* 59. *num.* 39. *& ſeqq.* ſed etiam millies approbata in Sac. Rotæ Auditorio, ut videre eſt, *coram Coccino dec.* 2122. *nu.* 4. *&* 11. dicens contrariam opinionem eſſe contra communem, quodque Rota ſequatur opinionem Caſtrenſis, ibi = *Dictum Caſtrenſis eſt communiter receptum, & Rota ſequitur hanc ſententiam, &c. nec obſtant* Menoch. *&c.* Mantic. *&c. quia tenent contra communem opinionem, videlicet, quod vocatis deſcendentibus per lineam maſculinam veniant etiam fœminæ, & ideo de illis non eſt curandum, nec recedendum a communi, maxime, quod illam Rota ſequatur* = *& coram Priol. dec.* 402. *nu.* 5. *& in recent. dec.* 37. *nu.* 1. *& ſeqq. part.* 7. *& deciſ.* 218. *nu.* 4. *part.* 11. *& dec.* 415. *nu.* 12. *part.* 12. *& deciſ.* 218. *nu.* 4. *part.* 17. *& coram Bich. dec.* 493. *num.* 6. *& coram Benincaſ. dec.* 215. *num.* 15. & late Adden. ad Rot. *dec.* 199. *nu.* 169. *& ſeqq. part.* 8. *recent.* ubi enumerat plures concordantes Deciſiones, & reſpondet contrariis.

In quarum graviorum auctoritatum, & deciſionum conſpectu nihil attendi merentur *Textus in l.* 13. *tabularum Cod. de legit. hered.* Rocc. *diſput. Jur. cap.* 28. *nu.* 1. *& ſeqq.* Mantic. *dec.* 227. *nu.* 10. & duæ aliæ auctoritates, quas refert contraria deciſio. Etenim omnes tractant illam quæſtionem, an appellatione Deſcendentium per lineam maſculinam, ſeu virilem ſexum veniant fœminæ? in qua licet affirmative concludant, eorum tamen opinio habet in contrarium communiorem ſententiam, quam ſe-
531 quitur Rota, ut videre eſt in *dec.* 139. *per cot. cor. Corrad. impreſſa poſt* Vivian. *de Jurepatr.* & repetita apud Caren. *reſolut.* 10. *&* Rot. *cor. Coccin. d. deciſ.* 2122. *nu.* 11. *&* Adden. *ad dict. dec.* 199. *nu.* 169. *& ſeqq. part.* 8. *recent.* & difficilem hanc eſſe quæſtionem reputavit, ac dixit Rot. *dec.* 304. *part.* 6. *recent.* Balducc. ad Ramon. *conſ.* 100. *nu.* 98. itaut hodie in praxi inoleverit in hoc puncto media opinio æquitativa, juxta quam fœminæ ſolum admittuntur ſubſidiarie, quando nullus ſupereſt amplius maſculus agnatus de tota Domo, & agitur de fœmina agnata admittenda ad excluſionem extranei, ut in *dec.* 110. *nu.* 3. *part.* 13. ubi ita intelligit deciſiones, & auctoritates in contraria Deciſione relatas, Balducc. ad Ramon. *conſ.* 16. *nu.* 63. Tondut. *qu. civil. part.* 2. *cap.* 183. *nu.* 8. Carill. *dec.* 266. *n.* 11. *verſicul. præſertim*, & pleno Rot. *in Maninana Beneficii, coram Urſino impreſſa apud* Me *diſcept. Ecclеſ.* 14. *n.* 8. *&* 30. *verſ. hoc enim.*

Quidquid ſit de hoc articulo, quem in ſuſpenſo reliquerit Rot. *in Faventina Juriſpatronatus* 12. *Maii* 1710. §. *Utique, coram R. P. D. Anſaldo*, certum eſt, quod noſtra quæſtio eſt in caſu diverſo, quia Fundator non vocavit Deſcendentes per lineam maſculinam, ubi dubium pro admiſſione fœminæ facit verbum illud *Deſcendentes* dicentibus contra- 532
riis, quod etiam fœmina deſcendit per ſexum virilem, quia fœmina agnata deſcendit ex maſculo, quæ ratio non militat in caſu iſto, ubi Juſpatronatus reſervatum fuit *pro illis de Domo*, ſeu *Domo per lineam maſculinam*, ubi propterea vocatio directa eſt ad illos de Domo tanquam de linea maſculina, non autem tanquam deſcendentes ex linea, vel per lineam maſculinam, ut in puncto diſtinguit Giovanon. *conſ.* 7. *nu.* 41. ibi = *Siquidem ex jam ſcriptis conſtat plurimum differre, vel quod ſit vocatus aliquis tanquam de linea maſculina, vel tanquam deſcendens de linea maſculina; primo enim caſui conveniunt, quæ deducuntur ex adverſo, ut qui vult admitti, debeat eſſe maſculus, & de linea; nequaquam autem ſecundo* = Tondut. *q. benefic. part.* 2. *capitul.* 183. *nu.* 10. ibi = *Negari non poteſt, quin differentia ſit inter caſum, quo facta eſt mentio deſcendentium ex linea maſculina, & illum quo ipſius lineæ mentio facta eſt ſic valde conſiderabilis, &c. ratio eſt quia licet fœmina deſcendat a linea maſculina, non tamen continetur in linea, cum ſit initium lineæ fœmininæ* = Altograd. *conſil.* 80. *ſub num.* 77. *libr.* 2. Menoch. *conſil.* 625. *numer.* 9. *& conſil.* 1053. *numer.* 9.

Fundator enim nullum habuit reſpectum ad deſcendentiam, itaut contentus fuerit, ſuccedere debentes derivare, & provenire ex Domo, & linea maſculina, ubi includi poſſent fœminæ, ſed vocationem ſuam direxit ad *Domum per lineam maſculinam, ſeu Laicus de Domo per lineam maſculinam*; ergo contemplavit ipſam Domum maſculinam, con- 533
templavit lineam maſculinam Domus, & Perſonas, quæ conſtituebant lineam maſculinam, & efformabant Domum de maſculo in maſculum, in quibus terminis omnes conveniunt, quod fœmina remanet omnino excluſa ab hac vocatione Domus maſculinæ, ſeu lineæ maſculinæ Domus, ſeu maſculorum de Domo, ut expreſſe decidit Rot. *cor. Coccin. dec.* 2010. *nu.* 5. 8. *&* 9. ibi = *Intellexerunt de Domo, & familia maſculina, & ideo indubitatum remanet fœminas excludi* = *& dec.* 2122. *nu.* 2. *& ſeqq. & cor. Baratt. dec.* 272. *nu.* 2. Duran. *dec.* 300. *n.* 14. Merlin. *dec.* 864. *nu.* 32. *& in rec. dec.* 274. *nu.* 9. *part.* 12. *& cor. Benincaſ. dec.* 215. *nu.* 16. *& cor. Bicch. dec.* 493. *n.* 6. Balducc. ad Ramon. *conſ.* 100. *n.* 101. D. de Comitib. *dec. Florent.* 57. *n.* 42. cum nulla ſit differentia inter has duas verborum formulas, alteram quæ dicat = *pro Domo per lineam maſculinam* = & alteram quæ dicat = *pro Domo maſculina* = utroque enim caſu importatur Domus efformata de maſculo in maſculum, ſeu lineata per maſculos, ſeu filium maſculorum, ubi nulla fœminæ mixtura contineri poteſt, teſte Rodulphin. *allegat.* 111. *nu.* 6. Rot. *dec.* 493. *num.* 6. *& ſeqq. cor. Bicch. & in rec. dec.* 178. *n.* 16. *p.* 18. *& in Romana fideic. Nicolai de Maſſulis* 20. *Jan.* 1702. §. *Neque, cor. Eminentiſſ. D. Card. Sacr.*, *& in Faventina Juriſpat.* 12. *Maii* 1710. §. *Quotieſcunque, cor. R. P. D. Anſaldo.*

Unde patet huic ſubjectæ noſtræ quæſtioni inapplicabiles eſſe, & penitus extraneas auctoritates firmantes, quod veniant fœminæ *appellatione Deſcendentium per lineam maſculinam*, quando hic Fundator nullum reſpectum habuit ad deſcendentiam, ſed direxit totam vocationem ad illos de Domo per lineam maſculinam, & ſic vocavit lineam maſculinam Domus, non autem deſcendentes ex linea

maſ-

maſculina Domus, quod inſuper manifeſtant conjecturæ evidentes, quarum prima elicitur, ex quo licet Fundator expreſſiſſet Domum, quæ regulariter importat agnationem, juxta doctrinam Bartol. *in leg. Pronunciatio*, §. *Familia ſub num.* 1. *ff. de verb. ſignific.* ibi = *Domus exponitur ideſt agnatio* = attamen non contentus fuit hac expreſſione, ſed ne dubitaretur quod intellexiſſet de ſolis maſculis, & de Domo agnatitia maſculina, adjecit illa verba, = *& per lineam maſculinam* = quod non alio fi-
534 ne, ſuper addiium præſumitur, niſi ad arcendas fœminas, & ſignificandam agnationem maſculinam, ubi non patet locus fœminis, cum illâ dictio = *Et* = appoſita inter = *Domum* = & *lineam maſculinam* = ſtet explicative ad vocabulum ipſius Domus, ut illam reſtringeret ad maſculinam, ut bene explicat Barboſ. *dict.* 110. *num.* 26. *&* 27. *Cened. ſingul.* 50. *num.* 6. Rot. *deciſ.* 366. *num.* 2. *pars.* 1. *diverſ. & in Friſingen. Decanatus* 29. *Februarii* 1712. §. *Nec contrarius*, *coram Rev. P. Dom. Criſpo*, & quando Fundator aliquod verbum adjecit, juxta quod vocabulum *Domus* intellexerit de maſculina, tunc
535 fœmina nullo caſu ſuccedere poteſt, ut bene advertit Torr. *var. jur. quæſt. tom.* 1. *titul.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 18. ibi = *Quando vero ex aliqua ſpeciali adjectione conſtat Teſtatorem intellexiſſe de agnatis maſculis, aut de Familia dumtaxat maſculina, eo caſu abſque dubio fœmina venit excludenda tanquam non comprehenſa in diſpoſitione* = *& quæſt.* 23. *numer.* 30. Rot. *coram Coccin. deciſ.* 2100. *numer.* 5. *&* 8. *& deciſ.* 2122. *num.* 5. *& ſeqq. & in dicta Mantuana Beneficii impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 14. *num.* 18. *& ſeqq. & in puncto* Card. de Luca *de Jurepatr. diſc.* 26. *num.* 7.

Secunda, quia Fundator erat de Nobili Familia Parentucella, de qua extiterat Summus Pontifex Nicolaus V. cujus ipſe erat Pronepos, unde deſumitur potiſſima conjectura agnationis contemplatæ ſtricto modo cum Juſpatronatus in Nobilibus Familiis ſit directum ad ſplendorem agnationis conſervandum, ut firmavit Cardin. de Luca *de Jurepatronat. diſc.* 25. *num* 4. Ciarlin. *controv.* 107. *num.* 55. Rot. *deciſ.* 20. *ſub numer.* 7. *poſt.* Antonell. *de Jur. & oner. Cleric. &* Rot. *in Romana Cappell. S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Oſtenſo itaque in fin. coram R. P. D. Anſaldo.*

Tertia conſurgit a Statuto excluſivo fœminarum propter maſculos, quod extat in Civitate Sarzanæ quo ſtante communis opinio eſt, quod etiam appellatione Deſcendentium per lineam maſculinam, fœminæ nunquam comprehendantur, ut in puncto
536 Giovagnon. *conſ.* 7 *num.* 35. Fuſar. *de ſubſtitut. quæſt.* 346. *num.* 45. Ciarlin. *contr.* 107. *num.* 79. Cappon. *diſceptat.* 263. *num.* 19. Rot. *in Cremonen. Præpoſitura deciſ.* 139. *num.* 9. *poſt* Vivian. *de Jurepatronat. & in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Secunda dicitur, cor. bon. mem. Muto.*

Probato, quod appellatione Domus per lineam maſculinam, fœminæ ſint excluſæ fruſtra contraria Deciſio inhæret ſubſequentibus verbis, ibi = *& proximior, & antiquior de Domo* ſit Patronus, quia cum immediate præcedant verba *de Domo per lineam maſculinam*, illud verbum ſubſequens ad denotandam præcedentiam ibi = *antiquior de Domo*
537 intelligitur ſemper de Domo per lineam maſculinam ſuperius immediate nominata, Rot. *deciſ.* 516. *num.* 15. *part.* 18. *tom.* 2. *recent.* & in præciſis terminis noſtris de expreſſione Familiæ facta in una parte diſpoſitionis, quod intelligatur de maſculina ſicut in alia parte fuerat expreſſa, dixit Rot. *in allegatis deciſion.* 2100. *&* 2122. *per tot. coram Coccin.*

Alterum noſtrum fundamentum eſt, quod quatenus ſub hac vocatione laicorum Domus per lineam maſculinam includere vellemus fœminae, adhuc iſto caſu fœmina non veniret niſi in purum ſubſidium, & poſt extinctionem omnium maſculorum univerſæ Domus vocatæ ut loquendo de caſu differenti vocationis Deſcendentium per lineam maſculinam firmant ſuperius allegati, & in terminis vocationis Propinquorum de linea maſculina, dixit Rot. *in Bituntina Juriſpatronatus* 20. *Novemb.* 1705. §. *finali*, *coram Eminentiſſimo D. Card. Priolo*, ibi = *Teſtator vocavit eorum Propinquiores de linea maſculina, adeout ſaltem eſſet neceſſaria deficientia prædictorum omnium maſculorum* = *& in Lucana Bene-* 538
ficii 13. *Junii* 1701. §. *Prædictaque*, *coram bon. mem. Muto*, *& in Januen. Abbatiæ* 15. *Junii* 1693. §. *Ex eo enim*, *coram clar. mem. Card. Caprara*, *& in Mantuana Beneficii* 3. *Junii* 1689. *impreſſa apud* Me *diſceptat. Eccleſ.* 14. *num.* 18. *in fine*, *& num.* 20. ibi = *in defectum omnium maſculorum.*

Et corruit reſponſio Deciſionis quatenus credidit prælationem maſculorum intelligi debere in illamet linea, in qua reperitur fœmina, non autem ſi agatur de maſculis alterius lineæ, juxta firmata apud 539
Me *diſceptat. Eccleſ.* 26. *num.* 3. quia procedendum eſt cum diſtinctione inter unum, & alterum caſum; Primus eſt ubi vocati fuerunt Deſcendentes unius alicujus Familiæ, quæ poſtea dilatetur in plures lineas, & data fuit prælatio maſculis, & in iſto caſu procedit regula, quæ dat prælationem diſcretive maſculis cujuslibet lineæ, & admittit fœmines in ſua linea, in qua deficiunt maſculi quales ſunt termini, in quibus loquitur Rot. *in Romana fideicommiſſi de Maſſiolis allegata apud* Me *dict. diſceptat. Eccleſ.* 26. *num.* 3. *& coram Emerix Jun. deciſ.* 1262. *num.* 2. cum aliis in contraria Deciſione relatis.

Alter caſus eſt ubi vocata fuit univerſa Domus in genere efformata per lineam maſculinam ubi propterea cum Fundator unicam lineam maſculinam conſideraverit in tota Domo, & reſpective ad totum ejus corpus in genere in iſto caſu, qui eſt noſter linea maſculina tanquam unicus filus repræ- 540
ſentativus univerſæ Domus interrumpi, & ſcindi non poteſt, per admiſſionem alicujus fœminæ, quæ veluti gutta nigra intermedians ſiſtere facit, & corrumpit lineam maſculinam, Menoch. *conſil.* 205. *num.* 18 Gratian. *diſceptat.* 428. *num.* 8. *ibique* Carol. Anton. de Luc. *num.* 6. Rot. *in Auximana Juriſpatronatus* 27. *Junii* 1701. §. *Hac ſolum*, *coram Rev. P. Dom. Anſaldo*, ideoque cum agatur de unicitate lineæ maſculinæ habito reſpectu ad totum corpus in genere, hæc linea maſculorum intelligitur in univerſum, itaut non curatis colonnellis, ſeu lineis ſubalternis continuare debeat uſquequo reperitur maſculus ex univerſa Domo, excluſis ſemper fœminis, ut bene probat Torre *var. jur. quæſt. tom.* 1. *titul.* 2. *quæſt.* 20. *num.* 29. *& quæſt.* 21. *numer.* 7. ibi = *quia prælatio dicitur reſpective ad TOTUM CORPUS*, *& fœmina proximior non excludit maſculum remotiorem, ſed in eo dumtaxat caſu fœmina ſuccedit quando nullus extat maſculus*; Et loquendo de unicitate lineæ maſculinæ, firmavit Rot. *coram Emerix Junior. deciſion.* 1272. *num.* 4. *& ſeqq. & in Auximana Juriſpatronatus* 27. *Junii* 1701. §. *Eliſa*, *coram Reverend. P. Dom. Anſaldo*, & noviſſime *in Montis Regalis Prioratus infra num.* 660.

Et ſic magna eſt differentia inter caſum, quo vocati ſint Deſcendentes alicujus Familiæ præferendo maſculos fœminis, & inter caſum, quo vocata fuit Domus per lineam maſculinam, ubi Fundator reſtringendo domum ad unicam lineam maſculinam excludit conſequenter plures lineas, & admiſſionem fœminarum diſcretive in pluribus lineis, ad differentiam primi caſus, ubi vocatio Deſcendentium alicujus Familiæ deſignat Fundatorem conſi- 541
deraſſe plures lineas ſubalternas, & propter hanc rationem fœminæ admittuntur in ſingulis lineis ubi maſculi deficiunt, ut advertit Rot. *in dicta Romana fideicommiſſi de Maſſiolis* 14. *Junii* 1694. §. *Et quod vero*, *coram Eminentiſſimo D. Cardinali Priolo*, ibi = *Et propterea cum Teſtator vocando Deſcendentes Deſcendentium in mente habuerit plures Colonnellos, & lineas ſubalternas; in quibus pro tempore fieri poſſet ingreſſus bonorum cenſendum eſt, quod inter ſingulos Deſcendentes, & in ſingulis gradibus ſervata illorum æqualitate concedere voluerit*

luerit

luerit ſalem prælationem, non autem ſaltuarie de maſculis onius gradus ad maſculos alterius = *& coram Emerix Junior. deciſion.* 1262. *numer. primo & 2.* quæ ratio non militat, ubi Fundator non conſideravit plures lineas per vocationem Deſcendentium Familiæ, ſed unicam lineam maſculinam univerſæ Domus, ut advertit Cancer. *var. reſolut. libr.* 3. *capit.* 21. *numer.* 303. Balduce. *deciſion. & rer. judic. titol.* 3. *deciſion.* 37. *numer.* 9. 15. 19. 25. *&* 26. Palm. Nep. *allegat.* 86. *numer.* 15. *verſicul. unde.*

Et ſane nullus reperitur Doctor, qui in ſubjecto caſu ubi Fundator vocavit Domum per lineam maſculinam, ſeu laicos de Domo per lineam maſculinam, affirmaverit fœminis venire per poſterius in ſingulis lineis, & Columnellis ſubalternis, ubi diſcretive maſculi deficiunt, quia repugnat ipſa diſpoſitio Fundatoris, qui quoties conſideravit, & vocavit domum per lineam maſculinam, ſeu unicam lineam maſculinam domus; jam excluſiſſe fœminas cenſendum eſt ſaltem, & ad omne ejus donec, & quouſque duraret iſta linea maſculina ea ratione, quod fœminæ in hoc Jurepatronatu venire non poſſunt niſi in purum ſubſidium, &
542 tantum interpretative ex præſumpta mente Fundatoris ad tollendum abſurdum, & iniquitatem, ne extinctis omnibus maſculis excluderentur fœminæ de ſanguine propter extraneos, quæ ratio vitandi abſurdi eſt illa, quæ ex præſumpta mente facit includere fœminas per poſterius, ut inquit, Rota *coram Pamphil. deciſion.* 313. *num.* 5. Card. de Luc. *de jurepatronat. diſcur.* 22. *numer.* 15. Rota *in Interamnen. Juriſpatronatus* 22. *Martii* 1706. §. *Et demum, &* 10. *Decembris ejuſdem anni* §. *Et in hanc ſententiam, coram Eminentiſſimo D. Cardinal. Scotto, & in Romana Juriſpatronatus* 3. *Julii* 1705. §. *Quinto. coram Reverendiſſimo D. Molines Decano, & prima Junii* 1708. §. *Veriſimili cum ſeqq. coram R. P. D. Aldrovando; & in Balneoregien. beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *Quod ita, cor. Reverendiſſimo Kaunitz.*

In quo proinde caſu cum admiſſio fœminarum fieri dicatur non ex vi verborum, ſed tacite, & interpretative ex præſumpta mente fundatoris qui non præſumitur, quod extincta tota linea maſcu-
543 lorum expreſſa vocata, voluerit Juſpatronatus deferri potius ad hæredem extraneum ultimi maſculi, quam ad fœminam agnatam, & de ſanguine, ut præter adductas deciſiones ego ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 14. *num.* 15. ex Pamphil. *dicta deciſion.* 313. *numer.* 5. *&* 6. æquitativa hæc admiſſio fœminarum veluti ſubſidiaria, & tacita non poteſt habere locum niſi deficiat tota vocatio expreſſa lineæ maſculinæ univerſæ Domus, quia gradus ſubſidiarius dicitur ultimus, & ſubalternatus per viam ſubſtitutionis lineæ maſculorum ſpecialiter contemplatæ de tota domo, ut bene Rot. *coram Ottobon. deciſ.* 177. *numer.* 23. *& ſeqq.* ibi = *Neque obſtat, quod vocatio maſculorum ſit intelligenda diſcretive itaut deſcendentes unioſcujuſque linea cenſeantur ſubſtituti in portione ſui Patris, ſi maſculi ſuperſint, ſin minus fœmina illius Columnelli* §. *Quia Teſtator non vocavit fœminas ſimpliciter deficientibus maſculis, quo caſu fœminarum vocatio poteſt diſcretive adaptari; adeout fœmina unius lineæ non excludantur a maſculis ſuper exiſtentibus alterius lineæ in portione unamquamque lineam tangente, ſed in præſenti Teſtator vocavit fœminas per ſubſtitutionem, &c. & poſt penitus extinctam lineam maſculinam, unde verba Teſtatoris clara neutiquam verificari poſſunt, niſi maſculi utrioſque lineæ admittantur, &c. non poteſt enim dici linea maſculina finita ante mortem ultimi maſculi, & ex prælatione lineæ maſculinæ oritur perneceſſe, quod linea maſculina debeat eſſe finita antequam fœminæ admittantur,* = & ſupra Idem repetit eadem deciſio *numer.* 9. ibi = *Talis vero ſubſtitutio in defectum lineæ maſculinæ concepta non poteſt intelligi diſcretive adeo, ut reſolvatur in ſuas ſingularitates, ſeu in deficientiam maſculorum ejuſdem lineæ, ſiquidem cum linea ſit nomen collectivum continens in ſe pluralitatem graduum, & denotans tractum ſucceſſivum; talis ſubſtitutio verificari non poteſt niſi in caſu ultimi maſculi morientis TOTIUS DESCENDENTIÆ MASCULINÆ* = Rocch. *diſputat. jur. capitul.* 190. *numer.* 33. *& ſequentibus* ibi = *Neque meretur attendi objectum, quia maſculi ſunt præferendi fœminis diſcretive in propriis lineis, &c. ſiquidem id non procedit ſtantibus verbis, &c. denotantibus, ut hæreditas conſervari debeat in linea maſculina.*

Et quidem quando Fundator vocavit unicam lineam maſculinam domus, ſeu Laicos domus per lineam maſculinam, perneceſſe hæc linea maſculina totius domus eſt prius evacuata, antequam veniat caſus ſubſidii admiſſionis fœminarum, quæ dicuntur in ſecundo gradu ſubſtitutæ, ut prius admiſſa linea maſculina poſtea admittatur fœminina, per *Text. in l. Cum ita* §. *In fideicomm. ubi gloſſ. in verbo legati ſunt ff. de legat.* 2. Rota *in Faventina Juriſpatronatus* 12. *Maii* 1710. §. *Stante igitur, coram Reverendiſſ. P. Dom. Anſaldo*, unde nunquam ulla fœmina interſecare poteſt unicitatem, & integritatem totius lineæ maſculinæ de do- 544
mo, ubi eſſet admittere fœminas, & poſtea maſculos agnatos, & ſic deſtruere lineam maſculinam domus contra mentem fundatoris, quando in his terminis vocationis maſculorum, ſeu agnatorum, ſeu lineæ maſculinæ relatæ ad aliquod corpus in genere collectivum plurium perſonarum, ut iſt *Domus, Agnatio, Familia*, & ſimiles nunquam admitti valet fœmina in concurſu maſculi agnati, ut in *deciſion.* 110. *num.* 3. *part.* 13. *recent.* Balduc. ad Ramon. *conſ.* 16. *n.* 63. Tondut. *qu. civil. par.* 2. *cap.* 183. *nu.* 8. Rot. *dec.* 267. *nu.* 12. *par.* 11. *recent. & in dicta Mantuana Beneficii, cor. Urſino impreſſa apud* Me *diſcept. Eccleſ.* 14. *num.* 18. *in fin. & num.* 20. *& in Lucana Beneficii* 13. *Junii* 1701. §. *Prædictaque, cor. bo. me. Moto, & in Comen. Cappellaniæ* 4. *Maii* 1703. §. *Subſiſtere, cor. Eminentiſſimo D. Card. Priolo, & Bononien. Beneficiorum* 28. *Junii* 1692. §. *Secundo quia cum ſeqq. cor. bo. me. Urſino, & in Interamn. Jurispatron.* 3. *Decembris* 1706. §. *Hinc parvipenſe, cor. Eminentiſſ. D. Card. Scotto, & in d. Rom. Juriſpat. ubi ſupra, cor. Reverendiſſ. D. Molines Decano.*

Agnoſcit contraria deciſio hanc veritatem, & allegat in contrarium deducta per Rot. *in Romana Cappellaniæ* 25. *Novembris* 1705. *coram R. P. D. Anſaldo*, & ulterius reſpondet, quod vocata non fuerit in hoc Jurepatronatus tota Domus tranſverſalis Antonii Fundatoris, ſed ſolum linea contentiva proxima, ſed utrunque objectum de facili ſuperatur.

Sed primum corruit, quia deciſio in *dicta Romana Cappellania*, eſt omnino extranea ab iſto caſu, dum ibi ſimpliciter vocati fuerunt duo ſeniores familiæ in Iure patronatus activo ad differentiam 545
paſſivi, ubi vocaverat agnationem; & propterea dixit Rota, quod Familia comprehendebat maſculos, & fœminas agnatas, itaut fœmina ſenior excluderet maſculum juniorem, quod nihil commune habet cum noſtra fundatione, ubi vocata fuit domus per lineam maſculinam, & ubi proinde prælatio lineæ maſculinæ eſt clara, & literalis, neque in ea comprehenditur fœminina in concurſu maſculorum, *juxta auctoritates ſupra ad exuberantiam deductas.*

Secundum pariter corruit, quia non agitur hic de Fundatore, qui haberet familiam effectivam, ſed erat Eccleſiaſticus, ſeu Archidiaconus Cathedralis, qui vocando domum per lineam maſculinam, perneceſſe intellexit de Domo tranſverſali, & de 546
linea tam proxima, quam remota, quia verbum *Domus*, quando fuit expreſſum in genere ſine ullo connotato, ſeu reſtrictiva = *ſui, ipſius, propria, & ſimilium*, = tunc domus tranſverſalis intelligitur tam de proxima, quam remota, quæ derivationem habeat ab aliquo aſcendente communi ſtipite, ut tradunt Cardin. de Luca *de fideicomm. diſc.* 52. *num.* 17. *& diſcurſ.* 249. *num.* 12. Tondut.

quaſt.

quaſt. benef. par. 3. cap. 157. num. 24. Gratian. *diſcept.*
645. *num.* 3. Altograd. *conſ.* 95. *num.* 153. *tom.* 2. ibi
= *Habemus puram ſimplicem vocationem proximioris
ex Caſata, &c. quo caſu niſi in contrarium conjectura
adducantur, &c. in dubio intelligendum eſt contentivam
vocaſſe in genere, & late ſumptam quatenus etiam com-
prehendit remotiores, & tranſverſales,* = & late
Manſ. *conſult.* 457. *num.* 28. Tott. *var. jur. q. tom.* 1.
tit. 1. *qu.* 15. *num.* 8. *& num.* 21. *& ſeqq.* Bonden. *col-
lect. leg.* 13. *num.* 100. Palm. *Nep. alleg.* 101. *num.* 5.
Rota *coram Cerr. deciſ.* 65. *num.* 12.

Quod fundatur ex ratione, quia ubi verbum *Do-
mus* fuit indefinite prolatum neque aliqua conjectu-
ra adducitur, per quam fieri debeat reſtrictio ad
unam prorſus, quam aliam lineam tranſverſalem,
non nulla Juris ratio aſſignari poteſt quare ampli-
tudo vocabuli generalis reſtringi debeat etiamſi age-
547 retur de materia ſtricta, & odioſa, ut ponderat
Manſ. *conſult.* 457. *num.* 21. *&* 28. Venturin. *conſ.*
30. *num.* 21. *&* 22. alias ſequeretur abſurdum, quod
verbum *Domus* eſſet ſemper reſtringendum contra
importantiam ejus ſignificati contra tritas regulas,
quod a verborum ſignificatione non eſt recedcn-
dum, & quod verbum indefinite prolatum, ſit in-
definite intelligendum, ut egregie Andreol. *controv.*
337. *num.* 9. ibi = *Licet enim verum ſit antece-
dens, quod Familia contentiva una ſit proximior,
alia vero remotior, falſa tamen eſt conſequentia,
quod vocata familia contentiva non poſſit intelligi
niſi de proxima, & quod nullo caſu poſſit remotior
admitti; nam quando familia eſt vocata contentive,
& in genere ſub ratione veroſimilis affectionis, non
reſtringitur ad proximiores tantum excluſive ad re-
motiorem, quando non adſunt proximiores, ſed ſub
ea comprehenduntur omnes tranſverſales,* = & hoc
ipſum late firmat Rot. *in Aſculana Beneficiorum*
28. *Aprilis* 1698. §. *Siquidem, coram clar. mem.
Card. Caprara.*

Idque redditur indubitatum ex pluribus; & pri-
mo quia dixit Fundator = *Et proximior, & an-
tiquior ſit Patronus* = ſi ergo inter domum per li-
548 neam maſculinam graduare voluit proximiores ſu-
pra remotiores, iſta graduatio, & prælatio ſuppo-
nit vocationem directam ad proximos, & remotos,
quia comparativum ſupponit ſuum poſitivum, &
prælatio data proximiori habet relationem ad ſup-
poſitum comprehenſionis proximiorum, & remotio-
rum, ut firmat Gabriel. *conſ.* 132. *num.* 56. *tom.* 2.
Fuſar. *de ſubſtitut. quaſt.* 311. *num.* 36. Balducc. *dec.*
& rer. judicat. tit. 3. *deciſ.* 23. *num.* 5. Buratt. *de-
ciſion.* 273. *num.* 14. Rot. *deciſion.* 462. *numer.* 16.
& 17. *& deciſion.* 527. *numer.* 3. *&* 5. *part.* 14.
recentior.

Secundo, quia aliax data reſtrictione ad lineam
proximam ſequeretur abſurdum, & impiudentia di-
ſpoſitionis, quia extincta linea proxima Juſpatro-
natus fieret hæreditarium in ultimo maſculo, &
devolveretur ad extraneos, excluſis Agnatis de li-
nea tranſverſali magis remota, quod nunquam fuiſ-
ſe præſumitur de intentione Fundatoris, qui vocan-
549 do domum per lineam maſculinam proſpicere vo-
luit agnationi, & ſanguini, ut hoc argumento uti-
tur Rot. *in dicta Interamnen. Juriſpatronatus* 22.
Martii 1706. §. *Rurſus, &* 10. *Decembris ejuſdem
anni* §. *Et in hanc ſententiam, coram Eminentiſſi-
mo Scotta, & in Romana Juriſpatronatus* 1. *Junii*
1708. §. *Veriſimilis autem, cum ſeqq. coram Rev.
P. D. Aldrovando*, ſuper quo faciat optimum di-
ctum Bald. *in rubr. de natura ſucceſſion. feud. num.*
1. *in fine*, ibi = *Eſſet autem ſtultus ſi excluderet
conjunctos propter extraneos heredes.*

Tertio, quia Fundator in ipſo Teſtamento, in
quo reſervavit Juſpatronatus hæredem ſcripſit Joan-
nem Petrum ejus fratrem de linea proxima, & ta-
men in reſervatione Juriſpatronatus nullam de fra-
550 tre, ejuſque linea, ſeu domo mentionem fecit, ſed
generaliter dixit = *De domo per lineam maſculi-
nam* = ex qua diſcretiva inter inſtitutionem hære-
dis, & reſervationem Juriſpatronatus fortis inſurgit
demonſtratio, quod Fundator nullo modo ſe re-
ſtringere voluerit ad lineam fratris, ut bene Rot.
in Terrulen. Beneficii 25. *Junii* 1696. §. *Minime,
coram bon. mem. Muto, & in Mediolanen. Cappel-
lania* 23. *Martii* 1703. §. *Valdius, &* 25. *Aprilis*
1704. §. *Sed, coram Reverendiſſimo Dom. Molines
Decano.*

Quarto, recurrit conſideratio, quod Fundator
erat de nobili, & Pontificia familia Parentucella,
in qua recens erat memoria Nicolai Papæ V. cum-
que Juſpatronatus tanquam honorificum in Nobili-
bus cenſeatur directum ad conſervandum ſplendo- 551
rem agnationis ex ſupra allegatis §. *Secunda quia*,
inde ſequitur, ut nunquam volita præſumatur ta-
lis reſtrictio domus ad unum potius columnellum,
quam alterum, & ad conſanguineos magis proxi-
mos, quam remotos, Ciarlin. *controverſ.* 107. *num.*
55. Peregrin. *conſ.* 149. *num.* 10. *lib.* 5. Fuſar. *de
ſubſtit. quaſt.* 351. *num.* 37. *&* 38. ubi quod veniunt
omnes, & quicunque Agnati tam proximi, quam
remoti, Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 36.
Gratian. *diſcept.* 645. *num.* 10. Card. de Luc. *de fi-
deicom. diſc.* 35. *num.* 14.

Et quinto demum, quia Fundator de tempore
conditi Teſtamenti non erat adeo remotus Domi-
nico, a quo deſcendit D. Comes Joannes Leonar-
dus, ſed diſtabat in tertio tantum gradu conſan-
guinitatis, ut ex Arbore alias diſtributa, in quibus
terminis non ſubſiſtit aſſumptum deciſionis, quæ
lineam hanc vocat remotiſſimam, ideoque facilius 552
appellatione domus in genere præſumitur Fundator
reſpexiſſe ad omnes Agnatos tanquam proximos,
licet non adeo proximiores, ut advertunt Altograd.
conſ. 95. *numer.* 153. *tom.* 2. Andreol. *controv.* 137.
num. 2. *in fine*, Cardin. de Luc. *de fideicomm. diſc.*
149. *num.* 12.

Hinc ſubſiſtentiam non habent ponderationes con-
trariæ deciſionis. Non quidem prima, quod Fun-
dator, non obſtante exiſtentia duarum linearum pro-
ximæ, & remotæ, vocaverit illos de domo conno-
tans in numero ſingulari *lineam*, non autem *li-
neas*, quia potius retorquetur hæc circumſtantia ſi
reflectimus, quod *domus* eſt verbum univerſale col- 553
lectivum plurium linearum, ex quibus illa conſta-
ret quia domus importat univerſam agnationem,
Peregrin. *de fideicom. articul.* 22. *numer.* 27. Ciarlin.
controv. 107. *num.* 16. Gratian. *diſcept.* 645. *numer.
primo*, Rot. *deciſ.* 162. *num.* 5. *& deciſ.* 374. *numer.*
17. *part.* 11. *recent.* Idcirco non aliter Fundator lo-
qui poterat, niſi in ſingulari, ut comprehenderet
hoc verbo ſingulari omnem agnationem, ſicut o-
mnes Doctores pro indubitato ſupponunt verbum
= *domus* = comprehendere omnes lineas conten-
tivas, proximas, & remotas niſi adhibita fuerit re-
ſtrictio.

Minus concludit ſecunda, quod alias daretur ſuc-
ceſſio ſaltuaria, quod eſt odioſum ex quo Funda-
tor vocavit antiquiorem; nam id non ſubſiſtit, 554
quia primo loco voluit qualitatem proximioritatis,
ibi = *Et proximior, & antiquior* = quo caſu
præcedentiam habet proximioritas ſupra ſeniorita-
tem, & intelligitur ſenior inter ſolos Proximiores,
unde non quæritur ſenior ſaltuarie inter lineas pro-
ximas, & remotas, ſed in linea Proximiorum, ut
in puncto reſpondet Rot. *in Majoricen. Beneficii* 4.
Julii 1696. §. *finali, coram Eminentiſſimo D. Car-
din. Tremeille, &* Ego *ſcripſi diſceptat. Eccleſ.* 26.
num. 18. *in fine.*

Sicuti corruit etiam argumentum deductum ex
obſervantia, quod ſcilicet ſpatio biſcentum anno-
rum nunquam admiſſi fuerint ad præſentandum
illi de columnello D. Comitis Joannis Leonardi;
id enim ſucceſſit, quia Fundator dedit præceden- 555
tiam proximioribus per lineam maſculinam, & id-
eo venire non potuit caſus, quod præſentaret il-
li de columnello remotiori, ut firmavit Rot. *in
Hiſpalen. Jubilationis, & electionis ſuper bono Jure*
19. *Januarii* 1695. §. *Neque obſtat, coram Emi-
nentiſſimo Priola, & in Hiſpalen. Juris ſedendi in
Synodo* 21. *Junii* 1697. §. *In hypotheſi, cor. bon.
mem. Muto.*

Et

Digitized by Google

Et denique corruit alia conſideratio corollaria
deciſionis circa prærogativam Mariæ, quæ reperi-
tur in linea admiſſa, & eſt proximior in gradu tam
reſpectu Gravati, quam Gravantis, quia non facit
556 ad propoſitum ubi vocata eſt domus per lineam
maſculinam, & ſic vocatus eſt filius continuatus
maſculorum agnatorum donec iſti reperiuntur in to-
ta domo contentiva, ubi non attenditur prærога-
tiva lineæ admiſſæ, & gradus proximior intelligi-
tur ſemper inter maſculos, qui efformant lineam
qualitatis, & ubi in ſuccedendo fit tranſitus de
maſculo in maſculum poſtergatis fœminis, nam
qualitas lineæ maſculinæ eſt iſta, quæ regulat ſuc-
ceſſionem, ut in præciſis terminis, quod excluſa
filia tranſeat ſucceſſio ad alios habentes qualitatem
requiſitam dixit Rota *coram Dunoz. Sen. deciſion.*
315. *num.* 4. *& coram Priol. deciſion.* 70. *n.* 3. qui
adducunt rationem, quod ingreſſus in lineam fit
revocabiliter donec durant ibi Perſonæ qualifica-
tæ, ſeu prout hic maſculis, nam quando ingreſſus,
in lineam fit ratione alicujus qualitatis, ea ceſſan-
te ingreſſus reſolvitur, & proſequuntur Lotter. *de
re benef. libr.* 2. *quaſt.* 11. *num.* 93. Tondut. *quaſtion.
benefic. part.* 3. *cap.* 157. *num.* 23. Gratian. *diſcept.*
218. *numer.* 73, & apud Me *diſcept. Eccleſ.* 26. *nu-
mer.* 18.

Minuſque iſto caſu allegabilis eſt ultimus ſtatus,
quia ubi fit præſentatio per aliquem ratione ali-
cujus qualitatis perſonalis, ut eſt maſculinitas tunc
557 ſucceſſor non habens illam veſtem nuptialem alle-
gare non poteſt poſſeſſionem ſui Auctoris, ut in
puncto Merlin. *deciſion.* 824. *num.* 8. *&* 9. Rot. *in
Lucana Beneficii* 21. *Martii* 1703. §. *Auctoritatei,
coram bon. me. Muto*, ibi = *Auctoritates loquuntur
in Jurepatronatus, &c. habente aliquam qualitatem
perſonalem quaſi deſtitutos ſit ſucceſſor non poteſt ju-
vari poſſeſſione ſui Auctoris* = & apud Me *diſcept.
Eccleſ.* 28. *n.* 8. *in fine*.

His omnibus addimus obſervantiam in ultimo
ſtatu, quia cum ultimus ſuperſtes de linea proxi-
miori Fundatoris eſſet Ludovicus frater Mariæ Ad-
verſariæ, iſte donavit Juſpatronatus ejus matri de
Domo Pellicia, ut præſentaretur ad Cappellaniam,
quod factum oſtendit Mariam non fuiſſe conſidera-
tam pro comprehenſa in hoc Jurepatronatus, quia
ſi comprehenſa fuiſſet non habebat opus frater cau-
tela donandi Juſpatronatus Matri, quia potuiſſet
præſentari per Mariam ejus ſororem, quæ ſublato
558 de medio fratre per renunciationem, ſeu donatio-
nem Jure proprio ſubintrare potuiſſet ad præſen-
tandum, quæ obſervantia confirmat omnia ſupe-
rius deducta, quod in hoc Jurepatronatus reſerva-
to pro domo maſculina fœminæ venire non pote-
rant, Peregrin. *conſ.* 33. *num.* 25. *&* 26. *lib. prima*
Gratian. *diſcept.* 521. *num.* 19. Card. de Luc. *de Ju-
repatr. diſcurſ.* 22. *nu.* 2. Rot. *in Mediolanen. Cap-
pellania* 9. *Maii* 1711. §. *Sicuti, cor. Eminentiſſimo
D. Car. Priolo.*

Hæc erant, quæ ſcribebam in hac Cauſa, qui-
bus non obſtantibus Sacra Rota cenſuit perſiſtere in
deciſis, ut in altera Deciſione 9. Martii 1716. co-
ram R. P. D. Anſaldo.

R. P. D. FALCONERIO.

Lycien. Beneficii.

Luna 28. *Junii* 1717.

Simplex Eccleſiaſticum Beneficium a Joanne Ba-
ptiſta Condo fundatum uſque de anno 1616. in
Parochiali, ſive alia Eccleſia, vel Cappella S. An-
geli Lycien. ſub reſervatione Juriſpatronatus favore
deſcendentium a Franciſco Maria filio, & in illo-
rum defectum favore deſcendentium a Cornelia
Condo ejus pariter filia, poſtremo loco vacavit per
obitum Alexandri de Alexandro præſentati a Bea-
trice Condo de Acquaviva ultima de deſcendentia
dicti Franciſci Mariæ; At cum ad idem fuerit præ-
ſentatus Joannes Baptiſta a Hieronymo Acquaviva
hærede extraneo dictæ Beatricis, illi ab Ordina-
rio non ſolum fuit denegata Inſtitutio, ex Cauſa
præſentationis obtentæ a non legitimo Patrono,
ſed inſuper de eodem Beneficio, uti devoluto,
fuit ab eo proviſus Dominicus Rajola. Ab hoc Ju-
dicato reclamavit dictus Joannes Baptiſta ad Cu-
riam, & interim perventa notitia Vacationis re-
cenſiti Beneficii ad Corneliam Braidam Neptem
Corneliæ Condo filiæ fundatoris, quæ ſicuti de
deſcendentia ſecundo loco a Fundatore vocata, ita
ad dictum Beneficium ipſa præſentavit Dominicum
de Roggeriis, quo paulo poſt defuncto, præſenta-
vit Nicolaum de Roggeriis, qui poſt expeditas lit-
teras Apoſtolicas pro præſentato, citatis dictis Jo-
anne Baptiſta Acquaviva, & Dominico Rajola,
ſententiam pro illarum executione a Rev. P. Dom.
Gomez obtinuit, cui non tantum acquieſcente,
ſed etiam liti renunciante Rajola, & appellante ſo-
lo Acquaviva, fuit a Signatura Juſtitiæ mihi cau-
ſa Commiſſa cum clauſula = *Parito litteris ar-
bitrio* Rotæ = Unde juxta formam commiſſionis
propoſito nunc congruenti dubio = *Non intrare
arbitrium* = Domini ſtatuerunt.

Cum enim arbitrium reguletur a Jure *Gloſs. in
l. qualem videtur, ff. de recept. arbitr.* Batt. *in ex-
travag. ad reprimendum verbo videtur num.* 8. *& in
l. final.* §. *Sed etſi numer.* 16. *C. commun. de legat.*
Rota *in Colonien. Canonicatus, & ſerculi* 20. *Apri-
lis* 1711. §. *Quamvis, & in Firmana Canonicatus* 559
3. *Aprilis* 1713. §. *Arbitrium, & in Monaſterien.
Canonicatus* 13. *Maii* 1715. §. *Quoniam omnibus,
coram Me.* Jus ipſum dictat, quod Litteræ Apo-
ſtolicæ juſtificatæ ſuam celerem conſequantur exe-
cutionem *capit. ſi capitulo ibique Gloſs. verb. exe-
quatur de Conceſs. Præben.* in 6. Rota *in dicta Mo-
naſterien. Canonicatus loco citato cum allegatis.*

Juſtificatio autem Litterarum Nicolai in omni
parte enituit, dum in ſuperiori Inſtantia nulla ha-
bita contentione circa Clericatum, Idoneitatem di- 560
cti Nicolai, & valorem Beneficii, nec circa pro-
bationem aſſertivæ, quod idem eſſet de nobili ge-
nere natus, cum ad hunc effectum ſufficiat, Lau-
rentium ejus Germanum Fratrem eſſe Equitem Hie-
roſolymitanum, prout animadvertit Card. de Luca
de præminen. diſcurſ. 33. *numer.* 21. *& de Jurepa-
tronatus diſcurſ.* 36. *numer.* 6. *verſicul. Atque prioſ-
quam.* Ubi in ſpecie loquitur de Nobilitate iſtius
familiæ: Tantummodo quæſtio fuit reſtricta ad
qualitatem Juriſpatronatus, quod pro parte Acqua-
vivæ præſupponebatur hæreditarium, & pro parte
Roggerii Gentilitium, & lineale; ſed Dominis ex
voluntate Fundatoris viſum fuit, controverſiam di-
rimi, dum ita diſponit = *Quale Beneficio voglio,
& ordino, che reſti, e ſia perpetuo Juſpatronato di D.
Franciſco Maria mio figlio, & Erede, e ſuoi ere-
di, e ſucceſſori della famiglia, e linea maſculina da
eſſo deſcendente della Caſa Condo, & in difetto del-
la linea maſculina ſucceda, & pervenga alla linea
feminina, e così ſi oſſervi in perpetuum, ma man-
candone tutte le due linee maſculina, e feminina
diſcendenti da eſſo Franceſco Maria, che in tal ca-
ſo detto Beneficio reſti, ſia, e pervenghi in perpetuo
Juſpatronato di D. Cornelia mia figlia, e ſuoi eredi,
e ſucceſſori, e colla facoltà di eleggere il Cappella-
no, e Beneficiato toties quoties vacare contigerit,
&c.*

Ex his ſane verbis perſpicuum redditur, Juſpa-
tronatus non fuiſſe reſervatum pro quibuſcunque
hæredibus Franciſci Mariæ filii fundatoris, ſed pro
hæredibus, & ſucceſſoribus Familiæ, & lineæ maſ-
culinæ, & his deficientibus pro illis lineæ fœmi- 561
ninæ, itant nonniſi filii, & deſcendentes utriuſque
lineæ ſint comprehenſi, Cardinal. de Luca *de fi-
deicomm. diſcurſ.* 145. *numer.* 5. Rodulphin. *allegat.*
68. *per tot.* Rota *coram Emerix Jun. deciſ.* 16. *nu-
mer.* 7. *& in recentior. deciſion.* 171. *num.* 5. *part.*
12. *& in Romana ſeu Parmen. Juriſpatronatus* 13.
Decembris 1700. §. *Docuit quippe cum duobus ſequent.
cor. Reverendiſſimo Mollnes Generali Hiſpaniarum
Inquiſitore.*

Cum

Cum igitor Hieronymus Acquaviva non ſit de linea dicti Franciſci Mariæ filii Fuodatoris, ſed hę tes eetraneus Beatricis ultimæ de illius linea fœminina, cujus poſt extinctionem fuerunt ſubſtituti hæredes, & ſucceſſores Corneliæ ejuſdem Fundatoris filiæ; Iode ſeqoitur, dictum Iuſpatronatus tranſiviſſe ad præfatam Corneliam Braidam Neptem dictæ Corneliæ ſenioris, uti de deſcendentia ſubſidiatie vocata, Rota *in Aſten. Beneficii* 25. *Junii* 1708. §. *Quo enim*, & 14. *Decembris ejuſdem anni* §. *Ac proinde, coram Me*, & *in Mediolanen. Beneficii* 30. *Januarii* 1711. §. *Quid plus*, *cor. Reverendiſſimo D. meo Anſaldo Decano*, & *in Valentina Beneficii* 16. *Januarii* 1714. §. *Quamvis*, *cor. Rev. R. D. meo Lanceaa*, & *in Sulmonen. Jurisſpatronatus* 21. *Januarii* 1715. §. *Compertum*, *cor. Me.* Quod
562 eo validius in hypotheſi procedit, quia hæredes, & ſucceſſores dictæ Corneliæ ſenioris fuerunt qualificati com illo pronomine = *ſuoi* = quod proprie ad Deſcendentes refertur Pariſ. *conſ.* 48. *nu.* 9. *lib.* 4. Rota *cor. Buratt. dec.* 679. *num.* 4. & *in recentior. dec.* 254. *nu.* 9. *part.* 11. & *in dicta Romana*, *ſeu Parmen. Iuriſpatronatus* §. *Contrariis procedentibus*, *coram præfato Reverendiſſimo Molines Generali Hiſpaniarum Inquiſitore*.

Et ita unica, &c,

R. P. D. SCOTTO.

Boonien. Parochialis.

Lunæ 8. *Februarii* 1706,

LAurentio Mingarello præſentato per Maſſetium, & Homioes Communis Grizzanæ ed Parochialem Eccleſiam S. Michaelis vacantem per obitum alterius Laurentii patiter de Mingatellis, ſe oppoſuit Antonius Beovenurius ce duplici titulo, altero cujuſdam præſentationis obtentæ per antecedens a nonnulis Hominibus ejuſdem Communis, & eltero vigore nomiuationis in ſui favorem reportaræ e Marchioniſſis Sorotibus de Montecncolir hæredibus mediatis Marchionis Ferdioendi Barbatiæ prætenſi Donatarii mox dicti Petronatus vigore cojuſdam donationis in ſui favorem reportatæ a prædictis Maſſario, & Hominibus dicti Communis Grizzanæ.

Re in Judicium deducta, & in Curia Archiepiſcopali Bononiæ per illios Vicarium Generalem inſtitutione decreta in favorem Laurentii; provocavit Antonius ad hoc Sacrum Auditoriom, mihique directe Commiſſione exquiſivi DD. meos; *An, & cui eſſet danda Inſtitutio?* quibus placuit reſpoodere *illam eſſe dandam Laurentio*.

Præſuppoſita enim certa, & iodubitate pertinentia Iuris præſentandi ad hanc propriem Eccleſiem io Maſſerio, & Hominibus Communis Grizzanæ non ſolum ex continuata ploſquam ſæculari obſervencia, ſed etiem ex quamplurimis Judicatis Curiæ Archiepiſcopalis Bononienſis illam canonizantibus, & effectum plenarium ſubſecutis, de quibus in *Summ.* Leurentii *a numer. primo ad* 6. hinc cum ab iiſdem Hominibus legitime, & ad honc effectum convocatis Laurentius pleniſſima etiam nominatione fuerit valide præſentatus, idem erat abſque dubio inſtituendus ed *Text. in capit. Paſtoralis de Jurepatronatus* Garz. *de Beneſic. part. prima capitul.* 2. *numer.* 102. Vivian. *de Jurepatronatus libr.* 12. *capitul.* 7. *numer.* c. Rota *cor. Bichio deciſ.* 118. *numer.* 29. *coram Priolo deciſion.* 405. *numer.* 1. & *in Tuden. Parochialis* 7. *Decembris* 1703. §. *Fuit enim*, *coram Reverendiſſimo Patre Dom. Caprara*.

Neque firmam hanc decidendi rationem evertere potuerunt duo tituli, quibus ionixus alias opponebat Aotonius? Omiſſo enim in præſenti per eundem primo titulo, tumultuariæ videlicet, & informis præſentationis, licet antecedentis reportatæ io ſui favorem e noonullis ſiogularibus ex præfactis Homioibus tanquam agoito prout eret vere inſubſiſtenti, quamvis totus eſſet in promovendo ſecundo Titulo, nominetioois videlicet habitæ a præfatis Sororibus de Montecuccolir, qoarom Jus etiam agendo Cauſam propriam, opportune promovebat, nihilominus com nominatio prædicte penderet a donatione facta de enno 1636. per Homines loci Grizzanæ Marchioni Ferdinando Barbatiæ Auctori dd. Sororum præter alios deffectus, 563
de quibus infre, omnino ineffectuata; dum ille non obſtante, Homines d. Commuoia in duobos vacationibus ſecutis a d. Anno 1656. ipſi præſentarunt effectu ſubſecuto, ut io *Summ.* Laurentii *numer.* 5. & 6. ideo cum idem fecetiot etiam in præſenti vacatione ed favorem Laurentii, non obſtaote d. Donatione, & iſte erat inſtituendus, & ipſi maoutenendi in ſua poſſeſſione ad notum *Text. in capit. Conſultationibus de Jurepatronatus*, Rot. *in recent. deciſion.* 315. *numer.* 11. & *ſeqq. part.* 18. *in Valentina Beneficii* 22. *Junii* 1703. §. *e converſo*, *coram Reverendiſſimo Patre Dom. meo Lanceaa*, & *in Spoletana Juriſpatronatus* 19. *Junii anni proxime elapſi*, §. *Momento igitur*, *coram Rev. P. D. meo Omanna*.

Neque viſum eſt obſtare poſſe, quod non habeant locum termini poſſeſſionis, ubi conſtat de titolo in contrarium, ut in præſenti autumebant Defenſores Antonii, quie aggrediendo hic opportune claros defectus oppoſitæ donationis, ille ſtatim 564
apparuit nulla, & illicita labe Simoniæ ſuſpecta, ac proinde incapax ullum Juris effectum operari per *Text. in l.* 4. §. *Condemnatum ff. de re Judicata*, Mare. Anton. *var. reſol. lib. primo reſol.* 78. *n.* 10. Argell. *de legit. contrad. q.* 7. *nu.* 146. Pariſ. *de reſign. lib.* 7. *q.* 1. *n.* 26. & Rot. *in Auguſt. Canon.* 23. *Junii* 1704. §. *in eo cor. Reverendiſſ. D. meo Decano*, & *præciſe in terminis contractus Simoniaci* Felin. *in cap. Inſinuatum il* 15. *num.* 5. *de Simov.* Menoch. *de recuper. poſſeſſ. remed.* 1. *n.* 135. Lotter. *de re beneſ. lib.* 3. *q.* 29. *n.* 123.

Nullitas coim erat maniſeſte; com poſt donationem Juriſpatronatus, de quo egitur, factam per Homioes Communir Grizzanæ in favorem Marchio- 565
nis Ferdinandi Barbetiæ, non doceatur de ſupetventa approbatione Ordinarii, ſine que remanet omnino evenide Donatio, cum oon liceat Laicis præſumptione propria diſponere de eo, quod Eccleſiaſtici Juris eſt ed *Text. apertos in capit. illud capit. nullus Laicus*, & *capit. ſuggeſtum de Jurepatron. cum relat. per* Pariſ. *de reſignat. beneſ. libr.* 9. *quæſt.* 3. *nu.* 8.

Et licet ad hoc evitandum Defeoſores Antonii dederint in eorum *Summ. num.* 4. quendam ſupplicem libellum porrectum Emineotiſſimo Archiepiſcopo Bononiæ pro obtinenda confirmatione, ſive eſſenſu d. Donetionis, prætendentes illam poſſe etiem poſt præſentationem obtineri; cum ſubſecure con- 566
firmatio retrotrahetur uſque ad diem donationis juratæ, maxime in præjudicium ipſius donantis eeadductis io una *Compoſtellana Parochialis* 25. *Junii* 1696. §. *quandoquidem*, *coram Rever. P. Dom. meo Priolo*, quie huic theoricæ locur eſſe non poterat ee deficientie facti; animadverterunt enim DD. reſcriptom Eminentiſſimi Archiepiſcopi non eſſe, quam remiſſivum ſimpliciter Vicario Generali, qui deinde eum nil aliod fecerit, quam admittere ſi, & in quantum, mandare efficere prout de Jure, & interim ciiendos eſſe intereſſe habentes, ſicuti iſta certe noo redolent illam expreſſam approbationem, quæ ad hunc effectum cauſa cognite deſuper eſt elargienda *Gloſſ. in capit. qua fronte in verb. contra debitum Juris*, & *Gloſſ. Marginal.* ibidem *de appellat.* Vivian. *de Jurepatronat. libr.* 4. *capit.* 1. *numer.* 28. & *ſeqq.* Lotter. *de re beneſic. lib.* 2. *quæſt.* 2. *num.* 18. Ita de per ſe accepta nihil ponunt in eſſe cum pendeant a futuro eventu, & reddant diſpoſitionem conditionalem, Vivian. *de Jurepatronat. part.* 2. *lib.* 9. *capit.* 1. *num.* 3. Mart. *de Clauſ. part.* 1. *clauſ.* 151. Rot. *coram Seraphin. deciſion.* 409. *numer.* 2. & *in annotat. ad* Ludoviſ. *deciſion.* 417. *numer.* 12. quæ deinde ex Decreto judicialiter lato ſuper Inſtitutione Laurentii per eundem Vicerium Generalem,

Digitized by Google

lem, melius, & clarius pro excluſione cujuſcunque prætenſæ confirmationis aſſertæ donationis purificari, & declarari non potuit per *Text. in l. ſi Julianus §. Interdum ff. ad S. C. Macedon.* Rot. *coram Priol. deciſ.* 80. *num.* 8. *& coram Buratt. deciſ.* 113. *num.* 19.

Et quamvis hæc ſuper nullitate donationis ob defectum approbationis Ordinarii ſufficerent, licet extrinſeca ipſi donationi; tamen intrinſece etiam penetratis illius viſceribus, cum in ea fuerit inventum quoddam pactum, ſub quo donantes, occaſione iſtius donationis, & mediante auctoritate donatarii, voluerunt inſimul ſeſe tutos reddere a moleſtiis per Parochum pro tempore exiſtentem imposterum inferendis ipſis donantibus ſuper bonis propriis Eccleſiæ per eoſdem in Coloniam acceptis;
567 admodum dubitarunt DD. de illius inſubſiſtentia, a qua forſan ex nota religione ipſius Donatarii ortum habuit etiam ineffectuatio donationis deſuper comprobata; cum ex tali mixtura commodi temporalis reportandi ex dimiſſione rei ſpiritualis, oriatur illa relatio, quæ redolet Simoniæ labem inficientem totum contractum *capit. præterea, de Jurepatronat.* Abb. *in capit. ex literis num.* 2. *eodem titul.* Rot. *coram Dunozett. Jun. deciſion.* 490. *num.* 9. *coram Pamphil. deciſ.* 710. *num.* 1. *& in Comen. Jurispatronatus* 3. *Junii* 1689. §. *Creſcit, cor. Manuel.*

Et ita omiſſis cæteris quæſtionibus excitatis ad rem non facientibus, utraque parte audita reſponſum fuit.

R. P. D. FALCONERIO.

Sorana Jurispatronatus.

Veneris 22. Januarii 1712.

PRONUNCIAVIT in prima Inſtantia Ordinarius manutenendos eſſe in quaſi poſſeſſione Juris præſentandi ad beneficia SS. Leonardi, & Bernardi poſita in pertinentiis Arpini, ac Sancti Angeli Terræ Sclavorum pro una voce Tibaldeſcos, & pro altera Correos, & Infanciullos; atque perpenſa beneficiorum qualitate, ad beneficium Sancti Leonardi Inſtitutionem conceſſit Joanni præſentato a Tibaldeſchis, & ad reliqua duo inſtituit Claudium præſentatum a Correis, atque Infaciullis, ſed in ſecunda inſtantia reformatum fuit dictum Judicatum a Rev. P. D. Columna cum totali excluſione illorum de Tibaldeſchis, & eorum Præſentati: Deinde cauſa in tertia inſtantia coram Rev. P. D. meo Scotto diſcuſſa in duabus deciſionibus ſub diebus 27. Januarii, & 10. Decembris 1710. definiri meruit cum reſcripto, *Manutentionem integre eſſe concedendam Correis, & Infanciullis, prorſus repulſo Joanne a Tibaldeſchis præſentato.* In hodierna vero Audientia ſecundum juridicam rei melius dilucidatæ exigentiam Domini cenſuerunt ſententiam Rotalem eſſe infirmandam juxta modum.

Non enim abs re, ſed provide recenſendum erit Joannem Franciſcum de Teodinis habuiſſe tres filias, nempe Claricem, Helenam, & Zenobiam, ſed quia de tempore conditi Teſtamenti, ſcilicet de anno 1553. Zenobia erat præmortua, idcirco ſuam hæreditatem æqualiter diviſit inter iſtius filios, & dd. Claricem, & Helenam viventes, cuilibet aſſignando tertiam partem ſuæ hæreditatis, cum reciproca ſubſtitutione, quatenus aliquis ex dictis hæredibus ſine filiis legitimis, & naturalibus mori contigerit; Quo vero ad Jus præſentandi ad dicta beneficia ita diſpoſuit = *Item laſcia alli ſopradetti eredi il Jus preſentandi di S. Leonardo, e di S. Bernardo in Territorio d' Arpino, & il Jus preſentandi a S. Angelo in Territorio di Schiavi, accio poſſino detti eredi conferire detti Beneficii tempore vacationis* = Unde aperte patet, quod ſicuti Teſtator in tres partes diviſit ſuam hæreditatem, ita in tres lineas pariter diviſit dictum Jus præſentandi, prout deſcendentes cujuslibet lineæ ſemper præſentarunt, & ideo attenta poſſeſſione radicata in omnibus tribus lineis favente in poſſeſſorio etiam illarum ſucceſſoribus, nequivit manutentio reſtringi ad ſolos Correos, & Infanciullos deſcendentes a linea Helenæ, & ſic unam tantum lineam repræſentantes, Rota *in Mediolanen. Prioratus* 25. *Junii* 1700. §. *Et neque, coram Rev. P. Dom. meo Anſaldo, & ſuper Manutentione* 15. *Junii* 1703. §. *Fruſtra, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Scotto, & in Regien. Prioratus* 10. *Junii* 1705. §. *Nec quaſi poſſeſſio, coram Reverendiſſimo P. Domin. meo Priolo.* 568

Non obſtant conſiderata in præcedentibus deciſionibus, quod extincta linea Zenobiæ non valeant Nobilones ab illa non deſcendentes, & penitus extranei gaudere poſſeſſione penes dictam lineam exiſtente, etiamſi Donatarii ſint ultimi de dicta linea, quia efficacia hujus donationis pendet ab indagine, an vigore reciprocæ a Teſtatore ordinatæ inter ſuos hæredes, dicta portio lineæ Zenobiæ aucta cenſeatur aliis duabus lineis Claricis, & Helenæ, vel potius in ultimo de dicta linea Juſpatronatus fuerit effectum hæreditarium, & tranſferibile ad Nobilonos Donatarios; qua de re propter hanc inſpectionem requirentem altiorem indaginem, manutentio denegari nequeat Correis, & Infanciullis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi, ac deſcendentibus a linea Helenæ, ut in prima deciſione, *ſub die* 27. *Januarii* 1710. §. *Maxime quia*, & in ſecunda *ſub die* 10. *Decembris ejuſdem anni* §. *Neque applicabatur.*

Siquidem ex ipſo objecto abſque eo, quod altior indago aſſumatur, manifeſtatur inſubſiſtentia præcedentis Judicati, dum ſive portio Zenobiæ in vim prædictæ reciprocæ dicatur devoluta ad alias duas lineas Claricis, & Helenæ, ſive admittatur aſſumpſiſſe qualitatem hæreditariam in ultimo de dicta lineæ, ac potuiſſe tranſire in extraneos; in utroque caſu Juſtitia dd. de Tibaldeſchis aperta redditur; Nam ſi primum eademmet reciproca, quæ includit deſcendentes ex linea Helenæ, prout ſunt Correi, & Infanciulli, includit pariter deſcendentes ex linea Claricis, quales ſunt Tibaldeſchi; Ideoque ſemper fruſtraneus labor erit propugnare quaſi poſſeſſionem in Jure præſentandi exiſtentem in dicta linea extincta, tranſtuliſſe jus petendi Manutentionem ad ſolam lineam Helenæ in excluſionem lineæ Claricis, quando ambo lineæ a communi authore fuerant reciprocatæ, & proinde reſiſtit petitorium clarum ab illius diſpoſitione reſultans, Rota *in Melevitana Jurispatronatus* 31. *Martii* 1702. §. *Minuſque, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Scotto, & in Mediolanen. Cappellania* 23. *Martii* 1703. §. *Conſtabilitis, coram Reverendiſſimo Domino meo Molines Decano, & in Alatrina Jurispatronatus* 15. *Junii* 1705. §. *Nec magis, coram eodem Reverendiſſimo P. Domino meo Scotto, & in Mediolanen. Beneficii prima Aprilis* 1707. §. *Quod ſi, & §. Tetigimus, coram Reverendiſſimo P. Domino meo Anſaldo*; ſi vero fateatur dictam reciprocam non habuiſſe progreſſum ultra primos vocatos uti inter ſe reciprocatos, quatenus aliquis eorum ſine filiis mori contigerit, unde defectis omnibus cum liberis, ceſſare videatur conditio, ſub qua reciproca erat contenta juxta *conſ.* 21. Oldrad. communiter receptum, & per conſequens Jus præſentandi *reſidens apud dictam lineam extinctam valuiſſe ad extraneos tranſire, & in iſto caſu nequibat portio iſtius lineæ adjudicari Correis, & Infanciullis, ſed vel ſpectabat ad extraneos heredes ultimi de dicta linea, vel ad Nobilones Donatarios*, quibus erat concedenda manutentio, quia in poſſeſſorio eademmet quaſi poſſeſſio exiſtens in linea Donantis ſuffragatur Donatariis, Rota *in Florentina Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Fuit enim, coram Reverendiſſimo Patre Domino meo Lancetta, & 2. Julii* 1706. §. *Ratio decidendi, & §. Firmana, cor. R. P. D. meo Priolo.*

The margin numbers 569 and 570 sit beside "chi; Ideoque ſemper fruſtraneus labor erit propu-" and "cta linea, vel ad Nobilones Donatarios, quibus" respectively.

Nec

Nec ſubſiſtit ullo modo, lineam Claricis, ac inſi-mul Tibaldeſcos carere quaſi poſſeſſione præſentandi in ultimis ſtatibus, quapropter in hoc judicio poſſeſſorio ipſis deficere principale requiſitum pro obtinenda manutentione; Quia in primo ſtatu anni 1560. Claris filia dicti Joannis Franciſci præſentavit Leonardum de Bernardo, qui fuit ab Ordinario inſtitutus, prout pariter cum ſubſecuto effectu præſentavit in ſequenti vacatione anni 1589. & ea mortua idem evenit in ſtatu anni 1622. in quo præſentavit Horatius de Tibaldeſchis ejus nepos, cujus præſentatus vixit uſque ad
571 annum 1653. & uſque ad quod tempus dicitur ſe- tenta quaſi poſſeſſio præſentandi, Rota *in Comen. Parochialis, coram bon. mem. Muto* apud Mantiſſ. ad Card. de Luca *deciſ.* 31. *n.* 1. *&* 2. deinde ſicuti in iſto ſtatu, quam in altero ſubſequenti evento de anno 1662. in dubium non revocatur Tibaldeſcos neglexiſſe præſentare, ut certiſſimum eſt, eos actualiter præſentaſſe in ultimo ſtatu anni 1667. Propterea favet receptiſſima propoſitio, quod quando conſtat Patronos de aliqua linea acquiſiviſſe quaſi poſſeſſionem præſentandi, tunc per negligentiam præſentandi in una, vel altera vacatione eandem quaſi poſſeſſionem
572 præſentandi non amittunt, niſi probetur eos voluiſſe præſentare, & fuiſſe rejectos, Abb. *conſ.* 54. *num.* 3. *libro* 1. Spad *conſ.* 22. *n.* 9. *lib.* 2. Vivian. *de Jurepat. lib.* 5. *cap.* 4. *n.* 43. Marant. *reſponſ.* 6. *n.* 32. *& ſeqq. par.* 3. Rota *coram ſan. mem. Alexandr. VIII. dec.* 3. *n.* 24. *& ſeqq. & in Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1690. §. *Abſque eo quod, cor. Reverend. D. meo Molines Decano.*

Et præcipue de Patronis, qui neglexerunt præſentare in aliquibus vacationibus, in quibus alii Compatroni præſentarunt, quod non amiſerint eorum præcedentem quaſi poſſeſſionem præſentandi, tradunt communiter Vivian. *de Jurepatr. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 63. Poſthum. *de manut. obſervat.* 71. *n.* 52. *&* 53. Rota *coram Gregor. deciſ.* 452. *n.* 6. *& ſeqq. coram Arguell. deciſ.* 115. *n.* 8. & poſt Vivian. *deciſ.* 136. *n.* 12. *& in Compoſtellana Parochialis* 28. *Novembris* 1696. §. *Non prima, coram Reverendiſſimo Priolo, & in*
573 *Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decembris* 1705. §. *Minus urget, coram Rev. P. D. meo Scotto, & in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Secundus, cor. R. P. D. meo Anſaldo.*

Ita dictante potiſſima illa ratione, quæ vult in Jurepatronatus individuo Compatronos haberi tanquam conſocios, & ideo præſentatio unius conſervat quaſi poſſeſſionem alterius, niſi conſtet compatronos de una linea præſentaſſe privativa, & animo ſpoliandi compatronos de altera linea, ad cujus effectum requiritur contradictio cum ſubſecuta acquieſcentia, Ruin. *conſ.* 50. *n.* 10. *lib.* 5. Frideric. de Sen. *conſ.* 147. *ſub n.* 3. Rota *in recent. deciſ.* 174. *n.* 10. *part.* 5. *& coram Arguell. deciſ.* 115. *n.* 8. *&* 9. *& coram Priolo deciſ.* 46. *n.* 23. *& ſeqq. in dicta Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Abſque eo quod, coram Reverendiſſimo Domino meo Molines Decano, & in dicta Alatrina Juriſpatronatus* 7. *Decembris* 1705. §. *Minus urget, coram R. P. D. meo Scotto, & in dicta Mediolanen. Beneficii prima Aprilis* 1707. §. *Secundus, coram R. P. D. meo Anſaldo.*

Abſque ulla prorſus difficultate antecedentes firmata in hypotheſi procedunt, ex quo Tibaldeſchi in ultimo ſtatu anni 1667. corrigendo eorum negligentiam poſitive præſentarunt; Unde iſte actus quamvis ineffectuatus, quia ineffectuatio fuit promiſcua etiam reſpectu aliorum Compatronorum, dum per mortem præſentati a Correis, & Infanciullis in vim ſubrogationis gratioſæ Beneficia obtinuit præſentatus a Tibaldeſchis; Tamen ad effectum conſervandi antiquam poſſeſſionem ſufficiens reputatur, ſtante quod iſta eſt differentia inter Patronum unius lineæ, qui prætendit ex actu ineffectuato acquirere poſſeſſionem, quam ante ejus
574 linea non habebat, & inter illum, qui dicto actu utitur ad effectum conſervandi poſſeſſionem anteriorem in ſua linea exiſtentem, cum in primo caſu præſentatio ineffectuata non tribuat præſentandi quaſi poſſeſſionem manutenibilem. In altero vero caſu, in quo conſtat de antiqua poſſeſſione, cujus continuatio conſiſtit in animo Patroni, iſte uti pendens a nudo facto ſatis declaratur, etiam ex præſentatione ineffectuata, dummodo in contradictorio non fuerit a Judice rejecta, Rota *in Florentina Juriſpatronatus de Riccaſolis* penes Vivian. *de Jurepatron. lib.* 4. *cap.* 1. *poſt n.* 71. §. *Effectuatio vero in fine, & in Mediolanen. Prioratus* 25. *Junii* 1700. §. *Superest, coram Reverend. Patre Domino meo Anſaldo, & in Majoricen. Juriſpatronatus* 16. *Maii* 1704. §. *Fortius, coram bon. mem. Muto, & in Romana Prælationis, & Pecuniaria* 22. *Aprilis* 1709. §. *Hancque veritatem, cor. Reverendiſs. P. D. meo Molines Decano, & in Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Siquidem, cor. eodem R. P. D. meo Anſaldo.*

Creſcit in hac Theſi efficacia præcedentis aſſumpti, ex quo dictus ultimus actus non fuit totaliter ineffectuatus, dum præſentatus a Tibaldeſchis vigore ſubrogationis gratioſæ beneficia obtinuit; Et quamvis dicta gratia ponat, ſive ſubroget Collitigantem in Juribus defuncti; Tamen illa potius præſeferre videtur remotionem obſtaculi, quam novi Juris acquiſitio- 575
nem, dum niſi proviſus fuiſſet legitime præſentatus, eam conſequi nequiviſſet, ex quo dicta gratia, nunquam conceditur calumnioſo Collitiganti, ut in puncto Rota *in dicta Mediolanen. Prioratus* 25. *Junii* 1700. §. *Ac proprius, coram Rever. P. Domino meo Anſaldo.*

Probato, quod Tibaldeſchis aſſiſtat ultimus ſtatus, cujus vigore veniant manutenendi in quaſi poſſeſſione præſentandi, ut ex perſona Claricis habentes æqualem partem cum Correis, & Infanciullis repræſentantibus perſonam Helenæ: Augetur eorundem de Tibaldeſchis juſtitia ex petitorio claro de per ſe ſolo etiam abſque beneficio ultimi ſtatus ſufficiente, ut æqualiter cum aliis admittatur ad præſentandum, ut ſupra fuit probatum in §. *Siquidem*. Claritas nanque petitorii reſultat ex ipſo teſtamento Joannis Franciſci, in quo Claris, Helena, & Zenobia fuerunt æqualiter hæredes inſtitutæ cum reciproca inter eas ſubſtitutione, quo circa diviſo Patronatu in tres diſtinctas lineas imperceptibile videtur quo Jure deſcendentes ab Helena valeant ſibi ipſis appropriare Iuſpræſentandi competens deſcendentibus a linea Claricis; Et tametſi procedatur cum ſenſu præcedentium deciſionum tribuentium dicto Patronatui qualitatem gentilitiam, & admittentium quod extincta linea Zenobiæ ejus pars accreverit aliis duabus lineis præexiſtentibus; Adhuc patens erit Ius dd. de Tibaldeſchis deſcendentium a dicta linea Claricis, dum amplius non haberent tertiam partem vocum, ſed ex cauſa dicti augmenti haberent illorum medietatem æqualiter cum deſcendentibus a linea Helenæ. Quo circa ſive attendatur diſpoſitio fundatoris, ſive procedatur cum ſenſu dd. deciſionum ſemper indubia erit promiſcua pertinentia Patronatus, tam favore deſcendentium a Clarice, 576
quam aliorum deſcendentium ab Helena, & poſſeſſorium remanebit abſortum a Petitorio claro exuberante pro obtinenda Inſtitutione, Rota *in Melevitana Juriſpatronatus* 31. *Martii* 1702. §. *Minuſque, coram R. P. Dom. meo Scotto, & in Mediolanen. Cappellan.* 23. *Martii* 1713. §. *Conſtabilitis, coram Dom. meo Molines Decano, & in Alatrina Juriſpatr.* 15. *Junii* 1705. §. *Nec magis, coram eodem Rever. P. Domino meo Scotto, & in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Quod ſi non adhuc, & §. Tetigimus, coram Reverendo Patre Domino meo Anſaldo*, poſthabitis tantum in hoc poſſeſſorio Iudicio Nobilonibus, & eorum Iuribus reſervato in ſuo competente Iudicio ſuper pertinentia.

Fruſtra hodie putarunt DD. implorare auxilium a dubia, & impugnata deſcendentia dd. de Tibaldeſchis a linea Claricis cum ſuppoſito quod in uno gradu deficiant, quia ea fuit ad ſatietatem probata publicis documentis Baptiſmatum fidibus atque teſtium depoſitionibus, & per conſequens eiſdem numero probationibus, quibus Correi, & Infanciulli eorum deſcendentiam ab Helena concluſerunt, & ideo defectus contra Tibaldeſcos propoſiti, vel contra proprias perſonas retorquentur, vel uti ipſis non obſtan- 577
tibus nequeant pariter Tibaldeſchis afficere, cum in

Judiciis par debeat eſſe conditio litigantium *Regul. non
licet Actori de Regul. Jur. in 6. leg non licet, ff. eod.
tit. leg. fin. Cod. de fruct. & lit. expen.* Prout in va-
num apponitur, quod Dominicus Antonius de Ti-
baldeſchis, qui præſentavit de anno 1667. eſſet fi-
lius illegitimus, ſeu naturalis Aſcanii Tibaldeſchi;
etenim objectum corruit ex facto, ex quo probatur
ipſum fuiſſe ſuſceptum ex Aſcanio, & Thisba con-
jugibus, prout ex fide Matrimonii, & Baptiſmatis,
necnon depoſitione teſtium, & licet ipſe per erro-
rem petiiſſet ab Epiſcopo diſpenſationem ſuper defe-
ctu natalium, hunc tamen errorem ſucceſſive corre-
xit, probando coram eodem Epiſcopo, ſe fuiſſe na-
tum ex Matrimonio, propter quod Ordinarius cau-
ſa cognita declaravit conſtare de ejus legitimitate,
neque propterea indigere diſpenſatione, ex quibus
legitimitatem probari, tradit Bald. *in leg. filius, ff.
de his qui ſunt ſui, vel alieni juris*, Maſcard. *de pro-
bat. concluſ.* 708. *num.* 4. Modern. Roman. *diſcept.
578 Eccleſ. 7. num.* 19. ultra præſumptionem Juris, quæ
in dubio aſſiſtit pro legitimitate, juxta *conſ.* Bald.
84. *num.* 1. Ruin. *conſ.* 109. *num.* 38. *lib.* 3. Beto
conſ 19. *num.* 10. & 20. *lib.* 2. Paleot. *de Notis, & ſperſiis cap.* 20. *n.* 3. Menoch. *de præſumpt. lib.* 6. *præ-
ſumpt.* 54. *n.* 20.

Tanto minus ab incertitudine, in qua adhuc pen-
det qualitas Juriſpatronatus, qua de cauſa nequeat
commenſurari diviſio vocum diffuſa in tot lineas,
& Perſonas a Fundatore deſcendentes; Quoniam fir-
mato in antecedentibus deciſionibus dict. Juſpatrona-
tus fuiſſe annexum fideicommiſſo a Joanne Francisco
in ſuo Teſtamento ordinato, abſoluta eſt quæſtio cir-
ca illius originem: Nam aut Juſpatronatus in ſuo ini-
tio dicitur hæreditarium juxta Juris præſumptionem
deductam a diſpoſitione Text. *in Clementina plures de
Jurepatr.* & potuit Joannes Franciſcus de Teodinis u-
nicus Patronus illud Fideicommiſſo ſubiicere. Aut
vero aſſeritur familiare; & dictus Joannes Franciſcus
ultimus Maſculus de Familia pariter potuit illud re-
linquere ſuis filiabus fideicommiſſo annexum, cujus
579 factum, nec filiæ, nec eorum deſcendentes vigore
dictæ diſpoſitionis poſſidentes tam Juſpatronatus,
quam bona fideicommiſſo ſubjecta, factum Auctoris
impugnare queunt, ut ad rem Rota *in Florentina
Canonicatus* 8. *Maii* 1705. §. *Quibus, coram Reve-
rendo Patre Domino meo Lancetta, et* 2. *Iunii* 1706.
§. *Firmata, coram Reverendo Patre Domino meo
Priolo*. Quamobrem non videtur opus inquirere
quomodo voces ſint commenſurandæ, quia norma
habetur ab ipſo Teſtamento, in quo ſicuti tripar-
580 titum fuit fideicommiſſum, ita in tres lineas ab
initio pariter fuit diviſum Juſpræſentandi, quarum
deſcendentes non multiplicant voces, ſed unuſquiſ-
que in ſua linea præſentat commenſurative ad ra-
tam eidem lineæ obveniam, Tondut. *quæſt. benef.
part.* 3. *cap.* 157. *num.* 6. Panimoll. *deciſ.* 137.
num. 49. *et* 50. Rota *deciſ.* 2. *numer.* 8. *et ſeqq.
part.* 7. *recent. et in Mediolanen. Præpoſitura* 3.
Martii 1704. §. *Aut vero, et ſeqq. coram Reveren-
do Patre Domino meo Anſaldo, et in Romana Ca-
pellania S. Nicolai* 28. *Iunii* 1709. §. *Sane, coram
eodem*.

Concluſio ex uſque nunc diſcuſſis, Tibaldeſcos uti
deſcendentes a linea Claricis habere Jus clarum tam
in poſſeſſorio, quam in petitorio, inde ſequitur eis
dandam eſſe Manutentionem, prout pariter Correis,
& Inſanciullis pro medietate juxta firmata *in Rhe-
gien. Prioratus* 10. *Junii* 1705. §. *Etenim, coram Re-
verendo Patre Domino meo Priolo*, & attenta parita-
te vocum eſſe inſtituendum Joannem Nobilonum a
581 Tibaldeſchis præſentatum uti habentem gratiam Apo-
ſtolicam cum derogatione medietatis vocum, Rota
in Romana Cappellania S. Nicolai 28. *Iunii* 1709. §.
Amaritudo, et 6. *Decembris ejuſdem anni*, §. *Eoque
indubitantius, coram Reverendo Patre Domino meo An-
ſaldo*.

Minime officiente quod Papa in ſimilibus gratiis
pro præſentato cum derogatione medietatis vocum
ſemper intelligat gratiam concedere præſentato ab il-
lis Patronis qui ſunt in quaſi poſſeſſione præſentan-
di; Tum quia ex ſupra firmatis, tam lineæ Claricis,
quam ipſis Tibaldeſchis qui Joannem præſentarunt di-
cta poſſeſſio non deficit; Tum etiam quia oppoſita
procedunt, quando petitorium eſt turbidum, non au- 582
tem quando eſt clarum, attento quod Papa præſu-
mitur ſe velle conformare cum diſpoſitione Iuris in
Cap. conſultationibus de Jurepatr. cujus diſpoſitio non
habet locum, quando conſtat de Petitorio claro,
ut bene Rota *in dicta Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis*
1707. §. *Tantumque, & §. Ceſſante, coram R. P. D.
meo Anſaldo*.

Neutiquam quoque obſiſtente in paritate vocum
venire præferendum præſentatum a Correis, & In-
fanciullis, uti deſcendentem a Fundatore, quia eam-
dem deſcendentiam probat Joannes præſentatus a Ti-
baldeſchis mediante perſona Helenæ filiæ d. Joannis
Franciſci cujus filia nomine Orinthia Matrimonium
contraxit cum Lucido Nobilono a quo mediate de-
ſcendit d. Ioannes, & hanc veritatem illuſtrarunt In-
ſtrumentum Dotale dictæ Orinthiæ, Baptiſmatum fi-
des, ac depoſitiones ſeptem teſtium octuagenariorum,
quæ probationes ſuperabundare videntur cum eiſdem- 583
met forſan inferioris qualitatis in præcedentibus in-
ſtantiis fuerint admiſſæ pro ipſis Correis, & Infan-
ciullis, juxta ſupra firmata in §. *Ita dictante*.

Et ita hoc modo ſervato Sententiam Rotalem Do-
mini infirmarunt utraque parte informante, &c.

EADEM CORAM EODEM

Super Sequeſtro.

POſtquam Claudius Correa geminas propitiaſque re-
portaverit Sententias; primam ſcilicet a R. P. D.
Colonna, & alteram præviis duabus Deciſionibus
ſub die 27. Ianuarii, & 10. Decemb. 1710. a R. P. D.
meo Scoto, ſeros clypeo Clementinæ unicæ de ſequ.
poſſeſſ. & fruct. curavit in hodierna Audientia, in
qua, coram Me de illarum Iuſtitia diſceptabatur, in
quæſtionem vocare alterum novum, & ſeparatum
dubium ſuper appoſitione Sequeſtri ad beneficium S.
Leonardi poſſeſſum a Ioanne Nobilono in præfatis in-
ſtantiis convicto, Quod a Dominis fuit reſolutum
= *Non eſſe locum appoſitioni Sequeſtri*. =

Nam attenta reſolutione prodita favore Ioannis di-
cti beneficii Poſſeſſoris in altera mea contempora-
nea Deciſione ceſſat principale motivum dictæ Cle-
mentinæ, ut nempe ad compeſcendas litigantium
malitias poſt latam Sententiam in Curia favore Peti-
toris beneficii ſequeſtrum in eo apponatur, cum ap- 584
pellatio ab eodem Ioanne interpoſita, non ſolum
non perſpicitur calumnioſa, ſed legitima & juſta,
prout comprobatur ex dicta Deciſione præcedentium
revocatoria; Qua de cauſa cum res non ſit amplius
integra dum dictæ Sententiæ contra Ioannem bene-
ficii poſſeſſorem remanent vulneratæ a præfata con-
traria Deciſione; In iſto caſu malitia, & calumnia
excluſa, ceſſat ratio motiva d. Text. *pro appoſitione
ſequeſtri*, ut bene explicat Gloſſ. *in dicta Clement. uni-
ca verb. contra poſſeſſorem*, ubi pariter Card. Zabarell.
ſub num. 12. *verſ. Quæro in eo, & n.* 13. ubi ſubdit al-
teram rationem, quod illa præſumptio, quæ ex Sen-
tentia obtenta a Petitore oritur contra Poſſeſſorem,
excluditur a contraria præſumptione reſultante a fa-
vorabili Deciſione Poſſeſſoris contra Petitorem, &
quatenus dicta Deciſio uti actus extrajudicialis non
æquivaleat Sententiæ, nihilominus veluti indicativa
Sententiæ ferendæ ſufficit ad effectum impediendi ap-
poſitionem ſequeſtri, Rota *coram Coccin. deciſion.*
1347. *n.* 13.

Tanto magis, quia poſt latam Sententiam a Reve-
rendo Patre Domino meo Scotto, Claudius obtinuit
a Reverendo Patre Domino Auditore Signaturæ Iu-
ſtitiæ Decretum proviſionale ſuper deſcriptione fru-
ctuum dicti Beneficii: Attamen cum deinde non cre-
diderit dicta deſcriptione ſatis fuiſſe ſuæ indemnita-
ti conſultum; idcirco ſub die 3. Septembris pro-
xime præteriti adivit plenam Signaturam pro ap-
poſitione formalis ſequeſtri, a qua fuit ejus in- 585
ſtantia rejecta; Unde ſi re integra nequivit dictum ſe-
que-

queſtrum a Signatura Juſtitiæ reportare, eo minus poſt vulnerata ſua favorabilia judicata per dictam contemporaneam deciſionem coram Me nunc valet illud obtinere. Quoniam Sacra Rota nunquam in dubium revocare meditatur diſcuſſa, & rejecta a Tribunali Signaturæ Juſtitiæ ad firmata *in Ariminen. fideicommiſſi Bandis de Bandis ſuper reintegratione quoad prædium S. Mariæ in Cerreto* 19. *Junii* 1711. §. *Quod validitatem*, & *quoad cenſus* 15. *Jan.* 1712. §. *At de validitate, coram Me, & alibi paſſim*.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. FALCONERIO,

Sorana Juriſpatronatus.

Veneris 24. *Novembris* 1713.

CONtroverſia inter Patronos diu agitata ſuper Jure præſentandi ad tria Beneficia SS. Leonardi, Bernardi, & Angeli, tametſi in tribus præcedentibus Inſtantiis fuiſſet definita favore illorum de Correis, & Infanciullis, poſthabitis illis de Tibaldeſchis; Nihilominus in quarta Inſtantia, coram Me ſub die 22. Januarii 1712. ad comparticipationem Juris præſentandi eoſdem de Tibaldeſchis admittere Domini non hæſitarunt, quibus conceſſa æquali in dicto Jure præſentandi manutentione, pro hujuſmodi effectu inſtitutionem ad Beneficium Sancti Leonardi dederunt Joanni Nobilono ab eis præſentato, & habenti gratiam Appſtolicam cum derogatione medietatis Vocum; ſed adverſus Deciſionem tunc editam obtenta a Correis, & Infanciullis nova audientia, in hodierna colluctatione firmiora Domini conſtituerunt illius fundamenta reſpondendo = *In deciſis*.

Præcipua ſic decidendi fuit illa ineluctabilis ratio, quod hoc Juſpatronatus Joannes Franciſcus de Theocinis inter ſuas filias, nempe Claricem, Helenam, & Zenobiam diviſit; Unde firmis remanentibus Juribus in præcedenti Deciſione Nobilonibus reſervatis, uti cauſam habere prætendentibus a Linea Zenobiæ, etiamſi iſta præſupponatur extincta, integrum Jus præſentandi æqualiter conſolidatum remanſit in Lineis Claricis, & Helenæ, qua de re deſcendentibus Correis, & Infanciullis a Linea Helenæ, ac Tibaldeſchis a Linea Claricis, dubitandi non eſt locus quin iſti potiantur eadem prærogativa præſentandi, qua potiuntur Correi, & Infanciulli, juxta firmata in Deciſione præcedenti, §. *Non enim cum duobus ſeq. & in Matheraten. Parochialis ſuper pertinentia Juriſpatronatus* 11. *Jan.* 1712. §. *Primum ſcilicet coram Me*.

Nil prorſus ſuffragante repetito objecto, quod in hoc judicio manutentionis tantummodo attendatur quaſi poſſeſſio præſentandi, quæ in duabus præcedentibus vacationibus ante ultimam ineffectuatam quoad omnes, ſolum aſſiſtit Correis, & Infanciullis, quibus per conſequens de Jure erat concedenda manutentio juxta firmata in Geminis Deciſionibus hujus Cauſæ in præcedenti Inſtantia emanatis, coram Reverendo Patre Domino meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore ſub diebus 27. *Januarii* §. *Probationi*, & 10. *Decembris* 1710. §. *Sed etiam*. Quia placuit Dominis reſponſio alias data in Deciſione ſub die 22. Januarii 1712. §. *Nec ſubſiſtit*, *coram Me*, quod exiſtentibus Auctoribus dictorum de Tibaldeſchis in quaſi poſſeſſione præſentandi per inte-
586 grum decurſum unius Centenariæ, ſcilicet ab anno 1560. uſque ad ſtatum anni 1653. quo eſt computandum tempus, in quo ille perduravit, ſicuti cenſuit Rota *in Comen. Parochialis*, *coram bon. mem. Muto* impreſſa in Mantiſs. ad Card. de Luca *deciſ.* 31. *num.* 1. & 2. quamvis in duabus ſubſequentibus vacationibus præſentaſſent tantum Deſcendentes ex Linea Helenæ; Adhuc non probato, quod iſtæ præſentationes fuerint factæ privative quoad alios in quorum linea conſimilis quaſi poſſeſſio erat per tempus adeo longævum radicata, *non ſolum illas non privant eorum primæva quaſi poſſeſſione præſentandi*, *quinimmo ab ipſa præſentatione Compatronorum ea conſervatur*, & *exercibilis redditur in aliis futuris vacationibus*, juxta plene firmata in dicta antecedenti Deciſione, coram Me, §. *Nec ſubſiſtit cum duobus ſeqq.*

Potiſſime quia ſtatus, in quibus Tibaldeſchi non præſentarunt extiterunt conſumpti intra breve ſpatium 13. annorum, cujus alter nempe ſtatus Anni 1662. a reſignatione, non autem ab obitu cauſam habuit, & Tibaldeſchi non habitabant in Loco Beneficiorum, ſed in Diœceſi Ferentina non parum diſtanti, idcirco negligentia præſentandi potius attribui debet præſumptæ ignorantiæ vacationis, quam animo habendi ſe ſe pro ſpoliatis, ut in ſpecie ex 587
cauſa abſentiæ ignorantiam vacationis ex reſignatione, admiſit Rota *in Lauden. Canonicatus* 3. *Martii* 1697. §. *Aut vero*, *coram Eminentiſſimo Tremoille*, & *in Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Multique*, *coram R. P. D. meo Molines Decano*, & *in Mediolanen. Beneficii* 1. *Aprilis* 1707. §. *Neutra*, & §. *Parum*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*.

Comprobatur hæc veritas ab ultima vacatione ſecuta de anno 1667. in qua Tibaldeſchi effective præſentarunt, & tametſi eorum Præſentatus propter obitum Collitigantis *Beneficia obtinuiſſet in vim ſubrogationis gratioſæ*, *tamen eorum præſentatio ſatis* 588
fuit, tam pro declaratione Animi, quam pro vivificanda, & conſervanda antiqua poſſeſſione in eorum Linea exiſtente juxta plenius firmata in præcedenti Deciſione, coram Me, §. *Abſque ulla*. Quinimmo ultimus iſte ſtatus favet Tibaldeſchis, *dum ipſorum præſentatio. Jus adeo efficax tranſtulit in Præſentatum, ut capacem illum reddiderit obtinendi ſubrogationem gratioſam*, quæ nequaquam calumnioſo Litiganti conceditur, prout proſequitur eadem Deciſio in §. *Creſcit*.

Minime obſiſtente in Lite tunc introducta Auctricem dictorum de Correis, & Infanciullis obtinuiſſe a Judice mandatum de manutenendo contra Tibaldeſcos, & Præſentatum ab iſtis per ſubrogationem gratioſam in Juribus Defuncti, approbaſſe non ſolum poſſeſſionem Defuncti, ſed etiam continuaſſe poſſeſſionem illorum, qui Defunctum præſentarunt, cum hæc ſit via ſubrogationis gratioſæ, ut ſubrogatus ſubintret in Jus, & poſſeſſionem Defuncti, Rota *deciſ.* 136. *n.* 36. & *ſeq. part.* 19. *rec. cum aliis relatis in Caſertana Beneficii* 15. *Decemb.* 1709. §. *penultimo*, *coram Reverendiſſimo Kaunitz Epiſcopo Labacen.* At vero quo magis objectum expenditur, eo minus in omni ſui parte ſubſiſtens detegitur, dum quoad mandatum de manutenendo fuit in Facto oſtenſum illud fuiſse ab A. C. Arenſto in contumaciam conceſſum, ſed deinde comparente Præſentato a Tibaldeſchis, idem Judex mandavit ſuperſederi, & ſucceſſive in Informatione per binas vices rejecit Inſtantiam ſuper expeditione dicti mandati de manutenendo. Nec in cauſa ulterius judicavit, ſicuti fuit narratum in literis ſubrogationis gratioſæ, ibi = *In Cauſa hujuſmodi ad nonnullos actus, citra tamen illius concluſionem dicitur proceſſiſſe, Lite hujuſmodi ſic indeciſa pendente, &c.* Unde cum iſtæ Literæ fuerint executioni demandatæ, citata Parte, omnia in eis narrata pro veritate haberi debent, abſque eo quod amplius in diſcrimen revocari valeant, Roſ. *de Execut. Lit. Apoſt. p.* 1. *c.* 6. *n.* 241. 589
Rota *coram ſan. mem. Alexand. VIII. dec.* 154. *n.* 25. *coram Celſo dec.* 336. *n.* 3. & *in rec. dec.* 456. *n.* 7. *part.* 13. & *in Hipporegien. Parochialis* 21. *Junii* 1700. §. *Præterea*, *coram Reverendiſſimo Domino meo Molines Decano*.

Quo vero ad effectum Gratiæ ſubrogationis gratioſæ, cum iſta ſumat originem a *cap.* 1. & 2. *ut lite pendent. in* 6. abſque eo quod in minimo diſcrepet, nec in ratione, nec in ſuppoſito, ut probat Lotter. *de re Beneſic. lib.* 2. *qu.* 20. *num.* 21. & 22. Hinc eſt, quod diſponentibus dd. Sacris Canonibus, ne in Beneficiis de- 590
cedente uno ex Collitigantibus, ſuperſtiti detur novus Collitigans; Fit proinde patens Jus Canonicum voluiſſe removere obſtaculum novi Contradictoris; juxta firmata *in Bovinen. Archidiaconatus*, 2.

Junii 1713. §. *Neque obſtare, coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*. Non autem declarare quod ſuperſtes ita induatur Defuncti Juribus, ut prorſus denudatus omni ſuo Jure remaneat; Et quamvis Sacra Rota in allegatis Deciſionibus juxta Facti qualitates determinaſſet ſubrogatum ſubintrare in Jus, & poſſeſſionem Defuncti; attamen nunquam cogitavit excludere Jus proprium ipſius ſubrogati, cum abſolutum ſit ſubrogationem gratioſam non concedi calumnioſo Collitiganti, ut in antecedenti Deciſione coram Me §. *creſcit*, & propter illam inniti ſuperſtitem tum Juri ſuo, tum Mortui Collitigantis, ut bene Gomez. *in Regul. de ſubrog. Collitig. qu.* 13. *ſub n.* 1. *verſ. tamen tenendo*; præſertim in hypotheſi, in qua tam Deſcendentes a linea Claricis, quam ab illa Helenæ erant in antiqua quaſi poſſeſſione Juris præſentandi, & cunctis aſſiſtebat petitorium clarum reſultans ex eodem Teſtamento Joannis Franciſci de Theodinis juxta firmata in dicta Deciſione coram Me §. *Siquidem*, & §. *Probat*; Et iden ſubrogatio gratioſa in ſuperſtitem cumulavit omnia Jura Patronorum, & magis firmam reddit illorum poſſeſſionem acquiſitam ex antecedente præſentatione, ut non diſſentit Rota *in allegata dec.* 136. *num.* 37. *part.* 19. *recent. & coram Emerix Jun. dec.* 118. *a num.* 1. *ad* 5.

Ad infringendam poſſeſſionem dictorum de Tibaldeſchis fragile viſum fuit obſtaculum rei Judicatæ emanatæ de anno 1662. in qua Deſcendentes ex linea Helenæ aſſerebantur canonizati privativi Patroni quoad omnes alios; Quia in dicto ſtatu omnes præſentarunt una cum Lucilla Branca deſcendente ex Linea extincta Zenobiæ, omneſque præſentarunt ſimpliciter uti Patroni: Et quamvis in ſententia Inſtitutionis fuerit declaratum, ad ipſos ſpectare Juſpatronatus; tamen hoc non ſufficit ad convincendum Jus privativum, quia pro hujuſmodi effectu requiritur, quod Patroni uti ſoli, ſive in totum præſentent, ſive quod ſpecificent ad ipſos ple-
691 nariam, & omnimodam præſentationem pertinere, ſive cum aliqua taxativa, puta quod Juſpatronatus ad eos tantum vel duntaxat attineat, & quod Judex in ſententia hoc ipſum declaret; alias ſimplex præſentatio facta per aliquem uti ſimpliciter Patronum, & approbatio Judicis nullatenus privativam ad excluſionem aliorum Compatronorum inducunt, Garz. *de Benefic. part.* 5. *cap.* 5. *n.* 117. Vivian. *de Jurepatr. lib.* 5. *c.* 4. *n.* 49. Adden. ad Gregor. *dec.* 417. *n.* 15. Rota *in Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 12. *Decemb.* 1712. §. *Eademque incertitudo, coram Rev. P. D. meo Criſpo, & 9. Junii* 1713. §. *Fortius*, §. *Salvaque, & §. In idem, coram Rev. P. D. meo Anſaldo*. Sed inſuper ſimultanee opus eſt, ut concurrat contradictio Patroni cum ſubſecuta acquieſcentia, ut ſatis probat dicta antecedens Deciſio, coram Me §. *Ita dictante*. Alias nec Patronus inauditus ſpoliari poteſt, nec qui præſentat ratione malæ Fidei reſultantis a ſcientia exiſtentiæ alterius Compatroni, valet acquirere aliquam poſſeſſionem in præjudicium non citati, Frideric. de Sen. *conſ.* 147. *n.* 3. & ad rem Rota *in Firmana Beneficiorum* 19. *Januarii* 1711. §. *Tandem, coram Rev. Patre D. meo Lancetta*. Non obſtante quod præveneriт citatio per
692 Edictum, quia ultra quod Vires Edicti non extenduntur ultra Diœceſim Sutanam ad effectum præſumptæ ſcientiæ quoad Patronos commorantes in Diœceſi Ferentina, ut ſuperius animadverſum eſt, & firmavit Rota *in Hoſtunen. Beneficii* 10. *Decembris* 1708. §. *Ad hujuſmodi, coram Rev. P. Dom. meo Criſpo*; *urget reſponſio, quod Patroni ex quo ſciebant eorum Jus eſſe ſalvum, & præſervatum per præſentationem Compatronorum abſque privativa, & excluſione aliorum, impune poterant pro illa vice præſentationem negligere*, Rota *in dicta Firmana Beneficiorum* 19. *Januarii* 1711. §. *In nihilo, coram Rev. P. D. meo Lancetta, & in dicta Bononien. Beneficiorum de Caſtello* 9. *Junii* 1713. §. *Fortius, coram Rev. P. D. meo Anſaldo*.

Exceptio quod plures ſint Fratres de Tibaldeſchis, & unus tantum præſentaverit uti de Jure Tertii ſuis a Dominis parvipenſa; potiſſime quia exiſtente Patronatu pro medietate apud Deſcendentes a linea Claricis, & pro altera medietate penes deſcendentes a linea Helenæ, *non eſt neceſſe, ut omnes de linea præſentent, ſed ſufficit præſentatio unius, ad hoc ut ex aliorum præſentatione negativa, Vox non Præſentantium accreſcat Præſentanti per viam tacitæ præſentationis, ſive taciti conſenſus in Præſentatum ab eorum Conſanguineo*, ut in ſpecie Marant. *reſponſ.*
43. *n.* 30. *& 34. par.* 2. Rota *coram Verall. dec.* 364. 593
num. 6. *par.* 2. *coram Cavalor. dec.* 197. *num.* 5. *& coram Alexandro VIII. dec.* 3. *num.* 23.

Oppoſitio ex qua præſumitur Tibaldeſcos cecidiſſe a jure præſentandi ob non adimpletum præceptum Teſtatoris aſſumendi Cognomen, & Arma ultra quod concludenter non probatur, mirifice retorquetur contra ipſos Correos, & Infanciullos, qui in Cauſa comparent abſque mutatura d. Cognomi-
nis, *Nihilominus ambago omnis removetur, ex quo* 594
agitur de pœna privationis, quæ non incurritur abſque interpellatione, & ſententia declaratoria juxta conſultam Text. in Auth. hoc amplius Cod. de fideicommiſſ. Rota *dec.* 534. *n.* 10. *& ſeq. part.* 14. *rec. & in Taurinen. fideicommiſſi* 5. *Decembris* 1689. §. *fin. coram Rev. D. meo Mulinet Decano*.

Demum quoad petitorium clarum, quoad probationem deſcendentiæ, & quoad reliqua in antecedenti Deciſione, coram Me firmata pro evitanda inutili repetitione, Domini ad illa ſe retulerunt, atque in omnibus, & per omnia confirmarunt utraque Parte informante, &c.

R. P. D. C R I S P O.

Mediolanen. Beneficii.

Veneris 7. Junii 1715.

IN vacatione Beneficii, ſeu Abbatiæ nuncupat. ſub titulo S. Joannis Evangeliſtæ Loci Rubiani de Jurepatronatus Nobilis Familiæ Squarciæ alias de Gluſſiano, inter plures Præſentatos Petrus Paulus Gluſſianus vigore præſentationis a legitimis Patronis reportatæ, munimine etiam Gratiæ Apoſtolicæ roboratæ per Rotalem ſententiam R. P. D. mei Anſaldi prævia deciſione emanata *die prima Aprilis* 1707. Inſtitutionem reportavit; Cujus vigore poſſeſſionem Beneficii uſque ad obitum retinuit; E vivis autem ſublato eodem Petro Paulo poſſeſſore, tam Patroni, qui in ultimo ſtatu præſentaverant, quam alii ad vacantis Beneficii nominationem devenerunt; Et inter eos alii Innocentium Gluſſianum, alii vero Franciſcum pariter de Gluſſiano præſentarunt, in quarum præſentationum diſcordia in Inſtitutione, coram Ordinario expoſtulata prævaluit præſentatio in perſonam Franciſci ſecuta tanquam expleta a Patronis, qui tales in ultima vacatione per Rotalem Sententiam fuerant recogniti, nec abſimile judicium hodie protulit Rota, quæ conſulta ſuper dubio = *An, & quis eſſet inſtituendus*, reſponſum præbuit *eſſe inſtituendum Franciſcum*.

Militat enim favore Franciſci præſentatio in ſui perſonam exarata a numero undecim Patronis, qui cum ſubſecuto effectu Inſtitutionis Petrum Paulum ultimum poſſeſſorem præſentarunt, quibus cum ex dicta præſentatione effectum ſortita quaſi poſſeſſio fuerit quæſita; Hinc eodem modo, quo hujus quaſi poſſeſſionis vigore dictis Patronis manutentio competeret, ita etiam præſentato ab eiſdem Inſtitutio elargiri debet, ut arguit Rota *in Soraua Juriſpatronatus ſuper Inſtitutione* 28. *Jan.* 1710. §. *Non attenta, coram R. P. D. Scoto Almæ Urbis Gubernatore, Caſſanen. Beneficii* 27. *Martii* 1713. §. *Dubitari, coram Me, Firmana Beneficiorum .... Januarii* 1515. §. *Hoc autem, coram R. P. D. meo Lancetta, & in Caſertana Beneficii* 27. *Martii* 1715. §. *Docnit, coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*; Quin aliquid adverſetur, quod Innocentius ſimilem numerum Patronorum pro ſua præſentatione enumeret, nam plurimi ex illis cum in poſſeſſione præſentandi in ultimo ſtatu non reperiantur pro ſuſtulenda igitur præponderantia

Vo-

Vocum, quæ Franciſco aſſiſtit, conſiderari neutiquam merentur, dum in deſumenda Vocum majoritate præ- 595 ſentatio ab illis Patronis debet provenire, qui in quaſi poſſeſſione præſentandi in ultimo ſtatu extiterunt, juxta conſtantem Rotæ ſententiam, de qua *in Caſertana Beneficii* 13. *Decembris* 1709. §. *fin. cor. Rever. Kaunitz Epiſcopo Labacenſi*, *Majoricen. Beneficii* 9. *Martii* 1711. §. *Rei nanque Judicata*, *coram bon. mem. Caffarello*, *Piſana Prioratus* 11. *Aprilis* 1712. §. *Atque idipſum*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*, *& in Bononien. Beneficiorum de Caſtella* 12. *Decembris* 1712. §. *Inſtitutio*, *coram Me*.

Nec pro minuendo dd. Vocum numero attendi meretur quod Eques Claudius Pater Franciſci Præſentati, præſentandi incapax dicatur, dum utpote natus 596 ex adulterina Copula cum Muliere conjugata a Jurepatronatus gentilitio, & familiari una cum ejus filiis de Jure excluſus exiſtat ad firmata per Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 2. *quæſt.* 2. *art.* 27. *per tot.* Ciarlin. *controv.* 172. *n.* 20. *& ſeqq. & n.* 37. *& ſeqq.* Loter. *de re beneficiar. lib.* 2. *quæſt.* 13. *n.* 13. & poſt Ciarlin. *dicto cap.* 172. *n.* 78. *& ſeqq. & n.* 95. Etenim Eques prædictus cum in ultimo ſtatu per ſententiam Rotalem canonizato cum aliis de familia ad præſentandum cum ſuis filiis fuerit admiſſus, prætextu incapacitatis ejus præſentatio in hac nova vacatione rejici non poteſt ad effectum retardandi inſtitutionem Præſentato juxta ad propoſitum animadverſa per Ro- 597 ta *in Toden. Parochialis* 9. *Junii* 1707. §. *Siquidem*, *coram Reverendiſſimo dell' Olmo Epiſcopo Conchen. & in Comen. Cappellania* 31. *Martii* 1702. §. *In quam ſententiam*, *coram Eminentiſs. de la Tremoille*, *Firmana Beneficiorum* 11. *Januarii* 1715. §. *fin. coram R. P. D. meo Lancetta*, & in individuo nati ex damnato coitu dictum fuit *in Mediolan. Cappellania* 23. *Martii* 1703. §. *fin. coram Reverendiſſimo Domino Molines Decano*.

Abſque eo quod efficacia ultimi ſtatus in dicto Equite Claudio labefactari poſſit, ex quo in dicta vacatione nonnulli ex compatronis ejuſdem admiſſioni 598 ſeſe oppoſuerint, ita quod per contradictionem prædictam, quaſi poſſeſſio pacifica dici non poſſit: Siquidem cum non obſtante dicta contradictione adhuc in ſententia Rever. Patr. Dom. mei Anſaldi, Claudius tanquam legitimus Patronus extiterit admiſſus; per eam ſane contradictionem nedum everſa cenſetur hæc quaſi poſſeſſio præſentandi, ſed potius magis conſtabilita, dum propter ſubſecutam victoriam mediante re Judicata, a qua poſtmodum amplius reclamatum non apparet; apprime agnitum profluit, quod objecta incapacitas eidem obeſſe nequiverit per ea, quæ in terminis ſtatus contradicti conſiderat Rota *in Mediolanen. Cappellania* 23. *Martii* 1703. §. *Nec turbat*, *coram Reverendiſs. Molines Decano*, *& in Piſana Prioratus* 15. *Junii* 1711. §. *Nullatenus*, *& ſeqq. coram R. P. D. meo Anſaldo*.

His ita ſe habentibus ſuperfluum exiſtimarunt Domini in hoc Judicio poſſeſſorio altius aggredi examen, an vere Claudius, ejuſque deſcendentes Juris nominandi capaces in hoc Patronatu familiari exiſtant, ſuper quo Defenſores Innocentii acriter inculcabant; de hoc enim hodie funditus cognoſci opus non eſt, quando ipſe Claudius habet ad ſui favorem ſententiam Rotalem, in qua inter legitimos Patronos præſentantes recenſetur; illa autem quouſque revocata non ſit dici minime valet, quod conſtare poſſit de clara proprietate in contrarium, quo mediante intret caſtigatio ſanctionis Alexandri III. *in cap. Conſultationibus de Jurepatronatus*, juxta late diſpuncta in deciſione emanata in altera vacatione *die prima Aprilis* 1707. *coram Re-* 599 *verendo Patre Domino meo Anſaldo*, cum ad effectum abſorbendi poſſeſſorium proprietas in contrarium reſultare debeat, ex re Judicata, publico Inſtrumento fundationis, ex Patris confeſſione, vel alio æquipollenti probationis genere ex his, quæ lato calamo poſt Theoricam Panormitani *in dicto cap. Conſultationibus n.* 9. *verſic. quod ego intelligerem*, tradit Rota *in Piſana Prioratus* 11. *Aprilis* 1712. §. *Atque coram Reverendo Patre Domino meo Anſaldo*, *Bononien. Beneficiorum de Caſtella* 12. *Decemb.* 1712. §. *In hac igitur*, *coram Me*, *Firmana Beneficiorum* 11. *Januarii* 1715. §. *Neque dicatur*, *coram Rev. P. Domino meo Lancetta*.

Potiſſime quia ad effectum colorandi Poſſeſſorium, & excludendi certitudinem proprietatis, aliquo modo librare ſatis eſt, quod Eques Claudius, qui in ſententia R. P. D. mei Anſaldi pro filio Petri Pauli recenſetur, legitimationem a Comite Palatino reportavit vi- 600
gore Privilegii Apoſtolici Sixti IV. & Caroli V. Imperatoris, cujus medio habilis effectus dici poſſet ſuccedendi in Jurepatronatus fundato in Bonis patrimonialibus ab alio, quam a Patre, juxta conſiderata per Rot. *coram Carill. deciſ.* 74. *n.* 10. *& in recent. deciſ.* 248. *n.* 20. *par.* 14. Ultra quod, cum non exhibeatur Inſtrumentum fundationis, tuto affirmari non poteſt, quod in reſervatione Juriſpatronatus favore familiæ, Illegitimi comprehenſi dici non debeant; cum pro ſuſtinenda validitate actus præſentationis jam effectum ſortitæ, ea capi poſſit præſumptio, quod vocatio familiæ non intelligatur per verba civilia, ſed potius per verba naturalia comprehenſiva quoruncunque de ſanguine etiam infecto, ad tradita per Rotam in terminis Juriſpatronatus *in Comm. Cappellania* 31. *Martii* 1702. §. *Inquam ſententiam*, *coram Eminentiſſimo de la Tremoille*, *et* 4. *Maii* 1713. §. *Minoris*, *coram Eminentiſſimo Priolo*, *et in Mediolanen. Cappellania* 23. *Martii* 1703. §. *Neque*, *coram Reverendiſſimo Domino Decano*.

Aliquid non turbat, quod in Judicio occaſione antecedentis vacationis, coram R. P. D. meo Anſaldo agitato nullatenus definitum extiterit, Claudium, ejuſque filios præſentandi capaces extitiſſe; Quinimmo in deciſione edita ſub die prima Aprilis 1707. de iiſdem minime locutum appareat; Quoties enim in ſucceſſiva ſententia in numero Patronorum legitime, Præſentantium tam Claudius, quam ejus filii ſpecifice nominati inveniuntur, ex hoc profecto ipſi in quaſi poſſeſſione Juris præſentandi conſtituti, ac tanquam veri Patroni in Judicio canonizati dicuntur; Maxime quia ad hoc, ut ultimus ſtatus Patronis poſſit ſuffragari, ſufficit, quod ad præſentandum comparuerint, nec per contrariam ſententiam evaſerint rejecti; ex eo quod continuatio Poſſeſſionis utpote in ſolo animo conſiſtens, iſte ex actu etiam non effectuato declaratus poteſt remanere, Rota *coram Bich. deciſ.* 382. *n.* 25. *Sorana Juriſpatr.* 22. *Januarii* 1712. §. *Abſque* 601
ulla, *coram R. P. D. Falconerio*, *et in Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *Tertius Patronus*, *coram R. P. D. meo Lancetta*.

Ait quantum apud Dominos certum undique fuit, quod ſinguli Patroni, qui Franciſcum nominarunt tanquam in hac poſſeſſione exiſtentes rite præſentare valuerint, tanto minus præſentationem ab alteris Patronis factas Innocentio ſuffragare poſſe cenſuerunt; Si enim de vocibus Petri Franciſci, ejuſque filiorum diſcuti oporteat, quoties ipſi in ultima vacatione non præſentarunt, deſcendentiam ab illo Joanne Baptiſta, 602
qui in ſententia antiqua Lancellotti ad præſentandum fuit admiſſus per claras, & univocas probationes juſtificare compelluntur; Quando cum in dicto Statu tres Perſonæ ſub eodem nomine Joannis Baptiſtæ comparuerint ad præſentandum, ac inter eas unus tantum extiterit admiſſus; in his circumſtantiis difficile prorſus erit probare, quod Petrus Franciſcus ab illomet Joanne Baptiſta pro Patrono approbato deſcenderit; Neque ad hunc effectum derivatio per gradus diſtinctos ex meris enunciativis elici ſatis erit, quaſi adminiculetur ex fidibus Baptiſmatum, vel per Teſtes cum requiſitis *in cap. licet de Teſtibus*, ex eo quia, cum Patroni prædicti habeant contra ſe ultimum ſtatum, rigida cenſura deſcendentiam probare adſtringuntur, ut plene firmatum fuit *in Caſſanen. Beneficii* 27. *Martii* 1713. *a* §. *Procedendo cum pluribus ſeqq. cor. me*, *et in Vaden. Canonicatus* 10. *Maii* 1715. §. *Nec probationis rigor*, *et ſeqq. pariter*, *cor. Me*.

Parum quoque conſideri poſſe cenſuit de nominatione a Cæſare, & Franciſco reportata ex eo quia nominatio prædicta non aliter fuit expleta, quam cumula-

tive, & ſine præjudicio primæ electionis factæ ad ſavorem Franciſci; Nec etiam exhibita fuit coram Ordinario, prout de neceſſitate requiritur; Nominatio enim ut nominato Jus tribuere poſſit in ſui eſſentia trium Perſonarum exigit concurſum, videlicet
603 Præſentantis, Præſentati, & Debentis inſtituere; quando autem intra Quadrimeſtre, nominatus nominationem coram Ordinario non præſentat, illa nuda electio pro præſentatione deſervire nequit, cum ſit potius quædam deſtinatio Perſonæ præſentandæ, quam vera præſentatio, prout in terminis Lap. *alleg.* 75. *n.* 3. & 6. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 6. *n.* 34. & *ſeqq.* Rota *coram Reverendo Patre Domino meo Anſaldo deciſ.* 70. *n.* 5. & *ſeqq.* & *in recent. deciſ.* 695. *n.* 8. & *deciſ.* 816. *n.* 1. & *ſeqq. part.* 18. *in Romana Cappellania* 25. *Novembris* 1707. §. *Verum hodie*, & 3. *Februarii* 1708. §. *Prima ſiquidem*, *cor.* R. P. D. *meo Scotto Almæ Urbis Gubernatore*.

Ulterius nulla ratio haberi congruit de Præſentationibus a Marchione Friderico, illiuſque Aſſeclis peracta; Cum ſub ea præciſa conditione ſolvendi penſionem cum reſervatione Beneplaciti Apoſtolici mediante clauſula non alias aliter, nec alio modo exarata appareat; Nominationes autem cum pacto ſolvendi penſionem expletæ, nullitatis vitio protſus laborare competiuntur *Cap. propterea de tranſact.* Rota *deciſ.* 70. *n.* 12. *part.* 8. & *deciſ.* 323. *n.* 8. & 9. *part.* 16. & *coram Emerix Jun. deciſ.* 1000. *n.* 2. nec talem nullitatem ſuſtulit reſervatio Beneplaciti Apoſtolici, quia illud intra tempus a Jure datum ad præſentandum non ſupervenit; Ideoque ob deficientiam illius intra legitimum tempus Præſentatio pro non facta habetur Card. de Luca *de Jurep. diſc.* 48. *n.* 2. *verſ. tunc habetur*, & *n.* 4. *verſ.* unde Rota *dec.* 277. *n.* 32. *in fin. coram Bich.*

Cum pateat igitur ex his, quod comparative ad
604 Franciſcum præſentationes per Innocentium cumulatæ in majori parte plurimas, & quidem relevantes exceptiones patiantur, & viceverſa Patroni, qui Franciſcum nominarunt in poſſeſſione præſentandi reperiuntur in ultimo ſtatu in Contradictorio Judicio canonizato; Dubium eſſe nequit, quod ipſe Franciſcus inſtitutionem promereatur; Ex quo ad ſui favorem majorem partem vocum cum effectu enumerare dicatur ad generaliter firmata in *Firmana Prioratus* 15. *Junii* 1711. §. *Pro Informante*, *coram R. P. D. meo Anſaldo*, & *in Faventina Parochialis* 6. *Maii* 1715. §. *fin. coram R. P. D. meo Lancetta*.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. ALTHAM

Mediolanen. Cappellaniæ.

Mercurii 22. *Januarii* 1716.

605 JUdiciaria controverſia ſuper Inſtitutione ad Cappellaniam, ſeu Beneficium Sanctæ Catharinæ Virginis, & Martyris exiſten. in Eccleſia Divi Victori Villæ Plebis Incini Mediolanen. Diœceſis alias fundatum anno 1517. per Joannem de Torchio prævia reſervatione Juriſpatronatus (ſunt verba Fundationis) *Ambroſio Agnate meo, ſi vixerit, & poſt ejus obitum ejus Filiis, & deſcendentibus maſculis, & de legitimo matrimonio procreatis uſque in infinitum una cum tribus ex Nobilioribus, & antiquioribus de Parentela de Torchio, &c.* Admodum diſceptata inter Joannem Baptiſtam, & Joſephum ambos de Torchio, & ad illud compræſentatos a deſcendentibus ejuſdem Ambroſii pro eodem Joanne Baptiſta, tandem una voce, atque conſenſu definita exiitit primo a Judice de Partibus, & deinde in gradu appellationis per noſtrum Sacrum Tribunal reſpondendo in hodierna Audientia, dubio per Me propoſito, Inſtitutionem eſſe dandam Joanni Baptiſtæ.

Hujuſmodi autem decidendi ratio ab ea promanavit Juris Cenſura, juxta quam nulla, prout in Caſu, occurrente inter Partes quæſtione ſuper deſcendentia, ſeu pertinentia Juriſpatronatus ad eos, qui in hac poſtrema vacatione præſentarunt tanquam ex confeſſione utriuſque Collitigantis comprobata, ſi ille ſemper inſtituendus eſt, qui plurimorum eligitur, & approbatur aſſenſu, ut jandudum ſub Alexandro III. ſtatutum fuit in Concilio Lateranenſi relat. *in Cap. Quoniam* 3. *de Jurepatronatus*; Summo quidem Jure Inſtitutio concedenda erat eidem Joanni Baptiſtæ veluti præſentato a majori parte Patronorum, a Joanne nimirum, & Franciſco de Torchiis duobus ex tribus Compatronis Jure præſentandi actu potientibus, ac in quaſi poſſeſſione exiſtentibus, & quidam ad excluſionem Joſephi ſolum Caroli Patris, & alterius Compatroni vocem ad ſui favorem numerantis, ut ſectando diſpoſitionem prædicti Textus *in Cap. Quoniam de Jurepatronatus*, tradunt ibidem Gloſſ. *in verb. Abbas n.* 13. & Fagnan. *n.* 1. & pluries dixit Rota *in deciſ.* 117. *n.* 1. *part.* 2. *diverſ. deciſ.* 146. *n.* 4. *part.* 2. *recent. deciſ.* 394. *n.* 2. & *ſeqq.* & *deciſ.* 733. *n.* 1. *coram Merlin*, *in Faventina Beneficii* 3. *Julii* 1702. §. *Pluralitas*, *coram Reverendiſſimo Molines Decano*, & *in Mediolanen. Cappellania* 23. *Martii* 1703. §. *fin. coram Eodem*.

Minime refragante allegata vocum pluralitate erga eundem Joſephum emergente ex præſentationibus emiſſis a quatuor filiis prædicti Caroli, ea ſub hypotheſi, quod tale Juſpatronatus uti fundatum per Tranſverſalem, & reſervatum ſolis Agnatis, quemadmodum dici debeat gentilitium, ita in illo hujuſmodi præſentationes non aliter quam in Capita, & 606
ſimultaneo ordine explendæ ſint per Patrem, ejuſque Filios: Verum enim vero quanquam res perpendenda foret juxta terminos Juriſpatronatus gentilitii, adhuc in comperto reddebatur neutiquam admitti poſſe concurſum Filiorum ad præſentandum cum Patre; ex animadverſione, quod tunc ille vindicaret ſibi locum quoties Juſpatronatus reſervatum extitiſſet favore agnationis Domus, ſeu Familiæ in genere, & per modum Univerſitatis a Fundatore conſideratæ; nam eo caſu cum cenſeatur eundem Fundatorem rationem tantummodo habuiſſe ad qualitatem Perſonarum, non autem ad prærogativam graduum, merito exinde numerantur ſolum Capita ejuſdem Familiæ, nullaque habita diſtinctione remotioris, vel proximioris, ſimul Filii cum Patre, omneſque alii de Familia, ſeu Agnatione admittuntur ad præſentandum, prout in his expreſſis terminis loquuntur Card. de Luca *de Jurepatron. diſc.* 54. *n.* 5. *et* 6. Vivian. *eodem tract. lib.* 4. *cap.* 2. *n.* 28. *et ſeqq.* & Rota *poſt eum dict. lib.* 4. *cap.* 1. *n.* 71. *et cap.* 9. *in recent. deciſ.* 166. *n.* 14. *par.* 6. *deciſ.* 82. *n.* 8. *part.* 7. Cæteræque in oppoſitum allegatæ. Secus vero dijudicandum eſt, quando, ut in præſenti, Juſpatronatus relictum apparet certis tantum Perſonis, Ambroſio, ſcilicet, ejuſque Filiis, & deſcendentibus in infinitum; tunc enim ſucceſſio, ejuſdemque Juris præſentandi poteſtas, uti innixa collectivæ vocationi, plures Perſonas, ac gradus de ſui natura reſpicienti, in Filiis, atque Patre eodem tempore conſiſtere nequaquam valet, ſed gradatim deferenda venit in magis proximos, remotioribus ſemper excluſis, ut in puncto probant Vitalin. *in Clement. Plures ſub n.* 42. *in fin. de Jurepatr.* Spad. *conſ.* 12. *lib.* 2. *et conſ.* 9. *n.* 7. *lib.* 3. Tondut. *quæſt. benef. part.* 1. *cap.* 32. *n.* 57. *et ſeqq* & diſtinguendo caſum a caſu præcipue docent Rev. P. Dom. meus Anſaldus *in addit. ad ſuam deciſ. inter impreſſ. in ord.* 52. *n.* 57. *et ſeqq.* & Rota *in Piſana Juriſpatronatus* 26. *Junii* 1709. §. *Precedendo*, *coram Eminentiſſimo Priolo*.

Et non aliter revera reſpondi poterat etiam inſpe-
cta Juris diſpoſitione firmiter militante in ſucceſſione 607
fideicommiſſaria, a qua recte arguitur ad iſtam Juriſpatronatus, ut teſtantur Palma Nep. *alleg.* 101. *n.* 33. Card. de Luca *de Jurepatron. diſc.* 50. *n.* 5. Rev. P. D. meus Anſaldus *in addit. ad dict. dec.* 52. *n.* 32. & Rota *in deciſ.* 325. *n.* 5. *et ſeqq. part.* 17. *recent. in Mediolanen. Canonicatus* 5. *Decembris* 1704. §. *Minus obſtat*, *cor. bo. mem. Muto*, *et in dicta Piſana Juriſpatron.* 26. *Junii* 1709. §. *Taliſque*, *coram Eminentiſſimo Priolo*. Ad illius nanque tramites nullo pacto admitti queit prædictus ſimultaneus concurſus Patris, & Filiorum, quia tametſi regulare ſit, quod ubi plures ſunt vocati

per

per Copulam, inter quos non cadit ordo charitatis, nullaque, prout in caſu, præciſa concurrit inſtituendi neceſſitas, utpote quia ageretur de diſpoſitione condita a Tranſverſali decernantur vocati ordine ſimultaneo, juxta Theoricam Bald. *in l. Gallus*, §. *Quidem n.* 5. *ff. de liber. & poſthum.* communiter receptam, ut ibidem tradunt Alexander *num.* 6. Jaſon. *n.* 13. Alciat. *n.* 49. Soccin. Sen. *num.* 3. Sarmient. *n.* 9. Ruſtic. *in l. Cum Avus lib.* 1. *cap.* 1. *n.* 34. *ff. de condit. & demonſtrat.* Angel. *conſ.* 38. *n.* 3. Cepol. *conſ. civil.* 52. *n.* 4. Menoch. *conſ.* 85. *n.* 39. Honded. *conſ.* 65. *n.* 7. *lib.* 1. Peregrin. *conſ.* 44. *n.* 10. *lib.* 1. Fachin. *controv. jur. lib.* 12. *cap.* 41. *per tot.* Mantic. *de conjectur. lib.* 4. *tit.* 8. *n.* 17. Simon. de Præt. *de Interpret. ultim. volunt. fol.* 238. *n.* 38. Peguer. *deciſ.* 301. *n.* 4. Boer. *deciſ.* 185. *n.* 16. Surd. *deciſ.* 346. *n.* 3. & 4. & Rota *dec.* 934. *n.* 2. *cor. Seraphin.* cum aliis pleno calamo congeſtis per Rocc. *diſput. jur. ſelect. cap.* 29. *n.* 1. & in oppoſitum adductis.

Veruntamen hujuſmodi Concluſio procedere qui-
608 dem valeret quoties aliqui tantum ex Filiis, ſeu deſcendentibus Fratris, vel alterius tranſverſalis fuiſſent copulative vocati, prout advertunt Alexander *in dict. l. Gallus dict.* §. *Quidem recte n.* 48. ibique Torricell. *in quæſt.* 15. *verſ. ſed linea, ff. de liber. & poſthum.* Intrigliol. *de ſubſtit. centur.* 3. *quæſt.* 80. *n.* 13. Fuſar. *eodem tract. quæſt.* 476. *n.* 34. aliiſque relatis per Roccam *dict. diſp.* 29. *n.* 7. Non autem quando, ut in præſenti caſu, eadem vocatio emiſſa legitur ſub nomine collectivo plurium Perſonarum, & graduum penitus incertorum, ex quo tunc ſicut cenſeri nequaquam poteſt omnes deſcendentes tot diverſorum graduum fuiſſe a Teſtatore contemplatos, ac invitatos ad ſimultaneam ſucceſſionem dum ipſa natura non patitur eos ſimul adſtare, ita talis vocatio pernecesse ſemper intelligi debet facta ordine ſucceſſivo, non autem ſimultaneo, ut ſancivit *Juſtinianus in leg. ſi quis duobus in fin. Cod. de Impuber. & aliis ſubſtit.* & docent Bartol. *in dict. leg. Gallus dict.* §. *Quidem recte num.* 4. *circa med.* ibique Aretin. *num.* 6. & Soccin. Sen. *num.* 4. *circa med. ff. de liber. & poſthum.* Covar. *in cap. Raynutius*, §. 2. *numer.* 6. *de teſtam.* Dec. *conſ.* 205. *numer.* 2. & *conſ.* 236. *num.* 1. & *ſeqq.* Cravett. *conſ.* 22. & *conſ.* 131. *utrobique num.* 2. & cæteris generalibus omiſſis in hujuſmodi expreſſo puncto diſpoſitionis nimirum conditæ a Tranſverſali erga Filios; deſcendenteſque alicujus, & eorum Filios omnino incertos, egregie probant Alexand. *in leg. Gallus dict.* §. *Quidem recte*, ibique Galiaul. *num.* 4. *ff. de liber. & poſth.* Ruſtic. *in dict. l. cum alios lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 36. *ff. de condit. & demonſtrat.* Soccin. Sen. *conſil.* 113. *num.* 4. *lib.* 1. Alciat. *conſ.* 244. & *ſeqq.* Menoch. *conſ.* 496. *num.* 3. & *de præſumpt. lib.* 4. *præſumpt.* 70. *num.* 24. ubi aſſerit eſſe receptam ſententiam Fuſarii pariter teſtantem de Communi *conſ.* 87. *num.* 6. & *de ſubſtit. dicta quæſt.* 476. *num.* 56. Peregrin. *conſ.* 44. *num.* 10. *lib.* 1. & *de fideicomm. art.* 17. *num.* 36. cum pluribus aliis congeſtis per eundem Rocc. *dict. diſcept.* 29. *num.* 8. Bellon. *de Jur. accreſc. cap.* 5. *quæſt.* 26. *num.* 354. & *quæſt.* 55. *num.* 21. Tuſc. *deciſ.* 81. *num.* 14. Batt. *deciſ.* 9. *num.* 4. Surd. *deciſ.* 446. *num.* ... & Rot. *in Aſculana Parochialis, coram bon. mem. Benincaſa inter ejus deciſ. impreſſ. num.* 7. *in Peruſina, ſeu Cortonen. Bonorum ſuper re judicata* 5. *Maii* 1700. §. *Neque obſtat, cor. bon. mem. Jacometto, & in Spoletana Immiſſionis* 10. *Januarii currentis*, §. *Semper melior, cor. Me.*

Hoc autem poſito fruſtra opponebatur, quod in
609 hujuſmodi articulo plures inter ſe diſcrepantes occurrant Scribentium opiniones, ac ipſamet Sacra Rota etiam variaſſe videatur, cum pro obſervantia Ordinis fideicommiſſatiæ ſucceſſionis, juxta terminos Textus *in leg. Cum ita* §. *In fideicommiſſo, ff. de legat.* 2. *ſteterit in Pientina Juriſpatronatus, coram bon. memor. Litta impreſſ. apud Vivian. de Jurepatron. lib.* 4. *cap.* 9. *poſt num.* 55. *ac etiam in deciſ.* 288. *num.* 9. *quæſt.* 5. & *in deciſ.* 798. *num.* 21. *coram Merlin.* ea auctor. Gabriel, *conſil.* 169. *num.* 3. & *ſeqq. lib.* 2. & Covarr. *pract. quæſt. cap.* 38. *in fin.* cum quibus pertranſeunt etiam Vivian. *de Jurepatr. dict. cap.* 9. Lotter. *de re benefic. quæſt.* 11. *lib.* 2. *num.* 124. Contrarium vero, & pro ſimultaneo ſcilicet concurſu Patris, & Filii atque coæquali omnium ſucceſſione, & Jure præſentandi prius ſentire viſa ſit in Rhegien. *Juriſpatronatus, coram Penia inter ejus impreſſ. deciſ.* 934. & deinde quoque dictum fuit *in Florentina de Riccaſoliis, coram bon. mem. Lancellotto*, impreſſ. apud eundem Vivian. *de Jurepatronat. cap.* 1. *lib.* 4. *ſub num.* 71. ex auctoritate Frideric. de Sen. *conſ.* 111. *numer.* 9. ut monet idem Lotter. & latius advertit Cardin. de Luc. *de Jurepatronatus diſc.* 61. *numer.* 9. & *ſeqq.*

Quoniam præterquam quod ſtante hujuſmodi collectiva vocatione plurium Perſonarum, & graduum noviſſime Sac. Rot. opinio ſtat pro ordine ſucceſ-
ſivo unius poſt alium ad limites ejuſdem Fideicom- 610
miſſatiæ ſucceſſionis, ut maturius diſcuſſo eodem articulo deciſum oſtenditur *in dicta Piſana Juriſpatronatus* 26. *Junii* 1709. §. *Taliſque, coram Eminentiſſimo Priolo*, quæ procul dubio in præſenti prævalere deberet, non ſolum quia eſt poſterior, ſed etiam quia omnium opinionum inter ſe diſcordantium tollit confuſionem, dum ſupra oſtenditur illa clara diſtinctione, quæ occurrit inter Juſpatronatus relictum familiæ in genere, ac venienti ad actum præſentationis per ſpeciem Collegii, & Univerſitatis, & inter Juſpatronatus reſervatum agnato, ejuſque Filiis, & deſcendentibus in infinitum, alias eadem diſtinctio ſupervacanea redderetur, non obſtante quod ſit communiter amplexa ad hunc præcipuum finem menſurandi modum præſentationis, quemadmodum inter cæteros ſupra relatos *in* §. *Minime refragante in fin.* videre eſt apud Spad. *dict. conſ.* 17. *num.* 6. *lib.* 2. Panimoll. *deciſ.* 137. *num.* 45. Rota *in dicta Piſana Juriſpatronatus* 26. *Junii* 1709. §. *Procedendo, coram Eminentiſſimo Priolo*, & hanc ipſam rationem reddendo in puncto advertit, & probat *Reverend. Pater Dominus meus Anſaldus in addit. ad dict. deciſ.* 54. *num.* 33. Cum alioquin receptum ſit, quod Auctores, & reſolutiones punctualiter loquentes ſemper intelligi, & declarari debeant, juxta tenorem illarum, quæ diſtinguunt, ut obſervat Menoch. *conſ.* 30. *num.* 44. Franch. *deciſ.* 435. *num.* 24. & reſpondit Rota *deciſ.* 32. *num.* 39. & 45. *coram Rev. P. Domin. meo Anſaldo, in deciſ.* 549. *num.* 20. *part.* 19. *recentior. tom.* 2. & *in Gibennen. Juris votandi nona Februarii* 1705. §. *Quo vero, coram Eminentiſſimo Scotto.*

Omnis utique in tali diſceptatione removebatur hæſitatio ex ponderatione illa, quod ſi denegari non valet in hujuſmodi ſcribentium, & reſolutionum diſſentione tutius ſemper eſſe inſtitutum re-
vertendi ad conjecturalem Fundatoris voluntatem, 611
cui omnia cedunt, ſeu ad ſucceſſivam ejuſdem diſpoſitionis obſervantiam, quæ pariter in hac materia principatum obtinet, ut advertit Card. de Luc. *de Jurepatr. diſc.* 61. & in terminis præciſis obſervantiæ tradit *Idem de Jurepat. diſc.* 33. *num.* 8. & *ſeqq.* Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 11. *n.* 125. *verſ. verum tota hæc controverſia, Rever. Pater Dominus meus Anſaldus in addit. ad deciſ.* 52. *num.* 34. & Rota *In dicta Piſana Juriſpatronatus* 26. *Junii* 1709. §. *Hanc denique, coram Priolo.* Utraque profecto ex illis hic pro graduali ſucceſſione præſto erat; Voluntas enim Teſtatoris expreſſe eruebatur ex ipſa teſtamentaria diſpoſitione in eo ſane cum idem Fundator reſervando Juſpatronatus præfatæ Cappellaniæ, illiuſque Juſpræſentandi relinquendo per verba, ibi = *Cui dicto Ambroſio, dum vixerit, & poſt ejus deceſſum, ad. ejus Filiis, & deſcendentibus, ut ſupra in infinitum una cum omnibus aliis de nobilioribus, & antiquioribus de Parentela de Tarchio, &c.* expreſſe demandaverit quod ad eam = *pro tempore, quo vixerit* præſenter præfatus Ambroſius, & ſucceſſive *ejus Filii, & deſcendentes, ut ſupra, &c.* Manifeſtum exinde redditur nihil aliud in hujuſmo-

di Jurepatronatus ipſum voluiſſe, niſi ut ſervaretur ordo ſucceſſionis, admittendi ſcilicet Patronos ad præſentandum, non ordine ſimultaneo, ſed juxta gradus prærogativam, Jurisque communis diſpoſitionem; ita ſuadente non minus illa dictione *poſt* reſpectu Ambroſii dupliciter repetita in reſervatione dicti Jurispatronatus, ibi = *poſt ejus obitum* = ad quod Juſpræſentandi, ibi = *poſt ejus deceſſum* = Cum hæc de ſui natura tanquam ſeparativa, ut inquit Textus *in leg. ſi cui legetur, ff. de legat. prima*, & Barboſ. *tractat. var. dict. n. 3.* extra dubium importet ordinem ſucceſſivum per prius, & poſterius, omnemque excludat ſimultaneum concurſum Patris, & Filii, ut advertit Pariſius *conſ. 19. n. 6. lib. 2.* Decian. *reſponſ. prima num. 226.* Barboſ. *ut ſupra* Rota *dec. 167. n. 7 par. 2. recent.* Quam ratione Ipſa a priori emergente; nam ſi Teſtator quoad ingreſſum in Ambroſio voluit expreſſe ordinem ſucceſſivum vocando prius eundem Ambroſium, & poſt ejus obitum illius Filios, & deſcendentes, ita pari modo illum voluiſſe cenſendum eſt in progreſſu reſpectu aliorum deſcendentium ſibi remotiorum, & per conſequens minus dilectorum, reſpondit Rot. *in d. Piſana Jurispat. 26. Junii 1709. §. Talisque, coram Eminentiſs. Priolo.*

Talisque intellectus mirifice etiam comprobatus remanebat, tum alia ex dictione ut ſupra toties repeti-
612 ta, cujus natura eſt oſtendere eundem modum, & ordinem ſuccedendi fuiſſe volitum, & repetitum in ulterioribus vocatis, ut egregie tradit Modern. Aſculan. *in deciſ. Senen. 34. n. 1. 2. & 3.* & inquit Rota *coram Emerix Jun. dec. 1144. & 1229. utrobique num. primo.* Tum etiam ex illo altero claro verbo *ſucceſſive*, quoad Juſpræſentandi deſcendentibus oppoſito, quippe iſtud propria inſpecta indole, ejusque ſignificatione ſemper operatur, ut in ſucceſſive vocatis primus gradus excludat ſecundum ad Text. *in leg. Avia in princ. ubi Gloſſ. ff. de condit. & demonſtrat.* Surd. *conſ. 365. n. 9.* Hondend. *conſ. 49. n. 19. lib. 2.* Calderin. *conſ. 19. de Jurepatron.* Mart. *de clauſul. clauſul. 57. num. primo part. 3.* & Barboſ. *tract. var. dict. 337. num. 1.*

Eoque evidentius pariter idipſum per facile evadebat non ſolum ex quo ipſemet Fundator rurſus ordinando, quod ex prædictis deſcendentibus, & Agnatis tantum Patroni pro tempore præſentarent, ibi = *volo ut ſupra quod ad Patroni, &c. qui pro tempore fuerint teneantur eligere Cappellanum, &c.* = non omnes eoſdem deſcendentes, & Agnatos eodem tempore, & ſimultanee, ſed illos duntaxat, qui gradus prærogativa ibi ipſo præſcripta potirentur, invitaſſe videtur ad actuale exercitium præſentandi ex vi ejuſdem dictionis *pro tempore* propoſitæ propoſitionis; cum hæc præſeferat alios extare vocatos, qui reſpectu ejuſdem actualis exercitii Patroni eſſe nequibant; quemadmodum pon-
613 derant Barboſ. *de clauſ. clauſ. 109. n. 2.* Mart. *eod. tract. clauſ. 337. part. prima.* Sed etiam ex eo, quod reſervatio prædicti Jurisſpatronatus ſuffulta apparet verbis perpetuitatem, ac tractum ſucceſſivum, & remotiſſimum importantibus, prout ſunt illa = *Ambroſio, ejusque Filiis, & deſcendentibus maſculis, &c. ab eo, & ab ipſis deſcendentibus aliis Filiis, & deſcendentibus maſculis usque in infinitum* = pluries repetitis; quibus ſtantibus non aliter quidem Filii admittendi ſunt, quam de gradu in gradum, & ſic haudquaquam cum Patre concurrere valent; cum ipſi in hoc caſu ordine ſucceſſivo ſemper vocati intelligantur, ut generaliter in terminis Fideicommiſſi advertunt, & probant Alciat. *in d. leg. Gallus, §. Quidem recte, ff. de lib. & poſthum.* Soccin. Sen. *conſ. 40. n. 2. lib. 4.* Rocc. *d. diſp. 29. n. 10. & ſeq.* Mantic. *de conject. ult. volunt. lib. 4. tit. 8. n. 22.* aliique relati per Peregrin. *de fideicomm. art. 19. n. 7.* & in ſpecie vocationis factæ cum clauſula *in infinitum*, vel *in perpetuum*, tradunt Fuſar. *de ſubſtit. quæſt. 476. num. 60.* Simon de Prætis *de interpret. ultim. volunt. fol. 333.* Rocc. *d. diſp 29. num. 13.* Bart. *dec. 9.* & Rota *coram Seraph. deciſ. 409. n. 11.* & in his expreſſis terminis Jurisſpatronatus gentilitii, quod nempe in eo non ſuccedatur in capita, quando in Teſtamento, vel Fundatione adſunt verba tractu temporis importantia, probat Tondut. *quæſt. benefic. part. 1. cap. 32. n. 5.* & firmavit Rota *in d. Piſana Jurispatr. 26. Junii 1709. §. eoque fortius, cor. Eminent. Priolo.*

Obſervantia vero clare emergebat tam ex facto ipſiuſmet Fundatoris præcipue demandantis in prima proviſione poſt erectionem, & donec viveret Ambro- 614
ſius per ipſum tantummodo fieri præſentationem, neglectis cæteris aliis deſcendentibus poſt illius obitum duntaxat ad præſentandum invitatis, quæ uti derivans ex facto Teſtatoris, & tanquam proxima Fundationi nimium attendenda eſt, aliasque cunctas antecellit demonſtrationes, ut monet Caren. *reſol. 10. n. 3.* Rocc. *diſp. 193. n. 8. & 9.* Panimoll. *d. deciſ. 137. ſub n. 9* optime R. P. D. meus Anſaldus *in annot. ad d. deciſ. 52. n. 34.* & Rota *coram Buratt. dec. 679. n. 13.* quam ex præſentationibus factis in ultimis duobus ſtatibus anni ſcilicet 1700. & 1708. in quibus prædicti Carolus, & Joannes non obſtante quod Filios haberent in congrua ætate ad præſentandum conſtitutos, tantum præſentarunt; & quidem cum expreſſione ſe eſſe Filios q. Jacobi; & ſic ſi indicare curaverunt, quod ipſi non erant Filiifamilias, quemadmodum hujuſmodi præſentationes ad excluſionem propriorum Filiorum, & cum prædicta expreſſione, non leve præſtant argumentum, quod alias eis uti Filiisfamilias impedita redderetur præſentatio cum Patre, ita ex illis clare excluditur natura Jurisſpatronatus collective, & collegialiter competentis omnibus de Familia, in quo Filii præſentant ſimul cum Patre, juxta diſtinctionem, de qua Rota *in dicta Piſana Jurispat. 26. Junii 1700. §. Procedendo, coram Eminentiſſimo Priolo*, & pendente executione hujus deciſionis in puncto dictum fuit in *Nolana Jurisſpatronatus 8. Junii 1716. §. Percurrendo, coram Reverendo Patre Domino meo Criſpo.*

Adeo ut ſi in ingreſſu, ac progreſſu, & ſignanter in dictis ultimis ſtatibus patens undique redditur eadem obſervantia explendi præſentationes in ſtirpes, ac juxta gradus prærogativam, & agitur ulterius de 615
Jurepatronatus fundato poſt *Clement. plures de Jurepatronatus* haud dubium eſſe queat, quod omnes quoque Doctores, & reſolutiones contrariam ſectantes ſententiam conveniant in eo, quod ab hujuſmodi opinione militante pro excluſione ſimultanei concurſus Patris, & Filiorum non ſit recedendum, omnisque removeatur, ſi quæ ſupereſſet difficultas circa hujuſmodi fundationis verborum intelligentiam, ut videre eſt apud Card. de Luc. *de Jurep. d. diſc. 33. n. 10.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. d. q. 21. n. 125.* Carolus Anton. de Luca *de linea legal. lib. primo art. 23. §. In iſta quæſt. R. P. D. meus Anſaldus in addit. ad dec. 52. n. 31. & 34. & ſeqq.* Rota *in Florentina de Rocaſolis 10. Martii 1607 in princ. & 11. Februarii 1604. §. Non obſtat quantum impreſſ.* penes Vivian. *de Jurepat. lib. 4. cap. 1. ſub n. 71. in dict. Mediolanen. Prioratus 11. Decemb. 1699. §. Eoque fortius, coram Reverendiſſimo Domino meo Decano*, & diſcuſſo articulo deciſum fuit *in d. Piſana Jurisſpatronatus 26. Junii 1709. dict. §. Denique in fin. coram Eminentiſſimo Priolo.*

Haudquaquam obſiſtente, quod talis obſervantia attendenda non ſit, utpote quia oſtendatur vacua illis requiſitis neceſſariis ad inducendam præſcriptionem in actibus facultativis, quod nempe occurrentibus vaca- 616
tionibus extiterint Filiifamilias habiles, & capaces ad præſentandum, quodque etiam notitiam habuerint de prædictis vacationibus, & præſentare volentes judicialiter, ac in contradictorio Judicio repulſi fuerint a Jure præſentandi, ut tradit Vivian. *de Jurepat. lib. 4. cap. 9. n. 25.* & dixit Rota *poſt eum deciſ. 30. n. 8. in recent. deciſ. 220. n. 25. & ſeqq. part. 11. & deciſ. 82. n. 4. & ſeqq. part. 19.* Etenim hujuſmodi objectio nullius ponderis apparuit ex illa evidenti ratione; quia ubi deficit, prout in caſu lex Fundationis Filiisfamilias expreſſe tribuens facultatem præſentandi, nulla requiritur præſcriptio pro eorum excluſione a Jurepræſentandi. Nam contraria obſervantia in his terminis non ad actum facultativum, ſed ad agnitionem proprii mali Juris referenda eſſe videtur cum inveriſimile ſit, quod ipſi Jus ſuum negligere voluerint niſi

ter

res ita ſe habeter, ut reſpondit Rota *in Pampilon. Juriſpatronatus* 19. *Januarii* 1702. §. *Quæ omnia, coram Eminentiſſimo Scoto, & in Cremonen. Beneficii* 14. *Maii* 1706. *Tanto facilius, coram Reverendiſſ. Kaunitz, Epiſcopo Labacen.*

Ac proinde cum hic non agatur de obſervantia præſcriptiva, contra habentem Juris aſſiſtentiam, aut Fundatoris diſpoſitionem claram, quo in caſu procedunt Auctoritates in oppoſitum allegatæ, ſed
617 interpretativa Fundatoris voluntatis, alias ex ſe perſpicua erga eundem ordinem ſucceſſivum, vel ſaltem dubia, ſuperabundat utique ſimplex caſus, vel nudum Factum abſque prædictis requiſitis, ut in puncto ait Grat. *diſcept. for. c.* 521. *n.* 26. *verſ. Quid in Familia obſervatum fuerit*, & firmavit Rota apud Vivian. *de Jurepatronatus dec.* 139. *num.* 12. *verſ. abſque eo quod, concurrant requiſita ad præſcriptionem, & num.* 19. *coram Buratt. dec.* 183. *num.* 18. *verſ. Quia attendi debet ſola obſervantia dec.* 647. *num.* 11. *& dec.* 679. *n.* 9. *& in dicta Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Nec, ad eluden. &* 15. *Februarii* 1700. §. *Hinc, coram Reverendiſſimo Molines Decano.* Quinimmo ſufficit etiam unicus actus, ut dixit Rota *coram Buratt. d. dec.* 647. *n.* 12. *verſ. Etiam unicum actum, & d. dec.* 679. *num.* 9. *coram Penia dec.* 265. *num.* 6. *&* 7. *in dicta Florentina de Riccaſolis* penes Vivian. *de Jurepatronatus lib.* 4. *c.* 1. *ſub num.* 71. §. *Non obſtat verſ. Et ideo ſufficeret enim unicus actus*, & poſt eundem Vivian. *d. dec.* 139. *num.* 14. *& ſeqq.* Etiamſi in negativa conſiſteret, aut ſit remotus; cum ſatis eſſe videatur, quod in omnibus aliis vacationibus non doceatur Filiosfamilias nunquam præſentaſſe, ut probat Modern. Roman. & monet Rota poſt Vivian. *de Jurepatronatus d. dec.* 139. *& coram Buratt. dict. dec.* 179. *utrobique n.* 14. Præſertim quoties, ut in præſenti iidem actus negativi comprobantes hujuſmodi obſervantiam ſunt qualificati, & proveniunt ex proprio Facto ipſiuſmet Joſephi oppoſitoris, qui in dictis ultimis ſtatibus tanquam Filiusfamilias mi-
618 nime præſentationem facere curavit; cum tunc eo magis ipſa impugnare nequeat obſervantiam illam, quam in ſemetipſo adhibuit, ut reſpondit Rot. *dec.* 239. *num.* 18. *p.* 17. *rec. & in dicta Mediolanen. Prioratus* 11. *Decembris* 1699. §. *Rurſus, &* 15. *Februarii* 1700. §. *Abſque, coram Reverendiſſimo Don. Molines Decano.*

Ex quibus omnibus aperte undique cum pateat in hujuſmodi Jurepatronatus non aliter faciendas eſſe præſentationes, quam in ſtirpes, & juxta ordinem fideicommiſſariæ ſucceſſionis, non inde obicem præſtare poterat, quod in geminis prædictis noviſſimis ſtatibus Carolus duntaxat, & Joannes præſentaverint; nam huic objectioni duplex, & æque valida protinus occurrere videbatur reſponſio, altera nimirum promanabat ex eo quod in tali Jurepatronatus de ſui natura individuo, eodemque Jure ad plures ſpectante, eo ipſo quod non apparet ipſos haſce emiſiſſe præſentationes privative, & animo ſpoliandi Franciſcum eorum ex fratre nepotem; & Compatronum ſua quaſi poſſeſſione, nullum ei certe præjudicium ab ipſis inferri potuit, cum hoc caſu ſemper præſentatio unius Compatroni Jus, &
619 alterius poſſeſſionem conſervet, ut monet Innocentius *in c. querelam n.* 3. *de elect.* & Frider. de Sen. *conſ.* 102. *ſub n.* 3. *& ſub n.* 5. Abbas *conſ.* 54. *ſub n.* 3. *lib.* 1. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 11. *num.* 5. Card. de Luc. *de Jurepatron. in Summ. n.* 133. §. *Idemque*, Rota *coram Arguell. dec.* 115. *n.* 8. *&* 9. *coram Priolo dec.* 46. *n.* 25. *in Sorana Juriſpatronatus* 22. *Januarii* 1711. §. *Ita diſtante, &* 24. *Novemb.* 1713. §. *Ad infringendum,*
620 *coram Reverendo Patre meo Falconerio, & in Salernitana Juriſpatronatus* 11. *Martii* 1715. §. *Hac igitur in fin. coram eodem confirmata* 13. *currentis Menſis, coram Reverendo Patre Domino meo Criſpo.* Altera vero ex illa aſſurgebat animadverſione, quod negligentia præſentandi in una, vel altera vacatione evenire potuit ex ignorantia vacationis, ſeu pertinentia ob minorem tunc ejuſdem Franciſci ætatem, ejuſque Patris deficientiam, quæ utique ipſi præjudicare nequivit in aliis futuris vacationibus, & ſic in iſta, de qua agitur ad tradita per Frider. de Sen. *conſ.* 112. *in ult. dub.* Abbat. *d. conſ.* 54. *n.* 3. *poſt med. verſ. Nam ubicunque lib.* 1. *in rec. dec.* 273. *num.* 15. *p.* 13. *& in Calſonen. benefic.* 25. *Januarii* 1720. §. *Non ſubſiſtit, &* §. *Non juvat repetere, coram bon. mem. Lancometto.*

Et ita utraque parte fortiter informante reſolutum fuit.

R. P. D. MOLINES DECANO.

Romana Juriſpatronatus.

Veneris 3. *Julii* 1705.

PRætendentes Domina Flavia Ruitz Columna, ejuſque Filii Juſpatronatus in quadam Cappellania erecta uſque de Anno 1390. in Altari Sancti Pauli Apoſtoli Eccleſiæ Sanctæ Mariæ in Campitello a Mattheja de Vaccariis tanquam Executrice Teſtamentaria Collutii Capizucchi ejus Mariti, necnon Andreæ communis Filii, Judicium inſtruxere, coram Reverendi Patri Domini Eminentiſſimi Vicarii Vicesgerente ſuper ejuſdem Beneficii pertinentia contra Dominum Com. Marium Capozucchum filium bon. mem. Com. Alexandri Mariſcotti in familia Capizucches arrogati, ac etiam contra Abbatem Monaſterii Sanctæ Mariæ Novę pro ſuo prætenſo Jure, & intereſſe: cumque pendente lite coram dicto Judice, prodiiſſet Commiſſio manu Sanctiſſimi Domini Noſtri obſignata, ut ille procederet in definitione hujus Cauſæ de Voto noſtri Sacri Auditorii; ea propter in hodierna Audientia diſceptandum exhibui Dominis meis Dubium: *An, & de cujus bono Jure conſtet ſuper pertinentia Juriſpatronatus*, *accepique reſponſum: Conſtare de Bono Jure Flaviæ, & Filiorum.*

Ex lectura quippe antedictę fundationis depręhenſum fuit controverſum Juſpatronatus reſervatum fuiſſe primo loco favore ipſius Matthejæ Vaccariæ ſua vita durante, & poſt ejus obitum favore filiorum quondam Jacobelli, & quondam Cincii a Joanne Paulo Capizucco Procreatorum, ac etiam favore Jacobelli filii Nuccii alterius prædicti Joannis Pauli filii, & poſt iſtorum omnium mortem favore ſuorum filiorum maſculorum, Nepotum, & Pronepotum legitimorum ipſorum maſculorum tunc viventium: & ſi tunc dicti maſculi non viverent, favore Mulierum legitimarum, natarum, & naſciturarum ex ſupradictis prænominatis maſculis, & de Prole dictorum quondam Collutii, & Andreæ, ac ſupradictorum aliorum ſuperius nominatorum, & cujuslibet ipſorum tunc viventium: Et ſi iſti maſculi, & fœminæ legitimi tunc non vixerint, favore Prioris Sanctæ Mariæ Novæ de Urbe, qui pro tempore fuerit. Quamobrem cum defecerint omnes maſculi Deſcendentes ex tribus maſculis primo loco vocati, nempe Jacobello, Cincio, & Nuccio, & ultimi, in quibus hæc familia de Capizucchis naturalem paſſa eſt extinctionem, fuerint Com. Franciſcus, qui adoptavit Com. Alexandrum Mariſcottum, & clar. mem. Cardinalis Ray- 621
mundus deſcendentes ex linea Jacobelli filii Nuccii, planum eſt fuiſſe purificatam ſubſtitutionem favore fœminarum provenientium ex maſculis antecedenter vocatis, cum extinctis omnibus perſonis comprehenſis in prima ſubſtitutione, ſuccedant invitati in ſecundo, & ulteriori ſubſtitutionis gradu *l. Qui heredi* §. *Plautius, & ibi DD. ff. de cond. & demonſt.* Socc. Jun. *conſ.* 121. *n.* 7. *lib.* 2. Rota *dec.* 654. *n.* 10. *coram Merl. & dec.* 413. *n.* 1. *& coram Card. Cerro, & in Arimin. fideic. Bande, & Æneæ de Bandis* 26. *Junii* 1697. §. *Literalia, coram Me.*

Et cum præfata Domina Flavia Ruitz Columna, ejuſque filii uti Deſcendentes ex Jacobello filio Joannis Pauli ſint in dicta ſubſtitutione fœminarum comprehenſi, conſequens legitimum, & indubitatum eſt Jus præſentandi, & pertinentiam controverſæ Cappellaniæ ad illos ſpectare, ipſiſque eſſe judicand. *l. Cum ita*, §. *In fideicommiſſo, ff. de legat.* 2. Bald. *in conſil.* 1. *n.* 8. *lib.* 3. Gabriel. *conſ.* 196. *n.* 3. *&* 4. *lib.* 2. Rota *in Majoricen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704. *Stetit in*

fine,

fine, coram R. P. D. meo Muto, & in Barchinonen. Beneficii 21. Februarii 1704. §. In præſenti, cor. R. P. D. meo Caſſarelio.

Quin ullatenus obſiſtere viſæ ſint oppoſitiones lato calamo propoſitæ tam a dicto Comite Mario, quam ab Abbate Sanctæ Mariæ Novæ. Inſubſiſtens quippe detecta fuit prima Comitis exceptio, quod nempe fœminarum vocatio non fuerit pura, ſed conditionalis dependens a caſu, quo poſt obitum Jacobelli, & Cincii nulli filii, nullique Nepotes tunc viverent ibi = *Et ſi tunc dicti Maſculi legitimi non viverent, per DD. Mulieres legitimas natas, & naſcituras ex ſupradictis prænominatis Maſculis, & de Prole dicti quondam Colutii, & Andreæ, ac ſupradictorum aliorum ſuperius nominatorum, & cujuslibet eorum,* = ut proinde cum dicti filii, & Nepotes vixiſſent, & præſentaſſent, expiraverit ſubſtitutio reſtricta ad caſum illorum non viventiæ, ut conſuluit Socc. Jun. *conſ.* 180. *n.* 38. *lib.* 2. Menoch. *conſ.* 456. *n.* 10. Peregr. *conſ.* 52. *n.* 5. *in fine lib.* 1. Caſtald. *conſult.* 34. *ſub n.* 22. & reſpondit Rota *dec.* 277. *n.* 13. *p.* 6. & *dec.* 527. *n.* 1. & 14. *p.* 13. & *dec.* 110. *n.* 1. & *ſeqq. coram Priola, & in Piſauren. fideicommiſſi* 12. *Februarii* 1688. §. *Verba ſiquidem, &* 18. *Januarii* 1686. *coram bon. mem. Albergato impreſſ. poſt tertium volumen Conſiliorum,* Ramon. *in ordine la* 5. & 6. Itaut conſequenter caducatis omnibus ſubſtitutionibus, ſtatim ac maſculi prædicti defecerunt, Iuspatronatus a gentilitio effectum fuerit hæreditarium ad famigeratum *conſil. Anchar.* 81. paſſim a noſtro Tribunali receptum, ut in *dec.* 362. *n.* 14. *dec.* 505. *n.* 6. & *dec.* 509. *num.* 13. *p.* 5. & *dec.* 166. *num.* 16. *part.* 6. & *deciſ.* 717. *num.* 11. *part.* 18. *recent.* & *in Romana Beneficiatus Sancti Laurentii in Damaſo* 8. *Februarii* 1688. §. *Primo, &* §. *Non obſtat, cor. clar. mem. Card. Caccia.*

Quandoquidem cum enunciata verba: *Et ſi tunc d. Maſculi legitimi non viverent* ſiunt collata in tempus indeterminatum præſentationum quandocunque faciendarum poſt obitum primorum Maſculorum, non important vulgarem, ſed fideicommiſſariam, dum caſus non viventiæ verificatur etiam in ma-
622 ſculis, qui vixerint, & poſtea defecerint juxta famigeratam theoricam Socc. *in l. Solemus n.* 6. *ff. de cond. & demon.* de qua Peregrin. *de fideicomm. art.* 29. *n.* 9. Fuſar. *de Subſtitut. q.* 480. *num.* 92. & 93. Caſamatt. *conſil.* 4. *num.* 119. Card. de Luc. *de fideicomm. diſc.* 84. *n.* 4. & *diſc.* 86. *num.* 6. & ſæpe reſpondit Rota, & ſignanter *dec.* 209. *num.* 1. *part.* 8. & *dec.* 43. *num.* 4. *p.* 4. *recent. cum aliis in Romana Donationum* 4. *Junii* 1700. §. *Et quamvis, coram Domino dell' Olmo Magno Cancellario Mediolanen. &* 24. *Januarii* 1701. §. *Urgeret cum pluribus ſequentibus, coram Me.*

Non adverſante dictione reſtrictiva *tunc non viverent*, quia prætendebatur limitare, vocationem fœminarum ad caſum, quo filii, Nepotes, & Pronepotes non viverent tempore obitus primorum Ma-
623 ſculorum. Etenim præfata dictio *Tunc* non refertur ad tempus obitum primorum Maſculorum, ſed ad facultatem præſentandi poſt eorum obitum, conceſſam filiis, Nepotibus, & Pronepotibus, ut colligitur ex verbis illis *Cappellanus præſentari poſſit, & debeat, & valeat* relatis ad omnes tam antea, quam poſtea vocatos, quapropter dictio *Tunc* non poteſt reſtringi ad tempus mortis primorum Maſculorum, ſed complectitur omne tempus poſt eorundem Maſculorum obitum, & per conſequens importat tempus indeterminatum præſentationis Cappellani. Itaut verus ſenſus dictorum verborum ſit, quod fœminæ tunc demum præſentata poſſint, & debeant, quando omnes maſculi non viverent, ideſt quando omnes de tempora vacationis Cappellaniæ reperirentur defuncti, Curt. Jun. *conſ.* 48. *n.* 4. Pereg. *de fideic. d. art.* 29. *n.* 9. Carol. Ant. de Luc. *de linea legal. reſp.* 25. *n.* 5. *cum aliis in d. Romana Donationum* 4. *Junii* 1700. §. *Et quamvis in fine, coram Magno Cancellario Mediolan.*

Certius, & ſine ulla hæſitatione, quia ex toto fundationis contextu manifeſte deprehenditur, vocationem fœminarum non fuiſſe factam per vulgarem in
caſu non exiſtentiæ, ſeu viventiæ maſculorum, ſed 624
per Fideicommiſſariam in caſu, quo viverent, & poſtea deficerent; in ſubjecta quippe materia voluntas Teſtatorum deſumenda eſt ex toto diſpoſitionis contextu, nec figendi ſunt pedes in cortice aliquorum verborum, quando ex aliis illius partibus, & ex conjecturis reſultat, mentem diſponentis extitiſſe, ut ſubſtitutio non eſſet limitata ad certum, & determinatum tempus, ſed indefinita, & ad quodcunque tempus referibilis, ut omiſſis generalibus, quæ cumulari poſſunt in ſpecie notavit Rota *dec.* 278. *n.* 12. & 13. & *dec.* 474. *n.* 16. & 17. *p.* 18. *rec.* & *in d. Romana Donationum* 24. *Januarii* 1704. §. *Aut demum coram Me.*

Inter alia enim verba, quæ ſuadent Fideicommiſſariam vocationem, ſatis convincentia ſunt illa, quæ leguntur appoſita in primo fundationis Capitulo, ubi Mattheja declaravit ſtipulari Inſtrumentum dictæ fundationis *vice, & nomine omnium, & ſingulorum maſculorum, & fœminarum de Domo, & Prole ipſorum quondam Colutii natorum, & naſciturorum legitimorum a quondam Andrea etiam de Capizuchiis,*
quæ verba cum præſeferant liberam, abſolutam, & 625
indeterminatam fœminatum vocationem, ſubſequentia utique verba prolata in executionem diſpoſitionis præcedentis, debent declarari ab antecedentibus, itaut reſtringi nequeant ad vulgarem vocationem, ſed ampliari debent ad fideicommiſſariam, alias daretur inſtantanea correctio, Roman. *conſ.* 104. *n.* 2. *cum ſeqq.* Corn. *conſ.* 101. *n.* 5. *in fine lib.* 4. *verſ. Quia verbum in principio poſitum,* & bene fere in ſpecie Grat. *diſcept.* 648. *n.* 7.

Clariora ſunt ad intentum illa verba, quibus dicta Mattheja declaravit, quod Jurispatronatus conceſſum intelligeretur *ipſimet, & aliis prænominatis in perpetuum*, ſi igitur inter prænominatos leguntur vocatæ fœminæ poſt defectum maſculorum: Illæ non cenſentur vocatæ per vulgarem, ſed fideicommiſſariam; alias non verificaretur, quod Juſpatronatus eſſet conceſſum *in perpetuum* maſculis, & fœminis, Grat. *diſcept.* 785. *n.* 26. Rota *dec.* 718. *n.* 3. *verſ. Ex quo enim p.* 2. *recent. cum aliis in Romana, ſeu Reatina fideicommiſſum de Vicentinis* 2. *Aprilis* 1696. §. *Eoque certius, coram Reverendo Patre Domino meo Caprara.* Idenque argomentum promanat ex aliis verbis ejuſdem fundationis, in quibus præſcribitur, ut præſentatio fiat per ipſam Matthæjam, *poſt ejus, vero mortem per ſupradictos prænominatos de Prole dictorum quondam Colazza, & Andrea ejus filii deſcenſive*, quod equidem verbum *deſcenſive*, uti præferens tractum ſucceſſivum futuri temporis excludit vulgarem vocationem, & inducit invincibile ſi-
gnum fideicommiſſariæ, Rota *coram Seraphin. dec.* 626
934. *n.* 7. *et coram Cavaler. dec.* 496. *num.* 3. & plene *in dec.* 339. *n.* 4. *et dec.* 355. *num.* 7. *parc.* 17. *recent.*

Verbis accedunt conjecturæ, inter quas ſufficit ponderare illam fortiſſimam, & a DD. in ſubjecta hypotheſi potiſſime conſideratam, digreſſus ad plures gradus ſubſtitutionum; Juſpatronatus quippe, de quo eſt ſermo, fuit primo loco reſervatum ſavore Matthejæ, ſecundo tribus maſculis ſupranominatis, tertio eorum filiis, Nepotibus, & Pronepotibus, quarto fœminis natis, & naſcituris, & ſic in infinitum tam lineæ maſculinæ, quam fœmininæ; unde mens conjecturata Fundatorum eſt, quod Juſpatronatus durare deberet perpetuo in maſculis, & fœminis ſanguinis Capizucchi, non vero quod deficeret in primis gradibus, in eisdenque evaderet hæreditarium, atque ad extraneos tranſitorium Card. de Luca *de fideicomm. diſc.* 83. *num.* 11. *et diſc.* 89. *num.* 16. Rota *coram Arguell. dec.* 54. *num.* 40. *et in Aſculana fideicommiſſi* 29. *Maij* 1693. §. *Accedit, coram Reverendo Patre Domino meo Caprara, et in Avenien. ſeu Vaſionen. Primogenituræ* 4. *Decembris* 1693. §. *Et denique, coram eodem, cum aliis in dicta Romana Donationum* 4. *Junii* 1700. §. *Et denique, coram Domino Magno Cancellario Mediolan.* Præſertim quia poſt omnium Vocatorum defectum diſpoſitio in beneficium piæ Cauſæ legitur ordi-

nata

nata, quo in caſu veriſimiliter cenſenda eſt interpretatio voluntatis diſponentis pro fideicommiſſi 627 propagatione in favorem omnium maſculorum, & fœminarum ſanguinis deſcenſive, & in perpetuum, Rota *dec. 194. num. 2. p. 7. & coram ſan. mem. Alexandro VIII. dec. 113. n. 23. & ſeqq.* & paſſim in aliis.

Rejecta prima Comitis oppoſitione, & conſtito quod vocatio fœminarum vigeat adhuc, & non ſit expirata, faciliori, & breviori ratione profligata fuit ſecunda, qua impugnabatur illius purificatio, ex quo nempe adhuc exiſtant maſculi Capozucchi, dum licet ipſe Comes ſit maſculus artificialiter al- 628 lectus in dicta Familia mediante arrogatione proprii Genitoris, adhuc tamen reputandus veniat verus, & naturalis Agnatus, per ea, quæ tradunt Grat. *diſcept. 645. n. 6. diſcept. 930. n. 14.* Card de Luca *de Praemin. diſc. 13. n. 24.* Rota *dec. 697. n. 6. p. 1. & dec. 314 p. 4. rec.* Maxime quia idem Comes Marius non eſt primus arrogatus, ſed filius arrogati, & natus poſt arrogationem; ideoque licet quoad Comitem Alexandrum Patrem forſan ambigi potuiſſet, an eſſet Capizucchus per fictionem, vel per naturam; reſpectu vero Comitis Marii illius filii certa ſit qualitas ſanguinis Agnationis, & Deſcendentiæ Capozucchæ, quia naturaliter ortum habuit a Patre Capozucco, ſicque realiter, & effective eſt de Familia, & Agnatione Capizuccha, quam actu ſervat, quanque ejus Deſcendentes in futurum ſervabunt: Cum adoptio, & aggregatio operentur per fictionem in primo inſtanti, ſeu ingreſſu; attamen in progreſſu, & ſucceſſivis generationibus operetur modo vero, & naturali per ea, quæ tradunt Rovit. *conſult. 27. & ſeqq. lib. 1.* Buccaferr. *conſ. 40.* Menoc. *dec. Florent. 71. & 72.* cum aliis, quos congerit Card. de Luc. *de fideic. diſc. 25. n. 13. & 14. & diſc. 34. n. 16. & 108. n. 7. in fine, & de Jurepatr. diſc. 86. n. 2. & ſeqq.* & dixit Rota *dec. 979. cor. bon. mem. Jacobo Emerix.*

Enim vero prætenſio Domini Comitis Marii tunc demum aliquam obtinere potuiſſet ſubſiſtentiam, quando fundatio Jurispatronatus vocaret maſculos 629 per verba Civilia, juxta maſculos Domus, Familiæ, Progeniei, & hujuſce generis ſimilium, in quibus terminis intrat hypotheſis quæſtionis inter Doctores exagitatæ, an ſub appellatione maſculorum de Domo, & Familia veniant maſculi, tam naturalis, quam aggregatæ, ſeu adoptatæ Familiæ, de qua late agunt DD. in objecto allegati, & erat caſus *Deciſionis 697. p. 1. & dec. 314 p. 4. rec. & Deciſionis in Lucana Beneficii 13. Junii 1701. & 21. Martii 1703. cor. R. P. D. meo Muto.*

Sed cum verba, quibus in concreto hujus hypotheſis concepta eſt maſculorum vocatio fere omnia ſint naturalia, dum Vaccaria Executrix Teſtamentaria, & Jurispatronatus Fundatrix, declaravit illud erigere, *vice, & nomine omnium, & ſingulorum maſculorum, & fœminarum de Domo, & Prole ipſorum quondam Colozza natorum, et naſciturorum legitimarum a quondam Andrea de Capizucchis.* Ubi in toto contextu ipſius Fundationis, non ſemel, ſed iteratis vicibus tam maſculorum, quam fœminarum vocatio legitur connotata, & qualificata cum dicto verbo *de Prole*: Inde planiſſima res eſt, nullanque admittens dubitandi rationem, quod ſub nomine talium maſculorum natorum, & naſciturorum, & de certarum Perſonarum Prole comprehendi non valeant maſculi arrogati, & adoptati, cum de iſtis nunquam prædicari, & verificari poſſit qualitas Nativitatis, Deſcendentiæ, & Sanguinis, ut ponderant Tiraquell. *in l. ſi unquam, C. de revocand. donat. n. 15. verſ. ſapius autem, et num. 16. verſ. tamen,* Rocc. de Curte *de Jurepatr. in verbo ipſe, vel ipſa num. 74. et ſeq.* Lambertin. *eodem Tractat. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 9. n. 1. et ſeqq.* & ſignanter *numer. 11.* Vivian. *de Jurepatronat. libr. 4. capit. 2. num. 26.*

Ex autem ipſo, quod Fundatio includat maſculos de Sanguine, ac per conſequens rejiciat Extraneos, quantumvis arrogatos nihil urget, quod arrogati in progreſſu efficiantur veri Agnati; Quoniam tales efficiuntur ad effectum gaudendi prærogativis, & Juribus, quorum diſpoſitio exiſtebat in libera Arrogantis facultate, quæque nullum Tertio irrogant præjudicium, ſecus autem ad aquirenda Jura provenientia ab alterius diſpoſitione, & quæ tangunt Jus Tertii independenter ab ipſo Arrogante venientis, 630 nam in hac hypotheſi artificialis allectio, ſeu arrogatio nihil operatur, Bart. *in l. ſi Cognatis n. 1. poſt med. verſ. ſi vero aliquis, ff. de reb. dub.* quem ſequuntur communiter Doctores, inter quos Rocc. de Curte *de Jurepatr. in verbo ipſe, vel ipſa q. 34. per tot.* & ſignanter *n. 36.* Lambert. *eodem Tractat. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 9. per tot.* Coſt. *de remed. Subſidiar. remed. 117. n. 3.* Grat. *diſcept. 390. n. 4. et 35.* Kaiſplich. *de fideicomm. Famil. Nob. c. 8. num. 430.* Maſſobr. *in Trimagiſtr. legal. ratioc. 72. num. 10.* Cardinalis de Luca *de Praemin. diſc. 13. n. 24. et 25.* cum non debeat eſſe in facultate gravati ſub adoptionis obtentu Fideicommiſſa, & diſpoſitiones Antenatorum ſubvertere, ac vocatus poſt ejus mortem per intruſionem Extraneorum præjudicium inferre, ut ex verbis Textus *in l. de fideicommiſſo, ff. de condit. et demonſtrat.* tradunt Socc. Jun *in dicta l. ſi Cognationem 20. ff. de reb. dub.* & alii, quos refert Kaiſplich *de fideicom. Famil. Nobil. c. 9. n. 419. cum ſeqq* Fuſar. *de Subſtitut. quæſt. 316. num. 1.* Magon. *dec. Florent. 92. n. 54.* & magiſtraliter reſpondit Rota *in Romana, et Bononien. Protectionum 20. Aprilis 1671. §. Neque ſubſtitutio, coram bon. mem. Albergato,* & ultimo loco *in Montis Regalis Decimarum ſub die 8. Menſis præteriti, §. Alia validiſſima, coram Reverendo Patre Domino meo Caprara, et in Vaden. Canonicatus 19. ejuſdem, § Stabilito, coram Me* Et omiſſis generalibus in ſpecie pro excluſione hujuſce prætenſionis Comitis Marii reſpondit clar. mem. Card. de Luca pro veritate conſultus a bon. mem. Comite Alexandro illius Genitore, ut legere eſt *in dec. 86. de Jurepat.* & ſignanter ſub n. 2.

Vindicata reſervatione Jurispatronatus ejuſque purificatione favore Dominæ Flaviæ a duobus exceptionibus allegatis per Comitem Marium, haud diſpari facilitate rejectæ fuerunt aliæ oppoſitiones propoſitæ per Abbatem Sanctæ Mariæ Novæ, non inquam obſtare viſa fuit prima, quod Fundatio vocet ſolummodo fœminas agnatas illorum de Capizucchis, & non etiam Cognatas; atque ideo cum Domina Flavia non deſcendat a Patre, ſed a Matre Familiæ Capizucchiæ, nec ulla hodie remaneat fœmina de dicta Agnatione, purificata ſit ſubſtitutio ultimo loco facta favore Prioris Sanctæ Mariæ Novæ.

Enim vero ex pluribus dictæ Fundationis partibus clare viſum fuit DD. explicatum, & diſpoſitum, quod ſub nomine Fœminarum in defectum maſculorum vocatorum comprehenſæ fuerint non ſolum fœminæ Agnatæ, ſed etiam Cognatæ, ſeu Deſcendentes ex fœminis Agnatis: & primo ſane 631 quia ſæpedicta Matthæja Fundationis Executrix declaravit, ut ſupra expoſitum eſt, fundare Juspatronatus *pro ſe ipſa, et vice, et nomine omnium, et ſingulorum maſculorum, et fœminarum de Domo, et Prole ipſorum quondam Colutii natorum, et naſciturorum legitimorum a quondam Andrea etiam de Capizucchis,* quæ verba *omnium, et ſingularum fœminarum* utpote univerſalia, nequeunt limitari, ac reſtringi ad fœminas tantum Agnatas, ſed extendi debent ad omnes fœminas ſive Agnatas, ſive Cognatas, ut omiſſis generalibus loquentibus de natura, ac indole dictionis univerſalis *omnium* in ſpecie, immo in fortioribus terminis indefinitæ vocationis maſculorum, & fœminarum reſpondit Rota *dec. 321. ſub n. 2. verſ. nec deerat materia p. 3. et dec. 170. n. 9. verſ. minus, et dec. 211. n. 10. et dec. 308 n. 12. 13. p. 4. rec.*

Tanto magis quia non ſolum vocantur fœminæ cum dictione prædicta univerſali *omnium, et ſingularum fœminarum*, ſed inſuper leguntur expreſſæ, & connotatæ cum alia deſignatione *de Domo, et Prole*, ex quibus colligitur, quod ad hoc, ut nulla cadere, & excitari poſſit difficultas, an ſub dictis verbis *omnium; et ſingularum fœminarum* invitatæ fuerint ſolæ fœminæ

Digitized by Google

minæ Agnatæ, & non Cognatæ, prædicta Juriſpatro-
natus Fundatrix non ſolum appoſuit verbum *de Do-
mo*, ſub qua fortaſſe nuncupatione, venirent tantum
632 Agnatæ, ſed etiam adjecit alterum verbum *de Pro-
le*, cujus nomine non venit in dubium quin com-
prehendantur filii Deſcendentes tam Agnati, quam
Cognati, cum verbum *Prolis* ſit vocabulum natu-
rale ſignificans totam generationem deſcendentalem,
nullatenus involvens diſtinctionem Juris inter Agna-
tos, & Cognatos, ut ex Textu *in Auth. de hered. ab
inteſt. venien. §. Si quis igitur, & ex l. humanitatis, C.
de Impuber. & aliis ſubſtit.* tradit Dec. *conſ.* 405. *n.* 6.
Fuſar. *de ſubſtit. q.* 333. *n.* 5. Peregrin. *de fideic. art.* 22.
n. 22. *&* 23. Barbol. *appell.* 223. *n.* 6. Cardin. Mant. *de
conject. lib.* 8. *tit.* 12. *n.* 21. *& ſeqq.* Rota cor. *Caval. dec.*
125. *n.* 2. *&* 10. ibique Adden. *n.* 17. Adden. ad Pamphil.
dec. 737. *n.* 17.

Quin ſubſiſtat reſponſio, quod dictio *Et* adjecta
inter *Domum*, *&* *Prolem* ſit copulative appoſita ad
ſignificandum, quod fœminæ vocatæ habere de-
beant utranque qualitatem Agnationis, & Deſcen-
dentiæ ex maſculis Familiæ Capizucchiæ primo lo-
co nominatis. Verius ſiquidem apparuit ſtantibus
regulis, & principiis legalibus, quod præfata dictio
Et ſit appoſita per viam ampliationis, & extenſio-
ſionis ad verbum præcedens *de Domo*; cum enim
633 verbum hoc *Domus* ſit vocabulum Civile, regulariter
reſtrictum ad Agnatum, *&* e contra verbum *Pro-
les* ſit naturale, magis late patens, & comprehen-
ſivum totius Deſcendentiæ, ac Generationis; ſequi-
tur exinde, ut poſterius verbum generale ſit exten-
ſivum, & ampliativum antecedentis verbi ſpecialis,
itaut utcunque adhibitum cenſeatur ad diſponendum,
ut qui alias ſub nomine *Domus*, non caperetur ſub
nomine *Prolis* comprehenſus ſit ad Theoricam Bart.
in l. quæſitum §. Si quis fundum n. 6. *ff. de fundo inſtru-
cto*, & prius *in l.* 3. *ff. de Juſt. & jur.* quod ſcilicet ubi
copula *Et* ponitur inter ſpeciem antecedentem, &
genus ſubſequens, tunc ſemper extendit, & ampliat:
quam Theoricam ſequuntur communiter Docto-
res, & ſignanter Peregrin. *de fideic. art.* 32. *num.* 18.
ubi quod ſi ſunt vocati filii, & hæredes, vocatio
verificetur in hæredibus, qui non ſint filii, cum
aliis ſimilibus exemplis relatis per Fuſar. *de Subſti-
tut. q.* 339. *num.* 70. *& ſeqq.* Cardinal de Luca *de
Jurepatron. diſc.* 24. *num.* 6. *&* 7. & alter de Luca *de
linea legali lib.* 1. *art.* 23. *ſub num.* 12. *verſ. verum
quia*, & dixit Rota *coram Merlin. dec.* 685. *num.*
14. *& ſeqq. & dec.* 337. *num.* 18. *cum pluribus ſeqq.
part.* 17. *recent.* ubi de verbis *Famiglia*, *e Deſcen
denza*, & egregie *in dicta Romana*, *& Bononien.
Protectionum* 20. *Aprilis* 1671 *§. Eadem verora-
tione, coram Albergato, & in Auximana Juriſpa-
tronatus nona Martii* 1703. *§. Non obſtante ver-
ſic. Præſertim quia, coram Revér. P. Domin. meo
Muto.*

Minuſque relevat, quod præfata verba declaran-
tia erectionem Juriſpatronatus factam fuiſſe vice,
& nomine maſculorum, & fœminarum *de Domo,
& Prole* ſint proœmialia, recipientia explicationem
a parte diſpoſitiva, quæ ſola idcirco veniat atten-
tenda, ſive quia clara pars proœmialis declarat,
imo ſupplet diſpoſitivam, quotieſcunque iſta invol-
634 veret dubietatem, ex collectis per Caſtill. *diſput. jur.
lib.* 2. *t.* 22. *n.* 97. Torr. *de primogen. Ital. p.* 2. *q.* 38. *n.*
13. *& ſeqq.* Rota *dec.* 282. *n.* 1. *cum ſeqq. & dec.* 2305.
n. 55. *coram Coccin. & dec.* 810. *ſub n.* 1. *verſ. Non ob
ſtat, coram Cerr. & dec.* 205. *n* 3. *&* 4. *p.* 16. *rec. &
in Romana Fideicommiſſi* 20. *Junii* 1698. *§. Non re-
levante, coram R. P. D. meo Capraræ.* Sive quia
revera prædicta verba non ſunt proœmium, ſed
continent ſubſtantiam, & epilogum totius diſpoſi-
tionis volitæ per Fundatores, & per Matthæjam
635 Executricem Teſtamentariam ſtipulat: Itaut pars diſ-
poſitiva, quæ ſubſequitur ſit mere executiva, ac
per conſequens regulari, & informari debet a par-
te proœmiali præcedenti, declarante per modum
epilogi, & Summarii totum diſpoſitionis conten-
tum Bart. *in l. ſexta, §. Si initium, ff. de edend. lectu-
ra prima num.* 3. *verſ. majorem enim, & lectura* 2.
num. 21. *verſ.* 2. quod clauſula præcedens, Menoc. *de
præſumpt. lib.* 1. *præſumpt.* 28. *n.* 22. *& ſeqq.* optime ac
in terminis Juriſpatronatus Grat. *diſcept.* 648. *n.* 7. *&
fere per tot.* & bene etiam Rota *dec.* 346. *n.* 8. *&* 9. *p.*
13. *rec.*

Cæterum tantum abeſt, ut pars diſpoſitiva ad-
verſetur parti proœmiali hactenus expenſæ, ut immo
ex illa ſecundo loco DD. argumentum æque ſoli-
dum eliciebant ad comprobandum vocationem fœ-
minarum non fuiſſe reſtrictam ad fœminas Agna-
tas, ſed literaliter quoque comprehendere Cogna-
tas, dum in illa poſt reſervatum Iuſpatronatus fa-
vore omnium maſculorum, diſponitur, quod in
eorum defectum præſentatio fieri debeat *per dictas
Mulieres legitimas natas, & naſcituras ex ſupradi-
ctis prænominatis maſculis, & de Prole ipſorum di-
cti quondam Colutii, & Andreæ, ac ſupradictorum
aliorum*, quæ diſpoſitio ad unguem concordat cum
parte proœmiali, dum ſub nomine Mulierum, quæ
naſcerentur *ex prænominatis Maſculis* vocantur
Agnatæ, & ſub nomine Mulierum natarum, & na-
ſciturarum *de Prole* veniunt Cognatæ, ex receptiſ-
ſima propoſitione ſuperius firmata, quod ſub ap- 636
pellatione Prolis comprehenditur Generatio, & De-
ſcendentia in infinitum tam Agnatitia, quam Co-
gnatitia, ut præter ſuper allegatos docuit Bald. *in
cap. primo, §. Ad filios de ſucceſſ. Fratrum in uſibus
Feudorum, & conſ.* 334. *n.* 7. *et* 8. *lib.* 3. Mantin. *de
ſucceſſ. p.* 3. *q.* 1. *art.* 4. *n.* 4. *verſ. Appellatione Prolis*,
Bocc. *dec.* 356. *num.* 1. Kriſplich. *de fideicomm. Nobil.
c.* 1. *num.* 84. Torr. *de primogenit. Ital. p.* 1. *cap.* 35.
num. 263. De Luca *de linea legal. p.* 1. *art.* 21. *num.* 23.
verſ. Sicut etiam, Manſ. *conſ.* 351. *n.* 16. *et ſeqq.* Acto-
lin. *reſol.* 115. *n.* 24. *et ſeqq.* Rota *dec.* 270. *n.* 2. *p.* 4. *tom.*
2. *rec.*

Certoque certius, quia non ſolum vocantur fœ-
minæ *de Prole*, ſed fœminæ natæ, & naſcituræ.
Cum enim vocentur fœminæ naſcituræ, eo caſu
quo nullus exiſteret, ſeu viveret maſculus; proce- 637
ceſſe iſtæ fœminæ naſcituræ eſſe debent de Deſcen-
dentibus, & naſciturris ex fœminis, cum impoſſi-
bile ſit, ut a maſculis mortuis naſcantur fœminæ,
ut ſenſui patet, & in puncto advertit Rota *dec.*
211. *num.* 11. *part.* 14. *rec.* Abſque eo quod fœ-
minæ naſcituræ ex maſculis intelligi valent de fœ-
minis poſthumis maſculorum, dum fœminæ fue-
runt contemplatæ in tempus remotiſſimum, & in-
certum vacationum Beneficii pro tempore contin-
gendarum, junctis verbis denotantibus earum va-
cationem perpetuam, & deſcenſivam, de quibus
infra.

Idenque ſuaderi videbatur tertio loco ex aliis
verbis Fundationis, & ſignanter ex illis appoſitis
immediate poſt ſupra relata ibi = *Item quod dicta
electio Cappellani fiat per ipſam D. Matthæjam ipſa vi-
vente, poſt ejus vero mortem per ſupradictos Nominatos
de Prole dictorum quondam Colutii, et Andreæ ejus fi-
lii deſcenſive, prout ſupra particulariter deſcriptum
fuit*; Quod verbum *deſcenſive* afficiens omnes *de Prole*,
& per conſequens maſculos, & fœminas antecedén-
ter vocatas non verificaretur quoad fœminas, ſi
vocatio comprehenderet tantum Agnatas; nam Agna-
tæ ſupponuntur viventes, de tempore, quo purifi-
cabatur ſubſtitutio favore fœminarum, nec ex Agna-
tis deſcendunt Agnatæ, ſed Cognatæ; ergo iſtæ
perneceſſe ſunt quoque vocatæ, cum quoad eas
tantum verificabilis ſit deſcenſiva fœminarum vo-
catio.

Accedebat quarto, quod rimato toto contextu
Fundationis, nullibi conſtat de reſtrictiva vocatione
fœminarum Agnatarum, immo in ſeptem illius
locis ſemper vocantur illi *de Prole*, & ubi ſunt vo-
cati illi de *Domo* toties ſubjungitur verbum, & *de* 638
Prole; cujus verbi geminatio toties repetita in Inſtru-
mento fundationis, indicat manifeſte mentem Fun-
datorum Juriſpatronatus non fuiſſe illud reſervandi
favore fœminarum *de Domo*, & Agnatione tantum,
ſed ampliandi ad omnes Mulieres *de Prole*, & ſic ad
omnes Agnatas, & Cognatas, Buccaferr. *conſ.* 24. *n.*
14. *et* 15. Peregrin. *de fideic. art.* 24. *num.* 4. Rota *de-
ciſ.* 31.

ciſ. 31. *num.* 17. *& deciſ.* 226. *numer.* 6. *&* 7. *part.* 19.
recent.

Quinto demum, quia in Dubio pro comprehen-
ſione Agnatarum, & Cognatarum, pronunciandum
venit, animadvertendo quæſtionem non verſari in-
ter fœminas Agnatas contendentes inter ſe prælatio-
nem, ſed inter Cognatam, & Locum Pium Eccleſiæ
Sanctæ Mariæ Novæ, ſeu Superiorem Regularem ejus
nomine prætendentem fuiſſe vocatum poſt fœminas
Agnatas; in hiſce quippe terminis omnis capienda
639 venit interpretatio favore Cognatarum de Sanguine
Fundatorum, cum deficiente clara, & rotunda diſ-
poſitione repugnet omni veriſimilitudini, Fundato-
res exiſtentibus Conſanguineis longa Subſtitutionum
Serie vocatis, concedere voluiſſe incerto, & inco-
gnito Superiori Regulari, qui pro tempore fuerit,
Jus præſentandi ad hanc celebrem Cappellaniam, abſ-
que ullo onere præſentandi Conſanguineos funda-
torum, quatenus adeſſent; itaut poſſet prædictus Su-
perior exiſtentibus illis de Sanguine pro ſuo libito
præſentare Extraneum, ut bene in propoſito conſi-
deravit, Rota *in deciſ.* 170. *num.* 13. *&* 14. *& deciſ.*
215. *num.* 9. *& deciſ.* 308. *num.* 24. *part.* 14. *rec.* Refle-
ctendo potiſſime, quod non verſamur in materia
differenti, prout ſunt Feuda, Majoratus, & ſimilia,
in quibus regulariter fœminæ excludi ſolent, ſed in
materia Juriſpatronatus, quæ eſt indifferens, & cu-
jus ſunt capaces omnes maſculi, omneſque fœmi-
næ, in quibus terminis verba Fundationis debent
ſumi in ſignificatione larga, non autem in ſenſu
ſtrictu, ut appoſite ponderavit Rota *in Auximana*
Juriſpatronat. 9. *Martii* 1703. §. *Non obſtante*, *cor.*
R. P. D. meo Muto.

Quibus ſic conſtitutis, non obſtat, quod ſubſti-
tutæ, non fuerint fœminæ *de Prole* in genere, ſed
fœminæ natæ, & naſcituræ *Ex* ſupradictis præno-
minatis maſculis, & de Prole, quæ quidem parti-
cula *Ex*, utpote denotans immediatam Cauſam, vi-
deatur importare vocationem fœminarum a dictis
640 maſculis *de Domo Capizucca*, ac per conſequens A-
gnatas tantum, & non Cognatas, nec diverſum
ſenſum recipere valeat verbum *Proles* tanquam con-
junctum cum verbo fœminæ mediante particula *Ex*
ex reſolutis in *Romana fideicommiſſi de Muzonis* 10.
Maii 1697. § *Quandocunque*, *coram bon. mem. Pio*,
& in altera *Romana fideicommiſſi* 10. *Januarii* 1698.
§. *Quippe corruit*, *coram R. P. D. Lancetta* inter im-
preſſas ad ornatum Cardin. de Luca *ſub tit. de fideic.*
diſc. 19. *num.* 5. *& ſeqq.*

Siquidem dictio *Ex* non ſemper perdenotat Cau-
ſam, ſeu Deſcendentiam immediatam, quando con-
currit veriſimilis mens Teſtatoris, & præcipue ubi
prout in caſu refertur ad perſonas collectivo nomi-
ne vocatas, Nam tunc includit tam Deſcendentes
immediatos, quam mediatos, ut in ſpecie dixit Ro-
ta *in dicta Auximana Juriſpatronatus prima Martii*
1703. §. *Minime*, *coram R. P. D. meo Muto*, *& in*
Vaden. Canonicatus 19. *Junii proxime præteriti*, §.
Et quamvis coram Me, ac proinde cum ex ſupra-
dictis fundamentis pateat evidenter Fundationem con-
troverſi Juriſpatronatus comprehendere tam fœminas
agnatas, quam Cognatas, inſiſtendum non eſt in
verbis, & dictionibus, quæ interpretari debent non
juxta literalem, & grammaticalem ſenſum, ſed ſe-
cundum mentem, & voluntatem proferentis ex De-
ciſionibus mox citatis. Ultra quod nequit conſide-
rari hæc immediata vocatio ex vi dictionis *Ex*,
quando ulterius dictum fuit *& de Prole*, quæ di-
ctio ampliativa oſtendit nedum vocatas fuiſſe fœ-
minas immediate ex maſculis progenitas, ſed & a-
lias *de Prole* ipſorum derivantes, & ſic etiam Co-
gnatas; Nihil obſtante deciſione in *Romana Fidei-*
commiſſi de Moronis in objecto allegata; nam ibi
erat caſus vocationis illorum *de Prole Maſculina*,
cujus appellatione non veniunt Cognatæ; & firma-
tur contrarium, quando prout in caſu vocati fuiſ-
ſent ſimpliciter illi *de Prole* ſine reſtrictiva quali-
tatis maſculinæ, ut legere eſt in deciſione 10.
Maii 1697. §. *Poſita*, *&* §. *E contra*, *coram bo-*
næ memor. Pio, & bene diſtinguendo dixit Ro-
ta *deciſion.* 215. *numer.* 13. *part. decimaquarta re-*
centior.

Profligata prima oppoſitione Abbatis Sanctæ Ma-
riæ Novæ, rejecta quoque fuit altera in eo conſti-
tuta, quod in omni caſu ſubſtitutio fœminarum ſi
præter Agnatas, comprehendat quoque Cognatas, nul-
lo tamen pacto includere valeat filios, & Deſcen-
dentes maſculos Cognatarum fœminarum; itaut
proinde quatenus Juſpatronatus ſpectaret ad Domi-
nam Flaviam, nullo modo pertinere poſſit etiam
ad filios: Quandoquidem cum ex ſupra late dedu-
ctis oſtenſum fuerit, præfatum Juſpatronatus fuiſſe
reſervatum favore Maſculorum, & fœminarum ſan-
guinis Capizucchi *deſcenſive*, *& in perpetuum*; irre-
fragabilis ſuccedit conſequentia ſub vocatione fœmi-
narum fuiſſe vocatos illarum Deſcendentes tam Ma-
ſculos, quam fœminas, adeout expreſſio fœmina-
rum facta cenſeatur demonſtrative ad inducendum
Caput lineæ fœmininæ ſuperſtitis in caſum deficien-
tiæ Maſculorum, non autem taxative ad excluden-
dos Deſcendentes ex eadem linea; Alias nunquam
verificabilis eſſet diſpoſitio, quod Juſpatronatus eſſet
reſervatum *in perpetuum*, *& deſcenſive*, tam favore
maſculorum, quam fœminarum ex cumulatis in di-
cta *Auximana Juriſpatronatus* 9. *Martii* 1703. §. *Mi-*
nus obſtat, *coram R. P. D. meo Muto*. Maxime quia 641
fœminæ leguntur vocatæ in tempus remotiſſimum
poſt deficientiam omnium maſculorum; Quapropter
cenſetur prius vocata tota linea maſculina, & po-
ſtea tota linea fœminina, ut bene ex pluribus reſ-
pondit Rota *dicta deciſ.* 211. *num.* 11. *cum ſeqq. part.*
14. *rec.* Et profecto imperceptibile viſum eſt Domi-
nis, quod ſub vocatione *perpetua*, *& deſcenſiva fœ-*
minarum, fuerint vocatæ in perpetuum fœminæ Co-
gnatæ, & non maſculi Cognati in diſpoſitione, quæ
maſculinitas legitur a Fundatoribus prædilecta; Un-
de propterea nihil obſtat, quod de maſculis Cogna-
tis nulla legatur facta individualis expreſſio, & vo-
catio, quia illi ex conjecturata mente Fundatorum
ſatis cenſentur comprehenſi ſub perpetua Matrum 642
vocatione; generale enim eſt in quibuſcunque diſ-
poſitionibus, quod caſus omiſſus, quando eſt ſimi-
lis expreſſo, & militat eadem ratio, & voluntas
Diſponentis habetur pro expreſſa, ex traditis per Ca-
ſtill. *controverſ. lib.* 4. *cap.* 15. *num.* 12. *cum plurib. ſeqq.*
Rocc. *diſp. Jur. ſelect. cap.* 15. *num.* 42. *&* 43. Rota *co-*
ram Celſ. deciſ. 248. *num.* 14. quam alias ſimiles theo-
ricas late exornat R. P. D. Severolus *in elaboratiſſi-*
mo, *& docto reſponſo nuper impreſſo in Cauſa Flo-*
rentina Succeſſionis de Ricaſolis a num. 165. *uſque ad*
273.

Poſtremo nullam promeruit animadverſionem op-
poſitio, quod DD. de Columna non probaverint,
quod Aurora Capozucchia illorum Avia deſcendat
ex linea alterius ex tribus maſculis in Fundatione
vocatis. Quoniam de hac Deſcendentia ſatis mani-
feſte conſtitit ex pluribus publicis Inſtrumentis datis
in illorum *Summario a num.* 1. *ad quintum* collatis 643
cum Arbore Familiæ Capozucchæ deſcripta in Ope-
re intitulato de *Vetuſta Italica Chriſtiana Nobilita-*
te Auctore Ferdinando Ughellio Typis mandato an-
no 1653. dubium autem non eſt, quin Deſcenden-
tia probetur ex publicis, & antiquis inſtrumentis,
ut firmavit Rota *deciſ.* 407. *num.* 7. *coram Ludovic.*
deciſ. 69. *num.* 9. *coram Zarat. deciſ.* 52. *numer.* 14.
& in Piſana Cappellaniæ 16. *Januarii* 1688. §. *Mi-*
nuſque urget, *coram bon. mem. Albergata*, *&* 27. *Ju-*
nii 1689. §. *Nec ſubſiſtunt*, *coram bon. mem. Bonin-*
caſa. Prout etiam ex Hiſtoricis, quando iſti ſunt
communiter tanquam probatæ fidei recepti, *l.* 1. *ff.*
de Offic. Quæſtor. Gratian. *diſcept.* 893. *numer.* 6. Rota
deciſ. 108. *num.* 2. *part.* 12. *& deciſ.* 159. *num.* 9. *coram*
Priolo.

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

Digitized by Google

R. P. D. ALDROVANDO,

Romana Juriſpatronatus,

Veneris 1. *Junii* 1708,

EX capite tam nullitatis, quam Injuſtitiæ D. Co-
mes Marius filius bon. mem. Comitis Aleaxndri
Mariſcotti in Familia Capiucchs adoptati impugna-
bat geminas conformes ſententias canonizantes bo-
num Jus quond. Flaviæ Ruitz Columnæ, ejuſque fi-
liorum circa pertinentiam Juriſpatronatus, ac nomi-
nandi, de quo agitur, ad Cappellaniam erectam in
Eccleſia Sanctæ Mariæ de Campitello, quarum alte-
ra lata fuit per R. P. D. Viceſgerentem de Voto noſtri
Tribunalis præviis duabus Deciſionibus, coram Re-
verendiſſimo Domino meo Molines Decano, & al-
tera per R. P. D. meum Scottum, prævia deciſione 20.
Junii 1707. ſed comperta per DD. inſubſiſtentia utri-
uſque, mihi ſub congruo dubio illos requirenti =
An conſtet de duabus = *Affirmative* reſponderunt.

Nullitas enim, in qua iterum vitilius inſiſteba-
tur, ex ſuppoſito, quod R. P. D. Viceſgerens pronun-
ciaverit tanquam Judex Commiſſarius, quando Judi-
cium coram eo in prima Inſtantia inſtructum fue-
rat tanquam Judice Ordinario, cujus qualitas in de-
legatam immutata non cenſetur ea Commiſſione illi
644 ſuperventa, ut procederet de Voto noſtro Tribuna-
lis, ut notant de Luca *de Judic. diſc.* 3. *num.* 19. *ver-
ſic. ubi vero, & de Juriſdict. diſc.* 100 *num.* 3. Barboſ.
de poteſt. Epiſcopi alleg. 29. & declaravit in ſua Con-
ſtitutione ſan. mem. Innocentius XII. in ejus parvo
Bullario *la* 34. §. *Omneſque*; Rurſus ceſſare viſa eſt,
quia præfatus Judex ſuam Juriſdictionem minime re-
ſtrinxit ad delegatam duntaxat, ſed etiam Ordina-
riam cumulavit, & expreſſit ſubſignando Sententiam
tanquam *Viceſgerens, & Judex Commiſſarius*, pro-
ptereaque, ſi Sententia proferri nequibat Juriſdictio-
ne delegata, præſumendum venit, Judicem uti vo-
luiſſe etiam ſua, ac propria Juriſdictione Ordinaria,
645 ex qua reſultabat Sententiæ validitas; actus enim,
quoties geri potuit ex titulo valido, & invalido ex
valido potius proceſſiſſe intelligendus eſt, ut firmat
Rocc. *diſp. Jur. cap.* 100. *n.* 24. Caval. *deciſ.* 182. *ſub
num.* 6. *in fine*, præcipue quando Ordinarius, ut di-
ctum eſt, ſe non reſtrinxit ad unam tantum Juriſdi-
ctionem, ſed utramque, & Ordinariam, & Delega-
tam expreſſit; quo in caſu dum actus non ſuſtine-
tur ex Delegata, ſuſtinetur ex Ordinaria, & econ-
verſo, ut ex Felin. *in cap. cum ex Officii num.* 27. *de
præſcript.* præclare dixit Rota *deciſ.* 298. *numer.* 21. *&*
22. *& deciſ.* 329. *num.* 15. *&* 16. *part.* 9. *rec.* & in pun-
ctualibus terminis ad effectum ſuſtinendi Senten-
tiam, reſponſum fuit in *deciſ.* 96. *n.* 1. *part.* 2. *diverſ.*

Nec reſtrictionem ad Juriſdictionem Delegatam
ſuadere valuit receptio Propinæ, quam Judex ordi-
narius ſuis facultatem procedendo, recipere non ſo-
let, Rot. *deciſ.* 401. *num.* 15. *part.* 19. objectum enim
urgere poſſet, quatenus Judex reticuiſſet in ſubſcri-
ptione Officium Ordinarii, quo pollebat, ſed cum
illud expreſſe adjecerit, ex Juriſdictione Ordinaria
quoque dicendum eſt, voluiſſe procedere, & ſicuti
expreſſio Juriſdictionis delegatæ non excludit, quod
Judex proceſſerit etiam Juriſdictione Ordinaria, ut
optime concludunt mox relatæ auctoritates, ita idem
eſt de receptione Propinæ, quæ plus operari non
valet, quam ipſa expreſſio delegatæ Juriſdictionis
maxime quia de facto dictam propinam reſtituit,
quod bene arguit, ipſum voluiſſe procedere Juriſdi-
646 ctione Ordinaria, ut Sententia ex titulo valido ſu-
ſtineretur, prout ſemper, quatenus res eſſet dubia,
venit interpretandum, *l. quoties, ff. de rebus dub.* Pa-
normitan. *in dicto cap. cum ex Officii num.* 31. *verſic.
quia in dubio de præſcript.* Coccin. *deciſ.* 2142. *num.*
8. cum alia in præterita *deciſ. R. P. D. Scotto* 20. *Ja-
nii* 1707. *in princ.*

Sententiarum vero Juſtitia deprompta fuit ex in-
ſtrumento Fundationis hujuſmodi Juriſpatronatus, ex
cujus parte diſpoſitiva conſtat, Matthæjam Vacca-
riam, poſt ſui obitum, illud reſervaſſet inter cæte-
ros, favore filiorum qu. Jacobelli qu. Joannis Pauli
Capizucchi, Nepotum, & Pronepotum Maſculo-
rum, & poſt ipſorum omnium mortem, Cappella-
num præſentari voluiſſe = *per dictas Mulieres legi-
timas, natas, & naſcituras ex ſupradictis prænomi-
natis maſculis, & de prole ipſorum quondam Colu-
tii, & Andreæ, ac ſupradictorum aliorum ſuperius
nominatorum* = Hinc proinde defectis jam omnibus
maſculis agnatis præcedenter vocatis, aperta fuit ſuc-
ceſſiva vocatio Mulierum, a prænominatis maſculis
deſcendentium, qualis eſt Domina Flavia, tanquam
de prole eorundem maſculorum, ex adductis *in* 1.
deciſ. 3. *Julii* 1705. §. *Ex lectura, &* §. *Cæterum, cor.
Reverend. D. meo Decano, & in altera* 20. *Junii* 1707.
§. *Juſtitia, coram R. P. D. meo Scotto.*

Minime ſubſiſtente aſſumpto, ad quod, cæteris
omiſſis, iterum convolabant Defenſores Com. Marii,
quod nempe vocatio fœminarum intelligenda ſit de
fœminia agnatis immediate natis ex maſculo de Do-
mo Capizucchia, ſecus autem de Cognatis, prout 647
erat Flavia filia Autoris Agnatæ: Siquidem hujuſmo-
di intellectui congruere viſa non eſt, nec litera In-
ſtrumenti Fundationis, nec veriſimilis mens ipſius
Fundatricis; Non quidem litera Inſtrumenti, quia
hæc expreſſe cantat favore omnium, & ſingulorum
fœminarum, tam inſpecta parte proœmiali, ibi =
*omnium, & ſingulorum maſculorum, & fœminarum
de Domo, & Prole* = quam ipſa diſpoſitiva, ibi, =
*per dictas Mulieres natas, & naſcituras ex ſupradi-
ctis maſculis, & de prole* = quæ dictio = *omnium* =
contenta in proœmiali, & virtualiter per relationem
repetita, etiam in diſpoſitiva tanquam univerſaliſſi-
ma, reſtrictionem non patitur ad ſolas fœminas a-
gnatas, ſed cognatas quoque indiſtincte complecti-
tur, ut in propoſito ultra relatos in *dicta* 1. *deciſ.
Reverendiſſimi Decani*, §. *Enim vero*, firmat Rota
deciſ. 984. *num.* 5. *coram Dunozet. Jun. & deciſ.* 482.
num. 17. *part.* 19. *rec. tom.* 2.

Ceſſat præterea aſſerta reſtrictio ad Mulieres a-
gnatas ex vocatione Prolis expreſſa in dicta proœ-
miali, & ſæpius repetita in diſpoſitiva; verbum enim
Proles, cum non ſit civile, ſed naturale, in uni-
verſum omnes, & ſingulos naturaliter deſcendentes
a primis vocatis in ſe complectitur abſque ulla di-
ſtinctione agnatitiæ, vel cognatitiæ generationis a
Jure noſtro civili introducta, quo circa coarctari
nequit ad ſolas fœminas agnatas, ut optime firmant 648
quamplures auctoritates fruſtra hic tranſcribendæ, ut
videre eſt in *deciſione tertia Julii* 1705. §. *Tanto
magis, &* §. *Cæterum, coram Reverendiſſimo Domino
meo Decano.*

Veriſimilis autem Fundatricis voluntas major eſ-
ſe non valet; cum enim agatur de vocatione fœ-
minarum collata in tempus remotiſſimum deſcen-
dentium a linea prædilecta Jacobelli quondam Joan-
nis Pauli in perpetuum vocata, poſt cujus extin-
ctionem Juriſpatronatus tranſire debet ad extraneos,
nempe ad Priorem Sanctæ Mariæ Novæ; inveri-
ſimile prorſus eſt, immo abſurdum, & irrationabi- 649
le, quod Fundatrix voluerit, ut, exiſtentibus co-
gnatis a præfata linea prædilecta deſcendentibus,
iis poſthabitis, & excluſis, Juſpatronatus tranſiret
ad extraneos, prout animadvertunt Card. de Luca
de fideicommiſſ. diſcurſ. 23. *numer.* 9. Rota *deciſ.* 11.
numer. 13. *& deciſ.* 12. *numer.* 25. *& deciſ.* 14. *num.*
6. *&* 7. inter impreſſ. ad mater. ejuſdem de Luca
*fideicommiſſ. & in Aquipenden. ſeu Montisfaliſci fi-
deicommiſſi* 11. *Maii* 1705. §. *Quarto, &* §. *Concur-
rentibus, coram Eminentiſſimo Caprara*, & in pro-
pria materia Juriſpatronatus dictum fuit, *coram Bi-
chio deciſ.* 138. *numer.* 21. *& in Interamnen. Juriſpa-
tronatus* 22. *Martii* 1716. §. *Rurſus, confirmata* 10.
Decembris ejuſdem, §. *Hinc parvipenſa, coram R. P.
D. meo Scotto.*

Præcipue quia præſens quæſtio non verſatur hodie
in concurſu cum maſculis ex maſculis, vel fœminis
agnatis de vera Familia Capizucchia, ſed cum extra-
neis; quo caſu, dum cognatorum excluſio non eſt ex-
preſſa, & literalis, vel neceſſario importata ex ur-

gen-

gentiſſimis, atque univocis conjecturis latior, ac benignior ſemper facienda eſt interpretatio, ut ſaltem per poſterius exoptata dicatur per ſundatricem
650 eorum admiſſio, ex congeſtis per Rot. *in d. Interamnen. Jurispatronatus* 22. *Martii* §. *Et demum*, & 10. *Decembris* 1706. §. *Et in hanc*, *coram R. P. D. meo Scotto*, *& in Balneoregien. Beneficii* 21. *Jan.* 1707. §. *Quod ita*, *coram R. P. D. meo Kaunitz*, *& comprobat dicta prima dec. Cauſa*, §. *Quinto*, *coram* Reverendiſſimo *Decano*.

. Non obſtantibus aliquibus conjecturis in contrarium adductis; quod enim agatur de Jurepatronatus conſpicuo annexam habente Cappellaniam inſignis reditus, ad quod fuerunt vocati agnati de Familia, ſeu domo Capizucchia; ad ſummum concludit, quod per prius in ingreſſu, Fundatrix Sexum maſculinum de dicta Domo prædilexerit, at non exinde inferri valet, quod fuerit contemplata propria, ac rigoroſa agnatio, in modum, ut nec in progreſſu admitti debeant Cognati, de quibus in ſubſidium, ad exclusionem illorum, qui de ſanguine minime
651 exiſtunt, cogitatum fuiſſe ſemper præſumitur, *ut in Gerunden. Beneficii*, *coram Benincaſa apud vot. Bertachin.* 89. *n.* 14. *& in Aſten. Iurispatronatus* 14. *Februarii* 1698. §. *Cum itaque*, *coram Eminentiſſimo Caprara*, *& in dicta Balneoregien. beneficii* 21. *Ianuarii* 1707. §. *Nec pra arguenda*, *coram* R. *P. D. meo Kaunitz*, & de hoc Jurepatronatus ſenſu pro veritate requiſitus Card. de Luca *de Iurepatr. diſc.* 86. *n.* 7. ex ingreſſu enim
652 non eſt capienda regula de eo, quod diſpoſitum cenſeri debet in ulteriori progreſſu, ſicut deciſum fuit *in Avenionen. ſeu Carpen. fideic. de Tertullis* 2. *Decemb.* 1705. §. *in caſu autem*, *cor. Rever. Dom. meo Decano*, ubi concordantes.

Prout nec magis talem reſtrictionem ad fœminas agnatas, immediate ex maſculis natas, convincit, Fundatricem vocaſſe = *Mulieres natas*, *& naſcituras ex ſupradictis prænominatis maſculis* = virtute illius dictionis, *ex*; quandoquidem dictio *ex* non eſt adeo potens, & univoca, ut ſemper indicet cauſam immediatam nativitatis a tali determinata perſona, ſed ut plurimum illa, & ſimiles dictiones relativæ juxta ſubjectam materiam non ſunt taxativæ, ac reſtrictivæ, verum denotant, & demonſtrant ſolam originem neceſſario exprimendam; unde fœminæ, cæterique deſcendentes, ſive immediate, ſive mediate procedere debent, ut in terminis relationis habitæ ad certam perſonam, Rota *dec.* 14. *n.* 25. *ad mater. de Luca de fideicomm.* & de perſonaliſſima ipſius Rodulphini *allegat.* 23. *n.* 5. & pluribus allegatis, egregie *in Aquipendan. ſeu Montis Faliſci fideicommiſſi* 18. *Maii* 1705. §. *Quoniam*, *coram Eminentiſſimo Caprara*, & magis præciſe de dictione ex prædictis ultra punctuales *in prima deciſione* Reverendiſſimi *Decani* 3. *Iulii*, §. *Siquidem*, late *in Avenionen. ſeu Carpen. fideicommiſſi de Tertullis* 2. *Decembris* 1705. §. *Nihilque magis*, *coram eodem Reverendiſſimo Decano*, quidquid contrarium ſit accedentibus verbis reſtrictivis, ut *primos liberos*, prout erat alter caſus diſputatus in eadem Cauſa *Avvenionen. ſeu Carpen. fideicommiſſi de Tertullis* 2. *Iulii* 1706. §. *Et ſane cum ſeq. &* 28. *Martii* 1707. *coram* Reverendo *Patre Dom. Lancetta*, *&* 16. *Decembris ejuſdem* §. *Nihil ultra cum ſeqq. &* 26. *Martii proxime præteriti*, §. *Hac autem*, *coram* R. *P. D. Priolo*.

653 Ex quibus, cum pateat, Iuſpatronatus adhuc durare debere in linea cognatitia in excluſionem Prioris Sanctæ Mariæ Novæ ultimo loco vocati, parum profecit nova animadverſio, in qua plurimum inſiſtebatur ad adſtruendam vocationem Comitis Marii in excluſionem Cognatorum, ſuadere conantibus pro eo ſcribentibus, quod Fundatrix ſub nomine *Prolis* non intellexerit de *Prole* naturaliter, ſed civiliter ſumpta, ex eo ſcilicet, quia in dicta parte proœmiali invitati reperiantur maſculi, & fœminæ = *de Domo*, *& Prole ipſorum Colutii*, *et Andrea natorum*, *& naſciturorum a q. Andrea etiam de Capizuchis* = cumque de tempore fundationis iidem Colutius, & Andreas jam eſſent ab humanis erepti ſine deſcendentia, inferebatur inde, quod prolificatio, quæ quoad ipſos non poterat intelligi, ſeu verificari in ſenſu naturali de eorum generatione deſcendentali comprehenſiva etiam Cognatorum, perneceſſe intelligenda eſſet in ſenſu civili de agnatis, nempe de Domo Capizucchia, itaut nomen *de Prole* naturaliter non verificabile, habitum fuerit pro Synonymo cum alio civili *de Domo Capizucchia*.

Quoniam Domini, in oppoſitum animadverterunt, Matthæjam Fundatricem in dicta proœmiali deveniſſe ad reſervationem Jurispatronatus, nedum uti executricem voluntatis dictorum Colutii, & Andreæ ſine prole defunctorum, verum etiam *vice*, *& nomine omnium aliorum*, *quorum intereſt*, *vel intereſſe poterit*, ſubindeque in diſpoſitiva explicaſſe, & nominaſſe, ultra Colutium, & Andream, etiam filios q. Jacobelli q. Joannis Pauli, ipſorumque filios, maſculos, Nepotes, & Pronepotes, quocirca cum Jus nominandi ibidem reſervatum legatur fœminis natis, & naſcituris ex omnibus prædictis maſculis, & nedum de *Prole* dicti q. Colutii, & Andreæ, verum etiam *aliorum ſuperius nominatorum*, inter quos aderat Iacobellus q. Joannis Pauli, qui ſuam deſcendentiam jam propagaverat, ab eaque originem ducit Flavia; hinc verbum *Proles*, quod verificari nequit in deſcendentia effectiva Colutii, & Andreæ, recte poteſt, & debet intelligi in ſua latiſſima, & naturali ſignificatione in linea contentiva comprehenſiva omnium, tam Agnatorum, quam Cognatorum naſciturorum ex prolificatione filiorum, & deſcendentium a prædicto Joanne Paulo, ejuſque filio Jacobello, abſque ulla neceſſitate inducendi prætenſam reſtrictionem ad ſenſum civilem Domus de Capizucchis, dum Fundatrix ſimpliciter ſe non retulit ad Colutium, & Andream, ſed etiam ad alios, quorum deſcendentia naturalis, & effectiva jam erat tunc temporis multiplicata; & eſt regulare, quod vocata deſcendentia alicujus perſonæ, ſi impoſſibile ſit, vocationem verificari in deſcendentia effectiva, vocata intelligatur deſcendentia contentiva, Rota *cor. Bi-* 654
ch. dec. 138. *n.* 18. *in rec. dec.* 214. *n.* 14. *p.* 9. Emerix *dec.* 1335. *n.* 12. *& in Milsten. Patrimonii* 17. *Martii* 1702. §. *Quod autem*, *coram R. P. D. meo Scotto*.

Et hinc eſt, quod Comes Marius aſcitus in Familiam Capizucchiam per arrogationem ejus Patris, aſpirare nequeat ad hujuſmodi Juſpatronatus, quia Fundatrix locuta non fuit per verba mere civilia, quo in themate aggregatus artificialiter in Familia venire poſſet ſub appellatione *Domus*, ſeu *Fami-* 655
lia, juxta Gratian. *diſcept. forenſ.* 930. *n.* 4. de Luca *de Præem. diſ.* 13. *n.* 24. Rota *dec.* 314. *n.* 5. *p.* 4. *tom.* 1. *rec.* ſed locuta eſt per verba mere naturalia præſeferentia phyſicam nativitatem, qualia ſunt = *mulieres natas*, *& naſcituras*, *& de Prole*, *&c.* ſæpius repetita, quæ prædicari nequaquam valent de adoptatis, prout late oſtenſum fuit in ſæpe *d. prima dec.* 3. *Julii* 1705. *a* §. *Rejecta cum pluribus ſeqq. cor. Reverendiſſ. Decano*, optime tamen adaptantur fœminis, & ex eis naturaliter deſcendentibus licet maſculis; quales hodie ſunt fratres de Columna D. Flaviæ defunctæ filii, cum ſub nomine fœminarum, ubi militat eadem ratio ex veriſimili mente diſponentis, cenſeantur quoque invitati earum filii maſculi, & de- 656
ſcendentes, de quibus in alia parte diſpoſitionis non legitur habita mentio, ut, præter adductos *in d. dec.* 3. *Julii* §. *pen.* firmant de Luca *de fideic. diſc.* 41. *n.* 3. Rota *coram Bichio dec.* 307. *n.* 10. *&* 11. *& in rec. dec.* 176. *n.* 13. *& ſeqq.* & declarando admittitur *in Aven. ſeu Carpen. fideic. de Tertullis* 2. *Decemb.* 1705. §. *Minuſque*, *coram Reverendiſſ. D. Decano*, & reſolutum fuit in Voto Camerali, *cor. R. P. D. Spinola edito Anno* 1706. *in Cauſa Romana Menſæ Nummulariæ*, §. *Cæterum*.

Et utraque, &c.

R. P. D.

Digitized by Google

R. P. D. ANSALDO DECANO

Montis Regalis Prioratus.

Lunæ 24. Januarii 1718.

PRioratum, ſeu ſimplex Beneficium a Juvenale de Boettis erectum ſub invocatione S. Franciſci in Eccleſia Parochiali S. Catherinæ loci Villæ Novæ cum reſervatione Juriſpatronatus activi primo loco ad favorem ſuorum filiorum maſculorum proprio, & naturali nomine nuncupatorum, & ſucceſſive ad favorem omnium Deſcendentium ab eis, cum hoc tamen, quod præſentare ſemper deberet Senior in qualibet linea exiſtens, cum Jure accreſcendi inter ipſas lineas; & paſſivi ad commodum illorum de familia, & deſcendentia ipſius Fundatoris his verbis concepti = *Item quod exiſtentibus illis, vel aliquo ex illis de ipſius familia, & deſcendentia maſculina ipſius D. Donantis, necnon dictarum ſuarum filiarum, aut ipſius, & ipſorum Joſephi, Annibalis, & Oddini de Boettis (ſervato tamen ordine, & qualitatibus ſuperius in vocatione ad Juſpatronatum expreſſis, nec alias aliter, nec alio modo) QUI SINT CLERICI PRIMÆ TONSURÆ VEL IN ÆTATE AD PRIMAM TONSURAM ſi hoc maluerint, debeant in nominatione, & præſentatione ad dictum Beneficium præferri aliis omnibus; & ſic præſentatus, & nominatus debeat omnino inveſtiri de dicto Beneficio, & Prioratu, dummodo in cæteris adſit habilitas ſufficiens; Et inter plures in eadem linea, & pari gradu, quod præferatur dignior, & habilior, & ubi non adſit aliquis in dictis lineis, & deſcendentiis, qui velit, & poſſit admitti quilibet alius extraneus.* = Quod de anno 1700. Chriſtophorus Albertus Boettus obtinere poterat tanquam præſentatus a majori parte Patronorum, a Juvenale nempe Boetto Nepote ex Filio dicti Fundatoris, & ejus Fratre, & a Carolo Antonio ejus unico filio ſuperſtite ipſius Fundatoris, & Patruo dicti Chriſtophori, ad excluſionem alterius Juvenalis pariter de Boettis, unice præſentati a Joanne Aloyſio de Boettis tanquam Seniore lineæ Marci alterius Fundatoris; Nihilominus maluit potius illud recuſare, & ad pecuniam adſpirando, cedendo, mediante concordia inter ipſos inita, ad favorem Juvenalis præſentati ab unica tantum voce præfati Joannis Aloyſii, omne ſuum Jus, quod vigore dictæ præſentationis ad dictum Beneficium habere valebat, in correſpectivum excambium dictæ ceſſionis ingentem accepit quantitatem pecuniarum librarum tar mille, & monetæ Romanæ ſcut. ſexcentum, ac etiam alias libras quinque mille, & monetæ Romanæ ſcut. mille, pro aliquibus prætenſis creditis, quæ tunc temporis non erant debita, ſed ſolum poſt obitum Tomaſinæ uxoris ſupradicti Marci, ratione alicujus legati ob dictam cauſam anticipate ſolvi.

Poſtquam igitur præfatas pecuniarum ſummas prædictus Chriſtophorus fuerat conſecutus intuitu ſupradictæ ceſſionis Jurium ſuper Beneficio, ſeu potius revera ceſſionis Beneficii, quod erat indubitanter debitum ipſi cedenti, ex quo habebat duas ex tribus vocibus: Vacato nuper prænarrato Prioratu de anno 1714. non omiſit pariter omnem movere lapidem, ad hoc ut idem Juvenalis ejus frater in hac quoque vacatione ipſum præſentaret, non obſtante quod jam Beneficium in pecunia de dicto anno 1700. accepiſſet, & de facto ejus votis arriſit eventus; ſed quia Patronorum cætum aderat Joannes Antonius nunc Senior ex linea Marci, hic præſentavit Joannem Antonium ejus ex Fratre Nepotem primæ tonſuræ charactere inſignitum, ac conſentanee ad præceptum Teſtatoris bonis moribus præditum, qui non ignorando præſentationem prælaudati Chriſtophori, ſed agnoſcendo ſe eſſe in paritate vocum cum ipſo, obtinere ſategit, & obtinuit a S. Sede ſolitam Gratiam Apoſtolicam pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, & quæ fuit debitæ executioni demandata.

Verum præfatus Chriſtophorus, qui non valuit ab Ordinario variis, & juſtis de cauſis Clericatum obtinere niſi poſt biennium, eo obtento inſurgendo contra prædictum Joannem Antonium dicti Beneficii poſſeſſorem, eo excluſo, in poſſeſſionem ejuſdem Beneficii immitti obtinuit in partibus; ideoque reclamante Joanne Antonio, iſte ex integro cauſæ commiſſionem noſtro Sacro Auditorio directam reportavit; unde in hodierna Audientia ad formam dictæ commiſſionis propoſito per Me Dubio = *An Literæ Apoſtolicæ eſſent exequendæ, ſeu potius an, & cui eſſet danda Inſtitutio* = Domini reſponderunt = *Literas Apoſtolicas eſſe exequendas.* =

Fundamentum enim hujuſce reſolutionis ſtetit in eo, quod cum præfatæ literæ Apoſtolicæ in ſua narrativa compertæ fuerint in omnibus juſtificatæ, ex quo ſine dubio memoratus Joannes Antonius præſentatus fuit per medietatem vocum, & ſit unus ex deſcendentibus ex familia Fundatoris paſſive vocatis, inde conſequebatur, quod ſtante illarum juſtificatione, omnimodam mereantur executionem ſecundum ea, quæ paſſim reſpondit Sac. Tribunal, *& ſignanter, coram Me in Romana Cappellaniæ Sancti Nicolai 28. Junii 1709. §. Amaritudo, & in Bononien. Beneficiorum de Caſtello ſuper executione literarum 12. Decembris 1712. §. de juſtificatione, coram Reverendo Patre Domino meo Criſpo, & in Cremonen. beneficii 9. Martii 1714. §. Conſiſtit, coram R. P. D. meo Lancetta.*

Neutiquam attento magnificato pro parte Chriſtophori objecto, quod Juſpatronatus paſſivum competat eidem Chriſtophoro prælative quoad D. Joannem Antonium, cum ſuppoſito, quod Fundator dederit prælationem inter plures *Seniori, & Proximiori*; & ſic tantum abſit, quod dictæ literæ videantur juſtificatæ, quinimmo cum dictæ qualitates Papæ reticitæ fuerint, ſubreptionis vitio laborent, & per conſequens nullius ſint efficaciæ, ac inexequibiles, per Text. *expreſſum in c. Super literis, ubi Gloſſa, & communiter ſcribentes de reſcript.* Quoniam objectum prædictum nullam habet in facto ſubſiſtentiam, ex quo tale quid ex verbis fundationis non habetur in Jurepatronatus paſſivo, licet legatur in Jurepatronatus activo; In Jurepatronatus enim paſſivo aliud Fundator non dixit = *Quod exiſtentibus illis, vel aliquo ex illis de ipſius familia, & deſcendentia maſculina ipſius D. Donantis necnon dictarum ſuarum filiarum, aut ipſius, &c. ſervato tamen ordine, & qualitatibus ſuperius in vocatione ad Juſpatronatus expreſſis, qui ſint Clerici ſaltem prima Tonſura, vel in ætate ad primam Tonſuram, ſi hoc maluerint, debeant in nominatione, & præſentatione ad dictum Beneficium præferri aliis omnibus, ET SIC PRÆSENTATUS, ET NOMINATUS DEBEAT OMNINO INVESTIRI DE DICTO BENEFICIO, ET PRIORATU* = Unde cum Fundator vocaverit illos de ipſius Familia, & deſcendentia maſculina, non immediate, & directe, ſed mediate, & indirecte, hoc eſt mediante facto Pa- 657
tronorum, qui illos præſentare debeant ex illis verbis = *Et ſic Præſentatus, & Nominatus debeat omnino inveſtiri de dicto Beneficio, & Prioratu* = In his terminis ſi de tempore præſentationis plures exiſtant Conſanguinei, licet inter ipſos diverſa ætatis qualitas intercedat, ſi Patroni præſentent, & præeligant ætate minorem, præſentatio infringi non valet ex oppoſitione alterius Senioris, ex ea viva ratione; quod cum Patronus in hoc caſu habeat ſolam obligationem præſentandi unum ex Conſanguineis abſque ullo alio vinculo, præelectio iſtorum prorſus dependet ab arbitrio eorundem Patronorum, ne alias libertas conceſſa Patronis eligendi intra certum genus, remaneret omnino fruſtratoria, & de vento, prout remaneret admiſſa tali neceſſitate præſentandi ſemper digniorem, quia ille, qui de neceſſe debet præſentari non indiget Patronorum ſuffragiis, ſed ex Juris ſupplemento habetur pro Præſentato, ut alias reſpondit Rota in *Nullius, ſeu Orbitellon. Juriſpatronatus 13. Januarii 1696. §. primo, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Tridentina Cappellaniæ 5. Aprilis 1715. §. Veruntamen, coram R. P. D. meo Cerro.*

Ad

Ad differentiam alterius caſus, quando ille de familia, & deſcendentia ſint a Teſtatore vocati *immediate, & directe*, abſque facultate data Patronis de illis præſentando, aut nominando, dirigendo verba ad collatorem, quia in hoc themate ſi duo concurrant, alter Proximior, & grandior ætate, & alter remotior, & minor ætate, præſtatio ſemper ſpectat ad Proximiorem, ſive digniorem, juxta Juris diſpoſitionem, de qua eſt *Text. in Canon. ſi forte diſtinct. 63. cap. 3. de Jurepatron.* de Luc. *de linea legali art. 24. n. 24. verſ. Ego pertranſeo*, cum aliis laudatis per Rot. *in Civitatis Caſtell. Canonicatus 12. Martii 1714. §. Conciliari nihilominus, cor. Eminentiſſimo Scotta.*

Ex prædicta igitur diſtinctione undique recepta ceſſare videbatur omnis difficultas, quod Teſtator etiam in Jurepatronatus paſſivo requiſiverit ſenioritatem, ſed etiam eo magis omnis fugabatur ambago, introſpecta litera ipſius Inſtrumenti fundationis, & obſervantia ſubſecuta. Ex litera enim habebatur, quod Fundator in hoc Jurepatronatus paſſivo pro prælatione nunquam conſideraverit hanc ſenioritatem, ſed potius contrarium dixerit demandando, ibi = *Quod inter plures in eadem linea, & pari gradu, quod præferatur dignior, & habilior;* = Ergo ſi Fundator in paſſivo prælationem dedit Digniori, & habiliori, non conſideravit qualitatem Senioris, quia Senior eſt qualitas, quæ in uno tantum concurrit, & qui eſt Senior poteſt eſſe non dignior, nec habilior, & conſequenter incluſio unius qualitatis volitæ in prælatione ad paſſivum,
658. excludit aliam qualitatem diverſam ſenioribus, in qua plures æque Seniores concurrere non poſſunt ex regula *Text. in leg. cum Prætor, ff. de judic.* Rota *coram Ottbobon. deciſion. 26. numer. 10. & ſeqq. & in Tridentina Cappellania 5. Aprilis 1715. §. Juxta enim, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Cerro.*

Obſervantia enim magis ſolemnis eſſe non poterat, quia proficiſcitur ex facto ipſius fundatoris; dum in prima vacatione ipſe præſentavit unum ex filiis ætate Juniorem reſpectu aliorum, nempe Quintogenitum, & deinde per ejus obitum Quartogenitum, quæ obſervantia veluti proveniens ex facto ipſius fundatoris, dicitur Interpretationem
659. Regina, & accipienda venit pro declaratione legis fundationis ab ipſo datæ, ut tradunt Card. de Luc. *de Benef. diſc. 6. numer. 13. verſic. ſecundo ponderabam*, Rot. *in Sutrina Canonicatus 21. Junii 1706. §. Final. coram Eminentiſſimo Priolo, & in Acinen. Beneficii 27. Julii 1706. §. Et quatenus, cor. bon. mem. Raunitz.*

Maxime quia præter obſervantiam fundatoris concurrit etiam judicialis confeſſio ipſius Chriſtophori facta in ultimo ſtatu dicti anni 1700. in quo, ut ſupra præmiſimus, fuerat præſentatus: In eo enim faſſus fuit, quod fundator, ibi = *Hà dichiarato più volte in ſuo vivente, e doppo l' erezione ſeguita della Cappellania controverſa, eſſer ſua mente, che in caſo di vacanza della medeſima, ſi doveſſe à quella preſentare, & iſtituire una perſona idonea de ſuoi deſcendenti havuto riguardo ALLA SOLA IDONEITÀ, E CAPACITÀ, E BUONI COSTUMI, NON CONSIDERATA LA SENIORE ETÀ E QUALITÀ SACERDOTALE:* = Hæc autem clara confeſſio facta ab eodem Chriſtophoro non oſcitanter, ſed judicialiter in poſitio-
660 nibus in ultimo ſtatu, expreſſe prohibet eundem poſſe propriæ confeſſioni, propriove Teſtimonio reſiſtere, ut inquit *Text. in leg. generaliter, Cod. de non numer. pecun.* ibi = *Iniquum enim eſſe putamus, quod ſua quiſque voce dilucide proteſtatus eſt, id in eundem caſum infirmare Teſtimonioque proprio reſiſtere* = & firmavit Rot. *in Caſertana Beneficii 27. Martii 1715. §. Superaccedente, coram Eminentiſſimo Scotto, & 15. Junii 1716. §. Altera autem, coram Reverendiſſimo Patre Domino meo Althann.*

Quibus præmiſſis inſubſtentabile quoque emicuit argumentum illud, quod ſicuti in jure patronatus activo vocatus ſemper fuit ſenior ad præſentandum; ita quoque in Patronatu paſſivo ex ipſa lege fundationis, ibi = *Servato tamen ordine, & qualitatibus ſuperius in vocatione ad jus patronatus expreſſo* = Quæ clauſula = *ſervato ordine* = importat repetitionem omnium præcedentium qualitatum, ut in ſpecie hujus clauſulæ notant Alexand. *conſil. 60. numer. 105. & 108. lib. 2.* Giovagnon. *conſil. 34. numer. 24. verſic. non obſtat. libr. 2.* Ciriac. *controv. 69. n. 39.* quia relatio ad ordinem & qualitates expreſſas in jurepatronatus activo, nullo pacto importare valet ſenioritatem illam, quæ congruebat activo, & non paſſivo. Nam in activo, vocatis ſex lineis Patronorum, omnes gaudere poterant jure præſentandi, cum in unaquaque linea ſenior adeſſe debeat, non ſic reſpectu paſſivi, ubi ſenioritas diſcretive in qualibet linea, & in ſenſu diſtributivo ſum- 661
pto, nequaquam applicatur, quia Beneficium non poteſt dari niſi uni; unde de neceſſe infertur concluſio, quod relatio intelligenda ſit ad ea, quæ ſubjectæ materiæ applicantur, non autem ad ea quæ diſconveniunt, ut dixit Rot. *deciſion. 536. num. 81. part. 4. recentior. & in ſpecie in Rhegien. Juriſpatronatus, ſeu Cappellaniæ 25. Junii 1708. §. Multoque minus, coram Eminentiſſimo Priolo, & in Placentina Beneficii 2. Julii 1717. §. Nil pariter obſtat, cor. R. P. D. meo Cerro.*

Et in omnem caſum ſi procedendum foret cum eadem methodo tenta per fundatorem in jurepatronatus activo, quod ex dictis impoſſibile redditur in Jurepatronatus paſſivo, aliud dici non poſſet, niſi quod ſicuti in Jurepatronatus activo ſenior volitus fuit diſcretive in qualibet linea, ita in jure patronatus paſſivo eadem qualitas Senioritatis exo- 662
ptata fuiſſet diſtributive in qualibet linea, eo ipſo, quod de pluribus loquebatur non collective, & a toto genere ſumptis, ſed a diverſis ſtipitibus, & lineis procedentibus, juxta ea quæ notarunt Card. de Luc. *de fideic. diſc. 17. num. 8. 11. & 12.* & Rot. *in Faventina Juriſpatronatus 12. Maii 1700. §. Quavere, coram Me.*

Excluſa ex prædictis hac qualitate ſenioritatis, minus obſtat, quod requiſita fuerit proximioritas ex ſupra relatis verbis = *Et inter plures in eadem linea, & pari gradu, quod præferatur dignior, & habilior;* = Quia hæc verba quemadmodum non important nec importare valent qualitatem Senioritatis, tum ex virtute literæ, tum ex veriſimili voluntate ipſius fundatoris, eminenter ex ſupra expoſita obſervantia patefacta, ita nec importare valent prælationem proximiori, ſed habent quidem diverſum ſignificatum omnino extraneum: Cum enim fundator vocaſſet plures diſtinctas lineas efformandas a dictis ejus filiis, & ſucceſſive a filiabus, ac demum ab extranea in jure patronatus activo vocatis, & illos non reſpexerit collegialiter, & per modum unius omni remota gradus prærogativa, inde conſiderando caſum, quod in una eademque linea poſſent adeſſe plures habitualiter, & potentialiter capaces, voluit, & ordinavit, quod inter iſtos plures in eadem linea exiſtentes, & pari proximitatis gradu pollentes, eſſet præferendus dignior, & habilior, ut ſine ope gloſſæ clare demonſtrant præcitata verba = *Quod inter plures in eadem linea, & pari gradu, quod præferatur dignior, & habilior* = Unde cum præſens facti thema non verſetur inter plures de eadem linea, ſed de diverſa, cum Chriſtophorus prædictus deſcendat ab una, & Joannes Antonius ab altera, inde ſequitur ut pro nunc extranea ſit hæc Lex fundationis, quæ loquitur de concurſu plurium in eadem linea exiſtentium, & ſat eſt in hoc caſu data diverſitate linearum, quod nullus alius dignior, & habilior de eadem linea concurrat cum D. Joanne Antonio, ex eo, quia quando concurſus eſt inter lineas prærogativa gradus non ſerva- 663
tur, niſi diſcretive in qualibet linea, & unuſquiſque proximior in ſua linea (in materia tamen indifferenti) ſuccedit pariter cum altero proximiore, & de altera linea, licet inter eos gradus inæqua-

litas comparative vigeat, ut bene firmant Card. de
Luc. *de fideicomm. diſcurſ. 11. & 17. numer. 8.* &
alias dixit Rot. *in Bononien. fideicommiſſi de Marſi-*
liis 25. Januarii ſuperioris anni §. Haud efficiente co-
ram Me, & in Peruſina Canonicatus 5. Junii 1716.
§. Cæterum, coram Reverendiſſimo P. Dom. meo Lan-
cetta.

Suppoſitum igitur prædictum tam ſenioritatis,
quam proximioritatis in lege fundationis re poſi-
tum, quemadmodum ex hactenus diſſertis omnino
inſubſiſtens detectum fuit, ita prælaudatus Joannes
Antonius habens pro ſe gratiam Apoſtolicam pro
præſentato cum derogatione medietatis vocum,
fundatiſſimum jus habebat, ad hoc ut literæ A-
poſtolicæ debitæ executioni forent demandandæ;
Sed quando etiam ille per malam hypotheſim facti
aſſiſtentia non exiſteret præmunitus, adhuc in præ-
ſenti nil relevaret, ex quo prædictus Chriſtopho-
rus ex ſuo proprio, & particulari facto hujus Be-
neficii ſe incapacem reddidit, quia cum in dicto
ultimo ſtatu anni 1700. quamvis fuiſſet præſenta-
tus per majorem partem vocum; attamen inſtru-
664 cta lite coram Ordinario, maluit potius illi re-
nunciare, & recipere in pecunia numerata loco
ipſius Beneficii, per viam concordiæ, ſcuta 1600.
monetæ Romanæ, quantum important libræ octo
mille monetæ Sabaudiæ; Inde exoriebatur quod
cum pretio mediante, cedendo juri, quod habe-
bat ſuper Beneficio, cujus virtute ſibi debita erat
Inſtitutio, in ſubſtantia vendiderit Beneficium, &
fecerit de illo mercimonium, ex dicta Beneficii
venditione inciderit in deteſtabile Simoniæ crimen,
propter quod amiſerit vocem paſſivam, tali mo-
do, ut prorſus redditus fuerit incapax, & inabi-
lis ad illud denuo aſſequendum, etiam ex vi no-
væ Electionis, ſeu præſentationis, ut bene firmat
Paſſerin *de electіon. capitul. 7. numer. 371.* Sanchez
conſil. Moral. libr. 2. capitul. 3. dub. 120. numer. 37.
Lambertin. *de Jurepatronatus libr. 2. part. 1. quæſt.*
9. articul. 10. per totum. & extat Bulla S. Pii
V. ſuper qua Novar. *in Summar. Bullar. part. 1.*
comment. 118. numer. primo & 111. Ubi quoad
hanc pœnam ut quis remaneat incapax, nec poſ-
ſit promoveri ad Beneficium, firmat nullam eſſe
differentiam inter Simoniacum Notorium, vel oc-
cultum. Rebuff. *in prax. benefic. titul. de Simon. reſi-*
gnat. num. 12. Corrad. *in prax. Benefic. lib. 4. capit. 5.*
n. 50. in fin. verſ. Ac proinde.

Præſertim quia hæc Simonia non probabatur per
præſumptiones aut conjecturas, ſed per duo publi-
ca documenta, ſive Inſtrumenta, in quorum pri-
mo rogato 3. Junii 1701. Criſtophorus prædictus
ceſſit Beneficio, omnique Juri ſibi competenti ad
illud vigore ſuæ præſentationis, in excambium ac-
cipiendo prædictam ingentem pecuniarium quanti-
tatem librarum ter mille tunc ſolvendarum, nec
non aliarum librarum quinque mille, licet hæ non
eſſent debitæ niſi poſt obitum cujuſdam Tomaſinæ
tunc viventis pro quodam legato per ejus mortem
purificando, & hoc = *A riguardo delle ſpeſe fat-*
te (ſunt verba præciſa) *in detta lite, e nel dubio*
evento della medeſima, E PER OGNI RAGIO-
NE *poteſſe competere a detto Signor Criſtoforo*
Boetto à quello anche come ſopra nominato in li-
nea eguale, e per altri motivi per ſua parte ad-
dotti = Unde dubitari non poteſt de apertiſſimo
contractu Simoniaco, tum ex prædicta anticipata
ſolutione dicti legati, quæ eſt pretio æſtimabilis,
tum etiam ex effectiva ſolutione dictarum librarum
ter mille, nullum alium titulum præferente, quam
venditionis hujus Beneficii cum de cætero non li-
ceat etiam in Beneficio litigioſo cedere Jura, &
concordare pretio mediante, abſque Beneplacito
665 Apoſtolico *juxta Text. in capitul. Præterea de Tran-*
ſact. Suarez *de Simon. lib. 4. capit. 55. num. 17. lit.*
E. Monacell. *in formul. for. Eccleſ. part. 1. titul. 7.*
formul. 2. num. 3. Rot. *deciſion. 95. numer. 3. part. 4.*
recent.

In altero vero ſub die 5. Septembris anni 1702.
facta extitit quietantia finalis de omnibus pecuniis
in præcedenti Inſtrumento Simoniaco promiſſis,
& ideo concurrente effectuatione, & conſumatio- 666
ne Simoniæ, Jure hæſitari non valet de reali, ſi-
ve conventionali Simonia, quæ ſuper dicitur ad-
eſſe, ubi poſt concordiam, ſive ceſſionem effecti-
va pecuniarum ſolutio intercedit, ut bene pro-
bant Gonzal. *in cap. final. numer. 1. de Simon.* Na-
var. *in Manual. capit. 23. num. 103.* Giballin. *de Sim.*
quæſt. 1. num. 2. Reverendiſſimo Petra *ad conſtitut. A-*
poſtol. tom. 4. fol. 501. n. 10.

Sentientes Defenſores Chriſtophori vim, & ef-
ficaciam prædicti contractus Simoniaci, illud decli-
nare ſtuduerunt, reſpondendo, quod tunc præten-
ſum Simoniæ crimen objectabile ſit, ubi agatur
de conventione, ſive tranſactione principaliter ini-
ta ſuper ipſo Jure Beneficii, ſecus vero ubi, prout
contingere in caſu ajebant, conventio unice reſpi- 667
ciat renunciationem litis, ac ſolutio, & reſpective
receptio pecuniarum facta ſit ad redimendas vexa-
tiones, & in compenſationem expenſarum litis pro
bono pacis, ad tollenda jurgia inter ſanguine con-
junctos, quia in hoc caſu ceſſare omnem ſuſpicio-
nem Simoniæ, & calumnioſam eſſe diffamationem
provenientem ex hoc facto licito, firmat *Gloſſ. in*
capitul. Dilectus el 1. verb. recepit de Simon. Cor-
rad. *prax. Benefic. libr. 4. capitul. 5. ſub num. 58.* Rot.
coram Burate. deciſ. 307. ſub numer. 5. Card. de Luc.
de Benefic. diſc. 79. n. 9. & melius de regal. diſc. 47.
num. 10.

Sed fruſtra, quia opinio dictæ *Gloſſæ*, quæ de
cætero tunc ſolum locum ſibi vindicat, quod quis
foveat bonum jus, & certum, itaut nullo modo
dubitet de Jure ſuo, & vexationes ſint de facto a
perſona potentiori provenientes, in quibus termi-
nis loquuntur auctoritates mox laudatæ, & quæ
minime congruunt noſtræ hypotheſi, ex ſupradictis 668
nullo pacto in omnem caſum procedere valeret in
præſenti, in quo lis non agitur cum Juvenali Boet-
to pecuniam dante, ſed cum Chriſtophoro pecuniam
recipiente, reſpectu cujus actus receptionis pecunia-
rum eſt ſemper Simoniacus, & iſte eſt caſus in
Jure, in quo poteſt quis dare pecuniam pro con-
ſervatione Juris ſpiritualis quæſiti abſque vitio Si-
moniæ, & ſolum illam committat qui recipit, ex
quo in hoc caſu turpitudo eſt ſolum ex parte ip-
ſius recipientis, ut egregie obſervat Felin. *in dict.*
capit. Dilectus de Simon. ante num. 1. Corrad. *in Pra-*
xi Benefic. dicto libr. 4. capit. 5. num. 59. verſicul. Se-
cundus caſus.

Neque dicta ſolutio conſiderabilis quantitatis pe-
cuniarum referri valuit ad expenſas in lite factas,
quia in primis ſpatio lex menſium litis antequam
Ordinarius dediſſet alicui Inſtitutionem, expenſæ
non poterant conſiſtere niſi in paucis nummis, &
ſic non aſcendere ad dicta ſcuta ſexcentum, ut
patet cogitanti; Ultra quod committitur Simonia, 669
etiamſi datio pecuniæ facta fuerit nomine expenſa-
rum litis, ut bene reſpondit Alexandr. III. *in cap.*
Cum pridem de pactis, ibi = *Cum pridem S. Cleri-*
cus, & P. Clericus pro cauſa, quæ inter eos &c. ſuper
Eccleſia, & Cappella vertebatur, ad noſtram præſen-
tiam acceſſiſſent, inter ſe, non tamen Nobis mediam-
tibus, convenerunt, quod eidem P. pro expenſis, quas
fecerat tres marchæ argenti conferrentur, & idem
P. liti cederet, &c. Cunque compoſitionem iſtam au-
thoritate Apoſtolica peterent confirmari, nos eam non
duximus admittendam, præcquod videbatur pravam
illicitæ pactionis ſpeciem continere = & firmat Mona-
cell. *in formul. for. Eccleſ. part. 1. titul. 7. form. 2. nu-*
mer. 2. Pit. Corrad. *in praxi Benefic. dicto lib. 4. ca-*
pit. 5. n. 58. Rot. *in Comen. Juriſpatronatus 3. Junii*
1689. §. Creſcit, coram bon. mem. Manuel. & coram
Dunoz. dec. 490. n. 9.

Neutiquam adverſante quod dicti Textus cenſu-
ra in *capit. Cum pridem de pact.* non poſſit proce-
dere in præſenti caſu, ex quo concordiam prædi-
ctam approbaverit Ordinarius, in quo themate,
procul abeſſe videatur ſuſpicio turpis pactionis in-
ter partes, itaut, pactum prædictum viribus ſubſi-
ſtat; Etenim quidquid ſit de illo articulo an Epiſco-
pus

pui inter Collitigantes, poſſit motu proprio, ſive ea officio per viam concordiæ ab ipſo ordinatæ, ſeu per ſententiam dare uni inſtitutionem, & alteri penſionem reſervare in quo affirmativam tuentur *Gloſſ. in capit. Cum pridem de pactis in verbo non duximus ubi* Panorm. *ſub numer.* 2. Corrad. *in praxi Benefic. libr.* 4. *capitul.* 5. *numer.* 59. *verſicul. Secundus caſus prope finem*; Negativam vero ſententiam tanquam veriorem ſtrenue defendit, ac probat Fagnan. *in capit. Niſi eſſent de preb. ex num.* 40. *ad plures ſeqq. uſque ad* 65. quæ opinio eſt recepta in praxi.

Domini cenſuerunt hujuſmodi articulum eſſe extraneum ab hujuſmodi ſubjecto caſu, ubi Ordinarius non fuit ille, qui decrevit concordiam, aut ſolutionem demandavit in cauſam expenſarum, ſed ipſæ partes, antequam Ordinarius ſententiam Inſtitutionis ferret, ſua ſponte ſecum concordarunt, deveniendo ad concordiam, in qua Præſentatus ceſſit Juri, quod habebat in Beneficio ad favorem alterius, recipiendo turpem recompenſam Simoniacam in magna pecuniarum quantitate, colorata ex cauſa expenſarum, quæ nullæ, aut modicæ erant, & ex dubio litis eventu, ſed expreſſa etiam cauſa Jurium ſuper beneficio competentium Chriſtophoro pecuniarum receptori, ibi = *A riguardo delle ſpeſe fatte in detta lite, e nel dubbio evento della medeſima, e per* OGNI RAGIONE POTESSE COMPETERE *à detto Signor Chriſtofore Boetti, &c.* in quibus terminis nemo inter Doctores dubitavit conventionem eſſe Simoniacam, juxta *Text. in dicto capit. Cum pridem de pactis cum ſupra allegatis*; Neque Epiſcopi approbatio, ſeu
672 confirmatio in his terminis, in quibus dicta pactio Simoniacam redolet pravitatem, ullius eſt momenti, quia Epiſcopus nullam habet facultatem approbandi concordias Simoniacas ita nuncupatas, quia ſunt prohibita ab Eccleſia, ſed requiritur auctoritas Summi Pontificis, ut inquit Fagnan. *in cap. Non ſine numer.* 3. *& ſeqq. de arbitr.* Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 29. *numer.* 165. *verſicul. Horum*, Sanchez *conſil. moral. lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 120. *num.* 37. Et notum eſt, quod ſola Papæ auctoritas vitium Simoniæ purgare valet, Rot. *coram Cottin. dec.* 40. *n.* 5. *& dec.* 1508. *n.* 4. Lotter. *de re benef. lib.* 3. *q.* 29. *n.* 166.

Et ita cæteris omiſſis quæſtionibus, tum quia literæ Apoſtolicæ competiæ ſont juſtificatæ, tum quia in omnem caſum Chriſtophorus non ſit capax hujus beneficii, & per conſequens non legitimus Contradictor Joannis Antonii; Domini eas eſſe exequendas reſponderunt.

Utraque &c.

R. P. D. KAUNITZ.

Ilcinen. Beneficii.

Ven. 2. *Junii* 1706.

FUndavit de anno 1688. Antonius Maſſainus in Eccleſia Parochiali Sancti Bartholomæi Sejani ſuæ Patriæ perpetuum ſimplex Beneficium ſub Invocatione San. Antonii de Padua ad Altare SS. Crucifixi, & in actu Fundationis reſervavit ad ſui favorem Juſpatronatus, ac cum pacto, ut ſibi liceret in vita nominare primum Cappellanum, aut Rectorem Beneficii, ac poſt mortem Rectoris, quem ipſe nominaſſet, voluit Juſpatronatus eſſe reſervatum ad favorem familiæ Maſſainæ, & alterius familiæ ab eodem Fundatore nominandæ cum aliis conditionibus, & declarationibus in defectum dictarum familiarum, prout latius in ipſa fundatione. Præterea voluit, ut onus perpetuum beneficio adjectum unius Miſſæ quolibet menſe, non deberet incipere a ſe ipſo, qui erat primus poſſeſſor beneficii, & bonorum pro illius dote aſſignatorum, ſed a primo Rectore poſt ejus obitum.

Succeſſive de anno 1693. declaravit alteram, & ſecundam Familiam, cui voluit ut ſupra ſpectare Juſpatronatus Beneficii illam ſcilicet de Ginnaneſchis, & paulo ante ſui obitum de menſe Januarii 1705. in primum Cappellanum, juxta reſervationem ſibi factam, nominavit Camillum Ugurgerium in ætate annorum decem conſtitutum, qui ſecuto obitu Domini Antonii Fundatoris obtinuit literas Apoſtolicas pro nominato cum diſpenſatione etiam ab ætate, & e converſo Rutilius Ginnaneſchus major de familia vocata ad Juſpatronatus attenta etiam renunciatione familiæ Maſſainæ præſentavit Joannem Ginnaneſchum, qui obtinuit gratiam Apoſtolicam pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, directiſque utriuſque literis noſtro Auditorio pro executione in examine hodie habito potiora viſa fuerunt Jura Camilli, qui ob id obtinuit ſuarum literarum executionem.

Ipſius enim literæ ſunt in omnibus juſtificatæ, dum de exiſtentia Juriſpatronatus nulla controverſia, & verificatum conſtitit juxta præſcriptum literarum ex illius reſervatione in actu fundationis beneficii cum approbatione Ordinarii, ſicuti etiam de expreſſione veri valoris in eadem ſumma ducatorum viginti quatuor per non exceſſum hinc inde narrata; nominatio vero cum ex publico Inſtrumento apparuerit expleta ab eodem Antonio fundatore in vim facultatis ſibi reſervatæ in fundatione nominandi primum Cappellanum, dubitandum non eſt quin literæ etiam in hac parte remaneant juſtificatæ, & per conſequens celerem executionem promereantur ad notam, *Gloſſ. in capit. ſi capitulo verbo exequatur de conceſſ. preben. in* 6. Rot. *in Leodien. ſeu Aquiſgranen. Decanatus* 20. *Martii* 1699. §. *Impetravit*, *coram Eminentiſſimo Dom. Cardinali Caprara*, *& in Cremonen. Beneficii* 11. *Maii* 1705. §. *At cum per lapſum*, *coram Me*.

Abſque eo quod prætendi valuerit prædictam facultatem nominandi primum Rectorem fuiſſe conſumptam per nominationem jam ſemel expletam in propria perſona ejuſdem Antonii fundatoris ad 673
tradita per Caſtill. *controv. tom.* 6. *lib.* 5. *capit.* 184. *n.* 5. Signorol. *conſ.* 88. *n.* 3. Rot. *deciſ.* 69. *n.* 18. *coram Cerr. & in Neapolitana, ſeu Jannen. Laudi* 18. *Maii* 1672. §. *Et quatenus*, *cor. Rendinino impreſſ. tom.* 3. *conſul.* 295.

Et ſic Jus nominandi in præſenti vacatione beneficii tranſire debuiſſe ad familiam illorum de Ginnaneſchis, qui Joannem Collitigantem præſentarunt. Rot. *in Vicen. Parochialium* 9. *Decembris* 1701. *coram Rever. P. D. meo Statta*, *& in Vicen. Canonicatus* 3. *Februarii* 1702. §. *Quod autem*, *coram eodem*, quoniam viſum fuit DD. ceſſare objectum ex duabus peculiaribus circumſtantiis patefacientibus reſervatam facultatem nominandi primum Rectorem directam fuiſſe ad electionem beneficiati, qui ſuccedere debebat poſt mortem Antonii fundatoris, non vero in ejuſdem perſonam.

Prima eſt, quod cum Fundator noluiſſet, quoad viveret teneri ad implenda onera per eundem injuncta in fundatione, voluit onus incipere debuiſſe a primo Rectore poſt ejus obitum, licet ipſe deberet eſſe poſſeſſor omnium bonorum beneficii: ſignum evidens, facultatem ſibi reſervatam gaudendi bonis durante ejus vita non intelligi tributam fuiſſe uti Rectori, cum alioquin debuiſſet injuncta onera adimplere ad notum *Text. in capitul. final. de reſcript. in* 6. Rebuff. *in prax. benefic. Gloſ.* 4. *titul. de diſpenſ. de non reſiden. numer.* 2. Rot. *penes* Vivian. *de Jurepatronatus lib.* 1. *capit.* 66. *in fine* Lara *de Anniverſ. & Cappellan. lib.* 2. *capit.* 8. *num.* 13. Pax Jordan. *tom.* 2. Lucubrat. *lib.* 10. *tit.* 19. *num.* 60. aliud enim eſt habere fructus beneficii, aliud poſſidere beneficium, *Gloſſ. in capit. Si propter tua de- 673
bitâ verb. fructus de reſcript. in* 6. Rot. *coram Dunoz. Jun. dec.* 295. *n.* 13.

Altera autem circumſtantia æque ſtringens eſt 674
fundatori fuiſſe reſervatum Jus in vita nominandi primum Cappellanum, aut Rectorem dicti beneficii, ex

quo eum ſequatur primum Cappellanum potuiſſe eligi ab Antonio etiam in agone, & in ultimo vitæ ſpiritu, ad *Text. in leg. Seja §. final. ff. de donat. cauſ. mort.* Lara *in compend. vit. homin. cap.32. n.* 12. Menoch. *conſ.*1124. *num.*18. *&* 19. Surd. *conſ.* 110. *num.*9. Balduec. ad Ramon. *conſ.*28. *num.* 16. Rota *in Romana Juriſpatron.* 14. *Decembris* 1705. §. *Ex qua diſpoſitum, coram Reverendiſſimo D. meo Decano*; manifeſtum eſt facultatem eligendi, & nominandi primum Cappellanum non potuiſſe intelligi niſi de illo, qui poſt fundatorem ſucceſſurus erat, cum & idem primus poſt eundem tanquam
675 non habens alium intermedium futurus fuiſſet, Rebuff. *in leg. proxim. appell.* 155. §. *Idem primus ff. de verbor. ſignificat.* Tiraquell. *de primog. quæſt.* 3. *n.*6. *verſ. Quod ii dicitur* Fagnan. *in cap. cum autem num.*11. *&* 12. *de Jurepatr.* Lambertin. *eodem tr. lib.*2. *part.*2. *quæſt.*7. *art.*21. *num.*6. Rot. *coram R. P. D. meo Anſaldo deciſ.*52. *ſub num.* 15. Præcipue cum Fundator voluerit poſſidere beneficium abſque onere Miſſarum, & primum Rectorem eum
676 dumtaxat vocaverit, qui habiturus erat beneficium cum proprio onere; ideoque facultas nominandi primum Rectorem ſemper intelligi debet reſtricta reſpectu tertii, non autem ſui ipſius, Garb. *com. concluſ. lib.*6. *tit. de verb. ſignif. concluſ.*9. *per tot.* Menoch. *con.*182. *n.*2. Afflict. *dec.*319. *n.*8. *&* 9. Gonzal. *ad regul.*8. §.2. *proœm. n.*38. Rot. *dec.*241. *n.*5. *part.*1. *diverſ.*

Et quatenus res etiam pateretur aliquam dubietatem, cum Fundator devenerit ad nominationem Camilli ſub expreſſa declaratione, quod inter alias conditiones appoſitas in erectione voluerat ad ſui libitum eſſe, & ab ejus voluntate, & arbitrio pendere, etiam ipſo vivente electionem, & præſentationem ejus futuri Rectoris in dicto beneficio,
677 nemo inficias ierit, quin ex tali declaratione non fuerit explicata qualis fuerit intentio uſque ab initio non comprehendi ſub nomine primi Rectoris ſe ipſum ratione facultatis ſibi competentis, & reſervatæ etiam ex intervallo ſe explicando, & declarando circa leges ab eo appoſitas in limine fundationis, Cardin. de Luc. *de Jurepatronatus diſc.*16. *num.*5. *&* *de fideicomm. diſc.*179. *num.* 10. Rot. *coram Bich. dec.*252. *num.* 25. *&* *in Romana Donationum* 4. *Junii* 1700. §. *Vel cum in omnem, cor. R. P. D. dell'Olmo.*

Nec obſtitit nominationem Camilli factam fuiſſe de tempore, quo Antonius fundator poſſidebat beneficium, & ſic tanquam beneficio pleno, & continentem ſpeciem quandam expectativæ pro irrita habendam fuiſſe, ac ſi non emanaſſet juxta
678 Sanctita in Sacro Concilio Tridentino *ſeſſ.*24. *cap.* 19. *de reform.* cum ibi notat per Barboſ. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell.* §. *proœm. num.*57. *&* *ſequent.* Rota *coram Merlin. deciſion.*855. *numer.*4. adeout factus fuerit locus præſentationi factæ poſt vacationem ad favorem Ginnaneſchi, Rota *in Cracovien. Præpoſituræ* 26. *Martii* 1703. §. *nec ea, coram R. Patre Dom. meo Omanna*, quandoquidem ultra quod poſita retentione bonorum, permiſſa fundatori abſque ullo onere adjecto ſucceſſoribus in beneficio, ipſe fundator non erat habendus pro Rectore beneficii, ideoque nominatio primi Rectoris in perſonam Camilli non poterat dici facta ante vacationem beneficii, ſed remanet pura deſignatio primi Rectoris, quæ paſſim per fundatores fieri ſolet, adhuc tamen cum talis facultas nominandi in vita fuerit reſervata in limine fundationis valida omnino reputari debet ex quo valent fundatores adjicere conditiones, & leges etiam Sacr. Canonibus, & Juri communi contrarias Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc.*64. *num.*34. *&* *in Summa num.*129. Pax Jordan. *tom.* 2. *elucubrat. libr.* 10. *titul.* 7. *numer.*274. Adden. ad Gregor. *deciſion.*420. *num.*9. *in fin.* Rot. *coram Buratt. deciſ.*21. *num.* 2. *&* 3. *&* *dec.*553. *num.*4. *&* *dec.*1000. *pariter n.*4. *cor. Emerix Junior.*

Minuſque vim facit Camillum de tempore nominationis non fuiſſe Clericum, nec conſtitutum in ætate legitima 14. annorum ad obtinenda beneficia ſimplicia juxta *Concil. Trident. ſeſſ.*23. *de reformat. cap.*6. Ciarlin. *controv. for. lib.* 1. *cap.* 53. *n.*38. Rot. *deciſion.*392. *num.* 1. ac etiam carere requiſitis originis Terræ Sejani, cui ratione prælationis conceſſæ in fundatione Civibus dicti loci non potuerit præcipue ex intervallo ab erectione fundator præjudicare, Tondut. *quæſt. benef. part.* 1. *c.*54. *num.*6. Garz. *de benef. part.*5. *cap.*9. *num.*68. *&* 69. Rot. *coram Dunoz. Jun. deciſion.*387. *numer.* 2. *&* *ſeqq.* *&* *coram Merlin. deciſ.*518. *num.*4. *&* *in rec. deciſ.*37. *num.* 2. *&* 318. *num.* 13. *part.*7. *&* *deciſ.* 316. *n.*18. 23. *&* *ſeqq. part.* 10. *&* *dec.*372. *n.* 16. *&* 17. *part.*11. quod operari debeat, ut jure ſaltem devolutionis nominari potuerit Ginnaneſchus pollente tam ætate legitima, quam qualitate originis, cui ob id debita ſit prælatio, Vivian. *de Jurepatr. lib.*6. *cap.*9. *n.*9. Card. de Luc. *eodem tract. diſc.*18. *num.*38. *&* *diſc.*64. *num* 39. Rot. *cor. Duran. dec.* 8. *num.* 5. *&* *cor. Manzaned. dec.* 718. *a num.* 1. *&* *in Cracovien. Parochialis* 14. *Maii* 1696. §. *Ex lege in fin. cor. bon. mem. Pio.*

Quia in ordine ad ætatem cum Camillus obtinuerit a Sanctiſſimo diſpenſationem, & adeptus fuerit etiam Clericatum tempore habili ſatis eſt ad 679
effectum, ut locum habere debeat gratia ad ejus favorem emanata juxta vulgatas regulas præſcribentes ſatis eſſe capacitatem ſupervenire de tempore collationis, nec requiri in actu nominationis, Ventrigl. *in prax. rer. notab. part.*2. *annot.*6. §.1. *n.* 8. Campanil. *in diverſ. Jur. cauſ. rubr.* 7. *capitul.* 6. *num.*3. Lotter. *de re benefic. libr.*2. *quæſt.*47. *num.*92. Marant. *reſponſ.* 85. *numer.* 26. *part.* 5. Qualitas vero originis Terræ Sejani cum non fuerit requiſita niſi in providendis ab Epiſcopo, cui voluit devolvi Jus conferendi in caſu deficientiæ utriuſque familiæ, quibus reſervaverat Juſpatronatus activum ibi = *In mancanza della prima, come dell'altra famiglia da nominarſi vuole che detto beneficio, o Cappella ſi conferiſca in qualunque volta, o tempo vacherà dalli Veſcovi pro tempore di M. Alcino, con queſto però ſia Chierico, o Sacerdote di detto luogo* = Ex hoc ſequitur dictam legem non debere afficere alios Patronos, & præſertim ipſummet fundatorem, Cardin. de Luca *de Jurepatronat. diſc.*90. *num.*4. Carol. Ant. de Luc. *de linea legali artic.*24. *num.*22. Moder. Roman. *Diſcept. Eccleſ.*19. *num.*9. *&* 10. *&* *in Parergon. num.*37. Rota *dec.*365. *coram Cavaler.*

Ex his ſicuti clare apparuit de ſubſiſtentia in omnibus ſuis partibus literarum Camilli, ita in conſequentiam inexequibiles remanſerunt illæ Joannis tanquam ſubreptitiæ cum in illis reticitum fuerit Jus præſentandi pro prima vice Rectorem ſpectaſſe ad fundatorem, qui præſentaverat Camillum, Rot. *deciſion.* 270. *numer.* 7. *&* 8. *coram Priol. &* *alibi paſſim.*

Et ita utraque, &c.

R. P. D. FALCONERIO

Matheranen. Parochialis ſuper pertinentia Juriſpatronatus.

Lunæ 11. *Januarii* 1712.

PRæter dubium ſuper executione literarum Apo- 680
ſtolicarum in alia contemporanea deciſione definitum ad terminos *cap. conſultationibus de Jurepatr.* Alterum ſuper pertinentia pro futuris vacationibus inter Patronos propoſui, quod deciſum extitit. *Conſtare de bono Jure illorum de Venuſiis, & quoad alios coadjuventur probationes.*

Etenim inſpecta lege fundationis expreſſa in Apoſtolico diplomate ſan. mem. Pauli II. jus præſentandi Rectorem ad Eccleſiam Parochialem Sancti Petri in Barſano reſervatum fuit Sacerdoti Matthæo, & Angelo Fratribus de Caminellis his verbis = *Jure præſentandi Sacerdotem hujuſmodi ad d. Cappellam cum illam pro tempore vacare contigerit ſibi,*

ſibi, & heredibus ſuis ab ipſis legitime deſcendentibus in poſterum reſervato = Cum autem ex his verbis dignoſci debeat ſub qua ſpecie hujuſmodi juſpatronatus comprehendatur pro definienda quæſtione inter patronos, idcirco Domini tria ad hunc effectum præmittebant.

Primum ſcilicet, quod d. Juſpatronatus ab initio fuit diviſum in tres lineas principales, nempe Donati, Antonii, & Nicolai filiorum Angeli fundatoris, quorum tripartita diviſio canonizata fuit in ſententia inſtitutionis lata de anno 1523. ab Archiepiſcopo Matheranen. in judicatum tranſacta: At quia defecit linea Antonii, Juſpatronatus accrevit aliis duabus lineis Donati, & Nicolai, cuilibet pro medietate vigore Juris accreſcendi, in Patronatibus gentilitiis locum ſibi vendicantis. Rocc. *diſputat. Jur. capit.* 193. *num.* 13. Card.
681 de Luca *de Jurepatr. diſc.* 35. *numer.* 10. *verſicul. in contrarium*, Rot. *deciſ.* 217. *num.* 18. *part.* 6. *rec. & in Nolana Beneficii* 1. *Aprilis* 1686. §. *Nullum tum ſequ. coram bon. mem. Rondinino, & in Lucana Juriſpatronat. coram Emerix Jun. inter ſuas impreſſas deciſ.* 830. *n.* 1. *& ſeqq. & dec.* 850. *n.* 7. *& in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. § *fin. coram bon. mem. Muto.*

Secundum, quod in jure præſentandi nunquam fuerit orta controverſia ſuper prærogativa ſexus, cum ſemper fuerint admiſſi tam maſculi, quam fœminæ ad præſentandum, dum poſt primam præſentationem expleram de anno 1496. a Donato, Antonio, & Nicolao filiis Angeli fundatoris, in ſecunda vacatione eventa de anno 1523. ex quo Donatus obierat nullis relictis filiis maſculis, ſed tantummodo quatuor fœminis, nempe Maſſella, Antonella, Catherina, & Biſantia, quæ quia nec etiam in humanis tunc erat; idcirco ad præſentandum fuerunt admiſſi quatuor ejus filii una cum Maſſella, Antonella, & Catharina Amitis, omnes repræſentantes lineam d. Donati: Pro linea vero Antonii præſentarunt Angelus, & Petrus ejus filii, & pro linea Nicolai Angelus, & Hieronymus ſimiliter ejus filii, & præſentationes prædictæ non ſolum ſuum ſortitæ fuerunt effectum, ſed ulterius, juxta præmiſſa, Archiepiſcopus Matheranen. in ſententia inſtitutionis declaravit, Juſpatronatus pro tertia parte ſpectare ad eaſdem filias, & nepotes reſpective Donati, quarum, ſive quorum deſcendentes fere in omnibus ſucceſſivis vacationibus præſentarunt. Ex hac igitur longæva obſervantia in hac materia maximopere attendenda, *l. minime, & l. ſi de interpretatione, ff. de legibus*, Tondut. *quæſtion. beneſic. part.* 3. *capit.* 158. *num.* 2. Vivian. *de Jurepatronatus libr.* 4. *capitul.* 1. *numero* 64. *& capitul.* 9. *numer.* 28. *& ſeqq.* Rot. *coram Buratt. deciſ.* 617. *numer.* 10. *& ſeqq.* optimum argumentum educitur, Patronatum non eſſe familia-
682 re, ſive gentilitium ſtricto modo ſumptum, prout nec pariter agnatitium mixtum, in quibus deſcendentes ex fœminis uti diverſam conſtituentes familiam ab illa fundatorum, nequeunt comprehendi, Panimoll. *deciſ.* 10. *adnot.* 3. *numer.* 75. Rot. *deciſio* 162. *numer.* 6. *part.* 11. *& deciſ.* 679. *num.* 7. *part.* 18. *tom.* 2. *rec. & in Comen. Cappellania* 31. *Martii* 1702. *impreſſ. apud* Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ.* 53. *n.* 30.

Et tertium, quod alia concurrit obſervantia præſentandi ſcilicet in capita ſimultanee per Patres cum filiisfamilias, vel per Patronos cum nepotibus; de anno enim 1523. filii Biſantiæ præſentarunt una cum Maſſella, Antonella, & Catharina eorum Amitis ex linea Donati, de anno 1614. fuerunt ad præſentandum admiſſæ Portia, & Gratia ſimul cum Blandonia, Felice, & Abbate Antonio de Ciminellis Patruis, & amitis reſpective ex linea Nicolai; necnon Canonicus Jo: Baptiſta Ulmo, & Aloyſius de Viris ſimul cum Antonio, Oratio, Joanne Dominico, & Joanne Donato eorum Antenatis ſenioribus ex linea Donati: De anno 1663. fuerunt receptæ præſentationes Michaelis Angeli, & Felicis Antonii nepotum una cum illa Hieronymi Patrui ex linea Nicolai, de anno 1682. ſuum effectum habuerunt præſentationes Michaelis Angeli Patris, & Joſephi Scalcioni filii, ex eadem linea Nicolai. Ex hac namque promiſcua præſentatione penitus excluditur mixtura in Patronatu non 683
admittens, ut Patres præſentent cum filiis, nec Patrui cum nepotibus, ſed ſolum in ſtirpes, minuſque admittens in capita ſimultanee perſonas diſparis gradus, Rot. *in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Rurſus, & §. Collimante coram R. P. D. meo Scotto, & ſuper mixtura, & filiisfamilias* 15. *Junii* 1705. §. *Certius, cor. R. P. D. meo Priolo, & 29. Januarii* 1706. §. *Non obſtat cum ſeqq. cor. bo. mem. Caffarello, & in Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *At ob id, cor. Rev. P. Dom. meo Anſaldo, & in Alexanen. Beneficii* 11. *Decembris* 1711. §. *Nulla penitus, cor. R. P. D. meo Aldrovando.*

Ex his igitur deſcendendo ad examen qualitatis, & efficaciæ verborum, ſub quibus Juſpatronatus fuit reſervatum, certum eſt quod ſi illa verba = *ſibi, & heredibus ſuis* = abſolute fuiſſent prolata, ſuadere potuiſſent mixturam in patronatu, juxta relata per Rocc. *diſput. Jur. capit.* 193. *num.* 10. Rot. *dec.* 203. *num.* 4. *& deciſion.* 254. *numer.* 9. *part.* 11. *recentior.* At quia immediate fuit additum = *legitime deſcendentibus*, = iſta poſteriora verba explicant qualitatem ſuorum hæredum, antea expreſſorum, & connotant Juſpatronatus non quidem gentilitium 684
ſtricto modo, aut agnatitium mixtum, ſed pure hæreditarium, ſed duntaxat gentilitium largo modo, ſive deſcendentale, comprehenſivum omnium deſcendentium a fundatoribus tam per agnationem, quam per cognationem, & per conſequens omnium de ſanguine, ſive maſculorum, ſive fœminarum, Modern. Roman. *in Parergon. ad diſceptat. Eccleſ. ſub numero* 60. Cardin. de Luc. *de Jurepatronatus diſcurſ.* 25. *numer.* 10. *& diſc.* 60. *numer.* 30. Rota *coram Priolo deciſ.* 159. *num.* 19. *& in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Minus relevat, coram Rev. P. D. meo Scotto, & in Mediolanen. Præpoſitura* 3. *Martii* 1704. §. *Quotiea itaque, coram Rev. P. D. meo Anſaldo, & in d. Mediolanen. Prioratus ſuper mixtura; & filiisfamilias* 15. *Junii* 1705. §. *Abſque eo quod, coram Rev. P. D. meo Priolo, & 29. Januarii* 1706. §. *Non obſtet cum ſeqq. coram bon. mem. Caffarello, & in Balneoregien. Beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *Pro ipſo quidem, coram Reverendiſſimo Kaunitz Epiſcopo Labacen.*

Et ratio eſt, quia appellatione deſcendentium includuntur omnes in infinitum cujuſcunque gradus, & ſexus ſint, ſive nati ex maſculo, ſive ex fœmina, *Auth. de heredibus ab inteſtato venien. poſt princip.* Alexand. *conſil.* 160. *numer.* 2. Soccin. *conſil.* 51. *numer.* 1. *lib.* 4. Rot. *coram Coccin. deciſ.* 137. *numer.* 10. & in tantum priora verba = *ſibi, & heredibus ſuis* = non inducunt mixturam in Patronatu, in quantum qualificantur ab aliis verbis ſtatim ſubjunctis = *ab ipſis legitime deſcendentibus* = adeo ut hæres non veniat intelligendus pro hærede bonorum, ſed pro hærede, & ſucceſſore ſanguinis, Rot. 685
coram Coccin. deciſion. 137. *numer.* 12. *cum duobus ſeqq.* Propterea nil præjudicat, quod aliquando fuerit expreſſa qualitas hæreditaria in præſentationibus, quia d. expreſſio referri debet ad hæredes ſanguinis, non autem ad hæredes bonorum, ut conſiderat Rot. *in d. Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Minus relevat, coram Rever. P. Dom. meo Scotto, & ſuper mixtura, & filiisfamilias* 15. *Junii* 1705. §. *Abſque eo quod, coram Rev. P. D. meo Priolo.*

Hujuſmodi intellectus non ſolum aperte educitur ab ipſa litera fundationis, quæ verbum = *heredibus* = non conjungit mediante copula = *&* = cum verbo = *deſcendentibus* = ſed nomen *Heredes* = explicat duplici qualitate, & uti legitime deſcendentes abſque copula = *Et* = quod certe referri non poteſt niſi ad ſolos hæredes ſanguinis, cum ſui hæredes tantummodo ſanguinis de-

ſcedentes dicantur, Caſtren. *conſ.* 374. *numer.* 4. *libr.*
686 1. Rot. *dec.* 47. *numer.* 7. *part.* 4. *tom.* 2. *rec.* & *in d. Balneoregien. Beneficii* 21. *Januarii* 1707. §. *Multoque magis*, *coram Reverendiſſimo Labacen.* & in puncto proſequitur Rot. *d. dec.* 137. *numer.* 13. & 14. *coram Coccin.* Sed inſuper tam ex præmiſſa obſervantia inter perſonas diſparis gradus præſentandi in capita; quam etiam ex omnibus præſentationibus pro tempore factis, ac ſententiis inſtitutionum, deinde ſubſecutis, in quibus fuit declaratum hoc Juſpatronatus eſſe de familia de Ciminellis, ac jus præſentandi ſpectare ad deſcendentes ejuſdem familiæ; Quinimmo in ſtatu anni 1663. indigoerunt præſentantes formiter examinare Teſtes pro probanda eorum deſcendentia a familia de Ciminellis, & Ordinarius in ſua ſententia declaravit, Juſpatronatus eſſe familiare, & Jus eligendi, & præſentandi Rectorem ſpectare ad deſcendentes a præfata familia, ut ibi = *Quod quidem beneficium eſt cum Cura Animarum*, & *de Jurepatronatus Familia de Ciminellis*, & *ad id Jus obtinent eligendi*, & *præſentandi Rectorem*, *ſeu Archipresbyterum deſcendentes ab ejuſmodi familia*. Hac igitur obſervantia attenta, & comprobata in omnibus ſtati-
687 bus cum ſententiis Ordinariorum, ac in d. ſtatu anni. 1663. prævia ſpecifica probatione qualitatis deſcendentalis per Teſtes formiter examinatos, perſpicuum redditur, Juſpatronatus eſſe ſimpliciter gentilitium, & nullam includere mixturam qualitatis hæreditariæ, Rot. *in dict. Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia* 18. *Junii* 1703. §. *Conſonat cum ſeqq. coram Rever. P. Dom. meo Scotto*, & *in Firmana Juriſpatronatus* 21. *Aprilis* 1704. §. *Succedit cum ſeq. coram bon. me. Muto*, & *in d. Mediolanen. Prioratus ſuper mixtura*, & *filiisfamilias* 15. *Junii* 1705. §. *Clariorque*, *coram Rever. P. Dom. meo Priolo*, & 29. *Januarii* 1716. §. *Id ipſum cum ſeqq. coram bon. mem. Caſſarello*.

Nil refragante, quod ante expeditionem Brevis ſan. mem. Pauli II. Juſpatronatus fuiſſet jam reſervatum ab Archiepiſcopo Matheranco. pro Matthæo, & Angelo de Ciminellis, & eorum hæredibus ſimpliciter; & cum d. Breve fuerit confirmatorium d. reſervationis obtentæ ab Ordinario, atque de natura confirmationis ſit tantummodo convalidare, ac robur addere, non autem alterare ſtatum rei con-
688 firmatæ, ideo cum illa verba = *ab ipſis legitime deſcendentibus* = non legantur in actu confirmato, oporteat concludere quod, etſi in Papa non deerat poteſtas immutandi qualitatem Patronatus; tamen in hypotheſi defeciſſet illius voluntas, ad tem tradit Rot. *deciſ.* 147. *a numer.* 6. *ad* 9. *coram Duran. deciſion.* 381. *numer.* 14. *cum ſeqq. coram Priolo*; Quia error eſt in ſuppoſito, dum breve ſan. mem. Pauli II. fuit expeditum ſub data ſexto Idus Aprilis 1457. & reſervatio Epiſcopi, quæ exhibetur, fuit facta ſub die 27. Junii ejuſdem anni; unde ad oculum patet, quod Breve præceſſit d. reſervationem Ordinarii, & quod actus confirmatus a Papa non eſt iſte, ex quo tunc temporis non erat in eſſe productus; Immo cum Pontificium Breve fuiſſet ab eodem Ordinario executum, & fere per ſæculum omnes præſentationes, & ſententiæ inſtitutionum circa qualitatem gentilitiam d. Brevi correſpondeant, non autem reſervationi factæ ab Archiepiſcopo; vanum eſt amplius dubitare de hac qualitate Patronatus, atque de vi, & efficacia dict. Brevis; Alexan. *conſil. final. numer.* 15. & *ſeqq. libr.* 4. Menoch. *conſil.* 331. *numer.* 21. & *ſeqq. conſil.* 400. *numero* 6. *libr.* 4. & optime Rota *deciſ.* 29. *numer.* 58. & 59. *part.* 7. *recentior.* & *in Januen. Abbatia* 10. *Martii* 1692. §. *Ceterum*, *coram bon. mem. Manuel.*

Conſtabilito ex huc uſque firmatis, quod agatur de Jurepatronatus gentilitio largo modo accepto, ſive deſcendentale, comprehenſivo omnium deſcendentium a fundatoribus, tam per agnationem, quam per cognationem, clarum putarunt Domini bonum Jus illorum de Venuſiis, & deſcendentium a linea Nicolai de Ciminellis; nam abſque controverſia conſtat ex dicto Nicolao uno ex filiis Angeli Fundatoris ortum habuiſſe Hieronymum, ex Hieronymo Alexandrum, ex Alexandro Portiam, nuptam Julio Venuſio, ex Portia, & Julio Donatum Venuſinum, ex Donato Nuntium, ex Nuntio Donatum, Joannem Antonium, & Belliſarium, quorum proinde Jus in Patronato hodie Domini canonizarunt; cum attenta limpida, & non controverſa eorum deſcendentia per medium Portiæ a Fundatore per ſuos diſtinctos gradus, ad dicta ex *Gloſſ. in capit. licet ex quodam in verbo gradus de Teſtibus*, Rot. *deciſion.* 75. *numer. primo poſt* Vivian. *de Jurepatronatus*, jam per teſtes formiter examinatos probata a Nuntio Patre Modernorum de Venuſiis in præſentatione ab ipſo facta de anno 1663. & ab Ordinario comprobata in ſententia Inſtitutionis effectuata, & in judicatum tranſacta, etiam inſpecta poſſeſſione præſentandi; dum Portia aviam Nuntii, Patris iſtorum fratrum de Venuſiis præſentavit de anno 1614. & ipſe Nuntius de dicto anno 1663. & in antecedenti ſtatu anni 1682. & ideo cum probatio deſcendentiæ coadjuvetur a poſſeſſione præſentandi, magis perſpicua exinde redditur; Quapropter exiſtimarunt Domini ad ipſos Venuſios ſpectare Juſpræſentandi, pro quibus ultra quaſi poſſeſſionem ipſa lex fundationis ex hactenus ponderatis loquitur, & diſponit *l. ad probationem C. de probat. bene* Rot. *deciſion.* 16. *la* 2. *ſub num.* 3. *poſt eundem* Vivian. *de Jurepatronatus*. Quo vero ad reliquos patronos prætendentes ſimili prærogativa deſcendentiæ pollere; ex quo pari evidentia eam non oſtenderunt. Ideo Domini demandarunt, ut coadjuventur probationes.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. ALDROVANDO

Alexanen. Beneficii.

Veneris 11. *Decembris* 1711.

REbus ſuis per Teſtamentum prius diſpoſitis, Inſtitutiſque Hæredibus Joſepho, Thoma, & Alexandro Filiis ſub die 20. Decembris 1646. duos fecit Codicillos Angelus Seraphinus, in quibus erigi mandavit ſimplex, Eccleſiaſticumque Beneficium de Jurepatronatus Laicali Familiæ ipſius Teſtatoris, ac pro primò Cappellano nominavit dictum Alexandrum filium Clericum, cujus poſt obitum, aut in caſu ejus incapacitatis, ſeu laicationis de Jurepatronatus, & eligendi activo ad idem beneficium ita diſpoſuit = *Doppo la morte di detto Chierico Aleſſandro, ò quello laicandoſi, ò per ſua incapacità, il Jus eligendi il Beneficiato, e Rettore di detto Beneficio toties quoties vacare contigerit, ſia, & abbia da eſſere degl'altri ſuoi Figli, & Eredi, e dettò Chierico Aleſſandro per ſua laicazione, ò incapacità, & Eredi, e Succeſſori di quelli in perpetuum* = De Jurepatronatus vero paſſivo diſpoſuit favore ſuorum Propinquiorum, & ad formam eorundem Codicillorum facta extitit auctoritate ordinaria Beneficii erectio in Eccleſia Parochiali Tigiani.

Poſſedit præfatus Alexander beneficium uſque ad annum 1692. quo per ejus liberam reſignationem in manibus Papæ de eodem proviſus fuit Thomas ipſius Fundatoris Pronepos, cujus favore curam Executore acceſſit Conſenſus Horontii Filii Joſephi, necnon Angeli, & Franciſci Filiorum quondam Thomæ Patronorum; Contigit autem anno 1708. per obitum iſtius vacatio ejuſdem Beneficii; Unde Baro Ignatius Seraphinus filius dicti Horontii tanquam deſcendens ex linea Joſephi Filii Fundatoris, & tanquam Donatarius memorati Alexandri ad idem beneficium, nominavit Ignatium Fratrem; E converſo autem Franciſcus Seraphinus nominationem reportavit ab Angelo Patre, Joſepho Fratre, Franciſco Patruo, & Dominico Patrueli deſcendentibus a linea Thomæ alte-

ſius

Digitized by Google

tius Filii Fundatoris, necnon etiam a Patribus Carmelitanis Murciani, uti hæredibus ſupradicti Alexandri conteſtataque lite prius in Curia Alexanenſi, deindeque a quodam emergenti delata ad Metropolitanum Hydruntinum, pronunciatum fuit per eundem Juſpatronatus eſſe gentilitium, ſeu familiare, dictunque Franciſcum tanquam præſentatum a majori parte Compatronorum, fore, & eſſe inſtituendum.

Verum quia hoc interim præfatus Ignatius obtinuit a Sanctiſſimo D. N. literas Apoſtolicas pro Præſentato cum derogatione medietatis vocum, quarum executionem, ſubſecuta quoque poſſeſſione, reportavit a Vicario Generali Alexanenſi; idcirco habito per Franciſcum recurſu ad Signaturam Juſtitiæ, fuit commiſſio mihi directa cum Clauſula = *Parito literis arbitrio* Rotæ *circumſcripta poſſeſſione, & appoſito ſequeſtro* = in cujus ſequelam, diſputato ſolito dubio, viſum fuit Dominis, neutiquam intrare poſſe arbitrium pro retardatione executionis Literarum Apoſtolicarum Ignatii.

Quoniam arbitrium normam recipit a Jure, ideoque locus eſſe non valet arbitrio ad retardandam executionem Literis Apoſtolicis, quæ cum ſint juſtificatæ in ſua principali narrativa, Ignatium fuiſſe præſentatum ſaltem a medietate vocum, de Jure celerem executionem expoſtulant per *Text. in capit ſi quando, & capit. ſi Capitulo, ubi gloſſ. in verbo exequatur de conceſſ. praben. in 6.* Rota *in Mediolanen. Juriſpatronatus ſuper executione Literarum Apoſtolicarum 27. Februarii 1707. §. Arbitrium coram Rever. P. Dom. meo Scotto heri ad Urbis Gubernium meritiſſime aſſumpto, & in* Piſana *Juriſpatronatus Junii 1709. §. Arbitrium, coram Rever. P. Dom. meo Priolo.*

Ignatium vero fuiſſe præſentatum a medietate vocum, emergit ex lege Fundationis, in qua Angelus Fundator tret habens Filios poſt mortem Alexandri Filii per eum primo loco in Rectorem nominati, Jus præſentandi in perpetuum reſervavit aliis duobus Filiis Joſepho, & Thomæ ibi = *Doppo la morte di Aleſſandro, &c. il Jus eligendi ſia, & habbia da eſſere degl' altri ſuoi Figliuoli, & Eredi* = juxta quam quidquid ſit de tertia voce Alexandri, cujus reſpectu ſupervacanea in præſenti viſa eſt diſputatio, illud pro certo habitum fuit quod Joſepho, & Thomæ acquiſitæ fuerint duæ voces,
689 una nempe pro quolibet ab alio diſtincta, quia Juſpatronatus relictum duabus, vel pluribus diſtinctis perſonis, præſertim a Fundatore præcognitis, utrique pro virili relictum cenſeatur, ut per *Text. in L. non nunquam ff. ad* S. C. Trebell. tradunt Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæſt. 11. num. 128.* R. P. D. meus Anſaldus *in annot. ad deciſ. 52. num. 40. juxta ſecundam impreſſionem,* R. P. D. Fattinellus *reſpon. 54. n. 1.* Rot. *dec. 2. n. 1. part. 7. recent.* Buratt. *dec. 481. n. 1. & in Mediolanen. Juriſpatron. 3. Julii 1684. coram Paaluccio.*

Quo circa cum Ignatius præſentatus fuerit ab Ippaſio Fratre, in quem uti Nepotem ex Filio Joſephi obvenit Una integra vox, ab initio eidem Joſepho relicta, perſpicuum fit, ipſum habere pro ſe medietatem vocum; non obſtante, quod Franciſcus alter Præſentatus nominationem habuerit a quatuor deſcendentibus a Thoma; Cum enim Fun-
690 dator vocationem reſtrinxerit ad certas Perſonas ſuorum, nempe filiorum, eorumque Hæredum, & Succeſſorum in perpetuum; hinc omnes deſcendentes ab eodem Thoma, quotquot ſint, uti illum repræſentantes habere non poſſunt, niſi unicam illam vocem, quam haberet idem Thomas eorum ſtirpes, ſi viveret, abſque eo quod per caſualem multiplicationem perſonarum in una linea multiplicari debeant pro earundem Perſonarum numero voces in capita in præjudicium alterius lineæ ab initio diviſæ ac diſtinctæ, ſed omnes perſonæ in unaquaque linea, & deſcendentia exiſtentes, tanquam venientes per repræſentationem in ſtirpes tantam vocem conſequuntur quantam ab initio habuit illa ſtirpes; & certa Perſona, quam unice repræſentant, quemadmodum docte probat, & concludit Rev. P. Dom. meus Anſaldus *in dict. addit. ad deciſion. 52. numer. 29. & 30.* quem ſecuta eſt, Rota *in Piſana Juriſpatronatus 26. Junii 1709. §. Procedendo etiam, coram Reverendiſſimo Patre D. meo Priolo,* & prius firmaverat Spad. *conſil. 9. n. 4. libr. 3. &* Rot. *in deciſion. 2. numer. 5. & 6. part. 7. recentior.*

Nulla penitus habita ratione, an agatur de Jurepatronatus mere, & ſimpliciter gentilitio, & familiari, vel potius de Jurepatronatus hæreditario, ſive ſaltem mixto, in cujus prima ſpecie, ſcilicet fa- 691
miliaris, & gentilitii, ſucceſſio facienda ſit in capita, & ad præſentandum, admittantur Pater cum Filiis, totque ſint voces, quot Perſonæ de familia juxta *Conſil. 111.* Friderici de Senis, Cardin. de Luca *de Jurepatronatus diſcurs. 61. ſub numer. 9.* Caroll. Ant. de Luc. *de linea legal. artic. 23. a num. 15.* Rot. *in Florentina de Ritaſolis apud* Vivian. *eodem tr. p. 1. lib. 4. capit. 1. num. 71. §. Dubium erat, & in recent. deciſ. 82. num. 8. part. 7.* Rev. P. D. Anſald. *dec. 52. numer. 22. & in Mediolanen. Prioratus ſuper qualitate agnatitia 18. Junii 1703. §. Colliminante,* & quoad Filiosfamilias eadem die *§. Primo, coram Rev. P. D. Scotto Almæ Urbis Gubernature, & ſuper mixtura, & filiisfamilias 29. Januarii 1706. §. Firmata, coram bon. mem. Caffarello;* In Jure autem patronatus hæreditario, vel mixto, ſucceſſio regulanda veniat in ſtirpes ex traditis per Spadam *conſil. 9. numer. 5. lib. 3.* de Luc. *dict. diſc. 61. num. 8.* Buratt. *deciſ. 647. num. 5.* Bich. *deciſ. 206. num. 9. dec. 99. num. 4. p. 17. in Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. §. Doctrina vero, coram Reverendiſſimo Molines Decano, & in Mediolanen. Præpoſitura 3. Martii 1704. §. Aut vero agitur cum ſequ. coram R. P. D. meo Anſaldo, & in Mediolanen. Prioratus ſuper mixtura, & Filiisfamilias 15. Junii 1705. §. Et demum, coram Rev. P. Dom. meo Priolo, & in d. Piſana Juriſpatr. 26. Junii 1709. §. Verum quamvis coram eodem.*

Hujuſmodi quippe diſtinctio in ſe veriſſima, & ab omnibus recepta recte procedit reſpectu unius 692
duntaxat lineæ per ſe conſideratæ, tanquam unum corpus, quo caſu ad effectum ſucceſſionis in capita, vel in ſtirpes, attenditur qualitas Juriſpatronatus Gentilitii, aut mixti: Non autem quando una linea conſideratur comparative ad aliam a principio per Fundatores diviſam, & diſtinctam, in quibus ſane terminis, quantumvis agatur de Jurepatronatus mere gentilitio, & familiari, quia tamen illud reſidet æqualiter in duabus lineis, & familiis tanquam in duobus Corporibus, & Collegiis omnino diſſitis, voces unius lineæ confundi non poſſunt, cum vocibus alterius, & computatio vocum ſemper fieri debet in ſtirpes, nunquamve in capita, in modum, ut poſthabita inæqualitate perſonarum in unaquaque linea exiſtentium tantam partem, & vocem Juriſpatronatus habeat unus exiſtens in una linea, & una deſcendentia repræſentans ſuum ſtipitem, quantam habent alii, etiamſi eſſent centum, aut mille exiſtentes in alia diverſa linea, & deſcendentia procedentes ab alio ſtipite; in concurſu namque cum altera linea, omnes iſti, non niſi ſuum originarium ſtipitem per Fundatorem pro virili vocatum repræſentare valent, licet præſcindendo a dicto concurſu inter deſcendentes uniuſcujuſque lineæ ſucceſſio; & præſentatio fiat in capita, & ille, qui habet majorem partem vocum unius lineæ, habere dicatur totam vocem ejuſdem lineæ, ut punctualiter, & concorditer docuerunt Imola *in Clement. Plures, numer. 7. de Jurepatronatus,* Spad. *conſil. 9. ſub numero 5. verſicul. Secus autem, & §. Tum quia iſta ſucceſſio libr. 3.* Cardinal. de Luca *de Jurepatronatus diſcurs. 32. numer. 4. diſcurs. 33. numer. 2. diſcur. 54. numer. 6. & diſcurs. 61. numer. 13.* Rever. P. D. Fattinell. *reſponſ. 54. numer. 4.* Modern. Roman. *diſcept. Eccleſ. in Parergon. numer. 49.* Panimoll. *deciſ. 137. numer. 48. & 49.* Rev. P. Dom. meus Anſald. *in add. ad dict. dec. 52. n. 40. & in recent. 2. a num.*

7. ad 10. part. 7. & deciſ. 424. *num.* 3. *&* 4. & latius *in dec.* 667. *n.* 8. *part.* 18. *& in Mediolan. Præpoſitura* 3. *Martis* 1704. §. *Hoc uſque cum ſeqq. coram R. P. D. Anſaldo, & in Romana Cappellania S. Nicolai* 28. *Junii* 1709. §. *Minuſque* §. *Sane, &* §. *Evanida, coram eodem.*

Agnoverunt defenſores Franciſci difficultatem, quam idcirco evitare ſatagerunt, ſuſtinendo, quod
693 Fundator per illa verba appoſita in parte proemiali Codicillorum, ubi profitetur inſtituere ſimplex beneficium Eccleſiaſticum *de Jurepatron. Laicorum della Famiglia d' eſſo Teſtatore* videatur conſideraſſe in genere totam ſuam familiam non diviſam in pluribus ſeparatis lineis, ſed per modum unius, & in univerſum tanquam unicum Corpus conſtitutivum unius dumtaxat Collegii, quo in caſu quot ſunt Perſonæ, ſeu Capita in familia ſic generice, & collective contemplata, tot ſunt voces, non habita diſtinctione lineæ, unde proveniant, ut admittit idem R. P. D. meus Anſaldus *in d. annotat. ad dec.* 52. *num.* 28. juxta Romanam impreſſionem, & comprobat Carol. Anton. de Luc. *de lin. legal. art.* 23, *ſub n.* 15. §. *Succeditur fol.* 340.

Et ſi enim Fundator in dicta Superiori parte Codicillorum meminerit generice de ſua Familia, penes quam Juſpatronatus reſidere voluit; cum tamen in inferiori parte diſpoſitiva, Jus eligendi dederit, & attribuerit certis Perſonis deſignatis de Familia, quales erant ejus Filii, eorunque deſcendentes, inde ſequitur, familiam conſideratam dici non poſſe collective tantum, & in genere, uti unum corpus individuum, ſed potius in ſpecie, & diviſum in Perſonis certis, & lineis ſeparatis procreandis, & conſtituendis a ſuis Filiis, quibus propterea, uti diviſis corporibus pro virili; Jus eligendi acquiſitum remanſit contradiſtincte, ac diſcretive unius lineæ ab alia ex auctoritatibus relatis in ſuperiori §. *Ignatium*,

Non attento, quod enumeratio Perſonarum fi-
694 liorum, quandoque fieri ſoleat ad denotandum, de qua Familia Teſtator ſenſerit pro excludendis extraneis, non autem ad effectum diſtinguendi unam lineam ab alia, & conſtituendi plura ſeparata corpora ea animadverſis per de Luc. *de Jurepatronatus diſcurs.* 54. *numer* 7. *&* 8. *& de fideicomm. diſc.* 106. *numer.* 15. Quoniam in præſenti eo ipſo, quod Teſtator mentionem fecerat de Familia ipſius ibi = *Famiglia di eſſo Teſtatore*, ſatis jam expreſſerat per illud pronomen *Ipſius*, quod ad Juſpatronatus venire deberent illi tantum de Familia effectiva ad excluſionem aliorum extraneorum, &
695 de familia contentiva per ea, quæ late diſcuſſit, Rot. declaratis, & rejectis contrariis, *coram Emerix Jun. deciſion.* 1156. *num.* 1. *&* 2. *dec.* 1180. *n.* 1. *&* 3. *deciſ.* 1216. *num.* 1. *&* 6. *& deciſ.* 1335. *n.* 4. *&* 5. Unde cum ulterius progreſſus fuerit vocando, & quidem per tres vices, tam filius quam eorum hæredes, & ſucceſſores, dici non valet, Fundatorem id feciſſe ad effectum excludendi extraneos, ſed potius concludendum venit, illum, mediante vocatione filiorum, eorunque Hæredum, & ſucceſſorum, voluiſſe conſtituere, Juſpatronatus lineare, quod æqualiter reſideret in unaquaque linea a ſuis Filiis efformanda diſtincte, & ſeparate una ab alia, ne alias iſta ſecunda diſpoſitio in geminis Codicillis toties repetita remaneat ſuperflua, & inutilis, quod non eſt præſumendum, ad tradita per Rot. *deciſ.* 303. *numer.* 10. *part.* 17. *& deciſ.* 218. *n.* 19. *part.* 18.

Cæterum Domini pro majori parte cenſebant quoque Juſpatronatus hujuſmodi non eſſe mere gentilitium, ſed mixtum, quia fundationis litera non loquitur pro Familia Ipſius Fundatoris ſimpliciter, verum etiam pro Hæredibus, & Succeſſoribus ſuo-
696 rum Filiorum ibi = *Et Eredi, e Succeſſori di quelli* = Ut in propoſito ſimilium verborum ad adſtruendam qualitatem mixtam, tradunt Tondut. *quæſtion. benefic. part.* 3. *capitul.* 137. *numer.* 17. de Luc. *de Jurepatronat. diſc.* 24. *numer.* 6. Rot. *coram Ubald. deciſion.* 127. *num.* 13. *& in rec. dec.* 46. *numer.* 12. *&* 13 *part.* 9. *& dec.* 223. *num.* 4. *& ſeqq. part.* 19. *& in d.* Piſana *Juriſpatronatus* 26. *Junii* 1709. §. *Verum quamvis, coram R. P. D. meo Priolo;* Stante autem qualitate mixta abſoluti Juris ad ſucceſſionem in eodem Jurepatronatus inter plures lineas, non fieri in capita, ſed in ſtirpes per repræſentationem lineæ, in qua Juſpatronatus fuit ab initio ingreſſum, non curato majori numero deſcendentium ab una, ſecundum Doctrinas ſupra relatas *in* §. *Nulla in fine*.

Neque ſuffragatur prætenſa obſervantia in contrarium elicita ex eo, quia in reſignatione olim facta per Alexandrum favore Nepotis, conſenſum præſtiterint duo Filii Thomæ, & Horontius filius Joſephi, nullo expreſſo titulo hæreditario, reſpectu eorundem Thomæ, & Joſephi, ſed propriis nominibus, enunciando etiam quod Juſpatronatus erat de Familia Seraphini; ad judicandum autem, utrum 697
Juſpatronatus ſit gentilitium, vel mixtum, multum deferri ſoleat ſubſecutæ obſervantiæ Carol. Anton. de Luca *de lin. legal. articul.* 23. *numer.* 15. §. *In iſta fol.* 339. Priol. *deciſion.* 159. *numer.* 3. *& in Comen. Cappellaniæ apud* Piton. *diſceptat. Eccl.* 53. *num.* 26. Si quidem ex conſenſu ita præſtito, non eruitur obſervantia univoca, qualis ad hujuſmodi effectum exigitur, Ottob. *deciſ.* 3. *num.* 13. quia conſenſus præſtitus referri valet, tam ad voces in capita, quam in ſtirpes, prout etiam expreſſio qualitatis familiaris cenſeri poteſt, facta demonſtrative non taxative, ſicque actus redditur æquivocus, ut in puncto optime reſpondit Rot. *deciſ.* 181. *ſub numer.* 11. *verſicul. Præſentationes, & num.* 12. *&* 13. *part.* 19. *recent.* eoque magis remanet æquivoca obſervantia ex præſentationibus modo per ipſum Franciſcum reportatis, dum in eis adeſt expreſſio qualitatis hæreditariæ, quæ obſervantia, uti ultima deberet prævalere, nec ab ipſo nominatio impugnari poteſt, Rot. *deciſ.* 223. *numer.* 14. *part.* 21. Buratt. *deciſion.* 100. *num.* 14. *& in Firmana Juriſpatronat.* 21. *Aprilis* 1704. §. *His accedunt, coram bon. mem. Muto.*

Et ita reſolutum fuit, omiſſa inſpectione ſuper pertinentia vocis dicti Alexandri, quæ ſuperflua reputata fuit, licet Domini cenſuerint, donationem ab Ipſo factam, eſſe validam, & immunem a prætenſa labe Simoniæ.

Utraque Parte informante, &c.

R. P. D. LANCETTA.

Novarien. Præcedentiæ,

Luna 3. *Julii* 1713.

IN Oppido Intri Novarien. Diœceſis adeſt inſignis Collegiata S. Victoris compoſita ex ſex Canonicis, inter quos unus eſt Præpoſitus, & hi omnes habent Curam habitualem, atque actualem Animarum d. loci, ac inſuper unuſquiſque iſtorum exercet Curam actualem in Valle Intraſca diviſam in ſex Parochiales cum propria ſeparata præbenda, habetque domum Canonicalem additis ulterius in communi, & onere reſidentiæ, & quibuſcunque aliis, quæ ad veram Collegiatam conſtituendam ſunt neceſſaria.

Fuerunt de anno 1675. ex pia largitate erecta alia tria beneficia nuncupata Canonicatus, quorum poſſeſſores tanquam Canonici Supernumerarii incedunt quidem ſub Cruce ejuſdem Collegiatæ, deferunt eadem inſignia, ſed tantum diebus Feſtis Choro Interveniunt, nec habent onus quotidianæ reſidentiæ, carent voce in Capitulo, nec admittuntur ad ullos actus Capitulares, retinent proprios, ac peculiares reditus, nec Curam Animarum exercent, ita ut nullam cum aliis ſex Canonicis unionem, ac dependentiam habere dignoſcantur.

Subinde vero mox elapſis temporibus videlicet de anno 1709. a pietate cujuſdam Antonii de Notariis fuit erectus Canonicatus cum onere trium Miſ-

ſarum

ſarum in hebdomada, & ea lege adiecta, quod Juſpatronatus in infinitum ad ſuos deſcendentes maſculos ſpectaret, ſemperque proximior fundatori eſſet præferendus licet minor 14. annorum, nec prima Tonſura initiatus, qui poſſet etiam in eadem Collegiata alia Beneficia abſque ulla diſpenſatione retinere, atque tunc ſolummodo diebus Feſtis Choro intereſſe deberet, quoties exiſtens in Oppido nullo honeſto impedimento detineretur, verum hujuſce Canonicatus erectionem admiſit Capitulum una cum Vicario Generali, ſub expreſſa proteſtatione, & præſervativa, quod nempe erectio hujuſmodi intelligeretur abſque ullo præjudicio dicti Ven. Capituli, ipſiuſque Jurium Parochialium quorumcunque, prout re vera in iſtis terminis erectio ipſa expleta fuit ab Ordinario.

Præſentavit igitur in ſequelam erectionis fundator Fauſtum Joſephum ejus filium, & licet iſte in actu apprehenſæ poſſeſſionis ſedendo in ultimo Stallo poſt Canonicos Supernumerarios omnia prædicta favorem Capituli reſpicientia medio Juramento approbaverit, tamen ſuperventa vacatione unius ex ſex Canonicatibus cœpit quæſtionem de præcedentia movere adverſus Dominicum Bozzolum, qui fuerat proviſus Canonicatu, & conſecutive admiſſus inter antiquos Canonicos, quæ ſane controverſia primo loco ab Ordinario Novarien. favore Fauſti Joſephi definita diſſimilem exitum habuit coram Metropolitano Mediolanen. Quia iſte præcedentem Sententiam revocavit illamque ex capite nullitatis circumſcripſit, unde in gradu appellationis delata cauſa ad noſtrum Sacrum Auditorium, & Commiſſione mihi directa propoſui, informante tantum Bozzolo Dubium = *An, & cui competat præcedentia?* & Domini illud favore informantis reſolverunt.

Cum enim hic non agatur de Canonicato erecto cum omnibus prærogativis, & omnimoda unione, ac annexione cum vero Capitulo, & antiquioribus Canonicis, ſed de Canonicatu extra Corpus Capituli, & cum ſimplici nomine, nulla admiſſa participatione, & unione cum aliis veris Canonicis, utique Dominis viſum fuit dubitari non poſſe, quod eidem Fauſto Joſepho eſſet deneganda præcedentia in concurſu Bozzuli, eo quia in iſtis terminis Canonici etiamſi Juniores, quando ſunt de Corpore veri
698 Capituli, ſemper præcedere debent alios Supranumerarios licet antiquiores, & prius de Canonicatu proviſos, juxta ſenſum Sacræ Congregationis Concilii *in Sutrina* 28. *Januarii* 1668. quam refert de Luc. *de Canon & dignit. diſc.*37. *num.*2. & notant Caſſan. *in Cathaleg. glor. Mund. part.*4. *conſiderat.*12. *in fin. verſ. Ita etiam obſervat.* Ceccoper. *lucubrat. Canon. lib.*1. *n.*178. *& ſeqq.*

Quibus authoritatibus procul dubio ratio viviſſima adſtipulatur, quoniam ſi Canonici ſupranumerum erecti non ſunt de Corpore Capituli, quod ex ſolis antiquis, & numerariis conſtituitur, nimis patens eſſet
699 incongruentia, quoties illis quantumvis præcedenter proviſis competeret Jus præcedendi veros, atque antiquiores Canonicos, ſic ſeparando, & dividendo Corpus, quod unitum ſtare debet, Pignatell. *conſult. Canon.*90. *tom.*6. *num.*4. *& conſult.*72. *num.*18. *tom.*9. Piton. *Diſcept. Eccleſ.*15. *num.*3. Gratian. *diſcept.*870. *num.*23. *& ſeqq.* Panimoll. *deciſ.*98. *annot.*1. *num.*17. Rot. *dec.*111. *n.*5. *part.*5. *recent.* potiſſimum, quia revera ibi Canonici Supernumerarii, qui non ſunt de Corpore Capituli, nec alia omnia cum exteris Canonicis communia habent, non dicuntur vere Canonici in re, ſed in ſola honorifica denominatione, cujus intuitu propterea in concurſu aliorum vere, & proprie Canonicorum præcedentia competere haud quaquam poteſt de Luc. *de Canon. & dignit. dict. diſc.*37. *ſub n.x. verſ. altera eſt ſpecies.*

Et ſane Domini exiſtimarunt Canonicatum a Fauſto poſſeſſum connumerari poſſe duntaxat inter Canonicos, qui Supernumerarii dicuntur, ac nullam habent connexionem, & unionem cum vero Capitulo, idque retento facto ſupra expoſito deſumebant ex actibus geſtis in ipſa erectione, non autem, ac poſt erectionem: Quantum enim ad ea, quæ præceſſerunt erectionem, Inſtrumentum aſſenſus præſtiti a Capitulo pro erectione iſtius Canonicatus ſatis clare præſe 700 fert nullatenus hujuſmodi Canonicatum eſſe incorporatum, atque annexum aliis ſex, & quia Canonici re vera præbuerunt conſenſum, ſed cum clauſula præſervativa, ibi = *abſque ullo præjudicio Capituli, ipſiuſque Jurium Parochialium quorumcumque, &c.* = haud ex iſta dubitari nequeat Capitulum voluiſſe ſolum admittere Canonicatum Supernumerarium, & extraneum a Capitulo, minime vero augere numerum ultra ſexenarium, dum hoc profecto præjudicium produxiſſet antiquis Canonicis, ut ex Caſti. *conſ* 170. *n.*2. *verſ. non videtur* *rum lib.*1. notant Lotter. *de re benef. lib.*1. *q.*19. *n.*45. Gratian. *diſcept* 867. *n.*11. *& ſeqq* Panimoll. *dec.*98. *n.*7. *cum ſeqq.*

Erectionem vero Epiſcopus non peregit juxta ſolitas formulas videlicet cum plenitudine Juris Canoni- 701 calis, cum aſſignatione Stalli in Choro, ac loci, & vocis in Capitulo, quæ omnia ſunt demonſtrativa veri, & proprii Canonicatus, Lotter. *ubi ſupra n.*46. *& ſeqq* Barboſ. *de Canon. cap.*3. *n.*5. Tondut. *reſol. benef. lib.*1. *cap.*111. *n.*8. *&* 9. ſed duntaxat cum limitationibus, & præſervationibus appoſitis ab eodem Capitulo in Inſtrumento Conſenſus præſtiti; ita ut ſubſequatur hujuſmodi proteſtationes, ac præſervationes cenſeri ad excludendum præjudicium Capituli repetitas, Rot. *coram Priol. dec.*413. *num.*4. *& in Romana Status Zagaroli* 19. *Novembris* 1706. §. *Quamobrem, coram Me.*

Cum autem fuit facta poſtmodum proviſio controverſi Canonicatus in perſona Fauſti Joſephi, iſte 702 fuit tantum admiſſus a Capitulo ſub explicata conditione, quod nempe in futurum non poſſet habere vocem in Capitulo ſicuti nec habent alii tres Canonici, qui non ſunt de gremio Capituli, & conſequenter tanto magis ex hac nova declaratione arguitur voluntas non uniendi, & annectendi Capitulo hunc novum Canonicatum, Rot. *coram Coccin deciſ.*1308. *n.*1. maxime, quia de facto alii tres Canonici nunquam habuerunt vocem in Capitulo, nec licet Seniores præceſſerunt alios juniores de gremio, quam procul dubio conſuetudinem in actu capiendi poſſeſſionem Fauſtus Joſephus obſervare juravit, immo 703 obſervavit, proindeque nullo modo eidem permiſſum eſſe debet a ſua obligatione reſilire, Rot. *in Romana Præcedentia* 5. *Maii* 1710. §. *quam quidem conſuetudinem, cor. R. P. D. meo Criſpo.*

Neque in contrarium urgere poſſunt verba erectionis, quibus convincitur Canonicatum erigi *cum honoribus, & Privilegiis, qua de Jure ſimilibus Ca-* 704 *nonicatibus ſpectent, & qua aliis Canonicis ejuſdem Eccleſiæ competunt, &c.* nam ſatisfecit Dominis reſponſio, quod prædicta verba erant intelligenda cum iiſdem limitationibus, & præſentationibus, quibus Conſenſus fuerat præſtitus a Capitulo, & cum quibus Epiſcopus ad erectionis actum devenit, ſicque non poſſe importare, quam quoddam Jus honorificum intra ſpheram Canonici Supernumerarii extra Corpus Capituli, & excluſive ad præcedentiam, Fagnan. in *cap. Dilectus n.*14. *de præbend.* Lotter. *ubi ſupra n.*47. præſertim, quia novus Canonicatus non habet annexum Ordinem Sacerdotalem, dum poteſt conferri puero, prout e contra verificatur hujuſmodi 705 neceſſitas Sacerdotalis in aliis ſex Canonicis, qui habent actualem Curam Animarum, ex cujus ordinis Dignitate inferioribus adimitur facultas præcedendi, Rot. *in Eugubina Præeminentiarum* 20. *Februarii* 1702. §. *Ex ordine, coram Eminentiſſ. Card. Priolo, & in dicta Romana Præcedentia* 5. *Maii* 1710. §. *de Majori, coram Criſpo.*

Et ita unica, &c.

Hæc deciſio fuit confirmata 11. Decembris 1713. coram Barbadico.

ANNOTATIO.

IN hac Deciſione, contra quam poſtea ſcripſi, agitur de Canonicis ſupranumerariis, de hac materia tractavi ſupra *alleg.*64. & ibi deductis addo, quod 706 ubi agitur de Canonicis noviter erectis, & numerariis,

riis, ſeu aggregatis ad Corpus Capituli cum Stallo in Choro, voce in Capitulo, & aliis prærogativis, quæ competunt aliis Canonicis primæ erectionis, quamvis, ſtante admiſſione novorum cum præſervativa, ſeu clauſula *ſine præjudicio* antiquiorum circa Maſſam Capitularem, & alios reditus quoſcunque, Canonici novi nequeant participare de omnibus, quæ proveniunt ex legatis, & obventionibus uſque tunc factis Capitulo de tempore erectionis novorum Canonicatuum; ſecus tamen procedit quoad futura legata, & hæreditates, & pia Relicta poſtea facta Capitulo ex diſpoſitione, & largitate Teſtatorum, ut reſolvit Sacra Congregatio Concilii in Narnien. ſervitii 14. Aprilis 1714. ubi erat dubium = *An Canonici ſecundæ erectionis debeant admitti ad participationem omnium emolumentorum extra maſſam conſiſtentium, ſive in Eleemoſynis Communitatis Societatum Roſarii, & Sanctiſſimi Sacramenti pro Miſſis cantatis, & Proceſſionibus, ſive in relictis Benefactorum favore Capituli, ſeu pro funeribus anniverſariis, & Miſſis cantatis etiam de requie ex pietate Fidelium provenient. in caſu, &c.* ad quod eadem Congregatio reſpondit = *Negative quoad provenientia ex diſpoſitionibus relictis Capitulo ante erectionem Canonicatuum recentiorum, & affirmative quoad relicta Capitulo poſt dictam erectionem, & quoad emolumenta manualia, eidem Capitulo in dies elargienda* = Concordat alia reſolutio ejuſdem Congregationis in una *Collen. 31. Januarii 1665.* cujus dubium erat = *An Canonici novi debeant participes fieri de diſtributionibus, quæ potuerunt fortaſſe in diem ex piorum Eleemoſynis, aut Legatis Capitulo Cathedralis acquiri* = & reſolutum fuit = *Debere fieri participes* = quæ reſolutiones concordant cum iis, quæ ſcripſi
707 *ſupra alleg. 64. in fine*; In caſu autem, quod Teſtatores relinquerent Legata, & Eleemoſynas individualiter Canonicis antiquis tantum, tunc noviter erecti non participarent de illis ſicut neque de reditibus de tempore novæ erectionis ſpectantibus ad Canonicos primæ erectionis, ſtante admiſſione novorum ſine præjudicio antiquorum, ut ſupra, ut *in una Aretina Erectionis Canonicatuum 5. Martii* 1703. ubi Sacra Congregatio Concilii reſponſum dedit in ordine ad Canonicatus erigendos, ibi = *Che li Canonici erigendi non poſſano pretendere Jus alcuno ne' beni, entrate, e laſcite, che preſentemente godono gli antichi Canonici, nè meno nelle ragioni fin' ad ora acquiſtate da' medeſimi, nè in tutto ciò che per l'avvenire foſſe laſciato individualmente a' Canonici vecchj ſolamente*; Sed quæro an Canonici antiqui in admiſſione novi Canonicatus de Jurepatronatus poſſint appo-
708 nere conditionem, quod Canonicus novus nequeat participare etiam de legatis per pios Teſtatores impoſterum relinquendis omnibus pro tempore Canonicis tam antiquis, quam novis, ſed totum legatum cedat favore Canonicorum antiquorum? In hoc articulo videtur hujuſmodi legem ſuſtineri non poſſe, quia Canonici antiqui in admiſſione novi Canonicatus nequeunt ligare arbitrium Teſtatorum, & tollere eis libertatem reliquendi modo ſibi bene viſo, & quibus velint, ut in puncto ſentire videtur Caſtrenſ. *conſil. 170. num. 2. verſic. Sed imponere legem Teſtatoris lib.* 1. Rurſus videtur incompatibilitas, quod quis admittatur in Canonicum, ut exiſtat de corpore Capituli quodque ſit incapax recipiendi relicta ſibi uti Canonico, itaut Lex videatur contra-
709 ria facto admiſſionis, & naturæ actus, quæ prodeſſe non poteſt, Fagnan. *in cap. Cum M. Ferrarienſis num. 18. de conſtitutionibus*, Pignatell. *conſtitut. 48. ſub num. 7. tom. 6.* Item ſi Legata eſſent cum onere Anniverſariorum, & Miſſarum, ſeu aliorum piorum Operum deberent Canonici novi exequi, & ſupportare onus eis impoſitum per Teſtatores ſimul cum Canonicis antiquis, & tamen non deberent participare de commodo Legati, quod videtur iniquum. Item eſſet cum his oneribus reddere deteriorem Canonicatum de Jurepatronatus, & hoc reſpectu retrahere Fundatores ab erectione novorum Beneficiorum. Pro contraria parte conſiderari poteſt *Text. in cap. 1. de pactis in 6.* ubi in fundatione novi Conventus, ſeu

Eccleſiæ Regularium diſponitur valere pactum initum cum Rectore Eccleſiæ Parochialis ne illi recipiant ad Sepulturam in eorum Eccleſia Parochianos, 710
qui elegiſſent ex proprio arbitrio in ea Sepulturam, quod videbatur tollere libertatem Teſtatorum eligendi Sepulturam in Eccleſiis ſibi bene viſis; & tamen in limine Fundationis, & introductionis novæ Eccleſiæ declaratur pactum licitum, & ſervandum, & plene Rot. *deciſ. 489. ex num. 12. ad plures ſeqq. ſignanter num. 21. part. 19. recentior.* ubi reſpondet, quod ſicut Teſtatores, ſeu Sæculares ante conſtructionem novæ Eccleſiæ non habebant libertatem eligendi in ea Sepulturam, quia non exiſtebat; ita per hujuſmodi pactum eorum libertas violata dici non poteſt, dum per illud relinquitur in eodem ſtatu moralis impoſſibilitatis, in quo ante introductionem novæ Eccleſiæ reperiebatur, & firmavit Me ſcribente Rota *in Burgen. Jurium Parochialium 11. Decembris* 1706. *§. Ex præmiſſis cum ſeqq. & 10. Maii 1717. §. Sileant, coram R. P. D. Falconerio nunc Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis*; ubi Parochus per concordiam cum Patribus Oratorii Sancti Philippi Nerii in fundatione novæ Eccleſiæ convenerat, ne iſti poſſent recipere Parochianos ad Sepulturam, minuſque Fundationes Miſſarum, & Anniverſariorum, & firmatum fuit, quod in hujuſmodi concordia inita in limine fundationis rite, & recte Parochus conditiones ſibi bene viſas 711
apponere valuit ad inſtar Patroni in limine fundationis Eccleſiæ, ut in *dec. 489. n. 9. & 10. part. 19.* ubi ampliat etiamſi conditiones non ſint juri conformes, & *in d. Burgen. Jurium Parochialium 11. Decembris 1716. §. Ex præmiſſis ubi ſupra*, & quod liceat Canonicis novis apponere leges etiam Juri contrarias in admiſſione novi Canonicatus, tradidit Panimoll. *dec. 98. ſub n. 3. & ſeqq.* ex doctrina Card. de Luc. *de Canonicis diſc. 6. n. 3.* Eſt igitur in hoc articulo cogitandum an quidquid diſpoſitum de Jure reperitur favore Parochi locum habeat etiam favore Capituli, ſeu Canonicorum antiquorum in admiſſio- 712
ne fundationis novi Canonicatus in eorum Eccleſia. In hoc puncto Gratian. *diſcept. 867. num. 44. & 45.* firmat, quod ſtante obſervantia centenaria una cum tranſactione etiam quoad ea, quæ noviter relinquuntur *Capitulo, & Canonicis* non poſſint Canonici novi participare, ſed poſtea *num. 45.* dicit obſervandum eſſe, an legata ſint relicta contemplatione omnium Canonicorum tam veterum, quam novorum; & conſequenter ſe reſtringit ad mentem Relinquentium eumque per verba præciſa tranſcribit Panimoll. *dec. 98. annot. 2. n. 15.* Mihi videtur non poſſe Capitulum apponere conditiones Juri contrarias, neque ligare arbitrium, & voluntatem Teſtatorum, 713
neque diſpoſitionem Juris factam favore Parochi in ordine ad electionem Sepulturæ per ſuos Parochianos faciendam in Eccleſia nova, ullatenus applicari poſſe Capitulo ob plures diverſitates, nec deinque propter privatam utilitatem Canonicorum antiquorum debere omitti utilitatem publicam, & honorem, ac decus Eccleſiæ, quæ conſiſtunt in augmento Canonicorum, in qua ratione ſe fundant Caſtren. *dict. conſil. 170. ſub numer. 2. verſ. nam propter*, Cardin. Toſc. *pract. concluſ. tom. 2. lit. D. concluſ. 514. num. 13.* Tondut. *quæſt. benefic. cap. 68. num. 15.*

R. P. D. LANCETTA.

Cremonen. Beneficii,

Lunæ 2. Maii 1718.

Diverſo fato contenderunt in Partibus ſuper adjudicatione Beneficii vacantis in Eccleſia Sancti Petri Vici Muſeani Michael Angelus Faita, & Chriſtophorus Cerrati; Primus enim ex Jurepatronatus activo, juxta quod ſe legitime præſentatum aſſerebat ab illis de Arriſiis, & de Faita Compatronis Victor fuit coram Ordinario Cremonen. Aliter vero vigore Juriſpatronatus paſſivi, ex quo Beneficium debitum eſſe ſuſtinebat deſcendentibus Chriſtophori Pennatii,

inter

inter quos ipſe numeratur, obtinuit in Curia Metropolitani Mediolani.

Delata in gradu appellationis hujuſmodi controverſia ad noſtrum Auditorium, eaque Mihi commiſſa, propoſui hodie dubium = *An, & cui ſit adjudicandum Beneficium?* & Domini rite perpenſis utriuſque Partis juribus, inhærentes poſtremæ ſententiæ Metropolitani reſponderunt = *eſſe adjudicandum Chriſtophoro.* =

Docuit namque in teſtamentaria diſpoſitione Franciſchini de Faita Patroni, qui omnia ſua bona reliquit in dotem, & augmentum controverſi Beneficii, eam legem ſcriptam eſſe, quod dempta prima vice, ſeu vacatione, in qua voluit jus præſentandi pertinere ad fratres de Arriſiis, impoſterum illi de Faita Patroni tenerentur = *Præſentare, & nominare ad dictum Beneficium, & Altare filios, & alios deſcendentes Chriſtophori Pennatii* = Unde cum ipſe ſit ex deſcendentibus dicti Pennatii, & prima vacatio jam completa fuerit de anno 1661. ex permutatione facta de aliorum Compatronorum ſcientia, & conſenſu inter Benedictum, & Joſephum de Arriſiis, utique venit caſus paſſivæ vocationis ejuſdem Chriſtophori Cerrati, eique Beneficium adjudicandum eſt, etiamſi a Patronis nominatus non fuerit,
714 ut aliis omiſſis nuperrime reſpondit *in Montis Regalis Prioratus* 24. *Januarii* §. *Neutiquam, coram R. P. D. meo Anſaldo Decano, & in Peruſina Cappellania* 11. *Martii hujus anni* §. *Perlecto, coram Me.*

Ad evitandum hujuſmodi fundamentum duplex ex parte Michaelis Angeli proponebatur exceptio, & primo, quod ad Jurispatronatus interpretationem non eſſet attendenda diſpoſitio Franciſchini de Faita, in qua ſcripta fuit vocatio paſſiva deſcendentium Chriſtophori Pennatii; & ſecundo, quod adhuc illa attenta, non tamen factus eſſet locus prædictæ vocationi, eo quod Franciſchinus Teſtator prima Beneficii vacatione per obitum Benedicti Arriſii tunc Beneficiati, voluit jus præſentandi libere pertinere ad illos de Arriſiis, qui tamen hactenus nunquam præſentare valuerunt; dum prima vacatio non contigit per obitum dicti Benedicti, ſed per Beneficii permutationem ab iſto factam cum Joſepho ejus nepote.

Neutra tamen ſubſiſtere Dominis viſa fuit. Quantum enim attinet ad primam; animadvertebant pium Teſtatorem jus quidem habere potuiſſe diſponendi circa controverſum Beneficium, etiamſi ab ipſo non fuiſſet a principio fundatum, eo quia univerſam ſuam hæreditatem reliquit eidem Beneficio in augmentum primæ dotis longe minoris, quam eſſet ejus relictum; quo ſane caſu cum id tendat in maximam Eccleſiæ utilitatem, certum eſt, quod ſicut poteſt primus Fundator ex titulo oneroſo dota-
715 tionis apponere leges ſibi beneviſas, ita permiſſum eſt ſecundo Fundatori, qui auxit notabiliter primævam dotem, ut in puncto docet Lambertin. *de Jurepatr. lib.*1. *part.*2. *quæſt.*4. *art.*4. *num.* 2. & firmavit Rot. *dec.* 1414. *n.*1. *coram Seraph.* ibi = *licuit ex quo propria bona donavit pro augmento dotis iſtius Jurispatronatus.*

Neque ullatenus obſtitit hujuſmodi diſpoſitioni præjudicium ſucceſſorum in Jurepatronatus activo, ex quo reſtricta fuerit eorum libertas ad præſentandum deſcendentes tantum Chriſtophori Pennatii; Cum nanque providus Fundator animo revolvens etiam caſum, quo iſti renuerent conſenſum præſtare ejus voluntati, & ordinationi demandaſſet, quod tunc de tota ſua hæreditate novum erigeretur Beneficium cum legibus ab ipſis datis, neque amplius ejus bona cederent in primi augmentum; utique ſi nullum unquam actum geſſerunt, quo contradicerent præfatæ diſpoſitioni, & Benedictus tunc poſſeſſor Beneficii illud poſt incorporationem omnium bonorum Franciſchini cum Patronorum conſenſu permutavit cum Joſepho nepote, non poſſunt iidem Pa-
716 troni onus adjectum paſſivæ vocationis rejicere, & acceptare commodum augmenti dotis, juxta regulam *Text. in leg.*1. §.*fin. ff. de aqu. pluv. arcen. & leg. ſecundum naturam ff. de regul. jur.* Rot. *dec.*239. *n.*13. *part.*18. *& dec.* 114. *n.*4. *part.* 19. *recent.* dum præſertim acquieverunt ſucceſſive ſpatio annorum 70. & ultra, & comparentes ad præſentandum in hac ultima vacatione produxerunt ad docendum, de eorum jure Franciſchini teſtamentum, quod tanto magis acceptaſſe cenſentur, Rot. *dec.* 332. *n.* 3. *coram Benincaſa dec.*84. *n.*20. *par.*18. *& dec.*484. *num.* 8. *part.* 19. *recens. tom.* 2.

Non difficilius corruebat ſecunda deceptio, in qua ſane totum impendebat conatum Michael Angelus pro Chriſtophori excluſione; Quippe quia cum 717
certum ſit, incorporata jam Beneficio Franciſchini hæreditate, requiſitos fuiſſe fratres de Arriſiis Patronos, ut conſenſum præſtarent permutationi Beneficii faciendæ a Benedicto cum Joſepho ejus nepote, ipſoſque de facto tali permutationi conſenſiſſe, iſte quidem conſenſus conſumpſit jus illud, quod habebant, ſemel in prima Beneficii vacatione præſentandi, quia habetur loco præſentationis, juxta punctualiter tradita per Lambertin. *de Jurepatr. lib.* 2. *p.* 1. *quæſt.*6. *art.* 6. *ſub num.* 20. *&* 22. Gonzal. *ad reg.*8. *Cancell. gloſſ.*45. §.3. *num.*52. Rot. *dec.*163. *num.* 13. *coram Duran. dec.* 24. *num.*8. *coram Priol. dec.* 201. *num.*9. *part.*6. *& dec.* 630. *num.* 19. *part.* 19. *recent. & preciſe deciſ.* 90. *num.*8. *&* 9. *coram ſan. mem. Alexand. VIII. deciſ.* 952. *num.* 2. *& ſeqq. coram clar. mem. Card. Cerr. & deciſ.*341. *num.*4. *part.*16. *recentior.*

Nec obſtat, quod Teſtator explicando ſuam voluntatem circa primam vicem præſentandi, quam liberam præſervare intendebat illis de Arriſiis, idſore diſpoſuerit = *poſt mortem præfati Benedicti* = Quan- 718
doquidem ſicut per renunciationem ex cauſa permutationis quis dicitur civiliter mortuus quoad Beneficium reſignatum, ſive renunciatum, *gloſſ. in cap. ſuſceptum verb. non morte de reſcript. in* 6. & ibi Barboſ. *n.*16. Butr. *n.* 20. aliique Doctores relatis per Garz. *de Benefic. part.*11. *cap.*3. *n.*2. *&* 3. Gonzal. *ad regul.*8. *gloſſ.*14. *n.* 32. optime Lambertin. *de Jurepatr. part.*1. *lib.*2. *quæſt.*6. *art.*3. *n.* 1. *&* 2. Rot. *dec.* 325. *n.* 2. *part.* 16. *recent.* ita poteſt etiam dici verificata Teſtatoris voluntas, quod Arriſii præſentarent in prima vacatione poſt mortem Benedicti in vacatione per mortem civilem ſecutam ex cauſa permutationis anno 1661. quia cenſetur conſideraſſe effectum, & ſubſtantiam veræ, & propriæ vacationis, quæ non ſecus datur per reſignationem, ſeu permutationem, ac per ipſam mortem naturalem 719
Beneficiati, ad *Text. in cap. unic. de rer. permut. in* 6. Pariſ. *de reſignat. lib.*1. *quæſt.*2. *n.* 3. *& ſeqq. quæſt.*5. *n.*4. *& part.*16. *n.* 26. *cum ſeqq.* Lambertin. *dicta part.*1. *lib.*2. *quæſt.* 6. *art.* 3. *n.* 1. *&* 2. Garz. *de benefic. part.*11. *cap.* 3. *n.*2. *&* 3. cum aliis Rot. *dict. dec.*952. *n.*3. *coram Cerr. & dec.* 325. *num.* 2. *part.*16. *recent.*

Horum efficaciam probe noſcens Michael Angelus, recurrebat ad negandum in facto, quod non fuerit præſtitus conſenſus a fratribus de Arriſiis ſæpedictæ permutationi, ſed inutiliter. Quoniam non ſolum concurrit ad hunc effectum præſumptio, quod omnino præſtitus fuerit, dum permutatio ſuum habuit effectum, & Patroni non reclamarunt, ut 720
docent Vivian. *de Jurepatronat. lib.*12. *cap.*5. *n.*22. 44. *&* 46. Lambertin. *eodem tract. lib.* 2. *part.* 3. *quæſt.*2. *art.*2. *num.*4. & firmavit Rot. *dec.*3. *n.*23. *coram ſan. mem. Alexandr. VIII.* & ſine tali conſenſu fieri non niſi nulliter potuiſſet, ex deductis per Vivian. *loc. cit. num.*28. Pariſ. *de reſignat. dict. q.*4. *per tot.* & Rot. *dec.*952. *num.* 6. *coram Card. Cerr. & dec.*225. *num.* 12. *coram eodem ſan. mem. Alexand. VIII.* & plenius *in Melevitana permutationis Commendarum* 15. *Junii* 1711. §. *Eoque magis cor. R.P.D. meo Criſpo*; maxime quia conſtat omnimodam dictæ permutationis ſcientiam illos de Arri- 721
ſiis Patronos habuiſſe, tum ex quo erant ſtricti conſanguinei Permutantium, unde nil facilius quam quod ſciverint, & prompte conſenſerint, ut arguit Vivian. *de Jurepatr. part.*3. *lib.*14. *poſt cap.*2. *num.*6. *& ſeqq.* Rot. *dec.* 34. *coram Card. Cerr. & in Peru-*

ſina

*ſina. Canonicatus 5. Junii 1716. ſub §. Atque hinc,
cor. Me*, tum etiam ex quo facta fuit ad formam
constitutionis Gregorianę permutationis publicatio in
Eccleſia Cathedrali Cremonen. ex qua potuit ſane
induci ſcientia, & conſequenter reſultare ſaltem ta-
citus Patronorum conſenſus, ex deductis per Jo:
Andr. *in c.2. de his, quæ fiunt a Prælat. verſ. quan-
do fuit adictum*, Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. p. 1.
q. 4. art. 17. n. 19.* & Rot. *in cit. Peruſina Canoni-
catus ſub eod. §. Atque hinc, coram Me.*

Verum inſuper ad certam hujus conſenſus proba-
tionem collimat in præſenti Teſtimonium Epiſcopi
Cremonen. qui in viſitatione explera poſt ſecutam
dictam permutationem anni 1661. aſſeruit illam fa-
722 ctam fuiſſe = *Accedente Patronorum conſenſu* = in
quibus terminis dici debet ſatis ſuperque probatus
prædictus conſenſus, & quidem expreſſus Patrono-
rum in permutatione, ut pluries firmatum fuit, &
in ſpecie *dec. 284. n. 4. part. 14. dec. 168. num. 12. &
16. part. 16. recent. in Aretina Jurium Parochialium
15. Januarii 1703. §. Huc uſque, in Pampilonen. E-
xemptionis 4. Junii 1707. §. fin. & in Pampilonen.
Juris ſedendi 28. Januarii 1707. §. Atque in hoc,
coram R. P. D. meo Anſaldo Decano.* Abſque eo,
quod replicari valeat id contigiſſe ex Partium ſug-
geſtione; Quia immo id proceſſiſſe cenſendum eſt
723 ex certa Epiſcopi ſcientia, & facti veritate; eſt nan-
que munus Ordinariorum in hujuſmodi viſitationi-
bus recognoſcere titulos Beneficiatorum ſuæ Dioce-
ſis, ut ſciat legitimos, & illegitimos Poſſeſſores,
ſicut ex *Text. in cap. Ordinarii de offic. Ord. in 6.*
teſtatur Card. de Luc. *diſc. 6. n. 17. de Jurepatr. &
diſc. 17. n. 3. de juriſdict.*

Parum propterea refert, quod conſenſus iſte non
legatur expreſſus in ipſa collatione, ſeu permutatio-
ne, quaſi quod inde conſtet de negativa probatione
illius præſentationis; neceſſe enim non eſt, quod in
actu ipſo collationis præſtetur, aut in ipſo permu-
tationis Inſtrumento inferatur, dum communiter
receptum eſt, quod vel ante præſtari poteſt, vel et-
iam ſupervenire ex poſt intra quadrimeſtre Laicis
724 Patronis a jure Canonico præfinitum ad præſentan-
dum, ut late probant Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2.
part. 1. quæſt. 6. art. 6. num. 24.* Vivian. *eodem tract.
lib. 2. cap. 5. num. 22.* & Rot. *dec. 5. per tot. de rer.
permut. in novis.*

Ejuſdem irrelevantiæ comperta fuit, & alia ſub-
ſtterna animadverſio, quod cum Beneficium ex cau-
ſa permutationis, ſeu reſignationis non vacet, niſi
favore certę perſonę, permutationis ſcilicet, aut reſi-
gnatarii, inde inferri debeat, quod conſenſus a Pa-
tronis tali caſu præſtitus tanquam non liber, ſed
neceſſario cedere debens favore dictæ Perſonæ non
poſſit haberi loco veræ præſentationis, quæ cætero-
quin eſſe debet libera, ad *Text. in Clement. unic.
de rer. permutat.*

Etenim libertas iſta in obiecto requiſita favore
Patroni præſentare debentis ſufficienter videtur con-
currere etiam in conſenſu præſtito permutationi,
quippe quia in illius reſidet arbitrio, & facultate
conſentiendi necne, ut probat Barboſ. *de offic. &* 725
poteſt. Epiſcopi alleg. 72. n. 10. Vivian. *de Jurepatr.
lib. 5. cap. 5. num. 34 & lib. 12. cap. 5. num. 22. & 28.*
Lambertin. *eod. tract. lib. 2. part. 1. quæſt. 6. art. 6. ſub
n. 30. & 38.* & Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 45.
§. 3. num. 53.*

Et extranei ſunt termini auctoritatum, quæ in
contrarium fuerunt adductæ, *Textus* enim in obie-
cto allegatus, pluresque Doctores illum ſequentes
loquuntur in terminis non Patroni, ſed Collatoris, 726
qui quidem non poteſt Beneficium libere provide-
re in caſu permutationis, aut reſignationis. Alii
Doctores loquuntur in terminis indulti expectati-
væ, quod non poteſt comprehendere caſus permu-
tationis, ſed tantummodo vacationis per obitum.
Alii demum in terminis optionis, aut conſimilium
Jurium, quæ diverſa totaliter ſunt a caſu permuta-
tionis, & reſignationis, in quo de reliquo pun-
ctualem habemus Sacræ Rotæ auctoritatem *dec. 90.
coram ſan. mem. Alexand. VIII. dec. 952. cor. clar.
mem. Card. Cerro, & dec. 341. part. 16. rec. ſupra
allegat.*

Et ita unaquaque, &c.

ADDITIO.

Concordia in Beneficialibus, ſeu ſpirituali anne-
xis non valet abſque Beneplacito Apoſtolico;
hine ſi quis conſenſerit Reſervationi penſionis, ſub 727
Beneplacito Apoſtolico, licitum eſt illi qui conſenſit,
pœnitere ante obtentum Beneplacitum, & revoca-
re conſenſum, quia promiſſio ante obtentum Bene-
placitum Apoſtolicum, etiamſi facta fuerit cum ju-
ramento non valet, ut firmavit Rot. *dec. 437. n. 2.
part. 1. rec.* hine conſultos pro veritate in quadam
cauſa *Auximana Juriſpatronatus*, ubi duo compatro-
ni verbaliter ſecum convenerant, & promiſerant de
præſentando Filium unius ex illis cum penſione ad
favorem alterius, reſervato Beneplacito Apoſtolico,
cenſui unum ex Patronis promittentibus, potuiſſe re-
ſilire ab ejus promiſſione, & alium præſentare ante-
quam obtentum foret Beneplacitum Apoſtolicum,
cum ante illud Actus ſit imperfectus, & nullus, ut
tradunt Salgad. *in labyrinth. Creditor. part. 1. c. 33.
n. 22.* Card. de Luc. *de benefic. diſc. 51. n. 1.* Rot.
coram Dunoz. ſen. deciſ. 52. n. 24. & 25. præſertim
quia ille, cujus favore permiſſa fuerit præſentatio,
non obtinuerat Gratiam Apoſtolicam intra quadri-
meſtre, ſed poſt annum; Ac etiam, quia illa pro-
miſſio non erat præſentatio, ſed ſimplex deſtinatio
perſonæ præſentandæ retractabilis per Patronum, cum
ſimplex nominatio nullum Jus det neque in Re,
neque ad Rem, ut ſupra *alleg. 61. num. 12. & 13.*
Sed edito hoc conſulto in voce, Pars quæſivit no-
vum Advocatum quo ſeribente, diſputata Cauſa in
Rota, juxta meam opinionem hactenus ſuccubuit
per duas deciſiones editas 11. *Martii, & 27. Junii
1718. coram R. P. D. Gamaches.*

SUP-

Digitized by Google

SUPPLEMENTUM
AD ALLEGATIONEM C.

SUMMARIUM.

Jus cognoſcendi Cauſas ſpectare pōteſt ad Prælatum inferiorem abſque Territorio. Alleg. 100. in ſupplement. n. 1.

Territorium ſeparatum non requiritur pro habenda Juriſdictione ordinaria. Alleg. 100. ſupplement. num. 2.

Quales ſint actus Juriſdictionis Epiſcopalis, qui competere non poſſunt Inferiori Prælato ſine Territorio, ibidem n. 3.

Territorium non ſufficit pro inſtituendo Concurſu, & examine, & quid requiratur, ibidem numer. 4.

Territorium requiritur, ut Inferior Prælatus habeat Jus deputandi OEconomos in Parochialibus, ibidem num. 5.

An illud requiratur pro erectione Beneficii cum reſervatione Juriſpatronatus? ibidem n. 6. uſque ad num. 18.

Licentia ædificandi novam Eccleſiam an competat Prælato inferiori habenti Juriſdictionem ſine Territorio. Alleg. 100. in ſupplement. n. 8. vide n. 13. & 14.

Vicarius Generalis non poteſt creare novum Beneficium cum reſervatione Juriſpatronatus. Alleg. 100. in ſupplement. n. 10.

Inſtituendi Jus alicui competens de Jure ſpeciali non extenditur ad jus deſtituendi. Alleg. 100. in ſupplem. n. 12.

Privilegium ſatis eſt, quod in aliquo operetur, ut extenſionem non recipiat. Alleg. 100. in ſupplem. num. 15.

Epiſcopus ſi renuat conſentire reſervatione Juriſpatronatus, quod remedium competat Fundatori. Alleg. 100. in ſupplem. n. 16.

Appellatione Diœceſani an veniat Prælatus Inferior. Alleg. 100. in ſupplement. num. 11. & 16. in fine.

Proviſio Apoſtolica Beneficii de Jurepatronatus Laicorum vacati in Curia non ſuſtinetur abſque mentione, & derogatione Juriſpatronatus. Allegat. 100. in ſupplement. numer. 19. an proviſio ſuffragari poſſit revalidatori, vide ibidem num. 20. & num. 93.

Gratia revalidatoria eſt appendix primæ gratiæ. Alleg. 100. in ſupplement. n. 21.

Stylus Datariæ eſt antiquus circa datam de die obitus in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatus vacantium in Curia. Alleg. 100. in ſupplement. n. 22. in fine.

Fundator, an poſſit in limine fundationis apponere in Beneficio Parochiali amovibilitatem ad nutum Patroni. Alleg. 100. in ſupplem. ex n. 23. uſque ad num. 42.

Magis expedit Curæ Animarum Parochus perpetuus, quam amovibilis. Alleg. 100. in ſupplement. n. 25. vide n. 35.

Non eſt abſurdum, quod Parochus removeatur ad nutum Patroni Laici, & quare. Alleg. 100. in ſupplem. n. 27.

Lex fundationis eſt fortior Statuto, & Conſuetudine. Alleg. 100. in ſupplement. num. 28. in quibus Caſibus non ſit admittenda ab Ordinario, ibidem num. 30.

Amovibilitas in beneficio non eſt contra ejus naturam, & de ratione. Alleg. 100. in ſupplem. n. 31. & 32.

Ordinationes Eccleſiarum pendere non debent ex arbitrio Patronorum Laicorum. Alleg. 100. in ſupplem. n. 33.

Patronus Laicus, quando non poſſit nominare Miniſtros ad Curam Animarum amovibiles ad ejus nutum. Alleg. 100. in ſupplem. n. 34.

Vicarii Parochialium unitarum deputantur ad nutum amovibiles, & quando. Alleg. 100. in ſupplement. num. 36.

Parochus an poſſit ſine Cauſa removere ſuum Cappellanum, ſeu Coadjutorem in exercitio Curæ. Alleg. 100. in ſupplem. n. 37.

Actus faciendus cum ſcientia Superioris, importat ejus conſenſum. Allegat. 100. in ſupplement. numer. 39.

In Beneficio Parochiali amovibili ad nutum Patroni, quando poſſit Epiſcopus prohibere Patrono remotionem Parochi. Allegat. 100. in ſupplement. num. 39. & 40.

Remotio Parochi amovibilis ad nutum poteſt fieri ſine Cauſa, abſque eo quod procedat ex malitia. Alleg. 100. in ſupplem. n. 41.

Quando Cappellania eſt ſimpliciter amovibilis, Cappellanus nequit amoveri ſine cauſa. Allegat. 100. in ſupplement. num. 42. Cauſa hæc poteſt dari tam ex parte Remoti, quam Removentis, & qualis eſſe debeat, ibidem num. 43. & 44. allegatur diſtinctio Amoſtaz, & refellitur, ibidem num. 45. & 46.

Patronus conſentire poteſt, ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. Allegat. 100. in ſupplement. numer. 47.

Cappellanus, quando privari poſſit Cappellania perpetua ob non adimplementum onerum. Alleg. 100. in ſupplem. n. 48.

Amovibilitas Beneficii Patronalis ſi deficiat lex fundationis, ex quibus probetur. Alleg. 100. in ſupplement. n. 49.

Quando ſtetur Referenti ſine exhibitione Relati. Alleg. 100. in ſupplem. n. 50.

Amovibilitas ſimplex poteſt explicari ad nutum in Inſtrumento erectionis beneficii factæ ab Ordinario in ſequelam fundationis, & de ratione. Alleg. 100. in ſupplem. n. 51.

Erectio Beneficii patronalis facta ab Ordinario potius attenditur, quam Teſtamentum Fundatoris, & & de ratione. Alleg. 100. in ſupplem. n. 52. declara ut ibi.

Fundator non indiget conſenſu Epiſcopi in apponenda conditione potius conſona, quam diſſona Juri communi. Allegat. 100. in ſupplement. numero 53.

Cappellanus, qui acceptavit præſentationem, & Inſtitutionem ad Cappellaniam veluti amovibilem ad nutum, an poſſit impugnare amovibilitatem occaſione remotionis factæ per Patronum in poſſeſſorio, aut petitorio. Alleg. 100. in ſupplem. num. 54. uſque ad num. 61.

In præſentatione, & Inſtitutione ad Beneficium non poteſt adiici conditio, quæ de Jure non ineſt, & an adiecta vitiet, vel vitietur. Alleg. 100. in ſupplem. n. 56. & 57.

Ordinarium non poteſt immutare ſtatum beneficii etiam cum conſenſu Patroni. Alleg. 100. in ſupplement. num. 58.

Conſenſus intelligitur datus, quatenus de Jure quis teneretur. Alleg. 100. in ſupplem. n. 59.

Beneficium præſumitur perpetuum. Alleg. 100. in ſupplem. n. 60.

Vocatis filiis primi matrimonii, non comprehenduntur filiæ ſecundæ Uxoris. Alleg. 100. in ſupplem. n. 62. limita ut infra n. 63. & ſeqq.

Filii tam primæ, quam ſecundæ Uxoris cenſentur æqualiter dilecti per Patrem. Alleg. 100. in ſupplem. n. 65.

Voca-

Vocatis filiis prima Uxoris, & in eorum non procreationem doto ſubſtituto, ceſſat ſubſtitutio, ſi naſcantur filii ex ſecunda Uxore, Alleg. 100. *in ſupplem. num.* 66.

Proviſio hominis non tollit proviſionem legis. Alleg. 100. *in ſupplem. n.*67.

Donatio revocatur per ſupervenientiam filiorum ſive ex primo, ſive ex ſecundo matrimonio, & id locum habet etiam in donatione rei particularis, Alleg. 100 *in ſupplement. n.*68.

Donatio Juriſpatronatus revocatur per ſupervenientiam filiorum, Allegat. 100. *in ſupplement. numer.* 69.

Reſervatio Juriſpatronatus, quam facit Fundator per actum inter vivos, favore aliorum cum concurſo Ordinarii, nihil aliud niſi donatio ejuſdem Juriſpatronatus, Alleg. 100. *in ſupplement. num.* 70.

Epiſcopus non poteſt dare Parocho titulum Archipreſbyteri ad inſtantiam Patroni. Alleg. 100. *in ſupplem. n.*71.

Patronus non poteſt annectere Juſpatronatus Feudo, ſeu Caſtro abſque conſenſo Ordinarii. Alleg. 100. *in ſupplem. n.*72.

*Juſpatronatus reſervatum Laicis habentibus aliquod officium Eccleſiaſticum, an dicatur laicale, vel Eccleſiaſticum. Alleg.*100. *in ſupplement. num.*73. *vide etiam n.*74.

Juſpatronatus competens Confraternitatibus Laicorum, an cadat ſub reſervatione Regula octava Cancellar. Alleg. 100. *in ſupplement. n.*75.

Gratia ſi neutri, qua requiſita habeat, Rot. in alleg. 100. *in ſupplement. n.*76. & 77.

*Nominatio nullum dat Jus niſi fuerit exhibita Superiori. Rot. in alleg.*100. *in ſupplement. num.*78. & *quando non dicatur facta exhibitio, ibidem num.*69. & 81.

Præſentatio facta, beneficio pleno non valet, nec reconvaleſcit ex ſubſecuta vacatione, Rot. in alleg. 100. *in ſupplem. n.* 80.

Clauſula = ſi, & in quantum = *quid operetur. Rot. in alleg.*100. *in ſupplem. n.*82.

Renunciatio Beneficii in manibus Patroni, & ſine auctoritate Superioris, an valeat. Rot. in alleg. 100. *in ſupplem. n.* 83.

Præſentatio facta lite pendente, eſt nulla. Rot. alleg. 100. *in ſupplem. n.*84. & 87.

Calumnioſa lis non dicitur, ubi habet pro ſe ſententiam Judicis. Rot. allegat. 100. *in ſupplement. num.* 85.

Triennalis poſſeſſio non poteſt allegari per ſucceſſorem in Beneficio. Rot. allegat. 100. *in ſupplement. num.* 86

Valoris expreſſio, ſatis eſt, quod verificetur de tempore impetrationis, non obſtante augmento poſtea ſecuto. Rot. alleg 00. *in ſupplem. n.*88.

Expreſſio falſa circa quod Impetrans ſit Romanus non vitiat gratiam. Rot. alleg. 100. *in ſupplement. num.* 89.

*Impetrans ex capite reſervationis, repellitur, ſi reſervatio probetur aliquatenus turbida. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. n* 90. & 95.

Status de libero non probatur ex proviſione ob vacationem in Curia Beneficii patronatus. Rot. allegat. 100. *in ſupplem. n.*91. & 92. & *recurritur ad ſtatus anteriores, ibidem.*

Ultimus Status æquivocus non attenditur. Rot. allegat. 100. *in ſupplement. numer.* 94. *abſorbetur ex publico Inſtrumento fundationis, ibidem numero* 96.

*Illegalitas ſcripturæ, quando non ſit allegabilis. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. n.*97. & 98.

Beneficium quando præſumatur de Jurepatronatus ejuſdem Fundatoris, ſicut aliud erectum in eodem Altari. Rot. allegat. 100. *in ſupplement. numer.* 99. & 100.

Juſpatronatus probatur ex viſitationibus. Rot. allegat. 100. *in ſupplem. n.*101.

*Error ſcripturæ circa datam, quando non officiat. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. n.*101.

*Juriſpatronatus exiſtentia comprobatur ex derogatione ei facta in proviſionibus Apoſtolicis. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. n.* 102.

Falſitas ſcripturæ, ex quibus deſtruatur. Rot. alleg. 100. *in ſupplem. n.*103. & 104.

Juſpatronatus habet qualitatem laicalem, vel Eccleſiaſticam reſpectu Perſonæ, cui illud ſpectat, Rot. allegat. 100. *in ſupplement. numer.* 105. *Relictum Confratribus laicis, quando dicatur Eccleſiaſticum, ibidem numer.* 106. 107. & 109. & *num.* 113. *Ab inſtitutione heredis deſumitur, quæ perſonæ ſint comprehenſæ in Jurepatronatus, ibidem numer.* 108.

Dictio alios, *quid importet. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. num.* 110.

*Lex fundationis, quando non cenſeatur excludere reſervationes Apoſtolicas, Rot. alleg.*100. *in ſupplem. n.*112. & 120.

*Cappellania quando non dicatur Sacerdotalis, non obſtante expreſſione verbi Sacerdotis. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. n.*113. 114. 115. & 121.

*Sequeſtrum apponitur in Beneficio reſervato contra Proviſum ab Inferiore. Rot. alleg.*100. *in ſupplem. num.* 116.

Confraternitas ex quibus probetur Eccleſiaſtica. allegat. 100. *in ſupplement. numer.*117. & 118. & 119.

SUPPLEMENTUM.

STudium veritatis expoſcit, ut adhuc aliqua ſuperaddam ad complementum, & declarationem eorum, quæ in allegationibus deduxi. Et recurrendo quæ ſcripſi *in allegat.*41. contra Juriſdictionem Cardinalium Titularium ad defenſam Cardinalis Vicarii Urbis, adverto, quod licet firmaverim in ſenſu affirmativo Jus cognoſcendi cauſas matrimoniales, criminales, & civiles competere Prælatis inferioribus habentibus Territorium ſeparatum, non tamen hoc intelligitur in ſenſu negativo, ut tale Jus competere 1
non poſſit eiſdem Prælatis abſque hujuſmodi Territorio ſeparato, prout firmare videtur Card. de Luc. *de Juriſdict. diſc.*11. *num* 17. Etenim contentioſa hæc Juriſdictio pertinere poteſt ad Prælatum inferiorem manentem in Territorio Epiſcopi, abſque eo quod ipſe habeat proprium Territorium formale, & ſeparatum; ſi doceat de immemorabili, aut re judicata, juxta *text. in cap. auditis de præſcription.* Butr. *in cap. cum contingat num.* 12. *de foro compet.* quia Concil. Tridenti. *ſeſſ* 24. *cap.*20. *de reformat.* quod mandavit cauſas matrimoniales, & criminales Epiſcopi tantum examini, & Juriſdictioni relinqui, non autem inferiorum derogavit quadragenariæ cum titulo, non autem Immemorabili, aut Rei judicatæ, ut quoad immemorabilem, cenſuit *Sac. Congregat. in Theatina Juriſdictionis* relata apud Rot. *dec.*860. & 872. *coram Coccin.* & in pluribus ipſa ſcriptis Cauſis in quibus Ego ſcripſi, judicavit Sac. Rotæ Tribunal, *ut in Nullius, ſeu Fulden. Juriſdictionis* 17. *Aprilis* 1705. §.21. & 22. *coram Reverendiſſimo Molines.* & 1. *Julii* 1708. §. 34. *coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano,* & *in Burgen. Juriſdictionis ſuper commiſſione Cora* 26. *Junii* 1715. § *quod,* & *confirmatori coram R.P.D. Criſpo,* & *in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca* 21. *Januarii* 1716. §. *quoad pro effectu, coram R. P. D. Cerro,* quo vero ad Rem judicatam dictum fuit *in dec.*96. *num* 5. *in fine, coram Manrica,* & *deciſ.*346. *num.*1. & *per tot. coram Coccin.* & *in Burgen. Juris viſitandi de Bribieſca* 21. *Januarii* 1716. §. *demum,* & 22. *Junii ejuſdem anni* §. *abſque eo, quod, coram Eminentiſſimo Scotto,* & 17. *Junii* 1715. §. *poſt publicatum, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano,* & 11. *Januarii* 1715. §. *minuſque, coram R.P. D. Cerro.* Neque enim repu- 2
gnat, quod Prælatus inferior habeat juriſdictionem ordinariam, & veniat appellatione Ordinarii in materia ſibi adaptabili, quamvis careat Territorio proprio, & ſeparato, quod ad iſtum effectum non requiritur, ut inquit Dec. *in cap. poſt ceſſionem num.* 2. & *ſeqq. de probat.* Rot. *in Burgen. Juriſdictionis* 19. *Februarii* 1714. §. *tantum abeſt impreſſa ſupra poſt allegat.* 41. &.

41. & Me ſcribente in Milliten. Juriſdictionis 1. Apri-
lis 1715. §. poſt hanc, & 27. Januarii 1716. §. viſita-
tiones, & in Burgen. Jurium Parochialium 10. Maii
1717. §. ea prævalida, coram R.P.D. Falconerio nunc
Illuſtriſſimo Gubernatore Urbis.

Actus autem, qui neceſſario concludunt Territo-
rium ſeparatum, conſiſtunt in jure approbandi Confeſ-
3 ſarios, dandi licentiam concionandi Prædicatoribus,
faciendi concurſus ad Parochiales, eaſque conferendi,
ideſt præeligendi ad illas magis dignum in concurſu,
quia de cætero ſimplex collatio, ſeu Inſtitutio tituli
collativa, poteſt ſine Territorio ſpectare ad alium,
quam Epiſcopum, ut in Concil. Trid. cap. 18. verſic.
peracto ſeſſ. 24. de reform. Quemadmodum agendo de
Jure approbandi Confeſſarios, & dandi licentiam Præ-
dicatoribus, quod non ſufficiat immemorabilis abſque
Territorio, firmari obtinui in Theatina Juriſdictionis
14. Decembris 1708. §. pari difficultate, coram Emi-
nentiſſimo Scotto, & in Valven. Sulmonen. Juriſdictio-
nis 2. Julii 1714. § probata cum duobus ſeqq. coram R. P.
D. Falconerio, & de jure faciendi concurſus Card. de
Luc. de Juriſdict. diſc. 12. num. 17. Rot. coram Zarat.
dec. 21. n. 32. & 33. & pariter firmari obtinui in Mi-
liten. Juriſdictionis ſuper manutentione faciendi con-
curſus, & Congregandi Synodos 5. Aprilis 1715. &
31. Januarii 1716. coram R.P.D. Falconerio, & ſuper
negotio principali 27. Januarii 1716. §. concurſus, co-
ram eodem, ubi etiam firmatum, cautit ad effectum
examinis in concurſu, neceſſarium eſſe, quod ultra
4 territorium Prælatus inferior habeat Jus congregandi
Synodum, in qua valeat deputare examinatores Syno-
dales, alias concurſum inſtituere, & examinare ſpectet
ad viciniorem Epiſcopum, Barboſ. ad Concil. ſeſſ. 24.
cap. 18. num. 48. de reform. & Sac. Congreg. in Urgellen.
tom. 4. decretor. fol. 22. apud D. Monet. de poteſt. Juriſ-
dict. part. 6. cap. 2. num. 16. Rot. in Burgen. juriſdictio-
nis ſuper approbatione Vicariorum, & iterato examine
a 3. Februarii 1714. §. utraque, coram R.P.D. Falcone-
5 rio, ſic etiam Jus deputandi OEconomos in Parochia-
libus ſpectare ad Epiſcopum deciſum fuit cor. Emerix
junior. dec. 279. & dec. 296. ubi prætendebatur tale
jus non ſpectare ad Ordinarium attenta Unione Paro-
chialis Religioni S. Stephani, quam Rota cenſuit non
eſſe probatam, nec etiam probatam extitiſſe immemo-
rabilem deputationum factarum ab alio quam Epiſco-
po, & an ſpectet ad iſtum jus deputandi OEconomos
etiam in Parochiis unitis, videndi ſunt Spad. conſ. 158.
n. 1. Romaguer. ad Conſtitut. Synodal. Gerunden. lib. 3.
tit. 11. cap. 8. n. 9. Ventrigl. in prax. part. 1. annot. 20.
§. 2. n. 15. Sed extra caſum unionis niſi habeat terri-
torium ſeparatum, non poſſe Prælatum inferiorem
deputare OEconomum, ſeu Vicarium in Parochia-
libus vacantibus, probat reſolutio Sac. Congregat.
Concilii tom. 1. decretor. fol. 189. regiſtrata apud D. Ma-
nent. de poteſt. juriſdict. part. 6. cap. 2. n. 50.

Inter actus, pro quibus requiritur Juriſdictio cum
Territorio ſeparato, Ego ſupra allegat. 41. poſui Jus
6 erigendi nova beneficia cum reſervatione Juriſpatrona-
tus ad illa, & approbatione Legum fundationis juxta
doctrinam Lotter. lib. 1. quæſt. 5. ex num. 41. uſque ad
num. 45. Verum, quod pro reſervatione Juriſpatrona-
tus ſufficiant etiam conſenſus Prælati inferioris dum-
modo habeat Epiſcopalem poteſtatem, firmavit citra
expreſſionem Territorii, Lambertin. de jurepatronat.
part. 1. lib. 1. quæſt. 2. art. 14. num. 1. ibi = poſſe inter-
venire conſenſum alterius Prælati, dummodo habeat
Epiſcopalem poteſtatem, & ſit diœceſanam ex aliquo
ſpeciali jure, propter identitatem rationis, &c. Ille
enim diœceſanus dicitur = & repetit lib. 1. part. 1. q. 9.
art. 1. ſub n. 92. ubi quod conditio appoſita contra
Jus in limine fundationis valet de conſenſu Epiſco-
pi = ſi Epiſcopus habet jura Epiſcopalia alias, ſi in-
ferior dicta jura haberet in illo loco ex privilegio,
vel præſcriptione, illius requiretur conſenſus, & non
Epiſcopi, nec illius qui habet tantum reſtituere ex
privata Juriſdictione, & non tamen alia Jura Epi-
ſcopalia = & lib. 1. part. 2. q. 1. art. 5. num. 1. ubi
quod Prælatus inferior habens Jura Epiſcopalia, ſi-
7 cut præſtare poteſt conſenſum in fundatione benefi-
cii, & acquiſitione Juriſpatronatus, ita multo for-
tius in tranſlatione Juriſpatronatus de uno in alium,
immo ad huoc effectum excludit neceſſitatem Territo-
rii ex iis quæ poſtea deducit in lib. 2. part. 2. quæſt. 6.
art. 6. ſub num. 1. ubi quod conſenſus qui requiritur in
fundatione Eccleſiæ, & acquiſitione Juriſpatronatus
debebit interponi per habentem jus inſtituendi ſive
ſit Ordinarius, ſive inferior, quodque conſenſus,
qui requiritur in appoſitione conditionis contra Jus
commune per Patronum in limine fundationis debet
eſſe illius, qui habet jus inſtituendi, ſive ſit Ordina-
rius, ſive inferior, quodque demum conſenſus, qui
requiritur in tranſlatione Juriſpatronatus debet eſſe
habentis inſtituere, ſive ſit Ordinarius, ſive inferior,
& lib. 2. part. 3. quæſt. 1. art. 10. ſub num. 3. ubi hæc
ait = adverte ad pulchrum dictum, in tantum Jus in-
ſtituendi poſſe acquiri per inferiorem Prælatum; ſeu
Clericum, quod non ſolum inſtituet, ſed etiam ipſe
dabit conſenſum pro Beneficiis ædificandis, & Jurepa-
tronatus acquirendo; & in tranſlationibus ipſius ali-
quo titulo particulari habili, & ad eum ſit devolutio
proviſionis, cum Patronus eſt negligens ad præſentan-
dum, vel præſentavit indignum = In eodem ſenſu
conſpirare videntur alii ſcribentes, & Doctores hoc
aſſumptum fundantes ſuper auctoritate, Panormit.
conſil. 59. & 89. lib. 2. quemadmodum firmarunt
Rocch. de Curt. de Jurepatron. in verb. pro eo quod
num. 8. Vivian. eodem tract. lib. 2. cap. 1. num. 20. San-
chez conſil. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 76. num. 11. Pax
Jordan. tom. 2. lucubrat. lib. 10. tit. 7. num. 8. Barboſ.
de poteſt. Epiſcopi allegat. 70. num. 30. & reſolutum
quoque fuit apud Rot. dec. 85. & 99. per tot. part. 2.
diverſor. ubi cenſuit Abbatem Sanctæ Mariæ in re-
gula Civitatis Imolen. vigore privilegii Innocentii
IV. concedentis, quod nullus poſſet ædificare aliquam
Eccleſiam intra Parochiam Abbatis ſine licentia Sum-
mi Pontificis, vel ipſius Abbatis, potuiſſe conſen-
ſum dare reſervationi, & creationi Juriſpatronatus ad
Cappellaniam Sancti Sigiſmundi erectam in Eccleſia
Abbatiali, & noviſſime Ego in Burgen. Jurium Paro-
chialium 10. Maii 1717. §. Abſque eo quod, coram
R.P.D. Falconerio, firmari obtinui, quod licentia æ-
dificandi novam Eccleſiam, ſeu Monaſterium ſpecta-
ret ad Archidiaconum de Bribieſca in loco ſuæ Ju- 8
riſdictioni ſubiecto, licet non haberet territorium
ſeparatum, cum auctoritate inter alias Lambertini
ubi ſupra lib. 2. part. 3. q. 1. art. 10. ſub n. 3. firmantis
quod inferior det conſenſum prò Beneficiis ædifican-
dis, applicando id pro Eccleſiis, ſeu Monaſteriis æ-
dificandi, vigore ſuperius allegatarum dec. 85. & 99.
part. 2. diverſor.

Quid ergo dicendum erit in hoc articulo? Ego
crederem ad effectum erigendi Beneficium Patro-
nale neceſſariam eſſe auctoritatem Epiſcopi, vel 9
Prælati inferioris, qui vel habeat privilegium ſpe-
ciale, vel juriſdictionem quaſi Epiſcopalem cum
Territorio ſeparato, quemadmodum in hoc ſenſu
intellexit doctrinam Panormitani, & Lambertini
in hoc præciſo articulo erectionis beneficii, Lotter.
de re beneſic. lib. 1. quæſt. 5. n. 46. cum quatuor ſeqq.
quia erectio beneficii, eſt creatio juris ſpiritualis
cum ſpiritualizatione bonorum in dotem Beneficii
aſſignatorum, quod ſpectare non poteſt ad alium
quam habentem jus Pontificale, quod efformatur ex
juriſdictione quaſi Epiſcopali cum territorio ſepara-
to, ita quod ea vigeat in Parochos, & Parochianos,
ut ſubdit Lotterius, & ſicut erectio Beneficii ſpectat
ad hunc tantum Prælatum inferiorem, qui habeat
juriſdictionem cum hujuſmodi Territorio, non au-
tem qui careat hoc territorio, ita conſenſus pro ju-
repatronatus conſtituendo cum approbatione legum
Fundationis ſpectare non poteſt, niſi ad Erectorem
beneficii, cum ſit actus contemporaneus, & conne-
xus erectioni beneficii, quod eodem contextu erigi-
tur cum reſervatione Juriſpatronatus, approbatione
dotis, & legum fundationis, Lotter. lib. 2. quæſt. 7.
num. 3. Ventrigl. in prax. part. 2. annot. 14. §. 1. n. 14.
ſive etiam quia reſervatio Juriſpatronatus eodem mo-
do eſt creatio Juris ſpiritualis, vel ſpiritualitati an-
nexi cap. de jure de jurepatr. & cap. quanto de ju-
dic. Lambertin. de jurepatron. lib. 1. part. 1. quæſt. 2.
art. 5.

art.5. ſub num. 1. Rota *in Aſten. Prioratus ſuper pertinentia 7. Decembris* 1708. §. *adhuc tamen*, & §. *Vis igitur*, *coram R.P.D Aldrovando*; Unde militat eadem ratio, ac in creatione beneficii exigente poteſtatem Pontificalem efformatam ex juriſdictione cum Territorio hinc videmus, quod in Vicarium generalem Epiſcopi non tranſit jus creandi nova beneficia, reſervandi Juſpatronatus, & conſenſum præſtandi fundationi ſine ſpeciali Mandato, Peregrin. *in prax. Vicar. part.*1. *ſect.* 2. *ſub ſect.* 2. *n.* 17. 19. & 22. Ventrigl. *ubi ſupra num.*14. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. alleg.*54. *num.*74. Ferret. *conſ.*343. *num.* 10. Garz. *de benefic. part.* 5. *cap.* 9. *num.* 75. ſed fortius quia in limine fundationis approbari ſolent conditiones juri communi contrariæ; poteſtas autem derogandi Juris diſpoſitioni, & relaxandi prohibitionem Canonum licet ex iſtorum præſcripto conceſſa in limine fundationis non tamen reſidet niſi apud illum, qui habeat univerſalem juriſdictionem quaſi Epiſcopalem efformatam ex territorio; hæc enim facultas non deſinit ea diſpenſativa etſi diſpenſatione legis,

11 quæ non competit Prælatis habentibus juriſdictionem partialem, & mutilam ſub Epiſcopo, ſeu in Territorio Epiſcopi, per ea quæ explicat Lotter. *lib.* 1. *quæſt.* 24. *numer.* 100. *cum pluribus ſeqq.* & in ſpecie Rot. *coram Coccin. deciſ.*346. *num* 7. & *in Caven. Juriſdictionis ſuper Territorio ſeparata* 15. *Junii* 1710. §. *Præterea*, & *in Nullius*, *ſeu Caputa quen. Juriſdictionis* 21. *Februarii* 1710. §. *quibus*, *coram R.P.D. Falconerio*; in hoc autem ſenſu bene proceſſiſſe videtur Lambertin. *part.*1. *lib.* 1. *quæſt.* 2. *art.*14. *num.*1. *ubi ſupra*; quatenus requirit in Prælato inferiori, quod *ipſe habeat Epiſcopalem poteſtatem*, & *ſic diœceſanam* = addendo *ille enim diœceſanus dicitur*, quod importat Juriſdictionem cum territorio, ſine quo dici non poteſt Diœceſanus, Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 24. *n.* 132. Male autem loquitur aliis locis ſuper allegatis, quatenus cenſuit ſpectare ad habentem Jus inſtituendi, etiam Jus creandi, & reſervandi Juſpatronatus illudque transferendi, necnon approbandi conditiones Juri contrarias; quod *alii Auctores* non dixerunt, & in quo *Lambert.* contradicit ſupra per ipſum ſcriptis *lib.* 1. *part.*1. *q.*9. *art.*1. *ſub n.*92. ubi excludit illum, qui habet tantum inſtituere, & non tamen alia Jura Epiſcopalia; & eſt valde diſſonum, quod habens ſolum jus inſtituendi, poſſit arrogare ſibi hoc inſigne jus Epiſcopale, quando ex poteſtate inſtituendi, quod competit de jure ſpeciali non infertur etiam ad correſpectivam poteſtatem deſtituendi, Fagn. *in cap. conquerente num.*20. *de offic. Ordin.* 1619. Felin. *num.* 1. *verſ. præſcripta*, Lambertin. *de jurepatronat. lib.*3. *quæſt.*6. *art.*10. *num.*1. Rocch. de Corte *eodem tract. in verb. competens num.*64. *circa finem verſic. nota tamen*, Card. de Luc. *de benefic. diſc.*80. *num.* 21. & hinc graviter dubito de caſu reſoluto per Sacram Rotam in præaddoctis *dec.*85. & 99. *part.*5. *diverſorum*. Cum enim privilegium Innocentii IV. ſolum indulgeret, ut nullus poſſet ædificare aliquam Eccleſiam intra Parochiam Abbatis ſine licentia Summi Pontificis, vel ipſius Abbatis, iſte non

13 poterat reſervare Juſpatronatus ad Cappellaniam erectam in Eccleſia Abbatiali, quod eſt omnino diverſum, ad quod privilegium non extendebatur; Jus enim dandi licentiam pro fundatione novæ Eccleſiæ intra limites Parochiæ alicujus ſive Abbatis, ſive Præpoſiti, aut Archidiaconi reſpicit diverſum finem, & Cauſam, quia nempe ſicut in Domum alienam nemo intrare poteſt invito domino, ita nec ædificare Eccleſiam intra limites Parochiæ alienæ abſque Conſenſu Parochi ob ejus intereſſe, ne patiatur præjudicium in Concurſu, Eleemoſynis, & oblationibus, ut erat ſolidum objectum, quod in illa Cauſa apponebatur *in dict. dec.*90. *n.* 1. *part.* 2. *diverſorum*, & paſſim firmavit Rot. *deciſion.* 309. *num.*8. *part.*12. & *deciſ.*87. *num.* 12. *part.* 13. & *deciſ.*489. *num.*12. *part.*19. *tom.* 2. *recent.* & *in d. Burgen. Jurium Parochialium* 11. *Decembris* 1716. §. *ultra licentiam*, *coram R.P.D. Falconerio*, cui objecto non ſatisfecerunt reſponſiones datæ in eadem *deciſion.*99. *n.*4. & *ſeqq. part.* 2. *diverſorum*, quia non ſubſiſtit fuiſſe neceſſarium antecedens ad licentiam ædificandi Cappellam etiam jus approbandi, & reſervandi Juſpatronatus, ex quo Eccleſiæ ædificari non ſoleant ſine acquiſitione Juriſpatronatus, & ſine quo ædificans non ædificaret, quia diſtinguenda eſt duplex licentia, quæ requiri poteſt ad effectum conſtruendi novam Eccleſiam. Alia eſt auctoritativa, ſeu juriſdictionalis, & hæc eſt illa, quam Sacri Canones reponunt in Epiſcopo, ut iſte veniat ad locum Eccleſiæ conſtruendæ, Crucem figat, atrium deſignet, & examinet dotem ſufficientem, *ut in Can. nemo Eccleſiam de conſecrat. diſt.* 1. Alia licentia eſt prohibitiva, ideſt illa, ſine qua habet quis Jus prohibendi, ne ædificetur intra limites proprii circuitus Parochialis ratione præjudicii, ut paſſim habemus in ædificatione novorum Monaſteriorum, ſeu Eccleſiarum 14
ſive Regularium, ſive Confraternitatum *per Text. in cap.*2. *de Eccleſ. ædifican.* Ventrigl. *in prax. part.* 2. *annot.*17. §. 1. *num* 7. & diſtinguendo inter utramque licentiam, Rot. *in Romana Oratorii impreſſ. in dec.*17. *num.*1. & 4. poſt Antoncll. *de Jurib. & oner. Cleric.* & probat Panimoll. *deciſ.*11. *num.*1. Ricc. *in prax. part.*3. *reſolut.*490. *num.* 2. Rota *in Gerunden. Anniverſariorum de Guixoſſ.* 1. *Julii* 1709. §. *Nec ad inferendam*, *coram R.P.D. Criſpo*; Unde ſi privilegium concedebat Abbati conſenſum, prohibitivum, ne poſſet intra limites ejus Parochiæ nova Eccleſia ædificari, ſine ipſius licentia, nihil commune habebat hæc licentia prohibitiva cum illa auctoritativa, & juriſdictionali, quæ eſt reſervata Epiſcopo *in can. nemo Eccleſiam de conſecrat. diſt.*1. & ſic argumentum *Rota* fundatur in inſubſiſtenti ſuppoſito, quod privilegium tribuere Abbati licentiam auctoritativam, & juriſdictionalem, ex qua infert ad alium conſenſum pro reſervatione Juriſpatronatus favore ædificantium, de quo Lambertin. *de Jurepatronat. lib.*1. *part.*1. *quæſt.*2. *art.*3. *num.* 5. & 6. & *art.* 5. *num.*1. *in fine*. Præterea vetum non eſt ſemper dari Patronum in conſtructione Eccleſiarum, cum ſine Jurepatronatus paſſim fundentur Eccleſiæ, & Monaſteria ex Eleemoſynis, & privilegium, quod
ſtricte interpretatur, ſatis eſt, quod poſſit in aliquo 15
operari, abſque eo quod extenſionem recipere debeat in præjudicium Ordinarii, *cap. porro cap. ſane*, *cap. paſtoralis de privileg.* & *Clement.* 1. *de cenſibus* Rot. *in Burgen. decimarum de Bellvardo* 26. *Februarii* 1714. §. *in iſtorum*, *coram R.P.D. Criſpo*, & 19. *Februarii* 1717. §. *minuſque*, *coram R.P.D. Foſcaro*; Prout non ſubſiſtit, quod alias Papa præbuiſſet occaſionem retrahendi Laicos ab ædificatione Eccleſiæ, quia potuiſſet contingere, quod Epiſcopus noluiſſet conſentire reſervationi Juriſpatronatus; nam hoc etiam poſſet contingere reſpectu Abbatis, & tamen in caſu diſſenſus Sacri Canones dant remedium 16
appellandi ad Metropolitanum; ut cogat Epiſcopum ad conſentiendum, vel ipſe ſuppleat *juxta Text. in cap. nullus de Jurepatronat.* Lambertin. *de Jurepatronat. lib.*1. *part.*2. *quæſt.* 1. *art.* 20. *per tot.* Lotter. *de re benefic. lib.*1. *quæſt.*32. *ſub num.*17. Quod autem in perſona Abbatis militarent omnes rationes, ob qua requiritur conſenſus Epiſcopi in creatione Juriſpatronatus, non eſt bonum argumentum pro extenſione privilegii ultra ſuos limites, quia nimis probat.

Ex his crederem Jus erigendi novum Beneficium patronale, reſervandi Juſpatronatus, & approbandi leges fundationis ſpectare non poſſe ad Prælatum inferiorem deſtitutum territorio ſeparato licet pollentem Juriſdictione in territorio Epiſcopi, præſertim quia *Text. in cap. nobis de Jurepatron.* requirit conſenſum Diœceſani, ibi = *ſi quis Eccleſiam cum aſſenſu Diœceſani Epiſcopi conſtruxit*, *ex eo Juſpatronatus acquirit* = cujus diœceſani appellatione comprehendi non videtur Prælatus inferior, qui habeat juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in Territorio, & diœceſi Epiſcopi in pluribus caſtigatam ex decretis Sacri Concilii Tridentini, ut ex *gloſſ. in Clement.* 1. *in verb.* 17
diœceſanis de for. compet. Lotter. *de re benefic. lib.*1. *quæſt.*24. *num.* 132. Rot. *deciſ.* 324. *n.*1. *in fin. part.*1. *recent.*

Digitized by Google

recent. fateor tamen articulum eſſe aliter diſputabilem, ſi Prælatus inferior eſſet in antiquiſſima poſſeſſione Juris erigendi Beneficia cum approbatione fundationum, & reſervatione Juriſpatronatus, & maxime ea conſuetudine immemorabili, virtute cujus allegare poſſet privilegium ſpeciale Sedis Apoſtolicæ, quod admittit Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 5. *n.* 48. quia non invenio decretum *Concil. Trident.* quod contra Prælatos Inferiores carentes territorio ſeparato derogaverit in ſpecie huic generi Juriſdictionis, ſicut derogavit quoad Jus approbandi Confeſſarios, & dandi licentiam concionandi Prædicatoribus, & ſicut ſpecialiter providit in aliis, in quibus diſpoſuit ſolis Epiſcopis competere Juriſdictionem, de quibus dixi *in alleg.* 41, cum in fortioribus ab inferiori Prælato etiam non habente territorium præſcribi poſſit inſtitutio auctoriſabilis vice, & nomine Epiſcopi, ut plene Rot. *in Burgen. Juriſdictionis ſuper Commiſſione Curæ* 26. *Junii* 1715. §. *quod*, & *confirmatur cum ſeqq. cor. R. P. D. Criſpo.*

In Beneficio de Jurepatronatus vacato in Curia ubi Sede Apoſtolica providere conſuevit cum derogatione Juriſpatronatus in totum, dicunt Doctores, quod ſi facta fuerit proviſio Apoſtolica abſque mentione, & derogatione Juriſpatronatus, illa non valeat ſecundum Card. de Luca *de Jurepatronat. diſc.* 66. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 44. *num.* 10. poſt Antonel. *de Ju-*
19 *rib.* & *onerib. Cleric.* Ego autem in caſu per Me diſputato, & ſuperato in Rot. *in Cremonen. Beneficii*, de qua ſupra *allegat.* 72. cum ultimus ſtatus beneficii de Jurepatronatus prætenderetur eſſe de libero, licet proviſio Apoſtolica emanaſſet ea cauſa vacationis in Curia dicebam ſtatum aſſa æquivocum, quia in caſu hujus vacationis etiam beneficia de Jurepatronatus laicorum providebantur per Sedem Apoſtolicam; cui pars reſpondebat id procedere ad effectum excludendi ſtatum de Libero, quoties habita fuiſſet mentio, & derogatio Juriſpatronatus, non autem his deficientibus, ubi præſentatus potuiſſet obtinere inſtitutionem attenta nullitata proviſionis Apoſtolicæ ex defectu expreſſionis, ac derogationis Juriſpatronatus; & tamen Præſentatus acquieverat proviſioni quaſi in agnitionem libertatis beneficii, in quo Ego reſpondebam hanc ejus acquieſcentiam provenire po-
20 tuiſſe, ex quo dubitare potuit Proviſum Apoſtolicum juvari poſſe gratia revalidatoria circa non factam expreſſionem Juriſpatronatus, & Rota approbavit motivum, & *in dicta Cremonen. beneficii* 3. *Decembris* 1706. §. *Multoque minus*, *coram R. P. D. Lancetta*, ut habetur ſupra *alleg.* 72. *num.* 9. *in fine*, ſed quomodo ſuffragare poteſt gratia revalidatoria, quando hæc non retrotrahitur in præjudicium Juris alteri quæſiti per præſentationem, ut ſcripſi *diſcept. Eccleſ.* 22. *nu.* 13. niſi foret concedatur cum antidata ad exemplum gratiæ principalis, quæ ſicut datari ſolet de die obitus, licet ſupplicatio fuerit etiam longe poſt præſentata, ita etiam ſervari poſſit in Revalidatoria, quæ eſt appendix, ſeu adjumentum primæ gratiæ, Ton-
21 dut. *quæſt. benefic. part.* 2. *cap.* 4. § 4. *num.* 10. Roſa *de execut. part.* 1. *cap.* 6. *num.* 324. Rot. *deciſ.* 366. *num.* 3. *part.* 3. *recent.* inſuper quia ſi facta expreſſione Juriſpatronatus, adhuc Papa conceſſiſſet cum derogatione, videtur adeſſe ejus intentio, ſeu voluntas de ſic providendo cum derogatione uſque ab initio, cum ratione antiquiſſimi ſtyli hodie ad inſtar legis
22 procedat conferre cum derogatione beneficia de Jurepatronatus laicorum vacantia in Curia, cum tale Juſpatronatus originaliter permiſſum, & admiſſum fuerit ex mera gratia Eccleſiæ, Monet. *de Commut. ultim. volunt. cap.* 11. *num.* 165. quæ omnia dicta ſunt per modum motivandi, quia de cætero nihil firmo, ſed Me remitto ad ſtylum, & Judicium Datariæ Apoſtolicæ, a quo materia hæc dependet, & quod dixi *alleg.* 72. ad defenſam illius Cauſæ, quod ſtylus datandi hujuſmodi gratias de die obitus ſit modernus, non ſubſiſtit, eſt enim antiquus.

Multa ſuperſunt addenda ad *allegat.* 88. ſuper manualitate, ſeu amovibilitate Beneficiorum de Jurepatronatus; Unde aliqua hic ſupplendo, quæro an in
23 limine fundationis Beneficii Parochialis poſſit Fundator cum auctoritate, ſeu approbatione Epiſcopi apponere legem, quod Curatus, ſeu Parochus ſit ad nutum Patroni laici amovibilis: Pro negativa ſententia conſpirat *Text. in cap. unico de Cappell. Monach. in* 6. ubi ſtatuitur, quod Curati debeant eſſe perpetui, ut conſuetudine, vel ſtatuto quovis contrario non obſtante nequeant ab Eccleſiis niſi Epiſcopos, & ea cauſa rationabili amoveri; concordat reſolutio Sac. Congregationis Concilii, quæ cenſuit Beneficium parochiale conferri debere in perpetuum non obſtante quacunque conſuetudine in contrarium, ut refert Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 6. *num.* 60. 24
ea ratione, quod ea tali mutatione Rectorum Eccleſia maximum recipit detrimentum, Gonzal. *ubi proxime n.* 61. Tondut. *quæſt. benef. part*, 2. *cap.* 1. §. 6. *n.* 23. Pax Jordan *tom.* 2, *Lucubr. lib.* 1. *tit.* 11. *n.* 283. *in* 25
fine; intellige hoc detrimentum eſſe quoad curam animarum, cui magis expedit habere perpetuos, quam amovibiles Rectores, ſeu Paſtores ex rationibus late deductis apud Fagnan. *in cap. ex parte n.* 9. & *ſeqq. de Offic. Vicar.* & hoc ipſum tenuit Garz. *de benef. part.* 1. *cap.* 2. *n.* 75. *in fine*, ubi quod amovibilitas ad nutum ex conſtitutione, ſeu ſtatuto non videtur procedere in Beneficiis ſæcularibus Curatis, Barboſ. *ad Concil. ſeſſ.* 7. *cap.* 7. *de reform. n.* 32. concordant tradita per Rot. *cor. Coccin. dec.* 2038. *n.* 17. ubi quod Rector Parochialis non poteſt ad nutum amoveri a Patronis, etiam quod allegarent ſe eſſe in poſſeſſione ita faciendi, & *num.* 18. ubi firmavit, quod poteſtas Ordinaria non poteſt conſtituere Pa- 26
rochialem, ut illius Rector ſit amovibilis ad nutum, quia amovibilitas non admittitur in Curatis, ſed quod Summus Pontifex hoc poteſt facere; ſic etiam Card. de Luca *de benef. diſc.* 80. *n.* 24. cenſuit incongruam eſſe hujuſmodi amovibilitatem in Beneficiis Curatis, & in puncto hujus propoſitæ quæſtionis, quod Fundator Laicus Parochialis nequeat in fundatione legem apponere, quod Rector ſit amovibilis ad nutum Patroni concluſit, Rot. *dec.* 309. *par.* 2. *diverſ.* quam refert Gonzal. *ubi ſupra gloſſ.* 5. §. 6. *n.* 61, Moneta *de Commut. ultim, volunt. cap.* 10. *n.* 38. & *cap.* 11. *n.* 105. Pax Jordan. *tom.* 2. *lucubr. lib.* 10. *tit.* 11. *n.* 283. & quod Parochus debeat eſſe perpetuus excepto caſu, quo Cura habitualis reſideat penes aliquam Dignitatem, Collegium, ſeu Monaſterium, dixit Rot. *in Aretina Jurium Parochialium* 15. *Januar.* 1703 §. *Potiſſime*, & 27. *Februarii* 1704. §. *Atque, ob id, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano.*

Ex oppoſito, quod poſſit Fundator in limine Fundationis Beneficii Parochialis apponere legem amovibilitatis Parochi ad nutum Patroni, ſuadet ratio illa, quod hæc amovibilitas licet contrarietur diſpo- 27
ſitioni Juris; attamen ex lege fundationis admittenda venit, ac ſuſtinetur accedente conſenſu Epiſcopi; cum in limine fundationis licitum ſit Fundatoribus laicis apponere legis Juri contrarias, cum approbatione ſolius Epiſcopi; ut ex profeſſo diſputat, & concludit in puncto amovibilitatis beneficiorum, Lambert. *de Jurepatr. lib.* 1. *part.* 1. *q.* 9. *art.* 3. *n.* 14. & *ſeqq.* Lotter. *lib.* 1. *q.* 33. *n.* 6. nam in limine fundationis Epiſcopus admittendo conditiones Juri contrarias, non dicitur quicquam contra Jus moliri, quia Juris permiſſu hoc facit Lotter. *de re benef. lib.* 1. *q.* 32. *n.* 15. Neque eſt abſurdum, quod ad nutum Patroni Laici Parochus removeatur, cum Laicus hoc faciat non auctoritate propria, ſed auctoritate Epiſcopi, qui ab initio hoc ei conceſſit, ut reſpondet Lambert. *ubi proxime n.* 15. *verſ. vel* & *ſecundo*, & *nu.* 16. *verſic. non ipſi Patroni mutant fol. mihi* 201. & 203. & *ſub n.* 23. *verſ. non obſtat inſuper fol.* 205. Minuſque reſiſtit cenſura allegati *Text. in cap.* 1. *de Cappell. Monach. in* 6. quia derogat ſtatuto, & conſuetudini non autem legi fundationis, quæ eſt fortior ſtatuto, & conſuetudine quemadmodum proſequitur Lambert. *ubi* 28
proxime n. 20. *verſ. vel* & *ſecundo poteſt reſponderi fol. mihi* 203. Accedit reſolutio Sac. Congregationis Viſitationis Apoſtolicæ 26. *Junii* 1692. quæ reſolvit licere Officialibus Laicis Eccleſiæ Sancti Venantii, & Anſovini in Urbe Nationis Camertis libere, & pro 29
ſuo arbitrio, & beneplacito, ac nutu eligere, &

amovere Curatum amovibilem dictæ Eccleſiæ etiam ſine cauſa, quam reſolutionem refert Pignatell. *conſult.* 143. *n.* 37. *tom.* 9. quamvis emanaſſe contrariam reſolutionem Sacræ Congregationis Epiſcoporum, aſſerat D. Urſaya *diſcept. Eccleſ. tom.* 2. *p.* 1. *diſcept.* 18. *n.* 85. ubi tamen eam allegat non ad impugnandam amovibilitatem, ſed ut amotio fieri non poſſit niſi cum cauſa ab Ordinario recognoſcenda, & iſte fuit ſenſus Card. de Luc. *de benefic. diſc.* 80. *num.* 12. & 24. quem refert Monacell. *in formul. for. Eccleſ. p.* 1 *tit.* 10. *form.* 18. *n.* 17. & *p.* 2. *tit.* 15. *form.* 1. *no.* 31. *in fin.* & *n.* 32. ad probandum, quod amotio fieri non poſſit inconſulto Epiſcopo.

Ego nullam invenio difficultatem ad concludendum; quod poſſit in limine fundationis apponi conditio, quod Parochus ſit amovibilis per Patronum laicum; nodus articuli eſt, an valeat conditio, quod ſit amovibilis per Patronum laicum ad ejus nutum, & beneplacitum, ac ſine ulla Cauſa ad inſtar Famuli conductitii, in quo affirmative juxta modum, de quo infra, reſolvendum mihi videtur. Etenim ut
30 conditio ſit de illis, quæ etiam in limine fundationis reiiciuntur, & admitti non debeat; neceſſarium eſt, quod ſive ſit turpis, ſive contra ſubſtantiam beneficii, ſive natura impoſſibilis, ſive demum contra prohibitionem perpetuam, quæ habeat Cauſam a Jure perpetuo, & immutabili; itaut hæc *perpetuitas* opponatur poſſibilitati variationis ipſius Juris, ut explicat Lotter *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 32. *numer.* 19. & *ſeqq.* & *num.* 33. hæc autem amovibilitas Beneficii Parochialis ad nutum, & liberam voluntatem Patroni laici adſcribi non poteſt intra Claſſem hujuſmodi conditionum non admiſſibilium, & quidem hæc
31 amovibilitas ad nutum dici non poteſt contra naturam beneficii, ut putavit Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæſt.* 7. *num.* 19. & concordant Navar. *conſ.* 5. *num.* 1. *de Præben.* Amoſtaz *de Cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 9. & 12. & 38. Vallen. *de benefic. lib.* 1. *tit.* 1. *n.* 6. Si enim id referatur ad excluſionem perpetuitatis beneficii, & falſum eſt aſſumptum: quia facultas removendi ad nutum, quæ reſidet in Patrono, non tollit per-
32 petuitatem Beneficii in potentia, ſeu aptitudine juxta communem opinionem, de qua Garz. & *alii* ſupra relati *allegat.* 24. *num.* 9 & *ſuo num.* 33. ex qua ratione invaluit opinio, quod Beneficia non deſinunt eſſe talia propter amovibilitatem ad nutum, eorumque manualitatem, ut reprobato *Navarro*, tenet Garz. *de benefic. p.* 1. *c.* 2. *n.* 73. & 76. Si vero id reſtringatur ad prohibitionem Canonicam, juxta quam Ordinationes, & ſtatus Eccleſiarum, ſeu Beneficiorum pendere non debent ex arbitrio, & libera diſpoſitione Patro-
33 norum laicorum, *Cap. Quærimoniam de Jurepatronat. Can.* 1. *diſt.* 10. *Canon. ſic quidam* 10 *qu.* 1. Valenzuel. *conſ.* 130. *num.* 29. & 48. itaut abſurdum videatur, quod, quem Epiſcopus inſtituit, Laicus deſtituat: & obvia eſt reſponſio tradita per Lambertin. *ubi ſupra*, quod nempe Laicus id non facit auctoritate propria, ſed Epiſcopi, qui in limine fundationis hoc Laicis conceſſit.

Neque obſtaculum mihi præbent auctoritates ſupra in contrarium relatæ; nulla enim loquitur de lege fundationis factæ per Laicum de propriis bonis, excepta tantum auctoritate Sacræ Rotæ *in dec.* 309. *p.* 2. *diverſor.* quam refert *Gonzal.* & *Moneta* locis ſuperius relatis, quæ tamen non eſt applicabilis ad quæſtionem; loquitur enim in caſu ſingulari, ubi Duces de Betar poſſidentes Jus decimandi in toto eorum Statu de Capilla, in Eccleſiis Curatis ibi exiſtiſtentibus vigore Immemorabilis, ex qua allegabant præſumptum titulum fundationis, deputabant Miniſtros ſtipendiarios ad nutum amovibiles, qui exercerent Curam animarum, ſine ulla inſtitutione Ordinarii, ſeu Archiepiſcopi Toletani, ut liquet ex *deciſ.* 243. 309. & 318. *p.* 2. *diverſor.* ubi Rota cenſuit Laicum non poſſe ſibi reſervare Jus nominandi Miniſtros ad
34 nutum ſuum amovibiles, qui ex illa nominatione, ſeu deputatione conſequantur exercitium Curæ animarum ſine inſtitutione Ordinarii; cum Laicus non ſit capax, ut ex ſola ſua nominatione Nominati conſequantur exercitium Curæ, ut legere eſt *dicta deciſ.* 309. *num.* 1. & melius *deciſ.* 318. *num.* 3. *in fine par.* 2. *diverſor.* ibi = *Cum ipſe non ſit capax, ut ex ſola ſua nominatione Nominati conſequantur exercitium Curæ animarum* = & hoc modo conceptum fuerat dubium particulariter reſervatum in Rota, ut in *deciſ.* 243. *n.* 1. *p.* 2 *diverſor.* ibi = *Domini dixerunt, ut particulariter videatur, an Laici in fundatione Parochialis poſſint ſibi reſervare facultatem nominandi Miniſtros ſtipendiarios, qui exerceant Curam animarum, & in Parochiali non ſint intitulati* = & ſic ratio difficultatis erat in eo, quod Laicus nominaret Miniſtros ſtipendiarios amovibiles, qui non eſſent intitulati, ſcilicet abſque inſtitutione Ordinarii, itaut ex ſola nominatione, ſeu deputatione Laici conſequerentur exercitium Curæ; perinde ac ſi nominatio vim Inſtitutionis haberet, ut in *dict. dec.* 318. *n.* 2. ibi = *Conſtat, quod ipſe noluit ſimpliciter nominare, ſed quod voluit nominationes proprias vim Inſtitutionis habere* = & infra ibi = *Cum iſtud Jus nominandi, cujus Laicus eſt capax conversum fuerit in aliam formam, cujus eſt incapax* = Unde hæc reſolutio Rotalis fundata ſuper incapacitate Laici tradendi exercitium Curæ per ſolam ejus nominationem, non video, quomodo accepta fuerit per *Gonzal.* & *alios* in eo ſenſu, ut in limine fundationis nequeat admitti conditio, quod Parochus ſit amovibilis ad nutum Patroni Laici, cum in iſto caſu ſupponere debeamus Patronum ſibi reſervaſſe Jus præſentandi cum Inſtitutione Epiſcopi, & ſic Parochum conſequi titulum Curæ ab ipſo Epiſcopo, & non Patrono, & proinde ceſſat ratio incapacitatis Patroni Laici in tradendo Exercitium Curæ ex ſola ipſius nominatione, & ceſſat etiam incapacitas removendi Inſtitutum in Beneficio Parochiali, cum remotio fiat per Laicum auctoritate Epiſcopi ab initio conceſſa in limine fundationis, ut ex *Lambertino* ſuperius reſponſum eſt.

Quod vero hæc amovibilitas ad nutum ob mutatio- 35
nes Rectorum ſit præjudicialis Eccleſiis, ſeu animabus, non prohibet, quin ex lege fundationis ſit admittenda ob utilitatem, quæ reſultat Eccleſiis, & Beneficiis in alliciendo laicos ad illorum fundationem, propter quod Sacri Canones permittunt ſibi vulnus inferri in conditionibus, & pactis Fundatorum, neque de cætero hoc dici poteſt præjudicium conſiderabile, cum ſit incertum, an vel raro, aut ſæpe Patroni ſint remoturi Rectorem; imo aliquando hæc amovibilitas utilis eſt Eccleſiis, & animabus, quia timore amotionis, Parochi magis diligenter ſe gerunt in officio, quam qui ſecure vivunt in perpetuitate ſua, & habemus in Vicariis Parochialium unitarum Monaſteriis Regularium Mendicantium, & Monachorum, qui citra ullum præjudicium animarum deputantur ad nutum Superiorum ſuorum amovibiles, juxta *Conſtitutionem* 47. *Sancti Pii V.* Rot. *deciſ.* 12. *num.* 8. poſt Monacell. *in formul. tom.* 2. nec ulla requiritur
Cauſa quando agitur de amovibilitate ad nutum, ut 36
quicquid dixerit Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 1. *n.* 23. & *ſeqq.* eſt opinio recepta in praxi, nec amplius controverſa, de qua Garz. *de benefic. part.* 1. *cap.* 2. *num.* 35. Gonzal. *dict. gloſſ.* 5. §. 6. *num* 46. Rot. *coram Rembold. deciſ.* 530. *num.* 4. & 5. & late *in famigeratis Hiſpalen. Iuris amovendi Curatos, coram Peutinger. deciſ.* 15. 53. & 85. *per totas, & coram Carill. deciſ.* 96. *num.* 5. & 6. & Me ſcribente *in Friſingen. Juris deputandi Curatos* 29. *Martii* 1713. §. *Evidentius, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano, &* 22. *Junii* 1716. §. *præſertim, coram R. P. D. Cerro*, & hanc amovibilitatem ad nutum, & Beneplacitum habent etiam Curati illarum Diœceſum, in quibus Parochiæ non ſunt diſtinctæ, ut *in allegatis deciſionibus Peutinger.* & *in Burgen. decimarum de Bellorado* 19. *Februarii* 1717. §. *nec jus, coram R. P. D. Fatharo*, & in aliis in quibus ſcripſi, unde hæc amovibilitas Curatorum, dum in aliis Caſibus in uſu eſt, præſumi non poteſt adeo præjudicialis Eccleſiis, & animabus, ut etiam admitti non debeat ex lege Fundationis Laicorum.

Et hic incidenter referre non omitto Concluſionem 37
firmatam *in Aretina Jurium Parochialium* 27. *Februarii* 1704. §. *final. coram Reverendiſſimo Anſaldo*, in

qua

qua Cauſa agebatur de Cappellano conductitio Coadjutore, ſeu Vicario Parochi, retento intra limites Parochiæ in parva Eccleſia unius Villæ, qui erat ad nutum amovibilis, & tamen Me in contrarium ſcribente pro Parocho dictum fuit, quod ille Cappellanus amoveri non poſſet niſi ex Cauſa rationabili per Ordinarium approbanda, quod repugnat communi opinioni amovibilitatis ad nutum, & maxime reſpectu Parochi principalis Domini erga ſuum Miniſtrum conductitium, ſeu Cappellanum Coadjutorem, & Vicarium, & contrarium fuit ſubinde deciſum Me etiam ſcribente *in dict. Friſingen. Jus deputandi Curatos ubi ſupra, coram eodem Reverendiſſimo Anſaldo, R. P. D. Cerro.*

Teneo igitur in limine fundationis, validam eſſe conditionem, quod Parochus ſit amovibilis ad nutum Patroni laici, bene verum eſt, quod cum abſonum videatur, ut Parochus ob periculum anima- 38 rum, quarum Curæ continuus eſſe debet, removeatur ad arbitrium Patroni, & ſic relinquantur oves ſine Paſtore inſcio, & non certiorato Superiore, ſeu Epiſcopo, propterea antequam fieri poſſit remotio, Patronus tenetur certiorare Epiſcopo, ut Ego firmari obtinui per Sacram Congregationem Epiſcoporum, & Regularium *in Leodien. Parochialis* 2. *Septembris* 1711. *&* 3. *Februarii* 1713. *ad relationem Eminentiſſimi D. Card. Febroni*, juxta ea, quæ ſcripſi Monacell. *in formul. part.* 1. tit. 10. *formul.* 18. *num.* 17. & voluiſſe videtur Lambertin. *ubi ſupra lib.* 2. *part.* 1. *q.* 9. *art.* 2. *ſub num.* 23. *verſ. ſufficit illa tantum fol.* 205. & hæc Epiſcopi certioratio præambula non poteſt omitti, dum Sacra Congregatio ubi ſupra reſcripſit = *non licuiſſe niſi certiorato prius per Abbatem Ordinario licere tamen ſine Conſenſu ejuſdem Ordinarii* = requiritur enim, ut Epiſcopus ſtatim providere poſſit indigentiæ, & periculo animarum, in iſtis momento 39 temporis deficiat Paſtor; immo Ego crederem, quod licet iſta certioratio non inducat neceſſitatem obtinendi Conſenſum Epiſcopi ſuper remotione, ut cenſuit Sacra Congregatio, adhuc negari non poteſt, quin ſcientia actus reſpectu Superioris habeat vim Conſenſus, ut *ex Tiraquell.* refert Gonzal. *ad reg.* 8. *gloſſ.* 49. *num.* 9. propter quod poterit Epiſcopus prohibere Patrono remotionem Parochi, ſi agnoſcat illam procedere ex odio, vel malitia *ex deductis ſupra alleg.* 88. immo hoc ipſum ei forſan liceret, quando 40 Patronus abuteretur facultate removendi per crebras remotiones, & mutationes Rectorum, quæ brevi temporis intervallo pueriliter fierent, juxta conſiderata apud Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 6. *nu.* 43. *cum duobus ſeqq.* Pax Jordan. *tom.* 2. *Lucubrat. lib.* 10. *tit.* 11. *n.* 277. *cum quatuor ſeqq. &* 285. immo etiam, quando ageretur de remotione Parochi adeo grati, & proficui Parochianis, & neceſſarii ad publicam utilitatem animarum in aliqua Parochia, ut ex remotione fieret præjudicium huic utilitati, & læderetur locus, Gonzal. *ad regul.* 8. *gloſſ.* 5. §. 6. *n.* 42. *&* 47. Rot. *coram Carillo deciſ.* 96. *n.* 17. Circa vero odium, vel malitiam ex qua procederet remotio, cavendum eſt ab auctoritate Lotter. *de re beneſ. lib.* 1. *quæſt.* 33. *num.* 32. dicentis, quod ubi remotio fit ſine ratione, & Cauſa adeſſe dicitur malitia ex parte Removentis, quem ſequitur Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 19. Etenim in amovibilibus ad nu- 41 tum hodie certiſſimi Juris eſt nullam requiri rationem, aut Cauſam, quia ſtat pro ratione voluntas in dependentibus ex arbitrii noſtri libertate, & ſtat ſimul remotionem fieri, ſine ratione, aut Cauſa, & tamen non procedere ex malitia, quia ſcilicet Removens vult uti Jure ſuo, ubi nemini injuriam facit, Rot. *coram Puteing. deciſ.* 15. *num.* 33. *& deciſ.* 53. *nu.* 101. *& ſæpiſſime in aliis.*

42 Si in fundatione Cappellaniæ, ſeu alterius Beneficii non curati de Jurepatronatus adjectum foret, quod Beneficiatus ſit *amovibilis* per Patronum ſine expreſſione illa = *ad nutum* = *ad beneplacitum* = *ad liberam voluntatem* = cum ſimilibus, amotio fieri non poteſt niſi concurrente aliqua juſta Cauſa, Nicol. *in floſcul. in verb. Cappellanus n.* 7. Sed quomodo intelli- 43 gatur hæc juſta Cauſa, explicatione indiget; diſtinguendum eſt igitur inter Cappellanias perpetuas, & inter amovibiles. Etenim in perpetuis juſta Cauſa, cum tendat ad privationem, debet eſſe una ex illis in Jure ſcriptis ad privandum beneficio perpetuo. In amovibilis autem, in quibus non cadit privatio, ſed amotio ex natura Cappellaniæ inſita ex lege fundationis, Lotter. *de re beneſic. lib.* 1. *quæſt.* 33 *num.* 5. *&* 6. Sufficit, quod Cauſa ſit juſta, & rationabilis, licet non ſit de illis in Jure ſcriptis ad privationem beneficii perpetui, cum aliud ſit privatio in perpetuis, & aliud amotio in amovibilibus, alias nulla eſſet differentia inter beneficia perpetua, & amovibilia, ſi utroque Caſu eſſet neceſſaria una ex Cauſis in Jure ſcriptis ad privandum beneficio, ita in ſubſtantia firmant Garz. *de beneſic. part.* 1. *cap.* 2. *nu.* 92. Amoſtaz. *de Cauſ. piis lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 36. Lambertin. *de Jurepatron. lib.* 1. *par.* 1. *quæſt.* 9. *art.* 2. *ſub n.* 14. *fol. mihi* 202.

Hæc autem juſta, & rationabilis cauſa in amovibilibus dupliciter dari poteſt. Una ex parte Re- 44 moti, & alia ex parte Removentis; ex parte Remoti contingit, ſi ille ſit male morigeratus, delinquat in officio, & ſervitio Beneficii, committat ingratitudinem in Patronum, vel eum injuſte vexet, aut injuria afficiat cum ſimilibus. Ex parte vero Removentis contingit, ſi ipſe vellet providere ſuum filium, vel Conſanguineum, ut refert Amoſtaz. *d. lib.* 3. *cap.* 1. *nu.* 30. ubi addit etiam, quando Patronus vellet accomodare ſuum Familiarem, vel Amicum deinde 45 diſtinguit inter Cappellanias laicales, & Eccleſiaſticas firmando, quod in laicalibus procedere poſſit cauſa etiam ex parte removentis, ſecus Eccleſiaſticis, in quibus dicit cauſam hanc non eſſe ſufficientem; ſed requiri cauſam ex parte Cappellani, ſeu Remoti diſcuſſam, & probatam ab Ordinario, motus ratione illa, quod hujuſmodi clauſulæ amovibilitatis apponuntur, ut Cappellanus timore amotionis diligenter deſerviat; idcirco ſi ex parte illius non eſt aliqua cauſa ſufficiens, nequit amoveri ex regula, ceſſante cauſa, ceſſat effectus, ut legere eſt *apud ipſum n.* 32. *&* 34. Hanc diſtinctionem Ego puto idealem ex plu- 46 ribus; nam primo non agnoſco differentiam, quare in Cappellaniis Eccleſiaſticis clauſulæ amovibilitatis apponantur, ut Cappellanus timore amotionis diligenter deſerviat, non autem ad eundem effectum apponantur in Cappellaniis laicalibus, quando utroque caſu concurrit ſervitium per Cappellanos adimplendum, unde aut hæc ratio falſa eſt, aut æqualiter in utroque genere Cappellaniarum determinare debet cauſam remotionis ex parte Cappellani tantum. Secundo verum non puto in Cappellaniis Eccleſiaſticis amovibilitatem apponi ad ſolum finem, ut Cappellanus timore amotionis diligenter deſerviat, quia apponitur etiam in favorem Patroni, ut poſſit providere Conſanguineos ſuos, vel Fundatoris, ut in ſuo caſu firmavit Lambertin. *de Jurepatr. dict. q.* 9. *art.* 2. *ſub n.* 14. Tertio videmus, quod in Jurepatronatus hæreditario, poteſt Patronus præſtare conſenſum, & obligationem de non removendo ad effectum, ut 47 quis ordinari poſſet ad titulum Cappellaniæ amovibilis, ut dixi *alleg.* 24. *ſub n.* 33. quod arguit amovibilitatem reſpicere favorem Patroni, cui ipſe renunciare poteſt, non autem ſolum favorem Cappellaniæ circa ejus deſervituram, & ſic favorem animæ Fundatoris, cui per Patronum renunciari, & præjudicari non poteſt ex deductis apud Barboſ. ad Concil. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. *n.* 11. *de reform.* Monet. *de commut. ult. volunt. cap.* 11. *n.* 204. Lambert. *lib.* 3. *qu.* 5. *art.* 7. *num.* 5. Quarto, quia etiam in Beneficiis, ſeu Cappellaniis perpetuis, Cappellanus poſt debitas monitiones ſervatis ſervandis privari poteſt beneficio ob non 48 reſidentiam, vel non adimplementum oneris Miſſarum, vel aliorum ex lege fundationis impoſitorum, ideo reſtringendo amovibilitatem ad hanc cauſam Cappellania amovibilis nihil, aut parum differet a perpetua, ex quibus exiſtimo in Cappellania amovibili requirente juſtam Cauſam ad amovendum Cappellanum, ſufficere Cauſam etiam ex parte Removentis, nempe ſi iſte vellet providere Conſanguineum, vel affinem, juxta Lambert. & alios allegatos

Digitized by Google

apud Amoſtaz. *ubi ſupra n.* 31. vel ſi patronus indi-
geret, & vellet per viam precum obtinere Cappella-
niam pro ſe ipſo.

Si deficiat lex fundationis, qualitas amovibilis Cap-
pellaniæ, ſeu beneficii de Jurepatronatus probare po-
49 teſt ex obſervantia, nempe ex ſtatibus, ſeu præſenta-
tionibus, vel inſtitutionibus factis cum expreſſione
amovibilitatis ſimplicis, ſive ad nutum Patronorum
præſentantium, Amoſtaz. *ubi ſupra num.* 8. Rot. *coram*
Merlin. deciſ. 61. *ſub num.* 3. *verſic. nec non etiam*, eo
magis ſi concurrent actus remotionum factarum per
Patronum cum effectu; ut dixit Rot. *in Rhegien. Juriſ-*
patronatus, ſeu Cappellaniæ ſuper execut. literarum
28. *Junii* 1706. §. *Nullitas, coram Eminentiſſimo Prio-*
lo, & ſine dubio, ubi prima proviſio, ſeu Inſtitutio
facta eſſet tanquam de amovibili ab illo Epiſcopo, qui
feciſſet erectionem in executionem legis teſtamentariæ
Fundatoris, licet non exhiberetur Teſtamentum, ne-
que Inſtrumentum erectionis factæ ab Epiſcopo, ſed
50 iſte in eadem prima Inſtitutione narraſſet ſe feciſſe ere-
ctionem in titulum Cappellaniæ amovibilis juxta re-
ceptam concluſionem, quod habens poteſtatem fa-
ciendi actum, ſi illum referat narrando factum pro-
prium plenam fidem meretur, & tali caſu referens
continendo ſubſtantiam relati, attenditur etiam non
exhibito relato, ſive hoc inveniatur, ſive non, Ur-
ceol. *de tranſact. quæſt.* 61. *nu.* 6. 9. *&* 18. D. Jacobus de
Comitibus in ſuis elaboratiſſimis, ac doctis deciſio-
nibus *tom.* 1. *deciſ. Florent.* 51. *num.* 5. Adden. ad Gre-
gor. *dec.* 439. *num.* 13. Rot. *coram Celſo deciſ.* 389. *nu.*
20. *& coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano deciſ.*
14. *num.* 5. *& in recent. deciſ.* 182. *num.* 10. *part.* 9. *&*
deciſ. 349. *num.* 13. *part.* 17. *& in Perusina Immiſſionis,*
coram bon. mem. Urſino impreſſa ad ornat. Card. de
Luca *de fideicomm. deciſ.* 79. *nu.* 5. *& ſeqq. & dec.* 80.
num. 2.

Si lex teſtamentaria Fundatoris mandaſſet erigi Cap-
pellaniam ſimpliciter *amovibilem*, Ordinarius veró
in erectione beneficii, & reſervatione Juriſpatrona-
tus, feciſſet erectionem in Titulum Cappellaniæ *amo-*
vibilis ad nutum, & liberam voluntatem Patroni,
quamvis videretur Ordinarium violaſſe, ſeu alteraſſe
mentem Fundatoris, quia amovibilitas de Jure intel-
ligitur cum Cauſa ex prædictis, non autem ad nutum,
51 ſeu abſque Cauſa, adhuc in contingentia facti Ego
contrarium ſubſtinui, quia amovibilitas Cappellaniæ
expreſſa in Teſtamento poterat etiam intelligi ad nu-
tum, & ſine Cauſa, tanquam capax hujus explicatio-
nis, & interpretationis in ſequelam mentis Funda-
toris; hæc autem mens ſaltem tacita concurrere vi-
debatur, quoties Ordinarius erexerat Cappellaniam
amovibilem *ad nutum* relative ad Teſtamentum ad
Inſtantiam hæredis; in his enim terminis dicebam
Ordinarium explicaſſe, ac declaraſſe voluntatem Fun-
datoris circa qualitatem amovibilitatis habita infor-
matione ab hærede, qui dicitur inſtructus de mente
Teſtatoris, cum alias non præſumatur, quod Hæ-
res, & Ordinarius conſpirare voluerint in alteranda
voluntate pii Fundatoris, ſed contraria potius aſſur-
git præſumptio, quod ad unguem impleverint ejus
intentionem, ut Me ſcribente dictum fuit per Rotam
in Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus 9. *Martii* 1716.
§. *Ultra, coram Reverendiſſimo Anſaldo Decano*: In
omnem caſum addebam aliam æque tutiſſimam propo-
ſitionem, quod in hac materia potius quam Teſta-
52 mento, ſtandum erat Inſtrumento Erectionis factæ
ab Ordinario cum reſervatione Juriſpatronatus, etiam
quod Erectio dici potuiſſet alterativa mentis Teſtato-
ris, quia ſtatus beneficii perpetui, vel amovibilis cum
Cauſa, vel ſine imprimitur tantum ex auctoritate
Epiſcopi, non autem Teſtatoris Laici, unde ſive be-
ne, ſive male fecerit Ordinarius judicari debet ad ſta-
tum, in quo beneficium reperitur erectum auctorita-
te Superioris Eccleſiaſtici, donec erectio in hac parte
non fuerit correcta, & revocata per tres ſententias
conformes, ut firmari obtinui per Sacræ Rotæ Audi-
torium in pluribus Cauſis, ſignanter *in Aſten. Priora-*
tus ſuper pertinentia 7. *Decembris* 1708. §. *Adhuc*,
& §. *Vis igitur &* 20. *Martii* 1709. § *Quamvis, coram*
R. P. D. Aldrovando, & in Lucana Beneficii 26. *Junii*
1709. §. *Inſuper, coram R. P. D. Falconerio, & in Se-*
nogalien. Canonicatus de Luchis 23. *Junii* 1710. §. *Inuti-*
literque, coram eodem, & in Tridentina Beneficii 20.
Junii 1712. §. *Diximus, & in Faventina Juriſpatrona-*
tus 12. *Maii* 1710. §. *maxime, cor. Reverendiſſimo An-*
ſaldo, & in Lunen. Sarzanen. Juriſpatronatus 9. *Mar-*
tii 1716. §. *Ultra claritatem, coram eodem, & in Vi-*
cen. beneficii 27. *Februarii* 1713. §. *Ex quibus, coram*
R. P. D. Aldrovando. Iſta concluſio quam Ego feci no-
toriam in tot cauſis, procedit, quando Inſtrumentum
erectionis Ordinarii cum reſervatione Juriſpatronatus
infringit, ſeu alterat conditiones, & modos adjectos
per Fundatorem in ſuo Teſtamento juxta tamen caſus
in allegatis deciſionibus diſputatos cum ſimilibus, ſe-
cus autem ſi Erectionis inſtrumentum ſimpliciter omi-
ſerit aliquid de conditionibus, & modis quod legitur
in Teſtamento, hoc enim caſu omiſſum in erectione,
non dicitur rejectum, ſed ſuppletur ex Teſtamento ſi
continet aliquid potius conſonum; quam diſſonum
Jure communi ea ratione, quod id poteſt apponi per
Fundatorem ſine conſenſu Epiſcopi, ut tenet Lamber- 53
tin. *de Jurepatronat. libr.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 9. *art.* 2. *ſub*
n. 23. *verſ. eſt advertendum fol. mihi* 205. ibi = *Omnia*
iſta cum potius ſint conſona, quam diſſona Juri commu-
ni poterunt apponi per Patronum ſine aliquo alio con-
ſenſu Epiſcopi = Monet. *de commut. c.* 12. *n.* 84. *c.* 11. *n.*
168. eoque magis ſi obſervantia aſſiſteret, & fa-
mularetur conditionis omiſſæ in Inſtrumento ere-
ctionis.

Proſequendo materiam amovibilitatis, pono Ca-
ſum, quod quis acceptaverit præſentationem Patro-
ni, & Inſtitutionem Ordinarii cum expreſſione qua-
litatis Cappellaniæ ad nutum amovibilis, ſeu cum le-
ge, quod eſſet amovibilis ad nutum Patroni, ſi reve-
ra non probetur hæc amovibilitas, ſed potius Cappel-
laniam eſſe perpetuam, an Cappellanus remotus im- 54
pugnare poterit remotionem; non poſſe audiri remo-
tum niſi prius dimiſſa poſſeſſione cenſuit Rot. *in Nul-*
lius Provincia Hiſpalen. Juris amovendi Vicarium ſu-
per manutentione 21. *Februarii* 1707. §. *Final. coram*
Reverendiſſimo Molines his verbis = *certoque certius*
in caſu noſtro dictus Laurentius petere nequit præſidium
poſſeſſorium, quia ipſe recepit titulum ſuæ deputationis
in Vicarium cum hac lege, ut poſſet a Marchione depu-
tante ad nutum amoveri, quod operatur, ut etiamſi
Laurentius incontinenti doceret non potuiſſe ſic amovi-
biliter, & ad nutum deputari adhuc non poſſet audiri
niſi prius dimiſſa poſſeſſione = quæ deciſio, ut patet,
loquitur in Judicio poſſeſſorio manutentionis, quæ
non competat deputato amovibiliter ad nutum, quan-
do ita deputationem acceptavit, inſuper quod ita de-
putatus, ſeu nominatus nequeat impugnare amovibi-
litatem, cui ipſe conſenſit, dixit Solorzan. *de Jure*
Indiar. lib. 3. *c.* 13. *n.* 67. ibi = *Quod certius, & ſecu-*
rius procedet, quando tempore nominationis expreſſe
de hac libera facultate revocationis actum fuit cum
tunc contra Nominatum obſtare videatur conventionis
exceptio, cui ipſe conſenſit = Rot. *in Romana Cappel-*
laniarum 15. *Aprilis* 1701. §. *Quia cum, coram bo. me.*
Pio, ibi = *Ideoque non poteſt hodie ejuſdem qualita-*
tis diſpoſitionem impugnare contendendo Cappellanias
fuiſſe ſibi perpetuo addictas, quando uti amovibiles
in deputatione acceptavit.

Hæc propoſitio quidquid ſit an procedat in Cap-
pellaniis Laicalibus, ac etiam Officii, certe in ter-
minis Cappellaniæ Eccleſiaſticæ, ſeu Beneficii mihi 55
videtur abſolute falſa, & erronea, admitto enim,
quod ubi concurrunt probationes pro amovibilitate
Beneficii, præſentatio, & Inſtitutio ultimi Cappella-
ni, qui remotus extitit, facta, & acceptata cum le-
ge amovibilitatis, ſit admodum conſiderabilis ad ple-
niorem ejus juſtificationem, ſed quando non conſtat
de ſtatu amovibili, & multo magis, ſi contrarium
oſtenditur, percipere non poſſum, quomodo pro-
pter conſenſum præſtitum in præſentationem, & In-
ſtitutionem cum qualitate Beneficii amovibilis, Cap-
pellanus remotus, tam in petitorio, quam poſſeſſo-
rio impugnare nequeat hanc qualitatem. Reſiſtunt
enim duo principia certa in Beneficialibus, alterum, 56
quod nec Patronus in præſentando, nec Ordinarius
in

in conferendo, ſeu inſtituendo poteſt adjicere conditionem, quæ de Jure non ineſt, Gloſſ. *in c. dudum in verb. libere de præb. in 6.* Fagn. *in c. niſi eſſem n. 19. de præb.* Rebuff. *de pacific. poſſeſ. n. 287. verſ. 4.*, Sanchez. *conſ. moral. c. 3. lib. 2. dub. 25. n.* Vallen. *de benefic. lib. 1. tit. 2. n. 3. & ſeqq.* Lambertin. *de Jurepatr. lib. 2. par. 1. quæſt. 9. art. 11. n. 1. & ſeqq.* & ſi aliqua conditio adjiciatur, & non juſtificato præſuppoſito, ſub quo proceſſit vitiatur, non vitiat, ad differentiam alterius caſus, quo abſque ulla cauſa, aut probabili
57 opinione validitatis adjecta fuiſſet ſimoniace ex pacto, ut apud Card. de Luc. *de penſion. diſc. 41. n. 3. & ſub n. 10.* & probat Fagnan. *ubi proxime*; Et alterum, quod Ordinarius, neque etiam de conſenſu
58 Patroni poteſt immutare ſtatum Beneficii, neque addere conditionem amovibilitatis, ut dixi ſupra *Allegat. 100. n...* ex Card. de Luc. *de Jurepatron. diſc. 15. per tot.* quidquid dixerint Navar. & Gonzal. cum Pax Jord. *tom. 2. lucubrat. lib. 10. tit. 11. n. 275.* necnon Monet. *de commut. ult. volunt. c. 12. n. 84.* Ex quibus principiis dico, quod Cappellanus etiamſi acceptaverit conditionem amovibilitatis in præſentatione, & inſtitutione ad Beneficium, hæc amovibilitas ſemper dependebit ex ſuo principio, utrum nempe ea probetur appoſita in fundatione, aut deducatur ex obſervantia alias ſemper vitiata remanebit, non juſtificata natura amovibilitatis Beneficii, nec probatis ſtatibus de amovibili, non obſtante conſenſu Cappellani, qui non poteſt facere, ut ſubſtineatur conditio contra Canones, qui præſumunt beneficium perpetuum, & prohibent apponi in inſtitutione, & collatione beneficii conditionem, quæ de Jure non ineſt, & maxime ad immutandum ſtatum beneficii, ubi reſiſtit diſpoſitio Concil. Trident. *ſeſſ. 25. c. de reformat.* ibique Barboſ. *n. 11.* Garz. *de benefic. p. 7. c. 11. nu. 11. & 12.* Rot. *in Farfen. Canonicatus 11. Decembris 1711. §. Ad effectum, cor. R. P. D. Criſpo.* Neque conſen-
59 ſus in jure prohibitus aliquid operatur etiam in præjudicium conſentientis, dum Cappellanus conſenſiſſe dicitur in conditionem amovibilitatis expreſſam in præſentatione, aut inſtitutione, cum præſuppoſito, quod talis foret ſtatus, & natura Cappellaniæ, & intelligitur datus conſenſus, quatenus Cappellania eſſet amovibilis, & ſic quatenus ipſe conſentire de Jure teneretur, ut ea doctrina Bald. *in leg. final. C. ad l. falcid. n. 1.* advertunt Afflict. *dec. 399. n. 13. & 14.*
60 Mantica *de tacit. lib. 3. tit. 7. n. 19.* Unde in petitorio nulla eſt difficultas, quod poſſit Cappellanus impugnare amovibilitatem, ut eam Patronus probare teneatur ad effectum remotionis: idemque cenſeo in judicio manutentionis; quia Cappellanus habet pro ſe aſſiſtentiam Juris, quod Beneficium ſit perpetuum, Rot. *coram Cavaler. dec. 72. n. 3.* quoties igitur manualitas non eſt ſufficienter probata, non poteſt Cappellano denegari manutentio, ut in terminis manualitatis dubiæ, dixit Rot. *dec. 283. n. 4. verſ. ultra*
71 *quod* apud Poſth. *de manuten.* niſi tamen adeſſet ultimus ſtatus de amovibili, qui ſufficeret in Judicio manutentionis favore Patroni, Rot. *in Melphicten. beneficii 5. Decembris 1712. §. Minus obſtat, cor. R. P. D. Lancetta*, & ſic intelligo tradita per Poſth. *de manutent. obſerv. 52. n. 24.*

Adjungo caſum, in quo recenter ſcripſi in una *Oritana Juriſpatronatus*, ubi quidam Antonius Leuzzius per actum inter vivos fundavit ſimplex Beneficium cum reſervatione Juriſpatronatus his verbis = *Ipſi Antonio Fundatori, & Stella Siſto ejus Uxori eorumque filiis legitimis, & naturalibus tam maſculis, quam fœminis, & quatenus ex dicto Matrimonio non procrearentur filii, quod heredes dictæ Stellæ non poſſint ſuccedere in dicto Jurepatronatus, ſed ſemper ſit ipſius Fundatoris, Dominici, Joſephi, Franciſci, Mauri, & Margaritæ Leuzzi, eorumque heredum, & ſucceſſorum in perpetuum* = cum autem caſus dederit, quod præmortua Stella Uxore Fundatoris abſque filiis, ipſe ſuſceperit ex alia Uxore Joannem Philippum unicum filium, quem moriens hæredem ſcripſit in Teſtamento, dubitatum fuit an totum Juſpatronatus pertineret ad unicum filium, vel potius cumulative; & pro rata cum Dominico, Joſepho, & aliis fratribus, & reſpective ſorore Fundatoris; in quo articulo ſcripſi totum Juſpatronatus ſpectare ad filium ex ſecunda Uxore ſuſceptum.

Dicebam enim priori loco, quod licet Fundator 62
vocaſſet filios ex Stella prima Uxore procreandos, unde non comprehenſi viderentur filii ſecundæ Uxoris juxta *Text. in leg. ſi quis a Patre §. ſi quis ex certa Uxore ff. de lib. & poſth.* Cald. *de emphyt. lib. 3. c. 13. n. 16. & 31.* Rot. *deciſ. 230. & 428. p. 12. rec.* adhuc tamen in caſu iſta comprehenſi eſſent filii etiam ſecundi Matrimonii, juxta mentem Fundatoris, ea ratione, quod ipſe Uxorem Stellam contemplatus fuerat veluti merum Inſtrumentum, ex quo communes filii 63
procreari, & naſci deberent, non autem ſpeciali intuitu ad amorem illius Uxoris hoc denotante excluſione hæredum hujus Uxoris, quatenus non ex illa filii procrearentur, ibi = *Quod heredes dictæ Stellæ non poſſint ſuccedere in dicto Juripatronatus* = ac etiam quia nominaverat filios illius Uxoris, quia tunc Fundator reperiebatur in Matrimonio cum illa, ex qua ſperabat procreationem filiorum; ideoque expreſſio iſtorum veluti ſuſcipiendorum ex Matrimonio cum illa, non prohibebat comprehendi filios ex altero etiam conjugio procreandos, juxta *Text. in l. pla- 64
cet ff. de liber. & poſth.* ea ratione, quod verba illa = *Quatenus ex dicto matrimonio non procrearentur filii* = intelligebantur ſtare demonſtrative, non autem reſtrictive ad illud Matrimonium ejuſque Filios, ut in ſpecie concludunt Menoch. *conſ. 40. per tot.* ubi loquitur de donatione facta filiis ex Catherina Uxore ſuſcipiendis, ut legitur *numer. 25.* Cancer. *variar. reſolution. p. 3. c. 7. num. 107.* Caſanatt. *conſ. 44. nu. 4. & conſ. 54. n. 6.* Fontanell. *de pact. nupt. clauſ. 10. gloſ. unic. n. 48.* Cutell. *de donat. par. 2. diſc. 1. ſpec. 36. n. 8.* Larrea *deciſ. Granat. 33. n. 34. cum ſeqq.* latiſſime Rot. *deciſ. 74. n. 10. & ſeqq.* poſt Balduec. ad Ramon. *tom.* 65
4. quia de cætero urgebat ratio naturalis, quod æqualis eſt affectio Patris erga filios tam ex primo, quam ex ſecundo Matrimonio procreatos; & ideo qua affectione Fundator voluit præferre filios primi Matrimonii in Jurepatronatus; eadem comprehendere voluiſſe cenſetur filios ſecundi, Bero. *conſ. 143. n. 18. lib. 2.* Menoch. *conſ. 41. n. 25. & ſub n. 41.* Cald. *de emphyt. lib. 3. c. 13. n. 29.* Hodiern. *in l. hac edictal. quæſt. 12. n. 38.* Marta *de ſucceſſ. p. 4. quæſt. 10. art. 1. n. 3.* & propterea cum primum Matrimonium cujus filii fuerunt vocati ad ſucceſſionem in Jurepatronatus, eſſet expreſſum demonſtrative, inde ſequebatur, quod amor, & affectio filiorum fuerat Cauſa finalis reſervandi illis Juſpatronatus, quæ idcirco influebat in omnes filios etiam ex altera Uxore ſuſcipiendos, in quibus militat æqualitas affectionis, & æqualis ratio ſuccedendi prælative ad fratres, & ſororem, *leg. 1. Cod. de legitim. hered. & in leg. cum alis §. Ad maternas Cod. de ſecundis Nuptiis*, & proſequuntur Larrea *dict. deciſ. 33. num. 41. & ſeqq.* Balduec. ad Ramon. *tom. 4. dict. deciſ. 74. num. 10. & ſeqq.* Rot. *coram Ottobon. deciſ. 133. num. 11. & ſeqq.*

Secundo loco dicebam intrare diſpoſitionem *Text.* 66
in notiſſima leg. cum Avus ff. de condit. & demonſtr. & in leg. cum acutiſſimi C. de fideic. quod nempe ſubſtitutio fratrum, & ſororis ſupplebatur ex tacita conditione, ſi Fundator deceſſiſſet etiam ſine filiis alterius cujuſcunque Matrimonii = *Ne ſcilicet videatur fratrem filio prætuliſſe, & ſic conſiderata affectione, & voluntate Teſtatoris* = quemadmodum inquit Tiraquell. *de Retract. lignag. §. 11. gloſſ. 1. nu. 15.* Lar- 67
rea *dict. deciſ. 33. num. 50. & 51.* quia proviſio hominis non tollit proviſionem legis, ſi poteſt concurrere, nec illi contrariatur, juxta notum *conſ. 81.* Anch. *n. 3.* Sur. *conſ. 34. n. 34.* ut contingit in caſu omiſſo per diſponentem, qui remanet ſub diſpoſitione, ſeu proviſione legis, quæ ſupplet diſpoſitionem hominis, ut bene Rot. *deciſ. 182. n. 8. & ſeqq. par. 16. rec.* nec dubitari valet, quin diſpoſitio præallegatarum legum habeat locum etiam in donatione, & contractu, Larrea *dict. deciſ. 33. n. 51.* & aſſiſtit mens Fundatoris; qui non omiſiſſet expreſſionem filiorum etiam ſecundi Matrimonii, ſi cogitaſſet prædeceſſum

primæ Uxoris abſque liberis, & tranſitum ipſius ad ſecunda vota, & ſuſceptionem prolis ex ſecundo Matrimonio.

Dicebam tertio, quod in omnem caſum intraret altera diſpoſitio *Text. in l. ſi unquam C. de revoc. donat*, quæ inducit revocationem donationis ob ſupervenien-
68 tiam filiorum Donantis ſive ex primo, ſive ex ſecundo matrimonio, ut ait Bald. *in eadem l. ſi unquam n.* 1. Tiraq. *ſuper eadem l. in præfat. n.* 109. *verſ. & cum liberos*; idque fundatur in præſumpta mente Donantis, qui non donaſſet fratribus, & ſorori, ſi cogitaſſet, ſe filios habiturum ex alia Uxore, quos non habuit ex prima, Cald. *conſ.* 3. *verſ. confirmatur de Jurep.* Tiraq. *ubi ſupra in præfat. n.* 109. hujus autem legis diſpoſitio locum obtinet etiam in donatione certæ rei particularis, Tiraq. *in l. ſi unquam in verb. omnia, vel partem aliquam n.* 2. Ruſticus *in l. cum*
69 *Avus lib.* 3. *c.* 18. *n.* 5. ac ulterius etiam in donatione Juriſpatronatus quemadmodum ex profeſſo quærit, & concludit Vivian. *de Jurepatr. lib.* 4. *cap.* 4. *nu.* 31. *& ſeqq.* Tiraquell. *in leg. ſi unquam in verb. do-*
70 *natione largitus num.* 353. *cum ſeqq.* Reſervatio vero Juriſpatronatus per actum inter vivos favore fratrum, & ſororis nihil aliud eſt niſi donatio illius, quia Fundator illud transferret gratuito in alios per actum inter vivos cum auctoritate Ordinarii, Card. Zabarell. *in cap. cum ſæculum numer.* 2. *verſ. quarto quæro de Jurepatr.* Lambertin. *eod. tract. lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.* 4. *art.* 10. *ſub num.* 1. *verſ. qui duo efficiet, & lib.* 1. *p.* 2. *q.* 6. *art.* 5. *n.* 2. *verſ. & conſenſus Ordinarii.*

Quidam Patronus Eccleſiæ Parochialis quæſivit
71 a Me, an Epiſcopus poſſet tribuere Parocho ejuſdem Eccleſiæ per ipſum Patronum præſentato titulum Archipresbyteri; & an poſſet annectere cuidam ſuo Feudo, ſeu Caſtro Juſpatronatus ſibi Jure hæreditario competens in dicta Eccleſia Parochiali; Ego circa primum negative reſpondi, nam extra limen fundationis, ubi indulgetur voluntati Fundatoris; certum eſt, quod Epiſcopus non habet facultatem immutandi titulos Beneficiorum aut ſimplicium, aut Parochialium, ut Me ſcribente judicavit per ſententiam Congregatio particularis ſex Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium Panciatici, de Abdua, Ferrarii, Gabrielii, Capraræ, Fabroni in una *Alben.* inter Epiſcopum, & Capitulum, ubi deciſa fuerunt 67. dubia, quorum ultimum erat = *An Epiſcopus poſſit titulos Beneficiorum ſimplicium, & Parochialium Cathedralis, & Diœceſis immutare, tribuendo, exempli gratia ſimplici Cappellano titulum Prioris, & ſimplici Plebano, vel Presbytero titulum Archipresbyteri* = Quod Congregatio ut ſupra judicavit negative per ſententiam latam 19. *Septembris* 1710. Quo vero ad ſecundum quæſitum cenſui poſſe Juſpatrona-
72 tus hæreditarium annecti Caſtro; ſed neceſſarium eſſe conſenſum, & auctoritatem Epiſcopi, ſine qua annexio fieri non poterat per Patronum, ut per Rot. *in Ilerden. ſeu Tarraconen. Beneficii, cor. Card. Matthæjo* impreſſa apud Monac. *in formul. for. Eccleſ. tom.* 2. *dec.* 1. *n.* 7.

Plura dicturus eſſem circa uſu frequentem articulum, an Juſpatronatus ſit laicale, vel Eccleſiaſticum, quando fuit reſervatum Perſonis laicis habentibus aliquod officium in Eccleſia, vel loco pio; ſed ſolum
73 breviter aliqua tangam: Datur ad hunc effectum diſtinctio an Fundator contemplaverit Perſonas in Officio, vel Officium in Perſonis; primo caſu Juſpatronatus eſt laicale; ſecundo autem Eccleſiaſticum, Ratio eſt, quia quando conſiderantur Perſonæ in Officio, habitus dicitur reſpectus ad habilitatem, prudentiam, & induſtriam Perſonarum, quando vero conſideratum fuit Officium in Perſonis habitus cenſetur reſpectus ad Eccleſiam in illo officio Eccleſiaſtico, Rot. *dec.* 661. *per totam par.* 19. *tom.* 2. *rec. & deciſ.* 407. *ſub num.* 2. *coram Merlin. & in Lodien. Beneficii* 26. *Februarii* 1706. §. *neque, coram Eminentiſſimo Priolo, & in Monaſterien. Vicaria* 11. *Martii* 1706. §. *Eo autem, &* 18. *Martii* 1707. §. *Atque ex his, coram bon. mem. Omanna, & in Hildeſimen. Canonicatus* 16. *Martii* 1716. §. *Et nulla, coram R. P. D. Criſpo.* *& in Ortonen.* 23. *Martii* 1708. §. *Neque, & §. Hoc ipſum Eminentiſſimo Scotto.*

Difficultas eſt in dignoſcendo, quando unum, vel 74
alterum contemplatum dicatur, in quo examinanda eſt traditio, Bald. *in leg. ſi quis ad declinandam num.* 19. *C. de Epiſcop. & Cleric.* pro contemplatione Perſonarum videndi ſunt Lott. *lib.* 2. *q.* 10. *ex n.* 44. *ad ſeqq.* Marant. *reſponſ.* 15. *lib.* 3. Major tamen difficultas eſt, an in dubio contemplatum dicatur Officium in Perſonis, & ſic Eccleſia, vel potius contemplatæ fuerint Perſonæ in Officio, & ſic Laici; Ubi opinio poſterior Sacræ Rotæ videtur ſtare in dubio pro contemplatione Officii, & ſic Eccleſiæ, juxta *Text. in l. Annua §. Attia ff. de ann. legat. ut in Barchinonen. Beneficii, Lodien. Beneficii, & Cracovien. Cantoriæ*, quas Me ſcribente allegavit, & ſecuta eſt *Rot.* Me ſcribente in *dict. Monaſterien. Vicaria ubi ſupra*, in quo caſu agebatur de Jurepatronatus ſpectante ad Canoniſſas Eccleſiæ Oppidi de Diœceſi Monaſterien. juxta conſuetudinem in Germania exiſtentes, & in *Heldeſimen. Canonicatus ubi ſupra*, ubi etiam ſcripſi. Verum pro Laicitate Juriſpatronatus obtinui in *Romana Cappellaniæ*, ubi Fundatrix reſervaverat Juſpatronatus *Guardianis Hoſpitalis* Pauperum S. Imaginis ad Sancta Sanctorum, qui Guardiani ſunt Laici, & Equites Romani, & Congregatio particularis 22. *Aprilis* 1717. cenſuit Juſpatronatus, ſeu ejus Beneficium vacans per obitum Dapiferi non cadere ſub reſervatione; quia viſum fuit non poſſe dici Eccleſiaſticum Juſpatronatus; videnda eſt ad materiam quædam concluſio, quam ex *Garzia* refert Vivian. *de Jurepatronat. lib.* 1. *c.* 3. *n.* 15. ubi quod Juſpatronatus Eccleſiaſticum competens Confraternitatibus Laicorum ab Epiſcopo ap- 75
probatis, & gaudentibus privilegiis Eccleſiarum, & Fori non cadit ſub reſervatione Regulæ Octavæ Cancellariæ, idque ex quadam æquitate; quæ concluſio falſa eſt, quoties agatur de Confraternitate Eccleſiaſtica non autem Laicali, juxta deducta apud Rot. *coram Reverendiſſimo Anſaldo deciſ.* 9. *per totam*, & Me ſcribente *in d. Ortonen. Beneficii* 10. *Junii* 1709. § *Quoad primum, cor. Eminentiſſimo Polignach.* imo etiamſi agatur de Confraternitate Laicali, Juſpatronatus dicitur Eccleſiaſticum, ſi fuerit relictum Confratribus uti Miniſtris Eccleſiæ, ſeu Cappellæ, quam ipſi adminiſtrant, ut Ego obtinui in Caſu per Rotam *in dict. Ortonen. Beneficii* 23. *Martii* 1708. §. *Neque obſtare cum. ſeqq. coram Eminentiſſimo Scotto, &* 10. *Junii* 1709. §. *Præterea, coram Eminentiſſimo Polignach.*

Adnectere cenſeo nonnullas Deciſiones in hoc Opere allegatas, ſeu ad ejus materiam pertinentes, in quibus Ego ſcripſi, & hic finem impono huic primæ Parti Ope, & Gratia ÆTERNÆ MATRIS DEI BEATISSIMÆ VIRGINIS MARIÆ, cujus auxilium in vocavi, & ſemper invocabo.

R. P. D. LANCETTA

Romana Cappellaniæ.

Lunæ 14. *Maii* 1714.

SEntentiam Rotalem a R. P. D. Scotto Almæ Urbis Gubernatore latam ſuper executione Gratiæ *ſi neutri*, quam Michael Angelus Oliveranus obtinuit pro aſſecutione controverſæ Cappellaniæ ad excluſionem Joannis Nicolai Balzanetti *confirmandam eſſe* Domini cenſuerunt in hodierna audientia coram Me, ad quem in gradu appellationis cauſa devoluta fuit.

Siquidem prædicta gratia apparuit plene juſtificata non ſolum quo ad vocationem Cappellaniæ, & pendentiam litis, quæ non controvertebantur, ſed etiam quo ad aliud requiſitum, quod neutri Parti Jus competeret, quibus propterea concurrentibus op- 76
timo jure executionem promeruit, Rot *cor. Verall. dec.* 42. *par.* 2. *coram Bevinenſ. dec.* 238. *nu.* 1. *& p.* 17. *dec.* 298. *n.* 1.

Quod autem Michaeli nullum jus competeret ſa- 77
tis reſultat ex illius confeſſione emiſſa obtinendo

dictam

dictam gratiam, Rot. *coram Bich. deciſ.* 358. *num.* 3.
coram Emerix Jun. dec. 1133. *num.* 2. *coram Benincaſ.*
deciſ. 292. *num.* 10. *& in Capuana Beneficii* 27. *Januarii*
1698. §. *Final. coram Me*; & quod neque competat
Joanni Nicolao Balzanetto, deducitur ex quo licet
ipſe ad ſui favorem habuerit tres nominationes, ta-
men nulla ex eis illi ſuffragare valet, cum non ſint
canonice factæ, ut plene demonſtrant in deciſioni-
bus præcedentis inſtantiæ.

Non quidem prima reportata ſub *die* 23. *Novemb.*
1704. tum quia intra legitimum tempus non fuit
exhibita coram Superiore debente inſtituere, itaut
proinde nullum jus ad Cappellaniam aſſequendam
78 tribuere potuerit juxta celebre dictum Lap. *alleg.* 75.
n. 3. *& ſeq.* quem communiter ſequuntur Doctores,
& Rot. *ex allegat. dec.* 665. *num.* 8. *part.* 18. *recent.* &
plene firmatur *in dec. hujus Cauſa* 25. *Novembr.* 1707.
§. *Verum hodie*, *&* 3. *Februarii* 1708. §. *Quod enim*, *co-*
ram R. P. D. meo Scotto, ubi quod deficiente prædi-
cta exhibitione coram Superiore præſentatio reman-
ſit in linea ſimplicis nominationis.

Non obſtante, quod producta fuerit in actis E-
minentiſſimi Cardinalis Vicarii, & ejus vigore ſuc-
ceſſive expeditum monitorium, quia iſtud non fuit
ſubſcriptum, nec reproductum coram eo, ſed a No-
tario ſub banca conceſſum, ut practicatur; Produ-
ctio fuit facta ad effectum conſervandi tantum; ideo-
que non poſſunt iſti actus haberi pro legitima præ-
79 ſentatione, ut proſequuntur *cit. dec.* 25. *Nov.* 1707.
§. *Neque obſtat*, *&* 4. *Februar.* 1708. §. *Prima ſiquidem.*

Tum ex quo dicta præſentatio facta fuit antequam
Groſſus renunciaret, & ſic Beneficio pleno, quod
eſt a Sacris Canonibus interdictum, ut in *cap. fin.*
de conceſſ. Praben. cap. nec captan. eod. tit. in 6. *& in cap.*
80 *Paſtoralis de reſcript.* nec potuit ex ſubſecuta vaca-
tione convaleſcere, quia defuit in Patrona præſen-
tante juſta credulitas, quod Beneficium tunc tempo-
ris vacaret, & perſeverantia in eadem præſentatio-
ne tunc facta, quæ requiruntur ad hunc effectum;
immo de contraria credulitate, & voluntate in hy-
potheſi conſtitit, ut proſequitur *deciſ.* 3. *Februarii*
1708. §. *Altera vero*, *&* §. *Et tamen.*

Neque ſecunda, quæ fuit facta ſub *die* 21. *De-*
cembris 1704. adhæſive ad renunciationem Groſſi,
cum quo diuturnam jam litem agebat Olivetanus,
quia licet facta fuerit rogato uno ex Notariis Emi-
nentiſſimi Vicarii; tamen Inſtrumentum fuit exara-
ratum private in domo ipſius Patronæ, neque fuit
unquam ipſi Cardinali Vicario exhibitum, cum In-
81 ſtantia pro inſtitutione præſentati, ut neceſſe erat,
pro inducenda in illo ſcientia præſentationis coram
ſe factæ; itaut etiam iſta præſentatio ex eodem de-
fectu exhibitionis coram Superiore corruat, ut *in*
deciſ. 3. *Februarii* 1708. §. *Nova vero*, *coram R. P. D.*
meo Scotto.

Minuſque demum tertia expleta *die* 3. *Februarii*,
& indicata 11. *Maji* 1705. coram R. P. D. Vicen-
tino Judice Commiſſario; non ſolum quia neque
iſta fuit unquam exhibita coram Superiore habente
facultatem illam recipiendi, ſed tantum coram dicto
Judice, qui vigore Commiſſionis appellationis ſibi
directæ poterat dumtaxat decernere inſtitutionem le-
gitime præſentato, & de facto illam admiſit cum
clauſula = *ſi*, *& in quantum*, quæ operatur reje-
ctionem, & admiſſionem reſpective, quatenus de Ju-
82 re reicienda, vel admittenda ſit, Rot. *deciſ.* 116. *nu.*
6. *coram ſan. mem. Innocentii X. & in recent. dec.* 27.
num. 8. *part.* 9. *& deciſ.* 454. *num.* 6. *&* 7. *part.* 18. *tom.*
2. Verum etiam, quia d. indicatio facta fuit elapſo
jam quadrimeſtre a die vacationis Cappellaniæ ſecu-
tæ per renunciationem Groſſi, & ſic nullatenus ſuf-
fragari potuit, ut *in deciſ.* 25. *Novembris* 1707. §. *Mi-*
nus relevat, *&* 3. *Februarii* 1708. §. *Quod bene*, *co-*
ram R. P. D. meo Scotto, & conſonat Rot. *coram*
Emerix Jun. deciſ. 1247. *num.* 6.

Nec ſubſiſtit, quod d. renunciatio tanquam facta
in manibus Patronæ nulla ſit, & propterea atten-
di debeat alia poſterior facta coram Ordinario, &
ab hac metiendum tempus ad præſentandum. Quo-
niam prima etiam ſine Superioris auctoritate tenuit

dum agebatur de beneficio litigioſo, ut probant DD.
adducti in ultima deciſione R. P. D. mei Scotti §.
Nequaquam, & fortius dum Groſſus renuncians per 83
ſententiam in judicatum tranſactam a poſſeſſione
Cappellaniæ expulſus fuerat, unde non poterat re-
nunciare niſi Jus illud, quod habere prætendebat ad
rem, quo caſu minus eſt neceſſaria in renunciatio-
ne ſuperioris auctoritas, bene Pariſ. *de reſignat. libr.*
7. *cap.* 1. *num.* 76. *& alii in citata deciſ. eodem* §. *Ne-*
quaquam.

Præter has nullitates ſingulariter unamquamque
præſentationem inficientes, non deſunt aliæ genera-
les; & quidem (omiſſa alia ex eo ducta, quod fie-
ri debebant per acta Cancellariæ, vel Cameræ co-
ram Sanctiſſimo juxta literam Brevis ſan. mem. Pau-
li V. de qua in *deciſ.* 25. *Novembris* 1707. §. *Prædi-*
ctis, *coram R. P. D. meo Scotto*) inevitabilis eſt illa,
quod factæ fuerunt pendente lite inter Olivetanum, 84
& Groſſum a diverſis Patronis præſentatos, ideo-
que nulliter, & attentate, Rot. *deciſ.* 24. *num* 11. *co-*
ram Benincaſ. & dec. 861. *n.* 1. *coram Emerix Jun.* nam
per dictæ litis pendentiam impediebatur Patrona,
tam in caſu ceſſus, quam deceſſus alicujus ex Col-
litigantibus præſentare, ne ſuperſtiti novum daret
compoſitorem, ut ſunt *Text. in capit* 1. *&* 2. *ut lit.*
pendent in 6. optime Rot. *in Faventina Beneficii* 18.
Decembris 1704. §. *Demum*, *coram bon. mem. Muto*,
cum aliis *in deciſ. præcedentis Inſtantia* 25. *Novem-*
bris 1707. §. *Præterea.*

Nolo ſuſtineri poſſint ex eo, quod lis per Oli-
vetanum mota eſſet calumnioſa, & ſic inabilis ad
faciendum obicem Patronæ, ne ſecuta vacatione va-
leret iterum præſentare. Cum enim prædictus Oli-
vetanus ſententiam favorabilem, etiam in judicatum
tranſactam ab Eminentiſſimo Card. Vicario in di-
cta lite obtinuerit; omnis abeſſe debet umbra calu-
mniæ, dum Judicis ſententia præſumptionem habet
pro ſe, & ſaltem talem calumniæ ſuſpicionem ex-
cludit, ut probat *citat. deciſ. cum ibi allegat.* §. *Ne-* 85
que urgere, *& ultima diei* 3 *Februarii* 1708. §. *Ne-*
quaquam, *coram R. P. D. meo Scotto*, & in terminis
coram Zarat deciſ. 27. *num.* 13.

Quod vero ſententia prædicta emanaverit contu-
maciam Groſſi, & propterea vim excludendæ calu-
mniæ habere non valeat, in facto non ſubſiſtit,
dum potius conſtituto ad peragendam litem Procu-
ratore acerrime Groſſus jura ſua promovit, adeout
per 16. circiter menſes inſudaverit Olivetanus in
portanda immiſſione in poſſeſſionem controverſæ
Cappellaniæ.

Triennalis demum poſſeſſio, quæ favere poterat 86
Groſſo prætenſæ calumniæ ſuſpicionem confuvere
non poteſt; Recurrit enim reſponſio, quod ea non
obſtante Olivetanus ſententiam obtinuit, habentem
præſumptionem Juſtitiæ pro ſe, & excluſivam calu-
mniæ, immo inductivam alterius præſumptionis, vel
quod triennalis poſſeſſionis exceptionem Groſſus non
allegaverit, vel quod illi renunciaverit, dum præ-
fatam dictam ſententiam contra ſe latam in judica-
tum labi permiſit, & ſucceſſive etiam juri ſuo ceſ-
ſit; Neque poteſt Balzanettus independenter ab An-
teceſſore, & ex novo Jure veniens regulam de Trien-
nali allegare, quæ illi tantum favere poterat, ut be-
ne *in* §. *Final. ultima deciſionis præcedentis Inſtantiæ*,
& docent Gomez. *ad d. regulam de Trienn. q.* 13. *n.* 9.
& per tot. & Cochier. *ad eand. regul. n.* 85. §. *Sed an*
Titulus, Rot. *coram Zarat. deciſ.* 27. *n.* 19. *&* 20.

Poſita ex his nullitate præſentationum Joannis
Nicolai Balzanetti facili negotio vindicatur ab ob-
jectis ſubreptionis & obreptionis gratia *ſi neutri* ab
Olivetano reportata; Etenim quo ad illa ex eo du-
cta, quod Olivetanus narraverit Papæ ſe fuiſſe
præſentatum per obitum Hieronymi Carabelli, &
pendente lite poſſeſſionem Cappellaniæ accepiſſe, 87
iterum hodie repetita plene ſatisfacere viſa eſt deci-
ſio diei 25. Novembris 1707. a §. *Firma itaque*, *uſ-*
que ad finem, *coram R. P. D. meo Scotto Almæ Urbis*
Gubernatore. Alia vero de novo prompta ab expreſ-
ſione falſi valoris, & Patriæ Olivetani minime ur-
gere viſa ſunt.

X 4 Quo

Quo enim ad valorem conſtat illum de tempore
quo Olivetanus gratiam obtinuit, fuiſſe in ſoiis annuis
ſcutis quadraginiaocto, quod autem poſtra Cappel-
lania plus reddat, evenit ex quo idem ſua induſtria ;
& diligentia avocavit per ſententias Judicum a tertiis
Poſſeſſoribus aliqua bona ad Cappeliaiam ſpectantia,
quod ſane ſalſitatem valoris in gratia expreſſi cauſari
non valet, quia ad huuc effectum attenditur tempus
88 impetrationis juxta *conſ. Oldrad.* 58. Rot. *coram Burat.*
deciſ. 18. *n.* 9. *cor. Bicch. deciſ.* 479. *n.* 8. & in terminis
coram ſan. mem. Innocentii X. dec. 231. *n.* 1. ibique Ad-
den. *per tot.*

Quo vero ad Patriam nullius momenti eſt, quod
Olivetanus ſe Romanum Papæ aſſeruerit, quando ve-
re eſt Farſenſis; cum namque ea lege fundationis cau-
tum non ſit, quod Cappellania debeatur illis de certo
loco, ſed poſſit extero cuicumque concedi non rele-
vat, quod impetrans Farſenſis potius ſit, quam Ro-
manus? Defectus enim certæ qualitatis ad hoc, ut in-
ficiat gratiam, talis eſſe debet, ut ſi innotuiſſet Pon-
89 tifici, vel eum a concedendo retraxiſſet, vel diffici-
liorem reddidiſſet, Lotter. *de re Benefic. lib.* 2. *quæſtion.*
34. *n.* 3. Rot. *dec.* 680. *n.* 6. *p.* 19. *rec. tom.* 2. quod uti-
que conſiderari non poteſt reſpectu enunciativæ Patriæ,
quæ in his terminis cauſa Gratiæ dici nequit, Rot. *dec.*
163. *n.* 4. *p.* 18. *rec.*

In reliquis Domini remiſſive ſe habuerunt ad ſæ-
pe laudatas Deciſiones præcedenti Inſtantiæ, & ita u-
triaque, &c.

R. P. D. LANCETTA.

Cremonen. Beneficii.

Veneris 3. Decembris 1706.

AD Cappellaniam vacantem in Eccleſia Parochia-
li S. Lucæ Civitatis Cremonæ fuit a Vicinis ejuſ-
dem Parochialis præſentatus Jo: Baptiſta Ravaſius,
qui poſtmodum ab Ordinario Cremonen. Inſtitutio-
nem reportavit, & poſſeſſionem ſubinde acquiſivit;
Sed quia illa vacaverat in menſe Novembris Sedi
Apoſtolicæ reſervato hinc cum ſuppoſito, quod eſſet
liberæ collationis, curavit ſibi de ea provideri Io: Ba-
ptiſta Meſmerus, & mox in Judicium vocavit Rava-
ſium coram R. P. D. meo Kaunitz. Literarum Apoſto-
licarum Executore, a quo præviis geminis Deciſioni-
bus editis *ſub diebus* 11. *Maii* 1705. & 14. *Maii præte-
riti* Sententiam favorabilem reportavit, & commiſ-
ſa mihi appellationis Cauſa quæſitum fuit = *An ſit pro-
cedendum ad legitimam executionem literarum*; Et
negativa prodiit reſolutio.

Præmiſſo enim, quod Meſmerus habens Proviſio-
nem Apoſtolicam concludenter probare teneatur re-
ſervationem Beneficii per ipſum narratam, ſatiſque
ſit, quod illius probatio aliquo modo reddatur tur-
bida adhoc, ut habeat locum regula contra Impetran-
90 tem, ex firmatis per Rotam *coram Duran. deciſ.* 14.
nu. 5. *coram Ubald. deciſ.* 709. *num.* 2. & 3. & *in recent.*
deciſ. 472. *num.* 69. *part.* 19. & *in Parmen. Beneficii* 28.
Januarii 1701. §. *Cum enim*, *coram R. P. D. meo*
Scotto.

Facile fuit contra ipſum reſpondere, cum talis pro-
batio deſumi non poſſit ex iis; quæ ab eodem de-
ducebantur; nam incipiendo ab ultimis ſtatibus, ſu-
per quibus potiſſime inſiſtebat, eo quod duæ ultimæ
proviſiones factæ per Sedem Apoſtolicam apparerent
tanquam de libero abſque ulla mentione Juriſpatro-
natus; Conſtiiit ex facto, quod licet vacante Cap-
pellania anno 1683. illam; non facta mentione Ju-
riſpatronatus, obtinuerit bon. mem. R. P. D. Fran-
ciſcus Maria a Porta, & deinde per ejus obitum
Jo: Carolus illius frater, tamen prodiit utraque collatio
propter vacationem apud Sedem, qui modus provi-
dendi non concludit univoce libertatem Beneficii,
cum æque conveniat Beneficiis tam liberæ collatio-
nis, quam Iuriſpatronatus laicalis, vel mixti, qua-
propter prædictæ proviſiones tanquam æquivocæ non
91 important declarationem libertatis, Poſth. *de manut.*
obſerv. 49. *n.* 5. Rot. *deciſ.* 290. *n.* 21. *dec.* 41. *n.* 34. *p.*
18. *rec.* ſed illam expectant, & recipiunt a ſtatibus
præcedentibus, ad quos regulariter ſolet haberi recur-
ſus, Rot. *in Aretina Beneficii* 21. *Januarii* 1701. §.
Utique, *coram R. P. D. meo Anſaldo*, *in Tuden. Pa-
rochialis de Bertazzido* 20. *Iunii* 1701. §. *Ex his*, *co-
ram R. P. D. meo Scotto.*

Non obſtat, quod in proviſionibus prædictis ap-
poſita non legatur clauſola derogatoria Juriſpatrona-
tus, prout de ſtylo practicari ſolet in omnibus Bene-
ficiis, quæ non ſunt liberæ collationis, unde infere-
batur, quod juſtificatus remaneat ſtatus libertatis con-
troverſæ Cappellaniæ; Quoniam enim talis omiſſio
proceſſerit, ex quo a dictis proviſis Apoſtolicis in
petitione Gratiæ nulla mentio facta fuit Juriſpatrona-
tus, non autem ex quo Cappellania eſſet veræ libe-
ræ collationis; exinde ſequitur, quod ſicut Papa in
hoc caſu non habet intentionem præjudicandi Patro-
nis, etiamſi Beneficia vacent apud Sedem, niſi
quando facta expreſſa mentione Juriſpatronatus, fuit
adhuc conceſſa proviſio tanquam de libero, vel Ju-
ripatronatui poſitive derogatum; ita illo per Papam 92
ignorato, nullaque de eo facta expreſſione, & de-
rogatione, quodcunque Patronorum Jus illæſum,
& intactum remanſit, & prædictæ proviſiones Apo-
ſtolicæ non potuerunt in præjudicium illorum immu-
tare ſtatum præcedentem de Jurepatronatus, juxta
deducta *in Bononien. Parochialis ſuper Manutentio-
ne* 3. *Julii* 1679. §. *Non obſtante*, & 2. *Februarii*
1680. §. *Maxime*, *coram clar. mem. Card. Vicecomi-
te*, & 26. *Junii* 1682. §. *Etenim*, & *ſeqq. cor. bon.
mem. Urſino.*

Multoque minus ad comprobationem ultimi ſtatus
& liberæ qualitatis Beneficii operari poteſt altera
circumſtantia, quod Vicini occaſione vacationis
per obitum in Curia Franciſci Mariæ a Porta præ-
ſentarunt Thomam de Calcaguia, qui adverſus pro-
viſionem Apoſtolicam obtentam per Joannem Caro-
lum a Porta tanquam de vacanti apud Sedem ſe
non oppoſuit coram illius Executore, quia obje-
ctum locum ſibi vindicare potuiſſet, ſi præſentatus a 93
Vicinis comparuiſſet, & deinde per Sententiam in-
nixam libertati Beneficii remanſiſſet ejectus; non au-
tem quando Thomas ad finem evitandi diſpendio-
ſam litem cum dubietate eventus ſibi forſan contra-
ria propter Gratiam revalidatoriam ob non factam
mentionem Juriſpatronatus, quam proviſus Apoſto-
licus de facili obtinere potuiſſe ſe habuit mere paſſive,
quo caſu etiam hic actus negativus remanet æquivu-
cus, & inefficax ad concludendum ſtatum de libe-
ro in præjudicium Patronorum, qui illum præſenta-
runt, quibus factum, & negligentia præſentati neu-
tiquam officere valet, ex firmatis per Rot. *dec.* 136.
n. 38. *p.* 19. *recent. deciſ.* 1195. *ſub num.* 9. *coram Eme-
rix Jun.*

Sine difficultate, quia præcedentes proviſiones o-
ſtendunt ſemper hujuſmodi Cappellaniam habitam
fuiſſe tanquam de Jurepatronatus, ut infra oſtende-
tur, unde tanto magis remanent æquivoci, & inu-
tiles dicti ultimi ſtatus, ut ſignanter reſpondit Rot. 94
dec. 514. *n.* 4. *p.* 13. *dec.* 215. *n.* 7. *par.* 15. & *dec.* 463.
n. 5. *p.* 10. *rec.* & *in Bononien. Parochialis ſuper Manu-
tentione* 3. *Julii* 1679. §. *Non obſtante*, *coram clar. me.
Card. Vicecomite.*

Quibus ita ſe habentibus, ſicuti non ſpectat ad
Ravaſium docere de ſtatu anteriori Iuriſpatronatus
per ſamigeratas tres ſpecies probationum, nempe In-
ſtrumenti clari, rei judicatæ, & confeſſionis partis,
ita onus eſt Meſmeri proviſio Apoſtolici in his cir-
cumſtantiis probandi aliunde narratam libertatem
Beneficii, maxime quia eſt Actor, & inſtat contra
Proviſum ab Ordinario, qui poſſidet, cumque ipſe 95
in dicta probatione deficiat, quinimo conſtet de Ju-
repatronatus, idcirco locus eſſe non poteſt executio-
ni Literarum Apoſtolicarum, Rot. *cor. Merlin. dec.*
563. *num. primo* & *deciſion.* 591. *num.* 3. *in re-
centior. deciſion.* 251. *ſub num.* 2. *par.* 2. *dec.* 595.
num. primo & 2. *part.* 6. & *deciſion.* 413. *num.* 19.
par. 18.

Hinc aſſumendo examen aliarum probationum pro
dignoſcenda qualitate Cappellaniæ DD. juxta facti
ſeriem

Digitized by Google

ſeriem de mandato noſtri Tribunalis concordatam adverterunt, quod Anghinotus de Aqualonga ad unum, & idem Altare ſub Invocatione Sancti Joan. Baptiſtæ in Eccleſia Parochiali Sancti Lucæ Cremonen. duas erexit Cappellanias, alteram ex Inſtrumento publico fundationis de anno 1419. alteram vero ex Teſtamento per ipſum condito de anno 1421. reſervato in utroque Jurepatronatus favore Vicinorum ejuſdem Eccleſiæ; De prima licet in dictis Deciſionibus coram Reverendiſſimo Patre Domino meo Kaunitz. nonnullæ adducantur oppoſitæ exceptiones contra Inſtrumentum illius fundationis, in hodierna tamen propoſitione agnitæ fuerunt inſubſiſtentes, & vix fuit, nec potuit adeſſe quæſtio inter partes, quoniam ejus reſpectu affertur publicum, & authenticum documentum, immo ad ſuperabundantem probationem concurrit illius judicialis compulſatio, & approbatio in lite agitata in noſtro Tribunali coram Reverendiſſimo Patre Domino Piccolomineo de anno 1533. inter Nicolaum Pelliceum, & Andream Cornelium, & de facto contra illius legalitatem nihil relevans oppoſitum fuit, ſed tota difficultas ſtetit in ſecunda, pro cujus juſtificatione Ravaſius exhibuit Teſtamentum conditum ab ipſo Anghinoto *anno* 1421, in quo dictam Cappellaniam erigi mandavit cum reſervatione Jurispatronatus favore eorundem Vicinorum, prout in prima, & ulterius Inſtrumentum fundationis ſubſecutæ factæ per illius Executores Teſtamentarios *anno* 1422. Unde cum doceatur de qualitate Patronali reſpectu utriuſque Cappellaniæ mediante publico Inſtrumento fundationis, & Meſ-
96 merus deficiat in probatione libertatis Cappellaniæ controverſæ, propterea prævalet poſſeſſioni ex ultimo ſtatu, quando etiam contrarius adeſſet Jurispatronatui qui neque concurrit in præſenti ex ſupra firmatis, Abb. *in cap. Conſultationibus numer. 9. de Jurepatronatus* Vivian. *eod. titul. part. 2. libr. 11. capitul. 6. numer.* 23. Rot. *deciſion.* 74. *numer.* 12. *part.* 11. *& deciſion.* 252. *numer.* 17. *part.* 16. *Recentior.*

Non obſtant quamplurimæ exceptiones oppoſitæ per Meſmerum contra legalitatem, & relevantiam dicti Teſtamenti, & fundationis allegando, quod illud ſit ſumptum de ſumpto, & merum ſcartafaccium, quodque ſignanter publica Teſtamenti copia in hoc Judicio producta valide fuerit alias oppugnata, & ejus illegalitas oppoſita, adducendo ad hunc effectum, quod cum Joannes Clemens de Schitiis reſignaſſet alteram ex dictis Cappellaniis hodie poſſeſſam ab Abbate Vicecomite favore Joannis Galeatii pariter de Schitiis, qui ideo de ea proviſus fuit a ſanctæ memoriæ Paulo Quinto, vicini, producto dicto Teſtamento, prætendentes daræ de nullitate proviſionis Apoſtolicæ Sententiam contrariam paſſi fuerunt; Etenim præmiſſo, quod Vicini produxerunt Teſtamentum ad oſtendendum Jus ſeſe opponendi, quod tanquam Patroni habebant, & pro nullitate proviſionis Apoſtolicæ allegarunt ſimpliciter, quod Jo: Clemens de Schitiis reſignans non adimpleviſſet onera Cappellaniæ, & ſine ipſorum conſenſu beneficium reſignare non potuiſſet præſertim cum onere Penſionis eo ipſo, quod Ordinarius declarando validam dictam reſignationem hujuſmodi exceptiones per Sententiam rejecit, non inde valet inferri ad illegalitatem dictæ copiæ publicæ Teſtamenti ſuper qua non fuit pronunciatum, quo Teſtamento etiam ſubſiſtente, utraque exceptio rejici potuit, ſignanter illa non reſignandi abſque conſenſu Patronorum attenta derogatione Jurispatronatus mixti facta in literis Apoſtolicis reſignationis, *Facto concordato numer. Septimo.*

Et ſine difficultate, quia illi de Schitiis poſt interpoſitam per Vicinos a dicta Sententia appellationem devenerunt cum iiſdem ad tranſactionem, in qua inſeruerunt integrum tenorem dicti Teſtamenti, per cujus inſertionem illud fuit comproba-
97 tum, & potius quandocunque illegalitatis obſtaculum ſublatum remanſit, Rot. *coram Creſcent. deciſ.* 10. *de probat. coram Bich. deciſion.* 409. *numer.* 4. *& in Recent. deciſion.* 336. *numer.* 5. *part.* 13. *& deciſion.* 408. *num.* 5. 6. *part.* 19. adeout hoc ipſum retorqueatur contra Proviſum Apoſtolicum, & ex effectuatione iſtius reſignationis, & inſertione Teſtamenti in Concordia remaneat plene comprobata legalitas dicti Teſtamenti.

Reſpectu exceptionis generalis, quod hoc Teſtamentum non ſit in forma probanti ſatisfaciunt plures reſponſiones, & ſignanter, quod illud fuit extractum a publico Notario, & in lite vertente uſque *de anno* 1650. inter Fabricenſes, & Theſaurarium fabricæ fuit productum, *ut in Facto concordato numer.* 9. & poſtea alter Notarius Cauſæ ab illo extraxit aliud ſumptum publicum aſſerendo illud collationaſſe cum authentico, conſignavitque Viciniis, qui immediate hanc copiam publicam produxerunt coram Ordinario Cremonen. in altera Cauſa, quæ tunc contemporanee vigebat contra Schitios, cujus Cauſæ Notarius, & Cancellarius Curiæ Epiſcopalis etiam teſtatur de prædictæ Copiæ Teſtamenti legalitate, & de facto fuit reperta in Proceſſu de Partibus compilato in dicta lite, *ut in Facto concordato numer.* 10. Ex quibus ſequitur, quod ſi duo Notarii in duabus diverſis Cauſis 98
teſtantur hanc Copiam collationaſſe cum publico authentico Teſtamenti, & inveniſſe, quod concordaret cum illo, utique eis credendum eſt, non obſtante, quod replicaretur, erratum fuiſſe in deſcriptione anni, ut ad rem obſervat Rot. *in Majoricen. Beneficii* 28. *Novembris* 1704. §. *Hanc autem,* & 21. *Maii* 1705. §. *Nec refert in cor. ſin. bon. mem. Muto.*

Rurſus legalitas Teſtamenti comprobatur, ex quo in eodem Altari reperitur erectum tam illud Beneficium, ſeu Cappellania *anni* 1419. quam alterum proveniens ex Teſtamento *anni* 1421. Utrique beneficio fuerunt in dotem aſſignata plura bona campeſtria in vocabulo *Caſtelletto d' Anghinoto*, quæ adhuc cantant ſub nomine dicti Fundatoris, & tandem ambo Beneficiati habent eadem onera celebrandi Miſſam quotidianam cum Anniverſario, & diſtribuendi Panem, & Vinum, quæ ſub uno eodenque die adimplentur; Unde dum in Inſtrumento erectionis Cappellaniæ, ſeu Beneficii in ſequelam Teſtamenti mediante opera Executorum Teſtamentariorum auctoritate Ordinarii celebratæ *ſub die* 19. *Auguſti* 1422. poſitive aſſeritur, quod illa fiebat ad formam Teſtamenti dicti Anghinoti, incon-
troverſibile redditur, quod utrumque Beneficium ſit 99
de Jurepatronatus, & ab eodem Fundatore erectum, ut in dicto Teſtamento diſponitur per *Text. in capit. quia circa de privileg.* Rot. *coram Danozett. Sen. deciſion.* 211. *num.* 17. *& in Tuden. Evictionis* 2. *Decembris* 1701. §. *Non enim, coram Reverendiſſ. Conchen.*

Accedit, quod Anghinotus habens intentionem fundandi duo Beneficia in ipſo Inſtrumento fundationis primi Beneficii celebrato *anno* 1419. aſſeruit, quod illa erat *Prima fundatia*, ibi = *Preſbyter, qui celebrabit ad dictum Altare vigore primæ dotationis*; Cumque hujuſmodi aſſertio primæ dotationis perneceſſe ſupponat intentionem erigendi *Secundum*, ex regula, quod Primum dicitur reſpectu Secundi, de qua *Gloſſ. in leg. prima §. Æſtas in verb. non proxima, ff. ne quid in flumine publico, Speculat. in Specul. part. 2. titul. de primo decreto, §. Dicitur numer.* 4. eo ipſo, quod Anghinotus in Teſtamento anni 1421. alterum erigi mandavit cum expreſſa declaratione faciendi ſecundam dotationem, & illa in eodem Altare reperitur ere-
ctum, atque dotatum perneceſſe ab eodem Fun- 100
datore in executione ſui Teſtamenti erectum fuiſſe dicendum eſt, Menoch. *de præſumption. libr.* 2. *præſumption.* 74. *numer.* 3. Rot. *coram Peutinger. deciſion.* 198. *numer.* 9. *& in Recentior. deciſion.* 153. *num.* 17. *part.* 2. & optime in *deciſion.* 460. *numer.* 17. *in fine, & numer.* 18. *part.* 18. *tom.* 2. *Recent.*

Iiſque adduntur tam antiqua Inſcriptio facta in ſum-

ſummitate Cappellæ, & ceſtaurata de *anno* 1630.
in qua legitur, quod *Anghinorus de Aqualonga fun-
davit, & donavit anno* 1419. *&* 1421. quam e-
tiam plures Viſitationes, quæ ab Epiſcopis pro tem-
pore factæ fuerunt ſpatio centum, & plurium an-
norum, in quibus, & ſignanter in illa, quæ per
Divum Carolum Borromæum facta fuit *anno* 1575.
ſit diſtincta, & expreſſa mentio dd. duorum Bene-
ficiorum, & onerum illi incombentium; immo in
alia præcedenti facta *anno* 1567. tranſcribitur te-
nor Teſtamenti Aoghinori Fundatoris cum omni-
bus circumſtantiis contentis in eo, & conſonant in
idem aliæ ſucceſſive uſque in præſens; Ex quibus
101 Viſitationibus probari exiſtentiam Juriſpatronatus,
tradunt Rot. *in Gerunden. Beneficii* 26. *Aprilis* 1697.
§. *In comprobationem, coram Reverendiſſimo Patre
Domino meo Priolo, in Aretina Beneficii* 21. *Ja-
nuarii* 1701. §. *Quod vero, coram Reverendiſſimo
Patre Domino meo Anſaldo, & in Aſculana Juriſ-
patronatus* 2. *Junii* 1705. §. *Accedunt, coram Re-
verendiſſimo Patre Domino meo Scotto*; Non atten-
to, quod adverſus dictam Viſitationem anni 1567.
opponatur illius tenorem fuiſſe alteratum, ejuſque
verba circa Datam fundationis, noviter correcta
fuiſſe, quia quidquid ſit de aſſerta correctione cum
ab Ordinario individuetur pars ſubſtantialis Teſta-
menti hoc ſufficit, ut ex non officiat ſubſtantiæ, &
veritati juxta doctrinam Caſtrenſ. *in leg. ſi unus num.*
3. *Cod. de Teſt. Clar. in* §. *Falſum num.* 198. Farinac.
de falſit. quæſtion. 153. *num.* 37. Eoque magis con-
currente comprobatione ex aliis Viſitationibus, &
probationibus circa dictum Teſtamentum, & Juſpa-
tronatus.

Tandem ſolidiſſimum eruitur fundamentum pro
legalitate dicti Teſtamenti, ex quampluribus præ-
ſentationibus, & ſtatibus iſtius Beneficii tanquam
de Jurepatronatus ſpatio 200. & ultra annorum con-
tinuatis, vel ad præſentationem Patronorum, vel
authoritate Apoſtolica, ſemper tamen cum mentio-
ne, & derogatione Juriſpatronatus inter quas provi-
ſiones, omiſſis aliis, inſignis viſa fuit quo ad con-
troverſam Cappellaniam illa anni 1613. in qua ea-
dem vacante per obitum Nicolai Cambiaghi; Vicini
aſſerentes ſe eſſe Patronos, & in quaſi poſſeſſione
præſentandi exiſtere, Sygiſmundum Scalvum præ-
ſentarunt, qui exhibito Teſtamento anni 1421. præ-
ſente Promotore Fiſcali ſententiam inſtitutionis ab
Ordinario reportavit cum omnibus ſolemnitatibus
de jure ſervandis, ac etiam cum præcedenti publi-
catione Edicti, in quo aſſerens ipſemet Ordinarius,
quod Vicini erant veri, & legitimi Patroni, ſaſſus
fuit præfatum Teſtamentum, aliaque documenta
coram ipſo producta vidiſſe, & conſideraſſe: Qua-
mobrem cum dicta ſententia ſuper inſtitutione effe-
ctum ſortita fuerit, & inſtitutus etiam in vim pro-
viſionis Apoſtolicæ, ſeu Gratiæ pro Præſentato cum
derogatione medietatis vocum in poſſeſſione conti-
nuaverit uſque ad obitum; ſine dubio ex hujuſmo-
di ſtatu tanquam claro, & nitido, tot, tantiſque
numeris abſoluto in evidentiam deducta fuit quali-
tatis patronalis.

Non obſtat, quod Ordinarius motus non fuerit
ad conceden. inſtitutionem Scalvo ex Teſtamento
anni 1421. aliiſque documentis coram ipſo produ-
ctis, ſed illis poſthabitis tanquam illegalibus totum
fundamentum conſtituerit in fundatione anni 1419.
quam reſpicere dicebant alteram Cappellaniam, de-
mandando etiam, ut nova Jura exhiberentur, quod-
que ipſe Scalvus agnoſcens illegalitatem ſuarum pro-
bationum novum titulum gratiæ pro præſentato ob-
tinuerit cum onere duarum Penſionum, quibus cer-
te non ſuccubuiſſet, ſi ex Teſtamento prædicto con-
ſtitiſſet, quod hujuſmodi Beneficium eſſet Juripatro-
natus obnoxium; Quoniam Ordinarius non deman-
davit novorum jurium productionem, minuſque
Scalvus ad eam devenit, ex quo probationes jam
factæ imperfectæ fuiſſent, itam ad eas ſubſtentian-
das, opus eſſet novis juribus, ſed tantum ex abun-
danti, & ad majorem cautelam, prout reſultat ex
lectura ipſius decreti facti ab Ordinario ibi = *Du-
rante termino, &c. ad majorem actus; & inſtitu-
tionis hujuſmodi verificationem teneatur alia jura
quæ habere dicit ad majorem Juriſpatronatus proba-
tionem producere*, = quæ verba ſicuti præſeferunt
probationes jam factas, fuiſſe ſufficientes, ut reſ-
pondit Ruta *coram Priolo deciſion.* 350. *numer.* 37.
ita exinde ſequitur, quod dum Scalvus produxerat
Teſtamentum anni 1421. & Ordinarius ſententiam
protulit (ſunt verba præciſa) *viſa copia Teſtamen-
ti facti per Anghinorum de Aqualonga* = contro-
verti non poteſt, quin ipſe fundamentum conſtitue-
rit in dicto Teſtamento, illudque fuerit cauſa im-
pulſiva ad concedendam inſtitutionem; Et præſen-
tatus in tantum curavit obtinere Gratiam pro Præ-
ſentato, in quantum ei præter Cappellaniam per-
miſſa non erat retentio aliorum Beneficiorum, quæ
per prius habebat; quam ſi fuit elargita Dataria
non alio modo, quam cum onere duarum Pen-
ſionum; non mirum ſi ipſe eiſdem ſe ſubjecit, ſed
non, per hoc exCluſa remanet qualitas Patronalis
hujus Cappellaniæ, quinimmo eo magis comprobata
remanet, cum Summus Pontifex pro medietate dero-
gaverit Juripatronatus, Card. de Luca *de Jurepatron.* 102
diſc. 57. *num.* 18. Seraphin. *deciſion.* 1334. *num.* 2.
Rot. *poſt* Vivian. *de Jurepatronatus deciſion.* 29. *num.*
7. *deciſion.* 132. *numer.* 19. *& in recent. deciſ.* 290.
num. 7. *part.* 18.

Hæc omnia ſimul unica tollunt de medio quaſ-
cunque objectiones a Meſmero promotas adverſus
legalitatem Teſtamenti anni 1421. Cum enim ſit
antiquiſſimum, & confirmatum lapſu fere 300. 103
annorum, omnis favorabilis præſumptio militat pro
illo ad *Text. in leg. arbiter, & leg. Imperatores,
ff. de probat. & in capitul. cum cauſa eod. titul.*
Dec. *conſil.* 42. *num.* 2. Covar. *pract. quæſtion. ca-
pitul.* 22. *num.* 7. Rot. *deciſion.* 139. *num.* 28. *part.*
17. *recentior.* Adeout aliæ exceptiones falſitatis, &
machinationis cumulatæ contra actus præſentatio-
num, & enunciativas illarum occaſione emiſſas a
Patronis minorem mereantur animadverſionem; cum
prorſus imperceptibile ſit, quod illi Vicini tan-
quam Pauperes, Idiotæ, & Rudes Fabricenſes in
tot replicatis actibus tanto tempore geſtis value-
rint, & potuerint confingere, & multiplicatas fal-
ſitates committere, Menoch. *de præſumption lib.* 5.
præſumption 20. *numer.* 25., *& præſumption.* 24. *nu-
mer.* 5. Rot. *deciſion.* 93. *numer.* 14. *part.* 17. *&
deciſion.* 211. *numer.* 30. *part.* 19. *recentior.* Maxi-
me quia dictos actus geſſerunt mediante opera plu-
rium Notariorum, & perſonarum publicarum, qui-
bus non debet nota fraudis impingi, tum quia red-
ditur nedum inveriſimile, ſed imperceptibile in
diverſis perſonis publicæ fidei, & diverſis tempo-
ribus; Tum quia alias magna fieret ſtrages In-
ſtrumentorum, Surd. *conſil.* 173. *num.* 58. Rot. *de-* 104
ciſion. 279. *num.* 44. *part.* 9. *deciſion.* 411. *num.* 13.
part. 19. *recent. & in Comen. Parochialis* 16. *Ja-
nuarii* 1690. §. *Immo aſſiſtit, coram Eminentiſſimo
Caprara*; Et fortius dum actus prædicti fuerunt ge-
ſti ſub oculis Ordinarii pro tempore, & ab ipſo
una cum Jurepatronatus approbati in viſitationibus,
& contradictorio Judicio quoties deſuper agi conti-
git, ſemperque verum eſt, quod Meſmerus tan-
quam deſtitutus optimo ſtatu claro & limpido, de-
ficit in ſalutari, & neceſſaria probatione, quod con-
troverſum Beneficium ſit liberum, prout ipſe narravit
ex ſupra firmatis.

Et ita utraque, &c.

R. P. D. SCOTTO.

Ortonen. Beneficii.

Veneris 23. Martii 1708.

JOſeph Bellafante ſcripta ſibi in ultimis Tabulis
Hærede Ven. Capella, & Confratribus Sanctæ
Mariæ Conſtantinopolitanæ in Eccleſia S. Spiritus
Ortonæ, onus injunxit, Cappellaniam perpetuam
erigendi, quæ eſſet de Jurepatronatus ejuſdem Ven.
Capellæ, & Confratrum. Cum autem ultimo loco
de menſe Novembris vacaſſet eadem Cappellania,
ſeu Beneficium, Confratres præſentarunt Dominicum,
qui etiam Inſtitutionem ab Ordinario reportavit;
E converſo autem illud tanquam de reſervato im-
petravit a Dataria Innocentius; & emanata in par-
tibus coram Executore literarum Apoſtolicarum
ſententia ſuper illarum executione, in gradu appel-
lationis per Dominicum interpoſitæ, ſubſcripſi Du-
bium Commiſſioni conforme, videlicet = *An in-
tret arbitrium pro retardatione literarum Apoſtoli-
carum* = quod fuit *negative* in hodierna audientia
reſolutum.

Arbitrium enim, quod regulariter *a Juris* diſpoſi-
tione, nunquam intrat, quando literæ Apoſtolicæ
apparent in omnibus juſtificatæ, ut dixit Rot. *in
Interamnen. Juriſpatronat.* 22. *Martii* 1706. §. 1. *&
in Leodien. Canonicatus* 1. *Julii* 1707. §. *Arbitrium,
coram Me*. Quæ quidem juſtificatio reſpectu reſer-
vationis Apoſtolicæ, cui principaliter eædem literæ
innituntur ex eo reſultat, quia vacavit in Menſe
Novembris, qui ſemper eſt S. Sedi reſervatum jux-
ta regulam octavam, hodie nonam Cancellariæ,
Gonzal. *ad eandem regul. gloſſ.* 11. *num.* 1. *& gloſſ.* 45.
§. 1. *num.* 22. Etiamſi agatur de Beneficio Juriſpa-
tronatus, quia cum illud ſit reſervatum favore Cap-
pellæ S. Mariæ Conſtantinopolis dicitur Eccleſiaſti-
105 cum, cum ad dignoſcendam qualitatem Juriſpatro-
natus, an ſcilicet ſit Eccleſiaſticum, vel laicale uni-
ce inſpiciatur Perſona, cui illud eſt relictum, quæ
ſi Eccleſia eſt, Juſpatronatus quoque efficitur Ec-
cleſiaſticum, Vivian. *de Jurepatronat. libr.* 1. *cap.* 2.
num. 9. Rot. *deciſ.* 560. *num.* 4. *&* 5. *part.* 18. *& in
Aprutina Beneficii* 19. *Junii* 1705. §. *Etiamſi, coram
Me*; & conſequenter cadit ſub reſervationibus Apo-
ſtolicis, & ſub regula Menſium, Rot. *in Gerunden.
Beneficii* 12. *Junii* 1702. §. *Quibus poſitis, coram Rev.
Dom. meo Decano, & in Leodien. Beneficii* 29. *No-
vembris* 1706. §. *Minuſque, coram Rev. P. D. meo
Omanna*.

Neque obſtare viſum fuit, quod Juſpatronatus
prædictum non fuerit relictum ſoli Cappellæ, ſed
etiam Confratribus, qui ſunt Perſonæ Laicæ, unde
ſaltem reputari debeat mixtum, in quo locum non
106 habent reſervationes Apoſtolicæ, Gonzal. *ad regul.*
8. *Cancell. gloſſ.* 18. *num.* 8. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 323.
num. 8. *& deciſ.* 376. *num.* 10. *part.* 13. *recent. &
in Parmen. Beneficii* 16. *Januarii* 1702. §. *Ac deni-
que, coram R. P. Dom. meo Anſaldo*; Etenim quid-
quid ſit de qualitate laicali Confraternitatis, ſuper
qua plura hinc inde cumulabantur, illa etiam per
malam hypotheſim admiſſa, *Domini* pro comperto
habuerunt, quod Fundator Juſpatronatus reliquerit
Confratribus non tanquam de per ſe, & indepen-
denter a Cappella conſideratis, ſed uti Miniſtris e-
juſdem, & illius intuitu, ideoque Juſpatronatus re-
manet Eccleſiaſticum, cum cenſeatur relictum ipſi
Cappellæ *ad Text. in L. Annua* §. *Titia ff. de annuis
legat.* Rot. *in Barchinonen. Beneficii* 16. *Januarii*
1686. §. *Non enim, &* 12. *Junii ejuſdem anni* §. *Ne-
que obſtat, cor. clar. mem. Card. Matthejo, in Leo-
dien. Beneficii* 26. *Februarii* 1706. §. *Sed procedendo,
coram R. P. D. meo Priolo* confirmata 29. *Novembris
ejuſdem Anni* §. *Non attenta, coram Rev. P. Dom.
meo Omanna, & in Tarraconen. Cappellania* 17. *Ja-
nuarii* 1707. §. *Tantoque magis, coram R. P. D. meo
Lancetta*.

Quod autem Fundator conſideravit Confratres
non ex perſona, & jure proprio, ſed intuitu Mi-
niſterii, & Adminiſtrationis, quam habent ipſius
Cappellæ, convincebatur ex omnibus partibus diſ-
poſitionis, In fundatione enim Juriſpatronatus uſus 107
eſt eiſdem Verbis, ac in hæredis inſtitutione; cum
inſtituendo hæredem ita locutus fuerit ibi = *inſti-
tuiſco mia Erede la predetta Venerabile Cappella, e
Confratelli*, relinquendo vero Juſpatronatus ſic ſe
expreſſit = *Una Cappellania perpetua de Jurepatrona-
tus di eſſa Venerabile Cappella, e Confratelli*; Unde
quemadmodum in Inſtitutione Confratres non fue-
runt contemplati ſeparatim a Cappella, ſed tanquam
illius Miniſtri, quia Teſtator licet Confratres in ea-
dem inſtitutione comprehenderit cum Cappella, ta-
men unicum hæredem in numero ſingulari nuncu-
pavit, conſiderando tantum Confratres per modum
unius cum Cappella ibi = *mia Erede Univerſale*,
ita etiam dum per eadem verba Juſpatronatus reli-
quit Cappellæ, & Confratribus, cenſendum eſt vo-
luiſſe unicam Patronam ipſam Cappellam, Confra-
tres vero nominaſſe tanquam ipſius Miniſtros, &
Adminiſtratores, cum verba dubia in una parte Te-
ſtamenti appoſita declarari, ac interpretari debeant
juxta ſenſum, & intelligentiam, in qua Teſtator il-
la accepit in alia parte ejuſdem Teſtamenti, Mantic.
de conject. ultim. volunt. lib. 6. *tit.* 13. *num.* 10. Rot
deciſ. 337. *num.* 14. *part.* 11. *recent. & in Faventina
Fideicommiſſi, ſeu Primogenituræ* 14. *Decembris* 1705.
§. *Non attento, cor. Me*. Et præciſe quod ab inſti-
tutione hæredis deſumatur regula pro declaratione, 108
& interpretatione perſonarum comprehenſarum in
Jurepatronatus, Rot. *in Barchinon. Beneficii* 22. *Fe-
bruarii* 1704. §. *Quodque, coram R. P. D. meo Caffa-
rello, & in Interamnen. Juriſpatronatus* 22. *Martii*
1706. §. *Ulterius, coram Me*.

Hoc ipſum clarius elicitur ex altera parte Teſta-
menti in qua Teſtator locutus fuit de exercitio Ju-
riſpræſentandi; ibi enim verbis ſatis apertis manda-
vit Confratres præſentare tanquam Procuratores Cap-
pellæ = *Prega inſtantemente li medeſimi Procuratori
di eſſa Ven. Cappella, & altri Confratelli, che deb-
bano elegere, e preſentare. &c.* in quibus terminis in- 109
dubitata eſt qualitas Eccleſiaſtica Juriſpatronatus,
cum dicatur contemplatum Miniſterium in perſonis,
non autem perſonæ in Miniſterio, ut concordanti-
bus allegatis firmavit Rot. *in Monaſterien. Vicaria*
12. *Martii* 1706. §. *Ex autem fortius, & ſeqq. &* 18.
Martii 1707. §. *Præſertim, cor. R. P. D. meo Oman-
na*, & in altera *Monaſterien. Vicaria* 6. *Junii* 1707.
§. *Et quidem, cor. Me*.

Non obſtante quod Juſpatronatus relictum non
fuerit ſolis Procuratoribus Cappellæ, ſed etiam æ-
qualiter Confratribus, ut ſuadet copula, *Et*, poſita
inter Procuratores, & Confratres; Quia Teſtator
non nominavit Confratres, uti quid diſtinctum a
Cappella, ſed potius uti Miniſtros ejuſdem Cappel-
læ ibi = *Procuratori di eſſa Ven. Cappella, & altri
Confratelli* = *itaut* propterea copula, *Et*, non con-
tradiſtinguat, aut ſeparet Procuratores a Confratri-
bus, ſed potius repetat in Confratribus qualitatem
Miniſtri Cappellæ in Procuratoribus expreſſam, Bar-
boſ. *dict.* 110. *num.* 4. Rot. *coram Ludoviſ. deciſ.* 308.
num. 2. *&* 3. juncta præſertim dictione *altri*; quæ 110
explicat, & oſtendit perſonas ſimiles, & ejuſdem
qualitatis cum antecedenter nominatis, Barboſ. *dict.*
26. *numer.* 1. Rot. *in Corduben. Beneficiorum* 22. *Fe-
bruarii* 1704. §. *Non refragante, & in Foroliviem. loci
Concilii* 5. *Maii ejuſdem Anni* §. *Tertio quia, coram
R. P. D. meo Decano*.

Quodque demum tollit omnem difficultatem il-
lud eſt, quod Teſtator in ſingulis Fundationis par-
tibus oſtendit, ac expreſſit ſpecialem affectionem ad
ſolam Venerabilem Cappellam; quo caſu Juſpatro-
natus ſemper cenſetur relictum intuitu Eccleſiæ, ſeu
Cappellaniæ, cui magis proſpexiſſe dicitur quam
Confratribus ejuſdem, tanquam Perſonis penitus
incertis, & prorſus ignotis, & conſequenter minus
dilectis, ut bene obſervat Rot. *in d. Monaſterien. Vi-
caria* 6. *Junii* 1707. §. *Quæ ſi ex ſola Iuris præſum-
ptione, & ſeqq. cor. Me*.

Pro-

Probata itaque qualitate Juriſpatronatus Eccleſiaſtici levioris ponderis apparuit alterum objectum, quod Fundator excludere voluerit reſervationes Apoſtolicas, ex quo mandavit ibi = *Che l' elezione ſi debba fare convocata la Confraternità, &c. e che in detta elezione da farſi, qualſivoglia perſona in qualſivoglia ſtato, e Dignità ſi ſia, ne anco gl' Illuſtriſſimi, e Reverendiſſimi Veſcovi pro tempore non vi ſi poſſano ingerire, ma laſciarla liberamente alli Procura-
114 tori, e Confratelli* = Quia dicta verba nihil aliud importaut, quam quod Confratres debeant habere electionem, & præſentationem liberam, abſque eo quod in illa ſe ingerere poſſit quæcunque alia Perſona etiam Epiſcopus; quod tamen intelligi debet in caſibus a Jure permiſſis, nempe ubi, & quando Vacationes contingant in Menſibus non reſervatis, non autem quando ſupervenìat impedimentum Reſervationum Apoſtolicarum, ut in puncto reſpondit Rota *in Barchinonen. Beneficii* 16. *Januarii* 1686. §. *Corruit, coram bon. mem. Cardinal. Matthejo in Aprutina Beneficii* 19. *Junii* 1705. §. *Minus relevat, & in Monaſterien. Vicaria* 6. *Junii* 1707. §. *Non attento, coram Me*. Ad excludendum enim in Jurepatronatus Eccleſiaſtico reſervationes Apoſtolicas, verba fundationis debent eſſe talia, ut ſint cum illis incompatibilia, & in alium ſenſum detorqueri non poſſint; alias ſemper præſumitur Fundatorem ſe voluiſſe conformare cum Juris diſpoſitione *in capit. unico §. finali de Jurepatronatus in* 6. quod ſcilicet reſervando Juſpatronatus Eccleſiæ, cenſeatur illud voluiſſe reddere Eccleſiaſticum, ut proſequitur Rot. *in dict. Aprutina Beneficii* §. *Nam quamvis, & in dict. Monaſterien. Vicaria* §. *Non minus, coram Me*.

Minus demum urgere viſum fuit poſtremum objectum, quod ſcilicet Beneficium annexam habeat qualitatem Sacerdotalem ſaltem habitu, & conſequenter ejuſdem incapax ſit Innocentius, qui eſt ſimplex Clericus, & non poteſt intra Annum ob defectum Ætatis promoveri. Etenim cum agatur de ſimplici Cappellania, præſumptio ſtat, quod Fundator ſe conformare voluerit cum generali Con-
112 ſuetudine, juxta quam hujuſmodi Cappellaniæ Sacerdotium nec actu, nec habitu requirunt, niſi fuerit a Teſtatore expreſſe volitum, Pignatell. *tom.* 7. *conſultat.* 2. *numer.* 4. Barboſ. *de Jure Eccleſ. univerſ. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 30. Rot. *deciſ.* 825. *num.* 16. *coram Merlino*.

Quæ quidem voluntas expreſſa pro fundatione Cappellaniæ Sacerdotalis excludebatur ex tenore ipſius fundationis in parte diſpoſitiva, quæ præcipue venit attendenda pro regulanda mente Fundatoris; in illa enim non aliud legitur ordinatum, quam ſimplex erectio Cappellaniæ cum onere Miſſarum, quod cum non fuerit expreſſum, ut a Cappellano per ſe ipſum expleatur, poteſt per alium ſatisfieri, & non efficit Cappellaniam Sacerdotalem juxta
113 famigeratam *allegationem*, Lap. 35. *num.* 2. *allegat.* 117. *numer.* 2. Lata *de Anniverſ. & Cappell. libr.* 2. *capitul.* 2. *numer.* 7. Garz. *de benefic. part.* 7. *capitul.* 1. §. 1. *numer.* 85. *& ſeqq.* Rot. *deciſ.* 367. *num.* 14. *& 17. coram Celſo, & deciſ.* 162. *num.* 13. *& ſeqq. part.* 12. *recent.*

Parum relevante, quod in ea parte, in qua Forenſes excluſit; mentionem habuerit de Sacerdote ibi = *Non ſi poſſa eleggere ne nominare, ne preſentare Sacerdote Foraſtiere non Cittadino, ma ſolamente Cittadino, o figlio di Cittadino* = Nam hu-
115 juſmodi verbum, *Sacerdos*, tanquam adjectum incidenter, & ad alium effectum præferendi ſcilicet Originarios, & excludendi extraneos; non poteſt alterare verba diſpoſitiva, excluſiva, ſeu non comprehenſiva talis oneris, ſed potius cenſetur ſtare demonſtrative ad diſtinguendum onus Miſſarum, ſeu inſtrumentum neceſſarium pro illarum celebratione, ut in ſpecie obſervant Lotter. *de re benefic. libr.* 2. *quæſt.* 47. *num.* 37. Pignatell. *tom.* 7. *conſult.* 2. *num.* 26. *in fine*, & in fortioribus terminis Rot. *coram Priolo deciſ.* 41. *num.* 11. *& ſeqq. & deciſ.* 312. *n.* 2. *cor. Emerix Jun.*

Prout non refragatur, quod Fundator juſſerit eligi meliorem ex concurrentibus; quia hoc non concludit eligendum eſſe Sacerdotem, cum melior intelligatur qui doctrina, & moribus præſtantior eſt, juxta *Text. in cap. Innotuit de elect. & in Can. Licet ergo* 8. *quæſt.* 1.

Et ita utraque, &c.

Eadem ſuper Sequeſtro.

Ven. 23. *Martii* 1708.

UNA cum dubio percutiente negotium principale executionis literarum Apoſtolicarum, quas tanquam de reſervato reportaverat Innocentius, propoſui etiam præſens, videlicet = *An eſſet locus appoſitioni ſequeſtri*? cui Domini *affirmative* reſponderunt.

Cum enim ex deductis in altera mea contemporanea *Deciſione* ſuper Negotio principali plene conſtiterit, quod controverſum Beneficium, tanquam vacatum in Menſe Apoſtolico ac de Jurepatronatus Eccleſiaſtico affectum, remanſit diſpoſitioni S. Sedis; & lis ſit contra Proviſum ab Inferiore, qui ſe in ejuſdem Beneficii poſſeſſione intruſit: de plano 116
intrabat appoſitio ſequeſtri ſuper fructibus ejuſdem, ne interim indebite Proviſus in illorum injuſta perceptione ſe confoveat, & ex illorum commodo litem protrahere ſtudeat, ut literaliter diſponitur *in Conſtitutione ſan. mem.* Pii IV. in ordine *la* 17. & conſentanee ad illam tradunt, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell.* §. 7. *proœm. num.* 55. *&* 56. Mareſcott. *var. reſolut. lib.* 2. *cap.* 77. *num.* 44. Pax Jordan. *elucub. lib.* 14. *tit.* 15. *num.* 9. *verſic.* 8. Rot. *coram Zaratt. deciſ.* 47. *num.* 2. *&* 9. *& in Bononien. Hoſpitalis ſuper ſequeſtro* 16. *Decembris* 1707. *coram R. P. D. meo Omanna*.

Non obſtante quod fructus ſint deſtinati pro celebratione Miſſarum, quia hoc non impedit, quin apponi debeat ſequeſtrum, ut ſatisfacto ex pecuniis ſequeſtratis dict. onere Miſſarum, quod reliquum eſt remaneat penes ſequeſtratarium, ſeu Depoſitarium in fine litis reſtituendum ei, qui Victor evaſerit.

Et ita utraque, &c.

R.P.D. POLIGNAC

Ortonen. Beneficii.

Lunæ 10. *Junii* 1709.

CUM a taxatione expenſarum facta a R. P. D. meo Scotto favore Innocentii in executionem *reſolutionis edita die* 23. *Martii* 1708. *coram eodem*, Dominicus Cicbellius ad Signaturam Juſtitiæ provocaſſet, cauſa mihi commiſſa eſt cum clauſula, *qui ad legitimam*? qua propter *die Veneris prima Martii* propoſui dubium in Rota Dominis meis, *an eſſet procedendum ad legitimam*? Verum ob ſciſſuram Votorum nulla potuit emanare reſolutio; Quare rurſus *hodie* propoſita quæſtione, reſponſum tandem accepi *affirmativum*.

Etenim revocatis ad trutinam, ac mature recognitis omnibus, quæ prius perpenſa fuerunt, immo etiam quæ noviter adducta, Viſum eſt magis, ac magis eluceſcere id quod a R. P. D. meo Scotto luculenter in *dicta Deciſione* 23. *Martii* 1708. demonſtratum erat, ſcilicet fundatam a Joſepho Bellafante Cappellaniam in Eccleſia Sancti Spiritus Ortonæ de Jurepatronatus Cappellæ, & Confraternitatis, ſeu Confratrum Sanctæ Mariæ Conſtantinopolitanæ, quæ in eadem Eccleſia ſita eſt, vere Juriſpatronatus Eccleſiaſtici eſſe non laicalis, non mixti, atque ideo ſubeſſe menſibus S. Sedi Apoſtolicæ reſervatis; cumque ultimo loco vacaverit in Novembri 1707. menſe per *Cancellariæ Regulam* antea 8. *nunc* 9. reſervato bene literis Apoſtolicis collatam Innocentio, male per Confratres attributam Dominico, juxta firmata in *dicta Deciſione* R. P. D. mei Scotti.

Tota

Tota quippe difficultas in quatuor hiſce capitibus verſabatur; *Primum* an Confraternitas eſſet laicalis, an Eccleſiaſtica; *Secundum* in caſu quo laicalis habenda foret, an ejus intuitu fundatum eſſet Juſpatronatus, an potius contemplatione Cappellæ; *Tertium* an Verba Teſtamenti præſeferant excluſionem reſervationum Apoſtolicarum; *Quartum* denique an Teſtatoris expreſſa voluntas requiratur in eligendo qualitas Sacerdotalis.

Quoad primum, adducebant ſcribentes pro Dominico, non erectam fuiſſe Confraternitatem auctoritate Ordinarii, proindeque mere laicalem habendam; idque probare intendebant ex eo, quod Inſtrumentum erectionis non exhiberetur; Verum parvi momenti viſum eſt hujuſmodi fundamentum, non modo quia penes ipſam Confraternitatem In-
117 nocentio adverſam, eſſe poteſt hoc Inſtrumentum, quod ex induſtria non oſtenditur, ſed fortius quia ex pluribus facti circumſtantiis hodie noviter adductis, & a Dominis non ſeorſim conſideratis, ſed ſimul junctis abunde juſtificata apparuit qualitas Eccleſiaſtica Confraternitatis, quandoquidem jam alia Cappellania de Jurepatronatus ejuſdem Confraternitatis per proviſionem Apoſtolicam data reperitur, tanquam S. Sedi per reſervationem devoluta, & abſque ulla derogatione Juriſpatronatus, immo poſt examen a Miniſtris Datariæ factum ſuper erectione dictæ Confraternitatis auctoritate Ordinarii, atque ideo qualitate illius Eccleſiaſtica, hodierno *Summario* Innocentii *a num.* 7. *& ſeqq.* Accedit inſuper quod Procuratores Confraternitatis ſemper muneri ſuſcepti rationes reddere conſueverunt Epiſcopo, *dicto Summario num.* 14. *&* 15. ac rurſus, quod contractus, & diſtractus omnes ſuper bonis, & Juribus ejuſdem Confraternitatis expleti leguntur prævio Beneplacito Sedis Apoſtolicæ, vel Epiſcopo, præterito *Summario num.* 7. 8. *&* 9. Unde validiſſimum refutat, argumentum illius Eccleſiaſticitatis Ciarlin. *controv.* 116. *num.* 9. *&* 11. aliique relati per Rotam *in Urbanien. Archipresbyteratus* 17. *Maii* 1697. *coram Reverend. P. Dom. meo Anſaldo* inter ejus impreſſas *deciſ.* 9. *a numer.* 6. *ad* 11. repetit *in Appendic. ſecund. tom. formular. modern.* Eugubin. *deciſ.* 35.

Urget etiam, quod Confraternitas denominatur S. Mariæ Conſtantinopolis, & Confratres utuntur Sacco, ſeu Signo Religionis, quæ pariter recte
118 ſuadent dictam Confraternitatem ſubeſſe Epiſcopo, ejuſque auctoritate erectam fuiſſe, ut de prima circumſtantia loquendo tradunt, Ricc. *in prax. for. Eccleſ. de alien. rer. Eccleſ. reſol.* 37. *numer.* 2. *verſicul.* 3. Ciarlin. *controv. foren. dict. cap.* 116. *numer.* 25. *&* 26. Roſa *conſult. Jur.* 10. *num.* 31. *&* 32. & de Secunda Gambar. *de offic. & poteſt. legat. de latere libr.* 3. *num.* 415. Fuſc. *de Viſit. libr.* 2. *capitul.* 14. *num.* 12. *ad fin.* Zerol. *in praxi Epiſc. part.* 1. *verb. Juſpatronatus verſ.* 23. Barboſ. *de Jur. Eccleſ. univerſ. cap.* 11. *num.* 86. Rota *coram Coccin. deciſ.* 1445. *num.* 17. *& coram Durano deciſ.* 130. *numer.* 1. *verſic. & Confratres*; Hæcque omnia denique confirmantur ex eo, quod Confratres pro ſe ſe congregandis expetere ſolent licentiam ab Ordinario, ut habetur ex ipſo actu moderuæ præſentationis, ſeu electionis geſtæ favore Cicchelli, & relat. in *dicto præterito Summario numer.* 11. quandoquidem hujuſmodi licentia, & poteſtas congregandi neceſſario expoſtulanda a Superiore, ut præ cunctis non minus ſolide, quam luculenter firmavit Rot. *in Motulen. ſuper bono Jure* 27. *Januarii* 1708. §. *non ſolum*, *& ſeqq. coram Rev. P. Dom. Anſaldo*. ſi ageretur de Confraternitate laicali, non ab Ordinario Superiore Eccleſiaſtico, ſed a poteſtate laica expoſtulanda fuiſſet, ut bene proſequitur *dict. Deciſio Motulen. ſuper bono Jure* R. P. D. mei Anſaldi *loco mox citato*, *& fere per totam*.

Præterea ubi etiam Confraternitas laicalis habenda foret, aſſumentes DD. examen Secundæ, & de-
ciſivæ Cauſæ inſpectionis manifeſtum eſſe dicebant, 119
fundatorem primo loco, ac directe Cappellam Sanctiſſimæ Virginis, cui toto vitæ ſuæ decurſu pie deſervierat, quamque Patronam ſuam, atque hæredem nominat, eſſe contemplatam; Confraternitatem vero Secundario, nec perſonam ejus, ſive perſonas Confratrum accepiſſe niſi ut Procuratores, & Adminiſtratores Cappellæ, quæ certe cum per ſe ipſam ſuos impoſterum Cappellanos eligere non poſſet per organum ſuorum Adminiſtratorum electura erat; Unde clara eſt Juſpatronatus Eccleſiaſticitas ex deductis per Rot. *in Monaſterien. Vicariæ* 12. *Martii* 1706. §. *Eo autem fortius*, *& ſeqq. &* 12. *Martii* 1707. §. *Præſertim*, *coram Reverendiſs. Omanna Epiſ. Giennen.* & in aliis relatis *in deciſ.* Cauſæ præcedentis Inſtantiæ, *coram Rev. P. D. meo Scotto*, §. *Neque obſtare*, *&* §. *Hoc ipſum*.

Nil relevante quod, poſtremo allatum eſt ex originali Teſtamento melius, & accuratius tranſumpto, ubi legitur Juſpatronatus datum Cappellæ, & Confraternitati, non Confratribus, ut antea legebatur, quaſi Confraternitatis corpus, quod laicale ſupponebatur a Dominico ex defectu pariter ſuppoſitæ approbationis Ordinarii in erectione, in æquo gradu cum Cappella fuiſſet inſtitutum, unde qualitas mixta erui poſſet; Siquidem hoc diſcrimen in nihilo mutat rei ſubſtantiam, prætenſam æqualitatem adſtruit inter Cappellam, & ejus Adminiſtratores, qui tanquam Servi Dominæ, ſeu Curatores pupillæ fuere a Teſtatore conſiderati, alioquin duos hæredes non unicum inſtituiſſet, ut optime animadvertit *dicta Deciſio* R. P. D. mei Scotti, §. *Quod autem fundator*.

Porro *Tertia* difficultas evaneſcit ex quo prohibitio reſervationum Apoſtolicarum non ſubauditur
ubicunque non eſt evidenter expreſſa, ut pluribus 120
comprobat *dicta Deciſio* R. P. D. mei Scotti, §. *probata itaque*.

In *Quarta* demum eſſet quod aliquid faceſſeret negotii, ſi conſtare videretur mentem Teſtatoris fuiſſe, ut Cappellanus eligendus per ſe, non per alium Miſſas in dicta Cappella celebraret; Verum etſi prima fronte id appareat, ex eo quod voluerit
Sacerdotem eligi non extraneum ſed concivem, aut 121
certe concivis filium qui eſſet = *Il migliore tanto in ſapere, quanto in eſſere per maggior ſervitio, & honorevolezza d' eſſa Ven. Confraternità, e Cappella* = nihilominus certum eſt niſi fundator expreſſe dixerit, ut præſentandus, ſeu eligendus per ſe non per alium celebret, tametſi exoptaverit Sacerdotem bonum, & idoneum, non intelligi hoc onus impoſitum, ut ex declarationibus Eminentiſſimorum Cardinalium *Sacri Concilii Tridentini* Interpretum recedendo a prima ſententia firmavit Rot. *cor. Merlino deciſ.* 825. *per tot. & ſignanter num.* 10. *&* 11. *dec.* 41. *num.* 11. *&* 12. *deciſ.* 84. *num.* 7. 8. *&* 9. *cor. Priolo*, & aliis relatis in ſæpe laudata *Deciſione* R. P. D. mei Scotti §. *Parum relevante*.

Et ita utraque, &c.

R. P. D.

Digitized by Google

R. P. D. C O R I O

MEDIOLANEN. CANONICATUS

Veneris 13. *Maii* 1718.

VAcante de anno 1715. per obitum Petri Hieronymi Caimi uno ex octo Canonicatibus, quos jamdudum ſimul cum una Præpoſitura in Eccleſia S. Babilæ hærede ex aſſe inſtituta erexerat Nobilis Matrona Margharita Mazzenta, reſervato quoad eos alternativo Jure præſentandi inter illos de Familia Pecchia Ghiringhellia, & Reverendiſſimos pro tempore Archiepiſcopos Mediolanen. qui per Turnum nominare perpetuo debuiſſent, cui quidem Fundationi Apoſtolicæ Confirmationis robur acceſſit anno 1588. quo felic. record. Sixtus V. dictam Eccleſiam Sanctæ Babilæ in Collegiatam Inſignem erexit. Hinc utroque ex dictis Patronis contendente ſe reperiri in Turno, ab Eminentiſſimo Archiepiſcopo, de illo proviſus fuit Petrus Antonius Valmaginus, & ſimul a moderno Patrono Laico Hieronymo Maria de Ghiringhellis præſentatus fuit Franciſcus Moronus; quo per Sententiam Curiæ Archiepiſcopalis ſuccumbente, & ad noſtrum Auditorium appellante, dubium propoſui = *an, & cui foret adjudicandus Canonicatus?* quod licet ſub die 4. Februarii proxime præteriti ob votorum ſciſſuram manſerit irreſolutum; in hodierna tamen audientia *pro ejus adjudicatione favore Petri Antonii* reſponſum habui.

Etenim cum tota quæſtio penderet ab indagine, quiſnam vere ex Patronis exiſteret in Turno præſentandi pro hac vice, & ex infra dicendis comperrum fuerit Turnariam præſentationem ſpectare ad Eminentiſſimum Archiepiſcopum, neceſſario
1 conſequebatur Canonicatum fore adjudicandum Petro Antonio ab eo nominato ad *text. in cap. cum Bertold. de ſententia, & re judicat. in fin.* & in ſpecie firmavit Rot. *in Vicen. Canonicatus* 17. *Februarii* 1701. §. *Iterum conſtat, coram Eminentiſſimo Dom. Cardinal. Tremoille, & tertia Februarii* 1702. §. *Juſtitia, coram Eminentiſſimo Domin. Cardinal. Scotto, & in Colonien. Canonicatus S. Andrea* 17. *Februarii* 1713. §. *conſtitis, coram Reverendiſſimo Patre Domino Lancetta*, ſicut namque
2 qui eſt in Turno dicitur ſolus Dominus, & Collator, ita, & ab eo præſentatus habetur, ac ſi ab omnibus Patronis nominatus fuiſſet juxta animadverſa per Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancel. Gloſſ.* 45. §. 1. *numer.* 15. *&* §. 3. *num.* 42. Rot. *coram Put. deciſ.* 107. *libr.* 3. *proſequitur in dicta Vicen. Canonicatus* §. *Juſtitia, coram Eminentiſſimo Scotto, & in Monaſterien. Canonicatus* 20. *Januarii* 1708. §. *ſiquidem, coram eodem.*

Pertinentia autem Turnariæ nominationis ad D. Archiepiſcopum, non vero ad Hieronymum Patronum Laicum innegabilis viſa fuit ex eo, quod volente de anno 1714. Hieronymo Græco unum ex dd. Canonicatibus reſignare favore Friderici Cuppæ, idem tunc temporis Patronus Laicus ſuum accomodavit conſenſum reſignationi prædictæ, atque ad illum præſtandum in Dataria, per publicum documentum Procuratorem conſtituit, qui de facto illum præſtitit, antequam reſignatio in manibus Sanctiſſimi facta fuiſſet, & ſubinde eo attento, fuerunt literæ Apoſtolicæ expeditæ, & executioni demandatæ; inde enim palam inferebatur, quod ſi in præterita vacatione effectum habuit Jus Patroni Laici, in hac noviſſima ſuum Turnum explere debeat Pa-
3 tronus Eccleſiaſticus juxta naturam alternativæ, de qua *text. in Clementin. ſecunda de Jurepatronatus* Rot. *in Palentina Canonicatus* 6. *Februari* 1696. §. *Ceſſat, coram Reverendiſſimo dell'Olmo. & in dicta Monaſterien. Canonicatus* 20. *Januarii* 1708. §. *ſiquidem, coram Eminentiſſimo Scotto.*

Quin ſuffragari valuerit unica contraria exceptio, quod ſcilicet per præſtationem conſenſus d. reſignationi, haud conſumpſerit Patronus Laicus ſuum Turnum; tum quia iſte tanquam pactiona- 4
tur in caſu vacationis non eſt verificabilis in reſignatione ad favorem ex adductis per *Pariſium de reſignat. libr.* 1. *quæſtion.* 4. *numer.* 24. 28. *& ſeqq.* tum quia pro hujuſmodi effectu adeſſe debeat in Patrono libertas præſentandi quemcunque ſibi magis beneviſum, quæ ſane deficit in reſignatione favore certæ perſonæ, Lambertin. *de Jurepatronatus libr.* 2. *part.* 3. *quæſtion.* 50. *articul* 3. *numer.* 10. & in Collatione facta per Papam, in qua ſuſpenditur quidem exercitium Juris Patroni, ſed neutiquam illius Turnus conſumitur juxta *deciſ. ſecunda de Præbend. in antiq.*

Quandoquidem omni ex parte collabeſcit obje- 5
ctum, quod enim beneficium dicatur vacare per reſignationem, non ſecus, ac per obitum communiter poſt *in Clement. prima verb. collatio, ut lite pendente* tenent Rebuſ. *conſ.* 38. *num.* 14. *verſ. non obſtat, & conſ.* 49. *num.* 1. *& per tot.* Ferretus *conſ.* 93. *num.* 3. Pariſ. *conſ.* 10. *num.* 1. *libr.* 4. *& de reſignat. lib.* 9. *quæſt.* 14. *num.* 1. *& ſeqq.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Gloſſ.* 13. *num.* 42. Lambertin. *de Jurepatron. part.* 6. *libr.* 2. *quæſt.* 6. *articul.* 3. *num.* 1. *& ſecundo,* Vivian. *eodem tract. part.* 2. *libr.* 5. *capit.* 28. *numer.* 33. Gomeſ. *in regul. de public. quæſt.* 3. *num.* 3. Rot. *deciſ.* 34. *num.* 2. *deciſ.* 190. *num.* 5. *part.* 5. *deciſ.* 63. *ſub num.* 1. *& deciſion.* 100. *ſub num.* 5. *part.* 6. *recent.* & in terminis reſignationis favore certæ perſonæ late probant Pariſ. *de reſignat. libr.* 1. *part.* 4. *num.* 18. *& ſeqq.* Lotter. *de re benefic. libr.* 3. *part.* 14. *a num.* 20. *& ſeqq.* Eaque eſt viviſſima ratio, quia mors Civilis æquiparatur naturali, cum Reſignans quo ad Beneficium reſignatum habeatur pro mortuo, Garzias *de benefic. libr.* 1. *quæſt.* 4. *numer.* 5. *& ſeqq. & libr.* 7. *quæſtion.* 10. *num.* 26. *&* 27. ubi in fortioribus, quod diſpoſitio de morte naturali habeat locum in morte civili per Reſignationem, & confert *gloſſ. in capit. ſuſceptum in verbo non morte de reſcript. in* 6. ubi Barboſ. *num.* 16. cum aliis per Rot. *deciſ.* 325. *num.* 20. *part.* 16. *recentior.* & noviſſime in *Cremonen. Benefic.* 2. *Maii* 1718. §. *Nec obſtat, coram Reverendiſſimo Patre Domino meo Lancetta*; Quo circa cum Margarita Fundatrix ſimpliciter demandavit in caſu occurrentis vocationis alternativam præſentationem, facilius dicendum eſt, quod conſideraverit effectum, & ſubſtantiam vaca-
tionis, quæ non ſecus datur per Reſignationem, ac 6
per mortem naturalem, & ultra mox deductos proſequitur Rot. *dicta deciſ.* 190. *num.* 1. *&* 2. *part.* 4. 5. *recent.*

Haud ſubſiſtente, quod alternativa, in Teſtamento Fundatricis demandata reſtricta ſit ad ſolum caſum vacationis per obitum, ac de aliis caſibus diverſæ vacationis diſcretive eadem Fundatrix diſpoſuerit in Codicillis. Diſpoſita enim in Codicillis reſpiciunt dumtaxat caſum, quo aliqui ex nominatis ab ipſa Teſtatrice, (& ſic antequam Turnus incœperit) deficerent in adimplemento ſuæ voluntatis, quos privatos eſſe voluit data d. Archiepiſcopo una cum Presbytero Franciſco Garzeta facultate alios ſubſtituendi, unde nullatenus trahi poſſunt ad derogandum alternativæ pro ſucceſſivis vocatio-
tibus = *Per quemcunque vacationis modum* = In 7
Teſtamento demandatæ, id, quod excludit in litera reſtrictionem a ſolum caſum obitus, quæ etiam in ſpiritu excluſa remaneret, quoties prout in caſu vacatio per mortem civilem eundem operatur, effe-

ctum,

ctum, ac vacatio per mortem naturalem, ut præter
ſupra relatos notavit Pariſius *de reſignat. lib. 1. qu. 2.
num. 3. & ſeqq. & quæſt. 5. num. 4. & ſeqq.*

Quod vero ſubſtantia præſentationis deficiat, eo
quod in reſignatione ad favorem non adſit in Pa-
trono libertas præſentandi quemcunque maluerit,
parì cortuit facilitate; cum enim gratia reſignatio-
nis ſine conſenſu Patroni foret inexequibilis, ac
Patronus valuiſſet æque aſſentiri, ac diſſentiri, cla-
rum remanet, quod præſtatio conſenſus non erat
ab omnimoda libertate ſejuncta, itaut actualis con-
ſenſus poſtmodum præſtitus æquivaleat effectivæ
8 præſentationi ad late firmata per Lambertin. *de Ju-
repatronat. lib. 2. part 1. quæſt. 6. artic. 6. num. 20. &
ſeqq.* Roſa *de execut litterarum Apoſtolicarum in addit.
ad cap. 7. ſub num. 239.* & paſſim reſpondit Rot. *co-
ram Manzaned. deciſ. 390. num. 2. & deciſ. 737. num.
8. Coram Duran deciſ. 163. num. 13. coram Bich. dec.
118. num. 5. coram Merlin deciſ. 207. num. 7. coram
Otthobon. deciſ. 90. num. 9.* eumdenque operatur effe-
ctum, ac ſi interveniſſet in ipſa vocatione per obi-
tum, Rot. *coram Priolo deciſ. 34 num. 8.* ubi maxime
ſi fuerit per ſubſecutam poſſeſſionem effectuatus, *&
deciſ. 534. num. 4. part. 2. diverſ. & in recent. deciſ.
101. num. 9. part. 6. & deciſ. 630. num. 19. part. 19. &
in dicta Cremonen. benefic. 2. Maii* 1718. *§. Non dif-
ficilius, & §. Etenim libertas, coram R. P. Dom. meo
Lancetta*, atque ob id Turnum abſumat, ut pun-
ctualiter tradunt, Prob. ad Monac. *cap. cum illis de
prabend. in 6.* Gonzal. *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 45.
§. 3. num.* 52. egregie Rot. *coram Otthobon. deciſ. 90.
num. 8. & in recent. deciſ. 180. num. 2. & ſeqq.* ubi
quod contrariæ auctoritates procedunt, in caſu quo
9 Turnum non conſumi per hujuſmodi conſenſum
concordatum fuerit in illius diviſione, *& deciſ. 341.
num. 1. part. 16.*

Param relevante reſpective, quod conſenſus Pa-
troni in litteris Apoſtolicis pro ſola urbanitate re-
quiratur, ac pro ſalvando ejus præjudicio, id ete-
nim recipi valet, quoties compertum fuerit, quod
Papa uti voluerit ejus abſoluta poteſtate, quam cer-
to habet providendi Beneficia etiam de Jurepatrona-
tus ſine conſenſu Patronorum; at ſecus eſt, quo-
10 ties ceſſantibus aliis affectionibus nunquam reſigna-
tiones admittere ſolet, niſi accedente Patronorum
conſenſu, qui hypotheſi ipſam reſignationem præ-
ceſſit, hoc quippe caſu dictus conſenſus vel cauſa-
tive dicitur requiſitus, ex quo ſine illo gratia non
fuiſſet conceſſa, vel conditionaliter, & pro forma,
ſine qua gratia foret inexequibilis, ut explicat Pa-
riſius *de reſignat. libr. 2. quæſt. 4. num. 59. & 60.* Ton-
dut. *de penſion. cap. 20. ſub num. 14.* optime Rot. *co-
ram Cavaler deciſ. 561. ſub num. 4. & 5. & in Firma-
na Canonicatus 24. Martii* 1710. *§. Caterum, & §.
Quorum, coram Eminentiſſimo Domino Card. Prio-
lo*, & proinde ſemper reſurgit plena libertas in Pa-
trono conſentiente, quem regulariter nullatenus co-
gi poſſe ad præſtandum conſenſum plene probat
Lambertin. *de Jurepatronatus lib. 2. part. 1. quæſt. 6.
ſub num 30. cum aliis in dict. Cremonen. Beneficii §.
Etenim libertas, coram Reverendiſſimo Patre D. meo
Lancetta.*

Indeque patet etiam reſponſio ad id, quod ſub-
debatur, quod Apoſtolicæ proviſiones ſuſpendant
dumtaxat exercitium Turni, ſed ſtatum non immu-
tent. Concluſio, quippe procedit, ubi collationes
fiunt de abſoluta Pontificis poteſtate, ejuſque ma-
nus appoſitione, præveniendo Turnarium; ſecus au-
tem ubi, prout hic Papa declarat nolle uti ejus ab-
11 ſoluta poteſtate; immo providet ſub expreſſa men-
tione Juriſpatronatus, & requiſito conſenſu Patro-
ni, quo caſu proviſio non infertur privative ad
Pontificem, ſed æque ad Patronum conſentientem
ad effectum, ut proprium Turnum abſumat, prout
ſolide advertunt Joannes Andreas *in cap. cum in illis
§. final. ſuper verb. præſentationem de prabend. in 6.
ibique Prob. ad* Monac. *num. 62.* optime Jo: de An-
nan. *conſ. 43. per tot.* Tondut. *quæſt. benefic. part. 2.
cap. 3. §. 8. num. 36.* Lambertin. *de Jurepatron. libr. 2.
part. 3. quæſt. 9. artic. 26. num. 1. & per tot*, Vivian. *tod.
tract. lib. 14. part. 3. cap. 1. num. 137. & proſequitur*
Rot. *coram Otthobon. dict. deciſ. 90. ſub num. 7.* qui-
bus non adverſatur diſtinctio ad explicationem *conſ.*
Anan. 43. *tradita in deciſ.* 898. *part. 4. diverſ.* ibi
enim nedum Papa derogaverat Juripatronatus, ſed
inſuper agebatur de Turno conferendi, & Papa ap-
ponendo manus tollebat omne Jus occurrentis Col-
latoris, id quod non verſificatur in præſenti, quo
agitur de Jure præſentandi, cujus exercitium ſalvum
fuit Patrono mediante præſtatione ſui conſenſus in
reſignatione ea ſuperius allegata.

Quidquam magis non urgente, quod alias anno
1693. Sede Archiepiſcopali vacante alia interceſſe-
rit favore Hieronymi Bonamici proviſio Apoſtolica
alterius ex dd. Canonicatibus reſignati per Franci-
ſcum Malonum tempore, quo Turnus pertinebat
ad Archiepiſcopum, qui tamen in ſucceſſiva vaca-
tione anni 1697. præſentavit, & ſententiam obti-
nuit, declarantem per dictam Apoſtolicam proviſio-
nem non fuiſſe conſumptum ejus Turnum, unde 12
inferebatur, idem dicendum fore de proviſione an-
ni 1713. ne Patres ad imparia judicentur contra
monitum *Text. in cap. Eccleſiaſtica de except. & in
ſpecie* Turni, Rot. *deciſ. 300. num. 6. coram Royas.*
Vel enim hoc ipſum firmat aſſumptum ſuperius de-
ductum, quia ſcilicet in dicta proviſione anni 1697.
nulla fuit habita mentio Juriſpatronatus, neque ul-
lus reſervatus Patroni conſenſus, ſed immo Ponti-
fex nullatenus providit de Canonicatu tanquam de
Jurepatronatus Epiſcopi, ſed tanquam de reſervato
vigore regulæ ſecondæ Cancellariæ ob Sedem tunc
Archiepiſcopalem vacantem, ut oſtendit clauſula =
Dudum &c. = quæ apponi ſolet in collationibus 13
tanquam de reſervato; Unde ſi tunc Patronus, nec
præſentare, nec conſenſum præſtare valuit, merito
Turnum non conſumpſit per ea, quæ tradunt Gon-
zal. *ad reg. 8. gloſ. 45. §. 3. num. 8. & 9.* Tondu. *quæſt.
benef. part. 2. capit. 3. §. 8. num. 35. & ſeqq.* Rot. *in Vi-
cen. Canonicatus 18. Februarii* 1701. *§. Quoniam, co-
ram Eminentiſſimo Tremoille*, quod ſecus eſt in hy-
potheſi, in qua Papa providit, attento conſenſu Pa-
troni præventive ad reſignationem præſtito, & ſic
iſte conſecutus fuit fructum Juriſpatronatus ex late
ſupra congeſtis.

Vel, & quatenus ſententia anni 1697. ſuper non
conſumptione Turni Archiepiſcopi injuſta redargui
vellet ſub diſtinctione, quod proviſio Apoſtolica
ſemper conſumat Turnum Eccleſiaſtici, ubi Turnus
conſtitutus non fuit inter duos Eccleſiaſticos, ſed
inter Eccleſiaſticum, & Laicum, cui Papa confe-
rens Jure Epiſcopi, non cenſetur, quod voluit præ- 14
judicare, ut advertunt *Prob. ad Monach. in cap. cum
in illis num. 61, de Præbend. in 6.* Garzias *de benefic.
part. 5. cap. 1. num. 615.* quam tamen diſtinctionem
impugnare videtur Vivian. *de Jurepatron lib. 14. par.
2. cap. 1. num. 113. verſ. Attamen exiſtimarem, &
verſic. Quibus ſtantibus dico;* Et quidquid ad hoc ſit
de hoc, id nullatenus trahi poſſet ad evertandam
conſumptionem Turni Patroni Laici ex proviſione
anni 1713. quæ ſi de Jure inducta fuit, ut proba-
tum extitit, non eſt cur contrarium reſolvi deberet
ex præcedenti minus legitimo, cum quo ſuprema ſi-
gnantes Tribunalia non judicant, ut ſæpius prote-
ſtatur, Rota, *& præ cateris in deciſ. 567. num. 9. co-
ram Coccin. & deciſ. 317. num. 1. coram Ludovic.* ſed
ſibi imputare deberet Patronus Laicus, ſi a dicta
ſententia quatenus injuſta appellationem non fuit
proſecutus, abſque eo quod ejus negligentia adhibi-
ta in dicta cauſa cum Archiepiſcopo anteceſſore præ-
judicium irrogare valeat Eminentiſſimo ſucceſſori 15
per ea, quæ in ſpecie conſumptionis Turni, firma-
vit Rot. *in Segobien. Canonicatus 21. Aprilis 1704. §.
Reſolutionis fundamentum, & §. Minus obſtat cum ſeq.
coram Eminentiſſimo Scotto, confirmat. 9. Martii 1705.
§. Primo & §. Quo vero, coram Eodem.*

Et ita utraque, &c.

ANNO.

ANNOTATIO.

ADjungendam cenſui hanc Deciſionem editam, Me ſcribente in contrarium, & ob completam Operis impreſſionem hic in fine collocatam, ex quo illa confert ad pures Concluſiones in eo-
16 dem Opere ſparſim firmatas in materia Turnorum inter Compatronos, quæ videri potuerunt in *Allegat.* 8. *num.* 30. *allegat.* 18. *num.* 16. & 17. *Allegat.* 60. *num.* 20. & *ſequentibus allegat.* 74. *numer.* 9. & 10. *allegat.* 90. *numer.* 26. & *allegat.* 100. *pluribus ibi locis*. Advertendo tamen, quod diſtinctio adducta in hac Deciſione, *numer.* 14. circa Turnum conſtitutum inter duos Eccleſiaſticos, & inter Eccleſiaſticum, & Laicum, eſt vera de Jure, licet eadem Deciſio eam in ſuſpenſo relinquat, ut quidquid dixiſſe videatur Vivian. Ego firmavi *Alleg.* 8. *num.* 30. & *allegat.* 18. *num.* 16. & 17. & *allegat.* 100.

FINIS TOMI SECUNDI.

INDEX

INDEX
RERUM NOTABILIUM.
Quæ in utroque Tomo continentur.

A

Abbas.

JUſpatronatus remanet apud Monachum Jure ſanguinis, donec vivit, & exercetur cum conſenſu Abbatis, vel Monaſterii. *Alleg.* 36. *n.* 29.

Abbas an aliquid innovare valeat circa Juſpatronatus abſque conſenſu Capituli. *Alleg.* 63. *n.* 11. *cum ſeqq.* & *n.* 16.

Collegium, & Capitulum irrequiſitum de ejus conſenſu in præſentatione facta per Abbatem habet Jus reclamandi intra terminum Juris. *Alleg.* 70. *n.* 5.

Inter Capitulum, & Abbatem, in actu præſentationis præſumitur ſcientia. *loc. cit. n.* 14.

Si in actu facto per ſolum Abbatem aſſeratur conſenſus Capituli, iſte præſumitur. *loc. cit. n.* 15. 16 & 20.

Si Papa condemnet Abbatem, & Conventum in centum, dimidiam ſolvet Abbas, & aliam Conventus. *alleg.* 100. *n.* 107.

Si Abbas inveſtitus de Feudo per Regem judicat in aliqua cauſa profana inter Vaſſallos, ut Comes, & Baro datur appellatio ad Superiorem Laicum. *alleg.* 19. *n.* 19.

Jus præſentandi ſpectans ad Abbatem, & Conventum poteſt præſcribi per ſolum Abbatem. *alleg.* 63. *n.* 12.

Abbas cum Capitulo repræſentat Monaſterium. *loc. cit. n.* 15.

Capitulum reſpectu Abbatis, ſeu Prælati dicitur conjuncta perſona ad effectum præſumendi ſcientiam, *loc. cit. n.* 19.

Abbas, *Vide Epiſcopus Monaſterium Turnus.*

Abbatiſſa.

Abbatiſſa Canoniſſarum Sæcularium an dicatur perſona Eccleſiaſtica, vel potius Laica. *alleg.* 48. *n.* 27.

Conſenſus Monialium ad præſentandum capitulariter datus eſt probandus, & non ſufficit ad hoc ſola expreſſio Abbatiſſæ. *alleg.* 70. *n.* 1.

An ubi præſentatio pertinet ad Monaſterium Abbatiſſa poſſit abſque conſenſu Monialium præſentare. *loc. cit. n.* 2.

An præſentatio facta per Abbatiſſam abſque conſenſu Monialium ſit ipſo Jure nulla, vel potius annullanda. *loc. cit. n.* 3. & 4.

De actu facto per Abbatiſſam in Monaſterio, præſumitur ſcientia Monialium. *alleg.* 70. *n.* 13.

Vide Monaſterium.

Abdicatio.

Per donationem omnium bonorum conceptam termino univerſali reſoluto tamen in ſingularitates non, cenſetur abdicari a Donante Juſpatronatus. *alleg.* 79. *n.* 14. 24. & 25.

Abſens.

Abſens non privatur Jure conferendi. *alleg.* 90. *n.* 62.

Enunciativa erronea non attenditur præcipue in præjudicium Patroni abſentis. *alleg.* 100. *n.* 358.

Status deductus ex conſenſu præſtito in reſignatione Beneficii an officiat Patrono abſenti, & ignoranti. *alleg.* 66. *ſub n.* 20.

Vide *Acceptatio. Epiſcopus. Procurator.*

Abſentia.

Privilegium gaudendi in abſentia diſtributionibus quotidianis, an extendatur ad Anniverſaria & mortoaria *alleg.* 62. *n.* 3.

Patronus non poteſt in præſentando apponere legem, quod Canonicatus vacet per abſentiam annalem. *alleg.* 100. *n.* 149.

Ad privandum Canonicatu ob abſentiam, quod tempus requiratur. *loc. cit. n.* 150.

Abſolutio.

Abſolutio a Juramento appoſito in donatione Juris præſentandi non conceditur, niſi cum citatione partis. & non ſufficit, ſi obtineatur ad effectum agendi dumtaxat. Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40. *n.* 31.

Et quod concludenter juſtificanda ſint, quæ adducuntur pro Abſolutione obtinenda, alias quod non tollatur perjurium, *ibid.* & *n.* 38.

Abſolutionis petitio ab hoc Juramento cenſetur calumnioſa, ſi fiat poſt vacationem Beneficii, *ibid. n.* 32.

Abſolutio à Juramento conceſſa ad effectum agendi dumtaxat, non tollit vinculum Juramenti. *alleg.* 40. *n.* 31.

Abſolutio plenaria ad effectum contraveniendi actui jurato non eſt concedenda ſub ſola aſſertione Petentis. *loc. cit. n.* 33.

Abſurditas, & Abſurdum.

Abſurditates faciunt recedere ab uno intellectu, & alium magis congruum amplecti. *alleg.* 53. *n.* 14.

Ratio vitandi abſurdi non inducit vocationem ejus, qui vocatus non eſt. *alleg.* 93. *n.* 26.

Abſurdum in Judiciis damnandum, & fugiendum eſt. *alleg.* 15. *n.* 13. *in fin.*

Abuſus.

Epiſcopi non præſumuntur toleraſſe Abuſum ſpatio centenariæ. *alleg.* 5. *n.* 8.

Acceptatio.

In ceſſione litis, ſeu Juris litigioſi ſuper Beneficio non requiritur acceptatio Superioris. *alleg.* 22. *n.* 10.

Nec in renunciatione præſentationis, quæ poteſt fieri in manibus Patroni. *loc. cit. n.* 11.

In donatione requiritur acceptatio Donatarii. *alleg.* 46. *n.* 4.

Donatio Juriſpatronatus non acceptata per Donatarios ex inobſervantia non attenditur. *allegat.* 91. *n.* 26.

Mandatum præſentati ad acceptandum præſentationem dicitur acceptatio ea tunc, ſicut mandatum ad adeundum. *alleg.* 100. *n.* 164.

In legato lucrativo præſumitur acceptatio juncta ſcientia, ad differentiam legati oneroſi. *loc. cit. n.* 277.

Ubi requiritur acceptatio expreſſa per pactum, non ſufficit tacita. *loc. cit. n.* 371.

Actus, ſeu concordia alicui præjudicialis non præſumitur ab eo acceptata. Rot. *poſt alleg.* 9. *n.* 107.

Donatio locrativa non requirit acceptationem ab initio, ſed ſufficit acceptatio Notarii pro Abſentibus, & omniquorum intereſt. Rot. *poſt alleg.* 20. *ſub n.* 22.

Præſentatio perficitur ex acceptatione, quam de ea facit præſentatus, & non prius. Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40. *ſub n.* 37.

Vide Donatio. Stipulatio.

Acceptatio Sententiæ, *Vide ſententia.*

Acceſſorium.

Vide *Actus.*

Accidens.

Perpetuitas Beneficii non poteſt dari per accidens, ſeu dependenter ex non purificatione conditionis. *alleg.* 24. *n.* 13.

Acquiſitio.

Ratæ Juriſpatronatus facta per Patronum, qui habet aliam ratam fideicommiſſo ſubjectam, quando dicatur facta ad commodum fideicommiſſi. *alleg.* 92. *n.* 65.

Acquiſitio facta pro ſe, & hæredibus, an intelligatur ad commodum hæredum fideicommiſſariorum. *alleg.* 92. *n.* 66.

Obſervantia declarat, an acquiſitio facta fuerit ad commodum fideicommiſſi. *alleg.* 92. *n.* 67.

Acquiſitio facta per tranſactionem propria induſtria non cadit ad commodum fideicommiſſi, vel donationis. *alleg.* 91. *n.* 39.

Accreſſio.

Ex tribus lineis extincta una Juſpatronatus in vim reciprocæ accreſcit utrique lineæ ſuperſtiti. *alleg.* 100. *n.* 569.

Jurepatronatus exiſtente in una linea pro habenda ejus voce, ſufficit ſi unus de linea præſentet, ut vox non præſentantium accreſcat præſentanti ex præſentatione tacita, ſeu negativa. *alleg.* 100. *n.* 593.

Vox Patronorum non præſentantium in termino accreſcit aliis, qui intra terminum præſentarunt. *alleg.* 61. *n.* 23. nec poteſt Ordinarius admittere extra terminum præſentationem earundem perſonarum negligentium. *alleg.* 61. *n.* 24.

Datur Jus accreſcendi inter Compatronos, ſi unus, aut non præſentat, aut nulliter. *alleg.* 9. *n.* 31. *in fine.*

Vide *Jus accreſcendi, &c.*

Accreſcendi jus.

Vox non præſentantium accreſcit illis de linea, qui præſentarunt. *allegat.* 100. n. 89.

Vide *Accreſſio*, & *Jus accreſcendi*.

Accumulatio.

Quando nullus ex collitigantibus ceſſit liti, aut deceſſit, poteſt Patronus Laicus variare accumulando. *alleg.* 3. n. 1. & 9.

An per accumulationem factam lite pendente, inter Compræſentatos inſurgat favor Eccleſiæ. *loc. cit.* n. 5. & 10.

Nullus poteſt impedire Patronis laicis præſentationem accumulativam. *loc. cit.* n. 6.

An tollatur Jus primæ præſentationis per accumulationem ſecundæ. *loc. cit.* n. 7.

Præſentatus per motionem litis cum alio præſentato non debet impedire præſentationem accumulativam Patroni. *dict. alleg.* n. 8.

Per accumulationem novi præſentati an tollatur Jus proſequendi litem. *dict. loc.* n. 11.

Quando unus fuerit præſentatus per quatuor Patronos Laicos, quorum tres poſtea variaverunt accumulando alium, cui ſit danda inſtitutio. *loc. cit.* n. 25.

Si Patronus Eccleſiaſticus accumulando duos præſentaverit, & primo præſentatus intra terminum renunciaverit Juri ſuo, an poſſit noviter præſentare. *loc. cit.* n. 28.

Acta.

Sententis declaratur ab actis. *alleg.* 48. n. 22. & *alleg.* 86. n. 26.

Negativa juſtificatur ex revolutione actorum. *alleg.* 59. n. 7.

Modus præſentandi eſt per acta Cancellariæ Epiſcopalis. *alleg.* 100. n. 348. & 349.

Declaratio contraria actis non attenditur. *loc. cit. num.* 353. vide *Notarius*.

Actio Actiones.

Actio, & paſſio non datur in eodem ſubjecto. *alleg.* 53. n. 26.

Penſionario competit actio realis, & perſonalis. *alleg.* 56. n. 41.

Appellatione bonorum mobilium, & immobilium, an & quando comprehendantur Jura, & actiones. *alleg.* 79. n. 5. & 9.

Jura, & actiones conſtituunt quandam tertiam bonorum ſpeciem. *alleg.* 79. n. 3. & 21.

Popularis actio datur in materia, quæ reſpicit defenſionem Juris nationalis. Rot. *poſt alleg.* 9. n. 90. vide *Concluſio*, *Suſpenſio*.

Actor.

Vide *Libellus*.

Actus.

Actus omnis interpretari debet prout de Jure. *alleg.* 39. n. 12.

Quando actus præſumatur geſtus in fraudem Datariæ. *alleg.* 65. n. 31.

Conſecutivi corruunt una cum titulo, cui innituntur. *alleg.* 63. n. 10.

Actus poteſt eſſe illicitus, quin ſit ſimoniacus. *alleg.* 67. n. 37.

Contractus an ſit talis naturæ, ut poſſit intervenire ante, in, & poſt actum. *alleg.* 70. n. 11.

Conſenſus tacitus ſufficit ad ſubſtinendum actum. *loc. cit.* n. 12.

Actus communis nemini particulariter adſcribi valet. *alleg.* 71. n. 5.

Actus factus ex Juſta cauſa, & de Conſenſu omnium Patronorum, & cum implicita approbatione Ordinarii afficit ſucceſſores Jure proprio venientes. *alleg.* 71. n. 9.

Æquitas non patitur impugnare actum utilem anteceſſoris effectuatum, & non retractabilem licet ex illo oriatur incommodum ſucceſſoris. *alleg.* 71. n. 10.

An Actus æquivocus, vel erroneus faciat ſtatum, & obſervantiam. *alleg.* 77. n. 26. & 27.

Actus referendus eſt ad cauſam licitam, & honeſtam. *alleg.* 84. n. 27. & 32. *cum ſeqq.*

Actus conſecutivus judicatur ad limites cauſæ præambulæ. *alleg.* 84. n. 35.

Circumſtantiæ Militantes pro ſinceritate actus attendendæ ſunt in conſpectu aliarum contra illum propugnantium. *alleg.* 84. n. 26.

Actus ſubſecuti declarant præcedentem. *alleg.* 86. *numer* 25.

Actus ſubſequens referri non poteſt ad cauſam præcedentem. *alleg.* 88. n. 2. & 3.

Actus agentis non poteſt interpretari contra ejus expreſſam intentionem. *loc. cit.* n. 4.

An, & quando actus eſt referibilis ad cauſam licitam, & illicitam, potius ad licitam referri debet. *alleg.* 88. n. 10.

Actum non dicitur ſervare, qui illi contrariatur. *alleg.* 100. n. 370.

Actus, qui geri potuit ex titulo valido, & invalido, cenſetur geſtus ex valido. *loc. cit.* n. 645. & 646.

Actus faciendus conſcientia Superioris importat ejus conſenſum. *in ſupplem.* n. 39.

Actus præſumitur impugnatus ab illo, cui erat præjudicialis. *alleg.* 9. n. 49.

Quando, & ex quibus actibus colligatur nominatio admiſſa per Superiorem, ut tranſeat in præſentationem. *allegat.* 22. n. 5.

Actus, qui ſequitur, declarat animum præcedentem. *alleg.* 22. n. 6.

Ad effectum faciendi novum actum, requiritur ſcientia nullitatis primi. *loc. cit.* n. 7.

Actus præſentationis non requirit promotoris Fiſcalis citationem. *loc. cit.* n. 34.

Natura actus collegialis eſt, ut unius trahere poſſit alios in ſuam ſententiam. *alleg.* 25. n. 10.

Actus factus contra prohibitionem remanet nullus, etiam ſi ſine clauſula annullatoria. *alleg.* 31. *ſub* n. 32.

Quomodo intelligantur actus voluntatis, qui prohibentur Tutori. *alleg.* 38. n. 11. *in fine*.

Qui exhibet pro ſe, ſolos actus modernos, & poſteriores dat ſuſpicari, quod actus anteriores, quos non exhibet ſint in contrarium. *alleg.* 45. n. 18.

Actus conſecutivi regulantur a ſuo principio. *alleg.* 47. *ſub* n. 42. *verſ. a quo regulantur*.

Lege permittente quicquam paciſcitur, non dicitur contra naturam actus. *alleg.* 47. *ſub.* n. 43.

Actus exorbitantes Superioris potius differri, quam defendi poſſunt. *allegat.* 47. n. 65. *in fin.*

Actus, qui tangit omnes, ab omnibus indiſpenſabiliter approbari debet. Rot. *poſt allegat.* 9. n. 96.

Actus ineffectuatus nihil ponit in eſſe. Rot. *poſt alleg.* 9. n. 102.

Actus quando non dicatur ſtabilitus prævio mandato intereſſe habentis. Rot *poſt alleg* 9. n. 104.

Per ſimplicem Inſtantiam factam ab habente mandatum procuræ, non dicitur approbatus, nec reprobatus actus, pro quo emanavit Inſtantia. Rot. *poſt alleg.* 9. n. 106.

Actus, qui venit in executionem alterius, debet ſequi, non præcedere. *alleg.* 60. n. 5. Acceſſorius ſupponit actum præcedentem. *ibid.*

Expreſſio actus tamquam primi præſupponit ſecundum. *alleg.* 72. *ſub* n. 17.

Actus particularis non attenditur, ſed ejus ratio, & cauſa univerſalis. *alleg.* 73. n. 19.

Paria ſunt agere ſine lege, ac agere contra legem. Rot. *poſt alleg.* 52. n. 73.

Inconſideratio excluditur ex geminatis actibus. *allegat.* 40. n. 32.

Actus, qui principaliter agitur attendendus eſt, non quod ſecundario ſubſequitur. *alleg.* 84. n. 47.

Actus præſumitur impugnatus ab illo, cui erat præjudicialis. *alleg.* 9. *ſub* n. 49.

Petens coram Judice, quod cognoſcatur de Juſtitia alicujus actus, non dicitur hunc approbare, vel reprobare. *alleg.* 9. *ſub* n. 49.

Vide *Acceptatio*, *Confirmatio*, *Conditio*, *Habitus*, *Obſervantia*, *Nullitas*.

Actus humanus.

Voluntas, & poteſtas concurrere debent in actu humano ſubſtinendo, alias actus non dicitur actus. *alleg.* 67. n. 3.

Actus jurisdictionis.

Quales ſint actus Juriſdictionales per S. Concil. Triden. Epiſcopo attributi. *alleg.* 41. n. 16.

Quales ſint actus Juriſdictionis Epiſcopalis, qui competere non poſſunt inferiori Prælato non habenti Territorium. *loc. cit.* n. 19.

Vide *Juriſdictio*.

Adhæſio.

Vide *Votum*.

Adimplere, Adimplementum.

Tota diſpoſitio dicitur adimpleri, quando adimpletur in parte, quæ eſt obligatoria. *alleg.* 30. n. 28.

Cappellanus quando privari poſſit Cappellania perpetua ob non adimplementum onerum. *in ſupplem.* n. 48.

In mora non dicitur aliquis, ubi alter ex parte ſua non adimplevit. *alleg.* 61. n. 31.

Vide *Legatum*.

Additio.

Hæreditatis Additio non eſt neceſſaria reſpectu Monaſterii. *alleg.* 66. n. 26.

Per lapſum quadraginta annorum præſcribitur Jus adeundi hæreditatem contra Monaſterium. *loc. cit.* n. 27.

Vide *Hæreditas*.

Adjudicatio.

In adjudicatione Beneficii de Jurepatronatus ſtandum eſt præſentationi, & judicio Patroni. *alleg. 7. n. 20.* ſed limita ut ibi.

Adjuncti.

Adjuncti non debent eſſe melioris conditionis, quam illi, de quibus principaliter eſt diſpoſitum. *alleg. 25. num. 14.*

Non debent eſſe melioris conditionis, quod illi, quibus fuerunt adjuncti. *alleg. 25. n. 13.*

Adminicula.

Chartulæ informes in materia Juriſpatronatus nihil probant, etiam junctis adminiculis. *alleg. 97. n. 9.*

Adminiſtrator.

Juſpatronatus tranſit in Cappellanum Adminiſtratorem Cappellaniæ hæredis inſtitutæ. *alleg. 14. n. 4. & 6.*

Jura hæreditatis exercentur per Executorem, Adminiſtratorem, vel Curatorem in defectum hæredis. *loc. cit. n. 7.*

Juſpatronatus reſervatum Adminiſtratoribus, & Advocatis Eccleſiæ, quando dicatur Eccleſiaſticum. *alleg. 100. n. 481. cum ſeqq. & 430.*

Juſpræſentandi competit Adminiſtratoribus, ſeu Curatoribus hæreditatis, non autem Executoribus ab Epiſcopo deputatis, pro defenſione Operis pii. Rot. *poſt alleg. 14. n. 27.*

Juſpatronatus tranſit in Adminiſtratorem generalem univerſitatis bonorum. *allegat. 38. n. 3.*

Admiſſio.

Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore. *alleg. 96. n. 5.*

Ordinarius poterit admittere præſentationem Patroni extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentandum. *loc. cit. n. 6.*

Etiamſi Ordinarius admiſerit præſentationem cum clauſula *Si, & in quantum*, & hæc quomodo operetur. *loc. cit. n. 7.*

Quando, & ex quibus actibus colligatur nominatio admiſſa per Superiorem, ut tranſeat in præſentationem. *alleg. 31. n. 5.*

Vide *Pupillus.*

Adverſarius.

Vide *Collitigans.*

Adulterinus.

Vide *Spurius.*

Advocatio.

Alia etiam Jurapatronatus, puta Advocationis, proceſſionis, &c. competunt Patronis etiam extraneis. Rot. *poſt alleg. 44. n. 57. 60. 77. & 102.*

Vide *Jus advocationis, & præſentationis.*

Advocatus.

Vide *Adminiſtrator.*

Aer.

Locus Auſtri afflatibus obnoxius eſt Aeris inſalubris. *alleg. 55. ſub n. 15.*

Ædituus.

Vide *Aſſixio, Æditium.*

Ædificatio. Ædificium.

Ubi agitur de corpore individuo onius Ædificii, aut Eccleſiæ, ſi major pars eſt vitioſa, vitium trahitur etiam in reliquam partem. *alleg. 12. n. 21.*

Ædificia dicuntur habere ſuam ætatem, & ſeneſcere ob vetuſtatem. *alleg. 12. n. 25.*

In re communi facultas reædificandi præſtatur ei, qui vult facere ædificium magis idoneum. *loc. cit. n. 21.*

Quando agitur de Locis piis ædificandis per Patronum, lex Fundationis præcedere debet conſtructionem. *alleg. 73. n. 1. & 2.*

Vigore obligationis ædificandi Monaſterium poteſt quis cogi ad illum ædificandum. *alleg. 73. n. 8.*

Licentia ædificandi novam Eccleſiam an competat Prælato Inferiori habenti juriſdictionem ſine territorio. *in ſupplem. n. 8. 13. & 14.*

Vide *Parochialis, Eccleſia.*

Ægidiana.

Vide *Conſtitutio.*

Æqualitas.

Lex Turni, & diviſionis æqualitatem expoſcit. *alleg. 71. n. 12.*

Turnus debet eſſe æqualis, alias reducitur ad æqualitatem. *alleg. 100. n. 54.*

Vide *Quota.*

Æquitas.

Æquitas non patitur, ut quis ſtare debeat in Bivio, ſeu *a Cavallo al Foſſo*. *alleg. 71. n. 22.*

Proviſio, quæ fit Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, conceditur ob magnam æquitatem. *alleg. 6. n. 16. in fin.* etiamſi alter Compatronus præſentaret alium. *ibid. n. 9.*

Æquitas non eſt allegabilis ab eo, qui ſcire, & inquirere tenebatur. *alleg. 57. n. 21.*

Æquitas clamat favore Domini, in cujus præjudicium res pro viliori pretio publice venduntur. *n. 43. & 44.*

Æquivocum.

Vide *Actus. Obſervantia.*

Æquivocus ſtatus.

Vide *Status.*

Æquum.

Non eſt recedendum ab eo, quod tamdiu æquum viſum eſt. *alleg. 63. n. 36.*

Ætas.

Ad aſſequendum Canonicatum in Cathedrali de Jure communi ſufficit ætas 14. annorum, ſecus ex diſpoſitione Concil. *alleg. 80 n. 2.*

Lex Fundationis præſentandi *Puerum ſeptem annorum* eſt valida. *loc. cit. n. 3.*

Lex Fundationis nunquam moritur, licet per mille annos non venerit caſus utendi privilegio ætatis ibi conceſſo. *alleg. 80. n. 13.*

Subdiaconatum ad aſſequendum requiritur ætas annorum 21. inceptorum. *alleg. 82. n. 6.*

Requiſitum ætatis ad Ordines in præſentando eſt vinculum, & reſtrictiva libertatis Patrono competentis. *alleg. 81. n. 33.*

Inter pares gradu, & æque dilectos præfertur ætate major, & Clericus antiquior præſertim in Beneficio Sacerdotali. *alleg. 85. n. 15.*

Diſpenſatio Apoſtolica ſuper ætate neceſſaria ad Presbyteratum an probet Beneficium eſſe Sacerdotale actu, vel habitu. *alleg. 17. n. 5.*

Ad aſſequendos Canonicatus in Eccleſiis Collegiatis de jure communi quænam ætas requiratur. *alleg. 41. n. 3. & 26.*

Quænam ætas requiratur ad ſuſcipiendum Ordinem Subdiaconalem. *n. 23.*

Vide *Diſpenſatio.*

Affectio.

Præſumpta affectio ſanguinis ſolum in dubio operari poteſt diverſam interpræſentationem. *alleg. 33. n. 18.*

Major affectio urget erga primo vocatos, quam alios deſcendentes incognitos. Rot. *poſt alleg. 10. n. 27.*

Affinitas.

Vide *Conjuncti. Vocati.*

Affixio.

Ædictorum fieri non ſolet niſi poſt præſentationem. *alleg. 100. n. 442.*

Vide *Edictum.*

Agens.

Actus ſemper præſumitur geſtus abſque præjudicio agentis. *alleg. 64. n. 8.*

Jura magis favent agenti de damno vitando, quam de lucro captando. *loc. cit. n. 9.*

Vide *actus.*

Aggregatio.

Poſſeſſor Canonicatus aggregati ad antiquum numerum concurrere debet tam antiquis Canonicis ad participationem omnium Emolumentorum. *alleg. 64. n. 16.*

Et præcipue id ſuadente lege Fundationis approbata ab Ordinario, & per Capitulum abſque ulla limitatione. *loc. cit. n. 17.*

Particularis ad Familiam non valet pro Jurepatronatus abſque conſenſu Ordinarii. *alleg. 96. n. 8.*

Allegatur ratio, quod aggregatio debeat eſſe univerſalis, & non particularis. *loc. cit. n. 9.*

Aggregatio facta, quoad Jura honorifica tantum non comprehendit Juſpatronatus. *loc. cit. n. 10.*

Fortius ſtante facto, & declaratione ipſius aggregati. *loc. cit. n. 11.*

Aggregatio extranei in familia non valet in Jurepatronatus familiari ſuperexiſtente Fœmina agnata. *alleg. 96. n. 12.*

Agnati.

Vocatis certis agnatis, eorumque Maſculis an comprehendantur Fœminæ per poſteriora. *alleg. 11. numer. 13.*

Fœminæ etiam per poſteriora non admittuntur in Jurepatronatus ſtricte Agnatitio. *alleg. 11. n. 18.*

In Jurepatronatus familiari Fœminæ agnatæ ſuccedunt per poſterius. *alleg.* 36. *n.* 13.
In Jurepatronatus Maſculino, ſeu agnatitio Fœminæ perpetuo arcentur, *loc. cit. n.* 14.
In Jurepatronatus deducto ex obſervantia reſtricta ad Maſculos agnatos, an Fœminæ ſuccedant per poſterius *loc. cit. n.* 15. *& ſeqq.*
Agnati de Jure cenſentur vocati ante omnes vocatos, *alleg.* 65. *n.* 8.
Poſteri, & ſucceſſores Fœminæ non poſſunt eſſe Agnati. *alleg.* 75. *n.* 8.
Appellatione Succeſſorum, & Poſterorum veniunt tam Agnati, quam Cognati. *loc. cit. n.* 9.
Appellatione, *de più propinqui, e conſanguinei*, comprehenduntur Agnati, & Cognati. *alleg.* 89. *n.* 32.
Agnatus artificialis reputatur de vera agnatione, *alleg.* 100. *n.* 197.
Inter duos præſentatos an præferatur Agnatus Cognato, *alleg.* 7. *n.* 7.
Appellatio Cippi, *Domus* veniunt Agnati, & Cognati, *alleg.* 75. *n.* 12. 15. 20. 28.
Vide *Agnatio*, *Familia*, *Prædilectio*.

Agnatio.

Agnationis ratio an conſideratur in Jurepatronatus activo, & paſſivo. *alleg.* 1. *n.* 19.
Agnatio non dicitur contemplata ex vocatione, & prælatione ſupra Fœminas per poſterius vocatas, *alleg.* 13. *n.* 10.
Juſpatronatus gentilitium, agnatitium; & familiare fit hæreditarium in ultimo de agnatione, ſeu familia, *alleg.* 24. *n.* 3.
In Cappellaniis Laicalibus non proſpicitur Agnationi, *alleg.* 32. *n.* 12. ſed limita, ut ibi.
Contemplatio agnationis an inducat majoratum, *alleg.* 32. *n.* 25.
Agnatio non dicitur prælecta quoties vocati fuerunt conjuncti per cognationem, vel affinitatem, *alleg.* 85. *n.* 17.
Verbum *Domus* magis ſtricte ſignificat agnationem, quam vox *Familia*. *alleg.* 92. *n.* 22.
Juſpatronatus Nobilium cenſetur dilectum ad conſervandam memoriam familiæ, & agnationis. *alleg.* 100. *n.* 199.
Agnationis contemplatio, non excludit fœminam agnatam. *alleg.* 100. *n.* 385.
Juſpatronatus Nobilium præſumitur ordinatum ad ſplendorem agnationis, & quid operetur. *loc. cit. n.* 502. *&* 535.
Quando appellatione illorum de Domo cenſeantur contemplati omnes agnati tam proximiores, quam remotiores. *loc. cit. n.* 503. *& ſeq. & n.* 552. *cum ſeq.*
Agnatio non cenſetur contemplata ob vocationem fœminarum, *alleg.* 75. *n.* 22 amplia, ut *n.* 23. *& n.* 43.
In Jurepatronatus paſſivo non intrat ratio agnationis veniunt etiam cognati per poſterius, niſi concurrat expreſſa, & literalis illorum excluſio. *alleg.* 75. *n.* 26.
Agnatio non cenſetur contemplata in Jurepatronatus paſſivo, *alleg.* 80. *n.* 16. *ff. uſque in fine.*
Vide *Agnati*, *Juſpatronatus*, *Agnatitium*, *Vocati*.

Alienatio.

Beneplacitum requiſitum in alienatione jurium Eccleſiæ, non requiritur inquerendis. *alleg.* 36. *n.* 18.
Vocatis deſcendentibus, in extraneos fieri non valet alienatio. *alleg.* 37. *n.* 13.
Epiſcopus invitis Patronis, non poteſt alienationem facere, nec ſervitutem conſtituere nec aliquid innovare. *alleg.* 43. *n.* 7.
Quando ſpoliatus unus de eodem ordine, & alter ejuſdem ordinis inveſtitur dicitur alienatio. *alleg.* 47. *n.* 17.
An ad alienationem rerum Eccleſiaſticarum ſufficiat conſenſus præſumptus. *alleg.* 63. *n.* 17.
Hujuſmodi præſumptio conſenſus, in quo fundetur. *loc. cit. n.* 18.

Alimenta.

Alimenta debentur Patrono inopi. *alleg.* 6. *n.* 17.
Debentur cuique Patrono etiam extraneo in caſu inopiæ. *alleg.* 29. *n.* 6.
Juſpatronatus transferi poteſt in extraneos per filios fundatoris, qui tali caſu perdunt Jus alimentorum, *loc. cit. n.* 7.
Jus alimentorum eſt unus ex fructibus Juriſpatronatus. *loc. cit. n.* 8.
Patronus retento apud ſe Jurepatronatum, non poteſt transferre in alium Jus alimentorum. *loc. cit. n.* 12.
Debentur Patrono deductis primis omnibus neceſſariis pro beneficio & beneficiato. *loc. cit. n.* 17.
Beneficiatus in diſtributione redditum ſuperſtitum, non debet præferre pauperes extraneos Patronis indigentibus. *loc. cit. n.* 18.
Patrono in caſu inopiæ præſtanda ſunt alimenta ab Eccleſia. *alleg.* 44. *n.* 5.
Ut præſententur alimenta Patrono, non requiritur probatio deſcendentiæ per gradus diſtinctos a fundatore. *loc. cit. n.* 2.
Ad effectum gaudendi Jure alimentorum, ſufficit quod quis ſimpliciter probet, ſe eſſe Patronum, ſive ſit deſcendens, a fundatore, ſive extraneus. *alleg.* 43. *n.* 13.
Patronus retento apud ſe Jurepatronatus, non poteſt transferre in alium Jus alimentorum. *alleg.* 44. *n.* 14.
Juſpatronatus eſt jus oneroſum, & utile, & ipſo utilitate venit fructus alimentorum. *loc. cit. n.* 17.
Eccleſia non tenetur alere Patronum inopem, niſi de redditibus ſuperfluis. *loc. cit. n.* 20.
Alere Patronum egenum, de redditibus ſuperfluis, non eſt onus, aut materia odibilis Eccleſiæ. *loc. cit. n.* 22.
Jus alimentorum eſt unus ex fructibus Juriſpatronatus, & quidem præcipuus. *loc. cit. n.* 23. *&* 24.
Jus alimentorum, ad hæredes quoſcumque tranſire variis auctoritatibus comprobatur. *loc. cit. n.* 25. *uſque ad* 43.
Patroni deſcendentes fundatoris licet tranſtulerint, in alium Juſpræſentandi retinent Juſpatronatus cum Jure alimentorum. *loc. cit. n.* 44.
Jus alimentorum vendi non poteſt alteri per Patronum, ſed ſola comoditas, *loc. cit. n.* 44. *&* 45.
Pro his alimentis competit actio ex lege. *loc. cit. n.* 44. 46.
Penſio an numeretur inter expenſas Eccleſiæ, quæ ante alimenta Patronis, ſunt detrahendæ. *alleg.* 44. *n.* 47.
Perempta dote data per Patronum, an Eccleſia teneatur ei dare alimenta, ex redditibus poſtea acquiſitis. *loc. cit. n.* 48.
Ex pluribus Patronis, ſi unus tantum indigeat habens minorem partem Juriſpatronatus, utrum alimenta petere poſſit congrua ex omnibus redditibus Eccleſiæ *loc. cit. n.* 49. *&* 50.
Jus alimentorum, an debeatur Patrono ex privilegio *alleg.* 44. *ſub n.* 41.
Patrono, qui renunciavit Eccleſiæ ſuum Juſpatronatus alimenta debentur in caſu inopiæ, & qua ratione, *alleg.* 44. *n.* 48.
Si pro alimentis Patronis Eccleſia non habet redditus ſufficientes deducenda congruam Rectoris, iſta non deducitur, quando Rector ex alio beneficio, quod habet, congrue vivere poteſt. *loc. cit. n.* 49.
Mutato ſtatu perſonæ, etiam congrua mutatur, quia alimenta judicantur juxta ſtatum Perſonæ, *alleg.* 50. *num.* 10.
Patronus Monaſterii præſumitur, quia tenetur ad alimenta Monialium, & reſtaurationes fabricæ Monaſterii. *alleg.* 73. *n.* 14.
Jus alimentorum eſt unus ex præcipuis fructibus Juriſpatronatus. Rot. *poſt allegat.* 44. *ſub n.* 60. *&* 67. *&* 74. 81. 101.
Libertus tenetur de Jure alere non ſolum Patronum ſed etiam ejus uxorem, conſanguineos, & hæredes, quamvis extraneos. Rot. *poſt alleg.* 44. *ſub n.* 75.
Jus alimentorum conceſſum ex benignitate Sacrorum Canonum Patrono extenditur etiam ad ejus hæredes, ſive conſanguineos, ſive extraneos, in quos Juſpatronatus tranſivit. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 66. 78. 79. *& ſeqq.*
In taxatione alimentorum habenda eſt ratio conditionis, & Patronorum numero. Rot. *poſt allegat.* 44. *n.* 68. *& ſeqq. n.* 91. 106. *& ſeqq.*
In taxatione prædicta conſiderandi ſunt redditus beneficii. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 69. ubi quod prius detrahenda eſt congrua pro Rectore, *& n.* 91.
Jus alimentorum eſt fructus inſeparabilis, & inabdicabilis, ab ipſo Jurepatronatus. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 81.
Donatarius tenetur alimenta præſtare nedum donatori, ſed etiam illius Filiis. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 88.
Jus alimentorum competit Fundatori etiam poſtquam renunciaverit Juriſpatronatus, imo etiam deperdita Dote per ipſum Eccleſiæ aſſignata. Rot. *poſt alleg* 44. *n.* 89. quod tamen intelligendum eſt cum limitatione. *ibid.*
In taxatione alimentorum habenda eſt ratio qualitati, & numero Familiæ, in qua computandi ſunt etiam Filii naturales, Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 83. 113.
Pariter conſiderandæ ſunt expenſæ faciendæ pro manutentione Puellarum in Monaſterio educandarum, ac pro earum dote, & Livello. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 93. quod procedit etiam in præſentationibus, & Livellis, quæ dari ſolent Religioſis. *ibid.*
Taxatio in ſubiecta Materia regulanda eſt arbitrio Judicis. Rot. *poſt. alleg. cit. n.* 96.
Pro alimentis aſſignari poſſunt Patronis etiam poſſeſſiones, redditus, & ſpecies Eccleſiæ. Rot. *loc. cit. numer.* 97.
Jus alimentorum debetur etiam Eccleſiæ, & Familiæ Religioſæ, favore cujus reſervatum fuerit per fundatorem Juſpatronatus. Rot. *loc. cit. n.* 105.
Alimenta, quæ præſtantur ad puram neceſſitatem decernuntur miſerationis cauſa, ſicut Eleemoſyna. Rot. *loc. cit. ſub n.* 108.

Allegatio.

Patronus allegando titulum infectum non ſibi præjudicat, niſi productio fuerit facta reſtrictive ad illum titulum. *alleg.* 58. *n.* 3.
Vide *Titulus*.

Alta-

Digitized by Google

Altare.

An legatum pium relictum pro celebrandis Miſſis determinate in tali Eccleſia, aut ad certum ejus Altare cenſeatur relictum contemplatione illius Eccleſiæ, aut Altaris. *Alleg.* 34. *n.* 5.

An ex verbis diligentibus legatum ad Altare cenſeatur relictum intuitu Altaris. *loc. cit. n.* 6.

Erectio Cappellaniæ ad certum Altare intelligitur de Eccleſiaſtica. *alleg.* 29. *n.* 2. Ampliatur *n.* 3.

Ad unum Altare erigi poſſunt plura Beneficia in abſtracto ſub diverſis etiam invocationibus. *alleg.* 54. *n.* 45.

Beneficiatus habens onus Altaris pro celebratione Miſſæ quotidianæ pro expenſis Sacriſtiæ debebit ſcuta ſex annua. *loc. cit. n.* 46.

Beneficium erectum in Altare de Jurepatronatus, præſumitur etiam ipſum de Jurepatronatu. *alleg.* 72. *n.* 4.

Ex duobus Beneficiis in uno eodenque Altari de Jurepatronatus exiſtentibus, ſi unum eſt de Jurepatronatus, ejuſdenque naturæ præſumitur etiam aliud. *alleg.* 72. *n.* 5.

Miſſæ celebrandæ in Altari, in quo eſt erectum Beneficium. *allegat.* 87. *n.* 15.

Beneficium quando præſumatur de Jurepatronatus ejuſdem Fundatoris, ſicut aliud erectum in eodem Altari. Rot. *in Suppl. n.* 99. & 100.

Altaria, & Cappellæ poſſunt ſtare ſine dote, & pro ornamento tantum Eccleſiæ. *alleg.* 54. *n.* 43. ſi fuerint ædificatæ per Patronum, an admittatur, eo invito, alter Patronus ratione dotis. *ibid. n.* 43.

Patronus in ſua Cappella, ſeu Altari de Jurepatronatus, an habeat Jus prohibendi, ne alius ibi celebret præter ſuum Cappellanum. *alleg.* 54. *ſub n.* 47. & 48.

In Cappellis de Jurepatronatus, an poſſit Patronus prohibere ingreſſum aliis, & celebrationem Miſſarum per Sacerdotes quoſcunque. *loc. cit. ſub. n.* 48.

Quando Beneficium eſt uniforme Beneficio de Jurepatronatus erecto in eodem Altari circa invocationem, & onera præſumitur ejuſdem naturæ, & Fundationis *allegat.* 72. *n.* 5.

In Altari de Jurepatronatus an ſtare poſſit unum Beneficium liberum, & alterum de Jurepatronatus. *alleg.* 72. *ſub n.* 5. §. *Nec juvat.*

Alternativa.

Alternativæ inter Regulares ſunt rationabiles, & neceſſariæ ad tollendam factionem. *alleg.* 9. *n.* 61. 62. 63. & 64. ubi reſpondetur objectis uſque ad *n.* 67.

Alternativa practicari poteſt inter Ordinarium, & Patronum, quando Beneficium ſpectans ad duos Compatronos pro parte unius ſit liberum. *alleg.* 14. *n.* 8. ſed declara, *ut n.* 9.

Recenſentur commoda provenientia ab Alternativa; *allegat.* 63. *n.* 27. & 28.

Si non ſervatur, ſed ſuſpenditur Alternativa, impoſſibile eſt, quod Turnus conſumi poſſit. *alleg.* 71. *n.* 2.

Inter Patronos quo ad formam *Clementinæ plures de Jurepatronatus*, non afficit jure proprio vocatos, niſi tria concurrant requiſita. *allegat.* 71. *n.* 15.

Alternativa deſtituta conſenſu Ordinarii non ligat jure proprio vocatos. *loc. cit. n.* 6.

Patroni poſſunt revocare, & ſuſpendere Alternativam factam abſque conſenſu Ordinarii. *alleg. cit. n.* 19.

Ad præſumendum conſenſum Ordinarii in Alternativa Patronorum requiritur illius obſervantia per ſpatium 30. annorum. *loc. cit. n.* 18.

Dictio O, quo caſu dicatur ſtare alternative. *alleg.* 74. *num.* 5.

Alternativa, ſeu Turnus inter Compatronos, an ſit utilis vel inutilis. *alleg.* 100. *n.* 50.

Alternativa conceſſa Epiſcopis non intrat in Beneficiis ſimultanee cum diviſione ſolius exercitii, ſecus diviſa proprietate. *alleg.* 100. *n.* 57.

Ad tollendas Factiones ſtatuta eſt ſervanda, licet per eam contingat eligi dignos in concurſu digniorum. *alleg.* 9. *n.* 64.

In Alternativis ſatis eſt diſpoſitionem in uno verificari. *alleg.* 75. *n.* 25.

Alternativa, ſeu Turnus non obligat, nec ſervari debet, ſi non reperiantur eligibiles, qui ſunt idonei. *alleg.* 9. *n.* 65.

Vide *Turnus. Tranſactio. Religioſi.*

Ambiguitas.

Vide *Reticentia.*

Ambitus.

Patronus non poteſt ſe ipſum præſentare propter ambitum. *alleg.* 52. *n.* 1. & *ſeqq.* ubi late.

Paſſive vocatus per Fundatorem non incurrit ambitum, ſi ſe ipſum præſentet coram Ordinario petendo Beneficium. *alleg.* 52. *n.* 35.

Ammiſſio.

Reſidentia cauſativa non concluditur ex pœna ammiſſionis fructuum in caſu non reſidentiæ, & quando. *alleg.* 27. *n.* 27. & *alleg.* 35. *n.* 12.

Amovibilitas.

Fundator an poſſit in limine fundationis apponere in Beneficio Parochiali amovibilitatem ad nutum Patroni. *in ſupplem. n.* 23 *uſque ad n.* 22.

Magis expedit Curæ Animarum Parochus perpetuus, quam amovibilis. *in ſupplem. n.* 21. & 26.

Non eſt abſurdum, quod Parochus removeatur ad nutum Patroni Laici. *in ſupplem. n.* 27.

Amovibilitas in Beneficio non eſt contra naturam, & de ratione. *in ſupplem. n.* 31. & 32.

Vicarii Parochialium unitarum deputantur ad nutum amovibiles, & quando. *in ſupplem. n.* 36.

Patronus Laicus quando non poſſit nominare Miniſtros ad Curam Animarum amovibiles ad ejus nutum. *ib. num.* 34.

In Beneficio parochiali amovibili ad nutum Patroni, quando poſſit Epiſcopus prohibere Patrono remotionem Parochi. *in ſupplem. n.* 39. & 40.

Quando Cappellania eſt ſimpliciter amovibilis, Cappellanus nequit amoveri ſine cauſa. *in ſupplem. n.* 42.

Patronus conſentire poteſt, ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſupplem. n.* 47.

Manualitas Beneficii Patronalis, ſi deficiat lex Fundationis, ex quibus probetur. *in ſupplem. n.* 49.

Amovibilitas ſimplex poteſt explicari, *ob nutum*, in Inſtrumento erectionis Beneficii factæ, ab Ordinario in ſequelam Fundationis, & de ratione. *in ſupplem. numer.* 51.

Cappellanus, qui acceptavit præſentationem, & inſtitutionem ad Cappellaniam veluti amovibilem ad nutum, an poſſit impugnare amovibilitatem occaſione remotionis factæ a Patrono in poſſeſſorio, aut petitorio, *in ſupplem. n.* 54. *uſque ad* 61.

Amotio.

Canonici Eccleſiæ Collegiatæ quod ſint amovibiles, non eſt decens. *alleg.* 50. *n.* 11.

Vide *Remotio. Cappellanus Manualis.*

Animus.

Qui inſtituit hæredem animam ſuam, an cenſeatur inſtituere hæredem Eccleſiam Parochialem. *alleg.* 34. *n.* 7.

Vide *Fundator. Hæres.*

Annexa, Annexio.

Quo caſu Beneficium, ſi non ſit annexum Caſtro, vel Villæ, evadit liberæ Collationis. Rot. *poſt alleg.* 14. *num.* 23.

Juſpatronatus quod ſit annexum certæ rei, vel fundo non præſumitur, niſi probetur, & in dubio judicatur pro non annexione. *alleg.* 53. *ſub n.* 21.

Vide *Juſpatronatus Annexum Caſtro. Sententia.*

Anniverſaria.

Vide *Abſentia.*

Antecedens.

Conſequenti ſuppoſito, antecedens quoque ſolitum cenſetur. *alleg.* 83. *n.* 12.

Anteceſſor.

Æquitas non patitur impugnare actum utilem Anteceſſori effectuatum, & non retractabilem, licet ex illo oriatur incomodum Succeſſoris. *alleg.* 71. *n.* 10.

Non poteſt Succeſſor habere Turnum, quem exercuit Anteceſſor. *alleg.* 90. *n.* 44. & 103.

Quando quis juvari non poſſit regula de triennali ex Jure independente ab illo Anteceſſoris. Rot *poſt alleg.* 22. *n.* 58.

Vide *Patronus.*

Antianitas.

Intelligi poteſt ratione prioritatis in Ordine. *alleg.* 90. *num.* 135.

Antiquum.

Exemplatio antiqua dicitur illa, quæ eſt ultra triginta, vel 40. annos. *alleg.* 72. *n.* 6.

Novi Patroni nequeunt inferre præjudicium aliis antiquis ſuper Jure ſibi quæſito. *alleg.* 43. *n.* 23.

Apertio Oris.

Conceditur prævia verificatione ſimplicis obreptionis, & ſubreptionis, quando ea petitur ad effectum dicendi tantummodo de nullitate gratiæ. Rot. *poſt alleg.* 9. *ſub n.* 72. & 74.

Quod non procedit quando Apertio Oris poſtulatur ad effectum infringendæ, vel moderandæ ipſius gratiæ. *loc. cit. ſub n.* 72. ubi de ratione diſcriminis.

Appellatio.

An appellatione *hæredum*, & *ſucceſſorum* veniant tam primi, quam ſecundi hæredes. *alleg.* 25. *n.* 12.

An Appellatione *Deſcendentium Maſculorum* cenſeantur vocati Clerici, & Laici. *alleg.* 32. *n.* 18.

Appellatione *Deſcendentium* veniunt omnes æqualiter. *loc. cit. n.* 23. & 26.

Quid veniat appellatione *diſtributionum quotidianarum*. *alleg.* 64. *n.* 2. *a* 13.
An, & quando Appellatione *Cippi*, *ſeu illorum de Cippo*, veniant etiam Cognati. *alleg.* 75. *n.* 1. 2. & 6.
Appellatione *Succeſſorum*, & *Poſterorum* veniont tam Agnati, quam Cognati. *loc. cit. n.* 9.
Appellatione *illorum de Domo*, *vel Agnatione*, quando non veniunt Cognati. *loc. cit. n.* 11.
Appellatione *Deſcendentium per lineam Maſculinam* non veniunt maſculi Cognati. *alleg.* 76. *n.* 5.
Appellatione *prædictorum Deſcendentium* veniunt Fœminæ in defectum Maſculorum. *alleg.* 76. *n.* 6.
Licet exiſtant Maſculi in altera Linea. *loc. cit. n.* 7.
Appellatione *bonorum mobilium*, & *immobilium*, an, & quando comprehendantur jura, & actiones. *alleg.* 79. *n.* 5. & 9.
Juſpatronatus cadit ſub appellatione *Jurium Univerſalium*. *alleg.* 79. *n.* 10.
Appellatione *de più propinqui*, & *Conſanguinei* comprehenduntur Agnati, & Cognati. *alleg.* 89. *n.* 32.
Appellatione *Maſculorum ex Maſculis* Fœminæ non includuntur. *allegat.* 93. *n.* 3.
Appellatione *Deſcendentium per lineam Maſculinam*, licet veniant fœminæ Agnatæ, non tamen earum deſcendentes *loc. cit. n.* 4. 5.
Maxime ſi fundator diſtinxit duas lineas, una Agnatorum, & Alteram Cognatorum. *loc. cit. n.* 6.
Appellatione *propinquorum*, qui veniant. *alleg.* 44 *ſub n.* 40.
Appellatione *ſuorum hæredum*, & *ſucceſſorum*, veniunt hæredes Sanguinis. *alleg.* 69. *n.* 12.
Prædicta verba *ſuorum hæredum*, & *ſucceſſorum* tanquam æquivoca poſſunt inducere Juſpatronatus mere hæreditarium. *loc. cit. n.* 12.
Vide *Cippus*. *Conſanguineus*. *Deſcendentes*. *FiliusFamilias*. *Fœmina*. *Hæres*. *Jura*, *Maſculi*. *Mors*. *Nepos*. *Succeſſor*.

Appellatio judicialis.

Appellatio eſt fortior litis pendentia. *alleg.* 8. *n.* 21.
Præſentato digniori in paritate vocum competit præſentatio coram Ordinario, quo denegante intrat appellatio. *alleg.* 6. *ſub n.* 23.
Si Abbas inveſtitus de Feudo per Regem, judicat in aliqua cauſa profana inter Vaſſallos, ut Comes, & Baro, datur appellatio ad Superiorem Laicum. *alleg.* 19. *n.* 19.
Judex Commiſſarius in grado appellationis, non poteſt dare inſtitutionem, ſed illam remittere ad Ordinarium debet. *alleg.* 22. *ſub n.* 34. limit. ut ibi.
Ordinarius quando poſſit denegare Clericatum. *allegat.* 61. *n.* 30. & an intret appellatio a denegatione Clericatus. *ibid.* tenetur illud conferre arctato ratione Beneficii, *ibid. n.* 31.
Appellatio non datur ab executione Literarum. *alleg.* 75. *n.* 31.

Appellativum.

Conſanguineis collective vocatis, iſti cenſentur per modum unius vocati in concurſu aliorum, qui ſunt extranei appellativo omnium vocatorum. *allegat.* 25. *num.* 20.

Appoſitio.

Domicili argumentum quoddam reſultat ex appoſitione Inſignium. *alleg.* 43. *n.* 26.
Vide *Arma*.

Approbatio.

Nequit ſucceſſor unum factum Auctoris approbare, & aliud improbare, quando ambo procedunt ab eadem cauſa. *alleg.* 71. *n.* 20.
Ubi approbatio Ordinarii eſt clara, ceſſat objectum, quod deficiat conſenſus. *alleg.* 82. *n.* 5.
Legatum Juſpatronatus retrotrahitur ad diem mortis Teſtatoris, & poteſt Legatarius præſentare ante approbationem Legati factam ab Ordinario juxta doctrinam Zabarellæ, quæ extenditur recepta. *alleg.* 100. *n.* 226. & *ſeqq.*
Quoties reſervatum apparet Juſpatronatus auctoritate Ordinarii, præſupponenda eſt etiam ab eo approbata Lex, cum qua illud fuit volitum per Fundatorem. *alleg.* 24. *n.* 10.
Fundator poteſt revocare legatum fundationis ante approbationem Ordinarii, quod limitatur. *alleg.* 40. *n.* 22. *in fin.*
Actus, qui tangit omnes ab omnibus indiſpenſabiliter approbari debet. Rot. *poſt alleg.* 9. *n.* 96.
Per ſimplicem inſtantiam factam ab habente mandatum procuræ non dicitur approbatus, nec reprobatus actus. Pro quo emanavit inſtantia. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 106.
Patroni poſſunt conſtruere Turnum in Jurepræſentandi abſque approbatione Superioris Eccleſiaſtici. *allegat.* 63. *n.* 15. 22. 25. & 26.
Petens coram Judice, quod recognoſcatur de juſtitia alicujus actus, non dicitur hunc approbare, nec reprobare. *alleg.* 9. *ſub. n.* 29.
Producens Teſtamentum fundationis, dicitur illud acceptare. *alleg.* 100. *n.* 614.
Vide *Bis*. *Jus approbandi*, *Ordinarius*, *Ratio*.

Arbitrium.

Inter paſſive vocatos vocatione mediata eſt in arbitrio Patroni eligere hunc vel illum, ſecus quando vocatio eſt directa. *alleg.* 1. *n.* 5.
Quoad modum, & formam renovationis, ſeu reædificationis Eccleſiarum habet ſolum Superior Eccleſiaſticus. *alleg.* 12. *n.* 14.
Arbitrium regulatur a Judice. *alleg.* 100. *n.* 559.
Arbitrium non intrat pro retardatione, quando literæ ſunt juſtificatæ. Rot. *poſt alleg.* 10. *n.* 13.
Arbitrium regulandum eſt ad tramites Juris. Rot. *poſt alleg.* 20. *n.* 21.
Vide *Collatio*. *Electio*, *Epiſcopus*. *Pupillus*.

Archidiaconus.

Archidiaconus ſolus de jure eſt Caput Capituli. *alleg.* 95. *n.* 2.

Archiepiſcopus.

Vide *Epiſcopus*.

Archipresbyter.

Vide *Presbyter*.

Archivium.

Vide *Scriptura*.

Argumenta.

Deciſiones in terminis faciunt ſilere Argumenta, & ratiocinia in contrarium. *alleg.* 47. *ſub n.* 47. *verſ. inde ſequitur.*
Valet argumentum de Fideicommiſſo ad Juſpatronatus. Rot. *poſt alleg.* 10. *n.* 27.

Arma.

Soli Patrono licet apponere Arma, & Inſcriptiones in Eccleſia Patronali. *allegat.* 23. *n.* 26.
Inſignia, & Arma in Campanili non probant Juſpatronatus. *allegat.* 97. *n.* 26.
Juſpatronatus non probatur ex appoſitione Armorum, & Inſignium. *alleg.* 73. *n.* 17.
Vide *Juſpatronatus quo ad Probationem*. *Inſcriptio*. *Probatio*.

Arrogatio. Arrogatus.

Arrogatus in Familiam reputatur verus, & naturalis agnatus, maxime in progreſſu. *alleg.* 100. *n.* 628. 655.
Quando hoc procedat datur diſtinctio inter verba Civilia. *loc. cit. n.* 629.
De Succeſſione Arrogatorum in Familiam in Jurepatronatus Familiari. *alleg.* 100. *n.* 198.

Articuli.

Stante relevantia, articuli admittendi ſunt in materia Simoniæ. *alleg.* 60. *n.* 15.

Aſſecutio.

Beneficium eſt incompatibile non in aſſecutione, ſed in retentione. *alleg.* 7. *n.* 21.
Per aſſecutionem ſecundæ Cappellaniæ non poteſt vitari dimiſſio primæ deputando Teſtatore duos diſtinctos Capellanos. *alleg.* 33. *n.* 21.
Per aſſecutionem incompatibilis vacat primum Beneficium. *alleg.* 35. *n.* 19.
Papa requirit conſenſum Patronorum in reſignationibus, & vacationibus apud Sedem per aſſecutionem incompatibilis, & proviſionibus per Commendam. *allegat.* 47. *ſub. n.* 26.

Aſſertio.

Status præſentationis remanet probatus ex aſſertione Ordinarii emiſſa in ſententia inſtitutionis. *alleg.* 58. *n.* 12.
Maxime ſtante ſubſecuta præſentatione, & inſtitutione. *loc. cit. n.* 13.
Aſſertioni Prælati non creditur circa ſolemnitatem, & cauſam. *alleg.* 70. *ſub n.* 12. *verſ quamvis*.
Vide *Titulus*.

Aſſertiva.

Vide *Enunciativa*. *Nobilitas*. *Productio*.

Aſſiſtentia.

Vide *Jus*.

Attentata.

Non dicitur attentare, qui utitur ſuo Jure præſentandi. *alleg.* 3. *n.* 12.
Quando variatio dicatur attentata. *loc. cit. n.* 13. & 14.
Vitium attentatorum non conſideratur reſpectu ejus, qui non eſt in cauſa, nec poteſt imponi a tertio. Rot. *poſt alleg.* 1. *n.* 27.
Vide *Lite pendente*.

Atte-

Atteſtatio.

Atteſtatio extrajudicialis lite pendente exorta, non eſt illius roboris. *alleg.* 7. n. 19.
Atteſtationibus Ordinariorum eſt deferendum. *allegat.* 48. n. 20.
Scientia conſtitutionis probatur ex atteſtatione Secretarii Communitatis. *alleg.* 81. n. 25.
Secundæ atteſtationi ejuſdem teſtis, quando ſit magis deferendum. *alleg.* 100. n. 353.
Atteſtationibus perſonarum, quæ in dignitate conſtitutæ ſunt, & contra proprium commodum deponunt plene defertur. Rot. *poſt alleg.* 48. n. 86.

Auctor.

Non poteſt ſucceſſor factum Auctoris ſcindere, a quo Jus ſuum recipere intendit. *alleg.* 91. n. 21.
An quaſi poſſeſſio Auctoris tranſeat in Succeſſorem ſine novo caſu. *alleg.* 100. *cum ſeqq.* n. 460.
In hæredes fluunt omnia privilegia, & favores ſuorum Auctorum. *alleg.* 29. *ſub* n. 16.
Vide *Approbatio. Poſſeſſio. Succeſſio.*

Auctoritas.

Auctoritas Superioris dicitur obtenta ad cautelam, ſi non erat neceſſaria. *alleg.* 22. n. 12.
Petitorium non dicitur clarum, ſi adſint Auctoritates Doctorum hinc inde. *alleg.* 36. n. 19.
Cauſa efficiens Juriſpatronatus eſt Auctoritas Superioris Eccleſiaſtici. *alleg.* 53. n. 8.
Auctoritas unius, & deterioris Doctoris præponderare debet in Judicio, ſi ſit innixa rationi, & Juſtitiæ. *alleg.* 59. n. 3.
Judex veritatem ſequitur, non Auctoritatem *loc. cit.* n. 2.
Auctoritas Apoſtolica requiritur in diviſione Juris conferendi, non autem exercitii. *alleg.* 100. n. 64.
Doctor Copiſta alterius Doctoris auctoritatem non facit. *loc. cit.* n. 631.
De Auctoritate *Lambertini*, aliquando errantis. *loc. cit.* num. 233.
Quoties reſervatum apparet Juſpatronatus auctoritate Ordinarii, præſupponenda eſt etiam ab eo, approbata lex, cum qua illud volitum per Fundatorem. *alleg.* 24. n. 20.
Reſcriptum Principis contra publicam utilitatem eſt nullum. *alleg.* 47. n. 17.
Auctoritas Doctoris loquentis in terminis pro lege habenda eſt. Rot. *poſt alleg.* 48. *ſub* n. 48.
Auctoritates facile conciliantur, quando intelliguntur juxta caſuum contingentiam. Rot. *poſt alleg.* 40 *ſub* n. 96.
Quando Capitulum poſſit facere ſtatuta abſque auctoritate Epiſcopi. *alleg.* 90. n. 63.
Vide *Epiſcopus, Ordinarius, Simonia.*

Auditor.

Præſentatio an poſſit fieri coram Auditore. Rot. *alleg.* 22. n. 34.

Augmentum.

Vide *Dos.*

Avocatio.

Refertur ſtylus Signaturæ Sanctiſſimi avocandi cauſas ex defectu Juriſdictionis a Foro Laico. *alleg.* 57. *num.* 27. *& ſeqq. &* 52.

Authenticum.

An, & quando ſtet loco originalis. *alleg.* 72. n. 14.

B

Vide *Prioratus.*

Baptiſma.

Vide *Onus Baptizandi.*

Beneficialia.

In Beneficialibus datur multiplicitas Titulorum *allegat.* 58. n. 11.
Papa in beneficialibus habet ſupremas habenas. *alleg.* 100. n. 195.

Beneficiatus.

Beneficiatus in diſtributione redituum ſuperſtitum non debet præferre pauperes extraneos patronis indigentibus. *alleg.* 29. n. 17.
Beneficiati de ſuperfluis redditibus tenentur facere Eleemoſynam *alleg.* 44. n. 1.
Mutatio Beneficiati in Eccleſia ad libitum Patroni fieri non poteſt *alleg.* 50. n. 11.
Canonicus, aut Beneficiatus quidquid in cauſa Dotationis Eccleſiæ erogavit, præſumitur erogaſſe de bonis Eccleſiaſticis *allegat.* 54. *num.* 6. Sed vide *num.* 7.
Beneficiatus quando præſumitur dotaſſe Eccleſiam de ſolis bonis patrimonialibus *loc. cit.* n. 8.
Beneficiatus habens uſum altaris pro celebratione Miſſæ quotidianæ pro expenſis Sacriſtiæ debebit Scuta ſex annua *alleg.* 54. n. 26.
Patronus habet Jus retinendi claves Eccleſiæ, & Cappellæ de ſuo Jurepatronatus ſimul cum Beneficiato, *loc. cit.* n. 48.
Beneficiatus nequit in teſtamento ſibi ſucceſſorem eligere *alleg.* 81. n. 2.
Quis teneatur ad reſtaurationem, vel reædificationem Eccleſiæ de Jurepatronatus Patronus, vel Beneficiatus. *alleg.* 100. n. 174. *cum ſeqq.*
Facultas nominandi primum Beneficiatum reſervata Fundatori ac dicatori conſumpta in eius perſona. *alleg.* 100. n. 670. *&* 674.
De beneficiatis habentibus pingues reditus, quibus abutantur quid dixerit Ripa *alleg.* 44. n. 21.
Beneficiatus tenetur erogare in Eleemoſynam reditus ſuperexſtantes eius congruæ Suſtentationi Rot. *poſt alleg.* 44 n. 63.
Beneficiatus tenetur ſubvenire Patrono indigenti de fructibus ſuperextantibus Beneficii ex charitate, & antidorali obligatione Rot. *poſt allegat.* 44. *ſub num.* 63. 70. *&* 87.
Beneficiatus debet pinguius, & abundantius ſuccurrere Patrono indigenti, quam cæteris Pauperibus Rot. *poſt alleg.* 43. *num.* 87. ubi quod Patrono competit actio, quæ non competit aliis Pauperibus, *&* n. 108.
Vide *Parochianus, Beneficium.*

Beneficium in genere.

Quænam qualitates conſiderandæ ſunt in proviſionibus Beneficiorum. *alleg.* 30. n. 6.
Quæ, & quot ſint requiſita Beneficii Eccleſiaſtici. *alleg.* 31. n. 8.
Præceptum erigendi Cappellaniam ſonat in Beneficium *loc. cit.* n. 9.
Inſtitutio ad præſentationem cadit in Beneficiis collativis *loc. cit.* n. 18. *&* 19.
Aliud eſt habere fructus Beneficii, & aliud poſſidere Beneficium. *alleg.* 100 n. 671.
Beneficium præſumitur perpetuum. *in ſupplem.* n. 60.
Eccleſiæ, & Beneficia non naſcuntur per Miraculum. *alleg.* 5 n. 19.
Perpetuitas Beneficii non poteſt dari per accidens, ſeu dependenter a non purificatione conditionis *alleg.* ea. n. 13.
Quando dicatur relictum ſimplex legatum, & non Beneficium. *alleg.* 32. n. 18. *& ſeqq.*
Vide *Canonicatus, Sufficientia, Succeſſor. Eccleſia.*

Beneficium quoad adjudicationem.

Beneficium adiudicandum eſt præſentato in concurſu non præſentati. *alleg.* 85. n. 16.
Beneficium debetur præſentato per medietatem habenti gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis vocum. *alleg.* 100. n. 317.
Beneficium adiudicatur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi. *loc cit.* n. 355.
Beneficium adiudicari debet ei, qui habet omnes qualitates a Fundatore præſcriptas. Rot. *poſt. alleg.* 17. *num* 15.
Beneficium eſt adjudicandum præſentato per legitimum Patronum. *alleg.* 75. n. 36.

Beneficium quoad alimenta.

Alimenta debentur Patrono, deductis prius omnibus neceſſariis pro Beneficio, & Beneficiato. *alleg.* 29. n. 17.
Beneficiatus in diſtributione redituum ſuperſtitum non debet præferre pauperes extraneos patronis indigentibus. *ibid.*

Beneficium quo ad capacitatem.

Recenſentur quinque tempora, in quorum ſingulis oportune ſupervenit capacitas, & habilitas inſtituendi ad Beneficium. *alleg.* 61. n. 26.
Qualitas præciſa huiuſmodi temporum, ſuper quibus ſufficit quod cadat habilitas præſentandi, pendet omnino ex tenore Fundationis. *loc. cit.* n. 25.

Beneficium quo ad conditionem.

Contra ſubſtantiam Beneficii eſt dare illud ſub conditione, vel ad tempus. *alleg.* 24. n. 5.
Lex Fundationis reddens collationem Beneficii conditionalem, vel temporalem per ſolum Papam validari poteſt. *loc. cit.* n. 7.
Collatio Beneficii non fit perpetua, ubi lex Fundationis ordinat, quod præſentatus ſit Dominus Beneficii uſque ad certum tempus, & conditionem duntaxat. *loc. cit.* n. 16. *&* 34.
Beneficium non eſt perpetuum aptitudine propter eius temporalitatem, vel perpetuitatem dependentem a Conditione. *alleg.* 24. n. 28.

Conditio adnotandi in tabella Celebrationum Miſſarum non deſtruit ſubſtantiam Beneficii Eccleſiaſtici, *Alleg.* 49. *n.* 37.
Beneficium conferri debet pure, non ſub conditione, *Alleg.* 24. *n.* 18.

Beneficium quo ad conſenſum Patroni.

Ad hoc ut quis erigere poſſit Beneficium in Abſtracto in Capella de Jurepatronatus, an requiratur conſenſus Patroni. *Alleg.* 54. *n.* 47.

Beneficium quo ad Collationem.

Collatio Beneficii non debet ſtare in pendenti, *Alleg.* 24. *num.* 6.
Attento ultimo ſtatu collatio Legati pii facta ab Epiſcopo in titulum Beneficii ſuſtinetur, ſed cum diſtinctione. *alleg.* 34. *n.* 13. *& ſeqq.*
Subſidiarie, & per poſterius vocatis, quomodo conferri poſſit Beneficium, *alleg* 65. *n.* 17.
Regula quod omnia Beneficia præſumantur liberæ collationis, in quo caſu locum habeat. *alleg.* 72. *num.* 2.

Beneficium collativum.

Juſpatronatus convenit vero Beneficio collativo, *alleg.* 34. *ſub n.* 1.

Beneficium quo ad diviſionem.

Conditiones appoſitæ in diviſione unius Beneficii in duo non ſunt fundamentales. *alleg.* 45. *n.* 11.
Alternativa conceſſa Epiſcopis non intrat in Beneficiis ſimultaneæ cum diviſione ſolius exercitii, ſecus diviſa proprietate. *alleg.* 100. *n.* 37.

Beneficium Eccleſiaſticum.

Quænam ſint requiſita Beneficii Eccleſiaſtici. *alleg.* 34. *num.* 20. Vide ibi, *&* Rot. *poſt allegat.* 33. *num.* 23. *cum ſeqq.*
Præſumptio ſtat pro qualitate Eccleſiaſtica Beneficii, ſi ejus Fundator fuit Sacerdos, & Canonicus. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 32. *& vide n.* 35. *cum ſeqq.*
Amplia ubi Fundator expreſſerit ſe Beneficium dotare = *de bonis a Deo collatis* = Rot. *loc. cit. n.* 34.
Beneficium reputandum eſt Eccleſiaſticum, ubi illud Fundator tale nominavit, vel ſignum aliquod Eccleſiaſticitatis adjecit. Rot. *loc. cit. ſub. n.* 33. limita *n.* 38. *&* 53.
Limita Concluſionem ſuperius poſitam ſub *n.* 32. quando Sacerdos Beneficii Fundator ultra reditus Eccleſiaſticos poſſidebat etiam bona propria profana, *loc. cit. n.* 45. *&* 53.
Sicuti pariter limitanda venit Concluſio, quando Juſpatronatus reſervatum fuit favore Laicorum, ipſo Ordinario confirmante, & de ratione, *loc. cit. n.* 36.
Denominatio Eccleſiaſtica Beneficii emiſſa per Fundatorem cenſetur uſurpata ad hoc, ut illud diſtinguatur a ſimplici legato pio cum onere Miſſarum, *loc. cit. n.* 38. *&* 53.

Beneficium quo ad erectionem.

Quando Officiatura dicatur implicite erecta in titulum Beneficii. *alleg.* 34. *n.* 1.
An dicatur erectum Beneficium deficiente conſenſu Ordinarii, & quid deficiente etiam inſtitutione Epiſcopi. *alleg. eadem. n.* 18. *&* 19.
Legatum pium non poteſt erigi in titulum Beneficii reſiſtente mente Fundatoris, *loc. cit. n.* 23.
Legatum pium cum onere Miſſarum poteſt erigi in Beneficium collativum, niſi expreſſa Mens teſtatoris repugnet. *alleg.* 49. *n.* 31.
Ad unum Altare erigi poſſunt plura Beneficia in abſtracto, ſub diverſis etiam Invocationibus. *alleg.* 54. *num.* 45.
An, & quando Cappellania Laicalis erigi poſſit in titulum collativum, & Beneficialem? *alleg.* 87. *n.* 19.
Hujuſmodi erectio an ſit conformis, & favorabilis Menti, & voluntati Teſtatoris? *loc. cit. n.* 20.
Bonis laicalibus datis in dotem Perſonatus, ut ejus poſſeſſor poſſit ea illis erigere Beneficium, an erigenti reſervari valeat Juſpatronatus? *allegat.* 100. *n.* 21.
Legatum pium erigi poteſt in Beneficium Eccleſiaſticum, ubi Fundatoris diſpoſitio non reſiſtit, *allegat.* 33. *num.* 22. ſecus in caſu converſo, *ibidem numer.* 22. 23.
Legatum pium non poteſt erigi in Beneficium Eccleſiaſticum ab Ordinario, alias erectio eſt nulla. *alleg.* 87. *n.* 21. *&* 22.
Vide *Eccleſia.*

Beneficium quo ad fundationem.

Lex Fundationis Juri contraria valet in limine Fundationis, ſecus contraria ſubſtantiæ Beneficii, *allegat.* 24. *num.* 4.
Qui dividit Beneficium antea fundatum, non dicitur de novo fundare Beneficium, *alleg.* 45. *n.* 10.
Beneficium Eccleſiaſticum poteſt fundari ut toties, quoties ſuperveniat aliquis de progenie Fundatoris ille admittatur remoto Capellano interim inſtituto, *alleg.* 49. *num.* 42.
Declaratio deſumitur etiam ex fundatione unius Beneficii ad Fundationem alterius Beneficii ejuſdem Fundatoris. *alleg.* 100. *n.* 201
Quando non dicatur Fundatio Beneficii lex Fundationis. *alleg.* 45. *n.* 10. *&* 11.
Lex adjecta quo ad Beneficium cum clauſula *toties, quoties vacare contigerit* non comprehendit ejus vacationem in Menſe Sedi Apoſtolicæ reſervato. *alleg. cit. n.* 15. *verſ. immo quod.*
Quando Beneficium eſt uniforme Alteri de Jurepatronatus erecto in eodem Altari circa invocationem, & onera, præſumitur ejuſdem naturæ, & fundationis. *alleg.* 72. *n.* 5.
In Altari de Jurepatronatus an ſtare poſſit unum Beneficium liberum, & alterum de Jurepatronatus? *loc. cit. ſub n.* 5. *verſ. nec juvat.*

Beneficium quo ad impetrationem.

Beneficium obtinens mediante ſubrogatione dicitur illud obtinere virtute præſentationis, quam habet Defunctus. *alleg.* 36. *num.* 5.

Beneficium quo ad Incompatibilitatem.

Beneficium eſt incompatibile non in aſſecutione, ſed in retentione. *alleg* 7. *n.* 21.
Habens ſufficiens Beneficium non poteſt obtinere ſecundum. *alleg.* 35. *n.* 7.
Vide *Incompatibilitas.*

Beneficium de Jurepatronatus.

In adjudicatione Beneficii de Jurepatronatus ſtandum eſt præſentationi, & judicio Patroni. *alleg.* 7. *num.* 20. ſed limita ut ibi.
Præſentatio per majorem partem adjudicandum eſt Beneficium. *alleg.* 20. *n.* 2.
Beneficium erectum in altari de Jurepatronatus præſumitur etiam ipſum de Jurepatronatus. *allegat.* 72. *num.* 4.
Ex duobus Beneficiis in una, eodemque Altari de Jurepatronatus exiſtentibus, ſi unum eſt de Jurepatronatus, ejuſdemque naturæ præſumitur etiam aliud, *alleg.* 72. *n.* 5.
An regula de triennali habeat locum in Beneficiis de Jurepatronatus? *alleg.* 72. *n.* 1. 2.
Sine præſentatione Patroni in Beneficio Juriſpatronatus, non poteſt obtineri Beneficium. *allegat.* 100. *num.* 332.
Beneficium quando præſumatur de Jurepatronatus ejuſdem Fundatoris, ſicut aliud erectum in eodem Altari. Rot. *in ſupplem. n.* 99. *&* 100.
Clauſula *verificato prius Jurepatronatu* apponi non ſolet in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatus Regio. *alleg.* 19. *n.* 16. *in fin.*
Juſpatronatus Commendæ an fraterniset cum illo Beneficii Eccleſiaſtici? *alleg.* 47. *n.* 35.
Beneficium præſumitur eſſe de Jurepatronatu, quando ejus bona dotalia habent denominationem Fundatoris, & in eodem Altari adeſt aliud Beneficium de ejus Jurepatronatus uniforme in oneribus. *allegat.* 72. *ſub num.* 26.
Penſio ſolet imponi ſuper Beneficio de Jurepatronatus occaſione petendi proviſionem pro præſentato cum diſpenſatione ſuper aliquo impedimento. *allegat.* 71. *num.* 24.
Papa non imponit penſiones ſuper Beneficio patronati, niſi cum expreſſione, quod illud ſpectet ad Patronos laicos, Rot. *poſt alleg.* 44. *ſub numer.* 104. ubi quod etiam requiratur ejus conſenſus.
Beneficia etiam Juriſpatronatus comprehenduntur ſub diſpoſitione Tarent. in *capit.* 5. *vel* 2. *ut lit. penden.* Rot. *poſt alleg.* 28. *ſub. n.* 64.
Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico cadunt ſub regula octava, hodie nona Cancellariæ. Rot. *loc. cit. num.* 66.

Beneficium quo ad libertatem.

Ordinarius tenetur ex Officio invigilare ſuper libertate beneficiorum, *alleg.* 72. *n.* 3.
Quo caſu beneficium, ſi non ſit annexum Villæ, vel Caſtro, evadit liberæ collationis. Rot. *poſt allegat.* 12. *num.* 23.
Vide *Libertas.*

Beneficium litigioſum.

Beneficium dicitur litigioſum ad effectum impetrandi ſubrogationem, etiam quando contentio eſt inter præſentatum a Patrono, & proviſum ab Ordinario, vel a ſummo Pontifice, Rot. *poſt alleg.* 18. *ſub n.* 64.
Vide *Litigioſum.*

Bene-

Beneficium manuale.

Manualitas Beneficii non eſt contraria ejus ſubſtantiæ, quia ſufficit eſſe perpetuum aptitudine. *alleg.* 24. *n.* 9. 12. *cum ſeqq.*

Manualitas Beneficii eſt exprimenda Papæ, alias gratia eſt ſubreptitia. *alleg.* 100. *n.* 36.

Vide *Amovibilitas.*

Beneficium quo ad mutationem.

An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum Beneficii de perpetuo in manualem? vel requiratur conſenſus Papæ? *alleg.* 100. *n.* 34.

Beneficium quo ad obſervantiam.

Obſervantia reſpectu unius Beneficii attenditur etiam reſpectu alterius ab eadem fundatione provenientis. *alleg.* 48. *n.* 13.

Beneficium quo ad Ordines.

Beneficia exiſtentia extra Eccleſias Cathedrales, aut Collegiatas, an requirant de jure Ordinem Sacrum. *alleg.* 43. *n.* 2.

Beneficium quo ad penſionem.

Penſio ſolet imponi ſuper beneficio de Jurepatronatus occaſione petendi proviſionem pro præſentato cum diſpenſatione ſuper aliquo impedimento. *allegat.* 72. *num.* 24.

Papa non ponit penſiones ſuper beneficio Patronali, niſi cum expreſſione, quod illud ſpectet ad Patronos laicos. *Rot. poſt alleg.* 44. *n.* 104. ubi quod etiam requiratur ipſorum conſenſus.

Concordia in Beneficialibus eſt, quod uni detur Beneficium, & alteri reſervetur Penſio, *alleg.* 81. *n.* 36. *&* *alleg.* 90. *n.* 154.

Beneficium plenum.

Preſentatio facta beneficio pleno eſt nulla, *alleg.* 22. *n.* 2. ſed limita, & declara, ut *n.* 6. *&* 7.

An poſſit beneficio pleno fieri nominatio Beneficiati per fundatorem. *alleg.* 100. *n.* 276.

Præſentatio facta Beneficio pleno non valet, nec reconvaleſcit ex ſubſecuta vacatione. *Rot. in ſupplement. num.* 80.

Quando valet præſentatio facta beneficio pleno ſub credulitate, quod illud vacaret. *Rot. poſt allegat.* 22. *num.* 30. *&* 31.

Beneficium quo ad prælationem.

Prælatio de Jure concedenda eſt non habenti beneficium in concurſu habentia. *Rot. poſt. alleg.* 52. *n.* 71.

Beneficium quo ad proviſionem.

Beneficium perpetuum non poteſt alteri conferri niſi ſecuta morte primi proviſi. *alleg.* 49. *n.* 38.

Papa poteſt providere beneficium de Jurepatronatus Eccleſiaſtico abſque mentione, & derogatione illius. *alleg.* 72. *n.* 10.

In Beneficiis de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, Papa providet Jure ſuo independenter a Patronis. *alleg.* 9. *n.* 19.

Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtico in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam. *loc. cit. num.* 29.

Proviſio Apoſtolica de Jurepatronatus eſt valida, licet non contineat derogationem Juriſpatronatus ſi Patronus non reclamet. *alleg.* 73. *ſub num.* 8. *verſiculo, ut patet.*

Beneficium quo ad reditus.

Pro deducendo annuo reditu Beneficii debent calculari fructus per decennium. *alleg.* 58. *n.* 41.

Vide *Redditus.*

Beneficium quo ad renunciationem.

Vide *Renunciatio.*

Beneficium quo ad reſervationem.

Beneficia, & dignitates ſimultaneæ collationis, præſentationis, vel electionis, non cadunt ſub reſervatione Regulæ ſecundæ. *alleg.* 39. *n.* 2.

Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico ſubjacent Regulis Cancellariæ. *alleg.* 61. *n.* 1.

Omnia Beneficia etiam de Jurepatronatus Laicorum ſubjacent proviſioni Apoſtolicæ in caſu vacationis in Curia. *alleg.* 72. *n.* 33.

Quo ſenſu intelligatur, quod Beneficium de Jurepatronatus non cadat ſub ulla reſervatione. *alleg.* 72. *n.* 7. *&* 8.

Beneficium quo ad reſidentiam.

An Cappellaniæ, aliaque Beneficia ſimplicia de Jure communi reſidentiam requirant. Quid autem de conſuetudine. *alleg.* 27. *num.* 2. *&* 3.

Beneficium quando efficiatur reſidentiale, *alleg.* 27. *n.* 4. *&* 5.

Beneficium quo ad reſignationem.

Semel reſignatum amplius reſignari non poteſt. *allegat.* 22. *num.* 9.

In reſignatione Beneficii, quæ fit Compatrono derogatur Juriſpatronatus. *alleg.* 6. *num.* 27. *in fin.*

Beneficium Sacerdotale.

An reſpectu Beneficiorum, quæ habent annexum Ordinem Sacerdotalem ſufficiat qualitas Sacerdotalis in habitu. *alleg.* 33. *n.* 5.

Quando Beneficium ſit Sacerdotale, vel Clericale. *alleg.* 100. *n.* 158. 159. 160.

In Beneficio licet Sacerdotali in habitu præfertur Sacerdos Clerico, *alleg.* 7. *ſub n.* 10.

Beneficium quod ſit Sacerdotale actu arguitur ex pluribus, & præcipue ex obſervantia ipſius Fundatoris. *alleg.* 7. *n.* 12. 13. 14. 15. 16.

In Beneficio Sacerdotali ſufficit Sacerdotium habituale, tam ſi agatur de proviſione legis, quam hominis. *alleg.* 17. *n.* 3.

Ex quibus arguatur fuiſſe volitum Beneficium Sacerdotale. *allegat.* 17. *n.* 7. non eſt neceſſe, quod fundator dixerit, quod præſentetur Sacerdos actu ibidem *numer.* 8.

Qualitas Sacerdotalis per Centenariam, immo quadragenariam adimitur Beneficio. *allegat.* 17. *n.* 13. *in fin. & n.* 14.

Diſpenſatio ſupponit Beneficium Sacerdotale actu, vel habitu. *alleg. cit. n.* 3. *&* 14. *in fin.*

Vacante Beneficio debito Deſcendentibus Familiæ Presbyteris, inter quos non extat niſi unus laicus, traditur modus, cum quo iſte obtineat Beneficium. *allegat.* 17. *n.* 15. *in fine.*

Beneficium Sacerdotale arguitur ex quo fundator in præſentatione extraneorum expreſſit Verbum Sacerdotis, in conſanguineis autem præſentandis ſolum Clericatum expreſſit. *alleg.* 42. *n.* 10.

Paſſive vocatus ad Beneficium Sacerdotale inſtitui non poteſt, niſi prævio examine reperiatur Idoneus. *Rot. alleg.* 7. *n.* 16.

In Beneficiis vere Sacerdotalibus, Sacerdos aptitudine, & de ſanguine præferri debet extraneo, licet actu Sacerdoti. *Rot. poſt. alleg.* 17. *n.* 17.

In Iſtromento Fundationis dignoſcitur, an Beneficium requirat, nec ne Sacerdotium in Præſentato. *Rot. Maceraten. poſt alleg.* 40. *n.* 39.

Diſpenſatio Apoſtolica ſuper ætate neceſſaria ad Presbyteratum, an probet beneficium eſſe Sacerdotale actu, vel habitu, *alleg.* 17. *n.* 5.

Ex quibus arguatur fuiſſe volitum Beneficium Sacerdotale. *alleg. cit. n.* 7.

Non eſt neceſſe, quod fundator dixerit, quod præſentetur Sacerdos actu. *loc. cit. n.* 8.

Præſentatio Clericorum in Beneficio Sacerdotali potuit contingere prævia diſpenſatione. *loc. cit. n.* 8.

Diſpenſatio ſupponit Beneficium Sacerdotale actu, vel habitu. *loc. cit. n.* 14.

Ad Beneficium non Sacerdotale poteſt præſentari, & inſtitui Clericus annorum 14. *alleg.* 40. *n.* 39.

Vide *Cappellania Sacerdotalis, Sacerdos.*

Beneficium Sæculare.

Sublata Eccleſiaſtica origine bonorum, ſuper quibus fundatum extitit Beneficium, pro ejus omnimoda Sæcularitate præſumendum eſt. *Rot. poſt alleg.* 48. *numer.* 39.

Beneficium quo ad ſimoniam.

Fundare, vel dotare Beneficium cum pacto ut illud ſibi conferatur, ſive cum reſervatione Juriſpræſentandi ſe ipſum, ſive quod ipſe Fundator debeat eſſe primus Beneficiatus, an ſit ſimonia. *alleg.* 54. *n.* 14. 15. *&* 18.

Beneficium ſimplex.

Præſentatio Digni non poteſt fieri ommiſſo digniori etiam in Beneficiis ſimplicibus, ſed facta ſuſtinetur licet præſentantes peccent. *Rot. poſt alleg.* 80. *n.* 37.

Beneficium quo ad Statutum.

Statutum cum Decreto irritante circa proviſiones Beneficiorum an liget ſolum inferiores ſtatuentes. *alleg.* 46. *n.* 14.

Beneficium ſub eodem tecto.

Beneficia exiſtentia ſub eodem tecto quomodo intelligantur, *alleg.* 35. *ſub n.* 7.

Beneficia exiſtentia ſub eodem tecto non poſſunt obtineri ab uno abſque diſpenſatione. *Rot. poſt alleg.* 52. *ſub n.* 63.

Beneficium quo ad Vacationem.

Pontifex propter vacationem apud Sedem providet etiam Beneficia de Jurepatronatus Laicorum. *allegat.* 72. *n.* 6.

Lex adiecta quo ad Beneficium cum Clauſula *toties, quoties vacare contigerit*, non comprehendo eius vacationem in Menſe Sedi Apoſtolicæ reſervato. *alleg. 25. n. 11. verſ. immo quod.*

Beneficium quo ad ultimum ſtatum.

Ultimus ſtatus caute ſervandus in Beneficiis de Jurepatronatus, & de ejus abuſu. *alleg. 3. n. 17. in fin. & alleg. 11. n. 12. & alleg. 20. n. 14.*

Beneficia unita.

Quomodo ſit providendum, quando agitur de duobus Beneficiis unitis, ubi Patroni unius Beneficii præſentant unum, & Patroni alterius alterum: & quid in Beneficiis, quorum unum eſt liberæ collationis, & alterum de Jurepatronatus, *alleg. 54. n. 39.*
Vide *Unio.*

Beneplacitum.

Centenaria requiritur ad præſumendum Beneplacitum Apoſtolicum in præjudicialibus Eccleſiæ. *alleg. 36. n. 22. & 23.*
Secus ubi non agitur de præjudicio Eccleſiæ, tunc enim ſufficit obſervantia 30. vel 40. annorum. *loc. cit. n. 24.*
Beneplacitum Apoſtolicum requiritur in tranſactionibus inter Eccleſiam, & Laicos. *alleg. 63. n. 20.*
An prædicta concluſio procedat etiam in tranſactione inita ſuper Jurepatronatus. *loc. cit. n. 21. 24. & duobus ſeqq. & n. 29. cum ſeq.*
Neceſſitas Beneplaciti Apoſtolici, in quibus caſibus urgeat *loc. cit. n. 22 & ſeq & n. 31.*
Beneplaciti Apoſtolici præſumptio, quando concurrat. *loc. cit. n. 34.*
In reſervatione Juris præſentandi Moniales, requiritur Beneplacitum Apoſtolicum. *alleg 73. n. 2.*
In quibus caſibus non valeat Turnus initus inter Compatronos abſque Beneplacito Apoſtolico, vel in præjudicium unius ex pluribus Compatronis præteriti, *alleg. 9. ſub n. 32 verſ. non valet autem.*
Beneplacitum Apoſtolicum requiritur etiam in contractu Eccleſiæ utili, & in tranſactione ſuper Jurepatronatus inita inter Eccleſiam, & Laicos. *allegat. 63. n. 20. & 21.*
Turnos conſtitutos inter Patronos ſuper Jurepatronatus an requirat Beneplacitum Apoſtolicum. *loc. cit. n. 21. & 30.*
An Beneplacitum Apoſtolicum requiratur in acceptatione ſententiæ facta per Eccleſiam. *loc. cit. num. 12. verſ. immo*, ob quam rationem requiratur Beneplacitum in actibus, qui poſſunt eſſe, & non eſſentiles, *ibidem n. 23.* V. de *Ceſſio.*

Bipartita.

Pro facienda Bipartita inter Regolares, quid requiratur. *alleg. 9. n. 32. & ſeqq.*
Bipartita non poteſt ſtatui a Capitulo generali invitis partibus. *loc. cit. n. 41.*
Bipartitæ inter Regulares fieri debent habita reſpectu ad numerum Monaſteriorum. *loc. cit. n. 25.*
Bipartitæ aliquando potius fovent factiones, quam tollant. *loc. cit. n. 54.*
Ubi Bipartita non ſufficit ad extirpandam factionem reformatur in tripartitam, vel quadripartitam. *loc. cit. n. 70.*
Pro tollenda Bipartita Dignitatum, & Officiorum in Religionibus, quæ requiſita requirantur. *Rot. poſt alleg. 9. n. 92. & ſeqq.*
Bipartita, Sciſſio, & Diviſio Societatum Regularium de Jure non admittitur, *loc. cit. n. 93.*
Bipartita eſt enormiter læſiva, & injuſta, quando diviſio fit per materialem Regnorum, & Provinciarum ſeparationem. *loc. cit. n. 97.*
Bipartita facta modo ſuperius enunciato *ſub n. 97.* nedum eſt apta extinguere factiones, ſed illas magis confovet, & confirmat. *loc. cit. n. 98.*
Bipartita fieri non debet per diviſionem Provinciarum, & Monaſteriorum, quando Religio, & Congregatio eſt una. *loc. cit. num. 109.*
Concordia, ſeu Bipartita ab initio injuſta, & læſiva non obſervatur per longævam illius obſervantiam, & acquieſcentiam etiam concurrente juramento. *loc. cit. num. 113.*
Vide *Concilium generale.*

Bona in genere.

Donatio reſtricta ad Bona mobilia, & immobilia eſt particularis. *alleg. 79. n. 2.*
Jura, & actiones conſtituunt quandam tertiam bonorum ſpeciem. *loc. cit. n. 3. & 21.*
In Donatione concepta termino particulari non veniunt bona futura. *loc. cit. n. 4.*
Appellatione bonorum mobilium, & immobilium an, & quando comprehendantur jura, & actiones, *loc. cit. n. 5. 9.*
Specialis deſcriptio bonorum, & enumeratio excludit Univerſitatem Donationis. *loc. cit. n. 7. & per tot.*
Qualitas Juriſpatronatus Eccleſiaſtica, vel Laicalis arguitur ex qualitate perſonæ, apud quam reſidet, non autem ex qualitate bonorum; ſuper quibus fuit fundatum. *Rot. poſt. alleg. 18. n. 34.*
Vide *Communia, Donatio, Renunciatio.*

Bona Eccleſiæ.

Juſpatronatus reſervari non poteſt favore Laicorum, quando Fundatio, Conſtructio, & Dotatio proceſſit ex bonis Eccleſiæ. *alleg. 54. n. 22.*
Dominium bonorum temporalium ſpectans ad Eccleſiam ejus naturam ſortitur. *alleg. 100. n. 233.*
An ex bonis Cappellaniæ Laicalis debeatur ſubſidium, & excuſarum. *alleg. 32. n. 5.*
Pro alimentis Patroni habetur ratio etiam de bonis poſt fundationem aliunde quæſitis Eccleſiæ. *alleg. 44. n. 49.*
Vide *Cappellania Laicalis.*

Bona fides.

Bona fides præſentationis nulliter factæ eam non reddit validitam, ſed operatur, ut quis poſſit eam de novo facere. *alleg. 22. n. 21. & 23.*
Ignorantia, & bona fides partium non ſuffragatur nullitati ex defectu Juriſdictionis. *alleg 57. n. 36;*
Bona fides non ſuffragatur adverſus Bullam Papalem cum decreto irritanti. *alleg. 81. n. 30.*
Præſentans nulliter, ſed bona fide non conſumit Jus ſemel præſentandi. *alleg. 2. n. 20. in fin.*
Obſervantia præſtat bonam fidem, ſi eſt introducta proxime fundationi. *alleg. 17. num 23* attenditur in linea interpretationis, etiam ſi intellectus ab ea datus eſſet malus, vel de Jure non tenendus, *ibidem.*
Stante bona fide poteſt Patronus a die habitæ notitiæ nullitatis iſtius præſentationis devenire ad alteram legitimam præſentationem. *Rot. poſt alleg. 22. n. 43.*

Bonum publicum.

Tollere uni, & dare alteri eſt contra bonum publicum. *alleg. 47. n. 19.*

Bulla.

Qui ſcit Bullam, non poteſt ignorare ejus partes. *alleg. 81. n. 35.*
Cappellania erecta præſumitur in Eccleſiaſticam attentis Bullis collationis Epiſcopalis. *alleg. 34. n. 1.* vide *n. 13. & ſeqq.*
Vide *Bona Fides, & Ignorantia.*

C

Cadaver.

PAtronus, ſeu Conſtructor Sepulturæ habet Jus prohibendi, ne ibi aliena Cadavera inferantur. *alleg. 54. ſub n. 48.*

Calumnia.

Ad excludendam calumniam ſufficit quicunque Color litigandi. *alleg. 22. n. 25.*
Ex ſententia Judicis excluditur omnis umbra litis calumnioſæ, item ex aliis. *loc. cit. n. 27. & ſeqq.*
Sententia Judicis tollit omnem ſuſpicionem Calumniæ. *Rot. loc. cit. n. 41.*
Vide *Lis.*

Camerale.

Vide *Onus.*

Cancellaria.

Regula ſecunda Cancellariæ locum habet, quando Jus ſimultaneum præſentandi, ſeu conferendi inter Patronos, ſeu Collatores fuit diviſum etiam quo ad proprietatem, ſecus quo ad merum exercitium. *alleg. 39. n. 2.* & quando dicatur diviſum ſolum exercitium. *ibidem n. 5. 6. 7. & 8.*
Vide *Acta. Regula.*

Candela.

Vide *Miſſa. Turnus.*

Canonicatus.

De Jure communi Canonicatus non requirit Ordinem Sacrum. *allegat. 22. n. 1. & 26.*
Concilium Tridentinum corrigens hanc Juris diſpoſitionem in quo ſenſu loquatur. *loc cit. n. 2.*
Ad aſſequendos Canonicatus in Eccleſia Collegiatis de Jure communi an ſufficiat prima Tonſura, & quanam ætas requiratur. *loc. cit. n. 3. & 26.*
An lex municipalis Collegiatæ reſpectu Canonicatuum liberæ Collationis locum habeat etiam reſpectu Canonicatuum de Jurepatronatus. *loc. cit. n. 4.*

Ad

Ad aſſequendum Canonicatum in Cathedrali de Jure communi ſufficit ætas 14. annorum, ſecus ex diſpoſitione Concilii. *alleg.* 80. *n.* 2.

Lex Fundationis præſentandi *puerum ſeptem annorum*, eſt valida. *loc. cit. n.* 3.

Jus Turni numeratur inter Fructus Canonicatus. *alleg.* 90. *n.* 145.

Electio ad Canonicatus Magiſtrales Hiſpaniæ an ſit facienda per ſortes in caſu paritatis Votorum ex Bulla Leonis præceptive, vel permiſſive. *alleg.* 100. *n.* 25.

Ad privandum Canonicatu ob abſentiam, quod tempus requiratur. *alleg.* 100. *n.* 150.

Valor in Canonicatibus Germaniæ exprimitur per non exceſſum in 24. ducatis. *alleg.* 100. *n.* 418.

Canonicatus, & alia Beneficia non deſinunt eſſe perpetua, licet detur privatio, & remotio ex cauſis in Jure ſcriptis. *alleg.* 24. *n.* 15.

Fundator in Fundatione novi Canonicatus illi aſſignavit ſuos reditus particulares, an Canonico debeatur participatio de diſtributionibus extraordinariis. *alleg.* 64. *n.* 5.

Novus Canonicatus in Eccleſia erectus non debet eſſe in præjudicium antiquorum. *loc. cit. ſub n.* 7.

Canonicus,

De materia Turnorum inter Canonicos Eccleſiarum, *alleg.* 9. *a n.* 71. *uſque ad n.* 129.

Canonici tenentur ad ſervitium perſonale Chori per reſidentiam præciſam, & non cauſativam, *alleg.* 27. *num.* 7.

An, & quando Canonicus conſanguineus poſſit votare in Capitulo. *alleg.* 30. *n.* 3.

Statutum obligans Canonicos ad celebrationem Miſſæ cantatæ, non inducit obligationem Ordinis Sacri. *alleg.* 42. *n.* 20.

De duplici ſpecie Canonicorum, & quando per illorum introductionem frangatur antiquus numerus. *alleg.* 64. *n.* 10.

Quales ſint Canonici numerarii, & ſupranumerarii, & de illorum diverſitate. *alleg.* 64. *n.* 10.

Canonici novi, an participent de diſtributionibus extraordinariis. *loc. cit. n.* 20. *&* 27.

An, & quas limitationes poſſit apponere Capitulum in acceptatione novi Canonici. *alleg.* 64. *n.* 11. *& ſeqq.*

Poſſeſſor Canonicatus aggregati ad antiquum numerum concurrere debet cum antiquis Canonicis ad participationem omnium emolumentorum. *loc. cit. n.* 16.

Et præcipue id ſuadente lege fundationis approbata ab Ordinario, & per Capitulum abſque ulla limitatione acceptata. *alleg.* 62. *n.* 17.

Novus Canonicus habens æquales reditus eſt aliis in omnibus coæquandus. *loc. cit. n.* 19.

Dos deſtinata a Maſſa Capitulari antiquorum Canonicorum non prohibet, quo minus novus Canonicus admittendus ſit ad omnia emolumenta debita ratione perſonalis laboris. *loc. cit. n.* 12.

Quando dicatur tranſlatum in ſingulos Canonicos etiam proprietas collationis, *alleg.* 90. *n.* 65. *&* 67.

Nominatio ſpectat ad Canonicum exiſtente in Turno. *loc. cit. n.* 76.

Canonicus, qui Canonicatum dimiſit, & aliud obtinuit in eadem Eccleſia, non retinet locum primi. *loc. cit. n.* 181.

Epiſcopus an cogere poſſit ad Sacerdotium Canonicos de Jurepatronatus in Collegiata. *alleg.* 100. *n.* 30.

In caſu neceſſitatis Eccleſiæ cogi poſſunt Canonici de Jure, attentatus ad ſuſcipiendum Sacerdotium: & quomodo. *loc. cit. n.* 31.

Canonici Eccleſiæ Collegiatæ, quod ſint amovibiles ad nutum Patroni, non eſt decens. *alleg.* 50. *n.* 11.

Canonici, qui dicantur ſupranumerarii, & an participent de maſſa diſtributionum, & aliis, & qui dicantur numerarii. *alleg.* 64. *n.* 10.

Canonici noviter additi an debeant participare de omnibus, de quibus participant antiqui. *alleg. cit. n.* 11. *& ſeqq. & n.* 16. *&* 19.

Relictum Capitulo intelligitur de Canonicis tam de tempore relicti extantibus, quam futuris, ſeu Canonicis tam antiquis, quam novis. *alleg.* 62. *n.* 27.

Poſſeſſio Canonici prius adepta non dat præcedentiam Canonico poſteriori in receptione, ſed priori in ordine, *alleg.* 90. *n.* 147.

Præcedentia Canonici, quo ad Jus optandi operatur etiam quo ad Jus nominandi. *loc. cit. n.* 149.

Canonicus antiquior in Eccleſia præfertur dignioribus ratione ordinis præciſa conſuetudine, vel ſtatuto. *loc. cit. n.* 106. *&* 107.

Canonici numerarii præcedunt ſupranumerarios, licet antiquiores. *alleg.* 100. *n.* 696. 697.

Canonici ſupranumerarii non ſunt de corpore Capituli. *loc. cit. n.* 697.

Capitulum in admiſſione novi Canonici, quando eum dicatur eſſe voluiſſe ſupranumerarium. *loc. cit. numer.* 698. 700.

Et quando dicatur Capitulum voluiſſe eum eſſe de numero. *loc. cit. n.* 699.

Canonicus non poteſt impugnare conſuetudinem, quam in ingreſſu Eccleſiæ obſervare juravit. *loc. cit. n.* 701.

Canonicus quando non dicatur effectus de corpore Capituli, licet receptus cum honoribus, & privilegiis aliorum Canonicorum. *loc. cit. n.* 702.

Canonicus, aut Beneficiatus quidquid in cauſam dotationis Eccleſiæ erogavit, præſumitur erogaſſe de Bonis Eccleſiaſticis. *alleg.* 52. *n.* 6.

Præcedentia inter Canonicos debetur majori in ordine. *alleg.* 100. *n.* 703.

Canonicus novus admiſſus ſine præjudicio antiquorum quo ad maſſam, & reditus non excluditur a futuris legatis, & hæreditatibus Capitulo relinquendis. *loc. cit. n.* 704.

Limita ſi teſtatores relinquant Canonicis antiquis tantum. *ibidem n.* 705.

Capitulum in admiſſione novi Canonici an valeat apponere legem, quod non participet etiam de futuris Legatis relinquendis per Teſtatores etiam favore Canonicorum novorum. *loc. cit. n.* 706. 707. *&* 711.

Capitulum in admiſſione novi Canonici an poſſit apponere leges etiam juri contrarias. *loc. cit. n.* 709. 711.

Canonici novi non participant etiam de reditibus futuris relictis Capitulo, & Canonicis, ſtante obſervantia centenaria, & tranſactione. *loc. cit. n.* 710.

Vide *Capitulum*, *Præcedentia*, *Turnus*.

Canoniſſa.

Juſpatronatus relictum Canoniſſis, quando dicatur Eccleſiaſticum. *alleg.* 48. *n.* 18.

Canoniſſæ Germaniæ poſſunt contrahere matrimonia, nec gaudent privilegio Canonis, & earum præbendæ ſunt venales. *alleg.* 48. *num.* 17. & hæ præbendæ non ſolent provideri per Sedem Apoſtolicam tanquam de reſervato. *ibidem in fine*.

Vide *Abbatiſſa*.

Capacitas.

Capacitas requiſita a Fundatore in præſentando intelligi poteſt, prout de Jure. *alleg.* 22. *n.* 22.

An Capacitas intervenire debeat de tempore præſentationis, vel vacationis. *alleg.* 85. *n.* 5. *& ſeqq.*

Quando dicatur requiſita tempore vacationis. *loc. cit. num.* 6.

Inter duos coæqualiter paſſive vocatos per capacitatem directam ad tempus vacationis, non poteſt diſpenſari inhabilis ex defectu ætatis in præjudicium habilis, & capacis. *loc. cit. n.* 22.

Capacitas ſatis eſt, quod ſuperveniat de tempore collationis, nec requiritur in actu nominationis. *allegat.* 100. *n.* 677.

Vide *Conditio*, *Habilitas*, *Turnus*.

Capax.

Vocato proximiore in Jurepatronatus paſſivo intelligitur de capace, non autem de incapace, ſeu non idoneo. *alleg.* 7. *ſub n.* 11.

Quis poteſt eſſe capax per diſpenſationem. *alleg.* 17. *n.* 15. *in fine*.

Vocatio proximioris intelligitur de capaci, alias admittitur remotior, qui ſit capax, &, ſucceſſio ſaltuaria de linea ad lineam ubi reperitur qualificatus. *alleg.* 17. *n.* 6.

Paſſive vocato certi generis perſonarum ſemper intelligitur, quatenus in ea reperiatur capax præſentationis ad Beneficium. *alleg* 68. *n.* 7.

Præſentatio capacis facta per minorem partem præfertur alteri majoris partis factæ de incapaci. *alleg.* 100. *num.* 435.

Capitulum.

Diſtributiones minutæ anniverſariorum, & funerum dupliciter obvenire poſſunt Capitulo. *allegat.* 64. *n.* 27.

Collegium, & Capitulum irrequiſitum de ejus conſenſu in præſentatione facta per Abbatem habet Jus declarandi intra terminum Juris. *alleg.* 70. *n.* 5.

Nullitas actus proveniens ex defectu conſenſus Capituli non poteſt allegari per tertium. *alleg.* 70. *n.* 6.

Inter Capitulum, & Abbatem in actu præſentationis præſumitur ſcientia. *alleg.* 70. *n.* 14.

Quæ reſolutiones Capitulares ſcribi ſolent in libris Monaſterii. *loc. cit. n.* 22.

Succedente vacatione in Turno Epiſcopi Sede vacante, ſi Capitulum conferat, neutrius Turnus conſumitur. *alleg.* 71. *n.* 6.

An in caſu Epiſcopi ſuſpenſi, vel excommunicati conferre poſſit Capitulum ſtante Turno inter ipſos. *alleg.* 90. *n.* 17.

Stante ſimultanea, confert Capitulum Epiſcopo mortuo, ſuſpenſo, vel abſente, *alleg.* 90. *n.* 58.

Quan-

Quando Capitulum poſſis facere ſtatuta abſque auctoritate Epiſcopi. *loc. cit. n. 63.*
Statutom Capitulare quando non poſſit impognari ex defectu nomeri Canonicorum. *loc. cit. n. 64.*
Capitulum quando non dicatur receſſiſſe a Statuto. *loc. cit. n. 102.*
Archidiaconus ſolus de Jure eſt caput Capituli. *allegat. 95. n. 2.*
Caput Capitoli eſt unum, & ſingulare, ideoqoe verificati non poteſt in pluribus, & diverſis perſonis. *loc. cit. n. 4.*
Juſpatronatus Capitulo Canonicorum, & Univerſitati Vicinorum dicitur reſervatum, tamqoam duobus diſtinctis Corporibus. *alleg. 100. n. 108.*
Spectante Jurepatronatus ad Capitulum Ecclesiæ Nepos Canonici unius ex Electoribus an dicatur conſanguineus Patroni. *alleg. 30 ſub n. 20.*
Relictum Capitolo intelligatur de Canonicis tam de tempore relicti exiſtentibus, quam futuris, ſeu Canonicis, tam antiqois, quam novis. *alleg. 65. n. 1. in fin.*
Vide *Abbas. Abbatiſſa. Archidiaconus. Canonicus. Conſenſus, Moniales, Turnus. Vicarius,*

Capitulum Generale.

Capitulum Generale habes unice, & privative quo ad diffinitorium poteſtatem concordandi, & componendi contentiones graviſſimas inter Religioſos. *Rot. poſt alleg. 9. n. 77. 94. & 109. in fine.*
Capitulum generale non poteſt Bipartitas, ſeu diviſiones, de quibus agitur, determinare ſine omnium Nationum conſenſu, & Beneplacito Apoſtolico. *Rot. loc. cit. n. 77. & 96.*

Cappella.

Cappella præſumitur propria illius Eccleſiæ, in cujus ambitu reperitur ædificata. *Rot. poſt alleg. 12 in fin.*
Ideoque poteſt in eadem Cappella quodcunque Ædificium extolli per Rectorem dictæ Eccleſiæ. *ibid.*
Limita ſi Cappella ſit Parochialis, in qua permittendum non eſt novum Ædificium in præjudicium Patronorum. *loc. cit.*
Rector Eccleſiæ non poteſt dare Confraternitati licentiam ſe congregandi in Cappella de Jurepatronatus invito Patrono. *alleg. 54. n. 48. in fin.*
Patronus non babet Jus prohibendi, ne in Eccleſia de ſuo Jurepatronatus conſtituatur Cappella, & concedatur ſepulcrbum aliis de conſenſu Epiſcopi. *loc. cit. n. 49.*
Regula reſervatoria Menſium reſervans Beneficia ubicunque exiſtentia, an comprehendat illa erecta in Eccleſia, ſeu Cappella de Jurepatronatus. *alleg. 72. ſub n. 5.*
Vide *Altare.*

Cappellanus in genere.

Cappellanus ſtante reſidentia præciſa, ut poſſit abeſſe neceſſaria eſt licentia in ſcriptis cum juſta cauſa. *alleg. 35. n. 11.*
Cappellani de Jurepatronatus an rogi poſſint ad celebrandum temporibus, & horis præſcriptis in tabella Eccleſiæ, vel arbitrio Epiſcopi. *alleg. 100. n. 28.*
An valeat lex fundationis, in qua data fuit facultas Cappellani celebrandi diebus, & horis ſibi beneviſis. *alleg. 100. n. 29.*
Facultas nominandi Cappellanum poteſt exerceri in extremis. *alleg. 100. n. 672.*
Jus nominandi Cappellanum pertinet ad Rectorem Eccleſiæ reſpectu Legati pii in ejus Altari relicti cum onore Miſſarum. *alleg. 34. n. 5. & ſeqq.* quod procedit ad excluſionem hæredum Teſtatoris, *ibi ſub n. 8.*
Vide *Cappellania.*

Cappellanus amovibilis.

Actus remotionis Cappellani amovibilis ad nutum, eſt utilis, & quare. *alleg. 38. n. 10.*
Jus nominandi Cappellanum manualem, an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ, vel hæredem. *alleg. 100. n. 169.*
Parochus, an poſſit ſine cauſa removere ſuum Cappellanum, ſeu Coadjutorem in exercitio curæ. *in ſupplem. n. 37.*
Quando privari poſſit Cappellania perpetua ob non adimplementum onerum. *in ſupplem. n. 48.*
Qui arreptavit præſentationem, & inſtitutionem ad Cappellaniam, veluti amovibilem ad nutum, an poſſit impugnare amovibilitatem occaſione remotionis factæ a Patrono in poſſeſſorio, aut petitorio. *in ſupplem. n. 54. uſque ad 61.*
In Cappellania Manuali an Cappellanus deputatus per Patronum anteceſſorem poſſit removeri per tutorem Patroni Succeſſoris, & Pupilli. *alleg. 38. per totam.*
Epiſcopo volenti removere Cappellanum amovibilem ad nutum Patroni iſto diſſentiente requiritur juſta cauſa. *loc. cit. n. 16. in fine.*
Cappellanus manualis amotus per Patronum reſtituendus eſt, ſi amot o ſecuta fuerit propter aliquod crimen, donec illud fuerit probatum, quod declaratur. *alleg. 88. ſub n. 15.*
Quid ubi lex fundationis diſponet, quod amotus etiam ex cauſa malitiæ, odii, vel criminis nequeat petere manutentionem, aut reſtitutionem *vide ibidem n. 15.*
Vide *Amovibilitas. Remotio.*

Cappellania in genere.

Quando Cappellaniæ ſunt unitæ conferri debent per unicam collationem. *alleg. 15. n. 3.*
Cappellaniæ ſimplices Sacerdotium non requirunt. *alleg. 17. n. 4.*
Ex diſpoſitis ſuper una Cappellania infertur ad diſpoſita ſuper altera. *alleg. 33. n. 13.*
Tranſitus de una Cappellania in aliam an fit de Jure litigioſo. *loc. cit. n. 20.*
Per aſſecutionem ſecundæ Cappellaniæ non poteſt evitari dimiſſio primæ, quando Teſtator voluit duos diſtinctos Cappellanos. *loc. cit. n. 21.*
Aſſignatio dotis facta Cappellaniæ præſefert ſpiritualitatem bonorum. *alleg. 29. n 9. & 11.*
Dos relicta Cappellaniæ *ſenza diminuzione alcuna* pertinet ad Cappellanum. *loc. cit. n. 22.*
Fructus Cappellaniæ exiguntur proprio Jure per Cappellanos auctoritate Ordinarii inſtitutos. *alleg. 49. num. 36.*
Cappellania de Jurepatronatus Laicorum erigi poſſunt in Eccleſiis Regularium. *alleg. 49. n. 24.*
Dos relicta Cappellaniæ cum diſcretiva eſt diſtincte conſideranda tanquam de Cappellania collativa, nec poteſt cedere in utilitatem incapacium. *loc. cit. n. 25.*
Teſtator mandans admitti deſcendentes ad Cappellaniam intelligitur de tempore vacationis, & re integra. *loc. cit. n. 39. Amplia ut n. 40. & n. 41.*
Jus nominandi ad Cappellaniam etiam ſine expreſſione ſpectat ad Fundatorem, ejuſque hæredes. *alleg. cit. num. 45.*
Per impoſitionem Penſionis an diminuatur reditus Cappellaniæ. *alleg. 67. n. 10. 15. 23.*
Ex diverſo modo relinquendi bona, directe videlicet Cappellaniæ, vel potius Cappellanis arguitur diverſa natura Cappellaniæ. *alleg. 87. n. 3. & 11.*
Vide *Erectio.*

Cappellania amovibilis.

Non poteſt Epiſcopus ordinare ad titulum Cappellaniæ amovibilis. *alleg. 22. n. 31.*
Ad eam ordinatus non poteſt removeri. *loc. cit. num. 32. 33.*
Hæres non poteſt cogi ad removendum inſtitutum in Cappellania manuali ſuperveniente paſſive votato, ſeu qualificato. *alleg. 24. n. 3.*
Non poteſt Ordinarius ordinare præſentatum ad titulum Cappellaniæ amovibilis etiam de conſenſu Patroni in Jurepatronatus gentilitio *loc. cit. n. 33.* quid ſi accedat confirmatio Apoſtolica. *ibi.*
Remotio Cappellani in Cappellania manuali dicitur congrua, ut remoto extraneo ponatur conſanguineus. *alleg. 38. n. 10.*
In Cappellania manuali, an Cappellanus deputatus per Patronum anteceſſorem poſſit removeri per Tutorem patroni, ſucceſſoris, & Pupilli. *loc. cit. per totam.*
Patroni nequeunt ad nutum amovere Cappellanum. *allegat. 34. n. 17.*

Cappellania Eccleſiaſtica.

Dictio = *altri Benefizj* = adjecta Cappellaniis, has oſtendunt Eccleſiaſticas. *alleg. 32. n. 21.* vide alias conjecturas. *n. 22. uſque ad 31.*
Quando Cappellaniæ Eccleſiaſticæ adimpleri poſſunt per modum Laicalem. *loc. cit. n. 33.*
Cappellaniæ Eccleſiaſticæ non patiuntur diviſionem, quid autem in Laicalibus. *alleg. 32. n. 24. vide ibi.*
Cappellania eſt Eccleſiaſtica, ſi ſit perpetua, & conſtat Eccleſiaſticis. *alleg. 49. n. 14.*
Onus ſpirituale Miſſarum unitum cum erectione, aliiſque requiſitis efficit Cappellaniam Eccleſiaſticam. *loc. cit. n. 18.*
Cappellania, ad cujus titulum quis ordinari debet, eſt Eccleſiaſtica. *loc. cit. n. 19.*
Cappellania non poteſt eſſe Eccleſiaſtica ad tempus, & ad tempus Laicalis. *loc. cit. n. 20.*
Ordinari nemo poteſt ad titulum Cappellaniæ non Eccleſiaſticæ. *loc. cit. n. 21.*
Pro Cappellania Eccleſiaſtica, in dubio eſt judicandum. *loc. cit. n. 27. & 44.*
Ordinarii conſenſus ad excludendam qualitatem Eccleſiaſticam Cappellaniæ requiritur, quod fuerit expreſſe, & poſitive excluſus. *loc. cit. n. 26.* amplia ut *n. 30. & 41.*
In Cappellaniis Eccleſiaſticis nequit dari poſſeſſio, niſi prævia inſtitutione Ordinarii. *alleg. 67. n. 4.* ſecus in Laicalibus *ibidem.*

Perpe-

Perpetuitas voliti per Fundatorem non eſt ſignum æquivocum Cappellaniæ Eccleſiaſticæ. *alleg.* 37. *n.* 17.
Erecta præſumitur in Eccleſiaſticam attentis Bullis Collationis Epiſcopalis. *alleg.* 34. *ſub n.* 5. *vide num.* 13. *& ſeqq.*
Vide *Cappellania Laicalis*.

Cappellania Laicalis.

In Cappellaniis Laicalibus tantum deputatio fieri poteſt ad tempus, vel ſub conditione. *alleg.* 24. *n.* 18.
Recenſentur conjecturæ Cappellaniæ Laicalis. *alleg.* 32. *n.* 1. *&* 2. *uſque ad n.* 7.
Præceptum erigendi Cappellaniam ſonat in Beneficium. *c. cit. n.* 9.
Cappellania Laicalis dicitur etiam Materia Eccleſiaſtica. *alleg.* 32. *n.* 1.
In quo ſenſu Cappellania dicatur Laicalis. *loc. cit. numer.* 3.
Epiſcopus habet Jus viſitandi Cappellanias Laicales. *loc. cit. n.* 5.
Poteſt quis ad Cappellaniam Laicalem ordinari ad titulum Patrimonii. *alleg.* 32. *n.* 10.
An Superior in Cappellaniis Laicalibus poſſit gratificare. *loc. cit. n.* 11.
In Cappellaniis Laicalibus non proſpicitur Agnationi, *alleg.* 32. *n.* 12. limite ut ibi.
Quando Cappellania dicatur Laicalis. *alleg.* 33. *n.* 1.
Laici, & Fœminæ an ſint capaces Cappellaniæ Laicalis. *loc. cit. n.* 2. *&* 17.
Cappellaniæ vocabulum excludit qualitatem Laicalem, *alleg.* 39. *n.* 5.
Et in dubio importat Beneficium. *loc. cit. n.* 6
In Cappellania laicali Dos non dicitur dari, ſed ſolum ſtipendium laboris. *alleg.* 49. *n.* 10.
Cappellania non poteſt eſſe Eccleſiaſtica ad tempus, & ad tempus laicalis. *loc. cit. n.* 10.
Cappellania mere Laicalis non eſt materia Simoniæ, *alleg.* 67. *n.* 2. *&* 7.
Cappellania Laicalis quænam ſit, & unde dignoſcatur ejus natura. *loc. cit. n.* 3.
In Cappellaniis Eccleſiaſticis nequit dari poſſeſſio, niſi prævia inſtitutione Ordinarii. *loc. cit. n.* 4. ſecus in laicalibus. *loc. cit.*
Impoſitio penſionis ſuper Cappellaniis laicalibus non eſt actus adverſativus voluntati teſtatoris. *loc. cit. n.* 16. *&* 18.
Cappellaniæ laicales quo ad impoſitionem gravaminis regulantur cum fideicommiſſis, & primogenituris. *loc. cit. n.* 22.
Recenſentur reſolutiones Sacræ Congregationis Concilii improbantes qualcunque pactiones temporales, ſeu pecuniarias, ſuper Cappellaniis laicalibus. *alleg.* 67. *n.* 38. *&* 38.
Cappellaniæ laicali providetur per ſolam electionem Patronorum. *alleg.* 87. *n.* 2.
Quando in hujuſmodi electionibus cenſeatur excluſa inſtitutio Epiſcopi. *alleg.* 87. *n.* 3. 6. *&* 12.
Ubi facta non eſt mentio de vacatione, Cappellania dicitur laicalis. *loc. cit. n.* 10.
Onus audiendi confeſſiones, & electio facienda de Clericis ſunt incompatibilia cum qualitate laicalis Cappellaniæ. *loc. cit. n.* 18.
An, & quando Cappellania laicalis erigi poſſit in titulum collativum, & beneficialem. *loc. cit. n.* 19.
Ejuſmodi erectio an ſit conformis, & favorabilis menti, & voluntati teſtatoris. *loc. cit. n.* 20.
Cappellaniæ laicales ſub nulla reſervatione Apoſtolica comprehenduntur. *alleg.* 32. *n.* 22.
Excluſio Ordinarii ab inſtitutione, ſeu collatione an arguat Cappellaniam Laicalem, nec ne, aſſignatur diſtinctio. *loc. cit. n.* 28. 29.
Epiſcopus etiam in Cappellania Laicali providet de Cappellano ob negligentiam deputare, ſeu nomiare debentis. *alleg.* 32. *n.* 2.
An de bonis Cappellaniæ Laicalis debeatur ſubſidium, & excuſatum. *loc. cit. n.* 5.
In Cappellaniis Laicalibus reſpicitur ad favorem animæ Fundatoris, non ad gratificationem Cappellani. *loc. cit. n.* 22.
Quando Cappellania dicatur relicta Laicalis, & non Eccleſiaſtica. *Rot. poſt alleg.* 33 *n.* 28. *& ſeqq.*
Epiſcopus non poteſt alterare qualitatem Cappellaniæ laicalis per inſtitutionem contra voluntatem fundatoris. *Rot. alleg. cit. n.* 37.
In Cappellaniis laicalibus, non requiritur præſentatio electionis Cappellani coram Ordinario intra quadrimeſtre. *Rot. poſt alleg.* 33. *n.* 21.
In Cappellania laicali, licet non detur ſimonia, adhuc illicita eſt impoſitio penſionis auctoritate privata Patroni, nec non omnis alia pecuniaria datio, ſeu conventio. *alleg.* 67. *a n.* 32. *uſque ad n.* 39. declara, *ut n.* 30. 35. *&* 36.
Cappellaniæ Laicales Sacerdotium non requiritur, *alleg.* 17. *n.* 3.
Cappellania Laicalis ex quibus deſumatur. *alleg.* 87. *n.* 24. *& ſeqq.*
Bona relicta in dotem Cappellaniæ Laicalis an ſubjaceant Oneribus Cameralibus. *loc. cit. n.* 30.

Cappellania, quo ad reſidentiam.

Cappellania requirens perſonalem reſidentiam vacat per aſſecutionem incompatibilis. *alleg.* 67. *n.* 1.
Et an Cappellaniæ, aliaque Beneficia ſimplicia de Jure communi reſidentiam requirant; Quid autem ex conſuetudine. *dicta alleg. n.* 2.
Cappellania habens annexum onus Chori eſt incompatibilis cum alio Beneficio reſidentiali. *alleg.* 27. *n.* 16.
Simplices Cappellaniæ de Jure communi reſidentiam non requirunt. *allegat.* 28 *n.* 8. 9
Ex pinguibus redditibus Cappellaniæ, an argui poſſit reſidentialitas illius. *allegat* 28. *n.* 11.
Cappellania cum exercitio Curæ Animarum regulariter eſt præciſe reſidentialis. *alleg.* 35. *n.* 8.
Cappellania erecta in Cathedrali cum ſervitio Chori eſt reſidentialis. *alleg.* 27. *n.* 5. *&* 21.
Maxime ſi fundatio dicerit, quod Cappellanus inſerviat, prout Canonici Eccleſiæ inſerviunt. *ibid. n.* 7. *&* 8.
Ex quibus Cappellania non dicatur reſidentialis, & cum onere celebrandi per ſe ipſum. *alleg.* 67. *n.* 27. *verſ. ad materiam*, vide etiam *alleg.* 28. *n.* 12. *in fine*.
Servitium perſonale in Cappellania importat verbum *aſſiſtere*. *alleg.* 28. *n.* 7.
Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi *per ſe pſum*. *loc. cit. n.* 11. etiam ſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibidem*.
Cappellania poteſt eſſe præciſe reſidentialis, & tamen non habere onus celebrandi *per ſe ipſum*. *loc. cit. n.* 6. *in fine*.

Cappellania Sacerdotalis.

In Cappellaniis Sacerdotalibus requiritur ſervitium perſonale *per ſe ipſum alleg.* 27. *n.* 12.
Cappellania quando non dicatur Sacerdotalis, non obſtante expreſſione verbi *Sacerdotis*, *Rot. in ſupplem. n.* 113. *& ſeqq.*
Cappellania eſt Sacerdotalis, ſi mandetur eligi Sacerdotem, qui ſi talis non eſſet electio devolveretur ad Epiſcopum. *alleg.* 27. *n.* 11. *in fine*, poteſt eſſe Sacerdotalis abſque onere celebrandi *per ſe ipſum*. *ibid. n.* 12.
Cappellania an arguatur Sacerdotalis ob expreſſionem verbi *Sacerdos*. *alleg.* 33. *n.* 3 9. 10. 11. 12. an poſſit dari ſine clauſula celebrandi *per ſe ipſum*, *ibid. n.* 17.
Quando ſufficiat, vel non qualitas Sacerdotalis in habitu in Cappellania Sacerdotali. *alleg.* 42. *n.* 24.
Cappellania Sacerdotalis in habitu quomodo requirat Sacerdotium. *alleg.* 61. *ſub n.* 27.
Obſervantia deducta ex facto Fundatoris declarat non fuiſſe volitam Cappellaniam Sacerdotalem cum onere celebrandi *per ſe ipſum*. *Rot. poſt allegat.* 27. *n.* 15. *& ſeqq.*
Item quando fuerunt inſtituti ſimplices Clerici. *ibid.*
Et quando onus celebrandi *per ſe ipſum* non videatur inductum. *ibid.*

Cappucini.

Cappucini, & Fratres Minores de Obſervantia prohibentur habere annuos redditus perpetuos. *allegat.* 29. *num.* 22.

Caput.

In uno Corpore, ſeu in una Diœceſi monſtruoſum eſt dari plura capita. *alleg.* 41. *n.* 27.
Vide *Diœceſis*.

Cardinalis titularis.

Referuntur Auctoritates, quæ pro Juriſdictione Cardinalium Titularium in Eccleſiis Titulorum conſpirare videntur. *alleg.* 21. *n.* 2. *& ſeqq.*
Cardinales Titulares poſt publicationem Concilii Tridentini amiſerunt actus illos Juriſdictionales, qui ante Concilium ſibi permiſſi erant, & ſolum eorum Jus eſt reſtrictum ad Præeminentiam, & circa œconomica, & honorifica. *loc. cit. n.* 7. *&* 17.
Reſolutio Gregorii XIII. ſuper Juriſdictione Cardinalium Titularium in Eccleſiis Titulorum, quo ſenſu ſit intelligenda. *loc. cit. n.* 18 19.
Juriſdictio, quam DD. dixerunt competere Cardinalibus in Eccleſiis ſuorum Titulorum, non eſt nativa, ſed dativa. *loc. cit. n.* 20.
Juriſdictio Cardinalium in Eccleſiis Titulorum non eſt amplius in uſu. *loc. cit. n.* 21.
Cardinales Titulares habent Jus conferendi Beneficia in Eccleſiis Titulorum ex ſpeciali Privilegio. *alleg.* 21. *n.* 22.
Territorium improprium non eximit titulos Cardinalitios a Juriſdictione Vicarii Cardinalis, *loc. citat. numer.* 23.

Cardinalibus Titularibus juxta Conſtitutionem Innocentii XII. competit ſolum Juriſdictio in his, quæ ſervitium Eccleſiæ concernunt. *loc. cit. n.* 31.
Cardinales Titulares nunquam habuerunt Tribunal contentioſum. *loc. cit. n.* 32.
Jus erigendi Beneficia, reſervandi Juſpatronatus, & concedendi Inſtitutionem præſentato per Patronum, nec non approbandi hujus exmen ſpectat ad Cardinalem Vicarium, & non ad Cardinales Titulares, *allegat. cit. n.* 34. 35.
Reſolutio SS. in hac Controverſia facta per modum proviſionis. *loc. cit. n.* 36.
Attendendum eſt exemplum S. R. E. Cardinalium. *alleg.* 90. *n.* 91.
Tituli S. R. E. Cardinalium fuerunt per Sixtum V. aucti uſque ad numerum 70. *alleg.* 41. *ſub n.* 26.

Cardinalis Vicarius.

Jus erigendi beneficia reſervandi Juſpatronatus, & inſtituendi in Eccleſiis Titulorum ſpectat ad ſolum Cardinalem Vicarium. *alleg.* 41. *n.* 5.
Cardinalis Vicarius habet plenam Juriſdictionem in omnes Eccleſias, Clerum, & Populum Romanæ Diœceſis. *loc. cit. n.* 6.
Cardinalis Urbis Vicarius habet jus cognoſcendi cauſas ſubditorum titulis Cardinalium, & iſti nunquam habuerunt tribunale contentioſæ Juriſdictionis. *loc. cit. n.* 13. 14.
Territorium improprium non eximit titulos Cardinalitios a Juriſdictione Vicarii Cardinalis. *loc. cit. n.* 23.
Cardinalis Vicarius in concernentibus ſervitium Eccleſiæ habet Juriſdictionem cumulativam cum Cardinalibus Titularibus. *loc. cit. n.* 33.
Vicarius Urbis repræſentat Papam, tamquam ejus Epiſcopum. *alleg.* 22. *n.* 19.

Carinulæ.

Informis nihil probat reſpectu Fundationis. *alleg.* 96. *num.* 14.
Maxime ſi accedit obſervantia in contrarium. *loc. cit. n.* 15. & 17.
Cartulæ informes in materia Juriſpatronatus nihil probant, etiam junctis adminiculis. *alleg.* 97. *n.* 9.

Caſata.

Verbum *Caſata* non excludit, cognatos in ſubſidium. *alleg.* 73. *n.* 17.

Caſtrum.

In Juſpatronatus non ſpectante ad Capita Domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, vox competit omnibus, & ſingulis Maſculis, & Fœminis, tam Patribus, quam filiis familias. *alleg.* 100. *n.* 344.
Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis. *loc. cit. n.* 345.
De ratione differentiæ inter utramque caſum. *loc. cit. num.* 346.
Vide *Juſpatronatus annexum Caſtro. Annexio. Feudum. Succeſſor.*

Caſus.

Caſus omiſſus habetur pro expreſſo quando eſt ſimilis expreſſo, & militat eadem ratio. *allegat.* 100. *numer.* 642.
Exempla non concludunt, niſi ſint in ſpecie caſus. *alleg.* 47. *n.* 62. *in fine.*

Cathedrali.

Cappellania erecta in Cathedrali cum ſervitio Chori eſt reſidentialis. *alleg.* 27. *n.* 5. & 41.
Eccleſia Parochialis nullum Jus habet ſuper Eccleſiis inferioribus intra ſuos limites ſitis, niſi probet ex privilegio, vel alio Jure ſpeciali, excepta Cathedrali. *alleg.* 75. *n.* 58.
Limita quo ad Jura Parochialia, & quomodo hoc intelligatur. *loc. cit. n.* 59.
Vide *Concurſus. Comunitatus. Diſmembratio.*

Cauſa.

Cappellanus ſtante reſidentia præciſa, ut poſſit abeſſe, neceſſaria eſt licentia in ſcriptis cum juſta cauſa. *alleg.* 35. *n.* 11.
Rationabilis cauſa intervenire debet, ut attendatur diſſenſus Patroni. *alleg.* 55. *n.* 2.
Ut permutatio fiat officio Superioris concurrere debet urgentis cauſæ publicæ. *loc. cit. n.* 4.
Ex cauſa quis cogi poteſt ad vendendum. *loc. cit. n.* 12.
Non poteſt Ordinarius ſuſpectus allegari ſine cauſa juſta. *alleg.* 72. *n.* 1.
Actus referendus eſt ad cauſam licitam, & honeſtam. *alleg.* 84. *n.* 27. 32 *cum ſeqq.*
Actus conſecutivus judicatur ad limitas cauſæ præambulæ. *loc. cit. n.* 33.
An habens Jus amovendi Cappellanos ad placitum poſſit illos removere abſque eo, quod inquiratur ſuper cauſa remotionis. *alleg.* 88. *nu.* 1.
Actus ſubſequens referri non poteſt ad cauſam præcedentem. *loc. cit. num.* 2.
Remotio ſine cauſa non ſubſiſtit, quando ſubeſt Malitia, ſeu præſumptio alicujus odii, aut cauſæ irrogantis infamiam. *loc. cit. nu.* 5. ſed limita, ut *num.* 6. 13. 14.
An, & quando actus eſt referibilis ad cauſam licitam, & illicitam, potius ad licitam referri debeat. *loc. cit. num.* 10.
Habens conſentire præſentationi alterius dicitur ejus comparticeps, & ſi diſſentiat, tenetur allegare cauſam. *alleg.* 100. *num.* 185.
Diſſenſus Epiſcopi non proveniens ab aliqua juſta cauſa poteſt corrigi per Sacram Rotam. *alleg.* 100. *nu.* 465.
Remotio Parochi amovibilis ad nutum poteſt fieri ſine cauſa abſque eo, quod procedat ex malitia. *in ſupplem. num.* 41.
Quando Cappellania eſt ſimpliciter amovibilis Cappellanus nequit amoveri ſine cauſa. *loc. cit. num.* 42.
Cauſa hæc poteſt dari tam ex parte remoti, quam ex parte removentis. *loc. cit. num.* 33. & 34.
Cauſa ubi deficit, deficit & cauſatum. *alleg.* 5. *num.* 9.
Non debet derogari Juribus patronatus niſi ex cauſa publica directa ad incrementum cultus Divini, non autem ex illa, quæ tendit ad commodum privatum. *alleg.* 43. *num.* 12.
Epiſcopo volente removere Cappellanum amovibilem ad nutum Patroni, iſto diſſentiente requiritur juſta cauſa. *alleg.* 38. *num.* 16. *in fin.*
Qui non comparet in cauſa ſignum eſt, quod de ejus re non agitur. *alleg.* 43. *nu.* 24. *verſ. Unde infertur.*
Voluntas Fundatoris in melius an poſſit commutari, ubi hanc commutationem ille prohibuit. *alleg.* 50. *nu.* 5. ad hanc commutationem quando requiratur cauſa graviſſima. *loc. cit. num.* 7.
Permutatio Eccleſiarum an poſſit fieri invitis Patronis ſtante juſta cauſa. *alleg.* 55. *num.* 10.
Conſenſus, quod habeatur pro præſtito, ſi fuerit denegatus, intelligitur, ſi negatus fuerit ſine cauſa aliqua juſta, & rationabili. *alleg.* 73. *ſub num.* 25. *in fin.*
Cauſa productiva tranſire debet cum ſuo effectu. *Rot. poſt alleg.* 44. *ſub. num.* 64.
Effectus neceſſario referri debet ad ſuam cauſam. *Rot. alleg. cit. nu.* 67.
Vide *Avocare, Connexio, Jus cognoſcendi.*

Cauthela.

Quibus Cauthelis, ac remediis evitari poſſit cenſura. *Textus in C. per noſtras. alleg.* 84. *num.* 5.
Cauthela pro Patrono volente præſentare ſub conditione Penſionis, faciendi duas præſentationes ſubordinate. *alleg.* 56. *num.* 16. & 17.

Celebratio.

Ubi celebratio Miſſarum demandata non fuit cum clauſula *per ſe ipſum*, poteſt adimpleri per alium. *alleg.* 18. *num.* 5. ſed limita, ut *num.* 2.
Verba *Prete Sacerdote*, an ſignificent Presbyterum actu Celebrantem. *loc. cit. num.* 3
Quo caſu verba, *Debba celebrare le Meſſe*, inferant celebrationem volitam *per ſe ipſum. loc. cit. num.* 4.
Ex impoſitione Oneris reſidentiæ in loco Beneficii, & aſſiſtentiæ Divinis Officiis an arguatur Cappellanum celebrare teneri *per ſe ipſum. alleg.* 48. *num.* 5. 6.
Licentia pro ſervitute celebrandi, quam impartiri ſolet Epiſcopus, eſt diverſa a facultate erigendi Cappellaniam in titulum. *alleg.* 83. *num.* 16.
Cappellani de Jurepatronatus an cogi poſſint ad celebrandum temporibus, & horis præſcriptis in Tabella Eccleſiæ, vel arbitrio Epiſcopi. *alleg.* 100. *num.* 18.
An valeat lex Fundatoris, in qua data fuit facultas Cappellanis celebrandi diebus, & horis ſibi Beneviſis. *alleg.* 100. *num.* 19.
Ad effectum *celebrandi per ſe ipſum tantum* eſt incapax ſimplex Clericus, quantumvis conſtitutus in Sacris. *alleg.* 42. *num.* 21.
Patronus in ſua Cappella, ſeu Altari de Jurepatronatus, an habeat Jus prohibendi, ne alius ibi celebret præter ſuum Cappellanum. *alleg.* 54. *ſub num.* 47. & 48.
In Cappellis de Jurepatronatus an poſſit Patroni prohibere ingreſſum aliis, & celebrationem Miſſarum per Sacerdotes quoſcumque. *loc. cit. num.* 48. *in fin.*
Vide *Cappellania Sacerdotalis, Onus. Miſſa. Sacerdos.*

Centenaria.

Centenaria præſumit caſus emanatos etiam in contradictorio Judicio. *alleg.* 32. *nu.* 32.
Centenaria præſumit titulum veræ Fundationis Juriſpatronatus, *alleg.* 58. *num.* 7. & 8.
Centenaria præſumit novum privilegium ex cauſa congrualis dotationis. *loc. cit. num.* 5.

Cente-

Centenaria in materia Juſpatronatus duplici modo accipitur. *alleg.* 58. *n.* 15.
Centenaria præſentationum ſufficit ad probandum titulum veræ Fundationis, & dotationis. *loc. cit. n.* 16.
In Præſentationibus intra Centenariam non requiritur, quod ſit facta mentio fundationis, & dotationis. *loc. cit. n.* 17.
Patrono ſufficit dicere ſe habere privilegium præſumptum ex Centenaria quaſi poſſeſſione præſentandi, quandocunque Eccleſia vacaverit. *alleg.* 58. *n.* 19.
Centenaria præſumit etiam poſſeſſionem antecedentem, *loc. cit. n.* 22
Titulus præſumptus ex Centenaria non remanet elliſus ex conjecturis. *loc. cit. n.* 34.
Centenaria æquipollet immemorabili. *loc. cit. n.* 36.
Centenaria eſt maior immemorabili. *loc. cit. n.* 37.
Eſt ſtat loco Inſtrumenti Fundationis, & dotationis. *loc. cit. n.* 38.
Centenaria obſervantia præſumit augmentum dotis fuiſſe coæquale antiquis redditibus Eccleſiæ. *allegat.* 38. *num.* 23.
Centenaria quaſi poſſeſſio præſentandi præſumit omnia rite, & recte proceſſiſſe. *alleg. cit. n.* 22.
Producens titulum vitioſum quando non poſſit allegare alterum meliorem reſultantem ex centenaria. *alleg.* 9. *n.* 58.
Immemorabilis, & Centenaria ſunt meliores Tituli, & fortiores ad reddendos tutos poſſeſſores, *alleg. cit. num.* 10.
Habens poſſeſſionem Centenariam habet pro ſe meliorem titulum de mundo. *loc. cit. n.* 11.
Centenaria poſſeſſio præſentandi præſumit titulum novum reædificationis Eccleſiæ, vel redotationis ex integro *loc. cit. n.* 12.
De requiſitis neceſſariis ad effectum deſtruendi Centenariam, *loc. cit. n.* 13. 14. *uſque ad* 21. *&* 33. *&* 9. 62.
Poſt privilegium præſumi aliud ex cauſa coæqualis dotationis eodem tempore obtentum. *alleg.* 59 *n.* 45.
Centenaria eſt præſumptio Juris, & de Jure, nec admittit probationem in contrarium. *loc. cit. n.* 46.
Centenaria æquiparatur immemorabili. *loc. cit. n.* 47.
Centenaria eſt maioris virtutis, quam immemorabilis. *alleg. cit. n.* 49.
Centenaria præſumit quemcumque titulum. *loc. cit. n.* 51.
Præſumit omnia poſſibilia etiam in his, in quibus Jus commune non repugnat. *loc. cit. n.* 57.
Centenaria pro lege habetur. *loc. cit. n.* 58.
Conſtitutio Urbani VIII. requirens Centenariam, in quibus terminis procedat. *alleg.* 63. *n.* 35.
Per Centenariam optime declaratur Lex fundationis circa ordinem ſuccedendi inter perſonas vocatas. *alleg.* 65. *n.* 9.
Neque Centenaria præſcriptio præjudicat ſucceſſoribus in Jurepatronatus gentilitio. *alleg* 66. *n.* 29.
Centenaria præſumit eveniſſe omnem caſum poſſibilem. *alleg.* 65 *n.* 10.
Mala fides progerminans ex titulo vitioſo de Jure Canonico impedit præſcriptionem etiam Centenariam, *alleg.* 66. *n.* 41.
Centenaria dicitur, ubi tempus excedit unum ſupra 90. ann. *alleg.* 92. *n.* 75.
Dicitur ſpatio 91. ann. *alleg.* 98. *n.* 12.
Præſumit lege fundationis. *loc. cit. n.* 15.
Dicitur ubi eſt ſupra 90. annos. *alleg.* 100. *n.* 284. 297. 298.
Semel completa non deſtruitur per actus ſubſequentes. *loc. cit. n.* 285.
Non dicitur, niſi excedat 90. annos, & debent concurrere 91. ann. completi. *loc. cit. n.* 297.
Lex Fundationis ex obſervantia Centenaria cenſeri poteſt immutata. *alleg.* 100. *n.* 264.
In Centenaria non requiritur probatio qualitatis collectivæ. *alleg.* 17 *n.* 13.
Qualitas Sacerdotalis per Centenariam, immo quadragenariam admittur Beneficio. *allegat.* 17. *n.* 13. *in fin. & n.* 14.
Ex Centenaria allegari poteſt titulus fundationis, & probatio præſumpta deſcendentiæ ab ipſo Fundatore. *alleg.* 29. *n* 18. *in fin.*
Materia facultativa non eſt allegabilis ſtante Centenaria. *alleg.* 42. *ſub n.* 25.
Quaſi poſſeſſio centenaria præſentandi præſumit Patronos deſcendere a fundatore. *alleg.* 29. *n.* 12. *verſ. ubi alleg.*
Obſervantia præſcriptiva requiritur contra legem fundationis, quæ ſi habet Decretum irritans non ſufficit Centenaria. *alleg.* 47. *n.* 64.
Centenaria poſſeſſio eximit Patronos ab onere probandi deſcendentiam a fundatore per gradus diſtinctos. *Rot. poſt alleg.* 42. *n.* 56.
In Centenaris non requiritur probatio qualitatis collectivæ. *alleg.* 17. *n.* 13.
Centenaria requiritur ad præſumendum Beneplacitum Apoſtolicum in præjudicialibus Eccleſiæ. *alleg.* 36. *n.* 22. *&* 23.
Secus ubi non agitur de præiudicio Eccleſiæ, tunc enim ſufficit obſervantia 30. vel 40. ann. *ibi n.* 24.
Vide *Immemorabilis.*

Cenſus.

Nullitas Cenſus ex defectu ſolemnitatum quando non ſit ſanabilis. *alleg* 57. *n.* 26.
Res itaa Crediti conſideratur pro ſananda nullitate Cenſus. *alleg. cit. n.* 32.

Ceſſio.

In Ceſſione litis, ſeu Juris litigioſi ſuper Beneficio non requiritur acceptatio Superioris. *alleg.* 28. *n.* 10.
Jus Alimentorum cedi non poteſt Alteri per Patronum, ſed ſola Commoditas. *alleg.* 44. *n.* 45.
Præſens, & certum cedi non debet propter futurum, & incertum. *alleg.* 17. *n.* 28.
Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem non poteſt fieri per præſentatum in favorem alterius, niſi Auctoritate Papæ. *alleg.* 74. *n.* 3.
Patronus conſumit Jurnum, ſi præſentatus ab ipſo recepta Penſione ceſſit omne Jus ſuum alteri competitori. *alleg.* 90. *n.* 23.
Præſertim ſi ceſſit omne Jus cum recompenſa pecuniaria, & quando hæc ſit Simoniaca. *alleg.* 90. *n.* 25.
Quando fieri debeat mentio ſpecialis Juriſpatronatus in renunciatione, ſeu ceſſione hæreditatis. *alleg.* 100. *n.* 259.
Paſſive vocatus, qui in ultimo ſtatu ceſſit Juri ſuo ad Beneficium recipiendo pecuniam, amittit Jus paſſivum, ita ut reddatur incapax ad aſſequendum idem Beneficium in futurum, *alleg.* 100 *n.* 662.
Simoniacum eſt in Beneficio litigioſo cedere Jura, & concedere pretio mediante abſque Beneplacito Apoſtolico. *loc. cit. n* 663
Quid ſit ceſſio ſimplicis commoditatis, & quid importet. *alleg.* 44. *n.* 25.
Præſentatus non poteſt cedere Jus ſuum in favorem alterius, & ceſſio, ſi fiat, eſt nulla. *alleg.* 74. *n.* 3.
Ceſſio Juriſpatronatus non attenditur, quando non conſtat cedentem, ejuſque Auctorem præſentaſſe. *alleg.* 75. *n.* 87.
Non valet niſi cum approbatione Ordinarii. *ibid.*

Charitas.

Conſanguineus præferendus eſt extraneo ex præcepto Charitatis. *alleg.* 84. *n.* 29.

Chorus.

Ad reſidendum, & officiandum Chorum, an requiratur Ordo Sacerdotalis *alleg.* 42. *n.* 19.
Vide *Servitium. Cappellania. Reſidentia.*

Chriſtus.

Vide *Patrimonium.*

Cippus.

Appellatione Cippi Domus veniunt Agnati, & Cognati. *alleg* 75. *n.* 12.
Vide *Appellatio Verbum.*

Circumſtantia.

An obſervantia probari debeat cum circumſtantiis ſpecificis caſus, de quo quæritur. *alleg.* 32. *n.* 20.
Reſolutiones Sacræ Congregationis in uno caſu editæ, poſſunt non applicari in alio ob diverſas circumſtantias. *alleg.* 28. *n.* 12.
De Circumſtantiis inferentibus Reſidentiam præciſam. *alleg.* 35. *ſub n.* 10.

Citatio.

Judicatum, in quo caſu faciat ſtatum quo ad omnes, etiam non citatos. *alleg.* 36. *n.* 12.
Sententia eſt nulla non præmiſſa citatione legitima, & quando. *alleg.* 97. *n.* 15.
Actus præſentationis non requirit citationem Promotoris Fiſcalis. *alleg.* 22. *ſub n.* 34.
Vide *Præjudicium.*

Cives.

Conditio, quod Cives, & Originarius, cæteris paribus, præferantur extraneis, non eſt contra Jus. *alleg.* 100. *n.* 34.

Clarum.

Clarum nihil reperitur in ulla cauſa, quia poſſit adhuc ſuſcipere aliquam dubitationem. *alleg.* 72. *n.* 26. *in fin.*

Claves.

Patronus habet Jus retinendi Claves Eccleſiæ, & Cappellæ de ſuo Jurepatronatus ſimul cum Beneficiato. *alleg.* 54. *n.* 48.

Digitized by Google

Clauſula,

Clauſula geminata ſignificat magis enixam voluntatem reſignantis. *alleg.* 38. *n.* 79.

Juſpatronatus in ultimo ex vocatis ſit hæreditarium non obſtantibus Clauſulis taxativis, & quando. *alleg.* 100. *n.* 471.

Actus factus contra prohibitionem remanet nullus, etiam ſine Clauſula annullativa. *alleg.* 31. *ſub n.* 32.

Clauſula *Accedente conſenſu Patronorum* in literis Apoſtolicis appoſita quid importet. *alleg.* 60. *n.* 1.

In proviſione Apoſtolica cum Clauſula *Accedente conſenſu Patronorum* requiritur conſenſus poſtea dandus, & quare. *loc. cit. n.* 5.

Conſenſus tacitus non ſuffragatur ad ſatisfaciendum Clauſulæ *Accedente conſenſu Patronorum*. *loc. cit. num.* 70.

Si in proviſione Apoſtolica cum Clauſula *Accedente conſenſu*, medietas Patronorum conſentiat, & altera diſſentiat, quid agendum. *loc. cit. n.* 23.

Tutor poteſt conſentire Proviſioni Apoſtolicæ cum Clauſula *Accedente conſenſu Patronorum*, *alleg.* 38. *n.* 14. *in fin.*

Clauſula *conſcientiam tuam oneramus*, an inducat ſimplicem monitionem. *alleg.* 30. *n.* 1.

Præſentatio facta cum Clauſula *citra præjudicium primæ præſentationis* quomodo ſit intelligenda. *alleg. pp. n.* 10. & 11.

Clauſula *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum* præſervat Jus validum. *alleg.* 16. *n.* 7.

Clauſula *dummodo remaneant tantum pro Rectore* an ſuffragatur Tituleti in poſſeſſorio. *alleg.* 56. *n.* 38.

Clauſulam *dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat*, etiam omiſſa in proviſione Apoſtolica ſubintelligitur. *alleg.* 72. *n.* 12.

Clauſula *dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat* excludit animum immutandi ſtatum. *alleg.* 100. *n.* 288.

Clauſula *dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat* excludit immutationem ſtatus contra Patronos. *loc. citat. n.* 416.

Clauſula *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum* præſervat Jus quæſitum ex præſentatione, etiam non ſecuta inſtitutione. *loc. cit. n.* 427.

Clauſula *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum* non præſervat Jus quærendum in futurum. *alleg.* 2. *n.* 24.

Clauſula *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum* non præſervat Jus pendens ab eaſibus. *alleg.* 20. *n.* 9.

Clauſula *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum* apponi ſolita in literis Apoſtolicis quid importet. *Rot. poſt. alleg.* 20. *ſub n.* 19.

Clauſula *dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat* adjecta in literis Apoſtolicis oſtendit Papam noluiſſe mutare ſtatum Beneficii in præjudicium Patronorum. *Rot. poſt alleg.* 21. *n.* 14. *in fin.*

Clauſula *dummodo de tempore data non ſit alteri Jus quæſitum* præſervat Jus quæſitum ea gratia *ſi veneri*. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 35.

Clauſula *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum* adjecta in proviſione Apoſtolica derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite præſervat Jus quæſitum ex præſentatione Patroni. *Rot. poſt alleg.* 20. *n.* 50. limita in aliquibus caſibus *n.* 51.

Clauſula *dummodo* præſervat utrumque Jus tam in re, quam ad rem. *Rot. poſt. alleg.* 52. *ſub n.* 70.

De importantia Clauſulæ *dummodo de tempore data Præſentium*, *&c.* adjici ſolita in gratia derogatoria Juriſpatronatus. *alleg.* 20. *n.* 50.

Regreſſui relevato juxta modernam formam non officit defectus Clauſulæ *ex quavis cauſa*. *alleg.* 56. *n.* 70. 77. & 85.

Clauſula *& aliter* quid operetur. *alleg.* 64. *n.* 23.

De Clauſula *gradatim, & ordine ſucceſſivo*. *alleg.* 66. *numer* 6.

Clauſula *in perpetuum, & in infinitum* quid importet. *alleg.* 37. *n.* 15.

Ad ſatisfaciendum *Clauſulæ in forma dignum*, non ſufficit examen factum per antea. *alleg.* 60. *n.* 8.

Clauſulæ *in forma dignum* an ſatisfiat per examen antea factum. *loc. cit. n.* 7.

Clauſula *non intendimus per præſentes* Juſpatronatus in aliquo approbare nihil officit Juriſpatronatus approbato per Ordinarium. *alleg.* 72. *n.* 24.

Clauſula *non obſtantibus*, *&c.* quid operetur. *alleg.* 90. *n.* 74.

Clauſula *omni meliori modo* quid importet. *alleg.* 49. *numer.* 28.

De Clauſula *Ordine ſucceſſivo*. *alleg.* 51. *n.* 12.

Legatum factum cum Clauſula *omni meliori modo* ſupplet expreſſionem Inſtitutionis omiſſam. *alleg.* 69. *n.* 28.

Clauſula *Omnino* æquipollet dictioni *in omni caſu*. *Rot. alleg.* 43. *n.* 31.

Clauſula *Omnino* æquipollet dictioni *ſemper*. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 48. & 59.

Ad inducendum Onus Reſidentiæ præciſæ non ſemper requiritur Clauſula *per ſe ipſum*. *alleg.* 27. *n.* 17.

Ubi Celebratio Miſſarum demandata fuit cum Clauſula *per ſe ipſum*, poteſt adimpleri per alium. *alleg.* 18. *n.* 1. ſed limita, ut *n.* 2.

An Cappellania poſſit dari ſine Clauſula *Celebrandi per ſe ipſum*. *alleg.* 53. *n.* 17.

Clauſula *Quatenus Cappellania Sacerdotalis exiſtat* importat dubietatem. *allegat.* 67. *n.* 13.

Clauſula *quam, & quas*, quid operetur. *alleg.* 54. *numer.* 21.

Clauſula *quam, & quas*, oſtendit litem introductam eſſe tam ſuper poſſeſſorio, quam petitorio. *Rot. poſt alleg.* 48. *ſub n.* 63.

Clauſula *Si, & in quantum* appoſita in Decreto Ordinarii admittentis nominationem Patronorum quid operetur. *alleg.* 61. *n.* 9.

De clauſula *Si, & in quantum*, & quid operetur. *alleg.* 96. *n.* 7.

An præſentans aliquem cum clauſulam *ſolum*, *& non alium*, poſſit variare accumulative præſentando alium. *alleg.* 99. *n.* 3.

Clauſulam *ſolum, & non alium*, quid operetur. *alleg.* 99. *n.* 2. 5.

Stante promiſſione præſentandi aliquem cum dicta clauſula, Patronus non poteſt valide alium præſentare. *loc. cit. n.* 8. & 9.

Confirmatio Apoſtolica Tuoni cum clauſula *ſalvis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis* an tollat Alternativam Epiſcopo. *alleg.* 100. *n.* 66.

Præſentatio admiſſa ab Ordinario cum clauſula *Si, & in quantum*, quid operetur. *alleg. cit. n.* 116.

Clauſula *Si, & in quantum*, quid operetur. *Rot. In ſupplem. n.* 82.

Præſentatio admitti ſolet ab Ordinario cum Clauſula, *Si, & in quantum*. *alleg.* 22. *n.* 1.

Admiſſio Petitionis Clericatus facta ab Ordinario cum Clauſula *Si, & in quantum, & prout de Jure*, quid importet. *alleg.* 61. *n.* 29.

Clauſula *ſine præjudicio exmutionis literarum* quid operetur. *alleg.* 75. *n.* 34. & 35.

Lex adjecta quo ad Beneficium cum clauſula *toties quoties vacare contigerit*, non comprehendit ejus vacationem in menſe Sedi Apoſtolicæ ſervato. *alleg.* 45. *n.* 11. *verſ. Immo quod*.

Clauſula *verificato prius Jurepatronatus*, apponi non ſolet in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatu Regio. *alleg.* 19. *n.* 18. *in fin.*

Vide *Conſenſus*.

Clericatus.

Nominatio de perſona Laica indiſpenſabiliter fieri debet ſub conditione futuri Clericatus. *alleg.* 61. *n.* 6. & 7.

Prædicta nominatio non reconvaleſcit Clericatu ex poſt ſuperveniente. *loc. cit. n.* 8.

Præſentato non currit terminus, nec præjudicium ullum inferri poteſt ex culpa Ordinarii differentis, ſeu protrahentis Clericatum. *alleg.* 61. *n.* 28.

Explicatur in quibus terminis procedat Concluſio. *loc. cit. n.* 19.

In quibus caſibus teneatur Ordinarius Clericare Laicum. *loc. cit. n.* 30.

Plura requiruntur ad conſtituendum Ordinarium in mora ad effectum, de quo agitur. *loc. cit. num.* 30. *uſque ad* 38.

Et reſpondetur objecto deſumpto ex iis, quæ habentur *apud Auctorem in Diſcept. Eccleſ.* 63. *num.* 43. *loc. citat. n.* 35.

Ordinarius quando teneatur concedere Clericatum, etiam poſt lapſum quadrimeſtris. *alleg.* 65. *n.* 11. 12. & 15.

Vocati per poſterius non poſſunt Clericatum impedire favore prius vocati. *loc. cit. n.* 16.

Paſſive vocato ex lege Fundationis tamquam *arctato* ratione Beneficii Ordinarius tenetur conferre Clericatum. *alleg.* 68 *n.* 23.

Habilitas, ſeu Clericatus non attenditur, niſi ſuperveniat intra tempus quadrimeſtris. *alleg.* 100. *n.* 333.

Præſentato, qui petit Clericatum in termino quadrimeſtris impeditum ex facto injuſto Partis, vel Superioris, ſufficit quod illum obtineat etiam poſt terminum. *alleg.* 1. *ſub n.* 24.

Aut diſpenſatio retrotrahitur ad diem diſpenſationis. *loc. cit. ſub n.* 24.

Præſentari poteſt Laicus ſub ſpe Clericatus, ſed iſte debet intervenire in termino quadrimeſtris. *alleg.* 65. *n.* 1. *in fine*.

Præſentato, qui petiit Clericatum ab Ordinario intra terminum, iſte non currit, ſi ex culpa Ordinarii Clericatus fuit prolongatus extra terminum, ſecus ubi Ordinarius non habuit culpam. *alleg.* 61. *n.* 28. 29. & 32. *in fine*, & *n.* 36.

Admiſſio petitionis Clericatus facta ab Ordinario cum clau-

clauſule *Si*, *& in quantum*, *& prout de Jure*, quid importet. *loc. cit. n.* 29.
Ordinarius quando poſſit denegare Clericatum. *loc. cit. n.* 30. Et an inter appellatio a denegatione Clericatus, *ibidem*. tenetur illud conferre arctato ratione Beneficii, *ibid. & n.* 31.
Petens Clericatum ab Ordinario, ut iſtum conſtituet in mora, quid facere teneatur. *loc. cit. ſub n.* 32. 33. 34. Et ad quid Ordinarius non teneatur, *ibid. n.* 37.
Vide *Conditio*.

Clericus.

An nomine Sacerdotis comprehendantur etiam Clerici inferioris Ordinis. *alleg.* 17. *n.* 3.
Clericus Eccleſiæ inſerviens, eſt præferendus non inſervienti, ſed non ex neceſſitate, ſed ex convenientia. *alleg.* 30. *n.* 9. ſed limita, ut *n.* 14.
Clericus in paritate gradus præfertur Laico. *alleg.* 32. *n.* 6.
Clericus dicitur major Laico. *allegat.* 32. *n.* 7.
An in quacumque materia, etiam profana Clericus ſit præferendus Laico. *loc. cit. n.* 8.
Legatum pium habens annexum onus ſpirituale eſt magis adaptatum Clerico, quam Laico. *loc. cit. n.* 9.
Poteſt quis ad Cappellaniam laicalem Ordinari ad titulum Patrimonii. *loc. cit. n.* 10.
An Superior in Cappellaniis laicalibus poſſit gratificare. *loc. cit. n.* 11.
In Cappellaniis laicalibus, non proſpicitur agnationi. *loc. cit. n.* 12. limita, ut *ibi*.
Clericus dicitur major natu reſpectu Laici. *alleg.* 32. *n.* 13.
An appellatione *Deſcendentium Maſculorum* cenſeantur vocati Clerici, & Laici. *loc. cit. n.* 18.
Exiſtentibus in pari gradu Clerico, & Laico gratificatio, & prælatio debetur Clerico, & non Laico. *loc. cit. n.* 19.
Qualitas primogenialis non prævalet Clericatui in ordine ad obtinenda Legata pia. *loc. cit. n.* 22.
Limita, ut *ibi*.
Nomine magis graduati, an veniat primogenitus, vel potius Clericus. *alleg.* 32. *n.* 23.
Verbum *Sacerdos* convenire poteſt Clericis per impropriationem. *alleg.* 43. *n.* 3. & 11.
Qualitas doctoris potius verificatur in Sacerdote, quam in ſimplici Clerico. *loc. cit. n.* 15.
Ubi Fundator requirit Sacerdotium in habitu præfertur illi, qui eſt Clericus de tempore vacationis alteri, qui eſt Laicus, & Clericatum aſſumpſit de tempore quadrimeſtris. *alleg.* 35. *n.* 13.
Inter pares gradu, & æque dilectos præfertur ætate major, & Clericus antiquior præſertim in Beneficio Sacerdotali. *loc. cit. n.* 25.
Præſentatio Clericorum in Beneficio Sacerdotali poteſt contingere prævia diſpenſatione. *alleg.* 37. *n.* 9.
Lex fundationis requirens Sacerdotium ſine dubio eſt ſervanda, ubi non agitur inter Clericum de ſanguine, & Sacerdotem extraneum. *alleg.* 33. *ſub n.* 18.
Ad effectum *celebrandi per ſe ipſum onerum* eſt incapax ſimplex Clericus, quantumvis conſtitutus in Sacris. *alleg.* 42. *n.* 21.
Clericus præſentatus per medietatem Patronorum dicitur habere jus quæſitum ob incapacitatem alterius compræſentati, qui toto tempore quadrimeſtri fuit Laicus. *alleg.* 61. *n.* 24. *verſ. eoque magis*.
Clericus poteſt inter vivos etiam de fructibus Eccleſiaſticis diſponere. *Rer. poſt alleg.* 48. *n.* 37.
Ad Beneficium non Sacerdotale poteſt præſentari, & Inſtitui Clericus annorum 14. *alleg.* 40. *n.* 39.
Vide *Fundator*, *Qualitas*, *Sacerdos*.

Coadjutor.

Parochus an poſſit ſine cauſa removere ſuum Cappellanum, ſeu Coadjutorem in exercitio Curæ. *in ſuppl. n.* 37.

Coadjutoria.

In gratia Coadjutoriæ conceditur futura ſucceſſio Coadjutori in præmium præteriti ſervitii. *alleg.* 30. *n.* 21.
Vide *Reſignatio*.

Coadunatio.

Etiamſi Juſpatronatus pertineat ad plures, uti ſingulos poteſt præſentari ab illis ſimul coadunatis. *alleg.* 100. *n.* 234.
Vide *Collegium*.

Coarctatio.

Electionis Libertas non reſtringitur ob coarctationem ad certum genus perſonarum. ſicut non reſtringitur electio Summi Pontificis, quæ fit de ſolo cœtu Cardinalium. *alleg.* 9. *n.* 65.

Cœlibes.

Vide *Religioſa*.

Cognati.

Agnati de Jure cenſentur vocati ante omnes cognatos. *alleg.* 65. *n.* 8.
An, & quando appellatione *Cippi*, ſeu *illorum de Cippo*, veniant etiam Cognati. *alleg.* 75. *n.* 1. 2. & 6.
Appellatione *ſucceſſorum*, & *poſterorum* veniunt tam Agnati, quam Cognati. *alleg.* 75. *n.* 9.
Cognati incluſi in Jurepatronatus activo, cenſentur etiam incluſi in paſſivo. *loc. cit. n.* 10.
Appellatione *illorum de Domo*, *vel Agnatione*, quando non veniant Cognati. *loc. cit. n.* 11.
Vocatis illis *de Domo*, & *Prole*, veniunt etiam Cognati. *alleg.* 100. *n.* 633.
Fundator, quoties extinctis illis de ſanguine vocavit extraneum, cenſetur per prius voluiſſe Cognatos. *alleg.* 75. *n.* 26. & 30.
Cognati veniunt in ſubſidium, ubi nulli extant Agnati. *loc. cit. n.* 17.
Verbum *Caſata* non excludit Cognatos in ſubſidium. *loc. cit. n.* 17.
Vocatis *Deſcendentibus de Domo cum expreſſione Cognominis*, non cenſentur excluſi Cognati. *loc. cit. n.* 18. 21. 40. & 43.
In Jurepatronatus paſſivo non intrat ratio Agnationis, veniunt etiam Cognati per poſterius, niſi concurrat expreſſa, & litteralis illorum excluſio. *loc. cit. n.* 26.
Appellatione *Cippi Domus*, veniunt Agnati, & Cognati. *loc. cit. n.* 12. 15. 20. 28.
In materia Juriſpatronatus verba Fundationis accipiuntur large, ut comprehendant etiam Cognatos. *loc. cit. n.* 14.
Vide *Agnatus*, *Familia*, *Fœmina*, *Qualitas*, *Vocatio*.

Cognatio.

Appellatione *Parentum Conſanguineorum*, veniunt etiam attinentes per Cognationem. *alleg.* 75. *n.* 24.
Vide *Conjuncti*.

Cognomen.

Vide *Cognati*, *Familia*, *Privatio*.

Collatio.

Multiplicitas Eccleſia fieri poteſt liberæ Collationis. *alleg.* 13. *n.* 6.
Eccleſia non poteſt eſſe libera in totum, nec in parte libera, & in parte ſerva reſpectu unius Collationis. *loc. cit. n.* 4.
Quando Cappellaniæ unitæ conferri debeant per unicam Collationem. *loc. cit. n.* 30.
Collatio Beneficii non debet ſtare in pendenti. *alleg.* 34. *n.* 6.
Lex Fundationis reddens Collationem Beneficii conditionalem, vel temporalem per ſolum Papam validari poteſt. *loc. cit. n.* 7.
Excluſio Ordinarii e Collatione non excludit eum ab Erectione. *allegat.* 31. *n.* 11. & 13. *cum ſeq.*
Extincta linea Patronorum libera Collatio Beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 34. *n.* 2.
Beneficia, & Dignitates ſimultaneæ collationis, præſentationis, vel electionis non cadunt ſub reſervationibus Regul. u. *allegat.* 39. *n.* 2.
Papa in conferendis Beneficiis poteſt concurrere cum omnibus Epiſcopis in ſuis Diœceſibus. *alleg.* 47. *n.* 19.
Quando dicatur Ordinarius conferre Beneficium motu proprio. *alleg.* 52. *n.* 6.
Sede vacante Collatio remanet ſimultanea, ut prius ante diviſionem per Turnum. *allegat.* 71. *n.* 7.
Regula, quod omnia beneficia præſumantur liberæ collationis, in quo ſenſu locum habeat. *alleg.* 72. *n.* 2.
Regula ſecundæ Cancellariæ reſervat beneficia ſpectantia ad collationem dignitatum, & Beneficiorum vacaturis vacantibus. *alleg.* 90. *n.* 35.
Ceſſat in beneficiis ſimultaneæ collationis. *loc. cit. num.* 37.
Item ſi collatio quo ad exercitium ſpectat ad Canonicatum vacantem devolvitur ad Capitulum, & ceſſat regula. *loc. cit. n.* 38.
Item procedit ubi Capitulum eſt originarius collator, habendo Jus conferendi in habitu, & proprietate, tranſlato exercitio tantum in Canonicum, & ex quibus probetur. *loc. cit. n.* 39. & *ſeqq. uſque ad* 55. *cum ſeq.*
Quando dicatur tranſlatum in ſingulos Canonicos etiam proprietas collationis. *loc. cit. n.* 65. & 67.
Vacante Beneficio apud Sedem per aſſequutionem, incompatibilis collatio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. *alleg.* 97. *n.* 82.

Præſertim ſtante decreto, quod de beneficiis ſic vacante per Sedem Apoſtolicam tamen diſponi poſſit, quod irritat collationem Ordinarii. *loc. cit. n.* 23.

Collatio Ordinarii nulla non præjudicat libertati Eccleſiæ. *loc. cit. n.* 24.

Collatio nullam continere debet conditionem de Jure non appoſitam. *alleg.* 100. *n.* 151.

Epiſcopus elapſo termino nulliter confert. *loc. cit. n.* 173.

Competente Jurepræſentandi alicui de conſenſu alterius per obitum præſentare debentis abſque hærede devoluto jure libere conferendi ad Epiſcopum, an iſte teneatur conferre de conſenſu alterius. *loc. cit. n.* 181.

Collatio non eſt libera, ſi ſit accedente conſenſu alterius. *loc. cit. n.* 184.

Excluſio Ordinarii ab inſtitutione, ſeu collatione an arguat Cappellaniam laicalem, nec ne, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 31. *n.* 28. & 29.

Sufficientia primi beneficii ad effectum incompatibilitatis habendi collationem ſecundi remittitur arbitrio Judicis. *alleg.* 35. *ſub n.* 10.

Qualitatis Sacerdotalis neceſſitas non probatur ex collationibus, quæ factæ fuerunt Sacerdotibus, niſi illæ ſucceſſerint in concurſu Clericorum. *alleg.* 43. *n.* 17. 18.

In Beneficiis unitis non datur Collatio, utpote repugnans naturæ unionis. *Rot. poſt alleg.* 5. *n.* 13.

Præſumptio ſtat pro libertate Collationis, & contrarium aſſerenti incumbit onus plenæ Juſtificandi. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 86.

Collatio *Jure devoluto* multum differt a Collatione *Jure reſervato*, & de utriuſque effectibus. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 100.

Collatio venit appellatione diſpoſitionis. *alleg.* 9. *n.* 16. & 17.

Collatio Beneficiorum venit, & reputatur fructus Juriſdictionis Epiſcopalis. *loc. cit. n.* 18.

Stante Turno inter Epiſcopum, & Capitulum, negligente uno, Jus conferendi non devolvitur ad alterum, ſed ad Superiorem. *alleg.* 90. *n.* 21.

In hac devolutione conſumitur Turnus. *n.* 22.

Collationes quando potius referri debeant ad titulum Juriſpatronatus, quam ad unionem. *Rot. poſt alleg.* 5. *n.* 30.

Vide *Beneficium*, *Bulla*, *Capitulum*, *Simonia*.

Collativus titulus.

Vide *Titulus Collativus*.

Collator.

Collatori non currit tempus devolutionis, niſi a die ſcientiæ nullitatis diſpenſationis, non autem a die ſcientiæ non obtentæ diſpenſationis. *alleg.* 2. *n.* 4.

Collator non poteſt Beneficium libere providere in caſu reſignationis, aut permutationis, & pariter indultarius. *alleg.* 100. *n.* 615.

Collecta.

Emphyteota Eccleſiæ non tenetur ad collectas, & onera realia impoſita per ſtatuta laicorum. *alleg.* 57. *n.* 24. & 64.

Collegium.

Conſanguineus illius, qui præſentat occaſione Officii, Collegii, vel Univerſitatis, an habeat privilegium prælationis. *alleg.* 4. *n.* 2.

Reſpectu Plebani, Prioris, vel Collegii, quis dicatur Patronus. *loc. cit. n.* 8. & qui reſpectu Collegii, vel adunantiæ ſæcularis. *alleg. cit. n.* 9.

Ubi Collegium non eſt licitum, ſeu approbatum bona, & Jura remanent communia, ut ſingulorum. *loc. cit. n.* 15.

Reſervato Jurepatronatus Capiti Collegii, an cenſeatur contemplatum ipſum Collegium. *alleg.* 93. *n.* 12. & *n.* 13.

Spectante Jurepatronatus ad Univerſitatem, quæ eſt unica vox, non datur gratia derogatoria medietatis vocum ad favorem Electi per medietatem Collegii. *loc. cit. n.* 15. & 16.

Major pars Patronorum, ſcientes præſentando indignum privata remanet; ejuſque vox accreſcit minori parti, quæ non præſentavit indignum, etiam ſi agatur de Patronis Jure Collegii præſentantibus, quod declaratur. *alleg.* 100. *n.* 2. 3.

Electio per ſortes an ſuſtineatur in Patronis Jure Collegii præſentantibus. Late examinatur Articulus a *n.* 5. *ad plures ſeqq. uſque ad n.* 26. *loc. cit.*

Electio per ſortes prohibetur quoque Communitatibus, aliiſque Collegiis Laicalibus, & de ratione. *loc. cit. n.* 6.

Rector, & Conſules, Officiales unius Eccleſiæ non faciunt Collegium, & Capitulum Canonicorum. *alleg.* 100. *n.* 132.

Collegialitas non concluditur ex coadunatione perſonarum in certo loco. *loc. cit. n.* 133. & 138.

In Collegialibus non poteſt præſentari ſeparatim. *loc. cit. n.* 135.

Præſentatio nomine alterius per Ratam, & quotam excludit Jus Collegii. *loc. cit. n.* 136.

Obſervantia declarat, an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim. *loc. cit. n.* 139.

De Conjecturis, & circumſtantiis, quæ declarant hanc concluſionem. *loc. cit. n.* 141. & *ſeqq.*

In Collegiis an ſufficiat major pars pro decernendis actibus voluntatis. *alleg.* 9. *n.* 31.

Juſpatronatus familiare non reputatur ad inſtar Collegii, & ad quos effectus. *loc. cit. ſub n.* 31.

In Collegialibus omnes veniunt in capita, & per modum unius. *alleg.* 25. *n.* 16.

Natura actus Collegialis eſt, ut unus trahere poſſit alios in ſuam ſententiam. *loc. cit. n.* 20.

In Collegiis an ſufficiat major pars pro decernendis actibus voluntatis. *alleg.* 9. *n.* 31.

In Jurepatronatus familiari major pars vocum dicitur comparative ad minorem, ſecus in Collegialibus. *loc. cit. n.* 31. & de alia differentia. *ibid.*

Vide *Capitulum*, *Cardinales*, *Univerſitas*.

Collegiata.

An lex municipalis Collegiatæ reſpectu Canonicatuum liberæ Collationis habeat etiam locum reſpectu Canonicatuum de Jurepatronatus. *alleg.* 22. *n.* 4.

Ignorantia erectionis Collegiatæ factæ per Bullam Papæ eſt inallegabilis, ſicut eſt ignorantia Statutorum propriæ Civitatis. *alleg.* 81. *n.* 17. 18.

Epiſcopus an cogere poſſit ad Sacerdotium Canonicos de Jurepatronatus in Collegiata. *alleg.* 100. *n.* 30.

Conſenſus Patroni exigitur in erectione Eccleſiæ de ſuo Jurepatronatus in Collegiatam. *alleg.* 44. *ſub n.* 38.

Eccleſia ſimplici erecta in Collegiatam cum præſervativa Juriſpatronatus in omnibus, & per omnia ut ante, hæc præſervativa nihil immutat de Primævis juribus Patrono competentibus. *alleg.* 50. *n.* 11. *verſ.* nihil obſtante.

Ad obtinendam erectionem alicujus Eccleſiæ in Collegiatam, requiritur quod locus ſit conſpicuus, ac refertur populi quantitate. *Rot. poſt alleg.* 30. *n.* 19.

Vide *Canonicus*, *Eccleſia Patronalis*.

Colligitans.

Colligitans non ignorare, ſed ſcire præſumitur Jura producta in judicio. *alleg.* 91. *n.* 41.

Genus probationis admiſſum pro uno debet etiam admitti pro altero Colligitante. *alleg.* 100. *n.* 377.

An Epiſcopus poſſit inter Colligitantes uni dare Inſtitutionem in Beneficio, & alteri penſionem reſervare. *loc. cit. n.* 668.

Judex, & Arbitratus eſſe non poteſt pars adverſa, ſeu Colligitans. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 78.

De effectibus ſubrogationis gratioſæ in Juribus defuncti Colligitantis. *alleg.* 40. *n.* 54.

Gratia pro Præſentato an ſit ſubreptitia, quando obtenta fuit per Colligitantem in Judicio prælationis coram Ordinario; dum imminebat gratificatio alterius compræſentati. *alleg.* 6. *n.* 25.

Vide *Lis*, & *Lite pendente*.

Colluſio.

Actus ſuſpectus, & Colluſivus nullam fidem meretur. *alleg.* 97. *n.* 8.

Commenda.

Magnus Magiſter in Hoſpitalibus procedere non poteſt ad unionem pro erectione Commendarum abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 47. *n.* 14.

Prioratus Bajulivatus, & Commendæ cum Jurepatronatus reſervato Familiæ Fundatricibus tendunt ad utilitatem Religionis. *loc. cit. n.* 17.

Conceſſio Juriſpatronatus Prioratuum, & Commendarum Religionis S. Stephani an proveniat ex titulo gratioſo, aut potius ex titulo oneroſo, & per viam contractus. *loc. cit. n.* 32. & *ſeqq.*

Juſpatronatus Commendæ fraterniſat cum Jurepatronatus Beneficiorum Eccleſiaſticorum. *loc. cit. n.* 33.

Juſpatronatus in Commendis, quo ſenſu intelligitur ex gratia. *loc. cit. n.* 37.

Juſpatronatus in Commendis competere titulo oneroſo, probatur ex diſpoſitione ſtatutorum Religionis Militaris S. Stephani. *loc. cit. n.* 38. & *ſeqq.*

An Juſpatronatus in Commendis ſit gratioſum reſpectu ſucceſſorum. *alleg.* 47. *n.* 43.

Juſpatronatus in Commendis eſt ex titulo oneroſo, etiamſi Fundatio illarum habeat pro fine gloriam Dei, & devotionem erga S. Religionis Protectorem. *loc. cit. n.* 24.

In Fundatione Commendarum præſumitur interveniſſe omnia requiſita neceſſaria, quando fuit facta præſente & acceptante Magno Magiſtro. *alleg.* 47. *n.* 48.

Juſpa-

Juſpatronatus in Commendis titulo oneroſo, an diminui, & diſmembrari poſſit abſque conſenſu Patronorum. *loc. cit. n. 53.*

Fundationes, & Erectiones Commendarum in Ordine Militari S. Stephani admittere, vel non, dependet arbitrio Magni Magiſtri. *loc. cit. n. 34.*

Diminutio Dotis Commendæ debetne reintegrari ab hæredibus Fundatoris. *alleg. 47. n. 37. circa fin.*

Lex Fundationis in Commendis an ſit contractus. *alleg. cit. n. 38. in fin. & n. 39. cum ſeqq.*

Dos data per Fundatorem pro Commenda, vel Beneficio, &c. præſumitur congrua. *alleg. 27. ſub n. 98.*

Pacta adjecta in Fundatione Commendarum non poſſunt derogari per Magnum Magiſtrum, quod comprobatur. *loc. cit. n. 58. ſecus per Papam.*

Commendæ æquiparantur Feudis. *alleg. 47. ſub n. 58. circa fin.*

Commiſſarius.

Vide *Judex.*

Commiſſio.

Judex nulliter procedit, uti Commiſſarius, ſi eſt Ordinarius. quæ qualitas Ordinaria non cenſetur immutata per Commiſſionem, ut procedat de voto Rotæ. *alleg. 100. n. 644.*

Commiſſio impetrata a ſignatura Juſtitiæ, per alterum ex Collitigantibus arguit litem introductam eſſe ſupra titulo Beneficii ad effectum obtinendi ſubrogationem. *Rot. poſt alleg. 48. n. 63.*

Comminatio.

Vide *Inſignia.*

Commodum.

Qui ſentit commodum debet etiam ſentire incommodum. *Rot. poſt alleg. 54. ſub n. 32.*
Vide *Alternativa.*

Commune.

Murus communis, ſi idoneus non ſit, demoliri poteſt, etiam invito Socio. *alleg. 12. n. 12.*

In re communi facultas reædificandi ei præſtatur, qui vult facere Ædificium magis idoneum. *loc. cit. n. 21.*

Actus communis nemini particulariter adſcribi valet. *alleg. 71. n. 5.*

Quando agitur de ſimplici prorogatione, & damnum prorogationis eſt commune nemo conqueri poteſt de ſuo præjudicio. *loc. cit. n. 11.*

Dotato Beneficio ex bonis communibus Viri, & Uxoris, communis eſt vocatio tam Cognatorum, quam Affinium utriuſque, & datur libertas Patronis præſentandi, quem maluerint. *alleg. 83. n. 21.*

Patroni in exercitio Juris præſentandi concurrunt veluti forent in re communi, & præſentatio Unius conſervat Jus, & Poſſeſſionem Alterius. *alleg. 9. ſub n. 31. in fin.*

In re communi omnium conſenſus requiritur. *loc. cit. n. 31. in fin.*

Communio.

Nemo invitus cogitur ſtare in Communione. *alleg. 54. n. 44.*

Communio parit diſcordias, & diſcordiæ præjudicium, quibus obviandis remedium eſt diviſio. *alleg. 63. ſub n. 27.*

In Communione nemo invitus ſtare cogitur, & poteſt provocare Socium ad diviſionem. *allegat. 9. n. 2. & 22.*

Nec valet pactum, aut ultima voluntas in contrarium, *ibid.* limita n. 24.

Ad evitandas diſcordias ex communione diviſio eſt remedium. *loc. cit. n. 2.*

Communitas.

Præſentatio Communitatis, ut valeat ſufficit major pars Congregatorum, nec requiruntur duæ partes ex tribus. *alleg. 74. n. 2.*

Communitas repræſentat unicam vocem, & ideo non poteſt obtinere derogationem medietatis vocem. *alleg. 81. n. 29.*

Electio per ſortes prohibetur quoque Communitatibus, aliiſque Collegiis Laicalibus, & de ratione. *allegat. 100. n. 6.*

Contrarium *vide ibid. n. 7.*

Communitas quando non dicatur perſona potens in loco ad effectum ſe eximendi a probatione Juriſpatronatus juxta rigoroſam Formam Concilii. *allegat. 73. ſub n. 6.*

Vide *Atteſtatio, Nominatio.*

Commutatio.

Commutatio voluntatis Fundatoris nunquam fieri ſolet per Papam, niſi agatur de cauſa graviſſimis. *alleg. 50. n. 1. 6. 7.*

An, ubi commutatio ſit in melius, tunc requiratur cauſa. *loc. cit. n. 3.*

In materia commutationis voti quid attendatur. *loc. cit. n. 8.*

Quando ex commutatione voluntatis Fundatoris ſequitur læſio Publicæ utilitatis, & diminutio Cultus Divini, commutatio non dicitur in melius. *loc. cit. n. 10.*

Voluntas Fundatoris in melius an poſſit commutari; ubi hanc commutationem ille prohibuit. *loc. cit. n. 5.*

Ad hanc commutationem quando requiratur cauſa graviſſima. *loc. cit. n. 7.*

Commutatio voluntatis quando non concedatur in præjudicium ſubditi. *loc. cit. ſub n. 9.*

Comparitio.

Comparitio, & oppoſitio non facit creſcere Jus oppoſitoris. *alleg. 52. n. 29.*

Compatronus.

Supplicatio Compatroni pro ſe ipſo per viam precum aſſimilatur præſentationi. *alleg. 6. n. 19.*

Compatronus in paritate vocum habet prælationem, *loc. cit. n. 5. & ſeqq. & alleg. 8. n. 7.*

Eſt Stylus Datariæ conferre Beneficium Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo. *alleg. 6. n. 6. & 16.*

Compatrono habenti medietatem vocum, & pro ſe ipſo ſupplicanti Ordinarius conferre debet Beneficium in concurſu extranei. *alleg. 8. n. 6.*

Compatronus in paritate vocum eſt præferendus, etiam ſi ſupplicat pro ſe ipſo. *loc. cit. n. 7.*

Alternativa practicari poteſt inter Ordinarium, & Patronum quando Beneficium ſpectans ad duos Compatronos pro parte unius ſit liberum. *alleg. 14. n. 8. ſed declara ut n. 9.*

Exiſtentibus Compatronis ex perſona illius Compatroni, pro cujus rata Beneficium ſit liberum; ſubintrat Ordinarius ad compræſentandum cum aliis. *loc. cit. n. 10.*

Non accreſcit tali caſu rata deficiens cæteris Compatronis, ubi agitur de diverſo, & diſtincto Jurepatronatus. *loc. cit. n. 11.*

Etiamſi agatur de unico Jurepatronatus, non accreſcit Compatronis, ſed devolvitur ad Epiſcopum, ubi hæres inſtituta ſint anima. *loc. cit. n. 12.*

Si Juſpatronatus ſit reſervatum pluribus, uti diſtinctis, & deficiat unus ex iis, an illud accreſcat aliis Compatronis. *alleg. 15. n. 2.*

Juſpatronatus per mortem unius Compatroni, ſtantibus aliis, non remanet extinctum. *loc. cit. n. 13.*

In Legato Juriſpatronatus favore Compatroni conſenſus Ordinarii non requirit. *alleg. 20. n. 2.*

Etiamſi de tempore teſtamenti, & Legati, Legatarius non ſit Compatronus, ſed tempore, quo Legati conditio purificatur. *loc. cit. n. 3. 4. 13.*

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum conſervat poſſeſſionem Juriſpatronatus pro medietate derogata inter Compatronos. *alleg. 20. n. 8.*

Compatronus ſupplicans pro ſe ipſo eſt gratificandus ab Ordinario, ſi habeat medietatem Juriſpatronatus, aut majorem partem. *alleg. 52. n. 7.*

Refertur opinio contraria, & ampliatur etiam coram Papa. *loc. cit. n. 8. & ſeqq.*

Hæc opinio refellitur tam coram Ordinario, quam coram Papa, & reſpondetur Deciſionibus contrariis. *loc. cit. n. 11. & 12.*

Compatronus in paritate vocum eſt gratificandus. *loc. cit. n. 13.* Amplia, ut n. 12.

Reſpondetur opinioni, quod conferre Compatrono ſupplicanti Pro ſe ipſo ſit mera gratia; præſentato autem per Patronum pro medietate cum derogatione ſit Juſtitia. *loc. cit. n. 33.*

Compatronus habens etiam Juſpatronatus paſſivum gratificandus eſt concurſu Præſentati etiam paſſive vocati, ſed non Compatroni. *loc. cit. n. 39.*

Signanter quando eſt proximior in gradu Fundatori. *loc. cit. n. 20.*

Referuntur caſus, & exempla Datariæ proviſionum factarum Patrono ſupplicanti pro ſe ipſo cum derogatione medietatis vocum. *loc. cit. n. 22 uſque ad 38.*

Ex præſentatione incapacis facta per unum devolvitur totum Jus præſentandi ad alterum Compatronum, & quando inter devolutio ad Superiorem. *alleg. 81. n. 12.*

Deſtitutus præſentatione Patronorum, licet paſſive vocatur, non poteſt obtinere Inſtitutionem in concurſu Compatroni. *alleg. 93. n. 24.*

Compatroni in præſentando dicuntur Conſocii, & præſentatio unius conſervat poſſeſſionem alterius. *alleg. 100. n. 377.*

Compatroni remanent impediti præſentare per gratiam factam alteri Compræſentatu cum derogatione medietatis vocum. *allegat. 4. n. 24.*

In paritate vocum præfertur Compatronus conſanguineo alterius Compatroni præſentato. *alleg. 6. n. 7. & ſeqq. & alleg. 7. n. 21. in fin.*

An Dataria conferat Beneficium Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, qui non habet Jus coæquale alteri Compatrono, qui præſentavit alium. *alleg.* 6. n. 16.
Proviſio, quæ fit Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo conceditur ob magnam æquitatem. *ibid.* Etiamſi alter Compatronus præſentaret alium. *ibid.* n. 19.
In reſignatione Beneficii, quæ fit Compatrono, derogatur Juripatronatus. *alleg.* 6. n. 27. *in fin.*
Compatronus volens coram Papa ſupplicare pro ſe ipſo debet eſſe diligens, & quomodo, *loc. cit.* n. 28, *in fin.*
Reſignatio facta favore Compatroni cum derogatione Juriſpatronatus eſt ſubreptitia, ſi ſtante turno, tunc illi non competebat Jus preſentandi. *alleg.* 8. n. 29.
Patrono exiſtente in Torno, qui cumulative præſentavit extraneum, & Compatronum tunc non exiſtentem in Turno, prælatio debetur Compatrono. *alleg. cit.* n. 31.
Datur Jus accreſcendi inter Compatronos, ſi unus, aut non præſentat, aut nulliter. *alleg.* 9. n. 31. *in fin.*
Quando Patronus dicatur præſentare privative ad alios Compatronos. *alleg.* 11. n. 24. & 25.
In quibus caſibus non valeat Turnus initus inter Compatronos abſque Beneplacito Apoſtolico, vel in præjudicium unius ex pluribus Compatronis præteriti, *alleg.* 9. *ſub* n. 32. *verſ. non valeret autem*.
Donatio Juriſpatronatus facta per Compatronum cenſetur de ſua voce tantum, non autem de altera non *Rot. poſt alleg.* 20. n. 27. maxime ſi altera vox erat relicta alteri ex diſpoſitione illius, cujus hæres erat Donatarius. *ibid.*
Ut compatronus acquirat Jus præſentandi in præjudicium Compatroni non præſentantis, quid requiratur, *Rot. loc. cit. ſub* n. 28.
Juſpatronatus, ut præſcribatur contra Compatronum, an ſufficiat alium præſentaſſe tamquam unicum Patronum. *alleg.* 66. n. 32.
Per præſentationem factam ex perſona non qualificata per fundatorem, Juſpatronatus conſolidatur in Compatronis legitimam præſentationem explentibus. *Rot. poſt alleg.* 42. n. 34. quo caſu habens præſentationem prædictorum Compatronorum, dicitur præſentatus a majori parte. *ibidem*.
Compatronus in paritate vocum debet extraneo præferri, & gratificari. *Rot. poſt alleg.* 52. n. 79.
Quando Patronus dicatur præſentare privative ad alios Compatronos. *alleg.* 11. n. 24. & 25.
Vide *Patronus*, *Lite pendente*.

Compenſatio.

Inæqualitas permutationis rerum poteſt pretio compenſari. *alleg.* 55. n. 18.

Comprehenſio.

Perſona Papæ non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit mentionem ſpecialem. *alleg.* 45. n. 13.
Vide *Reſervatio*.

Comprehenſus.

Vide *Statutum*.

Compromiſſarius.

Quando Procurator ad præſentandum dicatur conſtitutus Compromiſſarius. *alleg.* 100. n. 389.

Compulſoria.

Compulſoria ſpecialis, ut concedatur, quæ requiſita ſint probanda. *alleg.* 9. n. 126. & 127.
Et non eſt locus, quando ſufficere poteſt compulſoria generalis. *ibid.*
Compulſoria ſpecialis quando non ſit concedenda, & quid importet. *alleg.* 84. n. 58. 59. & 60.

Concedens.

Quando privilegium Juriſpatronatus interpretandum ſit latiſſime quo ad concedentem. *alleg.* 100. *num.* 202. & 203.
Privilegium recipit interpretationem juxta mentem concedentis. *loc. cit.* n. 204.

Conceſſio, Conceſſum.

Conceſſionem omnem Pontificiam evertit ſubreptio, *alleg.* 9. n. 52. 53. 55.
Obſervantia demonſtrat quid, & quomodo fuerit ab initio aliquid conceſſum. *alleg.* 39. n. 10.
Conceſſio novi Prioratus facta abſque voluntate, & poteſtate concedentis eſt nulla. *alleg.* 27. n. 3.
Conceſſio Juriſpatronatus Prioratuum, & Comendarum Religionis Sancti Stephani an proveniat ex titulo gratuito, & revocabili, aut potius ex titulo oneroſo, & per viam contractus. *allegat.* 47. n. 32. & *ſeqq.*
Stat ſimul quod conceſſio Juriſpatronatus ſit gratia, & tamen hæc gratia ſit titulo oneroſo, *loc. cit.* n. 36.
Quidquid non fuerit ſpecialiter exceptum intelligitur conceſſum. *alleg.* 64. n. 24.
Epiſcopus concedendo de novo Juſpatronatus, quatenus opus ſit, demonſtrat ſe fuiſſe incertum de præexiſtentia illius. *alleg.* 97. n. 7.
Conceſſum ex gratia oſtendit non competere ex Juſtitia, *alleg.* 100. n. 301.
Gratia pro præſentato, cui concedatur. *alleg.* 6. n. 22. *in fin.*
Conceſſa viſitatione cenſentur conceſſa omnia, quæ ipſam comitantur. *alleg.* 23. n. 10.
Conceſſio titulo oneroſo habita revocari non poteſt. *alleg.* 47 n. 37. *in fin.*
Voluntas, & intentio Papæ aliquid concedentis ceſſat currente cauſa motiva conceſſionis. *Rot. poſt alleg.* 91 *ſub* n. 76.
Conceſſio dicitur facta illi, cujus intuitu, & ad cujus ſupplicationem emanavit, *alleg.* 73. *ſub* n. 9.

Concilium generale.

Vide *Deſinitorium*.

Concilium Tridentinum.

Lex appoſita in Fundatione contra Concilium Trident. vitiatur, & pro non ſcripta habetur. *alleg.* 31. n. 34.
Cardinales Titulares poſt publicationem Concil. Trident. amiſerunt actus illos juriſdictionales, qui ante Concil. ſibi permiſſi erant, & ſolum eorum Jus eſt reſtrictum ad Præeminentialia, Oeconomica, & honorifica. *alleg.* 41. n. 16. & 17.
Ubi concurrit obſtaculum Concil. Trident. fieri debet illi derogatio ſpecialis in limine fundationis. *alleg.* 42. n. 25.
Diſpoſitio Concil. Trident. *ſeſſ.* 24. *cap. de reform.* non habet locum, ubi aliter diſpoſitum fuit in limine fundationis. *alleg.* 80. n. 8.
Concil. Trident. prohibet derogari conditionibus in limine fundationis appoſitis etiam de conſenſu Patroni. *loc. cit.* n. 35.
Quando examen requiritur per Concil. Trident. ſub Decreto irritanti dicitur de forma, nec ſufficit præſentatum fuiſſe alias examinatum, & approbatum, *alleg.* 100. n. 308.
Præſcriptio etiam centenaria non poteſt dari poſt Concil. Trident. *alleg.* 5. n. 6.
Allegari poteſt privilegium præſumptum ex cauſa novæ Dotationis etiam poſt Concil. *loc. cit.* n. 7. *in fin.*
Eccleſiæ Parochiales de Jurepatronatus Eccleſiaſtico quomodo providebantur ante Concil. Trident. *loc. cit.* n. 10.
Quales ſint actus Juriſdictionales per Sacr. Concil. Trident. Epiſcopis attributi, *alleg.* 41. n. 16.
Vide *Probatio*.

Concordia.

Subreptitia eſt confirmatio Apoſtolica Concordiæ, quæ talis non erat. *alleg.* 9. *ſub* n. 52.
Inæqualitas diviſionis per Concordiam facit ſubreptitiam ejus confirmationem Apoſtolicam. *loc. cit.* n. 53.
Papa confirmare non ſolet concordias ſuper controverſiis in Judicium deductis, niſi auditis Partibus. *Rot. poſt alleg.* 9. n. 28.
Concordia dici nullo modo poteſt, in qua conceditur totum id, quod erat in lite. *Rot. poſt alleg.* 9. n. 85.
Concordia in Beneficialibus eſt, quod uni detur Beneficium, & alteri reſervetur Penſio. *alleg.* 82 n. 36. & *allegat.* 90. n. 154.
Vide *Acceptatio*, *Bipartita*, *Tranſactio*.

Concurſus.

Concil. Trid. quo ad formam concurſus in Jurepatronatus Eccleſiaſtico non derogat contrariæ legi fundationis. *alleg.* 5. n. 1. & 12.
Concurſus non requiritur in Parochialibus de Jurepatronatus Eccleſiaſtico juxta deciſionem S. R. C. ſed contrarium ſubſtinet *Auctor loc. cit.* n. 2. 3.
Immemorabilis non poteſt dari contra concurſum ante Concil. quod illum introduxit, & minus illa dari poteſt poſt Concil. *loc. cit.* n. 4. & *ſeqq.*
Antiqua forma providendi Parochiales de Jurepatronatus juxta S. Conc. erat ad præſentationem Patroni, prævio tantum examine. *cit. alleg.* n. 10.
Jus Epiſcopale conſiſtit in cura Animarum, ſeu in Jure faciendi concurſum in Parochialibus, & præeligendi unum ex ibi approbatis. *alleg.* 41. n. 30.
Quando gratia dici poſſit ſubreptitia ob non expreſſionem formæ concurſus. *alleg.* 95. n. 21.
Papa ſervat formam concurſus etiam in Parochialibus vacatis in menſe reſervato. *loc. cit.* n. 22.
Concurſus non habet locum inter plures præſentatos per Patronos Laicos, ſi unus ex illis habet gratificationem de Jure. *alleg.* 100. n. 12.
Territorium non ſufficit pro inſtituendo concurſu, & examine, & quid requiratur. *in ſupplem.* n. 4.

Privilegium, quod poteſt pluribus competere, aliquando intelligitur competere non tantum in concurſu alterius, itant iſte admittatur tantum in ſubſidium. *alleg.* 6. *n.* 28.

Præſentatus de ſanguine Fundatoris præfertur in inſtitutione etiam in concurſu dignioris. *alleg.* 7. *n.* 6. imo etiam in concurſu Compatroni extranei. *ibidem.*

Patronus non habet libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de parentella, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 7. *ſub n.* 21.

Statue remotos a die Fundationis non attenditur in concurſu proximiorum. *alleg.* 17. *n.* 3.

In concurſu Sacerdos præfertur Clerico in judicio gratificationis. *alleg.* 45. *n.* 8.

Concurſus in proviſione Parochialium ad quaſcumque collationem ſpectantium præſcribitur tum per Sacrum Concil. Trident. tum ex cenſura conſtitutionis Pianæ. *Rot. poſt alleg.* 5. *n.* 23.

In Parochialibus valde exigui redditus, aut quando nemo concurrit ad examen, Concilium remittit arbitrio Epiſcopi explere, vel non concurſum. *Rot. poſt alleg.* 5. *n.* 32.

Opinio quod in Parochialibus de Jurepatronatus Eccleſiaſtico ſolitis provideri per immemorabilem abſque concurſo iſte non requiratur, dubitata fuit, & ſuſpenſa per S. R. R. *loc. cit. n.* 33.

De ultimo ſtatu providendi per concurſum. *Rot. poſt alleg.* 5. *n.* 25.

Vide *Pater. Unio.*

Concurſus ſimultaneus.

Ut non habeat locum concurſus ſimultaneus Patris, & Filiorum, ſufficit quod Juſpatronatus gentilitium ſit lineale. *alleg.* 10. *n.* 19.

Conſanguinei collative vocatis iſti non cenſentur per modum unius vocati in concurſu aliorum, qui ſunt extranei appellativo nomine vocatorum. *alleg.* 25. *n.* 10.

Condemnatio.

Si Papa condemnet Abbatem, & Conventum in centum, dimidiam ſolvet Abbas, & aliam Conventus. *alleg.* 100. *n.* 107.

Conditio.

Contra ſubſtantiam Beneficii eſt dare illud ſub conditione, vel ad tempus. *alleg.* 24. *n.* 5.

Collatio Beneficii non fit perpetuo, ubi lex Fundationis ordinat, quod præſentatus ſit Dominus Beneficii uſque ad certum tempus, & conditionem dumtaxat. *loc. cit. n.* 16. *& ſeqq. & n.* 34.

Beneficium non eſt perpetuum aptitudine propter ejus temporalitatem, vel perpetuitatem dependentem a conditione. *loc. cit. n.* 18.

In Cappellaniis Laicalibus tantum deputatio fieri poteſt ad tempus, vel ſub conditione. *loc. cit. n.* 19.

Differentia conditionis ſuſpenſivæ, & reſolutivæ in legibus adjectis per Fundatorem. *alleg.* 31. *n.* 35

Fundatori licitum eſt adjicere leges, & conditiones quæ non ſunt juri contrariæ. *alleg.* 35. *n.* 5.

Conditiones appoſitæ in diviſione unius Beneficii in duo non ſunt fundamentales. *alleg.* 45. *n.* 11.

Conditio Annotandi in tabella celebrationem Miſſarum non deſtruit ſubſtantiam Beneficii Eccleſiaſtici. *alleg.* 49. *n.* 37.

Beneficium Eccleſiaſticum poteſt Fundari, ut toties quoties ſuperveniat aliquis de progenie Fundatoris, ille admittitur, remoto Cappellano interim inſtituto. *alleg.* 49. *n.* 42.

Conditiones Reſervationis annuæ penſionis medietatis oblationum, nec non fructuum Beneficii favore Patroni in caſu, & toto tempore ejus vacationis an apponi poſſint limine fundationis, & de aliis Conditionibus. *alleg.* 52. *n.* 17. *&* 18.

In conditionalibus ſolum factum attenditur. *alleg.* 56. *n.* 70.

Nominatio de perſona Laica debet fieri indiſpenſabiliter ſub conditione futuri Clericatus. *alleg.* 61. *n.* 6. 7.

Reprobatur opinio *Paſſerini* aſſerentis præſentationem Laici ſubſiſtere, etiam ſi facta fuit præſentatio abſque conditione Clericatus. *alleg.* 61. *n.* 15.

Præſentatus ſub conditione futuri Clericatus debet ad illud neceſſario promoveri intra quadrimeſtre. *alleg.* 61. *n.* 21.

Patronus, licet poſſit præſentare ſub conditione, niſi tamen conditio purificetur intra quadrimeſtre præſentatio non valet. *alleg.* 68. *n.* 9.

Conditiones juri ſimpliciter contrariæ permiſſæ ſunt in limine Fundationis, ſecus conditiones turpes, & contra ſubſtantiam Beneficii. *allegat.* 80. *n.* 6.

Si Ordinarius nollit approbare in limine Fundationis conditiones ſimpliciter juri contrarias, poteſt Superior eum cogere. *alleg.* 80. *n.* 7.

Fundator non poteſt extra limen Fundationis adjicere conditiones iuri contrarias. *alleg.* 82. *n.* 6.

Et quid ubi in Fundatione ſibi reſervaverit facultatem diſponendi de Jurepatronatus in Teſtamento. *loc. cit. n.* 8.

Actus conditionalis inter vivos differt a donatione cauſa mortis. *alleg.* 86. *n.* 10. *& ſeqq.*

Fundator ex intervallo poteſt adjicere novam conditionem Juri non contrariam. *alleg.* 91. *n.* 23.

An Patronus poſſit novas conditiones adjicere poſt Fundationem, & ſignanter Juſpatronatus paſſivum. *alleg.* 100. *n.* 33.

Conditio, quod Cives, & Originarii, cæteris paribus, præferantur extraneis, non eſt contra Jus. *loc. cit. n.* 34.

Concil. Trident. prohibet derogari conditionibus in limine Fundationis appoſitis etiam de conſenſu Patroni. *loc. cit. n.* 35.

Collatio nulla continere debet conditionem de Jure non appoſitam. *loc. cit. n.* 152.

Simoniace eſt conferre Beneficium ſub conditione, ut quis reſignet aliud, quod habet. *loc. cit. n.* 112. *limita ut ibi.*

Conditio contra Jus in præſentatione, quando habetur pro non appoſita. *loc. cit. n.* 153.

Quando dicatur conditio Poteſtativa. *loc. cit. n.* 240.

Conditio tacita ex diſpoſitione legis non facit rem conditionalem *n.* 241.

Alternativa ſeu turnus conditionatus non eſt exercibilis in ea vacatione, in qua conditio verificatur. *loc. cit. n.* 363.

Verba conditionalia, quando ſuſpendant actum ad tempus conditionis. *loc. cit. n.* 363.

Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n.* 437.

Nominatus tempore nominationis Laicus, licet non fuerit ſub conditione Clericatus nominatus, poteſt in actu præſentandi apponere hanc conditionem petendo Clericatum. *loc. cit. n.* 240.

Fundator non indiget conſenſu Epiſcopi in apponenda conditione potius conſona, quam diſſona Juri communi. *In ſupplem. n.* 53.

In præſentatione, & Inſtitutione ad Beneficium non poteſt adjici conditio, quæ de Jure non ineſt, & an adjecta vitiet, vel vitietur. *in ſupplem. n.* 56. 57.

Non purificata conditione præſentationis in termino, hæc non dicitur adeſſe. *alleg.* 2. *ſub n.* 24. *in fin. & alleg.* 2. *ſub n.* 17. *in fin.*

Conditio dicitur adimpleta, quando adimpleri debens fuit impeditus. *alleg.* 19. *n.* 15.

Rota an ſuccedat in locum Ordinarii pro verificanda conditione in Litteris Apoſtolicis circa Juſpatronatus, quod ex donatione, & fundatione exiſtat. *alleg.* 22. *n.* 34.

Perpetuitas Beneficii non poteſt dari per accidens, ſeu dependenter ex non purificatione conditionis. *alleg.* 24. *n.* 13.

Beneficium conferri debet pure, non ſub conditione. *loc. cit. n.* 18.

Adjuncti non debent eſſe melioris conditionis, quam illi, quibus fuerunt adjuncti. *alleg.* 25. *n.* 13.

In limine Fundationis poſſunt apponi conditiones Juri contrariæ, dummodo non ſint contra ſubſtantiam Beneficii. *alleg.* 31. *n.* 30.

In limine Fundationis admittuntur conditiones exorbitantes, ſeu Juri contrariæ, ne Laici retrahantur ab erogando proprias ſubſtantias in operibus piis. *alleg.* 50. *n.* 2. *&* 9.

In Legatis conditionalibus nullum Jus acquiritur Legatario, niſi de tempore purificatæ conditionis. *Rot. poſt alleg.* 20. *ſub n.* 17.

Legatum, quando cenſendum ſit ab initio purum, vel ſub conditione. *Rot. loc. cit. n. n.* 18.

Donatio Juriſpatronatus non requirit conſenſum Ordinarii, ſi facta fuerit illi ſub conditione, de cujus purificationis tempore Donatarius eſt Compatronus. *Rot. loc. cit. n.* 23.

Legatum factum ſub conditione mortis an ſit conditionale reſpectu ſubſtantiæ, & non executionis. *Rot. loc. cit. n.* 24. 25.

In contractibus conditio adjecta executioni facit diſpoſitionem conditionalem, & in aliis caſibus. *Rot. loc. cit. n.* 26.

Juſpatronatus eſt materia indifferens ad recipiendum quæcumque pacta, & conditiones fundatori Laico benevitas, dummodo non impoſſibiles, aut bonis moribus repugnantes. *Rot. poſt alleg.* 21. *n.* 13.

Sententia Inſtitutionis admittens præſentationem conditionalem, & facta reſervatione, quæ continet conditionem capacitatis præſentati, dicitur nulla. *Rot. Macerat. poſt alleg.* 40. *n.* 25. *&* 26.

Præſentatio eſt nulla de Laico, niſi fiat ſub Conditione Clericatus. *alleg.* 61. *n.* 6.

Si vero ſit facta nominatio, & repetiatur Clericus de

tempore, quo illam exhibet Ordinario, eſt valida *ibid. n.* 12.

Præſentatio Laicorum Ordinario non ſubintelligitur facta ſub conditione Clericatus, niſi exprimatur. *alleg.* 61. *n.* 14. *in fin. & n.* 15.

Conditio præſentandi toties, quoties vacaverit beneficium tacite ſubintelligitur in qualibet fundatione Juriſpatronatus. *alleg.* 62. *n.* 12.

Pars conditionalis declarat partem diſpoſitivam, *Rot. poſt alleg.* 42. *n.* 33.

Patronus in limine fundationis poteſt adjicere leges, & conditiones Juri contrarias, quæ ſunt omnino ſervandæ. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 54.

Hæres in erectione Beneficii in ſequelam mandati teſtatoris, non poteſt apponere conditionem excluſivam reſervationum Apoſtolicarum. *alleg.* 62. *n.* 26. & 29. præſertim ſi erectio facta fuit juxta mentem teſtatoris, quæ cenſetur ſe conformaſſe cum reſervationibus. *ibid. n.* 30.

Hæres non poteſt in erectione beneficii apponere conditionem Juri contrariam, nec tacite, nec expreſſe volitam per teſtatorem. *loc. cit. n.* 29. & 32. 32. 35.

Præſentatio non poteſt fieri ſub conditione, *alleg.* 40. n. 25.

Inſtitutio conditionalis eſt nullius momenti. *loc. citat. n.* 26.

Vide *Legatum*,

Confeſſarius.

Confeſſarius Monialium, licet non ſit Parochus, eſt tamen loco Parochi reſpectu Monialium. *alleg.* 35. *n.* 9.

Parochus alicujus Parochiæ, non poteſt eſſe Confeſſarius ordinarius Monialium. *loc. cit. n.* 10.

Confeſſio.

Confeſſio probat contra confitentem. *alleg.* 43. *n.* 24.

Producens inſtrumentum fatetur omnia in eo contenta fuiſſe vera. *alleg.* 57. *n.* 82.

Confeſſio, & productio facta ad unum finem non cenſetur facta ad alium diverſum. *alleg.* 59. *n.* 29.

Ex enunciativa mandati Procuræ adminiculata ex confeſſione Monialium probari poteſt conſenſus. *allegat.* 70. *n.* 68.

Confeſſio facta in gratia, non poteſt impugnari ab eo, qui obtinuit. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 56.

Onus audiendi Confeſſiones, & electio facienda de Clericis ſunt incompatibilia cum qualitate Cappellaniæ Laicalis. *allegat.* 87. *n.* 18.

Patroni confeſſioni in dubietate actus eſt deferendum, *allegat.* 100. *n.* 352.

Confeſſio paſſive vocati emiſſa in ultimo ſtatu non poteſt ab eo impugnari in ſequenti ſtatu. *loc. cit. n.* 653.

Confeſſionem propriam ſupplicans impugnare non poteſt. *Rot. poſt alleg.* 22. *n* 45.

Confines.

Vide *Eccleſia*,

Confirmatio.

Deficiente exiſtentia confirmati corruit confirmatio, *alleg.* 9. *n.* 52.

Confirmatio dat vires actui, ſed non ampliat eum. *alleg.* 33. *n.* 9. 01.

Non confirmata ab Ordinario prima donatione, donator poteſt alteram donationem facere. *alleg.* 40. *n.* 2

Donatio Juriſpatronatus nullum præſtat Jus, antequam recipiat confirmationem ab Ordinario. *loc. cit.* n. 3.

Confirmatio donationis Juriſpatronatus facta ab Ordinario, tempore non habili juvare non poteſt, *loc. cit. n.* 2.

Confirmatio Actus debet ſubſequi, non autem præcedere illum. *alleg.* 60. *n.* 6.

Donatio Juriſpatronatus confirmari etiam poteſt per Vicarium Generalem de mandato Epiſcopi. *alleg.* 84. *n* 11.

Non eſt veriſimile, quod Superior confirmaverit actum tertio præjudicialem. *alleg.* 95. *n* 2. 6.

Confirmatio Apoſtolica Turni cum Clauſula = *Salvis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis* = an tollat alternativam Epiſcopo. *alleg.* 100. *n.* 65. & 66.

Donatio Juriſpatronatus requirit confirmationem Epiſcopi, nec ſufficit conſenſus Vicarii. *alleg.* 100. *n.* 313.

Prima donatio Juriſpatronatus præfertur, non obſtante ſecunda prius confirmata ab Ordinario, ſi ante ejus confirmationem poſitus fuerat conſenſus Epiſcopi ſuper prima. *alleg.* 100. *n.* 432.

Donatio eſt nulla ſine confirmatione Ordinarii. *loc. cit. n.* 565.

Confirmatio donationis an poſſit obtineri poſt præſentationem, & retrotrahatur ad diem donationis. *loc. cit. n* 566.

Confirmatio non alterat ſtatum rei confirmatæ. *loc. cit. n.* 686.

Præſentatio facta per Hæredem donantis valida eſt ante confirmationem donationis factam ab Epiſcopo. *alleg.* 40. *ſub n.* 22.

Subreptitia eſt confirmatio Apoſtolica concordiæ, quæ talis non erat. *alleg.* 9. *ſub n.* 52.

Inæqualitas diviſionis per concordiam facit ſubreptitiam ejus confirmationem Apoſtolicam. *alleg.* 9. *n.* 52.

Confirmatio Apoſtolica ſtatuti facti ab inferiore operatur, ut iſte inconſulto Papa nequeat illud revocare, ſi confirmatio habet decretum irritans. *alleg.* 45. *n.* 14.

Patronus, qui devenit ad novam nominationem ex integro, non dicitur voluiſſe confirmare primam. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 51.

Vide *Concordia*, *Donatio*. *Epiſcopus*. *Legatum*,

Confraternitas.

Confraternitas habens Jus diſtribuendi dotes, an poſſit dotatis apponere pactum dotis reverſivum. *alleg.* 56. *n.* 15.

Juſpatronatus competens Confraternitatibus Laicorum an cadat ſub reſervatione Regulæ Cancellariæ. *in ſupplem. n.* 75.

Relictum Confratribus Laicis quando dicatur Eccleſiaſticum. *Rot. in ſupplem. n.* 106. 107. 109. 111.

Confraternitas ex quibus probetur Eccleſiaſtica. *Rot. loc. cit. n.* 107. & *ſeqq.*

Sacra Congregatio.

Recenſentur reſolutiones Sacr. Congregationis Concilii improbantes quaſcumque pactiones temporales, ſeu pecuniarias ſuper Cappellaniis Laicalibus. *alleg.* 63. *n.* 38. & 39.

Reſolutiones Sacræ Congregationis in uno caſu editæ poſſunt non applicari in alio ab diverſas circumſtantias. *alleg.* 28. *n.* 12.

Sacra Rota veneratur, & ſequitur Decreta SS. Congregationum. *alleg.* 75. *n.* 61. & 62.

Reſolutio Sac. Congregationis facit ſtatum quoad omnes caſus ſimiles. *alleg.* 9. *n.* 63.

Vide *Declaratio*. *Rota*. *Reſolutiones*. *Votum*.

Congregatio.

Rector Eccleſiæ non poteſt dare Confraternitati licentiam ſe congregandi in Cappella de Jurepatronatus invito Patrono. *alleg.* 54. *n.* 48. *in fin.*

Congrua.

Mutato ſtatu perſonæ, etiam congrua mutatur, quia alimenta judicantur juxta ſtatum perſonæ. *alleg.* 50. *n.* 10.

Vide *Rector*.

Conjectura.

Leviſſimæ conjecturæ ſuffocantur ab efficacioribus. *alleg.* 51. *n.* 15.

An conjecturæ deductæ ex verbis ſint attendendæ, quando mens Fundatoris repugnat ſtrictæ ſignificationi. *loc. cit. n.* 16.

Conjecturæ, & circumſtantiæ fortiores ſuffocant debiliores. *alleg.* 84. *n.* 57.

Conjuncti.

Agnatio non dicitur prædilecta, quoties vocati fuerunt conjuncti per cognationem vel affinitatem. *alleg.* 85. *n.* 17.

Conjunctus abſque mandato valide præſentato poteſt pro Conjuncta. *alleg.* 94. *n.* 21. & 25.

Concurrentibus tamen circumſtantiis, & quales ſint. *loc. cit. n.* 22.

Scientia probatur inter Conjunctos. *loc. cit. n.* 27.

Item ex præſentia Filii probatur ſcientia Matris, & ex affixione Edictorum. *loc. cit. n.* 26.

Conjunctio.

Scientia præſumitur ex conjunctione ſanguinis, *allegat.* 91. *n.* 34.

Connexa, Connexio.

Cauſæ quando dicantur Connexæ. *alleg* 57. *n.* 84.

Relatio quando fiat ad duas diſpoſitiones connexas ob identitatem, ſeu majoritatem rationis. *Rot. poſt alleg.* 30. *n.* 26.

Vide *Sententia*.

Conſanguinei.

Præſentatus de ſanguine Patronorum debet præferri extraneo in paritate vocum, nec valet gratia ab iſto obtenta non facta mentione præſentati de Sanguine. *alleg.* 4 *n.* 1.

An id procedat in Conſanguineo ejus, qui præſentat occaſione Officii, Dignitatis, Collegii, vel Univerſitatis. *loc. cit. n.* 2. & *ſ.*

Uni-

Univerſitas, ſeu corpus fictum non habet Conſanguineos. *loc. cit. n. 5 6. 7.*
Conſanguineus præſentatus a Canoniſſis Germaniæ in paritate vocum eſt extraneo præferendus. *loc. cit. n.* 14.
Conſanguinei Præſidentium, Deputatorum, & ſimilium, quibus competit Juſpatronatus ex relicto in paritate vocum non ſunt præferendi extraneo. *loc. cit. n.* 22.
Gratia pro præſentato non eſt nulla, ſi de tempore datæ alii Patroni nondum præſentaſſent Conſanguineum. *loc. cit. n.* 23. *&* 24.
Quid ſi de eo tempore adeſſet Mandatum ad illum præſentandum. *loc. cit. n.* 25.
Et quid ſi præſentatio ejus, qui gratiam obtinuit facta fuit, poſtquam præſentatus fuiſſet Conſanguineus. *loc. cit. n.* 26. *& ſeqq.*
An qualitas Conſanguinei ſimul, & Patroni reddat ſubreptitiam gratiam pro præſentato obtentam præventive a ſimplici conſanguineo. *alleg.* 6. *n.* 21. *& ſeq.*
Erga Conſanguineum Fundatoris Eccleſia non debet committere ingratitudinem. *alleg.* 8. *n.* 10. *&* 11.
In concurſu extranei præferri debet Conſanguineus Fundatoris, vel Compatronus ab eo cauſam habens. *loc. cit. n.* 18. *&* 19.
Abſurdum admittendi extraneos in concurſu Conſanguineorum quando non procedat. *alleg.* 11. *n.* 19.
Voluntas, & prædilectio Teſtatorum cenſetur directa ad Conſanguineos potius, quam extraneos. *alleg.* 25. *n.* 18.
Eſt inveriſimilitudo, quod Teſtator velit habere extraneos majorem portionem, quam Conſanguineos. *loc. cit. n.* 15.
An, & quando Canonicus Conſanguineus poſſit votare in Capitulo. *alleg.* 30. *n.* 3.
Donatio facta Conſanguineo dicitur actus pius. *alleg.* 36. *n.* 27.
In paritate vocum prælatio debetur præſentato de Sanguine. *alleg.* 44. *n.* 18.
Dictio = *tutti i ſuoi parenti* = includit quoſcumque Parentes Conſanguineos. *alleg.* 75. *n.* 7.
In paritate vocum præfertur præſentatus de Sanguine Fundatoris compræſentato extraneo. *alleg.* 100. *num.* 379.
Quando Fundator præſumit voluiſſe durationem Juriſpatronatus in Maſculis, & Fœminis de ſuo Sanguine. *loc. cit. n.* 627.
Vocatis paſſive Conſanguineis ad Beneficium ex lege Fundationis an præſentandus ſit proximior, & ſenior, datur diſtinctio. *loc. cit. n.* 655.
Compatronus in paritate vocum præfertur Conſanguineo alterius Compatroni præſentato. *alleg.* 6. *n.* 7. *& ſeqq. & allegat.* 7. *n.* 21. *in fin.*
Conſanguineus Fundatoris in paritate vocum, qua ratione præferatur. *alleg.* 6. *n.* 27.
Gratia pro præſentato favore Extranei an ſit ſubreptitia ob non expreſſionem præſentati de Sanguine ſi tempore datæ, iſte non fuerit præſentatus. *alleg.* 20. *n.* 15.
Conſanguinei collative vocati iſti non cenſentur per modum unius vocari in concurſu aliorum, qui ſunt extranei appellativo nomine Vocatorum. *alleg.* 25. *n.* 10.
Spectante Jurepatronatus ad Capitulum Eccleſiæ Nepos Canonici unius ex electoribus an dicatur Conſanguineus Patroni. *alleg.* 30. *ſub n.* 20.
Remotio Cappellani in Cappellania manuali dicitur congrua, ut remoto extraneo ponatur conſanguineus. *alleg.* 38. *n.* 10.
An præſumatur Beneficium Sacerdotale, ex quo fundator in præſentatione Extraneorum expreſſit verbum *Sacerdotis*, in conſanguineis autem præſentandis, ſolum Clericatum expreſſit. *alleg.* 42. *n.* 10.
An in paritate vocum deſcendens ex ſanguine Patronorum præferendus ſit extraneo. *Rot. poſt alleg.* 20. *n.* 29.
Præſentatus in paritate vocum præfertur in concurſu extranei, quando eſt conſanguineus ipſius Patroni licet extranei, & de ratione. *Rot. poſt alleg.* 20. *n.* 30.
Prælatio debita in paritate vocum Fundatoris conſanguineis, militat etiam favore conſanguineorum Patroni extranei, & de ratione. *Rot. poſt alleg.* 44. *ſub n.* 83.
Appellatione *Parentum Conſanguineorum* veniunt etiam attinentes per cognationem. *alleg.* 75. *n.* 24.
Vide *Prælatio. Vocatio. Conſanguinitas.*

Conſanguinitas.

Mentio Conſanguinitatis fieri debet, alias proviſio Apoſtolica extranei eſt ſubreptitia. *alleg.* 1. *n.* 8.
Intellige, ſi Conſanguinei ſe opponant in termino quadrimeſtris, vel ſemeſtris. *loc. cit. n.* 9. *& ſeqq.*
Conſanguineus in paritate vocum eſt præferendus extraneo. *alleg.* 7. *n.* 1. 2. *Ampliatur n.* 6. 7. *& alleg.* 40. *n.* 5. 6.
Enunciativæ = *di parenta, e di linea più proſſima* = concludunt ſolam qualitatem conſanguinitatis. *alleg.* 89. *n.* 29.

Conſenſus.

Conſenſus omnium Patronorum pro facienda diviſione Juriſpræſentandi requiritur, nec ſufficit majoris partis etiam in Jurepatronatus familiari. *alleg.* 9. *n.* 31.
Conſenſus in præjudicialibus debet eſſe expreſſus. *d. alleg.* 9. *n.* 40. *&* 59.
Conſenſus præſentationi dicitur præſentatio. *alleg.* 39. *n.* 12.
Conſenſus Patroni an, & quando non requiratur pro conſtituendo Sepulchro. *alleg.* 23. *n.* 19. *&* 20.
Conſenſus Patroni in actibus voluntariis eſt neceſſarius, ſecus in actibus neceſſariis Eccleſiæ. *loc. cit. n.* 21.
Epiſcopus non poteſt diſmembrare aliena territoria, nec habet Jus derogandi legi Fundationis uniendi Beneficium Patronatum abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 47. *n.* 13.
M. Magiſter in Hoſpitalibus procedere non poteſt ad unionem pro erectione Commendarum abſque conſenſu Patroni. *loc. cit. n.* 14.
Juſpatronatus in Commendis competens titulo oneroſo, an diminui, & diſmembrari poſſit abſque conſenſu Patronorum. *loc. cit. n.* 53.
In Eccleſia Patronati poteſt fundari Cappella ad Beneficium abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 54. *n.* 42. *&* 43.
Ad hoc ut quis erigere poſſit Beneficium in Abſtracto in Cappella de Jurepatronatus, an requiratur Conſenſus Patroni. *alleg.* 54. *n.* 47.
Penſio impoſita per Summum Pontificem ſuper Beneficio Patronatu Laicali quando ſubſiſtat abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 56. *n.* 1.
Legatus an poſſit reſervare Penſionem ſuper Beneficio Patronatu abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 56. *n.* 20.
Circa defectum Juriſdictionis nihil operatur Conſenſus Partium, & Judicis. *alleg.* 57. *n.* 19. 30. 36. 70. 79. 89.
Nominatio non poteſt inſervire pro conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica quando eſt antecedens ad dictam proviſionem. *alleg.* 60. *n.* 3. *&* 4.
In gratia pro præſentato attenditur conſenſus Patronorum, ſive præcedat, ſive ſubſequatur. *loc. cit. n.* 9.
Petitus, & ſine cauſa denegatus eſt ſupplendus per Judicem. *loc. cit. n.* 14.
Patroni an poſſint variare in eorum conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica. *loc. cit. n.* 17. *& ſeqq.*
Conſenſus Patronorum, ſi denegetur in proviſionibus Apoſtolicis habentibus Clauſulam = *accedente conſenſu* = an illæ remaneant caducæ. *alleg.* 60. *num.* 20. 22.
Conſenſus Cardinalis in proviſione Beneficii vacati per obitum ejus Familiaris, ſi denegetur, quid agendum. *loc. cit. n.* 31.
An ad alienationem rerum Eccleſiaſticarum ſufficiat conſenſus præſumptus. *alleg.* 63. *n.* 17.
Hujuſmodi præſumptio conſenſus. *alleg.* 63. *n.* 17.
Hujuſmodi præſumptio conſenſus, in quo fundetur. *loc. cit. n.* 18.
Abbas an aliquid innovare valeat circa Juſpatronatus abſque Conſenſu Capituli. *loc. cit. n.* 11. *& ſeqq. & n.* 26.
Conſenſus dicitur voluntarius, ſive ſit omnino liber, ſive veſtitus. *alleg.* 67. *n.* 20. 22.
An, & quando conſenſus partium derogare valeat voluntati Teſtatoris. *alleg.* 67 *n.* 2. *&* 22.
Sindicus revocatus a Prælato abſque conſenſu Monachorum non poteſt allegare defectum conſenſus. *alleg.* 70. *n.* 7.
Conſenſus an ſit talis naturæ ut poſſit intervenire ante, in, & poſt actum. *loc. cit. n.* 11.
Conſenſus tacitus ſufficit ad ſubſtinendum actum. *loc. cit. n.* 12.
Si in actu facto per ſolum Abbatem aſſeratur conſenſus Capituli, iſte præſumitur. *loc. cit. n.* 25.
An Conſenſus Monialium capitulariter datus debeat per regiſtrum in libris Monaſterii oſtendi. *loc. cit. n.* 11.
Ad præſumendum conſenſum Ordinarii in alternativa Patronorum requiritur illius obſervantia per ſpatium 30. ann. *alleg.* 71. *n.* 28.
Ubi approbatio Ordinarii eſt clara ceſſat objectum, quod deficiat conſenſus. *alleg.* 80. *n.* 5.
Conſenſum Ordinarii ſupplet conſenſus Papæ. *alleg.* 82. *n.* 19.
Conſenſus Ordinarii ad quem finem requiratur in donatione Juriſpatronatus. *alleg.* 84. *n.* 19.
Patronus an conſumat Turnum per conſenſum præſtitum proviſionibus Apoſtolicis. *alleg.* 90. *n.* 22.
Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, vel permutationi. *alleg.* 100. *n.* 69.
Patronus conſumit Turnum conſentiendo reſignationi, ſeu permutationi. *loc. cit. n.* 72.
Competente Jurepræſentandi alicui de conſenſu alterius per obitum præſentare debentis abſque hærede, devo-

luto Jure libere conferendi ad Epiſcopum, an iſte teneatur conferre de conſenſu alterius. *alleg.* 100. *n.* 181.
Collatio non eſt libera, ſi ſit accedente conſenſu alterius. *loc. cit. n.* 184.
Conſenſus non ſolum eſt requirendus, ſed etiam ſequendus. *loc. cit. n.* 186.
Habens conſentire præſentationi alterius, dicitur etiam comparticeps, & ſi diſſentiat, non tenetur allegare cauſam. *loc. cit. n.* 187.
In Jurepatronatus hæreditario pater Inſtitutis omnibus filiis hæredibus an poſſit uni ex illis aſſignare, ſeu relinquere totum Juſpatronatus abſque conſenſu Ordinarii. *loc. cit. n.* 264. 268. & 270.
Patronus admittens extraneum ad ſecum præſentandum communicat illi fructum, ſeu quaſi poſſeſſionem cum conſenſu tacito Epiſcopi. *loc. cit. n.* 311.
Donatio Juriſpræſentandi requirit confirmationem Epiſcopi, nec ſufficit conſenſus Vicarii. *loc. cit. n.* 313.
Conſenſus intelligitur datus, quatenus quis de Jure tenetur. *in ſupplem. n.* 59.
Quando conſenſus Patroni tacitus habeat vim novæ præſentationis. *alleg.* 2. *ſub n.* 16.
In reſignationibus dentur duo conſenſus, & quales ſint. *alleg.* 4. *n.* 28.
Omnium conſenſus requiritur in pertinentibus ad intereſſe ſingulorum. *alleg.* 9. *ſub n.* 31.
Jure communi omnium conſenſus requiritur. *loc. cit. n.* 32. *in fin.*
Non poteſt Ordinarius ordinare præſentatum ad titulum Cappellaniæ amovibilis etiam de Conſenſu Patroni in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 24. *n.* 33. quid ſi accedat confirmatio Apoſtolica. *ibid.*
Conſenſus Patroni requiritur etiam in concernentibus ſolum Eccleſiæ, ſi ejus præjudicium adſit. *alleg.* 43. *n.* 10.
Conſenſus Patroni propter neceſſitatem Eccleſiæ non requiritur, ſecus in voluntariis. *loc. cit. n.* 21.
Conſenſus Patroni exigitur in erectione Eccleſiæ de ſuo Jurepatronatus in Collegiatam, item in conſtitutione Vicarii perpetui. *alleg.* 44. *ſub n.* 38.
In unione, diſmembratione Eccleſiarum, & Beneficiorum de Jurepatronatus Laico intervenire debet Patronorum conſenſus. *alleg.* 47. *n.* 45. *ubi n.* 46.
Papa requirit conſenſum Patronorum in reſignationibus, vacationibus apud Sedem, per aſſecutionem incompatibilis, & proviſionibus per Commendam. *alleg. cit. ſub n.* 46.
In præiudicialibus Conſenſus debet eſſe expreſſus. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 112.
Aliud eſt, quod Patronus eligat inſtituendum, & aliud, quod conſentiat Inſtituto. *alleg.* 60. *n.* 3.
Conſenſus non trahitur ad actum futurum, & incognitum. *loc. cit. n.* 40.
Conſenſus eſt de forma, quando requiritur ſuper proviſione Apoſtolica cum clauſula = *Accedente conſenſu Patronorum* = *loc. cit. n.* 5.
Proviſio Apoſtolica cum clauſula = *Accedente conſenſu Patronorum* = remanet caduca, ſi Patroni diſſentiant. *loc. cit. n.* 3. 20. 22.
Conſenſus tacitus non ſuffragatur. *ibid. n.* 7.
Clauſulæ = *dummodo accedat Conſenſus* = & altera de *Conſenſu* an differant inter ſe. *loc. cit. n.* 7.
Conſenſus Patroni ſubſequens retrotrahitur ad datam gratiæ. *loc. cit. n.* 23.
Conſenſus Patronorum habet vim præſentationis. *loc. cit. ſub n.* 10.
In reſignationibus an ſit neceſſarius, vel potius de Urbanitate. *ibid. n.* 22.
Conſenſus requiſitus ratione intereſſe, & præjudicii poteſt intervenire poſt actum, nec requiritur in actu. *alleg.* 63. *n.* 16.
Verbum *libere* excludit conſenſum Superioris. *loc. cit. n.* 29.
Status deductus ex conſenſu præſtito in reſignatione Beneficii, an officiat Patrono abſenti, & ignoranti. *alleg.* 66 *n.* 20.
Lex Fundationis dicitur conſenſus datus ab Epiſcopo in ſcriptis, & habetur pro Authentica Scriptura requiſita per Concil. *alleg.* 73. *ſub n.* 7.
Conſenſus Patroni in reſignatione, ſeu permutatione an requiratur de neceſſitate, vel de honeſtate. *loc. cit. ſub n.* 24. *verſ. hinc videmus*, & *alleg.* 60. *n.* 22.
Conſenſus, quod habeatur pro præſtito, ſi fuerit denegatur, intelligitur, ſi negatus fuerit ſine cauſa aliqua juſta, & rationabili. *alleg.* 73 *n.* 25. *in fin.*
Eccleſia Patronalis non poteſt in Collegiatam erigi abſque conſenſu Patroni. *Rot. poſt alleg.* 44. *n.* 104.
Rector Eccleſiæ Patronalis non poteſt in ea deputare Vicarium perpetuum ſine conſenſu Patroni, & de ratione. *ibid.*
Papa non imponit penſiones ſuper Beneficio Patronali, niſi cum expreſſione, quod illud ſpectet ad Patronos Laicos. *ibidem* ubi quod etiam requiratur eorum conſenſus.
Proviſio Apoſtolica Beneficii cum clauſula accedente conſenſu Patronorum an remaneat caduca ſi Patroni contradicant, vel alium præſentent. *alleg.* 74. *ſub n.* 2.
Epiſcopi unus tantum conſenſus ſufficit pro approbanda dotatione, & reſervatione Juriſpatronatus. *alleg.* 84. *n.* 52.
Conſenſus præſtitus permutationi conſumit unicam vicem Juris præſentandi conceſſam in caſu obitus Beneficiati. *alleg.* 100. *n.* 615.
Aggregatio particularis ad Familiam, non valet pro Jurepatronatus abſque conſenſu Ordinarii. *alleg.* 96. *n.* 8.
Allegatur ratio, quod Aggregatio debeat eſſe univerſalis, & non particularis. *loc. cit. n.* 9.
Conſenſus Patroni præſumitur præſtitus permutationi tacite, & quando. *allegat.* 100. *n.* 618. 619.
Conſenſus Patroni in permutatione poteſt ſupervenire ex poſt intra quadrimeſtre. *loc. cit. n.* 622.
Patronus non cogitur conſenſum præſtare permutationi Beneficii, ſed hoc remanet in ejus arbitrio. *loc. cit. n.* 623.
Conſentiens reſervationi Penſionis, ſicut Patronus promittens præſentare eum pacto penſionis, ante obtentum Beneplacitum an poſſit revocare conſenſum, & promiſſionem. *loc. cit. n.* 625.
Vide *Abbatiſſa. Capitulum. Moniales. Ordinarius. Scientia.*

Conſequens.

Conſequenti ſuppoſito, Antecedens quoque volitum cenſetur. *alleg.* 83. *n.* 12.

Conſecutio.

Incompatibilitas in Beneficiis non conſideratur ad effectum conſequendi, ſed retinendi ſecundum, quod limitatus. *alleg.* 35. *n.* 21.

Conſcientia.

Secluſo præiudicio gravata non remanet Conſcientia facientis actum nullum. *alleg.* 30. *n.* 16.
Vide *Clauſula. Electio.*

Conſilium.

Conſilium Juvenis laudatur, ſed ſolet amplecti illud maiori, & experti viri ex facto. *alleg.* 47. *ſub n.* 32. *in fin.*
Vide *Fœmina.*

Conſtitutio.

Conſtitutio Papæ non pendet ex acceptatione ſubditorum. *alleg.* 5. *n.* 20.
Conſtitutiones poſſunt executioni demandari non obſtante deſuetudine centum annorum, & ultra. *loc. cit. n.* 21.
Conſtitutio *Innocentii XI.* comprehendit ſub ſtatutis Laicalibus excluſivis Fœminarum propter Maſculos etiam bona de directo Dominio Eccleſiæ. *alleg.* 57. *n.* 67.
Conſtitutio *Adriani VI.* non comprehendit privilegia ante Innocentium conceſſa. *alleg.* 58. *n.* 33.
Conſtitutio *Urbani VIII.* requirens centenariam in quibus terminis procedat. *alleg.* 63. *n.* 35.
Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione Apoſtolica excludit ignorantiam ejuſdem Conſtitutionis. *alleg.* 81. *n.* 19.
Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis probatur ex obſervantia. *loc. cit. n.* 20. & 21.
Item ex ſententia. *n.* 22.
Pariter ex retentione Conſtitutionis in propria domo. *n.* 23.
Ex libris publice impreſſis, & diſtributis, in quibus eadem enunciatur. *n.* 24.
Ex atteſtatione Secretarii Communitatis. *n.* 25.
Conſtitutio *Sancti Pii V.* circa novam proviſionem Vicariorum quare emanaverit, & quid diſponat. *alleg.* 100. *n.* 78.
Donatio Juriſpræſentandi non ſubjicitur obſervationi ſolemnitatum quæ, demandantur in Conſtitutionibus Marchiæ. *Rot. Maceraten. poſt allegat.* 20. *n.* 36.
Conſtitutio indefinite loquens ſic accipi debet. *allegat.* 90. *n.* 145.
Conſtitutio declaratur a Jure, & Statutis Eccleſiæ. *ibid.*
Conſtitutio ſpecialis arguit contrarium eſſe de Jure. *loc. cit. n.* 146.

Conſtitutio Synodalis.

Vide *Synodus.*

Conſtitutio Ægidiana.

Conſtitutio Ægidiana non habet locum, quando agitur de bonis Emphyteuticis Eccleſiarum, licet cauſa ſit inter Laicos ſuper ſolo dominio utili. *alleg.* 57. *n.* 13. 70. 71.

Con-

Conſtructio.

An quo ſit conſtructa Baſilica S. S. Apoſtolorum Urbis *Alleg.* 12. n. 10.
Conſtructio eſt una ex cauſis ad acquirendum Juſpatronatus. *alleg.* 43. n. 2.
Quando agitur de Locis piis ædificandiis per Patronum, lex Fundationis præcedere debet Conſtructionem. *alleg.* 73. n. 1.
Ubi Monaſterium reperitur conſtructum, ejus Conſtructio facta præſumitur expenſis ejus, qui illas facere tenebatur. *loc. cit.* n. 9.

Conſuetudo.

Conſuetudo canonizata per rem Judicatam facit ſtatum, & habet vim Legis in futurum. *alleg.* 41. n. 29.
In Conſuetudine contra Jus neceſſarium eſt probare qualitatem coactivam. *alleg.* 52. n. 30.
Doctoribus cujuſcumque Auctoritatis nunquam defertur in atteſtata conſuetudine Tribunalium. *alleg.* 56. n. 24.
Ad firmandam conſuetudinem Judicandi in Romana Curia in materia Eccleſiaſtica requiritur quadragenaria completa. *loc. cit.* n. 25.
Quæ etiam requiritur de Jure Canonico. n. 26.
Quatuor, vel quinque Sententiæ inducunt potius exemplum, quam conſuetudinem. n. 27.
Conſuetudo non poteſt induci, niſi concurrat conſtantia uniformiter Judicandi. n. 35.
Conſuetudo ad hoc ut valeat, debet probari obtenta in contradictorio Judicio. *alleg.* 57. n. 80.
Conſuetudo inferens præjudicium Eccleſiæ, dicitur proxima Sacrilegio, & non ſubſtinetur. n. 81. *&* 88.
Poſſeſſio, Obſervantia, & Conſuetudo conſiſtit in facto. *alleg.* 58. n. 22.
Conſuetudo nihil aliud eſt, quam longævus uſus, & obſervantia. n. 25.
Et verificatur in actibus facti. n. 26.
Derogato Jure communi cenſetur etiam derogata Conſuetudo, ſeu Obſervantia ejuſdem Juris. *allegat.* 5. n. 12.

Conſules.

Rector, & Conſules, Officiales unius Eccleſiæ non faciunt Collegium, & Capitulum Canonicorum. *alleg.* 100 n. 132
Vide *Univerſitas.*

Conſumptio.

Vide *Taxus.*

Contemplatio.

An legatum pium pro celebrandis Miſſis determinate in tali Eccleſia, aut ad certum ejus Altare cenſeatur relictum contemplatione illius Eccleſiæ, aut Altaris. *alleg.* 32. n. 5.
Omne jus annexum Legato eſt adjudicandum illi, cujus intuitum præſumitur relictum. n. 8.
Cauſa donandi reſtricta ad unam perſonam abſque expreſſione ejus Filiorum oſtendit ejus Filios non fuiſſe contemplatos. *alleg.* 46. n. 2. 5.
Agnatio non præſumitur contemplata in Jurepatronatu paſſivo. *a leg.* 80. n. 16 §. *neque in fin.*
Fœmina Fundatrix in Jurepatronatus non cenſetur contemplaſſe Agnationem, & abhorruiſſe ſuum ſexum. *alleg.* 75. n. 2.
Vide *Agnatio.*

Contemptus.

Solus Contemptus poteſt excipere de nullitate. *alleg.* 70. n. 8.

Conteſtatio.

Vide *Lis.*

Continuatio.

Patronus ne in ſua poſſeſſione præſentandi continuare non poſſit, requiritur inhibitio Specialis Judicis, alias continuare non prohibetur. *alleg.* 100 n. 457. *&* 464.
Continuatio non datur in limitato ad tempus. *alleg.* 24 n. 17.
Vide *Poſſeſſio.*

Contractus.

In Contractibus attenditur tempus contractæ obligationis, non autem quidquid ex futuro ſucceſſu ſupervenerit. *alleg.* 47. n. 49 *& ſeqq.*
Princeps non eſt dominus Contractuum ad effectum eis derogandi. *loc. cit.* n. 59
Jus competens ex Teſtamento facilius revocatur, quam competens ex Contractu. *alleg.* 86. n. 10. *& ſeqq.*
Gratia conceſſa titulo oneroſo dicitur Contractus. *alleg.* 47. n. 36. *in fin.*
Lex Fundationis in Commendis an ſit Contractus. *loc. cit.* n. 38. *in fin.* *&* n. 39. *cum ſeqq.*
Læſio in contractibus deſumitur de tempore contractæ obligationis, non autem ex futuro evento, etiamſi agatur de habentibus cauſam ſucceſſivam. *loc. cit.* n. 49. cum duobus *ſeqq.*
In contractibus conditio adjecta executioni non facit diſpoſitionem conditionalem, & in aliis caſibus. *Apud* Rot *poſt alleg.* 20. n. 26.
Vide *Beneplacitus. Tractatus. Lex Fundationis.*

Contradictor.

Principium litis, & inſtantia attenditur, ut quis dicatur legitimus Contradictor. *alleg.* 100. n. 337.
Sententia quando dicatur rite ac recte lata cum legitimis Contradictoribus. *alleg.* 43. *ſub* n. 50.

Contradictorium.

Centenaria præſumit caſus emanatos etiam in contradictorio Judicio. *alleg.* 52. n. 32.

Contraria.

Contrariorum natura eſt, uno poſito alterum removeri. *alleg.* 84. n. 45.

Contraventio.

Obſervantia contra rem claram dicitur Contraventio, & deſtructio. *alleg.* 47. *ſub* n. 61.

Contributio.

Vide *Parochialis.*

Conventus.

Si Papa condemnet Abbatem, & Conventum in centum, dimidium ſolvet Abbas, & alium Conventus. *alleg.* 100. n. 107.

Copia.

Copia extracta ab altera Copia informi nihil probat. *alleg.* 97. n. 5.
Copia extracta lite pendente quando non attendatur. *alleg.* 84. n. 51.

Copula.

Una qualitas eſt inſeparabilis ab altera, quando utraque fuit expreſſa abſque ulla copula. *Ex alleg.* 53. n. 3.

Correſpectiva.

Ex Correſpectivis unum venit in conſequentiam alterius. Rot. *poſt alleg.* 44. *ſub* n. 85.

Creditor.

Juſpatronatus non ſubjacet Creditorum hypothecis. *alleg.* 29. n. 16.

Creditum.

Realitas Crediti conſideratur pro ſananda nullitate cenſus. *alleg.* 57. n. 32.

Culpa.

Culpa nunquam conſiderari poteſt in non exiſtente in rerum natura *alleg.* 90. n. 9.
Culpa dicitur ſtare in eo, qui non facit, quod facere tenebatur. *alleg.* 61. n. 31.
Imputandum eſt ei, qui non fecit, quod facere tenetur. *alleg.* 78. *ſub* n. 13.

Cultus divinus.

Quando ex commutatione voluntatis Fundatoris ſequitur læſio utilitatis publicæ, & diminutio Cultus Divini, commutatio non dicitur in melius, ſed in pejus. *alleg.* 50. n. 10.
Non debet derogari juribus Patroni niſi ex cauſa publica directa ad incrementum Cultus Divini; non autem ex illa, quæ tendit ad commodum privatum. *alleg.* 34. *ſub* n. 81.

Cumulatio.

Duorum Beneficiorum in una, eademque perſona eſt juri communi exoſa, & contra bonum publicum. *allegat.* 35. n. 25. *&* 16.
Patronus Laicus poteſt plures cumulative præſentare. *alleg.* 78. n. 12.
Cauthela obtinendi Cumulationem poſſeſſionis cum petitorio ad evitandum ultimum ſtatum. *alleg.* 3. n. 24.
De æquivoco aliquorum Curialium. *ibidem.*

Cura animarum.

Cappellania cum exercitio Animarum regulariter eſt præciſe reſidentialis. *alleg.* 35. n. 8.
Jus Epiſcopale conſiſtit in Cura Animarum, ſeu in Jure faciendi concurſum in Parochialibus, & præeligendi unum ex ibi approbatis. *allegat.* 42. n. 30.

Cu-

Google

Curator.

Deputatus hæreditati jacenti præſentare poteſt. *alleg.* 38. *n.* 3.

Jus præſentandi competit Adminiſtratoribus, & Curatoribus hæreditatis; non autem Executoribus ab Epiſcopo deputatis pro defenſione Operis pii. Rot. *poſt alleg.* 14. *n.* 17.

Curia.

Juſpatronatus Regium non derogatur ob vacationem in Curia *alleg.* 19. *n.* 18.

Curia Romana regolatur a Supremo Tribunali S. Rotæ *alleg.* 56. *n.* 29. 40.

Derogatur Juripatronatus Laicorum in vacatione Beneficii in Curia, & hæc derogatio non cenſetur contraria voluntati Fundatoris. *alleg.* 47. *n.* 46. *allegat.* 62. *n.* 28. *&* 33. *& alleg.* 72. *n.* 7. & de aliis derogationibus, Vide *allegat.* 47. *n.* 46.

De æquivoco aliquorum Curialium in materia, de qua ibi *alleg.* 3. *n.* 24.

D

Damnum.

Jura magis favent agenti de damno vitando, quam de lucro captando. *alleg.* 64. *n.* 9.

Vide *Læſio Præjudicium.*

Data.

Literæ Apoſtolicæ priores in data ſunt exequendæ in concurſu aliarum, quæ ſunt poſteriores. *alleg.* 60. *n.* 13.

Error Scripturæ circa Datam, quando non officiat. Rot. *in ſupplem. n.* 101.

Vide *Gratia.*

Dataria.

Praxis Datariæ diſpenſandi, & derogandi Legi fundationis quoad qualitatem Sacerdotalem. *allegat.* 17. *n.* 15.

Beneficia de Jurepatronatus Laicorum an poſſint impetrari in Dataria. *alleg.* 35. *n.* 10.

Quia in paritate vocum nemo habet Jus quæſitum ad petendam Inſtitutionem; ideo Dataria Apoſtolica concedere ſolet gratiam præſentato cum derogatione medietatis vocum. *alleg.* 52. *n.* 16.

Probatur Stylus Datariæ Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo concedenti proviſiones cum derogatione vocum in eum diſſentientium. *n.* 24. *&* 25.

Dataria derogat pro medietate, quando agitur in paritate vocum. *n.* 26.

Referuntur caſus, & exempla Datariæ proviſionum factarum Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo cum derogatione medietatis vocum. *n.* 48. *uſque ad* 58.

An Vicarius Generalis in erectione Cappellaniæ poſſit opponere leges, & conditiones præjudiciales Datariæ *alleg.* 62. *n.* 23 *& ſeqq.*

An hujuſmodi facultas competat hæredibus Fundatoris. *n.* 20. 32 34. *&* 35.

Actus quando præſumatur geſtus in fraudem Datariæ. *n.* 31

Ad evitandam gratificationem Ordinarii ſolet obtineri in Dataria gratia pro præſentato cum derogatione. *alleg.* 91 *n.* 21.

Quæ gratia operatur non obſtante ſententia Ordinarii lata ex Juſtitia, non autem ex gratificatione. *n.* 22.

Dataria non tenetur expectare, quod qualificatus compareat. *alleg.* 100. *n.* 44.

Quaſi poſſeſſio, aut ultimus ſtatus contra Datariam, ut acquiratur, quid concurrere debeat. *loc. cit. n.* 166.

Obſervantia emanata cum Scientia, & Patientia Datariæ fortior evadit, *loc. cit. n.* 186.

Stylus Datariæ eſt antiquus circa datam de die obitus in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatus vacantium in Curia. *In ſupplem. n.* 22. *in fin.*

An Dataria conferat Beneficium Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, qui non habet jus coæquale alteri Compatrono, qui præſentavit alium. *alleg.* 6. *n.* 16.

Omnibus Stylus Datariæ præſumitur rite, & recte introductus, & maxime antiquus, qui præſumitur habere rationem, & congruentiam. *alleg.* 16. *n.* 12.

In impetrationibus Beneficiorum an Dataria deroget Juripatronatus Laicorum. *alleg.* 135. *n.* 21.

De praxi recurrendi ad Datariam pro gratia pro præſentato ante ſecutam præſentationem. *alleg.* 40. *numer.* 18.

Neceſſe eſt, quod Dataria ſciat vacationes eveniſſe in menſibus reſervatis. Rot. *poſt alleg.* 5. *n.* 31.

Alias niſi ipſa proviſionem ſciverit exinde non probatur Beneficium unitum. *ibidem.*

Stylus Datariæ non debet extendi de uno genere gratiarum ad aliud, ſed accipiendus in illis caſibus, in quibus fuit introductus. *alleg.* 60. *ſub n.* 11.

Gratia ante expeditionem literarum reputatur informis juxta opinionem Datariæ. *loc. cit. n.* 18. *in fin. & n.* 19.

Datariæ Apoſtolicæ præjudicium non infertur ex Sententiis Ordinariorum. *alleg.* 62. *n.* 24. *&* 31.

An diviſioni exercitii Juriſpreſentandi obſtet intereſſe Datariæ. *alleg.* 9. *n.* 27.

Datarius.

Præſentatio fieri poteſt coram Datario. *alleg.* 22. *n.* 33.

Papa repræſentatur per Datarium, ViceCancellarium. aliosque Officiales. *loc. cit. ſub n.* 19.

Decanus.

In defectum Archidiaconi dicitur Prior, & Dignior Capituli, non per hoc tamen efficitur ejus Caput. *alleg.* 95. *n.* 3.

Decima.

Dotatio Eccleſiæ facta de Decimis dicitur facta de bonis Eccleſiæ. *alleg.* 97. *n.* 4.

Juſpatronatus non acquiritur ex donatione facta in Decimis. *alleg.* 53. *n.* 18.

Paupertas eximit a ſolutione ſive in totum, ſive in partem Decimarum Papalium. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 53. *&* 72.

Deciſio.

S. Rotæ Deciſiones faciunt ſtatum licet in earum ſequela adhuc deventum non fuerit ad ſententiam, *alleg.* 91. *n.* 50.

Deciſiones donec revocentur, debent præſupponi, & habentur pro Juſtis. *loc. cit. n.* 57.

Nec poteſt contra quod deciſum eſt in illis judicari in inferioribus Tribunalibus. *loc. cit. n.* 58.

Deciſiones de Stylo ſunt ſupponendæ. *allegat.* 94. *numer.* 11.

Deciſionibus S. Rotæ ſtandum eſt in judicando in concurſu D. D. *alleg.* 100. *n.* 230.

Deciſiones S. Rotæ poſteriores attendendæ veniunt. *alleg.* 27. *n.* 25 *in fin.*

Deciſiones S. Rotæ non attenduntur in Materia incompatibilitatis Beneficiorum in concurſu Reſolutionum S. C. C. *alleg.* 27. *n.* 26.

Deciſiones in terminis ſilere faciunt argumenta, & ratiocinia in contrarium. *loc. cit. n.* 47. *verſic. inde ſequitur.*

Doctrinæ, ſeu Deciſiones punctuales, & diſtinguentes præferendæ ſunt doctrinis generaliter loquentibus. Rot. *poſt alleg.* 9. *n.* 74.

Deciſiones S. Rotæ emanatæ in aliqua cauſa de Stylo ſupponendæ ſunt in nova diſputatione. Rot. *poſt alleg.* 17. *n.* 18.

Vide *Ratio.*

Deciſiones in ſpecie.

Vide in *Indice particulari.*

Declaratio.

Non dicitur, quæ deſtruit diſpoſitionem. *alleg.* 9. *numer.* 44.

In materia Incompatibilitatis Beneficiorum, attenduntur Declarationes S. Congr. potius quam S. R. *alleg.* 27. *n.* 26. *&* 27.

An una pars Teſtamenti aliam declaret. *alleg.* 33. *numer.* 14.

Declaratio, & Proteſtatio ſemper attendendæ ſunt in rebus dubiis. *alleg.* 64. *n.* 6.

Declaratio nihil de novo diſponit, ſed jam diſpoſitum explicat. *alleg.* 70. *n.* 17.

Attenditur declaratio illa, quæ cohæret præſumptioni Juris. *loc. cit. n.* 19.

Inſtrumentum Fundationis declarat voluntatem Fundatoris in alio acto præcedenter expreſſam. *alleg.* 86. *n.* 17.

Una pars Teſtamenti declarat alteram. *alleg.* 39. *n.* 7.

Declaratio etiam deſumitur ex Fundatione unius Beneficii ad Fundationem alterius Beneficii *ejuſdem* Fundatoris. *alleg.* 100. *n.* 201.

Declaratio non facta tempore habili non præjudicat præſentato. *loc. cit. n.* 326.

Declaratio contraria actis non attenditur. *loc. cit. numer.* 353.

Fundator poteſt ex intervallo ſe explicare, & declarare circa legem ſuæ fundationis. *loco citat. numer.* 675.

Declaratio emiſſa ab executore [illegible] attenditur ad expli-

explicandam voluntatem Fundatoris. *Allegat.* 31. *numer.* 26.
Factum Fundatoris inſervit pro declaratione ſuæ voluntatis. *alleg.* 42. *n.* 23.
Declaratio facta per Fundatorem in ſuo Teſtamento dat intelligere, in quo ſenſu accipienda ſint verba præcedentia Fundationis factæ. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 40.
Fundator explicare, & declarare poteſt ex intervallo ſuam legem Fundationis. *alleg.* 82. *n.* 12.
Vide *Hæres*.

Decretum.

Decretum irritans impedit, ne oriatur contraria conſuetudo etiam centenaria. *alleg.* 5. *n.* 10.
Dictio *omninamente* habet vim Decreti irritantis. *alleg.* 31. *n.* 32.
Statutum cum decreto irritanti circa proviſiones Beneficiorum, an liget ſolum inferiores ſtatuentes. *alleg.* 45. *n.* 14.
Prætendens injuſtitiam, aut nullitatem decreti Ordinarii probare tenetur in judicio petitorio. *alleg.* 54. *n.* 19.
Judex poteſt in Petitorio corrigere Decretum Ordinarii quo ad reſervationem Juriſpatronatus non bene factam. *loc. cit. n.* 20.
Decretum in una parte injuſtum perdit fidem, & præſumptionem in reliquis. *alleg.* 51. *n.* 31.
Decretum Ordinarii famulari debet legi fundationis. *alleg.* 66. *n.* 24.
Decretum *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum an comprehendat etiam Miſſas fundatas. *alleg.* 67. *n.* 8.
De incompatibilitate Decreti *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum cum onere, & gravamine impoſito per Patronum in actu nominationis. *loc. cit. n.* 32. *& ſeqq.*
Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione Apoſtolica excludit ignorantiam ejuſdem conſtitutionis. *alleg.* 81. *n.* 19.
Bona fides non admittitur, nec ſuffragatur adverſus Bullam Papalem cum Decreto irritanti. *loc. cit. n.* 30.
Præſumitur pro Decreto Ordinarii reſervantis Juſpatronatus tamquam laicale. *alleg.* 100. *n.* 23.
Quando examen requiritur per *Concilium* ſub Decreto irritanti dicitur de Forma, nec ſufficit præſentatum fuiſſe alias examinatum, & approbatum. *loc. cit. n.* 208.
Decretum irritans an deſtruat immemorabilem. *alleg.* 5. *n.* 6.
Decretum irritans quid requirat, ut ſit operativum. *loc. cit. n.* 8. *in fin.*
Decretum irritans tollit contrarium uſum. *loc. cit. n.* 20.
Obſervantia præſcriptiva requiritur contra legem Fundationis, quæ ſi habet decretum irritans, non ſufficit centenaria. *alleg.* 27. *n.* 62.
Decretum irritans Concilii, infectam reddit poſſeſſionem. *alleg.* 5. *n.* 35.
Decretum Judicis nihil operatur, ubi conſtat de læſione, & Injuſtitia. Rot. *poſt alleg.* 9. *ſub n.* 111.
Decretum irritans, an, & quando inficiat obſervantiam. Rot. *poſt alleg.* 28. *n.* 101.
Vide *Clauſula Confirmatio.*

Deductio.

Si pro alimentis Patroni Eccleſia non habet redditus ſufficientes, deducendo congruam Rectoris, illa non deducitur, quando Rector habet, unde congrue vivere poteſt. *alleg.* 44. *n.* 29.

Defectus.

Vide *Poteſtas. Voluntas.*

Defenſio.

Patrono quare incumbat onus reparandi, & defendendi Eccleſiam. Rot. *poſt alleg.* 24. *n.* 61.

Definitio.

Definitio ſemper convenire debet ſuo Definito. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 60.

Definitorium.

Definitorium non poteſt ſtabilire ea, quæ ſunt reſervata Capitulo generali. *alleg.* 9. *n.* 37.
Definitorium non poteſt quidquam in iis ſtatuere, quæ per Capitulum generale fuerunt reſervata. *n.* 95.

Defunctus.

Uberior fructus acquiritur Defuncto ex maiori Eleemoſyna aſſignata pro celebratione Miſſarum, *allegat.* 67. *n.* 13.
Vide *Subrogatio.*

Delegatio.

Ille, cui commiſſum eſt aliquid miniſterium per Papam, non poteſt illud alteri ſubdelegare. *alleg.* 26. *n.* 16.
An executor electus ad diſtribuendam Eleemoſynam poſſit alteri Officium committere. *loc. cit. n.* 17.

Deliberatio.

Res per Deliberationem venduntur viliori pretio. *alleg.* 57. *n.* 37.
Deliberatarius quando dicatur in peſſima fide. *n.* 42.

Delictum.

Nemo jacturam ſui Juris patitur ex culpa, & Delicto alterius. *alleg.* 19. *n.* 17.
Vide *Falſitas. Simonia.*

Delinquens.

Non præſumitur quod quis ſumat duplicem pœnam contra Delinquentem. *alleg.* 83. *n.* 9.

Denegatio.

Vide. *Clericatus. Conſenſus.*

Denominatio.

Denominatio Monaſterii requiſita per Epiſcopum ab aliquo comprobat illum fuiſſe recognitum pro Fundatore. *alleg.* 73. *n.* 10.

Deputatio.

Diſmembrationi Eccleſiæ Parochialis non eſt locus, ubi providere poteſt per Deputationem Vicarii ad conſulendum indigentiæ Populi. *alleg.* 47. *n.* 23.
Vide *Nominatio.*

Derivativa.

Infecta primitiva inficitur Derivativa. *alleg.* 63. *n.* 9.

Derogatio.

Derogatio fieri ſolet per Papam in Jurepatronatus activo, ſecus autem in paſſivo. *alleg.* 1. *n.* 6. *limita ut n.* 7.
Derogatio Juriſpatronatus fit a Papa, ubi Compatronus ſupplicat pro ſe ipſo, & quando fit reſignatio in Patronum. *alleg.* 8. *n.* 28. 29. *& ſeqq.*
Derogatio Juriſpatronatus in totum attenta ſite locum habet non ſolum in caſu vacationis Beneficii per obitum, ſed etiam per reſignationem. *alleg.* 16. *n.* 8.
Hujuſmodi derogatio nemini præjudicat, *n.* 9
Praxis Datariæ diſpenſandi, & derogandi legi Fundationis quoad qualitatem Sacerdotalem. *alleg.* 17. *numer.* 15.
Derogatio Apoſtolica medietatis vocum conſervat poſſeſſionem Juriſpatronatus pro medietate derogata apud Compatrones. *alleg.* 20. *n.* 8.
Legi Fundationis Synodus derogare non poteſt. *alleg.* 30. *n.* 2.
Derogatio Juriſpatronatus locum habet in Jurepatronatus Laicali, non autem Eccleſiaſtico. *alleg.* 39. *n.* 12.
Ubi concurrit obſtaculum *Concil. Tridentin.* fieri debet illi derogatio ſpecialis in limine Fundationis. *alleg.* 47. *n.* 25.
Prælatus ſimplex neque cum cauſa, neque ſine poteſt derogare legi Fundationis. *alleg.* 27. *n.* 22.
Papa in ſimplici proviſione Beneficii de Jurepatronatus nunquam illi derogat. *alleg. cit. n.* 46.
M. Magiſter non poteſt derogare Statutis emanatis in vim Auctoritatis Apoſtolicæ. *n.* 58.
Princeps non eſt dominus contractuum ad effectum eis derogandi. *n.* 59.
An, & quando conſenſus partium derogare valeat voluntati Teſtatoris. *alleg.* 67. *n.* 20. *&* 22.
Pontifex an, & quando in impoſitione penſionis ſuper Beneficiis de Jurepatronatus deroget legi Fundationis. *alleg.* 67. *n.* 26.
Derogatio Juriſpatronatus illud conſervat, ſupponit, & declarat. *alleg.* 72. *n.* 19.
Quando dici poſſit derogatum rei judicatæ. *alleg.* 90. *n.* 100. 101.
In derogatione medietatis vocum facta per Papam iſta intelligit de exiſtentia plurium Patronorum. *alleg.* 95. *n.* 14.
Spectante Jurepatronatus ad Univerſitatem, quæ eſt unica vox, non datur gratia derogatoria medietatis vocum ad favorem Electi per medietatem Collegii. *loc. cit. n.* 5. 16.
Litis pendentia ſuper Jurepatronatus non facit, quod Beneficium ſit providendum de libero, ſed cum derogatione Juriſpatronatus in totum. *alleg.* 97. *num.* 19.
Per hanc derogationem conſervantur Jura Patroni. *ibidem. n.* 20.
Derogatio Regulæ 8. in Privilegio ſuffragatur tantum in vita Pontificis derogantis. *alleg.* 100. *n.* 207.

Papa

Papa non præſumitur derogare Indulto ſpeciali. n. 209.

Juriſpatronatus exiſtentia comprobatur ex derogatione ei facta in proviſionibus Apoſtolicis. Rot. *in ſupplem.* n. 202.

Compatroni remanent impediti præſentare per gratiam factam alteri Compræſentato cum derogatione medietatis vocum. *alleg.* 4. n. 24.

Derogato Jure communi cenſetur etiam derogata conſuetudo, ſeu obſervantia ejuſdem Juris, *alleg.* 5. n. 12.

Habens gratiam pro præſentato, cum derogatione, licet minoris meriti, obtinet in concurſu præſentati majoris meriti, non habentis eamdem gratiam. *alleg.* 6. n. 22. *& ſub* n. 23.

Proviſio Apoſtolica cum derogatione Juriſpatronatus an conſumat Turnum Patroni. *alleg.* 8. n. 30.

Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis vocum an detur in Jurepatronatus. *alleg.* 9. n. 29.

Duobus præſentatis in paritate vocum an detur proviſio Apoſtolica favore tertii cum derogatione Juriſpatronatus. *alleg.* 6. n. 23. *& alleg.* 9. n. 29.

Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis, datur etiam in Jurepatronatus mixto. *alleg.* 15. n. 25. §. *Utern quod*.

Juriſpatronatus Regio non derogatur de Stylo, & quid circa Juſpatronatus Ducum, & Marchionum, & ſimilium. *alleg.* 19. n. 18.

Derogatio medietatis vocum facta in gratia pro præſentato ejus pertinentiam canonizat. *alleg.* 40. n. 13.

Dataria in impetrationibus Beneficiorum, an deroget Juriſpatronatus Laicorum. *alleg.* 35. n. 21.

Papa concedendo gratiam cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite nemini præjudicat. *alleg.* 40. n. 21.

Non debet derogari Juribus Patroni, niſi ex cauſa publica directa ad incrementum Cultus Divini, non autem ex illa, quæ tendit ad commodum privatum. *alleg.* 43. *ſub* n. 2.

Derogatur Juriſpatronatus Laicorum in ratione Beneficii in Curia, & hæc derogatio non cenſetur contraria voluntati Fundatoris. *alleg.* 47. n. 46. *alleg.* 62. n. 28 *&* 33. *& alleg.* 72. n. 7. & de aliis derogationibus. Vide *alleg.* 47. n. 46.

Derogatio Juriſpatronatus Laicorum an detur, ubi obſtat lex Fundationis. *alleg.* 47. n. 46. *in fin.*

Expreſſio ſpecialis Juris alieni, ejuſque derogatio requiritur ad cauſandum præjudicium tertio ex gratia Principis. *alleg.* 47. n. 54. *in fin.*

Papæ adjecta in fundationibus Commendarum non poſſunt derogari per M. Magiſtrum, quod comprobatur, *loc. cit.* n. 58. ſecus per Papam, & quando.

Derogatio Juriſpatronatus in proviſione Apoſtolica illud comprobat. *alleg.* 72. *ſub* n. 24.

Papa derogare non ſolet qualitatibus Beneficii præſcriptis etiamſi affectum ſit S. Sedi. Rot. *poſt alleg.* 48. n. 49.

Stante lite ſuper pertinentia Juriſpatronatus Sedes Apoſtolica providet derogando illi in totum, etiam in vacatione voluntaria per reſignationem poſſeſſionis. *alleg.* 16. *ſub* n. 9.

Derogatio Apoſtolica Juriſpatronatus illud præſervat. *loc. cit.* n. 11.

Vide *Epiſcopus. Dataria. Gratia. Gratificatio. Jus. Lis. Reſignatio.*

Deſcendentes.

Juſpatronatus reſervatum *pro filiis, & deſcendentibus*, eſt gentilium. *allegat.* 37. n. 11.

Juſpatronatus reſervatum pro *deſcendentibus, & hæredibus, & ſucceſſoribus*, an ſit gentilitium. *ibidem num.* 12.

Vocatis deſcendentibus in extraneos non valet fieri alienatio. *loc. cit.* n. 13.

Conjectura ad inferendum Juſpatronatus hæreditarium, eſt, quando nulla de deſcendentibus facta fuit mentio. *loc. cit.* n. 14.

Perpetua vocatio Deſcendentium tam maſculorum, quam fœminarum non poteſt verificari in Jurepatronatus hæreditario. *alleg.* 69. n. 19.

Deſcendentes per lineam maſculinam intelliguntur diſtentive in qualibet linea. *alleg.* 70. n. 26.

Juſpatronatus paſſivum arguitur favore deſcendentium, quando iſtos Fundator exemit ab oneribus, quæ extraneis injunxit. *alleg.* 83. n. 21.

Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam, licet veniant fœminæ agnatæ, non tamen earum deſcendentes. *alleg.* 93. n. 4. 5.

Maxime ſi Fundator diſtinxit duas lineas, unam agnatorum, & alteram cognatorum. *loc. cit.* n. 6.

Quando fit tranſitus de maſculis ad fœminas, ſuccedunt deſcendentes ex eis, qui exiſtunt in linea ultimi poſſeſſoris. *alleg.* 93. n. 7.

Limita ſi Fundator vocavit deſcendentes ex Filiabus propriis. *loc. cit.* n. 8.

Vocatis deſcendentibus ex Filiabus Fundatoris non veniunt deſcendentes ex aliis Fœminis provenientibus ex filiis Maſculis Fundatoris. *loc. cit.* n. 9. 21. 22. & 22.

Appellatione Deſcendentium ex Filiabus Fundatoris, quando non veniant orti ex aliis Fœminis. *loc. cit.* n. 12. *& ſeq.*

Allegantur deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex Filiabus alicujus primi ſtipitis, non veniunt orti ex Fœmina de Linea Maſculorum agnatorum primo loco vocatorum. *alleg.* 93. n. 16 *& ſeq.*

Dubitatur de Concluſione, quod vocatis deſcendentibus, Maſculi ex Maſculis præferantur Maſculis ex Fœminis. *loc. cit.* n. 31.

Deſcendentes ab uno dicuntur de unica linea, non curatis ramis ſubalternis. *alleg.* 100. n. 375.

Deſcendentes ex linea contentiva proxima præferuntur aliis de eadem linea remota. *alleg. cit.* n. 486. *amplia ut* n. 487. *& ſeqq.*

Appellatione hæredum ſuorum veniunt deſcendentes. *loc. cit.* n. 362.

Diſpoſitio *Auth. reſque* reſtringitur ad deſcendentes, & qua ratione. *alleg.* 44. n. 42.

In Jurepatronatus reſervato deſcendentibus ſervatur gradus proximitas ordine ſucceſſivo nec præſentant Patres cum filiisfamilias; item quando adſunt verba tractum temporis importantia. Rot. *poſt alleg.* 10. n. 27. & 28.

Ampliatur concluſio etiam, quando in defectum deſcendentium Maſculorum fœminæ vocatæ fuerunt, quæ etiam vocatæ cenſentur juxta earum proximitatem. *ibidem* n. 29.

Expreſſio domus cum cognomine, quando dicatur ſtare demonſtrative ad denotandam originem, ex qua provenire debeant deſcendentes, et includantur Cognati. *alleg.* 75. *ſub* n. 3.

In Fundatione Juriſpatronatus facta per Fœminam non cenſentur excluſi deſcendentes ex Fœminis. *alleg.* 75. n. 14.

Vide *Appellatio. Deſcendentes; Domus; Filii; Fœmina; Linea.*

Deſcendentia.

Ut præſtentur alimenta Patrono, non requiritur probatio deſcendentiæ per gradus diſtinctos a fundatore, *alleg.* 44. n. 2.

Deſcendentia præſumptiva a fundatore ex quo remanet probata. *loc. cit.* n. 3. *& ſeq.*

Ad effectum gaudendi Jure Alimentorum ſufficit, quod quis ſimpliciter probet ſe eſſe Patronum, ſive ſit deſcendens a fundatore, ſive extraneus. *loc. cit. num.* 13.

Patroni deſcendentes fundatoris, licet tranſtulerit in alium Jus præſentandi, retinent Juſpatronatus cum Jure alimentorum. *loc. cit.* n. 44.

Centenaria poſſeſſio eximit Patronos, ab onere probandi deſcendentiam ex Fundatore per gradus diſtinctos Rot. *poſt alleg. cit.* n. 56.

Deſcendentia in materia Juriſpatronatus an ſit probanda per teſtes cum duodecim requiſitis. *tenr. in cap. licet ex quadam de teſt. alleg.* 100. n. 210. *& ſeqq.*

Deſcendentia per gradus diſtinctos quomodo probetur. *alleg.* 100. n. 602.

Dictio Ex an ſemper denotet deſcendentiam immediatam ex maſculis. *loc. cit.* n. 640. *&* 653.

Deſcendentia probatur, & inſtrumentis & Hiſtoriis. *loc. cit.* n. 643.

Vocata deſcendentia alicujus perſonæ, quæ non habet deſcendentes, intelligitur vocata deſcendentia contentiva. n. 654.

Centenaria quaſi poſſeſſio præſentandi præſumit Patronos deſcendere a Fundatore, *alleg.* 44. n. 12. *verſ. ubi alleg.*

Deſcendentia per ſanguinem Fundatoris an, & quomodo ſit probanda ad effectum obtinendi alimenta ab Eccleſia. Rot. *poſt alleg.* 44. n. 54. *&* 79.

Reprobatur Doctrina *Loterii*, & aliorum aſſerentium neceſſariam eſſe probationem deſcendentiæ a fundatore ad effectum conſequendi alimenta. *loc. cit.* n. 58. 80. 101. *& ſeqq.*

Deſcendentia ex quibus probetur. *allegat.* 75. *numer.* 19.

Deſcendentia quando probata non dicatur. n. 77.

Vide *Centenaria.*

Deſcriptio.

Specialis deſcriptio, & enumeratio bonorum excludit univerſitatem donationis. *alleg.* 79. n. 7. 13. 24. & 25.

Digitized by Google

Deſiderium.

Verba importantia ſimplex deſiderium nihil ponunt in eſſe. *alleg.* 86. *n.* 17.

Deſtructio.

Vide *Contraventio.*

Determinatio.

Una determinatio plura determinabilia inæqualiter non determinat. *alleg.* 26. *n.* 14.
Determinatio loci, Vide *locus.*

Devolutio.

An detur devolutio libera ad Superiorem, ſi exiſtente per prius vocato incapaci, & non obtinente gratiam diſpenſationis, per poſterius vocatus non compareat in tempore. *alleg.* 1. *n.* 16.
Non exiſtente hærede ultimi de familia Juſpatronatus devolvitur ad Eccleſiam. *alleg.* 15. *n.* 3. ſed cum diſtinctione, ut ibi.
An negligente hærede deputare Cappellanum devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *alleg.* 32. *n.* 4.
Extincta linea Patronorum libera Collatio beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 34. *n.* 2.
Devolutio Juriſpræſentandi de uno Patrono ad alium detur ratione indiviſibilitatis Juriſpatronatus quo ad proprietatem. *alleg.* 39. *n.* 7.
Devolutio de uno Patrono ad alium in quibus caſibus ſuccedat. *n.* 8.
Sola oppoſitio habentis Jus ſufficit ad evitandam devolutionem. *alleg.* 54. *n.* 11.
Non exiſtente capace infra quadrimeſtre de linea primo vocata Juſpatronatus devolvitur ad alios de alia linea. *alleg.* 68. *n.* 19. & 20.
In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi Turnarius præſentare negligit in ſuo Turno, datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono exiſtenti in Turno per Jus accreſcendi, reprobata *dec. Ricch. alleg.* 74. *n.* 7. & *ſeqq.*
Ordinarius conferendo Jure devoluto tenetur conferre paſſive vocatis; quod etiam ſervat S. Apoſtolica in devolutis. *alleg.* 75. *n.* 71.
Vocatus ad Beneficium Juriſpatronatus conſumit vocationem ſuam, ſi obtineat jure devoluto. *loc. cit. num.* 73.
Proviſio Ordinarii Jure devoluto ſubſtinetur favore extranei, ubi nemo ex vocatis intra terminum comparuit. *n.* 74.
Non præſentantibus Patronis intra terminum Juris Jus libere providendi devolvitur ad Epiſcopum. *alleg.* 78. *n.* 1. & *ſeqq.*
Ad effectum impediendi devolutionem, non ſufficit Patronum eligere Perſonam præſentandam. *alleg.* 78. *n.* 4.
Gratia pro devoluto obtenta vacationem conſumit, ita ut gratia poſterior ſecuta ſit nulla. *alleg.* 81. *n.* 5.
Patronus præſentando incapacem pro illa vice amittit facultatem præſentandi, quæ durante quadrimeſtri ad Superiorem devolvitur. *n.* 7. 12. & *final.*
Ex præſentatione incapacis facta per unum, devolvitur totum Jus præſentandi ad alterum Compatronum, & quando intret devolutio ad Superiorem. *n.* 12.
Patronus pro minori parte habet utilitatem ſuam fundatam in devolutione, quæ ſibi obvenire poteſt ex præſentatione facta per majorem partem contra legem fundationis. *n.* 14.
Stante Turno inter Epiſcopum, & Capitulum, negligente uno Jus conferendi non devolvitur ad alium, ſed ad Superiorem. *alleg.* 90. *n.* 21.
In hac devolutione conſumitur Turnus. *n.* 22.
Extinctis primo vocatis Juſpatronatus devolvitur ad ſubſtitutos in inſtrumento fundationis. *allegat.* 93. *numer.* 2.
Per extinctionem Patronorum Juſpatronatus extinguitur, non devolvitur ad Epiſcopum. *alleg.* 100. *num.* 182.
Si Patronus præſentet incapacem, vel minime præſentet in tempore, conſumit ſuum Turnum, & datur devolutio ad Superiorem. *allegat.* 100. *n.* 322.
Nominatione non exhibita ſuperiori infra terminum intrat devolutio ad Superiorem. *alleg.* 22. *n.* 4.
Si mandetur eligi Sacerdotem, qui talis non eſſet electio devolveretur ad Epiſcopum. *alleg.* 27. *n.* 11. *in fin.*
Devolutioni non eſt locus, ubi inſtrumentum nominationis factæ per Patronum fuit exhibitum Superioris intra terminum, licet de illo dubitari poteſt. *alleg.* 78. *n.* 13. *in fin.*

Devotio.

Vide *Pietas.*

Dictio.

Dictio *Alias*, quid importet. Rot. *in ſupplem. n.* 210.
Dictio *Donec*, quid importet. *alleg.* 24. *n.* 13.
Dictio *Dumtaxat* eſt taxativa reſpectu Juriſdictionis. *alleg.* 41. *n.* 31.
Dictio *Etiam* ſtat augmentative, & includit alias perſonas. *alleg.* 32. *n.* 14.
Stat etiam ordinative per prius, & poſterius. *ibidem n.* 15.
Dictio *Et* appoſita inter verbum filiis, ac verbum hæredibus, denotat vocationem filiorum cum qualitate hæreditatis. *alleg.* 69. *n.* 3.
Dictio *Ejuſdem*, an ſit repetitiva. *allegat.* 77. *numer.* 13.
Dictio *Etiam* includit caſum minus dubitabilem. *alleg.* 80. *n.* 4.
Dictio *Ex* an ſemper denotet deſcendentiam immediatam in maſculis. *alleg.* 100. *n.* 640. & 653.
Donatio facta certæ perſonæ ejuſque filiis, & ſucceſſoribus mediante illa dictione *Et*, ſtare poteſt explicative, aut ampliative reſpectu ſucceſſorum. *alleg.* 46. *n.* 8.
Dictio *Et* poſita inter ſpeciem, & genus ſemper ſtat ampliative. *alleg.* 75. *n.* 13.
Dictio *In infinitum* probat tractum ſucceſſivum, & gradualem. *alleg.* 10. *n.* 13.
Dictio *Ita*, & *taliter* æquipollet dictioni *Etiam*. *alleg.* 32. *n.* 17.
Dictio *In perpetuum*, ſub qua concepta fuerit reſervatio Juriſpatronatus favore alicujus non eſt apta excludere reſervationes Apoſtolicas. Rot. *poſt alleg.* 18. *n.* 37.
Dictio *In perpetuum* comprobat vocationem maſculorum ex fœminis & excludit agnationem. *alleg.* 32. *numer.* 26.
Clauſula *Omnino* æquipollet dictioni *In omni caſu*. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 31.
Dictio *Maxime*, quid importet. *alleg.* 90. *n.* 108.
Dictio *Modo prædicto*, eſt repetitiva præcedentium. *alleg.* 68. *n.* 14.
Dictio, O, quo caſu dicitur ſtare alternative. *alleg.* 74. *n.* 5.
Appellatione filiorum cum dictione *Omnium* veniunt nepotes. *alleg.* 51. *n.* 19. & 7.
Dictio *Omnino* intelligenda eſt juxta veriſimiliorem ſenſum orationis, cui adjicitur. Rot. *poſt alleg.* 48. *numer.* 59.
Dictio *Per ſempre* omne tempus, & caſus includit. *alleg.* 100. *n.* 470.
Dictio *Quaſi* denotat improprietatem, fictionem, & diminutionem. *alleg.* 41. *ſub n.* 23. *verſic.* & *ſolum*.
Clauſula *Omnino* æquipollet dictioni *Semper*. Rot. *poſt alleg.* 48. & 50.
Dictio *Semper* adjecta in Fundatione, & exercitio nominationis ad Juſpatronatus favore vocatorum inducit conjecturam pro excluſione reſervationum. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 70.
De importantia hujus dictionis *Semper*. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 90. & 94.
Dictio *Tutti i ſuoi Parenti*, includit quoſcumque parentes conſanguineos. *alleg.* 75. *n.* 7.
Dictio *Totaliter*, quid importet. *alleg.* 87. *n.* 7.
Dictio *Ut ſupra*, eſt repetitiva præcedentium. *alleg.* 68. *n.* 14.
De importantia dictionis *Videlicet*. *alleg.* 92. *n.* 23.
Dictio *Una cum*, eſt adverbium congregandi. *alleg.* 100. *n.* 98.
Dictio *Vel*, quando ſumatur, & accipiatur pro dictione *Saltem*. Rot. *poſt alleg.* 42. *n.* 30.
Vide *Verba.*

Dictum.

Crimen Simoniæ, aut falſitatis ex dicto unius non probatur. *alleg.* 84. *n.* 17.
Vide *Teſtes.*

Dies.

Dictio *Etiam diebus Feſtivis*, includit dies feriales. *alleg.* 27. *n.* 19.

Diœceſanus.

Appellatione Diœceſani an veniat Prælatus inferior. *in ſupplem. n.* 11. & 16. *in fin.*
Vide *Territorium.*

Dioeceſis.

Ædictum non porrigit vires ultra Dioeceſim, ut inducat ſcientiam in Patronis commorantibus in aliena Dioeceſi. *Alleg.* 100. n. 592.
In una, eademque Dioeceſi non poſſunt eſſe duo capita, quaſi monſtrum. Rot. *poſt alleg.* 41. n. 33.
Vide *Epiſcopus*, *Territorium*.

Dignior.

Electio quendo aſt facienda de digniori non eſt reſtringenda ad unum tantum. *alleg.* 83. n. 20.
Electores Eccleſiaſtici præſtant Juramentum eligendi Digniorem. *alleg.* 100. n. 11.
Digniores in ordine præferuntur minus digni. *alleg.* 90. n. 144.

Dignitas.

Regula 2. Cancellar. reſervat primas dignitates, & Beneficia ſpectantia ad præſentationem ipſarum, tempore, quo vacabunt. *alleg.* 93. n. 1.
Impedita prima dignitate functinoris ſpectant ad ſequentem, nec admittitur ſubſtitutus primæ. *alleg.* 95. n. 12.
Electioni ad ſupremam Dignitatem non convenit reſtrictio eligibilium, *alleg.* 9. n. 67. & refertur dictum *Galbæ Imperatoris*.
Religioſi præferri debent in conſequendis Officiis, & Dignitatibus in propriis Monaſteriis Religioſis alienigenis etiam in terminis alternativæ. Rot. *poſt alleg.* 9. n. 84.
Atteſtationibus Perſonarum, quæ in Dignitate conſtitutæ ſunt, & contra proprium commodum deponunt, plene defertur. Rot. *poſt alleg.* 48. n. 86.
Vide *Prærogativa*, *Regul. Cancel.*

Dignus.

In una natione vix datur caſus, quo nullus reperiatur dignus pro electione paſſiva. *alleg.* 9. n. 64.
In paritate vocum nemini ex præſentatis dicitur Jus quæſitum, etiamſi unus ex illis eſſet dignior. *alleg.* 6. n. 24.
Præſentatus de ſanguine fundatoris præfertur in Inſtitutione etiam in concurſu digniores. *alleg.* 7. n. 6.
Alternativa ad tollendas Factiones ſtatuta, eſt ſervanda, licet per eam contingat eligi dignos in concurſu digniorum. *alleg.* 9. n. 62.
Præſentatio digni non poteſt fieri ommiſſo digniori, etiam in Beneficiis ſimplicibus, ſed facta ſubſtinetur, licet præſentantes peccent. Rot. *poſt alleg.* 30. n. 37.
Digoiores io ordine præferuntur minus digni. *alleg.* 90. n. 144.
Vide *Gratia*.

Dilectio.

Vide *Filius*.

Diligens.

Vide *Compatronus*.

Diligentia.

Ignorantia non admittitur, ubi non probatur adhibitas fuiſſe omnes diligentias. *alleg.* 81. n. 31.

Diminutio.

Diminutio dotis Commendæ debet reintegrari ab hæredibus Fundatoris. *alleg.* 47. n. 37. *circa finem*.
Vide *Impropriatas*.

Dinumeratio.

In Jurepatronatus gentilitio, ſeu familiari dinumeratio vocum fit in capita. Rot. *poſt alleg.* 10. n. 24.

Diſcordia.

Exercitium ſimultaneum cauſat diſcordias. *alleg.* 100. n. 59.
Communio parit diſcordias, & diſcordia præjudicium, quibus obviandis remedium eſt diviſio. *alleg.* 63. *ſub* n. 17.
Patroni per diſcordiam dicuntur ſe invicem impedire. *alleg.* 9 n. 0.
Diſcordia eſt Comes in conſortio Juriſdictionis. *loc. cit.* n. 5.
Stante diſcordia officio Judicis dividitur exercitium tutelæ. *loc. cit.* n. 6.
Si Electores diſcordant in electione, Judex cogit eos ad concordandum. n. 7.
Eccleſia ſita in confinio duorum Epiſcopatuum, ſi Epiſcopi diſcordant in exactione charitativi ſubſidii, coguntur ad alternativam exactionis. *loc. cit.* n. 9.
Item ſtante diſcordia in exactione redditnum illius Eccleſiæ. *Ibid.* n. 10.
Si Eccleſia ſit de Collatione ſimultanea duorum Epiſcoporum, in caſu diſcordiæ Superior ordinat diviſionem Collationis per alternativam. *alleg.* 9. n. 12. & 19.
Ex diſcordia Patronorum ſuccedit diuturna vacatio beneficiorum in præjudicium Eccleſiæ. *loc. cit.* n. 13.

Diſcretio.

Modus diſcretive loquendi, quid importet. *alleg.* 30. n. 28.

Diſcretiva.

Qualis ſit effectus diſcretivæ. *alleg.* 18. n. 9.
Diſcretiva, quam facit Fundator inter paſſive vocatos, denotat diverſam ejus voluntatem circa ipſos. *alleg.* 42. n. 10.
Diſcretiva ſeparat unum caſum ab alio. *loc. cit. num.* 24.
Argumentum diſcretivæ locutionis attenditur. *allegat.* 46. n. 10.
Diſcretivus modus loquendi, declarat qualis fuerit mens Fundatoris. *alleg.* 58. n. 15. & *alleg.* 79. *num.* 9. 15. & 23.
Diſcretiva, quando locum habeat, vel non. *alleg.* 100. n. 100.
Diſcretiva, quid operetur. *loc. cit.* n. 301. & 350.
Argumentum diſcretivæ eſt validiſſimum pro interpretandis ultimis voluntatibus. Rot. *allegat.* 30. *numer.* 27.
Vide *Locutio*.

Diſſenſus.

Diſſenſus Patroni non attenditur ſine rationabili cauſa. *alleg.* 35. n. 2.
Papa in locum Epiſcopi permutationi diſſentientis ſubintrat. *loc. cit.* n. 6.
Permutatio eſt irrita diſſentiente Patrono. *alleg.* 100. n. 71.
Habens conſentire præſentationi alterius dicitur ejus comparticeps, & ſi diſſentiat non tenetur allegare cauſam. *loc. cit.* n. 187.
Diſſenſus Epiſcopi non proveniens ab altera juſta cauſa poteſt corrigi per S. Rot. *loc. cit.* n. 465.
Turnus, ſeu alternativa impeditur ex diſſenſu unius ex pluribus Patronis. *alleg.* 14. n. 9.

Diſmembratio.

Solus Papa poteſt diſmembrationes Cathedralium facere. *alleg.* 47. n. 23.
Papa non procedit ad diſmembrationes in Eccleſiis de Jurepatronatus Laicorum titulo oneroſo abſque horum conſenſu. *loc. cit.* n. 26
Ex diſmembratione irrogatur præjudicium perpetuum. *loc. cit.* n. 45.
Juſpatronatus in Commendis competens titulo oneroſo an diminui, & diſmembrari poſſit abſque conſenſu Patronorum. *alleg.* 67. n. 33.
Papa quando poſſit invito Epiſcopo diſmembrare Epiſcopatum. *alleg.* 55. n. 7.
An Papa poſſit unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. *alleg.* 100. n. 9. 10.
Diſmembrationi Eccleſiæ Parochialis non eſt locus, ubi provideri poteſt per Deputationem Vicarii ad conſolendum indigentiæ Populi. *alleg.* 67. n. 23.
In unione, & Diſmembratione Eccleſiarum, & Beneficiorum de Jurepatronatus Laico, intervenire debet Patronorum conſenſus. *alleg.* 47. *ſub* n. 45. *vide* n. 46.
Vide *Eccleſia*.

Diſparitas.

Diſparitas rationis Orationem ſeparat, & disjungit. *alleg.* 85. n. 22.

Diſpenſatio.

Diſpenſatio inhabilis præſentis per majorem partem an poſſit impediri minorem duraute quadrimeſtri. *alleg.* 2. n. 14. 15. & *ſeqq.*
Præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi diſpenſatio obtineatur intra quadrimeſtre. *alleg.* 81. n. 6.
Inter duos coæqualiter paſſive vocatos per capacitatem directam ad tempus vacationis non poteſt diſpenſari inhabilis ex defectu ætatis in præjudicium habilis, & capacis. *alleg.* 83. n. 12.

Diſ-

Diſpenſatio Religioſi ad Beneficium Juriſpatronatus propriæ Familiæ concedi ſolet per Sedem Apoſtolicam, & de exemplis. *alleg.* 100. *n.* 327.
Quando teſtator voluit poſſe præſentari incapaces ex uno capite præſumitur non abhorruiſſe Diſpenſationem in aliis caſibus incapacitatis. *n.* 328.
Paria ſunt eſſe habilem ex natura, vel ex diſpenſatione. *n.* 329.
Diſpenſatio retrotrahitur ad tempus præſentationis. *n.* 335.
In diſpenſationibus concedendis requiritur tempus. *n.* 336.
Papa in diſpenſando utitur jure ſuo, & nemini præjudicium facit. *n.* 341.
Clericatus, aut diſpenſatio retrotrahitur ad diem præſentationis. *alleg.* 1. *ſub n.* 24.
Non valet præſentatio inhabilis facta abſque conditione diſpenſationis, etiamſi inhabilis de per ſe obtinuerit poſtea diſpenſationem, quod declaratur. *alleg.* 2. *ſub n.* 16. *&* 25. *& alleg.* 3. *n.* 28. *in fin.*
Quando ſit ſubreptitia proviſio Apoſtolica cum diſpenſatione obtenta per præſentatum a medietate vocum, non facta expreſſione compræſentati habilis. *alleg.* 2. *ſub n.* 16.
Diſpenſatio Apoſtolica ſuper ætate neceſſaria ad Presbyteratum an probet Beneficium eſſe Sacerdotale actu, vel habitu. *alleg.* 17. *n.* 5.
Præſentatio Clericorum in Beneficio Sacerdotali potuit contingere prævia diſpenſatione. *loco citat. num.* 9.
Diſpenſatio ſupponit Beneficium Sacerdotale actu, vel habitu. *loc. cit. n.* 5. *&* 14. *in fin.*
Capax quis poteſt eſſe per diſpenſationem. *loc. cit. num.* 15. *in fin.*
Beneficia exiſtentia ſub eodem tecto non poſſunt obtineri ab uno abſque diſpenſatione. Rot. *poſt alleg.* 52. *ſub n.* 63.
Diſpenſatione non indigens præferendus eſt in concurſu alteri diſpenſando. Rot. *loc. citat. ſub numer.* 63.
Habilis de Jure præferendus eſt in concurſu alteri per diſpenſationem. Rot. *loc. cit. n.* 72.

Diſpenſator.

Diſpenſatores relicti per Teſtatorem cenſentur vocati in capita, & per modum unius. *allegat.* 25. *numer.* 5.

Diſpoſitio Diſpoſitum.

Corruente ſuppoſito corruit Diſpoſitum. *alleg.* 9. *num.* 47.
Non dicitur declaratio, quæ deſtruit diſpoſitum. *loc. cit. n.* 56.
Donato Jurepatronatus Eccleſiæ, donator non poteſt amplius diſponere. *alleg.* 19. *n.* 5.
Secundum diverſas diſpoſitiones, diverſe etiam judicatur vocatio. *alleg.* 25. *n.* 3.
Adjuncti non debent eſſe melioris conditionis, quam illi, de quibus principaliter eſt diſpoſitum. *loc. cit. n.* 14.
Tota diſpoſitio dicitur adimpleri, quando adimpletur in parte, ad quam eſt obligatoria. *allegat.* 30. *n.* 28.
Pars anterior Teſtamenti an ſuppleat diſpoſitionem, in qua ordinatur ſucceſſio. *alleg.* 32. *n.* 16.
Ex diſpoſitis ſuper una Cappellania infertur ad diſpoſita ſuper altera. *alleg.* 33. *n.* 13.
Ad cognoſcendam voluntatem Fundatoris recurrendum eſt ad diſpoſitivam, ad quam proœmium refertur, & in qua conditiones leguntur. *alleg.* 42. *num.* 17.
Diſpoſitio reſtricta ad unum caſum, an extendatur ad alium. *alleg.* 45. *n.* 20.
Verbum *Omnimode* importat plenariam, & totalem diſpoſitionem, ac in omni caſu importat perpetuitatem, ſicut dictio *Omnino*. *alleg.* 48. *n.* 11. *& ſeqq.*
Teſtator præſumitur voluiſſe diſponere modo licito, & proportionato perſonæ, cui reliquit. *alleg.* 49. *n.* 23.
Geminatio verborum extendit diſpoſitionem etiam ad diſſimilia, & quæ alias in ea comprehenderentur. *alleg.* 56. *n.* 8.
Deficiente præſuppoſito non applicatur diſpoſitum. *alleg.* 66. *n.* 3.
Voluntas Teſtatoris regulatur juxta voluntatem eorum, in quorum favorem facta eſt diſpoſitio. *alleg.* 67. *n.* 29.
An, & quando per generalem hæredis inſtitutionem dicatur quis diſpoſuiſſe de eo, cujus diſponendi facultatem habebat, datur diſtinctio cum ſuis rationibus. *alleg.* 86. *n.* 2. *uſque ad* 8.
Per generalem inſtitutionem hæredum non dicitur diſpoſitum de Jurepatronatus ad formam facultatis reſervatæ in fundatione, ubi præjudicatur expreſſe vocatis in illa. *loc. cit. n.* 14. 15.
Diſpoſitio larga, & generalis non poteſt intelligi ad formam reſtrictæ, & particularis. *alleg.* 89. *n.* 20. *&* 10.
Repetitio qualitatis de una diſpoſitione ad alteram non datur ſtante diverſitate rationis. *alleg.* 89. *n.* 23. *&* 26.
Maxime deficientibus dictionibus repetitivis. *loc. cit. n.* 24.
Diſpoſitio particularis de Jurepatronatus fieri non poteſt abſque conſenſu Epiſcopi, etiamſi agatur de donatione univerſali. *alleg.* 100. *n.* 269.
Juſpatronatus ex diſpoſitione Juris defertur omnibus hæredibus univerſalibus, & non uni tantum. *loc. cit. n.* 271.
Inobſervantia diſpoſitionis Juriſpatronatus, ex quo inducatur. *n.* 275.
Nova lex, ſeu diſpoſitio debet intelligi, ut aliquid contineat, pluſquam continetur in antiqua, ſeu præcedenti. *n.* 305.
Diſpoſitio in favorem non diſponit in præjudicium. *alleg.* 23. *n.* 21.
Diſpoſitio non applicatur, cui non conveniunt verba. *alleg.* 30. *n.* 23.
Jus publicum privatorum diſpoſitionibus tolli non poteſt. *alleg.* 31. *ſub n.* 34.
Legatum pium erigi poteſt in Beneficium Eccleſiaſticum, ubi Fundatoris diſpoſitio non reſiſtit. *alleg.* 34. *num.* 21. ſecus in caſo converſo, *ibidem*, *n.* 22. *&* 25.
Fundator poſt reſervatum Juſpatronatus favore filiorum, an poſſit in vita, vel morte diſponere de illo in præjudicium filiorum. *alleg.* 37. *ſub n.* 14.
Quando non dicatur diverſa pars diſpoſitionis illa, quæ continetur in contextu ejus, & ejuſdem vocationis. *alleg.* 42. *n.* 10.
Diſpoſitio Authenticæ *Res quæ*, reſtringitur ad deſcendentes, & qua ratione. *alleg.* 44. *n.* 42.
Veniens etiam Jure proprio non poteſt controvertere diſpoſitionem Juriſpatronatus factam ab eo, cujus eſt hæres. *alleg.* 46. *n.* 17. quod etiam procedit in materia Fideicommiſſaria. *ibid.*
Diſpoſitiones Teſtatorum ambiguæ ſunt interpretandæ juxta Juris Sanctiones. Rot. *poſt allegation.* 30. *num.* 84.
Pars conditionalis declarat partem diſpoſitivam. Rot. *poſt alleg.* 42. *n.* 33.
In alternativis ſatis eſt diſpoſitionem in uno verificari, *alleg.* 75. *n.* 25.
Juſpatronatus in teſtamento relictum recipit interpretationem ex diſpoſitione ſuper bonis temporalibus. *alleg.* 75. *n.* 41.
Collatio venit appellatione diſpoſitionis. *alleg.* 9. *n.* 16. 17.
Vide *Clericus. Declaratio. Patronus quo ad Poteſtatem. Relatio. Teſtes.*

Diſtantia.

Vide *Locus.*

Diſtributio.

Privilegium gaudendi in abſentia diſtributionibus quotidianis an extendatur ad anniverſaria, & mortuaria. *alleg.* 64. *n.* 3.
Diſtributiones extraordinariæ debentur ratione Inſervientiæ, & laboris. *alleg.* 64. *n.* 20.
Diſtributiones minutæ Anniverſariorum, & Funerum dupliciter obvenire poſſunt Capitulo. *loc. cit. numer.* 27.
Fundator, ſi in fundatione novi Canonicatus illi aſſignaverit ſuos redditus particulares, an ejus Canonico debeatur participatio de diſtributionibus extraordinariis. *alleg.* 64. *n.* 5.
Novus Canonicatus in Eccleſia erectus non debet eſſe in præjudicium antiquorum. *loc. cit. ſub n.* 7.
Canonici, qui dicantur ſupranumerarii, & an participent de maſſa diſtributionum, & aliis, & qui dicantur numerarii. *loc. cit. n.* 10.
Canonici noviter additi an debeant participare de omnibus, de quibus participant antiqui. *loc. cit. n.* 12. *& ſeqq. n.* 16. *&* 19.
Appellatione diſtributionum quotidianarum, an veniant extraordinariæ. *loc. cit. n.* 1. *&* 13.
Vide *Appellatio, Canonici.*

Diverſitas.

Vide *Diſpoſitio.*

Divi-

Diviſio.

Diviſio Juriſpræſentandi per Turnum non dividit ſubſtantiam Juriſpatronatus. *alleg.* 9. *n.* 5. 6. *& ſeqq.*

Diviſionis Juſtitiæ inæqualitas repugnat. *allegat. cit. n.* 42.

Cappellaniæ Eccleſiaſticæ non patiuntur diviſionem, quid autem in Laicalibus. *allegat.* 32. *num.* 24. Vide ibi.

Qui dividit Beneficium ante a fundatum, non dicitur de novo fundare Beneficium. *alleg.* 45. *n.* 108

Conditiones appoſitæ in diviſione unius Beneficii in duo non ſunt fundamentales. *loc. cit. n.* 23.

Juſpatronatus activum poteſt manere penes unum, & paſſivum penes alium. *alleg.* 89. *n.* 17.

Diviſio exercitio Juriſpræſentandi per Turnum inter Patronum Laicum, & Epiſcopum, vacante Beneficio in Turno Epiſcopi Sede vacante, præſentatio ſpectat ad Laicum. *alleg.* 90. *n.* 11. *& ſeqq.*

Secus in caſu negligentiæ Epiſcopi Turnarii, quia devolvitur ad Superiorem, idemque in caſu præſentationis de Indigno. *loc. cit. n.* 16. ſed cum diſtinctione, ut ibi.

Diviſo exercitio Juriſpræſentandi inter Patronum Laicum, & Eccleſiaſticum, an Laicus gaudeat termino ſemeſtris, vel quadrimeſtris in ſuo Turno. *num.* 33.

Alternativa conceſſa Epiſcopis non intrat in Beneficiis ſimultaneæ cum diviſione ſolius exercitii, ſecus diviſa proprietate. *alleg.* 100. *n.* 37.

Quando dicatur diviſa proprietas. *n.* 58.

Auctoritas Apoſtolica requiritur in diviſione Juris conferendi, non autem exercitii, *ibid. n.* 64.

Diviſio exercitii Juriſpatronatus, non dividit ejus proprietatem. *loc. cit n.* 376.

In Jurepatronatus diviſo in tribus lineis quota conſideratur in deſcendentibus commenſurative ad ratam cuicumque lineæ obventam. *n.* 580.

Uno Jurepatronatus diviſo in duobus diſtinctis corporibus reputatur, ac ſi eſſent duo ſeparata. *alleg.* 9. *ſub n.* 31.

In Jurepatronatus, licet exercitium ſit diviſum, tamen ſubſtantia manet indiviſa, & in ſolidum quoad Patronos. *alleg cit. n.* 31.

Inæqualitas diviſionis per concordiam facit ſubreptitiam ejus Confirmationem Apoſtolicam. *loc. cit. n.* 53.

Regula 2. Cancellar. locum habet quando Jus ſimultaneum præſentandi, ſeu, conferendi inter Patronos, ſeu Collatores fuit diviſum, etiam quo ad proprietatem, ſecus quo ad merum exercitium. *alleg.* 39. *n.* 4. & quando dicatur diviſum ſolum exercitium. *ibid. n.* 5. 6. 7 8.

De natura diviſionis eſt, ut utraque pars æqualia Jura ſortiatur. Rot. *poſt alleg.* 9 *ſub n.* 97.

Communio parit diſcordias, & diſcordiæ præjudicium, quibus obviandis remedium eſt diviſio. *alleg.* 63. *ſub n.* 27.

Judex cogit ad diviſionem uſufructuarios diſcordantes. *alleg.* 9. *n.* 4.

Diſcordia eſt comes in conſortio Juriſdictionis. *loc. cit. ſub n.* 5.

Et ſit diviſio a Judice quoad ejus exercitium. *ibid.*

Stante diſcordia, officio Judicis dividitur exercitium tutellæ. *loc. cit. n.* 6.

Idem quo ad Parochos habentes domum, communem in confinio duarum Parochiarum. *ibid. n.* 8.

Si Eccleſia ſit de collatione ſimultanea duorum Epiſcoporum in caſu diſcordiæ, Superior ordinat diviſionem collationis per alternativam. *loc. cit. n.* 12. *&* 19.

Patronus dividendo exercitium Juriſpræſentandi per Turnum non ſentit detrimentum, ſed potius utilitatem. *loc. cit. num.* 14. ſed vide *ſub num.* 15. 20. *&* 31.

An diviſioni exercitii Juriſpræſentandi obſtet intereſſe Datariæ. *alleg.* 9. *n.* 27.

Pro diviſione Juriſpræſentandi an ſit cauſa ſufficiens, quod unus Patronus præveniat alterum in præſentando, ut obtineat gratiam Apoſtolicam cum derogatione. *alleg* 9. *n.* 30.

In diviſione facienda requiritur conſenſus omnium Patronorum, nec ſufficit majoris partis, etiam in Patronatu familiari. *n.* 31.

Diviſioni ſimultaneæ inter Epiſcopum, & Capitulum, quando ſit locus. *n.* 32.

Vide *Bipartita. Communio. Ratio.*

Doctor.

Doctoribus cujuſcumque auctoritatis nunquam defertur in atteſtata conſuetudine Tribunalium. *alleg.* 56. *n.* 24.

Deciſionibus S. R. ſtandum eſt in judicando in concurſu D. D. *alleg.* 100. *n.* 230.

Doctor punctualis facit caſum legis. *alleg.* 24. *num.* 21.

Doctores reprobati non ſunt attendendi. *alleg.* 44. *n.* 36.

Doctor intelligitur juxta auctoritatem, quam allegat. *alleg.* 9. *n.* 23.

Vide *Auctoritas.*

Doctores.

Qui approbati, vel reprobati fuerunt, afferuntur in ſpeciali Indice.

Doctrina.

Doctrinæ punctuales faciunt caſum legis. *alleg.* 12. *n.* 19.

Plus valet una doctrina alicujus Doctoris in puncto, quam mille ratiocinia, & principia generalia. *alleg.* 15. *n.* 1.

Plus valet una doctrina in terminis, quam mille a remotis. *alleg.* 24. *n.* 25.

Doctrina punctualis ſine contradictore facit caſum legis. *alleg.* 82. *n.* 17.

Doctrina, & rerum, Eccleſiaſticarum ſcientia primum locum obtinet in prælatione Beneficii. Rot. *poſt alleg.* 30. *ſub n.* 35.

Opiniones, & Doctrinæ non numerari, ſed ponderari debent. Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 59.

Dolus.

Non eſt locus privationi Beneficii, niſi concurrente dolo inexcuſabili. *alleg.* 36. *n.* 64.

Vide *Fraus.*

Domini.

Domini domorum eas habitare quodammodo videntur per medium ſuorum Inquilinorum. *alleg.* 53. *num.* 12.

Domini domorum etiam non habitantes habent Juſpræſentandi ex cauſa conſtructionis. *loc. cit. n.* 13.

Vide *Venditio.*

Dominium.

Dominium Dignitatum non debet reſtringi ad unicam nationem. *alleg.* 9. *n.* 60.

Patronus Laicus non acquirit dominium in Eccleſia, acquirit tamen uſum rei patronalis. *alleg.* 43. *num.* 8.

Dominium directum trahit ad ſe dominium utile, veluti acceſſorium, & ſibi ſubordinatum. *alleg.* 57. *n.* 5 69. *&* 77.

Judex Laicus, non poteſt decernere mandata, & facere executiones Bonorum, quæ ſunt ſubjecta directo dominio Eccleſiarum. *alleg.* 57. *n.* 8. *& ſeq & n.* 38. 51. 53. 77. *&* 86

Conſtitutio Ægidiana non habet locum, quando agitur de bonis emphyteuticis Eccleſiarum, licet cauſa ſit inter Laicos ſuper ſolo dominio utili. *loc. cit. n.* 3. 70. 71.

Judex Laicus quamvis poſſit decernere mandata ſuper bona de directo dominio Eccleſiæ; non poteſt tamen illos exequi, niſi obtento *Exequatur* Judicis Eccleſiaſtici. *loc. cit. n.* 21. 33.

Judex Laicus non poteſt apponere manus ſuper Perſonis, & rebus Eccleſiaſticis, etiamſi agatur de utili dominio inter Laicos remanente directo penes Eccleſiam. *loc. cit. n.* 34. *&* 55.

Statutum Laicorum non poteſt diſponere ſuper rebus Eccleſiaſticis, quorum dominium utile ſpectat ad Laicos. *loc. cit. n.* 56. *&* 57.

Conſtitutio *S. M. Innocentii XI.* comprehendit ſub ſtatutis Laicalibus excluſivis fœminarum propter maſculos, etiam Bona de directo dominio Eccleſiæ. *loc. cit. n.* 67.

Inſcriptiones poſitæ ſuper ſtabilibus ſunt potius ſigna identitaria, quam dominii. *alleg.* 57. *n.* 85.

Dominium directum probatur ex Inſtrumentis Inveſtituræ. *alleg.* 57. *n.* 90.

Verbum *Pertinere* refertur ad dominium. *alleg.* 100. *n.* 62.

Dominium Bonorum temporalium ſpectans ad Eccleſiam ejus naturam ſortitur. *loc. cit. n.* 431.

Dominii argumentum quodam reſultat ex appoſitione Inſignium. *alleg.* 43. *n.* 26.

Domus.

Juſpatronatus non eſt annexum Domibus, ſed tranſit cum Univerſitate bonorum hæreditariorum. *alleg.* 53. *n.* 20.

Legata Domo pro fondatione Cappellæ cum onere Miſſarum hæres eam tenetur tradere refarcitam in neceſſariis, ut locari valeat. *alleg.* 74. *n.* 5.

Ap-

Appellatione *illorum de domo, vel agnationa*, quando non veniant Cognati. *alleg.* 75. *n.* 21.
Expreſſio *Domus*, vel *Familia*, an inducat contemplationem agnationis. *alleg.* 77. *n.* 20.
Verbum *Domus* magis ſtricte ſignificat agnationem, quam vox Familia. *alleg.* 92. *n.* 22.
Juſpatronatus reſervatum favore Laicorum de domo comprehendit fœminas. *alleg.* 100. *n.* 48.
Item reſervatum favore proximioris, & antiquioris de domo. *loc. cit. n.* 484.
Appellatione illorum de *Domo*, *& per lineam maſculinam*, an veniant Fœminæ de linea admiſſa in concurſu maſculorum alterius lineæ. *loc. cit. n.* 497.
De diſtinctione inter Domum contentivam, proximam, & remotam, & in quibus caſibus attendatur, vel non. *n.* 499. 500.
Quando appellatione *illorum de Domo* cenſentur contemplati omnes agnati, tam proximiores, quam remotiores. *n.* 503. 504. 551. 552.
Vocatio Domus per lineam maſculinam excludit fœminas. *n.* 508. 509. 530. *cum ſeqq.*
Verbum *Domus* eſt collectivum plurium linearum. *n.* 553.
Vocatis illis de *Domo*, *& Prole* veniunt etiam Cognati. *loc. cit. n.* 633.
Expreſſio *Domus cum cognomine*, quando dicatur ſtare demonſtrative ad denotandam originem, ex qua provenire debeant deſcendentes, ut includantur Cognati. *alleg.* 55. *ſub n.* 3.
De Jurepatronatus, quod competit Dominis Domorum in Parochia exiſtentium. *alleg.* 53. *ſub n.* 13.
Vocatis deſcendentibus de *Domo cum expreſſione Cognominis*, non cenſentur excluſi Cognati. *alleg.* 75. *n.* 18. *&* 21.
Vide *Domini*, *Familia*, *Habitatio*, *Parochia*, *Verbum*.

Donans.

Pater donans Juſpatronatus præſentari poteſt per filium, quando eſt de paſſive vocatis, & excluditur pactum tacitum donationis. *alleg.* 84. *n.* 56.

Donatarius.

Donatarius, qui non obſtante donatione præſentavit, eſt manutenendus. *alleg.* 100. *n.* 563.
Poſſeſſio exiſtens in lineu donantis ſuffragatur Donatariis. *loc. cit. n.* 570.
Donatarius non ſolum tenetur alimenta præſtare Donatori, ſed etiam illius filiis. *alleg.* 42. *n.* 88.
Donatarius Juriſpatronatus an poſſit præſentare Donantem. *alleg.* 84. *n.* 2. 3. 4. 39. 40. *&* 50.
Vide *Donatio*.

Donatio.

An Vicarius poſſit confirmare donationes Juriſpatronatus. *alleg.* 7. *n.* 2.
Juſpatronatus Laicale donatum Eccleſiæ evadit Eccleſiaſticum, & ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 19. *n.* 4.
Donato Jurepatronatus Eccleſiæ, Donans non poteſt amplius diſponere. *alleg.* 19. *n.* 5.
Donatio facta conſanguineo dicitur actus pius. *alleg.* 36. *n.* 27.
Patronus donando Juſpræſentandi intelligitur donaſſe cummulative, non autem privative. *alleg.* 39. *n.* 9.
Non confirmata Ordinario prima donatione, donator poteſt alteram donationem facere. *alleg.* 40. *n.* 2.
Cauſa donandi reſtricta ad unam perſonam abſque expreſſione eius filiorum, oſtendit ejus filios non fuiſſe contemplatos. *alleg.* 46. *n.* 2. 3.
Natura donationis eſt ut ſit tranſitoria etiam ad hæredes extraneos. *alleg.* 46. *n.* 3.
In univerſalitate donationis an nomine Jurium veniat Juſpatronatus. *loc. cit. n.* 4.
Donatio non dicitur facta pro filiis, ſi poſt matrem de eis non fuit habita mentio. *n.* 6.
Quo caſu expreſſio filiorum ſemel facta in donatione intelligatur de filiis non uti filiis, ſed uti hæredibus. *loc. cit. n.* 7. 8.
Donatio Juriſpatronatus eſt hæreditaria, ſi præſentatio fuerit facta titulo hæreditario. *loc. cit. n.* 12.
In donatione requiritur acceptatio Donatarii. *n.* 14.
An donatio facta filiis cenſeatur facta omnibus pro virili. *n.* 15.
Donatio Juriſpatronatus cum conſenſu Ordinarii perfecta conſtituit donatarium verum, & legitimum Patronum Beneficii, & in eum tranſtulit omne jus, quod donanti competebat. *Rec. poſt alleg.* 52. *n.* 76.
Limita quando donatio facta eſt cumolative, non privative. *loc. cit. n.* 77. *&* 78. obi quod donatio Juriſpræſentandi ad hunc effectum valde differt a donatione Juriſpatronatus.
Juſpatronatus ſpectans ad univerſitatem Parochianorum non tranſit in ſingularem ſucceſſorem, ſi non ſit habitata, nec poteſt donari, niſi omnes de Parochia conſentiant. *alleg.* 53. *n.* 13.
Juſpræſentandi deſcendens ex Jurepatronatus gentilitio donari poteſt ad vitam donantis. *alleg.* 66. *n.* 20.
Vicarius Epiſcopi nullo modo autho?zare poteſt donationem Juriſpatronatus. *alleg.* 66. *n.* 39.
Expreſſa vocatio hæredum, & Succeſſorum in donatione Juriſpatronatus denotat ipſum eſſe mere hæreditarium. *alleg.* 69. *n.* 5.
Donatio reſtricta ad bona mobilia, & immobilia eſt particularis. *alleg.* 79. *n.* 2.
In donatione concepta termino particulari, non veniunt bona futura. *loc. cit. n.* 4.
Specialis deſcriptio, & enumeratio bonorum excludit univerſitatem donationis. *loc. cit. n.* 7. 13. 24. *&* 25.
Donatio etiam univerſalis bonorum non eſt apta comprehendere Juſpatronatus. *n.* 8.
Aſſignatur ratio a priori, quare per donationem transferatur Juſpatronatus. *n.* 13.
Per donationem omnium bonorum conceptam termino univerſali, reſoluto tamen in ſingularitates non cenſetur abdicari a Donante Juſpatronatus. *loc. cit. n.* 14. 24. *&* 25.
Univerſalitas donationis, unde perfulgeat. *n.* 15.
De duplici donationis ſpecie, in quarum altera tantum liceat donatario præſentare donantem. *alleg.* 84. *n.* 4.
Donatio Juriſpatronatus, quando cenſeatur facta perpetuo, & in totum. *loc. cit. n.* 6. *&* 8.
Donatio Juriſpatronatus confirmari etiam poteſt per Vicarium Generalem de mandato Epiſcopi. *n.* 10.
Donatio Juriſpatronatus, quando præſumatur fraudolenter facta. *alleg.* 82. *n.* 18.
Conſenſus Ordinarii, ad quem finem requiritur in donatione Juriſpatronatus. *n.* 19.
Judicio Ordinarii plene defferendum eſt pro excluſione cujuſcumque pacti taciti, quod in hujuſmodi donationibus intervenire potuerit. *n.* 20.
Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis excluſa remaneant prædicta pacta. *n.* 21. 23. 24. 28. *& ſeqq.*
Actus conditionalis inter vivos differt a donatione cauſa mortis. *alleg.* 86. *n.* 16.
Donatio Juriſpatronatus abſque conſenſu Ordinarii remanet nulla, & hæc ſpectat ad hæredes donantis. *alleg.* 91. *n.* 4.
Ut dicatur interveniſſe donationi conſenſus dativus Ordinarii, quid requiratur. *loc. cit. n.* 5.
Obſervantia declarat, quod Ordinarii conſenſus in donatione non intervenerit; & quando. *loc. cit. n.* 6.
Actus difformis ab ipſo titulo donationis, inobſervantiam demonſtrat. *alleg.* 91. *n.* 8. 9.
Donatio Juriſpatronatus non acceptata per donatarios ex inobſervantia non attenditur. *alleg.* 91. *n.* 20.
Compatrono donante ratam Juriſpatronatus hæreditariam alteri Compatrono habenti aliam ratam, ſed gentilitiam, totum Juſpatronatus fit gentilitium. *alleg.* 92. *n.* 63.
Compatronus donans alteri ſuam quotam, dicitur facere puram remiſſionem ſui Juris alteri, & portio confunditur cum portione. *loc. cit. n.* 64.
Donatio Juriſpræſentandi intelligitur cumulative cum donante, ejuſque hæredibus. *alleg.* 100. *n.* 166.
Legatum Juriſpatronatus, ſeu ejus confirmatio facta ab Epiſcopo an retrotrahatur ad diem mortis in præjudicium præſentationis factæ per hæredem? Et quid in donatione Juriſpatronatus, & de diverſitate rationis inter legatum, & donationem. *loc. cit. n.* 234. *& ſeqq.*
In Jurepatronatus gentilitio donatio vocis intelligitur ad vitam donantis. *loc. cit. n.* 255.
Nullitas donationis Juriſpatronatus ex defectu conſenſus Ordinarii an importare valeat nullitatem in parte, non in totum. *loc. cit. n.* 266.
Diſpoſitio particularis de Jurepatronatus fieri non poteſt abſque conſenſu Epiſcopi, etiamſi agatur de donatione univerſali. *alleg.* 100. *n.* 269.
Donatio Juriſpatronatus pro unica vice tantum dicitur mandatum irrevocabile ad præſentandum, & an expiret per mortem mandantis. *loc. cit. n.* 309.
Donatio requirit conſenſum Ordinarii. *n.* 310. 312.
Donatio Juriſpræſentandi ſequitur præſentationem Epiſcopi, nec ſufficit Conſenſus Vicarii. *loc. cit. num.* 313.
Quando Epiſcopus cenſeatur tacite approbaſſe donationem Juriſpatronatus. *n.* 314.
Prima donatio Juriſpatronatus præfertur non obſtante Secunda prius confirmata ab Ordinario, ſi ante ejus confirmationem petitus fuerit conſenſus Epiſcopi ſuper prima *loc. cit. n.* 434.
Donatio Juriſpatronatus nulla, & ſimoniaca non attenditur. *alleg.* 100. *n.* 562. 567.
Item eſt nulla ſine Confirmatione Ordinarii. *n.* 565.
Donatio revocatur per Supervenientiam Filiorum ſive ex primo, ſive ex ſecundo matrimonio, & id locum habet in donatione particulari. *in ſupplem. n.* 68.

Donatio Juriſpatronatus revocatur per ſupervenientiam Filiorum. *ibid. n. 69.*

Reſervatio Juriſpatronatus, quam fecit fundator per actum inter vivos favore aliorum cum conſenſu Ordinarii, nihil aliud eſt niſi donatio Juriſpatronatus, *loc. cit. n. 70.*

Facta prima donatione Juriſpatronatus, ante ejus confirmationem factam ab Epiſcopo, an poſſit Donator eam revocare, alteri donare aſſignatur diſtinctio *alleg.* 40. n. 22. & quid in terminis legis fundationis. *ibid.*

Donatio bonorum, & Jurium, quando cenſeatur facta donatario libera, & hæreditaria. *alleg.* 46. n. 3. *verſ. in ſuper, & ſub n.* 4.

Et quando in ea filii ejus, cui fuit donatum, non dicantur vocati uti filii, *ibidem n.* 5. ſed ſolum uti hæredes.

Donatio facta certæ perſonæ, ejuſque filiis, & ſucceſſoribus mediante illa dictione *Et*, ſtare poteſt ampliative reſpectu ſucceſſorum. *ibid. n.* 8. *verſ. Unde.*

Donatio ineffectuata, & non acceptata, non attenditur. *alleg.* 46. n. 13. & ex quibus ineffectuatio deſumatur. *ibid. n.* 13. *in fin. & n.* 14. *verſ. Verum etiam.*

Donationi unuſquiſque poteſt renunciare in ſui præjudicium. *loc. cit. n.* 14.

Donatio lucrativa nec requirit acceptationem ab initio, ſed ſufficit acceptatio Notarii pro abſentibus, & omnibus, quorum intereſt. Rot. *poſt alleg.* 20. *ſub n.* 22.

Donatio Juriſpatronatus non requirit conſenſum Ordinarii, ſi facta fuerit illi ſub conditione, de cujus purificationis tempore donatarius eſt compatronus. Rot. *loc. cit. n.* 23.

Donatio Juriſpatronatus facta per Compatronum cenſetur de ſua voce tantum, non autem de altera non ſua. *ibid. n.* 27. maxime ſi altera vox erat relicta alteri ex diſpoſitione illius, cujus hæres erat donatarius.

Donatio Juriſpræſentandi acceptata per donatarium non poteſt revocari per donantem Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40. n. 28.

Conſenſus Ordinarii in donatione Juriſpatronatus non requiritur ad illius ſubſtantiam, ſed pro tranſlatione Juriſpatronatus. & donatio valet in præjudicium donantis etiam ſine conſenſu Epiſcopi. Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40. n. 29. & habet implicitum ſtatum validitatis ante hunc conſenſum *ibid.*

Præſentatus ab eo, qui donavit, inſtitui non debet, quando donatio eſt jurata. *loc. cit.* n. 30.

Amplia, quando donatarius ante præſentationem donantis inſtetit pro confirmatione Ordinarii. *ibid.*

Donatio Juriſpræſentandi jurata, & cum promiſſione de illam non revocando eſt irrevocabilis etiam ante confirmationem Ordinarii. *ſub* n. 30 *in fin.*

Abſolutio a juramento appoſito in donatione Juriſpræſentandi non conceditur, niſi cum citatione partis, & non ſufficit ſi obtineatur ad effectum agendi duntaxat. *n.* 32. & quod concludenter juſtificanda ſint quæ adducuntur pro abſolutione obtinenda, alias quod non tollatur perjurium. *ibid. n.* 38.

Donatio Juriſpræſentandi non ſubiicitur obſervationi ſolemnitatum, quæ demandantur in Conſtitutionibus Marchiæ. n. 36.

Conſenſus Ordinarii in donatione Juriſpræſentandi ſemper, & quandocumque, & etiam lite pendente inter præſentatos intervenire poteſt. *ſub* n. 37.

Donatarius Juriſpræſentandi poteſt præſentare etiam ſub ſpe futuri conſenſus Ordinarii. *ibid.*

Ordinarius ſine juſta cauſa ſuum conſenſum denegare non poteſt pro confirmatione donationis Juriſpræſentandi. n. 38.

Conſenſu Ordinarii in donatione Juriſpatronatus requiritur ad illius exercitium, Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40 n. 40.

Conſenſus hujuſmodi per Ordinarium denegato injuſte devolvitur per appellationem facultas confirmandi donationem ad Rotam, ſeu quamcumque alium Judicem delegatum in gradu appellation. *ſub* n. 40 & 41. ubi quod poteſt cogere Ordinarium, ut conſentiat. Archiepiſcopus in hac materia an poſſit ſupplere negligentiam Epiſcopi remiſſive. *n.* 41.

Conſenſus recuſatus in donatione Juriſpatronatus ab Ordinario exempto, & Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecto, ad hoc, ut ſuppleatur, recurri debet ad Papam. *n.* 43.

Ordinarius conſenſum ſuum denegare non poteſt ex motivis extrajudicialibus, ſed bene ex rationabili cauſa allegata, & probata ex actis. *n.* 45.

Donatio Juriſpatronatus quando cenſeatur perpetua, *alleg.* 65. *n.* 42.

In donationibus fieri ſolitis non præſumitur fraus. *loc. cit.* n. 42.

Donatio Juriſpatronatus recognita, & approbata ab Ordinario ceſſare facit præſumptionem fraudis, & ſimoniæ. *loc. cit.* n. 47.

Vicarius, non habet Jus confirmandi donationem Juriſpatronatus ſine ſpeciali mandato Epiſcopi. *n.* 50. *in fin.*

Epiſcopi enim tantum conſenſus ſufficit pro approbanda donatione, & reſervatione Juriſpatronatus. *loc. cit. n.* 52

Vicarius Epiſcopi ex quibus verbis Mandati ſibi dati dicatur habere jus confirmandi donationes Juriſpatronatus *loc. cit n.* 54.

Donatio jam acceptata per donatarium eſt irrevocabilis. *alleg.* 40. *n.* 28.

Donatio Juriſpatronatus deſtituta Epiſcopi conſenſu valet in præjudicium donantis. *alleg. cit. n.* 29.

Donatio Juriſpatronatus munita Juramento, & promiſſione de illa non revocando, eſt irrevocabilis ante confirmationem Ordinarii. *n.* 30. & 35.

Oſtenditur, in quo ſenſu loquantur Deciſiones coram *Emerix* in ſubiecta materia donationis Juriſpatronatus. *n.* 34.

Donatio Juriſpatronatus non ſubjacet ſolemnitatibus requiſitis per Conſtitutionem Ægidianam. n. 36.

Conſenſus Ordinarii, de quo tempore requiratur ad validitatem donationis Juriſpatronatus. n. 37.

Ordinarius ſine juſta cauſa non poteſt denegare conſenſum prædictæ donationi. *n.* 38.

Non confirmata prima donatione donator poteſt aliam donationem facere. *alleg* 40. *n.* 2.

Donatio Juriſpatronatus nullum præſtat jus ante confirmationem Ordinarii. n. 3.

Hæc confirmatio tempore non habili non Juvat. n. 4. *vide n.* 12.

Donatio Juriſpatronatus facta cum juramento eſt irrevocabilis. *n.* 11. & 12.

Donator.

Vide *Donatio.*

Dos.

Actus diſpenſationis dotium ex obſervantia fieri ſolet collegialiter. *alleg.* 25. *n.* 5. & 6.

Quænam ſit natura diſtributionis dotium oſtenditur, *loc. cit. n.* 7.

In diſpenſationibus dotium quæ fiunt per familiam Teſtatoris omnes veniunt in capita. *loc. cit.* n. 8.

An Congregatio pro diſtribuendis dotibus habenda ſit domi hæredum. *loc. cit. n.* 17.

In Congregationibus pro diſtribuendis dotibus præcedentia in proponendo, & nominando danda eſt hæredibus, & non extraneis. Quid in ſedendo. *n.* 20. & 21.

Electio procuratoris ad exigendos Fructus pro dotibus ſpectat ad hæredem. *n.* 22.

Diſpenſatio dotis facienda Puellis prævia informatione de earum vita, & honeſtate, non eſt negotium arduum, & difficile. *alleg.* 26. *n.* 7.

Perempta dote data per Patronum, an Eccleſia teneatur ei dare alimenta ex redditibus poſtea acquiſitis, *alleg.* 44 *n.* 48.

Aſſignatio dotis facta Cappellaniæ præſefert ſpiritualizationem bonorum. *alleg.* 49. n. 9. & 11.

In Cappellania Laicali dos non dicitur dari, ſed ſolum ſtipendum laboris. n. 10.

Dos relicta Cappellaniæ *Senza diminuzione alcuna*, pertinet ad Cappellanum. *n.* 12.

Dos relicta Cappellaniæ cum diſeretive, eſt diſtincte conſideranda tamquam de Cappellania collativa, nec poteſt cedere in utilitatem inceſpacium. *n.* 17.

Confraternitas habens Jus diſtribuendi dotes, an poſſit dotatis apponere pactum dotis reverſivum. *allegat.* 56. n. 15.

Patrono allegenti titulum augmentis dotis, incumbit onus illud probandi. *alleg.* 58. *n.* 18.

Adrianus VIII. revocavit Privilegia concedentia Juſpatronatus ex augmento dotis. *n.* 20. & 32.

Tantum eſt augmentum dotis, quantum ipſa dos Beneficii. n. 21.

Dotem augere ad medietatem fructuum eſt aſſignare tantos redditus, quantos habet Eccleſia de proprio. *n.* 40.

Centenaria obſervantia præſumit augmentum Dotis fuiſſe coæquale antiquis redditibus Eccleſiæ. *n.* 43.

In Jurepatronatus ex privilegio non eſt neceſſaria totalis deperditio Dotis, & Eccleſiæ depauperatio. *n.* 43.

Adrianus VI. revocavit Privilegia Juriſpatronatus ex inſufficienti augmento Dotis. *alleg.* 59. *n.* 25.

Dos diſtincta a Maſſa Capitulari antiquorum Canonicorum non prohibet quominus novus Canonicus admittendus ſit ad etiam Emolumenta debita ratione perſonalis laboris. *allegat.* 64. n. 22.

Refertur ſtatutum Rhegen. diſponens dotem ſuccedere loco legitimæ. *alleg.* 69. *n.* 26.

Juſpatronatus conceſſum ex Privilegio ex cauſa augmenti Dotis in ultimo ſit hæreditarium, ſi augmentum ſit Coæquale antiquæ Doti, aut præponderans. *alleg.* 76. *n.* 30.

Quomodo augmentum Dotis intelligatur ſuperare antiquam Dotem, vel eſſe illi coæquale. *n.* 31.

Quan-

Quando Patroni fuerunt in quaſi poſſeſſione præſentandi etiam in menſibus reſervatis, præſumitur Juſpatronatus acquiſitum ex augmento Dotis ſufficientis. n. 32.
Et Patroni relevantur ab onere probandi ſufficientiam. n. 33.
Data Vicario Generali facultate conſtituendi Juſpatronatus, data cenſetur quo ad approbationem dotis. alleg. 84. n. 14.
Et ideo non requiritur duplex conſenſus. n. 15.
Bonis Laicalibus datis in dotem perſonatus, ut ejus poſſeſſor poſſit ex illis exigere Beneficium, an erigenti reſervari valeat Juſpatronatus. alleg. 100. n. 41.
Recipiens dotem, & renuncians hæreditati, non conſequitur Juſpatronatus hæreditarium. n. 247.
Hæres cum onere diſpenſandi dotes, non reputatur merus Executor. alleg. 26. n. 27.
Dos data per fundatorem pro Commenda, vel Beneficio præſumitur congrua. alleg. 47. ſub n. 48.
Reſervatu Jurepatronatus ex cauſa dotis aſſignatæ ex parte unius ex Condotantibus, ſi iſte, ejuſque hæres defecerit in aſſignatione dotis, an ſit admittenda ejus præſentatio. alleg. 54. n. 19.
An dotans Eccleſiam liberam ratione Fundi & conſtructionis poſſit obtinere Juſpatronatus in totum, ſed potius pro tertia parte, & quid Epiſcopus agere debeat. alleg. 54. n. 34. cum ſeqq. & ſub n. 40.
Juſpatronatus in Beneficio dotato acquiri poteſt cum novis legibus per Patronum, qui auxit notabiliter Dotem Beneficii. alleg. 100. n. 613. & an ſucceſſive vocati, qui acquiſiverunt Beneficium ſic auctum nequeant impugnare diſpoſitionem novam. ibidem num. 614.
Vide Commenda. Legatum.

Dotatio.

Canonicus, aut Beneficiatus quidquid in cauſam dotationis Eccleſiæ erogavit, præſumitur erogaſſe de bonis Eccleſiaſticis. alleg. 54 n. 6. & ſeqq.
Fundans, vel dotans Beneficium cum pacto, ut illud ſibi conferatur, ſive cum reſervatione Juriſpræſentandi ſe ipſum, ſive quod ipſe Fundator debeat eſſe primus Beneficiatus, an ſit ſimonia. alleg. 54. n. 14. n. 15. 18.
Nec ducit Eccleſiam de non eſſe, ad eſſe, ſed ad bene eſſe. alleg. cit. n. 26.
Dotatio Beneficii facta per Eccleſiaſticum, qui habebat etiam bona patrimonialia, præſumitur in dubio pro medietate facta ex redditibus Eccleſiæ. alleg. 54. ſub n. 30.
Juſpatronatus in totum ratione dotationis Eccleſiæ jam fundatæ, & conſtructæ acquiritur ex privilegio. alleg. cit. n. 27.
Epiſcopus Eccleſiam liberam ex duabus cauſis non poteſt reddere ſervam in totum ex ſola cauſa dotationis. loc. cit. n. 28.
Dotatio Eccleſiæ facta de decimis dicitur facta de bonis Eccleſiæ. alleg. 97. n. 4.
Patronatus ratione dotationis ſtatim miniſterio juris acquiritur. alleg. 100. n. 40.
Allegari etiam poteſt privilegium præſumptum ex cauſa novæ dotationis etiam poſt Concil. alleg. 5. n. 7. in fin.
Vide Juſpatronatus quoad aquiſitionem. Patronus quoad Dotationem. Centenaria.

Dotator.

Dotans Eccleſiam jam libere fundatam, & conſtructam ex ſola dote, quando acquirat Juſpatronatus. alleg. 54. n. 34.
Dotans Eccleſiam jam libere fundatam, & conſtructam non poteſt acquirere Juſpatronatus, niſi ex Privilegio Apoſtolico. loc. cit. n. 20.
An dotans Eccleſiam liberam ratione Fundi, & conſtructionis poſſit obtinere Juſpatronatus in totum, ſed potius pro tertia parte, & quid Epiſcopus agere debeat. alleg. cit. n. 34. cum ſeqq.

Dubietas.

In re patronata non debet fieri commiſtio aliorum Inſignium, ne perdatur in futurum memoria Fundatoris, aut ad ſtatum dubietatis redocatur. alleg. 43. n. 16.
Clarum nihil in ulla cauſa, quin poſſit adhuc ſubſerpere aliquam dubitationem. alleg. 27. n. 26. in fin.
In dubio favendum eſt Patrono ad ſubſtinendam ejus præſentationem. alleg. 30. n. 13.
Vide Petitorium. Lis. Titulus.

Dubitatio.

Nihil eſt tam clarum, quod non valeat aliqua dubitatione, & cavillatione offuſcari. alleg. 47. n. 31.
Vide Ignorans.

Dubium.

Pro Cappellania Eccleſiaſtica in dubio eſt judicandum. alleg. 49. n. 27. & 40.
Declaratio, & proteſtatio ſemper attendenda ſunt in rebus dubiis. alleg. 64. n. 6.
Aſſiſtentia in quolibet dubio ſemper attenditur. alleg. 100. n. 296.
Patroni confeſſioni in dubietate actus eſt deferendum. loc. cit. n. 351.
Petitorium non dicitur clarum, ſi agitur de articulo Juris dubio; & qualis dubietas requiratur. alleg. 20. ſub n. 14.

Dubius ſtatus.

Vide Status.

E

Eccleſia.

Eccleſia non debet committere ingratitudinem erga Conſanguineum fundatoris. alleg. 8. n. 20. & 21.
Ubi agitur de Corpore individuo unius Eccleſiæ, ſi major pars illius eſt vitioſa, vitium etiam trahitur in reliquam partem alleg. 12. n. 11.
An Eccleſia ex vetuſtate deſtructa debeat reſtitui in antiquam formam. alleg. 12. n. 13. & 16.
Majeſtas Eccleſiarum auget Cultum Divinum. alleg. 12. n. 15.
In dubio favendum eſt Eccleſiæ. loc. cit. n. 22.
Cappella præſumitur propria illius Eccleſiæ, in cujus ambitu reperitur ædificata. Rot. poſt alleg. 12. in fin.
Ideoque poteſt in eadem Cappella quodcumque Ædificium extolli per Rectorem dictæ Eccleſiæ. ibidem ſed limita, ut ibi.
Non exiſtente hærede ultimi de Familia Juſpatronatus devolvitur ad Eccleſiam. alleg. 15. n. 3. ſed cum diſtinctione, ut ibi.
Eccleſia non poteſt eſſe libera in totum, neque in parte libera, & in parte ſerva reſpectu unius, ejuſdemque Collationis. loc. cit. n. 4.
Multipliciter Eccleſia fieri poteſt liberæ collationis. n. 6.
Quando unus eſt Patronus, & hic cedit Juſpatronatus Epiſcopo, Eccleſia fit libera, ſecus autem, quando ſunt plures Patroni. n. 7. & ſeqq. & n. 20.
In quo ſenſu ſit verum, quod extincta linea Patronorum Eccleſia efficiatur libera. n. 11. & 22.
Unio Eccleſiæ non debet eſſe præjudicialis tertio. n. 14.
Servitus Juriſpatronatus in Eccleſiis permiſſa eſt per Sacros Canones. n. 21.
Sed de Jure antiquo iſta ſervitus non permittebatur. loc. cit. n. 24.
In quo conſiſtat libertas Eccleſiæ. alleg. 15. n. 31.
Clericus Eccleſiæ inſerviens eſt præferendus non inſervienti, non ex neceſſitate, ſed ex convenientia. alleg. 30. n. 9. ſed limita ut n. 14.
Prælatio alicui debita in Beneficiis Eccleſiæ, cui inſervit, ex quo motivo procedat. alleg. 30. n. 22.
Rectus Eccleſiæ repræſentat Eccleſiam. alleg. 34. num. 10.
Servitium Eccleſiæ Collegiatæ, vel Cathedralis præſupponere ſolet reſidentiam præciſam. alleg. 35. n. 1.
Centenaria requiritur ad præſumendum Beneplacitum Apoſtolicum in præjudicialibus Eccleſiæ. alleg. 36. n. 12. & 13.
Secus ubi non agitur de præjudicio Eccleſiæ tunc enim ſufficit obſervantia triginta, vel quadraginta annorum. loc. cit. n. 22.
Beneplacitum requiſitum in alienatione Jurium Eccleſiæ non requiritur in quærendis. ibid. n. 28.
Patronus ſuper pavimento Eccleſiæ an habeat jus prohibitivum, ne aliqua ſervitus ibi conſtituatur, eo invito. alleg. 43. n. 13. & 17.
Conſenſus Patroni in actibus voluntariis eſt neceſſarius, ſecus in actibus neceſſariis Eccleſiæ. loc. cit. n. 21.
Eccleſia ædificata in fundo ſpectante ad Eccleſiam, ſeu Canonicatum, Juſpatronatus ſpectat ad illum, cujus eſt fundus. alleg. 54. n. 1.
Auctoritas in contrarium, in quo ſenſu loquatur. ibid.
Eleemoſynæ factæ Imagini exiſtenti in aliqua Eccleſia in hujus utilitatem, & fabricam converti debent. alleg. cit. n. 3
Omnis Eccleſia præſumitur conſtructa ex Eleemoſynis, & Oblationibus fidelium. loc. cit. n. 5.
Canonicus, aut Beneficiatus quidquid in cauſam dotationis Eccleſiæ erogavit præſumitur erogaſſe de bonis Eccleſiaſticis. n. 6. ſed vide n. 7.
Beneficiatus quando præſumitur dotaſſe Eccleſiam de ſolis patrimonialibus. loc. cit. n. 8.
Eccleſia ædificata ex oblationibus fidelium dicitur ædificata ex redditibus Eccleſiaſticis. n. 24.
Eccleſia poteſt eſſe patrona ſui ipſius. loc. cit. n. 29.

Quando Eccleſia eſt dotata, & fundata ex oblationibus, & Eleemoſynis, ſi fuerit per alterum conſtructa, iſte non acquirit Juſpatronatum. n. 25. & 35.

Dotatio non ducit Eccleſiam de non eſſe ad eſſe, ſed ad bene eſſe. n. 26.

Eccleſia poteſt eſſe pro parte libera, & pro parte patronata, quando libertas illa exercetur activa, quia ſcilicet reſolvitur in Juſpatronatus pro rata exercibile cum aliis Patronis. *Alleg.* 54. n. 37.

Quod Eccleſia non poſſit eſſe Patrona ſui ipſius, quo ſenſu procedat. n. 38.

In Eccleſiis Patronalibus poteſt fundari Cappella, & Beneficium abſque conſenſu Patroni. n. 42. 43.

Quale jus habeat Parochus in Eccleſia de Jurepatronatus ſita intra limites ſuæ Parochiæ. *alleg.* 54. n. 52.

Summus Pontifex eſt dominus, & primarius adminiſtrator omnium Eccleſiarum. *alleg.* 55. n. 5.

Papa an poſſit auferre bona unius Eccleſiæ, & dare alteri. *loc. cit.* n. 8.

Item unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. n. 9. & 10.

Eccleſiæ tenentur ſe ad invicem coadjuvare in indigentiis, tamquam ſorores, & membra Eccleſiæ univerſalis. *Alleg. cit.* n. 17.

Defectus juriſdictionis non eſt ſanabilis etiam volente, & conſentiente Eccleſia. *alleg.* 57. n. 18. 19. 35. 85.

Et conſenſus partium, & Judicis nihil operatur. *loc. cit.* n. 19. 30. 36. 70. 79. & 89.

Defectus juriſdictionis conſiſtit primario in incapacitate Judicis Laici reſpectu Bonorum Eccleſiæ, & ſecundario in ejus præjudicium. n. 68.

Laici, etiam ſi faciant actum favorabilem Eccleſiæ, nulliter agunt. n. 73.

Eccleſiæ expedit habere magis unum Emphiteutam, quam alium. n. 78.

Conſuetudo inferens præjuditium Eccleſiæ dicitur proxima Sacrilegio, & non ſubſtinetur. n. 81. & 86.

Qualitas gentilitia, vel Familiaris, an ſit magis favorabilis, Eccleſiæ, quam hæreditaria. *alleg.* 92. n. 10.

In dubio judicandum eſt pro libertate Eccleſiæ. *alleg.* 97. n. 10.

Rector, Conſules, & Officiales unius Eccleſiæ non faciunt Collegium, & Capitulum Canonicorum. *alleg.* 100. n. 132.

Juſpatronatus fundatum ex bonis intuitu Eccleſiæ quæſitis quando ſit Laicale. n. 291.

Juſpatronatus reſervatum adminiſtratoribus, & Advocatis Eccleſiæ quando dicatur Eccleſiaſticum. n. 421. *cum ſeq.* & 430.

Fundatio facta de redditibus Eccleſiæ quando inducat Juſpatronatus 429.

Juſpatronatus relictum Officialibus Laicis Eccleſiæ quando dicatur relictum ratione Perſonæ laicæ, ſeu Eccleſiæ. n. 431.

Et quid ſi Officiales gerant Officium in bonis temporalibus Eccleſiæ. n. 432.

Dominium bonorum temporalium ſpectans ad Eccleſiam, ejus naturam ſortitur. n. 433.

Eccleſiæ Parochiales de Jurepatronatus Eccleſiaſtico quomodo providebantur ante Concilium Tridentinum. *alleg.* 5. n. 10.

Eccleſiæ, & Beneficia non naſcuntur per miraculum. n. 19.

Eccleſias, & templa qui non reficiunt, merentur divinam ultionem. *alleg.* 12. n. 28. & eſt religioſi viri tam Eccleſias reſtaurare, quam ædificare novas.

Lex fundationis, quod Eccleſia non ſubſit Epiſcopo, non valet, quod declaratur. *alleg.* 24. n. 20. circa finem.

Diſmembrationi Eccleſiæ Parochiali non eſt locus, ubi provideri poteſt per deputationem Vicarii ad conſulendum indigentiæ populi. *alleg.* 47. n. 23.

Patrono reſervatur Juſpatronatus in Eccleſia nova erecta ex redditibus altaris diſmembratæ de ſuo Jurepatronatus. *alleg.* 47. n. 26.

Juſpatronatus in Eccleſiis, & beneficiis reſervata Laicis eſt gratia n. 35. Eſt tamen gratia titulo oneroſo in retributionem fundationis cum commodo Eccleſiæ, quæ extinctis Patronis libertatem acquirit. n. 35. in fine, & n. 47.

Onus reſtaurandi Eccleſiam quare pertineat ad Patronum. *allegat.* 44. n. 1.

Si pro alimentis Patroni Eccleſia non habet redditus ſufficientes deducendo congruam Rectoris, iſta non deducitur, quando Rector habet, unde congrue vivere poſſit. *alleg.* 44. n. 4.

Eccleſia ſimplici erecta in Collegiatam cum præſervativa Juriſpatronatus in omnibus, & per omnia, ut ante, hæc præſervative nihil immutat de primævis Juribus Patrono competentibus. *alleg.* 50. n. 11. *verſ. nihil obſtante*.

Patronus non habet jus in fundo Eccleſiæ. *allegat.* 34. *ſub* n. 47.

Parochus in Eccleſia de Jurepatronatus ſita intra limites Parochiæ non poteſt docere Doctrinam Chriſtianam, prædicare, Sacramentare populum, & alias functiones exercere. n. 50.

Eccleſia pleno jure ſubjecta Monaſterio dicitur de territorio Abbatis. Rot. *poſt alleg.* 41. n. 33.

Eccleſia Patronalis non poteſt in Collegiatam erigi abſque conſenſu Patroni. Rot. *poſt alleg.* 42. n. 104.

Rector Eccleſiæ Patronalis non poteſt in ea deputare Vicarium perpetuum cum aſſignatione Congruæ invito Patrono, & de ratione *ibid.*

Juſpatronatus ad effectum cadendi ſub reſervationibus dicitur Eccleſiaſticum, quando relinquitur Operariis Eccleſiæ, etiamſi meri ſint Laici. Rot. *poſt alleg.* 48. n. 79.

Obſervantia Eccleſiæ ſummopere prævalet. *alleg.* 90. n. 110.

Obſervantia unius Eccleſiæ, quomodo influat ad obſervantiam alterius n. 116.

Eccleſia ſita in Confinio duorum Epiſcopatuum, ſi Epiſcopi diſcordent in exactione Charitativi Subſidii, coguntur ad alternativam exactionis. *alleg.* 9. n. 9.

Item ſtante diſcordia in exactione redditutum unius Eccleſiæ. n. 13.

Si Eccleſia ſit de collatione ſimultanea duorum Epiſcoporum, in caſu diſcordiæ Superior ordinat diviſionem collationis per alternativam. n. 12. & 13.

Ex diſcordia Patronorum ſuccedit diutina vocatio Beneficiorum in præjudicium Eccleſiæ. n. 13.

Habens jus Sepulchrorum cum inſcriptionibus, & armis non poteſt impedire novam Fabricam Eccleſiæ. *alleg.* 22. n. 30. *in fin.*

Vide *Altare*, *Cardinalis*, *Defenſio*, *Dominium*, *Emphyteuſis*, *Erectio*, *Ordinatio*, *Parochialis*, *Reædificatio*, *Reſtauratio*, *Superior*, *Vicarius*.

Eccleſiaſticus.

Eccleſiaſticus conſumit ſuum Turnum, ſi Papa conferat in illo. *alleg.* 18. n. 16. & *ſeqq.*

Aſſignatio primæ vacationis pro turno Eccleſiaſtici reſpicit ejus præcedentiam in concurſu laici. *loc. cit.* n. 27.

Abbatiſſa Canoniſſarum Sæcularium an dicatur perſona Eccleſiaſtica, vel potius laica. *alleg.* 48. n. 17.

Cappellania eſt Eccleſiaſtica, ſi ſit perpetua, & conferatur Eccleſiaſticis. *alleg.* 49. n. 14.

Judex laicus non poteſt apponere manus ſuper Perſonis, & rebus Eccleſiaſticis. *alleg.* 57. n. 54.

Neque etiamſi agatur de utili dominio inter laicos remanente directo penes Eccleſiam *loc. cit.* n. 55.

Statutum laicorum non poteſt diſponere ſuper rebus Eccleſiaſticis, quorum dominium utile ſpectat ad laicos. *loc. cit.* n. 56. 57.

Edictum.

Edictum non porrigit vires ultra Diœceſim, ut inducat ſcientiam in Patronis commorantibus in aliena Diœceſi. *alleg.* 100. n. 592.

In vacationibus Beneficiorum de Jurepatronatus præmittenda ſunt Edicta, & quomodo, & quare. Rot. *poſt alleg.* 1. n. 26. limita *ibid.*

Patronus comparens extra terminum Edicti non auditur, & ſic pariter paſſive vocatus. Rot. *loc. cit.* n. 28. & 31.

In Beneficiis unitis in eorum vacatione non requiritur Edictorum affixio, aut interventus Examinatorum Synodalium. Rot. *poſt alleg.* 5. n. 36. & 37.

Inſtitutio data Edictis nullitàt affixis, ſeu Decretis eſt nulla. Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40. n. 27.

Inſtitutio eſt ipſo Jure nulla, niſi præceſſerint Edicta *alleg.* 40. n. 27.

Ædificium.

Vide *Eccleſia*.

Effectuatio.

Effectuatio proviſionis deducitur ex vacatione Beneficii per obitum proviſi. *alleg.* 100. n. 404.

Effectus.

Vide *Cauſa*, *Titulus*.

Electio.

Electio eſt in arbitrio Patroni inter paſſive vocatos vocatione mediata, ſecus in vocatione directa. *alleg.* 2. n. 5.

Defuncto Patrono hærede ſibi ſcripta ejus anima Juſpræſentandi ſpectat ad Epiſcopum, qui tenetur eligere Clericos pauperes. *alleg.* 15. *ſub* n. 31.

An Fundator diſponens eligendum eſſe aliquem, ſi contingat Sacerdotem fieri, ſuppoſuerit Sacerdotium præcedere debere ipſam electionem. *alleg.* 17. n. 8.

In electionibus Canonicis ab abſente præſtari poteſt votum per Procuratorem. *alleg.* 26. n. 9.

Quæ

Quæ requiruntur in electione canonica, ut admittatur votum Procuratoris. *loc. cit.* n. 10.
Jus in proviſionibus Beneficii hortatur eligi meliores, & in ſervitio Eccleſiæ exiſtentes. *alleg.* 30. n. 25.
De Jure communi non caſſatur electio, ſi eligantur extranei ab Eccleſia. *loc. cit.* n. 26.
Electio valet, licet non facta in perſonam, quæ contraxit meritum in ſervitio Eccleſiæ. *alleg.* 30. *num.* 10.
Si ex lege fundationis debeant eligi gremiales Eccleſiæ, ſeu in ejus ſervitio exiſtentes, ea non ſervata, Electio eſt nulla, licet de Jure prælatio gremialium ſit de honeſtate. *loc. cit. ſub* n. 30.
Electio indigni gravat conſcientiam eligentis, & tamen non ſuſtinetur. *ibid.*
Electio facta de non habili perinde habetur, ac ſi facta non fuiſſet. *alleg.* 33. n. 6.
Paſſive vocatus a Teſtatore non indiget electione Patroni. n. 7.
Qualitas Sacerdotalis adjecta verbo electionis concurrere debet de tempore illius. n. 19.
Patronus ex pluribus paſſive vocatis habet arbitrium præeligendi ſibi beneviſum, dummodo idoneum. *alleg.* 68. n. 3.
Ad effectum impediendi devolutionem ad Superiorem, non ſufficit Patronum eligere perſonam præſentandam. *alleg.* 78. n. 4.
Electio differt a præſentatione. n. 7.
Lite pendente inter electos currit terminus. n. 9.
Vocatis pluribus de Familia, vel conſanguineis, vel cognatis, ſeu affinibus, poteſt Patronus eligere remotiorem in concurſu proximioris, ubi agitur de vocatione mediata, ſecus directa, & de ratione. *alleg.* 85. n. 18. & 19.
Cappellania Laicalis providetur per ſolam electionem Patronorum. *alleg.* 87. n. 4.
Quando in hujuſmodi electionibus cenſeatur excluſa inſtitutio Epiſcopi. *loc. cit.* n. 5. 6 9. & 12.
Inſtitutionis Epiſcopi neceſſitas pugnat cum libera electione Patronorum. *loc. cit.* n. 8.
Onus audiendi confeſſiones, & electio facienda de Clericis, an ſit compatibilis cum qualitate Laicalis Cappellaniæ. *loc. cit.* n. 18.
Electio, quando eſt facienda de digniori, non eſt reſtringenda ad unum tantum. *alleg.* 89. n. 20.
Electio per ſortes an ſuſtineatur in Patronis Jure Collegii præſentantibus? Late examinatur Articulus ex n. 5. cum ſeqq. uſque ad 26. *alleg.* 100.
Nominationes Communitatis Laicorum non ſunt propriæ electiones, nec tribuunt Jus nominato n. 5.
Electio per ſortes prohibetur quoque Communitatibus, aliiſque Collegiis Laicalibus, & de ratione. n. 6.
Contrarium vide *ibid.* n. 7.
Statuta de Jure circa formam conſtituendi Procuratorem in electionibus Canonicis, locum non habent in nominationibus quæ fiunt per Univerſitates Laicorum. n. 8.
Electores Eccleſiaſtici præſtant juramentum eligendi digniorem. n. 11.
Electio per ſortes non prohibetur, ex quo ſit tentare Deum, & allegatur alia ratio. *alleg.* 100. n. 13.
Quando valeat, necne electio per ſortes, diſtinguuntur plures caſus, quos vide n. 21. *uſque ad* 26.
Electio ad Canonicatus Magiſtrales Hiſpaniæ, an ſit facienda per ſortes in caſu paritatis votorum ex Bulla Leonis præceptive, vel permiſſive. n. 25.
Nominare, eligere, præſentare, habentur pro Synonymis. *alleg.* 100. n. 391.
In Inſtrumento electionis an ſit neceſſarium; quod Notarius deſcribat nomina ſingulorum. n. 394.
In una natione vix datur caſus, quod nullus reperiatur dignus pro Electione paſſiva. *alleg.* 9. n. 64.
Electionis libertas non reſtringitur ob coarctationem ad certum genus perſonarum, ſicut non reſtringitur electio Summi Pontificis, quæ fit de ſolo cætu Cardinalium. *loc. cit.* n. 65.
Electioni ad ſupremam dignitatem non convenit reſtrictio eligibilium. n. 67. & refertur dictum *Galbæ Imperatoris.*
Cappellania eſt Sacerdotalis, ſi mandetur eligi Sacerdotem, qui, ſi talis non eſſet, electio devolveretur ad Epiſcopum. *alleg.* 27. n. 11. *in fin.*
Licet ſint eligendi, & præferendi illi de gremio Eccleſiæ hoc tamen eſt honeſtatis, & convenientiæ, non autem neceſſitatis, ſecus in paritate vocum ad effectum prælationis. Rot. *poſt alleg.* 30. n. 36. & 44. 48.
In Cappellaniis laicalibus non requiritur præſentatio Electionis Cappellani coram Ordinario intra quadrimeſtre. Rot. *poſt alleg.* 33. n. 44.
Ex duobus malis minus eſt eligendum. *alleg.* 27. n. 68.
Obligatus ad eligendum unum de certo genere perſonarum præſtare dicitur nudum miniſterium, nec liberalitatem exercere. *alleg.* 56. n. 8. non poteſt electum gravare aliquo onere, quod vitiatur, & non vitiat electionem, ſeu nominationem. *alleg.* 56. n. 8. onus tamen ſuſtinetur de conſenſu nominati. *ibid.* n. 10. non valet onus, & ſuſtinetur nominatio etiam cum lege, quod habeatur pro non facta non ſervato onere *ibid.* n. 14.
Habens Facultatem eligendi unum de certo genere perſonarum, quando poſſit electo imponere Onus. *alleg.* 56. n. 18. 19.
Vide *Fœmina*, *Libertas*, *Procurator*, *Prælatio*.

Electores.

Spectante Jurepatronatus ad Capitulum Eccleſiæ nepos Canonici unius ex electoribus an dicatur conſanguineus Patroni. *alleg.* 33. n. 20.
Si Electores diſcordant in electione, Judex cogit eos ad concordandum. *alleg.* 9. n. 7.
Vide *Electio*.

Electus.

Per adhæſionem votis aliorum factam ab Electo patrono, augetur illorum numerus. Rot. *poſt alleg.* 33. n. 38. & 40.
Electus ab unico voto ex tribus Patronis Collegialiter præſentantibus a nemine dicitur Electus. Rot. *loc. cit.* n. 39.

Eleemoſyna.

An executor electus ad diſtribuendam Eleemoſynam poſſit alteri officium ſuum committere. *alleg.* 26. n. 17.
Beneficiati de ſuperfluis redditibus tenentur facere eleemoſynam pauperibus. *alleg.* 44. n. 21.
Eleemoſynæ Fidelium factæ imagini exiſtenti in aliqua Eccleſia in hujus utilitatem, & Fabricam converti debent *alleg.* 52. n. 3.
Omnis Eccleſia præſumitur conſtructa ex eleemoſynis, & oblationibus Fidelium. *alleg.* 54. n. 5.
Eleemoſynæ oblatæ *Imagini B. V.* in fundo præbendali exiſtenti acquiruntur præbendæ. *loc. cit.* n. 30.
Uberior fructus acquiritur defuncto ex maiori eleemoſyna aſſignata pro celebratione Miſſarum. *alleg.* 67. n. 12.
Recipiens maiorem eleemoſynam pro Sacrificio Miſſæ, an poſſit alteri Celebrationem committere tradito conſueto ſtipendio. *alleg.* 67. n. 27. limitatur concluſ. n. 31. de qua n. 13.
Eleemoſynæ cenſentur datæ Deo, & ſic Eccleſiæ. *alleg.* 54. n. 38.
Beneficiatus tenetur erogare in eleemoſynam redditus ſuperextantes ejus congruæ ſuſtentationi. Rot. *poſt alleg.* 42. n. 63.
Vide *Eccleſia*.

Eligibilis.

Alternativa, ſeu Turnus non obligat, nec ſervari debet ſi non reperiantur eligibiles, qui ſint idonei. *alleg.* 9. n. 65.

Emolumentum.

Ubi commune eſt onus, ibi & commune eſſe debet emolumentum. *alleg.* 62. n. 11.
Dos diſtincta a Maſſa Capitulari antiquorum Canonicorum, non prohibet quominus novus Canonicus admittendus ſit ad omnia emolumenta debita ratione perſonalis laboris. *alleg. cit.* n. 22.
Recenſentur onera, & emolumenta debita Patronis in Eccleſia patronali. Rot. *poſt alleg.* 44. n. 98.

Emphytheuſis.

Conſtitutio Ædigiana non habet locum, quando agitur de bonis emphyteuticis Eccleſiarum, licet cauſa ſit inter Laicos ſuper ſolo utili dominio. *alleg.* 57. n. 13. 70. & 71.

Emphytheuta.

Emphytheuta Eccleſiæ non tenetur ad collectas, & onera realia impoſita per ſtatuta Laicorum. *alleg.* 57. n. 14. & 64.
Emphyteuta Eccleſiæ non poteſt conveniri, niſi coram Judice Eccleſiaſtico. *loc. cit.* n. 15. & *ſeqq.*
Eccleſiæ expedit habere magis unam emphytheutam, quam alium. *loc. cit.* n. 78.

Emptio.

Dicitur tertius emptor in mala fide, quoties ſubhaſtatio rite, & recte non proceſſit. *alleg.* 57. n. 39.

Enunciatio.

Procurator cenſetur enunciare, & producere documenta de mandato ſui principalis. *alleg.* 81. n. 32.

Enunciativa.

Erronea contra ſupplicationis tenores non attenditur, *alleg.* 9. *n.* 50.

Per enunciativas obſervantiæ probari poteſt lex fundationis. *alleg.* 11. *n.* 7. & 8.

Enunciativæ Judicis non creditur in his, quæ reſpiciunt probationes, & acta. *alleg.* 59. *n.* 22. 23.

Obſervantia erroit fidem enunciativis. *n.* 26.

Reproductio ſtatus præcedentis habentis aliquam enunciativam tituli cenſetur facta ad docendum de quaſi poſſeſſione præſentandi. *loc. cit. n.* 28.

Ex enunciativa Mandati Procuræ adminiculata ex confeſſione Monialium probari poteſt earum conſenſus, *alleg.* 70. *n.* 18.

Enunciativæ = *di parente, ò di linea più proſſima* = concludunt ſolam qualitatem conſanguinitatis. *alleg.* 89. *n.* 29.

Enunciativæ adjectæ in Jurepatronatus activo nihil operantur in paſſivo. *n.* 30.

Enunciativæ, & aſſertivæ emiſſæ per Patronos in actu præſentandi inferunt qualitatem gentilitiam, *alleg.* 91. *n.* 18. *cum ſeqq.* & 43.

Ex enunciativis continuatis per quadragenariam aequitatæ immutatio Juriſpatronatus de hæreditario in gentilitium. *alleg.* 92. *n.* 37.

Probatio Juriſpatronatus ad formam Concilii adimpleta non remanet pro enunciativas in Inſtitutionibus Ordinariorum emiſſas, neque per teſtes. *alleg.* 97. *n.* 11.

Enunciativa erronea non attenditur præcipue in præjudicium Patroni abſentis. *alleg.* 100. *n.* 358.

Vide *Juſpatronatus quo ad probationem.*

Epiſcopus.

Eccleſia ſita in confinio duorum Epiſcopatuum, ſi Epiſcopi diſcordant in exactione charitativi ſubſidii, coguntur ad alternativam exactionis. *alleg.* 9. *n.* 9.

Idem ſtante diſcordia in exactione redditLuum illius Eccleſiæ. *ibid. n.* 10.

Juſpatronatus extinguitur, ſeu devolvitur ad Epiſcopum diſtracta in parte hæreditare ultimi de Familia pro Suffragiis animæ hæredis. *alleg.* 14. *n.* 2.

Etiamſi ageretur de unico Jurepatronatus non accreſcit Compatronis, ſed devolvitur ad Epiſcopum, ubi hæres inſtituta fuit Anima. *n.* 12.

Epiſcopus ſuccedens in Jurepatronatus præſentat, ut patronus, & deinde inſtituit, ut Epiſcopus. *alleg.* 15. *n.* 5.

Epiſcopus habens inſtituere, poteſt etiam habere Juſpræſentandi. *n.* 16. & 17.

Juſpatronatur reſervatum pluribus Patronis Laicis remanet mixtum, ſi ex defectu unius ex illis cedat Epiſcopo. *n.* 19.

An Jus gratificandi poſſit exerceri ab Epiſcopo ad libitum. *n.* 25.

Archiepiſcopus per admiſſionem Laici ad compræſentandum non poteſt præjudicare Sedi Apoſtolicæ. *alleg.* 19. *n.* 9. Amplia, ut *n.* 10.

Poſſeſſio Archiepiſcopatus malitioſe impedita habetur pro capta ad effectum, ut beneficium pertineat ad præſentationem Archiepiſcopi *n.* 11. limita ut *n.* 13

An hoc procedat etiam ubi ex tali poſſeſſione oriatur præjudicium tertii, qui non impedivit *n.* 12. Vide ibi, & *n.* 15. & 16.

Juſpatronatus annexum Caſtro poſſeſſo per Epiſcopum, vel Abbatem an ſit Eccleſiaſticum, vel Laicale. *n.* 19.

Viſitare Eccleſias, & alia loca pia eſt propria Epiſcopi Juriſdictio. *alleg.* 23. *n.* 1.

Epiſcopus non poteſt viſitare Eccleſias, quando in limine fundationis eſt expreſſe excluſus a viſitatione: ſecus e contra *n.* 2. & 3.

Quibus conjecturis agnoſcitur Fundator non excluſiſſe Epiſcopum a viſitatione. *n.* 4. & *ſeqq.*

Non poteſt Epiſcopus ordinare ad titolum Cappellaniæ amovibilis. *allegat.* 24. *n.* 31.

Ad eam ordinatus non poteſt removeri. *n.* 32. & 33.

Etiam contra prohibitionem Teſtatoris poteſt Epiſcopus procedere ad exequendum opus pium. *alleg.* 31. *n.* 36.

An ſolus Epiſcopus ſit Judex, & executor legati pii, *allegat.* 32. *n.* 2.

An negligente hærede deputare Cappellanum devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *loc. cit. n.* 4.

Quo caſu ſolus Epiſcopus ſit executor legati pii. *alleg.* 34. *n.* 3. & 12.

Attento ultimo ſtatu collatio legati pii facta ab Epiſcopo in titolum Beneficii ſubſtinetur, ſed cum diſtinctione. *n.* 13. & *ſeqq.*

Erigere nova Beneficia in Eccleſiis, non poteſt competere, niſi Epiſcopo, aut habenti Juriſdictionem Epiſcopalem cum Territorio ſeparato. *alleg.* 41. *n.* 8.

Jus inſtituendi ad Beneficium de Jurepatronatus competere non poteſt, niſi Epiſcopo, aut habenti juriſdictionem Epiſcopalem cum territorio ſeparato. *loc. cit. n.* 9.

Jus inſtituendi in Beneficiis de Jurepatronatus non poteſt alteri, quam Epiſcopo reſervari etiam in limine Fundationis. *n.* 10.

Reſervare Juſpatronatus in erectione Beneficii eſt actus ſoli Epiſcopo reſervatus. *n.* 11.

Jus Epiſcopale etiam conſiſtit in Jure cognoſcendi cauſas Matrimoniales, Criminales, & Civiles. *n.* 15.

Jus Epiſcopale conſiſtit in cura Animarum, ſeu in jure faciendi concurſum in Parochialibus, & præeligendi unum ex ibi approbatis. *n.* 30.

Epiſcopus invitis Patronis non poteſt alienationem facere, nec ſervitutem conſtituere. *alleg.* 43. *n.* 7.

Non poteſt alteri dare licentiam retinendi in Eccleſia patronata ſcamnum reluctante Patrono, nec etiam ibi collocandi reliquias Sanctorum. *n.* 9. 10. & 14.

Epiſcopus non poteſt diſmembrare aliena Territoria, nec habet jus derogandi legi Fundationis, uniendi Beneficium patronatum abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 47. *n.* 13.

Papa in conferendis Beneficiis poteſt concurrere cum omnibus Epiſcopis in ſuis diœceſibus. *loc. cit. n.* 19.

Atteſtationibus Epiſcoporum eſt deferendum. *alleg.* 48. *n.* 20.

Epiſcopus Eccleſiam liberam ex duabus cauſis fundationis, & conſtructionis non poteſt reddere ſervam in totum ex ſola cauſa dotationis. *alleg.* 54. *n.* 18.

Epiſcopus non poteſt concedere licentiam apponendi, & retinendi ſcamnum in Eccleſia Patronata invito Patrono. *alleg.* 54 *n.* 49.

Papa ſubintrat in locum Epiſcopi permutationi diſſentientis. *loc. cit. n.* 6.

Papa quando poſſit invito Epiſcopo diſmembrare Epiſcopatus. *n.* 7.

An Papa poſſit cogere ad permutandum invito Epiſcopo. *alleg.* 55. *n.* 11.

Epiſcopus non poteſt providere Beneficium de Jurepatronatur, niſi ad præſentationem Patroni. *alleg.* 70. *n.* 9.

Succedente vacatione in Turno Epiſcopi Sede vacante, ſi Capitulum conferat neutris Turnum conſumitur. *alleg.* 71. *n.* 6.

Epiſcopus non poteſt ad injectionem primi lapidis deſcenire, niſi certus ſit de Fundatore. *alleg.* 73. *n.* 11.

An in caſu Epiſcopi ſuſpenſi, vel excommunicati conferre poſſit Capitulum ſtante Turno inter ipſos. *alleg.* 90. *n.* 17.

Stante ſimultanea confert Capitulum Epiſcopo mortuo, ſuſpenſo, vel abſente. *loc. cit. n.* 18.

An Epiſcopo ſuſpenſo currat tempus ad conferendum. *n.* 20.

Epiſcopus concedendo de novo Juſpatronatus, quatenus onus ſit, demonſtrat ſe fuiſſe incertum de præexiſtentia illius. *alleg.* 97. *n.* 7.

De arbitrio Epiſcopi circa tempus, & horam celebrationis. *alleg.* 100. *n.* 28.

Epiſcopus an cogere poſſit ad Sacerdotium Canonicos de Jurepatronatus in Collegiata. *loc. cit. n.* 30.

Epiſcopus prorogando terminum Patronis tempus prorogatum dicitur auferre ſibi de ſuo ſemeſtri. *n.* 172.

Epiſcopus elapſo termino nulliter confert. *n.* 173.

Competente Jurepræſentandi alicui de conſenſu alterius per obitum præſentare debentis abſque hærede devoluto Jure libere conferendi ad Epiſcopum, an iſte teneatur conferre de conſenſu alterius. *n.* 181.

Epiſcopus eſt dominus Eccleſiarum ſuæ diœceſis. *alleg.* 100. *n.* 183.

Judicium Epiſcopi prævalet omnibus aliis circa rectam proviſionem Beneficiorum. *n.* 185.

Quando Epiſcopus cenſeatur tacite approbaſſe Donationem Juriſpatronatus. *n.* 314.

An Epiſcopus poſſit inter Collitigantes uni dare Inſtitutionem, & alteri penſionem reſervare in Beneficio. *n.* 668.

Epiſcopus non poteſt approbare concordias Simoniacas, ſed requiritur auctoritas Papæ. *n.* 669.

Epiſcopus ſi renuat conſentire reſervationi Juriſpatronatus, quod remedium competat Fundatori. *in ſuppl. n.* 16.

In Beneficio Parochiali ammovibili ad nutum Patroni quando poſſit Epiſcopus prohibere Patrono remotionem Parochi. *in ſupplem. n.* 39. & 40.

Epiſcopus non poteſt dare titolum Archipresbyterei ad inſtantiam Patroni. *in ſupplem. n.* 71.

Epiſcopi non præſumuntur toleraſſe abuſum ſpatio centenariæ. *alleg.* 5. *n.* 8.

Defuncto Patrono hærede ſibi ſcripta ejus anima Juſpræſentandi ſpectat ad Epiſcopum, qui tenetur eligere Clericos pauperes. *alleg.* 15. *ſub n.* 31.

Lex Fundationis, quod Eccleſia non ſubſit Epiſcopo, non valet, quod declaratur. *alleg.* 24. *num.* 10. *circa fin.*

Epiſcopus etiam in Cappellania laicali providet de Cappellano ob negligentiam deputare, ſeu nominare debentis, *alleg.* 32. *n.* 4.

Epiſcopo volenti removere Cappellanum amovibilem

ad

Digitized by Google

ad autem Patroni, iſto diſſentiente requiritur juſta cauſa. *alleg.* 38. n. 16. *in fin.*
Facta prima donatione Juſpatronatus ante ejus confirmationem factam ab Epiſcopo, an poſſit donator eam revocare, & alteri donare; aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 40. n. 21. & quid in terminis legis Fundationis *ibid.*
Quales ſint actus Juriſdictionales per S. Conc. Trid. Epiſcopis attributi. *alleg.* 42. n. 16.
Stante Jurepatronatus ſuper Pavimento Eccleſiæ non poteſt Epiſcopus invito Patrono concedere aliis excavationem privati Sepulchri ſuper illo. *alleg.* 43. n. 6. *in fin.* & n. 10. *cum ſeqq.*
In Parochialibus valde exigui redditus, aut quando nemo concurrit ad examen, Concilium remittit Arbitrio Epiſcopi electe, vel non concurſum. Rot. *poſt alleg.* 5 n. 32.
Epiſcopus non poteſt alterare qualitatem Cappellaniæ laicalis per inſtitutionem contra voluntatem Fundatoris. Rot. *poſt alleg.* 33. n. 37.
Epiſcopus pro exigendis rationibus in acto Viſitationis an poſſit ordinare, ut libri Eccleſiarum, & locorum piorum tranſportentur de loco ad locum. *alleg.* 35 *ſub n.* 14.
Epiſcopi invigilant pro libertate Eccleſiarum, & Monaſteriorum, nec canonizant Patronum, qui vere non ſit. *alleg.* 73. n. 16.
Obſervantia introducta etiam ex facto Epiſcopi probat Juſpatronatus. *loc. cit.* n. 18.
Aſſiſtentia Juris competit Epiſcopo contra prætendentem Territorium ſeparatum in ſua diœceſi. Rot. *poſt alleg.* 41. *poſt n.* 33.
Si Eccleſia ſit de collatione ſimultanea duorum Epiſcoporum, in caſu diſcordiæ Superior ordinat diviſionem Collationis per alternativam. *alleg.* 9. n. 12. & 19.
Epiſcopi aſſertivæ in actu viſitationis ſtatur circa permutationem Beneficii factam de conſenſu Patroni. *alleg.* 100. n. 620.
Epiſcopi in viſitatione tenentur recognoſcere Titulos Beneficiatorum, ut ſciant legitimos, & illegitimos Poſſeſſores. *loc. cit.* n. 621.
Ordinum collatio eſt materia reſervata ſoli prudentiæ, arbitrio, & conſcientiæ Epiſcopi. *alleg.* 40. n. 44.
Vide *Alternativa, Confirmatio, Devolutio, Inſtitutio, Juriſdictio, Lis pend., Manutentio, Qualitas, Turnus, Viſitatio.*

Eques.

Aſſertiva nobilitatis generis probatur ex quo frater ſit Eques Hieroſolymitanus. *alleg.* 100. n. 560.

Erectio.

In Erectione Legati pii in Beneficium non poteſt quis reſervare ſibi jus nominandi perpetuo, etiam in menſibus reſervatis, prout illud habebat in ſtatu legati pii. *alleg.* 21. n. 4.
Ex quibus conjecturetur excluſio tacita reſervationum in limine fundationis, ſeu Erectionis. *loc. cit.* n. 5. & *ſeqq.*
Erectio intelligitur relicta, prout de jure facienda ab Ordinario, quando agitur de relictis per ultimam voluntatem, ſecus per actum inter vivos. *alleg.* 31. n. 20.
Excluſio Ordinarii a collatione non excludit eum ab erectione. *loc. cit.* n. 12. & 13. & *ſeqq.*
Ubi lex fundationis diſcordat in aliquo ab inſtrumento erectionis non attenditur diſpoſitio fundationis, ſed ſola erectio Ordinarii. *alleg.* 37. n. 2.
Reſervare Juſpatronatus in erectione beneficii, eſt actus ſoli Epiſcopo reſervatus. *alleg.* 41. n. 88.
Erectio Cappellaniæ ad certum Altare intelligitur de Eccleſiaſtica. *alleg.* 49. n. 2. *amplia ut n.* 3.
Ordinarii auctoritas in erectionibus beneficiorum ſemper intelligitur incluſa, ſi expreſſe non legatur excluſa. n. 4.
An Vicarius generalis in erectione Cappellaniæ poſſit apponere leges, & conditiones præjudiciales Datariæ Apoſtolicæ. *alleg.* 62. n. 23. & *duobus ſeqq.*
An hujuſmodi facultas competat hæredibus fundatoris. n. 26. 32. 34. 35.
Licentia pro ſervitute celebrandi, quam impartiri ſolet Epiſcopus eſt diverſa a facultate erigendi Cappellaniam in titulum. *alleg.* 87. n. 16.
Vicarius Apoſtolicus habet majorem auctoritatem, quam Capitularis, & hic poteſt erigere, & reſervare Juſpatronatus. *alleg.* 95. n. 6.
Erectio Beneficii, ſi fuit valida, ita & valida cenſeri debet reſervatio Juriſpatronatus facta in eadem. n. 8.
Bonis laicalibus datis in dotem perſonatus, ut ejus poſſeſſor poſſit ex illis erigere beneficium, an erigenti reſervari valeat Juſpatronatus. *alleg.* 100. n. 41.
Ex illis bonis, cum quibus poteſt fundari Cappellania laicalis non ſubjecta reſervationibus Apoſtolicis, poteſt erigi beneficium Juriſpatronatus. n. 42.
An Territorium requiratur pro erectione beneficii cum reſervatione Juriſpatronatus *in ſupplem.* n. 6. *uſque ad* 18.

Pitonii de Controv. Patron. Tom. II.

Vicarius generalis non poteſt erigere novum beneficium cum reſervatione Juriſpatronatus. n. 10.
Erectio beneficii Patronalis facta ab Ordinario potius attenditur, quam teſtamentum fundatoris, & de ratione. n. 52.
Conſenſus Patroni exigitur in erectione Eccleſiæ de ſuo Jurepatronatus in Collegiatam, in conſtitutione Vicarii perpetui. *alleg.* 44. n. 38.
Ad obtinendam erectionem alicujus Eccleſiæ in Collegiatam requiritur, quod locus ſit conſpicuus, ac refectus populi quantitate. Rot. *poſt alleg.* 50. n. 19.
Erectio Juriſpatronatus facta ab Ordinario cum relatione ad teſtamentum, cenſetur ſe conformare cum illo. *alleg.* 75. n. 44.
Vide *Altare, Canonicatus, Cappellania, Collegiata, Fundatio, Legatum, Reſervatio, Vicarius generalis.*

Erogatio.

In limine fundationis admittuntur Conditiones exorbitantes, ſeu Juri contrariæ, ne laici retrahantur ab erogando proprias ſubſtantias in operibus piis. *alleg.* 30. n. 2. & 9.

Error.

Errorem allegans debet illum concludenter probare. *alleg.* 57. n. 83.
Divinitatis potius, quam humanitatis eſt nunquam decipi, aut falli. *alleg.* 59. n. 1.
Stante errore non attenditur deſcriptio tabellæ turnariæ. *alleg.* 90. n. 119. & 120.
Exceptio erroris in poſſeſſorio non attenditur, niſi ſit clara. *alleg.* 91. n. 45.
Vide *Data, Scriptura.*

Erroneus.

Vide *Actus.*

Evictio.

Ratio non contraveniendi facto Auctoris, non fundatur in ſolo motivo Evictionis, ſed etiam in repreſentatione perſonæ defuncti. *alleg.* 24. n. 27.

Examen.

Ad ſatisfaciendum Clauſulæ = *in forma dignam* = non ſufficit examen factum per antea. *alleg.* 60. n. 2.
Examen intrat quoties opponitur de incapacitate præſentati. *alleg.* 89. n. 1.
Præſentati per Patronos Eccleſiaſticos tenentur ſubire examen Epiſcopi, antequam inſtituantur. *alleg.* 100. n. 302.
Præſentatus per Patronos laicos an teneatur ſubire examen Epiſcopi, quando inſtitutio pertinet ad Inferiores. *alleg.* 100. n. 303. 306. 307.
Quando examen requiritur per Concilium ſub decreto irritanti, dicitur de forma, nec ſufficit præſentatum fuiſſe alias examinatum, & approbatum. *loc. cit.* n. 308.
Habilitas non poteſt ante examen certificari. *alleg.* 7. *ſub n.* 21.
Clauſulæ = *in forma dignum* = an ſatisfiat per examen antea factum. *alleg.* 60. *ſub n.* 7.
Vide *Beneficium Sacerdotale. Concurſus.*

Examinator.

Vide *Unio.*

Exceptio.

Exceptio celebrandi per alium in caſu neceſſitatis firmat regulam, ut ſecluſo eo caſu Teſtator voluerit celebrationem Miſſarum *per ſe ipſum.* *alleg.* 33. n. 8.
Exceptiones requirentes altiorem indaginem rejiciuntur ad petitorium. *alleg.* 36. n. 10.
Quænam exceptio turbidam reddat probationem. *alleg.* 72. n. 20.
Exceptio de Jure tertii quando non competat. *alleg.* 90. n. 78.
Exceptio de jure tertii dari non poteſt. *alleg.* 94. n. 14. & *alleg.* 100. n. 319.
Radicata poſſeſſione per ingreſſum Juriſpatronatus in una linea, ea mox tollitur per exceptiones requirentes indaginem Petitorii. *loc. cit.* n. 20.
Exceptio proprietatis non attenditur in poſſeſſorio. *alleg.* 100. n. 244. & 279.
Vide *Nullitas. Tertius. Error.*

Exceptuatis.

Unius firmat comprehenſionem alterius. *alleg.* 47. n. 29.
Quidquid non fuit ſpecialiter exceptum intelligitur conceſſum. *alleg.* 63. n. 24.

A Ex-

Exceſſus.

Valor expreſſus per non exceſſum poteſt verificari etiam in obulo. *alleg* 58. *n.* 24.

Excluſio.

Ordinarij a collatione non excludit eum ab erectione. *alleg.* 38. *n.* 11. *&* 13. *cum ſeqq.*
Vocatio Fœminarum cum ſubſtitutione earum Filiarum, & deſcendentium non eſt apta excludere Fœminas in religione profeſſas. *alleg.* 66. *n.* 5.
Idem militat in vocatione concepta ſub clauſula = *gradatim, & ordine ſuccessivo* = *n.* 6.
Excluſio certarum Perſonarum arguit vocationem aliarum *alleg.* 100 *n.* 252.
Obſervantis declarat excluſionem Perſonarum. *loc. cit. n.* 558.
Nova præſentatio expreſſa excludis etiam tacitam. *alleg.* 22. *ſub n.* 7.
Subſtituti non poſſunt excludere primo vocatos. *alleg.* 25. *n.* 23. *in fin.*
Excluſio Ordinarii ab inſtitutione, ſeu collatione an arguat Cappellaniam laicalem, nec ne; aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 31. *n.* 28. *&* 29.
Papa ubi excluditur per Fundatorem a jure devoluto, multo magis dicendus eſt excluſus a jure reſervato, Rot. *poſt alleg.* 48. *ſub n.* 54.
Vide *Religioſa. Reſervatio.*

Excluſus.

Vide *Statutum.*

Excommunicatus,

Vide *Epiſcopus,*

Excuſatio.

Non attenditur excuſatio ſuper inveriſimili. *alleg.* 65. *n.* 20.
Patronus non excuſatur allegando ignorantiam Fundationis, quam omnino ſcire debet. *alleg* 81. *n.* 20. 31. *&* 36.
Excuſatio quod quis non legerit, quod ſuſcepit ad effectum legendi non admittitur. *n.* 27.
Excuſatio, quod quis non intelligitur, id quod pluries transcripſit, non admittitur. *n.* 28. *&* 35.
Vide *Ignorantia.*

Excuſatum.

Vide *Subſidium,*

Executio,

Gratia Apoſtolica pro præſentato in omnibus juſtificata eſt exequenda. *alleg.* 37. *n.* 1.
Proviſus Apoſtolicus de libero ad effectum obtinendi executionem ſuarum litterarum non indiget ulteriori juſtificatione libertatis Beneficii. *alleg* 97. *n.* 1.
Gratia pro præſentato in omnibus verificata eſt exequenda. *alleg.* 99 *n.* 1.
Non poteſt retardari executio litterarum Apoſtolicarum ab eo, qui non probat plene, & concludenter earumdem ſubreptionem. *n.* 14.
Executio litterarum, ubi diſputatur contemporanee cum pertinentia Juriſpatronatus, pendet a pertinentia. *alleg.* 100. *n.* 404.
Litteræ executioni demandatæ dicuntur juſtificatæ. *n.* 589.
Vide *Judex. Littera,*

Executor,

Executores teſtamentarii habentur loco hæredis in relictis ad pias cauſas. *alleg.* 14. *n.* 5.
Jura hæreditaria exercentur per Executorem, Adminiſtratorem, vel Curatorem hæreditatis, *alleg.* 12. *n.* 7.
An, & quando, poſtpoſito Judice, recurſus haberi debeat ad executores Teſtamentarios pro interpretanda voluntate Fundatoris. *alleg.* 87. *n.* 2.
Declaratio emiſſa ab executore multum attenditur ad explicandam voluntatem Fundatoris. *alleg.* 31. *n.* 26.
Juspræſentandi competit Adminiſtratoribus, ſeu Curatoribus hæreditatis, non autem Executoribus ab Epiſcopo deputatis pro defenſione Operis pii, Rot. *poſt alleg.* 14. *n.* 17.
Quando non ſit deferendum relationi prius Executoris teſtamentarii. *alleg.* 87. *n.* 29.
Vide *Epiſcopus. Hæres. Obſervantia,*

Executrix,

Executrix non poteſt excedere limites ſibi præſcriptos, *alleg.* 91. *n.* 24. 48. 49.

Exemplaria,

Antiqua dicitur illa, quæ eſt ultra 30. vel 40. annos. *alleg.* 72. *n.* 16.
Vide *Sumptum.*

Exemplum.

Aliorum inſervit pro adminiculo, & comprobatione, *alleg.* 12. *n.* 20.
Quatuor, vel quinque ſententiæ inducunt potius exemplum, quam conſuetudinem. *alleg.* 56. *n.* 27.
Exempla non habent auctoritatem legis. *loc. cit. n.* 28.
Exemplum prædeceſſoris non tenetur ſequi ſucceſſor, *alleg.* 99. *n.* 15.
Exempla non concludunt, niſi ſint in ſpecie caſus. *alleg.* 47. *n.* 62. *in fin.*
Non ſunt attendenda exempla, utpote quæ ad diverſas circumſtantias reſpiciunt. Rot. *poſt alleg.* 91. *n.* 87.

Exemptio.

De duplici ſpecie territorii, ſubjectivi ſcilicet, & circumſpectivi, unde infertur ad duplex exemptionis genus activi videlicet, & paſſivi. Rot. *poſt alleg.* 41, *poſt n.* 13.

Exercitium.

Exercitium ſimultaneum cauſat diſcordias. *alleg.* 100. *n.* 59.
In Jurepatronatus licet exercitium ſit dividuum, tamen ſubſtantia manet indiviſa, & inſolidum quoad Patronos. *alleg.* 9. *n.* 31.
Patroni in exercitio Juriſpræſentandi concurrunt veluti conſocii in re communi, & præſentatio unius conſervat jus, & poſſeſſionem alterius. *loc. cit. n.* 31. *in fin.*

Exhibitio,

Exhibitio privilegii Juriſpatronatus non excludit alium titulum, qui ſupervenire poteſt. *alleg.* 58. *n.* 9.
Nemo tenetur exhibere jura, quæ non fuerunt actualiter producta. *alleg.* 59. *n.* 6.
Exhibitio unius tituli non tollit facultatem allegandi alium ex centenaria, & immemorabili. *loc. cit. n.* 43.
Nominatio non habet vim præſentationis intra quadrimeſtre, niſi fuerit exhibita coram inſtituere habente. *alleg.* 60. *n.* 2.
Proviſus Apoſtolicus cum derogatione medietatis vocum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra terminum Patrono competentem. *alleg.* 74. *n.* 12.
Reprobatur opinio, quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori. *loc. cit. n.* 12. *& ſeqq.* nominatio nullum Jus dat, niſi fuerit exhibita Superiori, Rot. *in ſuppl. n.* 78.
Et quando non dicatur facta exhibitio. *loc. cit. num.* 79. 81.
Qui exhibet pro ſe ſolos actus modernos, & poſteriores dat ſuſpicari, quod actus anteriores, quos non exhibet ſint in contrarium. *alleg.* 45. *n.* 18.
Vide *Nominatio. Superior,*

Exhortatio,

Exhortatio obligationem non inducit. *alleg.* 30. *n.* 7. *&* 10.

Exiſtens,

Vide *Verbum,*

Expenſa,

An ad expenſas voluntarias teneatur Patronus in reædificatione Cappellæ. *alleg.* 12. *n.* 26. *& ſeqq.*
Juspatronatus non competit eis, qui fecerunt expenſas in fabrica Eccleſiæ, ſi iſtis non fuit reſervatum, *alleg.* 53. *n.* 4. *&* 5.
Poſſidentes Domos in Parochia, an teneantur ad expenſas pro ejus fabrica, ſi habitantur extra illam. *alleg.* 53. *n.* 7. 10. *&* 18.
Juspatronatus acquiritur etiam per populum, qui certa ratione obligationis contribuit in expenſis. *alleg.* 53. *n.* 25.
Beneficiatus habens uſum Altaris pro celebratione Miſſæ quotidianæ pro expenſis Sacriſtiæ debebit ſcuta ſex annua, *alleg.* 55. *n.* 46.
Ubi Monaſterium reperitur conſtructum, ejus conſtructio facta præſumitur expenſis ejus, qui illas facere tenebatur, *alleg.* 73. *n.* 9
An ſit Simonia dare pecuniam in Beneficio litigioſo pro expenſis litis. *alleg.* 100. *n.* 665. *& ſeqq.*
An fabricam Eccleſiæ Parochialis contribuere tenentur ex conſuetudine, qui domos proprias poſſident in Parochia. *alleg.* 53. *n.* 10.
Vide *Miſſa,* Vide *Juspatronatus quoad acquiſitionem.*

Expe.

Experientia.

Obſervantia legis, quæ per experientiam detegitur iniqua, non obſtat ejus correctioni. *Rot. poſt allegat.* p. *num.* 89.

Expreſſio.

Juſpatronatus facta in reſervatione penſionis, an reiteranda ſit in ejuſdem tranſlatione. *allegat.* 56. *num.* 2.
An in impoſitione penſionis ſuper Jurepatronatus paſſivu favore certi generis perſonarum ſufficiat mentio ejuſdem Juriſpatronatus. *loc. cit.* n. 3.
Reſignans non cadit a Jure regreſſus, niſi peccaverit in falſa expreſſione valoris. *loc. cit.* n. 49.
Quæ concluſio procedit etiam in reſignatione conditionali n. 50. ſed limita ut n. 67. *& ſeqq.*
Imo & in reſignatione munita cum clauſula, *& non aliàs*, ſub inſinuata tamen limitatione. *loc. citat. numer.* 51.
Expreſſio falſi valoris facta per Procuratorem an præjudicet reſignanti n. 61.
Per uſum litterarum reſervationis præſumitur reſignans ratificaſſe dictam expreſſionem. n. 62.
In quibus intret dicta concluſ. n. 63.
Expreſſio falſa valoris dat juſtam cauſam titulari impugnandi penſionem. *alleg.* 56. n 76.
Expreſſio præſentandi concepta per illa verba *toties quoties vacare contigerit*, diverſos parit effectus pro diverſitate Patronorum, ad quos dirigitur. *allegat.* 62. *num* 15. *&* 20.
Expreſſiones emiſſæ in litteris Apoſtolicis, demonſtrant qualitatem familiarem. *alleg.* 92. *num.* 28.
Expreſſio Juriſpatronatus an excludat omnem. *alleg.* 100. n. 73. 74. diſtingue ut n. 75.
Expreſſio facta circa, quod impetrans ſit Romanus, non vitiat gratiam. *Rot. in ſupp'em* n. 89.
Gratia pro præſentato favore extranei an ſit ſobreptitia ob non expreſſionem Compræſentati de ſanguine, ſi de tempore datæ iſte non fuerat præſentatus. *alleg.* 20. n. 15.
Gratia pro præſentato an ſit ſobreptitia ſi Papæ expreſſum non fuit ante vacationem pendere litem indeciſam ſuper præſentatione. *allegat.* 40. *num.* 9. *in fin*, *& num.* 10.
Fundator exprimendo cauſam Pietatis, & devotionis in Inſtrumento fundationis non exinde excludit finem habendi Juſpatronatus ſpecialiter expreſſum. *allegat.* 27. *ſub* n. 44.
Expreſſio ſpecialis Juris alieni, ejuſque derogatio requiritur ad cauſandum præjudicium tertio ex gratia Principis. n. 54. *in fine*.
Cappellania an arguatur Sacerdotalis ob expreſſionem verbi *Sacerdos*. *allegat.* 33. *num.* 3. p. *& ſeqq.* an poſſit dari ſine clauſula celebrandi *per ſe ipſum*, *ibidem numer.* 17.
Beneficium Sacerdotale arguitur ex quo fundator in præſentatione extraneorum expreſſit Verbum *Sacerdotis*, in conſanguineis autem præſentandis ſolum Clericatum expreſſit. *alleg.* 22. n. 10.
Expreſſio ſpecialis facienda in ſupplicatione ad obtinendam gratiam derogationis legibus Fundationis a Summo Pontifice non bene ſuppletur, ſi fiat ſub involucro verborum. *Rot. poſt alleg.* 30. n. 13.
Vide *Perſona*. *Quota*. *Valor*. *Obſervantia*.

Expreſſum.

Tacitum nunquam operatur ad deſtructionem expreſſi. *alleg.* 86. n. 9.
Ab expreſſo arguitur ad deſtructionem taciti, ſed non e converſo. *alleg.* 84. n. 22.
Repetitio non ſubintelligitur in eo, quod diverſimode fuit expreſſum. *alleg.* 89. n. 16. 23.
Non expreſſum cenſetur prohibitum. *Rot. poſt alleg.* 30. *num.* 26.
Vide *Caſus*.

Extenſio.

Extenſio reſtricta ad unum Caſum non extenditur ad alium. *alleg.* 25. n. 20.
Geminatio verborum extendit diſpoſitionem etiam ad diſſimilia, & quæ alias in ea non comprehenderentur. *alleg.* 56. n. 8.
Extenſio fieri non debet ab uno caſu ad alium omnino diverſum. *Rot. poſt alleg.* 18. n. 40.
Vide *Privilegium*

Extinctio.

Per extinctionem Patronorum Juſpatronatus extinguitur, non devolvitur ad Epiſcopum. *allegat.* 100. *numer.* 282.

Extraordinaria.

Verbum generale non comprehendit extraordinaria. *alleg.* 64. n. 3.

Extraneus.

Patronus admittens extraneum ad ſecum præſentandum communicat illi fructum, ſeu quaſi poſſeſſionem præſentandi cum conſenſu tacito Epiſcopi. *allegat.* 100. *num* 311.
Conſanguineis collective vocatis, iſti non cenſentur vocati per modum unius in concurſu aliorum, qui ſunt extranei appellativo nomine vocatorum. *allegat.* 25. *num.* 10.
An hæres ſanguinis, & bonorum poſſit revocare alienationem Juriſpatronatus mixti factam in extraneum. *alleg.* 37. *ſub* n. 13. *& alleg.* 46. n. 11.
Vide *Compatronus*, *Conſanguineus*, *Qualitas*, *Remotio*, *Subſtitutio*, *Supplicatio*.

F

Fabrica.

Habens Jus Sepulchri cum Inſcriptionibus, & Armis, non poteſt impedire novam Fabricam Eccleſiæ. *alleg.* 12. n. 30. *in fin.*
Juſpatronatus an acquiratur illi, qui expendit ſuas pecunias in Fabricam Eccleſiæ aſſumptam in totum ab ipſo Fundatore. *alleg.* 73. n. 21. *in fine*, *&* n. 21.
Vide *Eccleſia*, *Parochialis*.

Facinus.

Vide *Factio*.

Factio.

Quid ſit inter Regulares. *alleg.* p. n. 69.
Contra Factionem difficile eſt oppreſſis habere probationem. *loc. cit.* n. 68.
Ad tollendam Factionem inter Regulares ſunt rationabiles, & neceſſariæ alternativæ. *loc. cit.* n. 61. *& ſeqq.* ubi n. 65. *uſque ad* 67 reſpondetur objectis.
Ad extirpandam Factionem, ubi non ſufficit Bipartita, reformatur in Tripartitam, & Quadripartitam. *num.* 70.
Alternativa ad tollendas Factiones ſtatuta, eſt ſervanda, licet per eam contingat eligi dignos in concurſu digniorum. *loc. cit.* n. 64.
De malignitate Factionis inter Regulares. *ibidem*.
In tentandis magnis Facinoribus, & auſis contra Factionem dominantem, nemo vult eſſe primus ad oſtendendam frontem, & unuſquiſque expectat audaciam alterius, & interim tardatur. *loc. cit.* n. 56.
Vide *Alternativa*.

Factum.

Ratio non contraveniendi facto Auctoris non fundatur in ſolo motivo evictionis; ſed etiam in repræſentatione perſonæ Defuncti. *alleg.* 24. n. 27.
Factum præſumitur, quod de Jure erat faciendum. *alleg.* 30. n. 4.
Factum Ordinarii, quando convincitur in una parte erroneum, & nullum, etiam in alia parte perdit fidem. *loc. cit.* n. 9.
In conditionalibus ſolum factum attenditur. *alleg.* 56. *num.* 70.
Obſervantia ex facto Fundatoris excludit prædilectionem favore agnati, vel proximioris. *alleg.* 85. n. 20.
Hæres aut ſervare debet factum Auctoris, aut dimittere hæreditatem. *alleg.* 90. n. 15.
Vocatus Jure proprio nequit impugnare factum Defuncti, cujus eſt hæres. *loc. cit.* n. 50.
Licet ſit hæres Beneficiatus, niſi rationem reddiderit. *loc. cit.* n. 51.
Quando hæres poſſit impugnare factum Defuncti, & quando non n. 52. *&* 53.
Factum Fundatoris inſervit pro declaratione ſuæ voluntatis. *alleg.* 24. n. 23.
Vide *Approbatio*. *Auctor*, *Epiſcopus*. *Succeſſor*, *Vocatus*.

Facultas.

Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus conclivis, & contradictis, non vero ex facultativis. *allegat.* 83. n. 5. ſed contrarium vide n. 14.
Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, vel permutationi. *alleg.* 100. n. 69.
Facultas nominandi primum Beneficiatum reſervata Fundatori, an dicatur conſumpta in ejus perſona. *loc. cit.* n. 670. *&* 674.
Facultas nominandi Cappellanum poteſt exerceri in extremis. *loc. cit.* n. 672.
Vide *Verba*.

Facul.

Digitized by Google

Facultativa.

Materia facultativa non eſt allegabilis ſtante Centenaria. *alleg.* 21. *ſub n.* 25.

Falſitas.

Delictum falſitatis aut Simoniæ, utpote graviſſimum non præſumitur. *alleg.* 64. *n.* 26.

Falſitas non dicitur probata ex dicto unius, neque ex fide pendente lite exorta. *loc. cit. n.* 17.

Alternativa corruit, quando inita fuit ſub falſo præſuppoſito. *alleg.* 100. *n.* 372.

Falſitas, & ſuſpicio non intrat ob multiplicitatem ſcripturarum. *alleg.* 72. *ſub n.* 19.

Falſitas unico teſte probata non admittitur. *allegat.* 84. *n.* 53. & *n.* 60.

Vide *Scripturæ*,

Familia.

Juſpatronatus gentilitium, agnatitium, familiare fit hæreditarium in ultimo de agnatione, ſeu familia. *alleg.* 14. *n.* 3.

In diſpenſationibus dotium, quæ fiunt per familiam Teſtatoris, omnes veniunt in capita. *alleg.* 25. *n.* 8.

Reſervato Jurepatronatus activo ſeniori de familia, & paſſivo omnibus de Familia, an in hoc jure paſſivo cenſeatur incluſus ipſe ſenior habens Jus activum. *alleg.* 52. *n.* 34.

Juſſus per Teſtatorem nominare aliquem de familia, non poteſt eum aliquo onere gravare. *loc. cit. n.* 38.

Juſpatronatus in ultimo de familia, ſive maſculo, ſive fœmina fit hæreditarium. *alleg.* 76. *n.* 8.

An Juſpatronatus reſervatum ſeniori familiæ ſit agnatitium. *alleg.* 77. *n.* 10.

An nomen Familiæ idem importet, ac agnatio. *loc. cit. n.* 11.

Expreſſio *Domus*, vel *Familia*, an inducat contemplationem agnationis. *loc. cit. n.* 20.

Verbum *Domus* magis ſtricte ſignificat agnationem, quam vox *Familia*. *alleg.* 92. *n.* 21.

Spectante Juſpatronatu ad tres familias proximiorum in primo ingreſſu præferuntur duo ſeniores ex proximioribus. *alleg.* 94. *n.* 3.

Vocatis proximioribus de duabus Familiis diſtinctis præſentatio competit proximiori in unaquaque familia, non autem duobus proximioribus de una Familia tantum. *loc. cit. n.* 4.

Vocatis pluribus familiis cum lege, quod præſentatio pertineat ad proximiores, & ſeniores, proximioritas, & ſenioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea. *loc. cit. n.* 13.

Juſpatronatus gentilitium in ultimo de Familia ſit hæreditarium. *alleg.* 100. *n.* 188.

Limita in Jurepatronatu ex mero privilegio. *loc. cit. num.* 189.

Appellatione Familiæ veniunt tam Agnati, quam Cognati in materia Juriſpatronatus. *loc. cit. n.* 196.

Limita ex recepto uſu Italiæ, juxta quem demonſtrati cenſentur ſoli agnati. *loc. cit. n.* 192.

Præſertim ſi vocabulum Familiæ eſt unitum cum adjecto Cognominis, *n.* 193.

Item ſtante diſcretiva *n.* 194.

Juſpatronatus Nobilium cenſetur directum ad conſervandam Memoriam Familiæ, & agnationis. *numer.* 199.

Juſpatronatus diviſum in duabus diſtinctis Familiis proinde reputatur, ac ſi eſſent duo diſtincti Patronatus. *alleg.* 100. *n.* 371.

Vocatis Senioribus familiæ fœmina Senior excludit maſculum Juniorem. *loc. cit. n.* 495.

Fundator Presbyter reſervando Juſpatronatus favore illorum de Domo, & Familia intelligitur reſervaſſe pro Domo, & Familia contentiva. *num.* 498. & 546. *cum ſeqq.*

Quando non attenditur diſtinctio inter Familiam proximam, & remotam. *n.* 505. 506. 507.

Vocatis duobus Senioribus Familiæ an Fœmina Senior excludat Maſculum Juniorem *n.* 515. 545.

Expreſſio Familiæ intelligitur de Maſculina, quam expreſſit Teſtator in alia parte Teſtamenti. *n.* 537.

Quando in Jurepatronatu Fundator cenſeatur reſpexiſſe ad Corpus Familiæ in genere, vel ad eam diviſam in lineas. *n.* 691.

In Jurepatronatu ſpectante pro æquali ad duas, vel tres Familias diſtinctas, an Patroni unius Familiæ poſſint facere inter ſe Turnum abſque conſenſu aliorum de Familia. *alleg.* 9. *ſub n.* 3.

Vacante Beneficio debito deſcendentibus Familiæ Presbyteris, inter quos non erat, niſi unus Laicus, traditur modus, cum quo iſte obtineat Beneficium. *alleg.* 13. *n.* 15. *in fin.*

Juſpatronatus relictum Familiæ intelligitur de effectiva, *alleg.* 73. *n.* 38. & 39.

Appellatione Familiæ, quod Teſtator intellexerit de effectiva, ex quibus colligatur, *loc. cit. n.* 40. & *ſequent.* & *n.* 45.

Vide *Qualificatus. Nobilitas. Juſpatronatus Laicale. Vocatio.*

Familiaris.

Conſenſus Cardinalis in proviſione Beneficii vacati per obitum ejus Familiaris ſi denegetur, quid agendum. *alleg.* 60. *n.* 21.

Vide *Qualitas*,

Favor.

Vide *Gratificatio*,

Fœmina.

Fœminæ ſuccedunt in Jurepatronatu familiari. *allegat.* 12. *n.* 1. 8. 9. 10.

An ſuccedant quando ſunt ab initio excluſæ. *loc. citat. num.* 14.

Maſculi, ubi præſentant ſub expreſſione qualitatis communis, etiam fœminis, non cenſentur præſentare excluſive ad illas. *n.* 3.

Vocatis certis agnatis, eorumque maſculis, an comprehendantur fœminæ per poſterius. *n.* 11. & 15.

Fœminæ an in Jurepatronatu familiari ſint excludendæ, *num.* 16.

Jurepatronatu reſervato ſenioribus Familiæ maſculi, juniores excluduntur per fœminas ſeniores, ſed hæc opinio reprobatur per *Auctorem*. *n.* 17.

Etiam per poſterius non admittuntur in Jurepatronatu ſtricte agnatitio. *n.* 18.

Laici. & fœminæ an ſint capaces Cappellaniæ Laicalis. *alleg* 33. *n.* 2. & 17.

In Jurepatronatu familiari fœminæ agnatæ ſuccedunt per poſterius. *alleg.* 36. *n.* 13.

A Jurepatronatu maſculino, ſeu agnatitio fœminæ perpetuo arcentur. *n.* 14.

In Jurepatronatu deducto ex obſervantia reſtricta ad maſculos agnatos an fœminæ ſuccedant per poſterius. *n.* 15. & *ſeqq.*

In Jurepatronatu gentilitio, etiam fœminæ comprehenduntur per poſterius. *alleg.* 37. *n.* 7. & 17.

Statutum excluſivum fœminarum an procedat in Jurepatronatu gentilitio. *loc. cit. n.* 8.

Vocatio fœminarum cum ſubſtitutione earum filiarum, & deſcendentium non eſt apta excludere fœminas in Religione poſitas. *alleg* 66. *n.* 5.

Idem militat in vocatione concepta ſub clauſula *gradatim, & Ordine ſucceſſivo. loc. cit. n.* 6.

Vocato ſeniore in Jurepatronatu mixto ſuccedit fœmina ſuperſtes. *alleg.* 69. *n.* 2.

Poſteri, & Succeſſores fœminæ non poſſunt eſſe agnati. *alleg.* 75. *n.* 8.

Appellatione Deſcendentium per lineam maſculinam veniunt fœminæ in defectum Maſculorum. *alleg.* 76. *num.* 6.

Licet exiſtant maſculi in altera linea. *loc. cit. n.* 7.

Juſpatronatus in ultimo de familia ſive maſculo, ſive fœmina ſit hæreditarium. *loc. cit. n.* 8.

In Jurepatronatu agnatitio an comprehendantur fœminæ. *alleg.* 77. *n.* 8. *amplia ut n.* 9. & 15.

Conſilium, & electio fœminarum peſſima eſt. *loc. cit. n.* 14.

In Jurepatronatu agnatitio fœminæ admittuntur ſubſidiariæ. *n.* 16. 21. & 23.

An prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea. *n.* 17. & 25.

Admiſſio fœminarum in præſentando facta per pupillos non poteſt eis præjudicare. *loc. cit. n.* 28.

Præſentatio facta per fœminam quando non obſtet Juripatronatu familiari. *alleg.* 92. *n.* 44. *cum ſeqq.*

Fœminarum vocatio per poſterius intelligitur diſcretive in ſingulis lineis. *loc. cit. n.* 27.

Appellatione maſculorum ex maſculis, fœminæ non includuntur. *alleg.* 93. *n.* . . .

Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam, licet veniant fœminæ agnatæ, non tamen earum deſcendentes. *loc. cit. n.* 4. & 5.

Maxime ſi Fundator diſtinxit duas lineas, unam agnatorum, & alteram cognatorum. *loc. cit. n.* 6.

Quando ſit tranſitus de maſculis ad fœminas, ſuccedunt deſcendentes ex eis, quæ exiſtunt in linea ultimi poſſeſſoris. *n.* 7.

Limita ſi fundator vocavit deſcendentes ex propriis filiabus. *n.* 8.

Vocatis deſcendentibus ex filiabus fundatoris, non veniunt deſcendentes ex aliis fœminis provenientibus ex filiis maſculis fundatoris. *loc. cit. n.* 11. 12 & 22.

Appellatione deſcendentium ex filiabus fundatoris, quando non veniant orti ex fœminis. *num.* 12. *cum ſeqq.*

Allegantur Deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex filiabus alicujus primi ſtipitis non veniunt orti ex fœminis

Google

minis de linea maſculorum agnatorum proximo loco vocatorum. *alleg.* 93. *n.* 16. *& ſeqq.*

Dubitatur de Concluſ. quod vocatis deſcendentibus maſculis, maſculi ex maſculis, præferantur maſculis ex fœminis. *loc. cit. n.* 31.

Aggregatio extranei in familia non valet in Jurepatronatu familiari ſuperexiſtente fœmina agnata. *alleg.* 96. *num.* 12.

Fœmina agnata ſuccedit in defectu maſculorum ſuæ lineæ in Jurepatronatus. *loc. cit. n.* 13.

In Jurepatronatu non ſpectante ad capita Domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, vox competit omnibus, & ſingulis Maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quam Filiisfamilias. *alleg.* 100. *n.* 344.

Juſpatronatus reſervatum favore Laicorum de *Domo* comprehendit Fœminas. *loc. cit. n.* 481.

Item reſervatum dependentibus per lineam Maſculinam comprehendit Fœminas. *n.* 482. limita ut *num.* 483. *&* 531.

Item reſervatum favore proximioris, & antiquioris de *Domo*. n. 484.

Agnationis contemplatio non excludit fœminam Agnatam. *n.* 485.

Vocatis ſenioribus familiæ, fęmina ſenior excludit maſculum juniorem, *n.* 495.

Appellatione illorum de *Domo*, & per lineam maſculinam, an veniant fęminæ de linea admiſſa in concurſu maſculorum alterius lineæ. *n.* 497.

Vocatio *Domus* per lineam maſculinam excludit fęminas. *n.* 508. 509. 530. 532. *cum ſeqq.*

Fęminæ an ſuccedant per poſterius. *n.* 510. *cum ſeqq.* *&* n. 538.

Vocatis duobus ſenioribus familiæ, an fęmina ſenior excludat maſculum Juniorem. *n.* 515. *&* 545.

Succeſſio fęminarum per poſterius, quomodo intelligatur, & quare inducatur. *allegat.* 100. *num.* 517. 539. *cum ſeqq.*

Admiſſio fęminarum per poſterius qua ratione inducta fuerit, & quando locum habeat. n. 519. 520. 522.

Fęmina proximior ratione proximitatis non admittitur, ubi prioritas eſt in ſexu maſculino. *n.* 526.

Appellatione fęminarum in Jurepatronatus quando comprehendantur etiam fęminæ cognatæ. *numer.* 631. *&* 647.

Quando vocantur fęminæ natæ, & naſcituræ in caſu, quo nullus exiſteret maſculus, veniunt natæ ex fęminis. *n.* 637.

Fęminæ cognatæ ſemper veniunt in Jurepatronatus quando fuit ſubſtitutus extraneus. *num.* 639. 649. *& ſeqq.*

Vocatis fęminis poſt deficientiam omnium maſculorum, cenſetur vocata prius tota linea maſculina, & poſtea linea fęminina. *n.* 641. *&* 656.

In Jurepatronatus agnatitio, & gentilitio ſuccedunt fęminæ etiam Moniales, & Religioſæ. *allegat.* 66. *num.* 4.

Vocatio fęminarum, earumque filiorum non operatur excluſionem Monialium, licet inhabilium ad generandum filios, & de abſurdis contrariæ opinionis. *allegat.* 66. n. 7. 8. 9. *&* 10.

In diſpoſitione facta per fęminam non cenſetur abhorruiſſe proprius ſexus, neque idcirco contemplata agnatio. *alleg.* 75. n. 2.

Agnatio non cenſetur contemplata ob vocationem fęminarum. *loc. cit.* n. 22. *amplia ut* n. 23. *&* 43.

Appellatione *Succeſſorum*, *& Poſterorum* veniunt fęminæ, & illarum deſcendentes. *loc. cit. n.* 27.

Fundator non præſumitur voluiſſe excludere fęminas de linea ingreſſas propter maſculos tranſverſales. *loc. cit.* n. 38.

Competente Jurepatronatus duobus ſenioribus familiæ, an fęmina ſenior excludat maſculum juniorem. *alleg.* 77. n. 38.

Fęmina fundatrix in Jurepatronatus non cenſetur contemplaſſe agnationem, & abhorruiſſe ſuum ſexum. *alleg.* 75. n. 2.

Vide *Deſcendentes*. *Juſpatronatus Agnatitium*. *Linea*, *Maſculus*. *Prælatio*. *Proximior*. *Qualitas*. *Vocatio*.

Feudum.

Juſpatronatus aſſimilatur feudo, aliorumque actuum Juriſdictionalium exercitio, quoad modum ſuccedendi, *alleg.* 92. n. 51.

Si Abbas inveſtitus de feudo per Regem judicat in aliqua cauſa profana inter Vaſſallos, ut Comes, & Baro, datur Appellatio ad Superiorem Laicum, *alleg.* 19. n. 19.

Pacta alterant naturam in feudis, aliiſque materiis differentibus. *alleg.* 47. n. 43.

Commendæ æquiparantur feudis. *alleg.* 47. *ſub num.* 58. *circa fin.*

Princeps an poſſit alterare, & revocare feudum in præjudicium Vocatorum. *loc. cit.* n. 58. *in fin.*

Vide *Juſpatronatus annexum Caſtro*.

Fictio.

Fictio idem operatur in caſu ficto, ac veritas in caſu vero. *alleg.* 5. *n.* 9. *in fin.*

Vide *Improprietas*.

Fideicommiſſarius.

Vide *Hæres*.

Fideicommiſſum.

Natura Juriſpatronatus regulatur Jure fideicommiſſi. *alleg* 10. n. 16.

Subſtitutus non revocat Bona fideicommiſſi alienata per gravatum, ſi ſit ejus hæres. *alleg.* 24. *n.* 22.

Qualitas hæreditaria in Jurepatronatus mixto non requiritur in actu, ſed ſufficit in potentia, ſecus eſt in fideicommiſſis. *alleg.* 37. n. 16. *&* 18.

Juſpatronatus an veniat ſub fideicommiſſo particulari reſtricto ad certa bona. *alleg.* 46. n. 11.

Fideicommiſſum in illis, qui ſine prole deceſſerunt ſit hæreditarium. *alleg.* 46. *n.* 16. ſed limita, *ut ibi.*

In fideicommiſſis deſcendentalibus, & progreſſivis veniunt etiam Religioſi, non obſtante vocatione Filiorum, & deſcendentium. *alleg* 66. *n.* 11.

Contraria opinio repugnat omnibus principiis, imo eſt inhumana, & impia. *loc. cit. n.* 12.

Cappellaniæ Laicales quo ad impoſitionem gravaminis regulantur cum fideicommiſſis, & Primogenituris. *alleg.* 67. *n.* 24.

Tranſactio facta per gravatum ſuper re fideicommiſſaria acquiritur fideicommiſſo, & quando, *allegat.* 91. n. 31. *&* 32.

Acquiſitio ratæ Juriſpatronatus facta per Patronum, qui habet aliam ratam fideicommiſſo ſubjectam, quando dicatur facta ad commodum fideicommiſſi. *alleg.* 92. *n.* 65.

Acquiſitio facta pro ſe, & hæredibus an intelligatur ad commodum hæredum fideicommiſſariorum. n. 66.

Obſervantia declarat an acquiſitio facta fuerit ad commodum fideicommiſſi. n. 67.

Vide *Acquiſitio*. *Gradualis*.

Fides.

Fides publicæ Notarii attenduntur, & plene probant, *alleg.* 72. n. 25.

Vide *Parochus*.

Fides mala.

An ſtante mala fide Patroni putativi removendus ſit inſtitutus ad inſtantiam Patroni veri. *alleg.* 3. n. 25.

Præſentatio facta per poſſeſſorem malæ fidei eſt invalida. *loc. cit.* n. 16. ſed limita ut ibi.

Vide *Mala fides*.

Filia.

Quando ſit tranſitus de maſculis ad fęminas, licet ſuccedant deſcendentes ex eis, quæ exiſtunt in linea ultimi poſſeſſoris, hoc tamen non procedit, quando fundator vocavit deſcendentes ex propriis filiabus. *alleg.* 93. n. 7. 8.

Vocatis deſcendentibus ex filiabus fundatoris non veniunt deſcendentes ex aliis fęminis provenientibus ex filiis maſculis fundatoris. *loc. cit.* n. 9. 11. 12. *&* 22.

Appellatione deſcendentium ex filiabus fundatoris, quando non veniant orti ex aliis fęminis, *n.* 12. *& ſeqq.*

Allegantur Deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex filiabus alicujus primi ſtipitis non veniant orti ex fęminis de linea maſculorum agnatorum proximo loco vocatorum. *alleg.* 93. *n.* 16. *& ſeqq.*

Appellatione filiarum ex conjecturis veniunt neptes, & proneptes. *loc. cit.* n. 20.

Poſſeſſio præſentandi acquiſita per Patrem ſuffragatur filiis ad obtinendam Inſtitutionem. *alleg.* 94. n. 19.

Filii.

Juſpatronatus reſervatum pro filiis, & deſcendentibus eſt gentilitium. *alleg.* 37. n. 21.

Cauſa donandi reſtrictam ad unam perſonam abſque expreſſione ejus filiorum, oſtendit ejus filios non fuiſſe contemplatos. *alleg.* 46. n. 2. *&* 5.

Donatio non dicitur facta pro filiis, ſi poſt matrem de eis non fuit habita mentio. *loc. cit.* n. 6.

Quo caſu expreſſio filiorum ſemel facta in donatione intelligatur de filiis, ſed uti hæredibus. n. 7. *&* 8.

An donatio facta filiis cenſeatur facta omnibus pro virili. *n.* 15.

An vocabulum *Filiorum* comprehendat etiam Nepotes. *alleg.* 51. n. 2. *& ſeqq.*

Fundator quoties dedit clarum ſignum prædilectionis erga ſuum Sanguinem, generica vocatione filiorum comprehendit etiam Nepotes. *loc. cit.* n. 5. *&* 14. *cum* n. 20.

An inter filium, & nepotem concurrat continuatio Sanguinis, eademque affectio fundatoris præſumatur. n. 9. *&* 10.

Appel-

Appellatione filiorum veniunt Nepotes ſubſidiarie in eorum defectum. *alleg.* 51. *n.* 13.
Item ſtante Clauſola *Ordine Succeſſivo*. *n.* 12.
Reſtrictio vocabuli *Filiorum* ad excluſionem Nepotum eſt iniquiſſima. *loc. cit. n.* 20.
Reſpondetur Conjecturis, quod Appellatione *Filiorum* non veniunt Nepotes. *loc. cit. n.* 17. & 19.
In patronatibus gentilitiis filii ſuccedunt ſimul, & æqualiter cum Patruo in vim repræſentationis Paterni gradus. *alleg.* 66. *n.* 33.
Et in illis datur ſimultanea præſentatio filiorum, & Patris. *n.* 36.
Juſpatronatus acquiſitum pro ſeniore ex filiis, & hæredibus non eſt gentilitium, ſed vel hæreditarium, vel mixtum. *alleg.* 69. *n.* 2.
Dictio *Et* appoſita inter verbum filiis, & verbum hæredibus denotat vocationem filiorum cum qualitate hæreditaria. *loc. cit. n.* 3.
Stipulatio, & acceptatio pro filiis, & deſcendentibus cenſetur facta pro filiis uti hæredibus. *num.* 6. & 16.
Ex contemplatione filiorum, & deſcendentium cum qualitate hæreditaria reſultat Juſpatronatus mixtum. *num.* 14.
Impugnatur doctrina *Gratiani*, & *aliorum* firmantium ad Juſpatronatus acquiſitum pro filiis, & deſcendentibus venire tantum poſſe illos, ut hæredes. *allegat.* 69. *n.* 15.
Stipulatio Patris non prodeſt filiis, uti filiis, ſed uti hæredibus. *n.* 16.
Dicta Concluſio non procedit, quando ex inſtrumento donationis reſultat contemplatio filiorum, & Deſcendentium in perpetuum. *n.* 17.
Ex ſtipulatione Patris pro filiis, & Deſcendentibus oritur tantummodo ipſorum vocatio cum qualitate hæreditaria. *n.* 18.
Filius non prohibetur præſentare Patrem, ſicut nec Pater filium. *alleg.* 82. *n.* 2.
Obligatio antidoralis ex lege naturæ ineſt filio ergo Patrem. *alleg.* 84. *n.* 34.
Quaſi poſſeſſio præſentandi acquiſita per Patrem ſuffragatur filiis ad effectum obtinendi Inſtitutionem. *alleg.* 91. *n.* 2.
Ad limites poſſeſſionis, quam habuit Pater, Juſpatronatus defertur filiis. *loc. cit. n.* 27.
Appellatione deſcendentium quorumcumque non veniunt tantum filii primi gradus. *alleg.* 93. *n.* 21.
Valet conſuetudo, quod Juſpatronatus tranſeat ad Primogenitum hæredem, licet extent alii filii cohæredes. *alleg.* 100. *n.* 165.
Vocatis filiis primi matrimonii non comprehenduntur filiæ ſecundæ Uxoris. *in ſupplem. n.* 62. & *ſeqq.*
Filii tam primæ, quam ſecundæ Uxoris cenſentur æqualiter dilecti per Patrem. *loc. cit. n.* 65.
Vocatis filiis primæ Uxoris, & in eorum non procreationem dato ſubſtituto, ceſſat ſubſtitutio, ſi naſcantur filii ex ſecunda Uxore. *in ſupplem. n.* 66.
Donatio revocatur per ſuperventientiam filiorum, ſive ex primo, ſive ex ſecundo matrimonio, & id locum haber etiam in donatione particulari. *ibid. n.* 68.
Donatio Juriſpatronatus per ſupervenientiam filiorum revocatur. *ibid. n.* 69.
Juſpatronatus juxta ea, quæ frequentius accidunt, ſolet transferri ad filios, & Nepotes. *allegat.* 29. *numer.* 50.
Fundator poſt reſervatum Juſpatronatus favore filiorum, an poſſit in vita, vel morte diſponere de illo in præjudicium filiorum. *alleg.* 37. *ſub n.* 14.
Juſpatronatus eſt gentilitium quando fuit reſervatum filiis, & deſcendentibus, & reprobatur opinio, quod intelligatur reſervatum illis, uti hæredibus. *loc. cit. n.* 27. & *ſeqq.* explicatur theorica *Bart.* in contrarium *ibid. ſub n.* 24.
Donatio facta perſonæ, ejuſque filiis, & ſucceſſoribus mediante illa dictione *Et* ſtare poteſt ampliative reſpectu ſucceſſorum. *alleg.* 46. *n.* 8. *verſ. Unde.*
Nepotes veniunt appellatione filiorum, ne excludatur proprius Sanguis propter extraneos, & ne vocatio collata in tempus remotum fiat eluſoria. *allegat.* 52. *ſub n.* 6. 8. limita *ibid. n.* 16.
Appellatione filiorum cum dictione *Omnium* veniunt Nepotes. *alleg.* 52. *n.* 19. & 7.
Statutum diſponens filios in conditione poſitos cenſeri vocatos comprehendit etiam nepotes ex filio prædefuncto. *loc. cit. n.* 22.
Filii naturales comprehenduntur in Jurepatronatus reſervato pro illis de familia, agnatione, & domo. *Ret. poſt alleg.* 44. *n.* 113.
Pater dominus Juſpatronatus præſentari poteſt per filium, quando eſt de paſſive vocatis, & excluditur pactum tacitum donationis. *alleg.* 84. *n.* 56.
Vide *Alimenta*. *Donatio*. *Pater*. *Prædilectio*. *Status*. *Verbum*.

Filiusfamilias.

In Jurepatronatus non ſpectante ad capita domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri ſed competit omnibus, & ſingulis maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quam filiisfamilias. *alleg.* 100. *n.* 344.
Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus ratione habitationis. *n.* 326.
Et de differentia inter utrumque caſum. *n.* 346.
Jurepatronatus ſpectante ad habitatores Parochiæ per modum Univerſitatis, admittuntur ad illud Patres cum filiisfamilias. *alleg.* 53. *n.* 22. *in fin.*

Fiſcus.

Fiſcus non eſt capax ſuccedendi in Jurepatronatus. *alleg.* 25. *n.* 26.
Vide *Hæreditas*.

Fœmina.

Vide *Fœmina*.

Forma.

Vide *Præſentatio*.

Formula.

Prædicta formola accedente clauſola *non alias*, *aliter*, &c. reddit reſervationem conditionatam. *allegat.* 56. *n.* 47. 65. & 73.
Reſervatio regreſſus reſtricta ad caſum petitionis reductionis aliam petitionem percutit vigore dictæ formulæ, & alium vigore novæ. *n.* 53. & *ſeqq.* & *n.* 67. 75. 78. 81. & 86.
De diſtinctione duarum formularum reſervationis penſionum. *n.* 55.
Formola antiqua reſervationis quænam ſit, & quomodo per eam præſervetur regreſſus favore reſignantis. *n.* 56. & *ſeqq.*
De moderna forma reſervationis penſionum, ejuſque effectibus. *n.* 58. & *ſeqq.*
Regreſſui reſervato juxta modernam formulam non officit defectus clauſulæ *ex quavis cauſa*. *loc. cit. n.* 71. 75. & 85.
Regreſſus pœnalis requirit canonizationem per tres conformes, non autem conditionalis juxta modernam formulam. *n.* 62.

Fortuna.

Vide *Status*.

Fratres minores.

Fratres Minores Obſervantiæ an ſint capaces Juriſpatronatus hæreditarii, & gentilitii. *alleg.* 22. *n.* 26.
Cappuccini, & Fratres Minores de Obſervantia prohibentur habere annuos redditus perpetuos. *alleg.* 49. *num.* 22.

Fraus.

Inveriſimilitudinis argumentum an ſit conjectura ſufficiens ad excluſionem fraudis. *alleg.* 84. *n.* 25.
Dolus, & Fraus improbantur a Jure. *alleg.* 75. *n.* 75.
Donatio Juriſpatronatus recognita, & approbata ab Ordinario ceſſare facit præſumptionem fraudis, & ſimoniæ. *alleg.* 82. *n.* 47.
Vide *Actus*. *Dataria*. *Donatio*.

Fructus.

Cappellaniæ exiguntur proprio Jure per Cappellanos auctoritate Ordinarii inſtitutos. *alleg.* 29. *n.* 56.
Uberius fructus acquiritur defuncto ex majori eleemoſyna aſſignata pro celebratione Miſſarum. *alleg.* 67. *num.* 12.
In materia Juriſpatronatus avicta proprietate fructus non recuperantur, & de ratione. *alleg.* 3. *n.* 28.
Facta præſentatione fructus Juriſpatronatus, dicitur collectus, *ibid.*
Reſidentia cauſativa non concluditur ex pœna ammiſſionis fructuum in caſu non reſidentiæ, & quando. *alleg.* 27. *n.* 17. & *alleg.* 35. *n.* 12.

Functiones.

Impedita prima Dignitate Functiones ſpectant ad ſequentem, nec admittitur ſubſtitutus primæ. *allegat.* 95. *n.* 22.
Vide *Parochus*, *Beneficium*.

Fundatio.

Concilium Tridentinum quoad formam concurſus in Jurepatronatus Eccleſiaſtico, non derogat contrariæ legi fundationis. *alleg.* 5. *n.* 1. & 14.
Non poteſt Judex dare inſtitutionem, quando non conſtat præſentatum eſſe qualificatum ad formam fundationis. *alleg.* 7. *n.* 17.
Lex fundationis probari poteſt per enunciativas obſervantiæ. *alleg.* 12. *n.* 7. & 8.

Quando

Quando lex fundationis eſt clara, non eſt locus obſervantiæ interpretativæ. *alleg.* 17. *n.* 19.

Praxis Datariæ diſpenſandi, & derogandi legi fundationis quoad qualitatem Sacerdotalem. *alleg.* 17. *numer.* 15.

In lege fundationis poſſunt expreſſe, & tacite excludi reſervationes Apoſtolicæ. *alleg.* 21. *n.* 1. 2.

Ex quibus conjecturetur excluſio tacite reſervationum in limine fundationis, ſeu erectionis. *loc. cit. n.* 5. 6. 7. & 8.

Lex fundationis non poteſt a Patrono ignorari, nec ejus ignorantia eſt allegabilis. *alleg.* 22. *n.* 19.

Lex fundationis Juri contraria valet in limine fundationis, ſecus contraria ſubſtantiæ Beneficii. *alleg.* 24. *num.* 4.

Lex fundationis reddens collationem Beneficii conditionalem, vel temporalem, per ſolum Papam convalidari poteſt. *alleg.* 24. *n.* 7.

Pactum fundationis, quod ſi extiterit aliquis de progenie Fundatoris inſtituatur, remoto alio Cappellano interim inſtituto, validum eſt ſecundum *Lambertinum*, *loc. cit. n.* 8. contrarium vide *n.* 10. & *ſeqq.*

Exiſtens in poſſeſſione per centenariam percipiendi Candelam ceream in die Purificationis juxta legem Fundationis præſumitur deſcendere a Fundatore. *alleg.* 29. *n.* 5.

Lex generalis non comprehendit caſum determinatum ex ſpeciali lege fundationis. *alleg.* 30. *n.* 2.

Legi fundationis Synodus derogare non poteſt. *loc. cit. num.* 4.

Ut præſentatio ſit annullanda oſtendi debet facta contra Fundationem. *alleg.* 30. *n.* 24.

Lex appoſita in fundatione contra Concilium Tridentinum vitiatur, & pro non ſcripta habetur. *allegat.* 31. *n.* 34.

Differentia conditionis ſuſpenſivæ, & reſolutivæ in legibus adjectis per Fundatorem. *loc. cit. n.* 35.

Ultimus ſtatus non attenditur, quando conſtat de contrario ex clara lege fundationis. *alleg.* 34. *n.* 21.

Ubi lex fundationis diſcordat in aliquo ab Inſtrumento erectionis, non attenditur diſpoſitio Fundatoris, ſed ſola erectio Ordinarii. *alleg.* 37. *n.* 2.

Jus inſtituendi in Beneficiis de Jurepatronatus non poteſt alteri, quam Epiſcopo reſervari etiam in limine fundationis. *alleg.* 41. *n.* 10.

Lex Fundationis eſt in omnibus obſervanda. *alleg.* 42. *n.* 5. amplia ut ibi.

An lex fundationis præſumatur talis, qualem Fundator deduxit ad actum. *loc. cit. n.* 16.

Ubi concurrit obſtaculum Concilium Tridentinum fieri debet illi derogatio ſpecialis in limine fundationis. *loc. cit. n.* 5.

Qualitas ſuperveniens ex indultis Apoſtolicis extra limen Fundationis non eſt de natura Beneficii. *alleg.* 45. *n.* 7. & 8.

Lex fundationis ſolum dicitur quando Beneficium de non eſſe deducitur ad eſſe. *loc. cit. n.* 9.

Qui dividit Beneficium antea fundatum, non dicitur de novo fundare Beneficium. *loc. cit. n.* 10.

Epiſcopus non poteſt diſmembrare aliene territoria, nec habet Jus derogandi legi fundationis, uniendi Beneficium patronatum abſque conſenſu Patroni. *allegat.* 47. *n.* 13.

Pactum fundationis nequit per Magnum Magiſtrum violari, aut in aliquo alterari. *loc. cit. n.* 40.

Lex fundationis quoties eſt incompatibilis cum reſervationibus eas excludit, licet poſteriores. *allegat.* 48. *num.* 15.

Obſervare pacta, & leges fundationum, juris naturalis eſt, & Divini. *alleg.* 50. *n.* 2.

Fundator, vel dotare Beneficium, cum pacto ut illud ſibi conferatur, ſive cum reſervatione juris præſentandi ſe ipſum, ſive quod ipſe Fundator debeat eſſe primus Beneficiatus, an ſit ſimonia. *allegat.* 52. *n.* 14. 15. & 18.

Per centenariam optime declaratur lex fundationis circa Ordinem ſuccedendi inter perſonas vocatas. *allegat.* 65. *n.* 9.

Ultimus ſtatus non ſuffragatur, quando agitur de fundatione certa. *alleg.* 66. *n.* 21.

Decretum Ordinarii famulari debet legi fundationis. *alleg.* 66. *n.* 24.

Lex fundationis, etiamſi dici poſſit obſcura, interpretatur ab obſervantia. *alleg.* 68. *n.* 5.

Juſpatronatus paſſivum recipit interpretationem ab activo, nec præſumitur unum ab alio diſcordare, niſi contrarium præſeferant verba fundationis. *alleg. cit. num.* 11.

Paſſive vocato ex lege fundationis tamquam arctiori ratione Beneficii, Ordinarius tenetur conferre Clericatum. *loc. cit. n.* 23.

Pontifex an, & quando in impoſitione penſionis ſuper beneficiis de Jurepatronatus derogat legi fundationis. *loc. cit. n.* 26.

Quando adeſt Inſtrumentum fundationis, ſtatus de Jurepatronatus non accipit amplius quæſtionem. *allegat.* 72. *n.* 13.

Quando agitur de Locis Piis ædificandis per Patronum lex fundationis præcedere debet conſtructionem. *alleg.* 73. *n.* 1.

De Jure in limine fundationis admitti poſſunt pacta etiam Juri contraria. *loc. cit. n.* 23.

Legata Domo pro fundatione Cappellæ cum onere Miſſarum hæres tenetur eam tradere reſarcitam in neceſſariis, ut locari valeat. *alleg.* 74. *n.* 5.

An, & quando Verba Fundationis impropriandá veniunt. *alleg.* 75. *n.* 4.

Lex fundationis quando dicatur clara. *allegat.* 77. *numer.* 29.

Conditiones Juri ſimpliciter contrariæ ſunt permiſſæ in limine fundationis, ſecus conditiones turpes, & contra ſubſtantiam Beneficii. *alleg.* 80. *n.* 6.

Si Ordinarius nollit approbare in limine fundationis conditiones ſimpliciter Juri contrarias, poteſt Superior eum cogere. *alleg.* 80. *n.* 7.

Diſpoſitio *Concil. Trid. ſeſſ.* 24. *cap.* 12. *de reform.* non habet locum ubi aliter diſpoſitum fuit in limine fundationis. *loc. cit. n.* 8.

Lex fundationis, ut dicatur inobſervata, quid requiratur. *loc. cit. n.* 9. 10.

Ultimus ſtatus non eſt allegabilis, ubi lex fundationis eſt clara. *alleg.* 80. *n.* 21.

Lex Fundationis nunquam moritur, licet per mille annos non venerit caſus utendi privilegio ætatis ſibi conceſſo. *loc. cit. n.* 23.

Patronus præſumitur ſcire quod debet, videlicet Fundationem. *alleg.* 81. *n.* 19.

Lex fundationis ſi adimpleta non fuerit, proviſio eſt nulla. *alleg.* 82. *n.* 3.

Attenditur obſervantia ad interpretandum, an voluerit fundator legem fundationis. *allegat.* 86. *numero* 22.

Lex Fundationis an deroget Juri communi. *allegat.* 88. *num.* 7.

Lex fundationis reſervatoria Juriſpatronatus pro hæredibus, verificatur etiam in hæredibus fideicommiſſariis. *alleg.* 92. *n.* 82.

Lex fundationis, licet dura, eſt tamen ſervanda. *allegat.* 93. *n.* 15. & 32.

Ultimus ſtatus non attenditur contra legem claram fundationis. *alleg.* 94. *n.* 15.

Cartula in formis nihil probat reſpectu fundationis. *alleg.* 96. *n.* 14.

Maxime ſi accedit obſervantia in contrarium. *loc. cit. n.* 15. 17.

Etiam tacite excludi poſſunt reſervationes in limine Fundationis. *alleg.* 98. *n.* 4.

Obſervantia reſpectu unius Beneficii attenditur etiam reſpectu alterius ab eadem fundatione provenientis. *alleg.* 98. *n.* 13.

Qualitas eſt obſervantiæ talis præſumitur fundatio Juriſpatronatus. *loc. cit. n.* 14.

Centenaria præſumit legem fundationis. *n.* 15.

Valet lex fundationis, quæ dat facultatem patronis laicis præſentandi Idoneum omiſſo digniore, & reprobatur *Paſſerinus*. *alleg.* 100. *n.* 19.

An valeat lex fundationis, in qua data fuit facultas Cappellanis celebrandi diebus, & horis ſibi bene viſis. *loc. cit. n.* 29.

Concil. Trident. prohibet derogari conditionibus in limine Fundationis appoſitis etiam de conſenſu Patroni. *alleg.* 100. *n.* 35.

Obſervantia declarat mentem Fundatoris. *loc. citat. numer.* 102.

Quando lex fundationis dicatur requirere altiorem indaginem, vel non. *alleg.* 100. *n.* 130.

Patronus poſt fundationem non poteſt apponere legem etiam Eccleſiæ favorabilem. *alleg.* 100. *n.* 148.

Declaratio etiam deſumitur ex Fundatione unius Beneficii ad fundationem alterius Beneficii ejuſdem Fundatoris. *loc. cit. n.* 201.

Excluſio reſervationum ex lege fundationis Laici dari poteſt tacite per inditia, & præſumptiones ex eadem fundatione deductas, & quales ſint iſtæ præſumptiones, & conjecturæ. *loc. cit. numer.* 406. 407. 408. 409. 410. 411. & 412.

Obſervantia etiam hanc tacitam excluſionem demonſtrat ex ſtatibus. *n.* 413.

Fundatio facta de redditibus Eccleſiaſticis quando inducat Juſpatronatus Laicale. *n.* 429.

Lex fundationis ex obſervantia centenaria cenſeri poteſt immutata. *ibid. n.* 464.

Ex lege fundationis licitum eſt per modum Juriſpatronatus paſſivi omnes præventive nominare ad vacaturum. *n.* 477.

Inſtrumentum reſervationis factæ ab Ordinario non intelligitur difforme a lege Fundationis, ad quam ſe retulit. *alleg.* 100. *n.* 528.

Verba fundationis conſiderari debent in tota maſſa, non autem membratim. *n.* 529.

Obſer-

Obſervantia proxima fundationi omnes antecellit. *numer.* 612. & 615.
Hæc obſervantia non requirit qualitatem coactivam, & quando hæc requiratur. *n.* 616. 617.
Lex fundationis declaratur ex obſervantia inducta ex facto ipſius fundatoris, *n.* 657.
Lex Fundationis eſt fortior ſtatuto, & conſuetudine. *In ſupplem. n.* 28.
Lex Fundationis quando non ſit admittenda ab Ordinario. *ibid. n.* 30.
Lex fundationis quando non cenſeatur excludere reſervationes Apoſtolicas. *Rot. in ſupplem. n.* 112. & 120.
Lex fundationis poteſt eſſe incompatibilis cum forma novæ legis in futurum ſupervenientis. *allegat.* 9. *numer.* 7.
Lex fundationis, quod Eccleſia non ſubſit Epiſcopo non valet, quod declaratur. *allegat.* 24. *num.* 10. *circa fin.*
Si ex lege fundationis debent eligi gremiales Eccleſiæ, ſive in ejus ſervitio exiſtentes, ea non ſervata, electio eſt nulla, licet de Jure Prælatio Gremialium ſit de honeſtate. *alleg.* 30. *ſub n.* 30.
Ex lege fundationis poſſunt excludi reſervationes Apoſtolicæ. *alleg.* 31. *n.* 23.
Lex fundationis requirens Sacerdotium ſine dubio eſt ſervanda, ubi non agitur inter Clericum de ſanguine, & Sacerdotem extraneum. *alleg.* 33. *ſub n.* 18.
Fundator poteſt revocare legem Fundationis ante approbationem Ordinarii, quod limitatur. *alleg.* 20. *numer.* 22. *in fine.*
Fundator non ligatur ex legibus ſuæ Fundationis. *alleg.* 42. *n.* 13.
Lex adjecta quo ad Beneficium, cum clauſula *toties, quoties vacare contigerit*, non comprehendit ejus vacationem in menſe Sedi Apoſtolicæ reſervato. *alleg.* 45. *n.* 11. *verſ. imo quod.*
Princeps non præſumitur ſpoliare unum, ut veſtiat alterum, nec violare legem fundationis, & contractum. *alleg.* 27. *n.* 7.
Lex fundationis in Commendis an ſit contractus. *loc. cit. n.* 38. *in fin.* & 39. *cum ſeqq.*
Derogatio Juriſpatronatus Laicorum an detur, ubi obſtat lex fundationis. *loc. cit. n.* 46. *in fine.*
Obſervantia præſcriptiva requiritur contra legem fundationis, quæ, ſi habeat decretum irritans, non ſufficit centenaria. *loc. cit. n.* 64.
Lex excluſiva reſervationum Apoſtolicarum an dicatur contra Jus. *alleg.* 48. *n.* 23.
Qualis eſt obſervantia, talis præſumitur fundatio Juriſpatronatus. *alleg.* 5. *n.* 8.
Situs remotus a die fundationis non attenditur in concurſu prætendentium. *alleg.* 17. *n.* 3.
Obſervantia præſtat bonam fidem, ſi eſt introducta proximo fundationi. *n.* 13.
Lex excluſiva reſervationum in limine fundationis, ſeu erectionis legati pii in Beneficium, niſi ſervetur, remanet legatum pium, quod pariter non cadit ſub reſervationibus. *alleg.* 21. *ſub n.* 8.
Fundator an poſſit de conſenſu Ordinarii ex intervallo tollere, aut immutare aliquid ex diſpoſitis in fundatione. *alleg.* 23. *n.* 6.
In limine fundationis poſſunt apponi conditiones Juri contrariæ, dummodo non ſint contra ſubſtantiam Beneficii. *alleg.* 31. *n.* 30.
Pro alimentis Patroni habetur ratio etiam de bonis poſt fundationem aliunde quæſitis Eccleſiæ. *alleg.* 44. *num.* 49.
Quando non dicatur fundatio Beneficii lex fundationis. *alleg.* 25. *n.* 10. 11.
Qualitates non appoſitæ in limine fundationis non ſunt exprimendæ in litteris Apoſtolicis. *num.* 16. 22. & 23.
Fundationes, & erectiones Commendarum in Ordine Militari S. Stephani admittere, vel non, dependet ex arbitrio M. Magiſtri. *alleg.* 27. *n.* 34.
In limine fundationis admittuntur conditiones exorbitantes, ſeu Juri contrariæ, ne Laici retrahantur ab erogando proprias ſubſtantias in piis Operibus. *allegat.* 50. *n.* 2. & 9.
Pacta in limine fundationis adjecta violare, naturali rationi, & Juri repugnat. *n.* 2. quod ampliatur *ibid.* neque eſt permittendum per viam gratiæ, niſi detur cauſa relevans, vel interveniat publica neceſſitas, quam ſi fundator prævidiſſet, ipſe etiam ſuam legem correxiſſet *num.* 2. quæ potius dicitur Interpretatio, quam voluntatis fundatoris Commutatio. *n.* 5.
Ex inſtrumento fundationis dignoſcitur, an Beneficium requirat nec ne in Sacerdotium in præſentato. *Rot. Macerat. poſt alleg.* 40. *n.* 39.
Lex fundationis dicitur conſenſus datus ab Epiſcopo in ſcriptis, & habetur pro authentica ſcriptura requiſita per Concil. *alleg.* 73. *ſub n.* 7.
Quando conſtat de lege fundationis, ejus adimplementum in Potentibus quomodo poſſit probari. *ibidem in fine.*
Lex fundationis eſt inviolabiliter obſervanda, & de ratione. *n.* 20.
Lex fundationis non dicitur voluiſſe excludere reſervationes Apoſtolicas ex facultate præſentandi data Patronis, *toties quoties vacaverit Beneficium. allegat.* 62. *n.* 5. 6. nec minus ex facultate præſentandi cum verbo *perpetuo*. *n.* 7. 8. 9. amplia *n.* 23. ad hunc effectum verba fundationis debent eſſe incompatibilia cum reſervationibus. *n.* 10. & 11.
Conditio præſentandi *toties, quoties vacaverit, &c.* tacite ſubintelligitur in qualibet fundatione. *num.* 22. & 21.
Patronus in limine fundationis poteſt adjicere leges, & conditiones Juri contrarias, quæ ſunt omnino ſervandæ. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 12.
Pariter poteſt Patronus in fundatione apponere legem excluſivam reſervationum, quæ eſt ſecundum Jus, & conformis naturæ Beneficiorum. *ibid.*
Obſervantia primi hæredis, & Executoris declarat legem Fundationis. *allegat.* 75. *numer.* 27. *in fin.* & *num.* 32.
Vide *Centenaria. Conditio. Fœmina. Inſtrumentum. Juſpatronatus quo ad acquiſitionem. Commenda. Monaſterium. Reſervatio. Titulus.*

Fundator.

Fundator exprimendo, quod ineſt de Jure communi nihil diſponit. *alleg.* 5. *n.* 22.
Fundatores conformando cum Jure, quod ſuo tempore viget, non cenſetur reſiſtere novo Juri in locum veteris ſubrogato. *loc. cit. n.* 13. & 15.
Etiam Eccleſiæ liberæ Collationis habere poſſunt Fundatorem, qui dederit legem aliquam circa reſervationem Juriſpatronatus. *n.* 19.
Omnis Patronus præſumitur deduxiſſe Originem ab ipſo fundatore. *alleg.* 6. *n.* 8.
Eccleſia præferendo Patronum, aut conſanguineum Fundatoris in paritate vocum dicitur facere retributionem fundatori. *loc. cit. n.* 10.
Ex facto fundatoris, an deducatur ejus voluntas. *allegat.* 7. *n.* 12.
Fundator non præſumitur voluiſſe recedere a regula generali ſucceſſionis. *alleg.* 12. *n.* 8.
Fundatoris proximiori præſentato debita eſt inſtitutio. *alleg.* 17. *n.* 2. *ſed limita ut n.* 6.
An fundator diſponens eligendum eſſe aliquem, ſi contingat Sacerdotem fieri, ſuppoſuerit Sacerdotium præcedere debere ipſam Electionem. *loc. cit. n.* 8.
Immediate vocatus a fundatore, non indiget præſentatione Patroni. *alleg.* 27. *n.* 12.
Fundator reſervando Juſpatronatus Eccleſiaſticis cenſetur ſe voluiſſe conformare cum reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 18. *n.* 3. & 4.
Ut cenſeatur illis derogare verba non debent pati alium diverſum ſenſum. *loc. cit. n.* 5.
Non ſufficit ad hunc effectum, quod voluerit Patronos præſentare in perpetuum cum ordinatione Tori. *n.* 6. 7. 21. & *ſeqq.* & *n.* 29.
Juſpatronatus, ut dicatur Eccleſiaſticum, ſufficit eſſe reſervatum Eccleſiaſticis, licet proveniat ex bonis laicis fundatoris. *loc. cit. n.* 19. 20.
Prælatio debetur præſentato tam de ſanguine fundatoris, quam Patronorum extraneorum. *alleg.* 20. *n.* 4. 6. 7. vide *n.* 15.
Quibus conjecturis arguitur fundator non excluſiſſe Epiſcopum a Viſitatione Eccleſiæ. *allegat.* 23. *numer.* 4. & *ſeqq.*
An fundator loquens promiſcue de Sacerdote, & Preſbytero, nomen Preſbyteri intellexerit de Sacerdote. *alleg.* 33. *n.* 12.
Interpretatio legis fundationis deſumitur ex facto, & obſervantia ipſius fundatoris. *loc. cit. n.* 16.
Ordinarius non poteſt immutare voluntatem Fundatoris. *alleg.* 34. *n.* 72.
Legatum pium non poteſt erigi in titulum Beneficii reſiſtente mente fundatoris. *loc. cit. n.* 23.
Fundatori licitum eſt adjicere leges, & conditiones, quæ non ſunt Juri contrariæ. *alleg.* 35. *n.* 5.
In dubio ſemper capienda eſt interpretatio, quæ magis favet menti fundatoris. *n.* 18.
Fundator adjiciendo Juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis, non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum. *alleg.* 42. *n.* 6.
Diſcretiva, quam facit fundator inter paſſive vocatos denotat diverſam ejus voluntatem circa ipſos. *allegat.* 42. *n.* 10.
Obſervantia derivans ex facto fundatoris attendenda eſt ad tollendam omnem quæſtionem, & dubium. *loc. cit. n.* 12.
Fundator præſumitur conſervare, & nunquam competere, & violare legem fundationis. *n.* 14. 15.
Ad cognoſcendam voluntatem fundatoris recurrendum ad diſpoſitivam, ad quam proœmium refertur, & in qua conditiones reguntur. *loc. cit. n.* 17.

Capacitas requiſita a fundatore in præſentando intelligi poteſt, prout de Jure. *loc. cit. n.* 22.

Servare pacta fundatoribus, & illa non violare, reſpicit utilitatem publicam. *alleg.* 47. *n.* 17.

Fundator poteſt excludere reſervationes Apoſtolicas non ſolum expreſſe, ſed etiam tacite, *alleg* 48. *n.* 3.

Contrarium ubi apparet de contraria mente fundatoris. *loc. cit. n.* 8.

Beneficium Eccleſiaſticum poteſt fundari, ut toties, quoties ſuperveniat aliquis de progenie fundatoris ille admittatur remoto Cappellano interim inſtituto, *loc. cit. n.* 42.

Jus nominandi ad Cappellaniam etiam ſine expreſſione ſpectat ad fundatorem, ejuſque hæredes. *n.* 45.

Non eſt utile Sedi Apoſtolicæ leges fundationis abrogare contra mentem fundatorum. *alleg.* 50. *n.* 9.

Patruus committit ingratitudinem veniendo contra Sanguinem fundatoris. *alleg.* 51. *n.* 2.

An conjecturæ deductæ ex verbis ſint attendendæ, quando mens fundatoris repugnat ſtrictæ ſignificationi Verborum. *alleg.* 51. *n.* 16.

Paſſive vocatus per fundatorem non incurrit ambitum, ſi ſe ipſum præſentet coram Ordinario petendo Beneficium. *alleg.* 52. *n.* 35. 36.

Expreſſa, vel tacita voluntate Fundatoris excludi poſſunt reſervationes Apoſtolicæ. *alleg.* 62. *n.* 4.

Quid operetur voluntas fundatoris declarantis ſe velle fundationem Beneficii juxte diſpoſitionem *SS. Canon. loc. cit. n.* 14. 16. 27. 28. & 35.

Factum fundatoris inſpicitur pro arguenda qualitate juriſpatronatus. *alleg.* 68. *n.* 4.

Diſcretivus modus loquendi declarat, qualis fuerit mens fundatoris. *loc. cit. n.* 15.

Denominatio Monaſterii requiſita per Epiſcopum ab aliquo comprobat illum fuiſſe recognitum pro fundatore. *alleg.* 73. *n.* 10.

Epiſcopus non poteſt devenire ad injectionem primi lapidis, niſi certus ſit de fundatore. *allegat.* 73. *numer.* 11.

Ex quibus circumſtantiis arguatur aliquem eſſe fundatorem Monaſterii. *ibid. n.* 12. *uſque ad* 20.

Non poteſt fundator extra limen fundationis adjicere conditiones juri contrarias. *alleg.* 82. *n.* 7.

Et quid ubi in fundatione ſibi reſervaverit facultatem diſponendi de jurepatronatus in Teſtamento. *loc. cit. num.* 8.

Hæres nequit impugnare legem ſibi in fundatione præſcriptam. *num.* 9.

Patrono recuſante præſentare, quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono petere, & obtinere Inſtitutionem. *num.* 10.

Fundator poteſt hæredi præſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit. *loc. cit. n.* 13.

Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in fundatione reſervavit hunc favorem. *loc. cit. n.* 14.

Interpretatio fit ſecundum id, quod interrogatus fundator veriſimiliter reſpondiſſet. *alleg.* 83. *n.* 13.

In mixtis attenditur ea pars, quæ præponderat juxta mentem fundatoris. *allegat.* 85. *n.* 9.

Verba facultativa neceſſitatem important; ubi talis eſt voluntas fundatoris. *loc. cit. n.* 10.

Fundator mandans præſentari proximiorem, ſi proximior adſit eidem debetur inſtitutio, etiamſi non fuerit præſentatus a veris Patronis. *alleg.* 89. *n.* 26.

Ubi fundator clare locutus fuit ſtat pro ratione voluntas. *alleg.* 93. *n.* 27.

Requiſitio facta per Ordinarium in erectione beneficii potius attenditur, quam voluntas fundatoris. *allegat.* 95. *n.* 5.

Fundator ex intervallo poteſt adjicere novam conditionem juri non contrariam. *n.* 23.

Juſpatronatus quando dicatur Eccleſiaſticum ratione bonorum, & perſonæ fundatoris. *allegat.* 100. *num.* 420. & 427.

Fundator Presbyter reſervando Juſpatronatus favore *illorum de Domo*, & *Familia* intelligitur reſervaſſe pro Domo, & Familiæ contentiva. *n.* 498. & 546. *cum ſeqq.*

Quando fundator cenſeatur voluiſſe durationem Juriſpatronatus in maſculis, & fœminis de ſuo ſanguine, *num.* 627.

Facultas nominandi primum Beneficiatum reſervata fundatori an dicatur conſumpta in ejus perſona. *n.* 670. & 674.

Fundator ex intervallo ſe explicare, & declarare poteſt circa leges ſuæ fundationis. *n.* 675.

Fundator an poſſit beneficio pleno facere nominationem Beneficiati. *n.* 676.

Fundator non ligatur ex legibus adjectis in fundatione. *n.* 678.

Quando in Jurepatronatus fundator cenſeatur reſpexiſſe ad corpus familiæ in genere, vel ad eam diviſam in lineas 691.

Epiſcopus ſi renuat conſentire reſervationi Juriſpatronatus, quod remedium competat fundatori. *in ſuppl. num.* 13.

Fundator an poſſit in *limine* fundationis apponere in Beneficio Parochiali amovibilitatem ad nutum Patroni. *n.* 23. *uſque ad* 42.

Fundator non indiget conſenſu Epiſcopi in apponenda conditione potius conſona, quam diſſona juri communi. *n.* 53.

Beneficium quando præſumatur de Jurepatronatus ejuſdem fundatoris, ſicut aliud erectum in eodem Altari. *Rot. in ſupplem. n.* 99. & 100.

Conſanguineus fundatoris in paritate vocum qua ratione præferatur. *alleg.* 6. *n.* 27.

Beneficium quod ſit Sacerdotale actu arguitur ex pluribus, & præcipue ex obſervantia ipſius fundatoris, *allegat.* 7. *n.* 12. 13. 14. 15. & 16.

Ex quibus arguatur fuiſſe volitum Beneficium Sacerdotale. *alleg.* 17. *n.* 7. ubi quod non eſt neceſſe, quod fundator dicerit, quod præſentetur Sacerdos actu.

Fundator an poſſit de conſenſu Ordinarii ex intervallo tollere, aut immutare aliquid ex diſpoſitis in fundatione. *alleg.* 23. *n.* 6.

Patronus extraneus repræſentat perſonam fundatoris, & in ejus juribus ſubrogatur. *alleg* 29. *n.* 16.

In Cappellaniis laicalibus reſpicitur ad favorem animæ fundatoris, non ad gratificationem Cappellani. *allegat.* 32. *n.* 22.

Fundator potuit requirere Sacerdotium in Clericis de ſanguine, ut alliceret ad illud, alias ſubſtitutis Sacerdotibus extraneis. *alleg.* 33. *n.* 18.

An poſſit quis ſuccedere in Jurepatronatus mixto, ſi non ſit hæres fundatoris. *alleg.* 37. *ſub n.* 16.

Fundator poſt reſervatum Juſpatronatus favore filiorum an poſſit in vita, vel morte diſponere de illo in præjudicium filiorum. *loc. cit. ſub n.* 14.

Fundator poteſt revocare legem fundationis ante approbationem Ordinarii, quod limitatur. *alleg.* 40. *n.* 22. *in fin.*

Fundator non ligatur ex legibus ſuæ fundationis *allegat.* 42. *n.* 13.

In re patronata non debet fieri commixtio aliorum inſignium, ne perdatur in futurum memoria fundatoris, aut ad ſtatum dubietatis reducatur. *allegat.* 31. *num.* 26.

Fundator exprimendo cauſam pietatis, & devotionis in inſtrumento fundationis non exinde excludit finem habendi Juſpatronatus ſpecialiter expreſſum. *alleg.* 47. *num.* 44.

Obſervantia interpretativa non habet locum contra voluntatem fundatoris claram, etiam virtualiter deductam. *Rot. poſt alleg.* 21. *n.* 14.

Quando non attendatur ultimus ſtatus ex proviſionibus Apoſtolicis de reſervato contra voluntatem fundatoris excluſivam reſervationum. *ibid.*

Voluntas Fundatoris etiam conjecturalis religioſe ſervanda eſt. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 27. ubi de ratione.

Cuilibet fundatori liberum eſt in erectione Beneficii apponere conditionem excluſivam reſervationis Apoſtolicæ. *n.* 31.

Declaratio facta per fundatorem in ſuo Teſtamento dat intelligere, in quo ſenſu accipienda ſint verba fundationis præcedenter factæ. *n.* 40.

Reſervando fundator Juſpatronatus Eccleſiaſticum cenſetur illud voluiſſe ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 62. *n.* 25. 27. 28.

Fundator in ſubſtitutione intellexiſſe cenſetur de eiſdem perſonis vocatis in inſtitutione. *alleg.* 75. *n.* 15.

Fundator, quoties extinctis illis de ſanguine vocavit extraneum, cenſetur per prius voluiſſe cognatos. *n.* 16. & 30.

Fundator non præſumitur voluiſſe excludere fœminas de linea ingreſſus propter maſculos tranſverſales. *n.* 38.

Fundator explicare, & declarare poteſt ex intervallo ſuam legem fundationis. *alleg.* 82. *n.* 12.

Fundator reſervando ſibi in Fundatione facultatem nominandi ex intervallo Patronos, poteſt eos nominare cum qualitatibus paſſivis. *n.* 15.

Vide *Commutatio. Diſpoſitio. Dos. Factum. Filius. Interpretatio. Obſervantia. Teſtamentum. Voluntas. Fundatio.*

Fundatrix.

Vocatis a Fundatrice ejus de proprio ſexu ad Juſpatronatus paſſivum, an veniant maſculi deſcendentes ex fœminis. *allegat.* 75. *n.* 3.

Vide *Fœmina.*

Fundus.

Ædificata Eccleſia in Fundo ſpectante ad Eccleſiam, ſeu Canonicatum, Juſpatronatus ſpectat ad illum, cujus eſt Fundus. *alleg.* 54. *n.* 1.

Auctoritates in contrarium quo ſenſu loquantur. *n.* 2.

Eleemoſynæ oblatæ Imagini Beatæ Virginis in Fundo præbendali exiſtenti acquiruntur præbendæ. *alleg.* 54. *num.* 30.

Vide *Eccleſia.*

Gemina.

G

Geminatio,

GEminatio ejuſdem verbi magis enixam demonſtrat voluntatem Fundatoris. *alleg.* 100. n. 638.

Generalis Ordinis,

Vide *Miles*.

Generalis ſermo,

In ſermone generali non comprehenditur perſona loquentis, *alleg.* 41. n. 13.

Generalitas.

Generalitas verborum intelligitur juxta ſubjectum perſonæ. *alleg.* 24. n. 29.

Genus.

Genus antecedens qualificationis univerſalis non reſtringitur per ſubſequentem ſpeciem. *alleg.* 30. n. 17.

Si præſentatus comprehendatur intra genus qualificationis univerſalis ſufficit, ut ejus præſentatio ſuſtinetur. *l. c. cit.* n. 18. 20.

Major latitudo generis vocari convenit tam Jurepatronatus activo, quam paſſivo. *alleg.* 89. n. 18.

Dictio *Et* poſita inter ſpeciem, & genus ſemper ſtat ampliative. *alleg.* 73. n. 13.

Gradualitas.

Gradualitas excludit omne juridicum ſub ingreſſum cujuslibet alterius Perſonæ, etiam in materia fideicommiſſaria. *Rot. poſt alleg.* 48. n. 47.

Graduatus.

Nomine magis graduati an veniat Primogenitus, vel potius Clericus. *alleg.* 32. n. 27.

Graduatus præferendus venit non graduato. *Rot. poſt alleg.* 7. *ſub* n. 26.

Gradus.

Vocatis in genere Perſonis de *Parentella Teſtatoris*, non attenditur prærogativa gradus. *Rot. poſt alleg.* 7. n. 24. & 27.

Vide *Proximitas*.

Gratia.

Obtenta ab extraneo non facta mentione præſentati de ſanguine non valet. *alleg.* 4. n. 1. & *ſeq.*

Gratia pro præſentato non eſt nulla, ſi de tempore Datæ alii Patroni nondum præſentaſſent conſanguineum. *loc. cit.* n. 23. & 24.

Et quid, ſi tempus Datæ adeſſet mandatum ad illum præſentandum. *loc. cit.* n. 25. & *ſeqq.*

Alienum eſt a voluntate Papæ exercere gratiam injuſte. *alleg.* 6. n. 3.

Gratia ab extraneo obtenta cum derogatione medietatis vocum, & gratificatione, abſque expreſſione concurſus Compatroni ſupplicantis per eum precum pro ſe ipſo eſt nulla. *alleg.* 8. n. 25.

Comparentibus in dataria Compatrono ſupplicante pro ſe ipſo, & extraneo præſentato ab alio Compatrono, gratia cum derogatione, & gratificatione cui ſit concedenda. *alleg.* 8. n. 26.

Gratia *ſi neutri* in omnibus juſtificata eſt exequenda. *alleg.* 22. n. 1.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite conceditur propter litem, quæ pendet indeciſa inter Patronos, ante vacationem Beneficii. *alleg.* 22. *num.* 32.

Gratia Apoſtolica pro præſentato in omnibus juſtificata eſt exequenda. *allegat.* 37. *numer.* 1. & *allegat.* 99. *num* 1.

Gratia Apoſtolica derogationis Juriſpatronatus in totum attenta lite an concedi ſoleat, quando lis eſt ſolum ſuper medietate Juriſpatronatus. *allegat.* 40. *num.* 8. 9. 15 & 16.

Papa intelligit facere gratiam derogationis præſentato ab illis Patronis, qui exiſtunt in quaſi Poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 40. n. 13.

Gratia pro præſentato cum derogatione eſt nulla, non facta mentione variationis Patronorum. *allegat.* 40. *num* 17.

Item ſi vigore variationis Ordinarius gratificavit. *allegat. cit.* n. 18.

Ad validitatem gratiæ pro præſentato ſufficit præſentationem Patronorum ſupervenire in termino quadrimeſtri. *alleg.* 40. n. 19.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite habet locum in lite ante Vacationem Beneficii, non poſt. *alleg.* 40. n. 20.

De Juſtitia hujus gratiæ. *alleg.* 40. n. 21.

In gratioſis prior in tempore eſt potior in jure *alleg.* 4. n. 1.

Superior nunquam facere gratiam præſumitur in præjudicium juris tertio quæſiti. *alleg.* 47. n. 4. & 54.

Gratia quando judicetur ſubreptitia. *loc. cit.* n. 8.

Stat ſimul, quod conceſſio Juriſpatronatus ſit gratia, & tamen hæc gratia ſit titulo oneroſo. *alleg.* 47. n. 36.

Juſpatronatus in Commenda quo ſenſu intelligatur ex gratia. *allegat.* 27. n. 37.

Reſpondetur opinioni, quod conferre Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, ſit mera gratia; præſentato autem per Patronum pro medietate cum derogatione ſit Juſtitia. *alleg.* 32. n. 53.

In gratia pro præſentato attenditur conſenſus patronorum, ſive præcedat, ſive ſubſequatur. *alleg.* 60. *numer.* 9.

Differentia inter gratiam pro præſentato, & Proviſionem Apoſtolicam de reſervato juxta decretum, quænam ſit. *alleg.* 60. n. 10. & 12.

Præſentatio nulla inficit gratiam pro præſentato obtentam. *alleg.* 81. n. 4.

Gratia pro devoluto obtenta vacationem conformis, ita ut Gratia poſterior ſecuta ſit nulla. *alleg.* 81. n. 5.

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione præfertur gratificato per poſterius ab Ordinario, vel Papa. *alleg.* 94. n. 29.

Gratia pro devoluto corruit non probato lapſu termini Patroni præfixo ad præſentandum. *alleg.* 96. n. 1.

Gratia derogatoria medietatis vocum canonizat eandem medietatem derogatoriam favore Compatroni. *allegat* 97. n. 21.

Præſentatus comulative per duos ex tribus Patronis, qui omnes antea alium præſentaverint nulliter, obtinet gratiam pro præſentato cum derogatione. *allegat.* 100. n. 38.

Patroni non poſſunt variare poſt datam Gratiæ conceſſæ primo præſentato. *loc. cit.* n. 39.

Conceſſum ex gratia oſtendit non competere ex juſtitia. *alleg* 100 n. 301.

Gratia pro præſentato quando ſit ſubreptitia. *loc. cit.* n 342.

In ſubrogatione ſubrogatus an teneatur ad juſtificationem totius gratiæ. *loc. cit* n. 398.

Mentio Juriſpatronatus facienda eſt in gratia Apoſtolica, ubi illud eſt laicale, ſecus ſi Eccleſiaſticum. *numer.* 519. & 416.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia ob exiſtentiam præſentati per Patronum Poſſeſſorem, & quando operetur. *num.* 446. 448. & 459.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite, non remanet ſubreptitia, niſi Patronus poſſideat de facto; ſecus ſi habeat poſſeſſionem Juris ex poſſeſſione auctoris. *loc. cit.* n 549.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite remanet nulla, ſi adſit præſentatus per unum Patronum qui utitur poſſeſſioni propriæ, & per alios, qui ſunt hæredes aliorum, ſi præſentarunt ſimul cum eodem Patrono, qui habet poſſeſſionem propriam. *alleg* 100. n. 455 456. & 462.

Quis obtinuit gratiam derogatoriam Juriſpatronatus in totum attenta lite, non poteſt prætendere, quod lis dubia non ſit. n. 458.

Obtinens gratiam *Si Neutri* fatetur nullum Jus habere. n. 467.

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione medietatis vocum inſtituendus eſt. n. 581.

Medietas vocum in gratia pro præſentato intelligitur etiam quoad Patronos non poſſidentes, ſed habentes Petitorium clarum. n. 582.

Gratia revalidatoria eſt appendix primæ gratiæ. *in ſupplem.* n. 21.

Gratia *Si neutri*, quæ requiſita habeat. *in ſupplem. numer.* 76. & 77.

Expreſſio falſa, circa quod impetrans ſit Romanus, non vitiat gratiam. *Rot. in ſupplem* n. 89.

In gratia pro præſentato Papa dicitur habere intuitum ad præſentationem poſtea ſupervenientem intra terminum. *alleg.* 4. n. 23.

Compatroni remanent impediti præſentare per gratiam factam alteri compræſentato cum derogatione medietatis vocum. *alleg.* 4. n. 24.

Quando non detur retroactio præſentationi ad diem gratiæ pro præſentato. *alleg.* 4. n. 28. *in fin.*

Prior in data gratiæ pro præſentato, quando præferri non debet. *alleg.* 6. n. 2.

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione, licet minoris meriti, obtinet in concurſu præſentati majoris meriti non habentis eandem gratiam. *allegat.* 6. n. 22. & *ſub* n. 23.

Gratia pro præſentato an reſolvatur in gratificationem. *alleg.* 6. n. 22.

Gratia pro præſentato cui concedatur. *ibid. in fin.*

Quid importet hæc gratia. n. 23.

Differt ab ipſa gratificatione. *ibid. ſub* n. 23.

Inter plures habentes hanc gratiam in paritate datæ, quis præfertur. *loc. cit. n.* 24.
Gratia pro præſentato, an ſit ſubreptitia, quando obtenta fuit per Colitigantem in Judicio prælationis coram Ordinario, dum imminebat gratificatio alterius compræſentati. *alleg.* 6. *n.* 25.
Gratia pro præſentato conceſſa digno valet, licet exiſtat præſentatio alterius dignioris. *alleg.* 6. *n.* 25.
Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, an detur in Jurepatronatus Eccleſiaſtico. *alleg.* 6. *n.* 30.
Ad effectum gratiæ pro præſentato, non requiritur, quod præcedat præſentatio de tempore Datæ, ſed ſatis eſt, quod ſuperveniat intra quadrimeſtre. *alleg.* 9. *n.* 30.
Gratia per ſubreptionem obtenta dicitur rapina, & non gratia. *alleg.* 9. *n.* 55.
Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis datur etiam in Jurepatronatus mixto. *alleg.* 15. *n.* 25. §. *Ultra quod*.
Stante Gratia pro præſentato ſolita concedi, raro contingunt gratificationes Ordinarii in paritate vocum. *alleg.* 15. *n.* 25.
Gratia pro præſentato favore extranei, an ſit ſubreptitia ob non expreſſionem compræſentati de ſanguine, ſi tempore datæ ipſe non fuerit præſentatus. *alleg.* 20. *n.* 15.
Quando dari ſoleat gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite. *alleg.* 40. *n.* 7. an ſuffragetur, quando Patronus prævenit in præſentando. *ibid. n.* 8. aſſignatur diſtinctio. *n.* 9.
Gratia pro præſentato an ſit ſubreptitia, ſi Papæ expreſſum non fuit ante vacationem pendere litem indeciſam ſuper pertinentia. *alleg.* 40. *n.* 9. *in fine*, & *num.* 10.
Derogatio medietatis vocum facta in gratia pro præſentato, ejus pertinentiam canonizat. *alleg.* 40. *n.* 13.
In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, qui talis ſit per petitorium clarum. *alleg.* 40. *n.* 14.
In materia coadjutoriæ conceditur gratia futuræ ſucceſſionis. *alleg.* 30. *n.* 22.
Gratia pro præſentato non eſt exequenda deficiente ſuppoſito præſentationis medietatis vocum. *alleg.* 40. *ſub n.* 4.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia, & nulla, ſi lis pendeat ſuper quarta parte Juriſpatronatus tantum. *alleg.* 40. *n.* 16. *in fin.*
Summus Pontifex non intendit per ſuam gratiam auferre Epiſcopo Juriſdictionem. *allegat.* 47. *n.* 4. & 9.
Principi expeendum eſt præjudicium, quod tertio infert gratia, & de ratione. *ibid. n.* 10.
Juſpatronatus in Eccleſiis, & Beneficiis reſervare Laicis eſt gratia. *alleg.* 47. *n.* 35. eſt tamen gratia titulo non gratuito, ſed in attributione fundationis cum commodo Eccleſiæ, quæ extinctit Patronis acquirit libertatem. *ibid. n.* 35. *in fin.* & *n.* 47.
Gratia conceſſa titulo oneroſo, dicitur contractus. *alleg.* 47. *n.* 36. *in fin.*
Juſpatronatus quando dicatur ex juſtitia, & non gratia. *alleg.* 47. *n.* 38. & 47.
Gratia conceſſa etiam prævia informatione Miniſtrorum Principis, non tollit ſubreptionem. *alleg.* 47. *num.* 54.
Gratia, quæ conceditur ad unum finem, manet ſubreptitia, ſi illi fini contrarietur. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 88. & *n.* 100.
Gratia anterior impedit effectum gratiæ poſterioris. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 39.
Gratia = *ſi neutri* = operatur, ut illam impetrans fateatur nullum Jus habere. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 44.
Gratia = *ſi neutri* = comprehendit etiam gratiam pro revaluto. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 47.
Gratia cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite, non datur propter litem motam inter præſentatos poſt vacationem, ſed ob litem ante inter Patronos. *Rot. poſt alleg. cit. n.* 37.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia, narratum non fuerit, quod ante motam litem aderant Patroni, qui ultimis ſtatibus ſuffulti præſentaverunt. *Rot. poſt alleg.* 40. *n.* 46.
Hujuſmodi derogatio nullum infert præjudicium Patronis, & conceditur, ne diutius Beneficia vacent. *Rot. poſt alleg.* 40. *n.* 46. & ſtylo Sedis Apoſtolicæ concedendi hanc gratiam derogatoriam. *Rot. ibid. n.* 47. eſt ſubreptitia, ubi adeſt præſentatus per Patronum poſſeſſorem. *ibid. n.* 48.
Variatio Patroni remanet impedita, poſt Datam gratiæ pro præſentato. *alleg.* 60. *n.* 19.
Duobus præſentatis in paritate vocum, aut eſt locus gratificationi Ordinarii, aut obtinetur gratia Apoſtolica pro præſentato. *alleg.* 63. *n.* 27.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia, quando præceſſit præſentatio Patroni exiſtentis in poſſeſſione. *alleg.* 75. *n.* 47.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite, qua ratione fuerit introducta. *l. cit. n.* 48.
Dubietas litis impugnari non poteſt ab eo, qui ob ejus pendentiam obtinuit gratiam. *alleg.* 75. *n.* 57.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum ex motivo pendentiæ litis, quando cenſenda ſit ſubreptitia. *alleg.* 40. *n.* 46. & *n.* 28.
In quibus caſibus concedi ſoleat per Sedem Apoſtolicam prædicta gratia derogatoria. *n.* 47.
De importantia clauſulæ = *dummodo de tempore datæ præſentium* adjici ſolita in gratia derogatoria Juſpatronatus. *n.* 50.
Vide *Dataria*. *Gratificatio*. *Papa*. *Præjudicium*. *Signatura*. *Subreptio*.

Gratificatio.

An Superior in Cappellaniis laicalibus poſſit gratificare. *alleg.* 32. *n.* 21.
Exiſtentibus in pari gradu Clerico, & Laico gratificatio debetur Clerico, & non Laico. *alleg.* 32. *n.* 19.
Compatronus [illegible] pro ſe ipſo eſt gratificandus ab Ordinario, ſi [illegible] medietatem Juriſpatronatus, aut majorem partem [illegible] *alleg.* 52. *n.* 7.
Refertur opinio contraria, & ampliatur etiam coram Papa. *loc. citat. n.* 8.
Hæc opinio refellitur tam coram Ordinario, quam coram Papa, & reſpondetur deciſionibus contrariis. *n.* 11. & 12.
Compatronus in paritate vocum eſt gratificandus. *l. loc. n.* 13. & 14.
Compatronus habens etiam Juſpatronatus paſſivum, gratificandus eſt in concurſu præſentati etiam paſſive vocati, ſed non Compatroni. *allegat.* 52. *n.* 39.
Signanter quando eſt proximior in gradu fundatori. *loc. cit. n.* 40.
De gratificatione Ordinarii, in paritate vocum. *alleg.* 91. *num.* 20.
Ad evitandam gratificationem Ordinarii ſolet obtineri in Dataria Apoſtolica gratia pro præſentato cum derogatione. *alleg.* 91. *n.* 21.
Quæ gratia operatur non obſtante ſententia Ordinarii lata ex juſtitia, non autem, ex gratificatione. *alleg.* 91. *n.* 22. & *ſeqq.*
Concurſus non habet locum inter plures præſentatos per Patronos laicos, ſi unus ex illis habet gratificationem de Jure. *alleg.* 100. *n.* 12.
In paritate vocum locus eſt gratificationi, quæ dupliciter dari poteſt ab Ordinario, vel gratiæ Apoſtolicæ pro præſentato. *alleg.* 100. *n.* 114. & 115.
Quanto plures ſunt præſentati, tanto plus Ordinarius poteſt eligere meliorem per viam gratificationis. *alleg.* 3. *ſub n.* 10.
Gratia pro præſentato an reſolvatur in gratificationem. *alleg.* 6. *n.* 21.
De duplici ſpecie gratificationis propriæ, & impropriæ. *loc. cit. n.* 22.
Stante gratia pro præſentato ſolita concedi, raro contingunt gratificationes Ordinarii in paritate vocum. *alleg.* 15. *n.* 25.
In Cappellaniis laicalibus reſpicitur ad favorem animæ fundatoris, non gratificationem Cappellani. *alleg.* 32. *n.* 22.
Eſt locus gratificationi inter duos præſentatos per Pupillum, & Tutorem. *allegat.* 38. *n.* 4.
In concurſu Sacerdos præfertur Clerico in judicio gratificationis. *alleg.* 45. *n.* 8. *verſ. minuſque*.
De duplici ſpecie gratificationis gratiæ, & juſtitiæ. *alleg.* 60. *n.* 18.
Duobus præſentatis in paritate vocum, aut eſt locus gratificationi Ordinarii, aut obtinetur gratia Apoſtolica pro præſentato. *alleg.* 63. *n.* 27.
Vide *Gratia*. *Compatronus*. *Ordinarius*.

Gravamen.

Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſuo libito faciendæ gravamen imponere. *alleg.* 67. *n.* 13. & *n.* 29. & 36. ubi ampliationes, & limitationes.
Cappellaniæ laicales, quoad impoſitionem gravaminis regulantur cum fideicommiſſis, & primogeniturіs. *alleg.* 67. *n.* 24.

Gravatus.

Subſtitutus non revocat bona fideicommiſſi alienata per gravatum, ſi ſit ejus hæres. *allegat* 24. *n.* 22.

Gremiales.

Licet ſint eligendi, & præferendi illi de gremio Eccleſiæ, hoc tamen eſt honeſtatis, & convenientiæ, non autem neceſſitatis; ſecus in paritate vocum, ad effectum prælationis. *Rot. poſt allegat.* 30. *n.* 36. & 24. & 48.
Vide *Servitium*.

H

Habilitas.

SI paſſive vocatus vacante Beneficio non eſſet habilis, ſed ſperaret ſe habilitari poſſe intra terminum Juris, quid facere poſſit. *alleg.* 1. n. 22.

Præſentans non habilem ſcienter, privatur poteſtate præſentandi durante quadrimeſtri, ſecus ſi ignoranter. *alleg.* 2. n. 1.

Ignoranter præſentans non habilem a die detectæ inhabilitatis habet novum terminum ad præſentandum. *loc. cit.* n. 2.

Scienter præſentans non habilem non privatur, ſi præſentavit non habilem ſub conditione diſpenſationis. *loc. cit.* n. 3.

Præſentans non habilem contra legem fundationis, non excuſatur ex ignorantia. *loc. cit.* n. 10. & *ſeq.*

An diſpenſatio inhabilis præſentati per majorem partem poſſit impediri per minorem durante quadrimeſtri. *loc. cit.* n. 24. & *ſeq.*

Recenſantur quinque tempora, in quorum ſingulis opportune ſuperveniat capacitas, & habilitas inſtituendi ad Beneficium. *alleg.* 61. n. 26.

Qualitas præciſa hujuſmodi temporum ſuper quibus ſufficit, quod cadat habilitas præſentandi, pendet unice ex tenore fundationis. *loc. cit.* n. 27.

Habilitas in paſſive vocato debet concurrere, de tempore, quo requiritur, alias non eſt capax Beneficii. *alleg.* 68. n. 6. 7. & 24.

Habilitas quando requiratur de tempore vacationis, & quando de tempore præſentationis. *loc. cit. num.* 25. & 26.

Habilitas non poteſt retrificari ante examen. *alleg.* 7. *ſub num.* 21.

Habilitas, ſeu Clericus non attenditur, niſi ſuperveniat intra tempus quadrimeſtris. *alleg.* 100. n. 333.

Præſentatio poſt Jus quæſitum Præſentato intra quadrimeſtre. n. 334.

Subſidiarie vocatus non poteſt impedire habilitationem primo loco vocati. n. 338.

Non admittitur quoties adeſt ſpes habilitationis primo loco vocati. n. 338.

Vide *Inhabilis*, *Tempus*. *Terminus*.

Habilitatio.

Ordinarius nequit habilitare in præjudicium alicujus præſentati de ſanguine Clericorum, & capacitatem habentis. *allegat.* 61. n. 25.

Ex pluribus paſſive vocatis vocatione directa non poteſt unus habilitari in præjudicium alterius. *alleg.* 65. n. 3. & 6.

Habilitas de tempore Inſtitutionis, cur, & quando ſufficiat. *loc. cit.* n. 2.

Ordinarius lite pendente in præjudicium præſentati habilis an poſſit habilitare alteram inhabilem. *alleg.* 100. n. 445.

Habilis.

Electio facta de non habili, perinde habetur, ac ſi facta non fuiſſet. *alleg.* 31. n. 6.

Paria ſunt eſſe habilem ex natura, vel ex diſpenſatione. *alleg.* 100. n. 329.

Habilis de jure præferendus eſt in concurſu habili per diſpenſationem. *Rat. poſt alleg.* 52. n. 72.

Habitator.

Jurepatronatus ſpectante ad habitatores Parochiæ per modum univerſitatis, admittuntur ad illud Patres cum Filiisfamilias. *alleg.* 55. n. 22. *in fin.*

In Jurepatronatus non ſpectante ad capita Domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri vox competit omnibus, & ſingulis maſculis, & Fœminis, & tam Patribus, quam Filiisfamilias. *alleg.* 100. n. 344.

Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis. *ibid.* n. 345.

De differentia inter utrumque caſum. n. 346.

Hæreditarium.

Jura hæreditaria exercentur per Executorem, Adminiſtratorem, vel Curatorem in defectum hæredis. *alleg.* 14. n. 7.

Donatio Juriſpatronatus eſt hæreditaria, ſi præſentatio fuerit facta titulo hæreditario. *alleg.* 46. n. 12.

Legatum dotis duntaxat relictum Filiæ admittit ipſe hæreditariam qualitatem. *alleg.* 89. n. 4.

Ad Juſpatronatus hæreditarium venire nequit, niſi hæres univerſalis. *alleg.* 69. n. 7. 24.

Ex contemplatione Filiorum, & deſcendentium cum qualitate hæreditaria reſultat Juſpatronatus mixtum. *alleg.* 69. n. 14.

Ex ſtipulatione Patris pro Filiis, & deſcendentibus oritur tantummodo ipſorum vocatio cum qualitate hæreditaria. *loc. cit.* n. 18.

Qualitas hæreditaria in Jurepatronatus mixto non requiritur in actu, ſed ſufficit in potentia. *loc. cit.* n. 16. & 18.

Juſpatronatus non eſt annexum Domibus, ſed tranſit cum univerſitate jurium, & bonorum hæreditariorum. *allegat.* 53. n. 20.

Vide *Qualitas*.

Hæreditas.

Juſpatronatus extinguitur, ſeu devolvitur ad Epiſcopum diſtracta in partes hæreditate ultimi de Familia pro ſuffragiis animæ hæredis. *alleg.* 14. n. 2.

Ad Tutorem adminiſtrantem hæreditatem pupilli ſpectat Juſpatronatus eidem hæreditati annexum. *alleg.* 38. n. 1. 2. & 14.

Curator deputatus hæreditati jacenti præſentare poteſt. *num.* 3.

Præſentatio facta per Monaſterium reſolvitur in additionem hæreditatis. *alleg.* 66. n. 28.

Per lapſum 40. annorum præſcribitur jus adeundi hæreditatem contra Monaſterium. n. 27.

Recipiens dotem, & renuncians hæreditati non conſequitur Juſpatronatus hæreditarium. *alleg.* 100 n. 247.

Legatarius non agnoſcens legatum in vita Juſpatronatus, legatum non remanet abdicatum ab hæreditate. *loc. cit. num.* 258.

Agnitio hæreditatis regulatur ab exercitio Juriſpatronatus hæreditarii. *loc. cit.* n. 272.

Jus petendæ hæreditatis præſcribitur ſpatio 30. annorum. *Rat. poſt alleg.* 14. n. 15.

Hæreditas deſtinata ad pios uſus, ſi intra legitimum tempus non adeatur devolvitur, vel ad Fiſcum Epiſcopi, vel ad Fiſcum laicalem. *ibid.*

Legitimam non adimplens privatur commodo hæreditatis. *Rat. poſt alleg. cit.* n. 14.

Hæreditas jacens duplicem Perſonam repræſentat, Defuncti ſcilicet, & hæredis, ſed ad diverſum effectum. *ibid.* n. 15.

Juſpatronatus tranſiens in hæreditate deſtinata ad loca pia reputari debet Eccleſiaſticum. *ibid.*

Jus adeundi hæreditatem non præſcribitur contra Monaſterium 30 annis, ſed requiruntur 40. *alleg.* 66. n. 27.

Vide *Additio*. *Ceſſio*. *Creditor*. *Hæres*. *Renunciatio*.

Hæres.

Juſpatronatus tranſit ad Cappellanum, Adminiſtratorem Cappellaniæ hæredis inſtitutæ. *alleg.* 14. n. 2.

Executores Teſtamentarii habentur loco hæredis in relictis ad pias cauſas. *loc. cit.* n. 5.

Etiamſi ageretur de unico Jurepatronatus non accreſcit compatronis, ſed devolvitur ad Epiſcopum, ubi hæres inſtituta fuit anima. *loc. cit.* n. 12.

Non exiſtente hærede ultimi de familia, Juſpatronatus devolvitur ad Eccleſiam. *alleg.* 13. n. 3. ſed cum diſtinctione. *ut ibi.*

Habens jus removendi præſentatum vita durante non poteſt removeri, ſi ſit hæres, quo perpetuo præſentavit. *allegat.* 24. *numer.* 20. vide *diſtinct.* *numero* 21.

Subſtitutus non revocat bona fideicommiſſi alienata per gravatum, ſi ſit ejus hæres. *loc. cit.* n. 22.

An teſtator vocando ſuos hæredes intelligatur vocaſſe hæredis hæredum. *alleg.* 25. n. 4.

An Appellatione hæredum, & Succeſſorum veniant tam primi, quam ſecundi hæredes. n. 12.

An Congregatio pro diſtribuendis dotibus habenda ſit domi hæredum. n. 16.

Hæredes perſonam Defuncti repræſentant. *numer.* 18. & 19.

In Congregationibus pro diſtribuendis Dotibus præcedentia in proponendo, & nominando danda eſt hæredibus, & non extraneis, quid autem in ſedendo. n. 20. & 21.

Electio Procuratoris ad exigendos fructus pro dotibus ſpectat ad hæredes. n. 22.

In his, quæ alteri ſpecialiter non ſunt commiſſa, tota facultas remanet apud hæredem. n. 23.

Maxima diſtantia loci, in quo juxta mentem teſtatoris expleri debet aliquod negotium ab hærede, Argumentum eſt, ut poſſit illud explere per Procuratorem. *alleg.* 26. n. 14.

Jus præſentandi, Advocationis, & proceſſionis competit quibuſcunque hæredibus extraneis. *allegat.* 29. *num.* 15.

An negligente hærede deputare Cappellanum, devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *alleg.* 32. n. 4.

Qui inſtituit hæredem animam ſuam, an cenſeatur inſtituere Eccleſiam Parochialem. *allegat.* 34. *numer.* 7.

Quaſi poſſeſſio præſentandi tranſit in hæredem, & quando. *alleg.* 36. n. 4.

Expreſ-

Digitized by Google

Expreſſio hæredum an, & quando intelligatur de hæredibus ſanguinis. *alleg.* 37. n. 6.
Jus præſentandi, & Advocationis tranſeunt ad quoſcunque hæredes Fundatoris. *alleg.* 44. n. 25.
Hæres etiam extraneus repræſentat perſonam Fundatoris. n. 20.
Jus alimentorum ad hæredes quoſcunque tranſire variis auctoritatibus comprobatur. n. 25. *uſque ad* 43.
Natura donationis eſt, ut ſit tranſitoria etiam ad hæredes extraneos. *alleg.* 46. n. 3.
Hæres contravenire non poteſt facto proprii Auctoris. n. 23. & 27.
Jus nominandi ad Cappellaniam etiam ſine expreſſione ſpectat ad Fundatorem, ejuſque hæredes. *allegat.* 49. *num.* 45.
Nomine Succeſſorum intelliguntur hæredes, & ſucceſſores univerſales. *alleg.* 53. n. 19.
An hæredes Fundatoris poſſint apponere leges, & conditiones præjudiciales Datariæ Apoſtolicæ. *alleg.* 62. n. 26. 32. 34. 35.
Hæres debet ſervare ad unguem mentem Fundatoris etiam præſumptam. *loc. cit.* n. 29. & *ſeqq.*
Juſpatronatus acquiſitum pro ſeniore ex filiis, & hæredibus non eſt gentilitium, ſed vel hæreditarium, vel mixtum. *allegat.* 69. n. 2.
Dictio, *Et*, appoſita in verbum *Filiis*, et verbum *hæredibus* denotat vocationem filiorum cum qualitate hæreditaria. *loc. cit.* n. 3.
Expreſſa vocatio hæredum, & ſucceſſorum in donatione Juriſpatronatus denotat ipſum eſſe meræ hæreditarium. *loc. cit.* n. 5.
Stipulatio, & acceptatio pro filiis, & deſcendentibus cenſetur facta pro filiis uti hæredibus. *loc. cit. num.* 6. & 16.
Qualitas ſenioritatis inutilis redditur ex defectu qualitatis hæreditariæ copulative requiſitæ. *alleg. cit. num.* 9.
Juſpatronatus eſſe mixtum dignoſcitur ex vocatione ſuorum hæredum. n. 10.
Impugnatur doctrina *Gratiani*, & *aliorum* affirmantium ad Juſpatronatus acquiſitum pro filiis, & deſcendentibus venire tantum poſſe illos uti hæredes. n. 15.
Stipulatio Patris non prodeſt filiis, uti filiis, ſed uti hæredibus. n. 16.
Dicta Concluſio non procedit, quando ex Inſtrumento donationis reſultat contemplatio filiorum deſcendentium in perpetuum. n. 17.
In Jurepatronatu mixto ſuccedere intendens ſufficit, quod ſe hæredem oſtendat in habitu, & potentia. *alleg.* 69. n. 22.
Legatum Dotis titulo Inſtitutionis filiæ relictum, facit ipſam hæredem particularem. *loc. citat.* n. 25.
Legata Domo pro fundatione Cappellæ cum onere Miſſarum, hæres eam tenetur tradere inſtructam in neceſſariis, ut locari valeat. *allegat.* 74. *numer.* 5.
Vocatus paſſive ad Juſpatronatus, ſi per hæredem Fundatoris non præſentetur, eum interpellare debet alias proviſio eſſet nulla. *alleg.* 82. n. 2. Contrarium vide. *num.* 18.
Hæres nequit impugnare legem ſibi in fundatione præſcriptam. n. 9.
Fundator poteſt hæredi præſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit. *loc. cit.* n. 13.
An & quando per generalem hæredis inſtitutionem dicetur quis diſpoſuiſſe de eo, cujus diſponendi facultatem habebat, datur diſtinctio cum ſuis rationibus. *alleg.* 86. n. 2. *uſque ad* 8.
Per generalem inſtitutionem hæredum non dicitur diſpoſitum de Jurepatronatus ad formam facultatis reſervatæ in Fundatione, ubi præjudicatur expreſſe vocatis illa. *l. c.* n. 14. 15.
Verbum *hæredibus*, & verbum *ſucceſſoribus* importat etiam hæredes ſanguinis non obſtante adjecto *ſuis*. *num.* 21.
Hæres, aut ſervare debet factum Auctoris, aut admittere hæreditatem. *alleg.* 92. n. 15.
Vocatus Jure proprio nequit impugnare factum Defuncti, cujus eſt hæres. *loc. cit.* n. 50.
Licet ſit hæres Beneficiatus, niſi rationem redderit. *num.* 51.
Ante redditam rationem hæredes Beneficiatus reputatur ſimplex, & non Beneficiatus. n. 52.
Nil obſtante Inventario. n. 53.
Quando hæres poſſit impugnare factum Defuncti, & quando non. n. 54. & 55.
Præſentatio facta ſub expreſſione Filii, & hæredis, non eſt incompatibilis cum qualitate gentilitia Juriſpatronatus. *alleg.* 92. n. 48. 53. 54. & 58.
Acquiſitio facta pro ſe, & hæredibus an intelligatur ad commodum hæredum fideicommiſſariorum. *numer.* 66.
In Jurepatronatu hæreditario quilibet poſſeſſor cenſetur Jure primi fundatoris in præjudicium ſuorum hæredum. n. 71.
Lex fundationis reſervatoria Juſpatronatus pro hæredibus, verificatur etiam in hæredibus fideicommiſſariis. *num.* 81.
Jus nominandi Cappellanum manualem an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ, vel Hæredem. *allegat.* 100. *num.* 169.
Juſpatronatus reſervatum cui de Jure ſpectat ad hæredem. *loc. cit.* n. 170.
Donatio Juriſpræſentandi intelligitur cumulative cum donante, ejuſque hæredibus. n. 171.
Legatum quando tranſmittatur ad hæredem legatarii. *num.* 238.
Legatum conditionale conditione legis, vel ex natura rei traſmittitur ad hæredem. n. 239.
Legatum conditionale conditione legis etiam poteſtativa ipſius legatarii quando tranſmittatur in hæredem. *num.* 242.
Deficiente conſenſu Ordinarii Juſpatronatus remanet in hæreditate apud hæredem. n. 246.
Vocatus ad Juſpatronatus Gentilitium, quando eſt hæres alienantis, non poteſt contravenire ejus facto. n. 246.
Teſtator poteſt diſponere etiam de re propria hæredis. *num.* 249.
Quid requiratur, ut teſtator dicatur diſpoſuiſſe de Jure proprio hæredis. n. 256.
Valet conſuetudo, quod Juſpatronatus tranſeat ad primogenitum hæredem, licet extent alii Filii cohæredes. n. 256.
Juſpatronatus ex diſpoſitione Juris defertur omnibus hæredibus univerſalibus, & non uni tantum. n. 272.
Poſſeſſio Auctoris quoad effectum Juris hæredi non ſuffragatur, quando illa inhæret alicui qualitati perſonali Auctoris. n. 461.
Habens facultatem nominandi ſibi ſucceſſorem, ſi non fecerit nominationem, facultas tranſit ad hæredem. *num.* 468.
Juſpatronatus quando intelligatur reſervatum ſolum pro hæredibus, & ſucceſſoribus familiæ, & lineæ maſculinæ. n. 561.
Appellatione hæredum ſuorum veniunt deſcendentes. *num.* 562.
Defuncto Patrono hærede ſibi ſcripta ejus anima, Jus præſentandi ſpectat ad Epiſcopum, qui tenetur eligere Clericos pauperes. *alleg.* 15. n. 31.
Reſervatio facta per hæredem donantis valida eſt ante confirmationem donationis factam ab Epiſcopo. *alleg.* 40. *ſub* n. 12.
Hæres non poteſt cogi ad removendum Inſtitutum in Cappellania manuali ſuperveniente paſſivo vocato, ſeu qualificato. *alleg.* 24. n. 3.
Hæres cum onere diſpenſandi dotes non reputatur merus executor. *alleg.* 26. n. 27.
In hæredes fluunt omnia privilegia, & favores ſuorum Auctorum. *alleg.* 29. *ſub* n. 16. *verſ. ergo*.
An hæres ſanguinis, & bonorum poſſit revocare alienationem Juriſpatronatus mixti factam in extraneum. *alleg.* 37. *ſub* n. 13. & *alleg.* 46. n. 13.
Diminutio dotis Commendæ debet reintegrari ab hæredibus Fundatoris. *alleg.* 47. n. 37. *circa fin.*
Status plurium præſentationum quando non attenditur contra hæredem ultimi de Familia. Jurepatronatus Agnatitio. *alleg.* 66. n. 22.
Jus alimentorum tranſit in quoſcunque hæredes extraneos, adeoque debentur Patrono, etiam extraneo. *Rot. poſt alleg.* 24. n. 55. & *ſeqq.* & n. 60. 62. 77.
Hæres in erectione Beneficii in ſequelam mandati Teſtatoris non poteſt apponere conditionem excluſivam reſervationum Apoſtolicarum. *alleg.* 62. n. 29. præſertim ſi erectio facta fuerit juxta mentem Teſtatoris, quæ cenſetur ſe conformare cum reſervationibus. *ibid.* n. 30.
Hæres non poteſt in erectione Beneficii apponere conditionem Juri contrariam, nec tacite, nec expreſſe volitam per Teſtatorem. *loc. cit.* n. 29. 32. 34. & 35.
Obſervantia primi hæredis, & executoris declarat legem fundationis. *alleg.* 75. n. 27. *in fin.* & n. 31.
Vide *Appellatio*, *Filius*, *Hæreditarium*, *Fundatio*, *Fundator*, *Verbum*.

Hæres confidentiarius.

Vocatis proximioribus poteſt hæres confidentiarius declarare de quibus fundator intellexerit, neque hoc dicitur tollere Jus quæſitum alii. *alleg.* 94. n. 18.

Hiſtorici.

Hiſtoricis an ſit deferendum. *Rot. poſt allegat.* 9. *ſub* n. 4. 6.
Hiſtoricis non eſt deferendum circa pertinentiam Juriſpatronatus, maxime ſi non ſunt antiqui. *Rot. poſt alleg.* 12. *in fin.*

Honeſtas.

Pactum ſuper eo, quod procedit de honeſtate, fit de neceſſitate. *alleg.* 73. *ſub* n. 14.

Conſenſus Patroni in reſignatione, ſeu permutatione, an requiratur de neceſſitate, vel honeſtate. *l. cit. ſub n. 24. verſ. hinc videmus, & alleg. 60. n. 22.*

Honorantia.

Jus approbandi puellas Deo dicandas, eſt ſimplex honorantia, non autem Juſpatronatus. *alleg. 73. n. 4. & 5.*

Hoſpitale.

M. Magiſter in hoſpitalibus procedere non poteſt ad nominem procreſſione Commendarum abſque conſenſu Patroni. *alleg. 47. n. 14.*

Humanum.

Humana conditio ſubiacet rerum humanarum viciſſitudinibus. *Rot. poſt alleg. 9. ſub n. 98.*

Hypotheca.

Juspatronatus non ſubiacet Creditorum hypothecis. *alleg. 29. ſub n. 16. verſ. pariter.*

I

Identitas.

VErbum = *eodem modo* = importat identitatem. *alleg. 48. n. 6.*

Inſcriptiones poſitæ ſuper ſtabilibus ſunt potius ſigna identitatis, quam dominii. *alleg. 57. n. 85.*

Per expreſſionem unius caſus in ſtatuto non cenſentur excluſi, ſed comprehenſi caſus diverſi ex identitate rationis. *alleg. 90. n. 61.*

Idoneitas Beneficii quando probetur, vel non. *alleg. 100. n. 445.*

Idoneitas.

Quando Teſtator idoneitatem intellexit in bonitate vitæ, dicitur habuiſſe mentem non repugnantem præſentationi Religioſi. *alleg. 100. n. 330.*

Idoneus.

Vide *Eligibilis, Incapax.*

Ignorantia.

Ignorantia an, & quando Patronum excuſet inhabilem præſentantem. *alleg. 1. ſuper rot.*

Lex Fundationis non poteſt a Patrono ignorari, nec ejus ignorantia eſt allegabilis. *alleg. 22. n. 19.*

Ignorantia, & bona fides partium non ſuffragatur nullitati ex defectu Juriſdictionis. *alleg. 57. n. 36.*

Ignorantia præſumitur, ubi ſcientia non probatur. *alleg. 82. n. 8.*

Ignorantia non excuſat in his, quæ quis ſcire tenetur. *loc. cit. n. 9.*

Talis ignorantia dicitur craſſa, & ſupina, n. 9. & 13.

Patronus non excuſatur allegando ignorantiam Fundationis, quam omnino ſcire debet. *loc. cit. n. 10. 11. & 23.*

Decretum irritans appoſitum in Conſtitutione Apoſtolica, excludit ignorantiam ejuſdem Conſtitutionis. *num. 19.*

Ignorantia erectionis Collegiatæ factæ per Bullam Papæ eſt inallegabilis, ſicut eſt ignorantia Statutorum propriæ Civitatis. *n. 17. & 18.*

Non admittitur ubi non probatur adhibitas fuiſſe omnes diligentias. *n. 31.*

Qui ſcit Bullam, non poteſt ignorare ejus partes. *num. 35.*

Non datur ignorantia in facto proprio. *alleg. 91. numer. 42.*

Vide *Scientia.*

Ignorans.

Ignorantibus, & Impeditis non currit terminus. *alleg. 3. num. 13.*

Dubitans pro ignorante habetur. *alleg. 2. n. 22. in fin.* limitatur ibi.

Illegalitas.

Vide *Scriptura.*

Immemorabilis.

Contra concurſum non poteſt dari ante Conc. ſicut nec poſt. *alleg. 5. n. 4. & ſeqq.*

Concilium abrogando antiquam formam Juris communis, dicitur abrogaſſe etiam obſervantiam immemorabilem. *loc. cit. n. 8.*

In reſervatis ſoli Papæ, an poſſit dari centenaria, aut immemorabilis. *alleg. 47. n. 65.*

Juſpatronatus quæſitum ex privilegio propter augmentum dotis, non excludit alium meliorem titulum præſumptum ex immemorabili. *alleg. 58. n. 6.*

Immemorabilis non interrumpitur niſi per actus facti. *allegat. 59. n. 27.*

Immemorabilis habet præſumptionem Juris, & de Jure, nec admittit probationem in contrarium. *loc. cit. numer. 48.*

Non poteſt inchoari principium Immemorabilis a ſententia in pluribus Judiciis rejecta. *alleg. 97. n. 6.*

De requiſito ſecundi auditus in probatione immemorabilis per teſtes. *loc. cit. n. 14.*

Immemorabilis ceſſat ex ſolo rumore in contrarium. *Rot. poſt alleg. 5. n. 34.*

Immemorabilis non datur quoad ea, quæ ſuperveniunt de novo. *alleg. 5. n. 4.*

Immemorabilis omnia poſſibilia præſumit. *loc. cit. ſub num. 7.*

Vide *alleg. 31. ſub n. 22. Centenaria, Titulus.*

Immutatio.

Nullam habet exhorbitantiam immutatio Juriſpatronatus de qualitate hæreditaria in gentilitiam. *allegat. 92. n. 70.*

De ſtatibus inducentibus mutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam. *loc. cit. n. 72.*

Ad hanc immutationem faciendam ſufficit obſervantia 40. annorum. *n. 73.*

Etiam ſi contineat duas præſentationes. *n. 72.*

Lex Fundationis ex centenaria cenſeri poteſt immutata. *alleg. 100. n. 464.*

Immutatio ſtatus, quæ dat jus uni, & tollit alteri, debet eſſe præſcripta per quadragenariam. *alleg. 34. ſub n. 17.*

Plus, & minus ſubſtantiam non immutant. *alleg. 6. num. 26.*

Fundator an poſſit ex conſenſu Ordinarii ex intervallo tollere, aut immutare aliquid ex diſpoſitis in fundatione. *alleg. 23. n. 6.*

Vide *Beneficium. Iuspatronatus gentilitium, & hæreditarium. Probatio. Status.*

Impedimentum.

Durante termino Juris, præſentatus ſub conditione qualitatis, an poſſit ab altero qualificato impediri, quo minus debitam qualitatem aſſequatur. *alleg. 1. n. 23. & 24.*

Variatio an impedita remaneat lite pendente. *alleg. 3. n. 13. & 14.*

Impeditus.

Impeditis, & ignorantibus non currit terminus. *alleg. 3. n. 13.*

Terminus Juris non currit legitime impedito. *alleg. 65. num. 13.*

Tempus quadrimeſtris non currit impedito, niſi a die ſublati impedimenti. *alleg. 68. n. 21.*

Patrono impedito non currit terminus. *allegat. 78. num. 11.*

Conditio dicitur adimpleta, quando adimpleri debens fuit impeditus. *alleg. 19. n. 11.*

Impetratio.

Beneficia de Jurepatronatus Laicorum, an poſſint impetrari in Dataria. *alleg. 35. num. 20.*

Dataria in impetrationibus Beneficiorum, an deroget Juriſpatronatus Laicorum. *loc. cit. num. 21.*

Impetrator.

Apoſtolicus tenetur concludenter probare reſervationem Summo Pontifici narratam. *alleg. 48. n. 1.*

In dubio pronunciandum venit contra Impetrantem ad ſubſtinendam actum præſentationis. *alleg. 96. n. 18.*

Impetrator Apoſtolicus debet concludenter juſtificare ſuppoſitum reſervationis. *alleg. 98. n. 1. & 2.*

Sufficit dubietas reſervationis ad repellendum impetrantem. *loc. cit. n. 20.*

Impetrans ex capite reſervationis repellitur, ſi reſervatio probetur aliquatenus turbida. *Rot. in ſupplem. n. 90. & 95.*

Impetrans Apoſtolicus de reſervato tenetur probare libertatem Beneficii, quando agitur contra reum, & poſſeſſorem Beneficii inſtitutum ab Ordinario ad præſentationem Patronorum. *alleg. 72. n. 2. & 3.*

Impetrans concludentiſſime probare debet fundamentum, cui innititur gratia, quam obtinuit; Alias poſſeſſor eſt abſolvendus. *Rot. poſt alleg. 48. num. 76. 84. & 88.*

Implementum.

Vide *Adimplementum.*

Impoſitio.

Impoſitio penſionis ſuper Cappellaniis ſæcularibus non eſt actus adverſativus voluntati Teſtatoris. *alleg. 67. n. 16. & 18.*

Poſti-

Pontifex an, & quando in impoſitione penſionis ſuper Beneficiis de Jurepatronatus deroget legi fundationis. *num. 26.*
Vide *Gravamen.*

Improprietas.

Dictio = *quaſi* = denotat improprietatem, fictionem, & diminutionem. *alleg. 41. ſub n. 23. verſ. indeque.*

Incapacitas.

Patronus ſtante incapacitate paſſive vocati poteſt alium præſentare. *alleg. 68. n. 8.*
Examen intrat quoties opponitur de incapacitate præſentanti. *alleg. 89. n. 1.*
Quando teſtator voluit poſſe præſentari incapaces ex uno capite, præſumitur non abhorruiſſe diſpenſationem in aliis caſibus incapacitatis. *alleg. 100. n. 328.*
Clericus præſentatus per medietatem Patronorum dicitur habere Jus quæſitum ob incapacitatem compræſentati; qui toto tempore quadrimeſtris fuit laicus, *alleg. 61. n. 24.*
Ex pluribus vocatis per prius, & poſterius ob incapacitatem primi aperitur locus ſecundo. *alleg. 75. n. 76.*

Incapax.

Incapace exiſtente per prius vocato, & non obtinente gratia diſpenſationis, ſi per poſterius vocatus non compareat in tempore, an devolutio detur libera ad Superiorem. *alleg. 1. n. 16.*
Patronus reſervata ſibi poteſtate variandi in caſu incapacitatis primi præſentati poteſt hac detecta variare, etiam ſi penderet lis inter compræſentatos. *alleg. 2. n. 25.*
Dos relicta Cappellaniæ cum diſcretiva eſt diſtincte conſideranda tanquam de Cappellania collativa, nec poteſt cedere in utilitatem incapacium. *alleg. 49. n. 25.*
Incapax poſſidendi bona in communi non poteſt poſſidere Juſpatronatus. *loc. cit. n. 47.*
Patronus præſentando incapacem pro illa vice amittit facultatem præſentandi, quæ durante quadrimeſtri ad Superiorem devolvitur. *alleg. 81. n. 7. & 12. in fin.*
Ex præſentatione incapaces facta per unum devolvitur totum Juſpræſentandi ad alterum Compatronum, & quando intret devolutio ad Superiorem. *loc. cit. n. 12.*
Si Patronus præſentet incapacem, vel minime præſentet in tempore, conſumit ſuum turnum, & datur devolutio ad Superiorem. *alleg. 100. n. 328.*
Vide *Capax, Clericus, Simonia.*

Incertus.

Vide *Status.*

Incompatibilis, & Incompatibilitas.

Per aſſecutionem incompatibilis vacat primum beneficium. *alleg. 35. n. 19.*
Lex fundationis quoties eſt incompatibilis cum reſervationibus, eas excludit, licet poſteriores. *alleg. 48. num. 15.*
Papa requirit conſenſum Patronorum in reſignationibus, vacationibus apud Sedem, per aſſecutionem incompatibilis, & proviſionibus per Commendam. *alleg. 47. num. 46.*
Incompatibilitas dari poteſt etiam in reſidentia diſcontinua. *alleg. 27. n. 20.*
Deciſiones *S. Rotæ* non attenduntur in materia incompatibilitatis beneficiorum in concurſu reſolutionum *S. Congregationis Concilii. alleg. 27. n. 26.*
Sufficientia primi beneficii ad effectum incompatibilitatis habendi collationem ſecundi remittitur arbitrio Judicis. *alleg. 35. n. 7.*
In beneficiis non conſideratur incompatibilitas ad effectum conſequendi, ſed retinendi ſecundum, quod limitatur, *ibidem*
Reſervatio, quæ excluditur per incompatibilitatem legum, & conditionum in fundatione appoſitarum ſemper, & quocunque, tempore operatur ipſius reſervationis excluſionem. *Rot. poſt alleg. 28. n. 85.*
Cappellania requirens perſonalem reſidentiam vacat per aſſecutionem incompatibilis. *alleg. 27. n. 1.*
Reſidentia cauſativa non cauſat incompatibilitatem cum Beneficio reſidentiali. *loc. cit. n. 15.*
Cappellania habens annexum onus Chori eſt incompatibilis cum alio Beneficio reſidentiali. *alleg. 27. num. 16.*
Reſidentia cauſativa non inducit Incompatibilitatem cum altero beneficio vere reſidentiali. *allegat. 35. num. 3.*
Ad effectum inducendi incompatibilitatem an omnis reſidentia ſufficiat. *loc. cit. n. 4.*
Habens ſufficiens beneficium non poteſt obtinere ſecundum. *n. 7.*
Ubi ſervitium unius Beneficii impedit ſervitium alterius, illa duo beneficia ſunt inter ſe incompatibilia. *num. 13.*

Cumulatio duorum beneficiorum in una, eademque perſona eſt juri communi exoſa, & contra bonum publicum. *n. 15. 16.*
Lex fundationis poteſt eſſe incompatibilis cum forma novæ legis in futurum ſuperveniente. *alleg. 5. n. 7.*
Poteſtas Oeconomica alicui data eſt incompatibilis cum juriſdictione Ordinarii. *alleg. 23. n. 4.*
Vide *Beneficium. Reſervatio.*

Inconſideratio.

Excluditur ex geminatis actibus. *alleg. 40. n. 31.*

Indicatio.

Inſtrumenti nominationis in actis Notarii loco jurium facta non eſt præſentatio, & quid requiratur ad præſentationem. *Rot. poſt alleg. 28. n. 32. & 38.*

Indignatio.

Quænam damnetur, ut reddatur illicita amotio. *alleg. 88. n. 11. & 15.*

Indignus.

Major pars Patronorum ſcienter præſentando indignum privata remanet, ejuſque vox accreſcit minori parti, quæ non præſentavit indignum, etiamſi agatur de Patronis jure Collegii præſentantibus, quod declaratur. *alleg. 100. n. 2. & 3.*
De diſtinctione inter Patronos præſentantes indignum ſcienter, vel ignoranter. *loc. cit. num. 18.*
Electio indigni gravat conſcientiam eligentis, & tamen non ſubſtinetur. *allegat. 30. ſub n. 30.*

Indultum.

Pontificium confirmatorium alicujus Statuti an attendatur per Papam. *alleg. 43. n. 6.*
Qualitates ſupervenientes ex Indultis Apoſtolicis extra limen fundationis non ſunt de natura beneficii. *alleg. 45. n. 7. & 8.*
Vide *Derogatio.*

Indultarius.

Vide *Collator.*

Induſtria.

Geri non poteſt negotium per Procuratorem, quando eſt electa induſtria perſonæ. *alleg. 26. n. 1.*
Reſervatio cenſetur excluſa, quando in fundatione remanet electa induſtria perſonæ. *Rot. poſt. alleg. 48. num. 72.*
Præſentatio fieri poteſt per Procuratorem. *alleg. 26. n. 15.* quid ſi requiratur induſtria perſonæ. *ibid.*

Ineffectuatio.

Donatio ineffectuata, & non acceptata non attenditur. *alleg. 46. n. 15.* & ex quibus ineffectuatio deſumatur. *ibid. n. 13. in fin. n. 14. verſ. verum etiam.*

Inæqualitas.

Inæqualitas repugnat Juſtitiæ diviſionis. *alleg. 9. n. 44.*
Inæqualitas permutationis rerum non poteſt pretio compenſari. *alleg. 55. n. 18.*
Vide *Linea. Quota.*

Inferior.

Confirmatio Apoſtolica Statuti facta ab Inferiore operatur, ut iſte inconſulto Papa nequeat illud revocare, ſi confirmatio habet decretum irritans. *alleg. 45. num. 14.*
Quod papa non facit ex defectu voluntatis, neque etiam Inferior ex defectu poteſtatis. *alleg. 67. ſub n. 65. circa fin.*
An Juriſdictio Inferiori conceſſa dicatur cumulative, & non privative ad Epiſcopum. *allegat. 41. n. 33.*

Informatio.

Vide *Miniſter.*

Ingratitudo.

Patronus committit ingratitudinem veniendo contra ſanguinem Fundatoris. *alleg. 52. n. 2.*

Ingreſſus.

Prærogativa ingreſſus Juriſpatronatus in una Familia vincit omnes alias qualitates. *alleg. 94. n. 5.*
Regula, quæ militat in primo ingreſſu, non militat in progreſſu. *loc. cit. n. 6.*
Præſertim ſi in progreſſu non fuit repetita. *loc. citat. num. 7.*
Ex ingreſſu non ſumitur regula ad diſpoſita in progreſſu, *alleg. 100. n. 652.*
Vide *Linea.*

Inhabilis,

Inhabilis poteſt præſentari ſub conditione habilitatis, & quomodo. *alleg.* 1. *ſub n.* 24. & *alleg.* 2. *ſub n.* 16.
Non valet præſentatio inhabilis facta ſine conditione diſpenſationis, etiamſi inhabilis de per ſe obtinuerit poſtea diſpenſationem, quod declaratur. *alleg* 2. *ſub n.* 16. & 25. & *alleg.* 3. *n.* 28. *in fin.*
Paria ſunt non præſentare, ac nulliter, & inhabilem præſentare. *alleg.* 2 *n.* 20.
Vide *Diſpenſatio. Habilis. Præſentatio*,

Inhibitio,

Patronus ut in ſua poſſeſſione præſentandi continuare non poſſit, requiritur inhibitio ſpecialis Judicis, alias continuare non prohibetur, *alleg.* 100. *n.* 457. & 463.
Patronus, licet poſſideat, præſentare non poteſt ob inhibitionem Judicis, quæ tamen requiritur ſpecialis, alias præſentare poteſt pendente lite ſuper proprietate. *alleg.* 75. *n.* 56.

Injuria,

Volentibus non fit injuria. *alleg.* 47. *n.* 62.
In manualibus nulla fit injuria illi, qui removetur, *alleg.* 38. *ſub n.* 19.

Injuſtitia,

Injuſtitia non ſanatur tractu temporis, *alleg.* 9. *n.* 37.
Vide *Decretum*, *Læſio*,

Innovatio,

Abbas an aliquid innovare valeat circa Juſpatronatus ſine conſenſu Capituli. *alleg.* 63. *n.* 16.
In re patronata nihil innovari poteſt invito Patrono, cuius ſit præjudicium. *alleg.* 43. *n.* 18.

Inobſervantia,

Vide *Obſervantia*,

Inopia,

Vide *Alimenta*,

Inſcriptiones,

Soli Patrono licet apponere Arma, & Inſcriptiones in Eccleſia patronali. *alleg.* 52. *n.* 26.
Inſcriptiones poſitæ ſuper ſtabilibus ſunt potius ſigna Identitatis; quam Dominii. *alleg.* 57. *n.* 85.
Habens Jus Sepulchri cum Inſcriptionibus, & Armis non poteſt impedire Fabricam Eccleſiæ, *alleg.* 12. *n.* 30, *in fin.*
Vide *Inſignia*, *Juſpatronatus quo ad probationem*,

Inſignia.

Ex appoſitione Inſignium, & Inſcriptionis in Cappella probatur Juſpatronatus. *alleg.* 72 *n.* 18.
Inſignia, & Arma in *Campanili* poſita non probant Juſpatronatus, *alleg* 97. *n.* 26.
In re patronata non debet fieri commiatio aliorum Inſignium, ne perdatur in futurum memoria Fundatoris, aut ad ſtatum dubietatis reducatur. *allegat.* 23. *num.* 26.
Dominii argumentum quoddam reſultat ex appoſitione Inſignium. *alleg.* 43 *n.* 26.
An, & quando ex appoſitione Inſignium alicujus domus oriatur probatio pertinentiæ Jurispatronatus ad eandem domum. *Rot. poſt alleg.* 12. *in fin.*
Vide *Arma*, *Inſcriptiones*, *Juſpatronatus quo ad probationem*.

Inſtantia.

Ab inſtantia facta in libello quando cenſeatur receſſum, *alleg.* 86. *n.* 24.
Principium litis, & inſtantiæ attenditur, ut quis dicatur legitimus contradictor. *alleg.* 100. *n.* 337.
Per ſimplicem Inſtantiam factam ab habente mandatum Procuratæ non dicitur approbatus, nec reprobatus actus, pro quo emanavit inſtantia. *Rot. poſt allegat.* 9. *num.* 106.

Inſtitutio.

Præſentati per poſſeſſorem quo caſu ſit differenda inſtitutio. *alleg.* 3. *n.* 23.
Cui ſit danda Inſtitutio, quando unus fuerit præſentatus per quatuor Patronos laicos, quorum tres poſtea variaverint accumulando alium. *alleg.* 3. *n.* 25.
Inſtitutionem Judex dare tenetur præſentato per Patronum. *alleg.* 7. *n.* 11.
Inſtitutionem Judex dare non poteſt, quando non conſtat præſentatum eſſe qualificatum ad formam fundationis. *l. c. n.* 17.
Epiſcopus habens inſtituere, poteſt etiam habere Juſpræſentandi. *alleg.* 15. *n.* 16.
Præſentato lite pendente ſuper pertinentia inter Patronos non poteſt concedi Inſtitutio. *alleg.* 16. *n.* 5.
Proximiori Fundatoris præſentato debita eſt inſtitutio. *alleg.* 17. *n.* 1. ſed limita ut *n.* 6.
Ex monitorio expedito ſuper inſtitutione an argui poſſit factam fuiſſe præſentationem. *alleg.* 32. *n.* 5.
Ubi inſtitutio ſpectat ad Papam, non poteſt fieri præſentatio coram Card. Vicar. *loc. cit. n.* 15. 16.
Defectus Juriſdictionis operatur, ut ſit nullam tam inſtitutio, quam præſentatio. *alleg.* 22. *n.* 17.
Quando inſtitutio pertinet ad Papam, præſentatio ubi fieri debeat. *l. c. n.* 20.
Præſentatio intra legitima temporalia danda eſt inſtitutio. *alleg.* 30. *n.* 1.
Supervenientia vocati in Jurepatronatus paſſivo non facit ceſſare inſtitutionem extranei. *alleg.* 24. *n.* 3.
Ad præſentationem cadit inſtitutio in beneficiis collativis. *alleg.* 31. *n.* 18. & 19.
An dicatur erectum Beneficium deficiente conſenſu Ordinarii, & quid deficiente etiam inſtitutione Epiſcopi. *alleg.* 34. *n.* 18. vide *n.* 19.
Judicium ſuper inſtitutione dicitur judicium poſſeſſorium. *alleg.* 36. *n.* 1.
Nec immutat naturam, etiamſi Patroni adſit in cauſa adhærendo ſuo præſentato. *l. c. n.* 2.
Danda venit Inſtitutio præſentato per Patronum. *alleg.* 40. *n.* 1.
Ad petendam inſtitutionem nemo habet Jus quæſitum in paritate vocum. *alleg.* 52. *n.* 15.
Propter hanc rationem Dataria Apoſtolica concedere ſolet gratiam præſentato cum derogatione medietatis vocum. *allegat.* 52. *n.* 16.
Habilitas de tempore Inſtitutionis an, & quando ſufficiat. *allegat.* 65. *n.* 4.
An, & quando in Judicio inſtitutionis attendenda ſit præſentatio Patroni putativi. *alleg.* 66. *n.* 42. *uſque ad fin.*
In Cappellaniis Eccleſiaſticis nequit dari poſſeſſio, niſi prævia inſtitutione Ordinarii. *alleg.* 67. *n.* 4.
Secus in Laicalibus. *ibid.*
Inſtitutio particularis ſufficit ad effectum conſequendi Juſpatronatus mixtum. *alleg.* 69. *n.* 23. & 30.
Legatum dotis titulo inſtitutionis filiæ relictum facit ipſam hæredem particularem. *l. c. n.* 25.
Legatum factum cum clauſula = *omni meliori modo* = ſupplet expreſſionem inſtitutionis omiſſam. *loc. cit. num.* 28.
Titulus particularis inſtitutionis ſufficit ad effectum conſequendi Juſpatronatus mixtum. *loc. cit. num.* 30. & 31.
Præſentatus a vero Patrono eſt inſtituendus. *alleg.* 77. *num.* 1.
Nominatio non exhibita coram habente inſtituere intra terminum juris an ſit nulla. *n.* 2. & 3.
An Patronus patiendo, quod nulliter nominatus inſtet coram Superiore pro inſtitutione, de novo nominare dicatur. *n.* 6.
Quando nemo poteſt prætendere intereſſe nullitatis nominationis, non poteſt impediri inſtitutio nominato *num.* 7.
Quando in electionibus Patronorum cenſeatur excluſa inſtitutio Epiſcopi. *alleg.* 87. *n.* 5. & *ſeqq.*
Inſtitutionis Epiſcopi neceſſitas pugnat cum libera electione Patronorum. *n.* 8.
Epiſcopo nullum tempus eſt ſtatutum ad inſtituendum. *num.* 14.
Fundator mandans præſentari proximiorem ſi proximior adſit, eidem debetur inſtitutio, etiamſi non fuerit præſentatus a veris Patronis. *alleg.* 89. *numer.* 26.
Inſtitutio danda eſt nominato per Turnarium. *alleg.* 90. *num.* 8.
Quaſi poſſeſſio præſentandi acquiritur per patrem, & acquiſita ſuffragatur filiis ad effectum obtinendi inſtitutionem. *alleg.* 91. *n.* 2.
In Judicio inſtitutionis non attenditur titulus, qui requirit altiorem indaginem. *loc. cit. num.* 3. 28. *uſque* 30.
Concurrentibus ad præſentandum pluribus, quorum aliqui jus non habent inſtitutio data cenſetur adhæſive ad præſentationes eorum, qui jus habent. *alleg.* 94. *num.* 16.
Judicium inſtitutionis eſt poſſeſſorium. *alleg.* 98. *n.* 5.
Inſtitutio debetur præſentato ab exiſtente in poſſeſſionem præſentandi juxta ultimum ſtatum. *alleg.* 100. *num.* 243.
Judicium ſuper Inſtitutione, ut poſſeſſorium. *loc. cit. num.* 261.
Dari non debet inſtitutio non qualificato. *loc. citat. num.* 316.
Inſtitutio non competit præſentato per minorem partem. *num.* 243.
In judicio poſſeſſorio Inſtitutionis non ut attendantur ſtatus anteriores. *n.* 357.
Præſentatus in Parochiali, quando non eſt gratus, ſed inviſus populo, an ſit inſtituendus, *num.* 399. 401.

Inſti-

Inſtitutio danda eſt præſentato per unicum Patronum. num. 380.
Habens gratiam pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, eſt inſtituendus. n. 381.
In præſentatione, & inſtitutione ad beneficium non poteſt adjici conditio, quæ de jure non ineſt, & ao adjecta viciet, vel vitietur. in ſupplem. n. 36. & 37.
Ab inſtitutione hæredis deſumitur, quæ perſonæ ſint comprehenſæ. Rot. in ſupplem. n. 208.
Præſentatus de ſanguine Fundatoris præfertur in inſtitutione etiam in concurſu dignioris. alleg. 7. n. 6.
Quidquid agit præſentatus pro inſtitutione cenſetur facere vigore præſumpti mandati ipſius Patroni. alleg. 22. num. 7.
Judex Commiſſarius in gradu appellationis non poteſt dare inſtitutionem, ſed illam ad Ordinarium remittere debet. l. c. ſub n. 34. limita ut ibi.
Inſtitutio danda eſt habenti majorem partem. Rot. poſt alleg. 20. n. 22.
Sententia inſtitutionis admittens præſentationem conditionalem, & facta reſervatione, quæ continet conditionem capacitatis præſentati, dicitur nulla. Rot. Maceraten. poſt alleg 30. n. 25. & 26.
Inſtitutio data edictis nulliter affixis, ſeu decretis eſt nulla. Rot. poſt alleg. 30. n. 27.
Quotieſcunque Ordinarius recuſat inſtituere, adire poteſt Metropolitanus, vel etiam Papa, & tunc inſtitutio, quæ obtinetur a Dataria dicitur nova proviſio. Rot. Maceraт. poſt alleg. cit. n. 44.
Inſtitutio competit nominato per Fundatorem, & præſentato per Patronum. alleg. 84. n. 49.
Inſtitutio eſt ipſo Jure nulla, niſi præceſſerint edicta. alleg. 40. n. 37.
Vide Conditio. Epiſcopus. Hæres. Vocatus. Præſentatio.

Inſtitutus.

Semel canonice inſtitutus amplius non removetur. alleg. 25. n. 2.
In Jurepatronatu hæreditario non ſuccedit, niſi univerſalis inſtitutus. alleg 69. n. 7. & 25.
Hæres non poteſt cogi ad removendum inſtitutum in Cappellania manuali ſupervenìente paſſive vocato, ſeu qualificato. alleg. 24. n. 3.

Inſtrumentum.

Producens inſtrumentum fatetur omnia in eo contenta fuiſſe vera. alleg. 57. n. 82.
Dominium directum probatur ex inſtrumentis inveſtituræ. loc. cit. n. 90.
Inſtrumentum fundationis declarat mentem Fundatoris in alio actu præcedenter expreſſam. alleg. 86. n. 18.
Narrativa emiſſa per Fundatorem relative ad inſtrumentum fundationis intelligenda eſt omnino ad illius tenorem. n. 20.
Deficiente inſtrumento fundationis, ſi ea obſervantia ſpectet Jurispatronatus ad Beneficiatum, & Parochianos, quomodo, & pro qua rata unicuique ea illis competat. alleg. 100. n. 97.
Inſtrumentum reſervationis factæ ab Ordinario non intelligitur difforme a lege fundationis, ad quam ſe retulit. l. cit. n. 528.
Fundator exprimendo cauſam Pietatis, & devotionis in inſtrumento fundationis non excludit finem habendi Juſpatronatus ſpecialiter expreſſum. alleg. 27. n. 44.
Vide Authenticam. Exemplatio, Fundatio, Judicatum, Sententia, Sumptum.

Intentio.

Vide Concedens, Interpretatio.

Intereſſe.

Intereſſe ceſſante, ceſſat etiam neceſſitas interpellationis. alleg. 12. n. 23.
Conſenſus omnium requiritur in pertinentibus ad intereſſe ſingulorum. alleg. 9. n. 31.
Obſervantia debet emanare ex ratificatione expreſſa omnium eorum, quorum intereſſe tangit. Rot. poſt alleg. 9. n. 89.

Intereſſentia.

Diſtributiones extraordinariæ debentur ratione intereſſentiæ, & laboris. alleg. 64. n. 20.

Interpellatio.

Quando requiratur. alleg. 12. num. 24.
Interpellationis neceſſitas ceſſat ceſſante intereſſe. loc. cit. n. 23.

Interpretatio.

In dubio facienda eſt interpretatio favore Patroni. alleg. 30. n. 19.
An, & quando recta ſit interpretatio, quæ deſumitur ex una parte ad aliam. alleg. 32 n. 28
Urgente neceſſitate, an excludenda ſit in Cappellaniis de ſanguine teſtatoris interpretatio inductiva qualitatis Sacerdotalis. alleg 33. n. 4.
Interpretatio legis Fundationis deſumitur ex facto, & obſervantia ipſius fundatoris. alleg. 33. n. 56.
Præſumpta affectio ſanguinis ſolum in dubio operari poteſt diverſam interpretationem. l. c. n. 18.
In dubio ſemper capienda eſt interpretatio, quæ magis favet menti fundatoris. alleg 35. n. 18.
Actua omnia interpretari debet prout de Jure. alleg. 39. num. 14.
Interpretatio facienda eſt contra eum, qui potuit ſibi legem apertius dicere. alleg. 64. n. 5.
Juſpatronatus paſſivum recipit interpretationem ab activo, nec præſumitur unum ab alio diſcordare, niſi contrarium præſeferant verba Fundationis. alleg. 68 num. 21.
Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus coactivis, & contradictis, non vero ex facultativis. alleg. 83. n. 5. ſed contrarium vide n. 14.
Juſpatronatus paſſivum interpretari debet ut ab activo non diſcordet. allig. 83. n. 12.
Interpretatio fit ſecundum id, quod interrogatus fundator veriſimiliter reſpondiſſet. alleg. cit. n. 13.
An, & quando poſtpoſito Judice, recurſus haberi debeat ad executores teſtamentarios pro interpretanda voluntate fundatoris. alleg. 87. n. 2.
Actus agentis non poteſt interpretari contra expreſſam intentionem. alleg. 88. n. 5.
Nulla melior interpretatio dari poteſt pro intellectu Verborum ea, qua ipſe teſtator uſus fuit. alleg. 89. num. 33
Status æquivocus, & incertus interpretationem recipit ab Antecedentibus, & ſubſequentibus. allegat. 92. num. 52.
Facienda eſt interpretatio contra eum, qui ſibi legem apertius non dixit, & ad evitandum præjudicium majus reſpectu tertii. alleg. 47. n. 87.
Interpretatio benigna venit facienda pro Jurepatronatu fundato de bonis laicis in materia reſervationis. alleg. 58. n. 23. & 26.
Interpretatio facienda eſt pro ſuſtinenda præſentatione Patroni etiam ſtante Jurepatronatu paſſivo, ne activum illi remaneat utile. alleg. 7. n. 11.
Obſervantia præſtat bonam fidem, ſi eſt introducta proxime Fundationi. alleg. 17. n. 13. Attenditur in linea interpretationis, etiamſi intellectus ab ea dator eſſet malus, vel de Jure non attendendus. ibid.
Diſpoſitiones teſtatorum ambiguæ ſunt interpretandæ juxta Juris ſanctiones. Rot. poſt alleg. 30. n. 44.
Vide Concedens, Declaratio.

Inventarium.

Negativa non probatur ex ſolo inventario. alleg. 59. num. 32.

Inveriſimilitudo.

Non attenditur excuſatio ſuper inveriſimili. alleg. 55. num. 20.
Inveriſimile non deſinit eſſe poſſibile. alleg. 59. n. 36.
Inveriſimilitudinis argumentum an ſit conjectura ſufficiens ad excluſionem fraudis. alleg. 85. n. 25.
Argumentum ab inveriſimili validum eſt ad interpretandum ſenſum Fundatoris. alleg. 100. n. 147.

Inveſtitura.

Dominium directum probatur ex Inſtrumentis Inveſtituræ. alleg. 57. n. 90.
Pater inter comprehenſos poteſt unum ex illis gratificare in Inveſtitura hæreditaria, nec alii vocati poſſunt impugnare ejus factum ob qualitatem hæreditariam. alleg. 46. n. 13.

Inutile.

Vide Utile.

Italia.

Uſus Italiæ quoad appellationem Familiæ. Allegat. 100. num. 193.

Judex.

Iudex in poſſeſſorio ſententiare poteſt favore Patroni putativi, & ſimul concedere ſententiam in petitorio ſuper pertinentia favore Patroni veri. allegat. 3. num. 17.
Præſentatio fieri non poteſt coram Iudice Commiſſario. alleg. 22. n. 14.
Ex ſententia Iudicis excluditur omnis umbra litis calumnioſæ. alleg. 22. n. 27. & ſeqq.
In concurrentia plurium Iudex inſpicere debet, quid teſtator veriſimiliter voluiſſet. alleg. 30. n. 21.

An ſolus Epiſcopus ſit Judex, & executor legati pii. *alleg.* 32. *n.* 1.
Judex poteſt in petitorio corrigere Decretum Ordinarii quoad reſervationem Juriſpatronatus non bene factam. *alleg.* 54. *n.* 20.
Judex laicus decernere mandata, & facere executiones bonorum non poteſt, quæ ſunt ſubjecta directo dominio Eccleſiarum. *alleg.* 57. *num.* 8. *& ſeq.* 38. 52. 53. 76. *&* 86.
Emphyteota Eccleſiæ non poteſt conveniri niſi coram Judice Eccleſiaſtico. *loc. cit. n.* 25. *& ſeq.*
Judex laicus quamvis poſſit mandata decernere ſuper bonis de directo dominio Eccleſiæ, non poteſt tamen illa exequi non obtento *exequatur* Judicis Eccleſiaſtici. *alleg. cit. n.* 21. *&* 31.
Judex laicus non poteſt apponere manus ſuper perſonis, & rebus Eccleſiaſticis. *alleg.* 57. *n.* 54.
Neque etiamſi agatur de utili dominio inter laicos remanente directo penes Eccleſiam, *loc. cit. num.* 55.
Judex veritatem ſequitur, non auctoritatem ſcribentium. *alleg.* 59. *n.* 4.
Enunciativæ Judicis non creditur in his, quæ non reſpiciunt probationes, & acta. *l. cit. n.* 22. *&* 23.
Judici creditur in pertinentibus ad ſuum officium, *loc. cit. num.* 24.
Conſenſus petitus, & ſine cauſa denegatus eſt ſupplendus per Judicem. *alleg.* 60. *n.* 12.
Judices teſtamenta non faciunt, ſed exequuntur. *alleg.* 93. *n.* 15. *&* 17.
Clericus recurrens ad Judicem Laicum eſt repellendus a limine judicii, *alleg.* 100. *num.* 478. limita ut *numer.* 479.
Judex nulliter procedit, ubi Commiſſarius eſt Ordinarius, quæ qualitas ordinaria non cenſetur immutata per commiſſionem, ut procedat de voto Rotæ. *Rot. poſt alleg.* 100. *n.* 644.
Judex, & Arbitrator eſſe non poteſt pars adverſa, ſeu collitigans. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 78.
Petens coram Judice, quod cognoſcatur de Juſtitia alicujus actus, non dicitur hunc approbare, vel reprobare. *alleg.* 9. *n.* 49.
Judex Commiſſarius in gradu appellationis non poteſt dare inſtitutionem, ſed illam ad Ordinarium remittere debet. *alleg.* 33. *ſub n.* 34. limita ut ibi.
Judex Commiſſarius non habet facultatem recipiendi præſentationem. *Rot. poſt alleg.* 82. *n.* 53
Mandatum ſpeciale requiritur pro allegando Judicem in ſuſpectum. *alleg.* 72. *n.* 12.
Judex functus officio ſuo per ſententiam non poteſt deinde aliam ſententiam proferre ſuper eodem puncto. *l. c. ſub n.* 23.
Vide *Decretum. Libellus.*

Judicata.

Res judicata quando inducatur. *allegat.* 68. *n.* 28.

Judicium.

Aſſertivæ, & productiones factæ in uno Judicio non præjudicant in alio. *alleg.* 18. *n.* 27.
Inſertio proceſſus Judicii antecedentis facta in aliquo ſtatu ſubſequenti non concluditur facta per Patronum. *loc. cit. n.* 30.
Semel in uno Judicio rejectum non eſt amplius allegabile in alio. *alleg.* 90. *n.* 87.
Abſurdum in Judicio damnandum, & fugiendum. *alleg.* 15. *n.* 13. *in fin.*
Vide *Poſſeſſorium. Petitorium.*

Junior.

Vide *Senior.*

Juramentum.

Donatio Juriſpatronatus facta cum juramento de illi non contraveniendo eſt irrevocabilis. *allegat.* 40. *n.* 21. *&* 22.
Vide *Abſoluta. Bipartita. Omiſſio.*

Juriſdictio

Defectus Juriſdictionis operatur, ut ſit nulla tam inſtitutio, quam præſentatio. *alleg.* 22. *n.* 27.
Viſitare Eccleſias, & alia loca pia eſt propria Epiſcopi Juriſdictio. *alleg.* 23. *n.* 1.
An præſervata Juriſdictione Ordinaria in concernentibus ſpiritualia præſervetur etiam Jus viſitandi. *Loc. num.* 10.
Cardinalis Vicarius habet plenam juriſdictionem in omnes Eccleſias, Clerum, & Populum Romanæ Diœceſis. *alleg.* 41. *n.* 6.
Prætendens habere juriſdictionem Epiſcopalem oſtendere debet in habere Territorium ſeparatum, *n.* 7.
Erigere nova Beneficia in Eccleſiis non poteſt competere niſi Epiſcopo, aut habenti Juriſdictionem Epiſcopalem cum Territorio ſeparato. *n.* 8.
Poteſt quis habere Juriſdictionem Ordinariam, & tamen non habere Territorium ſeparatum. *allegat.* 44. *num.* 13.
Cardinalis Urbis Vicarius habet Jus cognoſcendi cauſas ſubditorum Titulis Cardinalium, & iſti nunquam habuerunt Tribunal contentioſæ Juriſdictionis. *loc. cit. n.* 13. 24.
Reſolutio *Gregorii XIII* ſuper Juriſdictione Cardinalium Titularium in Eccleſiis titulorum, quo ſenſu ſit intelligenda. *loc. cit. n.* 18. 19.
Juriſdictio quam DD. dixerunt competere Cardinalibus in Eccleſiis ſuorum titulorum non eſt nativa, ſed dativa. *n.* 20.
Juriſdictio Cardinalium in Eccleſiis titulorum non eſt amplius in uſu. *n.* 21.
Cardinales titulares habent Jus conferendi Beneficia in Eccleſiis titulorum, ex ſpeciali privilegio. *n.* 22.
Juriſdictio dari, & tolli poteſt per uſum, & per contrarium uſum reſpective. *n.* 24.
Cardinalibus titularibus juxta Conſtitutionem *Innocentii XII.* competit ſolum Juriſdictio in iis, quæ ſervitium Eccleſiæ concernunt. *num.* 31.
Cardinalis Vicarius in concernentibus ſervitium Eccleſiæ habet Juriſdictionem cumulativam cum Cardinalibus titularibus. *n.* 33.
Nemo concedere præſumitur Jus, & Juriſdictionem privative quoad ſeipſum. *alleg.* 43. *n.* 22.
Laici ſubſunt juriſdictioni Eccleſiaſticæ per viam voluntariæ prorogationis. *alleg.* 55. *n.* 19.
Defectus juriſdictionis non eſt ſanabilis etiam volente, & conſentiente Eccleſia. *alleg.* 57. *n.* 28. 29. 35. *&* 85.
Et conſenſus partium, & Judicis nihil operatur. *loc. cit. n.* 19. 30. 36. 70. 79. *&* 89.
Nemo privatus poteſt dare juriſdictionem Judici laico eam non habenti. *l. cit. n.* 20.
Spolium ex defectu juriſdictionis nunquam præſcribitur, nec attenditur præſcriptio ſtatuti Urbis. *loc. cit. num.* 22. 34.
Sanatio non datur, ubi agitur de ſpolio ex defectu juriſdictionis. *l. cit. n.* 33.
Ignorantia, & bona fides partium non ſuffragatur nullitati ex defectu juriſdictionis. *loc. cit. n.* 36.
Defectus Juriſdictionis conſiſtit primario in incapacitate Judicis laici reſpectu bonorum Eccleſiæ, & ſecundario in ejus præjudicium. *alleg.* 57. *n.* 61. *&* 72.
Juriſdictio, quæ non eſt, nec prorogari, nec excitari poteſt a partibus. *loc. cit. n.* 79.
Territorium ſeparatum non requiritur pro habenda Juriſdictione Ordinaria. *in ſupplem. n.* 2.
Quales ſint actus Juriſdictionalis Epiſcopalis, qui competere non poſſunt Prælato inferiori ſine territorio. *loc. cit. n.* 3
Summus Pontifex non intendit per ſuam gratiam auferre Epiſcopo Juriſdictionem. *alleg.* 47. *n.* 4. *&* 19.
Juriſdictio amittitur per non uſum præſertim quando iſta revertitur ad ſuam primævam naturam. *alleg.* 42. *n.* 25.
Juriſdictio Epiſcopalis cum territorio ſeparato non datur, niſi ea extendatur in Clerum, & Populum. *l. cit. n.* 30.
Dictio *duntaxat* eſt taxativa reſpectu Juriſdictionis. *num.* 31.
Juriſdictio domeſtica in reſpicientibus ſervitium Eccleſiæ, diſciplinam, & correctionem morum qualis ſit. *loc. cit. num.* 31. non extenditur ad exceſſus graves. *ibidem.*
An Juriſdictio Inferiori conceſſa dicatur cumulative & non privative ad Epiſcopum. *loc. cit. n.* 33.
Poteſtas Oeconomica alicui data non eſt incompatibilis cum Juriſdictione Ordinaria. *alleg.* 83. *n.* 4.
Juriſdictio circa ſpiritualia quid complectatur, *alleg. cit. num.* 10.
Ab exercitio aliquorum actuum Juriſdictionalium inferri non poteſt ad territorium ſeparatum. *Rot. poſt alleg.* 41. *n.* 33. ubi de ratione.
Vide *Actus Juriſdictionalis. Epiſcopus. Territorium Separatum.*

Jura.

Approbata, vel reprobata. Vide. *In ſpeciali Indice.*

Jurati.

Vide *Univerſitas.*

Jus.

Futurum, & incertum non attenditur. *alleg.* 22. *numer.* 22.
Jura magis favent agenti de damno vitando, quam de lucro captando. *alleg.* 64. *n.* 9.
Jura non præſcribuntur. *alleg.* 79. *n.* 6.
Juſpatronatus cadit ſub appellatione Jurium univerſorum, *loc. cit. n.* 10.

Turna-

Digitized by Google

Turnarius in ſuo turno præſentare dicitur nomine communi, & conſervat Jus alterius. *Allegat.* 90. *num.* 34. Ampliâ ut ibi.
Appellatione Jurium an veniat Juſpatronatus *alleg.* 100. *num.* 160.
Aſſiſtentia Juris in quolibet dubio ſemper attenditur. *loco cit. num.* 296.
Ratio poſtulat, ut jura Patroni intacta ſerventur. *alleg.* 43. *num.* 26.
Princeps, ut dicatur voluiſſe ſpoliare ſubditum Jure ſuo, quid requiratur *allegat.* 27. *numer.* 8.
Subtilizatio metaphyſica in Jure noſtro non dicitur apta ad veritatem aſſequendam. *allegat.* 47. *ſub numer.* 47. *circa fin.*
Expreſſio ſpecialis juris alieni, ejuſque derogatio requiritur ad cauſandum præjudicium tertio ex gratia Principis, *loc. cit. num.* 54.
Lex excluſiva reſervationum Apoſtolicarum an dicatur contra Jus. *allegat* 78. *num.* 83. 86.
In limine fundationis poſſunt apponi conditiones juri contrariæ, dummodò non ſiat contrà ſubſtantiam Beneficii. *alleg.* 31. *numer.* 30.
Immutatio ſtatus, quæ dat jus uni, & tollit alteri, debet eſſe præſcripta per quadragenarium, *alleg.* 34. *ſub. num.* 16. & 17.
Quod habetur ex privilegio non dicitur competere de jure. *alleg.* 41. *num.* 28.
Statu mutato, mutatur jus, ejuſque effectus. *alleg.* 5. *num.* 12.
Clauſula *dummodò* præſervat utrumque jus tàm in re, quàm ad rem. Rot. *poſt alleg.* 52. *num.* 70.
Vide *Actiones. Alimenta. Exhibitio. Nominatio. Scientia.*

Jus accreſcendi.

Negligente præſentare uno ex Patronis jus præſentandi accreſcitur alteri Compatrono. *allegat.* 7. *numer.* 9.
Non accreſcit tali caſu jura deficiens cæteris Compatronis, ubi agitur de diverſo, & diſtincto jurepatronatus. *alleg.* 14. *num.* 11.
Etiamſi ageretur de unico jurepatronatus non accreſcit Compatronis, ſed devolvitur ad Epiſcopum, ubi hæres inſtituta fuit anima. *loc. cit. num* 12.
Si juſpatronatus ſit reſervatum pluribus, uti diſtinctis, & deficiat unus ex eis, an illud accreſcat aliis Compatronis. *alleg.* 15. *num.* 2.
In quo caſu detur, necnè jus accreſcendi in jurepatronatus. *loc. cit. num.* 21.
In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi turnarius præſentare negligat in ſuo turno, datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono non exiſtenti in turno per jus accreſcendi reprobata Deciſ. Bicch. *allegat.* 74. *numer.* 7. & *ſequentibus.*
Jus accreſcendi habet locum in Jurepatronatus gentilitio, & mixto. *alleg.* 76. *num.* 3.
Jus accreſcendi in Jurepatronatus locum habet, quando hoc ab initio fuit reſervatum uni; ſecùs ſi pluribus diſtinctis lineis, ſeù perſonis. *alleg.* 76. *num.* 9, & *ſeqq.*
In Jurepatronatus lineale ceſſativus accreſcendi, & de ratione. *allegat. cit. num.* 17.
Reſpondetur ad deciſ. 374. part. 11. recent. *num.* 23. & *ſeqq.*
Major pars Patronorum ſcienter præſentando indignum privata remanet, ejuſque vox accreſcit minori parti, quæ non præſentavit indignum, etiamſi agatur de Patronis jure Collegii præſentantibus, quòd declaratur. *alleg.* 100. *num.* 2. 3.
Jus accreſcendi datur in patronatibus gentilitiis. *loc. citat. num.* 679.
Datur Jus accreſcendi inter Compatronos, ſi unus aut non præſentat, aut nulliter. *alleg.* 9. *num.* 31. *in fin.*
Vide *Accreſcio.*

Jus acquirendi.

Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem, non poteſt fieri per præſentatum in favorem alterius, niſi auctoritate Papæ. *alleg.* 74. *num.* 3.

Jus adeundi.

Vide *Hæreditas.*

Jus advocationis.

Vide *Advocatio.*

Jus amovendi.

Vide *Remotio.*

Jus approbandi.

Puellas Deo dicandas eſt ſimplex honorantia; non autem Juſpatronatus. *allegat.* 73. *num.* 4. & 5.

Jus coæquale.

An Dataria conferat beneficia Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, qui non habeat Jus coæquale alteri Compatrono, qui præſentavit alium. *allegat.* 6. *numer.* 16.

Jus cognoſcendi.

Jus Epiſcopale etiam conſiſtit in jure cognoſcendi cauſas Matrimoniales, Criminales, & Civiles. *alleg.* 41. *num.* 15.
Jus cognoſcendi cauſas ſpectare poteſt ad Prælatum inferiorem abſque territorio. *in ſupplem. num.* 2.

Jus commune.

Lex Fundationis an deroget juri communi. *alleg.* 88. *num.* 7.
Derogatio jure communi cenſetur etiam derogata conſuetudo, ſeù obſervantia ejuſdem juris, *allegat.* 5. *num.* 18.

Jus conferendi.

Cardinales titulares habent jus conferendi Beneficia in Eccleſiis titulorum ex ſpeciali privilegio. *alleg.* 41. *numer.* 22.
Abſens non privatur jure conferendi, *allegat.* 90, *numer.* 62.
Vide *Collatio. Diviſio.*

Jus deſtituendi.

Vide *Jus Inſtituendi.*

Jus eligendi.

Vide *Monaſterium.*

Jus erigendi.

Jus erigendi Beneficia, reſervandi juſpatronatus, & concedendi inſtitutionem præſentato per Patronum, nec non approbandi hujus examen ſpectat ad Vicarium Cardinalem, & non ad Cardinales Titulares. *alleg.* 21. *num.* 34. & 35.
Reſolutio Sanctiſſimi in hac controverſia facta per modum proviſionis. *loc. cit. num.* 36.

Jus gratificandi.

An jus gratificandi poſſit exerceri ad libitum ab Epiſcopo. *alleg.* 13. *num.* 25.

Jus honorificum.

Juſpatronatus Laicorum poteſt conſiſtere in juribus honorificis in Eccleſia Regulari. *allegat.* 12. *num.* 2.
Forma probandi Juſpatronatus in perſonis potentibus locum non habet in jurepatronatus reſtricto ad jura honorifica. *alleg.* 73 *num* 6.
Satisfit huic formæ Concilii, ubi conſtat de expreſſa lege fundationis per authenticam ſcripturam. *loc. cit. num.* 7.
Juſpatronatus dicitur jus honorificum. *allegation.* 74. *num.* 26.
Aggregatio facta quo ad jura honorifica tantùm non comprehendit Juſpatronatus. *alleg.* 96. *num.* 20.

Jus inſtituendi.

Vicarius Capitularis habet jus inſtituendi. *alleg.* 19. *num.* 4.
Jus inſtituendi ad beneficium competere non poteſt niſi Epiſcopo, aut habenti Juriſdictionem Epiſcopalem cum territorio ſeparato. *alleg.* 21. *num.* 9.
In Beneficiis de Jurepatronatus non poteſt alteri, quàm Epiſcopo reſervari, etiam in limine fundationis. *loc. cit. num.* 10.
Jus inſtituendi alicui competens de Jure ſpeciali non extenditur ad jus inſtituendi. *in ſupplem. num.* 12.
Præſentatio facta coram non habens facultatem inſtituendi eſt nulla. *Rot. poſt. alleg.* 22. *num.* 43.
Jus præſentandi, & inſtituendi reſidentiam apud eandem perſonam non eſt neceſſe, quòd exerceatur per actus ſeparatos. *Rot. poſt alleg.* 68. *num.* 30.

Jus mixtum.

Reſervatio Apoſtolica non comprehendit Jus mixtum. *alleg.* 100. *num.* 81.

Jus nationale.

Actio popularis datur in materia, quæ reſpicit defenſionem juris nationalis. *Rot. poſt. alleg.* 9. *num.* 90.

Jus naturale.

Principi Deus non ſubjecit, quæ ſunt de jure naturali gentium. *alleg.* 47. *num.* 15. & 55.

Jus

Digitized by Google

Jus nominandi.

In erectione legati pii in beneficium poteſt quis præſervare ſibi jus nominandi perpetuo etiam in menſibus reſervatis, prout illud habebat in ſtatu legati pii. *alleg.* 21. *num.* 4.

Jus nominandi ad Cappellaniam etiam ſine expreſſione ſpectat ad fundatorem, ejuſque hæredes. *allegat.* 49. *num.* 45.

Jus nominandi Cappellanum manualem an ſpectet ad Rectorem, vel ad hæredem. *alleg.* 100. *num.* 169.

Jus nominandi Cappellanum pertinet ad Rectorem Eccleſiæ reſpectu legati pii in ejus altari relicti cum onere miſſarum. *alleg.* 38. *num.* 5. *& ſeqq.* quod procedit ad excluſionem teſtatoris. *ibid. num.* 7.

Jus optandi.

Vide *Optio.*

Juſpatronatus.

Natura juriſpatronatus regulatur jure Fideicommiſſi. *alleg.* 10. *num.* 16.

Juſpatronatus tranſit in Cappellanum adminiſtratorem Cappellaniæ hæredis inſtitutæ. *alleg.* 14. *num.* 4. *&* 6.

Servitus Juriſpatronatus in Eccleſia permiſſa eſt per S. Canones. *alleg.* 15. *num.* 23.

Sed de jure antiquo iſta ſervitus non permittebatur. *loc. cit. num.* 24.

Juſpatronatus an poſſit eſſe paneſunum, & præſentatio peccatorum? *alleg.* 19. *num.* 6.

Supervenientia vocati in Jurepatronatus paſſivo non facit ceſſare Inſtitutionem extranei. *alleg.* 24. *numer.* 3.

Conſenſus Ordinarii eſt cauſa efficiens juriſpatronatus. *alleg.* 37. *num.* 3.

Juſpatronatus, & præſentatio ſunt inter ſe diverſa. *alleg.* 39. *num.* 5.

Juſpatronatus an, & quando, & in quibus detur ſtrictè, & largè? *alleg.* 43. *num.* 12.

Juſpatronatus eſt jus oneroſum, & utile, & pro utilitate venit fructus alimentorum. *allegat.* 24. *numer.* 17.

Juſpatronatus an veniat ſub fideicommiſſo particulari reſtricto ad certa bona. *alleg.* 48. *num.* 11.

Juſpatronatus non competit eis, qui fecerunt expenſas in fabrica Eccleſiæ, ſi iſtis non fuit reſervatum. *alleg.* 53. *num.* 4. 5.

Cauſa efficiens juriſpatronatus eſt auctoritas Superioris Eccleſiaſtici. *loc. citat. num.* 8.

Juſpatronatus de jure præſumitur competere pluribus, uti ſingulis, non uti univerſis. *loc. citat. numer.* 33.

Derogatio juriſpatronatus illud conſervat, ſupponit, & declarat. *alleg.* 72. *num.* 19.

Jus approbandi Puellas Deo dicandas eſt ſimplex honorantia non autem juſpatronatus. *allegat.* 73. *numer.* 45.

Juſpatronatus cadit ſub appellatione jurium Univerſorum, *alleg.* 79. *num.* 10.

Verba *Juſpatronatus, & Jus præſentandi* promiſcue accipiuntur. *allegat.* 84. *num.* 7.

Juſpatronatus dicitur jus honorificum, *loc. citat. numer.* 26.

Habens minorem partem juriſpatronatus dicitur habere totum. *alleg.* 91. *num.* 17.

Ex obſervantia præſentationum, earumque qualitate arguitur natura, & indoles juriſpatronatus. *allegat.* 92. *num.* 15.

Epiſcopus concedendo de novo juſpatronatus, quatenus opus ſit, demonſtrat ſe fuiſſe incertum de præexiſtentia illius. *alleg.* 97. *num.* 7.

Proviſiones Apoſtolicæ de reſervatu ſunt incompatibiles cum jurepatronatus, & declarant, licet non immutent ſtatum Beneficii. *loc. cit. num.* 18.

Materia juriſpatronatus eſt difficilis, & immenſa. *alleg.* 100. *num.* 1.

Ex illis bonis, cum quibus fundari poteſt Cappellania laicalis non ſubjecta reſervationibus Apoſtolicis poteſt erigi Beneficium Juriſpatronatus laicalis. *loc. cit. num.* 42.

Expreſſio juriſpatronatus an excludat unionem. *loc. cit. num.* 73. 74. *diſtingue ut num.* 75.

Etiamſi pertineat juſpatronatus ad plures uti ſingulos poteſt præſentari ab illis ſimul condonatis. *loc. cit. num.* 134.

Appellatione jurium an veniat juſpatronatus. *loc. cit. num.* 260.

In Jurepatronatus non ſpectante ad Capita domorum, ſed ſingulos homines Caſtri vox competit omnibus, & ſingulis maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quàm filiisfamilias. *allegat. cit. num.* 344.

Secùs quando juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis. *num.* 345.

De differentia inter utrumque caſum. *num.* 346.

Juſpatronatus pluribus relictum intelligitur pro virili. *num.* 687.

In materia Juriſpatronatus evicta proprietate fructus non recuperantur, & de ratione. *alleg.* 3. *num.* 18.

Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de parentela, aſſignatur diſtinctio. *allegat.* 5. *num.* 11.

Reſignatio facta favore Compatroni cum derogatione Juriſpatronatus eſt ſubreptitia ſi ſtante turno tunc illi non competebat Juſpræſentandi. *alleg.* 8. *num.* 29. *verſ. hinc.*

Proviſio Apoſtolica cum derogatione Juriſpatronatus an conſumat turnum Patroni. *loc. cit. num.* 30.

In Jurepatronatus ſpectante pro æquali ad duas, vel tres familias diſtinctas, an patroni unius familiæ poſſint facere turnum inter ſe abſque conſenſu aliorum de familia. *alleg.* 9. *num.* 31.

Juſpatronatus non ſubjacet creditorum hypothecæ. *alleg.* 29. *ſub n.* 16. *verſ. pariter.*

Juſpatronatus convenit vero Beneficio collativo. *alleg.* 34 *ſub. n.* 1. *verſ. præſertim.*

Juſpatronatus tranſit in adminiſtratorem generalem univerſitatis bonorum. *alleg.* 38. *num.* 3.

Stante Jurepatronatus ſuper pavimento Eccleſiæ Epiſcopus non poteſt invito Patrono concedere aliis excavationem privati Sepulchri ſuper illo. *alleg.* 43. *num.* 6. *in fin. & num.* 10. *& ſeqq.*

Juſpatronatus large ſumptum datur in rebus, in quibus non venit, niſi illorum uſus, nempe ſcamnis, ſedilibus, Arcbis, Altari portatili, Calicibus, Miſſali, Breviario, & ſimilibus. *alleg.* 43. *num.* 12.

Patrono qui renunciavit Eccleſiæ ſuum juſpatronatus, alimenta debentur in caſu inopiæ, & qua ratione. *alleg.* 44. *num.* 48.

Patrono reſervatur juſpatronatus, in Eccleſia nova erecta ex redditibus alterius diſmembratæ de ſuo jurepatronatus. *alleg.* 47. *num.* 26.

Juſpatronatus in Eccleſiis, & beneficiis reſervare laicis, eſt gratis. *loc. cit. num.* 35.

Eſt tamen grata titulo oneroſo in retributionem Fundationis ad comodum Eccleſiæ, quæ extinctis Patronis acquirit libertatem. *ibidem numer.* 35. *in fin. &* 47.

Juſpatronatus quando dicatur ex Juſtitia, & non gratia. *loc. cit. num.* 38. *&* 47.

Juſpatronatus eſt materia indifferens ad recipiendum quæcumque pacta, & conditiones fundatori laico beneviſas dummodo non impoſſibiles, aut bonis moribus contraria. Rot. *poſt alleg.* 21. *num.* 23.

Juſpatronatus definitio affertur, & explicatur. Rot. *poſt allegationes* 44. *numer.* 59. *&* 82. *& ſequentibus &* 99.

Juſpatronatus dicitur hodie debitum non ex mera gratia, ſed ex juſtitia. Rot. *loc. cit. num.* 86.

Juſpatronatus in Teſtamento relictum recipit interpretationem ex diſpoſitione ſuper bonis temporalibus. *alleg.* 75. *num.* 41.

Juſpatronatus aliquando importatur ex vocabulo juriſpræſentandi. *allegat.* 84. *num.* 43.

Juſpatronatus tendit ad conſervationem Nobilitatis in Familiis. *alleg.* 84. *num.* 44.

Vide *Gratia. Reſervatio.*

Juſpatronatus quo ad acquiſitionem.

Ex abdicatione præſentationis an inferatur ad abdicationem Juriſpatronatus. *alleg.* 19. *num.* 8.

Juſpatronatus quo ad acquiſitionem.

Conſtructio eſt una ex cauſis ad acquirendum Juſpatronatus. *alleg.* 43. *num.* 2.

Juſpatronatus acquiritur etiam per Populum, qui coactè ratione obligationis contribuit in expenſis. *alleg.* 53. *num.* 15.

Ad acquirendum juſpatronatus copulativè concurrere debent tres cauſæ. *allegat.* 54. *num.* 24.

Adrianus VI. revocavit Privilegia concedentia juſpatronatus ex augmento dotis. *allegat.* 58. *num.* 20. *&* 32.

Juſpatronatus acquiritur ei, qui propriis expenſis conſtruit Monaſterium. *alleg.* 73. *num.* 21.

De jure per quos modos acquiratur juſpatronatus. *num.* 22.

Patronatus ratione dotationis ſtatim miniſterio juris acquiritur. *alleg.* 100. *num.* 20.

Juſpatronatus non acquiritur ex dotatione facta ex decimis. *alleg.* 53. *num.* 18.

Juſpatronatus non acquiritur illi, qui expendit ſuas pecunias in fabricam Eccleſiæ aſſumptam in totum à Fundatore. *alleg.* 73. *num.* 21. *in fin. & num.* 22.

Vide *Filius. Hæres.*

Juſpa-

Iuſpatronatus activum, & Paſſivum.

Quid ſit iuſpatronatus activum; & quid paſſivum. *alleg.* 1. *num.* 1. & 2.
Paſſivum datur diverſimode, per vocationem nempe directam, & per mediatam, *alleg.* 1. *num.* 3.
In iurepatronatus tam activo, quam paſſivo an conſideretur ratio agnationis. *diſt. allegat.* 1. *num.* 19.
Iura minus favent iurispatronatus paſſivo, quam activo. *alleg.* 30. *num.* 12. 13.
Reſervato iurepatronatus activo ſeniori de Familia, & paſſivo omnibus de Familia, an in hoc iure paſſivo cenſeatur incluſus ipſe ſenior habens ius activum. *alleg.* 52. *num.* 34.
Iuſpatronatus paſſivum recipit interpretationem ab activo, nec præſumitur unum ab alio diſcordare niſi contrarium præſeferant verba Fundatoris. *alleg.* 68. *num.* 22.
Reſervato iurepatronatus activo lineæ primogeniali, & paſſivo Clericis de linea intelligitur paſſivum reſervatum illis de eadem linea primogeniali. *loc. cit. num.* 12.
Cognati incluſi in iurepatronatus activo cenſentur incluſi etiam in paſſivo. *alleg.* 75. *numer.* 20.
Verba adjecta in Iurepatronatus activo explicant paſſivum. *alleg.* 77. *num.* 22.
Iuſpatronatus paſſivum non infertur ab activo, niſi quando verba reſervationis ſunt dubia. *alleg.* 83. *num.* 4. ſed contrarium vide *num.* 8. & *ſin.*
Iuſpatronatus paſſivum ab activo non cenſetur difforme, ubi non poteſt aſſignari diverſitas rationis. *loc. cit. num.* 17.
Iuſpatronatus paſſivum regulandum eſt ad limites activi. *alleg.* 84. *num.* 31.
Iuſpatronatus paſſivum regulatur ab activo. *allegat.* 89. *num.* 2.
Adducuntur caſus, in quibus militat argumentum de iurepatronatus activo ad paſſivum. *loc. cit. num.* 3. & *duobus ſeqq. num.* 8. 10. & 13.
Iuſpatronatus paſſivum quando reſtringatur ad limites activi. *allegat. cit. num.* 11. & 12.
Iuſpatronatus activum poteſt manere penes unum, & paſſivum penes alterum, *loc. cit. num.* 17.
Major latitudo generis vocati convenit tam iurispatronatus paſſivo, quam activo. *loc. cit. num.* 18.
Quando qualitas requiſita in iurepatronatus activo cenſeatur repetita in paſſivo. *loc. cit. num.* 21.
Enunciativæ adjectæ in iurepatronatus activo nihil operantur in paſſivo. *ac cit. num.* 30.
Iuſpatronatus activum non debet reddi inutile ex paſſivo, & quando. *alleg.* 100. *numer.* 15. 16.
Interpretatio facienda eſt pro ſubſtinenda præſentatione Patroni, etiam ſtante iurepatronatus paſſivo, ne activum illi remaneat inutile. *allegat.* 7. *num.* 11.
Iuſpatronatus activum declarat paſſivum. *alleg.* 75. *num.* 13. *in fine*

Iuſpatronatus agnatitium.

In iurepatronatus ſtricte agnatitio non admittuntur Fœminæ etiam per poſterius. *alleg.* 11. *num.* 18.
Statua plurium Præſentationum quando non attenditur contra hæredum ultimi de familia in iurepatronatus agnatitio. *alleg.* 66. *numer.* 22.
In iurepatronatus agnatitio an comprehendantur Fœminæ. *alleg.* 77. *num.* 8. amplia ut *num.* 9. & 15.
An iuſpatronatus reſervatum ſeniori Familiæ ſit agnatitium. *loc. citat. num.* 10.
In iurepatronatus agnatitio Fœminæ admittuntur ſubſidiarie. *loc. citat. num.* 16. 21. & 23.
In iurepatronatus agnatitio, & gentilitio ſuccedunt Fœminæ etiam Moniales, & Religioſæ. *allegat.* 66. *num.* 4.
In iurepatronatus agnatitio an Fœminæ includantur, & quando. *alleg.* 77. *num.* 22.
Conjectura iurispatronatus agnatitii eſt quando ſemper Maſculi præſentarunt abſque mixtura Fœminarum. *loc. cit. num.* 20.

Iuſpatronatus annexum.

Caſtro poſſeſſo per Epiſcopum, vel Abbatem an ſit Eccleſiaſticum, vel Laicale. *alleg.* 19. *num.* 19.
Ad Tutorem adminiſtrantem hæreditatem pupilli ſpectat Iuſpatronatus eidem hæreditati annexum. *allegat.* 38. *numer.* 1. 2. & 14.
Iuſpatronatus non eſt annexum Dominibus, ſed tranſit cum univerſitate bonorum hæreditariorum. *alleg.* 53. *num.* 20.
Iuſpatronatus an cohærere poſſit certæ rei. *loco citat. num.* 21.
Iuſpatronatus annexum Caſtro tranſit ad eius poſſeſſorem. *alleg.* 100. *num.* 213.
Iuſpatronatus ex quibus probetur annexum Caſtro. *loc. cit. num.* 216. *uſque ad* 222.
Annexio Iurispatronatus Caſtro probanda eſt concludenter, præſertim quando Beneficium non eſt ſitum intra limites Caſtri. *loco cit. num.* 223.
Obſervantia excludit, aut probat annexionem. *loc. cit. num.* 224.
Reſervatio Iurispatronatus pro hæredibus, & ſucceſſoribus poteſt intelligi de ſucceſſoribus Caſtri. *loc. cit. num.* 225.
Iuſpatronatus annexum Caſtro, de quo infeudatus fuit Epiſcopus, vel Abbas, an ſit Eccleſiaſticum, vel Laicale. *alleg.* 19. *num.* 19. *allegat.* 57. *num.* 5. & *allegat.* 74. *ſub num.* 6. *in fin.*
Quid in caſu converſo ubi Laicus infeudatus fuit ab Eccleſia de Caſtro, ſeu Bonis, quibus annexum eſt Iuſpatronatus. *alleg.* 57. *num.* 5. & *allegat.* 74. *ſub. num.* 6.
Patronus non poteſt annectere Iuſpatronatus Feodo, vel Caſtro abſque conſenſu Ordinarii. *in ſupplem. numer.* 72.

Iuſpatronatus quo ad commendam.

Prioratus, & Baiolivatus, & Commendæ cum Iurepatronatus reſervato Familiis fundatricibus tendunt ad utilitatem Religionis. *alleg.* 27. *num.* 26.
Iuſpatronatus Commendæ fraternizat cum illo Beneficii Eccleſiaſtici. *alleg. cit. num.* 35.
Vide *Commenda.*

Iuſpatronatus quo ad comprehenſionem.

Iuſpatronatus circa perſonas in eo comprehenſas regulatur tantum ex reſervatione facta ab Ordinario non curatis ipſis etiam verbis Fundatoris. *alleg.* 94. *numer.* 8.
Ab inſtitutione hæredis deſumitur, quæ perſonæ ſint comprehenſæ in Iurepatronatus. Rot. *in ſupplem. num.* 108.

Iuſpatronatus diviſum.

Ubi Iuſpatronatus eſt diviſum in pluribus lineis diverſis, an pars vocis unius lineæ poſſit coaleſcere cum voce alterius. *alleg.* 6 *num.* 1.
Iuſpatronatus Laicorum, Eccleſiaſticum, & mixtum quomodo poſſit dividi iuxta Auctorem. *alleg.* 9. *num.* 25. *uſque ad num.* 29.
Etiam in diviſione Iurispræſentandi in Iurepatronatus familiari requiritur conſenſus omnium Patronorum, nec ſufficit maioris partis. *loc. cit. num.* 31.
Iuſpatronatus diviſum in duabus diſtinctis familiis perinde reputatur, ac ſi eſſent duo diſtincti Patroni. *alleg.* 100. *num.* 374.
Uno Iurepatronatu diviſo in duobus diſtinctis Corporibus reputatur, ac ſi eſſent duo ſeparata. *alleg.* 9. *num.* 31.
In Iurepatronatu, licet exercitium ſit dividuum, tamen ſubſtantiam manet indiviſa, & in ſolum apud Patronos. *ibid.*

Iuſpatronatus quo ad donationem.

Vide *Donatio.*

Iuſpatronatus quo ad donationem.

Quando Eccleſia eſt dotata, & fundata ex oblationibus, & eleemoſynis, ſi fuerit per alterum conſtructa, iſte non acquirit Iuſpatronatus. *allegat.* 34. *numer.* 25. & 35.
Iuſpatronatus in totum ratione dotationis Eccleſiæ iam fundatæ, & conſtructæ acquiritur ex privilegio. *loc. cit. num.* 27.
Dotans Eccleſiam iam libere fundatam, & conſtructam ex ſola dote quando acquirat Iuſpatronatus. *loc. cit. num.* 32. & *ſeqq.*
Dotans Eccleſiam iam libere fundatam, & conſtructam non poteſt acquirere Iuſpatronatus, niſi ex Privilegio Apoſtolico. *loc. cit. num.* 40.
Simplex dotator acquirit totum Iuſpatronatus in Cappella, vel Altari iam conſtructo expenſis Eccleſiæ. *numer.* 41.

Iuſpatronatus ducum.

Vide *Iuſpatronatus Regium.*

Iuſpatronatus ut dicitur Eccleſiaſticum ſufficit eſſe reſervatum Eccleſiaſticis, licet proveniat ex bonis laici Fundatoris. *alleg.* 28. *num.* 19. & 20.
Iuſpatronatus laicale donatum Eccleſiæ evadit Eccleſiaſticum, & ſubiectum reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 29. *num.* 4.
Iuſpatronatus relictum Canoniſſis quando dicatur Eccleſiaſticum. *alleg.* 48. *num.* 18.

Eccle-

Eccleſiæ Parochiales de jurepatronatus Eccleſiaſtico quomodo providebantur ante *Concil. Trid. alleg.* 5. *num.* 10.

Juſpatronatus Eccleſiaſticum, quale dicatur, *alleg.* 5. *num.* 17.

Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, an detur in jurepatronatus Eccleſiaſticos, *alleg.* 5. *num.* 29.

In Beneficiis de jurepatronatus Eccleſiaſtico Papa providet jure ſuo independenter a Patronis. *loc. citat. numer.* 29.

Juſpatronatus Eccleſiaſticum cadit ſub reſervatione. *alleg.* 31. *num.* 12.

Juſpatronatus exiſtens in hæreditate deſtinata ad loca pia reputari debet Eccleſiaſticum. Rot. *poſt alleg.* 14. *num.* 15.

Verba *toties, quoties vacare contigerit*, non important quomodo Juſpatronatus laicale, ſi tranſeat ad Eccleſiam, efficitur Eccleſiaſticum. Rot. *poſt allegat.* 14. *numer.* 16. *& poſt alleg.* 18. *num.* 33. *& allegat.* 21. *num.* 12.

Juſpatronatus reſervatum Eccleſiaſticis cenſetur ſolitum Eccleſiaſticum a Fundatore ad formam diſpoſitionis Juris, cum quo præſumitur ſe conformaſſe, niſi contrarium appareat. Rot. *poſt allegat.* 18. *numer.* 30.

Juſpatronatus Laicale fit Eccleſiaſticum per tranſitum ad Eccleſiaſticos. *alleg.* 62. *num.* 14. ut retineat naturam laicalem in tranſitu ad Eccleſiaſticos, non ſufficiunt illa verba, quæ ſufficerent, ſi Fundator ab initio reſervaſſet Juſpatronatus Eccleſiaſticis ad effectum excludendi reſervationes Apoſtolicas. *ibid. & num.* 15. 16. *&* 20.

Juſpatronatus Eccleſiaſticum eſt ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis, ſecus Laicale. Rot. *poſt alleg.* 40. *num.* 79.

Juſpatronatus ad effectum cadendi ſub reſervationibus dicitur Eccleſiaſticum, quando relinquitur Operariis Eccleſiæ, etiamſi mere ſint Laici. *poſt alleg.* 48. *numer.* 79.

Quod tamen declaratur *ſub num.* 80.

Juſpatronatus Eccleſiaſticum, & laicale.

Juſpatronatum annexum Caſtro poſſeſſo per Epiſcopum, vel Abbatem an ſit Eccleſiaſticum, vel Laicale. *alleg.* 19. *num.* 19. *& allegat.* 57. *num.* 5. *& alleg.* 64. *num.* 6. *verſ. Pone.*

Derogatio juriſpatronatus locum habet in jurepatronatus laicali, non autem Eccleſiaſtico. *alleg.* 39. *numer.* 12.

Beneficium de jurepatronatus laicali non cadit ſub reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 48. *num.* 4.

Reſervato jurepatronatus per Patronum laicum perſonæ Eccleſiaſticæ eodem modo, & qualitate ut ipſe habebat, non intrant reſervationes Apoſtolicæ. *alleg.* 48. *num.* 5. 7. *& ſeqq.*

Quomodo Juſpatronatus de Laicali evadat Eccleſiaſticum. *alleg.* 62. *num.* 2.

An, & quando juſpatronatus translatum in perſonas Eccleſiaſticas retinere poſſit primævam naturam laicalem. *loc. cit. num.* 3.

Mentio juriſpatronatus facienda eſt in gratia Apoſtolica, ubi illud eſt Laicale, ſecus ſi Eccleſiaſticum, *alleg.* 100. *num.* 419. 426.

Juſpatronatus quando dicatur Eccleſiaſticum ratione bonorum, & perſonæ Fundatoris. *loc. citat. num.* 420. *&* 426. *cum ſeqq.*

Fundatio facta de redditibus Eccleſiaſticis, quando inducat juſpatronatus laicale *num.* 429.

Juſpatronatus relictum Laicis Officialibus Eccleſiæ, quando dicatur relictum ratione perſonæ Laicæ, ſeu Eccleſiæ. *num.* 431.

Et quid ſi Officiales gerant officium in bonis temporalibus Eccleſiæ. *num.* 432.

Juſpatronatus reſervatum Laicis habentibus aliquod Officium Eccleſiaſticum, an dicatur Laicale. *in ſupplem. num.* 74.

Juſpatronatus habet qualitatem laicalem, vel Eccleſiaſticam reſpectu perſonæ, cui ſpectat. Rot. *in ſupplem. num.* 105.

Qualitas juriſpatronatus Eccleſiaſtica, vel Laicalis deſumitur ex qualitate perſonæ, apud quam reſidet, non autem ex qualitate bonorum, ſuper quibus fuit fundatum. Rot. *poſt alleg.* 18. *num* 34.

Juſpatronatus reſervatum hoc modo ſcilicet ut juſpræſentandi ſpectaret ad Eccleſiaſticum, & jus nominandi ad Laicum dicitur Laicale, & non Eccleſiaſticum. *alleg.* 74. *num.* 6. *in fin.* an dicatur Eccleſiaſticum ſi fuerit poſſeſſum ab Eccleſiaſtico ratione feudi ſæcularis, cui eſt annexum. *alleg.* 19. *num.* 19. *& alleg.* 74. *numer.* 6. *verſic. Pone quod Epiſcopus*, & quid in caſu converſo. *ibidem*, *& allegat.* 56. *numer.* 2. *& ſequentibus.*

Qualitas juriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel Laicalis deſumitur ex perſona, quæ illud poſſidet. *allegat.* 100. *num.* 289.

Juſpatronatus fundatum ex bonis intuitu Eccleſiæ quæſitis, quando ſit Laicale, *num.* 291.

Juſpatronatus Eccleſiaſticum, ſi tranſeat ad Laicum aliquo titulo oneroſo, fit laicale. *num.* 290.

Juſpatronatus quo ad erectionem.

Juſpatronatus ſpectans ad ſingulos præſumitur erectum ex bonis ſingulorum. *alleg.* 4. *num.* 18.

Et quid quo ad Juſpatronatus ſpectans ad univerſos. *num.* 19.

Juſpatronatus quo ad Extinctionem.

Juſpatronatus per mortem unius Compatroni ſtantibus aliis non remanet extinctum. *alleg.* 15. *num.* 13.

Juſpatronatus extinguitur, ſeu devolvitur ad Epiſcopum diſtracta in partes hæreditate ultimi de Familia pro ſuffragiis animæ hæredis. *alleg.* 54. *num.* 2.

Juſpatronatus familiare.

Pro manutentione in jurepatronatus familiari ſufficit quaſi poſſeſſio Auctorum, ſecus in hæreditario. *alleg.* 11. *num.* 20.

Præſentatio facta per fœminam, quando non obſtet juripatronatus familiari. *allegat.* 94. *num.* 44. *cum ſeqq.*

Etiam in jurepatronatus familiari ab initio in primis ſtipitibus dari poſſunt quotæ æquales, vel inæquales. *loc. citat. num.* 50.

Aggregatio extranei in Familia non valet in jurepatronatus familiari ſuperexiſtente fœmina agnata. *allegat.* 96. *num.* 12.

De ſucceſſione arrogatorum in familiam in jurepatronatus familiari. *alleg.* 100. *num.* 198.

Juſpatronatus familiare non reputatur adinſtar Collegii. *alleg.* 9. *num.* 31.

In jurepatronatus familiari major pars vocum dicitur comparative ad minorem, ſecus in Collegialibus. *verſic. Proinde, ibidem* & de alia differentia. *ibid.*

In Jurepatronatus familiari præſentant patres cum filiis. *alleg.* 75. *num.* 83.

Quando dicatur Juſpatronatus familiare. *allegat.* 75. *num.* 81.

Vide *Juſpatronatus gentilitium.*

Juſpatronatus quo ad fructus.

Jus alimentorum eſt unus ex fructibus Juriſpatronatus. *alleg.* 29. *num.* 8.

Translato Jurepatronatus transferri oportet omnes, & ſingulos ejus fructus. *ibid. num.* 9.

Juſpatronatus gentilitium.

Quid ſit Juſpatronatus gentilitium ſtricto modo, & quid largo modo. *alleg.* 10. *num* 3.

In Jurepatronatus mere gentilitio præſentatio facienda eſt in capita. *alleg.* 10. *num.* 7.

In Jurepatronatus gentilitio familiari admittitur ſimultaneus concurſus Patris, & filiorum. *loco citat. num.* 8.

Natura Juriſpatronatus gentilitii judicatur a præſentatione in capita. *num.* 7.

Juſpatronatus gentilitium lineale, & familiare inducunt verba importantia vocationem illorum de ſanguine in infinitum. *alleg.* 10 *num.* 2.

Juſpatronatus gentilitium lineale defertur gradatim juxta regulas fideicommiſſarias. *num* 9.

Ratio differentiæ inter Juſpatronatus gentilitium familiare, & lineale, ex quibus verbis utrumque diſtinguatur. *num.* 10. & vide. *alleg.* 75. *num.* 78. *&* 79.

In Jurepatronatus gentilitio obſervantia interpretativa Principem locum obtinet. *alleg.* 19 *num.* 18.

Sufficit, ut Juſpatronatus ſit gentilitium lineale, ut non habeat locus ſimultaneus concurſus patris, & filiorum. *num.* 19.

In Juſpatronatus gentilitio etiam fœminæ comprehenduntur per poſterius. *allegat.* 37. *num.* 7. *&* 17.

Statutum excluſivum fœminarum an procedat in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 37 *num.* 8.

Juſpatronatus unde dicatur gentilitium. *num.* 9.

Juſpatronatus gentilitium quotuplex ſit. *num.* 10.

Juſpatronatus reſervatum pro filiis, & deſcendentibus eſt gentilitium. *num.* 11.

Juſpatronatus reſervatum pro deſcendentibus hæredibus, & ſucceſſoribus an ſit gentilitium. *num.* 12.

Juſpatronatus gentilitium non comprehenditur ſub renunciatione hæreditatum, & bonorum. *allegat.* 66. *numer.* 19.

Neque centenaria præſcriptio præjudicat ſucceſſori-

bus in jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 66. *num.* 29.

In patronatibus gentilitiis filii ſuccedunt ſimul, & æqualiter cum Patruo in vim præſentationis paterni gradus. *alleg. cit. num.* 33.

Et in eis datur ſimultanea præſentatio patris, & filiorum. *num.* 36.

Vocatus ad Juſpatronatus gentilitium non poteſt illud transferre in extraneum in præjudicium aliorum ſequentium in gradu. *alleg. cit. num.* 38.

Quid ſit Juſpatronatus gentilitium. Quid agnatitium? & de eorum differentia. *alleg.* 77. *num.* 16. *&* 19.

Quid ſit Juſpatronatus gentilitium largo modo. Quid agnatitium? Et quænam eorum differentia. *loc. cit.*

Juſpatronatus gentilitium in ultimo fit hæreditarium. *alleg.* 91 *num.* 29.

Juſpatronatus familiæ nobilis in dubio judicandum eſt gentilitium. *alleg.* 92. *num.* 1. *&* 2.

Juſpatronatus tranſmutari poteſt de hæreditario in gentilitium, & ſecundum novum ſtatum venit regulandum *num.* 3.

An, & quando hujuſmodi tranſmutatio exhorbitantiam contineat, & præjudicium inferat Eccleſiæ, vel Patronis. *num.* 4. *& ſeqq.*

Præſentatio expleta nomine proprio abſque ulla expreſſione ratæ hæreditariæ infert qualitatem gentilitiam. *alleg.* 92. *num.* 16. 17. 40. *&* 57.

Item aſſertivæ, & enunciativæ emiſſæ per patronos in actu præſentandi. *num.* 18. *cum ſequentibus*, *& num.* 43.

Præſentatio facta ſub expreſſione filii, & hæredis non eſt incompatibilis cum qualitate gentilitia juriſpatronatus. *num.* 48. 53. 54. *&* 58.

An præſentatio relativa ad ratam, ſeu quotam pugnet cum jurepatronatus gentilitio. *numer.* 49.

In jurepatronatus gentilitio donatio vocis intelligitur ad vitam donantis. *alleg.* 100. *num.* 255.

In jurepatronatus gentilitio conſiderantur lineæ, & ſtipites, in quos fuit factus ingreſſus. *num.* 363.

Spurius adulterinus an ſit incapax juriſpatronatus gentilitii. *num.* 596.

In jurepatronatus gentilitio an admittatur præſentatio Patris cum filiis in capita, datur diſtinctio. *num.* 606. *& ſeqq.*

Ad hunc effectum recurritur ad conjecturalem fundatoris voluntatem, & obſervantiam, & ex quibus deſumatur voluntas non admittendi ſimultaneum concurſum Patris, & filiorum, & prælatiorum cum remotioribus.

Jus accreſcendi datur in patronatibus gentilitiis. *num.* 679.

De jurepatronatus gentilitio ſtricto modo, & agnatitio mixto, ejuſque effectibus. *num.* 680.

Quale ſit juſpatronatus gentilitium largo modo, & quos includat. *num.* 681.

Quando juſpatronatus ſit mere gentilitium non obſtantibus verbis = *ſibi*, *& hæredibus ſuis* = *numer.* 683. *&* 684.

In jurepatronatus gentilitio non intrat præſcriptio contra jure proprio vocatos. *allegat.* 21 *num.* 22. ubi quid de centenaria, & immemorabili.

Non poteſt Ordinarius ordinare præſentatum ad titulum Cappellaniæ amovibilis etiam de conſenſu Patroni in jurepatronatus gentilitio. *allegat.* 24. *numer.* 33. Quid ſi accedat confirmatio Apoſtolica. *ibid.*

Juſpatronatus eſt gentilitium, quando fuit reſervatum filiis, & deſcendentibus, & reprobatur opinio, quod intelligatur reſervatum illis ut hæredibus. *allegat.* 37. *numer.* 21. *cum ſequentibus*, & explicatur Doctrina Bartoli in contrarium *ſub num.* 24.

In jurepatronatus gentilitio, ſeu familiari vocum dinumeratio fit in capita. *Rot. poſt allegat.* 10. *numer.* 24.

Obſervantia interpretative omnino deferendum venit ad effectum dignoſcendi an in jurepatronatus gentilitio ſucceſſio regulanda ſit juxta ordinem fideicommiſſarium ſucceſſionis ſervata proximitate gradus, vel con *Rot. poſt alleg.* 20. *numer.* 36.

Juſpatronatus gentilitium ſupponit vocationem agnatorum, & deſcendentium cum tractu progreſſivo. *alleg.* 36. *num.* 9.

Moniales, Clerici, & Cælibes non cenſentur excluſi in jurepatronatus gentilitio cum ordine progreſſivo generationis, quod limitatur. *allegat.* 66. *numer.* 12. *&* 13.

Præſertim concurrente alio de ſanguine apto ad generandum. *ibid. num.* 14. *&* 15.

Excluſio Monialium, & Religioſorum ad hoc effectum intelligitur durantibus perſonis, quæ agnationem conſervant in quorum defectum includuntur Religioſi excluſi *ſub. numer.* 15. *&* 16. ubi quod contraria opinio eſſet inhumana, & impia in jurepatronatus gentilitio non intrat præſcriptio contra jure proprio vocatos. *allegat.* 12. *numer.* 22. & quid de centenaria, & immemorabili. *ibid.*

Vide *Juſpatronatus*. *Familiare*, *Hæreditarium*, *&* *lineale*.

Vide *Donatio*.

Juſpatronatus hæreditarium.

Juſpatronatus gentilitium, agnatitium, & familiare fit hæreditarium in ultimo de agnatione, ſeu familia. *alleg.* 12. *num.* 3.

Fratres Minores de Obſervantia an ſint capaces juſpatronatus hæreditarii, & gentilitii. *allegat.* 81. *numer.* 26.

Diſcretiva locutio quando excludat juſpatronatus hæreditarium. *alleg.* 37. *num.* 5.

Conjectura ad excludendum gentilitium, ad inferendum hæreditarium eſt, quando nulla de deſcendentibus facta fuit mentio. *alleg.* 37. *num.* 14.

Verba = *Suorum hæredum*, *& ſucceſſorum* = tanquam æquivoca poſſunt includere juſpatronatus mere hæreditarium. *alleg.* 69 *num.* 22.

In jurepatronatus hæreditario non ſuccedit, niſi univerſaliter inſtitutus. *alleg. cit. num* 7. *&* 24.

Perpetua vocatio deſcendentium, tam maſculorum, quam fœminarum non poteſt verificari in jurepatronatus hæreditario. *alleg. cit. num.* 19.

Juſpatronatus in ultimo de familia, ſive maſculo, ſive fœmina fit hæreditarium. *allegat.* 76. *num.* 8. *& alleg.* 88. *num.* 19.

Juſpatronatus conceſſum ex privilegio ex cauſa augmenti Dotis in ultimo fit hæreditarium, ſi augmentum ſit coæquale antiquæ Doti, aut præponderans. *alleg.* 76. *num.* 30.

Vocatio certarum perſonarum in jurepatronatus hæreditario fieri poteſt ex intervallo, & poſt fundationem. *alleg.* 82. *num.* 19.

Tranſactio ſtipulata pro ſucceſſoribus quibuſcumque, & quibus dederint in perpetuum, importat qualitatem mere hæreditariam juriſpatronatus. *allegat.* 91. *num.* 33. Ampliatio *num.* 34.

In jurepatronatus hæreditario cenſetur Patronus poſſidere jure primi fundatoris. *alleg.* 92. *num.* 9.

Juſpatronatus acquiſitum pro ſeniore ex filiis, & hæredibus non eſt gentilitium, ſed hæreditarium, vel mixtum. *alleg.* 69 *num.* 2.

Expreſſa vocatio hæredum, & ſucceſſorum in ſucceſſione juriſpatronatus denotat ipſum eſſe mere hæreditarium. *num* 5.

Ad juſpatronatus hæreditarium venire nequit, niſi hæres univerſalis. *allegat. cit. num.* 7. *&* 24.

Ex quo cognoſcatur, an juſpatronatus ſit gentilitium, vel hæreditarium. *allegat.* 77. *num.* 12.

Qualitas gentilitia, vel familiaris an ſit magis favorabilis Eccleſiæ, quam hæreditaria. *alleg.* 92. *num.* 10.

Expreſſio qualitatis familiaris continuata in præſentationibus, & inſtitutionibus demonſtrat immutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam. *alleg.* 92. *num.* 12.

Quæ qualitas etiam demonſtratur, ubi præſentationes factæ ſint in capita. *num.* 25.

Ex concurrentibus conjunctis per quadragenariam arguitur immutatio juriſpatronatus de hæreditario in gentilitium. *num.* 37.

An juſpatronatus gentilitium tranſmutari poſſit in hæreditarium. *num.* 40. *cum ſeqq.*

Non repugnat in jure, quod juſpatronatus ſit pro una rata gentilitium, & pro altera hæreditarium. *num.* 60.

Quomodo hæc concluſio procedat, aſſignatur diſtinctio. *num.* 61. *&* 62.

Compatrono donante ratam juriſpatronatus hæreditariam alteri Compatrono habenti alteram ratam, ſed gentilitiam, totum juſpatronatus fit gentilitium. *num.* 63.

Ex obſervantia juſpatronatus hæreditarium immutari poteſt in gentilitium non obſtante inſtrumento fundationis. *num.* 68.

Qualitas hæreditaria juriſpatronatus veluti inducta favore Patroni poteſt ab illo renunciari. *allegat. citat. num.* 69.

Nullam habet repugnantiam immutatio juriſpatronatus de qualitate hæreditaria in gentilitiam. *allegat. cit. num.* 70.

In Jurepatronatus hæreditario quilibet poſſeſſor cenſetur jure primi fundatoris in præjudicium ſuorum hæredum. *num.* 72.

De ſtatibus inducentibus mutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam. *alleg.* 92. *num.* 72.

Pro immutanda qualitate hæreditaria in gentilitiam ſufficiunt probationes leves, & præſumptivæ. *num.* 76.

Quales ſint hujuſmodi probationes ad inducendam hanc mutationem. *num.* 77. *cum ſeqq.*

Juſpatronatus in una linea poteſt fieri hæreditarium, & in altera remanere gentilitium. *allegat.* 96. *numer.* 16.

In Iurepatronatus hæreditario requiritur qualitas hæreditaria in actu, & quando ſecus in annexo bonis. *alleg.* 100. *num.* 167 *&* 168.

Iuſpatronatus gentilitium in ultimo de familia ſit hæreditarium *alleg* 100. *num.* 188.

Limita in Iurepatronatus ex meró privilegio. *num.* 189.

Recipiens Dotem, & renuncians hæreditati non conſequitur Iuſpatronatus hæreditarium. *num.* 247.

In Iurepatronatus hæreditario Pater inſtitutis omnibus filiis hæredibus, an poſſit uni ex illis aſſignare, ſeu relinquere totum Iuſpatronatus abſque conſenſu Ordinarii. *num.* 264. 268. *&* 270.

Qualitas gentilitia ſuperaddi poteſt in Iurepatronatus hæreditario abſque conſenſu Ordinarii, *numer.* 267. *&*. 273.

Iuſpatronatus præſumitur hæreditarium. *num.* 359.

Præſentans uti filius, & hæres pro portione, & rata oſtendit Iuſpatronatus hæreditarium. *num.* 360.

Iuſpatronatus in ultimo ex vocatis ſit hæreditarium non obſtantibus clauſulis taxativis, & quando. *alleg. cit. num.* 569. *&* 471.

Agnitio hæreditatis reſultat ab exercitio Iuriſpatronatus hæreditarii. *num.* 272.

Iuſpatronatus, quod incepit ab uno non poteſt eſſe pro parte gentilitium, & pro parte hæreditarium. *alleg.* 46. *num.* 16.

Iuſpatronatus quo ad indiviſibilitatem.

Iuſpatronatus quoad proprietatem eſt indiviſibile, & incorporale. *alleg.* 39. *num.* 6.

Devolutio Iuriſpræſentandi de uno Patrono ad alium datur ratione indiviſibilitatis Iuriſpatronatus quoad proprietatem. *loc. cit. num.* 7.

Ius præſentandi non minus, ac Iuſpatronatus eſt indiviſibile quoad proprietatem. *num.* 13.

Iuſpatronatus laicale.

Reſervatio Beneficiorum juxta *extravag. exſecrabilis de Prebend s*, an comprehendat Beneficia de Iurepatronatus Laicorum. *allegat.* 35. *num.* 20.

Beneficia de Iurepatronatus Laicorum an impetrari poſſint in Dataria. *ibid.*

Iuſpatronatus Laicale, in quocumque menſe vacet providetur ad præſentationem Patronorum. *allegat.* 57. *numer.* 2.

Præſumitur pro Decreto Ordinarii reſervantis Iuſpatronatus tamquam Laicale. *alleg.* 100. *num.* 23.

Iuſpatronatus Laicale non cadit ſub reſervationibus, limita, ſi tranſeat ad Eccleſiam. *numer.* 280. *&* 292. *&* 295.

Etiam in tranſitu ad Eccleſiam poteſt ex lege fundationis retinere naturam laicalem non ſubjectam reſervationibus. *num.* 281.

Iſta lex fundationis, ſi deficit, deſumitur ex obſervantia, ſi ſit centenaria. *num.* 282. 297. *&* 298.

Proviſio Apoſtolica Beneficii de Iurepatronatus Laicorum vacati in Curia non ſubſiſtetur abſque mentione, & derogatione Iuriſpatronatus. *in ſupplem. numer.* 19.

Dataria in impetrationibus Beneficiorum an deroget jurispatronatus Laicorum. *alleg.* 33. *num.* 21.

Penſiones ſuper Beneficio de jurepatronatus Laicorum Papa non imponit, niſi ſibi exprimatur Iuſpatronatus. & quare. *allegat.* 44. *numer.* 38. §. *accedebant in fine.*

In unione, & diſmembratione Eccleſiarum de jure patronatus Laicorum intervenire debet Patronorum conſenſus. *alleg.* 47. *num.* 25. vide *num.* 46.

Derogatio Iuſpatronatus Laicorum in vacatione Beneficii in Curia, & derogatio non cenſetur contraria voluntati Fundatoris. *allegat.* 47. *numer.* 46. *allegat.* 62. *numer.* 28. *&* 33. *allegat.* 72. *num.* 7. & de aliis derogationibus vide dict. *allegat.* 47. *ſub. numer.* 46.

Derogatio Iuriſpatronatus Laicorum an detur, ubi obſtat Lex fundationis. *ibid.*

Interpretatio benigna venit facienda pro jurepatronatus fundato de bonis Laicis in materia reſervationis. *alleg.* 48. *num.* 23. *&* 26.

Iuſpatronatus quando cenſeatur retinere ſuam naturam laicalem, etiam ſi reſervatum ſit Patronis Eccleſiaſticis. Rot. *poſt allegat.* 18. *numer.* 35. *& alleg.* 62. *num.* 3.

Iuſpatronatus laicale non eſt obnoxium reſervationibus Apoſtolicis. Rot. *poſt allegat.* 48. *numer.* 52. *& num.* 77.

Vide *Iuſpatronatus Eccleſiaſticum.*

Iuſpatronatus lineale.

Diſtinctio inter Iuſpatronatus gentilitium familiare, & gentilitium lineale, & in primo præſentant Patres cum filiis familias, & remotiores cum proximioribus, ſecus in lineali. Rot. *poſt alleg.* 10. *numer.* 26. *& ſeqq.* & quando dicatur lineale. *num.* 27. *& ſeq.* de eadem diſtinctione. vide *alleg.* 75. *num.* 78. *&* 79.

Reſervato iurepatronatus ab initio pluribus lineis videntur conſtituti plures diſtincti Patronatus. *alleg.* 76. *num.* 13.

Et dicitur conſtitutum iuſpatronatus lineale. *num.* 14.

In iurepatronatus lineali præſentatio fit in ſtirpes repreſentative ad quotam unicuique lineæ obventam. *num.* 15.

Ceſſat in hoc caſu ius accreſcendi, & de ratione. *numer.* 17.

Regula iuriſpatronatus linealis habet locum etiam in iurepatronatus reſervato pluribus familiis, quam pluribus perſonis unius familiæ. *num.* 19.

Explicantur deciſion, quæ videntur contrariæ. *num.* 20.

Diſtinctio inter iuſpatronatus gentilitium familiare, necnon iuſpatronatus gentilitium lineale. *numer.* 21. *& ſeqq.*

Quando dicatur iuſpatronatus gentilitium lineale. *alleg.* 75. *num.* 83. *& ſeqq. num.* 216.

Præſentatio fieri quoque poteſt in capita concurrente obſervantia in Iurepatronatus lineali. *allegat.* 92. *numer.* 26.

Vide *Iuſpatronatus familiare*, *&* *Iuſpatronatus gentilitium, & lineas.*

Iuſpatronatus litigioſum.

Præſentatio in iurepatronatus litigioſo dependet ab exitu litis. *alleg.* 91. *num.* 19.

Iuſpatronatus maſculinum.

A Iurepatronatus maſculino, ſeu agnatitio fœminæ perpetuo arcentur. *allegat.* 36. *num.* 14.

In Iurepatronatus deducto ex obſervantia ad maſculos agnatos an fœminæ ſuccedant per poſterius. *num.* 15. *& ſeqq.*

Iuſpatronatus mixtum.

In Iurepatronatus mixto poteſt Patronus laicus variare: ſecus autem Eccleſiaſticus. *allegat.* 3. *num.* 26.

Iuſpatronatus redditur mixtum a vocatione deſcendentium cum qualitate hæreditaria. *alleg.* 11. *num.* 17.

Quid ſit Iuſpatronatus mixtum. *num.* 4.

Iuſpatronatus reſervatum pluribus Patronis Laicis remanet mixtum, ſi ex defectu unus ex illis ſuccedat Epiſcopus. *alleg.* 15. *num.* 19.

Iuſpatronatus mixtum in Turno Eccleſiaſtici cadit ſub reſervationibus contra opinionem Auctoris. *alleg.* 18. *num.* 2. Vide *numer.* 8. & vide etiam. *allegat.* 19. *a num.* 1. *eodem.*

Qualitas hæreditaria in Iurepatronatus mixto non requiritur in actu, ſed ſufficit in potentia, ſecus eſt in fideicommiſſi. *alleg.* 37. *num.* 16. *&* 18.

Iuſpatronatus mixtum cum diviſione exercitii per Turnum, quando cadat ſub reſervationibus. *allegat.* 57. *num.* 3.

Iuſpatronatus eſſe mixtum dignoſcitur ex vocatione ſuorum hæredum, & ſucceſſorum. *allegat.* 69. *numer.* 10.

Ex contemplatione filiorum, & deſcendentium cum qualitate hæreditaria reſultat Iuſpatronatus mixtum *num.* 14.

Iuſpatronatus mixtum defertur Iure ſanguinis. *d. alleg.* 69. *num.* 21.

In Iurepatronatus mixto ſuccedere intendens ſufficit, quod ſe hæredem oſtendat in habitu, & potentia. *num.* 22.

Inſtitutio particularis ſufficit ad effectum conſequendi Iuſpatronatus mixtum. *num.* 23. *&* 30.

An mixtum dicatur, ſeu potius Laicale, vel Eccleſiaſticum Iuſpatronatus reſervatum Eccleſiæ cum conſenſu, & participatione perſonarum laicarum. *alleg.* 74. *num.* 6.

Quando Iuſpatronatus dici poſſit mixtum. *alleg.* 76. *num.* 1. *&* 2. *alleg.* 100 *num.* 694.

Ius accreſcendi habet locum in Iurepatronatus gentilitio, & mixto. *alleg.* 76. *num.* 3.

Iuſpatronatus eſt mixtum, ſi præſentat Eccleſiaſticus, cum conſenſu Laicorum. *alleg.* 100. *num.* 82.

Quid ubi Eccleſiaſticus nominat, & Laicus præſentat, & contra. *num.* 83.

Et quid ubi nominatio non ſit coactiva. *num.* 84.

Iuſpatronatus mixtum non requirit qualitatem hæreditariam in actu, & nihil differt a natura gentilitii. *num.* 272.

Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis datur etiam in Iurepatronatus mixto. *alleg.* 15. *num.* 25. §. *Ultra quod.*

An poſſit quis ſuccedere in Iurepatronatus mixto, ſi non ſit hæres fundatoris. *allegat.* 37. *num.* 16. §. *nihil obſtante.*

In

In Iurepatronatus mixto præſentatio fit in ſtirpes, non in capita. Rot. *poſt alleg.* 10. *num.* 25. nec admittitur Pater cum filiis, *ibid.*
Iuſpatronatus mixtum Laicorum, & Eccleſiaſticorum cadit ſub reſervationibus Apoſtolicis, ubi exercitium ſit diviſum per Turnum, & vacatio contingat in Turno Eccleſiaſtici. Rot. *poſt allegat.* 48. *num.* 31.
Iuſpatronatus mixtum Eccleſiaſticorum, & Laicorum non ſubiacet Regulis Cancellariæ. Rot. *poſt allegat.* 48 *num.* 50.

Iuſpatronatus quo ad monaſterium.

Iuſpatronatus remanet apud Monachum iure ſanguinis, donec vivit, & exercetur cum conſenſu Abbatis, vel Monaſterii. *alleg.* 96. *num.* 29.

Iuſpatronatus quo ad mutationem.

Iuriſpatronatus qualitas mutatur, mutata natura, & conditione poſſeſſoris. Rot. *poſt alleg.* 48. *num.* 41.
Hæc concluſio procedit cum diſtinctione, *numer.* 42. & 43.

Iuſpatronatus nobilium.

Cenſetur directum ad conſervandam memoriam familiæ, & agnationis. *alleg.* 100. *num.* 199.
Vide *Nobilitas.*

Iuſpatronatus quo ad parochianos.

Vide *parochiani.*

Iuſpatronatus paſſivum.
Quando dicatur adeſſe juſpatronatus paſſivum pro certo genere perſonarum. *alleg.* 30. *num.* 5.
Fundator adjiciendo juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum. *alleg.* 42. *num.* 6.
An in impoſitione penſionis ſuper jurepatr. paſſivo favore certi generis perſonarum ſufficiat mentio illius juriſpatronatus. *alleg.* 56. *num.* 3.
In jurepatronatus paſſivo reſervato pro illis de linea veniunt omnes deſcendentes ab illo, a quo incipit linea. *alleg.* 68. *num.* 1.
Vocatis a fundatrice eis de proprio ſexu ad juſpatronatus paſſivum an veniat maſculi deſcendentes ex fœminia. *alleg.* 75. *num.* 3.
Verba = *Poſſit* = facultativum in ultimis voluntatibus eſt præceptivum, & inducit juſpatronatus paſſivum. *alleg.* 80. *num.* 21. ſed vide *num.* 23.
Juſpatronatus paſſivum non præſumitur, niſi per fundatorem ſit expreſſe ordinatum. *alleg.* 83. *num.* 2. Contrarium vide *num.* 8.
Obſervantia pro jurepatronatus paſſivo interpretando aliet haber ex præſentationibus coactivis, & contradictis, non vero ex facultativis. *num.* 5. ſed contrarium *num.* 12.
Etiam juſpatronatus paſſivum eſt Sacris Canonibus conſentaneum. *num.* 7. & 15.
Semper debet interpretari ut ab activo non diſcordet *numer.* 10.
Juſpatronatus paſſivum arguitur favore deſcendentium, quando illos fundator exemit ab oneribus, quæ extraneis injunxit. *num.* 11.
Quando non dicatur adeſſe juſpatronatus paſſivum. *alleg.* 93. *num.* 23.
An Patronus poſſit novas conditiones adjicere poſt fundationem, & ſignanter juſpatronatus paſſivum. *alleg.* 100. *num.* 33.
Tardus ad formam *Clement. plures* an poſſit conveniri in jurepatronatus paſſivo *num.* 52.
Vocatis proximiore in jurepatronatus paſſivo intelligitur de capace, non autem de incapace, ſeu non idoneo. *alleg.* 7 *num.* 11. §. *alterum.*
Quando dicatur adeſſe juſpatronatus paſſivum, vel non Rot. *poſt alleg.* 30. *num.* 34.
In jurepatronatus paſſivo datur vocatio directa, & mediata, & ad quos effectus. *allegat.* 65. *numer.* 2. & 3.
In jurepatronatus paſſivo non intrat ratio agnationis, veniunt etiam cognati per poſteriua, niſi concurrat expreſſa, & litteralis illorum excluſio. *alleg.* 75. *num.* 16. §. & *in hana.*
Agnatio non cenſetur contemplata in jurepatronatus paſſivo. *alleg.* 80. *num.* 16. §. *neque in fin.*
Juſpatronatus paſſivum eſt gravamen, & vinculum reſpectu Patroni, neque eſt protrogandum, niſi ex verbis clariſ. *allegat.* 75. *num.* 12. *circa finem*, & *alleg.* 84 *num.* 1. *circa fin.*
Eius odioſitas non conſideratur, niſi quando vocati paſſive fuerunt extranei, ſecus, ſi conſanguineis fundatoria. *allegat.* 83 *num.* 15. & *alleg.* 80. *num.* 23. & *alleg.* 75. *num.* 11.
Juſpatronatus paſſivum, ex quibus tacite inducatur. *dict. allegat.* 83. *numer.* 6. & *ſequentibus*, & *numer.* 16.

Iuſpatronatus quo ad perſonas potentes.

Forma probandi Juſpatronatus in perſonis potentibus locum non haber in Jurepatronatus reſtricto ad jura honorifica. *alleg.* 73. *num.* 6.
Satisfit formæ Concilii, ubi conſtat de expreſſa lege fundationis per authenticam ſcripturam. *num.* 7.
Proviſus de Beneficio, tamquam de Jurepatronatus Potentis debet illud probare ad formam Conciliarem. *allegat.* 97. *num.* 2. & 3.

Iuſpatronatus plurium.

Juſpatronatus competens pluribus eis, uti ſingulis competere cenſetur. *alleg.* 73. *num.* 80.

Iuſpatronatus quo ad poſſeſſionem.

Incapax poſſidendi bona in communi, non poteſt poſſidere Juſpatronatus. *alleg.* 49. *num.* 45.

Iuſpatronatus quo ad praſcriptionem.

An, & quando præſcribatur Juriſpatronatus pertinentia inter Patronos. *alleg.* 63. *num.* 7.

Iuſpatronatus ex privilegio.

Juſpatronatus quæſitum ex privilegio propter augmentum Dotis non excludit alium meliorem titulum præſumptum ex immemorabili. *allegat.* 58. *num.* 6.
Exhibitio privilegii Juriſpatronatus non excludit alium titulum, qui ſupervenire poteſt. *num.* 9.
In Jurepatronatus ex privilegio non eſt neceſſaria totalis deperditio dotis, & Eccleſiæ depauperatio. *numer.* 43.
Juſpatronatus gentilitium, licet in ultimo de familia ſiat hæreditarium, hoc tamen non procedit Jurepatronatus ex mero privilegio. *allegat.* 100. *num.* 188. & 189.
Juſpatronatus ex mero privilegio cadit ſub reſervatione regulæ 8. *num.* 206.
Juſpatronatus ex privilegio an ſuffragetur in caſu reſignationis in manibus Papæ. *num.* 208.

Iuſpatronatus quo ad probationem.

Sententia canonizans Juſpatronatus ultra jus ſepulturæ probat qualitatem veri Juriſpatronatus. *alleg.* 19. *num.* 1.
Juſpatronatus probatur ex inſcriptionibus marmoreis in Eccleſia affixis, ex armis, & inſigniis. *alleg.* 43. *num.* 1. 4. & 6.
Juſpatronatus probatur ex ſubſecutis reſtaurationibus, & ex ſententia in judicatum tranſacta. *numer.* 3. & 5.
Sententiæ Principis laici attenduntur etiam in materia Juriſpatronatus ad probationem facti. *alleg.* 91. *num.* 17.
Juſpatronatus probatur ex viſitationibus Rot. *in ſupplem. numer.* 101.
Juriſpatronatus exiſtentia comprobatur ex derogatione ei facta in proviſionibus Apoſtolicis *num.* 102.
Servitus Juriſpatronatus non præſumitur, ſed eſt concludentiſſime probanda. Rot *poſt allegat.* 12. §. *haud officiente.*
An, & quando ex appoſitione inſignium alicuius Domus oriatur probatio pertinentiæ Juriſpatronatus ad eamdem Domum *ibidem* §. *hanc autem*, & *alleg.* 72 *num.* 17.
A iure ſepulchri non poteſt argui ad Juſpatronatus commune ſic ab alio omnino diſtinctum. Rot. *poſt alleg.* 12. *ibid.*
Enunciativa non probat pertinentiam Juriſpatronatus, & præſertim quando eſt reſtributiva ad aliud ius pura ſepulchri. *ibid.* §. *prout.*
Hiſtoricis non eſt deferendum, niſi ſint antiqui, & per longiſſimum tempus recepti *ibid.*
Juſpatronatus probatur ex ſententia Ordinarii canonizatoria Juriſpatronatus. *alleg.* 72. *num.* 3.
Derogatio iuriſpatronatus in proviſione Apoſtolica illud comprobat. *ſub num.* 24. §. *hinc opus eſt.*

Iuſpatronatus regium.

Juriſpatronatus Regio non derogatur ob vacationem in Curia. *alleg.* 19. *num.* 18.
Juriſpatronatus Regio non derogatur de ſtylo: Et quid circa Juſpatronatus Ducum, & Marchionum, & ſimilium *ibid.*
Clauſula = *verificata prius Jurepatronatus* = apponi non ſolet in proviſionibus beneficiorum de Jurepatronatus Regio. *ibid.*

In

In Jurepatronatus Regio non currit terminus juriſpatronatus. *ibid. in fine.*

Juſpatronatus quo ad reſervationem factam certis perſonis,

Juſpatronatus reſervari non poteſt favore laicorum, quando fundatio, conſtructio, & dotatio proceſſit ex bonis Eccleſiæ. *alleg.* 54. *num.* 12.

Bonis laicalibus datis in Dotem Perſonatus, ut ejus Poſſeſſor poſſit ex illis erigere Beneficium, an Erigenti reſervari valeat Juſpatronatus. *alleg.* 100. *num.* 41.

Reſervato Jurepatronatus Rectori, & Parochianis quantam vocem habeat Rector, & quantam Parochiani. *numer.* 84. *& ſeqq. num.* 103. *& ſeqq. numer.* 132, 180. *&* 144.

Juſpatronatus reſervatum Capitulo Canonicorum, & Univerſitati Vicinorum, dicitur reſervatum tamquam duobus diſtinctis corporibus. *num.* 108.

Juſpatronatus reſervatum, cui de Jure, ſpectat ad hæredem. *num.* 170.

Fundator poſt reſervatum Juſpatronatus favore filiorum an poſſit in vita, vel morte diſponere de illo in præjudicium filiorum. *allegat.* 37. *ſub num.* 14.

Juſpatronatus reſervatum Adminiſtratoribus, & Advocatis Eccleſiæ quando dicatur Eccleſiaſticum. *alleg.* 190. *num.* 421. *& ſeqq. &* 430.

Quoties reſervatum appareat Juſpatronatus auctoritate Ordinarii, præſupponenda eſt etiam ab eo approbata lex, cum qua illud fuit volitum a Fundatore. *allegat.* 24. *num.* 10.

Juſpatronatus ſaltuarium,

Ut Juſpatronatus ſit ſaltuarium de maſculo in maſculum, etiamſi reſervatum ſit pluribus lineis, neceſſe eſt, quod fœminæ vocatæ ſint in defectum omnium maſculorum omnium linearum. *alleg.* 13. *num.* 9.

Juſpatronatus quo ad ſucceſſionem,

In Jurepatronatus familiari fœminæ agnatæ ſuccedunt per poſterius. *allegat.* 36. *num.* 13.

Juſpatronatus aſſimilatur feudo, aliorumque actuum juriſdictionalium exercitio quoad modum ſuccedendi, *alleg.* 94. *num.* 51.

Vide *Succeſſio*.

Juſpatronatus ex titulo gratioſo, vel oneroſo.

Conceſſio Juriſpatronatus Prioratuum, & Commendarum Religionis Sancti Stephani an proveniat ex titulo gratioſo, & revocabili, aut potius ex titulo oneroſo, & per viam contractus. *allegat.* 47. *num.* 32. *& ſeqq.*

Stat ſimul, quod conceſſio Juriſpatronatus ſit gratia, & tamen hæc gratia ſit titulo oneroſo. *num.* 36.

Juſpatronatus competens ob ſervitia, & benemerita an competere dicatur ex titulo oneroſo. *num.* 52.

Juſpatronatus in Commendis competens titulo oneroſo an diminui, & diſmembrari poſſit abſque conſenſu Patronorum. *num.* 53.

Juſpatronatus quo ad tranſlationem,

Juſpatronatus transferri poteſt in extraneos per filium Fundatoris, qui tali caſu perdit Jus alimentorum, *alleg.* 29. *num.* 7.

Translato Jurepatronatus transferri oportet omnes, & ſingulos ejus fructus. *num.* 9.

Patronus, retento apud ſe Jurepatronatus non poteſt in alium transferre Jus alimentorum. *num.* 12.

Juſpatronatus quo ad univerſitatem,

Spectante Jurepatronatus ad Univerſitatem, quæ eſt unica Vox, non datur gratia derogatoria medietatis vocum ad favorem Electi per medietatem Collegii. *allegat.* 95. *num.* 15. amplia *num.* 18.

Fundato Beneficio de bonis Univerſitatis, Juſpatronatus reſervatum ejus ſoratis dicitur competere nomine Univerſitatis, non autem ipſis, uti ſingulis. *allegat.* 95. *num.* 17.

Hoc caſu Jurati collegialiter præſentare debent. *numer.* 18.

Jus petendi hæreditatem.

Vide *Hæreditas*.

Jus præſentandi.

Epiſcopus habens inſtituere poteſt etiam habere jus præſentandi. *allegat.* 15. *num.* 16. *&* 17

Differentia inter jus præſentandi conceſſum per verbum *poſſit*, & per verbum *debeat*, *alleg.* 18. *num.* 19. *uſque ad num.* 25. *& num.* 28.

Jus præſentandi, advocationis, & proceſſionis competit quibuſcumque hæredibus extraneis, *alleg.* 29. *num.* 15. *& alleg.* 44. *num.* 15.

Jus præſentandi, non minus, ac Juſpatronatus eſt indiviſibile quo ad proprietatem. *allegat.* 39. *numer.* 13.

Patroni deſcendentes fundatoris, licet tranſtulerint in alium jus præſentandi, retinent juſpatronatus cum jure alimentorum *allegat.* 44. *num.* 44.

Papa nunquam intelligit tollere jus præſentationis cujus vigore quis veniat inſtituendus. *alleg.* 32. *numer.* 27.

Domini Domorum etiam non habitantes habent jus præſentandi ex cauſa conſtructionis. *allegat.* 53. *numer.* 13.

Jus præſentandi deſcendens ex jurepatronatus gentilitio donari poteſt ad vitam donantis. *allegat.* 66. *numer.* 20.

Jus præſentandi quando dicatur præſcriptum. *num.* 30. *& ſeqq. & num.* 40.

Verba *Juſpatronatus*, *&* *Jus præſentandi* accipiuntur promiſcue. Rot. *poſt allegat.* 44. *num.* 120. *& alleg.* 84. *num.* 7.

Diviſo exercitio Juris præſentandi per Turnum inter Patronum Laicum, & Epiſcopum, vacante Beneficio in Turno Epiſcopi Sede vacante, præſentatio ſpectat ad laicum. *alleg.* 90. *num.* 11. *& ſeqq.*

Secus in caſu negligentiæ Epiſcopi Turnarii quia jus devolvitur ad Superiorem; Idemque in caſu præſentationis de indigno. *num.* 16.

Sed cum diſtinctione, *ut ibi*.

Verbum *provideat* comprehendit tam jus præſentandi, quam jus conferendi, *alleg.* 48. *num.* 16.

Lite pendente inter duos præſentatos non tollitur tertio Compatrono jus præſentandi. Rot. *poſt alleg.* 2. *num.* 34. Limita, & declara, *ut ibi*.

Jus præſentandi competit Adminiſtratoribus, & Curatoribus hæreditariis, non autem Executoribus ab Epiſcopo deputatis pro deſcenſione Operis pii. Rot. *poſt alleg.* 14. *num.* 19.

Ut Compatronatus acquirat jus præſentandi in præjudicium Compatroni non præſentantis, quid requiratur, *allegat.* 20. *ſub numer.* 28.

Ex jure præſentandi non dicitur acquiſita plena poteſtas ſuper modo præſentandi, *alleg.* 63. *num.* 24.

Vide *Donatio*.

Jus præſentandi moniales & abbatiſſam.

Vide *Monaſterium*.

Jus privativum.

Patroni in pavimento, ſeu in alia re de ſuo Jurepatronatus habent jus privativum; ſed hoc intelligitur exceptis iis, quæ ſunt neceſſaria Eccleſiæ, & publicam utilitatem concernunt. *allegat.* 44. *ſub num.* 20.

Aliud eſt habere jus privativum, & aliud jus prælativum. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 123.

Jus proceſſionis.

Vide *Proceſſio*.

Jus prohibendi.

Vide *Altare*, *Cappella*.

Jus publicum.

Privatorum diſpoſitionibus tolli non poteſt. *alleg.* 31. *ſub num.* 34. *in fin.*

Jus quærendum.

Vide *Alienatio*.

Jus quæſitum.

Nemo in paritate vocum dicitur habere Jus quæſitum. *alleg.* 3. *num.* 4. *& alleg.* 40. *num.* 13.

In paritate vocum nemo habet jus quæſitum ad petendam inſtitutionem, & propter hanc rationem Dataria Apoſtolica concedere ſolet gratiam præſentato cum derogatione medietatis vocum, *allegat.* 52. *numer.* 15. *&* 16.

Præſentatio ſciſſa in duas partes æquales, non dat alicui præſentato Jus quæſitum. *alleg.* 85. *num.* 25.

Unicus qualificatus inter plures de familia dicitur habere Jus quæſitum. *alleg.* 85. *numer.* 3.

Clauſula, *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum*, præſervat jus quæſitum, ex præſentatione etiam non ſecuta inſtitutione. *alleg.* 100. *numer.* 447.

Item præſervat Jus quæſitum ex gratia Si *neutri*. Rot. *poſt alleg.* 24. *numer.* 35.

Novi Patroni nequeunt præjudicium inferre aliis antiquis ſuper Jure ſibi quæſito, *alleg.* 43. *num.* 23.

In paritate vocum Papa neminj tollit jus quæſitum. *alleg. 4. n. 23. §. ſuadente.*
In paritate vocum nemo ex præſentatis dicitur habere jus quæſitum, etiam ſi unus ex illis eſſet dignior. *alleg. 6. n. 24.*
Vide *Gratia.*

Jus ſepulchri.

Vide *Sepulchrum.*

Jus ſimultaneum.

Regula Secunda Cancellariæ habet, locum quando jus ſimultaneum præſentandi, ſeu conferendi inter Patronos, ſeu Collatores fuit diviſum etiam quoad proprietatem, ſecus quoad merum exercitium. *allegat. 39. n. 4.*
Et quando dicatur diviſum ſolum exercitium. *ibidem n. 5. & ſeqq.*

Jus viſitandi.

Vide *Viſitatio.*

Juſtificatio.

Proviſus Apoſtolicus de libero ad effectum obtinendi executionem ſuarum litterarum non indiget ulteriori juſtificatione libertatis Beneficii. *alleg. 97. n. 2.*
In ſubrogatione ſubrogatus non tenetur ad juſtificationem totius gratiæ. *alleg. 100. n. 398.*

Juſtificatio litterarum.

Vide *Litera.*

Juſtitia.

Iuſpatronatus quando dicatur ex juſtitia, & non ex gratia. *allegat. 47. n. 38. & 47.*
Vide *Actus.*

Juvenis.

Conſilium Juvenis laudatur, ſed ſolet amplecti illud maturi, & experti Viri ex facto. *alleg. 47. num. 32. in fin.*

L

Labor.

Vide *Diſtributio, Emolumentum.*

Læſio.

In pendentibus a futuro eventu non conſideratur læſio. *alleg. 36. n. 25. & 26.*
Licet ex ſimultanea præſentatione ſequatur in conſequentiam prorogatio Turni ad Patronorum incommodum, nulla poteſt conſiderari læſio. *alleg. 71. n. 22.*
Læſio in contractibus delumitur de tempore contractæ obligationis, non autem ex futuro eventu, etiamſi agatur de habentibus cauſam ſucceſſivam. *alleg. 47. n. 49. cum duobus ſequentibus.*
Decretum Judicis nihil operatur, ubi conſtat de læſione, & injuſtitia. *allegat. 9. ſub n. 121.*
Læſio cauſam præbet reſtitutioni in integrum. *alleg. 75. n. 32.*
Vide *Damnum, Præjudicium.*

Laicus.

Laici, & feminæ an ſint capaces Cappellaniæ laicalis. *alleg. 33. n. 2. & 17.*
Laici ſubſunt juriſdictioni Eccleſiaſticæ per viam voluntariæ juriſdictionis. *alleg. 55. n. 29.*
Conſtitutio Ægidiana non habet locum, quando agitur de bonis emphyteuticis Eccleſiarum, licet cauſa ſit inter laicos ſuper ſolo utili dominio. *alleg. 57. n. 13. 70. & 72.*
Laici etiamſi faciunt actum favorabilem Eccleſiæ nulliter agunt. *loc. cit. n. 73.*
Emphyteuta Eccleſiæ non tenetur ad Collectas, & onera realia impoſita per ſtatuta Laicorum. *n. 14. & 64.*
Patroni poſſunt præſentare Laicum dummodo iſte reperiatur Clericus tempore præſentationis. *alleg. 100. n. 436.*
Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *n. 437.*
Nominatus tempore nominationis Laicus, licet non fuerit ſub conditione Clericatus nominatus, poteſt in actu præſentandi nominationem apponere hanc conditionem, petendo Clericatum. *n. 440.*
Juſpatronatus reſervatum Laicis habentibus aliquod Officium Eccleſiaſticum an dicatur Laicale vel Eccleſiaſticum. *in ſupplem. n. 77. v. 74.*
Vacante Beneficio debito deſcendentibus Familiæ Presbyteris, inter quos non extat, niſi laicus, traditur modus, cum quo iſte obtineat Beneficium. *alleg. 17. n. 15. in fin.*
Iuſpatronatus reſervatæ Laicis in Eccleſiis, & Beneficiis eſt gratia. *alleg. 47. n. 35.*
Eſt tamen gratia titulo oneroſo in retributionem fundationis cum commodo Eccleſiæ, quæ extinctis Patronis acquirit libertatem. *ib. n. 37. in fin. & n. 47.*
Præſentari poteſt Laicus ſub ſpe Clericatus, ſed iſte debet ſupervenire in termino quadrimeſtris. *alleg. 65. n. 1. in fin.*
Vide *Clericus, Confraternitas.*

Lapis.

Epiſcopus non poteſt ad injectionem primi Lapidis devenire, niſi certus ſit Fundatore. *alleg. 78. n. 12.*

Legatum.

In Legato Juriſpatronatus favore Compatroni non requiritur conſenſus Ordinarii. *alleg. 20. n. 2.*
Etiamſi de tempore teſtamenti, & Legati, Legatarius non ſit Compatronus, ſed tempore, quo Legati conditio purificatur *n. 3. 4. & 13.*
Omne Jus annexum Legato eſt adjudicandum illi, cujus intuitu præſumitur relictum. *allegat. 34. numero 8.*
Legatum dotis duntaxat relictum filiæ, adimit ipſi hæreditariam qualitatem. *alleg. 69. n. 2.*
Legatum dotis titulo Inſtitutionis filiæ relictum facit ipſam hæredem particularem. *n. 25.*
Legatum factum cum clauſula, *omni meliori modo*, ſupplet expreſſionem inſtitutionis omiſſam. *n. 28.*
Legatum Juriſpatronatus retrotrahitur ad diem mortis Teſtatoris, & poteſt Legatarius præſentare ante approbationem Legati factam ab Ordinario, juxta doctrinam Zabarellæ, quæ oſtenditur accepta. *alleg. 100. n. 226. & ſeqq.*
Legatum Juriſpatronatus, ſeu ejus confirmatio facta ab Ordinario an retrotrahatur ad diem mortis in præjudicium præſentationis factæ per hæredem; Et quid in donatione Juriſpatronatus, & de diverſitate rationis inter Legatum, & donationem. *alleg. cit. n. 234. & 236. cum ſeqq.*
Legatum quando tranſmittatur ad hæredes Legatarii. *num. 238.*
Legatum conditionale conditione Legis, vel ex natura rei tranſmittitur ad hæredem. *n. 239.*
Legatum conditionale, conditione Legis etiam poteſtativa ipſius Legatarii, quando tranſmittatur etiam ad hæredes. *n. 242.*
Legatum Juriſpatronatus non valet abſque conſenſu Ordinarii tacito, vel expreſſo. *n. 245. & 263.*
Legatario non agnoſcente Legatum in vita, Juſpatronatus legatum non remanet abdicatum ab hæreditate. *n. 258.*
Conſenſus tacitus Ordinarii, quando interveniſſe dicatur in approbatione Legati Juriſpatronatus. *n. 272.*
Legatum Juriſpatronatus factum Compatrono valet abſque conſenſu Ordinarii. *n. 275.*
In Legato lucrativo præſumitur acceptatio, juncta ſcientia, ad differentiam Legati oneroſi. *n. 277.*
Juſpatronatus ſine conſenſu Ordinarii non poteſt tranſferri per Legatum, vel alium titulum particularem: Limita ut ibi *n. 473.*
Legatum Juriſpatronatus non confirmatum ab Ordinario poteſt etiam lite pendente confirmari per Sacram Rotam ſupplendo conſenſum Ordinarii. *n. 474.*
Legatum vocis factum favore Compatroni non requirit auctoritatem Ordinarii. Rot. *poſt allegat. 20. numer. 27.*
In Legatis conditionalibus nullum Jus acquiritur Legatario, niſi de tempore purificatæ conditionis. *ibid.*
Legatum quando cenſeatur ab initio purum, vel conditionale. *n. 18. §. nec etiam.*
Legatum quando non ſit tranſmiſſibile ad hæredes. *ibid.*
Legatum factum ſub conditione mortis an ſit conditionale reſpectu ſubſtantiæ, & non executionis. *n. 24. & 25.*

Legatum pium.

Legatum pium cum onere Miſſarum non eſt beneficium, nec cadit ſub reſervationibus. *alleg. 21. n. 3.*
In erectione Legati pii in Beneficium non poteſt quis reſervare ſibi jus nominandi perpetuo etiam in menſibus reſervatis, prout illud habebat in ſtatu legati pii. *n. 4.*
Legatum pium habens annexum onus ſpirituale eſt magis adaptatum Clerico, quam Laico. *allegat. 32. num. 9.*
Qualitas primogenialis non prævalet Clericatui in ordine ad obtinenda legata pia. *n. 22.* Limita ut *ibi.*
Quo caſu ſolus Epiſcopus ſit executor legati pii. *alleg. 34. n. 3. & 22.*

An legatum pium relictum pro celebrandis Miſſis determinate ad tale Altare, vel in tali Eccleſia, cenſeatur relictum contemplatione illius Altaris, vel Eccleſiæ. loc. cit. n. 5.
Ex verbis dirigentibus legatum ad Altare cenſetur relictum intuitu Altaris. n. 6.
Attento ultimo ſtatu collatio legati pii facta ab Epiſcopo in titulum beneficii ſuſtinetur, ſed cum diſtinctione. alleg. 32. n. 13. & ſeqq.
Ad immutandum ſtatum in legatis piis quantum tempus requiratur. loc. cit. n. 16. Vide ibi.
Legatum pium non poteſt erigi in titulum beneficii reſiſtente mente Teſtatoris. n. 23.
Legatum pium cum onere Miſſarum poteſt erigi in Beneficium collativum, niſi expreſſa mens Teſtatoris repugnet alleg. 49. n. 31.
Legata Domo pro fundatione Cappellæ cum onere Miſſarum hæres tenetur eam tradere reſarcitam in neceſſariis, ut locari valeat. alleg. 75. n. 5.
Lex excluſiva reſervationum in limine fundationis, ſeu erectionis legati pii in Beneficium, niſi ſervetur, remanet legatum pium, quod pariter non cadit ſub reſervationibus. allegat. 21. ſub n. 8.
Jus nominandi Cappellanum pertinet ad Rectorem Eccleſiæ reſpectu Legati pii in ejus Altare relicti. alleg. 34. n. 2. in fin. & ſeqq. quod procedit ad excluſionem hæredum Teſtatoris. ibid. n. 8.
Quando dicatur relictum ſimplex Legatum pium, & non Beneficium. n. 18. & ſeqq.
Legatum pium erigi poteſt in beneficium Eccleſiaſticum, ubi Teſtatoris diſpoſitio non reſiſtit; ſecus in caſu converſo n. 21. & ſeqq.
Legata pia non adimplens privatur commodo hæreditatis. Rot. poſt alleg. 14. num. 14.
Legatum pium poteſt erigi in Beneficium Eccleſiaſticum ab Ordinario; ſecus erectio eſt nulla, alleg. 87. n. 20. & ſeq.
Vide Epiſcopus.

Legatus.

An poſſit reſervare penſionem ſuper Beneficio Patronatu abſque conſenſu Patroni. alleg. 56. n. 20.

Leges.

Non debet Lex inæqualiter diſponere, & univerſaliter non providere ad menſuram cauſæ finalis. alleg. 5. num. 17.
Caſum Legis faciunt doctrinæ punctuale. allegat. 12. num. 19.
Lex generalis non comprehendit caſum determinatum ex lege ſpeciali. alleg. 30. num. 2.
Quod lex non dicit, nec nos dicere debemus. allegat. 38. numer. 26.
Obſervantia interpretativa legis non requirit, quod ſit præſcripta cum ſuis requiſitis allegat. 21. num. 26.
Lex dubia declarata remanet ex obſervantia ſubſecuta. loc. cit. n. 25.
Lex quando tractu temporis per experientiam noſcitur impracticabilis, aut conveniens reformatur, & quandoque abrogatur numer. 28.
Conſuetudo canonizata per rem judicatam facit ſtatum, & habet vim legis in futurum num. 29.
Non licet argumentari tacite ad deſtructionem Legi expreſſæ. allegat. 27. n. 61.
Exempla non habent auctoritatem Legis. allegat. 56. num. 28.
Opinio communior Doctorum appellatur Lex. alleg. 57. n. 59. 62. & ſeqq.
Reſcripta Sacr. Congregationem habent vim Legis. num. 61.
Papa reſcribendo in Signatura gratiæ facit legem. numer. 66.
Vetuſtas pro lege habetur. alleg. 59. n. 44.
Centenaria pro lege habetur. loc. cit. n. 58.
Doctrina punctualis ſine contradictore facit caſum legis. allegat. 24. n. 11. & alleg. 82. n. 17.
Nova lex, ſeu diſpoſitio debet intelligi, ut aliquid contineat, pluſquam contineatur in antiqua, ſeu præcedenti. allegat. 100. n. 305.
Lex tractu temporis demonſtrata iniqua amplius ſuſtineri non debet. allegat. 9. n. 56. ubi Rot. poſt n. 89. & 113.
Obſervantia eſt neceſſaria ad iniquitatem legis patefaciendam. n. 57.
Lege permittente quidquid paciſcitur, non dicitur contra naturam actus. alleg. 47. n. 43.
Interpretatio facienda eſt contra eum, qui ſibi legem apertius non dixit, & ad evitandum præjudicium majus reſpectu tertii. loc. cit. n. 67. in fin.
Paria ſunt ſine lege agere, & agere contra legem. Rot. poſt alleg. 54. ſub n. 73.
Quod lege cautum non eſt in praxi non recipitur. ib.
Vide Obſervantia.

Leges in ſpecie.

Vide in particulari Indice.

Legitima.

Refertur Statutum Rheglen. diſponens dotem ſuccedere loco legitimæ. alleg. 69. n. 26.
Quietatio facta Patri pro omni, & toto eo, quod quis prætendere poteſt etiam ex cauſa ſupplementi legitimæ quid operetur. n. 27.

Legitimatur.

An ſuccedat in Jurepatronatus. alleg. 100. n. 600.

Legitimitas.

Qualitas legitimitatis in dubio præſumitur. alleg. 100. num. 578.

Lex.

Vide Leges.

Lex fundationis.

Vide Fundatio.

Libellus.

Dicitur baſis intentionis Actoris, & Judicis. alleg. 86. n. 23.
Ab inſtantia facta in libello quando cenſeatur receſſum. num. 24.

Libertas.

In quo conſiſtat libertas Eccleſiæ. alleg. 15. n. 31.
Eccleſia poteſt eſſe pro parte libera, & pro parte Patronata, quando libertas illa exercetur active, quia ſcilicet reſolvitur in juſpatronatus pro rata exercibile cum aliis Patronis. allegat. 54. n. 37.
Ordinarius tenetur invigilare pro libertate Eccleſiarum, & Beneficiorum. alleg. 59. n. 59.
In dubio judicandum eſt pro libertate Eccleſiæ. alleg. 97. n. 10.
Collatio Ordinarii nulla non præjudicat libertati Eccleſiæ. d. alleg. 97. n. 24.
Patroni reportant utilitatem a Jurepatronatus, quando inter plures habent libertatem unum eligendi alleg. 89. n. 25.
Vide Collatio. Electio. Juſtificatio.

Libertus.

Vide Alimenta.

Libri.

Scientia conſtitutionis probatur ex libris publice impreſſis, & diſtractis, in quibus eadem enunciatur. alleg. 81. n. 24.
Epiſcopus pro exigendis rationibus in actu inſtitutionis [illegible] poſſit Ordinare, ut Libri Eccleſiarum, & Locorum piorum tranſportentur de loco ad locum. alleg. 55. ſub n. 14. in fin.
Vide Monaſterium.

Licentia.

Cappellanus ſtante reſidentia præciſa, ut poſſit abeſſe, neceſſaria eſt licentia in ſcriptis cum juſta cauſa. alleg. 33. n. 22.
Licentia pro ſervitute celebrandi, quam impartiri ſolet Epiſcopus eſt diverſa a facultate erigendi Cappellaniam in titulum. alleg. 87. n. 16.

Licentia ædificandi.

Vide Ædificatio.

Limitatio.

Regulam pro ſe habente ſufficit limitationem eſſe dubiam alleg. 82. n. 29.
Limitatus titulus limitatum producit effectum. alleg. 24. n. 16. §. diverſum.
Continuatio non datur in limitato ad tempus. n. 17.
Vide Regula.

Linea.

Prælatio maſculorum intelligitur in qualibet linea, alleg. 13. n. 2. intellige n. 3. & ſeqq.
Prælatio maſculorum etiam in perpetuum intelligitur diſcretive in qualibet linea, ſi ab initio Juſpatronatus fuerit pluribus lineis reſervatum. n. 6.
Ubi Juſpatronatus fuit reſervatum pluribus lineis, perinde eſt, ac ſi ageretur de pluribus diſtinctis Juribus patronatus. n. 7.
Ut Juſpatronatus ſit ſaltuarium de maſculo ad maſculum licet reſervatum ſit pluribus lineis, neceſſe eſt quod feminæ ſint vocatæ in defectum omnium maſculorum omnium linearum. n. 9.
In quo ſenſu ſit verum, quod extincta linea Patronorum Eccleſia efficiatur libera. alleg. 13. n. 11. & 12.

Ex-

Extincta linea Patronorum libera collatio beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 34. *num.* 2.

Fundator adjiciendo Juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum. *alleg.* 42. *num.* 6.

In Jurepatronatus paſſivo reſervato pro illis de linea veniunt omnes deſcendentes ab illo, a quo incipit linea. *alleg.* 68. *num.* 2.

Reſervato jurepatronatus activo lineæ primogenitali, & paſſivo Clericis de linea, intelligitur paſſivum reſervatum illis de eadem linea primogenitali. *numer.* 12.

Non exiſtente capace intra quadrimeſtre de linea primo vocata Juſpatronatus devolvitur ad alios de alia linea. *num.* 19. & 20.

Concurrente Laico de linea primo vocata, & Clerico de linea ſecundo vocata Ordinarius tenetur citare Laicum illumque inſtituere excluſo Clerico. *alleg. cit. num.* 27.

Quando dicatur vocata linea nudæ maſculinitatis, vel potius linea agnatitia maſculorum. *alleg.* 76. *num.* 4.

Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam non veniunt maſculi cognati. *num.* 5.

Appellatione dictorum deſcendentium veniunt fœminæ in defectum maſculorum. *num.* 6.

Licet exiſtant maſculi alterius lineæ. *num.* 7.

Jus accreſcendi in Jurepatronatus habet locum, quando hoc ab initio fuit reſervatum uni, ſecus ſi pluribus diſtinctis lineis, ſeu perſonis. *numer.* 9. & *pluribus ſeqq.*

Deſcendentes per lineam maſculinam intelliguntur diſcretive in qualibet linea. *num.* 26.

An prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea. *allegat.* 77. *num.* 17. & 25.

Teſtator vocans lineam, *de' più proſſimi*, cenſetur vocaſſe omnes lineas, nec ſe reſtrinxiſſe ad unam. *allegat.* 89. *num.* 31.

Potioritas lineæ excludit alios de illa linea non exiſtentes. *alleg.* 90. *num* 80.

Vocatio fœminarum per poſterius intelligitur diſcretive in ſingulis lineis. *allegat.* 92. *num.* 47.

Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam, licet veniant fœminæ agnatæ, non tamen earum deſcendentes. *alleg.* 93. *num.* 2. & 5.

Maxime ſi Fundator diſtinxit duas lineas, unam agnatorum, & alteram cognatorum. *num.* 6.

De æquitate præferendi illos de illa linea, ubi ingreſſum eſt Juſpatronatus. *num.* 10.

Quando fit tranſitus de maſculis ad fœminas, ſuccedunt deſcendentes ex eis, qui exiſtunt in linea ultimi poſſeſſoris. *num.* 7. Limita ut *num.* 8.

Allegantur deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex filiabus alicujus primi ſtipitis non veniunt orti ex fœminis de linea maſculorum agnatorum primo loco vocatorum. *num.* 16. *num ſeqq.*

Quando non attendatur prærogativa lineæ admiſſæ. *num.* 33.

Qualitas ſenioritatis attenditur juxta lineam vocatorum. *num.* 34.

Vocatis pluribus eorumque deſcendentibus maſculis, qualitas maſculinitatis intelligitur diſcretive in qualibet linea. *num.* 35.

Amplia etiam in vocatione deſcendentium *de Domo*, *vel Familia*, *num.* 36.

Idem procedit quoad alias qualitates ſenioritatis, ſeu proximioritatis. *num.* 37.

Vocatis pluribus familiis cum lege, quod præſentatio pertineat ad proximiores, & ſeniores, proximioritas, & ſenioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea. *allegat.* 94. *num.* 13.

Radicata poſſeſſione præſentandi per ingreſſum Juriſpatronatus in una linea, ea non tollitur per exceptiones requirentes indaginem petitorii. *num.* 20.

Fœmina agnata ſuccedit in defectum maſculorum ſuæ lineæ in Jurepatronatus. *alleg.* 96. *num.* 23.

Juſpatronatus in una linea poteſt fieri hæreditarium, & in altera remanere gentilitium. *num.* 16.

Appellatione illorum de linea, veniunt illi de linea effectiva teſtatoris. *allegat.* 100. *num.* 248.

Vocata linea ad Juſpatronatus omnes de linea pro eorum quota dicuntur vocati. *num.* 250.

Vocatio tamen reſpicit illos de linea effectiva, & deſcendentiali teſtatoris. *num.* 251.

Quando Teſtator primo vocavit lineam maſculinam, ſubſtituendo fœminas cenſetur ſubſtituiſſe lineam fœmininam. *num.* 257.

In Jurepatronatus gentilitio conſiderantur lineæ, & ſtirpes, in quos factus fuit ingreſſus. *num.* 363.

Deſcendentes ab uno dicuntur de unica linea, non curatis ramis ſubalternis. *num.* 375.

Juſpatronatus reſervatum deſcendentibus per lineam maſculinam comprehendit fœminas. *num.* 481 Limita ut *num.* 483. & 531.

Deſcendentes ex linea contentiva proxima præferuntur aliis de eadem linea remota. *num.* 486. Amplia ut *num.* 487. & 488.

Prærogativa lineæ, ubi eſt ingreſſus Juriſpatronatus vincit omnes alias qualitates. *num.* 489. & 493.

De diſtinctione inter lineam remotam, & proximam ad ſuos effectus. *num.* 491. & 492.

Non datur tranſitus ad lineam, niſi extincta linea admiſſa. *num.* 494.

Appellatione *illorum de Domo*, & *per lineam maſculinam*, an veniant fœminæ de linea admiſſa in concurſu maſculorum alterius lineæ. *num.* 497.

Linea maſculina quomodo intelligatur. *num.* 518.

Prærogativa lineæ admiſſæ quomodo intelligatur. *num.* 527. & 556.

Verbum *Domus* eſt collectivum plurium linearum. *numer.* 553.

Juſpatronatus quomodo intelligatur reſervatum ſolum pro hæredibus, & ſucceſſoribus familiæ, & lineæ maſculineæ. *num.* 561.

Radicata ſucceſſione Juriſpatronatus in tribus lineis poſſeſſio ſivet omnibus ex qualibet linea deſcendentibus. *num.* 568.

Ex tribus lineis extincta una Juſpatronatus in vim reciprocæ accreſcit utrique lineæ ſuperſtiti. *numer.* 569.

Poſſeſſio exiſtens in linea donantis ſuffragatur donatariis. *num.* 570.

Patroni unius lineæ, qui in una, vel altera vacatione non præſentarunt, non amittunt quaſi poſſeſſionem, & quando. *num.* 572. & 573.

In Jurepatronatus diviſo in tribus lineis, quota conſideratur in deſcendentibus commenſurative ad totam cuicumque lineæ obventam. *num.* 580.

Jurepatronatus exiſtente in una linea pro habenda ejus voce ſufficit, ſi unus de linea præſentet, ut vox non præſentantium accreſcat præſentanti ex præſentatione tacita, ſeu negativa. *num.* 593.

Vocatis fœminis poſt defficientiam omnium maſculorum cenſetur vocata prius tota linea maſculina, & poſtea linea fœminina. *numer.* 642. & 657.

Qualitas ſenioritatis in pluribus vocatis diverſarum linearum intelligitur diſcretive in qualibet linea, & quando ſecus. *num.* 660.

Sic etiam qualitas proximioritatis intelligitur diſcretive in qualibet linea. *num.* 661.

Vocatis ab initio pluribus lineis tantam vocem habet deſcendens ex una, quantam plures deſcendentes ex altera; Amplia, & declara, ut *numer.* 688. & *ſeqq.*

Quando in Jurepatronatus Fundator cenſeatur reſpexiſſe ad corpus familiæ in genere, vel ad diviſam in lineas. *num.* 691.

Expreſſio perſonarum familiæ aliquando non fit ad diſtinguendas lineas. *num.* 692.

Quando Fundator voluit maſculos præferri fœminis, maſculi de linea contentiva excludunt fœminas de effectiva. *alleg.* 75. *num.* 37.

Fundator non præſumitur voluiſſe excludere fœminæ de linea ingreſſus propter maſculos tranſverſales. *numer.* 38.

Vide *Capax*, & *Juſpatronatus Lineale*, *Accreſſio*, *Jus accreſcendi*.

Lis in genere.

Quando nullus ex collitigantibus ceſſit liti, aut deceſſit, poteſt Patronus Laicus variare accumulando. *allega.* 3. *numer.* 1. & 9.

Præſentatus per motionem litis cum alio præſentato non debet impedire præſentationem accumulativam Patroni. *allegat. cit. num.* 8.

Jus proſequendi litem an tollatur per accumulationem novi præſentati. *num.* 12.

Ad excludendum calumniam ſufficit quæcumque color litigandi. *alleg.* 22. *num.* 25.

Ex ſententia Judicis excluditur omnis litis calumnioſæ ſuſpicio: Item ex aliis *num.* 27. & *ſeqq.* Rot. *poſt cit. deciſ.* 12. *num.* 56. & Rot. *in ſupplem. num.* 87.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite conceditur propter litem, quæ pendet indeciſa inter Patronos ante vacationem Beneficii. *num.* 30.

Gratia Apoſtolica derogationis Juriſpatronatus in totum attenta lite an concedi ſoleat, quando lis eſt ſolum ſuper medietate Juriſpatronatus. *alleg.* 40. *num.* 8. & 9.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum eſt ſubreptitia, & nulla, ſi lis pendeat ſuper quarta parte Juriſpatronatus tantum. *alleg. cit. num.* 16. *in fin.*

Papa concedendo gratiam cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite nemini præjudicat. *ibid. num.* 21.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite habet locum in lite mota ante vacationem Beneficii, non poſt. *num.* 20. & Rot. *poſt alleg.* 22. *num.* 57.

An titularie renuncians liti cum promiſſione ſolvendi certinos penſionis ſit admittendus ad ſpurgationem moræ. *allegat.* 56. *num.* 90.

An ultimus ſtatus dicatur firmatus ob litem finitam in

vim ſubrogationis gratioſæ. *allegat.* 74. *numer.* 15. & *ſeqq.*

Lis ſemel conteſtata ſemper durare dicitur, donec fuerit terminata per rem judicatam. *alleg.* 97. *num.* 12.

Patroni an variare poſſint, quando lis vertit inter ſolos præſentatos, non autem inter præſentantes. *allegat.* 100. *num.* 27.

An poſſit conveniri per tranſactionem ad extinguendam litem ſuper pertinentia. *num.* 51.

Principium litis, & inſtantiæ attenditur, ut quis dicatur legitimus contradictor. *num.* 137.

Lis pro ſubrogatione gratioſa unde deducatur. *numer.* 382.

Lis calumnioſa annullat ſubrogationem gratioſam. *numer.* 384.

Quando lis dicatur calumnioſa. *num.* 385.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia ob exiſtentiam præſentati per Patronum poſſeſſorem, & quando operetur. *num.* 446, 448. & 459.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite non remanet ſubreptitia, niſi Patronus poſſideat de facto, ſecus, ſi habeat poſſeſſionem Juris ex poſſeſſione Auctoris. *num.* 449.

Eadem gratia remanet nulla, ſi adſit præſentatus per unum Patronum, qui innititur poſſeſſioni propriæ, & per alios, qui ſunt hæredes aliorum, ſi præſentarunt ſimul cum eodem Patrono, qui habet poſſeſſionem propriam. *num.* 455. & 464.

Qui obtinuit gratiam derogatoriam Juriſpatronatus in totum attenta lite, non poteſt prætendere, quod lis dubia non ſit. *allegat. cit. num.* 458.

Stante lite ſuper pertinentia Juriſpatronatus Sedes Apoſtolica providet derogando illi in totum etiam in vacatione voluntaria per reſignationem poſſeſſoris. *alleg.* 16. *numer.* 9.

Quando dari ſoleat gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite inter Patronos. *allegat.* 40. *numer.* 7.

An ſuffragetur quando Patronus prævenit in præſentando *ibid. num.* 8. *in fin.* aſſignatur diſtinctio. *numer.* 9.

Gratia pro præſentato an ſit ſubreptitia, ſi Papæ expreſſum non fuit ante vacationem pendere litem indecisam ſuper pertinentia. *alleg. cit. num.* 9. & 10.

Papa ſolet concedere derogationem Juriſpatronatus, quando Patroni propter litem motam ante vacationem præſentare impediuntur. Rot. *poſt allegat.* 22. *num.* 22.

Lites ſecum ferunt incertitudinem, & graves expenſas. *allegat.* 63. *num.* 27.

Donec lis in petitorio non fuerit terminata per tres conformes, interim non retardatur inſtitutio præſentati ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi. Rot. *poſt alleg.* 40. *num.* 55.

Lis eſt principale fundamentum pro impetranda ſubrogatione in Juribus defuncti collitigantis. Rot. *poſt alleg.* 48. *num.* 62.

Commiſſio impetrata a Signatura Juſtitiæ per alterum ex Collitigantibus arguit litem introductam eſſe ſuper titulo Beneficii ad effectum obtinendi ſubrogationem. *num.* 63.

Clauſula = *quam*, & *quas* = oſtendit litem introductam eſſe tam ſuper poſſeſſorio, quam petitorio. *ibid.*

In Beneficio Juriſpatronatus non eſt neceſſaria introductio litis ſuper titulo pro obtinenda ſubrogatione in Juribus defuncti. *num.* 64.

Ad effectum obtinendi ſubrogationem gratioſam ſufficit docere de lite per commiſſionem cum citatione ad dicendum contra executa. *num.* 65.

Gratia ſubrogationis ſemper conceditur, ubi lis non eſt notorie injuſta, & ſufficit quod aliquam habeat probabilem cauſam. *num.* 68.

Dubietas litis impugnari non poteſt ab eo, qui obtinuit gratiam ob ejus pendentiam. *alleg.* 75. *num.* 57.

Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, ea non probatur propter litem ſuper proprietate motam ante vacationem. *alleg.* 16 *ſub num.* 11.

Vide *Expenſæ*, *Gratia*.

Lite pendente.

Lite pendente inter præſentatos an Patroni poſſint alterum præſentare ob nullitatem primæ præſentationis. *alleg.* 2. *num.* 18. & *ſeqq.*

Unde derivat prohibitio præſentandi lite pendente, & in quo caſu ceſſet dicta prohibitio. *allegat.* 3. *num.* 2. & 3.

An per accumulationem factam lite pendente inter Compræſentatos reſurgat favor Eccleſiæ. *num.* 5. & 10.

Quando variatio dicatur attentata, & impedita remaneat lite pendente. *num.* 13. & 14.

Lite pendente atteſtatio extrajudicialis extorta fidem non facit. *alleg.* 7. *num.* 19.

An lite pendente ſuper pertinentia Juriſpatronatus Patroni præſentare valeant. *alleg.* 16. *num.* 4.

Præſentato lite pendente ſuper pertinentia inter Patronos non poteſt concedi inſtitutio. *num.* 5.

Præſentatio facta lite pendente nullum dat jus validum. *num.* 6.

Derogatio Juriſpatronatus in totum pendente lite locum habet, non ſolum in caſu vacationis Beneficii per obitum, ſed etiam per reſignationem. *num.* 8.

Præſentatio facta lite pendente inter præſentatos eſt nulla. *alleg.* 23. *num.* 24. Vide Rot. *in ſupplem.* *numer.* 84. & 87.

Lite pendente, & adhuc indeciſa ante vacationem Beneficii, nec Patroni præſentare poſſunt, nec Ordinarius inſtituere. *allegat.* 40. *num.* 7. Sed limita, ut *numer.* 10.

Lite pendente non currit tempus ad præſentandum. *alleg.* 34. *num.* 10. & 31. Limita ut *num.* 13.

Lite pendente inter præſentatos non currit terminus; Quomodo autem hoc intelligatur. *alleg.* 78. *num.* 5. 6. & 10.

Lite pendente inter Electos currit terminus. *loc. cit. num.* 9.

Lite pendente Patroni non poſſunt præſentare, alias præſentatio nulla eſt, & attentata. *alleg.* 81. *num.* 2. & 3. & *alleg.* 100. *num.* 383. *eadem.*

Crimen Simoniæ, aut falſitatis ex fide, pendente lite exortum, non probatur. *alleg.* 84. *num.* 17.

Litis pendentia ſuper Jurepatronatus non facit, quod Beneficium ſit providendum de libero, ſed cum derogatione Juriſpatronatus in totum. *allegat.* 97. *numer.* 19.

Ubi quod per hanc derogationem conſervantur Jura Patronia. *loc. cit. num.* 20.

Ordinarius lite pendente in præjudicium præſentantis habilis an poſſit habilitare alterum inhabilem. *alleg.* 100. *numer.* 243.

Patronus non impeditur iterum præſentare lite pendente per ceſſum, vel deceſſum ſui præſentati, ſi illa erat calumnioſa. *alleg.* 2. *num.* 25. *in fin.*

Præſentationes factæ poſt motam litem dependent ab ejus exitu. *allegat.* 5. *numer.* 22. *in fin.*

Appellatio eſt fortior litis pendentia. *allegat.* 2. *ſub num.* 81. §. *in hanc.*

Lite pendente inter duos præſentatos non tollitur tertio Compatrono Jus præſentandi. Rot. *poſt alleg.* 1. *num.* 33. Limita, & declara ut ibi.

Lite pendente, ſi alter ex præſentatis decidat, Patroni ad novam præſentationem devenire non poſſunt. Rot. *poſt allegat.* 22. *num.* 40.

Præſentatio lite pendente per ceſſum, vel deceſſum Collitigantis facta non valet *num.* 55.

Patronus licet poſſideat, præſentare non poteſt ob inhibitione Judicis, quæ tamen requiritur ſpecialis, alias præſentatio poteſt lite pendente ſuper proprietate. *alleg.* 75. *num.* 56.

Præſentatio facta a Patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione eſt valida etiam non obſtante pendentia litis, & de ratione. *allegat.* 40. *num.* 49.

Pendente lite, tam in petitorio, quam in poſſeſſorio Patronus præſentare non poteſt. *num.* 51.

Patronus lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario præſentare non prohibetur. *alleg.* 78 *num.* 14.

Litigioſum.

In quibus caſibus Papa apponat manus in Beneficiis Juriſpatronatus propter vitium litigioſi. *allegat.* 16. *num.* 1. & 2.

Et quare in eis ſic apponat manus. *alleg. cit. num.* 3.

Quando Beneficium dicatur litigioſum. *ibid. num.* 10.

In ceſſione litis, ſeu juris litigioſi ſuper Beneficio non requiritur acceptatio Superioris. *alleg.* 22. *num.* 19.

Ultimus ſtatus litigioſus, & contradictus non attenditur. *num.* 18.

Status litigioſus.

Vide *Status.*

Litteratura.

Non præſumitur, niſi probetur. Rot. *poſt allegat.* 7. *ſub num.* 26.

Litteræ.

Quæ juſtificantur in ſuo præcipuo fundamento ſunt exequendæ. *alleg.* 18. *num.* 1.

Per uſum Litterarum reſervationis præſumitur reſignantem ratificaſſe dictam expreſſionem. *alleg.* 56. *num.* 62.

In quibus intret dicta Concluſio. *numer.* 63.

Litteræ Apoſtolicæ priores in Data ſunt exequendæ in concurſu aliarum, quæ ſunt poſteriores. *alleg.* 60. *num.* 13.

Litteræ executionis demandatæ dicuntur juſtificatæ. *alleg.* 100. *num.* 539.

Qualitates non appoſitæ in limine fundationis non ſunt exprimendæ in Litteris Apoſtolicis. *alleg.* 45. *num.* 16. 18. & 23.

Ar-

Arbitrium non intrat pro retardatione quando litteræ ſunt juſtificatæ. Rot. *poſt allegat.* 10. *num.* 23.
Litteræ Apoſtolicæ ſunt celeriter exequendæ, quando ſunt juſtificatæ. *allegat.* 18. *num.* 33.
exequendæ, ſi ex lege fundationis exclusa apparet reſervatio. Rot. *poſt allegat.* 21. *numer.* 10.
Litteræ non juſtificatæ nullam executionem merentur. Rot. *poſt alleg.* 48. *numer.* 89.
Appellatio non datur ab executione Litterarum. *alleg.* 75. *num.* 33.
Clauſula = *Sine præjudicio executionis Litterarum* = quid operatur. *numer.* 34. & 35.
Vide *Executio*, *Subreptio*.

Locus in genere.

Maxima diſtantia Loci, in quo juxta mentem Teſtatoris expleri debet aliquod negotium ab hærede, argumentum eſt, ut illud expleri poſſit per Procuratorem. *allegat.* 26. *num.* 14.
Ex impoſitione oneris reſidentiæ in loco Beneficii, & aſſiſtentiæ Divinis Officiis an arguatur Cappellanum celebrare teneri per ſeipſum. *alleg.* 28. *numer.* 5. & 6.
Teſtator volendo reſidentiam in loco intelligitur ſe voluiſſe conformare cum jure communi. *allegat.* 28. *num.* 10.
Canonicus, qui Canonicatem dimiſit, & aliud obtinuit in eadem Eccleſia, non retinet locum Prioris. *alleg.* 90. *num.* 181.
Locus Auſtri afflatibus obnoxius eſt Aeris inſalubris. *alleg.* 55. *numer.* 15.
Papa providere debet Epiſcopo propter loci qualitatem, in quo laborat. *num.* 16.
Non repugnat, quod locus ſit exemptus, & ſimul ſit de Territorio Diœceſani. Rot. *poſt alleg.* 41. *numer.* 33.
Determinatio loci etiam eſt definitio ordinis, & temporis. *alleg.* 90. *num.* 109. §. *præterea.*
Abſurdum eſt habere duplicem abdicationem eodem tempore, *ibid.*

Locus pius.

Quando dicatur conſideratus Locus pius in relicto facto ejus Miniſtris. *alleg.* 100. *num.* 101.
Vide *Hæreditas*.

Locutio.

Diſcretiva Locutio quando excludat Juſpatronatus hæreditarium. *alleg.* 37. *numer.* 5.

Lucrum.

Vide *Damnum*.

M

Macerata.

Terra Sancti Elpidii non pertinet ad Territorium Maceratæ. *allegat.* 47. *num.* 1. & 66.

Magnus magiſter.

Poteſt concurrere in Juriſdictione cum Priore in ejus Territorio. *allegat.* 47. *num.* 30.
Pactum Fundationis nequit per M. Magiſtrum violari, aut in aliquo alterari. *loc. cit. num.* 40.
In Fundationibus Commendarum præſumitur interveniſſe omnia requiſita neceſſaria, quando fuit facta præſente, & acceptante M. Magiſtro. *num.* [illegible].
M. Magiſter non poteſt derogare Statutis emanatis in vim Auctoritatis Apoſtolicæ. *num.* 48.
Fundationes, & Erectiones Commendarum in Ordine Militari S. Stephani admittendæ, vel non, dependet ex arbitrio M. Magiſtri. *num.* 34.
In Ordine Militari S. Stephani M. Magiſter gerit figuram Prælati generalis, qui habet poteſtatem Ordinariam, ſicut Epiſcopus habet Ordinariam. *num.* 47. & 55.
Pacta adjecta in Fundationibus Commendarum non poſſunt derogari per M. Magiſtrum, quod comprobatur, *alleg.* 47. *num.* 58. ſecus per Papam, & quando.
Vide *Commenda*.

Majoratus.

Contemplatio Agnationis an inducat Majoratum. *alleg.* 32. *numer.* 25.

Majoritas.

Majoritas vocum deſumitur ex ultimo actu. *alleg.* 100. *num.* 595.

Major natu.

Succeſſio ſaltuaria reputatur in Jure odioſa, & fit interpretatio contra illam, non obſtante vocatione Majoris natu. *alleg.* 100. *num.* 490. & 554.

Major pars.

Major pars Patronorum, quomodo intelligatur in Jurepatronatus ſpectante ad Patronos ſingulares. *alleg.* 100. *numer.* 516.
Major pars ſuffocat vocem minoris in Jurepatronatus. *allegat.* 100. *num.* & *alleg.* 20. *num.* 16.
Adjudicatio danda eſt præſentato per majorem partem. *alleg.* 20. *num.* 16.
Major pars, vide *Pars*.

Mala fides.

Tertius Emptor dicitur in mala fide, quoties ſubhaſtatio recte, & rite non proceſſit. *alleg.* 58. *num.* 39.
Delibesatarius quando dicatur in peſſima fide. *loc. cit. num.* 42.
Mala fides progerminans ex titulo vitioſo impedit de Jure Canonico præſcriptionem etiam centenariam. *alleg.* 66. *num.* 41.
Præſcriptio etiam immemorabilis non admittitur ob malam fidem. *alleg.* 47. *num.* 65 neque in materia, in qua veriſimile non eſſet aliquando fuiſſe privilegiatum. *alleg.* 47. *num.* 65.

Malignitas.

Vide *Regulares*.

Malitia.

Vide *Odium*, *Remotio*.

Mandatum.

Mandatum de præſentando ad vacaturum eſt ipſo Jure nullum. *allegat.* 82. *num.* 5.
Fundator tamen poteſt hoc Jus ſibi reſervare in fundatione. *loc. cit. num.* 6.
Patronus poteſt dare Mandatum de præſentando ad vocatorum, ceſſante ratione voti, captandæ mortis. *allegat.* 87. *num.* 16.
Mandatum præſentati ad acceptandam præſentationem, dicitur acceptatio ex tunc ſicut mandatum ad adeundum. *allegat.* 100. *num.* 164.
Mandatum ratificatum per Patronum, non dicitur falſum. *alleg.* 100. *num.* 395.
Mandatum ad præſentandam certam perſonam Beneficio pleno, non valet, & de ratione. *alleg.* 100. *numer.* 275.
Mandatum quando non præſumatur datum. *allegat.* 9. *ſub num.* 49.
Quidquid agit præſentatus pro inſtitutione, cenſetur facere vigore præſumpti Mandati ipſius Patroni. *allegat.* 22. *num.* 7.
Mandatum procuræ datum ad tranſigendum non præſumitur, niſi ab allegante probetur. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 78.
Mandatum procuræ præſumitur non adeſſe, quando in diuturno litis decurſu, nunquam fuit productum. Rot. *poſt allegat.* 9. *num.* 101.
Mandatum ſpeciale non probatur per ſolam enunciativam, nec de Jure præſumitur. Rot. *poſt allegat.* 9 *numer.* 106.
Per ſimplicem Inſtantiam factam ab habente Mandatum procuræ, non dicitur approbatus, nec reprobatus actus, pro quo emanavit Inſtantia prædicta. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 106.
Mandatum ſpeciale requiritur pro allegando Judicem in ſuſpectum. *alleg.* 72. *num.* 22.
Mandatum quando non præſumatur datum. *alleg.* 9. *numer.* 49.
Mandatum Teſtatoris Vide *Teſtator*.
Vide *Procurator*, *Actus*

Manualitas.

Manualitas Beneficii non eſt contraria ejus ſubſtantiæ, quia ſufficit eſſe perfectum aptitudine. *allegat.* [illegible] *num.* 9. & 12. *cum ſeqq.*
In manualibus nulla fit injuria illi, qui removetur ab utroque Jure ſuo. *alleg.* 38. *num.* 20.
Vide *Beneficium*.

Manutentio.

Patronus qui eſt poſſeſſor, eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione præſentandi lite Pendente ſuper proprietate. *alleg.* 3. *num.* 19.
Pro manutentione in Jurepatronatus familiari ſufficit quaſi poſſeſſio Auctorum, ſecus in hæreditario. *alleg.* 11. *num.* 10.
Donatarius, qui non obſtante donatione præſentavit, eſt manutenendus. *alleg.* 100. *numer.* 363.
Manutentio datur in poſſeſſorio illi, cui bonum Jus famulatur. Rot. *poſt alleg.* 5. *num.* 34.
Manutentio conceditur Epiſcopo ex ſola aſſiſtentia Juris. Rot. *poſt alleg.* 5. *num.* 36.
An ſucceſſori detur manutentio in quaſi poſſeſſione præſentandi ex perſona Auctoris. *allegat.* 75. *num.* 50. 51. 52. 53. 54. & 55.

Manutentio conceditur ex capite boni Juris. *allegat.* 75. *num.* 67.

Maſculinitas.

Vocatis pluribus eorumque deſcendentibus maſculis, qualitas maſculinitatis intelligitur diſcretive in qualibet linea, *alleg.* 93. *num.* 35.
Vide *Linea.*

Maſculus.

Maſculos fuiſſe vocatos ordine ſucceſſivo oſtendit vocatio illa, *Et in diffetto de Maſchi ſia delle femmine*, *alleg.* 10. *num.* 15.
Maſculi ubi præſentant ſub expreſſione qualitatis communis etiam fœminis non cenſentur præſentare excluſive ad illas. *alleg.* 11. *num.* 3.
Quando obſervantia præſentandi per ſolos maſculos inferat Juſpatronatus gentilitium maſculinum, *loc. cit. num.* vide ibi, *& num.* 6.
Maſculorum prælatio intelligitur in qualibet linea. *alleg.* 13. *num.* 2.
Secus ſi Maſculi prælati fuerint in perpetuum. *loc. cit. num.* 3. *&* 5.
Vel ſeparata fuerit linea maſculorum ab illa fœminarum. *num.* 4.
Prælatio maſculorum etiam in perpetuum intelligitur diſcretive in qualibet linea ſi ab initio Juſpatronatus fuerit pluribus lineis reſervatum. *num.* 6.
Agnatio non dicitur contemplata ex vocatione, & prælatione maſculorum ſupra fœminas per poſterius vocatas. *loc. cit. num.* 10.
Ut Juſpatronatus ſit ſaltuarium de maſculo in maſculum, etiam ſi reſervatum ſit pluribus lineis, neceſſe eſt, quod fœminæ ſint vocatæ in defectum omnium maſculorum, & omnium linearum. *loc. cit. num.* 9.
Vocatus a Fundatrice eis de proprio ſexu ad Juſpatronatus paſſivum, non veniunt maſculi deſcendentes ex fœminis. *allegat.* 75. *num.* 3.
Juſpatronatus in ultimo de Familia ſive maſculo, ſive fœmina ſit hæreditarium. *alleg.* 76. *num.* 8.
An Prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea. *alleg. num.* 13. *&* 25.
Appellatione maſculorum ex maſculis, fœminæ non includuntur. *alleg.* 99. *num.* 3.
Dubitatur de concluſione, quod vocatis deſcendentibus maſculis, maſculi ex maſculis præferantur maſculis ex fœminis. *alleg.* 93. *num.* 31.
Fœmina agnata ſuccedit in defectum maſculorum ſuæ lineæ in Jurepatronatus. *allegat.* 98. *num.* 23.
Quando cenſeantur vocati maſculi ex maſculis. *allegat.* 100. *num.* 333.
In Jurepatronatus non ſpectante ad Capita domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, vox competit omnibus, & ſingulis maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quam filiisfamilias. *allegat.* 100. *num.* 344.
Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis, *loc. cit. num.* 345.
De differentia inter utrumque caſum. *num.* 346.
Quando vocantur fœminæ natæ, & naſcituræ in caſu, quo nullus exiſteret maſculus, veniunt natæ ex fœminis. *num.* 637.
Dictio *Ex* an ſemper denotet deſcendentiam immediatam ex maſculis. *num.* 640. 653.
Vocatis fœminis poſt deficientiam omnium maſculorum cenſetur vocata prius tota linea maſculina, & poſtea linea fœminina. *num.* 641. 656.
Reſervato Jurepatronatus pro deſcendentibus maſculis, præferuntur fœminis, ubi vigent ſtatuta excluſiva fœminarum propter maſculos. *alleg.* 37. *num.* 16. *in fine*; ſecus deficientibus ſtatutis, *ibid.*
Quando Fundator voluit maſculos præferri fœminis, maſculi de linea conſentiva excludunt fœminas de effectiva. *alleg.* 75. *num.* 37.
Fundator non præſumitur voluiſſe excludere fœminas de linea ingreſſus propter maſculos tranſverſales. *loc. cit. num.* 38.
Competente Juſpatronatus duobus ſenioribus Familiæ, an fœmina ſenior excludat maſculum juniorem. *alleg.* 77. *num.* 31.
Vide *Appellatio*, *Deſcendentes*, *Fœmina*, *Linea*, *Proximior.*

Maſſa.

Vide *Diſtributio.*

Matrimonium.

Canoniſſæ Germaniæ poſſunt contrahere Matrimonia, nec gaudent privilegio Canonis, & earum præbendæ ſunt venales. *allegat.* 48. *num.* 17. & hæ præbendæ non ſolent provideri per Sedem Apoſtolicam tanquam de reſervato. *ibid. in fin.*
Vide *Filii*, Uxor.

Medietas.

Si in proviſione Apoſtolica cum clauſula, *Accedente conſenſu Patronorum*, medietas Patronorum conſentiat, & altera diſſentiat quid agendum. *allegat.* 60. *num.* 23.
Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis vocum datur etiam in Jurepatronatus mixto. *alleg.* 15. *num.* 25. §. *Ultra quod.*

Medium.

A media via in Judicando non eſt recedendum. *alleg.* 56. *numer.* 45.

Memoriale.

Reſolutiones S. C. Concil. in quo attendantur. *alleg.* 42. *num.* 44. *verſ. Et Auctoritas*, quid ubi emanaverint per Memoriale formiter non examinato articulo.

Mens.

Vide *Teſtator.*

Menſis.

Vide *Reſervatio*, *Vacatio*. *Jus nominandi.*

Mentio.

Juriſpatronatus facienda eſt in gratia Apoſtolica, ubi illud eſt laicale, ſecus, ſi Eccleſiaſticum. *allegat.* 100. *num.* 419. *&* 426.
Perſona Papæ non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit mentionem ſpecialem. *allegat.* 45. *num.* 13.

Meritum.

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione, licet minoris meriti, obtinet in concurſu præſentatis majoris meriti non habentis eandem gratiam. *alleg.* 6. *num.* 22. *& ſub num.* 13.
Electio valet, licet non facta in perſonam, quæ contraxit meritum in ſervitio Eccleſiæ. *alleg.* 30. *numer.* 10.

Metus.

Præſentatio facta per vim, & metum eſt nulla. *alleg.* 99. *num.* 13.
Obſervantia producta in cauſa metus reverentialis non attenditur. *allegat.* 47. *num.* 64.

Miles.

S. Stephani nequit prætendere aliquid ſuper terra, quæ non exiſtit intra limites ſui Prioratus. *alleg.* 47. *num.* 2.
Sereniſſimus Dux Hetruriæ in Religione Ordinis Militum S. Stephani gerit figuram Generalis Religionis. *allegat. cit. num.* 12. *&* 55.
Fundationes, & Erectiones Commendarum in Ordine Militari S. Stephani admittere, vel non, dependent ex arbitrio M. Magiſtri, *alleg.* 47. *numer.* 34.

Miniſter.

Quando dicatur conſideratus locus pius in relicto ejus Miniſtris facto. *alleg.* 100. *num.* 101.
Gratia Principis conceſſa etiam prævia informatione Miniſtrorum illius non tollit ſubreptionem. *allegat.* 47. *num.* 34.

Minor.

Ad effectum præſcribendi Juſpatronatus non attenditur ſtatus habitus contra Minorem ex negligentia Tutoris. Rot. *poſt alleg.* 20. *numer.* 28.

Minor pars.

Inſtitutio non competit præſentato per minorem partem *allegat.* 100. *numer.* 323.
Præſentatio capacis facta per minorem partem præfertur alteri majoris partis factæ de incapaci. *alleg.* 100. *num.* 435.
In Jurepatronatus, cujus præſentatio collegialiter expletur, habens minorem partem dicitur excluſus, & habens majorem nominatus. Rot. *poſt allega.* 30. *nu.* 32 limita *ibid.*
Vide *Pars.*

Miſſa.

Legatum pium cum onere Miſſarum non eſt Beneficium, nec cadit ſub reſervationibus. *alleg.* 21. *num.* 3.
Ubi Celebratio Miſſarum demandata non fuit cum clauſula, *Per ſe ipſum*, poteſt adimpleri per alium. *allegat.* 28. *num.* 2. ſed limita ut *num.* 2.
Quo caſu verba, *Debba celebrare le Meſſe*, inferant celebrationem voluntam *per ſe ipſum loc. citat. numer.* 4.
Exceptio celebrandi per alium in caſu neceſſitatis firmat regulam, ut excluſo eo caſu Teſtator voluerit celebrationem Miſſarum per ſe ipſum. *alleg.* 38. *num.* 8.
An legatum pium relictum pro celebrandis Miſſis determinate in tali Eccleſia, aut ad certum ejus Altare cenſeatur

relictum contemplatione illius Eccleſiæ, aut Altaris. *alleg. 34. num. 5.*
Statutum obligans Canonicos ad celebrationem Miſſæ cantatæ non inducit obligationem Ordinis Sacris. *alleg. 42. num. 20.*
Miſſa non poteſt celebrari, niſi a Sacerdotibus, *loc. cit. num. 21.*
Onus ſpirituale Miſſarum unitum cum erectione aliiſque requiſitis efficit Cappellaniam Eccleſiaſticam. *alleg. 49. num. 18.*
Legatum pium cum onere Miſſarum poteſt erigi in Beneficium collativum, niſi expreſſa mens Teſtatoris repugnet *loc. citat. num 31.*
Conditio annotandi in Tabella celebrationem Miſſarum non deſtruit ſubſtantiam Beneficii Eccleſiaſtici. *num. 37.*
Beneficiates habens uſum Altaris pro celebratione Miſſæ quotidianæ pro expenſis Sacriſtiæ debebit ſcuta ſex. *alleg. 54. num. 46.*
Decretum *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum an comprehendat etiam Miſſas fundatas. *allegat. 67. numer. 8.*
Majus ſtipendium ultra taxam Miſſarum manualium, ad quem finem detur in Cappellaniis. *loc. citat. num. 9. 11. 14. 21. & 28.*
Uberior fructus acquiritur defuncto ex majori eleemoſyna aſſignata pro celebratione Miſſarum. *num. 12.*
Recipiens majorem eleemoſynam pro Sacrificio Miſſæ, an poſſit alteri celebrationem committere tradito congruo ſtipendio. *num. 27.*
Miſſæ celebrandæ ſunt in Altari, in quo eſt erectum Beneficium. *allegat. 87. num. 15.*
Expenſæ Sacriſtiæ pro Miſſa quotidiana, in quot ſcutis debeantur. *alleg. 100. num. 165.*
Pro Miſſis manualibus debetur Sacriſtiæ ſcutum unum pro quolibet centenario Miſſarum, pro Officiis, Candelis, & Vino. *allegat. 54. num. 46.*

Mixtum.

In Mixtis attenditur ea pars, quæ præponderat juxta mentem Fundatoris. *alleg. 85. num. 9.*

Modus.

Modus diſcretive loquendi quid importet. *alleg. 30. numer. 28.*
Vide *Patronus.*

Monachus.

Syndicus revocatus a Prælato abſque conſenſu Monachorum non poteſt allegare defectum conſenſus, *allegat. 70. num. 7.*
Vide *Juſpatronatus quoad Monaſterium. Monaſterium.*

Monaſterium.

Juſpatronatus remanet apud Monachum donec vivit, & exercetur cum conſenſu Abbatis, vel Monaſterii. *alleg. 36. num. 29.*
Monaſterium ſucceſſionis capax ex titulo hæreditario ſuccedat in Juſpatronatus gentilitium. *alleg. 66. num. 2. & ſeqq. & num. 23.*
Hæreditatis additio non eſt neceſſaria reſpectu Monaſterii. *loc. cit. num. 26.*
Per lapſum 40. annorum præſcribitur Jus adeundi hæreditatem contra Monaſterium. *loco citat. num. 25.*
Præſentatio facta per Monaſterium reſolvitur in aditionem hæreditatis, *num. 28.*
An conſenſus Monialium Capitulariter datus debeat oſtendi per regiſtrum in libris Monaſterii. *alleg. 70. num. 21.*
Quæ reſolutiones Capitulares ſcribi ſoleant in libris Monaſterii. *loc. cit. numer. 22.*
Puella indigena in ingreſſu Monaſterii præferri debet alienigenæ. *alleg. 73. num. 3.*
Vigore obligationis ad ſtruendi Monaſterium poteſt quis cogi ad illud ædificandum. *loc. citat. num. 8.*
Ubi Monaſterium reperitur conſtructum, ejus conſtructio facta præſumitur expenſis ejus, qui illas facere tenebatur. *loc. cit. num. 9.*
Denominatio Monaſterii requiſita per Epiſcopum ab aliquo, comprobat illum fuiſſe recognitum pro Fundatore. *loc. cit. num. 10.*
Ex quibus arguatur aliquem eſſe Fundatorem Monaſterii. *loc. cit. num. 12. uſque ad 20.*
Juſpatronatus acquiritur ei, qui propriis expenſis conſtruit Monaſterium. *num. 21.*
Abbas cum Capitulo repræſentat Monaſterium. *alleg. 63. num. 15.*
Jus adeundi hæreditatem non præſcribitur contra Monaſterium triginta annis, ſed requiruntur quadraginta. *allegat. 66. num. 37.*
In limine fundationis Monaſterii poteſt de conſenſu Ordinarii reſervari Patrono Juſpræſentandi Moniales, non autem Abbatiſſam, pro quo requiritur aſſenſus Apoſtolicus. *allegat. 73. num. 2.* Poteſt eidem Patrono de conſenſu Ordinarii reſervari ejus conſenſus in approbatione Puellarum Deo dicandarum. *ibidem.*
Eccleſia pleno Jure ſubjecta Monaſterio dicitur de territorio Abbatis. Rot. *poſt alleg. 46. poſt num. 55.*
Monaſteria, & cætera Loca exempta præſumuntur de aliqua Diœceſi. *loco citat. poſt num. 35. §. hinc eſt.*
Vide *Moniales.*

Moniales.

Confeſſarius Monialium, licet non ſit Parochus, eſt tamen loco Parochi reſpectu Monialium. *alleg. 35. num. 9.*
Parochus alicuius Parochiæ non poteſt eſſe Confeſſarius ordinarius Monialium. *loc. cit. num. 10.*
Conſenſus Monialium ad præſentandum capitulariter datus eſt probandus, & non ſufficit ad hoc ſola expreſſio Abbatiſſæ. *alleg. 70. num. 1.*
An, ubi præſentatio pertinet ad Monaſterium, Abbatiſſa poſſit abſque conſenſu Monialium præſentare. *loc. cit. num. 2.*
An præſentatio facta per Abbatiſſam abſque conſenſu Monialium ſit ipſo iure nulla, vel potius annullanda *loc. cit. numer. 3. & 4.*
De actu facto per Abbatiſſam in Monaſterio præſumitur ſcientia Monialium. *loc. cit. num. 13.*
Ex enunciativa Mandati Procuræ adminiculata ex Confeſſione Monialium probari poteſt earum conſenſus. *num. 18.*
An conſenſus Monialium capitulariter datus debeat per Regiſtrum, in libris Monaſterii oſtendi. *num. 21.*
An conſenſus Monialium ad præſentandum ſufficiat quocumque modo datus. *loc. cit. num. 23.*
In reſervatione Juris præſentandi Moniales requiritur Beneplacitum Apoſtolicum. *alleg. 72. num. 2.*
Vide *Alimenta. Excluſio, Monaſterium, Religioſa.*

Monitio.

Clauſula, *Conſcientiam tuam oneramus*, an inducat ſimplicem Monitionem. *alleg. 30. numer. 26.*
Vide *Præceptum.*

Monitorium.

Ex Monitorio expedito ſuper inſtitutione an argui poſſit factam fuiſſe præſentationem, *allegat. 62. numer. 5.*

Mora.

Patronus ut dicatur in mora, quid requiratur. *alleg. 54. num. 12.*
An Titularius renuncians liti cum promiſſione ſolvendi terminos penſionis ſit admittendus ad purgationem moræ. *allegat. 56. numer. 94.*
Ordinarius quando petenti Clericatum non dicatur in mora illud conferendi ad effectum, ut certat terminus præſentatio. *alleg. 61. num. 31. 32. & ſeqq.*
In mora non dicitur aliquis, ubi alter ex parte ſua non adimplevit. *loc. citat. num. 31.*
Petens Clericatum ab Ordinario ut illud conſtituat in mora, quid facere teneatur. *loc. citat. ſub num. 32. 33. 34.* & ad quid Ordinarius non teneatur. *ibid. numer. 37.*
Vide *Ordinarius.*

Mors.

Mors civilis non æquiparatur naturali, niſi in caſibus a Jure expreſſis. *allegat. 90. num. 19.*
A die obitus præſentati competit Patronis novus terminus ad præſentandum. *alleg. 96 num. 2.*
Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi. *alleg. 100. num. 69.*
Appellatione mortis venit tam naturalis, quam Civilis *loc. cit. alleg. 90.*
Donatio Juris præſentandi pro unica vice tantum dicitur Mandatum irrevocabile ad præſentandum, & an expiret per mortem Mandantis, & Mandatarii. *loc. citat. num. 309.*
Vide *Lite pendente. Proviſus.*

Mortuaria.

Vide *Diſtributio.*

Mortuus.

Vide *Epiſcopus.*

Multiplicatio.

Vide *Titulus.*

Murus.

Communis duobus, ſi idoneus non ſit; poteſt demoliri etiam invito ſocio, *alleg. 10. num. 12.*

Mutatio.

Beneficiati in Eccleſia ad libitum Patroni fieri non poteſt *alleg. 50. num. 11.*

Clauſula = *Dummodo Collatis ad nos hac vice perti-neat* = excludit mutationem ſtatus contra Patronos *alleg.* 100. *num.* 416.
Voluntas Fundatoris, quando agitur de ejus mutatione in melius, non cenſetur prædictæ mutationi reſiſte-re. Rot. *poſt alleg.* 50. *num.* 16. limita *ibid.*
Mutatio, quæ eſſe poteſt alicui præjudicialis, non de-bet fieri abſque illius citatione. *num.* 20.
Mutatio ſtatus ex actibus contrariis, ut inducatur neceſſe eſt, quod ſint continuati, effectuati, & contradictorio Judicio canonizati. *alleg.* 90. *numer.* 213.
Vide *Probatio*. *Status*.

N

Narratio.

PRoviſus Apoſtolicus tenetur juſtificare reſervationem Beneficii Papæ narratam. *alleg.* 72. *num.* 1.

Narrativa.

Narrativa emiſſa per Fundatorem relative ad Inſtrumen-tum Fundationis intelligenda eſt omnino ad illius teno-rem. *alleg.* 86. *num.* 10.
Falſitas narrativæ, ut vitetur interpretatio facienda eſt. Rot. *poſt allegat. num.* 46.

Natio.

In una natione via datur caſus, quod nullus reperiatur di-gnus pro electione paſſiva. *alleg.* 9. *num.* 64.
Vide *Jus nationale*. *Placitum*.

Nationales.

Nationales præferuntur in Abbatiis ſuæ Patriæ de jure. *alleg.* 9. *num.* 46.

Natura.

Vide *Actus*.

Neceſſitas.

Regula, quod in ultimis voluntatibus verba hortatoria importent neceſſitatem, quomodo procedat. *alleg.* 30. *numer.* 27.
Urgente neceſſitate an excludenda ſit in Cappellanis de ſanguine Teſtatoris interpretatio inductiva qualitatis Sacerdotalis. *allegat.* 33. *num.* 4.
Verbum, *voglio*, neceſſitatem inducit. *allegat.* 80. *nu-mer.* 10.
Conſenſus Patroni propter neceſſitatem Eccleſiæ non requiritur, ſecus in actibus voluntariis. *alleg.* 43. *nu-mer.* 21.
Vide *Honeſtas*. *Qualitas*.

Negativa.

Negativa coarctata non probatur ex ſola diligentia facta in perquirendo Inſtrumento. *allegat.* 38. *num.* 31.
Negativa juſtificatur ex revolutione actorum. *allegat.* 39. *numer.* 7.
Negativa non probatur ex ſolo inventario. *loc. citat. numer.* 52.
Maxime ſi adſit poſſibilitas omiſſionis aliorum bonorum. *num.* 53.
Negativam ad probandam requiritur coarctatio excluſiva omnis poſſibilitatis. *num.* 54.
Ex affirmativa bonorum enunciatorum in Inventario non concluditur negativa. *ibid. num.* 55.
Negativa obſervantia proviſionum de reſervatu attenditur ad arguendum quod ex lege fundationis Beneficium fue-rit exemptum a reſervatione. *alleg.* 98. *num.* 18.
Negativa non probatur ex inſpectione librorum ob poſſibi-litatem in contrarium. *alleg.* 79. *num.* 21.

Negligens.

Negligente præſentare uno ex patronis jus præſentandi accreſcitur alteri Compatrono. *alleg.* 7. *num.* 9.
Negligente, vel deficiente in præſentatione uno Turna-rio ſubingreditur alter. *alleg.* 19. *num.* 14.
An negligente hærede deputare Cappellanum devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *allegat.* 32. *num.* 4.
Negligens ſibi imputare debet. *allegat.* 61. *ſub num.* 37.
Tempus quadrimeſtris currit contra negligentes. *alleg.* 68. *num.* 22.

Negligentia.

Negligentia præſentandi in ultimo ſtatu an præjudicet poſſeſſor. *allegat.* 21. *num.* 21. & *ſeqq.*
Negligentia præſentandi quando non officiat ad effe-ctum non amittendi poſſeſſionem. *allegat.* 100. *numer.* 587.
Epiſcopus etiam in Cappellania Laicali providet de Cap-pellano ob negligentiam deputare ſeu nominare deben-tis. *alleg.* 32. *num.* 4.
Patronus non amittit jus præſentandi ob negligentiam non factæ præſentationis in una, vel altera vocatione. Rot. *poſt alleg.* 20. *num.* 28.
In Turno alterius etiam ſi præſentare negligat, non po-teſt Compatronus ſe intromittere præſentando, ſed in-trat devolutio ad Superiorem, ſed cauthela eſt facere pactum in Turnaria diviſione, quod in caſu negligen-tiæ Turnarii alter poſſit præſentare abſque conſumptio-ne proprii Turni. *alleg.* 74. *num.* 9. & 10.
Vide *Turnus*. *Tutor*. *Terminus*. *Devolutio*.

Nepos.

An verbum, ſeu vocabulum Filiorum lato modo ſum-ptum comprehendat Nepotes. *allegat.* 51. *numer.* 2. & *ſeqq.*
Fundator quoties dedit elarum ſignum prædilectionis er-ga ſuum ſanguinem generica vocatione Filiorum com-prehendit etiam Nepotes. *loco cit. num.* 5. & *ſeqq.* & *num.* 14. *cum num.* 20.
An inter Filium, & Nepotem concurrat continuatio ſanguinis, eademque affectio fundatoris præſumitur. *loc. cit. numer.* 9. 10.
Appellatione Filiorum veniunt Nepotes in eorum de-fectum. *loc. cit. num.* 11.
Item ſtante clauſula *Ordine Succeſſivo*. *num.* 12.
Reſpondetur conjecturis, quod appellatione Filiorum non veniant Nepotes. *num.* 17. & 19.
An Nepotes dicantur procreati ex corpore avi per me-dium Patris. *loc cit num.* 18.
Reſtrictio vocabuli *Filiorum* ad excluſionem Nepotum eſt iniquiſſima. *loc. cit. num.* 21.
Statutum Urbis, quod Filius in conditione poſiti cenſeatur vocati, comprehendit etiam Nepotes. *alleg.* 100. *num.* 261.
Spectante Jurepatronatus ad Capitulum Eccleſiæ, Nepos Canonici unius ex Electoribus an dicatur Conſanguineus Patroni. *alleg.* 30. *ſub num.* 20.
Nepotes veniunt appellatione Filiorum, ne excludatur proprius ſanguis propter extraneos, & ne vocatio col-lata in tempus remotum fiat eluſoria. *allegat.* 51. *num.* 6. & 8. limita *ibid. num.* 16.
Appellatione Filiorum cum dictione *omnium* veniunt Ne-potes. *alleg. cit. num.* 7. & 19.
Statutum diſponens, filios in conditione poſitos cenſe-ri vocatos, comprehendit etiam Nepotes ex filio præ-defuncto. *num.* 22.
Vide *Filius*.

Neptis.

Appellatione Filiarum ex conjecturis veniunt Neptes, & Proneptes. *allegat.* 93. *num.* 19.

Nobilitas.

Juſpatronatus Familiæ Nobilis in dubio judicandum eſt gentilitium. *allegat.* 92. *num.* 1. 2. & *ſeqq.*
Juſpatronatus Nobilium præſumitur ordinatum ad ſplen-dorem agnationis, & quid operetur. *alleg.* 100. *num.* 502. & 535.
Aſſertiva Nobilitatis generis probatur, ex quo Frater ſit Æques Hieroſolymitanus. *loc. cit. num.* 560.
Juſpatronatus tendit ad conſervationem Nobilitatis in Familiis. *alleg.* 84. *num.* 44.
Vide *Juſpatronatus Nobilium*. *Prærogativa*.

Nominatio.

Non tranſit in præſentatione ſi producatur coram No-tario ad alium effectum, quam præſentandi. *alleg.* 72. *num.* 3.
Nominatio differt a præſentatione. *loc. cit. num.* 4.
Nominatio, licet rogata per acta Notarii Epiſcopalis non ſit præſentatio. *numer.* 8.
Exhibitio nominationis facta Ordinario elapſo termino Juris nihil ſuffragatur. *loc. cit. num.* 13.
Juſſus per Teſtatorem nominare aliquem de Familia non poteſt eum aliquo onere gravare. *alleg.* 52. *num.* 28.
De duplici facultate nominandi, quæ competere poteſt Patrono. *allegat.* 56. *num.* 7. 10. & *ſeqq.*
Nominatio cum onere penſionis an, & quando ſubſtinea-tur rejecta penſione. *loco citat. num.* 9. 11. & *ſeqq.*
De praxi ſervari ſolita in hac materia. *loc. cit. numer.* 20. & *pluribus ſeqq.*
Nominatio non habet vim præſentationis, niſi, intra quadrimeſtre fuerit exhibita coram inſtituere haben-te. *alleg.* 60. *numer.* 5.
Non poteſt inferaire pro conſenſu ſuper proviſione Apo-ſtolica quando eſt antecedens ad dictam proviſionem. *loc. cit. num.* 3. & 4.
Nominatio de perſona Laica debet fieri indiſpenſabili-ter ſub conditione futuri Clericatus. *allegat.* 61. *nu-mer.* 6. & 7.
De diſtinctione intercedente inter ſimplicem nominatio-nem, & præſentationem, & de utriuſque effecti-bus, *ibid. num.* 10. & *tribus ſeqq.* & *num.* 16.
Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordi-nario non inducit novum terminum quadrimeſtris in favorem Patroni. *loc. cit. num.* 16.

Præ-

Prædicta nominatio non reconvaleſcit Clericatu ex poſt ſuperveniente. *loc. cit. n.* 8.

Clauſula = *Si, & inquantum* = appoſita in Decreto Ordinarii admittentis nominationem Patronorum, quid operetur? *loc. cit.* n. 9.

Nominatio alia dicitur neceſſaria, alia voluntaria. *alleg* 67. *n.* 25.

Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſui libito faciendæ, gravamen imponere. *alleg. cit. n* 13. 29. *&* 30.

Sed prædicta Concluſio, licet procedat in ſenſu civitatis, eſt tamen incompatibilis cum Decreto *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum. *loc. cit.* n. 32.

Et repugnat honeſtati Eccleſiæ. *n.* 34.

Quæ tamen incompatibilitas, & inhoneſtas ceſſat, ubi Patronus paupertate prematur. *n.* 35. *&* 36.

Proviſus Apoſtolicus cum derogatione mediętatis vocum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra terminum Patrono competentem. *alleg.* 74. *n.* 11.

Reprobatur opinio, quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori. *loc. cit. num.* 12. *& ſeqq.*

Nominatio non exhibita coram habente inſtituere intra terminum Juris an ſit nulla. *allegat.* 77. *n.* 2. vide ibi *num.* 3.

Ob nullitatem prioris nominationis, ſi Patronus iterum præſentet, non dicitur variare. *loc. cit. n.* 5.

An Patronus patiendo, quod nulliter nominatus inſtet coram Superiore pro Inſtitutione, dicatur de novo nominare? *loc. cit. n.* 6.

Quando nemo poteſt prætendere intereſſe nullitatis nominationis, non poteſt impediri Inſtitutio nominato. *ibid. n.* 7.

Patronus poteſt recedere a ſimplici nominatione, *alleg.* 78. *n.* 12.

Fundator poteſt hæredi præſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit. *allegat.* 82. *num.* 13.

Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in Fundatione reſervavit hanc facultatem. *loc. cit. num.* 14.

Reſervata facultate nominandi eos, quibus pertinere debet Juſpatronatus, hæc intelligitur etiam de vocatione paſſiva. n. 15.

Nominatio ſpectat ad Canonicum exiſtentem in Turno. *alleg.* 90. *n.* 76.

Nominationes Communitatis Laicorum non ſunt propriæ electiones, nec tribuunt jus nominato. *alleg.* 100. *num.* 5.

Statuta de jure circa formam conſtituendi Procuratorem in electionibus Canonicis locum non habent in nominationibus, quæ fiunt per univerſitates laicorum. *alleg. cit.* n. 8.

Nominatio ad Beneficia poteſt in totum revocari, antequam Superiori fuerit præſentata. *n.* 3.

Mandatum ad nominandum, non extenditur ad præſentandum, & de ratione. *n.* 390.

Nominare, eligere, & præſentare habentur pro Synonymis. *n* 391.

Qui fuit nominatus præſumitur, quod fuerit volitus præſentari. *n.* 392.

Nominatur dicitur Procurator a patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem. *n.* 393. *&* 439.

Patronus facta nominatione antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem poteſt illam revocare. *n.* 402.

Quando dicatur nominatio, & non præſentatio? *numer.* 438.

Nominatus tempore nominationis laicus licet non fuerit ſub conditione Clericatus nominatus, poteſt in actu præſentandi nominationem apponere hanc conditionem, petendo Clericatum. *n.* 440.

Nominatus exhibendo nominationem Ordinario, non dicitur præſentare ſe ipſum. *n.* 441.

Habens facultatem nominandi ſibi ſucceſſorem, ſi non fecerit nominationem facultas tranſit ad hæredem. *num.* 468.

Ex lege Fundationis illicitum eſt per modum Juriſpatronatus paſſivi omnes præventive nominare ad vacaturum. *n.* 477.

Nominatio non dat jus, niſi redigatur ad præſentationem. *n.* 603.

Facta cum pacto ſolvendi penſionem eſt nulla ſub reſervatione Beneplaciti Apoſtolici poſtea non obtenti intra quadrimeſtre. *n.* 602. *&* 605.

An poſſit Beneficio pleno fieri nominatio Beneficiati per Fundatorem. 676.

Nominatio nullum dat Jus niſi fuerit exhibita Superiori. *Rot. in ſupplem.* n. 78.

Nominatione non exhibita Superiori infra terminum intrat devolutio ad Superiorem. *alleg.* 22. *n.* 4.

Quando, & ex quibus actibus colligatur nominatio admiſſa per Superiorem ut tranſeat in præſentationem. *loc. cit. n.* 5.

Epiſcopus etiam in Cappellania laicali providet de Cappellano ob negligentiam deputare, ſeu nominare debentis. *alleg.* 32. *n.* 4.

Nominatio Patroni non exhibita Superiori intra terminum nullum tribuit jus nominato, & de ratione. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 36. *&* 28.

Productio nominationis ad effectum conſervandi in Actis Curiæ Epiſcopalis non dicitur præſentatio. *Rot. loc. cit. n.* 37. *&* 49.

Præſentatio, & nominatio facta Beneficio pleno nullum jus tribuit. *loc. cit. num.* 37.

Indicatio Inſtrumenti nominationis in actis Notarii loco Jurium non eſt præſentatio, & quid requiratur ad præſentationem? *loc. cit. num.* 38.

Nominatio Patroni exhibita extra tempus Superiori non ſuffragatur. *ibid.*

Patronus, qui devenit ad novam nominationem ex integro non dicitur voluiſſe confirmare primam. *l. c. num.* 51.

Quando Patronus ſimpliciter fecit nominationem nondum exhibitam Ordinario poteſt ab illa recedere in totum. *alleg.* 61. *n.* 13.

Patrono licet competat novus terminus ad præſentandum a die renunciationis ſui præſentati, hoc tamen limitatur, ſi renunciaverit ille, quem Patronus ſolum nominavit, non autem præſentavit. *loc. cit. n.* 16. 17. 18. *& ſeqq.*

Præſentatio eſt nulla de Laico, niſi fiat ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n.* 6. Si vero ſit facta nominatio, & requiratur Clericatus de tempore, quo illam exhibet Ordinario eſt valida. *ibid. n.* 14.

Fundator reſervando ſibi facultatem nominandi in fundatione ex intervallo. Patronos poteſt eos nominare cum qualitatibus paſſivis. *alleg.* 82. *n.* 15.

Devolutioni non eſt locus, ubi Inſtrumentum nominationis factum per Patronum fuit exhibitum Superiori intra terminum, licet de illo dubitari poſſit. *alleg.* 78. n. 13. *in fin.*

Patronis eſt præfixus de Jure terminus ad præſentandum, non autem ad nominandum. *loc. cit. n.* 9.

Vide *Capacitas. Electio. Facultas. Tempus.*

Nominatus.

Patrono recuſante præſentare, quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono petere, & obtinere Inſtitutionem. *alleg.* 62. n. 10.

Patronus non prohibetur præſentare lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario. *alleg.* 78. *n.* 12.

Patroni non habent novum terminum, ſi nominatus ab ipſis, & nondum præſentatus Superiori renunciaverit ſuæ nominationi. *loc. cit.* n. 8.

Vide *Nominatio.*

Notarius.

Notario aſſerenti proceſſum concordare cum actis credendum eſt. *allegat.* 59. *n.* 5.

Nominatio, licet rogata per acta Notarii Epiſcopalis non ſit præſentatio. *allegat.* 22 n. 8.

In Inſtrumento Electionis an ſit neceſſarium, quod Notarius deſcribat nomina Singulorum. *alleg.* 100. n. 392.

Nominatio non tranſit in præſentationem, ſi producatur coram Notario ad alium effectum, quam præſentandi. *alleg.* 22. n. 3.

Vide *Fides.*

Notitia.

Novus terminus ad præſentandum competit a die notitiæ, quæ non ſufficit conjecturalis reſpectu Impetrantis. *allegat.* 96. *n.* 3.

Vide *Terminus.*

Novus.

Vide *Patronus.*

Nullitas.

Nullitas tituli quomodo ſit probanda ad impediendum ultimum ſtatum. *alleg.* 36. n. 21.

Nullitates via tribus nempe Juriſdictionis, Citationis, & Mandati, ſunt inſanabiles etiam in Signatura Gratiæ. *alleg.* 57. *n.* 23. *& ſeqq. & n.* 45. *cum ſeqq.*

Refertur Stylus Signaturæ Sanctiſſimi avocandi cauſas nullitatum ex defectu Juriſdictionis a Foro Laico. *alleg.* 57. n. 27. *& ſeq. & n.* 74.

Quæ nullitates ſint ſanabiles. *loc. cit. n.* 48. *& ſeqq. & num.* 74.

Nullitas actus proveniens ex defectu conſenſus Capituli non poteſt allegari per tertium. *alleg.* 70. *n.* 6.

Solus contemptus excipere poteſt de nullitate. *l. c. numer.* 8.

Obſervantia interpretativa Fundationis deducitur quoque ex actu nullo. *alleg.* 95. *n.* 8.

Stante bona fide poteſt Patronus a die habitæ notitiæ nulli-

nullitatis ipſius præſentationis, devenire ad alteram legitimam præſentationem *Rot. poſt alleg.* 32. n. 53.
Nullitas in alicujus favorem inducta non retorquetur in ejus odium. *alleg.* 79. n. 16.
Vide *Actus*, *Conſenſus*, *Decretum*, *Donatio*, *Nominatio*,

Numerus,

De duplici ſpecie Canonicorum, quando per illorum introductionem frangatur antiquus numerus. *alleg.* 64. *num.* 10.
Numerus exceſſivus debet ad ſuos limites reduci, *alleg.* 9. n. 46.
Vide *Capitulum*,

Nuncius,

Probatio facta coram Nuncio, & reſultans in ejus relatione, tranſmiſſa ad *Sanctiſſimum* non indiget alia probatione. *Rot. poſt alleg.* 9. n. 117.
Obligatio ad nubendum an ſuſtineatur, *allegat.* 66. *num.* 8.

Nuptiæ,

Petrani nequeunt ad petum amovere Cappellanum, *alleg.* 34. n. 17.

O

Obitus.

Vide *Mors*.

Oblatio.

Eccleſia ædificata ex oblationibus Fidelium, dicitur ædificatum ex redditibus Eccleſiaſticis, *alleg.* 54. n. 43.
Vide *Eleemoſyna*, & *Eccleſia*,

Obligatio,

Exhortatio obligationem non inducit. *alleg.* 30. n. 7, & 10.
Vigore obligationis ædificandi Monaſterium poteſt quis cogi ad ædificandum. *alleg.* 73. n. 8.
Obligatio antidoralis ex lege naturæ ineſt filio erga Patrem. *alleg.* 64. n. 34.
Obligatio ad nubendum an ſuſtineatur, *allegat.* 66. *num.* 8.
Vide *Contractus*,

Obligatus,

Vide *Electio*,

Obſcura,

Vide *Dubia*,

Obſervantia,

Interpretativa primum locum obtinet in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 10. n. 18.
Quando Lex fundationis eſt clara, non eſt locus obſervantiæ interpretativæ. *alleg.* 17. n. 9.
Obſervantia eſt fidelis interpres omnium diſpoſitionum, cui ſtandum eſt. *alleg.* 13 n. 8.
Obſervantia præbet interpretationem in ambiguis. *alleg.* 26. n. 5.
Ad inducendam obſervantiam requiritur qualitas coactiva. *alleg.* 30 n. 29.
Obſervantia an probari debeat cum circumſtantiis ſpecificis caſus, de quo quæritur. *alleg.* 32. n. 20.
Interpretatio legis fundationis deſumitur ex facto, & obſervantia ipſius fundatoris. *alleg.* 33. n. 16.
An obſervantia mere negativa attendatur & concludat, *alleg.* 35. n. 6 & 7.
Obſervantia demonſtrat quid, & quomodo ab initio aliquid conceſſum. *alleg.* 39. n. 10.
Obſervantia interpretativa legis non requirit, quod ſit præſcripta cum ſuis requiſitis. *alleg.* 41. n. 26.
Lex dubia declarata remanet ex obſervantia ſubſecuta. *d. alleg.* 41. n. 25.
Obſervantia derivans ex facto Fundatoris attendenda eſt ad tollendam omnem quæſtionem, & dubium. *alleg.* 42. n. 10.
Obſervantia deducitur tam ex facto, quam ex non facto. *alleg.* 43. n. 23.
Obſervantia in clericis locum non habet multo magis, ſi ſit æquivoca. *alleg.* 45. n. 15.
Quid requiratur ad obſervantiam longævam? *loc. cit.* *num.* 18.
Onus probandi obſervantiam pertinet ad eum, qui ſe fundat in ea, *loc. cit.* n. 19.
Ad effectum, ut procedat, quid requiratur? *alleg.* 47. n. 61. & 64.
Obſervantia tam affirmativa, quam negativa declarat excluſas reſervationes. *alleg.* 48. n. & 19. & 21.
Obſervantia in præſentando attendi debet. *allegat.* 53. *num.* 26.
Obſervantia enervat fidem enunciativis. *alleg.* 59. *num.* 26.
Obſervantia, & immemorabilis non interrumpitur, niſi per actus facti. *loc. cit.* n. 27.
In obſcuris, & dubiis nulla melior Lux effulget, quam obſervantia. *alleg.* 63. n. 7.
Obſervantia debet eſſe pacifica. *loc. cit.* n. 25.
Fundatio, etiamſi dici poſſit obſcura, interpretatur ab obſervantia. *alleg.* 68. n. 5.
An Actus æquivocus, vel erroneus faciat ſtatum, & obſervantiam. *alleg.* 77. n. 26. & 27.
Lex fundationis, ut dicatur inobſervata, quid requiratur? *alleg.* 80. n. 9. & 10.
Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis probatur ex obſervantia. *alleg.* 83. n. 20. & 21.
Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus coactivis, & contradictis, non vero ex facultativis, *alleg.* 83. n. 5. ſed contrarium vide n. 15.
Obſervantia ex facto Fundatoris excludit prædilectionem favore Agnati, vel Proximioris. *alleg.* 85. n. eu.
Attenditur obſervantia ad interpretandum, an voluerit Fundator legem fundationis. *alleg.* 86. n. 52.
Obſervantia etiam de ſe conſiderata ſufficit ad probandam qualitatem Juriſpatronatus. *alleg.* 86. n. 62.
Obſervantia declarat ſtatutum. *alleg.* 90. n. 66.
Obſervantia qualificata magis potens reputatur, *loc. cit.* *num.* 90.
Obſervantia non valet niſi in caſu præciſo, *ibidem* *num.* 92.
In materia Præcedentiæ obſervantia dat Juris aſſiſtentiam. *loc. cit.* n. 130. & 161.
Obſervantia demonſtrat quod Ordinarii conſenſus in donatione non intervenit, & quando, *allegat.* 91. *num.* 6.
Actus difformis ab ipſo titulo donationis, ejus inobſervantiam demonſtrat. *loc. cit.* n. 8. & 9.
Ab obſervantia præſentationum earum ſine qualitate arguitur natura, & indoles Juriſpatronatus. *allegat.* 9. n. 9. 15.
Obſervantia jam completa, & perfecta non poteſt per ſtatus inferiores interrumpi, *alleg.* 92. n. 38.
Declaratur n. 29.
Obſervantia in Jurepatronatus non poteſt deſumi ab expreſſionibus factis per patronum pupillum eum perſonam Tutoris non informati. *loc. cit.* *num.* 59.
Obſervantia declarat, an acquiſitio facta fuerit ad commodum fideicommiſſi. *loc. cit.* n. 67.
Ex obſervantia Juſpatronatus hæreditarium poteſt immutari in gentilitium non obſtante Inſtrumento fundationis *loc. cit.* n. 68.
Ad hanc immutationem faciendam ſufficit obſervantia 40. annorum. *loc. cit.* n. 73.
Etiamſi contineat duas præſentationes. *l. c.* n. 74.
Reſervatio Jurispatronatus ex obſervantia præſumitur facta cum omnibus facultatibus a Vicario Apoſtolico, & etiam Generali, donec contrarium probetur. *alleg.* 95. n. 7.
Obſervantia interpretativa fundationis deducitur quoque ex actu nullo. *loc. cit.* n. 8
Obſervantia reſpectu unius Beneficii extenditur etiam reſpectu alterius ab eadem fundatione provenientis. *alleg.* 98. n. 13.
Qualis eſt obſervantia, talis præſumitur fundatio Juriſpatronatus. *alleg.* 5. n. 8. & *alleg.* 98. n. 14.
Obſervantia negativa proviſionum de reſervato attenditur ad arguendum quod ex lege fundationis Beneficium fuerit exemptum a reſervatione. *loc. cit.* n. 18.
Turnus inter Epiſcopum, & Capitulum declarat ex obſervantia. *alleg.* 100. n. 67.
Unio qualis fuerit declaratur ab obſervantia. *loc. cit.* *num.* 92.
Obſervantia declarat mentem Fundatoris. *alleg. cit.* *num.* 102.
Ad effectum, ut obſervantia declaret, & concludat quotam vocis, quid requiratur. *loc. cit.* n. 115. & 127.
Obſervantia declarat, an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim. *loc. cit.* n. 139.
De conjecturis, & circumſtantiis, quæ declarant hanc concluſionem. *loc. citat.* n. 142. & *ſeqq.*
Obſervantia declarat perſonas comprehenſas in reſervatione Juriſpatronatus. n. 205.
Obſervantia excludit, aut probat annexionem. *eod.* 204.
Inobſervantia diſpoſitionis Juriſpatronatus ex quo inducatur? n. 275.
Obſervantia emanata cum ſcientia, & Patientia Datariæ fortior evadit. n. 286.
Obſervantia ſtatuum perſonalium dicitur durare uſque ad tempus, quo poſſedit præſentatus ejuſque Reſignatarius. n. 215.
Obſervantia ſucceſſionis in Jurepatronatus, quando non concludat? n. 496.

Obſer-

Obſervantia in ſucceſſione, quando non concludat? *l. cit. n.* 555.
Obſervantia declarat excluſionem perſonarum. *numer.* 558.
Obſervantia proxima fundationi omnes antecellit. *n.* 614. & 615.
Hæc obſervantia non requirit qualitatem coactivam, & præſcriptivam, & quando hæc requiratur? *n.* 616. & 617.
Nemo impugnare poteſt obſervantiam, quam ſe ipſo adhibuit. *d. allegat. n.* 618.
Lex fundationis declaratur ex obſervantia inducta ex facto ipſius Fundatoris. *n.* 657.
Obſervantia declarat qualitatem Juriſpatronatus. *num.* 685.
Obſervantia æquivoca non attenditur in Jurepatronatus. *n.* 695.
Beneficium quod ſit Sacerdotale actu arguitur ex pluribus. & præcipue ex obſervantia ipſius Fundatoris. *alleg.* 7. *n.* 8. 13. 14. 15. & *ſeqq.*
Obſervantia eſt neceſſaria ad iniquitatem legis patefaciendam. *alleg.* 4. *n.* 57.
Obſervantia cum qualitate coactiva, quid requirat? *alleg.* 17. *n.* 9.
Obſervantia præſtat bonam, ſi eſt introducta proxima fundationi. *ibid. n.* 13.
Attenditur in lites Juriſpatronatus, etiamſi intellectus ab ea datus eſſet malus, vel de Jure non tenendus. *ibid.*
Patroni ſingulares etiam tenentur præſentare collegialiter, ſi ita ferat obſervantia. *alleg.* 23. *n.* 5.
Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi per ſe ipſum. *alleg.* 28. *n.* 11.
Etiamſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibid.*
Obſervantia quando ſit probanda cum qualitate coactiva. *allegat.* 43. *n.* 23. *vers. ſic* debet eſſe præciſa, & non æquivoca, & ſola poſſibilitas in contrarium eam deſtruit. *ibid.*
Obſervantia contra rem ipſam dicitur contraventio, & deſtructio. *alleg.* 43. *n.* 61.
Obſervantia producta in caſu mutus reverentialis non attenditur. *d. alleg.* 43. *n.* 64.
Obſervantia præſcriptiva requiritur contra legem fundationis, quæ, ſi habet Decretum irritans, non ſufficit Centenaria. *ibid.*
Obſervantia judicialis eſt maximi roboris. *allegat.* 43. *num.* 21.
Obſervantia debet emanare ex ratificatione expreſſa omnium eorum, quorum intereſſe tangit. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 89.
Obſervantia legis, quæ per experientiam detegitur iniqua non obſtat ejus correctioni. *ibid.*
Concordia, ſeu Bipartita ab initio inita, ſeu ſuæva non ſervatur ob longævam illius obſervantiam, & acquieſcentiam etiam cum juramento. *loc. cit. n.* 113.
Obſervantia ſemper eſt neceſſaria ad cognoſcendum, an lex bene facta fuerit, & produxerit effectum ad quam emanavit. *n.* 112.
Obſervantiæ interpretativæ omnino deferendum venit ad effectum dignoſcendi, an in Jurepatronatus gentilitio ſucceſſio regulanda ſit juxta ordinem fideicommiſſariæ ſucceſſionis ſervata proximitate gradus, vel non. *Rot. poſt allegat.* 10. *n.* 30.
Obſervantia prædicta tollit omnem difficultatem circa intelligentiam verborum fundationis. *l. c. d. n.* 30.
Obſervantia reſultat etiam ex præſentationibus nullis, & ineffectuatis. *n.* 31.
Obſervantia deducta ex facto Fundatoris non declarat fuiſſe volitam Cappellaniam Sacerdotalem cum onere celebrandi per ſe ipſum. *Rot. poſt alleg.* 15. *poſt numer.* 15.
Obſervantia declarat fundationem, & inſervit ad excludendam qualitatem Sacerdotalem. *Rot. poſt alleg. cit. ſub n.* 20.
Obſervantia interpretativa non habet locum contra voluntatem Teſtatoris claram, etiam virtualiter deductam. *Rot. poſt alleg.* 21. *n.* 14.
Vocabulum, ſeu verbum dubium poteſt declarari ex obſervantia. *alleg.* 61. *n.* 14.
Proteſtationes, & conditiones deſtruunt obſervantiam. *d. alleg.* 64. *n.* 24. *in fin.*
Obſervantia introducta etiam ex facto Epiſcopi probat Juſpatronatus. *alleg.* 73. *n.* 18.
Obſervantia deſumitur etiam, & actu nullo. *loc. cit. num.* 20.
Lex fundationis eſt inviolabiliter obſervanda. *loc. cit. n.* 22. & 23.
Obſervantia, quod ſecutis vacationibus in menſe reſervato adhuc juxta legem fundationis proviſiones factæ fuerint, pro conjectura inſervit ad præſumendum, quod ex lege fundationis reſervatio locum habere nequeat. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 73.
Obſervantia non interrumpitur ex centenaria proviſione, quæ tibi cauſam dedit; *loc. cit. n.* 75.
Obſervantiæ interpretativæ voluntatis Fundatoris pro excluſione reſervationum maxime eſt deferendum. *Rot. poſt d. alleg.* 48. *n.* 68.
Obſervantia tam interpretativa, quam negativa inducit excluſionem Regulæ reſervatoriæ. *Rot. poſt alleg.* 44. *num.* 98.
Amplia ubi prædicta obſervantia judicialiter canonizata fuerit. *ibid.*
Decretum irritans an, & quando inficiat obſervantiam. *alleg. cit. n.* 101.
Obſervantia primi hæredis, & executoris declarat legem fundationis. *alleg.* 77. *n.* 27. *in fin.* & *n.* 31.
Obſervantia cum qualitate coactiva maxime attenditur. *alleg. cit. n.* 60.
Obſervantia Eccleſiæ ſummopere prævalet. *alleg.* 90. *n.* 110.
Stante duplici obſervantia, una alteri contraria, qualis prævaleat. *loc. cit. n.* 112.
Obſervantia conſtituitur ex actibus effectuatis. *l. cit. n.* 113.
Non defertur actibus obſervantiæ, qui quandoque fuerunt comperti erronei. *ibid.*
Obſervantia unius Eccleſiæ, quomodo inſluat ad obſervantiam alterius. *n.* 116.
Vide *Conſuetudo*.

Obſtaculum.

Vide *Remotio*.

Odium.

Tanquam conſiſtens in animo non declaratur melius, quam ex verbis ipſius removentis. *alleg.* 78. *n.* 12.
Prærogativa dignitatis, & nobilitatis omnem ſuſpicionem Odii, & Malitiæ excludit. *loc. cit. n.* 13.

Oeconomus.

Territorium requiritur, ut inferior Prælatus habeat Jus deputandi Oeconomos in Parochialibus, *in ſupplem. num.* 5.

Officiales.

Juſpatronatus relictum Laicis Officialibus Eccleſiæ, quando dicatur relictum ratione perſonæ laicæ, ſeu Eccleſiæ. *alleg.* 100. *n.* 435.
Officialibus publicis plena fides datur. *alleg.* 72. *ſub n.* 15.
Vide *Univerſitas*.

Officiatura.

Quando Officiatura dicatur implicite erecta in titulum Beneficii. *alleg.* 34. *n.* 1.

Officium.

Vide *Superior*, *Dignitas*.

Omiſſio.

Parites expreſſionis Juramenti de non impetrando gratiam, illam ſubreptitiam efficit. *Rot. poſt alleg.* 50. *ſub n.* 13.
Vide *Caſus*.

Onus.

Juſſus per teſtatorem nominare aliquem de Familia, non poteſt eum aliquo onere gravare. *alleg.* 52. *n.* 38.
Emphyteuta Eccleſiæ non tenetur ad Collectas, & onera realia impoſita per ſtatutum laicorum. *alleg.* 57. *n.* 12. & 64.
Ubi commune eſt onus, ibi & commune eſſe debet emolumentum. *alleg.* 64. *n.* 21.
Hæres cum onere diſpenſandi dotes, non reputatur minus Executor. *allegat.* 26. *n.* 17.
Ex quibus Cappellania non dicatur reſidentialis, & cum onere celebrandi per ſe ipſum. *alleg.* 27. *n.* 27. *verſ. ad materiam.* Vide etiam *alleg.* 28. *n.* 12. *in fin.*
Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi per ſe ipſum. *alleg.* 28. *n.* 12.
Etiamſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibid.*
Cappellania non poteſt eſſe præciſe reſidentialis, & tamen non habere Onus celebrandi per ipſum. *loc. cit. n.* 6. *in fin.*
Onus reſtaurandi Eccleſiam quare pertineat ad Patronem. *alleg.* 42. *ſub n.* 21.
Vide *Adimplementum*. *Confeſſio*. *Electio*.

Onus baptizandi.

Reſidentia eſt præciſe in eo, qui habet onus Baptizandi. *alleg.* 35. *n.* 9.

Onus Camerale.

Bona relicta in dotem Cappellaniæ Laicalis, an ſubjaceant oneribus Cameralibus. *alleg.* 87. *n.* 30.

Onus celebrandi.

Vide *Cappellania*, *Sacerdotalis*, *Qualitas* [illegible]. *Onus* in *Genere*.

Opera-

An legatum pium relictum pro celebrandis Miſſis determinate ad tale Altare, vel in tali Eccleſia, cenſetur relictum contemplatione illius Altaris, vel Eccleſiæ. *loc. cit. n. 5.*
Ex verbis dirigentibus legatum ad Altare cenſetur relictum intuitu Altaris. n. 6.
Attento ultimo ſtatu collatio legati pii facta ab Epiſcopo in titulum beneficii ſubſtinetur, ſed cum diſtinctione. *alleg.* 34 *n.* 13. *& ſeqq.*
Ad immutandum ſtatum in legatis piis quantum tempus requiratur. *loc. cit. n.* 16. Vide *ibi*.
Legatum pium non poteſt erigi in titulum beneficii reſiſtente mente Teſtatoris. n. 23.
Legatum pium cum onere Miſſarum poteſt erigi in Beneficium collativum, niſi expreſſa mens Teſtatoris repugnet *alleg.* 49. n. 31.
Legata Domo pro fundatione Cappellæ cum onere Miſſarum hæres tenetur eam traddere reſarcitam in neceſſariis, ut locari valeat. *alleg.* 75. *n.* 5.
Lex excluſiva reſervationum in limine fundationis, ſeu erectionis legati pii in Beneficium, niſi ſervetur, remanet legatum pium, quod pariter non cadit ſub reſervationibus. *allegat.* 21. *ſub n.* 8.
Jus nominandi Cappellanum pertinet ad Rectorem Eccleſiæ reſpectu Legati pii in ejus Altare relicti. *alleg.* 34. *n.* 4. *in fin. & ſeqq.* quod procedit ad excluſionem hæredum Teſtatoris. *ibid. n.* 8.
Quando dicatur relictum ſimplex Legatum pium, & non Beneficium. *n.* 18. *& ſeqq.*
Legatum pium erigi poteſt in beneficium Eccleſiaſticum, ubi Teſtatoris diſpoſitio non reſiſtit; ſecus in caſu converſo *n.* 21. *& ſeqq.*
Legata pia non adimplens privatur commodo hæreditatis. Rot. *poſt alleg.* 14. *num.* 14.
Legatum pium poteſt erigi in Beneficium Eccleſiaſticum ab Ordinario; ſecus erectio eſt nulla, *alleg.* 87. *n.* 20, *& ſeq.*
Vide *Epiſcopus*.

Legatus.

An poſſit reſervare penſionem ſuper Beneficio Patronato abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 56. *n.* 20.

Leges.

Non debet Lex inæqualiter diſponere, & univerſaliter non providere ad menſuram cauſæ finalis. *alleg.* 5. *num.* 17.
Caſum Legis faciunt doctrinæ punctuale. *allegat.* 22. *num.* 19.
Lex generalis non comprehendit caſum determinatum ex lege ſpeciali. *alleg.* 30. *num.* 2.
Quod lex non dicit, nec nos dicere debemus. *allegat.* 38. *numer.* 16.
Obſervantia interpretativa legis non requirit, quod ſit præſcripta cum ſuit requiſitis *allegat.* 41. *num.* 26.
Lex dubia declarata remanet ex obſervantia ſubſecuta. *loc. cit. n.* 25.
Lex quando tractu temporis per experientiam noſcitur impracticabilis, aut inconveniens reformatur, & quandoque abrogatur *numer.* 28.
Conſuetudo cannonizata per rem judicatam facit ſtatum, & habet vim legis in futurum *num.* 29.
Non licet argumentari tacite ad deſtructionem Legi expreſſæ. *allegat.* 47 *n.* 61.
Exempla non habent auctoritatem Legis. *allegat.* 56. *num.* 28.
Opinio communior Doctorum appellatur Lex. *alleg.* 57. *n.* 39. 61. *& ſeqq.*
Reſcripta Sacr. Congregationum habent vim Legis. *num.* 61.
Papa reſcribendo in Signatura gratiæ facit legem. *numer.* 66.
Vetuſtas pro lege habetur. *alleg.* 59. *n.* 44.
Centenaria pro lege habetur. *loc. cit. n.* 58.
Doctrina punctualis ſine contradictore facit caſum legis. *allegat* 24. *n.* 21. *& alleg.* 82. *n.* 17.
Nova lex, ſeu diſpoſitio debet intelligi, ut aliquid contineat, pluſquam continebatur in antiqua, ſeu præcedenti. *allegat.* 100. *n.* 305.
Lex tractu temporis demonſtrata iniqua amplius ſubſtineri non debet. *allegat.* 9. *n.* 56. ubi Rot. *poſt n.* 89. *&* 113.
Obſervantia eſt neceſſaria ad iniquitatem legis patefaciendam. *n.* 57.
Lege permittente quidquid paciſcitur, non dicitur contra naturam actus. *alleg.* 47. *n.* 45.
Interpretatio facienda eſt contra eum, qui ſibi legem apertius non dixit, & ad evitandum præjudicium majus reſpectu tertii. *loc. cit. n.* 67. *in fin.*
Paria ſunt ſine lege agere, & agere contra legem. *Rot. poſt alleg.* 52. *ſub n.* 73.
Quod lege cautum non eſt in praxi non recipitur. *ib.*
Vide *Obſervantia*.

Leges in ſpecie.

Vide *in particulari Indice*.

Legitima.

Refertur Statutum Rhegien. diſponens dotem ſuccedere loco legitimæ. *alleg.* 69. *n.* 26.
Quietatio facta Patri pro omni, & toto eo, quod quis prætendere poteſt etiam ex cauſa ſupplementi legitimæ quid operetur. *n.* 27.

Legitimatus.

An ſuccedat in Jurepatronatus. *alleg.* 100. *n.* 600.

Legitimitas.

Qualitas ligitimitatis in dubio præſumitur. *alleg.* 100. *num.* 578.

Lex.

Vide *Leges*.

Lex fundationis.

Vide *Fundatio*.

Libellus.

Dicitur baſis intentionis Actoris, & Judicis. *alleg.* 86. *n.* 23.
Ab inſtantia facta in libello quando cenſeatur receſſum. *num.* 24.

Libertas.

In quo conſiſtat libertas Eccleſiæ. *alleg.* 15. *n.* 31.
Eccleſia poteſt eſſe pro parte libera, & pro parte Patronata, quando libertas illa exercetur active, quia ſcilicet reſolvitur in juſpatronatus pro rata exercibile cum aliis Patronis. *allegat* 54. *n.* 37.
Ordinarius tenetur invigilare pro libertate Eccleſiarum, & Beneficiorum. *alleg.* 59. *n.* 59.
In dubio judicandum eſt pro libertate Eccleſiæ. *alleg.* 97. *n.* 10.
Collatio Ordinarii nulla non præjudicat libertati Eccleſiæ. *d. alleg.* 97. *n.* 24.
Patroni reportant utilitatem a Jurepatronatus, quando inter plures habent libertatem unum eligendi *alleg.* 89. *n.* 25.
Vide *Collatio. Electio. Juſtificatio*.

Libertus.

Vide *Alimenta*.

Libri.

Scientia conſtitutionis probatur ex libris publice impreſſis, & diſtrutis, in quibus eadem enunciatur. *alleg* 81. *n.* 24.
Epiſcopus pro exigendis rationibus in actu inſtitutionis an poſſit Ordinare, ut Libri Eccleſiarum, & Locorum piorum tranſportentur de loco ad locum. *alleg.* 55. *ſub n.* 14. *in fin.*
Vide *Monaſterium*.

Licentia.

Cappellanus ſtante reſidentia præciſa, ut poſſit abeſſe, neceſſaria eſt licentia in ſcriptis cum juſta cauſa. *alleg.* 35. *n.* 11.
Licentia pro ſervitute celebrandi, quam impartiri ſolet Epiſcopus eſt diverſa a facultate erigendi Cappellaniam in titulum. *alleg.* 87. *n.* 16.

Licentia ædificandi.

Vide *Ædificatio*.

Limitatio.

Regulam pro ſe habente ſufficit limitationem eſſe dubiam *alleg.* 81. *n.* 19.
Limitatus titulus limitatum producit effectum. *alleg.* 24. *n.* 16. §. *diverſum*.
Continuatio non datur in limitato ad tempus. *n.* 17.
Vide *Regula*.

Linea.

Prælatio maſculorum intelligitur in qualibet linea. *alleg.* 13. *n.* 2. intellige *n.* 3. *& ſeqq.*
Prælatio maſculorum etiam in perpetuum intelligitur diſcretive in qualibet linea, ſi ab initio Juſpatronatus fuerit pluribus lineis reſervatum. *n.* 6.
Ubi Juſpatronatus fuit reſervatum pluribus lineis, perinde eſt, ac ſi ageretur de pluribus diſtinctis Juribus patronatus. *n.* 7.
Ut Juſpatronatus ſit ſaltuarium de maſculo ad maſculum licet reſervatum ſit pluribus lineis, neceſſe eſt quod feminæ ſint vocatæ in defectum omnium maſculorum omnium linearum. *n.* 9.
In quo ſenſu ſit verum, quod extincta linea Patronorum Eccleſia efficiatur libera. *alleg.* 55. *n.* 22. *&* 23.

Ex-

Digitized by Google

Extincta linea Patronorum libera collatio beneficii devolvitur ad Ordinarium, *alleg.* 72. *num.* 2.
Fundator adjiciendo Juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum, *alleg.* 42. *num.* 6.
In Jurepatronatus paſſivè reſervato pro illis de linea veniunt omnes deſcendentes ab illo, a quo incipit linea, *alleg.* 63. *num.* 1.
Reſervato Jurepatronatus activo lineæ primogeniali, & paſſivo Clericis de linea, intelligitur paſſivum reſervatum illis de eadem linea primogeniali, *numer.* 12.
Non exiſtente capace intra quadrimeſtre de linea primo vocata Juſpatronatus devolvitur ad alios de alia linea, *num.* 19. & 20.
Concurrente Laico de linea primo vocata, & Clerico de linea ſecundo vocata Ordinarius tenetur eligere Laicum illumque inſtituere excluſo Clerico, *alleg. cit. num.* 27.
Quando dicatur vocata linea nudæ maſculinitatis, vel potius linea agnatitia maſculorum, *alleg.* 76. *num.* 4.
Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam non veniunt maſculi cognati, *num.* 5.
Appellatione dictorum deſcendentium veniunt fœminæ in defectum maſculorum, *num.* 6.
Licet exiſtant maſculi ulterioris lineæ, *num.* 7.
Jus accreſcendi in Jurepatronatus habet locum, quando hoc ab initio fuit reſervatum uni, ſecus ſi pluribus diſtinctis lineis, ſeu perſonis, *numer.* 9. & *pluribus ſeqq.*
Deſcendentes per lineam maſculinam intelliguntur diſcretive in qualibet linea, *num.* 26.
An prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea, *allegat.* 77. *num.* 17. & 25.
Teſtator vocans lineam, *de' più proſſimi*, cenſetur vocaſſe omnes lineas, nec ſe reſtrinxiſſe ad unam, *allegat.* 89. *num.* 31.
Prioritas lineæ excludit alios de illa linea non exiſtentes, *alleg.* 90. *num.* 80.
Vocatio fœminarum per poſteriùs intelligitur diſcretivè in ſingulis lineis, *allegat.* 92. *num.* 47.
Appellatione deſcendentium per lineam maſculinam, licet veniant fœminæ agnatæ, non tamen earum deſcendentes, *alleg.* 93. *num.* 4. & 5.
Maximè ſi Fundator diſtinxit duas lineas, unam agnatorum, & alteram cognatorum, *num.* 6.
De æquitate præferendi illos de illa linea, ubi ingreſſum eſt Juſpatronatus, *num.* 10.
Quando ſit tranſitus de maſculis ad fœminas, ſuccedunt deſcendentes ex ea, qui exiſtunt in linea ultimi poſſeſſoris, *num.* 7. Limita ut *num.* 8.
Allegantur deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex filiabus alicujus primi ſtipitis non veniunt orti ex fœminis de linea maſculorum agnatorum primo loco vocatorum, *num.* 16. *num ſeqq.*
Quando non attendatur prærogativa lineæ admiſſæ, *num.* 33.
Qualitas ſenioritatis attenditur juxta lineam vocatorum, *num.* 34.
Vocatis pluribus eorumque deſcendentibus maſculis, qualitas maſculinitatis intelligitur diſcretive in qualibet linea, *num.* 35.
Ampliæ etiam in vocatione deſcendentium *de Domo*, *vel Familia*, *num.* 36.
Idem procedit quoad alias qualitates ſenioritatis, ſeu proximioritatis, *num.* 37.
Vocatis pluribus familiis cum lege, quod præſentatio pertineat ad proximiores, & ſeniores, proximioritas, & ſenioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea, *allegat.* 94. *num.* 13.
Radicata poſſeſſione præſentandi per ingreſſum Juriſpatronatus in una linea, ea non tollitur per exceptiones requirentes indaginem petitorii, *num.* 20.
Fœmina agnata ſuccedit in defectum maſculorum ſuæ lineæ in Jurepatronatus, *alleg.* 96. *num.* 23.
Juſpatronatus in una linea poteſt fieri hæreditarium, & in altera remanere gentilitium, *num.* 26.
Appellatione illorum de linea, veniunt illi de linea effectiva teſtatoris, *allegat.* 100. *num.* 248.
Vocata linea ad Juſpatronatus omnes de linea pro eorum quota dicuntur vocati, *num.* 250.
Vocatio tamen reſpicit illos de linea effectiva, & deſcendentiali teſtatoris, *num.* 251.
Quando Teſtator prius vocavit lineam maſculinam, ſubſtituendo fœminas cenſetur ſubſtituiſſe lineam fœmininam, *num.* 257.
In Jurepatronatus gentilitio conſiderantur lineæ, & ſtirpes, in quos factus fuit ingreſſus, *num.* 363.
Deſcendentes ab uno dicuntur de unica linea, non curatis tamen ſubalternis, *num.* 375.
Juſpatronatus reſervatum deſcendentibus per lineam maſculinam comprehendit fœminas, *num.* 281 Limita ut *num.* 483. & 531.
Deſcendentes ex linea contentiva proxima præferuntur aliis de eadem linea remota, *num.* 486. Amplia ut *num.* 487. & 488.
Prærogativa lineæ, ubi eſt ingreſſus Juriſpatronatus vincit omnes alias qualitates, *num.* 489. & 495.
De diſtinctione inter lineam remotam, & proximam ad ſuos effectus, *num.* 491. & 492.
Non datur tranſitus ad lineam, niſi extincta linea admiſſa, *num.* 494.
Appellatione *illorum de Domo*, & *per lineam maſculinam*, an veniant fœminæ de linea admiſſa in concurſu maſculorum alterius lineæ, *num.* 497.
Linea maſculina quomodo intelligatur, *num.* 518.
Prærogativa lineæ admiſſæ quomodo intelligatur, *num.* 527. & 556.
Verbum *Domus* eſt collectivum plurium linearum, *numer.* 553.
Juſpatronatus quomodo intelligatur reſervatum ſolum pro hæredibus, & ſucceſſoribus familiæ, & lineæ maſculineæ, *num.* 561.
Radicata ſucceſſione Juriſpatronatus in tribus lineis poſſeſſio fuit omnibus ex qualibet linea deſcendentibus, *num.* 568.
Ex tribus lineis extincta una Juſpatronatus in vim reciprocæ accreſcit utrique lineæ ſuperſtiti, *numer.* 569.
Poſſeſſio exiſtens in linea donantis ſuffragatur donatariis, *num.* 570.
Patroni unius lineæ, qui in una, vel altera vacatione non præſentarunt, non amittunt quaſi poſſeſſionem, & quando, *num.* 572. & 573.
In Jurepatronatus diviſo in tribus lineis, quota conſideratur in deſcendentibus commenſurativè ad ratam cuicumque lineæ obventam, *num.* 580.
Jurepatronatus exiſtente in una linea pro habenda ejus voce ſufficit, ſi unus de linea præſentet, ut vox non præſentantium accreſcat præſentanti ex præſentatione tacita, ſeu negativa, *num.* 593.
Vocatis fœminis poſt deficientiam omnium maſculorum cenſetur vocata prius tota linea maſculina, & poſtea linea fœminina, *numer.* 641. & 657.
Qualitas ſenioritatis in pluribus vocatis diverſarum linearum intelligitur diſcretivè in qualibet linea, & quando ſecus, *num* 660.
Sic etiam qualitas proximioritatis intelligitur diſcretive in qualibet linea, *num.* 661.
Vocatis ab initio pluribus lineis tantam vocem habet deſcendens ex una, quantam plures deſcendentes ex altera; Amplia, & declara, ut *numer.* 688. & *ſeqq.*
Quando in Jurepatronatus Fundator cenſeatur reſpexiſſe ad corpus familiæ in genere, vel ad diviſam in lineas, *num.* 691.
Expreſſio perſonarum familiæ aliquando non fit ad diſtinguendas lineas, *num.* 692.
Quando Fundator voluit maſculos præferri fœminis, maſculi de linea contentiva excludunt fœminas de effectiva, *alleg.* 75. *num.* 37.
Fundator non præſumitur voluiſſe excludere fœminas de linea ingreſſus propter maſculos tranſverſales, *numer.* 38.
Vide *Capax*, & *Juſpatronatus Linealis*, *Accreſſio*, *Jus accreſcendi*.

Lis in genere.

Quando nullus ex colligitantibus ceſſit liti, aut deceſſit, poteſt Patronus Laicus variare accumulando, *allega.* 3. *numer.* 1. & 9.
Præſentatus pendentem litis cum alio præſentato non debet impedire præſentationem accumulativam Patronis, *allegat. cit. num.* 8.
Jus proſequendi litem an tollatur per accumulationem novi præſentati, *num.* 12.
Ad excludendum calumniam ſufficit quicumque color litigandi, *alleg.* 12. *num.* 25.
Ex ſententia Judicis excluditur omnis litis calumnioſæ ſuſpicio: Item ex alijs *num.* 27. & *ſeqq.* Rot. *poſt cit. dec.* 12. *num.* 56. & Rot. *in ſupplem. num.* 87.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite conceditur propter litem, quæ pendet indeciſa inter Patronos ante vacationem Beneficii, *num.* 30.
Gratia Apoſtolica derogationis Juriſpatronatus in totum attenta lite an concedi ſoleat, quando lis eſt ſolum ſuper medietate Juriſpatronatus, *alleg.* 40. *num.* 8. & 9.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum eſt ſubreptitia, & nulla, ſi lis pendeat ſuper quarta parte Juriſpatronatus tantum, *alleg. cit. num.* 16. *in fin.*
Papa concedendo gratiam cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite nemini præjudicat, *ibid. num.* 21.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite habet locum in lite mota ante vacationem Beneficii, non poſt, *num.* 20. & Rot. *poſt alleg.* 22. *num.* 57.
An titularis renuncians liti cum promiſſione ſolvendi terminos penſionis ſit admittendus ad longationem moræ, *allegat.* 56. *num.* 94.
An ultimus ſtatus dicatur firmatus ob litem finitam in

vim ſubrogationis gratioſæ, *allegat.* 74. *numer.* 15. *& ſeqq.*

Lis ſemel conteſtata ſemper durare dicitur, donec fuerit terminata per rem judicatam. *alleg.* 97. *num.* 12.

Patroni ea variare poſſint, quando lis vertit inter ſolos præſentatos, non autem inter præſentantes. *allegat.* 100. *num.* 67.

An poſſit conveniri per tranſactionem ad extinguendam litem ſuper pertinentia. *num.* 51.

Principium litis, & inſtantiæ attenditur, ut quis dicatur legitimus contradictor. *num.* 137.

Lis pro ſubrogatione gratioſa unde deducatur. *numer.* 182.

Lis calumnioſa annullat ſubrogationem gratioſam, *numer.* 184.

Quando lis dicatur calumnioſa. *num.* 185.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia ob exiſtentiam præſentati per Patronum poſſeſſorem, & quando operetur, *num.* 426. 448. *&* 459.

Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite non remanet ſubreptitia, niſi Patronus poſſideat de facto, ſecus, ſi habeat poſſeſſionem Juris ex poſſeſſione Auctoris. *num.* 449.

Eadem gratia remanet nulla ſi adſit præſentatus per unum Patronum, qui innititur poſſeſſioni propriæ, & per alios, qui ſunt hæredes aliorum, ſi præſentarunt ſimul cum eodem Patrono, qui habet poſſeſſionem propriam. *num.* 455. *&* 462.

Qui obtinuit gratiam derogatoriam Juriſpatronatus in totum attenta lite, non poteſt prætendere, quod lis dubia non ſit *allegat. cit. num.* 458.

Stante lite ſuper pertinentia Juriſpatronatus Sedes Apoſtolica providet derogando illi in totum etiam ſi vacat ore voluntaria per reſignationem poſſeſſoris, *alleg.* 16. *numer.* 9.

Quando dari ſoleat gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite inter Patronos. *allegat.* 40. *numer.* 2.

An ſuffragetur quando Patronus prævenit ſe præſentando *ibid. num.* 8. *in fin.* aſſignatur diſtinctio. *numer.* 9.

Gratia pro præſentato an ſit ſubreptitia, ſi Papæ expreſſum non fuit ante vacationem pendere litem indecisam ſuper pertinentia. *allig. cit. num.* 9. *&* 10.

Papa ſolet concedere derogationem Juriſpatronatus, quando Patroni propter litem motam ante vacationem præſentare impediuntur. Rot. *poſt allegat.* 42. *num.* 42.

Lites ſecum ferunt incertitudinem, & graves expenſas. *allegat.* 63. *num.* 67.

Donec lis in petitorio non fuerit terminata per tres conformes, interim non retardatur inſtitutio præſentati ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi. Rot *poſt alleg.* 40. *num.* 55.

Lis eſt principale fundamentum pro impetranda ſubrogatione in juribus defuncti collitigantis. Rot. *poſt alleg.* 48. *num.* 62.

Commiſſio impetrata a Signatura Juſtitiæ per alterum ex Collitigantibus arguit litem introductam eſſe ſuper titulo Beneficii ad effectum obtinendi ſubrogationem. *num.* 63.

Clauſula = *quam, & quas* = oſtendit litem introductam eſſe tam ſuper poſſeſſorio, quam petitorio. *ibid.*

In Beneficiis Juriſpatronatus non eſt neceſſaria introductio litis ſuper titulo pro obtinenda ſubrogatione in juribus defuncti. *num.* 64.

Ad effectum obtinendi ſubrogationem gratioſam ſufficit docere de lite per commiſſionem cum citatione ad dicendum contra executa. *num.* 63.

Gratiæ ſubrogationis ſemper conceduntur, ubi lis non eſt notorie injuſta, & ſufficit quod aliquam habeat probabilem cauſam. *num.* 68.

Dubietas litis impugnari non poteſt ab eo, qui obtinuit gratiam ob ejus pendentiam. *alleg.* 75. *num.* 57.

Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, ex non probatur propter litem ſuper proprietate motam ante vacationem. *alleg.* 16. *ſub num.* 11.

Vide *Expenſa, Gratia* [illegible]

Lite pendente.

Lite pendente inter præſentatos an Patroni poſſint alterum præſentare ob nullitatem primæ præſentationis. *allig.* 2. *num.* 18. *& ſeqq.*

Unde derivat prohibitio præſentandi lite pendente, & in quo caſu ceſſet dicta prohibitio. *allegat.* 3. *num.* 2. *&* 3.

An per accumulationem factam lite pendente inter Compræſentatos inſurgat favor Eccleſiæ. *num.* 5. *&* 10.

Quando ventertio dicatur attentata, & impedita remaneat lite pendente. *num.* 13. *&* 14.

Lite pendente atteſtatio extrajudicialis extorta fidem non facit. *allig.* 7. *num.* 19.

An lite pendente ſuper pertinentia Juriſpatronatus Patroni præſentare valeant. *alleg.* 16. *num.* 4.

Præſentata lite pendente ſuper pertinentia inter Patronos non poteſt concedi Inſtitutio. *num.* 5.

Præſentatio facta lite pendente nullum dat jus validum. *num.* 6.

Derogatio Juriſpatronatus in totum pendente lite locum habet, non ſolum in caſu vacationis Beneficii per obitum, ſed etiam per reſignationem. *num.* 8.

Præſentatio facta lite pendente inter præſentatos eſt nulla. *alleg.* 23. *num.* 24. Vide Rot. in *ſupplem. numer.* 84. *&* 87.

Lite pendente, & adhuc indeciſa ante vacationem Beneficii, nec Patroni præſentare poſſunt, nec Ordinarius inſtituere. *allegat.* 40. *num.* 7. Sed limita, ut *numer.* 10.

Lite pendente non currit tempus ad præſentandum. *alleg.* 38. *num.* 10. *&* 33. Limita ut *num.* 13.

Lite pendente inter præſentatos non currit terminus; Quomodo autem hoc intelligatur. *alleg.* 78. *num.* 5. 6. *&* 10.

Lite pendente inter Electos currit terminus. *loc. cit. num.* 9.

Lite pendente Patroni non poſſunt præſentare, alias præſentatio nulla eſt, & attentata. *alleg.* 81. *num.* 2. *&* 3. *& alleg.* 100. *num.* 383. *eodem.*

Crimen Simoniæ, aut falſitatis ex fide, pendente lite retorta, non probatur. *alleg.* 81. *num.* 17.

Litis pendentia ſuper Jurepatronatus non facit, quod Beneficium ſit providendum de libero, ſed cum derogatione Juriſpatronatus in totum. *allegat.* 97. *numer.* 19.

Ubi quod per hanc derogationem conſerventur Jura Patronis. *loc. cit. num.* 20.

Ordinarius lite pendente in præjudicium præſentantis habilis an poſſit habilitare alterum inhabilem. *alleg.* 100. *numer.* 243.

Patronus non impeditur iterum præſentare lite pendente per ceſſum, vel deceſſum ſui præſentati, ſi illa erat calumnioſa. *allig* 2. *num* 25. *in fin.*

Præſentationes factæ poſt motam litem dependent ab ejus exitu. *allegat.* 3. *numer.* 22. *in fin.*

Appellatio eſt fortior litis pendentia, *allegat.* 2. *ſub num.* 21. §. *in hanc.*

Lite pendente inter duos præſentatos non tollitur tertio Compatrono Jus præſentandi. Rot. *poſt alleg.* 1. *num.* 38. Limita, & declara ut ibi.

Lite pendente, ſi alter ex præſentatis decidat, Patroni ad novam præſentationem devenire non poſſunt. Rot. *poſt allegat.* 22. *num.* 40.

Præſentatio lite pendente per ceſſum, vel deceſſum Colligantis facta non valet *num.* 55.

Patronus licet poſſideat, præſentare non poteſt ob inhibitione Judicis, quæ tamen requiritur ſpecialis, alias præſentare poteſt lite pendente ſuper proprietate. *alleg.* 75. *num.* 56.

Præſentatio facta a Patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione eſt valide etiam non obſtante pendentia litis, & de ratione. *allegat.* 40. *num.* 49.

Pendente lite, tam in petitorio, quam in poſſeſſorio Patronus præſentare non poteſt. *num.* 51.

Patronus lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario præſentare non prohibetur. *alleg.* 78 *num.* 14.

Litigioſum.

In quibus caſibus Papa apponat manus in Beneficiis Juriſpatronatus propter vitium litigioſi. *allegat.* 16. *num.* 1. *&* 2.

Et quare in eis ſic apponat manus. *alleg. cit. num.* 3.

Quando Beneficium dicatur litigioſum. *ibid. num.* 10.

In ceſſione litis, ſeu juris litigioſi ſuper Beneficio non requiritur acceptatio Superioris. *alleg.* 22. *num.* 19.

Ultimus ſtatus litigioſus, & contradictus non attenditur. *num.* 18.

Status litigioſus.

Vide *Status.*

Litteratura.

Non præſumitur, niſi probetur. Rot. *poſt allegat.* 7. *ſub num.* 26.

Litteræ.

Quæ juſtificantur in ſuo præcipuo fundamento ſunt exequendæ. *alleg.* 18. *num.* 1.

Per uſum Litterarum relevationis præſumitur reſignans ratificaſſe dictam expreſſionem. *alleg.* 56. *num.* 62.

In quibus inter dicta Concluſio. *numer.* 63.

Litteræ Apoſtolicæ priores in Data ſunt exequendæ in concurſu aliarum, quæ ſunt poſteriores. *alleg.* 60. *num.* 13.

Litteræ executionis demandatæ dicuntur juſtificatæ. *alleg.* 100. *num.* 539.

Qualitates non appoſitæ in limine fundationis non ſunt exprimendæ in Litteris Apoſtolicis. *alleg.* 45. *num.* 16. 12. *&* 23.

Ar-

Arbitrium non intrat pro retardatione quando litteræ ſunt juſtificatæ. Rot. *poſt allegat.* 10. *num.* 23.

Litteræ Apoſtolicæ ſunt celeriter exequendæ, quando ſunt juſtificatæ. *allegat.* 18. *num.* 33.

exequendæ, ſi ex lege fundationis excluſa apparet reſervatio. Rot. *poſt allegat.* 21. *numer.* 10.

Litteræ non juſtificatæ nullam executionem merentur. Rot. *poſt alleg.* 28. *numer.* 89.

Appellatio non datur ab executione Litterarum. *alleg.* 75. *num.* 33.

Clauſula = *Sine præjudicio executionis Litterarum* = quid operetur. *numer.* 34. & 35.

Vide *Executio*, *Subreptio*,

Locus in genere.

Maxima diſtantia Loci, in quo juxta mentem Teſtatoris expleri debet aliquod negotium ab hærede, argumentum eſt, ut illud expleri poſſit per Procuratorem. *allegat.* 26. *num.* 14.

Ex impoſitione oneris reſidentiæ in loco Beneficii, & aſſiſtentiæ Divinis Officiis an arguatur Cappellanum celebrare teneri per ſe ipſum. *alleg.* 28. *numer.* 5. & 6.

Teſtator volendo reſidentiam in loco intelligitur ſe voluiſſe conformare cum jure communi. *allegat.* 28. *num.* 10.

Canonicus, qui Canonicatum dimiſit, & aliud obtinuit in eadem Eccleſia, non retinet locum Primis. *alleg.* 90. *num.* 121.

Locus Auſtri afflatibus obnoxius eſt Aeris inſalubris. *alleg.* 55. *numer.* 15.

Papa providere debet Epiſcopo propter loci qualitatem, in quo laborat. *num.* 16.

Non repugnat, quod locus ſit exemptus, & ſimul ſit de Territorio Diœceſani. Rot. *poſt alleg.* 42. *numer.* 33.

Determinatio loci etiam eſt definitio ordinis, & temporis. *alleg.* 90. *num.* 107. §. *præterea*.

Abſurdum eſt habere duplicem abdicationem eodem tempore. *ibid.*

Locus pius.

Quando dicatur conſideratus Locus pius in relicto facto ejus Miniſtris. *alleg.* 100. *num.* 101.

Vide *Hæreditas*.

Locutio.

Diſcretiva Locutio quando excludat Juſpatronatus hæreditarium. *alleg.* 37. *numer.* 5.

Lucrum.

Vide *Damnum*.

M

Macerata.

Terra Sancti Elpidii non pertinet ad Territorium Maceratæ. *allegat.* 47. *num.* 1. & 66.

Magnus magiſter.

Poteſt concurrere in Juriſdictione cum Priore in ejus Territorio. *allegat.* 47. *num.* 30.

Pactum Fundationis nequit per M. Magiſtrum violari, aut in aliquo alterari. *loc. cit. num.* 40.

In Fundatione Commendarum præſumitur interveniſſe omnia requiſita neceſſaria, quando fuit facta præſente, & acceptante M. Magiſtro. *num.* 45.

M. Magiſter non poteſt derogare Statutis emanatis in vim Auctoritatis Apoſtolicæ. *num.* 58.

Fundationes, & Erectiones Commendarum in Ordine Militari S. Stephani admittere, vel non, dependet ex arbitrio M. Magiſtri. *num.* 34.

In Ordine Militari S. Stephani M. Magiſter gerit figuram Prælati generalis, qui habet poteſtatem Ordinariam, ſicut Epiſcopus habet Ordinariam. *num.* 47. & 55.

Pacta adjecta in Fundationibus Commendarum non poſſunt derogari per M. Magiſtrum, quod comprobatur. *alleg.* 47. *num.* 58. ſecus per Papam, & quando.

Vide *Commenda*.

Majoratus.

Contemplatio Agnationis an inducat Majoratum. *alleg.* 32. *numer.* 25.

Majoritas.

Majoritas vocum deſumitur ex ultimo actu. *alleg.* 100. *num.* 595.

Major natu.

Succeſſio ſaltuaria reputatur in Jure odioſa, & fit interpretatio contra illam, non obſtante vocatione Majoris natu. *alleg.* 100. *num.* 490. & 554.

Major pars.

Major pars Patronorum, quomodo intelligatur in Jurepatronatus ſpectante ad Patronos ſingulares. *alleg.* 100. *numer.* 316.

Major pars ſuffocat vocem minoris in Jurepatronatus. *allegat.* 100. *num.* & *alleg.* 20. *num.* 16.

Adjudicatio danda eſt præſentato per majorem partem. *alleg.* 20. *num.* 16.

Major pars, vide *Pars*.

Mala fides.

Tertius Emptor dicitur in mala fide, quoties ſubhaſtatio recte, & rite non proceſſit. *alleg.* 58. *num.* 39.

Deliberatarius quando dicatur in peſſima fide. *loc. cit. num.* 22.

Mala fides progerminans ex titulo vitioſo impedit de Jure Canonico præſcriptionem etiam centenariam. *alleg.* 66. *num.* 41.

Præſcriptio etiam immemorabilis non admittitur ob malam fidem. *alleg.* 47. *num.* 65 neque in materia, in qua veriſimile non eſſet aliquando fuiſſe privilegiatum. *alleg.* 47. *num.* 65.

Malignitas.

Vide *Regulares*.

Malitia.

Vide *Odium*, *Remotio*.

Mandatum.

Mandatum de præſentando ad vocaturum eſt ipſo Jure extinctum. *allegat.* 82. *num.* 5.

Fundator tamen poteſt hoc Jus ſibi reſervare in fundatione. *loc. cit. num.* 6.

Patronus poteſt dare Mandatum de præſentando ad vocaturum, ceſſante ratione voti, captandæ mortis. *allegat.* 82. *num.* 16.

Mandatum præſentati ad acceptandam præſentationem, dicitur acceptatio ex tunc ſicut mandatum ad adeundum. *allegat.* 100. *num.* 164.

Mandatum ratificatum per Patronum, non dicitur falſum. *alleg.* 100. *num.* 395.

Mandatum ad præſentandam certam perſonam Beneficio pleno, non valet, & de ratione. *alleg.* 100. *numer.* 475.

Mandatum quando non præſumatur datum. *allegat.* 9. *ſub num.* 49.

Quidquid agit præſentatus pro inſtitutione, cenſetur facere vigore præſumpti Mandati ipſius Patroni. *allegat.* 22. *num.* 7.

Mandatum procuræ datum ad tranſigendum non præſumitur, niſi ab allegante probetur. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 78.

Mandatum procuræ præſumitur non adeſſe, quando in diuturno litis decurſu, nunquam fuit productum. Rot. *poſt allegat.* 9. *num.* 101.

Mandatum ſpeciale non probatur per ſolam enunciativam, nec de Jure præſumitur. Rot. *poſt allegat.* 9 *numer.* 106.

Per ſimplicem Inſtantiam factam ab habente Mandatum procuræ, non dicitur approbatus, nec reprobatus actus, pro quo emanavit Inſtantia prædicta. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 106.

Mandatum ſpeciale requiritur pro allegando Judicem in ſuſpectum. *alleg.* 72. *num.* 22.

Mandatum quando non præſumatur datum. *alleg.* 9. *numer.* 49.

Mandatum Teſtatoris Vide *Teſtator*.

Vide *Procurator*, *Actus*

Manualitas.

Manualitas Beneficii non eſt contraria ejus ſubſtantiæ, quia ſufficit eſſe perfectum aptitudine. *allegat.* 2. *num.* 9. & 12. *cum ſeqq.*

In manualibus nulla fit injuria illi, qui removetur ab utente Jure ſuo. *alleg.* 38. *num.* 20.

Vide *Beneficium*.

Manutentio.

Patronus qui eſt poſſeſſor, eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione præſentandi lite Pendente ſuper proprietate. *alleg.* 3. *num.* 19.

Pro manutentione in Jurepatronatus familiari ſufficit quaſi poſſeſſio Auctorum, ſecus in hæreditario. *alleg.* 12. *num.* 20.

Donatarius, qui non obſtante donatione præſentavit, eſt manutenendus. *alleg.* 100. *numer.* 563.

Manutentio datur in poſſeſſorio illi, cui bonum Jus ſumulatur. Rot. *poſt alleg.* 5. *num.* 34.

Manutentio conceditur Epiſcopo ex ſola aſſiſtentia Juris. Rot. *poſt alleg.* 5. *num.* 36.

An ſucceſſori detur manutentio in quaſi poſſeſſione præſentandi ex perſona Auctoris. *allegat.* 75. *num.* 30. 51. 52. 53. 54. & 55.

Manutentio conceditur ex capite boni Juris. *allegat.* 75. *num.* 67.

Maſculinitas,

Vocatis pluribus eorumque deſcendentibus maſculis, qualitas maſculinitatis intelligitur diſcretive in qualibet linea, *alleg.* 93. *num.* 35.
Vide *Linea*,

Maſculus,

Maſculos fuiſſe vocatos ordine ſucceſſivo oſtendit vocatio illa, *Et in difetto de Maſchi ſia delle femmine*, *alleg.* 10. *num.* 35.
Maſculi ubi præſentant ſub expreſſione qualitatis communis etiam fœminis non cenſentur præſentare excluſive ad illas. *alleg.* 11. *numer.* 3.
Quando obſervantia præſentandi per ſolos maſculos inferat Juſpatronatus gentilitium maſculinum. *loc. cit. num.* vide ibi, *& num.* 6.
Maſculorum prælatio intelligitur in qualibet linea. *alleg.* 13. *num.* 2.
Secus ſi Maſculi prælati fuerint in perpetuum. *loc. cit. num.* 3. *&* 5.
Vel ſeparata fuerit linea maſculorum ab illa fœminarum. *num.* 4.
Prælatio maſculorum etiam in perpetuum intelligitur diſcretive in qualibet linea ſi ab initio Juſpatronatus fuerit pluribus lineis reſervatum. *num.* 6.
Agnatio non dicitur contemplata ea vocatione, & prælatione maſculorum ſupra fœminas per poſterius vocatas. *loc. cit. num.* 10.
Ut Juſpatronatus ſit ſaltuarium de maſculo in maſculum, etiam ſi reſervatum ſit pluribus lineis, neceſſe eſt, quod fœminæ ſint vocatæ in defectum omnium maſculorum, & omnium linearum. *loc. cit. num.* 9.
Vocatus a Fundatrice eis de proprio ſexu ad Juſpatronatus paſſivum, an veniat maſculi deſcendentes ex fœminis. *allegat.* 75. *num.* 3.
Juſpatronatus in ultimo de Familia ſive maſculo, ſive fœmina ſit hæreditarium. *alleg.* 76. *num.* 8.
An Prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea. *alleg. num.* 19. *&* 25.
Appellatione maſculorum ex maſculis, fœminæ non includuntur. *alleg.* 93. *num.* 3.
Dubitatur de concluſione, quod vocatis deſcendentibus maſculis, maſculi ex maſculis præferantur maſculis ex fœminis. *alleg.* 93. *num.* 31.
Fœmina agnata ſuccedit in defectum maſculorum ſuæ lineæ in Jurepatronatus. *allegat.* 98. *num.* 13.
Quando cenſeantur vocati maſculi ex maſculis. *allegat.* 100. *num.* 353.
In Jurepatronatus non ſpectante ad Capita domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, vox competit omnibus, & ſingulis maſculis, & fœminis, & tam Patribus, quam filiisfamilias. *allegat.* 100. *num.* 344.
Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis, *loc. cit. num.* 345.
De differentis inter utrumque caſum. *num.* 346.
Quando vocantur fœminæ natæ, & naſcituræ in caſu, quo nullus exiſteret maſculus, veniunt natæ ex fœminis. *num.* 637.
Dictio *Ex* an ſemper denotet deſcendentiam immediatam ex maſculis. *num.* 640. 653.
Vocatis fœminis poſt deficientiam omnium maſculorum cenſetur vocata prius tota linea maſculina, & poſtea linea fœminina. *num.* 641. 656.
Reſervato Jurepatronatus pro deſcendentibus maſculis, præferuntur fœminis, ubi vigens ſtatuta excluſiva fœminarum propter maſculos. *alleg.* 37. *num.* 16. *in fine*, ſecus deficientibus ſtatutis, *ibid.*
Quando Fundator voluit maſculos præferri fœminis, maſculi de linea contentiva excludunt fœminas de effectiva. *alleg.* 75. *num.* 37.
Fundator non præſumitur voluiſſe excludere fœminas de linea ingreſſus propter maſculos tranſverſales. *loc. cit. num.* 38.
Competente Juſpatronatus duobus ſenioribus Familiæ, an fœmina ſenior excludat maſculum juniorem. *alleg.* 77. *num.* 31.
Vide *Appellatio. Deſcendentes. Fœmina. Linea. Sexi mius.*

Maſſa.

Vide *Diſtributio*.

Matrimonium.

Canoniſſæ Germaniæ poſſunt contraere Matrimonia, nec gaudent privilegio Canonic, & earum præbendæ ſunt venales. *allegat.* 48. *num.* 17. & hæ præbendæ non ſolent provideri per Sedem Apoſtolicam tanquam de reſervatis. *ibid. in fin.*
Vide *Filii. Uxor.*

Medietas.

Si in proviſione Apoſtolica cum clauſula, *Accedente conſenſu Patronorum*, medietas Patronorum conſentiat, & altera diſſentiat quid agendum. *allegat.* 60. *num.* 23.
Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis vocum datur etiam in Jurepatronatus mixto. *alleg.* 35. *num.* 25. §. *Ultra quod.*

Medium,

A media via in judicando non eſt recedendum, *alleg.* 56. *numer.* 45.

Memoriale,

Reſolutiones S. C. Concil. in quo attendantur. *alleg.* 44. *num.* 44. *verſ. Et Auctoritas*, quid ubi emanaverint per Memoriale formiter non examinato articulo.

Mens.

Vide *Teſtator*,

Menſis.

Vide *Reſervatio*, *Vacatio. Jus nominandi.*

Mentio.

Juriſpatronatus facienda eſt in gratia Apoſtolica, ubi illud eſt laicale, ſecus, ſi Eccleſiaſticum. *allegat.* 100. *num.* 419. *&* 426.
Perſona Papæ non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit mentionem ſpecialem. *allegat.* 45. *num.* 13.

Meritum,

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione, licet minoris meriti, obtinet inconcuſſa præſentatis majoris meriti non habentis eandem gratiam. *alleg.* 6. *num.* 21. *& ſub num.* 23.
Electio valet, licet non facta in perſonam, quæ contraxit meritum in ſervitio Eccleſiæ. *alleg.* 30. *numer.* 10.

Metus.

Præſentatio facta per vim, & metum eſt nulla. *alleg.* 99. *num.* 13.
Obſervantia producta in cauſa metus reverentialis non attenditur. *allegat.* 47. *num.* 64.

Miles.

S. Stephani nequit prætendere aliquid ſuper terra, quæ non exiſtit intra limites ſui Prioratus. *alleg.* 47. *num.* 2.
Sereniſſimus Dux Hetruriæ in Religione Ordinis Militum S. Stephani gerit figuram Generalis Religionis. *allegat. cit. num.* 12. *&* 55.
Fundationes, & Erectiones Commendarum in Ordine Militari S. Stephani admittere, vel non, dependent ex arbitrio M. Magiſtri. *alleg.* 47. *numer.* 34.

Miniſter.

Quando dicatur conſideratus locus pius in relicto ejus Miniſtris facto. *alleg.* 100. *num.* 101.
Gratia Principis conceſſa etiam prævia informatione Miniſtrorum illius non tollit ſubreptionem. *allegat.* 47. *num.* 54.

Minor.

Ad effectum præſcribendi Juſpatronatus non attenditur ſtatus habitus contra Minorem ex negligentia Tutoris. Rot. *poſt alleg.* 20. *numer.* 18.

Minor pars.

Inſtitutio non competit præſentato per minorem partem *allegat.* 100. *numer.* 343.
Præſentatio capacis facta per minorem partem præfertur alteri *majoris* partis factæ de incapaci. *alleg.* 100. *num.* 435.
In Jurepatronatus, cujus præſentatio collegialiter expetitur, habens minorem partem dicitur excluſus, & habens majorem nominatus. Rot. *poſt allega.* 30. *nu.* 32 limita *ibid.*
Vide *Pars.*

Miſſa.

Legatum pium cum onere Miſſarum non eſt Beneficium, nec cadit ſub reſervationibus. *alleg.* 21. *num.* 3.
Ubi Celebratio Miſſarum demandata non fuit cum clauſula, *Per ſe ipſum*, poteſt adimpleri per alium. *allegat.* 28. *num.* 1. ſed limita ut *num.* 2.
Quo caſu verba, *Debba celebrare le Meſſe*, inferant celebrationem volitam *per ſe ipſum loc. citat. numer.* 4.
Exceptio celebrandi per alium in caſu neceſſitatis firmat regulam, ut in eo caſu Teſtator noluerit celebrationem Miſſarum per ſe ipſum. *alleg.* 32. *num.* 8.
An legatum pium relictum pro celebrandis Miſſis determinate in tali Eccleſia, aut ad certum ejus Altare cenſeatur

cele-

relictum contemplatione illius Eccleſiæ, aut Altaris. *alleg.* 34. *num.* 5.
Statutum obligans Canonicos ad celebrationem Miſſæ cantatæ non inducit obligationem Ordinis Sacri. *alleg.* 42. *num.* 20.
Miſſa non poteſt celebrari, niſi a Sacerdotibus, *loc. cit. num.* 31.
Onus ſpirituale Miſſarum unitum cum erectione aliiſque requiſitis efficit Cappellaniam Eccleſiaſticam. *alleg.* 49. *num.* 18.
Legatum pium cum onere Miſſarum poteſt erigi in Beneficium collativum, niſi expreſſa mens Teſtatoris repugnet *loc. citat. num.* 32.
Conditio annotandi in Tabella celebrationem Miſſarum non deſtruit ſubſtantiam Beneficii Eccleſiaſtici. *num.* 37.
Beneficiatus habens uſum Altaris pro celebratione Miſſæ quotidianæ pro expenſis Sacriſtiæ debebit ſcuta ſex. *alleg.* 54. *num.* 46.
Decretum *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum an comprehendat etiam Miſſas fundatas. *allegat.* 67 *numer.* 8.
Majus ſtipendium ultra taxam Miſſarum manualium, ad quem finem detur in Cappellaniis. *loc. citat. num.* 9. 11. 14. 21. & 28.
Uberior fructus acquiritur defuncto ex majori eleemoſyna aſſignata pro celebratione Miſſarum. *num.* 12.
Recipiens majorem eleemoſynam pro Sacrificio Miſſæ, an poſſit alteri celebrationem committere tradito congruo ſtipendio. *num.* 37.
Miſſæ celebrandæ ſunt in Altari, in quo eſt erectum Beneficium. *allegat.* 87. *num.* 15.
Expenſæ Sacriſtiæ pro Miſſa quotidiana, in quot ſcutis debeantur. *alleg.* 100. *num.* 165.
Pro Miſſis manualibus debetur Sacriſtiæ ſcutum unum pro quolibet centenario Miſſarum, pro Officiis, Candelis, & Vino. *allegat.* 54. *num.* 46.

Mixtum.

In Mixtis attenditur ea pars, quæ præponderat juxta mentem Fundatoris. *alleg.* 85. *num.* 9.

Modus.

Modus diſcretive loquendi quid importet. *alleg.* 30. *numer.* 28.
Vide *Patronus.*

Monachus.

Syndicus revocatus a Prælato abſque conſenſu Monachorum non poteſt allegare defectum conſenſus. *allegat.* 70. *num.* 7.
Vide *Juſpatronatus quoad Monaſterium. Monaſterium.*

Monaſterium.

Juſpatronatus remanet apud Monachum donec vivit, & exercetur cum conſenſu Abbatis, vel Monaſterii. *alleg.* 36. *num.* 29.
Monaſterium ſucceſſionis capax an titulo hæreditario ſuccedat in Juſpatronatus gentilitium. *alleg.* 66. *num.* 2. & *ſeqq.* & *num.* 23.
Hæreditatis additio non eſt neceſſaria reſpectu Monaſterii. *loc. cit. num.* 26.
Per lapſum 40. annorum præſcribitur Jus adeundi hæreditatem contra Monaſterium. *loco citat. num.* 25.
Præſentatio facta per Monaſterium reſolvitur in aditionem hæreditatis. *num.* 28.
An conſenſus Monialium Capitulariter datus debeat oſtendi per regiſtrum in libris Monaſterii. *alleg.* 70. *num.* 21.
Quæ reſolutiones Capitulares ſcribi ſoleant in libris Monaſterii. *loc. cit. numer.* 22.
Puella indigena in ingreſſu Monaſterii præferri debet alienigenæ. *alleg.* 73. *num.* 3.
Vigore obligationis ædificandi Monaſterium poteſt quis cogi ad illud ædificandum. *loc. citat. num.* 8.
Ubi Monaſterium reperitur conſtructum, ejus conſtructio facta præſumitur expenſis ejus, qui illud facere tenebatur. *loc. cit. num.* 9.
Denominatio Monaſterii requiſita per Epiſcopum ab aliquo, comprobat illum fuiſſe recognitum pro Fundatore. *loc. cit. num.* 10.
Ex quibus arguatur aliquem eſſe Fundatorem Monaſterii. *loc. cit. num.* 12. *uſque ad* 20.
Juſpatronatus acquiritur ei, qui propriis expenſis conſtruit Monaſterium. *num.* 21.
Abbas cum Capitulo repræſentat Monaſterium. *alleg.* 63. *num.* 15.
Jus adeundi hæreditatem non præſcribitur contra Monaſterium triginta annis, ſed requiruntur quadraginta. *allegat.* 66. *num.* 27.
In limine fundationis Monaſterii poteſt de conſenſu Ordinarii reſervari Patrono Juſpræſentandi Moniales, non autem Abbatiſſam, pro quo requiritur aſſenſus Apoſtolicus. *allegat.* 73. *num.* 2. Poteſt eidem Patrono de conſenſu Ordinarii reſervari ejus conſenſus in approbatione Puellarum Deo dicandarum. *ibidem.*
Eccleſia pleno Jure ſubjecta Monaſterio dicitur de territorio Abbatis. *Rot. poſt alleg.* 41. *poſt num.* 55.
Monaſteria, & cætera Loca exempta præſumuntur de aliqua Diœceſi. *loco citat. poſt num.* 35. §. *hinc eſt.*
Vide *Moniales.*

Moniales.

Confeſſarius Monialium, licet non ſit Parochus, eſt tamen loco Parochi reſpectu Monialium. *alleg.* 35. *num.* 9.
Parochus alicujus Parochiæ non poteſt eſſe Confeſſarius ordinarius Monialium. *loc. cit. num.* 10.
Conſenſus Monialium ad præſentandum capitulariter datus eſt probandus, & non ſufficit ad hoc ſola expreſſio Abbatiſſæ. *alleg.* 70. *num.* 1.
An, ubi præſentatio pertinet ad Monaſterium, Abbatiſſa poſſit abſque conſenſu Monialium præſentare. *loc. cit. num.* 2.
An præſentatio facta per Abbatiſſam abſque conſenſu Monialium ſit ipſo iure nulla, vel potius annullanda *loc. cit. numer.* 3. & 4.
De actu facto per Abbatiſſam in Monaſterio præſumitur ſcientia Monialium. *loc. cit. num.* 13.
Ex enunciativa Mandati Procuræ adminiculata ex Confeſſione Monialium probari poteſt earum conſenſus. *num.* 18.
An conſenſus Monialium capitulariter datus debeat per Regiſtrum, in libris Monaſterii oſtendi. *num.* 21.
An conſenſus Monialium ad præſentandum ſufficiat quocumque modo datus. *loc. cit. num.* 23.
In reſervatione Juris præſentandi Moniales requiritur Beneplacitum Apoſtolicum. *alleg.* 72. *num.* 2.
Vide *Alimenta. Excluſa, Monaſterium, Religioſa.*

Monitio.

Clauſula, *Conſcientiam ſuam oneramus*, an inducat ſimplicem Monitionem. *alleg.* 30. *numer.* 26.
Vide *Præceptum.*

Meniterium.

Ex Monitorio expedito ſuper inſtitutione an argui poſſit factam fuiſſe præſentationem. *allegat.* 22. *numer.* 5.

Mora.

Patronus ut dicatur in mora, quid requiratur. *alleg.* 54. *num.* 12.
An Titularis renuncians liti cum promiſſione ſolvendi terminos penſionis ſit admittendus ad purgationem moræ. *allegat.* 56. *numer.* 94.
Ordinarius quando petenti Clericatum non dicatur in mora illud conferendi ad effectum, ut currat terminus præſentato. *alleg.* 61. *num.* 31. 32. & *ſeqq.*
In mora non dicitur aliquis, ubi alter ex parte ſua non adimplevit. *loc. citat. num.* 30.
Petens Clericatum ab Ordinario ut illud conſtituat in mora, quid facere teneatur. *loc. citat. ſub num.* 32. 33. 34. & ad quid Ordinarius non teneatur. *ibid. numer.* 37.
Vide *Ordinarius.*

Mors.

Mors civilis non æquiparatur naturali, niſi in caſibus a Jure expreſſis. *allegat.* 90. *num.* 19.
A die obitus præſentati competit Patronis novus terminus ad præſentandum. *alleg.* 96 *num.* 2.
Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi. *alleg.* 100. *num.* 69.
Appellatione mortis venit tam naturalis, quam Civilis *loc. cit. alleg.* 70.
Donatio Juris præſentandi pro unica vice tantum dicitur Mandatum irrevocabile ad præſentandum, & an expiret per mortem Mandantis, & Mandatarii. *loc. citat. num.* 309.
Vide *Lite pendente. Proviſus.*

Mortuaria.

Vide *Diſtributio.*

Mortuus.

Vide *Epiſcopus.*

Multiplicatio.

Vide *Titulus.*

Murus.

Communis duobus, ſi idoneus non ſit, poteſt demoliri etiam invito ſocio. *alleg.* 12. *num.* 12.

Mutatio.

Beneficii in Eccleſia ad libitum Patroni fieri non poteſt *alleg.* 30. *num.* 18.

Clauſula = *Dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat* = excludit mutationem ſtatus contra Patronos *alleg.* 100. *num.* 416.
Voluntas Fundatoris, quando agitur de ejus mutatione in melius, non cenſetur prædictæ mutationi reſiſtere. Rot. *poſt alleg.* 50. *num.* 16. *limitatio ibid.*
Mutatio, quæ eſſe poteſt alicui præjudicialis, non debet fieri abſque illius citatione. *num.* 20.
Mutatio ſtatus ex actibus contrariis, ut inducatur neceſſe eſt, quod ſint continuati, effectuati, & contradictorio Judicio canonizati. *alleg.* 90. *numer.* 515.
Vide *Probatio*, *Status*.

N

Narratio.

PRoviſus Apoſtolicus tenetur juſtificare reſervationem Beneficii Papæ narratam. *alleg.* 72. *num.* 1.

Narrativa.

Narrativa emiſſa per Fundatorem relative ad Inſtrumentum Fundationis intelligenda eſt omnino ad illius tenorem. *alleg.* 86. *num.* 20.
Falſitas narrativæ, ut vitetur interpretatio facienda eſt. Rot. *poſt allegat.* *num.* 46.

Natio.

In una natione vix datur caſus, quod nullus reperiatur dignus pro electione paſſiva. *alleg.* 9. *num.* 64.
Vide *Jus nationale*, *Placitum*.

Nationales.

Nationales præferuntur in Abbatiis ſuæ Patriæ de jure. *alleg.* 9. *num.* 26.

Natura.

Vide *Actus*.

Neceſſitas.

Regula, quod in ultimis voluntatibus verba hortatoria important neceſſitatem, quomodo procedat. *alleg.* 80. *numer.* 27.
Urgente neceſſitate an excludenda ſit in Cappellanis de ſanguine Teſtatoris interpretatio inductiva qualitatis Sacerdotalis. *allegat.* 33. *num.* 4.
Verbum, *voglio*, neceſſitatem inducit. *allegat.* 80. *numer.* 22.
Conſenſus Patroni propter neceſſitatem Eccleſiæ non requiritur, ſecus in actibus voluntariis. *alleg.* 43. *numer.* 21.
Vide *Honeſtas*. *Qualitas*.

Negativa.

Negativa coarctata non probatur ex ſola diligentia facta in perquirendo Inſtrumento. *allegat.* 38. *num.* 31.
Negativa juſtificatur ex revolutione actorum. *allegat.* 39. *numer.* 7.
Negativa non probatur ex ſolo inventario. *loc. citat. numer.* 52.
Maxime ſi adſit poſſibilitas omiſſionis aliorum bonorum. *num.* 53.
Negativam ad probandam requiritur coarctatio excluſiva omnis poſſibilitatis. *num.* 34.
Ex affirmativa bonorum enunciatorum in Inventario non concluditur negativa. *ibid. num.* 55.
Negativa obſervantia proviſionum de reſervato attenditur ad arguendum quod ex lege fundationis Beneficium fuerit exemptum a reſervatione. *alleg.* 98. *num.* 18.
Negativa non probatur ex inſpectione librorum ob poſſibilitatem in contrarium. *alleg.* 70. *num.* 21.

Negligens.

Negligente præſentare uno ex patronis jus præſentandi accreſcitur alteri Compatrono. *alleg.* 7. *num.* 9.
Negligente, vel deficiente in præſentatione uno Turnario ſubingreditur alter. *alleg.* 19. *num.* 14.
An negligente hærede deputare Cappellanum devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *allegat.* 32. *num.* 4.
Negligens ſibi imputare debet. *allegat.* 61. *ſub num.* 37.
Tempus quadrimeſtris currit contra negligentem. *alleg.* 68. *num.* 22.

Negligentia.

Negligentia præſentandi in ultimo ſtatu non præjudicet poſſeſſor. *allegat.* 11. *num.* 21. *& ſeqq.*
Negligentia præſentandi quando non officiat ad effectum non amittendi poſſeſſionem. *allegat.* 100. *numer.* 587.
Epiſcopus etiam in Cappellania Laicali providet de Cappellano ob negligentiam deputare, ſeu nominare debentis. *alleg.* 32. *num.* 4.
Patronus non amittit jus præſentandi ob negligentiam non factæ præſentationis in una, vel altera vocatione. Rot. *poſt alleg.* 20. *num.* 28.
In Turno alterius etiam ſi præſentare negligat, non poteſt Compatronus ſe intromittere præſentando, ſed intrat devolutio ad Superiorem, ſed cauthela eſt facere pactum in Turnaria diviſione, quod in caſu negligentiæ Turnarii alter poſſit præſentare abſque conſumptione propter Turni. *alleg.* 74. *num.* 9. *&* 10.
Vide *Turnus*. *Tutor*. *Terminus*. *Devolutio*.

Nepos.

An verbum, ſeu vocabulum Filiorum lato modo ſumptum comprehendat Nepotes. *allegat.* 51. *numer.* 2. *& ſeqq.*
Fundator quoties dedit clarum ſignum prædilectionis erga ſuum ſanguinem generica vocatione Filiorum comprehendit etiam Nepotes. *loco cit. num.* 5. *& ſeqq. & num.* 14. *cum num.* 20.
An inter Filium, & Nepotem concurrat continuatio ſanguinis, eademque affectio fundatoris præſumitur. *loc. cit. numer.* 9. 10.
Appellatione Filiorum veniunt Nepotes in eorum defectum. *loc. cit. num.* 11.
Item ſtante clauſula *Ordine Succeſſivo*. *num.* 12.
Reſpondetur conjecturis, quod appellatione Filiorum non veniant Nepotes. *num.* 17. *&* 19.
An Nepotes dicantur procreati ex corpore avi per medium Patris. *loc. cit. num.* 18.
Reſtrictio vocabuli *Filiorum* ad excluſionem Nepotum eſt iniquiſſima. *loc. cit. num.* 21.
Statutum Urbis, quod Filius in conditione poſiti cenſeatur vocati, comprehendit etiam Nepotes. *alleg.* 100. *num.* 261.
Spectante Jurepatronatus ad Capitulum Eccleſiæ, Nepos Canonici unius ex Electoribus an dicatur Conſanguineus Patroni. *alleg.* 30. *ſub num.* 20.
Nepotes veniunt appellatione Filiorum, ne excludatur proprius ſanguis propter extraneos, & ne vocatio collata in tempus remotum fiat eluſoria. *allegat.* 51. *num.* 6. *&* 8. limita *ibid. num.* 16.
Appellatione Filiorum cum dictione *omnium* veniunt Nepotes. *alleg. cit. num.* 7. *&* 19.
Statutum diſponens, filios in conditione poſitos cenſeri vocatos, comprehendit etiam Nepotes ex filio præmortuo. *num.* 22.
Vide *Filius*.

Neptis.

Appellatione Filiarum ex conjecturis veniunt Neptes, & Proneptes. *allegat.* 93. *num.* 29.

Nobilitas.

Juſpatronatus Familiæ Nobilis in dubio judicandum eſt gentilitium. *allegat.* 92. *num.* 1. 2. *& ſeqq.*
Juſpatronatus Nobilium præſumitur ordinatum ad ſplendorem agnationis, & quid operetur. *allig.* 100. *num.* 502. *&* 535.
Aſſertiva Nobilitatis generis probatur, ex quo Frater ſit Æques Hieroſolymitanus. *loc. cit. num.* 560.
Juſpatronatus tendit ad conſervationem Nobilitatis in Familiis. *alleg.* 82. *num.* 44.
Vide *Juſpatronatus Nobilium*. *Prærogativa*.

Nominatio.

Non tranſit in præſentatione ſi producatur coram Notario ad alium effectum, quam præſentandi. *alleg.* 22. *num.* 3.
Nominatio differt a præſentatione. *loc. cit. num.* 4.
Nominatio, licet rogata per acta Notarii Epiſcopalis non ſit præſentatio. *numer.* 8.
Exhibitio nominationis facta Ordinario elapſo termino Juris nihil ſuffragatur. *loc. cit. num.* 13.
Juſſus per Teſtatorem nominare aliquem de Familia non poteſt eum aliquo onere gravare. *alleg.* 52. *num.* 28.
De duplici facultate nominandi, quæ competere poteſt Patrono. *allegat.* 36. *num.* 7. 12. *& ſeqq.*
Nominatio cum onere penſionis an, & quando ſuſtineatur rejecta penſione. *loco citat. num.* 9. 11. *& ſeqq.*
De praxi ſervari ſolita in hac materia. *loc. cit. numer.* 10. *& pluribus ſeqq.*
Nominatio non habet vim præſentationis, niſi, intra quadrimeſtre fuerit exhibita coram inſtituere habente. *alleg.* 60. *numer.* 2.
Non poteſt inſervire pro conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica quando eſt antecedens ad dictam proviſionem. *loc. cit. num.* 3. *&* 4.
Nominatio de perſona Laica debet fieri indiſpenſabiliter ſub conditione futuri Clericatus. *allegat.* 61. *numer.* 6. *&* 7.
De diſtinctione intercedente inter ſimplicem nominationem, & præſentationem, & de utriuſque effectibus, *ibid. num.* 10. *& tribus ſeqq. & num.* 16.
Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordinario non inducit novum terminum quadrimeſtris in favorem Patroni, *loc. cit. num.* 16.

Præ-

Prædicta nominatio non reconvaleſcit Clericato ex poſt ſupervenicnte. *loc. cit. n.* 8.
Clauſula = *Si, & quatenus* = appoſita in Decreto Ordinarii admittentis nominationem Patronorum, quid operetur? *loc. cit.* n. 9.
Nominatio alia dicitur neceſſaria, alia voluntaria. *alleg* 67. n. 25.
Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſui libitu faciendæ, gravamen imponere. *alleg. cit.* n. 13. 29. & 30.
Sed prædicta Concluſio, licet procedat in ſenſu veritatis, eſt tamen incompatibilis cum Decreto *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum. *loc. cit.* n. 32.
Et repugnat honeſtati Eccleſiæ. n. 34.
Quæ tamen incompatibilitas, & inhoneſtas ceſſat, ubi Patronus paupertate prematur. n. 35. & 36.
Proviſus Apoſtolicus cum derogatione med etatis vocum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra terminum Patrono competentem. *alleg.* 74. n. 11.
Reprobatur opinio, quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori. *loc. cit. num.* 12. *& ſeqq.*
Nominatio non exhibita coram habente inſtituere intra terminum Juris an ſit nulla. *allegat.* 77. *n.* 2. vide ibi *num.* 3.
Ob nullitatem prioris nominationis, ſi Patronus iterum præſentet, non dicitur variare. *loc. cit.* n. 5.
An Patronus patiendo, quod nullitet nominatus inſtet coram Superiore pro Inſtitutione, dicatur de novo nominare? *loc. cit.* n. 6.
Quando nemo poteſt prætendere intereſſe nullitatis nominationis, non poteſt impediri Inſtitutio nominato. *ibid.* n. 7.
Patronus poteſt recedere a ſimplici nominatione. *alleg.* 78. n. 14.
Fundator poteſt hæredi præſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit. *allegat.* 83. *num.* 13.
Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in Fundatione reſervarit hanc facultatem. *loc. cit. num.* 14.
Reſervata facultate nominandi eos, quibus pertinere debet Juſpatronatus, hæc intelligitur etiam de rocatione paſſiva. n. 15.
Nominatio ſpectat ad Canonicum exiſtentem in Turnu. *alleg.* 90. *n.* 76.
Nominationes Communitatis Laicorum non ſunt propriæ electiones, nec tribuunt jus nominato. *alleg.* 100. *num.* 5.
Statuta de jure circa formam conſtituendi Procuratorem in electionibus Canonicis locum non habent in nominationibus, quæ fiunt per univerſitates laicorum. *alleg. cit.* n. 8.
Nominatio ad Beneficia poteſt in totum revocari, antequam Superiori fuerit præſentata. n. 3.
Mandatum ad nominandum, non extenditur ad præſentandum, & de ratione. n. 390.
Nominare, eligere, & præſentare habentur pro Synonymis. n. 391.
Qui fuit nominatus præſumitur, quod fuerit volitus præſentari. n. 392.
Nominatus dicitur Procurator a patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem n. 393. & 439.
Patronus facta nominatione antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem poteſt illam revocare. *n.* 401.
Quando dicatur nominatio, & non præſentatio? *numer.* 438.
Nominatus tempore nominationis laicus licet non fuerit ſub conditione Clericatus nominatus, poteſt in actu præſentandi nominationem apponere hanc conditionem, petendo Clericatum. *n.* 440.
Nominatus exhibendo nominationem Ordinario, non dicitur præſentare ſe ipſum. *n.* 442.
Habens facultatem nominandi ſibi ſucceſſorem, ſi non fecerit nominationem facultas tranſit ad hæredem. *num.* 468.
Ex lege Fundationis illicitum eſt per modum Juriſpatronatus paſſivi omnes præventive nominare ad vacaturum. n. 477.
Nominatio non dat jus, niſi redigatur ad præſentationem. n. 603.
Facta cum pacto ſolvendi penſionem eſt nulla ſub reſervatione Beneplaciti Apoſtolici poſtea non obtenti intra quadrimeſtre. n. 804. & 605.
An poſſit Beneficio pleno fieri nominatio Beneficiati per Fundatorem. 676.
Nominatio nullum dat jus niſi fuerit exhibita Superiori. *Rot. in ſupplem.* n. 78.
Nominatione non exhibita Superiori infra terminum intrat devolutio ad Superiorem. *alleg.* 22. *n.* 4.
Quando, & ex quibus actibus colligatur nominatio admiſſa per Superiorem ut tranſeat in præſentationem. *loc. cit.* n. 5.
Epiſcopus etiam in Cappellania laicali providet de Cappellano ob negligentiam deputare, ſeu nominare debentis. *alleg.* 32. n. 4.
Nominatio Patroni non exhibita Superiori intra terminum nullum tribuit jus nominato, & de ratione. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 36. & 48.
Productio nominationis ad effectum conſervandi in Actis Curiæ Epiſcopalis non dicitur præſentatio. *Rot. loc. cit.* n. 37. & 49.
Præſentatio, & nominatio facta Beneficio pleno nullum jus tribuit. *loc. cit. num.* 37.
Indicatio Inſtrumenti nominationis in actis Notarii loco Juris non eſt præſentatio, & quid requiratur ad præſentationem? *loc. cit. num.* 38.
Nominatio Patroni exhibita extra tempus Superiori non ſuffragatur. *ibid.*
Patronus, qui devenit ad novam nominationem ex integro non dicitur voluiſſe confirmare primam. *l. c. num.* 51.
Quando Patronus ſimpliciter fecit nominationem nondum exhibitam Ordinario poteſt ab illa recedere in totum. *alleg.* 61. *n.* 13.
Patrono licet competat novus terminus ad præſentandum a die renunciationis ſui præſentati, hoc tamen limitatur, ſi renunciaverit ille, quem Patronus ſolum nominavit, non autem præſentavit. *loc. cit.* n. 16. 17. 18. *& ſeqq.*
Præſentatio eſt nulla de Laico, niſi fiat ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n.* 6. Si vero ſit facta nominatio, & requiratur Clericatus de tempore, quo illam exhibet Ordinario eſt valida. *ibid.* n. 14.
Fundator reſervando ſibi facultatem nominandi in fundatione ex intervallo, Patronus poteſt eos nominare cum qualitatibus paſſivis. *alleg.* 82. n. 13.
Devolutioni non eſt locus, ubi Inſtrumentum nominationis factæ per Patronum fuit exhibitum Superiori intra terminum, licet de illo dubitari poſſit. *alleg.* 78. *n.* 13. *in fin.*
Patronis eſt præfixus de Jure terminus ad præſentandum, non autem ad nominandum. *loc. cit.* n. 9.
Vide *Capacitas, Electio, Facultas, Tempus.*

Nominatus.

Patrono recuſante præſentare, quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono petere, & obtinere Inſtitutionem. *alleg.* 82. n. 10.
Patronus non prohibetur præſentare lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario. *alleg.* 78. n. 14.
Patroni non habent novum terminum, ſi nominatus ab ipſis, & nondum præſentatus Superiori renunciaverit ſuæ nominationi. *loc. cit.* n. 8.
Vide *Nominatio.*

Notarius.

Notario aſſerenti proceſſum concordare cum actis credendum eſt. *allegat.* 59. n. 5.
Nominatio, licet rogata per acta Notarii Epiſcopalis non ſit præſentatio. *allegat.* 32. n. 8.
In Inſtrumento Electionis an ſit neceſſarium, quod Notarius deſcribat nomina Singularum. *alleg.* 100. n. 394.
Nominatio non tranſit in præſentationem, ſi producatur coram Notario ad aliam effectum, quam præſentandi. *alleg.* 22. n. 3.
Vide *Fides.*

Notitia.

Novus terminus ad præſentandum competit a die notitiæ, quæ non ſufficit conjecturalis reſpectu Impetrantis. *allegat.* 96. *n.* 3.
Vide *Terminus.*

Novus.

Vide *Patronus.*

Nullitas.

Nullitas tituli quomodo ſit probanda ad impediendum ultimum ſtatum. *alleg.* 36. n. 21.
Nullitates ex tribus nempe Juriſdictionis, Citationis, & Mandati, ſunt inſanabiles etiam in Signatura Gratiæ. *alleg.* 57. *n.* 23 *& ſeqq.* & n. 45. *cum ſeqq.*
Refertur Stylus Signaturæ Sanctiſſimi avocandi cauſas nullitatum ex defectu Juriſdictionis a Foro Laico. *alleg.* 57. n. 27. *& ſeq.* & n. 74.
Quæ nullitates ſint ſanabiles. *loc. cit.* n. 48. *& ſeqq. & num.* 74.
Nullitas actus proveniens ex defectu conſenſus Capituli non poteſt allegari per tertium. *alleg.* 70. n. 6.
Solus contemptus excipere poteſt de nullitate. *l. c. numer.* 8.
Obſervantia interpretativa Fundationis deducitur quoque ex actu nullo. *alleg.* 95. *n.* 8.
Stante bona fide poteſt Patronus a die habitæ notitiæ

nullitatis ipſius præſentationis, devenire ad alteram legitimam præſentationem *Rot. poſt alleg.* 32. *n.* 53.
Nullitas in alicuius favorem inducta non retorquetur in ejus odium. *alleg.* 79. *n.* 16.
Vide *Actus*, *Conſenſus*, *Decretum*. *Donatio*. *Nominatio*.

Numerus.

De duplici ſpecie Canonicorum, quando per illorum introductionem frangatur antiquus numerus. *alleg.* 64. *num.* 10.
Numerus exceſſivus debet ad ſuos limites reduci. *alleg.* 9. *n.* 26.
Vide *Capitulum*.

Nuncius.

Probatio facta coram Nuncio, & reſultans in ejus relatione, tranſmiſſa ad *Sanctiſſimum* non indiget alia probatione. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 117.
Obligatio ad nubendum an ſuſtineatur. *allegat.* 66. *num.* 8.

Nutus.

Patroni nequeunt ad nutum amovere Cappellanum, *alleg.* 34. *n.* 57.

O

Obitus.

Vide *Mors*.

Oblatio.

Eccleſia ædificata ex oblationibus Fidelium, dicitur ædificatum ex redditibus Eccleſiaſticis. *alleg.* 59. *n.* 53.
Vide *Eleemoſyna*, & *Eccleſia*.

Obligatio.

Exhortatio obligationem non inducit. *alleg.* 30. *n.* 9. & 10.
Vigore obligationis ædificandi Monaſterium poteſt quis cogi ad ædificandum. *alleg.* 73. *n.* 8.
Obligatio antidoralis ex lege naturæ ineſt filio erga Patrem. *alleg.* 84. *n.* 34.
Obligatio ad nubendum an ſuſtineatur. *allegat.* 66. *num.* 8.
Vide *Contractus*.

Obligatus.

Vide *Electio*.

Obſcura.

Vide *Dubia*.

Obſervantia.

Interpretativa primum locum obtinet in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 10. *n.* 18.
Quando Lex fundationis eſt clara, non eſt locus obſervantiæ interpretativæ. *alleg.* 17. *n.* 9.
Obſervantia eſt fidelis interpres omnium diſpoſitionum, cui ſtandum eſt. *alleg.* 23. *n.* 8.
Obſervantia præbet interpretationem in ambiguis. *alleg.* 26. *n.* 5.
Ad inducendam obſervantiam requiritur qualitas coactiva. *alleg.* 30. *n.* 29.
Obſervantia an probari debeat cum circumſtantiis ſpecificis caſus, de quo quæritur. *alleg.* 32. *n.* 20.
Interpretatio legis fundationis deſumitur ex facto, & obſervantia ipſius fundatoris. *alleg.* 33. *n.* 16.
An obſervantia mere negativa attendatur & concludat, *alleg.* 35. *n.* 6 & 7.
Obſervantia demonſtrat quid, & quomodo ab initio aliquid conceſſum. *alleg.* 39. *n.* 10.
Obſervantia interpretativa legis non requirit, quod ſit præſcripta cum ſuis requiſitis. *alleg.* 41. *n.* 28.
Lex dubia declarata remanet ex obſervantia ſubſecuta. *d. alleg.* 41. *n.* 25.
Obſervantia derivans ex facto Fundatoris attendenda eſt ad tollendam omnem quæſtionem, & dubium. *alleg.* 42. *n.* 12.
Obſervantia deducitur tam ex facto, quam ex non facto. *alleg.* 43. *n.* 53.
Obſervantia in claris locum non habet multo magis, ſi ſit æquivoca. *alleg.* 45. *n.* 15.
Quid requiratur ad obſervantiam longævam? *loc. cit. num.* 18.
Onus probandi obſervantiam pertinet ad eum, qui ſe fundat in ea, *loc cit. n.* 19.
Ad effectum, ut procedat, quid requiratur? *alleg.* 47. *n.* 63. & 64.
Obſervantia tam affirmativa, quam negativa declarat excluſas reſervationes. *alleg.* 48. *n.* & 19. & 21.
Obſervantia in præſentando attendi debet. *allegat.* 53. *num.* 16.
Obſervantia enervat fidem enunciativis. *alleg.* 59. *num.* 26.
Obſervantia, & immemorabilis non interrumpitur, niſi per actus facti. *loc. cit. n.* 57.
In obſcuris, & dubiis nulla melior Lux affulget, quam obſervantia. *alleg.* 63. *n.* 7.
Obſervantia debet eſſe pacifica. *loc. cit. n.* 25.
Fundatio, etiamſi dici poſſit obſcura, interpretatur ab obſervantia. *alleg.* 68. *n.* 5.
An Actus æquivocus, vel erroneus faciat ſtatum, & obſervantiam. *alleg.* 77. *n.* 26. & 27.
Lex fundationis, ut dicatur inobſervata, quid requiratur? *alleg.* 80. *n.* 9. & 10.
Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis probatur ex obſervantia. *alleg.* 81. *n.* 20. & 21.
Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus coactivis, & contradictis, non vero ex facultativis, *alleg.* 83. *n.* 5. ſed contrarium vide *n.* 15.
Obſervantia ex facto Fundatoris excludit prælectionem favore Agnati, vel Primogeniti. *alleg.* 85. *n.* 20.
Attenditur obſervantia ad interpretandum, ſi ſolverit Fundator legem fundationis. *alleg.* 86. *n.* 22.
Obſervantia etiam de ſe conſiderata ſufficit ad probandam qualitatem Juriſpatronatus. *alleg.* 86. *n.* 23.
Obſervantia declarat ſtatutum. *alleg.* 90. *n.* 66.
Obſervantia qualificata magis potens reputatur. *loc. cit. num.* 90.
Obſervantia non valet niſi in caſu præciſo. *ibidem num.* 92.
In materia Præcedentiæ obſervantia dat Juris aſſiſtentiam. *loc. cit. n.* 130. & 141.
Obſervancia demonſtrat quod Ordinarii conſenſus in donatione non intervenit, & quando, *allegat.* 92. *num.* 6.
Actus difformis ab ipſo titulo donationis, ejus inobſervantiam demonſtrat. *loc. cit. n.* 8. & 9.
Ab obſervantia præſentationum earum ſive qualitate arguitur natura, & indoles Juriſpatronatus. *allegat.* 9.. *n.* 15.
Obſervantia jam completa, & perfecta non poteſt per ſtatus ſuperiores interrumpi, *alleg.* 92. *n.* 38.
Declarata ut *n.* 49.
Obſervantia in Jurepatronatus non poteſt deſumi ab expreſſionibus factis per patruum pupillum cum præſentia Tutoris non informati. *loc. cit. num.* 59.
Obſervantia declarat, an acquiſitio facta fuerit ad commodum fideicommiſſi. *loc. cit. n.* 67.
Ex obſervantia Juſpatronatus hæreditarium poteſt immutari in gentilitium non obſtante Inſtrumento fundationis *loc. cit. n.* 68.
Ad hanc immutationem faciendam ſufficit obſervantia 40. annorum. *loc. cit. n.* 73.
Etiamſi concurrat duas præſentationes. *l. c. n.* 74.
Reſervatio Juriſpatronatus ex obſervantia præſumitur facta cum omnibus facultatibus a Vicario Apoſtolico, & etiam Generali, donec contrarium probetur. *alleg.* 95. *n.* 7.
Obſervantia interpretativa fundationis deducitur quoque ex actu nullo. *loc. cit. n.* 8
Obſervantia reſpectu unius Beneficii attenditur etiam reſpectu alterius ab eadem fundatione provenientis. *alleg.* 98. *n.* 13.
Qualis eſt obſervantia, talis præſumitur fundatio Juriſpatronatus. *alleg.* 5. *n.* 8. & *alleg.* 98. *n.* 14.
Obſervantia negativa proviſionum de reſervato attenditur ad arguendum quod ex lege fundationis Beneficium fuerit exemptum a reſervatione. *loc. cit. n.* 18.
Turnus inter Epiſcopum, & Capitulum declarat ex obſervantia. *alleg.* 100. *n.* 67.
Unio qualis fuerit declaratur ab obſervantia. *loc. cit. num.* 92.
Obſervantia declarat mentem Fundatoris. *alleg. cit. num.* 108.
Ad effectum, ut obſervantia declaret, & concludat quotam vocis, quid requiratur. *loc. cit. n.* 111. & 113.
Obſervantia declarat, an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim. *loc. cit. n.* 139.
De conjecturis, & circunſtantiis, quæ declarant hanc concluſionem. *loc. citat. n.* 142. & *ſeqq.*
Obſervantia declarat perſonas comprehenſas in reſervatione Juriſpatronatus. *n.* 205.
Obſervantia excludit, aut probat annexionem. *num.* 204.
Inobſervantia diſpoſitionis Juriſpatronatus ex quo inducatur? *n.* 275.
Obſervantia emanata cum ſcientia, & Patientia Datariæ fortior evadit. *n.* 286.
Obſervantia ſtatuum perſonalium dicitur durare uſque ad tempus, quo poſſedit præſentatus ejuſque Reſignatarius. *n.* 475.
Obſervantia ſucceſſionis in Jurepatronatus, quando non concludat? *n.* 496.

Obſer-

Google

Obſervantia in ſucceſſione, quando non concludat? *l. cit. n. 555.*
Obſervantia declarat excluſionem perſonarum. *numer. 558.*
Obſervantia proximi fundationi omnes anteceſſit. *n. 614. & 615.*
Hæc obſervantia non requirit qualitatem coactivam, & præſcriptivam, & quando hæc requiratur? *n. 616. & 617.*
Nemo impugnare poteſt obſervantiam, quam ſe ipſo adhibuit. *d. allegat. n. 618.*
Lex fundationis declaratur ex obſervantia inducta ex facto ipſius Fundatoris. *n. 657.*
Obſervantia declarat qualitatem Juriſpatronatus. *num. 685.*
Obſervantia æquivoca non attenditur in Jurepatronatus. *n. 695.*
Beneficium quod ſit Sacerdotale acto arguitur ex pluribus, & præcipue ex obſervantia ipſius Fundatoris. *alleg. 7. n. 8. 13. 14. 15. & ſeqq.*
Obſervantia eſt neceſſaria ad iniquitatem legis patefaciendam. *alleg. 2 n. 37.*
Obſervantia cum qualitate coactiva, quid requirat? *alleg. 27. n. 9.*
Obſervantia præſtat bonam, ſi eſt introducta proxime fundationi. *ibid. n. 13.*
Attenditur in linea Juriſpatronatus, etiamſi intellectus ab ea datus eſſet malus, vel de Jure non tenendus. *ibid.*
Patroni ſingulares etiam tenentur præſentare collegialiter, ſi ita ferat obſervantia. *alleg. 25. n. 5.*
Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi per ſe ipſum. *alleg. 28. n. 11.*
Etiamſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibid.*
Obſervantia quando ſit probanda cum qualitate coactiva. *allegat. 43. n. 23. circa fin.* debet eſſe præciſa, & non æquivoca, & ſola poſſibilitas in contrarium eam deſtruit. *ibid.*
Obſervantia contra rem ejuſdem dicitur contraventio, & deſtructio. *alleg. 47. n. 61.*
Obſervantia producta in caſu mere reverentialis non attenditur. *d. alleg. 47. n. 64.*
Obſervantia præſcriptiva requiritur contra legem fundationis, quæ, ſi habet Decretum irritans, non ſufficit Centenaria. *ibid.*
Obſervantia Judicialis eſt maximi roboris. *allegat. 48. num. 22.*
Obſervantia debet emanare ex ratificatione expreſſa omnium eorum, quorum intereſſe tangit. *Rot. poſt alleg. 9. n. 89.*
Obſervantia legis, quæ per experientiam detegitur iniqua non obſtat ejus correctioni. *ibid.*
Concordia, ſeu Bipartita ab initio inutila, ſeu læſiva non ſervatur ob longævam illius obſervantiam, & acquieſcentiam etiam cum juramento. *loc. cit. n. 113.*
Obſervantia ſemper eſt neceſſaria ad cognoſcendum, an lex bene facta fuerit, & produxerit effectum ad quem emanavit. *n. 114.*
Obſervantiæ interpretativæ omnino deferendum venit ad effectum dignoſcendi, an in Jurepatronatus gentilitio ſucceſſio regulanda ſit juxta ordinem fideicommiſſariæ ſucceſſionis ſervata proximitate gradus, vel non. *Rot. poſt allegat. 10. n. 30.*
Obſervantia prædicta tollit omnem difficultatem circa intelligentiam verborum fundationis. *l. c. d. n. 30.*
Obſervantia reſultat etiam ex præſentationibus nullis, & ineffectuatis. *n. 31.*
Obſervantia deducta ex facto Fundatoris non declarat fuiſſe volitam Cappellaniam Sacerdotalem cum onere celebrandi per ſe ipſum. *Rot. poſt alleg. 18. poſt numer. 13.*
Obſervantia declarat fundationem, & inſervit ad excludendam qualitatem Sacerdotalem. *Rot. poſt alleg. cit. ſub n. 20.*
Obſervantia interpretativa non habet locum contra voluntatem Teſtatoris claram, etiam virtualiter deductam. *Rot. poſt alleg. 21. n. 14.*
Vocabulum, ſeu verbum dubium poteſt declarari ex obſervantia. *alleg. 64. n. 24.*
Proteſtationes, & conditiones deſtruunt obſervantiam. *d. alleg. 64. n. 24. in fin.*
Obſervantia introducta etiam ex facto Epiſcopi probat Juſpatronatus. *alleg. 73. n. 18.*
Obſervantia deſumitur etiam, & actu nullo. *loc. cit. num. 20.*
Lex fundationis eſt inviolabiliter obſervanda. *loc. cit. n. 22. & 23.*
Obſervantia, quod ſecutis vacationibus in menſe reſervato adhuc juxta legem fundationis proviſiones factæ fuerint, pro conjectura inſervit ad præſumendum, quod ex lege fundationis reſervatio locum habere nequeat. *Rot. poſt alleg. 48 n. 73.*
Obſervantia non interrumpitur ex centenaria proviſione, quæ ſubſequentiam dedit. *loc. cit. n. 75.*
Obſervantiæ interpretativæ voluntatis Fundatoris pro excluſione reſervationum maxime eſt deferendum. *Rot. poſt d. alleg. 48. n. 68.*
Obſervantia tam interpretativa, quam negativa inducit excluſionem Regulæ reſervatoriæ. *Rot. poſt alleg. 44. num. 98.*
Amplius ubi prædicta obſervantia judicialiter canonizata fuerit. *ibid.*
Decretum irritans an, & quando inficiat obſervantiam. *alleg. cit. n. 101.*
Obſervantia primi hæredis, & executoris declarat legem fundationis. *alleg. 77. n. 27. in fin. & n. 31.*
Obſervantia cum qualitate coactiva maxime attenditur. *alleg. cit. n. 60.*
Obſervantia Eccleſiæ ſummopere prævalet. *alleg. 90. n. 110.*
Stante duplici obſervantia, una alteri contraria, qualis prævaleat. *loc. cit. n. 112.*
Obſervantia conſtituitur ex actibus effectuatis. *l. cit. n. 113.*
Non deſeruit actibus obſervantiæ, qui quandoque fuerunt comperti erronei. *ibid.*
Obſervantia unius Eccleſiæ, quomodo influat ad obſervantiam alterius. *n. 116.*
Vide *Conſuetudo.*

Obſtaculum.

Vide *Remotio.*

Odium.

Tanquam conſiſtens in animo non declaratur melius, quam ex verbis ipſius removentis. *alleg. 78. n. 12.*
Prærogativa dignitatis, & nobilitatis omnem ſuſpicionem Odii, & Malitiæ excludit. *loc. cit. n. 13.*

Oeconomus.

Territorium requiritur, ut inferior Prælatus habeat Jus deputandi Oeconomos in Parochialibus. *in ſupplem. num. 5.*

Officiales.

Juſpatronatus relictum Laicis Officialibus Eccleſiæ, quando dicatur relictum ratione perſonæ laicæ, ſeu Eccleſiæ. *alleg. 100. n. 131.*
Officialibus publicis plena fides datur. *alleg. 72. ſub n. 15.*
Vide *Univerſitas.*

Officiatura.

Quando Officiatura dicatur implicite erecta in titulum Beneficii. *alleg. 54. n. 1.*

Officium.

Vide *Superior. Dignitas.*

Omiſſio.

Pariter expreſſionis Juramenti de non impetrando gratiam, illam ſubrepticiam efficit. *Rot. poſt alleg. 50. ſub n. 13.*
Vide *Caſus.*

Onus.

Juſſus per teſtatorem nominare aliquem de Familia, non poteſt eum aliquo onere gravare. *alleg 52. n. 38.*
Emphyteuta Eccleſiæ non tenetur ad Collectas, & onera realia impoſita per ſtatutum laicorum. *alleg. 57. n. 24. & 64.*
Ubi commune eſt onus, ibi & commune eſſe debet emolumentum. *alleg. 64. n. 21.*
Hæres cum onere diſpenſandi dotes, non reputatur merus Executor. *allegat. 26. n. 17.*
Ex quibus Cappellania non dicatur reſidentialis, & cum onere celebrandi per ſe ipſum. *alleg. 27. n. 27. verſ. ad materiam.* Vide etiam *alleg. 28. n. 12. in fin.*
Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi per ſe ipſum. *alleg. 28 n. 12.*
Etiamſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibid.*
Cappellania non poteſt eſſe præciſe reſidentialis, & tamen non habere Onus celebrandi per ipſum. *loc. cit. n. 6. in fin.*
Onus reſtaurandi Eccleſiam quare pertineat ad Patronum. *alleg. 44. ſub n. 22.*
Vide *Adimplementum. Confeſſio. Electio.*

Onus baptizandi.

Reſidentia eſt præciſe in eo, qui habet onus Baptizandi. *alleg. 35. n. 9.*

Onus Camerale.

Bona relicta in dotem Cappellaniæ Laicalis, an ſubjaceant oneribus Cameralibus. *alleg. 87. n. 30.*

Onus celebrandi.

Vide *Cappellania. Sacerdotalis. Qualitas Sacerdotalis. Onus in Genere.*

Op.ra-

Operarii Eccleſiæ.

Vide *Eccleſia*.

Opinio.

An in judicando ſequenda ſit opinio Rotæ neglecta ſententia alicujus Doctoris. *alleg.* 34. n. 11.
Sententiæ emanatæ juxta opinionem, quæ tunc vigebat non retractantur ex contraria opinione ſupervenienti. *alleg.* 36. n. 18.
Opinio, quæ fuit in Tribunalibus recepta, eſt ſequenda. *alleg.* 57. n. 58.
Opinio communior DD. appellatur lex, & jus commune. *loc. cit. n.* 59. 61. *& ſeqq.*
Opinio etiam erronea, & panicus timor quando ſufficiat ad excludendam præſumptionem præjudicialem. *alleg.* 72. *ſub n.* 9. *verſ. ſit etiam.*
Opiniones, & Doctrinæ non numerari, ſed ponderari debent. *Rot. poſt alleg.* 42. n. 59.

Oppoſitio.

Oppoſitio paſſive vocati habet vim præſentationis. *alleg.* 7. n. 4.
Oppoſitio facienda eſt coram Papa, ſi ad eum pertinet collatio, vel ſaltem coram Executore Apoſtolico. *loc. cit. n.* 14.
Compatritio, & oppoſitio non facit ceſſare Jus oppoſitoris. *allegat.* 62. *n.* 29.
Oppoſitio paſſive vocati habetur pro præſentatione. *alleg. cit. n.* 37.
Sola oppoſitio habentis Jus ſufficit ad evitandam derogationem. *alleg.* 54. *n.* ...
Per oppoſitionem factam coram Ordinario acquiritur Jus paſſive vocati. *alleg.* 65. *n.* 5.
Oppoſitio paſſive vocati aſſimilatur præſentationi. *alleg.* 85. *n.* 2.
Qualificatus an requirat aliquod Jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat proviſio. *alleg.* 100. *n.* 46.
Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi an ex prædicta oppoſitione acquiratur, nec ne Jus qualificato. *d. alleg.* 100. *n.* 27. *& ſeqq.*
Paſſive vocati habent terminum quadrimeſtris ad ſe opponendum. *loc. cit. n.* 331.

Oppreſſus.

Oppreſſis difficile eſt habere probationem contra factionem. *alleg.* 9. *n.* 68.

Optio.

Etiam in jure optandi præcedit Canonicus ordine Major. *alleg.* 90. *n.* 127.
Optio fieri poteſt per Procuratorem. *alleg.* 86. *n.* 13.

Opus Pium.

In limine fundationis admittuntur conditiones exhorbitantes, ſeu juri contrariæ ne Laici retrahantur ab erogando proprias, ſubſtantias in Operibus Piis. *alleg.* 30. *n.* 2. *&* 9.

Oratio.

Diſparitas rationis orationem ſeparat. *alleg.* 89. *n.* 22.

Ordinarius in genere.

Alternativa practicari poteſt, inter Ordinarium, & Patronum quando Beneficium ſpectans ad duos Compatronos pro parte unjus ſit liberum. *alleg.* 14. *n.* 8.
Sed declara, ut *n.* 9.
Ordinarius non poteſt immutare voluntatem Fundatoris. *alleg.* 32. *n.* 22.
Factum Ordinarii quando convincitur in una parte erroneum, & multum etiam in alia parte perdit fidem. *alleg.* 52. *n.* 9.
Ordinarii teneantur invigilare pro libertate Beneficiorum, & Eccleſiarum. *allegat.* 59. *n.* 69. *& alleg.* 72. *n.* 3.
Quomodo intelligenda ſit illa concluſio quod Ordinarius poſſit etiam elapſo termino juris admittere præſentationes extemporaneas. *alleg.* 61. *n.* 22.
Præſentato non currit terminus, nec præjudicium ullum inferri poteſt ex culpa Ordinarii differentis, ſeu protrahentis Clericatum. *loc. cit. n.* 38. *& ſeqq.*
Explicatur in quibus terminis procedat concluſio. *loc. cit. n.* 29.
In quibus caſibus teneatur Ordinarius Clericare Laicum. *num.* 30.
Plura requiruntur ad conſtituendum Ordinarium in mora ad effectum de quo agitur. *loc. cit. n.* 31. *uſque ad* 38.
Et reſpondetur objectio deſumpto ex iis quæ habentur apud *Auctorem in d. ſcript. Eccleſ.* 13. *num.* 83. *loc. cit. num* 35.
Ordinarius quando teneatur concedere Clericatum etiam poſt lapſum quadrimeſtris. *allegat.* 63. *num.* 12. 13. *&* 15.
Non poteſt Ordinarius ſuſpectus allegari ſine cauſa juſta. *allegat.* 72. *n.* 22.
Judicio Ordinarii deferendum plene eſt pro excluſione cujuſcunque pacti taciti quod in hujuſmodi donationibus intervenire potuerit. *alleg.* 84. *n.* 20. *&* 55.
Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis remaneant prædicta pacta excluſa. *d. allegat. n.* 21. 23. 24. 28. *& ſeqq.*
Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore. *alleg.* 96. *n.* 5.
Ordinarius poterit admittere præſentationem extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentandum. *n.* 6.
Etiamſi Ordinarius admiſerit præſentationem cum clauſula = *ſi, & in quantum* = & hæc quid operatur. *loc. cit. n.* 7.
Lex Fundationis quando non ſit admittenda ab Ordinario. *In ſupplem. n.* 30.
Quanto plures ſunt præſentati, tanto plus Ordinarius poteſt eligere meliorem per viam gratificationis. *alleg.* 3. *ſub n.* 20.
Admiſſio petitionis Clericatus facta ab Ordinario cum clauſula = *Si, & in quantum prout de Jure* = quid importet. *alleg.* 61. *n.* 29. *verſ. etenim.*
Ordinarius quando poſſit denegare Clericatum. *loc. cit. num.* 30.
Et an detur appellatio a denegatione Clericatus. *ibid.*
Tenetur illum conferre arctato ratione Beneficii. *ib. num.* 31.
Petens Clericatum ab Ordinario, et iſtum conſtituens in mora, quid facere teneatur. *d. alleg.* 6. *n.* 32. 33. 34. *&* 38.
Et ad quid Ordinarius non teneatur? *ibid. n.* 37.
Ordinarius non poteſt immutare ſtatum Beneficii etiam cum conſenſu Patroni. *In ſupplem. n.* 58.
Vide *Decretum. Alternativa. Devolutio. Incapacitas. Exhibitio. Donatio. Oppoſitio. Juriſdictio. Gratificatio. Atteſtatio.*

Ordinarius quoad approbationem.

Si Ordinarius noſit approbare in limine fundationis conditiones ſimpliciter Juri contrarias, poteſt Superior eum cogere. *alleg.* 80. *n.* 7.
Clauſula = *Non intendimus per præſentes Juſpatronatus in aliquo approbare* = nihil officit Juſpatronatus approbato per Ordinarium. *alleg.* 72. *n.* 24.

Ordinarius quoad auctoritatem.

Fundator inſtituendo Cappellaniam in ultima voluntate cenſetur requiſiviſſe Auctoritatem Ordinarii. *alleg.* 49. *n.* 7.
Contrarium ubi apparet de mente Fundatoris. *loc. cit. num.* 8.
Legatum vocis factum favore Compatroni non requirit Auctoritatem Ordinarii. *Rot. poſt alleg.* 20. *n.* 27.

Ordinarius quoad collationem.

Ordinarius tenetur conferre Beneficium Compatrono habenti medietatem vocum, & pro ſe ipſo ſupplicanti in concurſu extranei. *alleg.* 8. *n.* 6.
Extincta linea Patronorum, libera Collatio Beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 32. *n.* 2.
Quando dicatur Ordinarius conferre Beneficium motu proprio. *alleg.* 52. *n.* 8.
Paſſive vocato ea lege fundationis tanquam arctato ratione Beneficii, Ordinarius tenetur conferre Clericatum. *alleg.* 63. *n.* 23.
Concorrente Laico de linea primo vocata, & Clerico de linea ſecundo vocata Ordinarius tenetur Clericare Laicum, illumque inſtituere excluſo Clerico. *loc. cit. num.* 27.
Excluſio Ordinarii ab inſtitutione, ſeu collatione an arguat Cappellaniam Laicalem, necne, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 31. *n.* 28. *&* 29.

Ordinarius quoad confirmationem.

Non confirmata ab Ordinario prima donatione, Donator poteſt alteram donationem facere. *alleg.* 40. *n.* 2.
Donatio Juriſpatronatus nullum præſtat Jus, antequam recipiat confirmationem ab Ordinario. *loc. cit. n.* 3.
Confirmatio donationis Juriſpatronatus facta ab Ordinario tempore non habili juvare non poteſt. *loc. cit. numer.* 4.
Legatum Juriſpatronatus non confirmatum ab Ordinario poteſt etiam lite pendente confirmari per S. R. ſupplendo conſenſum Ordinarii. *alleg.* 100. *n.* 471.
Donatio Juris præſentandi jurata, & cum promiſſione de illam non revocando eſt irrevocabilis, etiam ante Confirmationem Ordinarii. *Rot. Maceraten. poſt alleg.* 40 *n.* 31. *in fin.*

Non

an poteſt Ordinarius ordinare præſentatum ad titulum Cappellaniæ amovibilis etiam de conſenſu Patroni in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 24. n. 33.
Quid ſi accedat Confirmatio Apoſtolica. *ibid.*

Ordinarius quoad conſenſum.

In Legato Juriſpatronatus favore Compatroni conſenſus Ordinarii non requiritur. *alleg.* 20. n. 2.
Conſenſus Ordinarii eſt cauſa efficiens Juriſpatronatus, *alleg.* 37. n. 3.
Ordinarii conſenſus ad excludendam qualitatem Eccleſiaſticam Cappellaniæ requiritur, quod fuerit poſitive excluſus. *alleg.* 49. n. 29. amplius ut n. 30. & 43.
Donatio Juriſpatronatus abſque conſenſu Ordinarii remanet nulla, & hoc ſpectat ad hæredes Donantis. *alleg.* 91. n. 4.
Ut dicatur interveniſſe donationi conſenſus tacitus Ordinarii, quid requiratur. *l. c.* n. 5. & 6. ubi de obſervantia.
An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum Beneficii de perpetuo in manualem, vel requiratur Auctoritas Papæ. *alleg.* 100. n. 32. & 34.
Nullitas donationis Juriſpatronatus ex defectu conſenſus Ordinarii an importare valeat nullitatem in parte, non autem in totum. n. 266.
Qualitas gentilitia ſuperaddi poteſt in Jurepatronatus hæreditario abſque conſenſu Ordinarii. *num.* 267. & 273.
Diſpoſitio particularis de Jurepatronatus fieri non poteſt abſque conſenſu Epiſcopi etiamſi agatur de Donatione univerſali. n. 269.
Conſenſus tacitus Ordinarii, quando interveniſſe dicatur in approbatione legati Juriſpatronatus. n. 274.
Legatum Juriſpatronatus factum Compatrono valet abſque conſenſu Ordinarii. n. 276.
Legatum Juriſpatronatus non valet abſque conſenſu Ordinarii tacito, vel expreſſo. *loc. cit.* n. 245. & 263.
Deficiente conſenſu Ordinarii Juſpatronatus remanet in hæreditate apud hæredem. *loc. cit. num.* 246.
Juſpatronatus ſine conſenſu Ordinarii non poteſt transferri per legatum, vel aliud titulum particularem, limita ut ibi. *loc. cit.* n. 473.
Patronus non poteſt annectere Juſpatronatus Feudo, vel Caſtro abſque conſenſu Ordinarii. *in ſupplem.* n. 72.
Fundator an poſſit de conſenſu Ordinarii ex intervallo tollere, aut immutare aliquid ex diſpoſitionis in fundatione? *alleg.* 23. n. 6.
Donatio Juriſpatronatus non requirit conſenſum Ordinarii, ſi facta fuerit illi ſub conditione, de cujus purificationis tempore Donatarius eſt Compatronus. *Rot. poſt alleg.* 20. n. 33.
Conſenſus Ordinarii in donatione Juriſpatronatus non requiritur ad ejus ſubſtantiam, ſed pro translatione juris, & Donatio valet in præjudicium donantis etiam ſine conſenſu Epiſcopi *Rot. Macerat. poſt alleg.* 40. n. 29. & habet implicitum ſtatum validitatis ante hunc conſenſum, *ibid.*
Conſenſus Ordinarii in donatione juriſpræſentandi ſemper, & quandocunque, & etiam lite pendente inter præſentatos intervenire poteſt. *Rot. loc. cit. ſub num.* 37.
Donatarius juriſpræſentandi poteſt præſentare etiam ſub ſpe futuri conſenſus Ordinarii. *ibid.*
Ordinarius ſine juſta cauſa ſuum conſenſum denegare non poteſt pro confirmatione Juriſpræſentandi. *Rot. loc. cit.* n. 38.
Conſenſus Ordinarii in donatione Juriſpatronatus requiritur ad illius exercitium. *loc. cit.* n. 40.
Conſenſu hujuſmodi per Ordinarium injuſte denegato devolvitur per appellationem facultas confirmandi donationem ad Rotam, ſeu quemcunque alium Judicem delegatum in gradu appellationis. *d. Rot. Maceraten. poſt d. alleg.* 40. *ſub* n. 40. & 41. ubi quod poteſt cogere Ordinarium, ut conſentiat.
Archiepiſcopus in hac materia an poſſit ſupplere negligentiam Epiſcopi remiſſive. *loc. cit.* n. 41.
Conſenſus recuſatus in donatione Juriſpatronatus ab Ordinario exempto, & Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecto, ad hoc ut ſuppleatur, recurri debet ad Papam. *loc. cit.* n. 43.
Ordinarius conſenſum ſuum denegare non poteſt ex motivis extrajudicialibus, ſed bene ex rationabili cauſa allegata, & probata ex actis. *loc. cit.* n. 44.
An dicatur erectum Beneficium deficiente conſenſu Ordinarii, & quid deficiente etiam Inſtitutione Epiſcopi. *alleg.* 34. n. 18. vide n. 19.
Vide *Conſenſus. Approbatio. Juriſdictio. Oppoſitio.*

Ordinarius quoad erectionem.

Erectio intelligitur relicta prout de Jure facienda ab Ordinario quando agitur de relictis per ultimam voluntatem, ſecus autem peractam inter vivos. *alleg.* 31. n. 10.
Excluſio Ordinarii a Collatione non excludit eum ab erectione. *d. n. alleg.* n. 11. & 13. *cum ſeqq.*
An dicatur erectum Beneficium etiam deficiente Inſtitutione Epiſcopi. *allegat.* 34. n. 18. vide n. 19.
Ubi Lex Fundationis diſcordat in aliquo ab inſtrumento Erectionis non attenditur diſpoſitio Fundatoris, ſed ſola Erectio Ordinarii. *alleg.* 37. n. 6.
Ordinarii auctoritas in erectionibus Beneficiorum ſemper intelligitur incluſa ſi expreſſe non legatur excluſa. *alleg.* 49. n. 4.

Ordinarius quoad gratificationem.

Stante gratia pro præſentato concedi ſolita raro contingunt gratificationes Ordinarii in paritate vocum. *alleg.* 15. n. 25.
In paritate vocum locus eſt gratificationi, quæ dupliciter dari poteſt ab Ordinario, vel gratia Apoſtolicæ pro præſentato. *alleg.* 100. n. 14. & 115.

Ordinarius quoad Habilitationem.

Ordinarius nequit habilitare in præjudicium alicujus præſentati de ſanguine Clericatum, & capacitatem habentis. *alleg.* 61. n. 25.
Lite pendente in præjudicium præſentati habilis an poſſit Ordinarius alium habilitare inhabilem. *alleg.* 100. n. 443.

Ordinarius quoad præſentationem.

Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore. *allegat.* 96. n. 5.
Ordinarius poteſt admittere præſentationem Patroni extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentationem. *loc. cit. num.* 6.
Etiamſi Ordinarius admiſerit præſentationem cum clauſula = *Si, & in quantum* = & hæc quid operetur? *alleg. cit.* n. 7. & *alleg.* 100. n. 126.
Nominatus dicitur Procurator a Patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem. *d. alleg.* 100. n. 399. & 439.
Præſentato digniori in paritate vocem competit provocatio coram Ordinario, quo denegante intrat appellatio. *alleg.* 6. *ſub* n. 23.
Gratia pro præſentato an ſit ſubreptitia, quando obtenta fuit per collitigantem in Judicio præſtationis coram Ordinario, dum imminebat gratificatio alterius compræſentati. *d. alleg.* 6. n. 25.
Stante gratia pro præſentato concedi ſolita, raro contingunt gratificationes Ordinarii in paritate vocum. *alleg.* 15. n. 25.
Præſentatio admitti ſolet ab Ordinario cum clauſula = *ſi, & in quantum* = *alleg.* 21. n. 20. n. 3.
Ordinarius poteſt in ſui præjudicium admittere præſentationem extra terminum. *alleg.* 61. n. 22.

Ordinarius quoad Proviſionem.

Qualificatus an acquirat aliquod jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat proviſio. *alleg.* 100. n. 46.
Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi an prædicta oppoſitione acquiratur nec ne jus qualificato. *loc. cit. num.* 47. & *ſeqq.*
Quotieſcunque Ordinarius recuſat inſtituere adiri poteſt Metropolitanus, vel etiam Papa, & tunc inſtitutio quæ reportatur a Dataria, dicitur nova proviſio. *Rot. Macerat. poſt alleg.* 40. n. 45.

Ordinarius quoad Reſervationem.

Ultimus ſtatus non inducitur per factum Ordinarii contra reſervationes Apoſtolicas. *allegat.* 95. n. 10. *in fin.*
Reſervatio Juriſpatronatus facta ab Ordinario attenditur ſive bene, ſive male proceſſerit, donec corrigatur in Petitorio. *alleg.* 54. n. 19.
Reſervatio Juriſpatronatus facta ab Ordinario præſumitur in conformitatem legis fundationis. *alleg.* 66. n. 23. *in fin.* & n. 23.
Poſt erectum Beneficium non poteſt Ordinarius apponere in favorem Patroni conditiones præjudiciales Reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 62. n. 23.
Nec Vicarius habet hanc facultatem prætextu declarationis mentis Fundatoris. *ibid.* n. 25.
Juſpatronatus circa perſonas in eo comprehenſas regulatur tantum ex reſervatione facta ab Ordinario non curatis ipſis verbis Fundatoris. *alleg.* 94. n. 8.

Ordinatio.

Non poteſt Epiſcopus ordinare ad titulum Cappellaniæ amovibilis. *alleg.* 24. n. 31.
Ad eam ordinatus non poteſt removeri. *loc. citat.* n. 32. & 33.
Poteſt quis ad Cappellaniam Laicalem ordinari ad titulum Patrimonii. *alleg.* 32. n. 10.
Ordinationes Eccleſiarum non debent pendere ex arbitrio Patronorum Laicorum. *in ſupplem.* n. 33.

Patro-

Patronus conſentire poteſt, ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſupplem*, n. 47.
Vide *Ordinarius*.

Ordo.

Quando ſpoliatur unus de eodem Ordine, & alter ejuſdem Ordinis inveſtitur, dicitur, alienatio. *allegat.* 47. n. 57.
Inter pares Ordine attenditur tempus receptionis. *alleg.* 90. n. 138.
Ordini temporis præfertur Ordo qualitatis. *d. alleg.* 90. *num.* 136.
Vide *Ætas*, *Præcedentia*. *Prioritas*. *Patronus quoad poteſtatem*. *Succeſſio*.

Ordo Militaris S. Stephani.

Vide *Magnus Magiſter*.

Ordo Militum.

Vide *Miles*.

Ordo Sacer.

Primi Ordines ſunt gradus ad Sacerdotium. *alleg.* 17. *num.* 34.
Ad reſidendum, & officiandum Chorum, an requiratur Ordo Sacer. *alleg.* 42. n. 19.
Quænam ætas requiratur ad ſuſcipiendum Ordinem Subdiaconalem. *loc. cit.* n. 23.
Statutum obligans Canonicos ad celebrationem Miſſæ cantatæ non inducit obligationem Ordinis Sacri. *loc. cit.* n. 20.
Beneficia exiſtentia extra Eccleſias Cathedrales, aut Collegiatas, an requirant de Jure Ordinem Sacrum. *alleg.* 13. n. 2.
Cappellania, ad cujus titulum quis ordinari debet, eſt Eccleſia. *alleg.* 49. n. 19.
Ordinari nemo poteſt ad titulum Cappellaniæ non Eccleſiaſticæ. *loc. cit.* n. 21.
Ordinum Collatio, eſt materia reſervata ſoli prudentiæ, arbitrio, & conſcientiæ Epiſcopi. *alleg.* 40. n. 44.
De Jure communi Canonicatus non requirit Ordinem Sacrum. *alleg.* 32. n. 1. & 26.
Concilium Tridentinum corrigens hanc Juris diſpoſitionem, in quo ſenſu loquatur? n. 2.
Ad aſſequendum Canonicatum in Eccleſiis Collegiatis de Jure communi an ſufficiat prima tonſura. n. 3. & 26.
Fundatus adjiciendo Juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum. n. 6.

Originale.

Authenticum an, & quando ſit loco originalis. *alleg.* 72. n. 14.
Ad officium Judicis pertinet recognitio originalis, cui debetur exceptio. *alleg.* 84. n. 59.
Vide *Rebiatus*.

Originarius.

Prælatio cæteris paribus conceſſa Originariis ſuper exteros non eſt Juri contraria. *alleg.* 95. n. 24.
Conditio, quod Cives, & Originarii cæteris paribus præferantur exſtantes non eſt contra Jus. *alleg.* 100. *num.* 34.

Ornamentum.

Vide *Reſtauratio*.

P

Pactum.

SErvare pacta Fundatoribus, & illa non violare reſpicit utilitatem publicam. *alleg.* 47. n. 17.
Pactum fundationis nequit per Magnum Magiſtrum tolli, aut in aliquo alterari. *alleg.* 42. n. 40.
Obſervare pacta, & leges fundationum Juris naturalis eſt, & Divini. *alleg.* 50. n. 2.
De Jure in limine fundationis admitti poſſunt pacta etiam Juri contraria. *alleg.* 73. n. 23.
Pacta ſervantur de neceſſitate, non autem de honeſtate. *loc. cit.* n. 24.
Pacta licet dura, & rigoroſa, ſunt tamen ſervanda. *ibid.* n. 25.
Judicio Ordinarii plene deferendum eſt pro excluſione cujuſcumque pacti taciti, quod in donationibus Juſpatronatus intervenire potuerint. *allegat.* 84. n. 20.
Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis excluſa remaneant prædicta pacta. *loc. cit.* n. 21. 23. 24. 28. & *ſeqq.*
Quæ pacta Patronis proficua poſſint apponi in Conſtitutione Turni. *alleg.* 100. n. 55.
Ubi requiritur acceptatio expreſſa per pactum non ſufficit tacita. *loc. cit.* n. 37.
Pacta alterant naturam etiam in Feudis aliiſque materiis differentibus. *alleg.* 47. n. 43.
Pacta adjecta in Fundationibus Commendarum, non poſſunt derogari per Magnum Magiſtrum, quod comprobatur. *ibid.* n. 58. ſecus per Papam, & quando. *ibid. verſ. Et maxime*.
Permittendum non eſt neque per viam gratiæ violare pacta in limine fundationis adjecta, niſi detur cauſa relevans, & publicæ neceſſitati, quam ſi Fundator prævidiſſet, ipſe etiam ſuam legem correxiſſet. *alleg.* 50. n. 8.
Quæ potius dicitur interpretatio, quam voluntatis Fundatoris commutatio. *ibid.* n. 5.
Quidquid de Jure procedit ſi deducatur in pactum de honeſtate, fit de neceſſitate. *alleg.* 73. *ſub* n. 24.
Pactum niſi ſervetur ſunt reſtituendæ pecuniæ receptæ per tranſactionem. *loc. cit.* n. 5.
Pactum, vide *Contractus*. *Conditio*. *Parochus*.

Papa in genere.

Coram Papa facienda eſt oppoſitio, vel ſaltem coram Executore Apoſtolico, quando collatio ſpectat ad eum. *alleg.* 1. n. 14.
Ubi Inſtitutio ſpectat ad Papam, non poteſt fieri præſentatio coram Cardinali Vicario. *allegat.* 82. *num.* 15. & 16.
Quando inſtitutio pertinet ad Papam, præſentatio, ubi fieri debeat? *ibid.* n. 20.
Ille cui commiſſum eſt aliquod miniſterium per Papam, non poteſt illud alteri ſubdelegare. *alleg.* 86. n. 16.
Nunquam præſumitur Papa velle Patronis præjudicare. *alleg.* 47. n. 10.
In reſervatis ſoli Papæ, an poſſit dari Centenaria, aut immemorabilis. *ibid.* n. 65.
Quod Papa non facit ex defectu voluntatis, non poteſt facere Inferior ex defectu poteſtatis. *alleg.* 47. *in.* 65. §. *Imo*.
Papa nunquam intelligit tollere Juſpræſentationis, cujus vigore, quis veniat inſtituendus. *alleg.* 32. n. 27.
Papa ſubintrat in locum Epiſcopi permutationi diſſentientis. *alleg.* 55. n. 6.
Penſio impoſita per Summum Pontificem ſuper Beneficio de Jurepatronatus Laicorum, quando ſubſiſtat abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 56. n. 1.
Papa dum confert non qualificato, ſupponit, quod qualificatus non adſit, vel Juri ſuo renunciare velit. *alleg.* 100. n. 5.
Papa in diſpenſando utitur Jure ſuo, & nemini præjudicat. n. 341.
Papa in paritate vocum utitur Jure ſuo mediante derogatione, per quam nulli præjudicat, cum nemini ſit in tali paritate Jus quæſitum. *allegat.* 4. n. 23. §. *Stadente*.
Compatronus volens ſupplicare pro ſe ipſo debet eſſe diligens, & quomodo? *alleg.* 6. n. 28. §. *Ex his*, *verſ. ne autem*.
Papa repræſentatur per Datarium Cancellarium, alioſque Officiales. *alleg.* 28. n. 19. §. *Non ſubſiſtente*.
Papa penſiones ſuper Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum non imponit, niſi ſibi exprimatur Juſpatronatus, & quare. *alleg.* 48. n. 38. §. *Accedebant*, *verſ. item Papa &c. Rot. poſt eam alleg.* n. 104.
Perſona Papæ non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit ſpecialem mentionem. *alleg.* 45. *num.* 19.
Papa requirit conſenſum Patronorum in reſignationibus vacationibus apud Sedem per aſſecutionem incompatibilis, & proviſionibus per Commendam. *alleg.* 47. *ſub* n. 46.
Subreptio intrare poteſt etiam in conceſſione Summi Pontificis facta de Voto Congregationis particularis ab eo deputatæ. n. 34. *in fin.*
Papa infirmare non ſolet concordias ſuper controverſiis in Judicium deductis, niſi auditis partibus. *Rot. poſt alleg.* 9. n. 82.
Papa attendit præſentationem Patroni, ſive præcedat, ſive ſubſequatur Datam gratiæ. *allegat.* 56. n. 17.
Papa ubi excluditur per Fundatorem a Jure devoluto, multo magis dicendus eſt excluſus a Jure reſervato. *allegat.* 48. *ſub* n. 34. §. *Solidum*.
Vide *Exhibitio*. *Ignorantia*. *Reſignatio*. *Subreptio*.

Papa quoad auctoritatem.

Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem non poteſt fieri per præſentatum in favorem alterius, niſi auctoritate Papæ. *alleg.* 34. n. 3.

Papa quoad Beneficia litigioſa.

In quibus caſibus Papa apponat manus in Beneficiis Juriſpatronatus propter vitium litigioſi? *alleg.* 16. n. 1. & 2.
Et quare in iis ſic apponat manus? *loc. cit.* n. 3.

Papa quoad derogationem.

Derogare ſolet Juripatronatus activo in multis caſibus, non autem paſſivo. *alleg.* 1. *n.* 6. limita ut n. 7.
Papa derogat Juripatronatui, ubi Compatronus ſupplicat pro ſe ipſo, & quando fit reſignatio in Patronum, *alleg.* 8. n. 28. 29. *& ſeqq.*
Papa concedere ſolet derogationem Juriſpatronatus, quando propter litem motam ante vacationem Patroni præſentare impediuntur. *Rot. poſt alleg.* 22. n. 42.
Papa in ſimplici proviſione Beneficii de Jurepatronatus nunquam illi derogat. *alleg.* 47. n. 46.
Commutatio voluntatis Fundatoris, magnam fieri ſolet per Papam, niſi agatur de cauſis graviſſimis. *alleg.* 50. n. 1. 6. & 7.
Papa non præſumitur derogare indulto ſpeciali. *allegat.* 100. n. 209.
Papa concedendo gratiam cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite nemine præjudicat. *alleg.* 40. n. 41.
Papa derogat Juriſpatronatus Laicorum, in vacatione Beneficii in Curia, & hæc derogatio non cenſetur contraria voluntati Fundatoris. *alleg.* 47. n. 46. *alleg.* 62. n. 28. & 33. & *allegat.* 72. n. 7. & de aliis derogationibus. V. de *allegat.* 47. *ſub* n. 46.
Papa derogare non ſolet qualitatibus Beneficio præſcriptis, etiam ſi illud effectum ſit Sanctæ Sedi. *Rot. poſt alleg.* 48. n. 49.
Vide *Derogatio.*

Papa quoad electionem.

Electio Summi Pontificis, quæ fit de ſolo cœtu Cardinalium, non reſtringitur. *alleg.* 9. n. 65. §. *Minuſque.*

Papa quoad gratiam.

Papa intelligit facere gratiam derogationis præſentato ab illis Patronis, qui exiſtunt in quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 40. n. 13.
In gratia pro præſentato Papa dicitur habere intuitum ad præſentationem, etiam ſuperveniente intra terminum, *alleg.* 4. n. 23. §. *Pro affirmativa.*
In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, qui talis ſit per petitorium clarum. *alleg.* 40. n. 14.
Summus Pontifex non intendit per ſuam gratiam auferre Epiſcopo Juriſdictionem in parte Diœceſis. *alleg. num.* 4. & 19.
Voluntas, & intentio Papæ aliquod concedentis ceſſat corruente cauſa motiva conceſſionis. *Rot. poſt alleg.* 9. *ſub* n. 76. *in fin.*
Summus Pontifex difficilius concedit gratias contrarias voluntati Fundatorum, ne retrahantur ad fundationem Eccleſiam. *Rot. poſt alleg.* 50. n. 27.

Papa quoad poteſtatem.

Lex fundationis reddens collationem Beneficii conditionalem, vel temporale per ſolum Papam convalidari poteſt. *allegat.* 14. n. 7.
Solus Papa poteſt diſmembrationes Cathedralium facere, *alleg.* 27. n. 25.
Papa non procedit ad diſmembrationem in Eccleſiis de Jurepatronatus Laicorum titulo oneroſo abſque horum conſenſu. n. 26.
Papa in conferendis Beneficiis poteſt concurrere cum omnibus Epiſcopis in ſuis Diœceſibus. n. 29.
Poteſtas Papæ in Beneficialibus eſt ampliſſima, & male arguitur a Prælato Religionis ad Papam. n. 47.
Summus Pontifex eſt Dominus, & primarius Adminiſtrator omnium Eccleſiarum. *alleg.* 35. n. 5.
Papa quando poſſit inviso Epiſcopo diſmembrare Epiſcopatum. n. 7.
Papa an poſſit auferre bona uni Eccleſiæ, & alteri dare. n. 8.
Item unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. n. 9. & 10.
Papa an poſſit cogere ad permutandum invito Epiſcopo, n. 11.
Conſenſus Papæ ſupplet conſenſum Ordinarii. *alleg.* 82. n. 19.
Papa in Beneficialibus habet ſupremas habenas. *allegat.* 100. n. 195.

Papa quoad proviſionem.

Papa propter vacationem apud Sedem, providet etiam Beneficia de Jurepatronatus Laicorum. *alleg.* 72. n. 6.
Papa poteſt providere Beneficium de Jurepatronatus Eccleſiaſtico abſque mentione, & derogatione illius. *num.* 10.
In Beneficiis de Jurepatronatus Eccleſiaſtico Papa providet Jure ſuo, independenter a Patronis. *allegat.* 9. *num.* 59.
Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtici in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam. *alleg.* 9. n. 29. *in fine.*
Papa providere debet Epiſcopo propter Loci qualitatem, in quo laborat. *allegat.* 55. n. 16.

Papa quoad reſcripta.

Reſcriptum Papæ, & ejus declaratio intelligi debet prout de Jure. *alleg.* 41. n. 19.
Summus Pontifex cenſetur reſcribere juxta diſpoſitionem Juris. *Rot. poſt allegat.* 52. *ſub* n. 70.

Papa quoad Statuta.

Statutum conditum ab inferiore non afficit Papam. *alleg.* 45. n. 3. & *ſeqq.*
Indultum Pontificium confirmatorium alicujus ſtatuti an attendatur per Papam. n. 6.

Parentella.

Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de Parentela, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 7. n. 21.
Vocatis in genere Perſonis de Parentela Teſtatoris non attenditur prærogativa gradus. *Rot. poſt allegat.* 7. n. 24. & 27.

Parentes.

Dictio = *tutti i ſuoi Parenti* = includit quoſcunque Parentes conſanguineos. *alleg.* 75. n. 7.
Vide *Conſanguineus.*

Parochia.

Poſſidentes Domo in Parochia an teneantur ad expenſas pro ejus fabrica, ſi habitant extra illam. *alleg.* 53. n. 7. 10. 18.
Habens domum propriam Parochiæ ſubjectæ vocatur Parochianus ſecundum quid. n. 11.
An Papa poſſit unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. *alleg.* 35. n. 9. & 10.
De Jurepatronatus, quod competit Dominis domorum in Parochia exiſtentium. *allegat.* 52. *ſub* n. 15.
Jurepatronatus ſpectante ad habitatores Parochiæ per modum Univerſitatis, admittuntur ad illud Patres cum filiisfamilias. n. 22. *in fin.*
Vide *Amovibilitas.*

Parochialis.

Papa ſervat formam concurſus etiam in Parochialibus vacatis in menſe reſervato. *allegat.* 95. n. 22.
Præſentatus in Parochiale, quando non eſt gratus ſed inviſus populo, an ſit inſtituendus? *alleg.* 100. n. 399. & 401.
Ad fabricam Eccleſiæ Parochialis contribuere tenentur ex conſuetudine, qui Domos proprias poſſident in Parochia. *alleg.* 53. n. 10.
Ad fabricam Eccleſiæ Parochialis fit contributio per æs, & libram a poſſidentibus domos in Parochia. *num.* 12. *in fin.*
Eccleſia Parochialis nullum Jus habet ſuper Eccleſiis Inferioribus infra ſuos limites ſitis, niſi probet ex Privilegio, vel alio Jure ſpeciali, excepta Cathedrali. *alleg.* 75. n. 58.
Limita quoad Jura Parochialia, & quomodo hoc intelligatur? n. 59.
Vide *Concurſus. Oeconomus.*

Parochiani.

Appellatione Parochianorum veniunt habentes Domicilium, ſeu habitationem in diſtrictu Parochiali. *alleg.* 53. n. 1. & 2.
Non vero poſſidentes Domos, ut n. 6.
Intellige, ut n. 9.
An, & quibus modis competere poſſit Juſpatronatus Parochianis? n. 22. & 24.
Juſpatronatus ſpectans ad univerſitatem Parochianorum non tranſit in ſingularem ſucceſſorem, niſi ſit habitator, & Parochianus, nec poteſt donari, niſi omnes de Parochia conſentiant. n. 25.
Reſervato Jurepatronatus Rectori, & Parochianis quantam vocem habeat Rector, & quantam Parochiani. *alleg.* 100. n. 94. & *ſeqq.* & n. 99. 100. 103. *cum ſeqq.* & n. 152. 140. & 142.
Spectante Jurepatronatus ad Parochianos ſi unus ex his præſentetur, iſte non dicitur Compatronus ad effectum prælationis. n. 96.
Deficiente Inſtrumento Fundationis ſi ex obſervantia ſpectet Juſpatronatus ad Beneficiatum, & Parochianos, quomodo, & pro qua rata unicuique ex illis competat. n. 97.
Spectante Jurepatronatus pro medietate Rectori, & pro alia Univerſitati Parochianorum præſentatus per Rectorem cum aliquibus Parochianis, minorem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum. n. 113.
Juſpatronatus competens Parochianis dicitur ipſis competere tanquam ſingulis, & non univerſis. n. 147.

Parochus.

Vocabula *Rector*, *Vicarius*, & *Parochus*, ſunt Synonyma, & unum pro alio uſurpatur. *Rot. poſt alleg.* 5. *num.* 31.

Quo tempore ſit magis neceſſarium munus Parochi. *alleg.* 27. n. 20.

Confeſſarius Monialium, licet non ſit Parochus, eſt tamen loco Parochi reſpectu Monialium. *allegat.* 35. *num.* 9.

Parochus alicujus Parochiæ non poteſt eſſe Confeſſarius ordinarius Monialium. n. 10.

Quale Jus habeat Parochus in Eccleſia de Jurepatronatus ſita intra limites ſuæ Parochiæ. *allegat.* 54. n. 50.

Magis expedit curæ Animarum Parochus perpetuus, quam amovibilis. *in ſupplem.* n. 25. & 35.

Non eſt abſurdum, quod Parochus removeatur ad nutum Patroni Laici. n. 27.

Parochus an poſſit ſine cauſa removere ſuum Cappellanum, ſeu Coadjutorem in exercitio Curæ. n. 37.

Epiſcopus non poteſt dare Parocho titulum Archipresbyteri ad inſtantiam Patroni. n. 72.

Parochus in Eccleſia de Jurepatronatus ſite intra limites Parochiæ non poteſt docere Doctrinam Chriſtianam, Prædicare Sacramentare Populum, & alias Functiones Parochiales exercere. *alleg.* 54. *ſub* n. 50.

Parochus eligi debet gratus Populo, illique non ſuſpectus, date prælatione indigenis ſupra exteros. *alleg.* 73. *ſub* n. 3.

Eidem Populo in aliquibus locis de conſuetudine permittitur honorantia ſimplicis nominationis, *ibidem* quæ nominatio non importat Juſpatronatus, *ibidem* n. 4.

Fides parochi de per ſe, & multo magis aliorum teſtimonio munita, paupertatem concludit. *Rot. poſt alleg.* 44. n. 53.

Parochus non poteſt pro exercendi Functionibus Parochialibus occupare Eccleſias alienas, ſitas intra limites ſuos. *alleg.* 75. n 61.

Parochus non poteſt impediri in exercitio ſuarum Parochialium Functionum, quæ illi ſpectant privative ad alios. n. 63.

Non tamen poteſt impedire Beneficiatis aliarum Eccleſiarum, quæ ſunt intra limites Parochiæ exercitium aliarum Functionum non mere Parochialium. n. 64. & 65.

Vales pactum inter Rectorem Eccleſiæ Parochialis, & Regularis in admittenda fundatione eorum novæ Eccleſiæ, ut non recipiant Parochianos ad ſepulturam ab ipſis electam, neque fundationes Miſſarum, & Anniverſariorum. *alleg.* 100. n. 708. & 709.

Vide *Amovibilitas*, *Diviſio*, *Remotio*.

Pars.

In Collegiis an ſufficiat major pars pro decernendis ſtabilibus voluntatis. *alleg.* 9. n. 31. §. *Hinc*.

In Jurepatronatus familiari major pars vocum dicitur comparative ad minorem, ſecus in Collegialibus. *loc. cit.* n. 31. & de alia differentia. *ibid.*

Vide *Teſtamentum*.

Participatio.

Vide *Diſtributio*.

Pater.

Quietatio facta Patri pro omni, & toto eo, quod quis prætendere poteſt etiam cauſa ſupplementi legitimæ, quid operetur? *allegat.* 69. n. 27.

Filius non prohibetur præſentare Patrem, ſicut nec Pater filium. *alleg.* 84. n. 24.

In Jurepatronatus hæreditario Pater inſtitutis omnibus filiis hæredibus, an poſſit uni ex illis aſſignare, ſeu relinquere totum Juſpatronatus, abſque conſenſu Ordinarii. *alleg.* 100. n. 206. 268. & 270.

In Jurepatronatus, non ſpectante ad Capita Domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, vox competit omnibus, & ſingulis Maſculis & Fœminis, & tam Patribus, quam filiisfamilias. *alleg.* 100. n. 324.

Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis. *ibid.* n. 345.

De ratione differentiæ inter utrunque caſum. *loc. cit. num.* 346

In Jurepatronatus gentilitio, an admittatur præſentatio Patris cum filiis in capita, datur diſtinctio. *loc. cit.* n. 606. & *ſeqq.*

Inter comprehenſos poteſt unum ex illis gratificare in Inveſtitura hæreditaria, nec alii vocati poſſunt impugnare ejus factum ob qualitatem hæreditariam. *alleg.* 46. n. 13.

Pater donans Juſpatronatus, præſentari poteſt per filium, quando eſt de paſſive vocatis, & excluditur pactum tacitum donationis, *allegat.* 84. n. 36.

Pater, Vide *Filius*.

Patrimonium.

Poteſt quis ad Cappellaniam Laicalem ordinari ad titulum Patrimonii. *alleg.* 32. n. 10.

Proventus Eccleſiaſtici nuncupantur hæreditas, & Patrimonium Chriſti Domini, *Rot. poſt allegat.* 48. *ſub* n. 34.

Patronus.

Quare Patronus in paritate vocum præferatur extraneo? *allegat.* 6. n. 14.

Patronus dicitur quaſi Pater. *alleg.* 23. n. 6. & 18.

Quando unus eſt Patronus, & hic cedit Juſpatronatus Epiſcopo, Eccleſia fit libera, ſecus autem, quando ſunt plures Patroni. *allegat.* 25. n. 7. & *ſeqq.* & *numer.* 20.

In quo ſenſu ſit verum, quod extincta linea Patronorum Eccleſia efficiatur libera. *alleg. cit.* n. 22. vide ibi. & n. 52.

Juſpatronatus reſervatum pluribus Patronis Laicis remanet mixtum, ſi ex defectu unius ex illis ſuccedat Epiſcopus. *allegat.* 15. n. 19.

Jus præſentandi reſpicit poſſeſſorium, eſſe autem Patronus reſpicit petitorium. *alleg.* 19. n. 7.

In dubio facienda eſt interpretatio favore Patroni, *alleg.* 30. n. 19.

Paſſive vocatus a Teſtatore, non indiget electione Patroni. *allegat.* 33. n. 7.

Extincta linea Patronorum libera collatio Beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 34. n. 2.

Patronus habendo onus, habere etiam debet utilitatem, *alleg.* 43. n. 16.

Patronis non eſt auferenda utilitas quæ provenit ex Jurepatronus. *alleg.* 43. n. 25.

Patronus committit ingratitudinem veniendo contra ſanguinem Fundatoris. *alleg* 51. n. 1.

Patronus pro minori parte habet utilitatem ſuam fundatam in devolutione, quæ ſibi obvenire poteſt, ex præſentatione facta per majorem contra legem fundationis. *alleg.* 81. n. 14.

Patronus ſimul, & Beneficiatus ſoli nequit ſucceſſorem eligere, niſi hoc faciat auctoritate Ordinarii. *alleg.* 82. n. 11.

Qualitas hæreditarie Juriſpatronatus reſpicit favorem Patronorum. *allegat.* 92. n. 8.

Qualitas hæreditaria Juſpatronatus, veluti inducta favore Patroni poteſt ab illo renunciare, *allegat.* 92, n. 69.

Ultimus ſtatus non attenditur ob petitorium, quod clarum dicitur, licet deductum ex fundatione, quæ indigeat Juridica explicatione. *alleg.* 95. n. 9.

Patronus qui proſequitur præſentationem nullam, dicitur eam facere de novo. *alleg.* 100. n. 10.

Per unionem incorporativam Patroni unius beneficii, ſeu Eccleſiæ fiunt Patroni alterius. *alleg.* 100. n. 80.

Patronus præſentando pro ſua rata, & voce, an inſeligatur præſentare pro viili, ſeu æquali portione, vide negativam, & affirmativam, & diſtingue. *alleg.* 100. n. 117. & *ſeqq.*

Obſervantia declarat an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim. n. 139.

De Conjecturis, & circumſtantiis, quæ declarant hanc Concluſionem. n. 141. & *ſeqq.*

Patronus poſt fundationem non poteſt apponere legem etiam Eccleſiæ favorabilem. n. 148.

Patronus admittens extraneum ad ſecum præſentandum communicat illi fructum, ſeu quaſi poſſeſſionem præſentandi cum conſenſu tacito Epiſcopi. n. 315.

Major pars Patronorum, quomodo intelligatur in Jurepatronatus ſpectant ad Patronos ſingulares. n. 316.

Patronus, qui promiſit Compatrono concurrere in ejus præſentatum, non tenetur concurrere, ſi ille præſentavit incapacem. n. 323. & 325.

Enunciativa erronee non attenditur præcipue in præjudicium Patroni abſentis. n. 358.

Patronus nequit præjudicare præſentato, & aliquid de ejus Juribus diminuere. n. 380.

Mandatum ratificatum per Patronum non dicitur falſum. n. 395.

Patronus facta nominatione, antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem, poteſt illam revocare, n. 402.

Medietas vocum in gratie pro præſentato intelligitur etiam quoad Patronos non poſſidentes, ſed habentes petitorium clarum. n. 582.

Patronus non poteſt annectere Juſpatronatus Feudo, vel Caſtro abſque conſenſu Ordinarii. *in ſupplem.* n. 72.

Interpretatio facienda eſt pro ſubſiſtenda præſentatione Patroni etiam ſtante Jurepatronatus paſſivo, ne activum illi remaneat inutile. *allegat.* 7. n. 21.

In Beneficiis de Jurepatronatus Eccleſiaſtico Papa providet Jure ſuo independenter a Patronis. *allegat.* 9. *num.* 29.

In

In Jurepatronatu, licet exercitium ſit dividuum, tamen ſubſtantia manet indiviſa, & in ſolidum quoad Patronos, *loc. cit. n. 31. §. Hinc in fin.*

Patroni in exercitio Juriſpræſentandi concurrunt veluti Conſocii in re communi, & præſentatio unius conſervat jus, & poſſeſſionem alterius. *loc. cit. n. 31. in fin.*

Si Patronus proſequatur Præſentationem ab ipſo nulliter factam, hæc proſecutio habet vim novæ præſentationis, ut ex nunc. *alleg. 13. num. 7. verb. quod ſi.*

In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, quæ talis ſit per petitorium Clarum. *allegat. 40. n. 14.*

Patronus extraneus repræſentant perſonam Fundatoris, & in ejus Juribus ſubrogatur. *alleg. 29. n. 36.*

In Cappellania manuali an Cappellanus deputatus per Patronum antecelſorem poſſit removeri per Tutorem Patroni ſucceſſoris, & Pupilli. *allegat. 38. per totam.*

Patronus dicitur quaſi Pater, qui tenetur ornare, & reſtaurare rem Patronalem. *allegat. 43 n. 11.*

Patronis ſi auferatur, quod ſibi competit datur vis retrahendi Laicos a Beneficiis Eccleſiaſticis. *alleg. 43. n. 15.*

Novi Patroni nequeunt præjudicium inferre aliis antiquis ſuper Jure ſibi quæſitu, *alleg. 43. num. 23. §. Et quamvis.*

Patrono reſervatur Juſpatronatus in Eccleſiis de novo erectis ex redditibus alterius diſmembratæ ſuo Jurepatronatus. *alleg. 47. n. 26.*

Patronus non amittit Juſpræſentandi ob negligentiam non factæ præſentationis in uno, vel altera vacatione. *Rot. poſt allegat. 20. ſub n. 28.*

Præſumitur pro præſentatione Patroni, quod facta fuerit juxta mentem Teſtatoris. *Rot. poſt allegat. 30. n. 39.*

Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſive vocatis, ſi iſti ſint plures, nemo dicetur habere Jus quæſitum. *alleg. 56. n. 17.*

Aliud eſt quod Patronus eligat inſtituendum, & aliud quod conſentiat inſtituto. *alleg. 60. n. 3.*

Alia etiam Jurapatronatus puta advocationis, Proceſſionis, &c. competunt Patronis etiam extranei. *Rot. poſt alleg. 24. n. 85. 60. 77. & 101.*

Patronus aſſimilatur Patrifamilias. *Rot. poſt d. allegat. 44. num. 85.*

Recenſentur Onera, & emolumenta debita Patronis in Eccleſia Patronali. *Rot. loc. cit. n. 598.*

Patroni nomen convenit iis omnibus, in quos tranſit Juſpatronatus. *Rot. loc. cit. ſub n. 125.*

Patroni per diſcordiam dicuntur ſe invicem impedire. *alleg. 9. n. 2.*

Paſſive vocatus an debeat requirere Patronum ut eum præſentet. *alleg. 82. n. 18.*

Vide *Abſens. Acquirens, Confeſſio, Conſenſus. Innovatio. Nominatio. Præſentatio, Primus. Supplicatio. Proviſio. Diſcordia.*

Patronus quoad accumulationem.

Si Patronus Eccleſiaſticus accumulando duos præſentaverit, & primo præſentatus intra terminum renunciaverit Juri ſuo, an poſſit noviter præſentare. *alleg. 5. n. 28.*

Patronus Laicus poteſt plures cumulative præſentare. *alleg. 78. n. 14.*

Præſentatus per duos Patronos quorum alter alium poſtea præſentavit præfertur ſecundo cumulative præſentato. *alleg. 100. n. 37.*

Præſentatus cumulative per duos ex tribus Patronis, qui omnes alium antea præſentaverint nulliter obtinet gratiam pro præſentato cum derogatione. *loc. cit. n. 38.*

Patronus quoad alimenta.

Patronus in caſu inopiæ habet jus alimentorum. *alleg. 6. n. 17.*

Alimenta debentur cuique Patrono etiam extraneo in caſu inopiæ. *allegat. 29. n. 6.*

Juſpatronatus transferri poteſt in extraneum per filios Fundatoris, qui tali caſo perdunt jus alimentorum. *loc. cit. n. 7.*

Beneficiatus in reſtitutione reddituum ſuperſtitum non debet præferre pauperes extraneos Patronis indigentibus. *loc. cit. n. 18.*

Patronus retento apud ſe Jurepatronatus non poteſt transferre in alium jus alimentorum. *allegat. 44. n. 14.*

Ex pluribus Patronis ſi unus tantum indigeat habens minorem partem Juriſpatronatus utrum alimenta petere poſſit congrua ex omnibus redditibus Eccleſiæ. *d. allegat. 44. n. 49. & 50.*

Pro alimentis Patroni habetur ratio etiam de bonis poſt fundationem quæſitis. *alleg. cit. n. 49.*

Jus alimentorum an debeatur Patrono, & Privilegio. *loc. cit. num. 41.*

Patrono qui renunciavit Eccleſia ſuum Juſpatronatus alimenta debentur in caſu inopiæ, & qua ratione. *loc. cit. n. 48.*

Beneficiatus tenetur ſubvenire Patrono indigente de fructibus ſuperextantibus Beneficiis ex charitate, & antidorali obligatione. *Rot. poſt d. alleg. 44. ſub n. 66. 70. & 87.*

Jus alimentorum conceſſum ex benignitate Sacrorum Canonum Patronis extenditur etiam ad ejus hæredes ſive conſanguineos, ſive extraneos, in quos Juſpatronus tranſivit. *Rot. loc. cit. n. 66. 78. & 79. cum ſeqq.*

Jus alimentorum competit Fundatori, etiam poſtquam renunciaverit Juriſpatronatus imo etiam deperdita dote per ipſum Eccleſiæ aſſignata. *Rot. loc. cit. numer. 89.*

Quod tamen intelligendum eſt cum limitatione. *ibidem.*

Vide *Alimenta.*

Patronus quoad conditiones.

Patronus non poteſt in præſentando apponere legem quod Canonicatus vacet per abſentiam annualem. *allegat. 100. n. 549.*

Patroni poſſunt præſentare Laicum dummodo iſte reperiatur Clericus tempore præſentationis, *loc. cit. n. 436.*

Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n. 437.*

Patronus quoad conſenſum.

Epiſcopus invitis Patronis non poteſt alienationem facere, nec ſervitutem conſtituere, nec aliquid innovare. *alleg. 43. n. 7.*

Epiſcopus non poteſt alteri dare licentiam retinendi in Eccleſia Patronata ſcamnum reluctante Patrono, nec etiam ibi collocandi Reliquias Sanctorum. *loc. cit. n. 9. 10. & 14.*

Epiſcopus non poteſt diſmembrare, nec habet jus derogandi legi fundationis uniendi Beneficium Patronatum abſque conſenſu Patroni. *alleg. 47. n. 13.*

Patronus conſentire poteſt ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſuſ. lem. n. 47.*

Ordinarius non poteſt immutare ſtatum Beneficii etiam cum conſenſu Patroni. *n. 58.*

Quando conſenſus Patroni tacitus habeat vim novæ præſentationis. *alleg. 2. ſub n. 16.*

Epiſcopo volenti removere Cappellanum amovibilem ad nutum Patroni, iſto diſſentiente requiritur juſta cauſa. *allegat. 38. n. 16. in fin.*

Vide *Conſenſus, Diſſenſus.*

Patronus quoad diviſionem.

Patroni in caſu diſſenſionum, & diſcordiarum poſſunt etiam inviti cogi ad dividendi jus præſentandi per Turnum. *alleg. 6. n. 1. & ſeqq.*

Patronos cogi non poſſe ad dividendum jus præſentandi ſuſtinent *Lambertinus, & Rochus de Curte,* & reprobantur. *n. 15. & 16. uſque ad 24.*

Patronus quoad dominium.

Patronus Laicus non acquirit Dominium in Eccleſia, acquirit tamen uſum rei Patronalis. *allegat. 43. n. 8.*

Patronus ſuper Pavimento Eccleſiæ an habeat jus prohibitivum ne aliqua ſervitus ibi conſtituatur eo invito. *alleg. 43. n. 13. & 17.*

Patronus quoad donationem.

Patronus donando jus præſentandi intelligitur donaſſe cumulative, non autem privative. *allegat. 39. num. 9.*

Patronus quoad dotationem.

An Patronus teneatur ab initio Fundationis Cappellæ conferre dotem ſufficientem, pro omnibus neceſſariis. *alleg. 12. n. 7. & 7. & 8.*

Patrono allegantì titulum augmenti dotis incumbit onus probandi illum, *alleg. 38. n. 18.*

Patronus Eccleſiaſticus.

Vide *Patronus Laicus, & Eccleſiaſticus.*

Patronus quoad electionem.

Inter paſſive vocatos vocatione mediata eſt in arbitrio Patroni eligere hunc, vel illum ſecus, quando vocatio eſt directa. *allegat. 1. n. 5.*

Clauſula = *Dummodo Collatio ad nos hac vice perti- neat* = excludit mutationem ſtatus contra Patronos *alleg.* 100. *num.* 416.
Voluntas Fundatoris, quando agitur de ejus mutatione in melius, non cenſetur prædictæ mutationi reſiſte- re. Rot. *poſt alleg.* 30. *num.* 16. limita *ibid.*
Mutatio, quæ eſſe poteſt alicui præjudicialis, non de- bet fieri abſque illius citatione. *num.* 20.
Mutatio ſtatus ex actibus contrariis, ut inducatur neceſſe eſt, quod ſint continuati, effectuati, & contradictorio Judicio canonizati. *alleg.* 90. *numer.* 113.
Vide *Probatio. Status.*

N

Narratio.

PRoviſus Apoſtolicus tenetur juſtificare reſervationem Beneficii Papæ narratam. *alleg.* 72. *num.* 1.

Narrativa.

Narrativa emiſſa per Fundatorem relative ad Inſtromen- tum Fundationis intelligenda eſt omnino ad illius teno- rem. *alleg.* 86. *num.* 20.
Falſitas narrativæ, ut vitetur interpretatio facienda eſt. Rot. *poſt allegat. num.* 46.

Natio.

In una natione via datur caſus, quod nullus reperiatur di- gnus pro electione paſſiva. *alleg.* 9. *num.* 64.
Vide *Jus nationale. Placitum.*

Nationales.

Nationales præferuntur in Abbatiis ſuæ Patriæ de jure. *alleg.* 9. *num.* 46.

Natura.

Vide *Actus.*

Neceſſitas.

Regula, quod in ultimis voluntatibus verba hortatoria importent neceſſitatem, quomodo procedat. *alleg.* 30. *numer.* 27.
Urgente neceſſitate an excludenda ſit in Cappellanis de ſanguine Teſtatoris interpretatio inductiva qualitatis Sacerdotalis. *allegat.* 33. *num.* 4.
Verbum, *voglio*, neceſſitatem inducit. *allegat.* 80. *nu- mer.* 22.
Conſenſus Patroni propter neceſſitatem Eccleſiæ non requiritur, ſecus in actibus voluntatis. *alleg.* 43. *nu- mer.* 21.
Vide *Honeſtas. Qualitas.*

Negativa.

Negativa coarctata non probatur ex ſola diligentia facta in perquirendo Inſtrumento. *allegat.* 38. *num.* 31.
Negativa juſtificatur ex revolutione actorum. *allegat.* 59. *numer.* 7.
Negativa non probatur ex ſolo inventario. *loc. citat. numer.* 32.
Maxime ſi adſit poſſibilitas omiſſionis aliorum bonorum. *num.* 33.
Negativam ad probandam requiritur coarctatio excluſiva omnis poſſibilitatis. *num.* 34.
Ex affirmativa bonorum enunciatorum in Inventario non concluditur negativa. *ibid. num.* 35.
Negativa obſervantia proviſionum de reſervato attenditur ad arguendum quod ex lege fundationis Beneficium fue- rit exemptum a reſervatione. *alleg.* 98. *num.* 18.
Negativa non probatur ex inſpectione librorum ob poſſibi- litatem in contrarium. *alleg.* 79. *num.* 21.

Negligens.

Negligente præſentare uno ex patronis jus præſentandi accreſcitur alteri Compatrono. *alleg.* 7. *num.* 9.
Negligente, vel deficiente in præſentatione uno Turna- rio ſubingreditur alter. *alleg.* 19. *num.* 14.
An negligente hærede deputare Cappellanum devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *allegat.* 32. *num.* 4.
Negligens ſibi imputare debet. *allegat.* 61. *ſub num.* 37.
Tempus quadrimeſtris currit contra negligentes. *alleg.* 68. *num.* 12.

Negligentia.

Negligentia præſentandi in ultimo ſtatu an præjudicet poſſeſſor. *allegat.* 21. *num.* 21. *& ſeqq.*
Negligentia præſentandi quando non officiat ad effe- ctum non amittendi poſſeſſionem. *allegat.* 100. *numer.* 387.
Epiſcopus etiam in Cappellania Laicali providet de Cap- pellano ob negligentiam deputare ſeu nominare deben- tis. *alleg.* 32. *num.* 4.
Patronus non amittit jus præſentandi ob negligentiam non factæ præſentationis in una, vel altera vocatione. Rot. *poſt alleg.* 20. *num.* 28.
In Turno alterius etiam ſi præſentare negligat, non po- teſt Compatronus ſe intromittere præſentando, ſed in- trat devolutio ad Superiorem, ſed cauthela eſt facere pactum in Turnaria diviſione, quod in caſu negligen- tiæ Turnarii alter poſſit præſentare abſque conſumptio- ne proprii Turni. *alleg.* 74. *num.* 9. *&* 10.
Vide *Turnus. Tutor. Terminus. Devolutio.*

Nepos.

An verbum, ſeu vocabulum Filiorum lato modo ſum- ptum comprehendat Nepotes. *allegat.* 51. *numer.* 2. *& ſeqq.*
Fundator quoties dedit clarum ſignum prædilectionis er- ga ſuum ſanguinem generica vocatione Filiorum com- prehendit etiam Nepotes. *loco cit. num.* 5. *& ſeqq. & num.* 14. *cum num.* 20.
An inter Filium, & Nepotem concurrat continuatio ſanguinis, eademque affectio Fundatoris præſumitur. *loc. cit. numer.* 9. 10.
Appellatione Filiorum veniunt Nepotes in eorum de- fectum. *loc. cit. num.* 11.
Item ſtante clauſula *Ordine Succeſſivo. num.* 12.
Reſponderor conjecturis, quod appellatione Filiorum non veniant Nepotes. *num.* 17. *&* 19.
An Nepotes dicantur procreati ex corpore avi per me- dium Patris. *loc. cit. num.* 18.
Reſtrictio vocabuli *Filiorum* ad excluſionem Nepotum eſt iniquiſſima. *loc. cit. num.* 21.
Statutum Urbis, quod Filius in conditione poſiti cenſeantur vocati, comprehendit etiam Nepotes. *alleg.* 100. *num.* 161.
Spectante Jurepatronatus ad Capitulum Eccleſiæ, Nepos Canonici unius ex Electoribus an dicatur Conſanguineus Patroni. *alleg.* 30. *ſub num.* 20.
Nepotes veniunt appellatione Filiorum, ne excludatur proprius ſanguis propter extraneos, & ne vocatio col- lata in tempus remotum ſit eluſoria. *allegat.* 51. *num.* 6. *&* 8. limita *ibid. num.* 16.
Appellatione Filiorum cum dictione *omnium* veniunt Ne- potes. *alleg. cit. num.* 7. *&* 19.
Statutum diſponens, filios in conditione poſitos cenſe- ri vocatos, comprehendit etiam Nepotes ex filio præ- defuncto. *num.* 22.
Vide *Filius.*

Neptis.

Appellatione Filiarum ex conjecturis veniunt Neptes, & Proneptes. *allegat.* 93. *num.* 29.

Nobilitas.

Juſpatronatus Familiæ Nobilis in dubio judicandum eſt gentilitium. *allegat.* 92. *num.* 1. 2. *& ſeqq.*
Juſpatronatus Nobilium præſumitur ordinatum ad ſplen- dorem agnationis, & quid operetur. *alleg.* 100. *num.* 302. *&* 315.
Aſſertiva Nobilitatis generis probatur, ex quo Frater ſit Æques Hieroſolymitanus. *loc. cit. num.* 360.
Juſpatronatus tendit ad conſervationem Nobilitatis in Familia. *alleg.* 84. *num.* 94.
Vide *Juſpatronatus Nobilium. Prærogativa.*

Nominatio.

Non tranſit in præſentatione ſi producatur coram No- tario ad alium effectum, quam præſentandi. *alleg.* 22. *num.* 3.
Nominatio differt a præſentatione. *loc. cit. num.* 4.
Nominatio, licet rogata per acta Notarii Epiſcopalis non fit præſentatio. *numer.* 8.
Exhibitio nominationis facta Ordinario elapſo termino Juris nihil ſuffragatur. *loc. cit. num.* 13.
Juſſus per Teſtatorem nominare aliquem de Familia non poteſt eum aliquo onere gravare. *alleg.* 52. *num.* 28.
De duplici facultate nominandi, quæ competere poteſt Patrono. *allegat.* 56. *num.* 7. 12. *& ſeqq.*
Nominatio cum onere penſionis an, & quando ſuſtinea- tur rejecta penſione. *loco citat. num.* 9. 11. *& ſeqq.*
De praxi ſervari ſolita in hac materia. *loc. cit. numer.* 10. *& pluribus ſeqq.*
Nominatio non habet vim præſentationis, niſi, intra quadrimeſtre fuerit exhibita coram inſtituere haben- te. *alleg.* 60. *numer.* 2.
Non poteſt inſervire pro conſenſu ſuper proviſione Apo- ſtolica quando eſt antecedens ad dictam proviſionem. *loc. cit. num.* 3. *&* 4.
Nominatio de perſona Laica debet fieri indiſpenſabili- ter ſub conditione futuri Clericatus. *allegat.* 61. *nu- mer.* 6. *&* 7.
De diſtinctione intercedente inter ſimplicem nominatio- nem, & præſentationem, & de utriuſque effecti- bus. *ibid. num.* 10. *& tribus ſeqq. & num.* 16.
Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordi- nario non inducit novum terminum quadrimeſtris in favorem Patroni. *loc. cit. num.* 16.

Præ-

Prædicta nominatio non reconvaleſcit Clericatu ex poſt ſuperveniente. *loc. cit. n.* 8.

Clauſula = *Si, & inquantum* = appoſita in Decreto Ordinarii admittentis nominationem Patronorum, quid operetur? *loc. cit. n.* 8.

Nominatio alia dicitur neceſſaria, alia voluntaria. *alleg.* 67. n. 25.

Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſui libito faciendæ, gravamen imponere. *alleg. cit. n.* 13. 29. & 30.

Sed prædicta Concluſio, licet procedat in ſenſu veritatis, eſt tamen incompatibilis cum Decreto *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum. *loc. cit. n.* 32.

Et repugnat honeſtati Eccleſiæ. *n.* 34.

Quæ tamen incompatibilitas, & inhoneſtas ceſſat, ubi Patronus paupertate prematur. *n.* 35. & 36.

Proviſus Apoſtolicus cum derogatione mediæ etatis vocum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra terminum Patrono competentem. *alleg.* 78. *n.* 11.

Reprobatur opinio, quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori. *loc. cit. num.* 12. & *ſeqq.*

Nominatio non exhibita coram habente inſtituere intra terminum Juris an ſit nulla. *allegat.* 77. *n.* 2. vide ibi *num.* 3.

Ob nullitatem prioris nominationis, ſi Patronus iterum præſentet, non dicitur variare. *loc. cit. n.* 5.

An Patronus patiendo, quod nullitex nominatus inſtet coram Superiore pro Inſtitutione, dicatur de novo nominare? *loc. cit. n.* 6.

Quando nemo poteſt prætendere intereſſe nullitatis nominationis, non poteſt impediri Inſtitutio nominato. *ibid. n.* 7.

Patronus poteſt recedere a ſimplici nominatione. *alleg.* 78. *n.* 14.

Fundator poteſt hæredi præſcribere perſonam nominandam, etiamſi Beneficiatus ſimul fuerit. *allegat.* 82. *num.* 13.

Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in Fundatione reſervavit hanc facultatem. *loc. cit. num.* 12.

Reſervata facultate nominandi eos, quibus pertinere debet Juſpatronatus, hæc intelligitur etiam de vocatione paſſiva. *n.* 15.

Nominatio ſpectat ad Canonicum exiſtentem in Turno. *alleg.* 80. *n.* 76.

Nominationes Communitatis Laicorum non ſunt propriæ electiones, nec tribuunt jus nominato. *alleg.* 100. *num.* 5.

Statuta de jure circa formam conſtituendi Procuratorem in electionibus Canonicis locum non habent in nominationibus, quæ ſiunt per univerſitates laicorum. *alleg. cit. n.* 8.

Nominatio ad Beneficia poteſt in totum revocari, antequam Superiori fuerit præſentata. *n.* 3.

Mandatum ad nominandum, non extenditur ad præſentandum, & de ratione. *n.* 380.

Nominare, eligere, & præſentare habentur pro Synonymis. *n.* 391.

Qui fuit nominatus præſumitur, quod fuerit volitus præſentari. *n.* 392.

Nominatus dicitur Procurator a patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem. *n.* 393. & 439.

Patronus facta nominatione antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem poteſt illam revocare. *n.* 402.

Quando dicatur nominatio, & non præſentatio? *numer.* 438.

Nominatus tempore nominationis laicus licet non fuerit ſub conditione Clericatus nominatus, poteſt in actu præſentandi nominationem apponere hanc conditionem, petendo Clericatum. *n.* 440.

Nominatus exhibendo nominationem Ordinario, non dicitur præſentare ſe ipſum. *n.* 441.

Habens facultatem nominandi ſibi ſucceſſorem, ſi non fecerit nominationem facultas tranſit ad hæredem. *num.* 468.

Ex lege Fundationis illicitum eſt per modum Juriſpatronatus paſſivi omnes præventive nominare ad vacaturum. *n.* 477.

Nominatio non dat jus, niſi redigatur ad præſentationem. *n.* 603.

Facta cum pacto ſolvendi penſionem eſt nulla ſub reſervatione Beneplaciti Apoſtolici poſtea non obtenti intra quadrimeſtre. *n.* 603. & 605.

An poſſit Beneficio pleno fieri nominatio Beneficiati per Fundatorem. 676.

Nominatio nullum dat Jus niſi fuerit exhibita Superiori. *Rot. in ſupplem. n.* 78.

Nominatione non exhibita Superiori infra terminum intrat devolutio ad Superiorem. *alleg.* 22. *n.* 4.

Quando, & ex quibus actibus colligatur nominatio admiſſa per Superiorem ut tranſeat in præſentationem. *loc. cit. n.* 5.

Epiſcopus etiam in Cappellania laicali providet de Cappellano ob negligentiam deputare, ſeu nominare debentis. *alleg.* 32. *n.* 4.

Nominatio Patroni non exhibita Superiori intra terminum nullum tribuit Jus nominato, & de ratione. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 36. & 28.

Productio nominationis ad effectum conſervandi in Actis Curiæ Epiſcopalis non dicitur præſentatio. *Rot. loc. cit. n.* 37. & 49.

Præſentatio, & nominatio facta Beneficio pleno nullum jus tribuit. *loc. cit. num.* 37.

Indicatio Inſtrumenti nominationis in actis Notarii loco Jurium non eſt præſentatio, & quid requiratur ad præſentationem? *loc. cit. num.* 38.

Nominatio Patroni exhibita extra tempus Superiori non ſuffragatur. *ibid.*

Patronus, qui devenit ad novam nominationem ex integro non dicitur voluiſſe confirmare primam. *l. c. num.* 51.

Quando Patronus ſimpliciter fecit nominationem nondum exhibitam Ordinario poteſt ab illa recedere in totum. *alleg.* 61. *n.* 13.

Patrono licet competat novus terminus ad præſentandum a die renunciationis ſui præſentati, hoc tamen limitatur, ſi renunciaverit ille, quem Patronus ſolum nominavit, non autem præſentavit. *loc. cit. n.* 16. 17. 18. & *ſeqq.*

Præſentatio eſt nulla de Laico, niſi fiat ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n.* 8. Si vero ſit facta nominatio, & requiratur Clericatus de tempore, quo illam exhibet Ordinario eſt valida. *ibid. n.* 14.

Fundator reſervando ſibi facultatem nominandi in fundatione ex intervallo, Patronus poteſt eos nominare cum qualitatibus paſſivis. *alleg.* 82. *n.* 15.

Devolutioni non eſt locus, ubi Inſtrumentum nominationis factæ per Patronum fuit exhibitum Superiori intra terminum, licet de illo dubitari poſſit. *alleg.* 78. *n.* 13. *in fin.*

Patronis eſt præfixus de Jure terminus ad præſentandum, non autem ad nominandum. *loc. cit. n.* 9.

Vide *Capacitas. Electio. Facultas, Tempus.*

Nominatus.

Patrono recuſante præſentare, quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono petere, & obtinere Inſtitutionem. *alleg.* 82. *n.* 10.

Patronus non prohibetur præſentare lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario. *alleg.* 78. *n.* 14.

Patroni non habent novum terminum, ſi nominatus ab ipſis, & nondum præſentatus Superiori renunciaverit ſuæ nominationi. *loc. cit. n.* 8.

Vide *Nominatio.*

Notarius.

Notario aſſerenti proceſſum concordare cum actis credendum eſt. *allegat.* 59. *n.* 5.

Nominatio, licet rogata per acta Notarii Epiſcopalis non ſit præſentatio. *allegat.* 22. *n.* 8.

In Inſtrumento Electionis an ſit neceſſarium, quod Notarius deſcribat nomina Singularum. *alleg.* 100. *n.* 394.

Nominatio non tranſit in præſentationem, ſi producatur coram Notario ad alium effectum, quam præſentandi. *alleg.* 22. *n.* 3.

Vide *Fides.*

Notitia.

Novus terminus ad præſentandum competit a die notitiæ, quæ non ſufficit conjecturalis reſpectu Impetrantis. *allegat.* 96. *n.* 3.

Vide *Terminus.*

Novus.

Vide *Patronus.*

Nullitas.

Nullitas tituli quomodo ſit probanda ad impediendum ultimum ſtatum. *alleg.* 36. *n.* 22.

Nullitates ex tribus nempe Juriſdictionis, Citationis, & Mandati, ſunt inſanabiles etiam in Signatura Gratiæ. *alleg.* 57. *n.* 23 & *ſeqq.* & *n.* 45. *cum ſeqq.*

Refertur Stylus Signaturæ Sanctiſſimi avocandi cauſas nullitatum ex defectu Juriſdictionis a Foro Laico. *alleg.* 57. *n.* 27. & *ſeq.* & *n.* 74.

Quæ nullitates ſint ſanabiles. *loc. cit. n.* 42. & *ſeqq.* & *num.* 74.

Nullitas actus provenient ex defectu conſenſus Capituli non poteſt allegari per tertium. *alleg.* 70. *n.* 6.

Solus contemptus excipere poteſt de nullitate. *l. c. numer.* 8.

Obſervantia interpretativa Fundationis deducitur quoque ex actu nullo. *alleg.* 95. *n.* 8.

Stante bona fide poteſt Patronus a die habitæ notitiæ nulli-

nullitatis ipſius præſentationis, devenite ad alteram legitimam præſentationem *Rot poſt alleg.* 32. n. 43.
Nullitas in alicuius favorem inducta non retorquetur in ejus odium. *alleg.* 70. n. 16.
Vide *Actus*, *Conſenſus*. *Decretum*. *Donatio*. *Nominatio*.

Numerus,

De duplici ſpecie Canonicorum, quando per illorum introductionem frangatur antiquus numerus. *alleg.* 64. *num.* 10.
Numerus exceſſivus debet ad ſuos limites reduci, *alleg.* 9. n. 46.
Vide *Capitulum*,

Nuncius,

Probatio facta coram Nuncio, & reſultans in ejus relatione, tranſmiſſa ad *Sanctiſſimum* non indiget alia probatione. *Rot. poſt alleg.* 9. n. 117.
Obligatio ad nubendum an ſubſtineatur, *allegat.* 66. *num.* 8.

Nutus,

Patroni nequeunt ad nutum amovere Cappellanum, *alleg.* 84. n. 17.

O

Obitus.

Vide *Mors*,

Oblatio.

Eccleſia ædificata ex oblationibus Fidelium, dicitur ædificatum ex redditibus Eccleſiaſticis, *alleg.* 84. n. 23.
Vide *Eleemoſyna*, & *Eccleſia*.

Obligatio,

Exhortatio obligationem non inducit. *alleg.* 30. n. 7. & 10.
Vigore obligationis ædificandi Monaſterium poteſt quis cogi ad ædificandum. *alleg.* 73. n. 8.
Obligatio antidoralis ex lege naturæ ineſt filio erga Patrem. *alleg.* 64. n. 34.
Obligatio ad nubendum an ſubſtineatur. *allegat.* 66. *num.* 8.
Vide *Capitulum*,

Obligatus,

Vide *Electio*,

Obſcura,

Vide *Dubia*,

Obſervantia,

Interpretativa primum locum obtinet in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 10. n. 18.
Quando Lex fundationis eſt clara, non eſt locus obſervantiæ interpretativæ. *alleg* 17. n. 9.
Obſervantia eſt fidelis interpres omnium diſpoſitionum, cui ſtandum eſt. *alleg.* 13 n. 8.
Obſervantia præbet interpretationem in ambiguis. *alleg* 26. n. 5.
Ad inducendam obſervantiam requiritur qualitas coactiva. *alleg.* 30 n. 29.
Obſervantia an probari debeat cum circumſtantiis ſpecificis caſus, de quo quæritur, *alleg.* 31. n. 20.
Interpretatio legis fundationis deſumitur ex facto, & obſervantia ipſius fundatoris. *alleg.* 35. n. 16.
An obſervantia mere negativa attendatur & concludat, *alleg.* 35. n. 6 & 7.
Obſervantia demonſtrat quid, & quomodo ab initio aliquid conceſſum. *alleg.* 39. n. 10.
Obſervantia interpretativa legis non requirit, quod ſit præſcripta cum ſuis requiſitis. *alleg.* 41. n. 26.
Lex dubia declarata remanet ex obſervantia ſubſecuta. *d. alleg* 41. n. 25.
Obſervantia derivans ex facto Fundatoris attendenda eſt ad tollendam omnem quæſtionem, & dubium. *alleg.* 42. n. 12.
Obſervantia deducitur tam ex facto, quam ex non facto. *alleg.* 43. n. 23.
Obſervantia in claris locum non habet multo magis, ſi ſit æquivoca. *alleg.* 45. n. 15.
Quid requiratur ad obſervantiam longævam? *loc. cit. num.* 18.
Onus probandi obſervantiam pertinet ad eum, qui ſe fundat in ea, *loc cit.* n. 19.
Ad effectum, ut procedat, quid requiratur? *alleg.* 47. n. 61. & 64.
Obſervantia tam affirmativa, quam negativa declarat excluſas reſervationes. *alleg.* 48. n. & 19. & 22.
Obſervantia in præſentando attendi debet. *allegat.* 53. *num.* 26.
Obſervantia enervat fidem enunciativis. *alleg.* 58. *num.* 16.
Obſervantia, & immemorialis non interrumpitur, niſi per actus facti. *loc. cit.* n. 27.
In obſcuris, & dubiis nulla melior Lux effulget, quam obſervantia. *alleg.* 63. n. 7.
Obſervantia debet eſſe pacifica. *loc. cit.* n. 25.
Fundatio, etiamſi dici poſſit obſcura, interpretatur ab obſervantia. *alleg.* 68. n. 8.
An Actus æquivocus, vel erroneus faciat ſtatum, & obſervantiam. *alleg.* 77. n. 26. & 27.
Lex fundationis, ut dicatur inobſervata, quid requiratur? *alleg* 80. n. 9. & 10.
Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis probatur ex obſervantia. *alleg.* 83. n. 20. & 21.
Obſervantia pro interpretando Jurepatronatus paſſivo elici debet ex præſentationibus coactivis, & contradictis, non vero ex facultativis, *alleg.* 83, n, 8. ſed contrarium vide n. 15.
Obſervantia ex facto Fundatoris excludit prædilectionem favore Agnati, vel Proximioris. *alleg.* 85, n. 20.
Attenditur obſervantia ad interpretandum, an voluerit Fundator legem fundationis. *alleg.* 86. n. 32.
Obſervantia etiam de ſe conſiderata ſufficit ad probandam qualitatem Juriſpatronatus. *alleg.* 86. n. 33.
Obſervantia declarat ſtatutum. *alleg.* 90. n. 66.
Obſervantia qualificata magis potens reputatur, *loc. cit. num.* 90.
Obſervantia non valet niſi in caſu præciſo, *ibidem num.* 92.
In materia Præcedentiæ obſervantia dat Juris aſſiſtentiam. *loc. cit.* n. 130. & 141.
Obſervantia demonſtrat quod Ordinarii conſenſus in donatione non intervenit, & quando, *allegat.* 91. *num.* 6.
Actus difformis ab ipſo titulo donationis, ejus inobſervantiam demonſtrat. *loc. cit.* n. 8. & 9.
Ab obſervantia præſentationum etiam ſine qualitate arguitur natura, & indoles Juriſpatronatus. *allegat.* 91. n. 15.
Obſervantia jam completa, & perfecta non poteſt per ſtatus inferiorem interrumpi, *alleg.* 92. n. 38.
Declaratur n. 29.
Obſervantia in Jurepatronatus non poteſt deſumi ab expreſſionibus factis per patronum pupillum cum præſentia Tutoris non informati, *loc. cit. num.* 59.
Obſervantia declarat, an acquiſitio facta fuerit ad commodum fideicommiſſi. *loc. cit.* n. 67.
Ex obſervantia Juſpatronatus hæreditarium poteſt immutari in gentilitium non obſtante Inſtrumento fundationis. *loc. cit.* n. 68.
Ad hanc immutationem faciendam ſufficit obſervantia 20. annorum. *loc. cit.* n. 73.
Etiamſi contineat duas præſentationes. *l. c.* n. 74.
Reſervatio Juriſpatronatus ex obſervantia præſumitur facta cum omnibus facultatibus a Vicario Apoſtolico, & etiam Generali, donec contrarium probetur. *alleg.* 95. n. 7.
Obſervantia interpretativa fundationis deducitur quoque ex actu nullo. *loc. cit.* n. 8
Obſervantia reſpectu unius Beneficii attenditur etiam reſpectu alterius ab eadem fundatione provenientis. *alleg* 98. n. 13.
Qualis eſt obſervantia, talis præſumitur fundatio Juriſpatronatus. *alleg.* 5. n. 8. & *alleg* 98. n. 14.
Obſervantia negativa proviſionum de reſervato attenditur ad arguendum quod ex lege fundationis Beneficium fuerit exemptum a reſervatione. *loc. cit.* n. 18.
Turnus inter Epiſcopum, & Capitulum declarat ex obſervantia. *alleg.* 100. n. 67.
Unio qualis fuerit declaratur ab obſervantia. *loc. cit. num.* 92.
Obſervantia declarat mentem Fondatoris. *alleg. cit. num.* 102.
Ad effectum, ut obſervantia declaret, & concludat quotam vocis, quid requiratur. *loc. cit.* n. 114. & 123.
Obſervantia declarat, an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim. *loc. cit.* n. 139.
De conjecturis, & circunſtantiis, quæ declarant hanc concluſionem. *loc. citat.* n. 142. & *ſeqq.*
Obſervantia declarat perſonas comprehenſas in reſervatione Juriſpatronatus. n. 205.
Obſervantia excludit, aut probat annexionem, *num.* 204.
Inobſervantia diſpoſitionis Juriſpatronatus ex quo inducatur? n. 275.
Obſervantia emanata cum ſcientia, & Patientia Datariæ fortior evadit. n. 286.
Obſervantia ſtatuum perſonalium dicitur durare uſque ad tempus, quo poſſedit præſentatus ejuſque Reſignatarius. n. 415.
Obſervantia ſucceſſionis in Jurepatronatus, quando non concludat? n. 496.

Obſer-

Obſervantia in ſucceſſione, quando non concludat? *l. cit. n. 555.*

Obſervantia declarat excluſionem perſonarum. *numer. 558.*

Obſervantia proxima fundationi omnes antecellit. *n. 614. & 615.*

Hæc obſervantia non requirit qualitatem coactivam, & præſcriptivam, & quando hæc requiratur? *n. 616. & 617.*

Nemo impugnare poteſt obſervantiam, quam ſe ipſo adhibuit. *d. allegat. n. 618.*

Lex fundationis declaratur ex obſervantia inducta ex facto ipſius Fundatoris. *n. 657.*

Obſervantia declarat qualitatem Juriſpatronatus. *num. 685.*

Obſervantia æquivoca non attenditur in Jurepatronatus. *n. 695.*

Beneficium quod ſit Sacerdotale actu arguitur ex pluribus, & præcipue ex obſervantia ipſius Fundatoris. *alleg. 7. n. 8. 13. 14. 15. & ſeqq.*

Obſervantia eſt neceſſaria ad iniquitatem legis patefaciendam. *alleg. 4. n. 57.*

Obſervantia cum qualitate coactiva, quid requirat? *alleg. 17. n. 9.*

Obſervantia præſtat bonam, ſi eſt introducta proxime fundationi. *ibid. n. 13.*

Attenditur in linea Juriſpatronatus, etiamſi intellectus ab ea datus eſſet malus, vel de Jure non tenendus. *ibid.*

Patroni ſingulares etiam tenentur præſentare collegialiter, ſi ita ferat obſervantia. *alleg. 23. n. 5.*

Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi per ſe ipſum. *alleg. 28. n. 10.*

Etiamſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibid.*

Obſervantia quando ſit probanda cum qualitate coactiva. *allegat. 43. n. 23. eius ſio* debet eſſe præciſa, & non æquivoca, & ſola poſſibilitas in contrarium eam deſtruit. *ibid.*

Obſervantia contra rem claram dicitur contraventio, & deſtructio. *alleg. 47. n. 61.*

Obſervantia producta in caſu [illegible] reverentialis non attenditur. *d. alleg. 47. n. 64.*

Obſervantia præſcriptiva requiritur contra legem fundationis, quæ, ſi habet Decretum irritans, non ſufficit Centenaria. *ibid.*

Obſervantia Judicialis eſt maximi roboris. *allegat. 48. num. 21.*

Obſervantia debet emanare ex ratificatione expreſſa omnium eorum, quorum intereſſe tangit. *Rot. poſt alleg. 9. n. 89.*

Obſervantia legis, quæ per experientiam detegitur iniqua non obſtat ejus correctioni. *ibid.*

Concordia, ſeu Bipartita ab initio injuſta, ſeu læſiva non ſervatur ob longævam illius obſervantiam, & acquieſcentiam etiam cum juramento. *loc. cit. n. 113.*

Obſervantia ſemper eſt neceſſaria ad dignoſcendum, an lex bene facta fuerit, & produxerit effectum ad quem emanavit. *n. 110.*

Obſervantiæ interpretativæ omnino deferendum venit ad effectum dignoſcendi, an in Jurepatronatus gentilitio ſucceſſio regulanda ſit juxta ordinem fideicommiſſariæ ſucceſſionis ſervata proximitate graduš, vel non. *Rot. poſt allegat. 10. n. 30.*

Obſervantia prædicta tollit omnem difficultatem circa intelligentiam verborum fundationis. *l. c. d. n. 30.*

Obſervantia reſultat etiam ex præſentationibus nullis, & ineffectuatis. *n. 31.*

Obſervantia deducta ex facto Fundatoris non declarat fuiſſe volitam Cappellaniam Sacerdotalem cum onere celebrandi per ſe ipſum. *Rot. poſt alleg. 13. poſt numer. 15.*

Obſervantia declarat fundationem, & inſervit ad excludendam qualitatem Sacerdotalem. *Rot. poſt alleg. cit. ſub n. 20.*

Obſervantia interpretativa non habet locum contra voluntatem Teſtatoris claram, etiam virtualiter deductam. *Rot. poſt alleg. 21. n. 14.*

Vocabulum, ſeu verbum dubium poteſt declarari ex obſervantia. *alleg. 62. n. 14.*

Proteſtationes, & conditiones deſtruunt obſervantiam. *d. alleg. 64. n. 24. in fin.*

Obſervantia introducta etiam ex facto Epiſcopi probat Juſpatronatus. *alleg. 73. n. 18.*

Obſervantia deſumitur etiam, & actu nullo. *loc. cit. num. 20.*

Lex fundationis eſt inviolabiliter obſervanda. *loc. cit. n. 22. & 23.*

Obſervantia, quod ſecutis vacationibus in menſe reſervato adhuc juxta legem fundationis proviſiones factæ fuerint, pro conjectura inſervit ad præſumendum, quod ex lege fundationis reſervatio locum habere nequeat. *Rot. poſt alleg. 48 n. 73.*

Obſervantia non interrumpitur ex centenaria proviſione, quæ vim cauſam dedit: *loc. cit. n. 75.*

Obſervantiæ interpretativæ voluntatis Fundatoris pro excluſione reſervationum maxime eſt deferendum. *Rot. poſt d. alleg. 48. n. 68.*

Obſervantia tam interpretativa, quam negativa inducit excluſionem Regulæ reſervatoriæ. *Rot. poſt alleg. 44. num. 98.*

Amplia ubi prædicta obſervantia judicialiter canonizata fuerit. *ibid.*

Decretum irritans an, & quando inficiat obſervantiam. *alleg. cit. n. 101.*

Obſervantia primi hæredis, & executoris declarat legem fundationis. *alleg. 77. n. 27. in fin. & n. 31.*

Obſervantia cum qualitate coactiva maxime attenditur. *alleg. cit. n. 60.*

Obſervantia Eccleſiæ ſummopere prævalet. *alleg. 90. n. 110.*

Stante duplici obſervantia, una alteri contraria, qualis prævaleat. *loc. cit. n. 112.*

Obſervantia conſtituitur ex actibus effectuatis. *l. cit. n. 113.*

Non defertur actibus obſervantiæ, qui quandoque fuerunt comperti erronei. *ibid.*

Obſervantia unius Eccleſiæ, quomodo influat ad obſervantiam alterius. *n. 116.*

Vide *Conſuetudo.*

Obſtaculum.

Vide *Remotio.*

Odium.

Tanquam conſiſtens in animo non declaratur melius, quam ex verbis ipſius removentis. *alleg. 78. n. 12.*

Prærogativa dignitatis, & nobilitatis omnem ſuſpicionem Odii, & Malitiæ excludit. *loc. cit. n. 13.*

Oeconomus.

Territorium requiritur, ut inferior Prælatus habeat Jus deputandi Oeconomos in Parochialibus, *in ſupplem. num. 5.*

Officiales.

Juſpatronatus relictum Laicis Officialibus Eccleſiæ, quando dicatur relictum ratione perſonæ laicæ, ſeu Eccleſiæ. *alleg. 100. n. 431.*

Officialibus publicis plena fides datur. *alleg. 72. ſub n. 15.*

Vide *Univerſitas.*

Officiatura.

Quando Officiatura dicatur implicite erecta in titulum Beneficii. *alleg. 54. n. 1.*

Officium.

Vide *Superior. Dignitas.*

Omiſſio.

Pariter expreſſionis Juramenti de non impetrando gratiam, illam ſubreptitiam efficit. *Rot. poſt alleg. 50. ſub n. 13.*

Vide *Caſus.*

Onus.

Juſſus per teſtatorem nominare aliquem de Familia, non poteſt eum aliquo onere gravare. *alleg. 52. n. 38.*

Emphyteuta Eccleſiæ non tenetur ad Collectas, & onera realia impoſita per ſtatutum laicorum. *alleg. 57. n. 14. & 64.*

Ubi commune eſt onus, ibi & commune eſſe debet emolumentum. *alleg. 64. n. 21.*

Hæres cum onere diſpenſandi dotes, non reputatur merus Executor. *allegat. 26. n. 17.*

Ex quibus Cappellania non dicatur reſidentialis, & cum onere celebrandi per ſe ipſum. *alleg. 27. n. 27. verſ. ad materiam.* Vide etiam *alleg. 28. n. 12. in fin.*

Obſervantia declarat Cappellaniam habere onus inſerviendi per ſe ipſum. *alleg. 28. n. 12.*

Etiamſi contrarius intellectus eſſet verior. *ibid.*

Cappellania non poteſt eſſe præciſe reſidentialis, & tamen non habere Onus celebrandi per ipſum. *loc. cit. n. 6. in fin.*

Onus reſtaurandi Eccleſiam quare pertineat ad Patronum. *alleg. 44. ſub n. 21.*

Vide *Adimplementum. Confeſſio. Electio.*

Onus baptizandi.

Reſidentia eſt præciſe in eo, qui habet onus Baptizandi. *alleg. 35. n. 9.*

Onus Camerale.

Bona relicta in dotem Cappellaniæ Laicalis, an ſubjaceant oneribus Cameralibus. *alleg. 87. n. 30.*

Onus celebrandi.

Vide *Cappellania. Sacerdotalis. Qualitas Sacerdotalis. Onus in Genere.*

Opera.

Operarii Eccleſiæ.

Vide *Eccleſia.*

Opinio.

An in judicando ſequenda ſit opinio Rotæ neglecta ſententia alicujus Doctoris. *alleg.* 32. *n.* 11.

Sententiæ emanatæ juxta opinionem, quæ tunc vigebat non retractantur ex contraria opinione ſuperveniente. *alleg.* 36. *n.* 18.

Opinio, quæ fuit in Tribunalibus recepta, eſt ſequenda. *alleg.* 57. *n.* 58.

Opinio communior *DD.* appellatur lex, & jus commune. *loc. cit. n.* 59. 61. *& ſeqq.*

Opinio etiam erronea, & panicus timor quando ſufficiat ad excludendam præſumptionem præjudicialem. *alleg.* 72. *ſub n.* 9. *verſ. ſic etiam.*

Opiniones, & Doctrinæ non numerari, ſed ponderari debent. *Rot. poſt alleg.* 44. *n.* 59.

Oppoſitio.

Oppoſitio paſſive vocati habet vim præſentationis. *alleg.* 7. *n.* 4.

Oppoſitio facienda eſt coram Papa, ſi ad eum pertinet collatio, vel ſaltem coram Executore Apoſtolico. *loc. cit. n.* 14.

Compatitio, & oppoſitio non facit ceſſare Jus oppoſitoris. *allegat.* 62. *n.* 29.

Oppoſitio paſſive vocati habetur pro præſentatione. *alleg. cit. n.* 37.

Sola oppoſitio habentis Jus ſufficit ad evitandam devolutionem. *alleg.* 54. *n.* ...

Per oppoſitionem factam coram Ordinario arguitur Jus paſſive vocati. *alleg.* 65. *n.* 5.

Oppoſitio paſſive vocati aſſimilatur præſentationi. *alleg.* 85. *n.* 2.

Qualificatus an requirat aliquod Jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat proviſio. *alleg.* 109. *n.* 46.

Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi an ex prædicta oppoſitione acquiratur, nec ne Jus qualificato. *d. alleg.* 100. *n.* 27. *& ſeqq.*

Paſſive vocati habent terminum quadrimeſtris ad ſe opponendum. *loc. cit. n.* 331.

Oppreſſus.

Oppreſſis difficile eſt habere probationem contra factionem. *alleg.* 9. *n.* 68.

Optio.

Etiam in jure optandi præcedit Canonicus ordine Major. *alleg.* 90. *n.* 127.

Optio fieri poteſt per Procuratorem. *alleg.* 26. *n.* 13.

Opus Pium.

In limine fundationis admittuntur conditiones exhorbitantes, ſeu juri contrariæ ne Laici retrahantur ab erogando proprias, ſubſtantias in Operibus Piis. *alleg.* 30. *n.* 2. *&* 9.

Oratio.

Diſparitas rationis orationem ſeparat. *alleg.* 89. *n.* 22.

Ordinarius in genere.

Alternative practicari poteſt inter Ordinarium, & Patronum quando Beneficium ſpectans ad duos Compatronos pro parte unius ſit liberum. *alleg.* 14 *n.* 8.

Sed declara, ut *n.* 9.

Ordinarius non poteſt immutare voluntatem Fundatoris. *alleg.* 30. *n.* 22.

Factum Ordinarii quando convincitur in una parte erroneum, & multum etiam in alia parte perdit fidem. *alleg.* 54. *n.* 9.

Ordinarii teneantur invigilare pro libertate Beneficiorum, & Eccleſiarum. *allegat.* 59. *n.* 69. *& alleg.* 72. *n.* 3.

Quomodo intelligenda ſit illa concluſio quod Ordinarius poſſit etiam elapſo termino juris admittere præſentationes extemporaneas. *alleg.* 61. *n.* 28.

Præſentato non currit terminus, nec præjudicium ullum inferri poteſt ex culpa Ordinarii niſi rentis, ſeu protrahentis Clericatum. *loc. cit. n.* 38. *& ſeqq.*

Explicatur in quibus terminis procedat concluſio. *loc. cit. n.* 29.

In quibus caſibus teneatur Ordinarius Clericare Laicum. *num.* 30.

Plura requiruntur ad conſtituendum Ordinarium in mora ad effectum de quo agitur. *loc. cit. n.* 31. *uſque ad* 38.

Et reſpondetur objecto deſumpto ex iis quæ habentur apud *Auctorem in d. ſcript. Eccleſ.* 13. *num.* 63. *loc. cit. num* 35.

Ordinarius quando teneatur concedere Clericatum etiam poſt lapſum quadrimeſtris. *allegat.* 63. *num.* 11. 12. *&* 15.

Non poteſt Ordinarius ſuſpectus allegari ſine cauſa juſta. *allegat.* 72. *n.* 22.

Judicio Ordinarii deferendum plene eſt pro excluſione cujuſcunque pacti taciti quod in hujuſmodi donationibus intervenire potuerit. *alleg.* 82. *n.* 20. *&* 55.

Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis remaneant prædicta pacta excluſa. *d. allegat. n.* 21. 23. 24. 28. *& ſeqq.*

Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore. *alleg.* 96. *n.* 5.

Ordinarius poterit admittere præſentationem extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentandum. *n.* 6.

Etiamſi Ordinarius admiſerit præſentationem cum clauſula = *ſi, & in quantum* = & hæc quid operatur. *loc. cit. n.* 7.

Lex Fundationis quando non ſit admittenda ab Ordinario. *In ſupplem. n.* 30.

Quanto plures ſunt præſentati, tanto plus Ordinarius poteſt eligere meliorem per viam gratificationis. *alleg.* 3. *ſub n.* 10.

Admiſſio petitionis Clericatus facta ab Ordinario cum clauſula = *Si, & in quantum prout de Jure* = quid importet. *alleg.* 61. *n.* 29. *verſ. attamen.*

Ordinarius quando poſſit denegare Clericatum. *loc. cit. num.* 30.

Et an inteet appellatio a denegatione Clericatus. *ibid.* Tenetur illum conferre arctato ratione Beneficii. *ib. num.* 31.

Petens Clericatum ab Ordinario, ut iſtum conſtituat in mora, quid facere teneatur. *d. alleg.* 6. *n.* 32. 33. 34. *&* 38.

Et ad quid Ordinarius non teneatur? *ibid. n.* 37.

Ordinarius non poteſt immutare ſtatum Beneficii etiam cum conſenſu Patroni. *In ſupplem. n.* 58.

Vide *Decretum. Alternativa. Devolutio. Incapacitas. Exhibitio. Donatio. Oppoſitio. Juriſdictio. Gratificatio. Atteſtatio.*

Ordinarius quoad approbationem.

Si Ordinarius nolit approbare in limine fundationis conditiones ſimpliciter Juri contrarias, poteſt Superior eum cogere. *alleg.* 80. *n.* 9.

Clauſula = *Non intendimus per præſentes Juſpatronatus in aliquo approbare* = nihil officit Juſpatronatus approbato per Ordinarium. *alleg.* 72. *n.* 24.

Ordinarius quoad auctoritatem.

Fundator inſtituendo Cappellaniam in ultima voluntate cenſetur requiſiviſſe Auctoritatem Ordinarii. *alleg.* 49. *n.* 7.

Contrarium ubi apparet de mente Fundatoris. *loc. cit. num.* 8.

Legatum vocis factum favore Compatroni non requirit Auctoritatem Ordinarii. *Rot. poſt alleg.* 20. *n.* 27.

Ordinarius quoad collationem.

Ordinarius tenetur conferre Beneficium Compatrono habenti medietatem vocum, & pro ſe ipſo ſupplicanti in concurſu extranei. *alleg.* 8. *n.* 6.

Extincta linea Patronorum, libera Collatio Beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 32. *n.* 2.

Quando dicatur Ordinarius conferre Beneficium motu proprio. *alleg.* 52. *n.* 8.

Paſſive vocato ea lege fundationis tanquam arctato ratione Beneficii, Ordinarius tenetur conferre Clericatum. *alleg.* 63. *n.* 23.

Concurrente Laico de linea primo vocata, & Clerico de linea ſecundo vocata, Ordinarius tenetur Clericare Laicum, illumque inſtituere excluſo Clerico. *loc. cit. num.* 27.

Excluſio Ordinarii ab inſtitutione, ſeu collatione an arguat Cappellaniam Laicalem, necne, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 31. *n.* 28. *&* 29.

Ordinarius quoad confirmationem.

Non confirmata ab Ordinario prima donatione, Donator poteſt alteram donationem facere. *alleg.* 40. *n.* 2.

Donatio Juriſpatronatus nullam præſtat Jus, antequam recipiat confirmationem ab Ordinario. *loc. cit. n.* 3.

Confirmatio donationis Juriſpatronatus facta ab Ordinario tempore non habili juvare non poteſt. *loc. cit. numer.* 4.

Legatum Juriſpatronatus non confirmatum ab Ordinario poteſt etiam lite pendente confirmari per S. R. ſupplendo conſenſum Ordinarii. *alleg.* 100. *n.* 474.

Donatio Juris præſentandi jurata, & cum promiſſione de illam non revocando eſt irrevocabilis, etiam ante Confirmationem Ordinarii. *Rot. Maceraten. poſt alleg.* 40 *n.* 31. *in fin.*

Non

Non poteſt Ordinarius ordinare præſentatum ad titulum Cappellaniæ amovibilis etiam de conſenſu Patroni in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 24. n. 33.
Quid ſi accedat Confirmatio Apoſtolica. *ibid.*

Ordinarius quoad conſenſum.

In Legato Jurispatronatus favore Compatroni conſenſus Ordinarii non requiritur. *alleg.* 20. n. 2.
Conſenſus Ordinarii eſt cauſa efficiens Jurispatronatus. *alleg.* 37. n. 3.
Ordinarii conſenſus ad excludendam qualitatem Eccleſiaſticam Cappellaniæ requiritur, quod fuerit poſitive excluſus. *alleg.* 29. n. 29. amplia ut n. 30. & 43.
Donatio Jurispatronatus abſque conſenſu Ordinarii ſi manet nulla, & hoc ſpectat ad hæredes Donantis, *alleg.* 91. n. 4.
Ut dicatur interveniſſe donationi conſenſus tacitus Ordinarii, quid requiratur. *l. c.* n. 5. & 6. ubi de obſervantia.
An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum Beneficii de perpetuo in manualem, vel requiratur Auctoritas Papæ. *alleg.* 100. n. 32. & 34.
Nullitas donationis Jurispatronatus ex defectu conſenſus Ordinarii an importare valeat nullitatem in parte, non autem in totum. n. 266.
Qualitas gentilitia ſuperaddi poteſt in Jurepatronatu hæreditario abſque conſenſu Ordinarii. *num.* 267. & 273.
Diſpoſitio particularis de Jurepatronatus fieri non poteſt abſque conſenſu Epiſcopi etiamſi agatur de Donatione univerſali. n. 269.
Conſenſus tacitus Ordinarii, quando interveniſſe dicatur in approbatione legati Jurispatronatus. n. 274.
Legatum Jurispatronatus factum Compatrono valet abſque conſenſu Ordinarii. n. 276.
Legatum Jurispatronatus non valet abſque conſenſu Ordinarii tacito, vel expreſſo, *loc. cit.* n. 245. & 263.
Deficiente conſenſu Ordinarii Juspatronatus remanet in hæreditate apud hæredem. *loc. cit.* num. 246.
Juſpatronatus ſine conſenſu Ordinarii non poteſt transferri per legatum, vel aliud titulum particularem, limita ut ibi. *loc. cit.* n. 473.
Patronus non poteſt annectere Juſpatronatus Feudo, vel Caſtro abſque conſenſu Ordinarii. *in ſupplem.* n. 72.
Fundator an poſſit de conſenſu Ordinarii ex intervallo tollere, aut immutare aliquid ex diſpoſitionis in fundatione? *alleg.* 23. n. 6.
Donatio Jurispatronatus non requirit conſenſum Ordinarii, ſi facta fuerit illi ſub conditione, de cujus purificationis tempore Donatarius eſt Compatronus. *Rot. poſt alleg.* 20. n. 43.
Conſenſus Ordinarii in donatione Jurispatronatus non requiritur ad ejus ſubſtantiam, ſed pro tranſlatione juris, & Donatio valet in præjudicium donantis etiam ſine conſenſu Epiſcopi *Rot. Macerat. poſt alleg.* 40. n. 29. & habet implicitum ſtatum validitatis ante hunc conſenſum, *ibid.*
Conſenſus Ordinarii in donatione juriſpræſentandi ſemper, & quandocunque, & etiam lite pendente inter præſentatos intervenire poteſt. *Rot. loc. cit. ſub num* 37.
Donatarius juriſpræſentandi poteſt præſentare etiam ſub ſpe futuri conſenſus Ordinarii. *ibid.*
Ordinarius ſine juſta cauſa ſuum conſenſum denegare non poteſt pro confirmatione Juriſpræſentandi. *Rot. loc. cit.* n. 38.
Conſenſus Ordinarii in donatione Jurispatronatus requiritur ad illius exercitium. *loc. cit.* n. 40.
Conſenſu hujuſmodi per Ordinarium injuſte denegato devolvitur per appellationem facultas confirmandi donationem ad Rotam, ſeu quemcunque alium Judicem delegatum in grado appellationis. *d. Rot. Maceraten. poſt d. alleg.* 40. *ſub* n. 40. & 41. ubi quod poteſt cogere Ordinarium, ut conſentiat.
Archiepiſcopus in hac materia an poſſit ſupplere negligentiam Epiſcopi remiſſive. *loc. cit.* n. 42.
Conſenſus recuſatus in donatione Jurispatronatus ab Ordinario exempto, & Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecto, ad hoc ut ſuppleatur, recurri debet ad Papam. *loc. cit.* n. 43.
Ordinarius conſenſum ſuum denegare non poteſt ex motivis extrajudicialibus, ſed bene ex rationabili cauſa allegata, & probata ex actis. *loc. cit.* n. 44.
An dicatur erectum Beneficium deficiente conſenſu Ordinarii, & quid deficiente etiam Inſtitutione Epiſcopi. *alleg.* 34. n. 18. vide n. 19.
Vide *Conſenſus. Approbatio. Juriſdictio. Oppoſitio.*

Ordinarius quoad erectionem.

Erectio intelligitur relicta prout de Jure facienda ab Ordinario quando agitur de relictis per ultimam voluntatem, ſecus autem pactam inter vivos. *alleg.* 31. n. 10.
Excluſio Ordinarii a Collatione non excludit eum ab erectione. *d. n. alleg.* n. 12. & 13. *cum ſeqq.*
An dicatur erectum Beneficium etiam deficiente Inſtitutione Epiſcopi. *allegat.* 44. n. 18. vide n. 19.
Ubi Lex Fundationis diſcordat in aliquo ab Inſtrumento Erectionis non attenditur diſpoſitio Fundatoris, ſed ſola Erectio Ordinarii, *alleg.* 37. n. 2.
Ordinarii auctoritas in erectionibus Beneficiorum ſemper intelligitur incluſa ſi expreſſe non legatur excluſa. *alleg.* 49. n. 4.

Ordinarius quoad gratificationem.

Stante gratia pro præſentato concedi ſolita rato contingunt gratificationes Ordinarii in paritate vocum. *alleg.* 15. n. 25.
In paritate vocum locus eſt gratificationi, quæ dupliciter dari poteſt ab Ordinario, vel gratiæ Apoſtolicæ pro præſentato. *alleg.* 100. n. 14. & 115.

Ordinarius quoad Habilitationem.

Ordinarius nequit habilitare in præjudicium alicujus præſentati de ſanguine Clericatum, & capacitatem habentis, *alleg.* 61. n. 15.
Lite pendente in præjudicium præſentati habilis non poſſit Ordinarius alium habilitare inhabilem. *alleg.* 100. n. 443.

Ordinarius quoad præſentationem.

Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore. *allegat.* 96. n. 5.
Ordinarius poteſt admittere præſentationem Patroni extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentationem. *loc. cit.* num 6.
Etiamſi Ordinarius admiſerit præſentationem cum clauſula = *Si, & in quantum* = & hæc quid operetur? *alleg. cit.* n. 7. & *alleg.* 100. n. 126.
Nominatus dicitur Procurator a Patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem. *d. alleg.* 100. n. 398. & 439.
Præſentato digniori in paritate vocum competit prælatio coram Ordinario, quo denegante intrat appellatio. *alleg.* 6. *ſub* n. 13.
Gratia pro præſentato an ſit ſubreptitia, quando obtenta fuit per collitigantem in Judicio præſationis coram Ordinario, dum imminebat gratificatio alterius compræſentati. *d. alleg.* 6. n. 25.
Stante gratia pro præſentato concedi ſolita, rato contingunt gratificationes Ordinarii in paritate vocum. *alleg.* 15. n. 25.
Præſentatio admitti ſolet ab Ordinario cum clauſula = *ſi, & in quantum* = *alleg.* 22. n. 22. n. 3.
Ordinarius poteſt in ſui præjudicium admittere præſentationem extra terminum. *alleg.* 61. n. 22.

Ordinarius quoad Proviſionem.

Qualificatus an acquirat aliquod jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat proviſio. *alleg.* 100. n. 46.
Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi an prædicta oppoſitione acquiratur nec ne jus qualificato. *loc. cit.* num. 47. & ſeqq.
Quotieſcunque Ordinarius recuſat inſtituere adiri poteſt Metropolitanus, vel etiam Papa, & tunc inſtitutio quæ reportatur a Dataria, dicitur nova proviſio. *Rot. Macerat. poſt alleg.* 40. n. 45.

Ordinarius quoad Reſervationem.

Ultimus ſtatus non inducitur per factum Ordinarii contra reſervationes Apoſtolicas. *allegat.* 95. n. 10. *in fin.*
Reſervatio Jurispatronatus facta ab Ordinario attenditur ſive bene, ſive male proceſſerit, donec corrigatur in Petitorio. *alleg.* 54. n. 19.
Reſervatio Jurispatronatus facta ab Ordinario præſumitur in conformitatem legis fundationis. *alleg.* 66. n. 23. *in fin.* & n. 23.
Poſt erectum Beneficium non poteſt Ordinarius apponere in favorem Patroni conditiones præjudiciales Reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 62. n. 23.
Nec Vicarius habet hanc facultatem prætextu declarationis mentis Fundatoris. *ibid.* n. 25.
Juſpatronatus circa perſonas in eo comprehenſas regulatur tantum ea reſervatione facta ab Ordinario non curatis ipſis verbis Fundatoris. *alleg.* 94. n. 8.

Ordinatio.

Non poteſt Epiſcopus ordinare ad titulum Cappellaniæ amovibilis. *alleg.* 24. n. 31.
Ad eam ordinatus non poteſt removeri. *loc. citat.* n. 31. & 32.
Poteſt quis ad Cappellaniam Laicalem ordinari ad titulum Patrimonii. *alleg.* 32. n. 10.
Ordinationes Eccleſiarum non debent pendere ex arbitrio Patronorum Laicorum. *in ſupplem.* n. 33.

Patro-

Patronus conſentire poteſt, ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſupplem, n. 47.*
Vide *Ordinarius*.

Ordo.

Quando ſpoliatus unus de eodem Ordine, & alter ejuſdem Ordinis inveſtitur, dicitur, alienatio. *allegat. 47. n. 57.*
Inter pares Ordine attenditur tempus receptionis. *alleg. 90. n. 148.*
Ordini temporis præfertur Ordo qualitatis. *d. alleg. 90. num. 136.*
Vide *Ætas. Præcedentia. Prioritas. Patronus quoad poteſtatem. Succeſſio.*

Ordo Militaris S. Stephani.

Vide *Magnus Magiſter.*

Ordo Militum.

Vide *Miles.*

Ordo Sacer.

Primi Ordines ſunt gradus ad Sacerdotium. *alleg. 17. num. 14.*
Ad reſidendum, & officiandum Chorum, an requiratur Ordo Sacer. *alleg. 42. n. 19.*
Quænam ætas requiratur ad ſuſcipiendum Ordinem Subdiaconalem. *loc. cit. n. 23.*
Statutum obligans Canonicos ad celebrationem Miſſæ cantatæ non inducit obligationem Ordinis Sacri. *loc. cit. n. 20.*
Beneficia exiſtentia extra Eccleſias Cathedrales, aut Collegiatas, an requirant de Jure Ordinem Sacrum. *alleg. 25. n. 2.*
Cappellania, ad cujus titulum quis ordinari debet, eſt Eccleſia. *alleg. 49. n. 19.*
Ordinari nemo poteſt ad titulum Cappellaniæ non Eccleſiaſticæ. *loc. cit. n. 21.*
Ordinum Collatio, eſt materia reſervata ſoli prudentiæ, arbitrio, & conſcientiæ Epiſcopi. *alleg. 40. n. 44.*
De Jure communi Canonicatus non requirit Ordinem Sacrum. *alleg. 42. n. 1. & 26.*
Concilium Tridentinum corrigens hanc juris diſpoſitionem, in quo ſenſu loquatur? *n. 2.*
Ad aſſequendum Canonicatum in Eccleſiis Collegiatis de Jure communi an ſufficiat prima tonſura. *n. 3. & 26.*
Fundator adjiciendo Juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum. *n. 6.*

Originalis.

Authenticum an, & quando ſtet loco originalis. *alleg. 72. n. 14.*
Ad officium Judicis pertinet recognitio originalis, cui debetur exceptio. *alleg. 84. n. 59.*
Vide *Reſtrens.*

Originarius.

Prælatio cæteris paribus conceſſa Originariis ſuper exteros non eſt Juri contraria. *alleg. 95. n. 24.*
Conditio, quod Cives, & Originarii cæteris paribus præferantur extraneis non eſt contra jus. *allegatio. num. 34.*

Ornamentum.

Vide *Reſtauratio.*

P

Pactum.

Servare pacta Fundatoribus, & illa non violare reſpicit utilitatem publicam. *alleg. 47. n. 17.*
Pactum fundationis nequit per Magnum Magiſtrum videri, aut in aliquo alterari. *allegat. 2. n. 40.*
Obſervare pacta, & leges fundationum juris naturalis eſt, & Divini. *alleg. 50. n. 2.*
De Jure in limine fundationis admitti poſſunt pacta etiam Juri contraria. *alleg. 73. n. 24.*
Pacta ſervantur de neceſſitate, non autem de honeſtate. *loc. cit. n. 24.*
Pacta licet dura, & rigoroſa, ſunt tamen ſervanda. *ibid. n. 25.*
Judicio Ordinarii plene deferendum eſt pro excluſione cujuſcumque pacti taciti, quod in donationibus Juſpatronatus intervenire potuerint. *allegat. 84. n. 20.*
Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis excluſa remaneant prædicta pacta. *loc. cit. n. 21. 23. 24. 28. & ſeqq.*
Quæ pacta Patronis proficua poſſint apponi in Conſtitutione Tituli. *alleg. 100. n. 53.*
Ubi requiritur acceptatio expreſſa per pactum non ſufficit tacita. *loc. cit. n. 37.*
Pacta alternant naturam etiam in Feudis aliiſque materiis differentibus. *alleg. 47. n. 43.*
Pacta adjecta in Fundationibus Commendarum, non poſſunt derogari per Magnum Magiſtrum, quod comprobatur, *ibid. n. 58.* ſecus per Papam, & quando. *ibid. verſ. Et maxime.*
Permittendum non eſt neque per viam gratiæ violare pacta in limine fundationis adjecta, etſi detur cauſa relevans, & publicæ neceſſitati, quam ſi Fundator prævidiſſet, ipſe etiam ſuam legem correxiſſet. *alleg. 50. n. 2.*
Quæ potius dicitur interpretatio, quam voluntatis Fundatoris commutatio. *ibid. n. 5.*
Quidquid de Jure procedit ſi deducatur in pactum de honeſtate, fit de neceſſitate. *alleg. 73. ſub n. 24.*
Pactum niſi ſerventur ſunt reſtituendæ pecuniæ receptæ per tranſactionem. *loc. cit. n. 5.*
Pactum, vide *Contractus. Conditio. Parochus.*

Papa in genere.

Coram Papa facienda eſt oppoſitio, vel ſaltem coram Executore Apoſtolico, quando collatio ſpectat ad eum. *alleg. 1. n. 14.*
Ubi Inſtitutio ſpectat ad Papam, non poteſt fieri præſentatio coram Cardinali Vicario. *allegat. 22. num. 15. & 16.*
Quando inſtitutio pertinet ad Papam, præſentatio, ubi fieri debeat? *ibid. n. 20.*
Ille cui commiſſum eſt aliquod miniſterium per Papam, non poteſt illud alteri ſubdelegare. *alleg. 26. n. 16.*
Nunquam præſumitur Papa velle Patronis præjudicare. *alleg. 47. n. 10.*
In reſervatis ſoli Papæ, an poſſit dari Centenaria, aut immemorabilis. *ibid. n. 65.*
Quod Papa non facit ex defectu voluntatis, non poteſt facere Inferior ex defectu poteſtatis. *alleg. 47. n. 69. §. Imo.*
Papa nunquam intelligit tollere Juſpræſentationis, cujus vigore, quis veniat inſtituendus. *alleg. 52. n. 27.*
Papa ſubintrat in locum Epiſcopi permutationi diſſentientis. *alleg. 55. n. 6.*
Penſio impoſita per Summum Pontificem ſuper Beneficio de Jurepatronatus Laicorum, quando ſubſiſtat abſque conſenſu Patroni. *alleg. 56. n. 1.*
Papa dum confert non qualificato, ſupponit, quod qualificatus non adſit, vel Juri ſuo renunciare velit. *alleg. 100. n. 5.*
Papa in diſpenſando utitur Jure ſuo, & nemini præjudicat. *n. 34.*
Papa in paritate vocum utitur Jure ſuo mediante derogatione, per quam nulli præjudicat, cum nemini ſit in tali paritate Jus quæſitum. *allegat. 4. n. 23. §. Suadent.*
Compatronus volens ſupplicare pro ſe ipſo debet eſſe diligens, & quomodo? *alleg. 6. n. 28. §. Ex his, verſ. ut autem.*
Papa repræſentatur per Datarium Cancellarium, aliofque Officiales. *alleg. 22. n. 19. §. Non ſubſiſtente.*
Papa penſiones ſuper Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum non imponit, niſi ſibi exprimatur Juſpatronatus, & quare. *alleg. 48. n. 38. §. Accedebant, verſ. item Papa & Rot. poſtea alleg. n. 104.*
Perſona Papæ non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit ſpecialem mentionem. *alleg. 45. num. 19.*
Papa requirit conſenſum Patronorum in reſignationibus vacationibus apud Sedem per aſſecutionem incompatibilis, & proviſionibus per Commendam. *alleg. 47. ſub n. 46.*
Subreptio intrare poteſt etiam in conceſſione Summi Pontificis facta de Voto Congregationis particulariter ab eo deputatæ. *n. 54. in fin.*
Papa infirmare non ſolet concordias ſuper controverſiis in Judicium deductis, niſi auditis partibus. *Rot. poſt alleg. 9. n. 82.*
Papa attendit præſentationem Patroni, ſive præcedat, ſive ſubſequatur Datam gratiæ. *allegat. 36. n. 17.*
Papa ubi excluditur per Fundatorem a Jure devoluto, multo magis dicendus eſt excluſus a Jure reſervato. *allegat. 48. ſub n. 34. §. Solidum.*
Vide *Exhibitio. Ignorantia. Reſignatio. Subreptio.*

Papa quoad auctoritatem.

Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem non poteſt fieri per præſentatum in favorem alterius, niſi auctoritate Papæ. *alleg. 74. n. 3.*

Papa quoad Beneficia litigioſa.

In quibus caſibus Papa apponat manus in Beneficiis Juſpatronatus propter vitium litigioſi? *alleg. 16. n. 1. & 2.*
Et quare in eis ſit apponat manus? *loc. cit. n. 3.*

Papa

Papa quoad derogationem,

Derogare ſolet Juripatronatus activo in multis caſibus, non autem paſſivo. *alleg.* 1. n. 6. limita in n. 7.
Papa derogat Juripatronatus, ubi Compatronus ſupplicat pro ſe ipſo, & quando fit reſignatio in Patronum, *alleg.* 8. n. 28. 29. *& ſeqq.*
Papa concedere ſolet derogationem Juriſpatronatus, quando propter litem motam ante vacationem Patroni præſentare impediuntur. *Rot. poſt alleg.* 22. n. 42.
Papa in ſimplici proviſione Beneficii de Jurepatronatus nunquam illi derogat. *alleg.* 47. n. 46.
Commutatio voluntatis Fundatoris, nunquam fieri ſolet per Papam, niſi agatur de cauſis graviſſimis. *alleg.* 50. n. 1. 6. & 7.
Papa non præſumitur derogare Indulto ſpeciali. *allegat.* 100. n. 309.
Papa concedendo gratiam cum derogatione Juriſpatronatus in totum attenta lite nemini præjudicat. *alleg.* 20. n. 21.
Papa derogat Juriſpatronatus Laicorum, in vacatione Beneficii in Curia, & hæc derogatio non cenſetur contraria voluntati Fundatoris. *alleg.* 47. n. 46. *alleg.* 62. n. 28. & 33. & *allegat.* 72. n. 7. & de aliis derogationibus. Vide *allegat.* 47. *ſub* n. 46.
Papa derogare non ſolet qualitatibus Beneficio præſcriptis, etiam ſi illud effectum ſit Sanctæ Sedi. *Rot. poſt alleg.* 28. n. 49.
Vide *Derogatio*.

Papa quoad electionem,

Electio Summi Pontificis, quæ fit de ſolo cœtu Cardinalium, non reſtringitur. *alleg.* 9. n. 65. §. *Minuſque*.

Papa quoad gratiam,

Papa intelligit facere gratiam derogationis præſentato ab illis Patronis, qui exiſtunt in quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 40. n. 13.
In gratia pro præſentato Papa dicitur habere intuitum ad præſentationem, etiam ſupervenientem intra terminum. *alleg.* 4. n. 23. §. *Pro affirmativa*.
In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, qui talis ſit per petitionem clarum. *alleg.* 40. n. 14.
Summus Pontifex non intendit per ſuam gratiam auferre Epiſcopo Juriſdictionem in parte Diœceſis. *alleg.* num. 4. & 19.
Voluntas, & intentio Papæ aliquod concedentis ceſſat corruente cauſa motiva conceſſionis. *Rot. poſt alleg.* 9. *ſub* n. 76. *in fin.*
Summus Pontifex difficilius concedit gratias contrarias voluntati Fundatorum, ne retrahantur ad fundationem Eccleſiam. *Rot. poſt alleg.* 50. n. 17.

Papa quoad poteſtatem.

Lex fundationis reddens collationem Beneficii conditionalem, vel temporale per ſolum Papam convalidari poteſt. *allegat.* 14. n. 7.
Solus Papa poteſt diſmembrationes Cathedralium facere. *alleg.* 43. n. 31.
Papa non procedit ad diſmembrationem in Eccleſiis de Jurepatronatus Laicorum titulo oneroſo abſque horum conſenſu. n. 26.
Papa in conferendis Beneficiis poteſt concurrere cum omnibus Epiſcopis in ſuis Diœceſibus. n. 29.
Poteſtas Papæ in Beneficialibus eſt ampliſſima, & male arguitur a Prælato Religionis ad Papam. n. 47.
Summus Pontifex eſt Dominus, & primarius Adminiſtrator omnium Eccleſiarum, *alleg.* 55. n. 5.
Papa quando poſſit invito Epiſcopo diſmembrare Epiſcopatum. n. 7.
Papa an poſſit auferre bona uni Eccleſiæ, & alteri dare. n. 8.
Item unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. n. 9. & 10.
Papa an poſſit cogere ad permutandum invito Epiſcopo. n. 11.
Conſenſus Papæ ſupplet conſenſum Ordinarii. *alleg.* 82. n. 19.
Papa in Beneficialibus habet ſupremas habenas. *allegat.* 100. n. 195.

Papa quoad proviſionem.

Papa propter vacationem apud Sedem, providet etiam Beneficia de Jurepatronatus Laicorum. *alleg.* 70. n. 6.
Papa poteſt providere Beneficium de Jurepatronatus Eccleſiaſtico abſque mentione, & derogatione illius. num. 10.
In Beneficiis de Jurepatronatus Eccleſiaſtico Papa providet Jure ſuo, independenter a Patronis. *allegat.* 9. num. 29.
Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtici in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam. *alleg.* 9. n. 29. *in fine*.
Papa providere debet Epiſcopo propter Loci qualitatem, in quo laborat. *allegat.* 35. n. 16.

Papa quoad reſcripta.

Reſcriptum Papæ, & ejus declaratio intelligi debet prout de Jure. *alleg.* 41. n. 19.
Summus Pontifex cenſetur reſcribere juxta diſpoſitionem Juris. *Rot. poſt allegat.* 52. *ſub* n. 70.

Papa quoad Statuta.

Statutum conditum ab inferiore non afficit Papam. *alleg.* 43. n. 3. & *ſeqq.*
Indultum Pontificium confirmatorium alicujus ſtatuti an attendatur per Papam. n. 6.

Parentella.

Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de Parentela, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 7. n. 21.
Vocatis in genere Perſonis de Parentela Teſtatoris non attenditur prærogativa gradus. *Rot. poſt allegat.* 7. n. 24. & 27.

Parentes.

Dictio = *tutti i ſuoi Parenti* = includit quoſcunque Parentes conſanguineos. *alleg.* 75. n. 7.
Vide *Conſanguineus*.

Parochia.

Poſſidentes Domos in Parochia an teneantur ad expenſas pro ejus fabrica, ſi habitant extra illam. *alleg.* 53. n. 7. 10. 18.
Habens domum propriam Parochiæ ſubjectæ vocatur Parochianus ſecundum quid. n. 11.
An Papa poſſit unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. *alleg.* 55. n. 9. & 10.
De Jurepatronatus, quod competit Dominis domorum in Parochia exiſtentium. *allegat.* 53. *ſub* n. 13.
Jurepatronatus ſpectante ad habitatores Parochiæ per modum Univerſitatis, admittuntur ad illud Patres cum filiisfamilias. n. 22. *in fin.*
Vide *Amovibilitas*.

Parochialis.

Papa ſervat formam concurſus etiam in Parochialibus vacatis in menſe reſervato. *allegat.* 93. n. 22.
Præſentatus in Parochiali, quando non eſt gratus ſed reviſus populo, an ſit inſtituendus? *alleg.* 100. n. 399. & 400.
Ad fabricam Eccleſiæ Parochialis contribuere tenentur ex conſuetudine, qui Domos proprias poſſident in Parochia. *alleg.* 53. n. 10.
Ad fabricam Eccleſiæ Parochialis fit contributio per æs, & libram a poſſidentibus domos in Parochia. num. 14. *in fin.*
Eccleſia Parochialis nullum Jus habet ſuper Eccleſiis Inferioribus intra ſuos limites ſitis, niſi probet ex Privilegio, vel alio Jure ſpeciali, excepta Cathedrali. *alleg.* 73. n. 58.
Limita quoad Jura Parochialia, & quomodo hoc intelligatur? n. 59.
Vide *Concurſus*. *Oeconomus*.

Parochiani.

Appellatione Parochianorum veniunt habentes Domicilium, ſeu habitationem in diſtrictu Parochiali. *alleg.* 53. n. 1. & 2.
Non vero poſſidentes Domos, ut n. 6.
Intellige, ut n. 9.
An, & quibus modis competere poſſit Juſpatronatus Parochianis? n. 12. & 24.
Juſpatronatus ſpectans ad univerſitatem Parochianorum non tranſit in ſingularem ſucceſſorum, niſi ſit habitator, & Parochianus, nec poteſt donari, niſi omnes de Parochia conſentiant. n. 23.
Reſervato Jurepatronatus Rectori, & Parochianis quantam vocem habeat Rector, & quantam Parochiani. *alleg.* 100. n. 94. & *ſeqq.* & n. 99. 100. 103. *cum ſeqq.* & n. 131. 140. & 144.
Spectante Jurepatronatu ad Parochianos ſi unus ex his præſentetur, iſte non dicitur Compatronus ad effectum prælationis. n. 96.
Deficiente inſtrumento Fundationis ſi ex obſervantia ſpectet Juſpatronatus ad Beneficiatum, & Parochianos, quomodo, & pro qua rata unicuique ex illis competat. n. 97.
Spectante Jurepatronatu pro medietate Rectori, & pro alia Univerſitati Parochianorum præſentatus per Rectorem cum aliquibus Parochianis minorem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum. n. 113.
Juſpatronatus competens Parochianis dicitur ipſis competere tanquam ſingulis, & non univerſis. n. 147.

Parochus.

Vocabula *Rector*, *Vicarius*, & *Parochus*, ſunt Synonyma, & unum pro alio uſurpatur. *Ret. poſt alleg.* 5. *num.* 31.
Quo tempore ſit magis neceſſarium munus Parochi. *alleg.* 27. *n.* 20.
Confeſſarius Monialium, licet non ſit Parochus, eſt tamen loco Parochi reſpectu Monialium. *allegat.* 15. *num.* 9.
Parochus alicujus Parochiæ non poteſt eſſe Confeſſarius ordinarius Monialium. *n.* 10.
Quale Jus habeat Parochus in Eccleſia de Jurepatronatus ſita intra limites ſuæ Parochiæ. *allegat.* 54. *n.* 50.
Magis expedit curæ Animarum Parochus perpetuus, quam amovibilis. *in ſupplem.* n. 29. & 35.
Non eſt abſurdum, quod Parochus removeatur ad nutum Patroni Laici. n. 27.
Parochus an poſſit ſine cauſa removere ſuum Cappellanum, ſeu Coadjutorem in exercitio Curæ. n. 37.
Epiſcopus non poteſt dare Parocho titulum Archipresbyteri ad inſtantiam Patroni. n. 71.
Parochus in Eccleſia de Jurepatronatus ſita intra limites Parochiæ non poteſt docere Doctrinam Chriſtianam, Prædicare Sacramentare Populum, & alias Functiones Parochiales exercere. *alleg.* 54. *ſub n.* 50.
Parochus eligi debet gratus Populo, illique non ſuſpectus, data prælatione indigenis ſupra exteros. *alleg.* 73. *ſub n.* 3.
Eidem Populo in aliquibus locis de conſuetudine permittitur honorantia ſimplicis nominationis, *ibidem* quæ nominatio non importat Juſpatronatus, *ibidem* n. 4.
Fides parochi de per ſe, & multo magis aliorum teſtimonio munita, paupertatem concludit. *Ret. poſt alleg.* 44. n. 53.
Parochus non poteſt pro exercendis Functionibus Parochialibus occupare Eccleſias alienas, ſitas intra limites ſuos. *alleg.* 75. n. 61.
Parochus non poteſt impediri in exercitio ſuarum Parochialium Functionum, quæ illi ſpectant privative ad alios. n. 63.
Non tamen poteſt impedire Beneficiatis aliarum Eccleſiarum, quæ ſunt intra limites Parochiæ exercitium aliarum Functionum non mere Parochialium. n. 64. & 65.
Valet pactum inter Rectorem Eccleſiæ Parochialis, & Regulares in admittenda fundatione eorum novæ Eccleſiæ, ut non recipiant Parochianos ad ſepulturam ab ipſis electam, neque fundationes Miſſarum, & Anniverſariorum. *alleg.* 100. n. 708. & 709.
Vide *Amovibilitas*, *Diviſio*, *Remotio*.

Pars.

In Collegiis an ſufficiat major pars pro decernendis actibus voluntatis. *alleg.* 9. n. 31. §. *Hinc*.
In Jurepatronatus familiari major pars vocum dicitur comparative ad minorem, ſecus in Collegialibus. *loc. cit.* n. 31. & de alia differentia. *ibid.*
Vide *Teſtamentum*.

Participatio.

Vide *Diſtributio*.

Pater.

Quietatio facta Patri pro omni, & toto eo, quod quis prætendere poteſt etiam cauſa ſupplementi legitimæ, quid operetur? *allegat.* 69. n. 27.
Filius non prohibetur præſentare Patrem, ſicut nec Pater filium. *alleg.* 84. n. 2.
In Jurepatronatus hæreditario Pater inſtitutis omnibus filiis hæredibus, an poſſit uni ex illis aſſignare, ſeu relinquere totum Juſpatronatus, abſque conſenſu Ordinarii. *alleg.* 100. n. 201. 268. & 270.
In Jurepatronatus, non ſpectante ad Capita Domorum, ſed ad ſingulos homines Caſtri, vox competit omnibus, & ſingulis Maſculis & Fœminis, & tam Patribus, quam filiisfamilias. *alleg.* 100. n. 342.
Secus quando Juſpatronatus competeret habitantibus in loco ratione habitationis. *ibid.* n. 345.
De ratione differentiæ inter utrumque caſum. *loc. cit.* num. 326
In Jurepatronatus gentilitio, an admittatur præſentatio Patris cum filiis in capita, datur diſtinctio. *loc. cit.* n. 606. & *ſeqq.*
Inter comprehenſos poteſt unum ex illis gratificare in Inveſtitura hæreditaria, nec alii vocati poſſunt impugnare ejus factum ob qualitatem hæreditariam. *alleg.* 46. n. 13.
Pater donans Juſpatronatus, præſentari poteſt per filium, quando eſt de paſſive vocatis, & excluditur pactum tacitum donationis. *allegat.* 84. n. 36.
Pater, Vide *Filius*.

Patrimonium.

Poteſt quis ad Cappellaniam Laicalem ordinari ad titulum Patrimonii. *alleg.* 32. n. 10.
Proventus Eccleſiaſtici nuncupantur hæreditas, & Patrimonium Chriſti Domini, *Ret. poſt allegat.* 48. *ſub n.* 34.

Patronus.

Quare Patronus in paritate vocum præferatur extraneo? *allegat.* 6. n. 14.
Patronus dicitur quaſi Pater. *alleg.* 12. n. 6. & 18.
Quando unus eſt Patronus, & hic cedit Juſpatronatus Epiſcopo, Eccleſia fit libera, ſecus autem, quando ſunt plures Patroni. *allegat.* 15. n. 7. & *ſeqq.* & *numer.* 20.
In quo ſenſu ſit verum, quod extincta linea Patronorum Eccleſia efficiatur libera. *alleg. cit.* n. 22. vide ibi. & n. 12.
Juſpatronatus reſervatum pluribus Patronis Laicis remanet mixtum, ſi ex defectu unius ex illis ſuccedat Epiſcopus. *allegat.* 15. n. 19.
Jus præſentandi reſpicit poſſeſſorium, eſſe autem Patronus reſpicit petitorium. *alleg.* 19. n. 7.
In dubio facienda eſt interpretatio favore Patroni, *alleg.* 30. n. 19.
Paſſive vocatus a Teſtatore, non indiget electione Patroni. *allegat.* 33. n. 7.
Extincta linea Patronorum libera collatio Beneficii devolvitur ad Ordinarium. *alleg.* 34. n. 2.
Patronus habendo onus, habere etiam debet utilitatem, *alleg.* 43. n. 16.
Patronis non eſt auferenda utilitas quæ provenit ex Jurepatronatus. *alleg.* 43. n. 25.
Patronus committit ingratitudinem tenendo contra ſanguinem Fundatoris. *alleg.* 91. n. 1.
Patronus pro minori parte habet utilitatem ſuam fundatam in devolutione, quæ ſibi obvenire poteſt, ex præſentatione facta per majorem contra legem fundationis. *alleg.* 81. n. 14.
Patronus ſimul, & Beneficiatus ſoli nequit ſucceſſorem eligere, niſi hoc faciat auctoritate Ordinarii. *alleg.* 82. n. 11.
Qualitas hæreditaria Juriſpatronatus reſpicit favorem Patronorum. *allegat.* 92. n. 8.
Qualitas hæreditaria Juſpatronatus, veluti inducta favore Patroni poteſt ab illo renunciari. *allegat.* 92. n. 69.
Ultimus ſtatus non attenditur ob petitorium, quod clarum dicitur, licet deductum ex fundatione, quæ indigeat Juridica explicatione. *alleg.* 95. n. 9.
Patronus qui proſequitur præſentationem nullam, dicitur eam facere de novo. *alleg.* 100. n. 10.
Per unionem incorporativam Patroni unius beneficii, ſeu Eccleſiæ fiunt Patroni alterius. *alleg.* 100. n. 80.
Patronus præſentando pro ſua rata, & voce, an intelligatur præſentare pro virili, ſeu æquali portione, vide negativam, & affirmativam, & diſtingue. *alleg.* 100. n. 117. & *ſeqq.*
Obſervantia declarat an Patroni fuerint nominati per modum unius Corporis, ſeu Collegii, vel potius ſeparatim. n. 139.
De Conjecturis, & circumſtantiis, quæ declarant hanc Concluſionem. n. 141. & *ſeqq.*
Patronus poſt fundationem non poteſt apponere legem etiam Eccleſiæ favorabilem. n. 148.
Patronus admittens extraneum ad ſecum præſentandum communicat illi fructum, ſeu quaſi poſſeſſionem præſentandi cum conſenſu tacito Epiſcopi. n. 311.
Major pars Patronorum, quomodo intelligatur in Jurepatronatus ſpectante ad Patronos ſingulares. n. 316.
Patronus, qui promiſit Compatrono concurrere in ejus præſentatione, non tenetur concurrere, ſi ille præſentavit incapacem. n. 323. & 325.
Enunciativa erronea non attenditur præcipue in præjudicium Patroni abſentis. n. 358.
Patronus nequit præjudicare præſentato, & aliquid de ejus Juribus diminuere. n. 380.
Mandatum ratificatum per Patronum non dicitur falſum. n. 395.
Patronus facta nominatione, antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem, poteſt illam revocare, n. 402.
Medietas vocum in gratia pro præſentato intelligitur etiam quoad Patronos non poſſidentes, ſed habentes petitorium clarum. n. 583.
Patronus non poteſt annectere Juſpatronatus Feudo, vel Caſtro abſque conſenſu Ordinarii. *in ſupplem.* n. 72.
Interpretatio facienda eſt pro ſubſiſtenda præſentatione Patroni, etiam ſtante Jurepatronatus paſſivo, ne activum illi remaneat inutile. *allegat.* 7. n. 21.
In Beneficiis de Jurepatronatus Eccleſiaſtico Papa providet Jure ſuo independenter a Patronis. *allegat.* 9. num. 39.

In

Digitized by Google

In Jurepatronatus, licet exercitium ſit dividuum, tamen ſubſtantia manet indiviſa, & in ſolidum quoad Patronos. *loc. cit. n. 31. §. Hinc in fin.*

Patroni in exercitio Juriſpræſentandi concurrunt veluti Conſocii in re communi, & præſentatio unius conſervat jus, & poſſeſſionem alterius. *loc. cit. n. 31. in fin.*

Si Patronus perſequatur Præſentationem ab ipſo nulliter factam, hæc proſecutio habet vim novæ præſentationis, ut ex nunc. *alleg. 23. num. 7. verb. quod ſi.*

In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, qua talis ſit per petitorium Clarum, *allegat. 20. n. 12.*

Patronus extraneus repræſentant perſonam Fundatoris, & in ejus Juribus ſubrogatur. *alleg. 29. n. 36.*

In Cappellania manuali an Cappellanus deputatus per Patronum anteceſſorem poſſit removeri per Tutorem Patroni ſucceſſoris, & Pupilli. *allegat. 38. per totam.*

Patronus dicitur quaſi Pater, qui tenetur ornare, & reſtaurare rem Patronalem. *allegat. 23 n. 11.*

Patronis ſi auferatur, quod ſibi competit datur via retrahendi Laicos a Beneficiis Eccleſiaſticis. *alleg. 43. n. 25.*

Novi Patroni nequeunt præjudicium inferre aliis antiquis ſuper Jure ſibi quæſito. *alleg. 43. num. 23. §. Et quamvis.*

Patrono reſervatur Juſpatronatus in Eccleſia de novo erecta ex redditibus alterius dismembratæ ſeu Jurepatronatus. *alleg. 47. n. 26.*

Patronus non amittit Juſpræſentandi ob negligentiam non factæ præſentationis in una, vel altera vacatione. *Rot. poſt allegat. 20. ſub n. 28.*

Præſumitur pro præſentatione Patroni, quod facta fuerit juxta mentem Teſtatoris. *Rot. poſt allegat. 30. n. 39.*

Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſive vocatis, ſi iſti ſint plures, nemo dicetur habere Jus quæſitum. *alleg. 56. n. 17.*

Aliud eſt quod Patronus eligat inſtituendum, & aliud quod conſentiat inſtituto. *alleg. 60. n. 3.*

Alia etiam Jurapatronatus puta advocationis, Proceſſionis, &c. competunt Patronis etiam extraneis. *Rot. poſt alleg. 44. n. 85. 60. 77. & 101.*

Patronus aſſimilatur Patrifamilias. *Rot. poſt d. allegat. 44. num. 85.*

Recenſentur Onera, & emolumenta debita Patronis in Eccleſia Patronali. *Rot. loc. cit. n. 598.*

Patroni nomen convenit iis omnibus, in quos tranſit Juſpatronatus. *Rot. loc. cit. ſub n. 115.*

Patroni per diſcordiam dicuntur ſe invicem impedire. *alleg. 9. n. 4.*

Paſſive vocatus an debeat requirere Patronum ut eum præſentet. *alleg. 82. n. 18.*

Vide *Abſens. Acquirens. Confeſſio, Conſenſus. Innovatio. Nominatio. Præſentatio, Primus. Supplicatio. Proviſio. Diſcordia.*

Patronus quoad accumulationem.

Si Patronus Eccleſiaſticus accumulando duos præſentaverit, & primo præſentato intra terminum renunciaverit Juri ſuo, an poſſit noviter præſentare. *alleg. 5. n. 23.*

Patronus Laicus poteſt plures cumulative præſentare. *alleg. 78. n. 14.*

Præſentatus per duos Patronos quorum alter alium poſtea præſentavit præfertur ſecundo cumulative præſentato. *alleg. 100. n. 37.*

Præſentatus cumulative per duos ex tribus Patronis, qui omnes alium antea præſentaverint nulliter obtinet gratiam pro præſentato cum derogatione. *loc. cit. n. 38.*

Patronus quoad alimenta.

Patronus in caſu inopiæ habet jus alimentorum. *alleg. 6. n. 17.*

Alimenta debentur cuique Patrono etiam extraneo in caſu inopiæ. *allegat. 29. n. 6.*

Juſpatronatus transferri poteſt in extraneum per filios Fundatoris, qui tali caſu perdunt jus alimentorum. *loc. cit. n. 7.*

Beneficiatus in reſtitutione redituum ſuperſtitum non debet præferre pauperes extraneos Patronis indigentibus. *loc. cit. n. 18.*

Patronus retento apud ſe Jurepatronatus non poteſt transferre in alium jus alimentorum. *allegat. 44. n. 14.*

Ex pluribus Patronis ſi unus tantum indigeat habens minorem partem Juriſpatronatus utrum alimenta petere poſſit congrua ex omnibus redditibus Eccleſiæ. *d. allegat. 44. n. 49. & 50.*

Pro alimentis Patroni habetur ratio etiam de bonis poſt fundationem quæſitis. *alleg. cit. n. 49.*

Jus alimentorum an debeatur Patrono, & Privilegio, *loc. cit. num. 41.*

Patrono qui renunciavit Eccleſiæ ſuum Juſpatronatus alimenta debentur in caſu inopiæ, & qua ratione. *loc. cit. n. 28.*

Beneficiatus tenetur ſubvenire Patrono indigente de fructibus ſuperexcedentibus Beneficii ex charitate, & antidorali obligatione. *Rot. poſt d. alleg. 44. ſub n. 66, 70. & 87.*

Jus alimentorum conceſſum ex benignitate Sacrorum Canonum Patronis extenditur etiam ad ejus hæredes ſive conſanguineos, ſive extraneos, in quos Juſpatronatus tranſivit. *Rot. loc. cit. n. 66. 78. & 79. cum ſeqq.*

Jus alimentorum competit Fundatori, etiam poſtquam renunciaverit Juriſpatronatus imo etiam deperdita dote per ipſum Eccleſiæ aſſignata. *Rot. loc. cit. numer. 89.*

Quod tamen intelligendum eſt cum limitatione. *ibidem.*

Vide *Alimenta.*

Patronus quoad conditiones.

Patronus non poteſt in præſentando apponere legem quod Canonicatus vacet per abſentiam annualem, *allegat. 100. n. 149.*

Patroni poſſunt præſentare Laicum dummodo iſte reperiatur Clericus tempore præſentationis. *loc. cit. n. 436.*

Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n. 487.*

Patronus quoad conſenſum.

Epiſcopus invitis Patronis non poteſt alienationem facere, nec ſervitutem conſtituere, nec aliquid innovare. *alleg. 43. n. 3.*

Epiſcopus non poteſt alteri dare licentiam retinendi in Eccleſia Patronata ſcamnum reluctante Patrono, nec etiam ibi collocandi Reliquias Sanctorum. *loc. cit. n. 9. 10. & 14.*

Epiſcopus non poteſt diſmembrare, nec habet jus derogandi legi fundationis uniendi Beneficium Patronatum abſque conſenſu Patroni. *alleg. 47. n. 13.*

Patronus conſentire poteſt ut quis ordinetur ad titulum Capellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſupplem. n. 47.*

Ordinarius non poteſt immutare ſtatum Beneficii etiam cum conſenſu Patroni. *n. 58.*

Quando conſenſus Patroni tacitus habeat vim novæ præſentationis. *alleg. 2. ſub n. 16.*

Epiſcopo volenti removere Cappellanum amovibilem ad nutum Patroni, iſto diſſentiente requiritur juſta cauſa. *allegat. 38. n. 16. in fin.*

Vide *Conſenſus, Diſſenſus.*

Patronus quoad diviſionem.

Patroni in caſu diſſenſionum, & diſcordiarum poſſunt etiam inviti cogi ad dividendum jus præſentandi per Turnum. *alleg. 6. n. 1. & ſeqq.*

Patronos cogi non poſſe ad dividendum jus præſentandi ſuſtinent *Lambertinus, & Rochus de Curte*, & reprobantur. *n. 15. & 16. uſque ad 24.*

Patronus quoad dominium.

Patronus Laicus non acquirit Dominium in Eccleſia, acquirit tamen uſum rei Patronalis. *allegat. 43. n. 8.*

Patronus ſuper Pavimento Eccleſiæ an habeat jus prohibitivum ne aliqua ſervitus ibi conſtituatur eo invito. *alleg. 43. n. 13. & 17.*

Patronus quoad donationem.

Patronus donando jus præſentandi intelligitur donaſſe cumulative, non autem privative. *allegat. 39. num. 9.*

Patronus quoad dotationem.

An Patronus teneatur ab initio Fundationis Cappellæ conferre dotem ſufficientem, pro omnibus neceſſariis. *alleg. 12. n. 7. & 7. & 8.*

Patrono alleganti titulum augmenti dotis incumbit onus probandi illum. *alleg. 38. n. 18.*

Patronus Eccleſiaſticus.

Vide *Patronus Laicus, & Eccleſiaſticus.*

Patronus quoad electionem.

Inter paſſive vocatos vocatione mediata eſt in arbitrio Patroni eligere hunc, vel illum ſecus, quando vocatio eſt directa. *allegat. 1. n. 5.*

Dd Paſſi-

Paſſive vocatus a Teſtatore non indiget electione Patroni, *alleg.* 33. *n.* 7.

Patroni nullitatem reportant a Jurepatronatus, quando inter plures habent libertatem unum eligendi, *alleg.* 89. *n.* 25.

Vocatis in genere illis de ſanguine Patronus poteſt eligere inter illos meliorem, ſeu digniorem, non curata gradus prærogativa, *Rat. poſt alleg.* 7. *n.* 27.

Patronus Laicus.

Patroni Laici non tenentur præſentare digniorem, & de ratione, *alleg.* 100. *n.* 111.

De diſtinctione inter Patronos præſentantes indignum ſcienter, vel ignoranter. *loc. cit. num.* 18.

Valet lex fundationis, quæ dat facultatem Patronis Laicis præſentandi idoneum omiſſo digniore, & reprobatur *Paſſerinus. n.* 19.

Excluſio reſervationum ex lege fundationis Laici dari poteſt tacite per indicia, & præſumptiones ex eadem Fundatione deductas, & quales ſint iſtæ præſumptiones, & conjecturæ, *alleg.* 100. *n.* 406. *cum ſeqq. uſque ad* 418.

Obſervantia etiam hanc tacitam excluſionem demonſtrat ex ſtatibus. *n.* 413

Ordinationes Eccleſiarum non debent pendere ex arbitrio Patronorum Laicorum. *in ſupplem. n.* 33.

Patronus Laicus quando non poſſit nominare Miniſtros ad curam animarum amovibiles ad ejus nutum. *numer.* 34.

Patronus Laicus, & Eccleſiaſticus.

Laicus non poteſt variare in Patronatu mixto, ſecus autem Eccleſiaſtico. *allegat.* 3. *n.* 86.

Præſentati per Patronos Eccleſiaſticos tenentur ſubire examen Epiſcopi, antequam inſtituantur, *allegat.* 100. *n.* 301.

Præſentati per Patronos Laicos an teneantur ſubire examen Epiſcopi quando inſtitutio pertinet ad Inferiores, Vide *n.* 303, 306. & 307.

Patroni Laici non tenentur ita ſcire qualitates præſentati, ſicut tenentur Eccleſiaſtici. *alleg.* 2. *ſub num.* 22. *in fin.*

Patronus quoad legem fundationis.

Patronus præſumitur ſcire quod debet, videlicet fundationi. *alleg.* 81. *n.* 19.

Vide *Fundatio.*

Patronus lite pendente.

Patroni an poſſint lite pendente inter præſentatos, alterum præſentare ob nullitatem primæ præſentationis. *alleg.* 2. *n.* 18 vide *n.* 19. *uſque ad* 24.

Lite pendente Patroni nequeunt præſentare. *alleg.* 100. *n.* 383.

Patroni non impeditur iterum præſentare lite pendente per ceſſum, vel deceſſum ſui præſentati, ſi illa erat calumnioſa. *alleg.* 2. *n.* 25. *in fin.*

Lite pendente ſi alter ex præſentatis decedat, Patroni ad novam præſentationem devenire non poſſunt, *Rat. poſt alleg.* 22 *n.* 40.

Patronus licet poſſideat, præſentare non poteſt ob inhibitionem Judicis, quæ tamen requiritur ſpecialis, alias præſentare poteſt pendente lite ſuper proprietate. *alleg.* 75. *n.* 56.

Patroni non prohibentur præſentare lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario. *allegat.* 78. *n.* 14.

Patronus quoad Monaſterium.

Patronus Monaſterii præſumitur, qui tenetur ad alimenta Monialium, & reſtaurationes Fabricæ Monaſterii. *alleg.* 73. *n.* 14.

Patronus quoad moram.

Patronus ut dicatur in mora, quid requiratur? *alleg.* 54. *n.* 12.

Patronus quoad penſionem.

Cautela pro Patrono volente præſentare ſub conditione penſionis faciendi duas præſentationes ſubordinate. *alleg.* 36. *n.* 17.

Vide *Penſio.*

Patroni plures.

Quomodo ſit providendum quando agitur de duobus Beneficiis unitis, ubi Patroni unius Beneficii præſentant unum, & Patroni alterius alterum? & quid in Beneficiis, quorum unum eſt liberæ Collationis, & alterum de Jurepatronatus? *alleg.* 54. *n.* 39.

Exercentibus Patronis ſimultanee præſentationem, nemini illorum particulariter computari poteſt præſentatio. *alleg.* 71. *n.* 8.

Patroni pares in vocibus hinc inde ſe invicem impediunt. *alleg.* 63. *n.* 67.

Patronus quoad poſſeſſionem, vel quaſi.

Præſentatio Patroni non exiſtentis in quaſi poſſeſſione non admittitur. *alleg.* 36. *n.* 3.

Patrono ad effectum quaſi poſſeſſionis ſufficit, quod ejus præſentatio fuerit admiſſa, & habuerit effectum. *allegat.* 58. *n.* 4.

In Jurepatronatus hæreditario cenſetur Patronus poſſidere Jure primi Fundatoris. *allegat.* 92. *n.* 9.

Ut Patronus præſentans ſolus acquirat quaſi poſſeſſionem præſentandi contra Patronos non præſentantes, quid ſequiratur? *allegat.* 100. *n.* 591.

Patroni in exercitio Juris præſentandi, concurrunt veluti ſocii in re communi, & præſentatio unius conſervat Jus, & præſentationem alterius. *allegat.* 9. *ſub n.* 31. *in fine.*

Patronus quoad poteſtatem.

Uſus rei patronatæ poteſt per Patronum vendi. *alleg.* 43. *n.* 18.

Soli Patrono licet apponere Arma, & Inſcriptiones in Eccleſiis de Jurepatronatus. *n.* 16.

Mutatio Beneficiati in Eccleſia ad libitum Patroni fieri non poteſt. *alleg.* 50. *n.* 11.

Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſive vocatis, ſi iſti ſunt plures, nemo dicitur habere Jus quæſitum. *allegat.* 36. *n.* 17.

Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſui libito faciendæ gravamen imponere. *alleg.* 67. *n.* 13. 29. & 36.

Licet Patronus poſſit in actu nominationis pro ſui libito faciendæ gravamen imponere, Hæc tamen Concluſio eſt incompatibilis cum Decreto *Urbani VIII.* ſuper celebratione Miſſarum. *n.* 32.

Et repugnat honeſtati Eccleſiæ. *n.* 34.

Quæ tamen incompatibilitas, & inhoneſtas ceſſant, ubi Patronus paupertate premitur. *n.* 35. & 36.

Ex pluribus paſſive vocatis Patronus habet arbitrium præeligendi ſibi beneviſum, dummodo idoneum. *alleg.* 68. *n.* 3.

Patronus ſtante incapacitate paſſive vocati, poteſt alium præſentare. *n.* 8.

Patroni poſſunt revocare, & ſuſpendere alternativam factam abſque conſenſu Ordinarii. *alleg.* 71. *n.* 17. & 19.

Patroni poſſunt pro libito diſponere circa Modum, Ordinem, & Qualitates Juriſpatronatus. *alleg.* 92. *n.* 7.

An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum Beneficii de perpetuo in manualem, vel requiratur Auctoritas Papæ. *alleg.* 100. *n.* 32. & 34.

Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de parentella, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 7. *n.* 21. §. *Diſputatio.*

Patronus non habet Jus in Fundo Eccleſiæ. *alleg.* 54. *ſub n.* 47.

Patronus in ſua Cappella, ſeu Altari de Jurepatronatus an habeat Jus, ne ibi alios celebret præter ſuum Cappellanum? *loc. cit. n.* 47. & 48.

In Cappellis de Jurepatronatus an poſſint Patroni prohibere ingreſſum aliis, & celebrationem Miſſarum per Sacerdotes quoſcunque. *ibid. ſub n.* 48.

Patronus quoad præjudicium.

Patronus allegando titulum infectum non ſibi præjudicat niſi productio fuerit facta reſtrictive ad illum titulum. *allegat.* 38. *n.* 3.

Proviſio Apoſtolica de Jurepatronatus eſt valida, licet non contineat derogationem Juriſpatronatus, ſi Patronus non reclamet. *allegat.* 72. *ſub n.* 8. *verſ.* & *Pater.* Patroni ob vacationem Beneficii in Curia, licet notitiam habuerint proviſionis Apoſtolicæ, nec tamen reclamaverint ſibi non præjudicant in aliis vacationibus extra Curiam. *ibid. ſub n.* 9. *verſ. Pariter.*

Patronus quoad prælationem.

Quare Patronus in paritate vocum præferatur extraneo? *alleg.* 6. *n.* 14.

Patronus quoad præſentationem.

Patroni Judicio, & ejus præſentationi ſtandum eſt in adjudicatione Beneficii de Jurepatronatus. *alleg.* 7. *n.* 20. ſed limita ut ibi.

Patronus non poteſt ſe ipſum præſentare propter ambitum. *alleg.* 52. *n.* 1. & *ſeqq.*

Poteſt tamen ſupplicare pro ſe ipſo. *ibid. n.* 2.

Quid ubi Patronus non eſt unicus. *ibid. n.* 3.

Patrono ſufficit dicere ſe habere privilegium præſumptum ex centenaria quaſi poſſeſſione præſentandi quandocunque Eccleſia vacaverit. *alleg.* 58. *n.* 19.

Epiſcopus non poteſt providere Beneficium de Jurepatronatus niſi ad præſentationem Patroni, *alleg.* 90. *num.* 9.

An proviſio Beneficii facta abſque præſentatione ſit nulla? *loc. cit. num.* 10.

Patrono recuſante præſentare quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono, & obtinere inſtitutionem. *alleg.* 82. *num.* 10.

Patronus poteſt differre præſentationem ad ultimum diem termini. *alleg.* 2. *num* 14. *& allegat.* 4. *num.* 23.

Patronus quando dicatur præſentare privative quo ad alios Compatronos. *allegat.* 72. *num.* 24. *&* 85.

Patroni ſingulares etiam tenentur nominare, præſentare Collegialiter, ſi ita ferat obſervantia. *allegat.* 25. *num.* 5.

In dubio favendum eſt Patrono ad ſubſtinendam ejus præſentationem. *alleg.* 30. *num.* 13.

Vide *Compatronus, Præſentatio.*

Patronus putativus.

Si Patronus putativus præſentaverit, & re non integra compareat verus Patronus docens de mala fide Patroni putativi, an in hoc caſu removendus ſit inſtitutus. *alleg.* 4. *num.* 15.

Judex in poſſeſſorio ſententiam poteſt favore Patroni putativi, & ſimul concedere ſententiam favore Patroni veri. *loc. cit. num.* 17. *amplia, ut num.* 21.

Quid facere debet Patronus verus, ut impediat præſentationem Patroni putativi exceptione petitorii? *loc. cit. num.* 20. *&* 24.

An, & quando in judicio Inſtitutionis attendenda ſit præſentatio Patroni putativi. *alleg.* 66. *num.* 42.

Præſentatus a vero Patrono eſt inſtituendus in concurſu præſentati per Patronum putativum; Non obſtante hujus quaſi poſſeſſione tamquam abſorpta per petitorium elatum. *Rat. poſt alleg.* 20. *num.* 29.

Patronus quo ad Reædificationem, & Reſtaurationem.

Tenetur teſtator, ut reædificare Cappellam patronatam etiam ſub pœna amiſſionis Juriſpatronatus. *allegat.* 14. *num.* 4. 5.

Sed limita, ut *num.* 9.

Patronus tenetur reſtaurare rem patronatam. *allegat.* 43. *num.* 21.

Quis teneatur ad reſtaurationem, vel reædificationem Eccleſiæ de Jurepatronatus, an Patronus, vel Beneficiatus? *Alleg.* 100. *num.* 174. *uſque ad num.* 80.

Patroni tenentur ad reſtaurationem Eccleſiæ, & qua ratione. *allegat.* 29 *num.* 19.

Onus reſtaurandi Eccleſiam, quare pertineat ad Patronum? *allegat.* 42. *num.* 21.

Vide *Reædificatio, Reſtauratio.*

Patronus quo ad remotionem.

Patroni nequeunt ad nutum amovere Cappellanum. *alleg.* 34. *num.* 17.

Patronus quo ad ſupplicationem.

Papa derogat Juriſpatronatus, ubi Patronus ſupplicat Pro ſe ipſo, & quando ſit reſignatio in Patronum. *allegat.* 8. *num.* 28. 29. *& ſeqq.*

Patronus licet nequeat ſe ipſum præſentare, tamen poteſt ſupplicare pro ſe ipſo. *alleg.* 100. *num.* 466.

Vide *Supplicatio.*

Patronus quo ad terminum.

An habeat a die notitiæ obtentæ diſpenſationis novum terminum ad præſentandum, & quid in Collatore. *alleg.* 2. *num* 4.

Patronus habet novum terminum a die ſcientiæ nullitatis diſpenſationis ſui præſentati, & in aliis caſibus, ut in *num.* 6. 7. 8. *&* 9.

Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordinario, non inducit novum terminum quadrimeſtris in favorem Patroni, *alleg.* 61. *num.* 16.

Terminus quadrimeſtris aſſignatur Patronis Laicis ad præſentandum. *alleg.* 87. *num.* 13.

Præſumptio ſtat pro Patrono, quod præſentaverit tempore habili, & ignoraverit vacationem. *allegat.* 96. *num.* 4.

Patronus præſentare valet etiam in fine termini. *alleg.* 2. *n.* 24.

Patronus qua ad Turnum.

In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi Turnarius præſentare negligat in ſuo Turno datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono non exiſtenti in Turno per Jus accreſcendi approbata. *alleg.* 74. *num.* 8. 9. *&* 10.

Patronus conſumit Turnum, ſi præſentatus ab ipſo recepta penſione ceſſit omne Jus ſuum ulteri competitori. *alleg.* 90. *num.* 23.

Turno etiam conſtituto voluntarie, Patroni poſſunt illum non ſervare in una vacatione citra revocationem Turni. *alleg.* 100. *num.* 320.

Patronus exiſtens in Turno dicitur præſentare nomine ſuo, & alterius Compatroni. *loc. cit. n.* 321.

Si præſentet Incapacem, vel minime præſentet in tempore conſumit ſuum Turnum, & datur devolutio ad Superiorem. *num.* 312.

Proviſio Apoſtolica cum derogatione Juriſpatronatus, an conſumat Turnum Patroni. *alleg* 8. *num.* 30.

Proviſio Apoſtolica de reſervato Turnum conſumit Patroni Eccleſiaſtici. *ibid.*

Patrono exiſtente in Turno, qui cumulative præſentavit extraneum, & Compatronum, tunc non habentem Turnum, prælatio debetur Compatrono. *loc. cit. num.* 31.

Turnus, ſeu alternativa inter Patronos, an ſit actus utilis nec ne, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 9. *num.* 31.

Per Turnum nemo ex Patronis meliorat conditionem ſuam præciſive a caſu concordandæ litis ſuper pertinentia, vel alia juſta cauſa. *loc. cit. num.* 31.

In Jurepatronatus ſpectante pro æquali ad duas, vel tres familias diſtinctas, an Patroni unius Familiæ poſſint facere Turnum inter ſe abſque conſenſu aliorum de Familia. *alleg. cit. num.* 31. *§. Hinc, verſ. occurrit.*

Turnus, ſeu alternativa impeditur ex diſſenſu unius ex pluribus Patronis. *alleg.* 14. *num.* 9.

Patronus quo ad variationem.

Patronus reſervata ſibi poteſtate variandi in caſu Incapacitatis primi præſentati an poſſit hac detecta variare? *alleg.* 2. *num.* 15.

An ſi Patronus præſentaret, & durante quadrimeſtre moreretur, poſſit ejus ſucceſſor variare. *alleg.* 3. *num.* 27.

Patronus poteſt recedere a ſimplici nominatione. *alleg.* 78. *num.* 14.

Patroni non poſſunt revocare præſentationem factam in præjudicium præſentati. *alleg.* 100. *num.* 354.

Patronus nequit variare poſtquam ejus Procurator irrevocabiliter conſtitutus præſentavit. *loc. cit. num.* 386. *& ſeqq.*

Patronus verus.

Vide *Patronus Putativus.*

Patronus qua ad ultimum ſtatum.

Ultimus ſtatus de libero in Beneficiis de Jurepatronatus, quando non præjudicet Patronis? *alleg.* 100, *num.* 93.

Ultimus ſtatus an poſſit allegari per Patronum, qui in eo ſolus præſentavit, licet alii qui tunc non præſentarunt exiſtant. *allegat.* 11, *num.* 26.

Pavimentum.

Stante Jurepatronatus ſub pavimento Eccleſiæ, non poteſt Epiſcopus invito Patrono concedere aliis excavationem privati ſepulcri ſuper illo. *allegat.* 23. *num.* 6. *in fin. & num.* 10. *& ſeqq.*

Jus privativum Patronatus pavimento, ſeu alia re, de ſuo Jurepatronatus intelligitur exceptis iis, quæ ſunt neceſſaria Eccleſiæ, & ad utilitatem publicam. *ibid. n.* 2.

Pavimentum, vide *Eccleſia.*

Pauper.

Defuncto Patrono, hærede ſibi ſcripta ejus anima. Juſpræſentandi ſpectat ad Epiſcopum, qui tenetur eligere Clericos pauperes. *alleg.* 17. *ſub num.* 31.

Paupertas.

Quænam eſſe debeat paupertas Patroni ad effectum obtinendi alimenta ab Eccleſia? *Rot. poſt alleg.* 44. *ſub num.* 51. *& ſeq. & num.* 72. *&* 107.

Quomodo paupertas prædicta probari debeat? *Rot. loc. cit. num.* 52. 53.

Fides Parochi de per ſe, & multo magis aliorum teſtimonio munita paupertatem concludit. *Rot. loc. cit. num.* 53.

Paupertas eximit ſolutione, ſive in totum, ſive in partem a decimarum Papalium. *loc. cit. n.* 53. *&* 72.

Vide *Alimenta.*

Penſio.

An numeretur inter expenſas Eccleſiæ, quæ ante alimenta Patroni ſunt detrahendæ. *alleg.* 24. *num.* 47.

Impoſita per Summum Pontificem ſuper Beneficio Patronato laicali, quando ſubſtineatur abſque conſenſu Patronato laicali, quando ſubſtineatur abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 16. *num.* 1.

Expreſſio Juriſpatronatus facta reſervatione penſionis, an reiteranda ſit in ejuſdem translatione. *loc. citat. num* 2.

An in impoſitione penſionis ſuper Jurepatronatus paſſivo favore certi generis perſonarum ſufficiat mentio ejuſdem Juriſpatronatus. *ibid. num.* 3.

In quibus caſibus imponi ſoleant penſiones prædictæ? *num.* 2.

An, & quomodo, & cujus favore poſſit. *num.* 5.

Patronus in actus præſentationis reſervare poteſt penſionem. *loc. cit. num.* 6. *& num. ſeq.* 17.

Diſtinguitur ad hunc effectum duplex Facultas nominandi, quæ competere poteſt Patrono. *ibidem num.* 7. 12. *cum ſeqq.*

Nominatio cum onere Penſionis an, & quando ſubſtineatur rejecta penſione. *loc. cit. n. 9. 11. & ſeqq.*
De praxi reſervari ſolita in hac materia. *ibid. numer. 10. & plur. ſeqq.*
Quid in praxi præcavere debeat Patronus occaſione præſentandi ſub conditione penſionis. *loc. cit. num. 17.*
Limitatur Concluſio de qua, *num. 7. ibid. num. 18.*
Legatus an poſſit reſervare penſionem ſuper Beneficio patronato abſque conſenſu Patroni. *num. 20.*
Per impoſitionem Penſionis irrogatur præjudicium Patrono. *loc. cit. num. 21.*
Expreſſio falſi valoris dat juſtam cauſam titulari impugnandi penſionem. *ibid. nu. 72. 76.*
An titularis renuncians liti cum promiſſione ſolvendi terminos penſionis, ſit admittendus ad purgationem moræ. *loc. cit. num. 94.*
Per impoſitionem penſionis an diminuantur redditus Cappellaniæ? *allega. 67. nu. 10. 15. & 23.*
Pontifex an, & quando in impoſitione penſionis ſuper Beneficiis de Jurepatronatus deroget legi Fundationis. *loc. cit. num. 26.*
Penſio ſolet imponi ſuper Beneficio de Jurepatronatus occaſione petendi proviſionem pro præſentato cum diſpenſatione ſuper aliquo impedimento. *alleg. 72. nu. 24.*
Quando ex reſervatione penſionum ſtatus dicatur litigioſus, & concordatus? *allegat. 92. nu. 55.*
Nominatio facta cum pacto ſolvendi penſionem eſt nulla, etiam ſub reſervatione Beneplaciti Apoſtolici poſtea non obtenti intra quadrimeſtre. *alleg. 100. num. 604. & 605.*
Super Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum, Papa non imponit penſiones, niſi ſibi exprimatur Juſpatronatus, & quare? *alleg. 24. nu. 38. in fin.*
Patronus an poſſit paſſive vocatis imponere onus penſionis in actu præſentationis plene examinantur, & diſtinguuntur caſus. *allegat. 56. nu. 7. cum ſeqq.*
Canthela pro Patrono volente præſentare ſub conditione penſionis faciendi duas præſentationes ſubordinate. *loc. cit. n. 17.*
Patronus poteſt inter plures paſſive vocatos unum præſentare ſub conditione penſionis favore alterius ex eodem genere vocato. *loc. cit. nu. 19. in fin.*
Concordia in Beneficialibus eſt, quod uni detur Beneficium, & alteri reſervetur penſio. *alleg. 81. num. 36. & alleg. 90. nu. 154.*
Conſentiens reſervationi penſionis, ſicut Patronus promittens præſentare, cum pacto penſionis ante obtentum Beneplacitum an poſſit revocare conſenſum, & promiſſionem? *alleg. 100. nu. 625.*
Vide *Collitigans. Ceſſio. Beneficium. Impoſitio. Regreſſus. Reſignans. Titularis.*

Penſionarius.

Penſionario competit actio realis, & perſonalis. *alleg. 56. nu. 41.*
Titularis in Judicio poſſeſſorio non admittitur ad dimiſſionem omnium fructuum Eccleſiæ, ſeu Beneficii, ut ſoluta ſibi congrua reſiduum tradatur Penſionario, quando hic exiſtit in quaſi poſſeſſione exigendi. *allegat. 56. num. 33. & ſeqq.*
Et reprobatur opinio *R. P. D. Fatinelli* non obſtante, quod titularis prætendat tenuitatem fructuum. *ibid. num. 40.*
Declara, ut *nu. 45.*
Neque ſuffragatur in poſſeſſorio clauſula = *Dummodo remaneant centum pro Rectore* = *ibid. nu. 36. & 38.*
Titularis canthela dimittendi omnes fructus Penſionario ſoluta ſibi congrua probatur injuſta, & contra æquitatem. *loc. cit. nu. 40. & ſeq. uſque ad 45.*

Penultimus Status.

Vide *Ultimus Status.*

Permiſſio.

In materia permiſſiva, quod non reperitur prohibitum cenſetur permiſſum. *alleg. 26. nu. 5.*

Permiſſum.

Ad tempus, poſt tempus cenſetur prohibitum. *allegat. 24. num. 16. §. Diverſum.*
Permiſſum dicitur, quod non reperitur prohibitum ab habenti Auctoritatem generalem. *alleg. 38. nu. 16.*
Permiſſum in uno caſu cenſetur in non expreſſis prohibitum. *alleg. 50. nu. 18.*

Permutatio.

Dari poteſt etiam coacta officio Superiori. *alleg. 55. nu. 3.*
An Papa poſſit cogere ad permutationem invito Epiſcopo. *loc. cit. nu. 11.*
Enarrantur cauſæ, quæ ſuadent permutationem coactam. *loc. cit. nu. 13. 14. & ſeqq.*
Inæqualitas permutationis rerum poteſt pretio compenſari. *loc. cit. nu. 18.*
Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per Conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi. *allegat. 100. num. 69.*
Permutatio eſt irrita diſſentiente Patrono. *loc. cit. numer. 71.*
Permutatio Eccleſiarum an poſſit fieri invitis Patronis ſtante juſta cauſa? *alleg. 55. nu. 10.*
Permutatio coacta datur ob publicam utilitatem. *loc. cit. num. 15.*
Conſenſus præſtitus permutationi conſumit unicam vicem Jurispræſentandi conceſſam in caſu obitus Beneficiati. *allegat. 100. num. 715. §. Neque.*
Conſenſus Patroni in permutatione poteſt ſupervenire ex poſt, intra quadrimeſtre. *loc. cit. nu. 722.*
Patronus non cogitur conſenſum præſtare permutationi Beneficii, ſed hoc remanet in ejus arbitrio. *num. 723.*
Collitor non poteſt Beneficium libere providere in caſu reſignationis, aut permutationis, & pariter Indultarius. *loc. cit. nu. 724.*
Vide *Reſignatio.*

Perpetuitas.

Volita per Fundatorem non eſt ſignum univocum Capellaniæ Eccleſiaſticæ. *alleg. 87. num. 17.*
Perpetuitas Beneficii non poteſt dari per accident, ſeu dependenter ca non purificatione conditionis. *alleg. 24. num. 15.*
Perpetuitas relicti perpetuat etiam vocationem eorum, quibus fuit relictum. *alleg. 25. nu. 12.*
Vide *Verbum.*

Perpetuum.

Canonicatus, & alia Beneficia non deſinunt eſſe perpetua, licet detur privatio, & remotio ex cauſis in Jure ſcriptis. *allegat. 24. num. 15.*

Perſona.

Ex quibus conjecturis arguatur repetitio qualitatis de una perſona ad aliam? *allegat. 80. numer. 14. uſque ad 20.*
Qualitas Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel Laicalis deſumitur ex perſona, quæ illud poſſidet. *allegat. 100. nu. 289.*
Expreſſio perſonarum Familiæ aliquando non fit ad diſtinguendas lineas. *loc. cit. num. 692.*
Juſpatronatus habet qualitatem Laicalem, vel Eccleſiaſticam, reſpectu perſonæ, cui ſpectat. *Rot. in ſupplem. nu. 205.*
Electio valet licet facta in perſonam, quæ contraxit meritum in ſervitio Eccleſiæ. *alleg. 30. nu. 10.*
Vide *Qualificatus. Repræſentatio.*

Perſona potens.

Vide *Probatio.*

Pertinentia.

Per Turnum nemo ex Patronis melior ad conditionem ſuam præciſive a caſu concordatæ litis ſuper pertinentia, vel alia juſta cauſa. *alleg. 9. nu. 31.*
An poſſit conveniri per tranſactionem ad extinguendam litem ſuper pertinentia. *alleg. 100. nu. 51.*
Executio litterarum ubi diſputatur eum temperantia Juriſpatronatus pendet a pertinentia. *loc. citat. nu. 404.*
Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, ea non privatur propter litem ſuper pertinentia motam ante vacationem. *allegat. 16. ſub nu. 11.*
Derogatio medietatis vocum facta in gratia pro præſentato eius pertinentiam canonizat. *alleg. 40. nu. 13.*
Pertinentia Juriſpatronatus dicitur clara, & petitorium clarum licet dependeat ab articulo Juris, qui ex apertura librorum definiri poteſt. *Rot. poſt alleg. 20. ſub nu. 29.*
Juriſpatronatus pertinentia probatur ex ſententiis Ordinarii. *Rot. poſt alleg. 44. num. 72.*
Eadem pertinentia probatur ex atteſtatione Ordinarii, *ibidem.*
Ubi quod huiuſmodi atteſtationibus S. R. plurimum deferre ſolet. *ibidem.*
Pertinentia Juriſpatronatus impugnari non poteſt ab eo, qui Beneficium poſſidet ex præſentatione talis Patroni. *ibidem.*

Petens.

Reſtitutionem in integrum contra ſententiam emanatam cum alius dicitur feciſſe acta ſua, perinde ac ſi ea contra ipſum emanaſſent. *alleg. 100. nu. 405.*
Petens committi coram Judice, quod recognoſcatur de Juſtitia aliennæ actus per hanc inſtantiam, non dicitur approbata, vel reprobata. *allegat. 9. nu. 49.*

Petitio.

Vide *Clericatus.*

Peti-

Petitorium.

Quid facere debet Patronus verus, ut impediat præſentationem Patroni putativi exceptione petitorii? *alleg.* 3. *num.* 20. & 24.

Petitorium quando dicatur clarum? *alleg.* 12. *numer.* 13.

Jus præſentandi reſpicit poſſeſſorium, eſſe autem Patronus reſpicere petitorium. *alleg.* 19. *num.* 7.

Exceptiones requirentes altiorem indaginem rejiciuntur ad petitorium. *alleg.* 36. *num.* 10.

Petitorium non dicitur clarum ſi adſint auctoritates D. D. hinc inde. *loc. cit. num.* 19.

Attenditur ultimus ſtatus quoties petitorium non eſt clarum, ſed turbidum. *alleg.* 46. *num.* 18.

Prætendens injuſtitiam, aut nullitatem reſervationis, & decreti Ordinarii probare debet in judicio petitorio. *alleg.* 54. *num.* 29.

Judex poteſt in petitorio corrigere Decretum Ordinarii quo ad reſervationem Juriſpatronatus non benefactam. *loc. cit. nu.* 20.

Petitorium etiam in articulo juris poteſt eſſe clarum? *alleg.* 83. *num.* 4.

Quando petitorium dicatur requirere altiorem indaginem? *allegat.* 66. *num.* 17. & *ſeqq.*

Ultimus ſtatus non attenditur ob petitorium, quod dicitur hoc deductum ex fundatione, quæ indigeat juridica explicatione. *alleg.* 95. *num.* 9.

Quando dicatur petitorium clarum, vel non? *allegat.* 100. *num.* 182.

Medietas vocum in gratia pro præſentato intelligitur etiam quo ad Patronos non poſſidentes, ſed habentes petitorium clarum. *loc. cit. num.* 582.

Exceptio Spurietatis remittitur ad petitorium, ſi ſpurius reperiatur in poſſeſſione etiam judicialiter obtenta. *loc. cit. num.* 597. & 598.

Petitorium non dicitur clarum ſi agatur de Articulo dubio, & qualis dubietas requiratur. *allegat.* 20. *ſub num.* 18.

Pertinentia Juriſpatronatus dicitur clara, & petitorium clarum, licet dependeat ab articulo juris, qui ex apertura librorum definiri poteſt. *loc. poſt alleg.* 20. *ſub num.* 29.

Patrono exiſtenti in cauſa ne dicatur petitorium. *alleg. num.* 20.

Petitorium dicitur clarum non obſtantibus objectis, niſi iſta ſint fortia, & talia, quæ inducant dubietatem moralem. *alleg.* 88. *num.* 18. & *alleg.* 72. *num.* 20. & *ſeq.*

Pendente lite tam in petitorio, quam in poſſeſſorio Patronus præſentare non poteſt. *alleg.* 40. *num.* 51.

Quinam ſtatus attendendi ſint in judicio poſſeſſorio. *loc. cit. num.* 52.

Vide *Poſſeſſorium*. *Amovibilitas.*

Placitum.

Dependet ex conſenſu Nationum in univerſum, non autem Singularium Religioſorum. *loc. poſt allegat.* 9. *num.* 195.

Pœna.

Quando injungitur onus reſidendi ſub pœna privationis Fructuum, non dicitur voluta Reſidentia præciſa, ſed tantum taxativa. *allegat.* 35. *nu.* 2.

Sed limita, ut *nu.* 12.

Non præſumitur. quod quis ſtatuat duplicem pœnam contra delinquentem. *allegat.* 88. *num.* 9.

Vide *Privatio.*

Populus.

Præſentans in Parochiali, quando non eſt gratus Populo an ſit inſtituendus. *alleg.* 100. *num.* 399. & 401.

Etiam Rector inſtitutus cogitur ad reſignandam Parochialem, ſi ſit inviſus Populo. *loc. cit. num.* 400.

Parochus eligi debet gratus Populo, illique non ſuſpectus data prælatione indigenis ſupra exteros. *allegat.* 13. *ſub num.* 3.

Eidem Populo in aliquibus locis de conſuetudine permittitur honorantia ſimplicis nominationis. *ibid.*

Quæ nominatio non impertat Juſpatronatus? *ibidem num.* 4.

Vide *Juriſdictio.*

Porrectio.

Vide *Supplicatio.*

Portio.

Unus appellative vocatus a Teſtatore, an habeat tantam portionem, quantam habent plures alii collective vocati? *alleg.* 25. *nu.* 1. & 2.

Eſt inveriſimilitudo, quod Teſtator velit Extraneos habere majorem portionem, quam Conſanguineos. *loc.* 61. *num.* 15.

Poſſeſſio.

Pro manutentione in Jurepatronatus Familiari, ſufficit quaſi poſſeſſio Auctorum ſecus in hæreditario. *alleg.* 11. *num.* 20.

Poſſeſſio abſorbetur per proprietatem claram. *loc. cit. num.* 21.

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum conſervat poſſeſſionem Juriſpatronatus pro medietate derogata apud Compatronum. *alleg.* 20. *num.* 8.

Poſſeſſio Archiepiſcopatus malitioſe impedita habetur pro capta ad effectum, ut Beneficium pertineat ad præſentationem Archiepiſcopi. *alleg.* 19. *nu.* 11.

Et declara, ut *nu.* 12.

Exiſtens in poſſeſſione per centenarium percipiendi Candelam Ceream in die Purificationis B. M. V. juxta Legem Fundationis, præſumitur deſcendere a Fundatore. *alleg.* 29. *nu.* 5.

Quaſi poſſeſſio præſentandi tranſit in hæredem, & quando. *alleg.* 36. *nu.* 4.

Papa intelligit facere gratiam derogationis præſentato ab illis Patronis, qui exiſtunt in quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 40. *num.* 13.

Ad effectum allegandi ultimum ſtatum ſufficit habere cauſam ab eo, qui fuit in quaſi poſſeſſione præſentandi. *loc. cit. num.* 14.

Poſſeſſio, Obſervantia, & Conſuetudo conſiſtit in facto. *allegat.* 58. *nu.* 13.

Patrono ad effectum quaſi poſſeſſionis ſufficit, quod ejus præſentatio fuerit admiſſa, & effectum habuerit. *loc. cit. nu.* 24.

Reproductio ſtatus præcedentis habentis aliquam enunciativam tituli cenſetur facta ad docendum de quaſi poſſeſſione præſentandi. *allegat.* 59. *nu.* 18.

Poſſeſſio induit naturam tituli præambuli, in cujus ſequelam proceſſit. *alleg.* 63. *nu.* 8.

Quando Patroni fuerunt in quaſi poſſeſſione præſentandi, etiam in menſibus reſervatis præſumitur Juſpatronatus acquiſitum ex augmento Dotis ſufficienti. *alleg.* 76. *nu.* 32.

Et Patroni relevantur ab onere probandi ſufficientiam. *ibidem nu.* 33.

Poſſeſſio præſentandi acquiſita per Patrem ſuffragatur filiæ ad effectum obtinendi inſtitutionem. *alleg.* 91. *nu.* 2. & *alleg.* 94. *nu.* 19.

Ad limites Poſſeſſionis, quam habuit Pater, Juſpatronatus defertur ejus Filiis. *allegat.* 91. *nu.* 17.

In continuatione poſſeſſionis non requiritur exiſtentia Perſonæ intereſſe habentis, ejuſque ſcientia, & patientia. *loc. cit. nu.* 47.

Status concordatus neutri parti favet pro quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 92. *nu.* 56.

Radicata poſſeſſione præſentandi per ingreſſum Juriſpatronatus in una linea, ea non tollitur per exceptiones requirentes Indaginem Petitorii. *alleg.* 94. *num.* 20.

Quaſi poſſeſſio, aut ultimus ſtatus contra Datariam, ut acquiratur, quid concurrere debeat. *alleg.* 100. *nu.* 166.

Poſſeſſio præſentandi non tranſit in Succeſſorem, qui non habet qualitates Anteceſſoris, ſed in illum, qui habet. *loc. cit. num.* 214.

Inſtitutio debetur præſentato ab exiſtente in poſſeſſione præſentandi juxta ultimum ſtatum. *loc. cit. nu.* 245.

Beneficium adjudicatur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi. *nu.* 355.

Præſentatio ineffectuata quando ſit apta conſtituere, ſeu conſervare in quaſi poſſeſſione præſentandi. *nu.* 356.

An quaſi poſſeſſio Auctoris tranſeat in Succeſſorem ſi ex novo uſu. *nu.* 450. *cum ſeqq.* & *nu.* 460.

Patronus, ut in ſua poſſeſſione præſentandi continuare non poſſit, requiritur inhibitio ſpecialis Judicis alias continuare non prohibetur. *num.* 457. & 463.

Radicata Succeſſione Juriſpatronatus in tribus lineis poſſeſſio favet omnibus ex qualibet linea deſcendentibus. *nu.* 368.

Poſſeſſio exiſtens in linea Donantis ſuffragatur Donatariis. *nu.* 370.

Patroni unius lineæ, qui in una, vel altera vacatione non præſentaverunt, non ammittunt quaſi poſſeſſionem, & quando. *nu.* 372. & 373.

Poſſeſſio præſentandi continuat uſque ad mortem præſentati, & inſtituti. *nu.* 371. & 586.

Poſſeſſio præſentandi conſervatur etiam in præſentatione ineffectuata. *nu.* 574. & 588.

Negligentia præſentandi quando non officiat ad effectum non ammittendi poſſeſſionem. *nu.* 587.

Ut Patronus præſentans ſolus acquirat quaſi poſſeſſionem præſentandi contra Patronos non præſentantes quid requiratur. *nu.* 591.

Ex præſentatione ineffectuata conſervatur quaſi poſſeſſio præſentandi. *nu.* 601.

Præſentatio unius Patroni conſervat poſſeſſionem alterius etiam non præſentantis in una, vel altera vacatione. *nu.* 619. & 620.

Aliud eſt habere fructus Beneficii, & aliud poſſidere Beneficium. num. 671.
Triennalis poſſeſſio non poteſt allegari per ſucceſſorem in Beneficio. Rot. in ſupplem. num. 86.
Cautela obtinendi cumulationem poſſeſſionis cum petitorio ad evitandum ultimum ſtatum. alleg. 3. num. 24.
Et de Equivoco aliquorum Curialium. ibid.
Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi ea non privatur propter litem ſuper pertinentia motam ante vacationem. alleg. 16. num. 14.
Centenaria quaſi poſſeſſio præſentandi præſumit Patronos deſcendere a Fundatore. alleg. 44. num. 12. §. quibus verſ. ab alleg.
Decretum irritans Concil. infectam reddit poſſeſſionem. Rot. poſt allegat. 5. num. 35.
Status ad favorem Patroni emanatus in contradictorio Judicio eſt ſolemnis ad effectum quaſi poſſeſſionis præſentandi. Rot. poſt alleg. 40. num. 52.
Quaſi poſſeſſio præſentandi Auctoris tranſit in ſucceſſorem non quo ad nudum factum, tranſit tamen quo ad juris effectum pro obtinenda inſtitutione præſentati. Rot. poſt alleg. 40. num. 53.
Donec ſuperrtorio non fuerit terminata per tres conformes, interim non retardatur inſtitutio præſentati ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi. num. 55.
Poſſeſſio Canonici prius adepta non dat præcedentiam Canonico poſteriori in receptione, ſed priori in ordine. allegat. 90. num. 147. & ſeq.
Patroni in exercitio Jurisprælentandi concurrunt velut Socii in re communi, & præſentatio unius conſervat jus, & poſſeſſionem alterius. alleg. 9. ſub num. 31. §. hinc verſ. ob quam in fin.
Præſentatio facta Patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione eſt valida, non obſtante pendentia litis in petitorio. allegat. 40. num. 49. & 54.
Vide Centenaria, Litatio, Juſpatronatus hæreditarium. Manutentio.

Poſſeſſor.

Præſentatio facta per poſſeſſorem malæ fidei eſt invalida. alleg. 3. num. 16.
Sed limita, ut ibi.
Lite pendente ſuper proprietate, Patronus qui eſt poſſeſſor eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione præſentandi. num. 19.
Quo caſu inſtitutio præſentati per poſſeſſorem, ſit differenda? num. 22. & 23.
Regula de triennali eſt exceptio perſonalis ipſi tantum poſſeſſori competens. alleg. 22. num. 31.
Immemorabilis, & centenaria ſunt meliores tituli, & fortiores ad reddendos tutos rerum poſſeſſores. alleg. 59. num. 10.
Poſſeſſor Canonicatus aggregati ad antiquum numerum concurrere debet cum antiquis Canonicis ad participationem omnium emolumentorum. alleg. 64. num. 16.
Et præcipue id ſuadente lege fundationis approbata Ordinario, & per Capitulum abſque ulla limitatione. loc. cit. num. 17.
In Jurepatronatus hæreditario quilibet poſſeſſor cenſetur Jure primi Fundatoris in præjudicium ſuorum hæredum. alleg. 92. num. 21.
Juſpatronatus annexum Caſtro tranſit in ejus Poſſeſſorem. alleg. 100. num. 213.
Qualitas Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel Laicalis deſumitur ex perſona, quæ illud poſſidet. loc. citat. num. 289.
Sequeſtrum regulandum eſt juxta merita negotii principalis, & ad limites boni, vel mali Juris, quod aſſiſtit poſſeſſori. Rot. poſt alleg. 20. ſub num. 01.
Non eſt locus ſequeſtro in Beneficialibus ad inſtantiam ejus, qui habet ſententiam nullam, vel injuſtam maxime contra poſſeſſorem triennalem. Rot. loc. cit. ſub num. 30. in verb. quamvis.
Pertinentia Juriſpatronatus impugnari non poteſt ab eo, qui Beneficium poſſidet in præſentatione talis Patroni. Rot. poſt. alleg. 44. ſub num. 78.
Juriſpatronatus mutatur mutata natura, ſeu conditione poſſeſſoris. Rot. poſt alleg. 68. num. 41.
Hæc concluſio procedit cum diſtinctione. Rot. loc. cit. a num. 42.
Impetrans concludentiſſimè probare debet fundamentum, cui innititur gratia, quod obtinuit, alias poſſeſſor eſt abſolvendus. Rot. loc. cit. num. 36. 84. & 88.
Vide Gratia, Litem.

Poſſeſſorium.

Judex in poſſeſſorio ſententiare poteſt favore patroni putativi, & ſimul concedere ſententiam in petitorio ſuper pertinentia favore Patroni veri. alleg. 3. num. 17.
Amplia, & limita, ut num. ſeq.
Negligentia præſentandi in ultimo ſtatu ab præjudicet in poſſeſſorio. allegat. 11. num. 01. uſque ad 26.
Judicium ſuper inſtitutione, dicitur Judicium poſſeſſorium. alleg. 38. num. 1.
Nec immutat naturam etiamſi Patroni adſint in cauſa adhærendo ſuis præſentatis. loc. cit. num. 2.
Proprietas probata per rem judicatam obſorbet poſſeſſorium, alleg. cit. num. 8. & 9.
In Judicio poſſeſſorio attenditur quaſi poſſeſſio. loc. cit. num. 20.
Quando ultimus ſtatus eſt æquivocus, attendi non poteſt in poſſeſſorio. alleg. 40. num. 6.
Clauſula = Dummodo remaneant centum pro Rectore = an ſuffragatur titulari in poſſeſſorio. alleg. 56. num. 38.
Probationes factæ in Judicio poſſeſſorio non trahuntur in petitorium. alleg. 39. num. 30. & ſeq.
In poſſeſſorio attenditur ultimus ſtatus, non attento ad hic bene, vel male proceſſerit. alleg. 91. num. 10.
In Judicio poſſeſſorio attenditur quod factum fuit, aut quod fieri debeat. alleg. 91. num. 35. & 36.
Exceptio erroris in poſſeſſorio non attenditur, niſi ſit clara. loc. cit. num. 45.
Exceptio proprietatis non attenditur in poſſeſſorio. alleg. 100. num. 244. & 279.
Judicium ſuper inſtitutione eſt poſſeſſorium. loc. cit. num. 261.
Poſſeſſorium abſorbetur ex petitorio claro. loc. cit. num. 576.
Poſſeſſorium non abſorbetur, niſi ex duplici genere probationis. loc. cit. num. 599.
Ab ultimo ſtatu non eſt recedendum, quoties petitorium non eſt ita clarum, quod abſorbeat poſſeſſorium. alleg. 46. num. 18.
Vide Amovibilitas.

Poſteri.

Et Fœminæ non poſſunt eſſe agnati. alleg. 32. num. 8.
Vide Appellatio, Succeſſor.

Poteſtas.

Nemo præſumitur velle, quod non poteſt. allegat. 32. num. 37.
Qui non poteſt diſponere contra legem, nihil agit, etiamſi apponat verba anixa, & effrænata. loc. cit. num. 38.
Non omnia poſſumus omnes. alleg. 39. num. 5.
De regula arguendi voluntatem a poteſtate. alleg. 91. num. 38.
Poteſtas Oeconomica alicui data non eſt incompatibilis cum Juriſdictione Ordinarii. alleg. 23. num. 5.
Argumentum de poteſtate ad voluntatem admittitur. alleg. 53. ſub num. 6.
Vide Papa, Verbum, Voluntas.

Poteſtas ordinaria.

M. Magiſter in Ordine Militari Sancti Stephani gerit figuram Prælati Generalis, qui habet poteſtatem Ordinariam, ſicut Epiſcopus habet Ordinariam. alleg. 47. num. 47. & 55.

Præambulum.

Vide Cauſa.

Præbenda.

Eleemoſynæ oblatæ Imagini B. V. in Fundo præbendali exiſtenti, acquiruntur præbendæ. alleg. 54. num. 30.
Canoniſſæ Germaniæ poſſunt contrahere Matrimonia, nec gaudent Privilegio Canonis, & eorum Præbendæ ſunt venales. alleg. 68. num. 17. & hæ Præbendæ non ſolent provideri per Sedem Apoſtolicam tamquam de reſervato. ibid. in fin.

Præcedentia.

Aſſignatio primæ vacationis pro Turno Eccleſiaſtici reſpicit ejus præcedentiam in concurſu Laici. alleg. 18. num. 27.
In Congregationibus pro diſtribuendis dotibus, præcedentia in proponendo, ſeu nominando, danda eſt hæredibus, & non extraneis. alleg. 25. num. 20. 21.
Etiam in Jure optandi præcedit Canonicus Ordine major. alleg. 90. num. 157.
Quando præcedentia competat temporanee, vel non? loc. cit. num. 189. & ſeqq.
Quando qualitas Presbyteratûs non det præcedentiam? loc. cit. num. 139.
Obſervantia in materia præcedentiæ dat Juris aſſiſtentiam. loc. cit. num. 140. & 141.
Vide Canonicus, Presbyter.

Præceptum.

Erigendi Cappellaniam ſonat in Beneficium. allegat. 31. num. 9.
Verba = Ricordando, e ſi abbia riguardo = non important præceptum, ſed monitionem. Rot. poſt alleg. 30. num. 35. 38. & 41.

Prædeceſſor.

An, & quando ſucceſſores ligentur facto eorum prædeceſſorum? alleg. 83. num. 32. & ſeqq. & num. 36.

Exam.

Exempla Prædeceſſoris non tenetur ſequi ſucceſſor. *alleg.* 99. n. 15.

Prædilectio.

Eſt monſtruoſum exemplum, quod admittatur extraneus contra ſanguineum Fundatoris prædilectum. *alleg.* 51. *num.* 6.

Obſervantia ex facto Fundatoris excludit prædilectionem favore agnati, vel proximioris. *alleg.* 85. *num.* 20.

Vide *Electio.*

Præeminentia.

Quanto magis præeſt melioribus, & dignioribus, tanto magis aliquis illuſtrior eſt. *allegat.* 47. *num.* 24.

Vide *Cardinalis Titularis.*

Præjudicium.

Unio Eccleſiæ non debet eſſe tertio præjudicialis. *allegat.* 15. *num.* 12.

Archiepiſcopus per admiſſionem Laici ad compræſentandum non poteſt præjudicare Sedi Apoſtolicæ. *allegat.* 15. *num.* 9.

Amplia, ut *num.* 10.

Excluſo præjudicio gravata non remanet conſcientia facientis actum nullum, *alleg.* 30. *num.* 11.

Centenaria requiritur ad præſumendum Beneplacitum Apoſtolicum in præjudicialibus Eccleſiæ. *alleg.* 36. *num.* 22. & 23.

Secus ubi non agitur de præjudicio Eccleſiæ, tunc enim ſufficit obſervantia 30. vel 40. annorum. *loc. cit. num.* 24.

Superior nunquam facere gratias præſumitur in præjudicium Juris tertio quæſiti, *alleg.* 27. *num.* 4. & 54.

Ubi agitur de præjudicio tertii ſcientia præſumpta in Principe non admittitur, ſed requiritur expreſſa. *loc. cit. n.* 9.

Papa nunquam præſumitur velle Patronis præjudicare. *ibid. nu.* 10.

Ex diſmembratione irrogatur præjudicium perpetuum. *loc. cit. num.* 45.

Actus præſumitur geſtus abſque præjudicio agentis. *alleg.* 64. *num.* 8.

Vocatus ad juſpatronatus gentilitium non poteſt illud transferre in extraneum in præjudicium aliorum ſequentium in gradu. *allegat.* 66. *nu.* 8.

Cum agitur de ſimplici prorogatione, & damnum prorogationis eſt commune conqueri poteſt de ſuo præjudicio. *alleg.* 71. *num.* 11.

Secunda Præſentatio eſt valida, ceſſante præjudicio tertii. *alleg.* 77. *num.* 4.

Non eſt veriſimile, quod Superior confirmaverit actum tertio præjudicialem. *alleg.* 95. *num.* 26.

Præſentatio facta cum clauſula = *Citra præjudicio primæ præſentationis* = quomodo ſit intelligenda? *alleg.* 99. *num.* 10. & 14.

Papa in diſpenſando utitur Jure ſuo, & nemini præjudicium facit. *alleg.* 100. *nu.* 341.

Diſpoſitio in favorem non diſponit in præjudicium. *alleg.* 23. *nu.* 11.

Novi Patroni præjudicium inferre nequeunt aliis antiquis ſuper Jure ſibi quæſito. *alleg.* 23. *num.* 13. §. *Nec.*

Donationi unuſquiſque in ſui præjudicium poteſt renonciare. *alleg.* 46. *num.* 14.

Princeps præſumitur circumventus, ubi in ſuo reſcripto tertio præjudicium intulerit. *alleg.* 47. *num.* 10.

Expreſſio ſpecialis alicui Juris, ejuſque derogatio requiritur ad cauſandum tertio ex Principis gratia præjudicium. *loc. cit. num.* 54. *in fin.*

Interpretatio facienda eſt contra illum, qui ſibi legem non dixit apertius, & ad evitandum præjudicium majus reſpectu tertii. *loc. cit. num.* 67.

Commutatio voluntatis quando non concedatur in præjudicium ſubditi. *alleg.* 50. *num.* 9.

Novus Canonicus erectus alle non debet in Eccleſia in præjudicium antiquorum. *alleg.* 64. *ſub nu.* 7.

Mutatio, quæ eſſe poteſt alicui præjudicialis non debet fieri abſque illius citatione. *Rot. poſt alleg.* 70. *nu.* 20.

Princeps ſupremus non ſolet concedere gratias tertio præjudiciales. *Rot. poſt alleg.* 52. *ſub nu.* 70.

Quando præjudicium non ſit conſiderabile. *alleg.* 90. *nu.* 117.

Præjudicium eventuale non attenditur maxime in concurſu publicæ utilitatis. *alleg.* 9. *nu.* 27. & 28.

Actus præſumitur impugnatus ab illo, cui erat præjudicialis. *loc. cit. ſub nu.* 59.

Quando arrogatio in familiam nihil operetur in præjudicium tertii. *alleg.* 100. *nu.* 630.

Vide *Arrogatio. Conſenſus. Dataria. Diſpoſitio. Habilitas. Papa. Primus acquirens. Procurator. Productio. Pupillus. Terminus.*

Prælatio.

Duæ qualitates magis prælationem merentur, quam una. *allegat.* 6. *nu.* 12.

Prælatio alicui debita in Beneficiis Eccleſiæ, cui inſervit, an quo modo procedat? *allegat.* 30. *num.* 22.

Ex duobus præſentatis a Pupillo, & Tutore præfertur præſentatus à Tutore, ſicut magis idoneus. *allegat.* 38. *nu.* 4.

Puella indigena in ingreſſu Monaſterii præferri debet allienigenæ. *alleg.* 73. *num.* 3.

Prælatio volita in uno caſu ſtat pro regula in omnibus aliis habentibus identitatem rationis. *alleg.* 85. *nu.* 14.

Præſentatus per medietatem vocum, & habens Gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis præfertur alteri ſolam medietatem habenti. *alleg.* 94. *num.* 2.

Spectante Jurepatronatus ad tres Familias proximiorum in primo ingreſſu præferuntur duo Seniores ex proximioribus. *loc. cit. nu.* 3.

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione, præfertur gratificato per poſterius ab Ordinario, vel Pontifice. *loc. cit. num.* 29.

Prælatio cæteris paribus conceſſa Originariis ſupra Exteros non eſt Juri contraria. *alleg.* 95. *num.* 24.

Habens unam vocem privativam, & cumulativam, præfertur habenti unam tantum cumulativam. *alleg.* 100. *nu.* 36.

Per duos Patronos præſentatus, quorum alter alium poſtea præſentavit præfertur ſecundo cumulativo præſentato. *loc. cit. nu.* 37.

Idem eſt ſi Patroni ſint tres, & duo variaverint. *ibid.*

Spectante Jurepatronatus ad Parochianos, & unus ex his præſentetur, iſte non dicitur Compatronus ad effectum prælationis. *loc. cit. nu.* 96.

Prima donatio Juriſpatronatus præfertur non obſtante ſecunda prius confirmata ab Ordinario, ſi ante ejus confirmationem petitus fuerat Epiſcopi conſenſus ſuper prima. *nu.* 234.

Præſentatio Capacis facta per minorem partem præfertur alteri majori a parte factæ de Incapaci. *ibidem nu.* 435.

Una qualitas requiſita in prælatione paſſive vocati, excludit requiſitum alterius diverſæ. *nu.* 656.

Prior in data gratiæ pro præſentato, quando præferri non debet. *allegat.* 6. *num.* 2.

Inter plures habentes hanc gratiam in paritate Datæ, quis præfertur? *loc. cit. ſub num.* 23.

Præſentato digniori in paritate vocum competit prælatio coram Ordinario, quo denegante intrat appellatio. *ibid. nu.* 23. *circa fin.*

Patrono exiſtente in Turno, qui cumulative præſentavit Extraneum, & Compatronum tunc non exiſtentem in Turno, prælatio debetur Compatrono. *allegat.* 8. *num.* 38.

Si ex lege fundationis debent eligi gremiales Eccleſiæ, ſeu in ejus ſervitio exiſtentes ea non ſervata electio eſt nulla, licet de Jure prælatio gremialis ſit de honeſtate. *alleg.* 30. *nu.* 30. *verſ. Nec obſtare.*

Præſentatur a Patrono, & ab Ordinario in inſtitutione prælectus validius Jus fovere cenſetur in concurſu alterum dictam prælectionem non habentem. *Rot. poſt alleg.* 7. *num.* 29. *in fin.*

Religioſi præferri debent in conſequendis Officiis, & Dignitatibus in propriis Monaſteriis Religioſis etiam in terminis alternativæ. *Rot. poſt alleg.* 9. *nu.* 84.

Doctrina, & Rerum Eccleſiaſticarum Scientia primum locum obtinent in prælatione ad Beneficia. *Rot. poſt allegat.* 30. *ſub num.* 35. *in fin.*

Licet ſint eligendi, & præferendi illi de gremio Eccleſiæ, hoc tamen eſt honeſtatis, & convenientiæ, non autem neceſſitatis; ſecus in paritate vocum ad effectum prælationis. *Rot. loc. cit. nu.* 36.

Electio ad Beneficia eſt facienda de bonis, & meritum habentibus licet extraneis in concurſu illorum de gremio Eccleſiæ minus dignioris. *loc. cit. nu.* 46.

Parochus eligi debet gratus Populo, illique non inſpectus datæ prælatione indigenis ſupra cæteros. *allegat.* 73. *nu.* 3.

Prælatio de Jure concedenda eſt non habenti Beneficium in concurſu habentis. *Rot. poſt alleg.* 52. *nu.* 71.

Vocatus per Fundatorem præfertur nominatis per Patronum. *alleg.* 75. *nu.* 69.

Vide *Habilis. Linea. Præventio.*

Prælatio quo ad Clericos.

Clerici Eccleſiæ in Jurepatronatus, quod competit Rectori intuitu Eccleſiæ in paritate vocum ſunt præferendi extraneo. *alleg.* 2. *num.* 22.

Clericus Eccleſiæ inſerviens eſt præferendus non inſervienti, non ex neceſſitate, ſed ex conſcientia. *alleg.* 30. *nu.* 9. ſed limita, ut *nu.* 10.

Clericus in paritate gradus præfertur Laico. *allegat.* 32. *nu.* 6.

An in quacumque materia etiam profana Clericus ſit præferendus Laico? *loc. cit. num.* 8.

Legatum pium habens annexum onus ſpirituale, magis adaptatum Clerico, quam Laico. *nu.* 9.

Patronus conſentire poteſt, ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſupplem. n. 47.*
Vide *Ordinarius.*

Ordo.

Quando ſpoliatur unus de eodem Ordine, & alter ejuſdem Ordinis inveſtitur, dicitur, alienatio. *allegat. 47. n. 37.*
Inter pares Ordine attenditur tempus receptionis. *alleg. 90. n. 138.*
Ordini temporis præfertur Ordo qualitatis. *d. alleg. 90. num. 136.*
Vide *Ætas. Præcedentia. Prioritas. Patronus quoad poteſtatem. Succeſſio.*

Ordo Militaris S. Stephani.

Vide *Magnus Magiſter.*

Ordo Militum.

Vide *Miles.*

Ordo Sacer.

Primi Ordines ſunt gradus ad Sacerdotium. *alleg. 17. num. 14.*
Ad reſidendum, & officiandum Chorum, an requiratur Ordo Sacer. *alleg. 42. n. 19.*
Quænam ætas requiratur ad ſuſcipiendum Ordinem Subdiaconalem. *loc. cit. n. 23.*
Statutum obligans Canonicos ad celebrationem Miſſæ cantatæ non inducit obligationem Ordinis Sacri. *loc. cit. n. 20.*
Beneficia exiſtentia extra Eccleſias Cathedrales, aut Collegiatas, an requirant de Jure Ordinem Sacrum. *alleg. 43. n. 2.*
Cappellania, ad cujus titulum quis ordinari debet, eſt Eccleſia. *alleg. 49. n. 19.*
Ordinari nemo poteſt ad titulum Cappellaniæ non Eccleſiaſticæ. *loc. cit. n. 21.*
Ordinum Collatio, eſt materia reſervata ſoli prudentiæ, arbitrio, & conſcientiæ Epiſcopi. *alleg. 40. n. 40.*
De Jure communi Canonicatus non requirit Ordinem Sacrum. *alleg. 42. n. 1. & 26.*
Concilium Tridentinum corrigens hanc Juris diſpoſitionem, in quo ſenſu loquatur? *n. 2.*
Ad aſſequendum Canonicatum in Eccleſiis Collegiatis de Jure communi an ſufficiat prima tonſura. *n. 3. & 26.*
Fundator adjiciendo Juſpatronatus paſſivum lineis prædilectis non præſumitur exigere in illis Ordinem Sacrum. *n. 6.*

Originale.

Authenticum an, & quando ſiet loco originalis. *alleg. 72. n. 14.*
Ad officium Judicis pertinet recognitio originalis, cui debetur exceptio. *alleg. 84. n. 39.*
Vide *Reſcripta.*

Originarius.

Prælatio cæteris paribus conceſſa Originariis ſuper exteros non eſt Juri contraria. *alleg. 95. n. 24.*
Conditio, quod Cives, & Originarii cæteris paribus præferantur extraneis non eſt contra jus. *alleg. 100. num. 34.*

Ornamentum.

Vide *Reſtauratio.*

P

Pactum.

Servare pacta Fundatoribus, & illa non violare reſpicit utilitatem publicam. *alleg. 47. n. 17.*
Pactum fundationis nequit per Magnum Magiſtrum violari, aut in aliquo alterari. *alleg. 47. n. 40.*
Obſervare pacta, & leges fundationum juris naturalis eſt, & Divini. *alleg. 50. n. 2.*
De Jure in limine fundationis admitti poſſunt pacta etiam Juri contraria. *alleg. 73. n. 24.*
Pacta ſervantur de neceſſitate, non autem de honeſtate. *loc. cit. n. 24.*
Pacta licet dura, & rigoroſa, ſunt tamen ſervanda. *ibid. n. 25.*
Judicio Ordinarii plene deferendum eſt pro excluſione cujuſcunque pacti taciti, quod in donationibus Juſpatronatus intervenire potuerint. *allegat. 84. n. 40.*
Ex quibus conjecturis, & circumſtantiis excluſa remaneant prædicta pacta. *loc. cit. n. 21. 23. 24. 28. & ſeqq.*
Quæ pacta Patronis proficua poſſint apponi in Conſtitutione Tituli. *alleg. 100. n. 55.*
Ubi requiritur acceptatio expreſſa per pactum non ſufficit tacita. *loc. cit. n. 37.*
Pacta alternant naturam etiam in Feudis aliiſque materiis differentibus. *alleg. 47. n. 43.*
Pacta adjecta in Fundationibus Commendarum, non poſſunt derogari per Magnum Magiſtrum, quod comprobatur, *ibid. n. 58.* ſecus per Papam, & quando. *ibid. verſ. Et maxime.*
Permittendum non eſt neque per viam gratiæ violare pacta in limine fundationis adjecta, niſi detur cauſa relevans, & publicæ neceſſitati, quam ſi Fundator prævidiſſet, ipſe etiam ſuam legem correxiſſet. *alleg. 50. n. 2.*
Quæ potius dicitur interpretatio, quam voluntatis Fundatoris commutatio. *ibid. n. 5.*
Quidquid de Jure procedit ſi deducatur in pactum de honeſtate, fit de neceſſitate. *alleg. 73. ſub n. 24.*
Pactum niſi ſervetur ſunt reſtituendæ pecuniæ receptæ per tranſactionem. *loc. cit. n. 5.*
Pactum, vide *Contractus. Conditio. Parochus.*

Papa in genere.

Coram Papa facienda eſt oppoſitio, vel ſaltem coram Executore Apoſtolico, quando collatio ſpectat ad eum. *alleg. 1. n. 14.*
Ubi Inſtitutio ſpectat ad Papam, non poteſt fieri præſentatio coram Cardinali Vicario. *allegat. 22. num. 15. & 16.*
Quando inſtitutio pertinet ad Papam, præſentatio, ubi fieri debeat? *ibid. n. 20.*
Ille cui commiſſum eſt aliquod miniſterium per Papam, non poteſt illud alteri ſubdelegare. *alleg. 26. n. 16.*
Nunquam præſumitur Papa velle Patronis præjudicare. *alleg. 47. n. 10.*
In reſervatis ſoli Papæ, an poſſit dari Centenaria, aut immemorabilis. *ibid. n. 65.*
Quod Papa non facit ex defectu voluntatis, non poteſt facere Inferior ex defectu poteſtatis. *alleg. 47. n. 69. §. Imo.*
Papa nunquam intelligit tollere Juſpræſentationis, cujus vigore, quis veniat inſtituendus. *alleg. 52. n. 23.*
Papa ſubintrat in locum Epiſcopi permutationi diſſentientis. *alleg. 55. n. 6.*
Penſio impoſita per Summum Pontificem ſuper Beneficio de Jurepatronatus Laicorum, quando ſubſiſtat abſque conſenſu Patroni. *alleg. 56. n. 1.*
Papa dum confert non qualificato, ſupponit, quod qualificatus non adſit, vel Juri ſuo renunciare velit. *alleg. 100. n. 5.*
Papa in diſpenſando utitur Jure ſuo, & nemini præjudicat. *n. 341.*
Papa in paritate vocum utitur Jure ſuo mediante derogatione, per quam nulli præjudicat, cum nemini ſit in tali paritate jus quæſitum. *allegat. 4. n. 23. §. Suadente.*
Compatronus volens ſupplicare pro ſe ipſo debet eſſe diligens, & quomodo? *alleg. 6. n. 28. §. Ex his, verſ. ut autem.*
Papa repræſentatur per Datarium Cancellarium, alioſque Officiales. *alleg. 22. n. 19. §. Non ſubſiſtente.*
Papa penſiones ſuper Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum non imponit, niſi ſibi exprimatur Juſpatronatus, & quare. *alleg. 48. n. 58. §. Accedebant, verſ. item Papa & Rot. poſt cit. alleg. n. 104.*
Perſona Papæ non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit ſpecialem mentionem. *alleg. 43. num. 19.*
Papa requirit conſenſum Patronorum in reſignationibus vacationibus apud Sedem per aſſecutionem incompatibilis, & proviſionibus per Commendam. *alleg. 47. ſub n. 46.*
Subreptio intrare poteſt etiam in conceſſione Summi Pontificis facta de Voto Congregationis particulariter ab eo deputatæ. *n. 34. in fin.*
Papa infirmare non ſolet concordias ſuper controverſiis in Judicium deductis, niſi auditis partibus. *Rot. poſt alleg. 9. n. 82.*
Papa attendit præſentationem Patroni, ſive præcedat, ſive ſubſequatur Datam gratiæ. *allegat. 36. n. 17.*
Papa ubi excluditur per Fundatorem a Jure devoluto, multo magis dicendus eſt excluſus a Jure reſervato *allegat. 48. ſub n. 54. §. Solidum.*
Vide *Exhibitio. Ignorantia. Reſignatio. Subreptio.*

Papa quoad auctoritatem.

Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem non poteſt fieri per præſentatum in favorem alterius, niſi auctoritate Papæ. *alleg. 74. n. 3.*

Papa quoad Beneficia litigioſa.

In quibus caſibus Papa apponat manus in Beneficiis Juriſpatronatus propter vitium litigioſi? *alleg. 16. n. 1. & 2.*
Et quare in iis ſit apponat manus? *loc. cit. n. 3.*

Papa

Papa quoad derogationem.

Derogare ſolet Jurispatronatus activo in multis caſibus, non autem paſſivo. *alleg.* 1. *n.* 6. limita ut *n.* 7.
Papa derogat Jurispatronatus, ubi Compatronus ſupplicat pro ſe ipſo, & quando ſit reſignatio in Patronum, *alleg.* 8. *n.* 28. 29. *& ſeqq.*
Papa concedere ſolet derogationem Jurispatronatus, quando propter litem motam ante vacationem Patroni præſentare impediuntur. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 42.
Papa in ſimplici proviſione Beneficii de Jurepatronatus nunquam illi derogat. *alleg.* 47. *n.* 46.
Commutatio voluntatis Fundatoris, magnam fieri ſolet per Papam, niſi agatur de cauſis graviſſimis. *alleg.* 50. *n.* 1. 6. *&* 7.
Papa non præſumitur derogare indulto ſpeciali. *allegat.* 100. *n.* 209.
Papa concedendo gratiam cum derogatione Jurispatronatus in totum attenta lite nemine præjudicat. *alleg.* 40. *n.* 21.
Papa derogat Jurispatronatus Laicorum, in vacatione Beneficii in Curia, & hæc derogatio non cenſetur contraria voluntati Fundatoris. *alleg.* 47. *n.* 46. *alleg.* 62. *n.* 28. *&* 33. *& allegat.* 72. *n.* 7. & de aliis derogationibus. V de *allegat.* 47. *ſub n.* 46.
Papa derogare non ſolet qualitatibus Beneficio præſcriptis, etiam ſi illud effectum ſit Sanctæ Sedi. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 49.
Vide *Derogatio.*

Papa quoad electionem.

Electio Summi Pontificis, quæ fit de ſolo cœtu Cardinalium, non reſtringitur. *alleg.* 9. *n.* 63. §. *Minuſque.*

Papa quoad gratiam.

Papa intelligit facere gratiam derogationis præſentato ab illis Patronis, qui exiſtunt in quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 40. *n.* 13.
In gratia pro præſentato Papa dicitur habere intuitum ad præſentationem, etiam ſupervenientem intra terminum. *alleg.* 2. *n.* 23. §. *Pro affirmativa.*
In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, qui talis ſit per petitorium clarum. *alleg.* 40. *n.* 24.
Summus Pontifex non intendit per ſuam gratiam auferre Epiſcopo Juriſdictionem in parte Diœceſis. *alleg. num.* 4. *&* 19.
Voluntas, & intentio Papæ aliquod concedentis ceſſat corruente cauſa motiva conceſſionis. *Rot. poſt alleg.* 9. *ſub n.* 76. *in fin.*
Summus Pontifex difficilius concedit gratias contrarias voluntati Fundatorum, ne retrahantur ad fundationem Eccleſiam. *Rot. poſt alleg.* 50. *n.* 17.

Papa quoad poteſtatem.

Lex fundationis reddens collationem Beneficii conditionalem, vel temporalem per ſolum Papam convalidari poteſt. *allegat.* 14. *n.* 7.
Solus Papa poteſt diſmembrationes Cathedralium facere. *alleg.* 42. *n.* 25.
Papa non procedit ad diſmembrationem in Eccleſia de Jurepatronatus Laicorum titulo oneroſo abſque horum conſenſu. *n.* 26.
Papa in conferendis Beneficiis poteſt concurrere cum omnibus Epiſcopis in ſuis Diœceſibus. *n.* 29.
Poteſtas Papæ in Beneficialibus eſt ampliſſima, & male arguitur a Prælato Religionis ad Papam. *n.* 47.
Summus Pontifex eſt Dominus, & primarius Adminiſtrator omnium Eccleſiarum. *alleg.* 55. *n.* 5.
Papa quando poſſit inviso Epiſcopo diſmembrare Epiſcopatum. *n.* 7.
Papa an poſſit auferre bona uni Eccleſiæ, & alteri dare. *n.* 8.
Item unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. *n.* 9. *&* 10.
Papa an poſſit cogere ad permutandum invito Epiſcopo. *n.* 11.
Conſenſus Papæ ſupplet conſenſum Ordinarii. *alleg.* 82. *n.* 19.
Papa in Beneficialibus habet ſupremas habenas. *allegat.* 100. *n.* 195.

Papa quoad proviſionem.

Papa propter vacationem apud Sedem, providet etiam Beneficia de Jurepatronatus Laicorum. *alleg.* 72. *n.* 6.
Papa poteſt providere Beneficium de Jurepatronatus Eccleſiaſtico abſque mentione, & derogatione illius. *num.* 10.
In Beneficiis de Jurepatronatus Eccleſiaſtico Papa providet Jure ſuo, independenter a Patronis. *allegat.* 9. *num.* 59.
Vacante Beneficio Jurispatronatus in Turno Eccleſiaſtici in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam, *alleg.* 9. *n.* 29. *in fine.*
Papa providere debet Epiſcopo propter Loci qualitatem, in quo laborat. *allegat.* 55. *n.* 16.

Papa quoad reſcripta.

Reſcriptum Papæ, & ejus declaratio intelligi debet prout de Jure. *alleg.* 41. *n.* 19.
Summus Pontifex cenſetur reſcribere juxta diſpoſitionem Juris. *Rot. poſt allegat.* 52. *ſub n.* 70.

Papa quoad Statuta.

Statutum conditum ab inferiore non afficit Papam. *alleg.* 25. *n.* 3. *& ſeqq.*
Indultum Pontificium confirmatorium alicujus ſtatuti an attendatur per Papam. *n.* 6.

Parentella.

Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de Parentela, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 7. *n.* 21.
Vocatis in genere Perſonis de Parentela Teſtatoris non attenditur prærogativa gradus. *Rot. poſt allegat.* 7. *n.* 24. *&* 27.

Parentes.

Dictio = *tutti i ſuoi Parenti* = includit quoſcunque Parentes conſanguineos. *alleg.* 75. *n.* 7.
Vide *Conſanguineus.*

Parochia.

Poſſidentes Domos in Parochia an teneantur ad expenſas pro ejus fabrica, ſi habitant extra illam. *alleg.* 53. *n.* 7. 10. 18.
Habens domum propriam Parochiæ ſubjectæ vocatur Parochianus ſecundum quid. *n.* 11.
An Papa poſſit unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. *alleg.* 55. *n.* 9. *&* 10.
De Jurepatronatus, quod competit Dominis domorum in Parochia exiſtentium. *allegat.* 53. *ſub n.* 13.
Jurepatronatus ſpectante ad habitatores Parochiæ per modum Univerſitatis, admittuntur ad illud Patres cum filiisfamilias. *n.* 22. *in fin.*
Vide *Amovibilitas.*

Parochialis.

Papa ſervat formam concurſus etiam in Parochialibus vacatis in menſe reſervato. *allegat.* 95. *n.* 22.
Præſentatus in Parochiali, quando non eſt gratus ſed inviſus populo, an ſit inſtituendus? *alleg.* 100. *n.* 399. *&* 401.
Ad fabricam Eccleſiæ Parochialis contribuere tenentur ex conſuetudine, qui Domos proprias poſſident in Parochia. *alleg.* 53. *n.* 10.
Ad fabricam Eccleſiæ Parochialis fit contributio per æs, & libram a poſſidentibus domos in Parochia. *num.* 14. *in fin.*
Eccleſia Parochialis nullum Jus habet ſuper Eccleſiis Inferioribus infra ſuos limites ſitis, niſi probet ex Privilegio, vel alio Jure ſpeciali, excepta Cathedrali. *alleg.* 75. *n.* 58.
Limita quoad Jura Parochialia, & quomodo hoc intelligatur? *n.* 59.
Vide *Concurſus. Oeconomus.*

Parochiani.

Appellatione Parochianorum veniunt habentes Domicilium, ſeu habitationem in diſtrictu Parochiali. *alleg.* 53. *n.* 1. *&* 2.
Non vero poſſidentes Domos, ut *n.* 6.
Intellige, ut *n.* 9.
An, & quibus modis competere poſſit Juspatronatus Parochianis? *n.* 12. *&* 20.
Juspatronatus ſpectans ad univerſitatem Parochianorum non tranſit in ſingularem ſucceſſorem, niſi ſit habitator, & Parochianus, nec poteſt donari, niſi omnes de Parochia conſentiant. *n.* 15.
Reſervato Jurepatronatus Rectori, & Parochianis quantam vocem habeat Rector, & quantam Parochiani. *alleg.* 100. *n.* 94. *& ſeqq. & n.* 99. 100. 103. *cum ſeqq. & n.* 152. 140. *&* 144.
Spectante Jurepatronatus ad Parochianos ſi unus ex his præſentetur, iſte non dicitur Compatronus ad effectum prælationis. *n.* 96.
Deficiente Inſtrumento Fundationis ſi ex obſervantia ſpectet Juspatronatus ad Beneficiatum, & Parochianos, quomodo, & pro qua rata unicuique ex illis competat. *n.* 97.
Spectante Jurepatronatus pro medietate Rectori, & pro alia Univerſitati Parochianorum præſentatus per Rectorem cum aliquibus Parochianis minorem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum. *n.* 113.
Juspatronatus competens Parochianis dicitur ipſis competere tanquam ſingulis, & non univerſis. *n.* 347.

Para-

In Juſepatronatus, licet exercitium ſit dividuum, tamen ſubſtantia manet indiviſa, & in ſolidum quoad Patronos. *loc. cit. n. 31. §. Hinc in fin.*

Patroni in exercitio Juriſpræſentandi concurrunt veluti Conſocii in re communi, & præſentatio unius conſervat jus, & poſſeſſionem alterius. *loc. cit. n. 31. in fin.*

Si Patronus perſequatur Præſentationem ab ipſo colliter factam, hæc proſecutio habet vim novæ præſentationis, ut ex nunc. *alleg. 23. num. 7. verb. quod ſi.*

In gratia pro præſentato Papa intelligit de præſentato per Patronum, qua talis ſit per petitorium Clarum, *allegat. 20. n. 14.*

Patronus extraneus repræſentant perſonam Fundatoris, & in ejus Juribus ſubrogator. *alleg. 19. n. 36.*

In Cappellania manuali an Cappellanus deputatus per Patronum anteceſſorem poſſit removeri per Tutorem Patroni ſucceſſoris, & Pupilli. *allegat. 38. per totam.*

Patronus dicitur quaſi Pater, qui tenetur ornare, & reſtaurare rem Patronalem. *allegat. 43 n. 11.*

Patronis ſi auferatur, quod ſibi competit datur via retrahandi Laicos a Beneficiis Eccleſiaſticis. *alleg. 43. n. 15.*

Novi Patroni nequeunt præjudicium inferre aliis antiquis ſuper Jure ſibi quæſito. *alleg. 43. num. 23. §. Et quamvis.*

Patrono reſervatur Juſpatronatus in Eccleſia de novo erecta ex redditibus alterius dimembratæ ſuo Jurepatronatus. *alleg. 47. n. 26.*

Patronus non amittit Juſpræſentandi ob negligentiam non factæ præſentationis in una, vel altera vacatione. *Rot. poſt allegat. 20. ſub n. 28.*

Præſumitur pro præſentatione Patroni, quod facta fuerit juxta mentem Teſtatoris. *Rot. poſt allegat. 30. n. 39.*

Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſivo vocatis, ſi iſti ſint plures, nemo dicetur habere Jus quæſitum. *alleg. 56. n. 17.*

Aliud eſt quod Patronus eligat inſtituendum, & aliud quod conſentiat inſtituto. *alleg. 60. n. 3.*

Alia etiam Juraspatronatus puta advocationis, Proceſſionis, &c. competunt Patronis etiam extranei. *Rot. poſt alleg. 44. n. 85. 60. 77. & 101.*

Patronus aſſimilatur Patrifamilias. *Rot. poſt d. allegat. 44. num. 85.*

Recenſentur Onera, & emolumenta debita Patronis in Eccleſia Patronali. *Rot. loc. cit. n. 598.*

Patroni nomen convenit iis omnibus, in quos tranſit Juſpatronatus. *Rot. loc. cit. ſub n. 125.*

Patroni per diſcordiam dicuntur ſe invicem impediſe. *alleg. 9. n. 2.*

Paſſive vocatus an debeat requirere Patronum ut eum præſentet. *alleg. 82. n. 18.*

Vide *Abſens. Acquirens. Confeſſio, Conſenſus. Innovatio. Nominatio, Præſentatio, Primus. Supplicatio. Proviſio, Diſcordia.*

Patronus quoad accumulationem.

Si Patronus Eccleſiaſticus accumulando duos præſentaverit, & primo præſentatos intra terminum renunciaverit Juri ſuo, an poſſit noviter præſentare. *alleg. 5. n. 28.*

Patronus Laicus poteſt plures cumulative præſentare. *alleg. 78. n. 14.*

Præſentatus per duos Patronos quorum alter alium poſtea præſentavit præfertur ſecundo cumulative præſentato. *alleg. 100. n. 37.*

Præſentatus cumulative per duos ex tribus Patronis, qui omnes alium antea præſentaverint nulliter obtinet gratiam pro præſentato cum derogatione. *loc. cit. n. 38.*

Patronus quoad alimenta.

Patronus in caſu inopiæ habet jus alimentorum. *alleg. 6. n. 17.*

Alimenta debentur cuique Patrono etiam extraneo in caſu inopiæ. *allegat. 29. n. 6.*

Juſpatronatus transferri poteſt in extraneum per filios Fundatoris, qui tali caſu perdunt jus alimentorum. *loc. cit. n. 7.*

Beneficiatus in reſtitutione redditunm ſuperſtitum non debet præferre pauperes extraneos Patronis indigentibus. *loc. cit. n. 18.*

Patronus retento apud ſe Jurepatronatus non poteſt transferre in alium jus alimentorum. *allegat. 44. n. 14.*

Ex pluribus Patronis ſi unus tantum indigeat habens minorem partem Juriſpatronatus utrum alimenta petere poſſit congrua ex omnibus redditibus Eccleſiæ. *d. allegat. 44. n. 49. & 50.*

Pro alimentis Patroni habetur ratio etiam de bonis poſt fundationem quæſitis. *alleg. cit. n. 49.*

Jus alimentorum an debeatur Patrono, & Privilegio, *loc. cit. num. 41.*

Patrono qui renunciavit Eccleſiæ ſuum Juſpatronatus alimenta debentur in caſu inopiæ, & qua ratione. *loc. cit. n. 48.*

Beneficiatus tenetur ſubvenire Patrono indigente de fructibus ſuperextantibus Beneficiis ex claritate, & antidorali obligatione. *Rot. poſt d. alleg. 44. ſub n. 66. 70. & 87.*

Jus alimentorum conceſſum ex benignitate Sacrorum Canonum Patronis extenditur etiam ad ejus hæredes ſive conſanguineos, ſive extraneos, in quos Juſpatronatus tranſivit. *Rot. loc. cit. n. 66. 78. & 79. cum ſeqq.*

Jus alimentorum competit Fundatori, etiam poſtquam renunciavit Juriſpatronatus imo etiam deperdita dote per ipſum Eccleſiæ aſſignata. *Rot. loc. cit. numer. 89.*

Quod tamen intelligendum eſt cum limitatione. *ibidem.*

Vide *Alimenta.*

Patronus quoad conditiones.

Patronus non poteſt in præſentando apponere legem quod Canonicatus vacet per abſentiam annualem. *allegat. 100. n. 149.*

Patroni poſſunt præſentare Laicum dummodo iſte reperiatur Clericus tempore præſentationis. *loc. cit. n. 436.*

Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n. 487.*

Patronus quoad conſenſum.

Epiſcopus invitis Patronis non poteſt alienationem facere, nec ſervitutem conſtituere, nec aliquid innovare. *alleg. 43. n. 7.*

Epiſcopus non poteſt alteri dare licentiam retinendi in Eccleſia Patronata ſcamnum reluctante Patrono, nec etiam ibi collocandi Reliquias Sanctorum. *loc. cit. n. 9. 10. & 14.*

Epiſcopus non poteſt diſmembrare, nec habet jus derogandi legi fundationis uniendi Beneficium Patronatum abſque conſenſu Patroni. *alleg. 47. n. 23.*

Patronus conſentire poteſt ut quis ordinetur ad titulum Cappellaniæ amovibilis cum obligatione de non removendo. *in ſupplem. n. 47.*

Ordinarius non poteſt immutare ſtatum Beneficii etiam cum conſenſu Patroni. *n. 58.*

Quando conſenſus Patroni faciens habeat vim novæ præſentationis. *alleg. 2. ſub n. 16.*

Epiſcopo volenti removere Cappellanum amovibilem ad nutum Patroni, iſto diſſentiente requiritur juſta cauſa. *allegat. 38. n. 16. in fin.*

Vide *Conſenſus, Diſſenſus.*

Patronus quoad diviſionem.

Patroni in caſu diſſenſionum, & diſcordiarum poſſunt etiam inviti cogi ad dividendi jus præſentandi per Turnum. *alleg. 6. n. 1. & ſeqq.*

Patronos cogi non poſſe ad dividendum jus præſentandi ſuſtinent *Lambertinus, & Rochus de Curte*, & reprobantur. *n. 15. & 16. uſque ad 24.*

Patronus quoad dominium.

Patronus Laicus non acquirit Dominium in Eccleſia, acquirit tamen uſum rei Patronalis. *allegat. 43. n. 8.*

Patronus ſuper Pavimento Eccleſiæ an habeat jus prohibitivum ne aliqua ſervitus ibi conſtituatur eo invito. *alleg. 43. n. 13. & 17.*

Patronus quoad donationem.

Patronus donando jus præſentandi intelligitur donaſſe cumulative, non autem privative. *allegat. 39. num. 9.*

Patronus quoad dotationem.

An Patronus teneatur ab initio Fundationis Cappellæ conferre dotem ſufficientem, pro omnibus neceſſariis. *alleg. 12. n. 7. & 7. & 8.*

Patrono allegante titulum augmenti dotis incumbit onus probandi illum. *alleg. 58. n. 18.*

Patronus Eccleſiaſticus.

Vide *Patronus Laicus, & Eccleſiaſticus.*

Patronus quoad electionem.

Inter paſſive vocatos vocatione mediata eſt in arbitrio Patroni eligere hunc, vel illum ſecus, quando vocatio eſt directa. *allegat. 1. n. 5.*

Paſſivè vocatus a Teſtatore non indiget electione Patroni, *alleg.* 33. n. 7.
Patroni utilitatem reportant a Jurepatronatus, quando inter plures habent libertatem unum eligendi, *alleg.* 89 n. 25.
Vocatis in genere illis de ſanguine Patronus poteſt eligere inter illos meliorem, ſeu digniorem, non curata gradus prærogativa, *Rot. poſt alleg.* 7. n. 27.

Patronus Laicus.

Patroni Laici non tenentur præſentare digniorem, & de ratione, *alleg.* 100. n. 111.
De diſtinctione inter Patronos præſentantes indignum ſcienter, vel ignoranter. *loc. cit. num.* 18.
Valet lex fundationis, quæ dat facultatem Patronis Laicis præſentandi idoneum omiſſo digniore, & reprobatur *Paſſerinus*. n. 19.
Excluſio reſervationum ex lege fundationis Laici dari poteſt tacite per indicia, & præſumptiones ex eadem Fundatione deductas, & quales ſint iſtæ præſumptiones, & conjecturæ. *alleg.* 100. n. 406. *cum ſeqq. uſque ad* 412.
Obſervantia etiam hanc tacitam excluſionem demonſtrat ex ſtatibus. n. 413
Ordinationes Eccleſiarum non debentur pendere ex arbitrio Patronorum Laicorum. *in ſupplem.* n. 33.
Patronus Laicus quando non poſſit nominare Miniſtros ad curam animarum amovibiles ad ejus nutum. *numer.* 34.

Patronus Laicus, & Eccleſiaſticus.

Laicus non poteſt variare in Patronatu mixto, ſecus autem Eccleſiaſtico. *allegat.* 3. n. 26.
Præſentati per Patronos Eccleſiaſticos tenentur ſubire examen Epiſcopi, antequam inſtituantur. *allegat.* 100. n. 302.
Præſentati per Patronos Laicos an teneantur ſubire examen Epiſcopi quando inſtitutio pertinet ad Inferiores. Vide n. 303. 306. & 307.
Patroni Laici non tenentur ita ſcire qualitates præſentati, ſicut tenentur Eccleſiaſtici. *alleg.* 2. *ſub num.* 22. *in fin.*

Patronus quoad legem fundationis.

Patronus præſumitur ſcire quod debet, videlicet fundationi. *alleg.* 81. n. 19.
Vide *Fundatio*.

Patronus lite pendente.

Patroni an poſſint lite pendente inter præſentatos, alterum præſentare ob nullitatem primæ præſentationis. *alleg.* 2. n. 18 vide n. 19. *uſque ad* 24.
Lite pendente Patroni nequeunt præſentare. *alleg.* 100. n. 383.
Patroni non impeditur iterum præſentare lite pendente per ceſſum, vel deceſſum ſui præſentati, ſi illa erat calumnioſa. *alleg.* 2. n. 25. *in fin.*
Lite pendente ſi alter ex præſentatis decedat, Patroni ad novam præſentationem devenire non poſſunt, *Dec. poſt alleg.* 22. n. 20.
Patronus licet poſſideat, præſentare non poteſt ob inhibitionem Judicis, quæ tamen requiritur ſpecialis, alias præſentare poteſt pendente lite ſuper proprietate. *alleg.* 75. n. 36.
Patronus non prohibetur præſentare lite pendente inter ſimpliciter nominatos, & nondum præſentatos Ordinario. *allegat.* 78. n. 14.

Patronus quoad Monaſterium.

Patronus Monaſterii præſumitur, qui tenetur ad alimenta Monialium, & reſtaurationes Fabricæ Monaſterii. *alleg.* 73. n. 14.

Patronus quoad moram.

Patronus ut dicatur in mora, quid requiratur? *alleg.* 54. n. 18.

Patronus quoad penſionem.

Cautela pro Patrono volente præſentare ſub conditione penſionis faciendi duas præſentationes ſubordinate. *alleg.* 56. n. 17.
Vide *Penſio*.

Patroni plures.

Quomodo ſit providendum quando agitur de duobus Beneficiis unitis, ubi Patroni unius Beneficii præſentant unum, & Patroni alterius alterum? & quid in Beneficiis, quorum unum eſt liberæ Collationis, & alterum de Jurepatronatus? *alleg.* 54. n. 39.
Exercentibus Patronis ſimultanee præſentationem, nemini illorum particulariter computari poteſt præſentatio. *alleg.* 71. n. 8.
Patroni pares in vocibus hinc inde ſe invicem impediunt. *alleg.* 63. n. 87.

Patronus quoad poſſeſſionem, vel quaſi.

Præſentatio Patroni non exiſtentis in quaſi poſſeſſione non admittitur. *alleg.* 36. n. 3.
Patrono ad effectum quaſi poſſeſſionis ſufficit, quod ejus præſentatio fuerit admiſſa, & habuerit effectum. *allegat.* 58. n. 4.
In Jurepatronatus hæreditario cenſetur Patronus poſſidere Jure primi Fundatoris. *allegat.* 92. n. 9.
Ut Patronus præſentans ſolus acquirat quaſi poſſeſſionem præſentandi contra Patronos non præſentantes, quid requiratur? *allegat.* 100. n. 591.
Patroni in exercitio Juris præſentandi, concurrunt veluti ſocii in re communi, & præſentatio unius conſervat Jus, & præſentationem alterius. *allegat.* 9. *ſub* n. 51. *in fine.*

Patronus quoad poteſtatem.

Uſus Juris patronatus poteſt per Patronum vendi. *alleg.* 23. n. 18.
Soli Patrono licet apponere Arma, & Inſcriptiones in Eccleſiis de Jurepatronatus. n. 16.
Mutatio Beneficiati in Eccleſia ad libitum Patroni fieri non poteſt. *alleg.* 50. n. 81.
Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſive vocatis, ſi iſti ſunt plures, nemo dicitur habere Jus quæſitum. *allegat.* 36. n. 17.
Regulariter loquendo poteſt Patronus in actu nominationis pro ſui libito faciendæ gravamen imponere. *alleg.* 67. n. 13. 29. & 36.
Licet Patronus poſſit in actu nominationis pro ſui libito faciendæ gravamen imponere; Hæc tamen Concluſio eſt incompatibilis cum Decreto *Urbani VIII*, ſuper celebratione Miſſarum. n. 32.
Et repugnat honeſtati Eccleſiæ. n. 34.
Quæ tamen incompatibilitas, & inhoneſtas ceſſant, ubi Patronus paupertate prematur. n. 35. & 36.
Ex pluribus paſſive vocatis Patronus habet arbitrium præeligendi ſibi beneviſum, dummodo idoneum. *alleg.* 68. n. 3.
Patronus ſtante incapacitate paſſive vocati, poteſt alium præſentare. n. 8.
Patroni poſſunt revocare, & ſuſpendere alternativam factam abſque conſenſu Ordinarii. *alleg.* 71. n. 17. & 19.
Patroni poſſunt pro libito diſponere circa Modum, Ordinem, & Qualitates Juriſpatronatus. *alleg.* 92. n. 7.
An Patronus cum conſenſu Ordinarii poſſit immutare ſtatum Beneficii de perpetuo in manualem, vel requiratur Auctoritas Papæ. *alleg.* 100. n. 32. & 34.
Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximioris ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de parentella, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 7. n. 21. §. *Diſputato*.
Patronus non habet Jus in Fundo Eccleſiæ. *alleg.* 54. *ſub* n. 47.
Patronus in ſua Cappella, ſeu Altari de Jurepatronatus an habeat Jus, ne ibi alius celebret præter ſuum Cappellanum? *loc. cit.* n. 47. & 48.
In Cappellis de Jurepatronatus an poſſint Patroni prohibere ingreſſum aliis, & celebrationem Miſſarum per Sacerdotes quoſcumque. *ibid. ſub* n. 48.

Patronus quoad præjudicium.

Patronus allegando titulum infectum non ſibi præjudicat niſi productio fuerit facta reſtrictive ad illum titulum. *allegat.* 58. n. 3.
Proviſio Apoſtolica de Jurepatronatus eſt valida, licet non contineat derogationem Juriſpatronatus, ſi Patronus non reclamet. *allegat.* 72. *ſub* n. 8. *verſ.* & *Patet*,
Patroni ob vacationem Beneficii in Curia, licet notitiam habuerint proviſionis Apoſtolicæ, nec tamen reclamaverint ſibi non præjudicant in aliis vacationibus extra Curiam. *ibid. ſub* n. 9. *verſ. Pariter*.

Patronus quoad prælationem.

Quare Patronus in paritate vocum præferatur extraneo? *alleg.* 6. n. 14.

Patronus quoad præſentationem.

Patroni Judicio, & ejus præſentationi ſtandum eſt in adjudicatione Beneficii de Jurepatronatus. *alleg.* 7. n. 20. ſed limita ut ibi.
Patronus non poteſt ſe ipſum præſentare propter ambitum. *alleg.* 52. n. 1. & *ſeqq.*
Poteſt tamen ſupplicare pro ſe ipſo. *ibid.* n. 2.
Quid ubi Patronus non eſt unicus. *ibid.* n. 3.
Patrono ſufficit dicere ſe habere privilegium præſumptum ex centenaria quaſi poſſeſſione præſentandi quandocumque Eccleſia vacaverit. *alleg.* 58. n. 19.
Epiſcopus non poteſt providere Beneficium de Jurepatronatus niſi ad præſentationem Patroni. *alleg.* 90. *num.* 9.

An

An proviſio Beneficii facta abſque præſentatione ſit nulla? *loc. cit. num.* 10.
Patrono recuſante præſentare quem nominavit Fundator, poteſt hic irrequiſito, & invito Patrono, & obtinere inſtitutionem. *alleg.* 82. *num.* 10.
Patronus poteſt differre præſentationem ad ultimum diem termini. *alleg.* 2. *num* 22. *& allegat.* 4. *num.* 23.
Patronus quando dicatur præſentare privative quo ad alios Compatronos. *allegat.* 11. *num.* 24. *&* 25.
Patroni ſingulares etiam tenentur nominare, præſentare Collegialiter, ſi ita ferat obſervantia. *allegat.* 25. *num.* 5.
In dubio favendum eſt Patrono ad ſubſtinendam ejus præſentationem. *alleg.* 30. *num.* 13.
Vide *Compatronus. Præſentatio.*

Patronus putativus.

Si Patronus putativus præſentaverit, & re non integra compareat verus Patronus docens de mala fide Patroni putativi, an in hoc caſu removendus ſit inſtitutus. *alleg.* 4. *num.* 15.
Judex in poſſeſſorio ſententiare poteſt favore Patroni putativi, & ſimul concedere ſententiam favore Patroni veri. *loc. cit. num.* 17. amplia, ut *num.* 22.
Quid facere debet Patronus verus, ut impediat præſentationem Patroni putativi exceptione petitoris? *loc. cit. num.* 20. *&* 24.
An, & quando in judicio Inſtitutionis attendenda ſit præſentatio Patroni putativi. *alleg.* 66. *num.* 41.
Præſentatus a vero Patrono eſt inſtituendus in concurſu præſentati per Patronum putativum: Non obſtante hujus quaſi poſſeſſione tamquam abſorpta per petitorium clarum. *Rot. poſt alleg.* 20. *num.* 29.

Patronus quo ad Reædificationem, & Reſtaurationem.

Tenetur reſtaurare, aut reædificare Cappellam patronatam etiam ſub pœna amiſſionis Juriſpatronatus. *allegat.* 12. *num.* 4. 5.
Sed limita, ut *num.* 9.
Patronus tenetur reſtaurare rem patronatam. *allegat.* 43. *num.* 21.
Quis teneatur ad reſtaurationem, vel reædificationem Eccleſiæ de Jurepatronatus, an Patronus, vel Beneficiatus? *Alleg.* 100. *num.* 172. *uſque ad num.* 80.
Patroni tenentur ad reſtaurationem Eccleſiæ, & qua ratione. *allegat.* 29 *num.* 19.
Onus reſtaurandi Eccleſiam, quare pertineat ad Patronum? *allegat.* 42. *num.* 21.
Vide *Reædificatio. Reſtauratio.*

Patronus quo ad remotionem.

Patroni nequeunt ad nutum amovere Cappellanum. *alleg.* 34. *num.* 17.

Patronus quo ad ſupplicationem.

Papa derogat Juriſpatronatus, ubi Patronus ſupplicat Pro ſe ipſo, & quando fit reſignatio in Patronum. *allegat.* 8. *num* 28. 29. *& ſeqq.*
Patronus licet nequeat ſe ipſum præſentare, tamen poteſt ſupplicare pro ſe ipſo. *alleg.* 100. *num.* 466.
Vide *Supplicatio.*

Patronus quo ad terminum.

An habeat a die notitiæ obtentæ diſpenſationis novum terminum ad præſentandum, & quid in Collatore. *alleg.* 2. *num.* 4.
Patronus habet novum terminum a die ſcientiæ nullitatis diſpenſationis ſui præſentati, & in aliis caſibus, ut in *num.* 6. 7. 8. *&* 9.
Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordinario, non inducit novum terminum quadrimeſtrem in favorem Patroni. *alleg.* 61. *num.* 16.
Terminus quadrimeſtris aſſignatur Patronis Laicis ad præſentandum. *alleg.* 87. *num.* 13.
Præſumptio ſtat pro Patrono, quod præſentaverit tempore habili, & ignoraverit vacationem. *allegat.* 96. *num.* 4.
Patronus præſentare valet etiam in fine termini. *alleg.* 3. *n.* 24.

Patronus quo ad Turnum.

In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi Turnarius præſentare negligat in ſuo Turno datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono non exiſtenti in Turno per Jus accreſcendi approbata. *alleg.* 74. *num.* 8. 9. *&* 10.
Patronus conſumit Turnum, ſi præſentatus ab ipſo recepta penſione ceſſit omne Jus ſuum alteri competitori. *alleg.* 90. *num.* 23.
Turno etiam conſtituto voluntarie, Patroni poſſunt illum non ſervare in una vacatione citra revocationem Turni. *alleg.* 100. *num.* 320.
Patronus exiſtens in Turno dicitur præſentare nomine ſuo, & alterius Compatroni. *loc. cit. n.* 321.
Si præſentet Incapacem, vel minime præſentet in tempore conſumit ſuum Turnum, & datur devolutio ad Superiorem. *num.* 322.
Proviſio Apoſtolica cum derogatione Juriſpatronatus, an conſumat Turnum Patroni. *alleg* 8. *num.* 30.
Proviſio Apoſtolica de reſervato Turnum conſumit Patroni Eccleſiaſtici. *ibid.*
Patrono exiſtente in Turno, qui cumulative præſentavit extraneum, & Compatronum, tunc non habentem Turnum, prælatio debetur Compatrono. *loc. cit. num.* 31.
Turnus, ſeu alternativa inter Patronos, an ſit actus utilis nec ne, aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 9. *num.* 31.
Per Turnum nemo ex Patronis meliorat conditionem ſuam præciſive a caſu concordandæ litis ſuper pertinentia, vel alia juſta cauſa. *loc. cit. num.* 31.
In Jurepatronatu ſpectante pro æquali ad duas, vel tres familias diſtinctas, an Patroni unius Familiæ poſſint facere Turnum inter ſe abſque conſenſu aliorum de Familia. *alleg. cit. num.* 31. §. *Hinc, verſ. occurrit.*
Turnus, ſeu alternativa impeditur ex diſſenſu unius ex pluribus Patronis. *alleg.* 14. *num.* 9.

Patronus quo ad variationem.

Patronus reſervata ſibi poteſtate variandi in caſu Incapacitatis primi præſentati an poſſit hac defecta variare? *alleg.* 2. *num.* 15.
An ſi Patronus præſentaret, & durante quadrimeſtre moreretur, poſſit ejus ſucceſſor variare. *alleg.* 3. *num.* 27.
Patronus poteſt recedere a ſimplici nominatione. *alleg.* 78. *num.* 12.
Patroni non poſſunt revocare præſentationem factam in præjudicium præſentati. *alleg.* 100. *num.* 354.
Patronus nequit variare poſtquam ejus Procurator irrevocabiliter conſtitutus præſentavit. *loc. cit. num.* 386. *& ſeqq.*

Patronus verus.

Vide *Patronus Putativus.*

Patronus quo ad ultimum ſtatum.

Ultimus ſtatus de libero in Beneficiis de Jurepatronatus, quando non præjudicet Patronis? *alleg.* 100. *num.* 93.
Ultimus ſtatus an poſſit allegari per Patronum, qui in eo ſolus præſentavit, licet alii qui tunc non præſentarunt exiſtant. *allegat.* 11. *num.* 26.

Pavimentum.

Stante Jurepatronatus ſub pavimento Eccleſiæ, non poteſt Epiſcopus invito Patrono concedere aliis excavationem privati ſepulcri ſuper illo. *allegat.* 45. *num.* 6. *in fin. & num.* 10. *& ſeqq.*
Jus privativum Patroni in pavimento, ſeu alia re, de ſuo Jurepatronatus intelligitur exceptis iis, quæ ſunt neceſſaria Eccleſiæ, & ad utilitatem publicam. *ibid. n.* 2.
Pavimentum, vide *Eccleſia.*

Pauper.

Defuncto Patrono, hærede ſibi ſcripta ejus anima. Juſpræſentandi ſpectat ad Epiſcopum, qui tenetur eligere Clericos pauperes. *alleg.* 17. *ſub num.* 31.

Paupertas.

Quænam eſſe debeat paupertas Patroni ad effectum obtinendi alimenta ab Eccleſia? *Rot. poſt alleg.* 44. *ſub num.* 51. *& ſeq. & num.* 74. *&* 107.
Quomodo paupertas prædicta probari debeat? *Rot. loc. cit. num.* 52. 53.
Fides Parochi de per ſe, & multo magis aliorum teſtimonio munita paupertatem concludit. *Rot. loc. cit. num.* 53.
Paupertas eximit ſolutione, ſive in totum, ſive in partem a decimarum Papalium. *loc. cit. n.* 53. *&* 72.
Vide *Alimenta.*

Penſio.

An numeretur inter expenſas Eccleſiæ, quæ ante alimenta Patroni ſunt detrahendæ. *alleg.* 42. *num.* 47.
Impoſita per Summum Pontificem ſuper Beneficio Patronato laicali, quando ſubſtineatur abſque conſenſu Patronato laicali, quando ſubſtineatur abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 56. *num.* 1.
Expreſſio Juriſpatronatus facta reſervatione penſionis, an reiteranda ſit in ejuſdem tranſlatione. *loc. citat. num.* 2.
An in impoſitione penſionis ſuper Jurepatronatus paſſivo favore certi generis perſonarum ſufficiat menſio ejuſdem Juriſpatronatus? *ibid. num.* 3.
In quibus caſibus imponi ſoleant penſiones prædictæ? *num.* 4.
An, & quomodo, & cujus favore poſſit. *num.* 5.
Patronus in actu præſentationis reſervare poteſt penſionem. *loc. cit. num.* 6. *& num. ſeq.* 17.
Diſtinguitur ad hunc effectum duplex Facultas nominandi, quæ competere poteſt Patrono. *ibidem num.* 7. 10. *cum ſeqq.*

Nominatio cum onere Penſionis an, & quando ſubſtineatur rejecta penſione. *loc. cit. n. 9. 11. & ſeqq.*
De praxi reſervari ſolita in hac materia. *ibid. numer. 10. & plur. ſeqq.*
Quid in praxi præcavere debeat Patronus occaſione præſentandi ſub conditione penſionis. *loc. cit. num. 17.*
Limitatur Concluſio de qua. *num. 7. ibid. num. 18.*
Legatus an poſſit reſervare penſionem ſuper Beneficio patronato abſque conſenſu Patroni. *num. 10.*
Per impoſitionem Penſionis irrogatur præjudicium Patrono. *loc. cit. num. 21.*
Expreſſio falſi valoris dat juſtam cauſam titulari impugnandi penſionem. *ibid. nu. 72. 76.*
An titularis renuncians liti cum promiſſione ſolvendi terminos penſionis, ſit admittendus ad purgationem moræ. *loc. cit. num. 94.*
Per impoſitionem penſionis an diminuantur redditus Cappellaniæ? *allega. 67. nu. 10. 15. & 43.*
Pontifex an, & quando in impoſitione penſionis ſuper Beneficiis de Jurepatronatus deroget legi Fundationis. *loc. cit. num. 26.*
Penſio ſolet imponi ſuper Beneficio de Jurepatronatus occaſione petendi proviſionem pro præſentato cum diſpenſatione ſuper aliquo impedimento. *alleg. 72. nu. 24.*
Quando ex reſervatione penſionum ſtatus dicatur litigioſus, & concordatus? *allegat. 92. nu. 55.*
Nominatio facta cum pacto ſolvendi penſionem eſt nulla, etiam ſub reſervatione Beneplaciti Apoſtolici poſtea non obtenti intra quadrimeſtre. *alleg. 100. num. 604. & 605.*
Super Beneficiis de Jurepatronatus Laicorum, Papa non imponit penſiones, niſi ſibi exprimatur Juſpatronatus, & quare? *alleg. 44. nu. 38. in fin.*
Patronus an poſſit paſſive vocatis imponere onus penſionis in actu præſentationis plene examinatur, & diſtinguuntur caſus. *allegat. 56. nu. 7. cum ſeqq.*
Cauthela pro Patrono volente præſentare ſub conditione penſionis faciendi duas præſentationes ſubordinate. *loc. cit. n. 17.*
Patronus poteſt inter plures paſſive vocatos unum præſentare ſub conditione penſionis favore alterius ex eodem genere vocato. *loc. cit. nu. 19. in fin.*
Concordia in Beneficialibus eſt, quod uni detur Beneficium, & alteri reſervetur penſio. *alleg. 81. num. 36. & alleg. 90. nu. 152.*
Conſentiens reſervationi penſionis, ſicut Patronus promittens præſentare, cum pacto penſionis ante obtentum Beneplacitum an poſſit revocare conſenſum, & promiſſionem? *alleg. 100. nu. 615.*
Vide *Collitigans. Ceſſio. Beneficium. Impoſitio. Regreſſus. Reſignans. Titularis.*

Penſionarius.

Penſionario competit actio realis, & perſonalis. *alleg. 56. nu. 41.*
Titularis in Judicio poſſeſſorio non admittitur ad dimiſſionem omnium fructuum Eccleſiæ, ſeu Beneficii, ut ſoluta ſibi congrua reſiduum tradatur Penſionario, quando hic exiſtit in quaſi poſſeſſione exigendi. *allegat. 56. num. 22. & ſeqq.*
Et reprobatur opinio *R. P. D. Farinelli* non obſtante, quod titularis prætendat tenuitatem fructuum. *ibid. num. 40.*
Declara, ut nu. 45.
Neque ſuffragatur in poſſeſſorio clauſula = *Dummodo remaneant centum pro Rectore* = *ibid. nu. 36. & 38.*
Titularis cauthela dimittendi omnes fructus Penſionario ſoluta ſibi congrua probatur injuſta, & contra æquitatem. *loc. cit. nu. 40. & ſeq. uſque ad 45.*

Penultimus Status.

Vide *Ultimus Status.*

Permiſſio.

In materia permiſſiva, quod non reperitur prohibitum cenſetur permiſſum. *alleg. 26. nu. 5.*

Permiſſum.

Ad tempus, poſt tempus cenſetur prohibitum. *allegat. 24. num. 16. §. Diverſum.*
Permiſſum dicitur, quod non reperitur prohibitum ab habenti Auctoritatem generalem. *alleg. 38. nu. 16.*
Permiſſum in uno caſu cenſetur in non expreſſis prohibitum. *alleg. 30. nu. 18.*

Permutatio.

Dari poteſt etiam coacta officio Superiori. *alleg. 55. nu. 3.*
An Papa poſſit cogere ad permutationem invito Epiſcopo. *loc. cit. nu. 11.*
Enumerantur cauſæ, quæ ſuadent permutationem coactam. *loc. cit. nu. 13. 14. & ſeqq.*
Inæqualitas permutationis rerum poteſt pretio compenſari. *loc. cit. nu. 18.*
Facultas ſemel præſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per Conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi. *allegat. 100. num. 69.*
Permutatio eſt irrita diſſentiente Patrono. *loc. cit. numer. 71.*
Permutatio Eccleſiarum an poſſit fieri invitis Patronis ſtante juſta cauſa? *alleg. 55. nu. 10.*
Permutatio coacta detur ob publicam utilitatem. *loc. cit. num. 15.*
Conſenſus præſtitus permutationi conſumit unicam vicem Juriſpræſentandi conceſſam in caſu obitus Beneficiati. *allegat. 100. num. 715. §. Negat.*
Conſenſus Patroni in permutatione poteſt ſupervenire ex poſt, intra quadrimeſtre. *loc. cit. nu. 782.*
Patronus non cogitur conſenſum præſtare permutationi Beneficii, ſed hoc remanet in ejus arbitrio. *num. 783.*
Collator non poteſt Beneficium libere providere in caſu reſignationis, aut permutationis, & pariter Indultarius. *loc. cit. nu. 784.*
Vide *Reſignatio.*

Perpetuitas.

Vulita per Fundatorem non eſt ſignum univocum Capellaniæ Eccleſiaſticæ. *alleg. 87. num. 17.*
Perpetuitas Beneficii non poteſt dari per accidens, ſeu dependenter ex non purificatione conditionis. *alleg. 24. num. 13.*
Perpetuitas relicti perpetuat etiam vocationem eorum, quibus fuit relictum. *alleg. 75. nu. 12.*
Vide *Verbum.*

Perpetuum.

Canonicatus, & alia Beneficia non deſinunt eſſe perpetua, licet detur privatio, & remotio ex cauſis in Jure ſcriptis. *allegat. 24. num. 15.*

Perſona.

Ex quibus conjecturis arguatur repetitio qualitatis de una perſona ad aliam? *allegat. 80. numer. 24. uſque ad 40.*
Qualitas Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel Laicalis deſumitur ex perſona, quæ illud poſſidet. *allegat. 100. nu. 289.*
Expreſſio perſonarum Familiæ aliquando non fit ad diſtinguendas lineas. *loc. cit. num. 692.*
Juſpatronatus habet qualitatem Laicalem, vel Eccleſiaſticam, reſpectu perſonæ, cui ſpectat. *Rot. in ſupplem. nu. 105.*
Electio valet licet facta in perſonam, quæ contraxit meritum in ſervitio Eccleſiæ. *alleg. 30. nu. 10.*
Vide *Qualificatus. Repræſentatio.*

Perſona potens.

Vide *Probatio.*

Pertinentia.

Per Turnum nemo ex Patronis melior ad conditionem ſoum præciſive a caſu concordatæ litis ſuper pertinentia, vel alia juſta cauſa. *alleg. 9. nu. 31.*
An poſſit conveniri per tranſactionem ad extinguendam litem ſuper pertinentia. *alleg. 100. nu. 51.*
Executio literarum ubi diſputatur cum temperantia Juriſpatronatus pendet a pertinentia. *loc. citat. nu. 404.*
Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, eſt non privatur propter litem ſuper pertinentia moram ante vacationem. *allegat. 16. ſub nu. 11.*
Derogatio medietatis vocum facta in gratia pro præſentato eius pertinentiam canonizat. *alleg. 40. nu. 13.*
Pertinentia Juriſpatronatus dicitur clara, & petitorium clarum licet dependeat ab articulo Juris, qui ex apertura librorum definiri poteſt. *Rot. poſt alleg. 20. ſub nu. 29.*
Juriſpatronatus pertinentia probatur ex ſententiis Ordinarii. *Rot. poſt alleg. 24. num. 72.*
Eadem pertinentia probatur ex atteſtatione Ordinarii. *ibidem.*
Ubi quod huiuſmodi atteſtationibus S. R. plurimum deferre ſolet. *ibidem.*
Pertinentia Juriſpatronatus impugnari non poteſt ab eo, qui Beneficium poſſidet ex præſentatione talis Patroni. *ibidem.*

Petens.

Reſtitutionem in integrum contra ſententiam emanatam cum aliis dicitur feciſſe acta ſua, perinde ac ſi ea contra ipſum emanaſſent. *alleg. 100. nu. 205.*
Petens committi coram Judice, quod recognoſcatur de Juſtitia alicuius actus per hanc inſtantiam, non dicitur approbata, vel reprobata. *allegat. 9. nu. 29.*

Petitio.

Vide *Clericatus.*

Petitorium.

Quid facere debet Patronus verus, ut impediat præſentationem Patroni putativi exceptione petitorii? *alleg.* 3. *num.* 20. & 24.

Petitorium quando dicatur clarum? *alleg.* 11. *num.* 13.

Jus præſentandi reſpicit poſſeſſorium, eſſe autem Patronum reſpicit petitorium. *alleg.* 19. *num.* 7.

Exceptiones requirentes altiorem indaginem rejiciuntur ad petitorium. *alleg.* 36. *num.* 10.

Petitorium non dicitur clarum ſi adſint auctoritates D. D. hinc inde. *loc. cit. num.* 19.

Attenditur ultimus ſtatus quoties petitorium non eſt clarum, ſed turbidum. *alleg.* 46. *num.* 18.

Prætendens injuſtitiam, aut nullitatem reſervationis, & decreti Ordinarii probare debet in judicio petitorio. *alleg.* 54. *num.* 19.

Judex poteſt in petitorio corrigere Decretum Ordinarii quo ad reſervationem Juriſpatronatus non bene factam. *loc. cit. num.* 20.

Petitorium etiam in articulo juris poteſt eſſe clarum? *alleg.* 63. *num.* 4.

Quando petitorium dicatur requirere altiorem indaginem? *allegat.* 66. *num.* 17. & *ſeqq.*

Ultimus ſtatus non attenditur in petitorium, quod dicitur licet deductum ex fundatione, quæ indigeat juridica explicatione. *alleg.* 95. *num.* 9.

Quando dicatur petitorium clarum, vel non? *allegat.* 100. *num.* 262.

Medietas vocum in gratia pro præſentato iotalligitur etiam quo ad Patronos non poſſidentes, ſed habentes petitorium clarum. *loc. cit. num.* 581.

Exceptio Spurietatis remittitur ad petitorium, ſi ſpurius reperiatur in poſſeſſione etiam judicialiter obtenta. *loc. cit. num.* 597. & 598.

Petitorium non dicitur clarum ſi agatur de Articulo dubio, & qualis dubietas requiratur. *allegat.* 20. *ſub num.* 18.

Pertinentia Juriſpatronatus dicitur clara, & petitorium clarum, licet dependeat ab articulo juris, qui ex apertura librorum definiri poteſt. *Rat. poſt alleg.* 20. *ſub num.* 29.

Patrono exiſtenti in cauſa ne dicatur petitorium. *alleg. num.* 30.

Petitorium dicitur clarum non obſtantibus objectis, niſi iſta ſint fortia, & talia, quæ inducant dubietatem moralem? *alleg.* 66. *num.* 18. & *alleg.* 72. *num.* 20. & *ſeq.*

Pendente lite tam in petitorio, quam in poſſeſſorio Patronus præſentare non poteſt. *alleg.* 20. *num.* 51.

Quinam ſtatus attendendi ſint in judicio poſſeſſorio. *loc. cit. num.* 52.

Vide *Poſſeſſorium*, *Amovibilitas*.

Placitum.

Dependet ex conſenſu Nationum in univerſum, non autem Singularium Religioſorum. *Rat. poſt allegat.* 9. *num.* 105.

Pœna.

Quando injungitur onus reſidendi ſub pœna privationis Fructuum, non dicitur voluta Reſidentia præciſa, ſed tantum taxative. *allegat.* 35. *nu.* 2.

Sed limita, ut *nu.* 12.

Non præſumitur, quod quis ſtatuat duplicem pœnam contra delinquentem. *allegat.* 58. *num.* 9.

Vide *Privatio*.

Populus.

Præſentans in Parochiali, quando non eſt gratus Populo an ſit inſtituendus. *alleg.* 100. *num.* 399. & 401.

Etiam Rector inſtitutus cogitur ad reſignandam Parochialem, ſi ſit inviſus Populo. *loc. cit. num.* 400.

Parochus eligi debet gratus Populo, illique non ſuſpectus data prælatione indigenis ſupra exteros. *allegat.* 73. *ſub num.* 3.

Eidem Populo in aliquibus locis de conſuetudine permittitur honorentia ſimplicis nominationis. *ibid.*

Quæ nominatio non impertat Juſpatronatus? *ibidem num.* 4.

Vide *Juriſdict.*

Portaſſis.

Vide *Supplicatio*.

Portio.

Unus appellative vocatus a Teſtatore, an habeat tantam portionem, quantam habent plures alii collective vocati? *alleg.* 25. *nu.* 1. & 2.

Eſt inveriſimilitudo, quod Teſtator velit Extraneos habere majorem portionem, quam Conſanguineos. *loc.* 61. *num.* 15.

Poſſeſſio.

Pro manutentione in Jurepatronatus Familiari, ſufficit quaſi poſſeſſio Auctorum ſecus in hæreditario. *alleg.* 11. *num.* 20.

Poſſeſſio abſorbetur per proprietatem claram. *loc. cit. num.* 21.

Derogatio Apoſtolica medietatis vocum conſervat poſſeſſionem Juriſpatronatus pro medietate derogata apud Compatronum. *alleg.* 20. *num.* 8.

Poſſeſſio Archiepiſcopatus malitioſe impedita habetur pro capta ad effectum, ut Beneficium pertineat ad præſentationem Archiepiſcopi. *alleg.* 19. *nu.* 11.

Et declara, ut *nu.* 12.

Exiſtens in poſſeſſione per centenarium percipiendi Candelam Ceream in die Purificationis B. M. V. juxta Legem Fundationis, præſumitur deſcendere a Fundatore. *alleg.* 29. *nu.* 5.

Quaſi poſſeſſio præſentandi tranſit in hæredem, & quando. *alleg.* 36. *nu.* 4.

Papa intelligit facere gratiam derogationis præſentato ab illis Patronis, qui exiſtunt in quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 40. *nu.* 13.

Ad effectum allegandi ultimum ſtatum ſufficit habere cauſam ab eo, qui fuit in quaſi poſſeſſione præſentandi. *loc. cit. num.* 14.

Poſſeſſio, Obſervantia, & Conſuetudo conſiſtit in facto. *allegat.* 58. *nu.* 42.

Patrono ad effectum quaſi poſſeſſionis ſufficit, quod ejus præſentatio fuerit admiſſa, & effectum habuerit. *loc. cit. nu.* 24.

Reproductio ſtatus præcedentis habentis aliquam enunciativam tituli cenſetur facta ad docendum de quaſi poſſeſſione præſentandi. *allegat.* 59. *nu.* 18.

Poſſeſſio induit naturam tituli præambuli, in cujus ſequelam proceſſit. *alleg.* 63. *nu.* 8.

Quando Patroni fuerunt in quaſi poſſeſſione præſentandi, etiam in menſibus reſervatis præſumitur Juſpatronatus acquiſitum ex augmento Dotis ſufficienti. *alleg.* 76. *nu.* 32.

Et Patroni relevantur ab onere probandi ſufficientiam. *ibidem nu.* 33.

Poſſeſſio præſentandi acquiſita per Patrem ſuffragatur filio ad effectum obtinendi inſtitutionem. *alleg.* 91. *nu.* 2. & *alleg.* 94. *nu.* 19.

Ad limites Poſſeſſionis, quam habuit Pater, Juſpatronatus defertur ejus Filiis. *allegat.* 91. *nu.* 17.

In continuatione poſſeſſionis non requiritur exiſtentia Perſonæ intereſſe habentis, ejuſque ſcientia, & patientia. *loc. cit. nu.* 47.

Status concordatus neutri parti favet pro quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 92. *nu.* 56.

Radicata poſſeſſione præſentandi per ingreſſum Juriſpatronatus in una linea, ea non tollitur per exceptiones requirentes Indaginem Petitorii. *alleg.* 94. *num.* 20.

Quaſi poſſeſſio, aut ultimus ſtatus contra Datariam, ut acquiratur, quid concurrere debeat. *alleg.* 100. *nu.* 166.

Poſſeſſio præſentandi non tranſit in Succeſſorem, qui non habet qualitates Anteceſſoris, ſed in illum, qui habet. *loc. cit. num.* 214.

Inſtitutio debetur præſentato ab exiſtente in poſſeſſione præſentandi juxta ultimum ſtatum. *loc. cit. nu.* 263.

Beneficium adjudicatur præſentato ab exiſtente in quaſi poſſeſſione præſentandi. *nu.* 355.

Præſentatio ineffectuata quando ſit apta conſtituere, ſeu conſervare in quaſi poſſeſſione præſentandi. *nu.* 396.

An quaſi poſſeſſio Auctoris tranſeat in Succeſſorem ſine novo uſu. *nu.* 450. *cum ſeqq.* & *nu.* 460.

Patronus, ut in ſua poſſeſſione præſentandi continuare non poſſit, requiritur inhibitio ſpecialis Judicis alias continuare non prohibetur. *num.* 457. & 463.

Radicata Succeſſione Juriſpatronatus in tribus lineis poſſeſſio favet omnibus ex quaſlibet lineæ deſcendentibus. *nu.* 568.

Poſſeſſio exiſtens in linea Donantis ſuffragatur Donatariis. *nu.* 570.

Patroni unius lineæ, qui in una, vel altera vacatione non præſentaverunt, non amittunt quaſi poſſeſſionem, & quando. *nu.* 572. & 573.

Poſſeſſio præſentandi continuat uſque ad mortem præſentati, & inſtituti. *nu.* 571. & 586.

Poſſeſſio præſentandi conſervatur etiam in præſentatione ineffectuata. *nu.* 574. & 588.

Negligentia præſentandi quando non officiat ad effectum non ammittendi poſſeſſionem. *nu.* 587.

Ut Patronus præſentans ſolus acquirat quaſi poſſeſſionem præſentandi contra Patronos non præſentantes quid requiratur. *nu.* 591.

Ex præſentatione ineffectuata conſervatur quaſi poſſeſſio præſentandi. *nu.* 601.

Præſentatio unius Patroni conſervat poſſeſſionem alterius etiam non præſentantis in una, vel altera vacatione. *nu.* 619. & 620.

Aliud eſt habere fructus Beneficii, & aliud poſſidere Beneficium. num. 67.
Triennalis poſſeſſio non poteſt allegari per ſucceſſorem in Beneficio. Rot. in ſupplem. num. 86.
Cautela obtinendi cumulationem poſſeſſionis cum petitorio ad evitandum ultimum ſtatum. alleg. 3. num. 24.
Et de Equivoco aliquorum Curialium. ibid.
Patronus exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi ea non privatur propter litem ſuper pertinentia motam ante vacationem. alleg. 16. num. 14.
Centenaria quaſi poſſeſſio præſentandi præſumit Patronus deſcendere a Fundatore. alleg. 44. num. 12. §. quibus verſ. ab alleg.
Decretum irritans Concil. infectam reddit poſſeſſionem. Rot. poſt allegat. 5. num. 35.
Status ad favorem Patroni emanatus in contradictorio Judicio eſt ſolemnis ad effectum quaſi poſſeſſionis præſentandi. Rot. poſt alleg. 40. num. 52.
Quaſi poſſeſſio præſentandi Auctoris tranſit in ſucceſſorem non quo ad nudum factum, tranſit tamen quo ad juris effectum pro obtinenda inſtitutione præſentati. Rot. poſt alleg. 40. num. 53.
Donec lis petitorio non fuerit terminata per tres conformes, interim non retardatur inſtitutio præſentati ab exiſtentibus in quaſi poſſeſſione præſentandi. num. 55.
Poſſeſſio Canonici prius adepta non dat præcedentiam Canonico poſteriori in receptione, ſed priori in ordine. allegat. 90. num. 127. & ſeq.
Patroni in exercitio juriſpræſentandi concurrunt velut Socii in re communi, & præſentatio unius conſervat jus, & poſſeſſionem alterius, alleg. 9. ſub num. 31. §. hinc verſ. ob quam in fin.
Præſentatio facta Patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione eſt valida, non obſtante pendentia litis in petitorio. allegat. 40. nu. 49. & 55.
Vide Centenaria, Litatio, Juſpatronatus hæreditarium, Manutentio.

Poſſeſſor.

Præſentatio facta per poſſeſſorem malæ fidei eſt invalida. alleg. 3. num. 16.
Sed limita, ut ibi.
Lite pendente ſuper proprietate, Patronus qui eſt poſſeſſor eſt manutenendus in quaſi poſſeſſione præſentandi. num. 19.
Quo caſu inſtitutio præſentati per poſſeſſorem ſit differenda? num. 22. & 23.
Regula de triennali eſt exceptio perſonalis ipſi tantum poſſeſſori competens. alleg. 22. num. 31.
Immemorabilis, & centenaria ſunt meliores tituli, & fortiores ad reddendos tutos rerum poſſeſſores. alleg. 59. num. 10.
Poſſeſſor Canonicatus aggregati ad antiquum numerum concurrere debet cum antiquis Canonicis ad participationem omnium emolumentorum. alleg. 64. num. 16.
Et præcipue id ſuadente lege fundationis, approbata Ordinario, & per Capitulum abſque ulla limitatione. loc. cit. num. 27.
In Jurepatronatus hæreditario quilibet poſſeſſor cenſetur jure primi Fundatoris in præjudicium ſuorum hæredum. alleg. 92. num. 21.
Juſpatronatus annexum Caſtro tranſit in ejus Poſſeſſorem. alleg. 100. num. 313.
Qualitas Juriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel Laicalis deſumitur ex perſona, quæ illud poſſidet. loc. citat. num. 289.
Sequeſtrum regulandum eſt juxta merita negotii principalis, & ad limites boni, vel mali juris, quod aſſiſtit poſſeſſori. Rot. poſt alleg. 20. ſub num. 21.
Non eſt locus ſequeſtro in Beneficialibus ad inſtantiam ejus, qui habet ſententiam nullam, vel injuſtam maxime contra poſſeſſorem triennalem. Rot. loc. cit. ſub num. 30. in verb. quamvis.
Pertinentia Juriſpatronatus impugnari non poteſt ab eo, qui Beneficium poſſidet, in præſentatione talis Patroni. Rot. poſt. alleg. 42. ſub num. 72.
Juſpatronatus mutatur mutata natura, ſeu conditione poſſeſſoris. Rot. poſt alleg. 48. num. 41.
Hæc concluſio procedit cum diſtinctione, Rot. loc. cit. num. 42. & 43.
Impetrans concludentiſſime probare debet fundamentum, cui innititur gratia, quod obtinuit, alias poſſeſſor eſt abſolvendus. Rot. loc. cit. num. 36. 84. & 88.
Vide Cautio, Limes.

Poſſeſſorium.

Judex in poſſeſſorio ſententiare poteſt favore patroni putativi, & ſimul concedere ſententiam in petitorio ſuper pertinentia favore Patroni veri. alleg. 3. num. 17.
Amplia, & limita, ut num. ſeq.
Negligentia præſentandi in ultimo ſtatu non præjudicet in poſſeſſorio. allegat. 12. num. 21. uſque ad 26.
Judicium ſuper inſtitutione, dicitur Judicium poſſeſſorium. alleg. 36. num. 1.
Nec immutat naturam etiamſi Patroni adſint in cauſa adhærendo ſuis præſentatis. loc. cit. num. 2.
Proprietas probata per rem judicatam abſorbet poſſeſſorium. alleg. cit. num. 8. & 9.
In Judicio poſſeſſorio attenditur quaſi poſſeſſio. loc. cit. num. 20.
Quando ultimus ſtatus eſt æquivocus, attendi non poteſt in poſſeſſorio. alleg. 20. num. 6.
Clauſula = Dummodo remaneant centum pro Rectore = an ſuffragatur titulari in poſſeſſorio. alleg. 56. num. 38.
Probationes factæ in Judicio poſſeſſorio non trahuntur in petitorium. alleg. 59. num. 30. & ſeq.
In poſſeſſorio attenditur ultimus ſtatus, non attento ad hic bene, vel male proceſſerit. alleg. 91. nu. 10.
In Judicio poſſeſſorio attenditur quod factum fuit, aut quod fieri debeat. alleg. 91. num. 35. & 36.
Exceptio erroris in poſſeſſorio non attenditur, niſi ſit clara. loc. cit. num. 45.
Exceptio proprietatis non attenditur in poſſeſſorio. alleg. 100. num. 244. & 279.
Judicium ſuper inſtitutione eſt poſſeſſorium. loc. cit. num. 261.
Poſſeſſorium abſorbetur ex petitorio claro. loc. cit. num. 576.
Poſſeſſorium non abſorbetur, niſi ex duplici genere probationis. loc. cit. num. 599.
Ab ultimo ſtatu non eſt recedendum, quoties petitorium non eſt ita clarum, quod abſorbeat poſſeſſorium. alleg. 46. nu. 18.
Vide Amovibilitas.

Poſteri.

Ex Fœminis non poſſunt eſſe agnati. alleg. 72. num. 8.
Vide Appellatio, Succeſſor.

Poteſtas.

Nemo præſumitur velle, quod non poteſt. allegat. 32. num. 37.
Qui non poteſt diſponere contra legem, nihil agit, etiamſi apponat verba enixa, & effrænata. loc. cit. num. 43.
Non omnia poſſumus omnes. alleg. 59. num. 5.
De regula arguendi voluntatem a poteſtate. alleg. 91. num. 38.
Poteſtas Oeconomica alicui data non eſt incompatibilis cum Juriſdictione Ordinarii. alleg. 23. num. 4.
Argumentum de poteſtate ad voluntatem admittitur. alleg. 53. ſub num. 6.
Vide Papa, Verbum, Voluntas.

Poteſtas ordinaria.

M. Magiſter in Ordine Militari Sancti Stephani gerit figuram Prælati Generalis, qui habet poteſtatem Ordinariam, ſicut Epiſcopus habet Ordinariam. alleg. 48. num. 47. & 55.

Præeminentia.

Vide Cauſa.

Præbenda.

Eleemoſynæ oblatæ Imagini B. V. in Fundo præbendali exiſtenti, acquiruntur præbendæ. alleg. 54. num. 30.
Canoniſſæ Germaniæ poſſunt contrahere Matrimonia, nec gaudent Privilegio Canonis, & earum Præbendæ ſunt venales. alleg. 48. num. 17. & hæ Præbendæ non ſolent provideri per Sedem Apoſtolicam tanquam de reſervato. ibid. in fin.

Præcedentia.

Aſſignatio primæ vacationis pro Turno Eccleſiaſtici reſpicit ejus præcedentiam in concurſu Laici. alleg. 18. num. 29.
In Congregationibus pro diſtribuendis dotibus, præcedentia in proponendo, ſeu nominando, danda eſt hæredibus, & non extraneis. alleg. 15. num. 20. 21.
Etiam in Jure optandi præcedit Canonicus Ordine major. alleg. 90. num. 127.
Quando præcedentia competat temporanee, vel non? loc. cit. num. 129. & ſeqq.
Quando qualitas Presbyteratus non det præcedentiam? loc. cit. num. 139.
Obſervantia in materia præcedentiæ dat Juris aſſiſtentiam. loc. cit. num. 140. & 141.
Vide Canonicus, Presbyter.

Præceptum.

Erigendi Cappellaniam ſonat in Beneficium. allegat. 31. num. 9.
Vera = Ricordando, e ſi abbia riguardo = non important præceptum, ſed monitionem. Rot. poſt alleg. 30. num. 35. 33. & 41.

Prædeceſſor.

An, & quando ſucceſſores ligentur facto eorum prædeceſſorum? alleg. 63. num. 32. & ſeqq. & num. 36.

Etiam.

Digitized by Google

Exempla Prædeceſſoris non tenetur ſequi ſucceſſor. *alleg.* 89. *n.* 15.

Prædilectio.

Eſt monſtruoſum exemplum, quod admittatur extraneus contra ſanguinem Fundatoris prædilectum. *alleg.* 31. *num.* 6.

Obſervantia ex facto Fundatoris excludit prædilectionem favore agnati, vel proximioris. *alleg.* 85. *num.* 20.

Vide *Electio.*

Præeminentia.

Quanto magis præeſt melioribus, & dignioribus, tanto magis aliquis illuſtrior eſt. *allegat.* 47. *num.* 24.

Vide *Cardinalis Titularis.*

Præjudicium.

Unio Eccleſiæ non debet eſſe tertio præjudicialis. *allegat.* 15. *num.* 12.

Archiepiſcopus per admiſſionem Laici ad compræſentandum non poteſt præjudicare Sedi Apoſtolicæ. *allegat.* 15. *num.* 9.

Amplia, ut *num.* 10.

Secluſo præjudicio gravata non remanet conſcientia facientis actum ullum. *alleg.* 30. *num.* 11.

Contentoria requiritur ad præſumendum Beneplacitum Apoſtolicum in præjudicialibus Eccleſiæ. *alleg.* 36. *num.* 22. & 25.

Secus ubi non agitur de præjudicio Eccleſiæ, tunc enim ſufficit obſervantia 30. vel 40. annorum. *loc. cit. num.* 24.

Superior nunquam facere gratiam præſumitur in præjudicium Juris tertio quæſiti. *alleg.* 27. *num.* 4. & 54.

Ubi agitur de præjudicio tertii ſcientia præſumpta in Principe non admittitur, ſed requiritur expreſſa. *loc. cit. n.* 9.

Papa nunquam præſumitur velle Patronis præjudicare. *ibid. nu.* 10.

Ex diſmembratione irrogatur præjudicium perpetuum. *loc. cit. num.* 25.

Actus præſumitur geſtus abſque præjudicio agentis. *alleg.* 64. *num.* 8.

Vocatus ad Juſpatronatus gentilitium non poteſt illud transferre in extraneum in præjudicium aliorum ſequentium in gradu. *allegat.* 66. *nu.* 8.

Cum agitur de ſimplici prorogatione, & damnum prorogationis eſt commune conqueri poteſt de ſuo præjudicio. *alleg.* 71. *num.* 12.

Secunda Præſentatio eſt valida, ceſſante præjudicio tertii. *alleg.* 77. *num.* 4.

Non eſt veriſimile, quod Superior confirmaverit actum tertio præjudicialem. *alleg.* 95. *num.* 26.

Præſentatio facta cum clauſula = *Citra præjudicium primæ præſentationis* = quomodo ſit intelligenda? *alleg.* 99. *num.* 10. & 11.

Papa in diſpenſando utitur Jure ſuo, & nemini præjudicium facit. *alleg.* 100. *nu.* 341.

Diſpoſitum in favore non diſponit in præjudicium. *alleg.* 23. *nu.* 11.

Novi Patroni præjudicium inferre nequeunt alteri antiquis ſuper Jure ſibi quæſito. *alleg.* 23. *num.* 13. §. *Non.*

Donationi unuſquiſque in ſui præjudicium poteſt renunciare. *alleg.* 46. *num.* 14.

Princeps præſumitur circumventus, ubi in ſuo reſcripto tertio præjudicium intulerit. *alleg.* 47. *num.* 10.

Expreſſio ſpecialis alieni Juris, ejuſque derogatio requiritur ad cauſandum tertio ex Principis gratia præjudicium. *loc. cit. num.* 54. *in fine.*

Interpretatio facienda eſt contra illum, qui ſibi legem non dixit apertius, & ad evitandum præjudicium majus reſpectu tertii. *loc. cit. num.* 67.

Commutatio voluntatis quando non concedatur in præjudicium ſubditi. *alleg.* 59. *num.* 9.

Novus Canonicus erectus eſſe non debet in Eccleſia in præjudicium antiquorum. *alleg.* 61. *ſub num.* 7.

Mutatio, quæ eſſe poteſt alicui præjudicialis non debet fieri abſque illius citatione. *Ret. poſt alleg.* 50. *nu.* 20.

Princeps ſupremus non ſolet concedere gratias tertio præjudiciales. *Ret. poſt alleg.* 52. *ſub nu.* 70.

Quando præjudicium non ſit conſiderabile. *alleg.* 90. *nu.* 127.

Præjudicium eventuale non attenditur maxime in concurſu publicæ utilitatis. *alleg.* 9. *nu.* 27. & 28.

Actus præſumitur impugnatus ab illo, cui erat præjudicialis. *loc. cit. ſub nu.* 59.

Quando arrogatio in familiam nihil operetur in præjudicium tertii. *alleg.* 100. *nu.* 630.

Vide *Arrogatio, Conſenſus, Datarius, Diſpoſitio, Habilitas, Papa, Primus acquirens, Procurator, Productio, Pupillus, Terminus.*

Prælatio.

Duæ qualitates magis prælationem merentur, quam una. *allegat.* 6. *nu.* 12.

Prælatio alicui debita in Beneficiis Eccleſiæ, cui inſervit, ex quo motivo procedat? *allegat.* 36. *num.* 22.

Ex duobus præſentatis a Pupillo, & Tutore præfertur præſentatus à Tutore; ſicut magis idoneus. *allegat.* 38. *nu.* 4.

Puella indigena in ingreſſu Monaſterii præferri debet alienigenæ. *alleg.* 73. *num.* 3.

Prælatio voluta in uno caſu ſtat pro regula in omnibus aliis habentibus identitatem rationis. *alleg.* 85. *nu.* 14.

Præſentatus per medietatem vocum, & habens Gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis præfertur alteri ſolam medietatem habenti. *alleg.* 94. *num.* 2.

Spectante Jurepatronatus ad tres Familias proximiorum in primo ingreſſu præferuntur duo Seniores ex proximioribus. *loc. cit. nu.* 3.

Habens gratiam pro præſentato cum derogatione, præfertur gratificato per poſterius ab Ordinario, vel Pontifice. *loc. cit. num.* 29.

Prælatio cæteris paribus conceſſa Originariis ſupra Exteros non eſt Juri contraria. *alleg.* 95. *num.* 20.

Habens unam vocem privativam, & cumulativam, præfertur habenti unam tantum cumulativam. *alleg.* 100. *nu.* 36.

Per duos Patronos præſentatus, quorum alter alium poſtea præſentavit præfertur ſecundo cumulative præſentato. *loc. cit. nu.* 37.

Idem eſt ſi Patroni ſint tres, & duo variaverint. *ibid.*

Spectante Jurepatronatus ad Parochianos, & unus ex his præſentetur, iſte non dicitur Compatronus ad effectum prælationis. *loc. cit. nu.* 96.

Prima donatio Juriſpatronatus præfertur non obſtante ſecunda prius confirmata ab Ordinario: ſi ante ejus confirmationem petitus fuerat Epiſcopi conſenſus ſuper prima. *nu.* 232

Præſentatio Capacis facta per minorem partem præfertur alteri majori a parte factæ de Incapaci. *ibidem nu.* 435.

Una qualitas acquiſita in prælatione paſſive vocati, excludit requiſitum alterius diverſæ. *nu.* 636.

Prior in data gratiæ pro præſentato, quando præferri non debet. *allegat.* 6. *num.* 2.

Inter plures habentes hanc gratiam in paritate Datæ, quis præferatur? *loc. cit. ſub num.* 33.

Præſentato digniori in paritate vocum competit prælatio coram Ordinario, quo denegante intrat appellatio. *ibid. nu.* 23. *circa fin.*

Patrono exiſtente in Turno, qui cumulative præſentavit Extraneum, & Compatronum tunc non exiſtentem in Turno, prælatio debetur Compatrono. *allegat.* 8. *num.* 31.

Si ex lege fundationis debent eligi gremiales Eccleſiæ, ſeu in ejus ſervitio naſcentes ea non ſervata electio eſt nulla, licet de Jure prælatio gremialis ſit de honeſtate. *alleg.* 30. *nu.* 30. *verſ. Nec obſtare.*

Præſentatus a Patrono, & ab Ordinario in inſtitutione prælectus validius Jus fovere cenſetur in concurſu aliorum dictam prælectionem non habentium. *Ret. poſt alleg.* 7. *num.* 29. *in fin.*

Religioſi præferri debent in conſequendis Officiis, & Dignitatibus in propriis Monaſteriis Religioſis etiam in terminis alternativæ. *Ret. poſt alleg.* 9. *nu.* 84.

Doctrina, & Rerum Eccleſiaſticarum Scientia primum locum obtinent in prælatione ad Beneficia. *Ret. poſt allegat.* 30. *ſub num.* 35. *in fin.*

Licet ſint eligendi, & præferendi illi de gremio Eccleſiæ, hoc tamen eſt honeſtatis, & convenientiæ, non autem neceſſitatis, ſecus in paritate vocum ad effectum prælationis. *Ret. loc. cit. nu.* 36.

Electio ad Beneficia eſt facienda de bonis, & meritum habentibus licet extraneis in concurſu illorum de gremio Eccleſiæ minus dignorum. *loc. cit. nu.* 26.

Parochus eligi debet gratus Populo, illique non ſuſpectus data prælatione indigenis ſupra cæteros. *allegat.* 73. *nu.* 3.

Prælatio de Jure concedenda eſt non habenti Beneficium in concurſu habentis. *Ret. poſt alleg.* 52. *nu.* 71.

Vocatus per Fundatorem præfertur nominatis per Patronum. *alleg.* 75. *nu.* 69.

Vide *Habilis, Linea, Præventio.*

Prælatio quo ad Clericos.

Clerici Eccleſiæ in Jurepatronatus, quod competit Rectori intuitu Eccleſiæ in paritate vocum ſunt præferendi extraneo. *alleg.* 4. *num.* 21.

Clericus Eccleſiæ inſerviens eſt præferendus non inſervienti, non ex neceſſitate, ſed ex conſcientia. *alleg.* 30. *nu.* 9. ſed limita, ut *nu.* 12.

Clericus in paritate gradus præfertur Laico. *allegat.* 32. *nu.* 6.

An in quacumque materie etiam profana Clericus ſit præferendus Laico? *loc. cit. num.* 8.

Legatum pium habens annexum onus ſpirituale, magis adaptatum Clerico, quam Laico. *nu.* 9.

Exiſtentibus in pari gradu Clerico, & Laico, prælatio debetur Clerico, & non Laico. *loc. cit. num. 19. & 21.*
Ubi Fundator requiſivit Sacerdotium in habitu, præfertur ille, qui eſt Clericus de tempore vacationis alteri, qui eſt Laicus, & Clericatum aſſumpſit tempore quadrimeſtris, *alleg. 85. num. 13.*
Inter pares gradus, æque dilectos præfertur ætate major, & Clericus antiquior præſertim in Beneficio, Sacerdotali. *loc. cit. num. 15.*
In Beneficio licet Sacerdotali in habitu præfertur Sacerdos Clerico. *allegat. 7. ſub num. 10.*
In concurſu Sacerdos præfertur Clerico in Judicio gratificationis. *allegat. 45. num. 8.*

Prælatio quo ad compatronos.

Civibus, & Parochianis tamquam Compatronis competit privilegium prælationis in paritate vocum. *alleg. 4. num. 20.*
Compatronus in paritate vocum habet prælationem de Jure ad Beneficium. *allegat. 6. num. 3.*
Amplius, ut *num. 6. 9. 11. 12.*
Eccleſia præferendo Patronum, aut Conſanguineum Fundatori. *loc. cit. num. 10.*
Habens qualitatem ſanguinis, & Patronalem cæteris paribus, anteponendus eſt habenti tantum qualitatem ſanguinis. *loc. cit. num. 13.*
Quare Patronus in paritate vocum præferatur extraneo? *loc. cit. num. 14.*
Habens majorem partem Juriſpatronatus, dicitur habere pinguius Jus de effectu prælationis. *ibid. num. 18.*
Compatronus in paritate vocum præfertur Conſanguineo alterius Compatroni præſentato. *alleg. 7. num. 21. in fin.*
Vide *Compatronus.*

Prælatio quo ad Conſanguineos.

Quod præſentatus de ſanguine Patronorum habeat prælationem, quomodo intelligatur? *allegat. 6. num. 7.*
Prælatio debetur præſentato tam de ſanguine Fundatoris, quam Patronorum extraneorum, *allegat. 10. num. 4. 6. & 7.* Vide *num. 15.*
In paritate vocum, prælatio debetur præſentato de ſanguine Fundatoris. *alleg. 44. num. 18.*
Conſanguineos, Extraneis voluiſſe præferre Teſtatorem eſt veriſimile. *alleg. 83. num. 16.*
Conſanguineus præferendus eſt Extraneo ex præcepto charitatis. *alleg. 84. num. 29.*
In paritate vocum præfertur præſentatus de ſanguine Fundatoris Compræſentato extraneo. *allegat. 100. num. 379.*
Conſanguineus Fundatoris in paritate vocum, qua ratione præferatur. *alleg. 6. num. 27.*
Præſentatus de ſanguine Fundatoris præfertur in inſtitutione etiam in concurſu dignoris. *alleg. 7. num. 6.*
Imo etiam in concurſu Compatroni extranei. *ibidem num. 7.*
Inter duos præſentatos præfertur Agnatus Cognato. *loc. cit. num. 7.*
In Beneficiis verè Sacerdotalibus Sacerdos aptitudine, & de ſanguine præferri debet Extraneo, licet actu Sacerdoti. *Rot. poſt alleg. 17. num. 17.*
In paritate vocum deſcendens ex ſanguine Patronorum præferendus eſt Extraneo. *Rot. poſt alleg. 20. num. 19.*
Quæ Concluſio à fortiori procedit favore præſentati, qui ſit de ſanguine Fundatoris. *ibid.*
Ubi quod non ſit attendenda gratia pro præſentato, & aſſignatur ratio. *ibid.*
Præſentatus in paritate vocum, ſemper præfertur in concurſu extranei quando eſt Conſanguineus ipſius Patroni licet extranei, & de ratione. *Rot. loc. cit. ſub. num. 30. circa fin.*
Et maxime contra poſſeſſorem triennalem. *ibid.*
Prælatio debita in paritate vocum Fundatoris Conſanguineis, militat etiam favore Conſanguineorum Patroni extranei, & de ratione. *Rot. poſt alleg. 44. ſub. n. 83.*
Vide *Conſanguineus.*

Prælatio maſculorum.

Intelligitur in qualibet linea. *alleg 13. num. 2.*
Secus ſi maſculi prælati fuerint in perpetuum. *nu. 3. & 5.*
Vel ſeparata fuerit linea maſculorum ab illa fœminarum. *nu. 4.*
Prælatio maſculorum etiam in perpetuum intelligitur diſcretive in qualibet linea, ſi ab initio Juſpatronatus fuerit pluribus lineis reſervatum. *nu. 6.*
Agnatio non dicitur contemplata in vocatione, & prælatione maſculorum ſupra fœminas per poſteriùs vocatas. *nu. 10.*
An prælatio maſculorum reſpectu fœminarum in præſentando intelligatur diſcretive in qualibet linea? *alalleg. 77. nu.* vide *nu. 25.*
Vide *Fœmina*, *Maſculus*, *Linea.*

Prælatus.

Simplex neque ſum cauſa, neque ſine poteſt derogare legi Fundationis. *alleg. 47. num. 22.*
M. Magiſter in Ordine Militari Sancti Stephani gerit figuram Prælati Generalis, qui habet poteſtatem Ordinariam, ſicut Epiſcopus habet Ordinariam. *loc. cit. num 47. & 53.*
Vide *Aſſertio*, *Papa.*

Prælatus inferior.

Jus cognoſcendi cauſas ſpectare poteſt ad Prælatum inferiorem abſque territorio. *in ſupplem. nu. 2.*
Quales ſint actus Juriſdictionis Epiſcopalis, qui competere non poſſunt Prælato inferiori ſine Territorio. *loc. cit. num. 3.*
Territorium requiritur, ut Prælatus inferior habeat Jus deputandi Oeconomos in Parochialibus. *loc. cit. num. 5.*
Licentia ædificandi novam Eccleſiam, an competat Prælato inferiori habenti Juriſdictionem ſine Territorio. *loc. cit. nu. 8. 13. & 14.*
Appellatione Diœceſani an veniat Prælatus inferior. *loc. cit. num. 11. & 15. in fin.*
Quales ſit actus Juriſdictionis Epiſcopalis, qui competere non poſſunt inferiori Prælato non habenti Territorium. *alleg. 41. nu. 19.*

Præmium.

In Gratia Coadjutoriæ conceditur futura ſucceſſio in præmium præteriti ſervitii. *alleg. 30. nu. 22.*

Prærogativa.

Dignitatis, & Nobilitatis omnem ſuſpicionem odii, & malitiæ excludit. *alleg. 88. num. 13.*
Vide *Linea.*

Presbyter.

Fundator Presbyter reſervando Juſpatronatus favore illorum de Domo, & Familia intelligitur reſervaſſe pro Domo, & Familia contentiva. *alleg. 100. nu. 298. & 546. cum ſeqq.*
Presbyter prius ordinato competit præcedentia in jure conferendi, nominandi, & eligendi. *alleg. 90. n. 143.*
Vide *Sacerdos.*

Presbyteratus.

Vide *Diſpenſatio. Qualitas.*

Præſcriptio.

Introducta contra Anteceſſores non præjudicat Succeſſoribus jure proprio venientibus. *alleg. 27. nu. 10.*
Spolium ex defectu Juriſdictionis nunquam præſcribitur, nec attenditur præſcriptio Statuti Urbis. *alleg. 57. num. 22. & 54.*
Papa reſcribendo in Signatura Gratiæ facit Legem. *loc. cit. 66.*
Jus præſentandi quando dicatur præſcriptum. *allegat. 66. num. 30. & duobus ſeqq. & num. 20.*
Præſcriptio quænam requiſita expoſtat. *allegat. 80. num. 12.*
Præſcriptio contra rem judicatam non inducitur abſque qualitate coactiva. *alleg. 90. nu. 93.*
Ultimus ſtatus non attenditur niſi ſit præſcriptus, & quando. *alleg. 100. nu. 287.*
Præſcriptio etiam centenaria non poteſt dari poſt Concil. Trident. *alleg. 5. num. 6.*
In Jurepatronatus gentilitio non intrat præſcriptio contra jure proprio vocatos. *alleg. 11. num. 22.*
Et quid de centenaria, & immemorabili. *ibid.*
Ultimus ſtatus quando debeat eſſe præſcriptus. *allegat. 17. num. 11.*
Immutatio ſtatus, quæ dat Jus uni, & tollit alteri debet eſſe præſcripta per quadragenariam. *allegat. 34. ſub num. 17. §. Et.*
Nulla datur præſcriptio etiam millenaria exceſſivè, & ultra limites poteſtatis reſtrictæ in privilegio alicui dato, & de ratione. *alleg. 47. ſub num. 65.*
Etiam immemorabilis non admittitur. *loc. cit. num. 63.*
Neque in materia, in qua veriſimile non eſt aliquem fuiſſe privilegiatum. *ibid.*
Jus petendæ hæreditatis præſcribitur ſpatio 30. annorum. *Rot. poſt alleg. 12. num. 13.*
Ad effectum præſcribendi Juſpatronatus non attenditur ſtatus habitus contra minorem ex negligentia Tutoris. *Rot. poſt alleg. 20. num. 28.*
Jus præſentandi ſpectans ad Abbatem, & Conventum poteſt præſcribi per ſolum Abbatem. *allegat. 63. nu. 12.*
Jus adeundi hæreditatem non præſcribitur contra Monaſterium triginta annis, ſed requiruntur quadraginta. *alleg 66. nu. 27.*
Juſpatronatus ut præſcribatur contra Compatronum an ſuffi-

ſufficiat alios præſentaſſe tanquam unitos Patronos, *loc. cit.* n. 32.

Præſcriptio corruit per allegationem tituli infecti, *loc. c. p.* 20.

Qualitas Sacerdotalis in Cappellania, ſeu Beneficio, an poſſit tolli per præſcriptionem. *alleg.* 2. n. 13. & *alleg.* 37. n. 14.

Vide *Additio*, *Centenario*,

Præſens.

Ex ſtatu præſenti arguitur ad præteritum, *allegat.* 52. *num.* 51.

Præſentandi facultas.

Vide *Facultas*.

Præſentandi proviſio.

Vide *Proviſio*.

Præſentans.

Non idoneum ſcienter privatur poteſtate præſentandi durante quadrimeſtri; ſecus ſi ignoranter. *alleg.* 3. *num.* 1.

Præſentans ignoranter inhabilem a die detectæ inhabilitatis habet novum terminum ad præſentandum, *allegat.* 8. n. 2.

Præſentans ſcienter inhabilem non privatur, ſi præſentavit ſub conditione diſpenſationis, *loc. cit.* n. 3.

Præſentans inhabilem contra legem Fundationis non excuſatur ex ignorantia. *l. cit.* n. 10.

Se ipſum præſentans incurrit in ambitum. *allegat.* 3. *num.* 15.

An præſentans aliquem cum clauſula = *ſolum*, & *non alium* = poſſit variare accumulative præſentando alium. *alleg.* 99. n. 3.

An Patronus præſentans per Procuratorem perinde ſit, ac ſi per ſe ipſum præſentaſſet. *loc. cit. numero* 8.

Præſentans uti Filius, & hæres pro portione, & rata oſtendit Juſpatronatus hæreditarium. *allega.* 100. *num.* 360.

Præſentatio.

Si fuiſſet facta coram alio, quam Superiore deſtinato ex lege Fundationis. *alleg.* 2. n. 11.

Sed limita ut n. 12. 13.

Immediate præſentatus a Fundatore non indiget præſentatione Patroni. *allegat.* 17. n. 22.

Juſpatronatus an poſſit eſſe Penes unum, & præſentatio penes alium. *allegat.* 19. n. 6.

Ex abdicatione præſentationis an inferatur abdicationem Juriſpatronatus. *loc. cit.* n. 8.

Ex monitorio expedito ſuper Inſtitutione an argui poſſit factam fuiſſe præſentationem. *alleg.* 21. *numero* 5.

Præſentatio fieri non poteſt coram Judice Commiſſario. *loc. cit.* n. 14.

Ubi Inſtitutio ſpectat ad Papam non poteſt fieri præſentatio coram Cardinali Vicario. *loc. cit. num.* 15. & 16.

Defectus Juriſdictionis operatur ut ſit nulla tam Inſtitutio, quam præſentatio. *ibid.* n. 17.

Quando Inſtitutio pertinet ad Papam, præſentatio ubi fieri debeat. n. 20.

Bona fides præſentationis nulliter factæ eam non reddit validam, ſed operatur, ut quis poſſit eam de novo facere. n. 21. & 23.

Præſentatio fieri poteſt coram Datario. n. 33.

An poſſit fieri coram Auditore Rotæ. n. 34.

Præſentatio Patroni non exiſtentis in quaſi poſſeſſione non admittitur. *alleg.* 36 n. 8.

Beneficium obtinens mediante ſubrogatione dicitur illud obtinere virtute præſentationis, quam habebat Defunctus. *l. cit.* n. 5.

Juſpatronatus, & præſentatio ſunt inter ſe diverſa. *alleg.* 39. n. 5.

Conſentiens præſentationi, dicitur præſentare. *loc. cit.* n. 11.

Oppoſitio paſſive vocati habetur pro præſentatione. *alleg.* 52. n. 37.

Præſentatio quando dicatur neceſſaria. *alleg.* 56. n. 8. & 12.

Nominatio non habet vim præſentationis, niſi intra quadrimeſtre fuit exhibita coram inſtituere habente. *alleg.* 60. n. 2.

Quinam dicatur habere qualitates requiſitas ad præſentationem. *alleg.* 61. n. 2.

Capacitas, ſeu qualitas præſentati an requiratur de tempore nominationis, vel potius de tempore præſentationis, *loc. cit.* n. 5. & 14.

De diſtinctione intercedente inter ſimplicem nominationem, & præſentationem, & de utriuſque effectibus. n. 10. & *tribus ſeqq.* & 16.

Reprobatur opinio *Paſſerini* aſſerentis præſentationem Laici ſubſiſtere, etiamſi facta fuerit abſque Conditione Clericatus, n. 15.

Quomodo intelligenda ſit illa concluſio, quod Ordinarius poſſit etiam elapſo termino Juris admittere præſentationes extemporaneas. *loc. cit.* n. 22.

Expreſſio præſentandi concepta per illa verba *toties quoties vacare contigerit* diverſos parit effectus pro diverſitate Patronorum ad quos dirigitur, *alleg.* 66. n. 19. & 20.

Paſſive vocatus dicitur præſentatus per Fundatorem, ſeu it inſtituendus etiamſi Patronus illum præſentare recuſaverit. *alleg.* 68. n. 10.

Habilitas quando requiratur de tempore vacationis, & quando de tempore præſentationis, *loc. cit. num.* 25. & 26.

Præſentatio ſciſſa in partes æquales non dat alicui præſentato Jus quæſitum. *alleg.* 72. n. 25.

Ceſſio Juris acquiſiti per præſentationem non poteſt fieri per præſentatum in favorem alterius niſi auctoritate Papæ. *alleg.* 64. n. 3.

Electio differt a præſentatione. *allegat.* 78. n. 7.

Quomodo fieri debeat. n. 14.

Paſſive vocatus a Fundatore non habet neceſſitate præſentationis Patroni. *allegat.* 80. n. 1.

Requiſitum ætatis ad Ordines in præſentando eſt vinculum, & reſtrictiva libertatis Patronis competentis. *alleg.* 81. n. 33.

De ratione propter quam prohibetus in c. *Per noſtras* Patronum præſentare ſe ipſum. *alleg.* 84. n. 3.

Quibus cautelis, ac remediis evitare cenſuras, *tant. in c. per noſtras*, *loc. cit.* n. 5.

Oppoſitio paſſive vocati aſſimilatur præſentationi. *alleg.* 85. n. 2.

Fundator mandans præſentari proximiorem, ſi proximior adſit, idem debetur inſtitutio, etiamſi non fuerit præſentatus a vero Patrono, *alleg.* 89. n. 26.

Præſentatio expleta nomine proprio abſque ulla expreſſione ratæ hæreditariæ infert qualitatem gentilitiam. *alleg.* 92. n. 17. 42. & 57.

Facta præſentatio ſub expreſſione filii, & hæredis non eſt incompatibilis cum qualitate gentilitia Juriſpatronatus. n. 48. 53. 54. & 58.

An præſentatio relativa ad ratam, vel quotam pugnet cum Juſpatronatu gentilitio. n. 49.

Concurrentibus ad præſentandum pluribus, quorum aliqui Jus non habent Inſtitutio data cenſetur adhæſive ad præſentationes eorum, qui Jus habent. *alleg.* 94. *num.* 18.

Conjunctus abſque Mandato valide præſentare poteſt pro conjuncto. n. 21. & 25.

Concurrentibus tamen circumſtantiis, & quales ſint. n. 22.

In dubio pronunciandum venit contra impetrantem, & ad ſuſtinendum actum præſentationis. *alleg.* 96. *num.* 18.

Præſentatio facta cum clauſula = *Citra præjudicium primæ præſentationis* = quomodo ſit intelligenda. *alleg.* 99. n. 10. & 11.

Præſentatio ſubordinata, quod Jus tribuat præſentato ſubordinare. n. 12.

Ultimus ſtatus, in quo plures præſentarunt, citra expreſſionem quotæ, intelligitur aſſiſtere ſingulis pro virili. *allegat.* 100. n. 85.

Præſentatio certorum Patronorum in aliquo ſtatu non excludit poſſibilem præſentationem aliorum. *numero* 87.

Præſentatio negativa qualis ſit. n. 88.

Patronus præſentando pro ſua rata, & voce, an intelligatur præſentare pro virili, ſeu æquali Portione: Vide *Negativam* & *Affirmativam*, & diſtingue, n. 127. & *ſeqq.*

Præſentatio admiſſa ab Ordinario cum clauſula, *Si & in quantum*, quid operetur. n. 126.

Etiamſi Juſpatronatus pertineat ad plures uti ſinguli poteſt præſentari ab illis ſimul coadunatis. n. 134.

In Collegialibus non poteſt præſentari ſeparatim. n. 135.

Præſentatio nomine alterius per ratam, & quotam excludit Jus Collegii. n. 136.

Patronus non poteſt in præſentando apponere legem, quod Canonicatus vacet per abſentiam annalem, n. 149.

Præſentatio facta in uno caſu vacationis quando ſubſiſtat ex altera. n. 154.

Sine præſentatione Patroni in Beneficio Juriſpatronatus non poteſt obtineri Beneficium. n. 332.

Nulla eſt præſcripta forma ad præſentandum, ſed ſufficit conſtare Superiori quomodolibet de voluntate patroni. n. 350.

Patroni non poſſunt revocare præſentationem factam in præjudicium præſentati. n. 334.

Præſentatio ineffectuata quando ſit apta conſtituere,

ſeu

ſeu conſervare in quaſi poſſeſſione præſentandi. *numer.* 356
Compatroni in præſentando dicuntur Conſocii, & præſentatio unius conſervat poſſeſſionem alterius. *num.* 377.
Mandatum ad nominandum non extenditur ad præſentandum, & de ratione *n.* 390.
Nominare, eligere, & præſentare habentur pro Synonymis. *n.* 391.
Qui fuit nominatus, præſumitur, quod fuerit ſolitus præſentari, *n.* 392.
Nominatus dicitur Procurator à Patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem. *n.* 393. & 439.
Patroni poſſunt præſentare Laicum, dummodo reperiatur Clericus tempore præſentationis. *n.* 436.
Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *n.* 437.
Quando dicatur nominatio, & non præſentatio. *num.* 438.
Aſſenſo Ædituorum fieri non ſolet niſi poſt præſentationem. *n.* 442.
Clauſula, *dummodo non ſit alteri jus quæſitum*, præſervat jus quæſitum ex præſentatione etiam non ſecuta Inſtitutione. *n.* 447.
Patroni unius lineæ, qui in una, vel in altera vacatione præſentarunt, non amittunt quaſi poſſeſſionem, & quando. *n.* 572. & 573.
Ex præſentatione inefficaci conſervatur quaſi poſſeſſio præſentandi. *n.* 601.
Præſentatio unius Patroni conſervat poſſeſſionem alterius etiam non præſentantis in una, vel altera vacatione. *n.* 619. 620.
Clericatus, aut diſpenſatio retrotrahitur ad diem præſentationis. *allegat.* 1. *ſub n.* 24. *in fin.*
Quando conſenſus Patroni tacitus habeat eam norma præſentationis. *allegat.* 2. *ſub n.* 16.
Patronus non impeditur iterum præſentare per ceſſum, aut deceſſum ſui præſentati lite pendente, ſi illa erat calumnioſa. *loc. cit. n.* 25. *in fin.*
Facta præſentatione fructus Juriſpatronatus dicitur collectus. *alleg.* 3. *n.* 18. *in fin.*
Præſentationes factæ poſt motam litem deſcendunt ab ejus exitu. *n.* 22. *in fin.*
Poteſt Patronus differre præſentationem ad ultimam diem termini. *allegat.* 2. *num.* 24. & *alleg.* 4. *num.* 23.
Quando non detur retrotractio præſentationis ad diem gratiæ pro præſentato. *alleg.* 4. *n.* 28. *in fin.*
An Dataria conferat Beneficia Compatrono, qui non habeat Jus coæquale alteri Compatrono, qui præſentavit alium. *alleg.* 6. *n.* 26.
Interpretatio facienda eſt pro ſuſtinenda præſentatione Patroni etiam ſtante Jurepatronatus paſſivo, ne aliquin illi remaneat inutile. *alleg.* 7. *n.* 11.
Præſentatio unius conſervat Jus, & poſſeſſionem alterius. *alleg.* 9. *n.* 31. *in fin.*
Ultimus ſtatus an poſſit allegari per Patronum, qui in eo ſolus præſentavit, licet alii, qui tunc, non præſentarunt, exiſtant. *alleg.* 21. *n.* 26.
Et quid ubi non ſolum concurrat ultimus ſtatus, ſed alii ſimiles præcedentes. *ibid.*
Præſentatio Clericorum in Beneficio Sacerdotali potius contingere præviâ diſpenſatione. *alleg.* 27. *num.* 9.
Præſentatio admitti ſolet ab Ordinario cum clauſula *Si*, & *in quantum*, *alleg.* 24. *n.* 3.
Nova præſentatio expreſſa excludit aliam tacitam. *loc. cit. ſub n.* 7. *verb. quod.*
Præſentatio facta per hæredem donantis valida eſt ante confirmationem factam ab Epiſcopo. *alleg.* 40. *ſub num.* 12.
Actus præſentationis non requirit citationem Promotoris Fiſcalis. *alleg.* 22. *ſub n.* 34.
Præſentatio fieri poteſt per Procuratorem. *alleg.* 26. *n.* 13.
Quid ſi requiratur induſtria perſonæ. *ibid.*
In dubio facienda eſt interpretatio favore Patroni ad ſuſtinendam ejus præſentationem. *alleg.* 30. *num.* 13.
Regula 2. Cancellariæ locum habet, quando jus ſimultaneum præſentandi, ſeu conferendi inter Patronos, ſeu Collatores fuit diviſum etiam quoad proprietatem ſecus quoad merum exercitium. *allegat.* 39. *numer.* 4.
Et quando dicatur diviſum ſolum exercitium, *n.* 5. & *ſeqq.*
Beneficium Sacerdotale arguitur, ex quo Fundator in præſentatione Extraneorum expreſſit verbum Sacerdotis, in Conſanguineis autem præſentandis Clericatum expreſſit. *alleg.* 42. *n.* 10.
In Jurepatronatu mixto præſentatio fit in ſtirpes, & non in capita. Rot. *poſt alleg.* 10. *n.* 73.
Nec admittitur Pater cum Filiis. *ibid.*
Verbum, *Poſſe*, additum alteri verbo, *Præſentare*, illud ſolum exercitium concedit, quod de Jure competit. *alleg.* 78. *n.* 39.
Superior debet habere certam notitiam præſentationis pro ejus validitate. Rot. *poſt alleg.* 22. *n.* 52.
Judex Commiſſarius non habet facultatem recipiendi Præſentationem. *n.* 53.
In Jurepatronatu, cujus præſentatio collegialiter expletur, habens minorem partem dicitur excluſus, & habens majorem nominatus. Rot. *poſt allegat.* 32. *n.* 32.
Limita *ibid.*
Præſentatio Digni non poteſt fieri omiſſo digniori etiam in Beneficiis ſimplicibus, ſed facta ſuſtinetur, licet præſentantes peccent, Rot. *loc. cit. n.* 37.
Præſumitur pro præſentatione Patroni, quod fuerit facta juxta mentem Teſtatoris. Rot. *loc. cit. n.* 39.
Præſentatio perficitur ex acceptatione, quam de ea facit præſentatus, & non prius. Rot. *Maceran. poſt alleg.* 40 *ſub n.* 37.
Reſervato Jurepatronatus ex cauſa dotis aſſignatæ ex parte unius ex Condotantibus, ſi iſte, ejuſque hæres defecerit in aſſignatione dotis, an ſit admittenda ejus præſentatio. *alleg.* 54. *ſub n.* 19. *Perſ. ubi.*
Papa attendit præſentationem Patroni, ſive præcedat, ſive ſubſequatur datam gratiæ. *alleg.* 56. *n.* 17.
Conſenſus Patronorum habet eam præſentationis. *allcg.* 60. *ſub n.* 20.
Juſpatronatus ut præſcribatur contra Compatronum, an ſufficiat alios præſentaſſe tanquam unicos Patronos. *alleg.* 66. *n.* 34.
Præſentatio Patroni non habet locum in caſu vacationis Beneficii in Curia, & quid ubi in proviſione Apoſtolica omiſſa fuit mentio Juriſpatronatus. *alleg.* 74. *ſub n.* 9. *in fin.*
Per præſentationem factam de perſona non qualificata per Fundatorem, Juſpatronatus conſolidatur in Compatronis legitimam præſentationem explentibus. Rot. *poſt alleg.* 42. *n.* 32.
Quo caſu habens præſentationem prædictorum Compatronorum dicitur præſentatus a majori parte. *ibid.*
Præſentatio Patroni præſervatur per clauſulam in Litteris Apoſtolicis adjectam, *Dummodo non ſit, alteri Jus quæſitum*, etiam non ſecuta Inſtitutione. *alleg.* 75. *num.* 48.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta ſive qua ratione fuerit introducta. *allegat.* 75. *numer.* 48.
Præfertur præſentationem Patroni poſſidentis ex perſona propria, non autem ex perſona Auctoris. *loc. citat. n.* 49.
Limita ut *n.* 51.
Præſentatio, quare dicatur fructus. *alleg.* 9. *n.* 3.
Quando Patronus dicatur præſentare privative ad alios Compatronos *alleg.* 11. *n.* 24. & 25.
Præſentatio facta à Patronis exiſtentibus in quaſi poſſeſſione eſt valida, etiam non obſtante pendentia litis in petitorio. *alleg.* 40. *n.* 49. & 55.
Pendente lite tam in petitorio, quam in poſſeſſorio Patronus præſentare non poteſt. *loc. cit. n.* 51.
Præſentatio ſecunda convaleſcit ſublato intereſſe primi præſentati. *alleg.* 77. *n.* 2.
Vide *Centenaria*. *Juſpatronatus Gentilitium*, & *Lineale*. *Mandatum*. *Negligentia*. *Nominatio*. *Obſervantia*. *Patronus*. *Poſſeſſio*. *Turnarius*. *Variatio*. *Terminus*.

Præſentatio quoad accumulationem.

An tollatur Jus primæ præſentationis per accumulationem ſecundæ. *alleg.* 3. *n.* 7.
Patroni habent cautelam præſentandi duos cumulative ad evitandum lapſum termini ob præſentationem inhabilis. *alleg.* 4. *n.* 24.

Præſentatio beneficio pleno.

Præſentatio facta Beneficio pleno nulla eſt. *alleg.* 22. *num.* 2.
Sed limita, & declara, ut *n.* 6. & 7.
Præſentatio facta Beneficio pleno non valet, nec reconvaleſcit ex ſubſecuta vacatione. Rot. *in ſupplem. num.* 80.
Præſentatio, & nominatio facta Beneficio pleno nullum Jus tribuit. Rot. *poſt allegat.* 44. *numer.* 37. & 50.
Quando valeat præſentatio facta Beneficio pleno ſub credulitate, quod illud vacaret. Rot. *loc. citat. num.* 50. & 51.

Præſentatio quoad conditionem.

Patronus licet poſſit præſentare ſub conditione, niſi tamen conditio purificetur intra quadrimeſtre præſentatio non valet. *alleg.* 68.
In præſentatione, & Inſtitutione ad Beneficium non poteſt adjici conditio, quæ de Jure non ineſt, & an adjic-

adjecta vitiet vel vitietur? *in ſupplem. n.* 56. *&* 57.
Non purificata conditione Præſentationis in termino, hæc non dicitur adeſſe. *alleg.* 1. *ſub n.* 24. *in fin. & alleg.* 2. *ſub n.* 17. *in fin.*
Præſentatio eſt nulla de Laico, niſi fiat ſub conditione Clericatus. *alleg.* 61. *n.* 6.
Si vero ſit facta nominatio, & reperiatur Clericus de tempore, quo illam exhibet Ordinario eſt valida. *ibid. n.* 14.
Præſentatio Laici coram Ordinario non ſubintelligitur ſub conditione Clericatus, niſi exprimatur. *loc. cit. n.* 14. *in fin. &* 15.
Vide *Laicus*. *Conditio*.

Præſentatio in beneficiis litigioſis.

Præſentatio in Jurepatronatus ad nihil inſervit ſi dependeat ab exitu litis. *alleg.* 91. *n.* 19.

Præſentatio incapacis.

Præſentando Patronus Incapacem pro illa vice ammittit facultatem præſentandi, quæ durante quadrimeſtri ad Superiorem devolvitur. *allegat.* 81. *n.* 7. 18. *& in fin.*
Præſentatio capacis facta per minorem partem præfertur alteri majoris partis factæ de Incapaci. *allegat.* 100. *n.* 435.

Præſentatio in capita.

In Jurepatronatus mere gentilitio præſentatio facienda eſt in Capita. *allegat.* 12. *n.* 6.
Præſentatio in Capita indicat naturam Juriſpatronatus gentilitii. *loc. cit. n.* 7.
In Jurepatronatus lineali præſentatio fit in Stirpem repræſentative ad Quotam unicuique lineæ obventam. *alleg.* 76. *n.* 13.
Qualitas gentilitia demonſtratur ubi præſentationes factæ in Capita. *allegat.* 92. *n.* 25. *&* 27.
Præſentatio in Capita fieri quoque poteſt in Jurepatronatus lineali concurrente obſervantia. *loc. cit. n.* 26.

Præſentatio indigni.

Vide *Indignus*.

Præſentatio inhabilis.

Inhabilis poteſt præſentari ſub conditione habilitatis, & quomodo. *alleg.* 1. *ſub n.* 23. *&* 24. *alleg.* 2. *ſub num.* 16.
Non valet præſentatio inhabilis facta abſque conditione diſpenſationis, etiamſi inhabilis de per ſe obtinuerit poſtea diſpenſationem; quod declaratur. *alleg.* 2. *ſub n.* 16. 25. *& alleg. ſequentib. n.* 28. *in fin.*
Paria ſunt non præſentare, ac nulliter, ac inhabilem præſentare. *alleg.* 2. *ſub n.* 20. *§. unde.*
Patroni habent cautelam præſentandi duos cumulative ad evitandum lapſum termini, ob præſentationem inhabilis. *loc. cit. ſub n.* 24.

Præſentatio lite pendente.

An lite pendente ſuper pertinentia juriſpatronatus Patroni præſentare valeant. *alleg.* 16. *n.* 4.
Præſentato pendente ſuper pertinentia inter Patronos, non poteſt concedi inſtitutio. *loc. cit. n.* 5.
Præſentatio facta lite pendente nullum dat Jus validum. *loc. cit. n.* 6.
Lite pendente præſentare non poſſunt Patroni, alias præſentatio eſt nulla, & attentata. *allegat.* 81. *n.* 2. 3.
Præſentatio facta lite pendente inter præſentatos eſt nulla. *alleg.* 22. *n.* 20.
Vide Rot. *in ſupplem. n.* 84. *&* 82.

Præſentatio quoad nullitatem.

Ut præſentatio annullanda ſit, oſtendi debet facta contra Fundationem. *allegat.* 30. *n.* 24.
Præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi diſpenſatio obtineatur intra quadrimeſtre. *alleg.* 82. *n.* 4.
Præſentatio nulla inficit gratiam pro præſentato obtentam. *ibid.*
Præſentatio nulla non eſt exprimenda in ſupplicatione, nec ea omiſſa cauſat ſubreptionem. *allegat.* 99. *num.* 2.
Præſentatio facta per vim, & metum eſt nulla. *loc. cit. n.* 13.
Patronus, qui proſequitur præſentationem nullam dicitur eam facere de novo. *alleg.* 100. *n.* 20.
Si Patronus proſequatur præſentationem ab ipſo nulliter factam, hæc proſecutio habet vim novæ præſentationis, ut ex nunc. *alleg.* 22. *n.* 8.

Præſentatio nulla non firmat ultimum ſtatum. *alleg.* 20. *num.* 10.
Amplia ut ibi.
Præſentatio facta coram non habente facultatem inſtituendi eſt nulla. Rot. *poſt alleg.* 22. *n.* 43.
Stante bona fide poteſt Patronus a die habitæ notitiæ nullitatis ipſius præſentationis devenire ad alteram legitimam præſentationem. Rot. *ibid. verſ. quia.*

Præſentatio quoad obſervantiam.

Obſervantia in præſentando attendi debet. *alleg.* 32. *num.* 16.

Præſentatio quoad paſſive vocatos.

Deſtitutus præſentatione Patronorum, licet paſſive vocatus, non poteſt obtinere Inſtitutionem in concurſu alterius habentis præſentationem, & ſimul paſſive vocati. *alleg.* 93. *num.* 24. & in concurſu Compatroni. *ibid.*
Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſive vocatis, ſi iſti ſint plures, nemo dicitur habere Jus quæſitum. *alleg.* 36. *n.* 17.

Præſentatio quoad probationem.

Status præſentationis remanet probatus ex aſſertione Ordinarii emiſſa in ſententia Inſtitutionis. *alleg.* 58. *num.* 12.
Maxime ſtante ſubſecuta præſentatione, & inſtitutione. *loc. cit. n.* 13.

Præſentatio ſimultanea.

In Patronatibus gentilitiis datur ſimultanea præſentatio filiorum, & Patris. *alleg.* 66. *n.* 36.
Exercentibus Patronis ſimultanee præſentationem, nemini illorum particulariter computari poteſt præſentatio. *alleg.* 71. *n.* 8.
In Jurepatronatus gentilitio an admittatur præſentatio Patris cum Filiis in capita datur diſtinctio. *allegat.* 100. *n.* 606. *& ſeqq.*
Ad hunc effectum recurritur ad conjecturalem Fundatoris voluntatem, & obſervantiam. *loc. cit. n.* 611. *& ſeqq.*

Præſentatio ſui ipſius.

Paſſive vocatus per Fundatorem non incurrit ambitum, ſi ſe ipſum præſentet coram Ordinario petendo Beneficium. *alleg.* 62. *n.* 33.
Limita ut *n.* 36.
Oppoſitio paſſive vocati habetur pro præſentatione. *ibid. n.* 37.
De ratione propter quam prohibetur *in cap. per noſtras*, Patronum poſſe præſentare ſe ipſum. *allegat.* 82. *n.* 3.
Nominatus exhibendo nominationem Ordinario non dicitur præſentare ſe ipſum. *alleg.* 100. *n.* 441.
An Dataria conferat Beneficia Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, cui non habeat Jus coæquale altari Compatrono, qui præſentavit alium. *alleg.* 6. *num.* 16.

Præſentatio quoad turnum.

Deficiente vel negligente in præſentatione uno Turnario, ſubingreditur alter. *allegat.* 19. *n.* 14.
Contraturnarius in defectum alterius poteſt præſentare ad Beneficium. *alleg.* 39. *n.* 3.
Patrono exiſtente in Turno, qui cumulative præſentavit extraneum, & Compatronum, tunc non exiſtentem in Turno, prælatio debetur Compatrono. *allegat.* 3. *n.* 38.

Præſentatio quoad vacaturum.

Mandatum de præſentando ad vacaturum eſt ipſo Jure nullum. *allegat.* 82. *n.* 6.
Præſentatio nulliter facta de certa perſona ad Beneficium Vacaturum an convaleſcat ſi poſtea ſequatur vacatio. *alleg.* 60. *n.* 5. *§. Prout etiam.*

Præſentatio quoad validitatem.

Ad Validitatem Gratiæ pro præſentato ſufficit præſentationem Patronorum ſupervenire in termino Quadrimeſtri. *alleg.* 40. *n.* 19.
Validitas præſentationis ex quibus reſultet. *alleg.* 61. *num.* 2.
Præſentatio Communitatis, ut valeat ſufficit major pars Congregatorum, nec requiruntur duæ partes ex tribus. *alleg.* 74. *n.* 4.
Secunda præſentatio eſt valida ceſſante præjudicio tertii. *alleg.* 75. *n.* 4.

Præ-

Præſentatus.

Durante termino Juris, præſentatus ſub conditione qualitatis, an poſſit ab altero qualificato impediri, quo minus debitam qualitatem aſſequatur. *allegat.* 1. n. 23. & 24.
Præſentato lite pendente ſuper pertinentia inter Patronos, non poteſt concedi Inſtitutio. *alleg.* 26. *num.* 5.
Præſentato per majorem Partem, adjudicandum eſt Beneficium. *alleg.* 20. *n.* 1.
Si Præſentatus comprehendatur intra genus qualificationis univerſalis, ſufficit, ut ejus præſentatio ſubſiſtat. *alleg.* 30. *n.* 38. & 40.
Inſtitutio danda venit præſentato per Patronum. *alleg.* 40. *n.* 1. & *alleg.* 100. *n.* 180.
Sub conditione præſentatus futuri Clericatus, debet ad illud neceſſario Promoveri intra quadrimeſtre. *alleg.* 61. *n.* 21.
Præſentato, non currit terminus, nec præjudicium ullum inferri poteſt ex culpa Ordinarii differentis, ſeu protrahentis Clericatum. *loc. cit. num.* 28.
Explicatur in quibus terminis procedat Concl. *ibidem*, *n.* 29.
Paſſive vocatus, & præſentatus a Patrono venit inſtituendus in concurſu alterius paſſive vocati, ſed non præſentati. *alleg.* 68. *n.* 2.
Præſentatus a vero Patrono eſt inſtituendus. *alleg.* 77. *num.* 1.
Vocatus per Fundatorem ab eodem dicitur præſentatus. *alleg.* 82. *n.* 18.
Beneficium adjudicandum eſt præſentato in concurſu non præſentati. *alleg.* 85. *n.* 16.
Præſentatus per medietatem vocum, & habens gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis, præfertur alteri ſolam medietatem habenti. *allegat.* 94. *n.* 1.
Præſentatus per duos Patronos, quorum alter alium poſtſtea præſentavit præfertur ſecundo cumulative præſentato. *alleg.* 100 *n.* 37.
Idem eſt ſi Patroni ſint tres, & duo variaverint. *ibid.*
Cumulative præſentatus per duos ex tribus Patronis, qui omnes alium præſentaverint nullitet obtinet gratiam pro præſentato cum derogatione. *loc. cit. n.* 38.
Spectante Jurepatronatus pro medietate Rectori, & pro alia Univerſitati Parochianorum, præſentatur per Rectorem cum aliquibus Parochianis minorem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum. *loc. cit. num.* 113.
Inſtitutio datur præſentato ab exiſtente in poſſeſſione præſentandi juxta ultimum ſtatum. *loc. cit. num.* 243.
Præſentati per Patronos Eccleſiaſticos tenentur ſubire examen Epiſcopi antequam inſtituantur. *loc. cit. num.* 302.
Præſentati per Patronos Laicos an teneantur ſubire examen Epiſcopi; quando inſtitutio pertinet ad Inferiores *loc. cit. num.* 303. 306. & *ſeq.*
Beneficium debetur præſentato per medietatem habenti Gratiam Apoſtolicam cum derogatione alterius medietatis vocum. *loc. cit. n.* 317.
Præſentatus impugnare non poteſt confeſſionem præſentantis. *allegat.* 100. *n.* 381.
In paritate vocum præfertur præſentatus de ſanguine Fundatoris cum præſentato extraneo. *loc. cit. num.* 379.
Patronus nequit præjudicare præſentato, & aliquid de ejus Juribus diminuere. *n.* 380.
Sicut præſentatus nequit præjudicare Patrono. *alleg.* 100 *n.* 381.
Vacatio quando dicatur conſumpta per Inſtitutionem datam præſentato. *loc. cit. n.* 396. & 397.
Præſentatus in Parochiali quando non eſt gratus, ſed inviſus Populo, an ſit inſtituendus. *loc. cit. n.* 399. & 401.
Obſervantia ſtatutum Patronalium dicitur durare uſque ad tempus, quo poſſedit præſentatus, ejuſque Reſignatarius. *loc. cit. n.* 413.
Patroni poſſunt præſentare Laicum dummodo iſte reperiatur Clericus tempore præſentationis. *loc. cit. n.* 418.
Patroni poſſunt præſentare Laicum ſub conditione Clericatus. *loc. cit. n.* 437.
Quando dicatur nominatio, & non præſentatio. *loc. citat. n.* 438
Poſſeſſio præſentandi continuat uſque ad mortem Præſentati, & inſtituti. *alleg.* 102. *n.* 371. & 380.
Præſentatio qui petit Clericatum in termino quadrimeſtris impeditum ex facto injuſto partis, vel Superioris, ſufficit quod illum obtineat etiam poſt terminum. *alleg.* 1. *ſub n.* 24.
Quando ſit ſubreptitia proviſio Apoſtolica cum diſpenſatione per præſentatum a medietate vocum non facta expreſſione compræſentati habilis. *allegat.* 2. *n.* 16. §. *in caſu.*
Præſentans nulliter ſed bona fide non conſumit Jus ſemel præſentandi. *loc. cit. n.* 30. *in fin.*
Laici Patroni non tenentur ita ſcire qualitates præſentati ſicut tenentur Eccleſiaſtici. *loc. cit. ſub n.* 22. *in fin.*
Quando plures ſint præſentati, tanto plus Ordinarius poteſt eligere meliorem per viam gratificationis. *alleg.* 3. *n.* 10.
In gratia pro præſentato Papa dicitur habere intuitum ad præſentationem etiam ſupervenientem intra terminum. *alleg.* 4. *n.* 23. *verb. ita præſentati.*
Quando non detur retrotractio præſentationis ad diem gratiæ pro præſentato. *alleg. cit. n.* 29. *in fin.*
Prior in data gratiæ, pro præſentato quando præferre non debet. *alleg.* 6. *n.* 1.
Compatronus in paritate vocum præfertur conſanguineo alterius Compatroni præſentato. *alleg. cit. n.* 7. & *ſeqq.* & *alleg.* 7. *n.* 21. *in fin.*
Habens gratiam pro præſentato cum derogatione licet minoris meriti obtinet in concurſu præſentati majoris meriti non habentis eamdem gratiam. *alleg.* 6. *n.* 22. & 23.
Gratia pro præſentato an reſolvatur in gratificationem. *alleg. cit. n.* 22.
Gratia pro præſentato, cui concedatur. *loc. cit. n.* 22. *in fin.*
Quid importet hæc gratia. *ibid. n.* 23.
Præſentato de priori in paritate vocum competit prælatio coram Ordinario, quo denegante intrat appellatio. *loc. cit. n.* 23. *prope fin.*
In paritate vocum nemini ex præſentatis, dicitur Jus quæſitum etiam ſi unus ex illis eſſet dignior. *loc. cit. n.* 24.
Gratia pro præſentato, an ſit ſubreptitia, quando obtenta fuit per Collitigantem in Judicio prælationis coram Ordinario dum imminebat gratificatio alterius Compræſentati. *loc. cit. n.* 25.
Gratia pro præſentato conceſſa digno valet, licet exiſtet præſentatio alterius dignioris. *ibid.*
Præſentatus de ſanguine Fundatoris præfertur in Inſtitutione etiam in concurſu dignioris. *alleg.* 7. *n.* 6.
Imo in concurſu Compatroni extranei. *ibidem numero* 7.
Inter duos præſentatus an præferatur agnatus cognato. *loc. cit. n.* 7.
Gratia pro præſentato cum derogatione medietatis vocum, an detur in Jurepatronatus Eccleſiaſtico. *alleg.* 9 *n.* 29.
Duobus præſentatis in paritate vocum, an detur proviſio Apoſtolica favore tertii cum derogatione Juriſpatronatus. *alleg.* 6. *n.* 25.
Ad effectum gratiæ pro præſentato non requiritur quod præcedat præſentatio de tempore datæ, ſed ſatis eſt, quod ſuperveniat intra quadrimeſtre. *allegat.* 9. *num.* 30.
Quidquid agit præſentatus inſtitutione cenſetur facere vigore præſumpti mandati Ipſius Patroni. *alleg.* 23. 7. *verb. Ubi addit.*
Eſt locus gratificationi inter duos præſentatos per Pupillum, & Tutorem. *alleg.* 38. *n.* 4.
Gratia pro præſentato non eſt exequenda deficiente ſuppoſito præſentationis medietaria vocum. *alleg.* 40. *num* 4.
De praxi recurrendi ad Datariam pro gratia pro præſentato ante ſecutam præſentationem. *allegat.* 40. *num.* 18.
Per medietatem præſentatus, & qualificatus præeligendus eſt. Rot. *poſt alleg.* 7. *n.* 22.
Præſentatus a Patrono. & ab Ordinario in inſtitutione prælectus validus Jus favere cenſetur in concurſu aliorum dictam prælectionem non habentium. Rot. *loc. cit. n.* 27. *in fin.*
Præſentatus a vero Patrono eſt inſtituendus in concurſu præſentati per Patronum putativum non obſtante hujus quaſi poſſeſſione præſentandi tanquam abſorta petitorium clarum. Rot. *poſt alleg.* 20. *n.* 29.
Præſentatus in concurſu non præſentati eſt inſtituendus. Rot. *poſt alleg.* 30. *n.* 40.
Præſentatus ab eo, qui donavit, inſtitui non debet, quando donatio eſt jurata. Rot. *poſt alleg.* 50. *n.* 30.
Amplia quando Donatarius ante præſentationem donatoris inſtetit pro confirmatione Ordinarii. *ibid.*
Clericus præſentatus per medietatem Patronorum, dicitur habere Jus quæſitum ob incapacitatem alterius Compræſentati, qui toto tempore quadrimeſtris fuit Laicus. *alleg.* 61. *n.* 24.
Præſentatis a Patronis, Inſtitutio debetur ex Juſtitia. *alleg.* 52. *n.* 62.
Præſentatus non poteſt cedere Jus ſuum in favorem alterius, & ceſſio ſi fiat eſt nulla. *alleg.* 74. *n.* 5.
Beneficium eſt adjudicandum præſentato per legitimum Patronum. *alleg.* 75. *n.* 36.
Præſentatio ſecunda convaleſcit ſublato intereſſe primi Præſentati. *alleg.* 77. *n.* 4.
Vide *Gratia, Prior, Prælatio.*

Præſ

Præſentia.

In fundatione Commendarum præſumitur interveniſſe omnis requiſita neceſſaria, quando fuit facta præſente, & acceptante M. Magiſtro. *alleg.* 47. n. 48.

Præſervatio.

Clauſula, *Dummodo non ſit alteri Jus quæſitum*, non præſervat Jus quærendum, & futurum. *allegat.* 4. *num.* 24.
Derogatio Apoſtolica Juriſpatronatus illum præſervat, *allegat.* 26. n. 11.
Clauſula, *dummodo non ſit alteri Jus quæſitum*, non præſervat Jus pendens ab exitibus, *alleg.* 40. n. 9.

Præſervativa.

Eccleſia ſimplicis erecta in Collegiatam, cum præſervativa Juriſpatronatus in omnibus, & per omnia, ut ante hac præſervativa nihil immorat de primævis Juribus, Patrono Competentibus. *allegat.* 30. n. 15. v. *nihil obſtante.*

Præſumptio.

Immemorabilis omnia poſſibilia præſumit. *allegat.* 5. *num.* 7.
Qualis eſt obſervantia, talis præſumitur Fundatio Juriſpatronatus, *loc. cit.* n. 8.
Epiſcopi non præſumantur toleraſſe abuſum ſpatio Centenariæ. *ibid.*
Mandatum quando non præſumatur datum. *alleg.* 9. n. 49. §. *Mantilla.*
Cappellania erecta præſumatur in Eccleſiaſticam attentis Bullis Collationis Epiſcopalis. *alleg.* 34. *ſub* n. 1. Vide n. 13. *& ſeqq.*
Centenaria quaſi poſſeſſio præſentandi præſumit Patronos dependere a Fundatore. *alleg.* 44. n. 22. *verſ. hæc ſimul.*
Princeps non præſumitur ſpoliare unum, ut veſtiat alterum, nec violare legem fundationis, & contractuum. *alleg.* 27. n. 7.
Dos data per fundatorem pro Commenda, vel Beneficio præſumitur congrua. *loc. cit.* n. 48.
Præſumptio ſtat pro libertate Collationis, & contrarium aſſerenti incumbit onus plene juſtificandi. Rot. *poſt alleg.* 48. n. 87
Vide *Centenaria.*

Prætenſio.

Miles S. Stephani nequit prætendere aliquid ſuper terra, quæ non exiſtit intra limites ſui Prioratus. *alleg.* 47. n. 2.

Præventio.

Præferendus eſt in concurſu juxta ſtylum Datariæ ille, qui prævenit in ſupplicatione, Rot. *poſt alleg.* 52. *num.* 63.

Praxis.

De praxi recurrendi ad Datariam pro gratia pro præſentato ante ſecutam præſentationem. *allegat.* 40. *num.* 18.
Quod lege cautum non eſt, in praxi non reperitur. Rot. *poſt alleg.* 52. *ſub* n. 73.

Preces.

Vide *Supplicatio.*

Primitiva.

Infecta primitiva, inficitur derivativa. *alleg.* 63. n. 9.

Primogenitura.

Cappellaniæ Laicales quoad impoſitionem gravaminis regulantur cum Fideicommiſſis, & Primogenituris. *alleg.* 67. n. 24.

Primogenitus.

Nomine magis gravati an veniat Primogenitus, vel potius Clericus. *alleg.* 32. n. 27.
Vide *Filius.*

Primus.

Quis dicatur. *alleg.* 100. n. 673.
Expreſſio actus tanquam primi præſupponit ſecundum, *alleg.* 72. *ſub* n. 17.

Primus acquirens.

Quando Tranſigens reputetur Jure primi acquirentis, qui poteſt præjudicare vocatis. *allegat.* 92. *numero* 26.
Patronus in prima acquiſitione facta ex propria induſtria per tranſactionem habetur loco primi acquirentis. *loc. cit.* n. 37.

Princeps.

Princeps tenetur ſervare pacta. *allegat.* 47. n. 6. *&* 15.
Omnis variatio eſt indecens in Principe. *loc. cit.* n. 7.
Ubi agitur de præjudicio tertii, ſcientia in Principe non admittitur præſumpta, ſed requiritur expreſſa. *ibid.* n. 9.
Reſcripta per importunitatem potius, quam ex voluntate Principis conceſſa non valent. *ſn.* 11.
Princeps Supremus, quando aliquid facit, an præſumatur facere ea juſta cauſa. n. 21.
Princeps non eſt Dominus contractuum ad effectum eis derogandi. n. 59.
Sententiæ Principis Laici attenduntur etiam in materia Juriſpatronatus ad probationem facti. *allegat.* 97. n. 17.
Unam tantum linguam, & unum calamum Princeps habere debet, & de eo verificari illud: quod *ſcripſi, ſcripſi. alleg.* 47. n. 7.
Princeps non præſumitur ſpoliare unum, ut veſtiat alterum, nec violare legem Fundationis, & contractuum. *ibid. ſub* n. 10.
Principi captimendum eſt præjudicium, quod tertio infert gratia. *loc. cit.* n. 10. Et de ratione.
Principi Deus non ſubjecit, quæ ſunt de Jure naturali gentium. n. 15. 55.
Princeps an poſſit alterare, & revocare Feudum in præjudicium vocatorum. n. 58. *in fin.*
Princeps Supremus non ſolet concedere gratias tertio præjudiciales. Rot. *poſt alleg.* 52. n. 70.
Vide *Reſcriptum.*

Principium.

Actus conſecutivi regulantur a ſuo principio. *alleg.* 47. *ſub* n. 42. *verſ. A quo regulantur.*

Prior.

In gratioſis Prior in tempore, eſt potior in Jure. *alleg.* 43. n. 1.

Prioratus.

Miles S. Stephani nequit prætendere aliquid ſuper Terra, quæ non exiſtit intra limites ſui Prioratus. *alleg.* 47. n. 2.
Conceſſio novi Prioratus facta abſque voluntate, & poteſtate concedentis eſt nulla. *loc. cit.* n. 3.
Prioratus, Bajulivatus, & Commendæ cum Jurepatronatus reſervato Familiis Fundatricibus, tendunt ad utilitatem Religionis. *l. cit.* n. 16.
Bajulivatus ex Statutis Ordinis gerunt, & ſupplent vices Prioris. n. 23.
Magnus Magiſter poteſt concurrere in Juriſdictione cum Priore eius Territorio. *loc. cit.* n. 30.
Conceſſio Juriſpatronatus Commendarum, & Prioratuum Religionis S. Stephani, an proveniat ex titulo gratioſo, & revocabili, aut potius ex titulo oneroſo, & per viam contractus. n. 32. *& ſeqq.*

Prioritas.

Quando attendatur Prioritas temporis, vel Ordinis. *alleg.* 90. n. 122.
Datur diſtinctio. n. 123. *&* 124.
Antianitas intelligi poteſt ratione Prioritatis in Ordine. n. 135.
Prioritas intelligitur tam in Ordine, quam in tempore. n. 137.
In vocatione attenditur prioritas qualitatis principaliter contemplatæ. *alleg.* 100. n. 525.
Fœmina proximior ratione proximitatis non admittitur ubi Prioritas eſt in ſexu maſculino. n. 526.

Privatio.

Ad inducendam Reſidentiam præciſam an ſemper ſit neceſſaria appoſitio pœnæ privationis tituli. *allegat.* 27. n. 14.
Non eſt locus privationi Beneficii, niſi concurrente dolo inexcuſabili. *alleg.* 56. n. 64.
Pœna privationis ob non aſſumptum Cognomen, & Arma, non incurritur abſque interpellatione, & ſententia declaratoria. *alleg.* 100. n. 594.
Vide *Abſentia. Adimplementum.*

Privatus.

Vide *Jus publicum.*

Privilegiatus.

Per Fundatorem in recenſetur vocatus ad rem, *alleg.* 83. n. 22.

Privilegium.

Qui non poteſt privilegium revocare, nec reſtringere illud valet. *alleg.* 47. n. 18.

Con-

Conſtitutio *Adriani XI.* non comprehendit privilegia ante *Innocentiam* conceſſa *alleg.* 58. *n.* 33.

Quando Privilegium Juriſpatronatus interpretandum ſit latiſſime quoad concedentem. *allegat.* 100. *n.* 202, & 203.

Privilegium recipit interpretationem juxta mentem concedentis. *loc. citat. num.* 204.

Privilegium ſatis eſt quod in aliquo operetur ut extenſionem non recipiat. *in ſupplem. n.* 15.

Allegari etiam poſt Privilegium præſumptum ex cauſa novę dotationis etiam poſt Concil. *allegat.* 3. *n.* 7. *in fin.*

Privilegium quod poteſt pluribus competere, aliquando intelligitur competere uni tantum in concurſu alterius, itant iſte admittatur tantum in ſubſidium. *alleg.* 6. *n.* 28. *in pr.*

In hæredes fluunt omnia privilegia, & favores ſuorum Auctorum. *alleg.* 29. *ſub n.* 16. *verb. neque.*

Quod habetur ex Privilegio dicitur non competere de Jure. *alleg.* 45. *n.* 22.

Jus Alimentorum an debeatur Patrono ex Privilegio. *alleg.* 44. *n.* 41.

Nulla datur preſcriptio etiam millenaria exceſſive, & ultra limites poteſtatis reſtrictę in Privilegio alicui dato & de ratione. *allegat.* 47. *n.* 65.

Subrogatio gratioſa non transfert in ſubrogatum Privilegia perſonalia. Rot. *poſt allegat.* 56. *n.* 66.

Vide *Actus*. *Commenda*. *Juſpatronatus ex Privilegio*, *Productio*. *Diſtributio*,

Probatio.

Nulla clarior probatio, quam deſumpta ex expoſitis in ſupplicatione per partem. *alleg.* 20. *n.* 9.

Nullitas tituli, quomodo ſit probanda ad impediendum ultimum ſtatum. *allegat.* 36. *n.* 21.

Ad effectum probandi, quod proviſiones factæ fuerint de Presbyteris ad formam ſtatuti, quid eſt attendendum. *alleg.* 25 *n.* 16. & 17.

Impetrator Apoſtolicus tenetur concludenter probare reſervationem Summo Pontifici narratam. *alleg.* 48. *num.* 1.

Ad quem ſpectet onus probandi vacationem in menſe reſervato, & an præſumatur vacatio in menſe ordinario. *loc. cit. n.* 25.

Argumentum quod nimis probat nihil probat. *alleg.* 49. *n.* 17.

In conſuetudine contra Jus neceſſarium eſt probare qualitatem coactivam. *alleg.* 52. *n.* 30.

Prætendens Injuſtitiam, aut nullitatem reſervationis, & Decreti Ordinarii, probare tenetur in Judicio petitorio *alleg.* 54. *n.* 19.

Conſuetodo ad hoc ut valeat debet probari obtenta in contradictorio Judicio. *alleg.* 57. *n.* 80.

Errorem allegari debet, illum concludenter probare. *alleg.* 57. *n.* 83.

Patrono alleganti titulum augmenti dotis incumbit onus probandi illum. *alleg.* 58. *n.* 12.

Negativa coarctata non probatur ex ſola diligentia facta in perquirendo inſtrumento. *loc. cit. n.* 31.

Probationes factę in Judicio poſſeſſorio non trahuntur ad petitorium. *alleg.* 59. *n.* 30. & *ſeqq.*

Centenaria eſt præſumptio Juris, & de Jure, nec admittit probationem in contrarium. *allegat.* 59. *n.* 46.

Immemorabilis habet præſumptionem Juris, & de Jure, nec admittit probationem in contrarium. *loc. c. n.* 48.

Non probat hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe. *ibid. n.* 50.

Conſenſus Monialium ad præſentandum capitulariter catur, eſt probandus, & non ſufficit ad hoc ſola expectatio Abbatiſſæ. *alleg.* 70. *n.* 1.

Ex conunciativa Mandati procuræ adminiculata ex confeſſione Monialium, probari poteſt earum conſenſus. *alleg.* 79. *n.* 18.

Fides publicæ Notarii attenduntur, & Plene probant. *alleg.* 72. *n.* 13.

Ex appoſitione Inſignium, & Inſcriptionis, Cappella probatur Juſpatronatus, *alleg cit. n.* 18.

Quænam exceptio turbidam reddat probationem, *loc. cit. n.* 20.

Quoties in aliquo ſtatu ſemel fuit canonizatus, titulus Juriſpatronatus non eſt amplius probandus in aliis vacationibus. *alleg.* 78. *n.* 23.

Forma probandi Juriſpatronatus in perſonis potentibus locum non habet in Jurepatronatus reſtricto ad Jura honorifica. *alleg.* 73. *n.* 6.

Satisfit huic formæ Conc. ubi conſtat de expreſſa lege fundationis per authenticam Scripturam. *loc. cit. n.* 7.

Quando Patroni fuerunt in quaſi poſſeſſione præſentandi etiam in menſibus reſervatis, præſumitur Juſpatronatus acquiſitum ex augmento dotis ſufficientis. *alleg.* 76. *n.* 32. 33.

Sumptum de ſumpto nullam facit probationem. *alleg.* 84. *n.* 22.

Et præcipue quando defectuoſum convincitur in aliqua ſui parte. *alleg. cit. n.* 13.

Ad probandam ſimplicem qualitatem Juriſpatronatus leviora ſufficiunt argumenta deſumpta ſignis, & conjecturis. *alleg.* 92. *n.* 12.

Pro Immutanda qualitate hæreditaria in gentilitiam ſufficiunt probationes leves, & præſumptivæ, *numer.* 76.

Quales ſint hujuſmodi probationes ad inducendam hanc mutationem. *n.* 77. *cum ſeqq.*

Cartula informis nihil probat reſpectu fundationis. *alleg.* 96. *n.* 14.

Maxime ſi accedit obſervantia in contrarium. *num.* 15, & 17.

Proviſus de Beneficio, tanquam de Jurepatronatus Potentis debet illud probare ad formam Conciliarem, *allegat.* 97. *n.* 2. & 3.

Copia extracta ab altera copia informi nihil probat, *num.* 3.

Cartulæ informes in materia Juriſpatronatus nihil probant, etiam junctis adminiculis. *n.* 9

Probatio Juriſpatronatus ad formam Concilii adimpleta non remanet per enunciativas emiſſas in Inſtitutionibus Ordinariorum, neque per Teſtes. *n.* 11.

Sententiæ Principis Laici attenduntur etiam in Jurepatronatus ad probationem facti. *n.* 17.

Identitas Beneficii quomodo probetur, vel non, *alleg.* 100. *n.* 445.

Genus probationis admiſſum pro uno debet etiam admitti pro alio Collitigante. *n.* 577. & 583.

Poſſeſſorium non abſorbetur, niſi ex duplici genere probationis. *n.* 599.

In centenaria non requiritur probatio qualitatis coactivæ. *alleg.* 17. *n.* 13. *verb. ulter.*

Ex actis non exhibitis in forma probanti nulla legitima probatio deſumi poteſt. Rot. *poſt alleg.* 9. *num.* 105.

Remiſſoria non conceditur ad probandum per Teſtes quidquid ab ipſis deponi non poteſt ob rei antiquitatem. *n.* 115.

Neque ad probandum quidquid probari poteſt per ſcripturas. *n.* 116. 120. & 122.

Probatio facta coram Nuncio, & reſultans ex ejus relatione tranſmiſſa ad Sanctiſſimum nulla alia indiget probatione. *n.* 117.

Compulſoria ſpecialis, ut concedatur, quæ requiſita ſint probandi. *n.* 126 & 127.

Probatio in antiquis non requirit rigorem. *alleg.* 72. *ſub n.* 29. §. *Tertius*.

Sententia an ſubſiſtat, quando ea poſt alias probationes requiſivit ad abundantiorem cautelam. *ſub n.* 22.

Probatio ad cautelam ſupponit alias probationes jam factas fuiſſe ſufficientes. *ſub n.* 22. *circa finem.*

Vide *Arma*. *Dependentia*. *Falſitas*. *Impetrans*. *Impetrator*. *Inſignia Juſpatronatus quoad probationem*, *Mandatum*. *Negativa*. *Nobilitas*. *Pertinentia Qualitas*. *Referens*, *Simonia*. *Immemorabilis*,

Proceſſio.

Alia etiam Jurepatronatus, puta Advocationis, Proceſſionis, & ſimilia competunt Patronis etiam extraneis Rot. *poſt alleg.* 44. *n.* 57. 60. 77. & 101.

Vide *Jus*.

Proceſſus,

Inſertio proceſſus Judicii antecedentis facta in aliquo ſtatu ſubſecuti, non concluditur facta per Patronum, *alleg* 38. *n.* 30.

Notario aſſerenti proceſſum concordare cum Actis credendum eſt, *alleg.* 39. *n.* 5.

Procurator,

Electio Procuratoris ad exigendos fructus pro dotibus ſpectat ad hæredem. *alleg.* 25. *n.* 22.

Geri non poteſt negotium per Procuratorem, quando eſt electa Induſtria perſonæ. *alleg.* 26 *n.* 3.

Poteſt quis per Procuratorem, quod poteſt facere per ſe ipſum. *loc. cit. n.* 4 & 5.

An actus per Procuratorem dicatur prohibitus quando non agitur de negotio arduo, *loc. cit. n.* 6.

In Electionibus Canonicis ab abſente preſtari poteſt votum per Procuratorem. *loc. cit. n.* 9.

Quę requirantur in Electione Canonica, ut admittatur votum Procuratoris. *ibid. n.* 10,

In quibus caſibus agi poteſt negotium per Procuratorem. *loc. cit. n.* 11. & *ſeqq.*

Maxima diſtantia loci in quo juxta mentem Teſtatoris explicari debet aliquod negotium ab hærede. Argumentum eſt, ut poſſit illud expleri per Procuratorem. *alleg.* 26. *n.* 14.

Ex-

Google

Expreſſio falſi valoris facta per Procuratorem an præjudicet reſignati. *alleg.* 56. n. 61.
Procurator producens titulum infectum non præjudicat, niſi habeat ſpeciale mandatum ad illum producendum. *alleg.* 58. n. 4.
Productio facta per Procuratorem non habentem ad hoc ſpeciale mandatum non præjudicat. *alleg.* 59. *num.* 32.
Neque ſuffragatur præſumptum. *loc. citat.* n. 35.
Procurator, qui pro ſuo principali habuit ſcripturam non exinde infertur quod habuerit ad effectum producendi. *ib.* n. 36.
Procurator cenſetur enunciare, & producere documenta de mandato ſui Principalis. *allegat.* 81. *numer.* 32.
An Patronus præſentans per Procuratorem perinde ſit, ac ſi per ſe ipſum præſentaſſet. *alleg.* 99. n. 8.
Patronus nequit variare poſtquam ejus Procurator irrevocabiliter conſtitutus præſentavit. *alleg.* 100. n. 386. *& ſeqq.*
Quando Procurator ad præſentandum dicatur conſtitutus Compromiſſarius. *loc. cit.* n. 389.
Nominatus dicitur Procurator a Patrono conſtitutus ad effectum præſentandi Ordinario ſuam præſentationem. *loc. cit. num.* 393. *&* 439.
Optio fieri poteſt per Procuratorem. *alleg.* 26. n. 12.
Præſentatio fieri poteſt per Procuratorem. *loc. cit. num.* 13.
Requirit induſtriam Patroni. *ibid.*
Procurator, & Tutor poſſunt variare in præſentato. *allegat.* 38. n. 13.
Vide *Electio.*

Producens.

Producens Inſtrumentum fatetur omnino in eo contenta fuiſſe vera. *alleg.* 57. n. 82.
Procurator producens titulum infectum non præjudicat, niſi habeat ſpeciale Mandatum ad illum producendum. *alleg.* 58. n. 4.
Vide *Approbatio.*

Productio.

Patronus allegando titulum infectum non ſibi præjudicat, niſi productio fuerit reſtrictive facta ad illum titulum. *allegat.* 58. n. 3.
Aſſertiones, & Productiones factæ in uno Judicio, non præjudicant in alio. *loc. cit.* n. 27.
Reproductio ſtatus præcedentis habentis aliquam enunciativam tituli, cenſetur facta ad docendum de quaſi poſſeſſione præſentandi. *allegat.* 59. n. 28.
Productio, & Confeſſio facta ad unum finem, non cenſetur facta ad alium diverſum. *loc. cit.* n. 29.
Facta per Procuratorem non habentem ad hoc ſpeciale Mandatum, non præjudicat. *loc. cit.* n. 34.
Procurator qui a ſuo Principali habuit ſcripturam, non exinde infertur quod habuerit ad effectum producendi. n. 36.
Productio tituli infecti non præjudicat habenti pro ſe centenariam. *loc. cit.* n. 37.
Productio Privilegii non interrumpit centenariam. n. 38.
Vide *Nominatio*, *Procurator.*

Præmium.

Clarum ſupplet diſpoſitivam dubiam. *alleg.* 100. *numer.* 634.
Maxime quando continet Epilogum voluntatis. *loc. cit.* n. 635.

Progreſſus.

Regula, quæ militat in primo Ingreſſu, non militat in progreſſu. *alleg.* 92. n. 6.
Præſertim ſi in progreſſu non fuit repetita. *ibidem num.* 7.
Vide *Ingreſſus.*

Prohibitio.

Etiam contra prohibitionem Teſtatoris poteſt Epiſcopus procedere ad exequendum opus pium. *alleg.* 31. *num.* 36.
Actus factus contra prohibitionem remanet nullus etiam ſine clauſula annullativa. *loc. cit. ſub* n. 32. *verb.* *imo.*
Voluntas Fundatoris in melius, an poſſit commutari, ubi hanc commutationem ille prohibuit. *alleg.* 50. *num.* 5.
Ad hanc commutationem quando requiratur cauſa graviſſima. *ibid.* n. 7.

Prohibitum.

De regula quod mihi non nocet, & alteri prodeſt nequis prohiberi. *alleg.* 100. n. 324.
In extraordinariis, & ſoli Papæ reſervatis, quidquid non legitur attributum cenſetur prohibitum. *alleg.* 27. n. 20.
Quidquid prohibitum eſt in toto prohibitum eſt in parte. *loc. cit.* n. 27.
Permiſſum ad tempus, poſt tempus cenſetur prohibitum. *alleg.* 24. n. 16. §. *diverſum.*
In materia permiſſiva quod non reperitur prohibitum, cenſetur permiſſum. *alleg.* 26. n. 5.
Tutor omnia poteſt facere exceptis ſibi a Jure prohibitis. *alleg.* 38. n. 3.
Non expreſſum cenſetur prohibitum. Rot. *poſt alleg.* 50. n. 18.
Vide *Permiſſum.*

Proles.

Verbum *de Prole* eſt naturale, ſignificans totam generationem deſcendentalem. *alleg.* 100. n. 632. 636. *&* 648.
Vide *Domus.*

Promiſſio.

Stante promiſſione præſentandi aliquem cum clauſula, *Solum & non alium*, Patronus non poteſt valide alium præſentare. *alleg.* 99. n. 5. *&* 9.

Promotor fiſcalis.

Vide *Citatio.*

Pronepotes.

Vide *Nepotes.*

Propinquus.

Appellatione propinquorum qui veniant. *allegat.* 44. *num.* 20.

Proprietas.

Clara abſorbet poſſeſſionem. *alleg.* 11. n. 21.
Proprietas probata per rem Judicatam abſorbet poſſeſſorium. *alleg.* 36. n. 8.
Amplia ut n. 9.
Quando dicatur translatum in ſingulos Canonicos etiam proprietas Collectionis, *alleg.* 90. *num.* 65. *vide* 67.
Alternativa conceſſa Epiſcopis non intrat in Beneficiis ſimultaneæ cum diviſione ſoliti exercitii, ſecus diviſa proprietate. *alleg.* 100. n. 57.
Diviſio exercitii Jurispatronatus, non dividit ejus proprietatem. *alleg.* 100. n. 376.
In materia Jurispatronatus evicta proprietate fructus non recuperantur, & de ratione. *allegat.* 3. *numer.* 18.
Vide *Exceptio.*

Prorogatio.

Juriſdictio quæ non eſt, nec prorogari, nec excitari poteſt a Partibus *alleg.* 57. n. 79.
Epiſcopus prorogando terminum Patronis, tempus prorogatum dicitur auferre ſibi de ſuo ſemeſtri, *alleg.* 100. n. 172.
Vide *Judicium*. *Juriſdictio*. *Tempus*. *Turnus.*

Proteſtatio.

Declaratio, & proteſtatio ſemper attendenda eſt in rebus dubiis. *alleg.* 62. n. 6.
Proteſtatio ejus, quod de Jure ineſt non sequitur. *alleg.* 65. n. 14.
Vide *Obſervatio.*

Proventus.

Eccleſiaſtici nuncupantur hæreditas, & Patrimonium Chriſti Domini. Rot. *poſt alleg.* 48. *ſub* n. 34.

Provincia marchiæ.

Vide *Rota.*

Proviſio.

Apoſtolica extranei eſt ſubreptitia, ſi non fiat mentio de Conſanguineis paſſive vocatis, qui exiſtunt, licet iſti nondum probaſſent Conſanguinitatem. *alleg.* 1. n. 8.
Intellige ſi iſti ſe opponant in termino quadrimeſtris, vel ſemeſtris. *loc. cit. num.* 9. *& ſeqq.*
An reddatur nulla, ſi de ejus tempore paſſive vocatus non habeat qualitates neceſſarias. *loc. cit.* n. 15.
Quænam qualitates conſiderandæ ſunt in proviſionibus Beneficiorum. *alleg.* 30. n. 6.
Jus in proviſionibus Beneficii eligi meliores hortatur, & in ſervitio Eccleſiæ exiſtentes. *loc. cit.* n. 25.
An negligente hærede deputare Cappellanum, devolvatur proviſio ad Epiſcopum. *alleg.* 32. n. 2.
Proviſio hominis non tollit proviſionem Juris. *allegat.* 32. n. 9.
Probatio ad effectum probandi quod proviſiones factæ fuerint de Presbyteris ad formam ſtatuti, quid eſt attendendum. *alleg.* 45. n. 16. *&* 17.
An proviſio Apoſtolica ſit ſubreptitia, quando non ex-

pri-

primitur qualitas appoſita extra limina fundationis, *loc. cit. num.* 23.
Papa in ſimplici proviſione Beneficii de Jurepatronatus nunquam illi det gae. *alleg.* 47. *num.* 46.
Qui poteſt alteri dare multo magis ſibi ipſi providere poteſt. *alleg.* 52. *num.* 29.
Quomodo ſit providendum quando agitur de duobus Beneficiis unitis ubi Patroni unius Beneficii præſentant unum, & Patroni alterius alterum, & quid in Beneficia quorum unum eſt liberæ collationis, & alterum de Jurepatronatus. *alleg.* 54. *nu.* 39.
Proviſio Juriſpatronatus Eccleſiaſtici vacati in menſe reſervato ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. *allegat.* 57. *num.* 1.
Differentia inter gratiam pro præſentato, & proviſionem Apoſtolicam de reſervato juxta Decretum, quænam ſit. *alleg.* 60. *nu.* 10. *&* 11.
In materia Proviſionum Apoſtolicarum, deferendum eſt Practicæ, & Perſonis verſatis in Dataria Apoſtolica. *loc. citat. nu.* 12.
Patroni an poſſint variare in eorum conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica. *allegat.* 60. *numer.* 17. *& ſequentibus.*
Conſenſus Patronorum, ſi derogetur in proviſionibus Apoſtolicis habentibus Clauſulam. *Accedente conſenſu* an illa remaneant caducæ. *alleg.* 60. *num.* 20. *&* 22.
Conſenſus Cardinalis in proviſione Beneficii vacati per Obitum ejus familiaris, ſi denegetur, quid agendum. *loc. cit. num.* 21.
Si in proviſione Apoſtolica, cum ſupradicta Clauſula, *Medietas Patronorum conſentiat, & altera diſſentiat,* quid agendum. *allegat.* 60. *num.* 23.
Omnia Beneficia, etiam de Jurepatronatus Laicorum, ſubjacent proviſioni Apoſtolicæ in caſu vacationis in Curia, *allegat.* 62. *num.* 33.
Epiſcopus non poteſt providere beneficium de Jurepatronatus, niſi ad præſentationem Patroni, *alleg.* 70. *num.* 9.
An proviſio beneficii facta abſque præſentatione Patroni ſit nulla. *loc. citat. nu.* 10.
Proviſio de reſervato, ratione menſis eſt incompatibilis cum Jurepatronatus, ſecus proviſio de reſervato ob vacationem in Curia. *alleg.* 72. *num.* 8.
Proviſio Apoſtolica non immutat ſtatum præcedentem de Jurepatronatus in præjudicium Patronorum. *alleg.* 84. *num.* 21.
Lex fundationis ſi adimpleta non fuerit, proviſio eſt nulla. *alleg.* 82. *num.* 3.
Per ſolam electionem Patronorum Cappellania laicalis providetur. *alleg.* 87. *num.* 4.
Quando proviſio dicatur facta extraordinarie, ſeu ſubſiſtat contra legem fundationis. *allegat.* 50. *numer.* 3.
Proviſio facta a Sede Apoſtolica de Beneficio ſpectante ad Turnum unius ex Patronis Turnum illius non conſumit. *alleg.* 90 *num.* 10. ſed limita ut ibi.
Proviſiones Apoſtolicæ de reſervatis ſunt incompatibiles, cum Jurepatronatus, & declarane, licet non immutent ſtatum Beneficii. *alleg.* 87. *num.* 18.
An proviſio Apoſtolica conſumat Turnum Eccleſiaſtici, & detur diſtinctio. *alleg.* 100. *num.* 38.
Conſtitutio Sanct. Pii V. novam proviſionem Vicariorum, quare emanaverit, & quid diſponat. *allegat.* 100. *num.* 78.
Judicium Epiſcopi prævalet omnibus aliis circa rectam proviſionem Beneficiorum, *alleg.* 100. *num.* 185.
Status proviſionum Apoſtolicarum per reſignationem, vel coadjutoriam non attenduntur pro obſervantia providendi de reſervato, & de ratione. *loc. cit. numer.* 417.
Effectuatio Proviſionis deducitur ex vacatione Beneficii per obitum Proviſi. *loc. cit. num.* 414.
Proviſio Apoſtolica Beneficii de Jurepatronatus Laicorum vacantis in Curia, non ſuſtinetur abſque mentione, & derogatione Juriſpatr. [illegible] *in ſupplemento. num.* 19.
An Proviſio ſuſtineatur poſito revalidatoriam. *ibidem nu.* 20. *&* 93.
Stylus Datariæ eſt antiquus circa datam de die Obitus in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatus vacantium in Curia. *in ſupplemento. num.* 22. *in fin.*
Proviſio hominis non tollit proviſionem legis. *in ſupplem. num.* 67.
Quando ſit ſubreptitia proviſio Apoſtolica, cum diſpenſatione obtenta per præſentatum a medietate vocum, non facta expreſſione Compræſentati habitis. *alleg.* 2. *ſub num.* 16. §. *Id Caſu.*
Eccleſiæ Parochiales de Jurepatronatus Eccleſiaſtico, quomodo providebantur ante Concil. Trident. *alleg.* 5. *num.* 10.
Proviſio, quæ ſit Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, conceditur, ob magnam æquitatem. *allegat.* 6. *nu.* 16. *in fin.*
Etiam ſi alter Compatronus præſentaret alium. *ibid. numer.* 19.
Quod procedit etiam favore Compatroni, qui non probat deſcendentiam ab ipſo Fundatore. *cit. alleg.* 6. *numer.* 20.
Proviſio Apoſtolica de reſervato conſumit Turnum Patroni Eccleſiaſtici. *alleg.* 8. *num.* 30. limita ut ibi.
Proviſio Apoſtolica cum derogatione Juriſpatronatus, an conſumat Turnum Patroni. *alleg.* 8. *num.* 30.
Duobus præſentatis in paritate vocum, an detur proviſio Apoſtolica favore Tertii, cum derogatione Juriſpatronatus. *allegat.* 6. *num.* 25. *& allegat.* 9. *numer.* 29.
Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtici in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam. *alleg.* 9. *num.* 29. *in fine.*
In Beneficio Sacerdotali, ſufficit Sacerdotium habituale, tum ſi agatur de proviſione Legis, quam hominis. *alleg.* 17. *num.* 3.
Clauſula, *verificato prius Jurepatronatus*, apponi non ſolet in proviſionibus Beneficiorum de Jurepatronatus Requiſitis. *alleg.* 19. *num.* 18. *in fine.*
Tutor poteſt conſentire proviſioni Apoſtolicæ cum clauſula. *Accedente conſenſu Patronorum*. *allegat.* 38. *num.* 15. *in fine.*
An poſſit dari proviſio Apoſtolica ad favorem Tertii, ubi duo Patroni coæquales diſcordando unuſquiſque præſentavit ſuum Cappellanum. *allegat.* 40. *numer.* 23.
Proviſiones Apoſtolicæ non concludunt libertatem beneficii, ſi emanarunt ex Cauſa vacationis in Curia. *alleg.* 72. *num.* 8.
Proviſio Apoſtolica beneficii de Jurepatronatus eſt valida, licet non contineat derogationem Juriſpatronatus, ſi Patronus non reclamet. *loc. cit. numer.* 8. *verſ. & patet.*
Proviſiones Apoſtolicæ beneficii de Jurepatronatus ejus ſtatum non immutant, etiam in Poſſeſſorio, etiam ſi duraverit per centum annos. *allegat.* 72. *ſub numer.* 24. *verſ. quo ſtatum.* Amplia *ibid. & num.* 25. *verſ. remanent.*
Proviſio Apoſtolica Beneficii cum clauſula, *accedente conſenſu Patronorum*, an remaneat caduca, ſi Patroni contradicant, vel alium præſentent. *alleg.* 74. *ſub num.* 2.
Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtici in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam. *alleg.* 9. *num.* 29. *in fine.*
Stante lite ſuper pertinentia Juriſpatronatus Sede Apoſtolica providet derogando illi in totum, etiam in vacatione voluntaria per Reſignationem poſſeſſoris. *alleg.* 16. *ſub num.* 9.

Proviſus.

Beneficium perpetuum non poteſt alteri conferri, niſi ſecuta morte primi Proviſi. *alleg.* 49. *num.* 38.
Proviſus de Beneficio tamquam de Jurepatronatus Potentis debet illud probare ad formam Conciliarem. *alleg.* 97. *num.* 2. Amplia ut *nu.* 3.
Effectuatio proviſionis deducitur ex vacatione Beneficii per obitum Proviſi. *alleg.* 106. *nu.* 414.

Proviſus Apoſtolicus.

Ad repellendum Proviſum Apoſtolicum de reſervato ſufficit inturbidare reſervationem. *alleg.* 21. *num.* 9.
Quando qualitas non comprehendit Proviſos Apoſtolicos non intrat neceſſitas exprimendi illam. Papæ. *alleg.* 45 *num.* 21.
Proviſus Apoſtolicus tenetur juſtificare reſervationem Beneficii Papæ narratam. *alleg.* 72. *num.* 1.
Proviſus Apoſtolicus cum derogatione medietatis vocum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra terminum Patrono competentem. *alleg.* 74. *num.* 11.
Reprobatur opinio, quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori. *loc. cit. numer.* 12. *& ſeqq.*
Proviſus Apoſtolicus de libero ad effectum obtinendi executionem ſuarum litterarum non indiget ulteriori juſtificatione libertatis Beneficii. *alleg.* 97. *num.* 1.
Ultimus ſtatus in dubio attenditur contra Proviſum de reſervato. *alleg.* 98. *num.* 19. *&* 20.
Statutum Eccleſiæ ſuper qualitatibus annexis Beneficiis, non afficit Proviſos Apoſtolicos. *alleg.* 45. *num.* 3.
Limita in illis editis in limine fundationis. *ibid.*
Amplia etiam in Statutis Auctoritate Apoſtolica confirmatis. *ibid. num.* 5.
Amplia etiam ipſis Indultis Apoſtolicis. *ibi.*
Amplia etiam ſi Indulta, & Statuta ſint favorabilia requirendo qualitatem Preſbyteralem. *ibid. num.* 6.

Proximior.

Vocato proximiori in Jurepatronatus paſſivo, intelligitur de capaci, non autem de incapaci, ſeu non idoneo. *alleg.* 7. *num.* 11.
Proximiori Fundatoris præſentato debita eſt inſtitutio. *alleg.* 17. *num.* 1.
Sed limita ut. *num.* 6.

Re-

Digitized by Google

Reſervato Jurepatronatus proximioribus Teſtatoris ſuccedunt æqualiter tam maſculi, quam fœminæ. *alleg.* 77. *n.* 24.
Fundator mandans præſentari Proximiorem, ſi Proximior adſit, eidem debetur Inſtitutio, etiamſi non fuerit præſentatus a veris Patronis. *alleg.* 89. *n.* 26.
Spectante Jurepatronatus ad tres Familias Proximiorum in primo ingreſſu præferuntur duo ſeniores eu proximioribus. *alleg.* 94. *n.* 3.
Vocatis Proximioribus de duabus Familiis diſtinctis præſentatio competit proximiori in unaquaque Familia, non autem duobus proximioribus de una Familia tantum. *n.* 4.
Vocatis Proximioribus poteſt hæres confidentiarius declarare de quibus Fundator intellexerit, atque hoc dicitur tollere Jus quæſitum aliis. *n.* 18.
In Jurepatronatus ſucceſſio an competat proximiori pluribus vocatis. *alleg.* 100 *n.* 154.
In Jurepatronatus maſculino, deficientibus maſculis proximioribus, defertur remotioribus. *loc. cit. n.* 524.
Vocatis paſſive conſanguineis ad Beneficium ex lege fundationis an præſentandus ſit proximior, & ſenior, datur diſtinctio. *loc. cit. n.* 655.
Vocatio Proximioris intelligitur de capaci, alias admittitur remotior, qui ſit capax, & ſucceſſio dicitur ſaltuaria de linea ad lineam, ubi reperitur qualificatus. *allegat.* 17. *n.* 6.
Vide *Prædilectio*, *Remotior*.

Proximioritas.

Ex quibus probetur. *alleg.* 89. *n.* 27. & 28.
Vocatis pluribus Familiis cum lege, quod præſentatio pertineat ad Proximiores, & Seniores, Proximioritas, & Senioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea. *alleg.* 94. *n.* 13.
Qualitas proximioritatis intelligitur diſcretive in qualibet linea, & ſuccedit proximior in ſua linea ſimul cum altero de alia linea, licet inter eos comparative ſit inæqualitas gradus. *alleg.* 100. *n.* 661.
In Jurepatronatus reſervato deſcendentibus ſervatur gradus proximitas ordine ſucceſſivo, nec præſentant Patres cum Filiisfamilias. *alleg.* 10. *n.* 27. & 26.
Item quando adſunt verba tractum temporis importantia. *ibid.*
Ampliatur Concl. quando in defectum deſcendentium Maſculorum, Fœminæ vocatæ fuerunt, quæ etiam vocatæ cenſentur juxta eorum proximitatem. *ib. n.* 29.

Proximus.

Vide *Proximior.*

Puella.

Diſpenſatio dotis facienda Puellis prævia informatione de earum vita, & honeſtate non eſt negotium arduum, & difficile. *alleg.* 26. *n.* 7.
Puella indigena in ingreſſu Monaſterii præferri debet alienigenæ. *alleg.* 73. *n.* 3.
Jus approbandi Puellas Deo dicandas eſt ſimplex honorantia, non autem Juſpatronatus. *ibid. n.* 4. & 5.
Vide *Monaſterium*.

Pupillus.

Ad Tutorem adminiſtrantem hæreditatem Pupilli ſpectat Juſpatronatus eidem hæreditati annexum, & quare. *alleg.* 38. *n.* 1. 2. & 14.
Ex duobus præſentatis a Pupillo, & Tutore, præfertur præſentatus a Tutore, ſi eſt magis idoneus. *allegat.* 38. *n.* 4.
Tutor poteſt facere ea omnia, quæ poteſt facere Pupillus exceptis actis pidem præjudicialibus Pupillo. *ibid. n.* 6.
Admiſſio Fœminarum in præſentando facta per Pupillos, non poteſt eos præjudicare. *alleg.* 77. *n.* 28.
Firmatur ſtatus etiam in præjudicium Pupilli, quando hic factus major ratificavit in ſequentibus ſtatibus. *alleg.* 91. *n.* 44.
Obſervantia in Jurepatronatus non poteſt deſumi ab expreſſionibus factis per Patronum Pupilli cum præſentia Tutricis non informatæ. *alleg.* 92. *n.* 59.
Eſt locus gratificationi inter duos præſentatos per Pupillum, & Tutorem. *alleg.* 38. *n.* 4.
An poſſit Tutor facere ea, quæ ſunt arbitrio Pupilli reſervata. *loc. cit. n.* 23. §. *Supponitur.*
Vide *Tutor*.

Purgatio.

Vide *Mora*.

Purificatio.

Vide *Conditio*.

Q

Quadrimeſtre.

Vide *Conditio*, *Linea*, *Tempus*, *Terminus*.

Qualificatus.

Non poteſt Judex dare inſtitutionem, quando non conſtat præſentatum eſſe qualificatum ad formam fundationis. *alleg.* 7. *n.* 17.
In concurſu duorum, eſt præferendus ille, qui certitudinaliter eſt qualificatus. *loc. cit. n.* 18
Obſervantia præſentationum de perſonis non qualificatis, nihil concludit, quando qualificati potuerunt non exiſtere. *alleg.* 68. *n.* 17. & 18.
Unica qualificatus inter plures de familia, dicitur habere Jus quæſitum. *alleg.* 65. *n.* 3.
Superveniens qualificati non retractat actum jam conſumatum. *allegat.* 90 *n.* 21.
Dataria non tenetur expectare, quod qualificatus compareat. *alleg.* 100. *n.* 24.
Papa, dum confert non qualificato, ſupponit, quod qualificatus non adſit, vel Juri ſuo renunciare velit. *loc. cit. n.* 45.
Qualificatus an acquirat aliquod Jus per oppoſitionem factam coram Ordinario, ad quem non ſpectat proviſio. *loc. cit. n.* 46
Traditur diſtinctio ad effectum cognoſcendi, an prædicta oppoſitione acquiratur, nec ne Jus qualificato. *loc. cit. n.* 27. & *ſeqq.*
Inſtitutio dari non debet non qualificato. *allegat.* 100. *n.* 315.
Vocatio proximioris intelligitur de capaci, alias admittitur remotior, qui ſit capax, & ſucceſſio dicitur ſaltuaria de linea ad aliam, ubi reperitur qualificatus. *alleg.* 17. *n.* 6.
Præleoiatus per medietatem, & qualificatus eſt prælligendus. Rot. *poſt alleg.* 7. *n.* 22.
Per præſentationem factam de Perſona non qualificata per Fundatorem, Juſpatronatus conſolidatur in Compatronis legitimam præſentationem explentibus. Rot. *poſt alleg.* 42. *n.* 52.
Quo caſu habens præſentationem prædictorum Compatronorum, dicitur præſentatus a majori parte. *ibid.*

Qualitas.

Qualitates neceſſarias, ſi paſſive vocatus tempore proviſionis non habeat, an proviſio reddatur nulla. *alleg.* 1. *n.* 15.
Sufficit, quod paſſive vocatus ſub certa qualitate, illam habeat de tempore præſentationis, licet poſtea deficiat. *alleg.* 1. *n.* 20. ſed limita ut ibi.
Quibus temporibus requiri poteſt qualitas paſſive vocatis. *loc. cit. n.* 21. & *ſeqq.*
Durante termino Juris, præſentatus ſub conditione qualitatis, an poſſit impediri ab alio qualificato, quo minus aſſequatur debitam qualitatem. *alleg.* 1. *n.* 23. & 24.
Superior non tenetur admittere preces Patroni ſupplicantis pro ſe ipſo, ſi non eſt qualificatus ad formam fundationis. *alleg.* 7. *n.* 3.
Vocatis ea de Parentella in genere præſentatus a Patrono inſtituendus eſt non attenta qualitate proximioritatis. *loc citat. num.* 8.
Quo caſu qualitas Sacerdotalis cenſeatur volita a Fundatore de tempore vacationis. *loc. c. n.* 13. & 14.
Conſanguineus, & Patronus, licet remotior, præfertur ſimplici Conſanguineo proximiori. *alleg.* 8. *n.* 27.
Quænam qualitates conſiderandæ ſunt in proviſionibus Beneficiorum. *alleg.* 30. *n.* 6.
Ad inducendam obſervantiam requiritur qualitas coactiva. *alleg. cit. n.* 29.
Qualitas primogenialis non prævalet Clericatus in ordine ad obtinenda Legata pia. *alleg.* 32. *n.* 22. ſed limita, ut ibi.
Qualitas Doctoris potius verificatur in Sacerdote, quam in ſimplici Clerico. *allegat.* 33. *n.* 5.
Qualitates ſupervenientes ex Indultis Apoſtolicis extra limen fundationis, non ſunt de natura Beneficii. *alleg.* 45. *n.* 7. & 8.
Quando qualitas non comprehendit proviſos Apoſtolicos, non intrat neceſſitas exprimendi illam Papæ. *loc. cit. n.* 21.
An proviſio Apoſtolica ſit ſubreptitia, quando non exprimitur qualitas appoſita extra limen fundationis. *loc. cit. n.* 23.
Cappellaniæ vocabulum excludit qualitatem Laicalem. *alleg.* 49. *n.* 5.
Una qualitas eſt inſeparabilis ab altera, quando utraque fuit expreſſa abſque ulla copula. *Ex alleg.* 53. *n.* 3.
Quinam dicatur habere qualitates requiſitas ad præſentationem. *alleg.* 61. *n.* 2.

Capacitas, ſeu qualitas Præſentati, an sequiratur de tempore nominationis, vel potius de tempore præſentationis. *loc. cit.* n. 5. & 14.
Qualitas perſonalis, & ordo ſuccedendi gradatim afficiunt tantum perſonas de certo genere. *alleg.* 66 n. 26.
Factum Fundatoris inſpicitur pro arguenda qualitate Iurispatronatus. *alleg.* 68. n. 4.
Qualitas adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi *loc. cit.* n. 24.
Ex quibus conjecturis arguatur repetitio qualitatis de una perſona ad aliam. *alleg.* 80. n. 14.
Obſervantia etiam de ſe conſiderata ſufficit ad probandam qualitatem Iurispatronatus. *alleg.* 86. n. 27.
Quando qualitas requiſita in Iurepatronatus activo cenſeatur repetita in paſſivo. *alleg.* 86. n. 21.
Non Entis nullæ ſunt qualitates, *allegat.* 90. *numero* 7.
Quando qualitas Presbyteratus non det præcedentiam. *loc. cit.* n. 139.
Patroni poſſunt pro libito diſponere circa modum, ordinem, & qualitates Iurispatronatus. *alleg.* 92. *num.* 7.
Qualitas hæreditatis reſpicit favorem patronorum. *loc. cit.* n. 8.
Ad probandam ſimplicem qualitatem Iurispatronatus leviora ſufficiunt argumenta deſumpta ſignis, & conjecturis. *loc. cit.* n. 12.
Amplia ubi agatur, non ſolum de præſumptione Iuris, ſed etiam in concurſu litteralis Inſtrumenti fundationis. *loc. cit. num* 13. & 14.
Expreſſio qualitatis familiaris continuata in Præſentationibus, & Inſtitutionibus demonſtrat immutationem qualitatis hæreditariæ in gentilitiam. *loc. cit. num.* 24.
Quæ qualitas etiam demonſtratur, ubi præſentationes factæ ſint capita. *loc. cit. num.* 25. & 27.
Expreſſiones enixæ in litteris Apoſtolicis demonſtrant qualitatem familiarem. n. 28.
Eſt argumentum qualitatis gentilitiæ, ubi nunquam præſentarunt fœminæ, vel Cognati, ſeu Extranei. *loc. cit. num.* 29.
Hæc qualitas probatur ex ſententia Iudicis. *loc. cit.* n. 30. & 32.
Expreſſio qualitatis familiaris, quando cenſeatur facta taxative, vel demonſtrative. *loc. cit. num.* 84. *cum ſeqq.*
Prærogativa ingreſſus Iurispatronatus in una familia vincit omnes alias qualitates. *alleg.* 94. n. 5.
Patroni in præſentando nequeunt addere novam qualitatem non expreſſam in reſervatione Iurispatronatus. *loc. cit.* n. 12.
Ultimus ſtatus datur etiam in qualitate. *alleg.* 100. *numer.* 155.
In Iurepatronatus hæreditario requiritur qualitas hæreditaria in actu, & quando, ſecus in annexo bonis. *allegat.* 100. n. 167. & 168.
Poſſeſſio præſentandi non tranſit in ſucceſſorem, qui non habet qualitates anteceſſoris, ſed in illum, qui habet eas. *alleg.* 100. n. 214.
Qualitas gentilitia ſuperaddi poteſt in Iurepatronatus abſque conſenſu Ordinarii. *loc. cit.* n. 267. & 273.
Poſſeſſio Auctoris quoad effectum Iuris hæredi non ſuffragatur, quando illa inhæret alicui qualitati perſonali Auctoris. *alleg.* 100. n. 461.
In vocatione attenditur prioritas qualitatis principaliter contemplatæ. *loc. cit.* n. 525.
Una qualitas requiſita in prælatione paſſive vocati excludit requiſitum alterius diverſæ. *allegat.* 100. n. 656.
Obſervantia declarat Qualitatem Iurispatronatus. *loc. cit. num.* 685.
Patroni Laici, non tenentur ſcire qualitates Præſentati, ſicut tenentur Eccleſiaſtici. *alleg.* 2. *ſub* n. 18. *in fin.*
Obſervantia cum qualitate coactiva, quando sequiratur. *alleg.* 17. n. 9.
In Centenaria non requiritur probatio qualitatis coactivæ. *alleg.* 17. n. 13.
Quando ſufficiat, vel non qualitas Sacerdotalis in habitu in Cappellanis Sacerdotali. *alleg.* 42. n. 24.
Qualitas adiecta verbo debet concurrere de tempore per illud importato. n. 35.
Obſervantia quando ſit probanda cum qualitate coactiva. *alleg.* 43. n. 23. *circa finem.*
Debet eſſe præciſa, & non æquivoca, & ſola probabilitas in contrarium eam deſtruit. *ibid.* n. 25.
Statutum Eccleſiæ ſuper qualitatibus annexis Beneficiis non afficit Proviſos Apoſtolicos. *alleg.* 25. n. 3. Iteratis in illis editis in limine Fundationis. *ibid.* Amplia etiam in Statutis Auctoritate Apoſtolica confirmatis. *ibid.* n. 5. Amplia etiam in ipſis Indultis Apoſtolicis. *ib.* n. 5. Amplia etiam Indulta & ſtatuta ſine favorabilia requirendo qualitatem Presbyteralem. *ib. num.* 6.
Qualitates non appoſitæ in limite Fundationis, non ſunt exprimendæ in litteris Apoſtolicis. *alleg.* 45. n. 16. 22. & 23.
Qualitatis Sacerdotalis neceſſitas non probatur ex Collationibus, quæ factæ fuerunt Sacerdotibus, niſi illæ ſucceſſerint in concurſu Clericorum. *loc. cit.* n. 17. & 18.
Beneficium adjudicari debet ei, qui habet omnes qualitates a fundatore præſcriptas. *Rot. poſt allegat.* 17. *num.* 15.
Papa derogare non ſolet qualitatibus Beneficio præſcriptis etiamſi illud effectum ſit Sanctæ Sedi. Rot. *poſt alleg.* 48. n. 49.
Qualitas hæreditatis in Iurepatronatus poteſt intelligi de illa ſanguinis. *alleg.* 75. n. 85.
Verbum *Cappellanus* junctum alteri verbo *Presbyter* infert qualitatem Sacerdotalem, & inducit onus celebrandi *per ſe ipſum.* Rot. *poſt alleg.* 17. n. 19.
Obſervantia declarat Fundationem, & inſervit ad excludendam qualitatem Sacerdotalem. Rot. *poſt alleg.* 17. n. 20.
Qualitas Sacerdotalis per centenariam, imo etiam quadragenariam adimitur Beneficio. *alleg.* 17. n. 13. *circa finem*, & n. 12.
Iſta qualitas ex quibus vel ita dicatur in habitu. *ibid.*
Qualitas Sacerdotalis in Cappellania, an poſſit tolli per præſcriptionem. *alleg.* 3. n. 13. & *alleg.* 17. n. 14.
Vide *Conſanguinitas. Hæres. Iuſpatronatus hæreditarium, & gentilitium. Legitimitas. Linea. Ordo, Obſervantia, Proximitas. Sacerdos. Senioritas. Repetitio.*

Quietatio.

Facta Patri, pro omni, & toto eo, quod quis prætendere poteſt etiam ex cauſa ſupplementi Legitimæ, quid operetur? *allegat.* 69. n. 27.

Quota.

An præſentatio relative ad ratam, ſeu quotam pugnet cum Iurepatronatus gentilitio. *alleg.* 92. n. 49.
Etiam in Iurepatronatus familiari ab initio in primis ſtipitibus dari poſſunt quotæ æquales, vel inæquales. n. 50.
Ultimus ſtatus, in quo plures præſentarunt citra expreſſionem quotæ, intelligitur aſſiſtere ſingulis pro virili. *alleg.* 100. n. 85.
Status primitivi, ut concludant quotam, quid continere debeant. n. 86.
Quota vocis datæ per Fundatorem, ex quo declaretur. *alleg.* 100. n. 109. & 100.
Status antiquiores quando non contineant certitudinem quotæ vocis Patronalis. *loc. citat.* n. 128.
Præſentatio nomine alterius per ratam, & quotam excludit Ius Collegii. *loc. cit.* n. 136.
Vocata linea ad Iuſpatronatus, omnes de linea pro eorum quota dicuntur vocati. n. 250.
Iuſpatronatus pluribus relictum intelligitur pro virili. *num.* 687.
Succeſſores primorum Stipitum, etiam mille ſemper habent quotam ſuo Stipiti obſtentam. *allegat.* 25. *num.* 16.
Vide *Rata.*

R

Rata.

NON repugnat in jure, quod una rata Iurispatronatus ſit gentilitia, altera autem hæreditaria. *alleg.* 92. n. 60.
Quando hæc Concl. procedat aſſignatur diſtinctio. *loc. cit.* n. 61. & 62.
Compatrono donante ratam Iurispatronatus hæreditariam alteri Compatrono habenti aliam, ratam ſed gentilitiam, totum Iuſpatronatus ſit gentilitium. *num.* 73.
Compatronus donans alteri ſuam quotam, dicitur facere puram remiſſionem ſui juris alteri, & portio confunditur cum portione. *loc. cit.* n. 64.
Acquiſitio ratæ Iurispatronatus facta per Patronum, qui habet aliam ratam Fideicommiſſo ſubjectam, quando dicatur facta ad commodum Fideicommiſſi. *num* 65.
Vide *Quota.*

Ratificatio.

Per uſum litterarum reſervationis, præſumitur reſignans ratificaſſe dictam expreſſionem. *alleg.* 36. n. 62.
In quibus ineret dicta concluſio. *loc. cit.* n. 63.
Ubi requiritur ratificatio, ſufficit etiam tacita per ſcientiam, & taciturnitatem. *alleg.* 94. n. 23.
Declara in actibus favorabilibus. *ibid.* n. 24. 26.
Mandatum ratificatum per Patronum, non dicitur falſum. *alleg.* 100. n. 395.

Ob-

Obſervantia debet emanare ex ratificationem expreſſa omnium eorum, quorum intereſſe tangit. Rot, *poſt alleg.* 9. *num.* 89.

Ratio.

Ex pluribus rationibus decidendi, omnes approbatæ cenſentur. *allegat.* 90. *num.* 99.
Ratio poſtulat, ut intacta Jura Patroni ſerventur. *allegat.* 23. *ſub num.* 16.
Ratio eadem informat cauſas diverſas. *allegat.* 90. *numer.* 111.
Vide *Identitas*.

Receptio.

Vide *Tempus*.

Recompenſa.

Recompenſa ſervitii, non applicatur niſi ad laborem gratuito præſtitum. *alleg.* 30. *num.* 23.

Rector.

Rector Eccleſiæ repræſentat Eccleſiam. *alleg.* 34. *numer.* 20.
Spectante Jurepatronatus pro medietate Rectori, & pro alia Univerſitati Patronorum, præſentatus per Rectorem cum aliquibus Parochianis minorem partem Univerſitatis conſtituentibus, non dicitur præſentatus per majorem partem Patronorum. *alleg.* 100. *num.* 113.
Rector, & Conſules officiales unius Eccleſiæ, non faciunt Collegium, & Capitulum Canonicorum. *loco cit. num.* 132.
Jus nominandi Cappellanum manualem, an ſpectet ad Rectorem Eccleſiæ, vel hæredem. *loc. cit. num.* 169.
Etiam Rector inſtitutus, cogitur ad reſignandam Parochialem, ſi ſit inviſus Populo. *num.* 400.
Jus nominandi Cappellanum, pertinet ad Rectorem Eccleſiæ reſpectu Legati pii in ejus Altare relicti, cum onere Miſſarum. *allegat.* 34. *num.* 5. *& ſeqq.* quod procedit ad excludendum hæredem Teſtatoris. *ibid. numer.* 8.
Si pro alimentis Patroni, Eccleſia non habet redditus ſufficientes deducendo congruam Rectoris, iſta non deducitur, quando Rector ex alio Beneficio, quod habet congrue vivere poteſt *alleg.* 44. *num.* 49.
Rector Eccleſiæ non poteſt dare Confraternitati licentiam ſe congregandi in Cappella de Jurepatronatus invito Patrono. *alleg.* 34 *num.* 48. *in fin.*
Vide *Eccleſia*. *Parochiani*. *Parochus*.

Recurſus.

Recurrens ad Judices Laicos, eſt repellendus a limine Judicii. *alleg.* 100. *num.* 478.
Vide *Executor*.

Redditus.

Beneficiatus in reſtitutione redditnum ſuperſtitum, non debet præferre pauperes extraneos Patronis indigentibus *alleg.* 42. *num.* 22.
Eccleſia non tenetur alere Patronum inopem, niſi redditibus de ſuperfluis. *alleg.* 44. *num.* 20.
Beneficiati de ſuperfluis redditibus, tenentur facere Eleemoſynam pauperibus. *loc. cit. num.* 21.
Alere Patronum egenum de redditibus ſuperfluis, non eſt onus, aut materia odibilis Eccleſiæ. *num* 28.
Parempta dote data per Patronum, an Eccleſia teneatur dare alimenta ex redditibus poſtea acquiſitis. *loc. cit. num.* 48.
Cappuccini, & Fratres Minores de Obſervantia, prohibentur habere annuos reddiius perpetuos. *alleg.* 49. *num.* 22.
Pro deducendo annuo reddito Beneficii debent calculari fructus per Decennium. *alleg.* 58. *num.* 41.
De Beneficiatis habentibus pingues redditus quibus abutantur, quid dixerit *Ripa*. *alleg.* 42. *ſub num.* 24.
Patrono reſervatur Juſpatronatus in Eccleſia de novo erecta ex redditibus alterius diſmembratæ de ſuo Juſpatronatus. *alleg.* 47. *num.* 26.
Scientia certa redditunm Beneficii, non poteſt haberi per ejus poſſeſſorem, niſi poſſederit per decennium. *alleg.* 56. *ſub num.* 63 *verſ. ultra*.
Vide *Cappellania*. *Beneficiatus*. *Eccleſia*.

Redditio rationis.

Jus viſitandi comprehendit redditionem rationis, quæ eſt pars formalis viſitationis. *alleg.* 23. *num.* 10.

Reductio.

Numerus exceſſivus debet ad ſuos limites reduci. *alleg.* 9 *ſub num.* 46.

Reædificatio.

Vide *Reſtauratio*.

Referens.

Referens ubi a relato diſcordat, per errorem proceſſiſſe præſumitur. *alleg.* 86. *num.* 19.
Referens quando probet ſine Originali relato. *alleg.* 10. *num.* 215.
Quando ſtetur referenti ſine exhibitione relati. *in ſupplem num.* 50.
Vide *Relatio*.

Regreſſus.

Reſervatio regreſſus reſtricta ad caſum petitionis reductionis aliam petitionem percuerit vigore antiquæ Formulæ, & aliam vigore novæ. *alleg.* 56. *num.* 53. *& numer. ſeq.* 67. 75. 78. 81. 86.
Per formulam antiquam reſervationis quomodo præſervetur regreſſus favore reſignantis. *loc. citat. num.* 56. *& ſeqq.*
Quinam ſit regreſſus conditionalis, & quomodo competat. *loco citat. num.* 59. 66 69. 83. 84. 87. 92.
Regreſſui reſervato juxta modernam formulam non officit defectus clauſulæ *ex quavis cauſa*. *alleg.* 56. *num.* 71. 77. *&* 85.
Regreſſus pœnalis requirit canonizationem per tres conformes, non autem conditionalis juxta modernam formulam *alleg* 56. *numer.* 82.
Reſignans cum penſione reſervata cum clauſula *regreſſus caſu*, quo Reſignatarius prætenderet ad minorem ſumam reduci, aut annullari, aut illam male, & nulliter aſſignatam eſſe allegaret, an poſſit habere regreſſum contra Reſignatarium allegantem falſam expreſſionem valoris. *alleg.* 56. *d. numer.* 47. *& ſeqq. uſque ad n.* 60.
Clauſula *Regreſſus* in penſione ad favorem Reſignantis datur per duplicem formulam antiquam, & novam, & de differentia utriuſque. *loc. cit. numer.* 55 *& ſeqq. uſque ad num.* 60.
Regreſſus competit Reſignanti, quando Reſignatarius non ſolvit penſionem in quantitate reſervata cum clauſula, *& non alias*, *&c. loc cit. numer.* 65. *&* 66.
Neque attenditur an juſte, vel injuſte Reſignatarius impugnet quantitatem penſionis. *ibid. num* 67. *&* 68.
Et de ratione. *ibid. numer.* 69. 70. *&* 73.
Declara quando formula regreſſus prohibet impugnationem penſionis ex *quavis cauſa*, ſed tamen admittitur probatio per alias clauſulas æquipollentes. *ibid. numer.* 71. & de virtute clauſulæ, *& non alias*, *&c. ibidem num.* 73.
Ie regreſſum ex quibus clauſulis, & verbis prohibita dicatur impugnatio penſionis etiam ex juſta cauſa intret regreſſus. Vide *allegat. cit. num.* 73. *& ſeqq. uſque ad numer.* 87.

Regula.

Regula. Prior in tempore, eſt potior in Jure. *alleg.* 6. *num.* 2.
Regula de trienali eſt exceptio perſonalis, ipſi tantum poſſeſſori competens. *alleg.* 22 *num.* 31.
Regulæ juris temp. r eſt inhærendum, donec limitatio clara in contrarium non adducatur. *alleg* 16. *num.* 8.
Regula, quod in ultimis voluntatibus verba hortatoria importent neceſſitatem, quod quomodo procedat. *alleg* 30. *num.* 17.
Regula cujus eſt dare, ejus eſt tollere. *alleg.* 38. *num.* 5.
In judicando non eſt recedendum a regula, donec probetur limitatio. *loc. citat. numer.* 8.
Regula, quod lex non dicit, nec nos dicere debemus. *loc. cit. num.* 16.
Regula, quod uni non nocet, & alteri prodeſt, ſemper eſt faciendum. *alleg.* 55 *num.* 21.
Regulæ potius, quam limitationi ſtandum eſt. *allegat.* 59. *num.* 60.
An regula de trienali habeat locum, in Beneficiis de Jurepatronatus. *alleg.* 74. *num.* 1. 2
Regulam pro ſe habenti ſufficit limitationem eſſe dubiam. *alleg.* 81. *num.* 19.
Regula quod uni non nocet, & alteri prodeſt nequit prohiberi. *alleg.* 9. *num.* 24. *& alleg.* 100. *num.* 324.
Ex ingreſſu non ſumitur regula ad diſpoſitum in progreſſu. *alleg.* 100. *numer.* 652.
De regula *propter quod unum quodque tale*, *& illud magis*. *alleg.* 6 *num* 19.
Regula reſervatoria Menſium reſervans Beneficia ubicumque exiſtentia, an comprehendat illa erecta in Eccleſia, ſeu Cappella de Jurepatronatus. *alleg.* 72. *ſub num.* 8.

Regula Cancellariæ.

Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico ſubjacent Regulis Cancellariæ. *alleg.* 62. *num.* 1.
Regula 2. Cancellariæ reſervat Beneficia ſpectantia ad Collationem Dignitatum, & Beneficiorum vacata in vacationibus. *alleg* 90. *num.* 35.
Ceſſat in Beneficiis ſimultaneæ Collationis. *loc. cit. numer.* 36. 37.

Item, ſi Collatio quoad exercitium ſpectat ad Canonicatum vacantem devolvitur ad Capitulum & ceſſat regula. *loc. cit. num.* 38.
Idem procedit, ubi Capitulum eſt Originatius Collator habendo jus conferendum in habitu, & proprietate, translata exercitio tantum in Canonicum, & ea quibus hoc probetur. *loc. cit. num.* 39. *& ſeqq. ad* 53. *&* 55. *cum ſeqq.*
Regula 2. Cancellariæ reſervat primas Dignitates, & Beneficia ſpectantia ad præſentationem ipſarum tempore quo vacabant. *allegat.* 95. *n.* 1.
Derogatio Regulæ 8. in Privilegio ſuffragatur tantum in vita Pontificia derogantia. *alleg.* 100. *n.* 207.
Juſpatronatus mero Privilegio cadit ſub reſervatione Regulæ 8. *loc. cit. n.* 206.
Juſpatronatus competens Confraternitatibus Laicorum, an cadat ſub reſervatione Regulæ 8. Cancellariæ. *in ſupplem. n.* 75.
Reſervatio Apoſtolica Regulæ 8. hodie 9. Cancell. quando cenſeatur excluſa tacite ex verbis Fundationis, & explicantur Deciſiones in hac materia editæ. *alleg.* 62. *n.* 17. 18. *&* 19.
Regula 9. Cancell. quænam Beneficia comprehendat. Rot. *poſt alleg.* 28. *n.* 28.
Juſpatronatus mixtum Eccleſiaſticorum ſcilicet, & Laicorum non ſubjacet regulis Cancell. *loc. cit. n.* 50.
Regulæ 29. *de ſubrogandis* non eſt derogandum in præjudicium Collitigantis. *loc. cit. ſub n.* 62.
Beneficia de Jurepatronatus Eccleſiaſtico cadunt ſub Regula 8. hodie 9. Cancell. *loc. cit. num.* 66.
Regula reſervatoria menſium excludi poteſt in Fundatione, & excluſa cenſetur, etiam ſi agatur de Beneficio erecto antequam emanaverit prælata regula. Rot. *loc. cit. n.* 67.
Regula reſervatoria menſium excludi poteſt per Fundatorem, & ejus excluſio ſufficit, ſi deducatur etiam ex conjecturis, & adminiculis. *loc. cit. n.* 69. ubi de ratione. 80.
Vide *Cancellaria. Reſervatio. Regula.*

Regulares.

In Eccleſia Regulari Juſpatronatus Laicorum poteſt conſiſtere in juribus honorificis. *alleg.* 12. *n.* 8.
Cappellaniæ de Jurepatronatus Laicorum erigi poſſunt in Eccleſiis Regularium. *alleg.* 49. *n.* 24.
De malignitate factionis inter Regulares. *alleg.* 9. *num.* 64.
Valet pactum inter Rectorem Eccleſiæ Parochialis, & Regulares in admittenda fundatione eorum novæ Eccleſiæ, ut non recipiant Parochianos, ad Sepulturam ab ipſis electam neque fundationes Miſſarum, & Anniverſariorum. *allegat.* 100. *n.* 708. 709.

Rejectum.

Semel in uno judicio ejectum non amplius allegabile in alio. *alleg.* 90. *n.* 87.

Reintegratio.

Diminutio Dotis Commendæ debet reintegrari ab hæredibus Fundatoris. *alleg.* 47. *n.* 37. *circa fin.*

Relatio.

Relatio intelligitur in aliis, præter quam in expreſſe vocatis. *alleg.* 24. *n.* 30.
Relatio nunquam tollit illud plus, quod continetur in referente. *alleg.* 100. *n.* 304.
Relatio non fit ad ea quæ diſconveniunt ſubjectæ Materiæ. *loc. cit. n.* 659.
Relatio quando fit ad duas diſpoſitiones connexas ob identitatem, ſeu majoritatem rationis utranque diſpoſitionem amplectitur. Rot. *poſt allegat.* 20. *n.* 46.
Vide *Executor. Nuncius.*

Relatum.

Relatum continetur in referente virtute repetitionis. *alleg.* 68. *n.* 13.
Vide *Inſtrumentum. Referens.*
Vide *Articuli.*

Relictum.

Ex diverſo modo relinquendi bona directe, videlicet Cappellaniæ, vel potius Cappellania arguitur diverſa natura Cappellaniæ. *alleg.* 87. *n.* 3. 11.
Vide *Capitulum. Confraternitas.*

Religio S. Stephani.

Conceſſio Juriſpatronatus, Prioratuum, & Commendarum Religionis S. Stephani an proveniat ex titulo gratioſo, & revocabili, aut potius ex titulo oneroſo, & per viam contractus. *allegat.* 47. *n.* 32. *& ſeqq.*
Sereniſſimus Dux Hetruriæ in Religione Ordinis S. Stephani gerit figuram Generalis Religionis. *loc. cit. n.* 12. *&* 55.
Juſpatronatus in Commendis competere titulo oneroſo probatur ex diſpoſitione Statutorum Religionis Militaris S. Stephani. *loc. cit. n.* 38. *& ſeqq.*
Juſpatronatus in Commendis eſt ex titulo oneroſo. etiamſi Fundatio illatum habeat pro fine gloriam DEI, & devotionem erga S. Religionis Protectorem. *loc. cit. n.* 44.
Poteſtas Papæ in Beneficialibus eſt ampliſſima, & male arguitur a Prælato Religionis ad Papam. *loc. cit. num.* 47.

Religioſa.

In Jurepatronatus agnatitio, & gentilitio ſuccedunt fœminæ etiam Moniales, & Religioſæ. *alleg.* 66. *num.* 4.
Vocatio fœminarum, eorumque filiorum non operatur excluſionem Monialium, licet in Nobilium ad generandos filios, & de abſurdis contrariæ opinionis. *loc. cit. n.* 7. 8. *&* 10.
Moniales, Clerici, Cœlibes non cenſentur excluſi in Jurepatronatus gentilitio, & progreſſivo per generationem, quod limitatur. *alleg.* 66. *n.* 12. *&* 13.
Præſertim non concurrente alio de ſanguine apto ad gerendum. *ibid. n.* 14.
Et hæc excluſio Monialium, & Religioſorum intelligitur durantibus perſonis, quæ agnationem conſervant, in quarum defectum includuntur Religioſi. *ib. ſub n.* 15. *&* 16.
Ubi quod contraria opinio eſſet inhumana, & impia. *ibid.*

Religioſi.

In Fideicommiſſis deſcendentialibus, & progreſſivis veniunt etiam Religioſi non obſtante vocatione Filiorum, & deſcendentium. *alleg.* 66. *n.* 11.
Contraria opinio repugnat omnibus principiis, imo eſt inhumana, & impia. *n.* 12.
Diſpenſatio Religioſi ad Beneficium Juriſpatronatus propriæ Familiæ concedi ſolet per Sedem Apoſtolicam, & de exemplis. *alleg.* 100. *n.* 327.
Quando Teſtator idoneitatem intelleait in bonitate vitæ dicitur habuiſſe mentem non repugnantem præſentationi Religioſi. *loc. cit. n.* 330.
Religioſi præferri debent in conſequendis Officiis, & Dignitatibus in propriis Monaſteriis Religioſis alienigenis, etiam in terminis alternativæ. Rot. *poſt alleg.* 9. *n.* 84.
Capitulum generale habet unice, & privative quod ad Definitorium poteſtatem concordandi, & componendi contentiones graviſſimas inter Religioſos. Rot. *loc. cit. n.* 94. 77. *&* 109.
Vide *Religioſa. Repreſalia. Placitum.*

Reliquia.

Epiſcopus non poteſt alteri dare licentiam in Eccleſia patronata reluctante Patrono, collocandi Reliquias. *alleg.* 43. *n.* 9. 10. *&* 14.

Remedium.

Remedium pro paſſive vocato, ut neglecta præſentatione obtineat Beneficium. *alleg.* 56. *n.* 16.

Remiſſoria.

Non conceditur ad probandum per teſtes quidquid ab ipſis deponi non poteſt ob rei antiquitatem. Rot. *poſt alleg.* 9. *n.* 115.
Remiſſoria non conceditur ſtante irrelevantia articulorum minuſque in materia objectiva. Rot. *loc. cit. n.* 118. 119. *&* 125.
Neque ſtante confeſſione in actis facta de eo, quod probari intenditur. *ibid. n.* 121.
Non datur remiſſoria ad probandum illud, de cujus contrario conſtat per ſcripturas. Rot. *loc. cit. n.* 124.

Remotio.

Habens Jus removendi præſentatum vita durante non poteſt removere, ſi ſit hæres ejus, qui perpetuo præſentavit. *alleg.* 24. *n.* 20.
Vide diſtinctionem. *n.* 21.
Ad Cappellaniam amovibilem Ordinatus non poteſt removeri. *alleg.* 24. *n.* 32. *&* 33.
Actus remotionis Cappellani ad nutum amovibilis eſt utilis, & quare. *alleg.* 38. *n.* 10.
Beneficium Eccleſiaſticum fundari poteſt, ut toties quoties ſuperveniat aliquis de progenie Fundatoris, admittatur remoto Cappellano interim inſtituto. *alleg.* 24. *n.* 8.
An habens Jus amovendi Cappellanos ad placitum poſſit illos removere abſque eo, quod inquiratur ſuper cauſa remotionis. *alleg.* 88. *n.* 1.
Remotio ſine cauſa non ſubſiſtit, quando ſubeſt malitia, ſeu præſumptio alicujus odii, aut cauſæ irrogantis infamiam. *loc. cit. n.* 5.
Odium tanquam conſiſtens in animo non declaratur melius, quam ex verbis ipſius removentis. *n.* 8.

Quæ

Digitized by Google

Quæ indignatio damnetur, ut reddatur illicita amotio. *num. 11. & 13.*

Subrogatio gratioſa importat remotionem obſtaculi, & non acquiſitionem novi Juris. *alleg. 100. n. 975.*

Subrogatio gratioſa an ſit remotio obſtaculi, vel acquiſitio novi Juris. *n. 599.*

In Beneficio Parochiali amovibili ad nutum Patroni, quando poſſit Epiſcopus prohibere Patrono remotionem Parochi. *in ſupplem. n. 39. & 40.*

Remotio Parochi amovibilis ad nutum, poteſt fieri ſine cauſa abſque eo, quod procedat ex malitia. *loc. cit. n. 41.*

Canonicatus, & alia Beneficia non deſinunt eſſe perpetua, licet detur privatio, & remotio ex cauſa in Jure ſcriptis. *alleg. 24. n. 15.*

Remotio Cappellani in Cappellania manuali dicitur congrua, & remoto cæterano ponatur conſanguineus. *alleg. 38. n. 10.*

Epiſcopo volenti removere Cappellanum amovibilem ad nutum Patroni illo diſſentiente requiritur juſta cauſa. *alleg. 38. n. 16. in fin.*

Vide *Cappellanus. Cauſa. Coadjutor. Inſtitutus.*

Remotior.

Vocatis pluribus de familia conſanguineis, ſeu Cognatis, vel Affinibus poteſt Patronus eligere remotiorem in concurſu proximiorum, ubi agitur de vocatione mediata, ſecus directa, & de ratione. *alleg. 25. n. 18. & 19.*

In Jurepatronatu maſculino deficientibus maſculis proximioribus, defertur remotioribus. *allegat. 100. n. 320.*

Patronus an habeat libertatem præſentandi remotiorem in concurſu proximiorum ſtante Jurepatronatus paſſivo pro illis de parentela, aſſignatur diſtinctio. *alleg. 7. ſub n. 11.*

Remotus.

Vide *Remotio.*

Renuncians.

Renuncians præſentationem præſentationi an Patroni habeant novum terminum. *allegat. 75. n. 8.*

Recipiens dotem, & renuncians hæreditati non conſequitur Juſpatronatus hæreditarium. *alleg. 100. num. 242.*

Renuncians dicitur mortuus, quoad Beneficium renunciatum. *loc. cit. n. 316.*

Renunciatio.

Si Patronus Eccleſiaſticus accumulando duos præſentaverit, & primo præſentatus intra terminum renunciaverit Juri ſuo, an poſſit noviter præſentare. *alleg. 3. n. 28.*

Nec in renunciatione præſentationis, quæ poteſt fieri in manibus Patroni. *alleg. 20. n. 11.*

Renunciatio nominationis nondum præſentatæ Ordinario non inducit novum terminum quadrimeſtrem in favorem Patroni. *alleg. 61. n. 16.*

Juſpatronatus gentilitium non comprehenditur ſub renunciatione hæreditatum, & bonorum. *allegat. 66. n. 19.*

Renuncians bonis Paternis, & Maternis, renunciare cenſetur etiam Juripatronatus in bonis ipſorum conſiſtenti. *alleg. 69. n. 8.*

Renuncians prætenſionibus, quas quis habere poſſet in bonis Patris, nunquam renunciaſſe cenſetur potentiæ, & habitualitati Juris ſuccedendi in ipſius hæreditate. *loc. citat. num. 29.*

In renunciatione omnium Jurium, & actionis ſuper bonis, non comprehenditur Juſpatronatus etiamſi ſit hæreditarium. *loc. cit. n. 31.*

Qualitas hæreditaria Juriſpatronatus veluti inducta favore Patroni poteſt ab illo renunciari. *alleg. 92. num. 69.*

Quando fieri debeat mentio ſpecialis Juriſpatronatus in renunciatione, ſeu ceſſione hæreditatis. *alleg. 100. num. 239.*

Quando renunciatio hæreditatis contineat renunciationem Juriſpatronatus. *loc. cit. n. 238.*

Renunciatio Beneficii in manibus Patroni, & ſine Auctoritate Epiſcopi an valeat. *Rot. in ſupplem. n. 43.*

Donationi unuſquiſque renunciare poteſt in ſui præjudicium. *alleg. 46. n. 14.*

Renunciatio Beneficii litigioſi valet ſine auctoritate Superioris, & de ratione. *Rot. poſt alleg. 22. n. 54.*

Item facta de renunciatione Juris. *ibid.*

Patrono licet competat novus terminus ad præſentandum a die renunciationis ſui Præſentati, hoc tamen limitatur ſi renunciaverit ille, quem Patronus ſolum nominavit, non autem præſentavit. *alleg. 91. n. 16. 17. 18. & ſeqq.*

Jus alimentorum competit Fundatori etiam poſtquam renunciaverit Juripatronatus, imo etiam deperdita Dote per ipſam Eccleſiæ aſſignata. *Rot. poſt alleg. 44. num. 89.*

Quod tamen intelligendum eſt cum limitatione. *ibid.*

Vide *Lis. Patronus.*

Repetitio.

Relatum continetur in referente virtute repetitionis. *alleg. 68. n. 16.*

Ex quibus conjecturis arguatur repetitio qualitatis de una perſona ad aliam. *alleg. 80. num. 14. uſque ad 20.*

Repetitio ſubintelligitur in eo, quod diverſimode fuit expreſſum. *alleg. 89. n. 16. & 23.*

Quando qualitas requiſita in Jurepatronatus activo, cenſeatur repetita in paſſivo. *alleg. 89. n. 21.*

Repetitio qualitatis de una diſpoſitione ad aliam non datur ſtante diverſitate rationis. *loc. cit. num. 23. & num. 16.*

Maxime deficientibus dictionibus repetitivis. *loc. cit. num. 24.*

Repræſentatio.

Ratio non contraveniendi facto Auctoris, non fundatur in ſolo motivo evictionis, ſed etiam in repræſentatione perſonæ defuncti. *allegat. 24. n. 27.*

Heredes perſonam Defuncti præſentant. *alleg. 25. n. 8. & 19.*

Rector Eccleſiæ repræſentat Eccleſiam. *allegat. 34. num. 10.*

Tutor perſonam pupilli repræſentat. *alleg. 38. num. 7. & 17.*

Hæres etiam extraneus repræſentat perſonam Fundatoris. *alleg. 44. n. 19.*

Succeſſio demandata per clauſulam, *gradatim, & ordine ſucceſſivo*, an, & quando excludat repræſentationem? *alleg. 66. n. 34. 35. & 37.*

Nemo debet repræſentare duplicem perſonam, & occupare diverſum ſtatum in eadem Eccleſia. *Rot. poſt alleg. 52. n. 64.*

Repræſentatio an excludatur per vocationem proximorum. *alleg. 66. n. 34. in fin.*

Vide *Communitas. Filii.*

Reprobatio.

Vide *Approbatio.*

Reproductio.

Vide *Productio.*

Requiſita.

Quæ, & quot ſint Beneficii Eccleſiaſtici. *alleg. 31. n. ... & alleg. 34. n. 20.*

Vide *Compulſoria. Qualitas.*

Res.

In re communi omnium conſenſus requiritur. *alleg. 4. n. 31. in fin.*

Qui non comparet in cauſa, ſignum eſt, quod de ejus re non agitur. *allegat. 42. num. 24. verſ. Unde infertur.*

Res judicata.

Facit de albo nigrum. *allegat. 36. n. 6. & 12.*

Rei judicatæ executio non poteſt retardari, donec obtineatur reſtitutio in integrum. *ibid. n. 7.*

Judicatum, in quo caſu faciat ſtatum quoad omnes etiam non citatos. *ibid. n. 11.*

Res judicata facit ſtatum perpetuum. *alleg. 90. num. 86. & 88.*

Præſcriptio contra rem judicatam non inducitur abſque qualitate coactiva. *loc. cit. num. 93.*

Unicus actus ſufficit ad conſervandam rem judicatam. *n. 96.*

Quando dici poſſit derogatum rei judicatæ. *n. 100. & 101.*

Res judicata facit ſtatum ſuper pertinentia Juriſpatronatus. *alleg. 14. n. 9.*

Lex fundationis, & res judicata tollit quemcunque ſtatum contrarium veluti erroneum. *n. 17.*

Contra rem judicatam veniri non poteſt, niſi obtineatur reſtitutio in integrum. *alleg. 98. n. 10.*

Res judicata eſt titulus fortior centenaria, & immemorabili. *n. 16.*

Res judicata præſumit titulum fundationis, cum ſtatibus ſecutis. *n. 17.*

Res judicata abſorbet ultimum ſtatum in Beneficialibus. *allegat. 100. n. 403.*

Res judicata dicitur adeſſe etiam in iis, quæ veniunt per conſequens, vel antecedens. *alleg. 68. n. 18.*

Habens rem judicatam dicitur habere aſſiſtentiam. *alleg. 90. n. 109.*

Vide *Judicatum.*

Res ſpiritualis.

In re patronata uſus eſt privativus. *alleg.* 43. *num.* 15. & 27.
In re patronata non debet fieri commixtio aliorum inſignium, ne perdatur in futurum memoria Fundatoris, aut ad ſtatum dubietatis reducatur. *alleg.* 43. *n.* 26.
Vide *Patronus.*

Reſcripta.

Reſcriptum Papæ, & ejuſdem declaratio debet intelligi, prout de Jure. *alleg.* 41. *n.* 29.
Reſcripta per importunitatem potius, quam ex voluntate Principis conceſſa non valent. *alleg.* 47. *n.* 11.
Reſcripta Sacr. Congregationum habent vim Legis. *alleg.* 57. *n.* 61.
Papa reſcribendo in Signatura gratiæ facit legem. *alleg. cit. n.* 66.
Princeps præſumitur circumventus, ubi in ſuo reſcripto præjudicaverit tertio. *alleg.* 47. *n.* 10.
Reſcriptum Principis contra publicam auctoritatem eſt nullum. *allegat.* 47. *n.* 12.

Reſervatio.

Obviandum eſt præjudicio Sedis Apoſtolicæ quoad ſuas reſervationes. *allegat.* 5. *n.* 25.
Juſpatronatus mixtum in turno Eccleſiaſtico cadit ſub reſervationibus contra opinionem Auctoris. *allegat.* 18. *n.* 1.
Fundator reſervando Juſpatronatus Eccleſiaſticis cenſetur, ſe voluiſſe conformare cum reſervationibus Apoſtolicis. *n.* 2. & 4.
Ut cenſeatur illis derogaſſe verba debent alium diverſum ſenſum non pati. *n.* 5.
Non ſufficit ad hunc effectum, quod voluerit Patronus præſentare in perpetuum cum ordinatione Turni. *n.* 6. & 7. 11. 22. 23. 24. & 26.
Juſpatronatus mixtum non cadit ſub reſervationibus. *num.* 8.
Ad [e]xcludendas reſervationes tacitæ requiruntur conjecturæ æquipollentes voluntati expreſſæ. *n.* 16.
Juſpatronatus laicale donatum Eccleſiæ evadit Eccleſiaſticum, & ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 19. *n.* 4.
In linea fundationis poſſunt expreſſe, & tacite excludi reſervationes Apoſtolicæ. *alleg.* 21. *n.* 1. & 2.
Legatum pium cum onere Miſſarum non eſt Beneficium, nec cadit ſub reſervationibus. *loc. cit. num.* 3.
Ex quibus conjecturetur excluſio tacita reſervationum in limine fundationis, ſeu erectionis. *n.* 5. & *ſeqq.*
Ad repellendum proviſum Apoſtolicum de reſervato ſufficit inturbidate reſervationum. [illegible]
Cappellaniæ Laicales ſub nulla reſervatione Apoſtolica comprehenduntur. *allegat.* 38. *n.* 21.
Juſpatronatus Eccleſiaſticum cadit ſub reſervatione. *loc. cit. num.* 22.
Ex lege fundationis poſſunt excludi reſervationes. *n.* 23.
Reſervatio Beneficiorum juxta [illegible], an comprehendat Beneficia de Jurepatronatus Laicorum. *alleg.* 35. *n.* 19. & 20.
Qualitas hæreditatis debet eſſe adjuncta in ipſa reſervatione Juriſpatronatus. *alleg.* 37. *n.* 4.
Litteræ Apoſtolicæ remanent ſubreptitiæ ex defectu verificationis, reſervationis Regulæ 1. *alleg.* [illegible]
Beneficia, & Dignitates ſimultaneæ Collationis, Præſentationis, vel Electionis non cadunt ſub reſervatione Reg. 1. *loc. cit. n.* 2.
Impetrator Apoſtolicus tenetur concludenter probare reſervationem Summo Pontifici narratam. *allegat.* 48. *num.* 1.
Reſervatio debet eſſe clara, aliàs non habetur in conſideratione. *loc. cit. n.* 2.
Fundator poteſt excludere reſervationes Apoſtolicas non ſolum expreſſe, ſed etiam tacite. *n.* 3.
Beneficium de Jurepatronatus Laicali non cadit ſub reſervationibus Apoſtolicis. *n.* 4.
Reſervato Jurepatronatus per Patronum Laicum per omne Eccleſiaſticæ eodem modo qualitate, ut ipſe habebat non intrant reſervationes Apoſtolicæ. *n.* 5. 7. & *ſeqq.*
Verbum, *libere diſponat*, idem importat, ac ſine aliquo reſervationis obſtaculo. *n.* 10.
Verba, *diſponat ſine ullius impedimento*, relata ad poteſtatem tam ſæcularem, quam Clericalem excludunt reſervationes Apoſtolicas. *n.* 14.
Lex fundationis quoties eſt incompatibilis cum reſervationibus eas excludit, licet poſteriores. *n.* 15.
Obſervantia tam affirmativa, quam negativa declarat excluſas fuiſſe reſervationes in limine fundationis. *n.* 19. & 21.
Reſervationes Apoſtolicæ reputantur in Jure odioſæ. *n.* 13. & 26.
Sufficiunt leviores conjecturæ ad excludendam reſervationem, & quando. *n.* 24.
Ad quem ſpectet onus probandi vacationem in menſe reſervato, & an præſumitur vacatio in menſe Ordinario. *n.* 25.
Juſpatronatus non competit eis, qui fecerunt expenſas in Fabricam Eccleſiæ, ſi illis non fuit reſervatum. *alleg.* 53. *n.* 4. 5.
Expreſſio Juriſpatronatus facta in reſervatione Penſionis, an reiteranda ſit in ejuſdem tranſlatione. *alleg.* 56. *n.* 2.
Prædicta formula accedente clauſula [illegible] reddit reſervationem conditionatam. *loc. cit. n.* 27. 63. & 73.
Reſervatio regreſſus reſtricta ad caſum petitionis reſolutionis, aliam petitionem patitur vigore antiquæ formulæ, & aliam vigore novæ. *loc. cit. n.* 33. & *ſeqq.* & *n.* 67. 75. 77. 81. & 86.
De diſtinctione duarum formularum reſervationis Penſionum. *n.* 35.
Formula antiqua reſervationis quænam ſit, & quomodo per eam præſervetur regreſſus favore reſignantis. *n.* 56. & *ſeqq.*
De moderna formula reſervationis penſionum, ejuſque effectibus. *n.* 58. & *ſeqq.*
Proviſio Juriſpatronatus Eccleſiaſtici vacanti in menſe reſervato ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. *alleg.* 67. *n.* 1.
Juſpatronatus mixtum cum diviſione [illegible], quando cadat ſub reſervationibus. *loc. cit. n.* 3.
Reſervatio Juriſpatronatus ſubſtantiatur in exceptione. *loc. cit. n.* 4.
Expreſſa, vel tacita voluntate Fundatoris excludi poſſunt reſervationes Apoſtolicæ. *allegat.* 68. *n.* 2.
Cujus indolis, ac naturæ eſſe debeant verba inducentia tacitam excluſionem reſervationum. *n.* [illegible]
Reſervato Jurepatronatus activo lineæ primogenitali, & paſſivo Clericis de linea, intelligitur paſſivum reſervatum illis de eadem linea primogenitali. *alleg.* 68. *n.* 12.
Quo ſenſu intelligatur, quod Beneficia de Jurepatronatus cadant ſub ulla reſervatione. *alleg.* 72. *n.* 7. & 8.
Proviſio de reſervata ratione menſis, eſt incompatibilis cum Jurepatronatus, ſecus proviſio de reſervato ob vacationem in Curia. *loc. cit. n.* 8.
In reſervatione Juriſpatronatus Monialium, non requiritur Beneplacitum Apoſtolicum. *allegat.* 73. *n.* 1.
Quando Patroni fuerunt in quaſi poſſeſſione præſentandi etiam in menſibus reſervatis, præſumitur Juſpatronatus acquiſitum ex augmento Dotis ſufficienti. *allegat.* 76. *n.* 32.
Et Patroni relevantur ab onere probandi ſufficientiam. *loc. cit. n.* 33.
Reſervatio ad effectum reſſandi unde colligi poſſit, & quid operetur. *allegat.* 77. *n.* 18. 20.
Beneficium vacaturo in Turno Eccleſiaſtico cadit ſub reſervatione, ſicut Articulus fit controverſus. *allegat.* 90. *n.* 27.
Si Fundator voluerit, & Jure ſuo terrum præſentat [illegible] dubio reſervatio, & adducitur exemplum *n.* 28.
An [illegible] reſervatio, ubi in turno Eccleſiaſtico Patronus laicus præſentat [illegible] præſentato. *num.* 29. & *ſeqq.*
In dubio contra reſervationem reſpondendum. *n.* 35.
Patroni in præſentando nequeunt addere novam qualitatem non expreſſam in reſervatione Juriſpatronatus. *allegat.* [illegible]
Reſervatio facta per Ordinarium in erectione Beneficii, potius attenditur, quam voluntas Fundatoris. *allegi* 95. *n.* 3.
Reſervatio Juriſpatronatus ex obſervantia præſumitur facta cum omnibus facultatibus Vicario Apoſtolico, & etiam Generali donec contrarium probetur. [illegible]
Erectio Beneficii ſi fuit valida, ita & valida cenſeri debet reſervatio Juriſpatronatus in eadem facta. *n.* [illegible]
Reſervata Jurepatronatus Capiti Collegii an cenſeatur contemplatum ipſum Collegium. [illegible]
Impetrator Apoſtolicus debet concludenter probare ſuppoſitam reſervationis. *alleg.* 98. *n.* 1. 2.
Sufficit dubietas reſervationis ad repellendum impetrantem. *n.* 3.
Etiam tacite excludi poſſunt reſervationes in limine fundationis. *n.* 4.
Attenditur ultimus ſtatus in Beneficio, de quo dubitatur an cadat ſub reſervatione. *n.* 6.
Quando ultimus ſtatus hoc caſu ſit conſiderabilis. *num.* 7.
Et de aliis ſtatibus ad excluſionem reſervationis. *n.* 8. 9. 11.
Negativa obſervantia proviſionem de reſervato attenditur ad argumentum, quod ex lege fundationis Beneficium fuerit exemptum a reſervatione. *numer.* 18.
Vicaria Curata ad nominationem Monaſterii, unita Beneficio de Jurepatronatus cum turno alternativo præſentationis in Patronum, & Abbatem Monaſterii, an vacata in turno Abbatis in menſe Apoſtolico cadat ſub reſervatione. *alleg.* 100. *numer.* 76. 78.

Reſer.

Reſervatio Apoſtolica non comprehendit, mixtum. *loc. cit. numer.* 81.
Prima reſervatio Juriſpatronatus Seniori de Familia, an cenſeatur derogata per ſecundam, in qua duo de Familia fuerunt vocati. *alleg. cit. num.* 162.
Obſervantia declarat perſonas comprehenſas in reſervatione Juriſpatronatus. *num.* 205.
Status, ut concludant debent probari in menſe reſervato. & quando. *num.* 299. & 300.
Juſpatronatus Laicorum non cadit ſub reſervationibus, limita ſi tranſeat ad Eccleſiam. *numer.* 280. 291. 295.
Etiam in tranſitu ad Eccleſiam poteſt ex lege fundationis retinere naturam laicalem non ſubjectam reſervationibus. *num.* 281.
Iſta lex fundationis ſi deficit, deſumitur ex obſervantia, ſi ſit centenaria. *num.* 282. 283. & 296.
Excluſio reſervationum ex lege fundationis Laici dari poteſt tacite per Judicio, & præſumptiones ex eadem fundatione deductas, & quales ſint iſtæ præſumptiones, & conjecturæ. *num.* 406. *cum ſeqq. uſque ad* 412.
Obſervantia etiam hanc tacitam excluſionem demonſtret ex ſtatibus. *numer.* 413.
Reſervatio Juriſpatronatus, quam fecit Fundator per actum inter vivos favore aliorum cum conſenſu Ordinarii nihil aliud eſt niſi donatio Juriſpatronatus ejuſdem. *in ſupplem. num.* 70.
Impetrans ex capite reſervationis repellitur, ſi reſervatio probetur aliquatenus turbida. Rot. *in ſupplem. num.* 90. & 95.
Lex fundationis quando non cenſeatur excludere reſervationes Apoſtolicas. *loco citat. num.* 112. & 120.
Proviſio Apoſtolica de reſervato conſumit Turnum Patroni Eccleſiaſtici. *allegat.* 8. *num.* 30. limita ut ibi.
Lex excluſiva reſervationum in limine fundationis, ſeu erectionis Legati pii in Beneficium niſi ſervetur remanebit Legatum pium, quod pariter non cadit ſub reſervationibus. *allegat.* 21. *num.* 8.
Reſervato Jurepatronatu pro deſcendentibus, Maſculi præferuntur Fœminarum propter Maſculos. *allegat.* 37. *num.* 16. *in fin.*
Secus deficientibus Statutis. *ibid.*
An hæres poſſit facere ea, quæ ſunt arbitrio Tutoris reſervata. *allegat.* 38. *num.* 13.
Patrono reſervatur Juſpatronatus in Eccleſia nova erecta ex redditibus alterius diſmembratæ de ſuo Jurepatronatus. *allegat.* 47. *num.* 26.
Juſpatronatus in Eccleſiis, & Beneficiis reſervare Laicis eſt gratia. *loc. citat. num.* 35.
Eſt tamen gratia titulo oneroſo in retributionem fundatoris cum commodo Eccleſiæ, quæ extinctis Patronis acquirit libertatem. *ibid. num.* 35. *in fin.* & 47.
Excluſiva reſervationum Apoſtolicarum an dicatur contra Jus. *alleg.* 48. *num.* 23.
Interpretatio benigna facienda venit pro Jurepatronatus fundato de bonis laicis in materia reſervationis. *allegat. cit. ſub num.* 23. & 26.
Juſpatronatus mixtum Laicorum, & Eccleſiaſticorum cadit ſub reſervationibus Apoſtolicis, ubi ejus exercitium ſit diviſum per turnum, & vacatio contingat in turno Eccleſiaſtici. Rot. *poſt allegat.* 28. *num.* 33.
Reſervationis Apoſtolicæ excluſio nunquam cenſetur inducta, quando verba habere poſſunt aliam diverſam juridicam interpretationem, & ſignificatum. Rot. *poſt allegat.* 28. *num.* 37.
Dictio, *in perpetuum*, ſub qua concepta fuerit reſervatio Juriſpatronatus favore alicujus, non eſt apta excludere reſervationes Apoſtolicas. Rot. *loc. cit. ſub num.* 38.
Ex quibus verbis in fundatione per Teſtatorem appoſitis excluſæ cenſeantur reſervationes Apoſtolicæ. Rot. *loc. cit. num.* 38. 39.
Litteræ Apoſtolicæ de reſervato ſunt ſubreptitiæ, nec exequendæ, ſi ex lege Fundationis excluſa ſit reſervatio. Rot. *poſt alleg.* 21. *num.* 10.
Reſervationes Apoſtolicæ ex quibus dicantur virtualiter excluſæ ex lege fundationis. Rot. *loc. citat. numer.* 11. & 12.
Reſervationes Apoſtolicæ ſi non expreſſæ, ſaltem virtualiter poſſunt excludi in limine fundationis, & adhuc dicitur excluſio clara ſi facta virtualiter. *ibid. num.* 14.
Quando non attenditur ultimus ſtatus ex proviſionibus Apoſtolicis de reſervato contra voluntatem fundatoris excluſivam reſervationem. *ibid.*
Reſervatio Juriſpatronatus facta ab Ordinario attenditur ſive bene, ſive male proceſſerit, donec corrigatur in petitorio. *alleg.* 34. *num.* 19.
Reſervato Jurepatronatus ex cauſa dotis aſſignatæ ex parte unius ex condotantibus, ſi iſte ejuſque hæredes defecerit in aſſignatione dotis, an ſit admittenda ejus præſentatio, *loco cit. num.* 19. *verſ. prout alias.*
Reſervatio Juriſpatronatus facta ab Ordinario præſumitur in conformitatem legis Fundationis. *allegat.* 66. *num.* 23. *in fin.* & *num.* 24.
Regula reſervatoria menſium reſervans Beneficia ubicumque exiſtentia, an comprehendat illa erecta in Eccleſia ſeu Cappella de Jurepatronatus. *allegat.* 72. *ſub numer.* 8.
Lex fundationis non dicitur voluiſſe excludere reſervationes Apoſtolicas ex facultate præſentandi data Patronis toties, quoties vacaverit Beneficium. *alleg.* 62. *ſub num.* 5. & 6.
Nec minus ex facultate præſentandi cum verbo *perpetuo*. *ibid. num.* 7. 8. & p. amplia *ut num.* 13.
Ad hunc effectum verba fundationis debent eſſe incompatibilia cum reſervationibus, nec poſſunt habere alium ſignificatum. *ibid. num.* 10. 11.
Juſpatronatus Laicale fit Eccleſiaſticum per tranſitum ad Eccleſiaſticos. *loc. cit. num.* 14.
Ut retineat naturam laicalem in tranſitu ad Eccleſiaſticos non ſufficiunt illa verba, quæ ſufficerent ſi Teſtator ab initio reſervaſſet Juſpatronatus Eccleſiaſticis ad effectum excludendi reſervationis Apoſtolicas. *ibid. num.* 14. & 15. *cum ſeq.* & 20.
Reſervatio Apoſtolica Regul. 8. hodie 9. Cancell. quando cenſeatur excluſa tacite ex verbis fundationis, & explicantur Deciſiones in hac materia editæ. *num.* 17. & 19.
Poſt erectum Beneficium non poteſt Ordinarius apponere in favorem Patroni conditiones præjudiciales reſervationibus Apoſtolicis. *n.* 23.
Nec Vicarius habet hanc facultatem ſub prætextu declarationis mentis Fundatoris. *ibid. n.* 25.
De importantia hujus verbi, *providere*, appoſita in reſervatione Juriſpræſentandi. Rot. *poſt alleg.* 48. *num.* 29. ubi Auctor fuſe hanc explicat Concluſionem.
Cuilibet Fundatori licitum eſt in erectione Beneficii apponere conditionem excluſivam reſervationis Apoſtolicæ. Rot *loc. cit. ſub. n.* 31.
Reſervationes Apoſtolicæ non habent locum, niſi in caſu liberæ vacationis Beneficii. Rot. *loc. cit. n.* 32.
Reſervationes Apoſtolicæ ſuper Beneficiis reputantur in Jure odioſæ, ac proinde quantum fieri poteſt effugiendæ. *loc. cit num.* 44.
Reſervationes prædictæ cenſentur omnino excluſæ per Fundatorem, quando iſte reſervato Jurepatronatus, & præſentandi exercendo per turnum, obligavit ſucceſſores ad præſentandum intra decem dies ſub pœna devolutionis de uno ad alterum ex Patronis a ſe prælectis Rot. *loc. cit. n.* 45. & *ſub n.* 54.
Excluſæ pariter dicendæ ſunt reſervationes ex verbis, *quod perpetuis futuris temporibus præſentatio ſemper pertineat*, &c. in fundatione appoſitis. *loc. cit. n.* 45.
Juſpatronatus laicale non eſt obnoxium reſervationibus Apoſtolicis. *loc. cit. n.* 52.
Patronus poteſt in fundatione apponere legem excluſivam reſervationum, quæ eſt ſecundum Jus, & conformis naturæ Beneficiorum. *loc. cit. n.* 54.
Reſervationum excluſio deducitur etiam ex conjecturis, & præſumptionibus. *ibid. verb. Neque.*
Dictio *Semper* adjecta in fundatione exercitio nominationis ad Juſpatronatus favore vocatorum inducit conjecturam pro excluſione reſervationum. *n.* 70.
Elicitur quoque hæc reſervationis excluſio ex eo quod Teſtator mandaverit fieri proviſionem intra *decem dies*, vel *quindecim*, vel *viginti* a die obitus Beneficiati. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 71.
Et maxime ſi in caſu negligentiæ alter fuerit ſubſtitutus. *ibidem.*
Reſervatio cenſetur excluſa, quando in fundatione electa remanet induſtria perſonæ. *loc. cit. n.* 72.
Obſervantia quod ſecutis vacationibus in menſe reſervato, adhuc juxta legem Fundationis proviſiones factæ fuerint, inſervit pro conjectura ad præſumendum, quod ex lege Fundationis reſervatio locum habere nequeat. *n.* 73.
Juſpatronatus Laicale non eſt ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis. *n.* 73.
Secus in Jurepatronatus Eccleſiaſtico. *ibid. n.* 79.
Juſpatronatus ad effectum cadendi ſub reſervationibus dicitur Eccleſiaſticum, quando relinquitur Operariis Eccleſiæ etiam ſi ſint mere Laici. Rot. *poſt alleg.* 48. *n.* 79.
Quod tamen declaratur. *ſub num.* 80.
Reſervatione excluſa per voluntatem Fundatoris, excluſio omnino ſervari debet non curato, quod invitatus ad Juſpatronatus ſit Eccleſiaſticus, vel ſæcularis, vel proprio, vel Eccleſiæ intuitu. Rot. *loc. cit. num.* 81.
Verbum *libere* eſt excluſivum reſervationum & idem eſt verbo *omnimode*, quod æquivalet verbis omni caſu. *verſ. Eadem n.* 82.
Reſervatio cenſetur excluſa, ubi Fundator excluſit quemlibet Superiorem etiam Eccleſiaſticum. *numer.* 84.
Reſervatio quæ excluditur per incompatibilitatem legum, & conditionum in fundatione appoſitarum, ſemper, & quocumque tempore operatur ipſius reſervationis excluſionem. *nu.* 85.
Obſervantiæ interpretativæ voluntatis Fundatoris pro excluſione reſervationum maxime eſt deferendum. *verb. hujuſmodi n.* 86.

Facultas data Patronis per Fundatorem præſentandi ad Beneficium ſemper abſque ulla interpretatione, ac impedimento arguit excluſionem cujuſcunque reſervationis. *ſub* n. 90.

Lex fundationis præſentandi intra breve tempus à die vacationis Beneficii eſt incompatibilis cum regula reſervatoria. n. 91. & 92.

Eſt pariter incompatibilis cum dicta regula reſervatoria lex fundationis demandantis præſentationem ad Beneficium eſt explenda cum conſilio, & aſſenſu aliquorum. n. 93.

Quæ requirantur ad inducendam excluſionem reſervationis verba in Beneficiis fundatis ex bonis Eccleſiaſticis, & quæ requirantur in erectis a Laicis de bonis Laicalibus n. 95.

Fundatio quando eſt incompatibilis cum regula reſervatoria, ſemper ejus excluſionem operatur ſive præceſſerit illam, ſive non. n. 97.

Obſervantia etiam interpretativa, quam negativa inducit excluſionem Regulæ reſervatoriæ. n. 98.

Amplia ubi prædicta obſervantia judicialiter canonizata fuerit. *ibid.*

Fundator reſervando Juſpatronatus cenſetur illud voluiſſe ſubjectum reſervationibus Apoſtolicis. *alleg.* 62. n. 25. 27. & 28.

Hæres in erectione Beneficii in ſequelam mandati Teſtatoris non poteſt apponere conditionem excluſivam Reſervationum Apoſtolicarum. *loc. cit.* n. 26. & 29.

Præſertim ſi erectio facta fuit juxta mentem Teſtatoris, qui cenſetur ſe conformaſſe cum reſervationibus. *ibid.* n. 30.

Vide *Ordinarius. Penſio. Regula. Vacatio.*

Reſidentia.

Cappellania requirens perſonalem reſidentiam vacat per aſſecutionem incompatibilis. *alleg.* 27. n. 1.

An Cappellaniæ aliaque Beneficia ſimplicia de Jure communi Reſidentiam requirant? Quid autem ex conſuetudine. *loc. cit.* n. 2. vide n. 3.

Beneficium quando efficiatur reſidentiale. *ibid.* n. 4. vide *num.* 5.

Canonici tenentur ad ſervitium perſonale Chori per reſidentiam præciſam, & non cauſativam. *loc. cit.* n. 7.

Dictio *pro me*, & verbum *reſidere*, quid importent? *num.* 8.

Ad inducendam reſidentiam præciſam ſit ſemper neceſſaria appoſitio pœnæ privationis tituli. n. 14.

Reſidentia cauſativa non cauſat incompatibilitatem cum Beneficio reſidentiali. n. 15.

Cappellania habens annexum onus Chori eſt incompatibilis cum alio Beneficio reſidentiali. n. 16.

Ad inducendum onus præciſæ reſidentiæ, non ſemper requiritur per clauſula *per ſeipſum*. n. 27.

Ex impoſitione oneris Reſidentiæ in loco Beneficii, & aſſiſtentiæ divinis Officiis, an arguatur Cappellanum celebrare teneri per ſe ipſum. *alleg.* 28. n. 5. 6.

Verba, *Ordina, Vuole, e Commanda, che debba aſſiſtere in Città*, importent reſidentiam præciſam. n. 7.

Simplices Cappellaniæ de Jure communi reſidentiam non requirunt. n. 8. 9. ſecus de conſuetudine.

Teſtator volendo reſidentiam in loco intelligitur ſe voluiſſe conformare cum jure communi. *ibid.* n. 10.

Ex pinguibus redditibus Cappellaniæ, an arguì poſſit reſidentialitas illius. *ibid.* n. 11.

Servitium Eccleſiæ Collegiatæ, & Cathedralis præſeſerre ſolet reſidentiam præciſam. *alleg.* 35. n. 1.

Quando injungitur onus reſidendi ſub pœna privationis fructuum, non dicitur volita reſidentia, ſed tantum cauſativa. n. 2.

Sed limita ut n. 12.

Reſidentia cauſativa non inducit incompatibilitatem cum altero beneficio vere reſidentiali. n. 3.

Ad effectum inducendi incompatibilitatem an omnis reſidentia ſufficiat. n. 4.

Cappellania cum exercitio curæ Animarum regulariter eſt præciſe reſidentialis. n. 8.

Cappellanus ſtante reſidentia præciſa, ut poſſit abeſſe, neceſſaria eſt licentia in ſcriptis una cum juſta cauſa. *num.* 11.

Incompatibilitas dari poteſt in reſidentia diſcontinua. *alleg.* 27. n. 20.

Reſidentia cauſativa non concluditur ex pœna amiſſionis fructuum in caſu non reſidentiæ. *loc. cit.* n. 27. & *alleg.* 35. n. 12.

Ex quibus Cappellania non dicatur reſidentialis, & cum onere celebrandi per ſeipſum. *allegat.* 37. n. 27. *verſ. ad materiam*. Vide etiam *allegat.* 28. n. 12. *in fin.*

Reſidentia præciſa importatur ex verbis præceptivis. *allegat.* 28. n. 12. *circa finem verſ. Deciſio.*

Cappellania poteſt eſſe præciſe reſidentialis, & tamen non habere onus celebrandi per ſe ipſum. *loc. cit.* n. 6. *in fin.*

Reſidentia eſt præciſe in eo, qui habet ſolum onus baptizandi. *alleg.* 35. *num.* 9. *verſ. Fundamentum circa fin.*

De circumſtantiis inferentibus reſidentiam præciſam. *loc. cit. ſub* n. 10.

Vide *Cappellania.*

Reſignans.

Non cadit a Jure regreſſus niſi peccaverit in falſa expreſſione valoris. *allegat.* 56. n. 29.

Hæc concluſio procedit etiam in reſignatione conditionali. *loc. cit.* n. 50.

Sed limita ut n. 67. & *ſeqq.*

Imo & in reſignatione munita cum clauſula, & *non alias*, ſub inſinuata tamen limitatione. *loc. cit. num.* 51.

Expreſſio falſi valoris facta per Procuratorem en præjudicet Reſignanti. *loc. cit.* n. 61.

Per uſum litterarum reſervationis præſumitur reſignans ratificaſſe dictam expreſſionem. n. 62.

In quibus intret dicta Concluſio. n. 63.

Clauſula geminata ſignificat magis enixam voluntatem Reſignantis. n. 79.

Reſignantis. n. 79.

Reſignatarius.

De differentia inter Reſignatarium, & Succeſſorem ex vacatione. *alleg.* 56. n. 52.

Obſervantia Statuum Patronalium dicitur durare uſque ad tempus, quo poſſedit præſentatus, ejuſque Reſignatarius. *alleg.* 100. n. 415.

Reſignatio.

Quando fit reſignatio in Patronum Papa derogat Jurispatronatus, ubi Compatronus ſupplicat pro ſe ipſo. *alleg.* 8. n. 28. vide n. 29. & *ſeqq.*

Derogatio Jurispatronatus in totum lite pendente locum habet non ſolum in caſu vacationis Beneficii per obitum, ſed etiam per Reſignationem. *allegat.* 26. n. 8.

Reſignatio Beneficii facta ſine mentione Jurispatronatus litigioſi non ſuſtinetur. *loc. cit. num.* 11.

Beneficium ſemel reſignatum, amplius reſignari non poteſt. *alleg.* 22. n. 9.

Tutor poteſt præſtare conſenſum reſignationibus Beneficiorum. *alleg.* 38. n. 11.

Facultas ſemel repræſentandi in caſu mortis Beneficiati, an dicatur conſumpta per conſenſum præſtitum reſignationi, ſeu permutationi. *alleg.* 100. n. 69.

Patronus conſumit Turnum conſentiendo reſignationi, ſeu permutationi. *loc. cit. num.* 72.

Juſpatronatus ex privilegio an ſuffragatur in caſu reſignationis in manibus Papæ. *alleg.* 208.

Etiam Rector cogitur ad reſignandam Parochialem ſi ſit invitus Populo. n. 400.

Status Proviſionum Apoſtolicarum per reſignationem, vel coadjutoriam, non attenduntur pro obſervantia providandi de reſervato, & de ratione. n. 417.

In reſignationibus dantur duo conſenſus, & quales ſint. *alleg.* 4. n. 28.

In reſignationibus Beneficii, quæ fit Compatrono derogatur Juripatronatus. *alleg.* 6. n. 27. *in fin.*

Reſignatio facta favore Compatroni cum derogatione Jurispatronatus eſt ſubreptitia, ſi dante Turno, tunc non competebat Jus præſentandi. *alleg.* 8. n. 29.

Stante lite ſuper pertinentia Jurispatronatus Sedes Apoſtolica providet derogando illi in totum etiam in vacatione voluntatis per reſignationem penſionis. *alleg.* 16. *ſub* n. 9.

Conſenſus Patroni in reſignatione, ſeu permutatione an requiratur de neceſſitate, vel honeſtate. *all.* 73. *ſub* n. 2. *verſ. hinc videmus* & *allegat.* 60. n. 22.

Reſignatio in favorem certæ perſonæ fieri unice poteſt in manibus Papæ. Rot. *alleg.* 48. n. 32.

Ex prædicta reſignatione in favorem facta in manibus Papæ non poteſt argui ad libertatem Beneficii. *ibid.*

Reſolutio.

Reſolutiones Congregationum non attenduntur niſi ſint ſubſcriptæ a Secretario. *alleg.* 28. n. 12.

Reſolutio S. Congreg. facit ſtatum quoad alios caſus ſimiles. *allegat.* 9. n. 63.

Reſolutiones S. Congreg. in uno caſu editæ, poſſunt non applicari in alio ob diverſas circumſtantias. *allag.* 28. n. 12.

Reſolutiones S. C. C. in quo attendantur. *alleg.* 24. *ſub* n. 44. *verb. Et auctoritas.*

Quid ubi emanaverit per Memoriale non examinato articulo. *ibid.*

Vide *Deciſio.*

Reſponſio.

Reſponſiones ad Allegationes faciendæ ſunt per ſpeciales Deciſiones, non autem per regulas generales. *alleg.* 15. & 18.

Reſponſio data a Theocrito cuidam divaganti in Oratione ſua. *ibid.* n. 22.

Re-

Reſtauratio.

An Eccleſia ex vetuſtate deſtructa debeat reſtitui in antiquam formam. *alleg.* 12. *n.* 13.
Solus Superior Eccleſiaſticus habet arbitrium quoad modum, & formam renovationis, & reædificationis, *loc. cit. n.* 14.
In re communi facultas reædificandi præſtatur ei, qui vult facere Ædificium magis Idoneum. *loc. cit num.* 21.
In reædificatione Cappellæ, an Patronus teneatur ad expenſas voluntarias. *loc. cit. num.* 26. *& ſeqq.*
Juſpatronatus probatur ex ſubſecutis reſtaurationibus, & ex ſententia in Judicatum tranſacta. *alleg.* 43. *n.* 3. *&* 5.
Patronus tenetur reſtaurare rem patronatam. *loc. cit. num.* 11.
Quis teneatur ad reſtaurationem, ſive reædificationem Eccleſiæ de Jurepatronatus, an Patronus, vel Beneficiatus? *alleg* 100. *n.* 174. *& ſeqq.*
Patroni tenentur ad reſtaurationem Eccleſiæ, & qua ratione. *alleg.* 29. *n.* 19.
Patronus dicitur quaſi Pater, qui tenetur ornare, & reſtaurare rem Patronalem. *alleg.* 43. *n.* 11.
Patrono quare incumbat onus reparandi, & defendendi Eccleſiam. *Rot. poſt allegat.* 24. *n.* 62.
Vide *Onus. Patronus quoad Reædificationem, & Reſtaurationem.*

Reſtitutio.

Factum niſi ſervetur, ſunt reſtituendæ pecuniæ receptę per tranſactionem. *allegat.* 73. *ſub n.* 25.

Reſtitutio in integrum.

Rei judicatę executio non poteſt retardari, donec obtineatur reſtitutio in integrum. *alleg.* 36. *n.* 7.
Contra rem judicatam veniri non poteſt, niſi obtineatur reſtitutio in integrum. *alleg.* 98. *n.* 10.
Petens reſtitutionem in integrum contra ſententiam emanatam cum aliis dicitur feciſſe acta ſua, perinde ac ſi ea contra ipſum emanaſſent. *alleg.* 100 *n.* 405.
Ad obtinendam reſtitutionem in integrum adverſus rem judicatam, an, & quando ſufficiat ſemiplena probatio. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 73. *verſ. Illudque.*
Vide *Læſio.*

Reſcriptio.

Reſtrictiva non eſt facienda in his, quę non leguntur expreſſa. *alleg.* 49. *n.* 26.
Electionis libertas non reſtringitur ob coarctationem ad certum genus perſonarum, ſicut non reſtringitur electio Summi Pontificis, quæ fit de ſolo cœtu Cardinalium. *allegat.* 9. *n.* 65.
Electioni ad ſupremam Dignitatem non convenit reſtrictio Eligibilium. *loc. cit. n.* 67. & refertur dictum *Galbæ Imperatoris.*
Vide *Univerſalia. Vocatio.*

Retardatio.

Arbitrium non intrat pro retardatione, quando litteræ ſunt juſtificatæ. *Rot. poſt* 10. *num.* 22. *verſ. Arbitrium.*

Retentio.

Scientia Conſtitutionis probatur ex retentione Conſtitutionis in propria domo. *alleg.* 81. *n.* 23.
Vide *Conſecutio.*

Reticentia.

Reticentia præcepti Teſtatoris reddit gratiam ejuſdem derogatoriam ſubreptitiam. *Rot. poſt allegat.* 50. *num.* 13.
Expreſſio ſpecialis facienda in ſupplicatione ad obtinendam gratiam derogationis legibus Fundationis a Summo Pontifice, non bene ſuppletur ſi fiat ſub involucro Verborum. *loc. cit. n.* 15.

Retributio.

Vide *Reſervatio.*

Retrogradatio.

Non datur retrogradatio ad evitandas confuſiones. *alleg.* 90. *n.* 108.

Retrotrahatio.

Confirmatio donationis, an poſſit obtineri poſt præſentationem, & retrotrahatur ad diem donationis. *alleg.* 100. *n.* 566.
Clericatus, aut diſpenſatio retrotrahitur ad diem præſentationis. *alleg.* 1. *ſub n.* 24. *verſ. Modus.*
Quando non detur retrotrahactio præſentationis ad diem gratiæ pro præſentato. *allegat.* 4. *n.* 28. *in fin.*
Vide *Conſenſus, Diſpenſatio. Legatum, Tempus.*

Revalidatoria.

Vide *Gratia.*

Reverſio.

Vide *Dos.*

Revocatio.

Syndicus revocatus a Prælato abſque conſenſu Monachorum, non poteſt allegare defectum conſenſus. *alleg.* 80. *num.* 7.
Patroni poſſunt revocare, & ſuſpendere alternativam factam abſque conſenſu Ordinarii. *alleg.* 71. *num.* 19.
Jus competens ex teſtamento facilius revocatur, quam competens ex contractu. *alleg.* 66. *num.* 10. *& ſeqq.*
Revocatio facta in ultima voluntate de omnibus præcedentibus diſpoſitionibus non extenditur ad actum inter vivos. *loc. cit. num.* 13.
Nominatio ad Beneficia poteſt in totum revocari, antequam Superiori fuerit præſentata. *alleg.* 100. *num.* 9.
Non poſſunt Patroni revocare præſentationem factam in præjudicium præſentati. *num.* 354.
Patronus facta nominatione antequam nominatus exhibeat Ordinario nominationem poteſt illam revocare. *loc. cit. num.* 402.
Facta prima donatione Juriſpatronatus ante ejus confirmationem, an poſſit donator eam revocare, & alteri donare aſſignatur diſtinctio. *alleg.* 40. *num.* 22.
Quid in terminis Legis fundationis. *ibid.*
Fundator poteſt revocare Legem fundationis ante approbationem Ordinarii quod limitatur. *loc. cit. num.* 22. *in fin.*
Confirmatio Apoſtolica ſtatuti facti ab Inferiore operatur, ut iſto inconſulto Papa nequeat illud revocare, ſi confirmatio habeat decretum irritans. *allegat.* 45. *num.* 14.
Conceſſio titulo oneroſo, habita revocari non poteſt. *alleg.* 27. *num.* 37. *in fin.*
Vide *Donatio, Princeps, Turnus.*

Robur.

Obſervantia Judicialis eſt maximi roboris. *allegat.* 48. *num.* 21.

Roma.

In Eccleſiaſticis Materiis Roma Magiſtra eſt, & inferioribus Civitatibus Magiſtra eſt. *alleg.* 15. *num.* 32.

Rota.

An in Judicando ſequenda ſit opinio Rotæ neglecta ſententia unius Doctoris. *alleg.* 34. *num.* 11.
Curia Romana regulatur a Supremo Tribunali S. Rotæ. *alleg.* 56. *num.* 29. *&* 40.
Diſſenſus Epiſcopi non proveniens ab aliqua juſta cauſa poteſt corrigi per S. Rotam. *alleg.* 100. *num.* 265.
Rota an ſuccedat in locum Ordinarii pro verificanda conditione in litteris Apoſtolicis circa Juſpatronatus, quod ex dotatione, & Fundatione exiſtat. *alleg.* 22. *num.* 24.
Deciſio S. Rotæ poſterior attendenda venit. *alleg.* 27. *num.* 25. *in fin.*
Deciſiones S. Rotæ non attenduntur in materia incompatibilitatis Beneficiorum in concurſu reſolutionum S. Congreg. Concil. *loc. cit. num.* 26.
Sacra Rota veneratur, & ſequitur decreta Sacrarum Congregationum. *alleg.* 57. *num.* 61. 62.
De Superioritate Tribunalis Sacræ Rotæ Romanæ quoad cauſas Eccleſiaſticas ſuper Tribunalibus Epiſcoporum totius Provinciæ Marchiæ. *alleg.* 40. *num.* 42.
Vide *Deciſiones.*

Rota Maceratenſis.

Privilegia Rotæ Maceratenſis referuntur. *Rot. Maceraten. poſt alleg.* 40. *num.* 42.

S

Sacerdos.

VErbum Sacerdos ſtare poteſt taxative, vel demonſtrative. *alleg.* 17. *num.* 2. *&* 7.
An nomine Sacerdotis comprehendatur etiam Clericus inferioris Ordinis. *loc. cit. num.* 3.
An Fundator diſponens eligendum eſſe aliquem, ſi contingat Sacerdotem fieri, ſuppoſuerit Sacerdotium præcedere ipſam Electionem. *loc. cit. num.* 8.
Clauſula = *Quatenus Cappellania Sacerdotalis exiſtat* = importat dubietatem. *num.* 13.
Verba = *Prete, Sacerdote* = an ſignificent Presbyterum actu Celebrantem. *alleg.* 28. *num.* 3.
Verbum *Sacerdos* convenire poteſt ſimplicibus Clericis, ſed per improprietatem. *alleg.* 33. *num.* 3. *&* 11.

Verbum

Verbum *Sacerdos* de quibus proprie verificatur. *loc. cit. n.* 9.
Verbum *Sacerdos* derivat a Sacrificando. *loc. cit. n.* 10.
An fundator loquens promiſcue de Sacerdote, & Preſbytero nomen Preſbyteri intellexerit de Sacerdote. *num.* 12.
Qualitas Doctoris potius verificatur in Sacerdote, quam in ſimplici Clerico. *n.* 15.
Miſſa non poteſt celebrari niſi a Sacerdote. *alleg.* 42. *num.* 21.
Cappellania quando non dicatur Sacerdotalis non obſtante expreſſione verbi *Sacerdotis*. *Rot. in ſupplem. n.* 113. *& ſeqq.*
In Beneficio licet Sacerdotali in habitu præfertur Sacerdos Clerico. *alleg.* 7. *ſub n.* 10. *verſ. cum erga.*
Cappellania eſt Sacerdotalis ſi mandetur eligi Sacerdotem, qui ſi talis non eſſet, electio devolveretur ad Epiſcopum. *alleg.* 27. *n.* 11. *in fine.*
Poteſt eſſe Sacerdotalis abſque onere celebrandi per ſe ipſum. *ibid. n.* 12.
Verbum Sacerdos convenire poteſt ſimpliciter Clericis, ſed per impropriationem. *alleg.* 33. *n.* 3. *&* 11.
Cappellania an arguatur Sacerdotalis ob expreſſionem verbi *Sacerdos*. *alleg.* 33. *n.* 2. 3. 10. 11. *&* 22.
In concurſu Sacerdos præfertur Clerico in Judicio gratificationis. *alleg.* 45. *n.* 8.
Qualitatis Sacerdotalis neceſſitas non probatur ex collationibus, quæ factæ fuerunt Sacerdotibus, niſi illi ſucceſſerint in concurſu Clericorum. *alleg.* 45. *n.* 17. *&* 18.
Verbum = *Sacerdos* = latino Idiomate conceptum non induxit onus celebrandi per ſe ipſum, cum convenire etiam poſſit Clericis Inferioris Ordinis. *Rot. poſt alleg.* 17. *n.* 20.
Præſumptio ſtat pro qualitate Eccleſiaſtica Beneficii, ſi ejus fundator fuit Sacerdos, & Canonicus. *Rot. poſt alleg.* 28. *n.* 32. & vide *n.* 35. *& ſeqq.*
Limita Concl. ſuperius poſitam *ſub n.* 32.
Quando Sacerdos Beneficii Fundator ultra redditus Eccleſiaſticos poſſidebat etiam bona propria profana cenſetur reliquum proprium laicale Patrimonium in Beneficii erectione applicuiſſe. *Rot. loc. cit. ſub num.* 35. *&* 33.
Sicuti pariter limitanda venit Concluſio quando Juſpatronatus reſervatum fuit favore Laicorum, ipſo Ordinario confirmante, & de ratione. *loc. cit. num.* 36.

Sacerdotalis.

Qualitas quo caſu cenſeatur volita a fundatore de tempore vacationis. *allegat.* 7. *n.* 13. *&* 14.
Praxis Dataria diſpenſandi, & derogandi legi fundationis quo ad qualitatem Sacerdotalem. *alleg.* 17. *num.* 15.
In Cappellaniis Sacerdotalibus requiritur ſervitium perſonale per ſe ipſum. *allegat.* 27. *n.* 12.
Urgente neceſſitate an excludenda ſit in Cappellaniis de ſanguine Teſtatoris interpretatio inductiva qualitatis Sacerdotalis. *alleg.* 33. *n.* 4.
An reſpectu Beneficiorum, quæ habent annexum Ordinem Sacerdotalem ſufficiat qualitas Sacerdotalis in habitu. *loc. cit. num.* 5.
Qualitas Sacerdotalis adjecta verbo Electionis concurrere debet de tempore illius. *loc. cit. n.* 19.
Ad excludendam qualitatem Sacerdotalem attenditur ultimus ſtatus. *alleg.* 42. *n.* 18.
Vide *Cappellania.*

Sacerdotale.

Vide *Beneficium Sacerdotium.*

Sacerdotium.

Cappellaniæ ſimplices Sacerdotium non requirunt. *alleg.* 17. *n.* 4.
Ut Beneficium dicatur actu Sacerdotale quid requiratur. *loc. cit. num.* 5.
Primi Ordines ſunt gradus ad Sacerdotium. *loc. cit. num.* 14.
Ubi Fundator requiſivit Sacerdotium in habitu præfertur ille, qui eſt Clericus de tempore vacationis alteri, qui eſt laicus, & Clericatum aſſumpſit tempore quadrimeſtris. *alleg.* 85. *n.* 13.
Epiſcopus an cogere poſſit ad Sacerdotium Canonicos de Jurepatronatus in Collegiata. *alleg.* 100. *n.* 30.
In caſu neceſſitatis Eccleſiæ cogi poſſunt Canonici de Jurepatronatus ad ſuſcipiendum Sacerdotium, & quomodo. *loc. cit. n.* 31.
Fundator potuit requirere Sacerdotium in Clericis de ſanguine, ut aliceret ad illud, alias ſubſtitutus Sacerdotibus extraneis. *allegat.* 33. *ſub n.* 18. *verſ. Verum eſt.*
Lex fundationis requirens Sacerdotium ſine dubio eſt ſervanda, ubi non agitur inter Clerum de ſanguine, & Sacerdotem extraneum. *ibid.*
An, & quando verbum = *Preſbyter* = accipiendum ſit in ſenſu rigoroſo actualis Sacerdotis. *Rot. poſt alleg.* 42. *n.* 30. *&* 31.
De jure communi, ſeu conſuetudine generali Cappellaniæ Laicales Sacerdotium non requirunt. *alleg.* 17. *n.* 3. *verſ. Eo magis.*
In Beneficio Sacerdotali ſufficit Sacerdotium habituale tam ſi agatur de proviſione legis, quam hominis. *loc. cit. verſ. Sed ubi* 4. *n.* 3.
Vide. *Beneficium. Cappellania Sacerdotalis.*

S. Congregatio.

Reſolutio S. Congregationis facit ſtatum quoad alios ſimiles. *alleg.* 9. *n.* 63. *Verb. Unde ex ſuis.*
Vide *Congregatio.*

Sacriſtia.

Expenſæ Sacriſtiæ pro Miſſa quotidiana in quot ſcutis debeantur. *alleg.* 100. *n.* 365.
Vide *Expenſa.*

Sanatio.

Non datur ubi agitur de ſpolio ex defectu Juriſdictionis. *alleg.* 57. *n.* 31.
Vide *Nullitas.*

Scamnum.

Epiſcopus non poteſt alteri dare licentiam retinendi in Eccleſia Patronata Scamnum reluctante Patrono. *alleg.* 43. *n.* 9. *& alleg.* 54. *n.* 49.
Vide *Reliquia, Epiſcopus.*

Scientia.

Scire, & ſcire teneri paria ſunt. *alleg.* 57. *n.* 40.
Equitas non eſt allegabilis ab eo, qui ſcire, & inquirere tenebatur. *loc. cit. n.* 41.
Scientia in quibus perſonis præſumatur. *alleg.* 63. *n.* 19.
De actu facto per Abbatiſſam in Monaſterio præſumitur Scientia Monialium. *alleg.* 70. *n.* 13.
Inter Capitulum, & Abbatem in actu præſentationis præſumitur Scientia. *loc. citat. num.* 14.
Ignorantia præſumitur ubi ſcientia non probatur. *alleg.* 51. *n.* 8.
Ignorantia non excuſatur, in iis, quæ quis ſcire tenetur. *loc. cit. n.* 9.
Patronus non excuſatur allegando ignorantiam Fundationis, quam omnino, ſcire debet. *loc. cit. n.* 10. 21. *&* 36.
Patronus præſumitur ſcire, quod debet, videlicet Fundationem. *n.* 19.
Scientia circa exiſtentiam Conſtitutionis probatur ex obſervantia. *n.* 20. 21.
Item ex ſententia. *loc. cit. n.* 22.
Pariter ex retentione Conſtitutionis in propria Domo. *num.* 23.
Ex libris publice impreſſis, & diſtributis, in quibus eadem enunciatur. *n.* 24.
Ex atteſtatione Secretarii Communitatis. *loc. cit. n.* 25.
Colligans non ignorare, ſed ſcire præſumitur Jura producta in Judicio. *alleg.* 91. *n.* 41.
Scientia præſumitur ex conjunctione ſanguinis. *loc. cit. n.* 43.
Ubi requiritur ratificatio ſufficit etiam tacita per ſcientiam, & taciturnitatem. *allegat.* 94. *n.* 23.
Declara in actibus favorabilibus. *loc. cit. num.* 24. *&* 26.
Probatur ſcientia inter conjunctos. *loc. cit. num.* 27.
Item ex præſentia Filii probatur ſcientia Matris, & ex affixione Ædictorum. *loc. cit. num.* 28.
Scientia actus reſpectu Superioris habet vim conſenſus. *in ſupplem. n.* 39.
Ex quibus deſumatur ſcientia Vacationis Beneficii. *Rot. poſt alleg.* 2. *n.* 39.
Scientia etiam vera, certa, & indubitata, & etiam in præjudicialibus probatur ex conjecturis vehementibus, & urgentiſſimis. *Rot. loc. cit. n.* 30.
Capitulum reſpectu Abbatis, ſeu Prælati dicitur conjuncta Perſona ad effectum præſumendi ſcientiam. *alleg.* 63. *n.* 19.
Patrono non currit terminus ad præſentandum niſi a die ſcientiæ vacationis etiamſi hæc ſcientia detur poſt lapſum quinque annorum. *alleg.* 72. *n.* 2. *in fin.*
Vide *Acceptatio. Denuntio. Redditus. Edictum.*

Scriptura.

Procurator, qui a ſuo principali habuit Scripturam, non exinde infertur, quod habuerit ad effectum producendi. *alleg.* 59. *n.* 36.
Illegalitas ſcripturæ quando non ſit allegabilis. *Rot. in ſupplem. n.* 97. 98.
Error Scripturæ circa datam quando non efficiat. *Rot. loc. cit. n.* 101.

Google

Falſitas Scripturæ ex quibus deſtruatur? loc. cit. n. 103. 104.
Scripturarum Informium, illegalium effectus non ſuppletur per earum aſſervationem in publicis Archiviis. Rot. poſt alleg. 9. n. 100.
Non datur remiſſoria ad probandum illud de quo ex contrario conſtat per ſcripturas. Rot. loc. cit. n. 134.
Vide *Probatio*.

Scriptura Authentica.

Scriptura non authentica nihil probat. alleg. 7. n. 4.
Amplia ut n. 5.
Lex fundationis dictus conſenſus datus ab Epiſcopo in ſcriptis, & habetur pro authentica ſcriptura requiſita per Concilium. alleg. 73. ſub n. 3.

Secretarius.

Reſolutiones Congregationum non attenduntur, niſi ſint ſubſcriptæ a Secretario. allegat. 28. n. 12.
Vide *Atteſtatio*.

Sedes Apoſtolica.

Non eſt utile Sedi Apoſtolicæ Leges fundationis abrogare contra mentem Fundatorum. alleg. 50. n. 9.
Vacante Beneficio apud Sedem, per aſſecutionem incompatibilis, collatio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. alleg. 97. n. 22.
Præterquam ſtante Decreto quod de Beneficio ſit vacato per Sedem Apoſtolicam tamen diſponi poſſit, quod irritat Collationem Ordinarii. loc. cit. n. 25.
Stante lite ſuper pertinentia Juriſpatronatus, Sedes Apoſtolica providet derogando illi in totum, etiam in vacatione voluntaria per reſignationem poſſeſſionis. alleg. 16 ſub n. 9. verſ. in his.
Vide *Proviſio Apoſtolica. Vacatio.*

Sede vacante.

Vide *Collatio. Capitulum. Epiſcopus. Turnus.*

Senior.

Reſervato Jurepatronatus activo ſeniori de Familia, & paſſivo omnibus de Familia, an in hoc Jure paſſivo excludatur incluſus ipſe ſenior habens Jus activum. alleg. 51. n. 34.
Vocato ſeniore in Jurepatronatus mixto ſuccedit ſemina ſuperſtes. alleg. 69. n. 20.
Prima reſervatio Juriſpatronatus ſeniori de familia, an cenſeatur derogata, per ſecundam, in quo duo de familia fuerunt vocati. alleg. 100. n. 162.
Vocatis ſenioribus familiæ, fœmina ſenior excludit maſculum juniorem. alleg. 300 n. 495.
Vocatis duobus ſenioribus familiæ, an fœmina ſenior excludat maſculum juniorem. loc. cit. n. 515 & 545.
Competente Jurepatronatus duobus ſenioribus familiæ, an fœmina ſenior excludat maſculum juniorem. alleg. 77. n. 31.
Vocatis paſſive conſanguineis ad Beneficium ex Lege fundationis, an præſentandus ſit proximior, & ſenior, datur diſtinctio. alleg. 100. n. 655.
Vide *Familia. Filius. Hæres.*

Senioritas.

Qualitas ſenioritatis inutilis redditur eo defectu qualitatis hæreditariæ copulative requiſitæ. alleg. 69. n. 9.
Qualitas ſenioritatis intelligitur intra lineam vocatorum. alleg. 93. n. 34.
Spectante Jurepatronatus ad tres familias proximiorum in primo ingreſſu præferuntur duo ſeniores ex proximioribus. allegat. 92. n. 3.
Vocatis pluribus familiis cum lege, quod præſentatio pertineat ad proximiores, & ſeniores, proximitas, & ſenioritas intelligitur diſcretive in qualibet linea. loc. cit. n. 13.
Qualitas ſenioritatis, in pluribus vocatis diverſarum linearum, intelligitur diſcretive in qualibet linea, & quando ſecus. alleg. 100. n. 660.

Senſus.

Vide *Verba.*

Sententia.

Canonizans Juſpatronatus ultra Jus ſepulturæ probat qualitatem veri Juriſpatronatus. alleg. 12. n. 1.
Sententiæ emanatæ juxta opinionem, quæ tunc vigebat, non retractantur ex contraria opinione ſuperveniente. alleg. 36. n. 28.
Juſpatronatus probatur ex ſubſecutis reſtaurationibus & ex ſententia in Judicatum tranſacta. alleg. 43. n. 3. & 5.
Sententia declaratur in actis. alleg. 48. n. 22. & alleg. 86. n. 26.
Sententia præcedens in grado appellationis habetur pro non lata, & eſt juſtificanda de facto, & de Jure. allegat. 54. n. 31.
Quatuor, vel quinque ſententiæ inducunt potius exemplum, quam conſuetudinem. alleg. 36. n. 27.
Regreſſus penalis requirit canonizationem per tres conformes, non autem conditionalis, juxta modernam formulam. n. 82.
Sententia emanata in contradictorio Judicio facit ſtatum. allegat. 92. n. 24.
Sententia circa exiſtentiam conſtitutionis probatur ex ſententia. alleg. 82. n. 82.
Qualitas gentilitia probatur ex ſententia Judicis. alleg. 92. n. 30. & 32.
Sententia dicitur etiam cadere ſuper annexis, & connexis, licet venientibus in conſequentiam. loc. cit. n. 31.
Non poteſt inchoari immemorabilis a ſententia in plenibus Judiciis rejecta. allegat. 97 n. 6.
Sententia eſt nulla non præmiſſa citatione legitima, & quando. loc. cit. n. 13.
Sententia injuſta attendi non meretur. loc. cit. n. 19.
Sententia ineffectuata non habetur in conſideratione. loc. cit. n. 26.
Sententiæ Principia Laici attenduntur etiam in materia Juriſpatronatus ad probationem facti. loc. cit. n. 17.
Sententia Ordinarii contradictoria habetur pro non lata. loc. cit. num. 55.
Sequeſtro in vim *Clementinæ* non eſt locus poſt ſententias velneratas per deciſionem contrariam. alleg. 100. n. 584.
Natura actus Collegialis eſt, ut non retrahere poſſit alios in ſua ſententia. alleg. 25. n. 10. §. Non relevantia.
Sententia quando dicatur rite, & recte lata cum legitimis contradictoribus. alleg. 43 n. 3 §. Corruens.
Sententia interlocutoria poteſt ſemper revocari. Rot. poſt allegat. 1. n. 32.
Limita ut n. 33.
Sententia injuſta non meretur nomen ſententiæ, neque eſt attendenda. Rot poſt alleg. 19 ſub n. 21.
Sententia Judicis tollit omnem ſuſpicionem calumniæ. Rot. poſt alleg. 22 n. 41.
An Beneplacitum Apoſtolicum requiratur in acceptatione ſententiæ facta per Eccleſiam. alleg. 63. n. 22. §. quibus.
Ob quam rationem requiratur beneplacitum in ſtibus, qui poſſunt eſſe, & non eſſe utiles. ibid. n. 23.
Juſpatronatus probatur ex ſententia Ordinarii Canonizatoria Juriſpatronatus. allegat. 72 n. 3.
Sententia non ſubſiſtat quando requiſivit ex poſt alias probationes ad abundantiorem cautelam. loc. cit. ſub n. 22. verſ. objecta.
Sententia habet præſumptionem pro ſe, & enunciando a ſe viſum Inſtrumentum præſumitur fuiſſe viſum authenticum, & in forma probanti. ibid. n. 22. in fin.
Judex functus officio ſuo per ſententiam non poteſt aliam ſententiam proferre ſuper eodem puncto. ibid. n. 23.
Sententia interpretanda juxta enunciatas præſentationes. alleg. 75 n. 82.
Sententia magis attenditur ſi effectum ſortita ſit. alleg. 90. n. 246.

Sepulchra. Sepultura.

Sententia Canonizans Juſpatronatus ultra Sepulturam probat qualitatem veri Juriſpatronatus. allegat. 12 num. 1.
Jus Sepulchri non competit Patrono ex vi Juriſpatronatus. loc. cit. n. 3.
Conſenſus Patroni an, & quando non requiratur pro conſtruendo Sepulchro. alleg. 43. n. 19. & 20.
Habens Jus Sepulchri cum Inſcriptionibus, & Armis non poteſt impedire novam fabricam Eccleſiæ. alleg. 12. n. 30. in fin.
Stante Jurepatronatus ſuper Pavimento Eccleſiæ non poteſt Epiſcopus invito Patrono concedere aliis excavationem privati Sepulchri ſuper illo. alleg. 43. n. 6. in fin. §. firmato, & n. 20. cum ſeqq.
Quando non liceat Superiori Eccleſiæ ſepeliri in ſepulchro alieno ibi exiſtente. loc. cit. ſub n. 21. §. & quo.
A jure Sepulchri argui non poteſt ad Juſpatronatus, quia unum diverſum eſt ab alio. Rot. poſt alleg. 12. §. minuſque in fin.
Patronus, ſeu Conſtructor Sepulturæ habet Jus prohibendi, ne ibi aliena Cadavera inferantur. alleg. 54. ſub n. 48. §. Quibus.
Patronus non habet Jus prohibendi, ne in Eccleſia de ſuo Jurepatronatus conſtruatur Cappella, & concedatur Sepulchrum aliis de conſenſu Epiſcopi. loc. cit. n. 49.
Vide *Juſpatronatus quoad Probationem.*

Sequela.

Actus conſecutivi corruunt una cum titulo, cui innituntur. alleg. 63. n. 10.

Se-

Digitized by Google

Index Rerum Notabilium.

Sequeſtrum.

Sequeſtro in vim Clementinæ non eſt locus poſt ſententias vulneratas per Deciſionem contrariam. *alleg.* 100. *num.* 584.
Non eſt locus ſequeſtro in vim Clementinæ, quando ſequeſtrum non fuit obtentum in Signatura Juſtitiæ. *loc. cit. num.* 585.
Sequeſtrum apponitur in Beneficio reſervato contra Proviſum ab Inferiore. *Rot. in ſupplem. num.* 116.
Sequeſtrum regulandum eſt juxta merita negotii principalis, & ad limites boni, vel mali Juris quod aſſiſtit poſſeſſori. *Rot. poſt alleg.* 20. *ſub num.* 21.
Non eſt locus ſequeſtro in Beneficialibus ad inſtantiam ejus, qui habet ſententiam nullam, vel injuſtam. *Rot. loc. cit. ſub num.* 30. *circa fin.*
Et maxime contra poſſeſſorem triennalem. *ibid.*

Servitium.

Chori adimpleri non poteſt per ſubſtitutum. *alleg.* 27. *num.* 6.
Canonici tenentur ad ſervitium perſonale Chori per reſidentiam præciſam, & non cauſativam. *loc. citat. num.* 7.
In Cappellaniis Sacerdotalibus requiritur ſervitium perſonale per ſe ipſum. *loc. cit. num.* 12.
Prælatio alicui debita in Beneficiis Eccleſiæ cui inſervit, ex quo motivo procedat. *alleg.* 30. *num.* 12.
Recompenſa ſervitii non applicatur niſi ad laborem gratuito præſtitum. *loc. cit. num.* 13.
Jus in proviſionibus Beneficii hortatur eligi meliores, & in ſervitio Eccleſiæ exiſtentes. *loc. cit. num.* 15.
Servitium Eccleſiæ Collegiatæ, vel Cathedralis præſeſſare ſolet reſidentiam præciſam. *alleg.* 35. *num.* 1.
Ubi ſervitium unius Beneficii impedit ſervitium alterius, illa duo Beneficia ſunt inter ſe præciſe incompatibilia. *loc. cit. num.* 13. & 14.
Electio valet licet non facta in perſonam, quæ contraxit meritum in ſervitio Eccleſiæ. *alleg.* 30. *num.* 10.
Si ex Lege Fundationis debent eligi gremiales Eccleſiæ, ſeu in ejus ſervitio exiſtentes, ea non ſervata electio eſt nulla; licet de Jure Prælatio Gremialium ſit de honeſtate. *loc. cit. ſub num.* 30.
Juriſdictio domeſtica in inſpicientibus ſervitium Eccleſiæ circa diſciplinam, & correctionem morum qualis ſit. *alleg.* 41. *num.* 31. §. *Per quæ.*
Non extenditur ad exceſſus graves. *ibid.*

Servitus.

Epiſcopus invitis Patronis non poteſt alienationem facere, nec ſervitutem conſtituere, nec aliquid innovare. *alleg.* 23. *num.* 7. & 15.
Patronus ſuper pavimento Eccleſiæ an habeat Jus prohibitivum, ne aliqua ſervitus ibi conſtituatur eo invito. *loc. cit. num.* 13. & 17.
Servitus Juriſpatronatus non præſumitur, proinde eſt concludentiſſime probanda. *Rot. poſt alleg.* 22. *in fin.*

Sexus.

Vocatis a Fundatrice, eis de proprio ſexu ad Juſpatronatus paſſivum, an veniant maſculi deſcendentes ex fœminis. *alleg.* 75. *num.* 3.
Vide *Fœmina.*

Signatura.

Nullitates ex tribus, nempe Juriſdictionis, Citationis, & Mandati ſunt inſanabiles etiam in Signatura Gratiæ. *allegat.* 57. *num.* 23. & *ſeqq.* & *num.* 45. *cum ſeqq.*
Refertur ſtylus Signaturæ Sanctiſſimi avocandi cauſas nullitatum ex defectu Juriſdictionis a foro Laico. *loc. cit. num.* 29. & *ſeqq.* & *num.* 52.
Papa reſcribendo in Signatura gratiæ facit legem. *loc. cit. num.* 66.

Signatura Juſtitiæ.

Referuntur Reſcripta Signaturæ Juſtitiæ. *allegat.* 57. *num.* 75.
Non eſt locus ſequeſtro in vim Clementinæ, quando ſequeſtrum non fuit obtentum in Signatura Juſtitiæ. *alleg.* 100. *num.* 585.

Simonia.

Fundare, vel dotare Beneficium cum pacto ut illud ſibi conferatur, ſive cum reſervatione juris præſentandi ſe ipſum, ſive quod ipſe Fundator debeat eſſe primus Beneficiatus an ſit ſimonia. *alleg.* 54. *num.* 14. 15. & 18.
Committitur non ſolum in ſpiritualibus, ſed etiam in eis annexis. *loc. cit. num.* 16.
Stante relevantia admittendi ſunt, articuli in materia ſimoniæ. *alleg.* 60. *num.* 15.
Cappellania mere Laicalis non eſt materia Simoniæ. *alleg.* 67. *num.* 2. & 7.
Actus poteſt eſſe illicitus quin ſit Simoniacus *loc. cit. num.* 37.
Recenſentur reſolutiones Sacræ Congregationis Concilii improbantes quaſcumque pactiones temporales, ſeu pecuniarias ſuper Cappellaniis laicalibus. *loc. cit. num.* 38. & 39.
Delictum Simoniæ, aut falſitatis utpote graviſſimum non præſumitur *alleg.* 84. *num.* 16.
Non dicitur probatum ex dicto unius, neque ex fide pendente lite exorta. *loc. cit. num.* 17.
Simonia eſt conferre Beneficium ſub conditione, ut quis reſignet aliud quod habet. *alleg.* 100 *num.* 152.
Limita ut ibi.
Donatio Juriſpatronatus nulla, & Simoniaca non attenditur. *loc. cit. num.* 364 & 367.
Paſſive vocatus qui in ultimo ſtatu ceſſit Juri ſuo ad Beneficium, recipiendo pecuniam amittit jus paſſivum, ita ut reddatur incapax ad aſſequendum idem Beneficium in futurum. *loc. cit. num.* 662.
Simoniacum eſt in Beneficio litigioſo cedere Jura, & concordare pretio mediante abſque Beneplacito Apoſtolico. *num.* 663.
Quando dicatur conſtare de reali, & conventionali ſimonia. *num.* 664.
An ſit ſimonia dare pecuniam in Beneficio litigioſo ad redimendam vexam, ſeu recipere pro expenſis litis. *num.* 665. 666. & 667.
Epiſcopus non poteſt approbare concordias ſimoniacas; ſed requiritur Auctoritas Papæ. *num.* 669.
Exceptio ſimoniæ an retardet executionem gratiæ. *alleg.* 60. *num.* 15.
Vide *Ceſſio, Conditio.*

Sindicus.

Vide *Sindicus.*

Synodus.

Vide *Synodus.*

Socius.

Invito ſocio murus communi demoliri poteſt ſi idoneus non ſit. *alleg.* 12. *num.* 12.

Solemnitas.

Nullitas conſenſus ex defectu ſolemnitatum quando non ſit ſanabilis. *alleg.* 57. *num.* 26.
Aſſertioni Prælati non creditur circa ſolemnitatem, & cauſam. *alleg.* 79 *ſub num.* 14. §. *Tertia.*

Solum.

Conſenſus Patroni requiritur etiam in concernentibus ſolum Eccleſiæ, ſi ejus præjudicium adſit. *alleg.* 43. *num.* 10.

Species.

Vide *Genus.*

Spiritualia.

Quæ ſpiritualia non ſunt, vel ſpiritualitati annexa poſſunt in contractum deduci. *alleg.* 67. *num.* 6.

Spoliatio.

Quando ſpoliatur unus de eodem Ordine, & alter ejuſdem Ordinis inveſtitur, dicitur alienatio. *alleg.* 47. *num.* 57.

Spolium.

Ex defectu Juriſdictionis nunquam præſcribitur ſpolium, nec attenditur præſcriptio Statuti Urbis. *alleg.* 57. *num.* 22. & 34.
Sanatio non datur ubi agitur de ſpolio ex defectu Juriſdictionis. *n.* 33.

Spurius.

Spurius adulterinus an ſit incapax Juriſpatronatus gentilitii. *alleg.* 100. *num.* 596.
Exceptio Spurietatis remittitur ad petitorium, ſi Spurius reperiatur in poſſeſſione etiam judicialiter obtenta. *loc. cit. num.* 597. & 598.

Stallum.

Nemo debet præſentare duplicem perſonam, & occupare diverſum Stallum in eadem Eccleſia. *Rot. poſt alleg.* 52. *num.* 64.

Status.

Reſolutio Sac. Congregationis facit ſtatum quo ad caſus ſimiles. *alleg.* 9. *num.* 63. *verb. Unde.*
Quando ultimus ſtatus non attendatur. *alleg.* 20. *num.* 10. 11. 12. & 14.
Ad immutandum ſtatum in Legatis piis, quantum tempus requiratur. *alleg.* 34. *num.* 16.
Judicatum, in quo caſu faciat ſtatum, quo ad omnes etiam non citatos. *alleg.* 36. *num.* 11.

Ex

Ex ſtatu præſenti arguitur ad præteritum. *alleg.* 52. *n.* 37.
Reproductio ſtatus præcedentis habentis aliquam coun- ciativam tituli, cenſetur facta ad docendum de quaſi poſſeſſione præſentandi. *alleg.* 59. *n.* 28.
Centenaria ſubſequens ſtatum præſumit tales fuiſſe ſta- tus antecedentes. *loc. cit. n.* 40.
Proviſio Apoſtolica non immutat ſtatum præcedentem de Jurepatronatus, in præjudicium Patronorum. *alleg.* 72. *n.* 12.
Quando adeſt Inſtrumentum fundationis, ſtatus de Jure- patronatus, non accipit amplius quæſtionem. *loc. cit. num.* 23.
Sententia emanata in contradictorio Judicio facit ſtatum. *loc. cit. n.* 21.
An actus æquivocus, vel erroneus faciat ſtatum, & ob- ſervantiam. *alleg.* 77. *n.* 26. & 27.
Res judicata facit ſtatum perpetuum. *allegat.* 90. *n.* 86. & 88.
Firmatur ſtatus etiam in præjudicium Pupilli, quando hic factus major ratificavit in ſequentibus ſtatibus. *alleg.* 91. *n.* 44.
Scientia præſumitur ex pluralitate actuum cum lapſu temporis. *loc. cit. n.* 46.
Obſervantia jam completa, & perfecta interrumpi non poteſt per ſtatus poſteriores. *allegat.* 92. *n.* 38.
Declara, ut *n.* 39.
Status æquivocus, & incertus interpretationem reci- pit ab antecedentibus, & ſubſequentibus. *loc. cit. n.* 42.
Quando ex reſervatione penſionum ſtatus dicatur liti- gioſus, & concordatus. *loc. cit. n.* 55.
Status concordatus neutri parti favet pro quaſi poſſeſ- ſione præſentandi. *n.* 56.
De ſtatibus inducentibus mutationem qualitatis hære- ditariæ in gentilitiam. *n.* 78.
Res judicata facit ſtatum ſuper pertinentia Juriſpatro- natus. *alleg.* 94. *n.* 9.
Lex Fundationis, & res judicata tollit quemcunque ſtatum contrarium veluti erroneum. *loc. cit. n.* 17.
Proviſiones Apoſtolicæ de reſervato ſunt incompatibiles cum Jurepatronatus, & declarant, licet non immu- tent ſtatum Beneficii. *allegat.* 97. *n.* 18.
Status præcedentes præſumuntur conformes ſubſequen- tibus. *allegat.* 98. *n.* 11.
Res judicata præſumit titulum fundationis conformem ſtatibus ſecutis. *loc. cit. n.* 17.
Status primitivi ut concludant quotam vocum, quid con- tinere debeant. *allegat.* 100. *n.* 86.
Præſentatio certorum Patronorum in aliquo ſtatu non excludit poſſibilem præſentationem aliorum. *loc. cit. n.* 87.
Quando ſtatus antiqui attendendi non ſunt. *loc. cit. num.* 91.
Status antiquiores, quando non continent certitudinem quotæ vocis patronalis. *n.* 128.
Status quando non dicatur primus. *Ibid. n.* 137.
Clauſula = *Dummodo collatio ad nos hac vice pertineat* = excludit animum immutandi ſtatum. *loc. cit. num.* 288.
Status anteriores non attenduntur contra ultimos ſtatus, ſed deſerviunt in petitorio. *n.* 294.
Status ut concludant, debent probari in menſe reſer- vato, & quando. *n.* 299. & 300.
In judicio poſſeſſorio inſtitutionis non attenduntur ſta- tus antiquiores. *n.* 357.
Status proviſionum Apoſtolicarum per reſignationem, vel coadjutoriam non attenduntur obſervantia pro- videndi de reſervato, & de ratione. *n.* 417.
Confirmatio non alterat ſtatum rei confirmatæ. *num.* 686.
Ordinarius non poteſt immutare ſtatum Beneficii, etiam cum conſenſu Patroni. *In ſupplem.* 58.
Status de libero non probatur ex proviſione ob vaca- tionem in Curia Beneficii Patronati. *Rot. in ſupplem. n.* 91. & 92.
Et recurritur ad ſtatus præcedentes. *ibid.*
Statu mutato, mutatur Jus, ejuſque effectus. *alleg.* 5. *n.* 12. *in pr.*
Omnia noſter ſtatus ſub perpetuo motu conſiſtit ob for- tunæ inſtabilis rotam. *alleg.* 9. *n.* 46. §. *quid.*
Status Remotus a die fundationis non attenditur in concurſu proximiorum. *alleg.* 17. *n.* 3. *in fin.*
Status incertus, & dubius non attenditur. *loc. cit. n.* 13.
Ab ultimo Statu non eſt recedendum, ubi poſſeſſorium eſt turbidum. *alleg.* 46. *n.* 8.
Mutato ſtatu Perſonæ, etiam congrua mutatur, quia alimenta judicantur juxta ſtatum perſonæ. *alleg.* 50. *n.* 10.
Clauſula = *dummodo Collatio ad nos hac vice pertineat* = adjecta in litteris Apoſtolicis oſtendit Papam noluiſ- ſe mutare ſtatum Beneficii in præjudicium Patrono- rum. *Rot. poſt allega.* 21. *n.* 24. *in fin.*
Status ad favorem Patroni emanatus in contradictorio Judicio eſt ſolemnis ad effectum quaſi poſſeſſionis præ- ſentandi. *Rot. poſt alleg.* 40. *n.* 52.
Status deductus ex conſenſu præſtito in Reſignatione Beneficii, an officiat Patrono abſenti, & ignoranti. *allegat.* 66. *ſub n.* 20. §. *conſenſus.*
Status plurium præſentationum, quando non attenda- tur contra hæredem ultimi de familia in Jurepatro- natus agnatitio. *loc. cit. n.* 21.
Status quando dicatur individui quoad Beneficium de Jurepatronatus. *allegat.* 72. *ſub n.* 18. *in fin.*
Status præcedentes dubii dilucidantur ex ſubſequenti- bus. *loc. cit. n.* 24.
Proviſiones Apoſtolicæ Beneficii de Jurepatronatus, ejus ſtatum non immutant etiam in poſſeſſorio, et- iam ſi duraverint per centum annos. *loc. cit. ſub n.* 24. §. & *hic.*
Amplia *ibidem*, & de ratione *ibid.* & *n.* 25. *verſ. rema- nent.*
Status terminatus per ſubrogationem gratioſam dici- tur incertus, neque eſt allegabilis. *Rot. poſt alleg.* 40. *num.* 54.
Status remotus a die fundationis non attenditur in con- curſu aliorum ex proximiorum. *alleg.* 17. *n.* 3.
Status incertus, & dubius non attenditur. *loc. citat. num.* 9.
Quinam ſtatus attendendi ſunt in Judicio contradicto- rio. *alleg.* 40. *n.* 52. & *ſeq.*
Vide *Beneficium, Immutatio, Mutatio, Obſervantia, Ul- timus ſtatus.*

Statutum.

Statutum conditum ab Inferiore non afficit Papam. *alleg.* 45. *n.* 3. & *ſeqq.*
Indultum Pontificium confirmatorium alicujus ſtatuti, an attendatur per Papam. *loc. cit. n.* 6.
Statutum cum decreto irritante circa Proviſione Benefi- ciorum, an liget ſolum inferiores ſtatuentes. *n.* 14.
Ad effectum probandi quod proviſiones factæ fuerint de Presbyteris ad formam ſtatuti, quid eſt attenden- dum. *n.* 16. & 17.
Una Pars ſtatuti alteram declarat. *alleg.* 47. *n.* 56.
Magnus Magiſter non poteſt derogare ſtatutis emana- tis in vim auctoritatis Sedis Apoſtolicæ. *loc. citat. num.* 58.
Per expreſſionem unius caſus in ſtatuto non cenſentur excluſi, ſed comprehenſi caſus diverſi ex identitate rationis. *alleg.* 90. *n.* 61.
Statutum confirmatum per Sedem Apoſtolicam ligat manus Judicis. *alleg.* 95. *n.* 45.
Lex fundationis eſt fortior ſtatuto, & conſuetudine. *in ſupplem. n.* 28.
Confirmatio Apoſtolica ſtatuti facti ab Inferiore ope- ratur, ut iſte inconſulto Papa nequeat illud revoca- re, ſi confirmatio habet Decretum irritans. *allegat.* 45. *n.* 14.
Statuta reformatoria non comprehendunt contractus, & pacta titulo oneroſo fundationis, ſecus gratias, & Privilegia. *alleg.* 47. *n.* 48.
Statutum diſponens filios in conditiones poſitos cenſeri vocatos, comprehendit etiam Nepotes ex filio præde- functo. *alleg.* 51. *n.* 22.
Vide *Agnatio.*

Statutum Eccleſiæ.

Statuta Eccleſiæ Calaguritanæ obligant ad conferendum Beneficia inſervientibus Eccleſiæ. *allegat.* 30. *n.* 15.
Quando Capitulum poſſit facere ſtatuta abſque auctori- tate Epiſcopi. *alleg.* 92. *n.* 63.
Statutum Capitulare quando non poſſit impugnari ex defectu numeri Canonicorum. *loc. cit. n.* 64.
Obſervantia declarat ſtatutum. *ibid. n.* 66.
Capitulum quando non dicatur receſſiſſe a ſtatuto. *n.* 102.
Statutum conditum ab Inferiore extra limen fundatio- nis non afficit Papam, ſeu proviſos Apoſtolicos, ſecus ſtatutum editum in limine fundationis. *alleg.* 45. *n.* 5.
Amplia etiam in ſtatutis auctoritate Apoſtolica confir- matis. *ibid. n.* 5.
Amplia etiam in ipſis Indultis Apoſtolicis. *ibidem nu- mer.* 5.
Amplia etiam ſi Indulta, & ſtatuta ſint favorabilia re- quirendo qualitatem Presbyteralem. *ibid. n.* 6.

Statutum excluſivum fœminarum.

Statutum excluſivum Fœminarum an procedat in Jure- patronatus gentilitio. *alleg.* 57. *n.* 8.
Conſtitutio *S. M. Innocentii XI.* comprehendit ſub ſtatu- tis laicalibus excluſivis fœminarum propter Maſcu- los, etiam bona de directo dominio Eccleſiæ. *alleg.* 57. *n.* 67.
Statutum excluſivum Fœminarum, propter Maſculos, interpretatur mentem teſtatoris circa ſucceſſionem Juriſpatronatus. *allegat.* 100. *n.* 581. & 536.

Re-

Reſervato Jurepatronatus pro deſcendentibus, Maſculi præfertur Fœminis, ubi vigent ſtatuta excluſiva Fœminarum propter maſculos. *alleg.* 37. n. 16. §. *nihil.*
Secus deficientibus ſtatutis. *ibid.*

Statutum Laicale.

Statutum Laicorum non poteſt diſponere ſuper rebus Eccleſiaſticis, quorum dominium utile ſpectat ad Laicos. *allegat.* 57. n. 56 & 57.
Vide *Emphyteuſis.*

Statutum Rhegienſe.

Refertur ſtatutum Rhegienſe diſponens Dotem ſuccedere loco legitimæ. *alleg.* 69. n. 36.

Statutum Urbis.

Statutum Urbis, quod filii in conditione poſiti cenſeantur vocati, comprehendit etiam nepotes. *alleg.* 100, n. 161.
Vide *Præſcriptio.*

Stipendium.

Majus Stipendium, ultra taxam Miſſarum manualium, ad quem finem detur in Cappellaniis. *alleg.* 67. n. 9. 11. 14. 21. & 28.

Stipes.

Tantam vocem habet deſcendens ab uno ſtipite, quantam plures deſcendentes ex altero. *alleg.* 100. n. 364.
Succeſſores primorum ſtipitum etiam mille ſemper habeant quantum ſuo ſtipiti obventum. *alleg.* 25. n. 16. §. *difficultas.*

Stipulatio.

Stipulatio, & acceptatio pro Filiis, & deſcendentibus cenſetur facta pro filius uti hæredibus. *alleg.* 69. n. 6. & 16.
Stipulatio Patris non prodeſt Filiis, uti Filiis, ſed uti hæredibus. *loc. cit.* n. 16. ubi plura.
Ex ſtipulatione Patris pro filiis, & deſcendentibus oritur tantummodo ipſorum vocatio cum qualitate hæreditaria. *loc. cit.* n. 18.

Stylus.

Vide *Dataria. Derogatio. Signatura.*

Subdelegatio.

Vide *Delegatio.*

Subdiaconatus.

Ad aſſequendum Subdiaconatum requiritur ætas annorum 21. inceptorum. *alleg.* 81. n. 6.

Subditus.

Princeps ut dicatur voluiſſe ſpoliare ſubditum jure ſuo quid requiratur. *allegat.* 47. n. 8.
Vide *Præjudicium.*

Subhaſtatio.

Tertius emptor dicitur in mala fide, quoties ſubhaſtatio rite, & recte non proceſſit. *allegat.* 57. n. 39.

Subminiſtratio.

Suppellectilium modica ſubminiſtratio referri potius valet ad motivum Pietatis, ſeu Juriſpatronatus, quam ad titulum unionis. *Rat. poſt allegat.* 3. n. 29.

Subordinatum.

Præſentatio ſubordinata, quod Jus tribuat præſentato ſubordinato. *alleg.* 99. n. 12.

Subreptio.

Subreptio committitur etiam tacendo id, quod per ſupplicantem ignoratur. *alleg.* 6. n. 4.
An qualitas conſanguinei ſimul, & compatroni reddat ſubreptitiam gratiam pro præſentato obtentam præventive a ſimplici conſanguineo. *loc. cit.* n. 21. & *ſeqq.*
Subreptio evertit omnem Pontificiam conceſſionem. *alleg.* 9. n. 51. 63. & 55.
Litteræ Apoſtolicæ remanent ſubreptitiæ ex defectu verificationis reſervationis regulæ ſecundæ. *alleg.* 39. n. 8.
An proviſio Apoſtolica ſit ſubreptitia quando non exprimitur qualitas appoſita extra limen Fundationis. *allegat.* 45. n. 23.
Subreptio quot modis committatur. *allegat.* 47. n. 5.
Gratia quando judicetur ſubreptitia. *loc. cit. num.* 8.
Proviſio Apoſtolica eſſet ſubreptitia ob taciturnitatem, quando ageretur de Jurepatronatus Laicorum. *alleg.* 58. n. 39.
Quando gratia dici poſſit ſubreptitia ob non expreſſionem formæ Concurſus. *alleg.* 95. n. 21.
Præſentatio nulla non eſt exprimenda in ſupplicatione, nec ea omiſſa cauſat ſubreptionem. *alleg.* 99. n. 99.
Non poteſt retardari executio litterarum Apoſtolicarum ab eo, qui non probat plene, & concludenter earundem ſubreptionem. *loc. cit.* n. 13.
Manualitas Beneficii eſt exprimenda Papæ, alias gratia eſt ſubreptitia. *allegat.* 100 *ſub* n. 36.
Gratia pro præſentato quando ſit ſubreptitia. *allegat.* 100. n. 342.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum, attenta lite, eſt ſubreptitia ob exiſtentiam præſentati per Patronum poſſeſſorem, & quando operetur. *loc. cit.* n. 446. vide 428. & 519.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum, attenta lite, non remanet ſubreptitia, niſi Patronus poſſideat de facto, ſecus ſi habeat poſſeſſionem Juris ex poſſeſſione Auctoris. *loc. cit.* n. 449.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum remanet nulla, ſi adſit præſentatus per unum Patronum, qui nititur poſſeſſioni propriæ, & per alios, qui ſunt hæredes aliorum, qui præſentarunt ſimul cum eodem Patrono, qui habet poſſeſſionem propriam. *loc. cit.* n. 455. 446. & 462.
Quando ſit ſubreptitia proviſio Apoſtolica diſpenſatione obtenta per præſentatum a medietate vocum non facta expreſſione compræſentati habilis. *alleg.* 2. *ſub* n. 16. §. *in caſu.*
Reſignatio facta favore Compatroni, cum Derogatione Juriſpatronatus, eſt ſubreptitia, ſi ſtante Turno tunc illi non competebat Jus præſentandi. *alleg.* 8. *num.* 29.
Subreptitia eſt confirmatio Apoſtolica concordiæ, quæ talis non erat. *allegat.* 9. n. 52. *in prine.*
Gratia pro præſentato favore cattanei an ſit ſubreptitia ob non expreſſionem Compræſentati de Sanguine, ſi de tempore Dataræ non fuerat præſentatus. *allegat.* 20. n. 15.
Gratia pro præſentato, an ſit ſubreptitia, ſi Papæ expreſſum non fuit ante vacationem pendere litem indeciſam ſuper pertinentia. *allegat.* 40. n. 9. & 19. §. *quod procedit.*
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia, & nulla ſi lis penderet ſuper quarta parte Juriſpatronatus tantum. *alleg.* 40. n. 16. *in fin.*
Gratia conceſſa etiam prævia informatione Miniſtrorum Principis, non tollit ſubreptionem. *alleg.* 47. n. 59.
Subreptio intrare poteſt etiam conceſſione Summi Pontificis facta de voto Congregationis particulariter ab eo deputatæ. *loc. cit. ſub num.* 54. *in fin.*
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite eſt ſubreptitia ſi narratum non fuerit quod ante motam litem aderant Patroni, qui ultimis ſtatibus præſentaverunt ſuffulti. *Rat. poſt alleg.* 40. n. 46.
Litteræ Apoſtolicæ de reſervato ſunt ſubreptitiæ, nec exequendæ ſi ea lege fundationis excluſa apparet reſervatio. *Rat. poſt alleg.* 21. n. 10.
Hujuſmodi derogatio nullum infert præjudicium Patronis, & conceditur ne diutius Beneficia vacent. *Rat. poſt allegat.* 40. n. 46.
Et de ſtylo Sedis Apoſtolicæ concedendi hanc gratiam derogatoriam. *ibid.* n. 47.
Eſt ſubreptitia ubi adeſt præſentatus per Patronum poſſeſſorem. *ibid.* n. 48.
Lite pendente in petitorio valide præſentat Patronus poſſeſſor. *ibid.* n. 49.
Reticentia præcepti Teſtatori reddit gratiam ejuſdem derogatoriam ſubreptitiam. *allegat.* 50. n. 13.
Omiſſio pariter expreſſionis juramenti de non impetranda gratia, illam ſubreptitiam efficit. *ibid.*
Subreptitia eſt confirmatio Apoſtolica concordiæ, quæ talis non erat. *allegat.* 9. *ſub* n. 52.
Inæqualitas diviſionis per concordiam facit ſubreptitiam ejus confirmationem Apoſtolicam. n. 53.
Gratia per ſubreptionem obtenta dicitur rapina, & non gratia. n. 55.
Vide *Apertio oris. Confirmatio. Conſanguineus. Gratia.*

Subrogatio.

Beneficium obtinens mediante ſubrogatione, dicitur illud obtinere virtute præſentationis, quam habebat Defunctus. *alleg.* 36. n. 5.
An ultimus ſtatus dicatur firmatus in vim ſubrogationis gratioſæ. *alleg.* 74. n. 15. & *ſeqq.*

Subrogatio gratioſa.

De effectibus ſubrogationis gratioſæ in Juribus Defuncti collitigantis. *alleg.* 40. n. 54.
Lis pro ſubrogatione gratioſa, unde deducatur. *alleg.* 100. n. 382.
Lis calumnioſa annullat ſubrogationem gratioſam. *loc. cit.* n. 384.
Subrogatio gratioſa importat remotionem obſtaculi, & non acquiſitionem novi Juris. *loc. cit.* n. 575.

Subro-

Subrogatio gratioſa eſt remotio obſtaculi, vel acquiſitio novi Juris. *loc. cit. n.* 590.
De natura ſubrogationis gratioſæ. *Rot. poſt alleg.* 2. *n.* 35
Subrogatio gratioſa non transfert in ſubrogatum privilegia perſonalia. *Rot. poſt alleg.* 28. *n.* 67.
Gratia ſubrogationis ſemper conceditur ubi lis non eſt notorie injuſta, & ſufficit quod aliquam habeat probabilem cauſam. *loc. cit. n.* 68.

Subrogatio in locum Defuncti.

Lis eſt principalis fundamentum pro interpretanda ſubrogatione in Juribus Defuncti. *Rot. poſt alleg.* 48. *n.* 62. *in princ.*
Regulæ 19. de ſubrogandis, non eſt derogandum in præjudicium Collitigantis. *loc. cit. ſub n.* 62.
Subrogatio prædicta, in quibus caſibus ſit deneganda. *loc. cit. ſub n.* 62. *& ſeqq.*
Commiſſio impetrata a Signaturæ Juſtitiæ per alterum ex Collitigantibus arguit litem introductam eſſe ſuper titulo Beneficii ad effectum obtinendi ſubrogationem. *loc. cit. n.* 63.
In Beneficio Juriſpatronatus non eſt neceſſaria introductio litis ſuper titulo pro obtinenda ſubrogatione in Juribus Defuncti. *loc. cit. n.* 64.
Beneficium dicitur litigioſum ad effectum impetrandi ſubrogationem etiam quando contentio eſt inter præſentatum a Patrono, & proviſum ab Ordinario, vel a Summo Pontifice. *Rot. poſt alleg.* 48. *ſub n.* 64.
Ad effectum obtinendi ſubrogationem gratioſam ſufficit docere de lite per commiſſionem cum citatione ad dicendum contra executa. *loc. cit. n.* 65.

Subrogatus.

An dicatur obtinere ex Juribus ejus, in cujus locum fuit ſubrogatus. *alleg.* 100. *n.* 68.
In ſubrogatione Subrogatus an teneatur ad Juſtificationem totius gratiæ. *loc. cit. n.* 398.

Subſcriptio.

Gratia, per ſubſcriptionem obtenta, dicitur rapina, & non gratia? *alleg.* 9. *n.* 55.
Vide *Secretarius.*

Subſidium.

An de bonis Cappellaniæ Laicalis debeatur ſubſidium, & excuſatum. *allegat.* 32. *n.* 5. *verſ. Pariter Epiſcopus.*

Subſtantia.

Unice attendenda eſt in omni materia non curato verborum cortice. *alleg.* 56. *n.* 71.

Subſtitutio.

Quando Teſtator prius vocavit lineam maſculinam ſubſtituendo fœminam, cenſetur ſubſtituiſſe lineam fœmininam. *alleg.* 100. *n.* 257.
Fœminæ Cognatæ ſemper veniunt in Jurepatronatus, quando fuit ſubſtitutus extraneus. *loc. cit. nn.* 639. *&* 649. *cum ſeqq.*
Vocatis Filiis primæ Uxoris, & in eorum non procreationem dato ſubſtituto ceſſat ſubſtitutio ſi naſcantur filii ex ſecunda Uxore. *in ſupplem. n.* 66.
In ſubſtitutione Fundator intellexiſſe cenſetur de eiſdem Perſonis vocatis in Inſtitutione. *alleg.* 79. *n.* 15.

Subſtitutus.

Non revocat bona Fideicommiſſi per gravatum alienata, ſi ſit ejus hæres. *allegat.* 24. *n.* 22.
Servitium Chori non poteſt adimpleri per ſubſtitutum. *alleg.* 27. *n.* 6.
Extinctis primo vocatis, Juſpatronatus devolvitur ad ſubſtitutos in Inſtrumento fundationis. *alleg.* 93. *n.* 2.
Allegantur Deciſiones, quod ſubſtitutis deſcendentibus ex filiabus alicujus primi ſtipitis, non veniunt orti ex fœminis de linea maſculorum agnatorum primo loco vocatorum. *loc. cit. n.* 16. *cum ſeqq.*
Subſtituti non poſſunt excludere primo vocatos. *alleg.* 25. *n.* 23. *in fin.*

Subtilizatio.

Metaphyſica in Jure noſtro non dicitur apta ad veritatem aſſequendam. *alleg.* 47. *n.* 47. *circa fin.*

Succeſſio.

Fundator non præſumitur recedere voluiſſe a regula naturali ſucceſſionis. *alleg.* 13. *n.* 8.
Fiſcus non eſt capax ſuccedendi in Jurepatronatus. *alleg.* 15. *n.* 26.
Pars anterior teſtamenti an ſuppleat diſpoſitivam, in qua ordinatur ſucceſſio? *alleg.* 32. *n.* 56.
Per centenariam optime declaratur Lex fundationis circa ordinem ſuccedendi inter perſonas vocatas. *alleg.* 65. *n.* 9.
Monaſterium ſucceſſionis capax, an titulo hæreditario ſuccedat in Jurepatronatus gentilitio. *allegat.* 66. *n.* 2. *& ſeqq. & n.* 32.
Qualitas perſonalis, & ordo ſuccedendi gradatim afficiunt tantum perſonas de certo genere. *loc. cit. n.* 25.
Succeſſio demandata per clauſulam = *gradatim, & ordine ſucceſſivo* = an, & quando excludat repræſentationem. *loc. cit. n.* 34. 35. *&* 37.
Renuncians prætenſionibus, quas quis habere poſſit in bonis Patris, nunquam renunciaſſe cenſetur potentiæ, & habitualitati Juris ſuccedendi in ipſius hæreditate. *allegat.* 69. *n.* 29.
In Jurepatronatus ſucceſſio an competat proximiori pluribus vocatis? *allegat.* 100. *n.* 254.
Succeſſio ſtatutaria reputatur in Jure odioſa, & fit interpretatio contra illam non obſtante vocatione majoris natu. *loc. cit. n.* 290. *&* 534.
Obſervantia ſucceſſionis in Jurepatronatus, quando non concludat. *n.* 496.
Fœminarum ſucceſſio per poſterius quomodo intelligatur? *loc. cit. n.* 516. *& ſeq. & n.* 517. 539. *cum ſeqq.*
Statutum excluſivum fœmininarum propter maſculos interpretatur mentem Teſtatoris circa ſucceſſionem Juriſpatronatus. *n.* 521. *&* 536.
Obſervantia in ſucceſſione quando non concludat. *numer.* 555.
Radicata ſucceſſione Juriſpatronatus in tribus lineis, poſſeſſio favet omnibus ex qualibet linea deſcendentibus. *n.* 568.
Extinctis vocatis in primo gradu ſuccedunt vocati in ſecundo. *n.* 621.
An quis poſſit ſuccedere in Jurepatronatus mixto ſi non ſit hæres actualis Fundatoris. *allegat.* 37. *ſub n.* 16. §. *Nihil obſtante.*
Obſervantiæ interpretativæ omnino deferendum venit ad effectum dignoſcendi an in Jurepatronatus gentilitio ſucceſſio regulanda ſit juxta ordinem Fideicommiſſariæ ſucceſſionis, ſervata proximitate gradus, vel non. *Rot. poſt alleg.* 10. *n.* 30.
Vide *Arrogatus. Capax. Coadjutoria. Transactio.*

Succeſſor.

An ſi Patronus præſentaret, & durante quadrimeſtre moreretur, poſſit ejus ſucceſſor variare? *alleg.* 3. *n.* 17.
Præſcriptio introducta contra anteceſſores, non præjudicat ſucceſſoribus Jure proprio venientibus. *alleg.* 17. *n.* 10.
An ultimus ſtatus acquiſitus ex perſona anteceſſoris ſuffragetur etiam ſucceſſoris? *alleg.* 46. *n.* 1.
Nomine ſucceſſorum intelliguntur hæredes, & ſucceſſores univerſales. *alleg.* 53. *n.* 19.
Juſpatronatus ſpectans ad Univerſitatem Parochianorum non tranſit in ſingularem ſucceſſionem ſi non ſit habitator, nec poteſt donari, niſi omnes de Parochia conſentiant. *loc. cit. n.* 23
De differentia inter Reſignatarium, & Succeſſorem ex vocatione. *alleg.* 56. *n.* 52.
An, & quando ſucceſſores ligentur facto eorum prædeceſſorum. *allegat.* 63. *n.* 32. *& ſeqq. & n.* 36.
Neque centenaria præſcriptio præjudicat ſucceſſoribus in Jurepatronatus gentilitio. *alleg.* 66. *n.* 29.
Expreſſa vocatio hæredum, & ſucceſſorum in donatione Juriſpatronatus denotat ipſum eſſe mere hæreditarium. *allegat.* 69. *n.* 5.
Juſpatronatus eſſe mixtum dignoſcitur ex vocatione ſuorum hæredum, & ſucceſſorum. *loc. cit. n.* 10.
Æquitas non patitur impugnare actum utilem anteceſſori effectuatum, & non retractabilem, licet ex illo oriatur incommodum ſucceſſoris. *alleg.* 71. *n.* 10.
Actus factus ex juſta cauſa, & de conſenſu omnium Patronorum, & cum implicita approbatione Ordinarii afficit ſucceſſores Jure proprio venientes. *loc. cit. n.* 9.
Non poteſt ſucceſſor factum Auctoris ſcindere a quo jus ſuum recipere intendit. *n.* 21.
Poſteri, & Succeſſores fœminæ non poſſunt eſſe agnati. *alleg.* 73. *n.* 8.
Beneficiatus nequit in teſtamento ſibi ſucceſſorem eligere. *alleg.* 82. *n.* 4.
Verbum, *hæredibus*, & Verbum, *ſucceſſoribus*, importat etiam hæredes ſanguinis non obſtante adjecto ſuis. *alleg.* 86. *n.* 21.
Non poteſt ſucceſſor habere Turnum, quem exercuit anteceſſor. *alleg.* 90. *n.* 94. *&* 103.
Exemplum prædeceſſoris non tenetur ſequi ſucceſſor. *allegat.* 99. *n.* 15.
Turnus an afficiat ſucceſſores Jure proprio vocatos. *alleg.* 100. *n.* 33.
Poſſeſſio præſentandi non tranſit in ſucceſſorem, qui non habet qualitates anteceſſoris, ſed in illum qui habet eas. *loc. cit. n.* 214.
Reſervatio Juriſpatronatus pro hæredibus, & ſucceſſoribus poteſt intelligi de ſucceſſoribus Caſtri. *n.* 255.
An quaſi poſſeſſio Auctoris tranſeat in ſucceſſorem ſine non uſu. *n.* 450. *cum ſeqq. &* 460.

Habens

Habens facultatem nominandi ſibi ſucceſſorem, ſi non fecerit nominationem facultas tranſit ad hæredem. n. 468.
Ultimus ſtatus quando non præjudicet ſucceſſoribus. n. 523.
Ultimus ſtatus quando juvare non poſſit ſucceſſorem. n. 517.
Succeſſores nequeunt impugnare factum Auctoris in Jurepatronatus. n. 579.
Triennalis poſſeſſio non poteſt allegari per ſucceſſorem in Beneficio. *Rot. in ſupplem. n.* 86.
Succeſſores primorum ſtipitum etiam mille ſemper habent quotam ſuo ſtipiti obventam. *alleg.* 25. *n.* 26.
Turnus inter Patronos non afficiat ſucceſſores jure proprio vocatos. *allegat.* 63. *n.* 36.
Juſpatronatus laicale fit Eccleſiaſticum per tranſitum ad Eccleſiaſticos. *alleg.* 62. *n.* 14.
Ut retineat naturam laicalem in tranſitu ad Eccleſiaſticos non ſufficiunt illa verba, quæ ſufficerent ſi Fundator ab initio reſervaſſet Juſpatronatus Eccleſiaſticis ad effectum excludendi reſervationes Apoſtolicas. *ib. n.* 14. 15. 16. *&* 20.
Appellatione Succeſſorum, & Poſterorum veniunt fœminæ, & illarum deſcendentes. *alleg.* 75. *n.* 27.
An ſucceſſori detur manutentio in quaſi poſſeſſione præſentandi ex perſona Auctoris, *alleg. cit. n.* 50. *& ſeqq.*
Vide *Appellatio. Approbatio. Turnus. Verba.*

Sufficientia.

Primi Beneficii ad effectum incompatibilitatis abtinendi Collationem ſecundi remittitur arbitrio Judicis, *allegat.* 35. *n.* 7.

Sumptum.

Sumptum de Sumpto nullam probationem facit. *alleg.* 48. *n.* 12.
Et præcipue quando defectuoſum convincitur in aliqua ſui parte. *loc. cit. n.* 13.
Sumptum, ſeu exemplum extractum ex proceſſu alterius cauſæ quando probet. *alleg.* 72. *ſub n.* 12.
Sumptum quando requirat, vel non requirat a *Text. in cap. fin. de Fide Inſtrument.* vide *alleg.* 72. *ſub num.* 14. *circa fin.*

Suppellectilia.

Vide *Subminiſtratio.*

Superfluum.

Superfluum non dicitur quidquid exprimitur ad melius aliquid ſignificandum. *allegat.* 49. *n.* 16.

Superior.

Superior Eccleſiaſticus habet arbitrium quo ad modum, & formam renovationis, & reædificationis Eccleſiarum. *alleg.* 12. *n.* 14.
In ceſſione litis, & Juris litigioſi ſuper Beneficio, non requiritur acceptatio Superioris. *allegat.* 22. *n.* 10.
Nec in renunciatione præſentationis, quæ poteſt fieri in manibus Patroni. *loc. cit. n.* 12.
Auctoritas Superioris dicitur obtenta ad cauthelam, ſi non erat neceſſaria. *ibid.*
Superior in Cappellaniis Laicalibus an poſſit gratificare. *alleg.* 32. *n.* 11.
Superior nunquam facere gratias præſumitur in præjudicium Juris tertio quæſiti. *allegat.* 47. *n.* 4. *&* 54.
Dari etiam poteſt permutatio coacta Officio Superioris. *allegat.* 55. *n.* 3.
Non eſt veriſimile, quod Superior confirmaverit actum tertio præjudicialem. *alleg.* 95. *n.* 26.
Actus faciendus cum licentia Superioris importat ejus conſenſum. *in ſupplem. n.* 39.
Præſentato, qui petiit Clericatum in termino quadrimeſtris impeditum ex facto injuſto Partis, vel Superioris ſuffirit, quod illud obtineat etiam poſt terminum. *alleg.* 1. *ſub n.* 24.
Nominatione non exhibita Superiori infra terminum intrat devolutio ad Superiorem: *alleg.* 12. *n.* 4. *in princip.*
Quando, & ex quibus actibus colligatur nominatio admiſſa per Superiorem, ut tranſeat in præſentationem. *allegat. cit. n.* 5.
Quando non liceat Superiori Eccleſiæ ſepeliri in ſepulchro alieno ibi exiſtente. *alleg.* 43. *ſub num.* 21. *in fin.*
Actus exorbitantes Superiori potius defferi, quam defendi poſſunt. *alleg.* 47. *n.* 65. *in fin.*
Nominatio Patroni non exhibita Superiori intra terminum nullum tribuit Jus nominato, & de ratione. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 36. *&* 48.
Nominatio Patroni exhibita extra tempus Superiori non ſuffragatur. *Rot. poſt alleg. cit. n.* 38.
Superior debet habere certam notitiam præſentationis pro ejus validitate. *Rot. loc. cit. n.* 52.
Renunciatio Beneficii litigioſi valet ſine auctoritate Superioris, & de ratione. *Rot. poſt. alleg. cit. num.* 54. §. *Neutiquam.*
Item facta de renunciatione Juris ad rem. *ibid.*
Qualitas requiſita, ut Clericatus in termino quadrimeſtris per præſentatum, ſuffragatur etiam ſuperventa poſt terminum propter impedimentum ex facto partis, vel injuſta derogatione Superioris. *alleg.* 1. *n.* 14. *verſ. quoties, & alleg.* 61. *n.* 28. *& alleg.* 68. *n.* 13.
Vide *Approbatio. Exhibitio.*

Superventientia.

Supervenientia qualificati non retractat actum jam conſumatum. *alleg.* 90. *n.* 86. *&* 82.

Superveniens.

Immemorabilis non datur quoad ea, quæ ſuperveniunt de novo. *alleg.* 5. *n.* 4. *in fin.*

Supplicatio.

Eſt ſtylus Datariæ conferre Beneficium Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo. *alleg.* 6. *n.* 6. *&* 16.
Supplicatio Compatroni per viam precum pro ſe ipſo aſſimilatur præſentationi. *loc. cit. n.* 10.
Subreptio committitur etiam tacendo id, quod per ſupplicationem ignoratur. *loc. cit. n.* 4.
Superior non tenetur admittere preces Patroni ſupplicantis pro ſe ipſo, ſi non eſt qualificatus ad formam. *alleg.* 7. *n.* 3.
Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo in concurſu extranei, Ordinarius tenetur Beneficium conferre. *alleg.* 8. *n.* 6.
Patronus ſupplicans pro ſe ipſo præferendus eſt in paritate vocum. *loc. cit. n.* 7. 8.
Supplicatio per viam precum ex parte ſupplicantis non obligat ex Juſtitia, obligat tamen ex parte ſupplicanti, *loc. cit. n.* 9.
Preces ex parte ſupplicanti habent vim neceſſitatis ex impulſu legis, ſeu æquitatis. *allegat. cit. n.* 12. *&* 13. *&* 23.
Ad quid introductus ſit modus procedendi per viam precum. *loc. cit. num.* 14.
Jus Canonicum tales preces admitti jubet. *loc. cit. num.* 17. 20. *in fin.*
Supplicatio per viam precum habet vim præſentationis. *loc. cit. num.* 16.
Æquitas qua concedenda eſt inſtitutio Patrono ſupplicanti pro ſe ipſo non eſt voluntaria, ſed neceſſaria. *alleg.* 8. *num.* 22.
Gratia ab extraneo obtenta, cum derogatione medietatis vocum, & gratificatione, abſque expreſſione concurſu Compatroni ſupplicantis, per viam precum pro ſe ipſo, nulla eſt. *loc. cit. num.* 25.
Comparentibus in Dataria Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, & extraneo præſentato ab alio Compatrono, gratia cum derogatione, & ratificatione, cui ſit concedenda? *loc. cit. num.* 26.
Papa derogat Juripatronatus, ubi Compatronus ſupplicat pro ſe ipſo, & quando fit reſignatio in Patronum. *loc. cit. num.* 28. vide *num.* 29 *cum ſeqq.*
Nulla clarior probatio, quam deſumpta ab expoſitis in ſupplicatione per Partem. *alleg.* 20. *num.* 9.
Patronus poteſt ſupplicare pro ſe ipſo. *alleg.* 52. *num.* 2.
Quid ubi Patronus eſt unicus. *loc. cit. num.* 3.
Compatronus ſupplicans pro ſe ipſo eſt gratificandus ab Ordinario, ſi habeat medietatem Juriſpatronatus, aut majorem partem. *loc. cit. num.* 7.
Refertur opinio contraria, & ampliatur etiam coram Papa. *loc. cit. num.* 8. *& ſeqq.*
Hæc opinio refellitur, tàm coram Ordinario, quàm coram Papa, & reſpondetur Deciſionibus. *loc. cit. num.* 11. *&* 12.
Probatur ſtylus Datariæ Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo concedendi penſiones cum derogatione vocum in deſcendentium. *loc. cit. num.* 24. *&* 25.
Reſpondetur opinioni, quòd conferre Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo ſit mera gratia: Præſentatio autem per Patronum pro medietate cum derogatione ſit juſtitia. *loc. cit. num.* 33.
Quando adſit neceſſitas exprimendi, nec ne, aliquam circumſtantiam in ſupplicatione. *loc. cit. num.* 41.
Referuntur caſus, & exempla Datariæ proviſionum factarum Compatrono ſupplicanti pro ſe ipſo, cum derogatione medietatis vocum. *loc. cit. num.* 42. *uſque ad num.* 58.
Patronus licet non præſentet, poteſt tamen ſupplicare pro ſe ipſo. *alleg.* 100. *num.* 466.
Patronus licet non poſſit præſentare ſe ipſum, poteſt tamen Beneficium aſſequi per viam precum coram Ordinario. *Rot. poſt alleg.* 7. *ſub num.* 22. §. *Nullimode.*
Hæc Concluſio procedit quando Patronus eſt unicus, ſecus autem in caſu quo plures ſint Patroni, tunc enim Beneficium aſſequi non poteſt, niſi conſentiendo præſenta-

Digitized by Google

cationе de ſe factæ ab altero Compatrono. *Rot. loc. cit. n.* 23. & 24.

Limita, & declara prout in annotatione ad hanc Allegationem.

Supplicatio præſumitur porrecta ab eo, cujus nomine cantat, ejuſque favorem concernit. *alleg. 72. ſub n.* 28. §. *Porro ſi*.

Expreſſio ſpecialis facienda, in ſupplicatione ad obtinendam gratiam derogationis Legibus fundationis a Summo Pontifice, non bene ſuppletur ſi fiat ſub involucro verborum. *Rot. poſt alleg.* 96. *n.* 15.

Patronus licet non poſſit præſentare ſe ipſum, poteſt tamen ſupplicare coram Superiore pro ſuimet ipſius inſtitutione, quæ deneganda non eſt, quando ſit unicus, & nullius præjudicium concurrat. *Rot. poſt alleg.* 52. *n.* 60. 68. & 69.

Inſtitutio Patrono ſupplicanti pro ſe ipſo debetur ſolum ex quadam æquitate concurrente in illo, ſcilicet ex paupertate; & neceſſitate alimentorum. *Rot. loc. cit. ſub n.* 62. & 73.

Præferendus eſt, in æquali concurſu, juxta ſtylum Dataria, ille, qui præveniт in ſupplicatione. *Rot. poſt alleg. cit. n.* 65.

Patronus poteſt ſupplicare ut ab Ordinario inſtituatur, & Ordinarius ipſum admittere poteſt. *Rot. loc. cit. num.* 75.

Vide *Subreptio*.

Supplicans.

Confeſſionem propriam ſupplicans impugnare non poteſt. *Rot. poſt alleg.* 22. *n.* 65.

Vide *Compatronus*, *Supplicatio*.

Suppoſitum.

Corruente ſuppoſito corruit diſpoſitum. *alleg.* 9. *n.* 47.

Gratia pro præſentato non eſt exequenda, deficiente ſuppoſito præſentationis medietatis vocum. *alleg.* 40. *ſub n.* 4.

Suſpicatio.

Qui exhibet pro ſe ſolos actus modernos, & poſteriores dat ſuſpicari, quod actus anteriores, quos non exhibet ſint in incontrarium. *allegat.* 43. *n.* 13.

Suſpicio.

Actus ſuſpectus, & colluſivus nullam fidem meretur. *alleg.* 93. *n.* 8.

Vide *Falſitas*.

Suſpenſus.

Vide *Epiſcopus*.

Sindicus.

Sindicus revocatus a Prelato abſque conſenſu Monachorum, non poteſt allegare defectum conſenſus. *alleg.* 70. *n.* 7.

Synodus.

Legi fundationis Synodus derogare non poteſt. *alleg.* 30. *n.* 2.

Conſtitutio Synodalis, quæ attribuit Parocho privative ad alias functiones non Parochiales cum ſuppoſito, quod ſint parochiales non attenditur. *allegat.* 75. *num.* 67.

T

Tabella.

CAppellani de Jurepatronatu an cogi poſſint ad celebrandum temporibus, & horis præſcriptis in tabellis Eccleſiæ, vel arbitrio Epiſcopi, *allegat.* 109. *num.* 28.

Tabella Turnaria.

Stante errore non attenditur deſcriptio Tabellæ Turnariæ. *allegat* 90. *n.* 119. & 120.

Tabella Turnariæ dat ad Collationes. *loc. cit. n.* 150. & 151.

Tabella Turnaria non poteſt impugnari poſt diuturnam acquieſcentiam. *loc. cit. n.* 138.

Vide *Turnus*.

Tacitum.

Taciti, & expreſſi par eſt virtus. *alleg.* 62. *n.* 23.

Ab expreſſo arguitur ad deſtructionem taciti, ſed non e converſo. *allegat.* 84. *n.* 82.

Tacitum nunquam operatur ad deſtructionem expreſſi. *alleg.* 86. *n.* [illegible]

Taciturnitas.

Quando in præjudicialibus non inducat acquieſcentiam. [illegible] 9. *n.* 58.

Ubi requiritur ratificatio ſufficit etiam tacita per ſcientiam, & taciturnitatem. *allegat.* 94. *n.* 25.

Declara in actibus favorabilibus. *loc. cit. num.* 24. & 26.

Vide *Subreptio*.

Taxatio.

Vide *Alimenta*.

Tectum.

Beneficia conſiſtentia ſub eodem tecto, quomodo intelligantur? *alleg.* 35. *ſub n.* 7.

Templum.

Vide *Eccleſia*.

Tempus.

Sufficit quod paſſive vocatus, cum certa qualitate, illam habeat tempore præſentationis licet poſtea deficiat. *alleg.* 1. *n.* 20.

Limita ut ibi.

Quibus temporibus requiri poteſt qualitas paſſive vocatis? *alleg.* 2. *n.* 21. vide ibi.

Contra ſubſtantiam Beneficii eſt dare illud ſub conditione, vel ad tempus. *alleg.* 24. *n.* 3.

Collatio Beneficii non debet ſtare in pendenti. *loc. cit. num.* 6.

Lex fundationis reddens collationem Beneficii conditionalem, vel temporalem per ſolum Papam convalidari poteſt. *loc. cit. n.* 7.

Collatio non ſit perpetuo, ubi Lex fundationis ordinat, quod præſentatus ſit Dominus Beneficii uſque ad certum tempus, & conditionem dumtaxat. *loc. cit. num.* 16. 17. & 34.

Beneficium non eſt perpetuum aptitudine propter ejus temporalitatem, vel perpetuitatem dependentem a conditione purificanda, vel non. *loc. cit. n.* 18.

In Cappellaniis Laicalibus tantum deputatio fieri poteſt ad tempus, vel ſub conditione. *loc. cit. n.* 19.

Habens Jus removendi præſentatum, vita durante non poteſt removere, ſi ſit hæres ejus, qui perpetuo præſentavit. *loc. cit. n.* 20. vide diſtinctionem *num.* 21.

Verbum = *Continuo* = importat omne tempus. *allegat.* 27. *n.* 10.

Præſentato juxta legitima tempora danda eſt inſtitutio. *allegat.* 30. *n.* 8.

Qualitas Sacerdotalis adjecta verbo Electionis concurrere debet de tempore illius. *alleg.* 33. *n.* 10.

Ad immutandum ſtatum in Legatis piis, quantum temporis requiratur? *alleg.* 34. *n.* 10. vide ibi.

In contractibus attenditur Tempus contractæ obligationis, non autem quid ex futuro ſucceſſu ſupervenerit. *allegat.* 47. *n.* 49.

Amplia ut *n.* 50. & *ſeq.*

Lite pendente non currit tempus ad præſentandum. *alleg.* 54. *n.* 10. & 34.

Limita ut ibi [illegible]

Capacitas, ſeu qualitas Præſentati, an requiratur de tempore nominationis, vel potius de tempore præſentationis? *alleg* 61. *num.* 5. & 14.

Recenſentur quinque tempora, in quorum ſingulis opportune ſupervenit capacitas, & habilitas inſtituendi ad Beneficium. *ibid. num.* 26.

Qualitas præciſa ejuſmodi temporum, ſuper quibus ſufficit, quod cadat habilitas præſentandi pendet unice ex tenore fundationis. *loc. cit. num.* 27.

Tempus quadrimeſtris non currit impedito, niſi a die ſublati impedimenti. *alleg.* 68. *num.* 81.

Currit tamen contra negligentes. *loc. cit. num.* 82.

Inter plures paſſive vocatos, poteſt Patronus neglecto Clerico Actuali præſentare in fine quadrimeſtris alium tunc effectum Clericum, qui de tempore vacationis erat Laicus. *alleg.* 83. *num.* 4.

Hoc procedit, ubi capacitas requiritur de tempore præſentationis, ſecus ſi de tempore vacationis. *loc. cit. num.* 5.

Quando dicitur requiſita capacitas tempore vacationis? *loc. cit. num.* 6.

Tempus vacationis attenditur in vocatione directa, ſecus mediata, & quando vocatio dicatur directa. *loc. cit. num.* 7. & 8.

Inter duos coæquales paſſive vocatos per capacitatem directam ad tempus vacationis, non poteſt diſpenſari inhabilis ex defectu ætatis in præjudicium habilis, & capacis. *loc. cit. n.* 12.

Ubi fundator requiſivit Sacerdotium in habitu, præfertur ille qui eſt Clericus de tempore vacationis altera, qui eſt Laicus. & Clericatum aſſumpſit tempore quadrimeſtris. *loc. cit. n.* 13.

Epiſcopo nullum Tempus eſt ſtatutum ad inſtituendum. *allegat* 87. *n.* 14.

An Epiſcopo ſuſpenſo currat Tempus conferendum? *alleg* 90. *n.* 80.

Inter pares ordine attenditur tempus receptionis. *loc. cit. num.* 138.

Præſumptio ſtat pro Patrono quod præſentaverit tempore habili, & ignoravit vacationem. *alleg.* 96. *n.* 4.

Si Ordinarius admiſit præſentationem, hæc præſumitur facta in tempore. *loc. cit. n.* 5.

Ordinarius poteſt admittere præſentationem Patroni extra tempus, & tunc dicitur tacite prorogaſſe tempus ad præſentandum, *loc. cit. n.* 6.

Si Ordinarius admiſerit præſentationem cum clauſula, *ſi & in quantum*, quid operetur. *loc. cit. n.* 7.

Patronus ſi præſentet incapacem, vel minime præſentet in tempore conſumit ſuum Turnum, & datur devolutio ad Superiorem. *alleg.* 100. *n.* 321.

Declaratio non facta tempore habili non præjudicat præſentato. *loc. cit. n.* 326.

Habilitas, ſeu Clericatus non attenditur niſi ſupervenit intra Tempus quadrimeſtris. *loc. cit. n.* 333.

Præſertim poſt jus quæſitum præſentato intra quadrimeſtre. *loc. cit. num.* 332.

Diſpenſatio retrotrahitur ad tempus præſentationis. *loc. cit. n.* 335.

In diſpenſationibus concedendis, requiritur tempus. *loc. cit. n.* 336.

Verba conditionalia, quando ſuſpendant actum ad tempus conditionis, *d. alleg.* 100. *n.* 367.

Dictio, *per ſempre*, omne tempus &c. omnes caſus includit. *loc. cit. num.* 470.

Verbum, *diſcenſivo*, importat actum ſucceſſivum futuri temporis. *loc. cit. num.* 626.

Capacitas ſatis eſt, quod ſuperveniat tempore Collationis, nec requiritur in actu nominationis, *loc. cit. n.* 677.

Permiſſum, ad tempus, poſt tempus, cenſetur prohibitum. *alleg.* 14. *n.* 16. §. *diverſum*.

Continuatio non datur in limitato ad tempus, *loc. cit. n.* 17. §. *neque*.

Lex mutari debet, quando tractu temporis convincitur iniqua, & nociva, Rot. *poſt alleg.* 9. *n.* 89. & 119. ubi aſſignatur ratio.

Tempus ad præſentandum non currit ante reſervationem Jurispatronatus. *allegat.* 52. *n.* 33.

Tempus quadrimeſtris ſicut competit Patrono ad præſentandum, ita paſſive vocatis ad comparendum, *alleg.* 69. *n.* 4.

Et currit à die ſcientiæ non vacationis. *loc. cit. n.* 12.

Non currit paſſive vocato, qui petiit Clericatum, & Ordinarius ex ſui culpa diſtulit illum conferre, etiamſi paſſive vocatus omiſerit proteſtari. *ibid. n.* 10. & 15. & *alleg.* 68. *n.* 10 & *ſeqq.* & *ſub n.* 29.

Qualitas adjecta verbo Præſentationis concurrere debet de tempore per illud importato. Rot. *poſt alleg.* 22. *num.* 33.

Vide *Conditio*. *Habilitas*. *Linea*. *Ordo*. *Prioritas*. *Qualitas*, *Terminus*. *Turnus*.

Terminus.

Datus conſanguineis ad ſe opponendum eſt quadrimeſtris, vel ſemeſtris. *allegat.* 5. *n.* 9.

Et iſte terminus, an procedat quoad vocatos tam directe, quam mediate, *loc. cit. n.* 10. & 12.

Iſte terminus non currit impeditis, & ignorantibus. *loc. cit. n.* 13.

Termino elapſo, & re integra an admittantur paſſive vocati. *loc. cit. n.* 17. & 18.

An detur devolutio libera ad Superiorem, ſi exiſtente per prius vocato incapaci, & non obſtantte gratiam diſpoſitionis per poſterius vocatus non compareat in termino. *loc. cit. n.* 16.

Si paſſive vocatus, vacante Beneficio non eſſet habilis, ſed ſperaret ſe habilitari poſſe intra terminum Juris quid facere poſſit. *loc. cit. n.* 22.

Durante termino Juris præſentatus ſub conditione qualitatis, an poſſit ab altero qualificato prohiberi, quominus debitam qualitatem aſſequatur, *loc. cit. n.* 23. & 24.

Terminus novus datur Patrono a die ſcientiæ nullitatis diſpenſationis ſui præſentati. *allegat.* 4. *n.* 4. & *ſeq.*

Exhibitio nominationis facta Ordinario elapſo termino Juris nihil ſuffragatur. *alleg.* 23. *n.* 13.

Ad validitatem gratiæ pro præſentato ſufficit præſentationem Patronorum ſupervenire in termino quadrimeſtris, *allegat.* 40. *n.* 19.

Quomodo intelligenda ſit illa concluſio, quod Ordinarius poſſit etiam elapſo termino Juris admittere præſtationes extemporaneas. *alleg.* 61. *n.* 22.

Præſentato non currit terminus, nec præjudicium ullum inferri poteſt ex culpa Ordinarii, differentis, ſeu protrahentis Clericatum, *loc. cit. n.* 28.

Explicatur in quibus terminis procedat concluſio. *loc. cit. n.* 29.

Terminus Juris non currit legitime impedito, *alleg.* 63. *num.* 13.

Proviſus Apoſtolicus cum derogatione ordinariis vacum, nominationem ſuam tenetur exhibere Ordinario, vel Papæ intra per terminum Patrono competentem. *alleg.* 74. *n.* 11.

Reprobatur opinio quod fieri non debeat hæc exhibitio Superiori. *loc.* 11. *ſub n.* 11. & *ſeqq.*

Nominatio non exhibita coram habente inſtituere intra terminum Juris an ſit nulla. *allegat.* 77. *numer.* 2.

Non præſentantibus Patronis intra terminum Juris jus libere providendi devolvitur ad Epiſcopum. *alleg.* 78. *n.* 1. & *ſeqq.*

Lite pendente inter præſentatos non currit terminus.

Quomodo autem hoc intelligatur, *loc. cit. num.* 5. 6. & 10.

Renunciante præſentato ſuæ præſentationi, an Patroni habeant novum terminum. *loc. cit. n.* 8.

Lite pendente inter Electos currit terminus. *loc. cit. num.* 9.

Patrono impedito non currit terminus, *loc. cit. num.* 11.

Præſentatio ſub conditione diſpenſationis eſt nulla, niſi diſpenſatio obtineatur intra Quadrimeſtre. *alleg.* 81. *n.* 4.

Patronus præſentando incapacem pro illa vice ammittit facultatem præſentandi, quæ durante quadrimeſtri ad Superiorem devolvitur. *loc. citat. num.* 7. & 19.

Terminus, quadrimeſtris aſſignatur Patronis Laicis ad præſentandum. *alleg.* 87. *num.* 13.

Gratia pro devoluto corruit non probata lapſu termini Patrono præfixi ad præſentandum. *allegat.* 96. *num.* 1.

A die obitus præſentati competit Patronis novus terminus ad præſentandum. *alleg.* 96. *num.* 1.

Iſte novus terminus competit a die notitiæ, quæ non ſufficit conjecturalis reſpectu impetrantis, *loc. cit. num.* 3.

Quomodo intelligatur univerſitas habere notitiam vacationis ad effectum ut ei currat terminus. *alleg.* 100. *n.* 26.

Epiſcopus prorogando terminum Patronis, tempus prorogatum dicitur auferre ſibi de ſuo ſemeſtri, *loc. cit. num.* 172.

Epiſcopus lapſo termino nulliter conferi, *loc. cit. n.* 173.

Paſſive vocati habent terminum quadrimeſtris ad ſe opponendum. *loc. cit. num.* 331.

Non purificata conditione præſentationis in termino, hæc non dicitur adeſſe. *alleg.* 1. *ſub num.* 14. *in fin.* & *alleg.* 2. *ſub num.* 17. *in fin.*

Præſentato qui petiit Clericatum in termino quadrimeſtris impeditum ex facto injuſto partis, vel Superioris ſufficit, quod illum obtineat etiam Poſt terminum, *alleg.* 2. *ſub num.* 24. *verſ. quæries*.

Patroni habent cautelam præſentandi duos cumulative ad evitandum lapſum termini ob præſentatum inhabilis. *alleg.* 2. *ſub num.* 22.

Patronus præſentare valet etiam in fine termini, *d. alleg.* 6. *num.* 24. & *alleg.* 4. *num.* 23.

In gratia pro præſentato Papa dicitur habere intuitum ad Præſentationem etiam ſupervenientem intra terminum. *alleg.* 4. *num.* 13.

In Jurepatronatus regio non currit terminus Juris. *alleg.* 19. *num.* 18. *in fin.*

Nominatione non exhibita Superiori intra terminum intrat devolutio ad Superiorem. *alleg.* 22. *num.* 4.

Ordinarius poteſt in ſui præjudicium admittere præſentatum extra terminum. *alleg.* 61. *num.* 22.

Ordinarius quando petenti Clericatum non dicatur in mora illum conferendi ad effectum, ut currat terminus præſentato. *loc. cit. num.* 32. & 32. & *ſeqq.*

Patrono licet competat terminus novus ad præſentandum a die renunciationis ſui præſentati; hoc tamen limitatur ſi renunciaverit ille quem Patronus ſolum nominavit non autem præſentavit, *loc. citat. numer.* 16. 17. & 18. & *ſeqq.*

Vox Compatronorum non præſentantium in termino accreſcit aliis, qui intra terminum præſentarunt, *loc. cit. num.* 23.

Nec poteſt Ordinarius admittere extra terminum præſentationem eorumdem Patronorum negligentium, *ibid. num.* 24.

Procurator qui petiit Clericatum ab Ordinario intra terminum, iſte currit, ſi ex culpa Ordinarii Clericatus fuit prolongatus extra terminum, ſecus ubi Ordinarius non habuit Culpam, *loc. cit. n. uſq.* 29 & 34. *in fin.* & 36.

Patrono non currit terminus ad præſentandum, niſi a die ſcientiæ vacationis, etiamſi hæc ſcientia detur poſt lapſum 5. annorum *alleg.* 74. *num.* 2. *in fin.*

Qualitas requiſita, ut puta Clericatus petita in termino Quadrimeſtris per præſentatum, ſuffragatur etiam ſuperventa poſt terminum, propter impedimentum ex facto partis, vel injuſta denegatione Superioris, *alleg.* 2. *ſub num.* 24. *verſ. quæries*, & *alleg.* 61. *num.* 18. & *alleg.* 69. *num.* 13.

Patroni non habent terminum novum, ſi nominatus ab ipſis, & nondum præſentatus Superiori renunciaverit ſuæ nominationi. *alleg.* 78. *num.* 8.

Patronis eſt præfixus terminus de Jure ad præſentandum, non autem ad nominandum, *loc. cit. num.* 9.

Vide

Vide *Ædictum. Conditio. Habilitas. Linea. Renunciatio. Tempus.*

Territorium.

Improprium non eximit Titulos Cardinalitios a Juriſdictione Cardinalis Vicarii. *alleg.* 41. *n.* 23.
Territorium non ſufficit pro inſtituendo concurſu, & examine, & quid requiratur? *in ſupplem. n.* 4.
Territorium requiritur, et inferior Prælatus habeat Jus deputandi Oeconomos in Parochialibus. *loc. cit. n.* 5.
An Territorium requiratur pro erectione Beneficiorum cum reſervatione Juriſpatronatus, *in d. ſupplem. a n.* 6. *uſque ad* 18.
Territorium proprium differt ab improprio, & quale ſit improprium. *alleg.* 41. *n.* 22. *verſ. loquuntur*, & *n.* 23.
Juriſdictio Epiſcopalis cum Territorio non datur, niſi ea extendatur in Clerum, & in Populum. *loc. cit. num.* 30.

Territorium ſeparatum.

Prætendens habere Juriſdictionem Epiſcopalem, oſtendere debet ſe habere Territorium ſeparatum. *alleg.* 41. *n.* 7.
Erigere Beneficia in Eccleſiis non poteſt competere niſi Epiſcopo, aut habenti Juriſdictionem Epiſcopalem cum Territorio ſeparato. *d. alleg.* 41. *n.* 8.
Territorium ſeparatum requiritur pro habenda Juriſdictione Ordinaria. *in ſupplem. n.* 3.
Aſſiſtentia Juris competit Epiſcopo contra prætendentem Territorium ſeparatum in ejus Diœceſi. *Rot. poſt allegat.* 41. §. *At quia.*
Prætendens Territorium ſeparatum debet oſtendere illud acquiſiviſſe vel ex ſpeciali Privilegio Summi Pontificis, vel ex immemorabili conſuetudine, vel ex quadragenaria cum titulo. *ibid.*
Ab exercitio aliquorum actuum Juriſdictionalium inferri non poteſt ad Territorium ſeparatum. *ibid.* §. *Tantum ubi de ratione.*
Eccleſia pleno Jure ſubjecta Monaſterio dicitur de Territorio Abbatis. *ibid. Derelicta in fin.*
De duplici ſpecie Territorii, ſubjectivi ſcilicet, & circumſcriptivi, onde infertur ad duplex exemptionis genus, activæ videlicet, & paſſivæ. *ibid.* §. *Verum verſ. idcirco.*
Non repugnat quod locus ſit exemptus, & ſimul ſit de Territorio Diœceſani. *ibid.* §. *Hinc eſt.*
Vide *Epiſcopat. Juriſdictio.*

Tertius.

Nullitas actus proveniens ex defectu conſenſus Capituli, non poteſt allegari per Tertium. *allegat.* 70. *n.* 6.
Exceptio de Jure tertii dari non poteſt. *alleg.* 94. *n.* 14. & *alleg.* 100. *n.* 329.
Principi exprimendum eſt præjudicium, quod tertio infert Gratia, & de ratione. *alleg.* 47. *n.* 10.
Interpretatio facienda eſt contra eum, qui ſibi Legem apertius non dixit, & ad evitandum præjudicium majus, reſpectu tertii. *loc. cit. n.* 67. *in fin.*
Vita attentatorum non conſideratur reſpectu ejus, qui non eſt in cauſa, nec poteſt opponi a Tertio. *Rot. poſt alleg.* 1. *n.* 27.
Vide *Arrogatio. Præjudicium.*

Teſtamentum.

Pars anterior Teſtamenti an ſuppleat diſpoſitivam, in qua ordinatur ſucceſſio. *alleg.* 32. *n.* 16.
An, una pars Teſtamenti aliam declaret? *allegat.* 33. *n.* 14. & *alleg.* 89. *n.* 7.
Reſervatio ad effectum teſtandi, unde colligi poſſit, & quid operetur? *alleg.* 79. *n.* 18. 20. & 22.
Jus competens ex Teſtamento, facilius revocatur, quam competens ex contractu. *allegat.* 86. *n.* 10. & *ſeqq.*
Revocatio facta in ultima voluntate de omnibus præcedentibus diſpoſitionibus, non extenditur ad actum inter vivos. *loc. citat. n.* 13.
Judices Teſtamenta non faciunt, ſed exequuntur. *alleg.* 93. *ſub n.* 13. & 17.
Expreſſio Familiæ intelligitur de maſculina, quam expreſſit Teſtator in alia parte Teſtamenti. *alleg.* 100. *n.* 537.
Erectio Beneficii Patronalis facta ab Ordinario potius attenditur, quam Teſtamentum Fundatoris, & de ratione. *in ſuplem. n.* 52.
Partes Teſtamenti ſubalternæ regulantur ad formam diſpoſitivæ. *allegat.* 73. *n.* 17.
Juſpatronatus in Teſtamento relictum recipit interpretationem, ex diſpoſitione ſuper bonis temporalibus. *loc. cit. num.* 14.
Erectio Juriſpatronatus facta ab Ordinario cum relatione ad Teſtamentum cenſetur ſe conformare cum illo. *loc. cit. n.* 44.
Vide *Conditio. Executio. Fundator.*

Teſtator.

A Regula Juris circa vocatos nomine appellativo, vel collectivo receditur per quamcunque conjecturam contrariæ voluntatis Teſtatoris. *alleg.* 25. *n.* 10. 13. & 16.
Voluntas, & prædilectio Teſtatorum cenſetur directa ad Conſanguineos potius, quam extraneos. *loc. cit. n.* 11.
Eſt inveriſimilitudo, quod Teſtator velit extraneos habere majorem portionem, quam Conſanguineos. *loc. cit. n.* 15.
Potius cenſetur Teſtatorem ſe conformare cum Jure communi, quam cum conſuetudine. *alleg.* 27. *n.* 13.
In concurrentia plurium, Judex inſpicere debet quid veriſimiliter Teſtator voluerit. *alleg.* 30. *n.* 21.
Etiam contra prohibitionem Teſtatoris poteſt Epiſcopus procedere ad exequendum opus pium. *alleg.* 31. *num.* 36.
Per aſſecutionem ſecundæ Cappellaniæ non poteſt evitari dimiſſio primæ, quando Teſtator voluit duos diſtinctos Cappellanos. *allegat.* 33. *n.* 21.
Qui fuit a Teſtatore ſpecialiter nominatus in uno caſu, non poteſt ſubintrare in altero, ubi ſpecialiter non fuit vocatus. *allegat.* 34. *n.* 4.
Teſtator præſumitur voluiſſe diſponere modo licito, & proportionato Perſonæ, cui reliquit. *allegat.* 49. *num.* 23.
Legatum pium cum onere Miſſarum poteſt erigi in Beneficium Collativum, niſi expreſſa mens Teſtatoris repugnet. *n.* 31.
Teſtator mandans admitti deſcendentes ad Cappellaniam intelligitur de tempore vacationis, & re integra. *loc. cit. n.* 39.
Amplia, ut *n.* 40. & 41.
Quod veriſimiliter reſponderet, ſi eſſet interrogatus Teſtator debet haberi pro ſcripto. *alleg.* 51. *n.* 13.
Juſſus per Teſtatorem nominare aliquem de Familia, non poteſt eum aliquo onere gravare. *allegat.* 52. *num.* 38.
Hæres debet ſervare ad unguem mentem Teſtatoris etiam præſumptam. *alleg.* 62. *n.* 29. & *ſeqq.*
Impoſitio penſionis ſuper Cappellania Laicalibus non eſt actus adverſativus voluntati Teſtatoris. *alleg.* 63. *n.* 16. & 18.
Conſanguineos extraneis voluiſſe præferri Teſtatorem eſt veriſimile. *alleg.* 83. *n.* 16.
Diſcretivus modus loquendi arguit qualis fuerit mens Teſtatoris. *alleg.* 89. *n.* 16. & 23.
Teſtator vocans lineam = *de' più proſſimi* = cenſetur vocaſſe omnes lineas, nec ſe reſtrinxiſſe ad unam. *allegat. cit. n.* 31.
Nulla melior interpretatio dari poteſt pro intellectu verborum ea, qua ipſe Teſtator uſus fuit. *loc. cit. n.* 33.
Teſtator poteſt diſponere etiam de re propria hæredis. *alleg.* 100. *ſub n.* 229.
Quid requiratur, ut Teſtator dicatur diſpoſuiſſe de Jure proprio hæredis. *loc. cit. n.* 236.
Quando Teſtator prius vocavit lineam maſculinam ſubſtituendo fœminas, cenſetur ſubſtituiſſe lineam fœmininam. *loc. cit. n.* 257.
Argumentum ab inveriſimili validum eſt ad interpretandum ſenſum Teſtatoris. *loc. cit. n.* 147.
Quando Teſtator voluit poſſe præſentari incapax ex uno capite præſumitur non abhorruiſſe diſpenſationem in aliis caſibus incapacitatis. *alleg.* 100. *n.* 327.
Quando Teſtator idoneitatem intellexit in bonitate vitæ, dicitur habuiſſe mentem non repugnantem præſentationi Religioſi. *loc. cit. n.* 330.
Voluntas Teſtatoris modis omnibus eſt adjuvanda. *loc. cit. n.* 340.
Expreſſio familiæ intelligitur de maſculina, quam expreſſit Teſtator in alia parte Teſtamenti. *loc. cit. n.* 537.
Diſpenſatores relicti per Teſtatorem, cenſentur vocati in capita, & per modum unius. *alleg.* 23. *n.* 5.
Vide *Diſpoſitio. Linea. Voluntas.*

Teſtes.

Secundæ depoſitioni teſtium ſtandum eſt quando cum primo eorum dicto alii concordant. *alleg.* 81. *n.* 26. & 34.
Probatio Juriſpatronatus ad formam Concilii adimpleta non remanet per enunciativas in Inſtitutionibus Ordinariorum emiſſas, neque per Teſtes. *alleg.* 97. *num.* 12.
De requiſito ſecundi auditus in probatione immemorabilis per Teſtes. *loc. cit. n.* 22.
Secundæ atteſtationi ejuſdem Teſtis, quando ſit magis deferendum. *alleg.* 100. *n.* 352.
Remiſſoria non conceditur ad probandum per Teſtes quidquid ab ipſis deponi non poteſt ob rei antiquitatem. *Rot. poſt alleg.* 9. *n.* 113.
Teſtibus per fides extrajudiciales deponentibus nulla ratio habenda eſt. *Rot. poſt alleg.* 24. *n.* 73.

Timor.

Opinio etiam erronea, & panicus timor, quando ſuffi- ciat ad excludendam præſumptionem prejudicialem. *alleg. 72. num. 9. verſ. ſit etiam.*

Titularis.

Clauſula = *Dummodo remaneant centum pro Rectore* = an ſuffragetur Titulari in poſſeſſorio. *alleg. 56. num. 38.*
Expreſſio falſa valoris dat juſtam cauſam Titulari impu- gnandi penſionem. *loc. cit. num. 76.*
An Titularis renuncians Liti cum permiſſione ſolvendi terminos Penſionis ſit admittendus ad purgationem moræ. *loc. cit. num. 94.*
Titularis in Judicio poſſeſſorio non admittitur ad dimiſ- ſionem omnium fructuum Eccleſiæ ſui Beneficii, ut ſoluta ſibi congrua, reſiduum tradatur Penſionario, quando hic exiſtit in quaſi poſſeſſione exigendi. *al- leg. 56. num. 23. & ſeqq.*
Et reprobatur opinio *Farinacii ibidem*, non obſtante, quod Titularis prætendat tenuitatem fructuum. *ibi- dem num. 40.* Declara *ut num. 45.*
Neque ſuffragatur in poſſeſſorio clauſula = *Dummodo re- maneant centum pro Rectore* = *ibidem num. 36. & 38.*
Titularis cautela dimittendi omnes fructus Penſionario ſolora ſibi congrua probatur injuſta, & contra æqui- tatem. *dict. alleg. 56 num. 40. & ſeqq. uſque ad 45.*
Caſus relatus per *Creſcent. deciſ. 17. de Reſcriptis* de Ti- tulari, qui nolendo ſolvere penſionem octo Ducato- rum allegando nullitatem amiſit Canonicatum 50. Du- catorum, *alleg. 56. ſub num. 93.*

Tituli S. R. E.

Vide *Cardinales.*

Titulus.

Patronus allegando titulum infectum non ſibi præjudi- cat niſi productio fuerit facta reſtrictive ad illum ti- tulum. *alleg. 58. num. 3.*
Procurator producens titulum infectum non præjudicat niſi habeat ſpeciale mandatum ad illum producen- dum. *loc. cit. num. 4.*
Exhibitio Privilegii Juriſpatronatus non excludit alium titulum, qui ſupervenire potuit. *loc. cit. num. 9.*
Unus titulus inſufficiens, & anterior non excludit titu- lum ſufficientem, & poſteriorem. *loc. cit. num. 10.*
Centenaria præſentationum ſufficit ad probandum titu- lum veræ fundationis, & dotationis, *loc. cit. num. 16.*
Patrono allegantí titulum augmenti dotis, incumbit onus illum probandi. *loc. cit. num. 18.*
Allegatio unius tituli, niſi ſit facta excluſive ad alium, non tollit facultatem allegandi titulum meliorem, *loc. cit. num. 18.*
Maxime ſi non habet negativam coarctatam. *loc. citat. num. 19.*
Producens titulum vitioſum quando non poſſit allere alterum meliorem relucentem, ex centenaria. *alleg. 59. num. 8.*
Exhibitio unius Tituli non tollit facultatem allegan- di alium ex centenaria, & immemorabili. *loc. citat. num. 43.*
Poſſeſſio inducit naturam tituli præambuli in cujus ſe- quelam proceſſit. *alleg. 63. num. 8.*
Quoties in aliquo ſtatu ſemel fuit Canonizatus titulus Juriſpatronatus non eſt amplius probandus in aliis va- cationibus. *alleg. 72. num. 23.*
In Judicio Inſtitutionis non attenditur titulus qui requi- rit altiorem indaginem. *alleg. 91. num. 3. 28. & 30.*
Ultimus ſtatus attenditur quando titulus non eſt ita clarus ut nullam admittat dubietatem. *allegat. 100. num. 116.*
Limitatus titulus limitatum producit effectum. *alleg. 34. num. 16. §. Diverſum.*
Ex centenaria allegari poteſt titulus fundationis, & probatio præſumpta deſcendentiæ ab ipſo Fundatore, *alleg. 29. num. 18. in fin.*
Vide *Actus, Cappellania, Centenaria, Immemorabilis, Productio.*

Titulus collativus.

In Vicariis datur intitulatio, & titulus collativus in exercitio tantum. *alleg. 100. num. 77.*

Titulus oneroſus.

Gratia conceſſa titulo oneroſo dicitur contractus. *alleg. 47. num. 36. in fin.*
Conceſſio titulo oneroſo habita revocari non poteſt. *loc. cit. num. 37. in fine.*
Statuta reformatoria non comprehendunt contractus, & pacta titulo oneroſo fundationis, ſecus gratias, & privilegia. *loc. cit. num. 41.*
Vide *Mala fides.*

Totum.

A toto regulatur pars, non autem e contra, *alleg. 31. num. 17.*
Eccleſia non poteſt eſſe libera in totum, nec in parte libera, & in parte ſerva reſpectu unius, ejuſdem- que collationis. *alleg. 25. num. 4.*

Tractatus.

Conſultorius non habetur in conſideratione. *alleg. 9. num. 49.*
Tractatus ſimplex, & mere conſultivus non inſervit ad concluſionem contractus. *Rot. poſt dict. alleg. 9. num. 103.*

Tranſactio.

Non ſuſtinetur concurrente fallacia, & dolo. *alleg. 9. num. 33.*
Ad tranſigendum requiritur mandatum ſpeciale. *dict. alleg. 9. num. 39. & 43.*
Contra naturam Tranſactionis eſt dare quidquid altera pars petebat in lite. *loc. cit. num. 48.*
Ultimus ſtatus præcedens vigore Tranſactionis invalide, an ſuffragetur? *alleg. 63. num. 2.*
Dubietas Tranſactionis, ſeu alternativæ non tollit Be- neficium ultimi ſtatus. *loc. cit. num. 5. & 6.*
Beneplacitum Apoſtolicum in Tranſactionibus inter Ec- cleſiaſticum, & Laicos requiritur. *loc. cit. num. 20.*
An prædicta Concluſio procedat etiam in Tranſactione inita ſuper Jurepatronatus, *loc. cit. num. 21. 24. & dua- bus ſeqq. & num. 29. & ſeqq.*
Tranſactio ſuper Jurepatronatus eſt actus Patronalis, ſicut præſentatio in quo iſta potentior. *alleg. 91. num. 7.*
Tranſactio prioratus titulos innovat, & extinguit, & dat novam Legem in Jurepatronatus. *loc. cit. num. 12.*
Tranſactio bona fide facta afficit ſucceſſores proprio ju- re vocatos in Jurepatronatus gentilitio, *loc. cit. num. 12. & 40.*
Maxime ſi iſti ſint hæredes tranſigentis. *loc. cit. num. 23.*
Non licet ſucceſſori tranſactionem in parte acceptare, & in parte impugnare. *loc. cit. num. 14.*
Quando Juſpatronatus dicatur tantum competere ex no- vo titulo Tranſactionis. *loc. cit. num. 18.*
Aut ſtandum eſt Tranſactioni, aut redeundum ad Jura litigioſa. *loc. cit. num. 23.*
Tranſactio facta per gravatum ſuper re fideicommiſſa- ria, acquiritur fideicommiſſo, & quando, *loco cit. num. 31. & 32.*
Tranſactio ſtipulata = *Pro ſucceſſoribus quibuſcumque, & quibus dederint in perpetuum* = importat qualitatem me- re hæreditariam Juriſpatronatus, *loc. cit. num. 33.*
Amplia, ut *num. 34.*
Patronus in prima acquiſitione facta ex propria indu- ſtria per tranſactionem, habetur loco primi acqui- rentis. *loc. cit. num. 37.*
Acquiſitio facta per tranſactionem propria induſtria, non cadit ad commodum fideicommiſſi, vel donatio- nis. *loc. cit. num. 39.*
An poſſit conveniri per Tranſactionem ad extinguen- dum litem ſuper pertinentia. *alleg. 100. num. 51.*
Concordia, ſeu tranſactio conſurgit, & conſtituitur ex mutuo litigantium conſenſu. *Rot. poſt alleg. 9. num. 75. & 80.*
Tranſactio nulla, & læſiva non ſuſtinetur. *loc. citat. num. 91.*
Tranſactionis natura expoſcit, ut occupata hinc inde per partes, in priſtinum ſtatum redigi debeant. *loc. citat. num. 108.*
Tranſactio non ſubſiſtit, ubi non adeſt utriuſque par- tis tranſigentis conſenſus. *loc. cit. num. 209. in fin. §. Poſito.*
Tranſactionis vitia, & defectus non ſanantur per ſo- lemnitates deſuper adhibitas, *ibid. num. 111.*
Vide *Mandatum.*

Tranſigens.

Quando Tranſigens reputetur Jure primi acquirentis, qui poteſt præjudicare vocatis. *alleg. 91. num. 16.*
Vide *Tranſactio.*

Tranſitus.

De una Cappellania in aliam, an ſit de Jure permiſ- ſus? *alleg. 33. num. 20.*
Vide *Linea.*

Tranſlatio.

Unus ex vocatis poteſt transferre Juſpatronatus gentili- tium in extraneum quamdiu vivit. *alleg. 11. num. 14.*
Expreſſio Juriſpatronatus facta in relevationem pen- ſionis, an reiteranda ſit in ejuſdem tranſlatione. *allega. 56. num. 2.*
Vocatus ad Juſpatronatus Gentilitium, non poteſt illud transferre in extraneum in præjudicium aliorum ſe- quentium in gradu, *alleg. 66. num. 38.*

Tranſmiſ-

Traſmutatio.

Vide *Juſpatronatus gentilitium, & hæreditario.*

Tranſportatio.

Vide *Libri.*

Tribunal.

Cardinales Titulares nunquam habuerunt Tribunal contentioſum. *allegat.* 41. *n.* 32.

Opinio, quæ fuit in Tribunalibus recepta eſt, ſequenda, *alleg.* 57. *n.* 58.

Triennalis.

Quando quis juvari non poteſt ex regula de triennali ex jure independenter ab illo anteceſſoris. *alleg.* 22. *n.* 58.

Turnarius.

Conturnarius in defectum alterius poteſt præſentare ad Beneficium. *allegat.* 39. *n.* 3.

Inſtitutio danda eſt nominato per Turnarium. *alleg.* 90. *n.* 118.

Ut Turnus conſumatur, oportet, quod Turnarius præſentet ſolus. *alleg.* 72. *n.* 3.

In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi Turnarius præſentare negligat in ſuo Turno datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono exiſtenti in Turno per jus accreſcendi reprobata *Deciſ. Bich. alleg.* 74. *n.* 7. *& ſeqq.*

Si Turnarius nomine, & jure ſuo tantum præſentat, intrat ſine dubio reſervatio, & additur exemplum. *allegat.* 90. *n.* 28. *& ſeqq.*

Turnarius in ſuo Turno præſentare dicitur nomine communi, & conſervat jus alterius. *loc. cit. n.* 34. ampliа ut ibi.

Turnarius dicitur unicus Patronus in ſuo Turno. *alleg.* 100. *n.* 388.

Quando caſu negligentiæ Turnarii alter poſſit præſentare abſque conſumptione proprii Turni. *allegat.* 74. *n.* 9. *&* 10.

Canonicus Turnarius habet plenum Jus in ſua hebdomada quoad Beneficium in ea vacatum. *alleg.* 90. *n.* 105.

Vide *Turnus.*

Turnus.

De materia Turnorum inter Canonicos Eccleſiarum, vide *alleg.* 9. *late a n.* 71. *uſque ad n.* 229.

Juſpatronatus mixtum in Turno Eccleſiaſtici cadit ſub reſervationibus contra opinionem Auctoris. *alleg.* 15. *n.* 2.

Non ſufficit ad hunc effectum, quod voluerit Patronus præſentare in perpetuum cum Ordinatione Turni. *loc. cit. n.* 6. *& ſeqq. & n.* 29.

Eccleſiaſticus conſumit ſuum Turnum, ſi Papa conferat in illo. *loc. cit. n.* 16. *& ſeqq.*

Aſſignatio prima in vacatione pro Turno Eccleſiaſtici reſpicit ejus præcedentiam in concurſu Laici. *loc. cit. n.* 27.

An Beneficium de Jurepatronatus mixto in Turno Eccleſiaſtici ſit reſervatum? *alleg.* 19. *num.* 1. Vide *num.* 2. *&* 3.

Deficiente, vel negligente in Præſentatione uno Turnario ſubingreditur alter. *loc. cit. n.* 24.

Juſpatronatus mixtum cum diviſione exercitii per Turnum, quando cadat ſub reſervationibus. *alleg.* 57. *num.* 3.

Turnus non conſumitur, quando omnes Patroni ſimul præſentarunt. *alleg.* 71. *n.* 1.

Si non ſervatur, ſed ſuſpenditur alternativa, impoſſibile, quod Turnus conſumi poſſit. *loc. cit. n.* 2.

Ut Turnus conſumatur, oportet, quod Turnarius præſentet ſolus. *loc. cit. n.* 3.

Præſentans cum aliis Turnariis, Turnum ſuum non conſumit. *loc. cit. n.* 4.

Succedente vacatione in Turno Epiſcopi Sede vacante, ſi Capitulum conferat, neutrius Turnus conſumitur. *d. alleg.* 71. *n.* 6.

Sede vacante Collatio remanet ſimultanea, ut prius ante diviſionem per Turnum. *loc. cit. n.* 7.

Licet ex ſimultanea præſentatione ſequatur in conſequentiam prorogatio Turni ad Patronorum incommodum, nulla poteſt allegari læſio. *loc. cit. n.* 12.

Perderet ſuum Turnum ille, ſi ſecunda vacatio, in qua omnes præſentarunt, eſſet ei computanda. *loc. cit. n.* 13.

Lex Turni, & diviſionis æqualitatem expoſcit. *loc. cit. n.* 14.

In Turno conſtituto inter duos Patronos, ſi Turnarius præſentare negligat in ſuo Turno, datur devolutio ad Superiorem, nec competit præſentatio Patrono exiſtenti in Turno per Jus accreſcendi reprobata *dec. Rich. alleg.* 84. *n.* 7. *& ſeqq.*

Quando, & in quo caſu Turnus dicatur remanere ſuſpenſus, & non conſumptus? *alleg.* 90. *num.* 1.

Non exiſtente paſſive vocato Turnus non conſumitur. *loc. cit. num.* 2. 4. *&* 6.

Quando Proviſio dicatur facta extraordinarie, ſeu ſubſidiarie extra Legem Turni. *loc. cit. num.* 3.

Succedente vacatione in Turno Epiſcopi Sede vacante, ſi Capitulum conferat, neutrius Turnus conſumitur etiam ſi conferat Patronus. *loc. cit. num.* 5. *&* 14.

Quando Turnus dicatur conſumptus? *loc. cit. num.* 8.

Proviſio facta a Sede Apoſtolica de Beneficio, ſpectante ad Turnum unius ex Patronis. Turnum illius non conſumit. *loc. cit. num.* 11. ſed limita ut ibi.

Diviſo exercitio Juriſpræſentandi per Turnum inter Patronum Laicum, & Epiſcopum, vacante Beneficio in Turno Epiſcopi Sede vacante, præſentatio ſpectat ad Laicum. *loc. cit. num.* 15. *& ſeqq.*

Secus in caſu negligentiæ Epiſcopi Turnarii, quia devolvitur ad Superiorem, idemque in caſu præſentationis de indigno. *loc. cit. num.* 16. ſed cum diſtinctione, ut ibi.

An in caſu Epiſcopi ſuſpenſi, vel excommunicati conferre poſſit Capitulum ſtante Turno inter ipſos. *loc. cit. num.* 17.

Stante Turno inter Epiſcopum, & Capitulum negligente uno, Jus conferendi non devolvitur ad alterum, ſed ad Superiorem. *loc. cit. num.* 21.

In hac devolutione conſumitur Turnus. *ibid. num.* 22.

Patronus conſumit Turnum, ſi præſentatus ab ipſo recepta Penſione ceſſit omne jus ſuum alteri competitori. *loc. cit. num.* 23.

Sic etiam paſſive vocatus qui in ſequenti vacatione non poterit præſentari. *loc. cit. num.* 24.

Præſertim ſi ceſſit omne Jus cum recompenſa pecuniaria, & quando hæc ſit ſimoniaca. *loc. cit. num.* 25.

Patronus an conſumat Turnum per conſenſum præſtitum Proviſionibus Apoſtolicis. *loc. cit. num.* 28.

Beneficium vacatum in Turno Eccleſiaſtici cadit ſub reſervatione, licet articulus ſit controverſus. *loc. cit. num.* 27.

An intret reſervatio, ubi in Turno Eccleſiaſtici Patronus Laicus præſentat adhærendo illius præſentato. *loc. cit. num.* 29.

Diviſo exercitio Juriſpræſentandi inter Patronum Laicum, & Eccleſiaſticum, an Laicus gaudeat Turno ſemeſtri, vel quadrimeſtri in ſuo Turno. *loc. citat. num.* 33.

Turnarius in ſuo Turno præſentare dicitur nomine communi, & conſervat Jus alterius. *loc. cit. num.* 34. Amplia ut ibi.

Nominatio ſpectat ad Canonicum exiſtentem in Turno. *loc. cit. num.* 76.

A regula Turni non eſt recedendum. *loc. cit. num.* 77.

De natura Turni eſt diſſenſus, & non retrogradatio. *loc. cit. num.* 79. *&* 82. *cum ſeqq.*

Non poteſt ſucceſſor exercere Turnum, quem exercuit anteceſſor. *dict. alleg.* 90. *num.* 94. *&* 103.

Jus Turni numeratur inter fructus Canonicatus. *d. alleg.* 90. *num.* 125.

Text. in C. Statuimus habet locum etiam in Jure Turni. *loc. cit. num.* 126. *&* 133.

Turnus ad formam *Clement. Plures*, an poſſit convenire in Jurepatronatus paſſivo. *alleg.* 100. *num.* 52.

Turnus an afficiat ſucceſſores Jure proprio vocatos. *loc. cit. num.* 53. *& alleg.* 63. *num.* 31. *cum ſeqq.*

Turnus debet eſſe æqualis, alias reducitur ad æqualitatem. *loc. cit. num.* 54. Declara ut ibi.

Quæ pacta Patronis proficua poſſint apponi in conſtitutione Turni. *loc. cit. num.* 55.

An proviſio Apoſtolica conſumat Turnum Eccleſiaſtici. *loc. cit. num.* 56. Datur diſtinctio *ibid.*

Confirmatio Apoſtolica Turni cum clauſula = *Salvis reſervationibus, & affectionibus Apoſtolicis* = an tollat alternativam Epiſcopo. *loc. cit. num* 65. *&* 66.

Turnus inter Epiſcopum, & Capitulum declaratur ex obſervantia. *loc. cit. num.* 67.

Patronus conſumit Turnum conſentiendo reſignationi, ſeu permutationi. *loc. cit. num.* 72.

Vicaria Curata ad nominationem Monaſterii unita Beneficio de Jurepatronatus cum Turno alternative præſentandi inter Patronum, & Abbatem Monaſterii, an vacata in Turno Abbatis in menſe Apoſtolico cadat ſub reſervatione. *d. alleg.* 100. *num.* 76. *&* 79.

Turnus inter Patronos non valet, niſi intervenerit conſenſus omnium, non obſtante concurſus majoris partis. *loc. cit. num.* 318. 373. *&* 378.

Turno etiam conſtituto voluntarie, Patroni poſſunt illum non ſervare in una vacatione citra revocationem. *loc. cit. num.* 320.

Patronus exiſtens in Turno, dicitur præſentare nomine ſuo, & alterius Compatroni. *loc. cit. num.* 321.

Patronus ſi præſentet incapacem, vel minime præſentet in tempore, conſumit ſuum Turnum, & datur devolutio ad Superiorem. *loc. cit. num.* 322.

Alternativa, ſeu Turnus conditionatus non eſt exercibilis in ea vacatione, in qua conditione verificata non fuit. *loc. cit. num.* 366.
Alternativa, ſive Turnus, quando in aliqua vacatione non dicatur ſervatus. *loc. cit. num.* 369.
Alternativa, ſeu Turnus corruit, quando initus fuit ſub falſo præſuppoſito. *loc. cit. num.* 372.
Reſignatio facta favore Compatroni cum derogatione Juriſpatronatus eſt ſubreptitia, ſi ſtante Turno, tunc illi non competebat Juſpræſentandi. *alleg.* 8. *num.* 29. *in fin.*
Proviſio Apoſtolica, cum derogatione Juriſpatronatus, an conſumat Turnum Patroni *loc. cit. num.* 30.
Proviſio Apoſtolica de reſervato conſumit Turnum Patroni Eccleſiaſtici, *loc. citat. num.* 30. limita ut ibi.
Patrono exiſtente in Turnum, qui cumulative præſentavit extraneum, & Compatronum tunc non exiſtentem in Turno, prælatio debetur Compatrono. *loc. cit. num.* 30.
Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtico in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam, *alleg.* 9. *num.* 29. *in fin.*
Turnus, ſeu alternativa inter Patronos, an ſit actus utilis nec ne, aſſignatur diſtinctio. *loc. cit. ſub num.* 31. & *alleg.* 63. *ſub num.* 27. 28. 35. & 36.
Per Turnum nemo ex Patronis meliorat conditionem ſuam præciſive a caſu concordandæ litis ſuper pertinentia, vel alia juſta cauſa, *loc. cit. ſub num.* 31.
In Jurepatronatus ſpectante pro æquali ad duas, vel tres familias diſtinctas an Patroni unius familiæ poſſint facere Turnum inter ſe abſque conſenſu aliorum de familia. *loc. cit. d. num.* 31. §. *Mox.*
Alternativa, ſeu Turnus non obligat, nec ſervari debet, ſi non reperiantur eligibiles, qui ſint idonei. *loc. cit. num.* 65.
Turnus, ſeu alternativa impeditur ex diſſenſu unius ex pluribus Patronis. *alleg.* 12. *num.* 9.
In quibus caſibus non valeat Turnus initus inter Compatronos, abſque Beneplacito Apoſtolico, vel in præjudicium unius ex pluribus Compatronis præterita. *alleg.* 9. *ſub num.* 32.
Juſpatronatus mixtum Laicorum, & Eccleſiaſticorum cadit ſub reſervationibus Apoſtolicis, ubi ejus exercitium ſit diviſum per Turnum, & vacatio contingat in Turno Eccleſiaſtici. *Rot. poſt allegat.* 18. *num.* 33.
Unitis duobus Beneficiis, uno de Jurepatronatus, & altero liberæ collationis ſervatur alternativa, ſeu Turnus, ut una vice conferantur libere, & altera ad præſentationem *alleg at.* 5. *num.* 39.
Et quid ubi unio ſit æque principalis. *ibid.*
Si vero unita fuerint duo Beneficia de duplici Jurepatronatus ſi ſcindantur Patroni in duas partes æquales, quomodo ſit providendum. *ibid. ſub num.* 39. *verſ. Ad quod propoſitum.*
Turnus conſtitutus inter Patronos ſuper Jurepatronatus, an requirat Beneplacitum Apoſtolicum. *alleg.* 63. *num.* 21. & 10.
Patroni poſſunt conſtituere Turnum in Jure præſentandi abſque approbatione Superioris Eccleſiaſtici. *alleg.* 9. *num.* 23. & *dict. alleg.* 63. *num.* 15. 24. 25. 20. & 19.
Turni natura inter Patronos eſt, ut unus non ſe ingerat in Turno alterius. *alleg.* 72. *num.* 8. *verſ. Eoque minus.*
Non debet eſſe inæqualis, ſeu claudicans. *ibidem numer.* 9.
In Turno alterius etiam, qui præſentare negligat, non poteſt Compatronus ſe intromittere præſentando, ſed intrat devolutio ad Superiorem; & cauthela eſt facere pactum in Turnaria diviſione, quod in caſu negligentiæ Turnarii alter poſſit præſentare abſque conſumptione proprii Turni. *loc. cit. num.* 9. & 10.
Præcedentia Canonici quo ad Jus optandi, operatur etiam quoad Jus turnandi. *alleg.* 90. *num.* 149.
Turnus eſt fructus poſſeſſionis Canonicatus. *loc. citat. num.* 150.
In Jure Turni diſtributi inter Canonicos, quando detur devolutio ad Capitulum. *loc. cit. num.* 153.
De Turno Canonicorum Baſilicæ Vaticanæ, quod importat Jus nominandi non conferendi. *dict. alleg.* 90. *num.* 104.
Turni quidditas, & ratio conſiſtit in Circulo, & quomodo? *loc. cit. num.* 108.
Judex ordinare poteſt, ut Cedula annuatim debita Patronis detur per Turnum alternis annis unicuique ex illis. *alleg.* 9. *num.* 11.
Patronus dividendo exercitium Juriſpræſentandi per Turnum, non ſupportat detrimentum, ſed potius utilitatem. *loc. cit. num.* 12. ſed vide *ſub num.* 13. 20. & 34.
Turnus inter Patronos laudatur ut prudens, & frequentiſſime practicatus. *loc. cit. num.* 20. *verſ. quodque.*
Vacante Beneficio Juriſpatronatus in Turno Eccleſiaſtici in menſe reſervato, proviſio ſpectat ad Papam, *loc. cit. num.* 29. *in fine.*
In Turnum nemo ex Patronis meliorat conditionem ſuam præciſive a caſu concordandæ litis ſuper pertinentia, vel alia juſta cauſa. *d. allegat.* 9. *ſub n.* 31.
Vide *Alternativa.*

Tutor.

Ad Tutorem adminiſtrantem hæreditatem Pupilli, ſpectat Juſpatronatus eidem hæreditati annexum? *alleg.* 38. *n.* 1. 2. & 14.
Ex duobus præſentatis a Pupillo, & Tutore, præfertur præſentatus a Tutore, ſi eſt magis idoneus. *d. alleg.* 38. *n.* 2.
Tutor poteſt facere ea omnia, quæ poteſt facere Pupillus exceptis actibus eidem Pupillo præjudicialibus. *loc. cit. n.* 6.
Tutor perſonam Pupilli repræſentat. *loc. cit. num.* 7. & 17.
Actus inutilis, qui prohibetur Tutori conſiſtit in ea inutilitate, quæ reductive vergit ad damnum pupilli, *loc. cit. n.* 9.
Tutor poteſt ex mera ejus voluntate removere, & deputare quoſcunque Miniſtros. *loc. cit. n.* 11. & 12.
Tutor æquiparatur Procuratori. *loc. cit. n.* 17.
Tutor poteſt præſtare conſenſum reſignationis Beneficiorum, *ibid. n.* 18.
In Cappellania manuali, an Cappellanus deputatus per Patronum anteceſſorem, poſſit removeri per Tutorem Patroni ſucceſſoris, & Pupilli. *d. alleg.* 38. *per tot.*
Eſt locus gratificationi inter duos præſentatos per Tutorem, & Pupillum. *ibid. n.* 4.
Tutor poteſt omnia facere exceptis ſibi ſpecialiter a Jure prohibitis. *ibid. n.* 3.
Quomodo intelligantur actus voluntarii, qui prohibentur Tutori. *ibid. n.* 11. *in fin.*
Procurator, & Tutor poſſunt variare in præſentando. *ibid. n.* 13.
An poſſit Tutor facere ea, quæ ſunt arbitrio Pupilli reſervata? *ibid. n.* 13.
Tutor poteſt conſentire proviſioni Apoſtolicæ cum clauſula = *Accedente conſenſu Patronorum* = *d. alleg.* 38. *n.* 15. *in fin.*
Ad effectum præſcribendi Juſpatronatus, non attenditur ſtatus habitus contra Minorem ex negligentia Tutoris. *Rot. poſt alleg.* 20. *n.* 28.
Vide *Alternativa.*
Vide *deciſ. in fin. poſt alleg.* 49.

Tuttio.

Vide *Obſervantia.*

V

Vacatio.

Aſſignatio primæ vacationis pro turno Eccleſiaſtici reſpicit ejus præcedentiam in concurſu Laici. *allegat.* 18. *n.* 27.
Cappellania requirens perſonalem reſidentiam, vacat per aſſecutionem incompatibilis. *alleg.* 27. *n.* 1.
Ad quem ſpectet onus probandi vacationem in menſe reſervato. & an præſumatur vacatio in Menſe Ordinarii. *alleg.* 48. *n.* 25.
De differentia inter Reſignatarium, & Succeſſorem ex Vacatione. *alleg.* 56. *n.* 52.
Proviſio Juriſpatronatus Eccleſiaſtici vacati in menſe reſervato ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. *allegat.* 57. *n.* 1.
Juſpatronatus Laicale quocunque menſe vacet, providetur ad præſentationem Patronorum. *alleg. cit. n.* 2.
Vacationes in menſibus reſervatis ſunt accidentales, & caſuales *alleg.* 58. *n.* 14.
Habilitas quando requiratur de tempore vacationis, & quando de tempore præſentationis. *alleg.* 68. *n.* 25. & 26.
Succedente vacatione in Turno Epiſcopi Sede vacante, ſi Capitulum conferat neutrius Turnus conſumitur. *alleg.* 71. *n.* 6.
Pontifex propter vacationem apud Sedem, providet etiam Beneficia de Jurepatronatus Laicorum. *alleg.* 72. *n.* 6.
Quoties in aliquo ſtatu ſemel fuit canonizatus titulus Juriſpatronatus, non eſt amplius probandus in aliis vacationibus. *loc. cit. n.* 83.
Gratiam devoluto obtentam, vacationem conſumit, itaut gratia poſterior ſecuta ſit nulla. *alleg.* 81. *n.* 5.
Mandatum de præſentando ad vacaturum eſt ipſo jure nullum. *alleg.* 82. *n.* 5.
Fundator tamen poteſt hoc Jus ſibi reſervare in fundatione. *loc. cit. n.* 6.
Fundator nominare poteſt ad vacaturum, quando ſibi in Fundatione reſervavit hanc facultatem. *alleg.* 82. *n.* 14.
Patronus poteſt dare mandatum de præſentando ad vacatu-

catu-

catorum ceſſante ratione voti captandæ mortis. *loc. cit. num.* 16.
Inter duos coæqualiter paſſive vocatos per capacitatem directam ad tempus vacationis, non poteſt diſpenſari inhabilis ex defectu ætatis in præjudicium habilis, & capacis. *alleg.* 85. *num.* 12.
Ubi non eſt facta mentio *de Vacatione*. Cappellania dicitur Laicalis. *alleg.* 87. *num.* 10.
Teſtator vocans lineam *de' più proſſimi*, cenſetur vocaſſe omnes lineas, nec reſtrinxiſſe ſe ad unam. *alleg.* 89. *num.* 32.
Patronus non poteſt in præſentando apponere legem, quod Canonicatus vacet per abſentiam annalem. *alleg.* 100. *num.* 149.
Præſentatio facta in uno caſu vacationis, quando ſubſtineatur ex altera. *loc. citat. num.* 154.
Vacatio quando dicatur conſumpta per inſtitutionem datam præſentato. *loc. cit. num.* 396. & 397.
Patronum exiſtens in quaſi poſſeſſione præſentandi, ea non privatur propter litem, ſuper pertinentia, motam ante vacationem. *alleg.* 16. *num.* 11.
Gratia pro præſentato, an ſit ſubreptitia, ſi Papæ expreſſum non fuit ante vacationem pendere litem indeciſam ſuper pertinentia. *alleg.* 40. *num.* 9. *in fin. & n.* 10.
Vacatio etiam verificatur in Cappellaniis Laicalibus præſertim perpetuis. *Rot. poſt alleg.* 33. *num.* 38.
Vide *Proviſio*. *Reſervatio*. *Reſignatio*. *Vacatio*.

Vacatio Beneficii.

Derogatio Juriſpatronatus in totum attenta lite, locum habet non ſolum in caſu vacationis Beneficii per obitum ſed etiam per Reſignationem. *alleg.* 16 *num.* 8
Per aſſecutionem incompatibilis vacat primum Beneficium. *alleg.* 35. *num.* 19.
Gratia derogatoria Juriſpatronatus in totum attenta lite, habet locum in lite ante vacationem Beneficii, non poſt. *alleg.* 40. *num.* 20.
Beneficium vacatum in Turno Eccleſiaſtici cadit ſub reſervatione, licet Articulus ſit controverſus. *alleg.* 90. *num.* 27.
Regula 2. *Cancell.* reſervat Beneficia ſpectantia Collationem Dignitatum, & Beneficiorum vacata iis vacantibus. *loc. cit. num.* 35.
Ceſſat in Beneficiis ſimultaneæ Collationis. *loc. cit. num.* 36. & 37.
Item ſi Collatio quo ad Canonicatum exercitium ſpectat ad vacantem, devolvitur ad Capitulum, & ceſſat regula. *loc. citat. num.* 38.
Id procedit ubi Capitulum eſt originarius collator habendo Jus conferendi in habitu, & proprietate translato exercitio tantum in Canonicum, & ex quibus probetur *loc. cit. num.* 39. & *ſeqq. ad* 53. & 55. *cum ſeq.*
Vacante Beneficio apud Sedem per aſſecutionem incompatibilis Collatio ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. *alleg.* 97. *num.* 22.
Præſertim ſtante decreto, quod de Beneficio ſic vacato per Sedem Apoſtolicam tamen diſponi poſſit; quod irritat Collationem Ordinarii. *loc. cit. num.* 23.
Effectuatio proviſionis deducitur ex vacatione Beneficii per obitum proviſi. *alleg.* 100. *num.* 414.
Vacante Beneficio debito Deſcendentibus familiæ Presbyteris, inter quos non extat niſi unus laicus, traditus modus, cum quo iſte obtineat Beneficium. *alleg.* 17. *num.* 15. *in fin.*
Lex adjecta quo ad Beneficium cum Clauſula, *toties quoties Beneficium vacare contigerit*, non comprehendit ejus vacationem in menſibus reſervatis Sedi Apoſtolicæ. *alleg.* 45. *num.* 51. *verſ imo quod*
In vacationibus Beneficiatorum de Jurepatronatus præmittenda ſunt edicta, & quomodo, & quare. *Rot. poſt alleg.* 2. *num.* 56 *limita ibid.*
Ex quibus deſumatur ſcientia vacationis Beneficii. *Rot. loc. cit. num.* 19.
Præſentatio nulliter facta de certa perſona ad Beneficium vacaturum an convaleſcat, ſi poſtea ſequatur vacatio. *alleg.* 60. *num.* 6. §. *Prout*.
Vide *Beneficium*.

Vacatio in Curia.

Juſpatronatus Regium non derogatur ob vacationem in Curia. *alleg.* 19. *num.* 18.
Omnia Beneficia etiam de Jurepatronatus Laicorum ſubjacent proviſioni Apoſtolicæ in caſu vacationis in Curia. *alleg* 62. *num.* 33.
Proviſio Apoſtolica Beneficii de Jurepatronatus Laicorum vacati in Curia non ſubſtinetur abſque mentione, & derogatione Juriſpatronatus. *In ſupplem. num.* 19. & *ſeqq.*
Status de libero non probatur ex proviſione ob vacationem in Curia Beneficii Patronati, & recurritur ad ſtatus anteriores. *loc. cit. num.* 91. & 92.
Proviſio Apoſtolica Beneficii Juriſpatronatus vacati in Curia datur de tempore obitus Poſſeſſoris. *alleg.* 72. *num.* 9
Patroni ob vacationem Beneficii in Curia, licet notitiam habuerint proviſionis Apoſtolicæ, nec tamen reclamaverint, ſibi non præjudicant in aliis vacationibus extra Curiam. *alleg. cit. num.* 9.

Validitas.

In dubio facienda eſt interpretatio pro validitate actus favore Patroni. *alleg.* 30. *num.* 19.

Valor.

Valor expreſſus per non exceſſum poteſt verificari etiam in obulo. *alleg.* 58. *num.* 41.
Valor in Canonicatibus Germaniæ exprimitur per non exceſſum in 24. Ducatis. *alleg.* 100. *num.* 48.
Expreſſio valoris ſatis eſt, quod verificetur de tempore impetrationis, non obſtante augmento poſtea ſecuto. *Rot. in ſupplem. num.* 18.
Vide *Expreſſio*.

Variatio.

Patronus reſervata ſibi poteſtate variandi in caſu incapacitatis primi præſentati, poteſt, hac detecta variare, etiamſi penderet lis inter Compræſentatos. *alleg.* 2. *num* 25.
Quando nullus ex colligitantibus ceſſit liti, aut deceſſit, poteſt Patronus Laicus variare accumulando. *alleg.* 3. *num.* 1. & 9.
Quando variatio dicatur attentata, & impedita remaneat lite pendente? *loc. cit. num.* 13. vide ibi *num.* 14.
Quando unus fuerit præſentatus per quatuor Patronos Laicos, quorum tres poſtea variaverint accumulando alium, cui ſit danda inſtitutio. *loc. cit. num.* 25.
In Patronatu mixto poteſt Patronus Laicus variare, ſecus autem Eccleſiaſticus. *loc. cit. num.* 26.
An ſi Patronus præſentaret, & durante quadrimeſtre moreretur, poſſit ejus Succeſſor variare. *loc. cit. num.* 27.
Gratia pro præſentato cum derogatione eſt nulla non facta mentione Variationis Patronorum. *allegat.* 40. *num.* 17.
Item ſi vigore variationis Ordinarius gratificavit. *ibid. num.* 18.
Patroni an poſſint variare in eorum conſenſu ſuper proviſione Apoſtolica. *alleg.* 60. *num.* 16. & *ſeqq.*
Ob nullitatem Prioris nominationis, ſi Patronus iterum præſentet, non dicitur variare. *alleg.* 77. *num.* 5.
An præſentans aliquem cum clauſula = *ſolum*, & *non alium* = poſſit variare accumulative præſentando alium. *alleg.* 99. *num.* 3.
Stante promiſſione præſentandi aliquem cum dicta Clauſula, Patronus non poteſt valide alium præſentare. *loc. cit. num.* 5. 9.
Patroni an variare poſſint, quando lis vertit inter ſolos præſentatos, non autem inter præſentantes. *alleg.* 100. *num.* 27.
Patroni non poſſunt variare poſt Datam gratiæ conceſſæ primo præſentato. *loc. cit. num.* 39.
Patronus nequit variare, poſtquam ejus Procurator irrevocabiliter conſtitutus præſentavit. *loc. cit. num.* 386. & *ſeq.*
Procurator, & Tutor poſſunt variare in præſentando. *alleg.* 38. *num.* 13.
Variatio Patroni remanet impedita poſt datam gratiæ pro præſentato. *alleg.* 60. *ſub num.* 19.
Quid ubi vacatio eſſet in eadem die datæ. *ibid. num.* 29 *in fin.*

Ubicatio.

Vide *Locus*.

Venditio.

Uſus rei patronatæ poteſt per Patronum vendi. *alleg.* 43. *num.* 18.
Ex cauſa quis cogitur ad vendendum rem ſuam. *alleg.* 55. *num.* 12.
Res per deliberationem venduntur viliori pretio. *alleg.* 57. *num.* 37.
Æquitas clamat favore Domini, in cujus præjudicium res pro viliori pretio publice venduntur. *loc. cit. num.* 43. & 44.

Verba in Genere.

Ex quibus verbis diſtinguatur ratio differentiæ inter Juſpatronatus gentilitium, familiare, & gentilitium lineale. *alleg.* 10. *num.* 10.
Generalitas verborum intelligitur juxta ſubjectum perſonæ, cui illa adjiciuntur. *alleg.* 24. *num.* 29.
Verba juxta ſubjectum, cui adaptantur diverſam indolem, & diverſum capiunt intellectum. *allegat.* 31. *num.* 12.
Qui non poteſt diſponere contra legem nihil agit etiam ſi apponat verba enixa, & effrenata. *allegat.* 32. *num.* 38.
Ex verbis dirigentibus legatum ad Altare, cenſetur relictum intuitu Altaris. *allegat.* 34. *num.* 6.

Expoſitio verborum unica tantum vice præſumi poteſt *alleg.* 42. *num.* 16.
Verba impersonalia intelliguntur prout de Jure. *alleg.* 49. *num.* 63. & 35. ubi de verbo *ſi dixit*.
Verba non verbi poſſunt ad contrarium effectum. *numer.* 34.
An conjecturæ deductæ ex verbis ſint attendendæ, quando mens fundatoris repugnat ſtrictæ ſignificationi verborum. *alleg.* 51. *num.* 16.
Subſtantia unice eſt attendenda non curato verborum cortice. *alleg.* 56. *num.* 72.
Geminatio verborum extendit etiam diſpoſitionem ad ſimilia, & quæ alias in ea non comprehenderentur. *alleg.* 56. *num.* 30.
Cujus indolis, ac naturæ eſſe debeant verba inductiva tacitæ excluſionis reſervationum. *alleg.* 62. *num.* 10. & *ſeqq.*
Qualitas adjecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi. *alleg.* 63. *num.* 24.
Ex quo deducatur ſenſus verborum. *alleg.* 69. *num.* 13.
An, & quando verba Fundationis impropriandæ veniant. *alleg.* 75. *num.* 1.
Verba adjecta in Patronatu activo explicant paſſivum. *alleg.* 77. *num.* 11.
Verba facultativa neceſſitatem important, ubi talis eſt voluntas Fundatoris. *alleg.* 85. *num.* 10.
Verba importantia ſimplex deſiderium nihil ponunt in eſſe. *alleg.* 86. *num.* 17
Odium tamquam conſiſtens in animo non declaratur melius, quam ex verbis ipſius removentis. *alleg.* 88. *num.* 8.
Nulla melior interpretatio dari poteſt pro intellectu verborum ea, qua ipſe Teſtator uſus fuit. *alleg.* 89. *num.* 33.
Verba effrenata famulantur ſubjectæ materiæ. *alleg.* 90. *num.* 68.
Unum, idemque Verbum aliter intelligi poteſt in caſu concurſus, & in caſu ſubſidii ut eſt verbum *filiarum de domo*, & *de Cippo*, & *deſcendentium maſculorum*. *alleg.* 93 *num.* 23. & *ſeqq.*
Verba accipi debent in ſenſu proprio, non autem in improprio, & accidentali. *alleg.* 95. *num.* 3.
Verba fundationis conſiderari debent in tota maſſa, non autem membratim. *alleg.* 100. *num.* 529.
Reſidentia præciſa importatur ex verbis præceptivis. *alleg.* 28. *num.* 12. *circa fin.*
Diſpoſitio non applicatur, cui non conveniunt verba. *alleg.* 30. *num.* 13.
Verba hortatoria in ultimis voluntatibus an habeant vim præcepti, & an præceptiva inſinuent in hortatoria. *loc. cit. num.* 30. *in fin.*
Perſona *Papæ* non comprehenditur ſub verbo generaliſſimo, ſed requirit mentionem ſpecialem. *alleg.* 45. *num.* 13.
Voluntas unice ſpectanda eſt, non autem verborum vocabula. Rot. *poſt alleg* 17. *ſub num.* 19.
Ex quibus verbis in Fundatione per teſtatorem appoſitis excluſæ cenſentur reſervationes Apoſtolicæ. *Rot. poſt alleg.* 18. *num.* 36. & 39.
Verba hortatoria in ultimis voluntatibus reſolvuntur in præceptum quod limitatur. *Rot. poſt alleg.* 30. *num.* 42. & *ſeqq.*
Vocabulum, ſeu verbum dubium declarari poteſt ex obſervantia. *alleg.* 64. *num.* 14.
In materia Juriſpatronatus verba Fundationis accipiuntur large, ut comprehendant etiam cognatos. *alleg.* 73. *num.* 14.

Verba in ſpecie.

Verba, *Et non alio modo* prohibent omnem modum etiam menſionam. *alleg.* 30. *num.* 4.
Idemque important alia verba *De nihil immutando*. *loc. cit. num.* 5.
Dictio *Alteri Beneficii* adjecta Cappellaniis, has oſtendunt Eccleſiaſticas. *alleg.* 31. *num.* 21.
Vide alias conjecturas. *num.* 12. *uſque ad* 31.
Verbum *Continuo* importat omne tempus. *allegat.* 27. *num.* 10.
Verbum *Cappellanus* junctum alteri verbo *Presbyter*, inſert qualitatem Sacerdotalem, & inducit onus celebrandi per ſe ipſum. *Rot. poſt alleg.* 17. *num.* 19.
Verbum *Caſata* non excludit Cognatos in ſubſidium. *alleg* 73. *num.* 17. §. *uſque*.
Verba *E ſuoi deſcendenti Maſchi in Infinito* important Juſpatronatus lineale. *alleg.* 10. *num.* 12.
Verbum *Debeat* eſt præceptivum. *alleg.* 18. *num.* 25.
Verba *Diſponat ſine ulcun impedimento* relata ad poteſtatem tam Sæcularem, quam Clericalem excludunt reſervationes Apoſtolicas. *alleg.* 48. *num.* 14.
Verbum *Deinceps ſive* importat tractum ſucceſſivum futuri temporis. *alleg* 100. *num* 626.
Verba *Di modo che*, ſtant explicative. *alleg.* 49. *num.* 33.
Verba *Eredi*, *e Succeſſori* intelliguntur de hæredibus Sanguinis. *alleg.* 10. *num.* 5.
Verba *Per ſe Eredi*, *e Succeſſori* ſtant declarative ad modum ſuccedendi, ordine graduali. *alleg* 10. *num.* 21.
Dictio *Et* continuative ſtat ad ſermonem præcedentem. *alleg.* 17. *num.* 11.
Dictio *Etiam diebus Feſtivis*, includit dies feriales. *alleg. cit. num.* 19.
Verbum *Eodem modo* importat totalem Identitatem. *alleg.* 28. *num.* 6.
Verbum *Exiſtens* prædicari poteſt etiam deſiſtere valentibus *alleg.* 53. *num.* 17.
Reſtrictio vocabuli *Filiorum* ad excluſionem nepotum, eſt iniquiſſima. *alleg.* 51. *num.* 21.
An vocabulum *Filiorum* lato modo ſumptum comprehendat etiam Nepotes. *loco citat. num.* 2. & *ſeqq.*
Regula quod in ultimis voluntatibus verba *hortatoria* importent neceſſitatem; quomodo procedat? *allegat.* 30. *num.* 27.
An, & quando verba *heredes*, & *ſucceſſores* intelligantur de hæredibus, & ſucceſſoribus ſanguinis? *alleg.* 46. *num.* 9.
Verba *Juſpatronatus*, & *Juſpræſentandi* promiſcue accipiuntur *allegat* 84. *num.* 7.
Verbum *Libere diſponat* idem importat, ne ſine aliquo reſervationis obſtaculo. *allegat.* 48. *num.* 10.
Verbum *Libere*, quid importet? *alleg.* 100. *num.* 63.
Verbum *Libere* excludit conſenſum Superioris. *allegat.* 63. *num.* 19.
Verbum *Libere* eſt excluſivum reſervationum, & idem eſt de Verbo *Omnimode*, quod æq valet Verbis *Omni caſu*. *Rot. poſt alleg.* 48. *num.* 81.
Verba *Miſſam celebrantes* an requirant Presbyteros actuales. *alleg.* 7. *num.* 15.
Quo caſu Verba *Debba celebrare la Meſſa*, inferant celebrationem volitam per ſe ipſum? *alleg.* 23. *num.* 1.
Verba *Ordina*, *vuole*, *e comanda*, *che debba aſſiſtere in Città*, important Reſidentiam præciſam. *allegat.* 18. *num.* 7.
Dictio *Onninamente*, habet vim Decreti irritantis. *alleg.* 31. *num.* 32.
Verbum *Omnimode diſponat*, importat plenariam, & totalem diſpoſitionem ac in omni caſu importat perpetuitatem ſicut dictio *Omnino*. *alleg.* 43. *num.* 11. & *ſeqq.*
Dictio *Omnium*, quid operetur, & includat? *alleg.* 53. *num.* 7.
Differentia inter Jus præſentandi conceſſum cum verbo *Poſſit*, & *debeat*. *alleg.* 18. *num.* 10. *uſque ad* 15. juncto. *num.* 18.
Verba *Prete Sacerdote*, an ſignificet Presbyterum actu celebrantem. *alleg.* 13. *numer.* 3.
Verba *Pretenſa*, & *ut aſſeritur*, ſtant impugnative. *alleg.* 54. *num.* 21.
Verba *Poſſa* facultativum in ultimis voluntatibus eſt præceptivum, & inducit Juriſpatronatus paſſivum. *alleg.* 80 *num.* 11. ſed vide *num.* 33.
Verbum *Poſſit præſentare* relatum ad Patronum eſt facultativum. *alleg.* 33. *num.* 3.
Sed contrarium vide *numer.* 9.
Verbum *Perpetuitas* intelligendum eſt juxta ſubjectam materiam. *alleg.* 80. *num.* 10.
Verbum *Pertinere* refertur ad dominium. *allegat.* 100. *num.* 61
Verbum *de Prole* eſt naturale, ſignificans totam generationem deſcendentalem *loc. cit. num.* 632 616. & 648.
Verbum *Providere* comprehendit tam Jus præſentandi, quam conferendi. *alleg.* 48. *num.* 16.
Verbum *Poſſit* additum alteri verbo *Præſentare*, illud ſolum exercitium concedit, quod de Jure competit. *Rot. poſt alleg.* 18. *ſub num* 39.
An, & quando Verbum *Presbyter* accipiendum ſit in ſenſu rigoroſo actualis Sacerdotis. *Rot. poſt alleg.* 42. *num.* 30 & 31.
De importantia hujus verbi *Providere* appoſiti in reſervatione Juris præſentandi. *Rot. poſt allegat.* 48. *ſub ſub num.* 28.
Dictio *Quoties*, quomodo accipiatur? *alleg.* 45. *num.* 12.
Verbum *Reſidere*, & Dictio *Prout*, quid importent? *alleg.* 27. *num.* 8. 9.
Verba *Ricordando*, *a ſi abbia riguardo* non important præceptum, ſed monitionem. *Rot. poſt alleg.* 30. *num.* 35. 38. & 44.
Verbum *Sacerdos* ſtare poteſt taxative, vel demonſtrative. *alleg.* 17. *num.* 2. 7.
Verbum *Sacerdos* convenire poteſt ſimpliciter Clericis, ſed per improprietatem. *alleg.* 33 *num.* 3. 11.
Verbum *Sacerdos* de quibus proprie verificetur. *loc. cit. num.* 9.
Verbum *Sacerdos* derivat a ſacrificando. *loc. cit. numer.* 10.
Dictio *Seu* ſtat alternative. *alleg.* 42. *num.* 7. & 9.
Quomodo intelligenda ſit theorica *Bartoli* dicentis quod dictio *ſeu* ſtat *explicative*. *loc. citat. num.* 8.
Quando Juſpatronatus ſit mere gentilitium non obſtantibus verbis *Sibi*, & *heredibus*. *ſuis*. *alleg.* 100. *num.* 633. & 634.

Cappel-

Cappellania an arguatur Sacerdotalis ob expreſſionem verbis. *Sacerdos*. *alleg*. 33. *n*. 3. & *ſeqq*.
An poſſit dari ſine Clauſula *celebrandi per ſe ipſum*, *ibid*. *n*. 17.
Verbum *Sacerdos* latino Idiomate conceptum non inducit onus celebrandi per ſe ipſum cum conveniat etiam poſſit Clericis inferioris ordinis. Rot. *poſt alleg*. 7. *n*. 20.
Verbum *Teneatur*, quid importet. *alleg*. 27. *n*. 18.
Verba *Toties*, *quoties vacare contigerit* quomodo intelligenda. *alleg*. 62. *n*. 12. & *ſeqq*. & 21.
Expreſſio præſentandi concepta per illa verba *Toties*, *quoties vacare contigerit* diverſos parit effectus pro diverſitate Patronorum ad quos dirigitur. *alleg*. 62. *n*. 15. & 20.
Verba *Toties*, *quoties vacare contigerit* non important quo minus Juſpatronatus laicale, ſi tranſeat ad Eccleſiam efficiatur Eccleſiaſticum. Rot. *poſt alleg*. 24. *n*. 16. & *poſt allegat*. 18. *n*. 33. & *poſt* 21. *n*. 12.
Verba importantiam *Vacationem* illorum de Sanguine in infinitum inducunt Juſpatronatus gentilitium. *alleg*. 40. *n*. 2.
De verbo *Vacationis*. *alleg*. 31. *n*. 20.
Verbum *Voglio* neceſſitatem inducit. *alleg*. 8. *n*. 22.
Vide *Arrogatio*. *Conditio*. *Dictio*. *Domus*. *Geminatio harus hortatoria ſucceſſor*.

Veriſimilitudo.

Dictio *omnino* intelligenda eſt juxta veriſimiliorem ſenſum orationis, cui additur. Rot. *poſt allegat*. 48. *num*. 59.

Veritas.

Subtilizatio Metaphiſica in Jure noſtro non dicitur apta ad veritatem aſſequendam. *allegat*. 47. *ſub num*. 47. *in fin*.
Vide *Fictio*.

Vetuſtas.

Vetuſtas pro lege habetur. *alleg*. 59. *n*. 10. & 44.

Vicaria.

Vicaria curata ad nominationem Monaſterii unita Beneficio de Jurepatronatus cum Turno alternative præſentandi inter Patronum, & Abbatem Monaſterii an vacata: in turno Abbatis in menſe Apoſtolico cadat ſub reſervatione. *alleg*. 100. *n*. 76. 79.
In Vicariis datur intitolatio, & titulus collativus in exercitio tantum. *loc*. *cit*. *n*. 77.

Vicarius.

An poſſit confirmare donationes Juriſpatronatus. *alleg*. 7. *n*. 2.
Vicarius Epiſcopi nullo modo authorizare poteſt donationem Juriſpatronatus. *alleg*. 66. *n*. 39.
Vicarius Apoſtolicus habet majorem auctoritatem, quam Capitularis, & hic poteſt erigere, & reſervare Juſpatronatus. *alleg*. 95. *n*. 6.
Conſtitutio *S*. *Pii V*. circa novam proviſionem Vicariorum quare emanaverit, & quid diſponat. *alleg*. 100. *n*. 78.
Vicarii Parochialium unitarum deputentur ad nutum amovibiles, & quomodo. *in ſupplem*. *n*. 36.
Conſenſus Patroni exigitur in erectione Eccleſiæ de ſuo Jurepatronatus in Collegiatam, item in conſtitutione Vicarii perpetui. *alleg*. 44. *n*. 58. §. *accedebant*.
Vicarium non habet Jus confirmandi Donationem Juriſpatronatus ſine ſpeciali mandato Epiſcopi. *allegat*. 84. *n*. 50. *in fin*.
Vicarius Epiſcopi ex quibus mandati ſibi dicatur habere Jus confirmandi donationes juriſpatronatus. *alleg*. 84. *n*. 54.
Vide *Conſenſus*. *Deputatio*. *Parochus*.

Vicarius capitularis.

Habet jus inſtituendi. *alleg*. 39. *n*. 4.

Vicarius Cardinalis.

Ubi Inſtitutio ſpectat ad Papam, non poteſt fieri præſentatio coram Cardinali Vicario. *alleg*. 22. *n*. 15. & 16.
Vide *Cardinalis Vicarius*.

Vicarius generalis.

An Vicarius Generalis in erectione Cappellaniæ poſſit apponere Leges, ac conditiones præjudiciales Dataniæ Apoſtolicæ. *alleg*. 62. *n*. 23. 24. & 25.
Donatio Juriſpatronatus confirmari etiam poteſt per Vicarium Generalem de mandato Epiſcopi. *alleg*. 84. *n*. 21.
Data Vicario Generali facultate conſtituendi Juſpatronatus, data etiam cenſetur quoad approbationem Dotis. *alleg*. *cit*. *n*. 14.
Et ideo non requiritur duplex conſenſus. *ibid*. *n*. 15.
Vicarius Generalis non poteſt creare novum Beneficium cum reſervatione Juriſpatronatus. *in ſupplem*. *n*. 10.
Vicarius Generalis non poteſt erigere novum Beneficium cum reſervatione Juriſpatronatus. Rot. *poſt alleg*. 33. *n*. 37.

Vicecancellarius.

Vide *Datarius*.

Vicini.

Juſpatronatus Capitulo Canonicorum, & Univerſitati Vicinorum dicitur reſervatum tanquam duobus diſtinctis Corporibus. *alleg*. 100. *n*. 108.

Vinum.

Vide *Miſſa*.

Violatio.

Princeps non præſumitur ſpoliare unum, ut veſtiat alterum, nec violare legem fundationis, & contractum. *allegat*. 47. *n*. 7.

Vir.

Vide *Communio*.

Viſitatio.

Viſitare Eccleſias, & alia Loca Pia, eſt propria Epiſcopi Juriſdictio. *alleg*. 13. *n*. 1.
Epiſcopus non poteſt viſitare Eccleſias, quando in limine fundationis eſt expreſſe excluſus a viſitatione, ſecus e contra. *loc*. *cit*. *num*. 2. & 3.
Quibus conjecturis arguatur Fundator non excluſiſſe Epiſcopum a viſitatione Eccleſiæ. *loc*. *cit*. *n*. 4. & *ſeqq*.
An præſervata Juriſdictione Ordinaria in concernentibus Spiritualia, præſervetur etiam jus viſitandi. *ibid*. *n*. 10.
Epiſcopus habet jus viſitandi Cappellanias Laicales. *allegat*. 32. *n*. 5.
Viſitationes Epiſcoporum, ad quem effectum fieri debentur. *allegat*. 72. *n*. 27.
Juſpatronatus probatur ex viſitationibus. Rot. *in ſupplem*. *n*. 101.
Jus viſitandi comprehendit redditionem rationis, quæ eſt pars formalis viſitationis. *alleg*. 23. *n*. 10.
Conceſſa viſitatione, cenſetur conceſſa omnia, quæ ipſam concomitantur. *n*. 10. *in fin*.
Epiſcoporum viſitationibus multum eſt deferendum, & de ratione. Rot. *poſt alleg*. 5. *n*. 3.
Epiſcopus pro exigendis rationibus in actu viſitationis, an poſſit ordinare ut libri Eccleſiarum transportentur de loco ad locum. *allegat*. 55. *ſub n*. 14.
Epiſcopi aſſertivæ ſtatur in actu viſitationis circa permutationem Beneficii facta de conſenſu Patroni. *allegat*. 100. *n*. 620.
Epiſcopi in viſitatione tenentur recognoſcere titulos Beneficiorum, ut ſciant legitimos, vel illegitimos poſſeſſores. *loc*. *cit*. *n*. 621.

Vir.

Vide *Commentario*.

Vita.

Caſus non viventiæ quando verificetur in caſu, quo quis vixerit, & poſtea defecerit juxta *Theorica Socini*. *allegat*. 100. *n*. 622. & *ſeqq*.

Vita durante.

Habens jus removendi vita durante, non poteſt removere, ſi ſit hæres ejus, qui perpetuo præſentavit. *allegat*. 24. *n*. 20. & *ſeqq*.
Idem importat vita durante, ac in perpetuum, *ibid*. *n*. 28.

Ultimus.

Vide *Vocatus*.

Ultimus poſſeſſor.

Vide *Linea*.

Ultimus ſtatus.

Quando in Beneficialibus attendi debeat. *alleg*. 22. *n*. 21. & *ſeqq*.
Negligentia præſentandi in ultimo ſtatu, an præjudicet in poſſeſſorio. *alleg*. 22. *n*. 21. & *ſeqq*.
Quo caſu ultimus ſtatus non attendatur. *allegat*. 17. *n*. 12.
Ultimus ſtatus litigioſus, & contradictus non attenditur *allegat*. 22. *n*. 18.
Attento ultimo ſtatu Collatio legati pii facta ab Epiſcopo in titulum Beneficii ſubſtinetur, ſed cum diſtinctione. *alleg*. 34. *n*. 13. & *ſeqq*.
Ultimus ſtatus non attenditur, quando conſtat de contrario ex clara lege Fundationis. *loc*. *cit*. *n*. 21.

Nul-

Digitized by Google

Nullitas tituli quomodo ſit probanda ad impediendum ultimum ſtatum. *alleg.* 36. *n.* 21.
Quando ultimus ſtatus eſt æquivocus, attendi non poteſt in poſſeſſorio. *alleg.* 40. *n.* 6.
Ad effectum allegandi ultimum ſtatum, ſufficit habere cauſam ab eo, qui fuit in quaſi poſſeſſione præſentandi. *loc. cit. n.* 24.
Ad excludendam qualitatem Sacerdotalem attenditur ultimus ſtatus. *alleg.* 42. *n.* 18.
An ultimus ſtatus acquiſitus ex perſona Anteceſſoris, ſuffragatur etiam Succeſſori. *alleg.* 46. *n.* 1.
Attenditur ultimus ſtatus, quoties petitorium non eſt clarum, ſed turbidum. *loc. citat. num.* 18.
Ultimus ſtatus præcedens vigore tranſactionis invalidæ an ſuffragetur. *alleg.* 63. *n.* 3.
Dubietas tranſactionis, ſeu alternativæ non tollit Beneficium ultimi ſtatus. *loco citat. n.* 5. 6.
Ultimus ſtatus non ſuffragatur, quando agitur de Fundatione clara. *alleg.* 66. *n.* 21.
Ultimus ſtatus quid ſit? vide ibi *alleg.* 72. *n.* 26. Vide ibi.
An ultimus ſtatus dicatur firmatus ob litem finitam in vim ſubrogationis gratiæ. *alleg.* 74. *n.* 15. *& ſeqq.*
Ultimus ſtatus non eſt allegabilis, ubi Lex fundationis eſt clara. *alleg.* 80. *n.* 21.
In poſſeſſorio attenditur ultimus ſtatus non attento, an hic bene, vel male proceſſerit. *alleg.* 91. *num.* 10. *&* 29.
Ultimus ſtatus non attenditur contra legem claram fundationis. *alleg.* 94. *n.* 15.
Ultimus ſtatus non attenditur ubi petitorium, quod clarum dicitur, licet deductum ex fundatione, quæ indigeat judicia explicatione. *alleg.* 95. *n.* 9.
Ultimus ſtatus non inducitur deficiente perſona, quæ Juſpatronatus defendat. *loc. cit. n.* 10.
Ultimus ſtatus non inducitur per factum Ordinarii contra reſervationes Apoſtolicas. *loc. cit. n.* 10. *in fin.*
Attenditur ultimus ſtatus in Beneficio, de quo dubitatur an cadat ſub reſervatione. *alleg.* 98. *n.* 6.
Quando ultimus ſtatus hoc caſu ſit conſiderabilis. *loc. cit. n.* 7.
Et de aliis ſtatibus ad excluſionem reſervationis. *ibid. n.* 8. 9. 11.
Ultimus ſtatus in dubio attenditur contra proviſum de reſervato. *n.* 19. 20.
Ultimus ſtatus in quo plures præſentarunt citra expreſſionem quotæ, intelligitur aſſiſtere ſingulis pro virili. *alleg.* 100 *n.* 85.
Ultimus ſtatus de libero in Beneficiis de Jurepatronatus, quando non præjudicet Patronis. *loc. cit. num.* 93.
Ultimus ſtatus attenditur, quando titulus non eſt ita clarus, ut nullam admittat dubietatem. *loc. cit. num.* 116.
Ultimus ſtatus æquivocus non attenditur, ſed recurritur ad anteriores, vel ad fundationem. *loc. cit. n.* 124. 127. *&* 129.
Quando non ſit relevans. *ibid. n.* 125.
Ultimus ſtatus datur etiam in qualitate. *allegat.* 100. *n.* 155.
Penultimus ſtatus facit figuram ultimi, ubi ultimus eſt turbidus. *loc. cit. num* 156.
Ultimus ſtatus concordatus, quando ſit attendendus. *loc. cit. n.* 157.
Quaſi poſſeſſio, aut ultimus ſtatus contra Datariam, ut acquiratur quid concurrere debeat. *n.* 166.
Ultimus ſtatus non attenditur niſi ſit præſcriptus, & quando. *n.* 187.
Ultimus ſtatus de reſervato attendi debet. *n.* 293.
Status anteriores non attenduntur contra ultimos ſtatus ſed deſerviunt in petitorio. *n.* 293.
Ultimus ſtatus datus etiam in qualitate. *n.* 362.
Res judicata abſorbet ultimum ſtatum in Beneficialibus. *n.* 403.
Ultimus ſtatus ſuffragatus pro qualitate Clericali. *n.* 444.
Ultimus ſtatus, quando non præjudicet ſucceſſoribus. *n.* 523.
Ultimus ſtatus, quando juvare non poſſit ſucceſſorem. *alleg.* 100. *n.* 557.
Majoritas votum deſumitur ex ultimo ſtatu. *numer.* 595.
Confeſſio paſſive vocati emiſſa in ultimo ſtatu, non poteſt ab eo impugnari in ſequenti ſtatu. *alleg.* 100. *n.* 658.
Paſſive vocatus, qui in ultimo ſtatu ceſſit Juri ſuo idem Beneficium recipiendo pecuniam amittit jus paſſivum, ita ut reddatur incapax ad aſſequendum idem Beneficium in futurum. *n.* 662.
Ultimus ſtatus æquivocus non attenditur. Rot. *in ſupplem. n.* 90.
Cautella obtinendi cumulationem poſſeſſionis cum petitorio ad evitandum ultimum ſtatum. *allegat.* 3. *num.* 24.
Ultimus ſtatus caute ſervandus in Beneficiis de Jurepatronatus, & de ejus abuſu, *alleg.* 2. *n.* 17. *in fin. & alleg.* 18. *n.* 22. *& alleg.* 20. *n.* 24.
An poſſit allegari per Patronum, qui in eo ſolus præſentavit, licet alii, qui tunc non præſentarunt exiſtant. *alleg* 13. *n.* 26.
Et quid ubi non ſolum concurreret ultimus ſtatus, ſed etiam alii ſimiles recedentes. *ibid.*
Ultimus ſtatus quando debeat eſſe præſcriptus. *alleg.* 27. *n.* 21.
Præſentatio nulla non firmat ultimum ſtatum. *allegat.* 40. *n.* 10.
Ab ultimo ſtatu non eſt recedendum, ubi poſſeſſorium eſt turbidum. *alleg.* 46. *n.* 18.
De ultimo ſtatu providendi per concurſum. Rot. *poſt alleg.* 5. *n.* 25.
In Beneficialibus ſemper prævalet ultimus ſtatus. Rot. *poſt alleg.* 14 *n.* 18.
Ultimus ſtatus, in quibus caſibus non ſuffragetur. Rot. *poſt alleg.* 20. *n.* 20.
Quando non attendatur ultimus ſtatus ex proviſionibus Apoſtolicis de reſervatu contra voluntatem Fundatoris excluſivam reſervationum. Rot. *poſt alleg.* 21. *n.* 14.
Ultimus ſtatus, quando non attendatur. *alleg* 66. *n.* 43. 44. *& ſeqq.*
An juvare poſſit contra venientes Jure proprio. *ibid.*
In præjudicium ignorantis non acquiritur. *ibid.*
Minus attenditur quando habet in ventre allegationem tituli infecti. *ibid. n.* 48.
Ultimi ſtatus quando ſunt æquivoci recurritur ad anteriores. *alleg.* 72. *n.* 8.
Ultimus ſtatus de libero deductus ex proviſione Apoſtolica non attenditur, quando ſtatus anterior eſt de Jurepatronatus. *alleg.* 72. *n.* 22.
Ultimus ſtatus non attenditur ſtante Inſtrumento Fundationis cum ſtatibus anterioribus in contrarium. *alleg cit. n.* 26. *in fin. & ſeqq.*
Quando ultimi ſtatus ſunt turbidi recurritur ad anteriores, qui veluti certi inſerviunt pro ultimo ſtatu. Rot. *poſt alleg.* 40. *n.* 54
Ultimus ſtatus an poſſit allegari per Patronum, qui in eo ſolus præſentavit licet exiſtant alii, qui tunc non præſentarunt. *alleg.* 11. *n.* 26.
Et quid ubi non ſolum concurreret ultimus ſtatus, ſed etiam alii ſimiles præcedentes. *ibid.*
Ultimus ſtatus quando debeat eſſe præſcriptus. *alleg.* 17. *n.* 11.
Vide *Status*.

Ultima voluntas.

Verba hortatoria in ultimis voluntatibus, an habeant vim præcepti, & an præceptiva influantur in hortatoria. *alleg.* 30. *n.* 30. *in fin.*

Unitas.

Excluditur ex vocatione duorum. *alleg.* 100. *n.* 163.

Unio.

Unio Eccleſiæ non debet eſſe præjudicialis tertio. *alleg.* 15. *n.* 14.
Quando Cappellaniæ ſunt unitæ conferri debent per unicam Collationem. *alleg.* 15. *n.* 30.
M. Magiſter in Hoſpitalibus de Jurepatronatus non poteſt procedere ad unionem pro erectione Commendarum, abſque conſenſu Patroni. *alleg.* 47. *n.* 14.
An Papa poſſit unire Eccleſias irrequiſitis Prælatis, & diſmembrare Parochias. *allegat.* 55. *n.* 9. *&* 10.
Expreſſio Juriſpatronatus an excludat unionem. *alleg.* 100. *n.* 73. 74.
Diſtingue ut *n.* 75.
Per unionem incorporativam Patroni unius Beneficii, ſeu Eccleſiæ, ſiunt Patroni alterius. *loc. citat. n.* 80.
Unio duorum Patronorum, quid operetur. *loc. cit. n.* 90.
Unio qualis fuerit, declaratur ad obſervantia. *numer.* 92.
Unio Eccleſiarum poteſt etiam probari per ſigna, & argumenta, quæ tamen debent eſſe univoca, & concludentia. Rot. *poſt allegat.* 5. *n.* 24.
Eſt odioſa, & Juri repugnans, ideoque concludentiſſimis probationibus juſtificanda venit. *loc. cit. n.* 24.
In Beneficiis unitis non datur Collatio, utpote repugnans naturæ unionis. Rot. *poſt alleg.* 5. *n.* 25.
In Beneficiis unitis in eorum vacatione non requiritur Edictorum affixio, nec interventus Examinatorum Synodalium. Rot. *poſt alleg.* 5. *n* 25. *&* 27.
Per aſſignationem omnium redditnum Eccleſiæ factam, Unio remanet excluſa. Rot. *loc. cit. n.* 26.
Et de aliis circumſtantiis excludentibus unionem. *ibid. n.* 27. *& ſeqq.*
Et de ratione, quare in Beneficiis unitis non requiratur concurſus. *loc. cit. n.* 27.
Beneficium unitum vacare non poteſt. *ibid. n.* 28.

Sup-

Suppellectilium modice ſubminiſtratio referri potius velet ad motivum pietatis, ſeu ad Juſpatronatus, quam ad titulum unius. Rot. *loc. cit. n.* 29.
Collationes quando potius referri debeant ad titulum Juriſpatronatus, quam ad unionem. *loc. cit. n.* 30.
Unitis duobus Beneficiis uno de Jurepatronatus, & altero liberæ Collationis, ſervatur alternativa, ſeu Turnus, & una vice confertur libere, & altera ad præſentationem. *alleg.* 52. *n.* 39.
Et quid ubi unio ſit æque principalis. *ibid.*
Si vero unita fuerint duo Beneficia de duplici Jurepatronatus, & ſcindantur Patroni in duas partes æquales, quomodo ſit providendum. *ibid. ſub n.* 39. *verſ. Ad quod propoſitum.*
Vide *Dataria. Diſmembratio, Epiſcopus.*

Universale.

Genus antecedens qualificationis univerſalis non reſtringitur per ſubſequentem ſpeciem. *alleg.* 30. *n.* 17.
Si Præſentatus comprehenditur intra genus qualificationis univerſalis, ſufficit ut ejus præſentatio ſubſtineatur. *loc. cit. n.* 18. *&* 30.

Univerſitas.

Quidquid competit Univerſitati, non pertinet ad ſingulos. *alleg.* 4. *n.* 4.
Univerſitas, ſeu Corpus fictum non habet conſanguineos. *loc. cit. n.* 5. *& ſeqq.*
Aliud eſt Univerſitas, & aliud Singuli de Univerſitate. *num.* 10.
Juſpatronatus ſpectans ad Univerſos, ex quibus bonis præſumatur erectum. *n.* 19.
Juſpatronatus ſpectans ad Univerſitatem Parochianorum, non tranſit in ſingularem ſucceſſorem, niſi ſit habitator, & Parochianus, nec poteſt donari, niſi omnes de Parochia conſentiant. *alleg.* 53. *n.* 23.
Fundato Beneficio de bonis Univerſitatis, Juſpatronatus reſervatum ejus Juratis, dicitur competere nomine Univerſitatis, non autem ipſis uti ſingulis. *alleg.* 93. *n.* 27.
Hoc caſu Jurati collegialiter præſentare debent. *loc. cit. n.* 28.
Juſpatronatus ab extraneo Fundatore reſervatum Conſulibus alicujus Univerſitatis, dicitur eis competere jure ſingulari. *loc. cit. n.* 19.
Nequeunt Officiales Univerſitatis contravenire ejus Decretis, pro quibus votarunt. *ibid. n.* 20.
Quomodo intelligatur Univerſitas habere notitiam vacationis ad effectum, ut ei currat terminus. *alleg.* 100. *n.* 26.
Juſpatronatus Capitulo Canonicorum, & Univerſitati Vicinorum, dicitur reſervatum, tanquam duobus diſtinctis Corporibus. *alleg.* 100. *n.* 108.
In Collegiis, & Univerſitatibus ſufficit pro reſolutione habere majorem partem votorum, nec requiruntur duæ partes ex tribus, niſi id fuerit diſpoſitum de Jure municipali. *alleg.* 74. *n.* 4.
Si in actu eligendi, ſeu votandi ſiat pactum, ut intelligatur ſolum electus, qui reportaverit duas partes ex tribus, pactum eſt nullum. *ibid.*
Vide *Conſenſus, Deputatio, Parochus.*

Univerſitas bonorum.

Juſpatronatus non eſt annexum Domibus, ſed tranſit cum Univerſitate Bonorum hæreditariorum. *alleg.* 53. *n.* 20.

Vide *Adminiſtrator.*

Vocabulum.

Vide *Verbum.*

Vocatio.

Vocatis eis de Parentela in genere, præſentatus a Patrono inſtituendus eſt, non attenta qualitate proximioritatis. *alleg.* 7. *n.* 8.
Vocatis eis de Parentela in genere, an Patronus habeat libertatem eligendi quemcunque voluerit, non attento gradu proximiori. *loc. cit. n.* 10.
Ex modo vocationis Patris, regulatur ad vocationem ejus deſcendentium. *alleg.* 10. *n.* 14.
Vocatio illa, *ed in diffetto de Maſchi, ſia delle Femine*, oſtendit Maſculos fuiſſe vocatos ordine ſucceſſivo. *loc. cit. n.* 15.
Vocatio deſcendentium cum qualitate hæreditaria, reddit Juſpatronatus mixtum. *alleg. cit. n.* 17.
Unus ex vocatis quandiu vivit transferre poteſt Juſpatronatus gentilitium in hæreditarium. *alleg.* 1. *n.* 14.
Agnatio non dicitur contemplata ex vocatione ſupra Feminas per poſterius vocatas. *alleg* 13. *n.* 10.
An appellatione Deſcendentium Maſculorum, cenſeantur vocati Clerici, & Laici. *allegat.* 32. *n.* 18.
Vocatio immediata, & directa, quibus verbis inducatur, & in quo differat a vocatione mediata. *alleg.* 65. *n.* 2.
Ex pluribus paſſive vocatis vocatione directa, non poteſt unius habilitari in præjudicium alterius. *loc. cit. n.* 3. *&* 6.
Limita ut *n.* 7.
Agnati de Jure cenſentur vocati ante omnes Cognatos. *n.* 8.
Quando dicatur vocata linea nuda Maſculinitatis, vel potius linea agnatitia Maſculorum. *alleg.* 86. *n.* 4.
Tempus vocationis attenditur in vocatione directa ſecus mediata, & quando vocatio dicatur directa. *alleg.* 93. *n.* 7. 8.
Vide ibi.
Vocatis pluribus de Familia, vel Conſanguineis, vel Cognatis, ſeu Affinibus, poteſt Patronus eligere remotiorem in concurſu proximioris, ubi agitur de vocatione mediata, ſecus directa, & de ratione. *alleg.* 85. *n.* 18. *&* 19.
Donato Beneficio ex bonis Communibus Viri, & Uxoris, communis eſt vocatio tam Cognatorum, quam Affinium utriuſque, & datur libertas Patronis præſentandi quem maluerint. *loc. cit. num.* 21.
Teſtator vocans lineam, *de' piu proſſimi*, cenſetur vocaſſe omnes lineas, nec ſe reſtrinxiſſe ad unam. *alleg.* 89. *n.* 31.
Vocata linea ad Juſpatronatus, omnes de linea pro earum quota dicuntur vocati. *num. n.* 250.
Vocatio tamen reſpicit illos de linea effectiva, & deſcendentali Teſtatoris. *loc. cit. n.* 251.
Excluſio certarum perſonarum arguit vocationem aliarum. *loc. cit. n.* 252.
Vocata deſcendentia alicujus perſonæ, quæ non habet deſcendentes, intelligitur vocata deſcendentia conſentiva. *n.* 654.
Vocatio proximioris intelligitur de capaci, alias admittitur remotior, qui ſit capax, & ſucceſſio dicitur ſaltuaria de linea ad lineam, ubi reperitur qualificatus. *alleg.* 17. *n.* 6.
Perpetuitas relicti, perpetuat etiam vocationem eorum, quibus fuit relicta. *alleg.* 25. *n.* 22.
Quando non dicatur diverſa pars diſpoſitionis illa, quæ continetur in contextu unius, & ejuſdem vocationis. *alleg.* 42. *n.* 10.
In Jurepatronatus paſſivo datur vocatio directa, & mediata, & ad quos effectus. *alleg.* 65. *n.* 2. 3.
Vide *Deſcendentes, Femina, Filia, Filius Maſculus, Vocatus.*

Vocatus.

Inter paſſive vocatos vocatione mediata eſt in arbitrio Patroni eligere hunc, vel illum, ſecus, quando vocatio eſt directa. *alleg.* 1. *n.* 5.
Paſſive vocati an admittantur re integra elapſo termino. *loc. cit. n.* 17. *&* 18.
Paſſive vocatus ſi tempore proviſionis non habeat qualitates neceſſarias, an proviſio reddatur nulla. *n.* 15.
Si exiſtente per prius vocato incapaci, & non obtinente gratiam Diſpenſationis, per poſterius vocatus non compareat in tempore, an detur devolutio libera ad Superiorem. *alleg.* 1. *n.* 16.
Sufficit quod paſſive vocatus cum certa qualitate illam habeat de tempore præſentationis, licet poſtea deficiat. *loc. cit. n.* 20.
Limita, ut ibi.
Quibus temporibus requiri poteſt qualitas paſſive vocati. *n.* 21. Vide ibi.
Si paſſive vocatus vacante Beneficio non eſſet habilis, ſed ſperaret ſe habilitari poſſe intra terminum Juris, quid facere poſſit. *loc. cit. n.* 22.
Immediate vocatus a Fundatore, non indiget præſentatione Patroni. *alleg.* 17. *n.* 12.
Supervenientia vocati in Jurepatronatus paſſivo, non facit ceſſare inſtitutionem extranei. *alleg.* 24. *n.* 9.
Unus appellative vocatus a Teſtatore, an habeat tantam portionem, quantam habent pluraliter collative vocati. *alleg.* 25. *n.* 1. *&* 2.
Secundum diverſas diſpoſitiones, diverſa etiam judicatur vocatio. *loc. cit. n.* 3.
An Teſtator vocando ſuos hæredes intelligatur vocaſſe hæredes hæredum. *loc. cit. num.* 4.
A Regula Juris circa vocatos nomine appellativo, vel collectivo receditur per quamcunque conjecturam contrariæ voluntatis Teſtatoris. *alleg.* 25. *n.* 10. 13. *&* 16.
Paſſive vocatus a Teſtatore indiget electione Patroni. *alleg.* 33. *n.* 7.
Qui fuit a Teſtatore ſpecialiter nominatus in uno caſu, non poteſt ſubintrare in altero, ubi ſpecialiter non fuit vocatus. *alleg.* 32. *n.* 4.
Paſſive vocatus per Fundatorem non incurrit ambitum, ſi ſe ipſum præſentet coram Ordinario petendo Beneficium. *allegat.* 52. *n.* 35. 36.
Oppoſitio paſſive vocati habetur pro præſentatione *loc. cit. n.* 37.

Re.

Remedium pro paſſive vocato, ut neglecta præſentatione obtineat Beneficium. *alleg.*56, *n.*16.

Vocati per poſterius non poſſunt impedire Clericarem favore prius vocati. *alleg.* 65. *n.*16.

Subſidiarie, & per poſterius vocatis, quando conferri poſſit Beneficium. *loc. cit. numer.*17.

Juſpatronatus gentilitium non poteſt transferre in extraneum in præjudicium aliorum ſequentium in gradu. *alleg.* 66. *n.* 38.

Paſſive vocatus, & præſentatus a Patrono, venit inſtituendus in concurſu alterius paſſive vocati, ſed non præſentati. *alleg.* 68. *n.* 2.

Patronus ex pluribus paſſive vocatis habet arbitrium præeligendi ſibi bene viſum dummodo Idoneum. *alleg. cit. n.* 3.

Habilitas in paſſive vocato debet concurrere de tempore, quo requiritur, alias non eſſet capax Beneficii. *loc. citat.* 6. 7. & 24.

Patronus ſtante incapacitate paſſive vocati, poteſt alium præſentare. *loc. cit. num.*8.

Paſſive vocatus, dicitur præſentatus per Fundatorem, venit inſtituendus, etiamſi Patronus illum præſentare recuſaverit. *loc. cit. num.* 10.

Paſſive vocato ex lege fundationis tanquam arctato ratione Beneficii, Ordinarius tenetur conferre Clericatum. *loc. cit. num.*23.

Alternativa inter Patronos quoad formam, *Clementina plures de Jurepatronatus*, non afficit Jure proprio vocatos, niſi tria concurrant requiſita. *alleg.*71. *n.* 15.

Alternativa deſtituta conſenſu Ordinarii non ligat Jure proprio vocatos. *loc. cit. n.* 16.

Vocatis a Fundatrice eis de proprio ſemine ad Juſpatronatus paſſivum, an veniant Maſculi ex Fœminis. *alleg.* 75. *n.* 3.

Paſſive vocatus a Fundatore, non habet neceſſitatem præſentationis Patroni. *alleg.* 80. *n.* 2.

Vocatus paſſive ad Juſpatronatus, ſi per hæredem Fundatoris non præſentetur, eum impellere debet, alias proviſio eſt nulla. *alleg.* 85. *n.* 2.

Contrarium vide *n.* 18.

Vocatus per Fundatorem, ab eodem dicitur præſentatus. *loco citat. num.*18.

Inter plures paſſive vocatos poteſt Patronus neglecto Clerico actuali præſentare in fine quadrimeſtri alium hunc affectum Clericum, qui de tempore vacationis erat Laicus. *alleg.* 85. *n.* 4.

Hoc procedit ubi capacitas requiritur de tempore præſentationis, ſecus ſi de tempore vacationis. *loc. cit. num.* 5.

Quando dicatur requiſitus tempore vacationis. *n.* 6.

Inter duos coæqualiter paſſive vocatos per capacitatem directam ad tempus vacationis, non poteſt diſpenſari inhabilis ex defectu ætatis in præjudicium habilis, & capacis. *alleg.*85. *n.* 12.

Per generalem Inſtitutionem hæredum, non dicitur diſpoſitum de Jurepatronatus ad formam facultatis reſervatæ in fundatione, ubi præjudicatur expreſſe vocatis in illa. *alleg.* 86. *n.* 14. 15.

Juſpatronatus in ultimo ex vocatis ſit hæreditarium. *alleg.* 89. *n.* 19.

Paſſive vocatus conſumit ſuum Turnum, quando in ſequenti vacatione non poterit præſentari. *alleg.* 90. *num.* 24.

Vocatus Jure proprio nequit impugnare factum Defuncti, cujus eſt hæres. *alleg.*91. *n.* 30.

Licet ſit hæres Beneficiatus niſi rationem reddiderit. *loc. cit. n.* 52.

Extinctis primo vocatis Juſpatronatus devolvitur ad ſubſtitutos in Inſtrumento Fundationis. *alleg* 93. *n.* 2.

Deſtitutus præſentatione Patronorum, licet paſſive vocatus, non poteſt obtinere inſtitutionem in concurſu alterius habentis præſentationem, & ſimul paſſive vocati *alleg.*93. *n.* 24.

Et concurſu Comparitoni. *ibid.*

Non admittitur tertio vocatus durantibus adhuc illis ſecundo loco vocatis. *loc. cit. n.* 25.

Ratio vitandi abſurdi non inducit vocationem ejus, qui vocatus non eſt. *n.*26.

Dubitatur de Concluſione, quod vocatis deſcendentibus Maſculis, Maſculi ex Maſculis, preferuntur Maſculis ex Fœminis. *loc. cit. n.* 32.

Specialiter vocatus tantam habet vocem, quantam collective vocati, limita ex conjecturis, & circumſtantiis. *alleg.* 100. *n.* 181.

Vocatus ad Juſpatronatus gentilitium, quando eſt hæres alienantis, non poteſt contravenire ejus facto. *loc. cit. n.* 249.

Quando cenſeantur vocati Maſculi ex Maſculis. *loc. cit. num.* 253.

Paſſive vocati habent terminum quadrimeſtris ad ſe opponendum. *n.* 331.

Subſidiarie vocatus non poteſt impedire habilitationem primo loco vocati. *n.* 338.

Non admittitur quoties adeſt ſpes habilitationis primo loco vocati. *n.* 339.

Extinctis vocatis in primo gradu, ſuccedunt vocati in ſecundo. *n.* 621.

In Jurepatronatus gentilitio non intrat præſcriptio contra Jure proprio vocatos. *alleg.* 11. *n.*22.

Hæres non poteſt cogi ad removendum Inſtitutum in Cappellania manuali, ſuperveniente paſſive vocato, ſeu qualificato. *alleg.*24. *n.* 3.

Diſpenſatores relicti per Teſtatorem cenſentur vocati in capita, & per modum unius. *alleg.* 25. *n.* 5.

Subſtituti non poſſunt excludere primo loco vocatos. *loc. cit. n.* 23. *in fin.*

Dictio *in perpetuum*, comprobat vocationem Maſculorum ex Fœminis, & excludit agnationem. *alleg.*32. *n.* 26.

Pater inter comprehenſos poteſt unum ex illis gratificare in Inveſtitura hæreditaria, nec alii vocati poſſunt impugnare ejus factum ob qualitatem hæreditariam. *alleg.* 46. *n.* 13.

Etiam Jure proprio vocatus non poteſt contravenire diſpoſitionem Juriſpatronatus factam ab eo, cujus eſt hæres. *alleg.* 46. *n* 17.

Idem procedit in materia fideicommiſſaria. *ibid.*

Princeps an poſſit alterare, & revocare Feudum in præjudicium vocatorum. *alleg.* 47. *ſub n* 58. *circa fin.*

Patronus comparens extra terminum Ædicti non auditur, & ſic pariter paſſive vocatus. Rot. *poſt alleg.* 1. *n.* 18. & 31.

Paſſive vocatus ad Beneficium Sacerdotale, inſtitui non poteſt niſi prævio examine reperiatur idoneus. Rot *poſt alleg* 6. *n.*26.

Vocatis in genere illis de ſanguine, Patronus poteſt eligere inter illos meliorem, ſeu digniorem non curata gradus prærogativa. Rot. *loc. cit. n.* 27.

Major affectio urget erga Filios primo vocatos, quam illos deſcendentes incognitos. Rot. *poſt alleg.* 10. *n.* 29.

Patrono habente facultatem præſentandi unum ex pluribus paſſive vocatis, ſi iſti ſint plures, nemo dicitur habere Jus quæſitum. *alleg* 56 *n.* 17.

Proviſio, ſeu gratia pro qualificato obtenta per unum ex paſſive vocatis, an valeat contra præſentationem alterius paſſive vocati factam per Patronum. *loc. cit. n.* 16. 17.

Patronus poteſt inter plures paſſive vocatos unum præſentare ſub conditione penſionis favore alterius ex eodem genere vocati. *n.* 19. *in fin.*

Tempus quadrimeſtris ſicut competit Patrono ad præſentandum, ita & paſſive vocatis ad comparendum, *alleg.*65. *n.* 4.

Et currit a die Scientiæ non vacationis. *ibid. n.* 12.

Non currit paſſive vocato, qui petiit Clericarem, & Ordinarius ex ſui culpa diſtulit illum conferre, etiamſi paſſive vocatus omiſerit proteſtari. *ibid. n.* 14. 25. & *alleg.* 65. *n.* 20 & *ſeqq.* & *ſub n.* 27.

Obſervantia quando non concludat in præſentationibus illorum de genere per poſterius vocato. *loc. cit. n.*16.

Paſſiva vocatio certi generis Perſonarum ſemper intelligitur, quatenus in eo reperiatur capax præſentationis ad Beneficium. *allegat.*68. *n.*7.

Vocatus per Fundatorem præfertur nominatis per Patronum. *alleg.* 75. *n.* 69.

Vocato uno ex Filiis certæ perſonæ, vocatio reſtringitur ad unum ex illis, nec extenditur ad alios. *loc. cit. n.*70.

Ordinarius conferendo Jure devoluto, tenetur conferre paſſive vocatis, quod etiam ſervat Sedes Apoſtolica in devolutis. *loc. cit. n.*72.

Vocatus ad Beneficium Juriſpatronatus conſumit vocationem ſuam, ſi obtineat Jure devoluto. *n.*73.

Proviſio Ordinarii Jure devoluto ſuſtinetur favore extranei, ubi nemo ex vocatis intra terminum comparuit. *n.* 74.

Ex pluribus vocatis per prius, & poſterius ob incapacitatem primi aperitur locus ſecundo. *n.* 76.

Vocatus in Jurepatronatus paſſivo non poteſt præteriri per Patronum. *alleg.* 84. *n.* 48.

In Jurepatronatus gentilitio non intrat præſcriptio contra Jure proprio vocatos. *alleg.* 11. *n.* 21.

Et quid centenaria immemorabili. *ibid.*

Paſſive vocato adjudicatur Beneficium quamvis non præſentato per Patronum. *allegat.*100. *n.*712.

Paſſive vocatus an debeat requirere Patronum ut eum præſentet. *alleg.*82. *n.* 18.

Privilegiatus per fundatorem in re; cenſetur vocatus ad rem. *alleg.* 83. *n.*12.

Vide *Conſanguineus. Donatio. Genus. Linea. Oppoſitio.*

Voluntarium.

Vide *Neceſſitas.*

Voluntarius.

Conſenſus dicitur voluntarius ſive ſit omnino liber, ſive veſtitus. *alleg.* 67. *n.* 17.

Voluntas.

Ex facto Fundatoris an deducatur ejus voluntas. *alleg.* 7. *n.* 12.

Nemo præſumitur velle quod non poteſt. *alleg.*31. *n.*37.

Vo-

Volentibus non fit injuria. *alleg. 47. num 62.*
Clauſola geminata ſignificat magis enixam voluntatem reſignantis. *allegat. 36. n. 79.*
De regula arguendi voluntatem a Poteſtate, *alleg. 91. n. 38.*
Voluntas, & poteſtas concurrere debet in omni actu humano ſubſiſtendo, alias actus non dicitur actus. *alleg. 47. n. 3.*
Quod Papa non facit ex defectu voluntatis, neque etiam Inferior ex defectu poteſtatis. *loc. cit. n. 65. circa fin.*
Voluntas unice ſpectanda eſt, non autem verborum vocabula. Rot. *poſt alleg. 17. ſub n. 19.*
Argumentum de poteſtate ad voluntatem admittitur, *alleg. 53. ſub n. 6.*
Vide *Declaratio. Interpretatio. Papa.*

Voluntas fundatoris.

Ubi Fundator clare locutus fuit ſtat pro ratione voluntas. *alleg 93. n 27.*
Geminatio ejuſdem verbi magis enixam demonſtrat voluntatem fundatoris. *alleg. 300. n. 638.*
Declaratio emiſſa ab executore multum attenditur ad explicandam voluntatem fundatoris. *alleg. 31. n. 26.*
Derogatur Juripatronatus Laicorum vacatione Beneficii in Curia, & hæc derogatio non cenſetur contraria voluntati fundatoris. *alleg. 47. n. 46. & alleg. 62. n. 28. & alleg. 72. n. 7.*
Et de aliis derogationibus vide. *alleg. 47. ſub n. 47. circa fin.*
Voluntas fundatoris in melius an poſſit commutari, ubi hanc Commutationem ille prohibuit. *alleg. 50. n. 5.*
Ad hanc commutationem quando requiratur cauſa graviſſima. *ibid. n 7.*
Voluntas fundatoris, quando agitur de ejus mutatione in melius, non cenſetur prædictæ mutationi reſiſtere. Rot. *poſt alleg* 50. n. 16. Limita *ibid.*
Summus Pontifex difficilius concedit gratias contrarias voluntati fundatorum, ne retrahantur a fundatione Eccleſiarum. Rot. *loco citat. n. 17.*
Voluntas Fundatoris ſervanda eſt tanquam Lex. Rot. *poſt allegat. 52. n. 61.*
Vide *Commutatio. Fundator.*

Voluntas teſtatoris.

Ordinarius non poteſt immutare voluntatem Teſtatoris, *alleg. 34. n. 22.*
Voluntas Teſtatoris regulatur juxta voluntatem eorum, in quorum favorem facta eſt diſpoſitio. *alleg 67. n. 19.*
An, & quando conſenſus partium derogare valeat voluntati Teſtatoris. *loc. cit. n. 20 22.*
Voluntas Teſtatoris deducitur tacite, & expreſſe in contractibus, & ultimis voluntatibus. *alleg. 83. n. 6.*
Voluntas Teſtatoris deducitur tacite, & expreſſe in contractibus, & ultimis voluntatibus. *allegat. 83. n. 6.*
Voluntas Teſtatoris modis omnibus eſt adjuvanda. *alleg. 100. n. 340.*
Vide *Teſtator.*

Votum.

In Electionibus Canonicis ab abſente præſentari poteſt votum per Procuratorem. *alleg. 26. n. 9.*
Quæ requirantur in Electione Canonica, ut admittatur votum Procuratoris. *loc. citat. num. 10.*
An, & quando Canonicus conſanguineos poſſit votare in Capitulo. *alleg. 30. n. 3.*
In materia Commutationis voti, quid attendatur. *alleg. 50. n. 8.*
Subreptio intrare poteſt etiam in Conceſſione Summi Pontificis facta de voto Congregationis particulariter ab eo deputatæ. *alleg. 47. ſub n. 54. in fin.*
Per adhæſionem voti coelectorum factam ab electo Patrono augetur illorum numerus. Rot. *poſt alleg. 33. n. 38. & 40.*
Electus ab unico voto ex tribus Patronis collegialiter præſentantibus, a nemine dicitur electus. Rot. *loc. cit. num. 39.*
In Collegiis, & Univerſitatibus ſufficit pro reſolutione habere majorem partem votorum, nec requiruntur duæ partes ex tribus, niſi id fuerit diſpoſitum de Jure municipali. *alleg. 74. n. 4.*
Si in actu eligendi, ſeu votandi fiat pactum, ut intelligatur ſolum Electus, qui reportaverit duas partes ex tribus, pactum eſt nullum. *ibid. in fin.*

Votum Captandæ mortis.

Vide *Vocatio.*

Vox.

Habens unam vocem privativam, & alteram cumulativam præfertur habenti unam tantum cumulativam, *alleg. 100. n 36.*
Vox non præſentantium accreſcit illis de linea, qui præſentarunt. *loc. cit. num. 89.*
Quota vocis datæ per Fundatorem, ex quo declaretur. *loc. cit. num. 109. & 110.*
Ad effectum, ut obſervantia concludat quotam vocis, quid requiratur. *n. 111. & 127.*
Tantam vocem habet deſcendens ex uno ſtipite, quantam plures deſcendentes ex altero. *n. 364.*
Major pars ſuffocat vocem minoris in Jurepatronatus, *loc. cit. num. 365.*
Vocatis ab initio pluribus lineis, tantam vocem habet deſcendens ex una, quantam plures deſcendentes ex altera, *n. 688.*
Amplia, & declara. *n. 689. & 690.*
Compatronus in paritate vocum præfertur Conſanguineo alterius Compatroni præſentato. *alleg 6. n. 7. & ſeqq. & alleg. 7. n 21. in fin.*
Patroni pares in vocibus hinc inde ſe invicem impediunt. *alleg. 63. n. 27.*
Duobus præſentatis in paritate vocum, aut eſt locus gratificationi Ordinarii, aut obtinetur Gratia Apoſtolica pro præſentato. *ibid.*
Vide *Accreſſio. Caſtrum. Legatum. Major pars.*

Uſus.

Patronus Laicus non acquirit Dominium in Eccleſia, acquirit tamen uſum rei patronalis. *alleg. 43. n. 8.*
Uſus rei patronatæ poteſt per Patronum vendi. *loc. cit n. 18.*
Uſus Italiæ quoad Appellationem familiæ. *alleg. 100. n. 192.*
Decretum irritans tollit contrarium uſum. *alleg. 5. n. 30.*
Juriſdictio ammittitur per non uſum præſertim quando ita revertitur ad ſuam primævam naturam. *alleg. 41. num. 25.*
Juſpatronatus large ſumptum datur in rebus, in quibus non venit niſi illatum uſus, nempe Scamnis, Sedilibus, Archis, Altari portatili, Calicibus &c. *alleg. 43. n. 12.*
In re patronus uſus eſt privativus. *alleg. 43. n. 15. 17.*

Uſufructuarius.

Judex cogit ad diviſionem Uſufructuarios diſcordantes. *alleg. 9. n. 4.*

Utile.

In dividuis utile, per inutile non vitiatur, *alleg. 100. n. 476.*

Utilitas.

Patronus habendo onus, habere etiam debet utilitatem. *alleg. 43. n. 16.*
Patronis non eſt auferenda utilitas, quæ provenit ex Jurepatronatus. *n 25.*
Patroni utilitatem reportant a Jurepatronatus, quando inter plures habent libertatem unum eligendi. *alleg. 89. n. 21.*
Beneplacitum Apoſtolicum requiritur etiam in contractu Eccleſiæ utili. & in tranſactione ſuper Jurepatronatus inita inter Eccleſiam, & Laicos. *alleg. 63. n. 20. & 21.*
An Beneplacitum Apoſtolicum requiratur in acceptatione Sententiæ facta per Eccleſiam *loc. cit. n. 22. verſ. imo.*
Ob quam rationem requiratur Beneplacitum in actibus, qui poſſunt eſſe, & non eſſe utiles. *ibid. n. 23.*

Utilitas publica.

Quando ex Commutatione voluntatis Fundatoris ſequitur læſio Utilitatis publicæ, & diminutio Cultus Divini, Commutatio non dicitur in melius, ſed pejus. *allegat. 50. n. 10.*

Uxor.

Vocatis Filiis primi Matrimonii, non comprehenduntur Filii ſecundæ Uxoris. *in ſupplem. n. 52. & ſeqq.*
Filii tam primæ, quam ſecundæ Uxoris cenſentur æqualiter dilecti per Patrem. *loc. cit. n 65.*
Vocatis Filiis primæ Uxoris, & in eorum non procreationem data ſubſtitutio, ceſſat ſubſtitutio, ſi naſcantur Filii ex ſecunda Uxore. *in ſupplem. n. 66.*
Vide *Vocatio.*

F I N I S.

INDEX

Digitized by Google

I N D E X

DIVERSARUM DECLARATIONUM,

Circa varios Textus Juris Canonici, & Cæſareis; circa Concil. Trid. circa diverſas Deciſiones, & DD. quæ in utroque Tomo continentur,

Circa varia capitula juris Canonici,

TExt. in *Can. quicunque* 16. *q.* 7. loquitur de Filiis demonſtrative, non autem taxative, *allegat.* 29. *n.* 14.

Text. in *Can. hortamur diſtinct.* 81. quomodo intelligatur. *allegat.* 50. *n.* 5.

Extravag. *Execrabilis*, an comprehendat Beneficia de Jurepatronatus. *alleg.* 35. *n.* 20.

Text. in *Can. quicunque* 16. *q.* 7. faciendo mentionem de Filiis Fundatoris, quomodo intelligatur. *alleg.* 45. *num.* 16. ubi Rot. *num.* 57. 77. *&* 103.

Text. in *c.* 1. *&* 2. *ut lit. pen.* refertur, *alleg.* 48. *ſub num.* 64.

Text. in *cap. Si electio de elect. in* 6. explicatur, & oſtenditur de qua Electione loquatur. *allegat.* 61. *n.* 29.

Clement. *plures de Jurepatronatus* explicatur. *alleg.* 63. *num.* 15. 25. 26. *&* 30. *& alleg.* 72. *n.* 23. *& alleg.* 100. *n.* 30.

Text. in *c. fin. de Inſtrumentorum* refertur. *allegat.* 72. *ſub n.* 14.

Text. in *c. per noſtras de Jurepatronatus* declaratur. *alleg.* 84. *n.* 3. *&* 5.

Text, in *c. Statuimus de majorit. & obedient.* explicatur. *alleg.* 90. *n.* 98. *&* 126.

Text. in *c. licet ex quadam de Teſt.* explicatur, *alleg.* 100. *n.* 91a. *& ſeqq.*

Circa varias leges juris Cæſarei,

Text. in *l. cum a Matre Cod. de rei vendic.* habet locum etiam in Beneficiis de Jurepatronatus. *alleg.* 24. *num.* 24.

Limitatur dictus Text. in *l. cum a Matre*, quando quis venit ex nova cauſa, ſeu ex novo Jure ſuperveniente. *ibid. num* 26.

Text. in *l. ſi quis Attio ff. de Uſufruct. accreſc. cum ſeq.* in quo ſenſu loquatur. *alleg.* 25. *n.* 9.

Auth. *Reſque C. communia de Legatis, & Fideicomm.* exponitur. *alleg.* 44. *n.* 41. *&* 42.

Circa Conc. Trident.

Concil. Trid. *Seſſ.* 24. *c.* 18. *de Refor.* explicatur. *alleg.* 5. *num* 1. *& ſeqq.*

Idem *Seſſ.* 24. *cap.* 13. *de Reform.* declaratur. *alleg.* 80. *num.* 80. *n.* 8.

Circa varias deciſiones,

Rot. *deciſ.* 142. *num.* 5. *p.* 4. *Recen.* refertur. *alleg.* 8. *n.* 1. *&* 31.

In *Mediolanen. Prioratus coram R. P. D. Scoto* explicatur. *alleg.* 100. *n.* 20. *&* 30.

Rota *deciſ.* 817. *p.* 13. *rec.* examinatur, & refellitur *alleg.* 24. *n.* 23.

Coram *Cerr. Cavel. Priol, & Bich.* explicatur, *allegat.* 17. *n.* 22. *& ſeqq.*

Rot. Romanæ *dec.* 433. *p.* 8. *recen.* reſpondetur. *alleg* 29. *num.* 10.

Rota coram *Emerix Jun. in Deciſ.* 573. 593. 620. *&* 614. declaratur per Rot. *Maceraten. poſt alleg.* 40. *num.* 34.

Rot. in Melevit. Jurispatronatus coram *R. P. D. Lancetta* la 27. *in Montiſſ. ad de Luca lib.* 13. declaratur per Rot. *Maceraten. ibid. num.* 33.

Rot. coram *Priol, dec.* 104. *num.* 34. declaratur. *alleg.* 49. *num.* 13.

Rot. in Hydruntina *Cappellania* 100. Maii 1697. coram *Eminen. dell' Olmo* declaratur. *alleg.* 49. *n.* 32.

Rot. coram *Priol. deciſ.* 3. declaratur. *allegat.* 30. *n.* 30.

Coram *Bich. Deciſion.* 306. reprobatur. *alleg.* 54. *numer.* 7.

Rot. Romanæ *Deciſ.* 374. *p.* 12. *rec.* reſpondetur. *alleg.* 76. *num.* 23. *& ſeqq.*

Rot. in *Barchinonen. Beneficii coram Priol, & in deciſ.* 139. *poſt Vivian.* declaratur. *alleg.* 81. *n.* 15.

Rot. in *Aequapendan. ſeu Montis Faliſci* 12. Maii 1705. coram *Eminentiſſimo Caprara* declaratur. *alleg.* 93. *num.* 19.

Rot. in *Majoricen. Beneficii* 13. Junii 1699. coram *Reverendiſſimo Anſaldo*, quæ poſtea fuit confirmata coram *Muto*. adducitur, & refertur ſenſus Auctoris circa eandem. *alleg.* 100. *n.* 20.

Circa varios D. D.

A Moſtaz. *de Cauſis piis lib.* 3. *c.* 5. *n.* 30. *& ſeqq.* refellitur. *in ſupp num. n.* 45. *&* 46.

Antonelius *de Regimine Eccleſiæ lib.* 3. *c.* 3. *n.* 6. explicatur. *alleg.* 27. *n.* 31.

Auctor declarat ſe ipſum in iis, quæ ſcripſit *diſcept. Eccl.* 65. *alleg.* 18. *n.* 29. *& ſeqq.*

Et in *Diſcept.* 39. *n.* 3. *alleg.* 74. *n.* 22.

Refertur ejus opinio quoad Juspatronatus Laicorum, Eccleſiaſticum, & Mixtum. *alleg.* 9. *n.* 23. *uſque ad* 29.

Bart. in *l. ſi tibi §. ſi pactus, ff. de pactis* declaratur. *alleg.* 57. *n.* 15.

Creſcentius *dec.* 17. *de Reſcriptis* refertur. *alleg.* 56. *ſub num.* 93.

Cyrillus *c.* 30. adducitur, & ejus Auctoritas retorquetur *alleg.* 61. *n.* 36.

Rocc. de Curte *de Jurepatronatus verb. Jus nomen.* 12. *circa medium* ſuſtinet Patronos cogi poſſe ad dividendum Jus præſentandi. *alleg.* 9. *num.* 15. *&* 16. *uſque ad* 24.

Refertur opinio Em. Card. de Luca *diſcurſ.* 31. *num.* 12. de Jurepatronatus, ejuſque ratio refellitur, *alleg.* 8. *n.* 8. *&* 14.

Idem refellitur d. *diſc.* 31. ubi cenſuit Compatronum ſupplicantem pro ſe ipſo cedere Juri ſuo. *alleg.* 32. *n.* 18. *& ſeqq.*

Idem in Opuſculo *de Penſionibus* ad ornatum Conſtitutionis S. M. *Innocentii XI.* de non transferendo penſionem *cap.* 11. *num.* 21. adducitur. *alleg.* 56. *numer.* 33.

Idem in *Relat. Rom. Cur. Diſc.* 30. *n.* 19. *&* 20. explicatur. *alleg.* 57. *n.* 32.

Idem *de Jurepatronatus diſc.* 69. *num.* 60. approbatur, *alleg* 82. *n.* 17.

R. P. D Fatinellus *reſponſ.* 51. *n.* 18. reprobatur. *alleg.* 56. *n.* 23.

Garzias *de Benef p.* 1. *c.* 2. *n.* 90. *& ſeqq.* declaratur, *alleg.* 29. *n.* 15.

Gratianus *diſcept.* 117. *n.* 9. *& diſcept.* 552. *num.* 31. reprobatur. *alleg* 29. *n.* 1. *& ſeqq. & a* Rot. *poſt alleg.* 54. *n.* 58. 80. 101. *& ſeqq.*

Lambertini Opinio *lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 8. *art.* 4. *num.* 7. *verſ. ad quem tamen* explicatur. *alleg.* 8. *n.* 3. *& ſeq. & n* 20.

Ejuſdem Opinio in *lib.* 1. *p.* 2. *q.* 2. *art.* 16. *num.* 9. *fol. mihi* 333 ſuſtinentis Patronos cogi non poſſe ad dividendum Jus præſentandi reprobatur. *alleg.* 9. *n.* 13. *&* 16. *uſque ad* 24.

Lambertinus *de Jurepatronatus lib.* 1. *part.* 2. *q.* 9. *art.* 2. *n.* 3. reprobatur. *alleg.* 24. *n.* 8. *& ſeqq.*

Idem *p.* 1. *lib.* 2. *q.* 8. *& p.* 3. *& ſeqq.* declaratur. *alleg.* 62. *num.* 4.

Idem